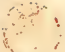
image
not
available

BIBLIOTECA NAZ
Vittorio Emanuele III
XLVIII
H
21
NAPOLI

XLVIII
H
21

[illegible]

GALLIA CHRISTIANA,

QVA SERIES OMNIVM ARCHIEPISCOPORVM EPISCOPORVM ET ABBATVM FRANCIÆ, VICINARVMQVE DITIONVM, ab Origine Eccleſiarum, ad noſtra tempora

PER QVATVOR TOMOS DEDVCITVR.

Et probatur ex antiquæ fidei Manuſcriptis, Vaticani, Regum, Principum, Tabulariis omnium Galliæ Cathedralium & Abbatiarum.

Opus Fratrum Gemellorum

SCÆVOLÆ ET LVDOVICI SAMMARTHANORVM auctum, & primò in lucem editum

A PETRO ABELIO ET NICOLAO SAMMARTHANIS, SCÆVOLÆ filiis, LVDOVICI nepotibus.

TOMVS III.

NAPOLI

LVTETIÆ PARISIORVM,

Apud PETRVM MENARD Bibliop. Iuratum, viâ Veteris Enodationis, iuxta terminum Pontis D. Michaëlis, ſub ſigno Boni Paſtoris.

M. DC. LVI.

CVM PRIVILEGIO REGIS, ET MANDATO CLERI GALLICANI.

NAPOLI

INDEX ALPHABETICVS ABBATIARVM

QVÆ HOC TOMO COTINENTVR.

A.

1120. ABSIA *l'Abſie*, Ordinis Benedictini, diœceſeos Pictauienſis paginâ, 1

1157. Abundantia *Abondance*, Ord. Aug. Geneu. diœceſeos, 6

1136. Aceium *Acey*, O C. diœceſeos Biſontinenſis, 7

1085. S. Acheolus *S. Acheul*, O A. diœceſ. Ambianenſis, *ibid.*

915. S. Egidius *S. Gilles*, O B. nunc ſæcularis, diœ. Nemau. 9

1083. Afflinghemium *Afflinghem*, O B. d. Machl. *ibid.*

515. Agaunum *S. Maurice en Chablais*, Ordinis S. Aug. d. Sedunenſis, 10

Agedunum *Ahun*, Ord. Benedict. d. Lemouicenſis, 17

1089. S. Agericus *S. Agry*, O B. d. Vird. *ib.*

Albacorona *Blanchecouronne*, O B. Nannetenſis d. *ibid.*

1180. Albacuria *Abecour*, Ord. Præmonſt. d. Carnot.. *ibid.*

Albædominæ *les Blanches*, O C. d. Abrincenſis, 21

1115. Albamarla *Aumale*, O B. d. Rotomagenſis, *ibid.*

Albæpetræ *Aubepierre*, O C. Lemouicenſis d. 22

1136. Albaripa *Auberiue*, d. Ling. O C. *ib.*

960. S. Albinus *S. Aubin d'Angers*, O B. d. Andegauenſis, 23

1137. S. Albinus de Boſco *S. Aubin des Bois*, O C. d. Briocenſis, 27

1138. Albigniacum *Aubignac*, O C. diœ. Bituricenſis, *ibid.*

680. Alciacum *Auchi*, O B. d. Audomar. *ibid.*

1095. Aldenburgum *Aldenbourg*, O B. d. Brug. *ibid.*

1243. Almanarra *Hieres*, O C. d. Tolon. 29

Almonachæ *Almeneſches*, O B. d. Sagienſ. 30

Alna *Aulne*, O B d. Leodienſ. *ib.*

Alnetum *Aunay*, O C. d. Baioc. *ib.* 1131.

Alpes d. Geneuenſis O C. 31 1136.

Alracomba *Hautecombe*, O C. diœ. Geneu. *ibid.* 1135.

Alracriſta *Hautecreſte*, O C. diœceſ. Lauſan. 32 1142.

Altaripa *Hauteriue*, O C. d. Lauſan. *ibid.* 1137.

Altusfons *Hautefontaine*, O C. diœ. Catalaunenſis, *ibid.* 1136.

Altuſmons *Haumont*, O B. d. Cameracenſis, *ibid.* 676.

Altumuillare *Hautuilliers*, O B. diœ. Remenſis, *ibid.* 662.

S. Amandi *S. Amand de Roüen* O B. 37 1030.

S. Amandi *S. Amand*, O B. diœceſ. Tornacenſis, *ibid.* 1038.

S. Amandi O B d. Sarlat. *ibid.*

S. Amanrij *S. Amand de Boiſſe*, O B. d. Engoliſm. 37 988.

Ambroniacum *Ambronay*, O B. d. Lugdunenſis, 39 800.

S. Ambroſij *S. Ambroiſe de Bourges*, O. Aug. 41 1012.

Amor Dei *l'Amour Dieu*, O C. diœ. Sueſſionenſis, 42

Andaginum *S. Hubert*, O B. d. Leod. *ibid.*

S. Andochij *S. Andoche d'Autun*, O B. 43 858.

S. Andreæ *S. André d'Auignon*, O B. 45 1088.

S. Andreæ *S. André le bas de Vienne*, O B. *ibid.* 1164.

S. Andreæ *S. André en Gouffer*, O C. d. Saienſ. *ibid.* 1130.

S. Andreæ in Nemore *S. André aux* 1156.

Bois, O P. diœ. Ambianenſis. 45
1149. S. Andreæ *Saint André les Clermont*, O P. 45
1098. S. Andreæ *S. André les Bruges*, O B. 46
942. Angeliacum *S. Iean d'Angely*, O B. diœ. Sanron. 48
1210. Angla *Angle*, Ord. S. Aug. d. Pictau. 53
817. Aniana *Aniane*, O B. diœ. Monſpel. 54
S. Anianus *S. Signan*, O B. d. S. Pontij Tomer. 55
Antimonaſterium *Emontiers*, d. Lemouicenſis, *ibid.*
1101. S. Antonius Viennenſis *S. Antoine de Viennois*, Ord. Aug. *ibid.*
1199. S. Antonius Pariſienſis *S. Antoine des Champs les Paris*, O C. 61
1175. S. Affrodiſius *S. Afrodiſe de Beziers*. 64
890. S. Aper *S. Epure*, O B. d. Tullenſis, 69
1226. Aqua *l'Eau*, O C. d. Carnot. *ibid.*
1137. Aquabella *Aiguebelle*, O C. d. Tricaſtin. *ibid.*
1100. Aquacurta *Eaucourt*, d. Atrebatenſis O A. *ibid.*
1023. Aquauiua *Aigueuiue*, O A. d. Turon. 70
1079. Aquicinctum *Anchin*, O B. d. Atrebatenſis, 72
1171. Aquiſtriæ *Gnitres*, O B. d. Burdeg. 73
1225. Arciſſæ *Arciſſes*, O B. d. Carnotenſis, 75
1122. Ardenna *Ardene*, O B. d. Baiocenſis, 76
1133. Ardorellum *Ardorel*, O C. diœ. Caſtrenſis, 77
1224. Argenſola *Argenſoles*, O C. d. Sueſſionenſis, *ibid.*
Argenronium O C. d. Leodienſ. 78
837. Arremarum *Montieramey*, O B. diœ. Trecenſ. *ibid.*
600. S. Arnulfus *S. Arnoul de Mets*, O B. 82
1090. Aroaſia *Arouaiſe*, O A. d. Atrebat. 95
1180. Artona *Artous*, O P. diœ. Aquenſis, 96
1134. Aſineriæ *Aſnieres Bellay*, O B. d. Andegauenſis, 97
612. Athanacum *Aiſnay les Lyon*, O B. *ibid.*
1185. Attanum *S. Irier de la Perche*, ſæculare. 99
1066. S. Aubertus *S. Obert*, d. Cameracenſis O A. 101
918. S. Audoenus *S. Ouen de Rouen*, O B. *ibid.*
Auenacum *Auenay*, O B. diœ. Remenſis, 603 940.
Auerbodium *Enerbeur*, O P. d. Machlin. 104 1135.
Augum *Eu*, d. Rorom. O A. 105 1119.
Augia Maior *Reichenou*, d. Conſtanr. O B. 106 724.
S. Auguſtinus *S. Auguſtin de Limoges*, O B. 108 963.
S. Auguſtinus *S. Auguſtin*, d. Teroan. O P. 111 1121.
S. Auitus *S. Auy*, d. Carnotenſ. O B. *ibid.*
Aureauallis *Orual*, d. Treuir. O C. *ibid.* 1131.
Aureauallis *Airuau*, diœ. Rupellenſis O A. 112 973.
Aureliacum *Aurillac*, d. S. Flori O B. 116 856.
S. Auſonius *S. Auſony à Angouleſme*, O B. 119
S. Auſtreberta *S. Auſtreberte*, d. Ambianenſis O B. 121

B.

Balcheriuilla *Boſcheruille*, diœceſ. Rotomag. O B. 122 1114.
Balerna *Balerne*, diœ. Biſont. O C. 123 1136.
Balgentiacum *Baugency*, diœ. Aurelianenſis O A. *ibid.* 1126.
Balma *la Baume*, d. Biſont. O B. 125
Barbellum *Barbeaux*, d. Senon. O C. *ibid.* 1147.
Barberium *Barbery*, d. Baiocenſ. O C. 129 1176.
Bardum *Berdones*, d. Auſcenſis O C. *ibid.* 1134.
Barra *la Barre*, diœ. Sueſſion. O A. 130
S. Bartholomæus *S. Barthelemy*, diœ. Nouiom. O A. *ibid.* 1064.
Barzella *Barzelle*, d. Biturieenſ. O C. 132 1137.
S. Baſolus *S. Baſle*, d. Remenſ. O B. *ibid.* 822.
Baſſusfons *Baſſefontaine*, d. Trecenſ. O P. 133 1143.
de Batanis *Batans*, d. Biſont. O C. 134
Baſſacum *Baſſac*, diœ. Santon. O B. *ibid.* 1009.
Baugeſeium *Baugerais*, d. Turonenſ. O C. *ibid.* 1153.
S. Bauo *Saint Bauon de Gand*, O B. 136 950.
Beania *Baigne*, diœ. Engoliſmenſis O B. 139

1077. Beccum Herluini *le Bec*, diœ. Rotomagenſis O B. *ibid.*
1130. Begardum *Begar*, diœ. Trecor. O C. 143
1137. Bellaqua *Bellaigue*, diœ. Claromont. O C. 144
1152. Bellabranca *Bellebranche*, diœ. Cenomanenſis O C. *ibid.*
Bellacumba *Bellecombe*, d. Podienſis O C. *ibid.*
Bellacuria *Vnillencourt*, d. Ambian. O C. *ibid.*
1143. Bellapertica *Belleperche*, d. Montalban. O C. *ibid.*
Bellaripa d. Geneuenſ. *ibid.*
Bellaſtella *Belle-Eſtoille*, d. Baiocenſ. O P. *ibid.*
1119. Bellauallis *Belleuaux*, d. Biſont. O C. *ibid.*
Bellauallis d. Niuern. O P. *ibid.*
Bellauallis *Belual*, d. Remenſ. O P. *ibid.*
1160. Bellauilla *Belleuille ſur Saone*, O A. *ibid.*
1198. Belloſanna *Belloſane*, d. Rotomagenſis O P. 145
1145. Bellumfagetum *Beaufay*, d. Lingon. O C. *ibid.*
1150. Bellumpratum *Beaupré*, d. Tullenſis, O C. *ibid.*
1135. Bellumpratum *Beaupré*, d. Bellouac. O C. 146
1127. Belluſbeccus *Beaubec*, d. Rotomag. O C. *ibid.*
Bellusfons *Bellefontaine*, d. Rupellæ O B. 147
855. Belluſlocus *Beaulieu*; d. Lemouicenſ. O B *ibid.*
1040. Belluſlocus *Beaulieu prés Loches*, diœ. Turon. O B. 149
642. Belluſlocus in Argonnā *Beaulieu*, d. Virdun. O B. 154
Belluſlocus *Beaulieu*, d. Maclouienſ. O A. *ibid.*
1115. Belluſlocus *Beaulieu les le Mans*, O A. *ibid.*
1140. Belluſlocus *Beaulieu*, diœ. Trecenſis O P. 155
1138. Belluſlocus *Beaulieu*, d. Lingonenſis O C. *ibid.*
1141. Belluſlocus *Belloc*, diœ. Ruten. O C. *ibid.*
1007. Belluſmons *Beaumont les Tours*, O B. 156
Belluſmons *Beaumont*, d. Claromont. 158
1202. Belluſportus *Beauport*, diœ. Briocenſ. O P. *ibid.*
1237. Belluſuiſus *Beauuoir*, diœ. Bituricenſis O C. *ibid.*
Benedictio Dei *la Beniſſon-Dieu*, diœ. Lugdun. O C. *ibid.* 1138.
Beneuentum *Beneuent*, d. Lemouic. O A. 161 1028.
S. Benignus *S. Benigne de Dijon*, diœ. Lingon. O B. 162
S. Bernardus d. Valent. O B. 170
S. Bernardus *S. Bernard*, d. Baion. O C. *ibid.*
Bernaium *Bernay*, d. Lexouienſ. O B. *ibid.*
Bertolcurtium *Bertaucourt*, d. Ambian. O B. *ibid.* 1095.
S. Bertinus *S. Bertin*, diœ. Audomar. O B. 171 630.
Beſua *la Fontaine de Beſe*, d. Lingon. O B. 174 600.
Bethania *Bitaine*, d. Biſonticenſ. O C. 175 1133.
Biacum *Biache*, d. Nouiom. O C. *ibid.*
Bitumen *Biton*, diœ. Maurian. O C. *ibid.*
Biuallium *Biual*, d. Rotomag. O C. *ibid.*
Blanchalanda *Blanchelande*, d. Conſtantienſis O P. *ibid.* 1155.
Blandech *Blandech*, diœ. Audomar. O C. *ibid.* 1153.
Blandinium *Blandin*, d. Gandauenſ. O B. *ibid.* 618.
Blangiacum *Blangy*, d. Bonon. O B. 178 721.
Blamons *Blaſimont*, d. Vaſatenſ. O B. *ibid.*
Bodeloa *Bodelo*, d. Gandenſ. O C. *ibid.* 1197.
Boheriæ *Boherie*, d. Laudunen. O C. *ibid.*
Bolbona *Bolbone*, d. Mirapic. O C. *ibid.*
Bonaaqua *Bonaigue*, d. Lemouicenſis O C. *ibid.* 1143.
Bonacumba *Bonnecombe*, d. Rutenenſis O C. *ibid.* 1166.
Bonarequies *Bonrepos*, d. Coriſopit. O C. *ibid.* 1184.
Bonaſpes *Bonne eſperance*, d. Camer. O P. 179 1130.
Bonauallis *Bonneual*, d. Carnotenſis O B. *ibid.*
Bonauallis *Bonneual*, d. Pictauienſis O B. *ibid.* 973.
Bonauallis diœceſ. Rutenenſis O C. 180 1147.
Bonauallis *Bonneuaux*, d. Pictau. O C. *ibid.* 1124.
Bonauallis d. Viennenſis, O C. *ibid.* 1119.

Bonauia *Bonnevoye*, diœceſeos Treuir. O C. 181
Bonumfagetum diœ. Tullenſis O P. *ibid.*
Bonuſcampus *Chambon*, O B. diœ. Pictauenſis; *ibid.*
1152. Bonusfons *Bonnefontaine*, diœ. Remenſis O C. *ibid.*
1137. Bonusfons *Bonnefont*, d. Conuenenſ. O C. 182
1121. Bonuſlocus *Bonlieu*. d. Lemouicenſis O C. *ibid.*
1162. Bonuſlocus *Bonlieu*, d. Burdegalenſis O C. 185
1219. Bonuſlocus *Bonlieu*, diœ. Cenoman. O C. *ibid.*
Bonuſlocus d. Valent. O C. *ibid.*
Bonuſlocus d. Lugdun. O C. *ibid.*
1131. Bonuſmons d. Geneuenſ. O C. *ibid.*
1190. Bonuſportus *Bonport*, d. Ebroicenſis O C. 186
1119. Bonuſradius *Boras*, d. Autiſſiodorenſis O C. 187
1137. Boquianum *Boquien*, diœ. Briocenſis O C. *ibid.*
1039. Borburgum *Bourbourg*, d. Audomar. O B. *ibid.*
1113. Bornetum *Bournet*, d. Engoliſmenſis O B. 188
1132. Boſcaudonum *Boſcaudon*, d. Ebredunenſis O B. *ibid.*
1198. Boſchetum *Bouchet*, diœ. Claromont. O C. 190
1159. Boſcumcauum *Bouſchaud*, d. Petrag. O C. *ibid.*
1138. Boſcuſalberici *Boiſaubry*, d. Turon. O B. *ibid.*
1033. Boſoniſuilla *Bouſonville*, d. Metenſ. 191
1130. Brana *S. Yued de Braine*, diœ. Sueſſ. O P. 193
778. Brantoſmum *Brantoſme*, diœ. Petrag. O B. 196
1050. Bretolium *Breteuil*, d. Bellouac. O B. *ibid.*
Brinium *la Sie en Brignon*, d. Pictau. O B. 197
1150. de Boillanis *Bouillas*, d. Auſcienſis O C. *ibid.*
Broliumarbaudi *Brueilerbaud*, d. Lucionenſis O B. *ibid.*
1137. Brolium Benedicti *Breuil Benoiſt*, d. Ebroicenſis O C. *ibid.*
1109. Brolium Grollandi *Boiſgrolland*, diœ. Lucionenſis O C. 198
Brolium *Breſle*, d. S. Flori O C. 199
Bucilium *Bucilly*, d. Laudun. *ibid.*
1152. Bullencutia *Boullancour*, d. Tricaſſinenſis O C. *ibid.*
Buliopaupet d. Biſont. O C. 200 1147.
Bulium *le Bœuf*, diœ. Lemouicenſis O C. *ibid.* 112.
Burgum *Bourg*, d. Burdegalenſis O B. *ibid.*
Burgummedium *Bourgmoyen*, d. Carnotenſis O A. *ibid.* 1123.
Burgulium *Bourgueil en Vallée*, d. Andegauenſis O B. 201 990.
Buſaium *Buzay*, d. Nannetenſ. O C. 207 1136.
Buxeria *la Buſſiere*, d. Æduenſ. O C. 208 1130.
Buxeria *Boyſſiere*, diœ. Andegauenſis O C. *ibid.* 1131.
Buxeria *Buſſieres*, d. Bituricenſis O C. *ibid.* 1159.

C.

Cadunium *Cadouin*, diœceſeos Sarlatenſ. O C. 208 1114.
S. Cæſarius *S. Ceſaire*, diœ. Arelat. O B. *ibid.*
Cagia *Chaage*, d. Meld. O A. 209 1135.
Caignota *Caignotte*, d. Aquenſis O B. *ibid.*
Cala *Chelles ſainte Bautour*, d. Pariſienſis O B. *ibid.* 662.
Caladia *la Chalade*, d. Virdun. O C. 210 1128.
Calereium *Calers*, d. Riuenſ. O C. *ibid.* 1148.
de Calamis *Chaumes*, d. Senonenſis O B. 211 1181.
Calmaria *la Chaume*, d. Nannetenſis O B. *ibid.* 1055.
Calmoſtratum *Chaumozey*, d. Tullenſ. O A. 212
Caluuſmons *Chaumont*, d. Remenſis O P. *ibid.*
Cambero *Cambron*, d. Cameracenſis O C. *ibid.* 1148.
Cambonium *Chambon*, d. Viuarienſ. O C. *ibid.* 1152.
Camerafontis *Chambrefontaine*, diœ. Meldenſ. O P. *ibid.* 1201.
Campania *Champagne*, d. Cenoman. O C. *ibid.* 1188.
Cancellata *Chancelade*, d. Petragor. O A. 213 1133.
Candelium *Candeil*, d. Albienſ. O C. *ibid.* 1152.
de Cannis *Cannes*, d. Narbon. O B. *ibid.*
Cantipratum *Cantipré*, d. Camerac. O A. *ibid.* 1183.
Cantoennum *Chantoen*, d. Claromont. O A. *ibid.* 1200.
Cantumerula *Chantemerle*, diœ. Tre- 1165.

cenſ. O A. 214
Capella *la Chapelle*, diœ Toloſ. O P. *ibid.*
Capella diœ. Bolon. O B. *ibid.*
1147. Capella ad Plancas *la Chapelle aux Planches*, diœ. Trecenſ. O P. *ibid.*
1175. Capella-Toſan d. Tornacenſ. O C. 215
1137. S. Caraunus *S. Cheron*, d. Carnotenſ. O A. *ibid.*
1145. Carentonium *Charenton*, d. Bituric. O B. 217
S. Carileſus *S. Cales*, d. Cenoman. O B. *ibid.*
1133. Caritas *la Charité*, d. Biſonticenſ. O C. *ibid.*
Caritas *la Charité*, d. Lingon. O C. 218
1136. Carolilocus *Chaalis*, d. Siluanectenſ. O C. *ibid.*
1177. Carnoetum *Carnoet*, diœ. Coriſopit. O C. 220
769. Caroffum *Charoux*, d. Pictauienſis O B. *ibid.*
Cartouorum *Chartreuue*, d. Sueſſionenſis O B. 224
1140. Caruſcampus *Chercamp*, d. Ambian. O C. *ibid.*
Caruſlocus *Charlieu*, diœ. Matiſcon. O B. *ibid.*
1131. Caruſlocus *Charlieu*, d. Biſonticenſis O C. 225
1044. Caſadei *la Chaizedieu*, d. Claromont. O B. *ibid.*
1135. Caſa-Dei *la Caſe-Dieu*, d. Auſc. O P. 226
1093. Caſale-Benedictum *Chezal-Benoiſt*, d. Bituric. O B. *ibid.*
1145. Caſſania *la Chaſſagne*, d. Lugdunenſis O C. *ibid.*
de Caſtâ d. Tarbienſis O B. 227
1163. Caſtella *la Caſtelle*, d. Adurenſ. O B. *ibid.*
1162. de Caſtellariis *Chaſteliers*, d. Pictau. O C. 228
1182. Caſtellio *Chaſtillon*, d. Lingon. O A. *ibid.*
1153. Caſtellio *Chaſtillon*, d. Virdunenſis O C. 231
1150. Caſtrum-Nantonis *S. Seuerin de Chaſteau-Landon*, d. Senonenſis O A. 232
de Caſtriciis *Chatris*, d. Virdunenſis O A. 234
1077. de Caſtris *Chaſtres*, d. Santon. O B. *ibid.*
1299. S. Catharina *S. Catherine d'Apt*, diœ. Apt. O A. *ibid.*
Caziacum *Chezi*, d. Sueſſ. O B. 235

Cella *Monſtier la Celle les Troyes*, diœ. Tricaſſ. O B. *ibid.* 658.
Cella *la Celle*, d. Aquenſ. O B. 237
Cella *Selles en Berry*, d. Bitur. *ibid.*
Cella *Celles*, d. Pictau. O A. *ibid.*
Cella *la Celle de Poictiers*, O A. *ibid.*
Cellafruini *Cellefrouin*, d. Engoliſmen. O A. *ibid.*
Cellamedulphi *Saramon*, d. Auſcienſ. O B. *ibid.*
Chaliueium *Chalinoy*, d. Bituricenſis O C. *ibid.* 1138.
Chalocheium *Chaloché*, d. Andegau. O C. *ibid.* 1129.
de Charmis *Charmes*, d. Sueſſ. *ibid.*
Charmeia *la Charmoie*, d. Catalaun. O C. 238 1167.
Cheminio *Cheminon*, diœ. Catalaun. O C. *ibid.* 1103.
Cheriacum *Cheery*, d. Remenſ. O C. 240 1135.
Cheriacum *Gherrey*, d. Eduen. O B. *ib.*
Choquienſe *Choques*, d. Audomarenſ. O A. *ibid.* 1120.
Ciriſiacum *Ceriſy*, d. Baiocenſ. O B. 241 1032.
Ciſonium *Ciſoing*, d. Torna c. O A. *ibid.* 838.
Ciſſetiacum *Chiſſery*, d. Geneu. O C. 242 1140.
Ciſtercium *Ciſteaux Chef d'Ordre*, d. Cabilon. O C. *ibid.* 1098.
Claraualllis *Clairuaux Chef d'Ordre*, d. Lingon. O C. 253 1115.
de Claretis *des Clairets*, d. Carnotenſis O C. 261 1213.
Claritas-Dei *la Clarté-Dieu*, d. Turonenſis O C. 262 1243.
Clarumfagetum *Clairfay*, d. Ambian. O A. 264
Clarusfons *Clairefontaine*, diœ. Biſont. O C. *ibid.* 1133.
Clarusfons d. Treuir. O C. *ibid.*
Clarusfons *Clairefontaine*, d. Carnot. O A. *ibid.* 1100.
Clarusfons *Clairefontaine*, d. Laudun. O P. 265
Claruſlocus *Clairlieu*, diœ. Tullenſis O C. *ibid.* 1151.
Caruſmariſcus *Clermarès*, diœ. Audomar. O C. 266 1140.
Caruſmons *Clermont*, d. Cenoman. O C. 267 1152.
Cleyracum *Cleyrac*, d. Aginnenſ. O B. *ibid.*
S. Clemens *S. Clement*, d. Metenſis O B. *ibid.* 938.
Cluniacum *Clugny Chef d'Ordre*, d. Matiſcon. O B. 271 910.

1142. Coetmaloen *Coetmaloen*, diœ. Coriſopit. O C. 284
Cogneres *Cogneres*, diœceſ. Ruthen. O B. *ibid.*
Colongiæ *Coulonges*, d. Lingonenſis O C. *ibid.*
1028. Columba *Colombs*, d. Carnotenſ. O B. *ibid.*
999. S. Columba *S. Colombe*, d. Senonenſ. O B. 286
1146. Columba *la Colombe*, d. Lemouicenſis O C. 287
Combalonga *Combelongue*, d. Conſeran. O P. 288
817. Conqua *Conques*, d. Ruthen. O B. *ibid.*
Conchæ *Conches*, d. Ebroicenſ. O B. 289
1011. Condomum *Condom*, d. Aginnenſ. O B. 290
662. Corbeia *Corbie*, d. Ambianenſis O B. 292
864. Corbiniacum *Corbigny dit S. Leonard*, d. Auguſtodun. O B. 296
Corcellæ *Courcelles*, d. Biſont. O C. 298
1201. S. Corentinus *S. Corentin*, d. Carnot. O B. *ibid.*
Cormelia *Cormeilles*, d. Lexouienſis O B. 299
780. Cormeriacum *Cormery*, d. Turonenſis O B. *ibid.*
876. S. Cornelius *S. Corneille de Compiegne*, d. Sueſſ. O B. 306
1143. Corneuilla *Corneuille*, d. Rotomag. O A. 308
1124. Corona *la Couronne*; d. Engoliſmenſ. O A. 309
Cordilio *Cordillon*, d. Baiocenſ. O B. 311
Coyreſinm *Coiroux*, d. Lemouicenſis O C. *ibid.*
1030. Criſennonum *Criſenon*, d. Antiſſiod. O B. *ibid.*
1157. S. Criſpinus *S. Creſpin le grand de Soiſſons*, O B. 312
1184. S. Criſpinus in Cauea *S. Creſpin en Chaie de Soiſſons*, O A. *ibid.*
1180. Criſpinium *Creſpin*, d. Cameracenſis O B. *ibid.*
1121. Criſta *la Creſte*, d. Lingonenſis O C. 313
Crudatum *Crudas*, d. Viuarienſ. O B. *ibid.*
817. S. Crux *Sainte Croix de Bordeaux*, O B. *ibid.*
587. S. Crux *Sainte Croix de Poictiers*, O B. 316
1135. S. Crux *Sainte Croix prés Guenkamp*, d. Trecor. O A. 319
S. Crux *Sainte Croix d'Apt*, O C. *ib.*
Crux S. Leufredi *la Croix S. Leufroy*, d. Ebroic. O B. *ibid.* 851.
S. Crux *Sainte Croix*; d. Metenſ. O P. *ibid.* 1161.
Cuiſſiacum *Cuiſſy*, d. Laudun. O P. 322 1117.
Cultura *la Couſture*; d. Cenomanenſis *ibid.* 1201.
Curia Dei *la Cour-Dieu*, d. Aurelian. O C. 323 1118.
Curia B. Mariæ *la Cour Noſtre-Dame*, d. Senon. O C. *ibid.*
de Curte *la Court*, d. Toloſanæ O B. *ibid.*
S. Cyprianus *S. Cyprien de Poictiers*, O B. *ibid.* 936.

D.

Dalona *Dalon*, diœ. Lemouic. O C. 326 1120.
Daoulaſium *Daoulas*, diœ. Coriſopit. O A. *ibid.* 1125.
Deilocus *Dilo*, diœ. Senonenſ. O P. *ibid.* 1135.
Deiuilla *Dunielle*, d. Aquenſis O P. *ibid.*
Deruum *Monſtier en Der*; d. Catalaun. O B. *ibid.*
Deſertum *du Deſert*, d. Cadurc. O B. 328
S. Deſiderius *S. Dizier*, d. Catalaun. O C. 329
S. Dionyſius *Saint Denis en France*, d. Pariſienſis O B. *ibid.* 644.
S. Dionyſius *S. Denis de Reims*, O A. 340 1067.
Doa *Douë*, d. Podienſ. O P. 341
Dolenſe *Bourdieux*, d. Bituric. O B. *ibid.*
Dommartinium *Dommartin dit S. Ioſſe aux Bois*, d. Ambian. O P. 343 1120.
Doratum *du Dorat*, d. Lemouic. O B. *ibid.* 987.
Dorlanum *Dourlans*, d. Ambianenſis O B. 344
Dunæ *Dunes*, d. Brugenſ. O C. *ibid.* 1128.

E.

Ebrolium *Ebreule*, diœ. Claromont. O B. 346 971.
Ebronium *Euron*, diœ. Cenomanenſ. O B. *ibid.* 1252.
S. Ebrulfus *Saint Eureul*, d. Lexouienſis O B. 347 578.
Edera *Hierre*, diœ. Pariſienſis O B. 351 1138.

Egmunda *Egmond*, diœceſ. Vltraiect.
O B. 352

1121. Eleemoſyna *l'Aumoſne* diœ. Carnot.
O C. 353

1130. S. Eligij-Fons *S. Eloy Fontaine*, diœ.
Nouiom. O A. *ibid.*

S. Eligius *Saint Eloy de Noyon*, O B.
354

1148. Ellantium *Eſlan*, d. Remenſis O C.
ibid.

868. S. Eparchius *S. Cybar d'Angouleſme*,
O B. 355

696. Eprernacum *Eternac*, d. Treuirenſis
O B. 356

Erlacum d. Lauſanenſis O B. 357

1131. Eſchaleium *Eſchaalis*, d. Senon. O C.
ibid.

Eſcleaſia *l'Eſclache*, diœ. Claromont.
O C. *ibid.*

1144. Eſcureium *Eſcuré*, d. Tullenſ. O C.
ibid.

de Eſſomis *Eſſome*, O A: *ibid.*

1004. S. Euſebius *S. Euſebe*, diœ. Aptenſis
O B. *ibid.*

S. Euſebius d. Senon. O A. 359

1163. S. Euurtius *S. Euurte d'Orleans*, O A.
ibid.

Exaquium *Leſſay*, d. Conſtant. O B.
360

Exienſe *Eyſſez*, d. Aginnenſis O B.
ibid.

1218. Exoldunum *Iſſoudun*, d. Bituricenſ.
O B. 364

1063. Eyhamum *Eiham*, O B. *ibid.*

F.

1147. FAiſia *la Faiſe*, diœ. Burdegalenſ.
O C. 364

1039. Falempinum *Falampin*, d. Tornacenſ.
O A. *ibid.*

Faremonaſterium *Faremouſtier*, diœ.
Meldenſ. 365

998. S. Faro *S. Faron les Meaux*, d. Mel-
denſis, 369

Fauaſium *Fauars*, d. Conuenſ. O C.
370

Fauerneyum *Fauernay*, d. Biſonticenſ.
O B. *ibid.*

1169. Fenerium *Fenieres*, diœ. Claromont.
O C. *ibid.*

560. Ferrariæ *Ferrieres en Gaſtinois*, d. Se-
nonenſis O B. *ibid.*

Ferrariæ *Ferrieres*, d. Pictauenſ. O B.
372

1140. Feruaquiæ *Fernaques*, diœ. Nouiom.
O C. *ibid.*

Fidemium *Femy*, d. Camerac. O B.
ibid.

Filiacum d. Geneuenſ. O A. *ibid.*

Figiacum *Figeac*, d. Caturcenſ. O B.
ibid.

Firmitas *la Ferté ſur Groſne*, d. Cabi- 1113.
lonenſis O C. 373

Firmitas *la Ferté*, diœ. Laudunenſis
O B. 375

Fiſcannum *Feſcan*, d. Rotomagenſis
O B. *ibid.*

Flaboniſmons *Flabemont*, d. Tullenſis
O P. 378

Flauiacum *S. Germer de Flaix*, diœ. 650.
Bellouac. O B. *ibid.*

Flauiniacum *Flauigny*, d. Æduenſ.
O B. 383

Flinæ *Flines*, d. Atrebatenſis O C. 1234.
387

Floranum *Flaran*, diœ. Auſc. O C. 1151.
388

S. Florentius *S. Florent les Saumur*, d. 691.
Andegau. O B. *ibid.*

Floriacum *Fleury dit S. Benoiſt ſur Loy-* 623.
re, d. Aurel. O B. 405

Fonſcalidus *Fontchaud*, d. S. Pontij
O P. 408

Fonſcomitis *Fontaine le Comte*, diœ.
Pictau. O A. *ibid.*

Fonſdanielis *Fontaine Daniel*, d. Ce- 1264.
noman. O C. *ibid.*

Fonſdulcis *Fontdouce*, d. Santonenſis 1170.
O B. *ibid.*

Fontebraldum *Fonteuraud Chef d'Ordre*, 1100.
d. Pictau. O B. 409

Fonsfrigidus *Fontfroide*, d. Narbon.
O C. 432

Fonſguerardus *Fontaineguerard*, d. Ro-
tomagenſis O C. 437

Fonſgombaudus *Fontgombaud*, d. Bi- 1090.
turicenſis O B. *ibid.*

Fonſguillelmus *Fontguillem*, d. Vaſat. 1147.
O C. *ibid.*

Fonſioannis *Fontaineiean*, d. Senon. 1124.
O C, *ibid.*

Fonſmorigniacus *Fontmorigny*; d. Bi- 1148.
turicenſis O C. 438.

Fontanæ *Fontaines*, d. Turon. O C. 1134.
ibid.

Fontanetum *Fontenay*, d. Baiocenſis
O B. 440

Fontanetum *Fontenay*, d. Æduenſis 1119.
O C. *ibid.*

Fontenellæ *Fontenelles*, d. Lucionenſ. 1210.
O A. *ibid.*

Foreſtimonaſterium *Foreſmonſtier*, d.
Ambian. O B. 442

Francæualles *Franqueuaux*, diœ. Ne- 1143.
mauſenſ. O C. *ibid.*

S. Fremeſius *S. Ferme*, d. Vaſat. O B. 1273.
ibid.

1148. Frenada *Frenade*, dioe. Santon. O C. *ibid.*
1134. Frigiduſmons *Froimont*, dioe. Bellouacenſis O C. *ibid.*
1130. Fulcardimons *Foucarmont*, dioe. Rotomagenſis O C. 444
778. Fulda *Fulde*, dioeceſ. Mogunt. O B. *ibid.*
Fulium *Fueillans*, dioe. Riuenſ. O C. 447
1120. Furnum *Furnes*, dioe. Yprenſis O P. 448
1105. S. Fuſcianus *S. Fuſcien*, d. Ambian. O B. *ibid.*
1121. Fuſniacum *Foigny* d. Laudun. O C. 449
1168. Fuxum *S. Voluſian de Foix*, d. Appam. O A. 452

G.

720. S. GAllus *S. Gal*, dioe. Conſtant. O B. 454
972. Galliacum *Gaillac*, dioe. Albien. O B. 455
1139. Gardum *du Gard*, d. Ambian. O C. *ibid.*
1146. Gaſtina *Gaſtine*, d. Turonenſis O A. *ibid.*
1221. Gaudiumuallis *Ioyeenual*, d. Carnot. O P. 456
922. Gemblacum *Giblen*, d. Namur. O B. 461
1030. Gemmeticum *Iumieges*, d. Rotom. O B. 463
Geneſtum *Geneſton*, d. Nann. O A. 467
1245. Genliacum *Genlis*, d. Nouiomenſis O P. *ibid.*
S. Genoueſa *Sainte Geneuieſue du Mont à Paris*, O A. *ibid.*
818. S. Genulfus *S. Genou*, d. Bitur. O B. 476
S. Georgius *S. Georges ſur Loire*, dioe. Andegau. O A. *ibid.*
1006. S. Georgius *S. Georges de Rennes*, O B. *ibid.*
560. S. Germanus *Saint Germain d'Auxerre*, O B. 477
S. Germanus *S. Germain des Prez de Paris*, O B. 480
S. Germanus *S. Germain de Rodes*, O B. 485
1269. Gerſiacum *Gerſy*, d. Pariſienſis O A. *ibid.*
1138. Giffum *Gif*, d. Pariſienſ. O B. 486
S. Gildaſius *S. Gildas de Ruys*, d. Venetenſ. O B. 487
S. Gildaſius in nemore *S. Gildas au bois*, d. Nann. O B. *ibid.*
Gimontus *Gimont*, d. Auſcenſis O C. *ibid.* 1144.
S. Giſlenus *S. Ghiſlain*, d. Camerac. O B. *ibid.* 931.
S. Glodeſindis *S. Gloſſine de Metz*, O B. 488 945.
Gollia *Goille*, d. Biſont. O A. 490 1207.
Gondonium *Gondon*, d. Aginnenſis O C. *ibid.* 1123.
Gorianum *Gorian*, d. Lodeuenſ. O B. *ibid.* 1350.
Gorzia *Gorze*, d. Metenſ. O B. *ibid.* 765.
Granataria *la Grenetiere*, d. Lucion. O B. 492
Grandiſcampus *Grandchamp*, d. Carnotenſis O P. *ibid.*
Grandiſmons *Grandmont Chef d'Ordre*, d. Lemouic. O B. *ibid.* 1192.
Grandiſſylua *Grandſelue*, dioe. Toloſ. O C. 506 1144.
Graſſa *la Graſſe*, dioe. Carcaſſ. O B. *ibid.* 806.
Gratia N. Dominæ *Grace N. Dame*, d. Trec. O C. 507
Gratia Dei *la Grace Dieu*, d. Biſont. O C. *ibid.* 1139.
Gratia Dei *la Grace Dieu*, d. Santon. O C. *ibid.* 1135.
Greſtenum *Greſtain*, dioe. Lexouienſ. O B. *ibid.*
Groeninga *Groeningue*, d. Tornacenſ. O C. 508 1283.
Groſſumboſcum *Grosbos*, d. Engoliſ. O C. *ibid.* 1166.
Guarda Dieu *la Garde Dieu*, d. Cadurc. O C. *ibid.* 1150.
Guichia *la Guiche*, dioe. Carnotenſis *ibid.* 1277.
S. Guillelmus *S. Guillaume le Deſert*, d. Lodeu. O B. *ibid.* 804.

H.

HAmbeſa *Hambuye*, dioe Conſt. O B. 508 1015.
Hamerium *Hamery*, d. Conſt. 509
Hamum *Ham*, d. Nouiomenſ. O A. *ibid.* 1108.
Hamum *Ham le Lilers*, d. Odomar. O B. *ibid.* 1084.
Haſnonium *Haſnon*, d. Atrebatenſis O B. 510 687.
de Haiis *les Hayes*, d. Gratianopol. O C. *ibid.*
Henniacum *Hennin Lietart*, d. Atreb. O A. *ibid.* 1040.
Heriuallis *Heriuaux*, dioe. Pariſienſis O A. 511 1131.
Hermeriæ *Hermieres*, d. Pariſ. O P. 513 1160.

de

de Hibernali *Hiuerneaux*, diœ. Pariſ. O A. 514
S. Hilarius *S. Hilaire*, d. Carcaſ. O B. *ibid.*
S. Hilarius *S. Hilaire le Grand de Poitiers*, *ibid.*
1178. Hiſpania *Eſpagne*, d. Ambian. O C. *ibid.*
S. Hoildis *S. Houx*, diœ. Tull. O C. *ibid.*
S. Honoratus *S. Honoré aux Dames*, d. Meldenſis O B. *ibid.*
948. Humolarium *Homblieres*, d. Nouiom. O B. *ibid.*

I.

1146. S. IAcobus de Pruuino *S. Iacques de Prouins*, diœ. Senon. O A. 515
S. Iacobus *S. Iacques de Beziers*, O A. 517
S. Iacobus *S. Iacques les Vitry*, diœ. Catalaun. O C. *ibid.*
S. Iacutus *S. Iagu*, d. Dolenſis O B. *ibid.*
Iardinetum *le Iardinet*, d. Namureenſ. O C. *ibid.*
1171. Iardum *le Iard*, d. Senon. O A. *ibid.*
Ibrea *Iury*, d. Ebroicen. O B. 519
1130. Igniacum *Igny*, d. Remenſ. O C. *ibid.*
916. S. Illidius *S. Allyre de Clermont*, O B. 520
Inſula *l'Iſle*, d. Burdeg. O A. 520
Inſula Babara *l'Iſlebarbe les Lyon*, O B. *ibid.*
1140. Inſula Barrenſis *l'Iſle en Barrois*, diœ. Tullenſ. O C. 523
Inſulæ *les Iſles*, d. Autiſſ. O C. 524
Inſula Calueti *l'Iſle Chauuet*, d. Lucion. O B. *ibid.*
1172. Inſula Dei *la Blanche*, d. Lucionenſ. O C. *ibid.*
Inſula Dei *l'Iſle Dieu*, d. Rotomag. O P. *ibid.*
1076. S. Ioannes Baptiſta Vinearum *S. Iean des Vignes de Soiſſons*, O A. *ibid.*
872. S. Ioannes Senonenſis *S. Iean de Sens*, O A. 527
1127. S. Ioannes de Faleſia *S. Iean de Falaiſe*, d. Saienſ. O P. 529
1125. S. Ioannes de Ambiano *S. Iean d'Amiens*, O P. 531
1183. S. Ioannes Melinenſis *S. Iean de Melinais*, d. Andeg. O A. 532
S. Ioannes de Pratis *S. Iean des Prez*, d. Maclou. O A. 534
1099. S. Ioannes in Valleâ *S. Iean en Vallée les Chartres*, O A. *ibid.*
S. Ioannes *S. Iean d'Authun*, O B. *ib.*
640. S. Ioannes Laudunenſis *Saint Iean de Laon*, O B. *ibid.*
S. Ioannes *S. Iean de Valenciennes*, d. Camer. O B. 539 1110.
S. Iodocus *S. Ioſſe ſur mer*, d. Amb. O B. 544 539.
Ioſaphatum *Ioſaphat les Chartres*, O B. 540 1120.
Iotrum *Ioarre*, d. Meldenſ. O B. 541
Ionuillare d. Tullenſis O P. *ibid.* 1178.
S. Iouinus *S. Iouin de Marne*, d. Pict. O B. *ibid.*
Ioyacum *Iouy*, d. Senon. O C. *ibid.* 1124.
Iucundenſis d. Aletenſ. O B. 544
Iugum Dei *Ioug Dieu*, diœ. Lugdun. O B. 545 1137.
Iuliacum *Iully*, diœ. Meldenſis O A. *ibid.* 1183.
S. Iulianus Turon. *S. Iulien de Tours*, O B. *ibid.* 853.
S. Iulianus de Prato *le Pré*, d. Cenoman. O B. 546
S. Iulianus *S. Iulien les Auxerre*, 547
Ioncellum *Ioncels*, d. Biterren. O B. *ibid.*
Iura, ſeu S. Claudius *S. Oyand de Ioux, dit S. Claude*, d. Lugdunenſis O B. *ibid.*
Iuſtuſmons d. Metenſis O P. 551
S. Iuſtus *S. Iuſt*, de Bellouac. O B. *ibid.* 1070.
Iuuigniacum *Iuuigny*, d. Treuir. O B. *ibid.* 874.

K.

KEmperlegium *Kemperlay*, diœ. Coriſop. O B. 551 550.

L.

LÆtitiæ *Lieſſes en Haynaut*, d. Camerac. O B. 554 751.
Landauallis *Lannaux*, diœ. Venner. O C. 555 1138.
Landeſium *Landais*, d. Bituricenſis O C. *ibid.* 1129.
Landeuenechum *Lantenenec*, diœce. Coriſopit. O B. 556
Lanneium, ſeu Brioſtelium *Lannoy*, d. Beluac. O C. *ibid.* 1137.
Langonium *Langonet*, d. Coriſopit. O C. 557 1136.
Latigniacum *Lagny*, diœ. Pariſienſis O B. *ibid.* 989.
Laubium *Lob*, d. Cameracenſis O B. *ibid.* 640.
S. Laudus *Saint Lo*, d. Conſtan. O A. *ibid.*
S. Launomarus *S. Lomer de Blois*, d. Carnot. O B. *ibid.* 565.

1145. S. Laurentius *S. Laurens de Bourges*,
O B. 558
S. Laurentius diœ. Conuenenſ. *ibid.*
S. Laurentius prope Conadam diœ.
Autiſſ. O A. *ibid.*
1146. Laus *B.* Mariæ *Lox*, d. Tornacenſ.
O C. *ibid.*
Lazeriæ *Lazieres*, diœ. Caducenſis
O C. *ibid.*
1139. S. Leodegarius *S. Leger de Soiſſons*,
O A. *ibid.*
S. Leodegarius d. Santon. O B. 559
1168. S. Leonardus *S. Leonard*, d. Santon.
O C. *ibid.*
S. Leo *S. Leon de Toul*, O A. *ibid.*
1137. Leoncellum *Leoncel*, diœ. Valentin.
O C. *ibid.*
430. Lerinus *l'Iſle de S. Honoré de Lerins*,
d. Graſſenſ. O B. *ibid.*
Leunſium *la Honce*, d. Baionenſ. O P.
564
840. Leſatum *Lezat*, d. Riuenſ. O B. *ib.*
Libera Abbatia *l'Abbaye aux Bois*, d.
Nouiom. O C. 568
1131. Licum *Liques*, d. Bolonienſ. O P. *ib.*
1188. Ligurium *Ligueux*, d. Petragoricenſ.
O B. 569
Lilium *le Lis*, d. Senon. O C. *ibid.*
Lira *Lire*, d. Ebroic. O B. *ibid.*
1186. Liuriacum *Liury en Launoy*, d. Pariſ.
O A. *ibid.*
1134. Locus Creſcens, ſeu Trium Regum
Lieucroiſſant, dit les trois Roys, diœ.
Biſont. O C. 571
1123. Locus Dei *Locdieu*, d. Ruten. O C. *ib.*
1191. Locus Dei in Pontiuo *Lieudieu*, d.
Ambian. O C. *ibid.*
572. Locus Dei d. Eduenſ. O C. *ibid.*
Locus Dei in Iardo *Lieudieu en Iard.*
d. Lucionenſ. O P. 572
Locus Noſtræ Dominæ d. Lugdun.
O C. *ibid.*
1222. Locus Noſtræ Dominæ *Lieu N. Dame*, d. Aurelia. O C. *ibid.*
1129. Locus Regius *Leroy*, d. Bitur. O C. 573
1140. Locus reſtauratus *Lieureſtauré*, diœ.
Sueſſ. O P. *ibid.*
1148. de Longis *Longues*, diœ. Baiocenſis
O B. *ibid.*
1149. Longumuadum *Longuay*, d. Lingon.
O C. 574
1135. Longumuillare *Longuilliers*, d. Bolon.
Ord. S. Claræ, 575
1261. Longuſcampus *Lonchamp*, d. Pariſ.
O C. *ibid.*
1131. Longuſpons *Longpont*, d. Sueſſ. O C.
576
Lonleyum *Lonlay*, d. Cenomanenſ.
O B. 579
Lucerna *la Luzerne*, d. Abrincenſis 1143.
O P. 580
S. Lucianus *Saint Lucian les Beauuais*, 1030.
O B. *ibid.*
Lucum *Luc*, d. Oloron. O B. *ib.*
S. Lupus *S. Loup de Troyes*, O A. *ib.* 1114.
S. Lupus ad Ligerim *S. Loup*, diœ.
Aurelia. 582
Lura *Lure*, d. Siſteric. O B. *ibid.* 1172.
Lutrenſe Monaſterium *Lure*, diœ.
Biſont. O B. 584
Luxouium *Luxeu*, diœ. Biſonticenſis 590.
O B. 585
Lucionum *Luſſon*, 587 1121.

M.

MAcetiæ *Maizieres*, diœ. Cabilonenſis O C. 587 1132.
S. Magdalena *la Magdalene de Chaſteaudun*, d. Carnot. O A. 588 1132.
S. Magdalena d. Carpent. O C. *ib.*
S. Maglorius *Saint Magloire à Paris*, 975.
O B. 589
Magnus locus *Manlieu*, d. Claromont.
O B. *ibid.*
Maiuſmonaſterium *Mairmonſtier*, diœ. 375.
Turon. O B. *ibid.*
Malleacum *Maillezais*, d. Pictauienſ. 1010.
O B. 593
Malnoda *Malenoue*, d. Pariſ. O B.
594
Maluſleo *Mauleon*, d. Rupell. O A. *ib.*
Manſiada *Mazan*, d. Viuarienſ. O C. 1119.
ibid.
S. Manſuetus *S. Manſuy de Toul*, O B. 965.
595
Marca *Mark*, d. Bolonienſ. O B. 596 1090.
Marchaſium Radulphi *Marcheroux*,
d. Rotom. O P. *ibid.*
S. Marcellus *S. Marcel*, d. Cadurc. 1130.
O C. *ibid.*
Marchianæ *Marchiennes*, d. Attrebat. 610.
O B. *ibid.*
Marcilliacum *Marcillac*, d. Cadurc.
O B. *ibid.*
Marciliacum *Marcilly*, diœ. Eduenſis 1130.
O C. *ibid.*
Mareolum *Maroeul*, d. Attrebat. O A. 1144.
ibid.
S. Margareta *S. Marguerite*, d. Eduenſis O A. 597
S. Maria *S. Marie de Metz*, O B. *ibid.* 1000.
S. Maria *N. Dame de Saintes* O B. *ib.* 1047.
S. Maria *N. Dame de Soiſſons*, O B. 600 680.
S. Maria *N. Dame de Troyes*, O B. 601 1216.
S. Maria d. Niuernenſis O B. 602
S. Maria Regalis *N. Dame la Royalle*, 1241.
dite Maubuiſſon, d. Pariſ. O C. *ib.*

1159. S. Maria Bolonienſis *S. Marie de Bologne*, O A. 606
688. S. Marianus *S. Marian d'Auxerre*; O P. ibid.
1020. Maricolæ *Maroilles*, diœ. Camerac. O B. ibid.
Marolium *Mareuil*, diœ. Ambian. O B. 607
1230. Marqueta *Marquete*, d. Torn. O C. ib.
850. S. Martialis *S. Martial de Limoges*, ib.
S. Martinus *S. Martin de Tours*, 610.
1069. S. Martinus *S. Martin de Pontoiſe*, d. Rotom. O B. 617
S. Martinus *S. Martin d'Autun*, O B. 618
1012. S. Martinus *S. Martin*, d. Lemouic. O B. ibid.
1060. S. Martinus *S. Martin de Sais*, diœ. Sagienſ. O B. 619
S. Martinus d. Lingonenſ. O B. ibid.
S. Martinus d. Tornac. O B. ibid.
S. Martinus ad vrbem Metenſem *S. Martin*, O B. ibid.
1080. S. Martinus *S. Martin au Bois, dit Ruricourt*, d. Bellou. O A. ibid.
1130. S. Martinus *S. Martin de Neuers*, O A. ibid.
1104. S. Martinus Trecenſis *Saint Martin ès Aires*, d. Trec. O A. 622
1073. S. Martinus Gemellorum *S. Martin aux Iumeaux*, d. Ambian. O A. 623
1124. S. Martinus *S. Martin de Laon*, O P. 624
1145. Maſſiacum *Maſſay*, d. Bitur. O B. 626
S. Mathæus *S. Mahé*, d. Leon. O B. id.
S. Maurus Foſſatenſis *S. Maur des Foſſez*, d. Pariſ. O B. ibid.
542. S. Maurus ad Ligerim *S. Maur ſur Loire*, d. Andegau. O B. 628
S Maurus *S. Maur de Verdun*, O B. 630
S. Mauritius d. S. Flori O B. ibid.
S. Maurinus *S. Mourin*, d. Aginnenſ. O B. ibid.
Mauziacum *Mauzac*, d. Claromont. O B. ibid.
S. Maxentius *S. Maixant*; d. Pictau. O B. 631
S. Maximinus Miciacenſis *S. Meſmin de Miti*, d. Aurel. O B. 632
600. S. Maximinus *S. Maximin de Treues*, O B. 633
557. S. Medardus *S. Medard de Soiſſons*, O B. 634
Mediuſmons *Megemont*, d. Clarom. O C. 637
1130. Medianum d. Tullenſis O B. ibid.
Medunta *Mante*, d. Carnot. ibid.
Melleraium *Melleray*, d. Nan. O C. ib.
630. S. Melanius *Saint Melaine de Rennes*, O B. ibid.

Melundenſe *Melome*, d. Lingonienſis. O B. ibid.
Meimacum *Meimac*, d. Lemouicenſis O B. 638
S. Memmius *S. Mange lès Chaalons*, O A. ibid. 1131.
Menatum *Menat*, d. Claromontenſis O B. ibid.
S. Menulphus *S. Menou*, d. Bituricenſis, ibid. 1158.
Meſſina *Meſſines*, d. Yprenſis O B. 639 1060.
S. Meuennius *S. Méen de Gael*, diœ. Maelouienſ. O B. ibid.
S. Michael *S. Michel en Tierache*, d. Laudun. O B. ibid. 1259.
S. Michael de Monte *le Mont S. Michel*, d. Abrinc. O B. ibid. 966.
S. Michael *S. Michel de Tonnerre*, d. Lingon. O B. 644 980.
S. Michael *S. Michel*, d. Virdunenſ. O B. 646 667.
S. Michael in Eremo *Saint Michel en l'Erm*, d. Lucion. O B. ibid. 877.
Millebeccus *Maubec*, d. Bituricenſ. O B. 647
Miratorium *le Miroir*, d. Lugdun. O C. ibid. 1131.
Miraualllis *Mireuau*, diœ. Tullenſis O P. ibid.
Miraumons *Miremont*, diœ. Catal. O B. ibid.
Miſeraium *Miſeray*, d. Bituric. O A. ibid. 1112.
Miſericordia Dei *la Mercy Dieu*, diœ. Pictau. O C. 648 1151.
Moleſia *Moleze*, d. Cabilon. O C. 649
Moliſmus *Moleſme*; d. Lingon. O B. ibid. 1075.
Monaſterium *Montier en Argonne*, d. Catalaun. O C. 653 1147.
Monaſterium nouum *Montier neuf de Poictiers*, O B. ibid. 1068.
Monaſteriumuillare *Montiuilliers*, d. Rotomag. O B. 656 640.
Moncellum *Moncel*, d. Bellouac. 657 1337.
Monſbenedictus *Monbenoiſt*, d. Biſontiicenſis O A. 659
Montiſburgus *Montebourg*, d. Conſt. O B. ibid.
Monſdei *Mondée*, d. Baioc. O P. 660
Mons S. Eligij *Mont S. Eloy*, d. Atrebatenſis O A. ibid. 1066.
Monsfortis *Montfort*, diœ. Maclou. O A. 661 1152.
Monsmaior *Montmaiour lès Arles*, O B. 662 954.
Mons S. Mariæ *Mont S. Marie*, d. Biſont. O C. 665 1218.

Monſmarcianus *Mont de Marſan*, diœ. Adurenſ. 666
Mons S. Martini *Mont Saint Martin*, O P. *ibid.*
1134. Monſmartyrum *Montmartre les Paris*, O B. *ibid.*
Monſmorellus *Montmorel*, d. Abrinc. O A. 667
920. Montiſolitii *Montolien*, d. Carcaſſ. O B. *ibid.*
1126. Monſpetroſus *Monpeiroux*, d. Claromonrenſis O P. *ibid.*
1230. Mons *Mont N. Dame les Prouins, dit les Filles-Dien*, d. Senon. O C. 668
Mons Syon d. Maſſil. O C. *ibid.*
1164. Monſterolium *Montrueil les Dames*, d. Laudun. O C. *ibid.*
1153. Moræ *Mores*, diœ. Lingonenſis O C. *ibid.*
Mornauallis *Morguienual*; d. Sueſſ. O B. *ibid.*
1106. Morigniacum *Morigny*, de Senonenſ. O B. *ibid.*
1115. Morimundus *Morimond*, d. Lingon. O C. 673
1210. Moroliæ *Monreilles*, d. Rupell. O C. 676
1134. Mortuumare *Mortemer*, d. Rotomag. O C. *ibid.*
901. Moſomum *Monſon*, d. Remenſ. O B. *ibid.*
506. Moiſſiacum *Moyſſac*, d. Caturcenſis O B. 678

N.

714. S. NAbor *S. Nabor*, diœ. Metenſ. O B. 680
Nantum *Nant*, diœ. Vabrenſ. O B. *ibid.*
1046. Nanrolium in Valle *Nantueil en Vallée*, d. Pictauienſ. O B. *ibid.*
1185. Nealpha vetus *Neaufle les vieux*, d. Carnor. O B. 681
1066. S. Nicaſius *S. Nicaiſe de Reims*, O B. *ibid.*
1020. S Nicolaus *S. Nicolas d'Angers*, O B. 688
S. Nicolaus in Boſco Ordinis S. Benedicti, 691
1125. S. Nicolaus de Pratis *S. Nicolas des Prez à Tournay*, O A. *ibid.*
Nidus Auis *Nioyſeau*, d. Andegau. O B. *ibid.*
Nigella abſcondita *Neſle la Repoſte*, d. Trecenſis O B. *ibid.*
1136. Nigerlacus *Nerlac*, diœ. Bitur. O C. *ibid.*
Nigrum Monaſterium *Noirmontier*, d. Lucion. O B. *ibid.*
Niolium *Nieuil*, d. Rupellons. O A. *ibid.* 1068.
Niſortium *Niſors*, d. Conuenensis O C. 692 1215.
Noa *la Noüe*, d. Ebroicenſis O C. *ibid.* 1144.
Nobiliacum *Noaillé*; d. Pictau. O B. *ibid.* 830.
Nogentum Attaldi *Nogent l'Artaud*, d. Sueſſ. 693
Nonnaricum *Nonenque*, d. Vabrenſis O C. *ibid.* 1161.
Noſtra Domina de Gordonio *N. Dame de Gourdon*; d. Cadurcenſis O C. 694 1241.
Nouemfontium *Neuffons, dit S. Gilbert*, d. Claromonr. O P. 695 1150.
Nouigentum *Nogent ſous Coucy*, diœ. Laudun. O B. *ibid.* 1100.
de Nucariis *Noyers*, d. Turon. O B. 697

O.

OBaſina *Obaſine*, diœ. Lemouic. O C. 697 1140.
Oliua *l'Oliue*, O C. *ibid.* 1240.
Oliuetum *Oliuet*, d. Bituricenſ. O C. *ibid.* 1144.
Omnium Sanctorum *Touſſaincts d'Angers*, O A. *ibid.* 1048.
Omnium Sanctorum *Touſſaincts en l'Iſle de Chsalons*, O A. 701
Orario Dei *Oraiſondieu*, d. Ruthen. O C. 702
Orarorium *Loroux*, d. Andegauenſis O C. *ibid.* 1121.
Orbacum *Orbez*, d. Sueſſ. O B. *ib.*
Orbiſterium *Orbeſtier*, d. Lucionenſis O B. *ibid.* 1007.
Origniacum *Origny*, d. Laudun. O B. 703

P.

PAlatium B. Mariæ *Palais N. Dame*, d. Lemouic. O C. 704 1162.
Paniſpons *Painpont*, d. Maclouienſis O A. *ibid.*
Paraclitus *Paraclit*; d. Tricaſſ. O B. *ibid.* 1130.
Paraclitus *le Paraclit*, d. Ambianenſis O C. 710 1218.
Parcus Dominarum *Parc aux Dames*, d. Siluanect. O C. *ibid.*
S. Pardulfus *S. Pardoux*, d. Petragor. *ibid.*
Parigniacum *Perignac*, d. Aginnenſis O C. *ibid.*
S. Paulus *S. Paul de Verdun*, O C. *ibid.* 1136.

1221. S. Paulus *S. Paul ſur Vanne*, diœ. Senonenſis O P. *ibid.*
1040. S. Paulus *S. Paul en Beauuaiſis*, O B. *ibid.*
1077. S. Paulus *S. Paul de Beſançon*, O A. *ibid.*
1205. Pellicea *la Pelice*, d. Cenoman. O B. 711
1217. Pentemons *Pentemont*, d. Bellouacenſis O C. *ibid.*
1289. Perrediumnouum *Perray neuf*, diœ. Andeg. O P. *ibid.*
1145. Perſenia *Perſeigne*, d. Cenomanenſ. O C. *ibid.*
Peſſanum *Peſſan*, d. Auſcienſ. O B. 713
749. S. Petrus *S. Pere d'Auxerre*, O A. *ib.*
601. S. Petrus *S. Pierre de Chalon*, O B. 714
1046. S. Petrus *S. Pierre ſur Dive*, d. Sagienſis O B. 715
S. Petrus Generenſis *S. Pé de Generes*, d. Tarb. O B. *ibid.*
696. S. Petrus *S. Pierre de Maſcon*, 717
991. S. Petrus *S. Pere de Melun*, d. Senonenſis O B. 718
1043. S. Petrus de Monte *S. Pierre au Mont de Chaalons*, O B. 719
S. Petrus *S. Pierre les Nice*, O B. 720
S. Petrus *S. Pierre du Puy*, O B. *ibid.*
1037. S. Petrus *S. Pierre de Vienne*, O B. *ibid.*
950. S. Petrus in Valle *S. Pere en Vallée les Chartres*, O B. *ibid.*
507. S. Petrus Viuus *S. Pierre le vif les Sens*, O B. 724
S. Petrus *S. Pierre de Lyon*, O B. 728
S. Petrus *S. Pierre de Metz*, O B. *ib.*
660. S. Petrus *S. Pierre de Reims*, O B. *ibid.*
S. Petronilla *S. Perrine*, d. Sueſſion. O A. 731
1149. Petræ *Pierres*, d. Bituric. O C. *ibid.*
1153. Petroſa *la Peyrouſe*, d. Petragoricenſis O C. *ibid.*
642. S. Pharo *S. Pharon de Meaux*, O B. *ibid.*
Pietas Dei *la Pieté les Rameru*, diœ. Trecenſ. O C. 732
1120. Pinus *le Pin*, d. Pictau. O C. *ibid.*
1060. Piperacum *Pebrac*, d. S. Flori O A. 733
Planaſilua *Pleneſelue*, d. Burdegalenſ. O P. 734
1092. Plenuſpes *Pleinpied*, d. Bituricenſis *ibid.*
1145. Podium Ferrandi *Puyferrand*, d. Bituricenſis O B. 735
S. Polycarpus diœ. Narbonenſis O B. *ibid.*
Polongeium *Polongey*, d. Lingonenſ. O B. *ibid.* 1250.
Pomaria *la Pommeraye*, diœ. Senon. O B. *ibid.* 1180.
Ponſaltus *Pontault*, d. Adurenſ. O C. 736 1151.
Ponſdominatum *Pont aux Dames*, d. Meldenſ. O C. *ibid.* 1236.
Ponſfrigidus *Pont-Thiefroy*, d. Metenſ. O C. *ibid.* 1232.
Pontileuium *Pontlevoy*, d. Carnotenſ. O B. *ibid.* 1035.
Ponſotrandi *Pontron*, d. Andegauenſ. O C. 740 1134.
Pontigniacum *Pontigny*, d. Autiſſiodorenſis O C. *ibid.* 1114.
S. Pontius Tomeriarum *S. Pons de Tomieres*, O B. 742 936.
S. Pontius *S. Pons*, d. Nicienſ. 744
Pornidium *Pornid*, diœ. Nannetenſis O A. *ibid.*
Porretum *le Perray aux Nonains*, d. Andegau. O C. *ibid.*
Porretum nouum *Perray neuf*, d. Andegau. O C. *ibid.* 1120.
Portus-Regis *Port-Royal*, d. Pariſienſis O C. *ibid.* 1204.
S. Præiectus *S. Preiet*, d. Nouiomenſ. O B. 753 1040.
Præmonſtratum *Premouſtré Chef d'Ordre* d. Laud. O A. *ibid.* 1120.
Pralonum *Pralon*, d. Lingonenſ. O B. 755
Pratea *la Prée*, d. Bituricenſis O C. 756 1145.
Pratellum *Preaux*, d. Lexouienſ. O B. *ibid.* 1055.
Pratenſe Cœnobium *N. Dame des Prez les Troyes*, O C. *ibid.* 1231.
de Pratis d. Tornacenſis O A. *ibid.*
Pratumbenedictum *Prebenoiſt*, d. Lemouic. O C. *ibid.* 1140.
Preces *Prieres*, diœ. Venetenſis O C. 757 1250.
Pruliacum *Preuilly*, d. Turonenſ. O B. 764 1001.
Prulliacum *Prully*, d. Senonenſ. O C. 765 1118.
Pſalmodium *Pſalmodi*, d. Nemauſenſ. O B. 767
Pſalmodium *Pſeaume*, d. Podienſis *ibid.*
Pulrariæ *Poutieres*, d. Lingonenſ. O B. *ibid.* 878.
Puteuſorbis *Puiſdorbe*, d. Lingonenſ. O B. 768

Q.

1627. QVadraginta *Quarante*, diœ. Narboocnſis O A. 768
850. Quercerum *Eechoute*, diœ. Brugenſ. O A. 769
1262. Quercetum *Queſnoy*, diœ. Camerac. O A. 770
878. Quineiacum *Quincay*, d. Pictauenſis O B. *ibid.*
1133. Quinciacum *Quincy*, d. Lingonenſis O C. *ibid.*
S. Quintious de Monte *le Mont Saint Quentin*, d. Nouiom. O B. *ibid.*
1067. S. Quintinus *S. Quentin les Beauuais*, O A. 773

R.

S. RAmbertus *S. Rambert de Ioux*, diœ. Lugdun. O B. 775
Rantelmus *Ranteaulme*, diœ. Autiſſiodorenſis O B. *ibid.*
1164. Reclusum *Reclus*, d. Trecenſ. O C. 776
Regalis *la Reau*, d. Pictauien. O A. *ibid.*
1227. Regaliſmons *Royaumont*, d. Bellou. O C. *ibid.*
1140. Regiauallis d. Tullenſis O P. 777
977. Regula *la Reole*, d. Tarbienſis O B. *ibid.*
Regula *la Regle*, d. Lemouic. O B. 778
Regula d. Laſcarieoſ. O B. 779
Releyum *Rellé*, d. Redonenſis O A. *ibid.*
1132. Reliquiæ *Relecq*, d. Leonenſis O C. *ibid.*
786. S. Remigius *S. Remy de Reims*, O B. *ibid.*
S. Remigius *S. Remy de Sens*, O B. 781
S. Remigius d. Sueſſ. O B. 784
S. Remigius *S. Remy des Landes*, d. Carnot. 781
S. Remigius *S. Remy de Luneville*, d. Tullenſis O A. 784
Reomaus *Monſtier S. Iean*, d. Ling. O B. *ibid.*
Reſbacum *Rebés*, d. Meldenſis O B. 785
1150. Reſſonium *Reſſons*, d. Rotomagenſis O P. *ibid.*
1083. Ribodiſmons *Ribemont*, d. Laudun. O B. *ibid.*
792. S. Richarius *S. Riquier*, d. Ambian. O B. 786
Ricomagus *Rion*, d. Claromont. O B. 789
S. Rigaudus *S. Rigaud*, d. Matiſcon. O B. *ibid.* 1171.
Rigniacum *Rigny*, d. Autiſſiodorenſ. O C. 790 1128.
Ripatorium *Larivour*, d. Tricaſſ. O C. *ibid.* 1140.
Riuetum *Rieu*, d. Vaſat. O C. 791
Rocha *la Roche*, d. Pariſienſis O A. *ibid.* 1190.
Romanum *Romans*, diœ. Viennenſis *ibid.*
S. Romanus *S. Romain de Blaye*, d. Burdeg. O A. *ibid.*
Romericuſmons *Remiremont*, d. Tullenſis O B. *ibid.* 620.
Ronceretum *Ronceray*, d. Andegau. O B. 792 1028.
Roſeriæ *Roſieres*, d. Biſontic. O C. 795 1132.
Roſetum *Roſoy*, d. Senonenſis O B. 796
Rota *la Roüe*, d. Andegauenſ. O A. *ibid.* 1096.
Rotonum *Redon*, d. Venetenſ. O B. 798 825.
Rubeuſmons *Rougemont*, d. Lingon. O B. 801 1147.
S. Ruffus *S. Ruf à Valence Chef d'Ordre*, O A. *ibid.* 1096.
Ruiſſelliuilla *Ruiſſeauville*, d. Bonon. O A. 804 1099.
Rupes *les Roches*, d. Autiſſiodorenſis O C. *ibid.* 1156.
Riuus niger *Ruiſſeaunoir*, d. Carcaſſ. O C. *ibid.*

S.

SAbloncellæ *Sablonceaux*, diœceſ. Santon. O A. 805
Sacracella *Cercanceau*, d. Senonenſ. O C. *ibid.* 1081.
Salanquiæ *Salanques*, diœceſ. Riuenſis O C. *ibid.*
S. Saluator *Saint Sauueur de Lodeue*, O B. *ibid.* 980.
S. Saluator *S. Sauueur de Blaye*, diœ. Burdeg. O B. 806
S. Saluator *S. Sauueur le Vicomte*, d. Coſtant. O B. *ibid.*
S. Saluator *S. Sauueur d'Eureux*, O B. *ibid.*
Salutatorium *Sauuoir*, d. Laudunenſis O C. *ibid.* 1239.
Salua *Sauue*, d. Nemauſenſis O B. 807 1029.
S. Saluius *S. Sauue de Monſtreuil*, d. Ambian. O B. 808
Sametium *Samer aux Bois*, d. Bonon. O B. *ibid.*

860. Sarlatum *Sarlat*, dioe. Petragor. O B. *ibid.*

1233. Sartenſe Monaſterium *Sart*, d. Tornacenſ. O B. 811

S. Saturninus *S. Sernin de Toloſe*, O A. *ibid.*

S. Satyrus *S. Satur ſous Sancerre*, dioe. Bituric. O A. 813

Sauigniacum *Sauigny*, d. Lugdunenſ. O B. 814

1112. Sauigniacus *Sauigny*, d. Abrincenſis O C. 815

S. Sauinus *S. Sauin*, d. Pictauienſis O B. 817

945. S. Sauinus *S. Sauin*, dioe. Tarbienſis O B. 818

1137. Scala Dei *l'Eſcaledieu*, d. Tarbienſis O C. *ibid.*

1131. Selincurtis *Selincourt*, d. Ambianenſis O P. *ibid.*

Senona *Senone*, dioe. Tullenſis O B. 819

1129. Septemfontes *Sept Fontaines*, d. Remenſis O P. *ibid.*

Septemfontes *Septfons*, dioe. Lingon. O P. *ibid.*

1132. Septemfontes *Septfons*, d. Eduenſis O C. *ibid.*

S. Sepulchrum Cameraci O B. *ibid.*

988. S. Sequanus *S. Saine*, d. Lingonenſis O B. *ibid.*

711. S. Sergius *S. Serge les Angers*, O B. 810

982. S. Seuerus *S. Seuer cap de Gaſcogne*, d. Adurenſ. O B. 823

S. Seuerus *S. Seuer*, d. Conſt. O B. 827

S. Seuerus de Roſtagno d. Tarbenſis O B. *ibid.*

1068. S. Seuerinus *S. Seuerin*, d. Pictauenſ. O A. *ibid.*

1167. Sigilleriæ *Scellieres*, d. Trecenſ. O C. *ibid.*

S. Sigirannus *S. Siran en Brene*, dioe. Bitur. O B. 828

1134. Signiacum *Signy*, d. Remenſis O C. *ibid.*

1128. Silleium *Silly*, d. Sagienſis Ordinis Præm. 832

Silliacum d. Geneuenſis Ordinis S. Auguſtini, 833

Siluabenedicta *Seauuebeniſte*, d. Podienſis O C. *ibid.*

1147. Siluacana *Sauuecane*, dioe. Aquenſis O C. *ibid.*

1127. Silualata *Sauvelade*, d. Laſcar. O C. 834

1077. Silua maior *la Seauuemaieur*, d. Burdega. O B. *ibid.*

Siluaneſium *Saluanes*, dioe. Vaurenſis O C. *ibid.* 1136.

Simora *Simorre*, d. Auſcienſis O B. *ibid.*

Sinaqua *Sinanque*, d. Cabell. O C. *ibid.* 1148.

Sindracenſis *Sendras*, d. Nemauſenſ. O B. *ibid.*

Siriacum *Sery*, d. Ambianenſis O P. *ibid.* 1121.

Sixti *Six*, d. Geneuenſ. O A. 835

Solemniacum *Solognac*, d. Lemouic. O B. *ibid.* 637.

Sordua *Sorde*, d. Aquenſ. O B. 837 960.

Sordillacum *Sordillac*, d. Cadurcenſ. O B. 838

Soricinium *Soreſe*, d. Vaurenſ. O B. *ibid.*

Sorpium *Sorp*, d. Reienſis, *ibid.* 1255.

Spallum *l'Eſpau*, dioe. Cenomanenſis O C. 840 1229.

Sparnacum *Eſpernay*, d. Remenſ. O A. *ibid.* 1022.

S. Spiritus *S. Eſprit de Beſiers*, 842

Stabuletum *Stablo*, O B. *ibid.*

Stagnum d. Tullenſ. O C. *ibid.*

Stamedium *le Tamis*, d. Tarantaſienſis O C. *ibid.*

Stella *l'Eſtoille*, d. Pictauienſis O C. *ibid.* 1124.

S. Stephanus *S. Eſtienne de Caen*, d. Baiocenſ. O. B. 843 1066.

S. Stephanus Diuionenſis *S. Eſtienne de Dijon*, d. Lingon. O B. 846 1113.

Stiuagium d. Tullenſ O P. 850 1143.

Stirpum *l'Eſterp*, d. Lemouic. O A. *ibid.* 1090.

Strata *l'Eſtrée*, d. Ebroicenſis O C. *ibid.* 1144.

Strumum *Eſtrun*, d. Attrebat. *ibid.* 1085.

Subripa d. Vapincenſis, 851 1261.

Sulleyum *Seuilley*, d. Turon. O B. *ibid.* 1121.

S. Sulpitius *Saint Sulpice les Bourges*, O B. *ibid.*

S. Sulpitius *S. Sulpice de Rennes*, O B. *ibid.* 1112.

S. Sulpitius *S. Sulpice*, d. Bellicenſis O C. 852 1135.

S. Symphorianus *Saint Symphorian les Beauuais*, O B. 853 1035.

S. Symphorianus *Saint Symphorian de Metz*, O B. 854 992.

T

TAlmundum *Talmont*, d. Lucion. O B. 859 1046.

Tardum *le Tard*, dioe. Lingon. O C. *ibid.*

945. S. Taurinus *S. Taurin d'Evreux*, O B. *ibid.*
Terraſſonum *Terraſſon*, diœ. Sarlat. O B. 860
1129. Thenoliæ *Thenailles*, diœ. Laudun. O P. *ibid.*
525. S. Theodoricus *S. Thierry, dit du Mont d'or*, d. Remenſ. O B. 861
S. Theofredus *S. Chaffre*, d. Podienſ. O B. *ibid.*
1130. Thulleyum *Tulley*, d. Lingon. O C. 862
Theſaurus *le Threſor*, d. Rotomagenſ. O C. 863
S. Tiberius *S. Tibery*, d. Agathenſis O B. *ibid.*
1158. Tiraucium Saunæ *S. Tiers de Saon*, d. Valent. O A. *ibid.*
1109. Titonium *Tiron*, d. Carnotenſ. O B. 864
1151. Titonellum *Tironeau*, d. Cenoman. O C. 866
1117. Touarcium S. Launi *S. Laon de Thouars*, d. Pictau. O A. *ibid.*
1307. Torigniacum *Torigny*, diœ. Baiocenſis O C. 867
Tornuſium *Tournus*, d. Cabilonenſis O B. *ibid.*
1136. Toronetum *le Torонet*, diœ. Foroiul. O C. 869
1140. Trappa *la Trappe*, d. Sagienſis O C. *ibid.*
S. Trinitas Exaquenſis *Leſſay* diœceſ. Conſtat. O B. *ibid.*
1063. S. Trinitas, ſeu S. Catharinæ *S. Trinité, dite Sainte Catherine du Mont de Rouen*, O B. 870
1082. S. Trinitas *S. Trinité de Caen*, d. Baiocenſ. O B. 872
962. S. Trinitas *la Trinité de Poitiers*, O B. 878
1145. Triſagium *Trizay*, diœ. Lucionenſis O C. *ibid.*
1118. Triumfontium *Troisfontaines*, d. Catalaun. O C. 881
Troarnum *Troarn*, d. Baiocenſ. O B. 882
1150. Troncherum *du Trouchet*, d. Dolenſis O B. 883
S. Trudonis *S. Tron*, diœ. Leodienſis O B. 885
Turciacum *Tourcy*, d. Pettagor. O B. *ibid.*
1208. Turpiniacum *Turpenay*, d. Turonenſ. O B. *ibid.*

V.

VAdatium *Vaas*, diœ. Cenoman. O A. 885
Valatia *S. Marie du Vœu, dite la Valaſſe*, diœ. Rotom. O C. *ibid.* 1157.
Valentia *Valance*, d. Pictauenſ. O C. 887 1230.
S. Valericus *S. Valery ſur mer*, diœ. Ambian. O B. *ibid.* 613.
Valeta *la Volette*, d. Tullenſis O C. 888 1143.
Valles S. Stephani *S. Eſtienne de Vaulx*, d. Santon. O B. *ibid.* 1075.
Vallis d. Ebroicenſ. O B. 895
Vallis d. Baiocenſ. O B. *ibid.*
Vallisbenedicta *Valbenoiſte*, d. Lugd. O C. *ibid.* 1184.
Vallisbenedicta d. Leodienſis O C. *ibid.*
Vallisbenedicta diœ. Tullenſis O C. *ibid.*
Valliſcaulium *Val des Choux Chef d'Ordre*, d. Lingon. O B. *ibid.* 1197.
Valliſcella *Vaucelle*, d. Cameracenſis, *ibid.* 1132.
Valliſchriſtiana *Vauchreſtien*, d. Sueſſ. O P. *ibid.* 1134.
Valliſclara *Vauclair*, d. Laudunenſis O C. *ibid.* 1134.
Vallis Dei *Vaudieu*, d. Leodienſ. O C. *ibid.* 1182.
Vallis Dei *la Val Dieu*, d. Remenſis O P. *ibid.*
Vallis Dulcis *Vaux la Douce*, d. Lingonenſis O C. *ibid.* 1152.
Valliſdulcis d. Namurc. O C. 896
Valliſgratiæ *Val de Grace*, d. Pariſienſ. O B. *ibid.*
Vallis S. Lamberti *Vau S. Lambert*, d. Leodienſ. O C. *ibid.* 1201.
Valliſlucens *Vaulniſant*, d. Senonenſis O C. *ibid.* 1127.
Valliſmagna *Vallemagne*, diœ. Agath. O C. 897
Vallis S. Mariæ *N. Dame du Val*, d. Pariſ. O C. *ibid.* 1137.
Valliſmons *Vallemont*, d. Rotomag. O B. 900 1169.
Valliſregia *Lavalroy*, diœ. Remenſis O C. *ibid.* 1149.
Valliſricherius *Valricher*, d. Baiocenſ. O C. 901 1146.
Valliſſancta *Valſainte*, diœ. Aptenſis O C. *ibid.* 1188.
Valleſcernaij *les Vaux de Cernay*, diœ. Pariſ O C. *ibid.* 1128.
Valliſſecreta *Valſecret*, d. Sueſſ. O P. 904 1140.
Valliſſerena *Valſeri*, d. Sueſſion. O P. 907
Valliſcholariom *Val des Eſcoliers Chef d'Ordre*, d. Lingon. O A. *ibid.* 1212.

Valliſ-

Valliſuinearum *Val des Vignes*, diœ. Lingon. O C. *ibid.*
1138. Valloriæ *Valloires*, diœceſ. Ambian. O C. *ibid.*
645. S. Vuandregiſilus *S. Vandrille*, diœ. Rotomag O B. 918
1162. Varenæ *Varennes*, d. Bituricenſ. O C. *ibid.*
Varentum d. Catalaun. O B. 918
872. S. Vedaſtus *S. Vaaſt d'Arras*, O B. *ibid.*
Vernucia *la Vernuce*, d. Bituricenſis O A. 921
Veromandia *Vermand*, d. Nouiom. O P. *ibid.*
Vertolium *Verteuil*, d. Burdeg. O A. *ibid.*
1138. Veruſuilla *la Vieuuille*, diœ. Dolenſis, O C. *ibid.*
Vezeliacum *Vezelay*, d. Eduenſ. O B. *ibid.*
Vicinæ *Voiſines*, d. Aurelianenſ. O C. 923
1125. Viconia *Vicogne*, d. Attrebatenſ. O P. *ibid.*
1222. Victoria *la Victoire*, d. Siluanect. O A. *ibid.*
1074. S. Victor *S. Victor en Caux*, d. Rotom. O B. *ibid.*
1129. S. Victor *Saint Victor lès Paris*, O A. 924
449. S. Victor *S. Victor de Marſeille*, O B. 930
Vignegoul *Vigniogoul*, d. Monſpelien. O C. 638
Villalonga *Villelongue*, diœ. Carcaſſ. O C. *ibid.*
850. Villalupe *Villeloin*, d. Turon. O B. *ibid.*
941. Villamurum *Vieilmur*, diœ. Caſtrenſ. 941
1201. Villanoua *Villeneuue*, d. Nannetenſ. O C. *ibid.*
Villarecaniueti *Villerſcaniuet*, d. Sagienſ. O C. 942
Villarium *Villers*, d. Senonenſ. O C. *ibid.*
1132. Villarium d. Metenſis O C. *ibid.*
1147. Villarium *Villers*, diœ. Namurcenſis O C. *ibid.*

S. Vincentius *S. Vincent de Beſançon*, O B. 943 1092.
S. Vincentius *S. Vincent lès le Mans*, O B. *ibid.*
S. Vincentius *S. Vincent de Laon*, O B. 944 948.
S. Vincentius *Saint Vincent de Metz*, O B. 946 968.
S. Vincentius *S. Vincent de Bourg*, d. Burdeg. O A. 949
S. Vincentius *S. Vincent aux Bois*, d. Carnot. O A. *ibid.* 1212.
S. Vincentius *Saint Vincent de Senlis*, O A. *ibid.* 1059.
Vindocinum *la Trinité de Vendoſme*, d. Carnot. O B. 951 1082.
Virginitas *la Virginité*, d. Cenoman. O C. 953 1208.
Virtus *Vertus*, d. Catalaunenſ. O A. *ibid.*
Virzio *Vierzon*, d Bituricenſ O B. *ib.*
Viſignolium diœ. Ambianenſis O B. 954
S. Vitonus *S. Venne de Verdun*, O B. *ibid.*
de Vlnis *Eaunes*, d. Toloſ. O C 955
Vlteriorportus *Treſport*, d. Rotomag. O B. *ibid.* 1056.
Vngiacum *Oigny*, d. Eduenſis O A. 957 1106.
Voſium *Vigeois*, diœ. Lemouic. O B, 958
Votum *Væu, dit Cherbourg*, diœceſis Conſtant. O A. 959 1157.
S. Vrbanus *S. Vrbain*, d. Catalaun. O B. *ibid.*
Vrdaxium *Ordix*, d. Baionenſ. O P. *ibid.*
Vrſicampus *Orcamp*, d. Nouiomenſis O C. *ibid.* 1129.
Vuargauilla *Verganille*, d. Metenſis O B. 960 966.
S. Vulmarus *S. Vuillemer de Bologne*, O A. 961
Vzarchia *Vſerche*; d. Lemouic. O B. *ibid.* 1097.

Y.

YSſiodorum *Yſſaire*, diœ. Claromontenſis O B. 965

FINIS.

An.Ca.

INDEX GALLICVS ABBATIARVM.

A.

A*becovr* Albacuria, paginâ 17
Abſie Abſia, 1
Abondance Abundantia, 6
Acey Aceium, 7
S. Acheul S. Acheolus, *ibid.*
Afflinghem Afflinghemium, 9
S. Aignan, dit S. Signan S. Anianus, 55
S. Airy S. Agericus, 17
Ahun Agedunum, *ibid.*
Aiquebelle Aquabella, 69
Aiquevive Aquauiua, 70
Airvan Aureauallis, 112
Aiſnay Athanacum, 97
Alchi Alciacum, 27
Aldenbourg Aldenburgum, *ibid.*
Alleus de Allodiis, 29
Almeneſche Almonachæ, 30
S. Altre S. Illidius, 520
S. Amand S. Amandus, 37
S. Amand de Boiſſe S. Amandus, *ib.*
S. Amand de Roüen S. Amandus, *ib.*
S. Ambroiſe de Bourges S. Ambr. 41
Ambronay Ambroniacum, 39
l'Amour Dieu Amor Dei, 42
S. Andoche d'Autun S. Andochius, *ib.*
S. André d'Avignon S. Andreas, 45
S. André aux Bois S. Andreas, *ibid.*
S. André les Bruges S. Andreas, *ibid.*
S. André de Clermont S. Andreas, *ib.*
S. André de Vienne S. Andreas, *ibid.*
Anchin Aquiſcinctum, 72
S. Antoine des Champs les Paris S. Antonius, 61
S. Antoine de Viennois S. Antonius Viennenſis, 55
S. Afrodiſe de Beziers S. Affrodiſius, 64
Arciſſes Arciſſæ, 75
Ardorel Ardorellum, 77
Argenſoles Argenſola, *ibid.*
S. Arnoul de Metz S. Arnulfus, 82
Arouaiſe Aroaſia, 95
Artons Artona, 96
Aſnieres Bellay Aſineriæ, 47
Aubepierre Albapetra, 22
Aubarive Albaripa, *ibid.*
Aubignac Albiniacum, 27
S. Aubin d'Angers S. Albinus, 23
S. Aubin aux Bois S. Albinus, 27
Avenay Auenacum, 103
S. Auguſtin de Limoges S. Auguſtinus, 108
S. Auguſtin les Teroüene S. Auguſtinus, 111
Aulnay Alnetum, 30
Aulne Alna, *ibid.*
Aumale Albamarla, 21
l'Aumoſne Eleemoſyna, 353
Aurillac Aureliacum, 116
S. Auſony S. Auſonius, 119
S. Auſtreberte S. Auſtreberta, 121

B.

B*aigne* Beania, 139
Balerne Balerna, 122
Barbeaux Barbellum, 125
Barbery Barberium, 129
la Barre Barra, *ibid.*
S. Barthelemy de Noyon S. Bartholom. *ibid.*
Barzelles Barzella, 132
S. Baſle S. Baſolus, *ibid.*
Baſſac Baſſacum, 1,4
Baſſefontaine Baſſacum, 132
Batans de Batanis, 134
Baugency Balgentiacum, 122
Baugerais Baugeſeium, 134
Baume Balma, 125
S. Bavon de Gand S. Bauo, 134
Beaubec Bellusbeccus, 145
Beaufay Bellumfagetum, *ibid.*
Beaulieu Bellusſlocus, *ibid.*
Beaulieu Bellusſlocus, 149
Beaulieu Bellusſlocus, 154
Beaulieu Bellusſlocus, 155
Beaumont Bellusmons, 156
Beaumont Bellusmons, 158
Beauport Belluſportus, *ibid.*
Beaupré Bellumpratum, 145
Beauvoir Belluſuiſus, 158
le Bec Beccum Herluini, 139
Begar Begardum, *ibid.*
Bellaigue Bellaqua, 144
Belleau Bellaqua, *ibid.*
Bellebranche Bellabranca, *ibid.*
Bellecombe Bellacumba, *ibid.*
Belle eſtoille Bellaſtella, *ibid.*

Bellefontaine Bellusfons; 145
Belleperche Bellapertica; 144
Belleual Bellauallis, ibid.
Belleuaux Bellauallis; ibid.
Belleuille Bellauilla, ibid.
Belloc Belluſlocus; 155
Belloſane Belloſanna, 145
Beneuent Beneuentum; 158
Saint Benigne de Dijon S. Benignus; 162
la Beniſſon-Dieu Benedictio Dei, 158
Berdonës Bardum; 129
S. Bernard S. Bernardus, 170
Saint Bernard de Baionne S Bernardus, ibid.
Bernay Bernaium, ibid.
Bertancourt Bertolcurtium, ibid.
Saint Bertin à S. Omer S. Bertinus, ibid.
le Beuf Bulium; 200
Biache Biachum, 175
Bitaine Bitania; ibid.
Biton Bitumen, ibid.
Biual Biuallium, ibid.
Blanche Inſula Dei, 524
Blanchelande Blanchalanda, 175
Blandech Blandech, ibid.
Blandin Blandinium, ibid.
Blangy Blangiacum, 178
Blaſmont Blamontium, ibid.
Bodelo Bodeloa, ibid.
Boherie Boheriæ, ibid.
Boiſaubry Boſcuſalberici, 190
Bois aux Nonains Libera Abbatia, 568
Boiſgroland Broliumgrollandi, 198
Bolbone Bolbona, 178
Bonaigue Bonaaqua; ibid.
Bonlieu Bonuſlocus, 182
Bonlieu Bonuſlocus, 183
Bonlieu Bonuſlocus, ibid.
Bonlieu Bonuſlocus, ibid.
Bonlieu Bonuſlocus, ibid.
Bonnecombe Bonacumba, 178
Bonne eſperance Bona Spes; 179
Bonnefontaine Bonusfons, 181
Bonnefont Bonusfons, 182
Bonnemont Bonuſmons, 185
Bonneual Bonauallis, 179
Bonneuaux Bonauallis, ibid.
Bonneuoie Bonauia, 181
Bonport Bonuſportus, 186
Bonrepos Bonarequies, 178
Boquien Boquianum, 187
Boras Bonuſradius, ibid.
Boſcaudon Boſcaudonum, 188
Boſcheruille Boſcheruilla, 122
Bouillas Boillanum, 197
Boulencourt Bulencuria, 199
Bourbourg Borburgum; 187
Bourdieu Burgidolenſe; 341
Bourg Burgum, 200
Bourgmoien Burgimedium; ibid.
Bourgueil Burgulium, 201
Bournet Bornetum, 188
Boſchaud Boſcumcaudi; 190
Bouſchet Boſchetum, ibid.
Bouſonuille Boſonuilla; 191
Boyſſere Buxeria, 208
Braine S. Ived Brana, 193
Brantoſme Brantoſmum, 196
Breſle Broſlium, 199
Breteuil Bretolium, 196
Breuilarbaud Broliumarbaudi, 197
Breuilbenoiſt Broliumbenedicti, ib.
Bucilly Bucilium; 199
Buſſieres Buxeriæ, 208
la Buſſiere Buxeria, ibid.
Buzay Buzeium, 207

C.

CAdouin Cadunium, 208
Cagnote Caignota, 209
S. Calais S. Carileſus, 217
Calers Calercium, 210
Cambron Cambero, 212
Candeil Candelium, 213
Cantipré Cantipratum, ibid.
la Capelle Capella, 214
Carnoet Carnoetum, 220
la Caſe-Dieu Caſadei, 226
la Caſtelle Caſtella, 227
Sainte Catherine d'Apt S. Catharina, 234
Caunes de Caunis, 219
la Celle Cella, 237
Celles Cella, ibid.
Cellefrouin Cellafruini, ibid.
Cercanceau Sacracella, 805
Ceriſy Ciriſiacum, 240
S. Ceſaire d'Arles S. Cæſarius, 208
Chaage Cagia, 209
Chaalis Carolilocus, 218
S. Chaffre S. Theofredus, 862
Chaſe Dieu Caſadei, 225
la Chalade Caladia, 210
Chaluoy Chaliueium, 237
Chaloché Chalocheium, ibid.
Chambon Cambonum, 212
Champagne Campania, ibid.
Chambrefontaine Camerafontis, ibid.
Chancelade Cancellata, 213
Chantemerle Cantumerula, 214
Chantoen Cantocennum, 215
la Chapelle aux Planches Capella ad Plancas, 214
Charenton Carentonium, 217

la Charité Caritas, 217
la Charité les Leſines Caritas, 218
Charlieu Caruſlocus, 224
Charmes Charmis, 237
Charmoie Charmeia, 238
Chartreuse Carrouorum, 224
Charroux Caroffum, 220
Chaſſagne Caſſagnia, 226
Chaſteliers de Caſtellariis, 228
Chaſtillon Caſtellio, ibid.
Chaſtillon Caſtellio, 231
Chaſtres de Caſtris, 234
Chaſtres Caſtricia, ibid.
Chaumes de Calamis, 211
la Chaume Calmaria, ibid.
Chaumont Caluuſmons, 212
Chaumozey Calmoſtratum, ibid.
Chelles Sainte Bauthour Cala, 209
Cheminon Cheminio, 238
Chercamp Caruſcampus, 224
S. Cheron S. Caraunus, 215
Cheſy Caziacum, 235
Cheezy Cheriacum, 240
Cherrey Cheriacum, ibid.
Chiſery Ciſſeriacum, 242
Chezal Benoiſt Caſale Benedictum, 236
Choques Choquenſe, 240
Ciſoing Ciſonium, 241
Ciſteaux Chef d'Ordre Ciſtercium, 242
la Clarté Dieu Claritas Dei, 262
Clairfay Clarumfagetum, 264
Clairefontaine Clarusfons, ibid.
Clairefontaine Clarusfons, 265
Clairlieu Claruſlocus, ibid.
Clairvaux Chef d'Ordre Clarauallis, 253
S. Clement de Metz S. Clemens, 267
Clerets de Claretis, 261
Clermarets Claruſmariſcus, 266
Clermont Claruſmons, 267
Cleyrac Cleyracum, ibid.
Cluny Chef d'Ordre Cluniacum, 271
Coetmaloen Coetmaloen, 284
Cogneres Cogneres, ibid.
Coyroux Coyreſium, 311
Colombs Columba, 284
S. Colombe les Sens S. Columba, 286
la Colombe Columba, 287
Combelongue Combalonga, 288
Conques Conqua, ibid.
Conches Conchæ, 289
Condom Condomum, 290
Corbie Corbeia, 292
Corbigny, dit S. Leonard Corbiniacum 296
Cordillon Cordilio, 311
S. Corentin S. Corentinus, 298
Corneilles Cormelia, 299
Cormery Cormeriacum, ibid.
Corneuille Corneuilla, 308
S. Cornille S. Cornelius, 306
Courcelles Corcellæ, 298
Coulonges Colongiæ, 284
la Couronne Corona, 309
la Cour Dieu Curia Dei, 323
la Cour N. Dame Curia Beatæ Mariæ, ibid.
la Cours de Curte, ibid.
la Couture Cultura, 322
S. Creſpin le Grand de Soiſſons S. Criſpinus, 312
S. Creſpin en Chaie de Soiſſons S. Criſpinus in Caueâ, ibid.
Creſpin Criſpinium, ibid.
la Creſte Criſta, 313
Criſenon Criſennonum, 311
S. Croix de Bordeaux S. Crux, 313
S. Croix de Poitiers S. Crux, 316
S. Croix prés Guemkamp S. Crux, 319
S. Croix d'Apt S. Crux, ibid.
S. Croix S. Crux, ibid.
la Croix S. Leufroy Crux S. Leufredi, ibid.
Crudas Crudatum, 313
Cuiſſy Cuſiacum, 322
Cuſſet Cuſſetum, 323
S. Cybar S. Eparchij, 355
S. Cyprian de Poitiers S. Cyprianus, 323
S. Cyr S. Cyricius, 326

D.

Dalon Dalona, 326
Daoulas Daoulaſium, ibid.
S. Denis en France S. Dionyſius, 329
S. Denis de Reims S. Dionyſius, 340
Deſert Deſertum, 328
Dilo Deilocus, 326
S. Diſier S. Deſiderius, 329
Dommartin, dit S. Ioſſe aux Bois Dommartinum, 345
Dorat Doratum, ibid.
Doüe Doa, 341
Dourlans Dorlanum, 344
Deuielle Deiuilla, 326
Dunes Dunæ, 344

E.

Eaunes de Vlnis, 955
Ebreule Ebrolium, 346
Eiham Eihamum, 364
S. Eloy Fontaine S. Eligius Fons, 353
S. Eloy de Noyon S. Eligius, 354
Entremont Intermontium, 524
Eſchaalis Eſchaleium, 357
l'Eſclache Eſcleaſia, 375
Eſcuré Eſcureium, 357

Eſſan Ellantium, 354
Eſpagne Hiſpania, 514
Eſpernay Sparnacum, 840
S. Eſtienne de Caen S. Stephanus Cadom. 543
S. Eſtienne de Diion S. Stephanus Diuion. 846
Eſtoille Stella, 842
Eſſome de Eſſomis, 357
Eſtrun Strumium, 850
Eternac Epternacum, 356
Euron Ebronium, 346
S. Eureul S. Ebrulfus, 347
S. Euſebe S. Euſebius, 357
S. Euuerte d'Orleans S. Euurtius, 359

F.

la Faiſe Faiſia, 364
Falampin Falempinum, *ibid.*
Faremonſtier Faremonaſterium, 365
S. Faron S. Faro, 369
Fauars Fauaſium, 370
Fauernay Fauerneyum, *ibid.*
Fenieres Fenetium, *ibid.*
Femy Fidemium, 372
S. Ferme S. Fremeſij, 442
Ferrieres en Gaſtinois Ferrariæ, 370
Ferrieres Ferrariæ, 372
la Ferté ſur Groſne Firmitas, 373
la Ferté Firmitas, 375
Feruaque Feruaquiæ, 372
Feſcan Fiſcannum, 375
Figeac Figiacum, 372
Flaran Floranum, 388
Fleury, dit S. Benoiſt ſur Loire, Floriacum, 405
Flines Flinæ, 387
S. Florent les Saumur S. Florentius, 388
Foigny Fuſniacum, 449
Foix Fuxum, 452
Fonchaud Fons-Calidus, 408
Fontaines Fontanæ, 438
Fontaine le Comte Fons Comitis, 408
Fontaine Daniel Fons Danielis, *ibid.*
Fontainegnerard Fonſguerardi, 437
Fontcombaud Fonſgombaudi, *ibid.*
Fontdouce Fonſdulcis, 408
Fontenay Fontanetum, 440
Fontenelles Fontenellæ, *ibid.*
Fonteurand Chef d'Ordre Fons-Ebraldi, 409
Fonsfrede Fonsfrigidus, 432
Fongnillem Fonſguillelmi, 437
Fontaine-Iean Fons Ioannis, *ibid.*
Fontmorigny Fonſmorigniacus, 438
Foreſmontier Foreſtimonaſterium, 442
Fontarmont Fulcardimons, 444
Francqueuaux Francæualles, 443

Fueillans Fulium, 447
S. Fuſcien S. Fuſcianus, 448

G.

Gaillac Galliacum, 455
S. Gal S. Gallus, 454
Gard Gardum, 455
la Garde-Dieu Guarda Dei, 508
Gaſtine Gaſtina, 455
S. Genou S. Genulfus, 476
S. Georges S. Georgij, *ibid.*
Gercy Gerciacum, 485
S. Germain d'Auxerre S. Germ. 477
S. Germain des Prez S. Germ. 480
S. Germain de Rhodez S. Germ. 485
Gibleu Gemblacum, 461
Gif Giffum, 486
S. Ghilain S. Giſlenus, 487
S. Gildas S. Gildaſius, *ibid.*
Gimont Gimontus, *ibid.*
S. Gloſſine S. Glodeſindis, 488
Goille Gollia, 490
Gondon Gondonium, *ibid.*
Gorian Gorianum, *ibid.*
Gorze Gorzia, *ibid.*
Grace N. Dame Gratia N. D. 507
Grace Dieu Gratia Dei, *ibid.*
Grandchamp Grandiſcampus, 492
Granmont Chef d'Ordre Grandiſm. *ib.*
Grandſelue Grandiſſilua, 506
Grenetiere Granataria, 492
Greſtain Greſtanum, 507
Grosbos Groſſumboſcum, 508
la Guiche Guichia, *ibid.*
S. Guillaume le Deſert S. Guillel. *ib.*

H.

Ham Hamum, 509
Hambuie Hambeia, 508
Hamery Hamerium, 509
Haſnon Haſnonium, 510
les Hayes Haiæ, *ibid.*
Heunin Henniacum, *ibid.*
Heriuaux Heriuallis, 511
Hermieres Hermeriæ, 513
Hierre Hedera, 351
S. Hilaire S. Hilarius, 514
Homblieres Humolarium, *ibid.*
la Honce Leunſium, 564
S. Honoré S. Honoratus, 514
S. Heux S. Hoildis, *ibid.*

I.

S. Iacques de Prouins S. Iacobus de Prouino, 515
S. Iacques de Beziers S. Iacobus, 517

S. Iago S. Iacuti, *ibid.*
Iard Iardum, *ibid.*
Iardinet Iardinetum, *ibid.*
S. Iean d'Amiens S. Ioan. Amb. 530
S. Iean d'Autun S. Ioannes, 534
S. Iean de Falaiſe Paleſia, 529
Saint Iean de Laon S. Ioannes, 534
S. Iean de Sens S. Ioannes, 527
S. Iean de Valenciennes, 539
S. Iean en Vallée S. Ioannes in Valleâ, 534
S. Iean des Vignes de Soiſſons S. Ioannis à Vineis, 524
Igny Igniacum, 519
Ioſaphat Ioſaphatum, 540
S. Ioſſe S. Iodocus, 539
Iouarre Iotrum, 541
Ioug Dieu Iugum Dei, 545
S. Iouin S. Iouinus, 541
Ioüy Ioyaeum, *ibid.*
la Ioye Gaudium, 456
Ioyennal Gaudiumuallis, *ibid.*
Iſle Inſula, 521
Iſles Inſulæ, 524
Iſle Chauuet Inſula Calueti, *ibid.*
Iſle Dieu Inſula Dei, *ibid.*
Iuerneaux Ibernale, 514
Iſſoudun Exoldunum, 364
S. Iulien de Tours S. Iulianus, 545
Iuilly Iuliacum, *ibid.*
Iumieges Gemmeticum, 463
Iuneels Iuneellum, 547
Iury Ibræa, 519
S. Iuſt S. Iuſtus, 551
Iuuigny Iuuigniacum, *ibid.*

K.

K*Emperlé* Kemperlegium, 551

L.

S. L*Aon* S. Launus, 866
L*Landais* Landeſium, 555
Lantenenec Landeuenechum, 556
Lagny Latigniacum, 557
Langonet Langonium, *ibid.*
Lannoy Lanneium, 556
Lanuaux Landauallis, 555
Larimont Ripatorium, 790
Lanaldieu Vallıſdei, 895
S. Laurens de Bourges S. Laurentius, 558
Laual Roy Valliſregia, 900
Lazieres Lazeriæ, 558
S. Leger de Soiſſons S. Leodegarius, *ib.*
S. Leon S. Leo, 559
S. Leonard S. Leonardus, *ibid.*
Leoncel Leoncellum, *ibid.*
Lerins Lerinus, *ibid.*
Leſpan Spallum, 840
Leſſay Exaquium, 369
Lezat Lezatum, 564
Lieſſes Lætitiæ, 554
Liguenx Ligutium, 569
Lieucroiſſant, dit les trois Roys Locus Creſcens, ſeu Trium Regum, 571
Lieu Dieu Locus Dei, *ibid.*
Lieu Dieu en Iard Locus Dei in Iardo, 572
Lieu N. Dame Locus N. Dominæ, *ib.*
Lieureſtauré Locus reſtauratus, 573
le Lis Lilium, 569
L'Iſlebarbe Inſulabatbara, 521
L'Iſle en Barrois Inſula Barrenſis, 523
Liury en Launoy Liutiacum, 569
S. Lo S. Laudus, 557
Lob Laubium, *ibid.*
Locdieu Locus Dei, 575
S. Lomer de Blois S. Launomarus Bleſenſis, 557
Longchamp prés Paris Longuſcampus, 575
Longpont Longuſpons, 576
Longuay Longumuadum, 574
Longues de Longis, 573
Longuilliers Longumuillare, 575
Lonlay Lonleyum, 579
Loreux Oratorium, 702
Loroy Locuſregius, 573
Los Laus, 558
S. Loup prés Orleans S. Lupus, 582
S. Loup de Troyes S. Lupus, 581
Luc Lucum, 581
Saint Lucian les Beauuais S. Lucianus, *ibid.*
Lure Lura, 582
Lure Lutra, 584
Luſſon Lucionum, 587
la Luzerne Lucerna, 580
Luxeu Luxouium, 585

M.

la M*Agdelaine de Chaſteaudun* S. Magdalena, 588
Saint Magloire S. Maglorius, *ibid.*
Mailllezais Malleacum, 593
S. Maixant S. Maxentius, 631
Maizieres Maceriæ, 587
Malenoë Malnoda, 594
S. Mange les Chalons S. Memmius, 638
Manlieu Magnuſlocus, 589
S. Manſuy S. Manſuetus, 595
S. Marcel S. Marcellus, 596
Marcheroux Marchaſium Radulphi, *ib.*
Marchiennes Marchianæ, *ibid.*
Marcilly Marciliacum, *ibid.*

Mareuil Marolium, 607
S. Marguerite S. Margareta, 597
S. Marian d'Auxerre S. Marianus, 606
S. Marie de Metz S. Maria, 597
S. Marie de Bologne S. Maria, 606
Mairmonſtier Maiuſmouaſterium, 589
Marœul les Arras Mareolum, 596
Maroilles Maricolæ, 606
Marquette Marqueta, 607
Marſillac Marciliacum, 596
S. Martial de Limoges S. Martialis, 607
S. Martin de Tours S. Martinus, 610
S. Martin de Pontoiſe S. Martinus, 617
S. Martin d'Autun S. Martinus, 618
S. Martin S. Martinus, *ibid.*
S. Martin de Sais S. Martinus, 619
Saint Martin aux Bois, dit Ruricourt S. Martinus Ruricurtenſis, *ibid.*
S. Martin de Neuers S. Martinus, 620
S. Martin és Aires S. Martinus in Areis, 622
Saint Martin aux Iumeaux d'Amiens S. Martinus Gemellorum, 623
S. Martin de Laon S. Martinus, 624
Marke Marca, 596
Mauleon Maluſleo, 594
S. Maur des Foſſez S. Maurus Foſſatenſis, 626
S. Maur ſur Loire S. Maurus, 628
S. Maurin S. Maurinus, 630
Mauzac Mauziacum, *ibid.*
S. Maximin de Treues S. Maximinus, 633
Mazan Manſiada, 594
Meaubec Millebeccus, 647
S. Medard de Soiſſons S. Medardus, 634
S. Meen de Gael S. Meuennius, 639
Megemont Mediuſmons, 637
Meimac Meimacum, 638
Melinais Melinenſe, 552
Melleray Mellereium, 637
S. Melaine de Rennes S. Melanius, *ib.*
Menat Menatum, 638
S. Menou S. Menulphus, *ibid.*
la Mercy Dieu Miſericordia Dei, 648
S. Meſmin de Mucy prés Orleans S. Maximinus Miciacenſis, 632
Meßines Moſſina, 639
S. Michel en Tierarche S Michael, *ib.*
S. Michel de Tonnerre S. Michael, 644
S. Michel S. Michael, 646
S. Michel en l'Erm S. Michel, *ibid.*
Miremont Miraumons, 647
Mirenaux Mirauallis, *ibid.*
le Miroir Miratorium, *ibid.*
Miſeray Miſerayum, *ibid.*
Moleſme Moliſmus, 649
Molèze Moleſia, *ibid.*
Molome Melundenſe, 637
Moncel Moncellum, 657
Mondée Monſdei, 660
Mont S. Michel S. Michael de Monte, 640
Mont S. Quentin Mons S. Quintini, 770
Montebourg Montiſburgum, 659
Montierender Deruum, 326
Montier S. Iean Reomaus, 784
Montier la Celle les Troyes Cella, 235
Montierneuf de Poitiers Monaſterium-nouum, 653
Montiuilliers Monaſteriumuillare, 656
Montiers en Argonne Monaſteriũ, 653
Mont S. Eloy les Arras Mons S. Eligij, 660
Montfort Monsfortis, 661
Montmaiour les Arles Monſmaior, 662
Mont S. Marie Mons Sanctæ Mariæ, 665
Mont S. Martin Mons Sancti Martini, 666
Montmartre Monſmartyrum, *ibid.*
Montmorel Monſmorellus, 667
Montolieu Monſoliuus, *ibid.*
Monſpeiroux Monſpetroſus, *ibid.*
Mont N. Dame les Prouins, dit les Filles Dieu Mons, 668
Monſtrail les Dames Monſterolium, *ibid.*
Morgiual Morenuallis, *ibid.*
Morigny Morigniacum, *ibid.*
Morimond Morimundus, 673
Mortemer Mortuummare, 676
Moureilles Morolia, *ibid.*
Mouſon Moſomum, *ibid.*

N.

S. Nabor S. Nabor, 680
Neaufle les Vieux Nealpha vetus, 681
Nerlac Nigerlacus, 691
Neſle la Repoſte Nigella abſcondita, *ib.*
Neuffons, dit S. Gilbert Nouem-Fontes, 695
S. Nicaiſe de Reims S. Nicaſius, 681
S. Nicolas d'Angers S. Nicolaus, 688
Nioiſeau Nidulauis, 691
Nioeil Niolium, *ibid.*
Niſors Niſortium, 692
Noaillé Nobiliacum, *ibid.*
Nogent l'Artaud Nogentum-Artaldi, 693
Nogent ſous Coucy Nouigentum, 695
Noirmontier Nigrummonaſterium, 691
Nonenque Nonnaticum, 693
N. Dame de Boulsen S. Maria, 597

N. Dame de Soiſſons S. Maria, 600
N. Dame de Troyes S. Maria, 601
N. Dame la Royale, dite Maubuiſſon S. Maria Regalis, 602
la Nouë Noa, 692
Nouuelle N. Dame de Gourdon Noſtra Domina de Gordonio, 694
Noyers Nucariæ, 697

O.

Obaſine Obaſina, 697
Orguy Vngiacum, 957
Oliue Oliua, 697
des Olives Oliuæ, ibid.
Oliuet Oliuetum, ibid.
Oraiſondieu Oratiodei, 702
Orbez Orbacum, ibid.
Orbeſtier Orbiſterium, ibid.
Orcamp Vrſicampus, 959
Ordax Vrdaxium, ibid.
Origny Origniacum, 703
S. Oyen de Ionx, dit S. Claude Iura S. Claudij, 547

P.

Palais N. Dame Palatium, 704
Paraclit Paraclitus, ibid.
Paraclit Paraclitus, 710
Parc aux Dames Parcuſdominarum, ibid.
S. Pardoux S. Pardulphus, ibid.
S. Paul de Verdun S. Paulus, ibid.
S. Paul ſur Vanne S. Paulus, ibid.
S. Paul en Beauuaiſis S. Paulus, ibid.
S. Paul de Beſançon S. Paulus, ibid.
S. Pé de Generes S. Petrus Generenſis, 715
Pebrac Piperacum, 733
la Pelice Pellicea, 711
Pentemont Pentemons, ibid.
S. Pere d'Auxerre S. Petrus, 713
S. Pere de Melun S. Petrus, 718
S. Pere en Vallée les Chartres S. Petrus, 720
Perignac Perigniacum, 710
Perray aux Nonains Porretum, 744
du Perray Porretumnouum, ibid.
Perraynenf Pertediumnouum, 711
S. Perrine prés Compiegne Petronilla, 731
Perſeigne Perſegnia, 711
Peſſan Peſlanum, 713
la Peyrouſſe Petroſa, 731
S. Pharon de Meaux S. Pharo, ibid.
S. Pierre de Chalon S. Petrus, 714
S. Pierre ſur Diue S. Petrus, 715
S. Pierre de Maſcon S. Petrus, 717
S. Pierre de Melun S. Petrus, 718
S. Pierre au Mont de Chaalons S. Petrus, 719
S. Pierre de Vienne S. Petrus, 720
S. Pierre le Vif les Sens S. Petrus Viuus, 724
S. Pierre de Lion S. Petrus, 728
S. Pierre de Metz S. Petrus, ibid.
S. Pierre de Reims S. Petrus, ibid.
la Pitié les Rameru Pietas Dei, 732
Polongey Polongeyum, 735
la Pommeraye Pomaria. ibid.
le Pont aux Dames Pons dominarum, 736
Pont-Thieffroy Ponsfrigidus, ibid.
Pontleuoy Pontileuium, ibid.
Pontigny Pontigniacum, 740
Pontron Ponſotrandi, ibid.
S. Pons de Tomieres S. Pontius, 742
Poutieres Pultariæ, 767
Pornid Pornidum, 744
Port Royal Portus Regis, ibid.
Pralon Pralonum, 755
Preaux Pratellum, 756
le Pré Pratum, 546
des Prez de Pratis, 534
N. Dame des Prez les Troyes Pratum, 756
la Prée Pratea, ibid.
Premonſtré Chef d'Ordre Præmonſtratum, 753
Premilly Prulliacum, 765
Prieres Preces, 757
Prully Prulliacum, 765
Pſalmodi Pſalmodium, 767
Pſeaume Pſalmodium, ibid.
Puy-Ferrand Podiumferrandi, 735

Q.

Quarante Quadraginta, 768
S. Quentin les Beauuais S. Quintinus, 573
Queſnoy Quercetum, 770
Quincy Quinciacum, ibid.

R.

S. Rambert de Ioux S. Rambertus, 775
Ranteaulme Rantelmus, ibid.
la Reau Regalis, 776
Rebés Reſbacum, 785
Reclus Recluſum, 776
Redon Rotonum, 798
la Regle Regula, 778
Relecq Reliquiæ, 779
Remiremont Romericuſmons, 791
S. Remy de Reims S. Remigius, 779
S. Remy de Sens S. Remigius, 781

S. Remy des Landes S. Remigius, 784
la Reole Regula, 777
Reſſons Reſſonium, 785
Ribemont Ribodimons, *ibid.*
S. Rigaud S. Rigaudus, 789
Rigny Rigniacum, 790
Rillé Releyum, 779
Rieu Ricomagus, 789
Riue Riuetum, 791
la Roche Rocha, *ibid.*
les Roches Rupes, 804
S. Romain S. Romanus, 791
Romans Romanum, *ibid.*
Ronceray Roncereium, 792
Roſieres Roſeriæ, 795
Roſoy, dit Ville Chaſſon Roſetum, 796
la Roüe Rota, *ibid.*
Rougemont Rubeuſmons, 801
Royaumont Regaliſmons, 776
S. Ruf de Valence Chef d'Ordre S. Rufus, 801
Ruiſſeauuille Ruiſſelliuilla, 804
Ruiſſeaunoir Riuus-Niger, *ibid.*

S.

Sablonceaux Sabluncellæ, 805
S. Saine S. Sequanus, 819
Salanques Salanquiæ, 805
Saluanes Siluaneſium, 834
Sanbalade Silualata, *ibid.*
Sauuoir ſous Laon Saluatorium, 806
Samer aux Bois Samerium, 808
Saramon Cellamedulphi, 237
Sarlat Sarlarum, 808
S. Satur S. Satyrus, 813
Sauigny Sauigniacum, 814
Sauigny Sauigniacus, 815
S. Sauin S. Sauinus, 817
S. Sauin S. Sauinus, 818
Saune Salua, 807
S. Saune de Montreuil S. Saluius, 808
S. Sauueur de Lodeue S. Saluator, 805
S. Sauueur le Vicomte S. Saluator, 806
S. Sauueur d'Eureux S. Saluator, *ibid.*
Seauuebeniſte Siluabenedicta, 833
Sauuecane Siluacana, *ibid.*
la Seauuemaieur Siluamaior, 834
Seellieres Sigilleriæ, 827
Selles Cella, 237
Sendras Sindraceńſis, 834
Senone Senona, 819
Septfons Septemfontes, *ibid.*
S. Serge les Angers S. Sergius, 820
S. Seuer cap de Gaſcogne S. Seuerus, 823
S. Seuerin S. Seuerinus, 827
S. Seuerin de Chaſteaulandon S. Seuerinus Caſtinant. 232
Seuilley Sulleyum, 851
Signy Signiacum, 831
Simorre Simorra, 834
S. Siran en Brene S. Sigirannus, 828
Six Sixtus, 835
Solognac Solemniacum, *ibid.*
Sorde Sordua, 837
Sordillac Sordillacum, 838
Soreſe Soricinium, *ibid.*
Sorps Sorpium, *ibid.*
Stanlo Srabuletum, 841
S. Sulpice les Bourges S. Sulpitius, 851
S. Sulpice de Rennes S. Sulpitius, *ib.*
S. Sulpice S. Sulpitius, 252
Saint Symphorian les Beauuais S. Symphorianus, 853
Saint Symphorian de Metz S. Symphorianus, 854

T.

Almond Talmundum, 857
le Tamis Stamedium, 842
le Tard Tardum, 859
S. Taurin d'Eureux S. Taurinus, *ib.*
Terraſſon Terraſſonenſis, 860
S. Tiers de Saon Tirancius, 863
Tiron Titonium, 864
Tironeau Tironellum, 866
Thenailles Thenoliæ, 869
S. Thierry, dit du Mont d'or S. Theodoricus, 861
le Threſor Theſaurus, 863
Torigny Totigniacum, 867
le Toronet Toronetum, 869
Tournus Tornuſium, 867
Touſſaints d'Angers Omnes Sancti, 697
Touſſaints en l'Iſle de Chaalons Omnes Sancti, 701
la Trappe Trappa, 869
Treport Vlteriorportus, 955
Troarn Troarnum, 882
la Trinité, dite Sainte Catherine du Mont de Roüen S. Trinitas, 871
S. Trinité de Caen S. Trinitas, 872
la Trinité de Poitiers S. Trinitas, 878
la Trinité de Vendoſme Vindocinum, 951
Trizay Triſagium, 880
Troisfontaines Tresfontes, 881
S. Tron S. Trudo, 885
du Tronchet Tronchetum, 883
Tourcy Turciacum, 885
Tulley Tulleium, 862
Turpenay Turpiniacum, 885
S. Tibery S. Tiberius, 863

V.

Aas Vadatium, 885
S. Vaaſt d'Arras S. Vedaſtus, 912

Val Vallis, 897
Valbenoiſte Vallisbenedicta, 895
Val des Choux Chef d'Ordre Valliſcaulium, ibid.
Val de Grace Valliſgratiæ, 896
Valence Valentia, 887
Val des Vignes Valliſuinearum, 907
Val des Eſcolliers Chef d'Ordre Valliſcholarium, ibid.
Vallemont Valliſmons, 900
S. Valery ſur mer S. Valerieus, 887
la Valette Valeta, 888
Vallemagne Valliſmagna, 897
Valloires Valloriæ, 907
Valricher Valliſricherius, 901
Valſainte Vallisſancta, ibid.
Valſecret Vallisſecreta, 904
Valſeri Vallisſerena 907
S. Vandrille S. Vandregiſilus, 908
Varennes Vafenæ, 911
Vuarganille Vuargauilla, 960
Vaucelle Valliſcella, 895
Vauchreſtien Valliſchriſtiana, ibid.
Vauclair Valliſclara, ibid.
Vaulniſant Vallisflucens, 896
Vaux Valles, 888
les Vaux de Cernay Valleſcernaij, 901
Vaux la Douce Valliſdulcis, 895
S. Venne S. Vitonus, 954
Vermandois Viromandia, 921
la Vernuce Vernucia, ibid.
Vertueil Vertolium, ibid.
Vertus Virtus, 953
Vezelay Vezeliacum, 921
Vicogne Vicognia, 923
la Victoire près Senlis Victoria, ibid.
S. Victor en Caux S. Victor, ibid.
S. Victor les Paris S. Victor, 924
S. Victor de Marſeille S. Victor, 930
Vielmur Villamurum, 941
Vierzon Virtio, 953
la Vieuuille Vetuſuilla, 921
Vigeois Voſium, 958
Vignogon Vignegoul, 938
Villeloin Villalupe, ibid.
Villelongue Villalonga, ibid.
Villeneuue Villanoua, 941
Villers Villarium, 942
Villerſcaniuet Villareeaniueti, ibid.
Villiers Villatium, ibid.
Saint Vincent de Beſançon S. Vincentius, 943
S. Vincent les le Mans S. Vincentius, ibid.
Saint Vincent de Laon S. Vincentius, 944
Saint Vincent de Metz S. Vinsentius, 946
Saint Vincent de Bourg S. Vincentius, 949
Saint Vincent aux Bois S. Vincentius, ibid.
Saint Vincent de Senlis S. Vincentius, ibid.
la Virginité Virginitas, 953
Vœu, dit la Valeſſe Votum, 885
du Vœu, dit Cherbourg Votum, 959
Voiſines Vicinæ, 923
S. Vrbain S. Vrbanus, 959
Vſerche Vzarchia, 961
S. Vullemer de Bolongne S. Vulmarus, ibid.

Y.

Yſſoire Yſſiodorum, 965

FINIS.

INDEX GENERALIVM ORDINVM IN REGNO FRANCIÆ:

910. CLVNIACENSIS, *Clugny.* 966

1076. GRANDIMONTENSIS, *Grandmont.* 967

1084. CARTVSIENSIS; *Chartreuſe.* 968

1098. CISTERCIENSIS, *Ciſteaux.* 974

1120. S. ANTONII VIENNENSIS; *S. Antoine de Viennois.* 975

1129. CLAREVALLIS, *Clairuaux.* 976

1126. PRÆMONSTRATI, *Premonſtré.* 977

1210. S. RVFFI, *S. Ruf.* ibid.

1198. S. TRINITATIS DE REDEMPTIONE CAPTIVORVM,
La Sainte Trinité de la Redemption des Captifs. 978

MAGNI FRANCIÆ PRIORES,
Grands Prieurs de France. 985

MAGNI ELEEMOSYNARII FRANCIÆ,
Grands Aumoſniers de France. 986

1611. PRÆPOSITI GENERALES CONGREGATIONIS ORATORII IESV,
La Congregation de l'Oratoire de Ieſus. 987

1621. CONGREGATIO S. MAVRI,
La Congregation de S. Maur. 1000

1622. GENERALES CONGREGATIONIS CANONICORVM REGVLARIVM IN GALLIA,
La Congregation des Chanoines Reguliers en France. 1005

SVMMA PRIVILEGII.

LVDOVICI XIV. Galliæ & Nauarræ Regis Diplomate cautum eſt, ne quis in Regno, aliiſque locis eius ditioni ſubiectis, vltra nouennium à die impreſſionis primæ abſolutæ in regionibus Chriſtianiſſimæ Majeſtatis, & publicationis exemplarium, imprimat, diuendat, vel alio quouis modo typis edendum curet Librum, qui inſcribitur, *Gallia Chriſtiana, &c.* præter Sammarthanorum fratrum Regis Hiſtoriographorum voluntatem, aut permiſſum, vel illos quibus ipſimet conceſſerint. Prohibitum quoque eadem auctoritate Regiâ omnibus ſubditis, eundem Librum alibi terrarum impreſſum in Galliam importare, aut venalem habere: mulctâ indictâ confiſcationis exemplarium, & aliis grauioribus pœnis, ſi quis aduerſus ea ſecus fecerit, prout fuſiùs videre eſt in Regiis literis. Datis Lutetiæ ſecundâ die Martij anno MDCLIII. Sic ſignatum. De mandato Regis IVSTEL.

CESSIO PRIVILEGII.

Præfati Sammarthani conceſſerunt viduæ Geruaſij Alliot, Petro Meſnard, Ioanni Guignard, viduæ Edmundi Pepingué, & Carolo du Meſnil, Typographis Pariſienſibus, vti Priuilegio ad nouem annos. Actum Lutetiæ XIII. Auguſti 1655. Sic ſignatum SAINTEMARTHE.

Prima editio huius Tomi perfecta fuit 20. Aprilis 1656.

GALLIA

GALLIA CHRISTIANA.

Noſtre Dame de l'Abſie en Gaſtine.

ABSIA, Malleacenſis olim, nunc diœceſis nouæ Rupellenſis, in territorio de Gaſtinâ, ſub patrocinio Beatæ Mariæ dicata, iacet in finibus ſuperioris Pictonicæ prouinciæ, fœcundo ſolo & amœno, prout illum regionis tractum commendat auctor hiſtoriæ Bertrandi du Gueſclin Magiſtri Equitum Franciæ cap. 45. Hoc autem Monaſterium regulæ Benedictinæ ad-B dictum, piis dotationibus dynaſtarum de Parthenay, Chabot, Chaſtaignet, d'Appeluoiſin, aliorúmue toparcharum donis propagatum eſt, cuius primæuæ fundationis exordia aſſignantur ſub Epiſcopatu Petri ſecundi Pictauorum Antiſtitis, vt fidem facit vetus membrana, ex tabulario chirographorum Abſiæ deprompta fol. IX quæ
» ſic incipit: ECCLESIAM PICTA-
» VENSEM Petro bonæ memoriæ Epiſ-
» copo regente, Petrus de Bunt, Here-
» mita in territorio Gaſtinæ, in loco qui C
» dicitur ABSIA, materias dirutas vete-
» ris Eccleſiæ reperit. Vnde gauiſus eſt
» comperto ab indigenis antiquis quod
» nulli de finitimis Eccleſiis ſubiaceret;
» quam rem vtpote bonus homo dili-
» genter inquiſiuit: quinimò reſponde-
» runt ſibi veteres coloni ſcilicet Arnul-
» fus de Plaſeit, & Brunus Orbus, & Ar-
» bertus de Frenneis, quod quando par-
» rochiani Eccleſiæ Abſiæ pergebant ad
» capellam Sequini, & ad Vernol miſ-
» ſam audire, & pueros baptizare, Au-
» domus abhorret cliens Iacquelini, qui
» fuerat Dominus Eccleſiæ Abſiæ (in

A tempore illo erant Eccleſiæ laicorum) »
referebat de Capellâ Seguini, & de »
Vernol, oblaturam ad dominum ſuum »
Iacquelinum, propter parrochiatum »
Eccleſiæ Abſiæ. Hanc Eccleſiam de- »
ſtructam Petrus bonæ mem. Epiſco- »
pus, Petro de Bunt per obedientiam »
reædificare præcepit, Epiſcopóque »
deffuncto, iuſſu & licentiâ Archidia- »
conorum Wilelmi & Arnei, & aliàs »
Willelmi, quorum arbitrio Pictauien- »
ſis Eccleſia carens Pontifice regeba- »
tur: & ad vltimum iuſſu & obedientiâ »
B Willelmi Epiſcopi, ad hanc Eccleſio- »
lam ſupradictam reædificandam, vir »
ſupradictus, vigilando, orando, ieiu- »
nando, laborando, vtpote in ſolitudi- »
ne degens acceſſit. Anno autem ter- »
tio ab ordinatione Vuilelmi Giſleberti Antiſtitis fundatur Abbatia, ſicuti declarat altera ſcheda, quæ in eodem chartulario aſſeruatur his verbis: AN- »
NO ab Incarnatione Dom. MCXX. 1120.
Epactâ XVIII. Concurrente IV. Indi- »
ctione XIII. fundatum eſt cœnobium »
Sanctæ Mariæ ABSIÆ in primam Ab- »
C batiam pagi Pictauienſis, ſecundùm »
regulam S. Benedicti, & inſtitutum »
Patrum probatiſſimorũ Ciſtercienſium »
monachorum, à Magiſtro venerabili »
Giraudeo, cooperante gratiâ Spiritus »
Sancti in magnâ gloriâ: & auctoritate »
virorum Religioſorum ſcilicet Epiſco- »
pi venerabilis Guilelmi, Giſleberti, & »
Abbatis Cadunij, & Abbatis Borneti, »
& aliorum multorum, tam religioſo- »
rum, quàm Clericorum, nobilium per- »
ſonarum. Et ſub vnâ die ſcilicet VIII. »
Idus Aprilis feriâ 3. ante Palmas, pri- »
mus Abbas & Clerici in ſimul ſexde- »
cim, in monaſtico habitu conſecrati »

» ſunt : Qui videlicet magiſter Giraud. A
» poſtquam diſcipulum ſuum præfatum
» religioſum valde virum, & per omnia
» bonis moribus inſtructum, fratribus
» ſibi commiſſis Abbatem ordinaſſet, vt
» ei mos erat liberè Abbatias inſtruere,
» locum hunc liberum illis tradens, do-
» mibus & neceſſariis rebus optimè ad
» ſeruiendum Deo, magnâ iam ex parte
» exſtructum, vt verum Regem Chri-
» ſtum ſuper ſe ſemper caput haberent,
» monuit, vt in virtute S. Spiritus ſecun-
» dùm propoſitum ſupradictum viue-
» rent, præcipiendo rogauit. Series Ab-
barum ſequens eſt, quam potuimus B
colligere ex memorato tabulario chi-
rographorum.

1120. *Petrus* 1. an. 1120. recenſetur Abbas
primus in chronico Malleacenſi, ac de
illo carta huiuſce archiuij fol. 142. ita
» incipit : OMNIVM tam præſentium
» quàm futurorum memoriæ commen-
» detur, quòd ego Giſlebertus de Loſ-
» duno, Abbatiæ quæ vocatur Abſia fa-
» mam audiens, & bonorum, quæ in eâ
» fiunt cunctis diebus particeps eſſe de-
» ſiderans, laudante & rogante Domino
» meo Villelmo Pictauorum Epiſcopo,
» dono in eleemoſynam monachis Ab-
» ſiæ, omnes coſtumas & ſeruitia, quæ
» iuris mei ſunt, & hæredum meorum C
» in omnibus terris d'Eſcozai & de Fal-
» loſio, quas tam acquiſierunt & omnes
» terras in quocúmque territorio ſint,
» quas in dominio habent, & ſunt ha-
» bituri, & quas propriis aratris exco-
» luerint, vel alij in quolibet feodo ab
» ipſis in capturam tenuerunt, ab omni-
» bus conſuetudinibus & ſeruitiis mihi
» & hæredibus meis pertinentibus liber-
» rico. Hoc autem donum meum apud
» Loſdunum feci in Eccleſiâ S. Crucis
» in manu dicti Vilelmi Epiſcopi, cuius
» ſigillo muniri præcepi; & Petro Ab-
» bati Abſiæ conceſſi, ſpiritale tantum
» mihi & hæredibus meis retinens, quod D
» iam dictus Abbas, ſicut vni ex fratribus
» libentiſſimè conceſſit, & anniuerſa-
» rium meum in Abbatiâ. Hæc omnia
» viderunt & audierunt Goſbertus Deca-
» nus Eccleſiæ Pictauienſis, Arueus Ar-
» chidiaconus, Gofridus Cantor Capi-
» cerius, Laurentius Archipreſbyter Loſ-
» dunenſis, Rodulphus Prior Abſiæ,
1123. Guilelmus de Loche miles. Anno ab
» Inc. MCXXIII.

Guilelmus an. 1135. confirmationem
1135. impetrat ab Epiſcopo Pictauienſi de
loco Pulchræuallis, vt annotat chiro-
graphum fol. 30. GVILLELMVS II. »
Dei gratiâ Pictauorum Epiſcopus, G. »
Monacho eiúſq; ſucceſſoribus in per- »
petuum: iuſtis votis, petitionibúſque »
tuis, de tuæ paupertatis fonte proue- »
nientibus, quæ tuæ poſcit religionis »
deuotio, nec negare poſſumus nec diſ- »
ferre debemus. Expoſtulas ſiquidem »
frater venerabilis G. vt te in tuitione »
noſtrâ, & fratres qui tecum ſunt reci- »
piamus, in loco qui dicitur Pulchraual- »
lis, cum omnibus ibidem iam acquiſi- »
tis vel in poſterum iure acquirendis, »
& vt ſigilli noſtri authoritate confir- »
memus. Nos verò ſolitâ benignitate, »
eo tenore concedimus, & in defenſio- »
ne noſtrâ ſuſcipimus, vt ſi in poſterum »
quod abſit, locus iſte de hoc ſtatu in »
quo nunc eſt, gradu religionis defe- »
cerit, in noſtrâ remaneat poteſtate, vel »
ſucceſſorum noſtrorum ordinandi in »
melius. Locus equidem iſte qui dici- »
tur Pulchrauallis, in quo Eccleſia B. »
Mariæ iam ædificata eſt, qualiter ad »
hoc peruenerit locus in proximo ſer- »
uatur. Dedit enim pro animâ ſuâ Ra- »
terius de S. Maxentio, & vxor eius »
Maximilla, Deo & G Monacho & om- »
nibus ibidem Deo ſeruientibus locum »
iſtum habendum in poſterum. Dede- »
runt inſuper decimam terræ ſuæ, quæ »
eſt iuxta prædictum locum, prout via »
publica oſtendit quæ ducit ad Ser- »
gnec &c. Hoc donum prout Rate- »
rius dedit, confirmauit Sauaricus Mal- »
leonis de cuius feudo erat, & pro ani- »
mâ ſuâ & patris ſui Radulfi, dedit & »
conceſſit omnibus ibi Deo ſeruienti- »
bus quidquid in feudum ſuũ vel dono, »
vel emptione poſſent acquirere. Huius »
confirmationis & doni teſtes ſunt; Ra- »
ginaudus Preſbyter S. Seueræ, Her- »
bertus, Martinus Eleemoſynarius, Ade- »
lelmus Botun, & Petrus frater eius, »
Theobaudus Frogerij, Aymericus Ner- »
bos. Præterea Sebrandus Chabot & »
vxor ſua Agnes, & filius ſuus Theobau- »
dus Chabot, dederunt & conceſſerunt »
huic loco vnam domum ad Coctam- »
braiam, & terram quæ eſt de ſtatu ſu- »
pradicto, & huius terræ decimam & »
omnes alios redditus, quos in domo, »
& in iſtâ terrâ habebant & plura dona. »
Datum Lauduni an. ab Incarn. Dom. »
MCXXXV. Innocentio Papâ II. Se- 1135.
quenti anno fit concordia ab eodem
Antiſtite Pictauienſi, inter Vilelmum
Abbatem & Petronillam Abbatiſſam
Fontiſebraldi, propter domos d'Eſco-

zay, mediatoribus Arnaudo Archidia-
cono Briocenſi, Petro Letardi, & Goſ-
leno Vberti militibus Lodunenſibus;
teſtibus Roberto Abbate de Turpi-
niaco, & Petro Guilelmi Abbatis fra-
tre: ex parte Abbatiſſæ Agnete Prio-
1136. riſsâ de Cereſariis an. 1136. epactâ xv.
Ind. 14. Poſtea 1139. recipit donum
Clareti de Barges fratribus Abſiæ, pro
quartâ parte decimæ quam poſſidebat
in domo de Maſcignec, adſtantibus
Petro Pictauino, & Siebrando Chabo-
1144. to. Memoratur & annis 1144. & 1146.
in tranſactione cum Aremburgi Ab-
batiſsâ Thoarcenſi; cui donationes
contulit Vilelmus Vicecomes Thoar-
cenſis.

Rainerius renouat tranſactionem cum
1146. eadem Aremburgi 1146. & Pictauis à
Chalone Epiſcopo obtinet confirma-
tionem eleemoſynarum Giraudi de
Tellio Eccleſiæ B. Mariæ, teſtibus
1156. Briocenſi Archidiacono, Heliâ Capi-
cerio Pictauienſi, Raginaudo Priore
S. Radegundis, Petro Abbate de In-
ſulacalueti 1156. Ind. III. idem in elee-
moſynam recipit domunculam de Nu-
cariâ ab Vgone d'Ozay 1158. Lauren-
tio Decano Pictauenſi delegato, teſte
1158. Pautonerio Decano Fontaneti; nec-
non Eblone de Maloleone Indict. 4.
eiuſdem anni. Huius quoque mentio
in variis tabulis donationum prædicti
Vgonis, pro incolis Nucariorum, &
iure terragij, vt vocant, apud monaſte-
rium S. Medardi de Pratis prope Fon-
tanetum: Eo ſedente multùm ampli-
ficata eſt domus Abſienſis, topar-
charum eleemoſynis; nam Villelmus
Maingot ex dominis Surgeriarum, fi-
liúſque cognominis, dederunt Raine-
rio ac fratribus, pro ſalute animæ Ber-
tæ vxoris, ſolidos in feodis Vuluenti
1177. & parrochiâ Capellæ Tiroïl 1177. par-
tem etiam ſtagni de Roſcherio, præ-
ſentibus Aimaro Allodiorum, & Gi-
raudo Fontiſdulcis Abbatibus. Cete-
rùm tranſegit cum Vuillelmo Tale-
mundi Principe 1166. teſtíſque habe-
tur in concordiâ cum Geraldo S. Pau-
li Priore 1182. & in inueſtiturâ Hu-
gonis Archiepiſcopi domini Partenia-
1183. ci an. 1183. quò etiam facit hæc ſceda
» chirographi: SIBI theſauriſat miſe-
» ricordiam apud Deum, qui bona pau-
» perum ipſis pauperibus conſeruare, &
» de ſuo ſtudet miſericorditer adaugere;
» Ob hoc ego ſecundus Wilelmus Ar-
» chiepiſcopus, ad S. Iacobum ire diſpo-

A nens, pro ſalute animæ meæ concedo “
in eleemoſynam Deo, & Rainerio Ab- “
bati, & monachis S. Mariæ Abſiæ, “
omnia dona & conceſſiones, quas Wi- “
lelmus pater meus illis vnquam dedit “
& conceſſit, ſcilicet vendas, & paagia “
de omnibus propriis rebus ſuis, & fra- “
trum ſuorum quoſcúnque vendiderint, “
vel emerint Partiniaci in omni terrâ “
meâ, & decimam molendinorum de “
Secundiniaco. Facta eſt hæc donatio “
An. ab Inc. Domini 1169. Alexan- “
dro Papâ, Ludouico Rege Franco- “
rum, Henrico Rege Angl. Duce Aqui- “
tanorum, Ioanne ad Bellaſmanus na- “
B tione Anglo, Epiſcopo Pictauienſi, & “
ego Vgo & Ioſcelinus filij Guilelmi “
Archiepiſcopi ſecundi, concedimus “
in eleemoſynam Deo & monachis S. “
Mariæ Abſiæ, in præſentiâ Abbatis “
eorum Rainerij, omnia dona & con- “
ceſſiones quas pater noſter Guillel- “
mus, & eiuſdem nominis auus noſter “
illis vnquam dederunt, & conceſſe- “
runt. Prætetea accipit à Dominis Cha- “
botij quaſdam donationes, quæ in di-
plomate eiuſdem cœnobij recitantur
fol. 25. NOTVM ſit cunctis præſen- “
tibus atque futuris, quod ego Theo- “
C baudus, filius Theobaudi Chabot, pro “
ſalute animæ meæ, parentúmque meo- “
rum conceſſi in eleemoſynam Deo & “
Monachis S. Mariæ ABSIÆ in præ- “
ſentiâ Abbatis eorum Rainerij, om- “
nes eleemoſynas quas in terris Maſſi- “
gniaci, & in totâ illâ planicie habent “
de patre meo, & de auo meo Siebran- “
do, & de feodatis eorum; vt eâ liber- “
tate quâ ab eis acceperunt, & vſque “
ad tempus meum poſſederunt, eas per- “
petualiter poſſideant; & quæcunque “
in feodis meis totius memoratæ pla- “
niciei à morte prædicti patris mei vſ- “
que modò adquiſierunt, & à modò “
D adquiſituri ſunt, illis conceſſi, ſaluo “
iure meo terragij, & iure Aimerici de “
Barges; quod ſi pro defectu ſeruitij “
feodum aliquod mihi ſaſiero, ipſi pro- “
pterea capturas non perdant, ſed ha- “
beant; Tamen dum de feodo illo ſa- “
ſitus fuero, de iſtis adquiſitionibus in- “
tra ipſum feodum captis, mihi ter- “
ragium reddant. Hoc eodem modo “
conceſſit illis feodum quod Andreas “
Traench, & Gaufridus frater eius, & “
Ioannes Briencij & vxor eius de cuius “
mouebat, eis donauerunt, excepto “
quod dum feodum iſtud in caſamen- “
to habuero, decimam mihi reddant “

» cum terragio. Deinde conceſſi illis
» quáttam partem nemotis quam pater
» meus ad obitum ſuum illis donauit;
» illius videlicet nemoris cuius tres re-
» liquas partes domini Cantamerulæ, &
» feodati eorum eiſdem Monachis iam
» olim donauerant. Hæc autem conceſ-
» ſi apud Vlmes in domo Grolelli, anno
1185. » ab Incar. MCLXXXV. Richardo An-
» gliæ Enrici filio, totius Aquitaniæ
» Ducatum vitiliter tenente. Domino
» Vuilelmo Epiſcopo, Eccleſiam Pićta-
» uorum regente, & pro iute einſdem
» Eccleſiæ perſecutionem laudabiliter
» patiente, videntibus & audientibus,
» Goſlino Priote Abſiæ, Nicolao Prio-
» re Maſigniaci, Vuillelmo Priore d'Au-
» uert, Goffrido de Vernoto, Goffrido
» Brientij, Ioanne fratre eius, Petro de
» Villeſaignent, &c. Eidem Rainetio
tale dedit reſcriptum Theobaudus
Chabot, quod continetut fol. 129.
eiuſdem chirographi ſub eo tenore:

QVIA *teſte Salomone nec opes, nec ra-
tio, nec ſapientia, nec ſcientia valet apud
inferos, quo nos properamus: idcirco ego
Theobaudus Chabot & dilećta vxor mea
Margarita, eidem Salomoni promouente, vt
quidquid boni poſſumus inſtanter operemur*
» *piè creduli, ac Paulo Apoſtolo dicente: bo-*
» *num autem facientes non deficiemus, tem-*
» *pore enim ſuo metemus; de bonorum ope-
rum futurâ retributione ſecuri, amicos no-
bis facere volumus iuxta Euangelium de
Mammonâ iniquitatis, quorum interceſ-
ſione omnipotens Deus liberet nos ab om-
nibus malis, & repleat perennibus bonis.
Aduocatos igitur apud ipſum religioſos
fratres de Abſiâ eligimus, quibúſque &
quantâ in territorio feodi noſtri Malirepaſt
in eleemoſynâ tribuimus, ſcriptura præſentis
lećtione cunćtis notificamus. Donamus ſi-
quidem liberè Deo & S. Mariæ, & habi-
tatoribus Abſiæ in præſentiâ Abbatis Rai-
nerij, in præmiſſo feodo 11. ſextariatas ter-
ræ, & vnam toſcam, quæ ab antiquis Gam-
bueria à nobis vocatur: tali conuentione,
vt in illâ domum & Capellam in honore
Glorioſæ Dei genitricis Mariæ, & noſtro
Adiutori conſtruant, vbi comparatum fue-
rit, Abſienſis Abbas duos monachos mit-
tat; qui Chriſto deuotiſſimè inibi ſeruiant.
Donamus etiam illis aliam toſcam quæ vo-
catur Firmitas, & decem ſextariatas de
noſtrâ propriâ terrâ, quocunque ipſi eam in
prædićto feodo meliorem inuenerint, ipſáſ-
que duabus præfatis ſextariatis & duabus
toſcis concedimus, illis ab omni calumniâ
prece & pretio funditus liberare, & expe-*
A *dire. Concedimus quoque eiſdem decem
alias ſextariatas terræ, ſi à ruptuariis, do-
no vel redemptione illas acquiſierint, ipſiúſ-
que feodi caſamentorum quintam partem,
ſi eorum caſati ipſam eiſdem dederint vel
vendiderint. Donamus præterea illis de-
cimam vini noſtri, & medietatem omnium
bladorum & leguminum, quæ nos in præ-
dićto contingunt, in decimis ac terragiis
rupturarum & medietariarum, ipſáque vt
à noſtrâ medietate dum in gerbis ſunt par-
tiatur, & ab illis in ſuâ areâ deferatur,
concedimus. Super hæc omnia donamus
eiſdem molarias quæ ſunt in deſcripto feo-
do, concedentes nos ad opus ipſorum, vel*
B *rogatu vel donatione noſtrorum à cunćtis
hominibus eas adqnirere, & duo prata, &
noſtram partem vnius molinarij, & vnius
ſtagni. Concedentes nos quantum poteri-
mus Hugonem Lezintaci, & vxorem eius
Burgundiam, vt aliam partem præfati mo-
linarij & ſtagni illis dent, exorare, & ſi
noluerint, concedimus pro ipsâ parte moli-
narij & ſtagni, iuxta conſilium Pantone-
rij Decani, iiſdem Abſienſibus mutuum
dare. Concedimus verò quantum ſpatij ſta-
gni huius aqua occupare poterit, ab iis qui
in eo prata, vel aliud quid habent, vel in-
terceſſione, vel commutatione, nos ad opus*
C *Abſienſium integrè liberare. Ab Abbate
quoque & Canonicis Nioly, ne domos in-
quam in memorato feodo ab Abſienſibus
factas in illo in perpetuum decimentur.
Concedimus nos, ſi valuerimus plenè impe-
trare & ſi requirerimus. Concedimus nos,
pro omni decimâ quam præſcriptis Canoni-
cis reddent, quidquid Pautonerius Deca-
nus nobis conſulueris, ipſis Abſienſibus
dare. Vniuerſas autem donationes & con-
ceſſiones noſtras, & cætera omnia quæ in
memorato feodo, Abſienſes acquiſierint, li-
beras ſemper ab omni coſtumâ, talliâ ac ſer-
uientiâ eſſe concedimus, cunćtóſq; ad eorum
molarias ac molendinum, & opera venien-*
D *tes, & in veniendo, manendo & redeun-
do ſub noſtrâ defenſionis protećtione omni-
no ſuſcipimus. Paſquierum verò à Gaufri-
do Mainardi, ego Thebaudus Chabot illis
vendicabo, quando terram patris mei here-
ditauero. Promittimus denique ego The-
baudus Chabot, & Margarita vxor mea,
coram Deo & ſanćtis eius, ac teſtificamur
in fide & veritate, beneuolos ac beneficos
nos erga cunćtos Abſienſes, multò magis
à modo fore, illóſque & ſua amplius dili-
gere, & non ſolùm denominati feodi lo-
cum, ſed & Abbatiam & vniuerſa alia il-
lorum loca, pro poſſe tueri & defendere, ac
de die in diem de noſtris largiendo omni-*

modum adangere. Raynerij Abbatis nomen reperitur in aliis tabulis vſque ad
1187. annum 1187. & apud Andream Quercetanum diligentiſſimum Scriptorem leguntur itidem plures chartæ in Hiſtoriâ genealogicâ Caſtaneorum, quas breuitatis causâ miſſas fecimus.

Goſlenus ſiue *Goſcelinus* 1187. inueſtitus de decimâ Vlmellorum 1188. nominatur in chirographis Abſienſibus cum Americo Vicecomite Thoarcij,
1188.
1192. & in donatione Petri Maengot anno 1192.

Gaufridus, cuius notitia eruitur anno
1217. 1217. ex originali Abſienſi, quod ad probationem conuenit apponere: » IN NOMINE S. Trinitatis, ego Petrus de » Voluiro Dominus de Challé vniuerſis » &c. Notum fieri volo, quod ego ob » ſalutem animæ meæ, & patris & ma» tris meæ, conceſſi pro me & hæredi» bus in perpetuam eleemoſynam, S. » Michaelis in Eremo, de Abſiâ, de S. » Maxentio, Malleacenſi, Mauleonen» ſi Abbatibus & Conuentibus liberam » poteſtatem habendi in dominio meo » & feodo de Challé, quendam excur» ſum, liberum & immunem ab omni » coſtumâ & exactione, ad excurren» das aquas de omnib. mareſiis de Lan» gui & de Voillec & de medietate mare» ſiorum de Mauſolio & Anglea, quæ » ſunt de feodo Hugonis de Ozaio Mi» litis, & de mareſiis quæ ſunt in feo» do Vilelmi Chaſtener Militis, ſiue » aux Guerrenz, tam de illis quæ ſunt » mareſia de Voillec & mareſia de Lau» gun, quàm de illis mareſiis quæ ſunt » inter mareſia de Voillec, & ex vnâ » parte & mareſia de Maarante, & de » alterâ. Hunc autem excurſum ſimili» ter dedi & conceſſi participantibus & » participaturis, cum prænominatis con» ceſſis mareſiis ad excurrendas aquas » nominatas, &c. Porrò egò firmiter » & bonâ fide conceſſi.... facere ma» nu teneri & obſeruari, & horum om» nium conſtitui me tutorem & de» fenſorem, & hæredem & ſucceſſores » meos.... Et rogo venerabilem Vuil» lelmum Pictauenſem Epiſcopum & » ſucceſſores eius, ne hæc tam piè facta » & conceſſa faciant per cenſuram Ec» cleſiaſticam obſeruari. Hoc autem » conceſſerunt Harueus miles, & Pe» trus de Volutio tunc temporis Vale» tus filij mei. Actum publicè apud » Challec in domo meâ; anno gratiæ » 1207. Honorio S. P. Philippo Rege

A Francorum, Vilelmo Pictauenſi Epiſcopo exiſtentibus. Teſtes interfuerunt, Stephanus Malleacenſis, Petrus Niolenſis, Gaufridus de Abſiâ, Gerardus de Voillec, Emericus de Podio Engelermi, & Radulphus de Podioalto Priores, Oliuerius de Boiſſa .... de Niſſum Milites, & plures alij. vt autem hæc omnia firma perpetuò maneant, cartam meam dedi vnicuique dictorum Monaſteriorum ſigilli mei munimine roboratam. «

Guilelmus, enunciatur anno 1243. 1243.
menſe Iunio cum Petro Archidiacono Thoarcenſi, in tabulis matrimonij Guilelmi de Bellomonte militis cum Margaretâ Chabot de Chantemerle; poſt quem Abbatem multorum nomina vetuſtate exciderunt.

GRIMAVD.

Ioannes Grimaud I. tranſegit cum Petro de Ambaſiâ Thoarcij Vicecomite, pro frumentagiis Thoarcenſibus 1405.
1405. Februarij 20.

Ioannes II. præfuit cœnobio Abſiæ 1454.
1454.

APPELVOISIN

Bernardus d'Appeluoiſin ex nobili proſapiâ Pictonicâ an. 1456. xx. die Septembris, emit ducentos florenos redditus quos legauit Abbatiæ 20. Auguſti 1456.
C 1462.

Hardy legitur Abbas an. 1496. Maij 1496.
9. ex tabulis Abſiæ.

HVRAVLT. D'or à la croix d'azur, cantonnée de quatre ombres de Soleils de gueulles.

Philippus Hurault Abbas Maiorismonaſterij, Burgulienſis, S. Nicolai Andegauenſis, ac B. Petri Senonenſis, Iacobi Eduenſis Epiſcopi frater; parentes habuit Iacobum Huraltum dominum de Cheuerny, Baronem d'Huriel, ad fœderatos Heluetiorum Ordines Legatum, & ærarij Gallicani Præfectum; matrem Mariam Garandeau; Commendatarius Abſiæ an. 1536. 18. 1536.
Sept.

PANTER.

Dauid Panter Epiſcopus Roſſenſis, mortuus circa an 1559. quo defuncto
D regiâ auctoritate præpoſitus eſt in re- 1559.
gimine temporali œconomus Archembaldus de Bethonio, vt docet volumen conſuetudinum reformatarum Pictauienſium.

BETHVN. D'argent à vne faſce de gueulles.

Iacobus de Bethun I. Archiepiſcopus Glaſgoenſis, filius Baronis de Balfour, ac nepos Dauidis Archiepiſcopi S. Andreæ, Cardinalis tituli B. Stephani in Monte Cœlio, Præſulis Mirapicenſis: humanioribus diſciplinis Lutetiæ operam nauauit, tum à Margaretâ Lotharingâ Reginâ Scotiæ viuis exempto Cardinali Bethonio patruo, non

modò in arcanum conſiſtorium allectus, ſed & Archiepiſcopatu Glaſgoenſi inſignitus eſt. Exinde in Franciam Orator delegatur, pro matrimonio Mariæ Stuartæ Scotorum Reginæ, cum Franciſco Delphino Vienneſi Henrici II. filio, eóque munere laudabiliter perfunctus, celebratis nu-
1558. ptiis 1558. paulò poſt Monaſterio Abſienſi donatur ab eodem Henrico, & apud Chriſtianiſſimos Reges Franciſcum II. Carolum IX. Henricum 3. & Henricum IV. nomine Mariæ Reginæ, & Iacobi filij Angliæ, Scotiæ, & Irlandiæ Regis eandem Legationem Scoticam obiit. Tandem longæuus exceſſit, ac funeratur Pariſiis in templo S. Ioannis Lateranenſis cum hoc epitaphio Gallico tumbæ adſcripto:

Cy giſt Reuerend Pere en Dieu Meſſire IACQVES DE BETHVN, *Archeueſque de Glaſco en Eſcoſſe, Abbé de Noſtre-Dame de l'Abſie, en Gaſtine, pays de Poictou, Threſorier de ſainct Hilaire le Grand de Poictiers, Prieur du Prieuré de ſainct Pierre de Pontoiſe, Conſeiller au Conſeil d'Eſtat & Priué du Roy d'Eſcoſſe, & ſon Ambaſſadeur ordinaire en France vers ſa Majeſté Tres-Chreſtienne, lequel eſtant natif du pays d'Eſcoſſe, deceda à Paris en la Commanderie de ſainct Iean de Latran le* XXV. *iour d'Auril l'an de gra-*
1603. *ce* MDCIII. *âgé de quatre-vingts ſix ans, ou enuiron.*

Elogio funebri commendatus eſt in eadem æde Lateranenſi, vltimâ Aprilis eiuſdem anni, à Victore Cayer Regio Hebraicæ & Orientalium Linguarum Profeſſore, aliiſue epitaphiis, quæ recenſentur in hiſtoriâ genealogicâ de Betunâ, ab Andreâ Quercetano elucubratâ, ſunt autem huiuſmodi:

TVLI ET NOVI, VICI

„ PERECRE' fuimus, ac vnà comites „ iuimus ego & anima: donec me mors, „ illam immortalitas rapuit; neuter al„ terum volens deſeruit; preſſit neceſſi„ tas, cui vita debita. Hac ceſſi, abſce„ dente illâ. non id ſatis; tanquam iure „ nexi adiudicor, diſſecor, abſumor, ſic „ vt non ſint ampliùs, nec quoad redie„ rit, renouabor. Fui IAC. BETHVN „ natus nobili familiâ BETHONIO„ RVM de Balfour in Scotiâ; Archie„ piſcopus ſacratus Romæ anno 1552. Vi„ ta honorata, actuoſa, domi, foris vi„ xi; Orator in Galliâ an. XLII. Au„ guſtorum Scotiæ mandata ſuſcepi, te-
A tuli fideliter. Rem patriæ publicam „ ornaui, priuatam iuui. Bona moriens „ in annuos pauperum ſcholaſticorum „ Scotorum vſus erogandareliqui. Obij „ anno ætatis LXXXVI. Chriſti MDCIII. 1603. xxv. Aprilis.

Præſul & Orator fuerat qui maximus Orbis
Ætate, hoc paruo marmore contegitur.
Quinquaginta vnum Præſul tranſegerat annos;
Quadraginta duos Regia iuſſa obiit.
Sex vidit Reges Gallorum, quinque ſecutus
Orator, patriæ profuit vſque ſuæ.
Eſt voto fruitus: Scotos Anglóſque ſub vno.
B *Vnius Scoti viderat imperio.*
Illud reſtabat, voluit quod vtróſq; ſub vnum
Diuina Regis mittier Imperium.
Quódq; ſuũ cupiit Regẽ venerarier; & mors
Fertur in hoc vno præcipitaſſe ſenem.
Ille Oratorum, quos Scotia ſola ſuperbos
Miſitt ad Heroas, vltimus extiterat:
Vltimus illorũ, quos magna Britannia fouit,
Secta exturbauit deuia, Præſul erat.

N. d'Appeluoiſin, ex qua familiâ quatuor ſibi inuicem ſucceſſerunt Abbates Commendatarij. APPELVOISIN.

Iacobus Habert Senator Pariſienſis. HABERT.

Carolus l'Argentier de Chappelaines. L'ARGENTIER.

Baltaſar Phelippeaux, Ludouici domi- C ni de la Vrilliere Regis à Secretioribus mandatis & epiſtolis ſcribendis PHELIPEAVX. Quatuoruiri filius 1649. Abbas item 1649. Burgimedij Bleſenſis.

ABVNDANTIA, diœceſis Geneuenſis, Ord. Auguſtiniani Canonicorum olim Regularium in Bugeio, poſtea Congregationis Fulienſis, ſuaſu beatæ recordationis Franciſci de Sales Epiſcopi & Principis Gebennenſis. huius cœnobij fundationem & Abbatum catalogum naneiſci non potuimus, præter aliquot nomina. *Abondance.*

Brochardus an. 1157. ex tabulis monaſterij S. Sulpitij.

Rodulfus ex Abbate Abundantiæ fa- D ctus Agaunenſis poſt annum 1150.

Amblardus de Viruaco teſtis an. 1464. Febru. 6. in litteris Ludouici Ducis Sabaudiæ, quibus recognoſcit ſe habere Sudarium, quod antea ſeruabatur in Eccleſiâ de Lireyo.

Franciſcus ex Comitibus de *Valpergue* an. 1522. VALPERGVE.

Hieronymus de Valpergue Archiepiſcopus Tarantaſienſis & Abbas 1552. 1552.

Philibertus Prouana ex dominis Lainaci 1593. 1593.

Veſpaſianus Aiazza Vercellenſis an. 1595.

Acey.

ACEIVM Biſonticenſis diœceſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Cariloci aliàs Acinctum, fundatur 18. Calend. Maij 1136.

Saint'Acheul lez Amiens.

S. ACHEOLI Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Ambianenſis, primo ab vrbe lapide, ſub inuocatione Deiparæ Virginis conſtructa, poſthæc beati Acheoli cognomen aſſumpſit; in hac Abbatiâ Epiſcopus Rorico Canonicos Regulares conſtituit, vt exemplar è veteri tabulario deſumptum loquitur in hunc modum:

RORICÓ *patientiâ Dei pietate & gratiâ humilis Præſul* AMBIANIS, *licet peccator, nec infulâ dignus tantæ dignitatis, fidelibus paruitatis meæ officio creditis, de valle lacrimarum feliciter exuere, ac cum domeſticis Dei in monte ſanctâ eius perennis quieſcere, diuina pagina tubâ excitati, erudimur imminere tempus, in nos de ſomno ſurgere, leonem rugientem qui circuit quos deuoret viriter conculcare, & omnia noſtra cum charitate diſponere; feſtinemus ergo diuinitus armati aduerſus aëreas poteſtates, piis actibus inſudando progredi, & decertare, quatenus viri militiæ aſſociati, in supernâ Sion, tandem vota valeamus perſoluere. In hac igitur requie, vt ad nuptias Agni cum ſinceritate mentis & eloquij nitore, antequam ianua claudatur incitamur accumbere. Eccleſiam quandam quam Beatus Firminus Confeſſor dum primitus hanc vrbem à cultu dæmoniacæ ſeruitutis eruere, & per ſalutis lauacrum idem ipſe paranimphus cœleſtis virginem caſtam, maculam non habentem aut rugam, vni viro Chriſto copularet, in honorem Sanctæ & perpetuæ Virginis Mariæ fundauit; poſtea verò à ſanctis Martyribus Aceo & Acheolo antiquitatis noſtræ tempore ſibi nomen optauit. Diuinæ propitiationis manu cœlitus attacti, totiúſque Senatus noſtri aſſenſu, officij noſtri auctoritate ab omni redditu Epiſcopi miniſtrorúmque eius; liberam eſſe decernimus, & in eâ Clericos qui Canonicè & regulariter Deo ſeruiant, deputamus, altaris bona, atrij & Eccleſiæ totius redditus vniuerſos, & fidelium deuotio quidquid illis contulerit, victui eorum integrè & illibatè adſcribimus. Concedimus etiam pietatis oculo prouidentes, totam villam Auy, & vniuerſa ad hanc villam pertinentia, aſſenſu & petitione totius noſtri Capituli, Eccleſiæ tantæ antiquitatis; ita quidem vt pro terrâ illâ nobis & ſucceſſoribus noſtris, per ſingulos annos ſolidos octo perſoluant in celebritate Martyris B. Firmini. Ad hono-* A *rem verò patroni noſtri & Epiſcopi Firmini, cuius ſacratiſſimum corpus per tot annorum curricula in Eccleſiâ debitâ veneratione quieuit, communi aſſenſu amoris dulcedine, G. fratris noſtri & Subdiaconi Prabendam perpetualiter habendam conceſſimus fratribus ibi deputatis, aut viuente eo, ſi ita diſpoſuerit, aut poſtquam gradietur viam vniuerſæ carnis; ita vt arbitrio eorum de præbendâ procurent perſonam eligere, quæ quoad vixerit vſum fructuum obtineat præbendæ: Si autem de medio abierit, quicquid victui noſtro conueſcentibus nobis in refectorio reſeruabatur, Canonicis ſancti Acheoli abſque retractione di-* B *ſtribuatur, quicquid verò ſupererit, Canonicis ſancti Martini erogetur. Prouideant autem arbitrio noſtri Capituli, quatenus Vicarius eorum de hac præbendâ in Canonicis horis perſoluendis nobiſcum canonicè aſſiſtat: qui autem Eccleſiæ illius Prioratum habuerit, vnâ integrâ hebdomadâ ſicut Eccleſiæ noſtræ ſacerdotes miſſarum ſolemnia concelebrent: & quia vt præfati ſumus, Eccleſia hæc genitrici Dei dicata fuerat, & huius Cathedræ Pontificum puluis ſacer diu in eâ latuerat, Canonicorum beatæ Mariæ & almi martyris Firmini, quorum prius* C *fuerat, ditioni tantum committatur; ita vt annis ſingulis ſanctorum Honorati, Fuſciani, & ſociorum ſolemnitatibus interſint; & in celebritate martyris S. Firmini in die ad miſſam cum proceſſione pro viribus ordinatè veniant, fratribúſque noſtris Canonicis cereos duos ſolidorum duorum ab omni aliâ exactione immunes perſoluant; qui ad laudem tanti Martyris tam in domo Dei, quàm in refectorio lumen præbeant, ad exequias funebres Congregationis noſtræ, cum candelis veniant, donec funeratorum corpora tegat humus nobiſcum maneant, inde recedentes vſque ad diem trigeſimum fratris qui obierat, Deo animam* D *commendent, vigilias, miſſarúmque ſolemnia pro redemptione eius concelebrent. Nos quoque dulcedinis affectu obſequium huiuſmodi, ſi quis eorum vniuerſæ carnis viam arripuerit, illis rependamus, quatenus pro inuicem orantes in libro vitæ nos imprimat digitus Dei, palmam cuius in loco quem diximus, in conſecratione ſui corporis cernere gloriati ſunt Pontifices ſacri, & à nobis tenebras depellat ſancta ciuitas, Deus lux inacceſſibilis, qui teſtem ſuum in Eccleſiâ de quâ agimus innoteſcere dignatus eſt, radio ſolis hoc opus Deo charum & ad æternitatem gradientibus iocundum. Si quis contumax & liuidus exterminare præſumpſerit, hunc notamus & à corpore Dei oris gladio*

membrum corruptum & inſanabile reſeca- A
mus. Carta autem hæc in Capitulo Am-
bianenſi recitata eſt: voto & aſſenſu Sena-
1085. *torum omnium noſtræ diœceſis an.* MXXCV.
& Indictione octauâ ab Incarnatione Do-
mini: hoc autem anno, iuſtitiæ cultura le-
gúmque longo ante tempore marcuerat, re-
floruit Dei enim zelus & Eccleſiæ rigor, imò
gladius in Concilio Compendij de ore Dei
procedens, & baculum ſcilicet arundineum
confractum, & lignum fumigans de ſoliditate & ſplendore regiminis Corbeiæ, ſine ſpe
recuperationis abſtulit, pax ſuper Iſraël, &
in populo Dei. Ego quidem Ingelrannus
Comes Ambianis, & Botuenſis Aduocatus
patri & matri inquam, & ſucceſſoribus B
meis, vtilitati prouidens molendinis meis
Botuenſibus, ſingulis menſibus ſextarios
quatuor, de tritico menſura illius Eccleſiæ
ſanctæ Mariæ, & ſanctorum martyrum Acy
& Acheoli in perpetuum trado. Ego verò
Euſtatius Vicedominus Ambianenſis, de
redditu ſextarij noſtri in Ambiaticâ ciui-
tate ſextarios duos de frumento, vxore meâ
& filiis meis annuentibus, omni menſe Ec-
cleſiæ prædictæ in perpetuum trado. Ab-
batum catalogus is eſt è membranis
monaſterij:

Deodatus memoratur in cartâ Theo-
dorici Epiſcopi Ambianenſis, quâ con- C
ceſſit Capitulo vt prioratus S. Acheoli
& B. Martini in Abbatiam erigeren-
1145. tur 1145. animam emiſit an. 1146. aut
ſequenti.

Vualterus 1146. confirmati curauit bo-
na Abbatiæ ab eodem Theodotico
1147. 1147. Arbiter eligitur cum Ioanne Ab-
bate S. Martini ad Gemellos, & Alu-
redo Abbate Bretolij, cum Radulfo
Comite de Claromonte, Aleide vxore,
in controuerſiâ cum Capitulo Ambia-
1190. nenſi 1190. quo anno interiit poſt re-
gimen annorum 43. ex cartulario Am-
bianenſi.

Stephanus I.

1203. *Ioannes* an. 1203. ex chartophilacio
Amb. deceſſit 1221. D

1221. *Hugo* nominatur in actis an. 1221.

Ægidius.

1303. *Ioannes* II. vixit an. 1303.

1315. *Thomas* 1307. & 1315.

Ioannes de Vuailles III. mortuus an.
1371. 1371.

Stephanus Clauet II. 1396. obiit 1414.
1396. poſt ſedem annorum quadraginta.

1448. *Petrus* I. obiit anno 1448.

Ioannes Canderon IV. 1453. tranſiit è
1488. vitâ 1488. poſtquam fuiſſet Abbas an-
nis 40.

Ioannes l'Hoſte V. obiit an. 1524. 1524.

Ioannes du Chemin VI. an. 1525. Sedis
Apoſtolicæ Protonotarius, maior Ar-
chidiaconus Bellouacenſis, defunctus 1540.
circa an. 1540.

Franciſcus de la Fontaine an. 1564. 1564.

Iulianus Foucaut Cenomanus præfuit
1570.

Petrus Fortia II. Regis Eleemoſyna-
rius, interiit 1571. 1571.

Antonius Milet I. Regi ab Eleemo-
ſynis, mortuus 1587. 1587.

N... dominus de *S. Euron*, fato fun-
ctus 1612. 1612.

Antonius Picart d'Aubercour II.

N... Miron anno 1628. 1628.

Sebaſtianus de la Grange Canonicus
S. Capellæ Pariſienſis, ſub cuius regi-
mine 1634. 13. Octob. Reguláres Cano-
nici Congregationis Gallicanę S. Aug. 1636.
inducti ſunt, obiit 1636.

Ludouicus de la Grange Senator Pari-
ſienſis.

S. ÆGIDII olim Ord. Benedicti- *Saint*
ni monaſterium in Septimaniâ, ſui *Gilles.*
primùm iuris, poſt in Cluniacenſium
diſciplinam tranſlatum, & nunc ſæcu-
late in diœceſi Nemauſenſi, quod cœ-
nobium vrbi nomen dedit; in vetuſtis
membranis, S. Ægidij in valle Flauia-
nâ, & à Gofrido Viterbienſi nuncupa-
tur. Ibi Ataulphus regiam Gothorum
conſtituit, vnde Otho Friſingenſis:
Sed Ataulphus amore vxoris ſuæ Placidiæ
à finibus Romanorum cedit, ac in Galliis
iuxta prouinciam Narbonenſem, quam poſt-
modum vir Dei Ægidius inhabitans, Me-
tropoli ex nomine ſuo vt villa Sancti Ægi-
dij dicatur, dedit, in loco qui vſque hodie
palatium Gothorum vocatur, conſedit. Hinc
verò ea pars Galliæ Narbonenſis Vol-
cas Tectoſages, & Aremoricos conti-
nens, quæ & Septimania, & Gothia
Gallica, ſeu Gallia Gothica, Gothis
ipſis expulſis, dicta fuit prouincia S.
Ægidij, vt obſeruat Robertus de Mon-
te in ſupplemento Sigeberti. De S.
Ægidio, quem ætate B. Cæſarij Are-
latenſis vixiſſe ferunt, antiquæ legen-
dæ, Baronius quoq; meminit in Marty-
rologio Cal. Sept. Ab eo regionis tra-
ctu, Toloſanorum Comitem Raimun-
dum, de Sancto Ægidio cognomen-
tum accepiſſe volunt, cum re verâ Co-
mitatus titulo non condecoretur hoc
oppidum, in quo exceptus Gelaſius 2.
Papa an. 1118. & Clemens IV. profi-
tetur traxiſſe originem è villâ S. Æ-
gidij pertinente ad Abbatem loci, cui
dat

dat quædam priuilegia, vt ſubiecta declarat tabula:

„ Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis Filiis Priori & „ Conuentui Monaſterij de Sancto „ Ægidio, ad Romanam Eccleſiam „ nullo medio pertinentis, Ordinis S. „ Benedicti, Nemauſenſis diœceſis, ſa- „ lutem & Apoſtolicam benedictionem. „ Etſi Eccleſiarum omnium religioſo- „ rúmque locorum nobis cura immineat „ generalis, tamen erga Monaſterium „ veſtrum eò propenſius diligentiæ ſtu- „ dium adhibemus, & in iis quæ illi ex- „ pedire cognoſcimus, eò ſibi ſollici- „ tius prouidemus, quo ſanctitatis & ho- „ neſtatis eiuſdem ſuadentibus meritis, „ noſtræque originis, quam de ſancto „ Ægidio contraximus, penſatâ, Mo- „ naſterium ipſum vicinius ac familia- „ rius mentalibus oculis intuentes, in „ illius profectibus & augmento maio- „ rem noſter animus ſumeret lætitiam; „ & in defectu, quod abſit, amplius tur- „ baretur. Cum igitur Monaſterium pre- „ libatum, ex eò quod nonniſi vnicum „ habebatur ſigillum, quo vtebantur „ Abbas & Conuentus eiuſdem, non „ modicum retroactis temporibus ſuſti- „ nuerit detrimentum. Nos huiuſmodi „ defectum congruâ reſtauratione ſup- „ plere, ac ipſius Monaſterij incommo- „ dis volentes obuiare, ſigillum ad opus „ veſtrum & ſucceſſorum veſtrorum de „ opere argenteo fecimus fabricari, &c. „ Datum Peruſij 11. Nonas Februarij „ Pontificatus noſtri 1. Idem Papa Abbati concedit facultatem benedicendi in vrbe & territorio S. Ægidij abſente Epiſcopo, Viterbij, Pontificatus ſecundo. Huius monaſterij aliquot Abbates hi tantùm reperti.

925. *Antulphus* anno 925.

Beraldus adfuit Concilio Toloſano
1068. 1068.

Benedictus obiit xi. Maij, habétque anniuerſarium in monaſterio S. Andreæ Auenionenſis, vt notat necrologium.

Pontius deceſſit 29. Iulij ex eodem obituario. fortè is aut ſequens Abbas P. memoratur in epiſtolâ Archiepiſcopi Arelatenſis & Suffraganeorum ad Innocentium Papam.

Petrus, cuius depoſitio legitur in necrologio Auenionenſi die 24. Octobris.

Sa Fvrno. *Vitalis de Furno* Cardinalis tit. S. Martini in Montibus, Aquitanus, Ordi-
A nis Minorum Theologus doctiſſimus, antequam purpurâ ornatus fuiſſet à Clemente v. Pontifice an. 1312. erat 1312.
Abbas S. Ægidij 1318. pridie Idus April. datus in conſeruatorem priuilegiorum cœnobij Montiſmaioris à Ioanne xxii. Pontificat. 2. ſcripſit plura opera quæ recenſentur à Ciacconio, cum inſcriptione apud Minores Auenionenſes tumulo appoſitâ: *Hic iacet Reuerendus in Chriſto Dominus Frater* Vitalis, *Ordinis Minorum, bonæ memoriæ, Epiſcopus Albanenſis, Sanctæ Rom. Eccl. Cardinalis, qui obiit die* xvi. *men-*
B *ſis Auguſti an. Dom.* MCCCXXVII. 1327.
cuius anima requieſcat in pace.

Martinus de Beaune Epiſcopus Anicienſis, Reginæ Cancellarius, Abbas S. Ægidij 1562. necnon Regaliſmontis, ac S. Petri Carnotenſis.

Claudius de Toiras Epiſcopus Nemauſenſis.

Afflighemivm illuſtris Benedictinorum Abbatiâ, diœceſis olim Cameracenſis, nunc Machlinienſis in Brabantiâ; duodecim huius prouinciæ Abbatum primicerius, inter Bruxellam & Aloſtum ſita eſt. Diuus Bernardus Affligenium nuncupaſſe *Afflinghem.*
C fertur; vbi genius affligitur, & vbi ſe Angelos, alibi homines inueniſſe idem prædicabat. Cui encomio conueniunt ea quæ tradunt Iac. Vitriacus hiſtor. Occid. c. 20. & Thomas Cantipratanus lib. 1. Apum c. 4. lib. 2. c. 13. item lib. 2. vitæ S. Ludgardis cap. 20. l. 3. cap. 12. Primordia Abbatiæ hæc deſignat Albericus in chron. ad an. 1083. 1083.
Afflighimenſe cœnobium tale ſumpſit « exordium. Prædicante Vuiterico ſer- « uo Dei, conuerſi quinque milites ſuis « integrè renuntiant, inter quos Gerar- « dus niger, qui præ cæteris excellen- « tior videbatur, doctoris ſui conſilio «
D animatus; cum ſociis locum Affligem « dictum; ſicut nomine, ſic omni bar- « batie incultum; quippe qui latroci- « nantium tantùm conuenticulis aptus « erat, ædificare, & clauſtrum in eo ex- « ſtruere aggreditur. Poſt aliqua ſub- « iungit ad an. 1086. Affligemenſis cœ- « nobij fundatores, qui omnibus abie- « ctis ita nudi ad ædificandum conue- « nerant clauſtrum, vt nihil ſecum præ- « ter panes tres, dimidium caſeum & « pauca ferramenta detulerunt; vix tri- « bus annis exactis, à Gerardo Came- « racenſi Epiſcopo in honore Petri & « Pauli Eccleſiam dedicari faciunt. Ce- «

terùm Henricus 3. Comes Louanienſis eam inſtaurauit, vt ex eius dotationis diplomate liquet, apud Codicem Donationum Piarum Auberti Miræi cap. 65. qui & meminit in Originibus Benedictinis cap. 70. ac in Notitiâ Eccl. Belgij cap. 109.

„ In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego Henricus diuinâ propitiante clementiá Bracbatenſis patriæ Comes & Aduocatus, omnibus tam præſentibus quàm futuris fidelibus. Notum vobis facimus, qualiter miles quidam meus Gerardus nomine, cum aliis quibuſdam, quos æquè diuina gratia & præuenit & ſubſecuta eſt, balteo militari depoſito, vt meliorem inuenirent hereditatem, militiàm Ieſu Chriſti profeſſi ſunt, & in Comitatu meo, loco ab antiquis Hafflingem vocato, modò autem nouo monaſterio appellato, habitationem ſaltuoſam adhuc & deſertam elegerunt, vt quantò amplius remoti à ſecularibus, tantò ſibi regulâ beati Benedicti Deo ſeruirent familiarius. Erexerunt autem Eccleſiam in honore B. Petri Apoſtolorum Principis, vt vbi antea erat ſpelunca latronum, habitatio inciperet tandem rectè viuentium: & qui erat locus rapinæ & homicidij, mutaretur in poſſeſſionem pacis & fructus eleemoſynarum. Quoniam verò locus ipſe ad Comitatum noſtrum hæreditario iure videbatur pertinere, ego fratérque meus Godefridus, ab eiſdem exorati fratribus, & pro remedio animarum noſtrarum, omniúmque antecesſorum noſtrorum, legitimè & ex toto liberè, ad altare ipſius Eccleſiæ tradidimus. Præterea quoniam ſæpiſſimè probata valdè nobis placuerit militaris eorum induſtria, tam pro ſeculari eorum amicitiâ, quàm pro remuneratione diuinâ, de eodem alodio adiacente, & ad ſeruitium noſtrum remanente, in ſiluis & pratis, in campis & paſcuis, in piſcationibus & venationibus omnem eis vſum habere nobiſcum. Vt autem per amplius beneficium, maius ad Dei ſeruitium creſceret eis deſiderium, capellam noſtram liberam in Vuauorâ ſubteriùs ſitam, cum totâ decimatione ſuperioris Eccleſiæ, cum debitâ inſtruendi presbyteri ſubiectione, cum terris inſuper aliquibus noſtræ culturæ ſubſiſtentibus, cum teloneo & maceriâ, cum molendinis, & curribus ad nos in eadem villâ pertinentibus huic traditioni legitimè addidimus. Quod ſi, vt verè de miſericordiâ Dei præſumimus, ad meritum eorum acceſſerit, & numeris Abbatem eligere, baculúmque ſuper altare poſitum ipſi committere, nullo Principe, nullo Epiſcopo contradicente, in eorum erit poteſtate, quatenus ſecundùm eorum regulam eligatur, qui eligendus eſt, & per oſtium Ieſu Chriſti ingrediatur qui ordinatus eſt, remotâ omni alienâ contradictione, & ſuſpectâ occaſione. Nos verò de aliquâ ſibi illatâ iniuriâ, ſi appellare voluerint, quaſi pro animabus noſtris, pro eis nos exponemus, nec quidquam aliud de loco illo niſi orationes fratrum, & Dei retributionem accipere volumus. Et vt hæc noſtra traditio vel conditio omnibus retrò ſæculis rata & inconuulſa permaneat, cartâ & atramento rem vti eſt, notamus & roboramus. Ante omnia Dominum omnipotentem & ſanctos eius citamus, & fideles noſtros, qui huic traditioni interfuerunt, idoneos teſtes ſubterſignamus. Steppo Bruſſellenſis, & frater eius Valterus, Balduinus de Aloſt, Gerardus de Cumberſacâ, Adalbertus Snakart, Theodericus de Budengem, Anſelmus de Erpe, Sigerus frater eius, Herebrand de Hordingoſchen, Folcardus & Godeſcalcus filij eius, Ingelbertus Kaluarſtert, Sigeris Anderlechtenſis, Onulfus de Miluerſchem Giſlebertus de Laca, Arnulfus & Obertus de Ordengehem, Henricus Cameracenſis Eccleſiæ Canonicus, &c. Actum eſt hoc anno ab Incar. Dom. MXXCVI. regni verò Henrici Regis XXXV. præſulatus Gerardi Epiſcopi X. 1085.

Fulgentius primus Abbas, firmauit legibus Foreſtenſem Abbatiam monialium prope Bruxellas 1096. teſtiſque in chartâ Odonis Epiſcopi Cameracenſis, quâ benefacit Eccleſiæ Niuellenſi an. 1112.

Franco, de quo meminit Trithemius lib. de ſcript. Eccleſiaſticis.

Arnulfus ſubſcribit diplomati Gerardi Grimbergenſis domini pro Abbatiâ Niniuenſi 1167.

Guilelmus de Croy Archiepiſcopus Cameracenſis & Abbas.

Iacobus Boonen Archiepiſcopus Machlinienſis 1653.

Agaunum Ord. Auguſtiniani, diœceſis Sedunenſis, in ditione Val- *S. Maurice en Chablais.*

leſanorum, quià Rhodanus in lacum Lemanum procurrit, conſtructum in loco Alpium Vallis Penninæ verſus Antuates, ſiue Vaudios, ad radices maioris montis Sancti Bernardi: antiquiſſimum, maximéque inſigne Monaſterium eſt, ſepulchris martyrum Mauricij, & commilitonum eius ibidem occiſorum legionis Felicis Thebæorum; illos Gregorius Turonenſis, ſanctos Agaunenſes nominat, » vnde & Abbatiam Fredegarius Scholaſticus monaſterium Sanctorũ Agaunenſium, Vſuardus, Agaunenſe, Anaſtaſius, ſancti Mauricij appellat; ex his autem Vſuardus, & Aimoinus, Seuerini Agaunenſis Abbatis precibus Chlodoueum Regem diuturnâ ægritudine ſanatum eſſe tradunt; cum re verâ Marius Auenticenſis Epiſcopus in chronico, Florentio & Anthemio Coſſ. hoc eſt anno quarto poſt Chlo-
515. douei mortem Christi 515. Abbatiam illam à Sigiſmundo Burgundionum Rege conditam tradat; quod apud Gregorium Sigiſmundus poſt Gundobadi patris mortem, apud Fredegarium verò, & Aimoinum, poſt occiſum filium Sigiſricum dicitur conſtruxiſſe, domibus, Eccleſiis, ac prædiis municentiſſimè locupletaſſe; ex quo liquet, Seuerinum viuente Clodoueo Abbatem Agaunenſem eſſe non potuiſſe, quod nonniſi poſt eius obitum ædificatum eſt. Quæ cauſa fuerit condendi monaſterij paucis dicendum. Sigiſmundus mortuâ vxore Oſtrogothâ, Theoderici Oſtrogothorum & Italorum Regis filiâ, Sigiſrici matre, aliam coniugem duxit, quæ nouercali odio priuignum proſequens, Sigiſricum falſo parricidij crimine in ſecreto apud Sigiſmundum inſimulat, tanquam is adoleſcens prauâ cupiditate incenſus, parente trucidato, Burgundiæ principatum inuadere voluiſſet; quamobrem, vti aſſerit Marius in chronico, cum certa eſſe putaret, quæ à coniuge malefidâ, crimina confingebantur, Sigiſricum ſomno ac vino ſopitum crudeliter iuſſit enecari Sigiſmundus, immiſſis qui innocentẽ ſtrangularent anno ſal. 522. ſed poſtquam facti immanitatem aduertit, quem viuum falſis nouercæ ſuggeſtionibus oderat, interfectum mox lugubri fletu dolere cœpit, ac multùm lamentatus, factique pœnitens Agaunum ſeceſſit, quod iam condiderat, vbi per multos dies, paternum dolorem ſolari conatus eſt. Deinde prælio à Francis victus, cum fugâ ſe ſubducens Agaunenſe Monaſterium redderet, à Chlodomero Rege vnà cum vxore & liberis captus eſt, quos ſtatim apud Columnam agri Aurelianenſis vicum occidi, & in puteum abiici iuſſit. Obſeruandum eſt Vſuardum in Martyrologio, Sigiſmundum Beatorum faſtis inſcribere, qui Marij Epiſcopi teſtimonio aſſentit, quòd illum in putei profundum demerſum narret, cum Gregorius, Aimoinus, aliique ſcriptores interfectum antequam deiiceretur prodant, corpúſque in cœnobio ſanctorum Agaunenſium perhonorificè tumulatum fuiſſe: quæ fuse & diſertè docet, pleráque ex Greg. l. 3. c. 5. Had. Valeſius, Rerum Francicarum lib. 7. Fuiſſe porrò diſciplinâ regulari maximè illuſtre cœnobium Dagoberti I. Regis temporibus, apparet ex ipſius præcepto: monachos enim Abbatiæ S. Dionyſij turmatim, inquiunt geſta Dagoberti capite 35. adinſtar Monaſterij Agaunenſium, ſiue ſancti Martini pſallere inſtituit. Hoc ampliſſimum Canonicorum Collegium nouem normis, vt vocant veteres tabulæ, antiquitùs conſtabat, ſub vnâ quáque continebantur centum monachi, vnde proſa Agaunenſis dicit; nongentis parat victum fratribus. Anno circitet 880. Theodulo Sedunenſi Antiſtite, reuelata ſunt S. Mauricij & ſociorum corpora, Grati Auguſtenſis, & Protaſij Gebennenſis Epiſcoporum adiuuante operâ. Deinde cum diſciplina monaſtica excidiſſet deprauatis moribus, Rex Francorum Ludouicus monachos eiecit, & ab Alexandro a. Papâ impetrauit, vt triginta duo Canonici ſubſtituerentur, intercedente Adalongo Sedunenſi Epiſcopo & Abbate S. Mauritij. Leo autem IX. Pontifex in Galliis degens menſe Decemb. an. 1048. Agaunenſe monaſterium inuiſit, & tribus diebus celebrauit tutelarium Martyrum feſtiuitatem, Aymone Sedunenſi Præſule, plurimáque contulit priuilegia; in primis Apoſtolicæ ſedi ſubeſſe dignoſcitur, cuius Archimandrita, inter Principes Imperij enumeratur. Ceterùm charta vetuſtiſſima dotationis Abbatiæ, ex Agaunenſis tabularij originali deſumpta, nunc primùm euulgatur his verbis:

In timore *Domini noſtri Ieſu Chriſti cum felicitate. Domino noſtro Sigiſmundo Pio, ſub die pridie Kal. Maij à* LX. *Epiſcopis, tóſque Comitibus, habito Concilio in Dei nomine Agauni publicè, idem Rex exorſus eſt dicere: Audiui in Euangelio Dominum dicentem, vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, in medio eorum ſum. Certus ſum ego de veſtrâ ſanctitate dominici patris, vt in iſto conuentu adiutor ſit nobis omnipotens Deus. Tunc Sanctus Maximus vrbis Geneuenſis Epiſcopus ait; Quoniam nihil eſt quod ex ipſo non agatur, petendum nobis eſt, vt adminiculo eius adiuti viam veritatis gradiamur, vt ad æterna gaudia peruenire mereamur. Tunc Rex ait: Ad hoc enim vos adunaui, vt mœrentem me conſolemini, & quid agam, vel reſpuam, addiſcatis. Reſponderunt Epiſcopi: Honor tuus eſt ô Rex, iudicium diligere, & facere miſericordiam, & ſollicitum ambulare cum Deo tuo. Quibus Rex dixit: Iam abieci omnem ambiguitatem, & abſterſit Deus à me omnem perfidiam Arrianorum, adeptus ſum fidem Catholicam, ſeruus ſum Ieſu Chriſti, inſtruite me quomodo ei placeam, cuius me profiteor amicum: iam præfatus ſtrenuus prædicator Maximus dixit: Audi Sanctiſſimum Regem ô Rex dicentem; Accedite ad eum & illuminamini, & vultus veſtri non erubeſcent; & alibi: Iacta cogitatum tuum in Domino, & ipſe te enutriet. Et Dominus in Euangelio: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati eſtis, & ego reficiam vos: ad hanc ergo rationem compunctus Rex ait: Dic ergo alme pater, valde delector in tuis ſermocinationibus; tunc Sanctiſſimus ille ait; Quamuis indigni noſtrum officium eſt ad annuntiandum, ſed tuum eſt ad implendum; ſit ergo eloquium noſtrum ſale conditum, vt audiant manſueti & lætentur, & non vt vituperetur miniſterium noſtrum, ſermones noſtri Deo adiuuante & diuinâ authoritate ſalutem tuam præferant: dilige eos qui recto ſunt corde, & ambula ſimpliciter coram Domino, in omni bonitate, iuſtitiâ, & veritate, te ipſum caſtum cuſtodi, & nulli communicare peccatis alienis, vt cum Beato Dauid ſecurus dicas; Odiui congregationem malignam, & innocentes, & recti adhæſerunt mihi, hoc enim faciens teipſum ſaluum facies, & eos quietè audient; nobis oportunum eſt, vt tu iuſtè viuas propter illud quod Propheta ait; Qualis fuerit doctor ciuitatis, tales & habitatores ciuitatum. Hæc & iis ſimilia beato Maximo dicente, Rex & omnis populus qui cum eo erant ſuſpirantes, & Deo gratias*

A *agentes, quia talem haberent inſtructorem, qui omnem hæſitantiam auferret à cordibus eorum. Tunc ſanctus Theodorus Epiſcopus Sedunenſis ait: Inſtantia cordis mei eſt, vt proferam ſermonem veſtris ſalubribus conſiliis, quid agendum ſit de Beatorum martyrum Thebæorum corporibus, id eſt Mauricij cum ſuis commilitonibus, qui pro Deo à Maximiano perempti ſunt, & inhumati iacent; neſcio qui ſit homo, qui præualeat ſecundum merita eorum ſingulis fabricare Eccleſias. Tunc omnes Epiſcopi dixerunt: De cruore eorum locus iſte ſacer eſt & electus, illi exules fuerunt à patriâ, vitam mundi contemnentes, caduca reſpuen-*
B *tes, conſanguinitatem proximi non recogitantes, iuuentuti non parcentes, pro Chriſti amore mortui ſunt, & per Chriſtum ſanctificati ſunt. Tunc Rex ob deuotionem pleniſſimam lacrymabili voce prorumpit: Vtinam impietas mea mihi impedimentum non feciſſet, vt cum illis fuiſſem & occubuiſſem, & ſocius fierem gaudio eorum, ſed nunc auxiliante Deo videte quomodo honorificè accipiant ſepulturam; inito conſilio ad Regem dixerunt. Viſum eſt nobis bonum eſſe, vt hi tantum quorum nomina comperta ſunt, id eſt Mauricij, Exuperij, Candidi, Victoris, infra ambitum baſilicæ quam*
C *clementia Regis ad hoc opus ornare iuſſit, reliqua verò corpora congerantur in tutiſſimo loco, atque aptiſſimo, in vno condantur loco, & ſub eximiâ cuſtodiâ ſanctiſſimi cuſtodes deputentur, ne fortè quod abſit, falſato ex eis furentur, & conſtituatur officium pſallendi die, noctúque indeſinenter. Vnà cum Rege omnibus placuit, & virum ſanctiſſimum in omnibus operibus bonis comprobatum, in ipſo loco Hymnemondum conſtituerunt Abbatem, qui & accerſitus à venerabilibus Epiſcopis, vnà cum ſanctiſſimis viris, ſancto Acino, S. Ambroſio, S. Proto & ſanctis viris, qui ad hoc opus ſuſcipiendum*
D *de monaſterio Granenſi venerant. Hæc Epiſcopi inter ſe agitantes cum præclaro Rege Sigiſmundo, quam monachis regulæ inſtitutionem imponere deberent, quia propter illud inſtitutum pſallentium, quod ibidem Deo protegente amodo in perpetuum ſit conſeruandum, non poteſt, vt cætera monaſteria, exercere opera; Sanctus Victorius vrbis Gratianopolitanæ Epiſcopus ait: Dixit Salomon vbi plurima ſunt conſilia, maxima eſt ſalus, ad hoc venimus, vt prolatis ex diuinâ Scripturâ ſententiis, deuotio legis ſuppleatur, ſeruúſque roboretur; tandem quid vtilius inuenire poſſumus? fauere eſt, non ſilere, vt ſubditò queant ſubire, & ne verſuti iudices videamur, de quibus Deus in*

Euangelio ait: Alligant enim onera grauia & importabilia, & ponunt ea in humeros hominum, digito autem ſuo ea nolunt mouere. Ecce enim iamdictus noſter Rex Sigiſmundus, monaſterium Agaunenſe largitatis operibus ditauit; conueniens itaque eſt, vt iuxta quod dictus pater Hymnemondus Abbas perfectiſſimam vitam gerit, poſteri eius imitentur, & exemplum ſanctitatis eius in corde meditentur, & in opere exerceant. Rectè mihi videtur vt ſecundùm pleniſſimam deuotionem domini Regis, & pſallendi inſtitutionibus, fiant nouem normæ, id eſt Granenſis, Iſiana, Iurenſis, & Meluenſis, & cæteræ; vt ſuccedentes ſibi in officiis Canonicis, id eſt nocturnis matutinis, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Veſpertina, in hanc die, noctáque indeſinenter Domino famulentur. His verò dictis omnes Epiſcopi conſenſerunt. Quibus Rex ait: Iam enim de pſallendi officio, deſiderio meo ſatisfactum eſt, quid vobis videtur, de munificentiâ Monaſterij, & exhortatione doctrinæ, vel qualiter ipſi monachi viuere debeant; iam enim ſupradictum eſt, vt quia ſicut cætera monaſteria propter inſtitutum pſallentium non queant opera exercere, quam regulæ inſtitutionem debeant ſortiri diligenter examinetur, vt ex noſtrâ authoritate ſit munitum, & firmitate manus noſtræ roboratum, atque ſub vinculo anathematis obligatum. Ad hanc interrogationem Viuentiolus vrbis Lugdunenſis Epiſcopus, vnà cum aliis Epiſcopis dixit: Optimè vobis videtur, vt munificentiam ad Regem habeant exhortationem, & doctrinam habeant ad Sedem Apoſtolicam; iam quia ſcimus comprobatam habere diſciplinam, & ſanctam conuerſationem, ſanctum Hymnemondum quem præeſſe conſtituimus Monaſterio huic, & poſteri eius ipſum ſequantur, ad omne opus implendum, tamen ſub breuitate inſtituimus, vt omnes obediant ei; & ſine præceptis illius agatur, & quidquid à prioribus ordinatum fuerit, iuniores ſine murmuratione expleant, & per ſingulas normas Decani conſtituantur digni, vt Abbas diuiſo pondere, de prouidentiâ eorum ſit ſecurus: de veſtimentis verò ſcimus quia locus iſte aëris intemperie intemperatus eſt; propterea tam ad induendum, quàm in lectis in Abbatis ſit conſideratione; ſimiliter de cibo & potu, vnum habeant dormitorium, vnum refectorium, vnum locum ad calefaciendum. De diſciplinâ verò, de grauioribus culpis ſecundùm canones iudicentur, de minoribus autem vt Abbas iudicauerit, & fratres conſenſerint, melius eſt enim cum amico

A flagellari, quàm cum aduerſario in interitum præcipitari. Ieiunium vt cætera monaſteria agant, & die noctúque in orationibus vacent, & ſemper meditentur, & egredi de monaſterio ſine permiſſione Prioris nullus præſumat. Placuit nobis vt & ipſe Abbas qui nunc eſt, & qui futuri ſunt, ſint inſtructi ex neceſſitate, tàm de veteri Teſtamento quàm de Nouo, & alij ædificentur, & per capitalia ſcribantur, vt poſteri teneant. Hæc inſtituta ſunt propter eum qui dilexit nos, & tradidit ſemetipſum pro nobis in odorem ſuauitatis; videat ne quis ſit qui violare hæc audeat, & iram omnipotentis Dei incurrat; Et ſi tempus aduene-

B rit, quod Deus auertat, quod diuulſione aut diſceptatione contra hæc agere tentauerit, tunc Abbas prædicti Monaſterij concurſionem ad Sedem Apoſtolicam habeat, quaſi lumen potens illuminans, & inde ad cauſam ſuam reuertatur, & probet quod omnium potentior eſt ſapientia, & ideo vt Deo auxiliante monachi de exhortatione ſanctâ confortati, inconcuſſâ ſtabilitate permaneant indiuiſâ charitate; & ſicut nunc eſt glorioſiſſimi Regis deuotio ſuppleta, & omnium conſenſus ſit in perpetuum conſeruatus atque roboratus. Propterea ego Sigiſmundus gratiâ Dei Rex Burgundionum, Chriſto au-

C ſpice conſideraui vnà cum ſupradictis LX. Epiſcopis, Comitibus, de iam dicto Monaſterio quod vocatur AGAVNVM, quod nunc Domino adiuuante infra Regnum noſtrum Burgundionum conſtruximus, & venerab. virum Hymnemondum ibidem conſtituimus Abbatem, vbi ſanta & talia ſacra corpora Thebæorum Martyrum qui pro Chriſto eorum ſanguinem non dubitauerunt fundere, ad luminaria vel ſtipendia monachorum, quid agere debeo, niſi ſicut Dominus noſter Ieſus Chriſtus loquitur dicens: Beati miſericordes, quoniam ipſi miſericordiam conſequentur, & date eleemoſynam,

D & omnia munda ſunt vobis, & quicúmque reliquerit domos aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam æternam poſſidebit. Ideo ego pertractans verba Redemptoris noſtri, eidem Monaſterio pro animæ meæ ſalute de rebus meis dono, donatúmque in perpetuum eſſe volo, hoc eſt in pagis vel territoriis, Lugdunenſi, Viennenſi, Gratianopolitano, & Auguſtâ, Camerariâ, & pago Genenenſi, Valdenſi, & ſine Auenticenſi, & Lauſanenſi, & Viſontienſi, curtes ſic nuncupatas, Briogia, Olona, Cacuſa, Rubregio, Staties, Communiaco, Marniaco, Muratto, vnà cum appendentiis earum, & in Vallenſe pago, & in valle Auguſtanâ, quæ eſt à finibus Italiæ, alias curtes, Sidrio,

Bernona, Leuca, Bromuſio duodecimo pater- A *no. In ciuitate Auguſtâ turrem vnam quæ reſpicit ad Occidentem, & Leuira, Lagona, Gizorolis, & Morga cum omni integritate & appendentiis & adiacentiis earum, in terris, domibus, ædificiis, mancipiis, libertis plebeiis, accolis, vineis ſiluis, oliuetis, campis, pratis, paſcuis, aquis, aquarúmque decurſibus & incurſibus, mobilibus & immobilibus, ceu decimis, exquiſitum totum ad integrum quidquid ad ipſas villas aſpicere videtur, ad locum præfati Monaſtery de ſancto Mauritio donamus, tradimus atque indulgemus, eâ enim ratione, vt ab hac die ipſas res ſuperius intimatas, prædicta caſa Dei, vel Rectores eius in luminaribus ipſius* B *Eccleſiæ, vel ad ſtipendium ibidem deſertantium Monachorum habeant & poſſideant, vel quidquid exinde facere elegerint, libero perfruantur arbitrio. Propterea hanc donationem noſtram fieri iuſſimus, per quam omnino iubemus, vt nullus de fidelibus noſtris, non de iudiciariâ poteſtate prædictam caſam Dei vel beatorum Martyrum & Rectores eius, & monachos ibidem conſiſtentes inquietare, nec calumniam generare præſumant, ſed ſub firmitatis noſtræ ſtudium Dei propitiant, noſtris & futuris temporibus, ſicut diximus pro mercedis augmento in luminaribus ipſius Eccleſiæ, vel ad monachorum ipſorum ſtipendia perficiat* C *in augmentū, qualiter ipſius congregationem beator. Martyrum melius delectet, pro nobis Dei miſericordiam attentius exorare. Et vt hæc donatio vel authoritas firmior habeatur, & pro tempore conſeruetur, & per manus noſtras ſignaculum omni tempore obtineat firmitatem. Maximus vrbis Geneuenſis Epiſcopus ſubſcripſit. Victor vrbis Gratianopolitanæ Epiſcopus ſubſc. Viuentiolus vrbis Lugdunenſis Epiſcopus ſubſcrip. Vmbdemarus Comes ſignauit, Fremedus Comes, Signum Gundenlfus Comes, Benedictus Comes, Agano, Bonifacius, Teudemandus, Fredeboldus Comes ſubſcrip. Data* D *ſub die Idus May in virorum cœtu prope Agauno Monaſterio feliciter.* Catalogus Abbatum è chartophilacio Agaunenſi nobis communicatus eſt à viro docto Ioanne Fronto Canonico Regulari B. Genoueſæ Ord: S. Auguſtini.

1. *Ambroſius* primus Abbas recenſetur in tabulariis cœnobij.
2. *S. Innemondus* præfuit tempore Sigiſmundi Regis Burgundiæ.
3. *Ambroſius* II.
4. *Athinus*.
5. *S. Tranquillus*.
6. *S. Venerandus*.
7. *S. Paulus*.
8. *Placidus*.
9. *Eutropius*.
10. *Paulus* II.
11. *Martinus*.
12. *Ambroſius* III.
13. *Leontius*.
14. *Iucundinus*.
15. *S. Secundinus*.
16. *Florentius*.
17. *Stagirus* Abbas regnante Clodoueo II. qui à S. Eugenio Romano Pont. priuilegium huiuſmodi obtinuit: "IN NOMINE Dei Eugenius humillimus omnium ſeruorum Dei & in ſanctâ Sede Romanâ totius orbis magiſtrâ non meritis propriis, ſed interceſſione B. Apoſtolorum Principis Petri, ab omnipotente Deo, in Apoſtolatus arce electus, &c. Igitur quia poſtulauit Clodoueus excellentiſſimus Rex Francorum, quatenus Monaſterium Sanctorum in regno Burgundiæ ſuper fluuium Rhodanum, quod in honorem B. Mauricij & aliorum Martyrum Sigiſmundus bonæ memoriæ Rex conſtruxiſſe dignoſcitur, in quo Stagirus Abbas præeſſe videtur, priuilegio Sedis Apoſtolicæ decoretur, & ſub ſanctâ cui Deo authore præſidemus Eccleſiâ, conſtitutum prætoritorum Regum ordinem, glorioſi videlicet Regis Sigiſmundi, ac cæterorum Regum, poſt ipſius ſtatuta, & priuilegia, iterum præſulatus honorem confirmatemus, vt nullatenus vllo deinceps tempore irrumperentur, neque ſuper illos monachos illic Domino famulantes, ſine illorum electione Abbas ibi mittatur: aures noſtras piis deſideriis Regis Francorum accommodantes, propter monaſterij congregationem, Dei mandatis inhærentes, Sediſque Apoſtolicæ regulam conſeruantes, per huius præceptionis noſtræ authoritatem, id eſt quod expoſcimus, effectu mancipamus. Ideo omnem cuiuſlibet Eccleſiæ ſacerdotem, in præfatum monaſterium nullum ſui prioratus Pontificium permittimus habiturum, neque illum qui in ciuitate Valleſiam nunc habere dignoſcitur, vel fuerit poſtea acquiſiturus, quamlibet ditionem ceu poteſtatem in eis oſtendere, authoritate Sedis Apoſtolicæ prohibemus. Eugenius in hac ſerie priuilegij à me factâ ſubſcripſi, & Epiſcopos ſubtus notare iuſſi. Maurus peccator Epiſcopus ſubſcripſi, &c."

18. *Rocolenus* adminiſtrauit ætate Regis Theoderici I.

19. *Raggo.*

20. *Aggulphus.*

21. *Ermenbertus.*

22. *Agobertus.*

23. *Ludulphus*, nudum nomen exprimunt cartæ Agaunenſes, vti & anteceſſorum Abbatum.

24. *Airondus.*

25. *Protadius.*

26. *Norbertus.*

27. *Laiſinus.*

28. *Bertelaus.*

29. *Auraſtus.*

30. *S. Amatus* qui ex Conuentu Agaunenſi ad Epiſcopatum Sedunenſem euehitur; ipſius corpus in Eccleſiâ S. Petri Romarimontis apud Lotharingiam ſummo in honore habetur.

31. *Villicarius* Archiepiſcopus Viennenſis, à Sarracenis Epiſcopatu pulſus, Romam profectus, in reditu Agaunum ad ſanctos martyres appulit, ibi monachum induit & poſtea Abbas inſtitutus, vt refert Ado Viennenſis in chronico.

32. *Benedictus.*

33. *Adalongus*, ſub quo, Ludouico Pio Imp. poſtulante, pulſis monachis Canonici cum eorumdem iurium priuilegio ſtatuuntur.

34. *S. Altheus* ab Adriano II. Pont. bonorum & iurium Agaunenſis monaſterij exemptionem & confirmationem accepit, ſicuti teſtatur charta vndecim Epiſcoporum & Stephani Capuani Romani palatij Cancellarij ſubſcriptione ſignata.

35. *Arnulphus* Rex & Imperator, etiam Abbas Agaunenſis.

36. *Meynerius*, ſub cuius regimine Rodulphus Comes & Præfectus Burgundionum, Regis inſignia ſumpſit apud S. Mauricium Agauni contra Arnulphum Imp.

37. *Pandulphus.*

BOVRGONGNE. 38. *Burchardus de Bourgongne* I. Archiepiſcopus Lugdunenſis, ſubrogato ſibi ſub titulo Præpoſiti Anſelmo Epiſcopo, variiſque aucto dotibus monaſterio à Rodulpho III. Burgundiæ Rege & Hermigardâ eius vxore an. 1014. vt probant cartæ Agaunenſes.

39. *Aymo* præficitur Monaſterio poſt Sarracenos anno 900. combuſto: is à Leone IX. Papâ Gallias adeunte, & Agauni triduo cunctante, Henrici II. Imper. interuentione priuilegiorum libertatem obtinet. Poſtea ad Sedunenſem Cathedram ſublimatur.

40. *Amerandus* vixit Innocentio II. Pontif. ac ſub eodem vel ſucceſſore, exceſſit è viuis Rainaldus de Sabaudiâ Præpoſitus Agauni 1140.

41. *Hugo* I. Eugenius 3. Papa Eccleſiam reædificatam an. 1146. 8. Calend. Iunij conſecrauit, cum eorumdem priuilegiorum ſuorum immunitate. 1146.

42. *Rodulphus*, poſtea Abbas Abundantiæ, vir in religione promouendâ benè meritus: ſcripſit ad Ludouicum Regem epiſtolâ quæ habetur tomo 4. Hiſtoriæ Franc. Scriptorum in hæc verba: EXCELLENTISSIMO Francorum Regi Ludouico, frater RODVLPHVS Sanctorum Agaunenſium Martyrum ſeruus inutilis, & qui cum eo ſunt fratres, ſic terrenum regnum regere, vt æternum valeat feliciter obtinere. Quod ſancta Agaunenſis Eccleſia à prædeceſſoribus veſtris Francorum Regibus amplis poſſeſſionibus fundata, & largis fuerit donata donariis, & apud nos & in multis regni veſtri Eccleſiis ſcriptum habetur. Quis enim neſciat Dagobertum Regem Eccleſiæ noſtræ propter Martyrum honorem Mauritij ſociorúmque eius, multa contuliſſe beneficia? Vnde etiam poſt mortem ſuam per merita eorum à poteſtate dæmonum miſeratione diuinâ liberatus eſſe legitur. Quis ignoret Carolum Regem in Italiam properantem, cum ad ſepulchra Martyrum deueniſſet, diuinâ viſione pariter & miraculo lætificatum, eidem Eccleſiæ ampliſſimas conceſſiſſe poſſeſſiones? Quod Clodoueus Rex Francorum per Seuerinum prædictæ Abbatem Eccleſiæ, à diuinâ ſit infirmitate liberatus, teſtis eſt titulus eius apud Caſtrum-Landonis vbi in vitâ eius hoc legitur. Ipſorum igitur vos ſequentes veſtigia, quaſi bonæ ramus arboris nobiliſſimâ ſtirpe progenitus, bonum eleemoſynarum fructum proferentes, præſentium latores ob amorem Dei & Sanctorum Martyrum benignè ſuſcipiatis, miſericordiæ manum affluenter ſicut Regem decet B. Martyribus porrigatis; ſperantes ab illo multo maiora recipere, qui dixit centuplum accipietis &c. ſiquidem Eccleſia noſtra quæ cumulus Sanctorum Martyrum eſt, cum vniuerſis ædificiis ad eam pertinentibus per manus Barbarorum ita in ci-

neres redacta eſt, vt etiam muri ex A magnâ parte corruerint. Ad ſanctorum igitur ſepulchra reſtauranda, & ornanda, ſicut regiæ congruit pietati, totis miſericordiæ viſceribus affluatis, de veſtro mamonâ amicos vobis ſanctos Martyres faciatis, vt ab ipſis in æterna tabernacula recipi valeatis.

43. *Burcardus* II. hic vtiliter præfuit multa ædificando & debita ſoluendo; anno duodecimo ſui regiminis Abbatiam reſignauit ob cæcitatem.

44. *Vuilelmus* I. Epiſcopus Sedunenſis.

1170. 45. *Vuilelmus* II. circa an. 1170. obtinuit priuilegiorum confirmationem B ab Alexandro 3. Papâ, 3. Idus Martij, & à Cæleſtino. Semuri mortuus, in B. Ioannis Eccleſiâ ſepelitur.

46. *Hugo* II.

47. *Gualterus*.

48. *Nantelmus*, varia cum Comitibus Sabaudiæ pertractauit; poſtea creatus Sedunenſis Præſul.

49. *Guilelmus* III. litteræ ipſius de ordinatione Prioris S. Mauricij apud Siluanectum è veteri codice MSS. ſub hac formulâ incipiunt. VNIVERSIS Chriſti fidelibus G. miſeratione diuinâ humilis Abbas B. Mauricij Agaunenſis, totúſque eius loci Conuentus ſalutem. Diuinâ prouidentiâ diſponente, venerandam Sanctorum Agaunenſium Martyrum legionem in regno Franciæ ſpecialiter honorari cupidus, Excell. Rex Francorum Ludouicus, deuotionem ſuam quam ad præcipuam ipſorum Chriſti Martyrum venerationem gerebat, implere, petiit à nobis humiliter & inſtanter, de ſacrâ legione prædictâ ſibi corpora pretioſa tranſmitti, quatenus tot & tantæ reliquiæ, quæ quaſi lucernæ Chriſti ſub modio videlicet in monaſterij noſtri modicitate latebant, in diuerſis Eccleſiis regni ſui ſuper candelabrum poſitæ, & ad diuini nominis gloriam exaltatæ, Gallicani populi deuotionem amplius excitarent. Nos autem piis eius petitionibus annuentes, plura de theſauro Ecccleſiæ noſtræ Sanctorum Martyrum corpora Regis deuotioni exhibuimus, & ad ipſum Regem nos Abbas cum quibuſdam ex fratribus noſtris ea perſonaliter duximus, vnà cum ſolemnibus eius nuntiis deferenda. Qui tantas tâmque venerandas reliquias religioſâ veneratione pertractans, eas aſſumptâ ſecum Prælatorum ac ſecularium nobilium ac popularium perſonarum venerabili comitatiuâ, proceſſionaliter deportatas, in Siluanectenſem intulit ciuitatem; & ibidem ad perpetuam ſuſceptarum reliquiarum honorificentiam, Eccleſiam ſeu Capellam iuxta regale palatium ædificare diſponens, in eadem plura de prædictis Sanctorum corporibus, cæteris in diuerſas Eccleſias & monaſteria regni ſui ad amplioris honoris cumulum diſtributis, honorificè collocare propoſuerit, certum Canonicorum noſtrorum numerum ſtatuendo, qui Deo & præclaris eius Martyribus ibidem perpetuò famulantur. Verùm ne ſuper ipſorum inſtitutionem poſſet aliquatenus inter & Siluanectenſem Eccleſiam quæſtionis materia ſuboriri, de Regis aſſenſu ſuper his cum venerabili Patre R. Siluanectenſi Epiſcopo diligenter tractauimus, & amicabiliter conuenimus in hunc modum: Canonici ordinis noſtri quos Dominus Rex poſiturus eſt in Eccleſiâ vel Capellâ conſtituendâ ad honorem Dei & B. Mariæ, & Sanctorum Martyrum Mauricij & ſociorum C eius, vſum Pariſienſis Eccleſiæ quam Capellani Capellæ ipſius Domini Regis Pariſius obſeruant in diuinis officiis obſeruabunt. Actum an. Domini MCCLXI. die Dominicâ poſt 1261. feſtum Purificationis Beatæ Mariæ Virginis. Sub eius præfecturâ capitulariter ſtatutum fuit, ne aliquis niſi de Canonicis monaſterij inſtitueretur Prior, vel Rector Prioratibus, aut domibus ad cœnobium pertinentibus; videlicet de Sinemuro & aliis, vt patet ex cartâ an. 1282. 1282.

50. *Petrus de ſainct Sigiſmond*. I. Saint Sigismond.

51. *Girardus* Trecenſis, Prior S. Bernardi ei ſubrogatus 1286. Calend. Nouembris. 1286.

52. *Iacobus de Ayent* I. 1292.

53. *Ioannes Gareti* I. 1304. Abbatiam ſuſcepit regendam. 1304.

54. *Iacobus* II. an. 1312. 1312.

55. *Bartholomeus de Cecuſiâ* I. Decretorum Doctor 1313. cui Amedeus Comes Sabaudiæ pro quibuſdam feudis homagium præſtitit; iſto verò aut altero viuente vſque ad 1384. monaſterium & medietas oppidi Agaunenſis igne conſumpta fuerunt. Cecvsia. 1313.

56. *Guilelmus Villens* 4. ſuffectus eſt an. ſal. 1351. 1351.

57. *Giroldus*.

58. *Ioan-*

58. *Ioannes Barthei* 2.
59. *Giraldus.*
60. *Aymo.*
61. *Gunterius.*
62. *Petrus* II.
63. *Ioannes Soſtionis* 3.
1434. 64. *Petrus Foruceti* III. ſucceſſit 1434.
BERNARDI. 65. *Michael Bernardi*, aliùs *Alingy* Decretorum Doctor, Ducis Sabaudiæ à ſecretis Conſiliarius, & comparer deſignatus.
66. *Gulielmus* V. aſſenſu Conuentus
1440. & Papæ confirmatione an. 1440. Abbatiam ſpontè reſignauit ſequenti.
67. *Ioannes Aliugius* 4.
68. *Bartholomeus Goſtionis* II. vtrùmque
GOSTIONIS. Prioratum Semurenſem & Siluanectenſem in Galliâ ſitum inuiſit, & reformauit.
69. *Ioannes Militi* 5.
70. *Martinus de Plaſtro*, electus quidem, ſed non confirmatus ſedit 18. annis.
RIEDMATTEN. 71. *Adrianus à Riedmatten* Epiſcopus Sedunenſis.
72. *Petrus de Grilly*, IV. huic ſubſtitutus.
QUARTERI. 73. *Georgius Quarteri* electus 1618. quo præſulanre S. Mauricij ſuggeſtus, refectorium, ſedilia odei necnon pleraque alia de nouo extructa ſunt; obiit
1640. an. 1640. 26. Februarij.
ODET. 74. *Petrus Odet* V. Agaunenſis, antea Notarius Apoſtolicus & Sacriſta, primo electionis anno corritorium monaſterij ædificatur in capsâ nouâ argenteâ ipſius expenſis; poſt eius electionem Prorhonorarius Apoſtolicus, indéque Vicarius Generalis & Viſitator à Nunrio Apoſtolico apud Heluetios deſignatur; qui canonicæ & regularis vitæ reformationiſque in monaſterium Agaunenſe reintroducendæ vigilantiſſimus promotor extitit.

Abun. AGEDVNVM, Ordin. Benedictini, diœceſis Lemouicenſis in ſuperiore Marchiâ; legitur aliàs Acedunum, ibique colitur S. Siluanus anno ætatis 25. in perſecutione Vandalicâ paſſus XVI. Octobris.

S. Agry. S. AGERICI Ordinis Benedictini, diœceſis Virdunenſis, fundatur à Theoderico Epiſcopo, quam dotationem confirmat Henricus III. Imper. Nonis Aprilis 1089.

Blanche-Couröne. ALBACORONA Ord. Bened. Nanetenſis diœceſis.

Abecour. ALBACVRIA, Præmonſtratenſis Ordinis, diœceſis Carnotenſis, doratur

A à Guaſcone de Piſciaco milite an.
1180. vocatis religioſis ex cœnobio de 1180.
Marchaſioradulphi. Templum ſub patrocinio B. Virginis dicatum fuit 1191. feſto Apoſtolorum Simonis & Iudæ à S. Thomâ Cantuarienſi Archiepiſcopo, tunc temporis in Franciam exulante; qui per aliquod tempus cum Canonicis Albæcuriæ diuerſatus eſt; eius reliquiæ etiamnum in eodem monaſterio aſſeruantur. Viſuntur & ibidem tumuli gentis Piſciacæ, quos inter extat Gaſconis fundatoris, & vxoris Aalidis ſororis Burchardi de Montmoren-
B ciaco, cui aquila pro ſtemmate domus depicta, & ſequentes verſiculi etſi inconditi adſcribuntur:

Dominus Gaſco cum muliere hic iacent,
In cinere & vermibus ambo cibus.
Miles famoſus, audax, fortis, generoſus,
Laudabilis, moroſus, mitis, ſapiens, ſpecioſus,
Progenie Regis nobilis hic fuit oriundus.
Quem tu terra tegis homo Chriſti criminè mundus,
Iuſtus, manſuetus, mundi carnalia ſpreuit,
Aduerſis lætus, omni virtute repletus.

Sunt porrò alia eiuſdem familiæ cœnotaphia. Sed quæ primordia habuerit Albæcuriæ Abbatia, quibus aucta
C incrementis & dotationibus, paucis ſubijcere conſentaneum eſt è veteribus huius cœnobij membranis, quas communicauit Ioannes Blondeau olim Albæcuriæ Subprior. Illius exordia referuntur ad an. 1180. quo initum eſt pactum inter Guibertum Abbatem Columbenſem Carnotenſis diœceſis, & Euphemiam Prioriſſam Altæbrueriæ Fontebraldenſis Ordinis, pro quadam Capellâ parochiæ de Orgiualle, in loco nuncupato Abbacuriauilla, à parte meridiei citra riuulum manantem è ſtagno pertinente ad Gaſconem dominum de Piſciaco, Ponciaco, Domibus ſuper Sequanam, & de Fraxinis.
D Hæc autem Capella ab Alberico Milite domino Albæcuriæ conſtructa fuit in feodo ſuo, quam Guimbertus Abbas ad ſe pertinere obtendebat, tum dono Alberici, tum propter parochiam Orgiuallis, aut Prioratum S. Germani in Layâ, ad ſuam Eccleſiam pertinentem; hanc enim Capellam Guimbertus contulerat Guaſconi, vt eam Arnulpho Abbati de Marchaſioradulphi prope Bellouacum concederet. Contra hanc donationem Euphemia Prioriſſa inſurrexit, dicens Capellam ab eodem Alberico ædificatam in ſuo

feodo,eiuſdem baſilicæ traditam fuiſſe. Hanc igitur controuerſiam reſpiciens Guaſco, inter Guimbertum & Euphemiam arbiter lectus, monaſteriorum ſuorum aſſenſu, præfatam Capellam ſuis cum iuribus eidem dederunt. Rebúſque compoſitis Guaſco cum Abbate Arnulpho conſilium iniit, vtrum Priorarum an Abbatiam inſtitui cuperet, ſed Canonici de Marchaſioradulphi Abbatiam condi decreuerunt, quod cum Guaſco comperiiſſet fundamenta iacere cepetũt loco commodiore ad ſubſtructionem maioris Eccleſiæ, ædificandáque ædificia regularia, delecto inſuper Aimone cum religioſorum catetuâ, quam ad noui Monaſterij ſtabilimentum direxit, quibus ab Arnulpho Abbas primus poſtea præpoſitus eſt; ac ratam habuit compoſitionem inter eoſdem Guimbertum, Euphemiam, & Guaſconem fundarorem, vt liquet his titulis, qui è cattophilacio Albæcuriæ eo loco referendi ſunt ad illuſtrandas huius cœnobij antiquitates; ſic igitur ſe habent:

EGO *Arnulphus Dei gratiâ Abbas de Marchaſioradulphi, notum fieri volo tam præſentibus quàm futuris, quod venerabilis Guimbertus Eccleſiæ Columbenſis Abbas, aſſenſu totius ſui Capituli, Capellam de Hanbecourt quam quidam Miles Albericus nomine in fundo ædificauerat, & Monachis Columbenſibus donaueras, cum decimâ decem agripennorum, quinque videlicet ex parte Stephani de Creſperiis ipſo concedente, & quinque ex ſuâ, precibus Domini Gaſconis de Piſciaco, Abbatiæ de Marcherous conceſſit, ſaluo tamen Eccleſiæ de Orginalle iure parrochiali, extra manſiones quat ibi facient Canonici noſtri, & hortos & virgulta; fratres quoque noſtros & ſorores & reliquam familiam noſtram, excepto presbytero parochiano, & armenta noſtra, & pecora ab omni iure parochiali, & decimatione vbicúnque maneamus libera tenemus. Erunt autem hi decem agrippenni inter illam Capellam, & villam Orginallis citra riuulum à parte montis, in quo ſita eſt eadem villa. De cæteris ſiquidem terris cultis, aut incultis, aut nemoribus, dono ſeu emptione in illâ parochiâ, & decimatione nunc & inperpetuum decimas monachis ex integro reddemus, nec vnquam alicuius Romani priuilegij, nec alicuius Eccleſiaſtica perſona, nec ſæcularis munimine fulciti, quod in ſuis Abbatiis ſeu de Premonſtre qua aliarum Abbatiarum ordinis mater eſt, & origo, ſi habeamus, ſiue in futuro habituri ſumus, ab hac conuentione reſiliemus. Et hanc conuentionem firmiter in perpetuum teneamus, ſigilli noſtri munimine roboramus, & ipſum Dominum Gaſconem de Piſciaco plegium de hoc contradimus: & ſi fortè illico Abbatem præficiemus, ab illo litteras huius conuentionis dare faciemus infra 40. dies, quibus teſtes ſunt Abbas Columbenſis, Abbas de Reſſons, Haimo huius loci Prior, Robertus de Montpinçon Prior Columbenſis, Philippus Prior S.Germani in de Leyâ, Robertus de Ibreio, Renaldus Prior S. Coſmæ, Petrus Presbyter Orginallis, Dominus Gaſco de Piſciaco, & filij eius Gaſco & Robertus qui hoc conceſſerunt, Gaufridus de Caneueriis & duo filij eius Simon & Matthæus, Anſelmus de Orginalle, Gaſco de Toroto & Robertus frater eius.* Domini autem Piſciacenſis priuilegium huiuſmodi eſt:

EGO Gaſco de Piſciaco multis precibus à venerabili Abbate Columbenſi Guimberto obtinui, vt capellam de Haubecourt quæ ſui iuris erat, Canonicis de Marcherous poſſidere permitteret, & ædificia ſibi neceſſaria conſtruere. Ita ſanè quod decem agripennos, quinque videlicet in decimatione Domini Stephani de Creſperiis ab omni decimæ reclamatione liberos haberent, & quidquid extra illos agripennos ſiue donatione, ſiue emptione, ſiue cultis, ſiue de incultis terris, aut nemoribus Canonici in parochiâ Orgiuallis & decimatione monachorum excolerent ſine diminutione, nunc & in perpetuum, decimas ex integro monachi redderent, necnon in hoc priuilegiis Apoſtolicæ Sedis, nec Eccleſiaſticæ alicuius perſonæ vel ſæcularis munimine, nec prece, nec violentiâ aduerſus monachos vterentur. Et huius pactionis tenendæ me fideiuſſorem & deffenſorem proteſtor, & hæredibus meis defendendam ſigilli mei munimine delego; his denique adiicio, quod ſi illi loco Abbatem præfici conſtiterit, ab illo litteras iſtius conuentionis ſigilli ſui munimine roboratas dari faciam infra XL. dies in quibus à monachis ſuper hoc compellatus fuerit. Huius rei teſtes ſunt Abbas Columbenſis, Abbas de Marchetous, Abbas de Reſſons, Robertus de Montpinçon Priot Columbenſis, Philippus Prior S. Germani de Leyâ, Robertus de Ibreio monachi; Gaſco de Piſciaco & filij eius Gaſco & Robert-

tus, qui hoc conceſſerunt, Gaufridus de Caneperiis & duo filij eius Symon & Mathæus, Anſelmus de Orgiualle, Gaſco de Toroto, & Robertus frater eius & Petrus preſbyter de Orgiualle. Confirmationem quoq; contulit Prioriſſa Altæbrueriæ in hæc verba:

Ego Euphemia Eccleſiæ Sanctæ Mariæ de Altabrueriâ humilis Prioriſſa & totus Conuentus eiuſdem loci, fratrum & ſororum Conuentus tam futuris quàm præſentibus, notum fieri volumus, compoſitionem illam quæ facta eſt inter Columbenſem Eccleſiam & noſtram, ſuper Capellâ de Haubecourt. Capellam iſtam quidam miles Albericus nomine, qui eam in fundo ſuo ædificauerat, nobis donauerat; quam cum vellemus vtpote noſtram poſſidere, monachi Columbenſes tam ex dono militis prædicti, quàm ex iure parochiali Eccleſiæ de Orgiualle, ad iuriſdictionem ſuam dixerunt pertinere. Cum igitur inter nos & præfatos monachos ſuper hoc negotio controuerſia verſaretur, vir venerabilis Gaſco de Piſciaco mediatoris functus officio, quæſiuit quomodo inter duas Eccleſias ſine vtriuſque diſpendio componeretur: modus compoſitionis fuit talis: Guimbertus Abbas Eccleſiæ Columbenſis aſſenſu totius conuentus ſui, quidquid in Capellâ præfatâ cum decimâ decem agripennorum, quinque videlicet ex parte Domini Stephani de Creſperiis, & quinque de ſuâ, Eccleſiæ noſtræ conceſſit, ſaluo tamen Eccleſiæ de Orgiualle iure parochiali. Erunt autem hi decem agripenni infra metas aſſignatas à ſuperiore videlicet valle, vſque ad duas arbores ſubtus aſſignatas, de aliis terris omnibus, quæ ſunt in decimatione Columbenſis Eccleſiæ, & id hoc quod nos poterimus acquirere, tam in plano quàm in nemoribus, & ad culturam pertrahere, reddemus decimas Columbenſi Eccleſiæ, & hoc faciemus ſine fraude, ſine diminutione, ſine dolo, ſine contentione, nec vnquam alicuius Romani priuilegij, quod nunc habemus, vel in futuro habituræ ſumus auctoritate munitæ, vel aliquâ terrenâ poteſtate fulcitæ reſiliemus ab hac compoſitione. Huius rei teſtes ſunt Gaſco de Piſciaco, Geralinus ſocius eius, Albericus de Haubecourt, Gauterus de Bazemont, hi ſunt milites. Garinus Latiniacenſis Ecclesiæ quondam Abbas, Gernagonus Neaflenſis monachi, Gaufridus Prior Altæbrueriæ, Paganus de Fulcosâ Clericus, Stephanus de Creſperiis burgenſis. Actum eſt hoc anno Incarnati verbi milleſimo centeſimo octuageſimo: & ad maiorem iſtius rei confirmationem, ego Maria Dei nutu Fontiebraudi Abbatiſſa, ſigillum noſtrum præſenti cartæ ſuperaddimus, & compoſitionem factam concedimus. Ceterùm Gaſco tale diploma fundationis edidit, ſic exſcriptum è tabulario Albecuriæ:

1180.

B IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, nouerit Deus, nouerit & omnis Eccleſia fidelium, quòd ego Gaſco de Piſciaco fundator Abbatiâ Beatæ Mariæ de Alborumcuriâ, Canonicis, & fratribus ibi Deo ſeruientibus, dedi in eleemoſynam perpetuam, totam terram, quæ eſt in valle circa eorum monaſterium, prata, alneta, & viuarium à ſuperiori viâ quæ vallem diuidit ex tranſuerſo, vſque ad magnam fagum in pratis, vltra monaſterium ſitam: nemus iuxta viuarium ſicut eſt certis metis aſſignatum, & duos campos terræ ſupra montem iuxta villam de Haubecourt. Præterea, grangiam de Creiâ quæ eſt in loco qui dicitur Pancum, totámque terram ad eandem grangiam pertinentem, & campipartem campi Amaurici de Bethemonte, qui eſt iuxta viam in prædicto loco, & cenſum campi Conſtantij. Quinetiam quatuor modios vini ſingulis annis in preſſoriis meis de Fraxinis accipiendos, qui ſi ibi inuenti non fuerint, de alio vino meo in eadem villâ perficientur, & duo ſextaria bladi, & duo auenæ ab hæredibus Alardi de Monametz, annuatim recipienda. Dedi præterea triginta ſolidos ad oleum & luminaria ſupradictæ Eccleſiæ de cenſu meo de Fraxinis accipiendos. Quinetiam ſex ſextaria ſalis quæ in villâ meâ quæ Manſiones dicitur, ſingulis accipientur annis.*

D *Dedi quoque eis quidquid habebam in molendino de Miſuellis. Hanc piam largitionem conceſſerunt filij mei Gaſco, Robertus, Almaricus, Galterus, Geruaſius, & donum conceßionis mecum ſuper altare B. Mariæ poſuerunt. Quæ largitio mea vt ſtabilis & rata in perpetuum permaneat, eam teſtibus & ſigilli mei auctoritate communiui. Teſtes Gaufridus de Callaueriis, Simon & Mathæus filij eius, Gerelinus de Pancerti, Robertus ſine cenſu, Mathæus, Marcellus de Fraxinis, Guntherus de Bozemont, Hugo de Orgiualle Presbyter, Iorſlanus Presbyter de S. Geminâ, Petrus de*

Creſperiis, Stephanus de Creſperiis. Actum
1184. *anno Incar. Domini 1184. Philippo Rege*
Francorum, Reginaldo Carnotenſi Clerico,
Haymone ſupradicti monaſterij primo Ab-
bate. Talis porrò Abbatum Catalo-
gus inuenitur in veteribus membranis
& obituario Albæcuriæ, licet non ita
ordine digeſtus.

Aymo, conuentionem cum Canonicis
de Piſciaco pro decimis & noualibus
confecit, vt apparet ſequenti cartulâ.

» In nomine Sanctæ & Indiuiduæ
» Trinitatis, Amen. Quoniam per hu-
» manæ memoriæ lubricum frequenter
» ſuboritur contentionis occaſio, & pri-
» mo terminatas controuerſias nonnun-
» quam recidiuare contingit: Canonici
» S. Mariæ Piſciaci aduerſus Canonicos
» de Albacuriâ, controuerſiam ſuper de-
» cimis noualium Groyæ, quas Canoni-
» ci Piſciaci aduerſus Canonicos de Al-
» bacuriâ repetebant, pace tandem ter-
» minantes, formam compoſitionis ad
» conſeruationem memoriæ ſcripto tra-
» dere decreuerunt; compoſuerunt au-
» tem communi aſſenſu ex vtrâque par-
» te in hunc modum. Quod de omni-
» bus noualibus quæ Canonici de Al-
» bacuriâ vſque ad præſens facturi ſunt,
» ipſi medietatem decimæ Canonicis
» Piſciaci fideliter & ex integro red-
» dent, nec inde à campo aliquid amo-
» uere præſument ipſi vel eorum mini-
» ſtri, donec coram decimarore Cano-
» nici Piſciaci partitio eiuſdem decimæ
1187. facta fuerit. Actum Piſciaco an. 1187.
» Haymone Abbate Albæcuriæ, Petro
» de Beluaco Abbate Piſciacenſis Ec-
clesiæ. Poſſeſſiones autem huius mo-
naſterij confirmat Rex Chriſtianiſſi-
mus tali diplomate:

» In nomine Sanctæ & Indiuiduæ
» Trinitatis, Philippus Dei gratiâ Fran-
» corum Rex. Nouerint vniuerſi, pre-
» ſentes & futuri, quoniam vniuerſa
» quæ Eccleſia de Albacuria ex noſtrâ
» largitione, ſiue ex Gaſconis de Piſ-
» ciaco, ſeu aliorum donatione fide-
» lium iuſtè poſſidet, vel in poſterum
» iuſtè poſſidebit, in protectione & cu-
» ſtodiâ noſtrâ ſuſcipimus & regiâ au-
» ctoritate confirmamus, ſaluis feodis
» noſtris, & ſaluo tam noſtro quàm iure
» alieno. Quod vt perpetuam obtineat
» liberalitatem, ſigilli noſtri auctorita-
» te & regij nominis caractere inferius
» annotato in hanc paginam præcipi-
» mus communiri. Actum apud San-
» ctum Germanum in Loyâ anno Do-
mini MCXCII. regni noſtri anno 13. 1192.
aſtantibus in palatio noſtro. his quo- «
rum nomina ſuppoſita ſunt & ſigna, «
Dapifero nullo, ſignum Guidonis Bu- «
ticularij, S. Mathæi Camerarij, Con- «
ſtabulario nullo, data vacante Cancel- «
lariâ. Poſthæc anno 1201. Simon do- «
minus de Eſtouuillâ in parochiâ de
Morenuillario, Capellam conſtructam
in feodo, Albæcuriæ conceſſit; dein-
de 1213. Robertus de Piſciaco dyna- 1213.
ſta de Fraxinis, donum fratris Gaſco-
nis approbauit, necnon Amauricus
dominus de Bethemonte Gaſconis fi- 1215.
lius 1215. Quin etiam dotatur Capel-
la de Ayâ Comitis, ſequenti origina-
li. Ego Amauricus de Mellento Mi- «
les, ſalutem. Nouerit vniuerſitas ve- «
ſtra, me pro ſalute animæ meæ & pa- «
tris & matris meæ, & omnium paren- «
tum meorum & benefactorum viuo- «
rum ac defunctorum, dediſſe & con- «
ceſſiſſe, & his præſentib. litteris con- «
firmaſſe Deo & Eccleſiæ B. Mariæ de «
Albacuriâ, & eiuſdem Abbati & con- «
uentui, quandam Capellam quam in «
honore B. Dei genitricis Mariæ apud «
Hayam Comitis prope Locumuctis «
ædificaui, cum duodecim libris Tu- «
ron. redditus; quos denarios aſſigna- «
ui ſingulis annis capiendos in feſto S. «
Remigij in meis redditibus de Qui- «
terne, & cum tribus acris nemoris mei «
extra iamdictæ Capellæ herbergamen- «
tum, videlicet, tali modo quòd Ab- «
bas & conuentus iamdictæ Abbatiæ, «
duos ſuos Canonicos ſacerdotes ad «
eandem Capellam tranſmittent, qui «
in honore Dei & ſuæ Beatiſſimæ ge- «
nitricis Mariæ, in eadem Capellâ ſer- «
uient, & in perpetuum miniſtrabunt; «
& cum Deus locum emendauerit, & «
creuerit vſque ad valorem viginti li- «
brarum redditus, vnum alium ſuum «
Canonicum ſacerdotem ad eandem «
Capellam tranſmittent, qui cum aliis «
duobus Canonicis ibidem Deo ſer- «
uiet, & in perpetuum miniſtrabit &c. «
Actum fuit hoc publicè anno gratiæ 1225.
1225. VIII. Idus Aprilis.

Iocelinus.

Petrus de Arnouuilla I. D'ARNOVVILLE.

Guilelmus Drogon I.

Robertus de Luparis deceſſit an. 1391.

Radulfus I.

Ioannes de Malatour I. MALATOVR.

Robertus Louuel.

Ioannes de Pontiſara II.

Gulielmus de Mante II. antea religio- DE MANTE.

ſus Abbatiæ de Grandicampo.

Simon I.

Stephanus.

Martinus.

Hugo.

Radulfus II.

ANGVERRANT. *Ioannes Anguerrant* III.

Ioannes Brunel IV. obiit 1460.

Thomas de Nezeel, religioſus Præmonſtratenſis è Gaudijualle, ſucceſ-

1463. ſit Ioanni, defunctúſque eſt an. 1463.

Gaudefridus.

PELLEGVE'. *Radulphus le Pellegué* 3. moritur an. 1495.

CARRE'. *Petrus Carré* II. religione Dominicanus, Regi ab Eleemoſynis, qui poſtea Arauſicanus Epiſcopus fuit, ſuperioris reſignatione, Albæcuriæ conſtituitur Abbas.

MAVGRION *Simon Maugrion* II. ceſſione Petri Abbas creatus, mediante penſione ſexaginta librarum, aſſignatâ ſuper Portum de Domibus ad Sequanam. idem ædificauit campanile monaſterij.

LE COVRTILLER. *Petrus le Courtiller* III. vltimus inter Regulares, prius enim electi Abbates Albæcuriæ à religioſis, confirmaban-

1553. tur ab Abbate de Marchaſioradulphi, diem clauſit 1553.

LA BRETESCHE. *Petrus de la Breteſche* IV. religioſus Ordinis S. Benedicti, primus à Rege ad Commendam Albæcuriæ nominatur, ſed nuſquam monaſterium inuiſit.

LA SALLE. *Ioannes de la Salle* V. filius Ioannis regij caſtri S. Germani in Layâ gubernatoris; iuuenis admodum ad huius Abbatiæ regimen codicillis regiis poſtulatur, cuius primò Commendatarius ſpatio viginti & nouem circiter annorum, tum Præmonſtratenſis regulæ habitum excepit emiſſo profeſſionis

1602. voto, 1602. ſacris Ordinibus initiatur in monaſterio B. Mariæ Vallis 1604. ab . . . . Roſe Silnanectenſi Epiſcopo; præfuit integerrimè per plures annos vt cenotaphium in Eccleſiâ appoſitum hiſce verbis teſtatur: *Hic iacet venerabilis diſcretáque perſona Frater Ioannes de la Salle, Abbas huius Eccleſiæ, qui obiit* VI.

1609. *Octobris* MDCIX. *ætatíſque illius* LXIII.

ADSTA VIATOR,

Et ſpecta mortalis viri, immò iam mortui humiles reliquias. F. IOANNES DE LA SALLE *hic iacet Archimandrita huius domus, qui ingenio elegans, ſanguine clarus, moribus conſpicuus, pietate vltra tempora mirabilis, in caulâ, non in aulâ, cum grege, non cum Rege, ſuam vitam exercuit; ſolitudinis amator & ſectator ingens, in quâ creuit, adoleuit, & ſepultus eſt; fratrum monachorum amantiſſimus, cum quibus vixit, & ex æquo; nam vt primus honore, ita præcipuus in labore, domus curas & rationum horas vnà tractans fortiter, & induſtriè: vtque par eſſet fratribus minutis, eremi veſtem induit, albúſque conſcientiâ, albam togam accepit lubens: quid hoc facto humilius? ſed viator quid vltius? & hoc ſeculo rarum magis? fecit quod bonum Abbatem decuit, tu fac quod bonum Christianum, & viro bono, bonam pacem adprecare, ſalue, & vale.*

SOPPITE. *Ludouicus de Soppite* Præmonſtratenſem Ordinem poſtea profeſſus, inde ad presbyteratum promotus 1629. eodem anno monaſterium ſuum acceſſit, ſub quo reformata regularis diſciplina, ſedet adhuc hoc an. 1654. 1629.

ALBÆ DOMINÆ, diœceſis Abrincenſis, monialium ſub Sauigniaco, Ciſtercienſis Ordinis, prope Moritonium. *Les Blanches.*

ALBAMARLA, vel Albamala, Ord. Benedictini, titulo Diui Martini, Rotomagenſis diœceſis, in Archidiaconatu Augenſi, aliàs de Alceio, vel Auchiaco: cuius Eccleſiam ab anteceſſoribus ſuis conſtructam, & ab Adeliſâ Comitiſsâ monachis S. Luciani Bellouacenſis datam, Stephanus eius filius Comes Albæmarlæ literis anni 1115. eiſdem monachis confirmauit: & hoc cœnobium in Abbatiam inſtituitur tali priuilegio: *Aumale.* *Acci.*

HVGO Dei gratiâ Rotomagenſis Eccleſiæ ſeruus indignus, vniuerſis Eccleſiæ Catholicæ filiis, tam præſentibus quàm futuris ſalutem. Commodum gratiæ profectum intrare in perpetuum. Sciatis quia Principis Albemarlæ Vuilelmi largitione, & Regis Anglorum, ac Ducis Normannorum Henrici gratâ conceſſione ſtatuimus, Eccleſiam S. Martini Accienſis Abbatiam vtique fieri monachorum: Ad hoc ſanè, vt Domino humiliter ſeruiant, & profeſſionem obedientiæ Rotomagenſi Archiepiſcopo perſoluant; nec filiis Belial, qui humilitatem prætendunt, & ſuperbiæ ſeruiunt, omnino conſentiant, qui benedici refugiunt, quia obedientiæ debitum profiteri nolunt. Hanc itaque Abbatiam ita diſponimus, vt ab Eccleſiâ S. Luciani Beluacenſis, Abbatem primum accipiant, poſtmodum verò ſi intra Eccleſiam ſuam idoneum inuenerint,

» in Abbatem ſibi eligant, aut ſi verò A
» non inuenerint, ab Eccleſiâ S. Lucia-
» ni Abbatem ſibi canonicè requirant.
» Quod ſi Abbas S. Luciani dare no-
» luerit, tunc acceptâ ab eo ſcientiâ,
» alias requirant Eccleſias, vt à quâ vo-
» luerint Eccleſiâ Abbatem idoneum li-
» center eligere poſſint. Quia verò Ab-
» batia Accienſis per Abbatem & mo-
» nachos S. Luciani Beluacenſis exor-
» dium ſumpſit, in tanti remuneratione
» beneficij ſtatuit præfatus Princeps Al-
» bemarlæ, duas de cenſu Albæmarlæ
» marcas argenti, per ſingulos annos per-
» ſoluendas Eccl. S. Luciani, tam pro ſe,
» quàm pro predeceſſoribus ſuis: & mo- B
» nachi S. Martini accipient eas, & red-
» dent Eccl. S. Luciani. Quod ſi prædi-
» ctæ marcæ in craſtino feſti S. Remigij
» prout ſtatutum eſt ſolutæ non fuerint,
» Decano Archiepiſcopi Rotomagenſis
» Albemarlæ prouiſori iniungimus, vt
» eas infra quindecim dies reddi faciat;
» & ſi infra quindecim dies illis redditæ
» non fuerint, diuinum in parochiâ S.
» Martini & caſtello Albemarlæ fieri
» interdicat officium, donec Eccleſia S.
» Luciani Beluacenſis præfatum debi-
» tum accipiat. Qui autem huius inſti-
» tuti tranſgreſſor fuerit, hoc & ſi mo-
» nachi S. Martini Accienſis prædictas C
» marcas ſicut ſcriptum eſt Eccleſiæ S.
» Luciani non reddiderint, ſicut tranſ-
» greſſores ſciant ſe diuino iudicio pu-
» niendos reſeruari. Decanus verò pa-
» rochiæ illius ſi iuſtitiam quæ ſupra
» ſcripta eſt minimè fecerit, ſciat ſe ab
» officio deponendum, donec pro ſa-
» tisfactione duas marcas argenti Archi-
» epiſcopo Rotomagenſi ſoluerit. Actû
1130. hoc anno Incarnati verbi 1130. Inno-
» centio Papâ Romano, regnante Rege
» Francorum Ludouico & principante
» in Normaniâ Rege Anglorum Hen-
» rico. Ego Hugo Rotomagenſis Ar-
» chiep. Richardus Archidiaconus, Oſ- D
» mundus Archid. Valeranus Arch. Ro-
» bertus Arch. Fulbertus Arch. Nico-
» laus Decanus, Varnerus Capellanus,
» Guilelmus Biſette.

Abbatem habuit Natalem an. 1144. & Fulconem, iam inde à temporibus Alexandri 3. Pontificis, præſidet hoc adhuc anno 1654. *Edmandus du Broc*, dominus du Nozet, Decanus Auditorum Rotæ Romanæ, nepos & ſucceſſor Guilelmi Vicelegati Auenionenſis & Archiepiſcopi Seleuciæ.

Aubepierres. ALBÆPETRÆ, Ord. Ciſt. Lemouicenſis diœceſis ac filia Claræuallis fundatur 3. Idus Iunij 1149.

ALBARIPA, filia Claræuallis *Auberiue.*
Ord. Ciſt. diœceſis Lingonenſis, fun-
datur 4. Februarij 1136. à Villenco 1136.
Epiſcopo Lingonenenſi, duobus ferè
millibus paſſuum à fonte Albæ fluuij,
in radicibus montis nemoroſi, vul-
gò le Charmois. Abbates eius loci ſub-
notantur ex tabulis cœnobij:

1. *Raymbaldus* electus 1136. cui Ab- 1136.
bati fratres Vallisſaluatoris ſe ſuáque
ſubmiſerunt, quam vallem Rober-
tus Epiſcopus Lingonenſis Guillelmo
Clerico Normanno dederat, quám-
que iam locupletauerant nobiles do-
mini de Grancey & de Saulx; Inno-
centius verò 11. Pont. eidem Raym-
baldo confirmauit omnia donâ anno 1138.
1138. obiit pridie Cal. Maij 1158.

2. *Raynerius* 1158. ceſſit an. 1165.

3. *Guillelmus* 1165. teſtis nominatur 1165.
in confirmatione Galteri Lingonen-
ſis Epiſcopi pro Abbatiâ de Moris;
rexitque annis xv.

4. *Garnerius* ex monacho Longiua-
di & Priore Claræuallis, 1180. inde 1180.
fit Abbas 9. de Claraualle, ac tandem
Epiſcopus Lingonenſis. viſitur eius ſe-
pulchrum è regione tumuli S. Ber-
nardi.

5. *Simon* an. 1186. 1186.

6. *Benignus* 1200. ſedit an. 17.

7. *Stephanus* I. 1217. huius tempore 1200.
1219. pagus S. Lupi datus eſt Albæri- 1217.
pæ ab Odone de Granceyo.

8. *Ægidius* 1230. præfuit annis 6. 1230.

9. *Fulco* 1236. an. 6.

10. *Aymo* 1242. an. 9.

11. *Ioannes* I. 1251. an. 3. fato fun-
ctus 8. Cal. Aprilis. 1242.

12. *Pontius* 1254. ceſſit 1261. obiit 9.
Cal. Octobris 1264. quo tempore S.
Ludouicus Albæripæ exiſtens, immu- 1264.
nitatem teloneorum contulit.

13. *Petrus d'Autricourt* I. eligitur 1261. AVTRI-
an. 2. præſedit, defunctúſque 4. No- COVRT.
nas Decemb. 1266. 1261.

14. *Nicolaus de Firmitate ſuper Albam*
1263. an. 36. ex Priore Claræuallis: vi-
uere deſiit 4. Cal. Aprilis 1299. 1299.

15. *Simon* II. 1299. interiit 1306. 5. 1306.
Idus Septemb.

16. *Reginaldus* animam emiſit anno
1332.

17. *Ioannes de S. Lupo* II. 1332. hoc S. LOVP.
cœnobium rexit annis 4. menſibus 9.
ac viuendi finem fecit 14. Cal. Octob. 1336.
1336.

18. *Anſelmus* 1336. obiit Calend. Au- A
guſti.
1340. 19. *Henricus* 1340.
20. *Hugo de Ammorrâ* 1342. expirauit
1384. prid. Cal. Maij.
1384. 21. *Thomas de Ediomuillâ* 1384. fato
excipitur 5. Id. Maij 1404.

DE BERGERIIS. 22. *Theobaldus de Bergeriis* 1404. ceſ-
ſit 1417. 8. Cal. Nouemb. in præſentiâ
Mathei Abbatis Claræuallis, qui hoc
tempore Vallistapacis cœnobium an-
nectit Albæripæ an. 1405. quod mona-
ſterium Theobaldus de S. Lupo fun-
dauerat.

BVLEGNEVILLE. 23. *Ioannes de Bulegniuillâ* III. ex
monacho Claræuallenſi 1417. an. 10. B
menſes 9. dies 11. obiit 1428. 6. Idus
1417. Iulij.
24. *Petrus de Louernaus* II. renun-
tiauit an. 1436.

VILAINE. 25. *Simon de Vilaine*, aliàs *d'Argile* 3.
1436. abdicauit an. 1444.
1444. 26. *Guido de Mardôto* 1444. è vitâ
ſublatus menſe Septemb. 1485.

LAMBERT. 27. *Henricus Lambert* 1485. exceſſit
menſe Iunio 1490.

S. GEORGES. 28. *Franciſcus de S. Georgio*, aliàs
Bureau, Pictauus ex Cellerario Claræ-
uallenſi, mortalitatem expleuit circa
feſtum Regum 1499. depoſitus tamen C
antea ab Abbate Claræuallenſi 1495.
29. *Thomas Meline*, de Anneto 1495.
1511. reſignauit anno 1511. ac vltimum diem
clauſit an. 1516. Idib. Februarij.
30. *Petrus Maulcourant* III. à Gur-
geiuillâ, præpoſitus anno 1511. poſtea
ceſſit.

PERRET. 31. *Nicolaus Perret* II. Trecenſis Theo-
logus ſubſtituitur 1512. ex monacho
1512. Claræuallenſi & Abbate Bullionis, de-
natus 1519. 4. Calend. Iunij.
32. *Ioannes de Heins* IV. 1519. præfe-
cturâ cœnobiticam obtinuit anno vno.

DE RYE. D'azur à vne aigle d'or. 33. *Ludouicus de Rye*, Simonis Equitis
Parlamenti Dolani, & Guiæ ſororis
Petri Cardinalis Balmei filius, admo- D
dum iuuenis 1520. eligitur Abbas Al-
bæripæ; atque etiam Aceij & S. Eu-
1550. gendi. deceſſit 1550. die feſto Sancti
Ludouici.
34. *Petrus Caſtellanus*, IV. præeſt cir-
citer anno vno, menſibus ſex, Epiſco-
pus Matiſconenſis & Aurelianenſis;
obdormiuit an. 1552. eius epitaphium
ſcripſit verſibus elegantiſſimis Michaël
Hoſpitalis Galliæ Cancellarius, & elo-
gium Scæuola Sanmarthanus.

LEVIS. D'or à trois cheurons de ſable. 35. *Golbertus de Leuis* anno vno men-
ſibus 8. naturæ debitum perſoluit 1553.

A 36. *Martialis de Leuis* 1554. com- 1554.
mendatarius, inde titularis 1563. obiit
14. Cal. Februar. 1572.
37. *Stephanus Boinault* II. è monacho
Ciſtercij à Rege Carolo 9. nominatur 1572.
1572.

38. *Iacobus de Saulx*, Ioannis Viceco- SAVLX. D'azur à vn lyon d'or.
mitis de Tauannes & Gabrielidis des
Prez filius, creatur Abbas à Paulo V.
Pontif. annos octo tantùm natus, ob
ſpem egregię indolis & natalium ſplen-
dorem. occubuit an. 1621. in obſidio- 1621.
ne Montalbanenſi, corpore Suliacum
in Æduis reportato.
39. *Melchior de Saulx*, Eques ordinis
B Hieroſolymitani, fratris ſui Iacobi re-
ſignatione ætatis anno 12.
40. *Ioannes-Hieronymus de Tiſſerand*, 1650.
Abbas an. 1650.

S. ALBINVS, diœceſis Andega- *S. Aubin d'Angers.*
uenſis Ord. S. Bened. à Childeberto
Rege fundata apud Chopinum lib. 2.
Politiæ ſacræ tit. 6. num. 6. olim S.
Germano Autiſſiodorenſi dicata, ſua-
dente B. Germano Pariſienſi, Eutro-
pio Andegauenſi Epiſcopo, in eo loco
vbi olim B. Hilarius Pictauienſis An-
tiſtes Eccleſiam S. Mariæ dicauerat.
Hæc baſilica primùm Canonicorum
C regimini addicta fuit, quibus tranſla-
tis in ædem Mauricianam, ſubſtituun-
tur monachi regulæ Benedictinæ Vim-
baldo Abbate, aſſentiente Gofrido
Griſatunicâ Comite, Neſingo Epiſco-
po, Arduino Archiepiſcopo ſubſcri-
bentibus, Vidone Sueſſionenſi, Rober-
to Trecaſſino teſtibus circa an. 960. 960.
Abbatum aliquot nomina tantùm ex
membranis noſtris collecta hîc inſe-
tuimus.

Gontarus, recenſetur in vetuſto pri-
uilegio libri pergameni S. Albini, qui
inſcribitur cartæ Regum Francorum,
vbi extat præceptum Caroli Regis
pro confirmatione rerum monaſterij,
D quemadmodum ſequens tabula docet:

CAROLVS *Rex Francorum vir illuſter omnib. &c. Magnificus vir Gontarus Rector de Monaſterio S. Albini, quod eſt conſtructum prope muros Andegauis, vel Clerici de ipsâ Eccleſiâ peculiaris patroni noſtri, ad noſtram acceſſerunt præſentiam, clementiam regni noſtri ſuggeſſerunt, eò quod anteceſſores noſtri, ſeu etiam dominus ac genitor noſter bonæ memoriæ Pepinus quondam Rex, pro illorum auctoritatibus, eorúmque manibus ſubſcriptas, vt quaſdam villas eiuſdem Abbatiæ Canonicis ipſius loci deputatas, denuò per celſitudinis noſtræ*

auctoritatis ſcriptum, nos etiam iiſdem vſibus perpetuâ lege habendas, eaſdem confirmare dignaremur; quarum ſcilicet villarum iſta ſunt nomina, Mauronius, Clementiniacus, Paptonis, Primarius, Sabracus, Maltonacus, Monaſteriolum & vinea qua infra conſiſtit monaſterium, piſcationem à portâ Crotienſe, vſque ad inſulam qua nuncupatur Virelista: & hoc pro annis ſingulis conſtituit, vt dentur prataxatis fratribus ex villâ Iuſtiniaco, de ſale modios centum. Exinde etiam veluti praſignatum eſt altitudinis noſtra praceptum, hoc fieri iuſsimus, pracipuè pracipimus atque firmamus, vt pranominata res cum eorum integritate & ſine cuiuſpiam Rectorum praſati loci minorare vſibus, & ſtipendiis Dei ſeruorum in eodem loco Chriſto famulantium deputata habeantur; nulliíque liceat eas in alios praterquam à nobis conſtituitur, vſus retorqueri, ſed quidquid exinde captare vel exigere potuerit, in eorum diſtribuat alimoniis. Precamur etiam, pro amore Dei, vel reuerentiâ ſancta Dei Eccleſia, ſeu interceſsione beati Petri Apoſtoli omnes ſucceſſores noſtros, ſicut à nobis eſt conſtitutum, ita & ipſi conſeruent; ita vt cum Beato Petro Apoſtolo portionem mereantur percipere. Interea etiam conſtituimus, vt numerus fratrum vltra quinquagenarium numerum ab aliquo eorum Abbate vllo vnquam tempore non augeatur; Et vt hoc noſtra auctoritatis preceptum firmius habeatur, & per futura tempora à ſucceſſoribus illius, & fidelibus ſanctis Dei Eccl. melius crederetur, & diligentius conſeruetur, de annulo noſtro ſubter iuſsimus ſigillari. S. Caroli glorioſiſsimi Regis, Citerius recognouit. Data in menſe Maio anno primo regnante Carolo Rege glorioſiſsimo Francorum. Actum Murnaco. Eidem cœnobio benefacit Carolus Imp. donatione villæ Cipiæ, quod teſtatur diploma cartophilacij his verbis:

IN NOMINE vnigeniti filij Dei trini, & vni, Carolus gratiâ Dei Cæſar Auguſtus, &c. nouerit omnium ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelium, noſtrorúmque tam præſentium quàm & futurorum ſagacitatis induſtria, quia adientes celſitudinem culminis noſtri fratres ex monaſterio ſancti ac glorioſi Confeſſoris Præſuliſque Chriſti Albini, quod eſt ſitum in ſuburbio ciuitate Andegauenſi, quo ipſe ſanctus corpore quieſcit, vt eis ex noſtro ad victum cederemus, quo liberius Domini pro nobis, & pro ſtatu regni nobis à Deo commiſſi exorare potuiſſent; quorum precibus amorem libenter accommodantes, conferimus ipſi ſancto Confeſſori Chriſti Albino villam nuncuparam Cipia, quæ eſt ſita in pago Andecauo ſupra Leddo flumine, cum omnibus appendiriis ſuis, Eccleſiam quoque cum omnibus pratis, ſyluis, terris cultis & incultis, atque mancipiis, paſcuis, vineis, molendinis, ad eandem villam pertinentibus, in vſibus ad eam propriis, abſque alicuius rationis repetitione perpetualiter obtinere; & vt eis rectius viſum fuerit, ordinare & diſponere, abſque cuiuſpiam perſonæ interpoſitione mereantur. Quocirca abſque aliquâ indigentiâ Deo ibidem deſeruire, & pro nobis regníque noſtri ſtatu, ac populi à Deo nobis commiſſi ſalute ſæpiùs ac deuotiùs exorare queant, eâ ſcilicet ratione, vt nec vllus homo, neque Rex, neque Tribunus, neque Comes, neque Abbas, ipſius loci, à loco vel ab ipſo ſacroſancto cœnobio abſtrahere licentiam habeat, neque vendendi, neque mutuâ viciſſitudine præſtare, &c. Vt autem huius noſtræ largitionis auctoritas pleniorem in Dei nomine obtineat firmitatis vigorem, annulo noſtro ſubter eam aſſignari iuſſimus. S. Caroli glorioſiſſimi Imp. Goſlenus Cancellarius ſcripſit. Data xvi. Cal. Aug. octauo anno Domino propitio, Imperij dom. Caroli glorioſiſſimi Imp. indict. vi. Actum Aquis.

Odo Comes Andegauenſis & Abbas, quemadmodum deſignat tabularij Albiniani ſequens ſcheda: IN NOMINE ſanctæ Trinitatis Carolus Rex, notum ſit omnibus ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelibus, quia quidam religioſus Diaconus monaſterij S. Albini Anſcharius culmini noſtro adiens ſerenitatem humiliter petiit, vt ex eiuſdem Monaſterij Abbatiâ beneficium quod habebat, denuo ſibi confirmaremus, per omnia tempora vitæ ſuæ habendum. Eius inquam deprecatione, per interceſſionem ipſius loci Rectoris Odonis illuſtris Comitis clementer audientes, hoc altitudinis noſtræ ſcriptum fieri iuſſimus, per quod quidquid ex prænominatâ S. Albini Abbatiâ habere cognoſcitur, omnibus vitæ ſuæ diebus præſignatum eſt, ei habendum concedimus & confirmamus. hoc eſt villam Varennam, Iuniacum, Campaniacum

paniacum, &c. Signum Karolus glorioſiſſ. Rex. Bartholomeus Notarius ad vicem Ludouici recognoui. Datum 17. Cal. Sept. indict. 13. in anno XII. regni Caroli glorioſi Regis. Actum in villâ Guuerdolo.

Lambertus Comes Andegauenſis & Congregationis S. Albini Rector, quadam pancartâ teſtatur ſe à Rege Carolo Caluo obtinuiſſe confirmationem tum rerum S. Albini, tum numeri 45. religioſorum, à Ludouico in eo monaſterio præfixi; huic præcepto aſſenſum præbuêre idem Lambertus Comes, Vrſmarus Turonicus Archiepiſcopus, Lantrannus eiuſdem Eccleſiæ Antiſtes, Actardus Nannetenſis, Dodo Andegauenſis, Frotmodus Santonenſis, & Erimannus Andegauenſis Epiſcopi.

Fulco Comes Andegauenſis cognomine Rufus, Abbas S. Albini, beatique Licinij, cum vxore Roſcillâ & filiis Vuidone ac Fulcone donant eidem monaſterio curtem Chiriaci, ſuper alueum Ligeris, Herueo Epiſco-
929. po, tabulâ Andegauis ſcriptâ Rodulfi Regis anno 7.

Vuinebaldus ſubſcriptus repetitur in
966. cartis anni 966.

Vuido Gaufredi Griſatunicæ Comitis Andegauenſis frater, de quo ſic tabularium S. Albini: IN DEI nomine, Gaufridus Andegauorum Comes, & frater meus Vuido Abbas ex monaſterio S. Albini. Nouimus curtem Maironis ſitam in pago Pictauenſi totam ad integrum S. Albini iuris eſſe, ſicut tradunt à S. Hilario illi eſſe traditam. Signum Gaufridi Comitis. S. Neſingi Epiſcopi, Vuido Abbas. A-
966. ctum Andegauis ciuitate an. 966. Incarn. Dom. Data menſe Martio anno XII. regnante Hlothario Rege. Fuit idem Vuido Abbas quoque Ferrarienſis & Epiſcopus Anicienſis, Fulconis Comitis ac Gerbergæ filius, frater Drogonis item Podienſis Epiſcopi.

Albertus, memoratur in tabulâ ſancti Albini, Gaufrido Andegauorum Comite, Neſingo Epiſcopo, quæ continet præceptum electionis Abbatis, extâtque in archiuio Albiniano.

1003. *Humbertus*, an. 1003. Eccleſiam ſub inuocatione S. Albini condidit apud Pontem Ceium.

Vualtherius, Andegauis in ſuo monaſterio, chirographum membranæ

A appoſuit, præſente Comite Fulcone, filióque Gaufrido Martello, aſſiſtentibus in Capitulo, Hucberto Andegauenſi, & Auiſgaudo Cenomanenſi Epiſcopis: de laicis verò Suhardo de Credone, Tetbaldo de Blaſone, & Goſcelino de ſanctâ Maurâ, Indict. 5. 1037.
an. 1037.

Girardus, cui donatur obedientia Boſchiaci, chartâ his verbis conceptâ in eodem rabulario: BERLAIVS caſtri Monſterioli Dominus, dedit Deo & S. Albino eiúſque monachis, pro animâ patris ſui & matris ſuæ, aliorúmque parentum ſuorum, terram B apud locum qui pridem dicebatur Broſciacus, quantum quatuor carrucæ omnibus arandi temporibus exercere poſſunt, ſolidam & quietam abſque vllâ coſtumâ, ſicut ſuus pater vel ipſe eam hactenus habuerant; conceſſit quoque quicquid de eodem feuo, vel per donum, vel per præceptum monachi acquirerent, & vt in eandem terram Eccleſiam ædificarent, & manſionem ſibi & burgum ſuis hominibus; homines verò, terræ ipſius vel burgi, liberos eſſe conſtituit ab omni coſtumâ, & vicariâ. Si verò homines ipſius C villæ apud Monſteriolum aliquid congruit ad vſus ſuos, nullam inde reddent coſtumam, & ſi aliquid ibi vendiderint, reddent inde pedagium ſuum; & ſi non reddito pedagio ſuo receſſerint, præpoſitus vel vicarius de Monſteriolo non eos proinde capiat, aut illorum res, ſed monacho villæ illius oſtendat, qui reddere illud faciet, ſine vllâ aliâ lege. Propter hanc ergo maximam libertatem, locum ipſum qui prius dicebatur Broſciacus, Franchiam villam nuncupant; dedit etiam eis idem Berlaius, duas ſummas boſ- D chi Broſciaci, in die quo panem ſuum monachi coquerent; cæteris verò diebus vnam ſummam, & quidquid ad vſum carrucæ neceſſe eſſet in eodem boſco acciperent: de hoc dono reueſtiuit ipſe Berlaius cum vno baculo Girardum Abbatem Andecauis in Capitulo S. Albini, & ipſum baculum ſuper altare S. Albini impoſuit, v. Idus Septembris. Anno ab Incarnatione Domini MXCVII. Indict. v. anno 38. 1097.
regni Philippi Francorum Regis, Vrbano Papâ Sedem Apoſtolicam gubernante, Petro Epiſcopo Pictauenſem regente Eccleſiam, Andecauenſis vrbis cathedræ præſidente Gaufrido

" Epiſcopo Hugonis filio; Comitatum verò ipſius ciuitatis Fulcone Comite retinente, qui Ioffredi Martelli nepos fuit. Teſtes qui huic dono fuêre præſentes ſunt hi, Armericus de Arciaco, Wilermus de Turre, Rainaldus Caluinus, &c. Extat quoque Girardo Abbati à Principibus Andegauenſibus facta donatio, quæ ſequenti priuilegio continetur:

Maiorum *noſtrorum exemplis ammoniti &c. Goffridus Martellus iunior, maior Fulconis filius Comitis qui Rechinus cognominatus eſt, ſæpius rogatus à monachis S. Albini, vt concederet eis boſcum de Prunariis, quem ante aliquot annos donauerat illis pater eius, ſiue reddiderat, pro eo quod ad eundem locum ex antiquo iure atque ex Regio munere pertineret, acceptâ ab eis non paruâ pecuniæ ſummâ, id eſt denariorum libris centum, tamen inito conſilio acquienit precibus eorum, annuens quod petebant, accipiens & ipſe ab eiſdem monachis pro hac re libentius, pleniúſque confirmandâ, centum & decem libras denariorum.*
1104. *Anno igitur ab Incarnatione Dom. 1104. IV. Idus Decembris, venit ad monaſterium S. Albini, memoratus Goffridus, cum quibuſdam militum ſuorum, ibique conceſſit Deo & S. Albino ac monachis eius, ſupradictum boſcum, ad faciendum quidquid vellent ſolidum & quietum, atque ab omni conſuetudine liberum, quemadmodum antea donauerat pater eius, ipsámque conceſſionem ſuam poſuit propria manu ſuper altare Dominicum B. Albini, cum cultello Harduini eleemoſynary, qui propterea reſeruatus eſt apud nos in præſentiâ Girardi Abbatis, aſpiciente vniuerſo Conuentu, qui tunc tertiam pſallebat horam, aliíſque quamplurimis, quorum nomina infra habentur ſcripta; de hominibus Comitis, Artchardus de S. Quintino, Fulco filius Vrſionis, Goffridus filius Vuarini, Harduinus Dapifer eius; de familiâ S. Albini Robertus Præpoſitus, Vuarinus Celararius, Recorderus, Rainerius Camerarius Abbatis, Rainerius Gaudinus, Henricus Sementarius, Ardulphus & Giraldus Commenſary: iſtam quoque donationem Fulconis Comitis de Boſco de Prunariis conceſſit Fulco iunior filius eius, monachis S. Albini Andegauis, in camerâ patris ſui, ipſo patre præſente, & confirmante pariter ac laudante, eodem anno 7. Idus Decembris; ipsámque conceſſionem ſuam miſit in manus Brienty Prioris cum capello Petri de S. Chriſtophoro, Capellani eo tempore patris ſui: propter iſtam autem poſſeſſionem obtinendam firmiúſque roborandam, donauerunt ſupradicti monachi ſolidos quingentos Fulconi Comiti & Fulconi iuniori filio eius. Huic conceſſioni interfuerunt iſti de monachis, Brientius Prior, Vualterius de Louaniis, Vuido frater eius; Hardouinus eleemoſynarius: de Clericis Petrus Caxxellanus, Paganus Bonetus; De laicis Fulco Comes, Abbo de Brioleto, Vuido Pictauinus, Hugo frater eius, Goſſelinus de Campo Capraric & frater eius Hugo, Fulco Graphinus, Arbonellus de S. Michaele, Gerardus filius Andefredi tum Præpoſitus, Adamus Mitricus Fulconis iunioris, Rainerius Garangerius, Adelardus Pincerna; de hominibus S. Albini Robertus Præpoſitus, Samazolus famulus Prioris, Rainaldus Recordellus. Eodem verò anno paruo admodum elapſo tempore, venit idem Fulco iunior, ad monaſterium Beati Albini XIV. Calend. February, ibique præfatam donationem ſiue conceſſionem quo robuſtius omnino firmaretur, poſuit manu propriâ ſuper altare Dominicum eiuſdem Sancti, cum cutello Vuidonis de Louaniis tunc Camerary, in præſentiâ Girardi Abbatis; pro hac re donauit ei memoratus Abbas, vnum cyphum argenteum, &c. Signum Fulconis Comitis cognomento Richini, S. Goffredi Martelli iunioris, S. Fulconis iunioris, præſentes affuerunt cum Fulcone Comite Abbo de Brioleto, Carbonellus de S. Michaele, Archelaus Milites eius; Goffridus Caiphas, Goffridus de Reſtimaco, Petrus de S. Chriſtophoro Capellani eius cum Goffrido Martello Papot de Aneto, Gironius frater Clarambaldi, Habaudus Pincerna, Gaufridus de Blaſone Capellanus eius, cum Fulcone iuniore, Goſſelinus de Campo Caprario, Goſſelinus Rotumbardus, Adamus Mitricius eius; de monachis Brientius Prior, Vualterius de Louaniis, Rainaldus Paganus, de hominibus eorum Robertus Præpoſitus, Raiuellus Cubicularius Abbatis, Samazolus famulus Prioris & plures aly.*

Robertus, cui, decreto Gaufridi Comitis Andegauorum reſtituitur terra de Mairon à Giraudo Berlaio Monſterioli domino occupata.

Hamelinus, Abbas, poſtea Epiſcopus
Redonenſis an. 1127. ex breui chroni- 1127.
co S. Albini.

Hugo, obiit 1157. quo Guil. ordinatur. 1191.
Iaquelinus deceſſit anno 1191.

G. an. 1234. donat Canonicis caſtri 1234.
Andegauenſis Eccleſiam S. Germani cum patronatu & Priotatu ſancti Hilarij.

Albericus nominatur in codicillis
anni 1361. inter curatores teſtamenti 1361.

Petri Cardinalis de Foreſta.
Ioannes delegatur à Pont. cum Epiſcopo Baiocenſi in inquiſitione miraculorum & vitæ Caroli Bleſenſis Ducis
1368. Britanniæ an. 1368. 17. Aug.
T. Renati Andegauenſis Siciliæ Regis, cum Ioanne Comite Aquilæ com-
1408. pater an. ſal. 1408. dum luſtralibus aquis baptiſmi tinctus fuit, ex regiſtro cartarum Andegauenſium.

LAVAL. *Petrus de Laual* Archiepiſcopus Remenſis & Abbas 1494.

ROHAN. *Franciſcus de Rohan* Archiepiſcopus & Primas Lugdunenſis an. 1500.

1508. *Ioannes de Tintheneac* anno 1508.
Carolus Hemard Cardinalis, Epiſcopus Ambianenſis.
Robertus de la Tourlandry.

GONDY. *Petrus de Gondy* Cardinalis Epiſcopus Pariſienſis.
Ioannes-Franciſcus de Gondy primus Pariſiorum Archiepiſcopus, hoc anno 1654. præeſt monaſterio S. Albini.

S. Aubin S. ALBINI DE BOSCO diœceſis
aux Bois. Briocenſis Ord. Ciſtercienſis, filia Begarrij, fundatur 3. Non. Februarij 1137.
1137. cuius loci Abbas ceſſione Gabrielis Boyleſue Abrincenſis Epiſcopi, Antonius Valot Regis Ludouici XIV. Archiater.

Aubi- ALBIGNIACVM diœceſis Bituri-
gnac. cenſis in Archipreſbyteratu Argentonij ad Carum fluuium, prope Sanctum Benedictum de Saltu. Ord. Ciſt. filia
1138. Dalonarum, fundatur an. 1138. memoratúrque in reſcriptis Pont. Eugenij 3. anno 1145. & Hadriani 4. an. 1158.

Alchy. ALCIACVM, Ord. Bened. diœceſis Morinenſis olim, at nunc Audomarenſis; fuit antiquitus prædium, quod Adroaldus vir illuſtris prole carens S. Bertino contulit an. 654. cúmque Bertinus orationis domicilium condidiſſet, Adalſguarius & coniux Aneglia templum Alciaci ſub inuocatione S. Mariæ & B. Petri Apoſtoli circiter annum 680. conſtruxerunt, ibidémque eorum filia Sicchedis Deo dicata, Virginibus quibuſdam ante aduentum Sancti Siluini Epiſcopi præfuit, quo viuis exempto deffuncti cœnotaphium præfata virgo variis ornamentis decorauit. Danis porrò Franciam inuadentibus S. Siluini reliquiæ ad Sithienſe monaſterium deferuntur. Inde Engelramus Comes Heſdinienſis Eccleſiam Alciacenſem à bar-
1072. baris dirutam inſtaurauit anno 1072.

A quo Heribertus Abbas Sithienſis primum in Alciaco Abbatem conſtituit Suelgerum monachum, cui ſucceſsêre Geruinus, Norbertus, Odo, Simon, & ſic alij ex monaſterio Sithienſi euocati: poſthæc 1079. idem Ingelramnus confirmauit Abbati & monachis S. Siluini Alciacenſis, omnes donationes à ſe factas. Ceterùm Paſchalis 2. Papa inſtitutionem Abbatis cœnobij S. Siluini, aliàs de Alciaco, in diſpoſitione Abbatis S. Bertini conſiſtere ordinauit; idémque Calixtus 2. Eugenius 3. Alexander 3. Clemens 3. B aliique Pontifices comprobarunt, vt videre eſt apud Miræum in Notitiâ Eccleſiarum Belgij cap. 128. qui ſequentem membranam recitat: EGO Balduinus Flandriæ Comes notum facio, quod ipsâ die, quâ Gualtero terram ſuam reddidimus, Abbatiam S. Siluini, quæ apud Alciacum in honore Dei fundata eſt, tanquam vnam de Abbatiis terræ noſtræ in propriâ Aduocatiâ omnino retinuimus: Vnde ipſe Valterus, tactis ſacroſanctis reliquiis, in præſentiâ noſtrâ iurauit, quòd quicquid auunculus Ingelramnus Eccleſiæ ſuæ Alciacenſi contulit, & quid- C quid eadem die, quâ terram ſuam à nobis ſuſcepit, prædicta Eccleſia poſſedit, quietè poſſidere permitteret. Datum anno MCXII. apud S. Audomarum. 1112.

ALDENBVRGVM, Ordinis Bene- *Alden-*
dictini, diœceſis Brugenſis, de quo *bourg.*
cœnobio Miræus in Originibus Benedictinis cap. 71. & Gazæus: huius loci Abbates ex archiuis monaſterij recenſentur in Antonij Sanderi Flandriâ Illuſtratâ.

Arnulphus 1. Sueſſionenſis Epiſcopus.

D *Arnulphus* 2. prædicti ex ſorore nepos & in Epiſcopatu ſucceſſor, Abbas verò annis octo. deceſſit 1095. 1095.

Geruinus, quondam religioſus S. Winoci Bergenſis, conſecratus Gandaui apud S. Petrum, rexit annis 10.
& reſignauit 1105. obiit 1107. ac ſe- 1107.
pultus eſt in Brabantiâ 17. Aprilis.

Arnulphus 3. religioſus S. Ricarij in Pontiuio. ſub eo leuatur corpus S. Arnulphi, ac præfuit laudabiliter an. 28. defunctus 16. Auguſti 1143.

Balderamus, quondam Prior Lobienſis in Hannoniâ, obiit 17. Maij 1145.
1145.

Marſilius, ex religioſo S. Bertini Au-

domarenſis, annis 25. è vitâ ſublatus A
1170. 18. Iulij 1170.
Hermannus antea religioſus S. Ni-
1187. caſij Remenſis, fato fungitur 1187.
10. Octob.
Balduinus ex religioſo S. Winoci
1200. mortuus Coloniæ anno 1200. x. No-
uemb.
Vilelmus 1. ex monacho S. Petri Gan-
denſis adminiſtrauit annis xi. ac red-
1211. didit animam 1211. 27. Nouemb.
Henricus 1. ad meliorem vitam tranſ-
1236. latus 27. Iulij an. 1236. hoc epitaphio
tumulatus.
Hic iacet Henricus Abbas pius atq; pudicus B
Iuſtitiæ, legis exemplar, formáque gregis.
1146. *Gerardus*, die 4. Decemb. interiit an.
1246.
Robertus ex Cellario S. Martini Tor-
1250. nacenſis an. 1250.
Ioannes 1. ex Eleemoſynario S. Ioan-
nis Gandenſis, ex mortali vitâ emigra-
1270. uit an. 1270. 12. Octob. ſepultus in
choro.
1278. *Raſo* fato functus 3. Octob. 1278.
Ioannes de Bieruliet 2. ex monacho
ſedit an. 29. ac mortalitatem expleuit
1307. 17. Ian. 1307.
Ioannes de Douza, 3. ſpiritum reddi-
1329. dit 24. Februarij 1329. C
Rogerius Veuel reſignatione ſuperio-
ris ex monacho S. Andreæ iuxta Bru-
1334. gas electus, obiit 18. Oct. 1334.
Iacobus Tinctoris 1. rebus humanis ex-
ceſſit 1354. 25. Aug.
Segardus Karlin eligitur ex monacho,
& morte correptus eſt an. 1393. 27.
Decemb.
Nicolaus origine Brugenſis, defun-
1393. ctus 25. Iunij 1393. iacet in capellâ S.
Mariæ.
Georgius ex monacho S. Winoci
Bergenſis reſignauit ſequenti.
Vuilelmus Taillet 2. ex religioſo S.
Bertini Audomarenſis: ſedit vſque ad D
1413. an. 1414. Ianuar. 11.
Iacobus Coq 2. Machlinienſis, obiit
Pariſiis, ſepultúſque in æde S. Benedi-
1443. cti 1433. Aug. 13.
Ioannes Duuiynck 4. viuere deſiit 8.
Maij 1443.
Antonius Clerici, Ducis Burgundiæ
1445. à conſiliis, deceſſit Decemb. 23. anno
1445.
Henricus Ondermarck 2. domum ma-
1456. ximè ampliauit, & moritur 1456. 5.
Iunij ſepultus Louanij.
Anianus Couſſere Henrici reſignatio-
ne ſubl ectus 1451. Præpoſitus ante S.
Winoci Bergenſis, migrauit penulti-
mâ Maij 1462. ſepultus in choro Ec-
cleſiæ.
Clemens Ægidij, Ducis Burgundiæ à
conſiliis, occubuit 1463. Iunij 14. tu- 1463.
mulatus in ſuâ baſilicâ.
Raphael de Bourgougne, Philippi Du-
cis Burgundiæ nothus, cognomine de BOVRGONONS.
Marcatellis, Doctor Pariſienſis & Ab-
bas vſque ad 1478. poſtea S. Bauonis 1478.
& inauguratus Epiſcopus Roſenſis; vi-
tam exuit Brugis 3. Aug. 1508.
Vualtherus à Lacu ex Priore Ouden-
burgenſi, 16. Septemb. 1489. ſepultus 1489.
in cœnobio.
Iacobus Iacobi III. patriâ Brugenſis
Conſiliarius Ducis Brabantiæ & Co-
mitis Flandriæ, obiit 5. Auguſti 1500. 1500.
ſepultus in S. Cruce.
Iacobus de Courteuille 4. ex monacho
Flierbacenſi Ord. S. Benedicti, poſtea
S. Winoci Bergenſis, deceſſit ibidem 1524.
19. Nouemb. 1524.
Antonius de Courteuille ſuperioris fra- COVRTEVILLE.
tris reſignatione an. 1518. quondam Ca-
nonicus S. Andreæ in nemore, Ambia-
nenſis diœceſis; multùm ille Eccleſiam
ornauit, ac laudabiliter deuixit an. 1536.
1536. Octob. 6.
Ioannes de Gribouual 5. monachus S. GRIBOVVAL.
Saluatoris de Hamo, conſecratur Bru-
gis 18. Februarij, peruenit vſque ad an.
1540. Aug. 15. 1540.
Chriſtianus de Vaſſenelde nobilis Bru-
genſis ex Priore monaſterij, fatis con- 1541.
ceſſit 1541. Ianuar. 22.
Ioannes de Verden 6. conſecratus in
Abbatem an. 1542. 10. Maij, reſignauit
ſequenti 1547. defunctus 1561. 12. Sep- 1561.
tembris.
Oliuerius de Hulſt Aloſtenſis, ex mo-
nacho S. Andreæ iuxta Brugas inaugu-
ratur 1540. cœnobij præcipuus reſtau-
rator in omni genere fuit, & cum lau-
de rexit vſque ad diem Non. Decemb. 1568.
1568.
Gaſpar de Bouincourt Bapalmenſis, E-
ques Hieroſolymitanus, ac œconomus
Sancti Saluatoris in Aquicincto prope
Duacum, deſtinatus Abbas à Curiâ
Bruxellenſi an. 1569. Legatus Flandriæ 1569.
ad Philippum 2. Regem Hiſpaniæ,
obiit 1577. Febru. 11. in choro Eccle-
ſiæ ſepultus.
Melchior Euerardus difficillimis bel-
lorum temporibus præfuit.
Ioannes Beurier 7. ex monacho, poſt
ſexdecim annorum regimen factus eſt
Abbas S. Andreæ.

ENGHIEN. *Maximilianus d'Enghien* nobilis Flan- A
der ex religioſo S. Vedaſti Attreba-
tenſis, Comitiis Flandriæ Cleri nomi-
1641. ne interfuit; ac præſidebat Abbatiæ
an. 1641.

Des Alleus. DE ALLODIIS, Ordinis Benedi-
ctini, diœceſis Pictauienſis, inchoatur
ſub an. 1120. cum plurimis Pictonicæ
1120. prouinciæ monaſteriis apud chroni-
con Malleacenſe, cuius aliquot Abba-
tes tantùm reperti ſunt.

Petrus primus Abbas conſtitutus, ex
eodem chronico.

Giraudus ſucceſſor eius.

Grimoardus, vir religioſus, eligitur
Pictauenſis Antiſtes 1140. poſt Vuillel- B
mum Adelelmi.

Aimarus, memoratur in tabulâ Ab-
ſienſi Rainerio Abbate qui vixit ſub
an. 1177.

Hugo d'Abeſac de la Douſe an. 1501.

Renatus l'Eueſque an. 1559.

Henricus de Bethune, Epiſcopus Baio-
næ, poſt Malleacenſis, denique Burde-
galenſis Archiepiſcopus.

Iſaacius Habert Canonicus Theologus
Pariſienſis Eccleſiæ, & Epiſcopus Va-
brenſis.

N. Amelot, Abbas item de Erme-
tiis.

DE ALMANARRA prope caſtrum C
Hieres. de Areis, fuit olim Abbatia monialium
Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Tolo-
nenſis, de quâ vetus charta Raimundi
Berengarij Comitis Prouinciæ, lau-
dantis acquiſitiones huius monaſterij
an. 1243. Ibi erat Raymbauda de Po-
dio Richardi Abbatiſſa an. 1297. quæ
1297. donatum Ord. Ciſtercienſis flexis ge-
nibus recipit. Earum porrò Sanctimo-
nialium priuilegia confirmat Innocen-
tius 3. diplomate quod ex regiſtro per-
gameno rale eſt:

INNOCENTIVS *Epiſcopus ſeruus ſer-
uorum Dei, dilectis in Chriſto Abbatiſſa
Sancti Petri de Almanarra, Ordinis Ci-
ſtercienſis eiuſque ſororibus, tam præſenti-
bus quàm futuris, regularem vitam pro-
feſſis in perpetuum. Religioſam vitam eli-
gentibus amplum conuenit adeſſe præſidium
&c. Eapropter dilecta in Chriſto filia ve-
ſtris iuſtis poſtulationibus annuimus, &
Monaſterium ſancta Virginis Maria, &
ſancti Petri* DE ALMANARRA, *To-
lonenſis diœceſis, in quo diuino eſtis obſe-
quio mancipata, ſub B. Petri & noſtrâ
protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti
priuilegio communimus. Imprimis ſtatuen-
tes, ne Ordo Monaſticus qui ſecundùm B.*

A *Benedicti Regulam atque inſtitutionem
Ciſtercienſium fratrum à nobis poſt Conci-
lium generale ſuſceptam, in eodem Mo-
naſterio inſtitutus eſſe dinoſcitur, perpetuis
temporibus, inuiolabiliter obſeruetur. Præ-
terea quaſcúmque poſſeſſiones, quæcúmque
bona idem Monaſterium poſſidet &c. fir-
ma vobis & eis qua vobis ſucceſſerint, &
illibata permaneant; in quibus hæc propriis
duximus exprimenda vocabulis; locum
ipſum in quo præfatum Monaſterium eſt
cum omnibus pertinentiis ſuis, decimas,
domos, hortos, terras, vineas, poſſeſſiones,
ſalinas, & redditus quos habetis in caſtro
de Areis, & territoriis caſtrorum quæ Pen-*
B *nulum, Roketa, Ayronis, & Brumeta vo-
cantur, terras, poſſeſſiones, & redditus quos
habetis in caſtro quod dicitur Draginiani,
in caſtro de Reneſt, & de Framguet, &c.
Liceat vobis perſonas liberas & abſolutas,
& ſeculo fugientes ad conuerſionem reci-
pere, & eas abſque contradictione aliquâ
retinere. Prohibemus vt nulli ſororum ve-
ſtrarum poſt factam in Monaſterio veſtro
profeſſionem, fas ſit ſine Abbatiſſa licen-
tiâ ſecedere, &c. Inſuper authoritate Apo-
ſtolicâ inhibemns, ne vllus Epiſcopns, quæ-
libet alia perſona ad ſynodos vel conuentus
forenſes venire, vel iudicio ſæculari de ve-
ſtrâ propriâ ſubſtantiâ & poſſeſſionibus ve-*
C *ſtris ſubiacere compellat; nec ad domos ve-
ſtras causâ ordines celebrandi, cauſas tra-
ctandi, vel aliquos conuentus publicos con-
uocandi venire præſumat. Nec regularem
electionem Abbatiſſa veſtra impediat, aut
de inſtituendâ vel remouendâ eâ quæ pro
tempore fuerit, contra ſtatuta Ciſtercienſis
Ordinis ſe aliquatenus intromittat. Pro
conſecrationibus verò altarium vel Eccle-
ſiarum, ſiue pro oleo ſancto, vel qnoli-
bet Eccleſiaſtico ſacramento, alio modo quic-
quam audeat extorquere. Sed hæc omnia
gratis vobis Epiſcopns diœceſanus impen-
dat: Decernimus ergo vt nulli omnino li-*
D *ceat præfatum Monaſterium perturbare &c.
Ego Innocentius Catholicæ Eccleſiæ Epiſ-
copus. Ego Vilelmus Sabinenſis Epiſcopus.
Ego Petrus S. Marcelli Presbyter Cardi-
nalis. Ego Vilelmus baſilicæ duodecim
Apoſtolorum Presbyter Cardinalis. Da-
tum Lugduni per manum Marini ſanctæ
Rom. Eccl. Vicecancellarij anno Incarnat.*
M C C L. *Pontificatus Innocentij ſeptimo.* 1250.
Benedictus XIII. per Galtherum Be-
raudi Præpoſitum Piniacenſem, in-
ſtante Saurâ de Glandeuez Abbariſsâ
fecit vnionem Eccleſiæ S. Srephani
de Ponte; quam confirmauit Ludo-
uicus 2. Rex Siciliæ Comes Prouin-

ciæ an. 1409. ſpretâ collatione Epiſ- A copi Tolonenſis, vt paret ex hoc priuilegio: Benedictus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio Præpoſito Monaſterij Piniacenſis Ord. S. Auguſtini, ſalutem. Exhibita ſiquidem nobis pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Conuentus Monaſterij S. Petri de Almanarrâ, petitio continebat, quod Monaſterium prædictum quod dudum erat ſitum iuxta littus maris prope caſtrum Arearum &c. propter guerras quæ diutius in prouinciâ Prouinciæ proh dolor! viguerunt, deſtructum fuit penitus & B omnino; propter quod Abbatiſſa & Conuentus prædicti, cum bonis ſuis quæ potuerunt, ſe in dicto caſtro retraxerunt, & ibidem inceperunt conſtruere Eccleſiam cum dormitorio, opere multùm ſumptuoſo, ad cuius operis conſummationem redditus dicti Monaſterij qui adeo nunc tenues & exiles exiſtunt, quòd ex eis Abbatiſſa & Conuentus prædictæ commodè ſuſtentare non poſſunt, minimè ſufficere dignoſcuntur. Quare pro parte dictorum Abbatiſſæ & Conuentus nobis extitit humiliter ſupplicatum, vt ruralem Eccleſiam ſine curâ ſancti C Stephani de Ponte dictæ diœceſis, ſitam in territorio dicti caſtri, cuius fructus, redditus & prouentus, illam pro tempore obtinenti & in eâ reſidenti, vltra decem francos auri non valent annuatim. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ mandamus, quatenus de præmiſſis te informes, & ſi repereris vera, dictam Eccleſiam S. Stephani cum omnibus iuribus eidem Abbatiſſæ & Conuentui authoritate Apoſtolicâ in perpetuum incorpores, & annectas. Datum Saonæ 11. Kal. Martij, Pontif. xii.

Almeneſches. Almonachæ, Ordinis Benedi- D ctini fœminarum, diœceſis Sagienſis, vetuſtiſſimum monaſterium, cuius Abbatiſſa olim beata Oportuna, ſoror ſancti Godegrandi Martyris & Epiſcopi Sagienſis; præeſt autem cœnobio hâc ætate Ludouica Rouxel de Medauy, ſoror Iacobi Comitis de Grancé Equitum Franciæ Tribuni; quæ Coadjutricem ſibi allegit neptem cognominem.

Aulne. Alna diœceſis Leodienſis, ad Sabim fluuium, filia Claræuallis & regulæ Ciſtercienſis, fundatur non 1148. ab Henrico Leodienſi Epiſcopo, ſed verius à S. Landelino quondam famoſo prædone, iam à mille circiter annis. In eâ viguerunt primò fratres de communi vitâ, ſucceſſerunt Canonici regulares D. Auguſtini, qui S. Bernardo dum Leodij exiſteret, cum conſenſu & authoritate Epiſcopi ſe ſubmiſerunt inſtituto Ciſtercienſi; in hoc monaſterio requieſcit B. Simon conuerſus eiuſdem, qui ob eminentem vitæ ſanctimoniam multis miraculis claruit.

Alnetum Ordinis Ciſtercienſis, *Aulnay.* diœceſis Baiocenſis, filia Sauiniaci, fundatur ſub tutelâ B. Mariæ an. 1131. 1131. menſe Iulio, à Ioanne de Saie, & Richardo de Humeto genere eius, Conſtabulario Regis Angliæ; hic ſub finem vitæ relicto mundi ſchemate, in eodem monaſterio ſub habitu religionis diem clauſit extremum an. 1181. vt refert chronicon Sigeberti. Abbatum talis extat catalogus.

1. *Viuianus*, de quo fit mentio in bullâ Eugenij Papæ iii. quâ confirmat an. 1152. omnes donationes factas 1152. cœnobio Alnetenſi, quod in protectione Sedis Apoſtolicæ ſuſcepit; huius nomen inſcribitur donationi factæ Eccleſiæ S. Mariæ de Ceulleio.

2. *Chriſtianus* Abbatiam rexit anno 1170. 1170. & 1176.

3. *Ioannes* i. ſub cuius præfecturâ dedicatur Eccleſia an. 1190. vixit etiam 1190. an. 1200. & 1201.

4. *H.* an. 1209. & 1211. dedit Ca- 1209. pitulo Baiocenſi ius patronatus, decimas & terras ad ſuum monaſterium pertinentes in parrochiâ de Longuillers.

5. *Guilelmus* recenſetur in tabulis an. 1130. 1230. & 1238.

6. *Renaudus* 1261. ad quem extant quædam diplomata Pontificum: ſub eo vel deceſſore Gregorius x. ſuſce- 1261. pit Abbatiam in protectionem Sedis Apoſtolicæ.

7. *Nicolaus* i. præfuit an. 1286. & 1286. 1290.

8. *Ioannes* 2. an. 1308. & 1332. huius tempore Abbatia de Thotiniaco fun- 1308. data, & præpoſitus eſt Abbas primus Ioannes de Bolleia monachus Alneti. Impetrauit à Bonifacio 8. priuilegium exemptionis decimæ pro omni Ordine Ciſtercienſi.

9. *Thomas de Manerio*, ex domus

1343. procuratore 1343.& 1349. quo ædificari A
curauit quinque Capellas circa maius
altare.
1372. 10. *Ioannes* 3. 1354. & 1372r ex ta-
bulis Abbatiæ.
1394. 11. *Ioannes Gouze* 4. annis 1386. 1394.
& 1403.
12. *Nicolaus de Montibus,* aliàs *le Com-*
1404. *te* Doctor in Theologiâ 1404. hic mo-
naſterium de Alneto vniuerſitati Ca-
domenſi addixit, & interfuit ſolemni
1439. ſupplicationi factæ Cadomi 1439. in
gratiarum actionem fundatæ Vniuer-
ſitatis; moritur an. 1445.
13. *Gaufridus Dionis*, ex Procuratore
generali monaſterij regimen ſuſcipit B
tempore Eugenij IV. Papæ, ex demiſ-
1490. ſione ſuperioris; obiit 7. Iunij 1490.
14. *Bardinus Billes* defunctus 1499.
15. *Michael Queſnot* ex Cellerario
1515. an. 1500. & 1515.
16. *Ægidius Godin* iuris vtriúſq; Do-
1533. ctor 1523. fato exceſſit 1533. menſe Iu-
nio.
S. IVLIEN 17. *Oliuarius de Sancto Iuliano* pri-
mus Abbas Commendatarius, ſedit an-
1541. nis 1534. & 1541.
18. *Franciſcus de Sancto Iuliano* 1543.
1562. obdormiuit an. 1562. poſt eius mortem
vacauit Abbatia pluribus annis ſub C
œconomatu.
1594. 19. *Petrus le Preuoſt* annis 1569. &
1594.
BERTAVT. 20. *Ioannes Bertaut* Epiſcopus Sa-
gienſis, Reginæ Mariæ Mediceæ Elee-
moſynarius & Abbas 1594. eo fatis ce-
1611. dente 1611. adminiſtratur monaſterium
circiter annos tres ſub œconomatu.
BRETEL. 21. *Ludouicus Bretel* ſummus Roto-
magenſis Decanus, & Senator, poſtea
1614. Archiepiſcopus Aquenſis, Abbas au-
tem 1614.
CAMVS. 22. *Ioannes-Petrus Camus* Epiſcopus
& dominus Bellicenſis, & Abbas an.
1630. 1630. D

ALPES ſeu Beatæ Mariæ Alpenſis
in monte Iurâ ab Alpibus dependente
filia Claræuallis, diœceſis Geneuenſis,
prius Benedictinorum monachorum,
ſed Ciſtercienſibus conceſſa ab Hum-
berto Comite Sabaudiæ, ad lacum Le-
manum conditur anno 1136. Iunij 28.
de eâ loquitur auctor vitæ S. Bernar-
di lib. 1. cap. 13. & ipſe Bernardus epiſt.
28. 142. & 246. ibi fuit Abbas S. Gue-
rinus 1140. Epiſcopus Sedunenſis.

Haute-combe. ALTACOMBA celebre monaſte-
rium in Sabaudiâ, ſitum ad lacum
Burgeti, regulæ Ciſtercienſis, diœce-
ſis Geneuenſis ſub filiatione Claræual-
lis; fundaror cœnobij an. 1135. 18. Cal. 1135.
Februarij Humbertus Sabaudiæ Co-
mes; quod maiores de Caſtellione di-
cuntur etiam opulentiſſimis prouen-
tibus dotaſſe; baſilica mauſoleis Sa-
baudiæ Principum & Ducum nobili-
tata conſpicitur, vbi inter alios iacent
Humbertus 3. Comes Sabaudiæ &
Maurienæ, Guilelmus Epiſcopus Va-
lentinenſis, Aymo Maurianenſis, Bo-
nifacius Bellicenſis, Petrus, Philippus,
Amedeus, Thomas Pedemontij Re-
gulus, Ludouicus Baro de Vaux, Du-
ces Amedeus VII. Philippus, & alij
Principes. Meminit Altæcombæ S.
Bernardus epiſt. 28. extremâ; legen-
dúſq; Alfon. Delbene Albienſis Epiſ-
copus in tractatu de familiæ Ciſter-
cienſis origine.

Henricus an. 1161. teſtis cum Rodul-
fo Agauni Abbate in inſtrumento, quo
Abbates Abundantiæ & Sixti decla-
rantur ſubiecti Ardutio Gebennenſi
Epiſcopo.

Gaufridus, ſcriptor vitæ B. Petri Ta-
rantaſienſis Archiepiſcopi, claruit tem-
pore Frederici Ænobarbi.

Guido arbiter an. 1212. in compro-
miſſo Durandi Abbatis Caſſaniæ cum
Priore Porrarum.

Lambertus 1268. nominatur in tabu-
lis matrimonij Petri Burgundi, cum
Beatrice Sabaudâ.

Petrus de Bolomier an. 1444. itém-
que Epiſcopus Bellicenſis.

Perceuallus de la Baume, Epiſcopus
Bellicenſis, nominatus ſucceſſor Pe- 1444.
tri à Felice V. Antipapâ an. 1444. 8.
Idus Aprilis.

Claudius de Stauayé Epiſcopus Belli-
cenſis 1520. magnus Cancellarius Sa-
baudiæ.

Alfonſus d'Elbene Epiſcopus Albien- **ELBENE.**
ſis, permutauit cum ſequenti pro Ab-
batiâ Maceriarum in Burgundiâ.

Silueſter de Saluces ad Regem Gal-
liæ, Venetóſque à Sabaudiæ Ducibus **SALVCES.**
delegatus, obiit 1636. 29. Septemb. 1636.

Adrianus Salutius Fr. Renati Comi-
tis Mantæ, Gubernatoris Marchiæ
Salutiarum filius; ex reſignatione pa-
trui creatus Abbas, Decanus Lugdu-
nenſis interiit 1640. ſepultúſque in eâ 1640.
Metropoli.

Antonius de Sauoye, Abbas Genera- **SAVOYE.**
lis Congregationis S. Michaëlis de
Cluſâ in Pedemontio, filius naturalis
Caroli-Emanuelis huius nominis 1.

1654. Ducis Sabaudiæ, præeſt hoc anno
1654.

Haute-creſte. Altachriſta Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Lauſanenſis, filia Claræuallis in Ducatu Sabaudiæ, condita an. 1142. 14. Martij.

Haulte-riue. Altarifa Ord. Ciſtercienſis,
diœceſis Lauſanenſis, filia Cariloci,
fundatur 5. Calend. Martij 1137. à
1137. Guillelmo Comite Glannæ prope
Friburgum, Gerardo primo Abbate inſtituto, apud Guillimannum l. 1. Heluetiæ c. 14.

Haulte-fontaine. Altvsfons, diœceſis Cathalaunenſis, Ordinis Ciſtercienſis, filia
B Triumfontium, ædificatur in colle
quem alluit Matrona; hanc appellationem tulit à fonte, qui ex ſupremo
vertice profluit; porrò condita fuit
1136. viuente S. Bernardo 1136. 8. Idus Iulij, præcipuum fundatorem agnoſcens Iſambardum de Vitriaco; cuius dotationem probat Comes Theobaudus Bleſenſis apud Guiſiam an. 1141. eò deducta eſt à præfato Bernardo colonia religioſorum monaſterij Triumfontium; ſeries Abbatum ignota eſt, tamen ei præfuêre Claudius Royer, & Claudius d'Alichamp vltimus regularis, qui monaſterium ab exercitu Caroli v. Imp. combuſtum, dum S. Deſiderij fanum obſideretur, reſtaurauit: poſt cuius tranſitum Abbas Commendatarius nominatur Ioannes Monlucius Epiſcopus Valentinenſis.

Haumôt. Altvsmons, Ord. Benedictini in Hannoniâ, diœceſis Cameracenſis S. Petro ſacrum ad Sabim nunc Sambram fluuium, haud procul à Melbodio, de quo Baldericus lib. 2. chron. Cameracenſis cap. 35. à S. Vincentio Comite qui & Sonegienſe monaſterium condidit, fundata. Huic verò cœnobio præfuerunt Abbates quorum notitia habetur in Annalibus prouinciæ Hannoniæ.

1. *S. Vincentius*, mortuus IV. Aprilis, iacet apud Sonegium.

2. *S. Landericus.*

3. *Halidulfus* 675. excipit S. Anſbertum Rotomagenſem Archiepiſcopum cuius corpus detulit Fontanel-
700. lam, idémque obiit circa an. 700. poſt quem nonnulli Abbates deſunt ob crebras barbarorum excurſiones.

4. *Ratherus* an. 955.

1016. 5. *Richardus* 1016. ſub eo reſtituitur ordo monaſticus opitulante Godofredo domino de Florinis, Gerardi Epiſ-
A copi Cameracenſis fratre.

6. *Fulcuinus* 1026. defunctus eſt in 1026.
Lotharingiâ an. ſal. 1047.

7. *Poppo.*

8. *Euerhelmus* 1048. poſtea Blandi- 1048.
nenſis Abbas.

9. *Vrſio* 1054.

10. *Vuedricus* 1079. 1079.

11. *Valbertus* 1120.

12. *Maynardus* 1140. 1140.

13. *Clarembaudus* 1185.

14. *Robertus* 1186. 1186.

15. *Radulfus* 1202.

16. *Matheus* 1212. 1212.

17. *Gualbertus* 1226.

18. *Goſuinus* 1240. 1240.

19. *Valterius* 1245.

20. *Henricus* 1258. 1258.

21. *Guido* 1284.

22. *Petrus* 1291. 1291.

23. *Hugo de Maurains* 1298.

24. *Stephanus* 1305. 1305.

25. *Valterius* 2. an. 1316.

26. *Hugo de Vuamiel* 1320. 1320.

27. *Iacobus de Beugnies*, aliàs de *Vergnies* 1337.

28. *Nicolaus de Muſie* 1357. 1357.

29. *Balduinus de Mande* 1381.

30. *Nicolaus de Vaſme* 1394. 1394.

C 31. *Ægidius de Montignies* 1423.

32. *Theodericus du Chaſteau* 1447. 1447.

33. *Hugo* 1458.

34. *Enguerrauus Signart* 1466. 1466.

35. *Guilelmus Bouillet* 1476.

36. *Ioannes Briſelot* 1506. Montibus 1506.
Hannoniæ natus, ac religionem Carmelitarum profeſſus in cœnobio Valencianenſi, Doctor in almâ Facultate renuntiatur, tum deſignatur Archiepiſcopus Calaris, Suffraganeus Cameracenſis, & Imp. Caroli v. à confeſſionibus ſacris, vir eruditione inſignis
fato conceſſit 1520. humatus apud Al- 1520.
tummontem.

37. *Guilelmus de Croy* Archiepiſco-
D pus Toletanus 1521.

38. *Nicolaus le Clerq* 1530. 1530.

39. *Leodegarius Pronier* 1542.

40. *Nicolaus Fournier* 1565. 1565.

41. *Gaſparus Hanot* 1588.

42. *Petrus le Ieune* 1625. 1625.

Hauuil-lers. Altvmvillare, diœceſis Remenſis Ord. Benedictini, conditur à S. Niuardo Archiepiſcopo Remenſi,
qui obiit an. 662. quemadmodum ap- 662.
paret ex fragmento tabulæ fundationis, cuius in chartophilacio Altiuillarenſi exordium eſt tale: « In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, Amen. « Ego

Ego Niuo, ſiue Niuardus etiamſi peccator Epiſcopus, dum omnes Epiſcopi fratres mei etiam & de viris Chriſtianis, & de bonis hominibus, monaſteria ſecundùm regulam ſanctorum Patrum ædificare non ceſſarent, petiit nos Bercarius Abbas cum fratribus ſuis, vt vbi talem locellum eis perquirere deberemus in noſtrâ proprietate, vbi ipſi ſecundùm regulam patrum S. Benedicti & S. Columbani viuere deberent, & pro nobis die noctúque miſericordiam Domini debeant deprecari, vt in futurum veniam de peccatis mereat obtinere: ſed cum minimè hic talem locellum in noſtrâ B proprietate inueniremus, qui ipſis monachis ad monaſterium faciendum placuiſſet, repertus eſt nobis vnà cum ipſis locellus qui dicitur ALTIVILLARIS in fine Remenſi, ſuper fluuium Materne propè villam Diſiacum, quem à Bauone & Theodetamo de villis Eccleſiæ noſtræ comcambiuimus, vnde & ipſa inſtrumenta ex hoc in archiuis Eccleſiæ retinentur; villam quoque Diſiacum cum Eccleſiâ & altari B. Thimotæi Martyris, in cuius parochiâ ſitus eſt Altiuillaris locus, eidem monaſterio legaliter confirma- C uimus. Sed ſic penſitauit ipſe Betcharius vnà cum fratribus ſuis pro nouiſſimis temporibus, vt dum aduiuimus, ipſum monaſterium quod dicitur Altiuillare, quod ego pro æternâ beatitudine, vel pro remedio animæ noſtræ ad ſanctam regulam conſeruandam ædificaui, in honore Sanctorum Petri & Pauli, ſeu etiam S. Ioannis, & cæterorum Martyrum & Confeſſorum, quorum pignora ibidem venerari noſcuntur, in noſtrâ poteſtate debeat eſſe, vt ipſos monachos melius delectet ſecundùm diſciplinæ ordinem, & regu- D læ viuere, vel quietò reſidere: & taliter nobis conſenſerunt de fratribus meis Coëpiſcopis etiam, & de comitibus noſtris, Archidiaconis, ſeu & Abbates, vel etiam Clerus noſter Remenſis, etiam & de viris illuſtribus, quorum manibus ſubſcriptiones, vel ſignacula ſubter tenentur inſerta: hæc recitat Almannus monachus eiuſdem cœnobij Altiuillarenſis, qui hiſtoriam B. Niuardi contexuit, ducentis annis ab eius obitu. Porrò Abbatum catalogus ſequens eſt accuratè ex archiuis monaſterij deſumptus.

1. *S. Bercarius* primus Abbas conſtitutus à B. Niuardo, antea religioſus Luxouienſis, cuius meminit Flodoardus hiſt. Eccl. Remenſis lib. 2. cap. 7. de Niuardo loquens: Commutauit à Bauone & Theodetamno fratribus, locum quendam ſuper fluuium Maternam de rebus Remenſis Eccleſiæ, vbi conſtruxit monaſterium quod dicitur ALTVMVILLARE petente Berecario Abbate, qui ab eo petierat locum ſibi dari, vbi cum fratribus ſuis monachis, ſub regulâ patrum S. Benedicti & S. Columbani viuere poſſet, quod & idem Præſul facere ſtuduit: infra autem ſubiungit: Hic B. Niuardus dum ex communi conſenſu Concilij Præſulum Galliæ Namnetis, Rege fauente reſtruxiſſet Eccleſiam monaſterij ſuper ripam Maternæ fluminis, in loco nuncupato Villari dudum ſiti, ſed à barbaris diruti, & ab eo conſtructa hæc funditus cecidiſſet Eccleſia, in alio loco rurſus ab ipſo reſtructa: denique ſub finem ait: Conſtituto monaſterio, quidquid poſſeſſionum ante Epiſcoparum viſus erat habere, ad ipſum locum tradidit, & exhortatus beatum Reolum, religionis ei ſuaſit aſſumere habitum. Priuilegium quoque poſcente præfato Abbate Berecario eidem contulit monaſterio, vt ſcilicet ipſe Præſul idem monaſterium in ſui iuris dominatione dum aduiueret, conſeruaret, & vt poſt ſuum deceſſum Remenſis Epiſcopus ipſum cœnobium gubernet, & eoſdem monachos contra omnes aduerſantes deffendat; ipſi verò monachi poteſtatem habeant Prælatum ſibi regulariter eligendi, prout in deſcriptione priuilegij continetur; huc vſque Flodoardus. Poſtquam laudabiliter monaſterium gubernaſſet, ad fundationem Abbatiæ Deruenſis prope S. Deſiderium, & alterius monialiũ in ſaltu Deruenſi perrexit, vbi martyrij palmã conſequutus. Eius vita & paſſio ab Aſſone Deruenſi Abbate conſcripta legitur in Promptuario Antiquitatum Tricaſſinarum, & apud Surium tomo 5. vbi breuiarium eiuſdem vitæ adnotauit ex Vincentij ſpeculo hiſtoriali lib. 24. die 16. Octob. Sigebertus item in chronico eius meminit, ac vitam elucubrauit Almannus monachus in membranis Abbatiæ repertam. migrauit ad Dominum an. 685. poſt ip- 685.
ſum autem aliqui deſiderantur Abbates vſque ad an. circiter 840.

2. *Harduinus*, ſiue *Halduinus*, quem

Archiepiſcopus Ebo Diaconum fecit,
conſecratur Abbas per Lupum Epiſ-
copum Catalaunenſem iuſſu Caroli
840. Calui, miſſus in poſſeſſionem an. 840.
de quo Flodoardus lib. 3. cap. 11. præ-
ſens Concilio Cariſiacenſi an. 848. ſub
eius regimine Almannus monachus
claruit, cuius mentio apud Trithe-
mium lib. 2. de viris illuſtribus Ordi-
nis S. Benedicti cap. 50. vbi, inquit:
» quod quia ſuo tempore Francia vaſta-
» batur à Normannis, deſolationem
» Franciæ & ſui monaſterij quadruplici
» deplorauit alphabeto: vitam S. Hele-
næ Imperatricis literis exarauit, nec-
non hiſtoriam tranſlationis ad ſuum
monaſterium iubente Hincmaro Re-
menſi, vt ipſe affirmat & exhortatione
monachorum ſuorum. Hæc autem ab
vrbe Româ in Gallias 18. Auguſti, mi-
niſterio Teutgiſi Remenſis parochiæ
ſacerdotis, & religioſi Altiuillarenſis
celebrata eſt, teſte Sigeberto in chro-
849. nico, & eodem auctore anno 849. vt
fuſius apud Flodoardum lib. 2. cap. 8.
refertur, quam recenſet quoque Baro-
nius tomo x. ſub finem eiuſdem anni,
quo loco addit, de corpore eius inter
Latinos & Græcos antiquam eſſe con-
trouerſiam vbi ſepultum fuerit, Veneti
inſuper illud ab Oriente delatum poſ-
ſidere ſe gloriantur, quod & digno
cultu proſequuntur: moritur Hardui-
880. nus an. 880. poſt eum deſunt Abba-
tum quædam nomina.
1048. *Norioldus* an. 1048. Concilio Re-
menſi in baſilicâ S. Remigij interfuit
1049.
Varinus, ſeu *Guerinus*, præſens con-
1059. ſecrationi Philippi I. Regis 1059. in
Eccleſiâ S. Mariæ.
1076. *Gocelinus* memoratur 1076. in cartis
cœnobij, vbi dicitur ordinaſſe cœnam
Conuentus.
1090. *Nocherus*, an. 1090. auctor fuit tranſ-
lationis corporis S. Helenæ ſub Ar-
chiepiſcopo Rainaldo vt ipſe deſcri-
bit in manuſcripto codice; cuius ex-
cerptum non abſre fuerit hîc appone-
1095. re: Anno verbi MXCV. ind. 4. an-
„ no XXXV. Regis Francorum Philip-
„ pi filij Henrici Regis, XII. an. Regi-
„ noldi Remenſis Archiepiſcopi, acta
„ eſt Remis conſecratio ſolemnis Phi-
„ lippi Epiſcopi in Catalaunenſi Sede
„ fratris Stephani Comitis Palatini, ad
„ quam canonicè adminiſtrandam ad-
„ fuerunt Remenſis diœceſeos Suffra-
„ ganei, ſcilicet Hugo Sueſſionenſis, Gi-

A rardus Morinorum & Geruinus Am- «
bianenſis Epiſcopus. Inter quos cum «
in præſentiâ Archiep. Reginoldi mul- «
ta laude digna, Eccleſiaſticâ ſanctio- «
ne auctoriſarentur, ego Nocherus «
humilis Altiuillarenſium Abbas rela- «
tionem feci, vt reuelatio corporis S. «
Helenæ dignâ tranſlatione fieret, & «
dubitantibus Franeigenis certæ fidei «
teſtimonium appareret. Diu itaque vt «
in tali negotio ſolet ſacerdotali reue- «
rentiâ conſultum eſt, & decretum «
Apoſtolicâ auctoritate, vt in ſuper- «
uenturo feſto Apoſtolorum Simonis «
& Iudæ omnimodis transferretur. Ve- «
B rùm quoniam pro negotiis regni ſta- «
tuendis òctauo die occurſuri erant glo- «
rioſo Regi Philippo cum aliis Gallia- «
rum Coëpiſcopis, in vico Sueſſionicæ «
Sedi ſubiecto qui vocatur Mons San- «
ctæ Mariæ, placuit vt tantæ rei con- «
ſenſus in conſpectu Regis & proce- «
rum eius referretur, & edicto ipſius, «
ſiue omnium aulicorum & Epiſcopo- «
rum qui venturi ibi erant, authenticâ «
confirmatione corroboraretur. Quod «
ita & factum eſt. Diuinâ enim diſpo- «
ſitione credimus contigiſſe, quòd ibi «
totius Galliæ maiores Metropolitæ «
affuerunt, dominus noſter Reginol- «
C dus Remenſis, Rodulphus Turonen- «
ſis, & Richarius Senonenſis Archie- «
piſcopus, ſinguli cum aliquantis ſuæ «
diœceſeos Suffraganeis & Abbatibus: «
Itaque auctorati edicto diuulgaue- «
runt, vt abſque intermiſſionis excuſa- «
tione, illud corpus ſanctiſſimum glo- «
rioſæ Helenæ Reginæ in ſupradicto «
feſto Apoſtolorum Simonis & Iudæ «
deberet transferri. Interea pro ſtatu «
Eccleſiarum Galliæ reformando, Do- «
minus Apoſtolicus vrbe Româ adue- «
nerat: inter eundem autem aliquan- «
diu commoratus, vt Eccleſiaſticam «
dignitatem, quæ eâ tempeſtate ſatis «
D miſerabilis erat, recuperaret, Legatio- «
nem Apoſtolicam per omnes Galliæ «
prouincias direxit, vt omnes Metro- «
politæ cum Suffraganeis, ſinguli cum «
Abbatibus & cæteris Eccleſiæ ordini- «
bus, Rex cum totius regni viribus con- «
uenirent ad decretalem Synodum in «
vrbe quæ dicitur Claruſmons ſitâ in «
pago Aruernenſi. Huic tantæ aucto- «
ritatis edicto obſtrictus Reginoldus «
Archiep. iterum alio vrgetur negotio, «
ſcilicet vt Regi Philippo occurrat Ca- «
bilonis in ſupradicto feſto Apoſtolo- «
rum; itaque vices ſuas delegat ma- «

» gni teſtimonij viro Hugoni Sueſſio- A
» nenſi Epiſcopo & Philippo Catalau-
» nenſi Epiſcopo, vt ipſi fungerentur of-
» ficio ſuæ auctoritatis in hoc pio opere
» tranſlationis. Igitur diu deſiderata ce-
» lebritas Apoſtolorũ illuxit in die Do-
» minicâ &c. Conuenerant Archiepiſ-
» copi & Philippus Catalaunenſis Epiſ-
» copus, inter hos etiam affuerunt ma-
» gna normæ monachalis luminaria Bur-
» chardus Abbas S. Baſoli, Petrus Ab-
» bas Orbacenſis, Rodulphus Abbas S.
» Theodorici, Lambertus Abbas S. Pe-
» tri de Monte Catalaunenſis, Philippus
» Abbas Reſbacenſis. Sæcularis verò
» potentiæ affuit Stephanus Comes Pa- B
» latinus & vxor eius Adelais filia Gui-
» lelmi Regis Anglorum, & filia Phi-
» lippi Regis Francorum Conſtantia,
» vxor Comitis Trecaſſinenſis Hugonis
» fratris eiuſdem Stephani, & Dudo Vi-
» cecomes Marogienſis, & aliæ innu-
» merabiles perſonæ ſatis ſpectabiles,
» &c. Conſulentes quâ horâ ſanctiſſi-
» mam glebam oporteret transferri, in-
» ſpiratione Dei omnipotentis omnes
» vnanimi conſenſu aſpirant, vt prius ab
» Hugone Epiſcopo Dominicæ Reſur-
» rectionis myſterium celebraretur; &
» ſic initiatis abſolutâ expletione diuini C
» officij digniore deuotione meritum
» adcreſceret, ad tam pium opus dignè
» exequendum. Quod vt factum eſt piæ
» grauitatis fratres electi ſunt, qui lip-
» ſanum tam glorioſæ glebæ ad locum
» vſque tranſlationis qui Montiſcola di-
» citur, euexerunt &c. Poſt hæc verò
Comes Stephanus Altiuillarenſi cœ-
nobio libertatem mercati publici con-
ceſſit, ac teſte eodem auctore, corpus
S. Policarpi populo cum magnâ cele-
britate oſtentatur, quæ plurimis mi-
raculis conſignata eſt.

6. *Hugo* obtinuit à Pontifice Paſ-
chali litteras protectionis pro Abba-
1102. tiâ an. 1102. capſam quoque D. He-
lenæ ornamentis decoratam aperuit, D
& ad rei memoriam pergameno in-
ſcribi voluit adſtantium nomina, vi-
delicet Hugonis Abbatis, Valterij
Prioris, Limari, Rofridi, Richardi,
1120. Heriberti, & Euerardi, an. 1120. re-
gnante Ludouico filio Philippi.

7. *Ingelrannus* an. 1126. impetrat à
1126. Theobaldo Comite Palatino Campa-
niæ immunitatem omnis thelonei, &
ſubſidij pro Altouillari. Societatem
1137. quoque iniit 1137. cum Odone Ab-
bate & religioſis S. Remigij, quâ

ſtatutum, vt fratres cum fratribus in
templo, capitulo, refectorio ordines
ſuos ſeruent, & pro defuncto fratre,
& ab vno quoque ſacerdote tres miſ-
ſæ cum trecenario dicerentur.

8. *Hildebrannus*, de quo membrana 1143.
S. Nicaſij an. 1143.

9. *Nicolaus* 1144. & 1153. in cartu- 1153.
lario S. Remigij, & in Altiuillarenſi
obiiſſe notatur 16. Cal. Iunij.

10. *Guilelmus* vixit an. 1180. 1180.

11. *Odo* cuius notitia colligitur ex
ſchedâ an. 1192. 1192.

12. *Galterus*, patrimonij temporalis
Abbatiæ inſtaurator; quo ſedente
1199. Rotrodus Catalaunenſium Epiſ- 1199.
copus, tranſtulit oſſa S. Niuardi è ve-
teri capſâ ligneâ in nouam argenteam,
quam idem Abbas fieri ordinauerat:
cuius mentio adhuc extat an. 1203.

13. *Petrus Arcadius* 1. 1213. deſcribi 1213.
mandauit quatuor Euangeliſtarum vo-
lumina literis aureis, qui liber inter
manuſcripta cœnobij aſſeruatur. Super
quadam controuerſiâ, orta inter Re-
migianos & Bucilienſes monachos ar-
biter fuit, eiúſque tempore reſtituta
ſunt bona Abbatiæ in multis: fato ex-
cipitur 7. Cal. Aug. 1214.

14. *Rodefridus* 1235. temporale do- 1235.
minium Abbatiæ auxit; cooperculum
capſæ Helenæ fabricandum curauit
in quod iniectus eſt breuis indicu-
lus: Ego peccator Rodefridus cle- »
mentiam tuam deprecor ô glorioſa Im- »
peratrix Helena, vt in die magni iu- »
dicij mihi miſero ſubuenias. »

15. *Fredericus* Abbas fuit ex cartis S.
Baſoli.

16. *Guido* memoratur 1255. in ſchedâ 1255.
theſauri regij de procuratione hoſpitij
quod Abbatia Altiuillaris debebat
Regi, apud Remos commoranti.

17. *Vuilelmus le Terrier* ex monacho LE TER-
Nicaſiano Abbas factus viuebat 1263. RIER.
auxit plurimùm bona monaſterij, &
obiit pridie Cal. Aprilis.

18. *Thomas de Morcmont*, 1282. tranſ- MORE-
ſcribi iuſſit legendam ſanctorum ab MONT.
Almanno elucubratam; fatóque fun-
ctus 5. Non. Martij 1284.

19. *Henricus de Marcimport* deceſſit MARCIM-
1302. 16. Cal. Iunij ex vetuſto necro- PORT.
logio.

20. *Gerardus de Marigny*, 1308. & MARIGNY.
1310. naturæ debitum ſoluit 6. Cal.
Iunij 1317.

21. *Radulphus* enuntiatur in veteribus 1325.
tabulis an. 1325.

1337. 22. *Balduinus* 1337. exceſſit è viuis 6. Id. Ianuarij.

1342. 23. *Guido* II. 1342. cuius tempore die feſtiuitatis Altiuillarenſis cœnobij, magnus exoritur tumultus, prò ſaltationibus, qui cum ad necem etiam proſiliiſſet, ſupplex ad Regem acceſſit, vt eius patrocinio apud Bailliuum Viromanduenſem Abbas in antiquis priuilegiis & iuribus dominij confirmaretur.

1358. 24. *Henricus* II. anno 1358.

25. *Odo* II. 1373. conſtituit quoſdam
1373. nobiles procuratores ſuos generales, ex quibus aliquos vocat commonachos ſuos, ad ſuccurrendum, vt obſeruant antiquæ tabulæ. migrauit 7. Idus Martij 1377.

1377. 26. *Garnerus* 1377. ſub cuius præfecturâ confraternitas extitit inter monachos Altiuillarenſes & S. Petri de Montibus Catalaunenſis, ex quadam ſchedâ an. 1380.

1391. 27. *Lambertus* fato conceſſit 1391. 7. Cal. Decemb.

28. *Ioannes* I. nominatur in actis tranſlationis S. Helenæ, ex veteri capſâ in nouam argenteam, ab Archiepiſcopo Remenſi Simone de Cramaudo, dudum Patriarchâ Alexandrino, C
1410. præſente Vilelmo Filiaſtri Decano 7. Maij 1410.

S. Marc. 29. *Guillelmus de S. Marc* regularia ædificia teſtituit, mortuúſque eſt 12. Cal. Octob. 1429.

Iosselin. 30. *Nicolaus Ioſſelin* 1446. cum eſſet longæuæ ætatis Abbatiæ regimine
1446. ſe abdicauit in manibus Remenſis Archiepiſcopi, ac primus cum religioſis ſuffragia vocum contulit ſequenti.

le Piat. 31. *Ioannes le Piat* 2. renuntiatur Abbas 1446. monaſterium cum baſilicâ bellorum iniuriâ flammis abſumitur, quapropter à Pontifice Nicolao V. bullam indulgentiæ impetrauit datam Romæ apud S. Petrum Cal. Aprilis D
1451. 1451. Viuere deſiit an. 1474. XIV. Februarij.

Anglvre. 32. *Ogerius d'Anglure* Epiſcopus Maſſilienſis, Abbas an. 1500. Primus inter
1500. ſæculares monaſterium commendæ nomine obtinuit.

Roger. 33. *Thomas Roger* eligitur 1506. benedictúſque eſt vigiliâ Pentecoſtes ab
1506. Archiepiſcopo Remenſi: diem extremum obiit 1507. 8. Octobr.

34. *Ioannes Roger* 3. ortus ex loco d'Aigun ſuper Matronam, ex Priore & Theſaurario 1507. laudabiliter præfuit A annis 20. regulari diſciplinâ & temporalis rectâ adminiſtratione commendabilis; reparauit enim de nouo baſilicam, clauſtrum, abbatialem domum cum vicinâ capellâ, & ſacrarium ornamentis pretioſiſſimis locupletauit: inſuper conſecrandam Eccleſiam curauit à Petro Epiſcopo Calcedonenſi, Roberti Archiepiſcopi & Ducis Remenſis Suffraganeo, vt conſtat ex inſtrumento an. 1518. penultimâ Februarij 1518.
ij; is die ſequenti eiuſdem anni capſam ligneam vetuſtate collapſam, quæ continebat oſſa Beati Syndulphi B Confeſſoris, in aliam nouam auro & argento mirificè fabricatam adornauit, in quâ eiuſdem ſancti reliquiæ, à memorato Antiſtite, huius peritione reconduntur; ampliauit quoque plurimùm redditus monaſterij, & menſam conuentualem: demum vltimus Abbas regularis vitam cum morte commutauit 1527. VII. Maij, tumulatus ad 1527.
pedem ſummi altaris, vbi viſitur cœnotaphium.

Sangvin. 35. *Antonius Sanguin*, Cardinalis Meudonius, Epiſcopus Aurelianenſis huius cœnobij commendam obtinuit à Rege Franciſco I. an. 1527. emit cen- 1527.
ſum de Courmoyeux an. 1528. pro alimentis Abbatiæ.

Favcon. 36. *Franciſcus de Faucon*, Pronotarius Apoſtolicus adminiſtrabat 1542. Ianuarij 6. vt patet ex variis locatio- 1542.
nibus terrarum.

Chastel. 37. *Petrus du Chaſtel* 2. Epiſcopus Matiſconenſis nominatur Abbas 1543. poſſeſſionem cœpit 15. Febr. 1544. repertorium chartarum & patrimoniorum monaſterii confectum eſt an. 1548. 1548.
ordinatione Viromanduenſis Bailliui.

38. *Ioannes de Caranac* 4. dictus *de* 1554.
la Vigne an. 1554.

Strozzi. 39. *Laurentius* Cardinalis *Strozzius* an. 1564. difficillimis temporibus præfuit, Eccleſia enim cum aliis ædificiis 1564.
cremarur ab hæreticis; ſub cuius regimine multa prædia venditione diſtrahuntur, pro ſumptibus penſitandis, quibus Abbatia multata fuerat ad impenſas contra bellum Nouatorum.

Elbene. 40. *Alfonſus d'Elbene* nominatur an. 1595. poſtea Epiſcopus Albienſis, iuſſu Archiepiſcopi Remenſis & Henrici 1595.
IV. aperitur an. 1602. capſa B. Helenæ, quæ ab an. 1619. ad 1635. concurſu po- 1619.
puli & miraculorum gloriâ clatuit; mortuus eſt Alfonſus an. 1651.

41. *Bartholomæus d'Elbene* Epiſco-

pus & Comes Agennenſis, creatur
1634. Abbas à Lud. XIII. an. 1634. in locum patrui; prouiſus bullis Vrbani 8. Papæ datis Romæ 1637. pridie Cal. Sept. & poſſeſſionem adeptus 1638. aſſenſum dedit vt regularis diſciplina patrum Benedictinorum Congregationis ſancti Vitoni Virdunenſis in ſuum monaſteriũ introduceretur 1635. Maii 26. ſub quibus ordo monaſticus refloreſcit.

S. Amand de Rouen. S. AMANDI Rotomagenſis fœminarum Ordinis S. Benedicti fundatur à Goſcelino Vicecomite, & Amelinâ coniugibus, in honorem Beatæ Mariæ Virginis, & S. Amandi Traiectenſis Epiſcopi, tempore Roberti Magnifici Normanniæ Ducis circa an.
1030. 1030. qui Goſcelinus non ibi, vt perperam legebatur, ſed in cœnobio ſanctæ Catharinæ prope Rotomagum, aliâs S. Trinitatis ſepultus eſt. Robertus autem locum conceſſit, & immunem iuris ſui iudiciariâ exactione reddidit, vt verba cartæ obſeruant; eius cœnobii Eccleſiam dedicauit Ioannes Archiepiſcopus, Maurilii ſucceſſor.

Emmenia prima occurrit in ordine Abbatiſſarum, Hugonis Epiſcopi Baiocenſis, proinde Ioannis, ſpiritu & carne ſoror, ſub Malgerio Archiepiſcopo; poſt eam longo ordine ſucceſſerunt.

Mathildis de Rouuille Petri domini de Rouuille filia 1424.

* *Iſabellis Daniel* an. 1491.

Maria d'Annebaud ex gente Claudii Franciæ Thalaſſiarchæ.

Guillemeta de S. Germain 1545.

Anna d'Arcona obiit 1630. iacet in æde de Cluny.

SOVVRE'. *Anna de Souuré*, reformatum eſt cœnobium nec parùm ornatum eius curâ.

N .... de Souuré Coadiutrix & neptis, an. 1654.

Saint Amand. S. AMANDI Elnonenſis, Ord. S. Benedicti, diœceſis Tornacenſis ad fluuium Elnonem, vnde Elnonenſe monaſterium dicitur apud Molanum & Vionem 8. Idus Februarij & Pabulanum, apud Miræum Origin. Benedict. cap. 20. Dotatur à Dagoberto Francorum Rege in fundo inter Scarpum & Elnonem, vt docet chartâ quæ refertur capite 4. Notitiæ Eccleſiarum Belgij, iis verbis: Dagobertus diuinâ ordinante clementiâ Rex tam præſentium quàm futurorum ſolertiam ſcire volumus, quòd venerabilis vir A-mandus Epiſcopus, qui per gratiam Dei filium noſtrum Sigebertum baptiſauit, iam quibuſdam Eccleſiis ſeu monaſteriis ad augmentum diuini cultus conſtructis, ac benè diſpoſitis, excellentiam noſtram adietit, & vt non deficiens Dominicæ vineæ cultor, confidens autem de noſtræ largitatis beneficio, locum ſitum inter duos fluuios Scarp & Elnonem, à noſtrâ liberalitate ſibi concedi humiliter petierit. Nos igitur locum, quem petierat, cum vtrâque aquâ, & ſiluâ circumquáque ſuccreſcente, pronâ animi deuotione conceſſimus, & conceſſionem noſtram ratâ legum ſanctione ſtabiliuimus. Datum Kalendis Maij, indict. 11. anno XI. regni Dagoberti. Actum Pariſius ciuitate feliciter amen. Gerardus Notarius ad vicem Dadonis Cancellarij, recognouit.

Malboldus, Abbas S. Amandi ſubſcripſit diplomati pro Aduocatiâ monaſterij Marcianenſis 1038. memoratúrque 1039. in codice Donationum piarum Auberti Miræi.

Nicolaus de Marolis 1397.

Petrus Quicque Abbas, & Epiſcopus Tornacenſis.

Carolus de Hautbois Epiſcopus item Tornacenſis 1507.

Ioannes Blochus.

Oliuerius Clabaut cum titulo Præpoſiti Abbatiam adminiſtrauit vſque ad tumultus Belgicos.

Antonius Perrenot Cardinalis Granuellanus.

Ioannes Cartonius ex clauſtrali Priore Abbas nominatus à Rege Hiſpaniæ Philippo 2.

Carolus Fontanus.

Laurentius Dorperius Tiletanus, obiit 1621.

Nicolaus du Bois Abbas Commendatarius an. 1641.

S. AMANDI Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Sarlatenſis. Saint Amand.

S. AMANTII, quod vulgò BVXIENSE Monaſterium nuncupatur, exordium habuit à Comitibus Engoliſmenſibus, præſertim ab Arnaldo Comite, qui voto facto fundamenta iecit: cúmque illud ad faſtigium morte præocupatus perducere non potuiſſet, perfecit Guillelmus Engoliſmenſis Comes filius eius 988. fuit autem 988. Sanctus Amantius Burdigalenſis homo, qui in Engoliſmenſem tractum profectus, in Beatum Eparchium Ab- Saint Amand de Boiſſe.

batem incidit, eóque auctore eremum A Buxiam petiit, vitam ſolitariam acturus, vbi diem clauſit extremum anno circiter 600. cum è viuis abiiſſet Eparchius an. 585. Cal. Iulij. Eſt autem hoc Monaſterium Benedictinæ familiæ, in diœceſi Engoliſmenſi. Sequentium Abbatum ſeries à primâ fundatione ad hæc vſque tempora, talis ſubnotatur ex tabulis Buxienſibus.

1. *Franco* primus Abbas S. Aman-
988. tij, è monacho S. Eparchij 988. de quo Ademarus Cabanenſis in chron.

2. *Algerus* ſiue *Adalgerius* ab an. 1018.
1018. ad an. 1040. gubernacula tractauit; ac dedicationi Abbatiæ ſanctiſſimæ B Trinitatis eodem anno 1040. die 31. Maij Vindocini interfuit.

3. *Gaufredus* illo modernante, Engoliſmenſis Comes dono dedit monaſterio vicum cui nomen eſt Villoignon, qui vocatur aliàs Villaaquoſa, vbi Gaufredus Abbas templum D. Nicolao excitauit.

1066. 4 *Frotmundus* 1066. huic Boſo Xantonenſis Epiſcopus contulit Eccleſias Sonneuillæ & Barbiſiaci.

1074. 5. *Ramnulfus* Abbatem agebat 1074. ipſo rogante Adhemarus Engoliſmenſis Antiſtes ædiculam B. Virgini Mariæ, S. Saturnino, ac S. Amantio ſa- C cram in Buxienſi ſyluâ conſecrauit. Petrus Pictauorum Epiſcopus conſilio Canonicorum Eccleſiæ donauit eidem Ramnulfo baſilicam S. Clementis ſitam ſuper ripam fluuij Clenni in villâ Caſſenolij, ſub eâ pactione, vt duodecim denarij Pictauienſis monetæ annuatim ad Pentecoſtem reddan-
1098. tur; carta ſcripta 2. Calendas April. an. 1098.

1117. 6. *Guillelmus* erat in viuis an. 1117. accepitque à Gerardo Engoliſmenſi Amberacenſe templum. Eo anno S. Amantij corpus à veteri templo ad nouum tranſlatum eſt. D

7. *Petrus* 1. tempore Lamberti Epiſ-
1136. copi Engoliſmenſis an. 1136.

8. *Grimoaldus* varia dona accepit in
1140. gratiam S. Amantii impertita circa an. 1140.

Litimvndi. 9. *Petrus* 2. *Litimundi*, ſiue de *Sonnauillâ*, eius tempore cum Claræuallenſes in villâ Buxiâ latifundio donati fuiſſent à Comite Engoliſmenſi, nec id placeret monachis S. Amantij, ſponte Diuus Bernardus Claræuallenſis Abbas pacis ſtudio omnia illis permiſit. Hic obedientiam Caſſanolij ad ius B. Amantij pertinentem contulit Petro Blanchardi Pictauienſis Eccleſiæ Succentori.

10. *Goſſelinus* ſiue *Ioſſelinus*, Petri frater, ipſi ſucceſſit an. 1162. cum ad En- 1162.
goliſmenſem Epiſcopatum Petrus aſſumptus fuiſſet; dedicatur Eccleſia Buxienſis 1177. ex chronico Engoliſmenſi Corlæi.

11. *Petrus* 3. an. 1197. Goſſelini ne- 1197.
pos, ex Cellerario monaſterij Amantiani renunciatur Abbas.

12. *Arnaldus* præeſt an. 1215. homo 1215.
tranquillitatis amans, lites cum variis compoſuit. Reperitur vetus exemplar commutationis factæ cum Epiſcopo Pictauienſi Philippo & eodem Arnaldo Abbate ac capitulo S. Amantij Buxienſis, de Caſſanolio pro Eccleſiâ de 1226.
Chaſtin, apud Anſigne an. 1226.

13. *Hugo* 1. an. 1251. auxit vectigal 1251.
Abbatiæ, addita ſyluâ Villarianâ.

14. *Guillelmus* 2. quoſdam fundos nobilibus conceſſit eo pacto, vt ipſi cœnobio præſto eſſent.

15. *Helias* præfectus eſt Buxienſibus an. 1276. Guillelmo 3. Engoliſmenſe 1276.
pedum geſtante.

16. *Guido* 1. 1291. fuit Abbas cum 1291.
adhuc ſuperſtes eſſet Guillelmus Engoliſmenſis Præſul.

17. *Hugo* 2. an. 1301. præfuit adhuc 1331.
anno 1331.

18. *Hugo* 3. dictus eſt cœnobij Antiſtes cum Engoliſmenſibus Aquilinus 1343.
Epiſcopus eſſet 1343.

19. *Hugo* 4. monaſterium regebat 1361. Eliâ 2. regente Engoliſmenſem 1361.
Eccleſiam.

20. *Petrus Tiſon* 4. ex dominis d'Ar- Tison.
gence, qui diœceſano Epiſcopo obedientiam promiſit ſuo ac monachorum nomine an. 1399.

21. *Ioannes Reynauld* 1. vltimus titu- 1472.
laris, vitam egit ad annum vſque 1472.

22. *Guido de Montbrun* 2. primus Abbas ſæcularis an. 1476. Epiſcopus ſimul Condomienſis.

Pompadovr. D'azur à 3. tours d'argẽt maçounées de ſable.

23. *Godofredus de Pompadour*, primò Petragoricenſis, tum Anicienſis Epiſcopus, & Abbas ab an. 1495. ad annum 1505.

La Rochefovcavd. Burellé d'argent & d'azur, au cheuron de trois pieces de gueulles brochãt ſur le tout.

24. *Ioannes de la Rochefoucaud* 2. Mimatenſis Epiſcopus, ſedebat an. 1522.

25. *Ioannes de la Rochefoucaud* 3. ſuperioris nepos, eiúſque cognominis, fuit etiam Antiſtes Autiſſiodorenſis 1560.

BROÉ. D'azur à l'eſtoille d'or au chef de meſme, chargé de 3 treffles de ſinople.

26. *Bonus de Broé* Abbas S. Amantij & Montiſburgi, ſanctæ Capellæ Pariſienſis Canonicus, apud Auguſtinianos ad Sequanam prope maius altare, à dextrâ parte in tabellâ legitur hoc epitaphium.

D. M.

Qui ſculptos magni vultus aduertis viri
Adſta, dum ſaxo quis ſciet, intelligas.

BONVS BROEVS *Turnonius ad Rhodanum, inter conſultos iuris conſoltiſſimus, in ſupremâ Curiâ Pariſ. caſtiſſ. integerriméque ſedit; præſedit annos duodetriginta Senator, dein Præſes Primæ inquiſitionum claſſis, Regum Chriſtianiſſ. & Catharinæ matris Auguſtæ, magnis de rebus legationes in Italiâ obiuit feliciter. Pietatem in primis coluit, Clerique iura de mandatu Pontif. Maximor. ſæpius tuitus eſt. De exceſſu longè cogitans, vt viuus mortuus viuis prodeſſet, templis, ſcholis, ptochotrophiis, conlocandis virginibus grandem pecuniam ſupremis tabulis reliquit; quin & Turnoni ſeptem ſtudioſorum Collegium inſtituit, iiſque muſæum, alimentáque perpetuò legauit: tandem inter labores ſenſim & ſine ſenſu obrepſit ſomnus, qui dum putatur lætus & mollis, in lethæum verſus eſt Cal. Martij 1588.*

MONTCHAL. Comme cy-deſſus.

27. *Ioannes de Montchal* 4. Boni nepos & Doctor Pariſienſis, donatur hoc cœnobio an. 1599.

28 *Carolus de Montchal* 1. ex Abba-
1651. te S. Amantij fit Archiepiſcopus Toloſanus obiit an. 1651.

MAYOL.

29. *Carolus Mayol* 2. Annoniacenſis, poſſeſſionem accepit Abbatiæ menſe Septembri 1651.

Ambronay.

AMBRONIACVM, diœceſis Lugdunenſis, Ord. S. Benedicti, à Sede Apoſtolicâ immediatè dependens, cœnobiarcham habet vrbis dominum temporalem, & aliarum dynaſtiarum; fundatur à Sancto Bernardo Archiepiſcopo Viennenſi, qui monachos
800. ibi collocauit circa an. Domini 800.
inſtitutionis vetus legenda, & Abbatum monaſterij talis inuenitur Catalogus in Hiſtoriâ Breſſiæ.

1. *S. Bernardus* Archiepiſcopus Viennenſis ac fundator.

2. *Didierius*, quo annuente Bernardus & Poncius monachi Ambroniacenſes, ſtrictioris vitæ regulam Car-
1115. tuſianorum amplexi ſunt 1115. in deſerto Portarum apud Bugeium.

3. *Iſmio*, ſucceſſor anno 1130. diſſidium habuit cum Petro Venerabili Abbate Cluniacenſi pro Eccleſiâ de Prins in Breſſiâ, Lugduni compoſitum, intercedente Ilione Abbate S. Iuſti 1132. Innocentij 2. Pont. an. 2. cuius exemplar in bibliothecâ Cluniacenſi: permutat cum eodem Abbate prædictam Eccleſiam cum alte-
râ de Chalomonte. & 1135. concedit 1135.
Cartuſiæ Mayoræui intra quoſdam limites paſcuagium ad vſus cœnobij. Idem quoque delegatur à memorato Innocentio cum Falcone Lugdunenſi, pro limitibus Cartuſiæ Portarum an. 1145.

4. *Aymo* Guichardo Lugdunenſi Archiepiſcopo adſtitit, in executione Bullæ pacificationis controuerſiæ inter Cartuſianos Portarum & Cano-
nicos d'Ordonnas, Ordinis S. Rufi 1171.
1171.

5. *Manaſſes de Bueuc*, donat Cartu-
ſiæ Mayoræui anno 1200. ex tabulis 1200.
monaſterij.

6. *Petrus* 1. præfuit an. 1211.

DE SVRE.

7. *Guido de Sure*, ex dynaſtis de Surâ oriundus 1220. præſens in conceſ-
ſione datâ Cartuſianis Portarum ab 1220.
Hugone Domino Coliniaci.

8. *Petrus de la Balme* 2. an. 1227. & 1227.
1229.

9. *Berno* aliàs *Borno* 1230. 1230.

10. *Hugo* recenſetur in titulo Car-
tuſiæ Montiſmerulæ in Breſſiâ anno 1247.
1247.

11. *Guilelmus* 1. an. 1254. cui Iaqueta Priorſſa Brueriæ in tractu Bellitocenſi, obedientiam exhibuit tan-
quam immediato ſuperiori, poſt fe- 1267.
ſtum S Luciæ 1267. ex cartis Ambroniacenſibus.

12. *Ioannes* 1. anno 1270. ex actis 1270.
Mayoræui tractatum federis iniit cum
Philippo Sabaudiæ Comite 1282. vt 1282.
habent regeſta Cameræ Rationum Sabaudiæ.

13. *Petrus* 3. ſedit an. 1283.

LA BAVLME.

14. *Ioannes de la Baulme* 11. deceſſoris pactum cum Amedeo 4. Comite Sabaudiæ renouauit, quod Epiſcoporum Bellicenſis & Auguſtenſis chiro-
grapho, menſe Nouembri confirmatur 1285.
1285.

15. *Guilelmus de la Baulme* 2. hominij
fidem ipſi iurauit Ioannes Præpoſitus 1298.
Varembonij 1298.

BRIORD.

16. *Amblardus de Briord*, filius domini de la Serta in Beugeſio an. 1310.
lucis vſurâ functus ad annum vſque 1310.
1317.

A 17. *Ioannes de la Baulme* 3. ex gene-
1317. re dominorum de Peres, ab an. 1317.
ad 1336.
18. *Amedeus de la Baulme* Ioannis
1336. conſanguinei ceſſione 1336. vſque ad
an. 1341.
19. *Petrus de Mugnet*, concordatum
1341. habuit cum religioſis Ambroniacenſi-
bus 1341.
1344. 20. *Stephanus de Mugnet* an. 1342. &
1344.
21. *Petrus du Molard* 5. fundauit Miſ-
ſam qualibet ſeptimanâ die Lunæ ce-
1388. lebrandam in capellâ S. Bernardi; de
quo tabula anni 1388.
LA PALV. B 22. *Ludouicus de la Palu*, ex dominis
de Varembon, impetrauit priuilegium
mitræ, annuli & ornamentorum Pon-
tificalium, bullâ Benedicti XII. an. XI.
1395. Pontif. adfuit quoque an. 1395. cele-
britati âpud S. Iuſtum Lugdunenſem
pro reuelatione corporum S. Irenæi,
Epipodij & Alexandri.
MITTE. 23. *Iacobus Mitte*, Ioannis domini
de Cheurieres, & Agnetis Alemand
1415. filius, anno 1415. Abbas item Caſſa-
niæ.
24. *Iacobus de Mauuoiſin* anno 1425.
1437. teſtamenti codicillos conſcripſit an.
1437.
DV SAIX. C 25. *Petrus du Saix* 6. è familiâ topar-
charum de Riuoire, Amedei 7. Ducis
Sabaudiæ Orator cum Epiſcopo Ge-
bennenſi apud Aquiſgranum, pro co-
ronatione Sigiſmundi Imp. & in Sy-
nodo Baſileenſi: chronicon Sabaudiæ
eos magnæ eruditionis viros appellat.
Sepultus Ambroniaci in choro ſub eâ
epigraphe: *Hic iacet Reuerendus Pater
Dominus Petrus de Saxo, Decretorum Do-
ctor, Abbas Ambroniaci, qui obiit anno
gratia .... 3. February, cuius anima re-
quieſcat in pace, Amen.*
1456. D 26. *Theodorus de Montferrat*, Proto-
notarius Apoſtolicus & Abbas 1456.
ALEMAN. 27. *Antonius Alemand*, ex clarâ Ala-
mannorum in Delphinatu familiâ an.
1463. 1460. & 1463.
28. *Richardus* Cardinalis Conſtan-
1470. tienſis, primus Ambroniaci Commen-
datarius 1469. & 1470.
SAVOYE. 29. *Ioannes-Ludouicus de Sauoye*, Lu-
douici Ducis & Annæ Cypriæ filius,
Epiſcopus & Princeps Gebennenſis,
Abbas S. Claudij, Prior Romanimo-
naſterij, Nantuacenſis, & Condami-
næ, Decanus S. Antonij Taurinenſis,
poſſeſſionem accepit huius cœnobij
1482. 1480. mortuus 1482.

30. *Stephanus de Morel*, ex domo de
Vitechaſtel in Comitatu Burgundiæ, MOREL.
Abbas S. Petri Bernenſis, Canonicus
Lugdunenſis, Epiſcopus Maurianen- 1493.
ſis, obiit 1493.
31. *Ludouicus de Gorreuod* Antiſtes
Maurianenſis & Burgi, Cardinalis Le- GORREVOD
gatus à Latere in Sabaudiâ & Breſſiâ, D'azur au
eligitur poſt mortem Stephani. cheuron d'or.
32. *Ioannes-Philibertus de Chales*, do-
minus de Chales & de Courgenon, DE CHALAS.
Præſul Maurianenſis & Burgi, ſupe- D'argent à
rioris reſignatione. la croix oeillée de
33. *Franciſcus* Cardinalis *de Tournon*, ſable.
à religioſis renunciatus fuit Abbas TOVRNON.
1544. Iulij 22. poſt obitum Ioannis
Philiberti.
34. *Marcellus* Cardinalis *Creſcentius* CRESCENTIO.
Abbas an. 1550. Epiſcopus Maſſica-
nus, Bononiæ & Rauennæ perpetuus 1550.
Legatus; deceſſit Veronæ 1552. Cal.
Iunij, Romæ ad S. Mariam Maiorem
tumulatus.
35. *Franciſcus de Bachod*, Romani BACHOD.
Pont. Magnus Datarius, Abbas Am-
broniaci 1555. & S. Ragniberti, Epiſ- 1555.
copus inde Geneuenſis, apud Celſitu-
dinem regiam Sabaudiæ Ducis Nun-
tius Apoſtolicus.
36. *Ioannes de Bachod* 4. ſuperioris
conſobrini abdicatione ſubrogatur.
37. *Claudius de la Cous*, Sabaudiæ Du- DE LA
cis à ſanctioribus Conſiliis, Abbas ve- COVS.
rò præfuit triginta annis, iacet in cho- D'azur à 3.
ro Eccleſiæ ſub hac inſcriptione: *Deo* heriſſons d'or.
*Opt. Max. Nobili ac Reuerendiſſimo Do-
mino Claudio de la Cous, Abbati Am-
broniaci, domino de Cheuanel & de Ge-
nod, in Senatu Sabaudia Senatori, nobilis
Renatus de la Cous nepos, hoc monumen-
tum in perpetuam illius memoriam dedi-* 1624.
cauit, obiit 4. Febr. 1624. ætatis ſua 83.
38. *Ioannes de Cuſigny* 5. Philippi Sa- CVSSIGNY.
ladini Baronis de Vianges, & Antho-
nietæ de Marcoſſey filius, prope Fa-
uerneyum in Comitatu Burgundiæ in- 1634.
teriit 1634. 29. Maij.
39. *Franciſcus de Liuron* 3. dominus
de Bourbonne, & de Vauuillars, Erar- DE LIVRON.
di de Liuron dynaſtæ de Bourbonne D'argent à
& Gabrielidis de Baſſompierre filius, trois faſces
Abbas item Chaladiæ; de monaſte- de gueulles au franc
rio Ambroniacenſi prouiſus eſt anno canton auſſi d'argent,
1634. chargé d'vn
40. *Franciſcus de Liuron de Bourbonne* roc d'echiquier de
4. ſuperioris nepos ex fratre Carolo guelles.
Marchione de Bourbonne, toparchâ
de Vauuillars, S. Spiritus Equite Tor-
quato, matre natus Annâ de Sauigny,
d'An-

d'Anglure, patrui abdicatione creatur Abbas 1643. quod cœnobium hoc anno 1654. etiamnum adminiſtrat.

S. Ambroiſe de Bourges. S. AMBROSII Ordinis Auguſtiniani in vrbe Bituricenſi, ſub tutelâ B. Ambroſij, olim extra muros in loco Briſiaco, inſtauratur à Gaufrido Vicecomite Bituricenſi quemadmodum obſeruat membrana, cuius hoc exordium eſt è tabulis Abbatiæ. ANNI ſunt tranſacti ab inſtitutione Incarnationis Dominicæ vſq; quo hæc charta

1012. acta fuit, mille duodecim &c. idcirco Deo omnipotenti gratias refero ego Gaufridus Vicecomes Bituricæ ciuitatis, qui me proſpicere & videre facit ſalutem animæ meæ & honorem corporis mei, dum locum S. Petri & S. Ambroſij qui in illius Eccleſiâ requieſcit in honore & ſtabilitate reducere volui, ad ipſum enim locum B. Petri Apoſtolorum Principis ex bonâ voluntate reddo ego Gaufridus & vxor mea Eldeburgis, & filij mei Gaufredus & Madalbertus & fratres meæ vxoris Odo & Ebbo, pro remedio animæ patris meæ mulieris Radulphi, & pro remedio animarum noſtrarum omniúmque parentum noſtrorum annuente Rege Roberto, Epiſcopo autem Dacberto firmante, terras quę ad ipſum locum pertinent, videlicet has: totam Eccleſiam B. Pardulfi Doumogilo, & omnia quæ ad ipſam Eccleſiam pertinent ſcilicet ſeruos & ancillas, decimas, & omnia debita illorum. Irémque aliam poteſtatem omnem de curte Furſiniaco, & omnia quæ ad ipſam pertinent ſcilicet ſeruos, ancillas, decimas, & omnia debita illorum, vt nullus mortalium amodo ſit auſus iſta ſupradicta accipere quod valeat ſolum ouum gallinæ, niſi Clerici illi Eccleſiæ præfatæ B. Petri Apoſtoli ſanctique Ambroſij deſeruientes. In ſuburbio verò præfatæ vrbis, addo etiam duos molendinos, vnum in loco qui dicitur Pratus, & alium molendinum qui dicitur Nouus, & alium molendinum in alio loco qui dicitur Planchea, & in alio loco qui dicitur Briſiacus prope monaſterium B. Petri: Molendinum alium qui dicitur Talagranum Qui verò ſuper præfatos molendinos alios facere præſumpſerit deleatur nomen eius de libro viuentium, & cum Datan & Abiron portionem accipiat, & cum Iudâ traditore pereat. Aquam denique ipſam vt nul-

A lus ibi ſit auſus piſcari ſine licentiâ Canonicorum, itemque addo pratum Odonis & terram in circuitu poſitam ad ipſum pratum pertinentem & pratum Fiſcalenſe, & terram in circuitu poſitam & omnes areas ad locum B. Petri pertinentes: reddo etiam poteſtatem de Romeniaco & omnia quæ ad ipſam pertinent, videlicet ſeruos, ancillas, decimas, & omnia debita illorum & villam de Nongentiaco cum ſeruis & cum ancillis, & omnia quæ ad ipſam villam pertinent tam in terra quàm in ſylua: relinquo quoque omnes conſuetudines; videlicet, vil-

B licationem, ſtabulationem, & ita liberum reddo eundem burgum & totam terram S. Apoſtoli Petri, & Beatiſſ. Pontificis Ambroſij vbicunque ſit poſita, vt nullus deinceps auſus ſit accipere pretium vnius gallinæ, nec pretium vnius oui. A molendino quoque qui vocatur Mirabello reddo vigiles homines ibi manentes vſque ad eundem burgum, ex vtrâque parte aquæ ad monaſterium vel burgum cuſtodiendum, cum eiſdem quæ in eodem burgo morantur. Dono etiam ex meâ proprietate duas Nundinas, vnam ſci-

C licet in feſtiuitate S. Petri de menſe Iunio, alteram in Natale S. Ambroſij & vnamquamque per ſeptenos dies, totidémque noctes, ita vt infra prædictum ſpatium nullus auſus ſit vnquam aliquid accipere eorum quæ ad ipſas Nundinas pertinent, niſi Canonici, aut eorum ſeruientes, aut ipſi qui ab ipſis tenuerint. Præcepto quoque Regis Roberti & Dagberti Antiſtitis concedo, vt quicunque ex me, meiſque ſucceſſoribus aliquod feodum habuerit, ſicut alodum tribuat præfatæ Eccleſiæ ſi dare voluerit. Ad quod

D bonum opus peragendum aduocaui nobiles patriæ Odonem videlicet Dolenſem, & Ebbonem fratrem eius qui mecum hanc redditionem fecerunt, Gimonem quoque de caſtro Gordonico, Theodoricum de Monteſalconis, Tedonem Magdunenſem, Hubaldum Aienſem, Arnulfum Dunenſem, & alios omnes, quòd hoc factum confirmarent, qui vnanimiter quod egeram laudauerunt, promittentes ſe cuſtodituros res huius ſanctæ Eccleſiæ, & vindicaturos ſi aliquis aliquam iniuriam inferre tentaret. Cupientes igitur participare beneficiis Eccleſiæ & aliis orationibus Canoni-

» corum illic Deo ſeruientium, con-
» gratulanter conceſſerunt, quòd qui-
» cunque ab eis aliquod feodum tene-
» rent, huic loco quaſi ſuum alodum
» attribuerent. In tali ſcilicet ratione
» de Canonicis qui in eodem loco Deo
» & S. Petro Apoſtolorum Principi, &
» S. Confeſſori Ambroſio ſeruierint om-
» nia ſupradicta, vt ea teneant & poſſi-
» deant ſine caluinniâ ad ſtipendia ſua,
» & ad receptionem peregrinorum &
» ad ſuſtentationes pauperum; reddo
» autem & illis quicquid ad altare illius
» S. Petri & ad omnem illam Eccle-
» ſiam venerit ſiue in auro, ſiue in ar-
» gento, ſeu terras, ſeu luminaria, vel
» omnes res quæcumque venerint vel
» datæ fuerint; concedimus illis Cano-
» nicis quantum numerum illis placue-
» rit addere, vel à cœtu tollere propriæ
» congregationis in ipſorum maneat iu-
» re vel poteſtate; præbendas quoque
» ipſius loci eiſdem Canonicis eâ lege
» concedimus, vt nullus Epiſcopus, nul-
» lus Abbas, nullus homo illas vnquam
» vendere aut dare, aut tollere præſu-
» mat. Sed vnuſquiſque Canonicus po-
» teſtatem habeat præbendam ſuam al-
» teri Canonico dare vel relinquere per
» conſilium aliorum Canonicorum, qui
» in eodem loco reipsâ deſeruiunt. Hanc
» igitur eleemoſynam chartam & de-
» cretum noſtræ voluntatis volumus fir-
» mum & inconuulſum, quoniam pro
» amore Dei & veneratione S. Petri
» ſanctique Ambroſij & aliorum ſancto-
» rum Dei fecimus, vt mihi meæque
» mulieri & Rodulfo patri meæ mulie-
» ris, filiis quoque meis, necnon & fi-
» liis Rodulfi, ſeu noſtris omnibus pa-
» rentibus ſit Deus propitius. Si quis
» verò adiuuerit eoſdem Canonicos ad
» hoc bonum opus perficiendum omni
» benedictione repleatur, & ſit parti-
» ceps in omnibus beneficiis & elee-
» moſinis & in orationibus eorum: ſi
» quis verò homo ſeu fœmina hanc char-
» tam falſare voluerit, componat cen-
» tum libras auri, aut ſe eidem reddat
» Eccleſiæ, eiuſdémque habitatoribus
» ad ſeruile opus peragendum. & vt hæc
» liberalitatis atque munificentiæ con-
» ceſſio firmiorem obtineat vigorem,
» eam confirmauerunt eorum nomina
» quæ ſubter ſcripta ſunt. Signum Ro-
» berti Regis, per ſig. Dagberti Archi-
» præſulis, S. Gaufredi Vicecomitis, S.
» Eldeburgis vxoris eius, S. Gaufredi &
» Madalberti filiorum eorum, S. Odonis
atque Ebbonis filiorum Radulfi Do- «
leuſis, Sig. Guidonis Gordonenſis, Sig. «
Theoderici Montisfalconis, S. Tedo- «
nis Maidunenſis, S. Hubaldi Aiacen- «
ſis, S. Hubaldi Virſionenſis, S. Arnulfi «
Dunenſis, S. Rodulfi Archidiaconi & «
fratris eius Giraldi, S. Giraldi de Gar- «
gileſſa, S. Giraldi de Argento &c. Fa- «
cta eſt hæc largitio 3. Non. Auguſti «
regnante Roberto Rege anno decimo, «
præſidente in cathedrâ Bituricenſis «
Eccleſiæ Dagberto Præſule anno octa- «
uo. ſignum Amalgarij Cancellarij qui «
hanc chartam conſcripſit. «

Amor-Dei, aliàs Troiſſiacus, Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Sueſſionenſis, fœminarum ſub Claraualle, iuxta Caſtellionem ſuper Maternam. *L'Amour Dieu.*

Andaginum ſancto Humberto ſacrum, Ord. Benedict. diœceſis & ditionis Leodienſis, apud Miræum origin. Benedictin. cap. 29. & in Faſtis Belgicis, vbi fundatur à Volcando Epiſcopo Leodienſi, Beregiſo Abbate primo conſtituto circa an. 825. vide Anſelmum in hiſtoriâ Leodienſi cap. 34. cum ibi notatis à Chapeauillio, & copioſius librum cui titulus hiſtoria S. Huberti principis Aquitani, vltimi Tungrenſis & primi Leodienſis Epiſcopi, Arduennæ Apoſtoli. *S. Hubert.*

S. Andochii, monialium in vrbe Auguſtoduno, Ord. S. Benedicti, monaſterium conditum à Siagrio Epiſcopo, dotatum à Brunechilde Reginâ, quod aliqui volunt appellari ſanctæ Mariæ; exemplar reſtaurationis Abbatiæ ex originalibus tabulis cœnobij continetur in hunc modum: *S. Andoche d'Authun.*

Anno Incarnationis *Domini* DCCCLVIII. *glorioſiſſimi Caroli Regis sereniſſimi 18. Indict. VII. In nomine ſanctæ Trinitatis Ionas diuinâ præueniente clementiâ Æduorum Epiſcopus, perpendens quod dum in hac mortalitate viuitur, ſine terrenarum rerum adminiculo, Domino à mortalibus non ſeruitur &c. Idcirco de facultatibus Eccleſiæ, cui Domino miſerante deſeruio, Monaſtico gregi mihi commiſſo, aliquod ſubſidium eis in ſubſequentibus declaratum, ob diuini cultus amorem conferre ſtudui. Pluribus igitur notum eſt, qualiter in vrbe ſedis noſtræ, ab antiquo conſtructum ſit monaſterium ſacrarum Monialium, in quo Domino ſacratæ ſub Canonico habitu vitam duxêre temporalem, pro perceptione ſempiternæ: ſed quoniam abundante iniquitate multorum, quod refrigeſcente charitate idem ordo in eodem loco vacillare vi-* 858.

debatur, prædeceſſor meus ſanctæ recordationis Mothoinus Epiſcopus, eundem diuinâ tactus inſpiratione, in regularem & Monaſticum ibidem transferre ſtuduit ordinem, proinde Domino auctore & opifice, in initio eiuſdem religionis, vtpote tanto potita paſtore, optimè feruentes in eandem ſanctimoniales religione, diuino accenſæ amore nobiliter floruerunt; poſt cuius obitum diuiſione regni accedente, multiſque & variis intercedentibus tribulationum tentationibus, licet multos ſint exterius diuerſarum anguſtiarum perpeſſæ labores, tamen ipſo gubernante qui dedit interius, eandem Monaſticam inſtitutionem ſeueriſſimè ſeruauerunt. Cum igitur omnipotentis diſpoſitio præeſſe me voluiſſet Eccleſiæ, cui Domino miſerante deſeruio, adueniens, & in prædictâ cellâ cernens numeroſitatem Domino deuotarum ibidem feruentiſſimè confluere velle, animaduerti quod ex iis quæ habebant ſubſidiis, ſtipes neceſſaria eis adminiſtrari non poſſet. Quapropter ductus honore, & amore Domini noſtri Ieſu Chriſti, earúmque ſaluti paſtorali ſollicitudine ac paterno affectu proſpicere geſtiens, dignum æquúmque iudicans talibus perſonis, ſua propter amorem Dei relinquentibus, pauperémque vitam eligentibus, immò Chriſtum pauperem ſequi cupientibus, pro viribus ferre debere conſultum, ſecundùm Canonicam authoritatem adhibito Presbyterorum, Diaconorum conſenſu, ac ſequentis totius ordinis ſæpe memoratæ Eccleſiæ, cui Deo propitio miniſtramus, ſuperaddere ſtudui eis ſecundùm quod ratio dictauit, quanta neceſſaria fore exiſtimant, hoc eſt in pago Tornodorenſi in villâ quæ vocatur Quinziacus, Abbatiolam S. Germani manſorum viginti, cum omnibus abſcitatibus & vineis, cunctiſque ad ſe pertinentibus, alios quoque manſos ad prædictam villam adiicientes quatuordecim & dimidium, vt cum omni integritate ſui eadem villa vſibus eorum deſeruiat; & in pago Belnenſi Matſollium villam optimam cum terris & vineis, paſcuiſque, & omnibus iuſtè & rationabiliter ad ſe pertinentibus, & in eodem territorio in villâ quæ nuncupatur Lollus Eccleſiam S. Saturnini, & quatuor manſos quos habebat in beneficio Conſtantinus quondam, & vnum manſum de beneficio Aldrici, & alterum de beneficio Gonfredi, vt & ipſa villa cum omni integritate ſui earum obſequiis manciparetur, & in Gebriaco fundo de beneficio Henrici Abbatis reddidimus manſos quatuor; nihil enim amplius in eodem prædio habebant, niſi vnam vineam & terram abſitatu, quæ

A mulier quædam vidua Dacla nomine, eidem loco nouiter contulerat pro remedio animæ ſuæ, quando filiam ſuam Domino in eodem loco offerens conſecrauerat. In pago quoque Auguſtodunenſe in villâ quæ vocatur Dernacus, quia prope Monaſterium eſt locus, addidimus tertiarium vnum, in quo poſſunt bonam partem fœni colligere, atque ad Monaſterium deuectum hyemis tempore animalium ſuorum inopiam quam frequentius patiebantur, temperare. In prædictis denique fundis & locis, quidquid eidem venerabili loco à fidelibus olim collatum fuerat, in vſus ancillarum Dei deſtinare curauimus, & ſi amplius ibidem Eccleſiæ nobis B commiſſæ ditionis inuenietur, aut fortè noſtri iuris, pro amore Omnipotentis & veneratione S. Andochij cuius patrocinia ibidem à nobis maxima eâ parte delata ſunt, propter congruentiam, eiuſdem loci venerabilibus habitatricibus promptiſſimâ voluntate cederemus. Quia ergo in denominatis villis copia ſyluarum deeſt iuxta ciuitatem & eundem Monaſterium, addidimus optimam ſyluam ad porcos eorum ſaginandos, quæ Centoperas nominatur, quam de poteſtate ingenuorum hominum iuſtè vſurpatam legaliter extorſimus. Licet omnia ſuperius denominata cum iis quæ à Domino Mothoino eis collata fuerunt in C Quintiaco, & Lollo, & Salomaco, atque Sanliaco, & ea quæ intra vrbem, vel extra habent, qui ſecundùm deſcriptionem fidelium noſtrorum ſunt ſimul manſi centum duodecim, & de ſuperadditis ex noſtrâ parte ſeptuaginta ſeptem & dimidium, & tertiarium, id eſt ad veſtitum illarum & victum adminiſtrandum, Epiſcopali authoritate cedimus, & perpetualiter de ſeruiturâ mancipamus, & non ſolùm hoc, verùm illa quæ nouiter à fidelibus ibidem data ſunt, vel deinceps collata fuerint in vſus ancillarum Dei, in integrum cedant, quatenus iis ad ſupplementum ſui vtcumque ſuffulta, D totiuſque neceſſitatis angore ſublato, deuotiores in Chriſti militiâ exiſtant, & non ſolùm pro Principibus & Rectoribus Eccleſiæ, quorum munificentiſſimâ liberalitate donata ſunt, ſed etiam pro totius ſanctæ Eccleſiæ ſtatu iugiter diuinam exorent miſericordiam. Sed quoniam ſæpiſſimè peccatis præpedientibus euenire ſolet, vt benè piéque ob diuini cultus honorem, ſtatuta & ordinata, multifariâ occaſione conuellantur, ideò perneceſſarium fore iudicaui, hoc priuilegium Pontificalis authoritatis circa eundem cœnobium fieri, & affirmari debere, vt videlicet Domino perpetuo opem ferente, in eodem Monaſterio regularis ordo

cuſtodiatur, & de rebus eidem cellæ, ſiue à me, ſiue à memorato prædeceſſore meo collatis, nihil qualibet occaſione, aut à me, aut à ſucceſſoribus meis auferatur. Sed neque pro eiſdem rebus alicuius terreni ſeruitij, aut muneris ab eis exigatur, aut tale quid oneris aut oppreſſionis imponatur, quo à propoſito ſuo in aliquo impediantur, ſed remotis cuiuſlibet vexationibus, cunctíſque grauaminibus procul expulſis, cum ſummâ animi deuotione diuinum opus inexcuſabiliter Domino adiuuante perficere valeant. Illud autem ſummoperè ac ſpecialiter piâ paternâque ſollicitudine eiuſdem ſedis Præſuli prouidendum, vt ſanctimoniales ipſius Monaſterij ſecundùm Canonicam conſtitutionem, & regularem ordinem iis quæ Deo vouerunt, deditæ ſint, ne ſcilicet in diuerſa propriarum voluntatum poſſint vagari, neque earum illicito facto, aut interius regularis ordo eneruari, aut exterius res eidem Monaſterio deportatæ earum incuriâ aut inſolentiâ, quoquomodo poſſint imminui. Statuit etiam vt obeunte Abbatiſſâ eiuſdem Monaſterij, licentiam habeant permittente ac ſollicitè prouidente Pontifice eiuſdem Matris Eccleſiæ, ipſæ ſanctimoniales Abbatiſſam de eadem Congregatione ſibi eligendi, ita videlicet vt non alia eligatur, ſed quam dignam moribus & ſanctorum actuum probitate decoratam, pari conſenſu cuncta congregatio ſibi popoſcerit ordinandam; Et hoc obſeruetur vt quandiu ibi talis inueniri poteſt, de alio loco, in eodem, Abbatiſſa non conſtituatur, & donec res diuinâ miſeratione qualibet occaſione in memorato Monaſterio adaugeantur, ſexagenarius Deo ſacratarum Monialium numerus non tranſgrediatur, vt hac diſcretione ſub Monaſtico habitu ibidem degentes; victum regulariter accipere, & hoſpites ac pauperes ſuſcipere ſuperuenientes, & neceſſaria quæque ſufficienter adminiſtrare poſſint. Monachæ verò eiuſdem monaſterij per hoc priuilegium otium & quietem adeptæ, memoratæ ſanctæ Matris Eccleſiæ, cuius loco & rebus viuuntur, perpetuò fidem congruámque ſubiectionem ſeruare ſtudeant, & nullatenus eis ſubrepat propria voluntatis, aut alicuius hominis perſuaſio, vt quibuſlibet fraudum machinationibus ſe eandémq; cellam à iure & poteſtate eiuſdem Eccleſiæ quoquò ſubtrahere, aut alienare poſſint, aut debeant; ſed cum conſilio prænominatæ Eccleſiæ, regulam monaſticæ religionis teneant. Vos igitur ô ſucceſſores mei, quos diuina pietas eidem Sedi Paſtores ſubſtituerit, humiliter obſecro, & per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum omnium Paſtorum

A Paſtorem precibus quibus valeo paternitatem veſtram imploro, vt hanc conſtitutionem authoritatis noſtræ ob diuinæ ſeruitutis honorem, factam, ratam, acceptámque habeatis, eámque ita conſeruetis, & conſeruari inuiolabiliter faciatis, ſicut vultis à ſucceſſoribus veſtris, pia facta veſtra indiſſolubiliter conſeruari, quatenus quod abſit non de conuulſione, aut ſubſtractione, aut diminutione aliquem lapſum incurratis, ſed magis de conſeruatione & ſuperadditione liberali ima pietatis veſtræ præmium apud Dominum acquiratis. Verùm ſi ad votum noſtrum hæc res ceſſerit, veſtráque voluntas

B noſtris humilibus petitionibus faueat, non ſolùm mihi qui hoc facere ſtudui, ſed & vobis, à quibus conſtiterit obſeruari pleniſſimam mercedem à Domino conſtat retribui; de quâ re duas priuilegij chartulas vno tenore conſcriptas decreuimus fieri, & vnam earum in eodem cœnobio, alteram vero in archiuis memoratæ Eccleſiæ cenſuimus reſeruari. prouidendum etiam & ſtudendum eſt nobis propter quorumdam laicorum hominum auaritiam ſeu cupiditatem, vt qui contra hoc noſtri priuilegij decretum de laicis, vel alio quolibet ordine ad cuius curam minimè pertinet, contradictionem ali-

C quam inferre temerariè præſumpſerit, in earumdem rerum videlicet denominatione, & in earum Abbatiſſarum electione, quatenus noſtræ authoritatis iaculo feriantur. Quapropter ex authoritate tremenda Trinitatis & beati Petri poteſtate anathematizamus eos, & à conuentu fidelium ſeiungimus, ſeu à liminibus S. Matris Eccleſiæ ſecreuimus, ſi qui, vt diximus, calumniatores fortè extiterint in futurum noſtræ pactionis &c. Hanc igitur priuilegij paginam &c. Epiſcoporum, Abbatum, cæterarúmque ſtabilium perſonarum, manuum confirmatione roborari rogauimus. Ionas humilis Hadnorum Epiſcopus, hoc priuilegium ob diuini cultus amorem roboraui, Remigius humilis Eccleſiæ Lugdunenſis Epiſcopus ro-

D gatus à fratre & conſacerdote hoc priuilegium confirmaui, Godelſadus Cabilonenſis Epiſcopus, Ebo indignus Gratianopolitanus Epiſcopus, Iſaac ſumma Lingonenſis Eccleſiæ hoc priuilegium, Braidengus Matiſcenſium Eccleſiæ Epiſcopus, Teutrannus humilis Eccleſiæ Tarantaſienſis Epiſcopus rogatus à fratre & conſacerdote huic priuilegio, Abbo Mauriennenſis Epiſcopus, Remigius Dienſis Epiſcopus, Audinus Coepiſcopus, Culdradus Coepiſcopus. Recolemus Leuita ſcripſit XIII. Cal. Iunij an. XVIII. regnante Carolo glorioſo Rege. Actum in territorio Lingonenſi in Monaſterio ſanctorum

Geminorum in Dei nomine feliciter, Amen. A

Indiculus Abbatiſſarum aliquot datur ex ſchedis dom. Samuelis Guichenonij.

* *Theſſalia* Abbatiſſa S. Mariæ in vrbe Auguſtodunenſi, c i priuilegium contulit S. Gregorius Papa epiſt. xi lib. 11. tomo 1. Conciliorum Galliæ. Poſt eam, multarum nomina deſiderantur.

1195. *Adelina* anno 1195.

Guyeta de Drée, an. 1333.

1350. *Margareta de Montagu* 1350. & 1353.

Aleidis de ſainte Franchiſe an. 1382.

VIENNE. *Iaqueta de Vienne*, ex clariſſimâ ſtirpe Viennenſi, Abbatiæ gubernationi præ-
1404. poſita erat an. 1404.

Henrieta de Vienne 1437.

1450. *Maria de Vienne* præfuit an. 1450.

CLVGNY. *Ludouica de Clugny*, ſoror Damiani de Cluniaco domini de Villars, Guilelmi ex Philibertâ de Buſeul filia, Eccleſiam ædificiis illuſtrauit.

Anna d'Alone anno 1501.

SALINS. *Margareta de Salins* an. 1503.

Hugueta Bouton 1521.

TOVRNON. *Antonieta de Tournon*, Iuſti toparchæ de Turnone ex Ioannâ de Viſſac
1576. filia, & neptis Franciſci Cardinalis, an. 1576. poſtea ceſſit ſequenti.

LA BAVME. D'or à la vivre d'azur pos en bande. *Claudia de la Baume* Guidonis Comitis de Montreuel & Ioannæ de Longuy filia, Marci Comitis, Petri Cardinalis Balmenſis & Claudij Biſonticenſium Archiepiſcoporum ſoror, in cœnobio Caſtricabilonenſis profeſſionem vouit, tum reſignatione Antonietæ fit
1588. Abbatiſſa S. Andochij, vbi præerat an. 1588.

Margareta de la Baume Antonij Comitis de Montreuel & Nicoleæ de Montmartin filia, Claudiæ proneptis,
1590. naſcitur 20. Aug. 1590. monaſterij inſtauratrix.

Maria de la Baume Coadiutrix S.
1654. Andochij an. 1654. ſuperioris ex fratre Ferdinando Comite de Montreuel neptis.

S. André d'Auignon. S. ANDREÆ Ordin. Benedictini, diœceſis Auenionenſis, ædificatur in Podio Andaonenſi, prout fidem facit carta donationis Raimundi Comitis
1088. Toloſæ 1088. Petro Archimandritâ; cui monaſterio olim Ioannes de Borbonio Epiſcopus Podienſis, eiq; nunc præpoſitus eſt an. 1654. *Ioannes Baptiſta du Roure.*

S. André le bas de Vienne. S. ANDREÆ Inferioris Viennenſis, monachorum Benedictini Ordinis, dotatur a Conrado Rege; ipſius tumulus iuxta altare maius Eccleſiæ ad cornu epiſtolæ tali epitaphio adornatur, quod referendum putauimus, quia Principis fundatoris meminit his verſiculis.

Conradus iacet hîc, qui tot caſtella, tot vrbes
Poſſedit, tumulo clauditur iſte breui.
Mente Dei famulus, habitu Princeps trabeatus
Citerius, veſtis aſpera ſubtus erat.
Quâ iacet Eccleſiam gemmis reparauit & auro,
Andreæ ſancti promeriturus opes.
Is Rex Conradus Monachos ſtabiliuit ibidē,
Corpore qui fertur dudū tumulatus ibidem.

B Inſtauratum poſtea dicitur Monaſterium ab Andreâ Burgundo illîc ſepulto. Ibi fuêre Abbates *Aymo*, *Aquinus* an. 1164. humatus in capellâ S. Ioan- 1164.
nis. *Andreas de Martello*, ſub Pontificatu Antonii de Poiſſiaco Archiepiſcopi, & Annas de Maugiron & Canonicus Viennenſis 1629.

S. ANDREÆ in Goferno, Ordin. Ciſtercienſis, diœceſis Sagienſis, filia Sauigniaci, fundatur Kal. Martii 1130. huius loci Abbas Commendatarius 1654. *Franciſcus de Rouxel* Epiſcopus Sagienſis. *S. André en Gouffer.*

C S. ANDREÆ in Nemore, Ordin. Premonſtratenſis, diœceſis Ambianenſis, conditur an. 1156. inter Heſdinum & Monſtrolium à Guilelmo de S. Audomaro. *S. André aux Bois.* 1156.

S. ANDREÆ in ſuburbio Claromontenſi, Ord. Premonſtratenſis, conſtructum eſt à Guilelmo v. cognomine Magno, cæterorum Aruerniæ Comitum propagatore, in cuius monaſterij baſilicâ iacet; cor verò & viſcera Ludouici 8. Regis ibidem depoſita ſunt; à Principibus Delphinis poſtea auctum eſt, cuius dotationis exemplar ex Sauaronis autographo refertur ſub *S. André prés Clermont en Auuergne.*
D hac verborum formulâ:

" Nos Guillelmus Comes Claromontenſis & Delfinus Aruerniæ. Notum ſit omnibus in nomine Domini, quod nos dederimus & damus Monaſterio noſtro Beati Andreæ Apoſtoli, Ordinis Premonſtratenſis, & Deo deuotis religioſis noſtris Abbati & Conuentui eiuſdem, bona & redditus, domos, & grangias, paſcua, terras cultas & incultas, nemora, cenſus, decimas & paſcerias, feudos & alia quæcúmque habemus, & habebamus in Saulzero, in Iuſſiaco, in Gergobiâ, in Fontanrigiâ, in Sayaco, in Villâ-

nouâ, in monte ſiue Podio de Domâ, in ſancto Pardoux, & in dictorum locorum pertinentiis & dependentiis. Damus etiam de liberâ noſtrâ voluntate dictis Abbati & Conuentui, totam iuſtitiam altam & baſſam in dicto Monaſterio, & infra quatuor Cruces quæ ſunt extra, & in ambitu eiuſdem, & in prato quod eſt ante magnam portam, in quantum ſe extendit, comprehendendo fluuium ad longitudinem dicti prati, & in duobus molendinis eidem prato contiguis, & in dicto villagio de Saulzeto; & in nemoribus de Vedrinâ, & in Fromentali, & de Leyronol, & in Iuſſiaco, in quantum tota terra ſe extendit, nec amplius ſoluent tributum noſtto caſtro de Monterigotoſo, ſiue de Montrongnon, tatione arcis quam etiam dedimus & damus in Gergobiâ, & in circuitu ipſius, & in monte ſiue in Podio qui eſt ſupra, vſque & comprehendendo vetetem mazuram antiquæ Gergobiæ, & in dictâ Fontantigiâ in quantum ſe extendit comptehendendo quartam partem laci Sarlenia, & in Sayaco, vbi eſt grangia, & ambitu comprehendendo fontes qui ſuntprope & ſupra Eccleſiam de ſancto Vincentio, & in villâ nouâ, in quantum torum tenementum ſe extendit comprehendendo nemora: & in monte ſiue Podio de Domâ à parte Orientis tantùm, & in S. Pardoux prope Eccleſiam per leucam à parte Aquilonis. Quorum omnes iuſtitias altas & baſſas dictorum locorum, volumus quod dependeant & ſuum capiant reſſortium ad iuſtitiam quam dedimus & damus in dicto Monaſterio, in quo omnes homines de Saulzeto, de Iuſſiaco, & aliotum locorum tenebuntur comparere, & eſſe præſentes quoties appellati fuerint, in eis ibidem iuſtitia de omnibus adminiſtretur, præcipuè quando erit quæſtio de aliquo delicto. Et ibidem in arctis carceribus ligatis manibus & pedibus ſi opus fuerit recludantur: & ſic factis eorum proceſſibus, per Balliuos & iuſtitiæ officiarios dictorum Abbatis & Conuentus dicti loci, reducentur ad dictos locos, vt in illis publicè puniantur, etiam ad mortem ſecundùm quod demeriti fuerint. Pro quibus omnibus bonis, fundis & proprietatibus, & pro dictis iuſtitiis & iuribus, de quibus nos ſpoliantes dictos religioſos noſtros inueſtiuimus. Et ideo tenebuntur ipſi Religioſi, Abbas, & Conuentus, tam pro remedio animæ noſtræ quam honorabilis coniugis noſtræ Ioannæ de Calabriâ, & omnium parentum noſtrorum dicere ſolemniter Miſſas, & horas Canoniales, Diurnales, & Noctales, ſecundùm quod dies, & feſta requirunt: & ſecundum ritum & conſtitutionem dicti ſui Ordinis Præmonſtratenſis, pro quibus faciendis Eccleſiam dicti Monaſterij, & ipſum Monaſterium ædificare fecimus, & amplius Deo nobis adiuuante ædificabimus. Volentes ſepeliri in dictâ noſtrâ Eccleſiâ, & in loco ſepulturæ quam elegimus. Quod ſi adueniat nos mori in bello contra Sarracenos, aut alibi extra Regnum Franciæ & Ducatus ipſius, volumus quod dicti Abbas & Conuentus requirant corpora noſtra, & tranſportare faciant in dictâ noſtrâ Eccleſiâ, & ſepulturâ noſtrâ, conuocatis parentibus noſtris honorificè & deuotè, ab eis ſepeliantur: Et pro nobis in toto primo anno eleemoſyna generalis fiat, & maior & ſolemnis commemoratio cantetur. In quarum rerum teſtimonium, nullo iure nobis nec noſtris de eis retento, conceſſimus prædictis cariſſimis noſtris Religioſis præſentes litteras noſtri Delphinatus ſigillo munitas. Actum anno Domini MCXLIX. menſe Iulij. 1149.

S. ANDREÆ prope Brugas, conditur à Roberto Friſone Comite Flandriæ iuxta apparitionem factam in Eccleſiâ B. Petri, ab Andreâ Apoſtolo 1098. cum Clementiâ vxore; ſubiectum fuit regimini Fulgentij Abbatis Affligemenſis & ſucceſſorum, qui miſit tunc Præpoſitum Benedictinæ regulæ. Tabula verò inſtitutionis cap. 125. Notitiæ Eccleſiarum Belgij, Auberti Miræi ſic legitur. Ego Baldricus Tornacenſium atque Nouiomenſium Epiſcopus, omnibus in æternum gaudere. Nulli penè fidelium in vniuerſo orbe terrarum conſtat eſſe incognitum, Robertum Iuniorem Flandrenſium Marchionem, in Ieroſolymitano exercitu, præ cæteris omnibus Ducem & ſigniferum Chriſtianorum extitiſſe, & ad laudem & gloriam nominis Chriſti contra paganos fideliter & viriliter dimicaſſe. Hic cùm per varia bellorum pericula Antiochiam perueniſſet, & ibi vnà cum cæteris

S. André lez Bruges. 1098.

» Chriſti fidelibus ab innumerabili ſu-
» peruenientium paganorum multitudi-
» ne obſeſſus fuiſſet, diuini Spiritus in-
» flammatus igne & B. Andreæ Apoſto-
» li ſuccenſus amore, (per ipſum enim
» viſitauit, vt aiunt, & liberauit eos Do-
» minus) vouit ilicò in quodam mona-
» ſterio, prope Brugis ſito, in honore
» eiuſdem Apoſtoli conſecrato, in ipſius
» veneratione monachos ſe inſtituturũ.
» Cognito itaque, eiuſmodi votum abſ-
» que noſtro aſſenſu ſe adimplere non
» poſſe, coniugi ſuæ Clementiæ Co-
» mitiſſæ Legatos direxit, & litteras
» continentes, vt ſuâ ex parte paſtora-
» litatis noſtræ prouidentiam conſule-
» ret, & altare ſupradicti monaſterij à
» nobis (ad noſtram enim diœceſim per-
» tinebat) poſtularet, in quo monachos
» conſtituere poſſet. Auditâ igitur præ-
» dicti militis Chriſti Roberti Flandren-
» ſium Marchionis, viri ſui legatione,
» Comitiſſa Clementia præſentiam no-
» ſtram adiit, & ad complendam viri
» ſui voluntatem altare de Betferkerca
» (hoc enim nomen prædicti loci anti-
» quitus dicebatur) deuotè poſtulauit.
» Cuius deuotionem conſiderans ſupra-
» dicto altari ius libertatis condonauit,
» eâ conditione quòd monachi inibi
» conſtituantur. His ita peractis, poſt-
» quam prædictus Comes Robertus re-
» diit, me annuente ſupradictum locum
» Abbati Affligemenſis Eccleſiæ eâ le-
» ge commendauit, vt monachos ex
» cœnobio ſuo inibi conſtitueret, & ſe-
» cundùm incrementum exterioris ſub-
» ſtantiæ, monachorum quoque nume-
» rum ſuppleret, & regimen loci ipſius
» tam ipſe, quàm poſteri eius, perpe-
» tuo iure obtinerent. Signum Baldri-
» ci Epiſcopi. S. Lamberti Archidia-
» coni. S. Deſiderij Decani, S. Bertul-
» phi Præpoſiti, S. Conradi &c. Actum
1005. Brugis anno MCV. Ind. 8. regnante
» Rege Philippo, Epiſcopante domino
» Baldrico, Roberto iuniore principan-
» te cum vxore ſuâ Clementiâ.

Abbatum S Andreæ talis inuenitur Catalogus ex manuſcripris cœnobij in Flandriâ illuſtratâ Antonij Sanderi.

1. *Ludolphus* monaſterij Præpoſitus, inde Abbas de Ooſtbrouck iuxta Vltraiectum, ſcripſit epiſtolam de origine S. Andreæ.

2. *Alardus* præfuit multis annis, ſed qui fuerit poſtea ſucceſſor, non certò liquet.

1187. 3. *Hugo* electus in Abbatem 1187.

A confirmatur à Clemente 3. & deceſſit 1206.

4. *Vualterus Rolywic* 1. monachus S. Vuinoci Bergenſis, mortuus 1219. 1219.

5. *Ioannes* 1. ex monacho, ad Abbatiæ regimen vocatus obiit 1220.

6. *Vualterus* 2. ex religioſo etiam electus, tranſiit ad alteram vitam an. 1230. 1230.

7. *Nicolaus* 1. ex monacho S. Martini Tornacenſis præfuit annis quatuor.

8. *Godefridus* ex Præpoſito Aquicinctenſi annis ſex.

B 9. *Guilelmus* ſucceſſor ex S. Bauonis Gandauenſis cœnobio aſſumitur, ſub eo valde auctum monaſterium, viuere deſiit 1255. 1255.

10. *Lambertus* Coadiutor ſuperioris, ex Cantore.

11. *Henricus* 1. ex Priore, defunctus 1279. 1279.

12. *Ioannes* 2. ex religioſo præfuit annis xi.

13. *Petrus Houckouliet* 1. ex monachò & Cellerario obiit 1307. 1307.

14. *Henricus de Colonia* 11. ſedit tantùm vno anno.

15. *Vualtherus de Vuilde* 3. ex Priore, C factus Abbas rexit 20. annis ac vitam exuit 1328. 1328.

16. *Ioannes de Zenecote* 3. reſignatione ſuperioris, è viuis abiit 1340.

17. *Michael de Syſſelle* 1. ex Priore cœnobij, obdormiuit an. 1345. 1345.

18. *Gerardus Douckere* 1354.

19. *Henricus de Cleyhem* 3. vir nobilis, ad alteràm vitam tranſlatus 1368. 1368.

20. *Ioannes Goederick* 4. fato excipitur 1383.

21. *Ioannes Yueſone* 5. adminiſtrauit annis 33.

22. *Sigerus de Coſte*, aliàs *de Straten*, 1456. 1456.

23. *Iacobus de Steenburch* fato functus 1462. D

24. *Petrus Maetz* 2. ſequenti reſignauit.

25. *Iudocus Viſſant* ex monacho S. Bauonis 1485. 1485.

26. *Michael de Cupere* 2. mortalitatem expleuit 1512.

27. *Balduinus Vilsin*, abdicatione ſuperioris, Minorita, Doctor Theologus Pariſienſis, Epiſcopus Sareptanus & Suffraganeus Tornacenſis diem clauſit 1519. 1519.

28. *Rolandus Steeland* à Carolo v. Imp. nominatus, ſedit annis quinque.

29. *Ioannes Aſſet* 6. monachus S. Vedaſti & Præpoſitus Aſpenſis, annis 22.
1556. poſtea Abbas Aquicinctinus, mortuus ibi 1556.

30. *Ioannes de Veerde* 7. Abbas quoque Aldenburgenſis, obiit 1559.

31. *Gilbertus le Blon* Coadiutor ſupe-
1578. riotis an. 23. reſignauit ſequenti 1578. Brugis ſepultus 1591.

32. *Nicolaus Michaëlis* 2. ex Priore, difficillimis temporibus ſedit.

33. *Petrus Heymericus* 3. Hiſpanus Theologiæ Doctor, ex Dominicano
1585. Abbas efficitur 1585. à ſacris confeſſionibus Alexandri Farneſij Ducis Parmenſis, poſtea Abbas S. Criſpini in Hannoniâ, vbi interiit 4. Februarij 1616.

34. *Ioannes Beurrier* 8. monachus & Abbas Aldenburgenſis, in abſentiâ Petri qui iuerat in Hiſpaniam monaſterium adminiſtrauit, moritur 21. Ianua-
1616. rij 1616. ac Brugis iacet in æde S. Saluatoris.

35. *Henricus de Zipe* 4. ex Priore Sancti Ioannis Baptiſtæ ad Teroanæ
1639. muros, Præpoſitus Afflingemenſis & Abbas an. 1639.

S. Jean d'Angely. ANGELIACVM ad Vultonam fluuium, magni nominis Monaſterium regulæ Benedictinæ, in pago & diœceſi Sanctonicâ, Pipini Regis Aquitaniæ, Ludouici Pij Auguſti filij liberalitate conditum, vt animaduertit ſcriptor lib. 2. vitæ S. Genulfi, qui & Ingeriacum appellat cap. 5. vetus quoque narratio ad calcem operum B. Cypriani, & Ademarus S. Martialis monachus ſic ſcribit: *Pipinus Rex Aquitaniæ Ludouici Imp. filius, iuſſu patris monaſterium S. Ioannis Angeriaco ædificari fecit.* Hoc cœnobium literarum mutatione, modò Angeliacum, Angeriacum, & S. Ioannis de Angeliaco cognomentum accepit, poſtquam eò delatum eſt caput Præcurſoris Domini, ſed variis barbarorum infeſtationibus deſolatum, ab Aquitanis Principibus reſtauratur, quò factum, vt Abbatum nomina ferè exciderint, tamen aliqua ſuppeditantur ex chartis vetuſtiſſimis tabularij Angeriacenſis.

Martinus, conſequutus eſt clauum
942. monaſticæ gubernationis an. 942. cui Ludouicus Tranſmarinus causâ reſtituendi monaſterii, præceptum huiuſmodi regale conceſſit: IN NOMINE ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Ludouicus Dei gratiâ Francorum Rex. Si loca ſancta diuino cultui mancipata ob amorem Dei & ſanctorum eius ritè diſponimus, atque in melius reformamus, à ſummo remuneratore id nobis recompenſari pro certo confidimus. Quapropter omnium ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelium tam præſentium quàm & futurorum nouerit ſolertia, & prudens induſtria, quòd noſtræ dignitatis adientes præſentiam Ragarius Comes illuſter, & Ebbo humiliter noſtram expetierunt clementiam, quatinus quandam Abbatiam in honore S. Ioannis Baptiſtæ, in loco qui dicitur ANGERIACO, nunc à priſtino penitus honore deſolatam, cuidam ſeruo Dei nomine Martino causâ emendandi per præceptum noſtræ Regalitatis conferre dignaremur. Quod & fecimus. Vnde hoc noſtræ altitudinis decretum fieri, ac memorato Martino donare præcepimus, per quod præfatam Eccleſiam cum omni integritate quandiu aduixerit teneat, & monachos inibi Deo regulariter auxiliante collocet: & ipſi monachi ſecundùm regulam S. Benedicti omni tempore poſt diſceſſum iſtius Abbatis eligant ſibi, & nullus Comes aut aliqua perſona præpotens aliquid prænominatæ Abbatiæ S. Ioannis inferat, ſed ſecundùm aliorum morem locorum ſub regulâ iam dicti almi Benedicti militantium immunis, ſub noſtrâ defenſione, & ſucceſſorum noſtrorum permaneat. Et vt hoc noſtræ auctoritatis munimentum per ſuccedentia temporum curricula inuiolabiliter perſeueret, manu propriâ ſubterfirmantes, annuli imagine noſtri corroborari præcepimus. Signum Domni Ludouici glorioſiſſimi Regis. Odilo Notarius ad vicem Erici Epiſcopi recognoui. Actum Pictauis ciuitate VII. Id. Ianuarii, indictione x. anno autem VI. regnante Ludouico Rege Francorum, in Dei nomine. Amen.

Gaufridus præfuit anno 965. 965.

Rainaldus memoratur in ſchedâ anni XV. regis Lotharii.

Girbertus an. 980. 980.

Robertus Abbatiam rexit an. 988.

Alduinus petente Vilelmo Aquitanorum Duce hoc cœnobio donatur, priuilegio Hugonis Regis Francorum. Anno autem 1010. non 1025. vt apud 1010.
Baronium legitur, caput Ioannis Baptiſtæ reuelatur ſub eius regimine, menſe Octobri, referendus enim huic loco

loco videtur textus Ademari Cabanenſis in Hiſtoria MS. *Poſt hos dies dignatus eſt Dominus clarificare tempora ſereniſſimi Ducis Vuillelmi. In diebus ſuis namque caput S. Ioannis in baſilicâ Angeriacenſi in theca ſaxea turritâ inſtar pyramidis, inuentum eſt ab Alduino clariſſimo Abbate. Quod ſanctum caput dicunt eſſe proprium Baptiſtæ Ioannis. Tunc Guillelmus Dux poſt Paſchales dies Roma regreſſus, hoc audito, repletus eſt gaudio, & ſanctum caput populis oſtendendum decreuit: & reconditum ipſum caput in thuribulo argenteo, vbi litteræ leguntur: Hic quieſcit caput Præcurſoris Domini. A quo tamen, vel quo tempore, vel vnde huc delatum eſt, vel ſi Præcurſoris Domini ſit, haud quaquam fideliter patet. In geſtis enim Pipini Regis, cum de minoribus legatur rebus, ex hac quæ maxima eſt cauſa reticetur, & ſcriptura ex eo facta nequaquam non futilis ab eruditis diiudicatur. Non enim Pipinus in diebus Theophili, nec tempore Vandalorum extitit, nec caput Præcurſoris Domini Alexandriæ habitum eſt. Itaque dum inuentum eſt, oſtenditur caput S. Ioannis, omnis Aquitania & Gallia, Italia & Hiſpania ad famam commota occurrere certatim feſtinat. Rex quoque Rotbertus & Regina, Rex Nauarræ, Dux Vaſconiæ Sancius, Odo Campanienſis Comites, Principes, cum Epiſcopis, Abbatibus, omneſque dignitates terrarum eò confluxère, vbi omnes offerebant munera pretioſa diuerſi generis, vbi Rex Francorum oblatâ concha ex auro puriſſimo penſante libras 30. & veſtibus pretioſis ad ornatum Eccleſiæ à Guilelmo Duce reuerenter ſuſceptus, Franciam reuerſus eſt.* Huc vſque Ademarus. Ceterùm de hac inuentione capitis S. Ioannis Baptiſtæ Simeon Metaphr. in vitâ S. Matronæ apud Surium. Beda in Marc. c. 6. & lib. 6. de ætatib. Ado in chronico & alij: ſed hallucinantur in tempore auctore Baronio, cum ex Sozomeno hiſt. lib. 7. c. 21. Proſpero in chron. Niceph. cap. 49. lib. 12. Cedreno an. 6. Theod. Imp. Sigeberto in chron. an. 392. & ceteris conſtet Valente Imperante idem repertũ, & Conſtantinopolim à Theodoſio Imp. relatum fuiſſe an. 391. vt aſſerit Baronius; quâ de re fusè etiam agit Belius in Hiſtoriâ Comitum Pictauienſium. Porrò Guilelmi Ducis Aquitaniæ conſilio reformatum eſt cœnobium Angeliacenſe per S. Odilonem, qui diſciplinam reſtituit, ac per ipſum ... A...

Cluniacenſem regi cœpit, vt idem Ademarus animaduertit in chronico. Tanta enim fuit primis temporibus Cluniacenſium fama, teſte Sirmondo in notis ad Gaufridum Vindocinenſem l. 3. vt Principes ac Præſules monaſteria ſui iuris in hanc Congregationem cooptare certatim expoſcerent, adeo vt præter conſenſum Cluniacenſis Archimandritæ, Abbas non eligeretur.

Aymericus anno 1021. permutauit 1021.
quaſdam poſſeſſiones cum monachis Sancti Benedicti Quincianenſis cartâ Pictauis datâ menſe Aug. regnante Roberto an. 1027. legitur in donatione Vilelmi Comitis, necnon apud fragmentum hiſtoriæ Aquitanicæ: illius nomen quoque extat in tabulis menſis Martij an. 40. Roberti Regis, & 13 Henrici. Pro ipſius tutelâ Pontifex Max. circiter an. Domini 1030. 1030.
breue hoc reſcriptum Angeliacenſi cœnobio contulit ſub hac formulâ.

IOANNES Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, vrbis Romæ Vicarius Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, omnibus Archiepiſcopis & Epiſcopis Galliarum degentibus, cum Guillelmo religioſo Duce Aquitanorum, & Goffrido Comite Engoliſmæ ciuitatis commoranti, necnon Helia Comite Petragoricæ vrbe degenti, ſimúlque filius Hugonis caſtro Leziniaco habitantibus; itemque Vuillelmo de Partheniaco, & alio Vuillelmo de Thalamonte, pariter cum Vuillelmo Vicecomite filio Kalonis de Caſtellooniaco, Aimerico de Taleburgo, Vuillelmo de Surgeriis, & Albuino, omnibúſque Senioribus, minoribúſue Aquitaniæ. Vos omnes ſupraſcripti ſeniores & qui hic nomine tenus non ſunt poſiti, vos, veſtrique ſucceſſores vſque in perpetuum cuſtodite huius noſtræ epiſtolæ textus. Videlicet vt monaſterium ſanctiſſ. ac B. Præcurſoris & Martyris Chriſti Ioannis, & Confeſſoris Domini Reuerentii, poſitorum in loco qui dicitur Angeriaco, ab hac præſenti die Kal. Maiarum, defendere ac benignè tracteris cum religioſo Domno Aimerico eiuſdem Patre loci, cum cunctâ cateruâ monachorum à Deo ſibi creditâ ita venerari, ſicut decet in omnibus, maximè tamen pro eo quod regulam ſanctiſſ. Patris Benedicti inibi inuiolabiliter audiuimus cuſtodiri. Quapro-

» pter obnixè precamur & præcipiendo A
» præcipimus, vt nullus ſit ab hac ho-
» râ inantea vſque in ſæcula ſæculorum
» res prædicti monaſterij temerare, &
» quod abſit, aliquid exinde auferre
» præſumat nisi tantummodò ex con-
» ſenſu eiuſdem loci Patris & omnium
» fratrum. Si quis autem hanc noſtram
» aſſertionem cuſtodire voluerit, habeat
» benedictionem à filio S. Mariæ & à
» Præcurſore eiuſdem domini noſtri Ie-
» ſu Christi, & à B. Petro Apoſtolo, &
» à me eiuſdem paſtoris Vicario, ab om-
» nibus peccatorum vinculis, &c. Vos
» autem valete, & pro me orate.

Arnaldus, priuilegio Theoderici Carnotenſis die dedicationis monaſterij
1040. Vindocinenſis ſubſcribit an. 1040. in originali Angeliacenſis dicitur poſt barbarorum cladem, Vuilelmum Ducem Caputſtuppæ hanc Abbatiam reſtauraſſe, cui plurima contulerit priuilegia. Vuilelmus 5. Aquitaniæ Dux acceptis ab Arnaldo 200. ſolidis, reſtituit vicariam quamdam eidem Abbati & religioſis; Præterea aſſenſu Comitis Pictauienſis à Raimundo ſacerdote emit aliquot areas terrarum, intra
1038. Canonicam S. Petri Puellaris tabulâ Idib. Septemb. an. 1038.

Gaufridus, quo ſedente Agnes Comitiſſa Pictauienſis Abbatiam Angeriacenſem multis libertatibus auxit, ac Eccleſiæ nouæ inaugurationi cum Aquitaniæ proceribus adfuit poſt an.
1050. 1050 vt docet chron. Malleacenſe. Confectum de hac celebritate inſtrumentum quia plurimi facit ad antiquitatem monaſterij, ab erudito viro Ioanne Beſlio Fontaneti patrono Regio Pictauenſium Comitum hiſtoriæ inſertum huc referre quoque conſentaneum eſt:

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, notum ſit omnibus fidelibus præſentibus & futuris, quod ego Agnes Comitiſſa pœnitens de malefactis quæ feceram Eccleſiæ S. Ioannis, & Eccleſiis quæ ad eam pertinent, in die conſecrationis Eccleſiæ, quando ſcilicet Caput ipſius Monaſterij dedicatum eſt, gratiâ Præcurſoris Chriſti inuitante, veni ad ſolemnitatem cum duobus filiis meis mecum venientibus, Comite Pictauenſi Vuillelmo qui cognominatus eſt Aigret, & Guidone fratre eius: in ipsâ igitur conſecratione Domno Arnulfo Xantonenſi Epiſcopo, ac venerabili Vuillelmo Engoliſmenſi Epiſcopo, honorabili quoq; Brunone Andegauenſi Epiſcopo, ſolemniter benedicentibus Caput monaſterij, aſtiti ego, & duo filij mei ante altare S. Ioannis, & omnes illas violentias & iniuſtas exactiones quas in villa, vel in obedientiis Sancti Ioannis iniuſte habuimus & tenuimus, in præſentiâ Dei & ſanctorum Epiſcoporum & Domni Gaufridi eiuſdem Monaſterij Abbatis, & omnium qui ad dedicationem conuenerant, pariter dimiſimus, & in perpetuum dimittimus. Burgum quoque S. Ioannis, cum Eccleſiis quæ in eo ſunt, & aludium quod iuxta eſt, & omnia ad ipſum burgum pertinentia, omnem ſcilicet terram arabilem, cum vineis, & nemoribus, & pratis, ſyluis, & aquis, & fontibus, & molendinis, cultis,*
B *& incultis, quæ olim Reges Francorum & Duces Aquitanorum S. Præcurſori Chriſti dederunt, ſed poſtea raptores & mali homines abſtulerunt, ego & filij mei, Eccleſiæ S. Iohannis ad integrum reſtituimus, concedimus, & confirmamus, curtem S. Iohannis, & cuncta quæ in ea fuerint, & omnes qui ad eam confugerint, cuiuſcumque criminis rei ſint, ſecuros ab omnibus, & tutos eſſe præcipimus, & nullus his quicumque intra ambitum eius fuerint, dum intus fuerint, aliquam violentiam inferre præſumat. Concedimus etiam vt omnes Præpo-*
C *ſiti eorum & Vicarij, & ſutores & pelletarij, & molendinarij, & hortulani, & omnesque famuli proprij, & qui ballias eorum tenuerint, & miniſteria eorum habuerint, & propria eorum opera egerint; quos vel hereditario iure habuerint, vel ipſi de hominibus burgi, qui omnes ferè iuris eorum ſunt; pro voluntate ſuâ de quolibet gradu elegerint, quieti atq; liberi ſint ad ſeruitium eorum. Nulluſque ex his in expeditionem, vel in exercitum eat, niſi Comes bellum campeſtre facere voluerit. Clerici quoque, & milites, ac mulieres viduæ, & pauperes, omnes & peregrini qui orationis causâ tranſeunt, in cuſtodiâ Abbatis, & de-*
D *fenſione Eccleſiæ perpetuò maneant. Si Comes & Comitiſſa vel aliquis hominum de ſupradictis hominibus querimoniam fecerit, Abbas de his omnibus in Curiâ ſuâ iuſtitiam faciat, & extra Curiam ſuam nullus eum de hominibus ſuis facere iuſtitiam compellat. In hac immunitate & libertate ſunt etiam illi duo vici intra burgum S. Iohannis, quorum vnus vocatur rua Alerici, alter rua Epiſcopalis. Nundinas atque mercata Eccleſiæ S. Iohannis liberè habenda concedimus. Hominibus vero cuiuſcunque negotiationis cauſa tranſeuntibus, venientibus & redeuntibus, nullam vlterius violentiam inferemus.*

Ceterùm ſi aliquis de capite ſuo, aut de conſuetudine ſuâ forisfecerit, prius conueniendus erit, & ſi emendare noluerit, ad iuſtitiam cogendus erit. Stagnum de blado & vino, ſi quotiens voluerint, facient, & minagium nunquam dabunt: & ſuper ſtagnum eorum nullus aliud ſtagnum facere audebit. Habebit etiam Abbas conductum in villâ S. Iohannis, ſi quem conducere voluerit, per ſe aut per Præpoſitos ſuos, ſecurus erit in villâ in eundo & redeundo. Præpoſiti S. Iohannis & Vicarij, de clamoribus qui ad eos venient, iuſtitiam facient, quod capiendum erit, capient, & quod ſoluendum erit, ſoluent: neque in captione, neque in ſolutione, aliquis eis vim inferre, vel in aliquo reſiſtere præſumat. Homines eorum ſupradicti °ſi monomachiam facere ſuſceperint, & etiam pro eâ fideiuſſores dederint, aut faciant, bannum non dabunt, ſi pro defenſione Eccleſiæ, & pro rebus S. Iohannis arma protulerint, & in quolibet loco ſanguinem fuderint, nulli de hoc niſi Abbati reſpondere habebunt. Ipſius enim eſt dominium, & quicquid in burgo omne habemus, ab ipſo procedit, venda, & nummularium, & tabulæ eius Abbatis ſunt propria, quicúmque habere voluerit, ab ipſo habebit, & ipſe cuicúmque voluerit dabit. Tabulas nummulariorum vbicúmque & quomodo voluerit, ipſe diſponet, & vbi eas eſſe perceperit, ibi erunt. Si aliquis causâ vendendi aliquid in burgum attulerit, vel alius pro eo illud emere quæſierit, nullus alteri vendat, quouſque ipſe dimittat. Ipſe etiam Abbas habet in villâ credentiam quindecim diebus. Habet etiam præconem in villâ, & nullus alius ibi habet nec habere poteſt præconem. Si aliquis domum aut vineam, aut quamlibet terram vendere, vel emere voluerit, non valebit emptio aut venditio abſque conceſſione Abbatis: ſed vtérque emptor ſcilicet & venditor Abbati ad iuſtitiam ſtabunt, & quod ſine ipſo factum eſt, irritum erit. Si Abbas in aliquâ domo nummum vel obolum, vel quemlibet cenſum habuerit, propter hoc tota domus in dominio eius erit: nullus alius eam vel tradere, vel capere, vel auferre, vel dare alicui poterit, etiamſi multo maiorem cenſum in eâ habuerit. Vt autem in paucis multa colligamus, in burgo & in cunctis pertinentiis eius, & in omnibus quæ ſuperius conceſſa & confirmata ſunt ſecundùm ſapientiam à Deo ſibi datam, Abbatem ſic dictum dominium ſuum liberè & potenter habere concedimus & exercere. Sed quia Eccleſia conſuetudinariam procurationem nobis debet, quam

A præ nimiâ paupertate ferre non poteſt, placuit domno Abbati, & fratribus eius, vt de redditibus Eccleſiæ concederent nobis pro ipsâ procuratione minagium, fornagium, præpoſituram, credentiam quindecim dierum, & in panetariis diebus Dominicis vnum denarium, peagium quoque de ſale, & gema ſi causâ vendendi transferatur, aliter autem nec peti debet, nec dari. Ad indicium tam procurationis, quàm huc vſque habuimus, retinuimus, vt detur Comiti & Comitiſſæ, quando in hanc villam veniemus, aut nos aut ſucceſſores noſtri, ſecundùm quod vnicuique monachorum illo die in re-
B fectorio dabitur vna præbenda. His ita finitis & deliberatis, ego Agnes Comitiſſa, & duo filij mei chariſſimi ſupradicti pro amore Chriſti & S. Præcurſoris eius, quieti ac libertati Eccleſiæ prouidentes, ne quilibet eam amplius de ſuo iure valeat defraudare, manſionem etiam noſtram quam in burgo inhabitamus, & furnos cum domibus in quibus ſunt, & domos quamuis perpaucas, ſi quas tamen in burgo habemus, & omnia quæ in burgo, vel in his quæ ad eum pertinent, poſſidemus, omnia de Abbate & de Eccleſiâ habere volumus, & concedimus: ita ſcilicet vt omnibus annis publicæ monetæ ſeptem denarij pro his omnibus Eccleſiæ S. Iohan-
C nis cenſualiter perſoluantur. Omnia igitur ſicut ſuperius ſcripta & definita ſunt, concedimus, & confirmamus, ego Agnes Comitiſſa, & duo filij mei. Et vt firma in perpetuum maneant, ponimus ſinguli in teſtimonium veritatis ſingula grana incenſi ſuper altare S. Iohannis, oblationem Deo in odorem ſuauitatis. Si quis ſanè in poſterum, Rex aut Princeps, aut Dux, Comes, Vicecomes, aut qualibet perſona Eccleſiaſtica vel ſæcularis, huius noſtræ conſtitutionis decretum reſcindere voluerit, & oblationem bonæ voluntatis noſtræ, quam Deo & S. Præcurſori eius facimus, deſtruere præſumpſerit,
D ſi bis aut ter commonitus ſatisfactione idoneâ non emendauerit, hæreditatis & honoris noſtræ dignitate perpetuò careat, & perpetratæ iniquitatis reus, in extremo examine æterni ignis, qui paratus eſt diabolo & Angelis eius, ſupplicio tremendo ſubiaceat. Omnes autem qui hanc donationem noſtram firmiter & iuſtè ſeruauerint, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti cum eis, & in præſenti hæreditatem noſtram in pace feliciter regant, & in futuro ſempiternæ hæreditatis præmia percipiant. Amen. Facta eſt autem hæc conſtitutio in celebri ſolemnitate conſecrationis Eccleſiæ, ad quam totius Aquitaniæ multitudo conuenerat, cum ſcilicet caput Eccleſiæ dedicatum eſt, in præ-

ſentiam ſupradictorum Antiſtitum, & Domni Gaufridi eiuſdem Monastery Abbatis, qui ad eius etiam confirmationem auctoritatis ſua ſigna ſubſcripsêre. S. Domni Vuillelmi Epiſcopi Engoliſmenſis. S. Brunonis Epiſcopi Andegauenſis. Sig. Gaufridi Abbatis Angeliacenſis. S. Domnæ Agnetis Comitiſſæ. S. Domni Ganfridi Comitis. S. Domni Vuillielmi Aigret. S. Domni Guidonis fratris eius. S. Domdi Fulconis Comitis Angoliſmenſis. S. Domni Aimerici Vicecomitis Thoarcenſis. S. Stephani Magalaudi.

1060. *Odo* videtur electus an. 1060. interfuit Concilio Toloſano 1068. teſtiſque reperitur in donatione Heliæ Rufi de Eccleſiâ Oxiaci, anno 1076. Boſone Antiſtite. Santonenſi Conuentui Epiſcoporum quoque adſtitit præſide Amato Burdegalenſi Archiepiſcopo, in controuerſiâ Raymundi Præſulis Vaſaten-
1080. ſis cum monaſterio Regulæ 1080. huiúſque nomen aſſeruant aliæ tabulæ anni 1090.

Anſculfus ex Priore Angeriacenſi an.
1096. 1096. in tabulario S. Hilarij Maioris, adminiſtrabat 1099. 7. Idus Aug. meminit illius carta Achardi de Borno confirmantis Eccleſiam de Oxiaco; poſt eius migrationem, grauis contentio inter Cluniacenſes & Angeliacenſes monachos pro electione Abbatis exorta eſt: ſed congregatis in capitulo S. Ioannis Rannulfo Epiſcopo Santonenſi, Vilelmo Duce Aquitaniæ, Hugone Liziniacenſi, ceteríſque nobilibus, deſignatur.

Henricus, qui religione inſignitus nuncupatur in documento Angeria-
1103. cenſi electionis ſuæ an. 1103. Eum Gofridus Abbas Vindocinenſis Hainricum appellat, aduerſus quem lib. 4. ep. 1. ad Hugonem Cluniacenſem grauiter inuehitur; epiſt. autem 3. ad eum ſcribit pro confirmandâ pace inter eoſdem, aliíſque meminit ep. 4. & 5. & 233. Iuonis Carnotenſis pro inueſtiturâ Eccleſiarum à laicis. Plura de illo Reynerius in ſuo Apoſtolatu Benedictinorum Angliæ.

Hugo, ad gubernaculum Abbatiæ
1131. admotus an. 1131. vt indicat tabula An-
» geriacenſis in hunc modum: EGO
» Vuillelmus Aquitanorum Dux, no-
» tum fieri volo omnibus tam præſenti-
» bus quàm futuris, quòd pro ſalute &
» remedio animæ meæ & parentum meo-
» rum, dono & concedo Deo & Ange-
» liacenſi Eccleſiæ, quæ fundata eſt in

A honore S. Ioannis Baptiſtæ, & mona- «
chis ibidem Deo ſeruientibus, cameras «
meas, & domum & plateas, & foſſa- «
tum, quæ omnia in aſpectu ipſius mo- «
naſterij habuerant, & poſſederant an- «
teceſſores mei Duces Aquitaniæ, con- «
ſuetudines etiam quas Eccleſia S. Ioan- «
nis antiquitùs ſolebat habere in burgo «
illo concedo, & volo vt liberè & inte- «
grè Eccleſia illa deinceps, & quietè «
poſſideat. Et quicúmque obnoxius in «
aliquibus infra curiam S. Ioannis con- «
fugiens ſe miſerit, nemo inde illum «
extrahere audeat qualicúmque culpâ «
reus teneatur, ſed ſecurus in illâ im- «
B munitate, ſicut in Eccleſiâ ab omni «
inuaſione permaneat. Hoc donum fe- «
ci in capitulo S. Ioannis Baptiſtæ in «
manu Hugonis qui tunc erat electus «
in Abbatem ipſius Eccleſiæ, pro ſalu- «
te animæ meæ, & præcipuè pro inua- «
ſione quam feceram in ipsâ Eccleſiâ, «
in die quo Natiuitas B. Ioannis Ba- «
ptiſtæ celebratur; quia inuaſeram mo- «
nachos celebrantes diem feſtum in «
ipsâ Eccleſiâ, & oblationes ipſius Ec- «
cleſiæ in proprios vſus redegeram, vn- «
de culpabilem & reum in ipſo Capi- «
tulo vbi hoc donum feci me coram «
omnibus monachis aſſidentibus red- «
C didi. Et egrediens à Capitulo coram «
ipſis & Baronibus meis, nudis pedi- «
bus ſatisfaciens, & virgas in manibus «
tenens, vſque ante altare, ſuper quo «
caput Præcurſoris erat, humiliter de- «
ueni, & ibi ante Præcurſoris Chriſti «
caput humi proiectus, pro his facino- «
ribus & malefactis culpabilem & reum «
me recognoui, & per hoc pergame- «
num hoc donum ſicut prædictum eſt «
ſuper altare B. Ioannis poſui. Et vt «
in perpetuum firmiter & integrè, Ec- «
cleſia S. Ioannis hæc omnia ſupradi- «
cta poſſideat, manu propriâ inferius «
ſigno crucis firmaui, & Baronibus «
D meis, & aliis circumſtantibus ad cor- «
roborandum tradidi. Teſtes ſunt hu- «
ius doni Hugo Angeliacenſis Eccle- «
ſiæ electus in Abbatem, Aldebertus «
Abbas Lucionenſis, Rorgo Camera- «
rius, Bernardus Cellarius coquinæ, «
Robertus, Rannulfus Lemouicenſis «
Epiſcopus, Manigoldus Metulenſis «
Guillelmus de Malſiaco, Petrus For- «
tis, Hugo de Pontibus, Hugo Tirol, «
Rogerius Capellanus Comitis, & mul- «
ti alij. Acta eſt hæc charta anno ab «
Incarnat. Dom. MCXXXI. ſedente « 1131.
in Sede Apoſtolicâ Anacleto Papa II. «

» Giraldo Engoliſmenſi Epiſcopo, &
» Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Legato,
» Guillelmo Gardradi Santonenſi Epiſ-
» copo, regnante in Franciâ Rege Lu-
» douico cum filio ſuo Philippo. Si-
» gnum Willelmi Ducis Aquitanorum
» illius qui Toloſanâ matre natus eſt,
» S. Rannulfi Epiſcopi Lemouicenſis,
» S. Aldeberti Abbatis Lucionenſis, S.
» Hugonis de Pontibus, S. Mannigodi
» Metulenſis, S. Villelmus de Malſia-
» co, S. Petri Fortis, S. Hugoti Rol.

Gregorius, cuius nomen reperitur in-
ſcriptum tabulę Angeliacenſi circa an.
1137. 1137. quæ ſic incipit: EGO Willel-
» mus Aquitanorum Dux, ille videlicet
» qui Toloſanâ matre filius fui, propter
» enormitatem peccatorum meorum,
» dono & concedo Deo, & S. Ioanni
» & monachis Angeliacenſibus, quid-
» quid in conchâ de Eſnendâ habebam,
» cum omni libertate, & ſine aliquâ ma-
» lâ conſuetudine. Hæc enim concha
» tenet à * quæ eſt in viâ vſque ad por-
» tum Sauarici. Concedo itaque Abba-
» ti Domno Gosfredo, cuius tempore
» hoc donum atque conceſſionem feci,
» atque monachis Angeliacenſibus præ-
» ſentibus ac futuris, & in eadem con-
» châ molendina, piſcatorias, vel aliud
» quodlibet ædificium, vt faciant ſo-
» lummodò de redditibus conchæ pa-
» tris mei anniuerſarium, & meum ſo-
» lemniter per ſingulos annos quóſque
» celebrent. Aquitani enim ibidem bur-
» gum S. Ioannis de Eſnendâ, de exer-
» citu, & talliatâ, atque omni malâ con-
» ſuetudine pro quibus Domnus Gre-
» gorius Abbas dedit mihi calicem vnum
» in quo erant c. vnciæ auri. Hoc donum
» feci apud Mauſiacum in curiâ Otto-
» nis ſub vmbraculo, iſtis videntibus,
» Willelmo de Mauſiaco, Ottone fra-
» tre ſuo, Bordino Sacerdote, Aimeri-
» co de Hiſpaniâ, Guillelmo Iſember-
» ti, Giraldo de Iarrie, cum baculo da-
» to ibidem in manu Domni Abbatis
» Gaufridi confirmaui. Signum Willel-
» mi Ducis Aquitanorum, illius qui To-
» loſanâ matre natus eſt, Willelmus de
Malſiaco.

1170. *Ioannes* memoratur an. 1170.

Petrus ſedit an. 1177.

DE PONS. *R. de Pons*, delegatur mediator in-
duciarum & treugæ, aſſumpto H. de
Burgo Seneſcallo Pictauiæ pro parte
1214. Ioannis Regis Angliæ 1214. miſſis à
Philippo Francorum Rege P. Sauari,
Guidone Turpin Abbate Maioris mo-
naſterij, & G. Archidiacono Turo-
nenſi, vt obſeruat Mathæus Paris in
Hiſt. Angl.

Helias, recenſetur 1217. in actis con- 1217.
uentionis Cluniacenſium religioſo-
rum cum Angeliacenſibus, habitæ in
capitulo S. Petri, pro Prioratu de Bu-
riaco apud Santonas.

Iordanus Faure, dictus *Verſois*, patriâ
Delphinas, 1472. Eleemoſynarius Ca- 1472.
roli à Franciâ Ducis Aquitaniæ fratris
Ludou. XI. de cuius fato vide Argen-
træum in hiſtoriâ Britanniæ.

Martialis Fournier de la Villate anno
1485. die 4. Maij, ex regiſtro Senatus 1485.
Pariſienſis.

Ioannes de Reilhac, Protonotarius
Apoſtolicus, filius Petri Vicecomitis
de Merinuille an. 1520. Abbas item 1520.
S. Petri Stirpenſis.

Ludouicus de la Rochefoucaud, Epiſco-
pus Lactorenſis, monaſterium Angelia- LA ROCHEFOVCAVD.
cenſe, S. Mariæ de Cellâ, & de Re-
gali adminiſtrat hoc anno 1654.

ANGLA Ord. Diui Auguſtini, ſan- *Angle.*
ctæ Cruci dicata ad Anglinum fluuio-
lum in diœceſi Pictauienſi, cuius Ab-
bati Innocentius 3. Pont. epiſt. 6. re-
geſti 14. an. 1210. confirmat priuile-
gia iam olim ab Vrbano 2. conceſſa,
vbi ab Iſemberto quondam Pictauien-
ſi Antiſtite, matre Thebergâ, eiúſque
fratribus Senebaldo & Manaſſe con-
ſtructa dicitur. Huius loci Abbatum
index ex variâ cartarum collectione
datur.

Ioſcelinus Abbatiam obtinuit anno 1171.
1171.

Guilelmus 1. regimini admotus erat
1246.

Helias anno 1251. 1251.

Theobaldus vixit 1272. ex ſchedis do-
mus Pleſſeæ.

Thomas Archipreſbyter & Abbas An- 1296.
gliæ 1274. vſque ad an. 1296.

Ioannes Abbas & Archipreſbyter an.
1321.

Petrus 1. an. 1340. & 1390. 1340.

Petrus 2. præfuit 1412 & 1440.

Ioannes 1. cœnobiarcha an. 1428. & 1428.
1437.

Ioannes de la Motte 2. memoratur in
titulis Angliæ 1441. & 1450.

Guilelmus Compere 2. ſuperioris reſi-
gnatarius ſub onere penſionis, ex car- 1452.
tis an. 1452. & 1466.

Ioannes Compere 3. an. 1480.

Emericus Morin, cuius mentio extat 1486.
in inſtrumento an. 1486.

Stephanus eâ dignitate inſignitus an. 1505.

Govffier. *Adrianus Gouffier* Decanus Eccleſiæ Pictauienſis Abbas 1506. poſtea Cardi-
1506. nalis, Epiſcopus Conſtantienſis & Albienſis.

Ioannes d'Auton, 4. Ludouici XII. Francorum Regis Hiſtoricus, epitomes rerum geſtarum ſub eius Principatu in Italiâ ſcriptor, Abbas an. 1511. &
1523. 1523.

Isore D'argent deux faſces d'azur. *Pregentius Iſoré*, Leonis domini de Pleumartin filius, de Abbatiâ ſanctæ Crucis breui regiæ Maieſtatis prouiſus eſt apud S. Germanum in Layâ menſe
1524. Ianuario 1524.

Franciſcus de Lineune 1559. Abbas & S. Eparchij Engoliſmenſis: poſt quem fiduciario nomine cœnobij admini-
1568. ſtratores fuêre Ioannes Molineau 1568. Mathurinus Sordeau 1592. & Ludouicus Ancelon 1603. & 1608.
1623. *Dionyſius le Duc*, Pariſienſis an. 1623.

Rogerius de Buade de Frontenac anno 1628.

de Frovlay. *Gabriel-Philippus de Froulay de Teſſé*, nepos Franciſci & Henrici Archiepiſcoporom Burdegalenſium ex matre Mariâ d'Eſcoubleau, Renati de Frou-
1646. lay Comitis de Teſſay coniuge anno 1646.

S. Sauveur d'Aniane. ANIANA diœceſis Magalonenſis, in Galliâ Narbonenſi Ord. S. Benedicti, cœnobium nobile, & vt ipſe, vidit religioſum, teſtimonio S. Petri Venerabilis Abbatis Cluniacenſis lib. 1. ep. 3. ad Aimericum Cardinalem, ſub titulo S. Saluatoris ædificatum eſt à D. Benedicto primo Abbate Anianæ, qui temporibus Caroli Magni & Lud. Pij Imper. floruit; memoratur in elencho Monaſteriorum Septimaniæ, quæ in
817. Conuentu Aquenſi an. 817. Regi militiam, vel dona, vel orationes debere declarantur. Ad conſecrationem verò Altaris S. Saluatoris de Anianâ trecentos ſexaginta tres Patres conueniſſe non ſolùm fama eſt, ſed & antiquum teſtatur Anianæ manuſcriptum tempore Caroli Magni & Leonis Papæ, cuius narrationem hic ſubjiceremus, ni adulterina cenſeretur à nonnullis, vt ex ſerie integræ ſcripturæ colligi facilè poteſt. Inter Abbates qui Monaſterio præfuerunt ſequentes ſunt è chartophilacio.

S. Benedictus Anianæ fundator & Abbas, de quo perantiquum Breuiarium Anianenſe M.S. die XI. Februarij

A ſub his verbis loquitur: Benedictus igitur Abbas in prouinciâ Gothiæ exortus ſub Pipino Rege Francorum, & poſt eius deceſſum ſub Carolo filio eius ab infantiæ tempore vſque in adoleſcentiam militauit. Poſthæc autem relicto palatio, in monaſterio S. Sequani in prouinciâ Burgundionum, habitum veri monachi ſuſcepit, ibiq; duobus & ſemis annis conſiſtens Deo iugiter militauit. Sed quia ibi regularem vſum minimè reperit, in Gothiæ partibus migrauit, ibique ſuper fluuium Anianum manu propriâ cellam
B primitùs, poſtmodum verò cum ipſis fratribus, qui ob amorem Chriſti ſub regimine eius venerant, monaſterium ex nouo opere conſtruxit, in quo non longo poſt tempore trecentos monachos habuit. Defunctus eſt XI. Febr. an. 821. ætatis 70. in Monaſterio In- 821.
dæ prope Aquiſgranum, cuius vitam virtutibus & miraculis plenam S. Ardo Anianæ monachus ſcripſit, quam nuper cum Concordiâ Regularum ab ipſo S. Benedicto Anianæ Abbate editâ, notis & obſeruationibus poſt tot ſæcula de puluere excuſſit, typiſque
C euulgauit Pariſiis Domnus Hugo Menardus S. Benedicti Congregationis S. Mauri monachus eruditus.

Georgius Abbas 2. cui S. Benedictus pridie mortis ſuæ ſcribit; vide epiſtolam illam libro de Concordiâ regularum.

Hermelandus.

Arnulphus præfuit eidem cœnobio an. 35. Caroli Regis.

Hugo, cui Ioannes Pont. ſcribit.

Raynaldus tempore Ioannis Papæ, à quo priuilegia obtinet, fortè an. 955. 955.
à Ioanne 12.

Pontius, ei Nicolaus 2. epiſtolam miſit an. 1061. an. 3. Pontificatus, da- 1061.
tam Romæ 4. Non. Maij, per manum
D Bernardi, Præneſtinæ Eccleſiæ Epiſcopi.

Emenonius, ſeu *Emmoyronius*. Alexander Papa 2. ſingulari priuilegio cum honeſtauit 1061. & 1066. eximit 1066.
Abbatem ac monaſterium Gellonenſe ab Epiſcopo diœceſano, ſubiicitque Anianenſi.

Petrus, Vrbanus 2. Papa ad illum ſcribit 1099. 18. Cal. Maij, indict. 7. & Paſchalis II. an. 1106. & 1114. confir- 1106.
mat diplomata & priuilegia quatuor prædeceſſorum Ioannis, Nicolai, Alexandri & Vrbani Pont. Regiſq; Caroli

[illegible] Regis; Laterano per manum [illegible] sanctæ Rom. Eccl. Diaconi Cardinalis & Bibliothecarij, 8.
1106. Cal. Maij ind. [illegible] anno Incarnat. 1106.

Pontius, ad quem extat Calixti Papæ diploma anno 1120. [illegible] Ecclesiâ [illegible] multè ſuis poſſeſſionibus ſpoliatâ.

Petrus, Innocentius Papa 2. ipſi ſcripſit epiſtolam apud Claromontem per manum Aimici Diaconi Card. 3. Cal.
1130. Decemb. indict. 8. An. Incarnat. 1130. Pontificatus Innocentij 1.

Guillelmus, cui Eugenius 3. Pont. [illegible] ſcribit. 1146. 3. Idus. Nouemb. chirographo Baronis Subdiac. Card. [illegible] Viterbij datis, Anaſtaſius 4.
1154. 1154. & Hadrianus eodem anno Pontificatus ſui 1. per manum Rolandi Cardinalis Cancellarij 11. Idus Decembris Ind. [illegible].

Petrus anno 1158.

Raymundus, cognomento *Guillelmi* ut aliqui volunt, anno 1160. & 1173. multum litibus contendit cum Bernardo Biterrenſi Epiſcopo; in cuius Abbatis gratiam Petrus Venerabilis
1187. Cluniacenſis pro cœnobio Anianenſi ſcribit 1187.

Ademarus rexit monaſterium Anianæ 1188. & 1190.

1203. *Gaucelinus* an. 1203.

Amianus an. 1205. in cartâ Guilelmi Epiſcopi Biterrenſis.

[illegible] *Bernardus de Viridifolio* 1208. in Capitulo generali nominatur an. 1211. 1213. & 1215.

1230. *Petrus de Salue*, 1230. hic an. 1270. Idibus Martij quadraginta nouem adoleſcentes recepit in monachos Anianæ, [illegible] in manuſcripto [illegible] 1281 Huius etiam tempore an. 1266. Bernardus de Montemiraco Anianenſis religioſus, fit Abbas Montiſmaioris a Clemente 4. vt habent ſchedæ monaſterij Arelatenſis.

1282. *Raimundus de Scrinhaco* 1282.

Ioannes de Salua, 1282. ſedit vſque ad 1285.

CANILLAC. *Pontius de Canilhaco*, vir inſignis & faustæ memoriæ anno 1285. facta fuit
1285. compoſitio inter eumdem Pontium Abbatem & Priorem S. Amantij ex vnâ parte ac Regem Maioricarum, & gentes eiuſdem Principis, per [illegible] & vigilis [illegible], quas [illegible] Rex

Maioricarum confirmauit 1286. ex archetypis membranis; diu vixit, in actu eterum anni 1390. die Martij 12. appellatur defunctus bonæ & fœlicis recordationis Pontius de Canilhaco Abbas Anianæ. 1390.

Hugo de Poſol, anno 1395. poſt quem multorum nomina deſiderantur. 1395.

Laurentius Strozzi Archiepiſcopus Aquenſis 1562. 1562.

Ioannes de Bonſi Epiſcopus Biterrenſis. BONSI.

Clemens de Bonſi Epiſcopus & dominus Biterrenſis Abbâſque Anianæ hoc an. 1654. 1654.

S. ANIANI Ord. Benedictini, diœceſis ſancti Pontij Tomeriarum in Septimaniâ. *S. Agnan dict S. Signan.*

ANTIMONASTERIVM diœceſis Lemouicenſis. *Emontiers.*

S. ANTONII VIENNENSIS ad Furaniam fluuium, Abbatia Ordinis Caput, ſub regulâ Canonicorum B. Auguſtini viuentium, ſita eſt in Delphinatus parte, quâ Iſaræ fluminis vicinâ Viennenſis diœceſis terminatur, & Gratianopoli æquè ac Viennâ viginti ſeptem milliaribus diſtat. Clarum et multis titulis Archimonaſterium, ſed præcipuè poſſeſſione reliquiarum S. Antonij magni Anachoretæ, quem obiiſſe an. ſal. 359. & ab Alexandrina ciuitate Conſtantinopolim tranſuectum ferunt an. 704. indéque ad oppidum S. Deſiderij in Delphinatu an. 1070. Cui tranſmigrationi cauſam dedit Guillelmus Cornutus nuncupatus Motæ S. Deſiderij, Albenciaci, & Caſtrinoui toparcha, vt habetur in archiuis monaſterij. Hic iuſſu Gregorij 7. Pontif. ſacrum pignus in æde parochiali S. Deſiderij depoſuit, quæ cum impar eſſet tot peregrinis religionis causâ aduentantibus, inuitato Viennenſi Archiepiſcopo prima iecit maioris Eccleſiæ S. Antonij fundamenta, ſed infecto opere abſque liberis deceſſit. Hæres eius Guido Deſiderius, corpus patroni tutelaris depoſitum per militares diſtraxit, vnde reprehenſus ab Vrbano 2. qui per Viennenſem prouinciam iter faciens, ſactum corpus in manibus ſæcularium indecenter paſſim vbi lubebat deferri intelligens, Guigoni Apoſtolicâ auctoritate inhibuit, ne deinceps talia præſumeret. Quamobrem denuò exædificatâ à Ioſcelino baſilicâ, ſexennio poſt an. 1101. mandato Pontificis ne reli-

S. Antoine de Viennois Chef d'Ordre.

D'or à vn Aigle de ſable, ayant au col vne couronne d'or, & au deſſous vn eſcuſſon d'azur chargé d'vn T.

quia propha[illegible]arentur, religioſos Benedictinos Montiſmaioris, qui cum regulari diſciplinâ & pietate florebant in Eccleſiæ & corporis S. Antonij poſſeſſionem admiſit, ſeruatis ſibi & ſucceſſoribus [illegible]. Iam ab anno 1090.
1090. lues per totum Occidentem ſerpebat, ignis ſacer ſeu S. Antonij dicebatur, & ſolo eius patrocinio extinguebatur, de quâ meminit Angelicus Doctor. Igitur Gaſto natione Gallus, nobilis prouinciæ Viennenſis, vnà cum Gerino ipſius filio ad reliquias S. Antonij voti causâ profectus, Guerinus conualuit, & ſanitati reſtitutus profitetur, infirmis ad S. Antonium proficiſcentibus, qui ſacro igne conſumpti truncatis membris in perpetua calamitate viuebant, miniſtraturum, ſuiſqui facultatibus eos pauperes ſubleuaturum. Itaque an. 1095. ad oppidum S.
1095. Antonij, quod prius Mota vocabatur, & ob Sancti corpus in eodem loco reconditum, mutato vocabulo S. Antonij exinde vulgariter fuit appellatum, ipſo die reuelationis 15. Iunij aduentant Gaſto & filius, ad quorum exemplum ſeſe compoſuerunt plurimi nobiles, qui Cæruleæ Crucis Antonianæ Congregationem conflantes, primordia Ordinis poſuerunt anno 1095. Vrbano 2. Pont. id Aymarus Falco duobus verſiculis deſignat:

Gaſtonis voto, ſocietatis fratribus octo,
Ordo eſt hic cœptus ad pietatis opus.

Anno 1119 xii. Cal Aprilis Calixtus 2. Papa prius Viennenſis Archiepiſcopus, ma[illegible] Eccleſiam conſecrauit in honorem ſanctiſſimæ Trinitatis, inſitque corpus extrahi ex capsâ Conſtantinopoli allata in nouam cipariſſinam, à Softedo Excubiarum Cartuſiæ Priore, magnæ religionis viro fabricatam. Hanc congregationem Gaſto formauit ſub Magiſtri Hoſpitalis Eleemoſynariæ titulo, qui vſque ad Aymonem Abbatem propagatus eſt in Prioratu S. Antonij, Montiſmaioris cœnobio immediatè ſubiecti & annexi, iuxta quem etiam ædificauit duo prochotrophia, virorum vnum, alterum feminarum, in quibus hoſpitalibus Chriſti pauperes præſertim infecti igne ſuſcipiuntur, vt patet ex authenticis codicibus. Cum vero hoſpitale ſub Adminiſtratoribus multis incrementis adauctum fuiſſet, ob idque varijs litibus cum religioſis contenderent tempore Pontificum Clementis 4. Greg. x. & Nicolai 4. tandem Bonifacius viii. Prioratum S. Antonij à ſuperioritate & ſubiectione Abbatiæ Montiſmaioris Arelatenſis exemit ac ſeparauit, reſcripto anni 1297. ſub aſſignatione pen- 1297
ſionis, in Abbatiam erexit, atque Archimandritam, Generalem totius Ordinis Canonicorum & Clericorum B. Antonij, ſub Regula S. Auguſtini inſtituit, cum obligatione tamen deferendi antiquâ conſuetudine in veſtitu ſignum Tau, necnon hoſpitalitatem quam vouerant exercendi: ei quoque Abbatiæ omnia ſubiecit per vniuerſum orbem xenodochia laicæ adminiſtrationi, quæ à ducentis & amplius annis ſub D. Antonij patrocinio conſtructa fuerant. Abbas porro Generalis Ordinis, qui oppidi S. Antonij dominus, ſuffragiis religioſorum eligitur, & Commendâ caret, priuilegiis indulti, decimarum, aliiſque Sedis Apoſtolicæ immunitatibus gaudet. De quo cœnobio plura conſcripſit Aymarus Falco Delphinas, eiuſdem Ordinis Præceptor Barri Ducis, in Antonianæ Hiſtoriæ Compendio; obſeruandum tamen nos in hac ſerie colligendâ, vſos fuiſſe hiſtoriâ Mss. Ordinis & Abbatum S. Antonij, quam communicauit anno 1650 Ludouicus de Charencij Gratianopolitanus, primus Definitor Ordinis Antoniani.

PRIORES S. ANTONII.

1. Gasto Prior & ſummus Magiſter domus eleemoſynariæ S. Antonij, moritur anno 1120. 1120.

2. Stephanus 1. Sacerdos an. 1120. obiit 1131.

3. Nantelmus Soffredus, 1131.
ſenior dictus 1131.

4. Gvilelmus Rvfvs 1. ſub eo vel deceſſore an. 1191. Odo do- 1191.
minus de Turnone in Hiſpaniam contra Infideles profectus, caſtrum ſuum ſub cuſtodiâ B. Antonij poſuit, hominiumque Priori & Eccleſiæ exhibuit, ſub obligatione 20. ſolidorum perpetuo annis ſingulis ſoluendorum, quam donationem Petrus & ſucceſſiuè Guigo Odonis liberi, ſuis diplomatibus confirmarunt, vt animaduertit Aymarus parte 3. cap 7

5. Petrvs Soffredvs 1. iunior Nantelmi nepos, fato functus eſt 1202.
1202.

6. Brvno de Sens electus an. 1202 ad alteram vitam transfertur an. 1206 DE SENS.
1206.

7. Falco 1. an. 1206. cum Congregatio

gregatio proprio careret templo, in A
quo priuatis pietatis exercitiis incumberet, hoc opus aggreſſus, Benedictini Prioratum S. Antonij poſſidentes, reſtitêre: quapropter iuſtam litem ſuſtinens Falco, ad Humbertum Viennenſem Antiſtitem antea Carthuſianum, compromiſſatum partium iudicem res delata, qui ſecundùm Falconem pronuntiauit: & ne deeſſet aliquid, ad Innocentium Pont. confugit, qui conſtruendi templi facultatem approbauit 1208 quod breui abſolutum, ſub tutelâ beatæ Mariæ conſecratum eſt ab eodem Humberto primum ſacrificium Pontificali apparatu peragente. B
Ab Honorio III. Papâ obtinuit Falco, vt tria vota poſſent emittere religioſi S. Antonij, quod declarauit literis an. 1218. ſic inſtitutus Ordo 1095. fuit abſque votorum promulgatione
1220. ad an. vſque 1218. Viuendi finem fecit an. 1229.
1229. 8. Stephanvs II. debitum naturæ perſoluit 1229.
Mathionis. 9. Falco Mathionis II. religionem ſuam ſub tutelâ Sedis Apoſtolicæ iam ab Honorio 3. adoptatam eo deprecante Innocentius IV. iterum ſuſcepit; ædem Virginis Deiparæ à Falcone conſtructam ampliauit; cœmeterium proprium impetrauit à ſummo Pontifice, quod Ioannes de Burnino Viennenſis Archipræſul B. Antonio ſolemni benedictione luſtrauit, ædificia cœnobitica conſtruxit, ſtatutis regularibus ordinatis quibus deinceps fratres vterentur, à Guilelmo Epiſcopo Tornacenſi Sedis Apoſtolicæ Legato approbari curauit: ſub eo fabricata eſt argentea capſa, in quâ conditum Beati Antonij corpus, quod opus conſummatur anno 1238. cui quidem adornando Guilelmus Abbas Montiſmaioris, necnon Raimundus eius nepos, Eccleſiæque prior eiuſdem, neceſſariam impenſam ſuppeditauit; D Princeps Delphinus ſub ſuâ protectione domum S. Antonij ſuſcepit. Conuocatis totius Ordinis generalibus Comitiis, aliiſque & pluribus egregiè præſtitis obdormiuit in Domino an.
1254. 1254 ad Septentrionalem minoris Eccleſiæ portam ſepultus.
Soffredi. 10. Gvilelmvs Soffredvs II. duas obtinuit Præceptorias, vnam Conſtantinopoli anno. 1256 alteram Londini à Rege Angliæ fundatam, & priuilegiis inſignitus à Clemente 4.

Papâ migrauit à ſæculo 1266. 1266.

11. Pontivs Rvfvs I. ſubrogatus fuit anno 1266. morte ſublatus Cal Sept.

12. Iosselinvs de Tvrre recenſetur in chartophilacio Antoniano 1267. de la Tour.

13. Gvilelmvs de Parnanco III. 1268.

14. Gvilelmvs de Bonis, IV. vltimum diem clauſit 1270. 1270.

15 Gvilelmvs Daniel, alias Rvfvs. Diuus Ludouicus Rex in procinctu expeditionis contra Saracenos, Nemauſi Ordinem S. Antonij ab omnibus vectigalibus, tributis, aliiſque ſtipendiis, & oneribus emancipauit præcepto an. 1270. hoc imitatus Guido de Aluernia Archiep. Viennenſis, Xenodochium S. Bartholomæi in eadem vrbe Viennenſi, poſtmodum in præceptoriam generalem erectum, ſuæ erga Ordinem propenſionis indicium conceſſit; mortuus eſt Guilelmus an. 1273. Daniel. 1273.

16. Stephanvs III. memoratur in actis an. 1273

17. Aymo de Montagny antea Præceptor Auenionenſis & Magiſter hoſpitalis S Antonij 1273. electus die Martis maioris hebdomadæ, per compromiſſum inter Gaufridum Taurinenſem Epiſcopum, Girinum de Palatio, Raymundúmque de Baſternaio Societatem Profeſſos, & à Ioanne Papâ omnium priuilegiorum confirmationem conſequitur; fauit illi Nicolaus IV. necnon Archiepiſcopus Lugdunenſis, qui noſocomium S. Andreæ Præceptoriæ titulo affectum, largitus eſt. In Germaniâ, à Cardinali Sabinenſi Legato Apoſtolico excepit domum de Meminguen; à Seguſianorum Comite domum Monbriſonij an. 1278. in Delphinatu à Romanenſi Capitulo ius patronatus parochialis Eccleſiæ Rubonenſis; in Prouinciâ etiam adiunxit Ordini vnione perpetuâ quatuor Prioratus Beatæ Mariæ de Clays ad ripam Iſaræ, de Maruanco 1287. ſanctæ Crucis in Dienſi diœceſi, & Diui Medardi in Valentinenſi ex beneficio Ioannis Epiſcopi Dienſis; ac Gofredi Epiſcopi Taurinenſis, Ordinis ſui quondam religioſi, Præceptoriam S. Dalmatij Auguſtæ Taurinorum 1309. acquiſiuit caſtrum Bellifortis, dominium & iuriſdictionem oppidi ac territorij S. Antonij ab Einardo Abbates S. Antonii. 1278. 1309.

de Caſtronouo ; tandem eius operâ Prioratus S. Antonij in Abbatiam erectus, euindicato prius à iure Abbatis Montiſmaioris, ſicque Abbas primus nominatus eſt Aymo, Bullâ Bonifacij Papæ apud Vrbem veterem datâ 1297. & 1304. multa priuilegia impetrat à Benedicto x. dicto xi. Pontifice. Anno autem 1306. Aymonio & ſucceſſoribus abſente Gratianopolitano Antiſtite conceſſus eſt in generalibus totius Delphinatus Comitiis prin-
1316. ceps locus ſeſſionis, approbante Delphino. Obiit an. 1316.

Alerac. 18. Pontivs Alerachvs II. Ioannis xxii. Pont. beneficio ſibi & ſucceſſoribus obtinet baculum Paſto-
1328. rale, & infulas Epiſcopales ; migrauit ad alteram vitam 1328.

Mitte. 19. Gvilelmvs Mitte VI. illuſtri ſtemmate oriundus patre Bertrando Mareſcallo Delpbinatus ; præ-
1336. fuit 1336. & perfectum ſub eius regimine an. 1337. primarium S. Antonij templum ; ornatur priuilegiis à Clemente 6. Pont. & in vſum Monaſterij quatuor florenorum millia de ſuo contulit; in viuis eſſe deſiit 1342. iacétque in capellâ S. Ioannis quam fundauit.

Lobetvs. 20. Petrvs Lobetvs II. Delphinas, ab Innocentio vi. obtinuit immunitatem Ordinis S. Antonij à de-
1369. cimatione Carolus v. Francorum Rex. fundauit domum Pariſienſem, ſcripto diplomate apud Caſtrum Vincennarum menſe Februario 1369. defunctus 1370.

Mitte. 21. Pontivs Mitte II. frater Guillelmi nobilis Lugdunenſis ; hic paſtorali curâ ſollicitus ad Orientem viſitatorem deſtinauit, qui luſtraret domos Achaiæ, Athenarum, Coronæ,
1374. Caphæ in Tauricâ, & Conſtantinopolis; animam emiſit an. 1374.

Mitte. D'argent au ſautoir de gueulles à la bordure de ſable, chargée de 8. fleurs de Lis d'or.

22. Bertrandvs Mitte nepos Pontij ex fratre domino de Cheurieres Foreſij Gubernatore, an. 1374. antea Cellerarius Abbatiæ maximam ſibi famam in adminiſtratione cœnobij comparauit 1382. Dux Barrenſis plures domos Ordini contulit, ac Senator in Parlamento Delphinatus tunc deambulatorio deſignatus literis Ca-
1389. roli vi. Regis Sueſſione datis 3. Aug. 1382. ereptus an. 1389.

Castelnay. 23. Gerentonvs de Castronovo, ex nobiliſſimâ proſapiâ; obiit 1405.

24. Hvgo de Castronovo

A 1405. ſub cuius regimine electi ſunt Robertus de S. Aniano & Falco de 1405.
Montecanuto vt nomine totius religionis Concilio Conſtantienſi intereſſent ; Sigiſmundus Imper. D. Antonij feretrum viſitauit an. 1415. ac biennio poſt Hugo ſatis conceſſit.

Montchenv. 25. Falco de Montecanvto III. ortus ex nobili Montecanutorum genere apud Delphinates, vir ſummæ exiſtimationis præfuit 1417. 1417.
ſub quo 1418. Martinus v. Pont. à Synodo Conſtantienſi remeans, S. Antonium inuiſit, comitibus plurimis Cardinalibus & Prælatis.

B

Granval. 26. Arthavdvs de Granval 1419. creatur contentione per ſummum Pontificem definitâ pro electione: totam eodem Abbate Mediolani iubente Martino coacta ſunt Comitia Generalia in quibus ſtatuta de Ordinis reformatione indicta ſunt ; anno autem 1420. Iacobus Rex Siciliæ & 1420.
Hieruſalem, ad S. Antonium diuertit orationis causâ, ibique munera offerens, capellam in eodem monaſterio extrui fecit, ac ſimulachrum D. Antonij ex auro puriſſimo ponderis 500. aureorum eidem Eccleſiæ donauit,

C quam tanto fauore proſecutus eſt, vt in illo Monaſterio ad obitum vſque reſidere propoſuerit. Teſtamento condito 1423. idem Rex ſtatuit, vt eius hæredes & ſucceſſores forent ſpeciales Protectores ac deffenſores huius religionis : deinde ordinauit, vt in ſignum iuratæ protectionis, erga Ordinem Antonianum, ſuus hæres & ſucceſſor, necnon ij ad quos ſua hæreditas in perpetuum deuolueretur, ſignum Ordinis Tau, collo appenſum ex auro puriſſimo vnà cum campanulâ deferrent, & vt in æde Antonianâ ſa-

D cer anniuerſarius dies celebraretur, collatis ad has inferias Luſignianæ Baroniæ prouentibus: ex has vitâ demi- 1427.
grauit Arthaudus 1427.

De Polleyo. 27. Ioannes de Polleyo I. an. 1427. ad quem Ioannes Galeacius Dux Mediolanenſis 1431. legatos mi- 1427.
ſit, vt ſacras ſuo nomine Antonij reliquias venerarentur ; Carolus vi. Rex Francorum hùc etiam ſe contulit, & diplomate in oppido S. Antonij Vienenſis 14. Maij anno 1434. ob cultum & ſuam erga hunc Ordinem beneuolentiam, immunem fecit toto vitæ tempore ab omnibus decimis, tributis, aliiſue exactionum debitis. Dux Britanniæ

& frater Richardus circa an. 1437. fundarunt duas Præceptorias in Aremoricâ apud Pramelly & Cliſſon, vri &
1438. Dux Cliuienſis. moritur Ioannes an. 1438.

De Brione. 28. Hvmbertvs de Brione
1438. Eugenius 4. Pont. priuilegium conceſſit inſtituendi duos Pœnitentiarios, pro abſolutione peregrinorum;
1458. an. 1458. Renatus Siciliæ Rex vnà cum coniuge, dona obtulit S. Antonio: defunctus eſt Humbertus 1459.

Montiferrand. 29. Benedictvs de Monteferrando 1459. aduerſus quem ambiuit Abbatiam Antonius Flandriæ
1459. Præceptor, à religioſis ad Apoſtolicam B Sedem euocatus à Paulo 2. Papâ deponitur; fitque poſtea Conſtantienſis Epiſcopus in Neuſtriâ: vnde à Duce Sabaudiæ ad Tarantaſienſem Archiepiſcopatum euehitur.

Ioqvet. 30. Ioannes Ioqvetvs ii. Regis Francorum in Curiâ Romanâ Legatus 1471. à Paulo 2. ob merita Abbas deſignatus ſummo religioſo-
1471. rum applauſu 1471. die 5. Aug. poſſeſſionem adipiſcitur 1472. Ludouicus xi. ad ſuum monaſterium voti causâ adueniens, mille ducentas libras S. Antonio, & alia plurima largitus eſt dona an. 1475. C Philippus Sabaudiæ Dux aliique Principes, Galeacius Sforcius Dux Mediolanenſis, Bona eius coniux, Hercules Eſtenſis Ferrariæ Dux ampliſſimis oblationibus ſacrarium locupletarunt. Eo ſedente acceſſit Ordini Monaſterium S. Ioannis ad mœnia.
1476. Compendij, & an. 1476. nouam molitus eſt reformationem, coactis Conciliis generalibus. mortalitatem exuit Ioquetus an. 1482.

De Brione. 31. Antonivs de Brione i. electus 1482. 18. Octob. à quo Eccleſia maior inſtauratur pluribus orna-
1482. mentis. D Innocentius 8. Pont. Abbatiam penſione Conuentui Montiſmaioris debitâ exonerauit, bullis Romæ
1490. daris 4. Nonas Iunij 1490. & 5. Cal. Aug. 1491. Sub eius præfecturâ Carolus Dux Sabaudiæ tunc Breſſiæ, & Zizimus frater Sultani Turcorum Imp. S. Antonii reliquias venerantur: diem clauſit 26. Iunii 1490.

De Rochemore. 32. Antonivs de Rvpemora ii. Regis Chriſtianiſſimi Orator ſucceſſit an. 1490. Romam profectus
1491. 7. Octob. 1491. iterúmque delegatur in Italiam 1493. reuerſus apud Turones coram Rege Legationis acta exspoſuit. Sub eius regimine claruerunt Ordinis Antoniani Præſules Ioannes de Monrecanuto Viuarienſis, & Alamandus Cadurcenſis. Obiit Antonius Turonis 21. Octobr. 1493. ſepelitur in 1493. Eccleſiâ Præceptoriæ Forcalderienſis diœceſis Pictauienſis, ad quem ſpectat hoc reſcriptum Apoſtolicum quod in archiuis S. Antonij repertum eſt ſub eâ verborum ſerie:

Alexander *Papa Sextus, dilectis filiis nobilibus viris, Viceregi & Seneſcallo Prouinciæ, & Conſilio Regio in ciuitate Aquenſi reſidentibus, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Dudum Innocentius prædeceſſor &c. Deinde certioratus ad plenum, quòd reliquiæ corporis S. Antonij in ipſo Monaſterio ſancti Antonij & non in Eccleſiâ S. Iuliani requieſcebant, reliquias prædictas in eodem Monaſterio S. Antony, & non alibi eſſe motu proprio declarauit, ſicque ab omnibus fidelibus firmiter teneri & credi debere mandauit. Poſtmodum verò nos diuinâ fauente clementiâ ad ſummum Apoſtolatus apicem aſſumpti, vnionem, annexionem, & incorporationem prædictas, ad certam concordiam commiſſione & voluntate noſtrâ inter Archiepiſcoporum præfatum, & dilectum filium Antonium Abbatem dicti Monaſterij S. Antony, & præfati Monaſterij Montiſmaioris initam, etiam de fratrum noſtrorum conſilio approbauimus &c. Cum autem ſicut non abſque graui animi diſplicentiâ accepimus, præfati conuentus hábitâ notitiâ concordiæ prædictæ, ad electionem in contemptum ſedis Apoſtolicæ proceſſerunt, ac ipſi & nonnulli aly ciues Arclatenſes ac de prouinciis Prouinciæ maligno ſpiritu ducti, dictas reliquias S. Antony in ipsâ Eccleſiâ S. Iuliani & non in Monaſterio S. Antony huiuſmodi eſſe affirmare non verentur, ac vota, eleemoſynas & quæſtus, ſub nomine eiuſdem S. Antony continuè recipere præſumant, in graue animarum ſuarum periculum, dictíque Monaſtery S. Antonij præiudicium & detrimentum, pernicioſum quoque exemplum, & ſcandalum plurimorum; & nos attendentes præmiſſa eſſe mali exempli fomenta, hortamur vos plurimùm, vt pro veſtrâ in hanc ſanctam ſedem Apoſtolicam reuerentiâ & deuotione, ac iuſtitiæ debito, præfato Abbati aſſiſtere velitis, &c. ſub datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 27. Aprilis an. MCCCCXCIII.* 1493.
Pontificatus noſtri ſecundo. L. Podocatharus.

De Area. 33. Petrvs de Area iii. ex Priore Clauſtrali Generalis renuntia-

tus 1493. 28. Octob. exiſtens tunc in A
domo de Landâ in Pictonibus; hic vi-
1494. uis exemptus eſt an.1494. 24. Decem-
bris.

Saint Chamond. D'argent à la faſce de gueulles; party d'azur.

34. Theodorvs de Sainct Chamond ex proſapiâ dominorum de S. Chamundo 1494. Rex Carolus 8. ad expeditionem Neapolitanam tendens, ædem Antonianam ſalutauit. Pontificibus Leoni x. Clementi 7. Regi Franciſco 1. Carolo v. Imp. Antonio Lotharingo Duci acceptiſſimus fuit hic Abbas, qui cum Canonicis ſuis, ius in Monaſterium Montiſmaioris eiurauit an. 1502. Valentiæ, Rodulpho Bonifacio Abbate intruſo, ipſi ceſſione in perpetuum factâ de penſione impoſitâ cœnobio S. Antonij, cuius vetas reliquias ſe non habere profeſſus eſt Rodulphus; ſicque poſt an-
1502. nos 313. ab 1191. ad 1502. diſſidentibus pax reſtituta eſt. Multas Præceptorias vniri curauit Theodorus, S. Saluatoris Prioratum in Vapincenſi diœceſi, cæteráſque. Hic etiam an. 1503. in Comitiis generalibus Delphinatus Præſidentiæ priuilegium olim Aymonio conceſſum, eloquentiâ ſuâ coram Gratianopolitano Antiſtite tutatus eſt, adeò vt Senatuſconſulto ipſi ſeruata C fuerit hæc dignitas. Sub eius moderamine innumera multitudo Principum magni nominis ad hoc Monaſterium conuenit; Romam autem pro-
1521. fectus eſt an. 1521. ad Leonem x. Pont. huiúſque tempore floruerunt Antoniani Ordinis, Antonius Triuultius poſtea Cardinalis, Carolus de Seyſſello, Antonius de Rauennâ facundiſſimus Eccleſiaſtes, Mediolani cum opinione ſanctitatis mortuus, & Aymarus Falco ſcriptor celebris, defunctus 1544. Obiit & ipſe Theodorus
1527. Metropoli Leucorum an. 1527. iacet Pontemuſſi in Eccleſiâ collegij Societatis Ieſu: Edidit ſeptem epiſtolas D Sancti Antonij, in Bibliothecâ Patrum.

Langeac. D'or a trois pals de vair.

35. Antonivs de Langeac iii. ex illuſtri genere dominorum de Langeac in Auerniâ, an. 1527. quinto promotionis ſuæ anno, Abbatiâ ab ære alieno liberatur, caſtrúmque Belliſortis reſtituit: Rex Franciſcus 1. cum totâ regiâ familiâ & aliis Principibus Diui Antonij reliquias excoluit 1533. cui Abbati Aimarus Falco
1536. opus ſuum Antonianæ dicauit 1534. Ad alteram vitam tranſiit 1536.

Ioyevse. Comme cy-deuant.

36. Iacobvs de Ioyevse Guilelmo Vicecomite Ioyoſæ ex Annâ de Balſac natus, Ludouici S. Flori, & Guilelmi Aletenſis Epiſcoporum frater, ſuique Ordinis ſedulus amator, debitum naturæ perſoluit 1542. penul- 1542.
timâ Iunij.

Tovrnon.

37. Franciscvs de Tovrnon, i. Cardinalis, antea huius Congregationis profeſſus religioſus in Abbatem eligitur 1542. ſed regio Mini- 1542.
ſterio intentus, regimine ſe abdicauit.

Langeac.

38. Franciscvs de Langeac ii. Abbas de Cheziaco Sueſſionenſis diœceſis, ceſſione Card. Turnonij factus eſt Abbas 1543. contra Nouatores ſtrenuè ſuum gregem tutatus, viuis abſceſſit anno 1559. Fuit ex hac 1559.
gente Ioannes Lemouicenſis Epiſcopus.

Langeac.

39. Lvdovicvs de Langeac 1559. ſub quo hæretici in Delphinatu dominantur, à quibus Ludouicus captus, & ingenti ære redemptus eſt; inſupérque 1562. oppidum S. 1562.
Antonij expugnant, baſilicam, ſacra vaſa, & reliquias deprædantur; in hac miſerâ Galliæ calamitate, Ludouicus curauit Eccleſias Ordinis in Italiâ ad meliorem normam reſtitui, ac demùm viuere deſiit Pariſiis; cui tale inſcriptum eſt Epitaphium in æde S. Antonij ibidem.

Lvdovico Langiaco D. Antonii *non procul à Viennâ Allobrogum Abbati, huius nominis tertio, maioribus apud Aruernos claro, pietate, atque in egenos beneficentiâ, duobus quibus in Ordine ſucceſſit patruis nihil concedenti, ſeptuagenario Petrus d'Amours ſacri Conſiſtory Conſiliarius, paterna in Langiacorum familiam beneuolentia memor, & ſupremæ voluntatis elogium exequi rogatus, amico benemerenti, hoc monumentum de ſuo M. P. Obiit nono Calend. Octob. anno 1597. ætat. 76.*

To.osain.

40. Antonivs Tolosanvs iv. ex oppido Caſtri Arrij oriundus, 1597. dic 15. Oct. eligitur, tantùm poſſeſſioné 1597.
adeptus pacificam 1600. 13. Ianuarij, etiam cæcus, moribus & literis clarus, concionator ac ſcriptor luculentus, de veritate Euchariſtiæ, & directione ad ſalutem opuſcula ſcripſit regularis diſciplinæ valdè ſtudioſus. Migrauit an. 1615. 12. Iulij, ſepelitúr- 1615.
que in choro maioris Eccleſiæ; de quo Genebrardi chronologia.

DE GRAMMONT. 41. Antonivs Brvnel de
Grammont v. Delphinas, ſuſ-
fectus an. 1615. inteteſt Ordinis Comi-
tiis generalibus 1616. & obtinuit ſup-
preſſionem rituli Præceptoriæ Sancti
Antonij Pariſienſis à Paulo v. Papâ vt
in domum Nouitiatus mutaretur, bul-
1618. lâ datâ an. 13. Pontiſ. MDCXVIII.
3. Nonas Aprilis. Anno autem 1622.
Greg. 15. Ludouico XIII. Rege pre-
cante, direxit bullam Dionyſio de
Marquemont Lugdunenſi Archiepiſ-
copo xv. Cal. Aug. pro erectione Con-
gregationis reformatæ Ordinis Anto-
niani; ſed morte ipſius, alia bulla di-
rigitur 1624. ab Vrbano 8. Papâ, Pe-
tro de Villars Viennenſi Archiepiſco-
po, qui poſtea ſententiam executio-
nis dictarum bullarum pronuntiauit
15. Decembris 1625. Comitia genera-
1629. lia indixit an. 1626. & 1629. ac dum
ſollicitudinem omnéſque cutas in eo
collocare non ceſſaret, vt Ordini ſuo
ptiſtinæ dignitatis ſplendor reſtituere-
tur, quem ſaluberrimis ordinationibus
reſormauit: moritur tandem de ſuo
1634. grege benè meritus 16. Nouembris
anno 1634.

CHASTAIN. 42. Ioannes Chastain III.
ex Priore Clauſtrali electus 13. Octob.
1636. 1636. decrero Regis Ludouici 13. à
Patribus reformatæ Congregationis in
domo S. Antonij Pariſiis, poſt interre-
gnum duorum citciter annorum cum
Franciſco Marchetio Gratianopolita-
no, de Abbatiâ litigante, qui multos
turbines excitauit, & poſt fluctuoſum
nouem annorum regimen, dignitate
Abbatiali ceſſit in Capitulo XII. Iu-
1645. nii 1645. cum interim Innocentius X.
Papa Betnardum Cardinalem Spadam
dirimendo diſſidio præpoſuiſſet.

RASSE. 43. Ioannes Rasse IV. ex pri-
mo Definirore, Theologiæ Lectore,
Nouiriorum Magiſtro poſtularur an.
1645. 1645. 18. Nouemb. inauguratus in æde
S. Antonii Pariſiis die 28. Decemb. ab
Archiepiſcopo Viennenſi. XXII. Maii
1648. 1648. prima generalia Comitia cele-
brauit.

S. Antoine des Champs lés Paris. S. Antonii Pariſienſis in ſubur-
bio, Monialium ſub Ciſtercio, de
cuius primordiali inſtitutione mul-
ta referuntur in quodam memoriali
huiuſce monaſterij, vbi obſerua-
tur viſione Diui Antonii anachoreræ
cuidam factâ, capellam ſub eius in-
uocatione hic exædificaram fuiſſe, in
quam poſtea multitudo virorum & fe-
minarum ad Deo ſeruiendum coadu-
nata fuerit, hæc in vulgatis cœnobij
membranis continentur; ſed verius
exordia huius Abbatiæ tradit Alberi-
cus in chronico, antiquitùs ibi fuiſſe
mulietcularum congregationem, quas
ad honeſtiorem vitam inſtituiſſe legi-
tur Fulco nominatiſſimus preſbyter: ſic
enim farur: Magiſter Fulco à ciuita-
te Pariſiorum conſurgens, preſbyter
villæ de Nulleio, non longè ab ea-
dem ciuitate, Prædicator ſamoſiſſimus
iam per biennium habebatur; qui con-
tra preſbyteros vxoratos, & fœnera-
tores publicos ſemper erat vehemens,
& in ipſos ſpecialirer eius prædicatio
inuehebatur impetu valido; dicunt
per eum aliqua facta miracula, ſed in
hoc ſcandaliſabantur nonnulli, quòd
nimiam pecuniam aggregauit, quaſi
ad ſuccurſum terræ Hieroſolymitanæ,
& quod erat vltra menſuram iracun-
dus, ſed litteræ & mandatum ſummi
Ponrificis eum tuebanrur, & multi
ab vſuris exercendis ceſſauerunt; idem
Hiſtoricus ſub an. 1199. Fundauit de 1199.
publicis mulieribus, quas à peccato
retraxerat, domum Monialium S. An-
tonij Pariſiis. Paulòpoſt verò Ciſter-
cienſi regulæ addicta eſt hæc domus,
vt patet tabulâ originali cartophilacij
S. Anronij: Vniversis *Abbati-
bus, Prioribus, Subprioribus Ciſtercienſis
Ordinis, fratres Ciſtercienſes R. de Firmi-
tate, G. Pontigniacenſis, Vu. Clareuallen-
ſis & P. Morimundi dicti Abbates ſalu-
tem in Domino. Notum facimus vniuerſi-
tati veſtræ, quod nos auctoritate Capituli
generalis & totius Ordinis Ciſtercienſis
conceſſimus Abbatiſſa & Conuentui Sancti
Antonij Pariſienſis & omnibus filiabus
ſuis, quod ſint plenariè incorporata Ordini
noſtro, & vnita. Conceſſimus & conuerſis
earumdem, quod ex toto Ordinem imiten-
tur, vt cum ad domos noſtras venerint, ſi-
mul cum conuerſis noſtris in Eccleſiâ, in
capitulo, in refectorio, in dormitorio ad-
mittantur. Clericis verò earum, habenti-
bus cappas & ſcapularia, qui ſeruent Or-
dinem monachorum hoc quoque conceſſimus,
vt retrò chorum in noſtris Eccleſiis reci-
piantur, & infra ſepta Monaſtery in loco
competenti à laicis ſeparato, eis honeſtius
miniſtretur, qui videlicet Clerici profeſſio-
nem ſecundùm formam Ordinis ſcriptam
coram Abbate legant, & lectam ſancto ſi-
gno crucis ſuper altare ponant: conuerſi ve-
rò coram Abbatiſſâ in Capitulo ſtabilita-
tem promittant, & ſecundùm formam Or-*

dinis eidem Abbatiſſæ profeſſionem fa-
1208. *ciant. Datum anno Gratiæ* MCCVIII.
Ceterùm locus in quo fundata eſt Eccleſia, donatus fertur à Ludouico 8. Rege Francorum, in monimentum natiuitatis S. Ludouici, qui cœnobio hocce immunitatis præceptum contulit, ex eodem archiuio deptomptum his verbis: In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, amen. Ludouicus Dei gratiâ Francorum Rex, nouerint vniuerſi præſentes pariter & futuri, quod nos dilectis noſtris in Chriſto Abbatiſſæ, & Conuentui S. Antonii Pariſienſis concedimus, vt terram in quâ fundata eſt ipſarum Eccleſia quæ videlicet continet quatuordecim arpenta, & etiam centum ſeptuaginta quatuor arpenta terræ, vndecim arpenta & vnum quarterium vinearum, ſita inter Pariſios & nemus Vicenarum, & duas domos ſitas Pariſiis, quæ omnia mouent de Camerariâ Franciæ, & quæ etiam dicta Abbatiſſa & Conuentus tenuerunt & poſſederunt à tempore claræ memoriæ Regum Franciæ, Philippi videlicet aui noſtri & Ludouici genitoris noſtri, teneant & poſſideant pacificè & quietè, reddendo de prædictis cenſum debitum & redditus debitos dominio fundi terræ. Quod vt perpetuæ ſtabilitatis obtineat firmitatem, præſentem paginam ſigilli noſtri auctoritate, & regii nominis charactere inferius annotato, ſaluâ iuſticiâ noſtrâ in domibus ſupradictis, & ſaluo iure alieno confirmamus. Factum apud S. Germanum in
1227. Layâ an. Dom. Incarn. MCCXXVII. menſe Nouembri, regni verò noſtri anno primo, adſtantibus in palatio noſtro, quorum nomina ſuppoſita ſunt & ſigna, Dapifero nullo. Signum Roberti Cubicularii, S. Bartholomæi Camerarii, Mathæi Franciæ Conſtabularii. Acta vacante Cancellariâ. Aliud quoque diploma ſic incipit: In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, amen. Ludouicus Dei gratiâ Francorum Rex, notum facimus, quod nos pro ſalute animæ noſtræ & animarum felicis recordationis Ludouici quondam Regis Francorum genitoris noſtri, necnon & chariſſimæ dominæ & matris noſtræ Blanchæ Francorum Reginæ illuſtris ac anteceſſorum noſtrorum, concedimus Abbatiæ S. Antony Pariſienſis & Abbatiſſæ & monialibus ibidem Deo ſeruientibus, quæcumque ipſæ de feodo noſtro ſiue dominio, vel cenſu noſtro, in terris,*

A *vineis, pratis, nemoribus, fontibus, domibus, paſcuis, ſiue aliis quibuſcúmque poſſeſſionibus, vel rebus aliis titulo donationis ſiue emptionis, ſiue ex legatione teſtamentorum, vel quocúmque alio modo ex eleemoſynis à Baronibus, militibus, Clericis & laicis, ſiue à quibuſcúmque perſonis vſque ad præſentem diem acquiſierunt in manu mortuâ in perpetuum poſſidenda, ſaluo iure alieno, & cenſibus & iuſtitiis & aliis redditibus quos habemus in cenſiuis & rebus antedictis. Quod vt perpetuæ ſtabilitatis robur obtineat, præſentem paginam ſigilli noſtri auctoritate & regiý nominis charactere inferius annotato fecimus communi-*
B *ri. Datum Pariſiis anno Incarnationis* MCCXLVIII. *menſe Iunio, regni verò no-* 1248.
ſtri XXII. *aſtantibus in palatio noſtro quorum nomina ſuppoſita ſunt & ſigna, Dapifero nullo. S. Stephani Buticulary S. Ioannis Camerary. Conſtabulario nullo. Data vacante Cancellariâ.* Priuilegium denique magni Franciæ Camerarii tale extat in memorato tabulario:

Bartholomævs de Royâ Franciæ Camerarius vniuerſis Chriſti fidelibus ſalutem in Domino. Nouerit vniuerſitas veſtra, quod dilectis noſtris in Chriſto Abbatiſſæ & Conuentui S. Antonij Pariſienſis concedimus totam
C terram in qua fundata eſt ipſarum Eccleſia, quæ videlicet continet quatuordecim arpenta, & etiam centum ſeptuaginta quatuor arpenta terræ, & vndecim arpenta & vnum quarterium vinearum, ſita inter Pariſios & nemus de Vincennes, & duas domos ſitas Pariſiis, quæ omnia mouent de Camerariâ noſtrâ, & quæ etiam dicta Abbatiſſa & Conuentus tenuerunt & poſſederunt à tempore claræ memoriæ cariſſimorum quondam dominorum noſtrorum Philippi videlicet & Ludouici Regum Franciæ, teneant & poſſi-
D deant pacificè & quietè, reddendo de prædictis cenſum debitum & redditus debitos nobis & illis qui nobis ſuccedent in Camerariâ ſupradictâ. Quod vt perpetuæ ſtabilitatis robur obtineat præſentem paginam ſigilli noſtri patrocinio, ſaluâ iuſtitiâ domini Regis in domibus ſupradictis, & ſaluo in omnibus præmiſſis iure alieno confirmamus. Actum apud S. Germanum in Layâ anno Dominicæ Incarnatione MCCXXVII. menſe Nouembri. Reperimus & aliud reſcriptum S. Ludouici Regis datum in caſtro Vincennatum 1258. menſe Aug. pro immu- 1258.

nitate pedagiorum; alterum Philippi
1272. apud S. Germanum in Layâ an. 1272. menſe Februario, denique alterum Alfonſi filij Regis Hieruſalem, Comitis Augi, Franciæ Camerarij, eiuſdem ferè tenoris an. 1269. menſe Martio. Abſolutum eſt templum Abbatiæ ac dotatum eleemoſynis cuiuſdam toparchæ, domini de S. Mandé propè boſcum Vincennarum, qui inſuper triginta arpennos terræ, in ſuâ cenſiuâ erogauit; dedicatur autem anno 1233. 2. Iunij à Guilelmo Epiſcopo Pariſienſi, adſtante B. Ludouico, Blanchâ Reginâ, Principibus, Præſulibus, aliíſque regni proceribus. Monaſterio ad noſtra vſque tempora Abbatiſſæ ſubſcriptæ præfuerunt, quarum ſeries ex chartis S. Antonij ſuppeditatur beneficio religioſi Patris de Lancy Ord. Ciſtercienſis.

Theophania prima Abbatiſſa regimen annorum duodecim impleuit, vt tradunt veteres membranæ.

Agnes, præfuit annis ſeptem, in cuius gratiam aut ſequentis, tale priuilegium cœnobio S. Antonij indultum eſt à ſummo Pontifice, cuius formula ex archiuis ſequitur. HONORIVS ſeruus ſeruorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiſcopo Senonenſi & Suffraganeis eius, ſalutem Apoſtolicam & benedictionem. Non abſque dolore cordis & plurimâ turbatione didicimus, quod ita in pleríſque partibus Eccleſiaſtica cenſura diſſoluitur & canonicæ ſententiæ cenſura eneruatur, vt viri religioſi, & hij maximè qui per Sedis Apoſtolicæ priuilegia maiori donati ſunt libertate, paſſim à malefactoribus ſuis iniurias ſuſtineant & rapinas, dum vix inuenitur qui congruâ illis protectione ſubueniat, & pro fouendâ pauperum innocentiâ, ſe murum defenſionis opponat. Specialiter autem dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſa & Conuentus S. Antonij Pariſienſis Ciſtercienſis Ordinis, tam de frequentibus iniuriis, quàm de ipſo quotidiano defectu iuſtitiæ conquerentes, vniuerſitatem veſtram litteris petierunt Apoſtolicis excitari, vt ita videlicet eis in tribulationibus ſuis contra malefactores earum promptâ debeatis magnanimitate conſurgere, quòd ab anguſtiis quas ſuſtinent ac preſſuris, veſtro poſſint præſidio reſpirare. Ideóque vniuerſitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus atque præcipimus, quatinus illos qui poſſeſſiones, vel res, ſeu domos prædictarũ Abbatiſſæ ac Conuentus, vel hominum ſuorum irreuerenter inuaſerint, aut ea iniuſtè detinuerint, quæ dictis ſororibus ex teſtamento decedentium relinquuntur, ſeu in ipſos contra Apoſtolicæ Sedis indulta ſententiam excommunicationis aut interdicti præſumpſerint promulgare, vel decimas laborum de poſſeſſionibus habitis ante Concilium generale, quas propriis manibus aut ſumptibus excolunt, ſeu de nutrimentis ipſarum, ſpretis Apoſtolicæ Sedis priuilegiis extorquere, monitione præmiſsâ ſi laici fuerint, publicè candelis accenſis excommunicationis ſententiâ percellatis. Si verò Clerici vel Canonici regulares ſeu monachi fuerint, eos appellatione remotâ ab officio & beneficio ſuſpendatis, neutram relaxaturi ſententiam, donec prædictis ſororibus plenariè ſatisfaciant, & tam laici quàm Clerici ſæculares, qui pro violentâ manuum iniectione anathematis vinculo fuerunt innodati, cum diœceſani Epiſcopi litteris ad Sedem Apoſtolicam venientes, ab eodem vinculo mereantur abſolui. Villas autem in quibus bona prædictarum ſororum, vel hominum ſuorum per violentiam detenta fuerunt, quamdiu ibi ſunt, interdicti ſententiæ ſupponatis. Datum Laterani xv. Kal. Februarii, Pontificatus noſtri anno VII.

Ægidia, rexit annis ſexdecim, cui incertâ ſerie ſucceſſit.

Amelina de Bourdonne defuncta 17. Maij.

Eliſendis de Monle, Abbatiam ſeptennij ſpatio moderatur.

Ioanna de Treskeus 1. obiit 1310. die 1310.
S. Ioannis Baptiſtæ.

Margareta d'Allemans 1. viuendi fi- ALLEMANS.
nem fecit pridie feſti S. Michaelis
1359. ex necrologio. Sequenti anno 1359.
in domo D. Antonij fatis conceſſit Ioanna primogenita Caroli Ducis Normanniæ, poſtea Regis huius nominis Quinti, quæ cum ſorore Bonnâ ſub marmoreo conditorio iacet ad latus epiſtolæ; ex alterâ autem parte ſub cœnotaphio viſitur tumulus Vicecomitis Meledunenſis.

Iacquelina Chanteprime, ſupremum CHANTEPRIME.
diem expleuit die feſto Epiphaniæ
an. 1400. 1400.

Margareta Chanteprime 2. ſuperioris neptis, deceſſit 1412. 7. Aprilis.

Petronilla le Ducheſſe, migrauit à ſæ-
1418. culo 1418. 8. Aprilis.

Ioanna du Pont 2. adminiſtrauit an-
nis 15.

1434. *Emerentia de Calorme* 1434. vitam
cum morte commutauit menſe Ia-
nuario.

1497. *Ioanna Thibouſt* 3. obiit vltimâ De-
cemb. 1497.

BAILLET.

. *Martina*, *Baillet* aliis Anna dicta,
Ioannis dumini de Seaux libellorum
ſupplicum in Regiâ Magiſtri, filia,
ſoror & Ioannis Epiſcopi Autiſſiudo-
renſis, Theobaldi Senatus Pariſienſis
Præſidis, ac Mariæ Prioriſſæ Piſcia-
1502. cenſis ſucceſſit 1497. moritúrque 7.
Iunii 1502.

1525. *Iſabella Simon* præfuit annis 23. re-
bus humanis exempta 2. Iunii 1525.

LONGVEIOVE.
D'azur à 3. grapes de raiſin d'or.

Catharina de Longuejoue Pariſina, de-
cimo octauo functionis anno interiit
20. Iunii 1543.

Margareta de Vaudetar 3. ex familiâ
1572. dominorum de Perſan, obdormiuit
1572. vltimâ Aug.

DE THOV.
D'argent au cheuron de ſable, accompagné de 3. mouches ou taons de meſme.

Anna de Thou, ex illuſtriſſimâ ſtirpe
Thuanâ, parentibus nata Auguſtino
domino de Bonoeil Preſide infulato &
Claudiâ de Marle, ſoror autem Chri-
ſtophori eiuſdem Senatus Pariſienſis
Principis, inter viuos eſſe deſiit an.
1593. ætatis 66. breui regiæ Maieſta-
tis prima ad hanc Abbatiam nomina-
1593 tur, abrogato electionis iure.

1596. *Ioanna Camus* 4 deuixit ætatis an.
26. 3. Maii 1596.

BRVLART.
De gueulles à la bande d'or, chargée d'vne traiſnée de cinq barriques de poudre.

Margarita Brulart 4. ſedit circiter an-
no vno, cum Abbatiæ titulus conſo-
brinæ Yſabelli ex domo Brulartorum
deſtinatus fuiſſet, quem teipsâ ſibi ar-
rogauit.

N. Du Puy ex dominis de Vatan, Piſ-
ciacenſis Dominicana religioſa, va-
cantem eo nomine Abbatiæ commen-
dam regiâ nominatione impetrauit, ac
poſtquam præfuiſſet annis 3. deligitur
Abbatiſſa Gerciaci.

LA SALLE.

Renata de la Salle è Piſciacenſi cœ-
nobio euocatur ad S. Antonii præfe-
cturam, deceſſit 36. moderaminis an-
1636. no 5. Martii 1636. ætatis 77.

BOVTHILLIER.
D'azur à 3. fuſées d'or accoſtées.

Maria Bouthillier, Victoris Turonen-
ſium Archiep. ſoror, regio diplomate
deſignatur 6. Martij eiuſdem anni, ac
cœnobium ingreditur 17. Iunii, bul-
lis Vrbani VIII. Pontificis prouiſa eſt
14. Auguſti. Poſſeſſionémque acce-
pit eodem die; benedicitur quadrien-
nio poſt 27. Auguſti, & à ſæculo mi-
A grat Pariſiis 25. Septemb. an. 1652.
ætatis 69.

MOLÉ.
Ecartelé au 1. & 4. de gueulles à 2. eſtoiles d'or en chef, & vn croiſſant d'argent en pointe, à vn cheuron d'or pour briſure, au 2. & 3. d'argẽt au lion de ſable.

Magdalena Molé Mathæi Franciæ
Procancellarii & Renatæ Nicolai fi-
lia, ex Abbatiæ Calenſis religioſâ no-
minatur à Ludouico XIV. 28. Septem-
bris 1652. poſſeſſionem iniit 23. Ia-
nuarii ſequentis anni; denique in Ec-
cleſiâ ſuâ inauguratur XI. Februarii
1654. à Franciſco Harlæo Archiepiſ-
copo & Primate Rotomagenſi.

S. Aphrodiſe de Beziers.

S. APHRODISII Eccleſia apud
Biterrenſes antiquiſſima, quam Diuus
Affrodiſius in honorem principis Apo-
ſtolorum proprio ſanguine conſecra-
B uit, ac primariam cæterarum Eccleſia-
rum Biterrenſium truncati ſui capitis
traditione nuncupauit, quod ab ex-
tremis huiúſce ciuitatis partibus ſum-
mo omnium ſtupore in eam aſporta-
uit, vt tradunt perantiquæ legendæ.
Quod autem hæc baſilica fuerit pri-
mu S. Petri, duo manifeſtè indicant,
vetus ſigillum Capituli Eccleſiæ, in
quo inſculpta eſt imago S. Petri & B.
Affrodiſii, tum variæ fundationes ve-
tuſtiſſimæ, in quibus eligitur ſepultu-
ra in Eccleſiâ ſancti Petri, & S. Affro-
diſii. Verùm quia hæc Baſilica erat
C extra muros ciuitatis, tranſlata eſt ſe-
des Epiſcopalis, & ibi erecta fuit Ab-
batia Ordinis Sancti Benedicti, Se-
déſque Apoſtolica Abbatibus in il-
lius gremium admiſſis, Pontifica-
lium inſignium vſum conceſſit, ali-
quod eis præbens ſolatium priſti-
næ dignitatis, tali decore & orna-
mento præſtito illurum Eccleſiæ, in
quâ corpora Beatorum Affrodiſii &
Geraldi Biterrenſium Epiſcoporum
iacebant, & adhuc conquieſcunt. At-
tamen Cathedralis in honorem San-
ctorum Nazarii & Celſi dedicata, ali-
quod ius retinuit emanationis ab Ec-
D cleſiâ S. Affrodiſii, vt patet ex com-
poſitione factâ inter eaſdem Eccle-
ſias an. 1175. XIII. Cal. Iunii, in quâ 1175.
Canonici S. Nazarii reſeruant ſibi ius
eligendi ſepulturam apud S. Affrodi-
ſium, & mediam partem decimarum
parochiæ S. Affrodiſii quâ adhuc fru-
untur. A multis ſæculis Abbatia hæc
à regulari ſtatu in ſecularem redacta
eſt, & monaſterium in Eccleſiam Col-
legiatam & Secularem mutatum, cu-
ius idem Abbas dignitas principalis,
non eſt de gremio Capituli per ele-
ctionem iuxta caput, quia propter
confirmationem factam euaſit præfatæ
Eccleſiæ

Eccleſiæ caput, in hoc ſtatu ſæcula-
ri, vt eſſe ſolebat in regulari; hoc diſ-
crimine, quòd tranſeundo in ordinem
ſæcularem agnouit Epiſc. Biterrenſem
vt ſuperiorem, cum Abbatia exempta
non ſit, ſeruatâ nihilominus naturali
& ordinariâ in ſuâ Eccleſiâ iuriſdi-
ctione, quæ illi competit ſaltem cu-
mulatiuè cum Epiſcopo Biterrenſi;
quod & ipſe Pontius de S. Iuſto Præ-
ſul agnouit, in emologatione, & con-
firmatione compoſitionis factæ inter
Bernardum Guitardi Sacriſtam Eccle-
ſiæ Sancti Affrodiſij, & Conuentum
1289. Monaſterij S. Claræ an. 1289 18 Ca-
lend. Maii, quam Pontius fecit per
ſe, & vt locumtenens Abbatis nuper
defuncti. Nec minus alia ſeruauit
Abbas priuilegia, præſertim faculta-
tem exercendi Pontificalia, cum ſæ-
culariſatio fiat ſaluis prærogatiuis, niſi
his expreſſiùs ſit derogatum; primus
autem eſt inter cæteros Abbates diœ-
ceſis Biterrenſis. Erant olim in eadem
Eccleſiâ tredecim Canonicatus, quo-
rum quatuor Abbatiæ, Præcentoriæ,
Sacriſtiæ, & Succentoriæ fuerant vni-
ti. Verùm Præcentoria vnà cum ad-
iuncto ſibi Canonicatu ſupreſſa fuit
à Benedicto XIII. PſeudoPapâ, per
bullam anni 10. ſui Pontificatus, ita
vt imposterum fuerint tantùm in hac
Eccleſiâ tres dignitates cum adiunctis
ſibi Canonicatibus, nouem Canoni-
catus, nouemdecim beneficia altari
aut choro deſeruientia, præter Can-
tores & ceteros Eccleſiæ Miniſtros,
corpúſque Muſices. Præterea omni-
modam habet Abbas in ſuo burgo
iuriſdictionem temporalem, tam in
cauſis ciuilibus quàm criminalibus,
ſuóſque Officiales, ſcilicet Vicarium
& Iudicem, à quibus ius redditur inter
incolas dicti burgi; an. 1202. Gairal-
dus Baiulus Abbatis, teſtis recenſe-
tur contradictionis Petri de Caſſia-
no aduerſus Guillelmum de Broque.
Quod autem attinet ad ſeriem Abba-
tum quorum memoria ſuppetit, cum
documenta Eccleſiæ fuerint hæreti-
corum prauitate combuſta anno 1562.
hanc ſparſim collegit ex variis ſche-
dis & cartophilaciis Abbas S. Affro-
diſii qui nunc præeſt, acceptámque
beneficio dom. Ioannis-Baptiſtæ de
Rocoles Regi ab Eleemoſynis, & Ca-
nonici S. Benedicti Pariſienſis hanc
referimus.

1. *Bernardus* I. vnà cum Bernardo
Epiſcopo Biterrenſi & Canonicis Ca-
thedralis, dedit Lailulpho Canonico
S. Nazarii Eccleſiam D. Stephani de
Bouiano & terras de Fonte Garriſone
an 18. Lotharii Regis Francorum.

2. *Matfredus* Epiſcopus Biterrenſis
atque Abbas S. Affrodiſii, contulit Sa-
criſtiam Bernardo vacantem per obi-
tum Sigarii; multos dedit manſos &
terras eidem Sacriſtiæ ad Clericale
feuum.

VENTAIONE.

3. *Berengarius de Ventaione* I. poſt cu-
ius obitum Bermundus de Leueſone
Biterrenſis Præſul tenuit Abbatiam, &
rexit donec Guilhelmus de Monteue-
tulo fuit electus Abbas, qui quidem
Bermundus de bonis Abbatiæ ceſſit
molendina de Banholis Capitulo ſeu 1144.
communitati S. Affrodiſij an. 1144.

MONTEVETVLO.

4 *Guilelmus de Monteuetulo*, ſiue *de
Murouetulo*, I. plura decreta edidit cir-
ca reparationes molendinorum de
Banholis & aggerum fluminis Orbis 1156.
an. 1156.

MARGOVNQVO.

5. *Guilelmus de Margounquo* 2. variis &
inſignibus dotationibus Eccleſiæ fa-
ctis, auxit Canonicos illius ad trede-
cim, cum antea eſſent tantùm ſex; com-
poſitionem cuius ſupra mentio extat
cum Bernardo Gauſſelini Epiſcopo Bi-
terrenſi confecit 13. Cal. Iunii an. 1175. 1175.
& nominatur 1182. index controuerſiæ
Bernardi Antiſtitis cum Abbate Val-
liſmagnæ.

ROQVESSELLO.

6. *Guilelmus de Roqueſello* 3. poſtea Bi-
terrenſis Præſul an. 1199 protulit ille
ſententiam definitiuam in foro con-
tentioſo 1193. aſſidentibus ſibi Iſarno 1193.
Archidiacono Biterrenſi maiore, Gui-
lhelmo de Bouiano Camerario, Beren-
gario de Linhano, & Raymundo Mi-
chaele, in fauorem Guilelmi de Pru-
nete Sacriſtæ, aduerſus quem Cano-
nici S. Affrodiſii varias lites intentaue-
rant coram iſto Abbate anno 1194 & 1194.
14 Aug. Raymundus de Laiſſac tutor
filii Vicecomitis Rogerii, promulgauit
ea quæ pertinent ad iuriſdictionem
hominum Eccleſiarum, tam Gaufridi
Epiſcopi, quàm Abbatum S Affrodi-
ſii, & S. Iacobi, quam declarationem
hiſce terminis conceptam refert Catel-
lus in hiſt. Occitaniæ; Conceſſum eſt «
& recognitum, quòd in hominibus «
Eccleſiarum nullam haberet Viceco- «
mes firmantiam, vel diſtrictum, vel iu- «
ſtitiam, niſi fortè ſi aliquis homo præ- «
dictarum Eccleſiarum homicidium vel «
adulterium perpetrauit, & de perpe- «

» cerato homicidio vel adulterio, coram
» Epiſcopo vel eius Iudice, vel Abbati-
» bus fuerit legitimè conuictus, & con-
» demnatus, tunc enim perſona condem-
» nati traditur ab Epiſcopo, vel Baiulo
» eius, vel Abbatibus, Vicecomiti cór-
» poraliter punienda. An. 1189. 7. Cal.
1189. Octob. coram Guilelmo Abbate teſtamentum condidit Rogerius Vicecomes Biterrenſis, & reſtituit molendina de Banholis Capitulo S. Affrodiſii, quæ antea iniuſtè poſſidebat.

CALVET. 7. *Bernardus Caluetus* 3. cuius conſilio Petrus de Agrifolio Epiſcopus Biterrenſis, diiudicauit controuerſias inter Epiſcopum Lodouenſem & ciues Lodouenſes, circa peſagia; huic Reginaldus de Montepeſſulano Antiſtes Biterrenſis dederat decimariam de Faiſſano, quam deinde abſtulit, & tradidit Capitulo S. Nazarii; hic etiam permutauit cum Agathenſi Præſule redditus quos habebat in beneficio S. Hyppolyti de Maiano apud Florenſacum, pro decimis dicti Epiſcopatus in loco de Porcairanicis, & de Coſſergiis, reddito Abbati modio & dimidio bladi hataonis penſionis annuæ. Memoratur in documento Raymundi Berengarii pro Canonicis S. Nazarii an.
1203. 1203.

COQVENO. 8. *Pontius de Coqueno*, teſtis in tranſactione Amalrici Ducis Narbonenſis Comitis Toloſæ cum Epiſcopo Agathenſi pro caſtris de Florenciaco, de
1213. Romerol, aliiſque articulis an. 1213. 3. Non. Sept. ex originalibus tabulis: eo præſente Petrus de Magalitio Sacriſta ſancti Affroſidii laudauit venditionem vnius campi in terminio S. Petri de Valetâ, Petro Sabbaterii de S. Geneſio an. 1217. menſe Nouemb. regnante
1217. Philippo.

MICHAEL. 9. *Raimundus Michael* 1. antea Canonicus S. Affrodiſii, conceſſit operi & eleemoſynæ dictæ Eccleſiæ eorúmque Rectoribus, & omnibus Clericis ac beneficiatis, plenariam licentiam & libertatem vendendi, ſine copiâ, aut alio ſeruitio, illi & ſucceſſoribus ſuis debito, totum frumentum & legumen quod de ſuis propriis redditibus Eccleſiaſticis quocúmque modo fuerit perceptum.

CASSIANO. 10. *Petrus de Caſſiano*, 1. illius conſilio & authoritate Petrus de Magalatio Sacriſta reduxit Petro Vairati quartum vel taſcham vnius campi ad vſaticum duorum ceſtariorum hordei cenſualium an. 1225. menſe Ianuario, re- 1225.
gnante Ludouico 8.

GVITARDI. 11. *Bernardus Guitardi* 3. cui Aimes de Cornelhano fecit hominium 7. Id. Iunii an. 1227. pro iis omnibus quæ tenebat ad feudum in villâ S. Geneſii 1227.
de Meneſtrolio, & S. Ioannis de Gradano, eorum parochiis & terminis, & in parochiâ S. Hypoliti ad Albergam ſingulis annis loco ſeruitii duobus militibus, illis ſcilicet annis, quibus eam recipere dictus Abbas voluerit. Anno
1232. conſtituit feſtum reuelationis S. 1232.
Michaelis, ac pro eo legauit trecentos ſolidos Melgorenſes; dedit præterea Sacriſtæ duos ceſtarios hordei cenſuales, vnum in campo Raimundi Paſchalis, in clauſtro de Gradano, alterum in bonis Petri Barberouſſe, tercento tamen ſibi & ſucceſſoribus ſuis foriſcapio, & ſenioritio.

12. *Guilelmus* 4. extat eius ſententia definitiua an. 1238. 16. Cal. Septemb. 1238.
ſuper lite motâ à diuerſis Canonicis aduerſus Raimundum Guilelmi Sacriſtam: idem an. 1242. 6. Cal. Aprilis 1242.
dirimit controuerſiam de limitibus decimariæ de Coſſergiis aduerſus Capitulum & operarium Eccleſiæ Agathenſis, per ſententiam arbitralem pronunciatam à Ioanne Præcentore Narbonenſi.

13. *Iacobus* 1. Archiepiſcopus Narbonenſis anno 1251. inſtituit feſtum 1251.
ſanctorum Iuſti & Paſtoris in Eccleſiâ B. Affrodiſii; coram eo Trincauellus remiſit Vicecomitatum Biterrarum & Carcaſſonæ Ludouico Galliæ Regi Idib. Aprilis an. 1252. 10. Calend. Iunii.

14. *Raimundus* 1. egregia condidit ſtatuta ſpectantia diuinum cultum vnà cum Capitulo Eccleſiæ Cal. Augusti an. 1256. remiſitque Sacriſtæ & 1256.
ſucceſſoribus ſuis in ſubſidium candelarum quas de cæterò debebat perpetuum, in Eccleſiâ tenere candelas omnes, quas dictus Sacriſta dabat, ſeu tenebatur ei dare qualibet nocte, cum eſſet in ciuitate: & antea Cal. Nouem. an. 1255. vnà cum Capitulo facultatem tribuit omnibus Canonicis & beneficiatis condendi teſtamentum, & ſi quis inteſtatus ex his mortuus fuerit, decreuit vt illius bona diuiderentur pauperibus.

DE BROA. 15. *Guilelmus de Broa* 5. Archiepiſcopus Narbonenſis an. 1257. Cal. Augusti dedit 600. libras Melgorenſes in 1257.

fundationem duorum presbyterorum, A
pro cuius animâ Capitulum ſtatuit
obitum ſolemnem ſingulis annis po-
ſtridie S. Iacobi.

SERINHAN. 16. *Raimundus de Serinhano* 2. per
quem renouata fuit fraternitas Eccle-
ſiarum S. Affrodiſii Biterrenſis, & S.
Pauli Narbonenſis, quæ adeò erat an-
tiqua, vt iam penè à memoriâ homi-
num excideret 16. Cal. Ianuarij anno
1260. 1260. exiſtente tunc Guiraudo Abba-
te S. Pauli, quæ ſocietas reperitur in
archiuis eiuſdem Eccleſiæ.

VASIAN. 17. *Petrus Vesian*, 2. de cuius electio-
ne magna fuit controuerſia inter S. Af-
frodiſii Capitulum & Pontium de S. B
Iuſto Epiſcopum Biterrenſem, con-
querentem quod facta fuiſſet illo in-
ſcio, & minimè vocato: ſuper quâ ex-
tat ſententia Guidonis Cardinalis Sa-
binenſis, quæ formam tradit deinceps
ſeruandam in electione Abbatum S.
Affrodiſii, & caſſam, irritámque dicti
Petri nominationem promulgat, aliáſ-
que dirimit quæſtiones, circa regimen
Abbatiæ, ſede vacante, ſtationes ad S.
Nazarium faciendas, vt nullæ inpoſte-
rum eſſent inimicitiæ inter Eccleſias
S. Affrodiſii, ac S. Nazarii, & earum
Archimandritas; quæ quidem ſenten- C
tia pronuntiata fuit 4. Cal. Aug. an.
1265. 1265. & à partibus vtrinque firmata, &
roborata; poſtquam iterum factâ Ab-
ba is S. Affrodiſii electione de aſſenſu
& conſilio Epiſcopi, omnium ſuffragiis
memoratus Petrus deſignatus fuiſſet,
1268. qui 14. Cal. Iunii anni 1268 ſententiâ
definitiuâ litem abſoluit, pendentem
coram eo inter Capitulum S. Affrodi-
ſii & Bernardum Guitardi Sacriſtam.

FREDOLI. 18. *Berengarius Fredoli* 2. poſtea Epiſ-
copus Biterrenſis, Cardinalis à Cle-
mente v. creatus, tandémque Epiſco-
pus Tuſculanus. hic 8. Calen. Auguſti
1294. an. 1294. remiſit Ricardæ relictæ Ste- D
phani Bordas, bona illi fiſco addicta
per Officiales ſuæ Curiæ, ob homici-
dium Petri Cardonac.

GAIETAN. 19. *Benedictus Gaietanus*, confirma-
uit ſtatuta Eccleſiæ S. Affrodiſii à Ca-
nonicis in ordinem digeſta pridie Cal.
1307. Auguſti an 1307. ſibi oblata à ſuo Ca-
pitulo an. 1311. 6. Iulii Malaſane Va-
ſionenſis diœceſis, reiectis quibuſdam
illorum articulis, & ſuper eâ, confir-
matione authoritatem ſuam interpo-
ſuit ac decretum.

20. *Andreas Fredoli*, nepos Berenga-
rii & frater Guilhelmi Fredoli Epiſ-
copi Biterrenſis, Canonicus Lodouen-
ſis, inde factus Magalonenſis Antiſtes.
Hic an. 1317. 8. Cal. Martii laudauit 1317.
legatum molendini factum à Guirau-
do Salomone Eleemoſynæ S. Affro-
diſii; an. verò 1346. 29. Aprilis plura 1346.
condidit ſtatuta in augmentum diui-
ni cultus, iuxta ſcedulam exhortatio-
nis & mandati Benedicti Papæ Duo-
decimi.

21. *Bernardus de Mandagachis*, 4. MANDA-
cum per id temporis videlicet 13 Se- GACHIS.
ptemb. 1353. Hugo Epiſcopus Biter-
renſis vellet viſitare Capitulum S. Af- 1353.
frodiſij, oppoſuit ſe Roſtagnus de
Amatio Sacriſta nomine Capituli, in-
ſtititque ſolum Abbatem vt caput &
Gubernatorem totius Eccleſiæ, ſoli-
tum eſſe recognitionem præſtare Epiſ-
copo, quando ille luſtrat parochiam
dictæ Eccleſiæ, & non Capitulum.
Item Canonicos & Beneficiatos eiuſ-
dem Eccleſiæ ſubeſſe immediatè à
tempore memoriali correctioni Abba-
tis; quibus auditis deſtitit Hugo à ſuo
propoſito, ſolâ contentus viſitatione
parochiæ. Idem Bernardus an. 1368. 1368.
protulit ſententiam ſuper diuerſis quę-
ſtionibus motis inter Canonicos Ca-
thedralis Biterrenſis & Beneficiatos
eiuſdem, & an. 1370. 3. Maij compo-
ſitionem edidit cum Conſulibus &
ciuitate Biterrenſi, propter feudum
Franciſci Boſſati in terminis S. Gene-
ſij de Meneſtrolio, quem ciuitas ac-
quiſiuerat. Illo defuncto an. 1391. re- 1391.
nouata eſt diſſenſio inter Bartholo-
mæum de Montecaluo Epiſcopum Bi-
terrenſem & Capitulum Eccleſiæ ſuæ,
ob regimen Abbatiæ Sede vacante,
quæ tamen ſedata eſt vi decreti Gui-
donis Cardinalis Sabinenſis, cuius ſu-
perius mentio fit anno 1265.

22. *Mathæus*, cuius non habentur
alia acta, præter quàm variæ laudatio-
nes & inueſtituræ poſſeſſionum à di-
recto dominio Abbatiæ dependen-
tium.

23. *Ioannes de Sessala* 1. illius ope SESSALB.
Guilelmus de Montegaudio Epiſco-
pus Biterrenſis, conatus eſt auocare
Comitem Fuxenſem à propoſito in-
ducendi ſuas turmas in vrbem Biter-
renſem, cui iam Guilelmus pollici-
tus fuerat domum ſuam Epiſcopalem,
ſed fruſtra hæc politica procuratio ge-
ſta eſt, vt videre licet apud Petrum
Andoque in Catalogo Epiſcoporum
Biterrenſium.

CHARRACII.
24. *Geraldus Charracij*, ſiue *de Brico-* A
ma, electus die 14. Septemb. an. 1428.
1428. defuncto eodem Ioanne Seſſala: poſt
eius promotionem factam à Canonicis
per viam Sancti Spiritus, aliqui aſſerue-
runt, minus idoneum illum eſſe ob ali-
quos defectus perſonæ: itaque conuo-
cato rurſus Capitulo, & aliquibus Ca-
nonicis qui non aderant in illâ electio-
ne præſentibus, aſſumitur in Abbatem
2. menſis Decemb. anni prædicti.

ARDITI.
25. *Raimundus Arditi* 3. Canonicus
Eccleſiæ Cathedralis; is ſecundùm
1438. decretum Concilij Baſileenſis an. 1438.
remiſit Guilelmo de Montegaudio
Abbati S. Tyberij, & Officiali Aga- B
thenſi Commiſſariis à Synodo dele-
gatis, ſtatuta ſuæ Eccleſiæ, vt refor-
marentur ſecundùm conſtitutiones di-
1461. cti Concilij; huius multæ habentur
cartæ vſque ad an. 1461.

PETIT.
26. *Iacobus Petit* 2. cuius Vicarius &
Procurator generalis erat Petrus Mo-
relli Canonicus S. Affrodiſij, & eo
nomine plurimæ illius reperiuntur re-
1475. cognitiones: iacet Monſpelij 24. Maij
an. 1475. poſt cuius obitum ſucceſſit

DE LAIA.
27. *I mbertus de Laia*: defunctus eſt
menſe Septembri 1478. vt patet ex
1478. literis encyclicis Canonicorum Eccle-
ſiæ ad electionem noui Abbatis; poſt C
eius fatum Iacobus Picardi regio no-
mine adminiſtrauit bona Abbatiæ vſ-
que ad electionem ſequentis.

ORIOLE. D'azur à la faſce ondée d'argent à trois vols d'or liez de meſme.
28. *Ioannes d'Oriole* 3. Senator in
Curiâ Parlamenti Toloſani, an. 1481.
die 21. Februarij fecit compoſitionem
cum Iacobo de Munitolis Epiſcopo
Agathenſi, circa ſolutionem penſionis
annuæ modij & dimidij bladi harrao-
nis, ortæ ex certâ permutatione de-
cimarum factâ à Bernardo Calueto
Abbate vt ſupra dictum eſt.

CAPUCI.
29. *Arnaudus Capuci*, etiam Cano-
nicus Eccleſiæ Agathenſis, multa bo- D
na largitus eſt S. Affrodiſio præcipuè
grangiam dictam de Lalacuna, ſiue
Lafourcado, ſitam partim in termino
de Capiteſtagno, & partim in termi-
1510. no de Remgeano an. 1510. fuit Vica-
rius generalis Antonij du Bois Biter-
renſis Antiſtitis.

BURBAU.
30. *Arcturus Bureau* nepos Ioannis
Bureau Epiſcopi Biterrenſis, cuius va-
riæ reperiuntur tabulæ conſcriptæ à
Martino Mas illius Procuratore.

DE VESC. D'azur à 3. pals d'or au chef de meſme.
31. *Antonius de Veſc* 1. ex ſtirpe Ba-
ronum de Grimaut, pro quo Petrus
de Cornelhano Canonicus & Sacriſta
A S. Nazarij dedit inueſtituram 8. Iulij
anno 1529.

CLERMONT.
32. *Franciſcus de Clermont* 1. Cardi-
nalis, Legatus Auenionenſis, Archi-
epiſcopus Auſcitanus, Epiſcopus &
Comes Agathenſis, atque Abbas S.
Affrodiſii: illius procurator exhibuit
regiis Commiſſariis libros recognitio-
num cœnobij an. 1554. vt doceret de 1534.
feudo Abbatiæ, coram iiſdem dele-
gatis ad recognoſcendum & reforman-
dum dominium Regis, id patet ex in-
uentario recepto per Guilelmum Ray-
naudi Notarium.

CAIOT.
33. *Guilelmus Caiot* 6. vice illius Pe-
B trus de Petrâ varias fecit feudi Abba-
tiæ recognitiones.

PIERREVIVE.
34. *Simon de Pierreviue*, cuius Pro-
curator generalis Amedæus Baronat
Canonicus & Sacriſta S. Pauli Lug-
dunenſis; defunctóque Simone idem
adminiſtrauit Abbatiam per œcono-
matum, vſque ad nominationem re-
giam, quæ iam incœperat à Cardinali
de Claromonte.

DU PUY.
35. *Antonius de Podio* 2. erat Archi-
diaconus Caprarienſis in Eccleſiâ Ca-
thedrali, benedictus à Iuliano de Me-
dicis Epiſcopo Biterrenſi, cum facul-
tate baculi & mitræ, cæterorúmque
C inſignium Pontificalium, non ignaro
veteris priuilegij dictę Abbatiæ, quam-
uis omnia documenta fuiſſent anno
præcedenti ab hæreticis igne conſum-
pta.

DE TROTIN.
36. *Franciſcus de Trotin* 2. etiam Ar-
chidiaconus in Eccleſiâ Carcaſſonen-
ſi, & nunquam reſedit; per illius obi-
tum in Curiâ Romanâ diſſenſio orta
eſt, inter ſummum Pontificem & Gal-
liæ Regem, illo Franciſcum Iſarni no-
minante in Abbatem, hoc verò Do-
minicum Reſeguier, cuius ius acqui-
ſiuit Hercules de Gailhac; tandem
D per tranſactionem dictus Iſarni con-
ſenſit manutentioni dicti Gailhac an- 1601.
no 1601. 16. Auguſti.

DALMAS.
37. *Petrus Dalmatius* 3. benedictus
fuit cum eadem facultate baculi &
mitræ 19. Ianuarij 1603. à Petro de 1603.
Fleyres Epiſcopo S. Pontij Thome-
riarum, de licentiâ Thomæ Bonſij
Præſulis Biterrenſis. Anno 1605. eo- 1605.
dem Ioanne Bonſio intendente viſi-
tare Eccleſiam Sancti Affrodiſij ex
Epiſcopali iure, Petrus non licere ei
aliud luſtrare quam parochiam conte-
ſtatus eſt; de Eccleſiæ autem & Ca-
pituli regimine ſuas eſſe partes tan-

quam Caput Eccleſiæ. Inter eum & Vicarios generales Epiſcoporum orta eſt diſſenſio in Concilio prouinciali
1609. Narbonenſi 1609. circa prærogatiuam ordinis anterioris, cuius occaſione contenderunt Vicarij illum non habere ius baculi & mitræ, ſed cum ageretur de poſſeſſorio, Dalmatius illud voluit ſtabilire coram Iudicibus regiis, citato Vicario generali Epiſcopi Biterrenſis apud Senatum Toloſanum, quo comperto, Ludouicus de Vetuins Archiepiſcopus Narbonenſis iuſſit non vlterius perſequi in foro ſæculari; & ita finito Concilio vſque in finem Abbas remanſit poſſeſſor inſignium Pontificalium, cum quibus ſepultus eſt honorificè, quæ adhuc remanent in theſauro eiuſdem Eccleſiæ Sancti Affrodiſij.

DE BONSI. D'azur à la roue de 7 rais d'or.
38. *Dominicus de Bonſi* Epiſcopus Cæſareæ & Coadiutor Ioannis Bonſij Epiſcopi Biterrenſis, inter quem & Henricum de Diſimieu lis ſuborta eſt, quolibet Ius in dictâ Eccleſiâ pertenBrowse
1619. dente, tandem Henricus pacificus poſſeſſor effectus an. 1619.

DISIMIEV. De gueulles à 6. roches d'argent, 3 2 1
39. *Henricus de Diſimieu* ex ſtemmate Comitum de Diſimieu in Delphinatu, non in Abbatiâ ſuâ, ſed Viennæ commoratus eſt.

DE PIERRE.
40. *Ioannes de Pierre* 4. per renunciationem Henrici ſucceſſit, aduerſus quem Clemens Bonſius Epiſcopus Biterrenſis, litem intentauit circa vſum inſignium Pontificalium, quam hic Abbas licet fultus immemoriali poſſeſſione ſuorum deceſſorum, extinguere propoſuit, ope benignitatis Apoſtolicæ, nouâ gratiâ illi & ſucceſſoribus ſuis collatâ à ſanctiſſimo Innocentio Papâ x. nunc Eccleſiam regente, per bul-
1651. lam xi. Calend. Iunij an. 1651. nihilominus adhuc ſub iudice lis eſt.

S. Epure.
S. APRI diœceſis Tullenſis, Ord. Benedictini, memoratur in vitâ S. Betcharij, & in veteri præcepto Zuenteboldi Regis ex tabulario S. Apri: IN NOMINE *ſanctæ & individuæ Trinitatis Zuenteboldus diuinâ prauenıente clementiâ Rex. Si erga cunctos noſtræ dominationi ſubiectos beneuolentiæ exhibitionem præbemus, Eccleſias etiam Deo dicatas hanc nihilominus præbere deſideramus. Ideóque nouerit omnium fidelium noſtrorum tam præſentium quàmque & futurorum induſtria, qualiter Ludelelmus Leuchorum ſedis venerabilis Epiſcopus & Reginharius dilectus Comes noſter, noſtram* experierunt *clementiam, vt cœnobitæ S. Apri viſitationis noſtræ aduentu, pietatis noſtræ ſubleuarentur auxilio, quorum petitioni libenter annuentes, néc ne pro æternæ remunerationis præmio conceſſimus eis perpetuum memoriale, noſtram piſcationem, ſcilicet in foreſtâ noſtrâ ſuper fluuium Moſellæ in vnâ quâque hebdomadâ, dies duos Mercurıs & Veneris ob noſtri memoriam æternaliter habendam: præterea de ſtirpis ex ſylvâ ſancti Stephani & S. Apri à multo iam tempore factis, vnde poteſtas eiuſdem Epiſcopij ab exactoribus noſtris calumniam patiebatur, pro remedio animæ noſtræ conceſſimus: hoc ergo noſtræ authoritatis præceptum tranſcribi, & quæ pro ſalutis noſtræ remedio contulimus, inuiolata fore decernimus: & vt verius à ſucceſſoribus noſtris obſeruetur, manu propriâ ſubtus roborantes annulo noſtro iuſſimus inſigniri. Sig. Zuentheboldi glorioſiſſimi Regis. Datum 5. Calend. Ianuary anno Incarnati Domini* DCCCXC. *indict.* VII. 890.
anno Regni Zuentheboldi tertio. Actum Tullum ciuitatem ad S. Aprum. Hoc cœnobium rexerunt Guilelmus Abbas Benignianus, Eurardus quoque cuius mentio in diplomate Henrici Tullenſis Epiſcopi pro Eccleſiâ S. Manſueti 1136. & Hugo, ſubſcriptus priui- 1136.
legio Bertæ Duciſſæ & Simonis Lotharingiæ Ducis an. 1176.

AQVA diœceſis Carnotenſis Ordinis Ciſtercienſis feminarum: aliàs nuncupata Curia Monialium, è filiatione Ciſtercij, fundatur ſub titulo B. Mariæ *L'Eau lés Chartres.*
1226. ab Iſabellâ Carnotenſi Comitiſsâ, vt ipſa deſignat in tabulis teſtamenti, cui cœnobio in ædificatione contulit inter cætera 55 lib. Carnotenſes diplomate menſis Octob. 1248. monaſterium ſuis dotationibus Ioannes de Caſtellione Comes Bleſenſis 1256. menſe Decembri, Petrus Comes Alençonij & Bleſenſis, regiæ ſtirpis 1226.
Princeps 1282. aliique nobiles locupletarunt. Huius loci fuit aliàs Abbatiſſa Anna Hiralta eique cœnobio nunc præpoſita eſt Maria Gaillard. 1282.

AQVABELLA diœceſis Tricaſtinenſis, filia Morimundi Ord. Ciſtercienſis, conditur 6. Calend. Iulij 1137. quondam dicta Honeſtauallis. Abbas Commendatarius hoc an. 1654 Franciſcus Adheimar de Monteil de Grignan Archiepiſcopus & Princeps Arelatenſis. *Aiguebelle.* 1137.

AQVACVRTA Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Atrebatenſis, funda- *Eaucourt prés Bapaume.*

tur ab Odone Sacerdote & eremitâ A
in honorem Deiparæ primo lapide à
1100. Bapalmâ oppido anno 1100. quem lo-
cum Lambertus Epiſcopus priuilegiis
ornauit, & facultate eligendi Abba-
» tem, vt eo patet diplomate. Ego
» Lambertvs Attrebatenſis Epiſco-
» pus, gaudens de religioſâ conuerſa-
» tione, & eremiticâ vitâ tuâ, reueren-
» diſſime frater & compreſbyter Odo,
» deſideramus paci, & quieti tuæ tàm
» præſentibus temporibus, quàm futu-
» ris prouidere. Vnde iuſtas petitiones
» tuas & Balduini Decani noſtri pio af-
» fectu proſequentes, & te & ſucceſſo-
» res tuos hac donamus libertate, vt B
» tantummodò Epiſcopo reſpondeatis,
» & in manu eius in libertate ſpiritus
» permaneatis. Eccleſiam itaque illam
» quam deuotio tua ædificauit in loco
» illo ſolitudinis, qui dicitur Aivl-
» cvrtis, tibi & ſucceſſoribus tuis,
» in propoſito religionis perſeueranti-
» bus liberè poſſidendam contradimus,
» & curam animarum confratrum tuo-
» rum eremitarum tibi committimus, &
» decimam agri eidem Eccleſiæ circum-
» iacentis, quam fratres eremitæ inco-
» lunt, annuimus. Actum Attrebati in
» Synodo, in Eccleſiâ B. Mariæ, anno C
1181. » mci. indict. 7. xvii. Kalend. No-
» uembris.

1. *Beatus Odo* 1. à Lamberto Epiſco-
po benedicitur 1101. Cal. Nouemb.
1142. obiit circiter an. 1142. 6. Maij. Auctua-
rium Molani.

2. *Simon* ordinatus ab Aluiſio Lam-
berti ſucceſſore, cuius obitus notatur
1162.

3. *Fulco* 1. Sacellanus fuit Alexan-
1187. dri 3. Papæ ac præfuit an. 25. defun-
ctus 1187.

4. *Guilbertus.*

5. *Gerardus.*

6. *Odo.* 2.

7. *Martinus.*

8. *Balduinus*, maioris Eccleſiæ Aquæ-
curtenſis constructor.

9. *Richardus.*

10. *Guido.*

11. *Hugo.*

12. *Fulco* 2.

13. *Petrus Caneſius.*

14. *Odo de Hangeſt* 3.

15. *Ioannes* 1.

16. *Simon.*

17. *Pariſius de Villers.*

18. *Ioannes Nouiomenſis* 2.

19. *Bertramus de Tilleloy.*

20. *Ægidius* 1.

21. *Theobaldus.*

22. *Droco Tournes* aliàs *Guilbertus.*

23. *Petrus Turnetus* 2.

24. *Ioannes* 3.

25. *Ægidius* 2.

26. *Petrus* 3.

27. *Droco* 2.

28. *Petrus* 4.

29. *Radulphus Martinus.*

30. *Alexander de Portâ.*

31. *Petrus l'Eſcuier* 5.

32. *Ioannes le Vaſſeur* 4.

33. *Petrus Courcol* 6.

34. *Petrus Bonifacius* 7. monachus
B Arroaſiæ per ſuperioris ceſſionem.

35. *Arturus de Tabary.*

36. *Hadrianus de Habarq* monachus
Sancti Vedaſti Attrebatenſis.

37. *Iuo Dalure* Canonicus Montis
Eligiani, obiit 1542. 1542.

38. *Antonius de la Hamaide*, item
Montis S. Eligij Canonicus.

39. *Ioannes de la Croix.*

40. *Ioannes Boulanus* ſupetiotis an-
tea Coadiutor.

41. *Michael Daillet*, Eccleſiæ ſui
Monaſterij inſtaurator eâ ipsâ formâ 1607.
quâ hodie viſitur; deceſſit 1607.

42. *Hubertus de Moronual.*

C 43. *Iacobus Neueu*, præſidebat anno 1647.
1647.

Aqvaviva diœceſis Turonenſis, *Aigue-*
Ordinis Auguſtiniani, iam condita *mine.*
ætate Hugonis huius nominis 1. Tu-
ronenſium Archiepiſcopi, qui diem
clauſit an. 1023. id innuit reſcriptum 1023.
libertatis ſepulturæ in cœmeterio con-
ceſſum hominibus Eccleſiæ Belleua-
lenſis, in honore Dei genitricis Ma-
riæ fundatæ, ab eodem Hugone, quod
ſuis diplomatibus confirmauêre Bar-
tholomæus, & Ioſcius Archiepiſcopi
huius Metropolis. Sita eſt autem in
parochiâ pagi Turonici de Fauerol-
D les, cui vicinus eſt Prioratus Belleua-
lenſis ſub eadem tegulâ D. Auguſti-
ni; vnde hoc cœnobium olim in ta-
bulis nuncupatur Belleualenſe, tum
deinceps dictum Aquauiua, poſtquam
is locus à Garleto de Monterichardo
traditus eſt Canonicis Regularibus, vt
habet vetus exemplar de fundo &
principio Aquauiuæ, quod cum aliis
membranis deſumptum ex eodem ta-
bulario, & ſchedis domini de Marol-
les Abbatis Villalupenſis propone-
mus: ſic ergo huiuſmodi narratio or-
ditur:

A In nomine *Patris & Filij & Spiritu Sancti, Amen. Dominus Garletus diuinâ inſpectione præuentus dedit fratribus Eccleſiæ B. Mariæ Bellevalenſis* Aqvamvivam, *& ſyluam; conceſſit etiam eiſdem fratribus in eadem ſyluâ paſtionem porcorum ſuorum, & licentiam intereundi quâ horâ voluerint, & nec carbonarios nec carpentarios immitteret, nec daret cuiquam, nec venderet, niſi prius triginta quinque ſolidos eiſdem fratribus perſolueret. Paſtionem etiam de ſyluâ Baugeleis, & ipſam ſyluam ad omne opus in terrâ ſuâ conſtruendum, & aquam Exteruel, & piſcatam, & arpentum terræ, & cenſum illius* B *vineæ quæ eſt in Nantul, & decimam vineæ Gaudini, & nuclearios deſuper, qui modò apparent, & qui tuti ſunt de viâ molendinariâ, & Nuceros de S. Iuliano in terrâ ſuâ, & porum, & decimam de Exarciâ, & pratum de S. Georgio. Hoc donum conceſſit vxor eius Pagana, & filius eius Rainaldus, & duæ filiæ ſua in Capitulo Bellevalenſi, coram Domino Engelbaudo Archiepiſcopo, & præſentibus aliis, prout continetur in chartâ. Factum eſt ab Incarnat. Domi-*

1147. *ni an.* mcxlvii. *& confirmatum ſub ſigillo Domini Engelbaudi Archiepiſcopi.*

Alterum ex eodem tabulario dotationis præceptum exhibetur ſub his ver- C bis. Ego Svlpitivs Dominus Ambaſiæ omnibus præſentem paginam inſpecturis, notum facio, quod cum ego ex tenore literarum bonæ memoriæ Hugonis genitoris mei diligentiùs inſpecto cognouiſſem, quod Iobertus Ludouicus diuino intuitu præuentus, relictâ ſæculari militiâ Chriſto deinceps militaturus, apud Aquamuiuam cum duobus filiis ſuis conſolationis gratiâ ſe contulit. Quapropter amplificare & dilatare cupiens in bonis temporalibus Eccleſiam de Aquauiuâ, & Confratres ſuos, donauit eis pro remedio animæ ſuæ & om- D nium parentum ſuorum, in dominium totum nemus, quod eis dudum Dominus Garletus & Pagana vxor ſua ad proprios vſus ſuos donauerant; eâ videlicet libertate, vt ipſum nemus proprium hæreditario iure in perpetuum poſſideant, & ſi voluerint illud vendere, donare, tenere, extirpare, terram excolere, & excoltam aliis tradere poſſint, itidem liberè & abſolutè illud donauit, vt nihil omnino ſui iuris, ſuiſque retinuit; excepto quod homines ſui de S. Iuliano ad proprios vſus ſuos nemus mortuum accipent.

A Hoc donum conceſſerunt & confirmauerunt, Bloia vxor ſua, Guichrus filius & hæres eius, & omnes filij & filiæ eius, Brita vxor Guichij & filij eius, audientibus & videntibus partibus prout continetur in chartâ. Hoc donum venit in præſentiâ .... Regis Anglorum, ſcilicet de Lochis, primò de S. Iuliano; addidit inſuper huic dono omne frumentum de terragio ſuo apud S. Iulianum, ſingulis annis in perpetuum prouentum, ſuis omnibus concedentibus, coram teſtibus ſupernominatis, Factum eſt autem hoc

B anno Domini 1177. Ego autem elee- 1177.

moſynam prenotatam à prædicto patre meo approbans, dilectis in Chriſto fratribus de Aquauiuâ eandem eleemoſynam ſine contradictione conceſſi, donans eis præſentes litteras huius facti teſtimoniales, amore Dei & intuitu charitatis ſigilli mei munimine roboratas. Datum anno gratiæ 1215. menſe Aprili. Summus Pont. priuilegium tale, ab Archiep Turonenſi laudatum eidem cœnobio contulit:

Lvcivs *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Abbati & Conuentui Aquauiuæ, ſalutem & Apoſtolicam benedictio-* C *nem; dignum eſt, & honeſtati conueniens &c. hâc ergo conſideratione inducti, & veſtris nihilominus precibus inclinati, domum veſtram cum omnibus his quæ rationabiliter poſſidet, vel in futurum iuſtis modis procurante Domino poterit adipiſci, ſub breui petitione, & noſtrâ protectione ſuſcipimus, ſpecialiter autem primitias de Angeio vobis rationabiliter aſſignatas, licet eas iuſtè, & ſine controuerſiâ poſſidetis, libertates & immunitates à bonæ memoriæ Hugone quondam, & venerabili fratre noſtro Bartholomeo Turon. Archiepiſcopis, domui veſtræ conceſſas, & hucúſque ſeruatas, auctoritate vobis Apoſtolicâ confirmamus, &* D *præſentis ſcripti patrocinio communimus. Sepulturam quoque ipſius loci liberam eſſe decreuimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati qui ſe illîc ſepeliri deliberauerint, niſi fortè excommunicati vel interdicti ſint, vllus obſiſtat, saluâ tamen iuſtitiâ illarum Eccleſiarum à quibus mortuorum corpora aſſumuntur; nulli ergo omninò hominum liceat &c. Datum Veron. Nonas Ianuarias. Et nos omnia ſupradicta ſicut ſuperius ſunt expreſſa auctoritate Metropolitanâ Eccleſia Bellinalenſi & Aquauiuæ, quæ vna eadémque ſunt exprimamus.*

Actum anno Domini 1227. menſe Mar- 1227.

tio.

Fulgerus teſtis in donatione Gaufridi Donziaci domini Canonicis Belleuallenſibus facta, de paſtione porcorum in omnibus nemoribus ſuis, cum
1157. quatuor agripennis pratorum an. 1157. quæ dona Heruæus adoleſcens Gaufridi filius S. Aniani toparcha confirmauit eodem Abbate præſente, exemplar traditionis extat in archiuo monaſterij.

Aimarus vel *Ademarus*, Abbas Aquæuiuæ ſeu Belleualenſis, locum qui dicitur Landa cum omnibus appenditiis aſſenſu Conuentus ſui conceſſit Ec-
1159. cleſiæ de Fontanis an. 1159. ex eodem chartulario. Recenſetur in diplomate Ioſcij Turonenſis Archiepiſcopi quo enuntiatur, Agnetem matrem Hugonis domini de Ambaſiâ molendinum ponti de Blireio contiguum in Caro flumine Canonicis Belleualenſibus pro remedio animæ contuliſſe, annuente Hugone de Ambaſiâ & vxore Mathildi, in manu prædicti Abba-
1168. tis 1168. Sunt & alia diplomata in cartulariis Belleualenſibus, vti Bartholomæi Turonenſis Archipræſulis de pacificatione controuerſiæ Abbatis, & Huberti de Faueroles militis pro finibus quarumdam terrarum, olim à ſuis anteceſſoribus in eleemoſynam collatarum ad opus Eccleſiæ Aquæuiuæ an. 1186. ſed nec omittenda videtur carta eiuſdem chirographi.

Ego Ioscivs Dei gratiâ Turon. Archiepiſcopus, memoriâ tradere curaui, quod Garletus de Montericbardi & vxor eius Pagana, quæ Alexandrina dicta eſt, ad quam præcipuè pertinebat tempore prædeceſſoris noſtri bonæ memoriæ Engelbaudi, dederunt Canonicis Belleualenſibus pro remiſſione peccatorum ſuorum, nemus in quo Eccleſia Aquæuiuæ ſita eſt, ad extirpandam, & terram excolendam, quantumcunque potuerint ad vſus ſuos; ita quod nec dare, nec vendere, nec deteriorare tenebit: hoc videlicet pacto, vt .... Abbatia ibi perpetuò permanſerit, concedente Regis Pagani filio ſuo, & filiabus Turanâ & Bloiâ; dederunt inquam ad omnes ſuos, & ad omnia ſibi neceſſaria vt ſupradictum eſt, & Noiam de Bellorotablo & cæteras vniuerſas quæ in prædicto nemore continentur, ad prata facienda; huic eleemoſynæ calumniam intulit Golbertus Ludouici, & vxor eius Bloia, & filius eius Guncherus, affirmantes quod Canonici & eorum operarij in terrâ eiuſdem Garleti ad omnes ſuos, nemus habere debeant.
Poſtea verò anno Domini 1173. om- 1173.
nis contradictio & contentio ſic terminata eſt. Conceſſerunt vtique prænominati calumniatores nemus Canonicis ad portandum in territorium Belliualenſe, & Montemrichardi, & Exturnalium, & Blirutam, & Fauerollas, & S Anianum, ad ea ſcilicet quæ eo tempore poſſidebant; conceſſerunt etiam Noias vniuerſas, & paſtionem porcorum ſuorum aliorúmque animalium, & pecudum in prædicto nemore omni tempore mittendi; addidetunt & huic dono omne frumentum in terrâ ſuâ apud S. Iulianum, ſingulíſque annis in perpetuum prouentum, hoc frumento veſcente, Canonici præcipuè in anniuerſario Iolberti, vel Bloiæ, vel parentis. Teſtes huius rei Hugo dominus Ambaziæ, in cuius præſentiâ hæc facta ſunt, eiúſque ſigillo roborata, Domna Matiſſis vxor & plures alij. Hæc autem ad petitionem & inſtantiam vtriúſque partis, ſcripto commendari fecimus, noſtróque muniri ſigillo. Actum anno Do-
mini MCXXCIII. 1183.

Ioannes, monachus de Fontanis, dedit quoddam pratum ſupra Sixtam, paulòpoſt obitum Rabelli de Montetrichardi, qui in monaſterio Fontenenſi ſepultus erat, vt continetur in eodem tabulario.

Ioannes des Prez 1335. 1335.

Matheus 1439. de eo fit mentio in 1439.
actis Abbatiæ.

Ioannes d'Eſpinay Scholaſticus Redonenſis poſtea Epiſcopus Valentinenſis.

Victor Bouthillier Archiepiſcopus Tu- 1654.
ronenſis & Abbas hoc an. 1654.

Aqviscinctvm Beatæ Mariæ *Anchin.*
ſacrum, ad Scarpam fluuium in Inſulâ, ſecundo milliario ab vrbe Duaco, diœceſis Attrebatenſis, Ordinis S. Benedicti, conditur in fundo Anſelli de Ribodomonte: Monaſterium maximum & ditiſſimum Thomæ Cantipratenſi lib. 1. Apum cap. 6. num. 3. Aquicinctinum dicitur apud Miræum, qui breuiarium hoc fundationis profert c. 103. Notitiæ Eccleſiarum Belgij: Gerardvs ſecundus Cameracenſium Dei gratiâ Epiſcopus, omnibus Chriſti fidelibus æternam beatitudinem. Duo milites parochiani noſtri,

» noſtri, genere & diuitiis præclari, Val- A
» terus ſcilicet & Sicherus, mundanæ
» militiæ cingulum deponentes, omnem
» huius mundi proprietatem contem-
» nentes, theoricam vitam ſequi ſpo-
» ponderunt; ſéque & ſua omnia Deo
» dedentes, ipſi ſolùm in perpetuum de-
» ſeruire promiſerunt, locúmque qui
» AQVICINCTVS dicitur elegerunt;
» Eccleſiam inibi volentes reſtaurare,
» quam à S. Gordanio, in eodem loco
» eremeticam vitam ducente, audierant
» quondam ædificatam fuiſſe. Hoc au-
» tem conſilium Valterus ſcilicet ac Si-
» cherus, Valterus per matrem, Siche-
» rus per vxorem, confirmatum Anſel- B
» lo aperuerunt. Ipſe verò Anſellus in-
» ſulam illam Aquicinij, & arundine-
» tum pertinens ad eam, & villam quæ
» Vedretum dicitur, eidem inſulæ con-
» tiguam, quæ à nobis in beneficium
» tenebat, in manu meâ reddidit, & ego
» ea in ius perpetuum donaui Eccleſiæ
» ipſius Aquicinij. Signum Widonis Ar-
» chidiaconi. S. Vuidrici Arch. S. An-
» ſelli. S. Vilardi, Ioannis, Fulconis,
» Ingebrandi, Huberti, Wlferi, Alar-
» di, S. Vualteri Caſtellani Duacenſis,
» S. Clarebaldi. Actum eſt hoc anno
1079. » ab Incarnat. Domini MLXXIX. In-
» dict. II. anno Henrici Regis XXVI. C
» Præſulatus verò domini Gerardi 2.
» Cameracenſis Epiſcopi 4. Abbates
» Aquicinctini ſic recenſentur à Lo-
crio.

1. *Alardus*, de quo meminit Auctuarium Molani Cal. Aug.

2. *B. Alelmus* 5. Septemb.

3. *Aymericus*.

4. *Gelduinus*.

5. *Rotbertus*.

6. *Aluiſius*, fuit etiam Epiſcopus Attrebatenſis.

1145. 7. *S. Goſuinus* 1145. in chartâ cœnobij S. Acheoli Ambianenſis, migrauit an. 1196. Octob. 9. Miræo in Faſtis, Andreæ Valerio in Bibliothecâ Belgicâ. D

8. *Alexander*.

9. *Simon* 1.

10. *Adam*.

11. *Vilelmus* 1. deinde factus eſt Abbas S. Amandi.

12. *Simon* 2.

13. *Vilelmus le Parent* 2.

BETHVNE. 14. *Iacobus de Bethune*, ex proſapiâ Dominorum de Bethunâ, Petri & Godelidis filius, recipitur in monachum à Simone Abbate, ſucceſſit autem Vilelmo deffuncto; huiúſque nomine extant in cartophilacio Aquicinctenſi litteræ pro Radulpho milite toparchâ de Inchy an. 1247. menſe Decembri. Deceſſit 1250. ex martyrologio, & Iacobo Guiſio cap. 34. tomi 3. Annalium Hannoniæ. Humatur in choro Eccleſiæ maioris, ſub tumbâ marmoreâ cum hac inſcriptione. 1247.

Hic iacet Domnus IACOBVS *noſter* AQVICINCTENSIS *Abbas decimus quartus, qui hanc Eccleſiam anno Dominica Incarnationis milleſimo ducenteſimo quinquageſimo, decimo Kal. Nouembris, fecit conſecrari à Domino Petro venerabili Legato Cardinali, & Alemannia Legato.* 1250.

15. *Vuilelmus Brunel* 3. Præpoſitus Aquicinctenſis, ſucceſſit ex eodem martyrologio, vbi dicitur vir per omnia laudabilis.

16. *Anſelmus*.

17. *Euerardus*.

18. *Ioannes* 1.

19. *Hugo* 1.

20. *Petrus* 1.

21. *Euſtachius* Theologiæ Doctor.

22. *Ioannes le Beuf* 2.

23. *Ioannes d'Eſcrechin* 3.

24. *Amedeus de Lamecho*.

25. *Rodolphus de Longauillâ*.

26. *Petrus de Nouauillâ* 1.

27. *Ioannes le Boſtot* 4.

28. *Henricus de Conſtant*.

29. *Ioannes de Batherâ* 5.

30. *Petrus Toullet* 2.

31. *Hugo* 2.

32. *Guillelmus d'Oſtrel* 4.

33. *Carolus*.

34. *Ioannes Aſſet* 6.

35. *Ioannes Lentailleur* 7.

36. *Varnecus de Daure*.

37. *Ioannes Faueau* 8.

38. *Ioannes de Meere* 9. ſedebat an. 1625. 1625.

AQVISTRIENSIS Abbatia Ordinis S. Benedicti, diœceſis Burdegalenſis, fundatur in honorem Deiparæ Virginis, vbi præfuit. *Guiſtres.*

Mainardus tempore Alexandri Tertij ſummi Pontificis, cuius ſequens diploma reperitur in tabulario: ALE- »
XANDER Epiſcopus ſeruus ſeruorum »
Dei, dilectis filiis Mainardo Abbati »
Monaſterij ſanctæ Mariæ de Aquiſtris, »
eiúſq; fratribus tam præſentibus quàm »
futuris, regularem vitam profeſſis in »
perpetuum. Religioſis deſideriis di- »
gnum eſt nos facilem præbere con- »

» ſenſum, vt fidelis deuotio celerem ſortiatur effectum. Quocirca dilecti in Domino filij, veſtris iuſtis poſtulationibus clementer annuimus, & præfatum monaſterium in quo diuino mancipati eſtis obſequio, ſub B. Petri & noſtrâ protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio communimus. Imprimis ſiquidem ſtatuentes, vt Ordo Monaſticus qui ſecundùm Domini & B. Benedicti regulam in eodem loco noſcitur inſtitutus, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obſeruetur. Præterea quaſcumque poſſeſſiones, quæcúnque bona eadem Eccleſia impræſentiarum iuſtè & canonicè poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis præſtante Domino poterit adipiſci, firma vobis veſtriſque ſucceſſoribus & illibata permaneant; in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. In pago Burdegalenſi Eccleſiam S. Petri de la Landâ, S. Geneſij de Lugon, Eccleſias de Fronſiaco, S. Petri & S. Martini, Eccleſiam Sancti Petri de Gorciâ, Eccleſiam S. Ioannis de Coutras, Eccl. Sancti Petri de Porchiers, Eccl. S. Stephani de Camedel, Capellam S. Mariæ de Inſulâ, Cap. S. Mariæ de Fronſiaco, Cap. Sancti Iacobi de Malmico, Cap. S. Mariæ Ægyptiacæ de Bayas, Cap. S. Iacobi de Rotellans, Cap. Sancti Vincentij de Picturis, Cap. S. Nicolai de Fecie, Cap. S. Mariæ Magdalenæ de las Artigas. In pago Xantonenſi Eccleſiam S. Mariæ de Bardâ, Eccleſiam S. Martini de Cruc, Eccleſiam S. Martini de Ariâ, Eccl. S. Viuiani de Cleirac, Eccleſias Sanctorum Saturnini & Nazarij de Sercou, Capellam S. Iacobi de Triac, Cap. S. Ægidij de Caſis ſolis, Cap. S. Leodegarij de la Clotâ, Cap. S. Pauli de Monte Ebrioſo, Cap. S. Mariæ de Bedenac, Cap. S. Valeriæ de Frainel. Sanè noualium veſtrorum quæ propriis manibus, aut alienis colitis, ſine detrimentis veſtrarum animarum, nullus à vobis decimas præſumat exigere. Cum autem commune interdictum in* fuerit, liceat vobis clauſis ianuis, excluſis excommunicatis & interdictis, non pulſatis campanis, ſuppreſſâ voce officia celebrare. Sepulturam quoque ipſius loci liberam eſſe concedimus, vt eorum deuotioni & extremæ voluntat

A qui ſe illic ſepeliri deliberauerint, niſi fortè excommunicati vel interdicti ſint, nullus obſiſtat, ſaluâ tamen iuſtitiâ illarum Eccleſiarum à quibus mortuorum corpora aſſumuntur. In parochialibus veſtris Eccleſiis quas tenetis, liceat vobis Sacerdotes eligere, & electos Epiſcopo repræſentare, quibus ſi idonei fuerint, Epiſcopus animarum curam committat, vt de plebis quidem curâ illi, vobis autem de temporalibus debeant reſpondere. Præterea proceſſionem quam habet Eccleſia veſtra in vltimo die menſis Auguſti, ab Archiepiſcopis & Epiſcopis Burdegalenſis prouinciæ ab antiquis temporibus rationabiliter conceſſam, nihilominus confirmamus, prohibentes ne his qui ad eandem proceſſionem ex deuotione acceſſerint, eundo vel redeundo aliquis moleſtiam vel iniuriam inferre præſumat. Decernimus ergo vt nulli hominum liceat &c. Amen. Ego Alexander Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, ego Hubaldus Oſtienſis Epiſcopus, ego Hildebrandus Preſbyter Cardinalis Baſilicæ XII. Apoſtolorum, Ioannes Card. S. Anaſtaſiæ, Guilelmus Cardin. S. Petri ad Vincula, Boſo Cardin. S. Potentianæ, Hiacinthus Card. S. Mariæ in Coſmedin, Manfredus Cardin. S. Georgij ad Velum aureum. Datum Tuſculano per manum Granerij Sanctæ Rom. Eccleſiæ Subdiaconi & Notarij Idib. Maij, Indict. 4. Incarnationis Dominicæ anno 1171. Pontificatus Alexandri Papæ III. » 1171.

Poſt Mainardum deſunt plurimi Abbates temporum iniuriâ minimè noti.

Petrus Franciſcus Contaurel Paſtor de Fronſiaco & Abbas an. 1602. 1602.

Franciſcus Tallerand, Danielis domini de Grignols, Principis de Chalais, & Franciſcæ Monluciæ, Blaſij Equitum Franciæ Tribuni natæ filius, præfuit an. 1613.

TALLERAND. De gueulles à trois lions d'or armez & couronnez d'azur.

Nicolaus-Claudius Fabry, dominus de *Peireſc*, in ſupremâ Aquarum-Sextiarum Curiâ Senator, Abbas & dominus Aquiſtrienſis nominatus eſt à Rege circa an. 1618. Regularem diſciplinam in Abbatiâ ſtudioſè reſtituit, vt liquet ex hoc breui Apoſtolico Vrbani 8. Pont Max. ad Franciſcum Cardinalem Surdiſium Archiepiſcopum Burdegalenſem diœceſanum:

FABRY. D'or au lion de ſable au lambel de gueulles de 5. pendans.

VRBANVS VIII. *dilecte Fili noſter ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Honorificis ſapientium teſtimoniis iam diu in*

hac patriâ nationum ornatur nomen dilecti filij Nicolai Fabritii *Domini de* Peresch. *Illi enim litterarum ſtudium,& litteratorum patrocinium eos famæ plauſus conciliauit, qui alimenta gloriæ & præmia ſolent eſſe virtutis. Quod autem caput eſt, accepimus eum iis artibus pollere, quibus non modò euanida corhagium laudis, ſed beata etiam ſpes cæleſtis principatus comparatur. Cum enim præſit Abbatiæ Benedictinæ de Aquiſtriâ, fertur diligentiſſimè curare, vt Monachi inibi excubantes intelligant ſe merere in caſtris Chriſtianæ pœnitentiæ, & in gymnaſio ſapientiæ orthodoxæ, pios tam boni Commendatarij conatus Apoſtolica ſollicitudo probauerit, par eſt authoritatis etiam tuæ patrocinio iuuari. Id autem à te non ſolùm flagitat ipſius* Fabritii *virtus, ſed Pontificia etiam voluntas propemodùm exigit. Cumulabimur certè ſolatio maximè optato, ſi ille teſtari poterit, ſibi Dei cauſam curanti, non parùm profuiſſe fauorem dignitatis tuæ. Id autem à te omnino ſperamus, cuius conſiliis legem dicere ſolet pietas & iuſtitia. Quam enim ditionem ei in Monaſterium illud Pontificia authoritas detulit, eam, vt vides, non decet illius potentiâ violari, ibíque Apoſtolicam benedictionem amantiſſimè impertimur. Datum Romæ*
1625. *apud S. Petrum die* v. *Aprilis* mdcxxv. *Pontificatus noſtri anno ſecundo.*

Hic vir illuſtris nobili ſtirpe Fabriciorum in Prouinciâ ortus erat, parente Reginaldo Fabricio ſubſidiorum, ſacríque patrimonij Comite, & Rationalibus Magiſtro, matre Margaretâ Bompariâ an. 1580. in caſtro Belgenſerij, quod æquo Tolone & Areis diſtat interuallo: humanioribus ſtudiis Brinoniæ inſtitutus, tum in San-Maximitano & Auenionenſi Collegio, Aquis-Sextiis & Turnonij Philoſophiæ operam dedit; deinde Matheſeos, Coſmographiæ, Chronologiæ, Hiſtoriæ, Poëſeos, linguarum, cæterarúmq; exercitationum addiſcendis ſcientiis incubuit; deſtinatus in Ordinem Senatorium, ſub Franciſco Fortio Andino docendi peritiſſimo interprete, Iuriſprudentiam edoctus eſt, ac deſiderio Romam inuiſendi flagrans, peregrinationem in Italiam ſuſcepit, quo quidem in ſolo, ipſius virtus non modò inclaruit, ſed & eruditiſſimos viros facilè conueniens, omnes in ſui admirationem pertraxit, nulláque obmiſit rei litterariæ & antiquariæ monumenta peruestigare, cum Romæ, Patauij, Venetiis, Neapoli, Florentiæ, cæteríſque magni nominis vrbibus commoratus eſt. Ex profeſſo autem & copioſè de ipſo plura notatu digna memorat eruditiſſimus Petrus Gaſſendus Præpoſitus Eccleſiæ Dinienſis, in opere de vitâ Pereskij, quam egregiè litteris exarauit, vbi refert ſpiritum Deo reddidiſſe an. 1637. die 24. Iunij, cum vixiſſet an. 56. menſes 6. dies 12. innumeris Epitaphiis, Epicediis, Elogiis, proſâ & carmine linguâ Latinâ potiſſimùm e vulgaris celebratus eſt à clariſſimis viris, eos inter Nicolaus Rigaltius epitaphium contexuit, quod in maiorum monumento, intra ſacellum videlicet Eccleſiæ Dominicanorum Aquenſium, ad cornu læuum maioris altaris cœnotaphio inciſum eſt:

Hic situs

Nicolaus Fabry, Peiresсius, *ampliſſimi Ordinis in Aquar. Sext. Curiâ Senator, Chriſtianam Reſurrectionem expectat. Reconditiſſimos antiquariæ ſupellectilis theſauros ſagacitate, conſilio, liberalitate, cunctis orbe toto diſciplinarum ſtudioſis aperuit, doctiſſimis vnde proficerent ſæpe monſtrauit. Mirâ beatitate felix, ſeculo ſatis rixoſo notiſſimus, ſine querelâ vixit,* viii. *Calend. Iul. anno Chr.* CIↃ. IↃC. XXXVII, *ætatis ſuæ* lvii. *Optimo viro bonos omnes benè adprecari decet.* 1637.

N. Seguiran, Henrici Seguirani Præſidis Rationum Aquenſium primi, ex Suſannâ Fabricia ſuperioris ſorore filius ſucceſſit an. 1637. Segviran. D'azur au cerf d'or.

De Arcissis Ordinis S. Benedicti, diœceſis Carnotenſis, fundatur an. 1225. à Guilelmo Epiſcopo Catalaunenſi, vt exſcriptum habet dotationis huiuſmodi documentum in Hiſtoriâ Comitum Pertici: In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Nos Guillelmus Dei gratiâ Cathalaunenſis Epiſcopus & Comes Pertici, inſpirante Domino noſtro Ieſu Chriſto & glorioſâ Virgine matre eius, ſaluti animæ meæ & anteceſſorum noſtrorum prouidere cupientes, in loco qui dicitur* Arcisses, *quem dilecti in Chriſto Abbas & Conuentus Tironenſis cum omnibus pertinentiis ſuis nobis liberaliter contulerunt, quandam Abbatiam in honore genitricis Dei Virginis Mariæ, ſub Abbatiâ ſancti Saluatoris de Tironio eiuſdem Ordinis, piâ intentione ſtatuimus de redditibus noſtris, poſſeſſionibus & bonis aliis, in præſenti ſeculo nobis à Deo collatis fundare, & ædificare intendimus, & dotare, ea quæ inferius exprimentur;* *Arciſſes.* 1225.

dictæ Abbatiæ & Monachis ibidem Deo ſeruientibus, tam in terris, quàm nemoribus, molendinis, bladis, vineis, ſtagnis, pratis, redditibus & rebus aliis in puram eleemoſynam liberè & quietè, pacificè & abſolutè concedentes, conferentes in perpetuum, & in hunc modum aſſignantes. Videlicet omnia molendina noſtra de Riuereyo tam ad bladum quàm ad tanſum: ita quòd nos nec heredes noſtri, nec illi qui Caſtellaniam de Riuereyo tenerent, in totâ Caſtellaniâ de Riuereyo alia poterunt de cætero conſtruere molendina, nec in eiſdem aliquid reclamare, ſed dicti monachi eiuſdem Abbatiæ modis omnibus dicta molendina ſine contradictione aliquâ meliorare, augmentare poterunt, & prout vtilitati ſuæ potius viderint expedire. Dedimus & conceſſimus apud Riuereyum quinque arpenta vinearum noſtrarum, & quoddam arpentum apud Nogentum quod comparauimus de Thomâ Bonuet; dedimus & conceſſimus omnia prata noſtra quæ habebamus apud Condeium, & quandam partem pratorum noſtrorum quam habebamus apud Tilium, videlicet omnia prata quæ nuncupantur de Lareſar; dedimus etiam & conceſſimus apud Marcheſuillam tres carrucatas terræ contiguæ, ita quòd illi qui excolent illas terras, in noſtris nemoribus de Marcheſuillâ vſuarium ſuum habebunt liberè & quietè, videlicet nemus viuum ad herbagium, & nemus mortuum ad calefaciendum, & peſſonem porcorum ſuorum, & paſturam aliorum animalium ſuorum, ibidem in domibus ſuis nutritorum. Dedimus & conceſſimus totam emptionem quam fecimus ab Odone de Vlmo & heredibus ſuis apud Nongentum, videlicet hebergamentum, virgulta, terras, redditus, molendina, & omnes res ad eandem emptionem pertinentes, cum omni libertate & immunitate quam prius tenebamus, dedimus & conceſſimus ſtagnum de Bernellis, cum omni libertate quâ ipſum tenebamus, ita quòd ibidem facere poterunt & conſtruere, quidquid prius ibidem facere & conſtruere poteramus. Dedimus & conceſſimus medietatem nemoris noſtri de Mauriſyluâ nobis in eodem continentem, quod quicquid Monachi quondam in eodem nemore habebant in noſtrâ parte de cætero non haberent. Dedimus & conceſſimus in foreſtâ noſtrâ de Perchet, decem quercus ad valorem decem librarum ad vſum vinearum ſuarum annuatim & domorum: & ſi fortè groſſum nemus aliquo tempore deficere contigerit, de alio nemore quod ibidem erit, & de meliori percipere poterunt annuatim vſque

A *ad valorem decem librarum annuatim: & ſi capere noluerint, ille qui tenebit dictam foreſtam, quiſquis ſit, loco ſupradicti nemoris, Monachis ſupradictis decem libras communes monetæ Perticenſis reddere tenebitur annuatim; volumus etiam quod ſupradicta Abbatia & illius Monachi, omnia ſupradicta ſicut diuiſa ſunt in diuerſis locis & liberè, quietè, pacificè & abſolutè in perpetuum teneant & poſſideant cum eadem libertate & immunitate, quâ nos & anteceſſores noſtri quondam tenuimus & poſſedimus. Quod vt ratum & ſtabile in perpetuum remaneat, præſentem paginam* B *ſigilli noſtri munimine roborauimus. Actum apud Thiron, anno Gratiæ* MCCXXV. 1225.
menſe Septembri, die Natiuitatis B. Mariæ Virginis. Cœnobij prima Abbatiſſa cum antea eſſet monachorum ſectæ, ſub Leonotij d'Eſtampes Carnotenſis Epiſcopi Pontificatu, conſtituitur Franciſca de Riant, filia Dionyſij Baronis de Villeray, & Magdalenæ Ferneliæ Ioannis Henrici 2. Regis celebertimi Atchiatri natæ.

ARDENNA diœceſis Baiocenſis, Ordinis Præmonſtratenſis prope Cadomum, ſub patrocinio B. Mariæ conditur à dynaſtâ de Hermanuille anno C 1122. Abbatum ſeriem communicauit dom. de la Roque.

Noſtre-Dame d'Ardaine. D'azur à vne fleur de Lis, & à vne demie fleur de Lis d'or poſés en faſce.

1. *Gilbertus* Præmonſtratenſis Canonicus S. Norberti diſcipulus.

2. *Garinus de Hermanuille* filius Arnulfi de Foto Domini de Hermanuille fundatoris, Eccleſiam abſoluit, defunctus an. 1180. in patris tumulo ſepelitur.

HERMANVILLE. D'or à deux faſces de gueulles.

3. *Robertus* 1. poſt regiminis annos 26. fit Generalis Ordinis.

4. *Nicolaus* 1.

5. *Ranulfus* deceſſit 1260. 1260.

6. *Guillelmus* 1. ad alteram vitam migrauit 1282. D

7. *Thomas* 1. fatis functus 1297. 1297.

8. *Ioannes le Blond* 1. obiit 1324.

9. *Nicolaus Aubery* 2. 1324.

10. *Guillelmus Grauererit* 2. hic viuis exemptus eſt an. 1385.

11. *Geruaſius* vitam cum morte commutauit 1395. 1395.

12. *Mathæus de Croiſi* 1399.

13. *Henricus* diem clauſit 1412. 1412.

14. *Petrus* 1.

15. *Robertus Coutiet* 2. morte ſublatus 1463.

16. *Ioannes du Pont* 2. præfuit annis 1478.
15. mortuus 1478.

17. *Richardus de la Val* idem Abbas

Lucernæ, abdicauit annò 1506.

18. *Petrus de la Val* 2. aſſumpſit in Commendam hoc monaſterium.

1515. 19. *Petrus du Vivier* 3. ſucceſſit 1515.

20. *Thomas Chauuay* 2. 1523.

21. *Margarinus de la Bigne.*

22. *Baptiſta de Villemor* nominatus
1560. ab Henrico 2 obtinet cœnobium in Commendam à Pio IV. 1560. menſe Aprili, ſedit an. 39. denatus 1599. 16. Decembris; Ioanne de la Croix Ardennam euocato, qui Abbatiam reformauit.

23. *Petrus de Villemor* in Parlamento Pariſienſi Regis Conſiliarius, per
1600. reſignationem fratris 1600. 7. Calend. Septemb.

24. *Guillelmus Gallode* Religioſus, reſignauit ſequenti.

25. *Georgius Fallet*, Georgij in Sena-
1637. tu Normanniæ Fiſci Patroni filius an. 1637.

Ardorel. ARDORELLVM, Ordinis Ciſtercienſis, filia Cadunij, diœceſis Caſtrenſis, olim Albienſis, inchoatur 12.
1133. Cal. Aprilis 1133. cuius fundationem confirmauit Innocentius 2. Papa an. Pontificatus 9. vbi deſignatus eſt primus Abbas Fuleo; condita fuit à Cæciliâ Comitiſſâ Bituricenſi, ante oſtium Eccleſiæ eiuſdem Abbatiæ ſepulta hoc Epitaphio.

Omnis qui neſcit, diſcat quoniam requieſcit
In hoc ſarcophago vera Cæcilia virgo,
Iſta Monaſterium fecit reliquaſq; domorũ,
Culta, vel inculta dans fratribus hæc bona multa.
Ergo præſentes orent, pariterque ſequentes
Hic pro defunctâ, quibus hæc ſunt præſtita cuncta.

Argenſolles. ARGENSOLA Ord. Ciſtercienſis Monialium ſub Claraualle, fundata legitur in diœceſi Sueſſionenſi à Blanchâ de Atteſio Comitiſſâ Campaniæ & Nauarræ Reginâ, S. Ludouici nepte, per reuelationem diuinam, vt memorat vita Arnulfi conuerſi Abbatiæ Villarienſis. Erat autem Argenſola, vel Argenteola, grangia quam eadem Comitiſſa cum filio ſuo Theobaldo habuerat à monachis Altiuallarenſibus, permutatione grueriæ in nemoribus Altiuillaris Monaſterij, vt eſt in diplomate Guilelmi Remenſis Archi-
1224. epiſcopi menſe Nouemb. 1224. & in altero ipſius Blanchæ Palatinæ, vbi habetur quoque conſenſus Iacobi Sueſſionenſis Epiſcopi diœceſani. Ipſam verò fundationem ratam habuit Ca-

A pitulum generale Ciſtercienſe ſub tutelâ Claraeuallenſi, vbi dicitur numerum Sanctimonialium adcreuiſſe vſq; ad nonaginta, præter decem conuerſas, & viginti Clericos in habitu monaſtico, è quorum numero duodecim erunt preſbyteri, omnéſque loci gubernatrici tanquam ſuperiori obedientiam iurabunt. ſed veniamus ad Catalogum Abbatiſſarum, quem ſtudio Reuer. Patris de Lancy ex eodem Ord. Ciſtercienſi exhibemus.

1. *Beata Ida*, Leodienſis, prima Abbatiſſa conſtituitur, de quâ Thomas Cantipratenſis lib. 2. Apum cap. 46.
B & 72. ſub finem refert oculatus teſtis Argenſolij eam nullius Grammaticæ elementis excultam, libros Theologiæ, ipſiúſque Diui Auguſtini de Trinitate ſingulari intelligentiâ expoſuiſſe; poſt quatuor annos adminiſtratio- 1226.
nis obdormiuit in Domino 1226.

2. *Ælis*, ſeu *Alix* ſeptimo anno re- 1233.
giminis deceſſit 1233.

3. *Ada de Auenay*, præfuit annis 31. moritur 1264.

4. *Agnes de Chacenay* 1. ex dominis de Chacenaio oriunda, diem obiit 1274.
C 1274.

5. *Maria* 1. ſpiritum reddidit anno 1277.

6. *Iſabellis*, defuncta an. 1307. 1307.

7. *Magareta de Chaſteluilain*, viuis exempta an. 1350.

8. *Maria de Brauyes* 2. an. 1352. 1352.

9. *Maria de Mello* 3. ex illuſtri genere dominorum de Melloto, Monaſterij gubernatrix legitur an. 1368.

10. *Ægidia de Sommeſoſe* an. 1381. 1381.

11. *Catharina de Moline*, congregationi ſuæ præfuit circiter an. 1400.

12. *Ioanna de Surayne* 1. an. 1414. 1414.

13. *Agnes* 2. adminiſtrauit 1443.

D 14. *Ioanna de Vieilleuille* 2. an. 1459. 1459.

15. *Agnes la Championne* 3. ſedit an. 1474.

16. *Adriana*, quæ mortalitatem expleuit circiter an. 1500. 1500.

17. *Margareta Solette* an. 1506.

18. *Perrina Solette*; ſuperioris conſo- 1520.
brina an. 1520.

19. *Magdalena Boucherat* 1. ex hac mortali vitâ euocatur an. 1534.

20. *Helena Tierceline*, vixit vſque ad 1560.
an. 1560.

21. *Dionyſia Tierceline*, fato ſuo fungitur 1583.

22. *Anna de Chezelle*, debitum na- 1596.
turæ perſoluit an. 1596.

Dintevill. De ſable à deux lions d'or.

23. *Lodoica de Dinteuille* claro genere orta, ſedit an. 1596. & 1602. fit Abbatiſſa B. Mariæ de Pratis Trecenſis.

24. *Magdalena de Buade* Antonij domini de Frontenac, & Ioannæ de Secondat filia, deceſſit an. 1630.

Buade. D'azur à 3. pattes de griphon d'or.

25. *Claudia de Buade* Magdalenæ neptis ex fratre Henrico Barone de Palluau, & Annâ Phelipeaux an. 1654.

Argentonium diœceſis Leodienſis, Monialium in Brabantiâ ſub Ciſtercio conditur an. 1229. à Guillelmo Harentonio, Ioanne Epiſcopo Leodienſi probante.

Monſtier-Ramey.

Arremarense Monaſterium diœceſis Trecenſis Ord. B. Benedicti, quatuor leucis ab vrbe Trecaſſinâ, Deruenſe etiam ſeu S. Petri in Deruo antiquitùs appellabatur, eò quod in Deruenſi ſyluâ eius collocata fuerint fundamenta: auctorem habuit Arremarum presbyterum, cuius hodie tanquam primi conditoris nomen vernaculum Arremarenſe retinet, hoc eſt monaſterium Adremari, vt ſecernatur à Deruenſi, quod quidem aliquot annis antea fundatum fuerat in eadem ſyluâ, quæ hac ætate longè lateque diffuſa, maxima terrarum ſpatia occupabat. Huius inſtitutionem ſub tutelâ ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, perantiquus codex ſic teſtatur.

837. *Anno ab Incarn. Dom.* DCCCXXXVII. *Indict.* II. *fundatum eſt cœnobium in ſyluâ quæ vocatur Deruus, in loco qui dicitur Manſus Corbonis, poſtea Noua Cella, in pago Tricaſſino, à presbytero quodam Adremaro, exiſtente tunc Tricaſſino Antiſtite Adalberto, Comite Aledranno.* Abſolutâ constructione Arremarus ad Papam humiliter expetiit, vt hanc religioſæ Congregationis domum ad Dei cultum benedicendam mandaret, & confeſtim Prudentium Trecaſſenſem Præſulem, vt inaugurationem perageret, diplomate Apoſtolico horratus eſt, quod in Annal. Card. Baronij, & in Antiquitatibus Tricaſſinis habetur. Inde Carolus regali præcepto ab Aledranno Comitè cœnobio aſſignata prędia confirmauit, exemplari ſequentium litterarum, quas ex Miſcellaneis Hiſtoricis eruditi & diligentis Nicolai Camuzati Trecenſis Canonici ſubiicimus eo tenore:

In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis Carolus gratiâ Dei Rex. Si ſacroſanctis locis diuino cultui mancipatis, ibidémque Deo famulantibus reuerendis viris, adſenſum noſtræ amplitudinis ſecundum quod ipſi petierint, vel neceſſe habuerint clementer præbemus, regiam conſuetudinem exercemus, & diuini numinis gratiam ob hoc facilius nos adepturos Chriſto propitio non dubitamus. Itaque notum ſit omnibus fidelibus ſanctæ Dei Eccleſiæ, & noſtris præſentibus ſcilicet atque futuris. Quod cariſſimus nobis atque ſatis dilectiſſimus Odo vir inluſter Comes, ad noſtram accedens ſerenitatem innotuit, qualiter tempore prædeceſſoris ſui Aledranni quondam fidelis Comitis noſtri, ex Comitatu Tricaſſino, per licentiam venerandi Pontificis Tricaſſinæ ciuitatis Adalberti, & eiuſdem prædicti Aledranni, quidam Religioſorum virorum Adremarus reuerendus Dei Sacerdos, in eodem pago & in ſyluâ quæ dicitur Deruus ſuper fluuium Barſan, petierit ſibi locum & licentiam dari ad exartandi, ſiue concidendi, atque emundandi, ſiue procurandi tanti ſpatij terram, ad ædificandam ibi Cellam cæteráque ædificia, vel laborum fructus circa excolendos, quæ per gyrum vndique in terram arabilem & ſyluam cingitur, perticarum ancigarum in longitudine quingentarum, in latitudine ducentarum viginti; vnde obtulit vnà cum eiuſdem loci reuerendis viris, authoritatem priuilegij epiſcopalis ſeruandam, eorumdem ac venerabilium manibus ſubter roboratam, atque eiuſdem Aledranni ſcriptu firmatam; ſed pro integrâ firmitate petiit celſitudinem noſtram, vt idem priuilegium noſtræ authoritatis præcepto pleniùs confirmare dignaremur. Cuius ergo exaudibiles preces clementer excipientes, hoc authoritatis noſtræ præceptum fieri iuſſimus, per quod præcipimus atque firmamus, vt ſicut in eodem priuilegio pleniùs latiúſque continetur, ſic noſtris ac futuris temporibus firmiter inuiolabilitérque maneat inconuulſum, eo videlicet modo, vt poſt exceſſum eiuſdem venerabilis patris Adremari, poteſtatem habeant ſuperſtites eius qui fuerint, ex ſeſe eiuſdem loci præſtituendi atque eligendi ſibi ſecundùm regulam S. Benedicti, abſque alicuius Comitis interrogatione, ſaluâ monaſticæ regulæ authoritate ad conſenſum proprij loci Abbatem, & annis ſingulis volumus ſicut in eorum priuilegio continetur, vt partibus Comitis quia de ſuo iure ipſæ res quondam fuiſſe noſcuntur, in feſtiuitate Sancti Petri argenti denarios 20. eiuſdem loci Abbas perſoluat, remotâ omnis inquietudinis contrarietate vel obpugnatione. Et vt hæc munificentiæ noſtræ authoritas firmior habeatur, & per ventura tempora diligentiùs à Dei fidelibus conſerue-*

tur, de annulo noſtro ſubter eam iuſſimus ſigillari. Sigedebertus Notarius ad vicem Ludouici recognouit. Signum Caroli Sereniſſimi Regis, Regnante Carolo glorioſiſſimo Rege. Data 7. Cal. May. Indict. 3. in anno XXIV. *Actum Adtiniaco Palatio Regis.*

IN NOMINE ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Carolus Dei gratiâ Rex. Cum Eccleſiarum Dei honorem & ſtabilitatem procuramus, ſeruorúmque eius iuſtis petitionibus obtemperamus, ad præſentis vitæ curſum felicius tranſigendum, necnon etiam ad æternæ remunerationis præmium id nobis profuturum non diffidimus. Igitur nouerit omnium ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelium, noſtrorúmque præſentium ac futurorum induſtria: Quia veniens cariſſimus auunculus noſter Radulphus Comes humiliter petiit magnificentiam noſtram, diuino ductus amore, quatenus S. fratribus ſub monaſtico Ordine in cellulâ quæ Deruus vocatur, ſuper fluuium Barſan, à quodam viro religioſo Adremaro nomine quondam initiatâ atque in honore B. Petri Apoſtolorum principis fundatâ, Chriſti obſequiis militantibus liberalitatis noſtræ gratiâ conferremus ſtirpes, velut vulgò dicitur exaſtes quoſdam, quos ex rebus Tricaſſinenſis Comitatus ipſi proprio labore de heremo ad agriculturam perduxiſſe noſcuntur; ſi quidem res ipſæ his conlaterationibus diſterminantur, id eſt ex vno latere fluuio Barſæ, vel Barſith, ex alterâ ſyluâ Claraſcenſe, ex vnâ fronte ſtirpe eorumdem Monachorum, & ex alterâ ſyluâ communi ex poteſtate S. Petri de Valleclusâ, vel S. Lupi: infra has conterminationes conſtat habere eiuſdem conterritorii in longitudine perticas 120. & in latitudine 60. cuius petitionem ratam animæ noſtræ & ſalutiferam cognoſcentes, libenti animo ſuſcepimus & placabiliter eidem adquieuimus. Vnde hoc celſitudinis noſtræ præceptum ob æternorum remunerationem præmiorum memoratis ſanctis fratribus fieri, daríque iuſſimus, per quod præfixas res omnes ad eorum duntaxat neceſſarios ſubminiſtrandos vſus liberalitate regiâ conferimus, atque ad habendum firmiſſimo iure & pro libitu eorum ordinandas præſenti auctoritate confirmamus, quatenus illarum ſumptibus ſuſtentati, noſtri nominis memoriam in ſacris orationibus frequentare non deſinant; & vt hæc noſtræ largitionis authoritas maiorẽ in Dei nomine per futura tempora obtineat vigorem, annuli noſtri impreſſione ſubter eam iuſſimus ſigillari. Zanzlenus Notarius ad vicem Ludouici recognouit. Datum Id. Martij, Ind. XII. anno 24. regnante Carolo Rege. Actum Compendio Palatio in Dei nomine feliciter. Amen.

Dotatio præfati Monaſterij paulòpoſt augetur per Robertum Caduſiæ toparcham an. 898. pro quo illic iacente 898. quotidie Miſſa celebratur; primitùs autem Abbatia nuncupabatur Manſus Corbonis, ſeu Noua Cella, ad diſtinctionem veteris Cellæ, quæ interdum Cella Bobini dicitur, ſiue S. Petri Inſulæ Germanicæ, aut monaſterium Cellæ, vel Cellenſe eiuſdem Ordinis Benedictini ad muros Trecenſes, quod omnium vrbis cœnobiorum antiquiſſimum eſt, vt ab eodem Camuzato accepimus. Abbatum verò catalogum damus beneficio Michaelis Conſtantini.

1. *Arremarus* preſbyter Tricaſſinus ſub Gregorio 4. Papâ: deceſſit Viterbij an. 850. qui Aledranno Comite vrbis 850. Trecenſis locum concedente Corbonum Monaſterium, Arremarenſe videlicet vt dictum eſt, extruxit, in cuius necrologio ſub die 10. Cal. April.

Dux gregis & lampas mirabilis omnibus Abbas,
Domnus ARREMARVS *eſt vita carnis ademptus.*

2. *Sadrebertus*, notitia eius debetur priuilegio Karlomanni Regis, cuius apographum communicauit prædictus Camuzatus ex archetypis tabulis:

IN NOMINE *Domini Dei æterni & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, Karlomannus gratiâ Dei Rex. Si petitionibus ſeruorum Dei aurem noſtra pietatis accommodamus, & eorum vtilitatibus conſulimus; Deum omnipotentem retributorem habere confidimus. Quâdere notum eſſe volumus omnium ſanctæ Dei Eccleſia, noſtrorúmque tam præſentium quàm futurorum induſtria, quoniam poſt obitum Sadraberti venerandi Abbatis, ad noſtram accedentes clementiam, monachorum poſtulationes per intermiſſionem Hugonis Abbatum venerabiliſſimi, humiliter petierunt, oſtendentes aui & patris noſtri præ manibus præceptum, dinarum recordationum Karoli ſcilicet Auguſti, ac Lhudouici py genitoris ac piiſſimi Regis, in quibus contine-*

batur, quemadmodum auus & pater noſter, Monaſteriolum in pago Atourienſi quod quondam Alfa vocabatur, ob perpetuam ſui mercedem in honore Sancti Saluatoris fundatum, & rebus ſuarum proprietatum ditauerant, Rotfridum Abbatem ex Manſo Corbonis, qui Cella noua dicitur, virum ſtrenuum inibi diebus ſuis præfecerunt. Deprecati ergo ſunt ... loci monachi celſitudinem noſtram, quatinus idem Monaſteriolum ob recordationem auè & genitoris noſtri, ſeu auia & genitricis, ſub immunitate noſtrâ ſuſciperemus, & præcepto noſtra auctoritatis quicquid ibi à præfato auo & genitore noſtro collata erant, confirmaremus; & quia dudum Sadrebertum Abbatem virum Deo dignum perdiderunt, humiliter petierunt, vt loco ipſius, Abbatem nomine Rotfridum inibi ſtatueremus, quem ipſi moribus & vitâ probabilem teſtantur. Quorum precibus, quia iuſta & rationabiles erant, libenter adquieſcentes, ſtatuimus & confirmauimus precepta aui & genitoris noſtri, & Abbatem Rotfridum videlicet, quem ipſi poſtulauerunt, ipſi loco & congregationi præfecimus, & Alfa monaſterium ibi ipſi cum omnibus appendiciis ſubdidimus; necnon & res quæ per largitionem aui & patris noſtri ibi collata ſunt, ſicut in præceptis ipſorum continetur; eo videlicet modo & tenore, vt prædictus Abba Rotfridus idem monaſterium, necnon & monachi ... ipſorum cum omnibus ſibi legaliter reſpicientibus, ſub mundeburdo & tuitione noſtrâ, ita auctoritate teſtamenti Regia dignitatis noſtræ corroborata perpetualiter maneant, vt nullus alterius loci monachum in eorum cœnobio mittere præſumat.... miniſterialem facere, niſi ex ipſis qui reguliariter ibi ſunt ab infantiâ nutriti, & ſecundùm ſancti Benedicti inſtitutionem, ex ſeſe, non ex aliis haberent eligendi licentiam, Abbatem ſtatuimus.... neque alia indiciaria poteſtas ad quelibet loca, id eſt Comitatus, ciuitates ſiue mercata in regno noſtro, pro ſuis neceſſitatibus ipſi aut familia ipſorum exierint ab eis tralaticum, aut portaticum, aut rotaticum, aut ceſpitaticum, aut manſionaticum, vel ſidutaticum, aut aliquod obſequium ſiue redibitionem, exceptis ..... ſed quietè & ſecurè per.... quatinus pro nobis & glorioſis patribus noſtris Karolo Auguſto & Lhudouico Rege, & auâ noſtrâ glorioſâ Reginâ Hirmendrudi, necnon genitrice noſtrâ Anſgardi, fratréque cariſſimo Lhudouico, necnon & ſtatu regni noſtri, liberius & deuotius clementiam Dei Omnipotentis omni tempore exorent, ſub noſtrâ tuitione perpetualiter ſicut ſtatuimus, maneant. Vt autem huius noſtra auctoritatis largitio maiorem in Dei nomine obtineat firmitatis vigorem, manu noſtrâ ſubterfirmauimus, & anuli noſtri impreſſione ſubſignari iuſſimus. Signum Karlomanni glorioſiſſimi Regis, Norbertus Notarius ſubſignauit. Datum x. Id. Febroary anno quinto, Regnante Karlomanno glorioſiſſimo Rege, Indictione primâ. Actum apud Compendium publicum Palatium in Dei nomine feliciter, Amen.

3. *Rotfredus*, cui diplomate Ioannis
8. Papæ dum Trecis Concilium cele-
braret anno. 878. decimæ de Curtear- 878.
genterij confirmantur; defunctus anno
886.

4. *Erchengerus*, vel *Archangerius*, ſucceſſit an. 886. ac rexit Abbatiam an. 16. mortuus 902. ei confirmantur priuilegia ab Odone Rege in placito apud
Vermeriam an. 892. vt exhibet diplo- 892.
ma, cuius copiam fecit ex originali idem Camuzatus noſter hoc tenore: In nomine Domini Dei æterni & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti. Odo clementiâ Dei Rex. Si petitionibus ſeruorum Dei aurem noſtræ pietatis accommodamus, & eorum vtilitatibus conſulimus, Deum Omnipotentem ſupernum habere retributorem confidimus. Quocirca nouerit omnium ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelium, noſtrorúmque tam preſentium quàm futurorũ ſolertia, quoniam adiẽs celſitudinem noſtram quidam Monachus Agnius nomine, qui Cellam quã Sadrouertus Abbas à ſereniſſimo piæ recordationis Karolo impetrare decertauerat, ante præſentiam fidelium noſtrorum repetiit. Quam ob cauſam, cum ad placitum noſtrum apud Vermeriam veniſſem, affuerunt inibi Fulco venerabilis Archiepiſcopus, Vualterus Archiepiſcopus, Vuido Archiepiſcopus, Dido Epiſcopus, Honorarus Epiſcopus, Riculphus Epiſcopus, qui illius proclamationis repetitionem more anteceſſorum ſuorum diſcutiendo inueſtigarent; cuius petitionem inutilem inuenientes, talem eidem ſententiam diffiniendo dederunt, vt Monaſterium ex Manſo Corboni, qui noua Cella dicitur, pergeret, atque ſub Abbatis Erchengeri ordinatione regulariter conſiſteret, nihil amplius ex hac nefariâ repetitione ſe intermittẽs. Quorum diffinitionem inanem adiudicans, eandem Cellã, auſu temerario intrãdo repetiit.

Qua

» Quapropter iam nominatus Abbas Et- A
» chengerius, noſtrâ adiens excellentiâ,
» obtulit nobis præcepta anteceſſorum
» noſtrorum Regum ſcilicet atque pri-
» uilegia Apoſtolicæ Sedis, vbi conti-
» nebatur, qualiter Monaſterium quod
» quondam vocabatur Manſo Corboni,
» qui noua Cella dicitur, ſubiectum priſ-
» cis temporibus dinoſceretur, atque
» ſuper hoc noſtræ altitudinis præce-
» ptum expetiit, vt iam nominatum
» Monaſteriolum ſuæ ditioni, eiúſque
» ſucceſſorum pareret; Cuius petitio-
» nem ratam inuenientes, vnà cum con-
» ſenſu fidelium noſtrorum id fieri de- B
» creuimus, eo videlicet more & teno-
» re, vt prædictus Abbas Erchengerius
» ſucceſſoréſque ſui, itidem monaſte-
» rium, necnon ſui monachi ac familia
» illorum, cum omnibus ſibi legaliter
» pertinentibus ſub tuitione noſtrâ per-
» petualiter maneant, ac nullus alterius
» monachum in eorum cœnobio mitte-
» re preſumat, vel aliquem infra eorum
» congregationem monaſterialem face-
» re, niſi ex ipſo, & ſecundùm ſancti
» Benedicti inſtitutionem, ex ſeſe, non
» ex aliis habeant eligendi licentiam
» Abbatem. Et vt hoc præceptũ per om-
» nia tempora maiorem in Dei nomi-
» ne obtineat firmitatis vigorem, manu C
» propriâ eum ſubter firmauimus, at-
» que anuli noſtri impreſſione inſigniri
» iuſſimus. Signum Odonis glorioſiſſi-
» mi Regis.... annus R. Notarius ad
» vicem Askerici Epiſcopi recognouit.
» Data 11. Cal. Octob. Indictione x.
892. » anno Incarn. Dominicæ DCCCXCII.
» anno quinto, regnante Domino Odo-
» ne glorioſiſſimo Rege, apud Coneda,
» in Dei nomine feliciter, Amen.

5. *Bertradus* vel *Bertaldus*, tempore
896. Manaſſis Diuionenſis Comitis 896. in præcepto Richardi Burgundiæ Ducis, in quo agitur de vexatione villæ Caduſiæ per Ragenoldum; memoratur D etiam in Synodo Trecis habitâ an. 6. Regis Rodulphi 12. Cal. Iunij; ſeditque annis 22.

6. *Vandelricus*, miſit monachos ad ſynodum Lingonenſem ſedente Henrico Epiſcopo, adminiſtrauit an. 20.

7. *Gratianus*, legitur præfuiſſe An-
962. ſegiſo Epiſcopo Trecenſi, & Gilberto Trecaſſium Comite, obiit 962.

8. *Olandus* è viuis abſceſſit an. 987.
987. 9. *Guido* 1. ad eum extat epiſtola 36. Gerberti ex perſonâ Adelberonis Archiepiſcopi Remenſis, vbi dicitur Abbas Anderuenſis, id eſt S. Petri in Der- 992.
uo an. 992.

10. *Boſo.*

11. *Adaldus.*

12. *Oldericus* 1.

13. *Guido* 2.

14. *Oldericus* 2.

15. *Valerannus* Hugonis Epiſcopi Lingonenſis frater.

16. *Oda* vitam cum morte commu- 1095.
tauit 1095.

17. *Otho* an. 1100. fortè idem cum ſuperiore, tranſiit à ſæculo 1116.

18. *Valterius* 1. anno 1122. interiit 1135.
1135.

19 *Guido* 3. ad eum ſcribit epiſtolam 117. B. Bernardus de celebrando feſto S. Victoris, de quo etiam duæ leguntur homiliæ apud eundem Bernardum. Memoratur & in cartulario Arripatorij tempore ipſius Bernardi Claræuallenſis, & Theobaldi Campaniæ Comitis, à Petro Cellenſi lib. 2. epiſt. 2. & à Nicolao monacho Arremarenſi
ep. 16. exſtant verò Nicolai homiliæ 1163.
manuſcriptæ typis dignæ. Fato fungitur Guido 1163.

20. *Galtherus* 2. moritur 1176.

21. *Stephanus* morte eripitur 1192. 1192.

22. *Theobaldus* litem componit cum Abbate Arripatorij arbitrio Petri Carnotenſis Epiſcopi 1204. cœpit ædifi- 1204.
care Eccleſiam quæ nunc viſitur, ac ſpiritum reddidit 1207.

23. *Rolandus*, Blancham Comitiſſam Campaniæ admiſit condominam villæ de Parques 1220. poſt regimen anno- 1220.
rum 17. abdicauit 1225. & diem ſuum obiit 1229.

24. *Iacobus* 1. deceſſit an. 1238.

25. *Iacobus* 2. Eccleſiam ſuam perfecit, dicatam an. 1241. pridie Non. 1241.
Nouemb. à Nicolao Epiſcopo Trecenſi.

26. *Robertus* natus in oppido Arremarenſi, ſepelitur in baſilicâ B. Mariæ 1289. 3. Non. Maij. anno 40. guber- 1289.
nationis monaſticæ, poſtquam muris Abbatiam cinxiſſet, & refectorium condidiſſet. Primus Mitrâ donatus eſt à Pont. Max. intercedente Theobaldo Rege Nauarræ, Campaniæ Comite Palatino.

27. *Ioannes* 1. è viuis ſublatus 1300. 1300.
3. Nonas Februarij.

28. *Simon* poſt regimen viginti quinque annorum reſignauit.

29. *Girardus*, obiit ante Simonem qui in eius gratiam ceſſerat.

RENEL. 30. *Petrus de Renello*, memoratur in-
ter Abbates Trecis præſentes in tra-
1359. latione S.Lupi 1359. fato functus 1369.
menſe Iunio; fecit foſſata & deambu-
latoria cum camerâ paramenti.

31. *Guillelmus de Pomeriis* 1. maior
Cluniaci Prior, obiit ante poſſeſſio-
1369. nem adeptam intra duos menſes à pro-
motione 1369.

VAVDREY. 32. *Guillelmus de Vaudrey* 2. cuius
cognominis familia dominorum de
Saint Phale, ad meliorem vitam mi-
1374. grauit 1374. poſt gubernationem ferè
quinque annorum.

33. *Ioannes de Coſanno*, vel *Coſanco*
2. fit poſtea Abbas Cluniacenſis.

VERVIN. 34. *Ioannes Veruin* 3. Ærarij regij
Præfectus, Vicesgerens Epiſcopi Le-
mouicenſis, rexit circiter an. 40. de-
ſignatur executor codicillorum teſta-
1402. menti Ioannis Cardinalis Ambianen-
ſis an. 1402.

LENONCOVR. 35. *Galtherus de Lenoncour* 3. ſedit an-
nis ferè 26. mortuus 1449.

36. *Ægidius Gouſſin* an. 33. defun-
1483. ctus 2. Nonas Iulij 1483.

DINTEVILLE. 37. *Guillelmus de Dinteuille* 3. cœno-
bium adminiſtrauit annis ferè 18. obiit
an. 1501. vigiliâ Sanctorum Ioannis &
Pauli.

RAGVIER. 38. *Iacobus Raguier* 3. Epiſcopus Tre-
cenſis, Commendatarius, ſeu Admi-
1518. niſtrator perpetuus, mortalitatem ex-
pleuit 1518.

39. *Ioannes Raguier* 4. Iacobi ne-
1537. pos, deceſſit 1537. XI. Cal. Maij Lute-
tiæ vnde ortus erat, fuit quoque admi-
niſtrator Abbatiæ de Moris.

40. *Franciſcus de Dinteuille* Epiſco-
1548. pus Autiſſiodorenſis & Abbas 1548.

41. *Blerardus de Dinteuille* an. 1562.

LA CHAMBRE. 42. *Ludouicus de la Chambre* 1. nobi-
lis Sabaudus 1578. etiam Abbas Vin-
docinenſis.

BOVRBON. 43. *Carolus de Bourbon*, Cardinalis
& Archiepiſcopus Rotomagenſis an.
1588.

GRIBALDI. 44. *Veſpaſianus Gribaldi* Archiepiſ-
copus Viennenſis 1597.

VAVDETAR faſcé de ſix pieces d'azur & d'argent. 45. *Franciſcus de Vaudetar* 2. filius
Ludouici Baronis de Perſan ex Annâ
Nicolai, ceſſit 1623.

46. *Ludouicus de Vaudetar* 2. Fran-
ciſci nepos, Henrico Barone de Per-
ſan ex Ludouicâ de l'Hoſpital natus
1624. præfuit 1624.

47. *Franciſcus de Vaudetar* 3. Ludo-
uici frater, qui deinde abdicauit.

48. *Raimundus de Renouard*, reſigna-
A tione Franciſci Abbas Arremarenſis 1654.
ſedet an. 1654.

S. Arnoul de Mets. §. ARNVLPHI celeberrimum &
vetuſtiſſimum Monaſterium in vrbe
Metenſi, Ordinis S. Benedicti, olim
Canonicorum, poſteà verò Benedicti-
næ profeſſionis Religioſorum, antiqui-
tùs extra ciuitatis mœnia verſus Me-
ridiem conſtructum erat, cuius Eccle-
ſiam iure meritò Auguſtam, & inter
alias regni pernobilem baſilicam li-
ceat appellare, quæ videlicet digni-
tatum titulis, præcellentiâ, & vetuſta-
te emineat. Dicturi autem de antiqui-
B tatibus S. Arnulfi, priuſquam Abba-
tum elenchum proferamus, cum mul-
ta ſuppetant monimenta, operæpre-
tium videtur hiſce primis ſæculis, in
tres ætates de cœnobij inſtitutione
ediſſerere; & quidem ſi fides habenda
antiquo Chronographo chartularij S.
Arnulfi; Hæc eſt, ait, mater Eccleſia «
quam B. Patiens fecit fabricari ſuper «
omnes totius prouinciæ, & infra: Ec- «
cleſia Sanctorum Apoſtolorum quæ «
modò Sancti Arnulfi dicitur, in eâ «
nonnulli Pontifices reſederunt. Bar- «
baris verò in Gallias erumpentibus,
populatione Hunnorum ſub Attilâ
C Rege variis cladibus templum affici-
tur, tum etiam in aliis expeditio-
nibus bellicis ſub Chlodoueo & li-
beris, ferro ac flammis vaſtatum eſt
ferè hoc ſanctuarium, quod paſtorali
Epiſcoporum ſollicitudine, à ruinâ vin-
dicatum eſt; ipsiſque poſthæc ſe reci-
pientibus ad oratorium S. Stephani
in vrbe, quod Cathedrâ Pontificiâ ce-
leberrimum euaſit, exinde hæc Baſi-
lica Apoſtolorum in ædem Collegia-
tam ſub miniſterio Clericorum & tu-
telâ Antiſtitum vrbis tranſiit, quoad
circiter annum æræ Chriſtianæ 600. 600.
Benedictinorum regula, vt probabile
eſt, ibi inſtituitur. Tum Sanctus Co-
D lumbanus monaſticæ religionis in Gal-
liis reſtaurator, à Theodeberto Rege
perhumaniter excipitur Metis, & per
id tempus Abbatia monialium S. Glo-
ſindis, Diui Petri, ipsáque B. Martini
iuxta vrbem à Sigeberto Rege exæ-
dificatæ ſunt, ſub eâdem regulâ Be-
nedictinâ, quæ tum integritate vitæ
conſpicuis viris clarebat. Hinc fit, vt
in chartis Imperat. Caroli Calui, &
Arnulfi, Robertíque Metenſium An-
tiſtitis, Canonici de monaſterio S.
Arnulfi nuncupentur, & à Ludonico «
Rege Germaniæ, fratres ex cœnobio «

„ Sanctorum Apoſtolorum, necnon &
„ Beatiſſimi Confeſſoris Chriſti Arnulfi
„ ataui ſui: In actis etiam anni 927. in-
„ ſcribitur Chuhonradus Abbas ex Ab-
„ batiâ S. Arnulfi, cum cæteris fratribus
„ ibidem Domino ſeruientibus; deni-
„ que Epiſcopus Benno, in alterâ ſche-
„ dulâ, inquit; per conſultum fratrum
„ in Cellâ S. Arnulfi Domino militan-
„ tium; vt appareat Adelberonem pri-
mum, & Ottonem Imp. in diplomatibus reformationis S. Arnulfi an. 941.
& 942. eos appellare Clericos de mo-
naſterio S. Arnulfi, contra quod ta-
men aliter ſentit Abbas Valladerius
in ſuâ Baſilicâ, vbi docet Canonicos
in D. Arnulfi cœnobio ante reſtaura-
tionem Adelberonis militaſſe ſub Re-
gulâ S. Auguſtini. Porrò huius ſecun-
dæ ætatis epocha, aliquot rantùm ob-
ſeruat Abbates iniuriâ chartarum quæ
exciderunt; *Romuli* nomen extat in
tabulâ Pippini Maioris Domus in Au-
691. ſtraſiis 691. & *Luitbertus* in priuilegio
Arnulfi Ducis, prædicti Pippini ne-
potis an. 706. enuntiatur Cœnobiar-
cha SS. Apoſtolorum, vbi memorato
Principi conceſſit facultatem ſepultu-
ræ; huius quoque meminit Rex Chil-
pericus 2. in donatione toparchiæ ſitæ
in pago Moſellanico; Quineriam lo-
cus minimè videtur hic tribuendus
Stephano cuidam Abbati in actis Sy-
nodi celebratæ apud ædem S. Arnulfi
888. cui cum aliis Præſulibus ſubſcri-
ptus reperitur, ſolâ enim conjecturâ
id aſſeritur; notitia autem *Conradi* Ab-
927. batis liquet ex inſtrumento anni 927.
confecto à Madelgario Leuitâ, de
traditione cuiuſdam terræ in feudum
Feroino D. Stephani ſeruo, ſub an-
nuâ obligatione aliquot denariorum
die feſtiuitatis S. Arnulfi; ſimiliter
Drogonem Archiepiſcopi Metenſis ti-
tulo inſignitum, huius monaſterij Re-
ctorem fuiſſe, indicat donatio Lotha-
rij Imperatoris de fiſco regali Rume-
liaco Abbatiæ D. Arnulfi, vbi inquit;
„ præſenti tempore Drogo venerabilis
„ Archiepiſcopus auunculus noſter præ-
„ eſſe dignoſcitur, de quo plura in Epiſ-
copis Metenſibus, quem etiam conſtat
fuiſſe huius cœnobij eximium fauto-
rem. *Aduentium* Præſulem teſtatur quo-
que Abbatem Ioannes Trithemius,
ſicuti probatur priuilegio Ludouici
Germanici anno 878. vbi illum vocat
Epiſcopum Diui Arnulfi; poſt ipſius
obitum monachi ad Regem Ludoui-

A cum quæſtimoniam detulêre, ſub eius
præfecturâ quibuſdam bonis fuiſſe ex-
ſpoliatum, quæ Robertus Pontifex
Metenſis Vualonis ſucceſſor, decre-
to & iuſſione Caroli Craſſi Imperatoris
prædictæ Abbatiæ religioſis reſtituit.
Interim ſub primordiis huius ſecundæ
ætatis, corporis B. Arnulfi tranſlatio
celebratur circiter an. 641. à Goerico
Metenſi Antiſtite, quemadmodum de-
ſignat vetus legenda, ad diem 18. Iu-
lij, vnde monaſterium illud priſco vo-
cabulo Sanctorum Apoſtolorum, aut
B. Ioannis primitùs appellatum, non-
B nunquam D. Arnulfi ob eius ſacra pi-
gnora, tandémque abſolutè ab eius
tutelâ, & Metenſis populi, vrbiſque
patrocinio, Sancti Arnulfi fuit appel-
latum. Proinde hæc Baſilica eius exu-
uiis glorioſa, plurimis etiam nobilitata
eſt miraculis, ob ipſius cultum, bonis,
latifundiis, & immunitatibus ampliſſi-
mis locupletata, à primæ ſtirpis Regi-
bus Clodoueo 3. Dagoberto 2. Chil-
perico 2. tum ipſius D. Arnulfi poſte-
ris, ſecundæ proſapiæ Principibus Pip-
pino Maiore Domus nepote, Carolo
Martello ipſius filio, Drogone Duce,
& liberis, Hugone Primicerio Meten-
C ſi, Arnulfo Duce Burgundiæ, Imper.
Carolo Magno, Hildegardi, Ludouico
Pio, & natis, altero Ludouico, & Ca-
rolo Caluo, Drogone Archiepiſcopo,
Arnulfo Imperatore, Zuendiboldo
Rege, & Conrado, Hugone Comite,
Caluomontiſſæ, Vdelrico Remenſi
Pontifice, & Arnulfo fratre liberis
eiuſdem Hugonis. Chronographus
S. Arnulfi enumerat quoque donatio-
nes Othonis ſenioris, & Othonis iu-
nioris Imp. trium Adelberonum Me-
tenſium Præſulum, Raimbaldorum ve-
tuli & iunioris filij Comitum Salmen-
ſium, Arnulfi de Chiniaco, & quorum-
D dam Principum, Ducum, ac Epiſcopo-
rum: quibus addi poſſunt quampluri-
ma diplomata Apoſtolica Leonis 9.
Calliſti 2. Innocentij 2. Alexandri 3.
Innocentij 3. Clementis v. cæterorúm-
ve poſterioris æui Pontificum, quæ
priuilegia, vt cum Valladerio loqua-
mur, Abbatiam verè Regalem fuiſſe
oſtentant. Ceterùm huius monaſterij
baſilicâ fuit quondam Mauſolæum
Regum Francorum: nam auctor vete-
rum Scriptorum de geſtis Caroli Ma-
gni teſtis eſt locuples, Hildegardim
Reginam in oratorio eiuſdem cœno-
bij tumulatam fuiſſe: *Pro eo quod*, in-

quit, *à B. Arnulfo iam fati Reges originem ducerent, ſuorum ibi charorum defuncta corpora poſuêre:* nam & S. Clodulfus Metenſis Epiſcopus, Anſchiſus Dux, Arnulfi primogenitus, Ludouicus Pius Imp. Hildegardis mater, Rothaid, & Adelais Caroli Magni ſorores, eiuſdémque duæ filiæ Adeleidis & Hildegardis, cum Drogone Metenſi Antiſtite Ludouici Pij fratre, in eadem Baſilicâ ſepulturæ locum delegêre: inter proceres verò Comitiſſa Caluomontiſſæ Eua cum duobus liberis Arnulfo & Vdelrico, Erueus Metenſis Dux, Conradus, duo Othones Auſtraſiæ reguli, Hugo & Rambaldus Comites, aliíve ſummæ nobilitatis viri. Amalarius inſignis eruditionis Præſul Treuirorum, ſanctitatis titulo inſcriptus cartulario Abbatiæ, cuius tumulus olim viſebatur in medio cryptæ ſubtus baſilicam: Denique eximius ille monaſterij benefactor Adelbero 1. Epiſcopus, ex Eccleſiâ S. Trudonis apud Gorziam, indéque S. Arnulfi ædem tranſlatus. Cuius immunitates obiter vt attingamus, libera eſt à iuriſdictione Pontificiâ, quod & confirmatum à Clemente 8. Papâ Congregationi Sancti Vitoni Virdunenſis, inſtar Caſſinenſis in Italiâ conſtitutæ: à Sede ergò Apoſtolicâ immediatè dependet, ipſique antiquitus priuilegium perhonorificum competebat, Abbatibus nihilominus Gorziæ, Sanctorúmque Vincentij, Symphoriani, & Clementis commune, vt Magiſtrum Scabinum Metenſem ſuffragiis ſuis deſignarent cum Primicerio maioris Eccleſiæ, quâ prærogatiuâ donati ſunt diplomate
1179. Bertrandi Epiſcopi Metenſis 1179. reſcripto Apoſtolico Vrbani approbatum: fuit is mos obſeruatus vſque ad tempora Henrici 2. qui receptâ vrbe Metenſi ex patrimonio auorum iam diu ſubtractâ, antiquum ius dominij recuperauit, aſſentiente Carolo Cardinali Lotharingo Adminiſtratore perpetuo Metenſis Eccleſiæ, qui Regi & ſucceſſoribus tranſmiſit iuridicam poteſtatem Maioris Scabini & Tredecim Aſſeſſorum; tandem regimini illius Abbatiæ ſubjicitur, monaſterium S. Gloſſindis, necnon alterum antiquitùs S. Felicis, nunc B. Clementis nuncupatum. Porrò de S. Arnulphi Antiquitatibus ſacris & chartariis, conſule Epiſcopi Madaurenſis Suffraganei Metenſis librum Epiſcoporum, quo res geſtas proſequitur ad noſtra vſque tempora; publici quoque iuris fecit Andreas Valladier huius loci Abbas, Promptuarium Antiquitatum & titulorum eiuſdem Abbatiæ peculiari libello, cui præfixus eſt titulus, Auguſtæ Baſilicæ S. Arnulfi. Sed catalogum Abbatum huius ampliſſimi cœnobij quorum ſubſcripta habentur nomina, ex tabulis & perantiquis documentis accuratè & eruditè digeſtum, communicauit nobis D. Petrus Deſcrochets digniſſimus Prior S. Arnulfi.

1. *Arbertus* monachus Gorzienſis, magnæ probitatis ac religionis, primus Abbas à reformatione creatur per Adelberonem Epiſcopum, eiectis inde Clericis ob intemperantem vitam, quorum loco conſtituti ſunt monachi præcepto eiuſdem Adelberonis
an. 942. quod huiuſmodi verbis præ- 942.
fatur:

Totivs *ordo expetit æquitatis, quo in omni ſtatu & habitu ſi qua manent iuſto correcta moderamine, inſtantiùs in augmento promoueantur ſummo, nec minùs iuſto quæ videntur peſſundari, æquæ reformari menſurâ librationis. Idcirco ego indignus Adelbero Sanctæ Sedis Metenſium Epiſcopus, operæpretium duxi, vt qui diu mihi commiſſa in torporis negligentiâ cuncta duxeram, ſaltem aliqua quæ corrigere valerem congruebat ſagaci prouiderem induſtriâ. Itaque Monaſterium cunctis notum, ſcilicet beati Arnulfi, quo videbatur coadunatio Clericorum, atque veridicè dicam, & ſub teſtimonio totius Eccleſiæ, acephalorum ſub ſpecie Canonicorum regulæ exiſtere, ſuccreuit ardor ſummi deſiderij, vt qui illorum mores & vitam incorrigibilem noueram, (námque & hoc experientiâ diuerſarum admonitionum antea cum noſtris expertus eram Suffraganeis) quo potioribus & vita præſtantiſſimis ipſius loci præbendam conuerterem diſciplinis. Huius ſiquidem deliberationis ſumma fuit, vt eos inde expellerem, & Deo auctore vitam inſtituerem monaſticam, niſi ſe ipſos ſanctæ illius ſubderent vitæ. Sed hoc quaſi deſpectui habentes, vt erant iurati cœtu, maluerunt eſſe pares in imperfectionum conſenſu. Denique conſultu noſtrorum Clericorum, ſcilicet Abbatum vtriúſque ordinis, atque fidelium Laicorum, præfecimus ibi Abbatem* Arbertvm *nomine, cuius inſtitutionibus in reliquum aduentantes inibi eodem quo definiuimus ordine, ſcilicet monaſtico erudirentur. Quapropter furoris ſtimulo, veluti de paternis redditibus*

accenſi, quidam eorum adierunt Regem ſeniorem noſtrum videlicet Ottonem, vanam ſuper hoc garrientes declamationem, quòd iniuſtè proprium abſtuliſſem, & veluti hereditarium locum. Cúmque vt egeram præfato ſeniori totum indicaſſem, illorum flocci pendens rationem, vt ſapiens & iuſtus Rex, ne in reliquum querimoniis inibi Deo famulantes moleſtarentur inuidorum, tunc & ipſe, quod feceram confirmauit teſtamento regiæ auctoritatis, præcipiens vt pari conſenſu ad corroborationis auctoritatem identidem noſtra ſanciret Eccleſia. Quod iuxta deſiderij ardorem exequens, vt dehinc ſicut ſtatuimus maneat, cum conſenſu Ducis noſtri Ottonis videlicet, totiúſque Eccleſiæ noſtræ, hoc præceptum confirmationis ſcriptum manibus propriis roborauimus, & roborandum tam prædicto Duci, quàmque Coepiſcopis noſtris, fidelibúſque dedimus; in Domino, & propter Dominum, omnes ſucceſſores noſtros humiliter poſtulans, vt ſicut diffiniuimus, útque volunt ſua quæ diffinierint, rata habere conſentiant noſtra. Actum Metis publicè, ſub die Idus Martij, Indictione XV. *concurrente* V. *anno* XIII. *adeptionis Epiſcopatus domni & venerabilis Epiſcopi Adelberonis, hoc teſtamentum fuit coram cunctis in palatio recitatum, & ab omnibus voluntariè corroboratum.* Arberti autem & monachorum precibus aſſenſum præbens Rex Otho I. ad maius ſtabilimentum, hanc conſtitutionem totius Collegij Metenſis Eccleſiæ ſuffragiis curauit roborari, confecto diplomate quod in archiuio Teſtamentum ſpeciatim nominatur, ſubſcripto apud regale palatium Adelberonis præfati, Tullenſis Epiſcopi, & aliorum Cleri, procerum & Comitum chirographo: vbi in armario legitur quoque carta prædicti Othonis & altera Arberti Abbatis de electione, quâ ſic concluſit:

» Ego Arbertus talem ſuſcipio curam
» propter Deum, & pro iis qui me de-
» precati ſunt, ſcilicet curam Paſtora-
» lem, quatenus mihi & monachis profi-
» ciat in æternum; eos verò è Gorzienſi

monaſterio apud S. Arnulfum euocauerat; dúmque diuinis cultibus, & reſarciendæ regulari diſciplinæ cum religioſis ſuis ſtudioſè operam daret, ſecundo regiminis anno morte interceptus eſt.

2. *Anſteus*, ex monaſterio Gorzienſi hûc transfertur, anteà Metenſis Archidiaconus vt coniectura eſt, tum vitam profeſſus religioſam, ſecundùm

A ſtatuta Ordinis fit Decanus, ac præclarâ meritorum excellentiâ deligitur ab Agenoldo Abbate Gorzienſi, qui Adelberoni Antiſtiti oblatus conſtitueretur Archimandrita poſt Arbertum; ipſo die ordinationis ſuæ memoratus Adelbero, inſigne priuilegium banni terrarum cœnobio adiacentium, aliorúmve bonorum & immunitatum ſpeciali præcepto contulit. Cartularium vetus ſummoperè commendat illius pietatem, ác erga religioſos verè paternam ſollicitudinem, qui & reformationis monaſticæ ab anteceſſore innouatæ ſtudioſus propagator fuerit;

B id liquidò conſtat bullâ alterâ Adelberonis an. 952. quâ quidem inter cæ- 952.

tera Anſtæi, fratrúmque ſub eo in ſanctâ regulâ viuentium hoſpitalitatem collaudat, cui ſubleuandæ erogauerat decimas ex his omnibus quæ ad ipſum locum de indominicatu pertinebant, quem prædictus Abbas omni monaſticæ religionis & ædificiorum ſtructurâ carentem repererat. Adiecit eidem hoſpitalitatis diuerſorio ordinatione Capitulari quoſdam prouentus de decimâ Abbatiunculæ S. Felicis, quam non ita pridem B. Ar-

C nulfo tradiderat, ita tamen, vt in poteſtate Abbatis eſſet omni tempore, prout in vetuſtis cartariis cœnobij reperitur; opitulante ergo Adelberone ædificia regularia reparauit, & temporalis curam rectè adminiſtrauit difficillimis temporibus cum Otho I. filiúſque Luitulfus inter ſe grauiter diſceptarent. Demum piè deceſſit anno 960. 960.

die 7. Septemb. funeratus perhonorificè ingenti populorum concurſu ab Adelberone, in conditorio ad Septentrionem. Sub eius præfecturâ caſtrum & topatchia Prioratus de Layo propè Nanceium, vnde ortum habuit S. Ar-

D nulfus, B. Clodulpho tutelari patrono dicati, menſæ Canonicæ religioſorum huius Abbatiæ, ab Euâ Hugonis Comitis Caluomontiſſæ coniuge donatur, ſcripto exemplari an. 950. poſtmodum Vdalrici Remorum Archiepiſcopi eorumdem filii chartâ confirmato an. 959. quæ documenta extant, in Baſilicâ Auguſtâ Valladerii. Hoc igitur caſtrum de Layo, dynaſtiæ titulo, non Prioratus, altari S. Arnulfi & cœnobitis primò collatum eſt, cuius regiminis procurationem Abbas commendabat Adminiſtratori ad nutum eius exauthorando, vbi & Deo miniſtra-

A bant ſex Religioſi, ex quo Prioratus nomine appellari cœpit; vnde Nicolaus v. ſummus Pontifex hac occaſione Eccleſiaſtici beneficij curam demandauit Guilelmo Cardinali Sabinenſi, cuius titulo abdicato, prouentus ad vſum cœnobij S. Arnulfi addixit; Poſthæc verò manſit domus ſub gubernatione Archimandritæ regularis, tum Commendatarij, ceſsitque paulò mox commendæ nomine, in familiam nobilem de Lenoncuriâ.

3. *Ioannes* I. Religioſus Gorzienſis, Anſteo ſubrogatus eſt, ex quo conſtat fraternitatis inter hæc duo monaſteria fuiſſe quandam ſocietatem; vetuſta S. Arnulfi hiſtoria eum ſanctimoniâ conſpicuum, geſtorum famâ mirificè commendabilem prædicat, qui in Abbatiâ Gorzienſi regulæ monaſticæ normâ, commilitonum animos præclarè informauit, Benedictinæ familiæ hac ætate decus; quem ipſius legendæ auctor S. Martino & B. Ioanni Alexandrino aſſimilandum docet; diſciplinam & iura Abbatiæ magnoperè tutatus eſt, reſtaurauit quippe ædificia cœnobij quod muris cinxit, ſacrarium autem Eccleſiæ ſuæ variâ ſupellectile aureâ vaſorum, & inſignium adornauit; deniq; vitæ eius ſcriptor obſeruat, ipſum quodam ſpiritu prophetico auguratum fuiſſe Thetberto Comiti Palatij Ottonis Imperatoris natiuitatem filij. Porrò eius rogatu Præſul Adelbero reſtituit Abbatiæ Gorzienſi Varengeuillam, quam vnionis iure toparchiis ſuis attribuerat; idipſum & Boſo Richardi Ducis Burgundiæ natus præſtitit, pro nonnullis feudis Abbatiæ iniuſtè ablatis; quædam etiam monimenta tradunt legationem obiiſſe pro Imperatore ad Regem Saracenorum in Hiſpaniâ; ſubſcriptus habetur tabulæ datæ 6. anno Imperij Ottonis, & 3. Deoderici Epiſcopi, pro immunitate ſeruorum vici de Moruille iuris S. Arnulfi, ſubſcriptis ex veteri originali, Domno Ioanne præſtantiſſimo Abbate, Vuarnardo Decano, quinque aliis preſbyteris, ac ſeptem Diaconis monachis S. Arnulphi; quo loco adnotari poteſt per id tempus Priores Cœnobitas Decanorum titulo inſignitos fuiſſe, vt tradit charta Anſtei an. 952. vbi poſt Abbates recenſetur Enalous preſbyter, & Decanus; quippe mos fuit poſt reformationem, quemadmodum & ſuperioribus ſæclis vtendi hoc nomine Decani; id verò memorare viſum eſt, vt aliquibus compertum ſit, qui negant regulam Benedictinam etiam ante tempora Adelberonis primi apud S. Arnulfum introductam fuiſſe, quoniam ex vetuſtioribus inſtrumentis Decani dignitas florebat, ſicuti in ſchedâ an. 927. vbi Conradus Abbas, & Theudricus Decanus nuncupantur.

4. *Ioannes* II. ex Religioſo S. Arnulfi aſſenſu Capituli poſt obitum ſuperioris deſignatur Abbas, vt liquet ex præfato documento, cui ſubſcriptus poſt Varnardum Decanum habe- B tur; monaſterium ſuum optimis diſciplinis & artibus apprimè imbuit, adeò vt Academia ſcientiarum inſtitutâ è vicinis Germaniæ prouinciis, ibi deducta colonia Religioſorum vndequaque confluerent, ex Bauariâ, Saxoniâque, vt ſe eius monaſtico regimini traderent; idem Ioannes vitam S. Gloſſindis, & Abbatis deceſſoris ſui litteris exarauit, nec tamen morte preuentus ad vmbilicum perduxit; annus autem quo deceſſerit ex hac vitâ, ignotus eſt.

5. *Benedictus* I. præfuit an. 1012. 1012.
C qui Theutbergæ & Ermentrudis filius, de quo ſupra meminimus, putatur.

6. *Vuarinus*, reſtaurator inſignis Baſilicæ S. Arnulfi, quam inauguratam vidit à B. Leone Papâ IX. 1049 adſtan- 1049.
te procerum & Antiſtitum inſigni coronâ, ſacris reliquiarum pignoribus ad celebritatis memoriam reconditis; inſuperque ſpecialibus priuilegiis cohoneſtatur reſcripto bullæ, quâ impetrauit ab ipſo vſum dalmaticæ, & calceamentorum Pontificalium in ſolemnibus feſtiuitatibus; item donationem D toparchiæ de Pomerieux, cum ampliſſimâ libertate omnium immunitatum ab Imperatoribus & Regibus factâ, in cuius bullæ apographo præclaræ vtique dotes Vuarini declarantur; Chronographus enim S. Arnulfi ipſum exemplar totius bonitatis & ſanctimoniæ exhibet. In hâc verò nouâ D. Arnulfi monaſterij fabricâ, plura quæ à tot annis iacebant cœnotaphia, tranſlata ſunt, videlicet tumulus Hildegardis Imperatricis, in capellâ S. Arnulfi propè altare, Drogonis Archiepiſcopi, & Comitis Raimbaldi in ſacello D. Martini; ad dexteram autem verſus meridiem mauſoleum Lu-

douici Pij Imp. quod prius in Capitulo quieſcebat, & Comitis Arnulfi repoſita ſunt in capellâ D. Stephani, ſicuti Abbatum ſepulchra in alterâ B. Mariæ: tumulis inſcripta epitaphia recitat Auguſta Baſilica Valladerij; ſed in manuſcriptis codicibus Abbatiæ reperitur epigraphe ſepulchralis Comitis Arnulfi, Euæ filij, qui ab hoſtibus Eccleſiæ confoſſus expirauit, hanc ſic adſcribendam putauimus, quia nunc primùm his verſibus euulgatur:

Quàm ſit vita breuis, vel opes, vel gloria quæris,
Signat propatulo qui iacet hoc tumulo.
Strenuus Arnulphus conſanguinitate propinquus,
Arnulphi ſancti, Præſulis egregij.
Conſul clarus erat, bellis & pace vigebat,
Vixit, Chriſte, tibi, parcito Chriſte, ſibi.
Huic dextram pugna præcidit vis inimica.
Sed iuxta tumulum texit amica manus.

Eiuſdem Varini in cartulario circumfertur epiſtola ſcripta ad Ioannem Abbatem Fiſcannenſem, pro Benedicto monacho huius cœnobij in Neuſtriâ, quem Gorziæ religioſum, deinde apud S. Arnulfum exceperat; illum verò tanquam ſui monaſterij profeſſum expetebat hic Abbas Normannus, ex quâ litterâ patet, Gorziæ ſub regulâ Vilelmi Abbatis meruiſſe Vuarinum, poſtea S. Arnulfi cœnobiarcham creatum, & ad B. Michaelem de Monte in periculo maris peregrinationem ſuſcepiſſe, tum reuertentem Fiſcani à Ioanne Abbate ſummâ gratulatione exceptum fuiſſe. Sublatus eſt è viuis Va-
1050. rinus an. 1050. laudatúrque in necrologio ad diem 19. Nouemb. vir eximiè commendabilis, domúſque reparator inſignis.

7. *Valo*, ſiue *Galo* præficitur Monaſterio poſt mortem Varini; eo ſedente claruit monialis Hodierna S. Arnulfi recluſa, quam Herimannus diplomate
1075. an. circiter 1075. præſtantiſſimam religioſam & Deo ſacratam Virginem dicit, in cuius gratiam Abbatiſque Valonis Pontifex plurima priuilegia contulerit. Sed ingrati animi labe erga Herimannum Metenſem inſimulatus eſt Valo, cui tot beneficiis deuinctus erat, dum ab Henrico Imp. eiectus Epiſcopalem cathedram inuadere præſumpſit, fautor vt videtur, partium huius Principis cum Theoderico Virdunenſi Antiſtite, qui eam ob rem Priora-
A tum in parochiâ ſuæ diœceſis iuxta Aulegiam ſtabilire conceſſit, & donationes pias confirmauit; Ob nimiam, inquit, charitatem, vel beneuolentiam inæſtimabilem, dilectiſſimi nobis Abbatis Vualonis de S. Arnulpho, & ob frequentia illius ſeruitia Eccleſiis noſtris impenſa. Poſteà verò de intruſione pertæſus; quia ſcilicet, inquit chronicon S. Trudonis, illicitâ aſcenſione viuentis adhuc Patris ſui cubile maculaſſet, ab Herimanno ſupplex veniam expetiit in conſpectu procerum Cleri, & apud Gorziam ſeceſſit, vt culpæ expiationem exſolueret; vbi factus
B eſt cuſtos puerorum, qui antea dicebatur Epiſcopus Metenſium. Inſigni autem beneficio Herimanni, Vualonis noxâ expiatâ, rediit ad monaſterium, quod ſanè funeſtiſſimis hiſce temporibus non mediocrem iacturam paſſum eſt; mirum enim quantis tumultibus ciuitas Metenſis perturbata fuerit ſub Imperatoribus Henricis & Fredericis, tum inſurgentibus in eam penè omnibus Principibus, toparchis vicinis, populóque & Magiſtratu aduerſus Epiſcopos & Clerum diſſidente. Eidem Valoni & monaſterio gratâ ani-
C mi beneuolentiâ Prioratum in caſtro
Chiniaci conceſſit an. 1097. Arnulfus 1097.
Comes eiuſdem loci, eleemoſynis ſuis dotatum, patronâ B. Valburgi, pro cellâ monachorum ibi inſtituendâ, aſſenſum præbentibus Othone ac Ludouico liberis, & Adelheide nuru ſuâ. Et quidem cum intra limites Luxemburgenſis Ducatus pareat Chiniacum dominio Regis Hiſpaniarum, Philippi Secundi reſcripto, Patribus Societatis Ieſu Collegij Luxemburgenſis attributum eſt, nequicquam reclamante cœnobio Diui Arnulfi, de cuius iure erat, vt fuſius in membranis relatum eſt.

8. *Odo*, mentio fit eius in actis anni
D 1100. forſitan ſeriùs Pontificante Adel 1100.
berone ſedit, vt conjecturam facit bulla cartophilacij S. Arnulfi, quæ prodit eundem Epiſcopum ad monaſterium aduenisse, vbi fratres regularem diſciplinam temporũ calamitate & penuriâ parumper excidiſſe cum renuntiaſſent, eoſdem quibuſdam poſſeſſionibus & villis ſubleuauit, datâ inſuper S. Martini Baſilicâ; necrologium vetus mortem Odonis deſignat 7. Februarij. Vtrum verò is Berengoſus, cuius commendatione Henricus 4. Imp. diplo-

1115. mate an. 1115. omnes donationes factas A
S. Arnulfo coufirmauit, inter Abbares
huius loci memorari debeat, incom-
perrum eſt, & certè Odo ex tabulis cœ-
nobij hoc anno præſidebat, eique im-
diatè ſucceſsit.

1123. 9. *Antonius* an. 1123. Abbatiam te-
nuit, vt docet Bulla Calliſti 2. Ponrif.
quâ in illius fauorem bona quondam
à Vualone abſque aſſenſu Epiſcopi &
fratrum diſtracta, vel in feudum tra-
dita, menſæ Diui Arnulfi reſtituenda
demandat.

10. *Bertrandus* 1. cuius extat nomen
in cartâ donationis Stephani de Barro
Epiſcopi Metenſis, trecentorum iuge- B
rum terræ quæ adiacebant ſyluæ de
1126. Rumiliaco an. 1126. vbi religioſus qui-
dam ſui monaſterij capellam Deiparæ
Virgini exædificauerat: controuerſiam
habuit cum Humberto S. Clementis
Abbare, in gratiam B. Arnulfi defini-
1133. tam an. 1133. decrero eiuſdem Epiſco-
pi, ſubſcripris quoque Archidiacono,
Decano, Cantore & aliis Cathedralis
Eccleſiaſticis viris, aſsiſtentibus Fidui-
no Gorziæ, Landaldo S. Vincentij,
Herberto S. Symphoriani, Richerio
S. Martini & Rodulpho S. Petri de
Monte Abbatibus, Folmaro Comite, C
ac Rainaldo Barrenſi.

1144. 11. *Gerardus*, ſeu *Rainardus* an. 1144.
mortalitatem expleuit x. Nouemb.

1154. 12. *Hugo* an. 1154. fato ſuo functus
eſt 28. Octobris.

1167. 13. *Simon* an. 1167. thecam argen-
team vbi reconditum eſt corpus S. Ar-
nulfi confecit; Prioratum d'Aulege à
Vualone Abbate, Theodorici Virdu-
nenſis Epiſcopi ex cuius diœceſi eſt
aſſenſu, eleemoſynis piorum quorum-
dam dotatum, diuendidit ſub cliente-
lari debito cenſus annui decem ſoli-
dorum in feſtiuitate S. Patientis.

1179. 14. *Burcardus* 1179. quo eodem an- D
no Bertrandus Metenſis Epiſcopus ma-
iorem Scabinum iuridicum ciuitatis
inſtituit; ſub cuius adminiſtratione
Conrado Imp. opitulante, confecta eſt
capſa Diui Patientis. Subſcriptus le-
gitur exemplari Leudonis monachi
ſuæ Abbatiæ pro fundatione anniuer-
ſarij, vnà cum Petro Gorzienſi & Da-
niele S. Symphoriani Abbatibus.

15. *Petrus* 1. Burcbardo ſuffectus,
1204. ac regimini Abbatiæ præpoſitus anno
1204.

16. *Richerius de Bar*, ex illuſtriſsimâ
DE BAR. ſtirpe Comitum Barrenſium progeni-
tus, adminiſtrabat 1212. Diui Clodulfi
oſſa apud Prioratum de Layo vbi de- 1212.
poſita fuerant an. 949. Vdalrico Euæ
Comitiſſæ filio deprecante, pretioſo
ferculo incluſit, Rainerio monacho
& Adminiſtrarore huius Eccleſiæ ſa-
crum pignus populis oſtentante 1215. 1215.
Idem cum Priore Theobaldo corpus
S. Redempti ad Diuum Arnulfum è
baſilicâ S. Mauricii de Cheminot re-
tulit, vbi ſepulturæ traditum fuerat.

17. *Theobaldus* an. 1230. fœdus mo- 1230.
naſticum cum Iacobo Abbate S. Pe-
tri Catalaunenſis tranſegit pro ſuppli-
cationibus viuorum & mortuorum, eo
pacto, vt Abbates inuicem in eodem
cœnobio capitula indicerent, & ſa-
cra quibuſdam diebus celebrarent;
Similes confraternitates hiſce tempo-
ribus vigebant, cuiuſmodi eſt exem-
plar illius Canonicorum B. Mariæ
Laudunenſis cum Monaſterio S. Re-
migij, de quâ excerptum vetus repe-
ritur in armariis S. Arnulfi an. 929.
cum autem ædificia chori Eccleſiæ
ampliaret Theobaldus 1239. in rude- 1239.
ribus murorum effoſſa ſunt viginti duo
ſepulcbra, veriſimiliter Principum, vel
Comitum, olim in Mauſolæo huius
ædis recondita, quæ Abbas decenti cœ-
noraphio in medio chori collocauit,
ſicuti teſtatur Auguſta Baſilica verſi-
bus Gallicis. Deceſſit die 12. Septem-
bris.

18. *Iacobus*, recenſetur in actis anni
1253. & 1270. emit toparchiam de Mor- 1270.
uille à Perrino Milite, vt ferunt ſchedæ
venditionis, quam Philippus Meten-
ſis Præſul ſcripto ratam habuit anno
1261.

19. *Guillelmus* 1287. coram Burcbar- 1287.
do Metenſi Antiſtite Petrus nobilis
Eques recognouit auunculum Theo-
doricum Moruillæ dynaſtam, Abbati
& Conuentui S. Arnulfi ius decimæ
apud Condatum ſuper Moſellam ac-
quiſiuiſſe, & baſilicam eiuſdem loci
donaſſe, quod produnt confectæ iis
de rebus tabulæ. Guilelmus ſuum diem
obiit xi. Cal. Ianuarij, funeratus in
capellâ Sanctorum Apoſtolorum ad
meridiem, cui adſcripta in tabulario
his hexametris verſiculis epigraphe.

Funere cum triſti ſacram defertur ad ædem
Defunctus vitâ, monachorũ Rector & Abba
VVILLELMVS, *ſparſi notus per climata mundi,*
Hac Pater Arnulphus requieſcit corpore Sanctus

Regia

Regia Metenſis propè mœnia deſeris vrbis, A
Quâ ſibi parte tenet ſpirantes Auſter odores,
Eccleſiæ ſpecimẽ referens, vbi dignè cacumen
Aris bis ſenam ſacrat domus alta catervã,
Cũ petit vndenas Ianus de more Calendas,
Sole ſub occiduo vel cedit veſper Olympo,
Poſt triduũ Domini ſpectantur gaudia nati,
Hic quoque perlecto verborum callicinato,
Veſtrorum fratrum Chriſti ſub lege piorum
Plangere didicimus nos lamentabile funus.

Hinc patet diuerſum eſſe eumdem Vuillelmum, ab illo qui memoratur in necrologio S. Arnulfi primâ die Ianuarij.

1304. 20. *Nonnus Albertus* 1304. poſt Guilelmum reponitur in tabulis S. Arnulfi, & in obituario 13. Maij. B

21. *Petrus* 2. an. 1310. donatur bullâ Clementis 5. Pont. in Synodo Vien-
1311. nenſi an. 1311. pro electionum iure firmando. Ainardum adminiſtratorem de Layo à regimine amouit 1324. quòd Prioratum inutilibus impenſis & debitis oppigneraſſet, & inſuper quæ coram Henrico Delphino Epiſcopo ſacramento iurauerat, exequi detrectaret.

Govthiers. 22. *Aubertus Gouthiers*, cuius mentio fit in tabulâ anni 1325. quædam ſtatuta pro monachis defunctis vel æ- C
1325. grotis ordinauit; ac viuis ademptus eſt 18. Decembris.

1327. 23. *Bernardus* in Abbatiâ ſucceſſor præfuit an. 1327.

24. *Alexander*, 1330. permutauit toparchiam de Fleury in libero allodio, pro aliquibus fundis & poſſeſſionibus
1339. Abbatiæ S. Petri Montis 1339. probante Ademaro Epiſcopo Metenſi, vtpote quæ erat pernobilis dynaſtia antiquitùs ab Arnulfo Duce Drogonis filio erogata; vltimum diem clauſit 15. Aprilis.

1345. 25. *Berardus*, ſiue *Bernardus* an. 1345. dono habuit immunitatem iuriſdictionis Pontificiæ, pro omnibus bonis & D vaſſallis Abbatiæ, largiente eodem Ademaro, cuius apographum refertur in Auguſtâ Baſileâ; quam etiam Guillelmus Cardinalis tituli S. Stephani, ac Clementis VII. Antipapæ Legatus à Latere in Archiepiſcopatu Treuirenſi, Rainaldo ipſius ſucceſſore intercedente, Pontificatus primo
1348. confirmauit; idem porrò 1348. præbendis monachalibus certas leges præfixit, & alteram dictam ſubrogationis contulit ſeptem monachis qui deſeruiendæ maiori aræ præpoſiti, Cardinales nuncupantur; is etiam omne dominium in ſaltu Voſagenſi cœnobio conceſſit, ac denique fato ereptus eſt die 1. Septembris.

26. *Rainaldus de Rueſſe* ex nobili familiâ ortus, cuius maiores in clauſtro S. Arnulfi ante migrationem tumulati erant, ad regimen aſſumptus 1354. 1354. Rvesse.
præfuit vſque ad an. 1398. ſed aliquamdiu vexatus eſt à Radulfo de Coucy Epiſcopo Metenſi, Abbatiæ D. Arnulfi Commendâ à Pſeudo-Clemente 7. donato, qui poſteà 1393. bullis ſuis renuntiauit, permotus quorumdam, ait, conſilio, & non mediocri iacturâ diuini cultus, quem Commendis huiuſmodi probè nouerat labefactari. Poſtmodum Abbatia ſub ipſius gubernatione magno ære laborauit, in primis ſummâ decem millium florenorum, cui perſoluendæ Guillelmus Cardinalis Legatus an. 2. Clementis licentiam dedit Rainaldo, menſæ ſuæ vnionis iure per viginti annos attribuere prouentus Prioratuum de Layo & de Chiniaco; idem cum Capitulis & Monaſteriis, vrbiſque Magiſtratibus litem intentauit pro talliis ac ſubſidiis, adeò vt compromiſſo anni 1372. 1372.
die 2. Aug. pro immunitatibus ſuis inuicem diſſenſio fuerit amicè compoſita. Eius precatu 1357. bulla Conradi Epiſcopi, quondam Richerio Abbati confirmata 1216. vbi fundatorum & dotatorum ſui monaſterij, Pippini, Caroli Magni Imper. Ludouici filij, Hildegardis matris, aliorúmue ſpecialis mentio profertur, quidquid Campidonenſe in Rhetiâ cœnobium iactitet, Aquiſgrani an. 1357. à Carolo IV. rata habetur, quo eodem anno litteris eiuſdem Imperatoris à ſacris Capellanus nominatur; hominem exuit 1398.
5. Nouemb. 1398.

27. *Ioannes Noron* 3. cuius cognominis reperiuntur in actis publicis maiores Scabini ciuitatis Metenſis, Nicolaus Noron 1368. Arnulfus 1380. & Vuiriatus 1398. hic verò ad gubernationem accitus circa an. 1400. deceſ- 1400.
ſit 11. Nouembris. Noron.

28. *Ioannes Roillenat* 4. an. 1410. cui Ioannes 23. Pontif. 2. ſucceſſoribúſq; Abbatibus in fauorem nobilitatis, in- Roillenat.
ſigniſque famæ monaſterij S. Arnulfi, 1410.
Pontificalium inſignium, mitræ, annuli, cæterorúmque ornamentorum priuilegium conceſſit. Sublatus è vi- 1416.
uis 1416.

CASSAN. 29. *Nicolaus Caſſanus*, ex Priore de A
Layo ad Abbatiam promotus an. 1416.
1416. interfuit Concilio Conſtantienſi cum
Conrado Bayer de Boppart Epiſcopo
Metenſi, & moritur an. 1419.

CHERISY. 30. *Simon de Cheriſy* nobili & vetu-
ſtâ proſapiâ de Cheriſiaco natus erat,
ex quâ etiam Niuelo de Cheriſiaco
1419. Sueſſionenſis Epiſcopus; eligitur 1419.
die 20. Aprilis, & in tuendis Abbatiæ
iuribus acerrimum ſe præſtitit defen-
ſorem; quippe à Rotâ Romanâ ſen-
tentiam obtinuit aduerſus Petrum de
Tornaco ciuem Metenſem, qui co-
actus eſt reſtitutioni bonorum, red-
dituum, & decimarum monaſterij, B
quæ ipſi deceſſorum Abbatum incu-
riâ, fiduciario pignori obligata erant.
Poſteà cum monachis ſuis diſceptans,
vti diſciplinæ religioſæ ac morum pa-
rumper ſectator, ab ipſis coram Syno-
di Baſileenſis Patribus incuſatur, quæ
eamobrem potiſſimùm delegatos de-
ſtinauit, vt cœnobium ad meliorem
normam ſtatutis conditis renouaretur;
paucis ante eius tranſitum diebus, Præ-
poſiti & Canonici Collegiatæ S. Odæ
ſtabilitæ in burgo d'Amanie diœceſis
Leodienſis, epiſtolam ad eum ſcripsê-
1446. re 4 Iulij 1446. vbi multa de Beatæ C
Odæ Arnulfi matris, in hoc Epiſcopa-
tu amplis fundationibus diſſeritur.

DV VAL. 31. *Erardus du Val* materno ſtemma-
te oriundus ex domo de Gonrcy, Re-
ligioſus profeſſus S. Vitoni Virdunen-
ſis apud S. Arnulfum acceſſit de licen-
tiâ Abbatis ſui Stephani, exceptúſque
à Simone de Cheriſiaco, cui poſt
emeritam Prioratus de Chiniaco præ-
fecturam in Abbatiæ adminiſtratio-
nem ſucceſſit. Bullam immunitatis à
iuriſdictione Pontificiâ beneficio Ni-
1448. colai v. Papæ obtinet 1448. Pauli 3.
reſcripto anni 1538. confirmatam: eius
rogatu idẽ Nicolaus menſæ S. Arnulfi D
vniuit Prioratum de Layo, ſed hoc do-
nũ non caruit controuerſiâ, Guillemo
Cardinali S. Sabinæ in huius Com-
mendam ſe immiſcente, cui renun-
tiare tantùm deſtitit, ſub onere pen-
ſionis annuæ 150. florenorum, litteris
1542. Apoſtolicis an. 1452. at confeſtim Lie-
baudus de Ville Religioſus & Admi-
niſtrator de Layo, qui conſanguineis
in Curiâ Ducis Lotharingiæ præpo-
tens erat, nequicquam contradicente
Abbate in Prioratum ſe intruſit; quo
1465. fatis functo cum 1465. hæreditatis iu-
re bona mobilia expoſcerent ipſius
gentiles, Scabinus Metenſis ad Mar-
chionem de Ponte Ducis Lotharin-
giæ & Calabriæ Præfectum Genera-
lem ſcripſit in gratiam Erardi, pro vi
reprimendâ Catharinæ de Deuilly Lie-
baudi matris, & Collignoni de Villâ
Equitis germani ſui. Quin & grauio-
ri incommodo laborauit Erardus, cum
Abbatia priuatur à Pontifice, penden-
te interdicto vrbis Metenſis cum Ca-
nonicis, quanquam baſilica Arnulfi
Bullis Pontificum ab his anathemati-
bus libera eſſet; quamobrem Liebau-
dus ipſius competitor cœnobij titu-
lum obtinuit à Papâ, eóque defuncto
Paulus II. commendam dedit Alano
de Coetiuy Cardinali Aueniorenſi,
qui virtute Bullarum poſſeſſionem
adeptus, aliquo tempore prouentibus
potitur. Interim Canonicos inter &
Magiſtratum diſſidio pacificato, re-
motiſque cenſuris Eccleſiaſticis, Erar-
dus cum eodem Alano vt omni iure
ſe abdicaret an. 1467. ſub pacto pen- 1467.
ſionis conuenit; illius poſthæc Cardi-
nalis patrocinio apud Curiam Roma-
nam multis in magni momenti nego-
tiis vſus eſt, videlicet pro vnione me-
morati Prioratus de Layo Abbatiæ S.
Arnulfi, qui poſt obitum Liebaudi in
Commendam tranſierat: interceſſit pa-
riter, vt ipſius auctoritate abrogaretur
vnio altera Præpoſituræ de Cherlin-
guen propè Coloniam, à Zuendebol-
do Principe quondam S. Arnulfo col-
latæ, quæ agente Cardinali de Cusâ
adiuncta fuerat dominio Carthuſiæ de
Rethelle diœceſis Treuirenſis an. 1455.
eam ob rem Erardus reſcripto Calliſti
3. Pont. impetrato 1456 ad Epiſcopum
& Officiales Virdunenſem, ac Tullen-
ſem pro dirimendâ contentione, com-
promiſſarum partium decreto ſtatu-
tum eſt, vt Charthuſia 50. florenos quo-
tannis perſolueret, de quibus actis pro-
lixius agitur in cartophilacio Abbatiæ.
Poſtulauit quoque vt, cum aliis Me-
tenſibus monaſteriis, liberum ei eſſet
non intereſſe Capitulis vel Conuenti-
bus Abbatum prouinciæ Colonienſis,
qui virtute quorumdam articulorum
regularitatis, & conſtitutionum Be-
nedicti XII. Innocentij 3. Honorij 3.
Bonifacij 8. ac Clementis 6. Pont. ad
eas Congregationes eos citabant.

32. *Philippus de Leuis* Cardinalis & LEVIS.
Archiepiſcopus Arelatenſis, fit huius
Abbatiæ Commendatarius ex Sixti 4.
Papæ Referendario, cum etiam Iulia-

nus Cardinalis S. Petri ad Vincula A
Pontificis nepos, de Abbatiis Gorzien-
ſi, S. Symphoriani, S. Michaelis, B.
Vitoni,& S. Pauli prouiſus, in Galliis
munera Legationis obiret. Mentio ex-
tat Philippi in actis electionis Prioris
S. Arnulfi, cuius nomine adfuit Pe-
trus la Dure Catalaunenſis Canoni-
cus & Cardinalis Vicarius generalis
1474. in ſpiritualibus & temporalibus anno
1474.

FOVILLET. 33. *Deſiderius Fouillet*, 1. Religioſus
profeſſus S. Symphoriani Metenſis,
atque item Abbas S. Clementis, vt pri-
ſtinum electionis ius reciperent mo-
1478. nachi an. 1478. cum prædicto Cardi- B
nali ſub certis conuentionibus egit de
abdicatione Abbatiæ S. Arnulfi in
manibus Sixti ſummi Pontificis; cum
igitur vacaret reſignatione in fauorem
de cœnobio B. Clementis Bullis no-
uis 4. Cal. Iunij, eodémque die de S.
Arnulfo prouiſus eſt hâc lege, vt ſo-
litum ſacramentum exhiberet Abbati
S. Crucis.

LVCEY. 34. *Bartholomæus de Lucey* genere no-
bilis an. 1480. qui ſuffragiis aliquot
1480. vocum in electione Prioris S. Arnulfi
poſtulatus fuerat, paulòpoſt mortuo
deceſſori ſubrogatur; erat autem Prior C
de Flauigneyo cui per multum tem-
pus præfuit familia de Luceyo, ac de-
nique S. Nicolai de Portu, vſus ple-
rúmque hoc gentilitio lemmate; *fraus
inimica luci*.

MAVIAIRE 35. *Dominicus Maviaire* anno 1514.
deſignatus à religioſis, per Leonem X.
1514. prouiſus eſt, quamquam Abbatia com-
mendæ titulo collata fuiſſet Iulio Car-
dinali tituli S. Mariæ, quam poſthæc
ceſſit in manibus Pontificis quoniam
Bartholomæus de Luceio extra Ro-
manam Curiam obierat: paucis menſi-
bus antequam è vitâ migraret ſuaſio-
ne Michaelis de Gournay nobilis Lo-
tharingi, Abbatiam reſignauit in fa- D
uorem Ioſephi de Gournayo filij; ni-
1528. hilominus 12. Iulij 1528. Dominico
terrenæ carnis ſarcinam deponente &
conuentu pro more celebrato, deſi-
gnatur Abbas Capituli ſuffragiis.

MICHEL. 36. *Petrus Michel* 3. ex Priore anno
1528. 15. Iulij, lite contendit cum variis
1528. S. Arnulfi monaſterium ambientibus,
ſcilicet Ioſepho de Gournay Domini-
ci reſignatario, Laurentio Puccio E-
piſcopo Cardinali Præneſtino, & Ioan-
ne Cardinali Lotharingo; ex his Io-
ſephus vix decennium ætatis egreſſus
Ordinem Benedictinum profiteri de-
trectauit, idcirco penſione annuâ du-
centarum librarum donatus eſt; Car-
dinalis quoque alteram centum au-
reorum in Curiâ Romanâ impetrauit,
quâ nuſquam potitus eſt, etenim Ab-
bas Michael Caroli V. Imp. patroci-
nio ſubnixus, & epiſtolis Ferdinandi
fratris Hungariæ Regis commenda-
tus, adhæc relatione Treuirenſis Ar-
chiepiſcopi, penuriam monaſterij ſcri-
pto teſtantis, eamobrem penſione li-
beratus eſt; Cardinalis denique Lo-
tharingus de Abbatiâ in commendam
prouiſus, poſt aliquot Rotæ Romanæ
formulas, tranſactionem iniit, penul-
timâ Aprilis 1531. quâ creata penſio ad 1531.
vitam 300. florenorum ea deinceps poſt
obitum cederet in gratiam Georgij de
Hauſſonuille Abbatis Medianimona-
ſterij, & S. Clementis. Diſſidiis ergò
ſopitis Clemens 7. Petro Abbati Bul-
las conceſſit, qui confeſtim reſtauran-
do monaſterio incumbens, conſtruxit
eleganter ac reparauit fornices nauis
baſilicæ ſuæ, duo refectoria condidit
in loco antiquitùs nuncupato palatium
Caroli Magni, & ſacrarium pretioſiſſi-
mis veſtibus ſacris ex auro liberaliter
locupletauit, cui & deceſſor noua quæ-
dam ornamenta ex ære ſuo adiecit;
porrò controuerſiam habuit, vnà cum
aliis Metarum Abbatibus & Abbatiſ-
ſis, aduerſus Cardinalem Lotharin-
gum Epiſcopatus Adminiſtratorem
pro iuriſdictione viſitationis, correctio-
nis, cæterorúmque iurium Pontifica-
lium, ſed tribus ſententiis Rotæ Ro-
manæ damnatus eſt, ac tandem Petrus
Michael ſpiritum reddidit vltimâ Mar-
tij 1545.

37. *Benedictus Iuville* eligitur eodem IVVILLE.
an. 1545. die Sabathi maioris hebdo-
madæ 4. Aprilis, à Paulo autem 3. 1545.
Pontifice die 2. Maij prouiſus eſt ſub
onere penſionum Ioannis Cardinalis,
& Ioſephi de Gournay Canonici. Ce-
terùm cum eſſet pacificus poſſeſſor,
petulantiæ cuiuſdam monachi eò pro-
ſiliit audacia, vt in conuentu capitula-
ri Archimandritam ſuum iniurioſè af-
ficere præſumpſerit, quapropter reus
& pœnas detrectans è clauſtro in Lo-
tharingiam aufugit, dum interim di-
cteriis & ſceleribus ſuppoſititiis eum
adeò malè inſimulauit, vt à S. Michae-
lis Iudicibus ad forum ſæculare pro-
uocatus Abbas, cum non comparuiſ-
ſet, prouentus cœnobij in Lotharin-

giâ fiſco addicti fuerint; quamobrem A
ad Imp. Carolum v. ſe contulit Benedictus, qui Auguſtâ Vindelicorum
1551. illius gratiâ ſcripſit an. 1551. ad Chriſtinam matrem Ducis Caroli impuberis, & ad Nicolaum Principem de Vaudemont ipſius pariter tutorem, vt inſpectâ Benedicti ſupplicatione, à nequam monachi artibus & vexatione liberaretur. Continuò ab hiſce domeſticis moleſtiis liberatus, grauiori caſu perculſus fuit, dum monaſterium Sancti Arnulfi & Eccleſiam dirutam
1552. conſpexit an. 1552. menſe Septembri, aduentante Caroli Cæſaris exercitu, B
& diligentiâ Guiſiæ Ducis ſummæ rei bellicæ Præpoſiti: cum enim ſuburbia non modò eius iuſſu deſtructa eſſent, ac templa deturbata, ne obſeſſis incommodarent, inter alia B. Arnulfi regale delubrum quod ſpatioſius eſſet, vt his verbis memorat Thuanus
» Hiſtoriar. lib. xi. & tam altum, vt
» eius fornices diſponendis ad vrbem
» verberandam machinis vſui eſſe poſ-
» ſent, etiam antequam hoſtis appropin-
» quaret, ſolo æquatum eſt; id ſeuerè
» pro rei neceſſitate actum, ſed ſeueri-
» tatem mitigauit religioſa facti in ſpe- C
» cie parùm humani expiatio. Nam mul-
» ta vitæ ſanctimoniâ clarorum virorum
» corpora illo venerandæ antiquitatis
» templo ſepulta, multa inſuper Regum
» monumenta quæ inibi erant, Guiſius
» (xi. Septemb.) cum reliquis primori-
» bus magnâ pompâ ipſe ante alios fu-
» nale geſtans, nudo capite, Sacerdo-
» tum vrbanorum choro accinente in
» vrbem tranſtulit; intérque alia Hil-
» degardis Caroli magni vxoris, & Lu-
» douici Pij matris, Ludouici ipſius,
» ac duarum ſororum Hildegardis ma-
» tri cognominis, & Aleidis, Drogonis
» item Ludouici fratris Mediomatricum D
» Epiſcopi, Vitronis Lotharingiæ Du-
» cis & Beatæ Gloſſinæ patris, Beatricis
» Heruei Metenſium Ducis coniugis,
» & Amalardi deniq; Treuirorum Epiſ-
» copi, qui ſigilli Magiſter ſub Carolo
» Magno fuit, poſt mortem in Diuo-
» rum numerum relatus. Quorum om-
» nium oſſa capſis incluſa religioſè in
» Dominicanorum æde condita ſunt.
» Hæc quippe poſt translationem deinceps Diui Arnulfi baſilica fuit appellata, viſitúrque à dexterâ parte maioris aræ ſepulchrum Lud. Pij ex candido marmore, cum ſtatuâ ornatiſſimè elaboratâ; ex alterâ verò cæterorum Principum, Prælatorum, & nobilium communis iacet tumulus, qui in veteri Mauſolæo primùm humari, poſteà in hanc ſepulturam traducti ſunt, quæ & his verſiculis celebrari meruit:

In tumulos Regum & Principum.

Conradus tumulo hoc geminíque teguntur Othones,
Quorum olim aucta hæc eſt munere ſacra domus.
Rex Zuendeboldus quibus eſt & Adalbero Præſul,
Cúmque cúmq; ſuâ iúctus & Hugo Comes.
Quáque Caumãtis Princeps & natus vtérq;
Hic quoq; & Arnulphi, & Rambalis oſſa cubant.
Olderique pij Remorum Antiſtitis, Eua
Atque Beatricis corpora iuncta iacent.
Collegíque Abbas huius Vuarinus, & idem
Principibus datus eſt, nobilibúſq; locus.
Quarũ animæ in cælis, æternâ pace fruũtur,
Relliquiæ fragiles hâc tumulantur humo.

Diplomate ergò Henrici 2. Regis Monaſterium D. Arnulfi traducitur in vrbis Dominicanorum fanum, eiectis inde religioſis, vt docet Valladerius in ſuâ Baſilicâ: conditum fuerat olim hoc templum à Rainerio Tigniano maiore Scabino Metenſi, prima Eccleſiæ fundamenta iacente an. 1222. Conrado Epiſcopo; hanc etiam Ioannes Præſul Tuſculanus Legatus Apoſtolicus inaugurauit, ac tandem nouam cellam demolitæ longè ſtructurâ, vetuſtate, & amplitudine abſimilem primus incolere cœpit Abbas Benedictus, eámq; conuentualibus ædificiis ac ornamentis præclarè inſigniuit, vt notat epitaphium ad latus maioris aræ tumbæ inſcriptum:

Clauditur hac cryptâ poſtquã ſua fila peregit
Immitis Lacheſis Cœnobiarcha pius.
Qui primus Mytram atque pedum ſacram intulit ædem
Hanc, Diui Arnulphi quæ modo nomen habet.
Inſtaurauit eam, donis decorauit & auxit,
Poſt ſedecim luſtra reddidit oſſa ſolo.
Qui BENEDICTVS *erat dum viueret ipſe, precamur*
Nunc Benedictus ſit nomine, réq; ſimul.
Obiit 6. Idus Iulij 1566.

38. *Deſiderius Touſſaint*, 2. Abbas de- TOVSSAINT.
ligitur 15. Iulij 1566. competitore do-
mino d'Auſances ex illuſtri genere dy- 1566.
naſtarum de Monteberulpho apud Engoliſmenſes, qui filium ad eam Eccleſiam promouendum curauit, ac violentâ exactione prouentibus monaſte-

rij ablatis, vt tandem regiæ nomina- A
tionis ſchedulæ Caroli IX. renuntia-
ret, grâui ære cum eo paciſci coactus
eſt Deſiderius. Inſuper Pij 5. gratiâ,
ex Ordine Dominicanorum aſſumpti
ad Sedem B. Petri, Prædicatores ei-
dem Abbati multa inrentarunt, no
bullis frueretur, adcò vt ſolutâ 1400.
ducatorum penſitatione Apoſtolicæ
Cameræ, diplomate prouiſionis ipſius
deperdito, manſerit vndecim annis
abſque confirmatione; & ni Henricus
3. auctoritate interceſſiſſet, vix vnquam
eas impetraſſet; epiſtolam igitur ſcri-
1576. bens 13. Decemb. 1576. ad Gregorium B
XIII. Pont. curauit per Oratorem ſuum,
vt nouæ Bullæ ſubſcriberentur, amo-
tis Dominicanorum impedimentis;
quas cum gratis regio fauore obti-
nuiſſet, per Abbares B. Vincentij &
Symphoriani in poſſeſſionem iuduci-
1578. tur 1. Ianuarij 1578. ſícque inthroni-
zatus domum ſuam debitis oppignera-
tam reliquit, quæ ſucceſſorum admi-
ſtrationem non mediocriter intricatis
negotiis implicuêre. Interim Priora-
tum de Layo è commendatariorum
regimine, ad regularem ſtatum redu-
cere adniſus eſt, necnon alterum de
Chiniaco Patribus Soc. Ieſu Luxem- C
burgi donatum; ſed cum de his duo-
bus S. Arnulfi beneficiis, ad dominium
priſtinum reuocandis fruſtra Deſide-
rius laboraſſet, vt reliquum vitæ pla-
cidiſſimè exigeret, iam ſenex, Coad-
iutorem in tuendis Abbatiæ iuribus
præpotentem allegit Carolum de Sen-
neton, qui iurando in regulam S. Be-
nedicti, bona abalienata ſuâ auctori-
tate recuperaret. Poſthæc verò 7. Mar-
1589. tij 1589. eodem ſe abdicante in fauo-
rem fratris cognominis, Diui Arnul-
fi Religioſi, ſecundis pactis hic ad-
miſſus eſt, interim dum anno 1595.
21. Iulij Deſiderius animam exhala- D
uit.

SENNETON 39. *Carolus de Senneton* Philippi do-
mini de la Vetriere vrbis ac prouinciæ
Metenſis Regij gubernatoris ex Ma-
riâ Clauſſe filius, ſuperioríſque Caroli
frater minor natu, bullis Clementis
Papæ de Coadiutoriâ S. Arnulfi cum
1594. futurâ ſucceſſione prouiſus eſt 1594.
quarum præſidio, & facultate domini
de Sobole Metarum Præfecti, in poſ-
ſeſſionem immiſſus eſt ab Officiali
Metenſi, & Abbate S. Symphoriani
1595. 1595. 19. Aug. confeſtim delegatam
cognitionem Archiepiſcopo Treue-
renſi, de reſtitutione cœnobij Chiniа-
cenſis exequi molitus, Henrici IV. Re-
gis auctoritatem interpoſuit, litteris
datis ad Sillerium Oratorem ad ſum-
mum Pontificem, pro lite coram Rotæ
Romanæ Auditoribus euocandâ, tum
ad Legatum Bruxellis agentem, quâ
de re etiam Arnaldi Cardinalis Oſſati
Franciæ Viceprotectoris ſcripta eſt e-
piſtola 6. Ianuarij 1600. ſed poſt tot 1600.
controuerſias contentio interminata
remanſit, ſummo Abbatis mœrore, qui
priuatim poſteà iurium S. Arnulfi er-
ga gentiles planè ſe præbuit fidiſſi-
mum vindicem, nam aduerſus patrem
& fratrem motâ controuerſiâ eos in-
terpellauit pro reſtituendis toparchiis
de Moruille & Baudrecourt, quas pi-
gnori obligatas ſententiâ Maioris Sca-
bini & Tredecim virorum, ipſóque re-
gio diplomate ad dominium Abbatiæ
reuocauit. Exinde verò menſarum mo-
naſticarum diuiſio admittitur ſub eius
moderamine, Clementis 8. breui Apo-
ſtolico confirmata. Superiori anno
ædificandi ſtudioſus, turrim campa-
nariam condiderat, quam æreis decem
cymbalis monaſterium inſtruxit; con-
tigítque vt dum ex optimæ indolis &
fœlici admodum adminiſtratâ guber-
natione plura ſperarent Religioſi, fato
interceptus fuerit anno 1611. ſepultu- 1611.
ræ mandatus in choro ſub eâ epigra-
phe:

D. O. M. V. Q. M.

*Reuerendo in Chriſto Patri Domino, Do-
mino* CAROLO A SENNETON,
*huius Regalis Abbatiæ quondam Abbati,
Sacræ Theologiæ & Iuris vtriúſque Doctori
morte immaturâ prærepto, Prior & Con-
uentus merenti mærentes poſuêre. Præfuit
annis 16. obiit 28. Iunij. Anno Domini*
MDCXI. *Memores humanæ fragilitatis,
Orate pro eo.*

Mente bonus, pietate nitens SENNETO-
NIVS *hîc eſt*
CAROLVS *Auguſtæ Cænobiarcha domus.*
*Poſt partũ triplicem ſtudiis atq; arte coronã,
Rem ſibi commiſſam dum reparare parat,
Inuida mors rapuit, heu terra abripit, eruat
illum
Cænobióque Deus lucidiore locet.*

40. *Andreas Valladier* Vicarius Ge- VALLADIER.
neralis Epiſcopatus Metenſis, & Ca-
thedralis Canonicus, ſcriptis ac con-
cionum laude ſatis conſpicuus, poſtu-
latur Abbas ipſo die obitus Caroli 28.
Iunij à Religioſis capitulariter congre-
gatis, cum de ſubſtituendo ex B. Ar-

nulla familiâ alumno inter ſe inuicem diſceptarent, hac tamen conditione gubernaculum Abbatiæ conſequutus eſt, vt aſſumptâ veſte inſtitutum Benedictinum profiteretur; quamobrem eâ poſtulatione priuati Conſilij Regis decreto roboratâ 14. Septemb. ſequentis, & reuocato aliunde œconomatu ac breui regiæ Maieſtatis, quo donatus fuerat deceſſoris germanus, nihilominus in Datariâ Romanâ Andreas quadriennij ſpatio turbatus eſt à Franciſco Cardinali de Rupefulcaudi, qui Metis bollas prouiſionis exhibens duo mille librarum penſione titulum poſtulato pacificum dimiſit, ac demum iuris ſui gratiâ & auctoritate Cardinalium Giuriaci, Burgheſij, & Politia-
1614. ni confirmationem obtinuit an. 1614. poſſeſſionem nactus 6. Maij, aſſiſtentibus Prorege Metenſi, Præſide Selvâ, Sanctique Vincentij & Clementis Abbatibus, excepto prius vt conuentum fuerat habitu Benedictino è manu Prioris, ac emiſſâ ſolemni profeſſione. Præfuit is laudabiliter Abbatiæ quam ædificiis egregiis, Eccleſiámque ipſam illuſtrauit, vti & ſacrarium inſignibus ac exquiſiti pretij ornamentis decorauit, immò ampliora daturus, ni vehementi conteſtatione cum Maiori Scabino & Tredecim Iuſticiariis Metenſibus vt vocant, propter immunitates ac priuilegia Monaſterij coactus fuiſſet ſolum vertere, vt ingruentem procellam quæ bonorum dilapidatione in eum ſæuiie, aliquatenus componeret, prolixiùs ipſemet hoc expreſſit in Auguſtâ ſuâ Baſilicâ; turbatus igitur & reiectus proripuit ſe in Lotharingiam, interimque menſæ Abbatialis annui redditus exoluendis debitis, ac ſubſtructioni trium magnæ molis pilarum, pro fulciendâ Eccleſiâ quæ ruinam minabatur, impenſi ſunt; adde quod actu capitulari Monachorum 1. Octobris 1618. deuoluti nomine Abbas deſignatur Sebaſtianus Floret Eleemoſynarius S. Arnulfi. Hoc molimine grauiter percul-
1617. ſus Valladerius, cum iam ab an. 1617. Nanceium velut tranquillum portum ſe recepiſſet, ad maleuolorum conatus reprimendos, 18. Auguſti eiuſdem anni, Nicolaum-Franciſcum Comitis Vaudemontij filium ſucceſſorem in Abbatiâ bullis per acceſſum ſibi delegit, ratus eius patrocinio rebellantes Monachos vt compeſceret, ac in

A ſuo monaſterio regulæ Benedictinæ obſeruantiam per Patres Congregationis S. Vitoni Virdunenſis inſtauraret. Litteris ergo Pauli v. Pont. 22. Septemb. 1618. irémque diplomate Ludouici XIII. die 6. Feb. 1619. cu- 1619.
ius exequendi cura demandata eſt Nicolao Coeffeteau Dardaniæ Epiſcopo, Suffraganeo Metenſi & Adminiſtratori generali in ſpiritualibus & temporalibus, Religioſos Sancti Vitoni in poſſeſſionem monaſterij Beati Arnulfi induxit die S. Martini XI. Nouembris 1619. ſummo planè cœnobij commodo, feliciterque inter tot
B animi perturbationes id confecit Valladerius, cum profectò ſuperioribus ſeculis incaſſum eandem reformationem tentaſſent Epiſcopi Metenſes, Henricus Delphinus, Adhemarus, Conradus Bayer, Georgius de Baden, Henricus & Ioannes Cardinales à Lotharingiâ. Obiit tandem 13. Auguſti an. 1638.
1638.

41. *Nicolaus-Franciſcus de Lorraine* LORRAINE.
Franciſco Comite de Vaudemont ex Chriſtinâ de Salme natus 1609. per acceſſum de Abbatiâ S. Arnulphi prouiſus eſt conſentiente Valladerio bullis Pauli 5. an. 1618. 13. Septemb. po- 1618.
C ſtea Diaconus Cardinalis pronunciatur ab Vrbano 8. Papâ in Conſiſtorio 30. Aug. 1627. ſed redditibus nunquam potitus eſt, cuius erat reſeruatarius Valladerius. Purpurâque abdicatâ an. 1634. nupſit Claudiæ Lotharingæ conſobrinæ, ſorori natu minori Nicoleæ Duciſſæ Caroli Ducis fratris coniugis. Eo ſedente Franciſco Vaudemontio patri pro exſoluendis Valladerij debitis, & commodatâ pecuniâ dum ærumnarum pertæſus Nancei larem conſtituiſſet, bona territorij Voſagenſis è menſâ Conuentuali diſtracta Præpoſito Eſpinalij oppigne-
D rantur, magno monaſterij & Religioſorum damno.

42. *Armandus du Pleſſis* Cardinalis PLESSIE
& Dux Richelius, poſtulatur in Abba- RICHE-
tem 27. Februarij an. 1634. connubio LIEV.
Principis Nicolai-Franciſci, poſſeſ- 1634.
ſionem iniit per procuratorem 1. Martij 1635. Verùm cum eâ exceptione, vt ſolùm poſt Valladerij obitum, temporali regimine frueretur. Sublatus è viuis an. 1642.

43. *Henricus de Bourbon* Epiſcopus BOVRBON.
Metenſis ſacri Rom. Imperij Princeps
electus 12. Decembris 1642. & regiâ 1642.

ſchedulâ Lud. XIII. fratris nominatus, A cum Romæ bullarum expeditio procraſtinarctur, magni Conſilij Senatus-
1643. conſulto 27. Iunij 1643. vt liceret poſſeſſionem aſſequi, vltimâ Iulij eiuſdem anni per Officialem Merenſem eam adipiſcitur. Sed continuò Dux Atriæ Abbatiâ Sancti Arnulfi donatus ab Vrbano 8. Papâ 3. Martij 1634. ſacerdotij deſertione factâ per matrimonium Principis Nicolai-Franciſci, Româ Pariſios aduenit cum diplomate Pontificio bullarum, & enixâ poſtulatione Vrbani ſecretioris Regis Conſilij votis obſecundando, Henricus 24. Martij 1644. in manibus religioſorum S. Arnulfi ne ipſorum iuribus damno eſſet, titulo ſe abdicauit 24. Martij an.
1644. 1644. à quibus poſtmodum eligitur Abbas huius Monaſterij, Prior Clauſtralis 6. Maij eiuſdem anni, qui tametſi Senatuſconſulto Parlamenti Metenſis in poſſeſſionem admiſſus fuiſſet, effectu caruit hæc nominatio, vt in ſequenti exponemus.

DIACETTI. 44. *Scipio de Diacette d'Aquauiue d'Aragon* Dux d'Attye, Ludouici Diaceti Reginæ Catharinæ Medicææ matris domus Archiœconomi, Comitis de Caſtrouillano, & Annæ Aquauiuæ Aragoniæ filius, prouiſus eſt 3. Martij 1633. ſtylo Curiæ Romanæ, per coniugium Principis Lotharingi, vacante cœnobio Diui Arnulfi; nam quemadmodum iure Germanico Abbatiæ ſpectant ad omnimodam collationẽ Pontificis per obitum Cardinalium, ſic legitimè, vt videtur, per hoc connubium Commendam obtinuit: ſed cum decennio à prouiſione Bullas Scipio exhibuerit, erat ex iure Monaſterii defuncto Richelio Cardinali nouis ſuffragiis Abbatem deſignare; is verò poſt ceſſionem Henrici Borbonii Abbatiæ regimini admotus eſt, ac certam redituum portionem ex legato in reſarciendis templi & Abbatiæ ædificiis ordinauit, fato ereptus vltimâ Februarii
1648. 1648. Antequam verò ſacris nomen dediſſet, nupſerat Geoonefæ Doniæ Attichiæ, ex cuius matrimonio ortus eſt Ioſephus Comes de Caſtrouillano qui Vrbano 8. Pontifice an. 1643. in pugnâ de Montiouin aduerſus Ducem Parmæ pro Eccleſiâ generoſè occubuit.

MAZARINY. 45. *Iulius* Cardinalis *Mazariny* poſtulatur in Abbatem à religioſis 20. Aprilis 1648. tum Lud. XIV. nominatione poſſeſſionem apprehendit per procuratorem 10. Octob. ſub cuius moderamine ædificia regularia duarum ædium ſubſtructione monachorum ſtudio & impenſis reſtaurantur; præeſt 1654.
hoc anno 1654.

Arroaſia. ❧ AROASIA diœceſis Attrebatenſis Ord. Auguſtiniani, non longè à Bapalmâ inchoatur in ſyluâ quæ à caſtro Aurâ vſque ad fluuium Sambræ protendebatur; olim ibi erat ſpelunca latronum in quâ circiter an. 1090. ſub 1090.
inuocatione Sanctæ Trinitatis & beati Nicolai, tres Eremitæ, Eldemarus Tornacenſis, Cono Teutonicus, poſt B Prænestinus Cardinalis, & Rogerus Attrebas Cellam ſibi & Oratoriũ conſtruxerunt, quæ domus originem dedit Congregationi Auguſtinianæ Aroaſienſi, & parens olim fuit viginti-octo monaſteriorum: hoc autem cœnobium Præſul Lambertus confirmat ſequenti diplomate, quod in Notitiâ Eccleſiarum Belgii ita legitur: « EGO « LAMBERTVS Attrebatenſis Epiſcopus, gaudens de religioſâ conuerſatione tuâ reuerendiſſime frater & compreſbyter Cono, deſiderio deſideramus paci & quieti tuæ, tam præſentibus C temporibus, quàm futuris, prouidere. In aduentu enim tuo, & bonæ memoriæ Domini Heldemari magiſtri & conſacerdotis tui, in Aridagamantiâ in parochiâ noſtrâ, quæ dicitur Rochennies, locum vobis ad ſeruiendum Deo elegiſtis: qui ſicut aliquando fugiendus velut ſpelunca latronum fuit, nunc per Dei viſitationem, & tuam & fratrum tecum habitatium, factus eſt refugium & ſolatium ibi tranſeuntium: vnde & te in eo quo es loco & ordine, & ſucceſſores tuos, religioſè & canonicè inibi victuros, hâc donamus libertate, vt tantùm Epiſcopo reſpon- D deatis, & in manu eius in libertate ſpiritus permaneatis. Contradimus etiam tibi & ſucceſſoribus tuis, loci tui prædictam parochiam Rochennies. Actum Attrebati in Synodo in baſilicâ B. Mariæ an. 1097. indictione v. XII. Calen. 1097.
Nouembris. Ceterùm in fundatoris Aroaſiæ memoriam apponere libuit eius epitaphium:

Quẽ tegit iſte lapis, noſtri decus extitit orbis,
Martha labore gregi, mente Mariâ ſibi;
Mente vigẽs, actuq; potẽs, ſignẽq; refulgẽs,
Infima deſpiciens, ſolaque ſumma petens,
Hac HELDEMARVS *loca fundans, ipſe ſalubri*

Arida quæ fuerant rorifer imbre rigat.
Paris hic impuri transfoſſus tempora ferro,
Martyr martyrij præmia conſequitur.
Idibus hinc Iani vitam ſine fine quietam,
Abſque labore diem, det ſine nocte Deus.
Fuêre Præpoſiti in eo Monaſterio vſq; ad tempora B. Bernardi Claræuallenſis, & tunc Abbates conſtituti ſunt auctore Chronico Magno Belgico, quorum ſeriem talem enumerat Locrius.

1. *Heldemarus* Eremita à Conone
1090. Cardinali Prænestino aſſumptus eſt in Præpoſitum Aroaſiæ an. 1090.

1124. 2. *Richerus* ædificauit Eccleſiam, obiitque an. 1124.

3. *Geruaſius* primus Abbas & Congregationis inſtitutor, patriâ Bononienſis rexit an. 25. mortuus 1171.

4. *Gerardus* Flander S. Nicolai Tor-
1150. nacenſis Abbas & Aroaſiæ, ſuperioris ceſſione, viuere deſiit an. 1150.

5. *Fulbertus* natione Anglus ob varias moleſtias abdicauit, defunctus 1166.

6. *Lambertus* Lotharingus Abbas S.
1172. Ioannis de Valencenis, vir litteratus, regimini renuntiauit 1172.

7. *Euerardus* Beſonienſis Abbas Ruiſſeuillæ, ceſſit 1177.

8. *Ioannes* 1. aliàs *Iacobus* Hamen- C
1179. ſis, Abbas Henniacenſis, ſpiritum reddidit 1179.

9. *Galtherus* Cameracenſis, qui præfuit annis 17. ac ſublatus eſt è viuis 1192.

10. *Simon* Canonicus & Abbas Henniacenſis ad alteram vitam migrat an.
1194. 1194.

11. *Ioannes Belinnes* 2. obiit 1196.

12. *Robertus* 1. Canonicus & Abbas
1200. Mareolenſis, abdicauit 1200. huic vel ſequenti dirigitur epiſt. 43. apud Sariſberienſem.

13. *Radulphus* ſedit anno vno.

14. *Ioannes* 3. monachus de Valcellis, Abbas etiam Henniacenſis, admi- D
1217. niſtrationis anno octauo extremum diem clauſit 1217.

15. *Bartholomæus* fato ſuo functus eſt 1221.

1239. 16. *Petrus* 1. ſpiritum emiſit 1239.

17. *Laurentius*, mortalitatem expleuit 1250.

18. *Robertus* 2. cœnobij rector per menſes octo.

1274. 19. *Balduinus* ex hac vitâ in alteram enocatur 1274.

20. *Andreas* interiit 1282.

21. *Ægidius* 1. dictus *Gadifferes* viA uendi finem fecit 1299.

22. *Ioannes de Seruin* 4. naturæ debitum ſoluit 1303.

23. *Ioannes de Manicourt* 5. exuit mortalitatem 1320. 1320.

24. *Ægidius de Gruyeres* 2. morte correptus 1347.

25. *Petrus* 2. interiit 1351. 1351.

26. *Philippus* obiit 1388.

27. *Theodericus* expirauit 1422. 1422.

28. *Ægidius* 3. extinctus eſt 1446.

29. *Paſchaſius*, ſub hoc vltima congregatio Aroaſiana eſt habita 1470. 1470.

30. *Ioannes Fabri* 6. an. 1471. conB ſecratus à Petro de Ranchicourt Atrebatenſi Epiſcopo, ac morte oppreſſus 1499. 1499.

31. *Ioannes François* 7. obiit 1504.

32. *Ioannes Parent* 8. emiſit animam 1512. 1512.

33. *Auguſtinus Seneſchal* 1. rebus humanis eximitur 1518.

34. *Auguſtinus Gabel* 2. Calcedonenſis Epiſcopus deſignatus & Suffraganeus Cameracenſis 1539. ex hac vitâ deceſſit 1542. 1539.

35. *Ioannes de Betencourt* 9. ad ſuperos demigrat 1560.

36. *Nicolaus Imbert* moritur 1572. 1572.

37. *Iacobus Canoel* fato ereptus anno 1592.

38. *Michael Thery* Canonicus Aquæcurtenſis 1617. vitam cum morte commutauit 1625. poſt ſedem an. 38. 1617.

39. *Adrianus le Roy* Abbas inauguratur ab Hermanno Ottemberg Epiſcopo Attrebatenſi, vitam finiit Bapaſmis 1636. Septemb. 16. 1636.

40. *Auguſtinus Neuen* 3. in Abbatiâ Eligianâ Subprior benedicitur Duaci ab Archiepiſcopo & Duce Cameracenſi. Abbatiæ clauum moderabatur 1649. 1649.
an. 1649.

Artona diœceſis Aquenſis ſub Auſcienſi Archiepiſcopatu, Ordinis Præmonſtratenſis, cuius cœnobij aliquot Abbatum nomina proferuntur imperfectâ ſerie, vti ex quibuſdam membranis eruuntur. *Artous.*

Arnaldus de Sani, memoria illius reperitur an. 1280. 1280.

Antonius d'Ortegui an. 1318. 1318.

Guillelmus Ruſtaing.

Michael Monſegur, Abbatiale munus geſſit an. 1415. 1415.

Ioannes Forcade monaſterij rector an. 1461.

Ioannes Noguers an. 1530. 1530.

Ioannes du Branar an. 1557.

Saluatus

Saluatus d'Hyarce Epiſcopus Tarbienſis.

1648. *Gratianus Garderar* 1648.

Arnaldus Lamy præeſt an. 1654.

Aſnieres-Bellay. ASINERIÆ Ordinis S. Benedicti, diœceſis Andegauenſis, ſub inuocatione B. Mariæ conditur an. 1134. in
1134. territorio gentilitio à ſtrenuo Milite Giraudo Berlaio 2. Monaſterioli caſtri in Andibus toparchâ; fundationem porrò Gaufridus Comes Andegauenſis approbauit, annuentibus Gaufrido Burdegalenſi Antiſtite, Leodegario Andegauenſi, proceribúſque Aimerico de Doado, Guilelmo de Monteſorello, Guillelmo de Mirabello, & Simone de Caſtro-Airaudi Militibus, vt ex monumentis Bellaiæ domus didicimus, quæ tradunt Giraudum & vxorem Adelam de Monteſorello ſepulturæ ibidem traditam fuiſſe cum Berlaio 3. cognomine Bono illuſtriſſimæ familiæ Bellaiæ progenitore, is inchoatam cœnobij ſtructuram à parente feliciter abſoluit; vnde in tabulis plerúmque de Aſneriis-Bellaij appellatur hoc monaſterium, cuius inſtitutionem obſeruat etiam breue chronicon Turonenſe. Abbatum quorumdam notitiam huic loco inſerimus, ex collectione Abelii-Ludouici Sanmarthani Congregationis Oratorij Domini Ieſu Preſbyteri.

Bernardus primus Abbas eligitur ex eodem chronico.

Ioannes, qui Archimandritam B.
1473. Mariæ de Aſineriis-Bellaij ſe inſcribit in titulo an. 1473.

1540. *Andreas Pronoſt* 1540. adminiſtrabat adhuc ex quodam inſtrumento anni 1554.

Ioannes le Parcheminier memoratur
1560. in actis an. 1560. vſque ad 1580. quo anno à Franciſco Henrici 3. fratre, Andegauenſi & Alençonij Duce, collata fuit hæc Abbatia Ioanni du Cieſte domino de Villebois, Præſidiariorum militum ſuorum Duci, qui quidem Ioannes poſteà curauit titulo inueſtiri.

Ioannem le Bouc monachum Engoliſmenſem, qui tamen cum Ioanni le Cieſte litem mouiſſet, condemnatus eſt Ioannes le Bouc, vt Abbatiæ titulum præfato Ioanni cederet, retentâ tamen penſione 150. lib.

Ioachimus Racault nobilis Engoliſmenſis, nepos Ioannis de Cieſte, abdicante Ioanne le Bouc poſſeſſionem adeptus eſt an. 1609. idem Ioachimus 1609. deinde ceſſit.

Raymundo de la Nauue monacho S. Dionyſij, filio Samuelis de la Nauue Senatoris Pariſienſis, quâ Abbatiâ potitus eſt ab an. 1628. ad 1633. 1628.

Ioachimus Racault nouis bullis Papæ Vrbani 8. rurſum prouiſus 1633. moritur 5. Iulij 1635. 1633.

Franciſcus Verdier poſſeſſionem accepit menſe Nouembri 1635. & nunc etiam Abbas permanet. 1635.

ATHANACVM Diui Benedicti nobile & peruetuſtum cœnobium in vrbe Lugduno, ad confluentes Araris & Rhodani, ſub inuocatione S. Martini conditur in loco vbi olim celebris ara Mineruæ, de quâ in Archiepiſcopis Lugdunenſibus, iuxta quam famoſum illud Athenæum inſtitutum erat ad Græcæ, Latinæque facundiæ edenda certamina, quod exinde pauliſper inflexo vocabulo dictum eſt Athenicum, & Athanacum, poſtquam ſicuti tradunt vetuſta monumenta, hoc monaſterium in areâ ædium Auguſti diructarum conſtructum eſt; cui loco Athanacenſis nomen erat inditum, etiam ante Gregorij Turonenſis tempora, à Martyribus Athanacenſibus 48. vtriúſque ſexus, qui ſub Antonino Vero Lugduni paſſi ſunt, de quorum certamine inſignis locus apud Euſebium Cæſarienſem legitur; vbi obſeruandum memorare eos ſupplicio affectos in amphitheatro, quorum corpora Gregorius exuſta dicit in Athanaco. Hæc Abbatia antiquioribus ſæculis maximè inſignis fuit, quam tamen deſtructam inſequenti tempore, & à Brunechilde Sigeberti Regis coniuge liberaliter & munificè reparatam ferunt tabulæ an. 612. Huius verò loci Abbates antiquiores reperiuntur Aurelianus Archiepiſcopus, Radulfus, & S. Anſelmus, cuius tempore Monaſterium Lemenſe ædificatur: At eorum qui præfuerunt ab inſtauratione per Amblardum Archipræſulem talis habetur catalogus ex Symphoriani Campegij aurati Equitis lib. 3. cap. 6. de regno Allobrogum exſcriptus. *Aiſnay.* 612.

1. *Gilbertus.*
2. *Vtubaldus.*
3. *Aſterius.*
4. *Arnulphus.*
5. *Raynaldus.*
6. *Daynannus.*
7. *Giraudus.*

8. *Germanus.*
9. *Guichardus* præpoſitus Abbatiæ
1071. moderamini 1071. 6. Octobris.
10. *Garnerius.*
11. *Humbertus.*
12. *Artaldus.*
13. *Gauceranus* poſteà Archiepiſcopus Lugdun. quo Abbate Paſchalis II.
1106. Pontif. Eccleſiam Athanati dedicauit 6. Cal. Febr. 1106.
14. *Bernardus de Chambernaco*, ſeu Talario.
15. *Pontius.*
16. *Otgerius*, obiit 7. Cal. Iunij.
17. *Berardus.*
18. *Hugo.*
19. *Stephanus.*
20. *Humbertus* 2. constructor ſacelli Abbatialis.
21. *Ioannes Rufus de Hyſerane* I. ædificauit caſtrum de Vernayſone.
22. *Guilelmus de Sarcinis* I.
23. *Girinus* Claromontenſis, poſteà Neapolitanus Archiepiſcopus.
24. *Ayglerius.*
25. *Iosſerandus.*
26. *Anchelinus Rigaudi* annis 7.
27. *Humbertus de Varey* ſedit an. 5.
La Palv. 28. *Ioannes de la Pala* 2. Ioannis domini de Chaſtillon & Beatricis de Grolée filius, Prior de Cuſance, came-
1370. Abbatialem condidit: erat autem Archimandrita an. 1370.
29. *Guilelmus de Aurâ* 2.
30. *Bartholomeus de Cuino* Decretorum Doctor, præfuit annis 29.
31. *Guilelmus Doucien* 3. multorum debitorum perſolutor.
Terrail. 32. *Antonius Terrail* Delphinas diœceſis Gratianopolitanæ, Petri domini de Bayart in pugnâ Azincuriâ cæſi filius, dotauit capellam S. Sebaſtiani
1457. Athanatenſis, vbi humatur 1457. per eum & Theodorum egregiè aucta ſunt Monaſterij bona.

Terrail. D'azur au chef d'argent, chargé d'vn lion naiſſant de gueulles à la cottice brochant ſur le tout.

33. *Theodorus Terrail* vetuſtiſſimâ domo Terraliorum in Delphinatu prognatus, parente Petro, Antonij nepote; ſtudiis liberalibus & diuinis apprimè imbutus à deceſſore, in iis præſtantis ingenij adoleſcens adeò profecit, vt præpoſitus cœnobio Athanatenſi, per octo & quadraginta annos ſuis Lugdunenſibus acceptus laudabiliter præfuerit, ac per maxima rerum pericula conſtanti animo ſuum munus egregiè obiuerit: Iuris Canonici inſuper peritus, & doctorum hominum amantiſſimus, tandem ætatis an. 70. ægritudine

A correptus apud Athanacum diem extremum clauſit 1505. funeratus ad pro- 1505
patrui tumulum in baſilicâ ſuâ iuxta altare S. Sebaſtiani, ſub marmorei tumuli hâc breui epigraphe:

Theodorvs *natione Allobrogic. patriâ Gratianop. gentibus Terallinis, loci huius ſummus Antiſtes hîc ſitus eſt. Præfuit annis 58. menſibus 4. diebus 18. Deceſſit anno ſal.* MDV. *pridie Nonas May, ætatis verò ſuæ 73. Viuat Deo.* Epitaphium eius quoque contexuit Symphorianus Campegius, Theodori ipſius ex vxore nepos, l. 3. de regno Allobrogum cap. 6. ſic ſcribens. Theo-
B dorvs Terralli, Athanacensis *Abbas, natione Galius, patriâ Delphinenſis, gente Terralliorum, rexit an. 48. ingens gloriâ fuit: oppugnatoribus Athanacenſis Eccleſiæ intra atque extra Lugdunum reſtitit: rem Eccleſiæ auxit, cultor iuſtitiæ, & Religionis amator, admirabilis eloquio: domum Abbatialem etiam multis ædificiis exornauit; Chaſetum, caſtrum de Palseu cum ſuâ capellâ, atque Abbatialem capellam extruxit. Qui multa alia acquiſiuit, conſtruxit, & reparauit, multáſque compoſitiones fecit vtiliſſimas.* Vide hiſtoriam Petri Terralij Delphi-
C natis ſtrenuiſſimi Equitis Bayardi ipſius nepotis cap. 6. & 7. à clariſſimo viro Theodoro Godefrido, Dionyſij filio, Regio Hiſtorico editam.

34. *Philibertus Naturel* Burgundus, Natvrel.
creatus Abbas Commendatarius an.
1506. Præpoſitus Traiectenſis, Abbas 1506.
Vlatienſis, Cancellarius Ordinis Velleris aurei, Legatus Maximiliani & Caroli V. Imperatorum ad Regem Franciæ, de quo Martinus Bellayus lib. 3.
Commentariorum an. 1527. Ioannes 1527.
Bouchetus parte 4. Annal. Aquitaniæ; patruus fuit Petri Cantoris & Cano-
D nici Cabilonenſis, eique dicat Symphorianus Camperius Sixti Pithagorici enchiridion.

35. *Ludouicus de Borbonio* Cardinalis. Bovrbon.
36. *Antonius de Talaru*, Canonicus Archidiaconus & Comes Lugdunenſis, Antonij domini de Talaru ex Franciſcâ du Bois filius. Talarv.
37. *Hippolytus d'Eſte* Cardinalis Ferrarienſis, Archiepiſcopus Lugdunenſis. Este.
38. *Nicolaus Gady* Cardinalis, Epiſcopus Sarlatenſis, deceſſit an. 1552. Gady.
39. *Franciſcus* Cardinalis *de Tournon.*
40. *Veſpaſianus Gribaldi* Archiepiſcopus & Comes Viennenſis.

ESPINAC.

41. *Petrus d'Eſpinac* Archiepiſcopus & Comes Lugdunenſis.

42. *Guillelmus Fouquet* 4. poſteà Epiſcopus Andegauenſis.

NEVVILLE

43. *Camillus de Neufuille de Villeroy*, Abbas item Inſulæ Barbaræ, Archiepiſcopus & Comes Lugdunenſis deſi-

1654. gnatus præſides hoc anno 1654.

S. Yrier de la Perche.

ATTANVM, S. AREDII cœnobium olim Ordin. Benedictini, nunc Eccleſia ſæcularis & Collegiata, fundatur à Beato Aredio ex regiâ ſtirpe, primo Abbate, ſi fides habenda cartulario S. Martini Turonenſis, ex cuius nomine vulgò S. AREDII cognomentum tulit. Illius ſtemma à Childeberto Rege deducit vetus originale membraneum pancartæ S. Martini, quod legitur in notis ad Bibliothecam Cluniacenſem, vbi dicitur Pelagiæ & Iocundi Lemouicorum Principis filius; ſed poteſt addi aliud excerptum à perdocto Quercetano omiſſum, vbi ſic inducitur loquens Pelagia:

EGO *cariſſima Chriſti ancilla, iſtis ſupra memoratis parentibus nobiliſſimis, vt ſcriptum eſt, veraciter procreata. Notum fieri volo omnibus Chriſtianis, donum & condonationem quam de meo allodio fieri volo Domno ac dilectiſſimo Aredio Abbati, & famulis ſibi in cœnobio Attano deuotè ſubditis, & S. Iuliano, ac pretioſo theſauro Reliquiarum, ibi famulantibus de quadam poſſeſſiunculâ meâ quæ vocatur Ranſolia, videlicet Monaſterium S. Martini Turon. conſecratum in ipſius honore, cui præſidet Domnus Ebroinus cum Eccleſiis quæ ad illud pertinent, & cum ducentis manſis, & trecentis bordariis, & totum quod pertinet ad iſta. Sit námque ſuper hoc firmiter ratum, tali conuentu, quatinus dum vixero totum ſit in meâ poteſtate, exceptis quinque ſolidis omni anno, loco ſupradicto redditis. Poſt meum quoque deceſſum Attanus locus poſſideat Ranſoliacum cœnobium, & monachi ipſius loci honorificè ibi corpus meum ſepeliant: Iam enim ibi habetur Mauſoleum meum, quòd centum libras argenti à Gilberto nobiliſſimo Comite Narbonenſi comparaui. Cenſus verò talis conſtituatur omni anno quod ad Miſſam S. Iuliani Ranſoliacenſes monachi ſuper altare ipſius loci decem ſolidos cenſuales mittant, & de propriis relictis à monachis in Ranſolium cœnobium ingredientibus, medietas ſit famulis B. Martyris memorati Iuliani. Denique fratres Attanenſes ad feſtiuitatem S. Martini tres aut quatuor causâ honoris vigilias celebrare libenter veniant, & pacem inter fratres ibi relinquant. Si quis ex hâc horâ hanc ordinationem vel donum S. Iuliano mihi dilectiſſimo Aredio Abbati contradixerit, ſit maledictus &c. Facta eſt ordinatio, vel donum iſtud menſe Septembri, indict. 1. lunâ 5. veſano Childerico de Regali ſede eiecto; atque Pippino Rege piiſſimo à Francis in eodem regno pro eo conſtituto, ac Lemonicam, totámque Aquitanicam Duce Gaifero Imperante, necne Roricio præfatam Lemouicam præſidente, vnde Epiſcopus à Domino praelectus erat. Signum cariſſima Chriſti famulæ. S. Roricij Lemonicenſis ſedis Epiſcopi. S. Ebonis Albuſſonenſis Principis, S. Rigaldi Cambonenſis, S. Ebalonis Comitis, S. Aymonis præpoſiti, S. Seldini Monachi, S. Guillabaldi Vsloanenſis, S. Archineddi Dunenſis, S. Dagulfi Clerici, S. Arduini Vicedomini, Seuerus S. Martini Notarius hanc chartulam ſcripſit.* Eiuſdem Aredij Teſtamentum quia breue eſt, ex eodem cartophilacio placuit apponere; EGO AREDIVS Preſbyter & Pelagia, ſanâ mente, integróque conſilio, donamus tibi S. Martine per huius teſtamenti paginam, medietatem Gricicuris cum omni iure ſuo, aliam verò medietatem cum omni iure ſuo in Attano conſiſtentes, monachi noſtri in perpetuo te S. Martine deffenſante poſſideant, eâ videlicet ratione, vt monaſterium quod Domino inſpirante nos fecimus, & monachos quos ibi Deus per nos peccatores eſſe ordinauit, aut inanteà Deus ordinare iuſſerit, id eſt tam de ingenuis, quàm de ſeruis noſtris tibi, Domne Martine, fecimus ordinándos. Commendamus cellam quoque noſtram in honore S. Medardi dedicatam, quæ ſub Gaudamnaro ſita eſſe videtur, vt vulgò Exidolium appellatur, cum omnibus ſuis pertinentiis, monachi Attanenſes te Domne Martine deffenſante poſſideant. Aredius in Chriſti nomine peccator preſbyter, teſtamentum noſtrum ſcripſi, relegi, ſub die pridie Calend. Nouembris an. 17. regni Domni noſtri Sigeberti Regis. Alidius rogante Domno meo Aredio & Pelagia teſtamentum noſtrum confirmauit. Pelagia teſtamentum noſtrum relegi & ſubſcripſi. Calpurnus rogante Domno meo Aredio & Pelia teſtamentum hoc confirmaui, Leo rogatus à Domno Aredio & Pelagia teſtamentum hoc confirmaui, Nectarius teſtamentum

» hoc confirmaui, rogante Domno A- A
» redio & Pelagiâ. Sig. Adelfi Subdia-
» coni, S. Nectarij teſtis. Obitum por-
rò huius ſancti indicat Greg. Turon.
591. hiſt. lib. x. c. 29. ſub an. 591. ſcribens
» his verbis. Aredivs quoque hoc
» anno terras relinquens, vocante Do-
» mino migrauit ad cælum. Lemouici-
» næ vrbis incola fuit, non mediocribus
» regionis ſuæ ortus parentibus, ſed val-
» de ingenuus. Hic Theodoberto Regi
» traditus, aulicis Palatinis adiungitur.
» Erat enim tunc temporis apud vrbem
» Treuericam vir eximiæ ſanctitatis Ni-
» cetius Epiſcopus, qui intuens puerũ in B
» Regis palatio, neſcio quid in vultu eius
» cernens diuinum, præcepit ei ſe ſequi.
» At ille relicto Regis palatio, ſecutus
» eſt eum. Cúmque ingreſſi in cellu-
» lam, de iis quæ ad Deum pertinent
» confabularentur, expetiit adoleſcens
» à beato Sacerdote in diuinis volumi-
» nibus exerceri, &c. Exinde vir Dei
» Spiritu Sancto repletus, ad patriam
» genitore ac germano defunctis regre-
» ditur, conſolaturus Pelagiam geni-
» tricem quæ nullum parentem præter
» hanc ſobolem ſpectabat. Deinde cum
» ieiuniis atque orationibus vacaret, de-
» precatur eam &c. vt ad Eccleſias ædi- C
» ficandas ipſe præeſſet. Quid plura?
» conſtruxit templa Dei in honore San-
» ctorum, cœnobiúmque fundauit, in
» quo non modò Caſſiani, verùm etiam
» Baſilii, & reliquorum Abbatum, qui
» monaſterialem vitam inſtituerunt, ce-
» lebrantur regulæ, beatâ muliere vi-
» ctum atque veſtitum ſingulis mini-
» ſtrante. Poſteà reſtauratum eſt & au-
ctum monaſterium Attani priuilegio
Caroli Magni, quod ex iiſdem Pan-
cartis S. Martini enarratur in hunc
modum:

In nomine *Domini noſtri Ieſu Chriſti, ego Karolus gratiâ Dei totius Im-* D *perij Rom. quamnis indignus Imperator. Anno ſiquidem tertio noſtri Imperij, ad Hiſpanias tranſiens partes, ad quendam locum noſtrum nomine* Athanvm *vnà cum exercitu noſtro pauliſper ad manendum duabus hebdomadis ſuperſtitimus, in quo dum moraremur, ante præſentiam noſtri meorum anteceſſorum teſtamenta allata ſunt, in quibus luculenter didici, præfatus locus quatenus meorum prædeceſſorum temporibus Sigeberti ſcilicet glorioſiſſimi Regis, ac Regina Brunichilda, filiique eius Childeberti, necnon etiam filiorum quoque Childeberti, Theodeberti videlicet & Theoderi-*

A *ci fratrum, diligentiſſimè à Domno Aredio Abbate filio Iocundi Lemouicorum Principis ipſis Regibus adſtantibus benè fuit præordinatus. Igitur ſereniſſimus ac pius genitor meus Pippinus adiens hunc locum, conſilio ſuorum Primatum voluit eum reſtitui in priſtinum gradum quem inuenerat, iam olim omnibus bonis penè deſolatum ac deſtitutum. Volens igitur ibi reſtituere monachorum normam, ſed nonnulli obnixè acclamantes, meliùs illic vigere Canonicorum Regulam, dicunt enim inibi deficere victus monachorum, abundantiam aquarum, ſiue piſcium deeſſe flumina, de-* B *eſſe ſtagna, ac alia quamplura monachis neceſſaria: quid moror, vicit maxima pars ac ordo Canonicorum deuotus, cui etenim triginta duas præbendas mancipauit, vnde quotidie 32. alerentur Fratres, quibus denique appoſuit quatuor adſtare columnas, videlicet Abbatem, Decanum, Cantorem, & monaſterij Sacriſtam, vnde in omnibus neceſſitatibus ſuſtentaretur Canonicorum caterua, hos námque verò magnis honoribus ditauit. Canonicos verò in tantam libertatem viuere præcepit, vt nullus ſcilicet nec Princeps quiquam, nec aliqua cuiúſque perſona eis ibi coequaretur, hoc eſt in loco Athano, nec in totâ villâ; propter quod* C *Domnus fuit Princeps ipſius villa, ac Lemonica ciuitatis Aredius, ipſi verò ſint iudices ſuarum cauſarum, ſeruorum, ac famulorum ſuorum, ita vt nullus Eccleſiaſticus infra clauſtrum manens, aut alicui Eccleſiaſtico ſeruiens, gadium, nec telonarium nec aliquam iuſtitiam per vim exſolueret, niſi ipſis Dominis cum quibus moratus fuerit; inuaſor verò Canonicorum iniuſtè niſi ſatisfacerent cui læſerint, damnati exilium perſoluerent. vnde ego relegens piè genitoris mei Pippini teſtamenta, volo ac indico vt in perpetuum ſint rata, ac perpetualiter firma cum ſtipulatione ſubnixâ nullo contradicente, ſiquis hoc deſtruere &c. Ego* D *Carolus gratiâ Dei Rex hoc teſtamentum relegi ac ſubſcribere iuſſi, ſub die Calend. Maiarum Lunâ 7. indict. 8. Principibus noſtris adſtantibus, ſcilicet Domno Turpione, Otgerio Palatino, ac Guillelmo Curbinaſo, Bertranno validiſſimo, Rotgerio Cornualto. Sig. Ieſſionis Cancellarij, S. Ricardi Capellani, S. Aſtonis Præpoſiti Pariſij, S. Aldegarij Lemouicorum Principis: decreuit etiam vt penes armarium Domini Turon. Martini ſemper iſtud haberetur teſtamentum, nam cura iſtius loci attinet ad locum B. Martini, Sig. Leonis Abbatis, S. Frodoarij ſtudioſiſſ. Decani, S. Bernerij Præcentoris, S. Hicmari Sacriſta, Giroar-*

dus Domni Caroli Notarius hoc teſtamentum ſubſcripſit, atque diligenter peregit, & in dorſo ſcripta ſunt quæ ſequuntur, cum ſignis ſeu chirographis, quorum figuræ infra notantur, Caroli Magni, Auguſti Magni, Auguſti Imperat. Carolus gratiâ Dei Magnus, Auguſtus à Deo coronatus; Magni Auguſti Caroli victorioſiſſimi Principis, Caroli Magni Romani Imperij patris. Extat & in iiſdem membranis tabula Philippi Decani, Rotrodi Theſaurarij, Vuilelmi Præcentoris, Amelini Magiſtri Scholarum, & vniuerſi Capituli S. Martini Turonenſis, quâ cum Canonicis S. Aredij Attanenſis in Epiſcopatu Lemouicenſi, antiquam innouationem inſtitutionis quæ à B. Aredio initium habuit, inter ſe & Canonicos eiuſdem Aredij, quia Eccleſia illorum S. Martino tenetur in debitam ſubiectionem, plurimis conſti- 1185. tutionibus renouant, codicillis datis in Capitulo Turonenſi anno 1185.

S. obert. S. AVBERTI, diœceſis Cameracenſis, Ordinis Auguſtiniani, quæ baſilica Canonicos primùm habuit ſæculares, quibus eiectis Lietbertus ſubrogauit Regulares Bernardo 1. Abbate nominato, vt indicat tabula c. 96. Notitiæ Eccleſiarum Belgij:

» LIETBERTVS Dei gratiâ Cameracenſium
» Epiſcopus, ſucceſſoribus ſuis Epiſco-
» pis, & cæteris Chriſti fidelibus ſem-
» piternam gloriam. Eſt quoddam mo-
» naſterium infra muros Cameracæ ci-
» uitatis, in honore Sanctorum Apoſto-
» lorum Petri & Pauli, ſanctique Aut-
» berti Confeſſoris, eiuſdem ciuitatis
» Epiſcopi, ibidem corpore quieſcen-
» tis, conſecratum, vbi retro deſeruie-
» batur officio Canonicorum: quibus
» iniunctam ſeruitutem negligentibus,
» cœpit locus ille vileſcere, & in dies à
» prioris honorificentiæ ſtatu declinare.
» Hoc ego conſiderans condolui, cœ-
» píque animo voluere, qualiter meliùs
» ad diuinum cultum poſſem releuare.
» Tandem zelo Dei animatus, & fide-
» lium noſtrorum conſilio roboratus,
» regulares Canonicos, de communi
» viuentes, & nihil proprium habentes,
» & eiuſdem profeſſionis & ordinis Ab-
» batem eo in loco conſtitui, reſtaura-
» tis, & alibi reſtitutis præbendis Ca-
» nonicorum illorum, qui proprium re-
» tinentes, illic communiter viuere no-
» luerunt. Ædilitatem verò & Præpo-
» ſituram, quæ mei iuris erant, præter
» antiqua bona huius loci, per conſi-
» lium Archidiaconorum, & Canoni-
» corum, & cæterorum fidelium noſtro-
» rum, huic Eccleſiæ contuli, & inſu-
» per poteſtatem donandi præbendas
» Abbati conceſſi. Signum Henrici 4.
» Regis, Sigiſhardus Cancellarius, vi-
» ce Sigifridi Archicancellarij recogno-
» ui. Data anno Dominicæ Incarnatio-
» nis MLXVI. indict. 4. anno autem 1066.
» ordinationis Henrici IV. Regis XIII.
» regni verò X. Actum Triremundi.

S. Oüen. D'azur à 3. fleurs de Lis d'or, vne clef, vne eſpée, & la croſſe au milieu.

S. AVDOENI ROTOMAGENSIS fundatur à Clotario 1. Francorum Rege circa annum regni 20. tempore Flauii Archiepiſcopi in honore S. Petri Apoſtoli. Quem titulum poſteà poſuit ob Sancti Audoëni merita, qui vnà cum B. Eligio ibidem ordinatus eſt Epiſcopus, an. 3. Clodouei II. pridie Idus Maii, locum attributis prædiis auxit, quâ de causâ fundationem cœnobii ei tribuit Ordericus Vitalis lib. 3. ac tandem ibi ſepultus eſt; cuius venerandum corpus quarto poſt mortem anno 3. Non. Maii, à S. Anſberto eius ſucceſſore honorificè eleuatum, poſteà Normannorum infidelium metu in varia loca tranſlatum, inde ſub Francone Archiepiſcopo, & Rollone primo Normannorum Duce illuc relatum anno 918 Cal. Februarii 1 in 918. magnâ veneratione fuit ad annum vſque 1562. quo illud Nouatores impiis ignibus tradidêre, direpto conditorio quod auri marcas 33. pendebat. Inſtauratum fuit monaſterium à Ricardo 1. Duce poſt Normannorum conuerſionem, cùm anteà vnus tantum inueniatur Abbas. *Riculfus*, idem Rotomagenſis Archiepiſcopus ex veteri chartâ cœnobii; Poſt reſtaurationem verò ſequentes commemorantur ex ſchedis Ioannis le Preuoſt Rotomagenſis Eccleſiæ Canonici.

1. *Hildebertus* reparator monaſterii, floruit ſub Richardo I. & Ricardo II. Normannorum Ducibus; recenſetúrque in actis tranſlationis corporis S Audoëni factæ ſub eodem Ricardo 1. & Hugone 2. Archiepiſcopo, de quâ Breuiarium Cathedralis recognitum ad diem XI. Octob. obiit ex 1006. MS. chron. Rotomagenſi an. 1006.

2. *Henricus*, ſub quo corpora Sanctorum Nicaſii & Scuuiculi cum reliquiis S. Quirini è loco qui Vnambaſium dicitur, ad Baſilicam S. Audoëni Ord. Benedictini tranſlata ſunt 1032. 1032. claruit etiam an. 1011.

3. *Herfaſtus*, qui ſucceſſor dicitur
Hildeberti apud Robertum de Mon-
te, memotarur à Vuillelmo Gemmetic.
lib. 6. cap. 2.

NORMANNIA.

4. *Nicolaus de Normandie* 1. Leuita
& Abbas, filius Richardi 3. Norman-
niæ Ducis, quo mortuo, compellente
Roberto Duce patruo monachus effe-
ctus eſt apud Fiſcannum, & inde poſt
aliquot annos à Guillelmo Notho Du-
ce ad monaſterii regimen aſſumptus.
De illo hæc ſunt verba præfati Vuil-
lelmi Gemmeticenſis monachi hiſtor.
Norman. lib. 6. c. 2. *Paruulus Ricardo
filius Nicolaus extitit, qui terrena hære-
ditatis ſorte, vt ipſe Deus hîc & in æuum
ſua pars eſſet, caruit. Nam ab infantiâ lit-
teris traditus, & in cænobio S. Audoëni in
ſuburbio Rotomagenſi nutritus, monachile
iugum diutiſſimè portauit. Defuncto au-
tem Abbate Herfaſto in regimine ſucceſſit,
quod ferè quinquaginta annis, tempore
Vuillelmi Ducis Normanniæ, & magni
Regis Angliæ tenuit.* Fato functus eſt
anno moderaminis ſui 56. In chroni-
cis autem Abbatum Sancti Audoë-
ni legitur adſcriptum ſequens epita-
phium:

Hic iacet NICOLAVS *Abbas huius
cænobij. F. Richardi Comitis Normanniæ
iunioris, & fratris Roberti Comitis, qui
rediens è Ieroſolymis apud Nicæam vrbem
mortuus eſt & ſepultus. Hic autem Nico-
laus cænobium iſtud L. annis rexit Prior
noſter eximius. Obiit autem anno ab In-*
1092. *carnatione Domini* MXCII. IV. *Calend.
Martij.* Eadem fermè obſeruat Orde-
ricus Vitalis, Vticenſis Monachus Hi-
» ſtoriæ lib. 7. Multâ, inquit, benigni-
» tate & charitate, aliiſque virtutibus
» floruit, & in Eccleſiâ Dei vſque ad
» quartum annum poſt mortem Guil-
» lelmi Regis conſobrini ſui ſpecialiter
» effulſit. Hic compellente Roberto Du-
» ce patruo ſuo, puer monachus in cœ-
» nobio Fiſcanenſi ſub Ioanne Abbate
» factus eſt. Sed poſt aliquot annos à
» Guillelmo Duce ad præfatæ regimen
» Abbatiæ in adoleſcentiâ aſſumptus eſt:
» in regimine verò poſitus, ſubiectis in-
» tus externiſque magis prodeſſe quàm
» præeſſe ſtuduit. Et poſtquam adora-
» to in Hieruſalem ſepulchro Domini
» remeauit, LVI. regiminis ſui anno, 4.
» Cal. Martij obiit, & in Eccleſiâ S. Pe-
» tri Apoſtoli, quam ipſe à fundamen-
» tis cœperat ante altare S. Dei geni-
» tricis ſepultus, eſſe melius in reſurre-
» ctione expectat. Super ipſum ſtructu-
ra de lignis pulchrè depictis condita »
niteſcit, cuius in culmine Mauricius »
Cœnobita huiuſmodi Epitaphium lit- »
teris aureis eleganter inſeruit: »

Hic amor & pietas Monachorum flos & honeſtas,
Deponens artus Domino viuit NICOLAVS.
Rexit amore gregem, quam cernis condidit ædem:
Hac lux occubuit dũ Piſces Phœbus adurit.

5. *Helgotus* Prior Cadomenſis, aliis
dictus Hiſgo, eruditione, ait, de illo »
loquens idem Ordericus, & virtutum »
exercitio pollens, Nicolao ſubroga- »
tus eſt, & gubernaculo Abbatiæ S. »
Audoeni ferè 20. annis potitus eſt: »
cuius tempore conuentus eiuſdem Ec- »
cleſiæ numero & religione laudabili- »
ter auctus eſt. Tunc Giſlebertus qui- »
dam laicus de Hieruſalem Rotoma- »
gum venit, & à præfato Patre ad Mo- »
nachum ſuſceptus, Eccleſiæ ſuæ di- »
gniter profecit. Opus enim baſilicæ »
quod iamdudum admirandâ magnitu- »
dine intermiſſum fuerat, aſſumpſit; »
ibique pecuniam Alberadæ Groſſæ »
dominæ ſuæ, quæ in viâ Dei moriens »
theſaurum ei ſuum commendauerat, »
largiter diſtraxit; & inde aliorum quo- »
que fidelium ſubſidiis adiutus, inſigne »
opus perficere ſategit: è viuis exceſſit »
XII. Cal. Decemb. & ante altare S.
Stephani Protomartyris ſepultus fuit
in veſtibulo ad Aquilonem.

6. *Guillelmus Balotenſis* 1. ex alumno
cœnobii, præfuit annis ferè 14. Baſi-
licam à Nicolao 1. incœptam perfe-
cit; ac dedicari curauit ab Archiepiſ-
copo Gaufrido 16. Calend. Nouemb. 1126.
1126. quo ipſe anno obiit.

7. *Ragenfridus*, ſeu *Reinfredus*, mona-
chus S. Audoëni, eius tempore clau-
ſtrum cum aliis officinis monachorum
abſoluitur, auctore eodem Orderico,
adfuit conuentui Rotomagenſi Ma-
thæo Albanenſi Epiſcopo Legato A-
poſtolico 1128. & abdicauit ſe regi- 1128.
mine circa 1143. ex cartulario mona-
ſterii.

8. *Fraternus*, aliis *Freherius*, mona-
chus Cluniacenſis, floruit annis 1145. 1145.
1150. & 1152.

DE L'AIGLE.

9. *Rogerius de Aquila* 1. vir religio-
ſus ac timens Deum, è Cluniaco aſ-
ſumptus fit Abbas Sancti Audoeni
cedente Freherio, propter infirmi-
tatem anno 1157. ex Appendice Ro- 1157.
berti de Torigneio Abbatis S. Mi-
chaelis de Monte: vixit etiam 1161.

10. *Hemericus* præfuit 1167. ac de- A
1171. ceſſit 1171. iuxta Robertum de Monte anno 1172. cuius electio ſic deſignatur apud eundem Hiſtoricum an. 1167. ante Quadrageſimam venit Rex (Henricus 2.) Rotomagum, & mortuo Rogerio Abbate S. Audoëni viro ſummæ religionis, eandem Abbatiam dedit Aimerico Celerario Becci.
11. *Ricardus* ſucceſſor, fato fungi-
1180. tur 1180. iuxta Robertum de Monte 1181.
12. *Samſon*, ex Priore S. Stephani
1182. Cadomenſis vixit an. 1182. mortalitatem expleuit 1190.
1190. 13. *Gaufridus* memoratur in tabulis B an. 1190. 1206. & 1207.
1208. 14. *Toſtanus*, vel *Tuſtinus* 1208.
15. *Rogerius* 2. præſidebat 1212. & 1228. 7 Iulij ex archiuo Capituli.
1231. 16. *Reginaldus*, floruit an. 1231.
17. *Adamus* ex Abbate S. Catharinæ de Monte traducitur ad cœnobium D. Audoëni vt eſt in obituario, nominatur in MS. laterculo Archiepiſcopali ſub Mauritio Antiſtite. Obiit 4. Idus Octob. recluſus.
18. *Hugo de Contremoulins*, vulgò de
1244. Comitis-Molendinis 1234. & 1244. eo ſedente monaſterium conflagrauit an. 1248. quod muris cinxit 1249.
Beavvais. 19. *Nicolaus de Beauuais* 2. aliàs de Bellouaco 1252. & 1254.
1266. 20. *Nicolaus de Godaruilla* 3. an. 1260. & 1266.
21. *Ioannes de Fontibus* 1. mortuus 1287. iacet ad læuam aræ maximæ.
1302. 22. *Ioannes d'Autueil*, ſeu *de Courcelles* 2. obiit 1302. feriâ 6. Paraſceues.
Mardargent. 23. *Ioannes Mardargent* 3. aliàs *Rouſſel* èligitur an. 1303. Baſilicam nouo opere aggreſſus eſt 1319. extinctus an. 1339.
1339. 7. Decemb. rexitque Eccleſiam an. 36.
24. *Reginaldus du Queſnoy*, aliàs *le Permentier*, præfuit circa annos 22. & deinde reſignauit.
25. *Arnaldus de Brolio* adminiſtrauit
1381. annis 20. defunctus 1381. Sabbato ſancto Paſchæ, cum triennio ante abdicaſſet.
26. *Guillelmus le Mencher* 2. an. 1382.
1401. 27. *Guido du Gland* an. 1401. interiit 1402. 17. Ianuarij ſedente Guillelmo de Viennâ Archiepiſcopo.
28. *Ioannes Richard* 4. rexit monaſterium annis 53. exceſſit è viuis 1455. 17. Iunij.
Corquilleray. 29. *Ioannes de Corquilleray* 5. anno 1456.

30. *Guillelmus* Cardinalis *d'Eſtouteville* 3. Archiepiſcopus Rotomagenſis Eſtovteville.
Legatus Apoſtolicus in Franciâ, mortuus Romæ an 1482. Abbas & S. Michaelis de Monte in periculo maris. 1482.
31. *Ioannes Balue* 6. Cardinalis Epiſcopus Andegauenſis. Balve.
32. *Nicolaus de la Foſſe* 4. an. 1491. 1491.
33. *Antonius Bohyer* Archiepiſcopus Bituricenſis, Aquitaniæ Primas. Bohyer.
34. *Ioannes de Boiſſay* 7. nobilis Normannus Antonio ſucceſſit 1518. Boissay. D'hermines au lyon de gueulles, armé & couronné d'or.
35. *Innocentius Cibo* Cardinalis.
36. *Ioannes* Cardinalis *de Lorraine*.
37. *Carolus* 1. Cardinalis *Borbonius*, B Archiepiſcopus Rotomagenſis obiit 1590. Cibo.
38. *Carolus* Cardinalis *Borbonius* 2. Archiepiſcopus Rotomagenſis & Normanniæ Primas, ſuperioris nepos: mortuus eſt anno 1594. post illum vſque ad Armandum-Ioannem-Baptiſtam Vignerotum quidam rexêre eamdem Abbatiam. Lorraine. Bovrbon. 1594.
39. *N. de Vanteac* anno 1595.
40. *N. de Clermont.*
41. *Baltaſar Poictenin.*
42. *Ioannes-Baptiſta de Croiſilles.*
43. *Armandus-Ioannes-Baptiſta de Vignerot* Franciſci Marchionis du Pont C de Courlay, Equitis Torquati, Triremium Gallicarum Generalis, ex Franciſcâ du Guemadeuc filius, item ex Franciſcâ Pleſſæâ auiâ Armandi Cardinalis Ducis Richelij ſorore pronepos, is poſtea abdicauit. Vignerot Ecartelé au 1. & 4. du Plessis Richelieu, au 2. & 3. de Vignerot, qui eſt d'or à 3 hures de ſanglier de ſable.
44. *Emanuel-Ioſephus* de *Vignerot* Abbas etiam Maioris monaſterij, & Sancti Martini de Campis Lutetiæ Prior, ſucceſſit fratri, præeſt hoc anno 1654. 1654.
AVENNACVM nobilis monialium Auenay.
Benedictinæ profeſſionis Abbatia, diœceſis Remenſis, ſita inter Sparnacum & Remos in valle aureâ, S. Petro dicatur, ac fundatricem agnoſcit D Diuam Bertam S. Gomberti vxorem; donatur priuilegiis à Fulcone Archiepiſcopo Remenſi, Formoſo Papâ, & Odone Rege. Memoratur à Flodoardo l. 3. c. 27. loquente de Hincmaro his verbis: Teutbergæ Abbatiſſæ pro » ordinatione Auennaci Monaſterij, » quam ipſe quondam cum Irmintrude » Reginâ diſpoſuerat, de numero Cle- » ricorum & nonnarum, atque de re- » bus villarum ipſius monaſterij videli- » cet MCL. manſis; ſignificans ſe diſ- » poſuiſſe XX. Clericos & XL. non- » nas ibidem conſiſtere poſſe, victúm- »

» que eis prouidiſſe., & res neceſſarias A
» ac miniſteriales inſtituiſſe, præter lu-
» minaria & cætera monaſterij neceſſa-
» ria, oſtendens quod Niuardus Remo-
» rum Archiepiſcopus de rebus Remen-
» ſis Eccleſiæ monaſterium Altiuilla-
» renſe conſtruxerit, & frater eius de
» ſuis proprietatibus, & quæ alij boni
» homines ad eumdem locum dederunt,
» Auennacum extruxerit Monaſterium,
» quódque ad Eccleſiam Remenſem tra-
» diderit. Idem Flodoardus in chroni-
940. c) ſub an. 940. refert hoc cœnobium
cum S. Baſolo fuiſſe conceſſum Artal-
do Archiepiſcopo Remenſi. Seriem
Abbatiſſarum non inuenimus, præter B
has quæ noſtris ferè temporibus præ-
fuerunt.

La Marck. Au 1. & 4 d'or a la faſce eſchiquetée d'argent & de gueulles de 3. traicts, l'eſcu briſé en chef d'vn lyon naiſſant de gueulles.

Franciſca de la Marck Roberti 4. Ducis Bullionij Sedani Principis, & Franciſcæ de Brezé filia, Henrici-Roberti Ducis ſoror, ſub cuius adminiſtratione dedicatur baſilica cum altaribus an. 1585. à Ludouico de Brezé Meldenſi Antiſtite.

Beavvilliers.

Franciſca de Beauuilliers, Claudij Comitis de Saint Aignan, Proregis Andegauenſium, ex Mariâ Babou de la
Bourdaiſiere filia, cuius ſorores Maria
Montiſmartyrum iuxta Lutetiam, & C
1620. Claudia Pontis-Dominarum Abbatiſ-
ſæ, ſedebat annis 1620. & 1625.

Gonzague. D'argent à vne croix patée de gueulles, cantonnée de 4 aigles de ſable membrez de gueulles.

Benedicta de Gonzague Carolo 1. Mantuæ, Niuernij, & Rethelij Duce ex Catharinâ Lotharingâ naſcitur; ſoror Mariæ-Lodoicæ Gonzagæ Poloniæ Reginæ, vxoris Vladiſlai 4. & Cazimiri Regum. obiit an. 1638.

Maria Cauchon Petri domini de Treſſon & Annæ Brulartæ, Nicolai Franciæ Cancellarij ſororis filia, ex Priorisſâ Auennaci, nominatur à Rege Lud. XIII.

Cauchon.

Brvlart.

Maria Brulart, Petri Marchionis de D
Sillery, Vicecomitis de Puiſieux, à
ſecretis Epiſtolis & mandatis Regij
Quatuoruiri, ex Carlotâ d'Eſtampes
filia, etiamnum præeſt.

Euerbeur. AVERBODIVM, Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis olim Leodienſis, nunc Machlinienſis, conditur à Loſſenſi Comite hoc indiculo funda-
» tionis: Ego Arnoldus Dei gratiâ di-
» ctus Comes de Los, cum Ludouico
» filio meo, Eccleſiam S. Mariæ, San-
» ctique Ioannis Baptiſtæ in Auerbodio
» noſtro alodio fundauimus, & in eâ
» Canonicos Præmonſtratenſis Ordinis,
» ſub regulâ B. Auguſtini degentes, col-
A locauimus, quibus omnem terram cum »
nemoribus à terminis Endelberge, vſ- »
que ad terminum, qui dicitur Vulie- »
pach, conceſſimus, & Eccleſiam ipſam »
de Teſſenderloe cum decimis & ap- »
pendiciis largiti ſumus. Hanc etiam »
donationem noſtram à beatæ memo- »
riæ Innocentio II. firmari fecimus. »
Acta ſunt hæc anno 1135. Abbates ſe- »
quuntur ex Antiquitatibus Brabantiæ
Ioannis-Baptiſtæ Grammaij.

1. *Andreas.*
2. *Stephanus.*
3. *Sibertus.*
4. *Alexander.*
B 5. *Eggericus.*
6. *Godefridus* ſedit ad clauum huius 1211.
monaſterij an. 1211.
7. *Balduinus.*
8. *Robertus.*
9. *Ioannes de Boſſuto* 1. an. 1292. 1292.
10. *Arnoldus de Veſemale* 1.
11. *Gofridus de Teſtles.*
12. *Ioannes de Tseldonc* 2.
13. *Otho de Louanio.*
14. *Ioannes Rotſelaer* 3.
15. *Ioannes Quiſtuater* 4. deceſſit an. 1309. 1309.
16. *Ioannes de Louanio* 5. regimini
C præpoſitus erat an. 1314.
17. *Reynerus de Aerſchot.*
18. *Arnoldus de Venloe* 2. obiit. an. 1360. 1360.
19. *Henricus de Vinozelle,* fatis conceſſit 1378.
20. *Arnoldus de Tuldel* 3.
21. *Ioannes Mularis* 6.
22. *Daniel Laermans.*
23. *Ioannes Balduini* 7. præſidebat 1460. 1460.
24. *Arnoldus de Vaelgoet* 4. ſublatus è viuis 1483.
25. *Bartholomaus de Vaelgoet,* Mitræ
D inſignia impetrauit à ſummo Pont. de- 1501.
functúſque eſt an. 1501.
26. *Gerardus Vander Scaeſt* cariſſimus Adriano 6. Papæ, inſignis benefactor Eccleſiæ. Obiit anno regiminis 31. 1532.
27. *Dionyſius Vander Scaeſt,* naturæ 1541.
debitum ſoluit 1541.
28. *Paulus Gielmans.*
29. *Hieronymus Smerels,* vltimum diem clauſit 1546.
30. *Mathaus Suolders* an. 1565. 1565.
31. *Ægidius Heins,* Collegij Louanienſis extructor. Obiit 1574.
32. *Arnoldus Vander Heden,* poſt
vacationem ſedis per annos 10. eligitur 1585.
1585.

1585. tranſiit ad meliorem vitam Die- A
1588. ſtæ 1588.

33. *Melchior Valentini Coerſelius* ſubrogatur poſt triennium.

Noſtre-Dame d'Eo. AVGENSE monaſterium ſanctæ Mariæ ſacrum, Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Rotomagenſis, conditur in Archidiaconatu eius nominis à Guilelmo Comite Augenſi Richardi Ducis Normanniæ fratre. Ex Collegio Canonicorum ſæcularium in Abbatiam Regularium transformatur anno
1119. 1119. coocedente Henrico 1. Comite Augeoſi, & iuuamine religioſorum S. Victoris Pariſienſis, eóſque ſub tuitio- B
tiooe Gaufridi Archiepiſcopi & ſucceſſorum dimittente, prædictóq; Gaufrido ſem confirmante in Capitulo S. Mariæ Rotomagenſis. Obiit & ſepultus eſt in hoc cœnobio S. Laurentius Archiepiſcopus Dubliniensis in Irlandiâ 1131. 14. Nouembris, cuius in cœlitum numerum an. 1225. relati corpus miraculis clarum ibidem colitur. ſunt quædam ibi cœnotaphia Principum regij ſanguinis ex Comitibus Arteſiæ. Abbates verò hi annotati inueniuntur in membranis eiuſdem Eccleſiæ Augenſis.

1. *Rodolphus* primus Abbas 1119. in- C
1128. ſtituit regularitatem in Prioratu S. Barbæ in Algiâ 1128.

2. *Goſcelinus* obtinuit ab Innocentio 2. bullam quâ facti Abbates regulares an. 1139. 22. April. & confirmantur eorum priuilegia.

1144. 3. *Nicolaus* 1. præfuit an. 1144.

4. *Robertus* 1. bullam etiam ab Eugenio III. Pont. vt Goſcelinus impetrauit 1148.

1152. 5. *Rogerius* 1. annis 1152. & 1162.

6. *Ausbertus* 1175. & 1181. ab Alexandro 3. & Lucio 3. plurimis cohoneſta-
1181. tur priuilegiis, & excipit S. Laurentium Archiepiſcopum qui humatur in Eccleſiâ ſuâ. D

7. *Mathæus* 1186. eleuat è tumulo corpus prædicti B. Laurentij.

1190. 8. *Hugo* 1190. & 1196. ſubſcribit diplomati Richardi Regis Angliæ pro commutatione Andeliaci & Deppæ, cuius mentio extat quoque in Martyrologio 9. Septemb.

1213. 9. *Ægidius* adminiſtrauit an. 1197. & 1213.

10. *Guido* 1. ab Honorio III. breue 9. Pontificatus ſui obtinuit ad Decanum Rotomagenſem pro canoniſatione S. Laurentij, ac Romam proficiſcitur, vbi ſollicitudine ſuâ Beatorum faſtis adſcribitur 11. Decemb. 1225. at reuelatio eius corporis celebratur an.
1226. Maij 10. à Theobaldo Archipræ- 1226.
ſule Rotomagenſi, quâ de re acta MS. cœnobij Augenſis.

11. *Guillelmus* 1. an. 1250.

12. *Guido* II. regimini Abbatiæ præ- 1260.
poſitus 1260.

13. *Thomas* 1. memoratur in tabulis 1270.

14. *Ioannes* 1. gubernator Augenſis 1301.
monaſterij 1301.

15. *Petrus* 1. an. 1312. 1312.

16. *Guillelmus* 2.

17. *Robertus* II. ſedit ad clauum cœ- 1400.
nobij an. 1400.

18. *Thomas* II. eligitur 1410. menſe Nouembri, fidem clientelarem iurauit Regi Carolo VI. pro temporali Abbatiæ in Normanniâ 1419. Maij 8.

19. *Ioannes Grenon* 2. anno 1420. & 1420.
1431.

20. *Ioannes de Bauchen* 3. an. 1448.

21. *Richardus* nominatur in actis an. 1451.
1451.

22. *Ioannes le Comte* 4.

23. *Ioannes Valber* 5. ſucceſſit electionis iure 1455. inſtaurauit Eccleſiam Abbatialem, & ſedilia chori con- 1464.
fici curauit 1464.

24. *Ioannes Glache* 6. an. 1474.

25. *Honoratus Villon* 1503. rebus hu- 1503.
manis exemptus eſt 1510.

26. *Ioannes de Montpellé* 7. 1511. vſque ad annum 1530. vltimus Abbas Regularium.

27. *Ioannes de Langeac*, 8. Epiſcopus LANGEAC.
Lemouicenſis, Commendatarius, poſ-
ſeſſionem accepit vltimâ Martij 1532. 1532.
ſeditque adhuc 1540.

28. *Franciſcus* Cardinalis *Turnonius* 1. TOVRNON.
an. 1542. & 1543.

29. *Franciſcus de Leſtrange* 2. 1548. & 1555.
1555.

30. *Pontius de Vezenobre* 1559. ab hæreticis trucidatus 1572.

31. *Petrus d'Elbene* 2. Florentinus ELBENE.
1573. cuius benefactrix Catharina Medicea Regina: abdicare coactus in gratiam ſequentis 1588. moritur an. 1590. 1588.
« vir, ait Thuanus hiſt. lib. 99 ingenij elegantiâ ac doctrinâ comptimis ornatus, magnóque rerum agendarum vſu expertus, circiter quadragenarius, violentâ febre in oppido Sandionyſiano extinctus eſt, magno ſui Regi & amicis relicto deſiderio. »

32. *Euſtachius Pignart* dynaſta de

GRIEV. De ſable à trois glands d'argent.

Vincelles Cardinalis Guiſiæ Protono- A tarius.

33. *Gaſto de Grieu* 1597. Decemb. 13. poſſeſſionem adipiſcitur.

LA PLACE.

34. *Nicolaus de la Place* 2. dominus de ſainct Eſtienne, Nicolai domini de Saint Supplex Senatoris Pariſienſis & Margaritæ de Grieu filius, ex ceſſione Gaſtonis, init poſſeſſionem an. 1601.
1601. Nouembris XI. Canonicos Regulares Congregationis Gallicanæ in Abbatiam ſuam induxit 21. Aprilis an. 1632. mortuus 10. Septemb. 1649. iacet in Eccleſiâ B. Mariæ.

LORRAINE GVISE.

35. *Rogerius de Lorraine de Guiſe* 2. B Eques Ordinis Hieroſolymitani, Carolo Duce Guiſiæ, Principe Ioinuillæ & Augi Comite, ex Henrietâ-Catharinâ Duciſsâ Iouienſi natus an. 1624.
1649. nominatur Abbas an. 1649. deceſſit Cameraci 1653.

Reichenow.

AVGIA MAIOR Benedictini Ordinis Abbatia, ſæcularis nunc & vnita menſæ Epiſcopali Conſtantienſi, à quâ vrbe abeſt ſpatio dimidij milliaris, inſula eſt lacus Cellenſis in quâ
724. ædificatur ſub an 724. præclarum monaſterium dotationibus Caroli Martelli Maioris Domus: dicta eſt autem Diues Augia, quaſi opulentus ager, C eóque titulo cognominari meruit vetuſtiſſima Abbatia, quam Pippinus & Carolus Magnus liberaliter inſtaurarunt; dedit hoc monaſterium plures Antiſtites Germaniæ Cathedralibus Eccleſiis, præcipuè Conſtantienſi & Argentinenſi: primaria loci baſilica cœpit ædificari an. 1172. & Abbates à primâ fundatione ad vnionem vſque ſubſcripti reperiuntur in Chronologiâ Monaſteriorum Germaniæ Gaſparis Bruſchij tali ordine.

1. *S. Pirminus* conſtituitur Abbas primus an. 724. eiicitur à Theobaldo
727. Sueuiæ Duce an. 727. conditus eſt D in Homburgo Veſtriæ cœnobio.

2. *Otho* Comes *Briſgoniæ*, 1. Habſburgiaco, aliis ex Ethiconis Alſatiæ Ducis genere natus fuit, priúſque Abbas Vallis S. Georgij, cum prudenter Augiam Diuitem gubernaſſet annis 7. eam reſignauit an. 734. denique tranſlatus eſt ad Argentinenſem Epiſcopatum.

734. 3. *Kebo* eligitur 734. ſed qui immoderato vſus regimine duorum annorum interiit ſubitaneâ morte.

4. *Ernfridus* an. 736. traductus inde ad Cathedram Conſtantienſem.

5. *Sidonius* præfuit ad an. vſq; 760. Conſtantienſi infulâ conſpicuus; Her- 760.
mannus Contractus monachus Sangallenſis & celebris Chronographus ante aram S. Galli humatum obſeruat.

6. *Ioannes* 1. poſteà Epiſcopus Conſtantienſis, Abbas item Sangallenſis & Augienſis; teſte eodem Contracto tranſiit à ſæculo 781. depoſitus in ſa- 781.
cello B. Chiliani.

7. *Petrus* an. 782. rexit an. 5.

8. *Vualdo* deſignatur beneficio Caroli Magni Imp. 787. ex Sangallenſi 787.
factus Abbas Augiæ, ac Ticinenſis in Italiâ Præſul.

9. *Hetto* Baſileenſis Antiſtes ſedit ad clauum Abbatiæ an. 17 Carolo Magno acceptiſſimus, à quo delegatur Conſtantinopolim Orator ad Imperatorem Nicephorum. Hic condidit baſilicam inſignem Virgini Deiparæ anno 816. ac dignitate abdicatâ 816.
ad meliorem vitam transfertur anno 836.

10. *Erleboldus* reſignatione Hettonis ſubſtituitur, priuilegiis donatus à Ludouico Pio; poſt an. 15. gubernationis migrauit ad alteram vitam 838.

11. *Ruthelinus* propter tumultus cum ærumnoſo quatuor annorum modera- 842.
mine præfuiſſet, ceſſit an. 842.

12. *Vualafridus Strabo* ſic à vitio oculorum cognominatur, clarus ſuæ ætatis Hiſtoriographus, vir doctus, & literarum ſcientiâ ante alios illuſtris, vt de eo affirmat Iſo Monachus Sangallenſis, fit Abbas 842 plurimiſq; condecoratur libertatibus à Ludouico Pio, quo imperante floruit: librum de rebus Eccleſiaſticis, Gloſſas, & vt Sigebertus ait, duobus libris edidit vitam ac miracula S. Galli Abbatis; poſtquam munus ſuum egregiè obiiſſet, 849.
defunctus eſt an. 849.

13. *Chalcionius* eodem anno ſubrogatus interiit 858.

14. *Vualtarius* ſexto anno guberna- 864.
tionis ex mortali vitâ eripitur 864.

15. *Atto* 1. ſubſtitutus eſt 864.

16. *Rutho* ſucceſſit 871. præfuitque 871.
an. 16.

17. *Atto* 2. Elewangenſis Abbas, poſteà Augienſis, denique ad Moguntinenſem Sedem aſſumitur ab Imperatore Arnulfo.

18. *Hugo* ſedit per vnum circiter annum.

19. *Thietingus* an. 915. 915.

20. *Eribrectus* gubernauit 10. annis.

21. *Lindhardus* ex Præpoſito Augien-
928. ſi creatur Abbas 928.

22. *Alawicus* 1. eligitur 933. rexit an. 25. ab Orbone Imperatore pluri-mis nobilitatus donis.

958. 23. *Eccenhardus* ſubrogatur an. 958.

24. *Rodemannus* ex Præpoſito Abbas nominatur 972.

985. 25. *Vuitegouius* deſignatus anno 985. templum ſtructuris pulcherrimè adornauit.

26. *Alauuicus* 2. an. 997. benedictus à Gregorio v. Pontifice, tandem
1000. Argentinenſi Cathedræ impoſitus an. 1000.

27. *Vuernhardus* præfuit annis ſex à tranſlatione ſuperioris.

28. *Immo* Gorzienſis Religioſus & Abbas Prumienſis; intruſus ab Henrico Claudo Imp. reiectâ poſtulatione Henrici Augiæ monachi, poſt biennium ob morum corruptionem depoſitus.

29. *Berno* monachus Prumienſis ſucceſſit, vir doctus & collapſæ Abbatiæ inſtaurator, à Pontifice Max. omnium priuilegiorum confirmationem & inſignium Pontificalium vſum conſequitur: ædificauit maiorem Baſilicam Augienſem, ac vitam mortalem
1048. cum meliore commutauit an. 1048. 7. Iunij, conditur in ſacello S. Marci. Scripſit inter alia tractatum de Aduentu Domini ad Aribonem Archiepiſcopum Moguntinum, tres libros de muſicâ ad Piligrinum Colonienſem, de Officio Miſſæ & alia plurima.

30. *Vlricus* ex Decano conſtituitur
1069. Archimandrita an. 1048. ab Henrico 3. defunctus 1069.

31. *Menradus* natione Saxo, ex Abbate Hildeſiano, diſſenſione Monachorum præficitur ab Imp. Henrico 3. apud quem largitionibus ſibi aditum fecerat auctore Lamberto Schaffnaburgenſi; poſteà pertæſus moderaminis poſt annum & aliquot menſes abdicauit, Hildeſiam regreſſus.

32. *Rupertus*, priùs Abbas Montis monachorum in Bambergâ, ſimoniæ vitio intruſit ſe ad Augiæ poſſeſſionem
1071. 1071. quamobrem ab Alexandro Papâ cenſuris percuſſus, Abbatiâ coactus eſt abſcedere & inde Hermanni Bambergenſis Epiſcopi patrocinio, Gengenbacenſis monaſterij præfecturam aſſumpſit, vbi cum auaritiæ ſtudiis totum ſe manciparet, à furentibus monachis interficitur.

33. *Eckardus* Comes *de Nellemburg*, an. 1072. Eberhardi Comitis ex Idâ 1072.
filius, frater Vthonis Treuerorum Archiepiſcopi, iuuenis petente Eberardo eligitur, fauror Rodulfi Regis aduerſus Henricum 4. ad Epiſcopatum Auguſtanum promotus, dum vrbem petit, lethali ægritudine poſt paucos 1089.
dies Augiæ interiit an. 1089.

34. *Vlricus* Baro *de Lupffen* 1. ex Præpoſito benedicitur ab Vrbano Papâ in Synodo Placentinâ, moritur 1123.

35. *Rudolfus* Baro *de Bottenſtein*, Mangoldi Sangallenſis Abbatis frater, de- 1132.
ceſſit 1132.

36. *Ludouicus* Comes *de Phullendorp* Sueuus, Turlingi ad Danubium in baſilicâ interemptus, iacet in ſuæ Abbatiæ ſacello S. Laurentij.

37. *Vlricus* Comes *de Zollern* 2. anni ſpatio adminiſtrauit.

38. *Otto* Baro *de Bottenſtein* 2. exauthoratus à Conrado, poſthæc breui fatis conceſſit.

39. *Fridello* Baro *de Heydeck* ex Præ- 1162.
poſito ſuffectus 1162.

40. *Diethelmus* Baro *de Krenckingen* 1. inauguratur Romæ ab Vrbano Papâ, inde ad Epiſcopatum Conſtantienſem euehitur, cui renuntians in Augiâ vitæ reliquum exegit, ac tandem morte ſublatus 1209.

41. *Hermannus* Baro *de Speichingen* electus ex Præpoſito 1209. reſignauit 1209.
ob inualetudinem.

42. *Henricus* Comes *de Kalben* 1. ſubſtitutus 1210. tranſiit à ſæculo 1237.

43. *Conradus* Baro *de Cimbres*, obiit 1255.
22. Iunij 1255.

44. *Burcardus* Baro *Heuwenſis* abdicat 1261.

45. *Albertus* Baro *de Ramſtein* ex monacho Sangallenſi & Decano Capituli 1262.
Conſtantienſis an. 1262.

46. *Henricus de Klingenberg* 2. Epiſcopus Conſtantienſis, Adminiſtratoris titulo decem annis laudabiliter rexit.

48. *Diethelmus* Baro *de Caſtel* 2. ex Abbate domus S. Petri Conſtantienſis religioſos veſtem Benedictinam abiectam aliquamdiu vt aſſumerent iuſſit, ædificia regularia condidit, vbi monaſticæ diſciplinæ deſeruirent, ac pluribus aliis rectè ordinatis deceſſit anno 1342.
1342.

49. *Eberardus* Baro *de Brandis* turbatus à Diethelmo de Krenckingen,

præfuit ſatis infeliciter annis 37. & moritur die S. Michaelis an. 1384.

50. *Mangoldus* Baro *de Brandis*, ex
Præpoſito Monaſterij Abbas aſſumi-
1384. tur, & eodem anno Epiſcopus Con-
ſtantienſis obiit 1384.

51. *Vuernerus* Baro *de Roſeneek* ſedit in ſummâ rerum inopiâ, tandémque viuis exceſſit 1402.

52. *Fridericus* Comes *de Zollern* 1. ex
1402. monacho Augienſi 1402. diem extre-
mum clauſit 1. Auguſt. 1427. humatus ante aram S. Trinitatis.

53. *Henricus* Baro *de Hornberg* 3. intruſus à Pontifice aduerſus Zolleta-
num, præfuit ſeptimanis 14. ac non ſi-
1427. ne veneni ſuſpicione extinctus eſt an.
1427. 14. Nouemb.

54. *Fridericus* Baro *de Vuartenberg* 2. Præpoſitus Klingenouij propè Baſi-
leam admittitur reiectâ ambientium
1428. poſtulatione 1428. monaſterij ſui re-
parator inſignis, Synodo Baſileenſi interfuit.

55. *Ioannes de Huuwil* 2. ex conuentuali Abbas nominatur.

56. *Ioannes Pfanſerus à Norſteten* 3. ſucceſſor, anteà Viennenſis Academiæ Baccalaureus.

57. *Martinus* Comes *de Vueiſſenburg* ſubrogatur. vltimus ex proſapiâ Comitum Weiſſenburgi.

58. *Georgius Piſcatoris* ex Zuifalto duplicium Aquarum Vuirtenbergenſi cœnobio ad Augiæ gubernationem euocatur, præfuit cum laude annis quatuor.

59. *Marcus de Knoeringen* an. 1512. reſignauit ſequenti.

60. *Ioannes de Vuetza* 4. Præſul Conſtantienſis & Archiepiſcopus Lundenſis, hanc Abbatiam conſenſu Pontificis Epiſcopatui Conſtantiæ vniuit.

S. Auguſtin de Limoges.

S. Avgvstini Lemouicenſis Ordinis S. Benedicti, vbi olim primum cœmeterium vulgò traditur à B. Martiale ad Vigennam fluuium conſtitutum, in quo 28. Epiſcopi ſepeliuntur. Hanc Abbatiam Roricius 1. Epiſcopus Lemouicenſis condidit, ſicuti ge-
„ ſta Pontificum tradunt his verbis: Ille
„ dicitur primò fundaſſe Monaſterium
„ B. Auguſtini Lemouicis in honore eiuſ-
„ dem Sancti, atque Canonicos Regula-
„ res ibidem inſtituiſſe. Sed cum Pippinus Rex vrbem Lemouicam Eccleſiáſque omnes ibidem exiſtentes funditùs diruiſſet, tandem Turpio Epiſcopus cœnobium idem reædificauit, &

A in eo Monachos qui regulæ Benedictinæ militarent, pro Canonicis collocauit, quos ampliſſimis poſſeſſionibus dotauit, vt ex hoc diplomate à Quercetano in Notis ad Bibliothecam Cluniacenſem prolato palam habetur:

In nomine *ſanctæ Trinitatis &c. ego Turpio Lemouicum omnium Epiſcoporum extimus, de ſede, quam mihi Dominus regendam tuendámque immerito committere dignatus eſt, religionem auferri conſpiciens, valde pertimui. In memet autem reuerſus diutiùs precibus à Domino auxilium petens implorabam, vt ipſo iuuante ſancta religio, quæ vſque ad nos illibata peruenerat, noſtris temporibus non*
B *deperiret, ſed ſucceſſoribus inuiolata ſuccederet. Incidit deinde mihi Deo opitulante conſilium bonum, vt credo & confiteor, quatinus clauſtrum conſtruerem & ibi fratres boni teſtimonij adgregarem, qui in commune ſine aliquâ proprietate degentes, abſque vllo ſtrepitu ſæculari, diuinæ ſeruituti incumberent. Hoc verò quod nos, vtpote turbis ſæcularibus admixti explere nequimus, ſaltem hi qui intra Clauſtrum morarentur, ſtrenuè & abſque impedimento carnali peragerent: Scriptum eſt enim, & hoc Apoſtolus loquitur;* „ *ſi primitiæ ſanctæ,*
C *& maſſa:* „ *quod & feci, conſentientibus tam noſtris conſanguineis ſeu Optimatibus Lemouicenſi pago degentibus, domno ſcilicet Aimerico Abbate, Aymone Abbate, Petro Præpoſito, Boſone Archiclauo, Arnulfo Archidiacono, Aymone Portario; de laicis autem Hildegario Vicecomite, Rainaldo Vicecomite, Arcambaldo, Ademaro. Volo autem atque inhianter cupio, vt abſque inopiâ, & ſine aliquâ perturbatione Deo ſeruire ſtudeant. Quod vt decentius fieri poſſit, do illis villam quæ vocatur Bacallaria, quæ decem in ſe manſos continere probatur, & vnum manſum in Curte Vulteziaco, in villâ quæ dicitur Parciacus. Iuxta ipſum autem manſum cedo illis aliam*
D *vineam ſex in ſe arpentos continentem, quæ quondam fuit Frotario. De meâ verò vineâ indominicatâ cedo illis decimum, de illâ ſcilicet vineâ, quæ eſt ſita in proſpectu Vulteziacenſis Eccleſiæ, omnia prædicta, ſuperiúſque memorata mobilia & immobilia, de meo iure in illorum poteſtate transfundo. Oratorium prætereà, in quo Deo militant, ipſis committo, vt ipſi prouideant qualiter horæ operis Dei ſignificentur, nemóque eos contriſtet in domo Dei. Miniſterium etiam Cantorum, necne Lectorum, librorúmue, ſiue omnium, quæ ad ſacrum myſterium pertinent, vel ibidem*

Deo offeruntur, ipſis committimus, Clauſtrum, & omnia interiora eius ipſi præuideant & dominentur. In hoc autem quod ego illis do, vel committo, ſiue etiam deinceps daturus vel commiſſurus ſum, nullus habeat poteſtatem nec licentiam dominandi, niſi eis quem ſibi propter Deum, & ſecundùm vitæ meritum pars humilior præeſſe popoſcerint; poſt tamen proprium Epiſcopum. Obſecro vos, ô ſucceſſores mei, in Deo & propter Deum, vt hoc teſtamentum paruitatis meæ, quod pro remedio animæ meæ, anteceſſorúmque, vel ſucceſſorum conſcribi iuſſi, nullus veſtrum violari præſumat. Sin autem aliter, quod abſit, aliquis egerit, ante conſpectum dominæ Maieſtatis, non cum bonis paſtoribus appareat, ſed cum lupo rapace, id eſt Diabolo, in inferno ſine fine ardeat, ſic fiat in eo. Scriptum „ quippe eſt: Non tranſgrediaris terminos an„ tiquos, quos poſuerunt patres tui. Abbates verò tam ex ſchedis Domni Auguſtini du Pin eiuſdem S. Auguſtini Benedictini monachi, quàm aliunde collecti euulgantur.

1. *Martinus* S. Odonis Abbatis Cluniacenſis ſynchronus, & Turpini Epiſcopi Lemouicenſis ſecundi reſtauratoris monaſterij S. Auguſtini, iacet Pictauis in S. Cypriano, vbi primus Abbas extitit, ac fratrem habuit Aymonem S. Martialis Abbatem.

2. *Richardus.*

3. *Adarſius*, ſeu *Adarius*, fuit 4. Abbas S. Martini Tutelenſis, ibíque quieuit in pace.

4. *Rotgerius* Abbas, & Epiſcopus, ſed cuius ſedis ignoratur.

5. *Gosbertus* poſteà primus Abbas S. Petri de Vſarchiâ, vbi Ordinis S. Benedicti monachos inſtituit. Vſarchiæ verò monaſterium condidit Hildegarius ſeu Aldegarius Epiſcopus Lemo-
963. uicenſis, qui vixit anno 963. fuit etiam Goſbertus Epiſcopus, ſed cuius Eccleſiæ non dicitur.

6. *Adalbaldus* poſteà S. Saluatoris Caroffi, Solemniaci, Turelæ & vltimò B. Martialis Lemouicenſis Abbas.

7. *Stephanus* optimus Rector.

8. *Aſterius.*

9. *Guido* 1.

10. *Gerardus* 1.

11. *Adalbertus*, ſeu *Albertus.*

12. *Geraldus* 2. ex monacho S. Martialis, cuius tempore miraculum accidit ad ſepulchrum Guidonis de Loron Epiſcopi Lemouicenſis, quem ad Cathedralem S. Stephani omnium Præſulum Lemouicenſium primum ſepultum fuiſſe ſummâ populi frequentiâ diuerſorum ordinum notarut in faſtis Lemouicenſium Epiſcoporum, de quo hæc ait Gaufredus Prior Voſienſis in chronico MS. *Defuncto Guidone Epiſcopo tumulatum eſt eius corpus in Monaſterio S. Stephani ante altare perpetuæ Virginis Mariæ ab ipſis Canonicis, cum in illâ vrbe nullius cadauer defuncti iacuerit. Tunc Geraldus Abbas S. Auguſtini conniuente Comite Pictauienſi, corpus Pontificis ab Eccleſiâ ſublatum infra paucos dies apud S. Auguſtinum magnâ cum frequentiâ diuerſorum ordinum recommendauit, vnus de turbâ lapide iacto corpus Sacerdotis mortui percuſſit, vnde ſanguis non ſine admiratione exiuit.*

13. *Guido* 2. 1104. 7. Idus Iulij: obiit 1110. 1110.

14. *Philibertus* vixit 1137. & eodem 1137. anno 3. Nonas Decembris adeſt cum multis aliis Prælatis funeri Euſtorgij Lemouicenſis Epiſcopi, ad S. Auguſtinum ſepulti.

15. *Stephanus* 2. defunctus 1138. 3. 1138. Non. Septemb. ex parentelâ Vicecomitis Ademari.

16. *Philippus* ex monacho Dolenſi.

17. *Petrus de Barri* 1. ad quem extat epiſtola 1. lib. 5. Petri Cluniacenſis, cognomento Venerabilis, vbi inter alia inquit: *Neque enim honor aſſumptus ab amore noſtro ſemel olim concepto vos in aliquo permutauit: non eſtis ſecutus quoſdam noſtri temporis homines, qui de Congregatione noſtrâ, aut in Abbatias aſſumpti, aut Epiſcopatibus decorati, vt corpore, ſic & mente à nobis diffugiunt: ab amore ſuorum ſtatim reſiliunt, & velut abiecto graui quantum ad ipſos monaſtici Ordinis iugo, exultant. Oſtendunt quo animo, dum humiles viderentur, Deo ſeruierint; qui datâ occaſione Eccleſiaſtici regiminis, totos ſe quantum audent Deo ſubtrahunt, mundo dedicant: & non ſicut ſerui Dei, ſed quaſi velamen habentes malitiæ, libertatem, effrænes & præcipites, velut iam adepti quod diu optauerant, vbique diſcurrunt. Suos poſtponunt, alienos ſectantur, nec iam vel quò primùm venerint, vel vbi manſerint, vel vnde exierint recordantur. Non ſic tu, vt audio, chariſſime, non ſic planè tu facis, qui noſtra tuis negotia ſemper anteponis: qui pro cauſis Cluniacenſibus terminandum huc illúcque diſcurris & ad nutum noſtrum vel noſtrorum, reipublicæ noſtræ impugnatoribus te vbique audacter opponis.* Eidem etiam ſcripſit Adrianus Papa 4. in

gratiam monaſterij S. Auguſtini an. A
1158. 1158. ſuſcipit Ludouicum Regem hebdomadâ Natiuitatis Dominicæ ad portam Leonis Lemouicas cum vxore ad dedicationem S. Saluatoris venientem, vt habet chron. Voſienſe: deceſſit Abbas S. Martialis 1164. 4. Idus Septembris.

1177. 18. *Raimundus* an. 1177. Nonis Octobris, in cuius & Epiſcopi Engoliſmenſis, Prioris Grandimontenſis, aliorúmue præſentiâ Audebertus Marchiæ Comes vendidit Henrico Regi Angliæ terram ſuam, quia nullum habebat hæredem, ex codice vetuſto S. Stephani Lemouicenſis.

19. *Hugo* 1.

20. *Guillelmus.*

21. *Hugo Brucy* 2.

22. *Aymericus.*

23. *Geraldus Fabri* 3. Prior S. Martialis, de Abbatiâ D. Auguſtini prouiſus eſt ab Odone Caſtriradulfi, Tuſculano Epiſcopo & Legato Apoſtolico,
1264. moritur 1264. ex eodem chron. Lemouicenſi S. Stephani, die April. 18.

24. *Amelius de Montecuculli* rexit an. 26. obiit 1290.

25. *N.* Abbatis huius incognitum nomen.

26. *N.* de quo nihil conſtat.

1337. 27. *Guido de Cornilio* 3. an. 1337. & 1357.

28. *N.* Abbatis incompertum eſt nomen, quia fortè periit in clade illâ
1370. maximâ anno 1370. ab Anglis factâ, in quâ Epiſcopus Lemouicenſis cum 3000. incolis morti adiudicatus eſt, vt notat chronologia Petracoricenſis.

1410. 29. *Petrus de Drolliis* 2. circa an. 1410. ex Abbate S. Auguſtini fit B. Martialis: at videndus eſt Abrahamus Bzouius tomo 15. in Annalib. Eccleſiaſt. ad an. 1416. Interpontificij anno 2. vbi legitur Ioannes Boues Procurator Regis Franciæ, & Procurator monaſterij S. Auguſtini. Signat Ioannes hic Conſtantiæ in congregatione generali cum multis aliis approbationem capitulorum in Eccleſiâ maiori pro electione Papæ Martini v. Et ferè ſtatim à ſigno iſtius Ioannis legitur Godefridus Dauli Procurator Epiſcopi Lemouicenſis & Abbatis S. Martialis: hinc coniectura eſt, Ioannem prænominatum de Boues fuiſſe Abbatem S. Auguſtini, niſi ſit idem cum ſequenti.

30. *Ioannes Hugonis* 1.

31. *Ludouicus de Comborn* ex Abbate S. Auguſtini Lemouicenſis fit Canonicus Eccleſiæ Lugdunenſis 1444. tempore Eugenij Papæ 4. per ceſſionem fratris ſui Iacobi Epiſcopi Claromontenſis. 1444.

Comborn.

32. *Petrus de Montebruno* 3. Epiſcopus Lemouicenſis, qui interiit 1456. 1456.

33. *Petrus Barton* 4. de familiâ Vicecomitum de Monbas in Pictonibus, fuit vltimus Abbas Regularis electus à ſuis monachis: rexit autem an. 1482: poſt quem præfuère ſex Commendatarij ſequentes.

Barton. D'azur au Cerf d'or à la repoſée, au chef eſchiqueté d'or & de gueulles.

34. *Franciſcus Barton* 1. Decanus Le-
B mouicenſis, ac Bernardi Vicecomitis ex Mariâ de Sully filius.

35. *Godefridus de Bonneual* Antonij domini de Bonaualle ex Magdalenâ de Foix filius, Fulcaudi Petracoticenſis & Caroli Sarlatenſis Epiſcopi frater.

Bonneval. D'azur au Lion d'or membré de gueulles.

36. *Franciſcus de la Vernia* 2.

37. *Martialis Benedicti.*

38. *Ioannes de Monſtrio* 2.

39. *Andreas* ſeu *Ioannes Aunoiſin*, ſub quorum tegimine multa patitur S. Auguſtini monaſterium; quod iterum in priorem ſtatum Benedictini Ordinis tranſiit.

C 40. *Ioannes Regnault* 3. Subterraneæ natus, ex Doctore Pariſienſi Regularis Abbas, diſſipatum & conſumptum ſuſcepit monaſterium, quod an. 1613. 1613.
menſe Maio die 8. apparitioni Sancti Michaelis ſacrâ, Congregationi Patrum Benedictinorum Lotharingię tradidit reformandum, Anſelmo Rolle Protopriore conſtituto: ipſe verò cum cœnobium omnibus quibus potuit tam publicis quàm priuatis ad populum concionibus, & ſacrorum officiorum obſeruatione, ac aſſiduâ vigilantiâ, motúmque integritate reſtaurare non deſtitiſſet, factâ ſequenti Abbatiæ re-
D ſignatione, renouatis votis, quadrageſimo ægritudinis ſuæ morbo, inter verba orationis expirauit die 31. Ianuarij 1622.
anno 1622. & ibidem ſepultus eſt.

41. *Maurus du Pont*, Picardus, primus Congregationis S. Mauri Abbas reformatus ab an. 1622. ad 1630. vel circiter, ius ſuum ceſſit ad electionem triennalem in poſterum faciendam à Capitulo Generali Congregationis, cui & ipſe præfuit ab anno 1627. ad 1627.
1630. Eccleſiam ruinas minantem decenter reſtauratam, capellis decorauit.

42. *Gerardus Dezaleux*, Picardus Cor- A
1631. beienſis, an. 1631. fonrem eduxit monaſterio valdè commodum.

43. *Martialis de Forges* ex monacho
1636. S. Benedicti de Saltu Bituriecenſis diœceſis an. 1636.

1639. 44. *Marcus Baſtide* ſuffectus die 6. Iulij 1639.

S. Auguſtin. S. AVGVSTINI iuxta Teruanam, Ordinis Præmonſtratenſis fundata an.
1121. 1121. dotatur à Flandriæ Comite hoc
» diplomate : EGO Theodoricus Dei
» gratiâ Flandrenſium Comes, notum fa-
» cio me pro meâ & parentum ſalute, ſed
» & pro delendo quodam peccato quod B
» in combuſtione Eccleſiæ S. Auguſtini
» filius meus Philippus commiſit, in per-
» petuum cenſum per ſingulos annos de-
» cem libras Flandrenſis monetæ eidem
» Eccleſiæ, conſilio eiuſdem filij, necnon
» & Baronum meorum, in eleemoſynam
» dediſſe. Præterea prædictam Eccle-
» ſiam ſub meâ meorúmque ſucceſſorum
» protectione in perpetuum cuſtodien-
» dam ſuſcepi, vt in eâ commorantes
» quietè diuinis laudibus vacare va-
» leant. Vt autem hæc noſtra confede-
» ratio rata in perpetuum maneat, eam
» placuit noſtro ſigillo munire, & teſtes
» idoneos annotare. Sig. Roberti Præ- C
» poſiti Arienſis, Rogerij de Vauerin,
» Hugonis de Gregi, Chriſtiani de Stra-
» ecle, Boidini filij eius, Thebaldi de
» Turre, Valteri filij eius, Rogeri Præ-
» poſiti de Heſdin, Bernardi fratris eius,
1163. » Euſtachij de Camerleng. Actum an-
» no MCLXIII.

S. Auy. S. AVITI monialium Ord. Benedictini Caſtriduni, diœceſis Carnotenſis in Decanatu Belſiæ, vbi erat Abbatiſſa an. 1640. Catharina d'Illiers.

Orual. AVREAVALLIS Ordinis Ciſtercienſis, filia Triumfontium, diœceſis Treuirenſis, in Ducatu Luxemburgenſi, tertio lapide ab Yuodio, fundatur ab Alberone Virdunenſi Epiſcopo, ex gente Comitum de Chinia- D
1131. co 1131. 8. Id. Maij teſte Alberico, apud Mirœum in Chronico Ciſtercienſi, Anſelmum Gemblacenſem, & Ioannem Bertelium in Hiſt. Luxemburgenſi, vbi Abbatum Catalogus ſic texitur, & apud Chryſoſtomum Henriquez in Faſciculo Sanctorum Ciſtercienſium lib. 2. diſt. 40.

1. *Conſtantinus* à Diuo Bernardo conſtitutus.

1152. 2. *Theodericus de Vitry* 1. obiit 1152. bibliothecæ conſtructor.

3. *Theodericus Virdunenſis* 2. defunctus 1167. 10. Februarij.

4. *Adamus de Longuiono*, deceſſit an. 1177. 1177

5. *Stephanus Luxemburgenſis* viuendi finem fecit an. 1188.

6. *Remigius de Longuiono*, tranſiit à ſæculo 7. Cal. Octob. 1193. 1193

7. *Gerardus à Rupeforti* migrat ad aliam vitam 1204.

8. *Ioannes d'Eſtalles* 1. ſublatus è viuis 1206. 1206

9. *Valerius de Vertano*, moritur pridie Cal. Aprilis 1219.

10. *Petrus Leodienſis* fatis conceſſit 1214. 1214

11. *Henricus de Sathanaco* 1. interiit 1228.

12. *Ioannes de Nouo-Caſtro* 2. vocatur ad meliorem vitam an. 1237. 10. Martij. 1237

13. *Ioannes de Feritate* 3. deceſſit an. 1245. Idib. Martiis.

14. *Henricus Bullionenſis* 3. obiit Calend. Febr. 1259. 1259

15. *Ioannes Namurcenſis* 4. 1263.

16. *Guido Chiniacenſis* viuis ademptus 1267. 3. Octobr. 1267

17. *Nicolaus de Lupifonte* 1. 5. Octob. 1299.

18. *Nicolaus Treuirenſis* 2. mortalitatem ſoluit 1311. 1311

19. *Ioannes Huyenſis* 5. vitam finiit 1317.

20. *Iacobus de Moſono* 1. 1325. 1325

21. *Robertus de Preney* denaſcitur an. 1342.

22. *Theodericus d'Inſfart* 3. diem extremum clauſit 1378. 1378

23. *Ioannes Metenſis* 6. 1387.

24. *Iacobus de Barenſio* 2. viuere deſiit 1397. 1397

25. *Nicolaus Arlunenſis* 3. 1422.

26. *Ioannes de Prouio* 7. 1429. 1429

27. *Ioannes de Philomena* 8. 1442.

28. *Nicolaus de Baionsvilla* 4. expirauit 1476. 1476

29. *Godefridus de Aremberg* 1488.

30. *Nicolaus de Villari* 5. morte correptus 1504. 1504

31. *Balduinus de Proſſeux* 1530.

32. *Godefridus de Proſſeux* ſuperioris gentilis, obiit Cal Nouemb. 1540. 1540

33. *Mathæus à Malmundario* 1555.

34. *Lambertus de Veigne* 1. viuis exceſſit 1562. 1562

35. *Dominicus à Sathanaco* ſui temporis alter Bernardus, ad cœleſtem patriam tranſlatus 1570. 1570

1589. 36. *Lambertus à Villario* 2. moritur A
1589.
1596. 37. *Lambertus ab Hanſymbourg* 3. an.
1596.
38. *Remaclus Seruais à S. Huberto.*
39. *Bernardus de Montgaillard* 1612.
1612. vir inſignis ſapientiæ & pietatis, ſed humilitatis prorſus ſtupendæ, qui cum coram Alberto Archiduce & Clarâ Eugeniâ Flandriæ Principibus, quorum erat primus Eccleſiaſtes & Conſiliarius, cum doctiſſimas æquè ac piiſſimas habuiſſet conciones, æternâ dignas memoriâ, ipſe paulò ante obitum eas omnes incendio damnauit, non ſine maximo deſiderio & mœro- B re eorum, qui ſciebant quantum permouendis animis ad deuotionem eſſent idoneæ; monaſterium ſuum regimine ſpirituali & temporali penitùs inſtaurauit, ac tandem in Domino ob-
1628. dormiuit in Aureâualle 1628. 8. Iunij.

40. *Laurentius de la Roche*, ſub cuius gubernatione aliquot poſt obitum deceſſoris annis, initio belli quod adhuc viget in Belgio inter Reges Francorum & Hiſpaniæ, monaſterium ſuum in cineres abiit.

Airuau. Avreavallis Ordinis S. Auguſtini, in diœceſi Rupellenſi, anteà C Malleacenſi, B. Petro ſacra conditur ab Hildegardi de Audenaco Vicecomitiſsâ Thoarcenſi in Pictonibus, viduâ Herberti 1. Thoarcij Vicecomi-
973. tis qui deceſſit an. 973. fundatum legitur hoc Canonicorum ſæcularium Collegium conſilio Giſleberti Pictauorum Pontificis, qui Petro 1. ſucceſſit an. 975. vt obſeruat chronicon Malleacenſe; ſed cum ibi diſciplina introducta vitio excidiſſet, Aimericus 3. Vicecomes Hildegardis natus, ac filius Herbertus apud Petrum Epiſcopum Pictauienſem interceſsêre, vt poſtlimi- D nio reformaretur hæc baſilica, mutatis ſæcularibus Canonicis in Regulares ſub eodem inſtituto B. Auguſtini
1095. an. 1095. iuxta ſequentis priuilegij tenorem quem ex ipſo originali pergameno cartophilacij Aureæuallis exſcripſimus, & ſubiicere huic loco peropportunum fuit.

Qvia *præcedentium ſanxit authoritas parentum, vt quæcúnque legitimè fierent, quæ digna eſſent, memoriæ ſcriptis commendarentur, ne obliuionis ſupprimerentur caligine, neceſſarium eſt ſequentia ſcripto inſerere profutura poſteritati ſucceſſuræ. Quapropter, ego Petrus Dei gratiâ Pictauorum Epiſcopus, omnibus ſanctæ Dei Eccleſiæ filiis tam futuris quàm præſentibus notum fieri volo, quod quædam Vicecomitiſſa Hildeardis nomine, Domina Thoarcenſium, fuerit Eccleſiarum Dei inſtauratrix, egenorum mater & refocillatrix. Hæc itaque ob amorem Dei & ſuorum remiſſionem delictorum, parentúmque ſuorum, quandam ædificauit Eccleſiam in honore Beati Petri Apoſtolorum Principis, in loco qui vocatur* Avreavallis, *quâ ædificatâ decenter, volens explere quod incœperat, & ad honorem Dei efficere, multùm & magnis ditauit bonis. Vt autem in eadem Eccleſiâ miniſterium poſſet honeſtiùs fieri, & dignè tractarentur bona Eccleſiæ collata, conſilio Domini Giſleberti bonæ memoriæ viri Pictauorum Epiſcopi Canonicos in ipsâ conſtituit, qui iugiter diuino miniſterio ibi inſiſterent, qui ob ſui meritum laboris bona eiuſdem loci in ſuis vſibus obtinerent, & eorum vnicuique diuiſionem præbendarum tradidit, & vni minùs, alteri ampliùs diſtribuit. Quibus ita compoſitis, Canonicis ibidem obeuntibus, quia ſine Paſtoris regimine locus extiterat, cœpit eorum propago hæreditate ſanctuarium Domini Dei poſſidere, & bona Dei ſeruitio debita, vſurpare, & filij & filiæ à patribus, tanquam naturaliter ſibi accidentia, ea obtinere. Hac tandem cauſa extitit per multa tempora illius Eccleſiæ & bonorum eius deſolatio, vt commoda ſibi attributa amitteret, & Dei miniſterium conuenienter, vti deceret, illic non efficeretur. Causâ itaque Dei in tantam perniciem & diſſipationem declinante, vſque ad noſtra ventum eſt tempora. Animaduertentes igitur tam lacrymabilem, & damnoſam huius Eccleſiæ deſolationem, & niſi ſubueniretur ei, eam intrinſecus & extrinſecus lapſum paſſuram, quia noſtri eſt officij diſperſa colligere, lapſa erigere, conſilio & precibus Domini Aimerici Vicecomitis Thoarcenſis, temporalis illius terræ Domini, & Arberti filij eius condolentium loci eiuſdem diſſipationi, & Canonicis qui illic commorabantur obnixè poſtulantibus, conſiderauimus quàm maximè neceſſarium eſſe, vt illic Paſtorem conſtitueremus, qui interiorum & exteriorum vtilis prouiſor & procurator exiſteret. Canonici verò deinceps religioſè & canonicè ſine proprio, ſecundùm regulam Beati Auguſtini viuerent, & eum ſicut filij patrem audirent, & obedirent. Quod tandem Dei gratiâ ad effectum ducentes, fratrem quendam Petrum nomine à Fonte ſalubri ex diſciplinâ Stirpenſis Eccleſiæ deriuante, dignum prælationis officio, virum ſcilicet rectum & religioſum,*

religioſum, prædictis Canonicis in Abbatem conſtituimus. Qui ſpiritualis doctrinæ fluentis corda eorum irrigaret, & vt bonus paſtor oues ſibi commiſſas quæ diſperſæ fuerant, adunaret. Hæc ergo diſpoſuimus Arberto Vicecomite Thoarcenſium, filio Aimerici Vicecomitis ſupradicti tunc temporis defuncto, & Optimatibus eius, atque multo populo præſentibus, & noſtræ diſpoſitioni cum Capitulo Eccleſiæ gratanter, vnanimitérque fauentibus. Illud quoque inſtituimus, vt præfato Abbate deffuncto, ſi aliquis per ambitionem, ſeu per quamlibet ſubreptionem officio Abbatis ſe ingeſſerit, niſi quem Capitulum, aut ſanior pars Capituli elegerit canonicè, ipſe & ei conſentientes, donec reſipiſcant, anathematizentur. Nos autem quicquid Eccleſiaſticum nunc vſque ſæpèfata acquiſiuerat & obtinuerat Eccleſia, conceſſimus & conceſſum confirmauimus. Conceſſimus ipſi Eccleſiæ, Eccleſiam de Hydriaco, capellam de Gemellis, Eccleſiam de Borno, Eccleſiam de Archai ſimiliter conceſſimus, Eccleſiámque Amallo, & Eccleſias de Solobriâ, Eccleſiam Taxoneriis, Eccleſiam de Loung, Eccleſiam S. Lupi, & S. Pancratij, Eccleſiam de Bochai, Eccleſiam de Crom, Eccleſiam S. Verani. Precamur autem ſucceſſores noſtros, & obteſtamur per Spiritus Sancti virtutem, vt hæc inſtituta, ſiue dona, & conceſſa quæ fecimus, conſeruent intemerata, & vt in alium ordinem Eccleſiam mutare non liceat, quæ quicumque præſumpſerit, Spiritus Sancti gratiâ feriatur. Signum Petri Epiſcopi, Aimerici Decani, Gaufredi Præcentoris, Leodegarij Archidiaconi, Heruæi Archid. Garnerij Abbatis, Abbatis Rainaldi S. Cypriani. Acta 4. Idus Februarij anno ab In-
1095. *carnatione Domini* MXCV. *Indictione 4. Vrbano 2. Papâ, Philippo Francorum Rege, Petro Pictauorum Pontifice.* Eccleſia Monaſterij pridie Cal. Nouemb. benedicitur an. 1100. teſte eodem chronico Malleacenſi. Integrum Aurexuallis Abbatum catalogum non proferimus, aliquorum tamen nomina ex membranis ad notitiam peruenerunt, beneficio eiuſdem loci Abbatis, qui nunc præſidet.

Petrus à Fonte Salubri I. ex cœnobio Stirpenſi aſſumptus ad regimen Aurexuallis, vt liquet ex præfatâ reſtau-
1098. rationis tabulâ anni 1095. memoratur & 1098. in cartulario Abbatiæ de Rotâ.

Giſlebertus, ad eum extat diploma Paſchalis 2. ſummi Pontificis quod huic loco inſerere conuenit: PASCHALIS ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio GISLEBERTO Abbati S. Petri Aurexuallis, & eius fratribus in eadem Eccleſiâ Canonicam vitam profeſſis tam præſentibus quàm futuris, in perpetuum deſiderium. Quod ad religioſum propoſitum & animarum ſalutem pertinere monſtratur; auctore Deo, ſine aliquâ eſt dilatione complendum. Quia igitur vos ô filij in Chriſto cariſſimi per diuinam gratiam aſpirati; mores veſtros ſub regularis vitæ diſciplinâ coërcere; & communiter ſecundùm Sanctorum Patrum inſtitutionem omnipotenti deſeruire propoſuiſtis, nos votis veſtris paterno congratulamur affectu; vnde etiam petitioni veſtræ benignitate debitâ impartimur aſſenſum; vitæ námque Canonicæ Ordinem quem profeſſi eſtis, præſentis priuilegij authoritate firmamus: vt ne cui poſt profeſſionem exhibiram proprium quid habere, néue ſine Præpoſiti vel Congregationis licentiâ de clauſtro diſcedere liceat interdicimus, & tam vos, quàm veſtra omnia Sedis Apoſtolicæ protectione munimus. Vobis itaque ſucceſſoribus veſtris in eadem religione permanſuris, ea omnia poſſidenda perpetuò ſanximus, quæ in præſentiarum legitimè poſſidere videmini, in Pictauenſi videlicet pago Eccleſiam S. Pauli de Hydriaco, S. Martini de Alhaico, S. Hilari de Borno, S. Martini de Gemellis, S. Petri de Solobriâ, S. Mariæ de Toxoneriis, S. Martini de Loono, S. Michaelis de Crum, S. Mariæ de Maſroniâ, S. Eparchi de Germundo, S. Mariæ Magdalenes de Priſtiniaco, S. Benedicti de Boxeniâ; Eccleſiam S. Verani, S. Mariæ Magdalenes de Thouarno, S. Pauli de Boſco, S. Stephani de Amaillo, Eccleſias S. Lupi & S. Pancratij, S. Martini de Salis, & Eccleſiam de Bocaico, quas confrater noſter Petrus Pictauenſis Epiſcopus veſtræ conuerſationis inſtitutor, pro communi victus ſuſtentatione vobis conceſſit, vel ab eius anteceſſoribus eidem cœnobio datæ fuerant. Item in pago Andegauenſi Eccleſiam S. Petri de Damno-Petro, & S. Albini de Torcanuo, quas confrater noſter Rainaldus Andegauenſis Epiſcopus & anteceſſor ipſius Gaufridus, veſtræ Eccleſiæ conceſſerunt: ſi qua prætereà prædia, ſi quæ poſſeſſiones ab Eccleſiæ fundatrice Aldeardâ

» Vicecomitiſsâ & ſucceſſoribus eius, A
» ſeu ab aliis ſucceſſoribus de ſuo iure
» cœnobio veſtro oblata ſunt, aut in fu-
» turum offerri Domino largiente con-
» tigerit, vel aliis iuſtis modis acquiſita
» ſunt, vel acquiruntur inpoſterùm, fir-
» ma vobis, veſtriſque ſucceſſoribus &
» illibata petmaneant. Decernimus ergo
» vt nulli omnino hominum liceat ean-
» dem Eccleſiam temerè perturbare, aut
» eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas
» retinere, minuere, vel temerariis ve-
» xationibus fatigare; ſed omnia integra
» conſeruentur eorum pro quorũ ſuſten-
» tatione & gubernatione conceſſa ſunt
» vſibus profutura, ſaluâ Pictauenſis E-
» piſcopi debitâ reuerentiâ. Sanè ipſum
» locum in Canonicæ diſciplinæ obſer-
» uantiâ quietè & liberè, largiente Do-
» mino perpetuò permanere ſanximus,
» ſicut à ſupradicto fratre noſtro Petro
» Pictauenſis Eccleſiæ Epiſcopo conſti-
» tutum eſt. Si qua igitur in futurum
» Eccleſiaſtica quælibet ſæculariſue per-
» ſona hanc noſtræ inſtitutionis paginam
» ſciens contra eam temerè venire ten-
» tauerit, ſecundò, tertióue commonita,
» ſi non ſatisfactione congruâ emenda-
» uerit, poteſtatis honoriſque ſui digna-
» tione careat, reámque ſe diuino iudi-
» cio exiſtere de perpetratâ iniquitate
» cognoſcat, & à ſacramento, corpore,
» ac ſanguine Dei & Domini Redem-
» ptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat,
» atque in extremo examine diſtrictæ
» vltioni ſubiaceat. Cunctis autem ei-
» dem loco iuſta ſeruantibus ſit pax Do-
» mini noſtri Ieſu Chriſti, quatenus &
» hi fructum bonæ actionis percipiant,
» & apud diſtrictum Iudicem præmia
» æternæ pacis inueniant, amen, amen,
» amen. Scriptum per manum Griſogo-
» ni Notarij ſacri Palatij, datæ Princet-
» ni, per manum Ioannis ſanctæ Rom.
» Eccl. Diaconi Cardinalis ac Biblio-
» thecarij 17. Calen. Decemb. indict. 6.
1113. » Incarnationis Dominicæ an. MCXIII.
» Pontificatus autem Domini Paſchalis
» 2. Papæ anno 14. Ego Paſchalis Ca-
» tholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Gaufridus, cui Pontifex Max. Inno-
centius 2. confirmat poſſeſſiones & Ec-
cleſias Abbatiæ ſuæ, vt conſtat ex pri-
uilegio Apoſtolico eiuſdem fermè te-
noris cum ſuperiori ex archetypis ta-
bulis deprompto, quod ſic orditur:
INNOCENTIVS *Epiſcopus ſeruus ſer-
uorum Dei, dilecto* GAVFRIDO *Ab-
bati S. Petri Aureaualliſ, & eiuſdem fra-*

A *tribus in eadem Eccleſiâ Canonicam vitam
profeſſis, tam præſentibus quàm futuris in
perpetuùm. Quotiens à nobis illud peti-
tur quod rationi & honeſtati conuenire co-
gnoſcitur, animo nos decet libenti concede-
re, & petentium deſideriis congruum im-
partiri ſuffragium, vt fidelis & pia deuo-
tio celerem conſequatur effectum. Quam-
obrem dilecti in Domino filij, interuentu
venerabilis fratris noſtri Guillelmi Picta-
uenſis Epiſcopi ſapientis vtique & honeſti
viri, atque in Catholicâ fide probati, peti-
tiones veſtras libenter admittimus, & ad
exemplum prædeceſſoris noſtri bonæ memo-
riæ Paſchalis Papæ, Eccleſiam Beati Petri*
B *in qua diuino vacatis officio, Apoſtolicæ
Sedis patrocinio duximus muniendam: in-
primis ſiquidem ſtatuentes, vt Ordo Cano-
nicus qui in eodem loco noſcitur inſtitutus,
ibidem ſecundùm B. Auguſtini regulam
perpetuis temporibus, inuiolabilitérque con-
ſeruetur, & ne cui poſt profeſſionem factam
proprium quid habere, néue ſine præpoſiti
vel congregationis licentiâ de clauſtro diſ-
cedere liceat interdicimus, & tam vos, quàm
veſtra omnia Sedis Apoſtolicæ protectione
munimus, vobis itaque veſtriſque ſucceſſori-
bus in eadem religione permanſuris ea om-*
C *nia perpetuò poſſidenda ſanximus, quæ in
præſentiarum legitimè poſſidere videmini,
in Pictauenſi videlicet pago Eccleſiam S.
Pauli de Hydriaco, S. Martini de Achato,
S. Hilari de Borno, S. Martini de Gemel-
lis, S. Petri de Solobriâ, S. Mariæ de To-
xoneriis, S. Martini de Loono, S. Michae-
lis de Crum, S. Mariæ de Maſconiâ, S.
Eparchi de Germundo, S. Mariæ Magda-
lenes de Priſtiniaco, S. Benedicti de Boxe-
riâ, Eccleſiam S. Varentij, S. Mariæ Mag-
dalenes de Thouerciâ, S. Pauli de Boſco,
S. Stephani de Amaillo, Eccleſiam S. Lupi
& S. Pancratij, S. Martini de Salis, Eccle-
ſiam de Bocaico, Eccleſias quoque Sancto-*
D *rum Martyrum Geruaſij & Prothaſij de Sil-
uax, Eccleſiam S. Saturnini de Loberchac,
Eccleſiam S. Hilari de Tolon, Eccleſiam
S. Crucis de Borelliâ, Eccleſiam S. Mariæ
de Galcis, Eccleſiam S. Mariæ de Domi-
bus Iterij, Eccleſiam S. Hilari de Mazoil,
à venerabilibus fratribus noſtris Petro, &
Guillelmo Pictauenſibus Epiſcopis vobis
conceſſas: item in pago Andegauenſi Eccle-
ſiam S. Petri de Dompno-Petro, & S. Al-
bini de Torcanno, quas confrater noſter bo-
næ memoriæ Rainaldus Andegauenſis Epiſ-
copus, & anteceſſor ipſius Gaufridus veſtræ
Eccleſiæ conceſſerunt. Decernimus ergo vt
nulli hominum fas ſit veſtram Eccleſiam
temerè perturbare, aut eius poſſeſſiones auf-*

ferre, &c. Amen. Ego Innocentius Eccleſiæ
Catholicæ Epiſcopus, ego Guillelmus Præ-
neſtinus Epiſcopus, ego Mathæus Albanenſis
Epiſcopus, ego Gerardus Cardin. Presbyter
tit. S. Crucis in Ieruſalem, ego Anſelmus
Presbyter Card. tit. Lucinæ, ego Lucifere-
dus Presbyter tit. Veſtinæ, ego Lucas Pres-
byter tit. SS. Ioannis & Pauli, ego Guido
indignus Sacerdos, ego Aro Presbyter tit.
S. Anaſtaſiæ, ego Gregorius Diacon. Card.
SS. Sergi & Bacchi, ego Guido Diaconus
Card. SS. Coſmæ & Damiani, ego Guido
Card. Diaconus S. Adriani. Datum Piſis
per manum Aimerici Sanctæ Rom. Eccl.
Diaconi Cardinalis & Cancellarij, VI. Id.
Ianuary, indict. XII. Incarnationis Domi-
1138. nicæ anno MCXXXVIII. Pontificatus Do-
mini Innocentij Papæ 2. an. V.

Guilclinus enuntiatur in cartis Fon-
1173. tebraldenſis cœnobij an. 1173.

Mathæus donatur libertate ſuperio-
ris iuſtitiæ apud Aureamuallem quam
ei confirmat Aimericus 7. Vicecomes
Thoarcij an. 1188. quemadmodum ſe
habent ex originali deſumptæ litteræ:
OMNIBVS ſanctæ Dei Eccleſiæ fideli-
bus tam futuris quàm præſentibus. Notum
fieri volumus, quod Aimericus Vicecomes
Thoarcij aſſenſu & voluntate omnium fra-
trum ſuorum, pro amore Dei & animæ ſuæ
& parentum ſuorum redemptione, licet ab
anteceſſoribus ſuis ſimiliter conceſſum fuiſ-
ſet, omnibus uniuerſaliter Eccleſiæ Aurea-
uallis hominibus talem in perpetuum de-
dit, & firmiter conceſſit habere libertatem;
Quod nullus prædictæ Eccleſiæ hominum
coram eo, vel coram iuſtitiâ ſuâ pro aliquo
forisfacto, modo aliquo reſpondere tenebi-
tur, niſi fortè in his ſolummodò tribus ho-
mo Eccleſiæ deliquerit. In pedagio vide-
licet, & in cheminorum conſuetorum ara-
turâ, vel in Vicecomitis debito Iudæorum.
De pedagio quidem ſic definitum eſt, quod
ſi homo Eccleſiæ mercator fuerit, & peda-
gium fraudulenter retinuerit, ſi in præſenti
pedagij forisfacto fuerit deprehenſus, homo
ille ſine requiſitione Abbatis pro hoc foris-
facto coram Vicecomite, vel coram iuſtitiâ
ſuâ ad ius ſtare compelletur, ſi autem in
præſenti forisfacto deprehenſus non fuerit,
iuſtitia Vicecomitis ſi inde placitare volue-
rit, requiret Abbatem, & ſic per manum Ab-
batis homo ille ſuper hoc coram Vicecomite
reſponſurus apparebit. Si verò in chemi-
nis conſuetudinariis arando homo Eccleſiæ
deliquerit, ſimili modo coram Vicecomite per
manum Abbatis reſpondebit. Super debito
ſiquidem Iudæorum, ſic ſtatutum eſt, quod ſi
homo Eccleſiæ coram Abbate cognouerit
A quod aliquam Iudæo debeat pecuniam, ſi
Iudæus inde Abbati conqueſtus fuerit, Ab-
bas debitorem, vt Iudæo debitum ſuum
reddat, compellet; quod ſi homo reddere de-
bitum Iudæi noluerit, Abbas omnia quæ
debitor tenebit de Eccleſiâ, Iudæo tradet,
ſaluis quidem conſuetudinibus & iure, quæ
Eccleſia ſuper debitoris poſſeſſiones habere
conſueuit. Si verò homo prædictæ Eccleſiæ
debitum Iudæi negauerit, Abbas per Vice-
comitis iuſtitiam requiſitus hominem illum
coram Vicecomite pro poſſe ſuo, iuri parere
compellet. Propter hæc igitur ſolummodò
tria & non propter alia aliqua homines Ec-
B cleſiæ Aureæuallis coram Vicecomite Thoar-
cij taliter reſpondere tenebuntur: homines
tamen Eccleſiæ qui equitationem & exerci-
tum Vicecomiti debent, ſi in hoc delique-
rint coram eò vel iuſtitiâ ſuâ, ſuper hoc ipſo
reſpondebunt; Omnes autem alias querelas,
quæ de hominibus ſæpedictæ Eccleſiæ in-
ſurrexerint, vel ab aliis aduerſus eoſdem
ſuſcitatæ fuerint, Abbas vel mandatum eius
coram ſe iudicio vel concordiâ terminabit.
Neque modo aliquo, quæſtio aliqua iam de
dictis hominibus, niſi fortè de aliquo ſupra-
dictorum orta fuerit, coram Vicecomite vel
iuſtitiâ eius ventilabitur, quandiu Abbas vel
eius mandatum exinde rectitudinem face-
C re voluerit. Homines verò Burgi noui, omni
penitùs exercitus & expeditionis lege, &
conſuetudine, ſicut ab anteceſſoribus conceſ-
ſum fuerat, liberos & immunes in perpe-
tuùm eſſe conceſſit. Poſſeſſiones autem Ec-
cleſiæ, quas tunc vſque Eccleſia poſſidet &
poſſidebat, omnem exinde quæ ad ipſum
pertinere videbatur finiens querelam, ex in-
tegro conceſſit, ſéque omnia quæcúmque
Eccleſiæ erant, & de feodis eius conſeruare
& deffendere fideliter, firmitérque promiſit.
Hanc ſiquidem conceſſionem iam prædictus
Aimericus Vicecomes Thoarcenſis fecit in
manu Matthæi Abbatis Eccleſiæ Aureæ-
uallis cum conſenſu & aſſenſu fratrum ſuo-
D rum Guidonis videlicet, Hugonis, Gaufridi,
& Raimundi; Baronibus ſuis, & militibus
præſentibus & atteſtantibus iamdictam con-
ceſſionem, Radulfo videlicet de Malleoleo-
neo, Guillermo filio Affredi, Aimerico d'Ar-
genton Baronibus: Militibus verò Leode-
gario Seneſcallo, Ioanne Atone, Gaufrido
de Griſillia, Gaufrido Hubert, Fulcone par-
uo, Ioanne Chabot Mallebois, Guillermo
Suart, & pluribus aliis: ex parte verò Ec-
cleſiæ & Abbatis fuerunt hi tam Presbyteri,
quàm Clerici, Geruaſius, Gosbertus, Regi-
naudus, Petrus de Soſleir, Gaufridus Sacer-
dos, Presbyteri & Canonici, Ioannes Gui-
chart Canonicus & Diaconus, Clerici Gau-

ſridus de Parigne, Simon d'Auboe, Guilelmus, Girarius, Petrus Clericus Vicecomitis & multi alij. Facta ſunt hæc anno ab
1188. *Incarnat. Domini* MCXXCVIII. *Philippo Rege Francorum, Henrico Rege Anglorum, & Richardo Conſule Pictauorum, tunc temporis Crucem habentibus. Vt autem hæc quæ ſuperius deſcripta ſunt, inconcuſſa & illibata in perpetuum perſiſterent, ſæpè memoratus Vicecomes, ſigilli ſui auctoritate præſentem paginam fecit conſignari.*

Petrus 2. tranſegit cum Maubruno de Liniers nobili Milite, pro circui-
1443. tu murorum oppidi Aureæuallis 12. Februarij an. 1443.

Petrus 3. comptomiſſum iniit de mutuâ iuriſdictione apud Aureamuallem cum Michaele de Liniers 3. Aprilis 1456. idem cum Guilelmo Chartier Pariſienſi Epiſcopo deligitur bul-
1461. lâ Pij 2. 1461. pro reformatione Ordinis Fontebraldenſis.

Asse. *Nicolaus Aſſe* Pictauienſis, Ioannis domini du Pleſſis & Suſannæ Eſchallard filius, Iacobi Bailliui Diuionenſis frater, Abbas Commendatarius
1490. an. 1490. obiit 1499. vt patet ex inſtrumento electionis ſequentis.

Pidoux. *Simon Pideux* Religioſus Canonicus Aureæuallis deſignatur ſuffragiis capitularibus Confratrum an. 1500.
1500. 4. Maij.

Petrus Rouillard 4. Abbas Regula-
1533. ris præfuit 1533. 16. Ianuarij, ex quadam ſententiâ Sedis Iuridicæ Pictauienſis cum eodem Petro, & Margaretâ de Liniers dominâ Aureæuallis.

1569. *Nicolaus l'Hermyger* an. 1569. 1. Aprilis.

Escoubleau. *Iacobus d'Eſcoubleau*, Epiſcopus Malleacenſis, Abbas & S. Trinitatis de Malolcone.

Franciſcus d'Eſcoubleau, Cardinalis de Sourdis Archiepiſcopus Burdegalenſis.

Myron. *Carolus Myron* Pontifex Andegauenſis, poſteà Lugdunenſis Archiepiſcopus.

Gouffier. *Ludouicus Gouffier* Comes Carauaſenſis ex ſorore nepos an. 1628. deinde
1628. abdicauit.

Henricus d'Eſcoubleau, Archiepiſcopus Burdegalenſis, Franciſci frater.

Poncet. *Michael Poncet* Protonotarius Apoſtolicus, Doctor Theologus è Socie-
1646. tate Domus Sorbonæ, nominatur Abbas à Rege Lud. 14. an. 1646.

Aurillac. AVRELIACVM olim Claromontenſis, nunc S. Flori diœceſis, à Sancto Geraldo qui in lucem editus eſt circa an. 856. conſtructum & fundatum ſub regulâ Benedictinâ, vt tradunt Fragmentum Hiſtoriæ Francorum, ac ſcriptor vitæ S. Genulphi cap. 17. *Sanctus*, ait, *Geraldus, vir magnæ ſanctitatis, ac præclara nobilitatis ipſis temporibus claruit, qui Aureliacum Monaſterium conſtruxit.* Conditur autem ſub inuocatione S. Petri Apoſtoli & Beati Clementis ſicuti ex Odone diſcitur; quamobrem Lemouicenſis chronographus, vel qui Diui Martialis Abbatum Hiſtoriam texuit, Monaſterium ſancti Petri dixerunt, quod deinde Gerbertus ipſe celeberrimus Aureliacenſis monachus, beati Geraldi limina, & Ademarus Aureliacenſem Eccleſiam S. Geraldi appellauêre, prout notat Quercetanus in obſeruationibus ad Bibliothecam Cluniacenſem. Fuit verò illâ ætate inter Abbatias regni florentiſſima ob pietatem quâ monachi præſtabant, & tanta ipſius fama, poſtquam B. Odo normam monaſticam ibidem induxit, vt inter reliquas Septimaniæ præcelleret, ex quo veluti fœcundo ſanctitatis ſacrario Principes & proceres religioſos expeterent, ad inſtaurandа & reformanda cœnobia. Præterea hanc domum à primis ſæculis comprimis inſignem commendabat præclara ſcientiarum Academia, meritò vt rarâ eruditione conſpicuus Ioannes Sareſberienſis Carnutenſium Epiſcopus ep. 60. de Luxouienſibus monachis qui cum Aureliacenſibus de re litterariâ decertabant, ſcribat his verbis: *Domini ſi quidem Luxouienſes, patres non modò eloquentium, ſed eloquentiæ quodammodo ſunt, nam cum Aureliacenſibus qui multarum rerum peritiam & vſum habent, æquentur in plurimis, in eo facillimè antecedunt, quod hîc naſcuntur & fiunt eloquentes.* Ceterùm primæ fundationis non reperitur documentum, cuius loco ſuccedet tabula Teſtamenti S. Geraldi pro Abbatiâ Aureliacenſi à ſe fundatâ, quam exiſtimauimus ex iiſdem notis Quercetani exſcribere:

MVNDI *termino appropinquante, ruinis crebreſcentibus, iam certa ſigna manifeſtantur, quia his aduenientibus verè mundus arguetur. Et ſi aliquid de rebus noſtris locis ſanctorum conferimus, retributorem nobis eſſe Dominum confidimus, qui dicit, date eleemoſynam. Ob hoc igitur, ego Geraldus conſiderans caſum fragilitatis humanæ, & pertimeſcens vltimum tremententem*

diem indiej, propterea cedo ad loca ſancto-rum & eorum ſeruientium, & in ſubſtantiâ pauperum, & parentibus meis atque fidelibus: hoc eſt in primis ad locum pro Deo & S. Petri condonatum habeo, qui vocatur AVRELHACVS *Monaſterium, hoc eſt quod à die præſenti ipſi Monachi poßident, & medietatem de ipsâ curte, & ipſum caſtellum cum baccalariâ dominicariâ, & duos manſos in Grandemonte, & in Fabricas manſo, vbi ſtabilis viſus fuit manere Rainaldus, teneat dum viuit: poſt obitum illius Ordini Aurelhaco remaneat. Mediam curtem æqualiter diuidant Rainaldus & Monachi, & poſt obitum illius omnia ad Aurelhacum ſuccedant. Decatucerias curte medietatem ad ipſum locum ſupra nominatum dono, & medietatem Rainaldo nepoti meo dono dum viuit. Poſteà ad Aurelhacum remaneat. Villam meam ad illos Ermos Monachi habeant. Villa mea Fraxininas Monachi medietatem, & Rainaldus medietatem, poſt obitum illius ad Aurelhacum remaneat. Curtogillo Rainaldus habeat dum viuit, poſteà ad Aurelhacum remaneat. Glaurgo Eccleſiam Monachi poßideant. Curte mea Roacina Rainaldus dum viuit teneat, poſt obitum illius ad Aurelhacum remaneat. De hoc quod in Golsaco, viſus ſum habere, Monachi medietatem, Rainaldus medietatem dum viuit, poſt obitum illius ad Aurelhacum remaneat. Boreſia dono à Malfredo filio Galamon dum viuit, poſt illius obitum ad Aurelhacum remaneat. Similiter Marconi manſo, quem Adoaldo emi, dum viuit teneat, poſt illius obitum ad Aurelhacum remaneat. Quantumcúmque ad ipſas cauſas ſupra nominatas aſpicit aut aſpicere videtur, quæſitum vel ad ad inquirendum, cum ipſis mancipiis ibidem manentibus, & eorum conſanguineis de foris his cauſis iam dictis degentibus, & cum omnibus pertinentiis, & appenditiis, & adiacentiis eorum, & ad integrum dono & S. Petri & S. Clementis & eorum ſeruientibus dono ad iure proprium habendi, tenendi, & vſufructuarium recipiendi: eâ ratione dum viuo poßideam, & poſt obitum noſtrum Rainaldus nepos meus habeat poteſtatem de hoc ſupra nominato Monaſterio ad Abbates mittendi, tollendi ſint, cauſas Monachorum inquirendi ante Reges, & Comites, & eorum Vicarios, ſiue in diuerſis plagis Monachorum, & eorum familiis, tuitione tenendi. Et aeceßio iſta à me facta, omníque tempore firma ac ſtabilis permaneat cum omni firmitate, & manibus hominum roborata ſtipulatione quoque annexa: Factâ ceßione iſtâ in men-*

A *ſe Septembrio ſub die Iouis anno 17. quod Carolus Rex ſumpſit Imperium. & ſignatum Geraldus, qui donatione iſta ſcribere vel affirmare rogauit. Signatum Fataldi, Signatum Vigoni, Sign. Vicarni, Signatum Bladino, Signatum Tugiranni.*

Series Abbatum Aureliacenſium ſequens deſumitur è Parencticâ Hiſtoriâ Gallicâ trium Sanctorum tutelarium ſuperioris Aruerniæ, tam ex chronico anonymi monachi, quàm aliunde ex variis membranis digeſta, auctore Reuerendo Patre Dominico à Ieſu Carmelitâ Diſcalceato.

1. *Aldegarius*, ſiue *Adalgarius*, qui
B & Adalbertus vocatur, oriundus ex couſanguinirate S. Geraldi, & anteà religioſus Vabrenſis, ad Carolum Simplicem delegatur pro obtinendâ confirmatione fundationis Aureliacenſis.

2. *Ioannes* I. nobilis proſapiæ, Geraldique affinis, Ioanni IX. Papæ percarus, à quo variis exemptionum priuilegiis inſignitus, deceſſit Aureliaci.

3. *Odo* ſecundus Abbas Cluniaci, tertius Aureliaci, vnde ad Floriacum migrauit, Abbatiam ad regularem diſciplinam reuocauit, & de Eccleſiâ benè meritus, ad Dominum migrauit 943.
C 943. 18. Nouemb.

4. *Arnulphus* cum eſſet ſanctitate vitæ clarus, in eum onus Abbatiæ transmiſit S. Odo, ſignat fundationem B. Pontij Tomeriarum.

5. *Adiardus* ex religioſo Conchenſi, maiorem Eccleſiam perficit, & ædificat monaſterium Cadeiraci, in quod monachorum ſuorum coloniam traduxit, teſte præfato hiſtorico Aureliacenſi.

6. *Geraldus de S. Sere* I. ſic ab oppi- S. Sire.
dulo originis in Cadurcis dictus, patriâ Ioannis de la Barriere Abbatis & inſtitutoris Fulienſium, ædificium à deceſſore inchoatum abſoluit, & de-
D dicandam curauit baſilicam an. 972. 972.
dedit in feodum decem millia ruſticanorum pagorum qui pendebant à monaſterio, extruxit quoque Eccleſiam S. Clementis, tum iter Hieroſolymitanum ággreſſus, cum remearet Aureliaci interiit, iacet ad latus ſiniſtrum maioris aræ: vir doctus habuit diſcipulum Gerbertum qui ei ſcribit epiſt. 16. 17. 35. 46. & 71.

7. *Raimundus de Lauaur* præcipuus Lavaur.
Magiſter Gerberti, iſq; ep. 91. illum ſic affatur: *Clarißimo patre Geraldo orbatus non totus ſupereſſe viſus ſum. Sed te deſi-*

derantiſſimo ſecundùm vota mea in patrem creato, denuo totus in filium renaſcor. Nec ſolus veſtro honore gaudeo, gaudet Pater Adalbero, ſi ſuáque vobis ex animo conferens, quanto ampliùs luce religionis ac ſcientiæ conlucetis, euius ob meritum amorem, ferè continuum triennium in Franciâ conſumpſi. A

8. *Adroaldus* in vico exiguo S.Chriſtophori natus, vir laudabilis vitæ, obiit 14. Septemb. humatus iuxta Raimundum in ſuâ baſilicâ.

VAXIA. 9. *Geraldus de Vaxiâ* 2. à loco natiuitatis nuncupatus, nempe vico diſtante ab Aureliaco primo lapide, parùm diſciplinam monaſticam relaxauit, ac tumulatur in Eccleſiâ D. Petri propè Adroaldum. B

CAYSSADE. 10. *Geraldus de Caieidiâ*, 3. aliàs *de Cauſſade* malus Paſtor ſedem occupauit abſque electione canonicâ, ac finem vitæ impoſuit 7. Iunij, ſepulturæ traditus iuxta deceſſorem.

CADOENE. 11. *Geraldus de Cadoenâ* 4. nobilis Cadurcenſis, monaſterium inſtaurare aggreſſus bonis auxit, illúdque nouis ædificiis illuſtrauit, defunctus 3. Aprilis, iacet ad latus ſuperioris.

LIMAGNES. 12. *Petrus de Limaignes* 1. in regimine Geraldo longè abſimilis, iuxta quem etiam terræ conditus eſt. C

13. *Eimelius*, vir pius, at impenſis deditus, à ſuis cœnobitis ſummoperè dilectus, quieſcit in capellâ S. Saluatoris, è quâ in B. Magdalenæ transfertur.

CISIERES. 14. *Petrus de Ciſieres* 2. anteà Decanus Sublacenſis, virtutum ſuauitate ornatiſſimus, quarum præſidio ad Abbatiæ regimen aſſumitur, baſilicam ſuam reparauit vt diſcitur ex Gregorij 7. reſcripto: excepit Vrbanum 2. Aurellaci, cum interfuiſſet ſynodo

1107. Claromontanæ, ſepelitúrque in S. Benedicto 1107.

15. *Gosbertus* præfuit Calliſto 2. Pontificante, qui iuta Abbatiæ ſuæ ſtrenuè tutatus eſt. D

ROCHANATON. 16. *Petrus de Rochanaton* 3. à patriâ iuxta Aureliacum nomen ſortitus, hic omnimodâ virtute commendabilis conſtruxit clauſtrum columnis marmoreis, variiſque inſignibus adornatum, ac tandem longæuus morte eripitur, poſt regimen an. 22. terræ red-

1139. ditur in Eccleſiâ B. Magdalenæ 1139. in quo Abbate deſinit codex ſcriptoris Aureliacenſis.

17. *Petrus d'Anſon* 4.

18. *Gauſelus* ſuperioris nepos.

19. *Guillelmus* 1.

20. *Eblo* ſeu *Ebbo* Romam profectus vt limina Sanctorum Apoſtolorum inuiſeret, ibidem in Domino obdormiuit.

21. *Petrus* 5. memoratur in priuilegio Adriani 4. Pont. viuis exemptus 1181. quieſcit ad portam S. Clementis. 1181.

22. *Ranulphus* gubernationis anno 22. vitam cum meliore commutauit 1203. depoſitus in capellâ S. Magdalenæ. 1203.

23. *Geraldus de Cardaillac* 5. illuſtriſſimâ gente de Cardaillaco ſatus, Reliquias B. Geraldi in capsâ repoſuit, mortuus 1233. 22. Auguſti, conditur ante altare eiuſdem ſancti. CARDAILLAC. Comme cy-deſſus. 1233.

24. *Bertrandus* 1. fato conceſſit an. 1252. in capellâ S. Mariæ donatur ſepulturâ. 1252.

25. *Ademiſius* ſiue *Aimarus de Valerâ* ex Abbate Figeaci ſuffectus, migrauit à ſæculo 1262. 7. Septemb. & iacet in porticu S. Petri. DE VALERE. 1262.

26. *Guillelmus Arnaldi* 2. morte ſublatus 1262. tumulatur ante altare B. Mariæ.

27. *Geraldus* 6.

28. *Arnaldus.*

29. *Petrus Malafaide* 6. nobili ſtirpe Lemouicinâ genitus, ex quâ longè anteà floruit Aimericus de Malafaidâ Patriarcha Antiochenus. MALAFAIDE.

30. *Dragonetus* Bonifacio 8. Papâ Abbatiæ clauum moderatur.

31. *Guillelmus* 2. præſedit tempore Clementis v.

32. *Archambaldus* poſteà Epiſcopus S.Flori.

33. *Guillelmus de Vngulis* 3. obiit an. 1333. 1333.

34. *Aimericus de Montal*, defunctus 1345. iacet in capellâ S. Quiteriæ. MONTAL.

35. *Petrus de ſanct Exupery* 7. nobilis Lemouix, accepit priuilegium Mitræ & Croſſæ, mortuus 1407. 3. Ianuarij quieſcit ante capellam S. Geraldi. S. EXUPERY. D'or à vn lion de gueulles.

36. *Bertrandus de S. Baudelio* 2. ex Abbate Bernaij, fautor Petri de Lunâ, fundauit ſex religioſos in Priotatu S. Geraldi Toloſani 1415. 1415.

37. *Hugo de Rochedagoux*, de Rupe-Dragonis, ſuperioris nepos & vltimus Regulatium, viuere deſiit in caſtro S. Stephani non ſine indicio veneni. ROCHEDAGOUX.

38. *Ioannes d'Armagnac* 2. Epiſcopus Caſtrenſis, qui Romæ interfuit ARMAGNAC.

creationi Innocentij 8. Pontif. 1484. A
1484. vbi & diem clauſit.

Lorraine. 39. *Ioannes de Lorraine* 3. Archiepiſcopus Narbonenſis.

40. *Gratianus de Villa-nouâ* ex Ordine Carmelitarum ob eruditionem Abbas creatus.

Spinola. 41. *Auguſtinus Spinola* Cardinalis Epiſcopus Peruſinus, ſanctæ Rom. Eccleſ. Cametarius.

Cardaillac. 42. *Antonius de Cardaillac* 1. præfuit circa an. 1530. ex cartis domus de Cardaillaco, iacet in capellâ S. Getaldi.

43. *Carolus de S. Martin* 1.

44. *Ioannes de Cardaillac* 4. condidit oratorium B. Geraldi, quod ſanctorum pignoribus inſtruxit. B

Sainct Nectaire. D'azur à cinq fusées d'argent accoſtées. 45. *Carolus de Saint Nectaire* 2. Antonio domino Sancti Nectarij ex Mariâ d'Alegre natus, Abbas item Sancti Theofredi, vt nobilitate, ſic pietate clarus, ædificiis non mediocriter inſtauratis, paulò antè obitum dedit aſſenſum vt Abbatia in ſæcularem ſta-
1560. tum mutaretur, ac mortalitatem expleuit an. 1560.

46. *Antonius de Saint Nectaire* 2. Caroli nepos, permutatione cum Mattino ad Epiſcopatum Podienſem aſſu-
1561. mitur adeptus poſſeſſionem 1561. extinctus vti & patruus in cœnobio S. Theofredi 1580. C

de Beavne. 47. *Martinus de Beaune*, Catharinæ Reginæ Cancellatius, ſucceſſit dimiſſo in gratiam Antonij Pontificatu Anicienſi. Eoſedente Monaſterium bullis Pij 5. ſæcularem ordinem admittit 13. Maij 1561. quæ vigore Senatuſcon-
1562. ſulti 23. Feb. 1562. executioni demandantur, túncque Benedictinorum Congregatio in Capitulum ſæculare Canonicorum commutatur.

Viole. 48. *Guillelmus Viole* 4. Epiſcopus Pariſienſis.

Pisani. 49. *Aloyſius Piſani* Venetus patricius, Cardinalis tit. S. Vitalis Epiſcopus Patauinus, poſſeſſionem accepit
1568. an. 1568. deceſſit Venetiis 1570. pridie Cal. Iunij, tumulatur in æde S. Mariæ Gratiarum appellatæ. D

Armagnac. 50. *Georgius* Cardinalis *d'Armagnac*, Epiſcopus Ruthenenſis, Toloſanus, & Auenionenſis Archiepiſcopus ac Legatus, in poſſeſſionem inducitur per
1578. Archidiaconum Rutenenſem 1578. 3. Aug.

des Portes. 51. *Philippus des Portes* Abbas de Tironio, de Bonoportu, & de Ioſaphat, Cameræ Henrici 3. Franciæ & Poloniæ Regis Lector, poſſeſſionem adiit
1585. per fratrem dominum de Beuilliers Comitem Conſiſtorianum. 1585.

Ioyeuse. 52. *Franciſcus* Cardinalis *de Ioyeuſe* Archiepiſcopus Narbonenſis, Toloſanus, & Rotomagenſis, Epiſcopus Oſtienſis ſacri Collegij Decanus obiit an. 1615. 1615.

Noailles. 53. *Carolus de Noailles* 3. Epiſcopus & Dominus S. Flori, poſteà Ruthenenſis, an. 1648. viuendi finem fecit.

La Riviere. D'azur au cheuron d'or, accompagné de 3. croix au pied fiché de meſme. 54. *Ludouicus de la Riuiere* Abbas Floriacenſis ad Ligerim, Graſſenſis, S. Petri in Valle, B. Mariæ de Lirâ, & Siluæ-Maioris, Cancellarius Regij Ordinis Torquatorum Equitum, Abbas ſæcularis & dominus Eccleſiæ Collegiatæ S. Geraldi Aureliacenſis, ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinentis, præeſt hoc anno 1654. 1654.

S. Auſony d'Angouleſme. S. Avsonii in vrbe Engoliſmenſi, Ordinis Benedictini, vetuſtiſſima & nobilis Monialium Abbatia, cuius fundationis occaſionem, ac primordia ſignificant veteres legendæ, & annales monaſterij hac narratione. Erat Garrulo pagi Engoliſmenſis ſub ditione Imperij Romani Præfecto ſoror nomine Caliaga, quæ ab immundo ſpiritu liberata fuerat, hæc adiunctis ſibi aliquot puellis virginitatem profeſſa, locum in quo orationi vacaret à Beato Epiſcopo Auſonio meruit accipere extra vrbem, vbi & præſtanto fratre ædificare curauit Eccleſiam. Piæ & deuotæ Deo virginis ſocia Calefagia, nobili orta ſanguine abundabat opibus, ſed ſanitate priuata, quippe quæ perpetuo ſanguinis fluxu laborabat. Ad hanc peruenerat fama eorum quæ Dominus in dies per ſuum Apoſtolum Auſonium edebat miracula; nec mora ſpei bonæ plena virum adiit, in ipſóque inſtanti fluxus eius ſedatus eſt. Aſſidebat illi comes Arcadius, qui à propoſito dimouere puellam conabatur, cum ecce ipſe morbus eum inuadit, ita vt qui incolumis dominæ de medico detrectabat, iam vltrò æger ad vota vſque eum concupiſceret. Quid amplius? conuenit Auſonium Calefagia, ei ſiſtitur Arcadius, moribundus hic præ infidelitate ſuâ, illa iamdudum per fidem à morbo ſæuiente mundata. Hic opem implorat, illa fidem augeri efflagitat; mundatur vtérque, fiunt Chriſtiani Calefagia & Arcadius, ab illóque tempore dicta virgo patriæ & ſuorum oblita Deo

mancipata eſt, coméſque Caliagæ indiuidua facta, ambæ calore fidei accenſæ, ſacri velaminis benedictionem expectanres. Virgines ergo Caliaga & Calefagia cum cœtu puellarum vacabant orationi & ieiuniis, tam mente quàm corpore reclauſæ in ædiculâ ad id conſecrarâ, & à B. Epiſcopo conceſsâ extra vrbem Engoliſmenſem, à parte Occidentali, ad primum lapidem; virginitatem quidem iamdudum profeſſæ, ſed nondum velatæ, quod exequi vir Dei differebat, quoad eorum perſeuerantiam cognoſceret. Quo demum perſpecto, conuocato populo introduci virgines iubet, & poſtquam ſe cupere Domino conſecrari dixerunt, imponens velamen ſuper caput earum benedixit, & confectis venerandis myſteriis eas dimiſit. Poſtquam autem Epiſcopus glorioſo agone pro Chriſto vitam finiit, eius corpus clam ſublatum à Caliagâ & Calefagiâ in conſtructo ab his delubro ſepultum eſt, à parte Seprentrionali, non longè à portâ. Hæc paſſim prolixius memorant vulgatæ legendæ S. Auſonij, nihílque fermè memorabile vſque ad Caroli Magni tempora in iis compertum eſt, qui Engoliſmæ degens baſilicam S. Sonnæ eiſdem Sanctimonialibus contulit, cum ampliſſimo territorio, quod ad leugam vſque verſus Orientem excurrebar. Exinde Reges Francorum hoc monaſterium beneficiis locupletarunt, puta idem Carolus, eius liberi, atque Reges Philippus 1. & 2. Franciſcus 1. Ioanna Nauarræ Regina, Comites ac Comiriſſæ Engoliſmenſes; præterea dirurum ab Anglis dum vrbe potiri ſunt 1345. Ioanna Borbonia Caroli v. vxor quaſi ſecundariò illud erexit, ac præclarè etiam an. 1525. Lodoica Sabauda Comitiſſa Engoliſmæ, Franciſci mater, cum veruſtate corrueret, Abbatiæ partem ſuis ſumptibus conſtruxit: ſed Nouatorum cladibus an. 1568. cum planè ſolo æquata eſſet, è ſuburbano loco in eum qui nunc appoſitè Belluſlocus vocitatur, in vrbem traductâ eſt, vbi curante Ludouico XIII. immortalis memoriæ eadem quâ nunc cernitur ſtructurâ exædificatur. Plurimis verò gaudet priuilegiis, à diœceſani Epiſcopi iugo libera Sedi Apoſtolicæ immediarè paret, ſub obligatione floreni aurei quotannis Cameræ Apoſtolicæ in feſto Sanctorum Petri & Pauli perſoluen-

A di, pro quo etiamnum penſitantur quinque ſolidi: hoc priuilegium cæteráque Abbatiæ nouo reſcripto corroborauit Pont. Max. Vrbanus VIII. cuius exemplar in tabulariis aſſeruatur, vti & diplomata Alduini & Aimari Comitum Engoliſmenſium annis 1141. 1196. & 1197. quibus liberrate donant incolas ſuburbij S. Auſonij in gratiam Monaſterij, ex quibus ſatis arguitur, magnâ dignitatis laude in Engoliſmenſi prouinciâ præcelluiſſe. Ceterùm caralogus Abbatiſſarum talis à dominâ huius loci gubernatriee nobis
B communieatus eſt, qui ex variis ſchedis digeſtus curâ Ioanni Moriſcet, nunc primùm exit in lucem.

S. Calefagia veteri traditione prima moderatrix virginum S. Auſonij creditur: poſt quam mulrarum nomina deſiderantur.

1. *Aleydis* 1. ſedit pontificante Hu-
gone Engoliſmenſi Epiſcopo in actis 1152. 1152.
an. 1152.

2. *Agnes de Pots* 1. adminiſtrabat 1223. 1223.
1223.

3. *Agnes de Chambos* 2. regimini
præpoſita ab an. 1225. vſque ad 1260. 1260.
eadem moderante 1231. Hugo de Le-
ſiniaco Comes Marchiæ & Engoliſmæ
C dono dedit Abbatiæ ius quod ipſi hæ-
reditario iure competebat in burgo de
Beſsé.

4. *Guillemeta de Villars* ſucceſſit an. 1284.
1261. cuius mentio adhuc 1284.

5. *Iſabellis* 1. ab an. 1285. ad 1306.

6. *Ægidia* deligitur Abbatiſſa 1307. 1307.
congregationem rexit ad annum vſ-
que 1311.

7. *Aleidis de la Marche* 2. 1312. cla-
uum Abbatiæ tenuit vſque ad 1323. 1323.
vocarúrque conſanguinea Regis Phi-
lippi in inſtrumento rutelæ anni 1317.
menſe Octobri.

8. *Petronilla Caille* Eccleſiam ſuam
D adminiſtrandam ſuſcepit 1324. viuis
exempta 1332.

9. *Iſabellis Tiſon* 2. ex toparchis
d'Argence, creatur anno 1333. munus 1333.
ſuum impleuit vſque ad 1348.

10. *Bartholomæa Gaufride de S. Amant*
ſedit ab an. 1349. ad 1369.

11. *Auda* præfecturam S. Auſonij 1370.
egit annis 1370. & 1383.

12. *Agnes* 3. ſubrogatur 1384. ſedit
etiam 1392.

13. *Ioanna* 1393. munus ſuum obiuit 1393.
ad vſque an. 1400.

14. *Agnes de Montferran* 4. eodem
anno

1448. anno ſubſtituitur: præfuit verò vſque A ad 1448.

15. *Margarita de Ragos* 1. monaſterio præpoſita 1449. & 1460.

1461. 16. *Margarita de Gaing* 2. eligitur 1461. ac diem clauſit 1490.

17. *Magdalena d'Orleans* Franciſci 1. Regis ſoror naturalis, Caroli Comitis Engoliſmenſis filia, adminiſtrare incœpit 1490. deinde abdicauit circiter an. 1515. quo ad Iotrenſem Abbatiam transfertur. Fontebraldi autem ſub Renatâ Borboniâ Abbatiſſâ per quinquennium commoratur, vt reformationi monaſticæ incumberet; poſteà verò cum ſelectâ religioſarum B turmâ ad ſuum monaſterium rediit, vbi de medio ſublata eſt 1543. ſepelitur in baſilicâ Iotrenſi tali inſcriptione Gallicâ. *Cy giſt tres-noble & Reuerende Dame, Madame* MAGDELENE D'ORLEANS *en ſon viuant Prieure du Pont-l'Abbé, Abbeſſe de S. Auſony, Faremouſtier & vingt & neuf ans de ce lieu, qui trepaſſa en l'âge de 67. ans le 26. iour d'O-*

1543. *ctobre 1543.* iuxta inciſum viſitur marmori Epitaphium ſororis Ioannæ, coniugis Ioannis de Longuy domini de Giury, Comitis de Barro ad Sequanam, Seneſcalli Burgundiæ, quæ obiit C in eodem Monaſterio 4. Dec. 1537.

ORLEANS ANGOVLESME. D'azur à 3. fleurs de Lis d'or, au lambel d'argent de [illegible] pieces, chacune chargée d'vn croiſſant d'azur, à la barre d'argent.

18. *Renata Guibert* ſucceſſit anno 1515. ad 1532.

S. GELAIS. D'azur à la croix d'argent.

19. *Maria Paulmier* in demortuæ locum aſſumitur 1533. cœnobij habenas tenuit vſque ad 1546.

20. *Barbara de Saint Gelais de Leſignem*, Alexandri domini de Cornefou Regij in Hiſpaniam & ad Heluetios Oratoris, ex Iaquetâ de Lanſac filia, neptis Octauiani Engoliſmenſium Epiſcopi, ac ſoror Ludouici dynaſtæ de Lanſaco, Tridentinâ Legatione clari, præfuit monialibus S. Auſonij 1568. D

21. *Lucia de Luſſe* Barbaræ proneptis ex Claudiâ de Sancto Gelaſio, vxore patris Caroli Comitis de Luſſe in inferiore Nauarrâ an. 1587. poſt adminiſtratam ſexaginta annis cœnobij præfecturam laudabiliter, liberè munus Abbatiale abdicauit in gratiam ſequentis conſobrinæ.

LVSSE. Ecartelé au 1. de gueulles à 3. cheurons d'argent, au 2. d'azur a 3 [illegible]ndes d'argent en faſ[illegible], au 3. d'argent à vn lyon de gueulles couronné [illegible] au 4. [illegible], le 1. [illegible]zengé d'argent & de gueulles, le 2. d'argét à 2 faſces de gueulles, & le 3. d'azur à 3. coquilles d'argent en pal.

22. *Carlota de Gramont* Antonio dynaſtâ & Duce Actimontani, Comite Lupanetij & Guiſſuni, Regni Nauarræ & Benearni Prorege, ex Claudiâ Monmoranciâ de Boutevillé ſecundâ vxote naſcitur, anteà Abbatiſſa S. Ber-

GRAMONT. Party au 1. & 4. d'or au lyon de gueulles, qui eſt Gramont, au 2. & 4. de gueulles à 3. dards en pal, les pointes en bas barbelées d'argét, qui eſt Au. Ecartelé de Montmorency.

Tomus III.

nardi Baionenſis, S. Auſonij deſignatur an. 1649. ſpontaneâ ceſſione Luciæ. Sedet nunc feliciter, non minus natalium ſplendore, quàm morum ſuauitate ſpectabilis.

S. AVSTREBERTÆ monaſterium feminarum Ordinis S. Benedicti, apud Monſtrolium oppidum Picardiæ, in finibus regni Galliæ & diœceſi Ambianenſi, ædificatum in honorem Dei, ſanctiſſimæ Virginis Mariæ, & beatæ Auſtrebertæ cœnobij Pauliacenſis primæ Abbatiſſæ, filiæ Badefridi magni Dagoberti Francorum Regis Comitis Palatini, & ſanctæ Framehildis, ex proſapiâ Alemannorum Regis, ab Auſtrebertâ, cum licentiâ Fulconis 1. Ambianenſium Epiſcopi. Cuius loci Abbatiſſæ ſequuntur ex Simone Mattino Pariſino, Ordinis Minimorum S. Franciſci à Paulâ Sacerdote, in vitâ S. Auſtrebertæ Pauliacenſis quam Gallicè ſcripſit, & beneficio pij ac docti eiuſdem Ordinis Preſbyteri Hilationis de Coſte.

Sainte Auſtreberthe de Monſtrocil.

1. *S. Auſtreberta* fundatrix, cuiús anniuerſarium 4. Decembris.

2. *Edelburgis de Ponthieu* filia Vuilelmi Pontiui Comitis, ſoror Erenioli Boloniæ, & Ludouici Morinorum, ſeu Teroanenſium Comitum, cuius memoria in benedictione eſt, & anniuerſarium celebratur 17. Martij. Reliquias ſanctarum Auſtrebertæ & Framehildis Pauliaco Monſtrolium transferri curauit.

PONTHIEV.

3. *Iuliana*, huius obitus notatur 4. Martij in necrologio.

4. *Ida*, ſeu *Agnes de Ponthieu*, filia ſecundogenita Guidonis Pontiui Comitis, & Adæ vxotis 1180.

PONTHISV. D'or à 3. bandes d'azur.

5. *Eucregardis*, commemoratio illius agitur 14. Martij in obituario.

6. *Sancta* 1. recolitur die 19. Martij.

7. *Sancta de Greſſonio* 2. 21. Iunij.

8. *Natalia*, 3. Aprilis.

9. *Ida* 2. cuius precibus Alexander III. Pont. Max. huic Abbatiæ multa contulit priuilegia, & Maria filia Srephani Angliæ Regis, vxor Matthæi Comitis Bononienſis filij Henrici 2. Anglorum Regis, viuente marito an. ſal. 1172. profeſſionem coram Idâ emiſit. 1172.

10. *Aſilia*, ſeu *Cecilia* præfuit anno 1197.

11. *Ægidia*, ſeu *Gilleta* 1203. 1203.

12. *Margareta de Hannebbe* 1. plurima priuilegia huic Abbatiæ conceſſa ſunt

HANNEBE.

Q

ab Honorio 3. Papâ, Philippo Auguſto A
Francorum Rege : eadem Margareta
fecit capſam argenteam Sanctæ Au-
ſtrebertæ.

1220. 13. *Imberga* 1220. virgo Deo deuo-
ta, ad quam ſcripſit Guillelmus de
Ioinuillâ Archiepiſcopus Remenſis,
qui eodem anno interfuit eleuationi
corporis S. Thomæ Cantuarienſis Ar-
chiepiſcopi & martyris.

SANGHEN

14. *Margareta de Sanghen* 2. an. 1262.
multis bonis auxit monaſterium curâ
1262. & ſtudio Petri de Douy Morinorum
Epiſcopi, & Bernardi de Abbatisvillâ
Ambianenſium Antiſtitis. Huius Mar-
garetæ tempore florebant Monſtrolij B
Mathildis d'Argies & Ioanna de Tuil-
lieres, Religioſæ pietate & doctrinâ
claræ.

BONNELINGHEN.

15. *Margareta de Bonnelinghen* 3. He-
roina pietate illuſtris.

BRVNESBERG.

16. *Margareta de Brunesberg* 4. vir-
go prudentiæ & charitatis haud vul-
garis.

ARGIES.

17. *Ioanna d'Argies* 1.

18. *Richendis Baine* 1. vixit an. 1343.

19. *Richendis* 2.

COINTRELLE

20. *Auſtreberta de Cointrelle* 2. re-
nuntiatur Abbatiſſa in feſto Inuentio-
nis S. Crucis 1358. cuius electionem
1358. approbauit Innocentius 6. Pont. Max. C
obiit 9. Iulij 1364.

HESTRVS.

21. *Eliſabetha de Heſtrus* electa 22.
Decemb. 1364. florebat ſub Carolo v.
Francorum Rege.

SANGHEN

22. *Maria de Sanghen* vnanimi mo-
nialium voto promulgatur an. 1385. ex
hac vitâ ad meliorem migrauit 1391.

ESCOSSEN.

23. *Margareta d'Eſcoſſen* 5. eligitur an.
1391.

CREQVY D'or au cre qui r de gueulles

24. *Margareta de Crequy* 6. filia Ioan-
nis de Crequy Velleris aurei Equitis,
ſedit an. 1454. & 1466. deceſſit 10. De-
cemb. 1473. vt patet ex epitaphio in
clauſtro Monialium.

HARDENTHVN.

25. *Ioanna de Hardenthun* 2. ad quam D
extant litteræ Ludouici XI. Franco-
rum Regis.

PARDIEV. De gueulles à vn ſautoir d'or accompagné de 4. aigles d'or.

26. *Iacoba de Pardieu* 1. aliàs *Iaque-
lina* cuius anniuerſarium celebratur 4.
Decembris, adminiſtrabat an. 1489. &
1497.

27. *Margarita de Vailly* 7. 1503. bulla-
ta à Iulio II. Pontifice.

VAILLY.

28. *Iacoba de Pardieu* 2. quæ ceſſit ob
rixas cum Margaretâ de Calonne.

BOVFFLERS D'argent à 9. croix re-cro cettées de gueulles en pal à 3 molettes de meſme en cœur.

29. *Franciſca de Boufflers* filia Iacobi
domini de Boufflers & de Caigni, præ-
fuit annis 49. Sublata è viuis 19. Ia-
nuarij 1551. inſtaurauit Monaſterium
eo ſchemate quo nunc conſpicitur.

GOVRLAY D'argent à la croix ancrée de ſable.

30. *Margareta de Gourlay* 8. conſan-
guinea Franciſci de Sarcus Epiſcopi
Aniciensis, ſeu Podienſis, bullata ab
Hieronymo Card. à Capiteſerreo, ſan-
ctæ Sedis Apoſt. Legato ad Henricum
2. Franciæ Regem Christianiſſ. mor-
tua 1568.

MONCHY.

31. *Claudia de Monchy* ex dominis de
Montcaurel, promiſſa eſt à Pio v Pont.
anno ætatis 50. monaſticæ profeſſionis
34. obiit 10. Decemb. 1583.

BLONDEL.

32. *Clara Blondel* ab anno 1583. ad
1620.

MONCHY. De gueulles à 3. mailles d'or.

33. *Magdalena de Monchy* filia Ioan-
nis domini de Montcaurel, & de Ru-
bempré, Baronis de Sempy Equitis Tor-
quati S. Spiritus, Ardeæ & Stapula-
rum Proregis, & Margaretæ Bubo-
niæ, filiæ Andreæ de Bourbon domini
de Rubempré, piè diem clauſit 27. 1628.
Aprilis 1628.

34. *Carlota-Cecilia de Monchy, à San-
cto Benedicto*, prædictæ Magdelenæ
ſorori ſucceſſit.

B.

Boſcherville prés Roüen.

BALCHERIVILLA in
diœceſi Rotomagenſi,
Ord. Benedictini, ſub
inuocatione S. Georgij
ex Collegiatâ Canoni-
corum conuerſa eſt in
cœnobiticam Regulæ Benedictinæ an- 1114.
no 1114. cuius Abbates ſequuntur.

1. *Ludouicus* moritur 1167. ex Ap- 1167.
pendice Roberti de Monte.

2. *Victor* monachus S. Victoris de
Caleto.

3. *Richardus* 1.

4. *Gaufridus*:

5. *Ioannes* 1.

6. *Richardus* 2.

7. *Robertus*.

8. *Petrus*.

9. *Ioannes* 2.

10. *Ioannes* 3.

11. *Radulfus*.

12. *Ricardus* 3. de Camporum 2. obiit
an. 1393. 1393.

13. *Guillelmus Eſtienne*.

14. *Ioannes Abbatis* 4.

15. *Philippus* voluntariè abdicauit.

16. *Theodoricus* 1494.

17. *Antonius Bohier* 1. Abbas item
Diui Audoeni & S. Georgij 1502. 1502.

18. *Antonius le Roux* 2. an. 1508. deceſſit 1535.
1535. 19. *Iacobus Hamelin* Epiſcopus Tutellenſis an. 1535.
20. *Ioannes de Gaigny* 5. florebat 1540. & 1543.
1550. 21. *Ioannes de Guiencourt* 6. an. 1550.
22. *Ludouicus d'Eſte* Cardinalis Ferrarienſis.
1590. 23. *Ptolomæus* Eleemoſynarius eiuſdem Cardinalis, erat Abbas 1590.
24. *Carolus de Balſac* Epiſcopus &
1625. Comes Nouiomenſis.
25. *Ludouicus-Franciſcus de Baſſompier-*
1654. *re* Abbas S. Georgij & de Chezy, Epiſcopus Santonenſis hoc an. 1654.

Balerne. BALERNA diœceſis Biſonticenſis, regulæ Ciſtercienſis, cuius primordia deſignantur ex veteri codice Balernenſi in quo hæc habenrur. *Anno ab In-*
1136. *carnat. Domini 1136. Indict. 13. epactâ 5. pridie Calend. Iunij, cœpimus nos Balernenſes Ordinem Ciſtercij*; mendosè pridie Idus Iulij dicitur in quodam catalogo filiarum Claræuallis, qui extat in editione Pariſienſi operum S. Bernardi 1623. erat enim anno 1136. literâ Dominicalis D. & dies Maij 31. Dominica poſt Octauam Corporis Chriſti, quâ ipsâ die adſcripta eſt in monaſterio Balernenſi dedicatio eiuſdem Eccleſiæ, quam eo quoque anno factam haud inani ratiocinatione colligimus: ab vltimâ ergo die menſis Maij 1136. cenſetur Balerna inter filias Claræuallis per quandam veluti adoptionem, alioquin matri penè coæua quoad originem, quippe quæ Abbatem primum habuerat Iocelinum, tempore Guillelmi Archiepiſcopi Biſontini circa an. 1115. ſecundum Aimonem ex Cantore S. Benigni Diuionenſis deceſſorem Brocardi, quem alij exiguâ methatheſi Borcardum nuncupant, iſque aſſumptus eſt de Claræuallenſi monaſterio Balernenſium monachorum votis, ſtudio Bernardi Claræuallenſis Abbatis, maiora chariſmata æmulantium, vt loquitur Innocentius Papâ 2. datâ bullâ pridie Idus
1138. Maij an. 1138. indict. 1. cuius Brocardi præfecturæ initia referenda putamus ad an. 1136. ex eodem codice Balernenſi. Eſt ad eundem Brocardum Abbatem, ſuum quondam diſcipulum epiſt. 146. B. Bernardi, & adminiſtraſſe illum per annos 1143. & 1157. habemus ex variis eorundem annorum antiquis tabulis, per quod tempus agente Bro-
A cardo fundata eſt in diœceſi Biſontinâ, ac ditioni Claræuallenſi adiecta Abbatiâ de Bullione-Paupere: tranſiiſſe autem à regimine Balernenſi ad Belleuallenſem, haberut rum ex archiuij Belleuallenſis cartis datis 1163. 1163.
tum etiam ex titulo capitis vltimi lib. 1. vitæ S. Bernardi, de reſcripto Burcardi Abbatis Balernæ, & poſteà Belleuallis; prærer hoc teſcriptum ſeu cenſuram Brocardi de lib. 1. vitæ S. Bernardi, hæc eius opera memorantur in veteri indice membraneo Abbatiæ Balernenſis. *Vidi Dominum vetus & nouum. Epiſtolæ eiuſdem, & alia*
B *plurima opuſcula. Oximellita, Epiſtola de corde & animo.* Deceſſit in Bellaualle, cuius tumulo inſcriptum legitur hoc tantum. Abbas Brocardus. Monaſterij Archimandrita erat an. 1651. Philippus Chiffletius.

BALGENTIACVM ad Ligetim Baugency.
Ord. Auguſtiniani, diœceſis Aurelianenſis, conditur in veteri caſtro Balgentiaci à toparchiis huius cognominis, ſub patrocinio B. Virginis: in eâ vrbe congregatum eſt Concilium pro causâ abſolutionis Philippi 1. Regis Francorum, cui interfuêre Richardus
C Cardinalis Sedis Apoſtolicæ Legatus, & plurimi Galliarum Antiſtites. Diruta fuit Abbatia ab hæreticis an. 1562. poſt etiam ex parte reſtaurata à Religioſis, qui diſciplinam Canonicorum Regularium Congregationis Gallicanæ amplectuntur 14. Nouemb. 1642. ibique præſidebat Abbas Commendatarius an. 1650. Iacobus de Heere. Sed operæpretium eſt fundationis loco quaſdam tabulas è cartophilacio Balgentiacenſi attexere, videlicet priuilegium exemptionis à ſeruitute datum eidem Eccleſiæ, pro terris quæ in feudum pendebant à dynaſtâ Balgen-
D tiaci, ſic igitur incipit:

EGO *Radulfus Balgentiacenſis Dominus & vxor mea Matildis, & filij mei, filiaque mea, attendentes Beatæ Mariæ SS. Martyrum Firmini, Fulciani, Victorici, atque Gentiani Eccleſiam iuxta Ligerim in caſtro Balgentiacenſi ſitam, Eccleſiam S. Firmini, & Eccleſiam Voſonenſem, in quibus & ſuper quas iniuſtam dominationem habueramus, pro remedio animarum noſtrarum, parentúmque noſtrorum per manum Domini Ioannis Aurelianenſis Epiſcopi, fratribus ſub Regulâ B. Auguſtini deſeruientibus liberas & quietas, & ab omni iugo ſæcularis poteſtatis ſolutas eſſe con-*

cedimus; & ne fratribus aliqua ſuper hoc perturbatio oriatur, ego Radulfus non ſolùm meo, ſed & prætaxati Epiſcopi ſigillo cartam iſtam muniri facio, vt & ipſius præfatæ Eccleſia ita liberæ & quietæ ab omni prauâ exactione, quòd nullus in eis aliqua, præter ſynodos, coacta requirat ſeruitia, & quæ habent, aut quæ diuinâ diſpoſitione habituri ſunt tam à nobis quàm à cæteris fidelibus, ſiue in hominibus liberis aut ſeruis, ſeu in aliis rebus, ſine vicario, libera & quieta permaneant. Si quis autem fortè ſuper aliquo vicarium requiſierit, nullum alium niſi turrim Balgentiacenſem tradat Eccleſia. Has igitur Eccleſias cum omnibus ſibi datis, vel in futuro donandis per præceptionis noſtræ ſeriem, & ſigillorum noſtrorum aſſertionem, ego Radulphus & Ioannes Aurelianeuſis Epiſcopus, & vxor mea Matildis, & filij & filiæ, Hugo, Simon, Lancellinus, & Radulfus, Agnes, & Matildis liberè concedimus, & confirmamus. Huius rei teſtes ſunt ex parte Canonicorum Rainardus Abbas, Henricus Prior, Vitalis Sacerdos, Michael Sacerdos, Mauritius Sacerdos, Radulfus Brito, Ablaldus, Robertus, Chriſtianus Sacerdotes, Rainaldus de Voùſonno Leuita, Gaufridus Leuita, Geruaſius de Bollâ, Petrus Heruei filius, Gofridus, Groſſardus, Durandus Sacerdos, Rainaldus Buſagus, Gofridus Bignotus, Vmbaldus Rufus, Hugo Malaterra, Hugo de Alompnâ, Rainaldus de Fonte-Alginno Miles, Henricus de Vnalueſiâ, Michael Geſſaldi. Ego Radulfus ſigno & confirmo hæc dona, Eccleſiam B. Mariæ cum ſeruis, & ancillis, & omnibus ad eandem pertinentibus, Eccleſiam S. Firmini cum decimis, Eccleſiam S. Petri de Voſono, & decimam cum tractu & cum omnibus ad Eccleſiam pertinentibus, decimam de Criſſel quam dedit anteceſſor meus Lancelinus, furnum de S. Laurentio, molendinum de Ligeri, hortos de Roteaus quos dedit mater mea Haadeberga: ego Matildis ſigno & confirmo, ego Hugo, Simon, Lancelinus, Radulfus, Agnes, ego Matildis ſigno & confirmo, ego Ioannes Aurelianenſis Epiſcopus hoc ſcriptum, & vt à nemine infringatur, ex authoritate Patris & Filij & Spiritus Sancti interdico: ſi quis verò temerario auſu contra hoc ſcriptum ire præſumpſerit, & ad emendationem venerit excommunicatum ſe eſſe nouerit. Idem Epiſcopus Aurelianenſis à prædicti Radulfi iniuſtâ exactione Eccleſiam B. Mariæ in poſterum liberam teſtatur hoc diplomate. IOANNES Dei gratiâ Aurelianenſis Eccleſiæ Sanctæ Crucis Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, vniuerſis Eccleſiæ fidelibus in Domino ſalutem. Quoniam quæ ſcribuntur diutiùs memoriæ commendantur, tam præſentibus quàm futuris, literis intimare curaui, quod Radulfus de Balgentiaco Eccleſiam S. Mariæ & Sanctorum Fulciani, Victorici, & Gentiani Martyrum, quam ipſe & anteceſſores eius malè poſſederant, cum omnibus rebus ipſi Eccleſiæ pertinentibus iam datis, vel in futurò confetendis, ad opus Canonicorum ibi regulariter viuentium in præſentiâ Richardi Cardinalis Romani, & Daimberti Senonenſis Archiepiſcopi, Iuonis Carnotenſis Epiſcopi, & Gualonis Pariſienſis Epiſcopi, & Guillelmi Niuernenſis Comitis, & Roberti de Arbricello, & multorum præſentium, pro animâ ſuâ & anteceſſorum ſuorum, & per manum noſtram, & per baltheum ſuum quem ſuper altare ipſius Eccleſiæ depoſuit, liberam & quietam in perpetuum eſſe conſtituit. Præfatam igitur Eccleſiam cum omnibus ſibi datis, vel in futuro donandis, per præceptionis noſtræ ſeriem, & ſigilli aſſertionem perpetuò liberam confirmamus, nec in aliorum niſi ibi regulariter viuentium fratrum poſſeſſione, vel dominatione manere decernimus, nullorum deinceps violentiam eiſdem fratribus permittemus irrogari; enimuero quod per Abbatem loci eius, & per ſe diſponere, aut detinere nequiuerit, diœceſani Epiſcopi iudicio, & auxilio emendetur. Porrò quæ habent in Eccleſiis, vel quæ diuinâ diſpoſitione habituri ſunt, penitùs libera & quieta confirmamus, & ab omni exactione poſtmodum penitùs abſolutè dimittimus. Si quis autem huic noſtræ auctoritatis præcepto pertinaciter obuiare præſumpſerit, tam meâ, quàm ſucceſſorum noſtorum Epiſcoporum auctoritatis animaduerſione mulctetur: Auctoritas etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ex decreto Vrbani Papæ dato in Aruernenſi Concilio, Eccleſias à vicariis vbique quietas eſſe conſtituit, vnde & iſtam ſicut ab anteceſſorum temporibus & in beneficiis huc vſque à vicariis liberam inuenimus, ſic in tempore ſucceſſorum, & eorum in beneficiis, ab omni vicario Eccleſiam liberam & quietam ſtatuimus. Quiſquis huic decreto aduerſari præſumpſerit, niſi reſipuerit, perpetuò excom-

» municetur. Hoc donum prius factum
» publicè Belgentiaco regnante Philip-
» po Rege, præſidentibus idoneis teſti-
» bus, ſcilicet Hugone S. Crucis Deca-
» no, G. Subdecano, Seguino Cantore,
» Burcardo Archidiacono, Henrico Da-
» piſero, Guanone, Humbaudo Rufo,
» Garnerio Boiſelo, Arraudo Malaterrâ,
» Baſoilo de Vilereal, & multis aliis,
» tam de Clero quàm de populo, per
» manum Ioannis Aurelianenſis Epiſco-
» pi nouiſſimè confirmatum eſt an. Do-
1126. » mini MCXXVI. regnante Ludouico
» Rege Franciæ.

Baume. BALMA diœceſis Biſonticenſis, Ordin. Benedictini Congregationis Cluniacenſis, omni regulari diſtrictione informata legitur in vitâ Hugonis Abbatis Æduenſis, condita autem à S. Euticio, quam in ſuperiore Burgundiâ collocat Glaber lib. 3. c. 5. Item eiuſdem nominis, diœceſis & Ordinis cœnobium Monialium iacet inter Veſontionem & Monbeliardum.

Barbeaux. BARBELLVM Ordinis Ciſtercienſis, ad Sequanam, tribus paſſuum millibus ſupra Melodunum, diœceſis Senonenſis, filia Pruliaci; in tabulis nonnunquam appellatur Sanctus, Sacer, & Sequanæ Portus: idem Monaſterium à Rege Ludouico 7. Iuniore, Philippi Auguſti patre fundatum narratur ſequenti diplomate, quod ex originali Barbellenſi deſumptum habuimus beneficio Patris de Lancy eiuſdem Ord. Ciſtercienſis Religioſi.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Ludouicus Dei gratiâ Rex Francorum, Dux Aquitanorum, omnibus in perpetuum. Habet in proprium regalis excellentiæ magnitudo, vt loca ſancta diuinis cultibus mancipanda, ſtudio pietatis fundare diligenter intendat, ac ſuis pariter ſuorúmque fidelium beneficiis, benignâ liberalitate potenter adaugeat. Quâ profectò conſideratione, ad ampliandum cultum, diuinitatis locum de* SANCTO PORTV, *quem idoneum fore religioni cognouimus, propriis beneficiis fundare, & in Abbatiam promouere ſtuduimus. Quia igitur auxiliante Domino congregatis inibi Fratribus religioſis ſub venerabili fratre Martino primo Abbate conſtituto, locus ille per operam noſtram ad laudem & gloriam nominis Domini in Eccleſia nomen excreuit, nos impoſterum eiuſdem Eccleſiæ quieti & libertati tanto maiori diligentiâ prouidere curauimus, quanto attentiorem ſollicitudinem de illâ, in ipſo fundationis ſuæ principio ſemper habuimus. Quamobrem eandem Eccleſiam cum vniuerſis rebus & poſſeſſionibus ſuis, quas in præſentiarùm Deo auctore poſſidet, ſub noſtrâ protectione ſuſcipimus, & auctoritatis regiæ tuitione, perenniter communimus. Vniuerſa itaque dona ac beneficia, ſiue noſtrâ, ſiue noſtrorum fidelium largitione præfatæ Eccleſiæ collata ſunt, auctoritate regiâ ſibi perpetuò poſſidenda concedimus, & per præſentis præceptum paginâ perpetuæ ſtabilitatis munimento corroboramus. Quæ nos hic propriis duximus exprimenda vocabulis, totam videlicet terram de Sanarth tam in nemore, quàm in planicie, cum omni decimâ ſuâ prout determinatum concluditur metis, ac noſtri proprij iuris fuiſſe dinoſcitur, in foreſtâ quoque noſtrâ quæ dicitur Bellus Lucus, & in omnibus circumpoſitis appenditiis eius, omnes vſus ſibi & ædificiis ſuis neceſſarios; atque ad extirpandum & excolendum, necnon eiuſdem foreſtæ cuſtodiam ſic habendam, quod neque Præpoſitus Meledunenſis, neque Maior de Sanniaco, nec aliquis omnino ſeruientium noſtrorum in eâ manum extendet. Nobis autem in eadem foreſtâ griariam & venationem retinemus, & hoſpitibus noſtris de S. Lupo neceſſaria vſuaria ſic habenda, ſicut in temporibus prædeceſſorum noſtrorum habere conſueuerunt. Prætereà molendinum noſtrum & ſtagnum de Sancto Lupo, & domum de Perreio quæ eſt contigua ipſi ſtagno, cum adiacenti arpento terræ, & pratum noſtrum quod dicitur pratum Aalais, terrámque de villâ Frameis, quam à Gilone Meledunenſi, & à Pagano de Campendu propriis ſumptibus emimus, & eidem Eccleſiæ ita totam habendam, prout ipſi eam habuerant, cum eorum voluntate & aſſenſu Galeranni, atque vxoris ſuæ & filiorum & filiarum eius, laudante Gauterio Colomello & vxore eius, de cuius dote fuerat, omni eorum ſopitâ querelâ conceſſimus. Decimam etiam de villâ Frameis, quam habet ex dono Herberti Coſtardi, & Theobaudi de Miliaco, per manum Hugonis venerabilis Senonenſis Archiepiſcopi facto, ac noſtri ſcripti munimine confirmato. Terram de Grignum quam emimus à præfato Pagano, cum ipsâ terrâ de villâ Frameis, & decimam eiuſdem terræ quam ipſi Pagano in manu prænominati Abbatis Martini eidem Eccleſiæ contulit; vinearum quoque arpentum vnum, & tria quarteria de cenſu Simonis de Gentiliaco, & alterum arpentum de cenſu S. Petri Meledunenſis apud Larre, quæ coram præſentiâ noſtrâ Martinus Clericus eidem Eccleſiæ*

dedit, atque conceſſit. Præter hæc donum A
Guidonis de Nangis, totum videlicet quid-
quid habebat apud Capellam de Sarnai, in
pratis, in nemore, in terris, prout ab ipſo
datum eſt atque conceſſum, & ad exardia
Nantery, de terrâ ſuâ quantum quinque
aratum per totum annum colere poterunt,
cum decimâ quæ ad eandem reſpicit ter-
ram, & ipſum Guidonem contingebat, cum
aſſenſu vxoris ſuæ Eliſabeth, de cuius dote
eadem terra erat, & in eiſdem exardis
vſuaria præfatæ Eccleſiæ fratribus neceſſa-
ria, & paſcua porcorum, & aliorum ſuorum
omnium animalium, tum ex dono ipſius
Guidonis, tum ex dono Auberti Donoh, B
quantum ad eius partem ſpectabat eſſe con-
ceſſa, concedimus etiam ſæpedictæ Eccleſiæ
fratribus, vt in Secanâ conſtruant & ædifi-
cent ſibi gurgitem vnum in idoneo loco,
qui ad noſtri iuris proprietatem pertineat,
ad piſcationem videlicet, & ad molendi-
num, & ad cætera quæ ſibi pro loci commo-
ditate fuerint neceſſaria. Vt igitur hoc no-
ſtræ conſtitutionis præceptum perpetuâ ſta-
bilitate ratum permaneat & inconcuſſum,
ſcripto commendari ac ſigilli noſtri impreſ-
ſione ſignari, noſtríque nominis ſubter
inſcripto caractere corroborari præcepimus.
Actum publicè Pariſiis anno Incarnatio-
1147. *nis Dominicæ* MCXLVII. *regni* V. *no-* C
ſtri XI. *aſtantibus in Palatio noſtro quorum*
nomina ſubtitulata ſunt & ſigna. Signum
Radulſi Viromandorum Comitis Dapiferi
noſtri, S. Guillelmi Buticularij, S. Mathæi
Conſtabularij, S. Mathæi Camerary. Data
per manum Cadurci Cancellarij. Notan-
dum eſt primam Abbatiæ ſedem in-
choaram fuiſſe in loco Sancti Acirij,
vt docet hæc breuis cartula tabularij:
» EGO LVDOVICVS Dei gratiâ Rex
» Francorum & Dux Aquitanorum. No-
» tum facimus quàm præſentibus tam
» futuris, quòd fratres Guillelmus &
» Radulfus cum tribus confratribus ſuis
» Hermete, Renardo, Gautetio, locum
» S. Acitij quem iuxta Meledunum æ- D
» dificauerant, Eccleſiæ ſanctæ Mariæ
» de Pruliaco ad extruendam ibidem
» Ciſtercienſis Ordinis Abbatiam ex li-
» berâ voluntate, per manum noſtram
» iure poſſidendum perpetuò contule-
» runt & conceſſerunt. Quod vt ratum
» in poſterum inconcuſſúmque perma-
» neat, ſcripto commendari, & ſigilli
» noſtri auctoritate fecimus confirmari.
» Data per manum Cadurci Cancella-
» rij. Exinde transfertur Monaſterium
Sacriportus, ad locum dé Barbello,
vt demonſtrat alterius priuilegij tenor,

quem etiam hîc apponendum cenſui-
mus, illuſtrandæ antiquitatis huius cœ-
nobij gratiâ, ex iiſdem archiuis.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ*
Trinitatis, Amen. Ego Ludouicus Dei gra-
tiâ Francorum Rex. Fratribus in vnum
habitantibus locorum ſalubritas admodum
competere dinoſcitur, ne ex occaſione man-
ſionis dolores & morbos contrahant, manſo-
res quos in eodem loco ſemper retinet pro-
feſſio, nec habitatio, quamuis noxia mutan-
da eſt illis, quos ligat & aſtringit ſuſcepti
neceſſitas ordinis. Itaque pro maiori com-
moditate Fratres de Sequanæ Portu tran-
ſtulerunt Abbatiam ſuam conſilio noſtro &
Religioſorum, & ſecus Sanneſium in loco qui
BARBELLVS *vocabatur, ſuper Secanæ*
fluenta habitare venerunt, priorem relin-
quentes locum. Et quoniam labente curſu
temporum creſcit malitia, & euaneſcit fides
atque dilectio. Nos monachis iam dictis
prouidentes, notum facimus vniuerſis &
præſentibus, & futuris, quòd ex amore Dei
omnipotentis, & pro noſtrorum anteceſſorum
Regum Franciæ animabus, atque noſtrâ,
locum ipſum vbi fundata eſt Abbatia BAR-
BELLVM *ſcilicet & nemus Rarery totum*
fratribus in eleemoſynam dedimus. Cæte-
rùm ijdem fratres medietatem nemoris qui
Feſcus dicitur, à Iocelino Vicecomite Mile-
dunt in præſentiâ noſtrâ ad cenſum 12. num-
morum in feſto S. Remigij acceperunt, & eiuſ-
dem nemoris quartam partem per manum
noſtram à Stephano de Campaniaco eme-
runt. Quod vt ratum ſit & omnino firmum
venturis temporibus, ſcripto commendari, &
tam noſtri ſigilli teſtimonio corroborari,
quàm nominis noſtri caractere conſignari
præcepimus. Actum publicè Pariſius anno
ab Incarnatione Domini MCLVI. *aſtanti-* 1156.
bus in Palatio noſtro quorum ſubtitulata
ſunt nomina & ſigna. Signum Bleſenſis
Comitis, Theobaudi Dapiferi noſtri, Guido-
nis Buticularij, Mathæi Camerary, Mathæi
Conſtabulary. Datum per manum Hugonis
Cancellarij. Diſcimus autem non ſo-
lùm Ludouicum Regem Abbatiam de
Sacro Portu fratréſque ſub ſpeciali cu-
ſtodiâ excepiſſe, ſed & omnes eorum
poſſeſſiones confirmaſſe, vt orationum
particeps fieret, dato reſcripto apud
Fontembleaudi an. 1176. quod Philip- 1176.
pum Regem pariter præſtitiſſe ſic ad-
notatur ex alio eius priuilegio:

IN NOMINE ſanctæ & indiuiduæ »
Trinitatis, Amen. Philippus Dei gra- »
tiâ Francorum Rex: qui diuinis occu- »
pati ſunt miniſteriis, & relicto ſecula- »
ri habitu ſe ad ſeruiendum Deo peni- »

» tus manciparunt,in pace & quiete vi- A
» uere debent, & vt orationibus liberè
» vacare queant, regiæ protectionis be-
» neficio ab vniuerſis malignantium in-
» curſibus eos oportet eſſe ſecuros, in-
» de eſt quod monaſterium de S. Portu
» & fratres ibidem Deo ſeruientes in
» noſtrâ ſpecialiter ſunt protectione &
» cuſtodiâ, vt quod de regiæ liberali-
» taris munificentiâ fundatum eſt, &
» aliquatenus ampliatum, ab hominum
» malitiâ quæ in dies ſingulos multi-
» plicari dinoſcitur, regiâ porentiâ effi-
» caciter deffendatur. Nouerint igitur
» vniuerſi præſentes pariter & futuri, B
» quoniam intuitu Dei & ob remedium
» animæ noſtræ, & patris noſtri bonæ
» memoriæ Regis Ludouici, cuius cor-
» pus in baſilicâ B. Mariæ de S. Portu
» ſepultum eſt cum magnâ reuerentiâ,
» eidem monaſterio terras, prata, ne-
» mora, aquas, redditus & omnes alias
» poſſeſſiones quas ex dono patris no-
» ſtri habuit, & habet, & omnes ſimili-
» ter alias ex aliorum dono quas idem
» pater noſter confirmauit, concedimus
» & confirmamus: prætereà & vniuer-
» ſas alias præter deceſſum patris noſtri
» vſque ad hæc tempora ab eadem Ec-
» cleſiâ acquiſitas, quas pater noſter Ec- C
» cleſiæ prædictæ nondum confirmauit
» ſimiliter concedimus & ſaluo iure alie-
» no confirmamus: quod vt perpetuæ
» firmiratis robur obtineat præſentem
» paginam ſigilli noſtri auctoritate ac
» regij nominis caractere inferius anno-
» taro præcepimus confirmari. Actum
» apud Fontem Bleaudi an.ab Incarnat.
1190. » Domini MCXC. regni noſtri an. XI.
» aſtantibus in palatio noſtro quorum
» ſuppoſira ſunt nomina & ſigna. Sig.
» Comiris Theobaldi Dapiferi noſtri, S.
» Guidonis Buticularij, S. Mathæi Ca-
» merarij, S. Radulfi Conſtabularij, da-
» ta vacante Cancellariâ. Quieſcit por-
rò Ludouicus fundator in eadem Ec- D
cleſiâ Beatæ Mariæ de Barbello, ſub
inſigni Mauſolæo, quod non tantùm
Guilelmus Aremoricus in opere de
geſtis Philippi Auguſti, ſed & prodit
dotationis membrana ex eodem carto-
phulacio. IN NOMINE *ſanctæ & in-
diuiduæ Trinitatis, Amen. Philippus Dei
gratiâ Francorum Rex. Nouerint vniuerſi,
præſentes pariter & futuri, nos monachis de
Barbello conceſſiſſe, vt de cætero decem li-
bras in cenſu noſtro de Sanneſio ſingulis
annis in feſto B. Remigij percipiant, & li-
bram vnam ceræ maiorem, quam Richar-
dus de Nemoſio nobis debebat, de quadam
domo ſitâ apud Lirsicantum iuxta monaſte-
rium S. Maturini, & quatuor denarios &
obolum quos idem Richardus nobis debe-
bat, ſuper quadam villeâ ſuâ ſitâ in territo-
rio Bonæuallis. Hæc itaque eis concedimus
in eleemoſynam ad inſtituendum luminare
ante tumbam quondam patris noſtri Ludo-
uici venerabilis memoriæ, cereum videlicet
qui ibi aſſiduè nocte ac die ardeat. Quæ
vt in poſterum firma & inconcuſſa perma-
neant, præſentem paginam ſigilli noſtri au-
ctoritate, & regij nominis caractere infe-
rius annotato præcepimus confirmari. Actum
apud Fontem Bleaudi anno Incarnati Ver-
bi MCXXCII. regni noſtri anno 3. aſtanti-
bus in palatio noſtro quorum nomina ſup-
poſita ſunt & ſigna. Signum Comitis Theo-
baldi Dapiferi noſtri, S. Guidonis Buticula-
rij, S. Mathæi Camerarij, S. Radulphi Con-
ſtabularij. Data per manum Hugonis Can-
cellarij.* Hic quoque iacent eodem tu-
mulo Ioannes & Theobaldus è San-
cerræ Comiribus frarres gemini, vt
vno partu geniti, ſic eadem die in
Sequanâ natando demerſi, pro quo-
rum ſalute fratribus de Barbello pa-
rens Stephanus dominus Caſtellionis
ſuper Lupam, decem libras Sacriceſa-
rienſis monetæ tradidit, vt comper-
tum eſt ex eleemoſynæ tabulis. Cata-
logum autem huius cœnobij Abbatum
etſi in aliquibus mancum, ita exhibe-
mus.

Martinus primus Abbas 1147. vt
memoratur in cartâ dotationis Ludo- 1147.
uici Regis.

Hugo præfuit anno 1151. & 1154.

Iuo, cuius aſſenſu compoſitio habe- 1160.
tur an. 1160. inter Eccleſiam de Sacro
Portu, ac Milonem Abbatem S. Petri
Meledunenſis, pro decimâ de Hiricia-
co, ex tabulario Barbelli.

Teſſelinus, enunciatur in membranâ
anni 1164. ſub quo fortè Francorum
Regina monaſterio largitur domum 1164.
apud Meledunum, vt docet Barbel-
lenſis ſchedâ: IN NOMINE *ſanctæ
& indiuiduæ Trinitatis, Amen. Adela Dei
gratiâ Francorum Regina. Notum facimus
vniuerſis præſentibus, pariter & futuris,
quod Albertus de Andeſello, conceſſit &
in eleemoſynam dedit Eccleſiæ B. Dei ge-
nitricis Mariæ de S. Portu & fratribus ibi
ſeruientibus Deo, pro ſalute animæ ſuæ do-
mum ſuam quæ eſt Meleduni ſecus ripam
Secanæ cum totâ eius porpriſiâ, inſuper &
vſuarium quod in exarcio Nanterij habe-
bat, ad eandem domum reparandam, nec-*

non & venationem quam habebat ibidem, A
hoc autem donum & eleemoſynam Agnes
vxor illius conceſſit & laudauit in præſen-
tiâ noſtrâ conſtituta. Nos vero pro ſalute
animæ noſtræ, & animæ Chriſtianiſſimi
Francorum Regis piæ memoriæ Ludouici
Domini noſtri, cuius corpus requieſcit hu-
matum in prædictâ Eccleſiâ, idipſum beni-
gnè laudauimus & conceſſimus domum pro-
fectò ſupradictam cum omni porpriſiâ quæ
ad eam pertinet, liberam fecimus & quie-
tam ab omni ſeruitute, omniúmque reddi-
tuum præbitione. Fratres tamen de Sacro
Portu in porpriſiâ quæ domui illi adiacet,
tres hoſpites habere poterunt; omnes quoque B
qui in domo illâ vel in eius manſerint por-
priſiâ vendere & emere poterunt liberè abſ-
que vllâ redditus conſuetudine, eos enim à
toltâ & talliâ, ab exercitu & equitatu, ab
omni iugo ſeruitutis, vniuerſarúmque con-
ſuetudinum debito, liberos eſſe permiſimus
& quietos; hoc tamen retento quod hoſpites
illi non erunt de feodo noſtro, nec de domi-
nicaturâ noſtrâ, & quod ad forum noſtrum
dabunt tonleium. Quod ſi fortè per igno-
rantiam die fori non reddiderint, vltra
quinque ſolidos aliquid ſoluere pro foresfa-
cto cogi non poterunt: præſtito tamen ab eis
iuramento, quod per ignorantiam illud red- C
dere prætermiſerint. Quæ omnia vt perpe-
tuæ ſtabilitatis vigorem obtineant, præſen-
tem paginam ſcribi, & ſigilli noſtri præce-
pimus auctoritate roborari. Actum publicè
Meleduni anno ab Incarnatione Domini
1183. MCXXCIII. *Data per manum Herueì*
Capellani noſtri.

Gulelmus I. 1197. illius tempore diſ-
ciplina regularis potiſſimùm effloruit.

Girardus memoratur 1201. in cartâ
1213. S. Iacobi Pruuinenſis, & 1213. menſe
Auguſto tranſegit conuentus Barbelli
cum Meledunenſi pro quibuſdam red-
ditibus; idem coram Abbate Prulia-
cenſi controuerſiam habuit cum Ca- D
nonicis de Nemoſio 1214.

Bartholomæus legitur eodem anno in
inſtrumento pacificationis inter Deca-
1219. num & Capitulum Pariſienſe & 1219.
in tabulario Abbatiæ de Iardo.

Gubertus an. 1223.

Michael I. reſtis reperitur in chiro-
1242. graphis B. Mariæ Sacri Portus an. 1232.
1242. & 1245.

Petrus I. recenſetur in litteris com-
promiſſi per Theobaldum de Grandi-
uillari Scholaſticum Lexouienſem,
de querelâ Conuentus Abbatiæ Sacri
1251. Portus cum rectore Eccleſiæ de Bur-
rone 1251.

Gillebertus 1252. enuntiatur in mem-
branâ magni paſtoralis Pariſienſis pro 1262.
domo de Macholio 1262. menſe Fe-
bruario.

Guillelmus 2. in tabulis eiuſdem mo- 1267.
naſterij 1267. & 1270.

Stephanus an. 1275.

Ioannes de Sanciaco I. poſteà Claræ- 1293.
uallenſis Abbas 1293.

Philippus de Latiniaco I. an 1309. &
1312.

Almaricus.

Ioannes de Braio 2.

Guillelmus de Salicibus 3.

Stephanus de Hericiaco.

Eligius.

Erneius.

Ioannes 3. nominatur in actis anno 1396.
1396.

Petrus 2.

Iacobus le Tuillier, I. 1421. deceſſit 4. 1421.
Aprilis 1429.

Laurentius anno 1450.

Ioannes 4. 1451. 1451.

Nicolaus de S. Gengonio.

Petrus Piguet 3. præfuit 1502. 1502.

Marcus Heron, mortuus Lutetiæ 12.
Ianuarij 1516. iacet ibidem in Eccle-
ſiâ Bernardinorum.

Michael le Mule 2. an. 1537. 1537.

Iacobus de Iaucour 2. vltimus Regu-
laris, cuius cognominis nobiles de Vi-
larnoul; poſt eum fuête Abbates Com-
mendatarij.

Ioannes du Bellay 5. Cardinalis Epiſ- BELLAY.
copus Pariſienſis.

G. de la Marche.

Robertus de Lenoncourt Card. Archi- LENON-
epiſcopus Arelatenſis, & Præſul Me- COVRT.
renſis.

Philippus de Lenoncourt 2. Card. Ca-
thalaunenſis & Autiſſiodorenſis Epiſ- 1591.
copus obiit 1591.

Beniaminus de Brichanteau, Epiſco- BRICHAN-
pus & Dux Laudunenſis, Franciæ Par, TEAV.
Abbas item S. Genouefæ Pariſienſis D'azur à six
defunctus 1619. besans d'ar-
gent, 3. 2. 1.

Antonius de Brichanteau ſuperioris
frater, filiúſque Antonij domini de
Beauuais Nangis militiæ S. Spiritus E-
quitis torquati, & Antoniæ de la Ro-
chefoucault de Barbeſieux, viuere de- 1638.
ſiit menſe Octobri 1638.

Carolus de Brichanteau, nepos An-
tonij ex fratre Nicolao Marchione
de Nangis & Amatâ-Franciſcâ de Ro-
chefort patruo ſucceſſit, qui poſteà
abdicauit.

N.... de Brichanteau ſuperioris fra-
ter,

ter, Abbatiæ nuntium remiſit in gratiam ſequentis. A

----- *Baſilius Fouquet* Abbas S. Iuniani
Fovqvet. Nobiliacenſis in Pictonibus, ac Theſaurarius S. Martini Turonenſis, frater
1654. Franciſci Agathenſis Epiſcopi & Comitis, præeſt anno 1654.

Barbery. BARBERIVM Ord. Ciſtercienſis, filia Sauigniaci, diœceſis Baiocenſis,
1176. fundatur 1176. ſub honore S. Mariæ à Roberto Marmion, inchoatùm opus Abbatiæ Robertus filius abſoluit, qui redditus, paſcua, & Eccleſias largitus eſt, vt habent veteres tituli.

Berdoues. BARDVM, vel Berdona, monaſterium in Nouempopulanæ prouinciæ Seneſcalliâ, diœceſis Auſcienſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Morimundi condi-
1134. tur an. 1134. ad cuius exædificationem ſub inuocatione Dei & B. Virginis, Valterio Abbati Morimundenſi qui ex ſuo monaſterio religioſos in nouellam congregationem deduxit, contulêre terram Berdonarum cum Eccleſiâ, caſali, & totius loci appenditiis, ſyluam de Violes, aliáque territoria Bernardus Conſul, ſeu Comes Aſtaracenſis, & filius Sancius 2. adſtante Guillelmo Archiepiſcopo Auſcienſi Legato Apoſtolico, vt conſtat ex originali eiuſdem anni. Poſteà priuilegiis poſſeſſiones ac iura firmauerunt diplomatibus ſuis Lucius 2. Papa La-
1143. terani 10. Aprilis 1143. Eugenius 3. Romæ 1152. Hadrianus 3. die 6. Octob. 1162. Innocentius 4. 1246. Auctum etiam & locupletatum fuit donis non modò Aſtaracenſium, ſed & dynaſtarum de Barbaſano, de Orbeſſano, Maloleone, & aliis vicinis toparchis. Spectantur in ſacrario Eccleſiæ plurima beatorum pignora, in eóque regionis tractu S. Blaſij reliquiarum particula cultu religioſo veneratur. Viſuntur quoque in presbyterio baſilicæ cœnobij, ſepulturæ Comitum ac Comitiſſarum Aſtaraci, & in clauſtro liberorum ex eâ nobili genre, Amaneui inprimis Bernardi 3. Comitis primogeniti, qui bellicis facinoribus clarus in Cypro occubuit, conditúſque apud Ciſtercienſis Ordinis Abbatiam Belliloci, è quâ mandato Pontificis ferali pompâ honorificè ad Berdonarum monaſterium oſſa deuehuntur, vt fidem facit inſtrumentum anni 1327. Hæc Abbatia quondam ad Epiſcopatus honorem euehitur rogatu Comitis Aſtaraci, & Abbatis Berdonæ, à Ioanne 23. Pont. Sedis Cathedralis nouæ deſignatâ vrbe Mirandâ iuxta Monaſterium à quo pendet, cui deſeruirent quatuor dignitates, Sacriſtæ, Operarij, Præcentoris, & Eleemoſynarij, ſed reclamante Berengario Archiepiſcopo Auſcienſi in contemptum antiquæ Metropolis, Carolus VI. Rex litteris datis 1413. ad Seneſcallos Toloſanum, Carcaſſonenſem, & Agennenſem huic reſcripto inſtitutionis Epiſcopatus auctoritate ſuâ intercesſit, ſicque impetratâ prærogatiuâ caruit Abbas, vt docent tabulæ pergamenæ in B armario Berdonarum de iis priuilegiis confectæ. Abbatum notitiam à primâ fundatione ad hæc tempora collegit ex membranis Pater de Monſegu Prior Berdonarum tali ſerie.

1. *Albertus*, introductis monachis à Valcherio conſtituitur primus Monaſterij rector 1148. præfuit verò vſque 1148.
ad 1164. tametſi in manuſcripto perantiquo quod dicitur repertorium donationum & acquiſitionum eiuſdem loci, quidam Raymundus Senex Abbas Berdonarum, Valcherio terram iuxta cœnobium recenter fundatum contuliſſe recenſeatur.

2. *Arnaldus à Sancto Iuſtino* 1. ſuc-
C ceſſit eodem anno, rexit vſque ad an. 1186.
1186.

3. *Arnaldus de Sariaco* 2. ſubſtitu-
tus 1186. præfecturæ munera impleuit 1203.
an. 1203.

4. *Guilelmus* 1. 1203. vixit ad annum 1212.

5. *Petrus* 1. eligitur hoc anno, ſe- 1220.
debat adhuc 1220.

6. *Guilemus* 2. aſſumitur ad moderamina cœnobij 1221.

7. *Gonzalbus* an. 1224. 1224.

8. *Vitalis* cuius mentio extat 1236.

9. *Peregrinus* memoratur in actis an. 1237.
1237.

D 10. *Hugo* 1. 1244. quo circiter tempore Arnaldus de Barbaſano Miles cœnobio benefacit; & Innocentius 4. Papa Lugduni 5. Pontificatus diploma conceſſit religioſis, vt emiſſis etiam votis hæreditatem liceret adipiſci, exceptis mobilibus feodis.

11. *Petrus de Faiſano* 2. anno 1247. 1247.
Illius tempore donauit cœnobio quædam bona Siguina Comitiſſa Aſtaraci, Centulli vxor, Archiepiſcopus item Auxitanus, Capitulúmque dimiſit ipſi iura Eccleſiarum S. Saturnini, de Bartâ, & aliarum 1255. quod territorium

monaſterio oppigneraueit 1254. nobi- A
lis Hugo de Roquelaure ptetio tre-
centorum ſolidorum.
12. *Raimundus d'Eſparros* 11. rexit
1257. an. 1257.
13. *Raimundus Lupi* 2. præfectus ad
clauum Abbatiæ 1270.
1273. 14. *Petrus* 2. anno 1273.
15. *Hugo* 2. præſidebat an. 1281. hoc
eodem anno habetur pactum inter Co-
mitem Aſtaraci & Conuentum pro pa-
reagio quarundam terrarum, adſtante
Seneſcallo Toloſano, quod poſteà
Rex Francorum ratum habuit 1283.
ſub eius Abbatis auſpiciis Philippo
Pulchro Rege, & Centullo Comite B
1289. circa annum 1289. condita vrbs ditio-
nis Aſtaracenſis primaria Miranda,
vbi Sedes Epiſcopalis inſtituta, vt di-
ctum eſt.
16. *Petrus de Magueriâ* 3. ad an. 1304.
17. *Raimundus Beguis* 3. congrega-
1313. tionis moderator an. 1313.
18. *Bernardus de Margueriâ* 1. ei fide-
litatem iurant feudatarij & vaſſalli
Berdonarum 1319.
1321. 19. *Gozaubus* viuebat anno 1321. vt
conſtat ex tabulario.
20. *Hugo de Martyâ* 3. ſucceſſit, ad
an. 1335.
1350. 21. *Raimundus de Taurinis* 4. mona-
chus Bonæuallis florebat 1350.
22. *Raimundus Ioannis* 5. 1358.
23. *Bernardus de Logorſano* 1. cuius
1366. mentio occurrit in ſchedis an. 1366.
24. *Bernardus de Molendino* 2. claruit
1368.
25. *Petrus de Bordis* 5. vixiſſe colli-
1375. gitur ex tabulis an. 1375. & ipſo ſe-
dente vt coniicitur, Ludouicus Ande-
gauenſium Dux, Aquitaniæ Prorex
Mirandæ anno 1372. 10. Aug. cœno-
bium Berdonarum ſpeciali diplomate
in ſuâ protectione ſuſcepit.
26. *Richardus* adminiſtrabat an. 1390.
1399. 27. *Bertrandus de Marraſt* ad annum
1399.
28. *Petrus de Gaiano* 6. præfuit ad an-
num vſque 1402.
29. *Guilelmus* 3. Epiſcopus Miran-
1419. denſis & Abbas 1419. & 1420. qui cum
Epiſcopatus huiúſce procurationem
impetraſſet à Pontifice, refragante Auſ-
cienſi Archiepiſcopo & Capitulo, iu-
bente Rege, Guillelmo Abbati inter-
dicitur, ne in poſterùm hunc titulum
ſibi arrogaret, alioquì multaretur cen-
tum marcis auri, de quâ re plura in
cartario Berdonarum.

30. *Vitalis de Caſſaneâ* 1. an. 1424. 1424.
31. *Vitalis de la Sarra* 2. 1436.
32. *Petrus d'Euſpes* 7. ad an. 1439. 1439.
33. *Arnaldus de Faiſſano* 3. Abbas
Scalæ-Dei electus hoc anno, vixit ad
1460. ad quem extat littera Benedicti
XIII.
34. *Ioannes de Gouzene* 1. inaugura-
tur Abbas ab Epiſcopo Condomienſi 1460.
ex cartis an. 1460.
35. *Dominicus de Gouzene* nominatur
electus in litteris Apoſtolicis Sixti 4.
an. 1481.
36. *Arnaldus de Monledos* 4. anno 1535.
1535.
37. *Bernardus de Gouzene* 3. præfuit
ad 1537.
38. *Ioannes de Baſilhac* 2. in Senatu Basilhac
Toloſano Conſiliarius Regius, primus
Abbas Commendatarius, itémque Sca-
læ-Dei, & S. Seueri an. 1539. & 1562. 1539.
39. *Antonius de la Roche* an. 1593.
40. *Ludouicus de Nogaret* Cardinalis Nogaret.
à Valetâ Archiepiſcopus Toloſanus.
41. *Andreas Mondin* Pedemonta-
nus, Clericus diœceſis Montiſregalis,
Eleemoſynarius Caroli Emanuelis 2.
Ducis Sabaudiæ, & eius apud Ludo-
uicum XIV. Regem Chriſtianiſſimum
C Agens, Abbas de Berdonâ & de Bo-
heriis, Metropolitanæ Pariſienſis Ca- 1650.
nonicus ad an. 1650.
42. *Gabriel Boyſleue* Epiſcopus A- 1654.
brincenſis nunc ſedens an. 1654.

Barra feminarum Ord. Sancti *La Barre.*
Auguſtini, diœceſis Sueſſionenſis, in
ſuburbio Caſtri-Theodorici, funda-
tur ſub patrocinio B. Mariæ à Ioannâ
Nauarræ Reginâ Collegij Pariſienſis
fundatrice, cuius monaſterij erat Ab-
batiſſa Coadiutrix 1647. Lodoica Po- 1647.
tier, Renati Marchionis de Geſures
& Margaretæ Luxemburgenſis filia.

S. Bartholomæi Ord. Cano- *S. Barthe-*
nicorum Regularium S. Auguſtini, *lemy de*
diœceſis Nouiomenſis, conditur an. *Noyon.*
D 1064. à Balduino 1. Epiſcopo in ſum-
mitate montis extra muros, vbi ſepe- 1064.
litur, bellorum iniuriâ cœnobium de-
ſtructum in vrbem traducitur, cuius
fundationis tenor cum aliquot Abba-
tum nomenclarurâ legitur tomo 2. An-
nalium Eccleſiæ Nouiomenſis:

In nomine *ſanctæ Trinitatis. Ego
Balduinus Dei gratiâ Præſul Eccleſiæ No-
uiomenſis, huic Sedi ſpecialiter obſequenti-
bus, hanc noſtræ deſcriptionis ſeriem no-
tam eſſe cupio futuris & præſentibus. Qui-
dam noſtræ Archidiaconus Eccleſiæ nomi-*

ne Garnerus, vnam in cœmeterio propter communem pauperum, & peregrinorum ſepulturam, olim à Domino Hugone Epiſcopo anteceſſore meo ſupra vrbis muros benedicto, ob ſuæ remedium animæ in honore Dei & Sancti Bartholomæi Apoſtoli ædificarat Eccleſiolam, quam ego ob meorum remiſſionem peccatorum, dilatare cogitaui, & fundare Abbatiolam. Super quo fidelium meorum Clericorum ac laicorum aſſenſum requiſiui, & ſententiam, cupiens quidem eam omnino ab Archidiaconi ditione emancipatam fore, & atrium cum ſuis redditibus ab omni extraneâ poteſtate, vt in primis ſtabilitum fuerat, in manu Epiſcopi abſolutum conſiſtere. Quâ in re Hugo Caſtellanus mihi reſtitit, dicens Eccleſiam, & atrium à banno ſuo, & ſeculari exactione quietum, verumtamen oblationes, & decimas ad S. Petri pertinere parrochiam, & quod inde veſtituras habuiſſet, poſt conſecratum atrium & ædificatam Eccleſiam, ſuper quod deliberando diem ſibi conſtitui, ac fideles facto conuentu, vt inde diffinirent, ſubmonui. Poſt quorum iudicium octo dierum petiuit inducias, in quibus meditatus aut ſuos quod vera fateretur adramiret teſtes, vel meorum vnde probare vellent teſtimonium reciperet. Inito antè cum ſuis meliori conſilio, omnem rem approbandam meorum commiſit teſtimonio: conuenientes ergo in locum vnde trahebatur litigium, omnes teſtes mei circumquaque ſicut benedictum, & eis præſentibus fuerat ſtabilitum coram ſenioribus ciuitatis, metiti ſunt atrium, & quod vera ſſererentur, voce eſt proclamatum omnium: cognito itaque Caſtellanus meo iure, & veritati vlterius nollens contradicere, quæcumque in prædicto atrio, vel Eccleſiâ calumniabatur, quieta proclamauit fore. Atque ipſam Eccleſiam cum atrio, & decimis & oblationibus, vel diſtricto, in meâ ſeu ſucceſſorum meorum manu abſolutam omnino ex tunc confeſſus eſt exiſtere. Ego verò omnem ſcrupulum volens expurgare, nihílque ambigui patiens latitare, teſtes meos in medio produxi, quia ea vnde loquebantur, iureiurando probauêre. Arnulpho eiuſdem loci ſacerdote primo ſacramentum præbente, & Gerclino Cantore, niſi ei perdonatū fuiſſet, eadem proſequente, & duobus adhuc iurantibus Otrado videlicet circummanente, & Alrico Equite. Poſt hæc ſteti in eminentiori loco, bannúmque fieri quod plena immunitas, vt lex iubet, conſiſteret, in atrio ipſo quoque fauente, & laudante Caſtellano, ex Dei Omnipotentis & ſanctorum Canonum, ac noſtri miniſterij authoritate factâ excommunicatione præcepi, vt quod

A *ſibi diffinitum fuerat, firmum foret inantea, nec quiſquam niſi Epiſcopus Nouiomagenſis, vel qui ipſe iuberet, ſe intermitteret de prædicto atrio vel Eccleſiâ. Verùm ne res iſta quandóque obliuioni traderetur, firmis illam commendam apicibus, & eorum qui interfuêre, ſubnotatis nominibus, Signum Balduini Epiſcopi, Sign. Ratbodi Archidiaconi, S. Guidonis Theſaurarij, S. Gerelmi Cantoris, S. Adelardi Scolaſtici, S. Garneri Presbyteri, Giduini Diaconi, Goisberti Diaconi, Hugonis Subdiaconi, item Hugonis Subdiaconi, Barneri Subdiaconi, S. Otmundi Acolythi, Conſtantij* B *Acol. Aloldi Acol. Humberti, Lamberti. Nomina ſeruientium Epiſcopalium, Fulradi, Dodonis, Giſleberti, item Fulradi, Guinemaudi, Hugonis Caſtellani, Renardi militis, Arnulfi, Odonis, Giraldi, Balduini, Boſonis militis, Odrici Præpoſiti Epiſcopi, Guatſelini militis, Gualteri fratris Præpoſiti. Facta eſt autem iſta diffinitio & ſacramenta data in eodem loco, qui antiquo vocabulo Mons dicitur Monumenti, 8. Idus May, anno verò Dominicæ Incarnat. MLXIV. Indict. 2. regnante Rege Phi-* 1064.
lippo anno 3. Epiſcopatus autem noſtri anno XX. Ego Guido Cancellarius Sanctæ Mariæ compoſui. Fuerunt autem hæ litteræ recitatæ eodem anno, & eodem menſe 4. Cal. C *Iunij, die verò ſancto Pentecoſtes, ante altare S. Mariæ Nouiomagenſis, poſt lectionem ſancti Euangelij, adſtantibus Clericis & laicis.*

Lambertus.

Hugo cui ſæpe ſcribit Stephanus Tornacenſis Epiſcopus ep. 31. 34. 36. & 38. vir ſimplex, rectus & timens Deum appellatur.

Ioannes de Vy, 1. poſteà S. Genouefæ Pariſienſis Abbas.

Anſoldus obiit Idib. Sept. 1311. 1311.

Ioannes de Mar, 2. deceſſit 1317. 1317.

Ioannes de Ambianis 3. ſub quo deſtructa eſt Abbatia, moritur 1370. 1370.

D *Ioannes Tuer* 4. ſucceſſor, viuis exemptus 1400.

Ioannes Briſmontier 5. defunctus an. 1418. 1418.

Ioannes d'Aule 6. abdicauit.

Furſaus le Maire.

Nicolaus Carlier 1. vltimus Abbas religioſus.

Philibertus de l'Orme Abbas Commendatarius 1561. ſub quo noua cœpit Abbatia. 1561.

Ioannes Chapuis 7.

Balsazar Grangier 1.

Nicolaus Grangier 2.

Baltazar Grangier de Linerdis 2. Epiſ- A
1654. copus & Comes Trecorenſis hoc anno
1654.

Barzelle. Barzella Ord. Ciſtercienſis,
diœceſis Bituricenſis, filia Landeſij
1137. fundatur 1137. & Eccleſia dedicatur ſo-
lemniter 1219. Abbatum elenchum ex
veteri martyrologio MS. & aliis mem-
branis communicauit dom. Abbas Vil-
lelupenſis.

Falcherius primus Abbas Barzellæ
qui obiit VIII. Cal. Nouembris anno
incerto, de eodem legitur Exametron
ex veteri codice MS.

Edificata loci traxit Barzella intenti,
Fulcherio fauſtum ſub Patre principium.
1137. *Mille anni & centũ triginta poſt quoq; ſeptẽ,*
Condiderant Chriſti tempora lapſa pij.
Qui ſua terribili ſortitur nomina Marte
Menſis quindenam ceperat ipſe diem.

Petrus viuis exemptus v. Calen. Iu-
nij.

1218. *Iuo* ptæfuit an. 1218. deceſſit x. Cal.
Aprilis.

N .... Abbas Barzellæ qui mortuus
dicitur in necrologio XI. Calend. Sep-
tembris.

Michael viuendi finem fecit v. Cal.
Octobtis.

Nicolaus defunctus 2. Idus Ianuarij, C
vt eſt in obituatio.

N .... ſeptimus in ſerie necrologij,
cuius nomen incompertum in faſtis
Barzellæ.

Ionas tranſiit à ſæculo XI. Calend.
Decemb.

Thomas de Alneto ſpititum emiſit
XIII. Cal. Decemb.

Guillelmus de Alneto otiundus è Bur-
go nouo, interiit XI. Cal. Maij.

Ioannes I. texit monaſterium per vi-
ginti annos laudabilitet, dicitúrque
in necrologio feciſſe inter cetera dor-
mitotium cum plutibus aliis opeti-
bus.

Ioannes Berger 2. obiit III. Calend. D
Maij: memoratur in membranâ veteti
1455. monaſterij de Baugeſeio datâ anno
1455.

Guillelmus Bleſenſis naturæ debitum
perſoluit 3. Idus Octobris.

Ioannes Rigault ad alteram vitam mi-
grauit 14. Cal. Aprilis.

Ioannes Preuoſt 3. toto tempore vitæ
ſuæ fuit venerabilis vitæ & conuerſa-
tionis honeſtæ, vt eſt in obituario an.
1521. 1521. multa bona fecit in hoc mona-
ſterio, & denaſcitur x. Cal. Octob.

Iacobus Preuoſt vltimus Regularis,
A Eccleſiam reædificauit, mortuus VI.
Cal. Februarij.

Ioannes d'Eſtampes 4. Ludouici do- Estampes.
mini de Valençay ex Mariâ Hutault
filius, primus Abbas Commendata-
tius huius Eccleſiæ naſcitur 1523. obiit
14. Cal. Auguſti 1587. ſedit per qua- 1587.
draginta annos, variis ædificiis ac or-
namentis cœnobij illuſtrator longè
maximus, condidit clauſtra, multáque
alia bona erogauit, pius pauperum pa-
ter & eleemoſynarum largitor referen-
te martyrologio.

Ioannes d'Eſtampes de Valençay 5. pro-
B nepos deceſſoris, reſignauit Abba-
tiam.

Antonio Scaron Ptorhonotario Apo-
ſtolico & Eleemoſynario Regis, filio
Michaelis Scaron domini de Vaure
& de Vauiour, Quæſtore Regio, qui 1657.
præfuit 1637.

Rogerius d'Aumont Abbas Barzellæ Avmont.
ſuperioris ceſſione, poſteà Abtincen-
ſium Epiſcopus, hic diem vltimum 1653.
clauſit an. 1653.

S. Basoli diœceſis Remenſis *S. Baſle.*
Ordin. S. Benedicti, inchoatur ætate
Ægidij Remorum Antiſtitis in loco
Viriziaco, vt obſeruat Flodoatdus
C Hiſt. Remenſis lib. 2. c. 3. *Ægidij tem-
pore*, ait, *Sanctus Domini Baſolus ex ter-
ritorio Lemouicino, regione Armoricanâ,
nobili proſapiâ oriundus, à partibus Aquita-
niæ, patrocinia beatiſſimi Remigij deſidera-
biliter appetens, Remenſem deuenit ad vr-
bem: dum deſtinatam ingreditur vrbem,
hunc digniſſimè præfatus Præſul Egidius
ſuſcipiens, cognito peregrinantis deſiderio,
penitúſque ſecretioris conuerſationis habita-
culum concedere libentiſſimè ceſſit, ſicubi
ſibi placitum Dei famulus infra Epiſcopium
Remenſe valuiſſet reperire. Inuenit tan-
dem ſupernâ diſponente gratiâ locum ſibi
congruum in vico Viriziaco, ad radices
montis Remorum, quem nemus inde inci-
D piens obumbrat Rigetinm. Eo loci tunc
temporis erat cœnobium, numero duodecim
monachorum; in quâ incluſionis habitatio-
ne per 40. traditur annos Deo militaſſe.
Deceſſit Beatus pater Baſolus VI. Cal. De-
cembris.* Abbatum catalogus hîc datur
ex ſchedis Guillelmi Marloti magni
Priotis S. Nicaſij Remenſis.

Baſſemus nepos S. Baſoli.

Perro, homo ſanctæ vitæ, à B. Niuar-
do Archiepiſcopo Remenſi dilectus,
cuius fauore monaſterio vniuit Eccle-
ſiam Vitiziaci Sanctæ Vitgini dica-
tam.

Benedictus ſub Pontificatu Ebbonis
822. Archiepiſcopi an. 822. Abbatiam de-
» corauit pluribus ædificiis: Non longè
» à noſtrâ ætate, inquit idem Flodoar-
» dus, temporè Ebbonis Archiepiſcopi,
» eius ordinatione quidam vir religio-
» ſus Benedictus nomine, Abbas conſti-
» tuitur. Qui cum modeſtiâ familiam
» S. Baſoli tractans, & in ſimplicitate
» Deo ſeruiens, diuerſis Eccleſiam do-
» nariis ornauit, & poſt non modica vitæ
» ſuæ ſpatia, ad Dominum tranſiit.

Speruus, vir improbus, ſuffectus germano Benedicto in munere Abbatiali: ſic enim proſequitur Flodoard. eodem
» cap. 3. Qui moribus fratri diſſimilis, &
» diræ facibus ardens cupidinis, dum te-
» mulentus aliquando ſederet, cœpit
» dicere quòd frater ſuus de Abbatiâ
» illâ nihil boni ſciuerit habere, præci-
» piens villarum procuraroribus in cra-
» ſtinum ſibi ruricolas exhibere, quos
» variis faceret ſuppliciis torqueri, vt
» facultates ipſorum ab eis poſſet extor-
» quere: mane facto Speruus idem repe-
ritur mortuus. Hic porrò deſunt plura Abbatum nomina.

Artaldus Archiepiſcopus Remenſis
946. poſtquàm depoſitus fuit à Pontificatu,
reſtitutus an. 946.

Rotmarus ex monacho S. Remigij.

Odolricus ad Abbatiam S. Medardi Sueſſionenſis tranſlatus.

Aſſo nominatur in actis Concilij prouincialis habiti in monte S. Virginis in pago Tardanenſi ſub Archiepiſcopo Adelberone, cui ſuſcripſit cum
994. aliis Abbatibus. Viuebat adhuc anno
994.

1160. *Vuenricus* an. 1060. interfuit ſacro Philippi 1. Regis ſub Archiepiſcopo Geruaſio.

Richerus præſidebat an. 1102.

1106. *Burchardus* viuebat an. 1106.

Hugo memoratur in cartis anni 1112. & 1113.

1125. *Albericus* 1125. & 1143. in chartulario Abbatiæ S. Nicaſij.

Manaſſes an. 1145.

1153. *Robertus*, reperitur eius nomen adſcriptum tabulis an. 1153.

Ioannes mentio illius in cartophilacio S. Baſoli 1160.

1171. *Anſelmus* 1171.

Theobaldus Abbas item cœnobij Floriacenſis, S. Luciani, & Cluniacenſis, deinde Cardinalis Epiſcopus Oſtienſis à Lucio 3. Pont. creatus, moritur 1188. Romæ pridie Nonas Nouembris.

Petrus 1180. 1180.

Rodulphus 1190.

Richerus 1200. 1200.

Petrus erat Abbatis dignitate condecoratus 1204.

Adam viuebat 1229. ex membranis 1229.
S. Baſoli.

Ioannes 1286.

Radulphus de Marcilly 1244. 1244.

Stephanus ſubſcriptus habetur in ſchedis 1286.

Nicolaus 1300. 1300.

Guido adminiſtrationem ſuam obiit 1390.

Nicolaus du Chet 1420. poſteà Abbas 1420.
S. Nicaſij.

Ricardus Cardinalis S. Euſebij Epiſcopus Conſtantienſis 1462.

Iacobus d'Albret primus Abbas Com-
mendatarius an. 1518. & Epiſcopus Ni- 1518.
uernenſis 1522.

Carolus de Roucy 1564. 1564.

Ioannes de Vienne deinde Abbas S. Martini Niuernenſis.

Nicolaus-Franciſcus Brulart de Sillery
Abbas & Curiæ-Dei, de Peliciâ, S.
Ioannis in Iardo, & Diui Baſoli anno 1647.
1647.

BASSVSFONS diœceſis Trecenſis *Baſſe-*
Ordin. Præmonſtratenſis, liberalitate *Fontai-*
Vualtheri Comitis Brennenſis condi- *ne.*
ta an. 1143. ampliſſimis redditibus dotatur, vt exemplar fundationis aſſerit eo contextu apud Nicolaum Camuzatum in Miſcellaneis Antiquitatum Tricaſſinarum: C V M *multa ſint neceſſaria humanæ fragilitati, maximè neceſſarium eſt hominibus, vt quia peccatis deprimuntur, aliquibus beneficiis ſubleuentur. Notum ſit ergo omnibus tam præſentibus quàm poſteris, quod Vualterus Brenenſis Comes, ob remedium animæ ſuæ & prædeceſſorum ſuorum conceſſit domo & Eccleſiæ in honore S. Dei Genitricis & Virginis Mariæ fundatæ in loco qui dicitur* B A S S A F O N T A N A, *decimam redituum ſuorum de Brenâ caſtello, videlicet Ginouatici ſui & venditionis, fori ac minagij, decimum quoque vas totius annonæ Cellarij ſui, exceptâ auenâ, ſi ad opus equorum ſuorum quandoque emerit, vini quoque decimam conceſſit, excepto quod vt vendat, emerit. Conceſſit etiam dono decimam redditurum Piſnei, ac redditurum nemoris in denariis, & in annonâ, exceptâ illâ quæ eſt ſumpta de forefactis, atque decimam paſnagij, necnon etiam ſuarum culturarum decimam ſi legaliter .... nec antea alicui ſit conceſſa ab aliquo prædeceſſorum ſuorum;*

ſin autem redecimam. Cum iis etiam con-
ceſſit à riuo, qui dicitur Ponton, vſque ad
riuum, qui dicitur Proſel, terram inter-
uſam, & ripam Albulæ fluuÿ iacentem,
liberam & abſolutam. De nemore etiam
intra ſupradictos riuulos à viâ ante nemus,
quantum arcus iactare poteſt infra ipſum
nemus, tantúmque de curcellis intra pon-
tem Maſtilÿ, & Alberti magnolium. In
diuiſione etiam tentorÿ noſtri inter riuulos
commemoratos molendinum prædeſcripta
Eccleſiæ ad vſus noſtros ſuper fluuium Al-
bulam conſtruere conceſſit, ſuis nullatenus no-
cimum molendinis, ipsúmq; fluuium liberum
infra ſepta atrÿ. Deniq; nobis conceſſit vſua-
ria in omnibus aquis ſuis, & in cunctis
nemoribus ſuis, excepto nemore quod dici-
tur Aioium ad ædificia, & pecora noſtra de-
genda, ita videlicet, quod ad villas noctu
quieſcere pergant, nec aliquam domum, aut
aliquod ædificium in eis nemoribus, abſque
ſuo conceſſu ac licentiâ eorum paſtores fa-
ciant. Ad hanc autem doni inſtitutionem
confirmandam, teſtes adhibere curamus,
eorúmque nomina ſubſcribendo ſignamus.
Signum Airardi filÿ ſui. S. Andreæ filÿ
ſui: Mariæ filiæ ſuæ &c. Hoc autem deffi-
nitum & corroboratum notificamus anno
1143. *ab Incarn. Domini* MCXLIII. XI. *Cal.*
Febr. Lunâ 23. Ludouico Rege Francorum
regnante; Præſidente quoque venerabili
Hatone Trecenſis vrbis Præſule. Idem
Epiſcopus Trecenſis huiuſmodi priui-
legium confirmauit reſcripto an. 1145.
& Eugenius Papa 3. litteris Apoſtoli-
cis 1148. cui cœnobio multa elargitur
& conceſſa ab anteceſſoribus ſuis ap-
probant Comites Erardus ac Ioannes
Branæ & Matiſconi an. 1210.

Batans. De Batanis diœceſis Biſonti-
cenſis, fœminarum Ord. Ciſtercienſis,
olim S. Martini, nunc S. Mariæ, fun-
datur ab Anachario Burgundiæ infe-
rioris Duce, filiâ Adalſinde conſtitu-
tâ Abbatiſſâ, Valdaleni primi Abba-
tis Beſuæ ſorore.

Baſſac. Bassacvm diœceſis Santonenſis,
Ord. Benedictini, aliàs Baſſacenſe &
1009. Baſiacenſe, inchoatur anno 1009. ita
enim inquiunt geſta Grimoardi Epiſ-
copi Engoliſmenſis: *Huius tempore qui-*
dam de Principibus Engoliſmenſibus Gua-
dardus de Lorichis ædificauit in Santoni-
co pago Monaſterium Baſiacenſe in honore
S. Stephani Protomartyris, & cenſuale fe-
cit Romanæ Eccleſiæ. Nihilominus ta-
men in Hiſtoriâ Engoliſmenſi refer-
tur condita à Vardrado Iarnaci topar-
châ & Rixendi vxore. Hilduinus pri-
mus Abbas ex Milite cœnobio præfi-
citur.

Bavgeseivm, diœceſis Turo- *Bauge-rais.*
nenſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Ora-
torij, ſub honore Beatæ Mariæ fun-
datur, eius exordia præſtat audire ex
tabulariis cœnobij hac narratione:
Franci de Baugeſeio in parochiâ Lu-
cheſij conſiſtentes, Serloni & fratri-
bus locum ad habitandum & ſeruien-
dum Deo viuenti, in ipſo Baugeſeio
per manum Engelbaudi Eccleſiæ Tu-
ronenſis Archiepiſcopi conceſſerunt
anno Domini 1153. Anaſtaſio 4. ſum- 1153.
mo Pontifice; Ludouico Rege, Hen-
rico Normannorum Duce & Comi-
te Andegauorum. Hoc confirmauit
Henricus Rex Anglorum dummodò
ipſi fratres de Baugeſeio ſuſciperent
Ordinem & imitationem de Eccleſiâ
ſanctæ Barbaræ in Normanniâ. Pau-
cis verò diebus elapſis prædictus Rex
mutato conſilio, conceſſit Deo & Ab-
batiæ de Oratorio Andegauenſis diœ-
ceſis, locum de Baugeſeis cum perti-
nentiis ſuis ad conſtruendam ibi Ab-
batiam Ordinis Ciſtercienſis, & con-
firmauit omnes donationes quæ ratio-
nabiliter factæ fuerant eidem Mona- 1173.
ſterio ſub anno 1173. quo

1. *Ioannes* Ciſtercienſis Monachus
inſtitutus fuit primus Abbas ſub Ioſ-
cio Archipræſule Turonenſi, & præ-
fuit annis 25. Is confirmationem om-
nium priuilegiorum prædicti cœnobij
& protectionem Sedis Apoſtolicæ ab
Alexandro 3. & Lucio 3. ſummis Pon-
tificibus impetrauit; tempore eiuſdem
Abbatis, Bartholomeus Antiſtes Tu-
ronenſis conſecrauit altare in Eccle-
ſiâ de nouo conſtructâ ſub honore ſan-
ctorum Martini, Benedicti, Hierony-
mi, Pauli primi Eremitæ, & omnium 1184.
Confeſſorum anno 1184.

2. *Liſiardus* mortuo Ioanne ſedebat
anno 1200. ex cartulario Villelupenſi, 1200.
exceſſit tertio Idus Septembris, anno
incerto.

3. *Robertus* 1. an. 1208. obiit die 21.
Iunij.

4. *Robertus* 2. defuncto Roberto ſuf-
fectus, conſecrationem altaris in Ec-
cleſiâ nouâ ſub honore Sanctorum Pe-
tri & Pauli, Stephani, Laurentij, &
omnium Sanctorum Martyrum à Ioan-
ne Archiepiſcopo Turonenſi impetra-
uit an. 1209. interiit die 13. Iunij poſt
annum 1223. eo ſedente plures viri ge- 1223.
neroſi ſigno Crucis armati, Hieroſo-

lymam profecturi, inter quos recen- A
ſentur Archambaudus de Argeio, Gau-
fridus de Paludello dominus Montiſ-
theſauri, Robertus de Buſenciaco dy-
naſta de Buſençois, Ioannes Sauary
dominus de Inſulâ, Sulpitius de Am-
baſiâ dominus Ambaſiæ, Helias de
Gillemont, Rainulfus d'Argy, Regi-
naldus Briſehaſte, Guillelmus de San-
ctâ Maurâ, Milo de Foreſtâ, Ioannes
de Toſcâ, Robertus Ogeti, Girardus
de Varennes, Iosbertus de Sanctâ Mau-
râ, Ioannes de Peluoyſin & alij Milites
Turonici, multa bona fecerunt, & di-
uerſas exemptiones conceſſerunt huic
monaſterio. B

5. *Michael* I. erat Abbas poſt Ro-
bertum an. 1223. memoratur in cartu-
lario Canonicorum B. Mariæ de Ca-
1229. ſtellione 1229. deceſſit 19. Calen. Sep-
tembris, ex membranis Villelupenſi-
bus.

6. *Arnulfus* 1229. & 1231. quo vir
illuſtris Drogo de Melloto Francorum
Conneſtabilis, dominus Locharum &
Meduanæ monſtrat ſe deuotum & li-
1239. beralem eidem monaſterio an. 1239.
Is Arnulfus obiit 12. Calend. Februa-
rij.

7. *Philippus* mortuo Arnulfo eligi- C
1243. tur ante annum 1243. præfuit annis cir-
citer viginti, defunctuſque 7. Calend.
Aprilis. Huic & fratribus de Bauge-
ſeio contulerunt multa bona Galche-
rus de Caſtellione Comes S. Pauli &
Bleſenſis, Archambaudus, Guido &
Hugo de Argeio, Godefridus de Bre-
nâ dominus de Maceriis, Robertus
Mariis Milites, & Agata vxor Ste-
phani Vigerij etiam Militis domini de
Paulmy. Sub eius regimine Alexan-
der 4. indulget Abbatibus Ordinis
Ciſtercienſis exemptionem decima-
rum in terris ſuis, quas propriis ma-
1257. nibus & ſumptibus excolebant anno D
1257.

8. *Gregorius* monaſterij huius guber-
nator poſt obitum Philippi an. 1265.

9. *Hamelinus* ſedit an. 1268. regnante
Sancto Ludouico, Ioannes & Mathæus
de Cigongne Equites certos redditus
annuos huic cœnobio tradiderunt an.
1271. 1271. ſimiliter & fecerunt Ioannes &
Guillelmus de Caluigniaco 1281. ac
Girardus de Varennes Milites an. 1283.
aliique.

10. *Radulfus* qui vixit ſub Philippo
1294. Pulchro circa annum 1294. & 1297.
moritur 10. Cal. Martij.

11. *Dionyſius* ordinatus fuit circa an-
num 1308. conſtatque vixiſſe ad an.
1322. obiit die 2. menſis Decembris: 1322.
Eius tempore Ioannes primogenitus
Regis Franciæ, ſuâ munificentia do-
nauit huic Monaſterio viginti libras
annui redditus, pro quatuor quercu-
bus quas fratres de Baugeſeio ſumere
conſueuerant in boſco Ogerij, conceſ-
ſione Philippi Valeſij Regis & præde-
ceſſorum an. 1345.

12. *Bonifacius de Rei* Profeſſor ſacræ
Theologiæ, mortuo Dionyſio aſſum-
ptus in Abbatem 1350. Is autem anno 1350.
1351. tranſlatus eſt de præfatâ Eccleſiâ
Baugeſii ad Monaſterium Triſagium
in Pictonibus Ordinis Ciſtercienſis.

13. *Mathæus de Lochis* poſt ceſſio- DE LO-
nem liberam Bonifacii de Rei, inſti- CHIS.
tutus eſt per Philippum Abbatem de
Oratorio patrem & ſuperiorem Ab-
batem Baugeſii, Sabatho menſis Fe-
bruarii die XI. anno 1351. Guido de Bril-
hac Miles dominus d'Argi, & Philip-
pa de Barmont vxor eius conceſſerunt
quatuor libras annui redditus anno 1356.
1356.

14. *Ioannes* 2. Mathæo præfato ſuc-
ceſſit, & gubernauit annis 23. viuendi
finem habuit 1390.

15. *Georgius* eligitur an. 1390. Is pro- 1390.
pter vrgentem paupertatem ſuæ Ab-
batiæ à ſubdelegatis ſanctiſſimi noſtri
Papæ impetrauit licentiam non ſol-
uendi contributiones, donec pauper-
tas nimia releuaretur ex tempore an.
1395.

16. *Raolinus Appert* poſt mortem Geor- 1405.
gij an. 1405. & 1422.

17. *Ioannes de Sorbiers* 3. ex nobili fa- SORBIERS.
miliâ dominorum des Pruneaux & de
Pouziez 1422. Ioannes de Prie Cubi- 1422.
cularius Regis Caroli ſeptimi impetra-
uit guardam cum emolumentis præ-
ſentis Abbatiæ, quod fortè melius dici
poteſt regimen ſeu dominium tempo- 1428.
rale Monaſterij an. 1428.

18. *Iacobus Chauuet* poſt Ioannem de CHAVVET.
Sorbiers, vel Ioannem de Prie Mili-
tem, præfuit annis quindecim plus
minus, moriturque die 6. Iunij anno 1455.
1455.

19. *Ioannes de Mainfaim* 4. anteà Sa- MAINFAIN.
criſta, poſt tranſitum Iacobi Chauuet
deſignatus 1455. ſub Emerico Abbate
de Oratorio, præſidentibus tamen in
electione Ioanne Bergier Abbate de
Barſellis & Petro Chabot ſuperiore in
cœnobio de Oratorio delegatis à dicto

Emerico patre cœnobij Baugeſeij, præ- A
ſentibus Simone Abbate Villelupenſi
& pluribus aliis, acta confirmata à præ-
fato Emerico, & Ioanne Abbate Ci-
ſtercienſi. Præfuit verò annis 18. vir
ad ſæcularium & regularium rerum
magiſteria tractanda ingenio ſatis acu-
tus. Hic anno regiminis ſui decimo-
quarto confirmationem omnium pri-
uilegiorum Monaſterij ſui à Ludoui-
1472. co XI. Francorum Rege impetrauit;
deceſſit circa annum 1472.

SAVBVS.

20. *Franciſcus de Saubus* mortuo Ioan-
ne ordinatur circa annum 1472. præ-
fuit circiter annis decem, primus Ab-
bas Commendatarius. B

QVEDILLAC.

21. *Ioannes de Guedillac* 4. Baugeſeij
Commendatarius poſt fatum Franciſ-
ci anno 1483. ſedit circiter annis tri-
1483. bus; Abbas item S. Iuliani Turonen-
ſis ſub Rege Ludouico XI.

CHABOT.

22. *Petrus Chabot* nominatur per o-
bitum Ioannis an. 1486. moderamini
prępoſitus annis quatuordecim ſub Ca-
1500. rolo 8. Rege Francorum: obiit autem
an. 1500.

SAVVAGE.

23. *Guillelmus Sauuage* Monachus Be-
nedictinus Prior de Trigniaco, mor-
tuo Petro ſucceſſit an. 1500. & præ-
fuit annis 44. pro ſuo modulo ſatis C
vtiliter, nam Eccleſiam intrinſecus fe-
rè totam ſuis impenſis renouari fecit,
& domum Abbatialem omnino dirу-
tam & proſtratam reparauit, quam po-
ſteà denuo ruinam minitantem ferè à
fundamentis reſtaurauit Michael de
Marolles vltimus Abbas: reddidit ani-
1545. mam iſte Guillelmus anno ſal. 1545.
habuítque dum viueret competitorem
in præſenti Abbatiâ.

GIGAVLT.

24. *Ioannem Gigault* 5. Presbyterum,
in Parlamento Pariſienſi Conſiliarium,
quem numeramus inter Abbates hu-
ius cœnobij, quia ſæpe ſumpſit titulum
Commendatarij, contradicente tamen D
ſupradicto Guillelmo Sauuage: hic
1524. moritur Lochis anno 1524. 4. Idus Iu-
nij ætatis ſuæ 63.

SAVVAGE.

25. *Renatus Sauuage* nepos Guillel-
mi deceſſoris, præfuit annis ſeptem,
ſublatus è viuis 1552.

LA RVE.

26. *Claudius de la Rue* iuris Licentia-
tus, & in Sede Præſidiali Turonenſi
Conſiliarius Clericus, poſt obitum Re-
nati fuit nominatus ab Henrico 2. Re-
ge ad Papam Iulium 3. de quo impe-
trauit regimen & adminiſtrationem
tam in ſpiritualibus quàm in tempora-
1552. libus monaſterij an. 1552. deinde in hæ-
reſim lapſus reſignauit.

QVINAVLT.

27. *Ægidio Quinault* in fauorem
Ioannis Guenant Equitis domini San-
cti Sigiranni du Iambot, quo Milite
defuncto impetrauit Abbatiam Clau-
dius de Beauuillier Comes ſancti Ania-
ni in Biturigibus, filius Annæ de Cler-
mont relictæ dicti Ioannis de Gue-
nant, ſub nomine cuiuſdam magiſtri
Martini Ferret Canonici Cathalaunē-
ſis, ei ſuccedit Philippus du Bec Nan-
netenſis Epiſcopus, qui erat prædicto
Comiti affinitate proximus, illiq; Phi-
lippo acceſſit precarius Archimandri-
ta idem Ægidius Quinault etiam Ab-
bas Sancti Genulfi, Prior de Vertou,
de Caſtellione, & de Toiſelay, Ca-
nonicus S. Martini & Gatiani Turo-
nenſis, Sancti Stephani & ſacræ Ca-
pellæ Bituricenſis, Camerarius B. Iu-
liani Turonenſis, obiit die 25. Aprilis
1592. quo mortuo, Georgius de Sor- 1592.
biers Miles dominus des Pruneaux,
concedente Henrico Francorum Re-
ge, fruitus eſt bonis temporalibus hu-
ius Abbatiæ ab anno ſupradicto 1592.
vſque ad annum 1610. quo Chriſtia- 1610.
niſſimi Regis beneficio,

MAROLLES. D'azur à l'eſpée d'argēt poſée en pal la pointe en bas, entre deux pennes addoſſées d'argent, la garde de l'eſpée d'or.

28. *Michael de Marolles* 2. Abbas &
S. Saluatoris Villelupenſis, ex nobili-
bus dynaſtis de Marolles in Turoni-
bus ortus, nondum ætatis ſuæ decimum
annum attingens, nominatus fuit ad
commendam prædicti Monaſterij, cui
adhuc hodie laudabiliter præeſt, in-
ueſtigator breuis huius hiſtoriæ Abba-
tum Baugeſeij quam protulimus.

S. Bauon de Gand.

S. BAVONIS ſeu Gandenſe mo-
naſterium, diœceſis olim Tornacenſis,
Ordinis Benedictini, nunc ſæcularis
Eccleſia & Cathedralis Gandauenſis;
hoc cœnobium ab Arnulfo Flandriæ
Comite, eiúſque filio Balduino operâ
S. Gerardi Bronienſis inſtauratum, ſuâ
auctoritate firmat Lotharius Franco-
rum Rex ſequenti diplomate, quod in-
ſeritur Codici Donationum Auberti
Miræi.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Lotharius diuinâ annuente clementiâ Rex Francorum. Quandoquidem nos fidelium noſtrorum petitionibus, ac præcipuè ad religionem & reſtaurationem Sanctæ Eccleſiæ pertinentibus, aſſenſum præbere dignum dignoſcitur. Notum fieri volumus omnibus fidelibus noſtris tam præſentibus quàm futuris, qualiter fidelis noſter Arnulfus Comes, ac filius eius Balduinus noſtram adierunt clementiam, ſupplicantes*

tes de quodam monaſterio in vico Gandano poſito, vbi Legia & Scaldis flumina confluunt, in honore S. Petri conſtructo, (in quo etiam S. Bauo corpore quieſcit humatus, à cuius quoque tempore, aliorúmque Religioſorum virorum religio & regularis Ordo ibidem ſeruatus fuiſſe memoratur) noſtrâ auctoritate, voluntatis ſuæ deuotionem confirmari. Erat ergo idem locus multis temporibus, tam incurſione paganorum quàm incurſione & negligentiâ incolentium deſertus & in ſolitudinem redactus, & penè inhabitabilis effectus, ita vt nihil quidquam diuini officij Deo inibi perſolueretur. Piâ verò admonitione memorabilis viri Gerardi Abbatis, placuit eis eundem reſtaurare, & quendam alumnum eiuſdem Gerardi, religioſum videlicet virum Vvomarum Abbatem ordinare, atque Monachos, qui regulam S. Benedicti obſeruarent congregare. Quo etiam in loco tranſacto iam anno ordinationis ſuæ, dictus Vvomarus religioſos Abbates acceſſit, Aginaldum videlicet, Gorſienſis cœnobij Abbatem .... prouiſorem cœnobij S. Petri, necnon & ſuæ ditionis Abbates quamplures, id eſt Hildebrandum atque Ledricum, ceteróſque ſanctæ dictæ Eccleſiæ adiutores: Quorum inſtinctu & exhortatione, noſtram vt dicere inchoauimus, iamdictus Comes, filiúſque eius adierunt clementiam, ſupplicantes literis noſtræ auctoritatis, ita hoc quod ipſi pro ſeruitio Dei omnipotentis ſub profeſſione Regulæ S. Benedicti inchoarunt, firmiter roborari, quatenus .... ſuccedentium annorum, nullus ſanctæ Dei Eccleſiæ infidelis, contra hoc ſuæ deuotionis affectioniſque opus inſurgeret, ſed idem locus omni tempore in poteſtate Abbatis, & fratrum eiuſdem loci perſeueraret. Vnde .... rationabilibus fidelium petitionibus annuentes, decernimus, iubemus, regiâque munificentiâ præcipimus, idem ſæpè dictum monaſterium à monachis inibi Domino ſecundùm Regulam S. Benedicti militantibus ſeruandum, & in perpetuum poſſidendum: itaut licitè & abſque vllâ contradictione tam de rebus eiuſdem loci, quàm omnium ad eundem pertinentium, quicquid rationabiliter opportunitate temporis dictante, iuxta auctoritatem normæ propriæ profeſſionis facere decreuerunt, & poteſtas omnis & licentia regiâ auctoritate eis concedatur. Habeant sanè poteſtatem eligendi Abbatem regulariter, quomodocúnque elegerint, ita tamen vt is, qui in præſenti tempore eiuſdem cœnobij regimen regulariter ſuſcepiſſe dignoſcitur, dominus Vvomarus omnium opponentium ſe inſidiis ab eiuſdem loci re-

A *gimine nunquam priuari valeat. Ne verò alicuius fraudulentia vel contradictio contra huius noſtræ auctoritatis præceptum venire præſumat, vel illud infringere conari audeat, atque hanc cartam priuilegij irrumpere præualeat, eam manu propriâ firmare voluimus, & annullo noſtro ſignari præcepimus. Signum Lotharij bonæ indolis Regis glorioſiſſimi. Ego Vido Cancellarius ad vicem Arnoldi Archicancellarij Regij. Datum in Palatio Lauduni Clauati apud monaſterium S. Ioannis ... x. Decembris Incarnat.* DCCCCL. *anno primo, regnante* 950.
Lothario Rege glorioſiſſimo. Abbates S. Bauonis hoc ordine proferuntur ex
B Antonij Sanderi Flandriâ illuſtratâ.

1. *Florbertus* à Sancto Amando Gandæ monachus præficitur Abbas, deceſſit an. 642. 8. Idus Iulij in eodem 642.
cœnobio, ibique ſepultus.

2. *Adalbertus* à præfato Amando ſecundus Abbas inſtituitur; qui priuilegiorum confirmationem obtinuit ab Eugenio Papâ, obiit Calendis Iulij an. 660.

3. *Fulco* ſucceſſit Adalberto, mor- 674.
tuus 4. Non. Decemb. 674.

4. *Vviffridus*, extremum diem clauſit an. 690. 12. Cal. Octobris; ſub eo facta eſt eleuatio S. Bauonis.

C 5. *Reynerus* ſpiritum emiſit an. 704. 704.
Idibus Maii.

6. *Albericus* tranſiit à ſæculo 711. die 2. Nouembris.

7. *Vvilradus* fato functus 728. 14. 728.
Cal. Ianuarii.

8. *Hildebertus* pro tuendo cultu imaginum interfectus iuſſu Conſtantini Copronymi Imperatoris.

9. *Egilfridus* Leodienſis Epiſcopus
per Stephanum Papam Abbas creatur 752.
752. interiit 762.

10. *Robertus* animam exhalauit 771. 5. Calend. Ianuarii.

11. *Vericus* ſiue *Vvedericus* deceſſit 780.
D an. 780.

12. *Eynoldus* interiit 794.

13. *Vvenebaldus* viuis exemptus an. 809.
809.

14. *Breddo* obiit 816. Cal. Martij.

15. *Eynardus* Capellanus Ludouici
Pij Imperat. anteà Caroli Magni Cancellarius 826. Monaſterium combu- 826.
ſtum renouauit, immunitatum confirmationem obtinuit à Ludouico Imp. idem ab aliquibus confunditur cum Eginardo.

16. *Einheryeus* ſublatus è vitâ anno 852.

17. *Taſradus* aliàs *Taſridus* confugit A
Laudunum cum corporibus Sancto-
867. rum vbi occubuit 12. Calend. Apri-
lis 867.

18. *Elias* electus Lauduni apud S.
Vincentium 895. 4. Idus Decembris,
ſub quo eſt facta diſperſio magna mo-
nachorum.

19. *S. Gerardus* Cellenſis, Bronien-
ſis cœnobij in Hannoniâ fundator pro-
curante Arnulfo Comite, reſignauit
953. Abbatiam 953. & ſanctiſſimus vir obiit
959. ſepultus in choro Eccleſiæ.

20. *Hugo* abdicat ſe regimine 966.
eodémque anno fatis conceſſit.

982. 21. *Vvolmarus* vitæ finem habuit 982. B

22. *Vvido* Leuita, ſe in gratiam ſe-
quentis poſt annum abdicat.

23. *Oduuinus* mortuus 16. Cal. Iulij
998. 998. ſub eo inchoatum ædificium Ec-
cleſiæ Gandenſis.

24. *Erembold us* 1003. extinctus 1017.
9. Cal. Auguſti, ibidem quieſcit.

1019. 25. *Othelboldus* an. 1019. interiit No-
nis Decembris 1034.

26. *Liduuinus* Attrebatenſis reſigna-
uit 1036.

1038. 27. *Rumoldus* Bergenſis an. 1038. de-
ponitur.

28. *Folbertus* 1039.

1073. 29. *Sugerus* ſpontè dimiſit onus Ab- C
batiæ 1073.

30. *Stephanus d'Egmond*, ei ſubſti-
tuitur 1076.

1092. 31. *Vvichmannus* adminiſtratione pri-
uatus 1092.

32. *Adelardus* ſucceſſit, & annos
vitæ impleuit 6. Non. Martij 1099.

1131. 33. *Vulfricus* 11. Cal. Iulij 1131.

34. *Euerdus* liberè ceſſit an. 1151.

1177. 35. *Betto* defecit 1177. 3. Nonas No-
uembris.

36. *Vilelmus* morbo confectus expi-
rauit 1187.

1206. 37. *Emodeus* debitum naturæ per-
ſoluit 1206. D

38. *Guido Parè*, Cardinalis Præne-
ſtinus, Remenſis Archiepiſcopus, Gan-
daui moritur 1206.

1208. 39. *Balduinus* gubernatione abdicat
ſe 1208.

40. *Euſtatius*.

1224. 41. *Henricus* obiit 4. Nonas No-
uembris 1224.

42. *Balduinus* cœnobium magnâ ex
parte conſtruxit, mortuus 1251.

1262. 43. *Theodericus de Maldeghem* vir li-
teratus, tranſiit à ſæculo 1262.

44. *Ioannes Vromandt* 1. ſucceſſit &
an. 1296. onus Abbatiæ tranſmiſit.

45. *Vvalthero de Ardemburghe* qui per-
tæſus prælationis poſteà reſignauit an. 1306.
1306.

46. *Henricus Piſcator* 2. eodem anno
mortuus quo ſucceſſit.

47. *Vvaltherus de Roden*, defunctus 1311.
1311.

48. *Nicolaus le Ieune* ſpiritum reddi-
dit 1320. 5. Idus Ianuarij.

49. *Gerlinus de Borluyt* viuis exem- 1338.
ptus eſt 1338.

50. *Petrus de Albaniâ* monachus S.
Bertini, Doctor in Theologiâ, ordina-
tus à Benedicto Papâ XII. 1341. ceſſit
in manus Clementis 6. 1343.

51. *Ioannes de Moro* 2. 1345. 1345.

52. *Ioannes de S. Amando Fayta* 3.
Doctor Theologus ab Vniuerſitate Pa-
riſienſi ad Clementem 6. miſſus, obiit
7. Februarij 1395.

53. *Vvaltherus de Senzeles*, electus
cedente Ioanne 1394. interiit 1405. 1394.

54. *Georgius de Zickele* denatus 1418.
ſepelitur in choro.

55. *Gulielmus Boſſuyt* redditus Eccle-
ſiæ multùm adauxit, defunctus Pariſiis
1460. humatur in Eccleſiâ SS. Coſmæ
& Damiani hoc Epitaphio:

*Hic iacet vir venerabilis in Chriſto Pa-
ter Dominus de Bouſſut Leodienſis diœce-
ſis, ex nobili genere procreatus, qui qua-
draginta duobus annis extitit Abbas di-
gniſſimus Monaſterij S. Bauonis Ganden-
ſis, Tornacenſis diœceſis, ædificiorum eiuſ-
dem cœnobij reparator, ac redditunm aug-
mentator, iuriúmque ipſius defenſor ma-
ximus. Qui obiit Pariſius Anno Domini*
MCCCCLX. *die decimâ menſis Decem-* 1460.
bris, cuius anima requieſcat in pace. Amen.

56. *Iacobus de Bruxellâ* procurante
Philippo Duce Burgundiæ eligitur, &
obiit ſenio confectus 1474.

57. *Ioannes de Sickers* 4. Iacobi pa-
truus, præfuit annis octo, abdicat ſe
1478. & eodem anno menſe Maio ex- 1478.
pirauit.

58. *Raphael de Bourgongne*, cogno-
mento de Marcatellis, filius natura-
lis Philippi Boni Ducis Burgundiæ,
ex Abbate Sancti Petri Aldeburgen-
ſis inauguratus B. Bauonis an. 1478.
quo in Epiſcopum Roſenſem conſe-
cratur Brugis 8. Aug. vitam cum mor- 1503.
te commutauit 1503.

59. *Ioannes Boele* 5. Teneramunda-
nus, ſuperioris reſignatione benedici-
tur Antuerpiæ an. 1507. fuit & Epiſco-
pus Roſenſis.

60. *Lewinus Hugenoys* electus 1517.

1517. 61. *Lucas Munich* Coadiutot Leuini, vltimus Abbas S. Bauonis fuit, erecta eſt enim Eccleſia in Collegiatam 1537. Pontificante Paulo 3. ad preces Caroli v. Impetatoris: ſplendida conſtruxit ædificia prædictus Lucas & anno 27. regiminis morte eripitur anno 1562. 18. Ianuarij.

Beigne. BEANIA Sancti Stephani, Ord. Benedictini Monaſterium in pago Engoliſmenſi, & diœceſi Santonicâ, fundatum à Catolo Magno Imp. ſcribit Corlæus in Hiſt. cuius Abbas Fulco memotatur Gofrido Vindocinenſi lib. 1. ep. 20.

Le Bec. BECCVM HERLVENI celeberrimum in Normanniâ Monaſterium, Ordinis Benedictini, diœceſis Rotomagenſis, ſic nuncupatum à fluuiolo Becco ibi profluente, cœnobium nobile & aptum monachis dicitur in chronico Malleacenſi, quod condidit Herluinus ex genere Danotum, vt patet breuis ſchedæ fragmento. NOTVM *ſit omnibus Chriſtianæ religionis cultoribus, quod ego Abbas Herluinus filius Anſgoti, aſtantibus & laudantibus fratribus meis Odone, & Rogerio, iubente Gilleberto Comite, & Alberto, & Ranulpho conſentiente, Roberto Comite, & Roberto Archiepiſcopo, donaui ſanctæ Mariæ tertiam partem terræ de Burneuillâ, & hoc quod pertinet ad illam, & Tanileio, & de Surceio, & hoc quod pertinet ad eas, & terram de Sarnaio, & hoc quod pertinet ad eam, quæ Anſgotus pater meus in vitâ ſuâ habuit: dotem quoque matris meæ iubente patre meo ex integro mihi datam, coram teſtibus Fulberto Sacerdote, Vitale, Rainaldo, & aliis multis.* Eccleſia B. Mariæ ſacra Ducum Normanniæ donis & priuilegiis Pontificum nobilitata conſecratur ab Archiepiſcopo Lanfranco 1077. inſigne autem & famoſum litteraturæ gymnaſium, alumnis magni nominis pietate, religione, & eruditione conſpicuis, Monachis item ſanguinis ſplendore claris emicuit. Extat chronicon Beccenſe ad calcem operum beati Lanfranci Cantuarienſis, quod nunc primùm in lucem eruit, ac notis illuſtrauit eruditus Domnus Lucas Dacherius, Benedictinus Congregationis S. Mauri in Galliâ: ex hoc manuſcripto Abbates deſumpti ſequuntur.

1. *S. Herluinus* Anſgoti & Helloys filius, vir nobilis auorum diſciplinam amplexus militiæ primùm nomen dedit, ac Roberto Normanniæ Duci notus, tandem ſæculo nuntium remiſit, & habitu religionis induitur ab Herberto Lexouienſi Epiſcopo, à quo Sacerdos & Abbas ordinatus, vt vitæ monaſticæ totum ſe manciparet, cœnobium in fundo auito de Burneuillâ, haud procul à Brionio, tum Deiparæ Virginis admonitione, Monaſterium famoſum conſtruxit in valle ad riuum qui Beccus dicitur; huius religionis & congregationis nouæ adiutorem habuit eruditiſſimum Lanfrancum, ex proſapiâ Senatorum Papienſium, & Beccenſi religioſo, poſteà Priorem, inde Cadomenſem Abbatem, tandémque Archiepiſcopum Cantuariæ, vbi feliciter ad Dominum migrauit 1089. 1089.
Herluinus porrò rectè adminiſtratâ Abbatiâ ſancto fine quieuit 7. Calen. Septemb. an. 1078. ætatis ſuæ 84. primo huiúſce monaſterij fundatori & Abbati, ſepulto in Capitulo tale epitaphium legitur apud Gemmeticenſem lib. 6. cap. 9.

Hâc tegitur petrâ, qui quas circũſpicis ædes
Cunctas ediderat, monachus ex laico.
Ter poſt vndenos, ac tres & quatuor annos
Grammata neſcierat, póſtque peritus obit.
Quatuor vndecies tranſegit cœnobialis
Annos, ritè ſuos dimidiando dies.
Cum Phœbus nonum ſub virgine protulit ortum,
Commigrando diẽ clauſit & hebdomadẽ.
HERLVENVS *erat, ſi quis de nomine quæras,*
Cui cum ſanctis det, quidquid eis Deus eſt.

2. *B. Anſelmus* ex Priore Beccenſi, eligitur paucis diebus ab obitu Herluini; ſequenti anno in feſtiuitate Cathedræ S. Petri, benedictus eſt Abbas in Eccleſiâ B. Mariæ ab Ebroicenſi Epiſcopo Giſleberto, ortus, inquit Gemmeticenſis eodem lib. & cap. ex generoſis parentibus in ciuitate Auguſtâ, quæ contigua eſt Burgundiæ & Italiæ, per diuerſa loca ſtudiis litterarum operam dando, peruenit Normanniam, & in monaſterio Becci vbi tunc temporis magnus ille Lanfrancus Prioris fungebatur officio, cum aliis conſcholaſticis, ab eodem tam diuinis quàm ſecularibus litteris inſtructus, ipſius hortatu & conſilio factus eſt monachus Becci anno ætatis ſuæ 27. vbi vixit clauſtralis ſine prælatione tribus annis, quindecim Prior, poſt bonæ memoriæ Lanfrancum Cantuarienſem

» Archiepiſcopum, deinde quindecim
» annis Abbas extitit, poſt piæ recorda-
» tionis Herluinum, inde aſſumptus eſt
» ad Archiepiſcopatum poſt Lanfran-
» cum, ſeptimo decimo autem Archie-
» piſcopatus anno, monachatus 49. æta-
» ris 76. tranſiit è mundo 11. Cal. Maij,
» feriâ 4. ante Cenam Domini. Nomi-
1079. natur quoque Abbas 1079. in cartâ
pro Eccleſiâ S. Quintini Bellouacen-
ſis cum Iuone Abbate, donatúrque pri-
uilegio exemptionis pro monaſterio
& parochiâ Beccenſi hoc diplomate,
quod legitur in præfatis annotationi-
bus ad epiſtolas Lanfranci.

VIRORVM *prudentum conſuetudo eſt
&c. Ego Vuillelmus Dei gratiâ Rotoma-
genſium Archiepiſcopus literis mandare
decreui, tempore videlicet Roberti Comitis
filij Vuillelmi Regis Anglorum, quod Bec-
cenſi Eccleſiæ & Domno Anſelmo Abbati,
ob reuerentiam eiuſdem loci, & fratrum re-
ligioſiſſimam vitam, ſed & propter ſalu-
tem animæ meæ, anteceſſorúmque meorum,
necnon & ſucceſſorum, concedo vt Eccleſia
ipſa, eiúſque ipſius loci parochia, cum reſi-
dentibus parochianis ſuis, perpetuò ſit libe-
ra ob omni Epiſcopali exactione, præter ea
quæ ab Epiſcopali officio adminiſtrari non
poſſunt: vt eſt monachos vel Clericos or-
dinare, Eccleſias reconciliare, pœnitentiam
publicam dare, & huiuſmodi pœnitentes
reconciliare: aut illa pœnitentiam occultam,
quæ ſine Concilio Epiſcopi dari non poteſt,
determinare, chriſma quoque, & oleum
tribuere, vt in breui cuncta complectar,
Monaſterij & Abbatis, prout decet, om-
nem paſtoralem curam gerere ſine acceptio-
ne pecuniæ. Si autem in eadem parochiâ
talis cauſa orta fuerit, quæ ferri iudicio fi-
nienda ſit; tunc ex placito Abbatis, aut
apud matrem Eccleſiam cauſa finiatur, iu-
diciúmque portabitur; aut Archiepiſcopus
ferrum iudicij ad locum illum per miniſtros
ſuos deſtinabit, iudiciúmque ibi coram Ar-
chiepiſcopi miniſtris portabitur. Quod ſi
pecunia exierit vbicumque iudicium porta-
tur, Abbatis erit. In cæteris autem paro-
chiis, quæ ad eandem Abbatiam perti-
nent, & ſunt de noſtrâ diœceſi, hoc ſolùm
ei conceſſimus, vt manu paſtos ſuos laicos
quietos habeat, illos tantummodo, qui ter-
ram, vel domos nullo modo poſſident. Si
autem de his omnibus, quos liberos eſſe con-
ceſſimus, aliquis contra Chriſtianitatem
egerit, & Abbas ad hoc corrigendum tar-
dus extiterit, Archiepiſcopus eum, vt cor-
rigat monebit: quod ſi Abbas poſteà cor-
rigere noluerit, Archiepiſcopus emenda-*

A *bit. Pro his igitur quæ conceſſimus, Ab-
bas talem honorem, & tale ſeruitium Ec-
cleſiæ noſtræ Metropolitanæ exhibebit, vt
ſi ab Archiepiſcopo inuitatus fuerit, & le-
gitimam excuſationem non habuerit, ad
feſtum dedicationis eiuſdem Eccleſiæ ve-
niat, ſumptus Archiepiſcopi habiturus, vt
Archiepiſcopo miſſam celebrante chorum
teneat: aut ſi Archiepiſcopus aliquâ cauſâ
miſſam celebrare noluerit, aut non potuerit,
idem Abbas miſſam feſtiuam pro eo cele-
bret. Hoc autem ex conſulto Clericorum
noſtrorum fecimus, at verò Abbas ex con-
ſulto monachorum ſuorum querelas quaſdam
& calumnias, quas in quibuſdam de præfa-*
B *tis Eccleſiis faciebat, clamauit quietas, &
conceſſit vt omnes Epiſcopales conſuetudi-
nes habeat Archiepiſcopus, & in illis Ec-
cleſiis, quas tunc temporis Beccenſis Eccle-
ſia in diœceſi noſtrâ poſſidebit, extra Bec-
cenſem parochiam, & inſuper in illis omni-
bus, quas deinceps in diœceſi noſtrâ acqui-
ſitura erat.* Anſelmus idem Regis An-
gliæ perſecutione, dirè vexatus eſt ob
defenſionem Vrbani Pontificis, qui
Romæ maximis officiis eum coluit: de-
nique prouectus ætate ad cœleſtem
patriam euocatur 1109. IX. Cal. Maij, 1109.
C in Baſilicâ S. Trinitatis humatus. De
illo plura etiam memorant Edinerus à
ſecretis Miniſter in eius vitâ, Orderi-
cus, & Guillelmus Gemmeticenſis, qui
varias eius pro Eccleſiâ lucubrationes
fuſiùs enarrat libri 6. cap. 9. ſcilicet de
Incarnatione Verbi, de Conceptione
Virginis, Orationes ad diuerſos San-
ctos, de proceſſione Spiritus Sancti,
cæteráque alia.

5. *Guillelmus de Bellomonte* I. mona- BEAV-
chus Beccenſis ſucceſſit Anſelmo, vir MONT.
non contemnendæ religionis teſte
Gemmeticenſi lib. 8. natus in caſtro
Monsfortis ſuper Riſlam claro gene-
D re, parentibus Turſtino & Alberedâ,
Rogerij de Bellomonte patris Roberti
Comitis Mellenri ex vxore neptis, eli-
gitur è Priore de Pexeio 1093. inau- 1093.
guratus Abbas Rotomagi die feſto S.
Laurentij, ab Archiepiſcopo Wilel-
mo. Fatis conceſſit 16. Kal. Maij 1124. 1124.
cuius exequias Rex Angliæ, præſentiâ
ſuâ cohoneſtauit, eique iuſta perſoluit
Ioannes Epiſcopus Lexouienſis, ſepul-
turæ autem conditus eſt in Capitulo
ad dexteram Erluini Abbatis. Lauda-
tur à Milone Criſpino Cantore Bec-
cenſi, in eius vitâ vir magnus ſapien- «
tiâ, bonis moribus ornatus, Regi & »
primoribus regni acceptus, ad quem «

ſcribit S. Anſelmus l. 3. epiſt. 16. 21. & 154.

4. *Boſo* ortu Normannus, parente Aimerico, matre Lenzelinâ in loco Monaſterij Villaris genitus, Guilelmo ſubrogatur ex Priore Beccenſi, ab eâ præfecturâ ad Abbatialem aſſumptus, de quo inquit Gemmet. lib. 8. c. 24.
» Venit in litem plúſne ſit meritus ho-
» minum reuerentiam atque gloriam,
» ſæcularium ac ſpiritualium rerum ſin-
» gulari peritiâ, an Ordinis Monaſtici
» obſeruantiâ: vel vt ſubiungit chroni-
» con Beccenſe in eius elogio, vir ſcien-
» tiæ admirabilis, & doctrinæ incompa-
» rabilis: Hic dilectus à Deo & homi-
» nibus, Regi Anglorum Henrico mul-
» tùm erat familiaris, quia veram reli-
» gionem, & admirandam ſanctitatem,
» & conſilium incomparabile reperie-
» bat, ſapientiâ, prudentiâ, præcipuéque
» conſilij ſpiritu pollens. Tranſiit ad
Dominum ætatis anno 70. die Nati-
1136. uitatis S. Ioannis Baptiſtæ 1136. elogio
funebri commendatur quod extat ad
calcem eius vitæ:

Moribus ornatus Paſtor fuit hîc tumulatus,
Ingenio clarus, ſobrius atque pius.
Extitit & mitis, prudens, ad triſtia fortis;
Nam donec vixit multa flagella tulit.
Conſilio pollens, multis fuit ipſe leuamen,
Solamen miſeris, ſubſidiúmque piis.
Abbas biſſenis hic quartus præfuit annis
Cœnobio Becci forma decúſque gregis.
Mundi contemptor, vera virtutis amator,
Chriſto deuotum præbuit obſequium.
Annos tranſierat pater hic iam ſeptuaginta,
Cùm mortem ſubiit, qui cinis hîc modo fit.
Dum ſol octauum ſub cancro tendit ad ortû,
Triſtibus hunc nobis vltima ſors rapuit.
Ortus Baptiſtæ colitur dum deficit iſte,
Boſo fuit dictus, cui Deus eſto pius. Amen.

1137. 5. *Theobaldus* eligitur 1137. benedictus Rotomagi ab Hugone Archiepiſcopo, anteà Prior Becci per decem annos; deinde aſſenſu Regis Stephani Cantuarienſis Eccleſiæ Archipræſul efficitur, cum præfuiſſet Abbatiæ annis duobus cum dimidio; mortalitatem exuit 1161. 14. Cal. Maij.

6. *Letardus* de Burgo Beccenſi oriundus, vir plurimis virtutibus ornatus,
1139. qui anno ſalutis 1139. ex Priore Pontiſaræ & Prati, ad Abbatiæ regimen allectus; ei Hugo Rotomagenſis Archipræſul confirmat iura telonei an. 1144. ſub eo incœptum eſt capitulum Bec-
1149. cenſe, viuis ereptus 1149. 6. Nonas Iulij, ætatis an. circiter 65. tumulatus à Rotroco Ebroicenſium Antiſtite.

7. *Rogerius* 1. deſignatur Cœnobiarcha in octauis Sanctorum Apoſtolorum, inauguratus apud S. Vandregiſilum die S. Iacobi ab Hugone Rotomagenſi Pontifice. Dedicata eſt Ec-
cleſia Becci 13. Aprilis 1178. præſenti- 1178.
bus Henrico Rege Anglorum, Henrico Rege filio, Rotrodo Rotomagenſi, aliíſve Epiſcopis; in quâ celebritate Rex Henricus dona obtulit, & eorum beneficio Rogerius anniuerſarium dedicationis ordinauit. Poſtquam verò Abbatiam triginta annis gubernaſſet, vltimum diem expleuit 1179. funeratus in Capitulo ad pedes Abbatis Herluini.

8. *Osbernus* Prior de Bellomonte-Rogerij, poſt ſedem annorum ſeptem
& aliquot menſium deceſſit 1187. hu- 1187.
matus propè eundem Herluinum.

9. *Rogerius* 2. prius Eccleſiæ Bec-
cenſis Prior clauſtralis diem obiit an. 1194.
1194. iacet in Capitulo.

10. *Vualterius* poſteà abdicat 1197. 1197.

11. *Hugo* Prior de Prato, vbi ani-
mam reddidit 1198. 16. Maij, quieſcit 1198.
propè Herluinum.

12. *Vuilelmus* 2. ex religioſo Beccenſi, cuius tempore fundatur Eccleſia de Layo à Mathæo Comite Bellimontis ſuper Iſaram; in viuis eſſe deſiit an.
1211. 14. Cal. Octob. ſepulturæ tra- 1211.
ditus in Capitulo iuxta cœnotaphium Vuilelmi 3. Abbatis hoc titulo.

Alter Vuilermus iacet hîc Abbas duodenus.

13. *Richardus de Sancto Leodegario* 1. S. LEGER.
ex Infirmario Beccenſis Abbatiæ conſtituitur 6. Cal. Oct. in Eccleſiâ Rotomagenſi ab Archiepiſcopo die S. Remigij benedictus; renouator is fuit Eccleſiæ Beccenſis, quæ tempore Valtheri Abbatis corruerat, domos cœnobitarum à fundamentis erexit, aliáque ædificia conſtruxit.

14. *Richardus* 2. donatur Epiſcopa- 1123.
tu Ebroicenſi 1123.

15. *Henricus de Sancto Leodegario* Prior S. LEGER.
Becci, Abbas renuntiatus 5. Cal. Aug. ab Archiepiſcopo Theobaldo benedicitur; hic ædificia monaſterij, nouam dormitorij religioſorum cellam, amplis ædibus ornauit, ac viuis exemptus eſt vigiliâ Natiuitatis S. Ioannis
1247. humatur in Capitulo ad pedes 1247.
Herluini.

16. *Robertus de Clarobecco* 1. eligitur CLARO-
in feſtiuitate S. Magdalenæ, exceptus BECCO.
ab Hugone de Piſe Rotomagenſi Præ-

ſule, confirmatur die Natiuiratis glo- A rioſæ Virginis ab Epiſcopo Ebroicenſi. Eo ſedente S. Ludouicus Rex Francorum Beccum inuiſit, ac plurimas liberrates monaſterio contulit; defun-
1265. ctus 1265. in nocte S. Clementis, ſepulturæ mandatur in Capitulo, à ſiniſtrâ parte Herluini his verſiculis.

Becci cœnobium quindenum plange Robertũ
Abbatem, cinxit te muris, téque refecit
Conſumptum flãmis, rebus ditauit & agris.

17. *Ioannes* 1. Beccenſium monachorum Primicerius benedicitur Rotomagi die S. Ioannis Euangeliſtæ: vi-
1272. tam finiit die S. Nicaſij 1272. quo eodem anno confraternitas inſtituitur B cum Eccleſiâ Fiſcannenſi.

CANIBA. 18. *Petrus de Caniba* iuxta Beccum, Prior de Euuremodio, inauguratur ab Odone Roromagenſi Archiepiſcopo. Eccleſiam ſuam variis adornauit ſtru-
1281. cturis, extinctus 1281. die Omnium Defunctorum, ſepulturæ traditur in Capitulo Abbatiæ, præſentibus Epiſcopo Abrincenſi & Abbate Bernaij.

DE S. YMERIO. 19. *Ymerius de Sancto Ymerio* tunc Prior Becci, confirmatur apud Pontiſaram die Martis poſt feſtum S. Andreæ Apoſtoli à Vuilelmo Roromagenſi Pontifice, Dominicâ quæ erat C 7. Idus Decemb. apud Fraxinos-Archiepiſcopi coram eodem Vilelmo in Cathedrali profeſſionem emiſit; ex hac vitâ ſublatus poſt regimen anno-
1304. rum 20. 1304. 15. Nouembris quieſcit in mauſolæo Abbatum.

S ESTIENNE. 20. *Guilbertus de Sancto Stephano* ex Grenerario Monaſterij eligitur 1304. die Iouis poſt feſtum S. Luciæ Virginis. hic adeptâ confirmatione nouum opus baſilicæ cœptum iam à tempore Petri de Canibâ perfecit, dedítque pro ſalute animæ & anniuerſarij, viginti libras ſuper Præpoſiturâ Becci, ac poſt 22. annos & octo circiter menſes mi-
1327. grauit ad Dominum 1327. die S. Bar- D tholomæi 9. Cal. Septemb. humatus in nouâ Capellâ B. Mariæ retro chorum ante altare ſubſcriptis hiſce verſiculis.

O vos qui tranſitis memores mortis, rogo ſitis,
Quod ſum vos eritis, pro me rogitare velitis.

FARE. 21. *Gaufridus Fare*, 1. aliàs *Faé* Prior de Prato, ſuffectus canonicâ electione compromiſſi die Sabathi in feſto S. Ioannis Baptiſtæ 24. Iunij 1327. qui laudabiliter præfuit ſeptem annis ferè,
1334. traductus ad Epiſcopatum Ebroicenſem 1334. poſteà humatur Becci.

22. *Ioannes de Grangiis* 2. ex Iuſticiario Becci electus in Paſtorem 1335. DES GRANGES.
23. Iunij per liberam ceſſionem Gaufridi. An. verò 1342. 15. Septemb. Eccleſiam ſuam dedicandam curauit in honorem Virginis & omnium Sanctorum, adſtantibus Lexouienſi & Ioanne Papienſi Epiſcopis, Abbatibus de Fiſcano, S. Audoeno, Cadomo, S. Ebrulfo, Gemmeticis, Vandregiſilo, & aliis, vt notat chronicon Beccenſe. Moritur 1350. Februarij 19. conditúſque in Capellâ B. Mariæ propè Gilbertum Abbatem. 1350.

23. *Robertus de Rotis* 2. aliàs *Conroye* DE ROTIS. Decretorum Doctor, rexit vndecim circiter annis, deceſſit 1361. 1. Septemb. 1361. ſepulturam ſortitus in oratorio Beatæ Mariæ.

24. *Guillermus de Benſanuillâ* 3. dictus BENSENVILLE. *Popeline* vir magnæ religionis qui ſtrenuè bellis in Normanniâ graſſantibus gregem tutatus viuis, abſceſſit 2. Maij 1388. depoſitus in reueſtiario ante al- 1388. tare Sancti Nicolai hoc epitaphio.

Hic iacet in tumbâ G. natus Benſeque villa,
Becci, qui decem bis & cum ſeptem conſtitit
annis
Abbas: quo plures veſtiret ocius, hinc tres,
Fiunt Abbates, ac horum Pariſienſis
Vnus Gauffridus, è cum Io. de Hors Gemmeticenſis
Eſſe ſinit, tandem Becci ſit Paſtor ibidem,
Electus bis, iam fieri iubet, hácque figuram
Guillermi zelo victi, telo vocis; anno
Bis ſeptingento, ſed bis ſex hinc remoueto.
Luce May binâ, cui cælos Chriſte propina.

25. *Gaufridus de Paris* 2. dictus *Hareuc*, PARIS. Prior de Conflantio, in Decretis Baccalaureus, ab omni congregatione Abbas renuntiatur; ſed ab Eſtoldo d'Eſtoureuillâ regimine pulſus, poſt eius obitum rurſùm 14. Martij 1390. ele- 1390. ctione iteratâ, omnium ſuffragiis Paſtor Beccenſis præficitur; multis geſtis clarius obdormiuit 1399. 15. Iulii, Paduæ iacet cum à peregrinatione Hieroſolymitanâ reuerteretur.

26. *Eſtoldus d'Eſtouteuille* nobilis Nor- ESTOVTEVILLE. mannus, Fiſcanenſis anteà monachus, & Abbas Ceraſienſis, obtinuit regimen Beccenſe aduerſus præfatum Gaufridum Pariſienſem, cum priuilegio vtendi Pontificalibus inſigniis.

27. *Guillelmus de Annularibus* 4. co- ANNVLARIBVS. gnomento *de Valle*, tum Beccenſis Prioris officio inſignitus, eligitur 1399. 1399.
17. Iulii, benedictus à Vilelmo de Vianâ Roromagenſi Metropolitano die

tranſlationis S. Stephani. Plura ac- A
quiſiuit feoda monaſterio, quæ enu-
merat chronicon Abbatiæ ſuæ, de-
1417. functus 3. Ianuarij 1417. ſepelitur in
medio chori hâc inſcriptione.

Hic iacet exemplum bonitatis, regula morũ,
Iuſtitiæ templum, fidei vas, lux monachorũ
GVILLERMVS, *frater quondam de*
VALLE *vocatus,*
Cœnobij pater Beccenſis, origine natus
Ex Emularibus diœceſis Lexouienſis.
Abbas vigeſimus ſextus, quem flebilis enſis
Funeris exhauſis, vitalia filáque raſit.
Nam nixus Chriſto, mũdo migrauit ab iſto,
Anno milleno centum quater, addéque deno
Septem, tunc terrâ iam lucente lucernâ, B
Viuat Sanctorum conſors ſuper aſtra polo-
rum, Amen.

VALLE'E. 28. *Robertus Vallée* 3. Decretorum
Doctor è Becco oriundus, Prior de
Prato iuxta Rotomagum, ſuffragiis
monachorum poſtulatus adminiſtra-
1417. tionem ſuſcepit 1417. 6. Februarij, de
cuius geſtis multa habentur in chro-
nico Beccenſi: apud Rothomagum mi-
1430. grauit à ſæculo 1430. humatus iuxta
tumultum Vuilelmi deceſſoris & auun-
culi in ſiniſtrâ parte:

Hic iacet in loculo venerabilis atque diſertus
Abbas, vocabulo cui Vallis, ſicque Robertus. C
Is Decretorúmq; fuit Doctor, via morum.
Auxiliante Deo fratres concorditer illum
Eliciunt, in eo ponentes mentis aſylum.
Vnde fuit natus, Becco ſtans hic inhumatus.
Anno milleno, centum quater atque trigeno,
In Maij menſe quarto, mortis ruit enſe.
Quiſq; roget Chriſtũ, quod cælos collocet iſtũ,
Ac ibi ſolamen ſanctorum ſentiat. Amen.

FRIQVE. 29. *Thomas de Becco,* dictus *Frique* ex
Priore Clauſtrali ſubſtitutus die 9. Iu-
nij, multa dominia cómparauit ad vſus
monaſterij, ac poſteà ſpiritum reddi-
1446. dit 5. Iulij 1446. Quieſcit in choro
iuxta Guilelmum de Annularibus, cu-
ius fuerat Capellanus, illius Epita- D
phium tale recitatur in chronico Bec-
cenſi.

Iſte locus tenuit corpus virtute repletum,
Quem tellus genuit Becci THOMASQVE
FRIQVANTI,
Vita clauſtralis florens ſub regulâ degit,
Subtraxitq; malis, ſed Chriſti colla ſubegit.
Hic Prior electus, malorum crimina texit,
Abbas effectus dignè cœnobia rexit,
Beccenſiſque Pater viceſimus extitit ipſe
Octauum frater addas, poſt occubuiſſe
Anno milleno, centeno, ſicque quaterno.

LA MOTTE 30. *Ioannes de Motâ* aliàs de Rotho-
mago 3. Decretorum Doctor, tumu-
A latur iuxta prædeceſſorem ſuum fra-
trem Thomam de Becco.

31. *Gaufridus de Hiſpaniâ* 3. aliàs *Be-* DE HISPA-
nedicti, Prior tunc de Prato iuxta Ro- NIA.
tomagum electus 1452. Eccleſiam Bec-
cenſem capellis, columnis, ſimula- 1452.
chris, aliiſue ornamentis & ædificiis
condecorauit, præpoſitus Abbatiæ ad-
huc an. 1468.

32. *Ioannes Bochart* 4. Epiſcopus A- BOCART.
brincenſis Ludouico Regi à Confeſſio-
nibus, Monaſterij illuſtrator, plura
condidit ædificia, poſteà ſe abdicauit
regimine, in gratiam *Ioannis de Hap-*
B *tot,* aliàs *Hauten,* tum Prioris clauſtra-
lis Becci, ſed caruit confirmatione,
quia obiit Epiſcopus, antequam de-
miſſio eſſet à Pontifice confirmata.

33. *Robertus de Rotomago,* aliàs *d'E-*
ureux 3. Prior de Bellomonte, deinde 1492.
ceſſit, mortuus 1492. Ianuarij 22.

34. *Gulelmus Guerin* 4. anteà Prior GVERIN.
S. Philiberti, priſcorum Abbatum vir-
tutis æmulator, pluribus cœnobium
donis locupletauit.

35. *Ioannes Ribaldus* 5. Guilelmi ex
ſorore nepos 1515. Rotomagi conſe- 1515.
cratus, cathedram reliquit ſub onere
penſionis, exturbatus 1517.

C 36. *Adrianus Gouffier,* Cardinalis de GOVFFIER.
Boiſy, Conſtantienſis Antiſtes à Fran-
ciſco 1. bullis Apoſtolicis in commen- 1517.
dam admiſſus 1517.

37. *Ioannes d'Orleans* 6. Cardinalis ORLEANS.
de Longæuillâ & Abbas 1525.

38. *Ioannes le Veneur* 7. Cardinalis LE VENEVR
Epiſcopus Lexouienſis.

39. *Iacobus* Cardinalis *d'Annebault* ANNE-
Claudij Franciæ Admiralis frater, Rõ- BAVLT.
tomagi moritur 7. Idus Iunij 1558. hu-
matus in caſtro gentilitio Appeuilleæ.

40. *Franciſcus* Cardinalis *de Tournon*
florebat an. 1556. ex regeſtis Secretarij 1556.
Archiepiſcopatus Rotomagenſis.

D 41. *Ludouicus de Lorraine* Cardinalis LORRAINE.
à Guiſiâ.

42. *Claudius de Lorraine* Eques Hie-
roſolymitanus, Claudij Ducis Auma-
liæ ex Lodoicâ de Brezé filius, vir
bellator dum S. Dionyſij fanum in-
tercipere moliretur, occubuit 3. Ianua- 1591.
rij 1591.

43. *Dominicus de Vic* Archiepiſco- DE VIC.
pus Auſcienſis nominatur Abbas eo-
dem anno, ac etiamnum præeſt 1654.

BEGARDVM vel Begarium, aliàs *Begar.*
Puraſylua, Ordinis Ciſtercienſis filia
Eleemoſynæ, in Britanniæ Ducatu &
diœceſi Trecorenſi fundatum legitur

1130. an. 1130. à Stephano 3. Comite Pen- A
theuriæ & vxore Hauiſiâ de Guingam;
fuêre huius cœnobij Abbates Ioan-
nes Maclouienſis Epiſcopus, Vincen-
tius Franciſci 2. Ducis Armoricæ ad
Lud. XI. Legatus 1468. ac Proſper de
la Baume Epiſcopus S. Flori.

Bellai- Bellaqva Ordin. Ciſtercienſis,
gue. diœceſis Claromontenſis, filia Mon-
tiſpetroſi condita fuit 4. Calend. Sept.
1137.

Bellaqva diœceſis Trecenſis, fe-
minarum Ord. Ciſtercienſis, olim Ab-
batia monialium, nunc Prioratus viro-
rum ſub Claraualle, inſtituitur à Ma- B
thæo de Montemirabili, Firmitatis
Galtheri domino, in parochiâ de Vil-
lanouâ, confirmatúrque ab Innocen-
1245. tio 4. Lugduni 10. Cal. Sept. Ponti-
ficatus 3. 1245.

Belle- Bellabranca Ciſtercienſis
branche. Ord. filia Oratorij, fundatur 1152. 6.
Cal. Aug. à Barone de Sablolio, au-
1152. cta eſt etiam donis Alani de Caſtro-
gonterico, & confirmatur ab Alexan-
dro 3. Papâ 1165. vnita deinde men-
ſa Abbatialis huius monaſterij ab Hen-
rico 4. Rege Collegio Flexienſi.

Bellecom- Bellacvmba Ord. Ciſtercien-
be. ſis monialium, diœceſis Podienſis.

Vuillen- Bellacvria, vel Bellacurtis fe- C
cour. minarum, Ord. Ciſtercienſis, diœceſis
Ambianenſis.

Belleper- Bellapertica Ordin. Ciſter-
che. cienſis, filia Claræuallis, diœceſis Mon-
tiſalbani ad ripam Garumnæ, ſub in-
uocatione B. Mariæ inchoatur 2. Aug.
1143. 1143. in cuius cœnobij ruderibus tum-
bæ lapideæ affixum repertum eſt epi-
taphium Guilelmi Gaufridi, olim Ab-
batis Belleperticæ, Epiſcopi Vaſaten-
ſis, & aliud huius tenoris. *Obiit Reue-
rendus Pater, Frater Ioannes de Cardalha-
co, Abbas Monaſteriorum Beatæ Mariæ de
Bellaperticâ, & S. Geraldi de Aurelhaco
Ciſtercienſis, & S. Benedicti Ordinum,* D
*Montiſalbani & S. Flori diœceſum, anno
Domini 1543. die Mercurij quarto Kalend.
Decemb. Præfuit in hoc monaſterio B. Ma-
riæ ab an. Dom. 1484. pridie Idus Octobris
& hîc requieſcit. Cuius anima per miſeri-
cordiam Dei & Domini noſtri Ieſu Chriſti
ſine fine requieſcat in pace, Amen.* Bel-
leperticæ autem erat Commendata-
rius Abbas an. 1645. Ioannes-Bertran-
dus de Caminade.

Bellaripa in Sabaudiâ Ordin.
Ciſtercienſis, diœceſis Geneuenſis fe-
minarum ſub Claraualle.

Bellastella Ordinis Præmon- *Belle-*
ſtratenſis, diœceſis Bajocenſis, Beatæ *Eſtoille.*
Mariæ ſacra.

Bellavallis diœceſis Lauſa-
nenſis, feminarum ſub Ciſtercio.

Bellavallis diœceſis Biſonti- *Belle-*
cenſis, filia Morimundi in Comitatu *vaux.*
Burgundiæ inchoatur XI. Cal. Aprilis
1119. in quâ obiit D. Petrus Tarantra- 1119.
ſienſis Archiepiſcopus, vbi erat Ber-
nardus Abbas an. 1173.

Bellavallis Ordin. Præmon-
ſtratenſis, diœceſis Niuernenſis in Ar-
chipreſbyteratu Molini Engilberti.

Bellavallis diœceſis Remen- *Beluał.*
ſis in Argonâ, Ordinis Præmonſtra-
tenſis.

Bellavilla Ordinis Auguſti- *Belleuille*
niani, diœceſis Lugdunenſis, condi- *ſur Saone.*
tur ab Humberto dynaſtâ Bellijoci,
circa an. 1160. cuius Eccleſiam dedica- 1160.
uit Guichardus Archiepiſcopus Lug-
dunenſis 1179. huius Abbatiæ initia
ſunt hæc. Humbertus Bellijocenſis in
Terram ſanctam profectus, dimiſſâ
vxore fit Eques Ordinis Templario-
rum, vt contra infideles pro Chriſti
religione dimicaret, quæ cum reſci-
ret ipſius coniux, coram Eraclio Lug-
dunenſi Archipræſule & Petro Abba-
te Cluniacenſi querimoniam mouit &
ſummus Pontifex Humbertum à voti
obligatione exſoluit, modò tamen
inſtitueret Canonicorum Collegium
Bellæuillæ, vbi in honorem Deiparæ
Baſilica fundata, Eraclij decreto con-
ſecratur à Pontio Præſule. Humber-
tus porrò Eccleſiam prædictam cu-
piens ad Abbatiæ gradum euehi, co-
ram Capitulo Lugdunenſi, Drogone
Archiepiſcopo, concordatum iniit cum
Stephano Priore S. Irenæi & ſucceſ-
ſoribus, nempe vt Eccleſia Belleuillæ
in Monaſterium erigeretur, eâ lege,
vt ſuperiorem haberent & recognoſ-
cerent Priorem S. Irenæi, ac ſucceſſo-
res canonicè nominatos, adeò vt nulla
electio fieret abſque aſſenſu Prioris in
hac Eccleſiâ, vbi plures ex Dominis
Bellijoci iacent, vti Edoardus Franciæ
Mareſcallus, ceteríque alij.

Stephanus Prior Sancti Irenæi Lug-
dunenſis, fuit primus Abbas Belleuil-
læ ad annum 1164.

Petrus Canonicus eiuſdem Eccleſiæ
ex dominis de Pomiers.

Landericus Matiſconenſis item Ca-
nonicus.

Pontius de quo nihil in faſtis reperitur.

Ioannes

Joannes nominatur 1220. & in com- A poſitione inter monaſterium de Iugo Dei ac domum Montiſmerulæ.

Petrus fecit iuramentum Eccleſiæ Lugdunenſi 1336. 6. Nouemb.

Antonius de Fondras 1517.

Philippus du Chier an. 1526.

Ferdinandus de Neufuille Epiſcopus Maclouienſis item Abbas Belleuillæ.

Bellofane. BELLOSANNA Beatæ Mariæ ſacra, Ord. Præmonſtratenſis, diœceſis Rotomagenſis, dotatur ab Hugone de
1198. Gornaco 1198. Galtero Archiepiſcopo Rotomagenſi confirmante donationes, ibi erat Abbas Iacobus Amiotus quando dicauit interpretationem vita- B rum Plutarchi Henrico 2. Regi 1558.

Beaufay. BELLVMFAGETVM, vel Faitum Ordinis Ciſtercienſis, feminarum, diœceſis Lingonenſis in Decanatu Baſſigneij ſub Ciſtercio.

Beaupré. BELLVMPRATVM diœceſis Tullenſis, filia Morimundi, Ciſtercienſis
1150. inſtituti fundatur circa an. 1150. 3. Cal. Martij iuxta Lunæuillam oppidum Voſagiæ primarium, vt eſt in notitiâ Eccleſiarum Belgij, ubi dicitur hoc cœnobium à Gerardo 2. Comite Vaudemontij 1169. dotatum, filiiſque eius Hugone & Odone 1186. Simone Du- C ce Lotharingiæ 1179. & 1183. in eo ſepultus iacet Simon 1. Lotaringiæ Dux. at confirmatio immunitatum huius Abbatiæ tali cartâ euulgatur:

SIMON Dei gratiâ Lotharingiæ Dux & Marchio, fidelibus vniuerſis ſalutem & pacem in perpetuum. Sancta mater Eccleſia, cùm ſit periclitantibus portus ſalutis & porta vitæ, quæ ſuper petram, tam firmiter eſt ædificata &c. Ego Simon Dux, Ducis Lotharingiæ Mathæi filius, licet iuſto deſiderio & vocatione legitimâ virorum nobilium terræ, & hæreditario iure patri meo ſucceſſerim in Ducatum, D tamen aſpirante gratiâ Dei, meritis & precibus ſanctorum horum qui in Eccleſiâ Dei religioſè conuerſantur, me ſentio in honorem ſublimatum. Inde eſt quod coram Deo profiteor hodiè, me fore filium Eccleſiæ fidelem ac deuotum, & ad Eccleſiaſtica negotia promouenda me debitorem eſſe cognoſco. Quippe cum eſſe debeam pro poſſe meo deffenſor Eccleſiarum, pauperum recreator, protector orphanorum, & viduarum conſolator, vt ipſi non tantùm pro me, ſed etiam pro animâ patris mei poſſint eo attentiùs apud miſericordem iudicem intercedere, quo fuerint à crudelitate tyrannorum facti ſecuriores. Anno enim ab Incarnatione Domini MCLXXVI. indictione IX. Idus Maij, die videlicet Aſ- 1176.
cenſionis, pater meus Lotharingiæ Dux & Marchio Mathæus, viam vniuerſæ carnis ingreſſus valefecit ſæculo & ſolicitudinibus eius, & me multis curarum nexibus irretitum dereliquit. Quocirca ratio dictat, vt ad Eccleſiaſtica ſuffragia confugiam, & per orationes ſanctorum mihi neceſſarium poſtulem patrocinium. Eſt ergo in prouinciâ noſtrâ ſacri Ciſtercienſis Ordinis Abbatia quæ vocatur BELLVM PRATVM, quam pater meus & mater mea pio deuotionis obſequio colere conſueuerunt, & venerari, pro honeſtate ſcilicet, & religioſâ conuerſatione virorum illuſtrium inhabitantium in eâ. Ego autem quamuis ſim paternæ probitati inferior, in hoc tamen tam bono propoſito patriſſans, eandem Eccleſiam ſimili deuotionis affectu venerari, ſimili protectionis vmbraculo confouere, ſimili tuitionis clypeo contra malignantes in illâ defenſare deſidero. Hinc eſt quod habito conſilio ſalubri cum fidelibus meis, eiuſdem Eccleſiæ fundos ſub meâ protectione ſuſcipiens, recognoſco & confirmo eidem omnes poſſeſſiones quas infra Ducatum & poteſtatem meam hodie poſſidere dignoſcitur, & quidquid feodati mei pro animarum ſuarum ſalute contulerunt ibidem, & cætera omnia quæ vel patris mei, vel aliorum Principum priuilegiis conſtat eſſe præmunita. De his verò quæ in Dominicatu meo videor habere, quæ videlicet ſpecialiter ſpectant ad me, quod pater meus contulerat ante, & ego confero fratribus prædictæ domus, per totam terram meam pedagium, teloneum, ius emptionis & venditionis, quarumlibet rerum venalium in quolibet foro, liberos tranſitus eundo & redeundo, & conductum meum fratribus ipſis, & animalibus eorum. Vanam quoque paſturam quibuſlibet animalibus eorum, per terram meam tranſeuntibus, & cætera vſualia neceſſaria, excepto quod ſi alicui damnum fuerit illatum, damni quantitas ſui iuris ſatisfactione compenſetur. Hæc & alia humanitatis obſequia prædictæ domui, cum totâ deuotione conferens, irrefragabili deffinitione conſtituo,

» quatenus in eadem Eccleſiâ priuilegia
» patris mei perpetuò cum omni inte-
» gritate & libertate conſeruentur illæ-
» ſa : quoniam diuinæ ſapientiæ ſubli-
» mis ratio probat, quod iuſto iudicio
» priuabitur hæreditate paternâ, qui pa-
» ternas eleemoſynas ſcienter, & impiè
» præſumit infringere. Quapropter vt
» ego ſim de cætero frater conſcriptus,
» & particeps omnium beneficiorū Belli
» Prati, habeámque in vitâ, & in morte
» quantum vnus de filiis ipſius Eccleſiæ
» profeſſis, præſens priuilegium ſigilli
» mei impreſſione ſignatum ſuper altare
» S. Mariæ deuotus offero, rationabili
» determinatione conſtituens, vt ſi quis
» de his qui noſtro iuri ſubiecti ſunt,
» hoc noſtræ confirmationis decretum,
» temerariâ præſumptione violauerit,
» ſicut honoris & dignitatis ſuæ reus, &
» Domino ſuo infidelis in Curiâ noſtrâ
» iudicetur, & prorſus habeat Eccleſia
» quicquid in hoc priuilegio contine-
» tur. Hoc addito, quod feudati mei ſi
» quid dare voluerint in eleemoſynam
» de feudis ſuis, vnde ſeruitium meum,
» nec redditus mei decreſcant ; & illi
» liberam habeant poteſtatem dandi, &
» Eccleſia recipiendi & poſſidendi amo-
» do & vſque in ſempiternum. Teſtes
» ſunt Robertus patruus meus, Theodo-
» ricus de Roncurte, Drogo de Nancei,
» Wlricus de Nouo-villari, Conſtanti-
» nerus de Fonranero, Simon Seneſcal-
» lus frater eius, Ebalus d'Eſpinal, Gar-
» nerus frater eius, Theodoricus de Sauſ-
1176. » ſitis. Actum anno MCLXXVI. Datum
» per manum Galterij Notarij, apud
» Gundulphi-villam, Ducatus Simonis
» Ducis & Marchionis anno primo.

Beaupré. BELLVMPRATVM Ord. Ciſter-ciensis, diœceſis Bellouacenſis, filia
1135. Vrſicampi, conditur 15. Ianuarij 1135. à Manaſſe de Bulles Equite domino d'Achi, qui ibidem ſepulturam delegit; à Rege autem Francorum tale priuilegium obtinuit :

» IN NOMINE
» Patris & Filij & Spiritus Sancti, Amen.
» LVDOVICVS Dei gratiâ Francorum
» Rex, Monachis qui habitant in mona-
» ſterio B. Mariæ de Prato ſalutem in
» perpetuum. Munimentis Eccleſiarum
» & religioſis maximè locis regia manus
» apponi debet: ſanè eleemoſynæ & ora-
» tiones fidelium redemptio animarum
» noſtratum eſt, & perennes diuitiæ. Si-
» quidem in pago & Epiſcopatu Belua-
» cenſe, Monaſterium de Prato quod à
» Domno Abbate Vrſicampi Vualera-
no ad Ordinem Ciſtercij nuper ędifica- »
tum eſt, regiæ Majeſtatis præcepto mu- »
nientes locum ipſum cum appendiciis »
ſuis, ab omni poteſtate ſeculari dein- »
ceps mancipatum plenâ libertate do- »
namus. Porrò quicúmque ipſi loco & »
eiſdem fratribus de feodo & poſſeſſio- »
ne regni & honoris noſtri iam colla- »
ta, ſeu in poſterùm iuſtè conferenda »
ſunt, nos laudamus & venerabilis Re- »
ginæ Adelaidis, noſtrique filij Ludo- »
uici iunioris Regis aſſenſu perpetuâ & »
iuconcuſsâ libertate tenenda concedi- »
mus. Actum anno Dominicæ Incar- » 1137.
nationis 1137. indictione 15. Ei cœnobio præfuerunt Abbates nonnulli à Louueto recenſiti.

Odo 1. 1139.
Petrus 1. an. 1153.
Theodericus 1159.
Odo 2. 1164.
Radulphus 1183.
Odo 3. 1199. vel *Heddo.*
Guilelmus 1207.
Guido 1208.
Ioſſelinus 1220.
Arnulphus 1267.
Petrus 2. 1272.
Thomas.
Petrus 3. 1324.
Bernardus.
Mathæus 1363.
Nicaſius.
Ludouicus.
Ioannes 1. cuius & ſucceſſorum aliquot nomina non inueniuntur.
Ioannes 2.
Ioannes 3.
Iſidorus 1500.
Ludouicus 1513.
Antonius Balbus.
Ioannes Balbus vltimus titularium, ſeu regularium.

BELLVSBECCVS Ordinis Ciſterciensis, prima Sauigniaci filia diœceſis Rotomagenſis in Decanatu Nouicaſtri, fundatur ſub honore S. Laurentij Calen. Nouemb. 1127. ab Hugone de Gornaco, quamquam alij velint inſtitutam à Guilelmo de Fiſcano, huius loci fuêre moderni Abbates. Beaubec. 1127.

Ioannes Mauret Abbas de Valoriis obiit 1527. Decemb. 21. Mavret. D'argent au chevron d'azur accompagné de 3. hures de ſanglier de ſable.

Guilelmus de Mouchel oriundus è loco de Mongaillard Abbas Bellibecenſis circa an. 1534.

Laurentius Cardinalis *Strozzy.*

N. de la Guiche ex familiâ dominorum de la Guiche.

N. Cardinalis *de Imolâ.*

N. du Prat.

Guillelmus Martel Abbas etiam S. Iodoci interiit 1593.

1597. *N. de Clere* mortuus 1597.

Franciſcus Bouuier obiit 1637.

1641. *Iacobus Bouuier* Franciſci nepos deceſſit 1641. Iulij 12.

Bellefontaine. BELLVSFONS diœceſis olim Malleacenſis nunc Rupellenſis, Ordinis S. Benedicti.

Beaulieu. BELLVSLOCVS Lemouicenſis diœceſis in pago Torinenſi, Ord. Benedictioi, debet homagium Bituricenſi Primati, fortè quòd fundatum fuerit hoc cœnobium à Radulpho Bituricenſi Archipræſule: Ademarus in commemoratione Abbatum Lemouicenſium S.
855. Martialis conditum tradit an. 855. vt patet ex originali quod in archiuio Bellilocenſi extat iis verbis conceptum:

DIGNVM *ac inſtiſſimum omnimodis iudicanimus, vt participem facultatis ac muneris à ſe oblati ipſum præcipuè eligamus, quo in hac luce nec tranſitoriè, ſed æternæ ac ſemper manſuræ poſſeſſionis eligere nos valuit. Idcirco ego in Chriſti nomine Rodulfus Bituricenſis Eccleſiæ Epiſcopus, ſollicitâ mente pertractans qualiter ex* C *rebus caducis atque terrenis turrem conſtruere valeam, cuius aſcenſu ab omni contagione mortalis pulueris exutus, multimodâque ſorte peccati immunis, aulam ſupernæ ciuitatis merear ingredi, Dominum & Saluatorem omnium, totiúſq; bonitatis largitorem, per hoc teſtamenti ſcriptum, nobis heredem ex rebus proprietatis noſtræ eligimus, quæ ſunt in pago Lemouicino, in vicariâ Aſnacenſe, ſuper fluuium Dordoniæ, qui locus nuper à ruſticis Vellinus, à nobis autem* BELLVSLOCVS *nominatur, cum caſis, domibus, ædificiis, pratis, campis, vineis, ſyluis, paſcuis, aquis, aquarumue decurſibus, farinariis, mobilibus & immobili-* D *bus, perniis, adiacentiis, exitibus, & regreſſibus, quantumcumque in ſupradicto loco noſtra cernitur eſſe poſſeſſio, ex emptione ſeu quolibet modo adquiſitum, vel quidquid ad prædictum locum aſpicit, aut aſpicere videtur, totum & ad integrum Deo Saluatori omnium deuotè offero, & in vice Chriſti, Chuniberto Abbati Solemniacenſis monaſterij, necnon Godoni monacho, Frannario, Bernardo, Garulfo, Flotgiſo, Rigaldo, Siluio, Ratnerio, Girberto, Vmberto, Abraham trado. Ita duntaxat vt prædictus Chunibertus Abbas, vel præfati monachi, in eodem loco cœnobium monachorum ſub regulâ S. Benedicti degentium, in honore bea-*

A *tiſſimorum Apoſtolorum Petri & Pauli conſtruant, & ibi ſub verâ religione viuentes, pro Regis noſtri, parentúmque noſtrorum erratibus, quin etiam pro Catholicæ atque vniuerſalis Eccleſiæ ſtatu, ſeduls precibus diuinam clementiam implorare decertent. Damus etiam ad ſupradictum locum curtem noſtram indominicatam, quæ vocatur Bellus Mons, cum Eccleſiâ quæ eſt ſacrata in honorem B. Stephani martyris, in villâ Staliaco, & manſis qui ſunt in Membriaco, cum piſcatoriis & decurſibus aquarum, atque mancipiis in eiſdem locis commanentibus, ſeu aſpicientibus, necnon pertinentibus, cum* B *ſtatibus atque peculiare eorum, cum terris etiam cultis & incultis, pratis, paſcuis, adiacentiis, aquis, aquarúmque decurſibus, ſyluis, molendinis, peruiis exitibus & regreſſibus, cum vineis & omnibus appenditiis, vel quidquid ad ipſam curtem, vel ad ipſam Eccleſiam aſpicit, aut aſpicere videtur. Et in alio loco, & in prædicto pago in præfatâ vicariâ, aliam curtem noſtram quæ vocatur ad Sanctum Geneſium cum ipsâ Eccleſiâ, & omnibus ad ſe pertinentibus, cum manſis & vineâ quæ vocatur Curamonte atque mancipiis ſupra commanentibus, ſeu aſpicientibus, necnon pertinentiis. Similiter* C *& in alio loco in orbe Lemouicino in territorio Torinenſe, aliam curtem noſtram & Eccleſiam quæ vocatur Siualis, cum adiacentiis atque appenditiis ſuis, cum mancipiis ſupra commanentibus, ſeu aſpicientibus, necnon pertinentibus, cum cenſibus, domibus, ædificiis, pratis, campis, vineis, ſyluis, paſcuis, aquis aquarúmque decurſibus, mobilibus & immobilibus, peruiis adiacentiis, exitibus & regreſſibus, (quantumcumque ibidem poſſidere videor ex emptione ſeu quomodolibet acquiſitum) & vineis noſtris in Campaniaco & Campaniâ, Colo ſeu Pardinis, & quæ ibidem poſſidere cernimur. Et in alio loco in orbe Lemouiceno, in vi-* D *cariâ Aſnacenſe Eccleſiam noſtram cum adiacentiis, & quidquid ibidem habere videmur quæ vocatur Nonars. Similiter & in alio loco in orbe Lemouiceno & territorio Torinenſe, manſum noſtrum quem de Bobino, dato precio comparaui in villâ Terciaco cum omnibus ad ſe pertinentibus. Hæc omnia ſuperius nominata cum præfatis Eccleſiis & villis, atque appenditiis earum, prædicto Abbati ceu prænominatis monachis, necnon & ſucceſſoribus eorum trado atque transfundo in eorum vſibus & ſtipendiis, in venturis generationibus abſque vllius hominis contradictione firmiſſimâ libertate. Volumus etiam prout opportunitas atque poſſibilitas eiuſdem loci ſeſe quotidie*

miſericordiæ operam pauperibus indigentibus & aduenis pro veniâ noſtrorum peccaminum exhibere. Placuit etiam huic inſeri teſtamento, vt non me nec parentum meorum, nec faſtibus regiæ magnitudinis, nec cuiuſlibet terrenæ poteſtatis iugo ſubiaceant, ſed quemcumque præfati monachi ex ſemetipſis Abbatem vel Paſtorem, ſuíque Rectorem ſecundùm beneplacitum Dei & Regulam S. Benedicti eligere voluerint, libero in omnibus eligendi abſque illius poteſtatis inquietudine patiantur arbitrio. Pro infeſtatione verò peſſimorum, iniquorúmque hominum, Regium petimus Mandeburdium, vt illius ſolatio fulti, tuitioníſque ope releuati, lætiori animo pro regiæ dignitatis exaltatione, atque cunctorum Catholicorum ſalute, diuinæ vetis ſupplicibus queant aſtare clementiæ. Rogo etiam & poplite flexo humiliter Reges, Epiſcopos, Abbates, Comites, Vicarios, cunctóſque Reipublicæ Adminiſtratores, atque in commune omnes ſancta Dei Eccleſiæ fideles expoſco, & per indiuiduam & inſeparabilem Trinitatis maieſtatem obnixè flagito, & flagitando adiuro, vt ſecundùm tempus, poſſe & locum, ſi aliquis Dei inimicus hanc noſtri ſtudy deuotionem infringere, aut inſtinctu diabolico malignâ cupiditate violare conatus fuerit, adiutorium diuini zeli ardore inflammati, charitatis atque veræ fraternitatis igne ſuccenſi ferre non dedignentur; Reges ſecundùm virtutis ſuæ potentiam fortiter illos comprimendi, Epiſcopi verò iuxta poteſtatis ſuæ ſanctitatem à cœtu fidelium, & ab Eccleſiâ Dei ſeparando de anathematis vinculo colligando, cæteríque fideles, aut per miniſtery poteſtatem coercendo, aut etiam vel verbis iuxta poſſe ſolatium ſupplendo. Ego autem omnium ſeruorum Domini exilis ſeruus licet indignus, Epiſcopali tamen infulâ adſtrictus, illum omni iniquitate repletum, & in omnibus voluntati Domini contradicentem, qui hoc noſtræ paruitatis donum quod ſpontaneè & deuotiſſimè Deo offero, deſtruere, aut in ſuos vel aliorum quorumque vſus detorquere, niſi in ſtipendia monachorum inibi Deo ſub Regulâ S. Benedicti degentium conatus fuerit, non inflationis, vel præſumptionis audaciâ, ſed miniſtery mihi à Deo commiſſi authoritate, ab omni cœtu fidelium extraneum fore cenſeo, & canonicâ inſtitutione anathematizo. Si quis verò contra hoc teſtamentum quod ego pro amore Dei omnipotentis, ac veneratione Beatiſſimorum Apoſtolorum Petri & Pauli fieri ſanciui, aut regia poteſtatis dignitas, aut quorumlibet regalium procerum ſublimitas, ſiue etiam propinquorum hæredum aut prohæredum meorum calliditas venire, aut callidè tentauerit infringere, doli eius & fraudes penitùs irrita fiant, & omnipotentis Dei iram-ſe incurrere certiſſimè ſciat, & ab Eccleſiâ proprio Chriſti ſanguine mercatâ ſequeſtratus, & à communione Chriſtianorum fiat extraneus; & inſuper vt prius temporalia digna experietur cogente fiſco auri libras centum, argenti pondo L. coactus exoluat, & ſua petitio nullum obtineat effectum; ſed præſens teſtamentum, pro animæ meæ, parentúmque meorum remedio inſtitutum omni tempore maneat inconuulſum cum ſtipulatione ſubnixâ. Et vt veriùs credatur, & diligentiùs conſeruetur, & ab omnibus firmiùs cuſtodiatur, manu propriâ ſubterſignaui, & bonorum hominum Canonicorum ſiue fidelium laicorum manibus firmandum contradidi. Signum Rodulfi Archiepiſcopi, S. Gottifredi Comitis fratris ſui, S. Stodili Epiſcopi Limouicenſis. Factum autem teſtamentum hoc anno XVI. *regnante Rege Carolo minore.* Abbatum Bellilocenſium nomina quædam eruuntur ex veteri apographo.

Garulfus nominatur in cartâ Godefridi Comitis & Gerbergæ vxoris, donantis Monaſterio Belliloci conſtructo in honore Sancti Petri Apoſtolorum Principis & S. Felicitatis martyris, Sancti Vrſinij & Marcelli aliorúmque Sanctorum, curtem Igeracum cum Eccleſiâ S. Martini, & aliàs poſſeſſiones in pago Lemouico & Caturcino, anno primo Ludouici Regis Aquitaniæ. Garulfi eiuſdem mentio fit in alterâ Carlomanni Regis cum Frotario Bituricenſi Præſule Imperii anno 4.
882. in aliâ Caroli Calui Imp. vbi dicitur requieſcere corpus S. Felicitatis 882
martyris in Belliloco, ſito in pago Torinenſe ſuper fluuium Dordoniæ Imperii anno 36. Chriſti verò 876. Item in membranâ Odonis Regis confirmantis eidem cœnobio municipia ſua apud S. Maximum Monaſterium ſubtus Aurelianis ciuitate, datâ per manum Eboli Archicancellarii an. 888. 888.
in alterâ Radulfi Bituricenſis Archiepiſcopi de villâ Beliaco S. Petro datâ 855. denique in aliis Caroli Imp. 877. & Ludouici Regis an. 2.

Rainulfus recenſetur in diplomate Gaudefridi pro donatione Condaræ curtis, in alterâ Odonis anno 6. menſe Aprili, & anno primo Caroli.

Rodulſus, habetur ipſius memoria in A
tabulâ Caroli Regis anno 6. & vndecimo, Rodulfi Regis primo & decimo nono Caroli.

Ioannes memoratur in cartâ eiuſdem Rodulfi an. 6. 15. Cal. Decemb.
932. Item an. 7. 932. Odonis item Regis anno 8.

Boſo Abbatiam gubernauit anno 4. Ludouici Tranſmarini Aquitanorum Regis, & anno 2. menſe Auguſto.

Bernardus inſcribitur ſchedæ Traſoendis fœminæ quâ dimittit manſum ſuum Abbatiæ Belliloci. Sedebat adhuc annis 7. & 12. Ludouici Regis.

Guetno nominatur quoque in tabulis Lotharii Regis anno 13. B

Geraldus præerat cœnobio, ciuſdem Lotharii an. 21.

Hugo ſedit Roberto Rege.

Frodoinus Philippo regnante menſe Ianuario.

Geraldus 2. enuntiatur in actis ceſſionis Geraldi Cadurcenſis Epiſcopi de Eccleſiâ S. Martialis de Beiſſaco 3.
1107. Cal. Maii anno 1107. Ludouico Rege, & in cartâ Euſtorgii Epiſcopi cedentis Eccleſiam de Luſde 1118.
1204. *Petrus de Sancto Sereno* 1188. & 1204.

Gausbertus ſucceſſit per reſignationem Petri. C

Beaulieu prés Loches. BELLVSLOCVS Ord. Benedictini, diœceſis Turonenſis, quod monaſterium Fulco Nerra Comes Andium Hieroſolymis reuerſus, in honorem S. Sepulchri vltra Augerem fluuium Belloloco propè caſtrum Lochiarum Sanctiſſimæ Trinitati conſtruxit, vbi ſepulturæ locum delegit in Capitulo, fatis functus circa feſtiuitatem S. Ioan-
1040. nis 1040. vnde cœnobium Locacenſe, & Leucacenſe nuncupatur, cuius originē explicat verus auctor Geſtorum Cōſulum, ſeu Comitum Andegauenſiū his
» verbis: Vnum reſtat memorabile, quod
» relaturi ſumus, cum enim circumquá-
» que Fulco in diuerſis præliorum euen-
» tibus plurimum humanum fudiſſet ſan-
» guinem, metu gehennæ territus, ſe-
» pulchrum Saluatoris Hieroſolymorum
» adiit, indéque, vt erat audaciſſimus,
» admodum exultanter rediens, aliquan-
» tulùm ad tempus à propriâ feritate eſt
» leuior redditus. Tunc ergo mente con-
» cepit, vt in optimo fundorum, proprii
» iuris loco Eccleſiam conſtrueret, ibi-
» dem monachorum cœtum coaduna-
» ret, qui videlicet die noctúque pro
» illius animæ redemptione interueni-
» rent, qui etiam, vt curioſè agebat, cœ-
» pit quoque percontari religioſos, in
» quorum potiſſimùm memoriâ Sancto-
» rum, eandem Eccleſiam fundaret, qui
» videlicet eius pro remedio animæ om-
» nipotentem Deum orarent. Cui præ-
» ter cæteros à propriâ etiam vxore quæ
» ſano pollebat conſilio ſuggeſtum eſt,
» vt in honore ac memoriâ illarum cœ-
» leſtium virtutum, quas Cherubin & Se-
» raphin ſublimiores ſacra teſtatur au-
» ctoritas, votum quod vouerat, exple-
» ret; qui libentiſſimè annuens, ædifi-
» cauit Eccleſiam admodum pulcherri-
» mam in pago ſcilicet Turonico, mil-
» liario interpoſito Locacenſi caſtro.
Hactenus hiſtoricus. Hoc verò Monaſterium Fulco Comes fundauit circa
an. 1010. vt docet chronicon Turo- 1010.
nenſe MS. ac ſequens diploma, quod in tabulario Bellilocenſi reperitur ſub hac formulâ:

CVM *ſit incertum quid vnicuique tremendi iudicij decernat auctoritas, mirum valde eſt & inutile, vt homo miſerrimus putet ſe fore beatum, cum aliquid ei proſperitatis occurrerit, cum quotidie videat quidquid oculis pretioſum videtur ad nihilum deuenire & parùm vtilitatis Dominis ſuis in hâc vitâ poſſe conferre. Hac igitur conſideratione ego Fulco Andegauorum Comes, conſilio fretus venerabilis ſponſæ noſtræ Hildeardis, necnon & Gofredi filij mei, in proprio alodo qui vocatur* BELLILOCVS *monaſterium quoddam liberâ ſatis executione conſtruxi, quem rebus propriis annuente Domino dotare diſpoſui, vt ij qui ibi ad ſeruiendum Deo conuenerint, vitæ huius neceſſariis fulciantur, quo liberius debitum ſuæ profeſſionis exoluant, & pro noſtris moribus æquum iudicem quotidianis orationibus interpellent Deum. Igitur ſupernæ Maieſtatis, id eſt Sanctam Trinitatem & Sanctos illius Archangelos Cherubin, atque Seraphin, in quorum honore monaſterium noſcitur eſſe fundatum, pauperculæ eleemoſynæ noſtræ & huius teſtamenti hæredes facio, quia ad delendos æterni globos incendij, potiora ſuffragia inuenire nequeo, quàm illos quos diuini ſecreti participes eſſe non ambigo; hoc igitur quod nunc denotabo, æternum victum animæ meæ eſſe conſtituo, rogans & obſecrans ſucceſſores meos quicunque futuri ſunt, vt pro Dei amore & animarum ſuarum redemptione, hoc quod piè incepi, ipſi perficiant, & omnes poſſeſſiones præfati monaſterij, quaſi ea quæ Dei ſunt, ſuâ defenſione & cuſtodiâ muniant, nec ipſi minuant, nec ab aliis minui pa-*

tiantur. Et ſi patrum auctoritas aliquando filiis obedientibus, vel inobedientibus, benedictionis ſeu maledictionis poteſt inferre ſententiam, ſi quis ſucceſſorum noſtrorum huic loco aliquid boni contulerit, Abraham, Iſaac, & Iacob benedictionibus cumuletur, & ſi quid intulerit damni, cum Cain & Abiron ſententiam damnationis excipiat, niſi cum dignâ ſatisfactione, & emendatione congruâ direpta reſtaurauerit. Trado autem huic monaſterio, & omnibus habitantibus in eo, Burgum totum & omnes coſtumas Burgi, & dominium atque iuſtitiam ſine aliquo retinaculo, in quo quicunque habitabit, nunquam poterit de crimine ſeruitutis infamari, ſed pro libertate alodi omnes eius habitatores erunt liberi, ipſos verò habitatores in molendinis, furnis, vendis & terragio habebunt conſuetudinarios. Conſuetudinarios autem ſuos vbicunque vina ſua poſuerint, ſequentur, & tabernagium habebunt, & non ſolùm infra alodium, ſed etiam extra per circuitum & vendas, de omnibus quæ ad mercatum pertinent, & tabernagium intra terminos ſubſcriptos, noſtrâ largitione accipiant à riuulo de Contere, & gueren S. Eulaliæ, & ab oleriis & ab vlmo ſuſpenſi. Dono autem & concedo & vt mercatum perenniter habeant omni die Sabathi. Addo præterea eis, vt habeant & faciant in ipſo alodo monetam meam de Lochis. Ipſum autem alodum.. liberati donamus, vt nullus ſit qui hunc aliter quàm Eccleſiam Dei violare, aut infringere præſumat, nec habitatoribus eius aliquam violentiam inferre, vel pro aliquo forefacto in rebus eorum manum mittere, quandiu ipſi ante Abbatem rectum facere voluerint; ad hunc autem præfatæ Eccleſiæ dono Pleuſciacum meum, quod eſt iuxta Tanſeniacum cum nemoribus, terris, cultis & incultis, ſeruis & ancillis, ſine retinaculo alicuius conſuetudinis. Addo præterea eis emptiones meas, quas in pago Turonico feci, videlicet apud Trium, & Treſorter, & villam Pagani, & Sarpillieras, ita liberè & quietè, quòd nullus homo poteſt in eis aliquam coſtumam reclamare, habitatores autem prædictorum locorum, & alios homines quos ſæpedictæ Eccleſiæ dedi, non talliabit Abbas ſingulis annis, ſed tunc tantummodo quando electus fuerit, vel terram emerit, aut pro aliquâ magnâ causâ & euidenti, ſi homo monachorum femineam meam duxerit, vel homo meus ipſorum femineam, vtrúmque liberè habeant: quicunque autem infra prædictum alodum aliquid vendiderit, cuiuſcúnque ordinis, aut dignitatis ſit, vendas vel coſtumas perſoluat ſecundùm conſuetudinem loci; de nemore autem meo Boſolgerio, do eis aſtructuram & emendationem monaſterij, & domorum & molendinorum, & ad calefaciendum & alia opera eorum, & glandes & porcos ſuos nutriendos, & ſi in aliquo loco terræ meæ Abbas loci illius pro qualicunque re bellum fecerit, ſi homo ſuus victus fuerit, liberum eum reducat, nec aliquam forfacturam præpoſito vel vicario emendet. Bellum quod ante Abbatem vel præpoſito loci aramitum fecerit, ibi perficietur, vel vbi Abbas illud dicere voluerit. Si verò cum homine meo, aut alicuius mei militis aramitum fuerit, Lucas bellum fiet, ſi contra monachos Burgenſes inſurrexerint, & in eos vel famulos, aut res eorum manum inſerint, vnuſquiſque ſexaginta libras, & qui ad hæc arma produxerint, decem libras ſoluent. Si ortâ ſeditione inter eos aliquis alium vulnerauerit decem libras, & qui arma produxerint ſexaginta ſolidos perſoluent; quod verò pro aliis forfatis iudicatum fuerit, habebunt & diſtrictum domorum. Hæc vt perenniter teneantur literis mandare decreui, & teſtibus ſubnotatis roborandа tradidi. Signum Fulconis Comitis, Signum Hildeardis Comitiſſæ, S. Goſredi Comitis, S. Goffredi Pruliacenſis, S. Liſorij de Ambaziaco, S. Sanctionis de Hayâ, S. Gocelini de Sanctâ Maurâ, S. Gauterij Capellani. Extant etiam de eâ fundatione & conſecratione S. Trinitatis dè Belloloco litteræ ex eodem cartophilacio:

Sergivs Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, omnibus fidelibus Sanctæ Dei Eccleſiæ Epiſcopis, notum eſſe volumus vobis, quia quidam Comes nomine Fulco conſtruxit quoddam monaſterium in ſuo proprio alodo, quod & S. Petro Apoſtolorum Principi tradidit, ac noſtræ donationi, ſucceſſorúmque noſtrorum in perpetuo iure ſubmiſit: quem locum ego per memetipſum ſacrare non valens, quendam noſtrum ſuffraganeum Epiſcopum illuc direxi, vt ipſum monaſterium vice S. Petri ac noſtrâ ſacraret, ac benediceret. Audiuimus autem eidem loco multos habere inuidos, quapropter benedictione expletâ, ſi fuerit aliquis homo qui huius loci ſeruientibus, aut ad ipſum locum attinentibus aliquam calumniam aut moleſtiam inferre voluerit, aut aliquis Epiſcopus, aut Archiepiſcopus, qui eos excommunicare vel maledicere voluerit, ipſi ſint ex auctoritate Patris &

Filij & Spiritus Sancti, & S. Petri A-
poſtolorum, Principis cui à Chriſto
collata eſt poteſtas ligandi atque ſol-
uendi, omniúmque Sanctorum, & ex
noſtrâ auctoritate, omniómque Epiſ-
coporum atq; Archiepiſcoporum San-
ctæ Rom. Eccl. excommunicati, at-
que anathematizati, ſiue maledicti &c.
locus verò ille & omnes huius loci
ſeruientes, necnon & adiutores eius,
ſiue amici ei ex eadem auctoritate ſu-
periùs dictâ ſint abſoluti, & benedicti,
nullámque timeant vnquam excom-
municationem atque maledictionem
ab vllo Epiſcopo, neque Archiepiſ-
copo, qui viuere poſſit ſuper terram.
Cæterùm operæpretium eſt ſubiicere
huic loco, documentum exemptio-
nis monaſterij Bellilocenſis à Ioanne
XVIII. Pontifice Max. his cartarij S.
Trinitatis tabulis.

IOANNES Epiſcopus ſeruus ſeruo-
rum, omnibus Regibus, Epiſcopis, Du-
cibus, Comitibus, atque nobilibus po-
pulis Francorum, præſentibus & futu-
ris, ſanctæ fidei in Chriſto pacem &
Apoſtolicam benedictionem. Sancta
Apoſtolica Sedes, Romana ſcilicet Ec-
cleſia; quia ab beatiſſimo Principe A-
poſtolorum capite Petro obtinet Ec-
cleſiarum ſua ſanctæ auctoritatis ro-
bore ligandi ſoluendíque poteſtate,
membra ſuppoſita pio ſtudet fulcire,
& loca ſacri cultus vbi videt nutantia
ſolidare, ſolidata confirmare, quate-
nus Eccleſiaſticus ſtatus diſpenſante
Deo ſanctæ fidei & religionis morem
cum pace exequatur, & ab eius lace-
ratione praui homines terreantur: qua-
propter notum ſit veſtræ ſublimitati,
quia nobiliſſimus atque ſtrenuiſſimus
Comes Fulco innotuit nobis, ſe quod-
dam monaſterium in nomine & hono-
re Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis Pa-
tris & Filij & Spiritus Sancti, atque ſi-
militer in honore cœleſtium agminum,
ſuper quæ Deus ſedet, hoc eſt Cheru-
bin & Seraphin, à fundamentis con-
ſtruxiſſe pro ſuæ animæ redemptione.
Cui monaſterio priuilegium Sanctæ
Apoſtolicæ auctoritatis contra impro-
bitates malorum perenne munimen
expoſcit. Itaque ipſe pro amore Dei
eidem loco contulit, atque confir-
mando delegauit, nullus temerator,
nulla nobilis, ſeu ignobilis perſona
minuere præſumat. Eſt autem Mona-
ſterium prædictum ſitum in pago Tu-
ronico, iuxta fluuium qui vocatur An-

A dria in proſpectu caſtelli qui dicitur
Locas, ipſum denique locum ſub tui-
tione & deffenſione Sanctorum Apo-
ſtolorum Petri & Pauli, ſucceſſorúm-
que noſtrorum huius Sanctæ Sedis
Pontificum, humiliter deprecando &
commendando poſuit, vt nullius do-
minatio Regis & Principis, ſeu Archie-
piſcopi, Epiſcopi, aut cuiuſcúnque di-
gnitatis perſonæ præfatum monaſte-
rium inquietare, vel diſturbare, ſeu
minuere audeat, neque de terris, aquis,
vineis, pratis, ſyluis, molendinis, villis
villarúmque redditibus, ſeruis & ancil-
lis, Eccleſiis, vel de iis omnibus, quæ
B ad præſens ipſe Comes conceſſit, ſeu
quæ concedere debet, aut à fidelibus
ipſi loco dabuntur, quiſquam cupidi-
tate impulſus aufferre præſumat, quod
iſtâ Sanctâ Apoſtolicâ noſtráque au-
ctoritate ſtatuimus; & in perpetuom
confirmatum eſſe volumus, vt quicún-
que de his quæ ſupradicta ſunt, in ali-
quo temerator extiterit, & contra hanc
noſtram ſanctionem, noſtríque iuris
detemptionem venire tentauerit, ex
auctoritate Patris & Filij & Spiritus
Sancti, ſimúlque B. Petri Apoſtolorum
Principis, & Pauli gentium Doctoris,
quibus ligandi & ſoluendi in cœlo &
C in terrâ poteſtas conceſſa eſt, noſtrâ
etiam paſtorali ſententiâ excommuni-
catus, atque perpetuo vinculo anathe-
matis innodatus, & cum Iudâ Domini
noſtri traditore & Diabolo, infernali-
bus pœnis damnatus permaneat, niſi
ad ſatisfactionem & congruam emen-
dationem venerit. Statuimus autem
eidem Monaſterio Apoſtolicæ aucto-
ritatis priuilegium, vt nullo modo ab
vllo Archiepiſcopo, vel Epiſcopo ſen-
tentiam excommunicationis ſuſtineat,
neque pro aliquo iure, nec ordinatio-
ne quamcumque moleſtiam ab eiſdem
Epiſcopis cogatur ſuſtinere, vt ſit quie-
D tus idem locus, ſub iure & deffenſione
Beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli,
& Pontificum ſuæ Sedis huius in per-
petuum. Quod ſi aliquis rebellis con-
tra hanc noſtram auctoritatem ſcilicet
Archiepiſcopus, vel Epiſcopus qui-
cumque ipſum locum excommunicare
voluerit, ipſe ſit excommunicatus, &
locus iſte abſolutus in æternum & in
ſeculum ſeculi. Porrò de graui con-
tentione inter Hugonem Archiepiſco-
pum Turonenſem & Fulconem Comi-
tem pro dedicatione Eccleſiæ S. Tri-
nitatis diſſerit Radulphus Glaber Hiſt.

l. 2. cap. 4. & in Turonenſibus Metro- A politanis etiam pluribus dictum eſt. Eiuſdem Monaſterij Abbatum ſeriem, cum tabulis Bellilo ci ſuprà memoratis, exſcripſimus beneficio dom. de Marolles Abbatis Villelupæ.

1067. *Stephanus* nominatur 1067. in chartâ S. Florentij Salmurienſis, Stephani Cardinalis Legati, pro reſtitutione factâ à Fulcone Comite.

Radulfus Archiepiſcopus Turonen-
1081. ſis an. 1081. etiam Abbas, deceſſit 26. Aprilis.

Petrus memoratur à Gaufrido Abbate Vindocinenſi epiſt. 1. lib. 3. quem B nihilominus coniecturâ aſſerit fuiſſe Lucacenſem Abbatem Sirmondus in ſuis annotationibus.

B. monaſterio præfuit tempore Paſchalis 2. Pont. vt colligitur ex Apoſtolicis litteris quæ ſic habent:

» Paschalis Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, dilecto in Chriſto fratri
» B. Bellilocenſis Eccleſiæ Abbati, eiuſ-
» que ſucceſſoribus canonicè ſubſtituen-
» dis in perpetuum; iuſtis votis aſſenſum
» præbere, iuſtiſque petitionibus aures
» accommodare nos conuenit, videli-
» cet indigni iuſtitiæ cuſtodes atque præ-
» cones in excelsâ Apoſtolorum Princi-
» pum Petri & Pauli ſpeculâ poſiti Do- C
» mino diſponente videmur exiſtere.
» Tua itaque fraternitas poſtulauit, vt
» prædeceſſorum noſtrorum Sedis Apo-
» ſtolicæ Præſulum formam ſequentes,
» Eccleſiam in honore Sancti Sepulchri
» fundatam, cui auctore Domino præſi-
» des, noſtri quoque priuilegij paginâ
» munitemus. Ex Apoſtolicæ igitur Se-
» dis benignitate quâ ſolet vniuerſis
» iuſta petentibus ſubuenire, nos tuæ
» petitioni Frater B. in Chriſto venera-
» bilis & dilecte clementer annuentes,
» ob amorem & reuerentiam Sancti Se-
» pulchri, in quo Chriſtus pro nobis
» dignatus eſt poni, piâ ſanctæ Eccle- D
» ſiæ conſtitutione prout à priſcis tem-
» poribus eſt fundata, atque à pre-
» deceſſoribus noſtris per auctoritatem
» ſuorum priuilegiorum firmata, præ-
» ſentis quoque decreti paginâ, ſaluo
» tamen iure Turonenſis Eccleſiæ con-
» firmamus. Illud præterea intuitu &
» aſſenſu R. Metropolitani tui adiicien-
» tes, & ſub anathemate præcipientes, vt
» ſacratum tuæ Eccleſiæ cimiterium ad
» omnium tàm Clericorum, quàm Lai-
» corum Lochenſis caſtri hominum ſe-
» pulturam cæteris poſtpoſitis ſingulare
» ſit. Illud autem cimiterium quod Ca-
» nonici S. Mariæ contra Romanam au-
» ctoritatem in eodem caſtro vſurpaue-
» runt, ſibi irritum atque deſertum ha-
» beatur. Ita quoque vt nullus neque
» Clericus, neque laicus à modo ibi-
» dem ſepeliatur.

Geraldus de quo diploma Alexandri Papæ 3. ſub eâ verborum formulâ:

Alexander *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei dilectis filiis Giraldo Abbati monaſtererij de Belloloco, eiúſque fratribus tam præſentibus, quàm futuris, regularem vitam profeſſis in perpetuum. Religioſam vitam eligentibus Apoſtolicum conuenit adeſſe præſidium, ne fortè cuiuſlibet temeritatis incurſus, aut eos à propoſito reuocet, aut robur, quod abſit, ſacræ religionis infringat; quapropter dilecti in Domino filij, veſtris iuſtis poſtulationibus benigniùs annuentes, præſcriptum monaſterium quod illuſtris memoriæ Fulco quondam Andegauenſis Comes, Beato Petro de fœlicis recordationis predeceſſori noſtro Sergio Papa, iure perpetuo à fundatione obtulit, ſub B. Petri de noſtrâ protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio munimus; ſtatuentes, vt quaſcunque poſſeſſiones, & quæcunque bona idem monaſterium in præſenti iuſtè & canonicè poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis præſente Domino poterit adipiſci, firma vobis veſtriſque ſucceſſoribus, & illibata permaneant: in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Eccleſiam S. Petri ac S. Vrſi de Locbis cum decimis, terris, pratis, vineis & aliis appendiciis ſuis. Eccleſiam S. Mariæ de Vineo Monte, S. Medardi de Dedrâ, S. Mariæ de Cruſillis, S. Iacobi de Moſe, S. Petri de Beleſmâ, S. Mariæ Magdalenæ, S. Petri de Dolis, S. Leubacy de Senapariis, S. Laurenty de Langiaco, S. Martini de Fontanis; medietatem doni Eccleſiarum Salone & Chercey, S. Stephani de Canaiis cum fundo quod habet in Boſogerio, S. Loti de Moſtello, S. Petri de Mimiâ, S. Martini de Perol. v. ſolidos cenſus de Abbatiâ monachorum de ... Eccleſiam S. Petri de Veſchero, domum de Rochaneſciâ, Pleſſiacum Alodium, Trionem, Treſſortem, terram Archebandi, terram de Chauancio, & inſulam & domum de Sarpilleriis, domum Villepagani. Præterea antiquas & rationabiles conſuetudines & libertates monaſterio veſtro à fundatoribus ipſius loco conceſſas, ſicut in authentico ſcripto prædicti Comitis continentur, vobis auctoritate Apoſtolicâ*

ſtolicâ confirmamus. Datum Anagniæ VI.
1173. *Id. Aprilis* MCLXXIII. *Pontificatus verò
domini Alexandri anno* 14. *Ego Ioannes
Presbyter Card. tituli S. Anaſtaſiæ, ego
Guillelmus Presb. Card. tit. S. Petri ad
Vincula, ego Boſo Presbyter Card. S. Pu-
dentianæ, ego Pegus Presb. Card. tit. S.
Laurentij in Damaſo, ego Ioan. Presbyter
Card. tit. S. Marci. Ego Alexander Ca-
tholicæ Eccleſiæ Epiſc. ego Hubaldus Oſtien-
ſis Epiſc. ego Galterus Albanenſis Epiſc.
ego Lurchrius Diac. Card. S. Adriani, ego
Manfredus Diac. Card. S. Georgij ad Ve-
lum Aureum; ego Hugo Diac. Card. S. . .
iuxta templum . . . ego Vilelmus Diac. San-
ctorum Sergij & Bacchi, Petrus Diacon.
Card. Sanctæ Mariæ.*

Mauricius repetitur ſubſcriptus cui-
dam donationi anno 1178.

1198. *Michael* an. 1198. cui Philippus Ab-
bas aſſenſu totius Capituli Cormari-
cenſis, conceſſit beneficium ac ſocie-
tatem in vitâ & in morte, & vt face-
ret commemorationem pro eo, ſicut
pro eius obitu; ex chirographo Cor-
maricenſi.

Mathæus, habetur mentio eius in
tabulis an. 1208.

1233. *Ioannes* 1. vixit an. 1233.

Reginaldus Abbatiæ adminiſtratio-
ne fruebatur 1280.

Ioannes 2. nominatur in membra-
1373. nis an. 1373. & 1378. in eius tranſa-
ctione cum Cormariceno Abbate.

Guillelmus de Vallerijs 1. deceſſit an-
no 1402. die 13. Martij.

Andreas Bernardus obiit 1426. Iu-
nij 30. memoratur in reſcripto Apo-
ſtolico Martini v. Pont.

1426. *Guillelmus Bernard* 2. 1426. cui diri-
gitur breue Apoſtolicum Eugenij 4.
Papæ, datum Florentiæ Pontificatus
ſexto, pro confirmatione libertatum
monaſterij Bellilocenſis: vitam cum
morte commutauit 1442. Iunij XI.

1450. *Guillelmus Moreau* 3. an. 1450. illius
nomen recenſetur in tabulis Cormari-
cenſibus 1453. Iunij 21. fato ſuo fun-
ctus 1458. die 28. Aug.

Hugo præfuit 1480. cui Ioannes Epiſ-
copus Sabinenſis, Sedis Apoſtolicæ
Legatus priuilegium vtendi Pontifi-
calibus inſigniis indulget hoc docu-
mento cartophilacij Bellilocenſis:

IOANNES *miſeratione diuinâ Epiſ-
copus Sabinenſis, Cardinalis Sancti Pe-
tri ad Vincula nuncupatus, domini no-
ſtri Papæ maior Pœnitentiarius in Fran-
ciâ ac nonnullis aliis regni prouinciis, &
dominiis Apoſtolicæ Sedis Legatus. Ve-
nerabili Patri Hugoni Abbati, & dile-
ctis nobis in Chriſto Conuentui Monaſterij
S. Trinitatis de Belloloco Ordinis S. Be-
nedicti, Turon. diœceſis, ſalutem in Domi-
no. Deuotionis veſtræ probata ſinceritas quo
Romanam Eccleſiam à quâ Legationis of-
ficium ſuſcepimus exhibendum, non indi-
gnè promeretur, vt petitiones veſtras, illas
præſertim quæ ad honorem & decorem mo-
naſterij veſtri tendere dignoſcuntur, ad
exauditionis gratiam admittamus. Hinc
eſt, quod nos deuotis veſtris ſupplicationi-
bus inclinati, tibi Hugoni & tuis ſucceſ-
ſoribus, veſtri monaſterij Abbatibus pro
tempore exiſtentibus, Mitrâ, Annulo & Ba-
culo Paſtorali, & aliis Pontificalibus inſi-
gniis vti, necnon in veſtro monaſterio,
ac illi ſubiectis Prioratibus ac parochiali-
bus & aliis Eccleſiis ad vos & dictum mo-
naſterium veſtrum communiter, vel diui-
ſim ſpectantibus, quamuis ſubſint pleno iu-
re, vobis & ipſi monaſterio non ſubſint,
benedictionem ſolemnem ſuper populum poſt
miſſarum, veſperarum, & matutinarum
ſolemnia; dummodo in benedictione huiuſ-
modi aliquis Antiſtes, ſeu Apoſtolicæ Se-
dis Legatus præſens non fuerit, elargiri
liberè & licitè valeatis, fœlicis recorda-
tionis Bonifacij Papæ* VIII. *quæ incipit,
Abbates, & aliis quibuſcumque conſtitutio-
nibus Apoſtolicis in contrarium editis, au-
thoritate Apoſtolicâ nobis conceſſâ per litte-
ras ſanctiſſimi in Chriſto Patris & Domi-
ni, Domini Sixti diuinâ prouidentiâ Pa-
pæ* IV. *quarum tranſcriptis idem dominus
noſter, fidem decreuit indubiam adhiberi,
tenore præſentium licentiam concedimus,
& etiam facultatem. In quorum fidem &
teſtimonium præſentes litteras fieri, noſtri-
que ſigilli iuſſimus appenſione muniri. Da-
tum Turonis anno Incarnationis Domini-
cæ* MCCCCXXC. *Pontificatus eiuſdem San-* 1480.
ctiſſimi noſtri Sixti Papæ 4. anno decimo.

Ioannes 3. rexit Eccleſiam iſtam cir-
citer annos 20. mortuus 1483. Maij 27.

Hugo Fumée multa bona huic cœ-
nobio largitus, diem clauſit extremum 1494.
1494. 12. Aug.

Harduinus Fumée Adami domini des
Roches, Franciæ Procancellarij re-
gnante Ludouico XI. ex Thominâ Ru- 1521.
zæâ filius, denaſcitur 1521. Octob. 7.

Ioannes de Bourdeille 4. ex clara gen-
te dominorum de Burdeliâ, deceſſit Bourdeille
1534. humatus in Eccleſiâ Franciſca-
norum Pariſienſium.

Guillelmus du Maine 4. fatis conceſſit 1564.
1564. die 24. Nouembris.

TIERCELIN. *Nicolaus Tiercelin* 1. Adriani dynaſtæ A de Broſſe Pontiuenſium Seneſcalli, ex Ioannâ de Gourlay filius, interiit 1584. 10. Aprilis.

1593. *Nicolaus Fumée* 2. Epiſcopus & Comes Bellouacenſis obiit 1593.

FUMEE. D'azur à 2. faſces d'or accompagnées de ſix beſans d'argent, 3. 2. 1. *Guido Fumée* dominus de la Roche-aux Bellins, Nicolai nepos, filius Antonij domini des Roches, & Claudiæ de Riant, viuis exemptus 1637. poſt adminiſtrationem annorum 35. cum prius abdicaſſet in gratiam.

Franciſci de Saint Paſtour de Salert Abbatis de Landeſio, qui reſignauit.

NOGARET. *Ludouico de Nogaret* 1. Cardinali de la Valette. B

VOYER. D'azur a 2 lyons d'or *Ludouicus le Voyer* 2. ex dominis d'Argenſon in Turonibus ſucceſſit, & hoc anno præſidet Bellilocenſi monaſterio 1654.

Beaulieu. BELLVSLOCVS in Argonnâ Congregationis Benedictinæ Cluniacenſis, diœceſis Virdunenſis, fundatur an. 642. in honorem S. Mauricij à B. Rodingo Scoto in ſyluâ Arduennâ; cuius aliquot Abbates commemorantur.

642.

Hugo de Chaſtillon Galtheri domini de Dours filius, ex Abbate S. Ioannis Laudunenſis eligitur 1403.

Ferricus de Grancey, ex Priore de Dannemarie in tractu Barrenſi.

Antonius de Roucy

Robertus de la Marck.

Erricus de Lorraine Epiſcopus & Comes Virdunenſis.

Carolus de Lorraine Epiſcopus item Virdunenſis.

Franciſcus de Lorraine Epiſcopus Virdunenſis, Magnus Præpoſitus Colonienſis, Abbas & Comes Belliloci, & de Coëtmaloen in Aremoricâ.

Franciſcus de Pas Manaſſis domini de Feuquieres vrbis, arciſque Virdunenſis gubernatoris, ex Annâ Arnauld filius, cui iterum ſucceſſit inſtrumento pacis Germanicæ Monaſterij Weſtphalorum.

Franciſcus de Lorraine Epiſcopus Virdunenſis.

Beaulieu. BELLVSLOCVS olim Abbatia B. Mariæ Pontiſpilardi Canonicorum S. Auguſtini, ſita eſt in diœceſis Macloüienſis parochiâ de Megrat: à Rolando Vicecomite de Dinan inchoatur apud caſtrum ſuum Belliloci Pontificante Alberto Epiſcopo Maclouienſi, conſtitutis octo Canonicis Regularibus, qui redditibus amplis dotantur in Aremoricâ, circa eum locum vbi Pons dictus Pillard, in quo viſebatur Deiparæ Virginis imago miraculis clara; Alanus Vitriacenſis, nuncupatus de Dinano, qui cum Rolando in prædictâ iacent Abbatiâ, hanc quoque locupletauit, nomine Pontis-Pillardi in Beatæ Mariæ Bellilocenſis commutato; integram ſeriem Abbatum non protulimus præter aliquot nomina.

Guido le Lyonnais primus Abbas Commendatarius, fundauit miſſam diebus Dominicis centum lib. redditibus erogatis, conſtruxit magnum ſtagnum, & alia bona contulit, iacet in ſuâ Eccleſiâ.

Mathurinus Glé ſuperioris nepos, è domo de la Coſtardaye reſignatione præcedentis ſubrogatus.

Simon de Maillé Archiepiſcopus Turonenſis.

Vrbanus de Rortaye ex Andegauenſi prouinciâ oriundus.

Claudius Glé Senator Redonenſis; Mathurini gentilis.

Carolus de Bourneuf Epiſcopus Nannetenſis.

Ægidius Gaſſelin, Mariæ Mediceæ Eleemoſynarius, ex prouinciâ Vindocinenſi.

C *Franciſcus l'Anglois* dominus de Fancan, mortuus in arce Baſtiliæ Pariſienſis.

Claudius-Philippus le Clerc du Tremblay Abbas etiam de Mondaye, Canonicus S. Mariæ Pariſienſis, ſedet an. 1654.

BELLVSLOCVS Ordinis B. Auguſtini, ſub honore S. Mariæ conditur olim dicta hæc Abbatia de Lureau, aliàs S. Virginis du Parc in ſuburbiis Cenomanenſibus, loco amœno ſita vltra Sartam; fundata traditur à Bernardo Barone de Silliaco-Guilelmi ad an. 1115. vel 1120. vt liquet ex antiquis tabulariis; tametſi necrologium obſeruet conſtructam à Philippo Archidiacono Cenomanenſi, qui ad primordia Monaſterij exædificanda, pro ſuâ parentúmque animâ conceſſit 24. vncias auri, & 38. marcas argenti, inſuper feodum de Belloloco apud Salnariam, idcirco eius anniuerſarium ſolemniter celebratur. Canonicam regulam B. Auguſtini in eodem cœnobio inſtitutam fuiſſe teſtatur Hildebertus Cenomanenſis Antiſtes, cuius conſilio Fulco Comes & Aremburgis vxor, Eccleſiam de Sancto Frambaudo, cum poſſeſſionibus eidem Eccleſiæ contulit, vt habent membranæ Monaſterij, cuius *Beaulieu lés Mans.* 1115. D

Abbatum ſeriem hanc digeſſit Claudius Perrochel Canonicus Regularis S. Auguſtini, & Prior Belliloci.

1. *Atto* primus ad Abbatiæ regimen aſſumitur, ſedítque tempore Hil-
1115. deberti Cenomanorum Pontificis circa an. 1115.

2. *Drogo.*

3. *Thomas.*

4. *Leonardus.*

5. *Robertus.*

1170. 6. *Lambertus* 1. circa an. 1170.

7. *Petrus* 1. tempore Guilelmi Epiſcopi Cenomanenſis circa an. 1186.

1210. 8. *Petrus Morel* 2. ſedente Hamelino Epiſcopo Cenoman. ad an. 1210.

9. *Iudacius* 1235.

10. *Guarinus.*

11. *Reginaldus.*

12. *Lambertus* 2.

13. *Robertus de S. Paulo* 2.

1283. 14. *Gaufridus* 1. 1283.

15. *Ægidius Gaudin* 1300.

16. *Guillelmus de Buxo* 1.

1334. 17. *Ioannes de Braitello* 1. 1334.

18. *Petrus Marchant* 3.

1375. 19. *Mathaus de Monthier* 1375.

20. *Geruaſius le Iuif* 1403.

21. *Fœlix Saint*, Abbas magnâ ſcien-
1414. tiâ præditus, vt affirmat necrologium an. 1414.

22. *Ioannes Frotillas* 2. 1437.

1457. 23. *Iacobus Hoyau* 1457.

24. *Guillelmus des Eſcheres* 2. 1463.

1470. 25. *Guido du Parc* 1. ſenior 1470.

26. *Gaufridus Suet* 2. 1516. bonus Abbas vulgò dictus. ſacriſtiam, campanilia, capellas & alia inſtaurauit.

27. *Guido du Parc* 2. iunior, ſenioris
1541. nepos 1541. vltimus Regularium, poſt quem primus Commendararius.

1572. 28. *Carolus* Cardinalis *Borbonius* 1. 1572.

29. *Carolus de Ronſard* 2. Lodoici domini de la Poſſonniere ex Ioannâ Chaudrier filius, frater celebris Petri Ronſardi, erat Abbas 1575.

30. *Laurentius de Fizes* 1578.

1582. 31. *Seraphinus du Tillet* 1582.

32. *Carolus de Beaumanoir* 3. poſteà Epiſcopus Cenomanenſis, Abbas verò 1592.

33. *Philibertus-Emanuel de Beaumanoir* Epiſcopus Cenomanenſis, Canonicos Regulares Congregationis Gallicanæ reformationis gratiâ in ſuam Abba-
1642. tiam induxit 1642. Octob. 24. ac deinde ceſſit ſequenti.

35. *Anthymius-Dionyſius Cohon* Epiſcopus Dolenſis, an. 1650. 1650.

Bellvslocvs Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Lingonenſis in Decanatu Petræfictæ, filia Cariloci, fundatur menſe Iulio 1138. *Beaulieu.*

Bellvslocvs diœceſis Ruthenenſis Ord. Ciſtercienſis filia Claræuallis condita fuit 1141. Aug. 20. aliis 1144. *Belloc.*

Bellvslocvs diœceſis Trecenſis Ord. Præmonſtratenſis, ita denominatur, quòd in amœnâ & ſuaui temperie cœli ſolíque, ac iucundiſſimo fundo fuerit conſtructum illud cœnobium, interfluente Albulâ fluuio; primitus ferunt Auguſtiniani inſtituti fuiſſe: at circiter an. 1140. Præmon- 1140.
ſtratenſem regulam accepit; primæuæ inſtitutionis Bellilocenſis quæ memoratur à S. Bernardo epiſt. 252. exemplar profert in ſuis Miſcellaneis Camuzatus eo tenore: *Beaulieu.*

Philippvs *Dei gratiâ Trecenſium Epiſcopus, omnibus Catholicis fidelibus ſalutem & orationem. In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Notum fieri volumus omnibus Catholicæ Eccleſiæ fidelibus, tam futuris quam præſentibus, Dominum Osbertum, atque Alardum Sacerdotes noſtram præſentiam adiiſſe, & tam ex parte ſuâ, quàm ex parte confratrum ſuorum à noſtrâ quidem benignitate petiſſe donari ſibi eorúmque ſucceſſoribus, ſecundùm Regulam B. Auguſtini degere volentibus, deſertam Eccleſiam Sancti Marci Euangeliſtæ reædificandam, illius videlicet parochiæ quæ dicitur Beruilla, olim ſecus Albam poſitam, ſcilicet locum quendam, in quo liberè & abſolutè Deo ſeruire queant, & de labore boum ac fratrum corporaliter ſibi ſubuenientium: quibus & ipſi mutuâ charitate tam corporalia quàm ſpiritualia communicent, cum nutrituris ſuis viuere valeant. Hoc etiam poſtulauerunt, quatinus ipſum monaſterium noſtro muniremus defenſaculo, noſtróque tutum redderemus propugnaculo, ab omni humanâ impugnatione, & ab omni noſtrorum ſucceſſorum, immò omnium hominum exactione. Illa autem quæ poſtulantur, ſpiritali deſiderio ſemper conuenit impleri omnimodo affectu: Quapropter concedimus eis, vt in eadem parochiâ vbicunque voluerint, prædictam Eccleſiam reædificent, ibíque atrium reſtituant, oblationes ſi aliquæ factæ fuerint, habeant. Cætera verò ad antiquam Eccleſiam pertinentia (quæ de prauâ abuſione temeritas laicorum vſurpare præſumpſit) ſi tandem quoquomodo à ſe remouere vo-*

luerit, nulli alteri Eccleſiæ donari, ſed huic reſtitui liceat. Placuit etiam nobis, quod idem locus ſpecialiter ſit in cuſtodiâ Præſulis Trecenſis Eccleſiæ, ut per futura ſecula ſemper ſint debitores pro nobis Dominum deprecari, ut promiſerunt, Pſalmus Exaudiat te Dominus. Verſus. Saluum fac ſeruum tuum. Collecta. Deus omnium fidelium paſtor & rector. Condeſcendentes itaque petitioni eorumdem ſacerdotum & confratrum ſuorum, monaſterium ipſum quod dicitur Sancti Saluatoris, Sanctique Marci Euangeliſtæ iam reddimus liberum, iam fecimus ſecurum per has noſtræ Epiſcopalis inſtitutionis literas, ut nullus ſucceſſorum noſtrorum aliquâ exactione inquietare præſumat, neque cenſum, neque aliquod ſeculare munuſculum ab eo expetat, ſed ſecundùm paternam affectionem, & pia correptionis deuotionem manum propitiationis adhibeat. Si qua etiam donentur in futuro prædicta Eccleſiæ vel per conceſſionem Principum, vel per oblationem fidelium, canonicâ auctoritate approbamus. Et ne quis violentiam eidem inferat, vel in his quæ iuſtè modò poſſidet, vel poſtmodum iuſtè poſſeſſura eſt, Pontificali interdicto prohibemus. Si quis autem contra huius inſtitutionis paginam venire tentauerit, & prædictam Eccleſiam aliquâ violentiâ opprimere præſumpſerit, gladio perpetui anathematis percutiatur. Et niſi reſipuerit, in vltimo examine inter maledictos maledictus à ſententiâ iudicis damnetur, quâ hædi ab agnis ſeparabuntur, dicente Domino; diſcedite à me maledicti &c. Qui verò cuſtodierit hanc noſtram inſtitutionem & ſeruauerit illæſam, omnimodâ Dei ſit benedictione donatus; eo quòd noluit Eccleſiæ noſtræ eſſe ingratus, à iudice auditurus, Intra in gaudium Domini tui. Actum Trecis anno ab Incarnatione
1112. *Domini MCXII. Indictione 4. Anno Epiſcopatus Philippi Trecenſis Epiſcopi 29. Rege Ludouico regnante, Hugone Trecenſium Comite exiſtente.*

Beaumõt lés Tours. BELLVSMONS Ordinis Benedictini, in ſuburbiis Turonenſibus, vetuſta eſt Monialium Abbatia, cuius fundatio talis in membranis relata reperitur. Exeunte ſexto ſæculo Ingeltrudis, quam aliqui dicunt filiam Chlotarij I. Regis ex Valdtradâ coniuge, cum vidua eſſet, reliquum vitæ tempus Deo conſecrauit, propterea ad tumulum S. Martini receſſit, tunc temporis celeberrimum miraculis & pietate populorum; iuxta autem ſacellum erat ſacrum B. Virgini, dictæ de Scriniolio, hoc eſt vt interpretabantur, excellenti & primariæ, ibi Eccleſiam ac monaſterium condidit, pluribúſque piis virginibus ſimul conuocatis, pœnitentis habitu ſuſcepto prima Abbatiſſa deligitur; teſtis Gregor. Turon. hiſt. lib. 9. c. 33. cum ait: *his diebus Ingeltrudis monaſterium puellarum iuxta atrium S. Martini collocare cœpit.* Tum verò cultu in B. Virginem omnibus exemplum præferebat religioſè viuendi, aſſiduæ orationi & pſalmodiæ noctu, diúque vacans: quamobrem monachi S. Martini, vt ipſius pietati fauerent, locum in templo conceſsêre, vbi ſacellum curauit conſtrui titulo Crucifixi, quod adhuc perſeuerat. Inter eas autem quæ vndique ad ipſam confluebant, vt Deo ſeſe conſecrarent, Berthegundis adnumerata eſt, duæ quoque neptes, quarum altera ipſi ſucceſſit, ſic enim Greg. lib. 10. cap. 12. Ingeltrudis Religioſa in atrio S. Martini puellarum Monaſterium collocauit, cum ægrotare cœpiſſet, neptem ſuam Abbatiſſam inſtituit. vnde reliqua Congregatio maximè murmurauit. Hæc verò cum filiâ diſcordiam tenens, pro eò quod res ſuas ei abſtulerat, obſecrauit, vt neque in Monaſterio quod inſtituit, neque ſuper ſepulchrum eius permitteretur orare. Quæ octogeſimo, vt opinor, anno vitæ obiit, ſepultáque eſt VII. Idus menſis primi. Poſthæc cum ſepta domus in areâ S. Martini arctiora, non poſſent ingentem Monialium excipere multitudinem quæ confluebat, nam per id temporis vnicum erat in totâ prouinciâ Monaſterium, & cum vbique per Gallias inductus eſſet vſus officij publici recitandi apud omnes religioſas domos Ordinis S. Benedicti, vir pietate conſpicuus Herueus S. Martini Turonenſis Theſaurarius, cenſuit melius futurum, ſi Moniales de Scriniolio ipſæ officium decantarent in baſilicâ peculiari, vnde effecit, vt ab Eccleſiâ Diui Martini, quam orationis gratiâ quotidie frequentabant, remouerentur, & ampliora locorum ſpatia obtinerent extra vrbem in loco apud Bellomontem, nempe quia eminenti ſitu decoratur, pratis amœnis, grato proſpectu, fertilique glebâ, & tam de rebus propriis, quàm Eccleſiæ Beati Martini Abbatiam conſtruxit, referente chronico Turonenſi, authoritate etiam Roberti Regis, qui cœnobium integrum curauit

exædificari, necnon adiecit prouen- A
tus annuos, ac priuilegiis donauit regiâ
liberalitate digniſſimis, diplomate da-
1007. to 5. Cal. Octob. an. 1007. in ſyluâ
Bononiæ, eâ lege, vt officium cano-
nicum quotidie decantarent, & pro
ſuâ Regúmque ſucceſſorum incolumi-
tate preces Deo funderent. Quibus
ita compoſitis, Hetueus Moniales B.
Mariæ de Scriniolio huc transtulit:
poſteà verò 1217. Eccleſia quam de-
reliquerant in parochiam mutata eſt,
cuius collatio etiamnunc ad Abba-
tiſſam Bellimontis ſpectat. Quinetiam
Roberti exemplo, Normanniæ Du-
ces, Andegauenſes, & Bituricenſes, B
Pictauij Comites, plurimique magna-
tes, domum B. Mariæ Bellimontis
multis honoris titulis & poſſeſſioni-
bus auxêre; plures quoque Prioratus
dotauêre pendentes ab hac Abbatiâ,
quæ propterea inter præcipuas Galliæ
numeratur, imo inter capita Ordinum
religioſarum poteſt recenſeri. Hanc
autem laudem præter alias meretur,
quòd prima in Galliis etiam ante Con-
cilium Tridentinum, reformationem
ſuſceperit. Catalogum Abbatiſſarum
exhibemus è cartulariis & antiquis cœ- C
nobij tabulis depromptum, quem no-
bis humaniter Abbatiſſa huius domus
ſuppeditauit.

1. *Erſendis* à Rege Roberto, & Her-
uæo Theſaurario multa accepit bene-
ficia liberalitatis, ab Hugone de Cha-
ſteaudun Turonenſi Archiepiſcopo
benedictionem accepit.

2. *Phenitia* eiuſdem Hugonis mini-
ſterio inaugurata.

1072. 3. *Triphonia* deceſſit circa an. 1072.

4. *Arduiſa.*

1119. 5. *Aldeburgis*, ab Antiſtite Radul-
pho 2. benedicta, viuebat an. 1119.

6. *Ainordis* quæ ab Eugenio 3. Pa- D
pâ confirmationem accepit omnium
1150. Prioratuum, & bonorum conceſſorum
Abbatiæ ſuæ ad an. 1150.

MONLOE. 7. *Hermengardis de Monloe*, à Ioſcio
Archiepiſcopo munus benedictionis
accepit; eadem quóq; Turonenſi Ca-
pitulo S. Martini conceſſit, vt altare
Crucifixi quod erat in medio Eccle-
ſiæ à tempore Ingeltrudis, ad Septen-
trionem transferretur, quo etiamnunc
1179. ſitum eſt; his conſenſit an. 1179. vt
patet ex actu publico.

MARNES. 8. *Aremburgis de Marnes*, à Battho-
lomæo de Vendoſme 2. ſuſcepit be-
1207. nedictionem; ſedebat an. 1207.

9. *Mabilis* à Ioanne 2. Metropoli-
tano Abbatiæ ſuſcepit moderamina, 1212.
quam adminiſtrabat 1212.

10. *Ioanna* 1. moritur circiter 1243.

11. *Mathildis Sauary* ſoror Petri Sa- SAVARY
uarici nobilis toparchæ de Montba-
zon in Turonibus, interiit 1256. 1256.

12. *Seſilla* vixit anno 1261.

13. *Ioanna de Bremont* 2. obiit. 1295. BREMON

14. *Agnes Viole* Abbatiam commi-
ſit Margaritæ de Raiaſſe 1299. & ſe- VIOLE.
dit ad annum vſque 1313.

15. *Margarita de Raiaſſe*, quæ co- 1313.
dem an. 1313. diem clauſit.

16. *Mathea d'Audigné*, vitam age- AVDIGNÉ.
bat an. 1317.

17. *Alix* nondum obierat an. 1346.

18. *Philippa de Reillé* occubuit 1371. REILLÉ. D'argent à la croix de ſable.

19. *Ioanna de Maillé* 3. ex clarâ pro-
ſapiâ dominorum de Malliaco, quam
benedixit Ioannes Epiſcopus Aure-
lianenſis in Collegio S. Lieſſardi 22. MAILLÉ.
Febr. 1371. rexit Abbatiam ad annum
vſque 1390.

20. *Maria de Lonnay* exceſſit è viuis LONNAY. Parry d'or & de gueulles.
25. Iulij 1415.

21. *Lubina d'Alienard*, à Rege Ca- ALIONARD
rolo 7. confirmationem accepit priui-
legiorum omnium quæ conceſſerat
Abbatiæ Robertus Rex, diplomate
menſis Martij 1443. moritur autem 29.
Decembris 1456.

VILLEBLANCHE. D'argent à 2. cheurons d'azur, accompagné de 3. roſes de gueulles, 2. en chef & 1. en pointe.

22. *Eliſabetha de Villeblanche* benedi-
ctionem accepit menſe Martio 1456.
deceſſit 26. Octobris 1469. & eligitur
à Congregatione monialium Belli-
montis Margatita Sanglier, quæ tamen
regimen haud adipiſcitur, contradi-
cente Ludouico XI. Rege; qui nomi-
nauit.

COMMIERS. D'argent au ſautoir d'azur cantonné de 4. roſes de gueulles.

23. *Catharinam de Commiers*, bullis à
Sede Apoſtolicâ confirmatam, antea
Priorisſam Montiſcœleſtis propè Am-
baſiam, vtrámque domum rexit ad an.
1490. quo vitam cum morte commu-
tauit in prædicto Prioratu, ibique ſe-
pelitur 10. Decembris.

VIAV. De gueulles à la bande d'or, accompagnée de 6 merlettes de meſme, 3 en chef & 3. en pointe.

24. *Ioanna Viau* 4. extincta eſt 3.
Octobris 1501.

25. *Iacoba de Rothais*, quæ chori ſcam-
na reſtaurari curauit, præfuit ad an.
1519. annuente autem Franciſco 1. ne-
ptis Franciſca de Maraſin Abbatiſſa in-
ſtituta eſt diplomate Pontificis; anno
eodem diem clauſit 8. Iunij 1525.

ROTHAIS. D'argent à 3. fleurs de Lis de gueulles, 2 en chef & 1. en pointe, à la bordure d'argent, chargée de 8. tourteaux de gueulles.

26. *Franciſca de Maraſin*, cuius me-
moria in benedictionibus eſt, nam col-
lapſam religionis diſciplinam reſtituit,
vitæ exemplo & diligentiâ ſingulari;

MARASIN. De gueulles

d'or accompagnee de … ſtoi … miel … chef & 3 en pointe

cumque moniales ſuas intra clauſtra continuiſſet ante Tridentinæ Synodi reformationem, ex integro ferè totum monaſterium ædificauit, vt arctiori regulâ, ad vitæ religioſæ perfectionem eas perduceret, primâ autem Aprilis an. 1554. vitam finiit.

La Tremoille. Ecartelé au 1 de la Tremoille, au 2. de Bourbon, au 3. de Laual, au 4 de Craon

27. *Carlota de la Tremoille* Franciſci Vicecomitis Thoarcenſis Principis Talemundi, Pictauienſis prouinciæ Proregis, ex Annâ de Laual filia, a Rege nominatur, vota emiſerat in domo Fontebraldenſi 1548. tum poſſeſſionem adepta eſt 21. Septemb. 1554. ſequenti die à Franciſco Carteau Salonij Dalmatiæ Metropolitano inſignia Abbatiſſæ ſuſcepit, & magno pietatis
1572. exemplo præfuit ad 10. Iulij 1572. quo deceſſit, ante chori criptam, vt vocant ſepulta, quo loco ſolent Abbatiſſæ tumulo mandari.

Babou. Ecartelé au 1. & 4. d'argent au bras veſtu de gueulles, iſſant d'vn nuage d'azur tenant trois brins de veſſe. Au 2. & 3. de ſinople au pal d'argẽt party de gueulles, au pal auſſi de ſinople.

28. *Magdalena Babou de la Bourdaiſiere* ab Henrico 3. Rege deſignatur, per tres annos tantum rexit monaſterium, moritur enim 17. Septembris 1577.

29. *Anna Babou* 1. ſoror præcedentis, Sedis Apoſtolicæ bullis prouiſa die 21. Ianuarij anno 1578. ab Rhedonenſi Epiſcopo benedicitur 8. Maij an. 1583. benè domum ſuam adminiſtrauit ad 8. Nou. 1613. quo animam Deo reddidit.

Beauvilliers. D'… ſix … d'argent, 3. 2. 1.

30. *Maria de Beauuilliers* religioſa profeſſa Bellimontis, apud Montemmartyrum iuxta Lutetiam Abbatiſſa, ab Annâ Babou cuius erat neptis, electa eſt Coadiutrix ob præſtantiam meritorum; mortuâ amitâ cum tantùm per annum cœnobiũ hoc gubernaſſet, poſteà ad Montemmartyrum rediit, vt collapſam ſtrictioris vitæ diſciplinam ad meliora reuocaret, quod ſummâ prudentiâ effecit, reſignauit autem ſequenti.

La Bourdaisiere. Ecartelé de la Bourdaiſiere, & du Bellay.

31. *Anna Babou* 2. 21. Iunij 1615. Abbatiſſa renunciatur, ab Andreâ Fremioto Archiepiſcopo Bituricenſi ſacris ceremoniis initiatur 1. Aprilis an. 1618. non pauca ſuæ pietatis veſtigia
1618. poſt ſe reliquit, nam inſigne altare condi curauit in ſacello B. Virginis miraculorum, duo vaſcula argentea gemmis ornata, ſanctorum reliquiis ſacra, quæ à Cardinali de la Bourdaiſiere magno auunculo dono acceperat, tandem obiit 13. Ianuarij 1647.

Cochefilet. D'argent à 2. leopards de gueulles, armez, lampaſſ & couronn d'or.

32. *Maria-Anna de Cochefilet*, ex propaſapiâ dominorum de Vaucelas, Madriti naſcitur dum eius pater Andreas Baro de Vaucelas, Comes de Vauuineux, Eques Torquatus regij Ordinis, in Hiſpaniam Legatione fungeretur, mater fuit Eliſabetha de l'Aubeſpine: ſuſcepta de fonte ſacro ab Annâ tum Hiſpaniarum Infante, poſteà Ludouici 13. Regis vxore: votis religionis ſeſe addixit priùs in Monaſterio Pontis-Dominarum, tum prima Abbatiſſa conſtituta eſt S. Lupi propè Aureliam, huius autem poſſeſſionem accepit die 1. Iulij 1647. à Ludouico 14. nomi- 1647.
nata, commendante ipſam Annâ Reginâ matre ſummo Pont. Innocentio x. cœnobium autem quod etiamnunc adminiſtrat, auxit ædificio Abbatiali, cuius primum lapidem collocauit illuſtriſſima Princeps Aurelianenſis 18. Iulij 1653. aggerem quoque publico 1653.
commodo vtiliſſimum extulit, necnon domum hortis, aliíſque ornamentis decorauit.

Bellvsmons fœminarum, diœceſis Claromontenſis. *Beaumõ*

Bellvsportvs Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Briocenſis, ad Oceanum Britannicum ſub inuocatione B. Mariæ fundatur 1202. ab A- 1202.
lano domino de Goello in Aremoricis & Petronillâ coniuge, accitis fratribus è Lucernâ, conſtituto Abbate Rodulfo, vt aiunt Annales Præmonſtratenſes; præfuêre cœnobio ex gente Caſtanæorum. *Beauport*

Chasteigner. D'or au lyon de ſinople.

Ferdinandus Chaſteigner Lodoici domini d'Abain & Rupiſpozeæ filius, frater Henrici-Ludouici Pictauorum Epiſcopi, obiit 1607. Pariſiis humatus apud S. Benedictum.

Ludouicus Chaſteigner Abbas & Mercedisdei, Granatariæ, Prulliaci, & Ageduni, deceſſit 1637.

Annas Chaſteigner in regimine Abbatiarum fratri ſucceſſit.

Bellvsvisvs fœminarum Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Bituricenſis propè Magdunum, filia Ciſtercij, funda- *Beauuoir*
tur 1237. à Domino Magduni ex gen- 1237.
te Cortenæâ.

Benedictio-Dei Ordinis Ciſtercienſis, filia Claræuallis, diœceſis Lugdunenſis, olim virorum, nunc fœminarum, felici auſpicio nuncupata, Ludouici 7. Francorum Regis pietate ſub Albetico primo Abbate anno *La Benisſon-Dieu*
1138. S. Bernardi curâ inchoatur in fi- 1138.
nibus Burgundiæ, Foreſij, & Lugdunenſis prouinciæ, id annotant veteres rithmi ianuæ Monaſterij inciſi.

Hic ſcribitur numerata,
Proculdubio vera dicta,
Benedictionis-Dei fundatio,
Quæ fuit Cal. Octobris tertio,
Mille centum currentibus,
Triginta octo ſequentibus.

Migrarunt primò religioſi è Claraualle ſub auſpiciis Alberici apud Benedictionem-Dei, quæ condita fuit in valle ad riuulum la Teſſonne, hic ex montibus Foreſij & Aruerniæ profluens in Ligerim labitur; vbi autem cellam ædificarunt religioſi, ſylua erat vicina duabus leucis diſtans à Roanâ, Marciniaco, & Cariloco, Diui Benedicti monaſteriis. Congregatio hæc Guidonis & Mathildis Comitum Foreſij, Iterij Vicecomitis Matiſconenſis, aliorúmque procerum liberalitatibus aucta eſt, dehinc temporis ac bellorum cladibus, necnon Commendatariorum incuriâ, diruta fuit hæc Abbatia, quæ ex viriorum cœnobio in Monialium ſocietatem commutatur, vt infra dicemus. Catalogum verò eiuſdem cœnobij Abbatum ex variis tabulis collectum talem communicauit Ludouicus Iacob à Sancto Carolo, Cabilonenſis Carmelita, Regis Eleemoſynarius.

1. *Albericus*, quem Diuus Bernardus ep. 173. commendat Falconi Archiepiſcopo Lugdunenſi; anno autem
1140. 1140. Rex Ludouicus diplomate domum Benedictionis-Dei ſub ſuâ protectione accepit, quo quidem ſe inſcribit fundatorem huius cœnobij; & Alexander Pontifex Apoſtolico reſcripto ſub tutelâ Sedis Romanæ idem conſtituit.

2. *Odo* ſucceſſor Alberici.

3. *Hugo* 1. cuius tempore Guido Foreſij Comes multa bona cœnobio elargitur, ſpeciatim verò toparchiam de
1190. Ligni cum omnimodâ iuſtitiâ, ex actis anni 1190.

4. *Guido* à Comite Foreſij cogno-
1209. mine dono accepit an. 1209.

5. *Ioannes* 1. plura acquiſiuit dominia 1211. ex prouentuum rectâ adminiſtratione.

6. *Zacharias* turbatus fuit pro decimarum poſſeſſione, coactus pacto com-
1209. ponere 1209. cum Prioribus Cariloci & de Noaly: eo ſedente Guido Comes Foreſij approbat dotationes deceſſorum, parentiſque Guidonis Abbatiæ factas.

7. *Guichardus* 1232. tranſegit cum
A Mathilde Comitiſsâ Foreſij, in negotio controuerſiæ pro iuſtitiâ de Montagnet.

8. *Bernardus* concordatum iniit 1250. 1250.
cum Guidone Comite motâ contentione de iuriſdictione toparchiarum Abbatiæ.

9. *Raimundus* 1275. cui homagium exhibet dominus Bonifontis, pro feudis quæ ab Abbatiâ poſſidebat.

10. *Robertus* 1277. vnà cum Barone 1277.
de Sinemuro item tranſegit pro limitibus terrarum.

11. *Guilelmus* diſceptauit pro iuſtitiâ
B terræ de Touſiars in Caroleſio, de quâ controuerſiâ paciſcitur codicillis anni 1279. & 1298.

12. *Guido* 2. varia acquiſiuit dominia 1301.
1301.

13. *Aymo* 1322. cum dynaſtâ de Claſtel-le-Peron in tractu Borbonienſi litem habuit pro terrâ de Montagnet, necnon 1332. cum Priore Fontebraldenſis Ordinis in pago Roanenſi.

14. *Ioannes* 2. memoratur in actis an. 1339. & 1340. cui etiam fidem clien- 1339.
telæ exhibent vaſſalli Abbatiæ; tranſegit quoque 1357. cum Priore Cariloci de iuſtitiâ S. Nicetij ſubtus Carum-
C locum.

15. *Thomas* cuius mentio extat ab 1380.
anno 1369. ad 1380.

16. *Petrus de Longueual* 1. reperitur Longueval.
nomen in membranis ab an. 1399. ad 1408.

17. *Hugo de Longueual* 2. 1313. pro decimis concordatum iniit cum Priore de Noaly, memoratur adhuc in membranis anni 1425.

18. *Hugo Fournier* 3. ſedit ad annum 1440.
vſque 1440.

19. *Hugo Tardinat* 4. poſt cuius obitum eligitur.

20. *Petrus de la Fin* nobilis Burgundus, ex religioſo profeſſo 1460. paulò La Fin.
D poſt renunciatur Abbas regularis Pon- 1460.
tiniaci, & in commendam accipit monaſterium Benedictionisdei, quod regularibus tantùm monachis ſubdebatur; ſub eius regimine à dominis de la Fin ipſius fratribus, fundatur Capitulum de Montagnet, conſtans Decano; Sactiſtâ, aliiſue Eccleſiaſticis, & Clericis. Idem caſtrum præfati loci de Montagnet cum maiori campanili ſui monaſterij, ædéſque Abbatiales conſtruxit; fato functus anno 1504. terræ mandatur in Eccleſiâ caſtri memorati.

21. *Gilbertus de la Fin* Petri frater A
ſucceſſit Commendæ Benedictionis-
dei.

Levis. 22. *Antonius de Leuis* 1. dominus de
Chaſteaumorant, Canonicus & Co-
mes Lugdunenſis, Archiepiſcopus &
Princeps Ebredunenſis, ſucceſſor Gil-
berti.

Saint 23. *Antonius de Saint Nectaire* 2. E-
Nectaire. piſcopus Claromontenſis, Abbas re-
cenſetur in documentis 1568. 1577. &
1581.

Espinac. 24. *Petrus d'Eſpinac* 2. Archiepiſco-
pus & Comes Lugdunenſis, poſt An-
1587. tonium præfuit, qui anno 1587. plura B
bona oppignerauit, ac territoria mon-
tium in Foreſio diuendidit.

Neres-tang. 25. *Claudius de Nereſtang* de Abba-
riâ prouiſus eſt 1609. cum priùs ab o-
bitu Eſpinacij Iacobus Vigniet œco-
1609. nomatus titulo ad hunc vſque annum
prouentibus Benedictionis-Dei poti-
rus fuiſſet. Henrico autem IV. Fran-
corum Rege annuente, Paulo V. Pa-
pâ concedente, Abbarum Ciſtercij,
& Claræuallis, necnon totius Ordinis
Capituli generalis decreto, eodem
Claudio Abbate hoc pium opus pro-
mouente, mutuâ permutatione anni
1611. 1611. huius domus monachi ad Ab- C
batiam Mediimontis in Aruerniâ diœ-
ceſis Claromontenſis tranſlati fuerunt,
& Franciſca de Nereſtang prædicti
Claudij ſoror ſucceſſit.

26. *Franciſca de Nereſtang* priùs Ab-
batiſſa Mediimontis, cum religioſis
virginibus quibus præerat, relictâ do-
mo præfatâ quam multis ædificiis au-
xerat, & ab anno 1605. cum ſtrictâ diſ-
ciplinæ regularis obſeruantiâ regebat,
1612. 1612. Benedictionem-Dei acceſſit, &
prima huius monaſterij conſtituta eſt
Abbatiſſa: hoc cœnobium cum aliis
quæ huius membra dicuntur, reædifi-
cari, ampliari, redditus alienatos Ab- D
batiæ reuniri magnis ſumptibus cu-
rauit, authoritate tamen ſolertique
vigilantiâ Philiberti Marchionis de
Nereſtang patris ſui, Equitis, Ordinúm-
que militarium B. Mariæ Montis Car-
meli, & S. Lazari ſupremi Magiſtri,
Regi à Conſiliis, centum Equitum
cataphractorum Ducis, & fratris Ioan-
nis-Claudij de Nereſtang honorum,
dignitatum, virtutúmque patris hære-
dis, arcis, ciuitatiſque Caſalis, ac
Montisferrati pro Ludouico 13. Re-
ge Gubernatoris. Ceterùm extant hæc
epitaphia.

Deo Optimo Maximo prouidentiſſimóque ſeruatori, Deiparæ Virgini Mariæ potentiſſimæ Protectrici, Ioannes-Claudius, & Franciſca de Nereſtang ſoror eius cariſſima prima huius regalis Monaſterij Abbatiſſa, ob immenſas ſibi miſericorditer collatas gratias, ſacram ædem hanc extruxerunt, ornauerunt, pretioſâ ſuppellectili ad ſacros vſus ditauerunt, dotauerunt, & proſtratis cordibus dedicauerunt, anno Domini 1639. in æternum ſuæ gratitudinis monumentum. Viſitur etiam hoc breue epitaphium.

„ Hîc tria generoſa corda illuſtriſſimorum heroum Philberti, Ioannis-Claudij, & Caroli de Nereſtang patris, fratris, & nepotis, qui pro Regum & regni gloriâ ſtrenuè certantes obierunt. Soror FRANCISCA DE NERESTANG huius regalis monaſterij prima Abbatiſſa in vnum collegit, & ad pedes Virginis Mariæ cum ſuo corde & corpore deponi curauit, in æternum, publicúmque deuoti obſequij totius familiæ de Nereſtang erga potentiſſimam Protectricem Dei matrem monimentum. Horum corpora in Eccleſiâ Patrum Carmelitarũ Excalceatorum Conuentus Lugdunenſis cuius liberaliſſimi fundatores extiterunt, tumulata iacent. Vt eorum animæ in cœlo quieſcant precare, & vale. Eiuſdem Franciſcæ legitur quoque hæc inſcriptio.

SOROR FRANCISCA DE NERESTANG *ſanguine & religione clara, ſub huius ſacelli fornice, quod viuens in honorem Dei & B. Virginis Mariæ ex voto illuſtriſſimi Ioannis-Claudij Marchionis de Nereſtang cariſſimi fratris extruxit, Domini aduentum expectat. Hæc vltima monaſterij Medymontis, & prima huius Benedictionis-Dei Abbatiſſa fuit, vtriúſque verò morum & murorum eximia reſtauratrix, vitam crucibus ſparſam, conſtantiâ inſignem, religionis zelo præclaram, vſque ad 71. annum produxit. Vt piè & religioſè Dei gratiâ vixerat, ſic diem extremum clauſit anno Domini 1652. præfecturæ verò* 1652.
ſuæ 47. menſis Martij die 16. horâ 10. matutinâ. Ora & plora ſi cor habes, & ſi te mouet pietas, nulla vnquam iuſtiùs preces & lachrymas pietate, bonitate, beneficentiâ, cæteriſque virtutibus promeruit.

27. *Adhemara-Catharina de Nereſtang* in Coadiutricem à ſorore allecta
eſt 1614. interiit autem 1652. cuius bu- 1614.
ſtum hoc decoratur titulo. *Piiſſima* ADHEMARA-CATHARINA DE NE-

NERESTANG *Franciſca Abbatiſſæ origine & Religione dilectiſſima ſoror, eidémque in Abbatiæ Benedictionis-dei regimine fidiſſima Coadiutrix, hic ſub eodem tumulo cum eâ ſepulta iacet; vt quæ in Regulæ profeſſione, Religionis zelo, morum conſenſu, virtutum ſtudio & cordium affectu fuerunt coniunctiſſimæ, etiam & in corporum ſepulturâ pares ſimul cœleſtis ſponſi vltimum aduentum cum ſapientibus virginibus expectent: & quomodo in vitâ ſuâ dilexerunt ſe; ita & in morte non ſint*
1652. *ſeparatæ. Obijt in Domino, anno 1652. die 21. menſis Martij in æternum victura.*

27. *Franciſca de Nereſtang* neptis ſuperioris à Ludouico 14. Rege nominatur Abbatiſſa, quæ ſapienti moderamine multa ad Dei gloriam pollice-
1654. tur; hoc anno 1654. feliciter præſidens.

Benev. BENEVENTVM Sancto Bartholomæo ſacrum, diœceſis Lemouicenſis, Ordinis Auguſtiniani, inchoatur
1028. an. 1028. in loco de Secondelas duabus leucis ab vrbe Lemouicenſi, ſumptibus Roberti Canonici Lemouicenſis, vt dicet fundationis originale ex archetypis tabulis.

NOTVM *volumus eſſe Catholicæ matris Eccleſiæ fidelibus, quia nos Canonicalis videlicet Eccleſiæ Lemouicenſis Canonici Clerus, veridicæ Domini noſtri promiſſionis memores, dicentis: qui recepit veſtrum in nomine iuſti, mercedem iuſti, vt futuram diſtricti iudicis, quam pro meritis noſtris meruimus, ſuffugere valeamus ſeueritatem, ne enim iuſtis ineſtimabilem aſſequi petitionem, in ipſius nominis honore, aſſenſu & voluntate Domini Epiſcopi noſtri Guidonis, committimus viros Religioſos Raimundum videlicet & Boſonem, aliósque eorum ſocios; atque religionis amatores, locum ædificandæ Eccleſiæ aptum, in quâ Deo deſeruire religioſè & regulariter poſſent, deſiderantes ædificare Baſilicam voto ſuo & religioni congruam, in allodio noſtro in villâ Domini noſtri, quæ vulgariter nominatur Seconſolas, eiſque & Eccleſia quam ipſi ædificaturi ſunt concedimus ad victum & alias neceſſitates Fratrum, ibidem Deo canonicè ſeruientium, de beneficiis quæ ſunt in dominio noſtro ſex menſes, tres apud eandem villam ſcilicet de Conſolas, & vnum manſum de Seconſolatas, quas tenebat Angelbertus, & vnum manſum apud Salſetam, quem tenebat Rogerius & frater eius, & borderiam de Combis, & apud Sigonlenum decem & octo modios, & duos ſextarios vini, hos manſos, & has borderias donamus & concedimus, vt ſunt ſuprà, & dictum eſt liberè & abſolutè ſupradictæ Eccleſiæ, cum omnibus quæ in eis ſunt; tali pacto & conditione, Eccleſia illa ſemper ſit in poteſtate & in regimine noſtro, imò proprium noſtræ congregationis & ſpeciale membrum; itaut cum Dei miſericordia & prouidentia eam prouexerit, vt oporteat, in eâ conſtituit Priorem, ſiue Præcentorem, ſiue Sacriſtam, fratres in eâ Deo ſeruientes in Capitulo ſuo eligant quemcúmque eis placuerit Priorem, vel Præcentorem, vel Sacriſtam, & cum ibi electi fuerint, adducantur in noſtrum Capitulum, & ibi in omnium præſentiâ fratrum, accipiant prælationis officium; quòd ſi in eorum Capitulo tales perſonas non inuenerint, quas non ad has prælationes dignas & vtiles viderint, de noſtro Capitulo eas accipiant. Quod ſi nec in noſtro, quod abſit, vtiles non inueniantur, cum noſtro conſenſu & voluntate, eligant ſibi perſonas religioſas aliunde. Similiter ſi Canonicum eis placuerit facere, in Capitulum noſtrum adducatur, & ibi Canonicus approbetur. Præterea conſtituimus vt milites terræ de feuuo Eccleſiæ noſtræ, habentes ſe in habitu ſuo iudicauerint ſe ibi ſepeliri, & de ipſis terris ſcilicet & feuuo noſtro aliquas ibi contulerint, vt medietas earum ſit in eorum dominio, & alia medietas in noſtro, exceptis illis conuentionibus, quas quidam iam nobis fecerunt ante hanc conſtitutionem, vel quas facturi ſunt, & exceptis rebus presbyterorum noſtrorum & Cellarij, & aliorum miniſtrorum. Qui autem ante obitum in ſanitate ſuâ, de ſupradictis terris ſcilicet quæ ſunt in feuuo noſtro aliquomodo cum eis fecerint, ſiue per donum, ſiue per comparationem, ſiue per pignus, ſiue per conuentionem alicuius, ita ſtatuimus vt ſi per donum facta fuerit conuentio eorum, ſit medietas doni, & alia medietas noſtra. Si verò per comparationem facta fuerit conuentio, nos reddamus medietatem pretij, & habeamus medietatem comparatæ terræ, & ipſi reddant aliam medietatem pretij, & habeant aliam medietatem. Quod ſi nos medietatem pretij non reddiderimus, medietatem pretij tandiu teneant illi, totam comparationem donec reddamus illam medietatem pretij, & poſtquam reddiderimus, habeamus ſicut conſtitutum eſt. Si autem poſt pignus eodem modo concedimus. Quod ſi per anniuerſarium alicuius conuentio fuerit, quandiu vixerit ille qui conuerſus fuerit, totam & integram habeant conuentionem; poſt obitum conuerſi habeant eorum medietatem conuentionis, & nos aliam, & vt parochianos noſtros de Solamaco ibi non*

ſepeliant, niſi noſtræ prius parochiali Eccleſiæ debitam perſoluere ſepulturam, exceptis illis de Burgo ſuo videlicet de Segonſolas. Firmata eſt hac conſtitutio 6. Idibus Nouembris Luna 10. epacta 26. indictione 3. apud Lemouicos in Capitulo S. Stephani, Præſulante Domino Papa Gregorio 7. regnante Francorum Rege Philippo, Epiſcopante Guidone Lemouicæ Sedis Epiſcopo, & ipſius Guidonis & Gualberti Archidiaconis, Humberti Præcentoris, Iordani Archidiaconi, Vrnoldi Archidiaconi, Geraldi, Bernardi Præpoſitorum obedientiæ Solemniacenſis, & Canonici S. Stephani, & Gauffredi, Vmberti qui hanc cartam dictauit.

1638. Abbas autem Commendatarius Beneuenti erat an. 1638. *Carolus Foucaut de Saint Germain Beaupré*, Mareſcalli Franciæ frater.

Saint Benigne de Dijon. S. Benigni Diuionenſis Monaſterium perantiquum & nobile in Burgundiâ, Ordinis Benedictini, diœceſis Lingonenſis, cuius patronus S. Benignus apud Diuionenſe caſtrum martyrio confectus reſte Greg. Turon. l. 1. Miracul. c. 51. huius cœnobij Abbas Conſiliarius in Senatu Diuionenſi primas tenet in Clero vrbis, & ſacramentum ſeu iuſiurandum recipit à nouo Principe. Abbates ſequuntur, quorum ordo ex chronico Benigniano, aliiſque tabulis deſumitur.

1. *S. Euſtadius* ſepultus iuxta corpus S. Benigni, & propè ipſum Euſtadium D. Hilarius Senator cum S. Quietâ vxore, vt eſt in vetere chron. manuſcripto huius cœnobij, quod inde Benignianum appellatur. Euſtadius verò filius fuiſſe dicitur S. Gregorij Epiſcopi Lingonenſis.

2. *S. Tranquillus*, vel *Tranquillinus*. Ad oram eiuſdem apographi catalogi dicitur fuiſſe Abbas S. Apri Tullenſis, & B. Marcelli, de quo Tranquillo Gregorius Turonenſis c. 44. de Gloriâ Confeſſorum, & chronicon Benignianum, vbi traditur humatus ad læuam S. Benigni, iuxta S. Paſchaſiam Virginem & Martyrem à S. Benigno baptizatam, de quâ verus Calendarium Benignianum die 9. Ianuarij, eodémque loco quieſcit beata Florida. Vide S. Gregorium Turon. cap. 43. de Glor. Confeſſ.

3. *Godinus* 1. Metio Epiſcopo Lingonenſi, quo ſedente Longouicus villa ad Oſcaram fluuium in agro Diuionenſi datur S. Benigno, vt eſt in monumentis illius Monaſterij.

4. *Babolenus* 1. Modoaldo Epiſcopante apud Lingones.

5. *Agilbertus*.

6. *Richimarus* tempore Bertholdi Epiſcopi Lingonenſis.

7. *Vulferannus*, vel *Vulfechrannus* Herono Præſule Lingonenſi.

8. *Apollinaris*. Eius depoſitio Calen. Maij celebratur.

9. *Godinus* 2.

10. *Babolenus* 2. tempore Aſtorici Epiſcopi Lingonenſis.

11. *Tanotardus*, vel *Tanothardus*.

12. *Hildebrannus* 1.

13. *Valdricus* ſub Carolo Magno Imperatore.

14. *Herlegaudus*, nobili in hac prouinciâ genere natus, quíque omne patrimonium S. Benigno obtulit regnante Carolo Magno, vt eſt in memorato chronico.

15. *Herlebertus*, ſub Ludouico Pio vixit; eum fuiſſe Chorepiſcopum Alberici Epiſcopi Lingonenſis refert chronicon S. Benigni.

16. *Ingelrannus*, ætate Theobaldi Epiſcopi Lingonenſis.

17. *Vido*, cuius anniuerſarium notatur 4. Nonas Septembris.

18. *Hugo* 1.

19. *Leuthlbaldus*.

20. *Bertilo*, tempore Caroli Calui, & Iſaac Epiſcopi Lingonenſis inſtauratorum huius cœnobij circa 870. inter ſepulchra Sanctorum tumulari meruit, vt eſt in chron. Benigniano. 870.

21. *Sarro*, datus Coadiutor viuenti Bertiloni, ſepultúſque Pulteriis; de quo chronicon Benignianum Diuionenſe: *Conſiderans*, inquit, *Iſaac Epiſcopus Bertilonem Chorepiſcopum & Abbatem, ad vtrúmque officium non poſſe ſufficere, quoniam tunc temporis res Eccleſiaſtica ſimul & publica in magno erant diſcrimine, ob infeſtationem paganorum perturbato regni ſtatu, Sarronem Abbatem ei conſtituit ſocium ad regimen & curam animarum, vt dum iſte adiuncto fratrum cœtu diuinis ſtudet identidem Hicoriis, ille liberius Eccleſiaſticis inſeruiret miniſteriis.*

22. *Erterius* fortè *Etherius*, vel Euterius, aut Enterius, cuius commemoratio ſignatur 4. Nonas Auguſti.

23. *Hildebrannus* 2. tempore Gilonis Epiſcopi Lingonenſis, Odonis Regis Franc. & Richardi Ducis Burgundiæ. Ei ſucceſſit Gorhofridus in chronico manuſcripto ſedente Theubaldo Epiſcopo.

24. *Lantherius* viuente Argrimo Epiſcopo, qui & Lantho dicitur in chron. Benigniano 1 eius petitione idem Præſul in Ariziaco villâ decimas, & omnes redditus Eccleſiæ ad vſus monachorum conceſſit, hoc tempore datur Benignianis manſum indominicatum in Longouico à Manaſſe Comite.

25. *Hugo* 2.

26. *Odoleus*.

27. *Valo*, vel *Gualo*, Odone Rege. Quo tempore Madelgaudus Oſcarienſis Vicecomes.

28. *Maiorianus*, vel *Maurinus*, cuius depoſitio 10. Calend. Iunias.

29. *Lanterius*.

30. *Gothofridus*.

31. *Vindradus*, vel *Vuidradus*.

32. *Fulbertus*, fuit & alius cognominis Fulbertus Carnotenſis, & Cameracenſis Epiſcopus, ac Fulbertus Abbas Gemmeticenſis.

33. *Godradus*, tempore Caroli Simpli-
912. cis circa 912. fuitque Abbas annis 7. viuente S. Odone Abbate Cluniaci.

34. *Goſuinus* annis 2.

35. *Pontò*, vel *Panto*, aliàs Paulus an. 4. fortè error ex litterâ ſingulari P. notatur depoſitio eius pridie Cal. Octobris.

36. *Suauius*, annis 10. Epiſcopante Garnerio Lingonenſi.

37. *Albericus* ſucceſſor datus Suauio à Goſſelino Lingonenſi.

38. *Mogo*.

39. *Aridius*.

40. *Fulcherius*, rexit hoc cœnobium annis 15. ab anno 2. Ludouici Vltramarini Regis Francorum. quo ſedente Hunni Rhenum tranſeuntes vaſtarunt Burgundiam, & Franciam.

41. *Manaſſes* Lothario Rege Fran-
974. corum circa an. 974. Brunone Epiſcopo Lingonenſi. Sub idem tempus Hugo Comes Diuionenſis nominatur in chronico Benigniano pater Gibuini Epiſcopi Catalaunenſis, qui Hugo tumulatur in atrio baſilicæ S. Benigni cum Adalburge vxore, & Henrico filio itidem Comite.

42. *Azo* Aquitanicus, bonis moribus ornatus, & religioſâ conuerſatione, poſt Manaſſem depoſitum à Brunone Lingonenſi conſtituitur, qui tamen poſteà fuit reſtitutus, Azone poſt duos annos ad ſuum reuertente monaſterium Deruenſe, in diœceſi Catalaunenſi.

APIAN. 43. *Guilelmus* 1. Roberti Vulpiani

A Comitis filius, monachus primò cœnobij S. Michaelis de Lucedio in Pedemontio, diſcipulus S. Maioli Cluniacenſis, dein Abbatiæ Sancti Benigni Fructuarienſis in diœceſi Eporedienſi fundator, ordinatus Abbas à Bru-
none Lingonenſi Antiſtite 990. vt ait 990.
ipſe in cartulario Benigniano, ob ſanctitatem & venerabilem religionem locis in noſtrâ diœceſi manentibus Diuionenſi & Beſuenſi amabiliter præfecimus virum Dei. Glaber Rodulphus de eo ſic ſcribit hiſt. l. 3. cap. 5. Claruit eo in tempore in domorum Dei melioratione venerabilis Abbas Vuiller-
B mus, à beato ſiquidem Maiolo primitùs Eccleſiæ Sancti Martyris Benigni Pater conſtitutus. Quam videlicet Eccleſiam illicò tam mirâ locatione permutauit, vt huiuſcemodi alter difficile queat inueniri. Regulari etiam diſtinctione non minus effloruit, atque incomparabilis huius Ordinis ſuo tempore propagator extitit. Fuit ex Italiâ ortus, nobilem ducens à parentibus proſapiam, nobilior tamen illuſtrem per aſſecutam ſcientiam. Nam in eodem territorio, ſcilicet in fundo, qui ei parentum iure debebatur, priùs vo-
C cato Vulpiano, conſtruxit Monaſterium totius gratiæ abundantiſſimum: poſteà ab ipſo mutato nomine Fructuarenſe cognominatum. Quod cum multigenis locupletaſſet beneficiis, conſtituit ibi monachorũ Patrem, per omnia ſe imitantem nomine Ioannem. Erat enim prædictus Vuillermus acer ingenio & inſignis prudentiâ, idcirco ſummum in palatiis Regum, ac ceterorum Principum obtinebat locum. Quodcumque denique Monaſterium proprio viduabatur Paſtore, ſtatim compellebatur tam à Regibus, vel Comitibus, quàm à Pontificibus, vt meliorando gratiâ illud ad regendum ſuſciperet, quoniam vltra cetera diui-
D tiis & ſanctitate ipſius patrocinio aſſumpta cernebantur excellere Monaſteria. Hoc igitur loco non abs re diploma referendum eſt, quod cœnobij Fructuarienſis in Eporedienſi diœceſi meminit, habetúrque in antiquitatibus Eccleſiarum Pedemontij clariſſ. viri Franciſci Auguſtini ab Eccleſiâ Salutiarum Epiſcopi & ſic incipit.

IOANNES *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Guillielmo Abbati ſalutem. Quoniam concedenda ſunt quæ rationabilibus deſideriis pertinere noſcuntur, noſtri Apoſtolatus*

authoritas ad roborandam piam deuotionem ſancta loca conſtruentium in præſtandis priuilegiis debet minimè abnegari. Igitur innuendum in Dei charitate ſua petitionis votum, quia per venerabilem Valterium Ednorum Pontificem à nobis poſtulare ſtuduiſti, quatenus Monaſterium quod ad laudem & gloriam Chriſti Domini noſtri, & eius glorioſiſſimæ genitricis Virginis Mariæ, & S. Martyris Benigni honore, conſtruere iam ſummo cœpiſti deſiderio in Comitatu Hiperienſi, inter duos fluuios Orgum videlicet atque Amolini, ſitum in loco qui dicitur Fructuaria, priuilegiis Sanctæ Romanæ & Apoſtolicæ Sedis, omnimodò decoretur firmiſſimæ ſtabilitatis corroboratione, vt ſub tuitione ac patrocinio ſanctæ vniuerſalis cui Deo auctore deſeruimus Eccleſiæ, iam ex hoc conſtitutum, alterius nunquam iuri & ditioni ſubmittatur Eccleſiæ. Ideóque tam iuſtis fauentes deſideriis, hac noſtrâ decernimus auctoritate Apoſtolicâ, idipſum præfatum Chriſti genitricis, ac S. Benigni quod conſtruere niteris Monaſterium, amodò & vſque in finem ſæculi, ſub patrocinio & tuitione Sanctæ Romanæ & Apoſtolicæ matris Eccleſiæ, cum omnibus quæ ad illum pertinent, permanendum. Statuimus námque ſub diuini iudicij obteſtatione, & B. Petri Apoſtolorum Principis, noſtræque humilitatis interdictione, vt nullus vnquam Imperatorum, Regum, Epiſcoporum, Ducum, Marchionum, Comitum, nullúſque hominum in quolibet ordine, & miniſterio conſtitutus, audeat moleſtè cauſis, vel ordinationibus eiuſdem monaſterij violenter incumbere, aut in poſſeſſionibus, vel ornamentis quæ ibi à fidelibus collata, vel conferenda Abbati, fratribúſque inibi ſecundùm regularem inſtitutionem, vt modò Deo ſeruientibus temerariâ præſumptione, poſt huius noſtri priuilegij notitiam præſumat auferre, aut decimæ redditum ab eis exigere, ſeu de dominicatis terris hactenus exulatis, in agris, pratis, vineis ſeu quibuſlibet rebus, vel animalibus, ſiue de omnibus incultis, quæ ipſorum induſtriâ ſunt, vel fuerint exculta, ſiue in ipſo loco Fructuariæ, vbi ſitum ipſum videtur Monaſterium, vel vbicúmque ipſi aliquid ex iam dicti monaſterij iure poſſidere viſi fuerint; conteſtamus &c. Statuimus & nos, vt poſt obitum decedentis Abbatis, nemo vnquam ſibi niſi quem conſenſus communis voluntas fratrum eiuſdem monaſterij ſecundùm Deum elegerint, conſtituere præſumat Abbatem, electo verò Abbati ſit facultas omni tempore Præſulem eligendi, qui tam ſibi quàm cæteris fratribus ad ſacros ordines promouendis, cum timore Dei, totiúſque congregationis cohibentiâ vbicúmque voluerint, conſecrationis inſignia huius noſtræ auctoritatis priuilegio, abſque vllo terreni pretij conferat munere. Quod ſimiliter de Oratoriis in prædicto loco Fructuariâ ædificatis, vel ædificandis, omnibúſque neceſſariæ conſecrationis ordinatione, ſacríque chriſmatis, ac ſancti olei datione, ſancientes tam præfati Guntardi iudicatum, quàm Epiſcopale decretum, plurimorum iam Pontificum ad corroboranda quæ in eiuſdem iudicatus cartulâ continentur, ſubſcriptione firmatum, ex auctoritate omnipotentis Dei, qui B. Petro Apoſtolorum primo claues regni cœlorum tradidit, & eiuſdem primi Paſtoris, ac noſtrâ ipſius vice quamuis indignè gerentibus, præſentis priuilegij paginâ confirmamus, atque corroboramus &c. Si quis autem &c. Ioannes Sanctæ Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ Apoſtolicus Præſul, Leoni, Geſſoni, Conſtantino, Sigefredo venerabilibus Epiſcopis, mandamus eis vt cum ſummâ diligentiâ conſecrent Abbatiam quæ Fructuarienſis vocatur. Datum 4. Non. Decembris per manus Ingilonis Scriniarij ſacræ Apoſtolicæ Sedis, anno 3. Pontificatus Domini Ioannis Octaui-decimi Pontificis ſummi, & vniuerſalis Papæ in ſacratiſſimâ Sede B. Petri Apoſtoli indict. v. Ex eodem Promptuario cartarum ſequens tabula ſubiungenda videtur: ANTIQVITATIS iure inditum eſſe conſtat, vt quoties prædiorum traditio fit, ad notitiam poſterorum cartali teſtimonio roboretur. Quocirca congruum & neceſſarium eſſe viſum eſt, vt mutuam prædiorum traditionem vt inter Vuillielmum Diuionenſem Monaſterij Abbatem, & Comitem Gerardum pro communi opportunitate factam literarum annotatione ſolidaretur, vt poſtmodum per ſuccedentium ignorantiam, aut inuidorum maleuolentiam adnihiletur. Igitur conſenſu Præſulis Lamberti Lingonicæ Eccleſiæ, & omnium fratrum Diuionenſis Monaſterij, dedit inprimis Abbas Vuillielmus de iure S. Benigni, Comiti Gerardo infra regnum Italiæ in prouincia Longobardiæ in honorem S. Michaelis ſacratam, ſitámque in loco qui dicitur Morozcon, molendino ei proximo, & omni integritate ſediminis vbi conſtructa conſiſtit, & omnibus ædificiis ibidem pertinentibus, inſuper etiam omne prædium duorum fratrum Nicardi & Gotofredi, quod ipſi Diuionenſi monaſterio tradiderunt in

» toto regno Italiæ, quando monachi A
» effecti ſunt cum omnibus appenditiis,
» mancipiis vicinis &c. è contra verò
» Comes Gerardus conſenſu ſuæ con-
» iugis Euæ, & parentum, & omnium fi-
» delium ſuorum prædicto Abbati Vuil-
» lielmo tradidit in cambium in regno
» Lotharienſi in Comitatu Solicenſi.
» Cuncta ergo quæ ad ipſum prædium
» pertinent in mancipiis, ædificiis &c.
» totum in integrum tradidit, conceſſit,
» & de ſuo iure transfudit in ius mona-
» ſterij Diuionenſis per manus Abbatis
» Vuillielmi, quo ipſe ſuíque ſucceſſo-
» res vlteriùs habeant, poſſideant, & B
» exinde quidquid iuſtè decreuerint fa-
» ciant &c. Actum Mettis publicè 3.
» Non. Febru. anno Incarnationis Do-
1020. » minicæ M. XX. indictione 3. regnante
» Henrico Imperatore feliciter anno re-
» gni..... Imperij verò quinto. Signum
» Domini Theodorici Mettenſis Epiſ-
» copi, Gerardi, Giſelbertl, Folmarij
» Comitum, Herimani, Gomeri, Mat-
» fredi, Vuarini, Enſelini, Boſonis, Rot-
» fridi, Tiezelini, Odelrici, Richerij;
» Godelfredi, Ragnardus ad vicem Do-
» mini Blidulfi Cancellarij. Ego Vuil-
» lielmus Abbas hanc commutationem
» ſubſcribendo firmaui, ego Ioannes C
» monachus miſſus ſubſcripſi. Inſtaura-
uit diſciplinam huius monaſterij, ad-
ductis duodecim Religioſis ex omni
Congregatione Cluniacenſi à S. Maio-
lo ſelectis. Deinde omnia ædificia,
cum Baſilicâ in melius reſtituere cœ-
pit an. 1001. & 7. Cal. Septembris an.
1105. 1105. accepit à Roberto Rege literas
datas in caſtro Aualonis, quibus con-
firmatur S. Benigno donatio de Eccle-
ſiâ Sancti Stephani Belnenſis, ad pre-
ces Odonis Vicecomitis Belnæ, & O-
thonis Comitis, ac Valtherij Eduenſis
Epiſcopi. Reformauit autem Abba-
tias Bezuenſem, Meledunenſem, Reo- D
menſem, Tornodorenſem, Tullenſem,
Mettenſem, Gemmericenſem, Veza-
lienſem, Pariſienſem S. Germani, Mel-
denſem S. Pharonis, & Fiſcannenſem.
Præterea de Guilelmo legendus Ai-
moin. lib. 5. c. 46. Vincent. l. 26. c. 14.
1027. Sigebert. 1027. Faſciculus temporum,
Vion in Martyrol. Monaſt. Genebrar-
dus, & auctor vitæ S. Bercharij, chro-
nicon MS. Collegij Nauarræi, Trithe-
mius lib. 3. c. 240. de Viris illuſt. Ord.
» Benedict. Florebat, inquit, religio per
» famoſos Abbates, ſanctitate præſtan-
» tes in Burgundiâ, per Odilonem Clu-
niacenſem, & Guilelmum Diuionen- »
ſem, vnde in necrologio Benigniano
Calend. Ianu. ſcribitur, depoſitio duo-
rum, & præcipuorum Abbatum Gui-
lelmi, atque Odilonis. Guilelmum
eumdem Ordericus l. 4. virum ſapien-
tem, & in religione feruentiſſimum
nuncupat. Vnde Fulbertus Carnotenſis
epiſt. 44. hoc monaſterium Benignia-
num vocat Paradiſum, cuius antiquam
religionem commendat S. Bernardus
epiſt. 15. & 16. Sed præcipuè notanda
ſunt quæ habet chronicon huius cœ-
nobij de Guilelmo cum inquit: *Fuit or-
dinis feruentiſſimus executor, & totius no-
bilitatis lampade præfulgidus, atque in verâ
humilitate, & fraternâ charitatis dilectio-
ne, necnon ſumma dilectionis honeſtate lau-
dabiliter radicatus, & fundatus, alto ſatus
genere, & nobili proſapiâ editus, in Italiâ;
& Ottoni Guillelmo propinquitate coniun-
ctus, necnon diſcipulus S. Maioli Clunia-
cenſis Abbatis, & æqualis S. Romualdi Ra-
uennatis, corpore caſtus, mente deuotus, affa-
bilis eloquio, prudentiâ præditus, temperan-
tiâ clarus, internâ fortitudine firmus, cen-
ſurâ iuſtitia ſtabilis, patientiâ robuſtus,
Chriſtum verò totis viſceribus diligens.*

44. *Halynardus*, patre Lingonenſi,
matre Eduenſi nobiliter genitus, & fi-
lius ſpiritualis in baptiſmate Valtheri
Epiſcopi Eduenſis, poſt regiminis cœ-
nobialis apud Benignianos Diuionen-
ſes annos circiter 20. deſignatur Archi-
epiſcopus Lugdunenſis, cuius electio-
nem probauit Gregor. 6. Papa, Hen-
rico Rege Franc. vt vult Rubis l. 3. c. 32.
hiſt. Lugdunenſis, & Henrico Nigro
Imperatore, vt eſt in monumentis Be-
nignianis, vbi notatur coram Impera-
tore noluiſſe iurare Halynardum cum
ordinaretur ab Hugone Archiepiſco-
po Biſontino 1046. in loco Herbeſtein.
Circa quod tempus viuebant adhuc
Hugo Epiſcopus Lingonenſis, Hugo,
& Odilo ſanctiſſimi Abbates Cluniaci.
Denique peractis in Pontificio 7. an-
nis obiit Romæ 1052. 4. Calend. Au-
guſti in S. Gregorij monaſterio, quod
olim in paternâ domo ipſe Gregorius
Magnus S. Andreæ dicauerat ad cli-
uum Scauri. Sepultus verò fuit Hali-
nardus à nobilibus Romanis arcu tum-
bæ impoſito ad læuam partem Baſilicæ
S. Pauli, viâ Oſtienſi, quæ eſt tertia
inter Patriarchales Eccleſias.

45. *Ioannes* I.

46. *Adelbero*, interfuit ſacro Philip-
pi Regis Francorum, cum Harduino

Epiſcopo Lingonenſi. Eius depoſitio A habetur 9. Calend. Februarias, ſuſcepit Hugonem Burgundiæ Ducem cum Vilelmo Niuernenſi Comite, teſte cartulario S. Benigni.

47. *Iarento*, profundus conſilio, Principibus gratus, Præceptor Hugonis Ducis Burgundiæ, poſteà monachi Cluniacenſis. Obiit 4. Idus Februarias
1105. an. 1105. referente Benigniano Calendario, & in tumuli inſcriptione apud Capitulum hoc dyſtichon legitur.

Dormit Iarento venerandus in hoc monumento,
Qui tibi tàm dignè ſeruiuit ſanĉte Benigne:

Ei porrò nobilem Prioratum S. Vigoris in monte Chriſmatis extra vrbem Baiocas ſitum, dedit Odo huius ciuitatis in Normanniâ Antiſtes. Eidémque Agano Eduenſis Epiſcopus conceſſit Eccleſiam S. Iacobi de Arneto-Ducis.

48. *Ademarus* inter benefactores huius domus depoſitionem habet 14. Calend. Octobris.

49. *Henricus*, nominatur in veteribus monumentis cum Iofferanno Epiſcopo Lingonenſi.

50. *Hugo* 3. huic Calixtus 2. confirmat omnia quæ iuſtè poſſidebat cœnobium iſtud, & inter cætera, Eccleſias, quæ in Burgo monaſterij huius ſitæ ſunt, id eſt S. Ioannis, & S. Philiberti, eam libertatem, quam Robertus Lingonenſis Epiſcopus contuliſſe dignoſcitur, & cellam S. Amatoris, cellam S. Mariæ apud Saxonis-Fontem, cellam S. Stephani apud Vangionis-riuum in diœceſi Lingonenſi, cellam de Arneto, cellam Belnenſem, cellam de Sarmaſiâ, cellam de Curte-Bettaldi in diœceſi Eduenſi, cellam de Paluel in Cabilonenſi Epiſcopatu, cellam S. Vigoris in Baiocenſi, cellam S. Benigni in Senonenſi apud Vulnonem, villam Hiſpaniacum, ſeu Spaniacum, Norgias, Plumbetias, Magnum montem, Dianetum, Saciacum, Prunedum &c. diplomate dato Laterani per manum Haymerici Rom. Eccleſ. Diaconi Cardinalis, & Cancellarij 4. Calend. Nouemb. Indict. 3. anno Do-
1124. minicæ Incarnationis 1124. Pontific. 4. hoc tempore 1124. ſcribit S. Bernardus Honorio 2. epiſt. 18. pro monachis Diuionenſibus apud Baronium.

51. *Petrus* 1.

52. *Petrus* 2.

53. *Philippus* tempore Gothofredi 1158. & Galtheri 1177. Epiſcoporum 1177.
Lingonenſium, huius loci benefactorum. Rex Ludouicus 7. Diuione 1146. 1146.
regni 10. præſentibus Rodulfo Viromanduorum Comite Dapifero, Guilelmo Buticulario, Matthæo Camerario, Matthæo Conſtabulario, approbauit omnia, quæ Robertus anteà dederat.

54. *Ioannes* 2. ſedente Galtheto Epiſcopo Lingonenſi. Illi Alexander 3. Papa confirmat omnia quæ monaſterium canonicè poſſidebat, conceſſione Pontificum, largitione Principum, & B oblatione fidelium, bullâ datâ Ferrariæ per manum Grariani Sanctæ Rom. Eccl. Subdiaconi, & Notarij 5. Cal. Maij, Indict. 10. 1177. Ponrific. 18. 1177.
cui inter cætetos ſubſcribit Humbaldus Cardinalis Oſtienſis, ac poſteà Summus Pontifex Lucius 3.

55. *Aymo* tempore Manaſſis Lingonenſis, qui nominarur in inſtrumento quodam cum Nicolao Decano primo S. Capellæ, & Garnerio Abbate Al- 1185.
bæripæ 1185.

56. *Petrus* 3. ætate Manaſſis eiuſ- 1195.
C dem an. 1189. & Garnerij Epiſcopi 1195.

57. *Niuardus*.

58. *Galterus*, depoſitio eius notatur 4. Nonas Februarias. Circa hæc tempora Innocentius 3. an. Pontif. 14. ſalutis verò 1211. ſcribit Epiſcopo Lin- 1211.
gonenſi & Duci Burgundiæ, vti incumbant reformationi monaſterij Benigniani.

59. *Adam*. Eius commemotatio celebratur in obituario 3. Nonas Augusti.

60. *Gelbertus*, vel *Gilbertus*, vnus de præcipuis benefactoribus huius Abbatiæ, cuius depoſitio 3. Calend. Se-
D ptembris in necrologio Benigniano.

61. *Rainardus*, vel *Raymundus*, 1230. 1230.
& 1240. fortaſsè is ipſe eſt, cuius electio in Archiepiſcopum Biſontinum irritatur à Gregotio 9. Pont. cap. 52. Cum veteri lege, de Electio. non electi, ſed electionis vitio.

62. *Stephanus* 1. in inſtrumento 1244. 1244.
cum Amedeo Abbate Stephanienſi, & Decano Lingonenſi 1251.

63. *Petrus* 4. in documento an. 1254. & 1261. Hunc eſſe credimus, quem 1261.
virum ſanctum, & iuſtum, Hugo Dux Burgundiæ ſecum duxit ad S. Iacobum in Hiſpaniam, vt eſt in Hipomnematis Benignianis. In cattâ verò

anno 1255. ſtatuit Petrus, vt de cæ-
1255. tero ſint tantùm 25. Moniales in La-
reio, qui nunc Priotatus Conuentua-
lis commendatus ſæculari Priori, vix
vnum, aut alterum monachum alit.

64. *Richardus.* Eius anniuerſarium
ſignatur 3. Calend. Nouemb.

65. *Aymo* 2. eo ſedente quidam Ia-
cobus nomine dedit huius loci mo-
nachis centum libras Diuionenſes an-
nui cenſus, vt eſt in ſupplem. chroni-
ci Benigniani.

Arc svr Ille.

66. *Hugo* 4. cognomento *de Arcu*
ſuper Tiliam fluuium in diœceſi Ca-
bilonenſi, non longè tamen ab vrbe
Diuione. Recenſetur in documento
1271. 1271. & 1274. Hic ædificauit nouam
Baſilicam eâ formâ, quâ hodie am-
pliſſima cernitur, quæ dedicata fuit
1287. Dominicâ Iubilate 27. Aprilis,
& in eam corpus Hieromartyris Be-
nigni capsâ argenteâ reconditum tran-
ſtulit 14. Calend. Nouembris feriâ 3.
anni ſequentis; quæ Eccleſia deinde
mœnibus vrbis cincta fuit 1359. in eâ-
1300. que ſepultus Hugo an. 1300. ante ma-
ius altare hac inſcriptione.

Hugo ſuis Arcus, Cato ſenſu, dogmate Mar-
cus,
Nec meritis parcus, iacet hîc, quem protulit
Arcus,
Mille C. ter Domini dic annos, luce Cyrini
Traditur vt memini, cineri corpus, caro fini.
Baſilicam ſimul, & capſa fabricā fabricauit,
Angelicam det ei tunicam, qui cūcta creauit.

Quibus concordant quæ in veteri codi-
ce habentur lect. 8. matutin. huius tra-
lationis. *Suſcitauit nobis Deus Paſtorem*
in medio noſtri de fratribus noſtris, hone-
ſtæ conuerſationis, bonis moribus adorna-
tum, qui errantes reduceret, viam pruden-
tiæ oſtendendo ad dirigendos pedes noſtros
in viam pacis, ſcilicet Hugonem bonæ me-
moriæ, venerabilem Patrem huius cœno-
bij, & inſpirauit in faciem eius, id eſt, in
cordis affectum, ſpiraculum vitæ, ſanctum
nempe propoſitum, quod eſſet pluribus vitæ
gratiæ.

67. *Giraldus*, vel *Geraldus*, depoſi-
tionem habet 13. Calend. Octob. Cir-
ca hæc tempora ædificata turris dex-
tra ingredientibus hoc templum à
Priore Ioanne de Villariis ibidem ſe-
1310. pulto 1310. memoratur in inſtrumentis
vrbis Diuionenſis 1300.

68. *Henricus* 2.

69. *Milo.*

70. *Otho*, nominatur cum Petro Lin-
1325. gonenſi Epiſcopo 1325. Eius obitus
notatur 11. Calend. Decembris.

71. *Petrus* 5.

72. *Petrus* 6.

73. *Ioannes de Vaux* Conſiliarius Par-
lamenti Burgundiæ 1370. & tempore
Roberti Epiſcopi Lingonenſis. Obiit 1374.
18. Iunij 1374.

74. *Guilelmus* 2.

75. *Petrus de Courbeton* 7. Doctor
Theologus, iacet in Capitulo, eiúſ-
que depoſitio recenſetur 14. Calend.
Iunias.

Covrbeton.

76. *Alexander de Montagu*, anteà
Abbas de Flauigneyo, filius Hugonis
domini de Couches ex regali ſtirpe
dominorum de Monteacuto, è Bur-
gundiæ Ducibus, & Iſabellis de Sail-
lenay. Nominatur in chartâ 1386. an-
no 6. Caroli Regis, & 1391. de Prio-
ratu S. Benigni in curte Bertiniacâ
diœceſis Tullenſis, vbi fit mentio ſex-
decim Florenorum Florentiæ boni
auri; & iuſti ponderis, quos debere
ſe fatetur Prior Bertiniacenſis huic mo-
naſterio Benigniano Diuionenſi, an-
nuatim perſoluendos die Aſcenſionis,
vno floreno computato pro 16. ſoli-
dis, & 8. denariis Turonenſib. mone-
tæ currentis in Ducatu Burgundiæ.
Plurima bona huic domui contulit
quam variis decorauit donis, cuius Ec-
cleſiam dedicandam curauit, ſepultus
in Odeo ſeu Choro 5. Septembris an-
no 1417. Circa quæ tempora conditus 1417.
fuit in Naui eiuſdem Eccleſiæ Vola-
diſlaus, de quo Crantzius Vandaliæ
lib. 9. cap. 4. Cromerus lib. 13. Vigi-
nerius in Chronico Poloniæ, Gene-
brard. in Chronol. ac Vion Ligni vi-
tæ l. 4. c. 11. & quia facit ad illuſtratio-
nem hiſtoriæ Ludouici Francico ſtem-
mate oriundi, Poloniæ & Vngariæ
Regis, hic apponendum eſt integrè,
tumbæ lapideæ inſcriptum cum Regis
coronati effigie epitaphium.

Montagv Bovrgongne. Baudé d'or & d'azur de ſix pieces, à la bordure de gueulles au frâc cartier d'hermines.

Hic iacet vir illuſtris, & deuotus Domi-
nus Voladiſlaus, quondam Dux albus Polo-
niæ, Monachus huius Monaſterij per plures
annos exiſtens, poſtmodum diſpenſatus per
Papam pro ſucceſſione regni Poloniæ: Obiit
in ciuitate Argentinâ, hic eligens ſepeliri
anno MCCCXXCVIII. 1. *Kal. Martij.*
Anima eius requieſcat in pace. Amen.

Contulit autem 2500. Florenos pro
duobus anniuerſariis annuatim cele-
brandis. Bulla verò diſpenſationis ta-
lis, repetitur ab archiuis Benignianis
deprompta.

Clemens *Epiſcopus ſeruus ſeruorum*

Dei, dilecto filio nobili viro Voladiſlao, quondam Caſimiri Ducis Cuinacenſis nato militi, Voladiſlavienſis diœceſis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Sedes Apoſtolica pia mater animarum ſalutem deſideranter affectans, perſonis ſibi deuotis generoſi ſanguinis claritate fulgentibus, libenter ſuæ benignitatis gratiam impertitur, in illis præſertim, per quæ ſalus huiuſmodi veriſimiliter creditur prouentura. Sanè petitio pro parte tuâ nobis nuper exhibita continebat, quod in Regno Poloniæ de antiquâ, & approbatâ, & hactenus pacificè obſeruatâ conſuetudine eſt obtentum, quod aliqua mulier non ſuccedit in eo, idque fuit ibidem pacificè obſeruatum à tempore cuius contrary memoria non exiſtit, quódque tu claræ memoriæ Caſimiro Regi Poloniæ tertio conſanguinitatis gradu per lineam maſculinam coniunctus, & proximior maſculus per huiuſmodi exiſtebas, & quod idem Rex, qui nullum ſuperſtitem filium, ſed filias tantùm habebat attendens, quod ſibi propterea in dicto regno deberes ſuccedere, dictæque filiæ excluderentur ab illo, cœpit te perſequi odio capitali, téque duobus Ducatibus quos in eodem regno pacificè poſſidebas nequiter ſpoliauit, tótque inſidias vitæ tuæ poſuit, quod te oportuit de partibus illis recedere, & cum in Allemaniâ te non reputares ſecurum, ad regnum Franciæ tranſiuiſti, & quia non habebas, quo poſſes ſecundum priorem ſtatum tuum viuere, decreuiſti quòd velut conuerſus in Monaſterio Ciſtercienſi Cabilonenſis diœceſis habitares, ſed Abbas dicti Monaſtery, qui tunc erat, recipere te nolebat, niſi promitteres, quod in Ciſtercienſi ordine perpetuò remaneres, & quamuis regularis ordinis totaliter inexpertus exiſteres, tamen repentè regularem profeſſionem in eo feciſti: poſt medium autem annum, vel circiter, cum ipſius aſperitatem Ordinis pati non poſſes, ad Monaſterium S. Benigni de Diuione Ordinis Sancti Benedicti, Lingonenſis diœceſis, de licentiâ prædicti Abbatis accedens, in eo tanquam conuerſus per annos aliquot moram traxiſti. Tandem verò prædicto Rege ſublato de medio, cum dictum regnum tibi legitimè deberetur, ac ipſius habitatores, & incolæ te affectarent in eorum Regem habere, & Ludouicus Rex Hungariæ regnum ipſum contra iuſtitiam occupaſſet, guerram ſibi mouiſti, ſed demùm dubitans eius potentiam, & quòd te interfici faceret metu mortis, ac neceſſitate cogente de conſilio aliquorum parentum, & amicorum tuorum ad dictum Monaſterium Sancti Benigni rediiſti, & ibidem per aliquos annos, vt conuerſus man- A *ſiſti, nullâ tamen inibi per te regulari profeſſione emiſſâ. Quare pro parte tuâ nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt cum nunquam firmum propoſitum habueris in aliquo regulari Ordine remanere, ac præfati habitatores, & incolæ te in eorum Regem habere deſiderent, ſi & in quantum indiges à quâcumque regulari obſeruantiâ te abſoluere, tibique concedere, quod Comitatus, Ducatus, & quæcumque alia temporalia dominia, ac ipſum Regnum obtinere, & regere valeas, de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur attendentes ſinceræ deuotionis affectum, quo nos, & Romanam* B *Eccleſiam revereris, ac ſperantes, quod illius, per quem Reges regnant, & Principes dominantur, tibi ſuffragante clementiâ prædictos habitatores, & incolas, qui Ludouico faciente prædicto contra nos & Romanam Eccleſiam in ſchiſma demùm damnabiliter ſunt collapſi, ad viam ſalutis, & iuſtitiæ reuocabis, ac conſiderantes quod olim præfatus Ludouicus felicis recordationis Gregorio Papæ XI. prædeceſſori noſtro ſuper hoc humiliter ſupplicauit, præmiſſis, & aliis rationabilibus cauſis moti, huiuſmodi tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, te à quâcumque regulari obſeruantiâ, ad quam ex profeſſione prædictâ, aut morâ,* C *quam in præfatis monaſteriis, vt præmittitur feciſſe dignoſceris, quomodolibet aſtrictum exiſtis, ex Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine per præſentes abſoluimus: tibi nihilominus concedentes quod Comitatus, Ducatus, & quæcumque alia temporalia dominia, quæ ex ſucceſſione, vel aliàs iuſto titulo ad te pertinent, & pertinebunt in poſterum, ac Regnum ipſum, ſi tibi legitimè debeatur, recipere, obtinere, regere, ac etiam gubernare perinde liberè, & licitè valeas, ac ſi in dicto Ciſtercienſi Ordine profeſſionem regularem minimè emiſiſſes, nullámque in eiſdem monaſteriis, vel eorum altero moram traxiſſes, conſtitutionibus Apo-* D *ſtolicis, necnon ſtatutis Apoſtolicâ auctoritate, vel quacumque aliâ firmitate roboratis, contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, & conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire: ſi quis autem attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenione Kalendis Octobris, Pontificatus noſtri anno quarto.* Porrò euocatus fuerat Auenionem idem Princeps à Pont. huiuſmodi litteris. CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio

» filio Voladiſlao de Poloniâ, mona-
» cho monaſterij S. Benigni de Diuio-
» ne, Ordinis S. Benedicti, Lingonen-
» ſis diœceſis, ſalutem, & Apoſtolicam
» benedictionem. Cum pro nonnullis
» noſtris, & Romanæ Eccleſiæ nego-
» tiis tua præſentia ſit nobis plurimùm
» opportuna, præſentium tibi tenore
» mandamus, quatinus receptis præ-
» ſentibus, ad præſentiam noſtram per-
» ſonaliter te transferre procures, etiam-
» ſi dilectus filius Abbas monaſterij S.
» Benigni de Diuione Ordinis S. Be-
» nedicti Lingonenſis diœceſis, aut ali-
» quis alius ſuperior tuus licentiam ſu-
» per hoc tibi dixerit denegandam. Da-
» tum Auenione 2. Nonas Iulij, Pontif.
» noſtri anno quarto. De Alexandro Abbate Iegendi Quercetanus in Hiſtoriâ domus Burgundæ, & Sanmarthani libro 39. cap. 14. Hiſt. Genealogicæ.

77. *Ioannes de la Marche* 4. interiit 10. Calend. Octobris 1421.

78. *Stephanus de la Fueillette* 2. ſepultus in Capitulo 1434. 10. Auguſti. 1434.

79. *Petrus Brenot* 8.

80. *Hugo de Montecuniculo* 5. ſepultus in choro 1467. depoſitio 4. Idus Iulias, in Comitiis Burgundiæ die 27. Auguſti 1460.

81. *Vmbertus de Saubiez*, humatus in Capitulo 1474. Fecit magnam vitream ſupra portam Eccleſiæ; cuius depoſitio 14. Calend. Iulias. 1474.

FALERANS. 82. *Valtherus Falerans*, 1476. obiit 4. Nonas Maij. Ex quâ gente, vt notat Golutus lib. 10. cap. 81. in domo Philippi Boni Burgundiæ Ducis recenſentur Officiales 4. ex quibus Stephanus Falerans in voto Phaſiani Inſulis, & Henricus Abbas S. Pauli Biſontícenſis, & Ioannes Decanus Cabilonenſis Vicarius Ioannis de Poupet Epiſcopi. 1476.

DINTEVILLE. 83. *Ludouicus de Dinteuille* obiit 9. Calend. Octobris. Eiuſdem gentis patruus, & nepos Epiſcopi Autiſſiodorenſes, ac Petrus Niuernenſis.

CHARMES. 84. *Claudius de Charmes*, ex nobili Diuionenſium familiâ, conſtruxit campanile plumbeum 1500. fecit refundi magnam campanam, & columnas æreas ad maius altare, & capſam argenteam S. Vrbani, Michaele Epiſcopo Lingonenſi, multiſque aliis rebus dotem Eccleſiæ auxit. Prætereà fuit electus Abbas S. Germani Autiſſiodorenſis, quem honorem cum onere ceſ- 1500.

Tomus III.

ſit Franciſco de Bello-ioco conſanguineo: oblatam denique per electionem fratrum Abbatiam Reomenſem, & S. Sequani modeſtiſſimè recuſauit. Ceſſit etiam hanc Abbatiam Carolo nepoti, qui Abbas Benignianus vocat Claudium auunculum ſuum antiquum S. Benigni Abbatem & Paludelli Priorem 1515. in quadam tranſactione cum Ioanne Popeto Cabilonenſi Epiſcopo de Excluſis in cartulario Cabilonenſi. Depoſitionem habet 13. Calend. Octobris, ſepultus in choro, vbi etiam iacet Philibertus de Charmes S. Sequani Cœnobiarcha.

85. *Carolus de Beſſey*, eiuſdem familiæ Ludouicus Abbas Ciſtercienſis. Item Claudius Abbas Maceriarum, & de Iardo in Pictonibus ac Margareta Abbatiſſa de Tardo; præfuit an. 1515. BESSEY. 1515.

86. *Renatus de Breſche la Tremoille*, ordinem Benedictinum profeſſus, ac etiam Abbas Stephanienſis, Flauignei, Buxeriæ, & Fontaneti, auctoritate Iacobi Abbatis Ciſtercij confirmauit Stephanum Principem in Decanum ſanctæ Capellæ Diuionenſis. Fuit etiam Epiſcopus Conſtantienſis in Normaniâ, ac tandem obiit Flauignei in Burgundiâ 1530. feriâ 6. 18. Nouembris horâ 8. ſerotinâ. Hic verò finiunt Abbates Titulares, ſequentes fuêre Commendatarij. BRESCHE. 1530.

87. *Federicus Fregoſe*, Genuenſis Auguſtini, ex Gentili Montefeltriâ filius, Archiepiſcopus Salernitanus, & Cardinalis, frater Octauiani Principis Genuæ, intereſt Concilio Lugdunenſi 1527. ac obiit Eugubij 1541. XI. Cal. Aug. cuius vrbis etiam Epiſcopatum adminiſtrabat, ſepultus in Cathedrali: laudatur in funere à Iacobo Sadoleto oratione in lucem editâ. Extant quoque ad eum epiſtolæ Leonis X. apud Bembum lib. 12. epiſt. 12. & ipſius Bembi lib. 4. & 6. Federicus verò ſcripſit Orationem ad Genuenſes ſummoperè à doctis laudatam, & alia apud Nomenclatorem Cardinalium. Legendus Guicciardinus lib. 9. Ciacconius in vitis Cardinalium, & Vbertus Folieta de Claris Genuenſibus: huius Abbatis Vicarius fuit, Perpetuus de Henriotis Prior Commendatarius Lareij, vbi ſepultus 1565. FREGOSE.

88. *Claudius de Longuy* Cardinalis de Giury Epiſcopus Lingonenſis, Pictauienſis & Ambianenſis, Abbas Stephanienſis & Pultetiarum. LONGVY.

Y

COLIGNY. 89. *Odetus de Colligny*, Cardinalis de Chaſtillon, Epiſcopus Bellouacenſis.

ESCARS. 90. *Annas d'Eſcars* Cardinalis de Giury, poſteà Metenſis Epiſcopus. Huius tempore hæc Eccleſia Benigniana vti cœpit Concilij Tridentini officio, cum anteà Cluniacenſe obſer-
1598. uaſſet: obiit 1598. 4. Idus Iulias, ſub Annæ regimine exceſſit Ioannes Fremyot, huius cœnobij Infirmarius, Andreæ Archiepiſcopi Bituricenſis patruus.

IANNIN. D'azur à vn croiſſant d'argent, ſurmonté d'vne flamme d'or. 91. *Nicolaus Iannin* 1. Petri Præſidis in Senatu Burgundiæ frater, Decanus Eduenſis, & Prior S. Viuentij, ac Buxeriæ Abbas, Vicarius Generalis Dionyſij Archiepiſcopi Lugdunenſis in adminiſtratione Epiſcopatus Eduenſis per obitum Petri Saulnier vacantis. Huius inclyti cœnobij poſſeſſionem
1613. adiit per procuratorem 1613. Ianuarij 16. in quo pleráque vetuſtate collabentia inſtaurauit, obiit 1625. menſe Maio.

CASTILLE. 92. *Nicolaus de Caſtille* 2. ex proauunculi ceſſione, Abbas etiam S. Martini Eduenſis, & Buxeriæ. Eius tempo-
1625. re 1625. menſe Februario in vigilia S. Matthiæ, circa horam octauam ſerotinam campanile fulmine percuſſum in cineres redigitur cum magnâ tecti Eccleſiæ parte.

S. BERNARDI Ordinis S. Benedicti, diœceſis Valentinenſis.

S. Bernard. S. BERNARDI Baionenſis, feminarum Ordinis Ciſtercienſis.

Bernay. BERNAIVM, diœceſis Lexouienſis ad Pontem-Audomari, Ordinis S. Benedicti, conditur ſub honore B. Virginis à Iudithâ Comitiſſâ, vxore ſecundi Richardi Ducis Normanniæ, vt aſſerit Robertus de Monte in tractatu de Abbatiis Normannorum, & ædificatoribus earum. Monachis Bernaicenſibus ſcribit Arnulfus Lexouienſis Epiſcopus ep. 70.

Vitalis monachus Fiſcannenſis primus Abbatiæ ſuſcepit moderamina, cui ſuffectus eſt poſtquam à Rege Anglorum donatus fuiſſet monaſterio S. Petri Weſtmonaſterienſis.

Osbernus frater eius, religioſus Troarnenſis.

Nicolaus monachus S. Trinitatis Fiſcannenſis.

Richardus eiuſdem cœnobij religioſus.

Ioannes Hennuyer Epiſcopus Lexouienſis.

Antonius Vialart Archiepiſcopus Patriarcha Bituricenſis.

Druſius Hennequin Senator Pariſienſis Prior de Villenoces.

N.... Feydeau Senator Pariſienſis Druſij nepos ex ſorore Abbas de Bernayo 1654.

Bertaucourt. BERTOLCVRTIVM beatæ Mariæ diœceſis Ambianenſis, monialium Ord. S. Benedicti, conditur à Diuo Galrhero regulæ Benedictinæ Abbate qui vixit æuo Philippi 1. Regis an. 1095. tertio ab Abbatiſuillâ lapide, 1095. in loco Bertolcurtis, vbi Capellam conſtruxit, poſteàque eleemoſynis Godelendis & Herleuindæ nobilium fœminarum, augetur & locupletatur, prout refert cartularium huius Abbatiæ; poſthæc Gualtherus ad Monaſterium S. Martini Pontiſarenſis receſſit. Abbatiſſarum verò catalogus deſumitur ex hiſtoriâ Eccleſiaſticâ Abbatiſuillæ Patris Ignatij Ioſephi à Ieſu Mariâ religioſi Carmelitæ Diſcalceati.

Godelendis prima Abbatiſſa.

Herleuida ſocia Godelendis in conſtructione monaſterij.

Riſendis.

Flandrina.

Flandrina iunior.

Meroia.

Beatrix.

Aua.

Margareta 1.

Cecilia.

Freſendis.

Agnes.

Iſabellis.

Margareta 2.

Clementia.

Honorata.

Ioanna Gueret.

Blancha.

Ioanna de Mailly 1.

Ioanna de Mailly 2.

Ioanna d'Eſquene 3.

Maria de Riencourt.

Catharina du Hamel.

Carlota de Haleuuin Antonij domini de Piennes & Lodoicæ de Creuecœur filia, ſoror Caroli Ducis de Haleuuin.

Angelica d'Eſtrée fit deinde Beatæ Mariæ Regalis Abbatiſſa Pontiſarenſis.

Claudia de Sailly.

Margareta de Bournel 3. filia Gabrielis Domini de Namps, & Margaretæ d'Eſtrée, ſub cuius adminiſtra-

tione 1643. regula ſtrictior admitti-tur.

S. Bertin à Saint Omer. S. Bertini Benedictinorum nobilis Abbatia in vrbe Audomaropolitanâ Arteſiæ, olim Motinenſis diœceſis, antiquitùs Sithienſe monaſterium, diuerſimodè nuncupatum fuit, primò enim dictum eſt Sithienſe à nomine loci, qui dicebatur Sithieu, quod Diuus Bertinus in honorem Beati Petri quondam fundauit opibus Adroaldi: deinde Bertino in numerum ſanctorum relato, quia ipſe primus fundator extitetat, ab eo nominatus locus Abbatia S. Bertini Sithienſis, in quâ iacent plures Epiſcopi Taruanenſes, cum quinque Comitibus Flandriæ. Exemplar porrò fundationis quam aliqui aſſignant poſt annum 630. ſub Dagobetto 1. Rege, ab eodem viro illuſtri Adroaldo Franco dotatore factæ B. Bertino profert Miræus cap. 3. codicis Donationum piarum, his verbis.

630.

Dominis *Sanctis Presbyteris Bertino, Momoleno, Ebertrando, ego in Dei nomine Adroaldus, ſanâ mente, ſanóque conſilio integra deliberationis, prout mundana peccata abſtergere Dominus dignetur, dono vobis omnem rem portionis hereditatis meæ in pago Taruanenſi, quam domino patri Audomaro Apoſtolico viro ad xenodochium ſuum ædificandum dare voluimus, ſed ipſe ſalubre conſilium nobis donauit, vt ipſam rem vobis delegarem, vt ibi Monaſterium in honore Petri Principis Apoſtolorum conſtruere debeatis, ad conuerſandum monachis, vbi beati pauperes ſpiritu & domeſtici fidei adiuuari debeant, quorũ voces quotidie ad aures Domini perſonare noſcantur, quorum petitiones audit & implet. Propterea vobis in Chriſto patribus dono per hanc epiſtolam donationis in pago Taruanenſi villam proprietatis meæ nuncupatam Sithiu ſuper fluuium Agnione, cum omni merito ſuo, vel adiacentiis ſeu aſpicientiis ipſius villæ. Hæc ſunt villæ Magnigeloca Vinciaco, Tatinga, villa Amreio, Maſto, Fabricinio, Lonſantauas, & Adſondenis, ſeu Malros, Alciaco, Lauriadiaco, villa Franciliaco cum omni merito eorum, cum domibus, ædificiis, paſcuis, terris cultis, & incultis, manſiones cum ſiluis, pratis, paſcuis, aquis, aquarúmque decurſibus, ſeu farinariis, mancipiis, accolabus, greges cum paſtoribus, mobilibus & immobilibus, vel quibuſlibet ædificiis. Hæc omnia vobis ad integrum trado atque transfirmo, vt hereditate teneatis atque poſſideatis, & quibus voluntatis ad poſſidendum relinquatis. Si quis verò, quod futurum eſſe non credo, ſi ego, aut vnus de heredibus meis, vel qualibet oppoſita perſona contra hanc donationem venire cogitauerit, vllo nunquam tempore in præſentiâ iram Dei incurrat & Sancti Petri offenſam, & inſuper fiſco cogente auri libras xv. argenti pondo xxx. coactus exſoluat, & quod repetit non valeat euendicare. Et vt hæc donatio omnibus temporibus firmiſſima ſit, manu noſtrâ roborauimus, & qui ſignarent aut ſubſcriberent ad præſens rogauimus. Facta donatio 8. Idus Septembris anno xi. regni domini noſtri Clodouei Regis. Actum Aſcio villâ dominicâ publicè coram ſtrenuis viris, quorum nomina cum ſubſcriptionibus, vel ſignaculis ſubter tenentur inſerta. Signaui ego Adroaldus hanc donationem à me factam in Chriſti nomine peccator. Audomarus nomine abſque opere Epiſcopus pro teſtimonio, ego Agolphus Presbyter, ego Ingobertus Presbyter. Signum Chuneberti Graphionis, S. Laudeberti, S. Maurilionis, S. Baboni, & aliorum.*

1. *S. Bertinus* Luxouienſis in Burgundiâ religioſus Abbas primus Sithienſis an. 654. obiit 5. Septembris 698. ætatis 112. ibidem conditus, à quo poſteà monaſterium illud D. Bertini nomen accepit. Series Abbatum datur ex Ferreoli Locrij chronico Belgico, & ſchedis Petri Bertij Geographi Regij; legendúſque Henricus Coſtæus in Arbore Bertiniacâ. 654. 698.

2. *S. Mommolenus* ſocius S. Bertini, Epiſcopus Nouiomenſis.

3. *Erlefridus* memoratur in diplomate apud Sithienſe monaſterium 5. Nonas Maij anno 13. Hildeberti Regis.

4. *Erkembodo* ſucceſſor impetrauit priuilegium à Chilperico Rege anno 3. Antiſtéſque Morinorum deceſſit an. 742. 742.

5. *Vuaymarus* obtinet ab Hilderico Rege immunitatis tabulam anno 1. regni, April. 23. moritur poſt duos annos regiminis 744. 744.

6. *Nantharius* 1. anno 11. Regis Hilderici, quem Iperius in chronico ſuo refert à Francis monachum attonſum, in Monaſterium Sithienſe S. Bertini ſub Nantharij curâ detruſum.

7. *Dagobertus* rexit à tempore ſecundæ coronationis Regis Pipini ferè vſque ad obitum ipſius, & poſt annos circiter duodecim viuere deſiit.

8. *Hardradus* donatur priuilegio Caroli Regis Francorum & obiit an. 795. 795.

9. *Odlandus* anno primo moderaminis ſui accepit à Carolo Rege documentum libertatis venandi in ſyluis 7. Cal. April. anno regni 26.

10. *Nantharius* 2. Iunior, emit ab Erlario res proprietatis eius menſe Octob. anno 39. regnante Carolo an. 6. Imperij. Sequenti autem Lebtrudis nobilis matrona domina de Ghiſnis, quas ab Eccleſiâ tenebat in feodum, illud reſignauit in manu Nantharij ad opus Eccleſiæ, & tradidit Ghiſnas cum totâ terrâ & appendititis, tabulâ ſcriptâ anno 8. Caroli piiſſimi Auguſti; memorant Annales Bertinia-
808. ni an. 808. eundem legatum fuiſſe ab Imp. ad Leonem, fato fungitur circiter 820. poſt ſedem annorum 14.

11. *Fridegiſus* natione Anglus, ſacri Palatij Imperialis ſummus Cancellarius, Canonicus ſæcularis & Abbas S. Martini Turonenſis, & Diui Bertini an. 821. imperrat priuilegium à Ludouico Auguſto 13. Calend. Octob. anno decimo propitio 7. Imperij Ludouici, obiit 834.

12. *Hugo* 1. Caroli Magni Imp. filius naturalis ex Reginâ, Ludouici Pij frater, Abbas S. Quintini Viroman-
834. duenſis ſedit anno. 834. à Ludouico Imp. immunitatis cartam confirmationis omnium bonorum accepit, defunctúſque eſt 13. Iunij 844.

13. *Adalardus* 855.

859. 14. *Hugo* 2. Regis Caroli Calui auunculus, Conradi filius an. 859.

15. *S. Hunfridus* ex Monacho Pruniæ Epiſcopus Morinenſis.

16. *Carolus Caluus* Rex.

866. 17. *Hilduinus* 866. deceſſit 867. 7. Idus Iunij.

18. *S. Fulco* 877. poſteà Remenſis Archiepiſcopus, cinxit mœnibus monaſterium, & oppidum Sithiu, ſeu S. Audomari villam & inſulam.

882. 19. *Rudolphus* 882. migrauit à ſæculo 892. ſepultus in Eccleſiâ S. Vedaſti Atrebatenſis.

20. *S. Fulco* iterùm.

901. 21. *Balduinus* Caluus, Comes 901.

22. *Adolphus* 1. Comes Boloniæ.

23. *Arnulfus* Comes.

946. 24. *S. Gerardus* 946. à B. Vinfrido Morinorum Epiſcopo benedictus. Reformauit 18. Abbatias Germaniæ inferioris.

25. *Vvido* 947. inde S. Bauonis Cœnobiarcha.

950. 26. *Hildebrandus* 950. poſteà Vedaſtinus Archimandrita.

27. *Regenaldus* 954. leprâ percuſſus remouetur 961. 961.

28. *Adolfus* 2.

29. *Hildebrandus* 2.

30. *Balduinus* 2.

31. *Arnulfus* 2.

32. *Vvalterus*.

33. *Trugandus*.

34. *Odbertus*.

35. *Hemfridus* 1014. 1014.

36. *Rodericus* 1021. ſubſcripſit quoque diplomati Aduocationis Marcianenſis cœnobij ſuſceptæ à Balduino 1028.
Marchione Flandriæ 1028.

37. *Bouo*, eleuat corpus S. Bertini 1052. vide Molanum 7. Septembris, obiit 1067.

38. *Heribertus* 1067. rexit etiam Au- 1067.
tiſſiodorenſem precatu Regis 1070. vir per omnia caſtitatis amantiſſimus, interiit Cal. Octob. 1081. Alius ab Epiſcopo Autiſſiodorenſi.

39. *Ioannes* 1. 1081. à Gerardo Cameracenſi benedictus.

40. *B. Lambertus*, excepit donationes Idæ Bolonienſis Comitiſſæ 1093. fato functus 1125. 10. Cal. Iulias; eius 1125.
tempore 1106. Calend. Maij dedicatur Abbatia à Ioanne Morinenſi, & Odone Cameracẽſi, præſente Roberto Friſio, & eius vxore Clementiâ Burgundâ, Calliſti 2. ſorore, qui Lambertus ad Remenſem Eccleſiam poſtulatus recuſauit, quâ de re S. Anſelmus lib. 3. epiſt. 139.

41. *Ioannes* 2. an. 1125. Petri Leonis Antipapæ fautor.

42. *B. Simon*, 1. ceſſit 1136. mori- 1136.
tur 1148. 4. Febr. vir literatus, & religioſus.

43. *B. Leonius* 1158. mortuus 1163. 26. Febr. vir religioſiſſimus, gentilium litterarum, & diuinarum peritiſſimus, vetus Codex Eccleſiæ Laudunenſis, & Auctuarium Molani. Ad eum ſcribit S. Bernardus epiſt. 324. & 342. & ad monachos epiſt. 341. & 344.

44. *Godeſcalcus*, intereſt Concilio Turonenſi Alexandri 3. obiit 4. Idus 1176.
Decemb. 1176.

45. *Simon* 2. 1187. ſepeliuit B. Bernardum pœnitentem 1183. Ipſe verò viuis exceſſit anno 1187. 4. Calendas Februarij.

46. *Ioannes* 3. à Deſiderio Morinenſi Epiſcopo benedictus, migrauit à ſæculo 1230. 5. Calend. Martij, regi- 1230.
minis 44.

47. *Iacobus* 1230. à Iacobo de Col- lemedio Morinenſium Epiſcopo inauguratur, tranſiit poſteà ad Claromaricenſes Ordinis Ciſtercienſis.

1234. 48. *Simon* 3. an. 1234. Synodo Lugdunenſi adfuit, & animam emiſit an. 1250.

49. *Gillebertus* Alexandro 4. Papæ charus, ſed transfertur ad Claromaricenſes.

50. *Iacobus* 2. qui ſeceſſit etiam ad Ciſtercienſes.

51. *Guilelmus* 2. primus vtitur Pon-

1271. tificalibus ornamentis, deſiit viuere 6. Calend. Octobr. 1271.

52. *Ioannes de Boſco* 4. in Concilio Lugdunenſi.

1294. 53. *Galtherus Gandauenſis* obiit annò 1294.

54. *Euſtachius* benedicitur à Ioanne Morinenſi Antiſtite: eruditione clarus, vitam finiit Nonis Martij 1297.

1325. 55. *Ægidius* morte correptus 1325.

56. *Henricus Condeſcarius* interiit 5. Cal. Feb. 1334.

57. *Alealmus Briſtel*, benedicitur ab Hugone Cabilonenſi Epiſcopo, condit cum Michaele S. Eligij in Monte

1357. Abbate 1357. ſtatuta Collegij Becodiani Pariſiis in monte S. Genouefæ, anteà 1353. à Petro Milite Morinenſi fundati: delegatur autem 1360. cum Officiali Audomarenſi pro collectâ pecuniæ redemptionis Regis; & ſublatus è viuis 1369.

58. *Ioannes le Long* 5. ſeu Iperius, tempore Caroli v. Regis, auctor chronici vniuerſalis; annos vitæ impleuit

1383. 3. Ianuarij 1383: videndus Valerius Andreas in Bibliothecâ Belgicâ, & Antonius Sanderus de Scriptoribus Flandriæ.

59. *Iacobus de Condé*, è Condeto Comitarus Bononienſis villâ, ex Abbate Alciacenſi, fato functus 1407. 10. Cal. Martij.

1420. 60. *Ioannes* 6. obiit 1420. menſe Septembri.

61. *Alardus*, vel Adelardus, ex Alciacenſi Abbate, denatus eſt 8. Cal. Septemb. 1425.

1447. 62. *Ioannes de Griboual* 7. deceſſit 16. Octob. 1447.

63. *Ioannes de Medon* 8. Iprenſis an. 1448. ſed abdicare cogitur à Philippo Duce Burgundiæ, fauente tamen Carolo 7. Francorum Rege.

64. *Guilelmus Philatre* 3. Epiſcopus Virdunenſis, Tullenſis, & Tornacenſis, legitimus declaratur litteris menſis Sept. 1461. Orator Ducis Burgundiæ ad Pium 2. 1453. & 1463. defunctus eſt 1453. Gandaui 1473. apud Bertinianos tamen ſepelitur 12. Cal. Septembris, vir ingenio clariſſimus, Ordinis Aurei-Velleris Cancellarius, Prior S. Theodorici in Lotharingiâ, Abbas Remenſis, Iuris Canonici Doctor, Renati Siciliæ Regis Secretarius.

65. *Ioannes de Launoy* 9. ex Alciacenſi Abbate Aurei Velleris Cancellarius, tranſiit à ſæculo 27. Nouemb. 1492. 1492.

66. *Iacobus du Val*, ab Antonio de Croy Morinenſi Epiſcopo benedictus, ſed non probatur ab Alexandro 6. Pontifice.

67. *Antonius de Berghes* ad Zoomam S. Trudonis Haſbanienſis Abbas, 1531. mortuus 1531. ætatis an. 76.

68. *Ingelbertus d'Eſpagne* ſuperioris ex ſorore nepos extremum diem clauſit 1544.

69. *Gerardus de Hamericourt* nepos ex ſorore Ingelberti, fit ex S. Vinoci Abbate Bertinienſis; poſteà primus Epiſcopus Audomarenſis, Collegij Societ. 1577. Ieſu dotator, vbi tumulatur 1577.

70. *Vedaſtus Grenet* Attrebas vitam cum morte commutauit 1603. menſe 1603. Decembri.

71. *Nicolaus Mainfroy*, cui dicat Aubertus Miræus origines cœnobiorum Benedictinorum in Belgio 1606. ſpiritum reddidit 9. Calend. Nouembris 1611.

72. *Guilelmus Loemel* 4. ex Subpriore Calend. Ianuarij 1612. baſilicam nouo 1612. opere adornauit & propè nauim chori introeuntibus ſub ſtatua habitu Pontificali decorata legitur hoc epitaphium.

QVID *ſpectator Odæi tamdiu magnificentiam luſtras? huc conuerte oculos, hoc marmor tibi operis auctorem indicabit. Deceſſoribus ſuis Vedaſto Grenet & Nicolao Mainfroy referre voluit. Sed horum non immemor, mori certus, futuræ vitæ memor ipſe ſibi viuens ſepulchrum condidit. Is eſt* GVILELMVS LOMELIVS *quem Vedaſtus S. Benedicti alumnum, Nicolaus Priorem Deus Opt. Max. Paulus Quintus Pontifex Romanus, Albertus Belgarum Princeps, virtute paratum Præſulem fecit, non ignotum in vrbe, qui negotiis ac potiſſimùm priuilegiis cœnobij tandiu occupatum annis tredecim detinuit. Poſt te, Lector reſpice veſtibulum quod eminet ea-*

ſtro S. Bertini templo parauit. Anno Do-
1622. *mini* MDCXXII. Migrauit autem è vi-
tâ 13. Februarij 1623.

73. *Ioannes Gillocq* 10. denominatur
1638. 11. Maij, benedictúſque Dominicâ Lætare 1623. obüt 16. Aug. 1638.

74. *Antonius Laurin* 2. Abbas eligitur 2. Martij 1641. ex Præpoſito de Poperinguc, poſſeſſionem accepit 27. eiuſdem menſis, confirmatus ab Epiſcopo Audomarenſi, factâ ei poteſtate adminiſtrandi ſpirituale Monaſterij per ſex menſes, virtute bullæ Leonis 10. Pontificis indultæ Abbati de Berghis 1519. Ianuarij 28. tandem Bruxel-
1642. lis muneta benedictionis adeptus eſt
circa feſtum Aſcenſionis 1642.

La Fontaine de Beſe.

Besva ſancto Petro ſacra, in Ducatu Burgundiæ, quatuor leucis à Diuione diſtans, Ordin. Benedictini diœceſis Lingonenſis, olim Atornum, ſeu Atornenſe caſtrum, nomen ſortitur à Fonte Beſuâ qui in Ararim influit, memoratúrque à Glabro Rodulfo lib. 4. c. 6. conditum fuit circa
600. an. Chriſti 600. indict. 3. Gregorio
Papâ, Mauricio 2. Imp. ab Amalgario Duce Palatij regalis, vxore eius Aquilinâ, largiſſimíſque rebus ditatum, ſicuti & à Lingonenſis Eccleſiæ Præſulibus locupletatum, vt obſeruat chronicon Beſuenſe manuſcriptum in quo primordia cœnobij hæc repetiuntur litteris mandata, quæ ſubiicimus. In *Burgundiâ duo tunc erant Duces, vnus Vualdalenus nomine, gentes quæ iuxta Alpium ſepta & Virani ſalius incolunt, regebat. Huius vxor Flauia, de quâ cum nullos hæredes habuiſſet, per B. Columbani, qui Luxonio præerat, præcamina; filium ſuſceperunt, quem ſanctus vir baptiſauit, qui poſteà in eodem monaſterio ſapientiâ imbutus Biſuntinæ Sedis Archiepiſcopatum clariſſimè gubernauit. Alter verò Dux harum duarum partium latiſſimus dominator Amalgarius nomine, habens vxorem Aquilinam, habuit ex eâ filios, quorum vni Audalrico Ducatum ſui regiminis dereliquit, habuit alium Vualdalenum nomine, quem offerre Deo per manus B. Columbani cum ipſo in prædicto Luxouienſi monaſterio, quod præ cæteris Galliarum & Burgundiæ florebat, educandum tradidit: habuit filiam Adalſindam, quam diuino cultui adiudicauit. Dum itaque hi duo videlicet, Vualdalenus & Adalſinda, pater Amalgarius excogitat, vbi religioni eorum ædifices loca conuenientia &c. Vualdalenum viris & Adalſindam fœminis præfecit, inter cætera Ducatus ſui loca duo inuenit conuenientia. Eſt locus inter fluuium Araris vel Sagunæ, & fluuium quem Tilam vocant, ab emergente ibidem fonte non modico, qui* Besvvs *dicitur, dictus & ipſe* Beſua. *Fons limpidiſſimus, multimodâ piſcium copiâ fertiliſſimus: iſte totius ſui irrigans confinia, ad omnia quæcumque ibi ſeruntur vel coluntur conſtruenda loca reddit habilia. Terra ſatis optima, & niſi deſit qui laboret, frugum feraciſſima: prata quoque ſunt abundè, quibus poſſunt nutriri pecora, & ſuppleri alia quæque priuata neceſſaria. Syluas habet in procinctu locus & contiguas, quæ ad conſtruenda ædificia, ſeu ad omnia quæ generi humano neceſſaria ſunt ſufficiant. Talem igitur locum Amalgarius Dux Deo & ſanctis Apoſtolis Petro & Paulo dignum duxit offerre, & ſub manu filij Vualdaleni, monachos, qui ibi Deo & ſanctis eius deſeruirent ſub regulâ B. Columbani ſtuduit aggregare. Quid plura? Vualdelenum Abbatem ibi præfecit.*

Vualdalenus Amalgarij Ducis filius, religioſus apud Luxouium & primus Abbas huius Monaſterij. Clotarius Rex Francorum conſtituit B. Gengulphum Aduocatum iſtius Abbatiæ Fontis-beſuæ in pago Atoariorum; vt prodit ſequens membrana: Venerabilis *vir Vualdalenus Abbas de Monaſterio S. Petri Fontis Beſuæ, quod ſuus genitor Amalgarius, eiúſque matrona Aquilina, quondam ſuo opere viſi fuerunt ædificaſſe, clementiæ regni veſtri ſuggeſſit, eò quod ipſum monaſterium à malis hominibus fuiſſet vaſtatum, & inſtrumenta cartarum vnà cum reliquis rebus quamplurimis exinde fuiſſent deportata, ob hoc petiit à nobis, vt illuſter vir Gengulphus omnes cauſas ipſius monaſterij ad proſequendum, & reintegrandum deberet recipere, cui nos hoc beneficium præſtitiſſe cognoſcite. Quapropter per præſens hoc præceptum iubemus, vt memoratas omnes cauſas ipſius monaſterij ex noſtro permiſſu licentiam habeat proſequi, & vnumquodque, vt iuſtum eſt, reſtituat, ſic tamen quandiu eorum pariter fuerit voluntas. Data* XV. *Cal. Septemb. anno* X. *regni Chlotarij.*

Belchardus.

Ferreolus.

Siranius.

Seraphin tempore Helberti Abbatis S. Benigni, Alberici Epiſcopi Lingonenſis, & Hugonis Burgundiæ Ducis.

Vualchardius, ſiue Vualcandius.

Vuarinus.

Theutbertus.

Galcaudus ſeu Vualcaudus aut Falcandus.

Lothbertus.

Milo.

Vualterius.

Vilelmus à Brunone Lingonenſi Præſule dicitur ob ſanctitatem & venerabilem religionem locis in diœceſi Lingonicâ manentibus Diuionenſi atque Beſuenſi præfectus, & memo-
1008. ratur in altera cartâ an. 1008. epactâ xi. regnante Roberto, obiit an. 1031. vt eſt in chronico Beſuenſi.

B *Vlgerius* ſucceſſit Guilelmo, chronicon Beſuenſe de illo loquens: *Nuncius aduenit Patrem Vuilelmum Abbatem ab hac vitâ deceſſiſſe. Nolens itaque Robertus Rex locum iſtum diu ſine Paſtore manere, ne lupi rapaces gregem inuaderent, Vlgerium qui tunc vicem Prioris ſub Abbate Vilelmo tenebat, huic loco Abbatem ſubſtituit.*

Odo.

Guido.

1088. *Gaubertus* ſeu Ioſbertus creatur 1088. indict. 11. epactâ 25. à Roberto Lingonenſi Præſule, inſtaurator monaſterij, nominatur 1111. & 1113. cum Vaļ
C lone Abbate Lotonenſi.

1116. *Girardus* anno 1116. qui recenſetur 1127. in cartâ Villenci Lingonenſis Antiſtitis.

Vidricus.

Guido, vel Vuido 2.

Odilo.

Ioannes.

Gaufridus 1.

Petrus 1.

Guido vel Vido 2.

Petrus 2.

Ogerius.

Iuo.

Guido 3.

Simon.

D *Albertus*, cui ſcribit Innocentius 3. Pontifex lib. 1. Epiſtolarum Decretalium, vbi inter cetera inquit: *Quia Beſuenſis Eccleſia pro incendio quod ſuſtinuit ad tantam deuenit inopiam, vt monachis & confratribus tuis ad obedientias Cluniacenſis pro vita ſuſtentatione tranſmittere, & aliquot de monachis Cluniacenſibus ad Eccleſiam tuam pro reformatione & conſeruatione ordinis conuocare donec Eccleſia tua reformetur.*

Pontius, obiiſſe notatur in Calendario Stephanienſi Idibus Iulij, &

A nominatur in cartulario Lingonenſi 1239. 1239.

Gaufridus 2.

S... ſubſcribit actis teſtimonij profeſſionis emiſſæ ab Henrico filio Henrici Ducis Brabantiæ apud S. Benignum Diuionenſem an. 1269. 1269.

Girardus, præfuit an. 1271.

Hugo.

Guilelmus de Chanac Epiſcopus Carnotenſis & Cardinalis.

Thierricus de Charmis 1399. 8. Iulij. 1399.

Simon de Courtenay Conſiliarius Ducis Burgundiæ 1429.

Claudius de Rie 1445.

Carolus d'Eſcars Epiſcopus Lingonenſis.

Carolus de Ferrieres de Sauuebeuf 1614. frater Abbatis Fontaneti.

Bethania diœceſis Biſonticenſis, filia Morimundi Ciſtercienſis Ordinis, fundatur in Comitatu Burgundiæ 3. Cal. Maij 1133. de quâ auctor vitæ S. Petri Tarentaſienſis. *Bitaine.* 1133.

De Biacho propè Peronam diœceſis Nouiomenſis; feminarum ſub Ciſtercio. *Biache.*

Bitvmen Ordinis Ciſtercienſis, fœminarum ſub Ciſtercio, diœceſis Maurianenſis, non longè ab Aquabellâ, de quo cœnobio Gofridus in vitâ eiuſdem S. Petri. *Biton.*

Bivallivm ſanctæ Mariæ Magdalenæ; monialium Ciſtercienſis Ord. diœceſis Roromagenſis in Decanatu Nouicaſtri, & Archidiaconatu Augenſi. *Binal.*

Blanchalanda diœceſis Conſtancienſis in Neuſtriâ, Ordin. Præmonſtratenſis, conſtruitur 1155. in honorem S. Nicolai à Richardo de Hayâ Barone, Normanniæ Conſtabulario. *Blanchelande.* 1155.

Blandech diœceſis Audomatenſis, fœminarum Ord. Ciſtercienſis ſub Claraualle, conditur in honorem S. Colombæ 1153. à Deſiderio Epiſcopo Morinenſi. *Blandech.* 1153.

Blandinivm diœceſis olim Tornacenſis, nunc Gandauenſis ad ſiniſtram Scaldis ripam, ſub regulâ Benedictinâ S. Amando procurante à Sigeberto Rege extructum ſub patrocinio S. Petri, anno regni 14. in Sigeberti chronico: de quo plura Miræus in Notitiâ Eccleſiarum Belgij, Codice donationum, originibus Benedictinis & Monaſticis. Meierus notat hic ſepultos quatuor Flandriæ Comites, eiúſque cœnobii religioſis ſcribit Ger- *Blandin.*

bertus epiſt. 96. Elenchus autem Ab- A
batum ex manuſcriptis codicibus &
Antonii Sanderi Flandriâ Illuſtratâ
ſic euulgatur.

S. Amandus rexit ab initio funda-
tionis monaſterium S. Petri Blandi-
618. nienſis octo annis vſque ad an. 618.
quo præfecit.

Flolbertum exemplar ſanctiratis, &
religionis ſpeculum, obiiſſe illum te-
ſtatur Sigebertus an. 639.

Ioannes 1. poſteà ſufficitur, tempo-
re Lotharii Regis, vir pius, deceſſit
an. 658.

Bandemundus ordinante Amando,
defuncto Ioanne Abbas allectus eſt B
658. 658. quo viuente obiit Amandus 661.
ſcripſit teſtamentum ſuum eius iuſſu
idem Bandemundus.

Ferrerus an. 731. ſub quo multis bo-
nis auctum eſt monaſterium, mortuus
erat 752.

752. *Hatta* 752. anteà cœnobii Sancti
Vedaſti Abbas: de eo Locrius in chro-
nico Vedaſtino.

Cœleſtinus genere Scotus, vexatus à
Carolo Martello circa 765. migrauit
à ſæculo peregrinus Rorornaci.

Scoranus mortuo Cœleſtino contraxit C
768. cum Ricolfo Epiſcopo 768. viuis ex-
ceſſit 842.

Folradus an. 813. obtinet à Nicolao
Papâ priuilegia.

Ainardus, Zorobabel in chronico
vocatur, monaſterium reſtaurare cœ-
pit, ſcriptor vitæ Caroli Magni.

Robertus 1. imperante Carolo Cal-
882. uo, interiit 882.

Rodulphus Comes Cameracenſis, Fer-
rei Comitis filius.

Adolphus Comes.

Balduinus cognomento *Baltzo* ſedit ab
an. 882.

Gerardus 1. Cellenſis an. 941. vir D
941. conſpicuus fatis conceſſit 8. Idus Sep-
tembris.

Vuomarus reſignante Gerardo ſub-
ſtitutus 953. ab Epiſcopo Folberto Câ-
meraci; adminiſtrauit Vuomarus an-
nis 29. & vitam finiit 982. iacet in S.
Laurentio cum inſcriptione.

Guido, aliàs *Vuido*. Sapiens an. 982.
982. accepit à Benedicto Papâ priuilegia,
& morti ſoluit debitum 986.

Adaluuinus, cui confirmauit immu-
nitates monaſticas Pontif. Nicolaus:
obiit 995. an. 1613. in monaſterii re-
ſtauratione reperta ſunt oſſa eius cum
hoc titulo.

*Hic iacet Adaluuinus Abbas & Sacer-
dos, qui obiit 17. Cal. Iulij an. Domini
CMXCV. rexit hanc Blandinienſem Ec-* 995.
*cleſiam an. 7. menſibus 7. ſucceſſit Vuido-
ni Abbati.*

Rotboldus ſubrogatur Adaluuino im-
perante Henrico Bauarico, reſignauit
ſequenti, mortuus 1042.

Richardus an. 1028. deſiit viuere an. 1028.
1032.

Vuichardus eligitur 1034. Calend.
Aprilis, obiit 1058.

Euenlinus, mortuo Vuichardo 8. Ca-
lend. Februarii ſufficitur, vitâ functus 1069.
eſt 1069.

Folcardus ordinatus 1070. ſe abdicat
Abbatiâ 1088. mortalitatem expleuit
an. 1105. 14. Cal. Septembris.

Sigerus renuntiatur Abbas 1088. 8. 1088.
Calend. Octob. vnus ex Cruciatorum
Hieroſolymitanorum militiæ 1107. an.
1108. rediens apud Rhodum inſulam
deſenteriâ interiit 9. Calend. Septem-
bris ibique ſepelitur.

Ansboldus ſucceſſit 3. Nonas Ianua-
rii, extinctus 1115. 4. Idus Aprilis.

Erembolдus 1. quo anno electus eo-
dem mortuus eſt 1115. 1115.

Arnoldus 1. an. 1117. religionem ac
vitam monachorum renouauit, ſub
quo reformatum eſt cœnobium Blan-
dinienſe, diem clauſit 1132. legatione
functus fuerat an. 1127. apud Lotha-
rium Regem.

Giſlebertus quondam Abbas Einha- 1132.
menſis an. 1132. ordinatur per manus
Giſleberti, deceſſit 1138.

Sigerus migrauit ad alteram vitam
1158. ſecundum alios 1159. ab Meye-
ro nominatur Odgerus.

Erembolдus 2. vno tantum anno præ-
fuit.

Vualtherus animam reddidit 1163. 8. 1163
Idus Octob.

Hugo 1. 1171. Abbatiam dimiſit 1177.
mortuus 1180.

Gerardus 2. ex reſignatione Hugo-
nis primi ordinatus 1177. viuere deſiit 1177.
1190.

Hugo 2. doctus Flandrenſis creatur
deinde 1190. abdicat ſe Abbatiâ 1201.
& debitum naturæ perſoluit 1204.

Hugo Gandenſis 3. defecit 1209. 1209.

Arnoldus de Sunmaerde 2. ex Priore
1230.

Theodoricus 1. ex monacho & Abba-
te Gerardimontenſi regimen ſuſcepit
1230. ac poſteà morte ereptus eſt an. 1230.
1234.

Sigerus

Sigerus tam cito electus quàm mor- A
tuus eſt.
1237. *Arnoldus de Suninaerde* 3. iterum 1237.
denatus 1238. ſepelitur in ſacello S.
Dionyſii.
Robertus de Veldâ 2. quondam Præ-
poſitus de Cluſâ 1238. renuntiauit an-
no 1242. 6. Nonas Maij.
1242. *Robertus de Camphiâ* 3. electus 1242.
4. Idus Martij; in viuis eſſe deſiit an.
1245.
Ioannes de Scaldâ 2. 1245. vigeſimo
1270. quarto adminiſtrationis deceſſit 1270.
3. Cal. Auguſti.
Ægidius Spelmaelgen anno tantùm B
vno præfuit.
Theodoricus de Yprâ 2. dimiſit Abba-
1281. tiam 1281. conditus Blandinij in S.
Dionyſij ſacello, cum epitaphio. *An-
no ab Incarnatione Domini* MCCLXXXIV.
VIII. *Idus Octobris, obiit Theodoricus de
Yprâ quondam Abbas S. Petri Gandenſis,
cuius anima per miſericordiam Dei requieſ-
cat in pace. Amen.*
Ioannes Piſcator 3. ex Cantore & mo-
nacho huius loci per reſignationem
Theodorici, rexit monaſterium 26.
annis & 10. menſibus: reddidit ani-
1308. mam 4. Cal. Decembris 1308.
Balduinus de Lake Gandauenſis de-
functus in pago Holleiâ in Galliâ 1317. C
5. Id. Martii, iacet in eodem ſacello
S. Dionyſii.
Fulco de Rycke confirmatus à Papâ
Ioanne 22. 1320. ad meliorem vitam
1337. migrauit 1337. 3. Nonas Martii.
Ioannes Pitthem 4. de Gandauo qui
leuauit è ſacro fonte baptiſmatis fi-
liam primogenitam Ludouici Flan-
driæ Comitis 1350. refectorium ædi-
ficauit, ac multa bona & eleemoſy-
nas tribuit, defunctus 1375. 5. Idus
Februarii.
Balduinus de Grutere, obiit Valen-
1384. cianis 18. Febr. 1384. ſepultus apud
Chartuſienſes. D
Ioannes de Ricke 5. mortuo Baldui-
no ordinatus, vltimâ Septembris an.
1387.
Gerardus de Monte 3. ex Priore, vnus
ex legatis Comitis Flandriæ, viuis
1390. exemptus 9. Septemb. 1390. tumula-
tur in Blandinio.
Gerardus Leeu Vuaert 4. reſtaurator
monaſticæ diſciplinæ, morte ſublatus
1412. ſepelitur in æde S. Virginis A-
melbergæ.
1422. *Ioannes Maeyghem* 6. interiit 1422. 16.
Martii, quieſcit in choro Eccleſiæ.

Baſſardus de Monte præfuit 20. an- 1442.
nis & obiit 1442. 4. Aprilis.
Ioannes Haesbyt 7. vno tantùm an-
no Abbas fuit.
Philippus Conrault 1. Burgundus pro-
curante Philippo Comite reſignauit
Abbatiam nepoti ſuo ſub penſione 300.
lib. annuâ, fato ceſſit Philippus 1475. 1475.
13. die menſis Auguſti: iacet in Ec-
cleſiâ.
Philippus Conrault 2. ſuperioris ne-
pos, ex reſignatione poſſeſſionem adi-
piſcitur 1471. Legatus fuit à Philip-
po Duce Burgundiæ ad Regem An-
gliæ, non multo poſt 1490. deceſſit,
bibliothecam Blandinenſem multum
auxit, & codicibus manuſcriptis am-
pliauit.
Ioannes Cauwerburch 8. ex Præpo-
ſito Gandauenſi, Abbatiâ 15. annis
potitur, mortuus Idib. Iunii 1517. ia- 1517.
cet in choro cum epitaphio.
Gerardus Cuelsbrouck 5. nobilis Alo-
ſtenſis, recepit iuramentum à Philip-
po Hiſpaniarum Rege pro Aduocato
& conſeruatore monaſterii 1549. tem-
plum magnâ ex parte reædificauit, a-
nimam reddidit 1555. 8. Cal. Septem- 1555.
bris, rexit Abbatiam 37. annis, ſepeli-
túrque in choro.
Franciſcus d'Aurouls aliter *de Helfaut*,
fuerat primùm Abbas de Licques,
deinde S. Ioannis propè Morinos, S.
Winoci in Flandriâ, poſteà Blandi-
nienſis; nominatus Gandenſis Epiſco-
pus acceptare noluit, morte oppreſ- 1567.
ſus 8. Septemb. 1567.
Giſlenus Temmernam 6. Auguſti 1570.
ordinatus, obiit Duaci 27. Martij 1581.
iacet in dominio de Harues hæreticis
Blandinium occupantibus.
Lambertus Huberti patriâ fuit Olyſ-
ſiponenſis, deinde Abbas Attrebati
conſecratur 1591. obiit Bruxellæ 1595. 1595.
5. Nouemb. ad fontes Spadanos pro-
ficiſcens, iacet in Blandinio.
Federicus d'Yne nominatur an. 1596.
Maii 5. poſtquam 32. annis Abbatem
egiſſet, interiit Montibus Hannoniæ
16. Aprilis 1599.
Cornelius Columbanus Vranx Tene-
ramundanus, ſacræ Theologiæ Do-
ctor, ex Pœnitentiario primùm Ec-
cleſiæ S. Bauonis, monacho Blandi-
nienſi & Priore, electus 20. Maii 1597. 1597.
ex reſignatione Federici, vir ſummæ
charitatis, die Auguſti 15. fato con-
ceſſit 1615. poſt ſexdecim annorum ſe-
dem, ſepultus in Eccleſiâ.

Ioachimus Arſenius Scayck Coadiu- A tor datus Columbano, vir doctus, die xi. Octobris conſecratus in Abbatem
1615. ab Epiſcopo Gandauenſi 1615.

Gerardus Ryn 6. ſucceſſor Ioachimi.

Blangy. Blangiacum Ord. Benedictini, diœceſis Bononienſis, olim Morinenſis, vbi Berta Caroli Magni filia fuit Abbatiſſa. Fundatum legitur hoc
721. monaſterium an. 721. ad fluuium Ternois, at nunc eſt virile monaſterium de quo Miræus Origin. Benedict. cap. 31. eiúſque mentio fit in cap. 22. de Clericis non reſident.

Blaſimōt. Blamontis Ordinis Benedicti- B ni, diœceſis Vaſatenſis.

Bodelo. Bodeloa Ord. Ciſtercienſis filia Cambetonis, diœceſis olim Tornacenſis, quæ hâc ætate tranſlata eſt in vrbem Gandenſem, & ædificari cœpit
1197. in Waſiâ an. 1197. à Balduino de Boda monacho Blandinienſi, eremiticam viram agente: alii conditam dicunt à Balduino t. Flandriæ & Hannoniæ Comite ac Conſtantinopolitano Imp. vſque ad annum 1235. religioſi geſsêre habitum S. Benedicti, quo demum anno Ciſtercienſi induuntur. Huius cœnobii Abbates ſequuntur ex Sanderi Flandriâ illuſtratâ.

1. *Impinus.*
2. *Amelius.*
3. *Gerardus*, hi tres habitum & Ordinem S. Benedicti profeſſi ſunt, & poſteà tranſierunt ad Ciſtercienſes.
4. *Balduinus de Inſulis* primus ab hâc mutatione Abbas.
5. *Theodoricus* 1.
6. *Iacobus* 1.
7. *Theodoricus* 2.
8. *Iacobus de Monetâ* 1.
9. *Balduinus Brooche.*
10. *Ioannes Albus* 1.
11. *Ægidius Amicus.*
12. *Guilelmus Speltaert* 1.
13. *Ioannes de Berlandâ* 2.
14. *Iacobus de Muntere* 2.
15. *Albertus Pape.*
16. *Guilelmus Pitem* 2.
17. *Gerardus de Zypâ* ſacræ Theologiæ Doctor, relictâ Abbatiâ fugit in Brabantiam, quod Clementi Antipapæ adhærere nollet.
18. *Goſuinus de Vineâ*, aliàs *Vuygaert.*
19. *Petrus Scuttere* 1.
20. *Petrus Schouuaert* 2.
21. *Daniel Militis.*
22. *Ioannes Blockſcoemachere* 3.
23. *Liuinus Alti* aliàs *de Hooghe.*
24. *Guilelmus de Vaymerſch* 3.
25. *Petrus de Eetuelde* 3.
26. *Guilelmus de Merica* 4.
27. *Ioannes d'Eeynſe* 4. ædificauit monaſterium eo in ſtatu quo nunc eſt.
28. *Vincentius Impins* primus mitrâ decoratus.
29. *Iacobus Drayere* 3. aliàs *Rieda.*
30. *Iacobus d'Elzio* 4. ſub quo hæretici cœnobium deſtruxerunt, & ipſe Coloniam exul abiit; reuerſus, Abbatiam quantâ potuit ſedulitate reſtituit, mortuus 23. Martii præfecturæ anno 48.
31. *Guilelmus de Caſtilio* 5. ſucceſſit, templum magnificè reſtaurauit, & ornauit, domúmque ipſam, defunctus 9. Iulij 1638. regiminis anno 26. poſt- 1638. quam ſuperuixiſſet duobus Coadiutoribus ſibi à Principe datis.
32. *Ioannes d'Iſemburt* 5. Guilelmi ſucceſſor.

De Bohertis filia Fuſgniaci Bohèrie. Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Laudunenſis fundatur 3. Calend. Septemb. an. 1141.

Bolbona diœceſis Mirapicenſis Bolbone. in Comitatu Fuxenſi, Ordin. Ciſtercienſis, vbi ſepultus Rogerius Comes C Fuxi 1273. 6. Cal. Martias in Eccle- 1273. ſiâ Sanctorum Philippi & Iacobi quam conſtruxerat. In hoc cœnobio monachum profeſſus eſt Iacobus de Furno, poſteà Papa Benedictus XII. Abbas præſidet Ioannes-Philibertus de Villemur.

Bonaaqua diœceſis Lemouicen- Bonaigue. ſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Obaſinæ, fundatur Cal. Octob. 1143.

Bonacumba diœceſis Ruthe- Bonecombe. nenſis Ordin. Ciſtercienſis filia Candelij ſub Clarauallе, inchoatur in honore Dei, glorioſæ Virginis, & omnium beatarum Virtutum an. 1166. à 1166 D Raimundo Comite Toloſano & Hugone ipſius fratre Ruthenenſi Epiſcopo, vt indicat ſcheda relata à Catello hiſt. Comitum Toloſanorum l. 2. c. 5. eiuis loci nunc Abbas Commendatarius Carolus-Iacobus de Leberon Epiſcopus & Comes Valentinenſis ac Dienſis.

Bonarequies diœceſis Coriſo- Bonrepos pitenſis, filia Boquiani, Ord. Ciſtercienſis conditur ab Alano 2. Vicecomite de Rohano & Conſtantiâ de Britanniâ coniuge an. 1184. ſtemmatis 1184. illuſtriſſimæ ac vetuſtiſſimæ huius ſtirpis propagatoribus, in quâ Abbatiâ

extant tumuli Vicecomitum de Ro-hano.

BONASPES iuxta Binchium Ord.
Præmonſtratenſis, diœceſis Camera-
cenſis in Hannoniâ, fundatur circi-
ter an. 1130. à Guilelmo milite, vbi
1129. Odo Abbas 1129. & Philippus mor-
tuus 1183.

Bonne-ual. BONAVALLIS in agro Caſtrodunenſi, diœceſis Carnotenſis, Ord. Benedictini, S. Florentio ſacra, ad cuius Abbatem Bernerium aliquot extant epiſtolæ Goffridi Vindocinenſis. Monaſterio præfuerunt Guilelmus de la Vouë an. 1508. Reginaldus de Beaune Archiepiſcopus Bituricenſis, Philippus Hurault Epiſcopus Carnotenſis, Iacobus-Auguſtus de Thou Præſidis Thuani filius, cuius ceſſione nominatur Carolus le Preuoſt Senator Pariſienſis.

Bonne-ual les Thouars. BONAVALLIS propè Thoarcium diœceſis Pictauienſis, fœminarum Ordinis S. Benedicti, ſub inuocatione B. Ioannis: antiqua Abbatia Vicecomitum Thoarcenſium donis locupletatâ, cui Lotharij Regis munificentiâ collata eſt curtis de Fayâ, vt patet ex originali Bonæuallenſis cartophilacij eo tenore.

DIVINÆ *legis ſublimitate cernitur fore ſancitum, quia totius Orbis imperium regali axiomate ſublimatum nunquam debere violari ab vllo Principum, quorum principatus feliciter nobili ſceptro regitur Regum. Ideóque quicquid ab illo verbis vel ſcripto hauritur patratum ſeu patrandum, inuiolabile debet perſiſtere & fixum. Igitur Phœbeo iubare ſecundum illuſtrante magno munere ineffabilis Domini clementia, totius multiplicantur gaudia Eccleſiæ, dum Regalis conſtitutio eo ſtabilitatis viget tenore, quo illam priſci Reges, deinde Apoſtoli, eorumque ſucceſſores ſalubri conſilio ſtatuendam cenſuerint, vitâ ſibi comite ſub principali Regum munimine. Sed dum venenoſa antiqui hoſtis quotidianis impugnationibus perturbatur aſtutia, heu pro dolor! non modici mœroris nubilo omnis obfuſcatur vniuerſorum fidelium mater Eccleſia. Quapropter nullatenus ab inſtitutionis Regiæ fideliſſimo tramite vel ad modicum operæpretium congruit nos deuiare; ſed in eo regalis viæ quod rata ſoliditate ſpiritualiter perſiſtere, in eo demum elaborando deſudare quatenus nobile fundamentum Regia cenſuræ inuiolabile valeat perdurare, tutiſſimo illius opitulationis iuuamine, qui eſt lapis angularis parietis vtriuſque. Vnde ſicut more antiquorum Patrum decretum eſt in Orbe terrarum, & quicquid de rebus propria facultatis à fidelib. ſanctæ matris Eccleſiæ, eius denique filiis gratia Spiritus Sancti in Chriſto regeneratis noſtriſque fratribus in ipſo patre per eandem matrem ſpiritaliter multiplicatis, quolibet iure conceditur, ſicut legum auctoritas depoſcit, hoc ipſum ſcripturarum ſerie plenius alligando roboretur, & manibus plurimorum procerum firmetur. Quamobrem ego Lotharius Rex Francorum, diuinâ permittente gratiâ excellentiſſimè cupio intimare cunctorum auribus fidelium vtriuſque ſexus diuerſi ordinis, diuerſaque poteſtatis quod accedens ad me Gofredus Comes Andegauorum, conſentiente tamen ſuo ſeniore domino Guillelmo Aquitanicorum Duce precatus eſt, vt quoddam beneficium in pago Pictauo per diuerſa loca ſitum, beneficium videlicet quod Aymericus Thoarcenſis de illo tenuit, illam prorſus curtim, quæ vulgò nuncupatur Faya, cum ipsâ capellâ in honore Sancti Hilarij dicatâ vnà cum pratis, molendinis, ſiluis, aquis, aquarumue decurſibus, ſimulque & colliberis vtriuſque ſexus & omne quod ad ipſam curtim cernitur pertinere; Et in alio loco in ipſo pago alteram capellam in honore S. Petri dicatam in villâ Miſſeriâ ſitam, cum domibus, curtiferis, virdegariis, vineis, pratis, molendinis, aquis, aquarumue decurſibus, terris cultis & incultis, quæſitis & inquirendis, & cum omnibus in carris. Inſuper & in alio loco in Niortenſi pago vnam Capellam in honore S. Saturnini ſacratam, ſitam in villâ quæ nunc vocatur Cauanias, ſed antiquitus vocabatur Lapheriacus, & quicquid ad eam pertinere videtur. Inſuper & quarumcumque ad ipſum beneficium Aymerici quod tenebat ex præfato Gofrido Comite, totum & integrum quod inquiſitum noſcitur eſſe, vel mortalis homo poterit adquirere Arberto Thoarcenſi Vicecomiti, & vxori ſuæ Hildegardi nominè per Regalis præcepti teſtamentum meæ poteſtatis donum dignarer concedere. Quod audiens ego Lotharius Rex Francorum, non cuiuſpiam cupiditatis face accenſus, ſed inuiolabili amore Ducis Aquitanicorum, & exhortatione mei Apocriſariorum domini videlicet Helbery plurimorum metropoli Epiſcoporum, & Domini Geboini magnifica generoſitatis Epiſcopi placatus, quod mentis deſiderio à me poſtularunt libenti animo à me impetrarunt; Eo ſcilicet tenore, vt quamdiu vixerint ſub teſtimonio Regum præcepti teneant & poſſideant. Poſt illorum quoque diſceſſum non reuertatur ad*

vllum filiorum, ſeu ceterorum propinquorum vel heredum illorum. Sed ad opus Abbatiſſæ & puellarum loci illius, Deo, & eiuſdem beatæ Mariæ genitrici, necnon & beato Andreæ & ſancto Ioanni Baptiſtæ famulantium, vt in ſubiectione ancillarum Domini monachalium, reſpectúque earum inuiolabiliter permaneat ſub imperio ſpiritalis Abbatiſſæ quæ ad regendas animas inuenta fuerit idonea. Precamur denique omnes noſtros ſucceſſores Reges, Comites, Præſuleſque & Abbates, necnon & cunctos huius æui proceres, vt talis Abbatiſſa inibi omni tempore conſtituatur, quæ non ſolum ſibi, ſed & cæteris aliis praeeſſe & prodeſſe videatur. Quicunque autem diabolici inſtinctus errore auſuque temerario prouocatus, huic noſtræ auctoritatis ſyngrapho refragationis obicem proteruum ingerere niſus fuerit, excommunicationis atque anathematis eum ex auctoritate ſummæ & viuificæ Trinitatis Patris & Filij & Spiritus ſancti innodamus vinculis, atque alienum facimus à conſortio Beatæ Mariæ & omnium Angelorum Dei, necnon & beati Petri Apoſtolorum principis, quatenus cum Iuda proditore, Anna & Caipha, atque Pilato damnationem accipiat, niſi eum ſatisfactione emendauerit futura huius loci Abbatiſſa. Actum Pictauis ciuitate anno Do-
973. *minicæ incarnationis* DCCCCLXXIII. 14. *Kal. Februarij. Anno regnante domno Lothario glorioſiſſimo Rege* XXI. *Ego Adalbero Regius Notarius ad vicem domni Adalberonis Remorum Archiepiſcopi & ſummi Cancellarij recognoui. Signum Lotharij glorioſiſſimi Regis.*

Rambiga Bonæuallis Abbatiſſa an. 973.

N.... de Maillé ſorores Abbatiſſæ Bonæuallis, quarum vna alteri ſucceſſit, parentem habuêre Peanum dominum de Brezé, matrem verò Mariam Harduini toparchæ de Malliaco in Turonibus, ex Petronillâ de Ambaſiâ filiam.

CHASTEIGNER

Lodoica Chaſteigner Guidonis domini de Rupepozæâ & Magdalenæ du Puy du Couldray Monin filia; à teneris annis religionis vota emiſit in cœnobio S. Trinitatis Pictauienſis 23.
1511. Nouemb. 1511. tum deſignatur Abbatiſſa nominatione Regis Franciſci 1. ac bullis ſummi Pontificis Clementis 7. quamuis vnanimi ſororum conſenſu electione ad gubernationem delegiſſent Catharinam de Chiuré. Confeſtim Monaſterium ſuum in regularis diſciplinæ domicilium commutauit, exædificatâ baſilicâ, æde Abbatiali, & aliis locis regularibus quæ præclarè auxit; poſtquam laudabiliter ſediſſet decem annis, menſibus decem, diebus quatuor, in Domino obdormiuit 4. Decembris 1543. humata in choro Eccleſiæ. Epitaphium eius legitur lib. 3. Hiſtoriæ Genealogicæ domus Caſtaneæ, auctore Andreâ Quercetano.

Philippa Chaſteigner Lodoicæ neptis, eius reſignatione ſucceſſit bullis Pau-
li 3. anno 1543. Regis Henrici 2. reſ- 1543.
cripto 1548. facultatem accipit reſignandi Abbatiam ſorori Franciſcæ, Tertij Ordinis S. Franciſci religioſæ.

Iſabellis de Viuonne Caroli 2. Baro- VIVONNE
nis de la Chaſtaigneraye, Equitis Torquati, Santonum Seneſcalli, & Renatæ de Viuonne, ex ramo d'Oulmes filia.

Lodoica de Chaſtillon Ægidio Barone CHASTILLON.
d'Argenton & Mariâ de Viuonne ſorore Iſabellis nata, ex moniali Bonæuallis Abbatiam ſuſcepit regendam
per obitum amitæ an. 1632. deceſsitque an. 1646. 1632.

Eliſabetha de Chaſtillon defunctæ ſorori ſuæ ſucceſſit.

BONAVALLIS, Ord. Ciſtercien- *Bonneuaux.*
ſis, filia Cadunij, Beatæ Mariæ ſacra, conditur in diœceſis Pictauienſis parochiâ de Marcé, an. 1124. à domino 1124.
Mortuimaris vt traditio eſt.

Fulco Abbas Bonæuallis 1152. ex cartis cœnobij Stellæ in Pictonibus.

Arnaudus.

Ernaldus memoratur in ſchedis huius Abbatiæ.

Ademarus.

Ioannes præfuit an. 1446.

Guichardus de Sainct Georges Abbas Commendatarius.

N... d'Alloné.

Ludouicus Garnier dominus de la Setuagere.

Iacobus Garnier Legum Doctor, Can- GARNIER D'azur à roſes d'or
cellarius Academiæ Pictauienſis, Theſaurarius S. Hilarij Maioris, ſuperioris frater, & Abbas ab an. 1613.

BONAVALLIS diœceſis Ruthe- *Bonneual.*
nenſis, filia Manſiadæ ſub regulâ Ciſtercienſi fundatur 1147.

BONAVALLIS diœceſis Viennen- *Bonneuaux.*
ſis è filiatione Ciſtercij, cuius primordia aſſignantur ad an. 1119. 5. Idus Iu-
lij Guidone Archiepiſcopo Viennen- 1119.
ſi fundatore vt excerptum breuis chronici Bonæuallenſis in hunc modum

1117. deſcribit. *Anno 1117. cum Guido Sanctæ Rom. Eccleſiæ Legatus, Viennenſis Archiepiſcopus, nunc autem Papa Catholicus rediret à Concilio, quod Diuionenſi caſtro cum multorum Epiſcoporum & Abbatum, religioſarúmque perſonarum conuentu celebrauerat, veniens ad nonum monaſterium Ciſtercium, rogauit Stephanum Abbatem illius loci, vt in Viennenſi ſuo Archiepiſcopatu monaſterium construeret, vbi monachi ſub regulâ & Abbate viuentes, pro ſe & omni Clero & populo ſibi commiſſo miſericordiam Dei deuotè exorarent. Cuius petitioni idem Abbas communicato monachorum ſibi commiſſorum conſilio annuens, venit Viennam, & adiutorio præſcripti Papæ Calliſti in valle quadam cœpit cœnobium ædificare quod* Bonamvallem *idem Papa dictauit vocari, & ſciendum quod omnes ſumptus ad hoc opus neceſſarij, eiuſdem Papæ prouidentiâ prouenerunt.* Primus Abbas fuit B. Ioannes poſteà Valentinenſis Epiſcopus, cuius ſanctimoniam crebra miracula teſtantur; præfuêre etiam Bernardus vitæ Sancti Bernardi Claræuallenſis ſcriptor, Hugo ad quem extat ipſius D. Bernardi epiſtola 351. Amedeus, Guillelmus, & Iacobus.

Bonne-uoie. Bonavia in Lotharingiâ, fœminarum, Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Treuirenſis.

Bonvmfagetvm Ordinis Præmonſtrarenſis, diœceſis Tullenſis, non longè à Miracuriâ in Lotharingiâ.

ham-bon. Bonvscampvs Ordinis S. Benedicti, ſub honore B. Virginis inſtituitur hæc Abbatia, donis aucta Vicecomitum Thoarcenſium.

onne-taine. Bonvsfons in Teraſciâ, diœceſis Remenſis, filia Signiaci ſub Claraualle, conditur à Dominis de Rumigniaco, cuius fundatio ita inſcribitur membranis chronici Signiacenſis. *Anno ab Incarnatione Domini* MCLII. 1152. *Dominus de Rumigniaco quandam villam quæ tunc Serifontes vocabatur, quod nomen mutatum eſt in* Bonifontem, *ad conſtruendum ibidem cœnobium Domno Bernardo tunc Abbati Signiacenſi contulit. Domnus igitur Bernardus Abbas, duodecim monachos de conuentu Signiaci eligens ad dictum locum deſtinauit, præficiens eis Abbatem Theodoricum virum religioſum & honeſtum; & quia poſſeſſio illa quam Dominus de Rumigniaco contulerat pro fundatione Bonifontis, minus ſufficiebat ad ſuſtentationem fratrum Domino ibidem famulantium, dictus B. de poſſeſſionibus Signiacenſis Eccleſiæ tres grangias eidem loco contulit, videlicet grangiam de Mortinſart, & aliam quæ dicitur Vualepta, & tertiam quæ dicitur Cuiny. Igitur prædicti* XII. *fratres cum Abbate ſuo Theodorico nullatenus à Signiaco diſcedere voluerunt, niſi ſub tali conditione, quod cum aliquis monachus, vel conuerſus de eorum Conuentu moreretur, tantùm pro eo ab vnoquoque monacho, vel conuerſo Signiacenſis monaſterij fieret, quantum pro vno quoque eorum fieri conſueuit: & ipſi quoque pro Signiacenſibus idem ſe perpetuò facturos ſpoponderunt. Quod videlicet à tempore illo ab vtriſque firmiter & fideliter vſque ad tempus Domni Martini per annos ferè nonaginta obſeruatum eſt.* Huc vſque chronicon Signiacenſe. Ceterùm licet Dominus de Rumigniaco villam prædictam ad cœnobium ibidem conſtruendum anno 1152. dederit, non videtur tamen niſi anno 1154. fundatum, vt 1154. indicant tabulæ Ciſtercienſis monaſterii, quibus habenda eſt fides. Cauſa huius moræ ea fuit, quod non eſſet ſufficiens poſſeſſio illa, quam prædictus Dominus de Rumigniaco contulerat ad Abbatiam ædificandam: ideo multi alii plurima beneficia paulòpoſt affatim largiti ſunt. Porrò primus fundator Nicolaus de Rumigniaco I. iuxta introitum Eccleſiæ ſepultus iacet in clauſtro, & alii dynaſtæ de Rumigniaco in aliis partibus clauſtri. Illuſtratur hæc domus inſigni Priore B. Thomâ, quem inter viros ſanctimoniâ illuſtres quos protulit Ciſtercium, Ioannes Abbas & miſſale antiquum Ordinis, tum & catalogus de proſpero & aduerſo eius ſtatu, atque ex eis recentiores omnes commemorant, haud tamen certum quâ ætate floruerit. Elenchum Abbatum plenum exhibere non poſſumus, præter aliquorum notitiam quam ſuppeditauit Bertrandus Tiſſier Prior Bonifontanus.

Theodoricus primus Abbas ex hiſtoriâ fundationis modo relatâ.

Stephanus Abbas quartus.

Ioannes octauus.

Goſuinus cœnobiarcha in ordine nonus.

Ioannes vndecimus.

Gobertus duodecimus.

Nicolaus Abbas 29.

Ludouicus 30.

Ioannes Kint in ſerie Abbas 31. vt etiam habet eius epitaphium, quod eum an. 1532. octauo Aug. obiiſſe refert. 1532.

Ioannes d'Auerhoult, regularis Ab- A bas an Commendatarius hic fuerit non conſtat. Hunc ſequutus

Covcy. *Ioannes de Coucy* Franciſci 1. Regis Eleemoſynarius, ex illuſtriſſimâ ſtirpe de Couciaco prognatus erat, parentibus Radulfo domino de Veruins ex Helenâ de la Chapelle. Abbas Commendatarius totum monaſterium reparauit exceptâ Eccleſiâ magnificâ in primis ac eleganti, quæ integra permanſerat: idem viuens ſibi ſepulchrum in eâ elegantiſſimè conſtruxit, in quo tamen cor dumtaxat illius repoſitum eſt, corpúſque Veruinum in mauſolæo gentilitio delatum. Porrò in epitaphio B Eccleſiæ Bonifontis dicitur Ioannes
1584. mortuus 1584. 27. Decemb. poſt annos 46. moderaminis. Ab eo tempore Commendatariis traditum eſt hoc monaſterium, vt ante cœperat, cui præeſt Nicolaus de la Lane.

Bonne-font. Bonvsfons diœceſis Conuenenſis, filia Morimundi Ord. Ciſtercien-
1137. ſis, fundatur 1137. in feſto S. Andreæ ſub patrocinio B. Virginis à Bernardo Comite Conuenarum, cæterorum Comitum progenitore, qui iacet in baſilicâ: huius cœnobij nunc Abbas Commendatarius Antonius de Cous ma- C gnus Archidiaconus & Canonicus Condomienſis, deceſſor Alexandri de Bordes.

Bonlieu. Bonvslocvs Ciſtercienſium Abbatia, Dalonarum filia, diœceſis Lemouicenſis in Marchiâ, ad fluuiolum nomine Tardam conditur anno 1121.
1121. apud manſum de Mazerolles in parochiâ de Peyraro, Pontificante Euſtorgio Lemouicenſi; congregationi monachorum & exædificando cœnobio Amelius Caſtellaniæ Cambonenſis in Combrolio toparcha fundum dono dedit, cum præfato manſo de Mazerolles quod Rogerio Abbati Dalonenſi oblatum eſt, vt diploma cartularij Bonilocenſis exponit his verbis.

Notescat *cunctis præſentibus atque futuris, quod ego Amelius de Cambonio pater Alardi & Auberti, dono Deo & beatæ Mariæ & Geraldo Dei ſeruo, eiúſque ſucceſſoribus, pro ſalute animæ meæ, omniúmque parentum meorum in eleemoſynam manſum de Maxerolis cum omnibus pertinentiis ſuis, manſúmque de Riuo veteri, in manu Euſtorgij Lemouicenſis Epiſcopi, teſtes Guillelmus de Lopiat Archipresbyter & Gerardus nepos eius, Rogerius de Crozan groſſus. Defuncto autem magiſtro Geraldo, fratres qui erant in eodem loco cum conſilio Euſtorgij Lemouicenſis Epiſcopi, & Guillelmi Archipresbyteri & Amelij ſupradicti, tradiderunt ſe & locum ipſum Eccleſiæ Dalonenſi, & Rogerio eiuſdem Eccleſiæ Abbati. Eodem tempore Amelius prædictus donauit, & conceſſit prædictam terram Rogerio Abbati Dalonenſi ad conſtruendam Abbatiam, inſuper donauit manſum de Laual qui eſt ſuper Sermenſana, donauit etiam in omnibus nemoribus ſuis ligna apta ad ædificandum, & calefaciendum, ad porcos ſuos paſcendos, & alenda animalia, & ad omnes alios* B *vſus. Ego ipſe Amelius dono eiſdem fratribus quidquid poterunt acquirere de feualibus meis, & ſeruientibus, & villariis vbique, & in omnibus locis, teſtes Archembaldus frater eius, Guillelmus Archipresbyter, Guido de Turre, Rogerius de Crozan. Defuncto autem Euſtorgio Epiſcopo, & Amelio prædicto, Geraldus Epiſcopus benedixit cimeterium ibi, & locum qui priùs vocabatur Mazerola, Bonumlocum nominauit, & Conuentum ibi tenuit, Altare conſecrauit, Abbatem & Conuentum ibi intronizauit. Factum eſt hoc ab Incarnatione Domini* MCXLI. *7. Calend.* 1141
C *Nouembris, Innocentio Papâ 2.* Habuit igitur hoc monaſterium munificos benefactores Amelium Cambonenſem, Guillelmi, & Archembaldi Abbatis S. Petri de Doraro fratrem, cuius Amelij coniux Alcydis, liberíque Alardus & Aubertus conceſſerunt medietatem pagi vicani de Angliâ; & alteram portionem fundi in quo ſita eſt Abbatia, contulerunt nobiles duo è territorio Marchiæ Radulfus de Catenâ, & Conſtantius du Pontel: commemorandi ſunt quoque inter donatores Aldebertus Comes Marchiæ, filiúſque cognominis, ac Boſo, qui do- D minia Villæmarini, Dunleuadæ & alia largiti ſunt, Hugo Bruni Comes Marchiæ, Guillelmus Comes Aruerniæ, Guillelmus Borbonienſis dominus Montiſlucionis, Vicecomites Lemouicenſes, Bruciæ, de Combornio, antiqui etiam Vicecomites de Albuconio Rainaldus, Guido filius Vicecomes Albuçonenſis, ceterique ex hac ſtirpe nobiles dynaſtæ, qui plures toparchias memoratæ Abbatiæ conceſſerunt, vti etiam dynaſtæ Rupis-Aymonis, domini de Sancto Iuliano à ſtirpe Chamboniâ, de Gouzon, de S. Prix, de S. Domet, & de S. Auit, quo

rum tumuli ſpectantur in baſilicâ Bo-
1232. niloci, quam conſecrauit an. 1232. 29.
Septemb. Guido Epiſcopus Lemoui-
cenſis. Abbatum nomina hic ſubiun-
gimus, quæ nobis exhibuit Franciſcus
le Tonnelier Bonilocenſis Prior hac
ſerie.

1. *Petrus de S. Iulien* primus Abbas
B. Mariæ Boniloci inſtitutus à Roge-
rio Dalonenſi Archimandritâ, vitæ re-
gularis aſſertor & reſtaurator, quo vi-
uente Adalbertus Comes Marchiæ,
Guillelmus de Borbonio Dominus de
Monluçon Albam terram, Rainaldus
Vicecomes Albuconenſis, & alij plu-
rimas villas dederunt. Iacet ante al-
tare Capellæ S. Iuliani, ſeditque ab
1121. anno 1121. quo fundatur cœnobium,
vſque ad annum 1151. quo viuis exem-
ptus eſt.

2. *Geraldus du Montel*, ex religioſo
Boniloci eligitur, quo ſedente Hugo
de Cambonio 1171. donationem patris
Amelij confirmauit. Item Guillelmus
de la Roſiere de Toul multa etiam
1174. bona erogauit Abbatiæ; mortuus cir-
ca 1174.

3. *Ioannes* 1. an. 1174. teſtis in car-
tâ Guidonis Vicecomitis Albuconen-
ſis apud caſtrum ſuum ſcriptâ Idi-
bus Decemb. Eccleſiam, & clauſtra
perfecit, plurimáſque eidem immuni-
tates contulerunt Vicecomites Bru-
ciæ, Lemouicenſes, & Archembaldus
Combornij cum Iordanâ vxore donãt
libertatem ab omni pedagio in terris
ſuis apud caſtrum de Pompadour an.
1184. 8. Idus Maij, præſentibus Gui-
lelmo Abbate Voſienſi, & Ademaro
de Bruciâ: ad meliorem vitam tran-
1195. ſiit 1195. quo Ademarus Vicecomes
Lemouicenſis dedit etiam immunita-
tem à pedagiis.

4. *Bertrandus de S. Marc*, ortus ex
nobili familiâ Marchiæ interiit anno
1200.

5. *Thomas* 1. electionis ſuæ anno
mortuus.

6. *Armandus*, obtinuit litteras à
Comitibus Marchiæ & Aruerniæ pro
feodis Boniloci, tum etiam priuile-
giorum confirmationem ab Innocen-
tio 3. Pont. Max. pro eodem mona-
ſterio, Romæ apud S. Petrum anno
1205. 1205. Helias, Albertus, & Alardus
domini de S. Iulien qui iacent in Bo-
noloco, eidem contulerant pagos de
Sermanzanes & du Cros; Aymo &
Bernardus de la Roche decimas pa-
rochiæ de Champagnac & manſum
de la Faye. Tandem fato functus eſt
Armandus 1215. anteà delectus fue- 1215
rat teſtis codicillorum vltimæ volun-
tatis Aruerniæ Comitis, vt perſpici
poteſt ex apographo tabularij Boni-
loci quod nunc primùm euulgatur eo
tenore.

TESTAMENTVM *Guillelmi Comi-
tis Aruernorum quod fecit apud Hermenc
cum iam eſſet profectus contra hæreticos.
Imprimis Guillelmo primogenito ſuo relin-
quit Comitatum totum, & totam terram
Combralliæ, Comitiſſæ matris ſuæ rogatu,
& inſtantia precum ipſius, & terram de
Mirmont. Et ſi deceſſerit, Hugo ſecundus
natu ſucceſſor eius erit, ſin autem, donauit
ei omnes decimas totius terræ ſuæ quæ no-
mine decimæ debentur, tam de blado quàm
de vino, vbique locorum. Ita ſcilicet, quod
ſi ſumma eiuſdem decimæ quingentorum
ſextariorum fuerit, minoritas de reliquâ
terrâ ſuppleatur, mediantibus frumento &
auenâ; & ſi in eadem fuerit maioritas,
nihilominus ſua erit. Mille etiam ſolidos
Claromontenſes debitales perſoluendos aſſi-
gnauit in terrâ de Limaniâ, quam dede-
rat in dotem Petronillæ vxori ſuæ in vil-
lam de Clarlende. Et ſi hoc debitale in
villis iſtis reperiri non poterit, de reliquâ
terrâ ſuppleatur. Hoc habeat quamdiu vi-
xerit, & poſt eius obitum totum redeat ad
Comitatum. Villam verò d'Alpinac quam
dederat in dotem Petronillæ vxori ſuæ, vo-
luit eſſe illius qui fuerit Comes: & ſcien-
dum quod pro his mille ſolidis & pro villa
d'Alpinac dedit in cambitionem prædictæ
vxori ſuæ villam d'Amanzac cum pertinen-
tiis ſuis. Guidoni verò tertio filio ſuo dedit
totum quod habebat in Bellauanâ, Banaſ-
ſac, & in Seuuat in feodum & in domi-
nium, & condaminas Montisferrandi,
quas Guillelmus Præpoſitus ſuus tenebat, &
pratum quod tenent infirmi d'Erbers, &
trecentos ſolidos Claromontenſes debitales
in villâ de Coſdâ: quod ſi non potuerint
inde haberi, de furno & de molendinis,
quod defuerit ſuppleatur. Sciendum autem
quòd ſi primogenitus deceſſerit, Hugo ſuc-
cedat ei in hæreditatem, & Guido habeat
omnes decimas totius terræ, eo modo quo
Hugoni fuerant datæ, & villam de Saci-
uil, & ſi ibi voluerit facere domum, iuſ-
ſit quod ei dentur in adiutorium ædificij
centum libræ Claromontenſes à Comite fra-
tre ſuo. Donauit etiam ei terram de Belle-
uane, de Banaſſac, & de Seuuat, & do-
minium & feudum earum: his tantum
contentus ſit, & poſt eius obitum totum re-

deat ad Comitatum. Prætereà Guillelmus Comes pro ſalute animæ ſuæ in ſeptem Monaſteriis anniuerſaria annuatim facienda conſtituit. In domo Vallislucidæ centum ſolidos Claromontenſes debitales apud Vicum pro anniuerſario reddendos diſpoſuit. Et pro ædificio Monaſtery centum marchas argenti, marcham appretiatam pretio 44. ſolidorum Claromontenſium A. Leſclacha pro anniuerſario in terrâ de Giazez 100. ſolidos de Barberinis annuatim reddi præcepit. In Bellaaquâ 100. ſolidos Giemenſes, in Baroles, vel in Coiles, vel in alio loco ad placitum ſucceſſoris. Monaſterio d'Euahos 100. ſolidos Giemenſes in Nimazez. Monaſterio Boniloci 100. ſolid. Giemenſes in Brugeſes vel circa Bredez. Domni Caſa-Dei alenda 100. ſol. Clarom. debitales; domui Montiſpetroſi dedit molendinum pro anniuerſario apud S. Amand. Monaſterio S. Valeriæ de Cambonio redditus aſsignandos conſtituit, quibus candela ardens ſemper in nocte vſque poſt miſſas valeat prouideri. Huius teſtamenti facti apud Hermenc teſtes ſunt Armandus Abbas Boniloci, Ægidius Abbas Vallislucidæ, Nicolaus Præpoſitus Euahonenſis, Guillelmus de Chauſſacartâ Celerarius Boniloci, R. de Voilaico. Guillel. Beiſſa Chatard, Choulez, & Petronilla Comitiſſa, id eſt vxor ſua, & hi omnes præſtitis iuramentis firmauere ſe hoc donec opus fuerit celaturos. Actum anno
1209. *ab Incarnat. Dom.* MCCIX. *6. Cal. Iuniy. Et vt abſque contradictione hæc obſeruentur, hanc teſtamenti ſui paginam ſigilli ſui authoritate confirmari præcepit.*

7. *Emericus de S. Hilaire*, ei Bernar-
S. HILAIRE. dus de la Roche donauit pagum de
1224. Reiberes, defunctus 1224.

8. *Guillelmus Bertrand* 1. è dominis de S. Pris, qui dederunt olim Bonoloco pagum de la Villate, ſedit Guidone
1227. Lemouicenſi Præſule, ac obiit anno 1227.

RVETERRE 9. *Petrus de Rueterre* 2. ex Priore Boniloci vnius anni fuit Abbas.

10. *Hugo* mortuus 1230.

11. *Ioannes de Meinſac* 2. præfuit Ab-
MEINSAC. batiæ ſexennio, & poſteà regimine eius ſe abdicat.

1260. 12. *Reginaldus Vallette* ex Cellerario, 1239. reddidit ſpiritum 1260.

13. *Ademarus* de quo carta recognitionis feodi Hugonis de Alaytaco militis facta Ioanni domino Borbonij
1280. 1265. & 1280.

14. *Bernardus*, viuere deſiit 1296.

15. *Thomas de Beaumons* 2. diſſidium
BEAVMONT. habuit cum Comite Aruerniæ pro terrâ du Betoul, & Abbatiam rexit decem annis.

16. *Ebolus*, plurima Eccleſiæ bona 1334.
acquiſiuit, fato functus 1334.

17. *Guillelmus de Genouillat* 2. è do- GENOUIL-
minis eius loci apud Marchianos, li- LA.
tem habuit cum nobilibus, qui poſſeſſiones inuaſerant, ideóque obtinuit diploma ab Innocentio 6. Papâ anno 3. Pontificatus, quod executioni demandatum eſt per Abbatem S. Auguſtini Lemouicenſis & Officialem; tandem è viuis abiit 1368.

18. *Pardulfus de Leyders*, anteà Cellerarius, diſceptauit cum Renato domino de S. Iulien, de propugnaculo
monaſterij. Poſtquam præfuiſſet 30 1393.
annis interiit 1393.

19. *Ioannes Marianus* 3. aliàs *de Mordet*, ex Priore, ſedit ſeptem circiter annis, iacétque in Capitulo.

20. *Rogerius de Saint Auit*, filius Ioan- S. AVIT.
nis domini de S. Auito, frater Bertrandi Seneſcalli Marchiæ, iuuenis Abbatiæ præficitur difficillimis temporibus, ac bellis graſſantibus inter domos Burgundicam & Aurelianenſem; ſub quo adminiſtrante eius frater monaſterium ſtrenuè defendit, vnde protector monaſterij nuncupatur & benefactor; iacet in ſepulchro gentilitio huius familiæ in Abbatiâ Boniloci, ibidem tumulatus cum eodem
Bertrando 1438. præfuit verò annis cir- 1438.
citer 40.

21. *Petrus de S. Auit* 3. Bertrandi filius, Rogerij nepos, condidit domum Abbatialem, & monaſterium ſummoperè auxit, vltimus Abbas regularis.

22. *Guillelmus de S. Auit* 3. Petri ex fratre nepos, primus Commendatarius & Archimandrita Sancti Gilberti; quam Abbatiam permutauit pro Prioratibus B. Mariæ de la Contau, & S. Ioannis de la Cour iuxta Albuco-
nium, deceſſit 1495. ſepultus in Ca- 1495.
pellâ Sacriſtiæ.

23. *Guido de S. Auit*, filius Claudij domini de S. Auito, reſignatione patrui. Sedit 40. & amplius annis, de-
functúſque die Sanctorum Innocen- 1540.
tium 1540.

24. *Franciſcus des Greniers* dominus de la Sagne in Lemouicibus.

25. *Ioannes Damolettes* 4.

26. *Ioannes de S. Auit* 5. nepos Guidonis, anteà Prior Domus Dei propè Toarcium, & des Puits, quod beneficium permutauit pro Præpoſiturâ de Chambon.

Chambon. Ædificauit is caſtrum du Mazeau iuxta Bonumlocum, prouiſus etiam de Prioratibus de Peirat, & S. Lupi des Landes, vbi diem ſuum obiit.

27. *Ioannes de S. Auit* 6. ex fratre nepos ſuperioris Abbatis, inſtigante Ioannâ d'Arbouuille nobili fœminâ cœnobium reſignauit in manus fiduciarij, tribúſque poſt menſibus deceſ-
1572. ſit an. 1572. poſtquam Abbatia fuiſſet adminiſtrata centum & ſeptuaginta annis à familiâ de S. Auit. Ioanna autem ſecundis nuptiis iuncta fuit Gilberto de Maleſſay domino de Chaſtellus in Marchiâ, qui cum duodecim circiter annis hoc beneficio potitus fuiſſet, deinde abdicauit in gratiam.

28. *N.* domini *de Bigny* priuati propter hæreſim eâ Abbatiâ; cui ſucceſſit.

29. *Annetus de la Rocheaymon*, nobili genere ortus, Franciſci domini de la Rocheaymon ex Franciſcâ le Loup filius. Iacet in Eccleſiâ de Meinſac ſepulchro gentilitio dominorum de la Rocheaymon.

[…]ochemon. […] ſable à […]ion d'or […]pant ſe[…] d'eſtoil[…] d'or.

30. *Reginaldus de la Rocheaymon* ſuperioris Abbatis gentilis, mortuus an.
1646. 1646 tumulatur in Eccleſiâ Patrum Oratorij Deſſiat in Aruerniâ.

[…] Sagne.

31. *Nicolaus de la Sagne de Saint Georges* præerat cœnobio Boniloci anno 1649.

[…]ulieu.

Bonvslocvs diœceſis Burdegalenſis, filia Ioyaci ſub Pontiniaco fun-
1162. datur 7. Cal. Nouembris 1162. dictâ etiam Riſus-agni, aliàs Carbonblanc. ibi iacet corpus B. Sicarij eiuſdem loci Abbatis, quod in magnâ veneratione habetur, & crebris fulget miraculis.

[…]onlieu.

Bonvslocvs diœceſis Cenomanenſis, Ordinis Ciſtercienſis fœminarum, ſub inuocatione B. Virginis: Guillelmi de Rupibus Andegauenſium Seneſcalli, qui iacet in eodem cœnobio iuxta Caſtrumledi, beneficiis dotatur, vt ex his literis cartophilacij intelligitur: Gvillelmvs de Rupibus Seneſcallus Andegauenſis ſalutem. Nouerint præſentes & futuri, quod ego inſpirante Domino & de bonorum virorum conſilio, pro ſalute animæ meæ & Margaritæ vxoris, & ſucceſſorum noſtrorum, & de conſenſu Amaurici de Credone mariti Ioannæ filiæ meæ primogenitæ, & Clementiæ relictæ Theobaldi quondam Comitis Bleſenſis, ſtatuens in dominio meo & hereditate propriâ de Botegni[…], Domum quandam Sanctimonialium Ciſtercienſis Ordinis, dedi eiſdem in perpetuam eleemoſynam omnes terras meas de Botegnio, ſcilicet duas medietarias terræ cum pertinentiis ſuis, & terragia mea totius feodi de Botegnio, & conſuetudines hominum in illo manentium, & quicquid ibidem ſiue in feodo, ſiue in dominio poſſidebam. Prætereà conceſſi dictis Sanctimonialibus & in perpetuum per totum nemus de Burcay, chauffagium & barnagium ſuum, & dictum nemus ad vſus earum. Item duo molendina in Lido apud pontem de Curiâ Hamonis, cum piſcariis & combris, adiacentibus tribus medietariis, & mille anguillas rempeſtiuè ſalſas in reddibus meis de Baiolio, quæ ad domum dictarum Sanctimonialium per nuncios meos, vel ſucceſſorum meorum annis ſingulis deberentur. Item quatuor ſextaria ſalis in portu meo de Sabolio. Et prætereà omnes vineas meas de Gaugniet cum rupe & torculari, & de Luceau ſimiliter; item prata mea de Rubeomonte, & decem libras in cenſibus meis de Maieto in feſto B. Martini hiemalis, & decem libras Turonenſes in Bailliuâ meâ de Caſtrolidi in natiuitate B. Ioannis Baptiſtæ, annis ſingulis percipiendas, & 60. ſolidos Turonenſes in cenſibus meis de Lopilande, ad ſeruiendum vnam lampadem perpetuè, & ad aliud altaris Eccleſiæ Sanctimonialium luminare. Et vt hoc ratum & firmum in perpetuum habeatur, ſigilli mei munitione & Amaurrici de Craon, Margaritæ vxoris meæ, & Ioannæ primogenitæ, & Clementiæ filiæ meæ relictæ Theobaldi quondam Comitis Bleſis feci præſentem paginam roborari. Actum Turonis anno gratiæ MCCXIX. menſe Maio in craſtino Aſcenſionis. 1219.

Bonvslocvs fœminarum Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Lugdunenſis in Foreſio.

Bonvslocvs Ord. Ciſtercienſis fœminarum, diœceſis Valentinenſis, quam Abbatiam dicunt alij eſſe in Epiſcopatu Gebennenſi.

Bonvsmons Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Geneuenſis filia Claræuallis erigitur 7. Iunij an. 1131. cuius cœnobij mentio extat apud D. Bernardum 1131.

ep. 28. ad Epiſcopum Gebennenſem, A
& in Decretalibus Innocentij Papæ 4.

Bonport. BONVSPORTVS filia Vallis S. Mariæ, inſtituti Ciſtercienſis, fundatur an. 1190. in valle quæ olim vo-
1190. cabatur Mareſdons iuxta Pontem Archæ in diœceſi Ebroicenſi, à Richardo 1. Rege Anglorum 4. Nonas Martij, vt patet ex hoc diplomate.

RICARDVS *Dei gratia Rex Angliæ, Dux Normaniæ, ſalutem &c. Sciatis nos præſenti cartâ noſtrâ confirmaſſe, pro ſalute animæ noſtræ & anteceſſorum noſtrorum, in puram & perpetuam eleemoſynam Deo & Eccleſiæ Beatæ Mariæ de Boneportu, quæ in foreſtâ noſtrâ de Bord* B *ſita eſt, & fundata in loco ſcilicet qui prius dicebatur Mareſdons, & monachis ibidem Deo ſeruientibus, de Ordine Ciſtercienſi locum ipſum de Mareſdons, in quo prædictam Eccleſiam ad honorem Dei & B. Virginis Mariæ fundauimus, & totam haiam de Mareſdons, & in eadem foreſtâ de Bord, dedimus etiam in dictâ foreſta omnia neceſſaria ad propria herbagia facienda, ad ignem, & ad omnes vſus ſuos, dedimus etiam eis omnes vineas quas habebam apud Guarnerem &c. Teſtibus Vuillelmo filio, Roberto de Harcurt, Magiſtro* C *Maugerio Archid. Ebroicenſi, Ioanne d'Alençon Archid. Lexouienſi &c. Data per manum Guarini agentis vicem Cancellarij apud Bellumcaſtrum de Rupe 28. Feb. an. 9. Regni noſtri.* Huius monaſterij Eccleſiæ dedicatio ſub honore S. Mariæ in Calendario Ciſtercienſi notatur ad diem 18. Maij: agnouit porrò Abbates hâc ſerie.

1. *Clemens.*
2. *Gerardus.*
3. *Petrus* 1.
4. *Petrus* 2.
5. *Germandus.*
6. *Robertus* 1.
7. *Blaſius.*
8. *Robertus* 2.
9. *Nicolaus* 1.
10. *Ricardus* 1.
11. *Ioannes* 1.
12. *Guillelmus* 1.
13. *Simon de Locoueris.*
14. *Nicolaus* 2.
15. *Ioannes* 2.
16. *Ioannes* 3.
17. *Ricardus* 2.
18. *Petrus* 3. ſacræ Theologiæ Profeſſor.
19. *Ioannes* 4.
20. *Guillelmus* 2. de Altifago Epiſcopus Chryſopoleos.
21. *Ioannes de Criqueboto* 5. Doctor Theologus.
22. *Ioannes de Boſco-Guillelmi* 6.
23. *Natalis Manduit.*
24. *Iacobus* Cardinalis *d'Annebault*, tit. S. Suſannæ, Ioannis domini d'Annebault & Margaretæ de Bloſſet filius, Epiſcopus Lexouienſis, primus Abbas Commendatarius.
25. *Henricus de Clermont* 1. vel vt aliis placet, quidam filius Ducíſſæ do Valentinois.
26. *Franciſcus de Bouliers* Forojulienſis Epiſcopus & Dominus.
B 27. *N.* dominus *du Roullet* Abbatiam per annos aliquot occupauit.
28. *Philippus des Portes* Abbas Tironij, Vallium Cernaij, & de Ioſaphat, Autrici Carnutum natus, ampliſſimis ornatus ſacerdotiis, poëtices ſingularem ſcientiam adhibuit, in quâ auctore Thuano, adeò excelluit, vt ſecundùm Ronſardum, Bellaium, & Bellaquam principatum in eâ obtinuerit: huius epitaphium hoc eſt in Eccleſiâ Boniportus.

DES PORTES. D'azur à vn portail ... au deſſus ... touts d'or.

DEO OPT. MAX.

C PHILIPPO PORTÆO *huiúſce monaſterij Abbati Commendatario, morum ſuauitate, elegantiâ ingenij, omníque eruditionis ac virtutis genere præclaro, Poëtices verò peritiâ adeò excellenti, vt ei vni omnes ſuas artes Muſæ aperuiſſe viderentur, quibus dotibus omnium calculo Gallicorum Poëtarum ſui temporis facilè Princeps, antiquis etiam Latinis ac Græcis non inferior habitus, Chriſtianiſſimis Regibus Carolo 9. Henrico 3. & 4. tam gratus extitit, vt à Principum munificentiſſ. liberalitate plus ei collatum ſit, quàm moderatiſſimi viri natura capere potuit, raróque hac ambitioſiſſimâ tempeſtate ſpretæ poteſtatis exem-* D *plo, primùm ampliſſimam Notarij ſacrarum Iuſſionum dignitatem, deinde Burdegalenſem Archiepiſcopatum recuſauit. Huic licet ad ſempiternam gloriam inter tot eximias virtutes Pſalmorum Dauidis abſolutiſſima verſibus Gallicis expreſſio ſufficiat; attamen Theobaldus Portæus Beuillarius, pietatis, gratíque animi erga fratrem optimum benè de ſe, benè de Republicâ meritum, hîc in ſpe reſurrectionis beatæ quieſcentem, iſtud monumentum extare voluit L. Q. M. F. C. vixit an.* LX. M. V. *obiit 3.* 1606.
Nonas Octobris anno reparat. per Chriſtum S. MDC. VI. Sed dignum eſt encomium huius viri litteris & ingenio clari, quod è Scæuolæ Sanmarthani lib. 5. Elogio-

rum integrum hic adtexatur; ſic ergo ſcribit.

» Philippvs Portævs Carnutenſis, rato & excellenti ingenio, nec minore iudicio Poëta, primus inter Petri Ronſardi nobiliores æmulos, mediam quandam ingreſſus viam, nouum in Galliâ ſcribendi genus inſtituit. Quantum enim abhorrebat à rudi & inculto maiorum ſeculo, tantùm ſibi temperabat à Græcorum fabulis, & peregrinis id genus ornamentis, quæ Ronſardus ipſe immortali ſuâ cum laude in Galliam inuexerat. Eâque porrò ſtyli ſimplicitas eum eximio lepore ſemper coniuncta, non Gallicæ modò nobilitati & illuſtribus aulæ fœminis, verum & eruditis hominibus ita placuit, vt cum Portæo Tibullianum characterem veriſſimè expreſſum agnoſcerent, principem ei locum inter Gallicos Poëtas, qui de amore ſcripſerant, non iniquo iudicio detulerint. Adhæſerat adoleſcens Andium Duci Henrico Regis fratri, dum generoſus ille Princeps & formâ & ætate florens, partiſque felici Marte victoriis inclytus, omnibus eius ætatis ingeniis noua quotidie canendi argumenta ſufficeret. Poſteà verò quàm & cum in Sarmatiam ſecutus eſt, & paulò mox rerum in Galliâ potitum perpetuâ obſequij fide magis ac magis demeruit, eo fauoris & beneuolentiæ paulatim eſt euectus, vt poſt ludicra ſeriis quoque rebus adhiberetur, demúmque ob ſpectatam in conſiliis prudentiam, ſolertiam, fidem, ſacris etiam ipſius Imperij arcanis admitteretur. Vnde mox illi ingentes opes, & ampliſſima præſertim ſacerdotia, nec certè immerita. Nullus enim eum vel hoſpitalis menſæ liberalibus epulis, vel inſtaurandæ bibliothecæ ſumptu & ſtudio, vel omni denique ciuilis vitæ ſplendore ſuperauit. Colebat inter cæteros aulæ proceres Annam Ioyeuſæ Ducem Regis ſororium, à quo paſſim ipſe ob ingenij, morúmque ſuauitatem mirificè diligebatur, ambóque, licet in diſpari fortunâ, parem fauoris & gratiæ locum adepti iuuabant ſe mutuis officiis, & in conſeruandâ Principis opinione coniunctiſſimè laborabant. Verùm Annâ Regij tum exercitus ductore ad Cotraſium oppidum in acie cæſo, & Rege non multò poſt à perduellibus interfecto, Philippus in eâ rerum mutatione contulit ſe ad Braneatium Villarium virum nobilem, Ioieuſæ mortui conſobrinum, qui Normanico littori præfectus, inter præcipuos Henoticarum partium Duces eminebat, eiúſque fidei ſe commiſit. Eo euentu, vt quarto poſt anno, cum reſtituendæ nouo Regi totius ferè Neuſtriæ præcipuum ſe auctorem & adminiſtrum Portæus præſtitiſſet, hoc nobili facinore viam ſibi & aditum ad eius quoque beneuolentiam aperiret, habetétque deinceps vnde prioris domini, deſideriũ aliquantò faciliùs leniret. Scripſit ſupra iuueniles & amatorios luſus, nonnulla heroici quoque ſpiritus opuſcula, ex Etruſco Areoſti poëmate Gallicè reddita. Poſtremum autem & grauiſſimum eius operum fuit Pſalterij Dauidici accuratiſſima, ob idque; niſi fallor, nunquam peritura tranſlatio, quæ vel eo maiore omnium applauſu & commendatione excepta eſt, quod cum à veritate Hebraicâ nuſquam deflexerit, carminis intereà facilitatem ſibi peculiarem non omiſerit. Petiit eo recenti ſolidioris famæ prouentu planè felix, mortuóque Rapinus noſter, paulò antequam ipſe etiam è viuis excederet, Latino poëmate ſanè quàm elegantiſſimo parentauit. «

29. *Henricus de Bourbon* 2. Epiſcopus & Princeps Merenſis Abbas Boniportus ab obitu Porræi ſedet anno 1654. — Bourbon. 1654.

Bonvsradivs diœceſis Autiſſiodorenſis, filia Pontiniaci Ord. Ciſtercienſis, conditur 6. Idus Septembris 1119. in chronico S. Mariani. — *Boras.* 1119.

Boqvianvm diœceſis Briocenſis, Ord. Ciſtercienſis, Begardi filia inchoatur 6. Idus Octob. 1137. ab Oliuario 2. Vicecomite de Dinano & vxore eius ex familiâ Pentheuriæ, cui præpoſitus Abbas Oliuarij frater. — *Boquien.* 1137.

Borbvrgvm diœceſis Audomarenſis in ſuburbio oppidi cognominis, fœminarum Ord. Benedictini, cuius exordia referuntur ad an. 1039. vbi nobiles puellæ tantùm admittebantur huius autem cœnobij repetiuntur Abbatiſſæ. — *Bourbourg.* 1039.

1. *Godilis* Clementiæ Flandriæ Comitiſſæ fundatricis ſoror.
2. *Adelis.*
3. *Egina.*
4. *Herſendis de Guiſnes.*
5. *Ioanna de Raſinghen* 1.
6. *Agnes de Nierâ.*

1284. 7. *Sara de Merine* quæ obiit 1284.
8. *Mathildis.*
9. *N. de Zomeringhem.*
10. *Ioanna de Fiennes* 2. diem ex-
1315. tremum clauſit an. 1315.
11. *Maria de Chapelle* deceſſit 1439.
12. *Claricia.*
13. *Eliſabeth de Herſellis.*
1469. 14. *Bonna de la Vieuille* eligitur an.
1469.
15. *Vrſula de la Vieuille* neptis, renun-
tiatur Abbatiſſa 1475.
1503. 16. *Barbara d'Eſtainbourg* an. 1503.
17. *Adriana de Noyelle.*
18. *Antonia de Noyelle.*
19. *Maria Moerbecke* dicta à S. Au-
1568. domaro 1568.
20. *Maria de Bernemicour* 1577.
1600. 21. *Antonia Vuiſſocq* 1600.
22. *Barbara de Bailleul* 1603.
23. *Iacquelina de Lannoy* adminiſtra-
uit annis 17.
1620. 24. *Maria de Bonniers* eligitur an.
1620. adhuc præſidebat 1644.

Bournet. BORNETVM diœceſis Engoliſ-
menſis, Ord. Benedictini conſtruitur
1113. à Giraudo de Salâ 1113. teſte chroni-
co Engoliſmenſi, cuius loci Arnaldus
Archimandrita iacet Burdigalæ in mo-
naſterio S. Crucis ante altare S. Mum-
moli Abbatis Floriacenſis, ſub hoc
cœnotaphio. *Hic iacet ſub tumulum mar-
moreum Reuerendus in Chriſto pater Dom-
nus Arnaldus de Magderauo, olim Abbas
monaſterij Beatæ Mariæ de Borneto En-
goliſmenſis, qui obiit an. Dom.* MCCCCXX.
*& 21. die menſis Octobris, cuius anima
requieſcat in pace. Amen.* Abbas Com-
mendatarius præerat an: 1649. Franciſ-
cus Ioumart.

Boſcaudon. BOSCAVDONVM diœceſis Ebre-
dunenſis, Ordin. S. Benedicti, cuius
cœnobij fundatores recenſentur Lan-
telmus de Beneuento, & Guillelmus
Ebredunenſis Archiepiſcopus eius fra-
ter, vel vt aliæ membranæ Boſcaudu-
nenſes indicant, Pontius Alberti, Guil-
lelmus & Petrus de Montemirâ no-
biles Ebredunenſes, qui locum, ſeu
nemus, in quo ſitum eſt hoc monaſte-
rium contulerunt, vt patet ex originali
Boſcaudunenſi hac verborum formulâ,
quod inter ſchedas Pereskianas repe-
ritur. IN NOMINE *Domini noſtri Ieſu
Chriſti, amen. Anno Incarnat. Domini*
1132. MCXXXII. *authoritate diuinâ ſeu huma-
nâ ſancitum eſt, vt quicúnque de rebus
ſuis mobilibus, vel immobilibus, ſacroſan-
ctis Eccleſiis, vel aliis venerabilibus locis*
A *dare aliquid voluerit, traditio & ſcriptura
eiuſdem rei ſolemniter facta firma ſemper
maneat, & poſſeſſores etiam quibus res tra-
dita fuerint, eorúmque ſucceſſores, ſine ali-
quâ calumniâ eaſdem res in Domino ha-
beant & poſſideant. Vnde ego Pontius Al-
bertus, & Vuillelmus, atque Petrus de Mon-
temirâ, & filij Petri Adam, pro redemptio-
ne animarum noſtrarum, vel parentum no-
ſtrorum, donamus & confirmamus nemus
quod vocatur* BOSCAVDO *Fratribus
tam præſentibus quàm futuris, qui ſeculum
deſerentes ibi Deo ſeruire voluerint, vt
quietè teneant, & poſſideant omnem terram
illam, prata, aquas, & arbores ſupradictæ*
B *terræ, quæ eſt ſita infra hos terminos, ſcili-
cet ex vnâ parte eſt terminus; riuus qui
vocatur Merdoſus columbis, qui prior inue-
nitur ex parte Occidentis, ſuperior verò ter-
minus alius riuulus, qui vocatur Merdos,
qui vtérque defluunt vſque in riuulum In-
ferneti. Hanc verò donationem tali con-
uentione fecimus, ne prædictum locum præ-
ſentes Fratres vel ſucceſſores ipſorum, ad
aliquam perſonam, vel aliquam Eccleſiam,
quoquo modo alienando transferant, ſed ſi
aliquo caſu interueniente prædictum locum
Fratres, quod Deus auertat, deſtituerint,
prædicti loci dominium ita ad nos, vel ſuc-*
C *ceſſores noſtros liberè redeat, ac ſi nulla do-
natio facta fuerit. Concedimus etiam ſu-
pradictis fratribus, hanc liberam faculta-
tem emendi campum longum cum omnibus
ſibi pertinentibus, ab hominibus illis quo-
rum eſt dominium ſupradictæ terræ, vel ſi
ipſi pro amore Dei & redemptione anima-
rum ſuarum gratis tradere voluerint. Item
donamus, vt habeant illam facultatem
emendi, vel gratis accipiendi quicquid im-
petrare potuerint vſque ad riuulum de Al-
mardes, feriâ 2. Lunâ xxx. Signum Vuil-
lelmus de Beneuento, Vilelmus Leonicius,
Vilel. de Montemirâ, Roſtagnus de S. Criſ-
pino, Lantelmus de Beneuento, P. Lautoar-
di Magiſter Lamberti, L. Oliua bonus, Cuſo
Fortigy, atque alij multi.* Abbatum ca-
D talogum ex ſchedis Marcellini For-
nier Turnonenſis Soc. Ieſu presbyteri,
collegit & digeſſit Samuel Guichenon
Franciæ & Sabaudiæ Hiſtoriogra-
phus.

1. *Guillelmus de Lions* 1. an. 1133. eo 1133.
ſedente monaſterium, quod priùs ſub
regulâ D. Auguſtini erat, inſtitutum
Benedictinum accepit, & in eo collo-
cati monachi, quos idem ex Abbatiâ
Caleſij in diœceſi Gratianopolitanâ
aduocauit; hoc cœnobium titulo quon-
dam Abbatiæ ſub regulâ Benedictinâ

inſignitum, & ab Epiſcopo Gratiano-politano fundatum, nunc Prioratus eſt Carthuſienſium, leucâ vel circiter diſtans à domo maioris Carthuſiæ.

2. *Guigo de Reuel* 1. poſteà Epiſcopus Dinienſis; multi credunt ſub illo mutationem regulæ eueniſſe, viuebátque anno 1148. cuius nomen etiam re-
1149. peritur 1149. in cartâ donationis factæ Ortoni Priori Durbonenſi, cui præſens adſtitit cum Guillelmo de Camposauro Archiepiſcopo Ebredunenſi: memoratur & 1157. in priuilegio Raimundi Comitis Barcinonenſis, Marchionis Prouinciæ, quo concedit Guigoni & fratribus Ordinis Caleſij paſcherium in totâ terrâ, probantibus Petto Foroiulienſi Pontifice, Hugone Præpoſito Piniacenſi, Guinaudo de Simianâ nobili dynaſtâ, Aquis 3. Idus
1172. Iulij: & in altero anni 1172. quo Guilelmus Comes Forcalquerij contulit etiam immunitatem paſcherij per totam terram, Raimundo & Raibaudo de Agouto, & Guilelmo de Sabtano. Poſteà factus Abbas Luræ, ſubſcripſit donationi Guillelmi Comitis Forcalquerienſis Durbonenſibus Carthuſia-
1174. nis an. 1174. 2. Nouembris apud Manoaſcam; & iterum Boſcaudunenſi Abbatiæ præpoſitus priuilegium Alexandri Papæ 3. obtinuit, vt oſtendunt litteræ Boſcaudunenſes, ex memoratis membranis Pereskij.

» ALEXANDER Epiſcopus ſeruus » ſeruorum Dei. Dilectis filiis Guigoni » Abbati Boſcaudunenſis Monaſterij, » eiúſque fratribus regularem vitam pro» feſſis in perpetuum &c. Quapropter » dilecti in Domino filij, præfatum Mo» naſterium in quo diuino mancipati » eſtis obſequio, ſub Beati Petri & no» ſtrâ protectione ſuſcipimus, & præſen» tis ſcripti priuilegio communimus; » ſtatuentes, vt quaſcúmq; poſſeſſiones, » quæcúmq; bona idem Monaſteriũ in» præſentiarũ iuſtè & canonicè poſſidet, » aut in futurũ conceſſione Pontificum, » largitione Regum, vel Principum, o» blatione fidelium, ſeu aliis iuſtis mo» dis precante Domino poterunt adipiſ» ci, firma vobis veſtriſque ſucceſſori» bus, & illibata permaneant, in qui» bus hæc propriis duximus exprimen» da vocabulis, locum qui BOSCAV» DON dicitur cum pertinentiis ſuis, in » quo monaſterium ipſum fundatum » eſt, Abbatia de Pratis, & Abbatia » de Lurâ, quam ædificatis cum poſſeſ-

A ſionibus ſuis, Lauetam cum ſuis poſ- « ſeſſionibus, domum S. Mauricij cum « ſuis pertinentiis, vineas de Romolono, vineas de Capdauaco, vineas de « Moillarou, grangia de Paillieyrol, cum « omnibus quæ in illo territorio habe- « tis, grangiam de Villario Roberti, & « quidquid ibi habetis & poſſidetis. Sa- « nè nouahum veſtrorum quæ propriis « manibus, aut ſumptibus colitis, ſiuè « de nutrimentis animalium veſtrorum, « nullus à vobis decimas exigere præ- « ſumat. Decernimus ergo vt nulli om- « nino hominum liceat &c. Ego Ale- « xander Catholicæ Eccleſię Epiſcopus, « B ego Vbaldus Oſtienſis Epiſcopus &c. « Datum Anagniæ per manum Gratiani « S. Rom. Eccleſiæ Subdiaconi & No- « tarij 4. Nonas Iulij Indictione 9. In- « carnationis Dominicæ MCLXXVI. « 1176. Pontificatus verò Domini Alexandri « Papæ 3. anno 7. «

3. *Petrus* 1. 1180. ſuperiori anno Rai- 1180. mundus Comes & Marchio monaſterium Boſcaudoni ſub tutelâ ſuſcipit vt pupillam oculi, teſtibus Bertrando Archiepiſcopo Aquenſi, & Iſnardo Antipolitano, vt habent tabulæ huius loci.

4. *Guilelmus* 2. cui Sancius Comes C & Marchio Prouinciæ dedit paſcherium ouium in pratis, vſaticum & pedaticum ab omni exactione apud Arauſicam 1182. præſente Bertrando de 1182. Baucio: nominatur & in tabulis anni 1183. & 1187.

5. *Roſtagnus* 1190. accipit in donum 1190. à Vuilelmo Comite Forcalquerij vſatica per terram & aquam, in membranâ pendet ſigillum crucis.

6. *Guilelmus* 3. an. 1194. Hugo de Baucio Maſſiliæ Vicecomes, ei tribuit facultatem paſtionis in totâ terrâ ſuâ, & ciuitate Maſſiliâ, cœnobiúmque D Boſcaudunenſe ſub cuſtodiâ recipit 1195. Maſſiliæ 1195.

7. *Gaudemarus* ad eum Innocentius 3. Papa ſcripſit bullam anno 1198. quâ huius Abbatiæ priuilegia confirmat. 1199.

8. *Guigo* 2. vixit 1199.

9. *Guilelmus* 4. ſubrogatur eodem anno.

10. *Giraudus* 1205.

11. *Raymundus* 1. memoratur in actis 1210. an. 1210.

12. *Guigo de Scalâ* 3. cœnobij gubernator ad an. 1219.

13. *Guilelmus de Scalâ* 5. 1234. Ray- 1234. mundus de Auraiſono ob grauamina

monaſterio illata cedit B. Mariæ Boſ- A
cauduni quæ habebat in caſtro de
Railletols 1233.

14. *Richamus* 1251.

1253. 15. *Guilelmus de Tourrieres*, de Tut-
tiis 6. an. 1253. & 1267.

16. *Guigo* 4. illius mentio extat an.
1267.

1270. 17. *Guilelmus* 7. an. 1270. ſub cuius
regimine Beatrix Viennenſis & Albo-
nenſis Comitiſſa, vxor quondam Prin-
cipis Delphini, in patrocinium admit-
tit domum de Boſcauduno, tabulâ
ſcriptâ apud Viſilias 1272.

1282. 18. *Bernardus* 1. an. 1282.

19. *Agnulfus* ſedebat eodem anno. B

1287. 20. *Petrus de Corno*, vel *Corpo* 2. an.
1287.

21. *Rambaldus-Artaudus de Auançono*
præfuit an. 1300.

1307. 22. *Petrus Chauini* 3. vixit an. 1307.

23. *Guilelmus* 8. illius nomen aſſer-
uant membranæ anni 1320.

1323. 24. *Rodulfus Richardi* 1. 1323.

25. *Gaufridus de Pennâ* 1330.

1349. 26. *Petrus de Samuel* 4. an. 1349.

27. *Petrus Babon* 5. an. 1354.

1360. 28. *Petrus de Roſſet* 6. an. 1360.

29. *Rodulfus* 2. Cardinalis S. Ma-
riæ ſchiſmaticus 1379.

30. *Raymundus* 2. 1383. paulòpoſt C
Maria Regina Hieruſalem, Comitiſſa
Prouinciæ, Abbatiæ Boſcaudunenſis
firmat libertates traditas à Regibus
Carolo 1. & 2. Roberto, Ioannâ, Lu-
1387. douico 1. R. Berengario, diplomate
dato Auenione 1387.

31. *Petrus* 7. an. 1393.

1400. 32. *Ioannes de Poliniaco* 1. obtinuit
Abbatiam an. 1400. & 1426.

33. *Petrus de ſanct Agnan* 8. anno
1429. & 1451.

1457. 34. *Bernardus d'Aſcar* 1457.

35. *Petrus* 9. rexit cœnobium anno
1458. D

1472. 36. *Iacobus* Renati Regis Conſilia-
rius 1472. 24. Ianuarij.

37. *Ioannes de Bellomonte* 2. ſucceſ-
ſit 1473. 21. Februarij, hoc eodem an-
no impetrat immunitatem priuilegio-
1475. rum à memorato Principe, & adhuc
præſidebat 1475.

38. *Claudius d'Arces* Archiepiſcopus
Ebredunenſis electus, ſed non confir-
1478. matus, fuit Abbas Boſcauduni 1478.
Rex Franciſcus 1. huius domus præro-
gatiuas reſcripto confirmauit 1517. no-
minatúrque in actis an. 1520.

39. *Guido de Fugieres* 1520. arbiter
deſignatur pro ſententiâ regiminis Ec-
cleſiæ Lugdunenſis 1536. 1536.

40. *Nicolaus de Cruce* 1546.

41. *Alexander* Cardinalis *Campegius*
1. tituli S. Luciæ in Silice, Epiſcopus
Bononienſis, Cameræ Apoſtolicæ De-
canus & Abbas 1553. deceſſit 1554. 12. 1553.
Cal. Octob.

32. *Alexander Roſſeti* 2. Italus 1560.
& 1570.

33. *Alfonſus Roſſetus* Ferrarienſis E-
piſcopus, anteà Commaclenſis, Hercu-
lis & Alfonſi 2. Ferrariæ Ducum à
Conſiliis, viuere deſiit 1579. cuius elo- 1579.
gium lege tomo 2. Italiæ Sacræ Fer-
dinandi Abbatis Vghelli.

44. *Abel de Sautereau* Delphinas an. 1600.
1600.

45. *Franciſcus de Sautereau* Beatæ
Mariæ Boſcaudunenſis Abbas anno 1639.
1639.

BOSCHETUM, aliàs Vallis-lucida *Bouchet.*
diœceſis Claromontenſis, Ord. Ciſter-
cienſis, fundatur à Roberto 5. Comi-
te Aruerniæ an. 1198. & dedicatur à 1198.
Roberto eius filio Claromontenſi E-
piſcopo, vbi iacent Guido de Aruer-
niâ Cardinalis Bolonienſis, & Lodoi-
ca Tremollia Comitiſſa Aruerniæ.

BOSCUMCAVUM diœceſis Petra- *Bouſchaud.*
goricenſis filia de Caſtellariis ſub Cla-
rauallе Ord. Ciſt. fundatur 12. Cal.
April. 1159.

BOSCUSALBERICI diœceſis Tu- *Boiſaubry.*
ronenſis Ord. S. Benedicti, vulgò Mo-
naſterium Luciſenſe nuncupatum, cu-
ius cœnobij conditor Briccius de Chil-
lo, vt narrant inſtitutionis cartæ in
tabulario Tironenſi: Ego Briccius «
de Chillo pro remedio animæ meæ «
& pro animabus patris & matris meæ, «
& vxoris meæ, concedo Deo Saluato- «
ri & monachis de Tiron locum ſancti «
Michaelis Luciſenſis, quem dederam «
Roberto ſacerdoti, qui pro amore & «
honore omnipotentis Dei, ipſum lo- «
cum honeſtè iam ædificatum præfatis «
monachis cum ſuis facultatibus do- «
nauit. Dono ſiquidem præfato Abba- «
ti, & monachis eius tantùm terræ, «
quantum viginti & quatuor boues ex- «
colere poterunt. Quod ſi Abbatiam «
in præfato loco, vt iam ſtatuerunt, «
conceſſerint, quantum triginta. Dono «
prætereà ad vineas ædificandas, ſiue ad «
hortos, tantùm terræ, quantùm plan- «
tare valuerint. Concedo inſuper con- «
ualles nemoris ad prata ædificanda, «
& quidquid nemoris ad vſus eorum «

neceſſarium fuerit, præter illam partem quam ad opus meum in deffenſione poſuero. In illâ verò parte, concedo omnes arbores ad vſus eorum præter quercus. Si verò intra terram quam eis dono, arbores mittere voluerint, quietè poſſideant; Omnium etiam animalium eorum paſturam in toto nemore eis concedo. Si verò in illâ parte quam in deffenſione poſuero, glandes, vel ea quibus porci paſcuntur, fuerint, ſicut & in alio nemore, quietè & ſine aliquâ exactione eis concedo, concedentibus fratribus meis, Adelelmo, Boſone Capicerio, aſſenſu etiam vxoris meæ Adnot & filiorum meorum Adelelmi, atque Adulfi, & filiarum mearum Mariæ, Liſoiæ, Gillæ & Mileſendis. Teſtes ſunt Robertus Eremita, Guilelmus, Aleueredus diſcipulus eius, Gerardus Prior S. Leonardi de Inſulâ, Paganus Sacerdos de Sillé, Inigo de Maeppe, Hugo de Chaſellis. Monaſterium hoc Prioratus nomen primò ſortitum eſt, verùm breui Abbatiali dignitate condecoratur, vt ex hoc Hugonis 2. Turonenſis Archiepiſcopi reſcripto compertum eſt. Hvgo Dei gratiâ Turonenſis Eccleſiæ miniſter humilis, chariſſimo fratri W. Tironenſi Abbati, & ſanctiſſimo conuentui eiuſdem cœnobij, eorúmque ſucceſſoribus in eadem religione regularitatem ſeruantibus in perpetuum. Charitati veſtræ gratias agimus, ſuper hoc quod admonitioni & petitioni noſtræ conſentiendo, in loco quod Lucetidum vocatur, Abbatiam fundare ad honorem Dei & veſtri Ordinis amplificationem pio religionis affectu conſenſiſtis. Nos verò Eccleſiam veſtram, & omnia loca ad eam pertinentia, paterno affectu amplectentes, habitatoribus eiuſdem loci conſilium & auxilium noſtrum promittimus. Inſuper conſuetudines quas in veſtris aliis Abbatiis habetis, ſaluo iure Turonenſis Eccleſiæ, vobis in præfatâ Eccleſiâ conce-
1138. dimus. Poſthæc illud cœnobium pedo Abbatiali inſignitur an. 1138.

Bouſonuille. Bosonisvilla diœceſis Metenſis, conditur ab Adelberto Comite Alſatiæ, Gerardi Comitis patre, illuſtriſſimæ, longéque vetuſtiſſimæ proſapiæ Ducum Lotharingiæ propagatore, vt ſubiecta fundationis tabula prodit, quam vir clariſſ. Pater Vignierius ex Congregatione Oratorij, celebris Francorum Hiſtoriographi Nicolai Vignierij nepos, ex antiquis monumentis eruit, ſuiſq; probationibus Alſatiæ & Lotharingicæ domus ita inſcripſit. Anno *ab Incarnatione Dominicâ* MXXXIII. *Indictione 1. epactâ 16. con-* 1033.
currente 7. pridie Kal. February, regnante Imperatore Conrado, rogante glorioſo Comite Adalberto vnà cum optimâ ac chriſtianiſſimâ coniuge ſuâ Iudithâ, dedicatum eſt Oratorium à ſancto ac venerabili Metenſi Epiſcopo Deoderico 2. in honorem victorioſiſſimæ ſanctæ Crucis, & ſanctæ Mariæ perpetuæ Virginis, ac S. Petri, ac multorum ſanctorum, quorum inclytæ reliquiæ in eodem reconditæ; & in veneratione omnium Sanctorum Dei, Comes præfatus eodem die de foro Tullenſi, centum ſolidos & viginti denarios tradidit, pro dote dedicatæ Eccleſiæ &c. Florente adhuc copiâ mundi Adalbertus Comes Marchio, & vxor eius Juditha, omnem ſpem ſaluandæ animæ ponentes in Domino, ipſe perrexit Hieroſolymam propter ſancti Sepulchri amorem. Ipſa interim domi reſidens Monaſterium Bosonisvillæ *conſtruxit reuerendæ Crucis in honorem. Comes autem dum Hieroſolymam perueniſſet, ſtudium vxoris ſuæ non celauit auribus Domini Patriarchæ, qui ſibi cum aliis reliquiis dederat partem non modicam Dominicæ Crucis. Vnde nimium gauiſus, vt eſt in patriam reuerſus, mox Theodoricum Metenſem inuitauit Epiſcopum, vt in honorem S. Crucis præfatum benedixiſſet locum, quem prius allodiis & mancipiis vtriúſque ſexus liberaliſſimè dotauit, rebúſque Eccleſiaſticis auro vel argento exornauit, congregans illic Monachos, qui Deo & ſanctis eius ſeruirent ſtudioſè, datis eis victus, ac veſtitus neceſſariis copioſè. His ita ritè diſpoſitis, Comes ſupradictus poſt annum moriens in choro S. Crucis eſt ſepultus, & vxor eius Juditha in medio monaſtery ſepulta. Succeſſítque eis Gerardus Comes & Marchio filius, qui cum vxore ſuâ Giſiliâ locum præfatum omni cuſtodiens diligentiâ, monachis præpoſuit eruditum virum Abbatem Euononem, cuius conſilio inuitauit Romanum Pontificem Leonem, qui altare S. Crucis Pontificalibus decorauit donis, monachis & cæteris atrio eiuſdem loci degentibus pacem firmam banniuit, adeò vt ſi quis ei violentiæ aliquid, vel manum poteſtatiuam feciſſet, Apoſtolicâ authoritate anathematiſatus eſſet, & damnatus. Conſtituit autem adhæc Comes præfatus, monachorum familiæ defenſorem virum nobilem prole, aliàs pro ſe, quem*

fideli hominio admonebat, vt familiam ſeruili conditione libertati nuper datam honeſtius tractaret, & ſicubi opus eſſet, adiuuaret, nihilque ab eis exigeret, niſi per annum ter, iudicio vel decreto Scabinorum. Si aliquid concionando ſibi acquirerent, vna pars ſibi, duæ cederent Abbati. Tali ergo moderamine curam diſponens eiuſdem familiæ, duodecimo anno poſt mortem patris defunctus, vxórque ſua Giſelia in choro S. Petri eſt ſepulta. Succedentibus ſibi filiis Deoderico ſcilicet Comite, Gerardo Duce. Iſti námque parentum ſuorum liberalitatem ſequuti, fratres & familiam eis datam, beneuolentiâ cuſtodire omni conati ſunt, immaturè ambo vitam morte mutauère, & dominium Bouſonuillæ ſuſcepit Dux Theodericus puer paruulus, Gerardi Ducis filius. Hæc ſunt nomina virorum ac defunctorum fratrum quæ ſcripta à Deo videntur in libro vitæ cæleſtis, quorum allodio vel eleemoſynâ iſte S. Crucis locellus, benè eſt fundatus. Adalbertus Comes atque Domina Iuditha eius inſignis fæmina, Gerardus Comes, Giſla, & illius proles inclyta Adalbertus. Gerardus námque Comes præfatus parentum ſuorum qui locum conſtruxerunt Bouſonuilla deuotionem imitatus, Romanum Pontificem dominum Leonem qui Bruno dicebatur inuitauerat, vt locum quem Theodericus venerabilis Metenſis Epiſcopus benedictione conſecraſſet, ipſe operâ & auctoritate roborando confirmaret. Qui magno comitatu Epiſcoporum, Abbatum, Monachorum, & Clericorum ſuſceptus honorificè, oratorium & altare S. Crucis muneribus datis ditauit magnificè, atrium eiuſdem loci viſitando multis comitantibus circuiuit, Monachis & Deo ſeruientibus ibidem pacem firmam induxit, violatores autem atrij & qui violentiam aliquam, vel poteſtatem iniquam in loco fecerant, gladio S. Petri anathemate ſuo percuſſit. Commendauit autem idem Papa, eidem præſentem locum Comiti, vt quem parentes ſui liberum feciſſent ſeruitio Dei, ipſe diligeret & excoleret, augeret ac melioraret, res Eccleſiæ traditas & allodia, fratréſque S. Cruci ſeruientes, quaſi pater, quaſi liberalis patronus cuſtodiret ſuper omnia. Comes igitur omnia bona cupiens fratribus & loco, cum Euonone tunc Abbate, aliiſque amicis adhibito conſilio, quia aliàs occupatus eſſet, conſtituit pro ſe deffenſorem, virum nobilem qui cum Abbate, vel Præpoſito ter in anno per Abbatiam equitaret, & iniuſta corrigeret, æqua corroboraret, & quicquid his tribus Comitiis iudicio Scabinorum acquireret, eorum eſſet, ac de cæ-

A tero duæ partes Abbati, tertia pars defenſori cederet. Quem villicus Abbatiæ cum vno milite, tribúſque famulis venientem debet ſuſcipere, & per noctem benè paſcere. Elegerat etiam de familiâ dictâ quoſdam ſeruientes, qui Abbati fratribúſque equitando ſeruirent, ſicque ab omni ſeruitio immunes eſſent, niſi ſecum vel cum filiis ſuis equitarent, eorúmque nuntia intra prouinciam ferrent. Hæc igitur omnia recitata ſunt in eadem Buoſoniſuillâ anno MXLVI. 1046.
Indictione XIV. Hæc ſunt nomina virorum ac defunctorum fratrum quæ ſcripta à Deo videntur in libro vitæ cæleſtis, quorum allodio vel eleemoſynâ, iſte S. Crucis locel-
B lus benè eſt fundatus. Adalbertus Comes, atque Domina Iuditha eius inſignis fœmina, Gerardus Comes, Giſla, & illius proles inclyta Adalbertus, Gerardus, Conrardus, Adalbero, Beatrix, Cuno, Giſilia, Ituoda Abbatiſſa, Azelinus, Ida, Adelech. Tali ergo moderatione curam diſponens eiuſdem familiæ, duodecimo anno poſt mortem patris defunctus, vxórque ſua Giſelia in choro S. Petri eſt ſepulta. Succedentibus ſibi filiis Deoderico videlicet Comite, & Gerardo Duce. Iſti námque parentum ſuorum liberalitatem ſequuti, fratres & familiam eis datam beneuolentiâ
C cuſtodire omni conati ſunt. Sed immaturè ambo vitam morte mutauère. Et dominium Buoſonuillæ ſuſcepit Dux Theodoricus, puer paruulus Gerardi Ducis filius, qui dum in Curiâ Adalberonis Metenſis Epiſcopi nutriretur, rogauit Præſul puerum, vt ſibi commutaret Buoſonuillæ cœnobium pro caſtro Commerciaco. Quod & fecit, retinens ſibi poſteriſque ſuis, ſuam Aduocatiam loci hereditario iure. Firmata eſt igitur hæc commutatio inter Metenſem Pontificem, ac Theodoricum Ducem, coram Monachis & Clericis, & Principibus multis, eâ conditione videlicet, vt quem parentes ſui
D communi electione Fratrum, ac Conuentus S. Crucis huc vſque conſtituerant, deinceps ritè & canonicè ductum reſeruarent... Nicodemus Epiſcopos Metenſes inueſtiturâ donet, & benedicere debebit in futurum ſtabilienda ratione. Abbas Rainerus conſtitutus eſt ab Epiſcopo Metenſi venerabili Popone, ſine interrogatione. Abbatis námque huius temporibus, bona tempora mutata ſunt peioribus, quia familia S. Crucis, variis tribulationibus oppreſſa eſt & anguſtiis duris. Eiuſdem defenſores facti ſunt raptores, & rerum inuaſores, auferentes ab eis dictam pecuniam annuam, pabulum, veſtitum, hoſpitium. Vnde paupertate coacta petit exilium. Monachi autem ruſticis abeuntibus

A abeuntibus qui terras excolerent, non habentibus vnde viuerent, clamauerunt ad dominum qui dedit eis liberaliſſimum patronum, Comitem ſcilicet Theodoricum, piæ memoriæ, Maioris Ducis filium, qui benignè clamorem Fratrum audiens & familiæ ſanctæ Crucis, cartam Domini Leonis Papæ, & aui ſui Gerardi fecit legere coram ſe ac Principibus ſuis, quæ nihil quæſtus aduocatis in familiam S. Crucis oſtendit, niſi tria comitia per annum, in quibus quidquid iudicio vel decreto Scabinorum, conditionaliter fuerit concionatum, duas partes Abbatis villicus, tertiam partem accipiet Aduocatus. Quæ omnia beneuolo Theodoricus Comes ſuſcipiens animo coram omnibus Principibus, interdixit Aduocatis, & eorum Miniſterialibus ſub obtentu beneficij, vt nullam exactionem, nullam violentiam, nullámque iniuſtitiam Monachis vlteriùs, & familiæ ſuæ ingeſſiſſent, ſi dominio ſuo & amicitiâ perfrui voluiſſent. Vt autem iſtud ratum maneret & indiſcuſſum, adhibiti ſunt plures teſtes nobilium, Dominus Vigericus d'Euualecourt, Ioannes de Ditenhof, Vvalterius de Erneſdorf, Gotofredus de Diſurt, Hezel Aduocatus Alſatiæ, Adalbertus, Albericus fratres eius. De familiâ Theodorici Comitis, Hermannus Dapifer, Drouim gener eius, & Stephanus frater eius. De familiâ eiuſdem loci Bencelinus Miniſtrator Comitis, Radin & Bencelinus filius eius, Vvaltutam de Filzdorſt. Acta ſunt hæc omnia in eadem Buoſonniſuilla, Anno Dominicæ
1123. Incarnationis MCXXIII. Indictione I. anno II. Domini Stephani Metenſis Eccleſiæ Epiſcopi.

Saint Eued de Braine. Brana ſancto Euodo ſacra, præclarum Ordinis Præmonſtratenſis in Sueſſionenſi diœceſi cœnobium, quartâ ab eadem vrbe leucâ ſitum in amœnæ vallis oppido Branenſi ad Vidulam fluuium, cuius meminit Greg. Tur. lib. 4. hiſt. cap. 22. cùm agit de Chilpetico Rege. Fundatum eſt à prępotenti domino Andreâ de Baldimento, & de Farâ in pago Tardanenſi, Seneſcallo Campaniæ, & Agne-
1130. te coniuge; is an. 1130. Hugoni Abbati Præmonſtratenſi templum Collegiatum caſtri de Branâ conceſſit, amotis ſæcularibus Canonicis, quibus aſſenſu Goſleni Sueſſionenſis Præſulis, nouæ Congregationis Præmonſtratenſis ſtudioſiſſimi, ſubſtituuntur Religioſi ex eodem cœnobio euocati, qui poſſeſſionem baſilicæ & omnium dominiorum adepti ſunt; inſuper ab Andreâ conſequuntur in dotem pro ampliori numero monachorum alendo, bonorum partem non mediocrem, vt patebit diplomate cartophilacij Branenſis, iis verbis concepto.

In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Ego Goeſlenus Dei patientiâ Sueſſionum vocatus Epiſcopus, Petro venerabili Abbati Regularium Canonicorum Eccleſiæ S. Mariæ, ſanctique Euodij de Branâ omnibúſque ſucceſſoribus eius, canonicè ſuſtituendis in perpetuum. Cum diuina miſeratio paruitatem noſtram Sueſſionis in Epiſcopali ſede ſedere diſpoſuiſſet, diuinum cultum in Epiſcopatu, à Deo nobis commiſſo ampliare votum habuimus, vnde factum eſt, vt & antiqua monaſteria in maiori religionis feruore, Deo annuente promouerentur, & vbi ante non fuerant, Deo cooperante, conſtruerentur: in quibus Eccleſiaſtica ſeruitia per Dei beneplacitum, ſine intermiſſione, & religione creſcunt, & numero. Tunc temporis autem Eccleſia S. Mariæ, Sanctique Euodij, quæ intra muros Branæ ſita eſt, per ſæculares Canonicos adminiſtrabatur, eam Dominus Andreas de Baldimento, & Agnes vxor eius, aſſentientibus eorum filiis, qui tunc ſuperſtites erant, in manu noſtrâ reddiderunt, & quidquid dominij vel ipſi, vel anteceſſores eorum in eâ habuerant, omnimodis quietum clamauerunt. Nos verò diuinâ opitulatione Regulares Canonicos ibi ſuſtituimus, inde factum eſt vt numeroſiores fratres hoſpitalitati & eleemoſynæ attentiùs intendentes, idem Andreas & Agnes vxor eius, præter antiquas poſſeſſiones de bonis ſuis propriis munerarent. Nos igitur tibi, Petre in Chriſto cariſſime, & fratribus eiuſdem Eccleſiæ in poſterum prouidentes, quæcunque in præſentiarum poſſidet, vel in futurum Deo volente quibuſcunque iuſtis modis obtinere potuerit, præſenti cartâ communire: & vt in ſempiternum inuiolatum robur obtineant, imaginis noſtræ impreſſione firmare curauimus &c. Actum eſt hoc Incarnat. Dominicæ
MCXLV. anno Ludouico regnante in Franciâ & Aquitaniâ an. XI. Pontificatus autem noſtri XXII. Normannus Cancellarius recognouit, huius confirmationis teſtes ſunt Hugo Præmonſtratæ Eccleſiæ Abbas, Vvalterus Abbas S. Medardi. 1145. Igitur Collegio Canonicorum in Monaſterium conuerſo, Andreas de Baldimento apud Claramuallem votum religionis emiſit, quod diſcitur ex epiſt. 226. D. Bernardi ad Ludouicum Craſſum Regem Francorum; Agnes autem præ-

fata ipſius vxor, monaſticum habitum induit, vti teſtatur carta Goſleni an.
1133. 1133. Illa, inquit, arridentis ſibi mundi pompis valefaciens, cum mariti ſui aſſenſu, & Epiſcopali benedictione, inſigne pudoris velum Præmonſtrati aſſumpſit, regularique diſciplinæ ſe mancipauit. Exinde migrans ad Eccleſiam de Fontenille milliario diſtantem à Præmonſtrato, ibi ſanctè obdor-
1149. miuit in Domino 1149. cuius vitæ breuiarium habes in Bibliothecâ Pręmonſtratenſi. Poſteà Ludou. 7. Rex Francorum, vt fratrum Branenſium fieret particeps orationum, an. 1143. donauit decimas de Vailliaco ſuper Axonam; quadriennio poſt Decanus & Capitulum S. Cornelij Compendienſis, interuentu Radulfi Comitis Viromanduorum, capellam & altare B. Mariæ de Bouqui propè Compendium largiti ſunt religioſis, qui Deiparæ Virginis cultui in eâ deſeruirent. Ceterùm in pretio habitum, auctum & valde ampliatum eſt hoc cœnobium, à Pontificibus & Comitibus Sueſſionum, Drocenſibus ac Branæ, præſertim liberalitate & munificentiâ Roberti 4. Comitis Drocenſis, qui Prioratum de Firmicuriâ iuxta Drocas ſub
1282. honore B. Virginis ædificauit 1282. vt prodit tabula originalis. Legitur quoque Agnetem de Branâ Milonis Comitis de Barro ad Sequanam primò, inde Roberti à Franciâ 1. cognomine Magni Comitis Drocenſis ſponſam, inſigne templum Abbatiæ quod nunc conſpicitur, & ſtructurâ & ornamentis egregium condidiſſe circa an. 1153. cuius beneficij memores erga piam Principem Religioſi, anniuerſarium quotannis celebrant, ſicuti habetur in necrologio Branenſi: XIV. *Cal. Aug. Commemoratio Andreæ de Baldimento præfati domini huius caſtri, & Agnetis vxoris eius, qui dederunt Eccleſiæ noſtræ totius terræ ſuæ redecimationem, pro anniuerſario eorum ſingulis annis ſolemniter faciendo tam in refectorio, quàm in Eccleſiâ.* Nobilitatur porrò ſacrarium Branenſe ſanctâ corporis Dominici hoſtiâ, quæ per miraculum fertur apparuiſſe vt refert hiſtoriæ tenor è manuſcripto codice ita exſcriptus:

» ANNO Dominicæ Incarnationis
1153. » MCLIII. illuſtris & potens Domina » Agnes Comitiſſa Drocarum & Branæ, » igne diuini amoris accenſa, cuius corpus in medio chori Eccleſiæ B. Euodij de Branâ in tumbâ lapideâ tumulatum eſt, Eccleſiam præfatam ex immenſâ deuotione fundauit & ædificauit, ac Canonicorum Præmonſtratenſis Ordinis conuentum inſtituit in eadem. Quo tempore placuit illi cuius ſapientiæ non eſt numerus, & qui vult omnes ſaluos fieri, ſui ſacroſancti corporis miracula ſuſcitare. Erant nempe eodem tempore multi Iudæi cum vxoribus ſuis & filiis commorantes in Branâ, inter quos erat quædam iuuencula non modicum ſpecioſa, quam dicta Comitiſſa tenerrimè dilexit, cupiens ipſam de parentum ſuorum perfidiâ ad fidem Chriſti conuertere, & ſpecioſum corpus eius ſpecioſiori fidei noſtræ pulchritudine decorare, quam dicta Comitiſſa de domo ſuorum parentum abſtractam, & violenter per ſeruientes & familiares ad propriam domum adductam, vnà cum puellis ſuæ cameræ ſuo proprio obſequio mancipauit, eámque coegit ſingulis diebus vnà ſecum ad Eccleſiam pergere, & diuinis ſeruitiis intereſſe: conſulens illi, vt in remiſſione ſuorum peccatorum baptiſmi gratiam perciperet, & fieret Chriſtiana, monſtrans eidem & prædicans, quod in ſacroſancto Euchariſtiæ ſacramento non fantaſticum, ſed verum corpus Chriſti formatum manu S. Spiritus in vtero Virginis, & pro redemptione humani generis confixum in arâ crucis, infallibiliter continetur, &c. hæc & his ſimilia quotidie dictam Iudæam edocens, nihil omnino proficere potuit, dictâ Iudæâ in priſtinâ permanente perfidiâ, & dicente quod nunquam præmiſſa crederet, niſi corpus Chriſti in manus ſacerdotis cum carne & ſanguine in arâ crucis aſpiceret: quo audito dicta Comitiſſa à ſuo ſancto propoſito non deſiſtens, diuinum auxilium inuocauit, & accedens ad Domnum Anſculphum tunc Epiſcopum Sueſſionẽſem diœceſanum ſuum, præmiſſa omnia & ſingula eidem luculenter aperiens, conſilium & adiutorium eius ſupplicirer implorauit: prænominatus verò Epiſcopus dictæ Comitiſſæ deuotionem tam ardentem attendens, aures beneuolas eius precibus inclinauit, & ſolemnes proceſſiones in locis circumuicinis indicens, omnes populos ad certam diem ad dictum monaſterium S. Euodij venire præcepit. In præſentiâ igitur Domi-

» norum Henrici Archiepiſcopi Remenſis fratris præfatæ Comitiſſæ, Anſculfi Epiſcopi prædicti, Abbatis dicti loci, Comitiſſæ ſæpedictæ, & plurium nobilium virorum & mulierum, quos dicta Comitiſſa eodem conuocauerat, necnon totius populi & Iudæorum prædictorum; quidam deuotus Religioſus dicti monaſterij miſſam de S. Spiritu ſolemniter celebrauit in maiori altari præfatæ Eccleſiæ, inter cuius manus horâ immolationis, ſacroſanctum Chriſti corpus in Cruce ſuſpenſum omnibus ibidem exiſtentibus viſibiliter apparuit in modum cuiuſdam pueri, prout omnes tam Chriſtiani quàm Iudæi qui tunc ibidem aderant, veraciter ſunt teſtati, & clamauerunt dicti Iudæi cum vxoribus & filiis inceſſabili voce dicentes, videmus, videmus ipſum corpus Chriſti carnaliter & corporaliter extenſum in Cruce, ſicut Comitiſſa toties nobis indicauit, & ita firmiter eſſe credimus, & petimus omnes baptiſari in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti: & quidem omnes vnà cum vxoribus & filiis fuerunt illicò baptiſati. Sacramentum verò per quod miraculum iſtud apparuit, de conſilio Archiepiſcopi & Epiſcopi prædictorum, & iuxta voluntatem Comitiſſæ propter honorem & nobilitatem ipſius miraculi, cuſtoditum fuit & poſitum in proprio calice illo, quo conſecratum extitit, in quadam thecâ aureâ & reconditum in armario ipſius Eccleſiæ, vbi abſque quauis corruptione permanſit vſque in præſentem diem, ſicut datur oculanter intueri. Plurimis etiam ſanctorum pignoribus locupleratur gazophilacium, videlicet corpore Diui Euodi Roromagenſis Eccleſiæ Pontificis, monaſterij tutelaris patroni, & aliis reliquiis quæ ibidem aſſeruantur: inſuper ſpectatur celebris ſepultura & Mauſolæum Comitum Drocenſium ac Branæ. Epitaphia Principum hîc exſcriberemus ni Sanmarthani lib. 33. hiſt. Genealog. Domus Franciæ, ac Quercetanus in Hiſtoriâ Drocenſi ea iam retuliſſent. Quieſcunt ergo in eâ baſilicâ Agnes de Branâ Comitiſſa, Robertus 2. Comes Drocenſis, vxor Iolendis de Couciaco, Robertus 3. Comes, Petrus Comes Aremoricæ, Robertus Drocenſis tertij Roberti filius, & coniux Clementia, Maria de Borbonio Comitiſſa, Robertus 4. Comes item Drocatum. In capellâ S. Dionyſij iacent Comites de Rouciaco, pura Simon Comes Roceij & Branæ, vxórque Maria Caſtellionæa, Carolus Salutius Thomæ Marchionis filius: in alio ſacello propè altare Hugo Comes Roceij ac Branæ, cum Blanchâ de Couciaco: in aliis locis humati ſunt Ioannes Comes de Roceio, Guillemeta de Sarebruche, Franciſca Brezæa, plurimique proceres ex ſtirpe Marcanâ Bullionæâ, Carolus-Robertus Dux Bullionij Comes Branæ, Ludouicus Marchio de Mauny, & Henricus-Robertus Comes de Marcâ & de Branâ. Sequitur Abbatum catalogus, quem nobis cum memoratis antiquitatibus Branæ exhibuit Petrus Patiſſier Ordinis Præmonſtratenſis monaſterij Hermeriarum Prior.

1. *Gilbertus* ex Præmonſtratenſi cœnobio aſſumptus Branæ conſtituitur Abbas 1130. ab Hugone Diui Norberti ſucceſſore. 1130.

2. *Petrus* 1. tranſiit è viuis 1148.

3. *Radulfus* faro functus circa annum 1154. 1154.

4. *Vuerricus de Soiſſons* obiit ſub an. 1171.

5. *Balduinus* denaſcitur 1173. 1173.

6. *Guerricus* 2. viuere deſiit 1176.

7. *Hugo* an. 1179. 1179.

8. *Ludouicus* 1. interiit 1187.

9. *Petrus* 2. 1199. 1199.

10. *Hermerius* mortalitatis debitum ſoluit 1206.

11. *Beniaminus* 1214. 1214.

12. *Cono* electus Generalis Præmonſtratenſis 1241. moritur 1244.

13. *Gerardus* 1. ſacrum ferculum corporis B. Euodi adornari curauit, extinctus 1247. de quo hi verſus: 1247.

Præſule Rothomago, ſed & hoſpite Brana beato,
Gaudeat Euodio capsâ præſente locato.
Quē Florentinus Celináque, regna regente
Gallica Chlotario Domino genuère fauente.
Hîc vas feciſti gemmis auróque decorum,
Anno milleno ducenteno quoque quarto
Cum quadrageno Domini pariter ſociato.

14. *Humbertus* floruit 1250. cuius hoc epitaphium tumbæ in Sacriſtiâ inſcribitur. 1250.

Hîc iacet HVMBERTVS *Abbas virtutis amator,*
Sol patriæ, manus Eccleſiæ, pacis mediator.
Hūc quē defunctū fama commēdat honeſtas,
Summa Dei ſecum faciat gaudere poteſtas.

15. *Ægidius de Soiſſons* 1.
1287. 16. *Ioannes* 1. occubuit 1287.
17. *Guillelmus* 1.
1293. 18. *Martinus du Mont* diem clauſit 1293.
19. *Ioannes de Bourgongne* 2.
1323. 20. *Guillelmus des Monts* 2. viuendi finem fecit 1323.
21. *Simon* Abbas Branenſis 1328. poſteà Cuiſſiacenſis.
22. *Ægidius de Velli* 2.
23. *Ioannes de Vade* 3.
1380. 24. *Petrus de Diſiac* 3. ex hac luce migrauit 1380.
25. *Gerardus de Hanapes* 2.
26. *Ioannes Forel* 4.
1396. 27. *Ægidius* 3. defecit 1396.
28. *Ioannes de la Neufuille* 5. anno 1417.
1427. 29. *Galterus* animam emiſit 1427.
30. *Robertus Pichot de Montagu* anno 1432.
1445. 31. *Ioannes Changeur* 6. an. 1445.
32. *Geruaſius* Ordinis Dominicanorum religioſus.
1496. 33. *Ioannes le Febure* 7. dictus *de Lymer* fatis conceſſit 1496.
34. *Iacobus d'Amiens*, dictus *de Bachimont* Theologiæ Doctor, Abbas an. 1496. poſteà Generalis Ordinis 1511. moritur 1531. & primus inſignia Pontificalia Mitræ obtinuit pro Abbatibus Branæ, turrimque maiorem Eccleſiæ conſtruxit.
35. *Michael Coupſon* religioſus profeſſus Cameræfontis, inde Abbas Gaudijvallis, tandémque huius cœnobij:
1531. fuit vltimus regularis 1531. Eccleſiam ſuam Odeo, aliiſque ornamentis illuſtrauit, renuntiatus Abbas Præmonſtratenſis obiit 1540.
Longvy. 36. *Claudius de Longuy* Cardinalis *de Giury*, primus Commendatarius anno 1541.
1567. 37. *Nicolaus Vuatin* 1567.
38. *Criſpinus Vigier* 1582.
1590. 39. *N.. le Febure de la Boderie* anno 1590.
La Marck Bovillon. 40. *Alexander de la Marck*, parentes habuit Carolum-Robertum Comitem de Mauleurier, & Antoniam de la Tour Limueil, præerat an. 1593. in do-
1625. mo Abbatiali 17. Septembris obiit an. 1625.
41. *Ludouicus de la Marck* 2. Ludouici Marchionis de Mauny, Cadomi Gubernatoris, magni Reginæ Hippar-
1654. chi filius naturalis, nunc ſedet anno 1654.

A Brantosmvm diœceſis Petragoricenſis, Ord. S. Benedicti, condidit Brantoſme.
Carolus Magnus Imp. his verbis Reginonis l. 2. chronici. *Anno* DCCLXXIX. ait, *Carolus Magnus conſtituit baſilicam* 779.
iuxta fluuium Dronam in honorem B. Petri Apoſtolorum Principis, in quâ non multum poſt temporis vnum de Innocentibus collocauit datum patri ſuo à Papâ Romano; locus autem in quo hac baſilica fundata eſt Brantosma *dicitur*. Chronicon aliud Malleacenſe dicit conſtructum cœnobium Brantoſmenſe à Pipino; & in vetuſtâ conſtitutione de Monaſte-
B riis regni Francorum à Ludouico Auguſto factâ an. 817. de Abbatiis quæ dona, vel militiam, aut ſolas orationes pro ſalute Imperatoris debent, inter Aquitanica monaſteria annumeratur Brantoſmenſe. Abbas Commendatarius anno 1654. Claudius de Bordeille Comes Montiſtheſauri, cuius deceſſor ſuperiore ſæculo gentilis Petrus de Bordeille 1574.

Bretolivm Ordinis Benedictini, diœceſis Bellouacenſis, dicatum Bretueil.
B. Mariæ conſtruxit Gelduinus Comes Bretolij, qui habet anniuerſarium in Martyrologio 15. Cal. Iunias; inſtau-
C ratur autem poſt Normannorum cladem, quando allatum fuit corpus S. Conſtantiani ex oratorio Gebronio diœceſis Cenomanenſis; huius feſtum notatur Cal. Decemb. quo die olim deceſſerat an. 569. priuilegium confirmationis à Leone Pont. Max. obtinuit an. 1050. At huius cœnobij Abbates inueniuntur.
1. *Einardus*, vel Ebrardus tempore Drogonis Epiſcopi Bellouacenſis.
2. *Hubertus*.
3. *Olricus* obiit 9. Cal. Februarij.
4. *Robertus* frater Euerardi Comitis Bretolij, filiúſque Euerardi primi.
D 5. *Radulphus* 1. an. 1105. 1105.
6. *B. Guillelmus* 1. 1109. quo tempore Valeranus Comes caſtri Bretolienſis fundauit Prioratum Bonolij le Pleſſier 1118. eodem anno intereſt hic Abbas cum Radulpho Remenſi Antiſtite aliiſque Præſulibus Synodo Remenſi, de quâ tabularium B. Quintini Bellouacenſis.
7. *Guarinus* 1132. 1132.
8. *Valeranus* 1159.
9. *Radulphus* 2. 1164. curauit Eccleſiam Abbatialem dedicari 25. Maij an. 1165. à Bartholomæo Epiſcopo Bello- 1165.
uacenſi.

10. *Laurentius* 1171.
1216. 11. *Aluredus* Anglicus 1216.
12. *Toreſtanus* 1219.
1224. 13. *Reginaldus de Fariuiller* 1. die 9.
Cal. Februarij 1224.
14. *Martinus* 1235. ex monacho Vir-
giliacenſi & Priore de Bubulis.
1240. 15. *Mathaus* 1240. obiit die S. Mag-
dalenæ, conſtructor Eccleſiæ paro-
chialis Bretolij.
16. *Reginaldus d'Argies* 2. 1243. ne-
pos domini de Nigellâ.
17. *Ioannes Carpentarius* 1.
18. *N*.. cuius incompertum eſt no-
men, vt & ſequentis Abbatis 19.
1291. 20. *Ioannes de Vaucelles* 2. 8. Idus
Nouemb. 1291.
21. *Varinus* 1308.
22. *Stephanus de Plaiſieux* concorda-
uit de pluribus controuerſiis cum He-
rardo de Monmorenciaco, ac Cle-
1322. mentiâ de Murello eius vxore; obiit
Cal. Maij 1322.
23. *Petrus Queſnel* 1. 1324.
1331. 24. *Petrus de Dyon* 2. 1331.
25. *Ioannes de Manerieu* 3. 15. Cal.
Octob. 1343.
1358. 26. *Ludouicus de Soriaco* mortuus 4.
Non. Iul. 1358.
27. *Iacobus Flamingus* 1. Idib. Au-
guſti 1383.
1393. 28. *Petrus de Chauemont* 3. 1393.
29. *Nicolaus Corbel*, 4. Idus Maii an.
1418.
30. *Guilelmus le Moine* 2. 1445. 6. Id.
1445. Decemb. obiit 1454. 15. Cal. Aprilis.
Notatur & in elencho Abbatum Mi-
chael le Maire defunctus 6. Decemb.
1454.
1496. 31. *Ioannes Papin* 4. Marolio oriun-
dus 1496.
32. *Thomas Ayis*.
33. *Ioannes le Mareſchal* 5. diem clau-
1501. ſit 6. Calend. Ianuarii 1501.
34. *Ioannes Blancpain* 6. viuis exem-
1527. ptus 13. Calend. April. 1527. ſequi de-
berent Commendatarii inter quos
Andreas Fremyot Archiepiſcopus
& Patriarcha Biruricenſis.
Iacobus de Nucheſe Epiſcopus &
Comes Cabilonenſis, Abbas Ferra-
rienſis, S. Benigni Diuionenſis, de Va-
1654. renis, Nantuaci & Nogenti Rotroldi
Archimandrita, præſidet anno 1654.
BRINIVM in territorio Abſiæ in-
La Sie en Brignon. ter Toarcium & Monſtrolium Bellaij,
conditur in limitibus prouinciarum
Andegauenſis & Pictauienſis, Ordin.
ſancti Benedicti, aliàs Diuæ Mariæ de
A Sede Brignon nuncupatur: dotata à
Dominis Bellaij huius breuis cartulæ
exemplari. EGO Giraudus Berlaij ob
ſalutem animæ patris mei & aliorum
parentum meorum, concedo fratribus
de Abſiâ in præſentiâ Domni Petri
primi eorum Abbatis, totum planum,
vel vt vulgò dicitur totum Guaſtum
quod modò eſt, vel in poſterum erit in
boſco meo qui appellatur BRIGNVM,
in quocunque loco ipſius nunc eſt,
vel, vt diximus, in futurum erit, vt ha-
beant & poſſideant quietè & liberè,
&c. hoc donum in præſentiâ Domi-
B ni Guillelmi Pictauenſis Epiſcopi co-
ram Clericis ſuis qui cum eo erant,
& coram Priore ipſius loci, & mona-
chis ſuis. Hæc ſunt nomina teſtium,
Dominus magiſter Laurentius qui ro-
gatu meo hanc cartam dictauit, magi-
ſter Arnaudus Epiſcopi Cancellarius,
Guillelmus de Mortemer, Vgo Prior
de Morrone, Giraudus de Ardenâ,
Gauffridus Gallons. Elapſo autem po-
ſteà multo tempore ego Giraudus Ber-
laij addidi prælibato dono prata mea
in vado de Sauſay, teſtibus Rainerio
Abbate Abſiæ, Guillelmo Abbate
Carpiniaci, Ioanne primo Abbate
C Brinij. Deinde Berlaius Monſterioli
dynaſta fundationem patris Giraudi
confirmauit.
DE BOILLANIS diœceſis Auſ- *Bouillas.*
cienſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Sca-
læ dei, aliàs Portagloriæ an. 1150.
BROLIVMARBAVDI Ordinis S. *Brueil-*
Benedicti, diœceſis Lucionenſis. *erbaud.*
BROLIVM BENEDICTI diœce-
ſis Ebroicenſis, filia Vallium Cernaij *Brueil-Benoiſt.*
inſtituti Ciſtercienſis, fundatur 1137. 8.
Idus Maij, aliis 1127. ſub honore B. 1137.
Mariæ Virg. & S Ioannis Bapt. in paro-
chiâ de Marſilliaco ſuper Auduram,
à Fulcone patre, Guilelmo filio, Phi-
lippo, Guidone, Petro, & aliis eorum
D ſucceſſoribus Marſilliaci toparchis,
quorum aliqui in baſilicâ Brolienſi ia-
cent, in primis memoratus Guilelmus
in ſacello à ſe ex voto ædificato, pro
ſtupendæ liberationis è Turcarum ma-
nibus aſſertione. Suis enim precibus
à Deo obtinuit, quemadmodum fe-
runt monumenta cœnobii, vt arcâ li-
gneâ clauſus in S. Eutropii Santonen-
ſis Eccleſiam deferretur, vbi illa ad-
huc ſuperſtes miraculi fidem ſeruat.
Deinde cum libertatis vindicem eam
à Santonenſibus religioſis expoſceret,
ac renuerent, aduerſus eos controuer-

ſiam mouit, quam decretum Pontifi-
cis diremit hac ratione, vt Santonen-
ſibus monachis arca cederet, & Bro-
lienſibus cœnobitis Eutropij Marty-
ris armi os concederent, quod etiam
nunc ibidem maximâ populorum fre-
quentiâ die feſtiuitatis eiuſdem ſancti
venerantur: hæc paſſim membranæ,
quæ in notis ad B. Bernardi primi Ti-
ronenſis Abbatis vitam leguntur. Por-
tò idem Guillelmus Marſilliacenſis
1200. obiit longæuus an. 1200. ſepultus in
eadem Abbatiâ.

Boisgrol-land. Brolivm-Grollandi beatæ
Mariæ diœceſis Lucionenſis, filia de
Moroliis, olim regulæ Benedictinæ,
ſed Ciſtercienſi addictum, ſedente
Mauricio Pictauorum Pontifice, fun-
datorem agnoſcit Aymericum de Bu-
lio dominum de Peruſio Baronem an.
1109. 1109. locus in quo primordia mona-
ſterij ædificantur, erat grangia perti-
nens prius Abbatiæ de Moroliis, con-
ceſſione dynaſtarum de Peruſio, vt
patet bulla Papæ Lucij 2. anno 1143.
cœnobio de Moroliis conceſſâ: Be-
nefactores præcipui commemorantur
Petrus & Aymericus de Bulio liberi
Aymerici, Guilelmus de Cantumetu-
lâ Miles, & Maxentia de Bulio vxor
præfati Petri, Guilelmus de Malo-
leone dominus Talemundi, & Saua-
ricus, atque Herueus de Marolio,
Guilelmus de Aſperomonte toparcha
de Peruſio ſucceſſor Guillelmi de Can-
tumerulâ, denique Achardus de Mo-
tâ, Guilelmus de Motaachardi, & a-
lij nobiles dynaſtæ. Exemplar funda-
tionis tale profertur ex ſchedis Ioan-
nis Beſly.

In nomine *ſanctæ & indiuiduæ
Trinitatis. Ego Aymericus de Bulio locum
ædificare volens, in quo Omnipotenti Do-
mino à deuotis famulis ſemper deſeruire-
tur, multotiens rogaui virum venerabilem
Meſchinum Abbatem Moroliæ, quatinus
in eodem loco id eſt* Brolivm-Gol-
landi *certum fratrum numerum mit-
teret, Abbatémque deſignaret, qui ibidem
aſſiduè viuerent, & pro meis meorúmque,
necnon & omnium fidelium, tam viuo-
rum quàm defunctorum erratibus Domi-
num iugiter exorarent. Quod prædictus
Abbas Meſchinus facere multùm diſtulit,
ſed meis multorúmque precibus ſæpè com-
monitus ad vltimum conceſſit. Vnde ego
Aymericus vtiliter prouidi, vt de faculta-
tibus meis, illorum neceſſaria adminiſtren-
tur, qui illic ſunt Domino ſeruituri, & qua-*

A *que illis dare diſpoſui, ſcripto continere vo-
lui hoc modo. Ego Aymericus de Bulio do-
no & concedo Deo & beatæ Mariæ, &
prædictis monachis ipſum locum qui voca-
tur Brolium-Gollandi, & Gerriam illam,
& terram quæ ante eſt, & extenditur vſ-
que ad terras Airandenſium, & determi-
natur de valle quæ ſubtus Iarriam illam
eſt, vſque in viam quæ de Thalemundo
venit, ad quercum de Seſsâ; Et inde va-
dit vſque ad viam quæ de S. Flauiâ ve-
nit ad Perus, & ſequitur illam viam vſ-
que ad terram Guineber, atque ducitur per
conuallem vſque ad calceam ſtagni, quod
promiſi me eiſdem monachis facturum.*
B *Item terram dedi eis quæ ſita eſt inter duas
vias, quæ tendunt de leuâ à la Foreſt.
Item molendinum quod ſubtus turrim de
Perus eſt, ſimiliter concedo. Iterum dono eis
& concedo omnia quæ in parochiâ S. Fla-
uiæ poſſidet, ſcilicet ego Aymericus de Bulio
accipio ibidem quinque partes & Achardus
Renox [illegible]. Item dono eis ad Perus in
cellario [illegible]o decimam panis & vini, ſimi-
liter dono eis hoc quod habeo in duobus
quarteriis vinearum, hoc eſt complanctum
in Rimarti, & in quinto medietaria Tha-
lemundi. Item dono eis in nemore de Ver-
to, vt ibi paſcantur animalia eorum diuerſi*
C *generis. Ibi ſi neceſſe fuerit, porcarius ar-
bores virgâ percutiet ad deponendos fru-
ctus, vt ibi porci copioſiùs alantur, & ligna
eiuſdem nemoris ad omnia neceſſaria illis
concedo. Item ad Chenarderiam dono eis
ſtagnum & molendinum paratum ad mo-
lendum. Item dono eis ad caput Perati
Curſonij grangiam cum omnibus appendi-
tiis ſuis. Item dono eis, & concedo omnes
Cobrantias quas in terrâ meâ facere pote-
runt, ita vt Baroniam meam non perdam,
& hominia non amittam. Item dono eis
decimam in molendino Villenæ. Similiter
eis concedo ea quæ poſſideo in molendinis
de Iart, id eſt dominium, & medietatem,
in quibus per Abbatem Broly-Grollandi
cuſtos conſtituatur, & ipſe clauem annonæ*
D *in cuſtodiâ ſuâ debet habere. Horum do-
norum teſtes ſunt Fulcherius Abbas de Or-
biſterio, & Meſchinus Abbas Moroliæ, &
Petrus Abbas Broly-Gollandi, & Petrus
Decanus Thalemundi, & Petrus de Perus,
& Tancres Sacerdos.* Abbates hi tantùm
reperti ex tabulario pergameno eiuſ-
dem cœnobij.

1. *Petrus Prati* memoratur præſens
in cartâ Vuillelmi Vicecomitis Thoar-
cenſis, Aruei de Marolio, & Giſleberti
de Voluire, vbi concedunt religioſis
Brolij-Gollandi omne quod poſſide-

bant in domo de capite Perati, dato diplomate apud Moroliam in clauſtro monachorum, adſtante Giſleberro Pictauenſi Pontifice.

2. *Girandus* emit à Vitali de Chaumâ locum in quo domicilium religioſorum Brolij ædificatur.

3. *Andreas.*

4. *Aymericus* excipit donum Guillelmi de Motâ de vnâ domo Thalemundenſi.

1180. 5. *Benedictus* 1180. & 1189. cui Aymericus de Bulio pro animâ parentum conceſſit quaſdam poſſeſſiones, poſt cuius Aymerici tranſitum idem confirmatur à Vuillelmo de Cantumerulâ Milite.

6. *Robertus* recenſetur in cartâ Vuillelmi de Maloleone, pro ſalute fratris Radulfi Abbatiæ Brolij, Ioannem Bigotum cum hæredibus liberum ab omni ſeruitio concedentis, anno mor-
1199. tis Radulfi 1199. ſub eodem Roberto Abbate, adhuc viuente Benedicto anteceſſore ſuo. Recipit quoque eleemoſynas Maxendis filiæ Petri de Bulio, quæ in vltimâ ægritudine diſponens de rebus proprietaris ſuæ, Abbatiæ Brolij quam auus ſuus in propriâ terrâ dotauerat, quoſdam ſeruientes largitur, vt fidem faciunt membranæ monaſterij. In cuius cartophilacio extat donatio, quâ dicitur Abbatiam Brolij ſub regulâ B. Benedicti & monachorum alborũ fundatam fuiſſe, & Vilelmum de Cantumerulâ cum Maxentiâ vxore filiâ Petri de Bulio multùm laboraſſe, ad hoc vt memorata Abbatia, ad Ordinem Ciſtercienſem converteretur; vnde factum, vt Robertus idem tunc Abbas cum monachis, in manu Mauricij Pictauorum Epiſcopi Ciſtercienſi Ordini ſe ſubdiderint, idcirco Vilelmus & Maxentia religioſis contulerunt terram de Lamenborgeren, de quâ tabulæ Brolii-Grollandi.

1206. 7. *Petrus* an. 1206. approbat ſigillo ſuo & Andreæ Abbatis Loci-Dei in Iardo, concordiam pacis inter ſuos conuentus pro controuerſiâ molendinorum de Monte-Gaufridi an. 1208. epactâ 12. concurrente 2. Ind. 12. teſtibus Vilelmo Abbate S. Crucis Talemundenſis, Ioberto de Trizaio, Radulfo Eleemoſynario S. Crucis, Oſtenſio Abbate Moroliæ, cuius apographum in tabulario Brolii.

1210. 8. *Guilelmus* 1210. teſtis in donatione à Sauarico de Maloleone domino Talemundi factâ, cum eſſet in procinctu itineris Terræ Sanctæ apud
Curſonium 1218. audientibus Vilel- 1218.
mo de Aſperomonte dynaſtâ de Peruſio, Vilelmo de ſanctâ Flauiâ, & aliis Militibus. Memoratur in membranis Petri de Lucionio Equitis 1221. Vilelmi de Aſperomonte 1224. & 1243.

9. *Mauricius* 1249. ex cartulario Fon- 1249.
tanellenſi.

Broslivm diœceſis S. Flori, fe- *Breſle.*
minarum Ord. Ciſtercienſis.

Bvcilivm in agro & diœceſi *Bucilly.*
Laudunenſi, S. Petro dicatum, ab Elberro Viromanduorum Comite, & Gertrude coniuge conditur, initio Monialibus conceſſum, cui cœnobio Comes allodium de Buciliaco donauit, cartámque fundationis confirmauit Bartholomæus Laudunenſis Epiſcopus.

Bvllencvria Tricaſſinæ diœ- *Boullan-*
ceſis, decem ab vrbe leucis diſtans, pri- *cour.*
mò ab Auguſtiniani inſtituti Canonicis occupatur, inde ab Henrico Trecenſi Antiſtite Diuo Bernardo tradita eſt, qui in eo Monaſterio, quod Vallencurtenſe, pro Bullencurtenſi perperam legitur apud Ioannem Sareſberienſem epiſt. 115. Claræuallenſis familiæ aſcetas induxit, conſentientibus Canonicis; qui regulam Ciſtercienſem libenter aſſumpſerunt, vt teſtantur litteræ quas ex veteri libro eiuſdem Abbatiæ Gallico ſermone ſuis Miſcellaneis inſeruit Nicolaus Camuzarus, præſtátque apponere hîc diploma quod eiuſdem beneficio nanciſci licuit. Venerabili *& Reuerendiſſimo Patri Bernardo Claraualenſi Abbati, eiúſq; ſucceſſoribus regulariter ſubſtituendis, ego Henricus Trecenſis Epiſcopus in perpetuum ſalutem. Si Monaſteriis & Eccleſiis in Epiſcopatu noſtro conſtitutis curam & vigilantiam vt in melius proficiant, adhibemus; ab illo cui cura eſt de omnibus, ſperamus auxilium, & præmium expectamus. In Epiſcopatu noſtro quadam Eccleſia Canonicorum erat* Bvllencvria *nomine, Abbatem habens, Canonicos; & Conuerſos, & mulieres, qui omnes vouerant propoſitum ſanctitatis, vbi cum diſciplina penitus defeciſſet, regnaret inſolentia, honeſtas deperiſſet, vocatus ab illius loci habitatoribus, qui iam ſeipſos per ſemetipſos ſuſtinere non poterant, adueni ibi ab illius loci Abbate; & ab omnibus tàm Canonicis, quàm Conuerſis & mulieribus, cum multis precibus*

rogatus ſum, vt Eccleſiam ipſam, & omnes poſſeſſiones eius, quæ iam per ſe ſtare non poterant, Deo, & Ordini Ciſtercienſi; ſpecialiter autem eam venerabili Patri & Domno Claraualliſ emendandam, poſſidendámque, iuxta conſuetudinem Ciſtercienſis Ordinis in ſempiternum concederem. Abbas autem prædicti loci in manu noſtrâ Abbatiam dimiſit, & ad opus Claraualenſe reddidit. Videns ergò quia omnipotens Deus, tuâ ſollicitudine, ſapientiâ & Religione, penè totum illuminauerat & correxerat mundum, ipſam Eccleſiam Ciſtercienſi Ordini, tuæ paternitati, & Claruallenſi Domno cum omnibus poſſeſſionibus ſuis in perpetuum dono, in quibus hæc ſunt quæ nominibus propriis duximus adnotanda. Terram Abbatiæ adiacentem, grangiam de Frigido-fonte, Pertam in Roſteriâ, Pertam Haynonis, Pertam ſiccam, Domperotum, Bruliam cum omnibus appenditiis ipſarum grangiarum vniuerſarum, quæ prædicta Eccleſia in Domino poſſidebat. Ne autem aliquâ temporis vetuſtate, vel alicuius hominis peruerſitate, aut mutaretur aut penitus deperiret, ſigilli noſtri munimine confirmaui. Actum hoc an-
1152. *no ab Incarnat. Domini* MCLII. *regnante Ludouico iuniore Rege Francorum.* Prædictum cœnobium ampliſſimis redditibùs & donis munificè locupletatum fuit à Comitibus Campaniæ, tum etiam à toparchis de Ioinuillâ & Villâharduini, quemadmodum cartophilacij quamplures tituli produnt: In hoc verò tumulati ſunt, memoratus Henricus Antiſtes Trecaſſinus, Mathæus ſucceſſor, & corpus B. Aſcelinæ virginis conſanguinitate Diuo Bernardo iunctæ thecâ incluſum cuſtoditur. Abbates hi tantùm reperti.

1124. *Rogerius* S. Auguſtini Canonicus an. 1124.

Radulfus ex eodem Ordine aſſumptus.

1148. *Girandus* 1148.

Martinus primus Abbas poſt admiſſam Regulam Ordinis Ciſtercienſis 1149.

Robertus, ad quem ſcribit lib. 2. ep.

1154. 9. Petrus Abbas Cellenſis qui vixit an. 1154.

Radulfus 1156. & 1157.

1158. *Odelinus* 1158.

Milo præfuit an. 1186. cum careret Abbate Bullencuria 1192. Prioris nomine adminiſtrator fuit Guiardus.

1200. *Iaannes* an. 1200.

Theobaldus 1223. & 1226.

Henricus 1248. & 1266. poſt quem plurimi deſunt. 1248.

Nicolaus de Champigny, cuius epitaphium ſpectatur è regione præcipui altaris hoc titulo: *Hic iacet frater Nicolaus de Champigneio humilis Abbas Bullencuriæ, & primus mitratus, qui obiit anno Domini 1504. die 5. menſis Maij. Abbatizauítque hic annis 36. & 3. menſibus.*

Elian d'Amoncourt an. 1587. 1587.

Giſlebertus de Choiſeul Epiſcopus Conuenenſis.

Bvlio-pavper diœceſis Biſonticenſis, filia Claræuallis Ord. Ciſtercienſis, in Comitatu Burgundiæ fundatur 1147. 1147.

Bvlivm diœceſis Lemouicenſis, filia Dalonarum Ord. Ciſtercienſis inchoatur 1123. 10. Cal. Maij. *Le Benſ.*

Bvrgi ſancti Vincentii, Ordinis beati Auguſtini, diœceſis Burdegalenſis. *Bourg.*

Bvrgi-medii ſanctæ Mariæ Bleſenſis Abbatia in oppido eius nominis, Carnotenſis diœceſis ad Ligerim condita, memoratur apud Iacobum Victriacum cap. 21. hiſt. Occidentis, cuius Canonici Ordin. S. Auguſtini fiunt Regulares an. 1123. diplomate Calliſti 2. Abbates dantur ex ſchedis Patris Pinterel Canonici Regularis hac ſerie. *Bourgmoyen.* 1123.

Stephanus 1. anno 1123.

Petrus 1. ſedit 1132. 1132.

Iniſanus ab an. 1144. vſque ad 1172.

Nicolaus 1. 1178. 1178.

Ioannes 1. adminiſtrauit Abbatiam 1182.

Philippus 1. 1192. 1192.

Guillelmus 1. 1196.

Nicalaus 2. recenſetur in cartis Burgimedii 1200. 1200.

Tecelinus 1205.

Philippus 2. 1207. 1207.

Heruens 1. præfuit ab an. 1218. ad 1228.

Egidius ſucceſſor 1229. texit vſque ad 1240. 1229.

Heruens 2, 1241.

Stephanus 2. 1259. 1259.

Albericus 1266.

Iacobus 1. 1295. 1295.

Droco 1300.

Natalis 1317. 1317.

Ancherius 1320.

Iaannes Alexandri 2. an. 1350. iacet in Eccleſiâ B. Mariæ. 1350.

Henricus 1371.

Guilelmus

1390. *Guilelmus Irole* 2. 1390.
Stephanus Poictereau 3. 1422.
1450. *Ioannes le Gendre* 3. 1450.
Iacobus Maurouyn 2. 1458.
1493. *Iacobus Gaillard* 3. 1493. vſque ad 1521.

Petrus Rouillard 2. 1522. Abbatiæ clauium tenuit ad annum vſque 1546.

Ioannes de Morullier 4. Abbas Com-
1546. mendatatius 1546.

Baptiſta Praillon 1554. & 1559.

Ioannes Fourdrin 5. Regis Eleemo-
1615. ſynatius obiit anno 1615. cuius inſcriptio talis legitur in Burgomodio. *Hic eſt ſepulchrum Magiſtri Ioannis Fourdrin, viri à Conſiliis Regum Caroli* IX. *Henri-* B *ci* III. *&* IV. *& Ludouici* XIII. *& eorumdem pia ſtirpis Erogatoris, harum Antiſtitis adium, & Ætheriarcha circiter quadraginta annos. Vixit ſupra tertium octogeſimum ætatis annum, fato tandem ceſſit humano hoc in larario* 8. *Calend. Octobris* MDCXV. *benè merenti, benè precare.*

Hic iacet exacta defunctus honore ſenecta,
Qui poſt bis denas vixit Olympiadas.
Cænobiarcharum primæuus tutor egenum,
Qui quatuor meruit Regibus eſſe ſuis.
Ædē hanc proſtratā bello inſtaurauit: in ipsâ
Dum moritur, viuit, dum iacet erigitur. C

Iacobus Phelipeaux in Senatu Pariſienſi Conſiliarius 1616.

1651. *Baltaſar Phelipeaux* Abbas & Beatæ Mariæ de Abſiâ 1651.

Bourgueil en Vallée. BVRGVLIVM, diœceſis Andegauenſis, Ordinis S. Benedicti, ab Emmâ Theobaldi Comitis Carnotenſis, Bleſarum, & Turonum, ex Letgardi Viromanduenſi filiâ, & vxore Guilelmi Aquitaniæ Ducis, Pictonū Comitis, an.
990. 990. conditur in fundo dotis ſuæ vt refert chronicon Malleacenſe. Huius loci Eccleſia S. Petro dicata, nominatur ab Vlgerio Andegauenſi Epiſcopo, D epiſtolâ ad Sugerium Abbatem nobilis, in prædio & iure Ducis Aquitanorum ſedens, fundara, & ſubnixa ſolis largitionibus Ducum Aquitanorum, ingens Cœnobium Adhemaro, quod ita deſcribit Baldricus Abbas in carminibus hiſtoricis:

BVRGVLIVS *locus eſt, & Cambio dicitur amnis*
Flumine perpetuo qui vitreus irrigat hortos;
Hócque loco locus eſt à turbis penè remotus,
Qui tutat Fratres à ſollicitudine mundi,
Et fouet in gremio diuturnos pacis alumna.
Prata virent iuxta, quibus eſt contermina ſylua.

A Sed non inutile fore duximus, ſi cartam dotationis huius Monaſterij, ab erudito Ioanne Belio in probationibus Hiſtoriæ Comitum Pictauenſium ex tabulario typis editam, iterum pro illuſtrandâ Burgulienſi antiquitate hîc artexamus.

QVAMDIV *mortali carne circumdati in hac conualle lacrymarum degemus, poteſtate liberi arbitrij fruimur, & abundant in nobis delicia rerum temporalium, opéſque comitantur terrenarum diuitiarum; non tanquam mali ſerui iis abuti debemus in ſuperbiam. Sed quia puluis & cinis ſumus, reminiſcentes, & in puluerem* B *ac cinerem nos reuerſuros ſcientes, creaturarum omnium opifici, humani quoque generis Redemptori, de iis qua ipſe clementi manu condonauit, offerre debemus temporalia, vt ab ipſo in cœleſti gloriâ percipere mereamur ſine fine manentia. Quapropter in Dei nomine Odo Comes, perpendens criminum meorum ſarcinam, & vltimum valde formidandum iudicij diem, in quâ eſt vnuſquiſque de propriis factis rationem redditurus, & prout geſſit bonum, ſiue malum ibidem iudicaturus; notum, immo & percognitum fore cupio cunctis fidelibus, Sancta Dei Eccleſia, praſentibus ſcilicet* C *ac futuris, pracipuéque ſucceſſoribus noſtris; Quoniam adiit preſentiam noſtram Domino digna, mihíque totis viribus dilectiſſima ſoror mea Emma Pictauenſis Comitiſſa, vnà cum venerabili Abbate Gauberto cænobij Turonenſis Martyris Iuliani, obnixè poſtulantes, quatenus in quadam Curti vocabulo* BVRGVLIENSI, *quam olim iam dicta ſorori mea, genitor vtriúſque noſtrûm bona memoria Comes Theobaldus dotis nomine conceſſerat, liceret illis cum noſtrâ voluntate, & auctoritate conſtruere Monaſterium ob amorem Dei Omnipotentis, Sanctorúmque omnium, necnon animarum noſtrarum remiſſionem;* D *Quorum petitionem ratam & conuenientem, vtpote à Deo ſibi illatam benignè pertractans, digno affectu mentéque deuotâ aſſenſum prabui. Conceſſi igitur dulciſſima ſorori mea Emma, pariter cariſſimo Abbati Gauberto nobiſmet propinquitatis conſanguinitate iuncto, ad Monaſterium inibi conſtruendum pralibatam Curtim Burgulienſem, cum omnibus adiacentiis; & vtilitatibus ad ipſam pertinentibus, mobilibus & immobilibus, peruiis & exitibus, terris cultis & incultis, vineis, ſiluis, pratis, paſcuis, aquis, aquarúmue decurſibus, farinariis, & mancipiis vtriúſque ſexus deſuper commanentibus, & quidquid qua-*

ſitum vel adquirendum, cum totâ vicariâ ad ipſam curtim vel poteſtatem pertinentem. Hæc omnia trado & transfundo ad ius & dominationem ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, perpetuæque Virginis Mariæ & ſanctorum Apoſtolorum Principis Petri, & ad vſus Monachorum in Burgulienſi cœnobio degentium, abſque vllâ contradictione, vel diminutione, eâ ſcilicet ratione, vt in præfato loco ad iuſtum iudicem pro nobis, & pro omnium parentum noſtrorum tam viuorum quàm etiam defunctorum ſalute, & peccatorum remiſſione, aſſidua fiat oratio. Quinetiam omnimodis volumus atque decernimus, quatenus cuiuſlibet ſecularis dignitatis perſona, in omni illo loco, vel monaſterij ipſius poteſtate nullam dominationem, vel malam conſuetudinem exercere audeat: ſed liceat quietè & regulariter eiſdem monachis piiſſimi Redemptoris, Clauigeri quoque ipſius Petri abſque vllâ inquietudine agere perpetuum ſeruitium: quod ſi Abbatis eius cœnobij, quod præterire non poteſt, obitus extiterit, non quilibet, quod abſit, pecuniâ ordinetur causâ, ſed ſecundùm Patris Benedicti præceptum, talis qui aptus ſit ad lucrandas animas electione fratrum bonorúmque Chriſtianorum conſtituatur. Hoc autem bonæ voluntatis noſtræ votum perducere geſtientes ad effectum, precamur ſucceſſorum, vel fidelium noſtrorum clementiam, vt quemadmodum ipſi ſtatuta volunt manere intacta, ſic & hanc auctoritatem per ſuccedentia tempora ſinant perdurare inuiolata. Si vero quilibet ex hæredibus vel ſucceſſoribus noſtris, ſiue aliqua intromiſſa perſona quæ contra hæc benignitatis noſtræ ſcripta, aliquam repetitionem, vel calumniam generare præſumpſerit, imprimis iram omnipotentis Dei, & Sanctorum omnium incurrat, ſuáque repetitio nullum vigorem obtineat, inſuper niſi reſipuerit, cum Nerone & Diocletiano, ſimiliterque Apoſtatâ Iuliano, & eorum ſequacibus Martyrum perſecutoribus, æternis gehennæ incendiis ſocietur. Præſens autem auctoritas manu propriâ ſub ſigno ſanctæ Crucis, manibúſque fidelium noſtrorum roborata perpetualiter maneat firma & inconuulſa. Signum Comitis Odonis qui hanc auctoritatem fecit, S. Rogerij Comitis, S. Manaſſæ Comitis, S. Goffridi militis, S. Rotberti, Sig. Hugonis Vicecomitis, Sig. Alonis fratris eius, Sig. Alberti &c. Data eſt hæc auctoritas ad obſidionem caſtelli Langiacenſis, pridie Idus Februarij anno Incarn. Dom. DCCCCXIV. *Ind. 8. regnante Hugone piiſſimo Rege anno 8.* Cartula porrò primæuæ fundationis

A ſic è tabulario Burgulienſi exſcribitur: Ego Emma licet non meis meritis, tamen procurante diuinâ clementiâ humilis Pictauorum Comitiſſa, notum fieri cupio cunctis fidelibus Sanctæ Dei Eccleſiæ præſentibus atque futuris, diuerſi ordinis, diuerſæque ætatis, vtriúſque ſexus, me iam quoddam monaſterium in Curte BVRGVLIO conſtruxiſſe in honore videlicet S. Trinitatis, atque immenſæ eiuſdem maieſtatis, necnon & B. Petri Apoſtolorum Principis; ſeu omnium Sanctorum Dei ſub normâ S. Benedicti, quatenus boni monachorum famuli,

B valdéque religioſi pro ſtatu ſanctæ matris Eccleſiæ, Regi Regum inibi queãt militare. Trado denique ad ipſum monaſterium ipſam Curtem Burgulij &c. Vnde venerande Papa noſter Ioannes dirigimus ad veſtram paternitatem hoc priuilegium, ad confirmandum & corroborandum, vt veſtri onomate, veſtríque ſigni tacta metu, & imperij metu omni tempore inconuulſum maneat & ſtabile &c. Ego Ioannes ſanctæ Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ Præſul. Hæc ſcriptio facta eſt ante

C noſtram, adducta mox vt eam vidimus & perlegimus, manu noſtrâ in eâ ſcripſimus in ſuperiori verſu ſtabilimenti, vt perpetuò ſit firma. Anno ab Incarnatione Domini noſtri Ieſu Chriſti 990. indictione quoque 3. Id 990.
confirmauit Silueſter ſummus Pontifex altero reſcripto, cuius hoc initium eſt: SILVESTER *Papa, Emmæ Comitiſſæ Pictauienſium. Innotuiſti auribus noſtris, quod Deo donante & venerabili Gauberto Abbate cogente & hortante, in loco qui vocatur Burgulius in honore ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis & S. Petri Apoſtolorum Principis Monaſterium fundaueris,*

D *terris locupletaueris, rebus ditaueris, tuis precibus inclinati libenter aſſenſum impendimus. Statuimus ergo annuente Raynaldo Andegauenſi Epiſcopo, vt nullius ciuitatis Pontifex Concilium in eodem monaſterio abſque conſenſu & voluntate Abbatis & Monachorum eiuſdem loci celebrare præſumat. Electionem verò Abbatis, Monachis ipſius loci liceat agere, non ex alienis, ſed ex propriis, cuius vita & mores ſecundùm Deum ſint. Quo electo, Duci Aquitanorum, filiiſque eius eum repreſentent, & ipſe ei donum præbeat ſine vllâ contradictione, aut aliquâ contrarietate. Siquis verò Abbas cupiditate aliquâ accenſus, aut potentiâ ſeculi munitus, cum vi*

intrare in hanc Abbatiam voluerit, & hanc ſupradictam ſcriptionem præterire auſus fuerit, in horrendo iudicio Dei incidat. Eccleſiæ autem ipſius monaſterij in quibuſcunque territoriis ſita maneant, abſque alicuius Epiſcopi, ſeu Archidiaconi, necnon & alterius perſonæ inquietudine, excepto ſynodali, vel quæ vulgo Circada, vel parada dicuntur &c. Scriptum per manus Petri Notary & Scriniary ſanctæ Rom. Eccl. indict. 1. benè valete, Sylueſter qui & Gerbertus Papa. Catalogus autem Abbatum talis ex cartophilacio Burgulienſi, & variis cœnobij monumentis noſtríſque annotationibus collectus, nunc primùm in lucem prodit, quorum humaniſſimè copiam fecit clariſſ. vir Abbas Villalupenſis.

1. *Gautbertus* 1. vel *Guitbertus* primus Burgulio præficitur, auctore Malliacenſi chronico, Abbas & S. Iuliani Turonenſis: eo intercedente confirmatur dotatio curtis Burgulienſis à Francorũ Regibus ſequenti diploma-
» te. In Christi nomine Hugo at-
» que Robertus opitulante diuinâ gratiâ
» Francorum Reges, anno Incarnatio-
» nis Dominicæ 994. indict. 12. regni
» autem noſtri 8. communi omnium no-
» titiæ tam præſentium quàm etiam fu-
» turorum notum eſſe cupimus, quod
» Emma Pictauenſis Comitiſſa in qua-
» dam Curti vocabulo Burguliacâ, pro
» amore omnipotentis Dei, cum con-
» ſenſu & voluntate Comitis Odonis
» ſui fratris eam ex noſtro beneficio te-
» nentis, Monaſterium conſtruxit, fu-
» turóſque ibidem monachos perpetua-
» liter decreuit. Vt verò vtriúſque lar-
» gitio firmior haberetur, iam defun-
» cto Odone Comite, vxor ipſius Ber-
» ta nomine vnà cum filiis ſuis, pari-
» térque Domno Abbate Guitberto cle-
» mentiam noſtram humiliter poſtula-
» uit, vt noſtrâ aſſertione eandem rem
» corroboraremus. At nos curam San-
» ctæ Dei Eccleſiæ in mente habentes,
» eámque ſemper exaltare cupientes,
» cum conſilio & aſſenſu, tam Epiſco-
» porum, quàm optimatum noſtrorum,
» pro animarum noſtrarum redemptio-
» ne, eorúmque qui hoc expoſtulaue-
» runt æternâ ſalute, ipſorum petitio-
» nem noſtrâ auctoritate munitam in
» perpetuum fore voluimus. Sed ne
» poſtmodum humanâ calliditate, vel
» inuidiâ contrarietas aliqua oriretur,
» deſignando iudicauimus, vt quicquid
» ad eam curtim pertineret, videlicet
A cum vicariâ & cæteris adiacentiis in- »
tegrum habeatur; ſaluo tamen iure »
Eccleſiaſtico. Præterea noſtræ inſcri- »
ptioni inſerere placuit, quatenus nul- »
la iudiciaria poteſtas incolis eiuſdem »
loci vllam moleſtiam inferat, malám- »
ue conſuetudinem ingerat, neque ad »
aliquem quicquam ex eadem re perti- »
neat, præter id, vt decedente Abba- »
te, alium conſtituendi electum iam »
à fratribus abſque vllius pretij com- »
mercio, reſpectus ad prædictam Co- »
mitiſſam filióſque eius habeatur. Su- »
per hoc etiam addimus, vt nulli futu- »
ro Abbati liceat terras ad eum locum »
B pertinentes ſæcularibus diſtribuere, »
aut aliquo modo commutare abſque »
illius loci vtilitate. Si quis verò &c. Si- »
gnum Hugonis glorioſiſſimi Regis, S. »
Roberti inclyti Regis. Data eſt hæc »
auctoritas Pariſiaco Palatio regnanti- »
bus Hugone & Roberto Regibus an- »
no 8. Rotgerius Protocancellarius ſub- »
ſcripſit. Nihilominus epocha huius cartæ ni fallimur, non ita conuenit aliquorum iudicio.

2. *Berno* ſucceſſor Gautberti ex eodem chronico, cuius reperitur mentio in quadã conuenientia factâ cum Fulcone milite pro molendino fluuij Ar-
C uæ; & in documento Hucberti militis de caſtro Salmuro, pro fundatione Prioratus S. Melani infra caſtrum Cainonis, ſcriptâ Turonis publicè menſe Iunio, regnante Roberto; enuntiatur quoque in commutatione curtis Longæuillæ & Turtiniaci, inter ipſum ac Robertum Abbatem, idque aſſenſu Guilelmi Aquitanorum Ducis, & Ricardi Normannorum Marchionis; idem teſtis adfuit tabulæ donationis Emmæ, Burgulienſi baſilicæ, de quodam colliberto Benedicto, quem filius ſuus illi dederat: accepit denique à Meliſendi partem alodi de
D Ragaciaco in pago Thoarcenſi, & vicariam Hucberti militis caſtri Salmuri quam habebat de ſeniore ſuo Alono Cainone caſtro, Turonis menſe Iunio.

3. *Iulianus*, cuius rogatu Corbo nobiliſſimus Miles vaſſallus Archembaudi Turonenſis Archiepiſcopi, dedit tres quartas terræ ſitas in pagi Turonici vicariâ Cainonenſi, aſſenſu Aldeſendis vxoris ipſius Corbonis, dato diplomate menſe Februario 15. Cal. Martias in Rupibus Corbonis 999. 999.
regnante Roberto.

4. *Gaubertus* 2. patet ex ſchedâ Bur-
gulienſi controuerſiam ortam fuiſſe
inter eumdem & Gualterum militem
1001. Comitis Fulconis, an. 1001. qui vin-
dicabat ſe habere vicariam in poteſta-
te S. Petri. Gauberto depoſcente,
Berta Regina, filiique Tetbaldus &
Odo confirmauerunt donationem Em-
mæ Comitiſſæ, de alodis Colerâ &
Longauillâ in pago Ebroicenſi ſitis
datâ membranâ in Bleſio caſtro men-
ſe Septemb. 1001. Porrò cum Ande-
gauenſis Comes Fulco monachis Bur-
gulienſibus de panis Cainonenſis ven-
dâ olim à parente Fulcone conceſsâ
calumniam intuliſſet, lis diiudicatur
1008. apud Moliernum 1008. vt diſcitur ex
tabulario Burgulienſi.

5. *Raynaldus* 1015. teſtis in cartâ Goſ-
celini Burdegalenſis Archiepiſcopi,
1015. Simoniſque Partheniacenſis fratris,
ſub cuius adminiſtratione inſtituitur
Prioratus de Pleſſeio Monachorum,
confirmante Gaufredo Comite & A-
gnete ſorore: excipit quoque eodem
anno donationem Alonis de Eccleſiâ
Niolienſis villæ.

6. *Teudo* memoratur in chronico
Malleacenſi, & in priuilegio Theo-
dorici Carnotenſis Epiſcopi pro dedi-
1040. catione Vindocinenſis monaſterij an.
1040.

7. *Ioannes* ſucceſſit Teudoni ex
chronico Malleacenſi: præfuit verò
1050. anno 1050. de quo excerptum vetus
ſchedæ ſine epochâ tamen meminit.
„ Temporibus quibus Teudo Eccleſiæ
„ regimen tenebat Burgulienſium, qui-
„ dam puer ex alto nobilium genere
„ deſcendens, in exordio pueritiæ ſuæ
„ priuatus honore ſuorum carorũ, quod
„ videns prædictus Abbas, cum in ſuâ
„ tuitione ſuſcepit. Ipſe verò ereſcens,
„ vt peruenit ad iuuentutis robur, non
„ immemor beneficij dedit in perpe-
„ tuum Eccleſiæ Burgulienſi quamdam
„ ancillam, filióſque ſuos cum quodam
„ colliberto. Sed poſt eius mortem filij
„ ſui calumniam fecerunt dictæ Eccle-
„ ſiæ. Hæc cernens Abbas Ioannes qui
„ tunc erat, ſtatuit placitum cum eis in
„ conſpectu Principis ſenioris Ingelge-
„ rij.

8. *Raimundus*, extat Iſemberti Pon-
tificis Pictauienſium ad hunc Abba-
tem diploma pro Eccleſiâ Buccelli illi
concedendâ, quam Aymericus Pulſius
more laico tenuerat an. 1000. Tranſe-
git idem cum Præpoſito caſtri Lodu-

A nenſis Prigaudo, ratione alodi de Ma-
riniaco, quod ex beneficio S. Petri te-
nere profitebatur; in cartâ fundatio-
nis Prioratus Caproſię enuntiatur apud
clauſtrum S. Saturnini eiuſdem loci
confectâ; Goſcelinus autem Theſau-
rarius Sancti Hilarij Pictauenſis Prio-
ratum S. Porcharij ſubijcit Raymun-
do menſe Maio 1068. hoc eodem an- 1068.
no confirmat ipſi Eccleſiam Argento-
nij caſtri in Pictonibus, quam Goſfri-
dus Bleſienſis Eccleſiæ iam dederat,
idem Iſembertus apud Mirabellum;
denique in eius manu Eurardus Loſ-
dunenſis caſtri dominus, decimas &
B ſupremam iuſtitiam in Prioratu S. Leo-
degarij contulit, probante Fulcone Co-
mite, & audientibus Ammelino de
Langeais, Ioanne de Chinon, Guillel-
mo de Monteſorello, vt eſt in origi-
nali Burgulienſi; accepit idem dona-
tionem Eccleſiæ Secondiniaci caſtri
à Goſcelino Burdegalenſi Archiepiſ-
copo & Simone fratre Partheniacenſis
caſtri Vicedomino: memoratur autem
in inſtrumento fundationis Prioratus
B. Andreæ de Mirabello, de terrâ quam
is Abbas & monachi comparauerant
ab eodem Iſembetto & Canonicis, quã
C tem Bartholomæus Turonenſis Eccle-
ſiæ Miniſter, qui caſtellum de Mira-
bello pro ſuo tenebat, laudauit. Iſem-
bertus in primis cum apud Mirabel-
lum ammonitione Raimundi attribuit
emptioni ſupradictæ quidquid habe-
bat iuris in Eccleſiis præfati caſtri, re-
gnante Philippo Rege, teſto Arnulfo
Santonenſi Præſule; & baſilicam S.
Laurentij, ſiue Lauri propè Bucellum.
fit mentio huius etiam anno 1079. cui 1079.
poſt obitum ex cartis Burgulianis ſub-
rogatur.

9. *Baldricus* Archiepiſcopus Dolen-
ſis ex codice S. Laudi Andegauenſis,
Abbas 1089. præſens fuit cuidam con-
D trouerſiæ inter monachos S. Albini &
B. Sergij, vt eſt in cartulario Albinia-
no; & in conſecratione Eccleſiæ S. Pe-
tri Perufiæ cum Guidone Lemouicen-
ſi, & Ademaro Engoliſmenſi Epiſco-
pis; recipit à Goffrido Pariſienſi Præſu-
le altare de Limouts 1090. Et Vrbanus 1090.
2. Papa illi bullam miſit ex Anagniâ
per manum Lanfranci 1093. accepit à
Guilelmo Sancti Florentij Salmurien-
ſis Abbate Prioratum de Reſt 1095.
Fulcone iuniore Comite; habentur &
in præfato Borgulienſi tabulario litte-
ræ Petri Pictauienſis Pontificis Bal-

drico ſcriptæ, pro confirmatione Ec-
cleſiarum exiſtentium in Epiſcopatu
Pictauienſi, quæ ſpectabant ad mona-
chos Burgulienſes, datæ menſe Mar-
tio per manũ Guilelmi Magiſtri Scho-
larum an. 1102. donatur ab Hugone
de Langeais in conſpectu Andegauo-
rum Conſulis Fulconis, medietate
curtis de Carlona; denique Paſchalis
2. Pont. ei confirmat poſſeſſiones ac
priuilegia Monaſterij apud Latera-
1105. num 8. Nouembris 1105. Transfertur
poſthæc Baldricus ad Eccleſiam Do-
lenſem, vbi de ipſo egimus in Epiſco-
pis.

11. *Humbertus* ex Priore S. Petri Bur-
1106. gulienſis Abbatiam adeptus an. 1106.
memoratur in membranâ formulæ
duelli commiſſi à milite Burgulienſi,
in controuerſiâ fidei clientelaris quam
detrectabat, cuius exemplar viſum eſt
proferre è tabulario Burgulienſi his
verbis: MILES *quidam de Burgulio Alono nomine, ſub Baudrico Abbate hominium ſuum denegauit, vnde ab vtrâque parte termino conſtituto, die deffinito ſuper hac causâ diſceptaturi, quinimò duellum habituri, in Curiam Gaufridi Epiſcopi Andegauenſis vtrique conuenerunt, ſed Epiſcopus vt religioſorum mos eſt Epiſcoporum, pacem reformare, diſſidentes reconciliare, iudicium diſtulit, vtrâque parte conſuluit, duellum fieri noluit, ſed tamen cauſam non exinaniuit; hominium fecit progreſſu temporis ſupradicto B. Abbate Archiepiſcopatus Sedem adepto, Vmberto in loco illius ſubſtento, Alo ſine conſilio Dominorum ſuorum Abbatiſ & monaſterij, ingenuam & nobili genere vxorem duxit; ſe liberum conteſtans. Monachi eo comperto, Alonem ſuum eſſe contendebant. Quâ de cauſa Abbas & monachi, Alo & ſui, apud Salmurum caſtrum tractaturi veniunt in Curiam Comitis Fulconis iunioris. At ille elegit ſibi Dolenſem Archiepiſcopum, qui cum eſſet Abbas illud totum confecerat, Vmbertum ſeu Vuibertum Abbatem, qui cum eſſet Prior de eadem causâ ſollicitus extiterat, de laicis vnum Fulconem de Valleyâ, qui monachorum ſtudiis procurator Valeræ inſeruiebat. Itaque pugna duorum virorum affirmantis & negantis approbatur, cauſa omnis ſuper hunc finem ſtabilitur, Curia requiritur, deffenſio Gautherij de Monte-Sorelli eligitur, dies indicitur, pro tempore ab vtrâque parte cum concionatoribus conuenitur, expoſito iudicio expediti pugiles veniunt ad Sancta Sanctorum, manus eleuant preſtò iuraturi, Alo differt cauſam, conſilium quærit, iuſiurandum timet, timore diſſoluitur, periculo deterretur. Actum anno Domini* MCVI. *indict. 7. 8. Cal. Aprilis.*

12. *Guitbertus* 2. an. 1112. & 1114.
de quo carta Pagani de Clariſualli- 1112.
bus, pro pacificatione habitâ inter
ipſum & religioſos Burgulij, quam Pa-
ganus ipſe & hæredes iure contra pro-
poſitum Ebrardi militis fundatoris
Prioratus S. Leodegarij impugnabant,
Radulfo Turonenſi Pontifice; Ei ſcri-
bit Gerardus Engoliſmenſis Epiſco-
pus Sedis Apſtolicæ Legatus an. 1117.
indict. 10.

13. *Bernardus* ſuffectus Guitberto teſte præfato chronico Malleacenſi, vbi dicitur donum accepiſſe ab Aldearde Vicecomitiſsâ Thoarcenſi de cœnobio S. Leodegarij antiquitus de iure S. Maxentij, poſt ſepulturam Arberti mariti ſui Vicecomitis.

14. *Petrus* 1. quo fatis functo pro ordinatione Roberti electi Abbatis ſcripſit epiſtolam Vlgerius Andegauenſis Pontifex, quæ ſic habet: SVGERIO *Dei electione reuerentiſſimo Abbati S. Dionyſij amico ſuo cariſſimo, domino ſuo, Vlgerius eiuſdem permiſſu Andegauenſis Eccleſiæ, licet indignè dictus Epiſcopus, totus ſuus, debitæ reuerentiæ, honoris & ſeruitij ſtudioſam exhibitionem.* « Nobilis Burgulienſis Eccleſia, quæ in noſtro Epiſcopatu ſita eſt, in prædio & iure Ducis Aquitanorum ſedens, & fundata eſſe, & ſubnixa ferè ſolis largitionibus Ducum Aquitanorum conſtantiſſimè dignoſcitur. Hæc autem diſponente Deo, in cuius manu mors & vita hominum ſunt, nuper damnoſo infortunio & lacrimabili caſu à domno Petro Abbate ſuo, magno & venerabili & præclaro viro, viduata & deſolata eſt. Sanè venerabilis & religioſus eiuſdem loci conuentus ad ſolatium tanti doloris, & quia tempora iſta, quæ meliùs tempeſtates dicerentur, quàm tempora, noſtris in finibus ſacris locis, & maximè illis quæ patronis carent, incommoda, immò peſſima incumbunt: congregatis Fratribus, qui ad feſtum loci illius, etiam de remotiſſimis obedientiis conuenerant, feſtinauerunt eligere in patrem & paſtorem vnum de viſceribus monaſterij ſui, Robertum virũm magnum, cuius mores honeſti, vita commendabilis & religioſa prædicatur & habetur, vt credimus, & nunc quidem veniunt ad pedes Maieſtatis electus, &

" electores, vt electus præſentetur gratiæ
" veſtræ ſicut preſentaretur Regi ſi adeſ-
" ſet, ad quem Ducatus Aquitaniæ tranſ-
" latus eſt. Cuius manibus & theſauro
" ſapientiæ vobis per plurimum gauden-
" tibus, Rex Ludouicus famoſam pere-
" grinationem arripiens, ſapienti vſus
" conſilio, commiſit. Vnde nos confiſi
" de veſtræ liberalitatis excellentiâ, ſup-
" plicamus dulcedini veſtræ, quatenus
" eos cùm ad vos venerint honorificè
" ſuſcipiatis, & affectuosè in ſuis peti-
" tionibus exaudiatis, & quod etiam
" non rogatus faceretis, qui in loco Re-
" gis eſtis, regaliter tractetis, & lætiſ-
" ſimos ad nos & ad propria remittatis.
" Nos etenim ſumus veſtri penitus, &
" libentiùs vobis ſeruiremus, ſi locus &
" tempus miniſtraret, quàm aliorum ſer-
" uitia reciperemus. Memores enim ſu-
" mus & ſemper erimus beneficiorum &
" honorum quos ampliſſimè nobis im-
" pendere conſueuiſtis. Nos pro vobis
" in Miſsâ ad corpus Dei & Domini
" noſtri oramus. Valete vt valeamus.

15. *Robertus* eligitur poſt Petrum & confirmatur ab eodem Sugerio Abbate, vt patet ex illius Epiſtolâ ad Vlgerium.

16. *Aimericus* an. 1155. cui Adrianus C
1155. 4. Papa reſcriptum miſit ſuper inueſtiturá Eccleſiæ Magniaci, habetur inſtrumentum vetus definitionis querelæ inter ipſum & Abbatē Monaſterij Noui; memoratúrque 1163. in tabulâ Hucberti de Campaniâ militis: teſtis & pacis Eccleſiæ B. Mariæ de Buceriâ, cum Fontebraldenſi, cuius loci Abbatiſſa Audeburgis cum ipſo diſcordiam habuit, vt patet ex tabulis in quibus nominatur 1169.

17. *Hilarius* an. 1188. Bartholomæus Turonenſis Metropolita ei confirmat Eccleſias in ſuo Archiepiſcopatu ſpectantes ad cœnobium Burgulienſe Turonis per manum Petri Cancellarij D
1191. Eccleſiæ ſuæ: teſtis reperitur 1191. in cartâ Niuelonis Fayæ Domini concedentis decimam de Priſchay, ad quem etiam extat Cæleſtini 3. bulla Laterano ſcripta 15. Cal. Iulij Pontificatus 6. ſedebat adhuc Hilarius an. 1205.

1208. 18. *Lucas* an. 1208. cui dirigit ſummus Pontifex bullam è cartophilacio depromptam quæ ſic incipit.

INNOCENTIVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Lucæ Abbati Monaſtery Burgulienſis, eiúſque Fra-*

A *tribus. Ad exemplar fœlicis recordationis Silueſtri Papæ prædeceſſoris noſtri, ſub B. Petri & noſtrâ protectione ſuſcipimus. Præterea quaſcunque poſſeſſiones, quæcunque bona idem monaſterium poſsidet conceſsione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium &c. in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Et primò locum ipſum in quo præfatum monaſterium ſitum eſt cum omnibus pertinentiis, curtim Burgulienſem cum Eccleſiâ S. Germani, & Eccleſiâ S. Nicolai, Eccleſiam quoque Choſiacum ſuper fluuium Ligeris cum portu. In pago Turon. quar-*
B *tas tres ex beneficio Corbonis Militis; item ex ſupradicto Milite quartas quatuor cum curti Sublacenſe; item medietatem curtis de Caſſanias cum medietate Eccleſiæ S. Mariæ; item Eccleſiam S. Hilary cum medietate curtis de Vozalliâ; item emptiones quaſdam id eſt villam de Cruolio cum pertinentiis; item Eccleſiam S. Dionyſij in curti Galuaicâ; item Villas, Boras, Canatias, Loliacum, & quidquid ad ipſas aſpicit. Eccleſiam quoque in honore S. Hilary cum curti Succiaco, item Eccleſiam S. Mariæ in Bellomonte conſtitutam, cum decimis & vtilitatibus ſuis, vineas etiam, prata & domos in circuitu caſtri Fontanett,*
C *quas ſcilicet monaſterio S. Petri Burgulienſis bonæ memoriæ Ema Comitiſſa Pictauenſis fundatrix, eiuſdem piâ liberalitate donauit; item Eccleſiam in honore S. Stephani cum villâ totâ quæ dicitur Loitas. Villam quoque Caſſiniam integerrimè, Eccleſiam quoque S. Chriſtophori cum totâ villâ, ac feriâ, cum vicariâ & teloneo integerrimè, abſque alicuius perſonæ dominatione; villam quoque vocatam Adbrolium Aldefridi; Eccleſiam etiam de Oziaco cum totâ villâ; item has villas, videlicet Podium Caninum vel Regiâ Lemouicinaria, Podium Leiardi de domna Viueda. Manſum Ledranni & Aloda, & iuxta Caſſanum villam ſupradictam, Eccleſiam in honore S.*
D *Martini cum tota villâ quæ vocatur Villaris. Item villas duas, videlicet Drogiacum & Turium; item quartas quatuor in villâ de Ordriniaco: in Alniaxi pago duas Eccleſias vnam S. Petri & alteram S. Nazary, ſitas ad Ingolmas ſupra littus maris; item præbendam S. Martini ex regali Abbatiâ, quemadmodum accipiunt qui intus ſeruiunt, præbendam quoque S. Martini Condatenſis vici; cum Eccleſiis, domibus, & pratis ad ipſam pertinentibus; in pago Ebroicenſi curtim quæ vocatur Eoldra, & villam quæ dicitur Francauilla cum Eccleſiis & omnibus pertinentiis ſuis, & tertiam*

partem de Longauillâ ſuper fluuium Sequanæ. Prioratum S. Chriſtophori de Caſtroforti cum Eccleſiis parochialibus, Prioratum S. Saturnini de Cabroſiâ cum parochialibus Eccleſiis. Prior. S. Martini de Palatiolo. Prior. S. Petri de Limois, Prioratum S. Mariæ de Plaiſſiaco, Prior. S. Mariæ de Melſâ cum Eccleſiis parochialibus, Prior. de Conſannuillâ, de Eſpelteriolis, & de Baucort, Prioratum de Turtiniaco, Prioratum de Niolio, Prior. de S. Leodegario, Prioratum de S. Andreâ de caſtro Mirabelli, Priorat. de S. Porchario infra ciuitatem Pictauenſem, Prior. de S. Hilario, Prioratum de Gorgeio, Prioratum de Rataceâ, Pr. de Faiâ, Prior. S. Mariæ de Peruſiâ, Prior. S. Mariæ de Belloloco in ciuitate Engoliſmenſi, Prioratum de Graciaco, Priorat. de Eraut, Prioratum de Eos, Prioratum de Someraco, Pr. S. Melani de caſtro Cainonis, Priorat. de S. Michaele, Prioratum de Ingrandiâ, Prior. de d'Ernal, Pr. de Eſſartis, Prior. de Eſrol, Prior. de Brenno, Prior. de Inſulâ-Vigerij cum Eccleſiis parochialibus, Prior. de Maſſileio cum paroch. Eccleſiâ S. Germani & aliis pertinentiis ſuis, parochial. Eccleſiam S. Crucis Turon. parochialem Eccleſiam de Varennis, paroch. Eccl. de Secundiaco, paroch. Eccl. de Oletâ cum redditibus quos debetis percipere ab eiſdem, curtim de Pleſſiaco, curtim de Callonia, curtim de Milleurello, curtim de Broliâ, curtim de Rochamonachi, & curtim de Buccello cum paroch. Eccleſiâ & aliis pertinentiis ſuis. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum &c. Datum Soræ per manum Ioannis Sanctæ Rom. Eccl. Not. Iucar. Dom. anno 1208. Pontificatus verò Domini Innocentij Papæ 3. anno XI.

19. *Humbertus*, vel *Hubertus* an. 1223. 1225. & 1229.

20. *Guibertus* 2. illius nomen eruitur ex tabulis an. 1236.

21. *Gaufridus* 1248.

1274. 22. *Hugo* Prior de Foſcayo & Archimandrita Burgulienſis 1274.

23. *Gilbertus* Abbatiam ex iiſdem tabulis adminiſtrauit.

24. *Geruaſius* ſucceſſor nominatur in compoſitione pro Eccleſiâ de Poignè, inter ipſum & Forrium Pictauenſem

1326. Epiſcopum 1326. Burgulij die Mercurij poſt feſtum omnium Sanctorum. Eius petitione fit annexio Prioratus de Carlonnâ menſæ Conuentuali à Papâ, ſub Andegauenſi Præſule Fulcone, bullâ Auenione datâ 9. Cal. Iulij, Pontificatus 9.

25. *Petrus* 2. de quo habetur mentio in membranis anni 1364. 1364.

26. *Guilelmus Leden* viuebat annis 1386. & 1391. 1391.

27. *Ioannes* floruit an. 1418.

28. *Euſtachius de Maillé* ex dominis de Malliaco ortus, tranſegit 29. Iunij 1437. cum monachis Burgulij, in causâ controuerſiæ, quæ inter ipſum & eos vertebatur in Senatu Pariſienſi ratione alimentorum. MAILLÉ. 1437.

29. *Ludouicus Rouhault* ex toparchis de la Rouſſeliere, Epiſcopus Malleacenſis, Abbas Commendatarius 1468. & 1470. ROVHAVLT. 1468.

30. *Guillelmus de Clugny* 3. Epiſcopus Pictauienſis, Abbas 1479. 1480. CLVGNY.

31. *Adrianus Gouffier* Cardinalis Conſtantienſis, Abbas Burgulij, Cormeriaci, Sancti Florentij, & Burgidolenſis. GOVFFIER.

32. *Benedictus Hurault* ex gente Huraltâ prognatus.

33. *Philippus Hurault* 1. Abbas Maioris Monaſterij & S. Nicolai Andegauenſis, Iacobi Baronis d'Huriel, Ludouici 12. apud Heluetios Legati filius, obiit 1539. HVRAVLT. 1539.

Carolus de Piſſeleu 1. Epiſcopus Condomenſis, fidem clientelæ Regi exhibuit pro temporali Abbatiæ 1547. 28. Iunij, & alteram 1548. Iulij 10. præſidebat adhuc 1559. PISSELEV. 1547.

Carolus Cardinalis *Borbonius* 2. Archiepiſcopus Rotomagenſis, Abbas Burgulij, necnon S. Dionyſij, B. Germani de Pratis; D. Audoeni & Vrſicampi, viuis exemptus 1594. BOVRBON. 1594.

Philippus Hurault 2. Epiſcopus Carnotenſis, Philippi Huralti Franciæ Cancellarij, Cheuernij Comitis filius deceſſit an. 1620. 1620.

Leonorius d'Eſtampes Carnutenſium Antiſtes, poſteà Archiepiſcopus & Dux Remenſis.

Henricus d'Eſtampes de Valançay Eques Ordinis Hieroſolymitani, ad Pontificem Innocentium X. Chriſtianiſſimi Regis Ludouici 14. Legatus, Abbas & Baro Burgulienſis ac Campaniæ, ſuperioris patrui reſignatione nominatur, filius Iacobi domini de Valançay, & Lodoicæ de Ioigny de Bellebrune, præeſt anno 1654. ESTAMPES. 1654.

BVZEYVM diœceſis Nannetenſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Claræuallis, conditur ſub inuocatione B. Virginis ad ripam Ligeris 1136. 26. Iunij ab Ermengardi Andegauenſi Britanniæ Ducisſâ, Alani coniuge, adductis è *Buzay.* 1136.

Claraualle monachis, & ordinatis ſub A tegimine Ioannis ex monaſterio Begardi cui præpoſitus erat euocati: ſcribit Ermengardi D. Bernardus epiſt. 116. & 117. poſtquam verò habitum Ciſtercienſem ab eodem ſancto Claræuallenſi Abbate accepiſſet, reliquum vitæ exegit cum piis quibuſdam puellis Rotonij in quo monaſterio iacet. Buzeyi autem Abbas Commendatarius an. 1654. Ioannes-Franciſcus-Paulus Gondius Cardinalis Radeſij Archiepiſcopus Pariſienſis.

La Buſſiere. Bvxeria Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Æduenſis, cœnobium olim B Trium montium appellatum iuxta tria ſtagna ad Oſcaram fluuium, fundatur 1130. die 13. Martij à Burgundiæ Ducibus, vt nonnulli putant, ſed alij probabilius nobiles dominos de Sombernone auctores illius exiſtimant, & inter eos Vernerum in Bullâ Lucij Papæ ad Conſtantinum illius loci Abbatem memoratum. Buxeriæ Eccleſia dedicatur 10. Septembris 1172. à Petro Taranraſiæ Archiepiſcopo, cuius Abbatiæ priuilegia approbantur Romæ à Nicolao 4. apud S. Mariam Maiorem 4. Idus Aprilis 1290. Pontificatus 3. litteris datis per manum Ioannis Decani Baiocenſis, Sanctæ Rom. Eccl. Vicecancellarij, cuius loci aliquot Abbates reperiuntur.

Valo, vel *Gualo*.

Conſtantius, ei confirmat Lucius 3. quidquid Vernerus toparcha de Sombernone dedit Buxeriæ; illius gentilis Stephanus de Monreacuto dynaſta de Sombernone mortuus 1315. iacet in hac Eccleſiâ, iuxta quem Maria eius vxor domina Colcharum ſepelitur an. 1324.

Nicolaus.

Guilelmus.

Odo.

Simon.

Hugo.

Richerius.

Ægidius de Plomberiis.

Anſericus.

Renatus de Breſche, Abbas S. Benigni, S. Stephani Diuionenſis, ac Flauigneij.

Claudius Abbas etiam Firmitatis.

Ambroſius de Breſche dictus *de la Tremoille.*

Stephanus le Prince, Decanus ſanctæ Capellæ Diuionenſis.

Carolus Cardinalis *de Lorraine.*

Girardus Sayne Cantor S. Capellæ Diuionenſis.

Andreas Bonnote, Cantor eiuſdem S. Capellæ, defunctus 1615.

Nicolaus Iannin, Abbas D. Benigni Diuionenſis, & Vezalienſis.

Nicolaus de Caſtille Abbas item Benignianus.

Boyſſiere. Bvxeria diœceſis Andegauenſis, Ord. Ciſt. filia Sauigniaci, conditur an. 1131. huius loci Abbas 1654. Carolus Dolce Epiſcopus Baionenſis.

1159. Bvxeria diœceſis Bituricenſis, monialium Ord. Ciſt. ſub Nigrolacu conſtruitur propè Culantum 1159. Kal. Aug.

C.

Cadouin. Cadvnivm diœceſis Sarlatenſis, Ordin. Ciſtercienſis, filia Pontigniaci cuius hæc primordia referuntur: Anno 1114. Epiſcopus Petracoricenſis & Capitulum S. Frontis C conceſſerunt territorium in burgo Cadunij, pro conſtruendo Conuentu Monialium regulæ Fontebraldenſis, quibus toparchæ de Bainac & de Biron multa bona largiti ſunt, vt enuntiatur in manuſcriptis monaſterij; deinde Guido de Salis an. 1115. à Roberto de Arbruſello & Petronillâ Abbatiſsâ de Fontebraldo locum præfatum dono habuit anno 1115. ſequenti, tandem regimini ſe tradidit Henrici monachi Pontigniacenſis. Poſthæc verò ædificatâ Eccleſiâ 1118. ſolemni ritu inauguratur 1139. Ibi religiosè aſſeruatur ſacrum Chriſti Sudarium, à quodam Sacerdote Petragoricenſi illuc ex Oriente allatum, de quo venerabilis Beda lib. 3. de locis ſanctis, quod adhuc D hodie fulget miraculis, & à fidelibus vndique confluentibus mirâ deuotione colitur.

S. Ceſaire d'Arles. S. Cæsarii Ordin. S. Benedicti in vrbe Arelatenſi, Monaſterium antiquiſſimum conſtruxit Diuus Cæſarius Arelatenſis Pontifex, cui ſororem ſanctam virginem Cæſariam præpoſuit, Regulæ Sanctimonialium inſtitutricem, quam ipſa Radegundis cœnobio puellarum in ciuitate Pictauienſi addixit, vt ipſa in exemplari epiſtolæ ſuæ ad Epiſcopos quoſdam Galliarum

exponens

exponens inquit: *Congregationi per me* A
Chriſto præſtante collectæ Regulam, ſub
quâ ſanctæ Cæſaria degit, quam ſollicitudo
B. Cæſarij Antiſtitis Arelatenſis ex inſti-
tutione ſanctorum Patrum conuenienter col-
legit, adſciui. Poſt Cæſariam præfuêre
Liliola, S. Ruſticula, Celſa, & aliæ
Abbatiſſæ ad noſtra vſque tempora,
quarum Catalogum nanciſci nobis
non licuit.

Chaage. CAGIA Sanctæ Mariæ Ord Au-
guſtiniani, diœceſis Meldenſis, Ma-
1135. naſſe Epiſcopo fundatur anno 1135.
cuius cœnobij Abbatum ſeries ex ta-
bulariis ita colligitur.

1. *Helias* quieſcit in Capitulo anno B
1135.

2. *Simon* ibidem humatur.

3. *Odo* depoſitus in ſacello S. Ioan-
nis.

4. *Herbertus* iacet in Capitulo.

5. *Anbertus* iuxta anteceſſorem tu-
mulatus.

6. *Stephanus* 1. terræ mandatur in
eodem loco.

7. *Hugo de Nantolio* ſepulturam ac-
cepit in Choro.

8. *Ioannes Paridot* 1. retro maius al-
tare humatur.

9. *Gillonus de Nantolio* iacet in Cho- C
ro ante pulpitum.

10. *Stephanus de Oiſſeriaco* 2. deceſ-
1363. ſit 1363. tumulo traditur ante altare
S. Auguſtini.

11. *Erardus de Haruillers* viuis exem-
ptus 1376. iuxta deceſſorem quieſcit.

12. *Ioannes de Capitulo* 2. ante prin-
cipem aram Abbatiæ carnis ſarcinam
depoſuit.

13. *Brixius.*

14. *Petrus Maillart* 1.

15. *Iacobus* iacet in clauſtro.

16. *Petrus de Chamberiaco* 2. in ſan-
ctuario ante maius altare.

17. *Ioannes Barbet* 3. de Vſiaco ibi- D
dem ſepelitur.

18. *Robertus* quieſcit in Choro.

1436. 19. *Petrus Glouſſot* 3. moritur 1436.

20. *Ioannes Coſſillart* 4.

21. *Ioannes* 5.

22. *Nicolaus Roquet* 1.

23. *Nicolaus Cheuro* 2.

24. *Iſembertus du Puy.*

25. *Petrus de Beunes* 4. Abbas Com-
mendatarius.

26. *N. Coulon* depoſitus in Choro
iuxta fundatorem.

27. *Petrus de Roſeto* 5. iacet in ſan-
ctuario.

A 28. *Philippus de la Chambre* Cardi-
nalis de Boulogne, Epiſcopus Tuſcu- 1550.
lanus Romæ fato functus 1550.

29. *Ioannes de Pothiers* 6.

30. *Claudius Coqueles* Epiſcopus Di- 1600.
nienſis, obiit an. 1600.

31. *Ioannes-Baptiſta Charrier* 6. Regis
Ludouici 13. ab Eleemoſynis, mortuus
eſt an. 1623.

32. *Guillelmus Charrier* Lugdunenſis
ſucceſſor fratris, interfuit Comitiis 1645.
Cleri Gallicani Pariſienſibus an. 1645.

CAIGNOTA diœceſis Aquenſis, in *Caignot-*
Nouempopulaniâ Ord. S. Benedicti, *te.*
ſortita eſt nomen B. Virginis de Cor-
B rhetâ, ob diuina beneficia his in locis
ſæpiſſimè collata mulieribus in partu
laborantibus. Abbatum quorum ex-
tat memoria hic breuis indiculus.

Mamertinus.

Arnaldus.

Guillelmus-Lupus de Monteſquien 1. an. 1122.
1122.

Guillelmus-Bertrandus de Bayonne 2.
ad Epiſcopatum Aquenſem aſſum-
ptus.

Ioannes 1. contemporaneus Arnaldi
de Caupene Epiſcopi Aquenſis.

Antonius du Poy an. 1359. 1359.

C *Guillelmus Caſalar* 3. 1432.

Petrus de Foix an. 1495. 1495.

Ioannes Pobla 2. an. 1557.

Ioannes Berardus 3. obiit an. 1630.

Daniel du Puy vitam cum morte com- 1648.
mutauit an. 1648.

Bernardus de Poyanne deceſſit anno 1654.
1654.

Nicolaus de Bayleux 1654.

CALA diœceſis Pariſienſis, Ord. *Chelles*
S. Benedicti Deiparæ Virgini ſacra, *Sainte*
fundatur à Diuâ Bathilde Chlodouei *Bauthour.*
2. Regis coniuge an. 662. auctore Si-
geberto: diſtat Lutetiâ quaſi centum 662.
ſtadiis villa Calenſis Gregorio Turon.
D Hiſt. lib. 6. cap. 46. in quâ Chilperi-
cum venationibus oblectatum fuiſſe
ſcribit; vita Bathildis ab æquali ſcri-
ptâ tom. 7. Surij cap. 1. de huius Mo-
naſterij primordiis ſic loquitur: *Cœno-*
bium Kala ſanctimonialium Virginum in
pago Pariſiaco vndâ circumfluente Matro-
næ fluminis decentiſſimè ædificauit. Quem
locum villis affluentiſſimis, & quamplu-
ribus cum earum redditibus amplificauit &
exornauit, & in poteſtate ſub religione ibi-
dem viuentium ſacrarum Virginum tradi-
dit: in hoc religioſam valde Dei famulam
Bertilam quam ex monaſterio Iodro euo-
cauerat, in locum matris primam conſti-

tuit. Quieſcit Bathildis in Abbatiâ A Corbeienſi quam etiam condiderat. Videndum Martyrologium 26. Ianuarij, chronicon Cameracenſe, Brulius in Antiquitatibus Pariſinis lib. 4. aliíque hiſtoriei. Porrò huius loci Eeeleſia decoratur Decanatu rurali, & Abbatiſſæ tantùm reperiuntur ſequentes ex archiuis Monaſterij.

1. *Bertilla* prima Abbatiſſa ex moniali Iotrenſi, deceſſit anno 670.

2. *Ermengardis*.

3. *Clementia*.

4. *Aſſelina*.

5. *Sibylla*.

6. *Marſilia*.

7. *Egidia* vel Gillia.

8. *Hegilnidis* mater Iudith Imperatricis præfuit an. 835.

1127. 9. *Amelina* 1. 1127.

10. *Heloiſſa* 1156.

1185. 11. *Maria* 1. adminiſtrauit 1185.

12. *Florentia* 1200.

1202. 13. *Amelina* 2. 1202.

14. *Maria de Nery* 2. an. 1208.

1211. 15. *Mathildis de Bercheres* 1. 1211.

16. *Mathildis de Corbolio* 2. 1220.

1232. 17. *Margareta de Nery* 1. 1232.

18. *Petronilla de Marolio* 1. 1240.

19. *Margareta de Varigny* 2. 1245.

1248. 20. *Agnes de la Queuë* 1. 1248.

21. *Mathildis de Nantolio* 3. 1255. &
1255. 1257. menſe Nouembri nominatur in tabulario S. Mariæ Pontiſarenſis.

22. *Adelina de Nantolio* 1. 1270.

1314. 23. *Aleis* vel *Alix* 1314.

24. *Margareta de Pacy* 3. Philippo 1. toparchâ de Paciaco parente nata ſedit an. 1318. & 1337.

25. *Petronilla du Parroy* 2.

26. *Adelina de Pacy* 2. ſuperioris neptis, Philippi domini de Nantueil filia 1355.

1363. 27. *Ioanna de Soiſy* vel *Choiſy* 1. an. 1363.

28. *Agnes de la Queuë* 2. 1363.

1369. 29. *Margareta de Luilly* vel *Loilly* 4. 1369.

30. *Ioanna de Poreſtâ* 2. 1372.

1386. 31. *Ioanna de Roye* 3. 1386.

32. *Agnes de Neufuille* 3. 1402.

1429. 33. *Maria de Clery* 3. 1429.

34. *Elizabetha de la Palu* 1452.

1479. 35. *Catharina de Ligneres* 1479. obiit 1504. 10. Nouemb.

36. *Ioanna de la Riuiere* 4. 1499. quæ triennalis fuit, vt ſequentes, aliquando confirmatæ per plures electiones ſucceſſiuas, & prima fecit votum clauſuræ.

37. *Maria de Reillac* 4. aliàs *Drillac* anno 1507. 1507.

38. *Maria Cornu* 5. 1510.

39. *Margareta de Champron* 5. 1517. moritur 6. Aug. 1518.

40. *Barbara de Balſac* 1518. 1518.

41. *Magdalena* 1. 1528. 9. Auguſti.

42. *Iacoba* vel *Iaquelina Amignon* an. 1542. 14. Nouemb. ſub eâ finem cœpit triennalis electio. 1542.

43. *Renata de Bourbon* Caroli Ducis Vindocinenſis ex Franciſcâ Alençoniâ quinta natu filia, lucem aſpexit apud S. Germanum in Layâ 6. Februarij an. B 1527. luſtralibus vndis baptiſmi tincta ſuſcipitur ab Henrico 2. Nauarræ Rege, & Renatâ Francicâ Ferrariæ Ducissâ. à teneris annis apud Fontebraldum fit Religioſa 1533. vbi ſub moderamine Lodoicæ Borboniæ amitæ ſedulò pietati incubuit, tum ex magnâ huius Archimonaſterij Fontebraldenſis Prioriſsâ adipiſcitur poſſeſſionem nominatione Franciſci 1. 1543. 5. Februarij, diem clauſit 1583. die 9. Febr. ætatis 56. huius ſepultura inſcriptione Gallicâ exornatur. Bovrbon. 1543.

44. *Maria de Lorraine* 6. Claudij Aumaliæ Ducis & Lodoicæ Brezeæ filia, Caroli Ducis ſoror, Antoniæ Faræmo- C naſterij & Lodoicæ S. Mariæ Sueſſionenſis Abbatiſſarum, exceſſit anno 1627. Lorraine. 1627.

45. *Maria-Henrieta de Bourbon* Henrici Magni Regis ex Carlotâ des Eſſars filia naturalis, fit Abbatiſſa 1627. paulò poſt diem extremum obiit x. Februarij 1629. Bovrbon. De France à la barre d'argent.

46. *Magdalena de la Porte* 2. Caroli domini de la Meſleraye & de Parthenay, Equitum Franciæ Tribuni, Regiorum Tormentorum Præfecti, & Aremoricæ Progubernatoris ſoror, præſidet adhuc an. 1654. La Porte. 1654.

Caladia diœceſis Virdunenſis, *La Chalade*. D Ord. Ciſtercienſis filia Triumfontium, inchoatur 1128. 8. Idus Iulij à nobilibus viris Heruæo & Walterano, ſub inuocatione Dei & S. Sulpitij: baſilica dedicatur ab Epiſcopo Virdunenſi Alberone, trecentis quondam religioſis nobile monaſterium vt habet Richardus Waſſeburgius lib. 4. Antiquitatum Belgicarum. Monaſterij huius Archimandrita nunc ſedet N.. de Clerembaut frater Mareſcalli Franciæ, Abbas & Morimundi, de Iardo, ac Brolij Erbaudi. 1128.

Calercium diœceſis Riuenſis, *Calers*.

1148. filia Grandisſylvæ, Ciſt. Ord. condi-tur an. 1148.

Chau-mes. De Calamis Sancti Petri, diœceſis Senonenſis in Briâ Ord. S. Benedicti, conſtruitur ab Hugone, cuius depoſitio in Martyrologio die 9. Decembris: memoratur à Lucio 3. Pont.
1181. 1181. Rege Philippo Auguſto, & Guidone Archiepiſcopo Senonenſi; quorumdam Abbatum elenchus continetur in obituario Eccleſiæ parochialis de Calmis, non ita ordinatâ ſerie quæ ſic habet.

Robertus Abbas primus de Calmis glorioſæ vitæ, commemorationem habet 25. Septembris in necrologio.

Maurus.

Monfredus.

Stephanus.

Henricus.

Robertus.

1233. *Hugo de Nemicourt* 1233. anniuerſarium illius legitur ad diem 22. Nouembris.

Gaufridus de Blanchery 1260. & 1265. nominatur in tabulâ Abbatiæ Sacriportus.

1285. *Ioannes de Pinulo* 1285.

Arnulfus de Montangland an. 1329.

1334. *Theobaldus*, cuius anniuerſarium conſignatur 1334. 28. Aprilis.

Ioannes 1367. 25. Ianuarij.

1371. *Odoinetus* 1371. Nouemb. 29.

Triſtandus de Salazar Archiepiſcopus Senonenſis & Abbas, Calmenſe monaſterium ab Anglis dirutum teſtaurauit.

Carolus à Sancto Martino capſam in
1530. quâ reconduntur ſacræ reliquiæ Diui Domnoli aperuit an. 1530.

Ioannes Prudhomme.

Ioannes l'Eſprenier Abbas Calmenſis.

La Chaume. Calmaria Sanctæ Mariæ, Ordinis B. Benedicti, diœceſis Nannetenſis, in pago Radeſij propè oppidum de Machecolio inchoatur à Iuſtino Radeſij toparchâ: territorium in quo ædificatum cœnobium conceſſit Monaſterio S. Saluatoris Rotonenſis ad condendam Abbatiam regulæ Benedi-
1055. ctinæ an. 1055. Harcoidus Radeſij Barto, cuius donationis exemplar è cartophilacio Rotonenſi hoc eſt exordium:

Ego Harcoidus *oppidi S. Crucis dominus, Iuſtini verò filius, conſiderans quod omnes, teſte Apoſtolo, manifeſtari oportet ante tribunal Chriſti, ut referat vnuſ-*

A *quiſque prout geſſit, ſiue bonum, ſiue malum; propoſui ex his quæ mihi à Domino collata fuerant, quædam ipſi retribuenda, ſed cum diu animo verſaretur, cui Eccleſiæ huiuſmodi vota perſoluerem, iuxta Domini ſententiam, ſudet eleemoſyna in manu tuâ, donec inuenias iuſtum cui tradas eam, multùm enim, fatente Iacobo, valet deprecatio iuſti aſſidua, tandem inueni monaſterio Rothonenſi famâ ſanctitatis pollenti, quod cordi ſederat offerendum, id crebrius ſuggerente Quiriaco viro recenſendo, qui tunc Nannetenſis Eccleſiæ Pontificatus tenebat infulam. Igitur per manus Perenesij ſtrenuiſſimi Abbatis, in proſpectu prædicti ca-*
B *ſtri dedi monaſterio tertiam partem Calmariæ, ſed & terræ borderiam, molendinum quoque cum prato, necnon quartam partem vnius iugeris vineæ ſolemni donatione, aſſenſu coniugis Vlgardis, aut prolis, & patriæ optimorum pro remedio animæ noſtræ, necnon anteceſſorum, ſed & ſucceſſorum. Prætaxatus autem Pontifex emulatus nos Dei emulatione, duo oratoria, vnum quidem in honore Dei genitricis, alterum ſub nomine Baptiſtæ Ioannis conſtructa, monachis ibidem Deo famulantibus, & in caſtris Domini militantibus cum adiacenti cimiterio: hortatu ſiquidem &*
C *conſenſu quorundam ſacerdotum, Menuilici ſcilicet atque Gaufridi qui ea obtinebant, perpetuò habenda conceſſit. Ad inuiolabilem verò cum Eccleſiâ Rothonenſi dilectionis compaginem conſeruandam, poſteritati venturæ innoteſcimus, quod eâ conditione prædictum concedimus donum, vt ſi locus ille diuitiis & poſſeſſionibus adeò creuerit, vt paſtor ibi præfici debeat, ex Capitulo Rothonenſi electione Abbatis & Conuentus aſſumatur; & vt obediens illi monaſterio tanquam proprius ipſorum monachus ſemper exiſtat, ſacramento propriæ manus exigatur. Eo autem in ſede pro-*
D *priâ reſidente, monachos ad arbitrium Rothonenſis Abbatis ſecum habere nouerit; non aliunde poſſe expetere: Sed & ſi caſu contigerit aliquem causâ neceſſitatis extremæ apud eum induere monachum, ſoſpitati redditus non ab ipſo, ſed à Rothonenſi Abbate benedictionem accipiat, & ſi quid cenſus ſecum attulit, pars media monaſterio Rothonenſi perſoluatur, ſingulis etiam annis ex iure viſitare Rothonenſem Eccleſiam ſecundò volumus, in natalitio videlicet B. Marcellini Papæ & Martyris, ſed & tranſlationis eiuſdem cum ſacri corporis eius plaga occidentalis ſuſcipere meruit, vt his tantùm diebus ſingulari priuilegio verbo doctrinæ inſiſtat, miſſas celebret, men-*

ſas etiam fratrum ſplendidè procurare ſtu- A
deat. Prætereà ad incrementum loci quem
conſtruere Deo ordinante diſponimus, ſub
terrore venturi iudicij gehennalis præcipi-
mus, ne quis ſucceſſorum noſtrorum mona-
chis inibi conſiſtentibus & Dominum pro
mundi piaculis indeſinenter exorantibus,
ſi quid in omni ditione noſtrâ prece vel
pretio domui ſuæ adquirere potuerint, ne-
mo prohibeat. Patrata denique ſunt hæc fe-
riâ quintâ in baſilicâ B. Mariæ nomini
dicata pridie Nonas Iulij, lunâ 8. anno
1055. *ab Incarnatione Domini* MLV. *Monar-*
chiam regni Francorum Philippo guber-
nante, Præſulatum verò Nannetica ſedis B
Quiriaco prouidentiâ regente, & tam do-
num quàm conuentionem ſigillo propria au-
ctoritatis roborante. Teſtis & auctor hu-
ius donationis ego Harcoidus cum filiis Iu-
ſtino, Vruodio, Hilario, Aldroeno, Me-
nuili presbyter. Teſtes Ganfridus, Hay-
mon filius Androeni, Main filius Cain-
uadalard, Ledeuinus, Renaldus, &c. Ex
monachis verò Pereneſius Abbas, Sanſoiar-
nus, Glemonocus, Bili, Treſloenus, Ro-
dercus, Herny presbyter. Guid, Oſmun-
dus.

Chaumo-zey. Calmostratvm diœceſis Tul-
lenſis Ord. S. Auguſtini.

Chan-mont. Calvvsmons Ordinis Præmon- C
ſtratenſis, diœceſis Remenſis.

Cambron. Cambero, vel Cambetona, diœ-
ceſis Cameracenſis in Hannoniâ, ter-
tio lapide ab vrbe Montibus, Ordin.
Ciſtercienſis, filia Claræuallis conditur
1148. an. 1148. 9. Cal. Aug. ab Anſelmo de
Traſigniaco domino de Petonâ, The-
ſaurario Eccleſiæ Sonegienſis, qui locũ
amplis redditibus & latifundiis dota-
uit, contradicente nihilominus Ægi-
dio fratre Traſigniaci toparchâ, cuius
controuerſia per Balduinum Comitem
& Nicolaum Cameracenſem Antiſti-
tem componitur 1156. præfecto Abba-
te Faſtredo; ſucceſſorum eius indicem D
ex tabulis ſic collegimus.

1. *Faſtredus* nobilis Hannonicus, à
B. Bernardo conſtituitur, cuius cum
elogio meminit Molanus, poſteà Cla-
1163. ræuallenſis, & Ciſtercienſis Abbas, de-
ceſſit Pariſiis 1163.

2. *B. Gerardus de Bourgorgne.*

3. *Daniel de Gerardsmonte* magnæ vir
ſanctitatis, qualem eum indigetat Ioan-
nes Weſbergius in ſuo Gerardimontio
c. 8. viuis exemptus eſt 32. anno regi-
minis.

1233. 4. *Sigerus de Gand* Hugonis Caſtel-
lani filius 1233.

5. *Balduinus de Tournay* templum per-
fecit 1245.

6. *Henricus de Niuelles* 1250. 1250.

7. *Ioannes de Marbaix* 1. 1270.

8. *Ioannes de Heſtre* 2. 1279. 1279.

9. *Hugo de l'Eſcaille* 1288.

10. *Balduinus de Boſſut* Doctor Theo- 1293.
logus interiit 1293.

11. *Iacobus de Montignies* 1308.

12. *Nicolaus de Harchies* 1. 1322. 1322.

13. *Nicolaus de l'Hove* 2. 1326.

14. *Iuo de Leſſino.*

15. *Ioannes de Mons* 3.

16. *Balduinus de Reſſignies* 1339. 1339.

17. *Ioannes d'Enghien* 4. oriundus
ex toparchis Anghiani rexit an. 1364.

18. *Ioannes Eſquelin* 5. 1375. 1375.

19. *Andreas Pape* 1394.

20. *Ioannes de Lobbes* 6. 1410. 1410.

21. *Nicaſius Minen* 1449.

22. *Ioannes Haſton* 7. 1464. 1464.

23. *Guilelmus de Dien* 1. 1501.

24. *Ioannes de Vuillaume* 8. ſublatus 1515.
è viuis 1515.

25. *Alardus du Bois* 1535.

26. *Ioannes de Florbecq* 9. 1543. 1543.

27. *Quintinus du Belloy* 1548.

28. *Ioannes-Antonius Dertelin* 1551. 1551.

29. *Gedeon des Foſſes* Suffraganeus
Leodienſis, & Mariæ Reginæ Hun-
gariæ à Confeſſionibus.

30. *Ioannes Beghin* 10. 1561.

31. *Guillelmus de la Court* 2. 1572. 1572.

32. *Robertus d'Oſtelart* 1613.

33. *Ioannes Farinart* 11. Theologiæ
Doctor Vicarius generalis Ordinis 1635.
Ciſtercienſis mortuus 1635.

34. *Ioannes Coene* 12. Vicarius item
Generalis Ciſtercij, ab an. 1636.

Cambonivm, aliàs Camporum- *Cham-bon.*
Bonorum, diœceſis Viuarienſis, Ord.
Ciſtercienſis, filia Sinanquæ, ædifica-
tur 1152.

Camera-fontis diœceſis Mel- *Châbre-fontaine.*
denſis, Ordinis Præmonſtratenſis, fi-
lia Vallis-ſecretæ, inchoatur à Milo-
ne toparchâ de Cuiſſy, & Petro Epiſ- 1202.
copo Meldenſi eius filio an. 1202.

Campania diœceſis Cenoma- *Champa-gne.*
nenſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Saui-
gniaci, fundatur 1188. menſe Decem-
bri, à Fulcone Riboule domino d'Aſ- 1188.
ſé & de Lauardin, ac Emmâ coniuge,
ex conſenſu Huberti filij, & Beatri-
cis eius ſororis, præſentibus Iuhello
de Meduanâ, Amelino de Chaources,
aliiſue nobilibus dynaſtis: qui Fulco
illic iacet ante maius altare, ab eóque
ſtirpe fœmineâ prognati ſunt domini

de Lauardin ex gente de Beaumanoir
in Cenomanis, Eccleſia dedicatur à
Goffrido Fcelon huius ciuitatis Epiſ-
copo, vt habet Antonius le Couruai-
ſier in Hiſtoriâ Cenomanenſium Pon-
tificum: cœnobii Abbas fuit Lancelo-
tus de Beaumanoir, eique nunc præ-
poſitus eſt Henricus d'Eſtampes de
Valençay.

Chancel- CANCELLATA Beatæ Mariæ, Or-
lade. din. S. Auguſtini, diœceſis Petracori-
cenſis, conditur ab Eccleſiaſticis viris,
qui iuxta Petracotium leucâ vel circi-
ter in inculto ſolo ſub tegimine Ful-
caudi Abbatis Cellæfruini vitam ere-
miticam profitebantur, in oratorio B.
Virgini dicato, propè fontem Can-
cellatum craticulis ferreis ſeptum, à
quo Abbatia Cancellatæ cognomen-
tum tulit. Multis aucta eſt beneficiis
à Guillelmo de Albarocâ Epiſcopo
Petracoricenſi, qui benedicto orato-
rio ac cœmeterio, Eccleſiam de Beu-
roná, locúmque de Bord conceſſit, de-
ſignato Abbate Geraldo, qui vota re-
1133. gulæ D. Auguſtini emiſit an. 1133. tum
exædificatâ baſilicâ quæ hodie ſpecta-
tur, ac diuinis myſteriis ritu ſolemni
peractis, domos, ceteráque ædificia
inſtituit, vt indicat cartularii Cancel-
latæ breuis membrana.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ
Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus San-
cti, & in honore B. & glorioſæ ſemper Vir-
ginis Mariæ, genitricis Dei & Domini no-
ſtri Ieſu Chriſti, & in honore S. Mariæ
Magdalenæ, atque omnium Sanctorum, bo-
næ memoriæ Geraldus de Montelauduno
venerabilis & primus Abbas de Cancella-
tâ, & frater Gerardus Bernardi Sacerdos,
primus eiuſdem loci Prior, & frater Helias
Sacerdos, qui poſteà fuit 2. Abbas, & Ge-
raldus de Cauze Sacerdos, & frater Fol-
cherius Archans Sacerdos, & frater Gerar-
dus Ranulphi Sacerdos, & frater Elias
Laoudries laicus, & frater Gerardus Gui-
berti laicus, & frater Guillelmus de Malle-
ſec dignus memoriâ laicus, monaſterium
de Cancellatâ diuinâ virtute & auxilio ro-
borati ædificare cœperunt, atque in feſtiui-
tate Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli,
quam Catholica Eccleſia 3. Calendas Iulij
venerabiliter toto orbe celebrat, magno gau-
dio ſpirituali repleti, primos lapides in
fundamento huius ædificij, in Deo om-
nium bonorum, cum maiore firmitate ſpe-
rantes poſuerunt, anno ab Incarnatione
1128. Domini* MCXXVIII. *indictione 7.* Ge-
raldi de Montelauduno ſucceſſor fuit

A Elias; hic à diœceſano Antiſtite do-
nationem accepit plurimarum Eccle-
ſiarum: Gerardus ei ſuffectus inaugu-
ratur à Petro Mineto Epiſcopo, præ-
ſens quoque dedicationi altaris 1171.
ex manuſcriptis Cancellatæ, cui cœ-
nobio poſterioribus ſæclis Gaufridus
de Pompadour Præſul Petrocorenſis,
& nunc præſidet an. 1654. Alanus de 1654.
Solminihac Epiſcopus & Comes Ca-
durcenſis, monaſticæ diſciplinæ inſtau-
rator.

CANDELIVM diœceſis Albienſis, *Candeil.*
Ord. Ciſtercienſis, filia Grandiſſyluæ
B inchoatur 7. Cal. Aug. 1152.

DE CANNIS Sancti Petri Ordi- *Caunes.*
nis Beati Benedicti, diœceſis Narbo-
nenſis.

CANTIPRATVM Beatæ Mariæ, *Cantipré.*
diœceſis Cameracenſis, Ordinis S. Au-
guſtini conſtruitur ab Hugone Oiſiaci
domino, Caſtellano Cameracenſi, vt
obſeruat necrologium Cantipratenſe
his verbis: *IX. Cal. Decemb. obiit Roge-
rus Cameracenſis Epiſcopus, qui voluit no-
bis ad fundandum dare locum, ſed ad ma-
iorem Eccleſiæ noſtræ vtilitatem, domino
Hugoni de Oiſiaco, vtpote terræ Principi,
in hoc dando voluit cedere, &c. qui primò
C fundum Abbatiæ nobis dedit, ſecundò deci-
mam de Vuagenguuel, tertiò terragium de
Raillencort, quartò nemus Vaccariæ, quintò
furnum de Creuecuer. Idem de tranſmari-
nis partibus rediens, priùs ad nos quàm ad
domum propriam diuertens, pretioſas quas
ferebat, Sanctorum reliquias nobis reliquit;
à vectigalibus etiam in tota terrâ ſuâ nos
abſoluit.* Hactenus obituarium. Primus 1183.
Abbas memoratur Ioannes an. 1183.

CANTOENNVM S. Petri Claro- *Chan-*
monte in Aruerniâ, Ord. Auguſtinia- *toen:*
ni, puellarum olim, crypta Cantoen-
nenſis Greg. Tur. lib. 1. c. 44. & Can-
toennicus mons lib. 2. c. 21. hiſt. titu-
lus ſepulchri in Capitulo Cantoenni-
D co ita inciſus: *Hic iacet Magiſter Al-
defredus Pœnitentiarius Claromontis, qui
fundauit hanc domum Cantoenni & obiit
17. Cal. Maij.* Eam Io. Sauato in li-
bello de ſanctis Eccleſiis & Monaſte-
riis Claromonte, ex vetuſtis membra-
nis Cantoenni, vocari ſcribit à Rober-
to de Turre Epiſcopo an. 1200. menſe 1200.
Martio principalem filiam: ſubinde
Canonicis Cathedralis Eccleſiæ con-
ceſſum eſt in Cantoenni clauſtra ſe-
cedere, & more maiorum regulariter
ibi viuere; ſed nunc ei baſilicæ deſer-
uiunt Carmelitæ Diſcalceati.

Chantemerle. Cantvmervla diœceſis Tre-
cenſis, Ord. S. Aug. fundatur ab Hen-
tico 1. Comite Palatino Campaniæ,
cuius monaſtetii priuilegia Alexandet
3. Papa diplomate confirmauit Pariſiis
1165. 1165. 18. Cal. Maii. Abbatum index
euulgatut carens annorum epochâ,
qui ex nectologio depromptus eſt.
Guido viuis exceſſit 11. Ianuarii.
Guido, ſublatus è medio Aprilis 26.
Petrus 20. Aprilis.
Robertus de Puteolis 28. Maii.
Theobaldus 4. Iulii.
Guibertus fato functus 10. Iulii.
Nicolaus obiit 11. Iulij.
Theobalus de Puteolis 10. Aug.
Guido deceſſit 8. Sept.
Ioannes mortuus 15. Septemb.
Haymo 18. Octobtis.
Petrus Bele diem extremum clauſit
22. Oct. 1325.
Nicolaus de Baire 6. Nouemb.
Ioannes de Faux, 11. Nouemb.
Theobaldus de Montgiron 30. Nouem-
btis.
Ioannes Gobinet antiquus Abbas Can-
tumerulæ 1632.

La Capelle. Capella diœceſis Toloſanæ,
Ordinis Præmonſtratenſis vbi Abbas
Commendatarius 1654. Ioannes-Lu-
douicus Bertier Epiſcopus Riuenſis.

Capella Ordinis S. Benedicti,
diœceſis Bolonienſis.

La Chapelle aux Planches. Capella ad Plancas, Diuæ
Virgini ſacra, diœceſis Trecenſis, Ord.
Præmonſtratenſis inſtituitur paulò an-
te an. 1147. à Simone toparchâ Bel-
1147. fortenſi vt fidem facit reſcriptum Pon-
tif. Eugenij 3. quod adſcribere loco
fundationis conſentaneum videtur,
hoc contextu in Auctuario Promptua-
rij Antiquitatum Tricaſſinarum:

Evgenivs *Epiſcopus ſeruus ſeruo-
rum Dei, dilecto filio Galthero Abbati S.
Mariæ de Capellâ ad Plancas, eiúſque fra-
tribus &c. Dilecti in Domino fily veſtris
iuſtis ſupplicationibus clementer annuimus,
& præfatam Eccleſiam in quâ diuino eſtis
mancipati obſequio, ſub B. Petri & noſtrâ
protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti
priuilegio cõmunimus. Statuentes, vt quaſ-
cunque poſſeſſiones, quæcunque bona impre-
ſentiarum iuſtè & canonicè poſſidetis, aut in
futurum conceſſione Pontificum, largitione
Regum vel Principum, oblatione fidelium,
ſeu aliis iuſtis modis Deo propitio poteritis
adipiſci, firma vobis veſtríſque ſucceſſoribus
& illibata permaneant, in quibus hæc pro-
priis duximus exprimenda vocabulis. Ter-*
A *ritorium in quo ipſa Eccleſia conſtructa eſt,
datum à Simone domino Belfortenſi, &
Emelinâ matre eius, cum vſuariâ totius
nemoris vſque ad caſtrum Merchericurte,
cum appenditiis ſuis, terrámque, quæ circa
ipſam curtem eſt ex dono Radulfi de S.
Margaretâ, molendinum de Suzannò mon-
te cum terrâ quæ molendino adiacet: ſimi-
liter ex dono prædicti Radulfi fratribus ſuis
concedentibus, & dominis de quorum feo-
do erat, Comite videlicet Theobaldo, Egi-
dio cum fratre ſuo Lebaldo, & Macario de
Magnicurte. Curtem ſanctæ Petronillæ cum
appenditiis ſuis, terram de Altignis, no-*
B *uam domum quæ ſita eſt ſuper Maxennam.
Tertiam partem decimæ de villâ S. Audoe-
ni, quam habetis ab Eccleſiâ S. Quintini
Beluacenſis, & quicquid ibidem ipſa S.
Quintini Eccleſia iure poſſidebat. Deci-
mam totam de Curcellis exceptâ parte preſ-
byteri. Medietatem tertiæ partis decimæ Iun-
chery, ſaluo iure monachorum Roſnarum.
Partem decimæ de Longauillâ in Eccleſiâ
Chacericurtis, liberam electionem ſacerdo-
tis ab Attone Trecenſi Epiſcopo vobis con-
ceſſam. Sanè laborum veſtrorum quos pro-
priis manibus aut ſumptibus colitis, ſiue
de nutrimentis veſtrorum animalium, nul-
lus à vobis decimam exigere præſumat.*
C *Decernimus ergo vt nulli omnino homi-
num liceat præfatam Eccleſiam temerè per-
turbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel
ablatas retinere, minuere, aut aliquibus
vexationibus fatigare, ſed omnia integrè
conſeruentur, eorum pro quorum guberna-
tione & ſuſtentatione conceſſa ſunt vſibus
omnibus profutura, ſaluâ ſedis Apoſtolicæ
auctoritate, & diœceſani Epiſcopi canoni-
câ iuſtitiâ. Si qua igitur &c. Datum Pa-
riſiis per manum Hugonis presbyteri Car-
dinalis, agentis vicem Guidonis Sanctæ
Rom. Eccleſ. Diaconi Cardinalis & Cancel-
lary Idibus May, Indict. 10. Incarnat. Do-
minicæ* MCXLVII. *Pontificatus anno* 3.

D Huic cœnobio prætet dynaſtas de Bel-
forti, multa etiam confert Ioannes de
Lancaſtre dominus Belfortis, & Agnes
de Ioinuillâ eius vxor an. 1312. Abba-
tum verò talis extat catalogus.
Galterus 1153. obiit 25. Aprilis. 1153.
Rainaldus 1175.
Godefridus iacet ante maiotem atam. 1175.
Ingelramus ibidem quieſcit.
Veremondus tumulatur iuxta Epiſto-
lam Eccleſiæ B. Mariæ.
Dodo.
Oſbertus viuebat an. 1182. in baſilicâ 1182.
ſepultus.
Ioannes 1. 1188.

Richerius præfecturam tenuit huius A
1192. Abbatiæ 1192.

Guilelmus 1. 1212. quieſcit in Capitulo.

1232. *Iſembardus* 1232.

Herbertus 1242.

Conſtantius ſepulturæ traditus in clauſtro.

Nicolaus tumulatur ante pulpitum in choro.

Ioannes d'Aniſy 2. deceſſit vltimâ
1336. Martij an. 1336. humatus in ingreſſu chori.

Philippus d'Eſparnay.

Balduinus quieſcit ante principem aram baſilicæ ſuæ. B

Ioannes d'Vlchery 3.

Guilelmus de l'Entille 2.

Stephanus Remy.

Ioannes Mantier 4. mortuus 1536.

Ioannes Ceiellant 5. è Morolio diœceſis Ambianenſis oriundus, diem clau-
1545. ſit 1545. 1. Nouemb. depoſitus in medio chori.

Iacobus du Pleßis de Richelien Epiſcopus Lucionenſis primus Abbas Commendatarius.

Iacobus Leſcot Epiſcopus Carnotenſis 1654.

CAPELLA-THOSAN diœceſis Tor- C
1175. nacenſis, Ord. Ciſt. filia Dunarum
inſtituitur 1175. Cal. Ianuarij.

S. Cheron prés Chartres. S. CARAVNI diœceſis Carnotenſis, Ordin. S. Auguſtini, vetuſtiſſima Abbatia iuxta vrbis ſuburbia, antiquitùs S. Caraunij veteris appellata ab eodem ſancto patrono tutelari, qui in hoc monaſterio iacet, martyrium paſſus, vt narrat vetus legenda: feſtum eius in perantiquo rituali Carnotenſi ad diem 28. Maij conſignatur; nunc autem die tranſlationis 18. Octobris; ſub cuius inuocatione in Epiſcopatibus Carnotenſi, Cenomanenſi, Ebroicenſi, & Autiſſiodorenſi plures baſilicæ dicatæ ſunt: in vetuſto lapide ad parietem chori legitur Clota- D
rium Regem iſtam dotaſſe Eccleſiam, quidquid ſit, monaſterium inſtauratur à Gauſleno Epiſcopo Carnotenſi, poſtquam ab Abbatibus & Præpoſitis adminiſtratum fuiſſet, & regulares Canonicos D. Auguſtini ſæcularibus eie-
1137. ctis induxit poſt an. 1137. Abbates autem ſequuntur accuratè collecti ex codicibus manuſcriptis, & necrologio S. Caraunij.

1. *Aper* primus reperitur in dypticis titulo Abbatis inſignitus, de quo plura referuntur in memoratâ legendâ.

2. *Dionyſius* 1. Abbas renunciatus 668.
668. rexit octo annis.

3. *Balduinus* Prior etiam S. Martini in Valle 676. præfuit vndecim an.

4. *Simon* 687. 687.

5. *Dionyſius* 2. 701.

6. *Simon* 2. ſedit an. 717. eius tempo- 717.
re Canonici S. Caraunij fruebantur prebendâ in Eccleſiâ S. Mariæ Carnotenſis, necnon Præpoſiturâ, cuius Maior dominio temporali ac iuriſdictione vtebatur.

7. *Herueus* 1. 730. annis 20. 730.

8. *Dodo* gubernauit an. 22.

9. *Odo* conſtituitur an. 772. 772.

10. *Matheus* 1. 788.

11. *Dionyſius* 3. 799. per annos 43. 799.

12. *Herueus* 2. 842. dicitur in obituario Carnotenſi Canonicus B. Mariæ, ſub cuius Præſulatu circiter annum 850. Monaſterium euerſum eſt ac crematum à Normannis.

13. *Gilbertus* an. 898. 898.

14. *Granlfus* ſucceſſit 941. ſubſcriptúſque habetur originali fundationis
S. Petri in Valle, & in donatione Ra- 941.
genfredi Epiſcopi Sanctæ Mariæ, de clauſtro vineæ Canonicis S. Petri, ſcriptâ Carnotis ciuitate in domo matris Eccleſiæ; Idib. Iunij an. 13. regnante Ludouico; quod Graulfus alterâ cartâ approbauit, quæ extat in libro Aganonis veteri S. Petri in Valle, ſedit annis 38.

15. *Garnerus* 978. compleuit annos 978.
28. poſt cuius fatum ingens diſcordia oritur pro electione Abbatis; pro quâ dirimendâ adminiſtratio cœnobij titulo Præpoſituræ collata eſt Harduino Canonico Carnotenſi, qui Abbatiæ regimen adeptus, amotis regularibus Canonicis ſæculares ſubſtituit.

16. *Harduinus* 1. Diui Carauni Præpoſitus, primus abrogato Abbatis nomine præfuit annis 30.

17. *Herueus* 3. 1036. rexit 33. annis. 1036.

18. *Henricus* an. 1069. nominatur in actis fundationis S. Andreæ Carnotenſis 1108.

19. *Guerinus* an. 1111. teſtis in exemplari dotationis Abbatiæ S. Ioannis
in Valle 1115. quo tempore Iuo Car- 1115.
notenſis Præſul, compoſuit diſſidium inter Præpoſitum, Maiorem, & Canonicos S. Caraunij pro iuribus toparchiarum.

20. *Clemens* ſuffectus an. 1130. ſub

Pontificatu Gauſleni Epiſcopi Carno-
1137. tenſis 1137. rurſus controuerſia Iuonis ætate ſopita exarſit inter Præpoſitum, Maiorem, & Canonicos, quibus inter ſe inuicem diſſidentibus, eos expulit ſubrogatis Canonicis Regularibus Diui Auguſtini in hanc Baſilicam, quam beneficio S. Germani de Dourdan, multiſque aliis rebus auxit, & prouentibus Præpoſituræ ac præbendarum quibus vtebantur Canonici ſæculares, ſicq; abrogatâ Præpoſiturâ conſtituitur denuo Archimandrita.

21. *Theobaldus*, is gubernauit Abbatiam ſibi creditam à Gauſleno Præſu-
1138. ſule 1138. annis 28. inſtauratâ Eccleſiâ & ædificiis quæ à tempore Heruæi diruta iacebant. Sub ipſo & Roberto Carnutenſi Pontifice confirmatur donatio Gauſleni, de Præpoſiturâ & Prioratu de Dourdan, bullâ Eugenij 3. Papæ datâ Ferreti 13. Cal. April. 13. Pontificatus.

Leobardus anno 1166.

1178. *Ancherius* ſucceſſit 1178. hoc eodem anno Papa Alexander 3. diploma Eugenij approbat, & Gaufridus Epiſcopus Carnutenſis conceſſit beneficia Clarifontis, S. Caraunij, ceteráque alia, vti & donum Comitis Carnotenſis pro decem libris redditus, & alterum Theobaldi de Bouuille, decimam de Seneche, ac libertatem in clauſtro S. Caraunij vt docet bulla Pontificatus 20. ſcripta Laterani 18. Calend. Iulij, quæ priuilegia Lucius 3. Pont. rata habuit litteris datis Idibus Martij 1182. de quibus tabularium S. Caraunij.

Robertus de Ver 1. 1202. præfuit annis 12.

1214. *Ioſſelinus* 1214. adminiſtrauit per annos ſeptem. Honorius Papa 3. hoc Monaſterium & poſſeſſiones ſub Apoſtolicæ Sedis tutelâ excepit 1216. datâ bullâ Laterani 16. Calend. Decemb. Pontificatus 1.

Petrus 1. ex Canonico S. Ioannis in Valle aſſumptus ad hanc Abbatiam 1221. ſedit annis 22. cuius mentio extat in tabulis Theſauri Regij.

1242. *Dionyſius* 4. an. 1242.

Mathæus 2. 1248. rexit annis nouem.

1254. *Philippus* viuebat 1254.

Petrus 2. memoratur in cartis anno 1278.

1296. *Ioannes d'Eſperuon* 1. 1296. Philippus Rex Francorum reſcripto an. 1314.

A probat immunitatem à manu mortuâ prædiorum S. Caraunij, dato diplomate die Lunæ ante feſtum Diui Barnabæ Apoſtoli.

Ioannes de Villiers 2. 1316. cœnobij gubernator per an. 39.

Petrus de Villiers 3. 1354. 1354.

Robertus Ioudouin 2. 1386.

Ioannes Carreau 3. 1417. 1417.

Petrus Hermet 4. an. 1419.

Guillelmus Ricordeau 1. 1421. admo- 1421.
tus ad clauum Abbatiæ per annos 19.

Theobaldus 1440.

Ioannes Mahault 4. 1453. ſub quo 1453.
Petrus Bechebien Epiſcopus Carnu-
B tenſis apud S. Caraunum tumulatur: anno verò 1470. baſilica & cœnobium reſtituuntur.

Petrus 5. 1484.

Petrus Texier 6. 1493. 1493.

Nicolaus Brebier 1. 1499. inauguratus 15. Octobris, deceſſit menſe Maio an. 1500.

Iacobus Ricoul eligitur anno 1500. in 1500.
æde Auguſtinianorum Pariſiis 7. Maij 1508. Suffraganeus Carnotenſis conſecratur à Philippo Meldenſi Epiſcopo, aſſiſtentibus Antonio & Iacobo aliarum Eccleſiarum Præſulibus.

Mathurinus Boucheron 1516. & 1524.
C viſitatur Monaſterium à Lamberto Hotomanno & Ioanne Montholono Canonicis Regularibus S. Victoris Pariſienſis, qui plura ſtatuta condidêre.

Bartholomæus Simon Epiſcopus Sebaſtienſis, Suffraganeus Carnotenſis,
Abbas autem 1525. præfuit annis 16. 1525.
ſub quo claruit Claudius Sanctæus Canonicus in S. Caraunio, clariſſimus Theologus, & poſteà Ebroicenſis Epiſcopus.

Hugo Salel primus Abbas Commen-
datarius 1541. patriâ Vaſco, Præce- 1541.
ptor Franciſci 1. Francorum Regis,
D Homerum Gallicè reddidit, præpoſitus Abbatiæ per annos duodecim.

Gulielmus Mirbrich 2. natione Ger-
manus 1553. ſedit annis 18. ſub quo ab 1553.
hæreticis in obſidione Carnutenſi combuſta eſt baſilica, & cœnobium exſpoliatum 1568.

Gulielmus d'Aubermont 3. Belga, Canonicus & Camerarius Carnotenſis 1571. ſedit an. 9.

Laurentius Gaboys ex Religioſo Ma-
ioris Monaſterij 1580. quatuor annis. 1580.

Guilelmus Baigneaux 4. ex monacho de Ioſaphat 1587. cum Abbatia tribus annis vacaſſet, habitum Canonici Regu-

Regularis induit, & poſt duos annos,
trucidatur à famulis Marchionis de
Saucuſe.

Ioſias Picard nominatus à Rege Hen-
rico 4. redditibus monaſterij fruitur
1589. duobus annis; religioſi autem 1589.
cum illum in Abbatem admittere de-
trectarent, oblatâ dignitate Claudio
Sanctæo Ebroicenſi Pontifici, eam re-
cuſauit, mortuus eſt Ioſias Romæ an.
1590. dum expeditioni bullarum va-
caret.

Guilelmus Baigneaux 5. ſuperioris ne-
pos ab an. 1592. ad 1595.

1599. *Petrus le Crayeux* 7. Burgundus Ca-
nonicus Carnutenſis 1599.

Nicolaus Iouber 2. dominus de Ri-
uette, magnus Archidiaconus Carnu-
tenſis, impetrauit Abbatiam breui Re-
gio ſub nomine Petri Regnault Ca-
nonici Carnutenſis, & annuâ ducen-
tarum librarum penſitatione, ſed ma-
gni Conſilij Senatuſconſulto à poſſeſ-
ſione ambo exciderunt 1605. agente
Ludouico Benedicti.

Ludouicus Benedicti, Franciſcanus,
Doctor Theologus & Eleemoſyna-
rius Regis, diſpenſante Pontifice fit
1605. Canonicus Regularis & Abbas 1605.
per obitum Laurentij Gaboys, cum
deceſſores ſui abſque Apoſtolicis lite-
ris prouiſi fuiſſent; vitam cum morte
commutauit Ludouicus 24. Septemb.
1613.

Petrus Regnault 8. Canonicus Car-
1613. notenſis ab anno 1613. triginta circiter
annis pacificus poſſeſſor; ſub eius præ-
fecturâ Canonici S. Caraunij ſtrictio-
rem regulam induxerunt, ſeminario
inſtituendæ iuuentuti, baſilicâ etiam,
locíſque regularibus ad meliorem ſta-
tum reuocatis.

Guilelmus de Longueil 5. Abbas Con-
charum in Neuſtriâ, Renati de Lon-
gueil domini de Maiſons Præſidis In-
1654. fulati in Senatu Pariſienſi filius, ſedet
hoc anno 1654.

Charenton. CARENTONIVM Sanctæ Mariæ,
diœceſis Bituricenſis, Ord. S. Benedi-
cti, fœminarum Congregationis Caſa-
linæ, memoratur in reſcripto Pontifi-
1145. cis Eugenij Tertij an. 1145. & in alio
1468.

S. Cales. S. CARILEFVS Beatæ Mariæ Mo-
naſterium Aniſolenſe quondam di-
ctum, ſub regulâ D. Benedicti in diœ-
ceſi Cenomanorum non longè à ci-
uitate Vindocino ad Ledum fluuium,
Childeberto Francorum Rege con-
ſtruxit Sanctus Carilefus qui cœnobio,
caſtro, caſtríque dynaſtis nomen indi-
dit. Gregor. Turon. Hiſt. lib. 5. c. 14.
Aninſulam vocitat, cuius mentio fit in
epiſtolis Nicolai primi Romani Pon-
tificis, vita quoq; Carilefi Monaſterium
hoc villam Caiani nuncupat his ver-
bis: *Dominus perduxit Carilefum & ſocios
in locum ſolitudinis qui Caſa Iagani priſ-
cis dicebatur temporibus, ſuper fluuium
quem Anſulam appellant, vbi multi fontes
frigidas fundunt aquas, à quarum frigidi-
tate fluuium volunt ſumpſiſſe vocabulum.*
Hodie S. Caleſium dicunt; de quo le-
gendi Surius Cal. Iulij in Sancto Ca-
rilefo & in vitâ B. Siuiardi Cal. Mar-
tij. Huius loci Abbates fuêre *Ainal-
dus* qui memoratur in priuilegio Cor-
beienſis Monaſterij an. 846. *Engelga-
rius* 862. *Ebrardus* in literis Theodori-
ci Carnotenſis Epiſcopi 1040. *Gauſce-
linus*, adfuit dedicationi baſilicæ San-
cti Dionyſij de Nogentorotrodi, *Olri-
cus*, cuius extat mentio lib. 3. epiſt. 15.
Goffridi Vindocinenſis, *Ioannes de
Ronſart* 1508. & *Ægidius de Sourré* E-
piſcopus Conuenarum, nunc autem
præeſt *N. Amelotus* Abbas Hermeria-
rum, ſanctæque Mariæ de Allodiis.

CARITAS Ord. Ciſtercienſis, filia *La Charité.*
Bellæuallis, Biſontinæ diœceſis 7. Idus
Decembris anno ſalutis 1133. funda-
tur à Dominâ Alaydâ de Treuâ, dein- 1133.
de annis inſequentibus Stephanus Bur-
gundiæ Comes inibi ſepultus, prædiis
prouentibúſq; auxit, vnde etiam con-
ditor à nonnullis appellatur; Catalo-
gus Abbatum ex manuſcriptis tabulis
exit in lucem hoc ordine.

1. *Petrus* primus Abbas ex monacho
Bellæuallis præfuit annis 30. obiit an. 1164.
1164.

2. *Iacobus* rexit an. 8. deceſſit 1172.

3. *Theobaldus* per annos 18. moritur 1190.
1190.

4. *Martinus* poſt viginti annos præ-
fecturæ viuis exceſſit 1210.

5. *Amedeus*, qui & Conſtantinus di-
ctus, ſedit per annos 35. diem clauſit 1245.
1245.

6. *Vuillermus* I. per annos 12. interiit
1258.

7. *Theodoricus* per annos 24. denaſ- 1282.
citur 1282.

8. *Hugo* I. annis 8. menſibus 6. ſubla-
tus è medio 1286.

9. *Otho* annis 10. fato fungitur an. 1296.
1296.

10. *Ioannes* I. annis 8. obiit 1304.

11. *Hugo* 2. annis quinque cum dimidio tranſiit à ſæculo 1309.

1329. 12. *Simon* annis 20. ad alteram vitam migrauit 1329.

13. *Iacobus de Vezeto* annis 14. morte ereptus eſt 1343.

1359. 14. *Stephanus de Nouauillâ* annis 16. interiit 1359.

15. *Ioannes de Salinis* 2. an. 21. expleuit mortalitatem 1380.

16. *Stephanus de Fretigneyo* 1. annis

1399. 19. menſibus 6. vitam cum meliore commutauit 1399.

17. *Stephanus de Vallibus* 2. iniit an. 1401. rexit annis 19. deceſſit 1410.

18. *Stephanus de Salinis* 3. annis 19.

1429. cum dimidio, mortem oppetiit 1429.

19. *Guilelmus de Salinis* 2. Licentiatus in Theologiâ compleuit in adminiſtratione an. 30. defunctus 1460.

1493. 20. *Ioannes de Maceriis* 3. præfuit an. 33. fato correptus 7. Iulij 1493.

21. *Ioannes de Nouauilla* 4. cognomento *Bouſſon*, ſedit an. 3. denatus 11. Maij 1496.

22. *Guilelmus Chaſerant* 3. de Diuio-

1525. ne, fuit Abbas an. 30. extinctus 1525.

23. *Ludouicus de Verno*, vulgò *de Vers*, etiam Abbas Montis S. Mariæ rexit annis 28. fatis conceſſit 5. Decembris 1553. inde vacauit ſedes annis duobus.

24. *Ioannes de Laulbeſpin* 5. cœpit

1555. an. 1555. præfuit an. 22. & animam emiſit 11. Iunij 1577.

25. *Claudius de Grandmont* tenuit an-

1609. nis 32. peruenitque ad diem 17. Iunij 1609.

26. *Ioannes à Vuateuille* 6. poſteà fa-

1630. ctus Epiſcopus & Comes Lauſanenſis viuebat anno 1630.

La Charité les Leſines. Caritas diœceſis Lingonenſis in Decanatu Tornodotenſi ad Armanſonem fluuium, Ord. Ciſtercienſis ſub Clarauallе, olim monialium nunc virorum cœnobium.

Chaalis. Carolilocus filia Pontigniaci, Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Siluanectenſis à quâ vrbe diſtat duabus leucis, fundatur ſub honore B. Mariæ Virginis in territorio ad extruendum Monaſterium donato liberalitate Guilelmi Siluanectenſis domini de Chantrilliaco Franciæ Buticularij, vt indicat ſcheda cartophilacij Carolilocenſis eo contextu: In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego Guillelmus Lupus Siluanectenſis, laudante vxore meâ Adeliâ, filióque meo maiore nomine Guidone*

A *laudante, concedo & do Eccleſiæ Beatæ Mariæ* Carolilocі, *& ſeruitoribus eius, liberum & abſolutum fundum, locum ſcilicet in quo ſitum eſt cœnobium, & alnetum eiuſdem loci, cum ſuis pratis, vndique ſine retinaculo totum, & partem quamdam nemoris certis determinatam metis. Do quoque vſum totius Eſpiomæ & Beeley, ad nutrimenta gregum, & ad domos ædificandas & ad ignem, & ad omnia ſemper neceſſaria &c. De quâ donatione cartam fieri volui, eámque ſigillo fratris mei Stephani Pariſienſis Epiſcopi ſigillari feci, cuius rei teſtes ſunt, Stephanus*

B *Pariſienſis Epiſcopus, Petrus Epiſcopus Siluanectenſis, Radulfus de Alneto, Galterius de Pompon, & Auroldus frater eius, Galterus Parpalon, Bernardus Torchards, Guido paruus Siluanectenſis.* Abbatiæ huius primordia referuntur ad annum 1136. 4. Idus Februarij, quo Ludoui- 1136. cus Craſſus Rex Francorum pro fundatione largitur tres domos ſeu grangias, videlicet de Fay, de Comelles, & de Vallelaurentij, cum ampliſſimis libertatibus & priuilegiis; inde Rex Ludouicus 7. Iunior poſt obitum patris, eadem protſus regio diplomate

C confirmauit quod ſic habet: Ego Ludovicus *Rex, ſicut patri meo Ludouico temporali regno ſucceſſi, ipſum quoque cupiens ad æternum ſubſequi, quia ipſe cœnobij Carolicenſis extitit diligens fundator, eſſe diſpoſui ſtudioſus amator &c. laudo igitur atque confirmo donum quod Epiſcopus Pariſienſis & Guillelmus Lupus frater eius, & Comes Damnimartini Renaudus cum vxore ſuâ dederunt prædicto cœnobio, per conceſſum Adelizæ de Bulis, & filiorum eius Lancelini ſcilicet & fratrum ſuorum &c. confirmo quoque terram quam dedit illi Iacelinus de Damnomartino apud Hermenouillam, & quam de-*

D *dit moriens iuxta Villam nouam &c. Actum publicè Pariſiis anno Incarn. Verbi* MCXXXVIII. *regni 5. noſtri, aſtantibus* 1138. *in palatio noſtro quorũ nomina ſcripta ſunt & ſigna, Dapifero nullo, ſignum Guillelmi Buticulary, S. Mathiæ Camerary, S. Hugonis Conſtabulary, data per manum Algrini Cancellary.* Præterea conceſſit Caroliloci monachis grangias Karolipontis, & Choiſiaci, ac tenere in manu mortuâ quidquid eis datum fuerat, vel largiretur in poſterum in regno Franciæ. Vnde in Martyrologio Abbatiæ pridie Idus Iunij dicitur: *Obiit Ludouicus Rex fundator huius Monaſtery & Carolus frater eius, pro quo fun-*

dauit nos ; & Ludonicus Rex filius eius A
fundationis noſtra ſigillator, qui addidit
fundos duarum grangiarum, & Ælidis
regiam vxoris ſenioris Ludouici, & Phi-
lippus inclytus filius Ludouici, qui conceſſit
culturam S. Georgy in quâ ſedet grangia
de Tranbleio. Eccleſia verò dedicatur
1219. 1219. à Guarino Siluanectenſi Ponri-
fice, in quâ plures eiuſdem Epiſcopa-
tus Anriſtires cubant, memoratúrque
ab Alexandro 3. c. Cùm dilecti 3. de
Emptione, & Vendirione, Innocen-
tio 3. c. Cùm ex parte, de tempori-
bus Ordinationum, Gregorio 9. c. ex
parte 33. de Reſcripris. Catalogum
Abbatum communicauit præfatus Lu- B
douicus Iacob, quem eriam ex veru-
ſto Carolilocenſi Necrologio noſtro,
aliiſque rabulis monaſterij ita breui-
ter deſcripſimus.

1. *Andreas de Bandiment*, poſtquam
fundatum fuir cœnobium Carolilo-
ci, Regis Ludouici 6. mandaro tranſ-
miſſi ſunt ibidem duodecim Religioſi
è monaſterio Pontigniaci, cum eodem
Abbate primo Andreâ.

2. *Almaricus*, poſteà Epiſcopus Silua-
1148. nectenſis, rexit vſque ad 1148. cuius
anniuerſarium notatur in necrologio
5. Cal. Iulii.

3. *Deſiderius* præfuit ad annum vſ-
que 1160. 8. Idus Aug.

1171. 4. *Humbertus* 1171.

5. *Ingerannus* 1. adminiſtrauit vſque
ad 1180. 4. Calend. April. in obirua-
rio.

1186. 6. *Petrus* 1. deceſſir 1186. haber com-
memorarionem 3. Non. Aprilis.

7. *S. Guilelmus* 1197. ex chartâ ma-
gni Paſtoralis Pariſienſis, inde eligitur
Archiepiſcopus Bituricenſis.

1212. 8. *Adam* 1212. vſque ad an. 1217.

9. *Odo* præfecturæ annos impleuir
1221.

1234. 10. *Ioannes Cadomenſis* 1. vixir ad an. D
1234.

11. *Milo* Ciſtercienſis monachus, ia-
cet anre armarium librorum, vir ſan-
ctus & bonus, qui ſedit vſque ad an-
num 1238.

1255. 12. *Ioannes de Arbona* 2. rexit vſque
ad annum 1255.

13. *P.* Abbas Karoliloci nominatur
in cartâ regii Theſauri 1261.

1272. 14. *Ioannes Normannus* 3. 1272.

15. *Ioannes de Siluanecto*, 4. deinde
Abbas Pontigniaci, fieri curauit ta-
bulam argenream maioris altaris, &
capellas Eccleſiæ à larere cœmererii
huius domus : vixit vſque ad annum 1280.
1280.

16. *Laurentius de Marcellis* 1. ſpiritum
reddidir 1290.

17. *Daniel de Plalliaco* Abbatiam te- 1296.
nuit ad 1296.

18. *Reginaldus de Roquemont* cœnobii
moderator ad 1308.

19. *Iacobus de Thermis* Doctor Theo-
logus 1317. mox Abbas Ponrigniacen- 1317.
ſis, ibidem iacet anre maiorem aram.

20. *Ioannes Picardi* 5. aliàs Probus
ad an. 1326.

21. *Ioannes de Gallonis-Fontibus* 6.
ſcripſit illam paginam quæ dicitur Miſ-
ſus de cœleſtibus ſuper Euangelium, 1337.
ac diem poſtremum obiit 1337.

22. *Ingerannus de Gournayo* 2. ſedit
ad annum 1339. deceſſir Calend. Ian-
uarii.

23. *Laurentius de Marcellis* 2. vſque 1352.
ad an. 1352.

24. *Ioannes de Gallo in-Fontibus* 7. Do-
ctor Theologus, vſque ad 1372. 3. Non.
Marrii eius anniuerſarium conſigna-
tur.

25. *Galterus Comitis*, Doctor Theo-
logus, anteà Religioſus de Voro, Ab-
batiam adminiſtrauit vſque ad annum 1379.
C 1379.

26. *Ioannes de Boſco Odelinæ* 8. cœ-
nobium moderarus eſt ad an. 1397.

27. *Laurentius de Ruâ* 3. Doctor Theo-
logus fundauir caſtrum in medio ma-
gnæ curiæ, quod poſteà decrero Capi-
tuli generalis penitus delerum eſt ; è
viuis exemptus an. 1418. cuius obirus 1418.
noratur in necrologio 3. Idus Feb.

28. *Pariſius de Belnâ*, Doctor Theo-
logus rexir vſque ad annum 1438.

29. *Ioannes de Siluanecto* 9. interiit 1455.
an. 1455.

30. *Thomas* ex Religioſo Fontaneti,
eligitur Abbas Pontigniaci, inde Ci-
ſtercii, iacer anre imaginem Crucifixi
in Capitulo cœnobij : præfuit vſque
ad an. 1458.

31. *Petrus de Vireio* 2. Doctor Theo-
logus ex monacho de Maceriis & Ce-
lerario Collegii S. Bernardi Luteriæ,
tandem Abbas Clareuallenſis ; floruir 1471.
ad annum 1471.

32. *Ioannes le Fel* 10. Inſulanus, Do-
ctor Theologus, poſteà Abbas Vallis
noſtræ Dominæ, ſedit vſque ad annum 1501.
1501.

33. *Robertus de la Tourotte*, ex Reli-
gioſo monaſterii Caroliloci Theolo-
giæ Profeſſor, ſucceſſir 9. Decembris

1501. 1501. is tam prudenter hocce rexit monaſterium, vt eius peruigili curâ ſolettíque induſtriâ multa comparata fuerint bona: inter cetera, redempta fuerunt quadraginta arpenta nemorum contigua ſylux de Comellis, conſtructûmque inſigne campanile, & horologium. Domus quoque Collegii D. Bernardi Pariſiis eius tempore à fundamentis de nouo eſt erecta: multáque ædificia in hoc cœnobio inſtaurantur, qui pro ſalute & augmento gregis ſibi commiſſi ſollicitus, totius Ordinis Ciſtercii negotia fideliter tractauit. Mortuus eſt autem die 22. Ianuarii 1522. Iacet ante maius altare baſilicæ cum auunculo ſuo & deceſſore Ioanne le Fel.

34. *Simon Poſtel*, aliàs *de Buyres* ex Caroliloci Religioſo, Doctor Theo-
1522. logus, eligitur 24. Ianuarii 1522. præfuit annis viginti, Eccleſiámque variis ornamentis, pauimento, tapetibus decorauit, ac bibliothecam multis libris auxit, titulos, cartáſque monaſterii in optimum ordinem reduxit, plurimáq; bona ſunt illius tempore acquiſita. Burgundiam inferiorem, Angliam, & Scotiam auctoritate ac iuſſu Capituli generalis reformauit & viſitauit, vltimus hoc munere præſertim in Angliâ
1540. & Scotiâ functus. Tandem deſiit eſſe in viuis 13. Februarii 1540.

ESTE. 35. *Hippolytus d'Eſte* Cardin. Ateſtinus, Epiſcopus Ferrariæ, Mediolanenſis Archiepiſcopus, Abbas Commen-
1572. datarius Caroliloci extremum diem clauſit 1572.

36. *Aloyſius Ateſtinus* Cardin. Ferrarienſis, ſuperioris nepos, Archiepiſcopus Auxitanus, bis in Galliam ſub
1586. Greg. XIII. Papâ Legatus, moritur 1586.

37. *Achilles de Harlay*.

LORRAINE. 38. *Ludouicus de Lorraine* Cardin. Guiſiæ, Archiepiſcopus Remenſis, occubuit in caſtris Regiis dum obſidere-
1621. tur fanum S. Angeli apud Santones an. 1621.

39. *Carolus-Ludouicus de Lorraine* Ab-
1654. bas Caroliloci, & Prior de Lerac viuit 1654.

Carnoet. CARNOETVM, aliàs S. Mauricij, diœceſis Coriſopitenſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Langonij, vbi teliquiæ eiuſdem B. Mauricij Abbatis ipſius monaſterii religioſè aſſeruantur. Fun-
1177. datur menſe Nouembri 1177. vt tradunt monumenta eius cœnobii.

A CARROFVM S. Saluatoris, diœceſis Pictauienſis, Monaſterium Ord. Benedicti vetuſtiſſimum ac nobile in Marchiâ pagi Pictonici ſitum, à Rotgario Comite Lemouicenſi & Eufraſiâ eius vxore conditum, quod ætate Ludouici Pii Auguſti inſtauratum fuiſſe affirmat vita eiuſdem Principis; fundatorem autem Rotharium Comitem diſertè aſſerit Theodulfus Aurelianenſis Epiſcopus his verſibus lib. 3. carminum cap. 8. *Charroux.*

Eſt locus, hunc vocitant CARROPH *cognomine Galli,*

B *Quo patet electis aulica porta poli.*

Quo Saluatoris ſub nomine praenitet aula,

Quóue Monaſterij clauſtra decora manet.

Emicet hic rutilo Sanctorum pignore fretus,

Viuit & eximiè turba fidelis ibi.

Denique ROTHARIVS, *Comes ingens, inclytus Heros,*

Coniuge cum Eufraſiâ condidit iſtud opus.

Hoc ſuluo argento, gēmiſq; exornat, & auro,

Afflnit & libris, veſtibus atque ſacris.

Prædia, prata, domos, ſiluas, vineta, colonos,

Et pecora & pecudes, & bona quæque dedit. &c.

Carroficum monaſterium à Fulberto Carnotenſi epiſt. 117. & Carrofinii
C nuncupatur in conſtitutione Aquenſi, de Abbatiis quæ militiam, aut dona debent, aut non debent: corruptè Sancti Carrofi cœnobium nuncupatur à vetuſto ſcriptore Aquitanicæ hiſtoriæ, cum loci nomen ſit, non viri, quem vulgò nunc S. Saluatoris Carrofenſis vocant; & benedictum teſtatur Calendarium S. Sergii Andegauenſis cum ait: *XVI. Cal. Iuly Carrofenſe monaſterium Dei & Domini Saluatoris mundi dedicatum eſt anno à Natiuitate eiuſdem ex Virgine glorioſâ an. 1048.* Ludouicus autem Auguſtus ex rebus proprietatis ſuæ Fraxinetum Eccle-
D ſiam in pago Beluacenſi, in Remenſi villam Dominicam, & Montiniacum in Meldenſi donauit, ſed perperam chronici Malleacenſis auctor Carolum Magnum S. Saluatoris conditorem exiſtimauit ad an. 769. vt ex actis tabularii Carrofenſis patebit, quæ potius 769.
narrationem quàm apographum exemplaris primæ fundationis exhibent: ad pleniorem lucem nihilominus ſubnectemus, prout eam publicauit Ioannes Beſly in Hiſtoriâ Comitum Pictauienſium.

ANNO *ab Incarnat. Domini* DCCLXIX. *Carolus Pipini F. poſt exceſſum patris ſui*

in regno ſubſtitutus eſt. Hic autem à magnis militiæ virtutibus, quibus Regnum Francorum longè latéque propagauit, quibúſque Romanum emeruit Imperium, & ab ingenti laude ſui, quâ per orbem amplificatus eſt, Magnus agnominatus eſt. Hic aduerſus Saracenorum incurſus qui eâ tempeſtate Hiſpanias occupabant, & Aquitaniam crebris incurſibus fatigabant, vrbibus eiuſdem Aquitaniæ Comites præficere ſtatuit. Igitur Biturigenſibus Sturminium, Aruernenſibus Bretmundum, Lemouicenſibus Dominum Rotgerium præfecit. Hic autem venerabilis Rotgerius Comes cœnobij Carrofenſis euentu tali diuinitùs accidente fundator extitit. Cum aliquando Rex glorioſus Carolus pro Regni ſui negotiis diſponendis Aquitaniam perambularet, contigit eum in prædium quoddam præfati Comitis Rotgerij diuerti. Quo dum ſe contuliſſet, peregrinum quemdam honeſtæ formæ virum ibidem reperit: cuius patriam noménque ſciſcitatus, audit eum nuncupari Fredelandum, & ex nobili genere patriâque Britonum eſſe, & Hieroſolymis remeare. Quem cum etiam de ſanctorum ſitu locorum, & de ſtatu religionis ſanctæ quemadmodum apud Hieroſolymam vigeret, curioſiùs inquiſiſſet, atque ſatis edoctus ab eo fuiſſet, interrogat iterum ſi quid inde prætioſum deferret. Confitetur ille ſalutiferæ Crucis Chriſti portionem maximo emptam pretio ſe inde deferre, & Eccleſiæ nouiter à ſe conſtruendæ decenter inferre. Quo Rex audito gauiſus, & veneranter et aſſurgit, & ſupplex adorat: deinde totius ſpatio quietis virum ſæpius attentans, ſecum manere depoſcit, & Eccleſiæ fundandæ locum, ſumptúſque ſe præbiturum ſpopondit. Verbis itaque ſuadibilibus atque Regalium ſponſionibus præmiorum, hortatur, & inſtat, donec eum Deo iuuante ad ſuum velle deducit. Intereà craſtinâ luceſſente luce, ecce pars ſiluæ quæ ibidem erat, radicitùs apparet euulſa, campi quoque planities ad Eccleſiæ ſpatia ſufficiens, lignorum erat macerie nudata. Quæ res fit ingens ſpectaculum ingenti miraculo dignum, vtpote quod non humanitùs actum, ſed diuinitùs conſtabat exhibitum. Quis etiam non admiraretur tam ſubitum & abſque fragore tantarum arborum caſum? vnde Rex gratias Omnipotenti referens Imperatori, pro tantis beneficiis eius ſibi oſtenſis paritérque collatis, valde gratulatus eſt cum ſuis. Deinde Comitem euocans Rotgerium, eum tantæ participem gratiæ iudicat dignum, in cuius prædio tantum videbâtur & acceſſiſſe bonum, & apparuiſ-

A *ſe miraculum. Monet igitur & hortatur, vt ad id quod euentu tantæ rei, & oſtenſione tanti miraculi ſummam velle diuinitatem videbat, animum intenderet, & ipſe regalibus ſi vellet impenſis ædificandi Monaſterij operam daret. Ad quod præfatus Comes totâ ſe mente deuouens, etiam cuncta ſui iuris prædia, quorum multiplex numerus erat, omnipotenti Deo ſe reſpondit offerenda. Cuius deuotioni Rex vehementer aggaudens, eum cum benedictione regali ad propria direxit, rogans eum pro acceleratione operis. Regreſſus igitur vxori ſuæ nomine Euſraſiæ cuncta quæ acciderant, vel Regis ſuámque voluntatem nar-*
B *rat. Gaudet prorſus fidelis mulier, & viri ſui votis omnimodis aſſenſum præbet. Mox verò præparantur cuncta quæ templi poſcebat ædificatio, inſiſtitur omnimodis operi cœpto, cuius hunc orientalis pars opere lapideo tantùm fundata eſt, reliqua verò pro feſtinatione operis lignorum macerie conſummata eſt. Adnotantur itaque prædia cartis, cum multiplici mancipiorum numero, eidem deleganda Monaſterio, quæ poſquam cuncta vir nobilis ſtudioſè peregit, domni Regis Karoli præſentiæ obtulit teſtamentum regalibus confirmandum edictis. Cuius petitioni libentiſſimè Rex an-*
C *nuens, ſtatuto temporis die id fieri decreuit. Igitur anno incarnationis Dominicæ 799. reſidente eodem Domno Karolo Auguſto Aquiſgrani palatio, præſente Leone Papa Sedis Apoſtolicæ cum Epiſcopis Italorum, Germanorum, ſeu Gallorum, in conuentu plurimæ nobilitatis perlatum eſt eidem Domino Imperatori Karolo, Sanguinem Chriſti in Mantuâ ciuitate fuiſſe repertũ. Qui continuo Leonem P. miſit vt huius rei veritatem inquireret, ſibique deferret: qui ſicut reperit poſteà eidem glorioſo detulit Regi. Interim verò Patriarcha Hieroſolymitanus nomine Thomas per Gregorium Abbatem de Monte Oliueti, & Felicem*
D *Monachum, benedictionem Domno miſit, & reliquias ſic annotatas: De radice Illicis Manbræ, &c. Hæc legati Patriarchæ Karolo detulerunt, venerunt etiam cum eis legati regis Perſarum nomine Abdella; deferentes & ipſi multa, & admiranda, & ineſtimabilis pretij munera. His itaque glorioſo Regi ſic accidentibus, in præſentiâ totius nobilitatis Comitem conuocat Rotgerium, & ei præfatas reliquias tradens cum multis aliis ſanctorum reliquiis, altaris etiam ornamenta contulit pretioſa: propitiatorium videlicet aureum, calicem aureum maximum cum patenâ ſuâ, libros ſancti Euangelij & Miſſales auro & lapi-*

dibus pretioſis ornatos, ſed & aureis literis inſcriptos. Cuncta etiam altaris vtenſilia contulit aurea vel argentea: maximam quoque bibliothecam diuinorum ac ſecularium librorum, nihilominus dedit cum plurimis Eccleſiaſticis ornamentis. Deinde prolato coram Rege prædicto poſſeſſionum teſtamento à Comite Rotgerio, ſtatuit Rex ſuper eum ſuæ auctoritatis edictum, vt ipſe locus, quem etiam KARROFVM *tunc vocitari decreuit, cum omnium rerum ſuarum integritate, ac totius familiæ ſuæ numero, ab omnium poteſtatum ſiue Epiſcoporum, ſiue laicorum inquietudine, & ab omni prorſus dominatione maneret ſemper immunis. Hoc verò ſuæ auctoritatis præceptum & anulo ſignauit ſuo & Leonis ſanctæ Rom. Eccl. Pontificis roborauit priuilegio. His ita ordinatis, ad altaris & Eccleſiæ ipſius dedicationem Leonem PP. cum plurimis Epiſcopis dirigit: qui venientes, altare vel locum in honore S. Saluatoris mundi, Sanctæque ſuæ Genitricis & Virginis Mariæ, & omnium Sanctorum 18. Cal. Iul. dedicauerunt, & Eccleſiaſtico more cuncta ritè complentes, ad ſua redierunt. Eſt autem locus ipſe in territorio Pictauenſi, multis ex eo tempore clarens ſignorum virtutibus per gratiam Ieſu Chriſti Filij Dei viui, qui cum Patre & Spiritu Sancto viuit & regnat Deus in ſecula ſeculorum. Amen.* Ceterùm Carrofenſium Abbatum quædam nomina ex archiuis Monaſterii commemorare libuit, etſi aliquibus ſæculis de his nihil protſus annotatum reperiatur.

Dominicus primus Abbas.

Dauid, quo poſcente Carolus Magnus ſcripto confirmat libertates monaſterii Carroſenſis.

Gumbaldus.

Guillelmus.

Iuſtus, ad hunc extat diploma Ludouici Pii quo indulget cœnobio Karoſfenſi immunitates, vt vel ex hoc exemplari perſpicere eſt: IN NOMINE Domini Dei & Saluatoris Ieſu Chriſti, Ludouicus diuinâ ordinante prouidentiâ Imp. Aug. Nouerit ſagacitas ſeu vtilitas omnium fidelium noſtrorum, tam præſentium quàm & futurorũ, quia vir venerabilis Iuſtus Abbas ex Monaſterio CARROFF. quod eſt conſtructum in honore Domini & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, ſitum in pago Pictauenſi propè fluuium Karentonæ, obtulit obtutibus noſtris auctoritatem immunitatis Domni & genitoris noſtri Karoli bonæ memoriæ

A piiſſimi Aug. in quâ erat inſertum, quod ipſum Monaſterium Rotgerius quondam Comes in ſuo ædificauit proprio, & cum omnibus rebus, & ornamentis Eccleſiæ, ſeu & cum omnibus appendiciis & adiacentiis ſuis eidem genitori noſtro, per chartulam delegauerit donationis; & quod ad eius petitionem ob inquietudinem iudiciariæ poteſtatis, ſub ſuâ deuotione & immunitatis tuitione conſiſtere fecerat. Pro firmitatis námque ſtudio deprecatus eſt prædictus Iuſtus Abbas, & omnis congregatio ibidem Deo ſer-

B uiens, vt paternum morem ſequentes huiuſmodi noſtræ immunitatis præceptum circa ipſum monaſterium fieri cenſeremus. Quorum petitioni libenter aſſenſum præbuimus, & noſtræ auctoritatis præceptum erga ipſum monaſterium, immunitatis atque tuitionis gratiâ pro diuini cultus amore, & animæ noſtræ remedio fieri decreuimus. Per quod præcipimus atque iubemus, vt nullus publicus, nec quiſlibet ex iudiciariâ poteſtate, aut vllus ex fidelibus noſtris tam præſentibus quàm & futuris, in Eccleſias, aut loca vel agros, ſeu reliquas poſſeſſiones,

C quas moderno tempore in quibuſlibet pagis & territoriis, infra ditionem Imperii noſtri iuſtè ac legaliter poſſidet, vel ea quæ deinceps in iure ipſius ſancti loci, aut per nos, aut per alios voluerit diuina pietas augeri, ad cauſas audiendas, vel freda aut tributa exigenda, aut manſiones, vel paratas faciendas, aut fideiuſſores tollendos, aut homines ipſius Monaſterii tã ingenuos quàm & ſeruos ſuper terram ipſius commanentes diſtringendos, nec vllas redibitiones, aut illicitas occaſiones requirendas, noſtris nec futuris temporibus ingredi audeat, nec ea quæ ſupra memorata ſunt penitus exigere

D præſumat. Quicquid etiam de præfatis rebus monaſterii fiſci exigere poterat in integrum, pro æternâ retributione eidem concedimus monaſterio, ſcilicet vt perennibus temporibus in alimoniam pauperum & ſtipendia monachorum ibidem Deo famulantium proficiat in augmentum. Et quandoquidem diuinâ vocatione ſupradictus Abbas, vel ſucceſſores eius, de hac luce migrauerint, quamdiu ipſi monachi inter ſe tales inuenire potuerint, qui ipſam congregationem ſecundùm regulam S. Benedicti regere

» valeant , per hanc noſtram auctorita-
» tem & conſenſum, licentiam eligendi
» Abbates concedimus , quatenus ipſi
» monachi qui ibidem Deo famulari vi-
» dentur, cum rebus vel hominibus eo-
» dem monaſterio aſpicientibus, vel per-
» tinentibus, ſub tuitionis & immunita-
» tis noſtræ defenſione,remotâ totius ini-
» quâ poteſtatis inquietudine , quieto
» ordine poſſidere, & pro incolumitate
» noſtræ coniugis & prolis , ſeu etiam
» totius Imperii à Deo nobis collati, &
» eius clementiſſimâ miſeratione perpe-
» tuò conſeruandi , Dei per immenſam
» clementiam iugiter exorare delectet.
» Hanc itaque auctoritatem &c. Sigilli
» noſtri impreſſione ſignari iuſſimus. Si-
» gnum Ludouici Sereniſſ. Imp. Heli-
» ſachar recognoui. Data 2. Idus Febr.
» anno Chriſto propitio 2. Imperii Do-
» mini noſtri ind. 8. Actum Aquiſgrani
» Palatio regio in Dei nomine felici-
» ter. Amen.

Gulelmus an. 862.

Fulcherius notitiam illius deſignat chronicon Malleacenſe.

Hugo teſtis in priuilegio Theoderici Carnotenſis Epiſcopi pro Monaſte-
1040. rio Vindocinenſi 1040. paulòpoſt vt obſeruat chron. Malleacenſe 1047. dedicatur à tredecim Præſulibus hoc cœnobium , præcepto Leonis Papæ, qui altare ſacratum miſit : idem Hugo adfuit Philippi 1. Regis Francorum ſacro Remenſi 1059.

Fulradus de quo excerptum membranæ Carrofenſis de inuentione ſanctæ Crucis loquitur : *Poſtquam Abbas Fulradus Dominica Abbatia adeptus eſt ſedem , inito cum ſuis conſilio , Comitem euocat Adelbertum , prece vt videbatur piâ abſconſi theſauri manifeſtari ſibi precatur dignitatem , ſtatuunt diem , quo tanta virtutis daretur oſtenſio. Fit ingens inter Karrofenſes gaudium , ſpargitur propagatrix per Aquitaniarum populos fama , quâ iam imminente confluunt Epiſcopi, Amatus videlicet Burdegalenſis, Guido Lemonicenſis, Almarus Engoliſmenſis, Aquitaniarúmque partium innumerabilis multitudo.*

Petrus præſens in concordiâ Carrofenſis & Angeliacenſis Monaſterio-
1096. rum 1096. recipit à Balduino Comite Ghiſnenſi capellam B. Mariæ apud Ghiſnas ex hiſt. Lamberti preſbyteri Ardearum : adeſt quoque Manaſſæ Comiti in extremis agenti 1136. quo circiter anno combuſtum & reædificatum eſt monaſterium Carrofenſe.

A *Iordanus* an. 1177. in dedicatione S. 1177.
Amantij , & 1217. recenſetur in cartâ conuentionis monachorum Cluniacenſium cum Heliâ Abbate Angeliacenſi.

Aymericus præſens donationi P. Abbatis Moroliæ Vilelmo Broliigollandi, de ſalinis quas habebat à Giraudo de Lucionio an. 1220. ex tabulario 1220.
Brolij.

Guido de Bauſſay.

Raymundus impetrauit à Philippo Rege Francorum poſcente Heliâ Iterij monacho Carrofenſi , libertatem
B conſtruendi propugnaculum in loco de Chambonio , & de Cruce propè fluuium Inſulæ in Petracoricenſi diœceſi, die Martis ante feſtum B. Dionyſij 1308. ex membranis Regij The- 1308.
ſauri.

Ioannes Chappron electus Abbas 12. Nouemb. an. 1444. Prior etiam de S. 1444.
Fraigne , d'Auzé , & de Rié in Pictonibus.

Godefridus de Cluis ex nobili familiâ de Briantes , poſteà reſignauit.

Ludouicus Freſneau præfuit an. 1481. 1481.
19. Martij ex tabulis domus de Brizay.

Petrus Chaſtaigner de la Rochepozay,
C Guidonis & Magdalenæ Puteanæ filius , ſuperioris Abbatis conſanguineus , permutatione factâ cum Lazaro de Abbatiâ Granatariæ Carrofenſem dimiſit, ſepultus in domo de Ouartre ſupra Carentam.

Lazarus de Baif filius Ioannis domini de Baif in Andibus, & Margaretæ Caſtaneæ Petri deceſſoris amitę; Franciſci 1. Regis ad Rempublicam Venetam Orator floruit an. 1530. de quo 1530.
ſic ſcribit Scæuola Sanmarthanus lib. 1. Elogiorum: LAZARVS *Baifius ex antiquâ ſtirpe apud Andes patre magni nominis Equite genitus , maiorum gloriam*
D *bellicâ virtute partam pacis togaque artibus feliciter adæquauit. Nam eius bono fato contigit , vt in tempora Franciſci Regis incideret , Principis Muſarum amantiſſimi , qui vt erat ingeniorum æquus æſtimator, hanc generoſi hominis indolem in vmbrâ & otio deliteſcere non ſuſtinuit. Immo & eum ad ſummas dignitates euexit, & in crebris ad Chriſtianos Principes legationibus eius fideli operâ libentiſſimè vſus eſt. Quo in honorum curſu florentem , & editis de re veſtiariâ naualique commentariis , apud literatos illuſtrem intempeſtiua mors oppreſſit. Relicto imberbi filio Iano*

Antonio in Legatione Venetâ ex liberali quadam puellâ nato, qui paternis veſtigiis inſiſtens, bonas quoque artes ac præcipuè pœticen gnauiſſimè ſectatus eſt. A

Renatus de Daillon Epiſcopus Lucio-
1559. nenſis, Abbas autem an. 1559. & 1561. permutauit cum ſequenti.

Pentaleon de la Rocheiaubert, ex Golferij domini de la Roche & Lictæ de Cumont, quæ ſola ſupererat ex dynaſtis de Cumont in Petrocoriis connubio prognatus erat; abdicans ſe titulo Abbatiæ Regaliſmontis, ad Carroſenſem transfertur.

Franciſcus de la Rocheiaubert Roberti domini de Cumont & Franciſcæ de S. Ican filius, ex Eleemoſynario S. Ioannis Angeliacenſis fit Abbas patrui ceſſione. B

Ioannes de la Rocheiaubert parente natus Iacobo domino de Cumont & Eſtere du Petiereux.

Armandus du Pleſſis Cardinalis & Dux Richelius.

Richardus Smytheus Anglus, Epiſcopus Calcedonenſis.

Iulius Cardinalis *Mazariny* an. 1647.

LA TREMOILLE. *Ludouicus-Mauricius de la Tremoille* Comes Lauallenſis, Henrici de Tremolliâ Ducis Thoarcij, Franciæ Paris, & Mariæ de la Tour Buillon filius, Iulij abdicatione Abbatiam conſecutus, hodie hanc præfecturam digniſſimè tuetur. C

Chartreuue. CARTOVORUM diœceſis Sueſſionenſis, Ord. S. Benedicti, Beatæ Mariæ dedicatur, cuius cœnobij Abbas Simon le Gras Epiſcopus Sueſſionenſis, idem S. Cornelij Compendienſis Archimandrita.

Cherc̃ãp. CARUSCAMPUS diœceſis Ambianenſis, Ordin. Ciſterc. filia Ponti-
1140. gniaci fundatur circa an. 1140. 4. Id. Nouemb. ab Hugone Comite S. Pauli, nuncupato Campus Auenæ, ad flumium Canceiæ haud procul oppido Heſdino, vbi plures S. Pauli Comites iacent; Locrius Abbates enumerat, quorum hæc eſt ſeries. D

1142. 1. *Iordanus* deceſſit Pontigniaci in ſolo natali 1142.

2. *Hugo* 1. migrauit à ſeculo 1154. Maij 13.

3. *Vrbanus* 1. diem poſtremum obiit
1166. pridie Kal. Septembris 1166. ſepultus in Capitulo.

4. *Helſelinus* ſublatus è medio in Abbatiâ Pontigniacenſi.

1181. 5. *Albanus* fato ſuo functus 1181.

6. *Petrus* 1. denaſcitur 4. Maij anno 1188.

7. *Artandus.*

8. *Hugo* 2.

9. *Vrbanus* 2.

10. *Robertus* 1. præfuit annis xx.

11. *Araldus* fortè *Alardus*, qui gubernauit annis quatuordecim.

12. *Adamus.*

13. *Robertus* 2.

14. *Vedaſtus.*

15. *Ioannes* 1. annis 22.

16. *Vuilardus.*

17. *Gerardus.*

18. *Martinus* annis 3.

19. *Ioannes* 2. an. 15.

20. *Nicolaus* obiit 18. Februar. ſepultus in Capitulo.

21. *Ioannes* 3. an. 10.

22. *Ioannes* 4.

23. *Guilelmus.*

24. *Ingeramnus* 1. adminiſtrauit an. 16.

25. *Ioannes* 5.

26. *Robertus* 2. deceſſit 27. Aprilis.

27. *Thomas* extinctus 10. Ianuarij.

28. *Ioannes* 6. obiit 7. Aprilis.

29. *Ioannes* 7.

30. *Ioannes* 8. ad alteram vitam migrauit 31. Maij.

31. *Petrus* interiit Romæ 20. Aprilis.

32. *Ioannes* 9. ſedit nouem annis.

33. *Ingeramnus de Crequy* 2. ann. 28.
mortalitatem ſoluit 1484. 14. Decemb. 1484.
pietatis gloria celebris vt notant dypticha monaſterij.

34. *Ioannes Laurentius* 10. obiit an. 1503.

35. *Ludouicus Vignon* expleuit mor- 1512.
talitatem 12. Ianuarij 1512.

36. *Petrus d'Amiens* cognomine Bonus, frater Iacobi Abbatis Præmonſtratenſis, obiit 1550. 21. Auguſti.

37. *Ioannes Rougetius* 11. viuere de-
ſiit Attrebati 1569. pridie Cal. Maias. 1569.

38. *Philippus de Sauty* 1. annis 5. occubuit 16. Aug. 1575.

39. *Germanus Pecqueur* annis tribus 1578.
obiit 15. Auguſti 1578.

40. *Euſtachius de Bayard*, aliàs *Gantau.*

41. *Philippus de la Haye* 2.

42. *Iacobus le Maire* 1647. 1647.

43. *Iulius* Cardinalis *Mazariny* anno 1654.

CARUSLOCUS diœceſis Matiſconenſis, Ordinis Benedictini Abbatia olim, quam ex veteri diplomate conſtat Charlieu.

A ſtat Robertum Valentinenſem Præſulem, ac germanum ſuum Eduuardum primò fundaſſe, & conſtruxiſſe cum ait: *In pago ſeu territorio Matiſconenſi & loco quem vocarunt* CARVMLOCVM; *eò quod minus gratum, per manus & cooperationem venerabilis Abbatis Gauſmari, ſuorúmque Monachorum.* Poſt autem volente Hugone Rege, ac meritis Beati Odonis Abbatis, fundatores monaſterium cœnobio Cluniacenſi ſubmiſerunt, quòd tamen diu nòn retinuit; cùm Sebo Princeps quidam illud à Rege impetrauerit. Iam à pluribus annis hæc Abbatia in Conuentualem Prioratum redacta.

CARVSLOCVS diœceſis Biſontinenſis Ord. Ciſtercienſis, filia Claræ-
1131. uallis, conditur 1131. 17. Ianuarij, de quo vita S. Bernardi lib. 4. cap. 4. hunc locum, inquit Henricus Imperator; fœlicis memoriæ Reginaldus Comes Burgundiæ auus meus dilexit plurimùm, & neceſſariis poſſeſſionibus ampliauit. Meminit illius quoque S. Bernardus ep. 197. àd Petrum Decanum Biſontinum & epiſt. 198. ad Innocentium Pontificem.

La Chaiſe-Dieu. CASADEI diœceſis Claromontenſis, Ord. S. Benedicti, celeberrimum C in Aruerniâ monaſterium, quod ſanctus Robertus Aruernenſis & ipſe in-
1044. digena fundauit an. 1044. aliis verſus an. 1050. primúſque Abbas ei præficitur, vt vitæ eius auctor Gaufridus monachus in vitâ S. Bernardi Pontiuenſis & alij teſtantur. Multos illuſtrès pietate & eruditione viros genuit hoc cœnobium, inter quos eminent S. Hugo Gratianopolitanus, Adelinus in Hiſpaniam vocatus à Conſtantiâ Reginâ vbi claruit miraculis, & multa monaſteria ab hoc dependentia conſtruxit, denique Clemens 6. Pont. hîc etiam ſepultus, iuxta quem Guilelmus Cardinalis ipſius Clementis nepos. Abbatum elenchus nunc primùm ex D tabulis Caſædei exit in lucem.

1058. 1. *S. Robertus* moritur an. 1058. chronicon Malleacenſe. *Anno*, inquit *1043. Beatus Robertus ædificare cœpit Monaſterium ſuum Caſædei in honorem S. Agricolæ & Vitalis, quod rexit 15. annis, clarus miraculis obit 8. Cal. Maij, & ſucceſſit ei Durandus.*

2. *Durandus* Monachus eiuſdem cœnobij, poſteà Epiſcopus Claromontenſis, deceſſit 13. Cal. Decemb. cuius exequiis interfuit Vrbanus 2. Papa cum Eccleſiam eius Monaſterij dedicaret.

3. *Seguinus* diœceſis Lugdunenſis, Durando viuenti ſubrogatus præfuit annis 15. humatus Auenione Idibus Iulij.

4. *Pontius* 1. Epiſcopus Anicienſis iacet apud Rocham pauperem in Delphinatu 8. Cal. Feb.

5. *Stephanus de Mercueur* 1. cui M. monachus dicat vitam S. Roberti, vbi memorantur præfati ſex Abbates; & in chronico Malleacenſi.

6. *Iordanus de Montboiſſier* nobili vetuſtâque proſapiâ Monboiſſeriorum in *Montboissier.*
B Aruerniâ genitus, frater Eraclij Lugdunenſis Archiepiſcopi, Pontij Vizeliacenſis, & Petri cognomento Venerabilis Cluniacenſis; Abbatum; viuis exceſſit 4. Cal. Aprilis.

7. *Pontius de Bellodiſnario* 2. obiit pridie Cal. Maij, ſepultus in valle Ioſaphat iuxta tumulum B. Mariæ.

8. *Guillelmus de Lorent* 1. diem clauſit pridie Idus Octobris.

9. *Bertrandus Iſarion* interiit 8. Cal. Aprilis.

10. *Lancelinus* Valentiæ Epiſcopus, denaſcitur 15. Cal. Iulias.

11. *Dalmatius de Curiâ* viuis exemptus 4. Nonas Iunias.

12. *Stephanus* 2.

13. *Bernardus*.

14. *Hugo d'Anglans* 1. obiit 4. Idus Octobris.

15. *Aymardus* aliàs *Armandus de Breſſons*.

16. *Gerardus de Monteclaro*.

17. *Guillelmus de Boiſſello* 2. vitam cum meliore commutauit 8. Idus Iul.

18. *Bertrandus*; deceſſit 8. Calend. Nouemb.

19. *Albertus de Molletâ*.

20. *Ebbo de Monteclaro*.

21. *Aymoinus de Falcolâ* transfert Beraldo dynaſtæ de Mercorio & de D Salques, dominium feodale quod ipſi competebat in plurimis dominiis 1307. 1307.
ex regeſtis Cameræ Computorum Pariſienſium.

22. *Hugo de Arcu*, eiuſdem nominis Abbas Benignianus.

23. *Ioannes Champdorat* an. 1338. profitetur ius patronatus Eccleſiæ de Me- *Champdorat.*
leto pertinere Armando de Caſtronouo Domino de Meleto, litteris datis 1338.
die 1. Auguſti, & 1341. ex cartâ fidei clientelaris eiuſdem Armandi de Caſtronouo: poſteà fit Anicienſis Epiſ-

copus, de quo agitur in præfatione A
conſtitutionis Benedictinæ.

CHAVVIGNY. 24. *Reginaldus de Chauuigny* 1343. 4.
Auguſti in tabulâ Epiſcopi Podien-
ſis, & Armandi de Caſtronouo, cuius
1345. memoria extat adhuc an. 1345. 3. die
Maij.

25. *Petrus de Agrifolio* Epiſcopus, A-
uenionenſis.

26. *Stephanus Maleti* 3.

27. *Stephanus de Agrifolio* 4. ſupe-
rioris gentilis.

28. *Guillelmus Gauterij* 3. inde Ab-
bas S. Medardi Sueſſionenſis.

29. *Guillelmus de Vlmo* 4. tempore
Gregorij Papæ XI. B

30. *Andreas.*

31. *Hugo* 2.

32. *Reginaldus de Chauuigny de Blot*,
nepos Hugonis, maximæ hoſpitalita-
tis vir.

33. *Iacobus de ſainct Nectaire*, vlri-
mus Titularium per electionem, valde
magnificus in ornamentis ſui monaſte-
rij emicuit, ſepultus ante gradus ma-
1518. gni altaris 24. Octob. 1518.

34. *Adrianus Gouffier* Cardinalis de
Boiſy.

TOVRNON. 35. *Franciſcus* Cardinalis *de Tournon.*

36. *Carolus de Tournon* Franciſci ne- C
pos, Epiſcopus Viuarienſis.

ANGOVLESME. 37. *Henricus d'Angouleſme* Henrici
2. Regis filius naturalis, magnus Prior
Franciæ in ordine Melitenſi, occu-
1586. buit 1586.

38. *Carolus de Valois*, poſteà Comes
Aruerniæ & Dux Engoliſmenſis, Ca-
roli IX. Regis nothus.

39 *Anthonius d'Vrfé* monachus Ca-
ſædei profeſſus, Epiſcopus S. Flori.

40. *Nicolaus de Neufuille* Commen-
datarius.

VALOIS. 41. *Ludouicus de Valois* Caroli Vale-
ſij Engoliſmenſium Ducis filius, Epiſ-
copus Agathenſis non conſecratus, fit
Comes Alenſis ac Gallo-Prouinciæ D
Prorex.

DV PLESSIS. 42. *Armandus-Ioannes du Pleſsis* Car-
dinalis Dux Richelius.

43. *Alfonſus-Ludouicus du Pleſsis* Car-
dinalis Archiepiſcopus & Comes Lug-
dunenſis.

44. *Iulius* Cardinalis *Mazariny* 1654.

La Caſe-Dieu. CASADEI Ord. Præmonſtraten-
ſis, diœceſis Auſcienſis, fundatoris
Frelonis & Vuilelmi Auxitani Archi-
epiſcopi aſſenſu ordinanda traditur
1135. Valtero Abbati Laudunenſi 1135. ex
Annalibus Præmonſtratenſibus.

A CASALE-BENEDICTVM, olim
Malanum cœnobium S. Petro dicatum *Chezal-*
7. Idus Martias 1093. indict. primâ, *Benoiſt.*
tempore Aldeberti Biturigum Archi-
epiſcopi in cuius diœceſi poſitum eſt, 1093.
ſub regulâ Benedictinâ, tempore per-
ſecutionis Henrici Tyranni, vt habet
vetus cartularium; cuius loci primus
auctor & Abbas fuit Andreas de Vm-
broſâualle in Etruriâ, litterarum co-
gnitione pleniter inſtructus, & lucran-
dis animabus idoneus apud Ordeti-
cum lib. 8. Cœnobium id incœptum
ſcribit an. 1088. chronicon Mallea- 1088.
cenſe, & inde Caſalina Congregatio
B dicitur, quæ confirmata fuit à Leone
10. Cal. Decemb. 1516. apud Chopi-
num lib. 2. de Domanio cap. 3. & à
Franciſco 1. 1517. edicto in Senatu pro-
mulgato. Reformationem admiſit Ca-
ſale 1497. vnde Symphorianus Cham-
perius vocat Monaſterium benè refor-
matum, in quo florebant viri litterarũ
cognitione celebres. Abbatiæ autem
erant S. Sulpicius Bituricenſis, S. Illi-
dius Claromontenſis, S. Vincentius
Cenomanenſis, S. Martinus Sagienſis,
Brantoſmum, S. Germanus Pariſienſis,
S. Remigius Siluanectenſis, Iſidori
C Molinenſis, S. Laurentij Bituricenſis,
S. Mariæ Niuernenſis, S. Petri Lug-
dunenſis, S. Menulphi Bituricenſis, &
Carentonij eiuſdem diœceſis.

CASSANIA diœceſis Lugdunen- *La Chaſ-*
ſis in Breſſiâ Ord. Ciſt. filia S. Sulpi- *ſagne.*
tij, fundatorem agnoſcit Stephanum
2. dynaſtam de Villars, qui ad expedi-
tionem Cruciatæ cum ſe accingeret
anno 1145. contulit Abbati S. Sulpitij 1145.
ad huius Monaſterij exædificationem
manſum Caſſaniæ cum aliis poſſeſſio-
nibus, donationem Aynardus Abbas
ratam habuit: reuerſus autem ab iti-
nere Hieroſolymitano nobilis topar-
cha querelam mouit aduerſus Aynar-
D dum, quod Abbatiam in loco Caſſa-
niæ conſtruere denegaret, ſed inſtru-
mento pacis querela dirimitur, addu-
ctíſque religioſis ex cœnobio D. Sul-
pitij ſub præpoſiturâ Vrfredi Mona-
ſterium fundatur an. 1170. rem decla- 1170.
rat vetus membrana tabularij Caſſa-
niæ. POSTERITATIS *commodo pro-
uidere volentes præſentium ſerie, geſtorum
veritatem paginæ credere curauimus, itaque
multiplici calumniâ, iniuriâ, quâ Stepha-
nus de Villars domum S. Sulpitij pro gran-
giâ de* CASSANIA *diu vexauit, quæ
tandem ſortita fuerit finem in hoc ſcripto,*

legentibus patet. Volebat námque idem Stephanus, & quaſi de pacto ſibi conceſſum fuiſſet, quærebat, vt in ſitu grangiæ Abbatia conſtrueretur, verùm pia memoriæ Abbas Aynardus vir multâ virtutum dote ſubnixus, conſtruenda inibi Abbatiæ nec votum, neque promiſſum cuiquam ſe feciſſe teſtabatur, cùm igitur nullum Stephanus, calumniandi Fratres probabile inueniret argumentum, voluntate pro ratione vtens, de ſolo iniuſtitiæ commento, tàm perplexas, tàm difficiles illis oppoſuit quæſtiones, tam grauia ſubintulit damna, quod penè cunctis grangiæ ſumptibus raptis, vitæ ſubſidia Fratribus interclusit; poſtremò pœnitentis ductus affectu, ſanctum adiit Sulpitium, & in manu Domini Petri Abbatis, coram Capitulo, vniuerſas de faciendâ Abbatiâ, & de omnibus, quas ſibi videbatur habere querelas, penitùs relinquens, pratum quoddam Deo & Fratribus obtulit, vt præcedentis noxæ reatus veniam debuiſſet mereri, dehinc ad altare veniens pacem de ſe, & ſuis omnibus perpetuò ſecuturam ſacramenti atteſtatione, & coram idoneis teſtibus, obſides de pace tenendâ ſubſtituit, vxore ſuâ hac omnia laudante: Cæterùm obſides iurati de pace tenendâ ſunt iſti: Petrus de Palude, Dalmatius S. Triuerij, Petrus de Vaſſatiaco &c. Teſtes S. Sulpitij Monachorum, & fratrum conuentus, Hugo S. Triuerij, Stephanus de Quinciaco, Guido de Corſant, &c. Elenchus Abbatum Caſſaniæ ex Hiſtoriâ Breſſiæ ita deſumitur.

1105. 1. *Vtfredus* an. 1105. excipit donum Stephani domini de Villars de paſcuis Caſſaniæ, & exemptione omnium pedagiorum; diſceptauit cum Boſone Ambroniacêi Abbate pro quibuſdam controuerſiis.

1190. 2. *Guido* 1. ab an. 1190. iam præpoſitus erat Caſſaniæ, cui Guichardus dynaſta de Antonio libertatem in ſuis toparchiis indulget.

1206. 3. *Aymo* 1. 1206. memoratur in dono Guidonis de la Palu Equitis.

4. *Durandus* an. 1212. compromiſſum iniit cum Priore Carthuſiæ Portatum.

1214. 5. *Guibertus* an. 1214. 1215.

6. *Galtherus* 1220.

1228. 7. *Ioannes* 1. 1228. in actis confirmationis Humberti toparchæ Bellijoci.

8. *Thomas* 1230. & 1234.

9. *Guido* 2. litigium habuit cum Bertione de Chalamont Equite quod
1239. dirimitur 1239.

10. *Stephanus* 1. 1250. & 1257.

11. *Poncius* 1. 1250. 1250.

12. *Galterus* 2. 1264. & 1268. Raynaldus Comes Foreſij & Iſabellis vxor Caſſaniæ Monaſterium ſub tutelâ admittunt.

13. *Ioannes* 2. 1268. 1268.

14. *Poncius* 2. 1269. 1270.

15. *Nicolaus* 1. 1280. 1285. 1280.

16. *Henricus de Villars* claruit 1290. poſteà Archiepiſcopus Lugdunenſis.

17. *Hugo* 1290. & 1300. 1290.

18. *Guillelmus* 1. 1301.

19. *Raynaldus* ſedit an. 1309. & 1321. 1321.

20. *Ioannes* 3. 1324.

21. *Guilelmus de Feſtans* 2. 1331. 1331.

22. *Ioannes* 4. 1340.

23. *Georgius Chauen* 1345. 1347. 1345.

24. *Stephanus de Bonuet* 2. 1389.

25. *Henricus du Tour* 1390. & 1393. 1390.

26. *Ioannes Iulian* 5. 1394. & 1412.

27. *Iacobus Mitte de Cheurieres* 1. Abbas Ambroniacenſis 1415. 1415.

28. *Ioannes Rinier* 6. 1446.

29. *Guilelmus Rinier* 3. 1447. & 1451. delegatus in Synodo Baſileenſi. 1447.

30. *Benedictus Dimier* 1451. & 1473.

31. *Ludouicus de Chandée* 1475. & 1478. 1475.

32. *Ioannes de France* 7. è Burgo in Breſſiâ 1518. 1525.

33. *Donatus Pioche* 1525. 1535. 1525.

34. *Iacobus Raudet* 2. 1545. 1547.

35. *Claudius Guynet* 1549.

36. *Petrus de Gondy* 1548. 1569. poſteà Cardinalis & Epiſcopus Pariſienſis. GONDY.

37. *Ioannes Imbert* 8. annis 1571. & 1572. 1571.

38. *Carolus-Maximilianus de Grillet* Abbas S. Ioannis Baptiſtæ de Vineis, Cardinalis Gondij nepos ex matre, abdicauit. GRILLET.

39. *Aymo de Baronat* 2. 1590. Abbas de Iugo Dei. 1590.

40. *Nicolaus de Bregeat* 2. 1592.

41. *Albertus de Grillet* ex Comitibus de S. Triuier, Caroli-Maximiliani & Annæ de la Baume filius, Canonicus B. Mariæ Pariſienſis, Prior Inimontis, Abbas verò 1595. & 1638. 1595.

42. *Carolus d'Anglure* Ioſiæ Baronis d'Autricourt & Philibertæ du Chaſtelet filius, reſignatione Alberti poſſeſſionem adeptus 1638. nunc viuit. ANGLVRE. 1638.

DE CASTA Sancti Petri, Ordin. Bened. diœceſis Tarbienſis.

CASTELLA Sancti Ioannis, diœceſis Adurenſis in Vicecomitatu Turſani ſita ad amnem Aturrum, prius inſtituti Benedictini, nunc verò Præmon- *La Caſtelle.*

ſtratenſis, cuius fundamenta iecit ſeu
potiùs Abbatiam inſtaurauit Petrus
Vicecomes Marcianenſis in fundo ve-
teris cœnobij nuncupati de Caſtellâ,
quod adhuc ſtabat an. 1060. ſub de-
nominarione veteri S. Ioannis de Ca-
ſtellâ, vnde ſic ſcribit Necrologium
monaſterij. *3. Cal. Septemb. commemo-*
1163. *ratio Petri Comitis Bigorræ & Marc. fun-*
datoris huius Eccleſiæ anno Domini 1163.

Chaſte-liers. DE CASTELLARIIS diœceſis
Pictauienſis, Ord. Ciſtercienſis, filia
Claræuallis conditur 1162. 13. Calend.
1162. Februar. vbi Abbas nunc præeſt Gaſ-
pardus de Daillon Epiſcopus & do-
minus Albienſis.

Chaſtil-lon. CASTELLIO Sanctæ Mariæ Ord.
B. Auguſtini, diœceſis Lingonenſis,
in eius nominis oppido ad Sequa-
nam Abbatiam habet ſuburbanam,
& vetuſtiſſimam Eccleſiam olim S.
Mariæ de Caſtro extra vrbem appel-
latam, & vt fertur vrbe Caſtellio-
nenſi priorem, de quâ Guillelmus Ar-
moricus Philippidis lib. 1.

Inſuper & caſtrum Caſtellio nomine, vicus
Nobilis, Allobrogũ decus & munitio regni,
Quem fluuius mediũ renitenti perluit vndâ
Sequana, nobiliũ pater, inſtructórq; virorũ.

Beatæ Mariæ Dei genitrici primùm
dicata Eccleſia S. Vorlij caſtri Caſtel-
lionis, ſed cum tempore Caroli Cal-
ui Imp. reliquiæ eiuſdem ſancti quæ
in pago Marcenay diu ſepultæ iacue-
rant, in illam fuiſſent tranſlatæ, per-
mixtim S. Mariæ & B. Vorlij titulo
gaudere cœpit, vſúſque obtinuit, vt
parochia S. Vorlij vocitetur, quan-
quam cum de Canonicis agitur in ve-
teribus ſcriptis, rarò S. Vorlij, ſed fe-
rè ſemper Canonici S. Mariæ de Ca-
ſtro legantur; in eâ primo inſtituti Ca-
nonici, inde parochia, tandémque Ab-
batia extitit. Sub Eccleſiæ Caſtellio-
nenſis Canonicis ſæcularibus, qui in
ſcholis publicè litteras explicabant,
D. Bernardus adhuc adoleſcens pri-
ma pietatis, ſtudiorúmque humanio-
rum tirocinia poſuit, cui in eadem ba-
ſilicâ Caſtri, per id tempus ſingularis
illa & ſatis nota virginei lactis ſugendi
gratia contigit, quam traditione verbis
cuiuſdam Bullæ referemus.

VNIVERSIS *Sanctæ Matris Eccle-*
ſiæ filiis, nos miſeratione diuinâ Ioannes
Dei gratiâ Saniacenſis Epiſcopus; Petrus
Gallienſis Epiſc. Thomas Ticinenſis, Sergius
Polenſis, & Ioannes Lingonenſis Epiſcop.
ſalutem in Domino. Virgo venuſtiſſima &
A *omnium virtutum aromatibus inſignita,*
Virgo Dei genitrix glorioſa, cuius pulchri-
tudinem Sol & Luna mirantur, cuius pre-
cibus ordinatus populus Chriſtianus florem
pretioſiſſimum, immarceſſibilémque S. Spi-
ritus operatione produxit, pro cuius reue-
rentiâ Virginis loca ipſius vocabulo inſi-
gnita ſunt, & à Chriſti fidelibus meritò
veneranda, vt eius piis adiuti ſuffragiis
æternæ retributionis præmia conſequi me-
reamur. Cum igitur in Eccleſiâ S. Vorlij
caſtri Caſtellionis ſuprà Sequanam, Lin-
gonenſis diœceſis, quædam imago in vene-
ratione B. Mariæ antiquitùs extitit extru-
B *cta, quæ quidem imago prout in vitâ S.*
Bernardi plenius refertur, eidem filium
ſuum obtulit miraculosè in eadem Eccle-
ſiâ, dicens: Bernarde ſuſcipe puerum meum
totius mundi Redemptorem, ac inter alia
ſpiritum in fide Catholicâ mirificè loquen-
do inſtruxit, & Chriſti integraliter paſſio-
nem diuinitus demonſtrauit. Deinde quo-
que vltra omnis humanæ naturæ virtutem,
ac ſi Chriſti mater naturalis fuiſſet, manu
dictæ imaginis ſuſceptâ mamillâ, illico B.
Bernardo ſibi deuoto, ore aperto tres gut-
tas lactis ab eiuſdem virginis mamillis
profluentibus miraculosè diſtillabat; quibus
ſic ſuſceptis, ab eodem dictæ imagini ma-
C *milla guttis, eiuſdem Dei genitricis zela-*
tor, & Chriſti filij ſui profeſſor, & cæleſtis
militiæ Confeſſor fidelis, eiuſdem Mariæ
caſtus amator, laudes plurimas Cælorum
Regi, Angelorum cætibus, Chriſtíque fi-
delibus, opitulante gratiâ compoſuit &c.
Datum Auenione 4. die Octob. an. 1340.
Pontif. Benedicti Papæ XII. ſexto. Quo
tempore facta eſt regularis Caſtellio-
nenſis baſilica, florebat in Attreba-
tenſi diœceſi Abbatia Arroaſiæ mul-
torum monaſteriorum patens, vnde
orta quædam Congregatio Canoni-
corum Regularium, quæ Ordo Arroa-
ſiæ communiter nuncupatur, ex hac
D monaſteria de Caſtriciis, S. Eligij-
Fontis, S. Criſpini, & S. Leodegarij
apud Sueſſionem, aliáue multa fuiſ-
ſe reperiuntur, inter quæ Caſtellio-
nenſe huic Ordini per centum circiter
annos ſubiectum fuit, eiúſque conſti-
tutiones ſeruauit; Congregationis in-
tegritas anno 1250. ni penitùs diſſolu- 1250.
ta, ſaltem labefactata eſt, ab eâ enim
ætate lites inter Abbatem Arroaſiæ
Superiorem generalem, & quoſdam
inferiores Cœnobiarchas ordinem iam
collabentem magnoperè perturba-
runt: euanuit quoque paulò mox in
monaſterio regularis diſciplina, cum

circiter an. 1520. proprietas ac diuiſio bonorum inter religioſos, Epiſcopi Lingonenſis, Abbatiſque auctoritate ſtabilitur. Ceterùm fuit arcta ſocietas Caſtellionis cum Abbatiâ Septemfontium Regulæ Præmonſtratenſis an. 1206. quâ duo Abbates ſibi mutuò adeſſe debebant, vel per ſe, vel per Priorem in ipſo patroni Eccleſiæ ſuæ feſtu, hoc fœdere, vt ſi cui ex illis contingeret diſcordia cum aliquo de ſubditis Religioſis, alter Abbas pacem procuraret. Præterea cum monaſterio Valliſcholarium 1404. inita ſocietas, & permultis aliis Canonicorum Regularium Abbatiis, videlicet Sanctæ Mariæ Vngiacenſis an. 1470. Beatæ Mariæ de Virtute 1480. & Sancti Lupi Trecenſis 1582. in quibus concordus hoc erat peculiare, nempe vt ſe ſacroſanctis ſacrificiis adiuuarent. Antiqui Burgundionum Principes qui ante an. 1200. Eccleſiæ S. Mariæ fundamenta in caſtro poſuerunt, primi inter benefactores numerantur, Hu-
1182. go 3. inprimis an. 1182. in ſuam, ſucceſſorúmque Ducum Burgundiæ tutelam monaſterium Caſtellionenſe ſuſcepit; Eum Odo 3. & filius Hugo 4. à quo Caſtellio donatur iure ciuitatis an. 1231. ceterique Duces imitati ſunt, vnde & anniuerſarium pro vno ex ſupradictis Ducibus perſoluitur. Conſtat D. Bernardum, & Guilencum Epiſcopum Lingonenſem inſignes huius Abbatiæ fuiſſe quoq; amplificatores, præſertim Bernardus in negotio introducendi regularis inſtituti S. Auguſtini multùm profuit, & in aliis negotiis monaſterio opitulatus eſt, quod ex plurimis eiuſdem epiſtolis conſtat. Theobaldus Comes Campaniæ Bernardo cariſſimus, adſcribitur inter munificos dotatores, in quibus etiam eminent tres Lingonenſes Epiſcopi, nempe Gudefridus conſanguineus S. Bernardi, ex Priore Claræuallis ad Epiſcopatum aſſumptus poſt obitum Guilenci, & conſequenter circa tempus quo D. Bernardus extincto ſchiſmate Petri Leonis in Gallias reuerſus eſt, vt patet ex prædicti S. Bernardi epiſtolis: hic multas Eccleſias ſeu parochias regimini Religioſorum conceſſit, ac præcipuè cum eſſent duæ parochiæ in vrbe Caſtellionenſi, nimirum vna in caſtro ad Canonicos Regulares pertinens, altera in Eccleſiâ S. Martini, Epiſcopus ille, vt tota vrbs à Canonicis regeretur, eam parochiam quæ ad illos non pertinebat penitus ſuppreſſit, vnde ab hoc tempore vnica fuit in oppido parochia quæ ita Canonicis ab ipſo ſummo Pontifice confirmata eſt, vt prohibitum ſit, ne quis abſque conſenſu eorum poſſit Eccleſiam in vrbe ædificare; hâc de causâ domus Dei de Cauomonte nunquam aliter fundari potuit, niſi gubernationi Religioſorum ſubiiceretur. Galtherus ſucceſſor circa 1160. multa Eccleſiaſtica beneficia adiecit, & præcipuè baſilicam de Gico. Garnerus Præſul alia liberaliter donauit, ſed & vtiliter pro bono religionis ordinauit, vt Eccleſias Caſtellionis, Columarij, Maſingei, & Poinſonis in quibus Abbas iam habebat ius vnum Religioſum in Paſtorem nominandi, ipſe immediatè poſſideret, & qui eſſet Abbas Caſtellionis, eſſet earum quoque Eccleſiarum Rector. Aliqui Milites in eleemoſynam poſſeſſiones contulerunt, præcipuè Arnoldus, qui dedit villam Vallisnoctis cum nemore Faiolæ 1180. & Hugo de Granceio Ducis Burgundiæ Seneſcallus, circa idem tempus multa largitur in villâ Chalmis, quæ donatio procurante S. Bernardo ab Eugenio Papâ Claramuallem commorante confirmata eſt. Abbates verò Caſtellionenſes ad noſtra vſque tempora hi præfuiſſe leguntur cartophilaciis cœnobij inſcripti.

1. *Aldo* primus Abbas, in Arroaſiæ diſciplinâ informatus, ab Innocentio 2. Papâ confirmatur hoc diplomate tabularij Caſtellionenſis. INNOCENTIVS ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio Aldoni Abbati S. Mariæ de Caſtellione eiúſque ſucceſſoribus &c. quod per aſpirantem gratiam dilecte in Domino fili Aldo Abbas in B. Dei genitricis Eccleſiâ conſtitutus, nobis extat acceptum, vnde etiam charitatem tuam duximus commonendam, vt more boni agricolæ commiſſam tibi vineam ſummi patris familias diligenter excolere, eámque pro viribus meliorare contendas: quia verò exhortatione confratrum noſtrorum Guilenci quondam Lingonenſis Epiſcopi & Bernardi Claræuallenſis Abbatis eſt in B. Mariæ Eccleſiâ inſtitutum, vt obeuntibus ſæcularibus eiuſdem loci Canonicis nonniſi Regulares ſubſtituantur, idipſum nihilominùs gratum habemus, ſtatuentes vt decedentibus ſæcu-

» latibus Canonicis qui impræſentia-
» rum apud vos eſſe noſcuntur, nullus
» eis niſi regularem vitam profeſſus Ca-
» nonicus ſubrogetur. Sancimus etiam
» vt quaſcunque poſſeſſiones idem lo-
» cus hodiè Canonicè poſſidet, aut in-
» poſterum conceſſione Pontificum, lar-
» gitione Regum & Principum poterit
» adipiſci, firma tibi tuiſque ſucceſſori-
» bus permaneant. Nulli ergo &c. Ego
» Innocentius Eccleſiæ Catholicæ Epiſ-
» copus, ego Drogo Oſtienſis Epiſco-
» pus, ego Gerardus Cardinalis S. Cru-
» cis in Hieruſalem, ego Anſelinus preſ-
» byter Cardinalis, ego Lucas preſby-
» ter Cardinalis, ego Martinus preſby-
» ter Cardinalis, ego Vido Diaconus
» Cardinalis, ego Griſogonus Diaconus
» Cardinalis, ego Yuo Diaconus Car-
» dinalis. Datum apud S. Germanum
» per manum Aimerici Sanctæ Rom.
» Eccleſiæ Diaconi Cardinalis & Can-
» cellarij 12. Cal. Octob. Indictione 1.
1138. » anno 1138. Pontificatus Innocentii 11.
» octauo.

2. *Balduinus* familiaris S. Bernardi, ad quem ſcripſit epiſtolam cum adhuc eſſet Abbas Caſtellionenſis, & alteram Nouiomenſi Pontificatu condecoratus circa annos vltimos vitæ D. Bernardi; erat porrò Abbas ex quibuſdam chartis, dum Godefridus Lingonenſis Epiſcopus Hieroſolymam cum Rege Francorum proficiſceretur, & Bernardus vices eius in Epiſcopatu Lingonenſi gereret; item quando Eugenius 3. Papa apud Claramuallem venit. Optimus œconomus plerâq; Monaſterij poſſeſſiones acquiſiuit, & vt coniectura eſt, nouum Monaſterium magnâ ex parte conſtruxit, quem aliqui arbitrantur recenſeri à S. Bernardo in epiſtolâ ad Henricum Comitem. Ceterùm ſatis probabile eſt illum Balduinum adhuc fuiſſe degentem Caſtellioni, & recenter creatum Antiſtitem Epiſcopum, cum S. Bernardus ipſi hanc epiſtolam inſcribit.

3. *Vualdericus*, ceu *Vaudricus* paucis annis rexit.

1160. 4. *Nantelmus*, ceu *Adelinus* 1160. & 1185.

5. *Girardus* præfuit 1190. & 1191.

1207. 6. *Hugo* 1. 1207. videtur ſepultus in nouo Monaſterio.

7. *Henricus* extat eius mentio in actis anni 1227.

1230. 8. *Guido* 1230. & 1238.

9. *Iacobus* 1. 1250. obiit 1279. cuius

A cenotaphium ſpectatur in ingreſſu inferiori chori.

10. *Nicolaus* eligitur 1279. adhuc in viuis 1306. 1279.

11. *Guilelmus* c. an. 1320. & 1344. ſub illo facta diuiſio menſarum.

12. *Hugo de Corbeigniaco* 2. 1349. 1356. fuerat Præpoſitus Caſtellionenſis 1323. mox Vicarius Eccleſiæ caſtri 1332. tandem Abbas an. 1349 & 1356. vir malæ famæ. 1349.

13. *Dominicus*.

14. *Iacobus de Recepto* 2.

15. *Hugo de Marchia* 3. patre Trecenſi
B mercatore diuite natus, habuit fratrem Canonicum Cathedralis S. Petri. Abbas verò 1385. ex cartâ S. Lupi Trecaſſenſis. 1385.

16. *Guilelmus de Chatenai* 3. ex honeſtâ familiâ Caſtellionenſi oriundus.

17. *Ioannes Mandeuille* 1392. viuere deſiit 1414. 1392.

18. *Hugo du Noier* 4. electus 1414. tranſlatus ad meliorem vitam 1459. iacet ante ſacellum propè Sacriſtiam.

19. *Guilelmus de Boſco* 4. Religioſus profeſſus S. Stephani Diuionenſis an. 1459. hic circiter an. 1493. reſignauit Franciſco de Dinteuille ſeruato ſibi 1459.
C per modum penſionis dominio de Chalmis. interiit circa 1502.

20. *Franciſcus de Dinteuille* Protonotarius Apoſtolicus, primus fuit Commendatarius Caſtellionenſis ad 1500. hic Abbatiam adeptus, de religione benè meretur, qui in pleriſque locis Eccleſiæ, clauſtrorum, & regularium locorum multa reparauit; poſteà Epiſcopus Autiſſiodorenſis 1514. reſignauit. 1500.

21 *Euſtachio de Xaintes* Protonotario Apoſtolico, poſt quem recenſetur.

22. *Petrus Rouillart* patriâ Picardus quamuis Regularis, à Rege tamen no-
D minatur & Abbatiam tenuit circa an. 1536. deceſſit circiter 1543. A Guilelmo autem de Boſco ſuprà memorato ſemper in Commendam habita eſt Abbatia, ſi ſolum Petrum Rouillart excipias, qui paucis annis adminiſtrauit. 1536.

23. *Anthonius Preuoſt* Archiepiſcopus Burdegalenſis, Abbas verò 1556. & 1562. 1556.

24. *Ludouicus de Lorraine* Cardinales de Guiſe 1569. & 1577. 1577.

25. *N.* dominus de *Seſac*.

26. *Guerricus de Montrigauls* Agens

Cleri Gallicani Franciæ, flagellum te- A
1600. ligioſorum ab an. 1580. vltra annum 1600. Abbatiam tenuit.

27. *N. Conardi* Monachus Ordinis Ciſtercienſis præfecturam init; poſteà ſucceſſiuè tres pueri ciuis Caſtel-
1638. lionenſis nuncupati *le Grand* per triginta circiter annos vſque ad 1638.
1369. 28. *Franciſcus Metel* Canonicus Rotomagenſis, & Abbas an. 1639.

Chaſtillon. CASTELLIO beatæ Mariæ dicata eſt ſub Ordine Ciſtercienſi, Triumfontium filia, conditur ab Alberone de Chiniaco Virdunenſi Pontifice, qui Ciſtercienſis vitis fragrantiâ illectus, voluit & ipſe aliquos eius palmites apud ſuum Epiſcopatum inſerere; de conſenſu ergo Abbatis Triumfontium quem propter hoc adierat, à Ranulpho Abbate de Clauſtro vulgò de Hemmerode in Germaniâ monachos obtinuit, qui in loco nuncupato Caſtellulum, ſiue Caſtellio, vnde & monachi dicti ſunt de Caſtellione, quem Alberonis, aliorúmque terræ nobilium dono acceperant, ſubſtiterunt, ſicque fundata eſt Abbatia Ca-
1153. ſtellionis an. 1153. 7. Idus Septemb. hoc eſt in peruigilio Natiuitatis beatiſſ. Virginis Mariæ; eodem anno ac C penè tempore quo Beatus pater Bernardus ex hac vitâ mortali emigrauit in cœlum, fœlici ſanè vtrinque omine, vt ibi ſcilicet pararetur locus in terris, vbi cultus ac deuotio ſacratiſſimæ Virginis naſceretur è cœlis, & vt probaretur fœcundus ſpiritus Bernardi, qui etiam poſt obitum filios in æternum victuros procreaſſet. Catalogus Abbatum ex monumentis cœnobij ſequens extat.

1153. 1. *Gilbertus* ordinatur 1153. à Ranulpho Abbate de Clauſtro, præfuitq; ſāctiſſimè vſq; ad an. 1169. quo deceſſit.

2. *Varnerus* electus eſt ſub an. 1169. D mortuus circiter 1196.

1217. 3. *Gaufridus* diem clauſit 1217.

4. *Petrus* 1. denaſcitur 1231.

1238. 5. *Ioannes* 1. 1238.

6. *Petrus* 2. viuere deſiit 1246.

1249. 7. *Ioannes* 2. obdormiuit 1249.

8. *Ludouicus* mortuus 1258.

1270. 9. *Ioannes* 3. ad meliorem vitam transfertur 1270.

10. *Petrus* 3. ſublatus eſt è medio 1286.

1294. 11. *Firminus* fato eripitur 1294.

12. *Petrus* 4. vltimum ſpiritum exhalauit 1301.

13. *Ioannes* 4. anno 1324. 1324.

14. *Iacobus* 1. vitam finiit 1340.

15. *Odo* 1344. 1344.

16. *Tierricus* 1. ad ſuperos vocatur 1350.

17. *Radulphus* 1357. 1357.

18. *Hugo* 1. deceſſit 1365.

19. *Thierricus* 2. moritur 1375. 1375.

20. *Nicolaus d'Arancy* eligitur 3. Iunij eiuſdem anni & interiit 1385.

21. *Iacobus* 2. obiit 1408. 1408.

22. *Ioannes Morel* 5. dictus *de Monfaucon* renunciatus Abbas an. 1408. 8. Maij, fatis conceſſit 1440.

23. *Gullelmus de Cuſtrey* viuis exem- B ptus eſt 1464. 1464.

24. *Gerardus de Haytoy*, ex Priore Clauſtrali Aureæuallis 1464. 22. Aprilis, poſtremum diem obiit 1472.

25. *Ioannes d'Arancy* 6. ex hac luce mortali emigrauit 1482. 28. Iulij. 1482.

26. *Hugo Theobaldi* 2. ad Abbatiam aſſumptus 1482. 1. Auguſti, morte eripitur ſub an. 1500.

27. *Habilio* vixit ad annum vſque 1512. 1512.

28 *Leo de Chapys* abdicauit an. 1525. 24. Iulij.

29. *Alexander Tourel* ſucceſſit canonicâ electione 28. Iulij ſequentis, ac tranſiit ab humanis an. 1542. 13. Octobris. 1542.

30. *Gerardus Tourel* ex Coadiutore fit ſucceſſor 1542. 13. Octobris, deuixit 1567. 5. Iulij.

31. *Dominicus Henrion* electus 11. Iulij eiuſdem anni, ſublatúſque 1579. 25. Nouembris. 1579.

32. *Ioannes Cotet* 7. ex Priore Clauſtrali 26. Nouemb. 1579. dies compleuit an. 1604. 13. Nouembris. 1604.

33. *Octauius Arnolfini* ex Abbate Charuneiæ electus eſt Caſtellionis an. 1605. 24. Februarij, cuius operâ, verbo, 1605. & exemplo non ſolùm in ſuam Caſtellionem introducta eſt reformatio, ſed etiam cæteris ſtrictioris obſeruantiæ Ord. Ciſtercienſis monaſteriis in Galliâ plurimùm profuit, nullis parcens laboribus, vt ea ad primam ſuæ inſtitutionis normam reduceret; naſcitur hic Lugduni, patre Ioſepho ex familiâ Arnolfinorum in Tuſciâ, matre Clarâ de Bomuiſy, domicilium in parochiâ S. Pauli Lugdunenſis habentibus. In aulâ Regis Chriſtianiſſimi Henrici 4. educatus, tam nobiliter ſe geſſit, vt ad commendam Beatæ Mariæ de Chatmeiâ Ciſtercienſis Ordinis, in Epiſ-

copatu Catalaunenſi anno 1598. fuerit nominatus, ſed pertæſus vanitatum ſæculi, in Claraualle ſæcularem hominem depoſuit 1603. ac emiſsâ profeſſione curam monaſterij de Charmeiâ iterùm iuſſu Superiorum, accedente nouo diplomate Regis accepit: ſed an. 1605. à Caſtellionenſibus in Abba-
1606. tem deligitur, ſequenti autem 1606. religionis feruore accenſus, cum duobus aliis propoſitum de reformatione ſuâ, reiectis omnibus diſpenſationibus renouatâ profeſſione, ſolemni voto concepto firmiter ſtabiliuit, ac tandem 1613. acceptâ licentiâ primus ex Ordine Ciſtercienſi regularitarem integram in ſuum monaſterium introduxit, quam virtutum ſuarum exemplis fouit & auxit, imprimis erga Deum ac diuina inſigni pietate ac deuotione: magnâ quoque pollebat ingenij ſagacitate & iudicij ſoliditate, tam in temporalibus quàm ſpiritualibus, Abbatiam quam repererat variis ruinis affectam paulatim ad meliorem ſtatum prudentiâ ſuâ reduxit, longo mutorum ambitu cinxit, villas omnes ferè deſtructas reparauit, totum corpus Abbatiæ cum omnibus locis regularibus de nouo conſtruxit, aggeribus, dumetis, & hortis adornauit, demum ſub fi-
1637. nem anni 1637. inſtitutus fuit ſtrictioris obſeruantiæ in Ordine Ciſtercienſi per totam Galliam Vicarius Generalis, quam per annos quatuor, prudentiâ, vigilantiâ, & laboribus aſſiduis propagauit. Denique cum luſtratâ etiam in mediâ hyeme Minori Britanniâ adhuc impiger & feruidus laboraret, tandem apud Prulliacum febre correptus piè obdormiuit in Domino 1641. 3. menſis Octobris.

34. *Ioſephus Arnolfini* prædeceſſoris ex fratre nepos, Theologiæ Doctor, & religioſus Ciſtercienſis, ex Prouiſore Bernardinorum Pariſienſium & Coadiutore patrui priùs ab aliquot annis electo, factus eſt ſucceſſor Octa-
1641. uij in Abbatiali dignitate an. 1641. 3. Octob. eodémque anno electus Vicarius Generalis, quam curam etiamnunc exercet.

S. Seuerin de Chaſteau-Landon. CASTRI-NANTONIS antiquiſſimum in pago Vaſtinenſi & diœceſi Senonenſi ſub regulâ B. Auguſtini cœnobium fundatur à Childeberto Rege, vt recitat Fauſtus Presbyter eius temporis ſcriptor in geſtis S. Seuerini, de cuius primordiis hæc narrantur. Rex

A Clodoueus confecto bello Veſigothico cum in grauiſſimam ęgritudinem incidiſſet, quâ Lutetiæ per annum circiter ferè oppreſſus eſt, ſuadente Tranquillino Archiatro, quem ſpes curandi morbi deficiebat, aduocauit ex Burgundiâ Seuerinum monaſterij S. Mauricij Agaunenſis Abbatem, virum ſanctitatis & miraculorum famâ vbique inclytum, qui pro ſalute Regis apud Deum orationes fundens, & caſulam quâ indutus erat imponens, ab exitiali febre liberatus eſt, ob quod beneficium Seuerino cōceſſit, vt quam vellet in pauperes pecuniam ex fiſco
B erogaret; inſuper deprecatus à Rege vt ferunt, in Franciâ remanſit, ac Lutetiâ abſcedens in Caſtro Nantonenſi Senonum ſe recepit, vbi reliquum vitæ expleuit in Oratorio iuxta oppidum, & quemadmodum dyptica monaſterij docent 3. Idus Februar. animam Deo reddidit, in cuius memoriam Childebertus Clodouei filius ibidem nobilem Eccleſiam condidit, ac redditibus ampliſſimis ditauit. Eccleſia per Sæculares Canonicos ad annum vſque 1150. adminiſtrata fuit, quo 1150.
C circiter tempore Canonicam regulam admittunt, vti S. Genoucfæ Canonici, & aliarum Eccleſiarum; id patet ex diplomate Ludouici Regis an. 1153. quo Regulares Canonicos apud S. Seuerinum in Sæcularium poſſeſſiones recenter introductos probat, eorúmque immunitates firmat: per id tempus tranſactio inita eſt cum S. Victoris Canonicis, quâ declaratur, virtute ſtrictoris regulæ admiſſæ Religioſos S. Seuerini liberos eſſe ab onere annatarum, ſimilitérque Canonicos S. Tutdguali, quorum Eccleſia in parochiam vrbis Caſtri-Nantonis commutatur, factâ vnione S. Seuerino à quâ dependet. Hugo Senonenſis Pon-
D tifex Abbatiolam Beatæ Mariæ de la Nozaye iuxta Nemoroſium, nunc Prioratum, ex fundatione Henrici Regis fratris, poſteà Remorum Antiſtitis, priúſquam regulam Ciſtercienſem profiteretur eidem cœnobio donauit, & Philippus Auguſtus ædem S. Crucis Caſtri-Landonis, denique Alexander 3. ſummus Pontifex bullâ an. 1178. eius priuilegia & iura confirma- 1178.
uit. Abbatum porrò S. Seuerini, quorum nomina ex cartis ad notitiam peruenerunt, hîc dantur ex collectione Patris Parmentier Canonici Regularis,

ris, monaſterij S. Seuerini quondam A
Prioris, & lib. 2. Hiſtoriæ Vaſtinenſis
vbi de Caſtri-Nantonis Monaſterio
plura habentur.

1. *Garnerus* primus Abbas ab inſtauratione Regularis Collegij Canonicorum Caſtri-Nantonis ſub inſtituto B. Auguſtini, memoratur in cartâ conuentionis monachorum de Sacroportu & Eccleſiæ de Nemoroſio ſubſcribente Hugone Senonenſi, Fromundo quoque Notario & Capellano vt eſt in cartis Abbatiæ Barbelli; in cuius Archiepiſcopi manu Præpoſiti fungens
1150. officio Garnerus an. 1150. profeſſionis B
vota iurauit; is ab Hadriano 4. Papâ confirmationem Ordinis ſui impetrauit.

1173. 2. *Ioannes Vere* 1. 1173: ſub quo Abbatiæ Rex Ludouicus contulit Prioratum S. Saluatoris Melodunenſis.

3. *Hugo Vere* ex ſuperioris familiâ
1180. an. 1180. obtinuit reſcriptum à Lucio 3. ſummo Pontifice, quo prohibitum eſt Antiſtiti diœceſano, aliiſue, Eccleſiam apud Caſtrum-Nantonem ædificare, abſque licentiâ Capituli S. Seuerini, Anagniæ 3. Non. Decemb. 1182.

4. *Stephanus Vere* 1. dominio Abbatiæ toparchiam de Bagneaux adiecit C
1189. & à Clemente 3. confirmationem accepit Canonicorum Regularium S.
1208. Seuerini; erat adhuc in viuis 1208. ex tabulario Abbatiæ de Iardo.

5. *Ioannes* 2. laudat venditionem factam monachis Sacriportus 1217. no-
1218. minatúrque 1218. menſe Iulio in cartulario de Iardo.

6. *Remigius* an. 1233.

1244. 7. *Galtherus*, extat eius nomen in titulis an. 1244.

8. *Philippus de Sorciaco*, oneri Abbatiali admotus commendatione Nicolai 3. Pont. 1279. poſteà Abbas S. Ioannis Senonenſis.

9. *Guilelmus de Bello* ex Priore S. Sal-
1282. uatoris 1282. mortuus 1288.

10. *Petrus de Surdolio* 1. deceſſit an. 1308.

11. *Ioannes Bernoyne* 3. viuis exem-
1310. ptus eſt an. 1310.

12. *Clementius de Villaribus* interiit 1312.

13. *Stephanus de Chartres* 2. fato con-
1327. ceſſit 1327. poſt hunc aliqui deſiderantur.

1436. 14. *Ioannes Baccalarius* 4. migrauit à ſæculo 2. Martij 1436.

15. *Robertus Iouain* ex Priore Villænouæ la Dondagne præfecturam geſſit annis 32. defunctus 1468. ſub quo 1468.
ab Anglis per totam Galliam impunè graſſantibus oppidum Caſtri-Nantonis expugnatum propugnaculis munitur, & incendio periit Monaſterium cum baſilicâ, locíſque Regularibus, ſeruatâ nihilominus reliquiarum S. Seuerini capsâ.

16. *Antonius Cabrin* ſuffragiis Canonicorum eligitur, ſed à Iacobo Albuçonio qui in Commendam obtinuerat cœnobium, turbatus eſt, at Prioratu S. Saluatoris donatus, iuri ſuo renunciauit.

17. *Iacobus d'Aubuſſon* ex illuſtri familiâ d'Aubuſſon de la Feuillade prognatus, Petri Cardinalis conſanguineus, in Decretis Licentiatus, Sedis Apoſtolicæ Protonotarius, apud D. Auguſtinum Lemouicenſem Religioſus, primúſque S. Seuerini Commendatarius; collapſi per incendium monaſterij magnificus reſtaurator; ac primò quidem templum, domum Abbatialem, & loca regularia ſuis ſumptibus conſtruxit, multíſque bonis cœnobium locupletauit, reſarciendæ regularis diſciplinæ gratiâ, necnon præſidio Georgij Card. Ambaſiæ Legati Apoſtolici, & Admiralis de Grauille, è Belgio ſex Canonicos Congregationis Flandricæ de Windeſem accerſiit, quos circiter feſtiuitatem B. Michaelis 1497. in ſuum monaſterium admi- 1497.
ſit, præpoſito magno Priore Ioanne Mauburno poſteà Abbate Liuriaci viro pietate & eruditione noto, ſub cuius gubernatione cœnobium reformatum, vnde noua Congregatio S. Seuerini exorta, in cuius ſocietatem admiſſæ ſunt domus religioſæ S. Calliſti de Ciſonio propè Tornacum, B. Mariæ Liuriacenſis, S. Saluatoris Melodu- D
nenſis, B. Mariæ de Cagiâ Meldenſis, S. Mauricij Siluanectenſis, B. Virginis de Victoriâ, S. Acheoli Ambianenſis, S. Mariæ de Sparnaco, S. Samſonis Aurelianenſis, B. Martini Niuernenſis & aliorum: quo tempore Capitula generalia Ordinis apud S. Seuerinum conueniebant, quibus præſidendi honos Abbati competebat, etiam aduerſus Abbatem S. Victoris Pariſienſis, cuius Monaſterium an. 1517. cum ad genera- 1517.
les Conuentus Capitulares magis commodum videretur, hæc Congregatio D. Victoris nuncupationem accepit,

AVBVSSON.

& ad an. vſque 1624. domus S. Seue- A
rini eidem vnita, à quâ paulò mox an.
1636. receſſit, Congregationi reforma-
tæ Canonicorum Regularium S. Ge-
noueſæ Pariſienſis adſcripta. Tradidit
Iacobus multa etiam bona Patribus
Celeſtinis Senonenſibus, ac poſtquam
præfuiſſet laudabiliter quadraginta
1519. duobus annis vel circa, interiit 1519.
funeratus iuxta gradus principis aræ
cum tali epigraphe : *Hoc mauſoleo con-
dita ſunt membra* Iacobi d'Aubvs-
son *vitâ nobilis ac huius Eccleſiæ Abbatis
quondam venerabilis qui ferè clauſit lu-
mina flante Deo milleſimo quingenteſimo* B
*nono decimo anno, Decembris decimâ ſepti-
mâ menſis, erat Canonicus, qui hic lege re-
formans Franciæ, & hæc domus eſt prima
reducta ſolo :* Circa orbem pedi paſto-
ralis hæc inſcriptio. *Dulcis amica Dei
virgo memento mei.*

19. *Natalis Ozons*, aliàs *Ozorilo*, deſi-
gnatur à Capitulo reſignatione Iacobi
1527. 1519. anno autem 1527. creatur Gene-
ralis Canonicorum regularium S. Au-
guſtini in Franciâ apud Cathedralem
Sagienſem Congregationis Auguſti-
nianæ 11. Maij, prærogatiuam ſeſſionis
contra Abbatem Sancti Victoris obti-
nuit, ac tandem deceſſit ex hoc mor-
tali ſæculo 11. Martij 1540. in medio C
baſilicæ ſpectatur eius epitaphium.

du Monstier. 20. *Pregentius du Monſtier* ex dyna-
ſtis de Sarragoſſe, filius Domini de
Courrempierre Caſtri Nantonis gu-
bernatoris, Protonotarius Apoſtolicus
Commendam huius monaſterij aſſum-
1541. pſit 27. Auguſti 1541. ſub eius præfe-
cturâ 1547. menſa Conuentualis inter
Abbatem & Canonicos diuiditur;
poſt hæc ad hæreſim deficiens Calui-
nianæ ſectæ conuenticula in domo
ſuâ Abbatiali coegit, dum Duciſſa
Ferrariæ apud Montargiſium degeret,
1567. ſub eo 1567. cœnobium ab hæreticis
violenter occupatum ſpoliatur. D

l'Hospital. 21. *Adrianus de l'Hoſpital* Franciſco
domino de Vitri, & Annâ de la Cha-
ſtre parentibus ortus, ſucceſſor Pre-
1587. gentij, rexit an. 1587. abdicauit in
gratiam ſequentis.

22. *Carolus Fougeu* Abbas & S. Eu-
uertij Aurelianenſis 1607. Eccleſiam
inſtaurare aggreſſus, reſignauit poſteà
1630. nepoti & deuixit 1630. ſepultus in æ-
de Euuertianâ.

23. *Petrus Fougeu* 2. Cancellarius &
Decanus B. Mariæ Carnotenſis, in Se-
de Præſidiali Regius Conſiliarius,
magnúſque Vicarius Carnotenſis Epiſ-
copi.

24. *Petrus de Pouſſemothe* 3. ſuperio-
ris ceſſione fit Abbas an. 1638. nunc 1638.
præeſt 1654.

De Castriciis Ord. B. Aug. *Chatris.*
ſub inuocatione B. Virginis conditur
in diœceſi Virdunenſi ab Alberone
Pontifice, in fundo ſuæ Eccleſiæ &
inſulâ ſuper fluuium Aeræ, conſtitu-
tis octo Canonicis Regularibus, qui-
bus ipſe Abbas præpoſitus eſt, vt te-
ſtatur Vaſburgius lib. 4. Antiquitatum
Belgicarum.

De Castris Ordin. S. Bened. *Chaſtres.*
diœceſis Santonenſis, fundatur in ter-
râ de Merpin ſub honore Sanctæ Vir-
ginis, à toparchâ de Burgo ſupra Ca-
rentonum, teſte chronico Engoliſ-
menſi : hanc Abbatiam Puteanus in
hiſtoriâ Epiſcoporum Petracoricen-
ſium inchoatam docet circiter annum 1077.
1077. ſub regulâ D. Auguſtini.

S. Catherinæ monialium, diœ-
ceſis Geneuenſis Ord. Aug.

S. Catherinæ ciuitatis Apten- *Sainte*
ſis, Monaſterium Virginum ad nume- *Catheri-*
rum quinquaginta tantùm ſub titulo *ne d'Apt.*
S. Catherinæ, & regulâ B. Auguſtini
ſuis ſumptibus in domo paternâ con-
ſtruxit, annuiſque redditibus auxit de
propriis bonis, Raymondus Botti Ap-
tenſis Epiſcopus anno 1299. quarum 1299.
Abbatiſſarum ſeries hæc eſt è tabula-
rio deſumpta.

1. *Aycarda Botti* prima Abbatiſſa &
Antiſtitis fundatoris conſanguinea
cum quatuordecim monialibus vnâ
die, ſacro velamine initiatis ab eo-
dem Præſule Raymondo agnato mo-
naſterij inſtitutore electa fuit anno
1299.

2. *Mathildis Ferenque* 1328. 1328.

3. *Lucia Bermode* 1351.

4. *Catherina Giraude* 1356. 1356.

5. *Tiburgis de Sabrano* 1370.

6. *Iordana Ferenque* 1382. 1382.

7. *Eleonor de Agoute* 1413.

8. *Monas Nicolai* 1415. 1415.

9. *Groſſa Autrice* 1. ex Aptenſi fami-
liâ nobili dominorum d'Autrice de
Baumetes oriunda, eligitur 3. Cal. Feb.
1427.

10. *Groſſa Autrice* 2. 1452. 1452.

11. *Groſſa Autrice* 3. 1461.

12. *Anthonia de Caiart* 1473. 1473.

13. *Groſſa Autrice* 4. 1475.

14. *Elienor de Cardona* 1486. 1486.

15. *Ioanna Delphine* 1489.

1493. 16. *Gabriela de Creſtis* 1493.
17. *Iacoba Ioanna* 1514.
1516. 18. *Leoneta de Polarguis* 1516.
19. *Eleonor de Caſtillone* 1529.
1560. 20. *Perreta de Ponteues* 1560.
21. *Feliza de Brunet* 1595.
1635. 22. *Blancha de Bonifaci* 1635.
23. *Franciſca du Maſel* 1646.
1653. 24. *Franciſca de Brin* 1653.

Cheſy. CAZIACVM Ord. B. Bened. diœ-
ceſis Sueſſionenſis, S. Petro dicatum,
pro cuius Abbate ad. Eugenium Pa-
pam ſcribit Bernardus ep. 263. & in
epiſt. 14. lib. 2. Petrus Cellenſis vo-
cat amicos fratres Caziacenſes, cuius
cœnobij priuilegia confirmat Inno-
centius 4. Lugduni an. 6. Pont. 1249.
per manum Martini Vicecancellarij
ſaluâ diœceſani Epiſcopi auctoritate,
vbi Abbas an. 1654. Franciſcus de
Neſmond, Franciſci-Theodoti Præ-
ſidis in Senatu Pariſienſi filius.

Monſtier la Celle lés Troyes CELLA ſancti Petri Trecenſis, in
ſuburbano vrbis Tricaſſinæ, & loco
qui olim Inſula Germanica diceba-
tur. Monaſterij huius multiplex de-
nominatio, nam & Diui Petri ab eius
Sancti patrocinio nuncupatum eſt, &
antiquâ loci appellatione cœnobium
Inſulæ Germanicæ, dictum etiam S.
Petri de Cellâ, Noua Cella, vetus
Cella, & Cella Bobini, non Bononi
Cella, vt corruptè apud Fulbertum
ep. 107. legitur, interdum autem ab-
ſolutè Monaſterium Trecenſe, & Ab-
bates Trecenſes dicti ſunt, qui & Cel-
lenſes, ob hanc nimirum cauſam, quia
omnium ciuitatis Trecaſſinæ cœno-
biorum vetuſtiſſimum erat Cellenſe,
quod non longè ab vrbe Trecenſi ſi-
tum in primis celebre fuit; nam & à
pluribus ſæculis eius fundamenta ia-
cta ſunt, & magno Aſcetarum inſtitu-
ti S. Benedicti numero qui diuinis of-
ficiis, ac ſacris diſciplinis operam da-
bant, olim inclaruit. Abbatiæ autem
fundamenta conſtruxit S. Frodober-
650. tus circiter annum 650. Clodoueo 2.
Francorum Imperium moderante, qui
Frodoberto fundatori contulit terri-
torium in quo ædificatur Abbatia,
ſic enim meminit Frodoberti vita cum
ait: *Diuino aſpirante conſilio Regiam pro-
fectus ad aulam, munificentiâ Clodouei
illuſtris quondam Regis Francorum locum
quemdam paluſtrem in ſuburbio Trecaſſina
vrbis obtinuit, qui antiquo ritu Inſula Ger-
manica vocabatur.* Poſtmodum verò
Rex Clotarius Tertius parentis diplo-

A ma confirmationis munimine robora-
uit, cuius tenorem ex cartophilacio
Cellenſi, ſuis Antiquitatibus Trecaſ-
ſinis inſeruit eruditus Nicolaus Ca-
muzatus, qui de huius monaſterij ob-
ſeruationibus copioſè agit; ſic igitur
incipit exemplar.

CLOTARIVS *Rex Francorum vir
illuſter, regiâ conſuetudine, ſi iuſtis peti-
tionibus ſacerdotum, in quo noſtris auri-
bus fuerint prolatæ perducimus ad effectum.
Igitur Frodobertus monachus, ad noſtram
acceſſit præſentiam, clementiæ regni noſtri
ſuggeſſit. Eo quod bonæ memoriæ domnus
B & genitor noſter Clodoueus quondam Rex
per ſuam authoritatem ſuâ manu ſubſcri-
ptam, locello nuncupato Inſula Germanica,
qui paludis eſſe videtur in ſuburbano Tre-
caſſium ciuitatis ipſius, Frodoberto mona-
cho, vbi monachuli ſub S. regulâ ad Cel-
lulam, quam ſuo opere inibi conſtruxit,
bonas acras decem, de ipſâ Inſulâ (quod
pars fiſci eſſe videtur) eidem conceſſiſſet:
vnde & ceſſionem ipſius Principis ſuâ ma-
nu ſubſcriptam, ſe præ manibus habere ad-
firmat, & rem iſto tempore præſente, quie-
to ordine adſerit poſſidere, vel dominari.
Sed pro totius rei firmitate petiit conſuetu-
C dinem noſtri, vt hoc noſtrum præceptum in
id ipſum plenius confirmare deberemus:
Cuius petitionem pro reuerentiâ ſanctorum
domnorum, prompto animo præſtitiſſe, vel
confirmaſſe cognoſcite: præcipientes enim,
vt ſicut ab ipſo domno & genitore noſtro
iam dicto Frodoberto, ipſas bonas acras de
terrâ in ſubſcripto loco legaliter ad ipſam
Cellam vbi constructa eſſe videtur, fuerunt
conceſſa, & hoc præſente tempore ſubſcripti
monachi inibi poſſidere, vel dominari vi-
dentur, inſpectâ ipſâ ceſſione ſuperius ſcri-
pti Principis, per noſtrum præceptum ple-
nius confirmatum, ad ipſum ſanctum lo-
cum, vel ad monachulos ſuos, qui ibidem
D deſeruire videntur, perenniter proficiat ad
augmentum. Et vt hæc præceptio firmior
habeatur, nos & præcelſa Domna & geni-
trix noſtra Batildis Regina, manus noſtræ
ſignaculis ſubter eam decreuimus adfirma- 663.
re. Signum præcelſa domna Batildis Re-
gina, Rado, Obto.* Horum Principum
Clodouei & Clotarij munificentiam
imitatus eſt Carolus Caluus, qui am-
pliſſimis redditibus & libertatibus Ab-
batiam donauit, ſuiſque regalibus e-
dictis ſtabiliuit, quorum tabulas pro-
fert memoratus Camuzatus cum ſe-
quenti indice Abbatum, quem ex
membranis confecit.

1. *S. Frodobertus* fundator ac pri-

700. mus Abbas obiit anno 700. Calend. A
Ianuarij.
2. *Valdinus* nepos & ſucceſſor.
850. 3. *Bodo* præſidebat an. 850. cui in-
ſcribit diploma Carolus Rex apud
eundem Camuzatum.
4. *Haldegingus* an. 860. memora-
tur in altero inſtrumento Caroli Re-
gis, de reſtitutione villæ Siluiniaci,
quæ dicitur Sanctis virtutibus, dato
apud Cellam Bobini anno 19. regnan-
te Carolo.
878. 5. *Arembertus* vixit an. 878.
6. *Benſo* anteà Deruenſis monaſte-
rij Rector, in monaſterium Cellenſe ir- B
repſit; cuius erat Cœnobiarcha anno
circiter 950. vt in Berchariana Hiſto-
riâ legitur.
1000. 7. *Odo* circa annum 1000. Abba-
tiam rexit; eius precibus Aſſo Der-
uenſis Abbas Frodobertinam hiſto-
riam contexuit.
8. *Guarinus* an. 1050.
1071. 9. *Bernardus* anno 1071. cuius ele-
ctionem deſignat Fulbertus Carno-
tenſis Epiſcopus epiſtolâ 51. *Fratres
in cœnobio, cui Cella Bononi nomen, poſt
obitum Varini Abbatis viri religioſi, ele-
gimus fratrem quendam morum probitate
ornatum Bernardum, quem nobis vice Pa-* C
*tris praeſſe volumus. Facta eſt autem ele-
ctio illa conſilio atque auctoritate Abbatis
Maioris Monaſtery poſt exceſſum glorioſi
Principis Odonis, à quo huius rei curam
ſuſceperat. Qui hoc in Conuentu monacho-
rum ritu celebri peracto, obtulit etiam fra-
trem prædictum nobiliſſimæ H. Comitiſſæ,
ſub cuius ditione locus ipſe conſiſtit, & Ste-
phano Comiti eius filio, à quibus donum
rerum temporalium ad idem pertinentium
cœnobium ſuſcepit. Dehinc verò ſtatuit
eum venerabili Mainardo Trecaſſinorum
Præſuli, cuius Eccleſiaſticâ poteſtate ele-
ctionem huiuſmodi corroborari oportuit, at-
que ab ipſo animarum curam ſuſcipi, nec-
non Abbatis benedictionem ſecundùm in-* D
*ſtitutionem patrum celebrari. Quod ipſe
benigniſſimè annuit, & omnia prout mos
expoſtulat Eccleſiaſticus, vt potè vir pru-
dentiſſimus, atque eruditione clarus, com-
pleuit.*
10. *Radulphus* an. 1107. in Concilio
1134. Trecenſi 1114. viuebat adhuc 1117.
11. *Galtherius* 1134. & 1139.
12. *Petrus* 1. Abbas Cellenſis 1154.
& 1169. inde S. Remigij Remenſis,
tandémq; Epiſcopus Carnotenſis, vbi
de illo plura: ſcriptor Epiſtolarum quas
edidit Iacobus Sirmondus.

13. *Drogo* 1164. eiectus ab Abbatia-
li moderamine vt deſignat epiſt. 7. l. 1164.
5. Petri Abbatis Cellenſis.
14. *Girardus* 1173. & 1177.
15. *Hugo* 1184. & 1188. 1184.
16. *Guilelmus* 1. ſedit 1210. is verò
monachis ſuis proſpiciens certos red-
ditus aſſignauit, quorum œconomia
vni ex Cellulanis demandaretur, qui
eos in vſum impenderet, vt prædicti 1217.
Guilelmi litteræ docent 1217.
17. *Letericus* 1221. 1226.
18. *Guichardus* 1290. poſteà Epiſco- 1290.
pus Trecenſis.
19. *Guilelmus* 2. ſub eo cœnobium
S. Godonis in Oyâ Trecenſis diœce-
ſis, poſtulante hoc Abbate & cœno-
bitis in Conuentualem Prioratum re-
dactum eſt 1324. florebat adhuc an. 1324.
1340.
20. *Aimericus* 1347. paulò ante an.
1348. cœnobij Cellenſis ædificia ho-
ſtili Anglorum deprædatione diruta
ſunt, adeò vt Religioſi coacti fuerint
hoc anno in Fratrum Prædicatorum
Trecenſium domicilium commigrare,
& ibi diuinis officiis incumbere, do-
nec collapſæ ædes reſtituerentur; vt
habet Auctuarium Promptuarij An-
tiquitatum Tricaſſinarum.
21. *Henricus* circiter 1391. diploma- 1391.
te dato Auenione 15. Cal. Iunij im-
petrauit ius Mitræ, annuli, cætero-
rúmq; ornamentorum Pontificalium,
ſibi & ſucceſſoribus à Clemente 7.
Pſeudopapâ.
22. *Petrus Marſault* 2. obiit 1401.
23. *Ogerius de Sens* electus eodem
anno, Eccleſiam ac turrim reædifica- 1403.
uit 1403.
24. *Nicolaus de la Loge* Decretorum
Doctor 1428.
25. *Petrus Raulin* 3. moritur 1457. 1457.
26. *Petrus Michaelis* 4. eodem anno
ſubrogatur.
27. *Ludouicus Raguier* Commenda-
tarius Abbas 1470. 23. April. Epiſco- 1470.
pus Trecenſis.
28. *Nicolaus de la Place* prædicti Lu-
douici nepos, Decanus Eccleſiæ Tre-
cenſis, deceſſit 1488.
29. *Carolus de Refuge* clauſtrum cœ- 1517.
nobij conſtruxit, defunctus 1517.
30. *Antonius Girard* electus an. 1517.
abſoluit Eccleſiam, & animam exha-
lauit 1524.
31. *Carolus de Lorraine* Cardinalis, 1538.
Abbas vſque ad 1538.
32. *Franciſcus de Dinteuille* ſuperio-

ris reſignatione anno 1541. & 1548. A
1608. 33. *Beniamin du Pleſſis* ſedit annis 52. & vltra, obiit 1608.
1653. 34. *Iacobus Godard* præeſt an. 1653. Inueniuntur autem infra ſcripti Abbates Cellenſes, ſed incertis temporibus, Vualo, Rigaudus, Raynardus, Gauſinarus, Ioannes Richardus ordinator celebrationis feſti Conceptionis Deiparæ Virginis, & Stephanus Toloſanus Epiſcopus.

La Celle. CELLA ad Brincolam & radices montis Candelon in diœceſi Aquenſi, fœminarum Ord. Bened.

Celles. CELLA Sanctæ Mariæ, Ord. Aug. diœceſis Pictauienſis, vbi Abbas 1654. B Ludouicus de la Rochefoucaud Epiſcopus Lactorenſis.

La Celle. CELLA Sancti Hilarij in vrbe Pictauienſi, Ord. S. Aug. ex Prioratu Conuentuali fit Abbatia: traditio eſt in membranis cœnobiũ illud Regalis fundationis eſſe, quod Diuo Hilario dicatur; vbi & aliquando corpus eius quieuit, priúſquam in baſilicam S. Hilarij Maioris Pictauienſis deferretur; cuius quidem Monaſterij Abbatis memorabile fatum indicant hæc verba chronici MS. Lemouicenſis Abba-
1210. tiæ S. Martialis. *Anno MCCX. Abbas de Cellâ Pictauenſis diœceſis perimitur, quod ita factum: idem Abbas erat ſenex, & quidam Cantor in eadem Abbatiâ diues valde, compater Principis terræ, propter pecuniam procurauit quòd occideretur quando ſurrexit ad Matutinas, & Abbate non ſepulto fuit in Abbatem electus, & ab Epiſcopo Pictauenſi confirmatus Philippo, qui benedicere non potuit eundem propter infirmitatem, & benedictionem ab aliquo Epiſcopo obtinere non potuit, licet ad plures acceſſerit. Tandem Domino placuit factum reuelare, duo garciferi factum recognouerunt & ſuſpenſi ſunt, ad locum venit Epiſcopus, Comes Marchia, & multis aliis nobilibus præſentibus cum ſe purgare vellet idem maledictus, lapis tumuli ſciſſus fuit, & tantum ſtrepitum dedit, quod ipſi comites & omnes timuerunt ſibi, & duos pedes vel amplius ſubmerſus terram inferius. Tunc fuit captus ab Epiſcopo & degradatus, poſteà Comes d'Eu compater ſuus fecit ipſum ſuſpendi cum tribus aliis Canonicis, qui fuerunt inuenti culpabiles.* Fuit inde Prioratus Conuentualis hæc baſilica, eóque nomine Augenſi Comiti fidem clientelarem exhibuit an. 1343. Archimandrita Petrus Baudry: repetiuntur tamen Abbates.

Guilelmus anno 1375.
Antonius des Barres Commendatarius 1510.
Paulus d'Vrcot Abbas & Quinciaci.
Franciſcus Fourré nepos Pauli, ex dominis de Dampierre.

CELLA Sancti Euſicij diœceſis Bituricenſis, ad confluentes Saudræ & Cari, leucis 18. ab Auarico, Ordinis olim Auguſtiniani, nunc Fulienſium ab anno 1612. Eccleſia quondam ibi conſtructa eſt à Sancto Euſicio fauente Childeberto Rege qui inſtituendi monaſterij auctor fuit, memorat enim Gregorius Turon. lib. de Gloriâ Confeſſorum, Childebertum in Hiſpaniam progredientem, Euſicium Eremitam apud agri Bituricenſis Cellã inhabitantem conueniſſe, ac voto promiſiſſe, ſi ex Iberiâ victor reuerteretur, ædem Domino ſe conditurum, quò faciunt Gregorij verba cap. 82. Fuit in hoc « territorio, inquit, Euſichius multarum « vir virtutum, qui tanquam Eremita « inter ſpinarum condenſitatem, ab ho- « minum ſe familiaritate remouerat: Ad « hunc ſenem Childebertus in Hiſpa- « niam abiens venit. Cúmque ei quin- « quaginta aureos obtuliſſet, ait ſenex. « Quid mihi iſta profers? illis qui ea « C pauperibus largiantur attribue. Suffi- « cit mihi vt pro meis peccatis Domi- « num merear deprecari; & adiecit. Va- « de & victoriam obtinebis. Tunc Rex « aurum pauperibus erogans, vouit vt ſi « eum Dominus cum ſuâ gratia de iti- « nere illo reduceret, in honore Dei ba- « ſilicam in eo loco ædificaret, in quâ « ſenis membra quieſcerent; quod po- « ſteà adimpleuit. *Selles en Berry.*

CELLAFRVINI Ordinis S. Auguſtini, diœceſis Engoliſmenſis. *Cellefrouin.*

CELLAMEDVLPHI Ord. S. Benedicti, diœceſis Auſcienſis. *Saramon.*

CHALIVEIVM Ordin. Ciſt. filia Boniradij, diœceſis Bituricenſis fundatur 1138. 4. Cal. Iulij, & recenſetur 1138. in litteris Alexandri 3. 1158. *Chaliuoy.* D

CHALOCHEIVM Ord. Ciſt. filia Sauigniaci, diœceſis Andegauenſis conditur 5. Calend. Nouemb. 1129. ab 1129. Hamelino de Ingrandiâ, qui locum vbi cœnobium ſitum eſt contulit, & à dynaſtis de Blaſone, de Mathafelone, aliiſue benefactoribus locupletatur, quam fundationem Eugenius 3. Papa 1152. ſcripto Apoſtolico confirmauit. *Chaloché.*

DE CHARMIS monialium, diœceſis Sueſſionenſis. *Charmes.*

La Charmoie. CHARMEIA diœceſis Catalaunenſis, filia Vallis-Claræ ſub Claraualle, Ord. Ciſt. aliàs dicta de Fagéto, 1167. inchoatur pridie Non. Iunii 1167. ab Henrico Campaniæ Palatino dotata literis Pruuini datis per manum Stephani Cancellarij 1177.

Cheminon. CHEMINIO Ordin. Ciſterc. filia Trium-Fontium ſub Claraualle, diœceſis Catalaunenſis, aliàs Cella S. Nicolai; initium ſumpſit hæc domus ſub 1103. regulâ B. Auguſtini an. 1103. vt liquet ſequenti diplomate ex tabulario eiuſdem Abbatiæ deſumpto, quod acceptum referimus beneficio Camuzati, eo tenore. PASCHALIS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Alardo Præpoſito & eius fratribus ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Auſtri terram inhabitantibus per Prophetam Dominus præcipit, cum panibus occurrere fugienti. Idcirco nos filij cariſſimi de ſæculo fugientes gratanter excipimus, & per Sancti Spiritus gratiam Sedis Apoſtolicæ munimine confouemus. Vitæ námq; Canonicæ Ordinem, quem ſecundùm Beati Auguſtini Regulam, profeſſi eſtis, præſentis priuilegii auctoritate firmamus, & ne cui poſt profeſſionem exhibitam proprium quid habere, néue ſine Præpoſiti, vel Congregationis licentiâ clauſtri coarctationem deſerere liceat, interdicimus, iuxta quod ſcilicet clauſtrum in ſyluâ Luyz totum illud allodium vobis veſtríſque ſucceſſoribus in eadem Religione victuris, quietum ac liberum perpetuò ſancimus, quod Alaidis Comitiſſa vobis filiorum ſuorum conſenſu Philippi Catalaunenſis Epiſcopi, & Hugonis Comitis delegauit. Tota igitur terra circa Eccleſiæ veſtræ ambitum ſita, quantum vnius leugæ medietas tenet, cum aquis, & lignis, ceu cæteris vſibus, ſic in veſtro ſemper iure ſeruetur, vt nulli omnino liceat præter veſtram illic voluntatem operis aliquid exercere, nec Epiſcopis vel quibuſlibet Eccleſiarum miniſtris facultas ſit de ipſius terræ frugibus quæ Domus veſtræ laboribus colitur, decimas, aut terragium, vel moleſtias irrogare, quatinus omnipotenti Domino, liberiorem famulatum valeatis impendere. Prætereà quæcumque prædia, quæcumque bona in futurum conceſſione Pontificum, liberalitate Principum, vel oblatione fidelium, iuſtè atque canonicè poteritis adipiſci, firma vobis veſtríſque ſucceſſoribus, & illibata permaneant. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat, eandem Eccleſiam temerè perturbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, ſed omnia integra conſeruentur eorum pro quorum ſuſtentatione & gubernatione commiſſa ſunt, vſibus omnimodis profutura. Si qua ſanè Eccleſiaſtica ſæculariſue perſona hanc noſtræ conſtitutionis paginam ſciens contra eam temerè venire tentauerit, ſecundò tertióue commonita, ſi non ſatisfactione congruâ emendauerit, poteſtatis, honoriſque ſui dignitate careat, reúmque ſe diuino iudicio exiſtere de perpetratâ iniquitate cognoſcat, & à ſacratiſſimo corpore & ſanguine Dei & Domini noſtri Redemptoris Ieſu Chriſti aliena fiat &c. Ego Paſchalis Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. Datum Beneuenti per manum Ioannis Sanctæ Rom. Eccl. Diaconi Cardinalis 9. Cal. Octobris Ind. 11. anno Dominicæ Incarnationis MCIII. 1103. Pontificatus autem Domini Paſchalis Papæ 2. anno 4. In huius Monaſterii gratiam, Hugo Comes Campaniæ donauit locum Cheminonenſem, vt ſubiectum exemplar ex præfato tranſcriptum cartophilacio exhibet.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus Sancti. Hugo Comes Campaniæ, Teobaldi filius, concedo Deo in manu fratris Alardi, quendam locum, qui vocatur* CHEMINON, *cum aquâ, lignis, banno, & iuſtitiis, ſeu cæteris vſibus in perpetuum. Hiſambardus quoque Dodo Heberti filius, Richerus Pontigonenſis, & Lambertus Belemenſis, concedunt ſimiliter partem quandam de feodo quam à prædicto Comite tenent, ſicut tres termini qui nominandi ſunt monſtrabunt, & ibi Eccleſiam in honorem Beati Nicolai fabricari iuſſimus, fratréſque ibidem regulariter victuros cum prædicto Alardo congregare ſtuduimus. Habet verò fines ad terminos nominatos à prædictâ Eccleſiâ vſque ad viam Barrenſem ſancti Verani, quæ tranſit aquam Cheminon, & eâdem via ducente quantùm tenet fagoſum nemus, & inde mutato itinere vſque ad ſtirpem Fulcradi, & vſque ad riuulum à prædictâ Eccleſiâ extremum qui vocatur Braidis, eodémque ducente vſque ad aquam Bruſſon, & vltra ipſum in latitudine quantum iactus eſt baliſtæ*

in longitudine verò iuxta ripam prædictæ aquæ, vſque ad Francuadum, à Francuado quoque obliquo tramite circumeundo, vſque ad cotem vnum miliarium continens, à cote autem vſque ad Calciſurnum, qui eſt iuxta fluuiolum nominatum Currat; Ab ipſo verò vſque ad campum vallis Rainaldi ſecus durfoſſum, vſque ad prædictam viam Barrenſem ſancti Verani ſuper aquam Cheminon. Prætereà per totum nemus tam in alodio, quàm in feodo, paſcua omnibus animalibus Canonicorum, & omnium hominum ſuorum abſolutè ſine aliquo cenſu, & ligna ad proprios vſus; Ego prædictus Comes & prædicti Milites conceſſimus. Poſt multum verò temporis Domnus Richardus Albanenſis Epiſcopus, Sedis Apoſtolicæ Legatus, à nobis quæſiuit aliquem locum ad ſeruiendum Deo idoneum ſibi dari. Audiens autem hoc, & in animo meo reuoluens à Domino Deo principatum poteſtatémque ligandi, & ſoluendi Beato Petro traditam, & deſiderans eiuſdem Apoſtolorum Principis meritis, & defenſione à præſentibus futuriſque liberari periculis, Regníque cæleſtis eodem Clauigero mediante, mihi patere introitum, conſilióque Domini Hugonis Catalaunenſis Epiſcopi accepto, & prædicti Alardi cæterorúmque fratrum conſenſu, prædictum Legatum ad dedicationem inuitauimus, vbi iterum locum eidem Beato Petro & Vicario eius Domno Papæ Paſchali II. omnibúſque ſucceſſoribus canonicè ſubſtituendis in perpetuum conceſſimus. Inſuper totam aquam Bruſſon, à prædicto Francuado vſque ad longum vadum, & totam terram Culmontis (quem nos nunc Bellini montem vocamus) cum pratis, ſyluâ, banno, & iuſticiis ſeu cæteris vſibus liberè & abſolutè, ego prædictus Comes Eccleſiæ prædictæ concedo perpetualiter, Villam quoque adiacentem, conſilio & hortatu prædicti Legati, ad adiutorium & ſuſtentationem Canonicorum ibi fieri præcepi, donans eis quidquid banni, Iuſtitiarum, ſeu aliæ libertatis in eodem loco habebam, quatenus Omnipotenti Deo liberiorem valerent impendere famulatum. Facta eſt autem ipſa poſtrema
1110. *donatio anno ab Incarnatione Dom.* MCX. *Indictione 4. huius primæ donationis teſtes ſunt Odo Caſtellanus, Iorranus, Vuido frater eius, Albertus inſtans, Vuido de Sterpeio.* Eodem anno, ait Albericus in chronico, Richardus Albanenſis Epiſcopus ſecundâ vice per Franciam Legatus ad inſtantiam Comitis Hugonis Campanienſis, oratorium S. Nicolai ad Cheminum dedicauit & ſuâ authoritate priuilegiauit, vt etiam membrana Cheminionenſis fidem facit his verbis. IN NOMINE ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis Amen. Notum ſit omnibus Chriſti fidelibus; quod ego Richardus Epiſcopus Albanenſis, in Galliæ partibus Sedis Apoſtolicæ Legatus, Eccleſiam B. Nicolai in ſyluâ Luyz ab ædificationis exordio in Apoſtolicæ Sedis poſſeſſionem iúſque ſuſcepi, Eccleſiam & atrium benedixi. Ita ſcilicet, vt fratres ibi ſub Regulâ beati Auguſtini degentes, cum omnibus hominibus in eodem loco habitantibus, ſub nullius Epiſcoporum iure tenerentur, ſed liberè & abſolutè omnia quæ eis eſſent neceſſaria, videlicet in oleo & criſmate, & ſacris ordinibus à quolibet Catholico Epiſcoporum acciperentur. Iſta omnia feci bonæ memoriæ Epiſcopo Cathalaunenſi Hugone concedente, & Hugone Comite totius Campaniæ volente atque hortante, qui interfuit prædictæ dedicationi Eccleſiæ, & totum territorium Culmontis eidem donauit. Ad indicium autem perceptæ libertatis à Romana Eccleſiâ quindecim Cathalaunenſis monetæ nummos quotannis Lateranenſi palatio perſolui præcepi. Si qua igitur in poſterum Eccleſiaſtica ſæculariſue perſona, hanc noſtræ conſtitutionis paginam ſciens contra eam temerè venire tentauerit, ſecundò tertióue commonita ſi non emendauerit, à ſacratiſſimo corpore & ſanguine Domini Redemptoris Chriſti aliena fiat, atque in extremo examine diſtrictæ vltioni ſubiaceat. Actum hoc apud Albanum VII. Idus Decemb. Incarn. Dominicæ Anno MCX. Ceterùm transfertur hoc Monaſterium de Cheminon ab Ordine S. Nicolai de Arroaſiâ ad Ciſtercienſem, cœnobióque de Tribus Fontibus ſubditur, ſicuti Pontif Max. bullâ huiuſmodi conſtat. INNOCENTIVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Stephano Abbati Monaſterij de Tribus Fontibus, eiúſque ſucceſſoribus regulariter ſubſtituendis in perpetuum. Laudes & gratias Omnipotenti Deo referimus, quod nomen & vitam fratrum Clareuallenſium per diuerſas partes mundi, ita celebrem, ita fecit ſpectabilem eſſe, vt eorum laudabili .... ipſi quoque viri Religioſi Religioſiores fieri appetant: & iuxta illud Pſalmiſtæ; de virtute in virtutem ire contendant. Placet igitur nobis & hoc ipſum authoritate Apo-*

ſtolicâ confirmamus, quod Canonici Cheminonenſes ſemetipſos & locum ſuum Monaſterio de Tribus-Fontibus contulerunt, & ſub veſtrâ curâ atque magiſterio de cætero viuere decreuerunt, & quoniam Deus vtpote incommutabilis & æternus mutabilia corda non approbat, atque apud ipſum non eſt tranſmutatio nec viciſſitudinis obumbratio, ſimili modo ſancimus, vt iam dictis Canonicis præſentibus vel futuris, nullatenus liceat quocumque tempore ſe à veſtrâ ſubiectione ſubtrahere, ſeu qualibet occaſione contra vos calcaneum eleuare, ſed potiùs idem locus cum appendiciis ſuis & perſona, ibidem pro tempore Domino ſeruientes ſubiectæ & obediẽtes vobis exiſtant, (B) quemadmodum Abbatiæ quæ ſecundùm Regulam Ciſtercienſium inſtitutæ ſunt ſuo capiti obſequuntur. Saluo nimirum cenſu XII. *nummorum Cathalaunenſium ſingulis annis nobis noſtríſque ſucceſſoribus perſoluendorum. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat vos vel ſucceſſores veſtros ſuper hac noſtrâ confirmatione temerè perturbare, aut aliquam vobis exinde contrarietatem inferre. Si quis autem auſu temerario contra hanc præſentem conſtitutionem venire tentauerit, ſecundò, tertióue commonitus, niſi præſumptionem ſuam congruâ ſatisfactione correxerit, excommunicationi ſubiaceat. (C) Conſeruantes verò Omnipotentis Dei ac beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli gratiam conſequantur, Amen. Ego Innocentius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus &c. Data Romæ per manum Haymerici Sanctæ Rom. Eccl. Diaconi Card. & Cancellarij* XIII. *Kalend. Martij Indictione* I. *Incarnationis Dominicæ Anno*
1137. MCXXXVII. *Pontificatus verò Domini Innocentij Papæ 2. anno 9.* Prætereà Congregationis Cheminonenſis iura firmauit Henricus Comes diplomate quod ſic habet. » IN NOMINE ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego Comes Henricus Trecenſis Palatinus. Omnibus » notum facio, quod Abbati & Eccleſiæ (D) de Cheminon villa, prata, domos, quocunque modo rationabiliter, dono videlicet, vel emptione, ſiue alio rationabili modo ea acquirere poterint, » in perpetuam eleemoſynam habenda » conceſſi, alia quoque excidentia quocunque modo mihi exciderint, nec » non & mortuam manum præter nummos eidem Eccleſiæ contuli. Addidi » etiam quod nemini niſi his qui inpræſentiarum ibi manent, noua ibidem ad » manendum ædificia abſque aſſenſu & » licentiâ Abbatis ſupradictæ Eccleſiæ (A) in poſterum fundare liceat; quod vt » notius & magis inuiolatum in perpetuum teneatur, literis commendari, & » ſigilli mei impreſſione confirmari præcepi, cum teſtimonio legitimarum perſonarum quarum nomina ſubſcripta » ſunt. Huius itaque rei teſtes ſunt Guillelmus frater meus, Nicolaus Capald, » Drogo Capellanus, Anſericus de Monteregali, Guillelmus Mareſcallus, Petrus Briſtaldus, Geruaſius de Mitiaco. Actum eſt ab Incarnatione Do- »
minicâ 1162. Ludouico Rege Franco- » 1162.
rum regnante, Catalaunenſi Epiſcopo » nullo, tradita apud Trecas per manum » (B) Guillelmi Cancellarij, Guillelmus » Notarius ſigillauit. Reſcriptum quoque Cœleſtini Papæ in archiuio Abbatiæ ad Andream Cœnobiarcham extat, vbi Monaſterium S. Mariæ de Cheminon ſub Beati Petri tutelâ ſuſcipit, eiúſque bona confirmat, Romæ apud S. Petrum per manum Ægidij in carcere Tulliano Diaconi Card. 12.
Calend. Iul. indict. 12. Incarnat. 1194. 1194.
Pontif. Calliſti an. 4. Meminit Ioinuillæus in Hiſtor. Regis S. Lud. Abbatis Cheminonenſis, qui ſuâ ætate prudentiâ ſpectatiſſimus in Ordine clarebat. Porrò Ioannes Triumfontium (C) Abbas, conſilio Archimandritæ & ſeniorum de Cheminione, tanquam Superior & Pater Monaſterij ſtatuit in quadam viſitatione monaſticâ, ſexaginta ſcilicet Religioſos, & centum quadraginta Conuerſos, qui numerus de cætero non excreſceret, niſi augmento facultatum, idque placito Abbatis Triumfontium.

CHERIACVM diœceſis Remen- *Cheery.*
ſis, filia Triumfontium Ordin. Ciſt. conditur ab Anſelmo & Vuilelmo de Cayeu militibus, ac regulam Præmon-
ſtratenſem recipit 1135. nunc Ciſter- 1135.
cienſi addicta.

CHERIACVM diœceſis Æduen- *Cherey.*
ſis, Ordinis S. Benedicti.

CHOQVENSE Collegium Cano- *Choques*
nicorum Sæcularium S. Ioannis Baptiſtæ de Pratis inſtituitur primò in
honore B. Virginis an. 1100. tum re- 1100.
gulare effecit Ioannes Morinorum Epiſcopus 1120. ſub Ordine B. Auguſtini, cuius dotem auxerunt poſteà Guilelmus, Balduinus, Daniel, & Robertus Bethuniæ domini, apud Locrium, ex quo ſequuntur Abbates, nunc Audomarenſis diœceſis.

1. *Gualbertus* anno 1120. 1120.

2. *Godſo* vixit an. 1181.

3. *Manaſſes* 1. recenſetur in diplomate Roberti de Betunâ Attrebaten-
1182. ſis Aduocati dato 1182.

4. *Vilelmus* memoratur in donatione factâ Monaſterio Choquenſi à Balduino de Bethunâ Comite Albemar-
1201. læ 1199. in alterâ an. 1201. tum in cartâ controuerſiæ cum Euſtachio Caſtellano de Lens, ſuper quibuſdam hoſpitibus burgi ſui de Chokes, de quibus cartophilacium Abbatiæ.

5. *Ioannes* 1.

6. *Manaſſes* 2.

7. *Vilelmus* 2. Canonicus Henniacenſis.

8. *Guifridus.*

9. *Richardus.*

10. *Petrus* 1.

11. *Ioannes* 2. *Attrebatenſis.*

12. *Mathæus, Bononienſis.*

13. *Ioannes Clauelius* 3.

14. *Simon Canaus.*

15. *Andreas d'Elcerdius.*

16. *Robertus Philippi.*

17. *Thomas Bononienſis* 1.

18. *Iacobus Baccotius.*

19. *Euerardus Bandelius.*

20. *Thomas Groulinſius* 2.

21. *Ioannes Paruus* 4.

22. *Petrus d'Illy* 2.

23. *Petrus Canfort* 3.

24. *Antonius de Hericourt* 1. frater Balduini Abbatis de Ruiſſcauuille.

25. *Antonius Teſſon* 2. Bethunienſis.

26. *Antonius Teſſon* 3. nepos ex fratre, obiit in octauâ dedicationis Ab-
1591. batiæ 17. Iunij 1591.

27. *Ioannes de Looz* 5. Baſſeanus, benedicitur Attrebati 15. Iulij 1591. à Mathæo Moulart vrbis Antiſtite, mor-
1621. tuus 1621. 18. Aprilis.

28. *Gulielmus de Le Val* 2. ex Coadiutore inauguratur in Abbatiâ 8. Maij ſequentis à Paulo Boudot Epiſcopo,
1638. deceſſit 30. Aug. 1638.

29. *Ioannes de Lieres* 6. præeſt ab an. 1639.

Ceriſy. CIRISIACVM Monaſterium S. Vigoris nomine in diœceſi Baiocenſi, Ord. Benedictini, conditur à Roberto Magnifico Normanniæ Duce, Wilelmi Conquæſtoris patre, præſente Hugone Epiſcopo Baiocenſi. Quæ fundatio aucta eſt poſteà ab eodem Roberto, vt conſtat ex eius diplomate in quo iſta leguntur. *Acta ſunt hæc in Rodomo ciuitate, tempore Ioannis Papæ*
1032. *anno ab Incarnatione Domini 1032. Normannorum tenente Primatum Marchione Roberto, Primatus eius anno quinto, ſub Francorum Rege Henrico, regni eius poſt patris obitum anno primo, Indictione quintâ decimâ, Epactâ ſextâ, primâ Feriâ, Lunâ quintâ, pridie Idus Nouembris. Huius conceſſionis ratione in oculis ſanctæ matris Eccleſiæ tali auctoritate confirmaui, vt quicumque eam violare præſumpſerit, anathematis vinculo ſubiaceat, ſignúmque feci & cartam iſtam auctoritate meâ corroboraui, manibúſque Epiſcoporum & Baronum meorum corroborari præcepi. Signum Roberti Archiepiſcopi, S. Hugonis Baiocarum Epiſcopi, S. Roberti Epiſcopi, S. item Hugonis Epiſcopi, S. Hugonis Epiſcopi, S. Heberti Epiſcopi, S. Rabot Epiſcopi, S. Roberti Comitis, S. Guilleberti Comitis.*

Tomus III.

Abbates Ciriſiacenſes quotquot nobis hactenus cogniti, tales ſunt.

Durandus monachus S. Audoeni, primus Abbas ex Roberti de Monte tractatu Cœnobiorum Normanniæ.

Almodus Abbas S. Michaelis de Monte.

Guarinus S. Michaelis Religioſus.

Hugo 1. monachus Troarnenſis.

Hugo 2. ciuſdem loci cœnobita præfuit quinquaginta circiter annis, ac 1167.
deceſſit 1167.

Martinus ex aſceta monaſterij Ceraſienſis ſucceſſor vt auctor eſt Robertus de Monte in Appendice; poſt quem multi deſunt.

Ioannes de Boleya ex religioſo Beccenſi ſedit poſt an. 1361. 1361.

Eſtoldus d'Eſtouteuille monachus Fiſcannenſis, inde Ceraſij Abbas & Beccenſis.

Simon de Boſco ex Priore de Segiaco Rotomagenſis diœceſis præficitur cœnobio à Clemente 7. Pſeudopapâ anno Pontificatus 10. adminiſtrauit duobus annis, factus Abbas Gemme-
ticenſis obiit 9. Septemb. 1418. ortu 1418.
Rotomagenſis, Decretorum Doctor, & monachus S. Audoëni.

Georgius de Ambaſiâ 2. Archiepiſcopus Rotomagenſis Abbas Commendatarius.

Germanus Habert obiit 1654.

Iulius Cardinalis *Mazarini*.

CISONIVM ſancto Calliſto Sa- *Ciſoing.*
crum, diœceſis Tornacenſis, Ordin.
Aug. conditur circa an. 838. à ſancto 838.
Euerardo Comite nobiliſſimo, Ciſonienſi toparchâ, & Duce Foroiulienſi, qui vxorem duxerat Giſlam Ludouici Pij Imp. ſororem. Ibidem verò

Canonicorum Collegium fundauit, A quibus regulare inſtitutum amplexis an. 1129. præpoſitus eſt Abbas à Raynaldo Remenſi Pontifice: in quodam diplomate Giſla Monaſterium hoc perfeciſſe commemorat, in quo Beati Calliſti Papæ corpus aſſeruatur, quod ipſe Euerardus eò ex Italiâ deferendum curauit, teſtis Flodoardus lib. 4.
» hiſt. cap. 1. Adnotat, inquit, qualiter
» Eurardus Marchio ſancti Calliſti Pa-
» pæ & Martyris venerabile corpus à
» Romanâ Sede impetrauerit, atque in
» eius honore Monaſterium in prædio
» ſuo conſtituerit. Vide Miræum in Codice Donationum piarum, & in Originibus, Cognatum libro 2. cap. 62. B hiſt. Tornacenſis, ac Ioannem Buzelinum lib. 1. cap. 14. Galloflandriæ vbi ſequentes leguntur Abbates.

1. *Anſelmus.*
2. *Samuel.*
3. *Marcellus.*
4. *Rogerus.*
5. *Hugo* 1.
6. *Sigardus.*
7. *Simon* 1.
8. *Ilbertus.*
9. *Thomas.*
10. *Radulphus.*
11. *Bartholomæus.*
12. *Ioannes* 1.
13. *Gregorius.*
14. *Nicolaus* 1.
15. *Ioannes* 2.
16. *Robertus.*
17. *Henricus.*
18. *Ioannes* 3.
19. *Ioannes* 4.
20. *Nicolaus* 2.
21. *Iacobus* 1.
22. *Paulus.*
23. *Iacobus* 2.
24. *Petrus* 1.
25. *Iacobus* 3.
26. *Iacobus* 4.
27. *Ægidius* 1.
28. *Natalis* 1.
29. *Ægidius* 2.
30. *Natalis* 2.

1450. 31. *Ioannes* 5. obiit 1450. 18. Octobris.

32. *Dionyſius* fato ereptus 1461. 25. Decembris.

33. *Simon de Proiſy* 2.

34. *Ioannes* 6.

1564. 35. *Mathæus à Bardâ* 1535. interiit 1564. 26. Ianuarij ætat. 68.

36. *Arnaldus.*

37. *Petrus Chaunin* 2.

38. *Nicolaus de Bonmarchant* 3.

39. *Ioannes de Rumaux* 7.

40. *Eraſmus d'Autel*, Valentinenſis, ex Priore benedictus Cameraci in Capellâ Regij Palatij Dominica poſt Aſcenſionem 31. Maij 1620. viuere deſiit 1636.
4. Iulij 1636.

41. *Hugo Beeckman* 2. inauguratur in Eccleſiâ Abbatiali 4. Decemb. Dominicâ 3. Aduentus 1636.

CISSERIACUM Sanctæ Mariæ *Chiſſery.* in Sabaudiâ, Ord. Ciſterc. filia Fontaneti, diœceſis Geneuenſis in Bugeſio, fundatur 4. Cal. Sept. 1140. cuius 1140.
B loci Abbas an. 1632. Laurentius Scotti Taurinenſis, Victori-Amedeæo Duci Sabaudiæ ab Eleemoſynis.

CISTERCIUM Mater & Caput *Ciſteaux Chef d'Ordre.* Ordinis Ciſtercienſis Monaſterium celebre, ac Ducum Burgundiæ ſtirpis Regiæ Mauſolæum, diœceſis Cabilonenſis, quinque circiter leucis ab vrbe Diuione diſtans, in Ducatu Burgundiæ conditur à Sancto Roberto Moliſmenſi Abbate, dotante Odone huius nominis primo Burgundionum Duce, iuuantibus & probantibus Galtero Cabilonenſi, & Hugone Lugdunenſi
C Præſulibus an. 1098. Dominicâ in Ra- 1098.
mis Palmarum; exædificatum fuit in allodio & agro Raynardi Belnæ Vicecomitis, loco vliginoſo, & nemore vaſtiſſimo, quod à ciſternis putant ſortitum nomen. De huius Archicœnobij inſtitutione Albericus in chronico ſic fatur. Hoc anno Ordo Ciſtercienſis «
cœpit per Robertum Abbatem & mo- «
nachos qui exierant à Moliſmo, qui «
inuenientes locum ſalinoſum cuiuſ- «
dam nemoris & vaſtæ ſolitudinis reſe- «
derunt, & locum CISTERCIUM «
vocauerunt. Venerabilis itaque Hu- «
gonis Lugdunenſis Eccleſiæ Archie- «
piſcopi Sedis Apoſtolicæ tunc Legati, «
D & religioſi viri Galteri Cabilonenſis «
Epiſcopi, necnon clariſſimi Principis «
Odonis Burgundiæ Ducis freti conſi- «
lio, inuentam eremum in Abbatiam «
conſtruere cœperunt 12. Cal. April. in «
feſto B. Benedicti, præfato Abbate «
Roberto ab illius diœceſis Epiſcopo «
Cabilonenſi ſuſcipiente curam, vir- «
gámque paſtoralem, cæteris ſub ipſo «
in eodem loco firmantibus ſtabilita- «
tem. Fundationis Ciſtercienſis memi- «
nit Ordericus lib. 8. nec alienum fuerit hic attexere Cæſarij Heiſterbachenſis excerptum L. 1. Miracul. cap. 1.

de Ciſtercienſis Ordinis primordiis loquens in hunc modum. *In Epiſcopatu Lingonenſi ſitum eſt cœnobium nomine Moliſmus, famâ celeberrimum, religione perſpicuum, viris illuſtribus nobilitatum, poſſeſſionibus amplum, virtutibus clarum, & quia diuitiis virtutibúſque diuturna non poteſt eſſe ſocietas, viri nimirum ſapientes, & virtutum amatores, altius intelligentes, licet honeſtè in præfato cœnobio viuerent, minus tamen ipſam, quam profeſſi fuerant regulam, qualiter obſeruarent conſiderantes, habito inter ſe communi conſilio viginti & vnus monachi vnà cum patre ſuo Roberto, vnanimi aſſenſu, eodem ſpiritu venerunt in locum horroris, & vaſtæ ſolitudinis nomine* Cistercivm, *ibi viuere cupientes de opere manuum ſuarum ſecundùm Regulæ præceptum. Anno igitur Dominicæ Incarnationis* MXCVIII. *venerabilis Hugonis Lugdunenſis Eccleſiæ Epiſcopi, & tunc Sedis Apoſtolicæ Legati, atque religioſi viri Vualteri Cabilonenſis Antiſtitis, necnon & clariſſimi Principis Odonis Ducis Burgundiæ conſilio & authoritate roborati, in prædicto loco Abbatiam conſtruere cœperunt; & quia cœnobium de quo exierunt conſtructum fuerat in honore Beatæ Dei genitricis Mariæ, tam ipſi quàm eorum ſucceſſores de eodem nouo monaſterio propagati, omnes ſuas Eccleſias in honore eiuſdem glorioſæ Virginis cenſuerunt eſſe dedicandas.* Baſilica verò primaria Ciſtercij longa eſt 136. paſſus (præter porticum ad maiorem portam longam 10. paſſibus) lata 83. Chorus longus 83. paſſus. Refectorium longum paſſus 62. latum 28. Capitulum longum & latum 30. Clauſtrum maius longum paſſus 70. latum 8. vetus Infirmaria longa 92. paſſus, lata 30. Dormitorium longum 90. latum 25. Bibliotheca longa paſſus 40. lata 25. Paſſus autem hîc intelliguntur communes hominis greſſus. Præthereà irrigatur hoc cœnobium fluuiolo, qui ortus è fonte paſſim dicto Sinefundo, quod eius fundus nondum penetrari potuerit, in villâ de Cheuignyfenay leucâ vnâ ab vrbe Diuione diſſito, currit ab Oriente in Occidentem vſque ad vicum Salonij de Capellâ, vbi flectitur à Septentrione in Meridiem arte & induſtriâ hominum, ponte ei ſubſtracto iuxta vicum Noiron, ſupra quem decurrit, altero fluuiolo eumdem pontem ab Oriente in Occidentem ſubterlabente: itaque angulis in formam crucis rectis, tranſuerſim interſectis hinc inde itineribus omnino diuerſis meant. Noſter verò tria ordine ingentia creat ſtagna, omnium piſcium genere, præſertim lucciorum magnitudine & bonitate commendatorum referta, multis aliunde aquis adauctus, ſuis contentus bonis, in hortis Monaſterij amœniſſimis pulcherrimam efficit piſcinam, ac prætereà rotis pluribus ad molendas fruges, & ligna ſecanda, alióſque in vſus aquam copioſè ſubminiſtrat. Sed quod mirêre magis, creſcit, intumeſcítque ſerenâ & ſiccâ anni tempeſtate, aëris vitio ſitiens: decreſcit autem & minuitur pluuiis cœleſtibus, queis cæteri fluuij gaudent locupletari. Cæterùm hanc domum ſacram Ciſtercienſem (ſic appellatur Petrarchæ) & multorum ſeruorum Dei ſanctâ conuerſatione ſublimem (Theodorico in vitâ S. Dominici apud Surium) multis vt decet priuilegiis & elogiis Pontifices ſummi cohoneſtarunt, vt Eugenius 3. 1152. cum ait eam florere opinione Religionis ſacræ tanquam odore agri pleni, cui benedixit Dominus: Et Innocentius 3. lib. 1. Epiſt. commendat honeſtatem Ciſtercienſis Ordinis, quæ per Dei gratiam longè latéque diffunditur: Et Gregorio 9. Ciſtercienſis Ordinis titulus dicitur adeò inſignis, vt vix credatur: Hinc etiam Innocentius 4. 6. Calend. Maij, Pontif. an. 2. Ciſtercienſes alloquens ait, Theſauro virtutum ſic præclara veſtra religio ſuum ſemper adſtrinxit officium, quod habetur, & in conſpectu Regis æterni placita, & in oculis hominum gratioſa. Ipſa quidem vt columba mitis, & humilis, & electa, pulchra per totum aſpicitur, omnem à ſe rugam enormitatis abijciens, & maculam deformitatis excludens, vigilantibus illis, qui primæ ſolicitudinis in eâ gerunt officium, quod ibidem nullæ poſſint vitiorum ſpinæ ſuccreſcere, ſed ipſâ florum honoris, & honeſtatis immarceſcibili polleat vbertate. Propter hunc etenim ſanctæ operationis effectum, nunquam Ordo veſter officio alienæ viſitationis, vel correctionis indiguit. Cùm itaque nos, qui ex huiuſmodi virtuoſis actibus ſpiritu in Domino exultamus, claris agnoſcamus indiciis dictum Ordinem eſſe aliis rectæ vitæ ſpeculum, & ſalutiferæ conuerſationis exemplum, quod & ipſe ſicut olim, ſic & in poſterum ab eiuſdem duntaxat Abbatibus, ac monachis idoneis, quos

vos filij Abbates ad hoc prouideritis
deputandos,& à nullo alio viſitari poſ-
ſit,aut corrigi. Eadem quoque ratio-
ne Paſchalis anteà cenſuerat, vt locus
Ciſtercii ab omnium mortalium mo-
leſtiâ tutus & liber maneret. Nec im-
meritò gratus, & timentibus Deum
acceptus Ordo appellatur à Lucio 3.
ſacer, & famoſus, ac virtutum meritis
rutilaus, ſanctitatiſq; odore fragrans,
atque in Eccleſiæ corpore membrum
nobiliſſimum à plantatione ſui per ſe-
mitam mandatorum Dei ambulans,
flores honeſtatis copioſiùs proferens,
& vitæ fructus vberrimos producens:
in Alexandri 4. bullâ, nobiliſſimum
Monaſterium, & antiquiſſimus Ordo
apud Clementem 8. Quem, inquit,
meritò complectimur, tum quod plu-
rimorum Sanctorum veneratione eſt
illuſtris, tum quod perpetuò præſtan-
tiſſimos viros de Catholicâ religione,
& Apoſtolicâ Sede benemeritos pro-
genuit, in bullâ anni 1592. quâ exhor-
tabatur omnia monaſteria Ordinis ma-
tri expilatæ, & direptæ ſubuenire.
Obſeruandum autem ex hoc Ordine
quatuor electos fuiſſe Pontifices Max.
Eugenium 3. Gregorium 8. Cæleſtinũ
4. & Benedictum 12. plurimos Cardi-
nales, Antiſtites, olimque cœnobio-
rum virilium 1800. muliebrium 1400.
Legendus Petrus Bleſenſis ep. 97. Pe-
trarcha lib. 1. epiſt. 1. Chaſſanæus in
Catalogo Gloriæ Mundi, indiculus
Collectionis priuilegiorum Ciſtercien-
ſium editus Diuione 1491. Arnoldus
Vion Ligni vitæ l. 1. c. 42. Chopinus
l. 2. Polit. & l. 2. Monaſticon. Ange-
lus Manrique in Laureâ Euangelicâ,
Faſciculus Sanctorum Ordinis Ciſter-
cienſis Chryſoſtomi Henriquez. Ab-
batum huius ampliſſimi cœnobii ca-
talogus talis ex veteribus ſcriptis &
auctoribus Ordinis Ciſtercienſis con-
cinnatus exit in lucem.

1. S. Robertvs Abbas Moliſ-
menſis, qui annos quindecim natus
monachum profeſſus fuerat in cœno-
bio Cellenſi Trecaſſino: hic auctori-
tate Legati Apoſtolici & diœceſani
Præſulis à Moliſmo egreſſus cum 21.
Religioſis inſtituti Benedictini Ciſter-
1098. cium fundat, vt dictum eſt 1098. ſo-
lâ regulâ pro conſtitutionibus vſus;
ſequenti anno votis Moliſmenſium &
Pontificis decreto ad priorem Abba-
tiam rediit, vbi ad Dominum migra-
1110. uit 17. Aprilis 1110. ab Honorio 3.
A adſcriptus inter cælites, quamuis ob-
iiſſe notetur in veteribus Calendariis,
Laureâ Euangelicâ, & Menologio 21.
Martij: de illo copioſè Faſciculus
Sanctorum Ciſtercienſium.

2. Albericvs Religioſus Mo-
liſmenſis, ex Priore Ciſtercienſi vbi
primas leges condit, tandem ad Ab-
batis munus aſſumitur 1099. à S. Ro- 1099.
berto regreſſo Moliſmum, verba hæc
ſunt Orderici lib. 8. *Albericum magnæ*
religionis virum ad opus Ciſtercij vicarium
ſibi elegit, & Ioanni ac Hilbodo Attre-
batenſibus, aliiſque duobus viginti fratri-
B *bus Abbatem Ciſtercij conſtituit, qui in ma-*
gná egeſtate per decem annos ibi deguit,
& cum ſuis contubernalibus Deo glorioſè
militauit. Confirmationem, noui Ordi-
nis à Paſchali 2. Papâ, bonorum autem
& loci immunitatem ab Odone Bur-
gundiæ Duce impetrauit an. 1102 quo 1102.
eum Ciſtercij tumulo condit, & Hen-
ricum monachum admittit; Hugoni
Principi Odonis nato eximiè carus,
boniſque locupletatus ad fabricam lo-
ci, obiit 7. Cal. Februarij an. 1109. ex
Martyrologio.

3. S. Stephanvs I. conſpicuæ
ſanctitatis, omniúmque virtutum gra-
C tiâ decoratus, eremi amator, & fer-
uentiſſimus ſanctæ paupertatis æmula-
tor, vt eſt in Exordio Ciſtercij, cap. 15.
abſens deſignatur Abbas ex Priore an.
1109. *Stephanus natione Anglicus,* ait Or- 1109.
dericus, *vir magnæ religionis & ſapientiæ*
ſucceſſit, & pluſquam viginti quatuor an-
nis doctrinâ & operatione ſanctâ glorioſè
pollens tenuit. Hic totius Ciſtercienſis
reformationis promotor Diuum Ber-
nardum cum triginta ſociis Ciſter-
cium ingredientem habitu religioſo
donat 1113. primum Capitulum Ciſter-
cij congregat an. 1116. & 1119. cartam 1116.
Charitatis, id eſt, vnionis Eccleſiarum
inter ſe promulgat, quam à Calliſto
D 2. Pont. confirmari impetrat: Ludo-
uicum Craſſum Francorum Regem in
Abbatiâ excipit 1127. Concilio Tre-
caſſenſi intereſt, & exemptionem Ab-
batum ab Epiſcopis, Eccleſiarum à
decimis ſoluendis, Innocentij Papæ
reſcripto obtinuit 1132. Tandem tre-
decim monaſteriis per ſeipſum funda-
tis, abdicat 1133. ſequenti anno viuis 1133.
exemptus 28. Martij, adſcriptúſque in-
ter beatos 17. Aprilis, vt memorat
Martyrologium Romanum. Vide au-
ctorem magni Speculi exemplorum,
Vincentium Bellouacenſem, Faſcicu-

lum temporum & Sanctorum Ciſter- A
cij, ac Menologium 29. Aprilis.

BAR SVR SEINE. 4. RAINARDVS DE BAR SVR
SEINE filius Milonis Comitis Barri
ſuper Sequanam ordinatur à Valtero
Cabilonenſi Pontifice teſte Orderico,
nominatus 1133. ſtatuta ſaluberrima
1134. ordinauit 1134. Petrum Abailardum
cum Eccleſiâ & Bernardo Abbate re-
conciliat, & ab Eugenio 3. Papâ in Ca-
pitulo generali viſitatur an. 1148. à quo
cœmeterium Abbatiæ fuit conſecratū.
Petrus Venerabilis lib. 5. epiſt. 25. ad
eum ſcribit: plurimis quoque cœno-
biis maximo religionis bono conditis,
1151. obdormiuit in Christo 1151. vt eſt in B
ſupplemento Sigeberti. Bernardus pa-
» ter in eius morte doluit. Dominus,
» inquit, epiſt. 270. Ciſtercienſis deſe-
» ruit nos, magna plaga in Ordine: quem
etiam ex Claraualle aſſumptum, am-
plectebatur vt filium, & reuerebatur
vt patrem, cuiúſque mortem abſens
reſciuit, vt eſt in eiuſdem Bernardi
vitâ lib. 4. cap. 3. Depoſitionem ha-
bet in Martyrologio Ciſtercienſi 17.
Cal. Ianuarij.

5. GOSVINVS ex Abbate Bonæ-
uallis diœceſis Viennenſis, creatur Ab-
bas 1151. quo in Daniam ad Grana-
dium monachos mittit, quingentis C
Eccleſiis Ciſtercienſibus fundatis iam
per orbem, de non fundandis aliis le-
gem conſtituit, priuilegia monaſterij
1152. ſui ab Eugenio 3. Pont. 1152. & Anaſta-
ſio 4. 1153. accipit, ac poſt quadrien-
nij præfecturam viuere deſiit an. 1155.
pridie Calend. Aprilis.

6. LAMBERTVS ex Abbate Cla-
rifontis, & Morimundi, Goſuini ſuc-
ceſſor, ad quem ſcribit Adrianus Pa-
1156. pa 4. indict. 5. 4. Calend. Martij 1156.
ſenio confectus Abbatialem curam di-
miſit 1161. reuerſúſque Morimundum
non multò poſt debitum naturæ per-
ſoluit. D

7. FASTREDVS nobili ſanguine
prouinciæ Hannoniæ ortus, ex Cla-
raualle vbi tertius Abbas præerat ad
Ciſtercium traducitur. Odo Burgun-
diæ Dux ei confirmauit donationem
domus Diuionenſis à matre Mathil-
1162. de factam 1162. cui morienti 11. Cal.
Maij Pariſiis 1163. extremam vnctio-
nem præſente Ludouico 7. Regemi-
niſtrauit Alexander Papa 3. tanta erat
viri integerrimi, etiam inter orbis ter-
rarum Principes gratia, atque aucto-
ritas. Sepelitur Ciſtercij cum quatuor

ex prædeceſſoribus ſuis, communi tu-
mulo propè ingreſſum in Eccleſiam,
in eâ clauſtri parte quæ Capitulum
attingit; vide Faſciculum ſanctorum
Ciſtercij, & Menologium.

8. GILBERTVS cognomento Ma-
gnus, ex Abbate Vrſicampi eligitur
1163. ſub eius moderamine B. Tho- 1163.
mas Cantuarienſis religionem ingre-
ditur an. 1165. quem ſtrenuè aduerſus
Henricum Regem Angliæ tuetur; ad
hunc ſcribit Alexander 3. Montepeſ-
ſulo 1165. indict. 3. pridie Nonas Au-
guſti; migrat è vitâ 15. Calend. No-
uemb. 1166.

9. ALEXANDER Coloniæ natus
ibiq; Canonicus S. Mariæ ad Gradus,
ex Claræuallis monacho fit Abbas
Grandiſſiluæ, tum Ciſtercio præficitur
1166. à Frederico Imperatore ad Ale- 1166.
xandrum 3. pro pace Legatus, ab Hen-
rico etiam Anglo ad D. Thomam
Cantuarienſem mittitur 1169. multis
donatus libertatibus à Ducibus Bur-
gundiæ; accipit in cenſum à Benignia-
nis domum Diuionenſem datam à Ma-
thilde Duciſsâ, an. 1171. Eidem anteà
ſcripſerat Alexander 3. Beneuento an.
1169. quo anno etiam recenſetur in
tabulis cum Petro Cabilonenſi, &
Henrico Eduenſi Præſulibus: hic
vtrúmque Henricum Anglum patrem
& filium inter ſe diſſidentes vnà cum
Beato Petro Tarantaſienſi, Pontificis
iuſſu conciliat 1174. morte ſublatus 1174.
1175.

10. GVILLELMVS I. ex Abbate
Firmitatis ad hanc Abbatiam ſuble-
ctus, liberalitatis eximiæ laude com-
mendatur in Chronico MS. deceſſit
Ciſtercij 1179. cuius obitus martyro- 1179.
logio adſcribitur 3. Idus Ianuarias.

11. PETRVS I. intereſt Concilio
Lateranenſi ſub Alexandro 3 Papâ. vi-
tam S. Petri Tarantaſienſis ſcribere
iubetur à Lucio 3. Papâ, inde Epiſco-
pus Atrebatenſis.

12. BERNARDVS ad hanc Abba-
tiam promotus 1183. vitæ curriculum 1183.
exegit 1184. 10. Calend. Ianuarij Me-
nologio Ciſterc.

13. GVILLELMVS II. Grandi-
montenſibus Religioſis inter ſe diſce-
ptantibus à Pontifice Iudex præfici-
tur: priuilegium de omnimodâ Ciſter- 1186.
cienſi exemptione impetrauit, fatóque
functus eſt Calend. Decemb. 1186.

14. PETRVS II. mortuus 6. Cal- 1187.
Aprilis 1187. iacet Ciſtercij.

Pars'. 15. Gvido Pars' I. Cardinalis Præneſtinus, à Richardo Anglorum Rege dona excipit 1189. Epiſcopus Præneſtinus an. 1198. multis legationibus ac ſcriptis floruit. Eo ſedente Robertus Cabilonenſis Epiſcopus an.
1193. 1193. 16. Nouemb. dedicauit Eccleſiam Ciſtercij in quâ ſepelitur, & an. 1195. ſtatutum fuit, ne vllus Ciſtercienſis ad Carthuſianos tranſiret ſine conſenſu Abbatis, & è contra, vt eſt in antiquis Carthuſianorum conſtitutionibus editis Ianſelino Priore. Moritur Guido Archiepiſcopus Remenſis vt ſupra diximus. Manriquez, Vghellus, & alij ſtatuunt duos Guidones, ſed probabile eſt vnum tantùm fuiſſe.

Amalric. 16. Arnaldvs Amalric I. ex Abbate Populeri & Grandiſſiluæ
1202. 1202. Legatus Pontificius, ac primus hæreticæ prauitatis Inquiſitor aduerſus Albigenſes, ab Innocentio 3. Pontifice deſignatus cum aliis Ciſtercienſibus, quibus ipſe adiunxit B. Dominicum. Illi memoratus Papa ſermones dicat, ac tandem multis geſtis percelebris transfertur ad Narbonenſem Ar-
1212. chiepiſcopatum 1212. vbi obiit 1225. tumulatus Ciſtercij.

17. Arnaldvs II. Legatus Papæ Honorij 3. ad Philippum Regem Francorum, cuius tempore Ciſtercienſes Abbates Capitulis generalibus aliarum familiarum præfecti ſunt in
1217. Concilio Lateranenſi: deceſſit 1217. 3. Cal. Auguſti.

18. Conradvs nobilis Germanus, parente Æginone Comite Seynenſi natus, patruum habuit Bertoldum Turingiæ Ducem; Eccleſiaſticæ profeſſioni addictus, & Decanatus S. Lamberti Leodienſis dignitate condecoratus, ſæculo nuntium remiſit, ac in Villarienſi Ciſtercienſis Ordin. celebri cœnobio apud Belgas religionis vota iurauit, tum Prior clauſtralis electus, inde Abbas Villarij, mox & Claræuallenſis, propter ſanctimoniam vitæ apud ſuos ſodales maximam gratiam promeritus, ad Ciſtercienſe cœnobium allectus eſt, quo quidem in munere, monaſticæ obſeruantiæ regulâ, prudentiâque ſic inclaruit, vt ab Honorio 3. Pont. Cardinalis Epiſcopus Portuenſis ac S. Rufinæ renun-
1219. tiatus fuerit 1219. præterea aduerſus Albigenſes hæreticos in Galliis legatione cohoneſtatus ſummos exanclauit labores, ac pericula adiit, vt ipſe epi- A ſtolâ ad Rotomagenſem Archiepiſcopum docet. Conuocauit ſynodum Coloniæ, vel vt aliis placet, Moguntiæ, confectis ſtatutis perutilibus, ac libertatis Eccleſiaſticæ ſtrenuus defenſor, necem Engelberti Colonienſis Archiepiſcopi vltus eſt. Priuilegia porrò ab Honorio Papâ impetrat pro Ciſtercio 1218. ac poſt eius tranſitum, cum cæteris Cardinalibus in Comitiis creando nouo Pontifici congregatis adfuit, vbi cum propter Conradi ſuſpiciendam virtutem noua electio in varias voces protraheretur, compromiſſâ nominatione Pontificis in tres Cardinales B à duobus, è quibus vnus erat noſter Abbas, Pontificalem tiaram quam ipſi Purpuratorum Collegium deſtinare præcenſerat Conradus, raro moderari animi exemplo à ſe auertit, auctórque fuit præcipuus, vt Gregorius IX. ad ſolium Apoſtolicum ſubueheretur, à quo Legatus contra hæreticos & Sarracenos deſtinatus, Cruciatam zelo verè paſtorali reſtaurandæ religionis prædicauit, inſtructis copiis, quas deinde in Paleſtinam transfretare curauit, quibus in locis ſanctis dum erga hoſtes fidei acies inſigni animo C explicat, fractus laboribus ac febre tentatus fœlicem animam Deo reddidit pridie Cal. Octob. 1227. eius cor- 1227.
pus in Gallias elatum apud Claramuallem, funeratur propè S. Bernardum; ſepulchrum autem tali viro dignum his verſibus condecoratur.

Viue, vide, fide ne ſide fidatur in auo
Quo vir eas, caro vireas, quo pingere neuo
Spica ſenum culmus iuuenum, ſed & indolis herba.
Impariter, ſed par pariter ſunt meſſis, & herba.
Conradvm *tot in alta gradum firmaſſe recluſum,*
D *Cerne ſola feriente colo iam pendere fuſū,*
Iam neque net, neque aratra tenet, cum præmia cernat,
Præcipuus flos Roma tuus ſuper æthera vernat.
Planta Ducum Villare nucum deſcendit in hortum,
Dehinc vacuum Bernarde tuum transfertur ad hortum,
Mox Matris pater immò patris pater Ordinis eſſe
Promeruit, demùm meruit ſibi Papa coeſſe
Papa conradians Conradus, ei quaſi ſoli,
Luna rotunda fuit tibi teſtis Roma fidelis.
Hiſpida cum ratis Conradus corpore barbam

Ordinis Imperij collum, Romæque coronam.
In clauſtro Daniel, Noe portus Pontificatus,
Imperióque Ioſeph, modo Beniamin in paradiſo.
Anno milleſimo ducenteſimo trinoueno,
Luce tuâ cœlis manans hunc ſepelis Michaelis.

Ad pedem ſepulchri inſcriptum legitur.

Hic iacet Dominus CONRADVS, *qui*
primo Villarienſis, deinde CLARÆVAL-
LENSIS, *poſteà Ciſtercienſis extitit Ab-*
bas, & demum Portuenſis Epiſcopus Cardi-
nalis. Hic cum in tranſmarinis partibus
moraretur, inſtantiſsimè præcepit, vt Cla-
ramuallem, vbi iam dudum ſuam elegerat
ſepulturam, oſſa ſua deferrentur & ibidem
ſepelirentur. Obiit autem anno Domini
1237. MCCXXXVII. *pridie Calend. Octo-*
bris.

Præclarum eius elogium habes apud
Vghellum in Portuenſibus Epiſcopis
tomo 1. Italiæ ſacræ; vbi notat fusè de
ipſo agi apud Chryſoſtomum Henri-
quez in Faſciculo Sanctorum Ord. Ci-
ſterc. lib. 2. diſtinct. 3. Cæſarium Hei-
ſterbacenſem, Cantipratenſem libro
Apum, Bzouium in Annal. Eccleſiaſt.
Panuinium, Caniſium tomo antiquæ
lectionis, Manriquez in Laureâ Euan-
gel. lib. 3. cap. 7. Moncaluum in chro-
nico, Arnoldum Vion lib. 1. Ligni
Vitæ cap. 44. cæterósque Chronogra-
phos Ciſtercienſes, quos tamen erro-
ris arguit in nonnullis mendis, vti &
Ciacconium. Nec omittendum nota-
ri Rigotdo in Philippo Auguſto, tan-
quam Legatum Apoſtolicum procu-
raſſe exequias ipſius Philippi demor-
tui 1223. quem tamen malè Aremori-
cus libro extremo Philippidos Bertran-
dum pro Conrado vocitat, vt mox in-
dicant ſubiecti verſus.

Ampliat exequias, multóq; inſignit honore
Bertrãdus, ſummi qui Pontificis vice fungẽs,
Se Preneſtinam decorabat Præſule plebem,
Baſilicâ regione ſatus, vir nobilis ortu,
Religione ſacer, habitu Ciſtercius, &c.

19. GVALTERVS ex Abbate Lon-
1219. gipontis 1219. cui Honorius 3. Papa
opus ſermonum inſcribit, plurimarum
inſtitutor Abbatiarum, poſt quadrien-
nij ſedem migrauit è vitâ 1223. 14. Cal.
Februarij.; alijs dictus Galcherus.

20. IACOBVS I. priuilegium e-
xemptionis Abbatum ab ipſo Hono-
1224. rio impetrat an. 1224. poſthæc ſuo mu-
nere ſe abdicauit.

21. GVILELMVS III. Legatio-
nem obiit ad conciliandos Galliæ &
Angliæ Reges, inſigni donatus im-
munitate à Rege Daniæ; nominatur
in literis monaſterij de Batanis Biſon- 1228
ticenſis diœceſis 1228. & in actis fun-
dationis cœnobij Pratenſis Monia-
lium in territorio Trecenſi 1236. men-
ſe Ianuario. Ceſſit curam Paſtoralem,
Claramuallem reuerſus, vbi huma-
tur.

22. BONIFACIVS 1237. ad Sy-
nodum Lateranenſem vocatus à Gre-
gorio IX. cum aliis Præſulibus agente
Frederico Imp. captus, multa per lon-
gum tempus in carcere patitur, ſuper
quo & alius Pontifex ſcribit 1240. de- 1240
poſitâ Abbatiali dignitate circa an.
1251. 11. Cal. Octobris viuendi finem
fecit.

23. GVIDO III. Sanctæ Rom.
Eccl. Cardinalis tituli S. Laurentij
in Lucinâ, inter Purpuratos proce-
res adſcriptus ab Vrbano 4. Pontifice
1263. cuius egregias animi dotes di- 1263.
ſertè explicat Epiſtolâ eiuſdem Vr-
bani Capitulo generali Ciſtercienſi
directa, in qua prædicatur vir an-
gelicus, virtutum & ſcientiæ ſplen-
doribus illuſtratus: hic pro Clemente
IV. in Daniam, Sueuiam, Noruegiam,
Saxoniam, & omnem Germaniam,
cum ampliſſimo honore legationem
exercuit, ac Legati Apoſtolici faſti-
gio inſignitus Viennæ 1267. Conci-
lium congregauit, pro ſuo etiam Or-
dine à Pontificibus Alexandro 4. &
Vrbano 4. ampliſſima priuilegia im-
petrauit; mortuus Lugduni in Conci-
lio generali ex peſte 13. Cal Iunij.

24. IACOBVS II. Abbas poſt Gui-
donem allectus, ob diſſentiones reſi-
gnauit 1265. 1265.

25. IOANNES I. ſuffectus eſt an.
1265. ad quem ſcribit Rudolphus 1.
Romanorum Imperator de electione
ſuâ 1274. muris è lapide coctili ſeu
lateritio Ciſtercium clauſit circiter
1280. ac tandem vitam liquit 7. Idus 1280.
Octob. 1284. quo anno controuer-
ſiam componit de ſucceſſione illegiti-
mo partu natorum, inter Epiſcopum
Cabilonenſem & Burgundiæ Ducem;
ſepultus in Capitulo Abbatiæ.

26. THEOBALDVS renunciatus
1284. diem poſtremum obiit 1293. 4. 1284.
Idus Ianuar. traditus ſepulturæ in Ci-
ſtercio.

27. ROBERTVS III. Cardinalis
tit. S. Pudentianæ, fit Abbas an. 1293. 1293.

cuius tempore claruit Alanus cognomento Vniuerſalis, ſepulchrum habens in Ciſtercio, vbi Robertus ipſe mortuus Parmæ 1305. menſe Auguſto ab Eccleſiâ S. Martini tranſlatus in choro ſuæ baſilicæ ad ſiniſtram maioris altaris tumulatur, & ibidem ſpectatur hoc Epitaphium.

Quam ſit homo fragilis, mortales diſcite cuncti,
Quámque breui curſu, naturæ debita ſoluens
Occubuit: velut hic, quondam præclarus in orbe
ROBERTVS, *domus Paſtor qui præfuit iſti,*
Cardinis officio pro munere poſteà fungens
Italiæ pago Parma cadit, hic tumulatur
Annis mille ſemel centum, ter quinque que lapſis,
Quem tulit è medio Deus, hunc det viuere cœlo.

1294. 28. RVFINVS 1294. ſtatutum eſt ſub eius moderamine, vt octaua B. Bernardi per totum Ordinem cum duodecim lectionibus celebretur; noua priuilegia à Bonifacio 8. ſuſcipit, in cuius Pontificis literis datis Romæ a-
1297. pud S. Petrum recenſetur 1297. mortalitatem expleuit 1299. pridie Cal. Octob. cadauer in Capitulo ſepulturæ traditum ſub eâ epigraphe.

Domni RVFINI *iacet iſtic corpus humatū*
Quem virtus Domini faciat ſuper aſtra beatum,
Hic bis bis ſeptenus Abbas chariſmate plenus
Exiit è membris extremâ luce Nouembris.
Cum ter C.D. bis minus 1. capies & habebis,
Sic annos Chriſti cum viuere defuit iſti.

PONTISARA. 29. IOANNES III. DE PONTISARA ex Abbate Mortuimaris, & Igniaci vt aliqui volunt, ſublatus ad
1299. Ciſtercienſem Abbatiam 1299. nominatur in inſtrumento vrbis Diuionenſis 1300 ſequenti anno Calatrauæ Magiſtrum iniuſtè depoſitum ad Capitulum generale appellantem, per Abbatem Bethaniæ reſtituendum iubet: in Conuentu Pariſienſi aduerſus Boniſacium Papam ſolus reſtitit pro eius patrocinio, vt refert Bzouius, & anno 1304. teſte continuatore Guillelmi de Nangiaco, ſuæ Eccleſiæ & aliarum per orbem regimen ſponte dimiſit; non liquet an diu ſuperuixerit, tamen in
1304. Capitulo Ciſtercienſi humatur, denatus pridie Idus Octob. 1304.

30. HENRICVS ex Abbate Ioiaci 1304. Philippo Francorum Regi charus, à quo libertate regiâ donatur, & à Clemente 5. priuilegia quoque obtinet, ſpecialiter ab ipſo inuitatus ad Concilium Viennenſe tandem obiit 1315. 5. Cal. Auguſti, ſepultus in Capitulo vbi Epitaphium legitur.

Abbas HENRICVS *iſtic requieſcit humatus,*
Moribus ornatus, dum vixit pacis amicus,
Nazary feſto cum fine quieuit honeſto.
Anno milleno tercentum tum duodeno,
Sedem pacis ei donet Deus & requiei, Amen.

31. GVILELMVS DE VALCELLIS 4. eligitur 1315. libellum definitionum contexuit in quindecim partitum diſtinctiones, quas à Ioanne 22. confirmari obtinuit; Diuæ Virginis cultui deuotus quædam officia apud ſuam Eccleſiam recitari inſtituit 1317. interiit pridie Idus Februarii 1337. iacet in Capitulo. 1317.

32. IOANNES DE RVBEOMONTE III. ex nobili familiâ 1337. quem nonnulli ab altero Ioanne diſtinguunt. Obiit 8. Cal. April. ſepultus in Capitulo. 1337.

33. IOANNES DE ANDENAYO IV. aliàs de CHAVMENAIO, mortuus 1359. tumulatur in Capitulo.

34. IOANNES DE BVXERIIS Cardinalis tituli S. Laurentij in Lucinâ, patriâ Aruernenſis, vnde & appellatus de Aruerniâ: adoleſcens apud Claramuallem ingreſſus humanioribus literis in S. Bernardi Collegio Pariſienſi Philoſophiæ ac Theologiæ operam dedit, in quâ Doctoratus lauream carpſit, paulóque poſt electus Clareuallenſis Generalis, & inter Purpuratos Patres cooptatus à Gregorio XI. Pontifice, eripitur è viuis Auenione, corpúſque tranſlatum ad Claramuallem iuxta S. Bernardum ſepelitur, hac breui marmoreâ inſcriptione. *Hic iacet Dominus* IOANNES DE BVXERIIS 32. *Abbas Clarauallis, qui poſteà factus eſt Abbas Ciſtercy, ac demùm effectus & Sanctæ Rom. Eccl. Cardinalis obiit 1376.* 1359 1376.

35. GERARDVS cœnobio præpoſitus eſt 1371. confirmauit Ioannem de Baubigneyo, & Ioannem Collerium Decanos S. Capellæ Diuionēſis 7. Feb. 1385. illum 21. Sept. 1379. Pariſiis diem clauſit 7. Idus Iulij 1389. iacet ibi in Eccleſiâ Collegij Ciſtercienſis. 138

36. IACOBVS DE FLAGNIACO II. aliàs FLORIGNIACO ex Abbate Bonæuallis & Pontigniaci 1389. infulam Abbatialem moderatus eſt vſque ad

ad annum 1405. cuius ſepulchralis ti-
1405. tulus conſpicitur in Capitulo.

Hic iacet memoriâ dignus, religionis forma, deuotionis exemplar, Dominus IACOBVS DE FLORIGNIACO, *profeſſus, & deinde Cellarius huius monaſterij, & Prouiſor S. Bernardi Pariſienſis, & ſucceſſiuè monaſteriorum Bonæuallis Viennenſis, Pontigniaci, Autiſſiodorenſis diœceſum, demùm monaſterij Ciſtercienſis Abbas, vbi præfuit annis 15. & menſibus 8. migrauit autem 18. Aprilis anno 1405.*

37. IOANNES DE MARTINIACO VI. ex Abbate Morimundi & Claræuallis, ad Ciſtercium promotus 1405. ſpecialis Procurator pro toto Ordine intereſt Concilio Conſtantienſi
1416. 1416. interiit 1428. XI. Cal. Decemb. cuius inſcriptio in Capitulo Ciſtercienſi talis legitur.

Hîc iacet in cineres de MARTIGNIACO IOANNES,
Doctor Theologus virtutum culmine clarus,
In Morimundo præfuit Abbas, Claráque-Valle,
Huic ſuperans rexit Ciſtercium ſex quater annis,
Anno milleno centeno quadruplicato,
X. triplicato, ſed bis vno inde remoto,
Columbani die Pater hic de corpore migrat,
Sit tibi vita Deus, qui regnat trinus & vnus.

38. IOANNES DE ALNETO VII. ex Abbate Vrſicampi 1428. Synodo
1435. Baſileenſi 1435. tam pro ſuo Ordine quàm nomine Pariſienſis Academiæ adfuit, & inter Patres maximam laudem promeruit, quippe qui Orator ſolus ad Bohemos, à Ioanne de Raguſiâ Dominicano multùm celebretur; cum duobus etiam Epiſcopis ſcientiarum cognitione non mediocriter inſtructis, Iudex in causâ fidei deligitur, demum
1440. occubuit 1440. 3. Cal. Aprilis in Capitulo Ciſtercienſi cum aliis deceſſoribus conditus eſt, vbi tumulo inciſi ſunt hi verſiculi.

Virtutum ſpecimen claudit lapis iſte IOANNEM,
Quem tumulo...... mors merſit acerbo,
ALNETVM *genuit, ſed Elancium rutilat eius*
Exemplo, Gardus regitur, poſt Vrſicampus,
Huic patri vndennis Ciſtercium ſubditur annis,
Mille quadringenta, quadraginta tunc fuit annus,
Cum pater hic migrat, & Aprilis tréſque Calendæ,
Sit ſibi cum ſuperis requies æterna laboris.

A 39. IOANNES VION VIII. anteà Prouiſor Collegij S. Bernardi Pariſienſis eligitur 1440. ſequenti anno totius Ordinis viſitatio & reformatio in conuentu generali ei demandatur; laudatus in dialogo de proſpero & aduerſo ſtatu Ordinis parte 2. cap. 52. ſepultus in Capitulo ſub eâ inſcriptione. VION.

HIC IACET

Bonæ memoriæ Dominus IOANNES VION *de Giureio in monte oriundus, quondam monachus Ciſtercij, Baccalaureus in Theologiâ formatus, primò Cellarius Collegij S. Bernardi Pariſienſis, deinde Prouiſor, poſtremò Abbas huius monaſterij quod* B *18. annis & 8. menſibus laudabiliter rexit,*
migrauit à ſæculo 25. Nouembris anno 1458.
MCCCCLVIII.

40. GVIDO DE EDVA 4. patriâ Senonenſis, ex Abbate Caroliloci ſucceſſit 1458. cum deceſſoribus Abbatibus ſepulchrum habet tali exornatum epigraphe. *Hîc iacet Dominus* GVIDO DE EDVA, *monachus quondam de Fontaneto, Baccalaureus in Theologiâ Pariſius formatus, qui primò fuit Abbas Cariloci, deinde Pontigniaci, poſtremò autem huius Eccleſiæ, quam laudabiliter rexit 3.*
annis & 7. menſibus obiit anno 1462. 26. 1462.
Iulij, requieſcat in pace. DE EDVA.

C 41. IMBERTVS DE LOSNE ex Abbate Morimundi ſuffectus 1462. ad Carolum Ducem Burgundiæ pro tribus Ordinibus eius prouinciæ deſtinatur, rurſúmque ad Galliæ Regem, vt obſeruat Egidius de Royâ Abbas Regalismontis in ſuo chronico Belgico quod ipſi dicat; Romam profectus an. DE LOSNE.
1473. coram Pontifice & Purpuratorum 1473.
cœtu vehementem orationem habuit, contra vſum Commendarum; cúmque laudabiliter præfuiſſet annis 14. pluribus eruditionis monumentis & opuſculis in lucem euulgatis deceſ-
ſit Romæ 7. Cal. April. 1476. non 1476.
D vt mendosè aliqui affirmant an. 1470. nam vitam protraxit ad annum 1474. vt in veteri inſtrumento ſubſcriptus repetitur, cum habuiſſet Capitulum generale anno 1469. quieſcit in Eccleſiâ S. Sebaſtiani ad Catecumbas Ordinis Ciſtercienſis.

42. IOANNES DE CIREY IX. patriâ Diuionenſis, ex quâ gente Benignus de Cireyo duodecies Maior vrbis Diuionenſis, quod nulli alij contigit, ex Abbate Balernæ ſubrogatus Imberto 1476. propter inculpatos integritatis mores, Boni Abbatis co-

[DE] CIREY Ecartelé de [C]ISTEAVX & de CIREY, qui eſt d'azur à 2 leuriers d'argent accolez de gueules.

gnomen ſibi pepetit, & ptiuilegia Ordinis in vnum corpus redacta 1491. Diuione typis publicanda curauit: huius meminit Bonifacius Simoneta
1503. libro 2. Epiſt. 19. mortuus an. 1503. 6. Cal. Ianuarij, tumulum habet in Capitulo cum hoc elogio.

Quindecies Chriſti centenus tertius annus,
Séxque Calendæ erant maxima Ianuary.
Cũ tegitur tumulo præſtãti laude IOANNES
Religionis apex maximus, eloquium
Familiæ CIREY, *ſoboles Diuionis alũnus*
Pro ſacris ſtudsis Laureolam meritus:
Primus honos Theologus erat, Balerna ſecundus,
Quam Commẽdarum depulit è manibus.
Ter nouies annis ſupremo munere functus,
Ordinis & Princeps ſlugifer vſque fugit.
Sed titulos tantos & munera ſponte reliquit
Nomen fama tenet, hic niſi ſunt cineres.

PONTALLIER. Ecartelé de CISTEAVX & de PONTALLIER, qui eſt de gueulles au Lion d'or, armé & lampaſsé d'azur.

43. IACOBVS DE PONTALLIER II. Prouiſor Bernardinorum, Theologiæ Profeſſor, inde Abbas Cariloci, Bellæuallis, & Motimundi, randémque Ciſtereij, poſt obitum Ioannis, pedum Abbatiale aſſumpſit, confirmauit Andream Decanum S. Capellæ Diuionenſis menſe Martio 1515. eúmque interfuiſſet Conciliabulo Piſano mortalitatem expleuit 4.
1515. Non. Nouemb. 1516. ac quieſcit in Capitulo ſub hoc Epitaphio.

Impia quem nobis rapuerunt fata IACOBVM
Paſtorem qui ouibus paſcua ſacra dabat.
Cernite marmoreâ hac magnâ ſub mole ſepultum,
Summus in augendâ religione fuit.
Qui cum Pariſiâ regeres Prouiſor in vrbe
Multiplici ad primam ſorte domum rediit.
Nam poſt Carilocum, Bellamuallem, Morimundum,
Excelſum meruit Ordinis eſſe Caput.
Mille & quingentis, bis ſex & quatuor annis
Expletis, gaudens aurea tecta ſubit.

D'AISEREY.

44. BLASIVS D'AISEREY ex Doctore Theologo Pariſienſi Abbas creatus eodem anno, ſublatus è vitâ
1517. 6. Idus Septemb. 1517. tumulo conditur in Collegio Pariſienſi his carminibus ſubnotatis.

Poſtquam præclaræ deduxit ſtamina vitæ
Hic BLAZIVS *cineres* AZERYANVS *habet.*
Cui trita in ſtudiis à religione iuuenta,
Ornauit dociles laurea baccha genas.
Et cum Prouiſor foret, hinc Ciſtercius Abbas,
Septembris decimâ Pariſiis cecidit.
Mille & quingentis bis ſeptem cum tribus annis
Vmbra fuit ſuperis credita, corpus humi.
Flete igitur Patres triſtis ſpectacula buſti,
Et qui non poterunt plangere, dent requiẽ.

45. GVILLELMVS V. præfectus eſt Ciſtercio 1517. qui non amplius quadriennio gubernauit, mortuus enim 1521.
10. Cal. Maij 1521.

46. GVILLELMVS FAVCONNIERE VI. Religioſus Mortuimaris & Doctor Theologus, ex Abbate Miratorij 1521. vixit ad an. vſque 1540. quo emigrauit 6. Cal. April. ſepultúſque in Capitulo his cœnotaphij verſiculis.

Luce ſacrâ Veneris quingẽtis mille ſub annis
Atque decem quater deſiit ad ſuperos.
Qui hoc iacet in tumulo FALCONIVS *ille* GVILELMVS,
Mortemaris monachus Doctor in arte ſacer. 1540.
Ante Miratorij poſt luſtris quatuor Abbas
Ciſtercij, vix primũ attigerat ad ſenium.

47. IOANNES DE LOISIER X. ex monacho Ciſtercienſi & Theologo Pariſienſi eligitur feriâ 2. poſt Paſcha 1540. vir ingenio nobili, & facundiâ planè diſertus, naturæ ſoluit debitum 1559. ſepultus in Eccleſiâ ad Analogium Epiſtolæ, vbi Nicolaus Boucheratus hanc inſcriptionem eius memoriæ ac monumento in choro baſilicæ erigendam curauit. *Domino* IOANNI LOISIER CISTERCII *Abbati ſacræ Theologiæ profeſſori, Frater Nicolaus Boucherat eiuſdem Ciſtercij Abbas, Domino & prædeceſſori ſuo poſuit, præfuit an. 18. obiit 26. Decemb. anno 1559.* 1559.

Cingunt coronâ populeâ caput
Fortes Athletæ, qui pede feruido
Non indecorum pulueris Iſtmij
Collegere tumulum.
Victrice miles quique manu impetum
Recidit hoſtilem, & gemini Dei
Poſtes trophæis opperuit ſacros,
Lauro tempora cingit.
Prærara virtus denique præmium
Semper tuetur, nec ſine præmio
Suos reliquit, ſed comes huic adeſt
Laus, merces ſatis æqua.
Vt te LOZERI *quem poli limina,*
Succo irrigarat nectarei melis,
Quémque alma virtus dum tui ducerẽt
Molles ſtamina Parcæ.
Caſto fouebat plus aliis ſinu,
Non indotatum . . . .
Rerum parentum iuſta laboribus
Tandem dona tuliſſe.

Nam tarda dum te canities ſenem
Feciſſet, iam te miſeri velut
Tæderet orbis, te ſuperas trahi
Lætum iuſſit ad oras.
Feres vt omni parte beatior,
Et meliori te modo redderet,
Vitæ ſequacis quem ſeries vel leuis
Certè haud conteret vnquam.
Vine ergo fœlix & leuius tuas
Vrna recluſos hæc cineres premat,
Lapis lepores qui tegit Atticos
Virtutúmque cohortes.

BAISSEY. DE CISTEAVX écartelé de BAISSEY d'azur à 3. quintefeuilles d'argent.

48. LVDOVICVS DE BAISSEY nobilis Burgundus, Claudio Dominò de Longecourt & Ioannâ de Crux parentibus ortus erat, monachus primò Abbatiæ de Prateâ, inde Maceriarum, tandémque Ciſtercij renunciatur 6. Ianuar. 1500. abiit è vitâ in monaſterio Monialium de Poiglola Ord. Ciſtercienſis diœceſis Montisregalis, cum à Synodo Tridentinâ reuerteretur 19.
1564. Iunij 1564. tumulatus in Archicœnobij Ciſtercienſis Capellâ Aſſumptionis.

LA SOVCHERE. Eſcartelé comme cy-deſſus & de la SOVCHERE de gueulles au cheuró d'or, chargé de 3. eſtoiles d'azur accompagné de 3. coquilles d'argent.

49. HIERONYMVS DE LA SOVCHERE Aruernus ; Cardinalis Presbyter tituli S. Mathæi in Merulanâ, adoleſcens apud Montempetroſum ſtudiis nauauit operam, Pariſiis poſthæc Philoſophicis, & Theologicis in Collegio Ciſtercienſi ineubuit, ac Doctoratus Laureâ in almâ Facultate Theologicâ Sorbonæ inſignitur, atque inſuper Regibus Henrico 2. & Carolo 9. acceptus, plurimis muneribus egregiè functus eſt: quamobrem hic deſignatur Abbas Claræuallenſis 2. Iulij
1564. 1564. antiquâ diſciplinâ inſtauratâ in omnibus ferè Ordinis cœnobiis. Cum autem eſſet toti Galliæ propter eximias virtutes, eruditionem, pietatem, aliáſque dotes ſummoperè notus, ad celeberrimam Synodum Tridenrinam profectus eſt, vbi quantum doctrinâ, ac religionis zelo præfulſerit coram Purpuratorum & Patrum conſeſſu; abundè teſtatur Sanctus Carolus Borromæus; tandem Cardinalatu dignus vltrò ei oblatâ Purpurâ; incredibilis modeſtiæ vir hanc dignitatem ſuſcipere recuſauit; ſed declaratus Presby-
1568. ter Cardinalis à Pio v. 1568. magnâ apud omnes floruit exiſtimatione, præcipuè Pontificem Pium qui ſingularem eius virtutem demirabatur, magnum lumen Eccleſiæ Dei in publicò Patrum conſiſtorio poſt ipſius obitum illum vocitans, hic contigit Romæ

A 1571. Cor apud Claramuallem delatum, cadauer ad S. Crucis in Hieruſalem ſepelitur nobili mauſolæo, cuius marmor tali condecoratur elogio. 1571.

DEO OPT. MAX.

DOMNO HIERONYMO SOCHERIO *Aruerno, Pariſienſi Theologo præſtantiſſimo, qui Henrico 2. Franciſco 2. & Carolo IX. Gallorum Regibus, Carolo Cardinali Lotharingio, boniſque omnibus eximiè carus, Claranallenſis Abbas, in Tridentinâ Synodo ſententias, doctrinæ, pietatis ac prudentiæ pleniſſimas dixit, inde Ciſtercij electus Abbas, ipſiúſque Ordinis*
B *Generalis à Pio v. Pont. Max. delatam abſenti Cardinalatus dignitatem vt acciperet vix adduci potuit, deinde in vrbem accitus, ſingulari opum atque gloriæ contemptu, & vitæ moderatione omnibus admirationi fuit. Vixit annis* LXIII. *obiit x. Cal. Nouemb.* MDLXXI. *Monachi Claranallenſes* 1571.
poni curauerunt.

Siſte rogo, & precibus Lector venerare ſepulchrum,
Siſte, feres paruæ præmia magna moræ.
Vita prior mortem, ſed mors tibi prima ſecundam
Vitam, quæ nunquam eſt interitura, dabit.

C De Cardinali Socherio plura Vghellus in ſuis ad Ciacconium additionibus, Scriptores Ciſtercienſis Ordinis, Nicolaus Baccetius lib. vltimo Septimianæ hiſtoriæ, dum huius Cardinalis ſacratum literarum peritiſſimi geſta eruditè conſcripſit, vel & cæteri qui de Cardinalibus vitas texuerunt.

BOVCHERAT. Ecartelé de CISTEAVX & de BOVCHERAT, qui eſt d'azur au coq d'or.

50. NICOLAVS BOVCHERAT 1. ex domo Boucheratâ in oppido Pontium ad Sequanam in Campaniâ natus, Prior Monaſterij de Recluſo; Procurator generalis Ordinis Ciſtercienſis, ac Pariſienſis Doctor 1534. intereſt Concilio Tridentino, & nomine Cleri Burgundiæ orationem habuit
D Rotomagi coram Rege 1578. poſteà 1578.
editam, cum anno ſuperiori adfuiſſet Comitiis Bleſenſibus: electus porrò in Abbatem ſuffragiis Religioſorum 3. Decembris 1571. Regibus Carolo IX. & Henricò 3. innotuit, ac circiter an. 1578. ab eodem obtinuit literas regias quibus Conſiliarius in Parlamento Burgundiæ allectus eſt: Fatis ceſſit ætatis an. 71. Martij 12. 1586. ſepultus in 1586.
æde Ciſtercienſi prope magnum altare, tumulo æreo inſtaurato ab Edmundo ſucceſſore anno 1601. cum bellis ciuilibus ab impiis aſportatus fuiſſet.

la Croix. Ecartelé de Cisteavx & de la Croix, qui eſt d'azur a la croix ancrée d'or, & vne eſtoille eo po.ote d'argẽt, Sur le tout de ſable a la bande echiquetée d'or & de gueulles de deux traicts.

51. Edmvndvs de la Croix A Trecenſis, Doctor Theologus Pariſienſis, in locum Nicolai ſuffectus, qui abdicauerat eius fauore 1585. verùm in Hiſpaniam progreſſus, luſtratis monaſteriis Arragoniæ & Catalauniæ, cum in Caſtellam iter appararet, Barcinone poſtremum diem obiit in Prioratu S. Nazareri 12 Cal. Sepremb. 1604 perhouorifico funere ad Abbatiam Populeti in Catalauniâ defertur ſepulturæ, in monumento vbi eius memoria poſteritati his verſibus commendatur.

Edmvndvs mundus, mundi qui crimina vicit,
His Regum tumulis præbuit ipſe decus. B
Si Crucis à Chriſto mundus iam pignore fulget,
Nunc Cruce ab Edmundo munda cuculla micat.
Concinat & mundus de Edmundo carmine laudes,
Qui vitam degit ſemper in ore Dei.
Non ſolùm hac proles ſed Ciſter-turmacienſis
Omnis exultet tale habuiſſe caput.
Hunc Clarauallis nutrit, hunc Ciſtercius ornat,
Atque inter Reges hunc Populetus humat.

Bovcherat. Comme cy-deſſus.

52. Nicolavs Bovcherat C II. Doctor Theologus Pariſienſis, ſub patrui cognominis præfecturâ vitæ religioſæ tirocinium poſuit, rum ex Abbate Valcellenſi ac Priore Claræuallenſi electus Coadiutor Edmundo ſucceſſit 1604. hic totius ferè Ordinis monaſteria viſitauit ac reformauit, diſciplinâ exactiore reuocatâ: Abbatiam ſuam penè oppreſſam ingenti ære alieno tumultibus Gallicis contracto, ſummâ parſimoniâ & induſtriâ liberauit, Seminarium Dolenſe inſtituit, quinque Capitula generalia congregauit annis 1605. 1609. 1614. 1618. & 1623. Intereſt Comitiis Franciæ Pariſienſibus 1615. præfuitque Legatus item in D Burgundicis nomine Henrici 4. & Ludouici XIII. Regum Chriſtianiſſ. demum ampliſſimis muneribus ſummâ cum laude obitis animam exhalauit 1625. 8. Maij, ætatis 63. cui tale inſcriptum fuit Epitahium Ciſtercij prope patruum.

1604.

1625.

Parca parens lacrymis quid ego Ciſtercia parcam?
Cum iaceat vita vita reſecta mea.
Heu! cecidit palma Abbatum, quam Parca cecidit
Ciſtercij columen, lumen, amórque gregis.
Quod varias inter fletus inclytus Ordo procellas,
Hoc debet curis Præſul amande tuis.
Ac niſi auerruncet mala mille minantia numen,
Corruet heu mecum, cor ruet atque meum.
Quem virtus meritis æquet tibi Bovcherat, errat
Qui ſe poſſe Patrem, ſperat habere parem.
Plange ergo mecum, mecum ſacer Aſceta plange,
Votáque pro tanto plange preceſque viro.

Inſcriptum quoque in eadem baſilicâ hoc carmen.

Pons Nicolao ortum, Sorbona gradum, Ordo thiaram,
Diuio Conſilium, dat humum hic chorus, aſtra coronam.

Nivelle.

53. Petrvs Nivelle III. Trecis in Campaniâ ortus, Ciſtercij monachum à teneris profeſſus, Theologiæ Doctor, tandémque 1625. menſe Nouembri poſt longam deliberationem Generalis Abbas Ciſtercij nominatur, præſidente Iacobo de Nucheze Epiſcopo & Comite Cabilonenſi, qui breuem ſed luculentam habuit orationem, & eumdem Antiſtitem Petrus ſolemniter Ciſtercium adeuntem excipit 1628. imagines Abbatum ſingulis tabellis in aulâ Abbatiali cum breui indiculo vitæ depingendas curauit, domum etiam Gilleij iniuriâ temporum & bellorum ciuilium collapſam inſtaurauit elegantius. Anno verò 1635 abdicat in gratiam ſequentis, factus Epiſcopus Lucionenſis in Pictonibus.

1628.

Plessis Richelieu D'argent à trois cheurons de gueulles.

54. Armandvs-Ioannes dv Plessis Cardinalis Dux Richelius, & Fronſaci, Cluniacenſis ac Præmonſtratenſis Ordinum Archicœnobiarcha, eligitur per ceſſionem Petri 19. Nouembris 1635. Ciſtercij, à quatuor primariis Patribus Ordinis, & aliis triginta quatuor Religioſis, mortuus 1642. 4. Decemb. iacet Lutetiæ in æde Sorbonæ.

1635.

Vaussin. Ecartelé de Cisteavx & de Vaussin qui eſt d'azur à vn cheuró d'or, accópagné en chef de deux glands de meſme, & en pointe d'vne roſe d'argent, ſurmontée d'vne eſtoille d'or.

55. Clavdivs Vavssin, monachus Ciſtercienſis Theologiæ Facultaris Pariſ. Doctor, primùs Conſiliarius natus in Parlamento Burgundiæ, Abbas, & Generalis Ciſtercienſis, frater vterinus Ioannis Bouchu Principis in Senatu Burgundiæ, electus fuit 10. Maij 1645. Diuione ſuffragiis triginta ſeptem vocum, & nunc adhuc præſidet.

Clairvaux Chef d'Ordre.

CLARAVALLIS filia Ciſtercij ter- A
tia, diœceſis Lingonenſis, à quâ vrbe
diſtat quinque tantùm leucis in Cam-
paniæ Comitatu, ad Albam fluuium
conditur anno 1115. 7. Cal. Iulij ſan-
cto Bernardo Abbate primo inſtante,
1115. & Theobaldo Campaniæ Cómite iu-
uante; cæleſtis Ieruſalem ipſi Bernar-
do dicitur epiſt. 64. nobile Galſiarum
monaſterium Saxoni Grammatico, cu-
ius cœnobij commendatio habetur a-
pud Petrum Cellenſem lib. 3. ep. 12.
& Vincentium lib. 26. cap. 24. Nico-
laum Claræuallenſem S. Bernardi a-
manuenſem epiſt. 37. & 45. Cæſarium B
lib. 1. cap. 1. Neque ad minimam eius
laudem ſpectar, quod præeſt, aut ſal-
tem præfuit octingentis circiter Mo-
naſteriis, & quòd in ſolâ Claraualle
S. Bernardus reliquerit 700. Mona-
chos. Vbi notandum, ſi non maiorem,
ſaltem non minorem fuiſſe tunc tem-
poris & anreà Monachorum multitu-
dinem in quibuſdam cœnobiis, quàm
nunc ſub pluribus & diuerſis Ordini-
bus. Et ne vltra Galliæ terminos hu-
ius rei probatio quæratur. Certum eſt
Lerini quingenros monachos à Sara-
cenis fuiſſe occiſos tum S. Porcario
an. 730. Aug. 12: apud Baronium, & C
Viennæ S. Claro Abbate fuiſſe 1400.
cùm Religioſorum, tum Monialium
apud Surium Cal. Ianuariis. Sic in
Monaſterio Gemmeticenſi 900. Re-
ligioſi Surius in vitâ S. Achardi 15.
Septemb. in Luxouienſi 600. ſub Eu-
ſtadio, Cluniaci 260. Sic in Maiore-
Monaſterio centum viginti à Norman-
nis occiſi ſuperſtite Leberto Abbate
cum 20. monachis apud S. Odonem
de tralatione S. Martini, & in cœno-
bio S. Eligij Pariſiis ſub B. Aureâ tre-
centæ Sanctimoniales ſimul vixêre, &
in Abbatiâ Sancti Germani Pariſien-
ſis fratres 120. apud Aymoinum libro D
5. capite 10. Facit quoque ad com-
mendationem huius Monaſterij, quod
in eo ſepeliantur Philippus Comes
Flandriæ, cum Mathilde vxore, Mar-
gareta Nauarræ Regina, Agnes Co-
mitiſſa Campaniæ, & cor Iſabellæ fi-
liæ S. Ludouici, plurimique Præſu-
les qui in baſilicâ egregio opere con-
ſtructâ ſibi ſepulturæ locum delegêre.
Nunc ipſos Abbates à primo ad vlti-
mum recenſeamus, qui ex variis mo-
numentis, cartis, & Scriptoribus Or-
dinis Ciſtercienſis hac ſerie publican-
tur.

A 1. S. BERNARDVS nobili loco na-
tus Fonranis prope Diuionem in Bur-
gundiâ, patre Teſſelino, ait Albericus:
Guido de Acromonte fuit ex parte
matris frater Teſſelini Sori de Fonta-
nis, qui fuit pater B. Bernardi Claræ-
uallenſis Abbatis; matrem habuit Ale-
tham Monbarrenſem, ex cuius fami-
liæ toparchis & maioribus ortum Ber-
nardum aliqui inſinuant, vt mox in-
dicat hæc membrana. OMNIBVS
Sanctæ Moliſmenſis Eccleſiæ filiis,
tam præſentibus quàm futuris, notum
fieri volumus, quod Bernardus Domi-
B nus Montiſbarri, filius Domni Rai-
nardi, & ſoror eius quæ Comitiſſa
vocatur, & Rainerius eiuſdem Comi-
tiſſæ maritus, & Andreas prædicti Ber-
nardi auunculus, interuentu Domni
Bernardi Abbatis Claræuallis, & fra-
trum eius Girardi atque Niuardi, lau-
dauerunt donationem vel venditio-
nem Pœliaci, quam Domnus Milo de
Monte-Barro frater prædicti Rainar-
di, laudante eodem Rainardo fecerat
Moliſmenſi Eccleſiæ. Huius conceſſio-
nis teſtes ſunt ſupradictus Abbas Ber-
nardus, cuius & ſigillo carta munita
eſt, & fratres eius Girardus & Niuar-
C dus monachi. Actum apud caſtrum
Montiſbarri an. MCXXIX. A teneris 1129.
ergo annis mirâ ingenij felicitate in
Caſtellionenſi Canonicorum Colle-
gio humaniores litteras profeſſus eſt,
quibus apprimè inſtructus, à ſæculo
tranſiit ad Ciſtercienſem familiam
cum triginta ſociis ſub Abbate Ste-
phano, vt auctor eſt Albericus in chro-
nico cum ait: *Hoc anno fundatum eſt
cœnobium Clareuallenſe ſub primo Abbate
B. Bernardo, qui vno anno fuit nouicius,
& clauſtralis monachus, & annis 38. vſ-
que ad obitum ſuum fuit in Abbatiæ offi-
cio, erat quando factus eſt Abbas 25. an-
D norum.* Egreſſus poſthæc de Ciſtercio
an. 1115. præclari huiúſce Monaſterij 1115.
fundamenta cœpit, & in eadem Clara-
ualle Religioſorum fœcundâ ſobole
qui Chriſto iuga ſubdebant, adeò
commendabilis fuit, vt aliquando ſe-
ptingentos Nouicios & rarò paucio-
res habere ſolitus fuerit; quos inter
S. Malachiam Archiepiſcopum, atque
Henricum Regiæ proſapię Principem.
Inde Abbas inaugnratur à Guilelmo
Catalaunenſi Pont. quia Lingonenſis
ſedes tunc vacabat. Centum & ſexa-
ginta Eccleſias partim de nouo con-
didit, partim ad leges Ciſtercienſes in-

ſtituit, eo felici ſucceſſu, vt ex eiſdem alumnis quos informauerat, viderit Apoſtolicæ Petri Cathedræ præſidentem Eugenium 3. Cardinales ſex, Archiepiſcopos quinque, Epiſcopos viginti tres, & multo plures. Templariis ex decreto Concilij Trecenſis certam viuendi regulam præſcripſit, Eccleſiam diuturno ſchiſmate vexatam fortiter tutatus eſt, Abailardum de dogmatibus fidei prauè ſentientem publicâ diſputatione in ſynodo Remenſi conuincit, & in Carnutenſi totius belli Dux pro expeditione in Terram Sanctam declaratur, vt obſeruant acta vitæ Bernardi quæ de ipſo plura; tandem doctrinâ, miraculis, & vitæ ſanctimoniâ comprimis celebrandus, is ad cæleſtem patriam euolauit apud ſuam Claramuallem 20.
1153. Auguſti 1153. ſepulturæ conditus ante altare Deiparæ Virginis: pectori eius impoſita eſt capſula reliquias continens B. Thadæi Apoſtoli, quas ipſo anno ab Hieroſolymis miſſas ſuo corpori iuſſerat ſuperponi. Epitaphii loco his verſibus, quos refert Robertus monachus Altiſſiodorenſis in Chronologiâ, quiſpiam memoriæ Bernardi lepidiſſimè parentauit.

Sũt Claræ Valles, ſed Claris Vallibus Abbas
Clarior, hic clarum nomen in orbe dedit.
Clarus auis, clarus meritis, & clarus honore
Claruit eloquio, religione magis.
Claráque mors, clarúſque cinis, clarúmque ſepulchrum,
Clarior exultat ſpiritus ante Deum.

Ad innumeras B. Bernardi virtutes & præconia commemoranda, cum vnica laudatio vix ſufficiat, non abs re fieri putamus, ſi aliquot doctorum virorum elogia hic apponamus: Robertus de Monte in ſupplemento Sigeberti ad
1139. annum 1139. ſic ſcribit. *Inter hos etiam alios multos tunc claros ſcientiâ viros, Bernardus Abbas Clarauallenſis vir opinatiſſima religionis eminentiſſimè clarebat, qui multorum miraculorum patrator, & verbi Dei feruentiſſimus prædicator, atque plurimorum monaſteriorum fundator, animarum lucra maxima Deo adhibebat, adeò vt magiſtri ſcholarum cum magno Clericorum comitatu, etiam de longinquis regionibus, ad eius optabile magiſterium confluentes, centenario, vel ampliori nouitiorum numero domum probationis implerent, & vno die quadrageſima monachi fierent.* Hunc perhonorifico elogio prædicat Cardinalis Baronius Eliam vocans, cuius hæc verba ad an. 1153. numero 14. in Annalib. Eccleſiaſticis. *Verè vir Apoſtolicus, immò verus Apoſtolus miſſus à Deo potens opere & ſermone, illuſtrans vbique, & in omnibus ſuum Apoſtolatum ſequentibus ſignis, vt planè nihil minus habueris à magnis Apoſtolis. Hic viuens iam centum ſexaginta monaſteria vbique terrarum erexit, ſed iſta minora cenſenda reſpectu illorum quæ extra clauſtra in diuerſis orbis Eccleſiis, præcipuè ſummum verò pro Romanâ eſt operatus Eccleſiâ. Qui & apud Imperatores, Reges, alióſque Principes pro omnium ſubleuatione, atque ipſorummet Principum ſalute tot tantáque peregerit. Et qui dicendus ſit totius Eccleſiæ Catholicæ ornamentum, ſimul ac fulcimentum: Gallicanæ verò inprimis Eccleſiæ prædicandus ſit ſummum decus, ſumma gloria, ſumma felicitas. Cuius memoria feliciſſima in benedictione & ſanctificatione ad morum informationem & diſciplinam, & in condemnationem hæreticorum in ſanctâ Eccleſiâ iugiter perſeueret.* Iacobus Vitriacus cap. 14. Hiſt. Occident. cum laudat totius religionis probatiſſimam margaritam, lucernam Ordinis, & ſtellam in Eccleſiæ Dei firmamento radiantem. Bernardus, inquit Cæſarius l. 14. c. 17. in illâ formidoloſi ſchiſmatis flammâ, quâ Chriſtianus orbis flagrare cœperat, luſtrauit prouincias, infectum reddidit quidquid factum non oportuit, & gladio verbi diuini ſuccinctus fregit terrorem armorum: vir tantæ auctoritatis, vt per vnius os Bernardi Purpurati Patres, Rēges, Principéſque terrarum, quaſi per commune mundi oraculum loquerentur. Roberto Autiſſiodorenſi ſeruus Dei opinatiſſimâ ſanctitate præclarus, per quem ſui temporis Eccleſia in antiquum Religionis decus refloruit, ex illâ ſuâ Claraualle aſcendit in montem claritatis æternæ. Vita eius, fama eius, opera, ſcripta, miracula, fides, ſpes, charitas, caſtitas, abſtinentia, mortificatio demum in membris eius, ſermo, vultus, habitus, geſtus, & his ſimilia ipſa ſunt, quæ teſtimonium perhibent de eo, qui alumnus fuit familiariſſimus Dominæ noſtræ, vt refert Petrus Cellenſis lib. 6. epiſt. 23. & lib. 9. epiſt. 9. vnde Vernerus in Faſciculo Temporum Doctorem magnum, Apoſtolicum virum, & Moyſem alterum vocat: venerabilem ſapientiæ & doctrinæ titulis clarum Guilelmus Neubrigenſis; Vitâ & moribus venerabilis, Religionis or-

» dine conſpicuus, ſapientiâ, litterarúmque ſcientiâ præditus, ſignis & miraculis clarus Ottoni Friſingenſi: Vir deuotiſſimus, exemplo præfulgido illuſtrans Eccleſiam ſanctitate vitæ, ſuauitate doctrinæ, miraculorum gloriâ. S. Antonin. tit. 15. cap. 5. Legendus Alexander 3. in bullâ Canoniſationis, Guilel. Tyrius lib. 16. cap. 19. Conradus Abbas, S. Thomas ſermone de hoc ſancto, Vrſpergenſis, Henricus Gandauenſis, Volaterranus, Polydorus lib. 13. hiſt. Angl. Hector Boëtius lib. 12. hiſt. Scoticæ, Fulgoſius lib. 2. cap. 5. Sigonius de Regno Italiæ, Rubeus in hiſtoriâ Rauennæ, Platina in Paſchale 2. Gerſo tom. 2. Paradinus de antiquo ſtatu Burgundiæ, Sixtus Senenſis in Bibliothecâ, Poſſeuinus in Apparatu ſacro, Alfonſus d'Elbene de Origine Ciſtercianæ familiæ; Petrarcha lib. 2. de vitâ ſolitariâ cap. 14. Faſciculus ſanctorum Ciſtercij, Angelus Manrique in Laureâ Euangelicâ, Menologiũ Chryſoſtomi Henriquez, ceteríque alij Scriptores. Ceterùm opera quæ Sanctus Bernardus compoſuit, recitantur à Gaufrido eius diſcipulo & alumno lib. 3. vitæ ipſius cap. vltimo: extat quoque elenchus lucubrationum apud Bellarminum de Scriptoribus Eccleſiaſticis, cuiuſmodi ſunt Homiliæ, Epiſtolæ ad diuerſos, libellus de Conſideratione ad Eugenium Papam, & alia diuerſa monumenta. Vitam Bernardi primus edidit illo viuente Guilelmus Abbas S. Theoderici Remenſis ipſi percarus; deinde ſecundum librum exarauit Bernardus Abbas Bonæuallis Ciſterc. Ordinis, denique tres vltimos conſcripſit Gofridus monachus Claræuallenſis prædicti ſancti Bernardi ab epiſtolis, vir pius & doctus, quæ quidem opera non ita pridem Pariſiis an. 1648. ex Latinâ linguâ Gallicè reddita ſunt, eâ ſtyli venuſtate, quam ſermonis in ſcribendo puritas & elegantia comprobant.

2. Robertvs I. Brugis oriundus, ex Abbate primo Dunenſis Monaſterij, ante ſeptennium Bernardi conſilio ſubrogatus eſt, probante Godofredo Epiſcopo Lingonenſi, anteceſſoris ſui in cunctis perfectum ſpe-
1157. cimen exhibens, 1157. 3. Cal. Maij nondum expletis quatuor annis moderaminis pio tranſitu migrauit, corpúſque ad Claramuallem delatum in Capituli Clauſtro iuxta oſtium baſilicæ conditur ſepulturæ, ſub arcu lapideo cum ſanctis Setlone, Humberto, Odone, & Gerardo primis S. Bernardi alumnis, vbi hæc epigraphe. *Hic iacent venerabiles & beati Patres, quorum nomina primis literis in lapide inſculptis deſignantur, & acta in tabulario copioſius deſcribuntur.* Videndus Meierus lib. 5. Annal. Flandriæ, Menologium & chronicon Ciſtercienſe, aliíque hiſtorici.

3. Fastredvs ex primo Abbate Camberonenſi admotus ad regimen Claræuallis 1157. cum onus detrectaret: ad Fredericum Imperat. veniens
1159. pro pace Mediolanenſium, ab 1159.
eo perhumaniter tanquam à Deo miſſus, excipitur, teſte Radeuico lib. 1. Tum de Alexandri 3. Pont. electione conſultus, ſalutaria reſpondet; pro pacificatione ſchiſmatis multùm laborat, Godefridum ex Priore Claræuallis Lingonenſem Præſulem abiectis infulis rurſùm apud Claramuallem ſuſcipit. Denique Ciſtercio præpoſitus eſt, vt ſuprà retulimus; de quo Bonifacius Hiſtoriæ Virginal. lib. 4. cap. 16. & Speculum magnum exemplorum.

4. Godefridvs S. Bernardi olim Notarius ac vitæ eius auctor, is apud Claramuallem Religioſus circiter an. 1140. Bernardum in itineribus Franciæ & Germaniæ ſequutus eſt, vt ipſe deſignat in ſcriptis, eumdémque ad Synodum Remenſem comitatur 1148. vbi Cardinalis Albanenſis rogatu elucubrauit hiſtoriam accuratiſſimam de illius geſtis, quæ habentur tomo 3. Concil. generalium. Inde Abbas Igniaci, tandémque Claræuallis
1162. pro Alexandro Abbate Ciſter- 1162.
cij ad Fredericum Imperat. deſtinatus; quæſtionem etiam de conuerſione aquæ in vinum quæ tum in Galliâ examinabatur, Henrico Cardinali Albanenſi proponit; Demum longæuus fato conceſſit, incertum quo anno, ſine ſepulturæ notâ, quem ſanctis adſcriptum in indice Ioannis legitur; de illo Menologium Ciſtercienſe 8. Nouemb.

5. Pontivs ex Abbate Grandiſſyluæ ſucceſſit, hic Alexandrum Papam adiit pro pace Eccleſiæ, poſteà in Epiſcopum Claromontenſem eligitur, & pedo paſtorali ornatus à Frederico rurſum ad Alexandrum Pon-

tif. delegatur. Thomæ Ciſtercienſi monacho erudito expoſitionem in Cantica Salomonis ſcribere iubet, quam ſuo nomini conſecrauit: memoratur in Menologiô Ciſtercienſi die 6. Martij, & in Exordio diſtinct. 2. c. 24.

6. GERARDVS I. patriâ Lombardus, ex Abbate Foſſænouæ ad hoc
1172. cœnobium ſublectus eſt 1172. ad quem & Petrum Abbatem S. Remigij extat epiſtola Alexandri Papæ 3. inter eas quæ cum operibus Petri Cellenſis circumferuntur; item de Bernardi canoniſatione ab Alexandro literas ſuſcipit 1174. quo ipſo anno baſilicam ab eodem inceptam patre ſolemniter be-
1177. nedixit; tandem 1177. per pſeudomonachum Hugonem de Baſochiis quem ob delicta punierat, Igniaci crudeli*ter interfectus eſt, & Claraualle in clauſtro Capituli terræ mandatur. De quo plura liber Exordij Ciſtercienſis, diſtinct. 2. cap. 27. Cæſarius lib. 8. cap. 78. Vincentius lib. 21. cap. 31. & Angelus Manrique in Laureâ Euangelicâ.

7. HENRICVS de Caſtro Marciaco natione Gallus, quibuſdam autem patriâ Lombardus, cum à puero in Claræuallenſi monaſterio ſub Roberti Abbatis diſciplinâ vixiſſet, ordinatur Abbas Altæcumbæ in Sabaudiâ, mox verò poſt Gerardi interitum ad Claræuallis adminiſtrationem euocatur, quin etiam apud Alexandrum 3. Pontificem tantam gratiam promeritus eſt, vt Epiſcopus Cardinalis Albanenſis conſecraretur, purpureo murice donatus Hic cum Petro S. Chryſogoni Cardinale & Epiſcopis qui-
1178. buſdam an. 1178. Toloſam legatus eſt aduerſus Albigenſes, in eâ functione, quæ ad diuinum cultum ſpectabant ſedulò reſtaurauit, & hæreticorum arces ſummâ animi fortitudine expugnauit. Intereſt porrò Veronæ Lucio Pontifici ex viuis abeunti, necnon Ferrariæ Vrbano 3. in extremis agenti poſtremum pietatis officium exhibuit. Sed quod rarò quidem hactenus vlli Purpuratorum contigerat, Apoſtolicum thronum aſcendere detrectauit, & Gregorium 8. ſuffragiis ad Apoſtolicum culmen meritò aſſumendum curauit, à quo Legatus ad Chriſtianos Principes cum ampliſſimâ auctoritate nominatus, Fredericum cum Romanâ Sede reconciliatum, & aliis Principibus bello claris militari Cruce conſignauit: hiſce muneribus ſacris peregregiè teſtatus eſt, non minus rerum Eccleſiaſticarum peritum, quàm eruditione præſtantem, cum adhuc Abbas contra ſectarios Albigenſes declamationem conſcripſit, de quâ Baronius tom. 12. Annal. vnde vir egregius inter inſignes columnas Chriſti Eccleſiæ appellatur in vitâ S. Petri Tarantaſienſis cap. 34. Fuiſſe autem ſuæ Claræuallis memorem liquet, quòd ſumptibus Regis Angliæ baſilicam texit ex plumbo, multa quoque aliorum Ordinum cœnobia cum effectu reformauit, electúſque in Epiſcopum Toloſanum non conſenſerit vocatus ad Synodum Lateranenſem. Poſtremò ſub Clemente 3. in Belgio legationem obiens, Flandrenſis Comitis cum Attrebatenſi Eccleſiâ diſſenſione ſummâ prudentiâ compoſitâ, in reditu Attrebati morbo exitiali correptus, ante aram B. Andreæ Cathedrâlis Eccleſiæ deferri ſe iuſſit, & ſacramentis probè munitus inter Sacerdotum preces ſpiritum Domino reddidit 1188. 4. Iulij, 1188.
eius præſcripto corpus ad Claramuallem defertur tumulandum à Lingonenſi Epiſcopo inter D. Bernardum, & S. Malachiam cum hac breui epigraphe.

Subiacet huic lapidi quondã notiſſimus Orbi
Abbas HENRICVS *Romano Cardine dignus*, .
Lubrica qui vani contemnens gaudia mũdi
Terræ mẽbra dedit, cælis animamq; remiſit.

Huius Abbatis geſta Cæſarius coëtaneus auctor in libro miraculorum refert, cuius & meminêre magnum Exordium Ciſtercienſis Ord. lib. 2. cap. 3. & 21. Vincentius Bellouacenſis lib. 30. cap. 31. Calendarium Ciſterc. Baronius, Sirmondus in notis ad Petrum Cellenſem, Henriquez in Faſciculo Sanctorum Ordinis Ciſterc. & in Menologio ad diem 14. menſis Iulij, Gaſpar Iongellinus in notitiâ Abbatiarum, & in chronico Ciſtercienſi: prolixè etiam Abbas Vghellus in Epiſcopis Albanenſibus, plura de Henrico obſeruat.

8. PETRVS I. ſtirpe nobilis, ex Abbate Igniaci inuitus ad clauum
Abbatiæ admouetur 1179. Iudex Apo- 1179.
ſtolicus vnà cum Abbate Ciſtercij inter Grandimontenſes diſſidentes mittitur, quorum Clericos à propriis domibus pulſos apud ædem ſuam gratanter excipit; legatione item functus ad Henricum

Henricum Imp. cum ex officio Eccle-
ſias ſui Ordinis viſitaret, Fuſniaci ex-
tremum ſpiritum exhalauit 4. Calend.
1186. Nouemb. 1186. quem ſanctitatis opi-
nione celebrem emigraſſe tradit chro-
nicon Altiſſiodorenſe: Claramuallem
elatus in primo S. Bernardi condito-
rio iuxta Gerardum communi cœno-
taphio ſepelitur, quod ita inſcribitur.
„ Sub hac cellulâ lapideâ iacent D. Ge-
„ rardus martyr egregius, ſextus Claræ-
„ uallis Abbas, & D. Petrus octauus mi-
„ raculis clarus, cuius vita in volumine
„ Beati Bernardi habetur. Ceterùm in
eiuſdem Monaſterij ſacello Comitum
Flandriæ extat epitaphium, quod huic
loco referri poteſt, & ita inciſum ſpe-
ctatur ad ſiniſtrã. *Hic iacet Dominus Phi-*
lippus Comes Flandria illuſt. miræ probitatis
Princeps, Flandria Comes, prædeceſſoribus
ſuis meritò præferendus, non ſolùm Flan-
driam pacificè gubernauit, verùm etiam
adiacentes prouincias exemplo ſuo ad bo-
num pacis prouocauit. Hic tertiâ à nati-
» *uitate ſuâ die terribiliter clamauit; eua-*
» *cuate mihi domum. Et adultus duxit vxo-*
rem filiam Radulphi Comitis Viromandia
Eliſabeth nomine, quâ defunctâ, miſit ad
Hiſpaniam pro Mathilde filiâ Adefonſi Re-
gis Portugaliæ, quæ ad eum veniens cum C
regio apparatu facta eſt ei vxor anno Do-
mini 1184. Ipſe Philippus primus in ſcuto
leonem deportans, ſtrenuiſſimè rexit Comi-
tatum Flandria 24. annis, nobiliſſimus
omnium qui fuerant ante ipſum in Flan-
driâ, diuitiis & honoribus affluens, pruden-
tiâ & potentiâ magnus, feruens in iuſtitiâ,
& probus ad arma, vnique Machabæorum
non immeritò comparandus, cuius morte
auditâ confunditur patria, dolor & timor
occupat vniuerſos. Obiit verò ante ciuita-
tem quæ dicitur Achra in obſidione cum
Francorum & Anglorum Regibus anno
Domini MCXCI. *& ſepultus eſt in baſilicâ*
Sancti Nicolai foris murum Achra, ſed
diligentiâ vxoris ſuæ Mathildis tranſlatus D
eſt Claramuallem, ac reconditus honorificè
intra hanc Capellam quam illi & ſibi pa-
rauerat, ipſa verò Mathildis etiam poſtmo-
dum in hac eadem Capellâ iuxta virum
ſuum cum honore tumulata eſt. Ibidem
quoque ſepulta Agnes Comitiſſa Cam-
paniæ.

Roche-fort. 9. Garnerivs de Roche-
fort, ex Abbate Albæripæ eligitur
anno 1186. ſecuti Calatrauenſes ad
1186. obedientiam Ciſtercij in Conuentu
generali obedientiam profitentes ſub
filiatione Morimundenſis Eccleſiæ ad-
Amittit. Demùm fit Epiſcopus Lingo-
nenſis, quâ dignitate illuſtris non mi-
nus cœnobij huius fautorem ſe præbuit
beneuolum, frequentibus Synodis mo-
naſterij præſens, quieſcit apud Claram-
uallem retrò maius altare.

10. Gvido ex Abbate Vrſicampi
ſucceſſit 1195. nobili ſtemmate ortus, 1195.
Philippo Francorum Regi cum Ar-
chiepiſcopo Rotomagenſi grauiter diſ-
ceptante arbiter conſtituitur 1198. ite-
rùmque ad eum Principem delegatur
1212. Denique pro Eccleſiâ ſuâ Cla-
raualle rebus optimè geſtis, ſenectute
B grauis interiit 9. Calend. Septembris
1214.

11. Conradvs I. Æginonis Co-
mitis filius, ex Abbate Villarij ad Cla-
ramuallem tranſiit 1214. tandémque 1214.
ad Ciſtercium, vbi de ipſo plura retu-
limus. Cui Abbatiæ priuilegia con-
fert an. 1217. à Sede Apoſtolicâ in-
dultâ.

12. Gvilelmvs I. ex Abbate
monaſterij in Argonnâ electus 1217. 1217.
quem perperam nonnulli cum Abba-
te Villarienſi cognomine confundunt.
Legatus ad Philippum Regem Fran-
corum nomine Honorij 3. comite Mo-
C timundi Abbate, quarto anno mode-
raminis diem ſuum obiit 14. Calend.
Iunij 1221. in clauſtro Capituli Ab-
batiæ ſuæ ſub primo lapide talis legi-
tur titulus. *Hic iacet Dominus Guilelmus*
duodecimus Abbas Claræuallis.

13. Robertvs II. ex Cellerario
Claræuallis, & Abbate Domus-Dei
nominatur 1221. cuius tempore Artau- 1221.
dus ex Templi milite factus monachus
Claræuallis, pretioſo reliquiarum ga-
zophilacio baſilicæ ſacrarium decora-
uit, biennio præfuit Claræuallenſi Ab-
batiæ ac rebus humanis exceſſit Idi-
bus Martij 1223.

14. Lavrentivs ex Abbate
D Vrſariæ in Gallecia ſuffectus Rober-
to 1223. non diu ſuperuixit in Abba- 1223.
tiali munere: ornauit Eccleſiam vaſe
exquiſitæ fabricæ vbi reconditum eſt
caput S. Vincentij martyris, quod à
Conrado Cardinali Portuenſi accepe-
rat. extinctus 1226.

15. Radvlfvs de Pinis ex De Pinis.
Abbate Igniaci efficitur Claræuallen-
ſis 1226. aliis 1225. Guilelmum Archi- 1226.
epiſcopum Remenſem ſepulchro con-
didit 1226. priuilegia autem ac immu-
nitates pro ſuâ Claraualle impetrat
1232. tandem Epiſcopus Agennenſis ac

Lugdunenſis Metropolitanus tumu-
lum habet apud Claramuallem, non
longè ab Archiepiſcopo Lundenſi.

16. Drogo ex Ordine Grandi-
montenſi ad Claræuallenſem tranſiit,
tum ex Abbate Vrſicampi ad hoc cœ-
1233. nobium euocatur an. 1233. nouam cum
Abbate Ciſtercij concordiam tranſe-
git, quam tamen Gregorius confirma-
re abnuit, & ſolùm eam quam Hono-
rius probauerat ſeruandam demanda-
uit. Moritur 5. Nonas Maij 1235. terræ
mandatus in clauſtro Capituli poſt
Guilelmum Abbatem cum breui in-
ſcriptione.

17. Everardvs ex Cellerario
Claræuallis & Abbate Riparorij ad
1236. hanc Eccleſiam aſſumitur an. 1236. vel
1235. quem Ebrardum, & perperam
nonnulli Eduuardum nominant; à
Gregor. IX. Pont. ad Reges Galliæ &
Nauarræ inter ſe diſſidentes legatus
mittitur; is adminiſtrationis annos im-
pleuit 1238. 16. Cal. Februarij, vt tra-
dit liber obituum Claræuallenſium,
humatus cum deceſſore in clauſtro
Capituli.

18. Gvillelmvs I. Villarien-
ſis Abbas, poſt longum interregnum
1238. renuntiatur 1238. vir miraculorum vir-
tute præditus, quæ Thomas Cantipra-
tanus æqualis auctor memoriæ prodi-
dit: anno ſequenti ad Synodum gene-
ralem vocatur à Gregorio 9. cum Bo-
nifacio Abbate Ciſtercij & aliis Præ-
ſulibus captus ab Imp. Frederico, con-
ſolatorias excipit litteras ab eodem
Gregorio. Corpus relatum ad Cla-
ramuallem in clauſtro iacet propè de-
ceſſores ſuos.

Lexintona.

19. Stephanvs de Lexin-
tona, I. natione Anglus, ſed moribus
Angelicus, S. Edmundi poſteà Can-
tuarienſis Archiepiſcopi Pariſiis quon-
dam auditor, atque eius prædicatione
ad Ordinem conuerſus, anteà Saui-
gniacenſis Abbas hûc traducitur an.
1242. 1242. biennio poſt facultatem ab In-
nocentio 4. impetrat conſtruendæ do-
mus Lutetiæ pro Bernardinis quam
in Collegium Ord. Ciſtercienſis con-
uertit, & ibi baſilicam erexit Benedi-
ctus Papa 12. Toloſanus, Abbas Fon-
tisfrigidi, ex eodem Ordine Ciſter-
cienſi. Idem Stephanus, corpus B. A-
lethæ S. Bernardi matris à Benignia-
nis monachis acceptum ad Claram-
uallem transfert 1250. & ab Alexan-
dro 3. Pont. in litigio ſuper Seneſcal-
liâ Lugdunenſi iudex datur; anno au-
tem 1254. perfecto Collegio Pariſien- 1254.
ſi pro eodem ſuſtentando Eccleſiam
accipit; ſequenti, à Guidone Abbate
Ciſtercienſi quod id Collegium in-
conſulto Capitulo generali condidiſ-
ſet, deponitur; Ab Alexandro per
eundem Guidonem priſtinæ dignita-
ti reſtitui iuſſus, illo diſſimulante, no-
minatis Magiſtris Pariſienſibus reſti-
tutionis ipſius exequutoribus, Abba-
tiæ ſuæ adminiſtrationi renuntiauit,
quam rem illuſtrant Mathæi Paris
Hiſt. Angl. verba hæc mox referen-
da ſub an. 1257. *Labentibus dierum il-* 1257.
lorum curriculis, Stephanvs *cogno-
mento de* Lexintona *Abbas Claræ-
uallenſis, eò quod contra ſtatuta Ordinis
Ciſtercienſis priuilegium impetrauerat per-
petuò Abbatizandi, ignominiosè depoſi-
tus eſt. Sed hoc, vt dicitur, malitiosè, &
per inuidiam machinatum eſt in ipſum, eò
quod Scholam Pariſienſem, quæ Charde-
nai dicitur, initiauit, & initiatam ſuſten-
tauerat, & præpollens omnibus virtutum
& ſcientiæ eminentiâ, Anglicus extitit
natione. Quod cum audiſſet Dominus Pa-
pa, & voluiſſet ipſum abſolutum in priſti-
num ſtatum reſtituere, aduerſarij eiuſdem
Stephani effusâ non minimâ pecuniâ in
Curiâ Romanâ machinati ſunt, vt ſen-
tentia ſtaret, quam firmauerant, de ipſius
depoſitione.* Stephanus ergo Vrſicam-
pum ſe recepit, nec multò poſt vacan-
te Eccleſiâ patriæ ſuæ in Angliâ, ab
eodem Alexandro Pontificiâ dignita-
te exornatur, mortuus 12. Cal. April.
in eodem Vrſicampo conditus eſt.

20. Ioannes I. ex monacho S.
Dionyſij Pariſienſis Ciſtercij regulam
profeſſus, & Abbas Igniacenſis, de-
mum eligitur Clareualienſis 1257. ex-
cipit funus Margaritæ Reginæ Na-
uarræ quam in presbyterio ſepeliuit: 1260.
defunctus ipſe 1260. Cal. Aprilis.

21. Philippvs I. monachus &
Abbas Fulcardimontii, tandémque
Clareuallis 1262. vir facundiâ & eru- 1262.
ditione præſtans, poſtulationi de ſe
factæ in Epiſcopum Cenomanenſem,
vbi aliquando Canonicus & Officia-
lis fuerat noluit conſentire, quâ de re
extant epiſtolæ Pontificis ad ipſum vt
acceptaret, ad Abbatem verò Ciſter-
cij vt hortaretur, & auctoritate Sedis
Apoſtolicæ compelleret. Deceſſit ex-
tra Claramuallem 1272. 12. Cal. Fe- 1272.
bruarij, corpus in hoc monaſterio cum
ſancto Roberto, Serlone & aliis tra-

ditur ſepulturæ, ſub eâ inſcriptione.

Abbas PHILIPPVS *oculis de quatuor*
vnus,
Clarus & illippus iacet hîc ô flebile funus!
Officialis erat & Canonicus Cenomanis,
Cũ clauſtrum ſubit, vbi vixit pluribus annis.
Claraualleñſis fuit Abbas Religioſus
Multùm famoſus, electus Maclouienſis
Hic pius, & humilis, deuotus, carne pudicus,
Ad veniam facilis, & ſobrietatis amicus,
Egregios mores habuit, contempſit honores
Mundi, námq; datũ ſibi ſprevit Pontificatũ
Magnus Iuriſta, ſapiens, ſermone diſertus
Pater, iacens iſtâ pauſat petrâ coopertus.
Anno milleno, bis centum ſeptuageno
Bino, deceſſit Philippus, qui requieſcit,
Quiſquis dictamen leget hoc reſpondeat,
Amen.

In choro Eccleſiæ ad dexteram in tabellâ ſpectantur Epitaphia Iſabellis Reginæ, quæ ſub eius præfecturâ cœnotaphij locum apud Claramuallem delegit, cuius ſeriem quia ad illuſtrandam Monaſterij antiquitatem facit, referendam duximus.

Si quemquam fortuna fauens à morte tueri
Poſſet, Iſabellis haud moritura foret.
Filia Francorum Regis, Regina Nauarræ
Vndique fortuna cuncta fauore fuit.
Forma decens, illuſtre genus, florénſque in-
ueutus,
Virtus quæ mortis damna lucroſa facit.
Mens deuota, pius affectus, vita pudica,
Poſt mortem melius viuere præſtat ei.
Fœlix quæ didicit blando ſpecie tenus vti
Mundo, mente colens ſedulìore Deum.

Conſpicitur à latere ſiniſtro eiuſdem chori altera epigraphe his verbis concepta. » Epitaphium Dominæ Iſabellæ, » filiæ Dom. Regis Franciæ S. Ludouici illuſtris, quondam Reginæ » Nauarræ, quæ obiit anno Domini
1271. » MCCLXXI.

Hæc quicunque legis, ſcito quod filia Regis
Inclyta Francorũ digniſſima laude honorũ,
Iſtum corde chorum proprio facit eſſe decorũ.
Hîc cor Reginæ Nauarræ fragrat odore,
Quod dedit in fine Conuentus huius amore.
Regis Nauarræ Theobaldi ſponſa ſecundi,
Hîc cor habet quod non decepit gloria mũdi.
Huic Cãpania paruit, & Bria, nã Comitiſſa
Clara Palatina diues quondam fuit ipſa,
Sed tamen his mores adiunxit nobiliores,
Nam pietas, affabilitas hanc intitularunt,
Simplicitas, & ſobrietas in eâ radiarunt;
Munditia ſpeculum fuit & titulus probitatis,
Illuſtrans populum famâ propriæ bonitatis.
Hæc ſapiẽs, humilis, formoſa, diſerta, pudica,
Vix eſt huic ſimilis cui virtus tam ſit amica,

A *Quidquid fortuna, natura, vel ars meditari*
Sciuit, in hac vnâ voluit Deus accumulari.
His margaritis fuit adornata decenter,
Inſuper & mitis, aduerſa tulit patienter,
Cũ patre, cum ſpõſo, cum fratribus optat adire
Hieruſalem, ſed mors hanc fecit retrò redire.
Mors patris & fratris cor præſens valde gra-
nauit,
Sed ſponſi dulcis amor illud plus cruciauit.
Nomen ſi quæris, fuit Iſabella vocata
Regalis generis flos, gloria, laus celebrata.
Hâc cor in Eccleſiâ tibi miſit Virgo Maria,
Vt ſibi propitia ſit per te vera ſophia,
Hanc ſibi commendet deuotus grex Mona-
chorum,
B *Inſuper emendet operum forefacta ſuorum,*
Dum currunt anni ſub Chriſto mille ducenti
Septuaginta monos tumulatur honore decẽti.
Hæc vos qui legitis Iſabellam quæſo iuuate,
Vt veſtris meritis poſſit regnare beatè.

22. BONO ex Abbate Triumfontium ſucceſſit an. 1272. poſt longam litem pace fruiturus, ſi exhauſtam ciuilibus diſcordiis domum religioſam ad ſtatum priſtinum reuocare voluiſſet, præfuit octo annis & ſublatus è viuis 7. Idus Februarij 1280. in clau- 1280.
ſtro tumulatus.

23. THEOBALDVS DE SANSIACO ex Abbate Domus-Dei abdicat Sansiaco.
C hanc præfecturam vt anteceſſori ab epiſtolis eſſet, hic poſteà deſignatus Prior Claræuallenſis ſubrogatur in Abbatiæ moderamine 1280. deniquc ad Ciſter- 1280.
cium promotus.

24. GERARDVS 2. ex Abbate Igniacenſi 1284. ſedit annis duobus, 1284.
nec quicquam ferè de ipſius geſtis reperitur inter dyptica Monaſterij, niſi quod poſt Bernardum Patrem primus per ducentos circiter annos in Claraualle deceſſerit, vbi & in clauſtro Capituli iuxta anteceſſores quieſcit.

25. IOANNES II. ex monacho Prateæ & Abbate Domus-Dei eligitur anno 1286. ad quem ſcribit Nicolaus 1286.
D Papa 4. Pontificatus anno 2 gubernauit annis quinque & aliquot menſibus, quibus expletis pridie Nonas Octobris ſpiritum reddidit, in Capitulo humatus.

26. IOANNES DE SANSIACO Sansiaco.
III. frater Theobaldi ſuperioris, ex monacho Claræuallis & Abbate Barbelli 1291. naturæ debitum perſoluit 1291.
1312. in Capituli clauſtro traditus ſepulturæ.

27. GVILELMVS III. ex Abbate Balernæ & Cariloci ſucceſſit an. 1312. 1312.

octo tantum menſibus rexit, mortuus A
enim 1313. 3. Cal. Februarij cum ſuis
anteceſſoribus iacet.

28. Conradvs ii. ex monacho
Claræuallis & Abbate Altecumbæ
1313. 1313. præfuit annis duobus cum di-
midio, & Lutetiæ viuis exemptus eſt
7. Idus Ianuarij 1316. quieſcit in ba-
ſilicâ Collegij Pariſienſis.

29. Mathevs de Avmella
Avmilla. i. ex Religioſo Claræuallenſi & No-
tario prædeceſſoris conſtitutus Abbas
1316. 1316. extant in Claraualle duæ cruces
argenteæ gemmis ornatæ, quæ Ma-
thæi opus eſſe memorantur. Defun-
ctus eſt 5. Idus Decemb. 1332. & ca- B
dauer illatum in cœnotaphio Abba-
tum.

Aizanvilla. 30. Ioannes de Aizanvil-
la iv. genere nobilis ex Cellerario
Abbas pronunciatus 1332. cui mater
1332. ingentē pecuniæ ſummam contulit pro
redditibus annuis ad vſus pauperum
erogandam in Claraualle; huius por-
rò beneficij abundè fuiſſe memorem
filium teſtatur Capellâ, quam ad rei
memoriam erexit, ac laudabiliter ſe-
dit idem Ioannes ferè annis quinde-
cim.

Lavdvno. 31. Bernardvs de Lavdv- C
no ii. ex monacho Claræuallis & Ab-
1356. bate Fuſniaci electus eſt 1356. fato ere-
ptus 5. Idus Decemb. 1358.

Bvxeriis. 32. Ioannes de Bvxeriis
v. anteà Cellerarius Monaſterij, Ab-
1358. batis titulo condecoratur 1358. ad Ci-
ſtercium & Cardinalatum aſſumptus,
vt ſupra dictum eſt.

Dvllemonte. 33. Ioannes de Dvllemon-
te vi. Theologiæ Profeſſor creatur
Abbas 1360. impetrauit priuilegia Ca-
1360. latrauenſibus vt eſt apud Chopinum
in Monaſtico, ac deceſſit 6. Idus Iu-
nij 1380. teſte epitaphio.

Foissiaco. 34. Stephanvs de Foissia- D
co ii. Theologiæ Profeſſor, Abbas
1380. Pruliaci, electus eſt 1380. cum autem
ingenti ære alieno oppreſſa eſſet Cla-
rauallis, oppignerauit Conuentui Ci-
ſtercienſi redditus decem modiorum
vini, quibus ſoluendis Ciſtercium te-
nebatur Burgundiæ Ducum dono: hic
primus vtendi Mitrâ & aliis Pontifi-
calibus ornamentis priuilegia impe-
trat, defunctus 4. Idus Iulij 1402.

Martiniaco. 35. Ioannes de Martinia-
co vii. Theologiæ Profeſſor ex Ab-
1402. bate Morimundi 1402. tranſiit poſt
tres annos adminiſtrationis ad Ciſter-
cium, vt ſupra in Abbatum ſerie no-
tatum eſt.

36. Mathævs Pillard ii. ex Pillard
Abbate Belliprati & Mortuimaris ſuf-
fectus 1415. in Synodo generali Con- 1415.
ſtantienſi Legatus Eccleſiæ Gallicanæ
1416. vbi & illuſtrem memoriam retu-
lit, ſed immoderato zelo, ſeu vt non-
nulli volunt in Ciſtercium æmulatio-
ne, matrem ſuam inſectatus eſt bellis
domeſticis, quibus florentem Ciſter-
cij domum penè labefactauit, vt fu-
ſius in Annalibus Ordinis continetur.
vitam finiuit Mathæus 5. Aug. 1428.
prout inſcriptum habetur in tumulo.

37. Gvilelmvs de Edva iii. Edva.
ex Abbate Mortuimaris quam Eccle-
ſiam moderatus fuerat 23. annis, ad
hanc Clarauallenſem tranſlatus eſt
1428. rexit annis 20. quibus expletis 1428.
3. Decemb. fatis eripitur 1448. & in
clauſtro Capituli traditur ſepulturæ.

38. Philippvs de Fontanis Fontanis.
ii. anteà monachus Landenſis decla-
ratus Abbas huius cœnobij an. 1449. 1449.
à Mathæo anteceſſore edoctus zeli in
vniuerſum Ordinem ſpecimina planè
exhibuit: ex hoc mortali carcere euo-
lauit 10. Septemb. 1471. poſtquam ab-
dicaſſet, conditus humo cum cæteris
Abbatibus in Capituli clauſtro ſub eâ
epigraphe: *Hîc iacet Reuerendus Pater
Philippus de Fontanis Religioſus in Lan-
de, Theologiæ ſolemnis Profeſſor, qui Prior
octo annis Maceriarum, poſteà* Claræ-
vallis *triginta octo vtiliſſimus extitit
Abbas, & ceſſit, & 10. Septembris Deo
deceſſit an. 1471.*

39. Petrvs de Vireio ii. ex Vireio.
monacho Maceriarum & Abbate Ca-
roliloci, monaſterij infulas adeptus eſt
1471. aduerſus Ioannem de Cireio 1471.
prolixam litem intentauit, quæ ex red-
ditibus occaſionem ſumpſit, de quâ
plura in Annal. Ordinis non eſt huius
loci verba proferre: obtinuit à Rege
Carolo 8. multa priuilegia, quibus
hodiéque gaudet Clarauallis: ſponte
abdicat 1496. & nihilominus decen- 1496.
nio ſuperuixit ad annum vſque 1506.
21. Septemb. funeratus in clauſtro.

40. Ioannes Fovcavlt, Foucavlt.
aliàs de Cabilone viii. ex mo-
nacho Firmitatis, & Abbate Rignia-
ci ac Fontaneti electus 1496. cuius be- 1496.
neficio ſeruatur tabula argentea, mul-
tis pretioſis lapillis decorata, conti-
nens ſacrarum reliquiarum fragmenta
plurima; Bibliothecam domus ſuæ

conſtruxit & codicibus auxit; à Regibus Francorum immunitatibus confirmatis nouas obtinet; poſtquam laudabiliter præfuiſſet reddidit animam 7. Cal. Octob. abdicatâ dignitate, & tumulatur in clauſtro.

SAVLIEV. 41. EDMVNDVS DE SAVLIEV ex monacho Claræuallis, meritis dignus iudicatur, cui cura Abbatialis deputaretur, & ſanè operibus clarus euaſit, námque ad eum ſcribit Franciſcus I. Rex 1518. & 1535. Eccleſiæ ſuæ multa impertitur 1532. Hiſpaniam inuiſit, & apud Luſitanos celebrem Abbatiam Albocaciæ ad priſtinam diſciplinam reformauit: demum morbis & ſenio confectus dimiſit gubernationem 1552. atque ipſo anno ex hac vitâ ad meliorem emigrauit 24. Aug. vt conſtat ex eius tumulo, poſt 43. annos.

1518.

LA SOVCHERE. 1552. 42. HIERONYMVS DE LA SOVCHERE ex Doctore Theologo ſublectus eſt Abbas 1552. poſteà Cardinalis, & ad Ciſtercium promotus Claramuallē retinuit non ambitu, ſed præcepto Pontificis ad preces Religioſorum; ob quas etiam Purpurâ donatus Claramuallem non deſeruit vſque ad obitum, quo ſublatus 1571. Romæ, vbi ſepultus in Eccleſiâ S. Crucis, quemadmodum dictum eſt in ſerie Abbatum Ciſtercij.

LE MIRE. 1571. 43. LVPINVS LE MIRE patriâ Campanus, Claræuallis alumnus, & præcedentis Notarius, renuntiatur ab eodem ſucceſſor an. 1571. monaſticam diſciplinam tutatus, eam quoque in melius promouit, imitatus Hieronymum: hic Lupinus de Myrhâ variis ſcriptis celebris quæ Seguinus commemorat, denatus eſt poſt annos 26. 1597. quamquam alij ſub finem ſuperioris diem clauſiſſe obſeruent.

1597.

L'ARGENTIER. 1597. 44. DIONYSIVS L'ARGENTIER Trecenſis, Theologus Pariſienſis, ex monacho Claræuallis & Ordinis Procuratore generali declaratur Abbas anno 1597. die Purificationis Beatæ Mariæ 2. Februarij, benedictus ab Edmundo de la Croix Ciſtercij Abbate, hic Belgium ex officio perluſtrans, in Aureaualle Luxemburgenſi monaſterio Ciſtercienſis Ordinis ſpiritum reddidit 25. Octob. 1624. ibique ſepelitur, funebri oratione laudatus in exequiis à Laurentio de la Roche, tunc Coadiutore Bernardi de Montgaillard Abbatis; cor autem Claramuallem delatum eſt.

A 45. CLAVDIVS L'ARGENTIER nepos Dionyſij, ſacræ Theologiæ Doctor, ex Coadiutore ſucceſſit 1624. moritur vigiliâ Natiuitatis B. Virginis 7. Septembris 1653. humatus in Claraualle. L'ARGENTIER. 1624.

46. PETRVS HENRY III. Campanus, loco de Quercu haud longè à ſancto Deſiderio natus, & in variis Ordinis præfecturis verſatus, Magiſterium Nouiciorum apud Claramuallem egit, exinde Prior Abbatiarum Ripatorij, Bulencuriæ, & ipſius Claræuallis, quo in munere ſuffragiis Religioſorum delectus eſt Abbas Ordinis Generalis 10. Martij 1654. HENRY. 1654.

B

DE CLARETIS Ord. Ciſtercienſis, fœminarum ſub Claraualle, diœceſis Carnotenſis, conditur à Mathilde de Brunſwicenſi, ſorore Othonis ex eadem ſtirpe Imp. huius nominis quarti, & vxore Gaufridi Comitis Perticenſis, vt legere eſt in diplomate fundationis, quod ex cartophilacij Abbatiæ originali tenore huiuſmodi exſcriptum eſt. *des Clerets.*

GVILELMVS *Dei gratiâ Catalaunenſis Epiſcopus, & Comes Pertici, vniuerſis præſentes literas inſpecturis ſalutem in omnium Saluatore. Ad vniuerſorum notitiam volumus peruenire, illuſtrem virum Gaufridum quondam Comitem Pertici, cariſſimum fratrem noſtrum inſpirante Spiritu Sancto in animo concepiſſe, & Deo vouiſſe, ſe ædificaturum Abbatiam vnam, ſed antequam tam pium & deuotum propoſitum duxiſſet ad effectum, morte præuentus diem clauſit extremum. Tamen ne ipſius propoſitum irritum remaneret, vxori & hæredibus ſuis, nobis præſentibus & audientibus iniunxit, & firmiter in extremâ voluntate præcepit, vt eius ſupplerent in hac parte defectum. Stephanus autem frater noſter dilectiſſimus præſens fuit, audiuit hoc, voluit, & laudauit. Vxor autem prædicti Gaufridi Mathildis videlicet, tunc temporis Comitiſſa Pertici, vt animam mariti ſui exoneraret voto prædicto, domum Monialium* DE CLARETIS *ædificare incœpit, ſed morte præuenta non potuit conſummare. Verumtamen Thomas eius filius tunc Comes Pertici, ad conſummationem quam mater incœperat manum appoſuit, & redditus Monialium ampliauit. Nos autem quidquid ab ipſo Thomâ nepote noſtro datum eſt dictis Monialibus, ſiue in redditibus, ſiue libertatibus, ſiue aliis modis laudamus, volumus, & approbamus, ſicut in*

C

D

ipſius cartis continetur quæ ſub notatæ ſcribuntur. Litteræ huiuſmodi ſic eâ formulâ in eodem tabulario enarran-
» tur. THOMAS Comes Pertici omni-
» bus ad quos litteræ iſtæ peruenerint
» ſalutem. Nouerit vniuerſitas veſtra,
» quod donationi medietariarum vide-
» licet de Boneriâ, Monialibus de Cla-
» retis Ciſtercienſis Ordinis, à venerabi-
» li patre noſtro Gaufrido Comite Per-
» tici, & Mathildi vxore eius cariſſimâ
» matre meâ liberaliter factæ, fauorem
» præbemus & aſſenſum, eam præſenti-
» bus literis confirmantes, & volentes
» eas ſupradictas poſſeſſiones in perpe-
» tuum poſſidere. Inſuper nos charita-
» tis intuitu, memoratis Monialibus, &
» præcipuè in remiſſionem peccatorum
» anteceſſorum noſtrorum & noſtri, de-
» dimus liberaliter, & conceſſimus in
» eleemoſynam medietariam de Ponte,
» & vſuarium ad omnia neceſſaria ea-
» rum in nemore de Claretis, & duo ar-
» penta prati apud Tilium, & vnum
» Burgenſem apud Nogentum liberum
» ab omni conſuetudine, & talliâ & exa-
» ctione ſeculari, & quidquid habeba-
» mus in molendino de S. Victurio in
» perpetuum poſſidendum. Vt autem
» hæc donatio firmâ ſit ſtabilitate ſub-
» nixa, eam ſigilli noſtri impreſſione
» duximus roborandam. Datum anno
1213. » gratiæ 1213. menſis Maij. Abbatiſſa-
» rum autem quædam nomina ex obi-
» tuario ſic collecta.

Agnes prima Abbatiſſa moritur 14. Calend. Maij, quâ die anniuerſarium habet in necrologio; ſub eâ Perticenſis Comes contulit monialibus in elee-
1217. moſynam vſuagium ſuorum nemorum 1217.

Joanna de Hunal aliàs *Picarde* 1453.

Margareta de Clemence 1501.

Maria de Thou Chriſtophori Thuani Principis in Senatu Pariſienſi filia.

Anna de Thou.

La Clarté-Dieu. CLARITAS-DEI Beatæ Mariæ ſacra, Ord. Ciſterc. filia Ciſtercij, fundatur in diœceſis Turonenſis parochiâ S. Paterni, à Petro Epiſcopo Vintonienſi in Angliâ, qui tanquam benefactor commemorationem habet in Martyrologio ad diem 4 Idus Iunij. Hic voto ſe exoluere cupiens, in Conuentu generali Ciſtercienſi non modicam pecuniam largitus eſt ad Monaſterij exædificationem, cuius cura demandatur Ioanni Abbati de Pietate-Dei, quòd patet per litteras donationis quæ

A ſubſequuntur ex tabulario Claritatis-Dei deſumptæ. VNIVERSIS *Chriſti fidelibus præſentem paginam inſpecturis, frater Bonifacius dictus Abbas Ciſtercij ſalutem in Domino. Sicut ex relatione veridicâ venerabilis Patris noſtri Domini Vuillelmi olim Abbatis Ciſtercij prædeceſſoris noſtri didicimus, cùm bonæ memoriæ Petrus Vuintonienſis Epiſcopus quandam ſummam pecuniæ aſſignaſſet, ad vnam Abbatiam conſtruendam in filiam Ciſtercij ſpecialem. Idem venerabilis pater Vilelmus domno Ioanni Coabbati ſuo de Pietate-Dei onus impoſuit, & dedit ſpecialiter in mandatis, vt de prædictâ pecuniâ, poſſeſſio-*
B *nes & redditus emeret ad opus, & hæreditatem, & nomen Abbatiæ conſtruendæ, quæ nunc vocatur* CLARITAS-DEI *perpetuò pertinendas, & iure proprietario, & hereditario ab ipſâ Abbatiâ & fratribus ibidem Deo ſeruientibus, pacificè poſſidendas, qui Ioannes de Pietate-Dei Abbas præceptis patris ſui dicti Vuilelmi tunc Ciſtercienſis obedire cupiens, cum adhuc nomen Claritatis-Dei, vel locus non eſſet, ad opus tamen eius, ad vtilitatem & perpetuam hereditatem emit nomine Abbatiæ Pietatis cui præerat, de pecuniâ ſupradictâ à Domi-*
C *no Vuilelmo de Bellomonte Milite ſexaginta libratas Turonenſes annui & perpetui redditus ſuper totam Præpoſituram de Ludio, ſingulis annis in perpetuum poſſidendas, & percipiendas. Cum igitur prædicta emptio, & prædicti redditus ad Abbatiam Pietatis-Dei non pertineant, ſed ad Abbatiam Claritatis-Dei, de cuius pecuniâ prædicta emptio facta eſt, prædictas ſexaginta libratas annui & perpetui redditus Abbatiæ & fratribus Claritatis-Dei præſentibus & futuris, authoritate Dei omnipotentis, & Ordinis Ciſtercienſis & noſtrâ concedimus, & præſentis ſcripti patrocinio confirmamus, ita quòd de cætero in perpetuum monaſterium &*
D *fratres Pietatis-Dei, ad quos de prædictis nihil pertinet, aliquid non audeant, nec poſſint in prædictis vel de prædictis repetere, vel calumniari. In teſtimoniū autem & confirmationem perpetuam prædictorū, præſentes literas ſigilli impreſſione fecimus communiri. Datum anno Dom. 1243. menſe Ianuario.* 1243.

Territorium vbi inchoatur Abbatia, dictum aliàs feodum de Beluet, ad vſus futuræ Congregationis Religioſorum Claritatis-Dei alienatum eſt ab Ebone de Cathenâ, domino S Chriſtophori, qui ad latus Capituli ſub tumulo elato honorificè reconditus iacet, vti declarat huiuſmodi documentum in ſcriniis Abbatiæ aſſeruatum.

VNIVERSIS præſentes literas inſpecturis. Ebo de Cathenâ Miles ſalutem in Domino. Vniuerſitati veſtræ notum facio, quod ego vendidi & ſub nomine venditionis tradidi Domino Ioanni Abbati de Pietate-Dei Ciſtercienſis Ordinis, Cenonamenſis diœceſis, ad opus nouæ Abbatiæ eiuſdem Ord. Turonenſis diœceſis, quæ vocatur Claritas-Dei, omnes poſſeſſiones quas habui in Caſtellaniâ S. Chriſtophori in Turon. videlicet totum feodum meum de Beluet cum omnibus ſuis pertinentiis, decimis ſcilicet, terris, vineis, aquis, ſtagnis, molendinis, furnis, pratis, paſcuis, nemoribus, ſaltibus & exartis, arbuſtis, nucariis, & omnium arborum generibus, & plantarum fructibus, hominibus, cenſiuis, coſtumis, corueis, bienniis, & omnibus aliis generibus ſeruitutis ſeu libertatis, domibus, rupibus, ſpeluncis, & cauernis, & generaliter cum omnibus illis quæ habebam, tam ſub terrâ, quàm ſuper terram in dicto feodo; inſuper & ſex arpenta pratorum ſita in ripariâ Lidi, cum omni iure & dominio quod habebam vel habere poteram in omnibus ſupradictis, pro mille libris Turonenſibus, de quibus me teneo plenius pro pagato, abrenuncians omni exceptioni pecuniæ nõ numeratæ, nihil omnino mihi vel hæredibus meis iuris, vel dominij, ſeu cuiuſlibet alterius rei in his omnibus retinens, vel reſeruans. Quando verò in prædictâ Abbatiâ de Claritate-Dei Abbas & Conuentus fuerint inſtituti, ipſi tanquam Domini omnia ſupradicta iure perpetuò plenariè poſſidebunt. Teneor verò hæc omnia ſupradicta deffendere, & garantiſare erga Perceual Militem filium meum primogenitum, & erga vxorem meam Petronillam, quam ego debeo & teneor inducere ad præſtandam fidem corporalem in manu Archipreſbyteri de Loches, quod nunquam per ſe vel interpoſitam perſonam contra dictam venditionem veniet, nec aliquid repetet, vel reclamabit in eiſdem rebus nomine dotalitij, ſeu aliquo alio iure ſibi competenti. Teneor etiam garantizare hæc omnia ſupradicta erga omnes alios tam propinquos, quàm extraneos quantum ius dictabit. Et ad hæc omnia ſingula facienda garantizanda & deffendenda, dictos Abbatem & Conuentum de Claritate-Dei indemnes quantum ius dictabit obligaui & aſſignaui, & adhuc obligo & aſſigno eis omnes redditus meos, & poſſeſſiones meas, mobilia & immobilia mea vbicunque fuerint, & ſub quocunque, & etiam in quocunque conſtiterint. In cuius rei teſtimonium & munimen, præſentes litteras cum deliberatione magnâ, & diligenti, & bonâ fide ſigilli mei impreſſione, voluntate ſpontaneâ confirmaui, & eas dicto Abbati de Pietate-Dei ad opus ſupradictorum Abbatis & Conuentus de Claritate-Dei contuli & conceſſi. Actum
anno gratiæ 1239. menſe Octobri. Hu- 1239.
go de Aleyâ miles prædicti Hugonis de Cathenâ ex vxore priuignus, hanc venditionem ratam habuit, cum largitus eſt dominium ac iuſtitiam anno 1248. ad rei monimentum in eadem baſilicâ ſepulturam accepit cum Ioanne de Aleyâ eius filio, qui eadem quoque ſcripto corroborauit, vt denotant tabulæ eiuſdem cartophilacij Claritatis cuius hæc verba ſunt.

VNIVERSIS *præſentes litteras inſpecturis, Ioannes de Aleiâ dominus Caſtellorum ſalutem in Domino. Noueritis, quod cum Eba de Cathena Miles vendidiſſet coram me Abbati & Conuentui de Claritate Dei Ciſt. Ord. Turon. diœceſis, omnes poſſeſſiones quas habebat in Caſtellaniâ meâ de Sancto Chriſtophoro in Turoniâ, videlicet totum feudum quod vocatur Beluet &c. Ego principalis Dominus feudi ſupradicti, venditionem iſtam volo & concedo, & confirmo, nihil mihi vel hæredibus meis in ſupradictis retinens, præter magnam iuſtitiam & latronem, & ea quæ ſunt citra ſtagnum, & vltra ſtagnum, infra foſſata caſtri mei de S. Chriſtophoro, ſaluis dictis Abbati & Conuentui vno manſionario, libero ab omni coſtumâ & exactione ſeculari per totam terram meam; & vnâ plateâ ad faciendum eorum voluntatem, quam manſionem, & quam plateam debent dicti Abbas & Conuentus eligere pro voluntate eorum, de pluribus quæ ſunt in burgo vltra dictum ſtagnum; ita tamen quod manſionarij earumdem manſionum, vel alius nihil poterunt ibi emere, vel vendere tempore nundinarum, niſi tantummodo panem & vinum, aliis verò temporibus iidem manſionarij merces ſuas, & panem, & vinum ibi poterunt vendere, vel emere ſaluo iure mea. Præterea dedi & conceſſi eiſdem Abbati & Conuentui quoddam nemus ſitum prope nemus quod vocatur Sangeia; & paſturas communes, & paſnagia porcis*

ſuis, & aliis animalibus per foreſtas meas & landas, & hoc per totam terram meam, exceptis defenſis meis ſecundùm conſuetudinem patriæ. Hæc autem omnia ſupradicta eiſdem Abbati & Conuentui dedi & conceſſi in puram & perpetuam eleemoſynam, quietè & liberè poſſidenda, ſaluo tamen exercitu Regis; Ita tamen quod dicti Abbas & Conuentus aliquem de hominibus meis vel hominibus feodatorum meorum in dictis manſionibus, vel alibi in dicto feodo ipſorum ad manendum ſine aſſenſu meo non poterunt receptare. In cuius rei teſtimonium & munimen, præſentes literas ſigilli mei munimine roboraui, & Hugo filius meus miles omnia ſupradicta voluit & conceſſit, & ſigillum ſuum præſentibus
1239. *literis appoſuit. Actum anno Domini 1239.*
Ebonis porrò litteras confirmauit Iuhellus Archiepiſcopus Turonenſis, necnon Ioannes Archipræſul eiuſdem Metropolis 1279. cum Ludouicus Rex Francorum, quia hæc dominia mouebant è feodo regio apud S. Germanum in Layâ diplomate anni 1246. ea ſigillo muniuiſſet. Nunc Abbatum ſeriem quæ potuit erui ex ſchedis v. c. Abbatis Villalupenſis & Martyrologio hanc deprompſimus.

1. *Reginaldus* primus Abbas, de quo obſeruant membranæ veteris cartula-
1240. » rij Monaſterij ſequentia. Anno MCCXL.
» die Dominicâ in feſto B. Mariæ Mag-
» dalenæ Greg. IX. Pont. exiſtente re-
» gnante illuſtriſſ. Ludouico Rege Fran-
» corum, Reuerendo Patre Iuello Ar-
» chiepiſcopo Turonenſi, intrauit Con-
» uentus de Ciſtercio veniens Abba-
» tiam Claritatis-Dei, Ciſt. Ord. Tu-
» ron. diœceſis, & hæc ſunt nomina per-
» ſonarum. Primus venerabilis Pater
» noſter RAGINALDUS Abbas, &
» monachi Stephanus de Villaco, Ra-
» dulfus de Inſulâ, Henricus de An-
» gliâ, Ægidius de Montemirabili,
» Ioannes de Iaenniâ, Iacobus Diuio-
» nenſis, Nicolaus de Belloioco, Ban-
» ninus de Biſontio, Thomas de Riti-
» lares, Andreas de Montebazonis, Ste-
» phanus de Nillo, Iacobus de Rumilia-
» co: & hęc ſunt nomina Conuerſorũ, fra-
» tres Petrus, Galterius & Pontius. Ha-
» ctenus codex. Extant Innocentij Pontificis litteræ, quibus ſedente Reginaldo ſuſcipit in tutelâ Apoſtolicæ ſedis Monaſterium Claritatis, Lugduni per manum Martini Vicecancellarij 10.
1246. Cal. Nouemb. Indict. 5. an. 1246. &
tabulâ an. 1257. Rotrodus Montisfortis dominus & caſtrorum Samblancæi & S. Chriſtophori in Turonibus confirmat ea quæ poſſidebant Religioſi Claritatis, vt fidem faciunt tabularia. Sepelitur hic Abbas in clauſtro prope Ebonem de Cathenâ.

2. *Ioannes* 1.
3. *Hilarius.*
4. *Ioannes* 2. obiit 3. Idus Aprilis.
5. *Hugo* interiit Non. Iannarij.
6. *Odo.*
7. *Guilelmus* 1.
8. *Petrus* 1.
9. *Gregorius.*
10. *Guilelmus Michelet* 2.
11. *Thomas le Potier*, fato functus 4. Non. Ianuarij humatur in Capitulo.
12 *Andreas la Gogue* quieſcit in choro iuxta Euangelium, ſub eâ inſcriptione, ex Gallico Latinè redditâ. *Hic iacet Reuerendus Pater in Chriſto Frater Andreas la Gogue Abbas huius loci, qui*
regnauit XLII. *annis, & fuit Epiſcopus* 1525.
Croyæ, & deceſſit vltimâ Iuny 1525.
13. *Ioannes de Vaux* 3. Epiſcopus Croyæ, Abbas autem per annos 33.
mortuus menſe Ianuario 1541. vt eſt 1541.
in epitaphio ad dexteram chori à latere Epiſtolæ.
14. *Stephanus Poncher* primus Commendatarius.
15. *Georgius* Cardinalis *d'Armagnac.*
16. *Carolus de Bourbon* 1. Cardinalis Vindocinenſis, inde Borbonius nuncupatus.
17. *Nicolaus Tiercelin* ex dominis de Broſſe.
18. *Petrus Menard* 2.
19. *Franciſcus le Goux* du Pleſſis Lionnet in Andibus.
20. *Carolus Bauls* 2.
21. *Dionyſius de Remefort* Regi à Conſiliis, Ioannis domini de la Greliere &
Eliſabethæ Machecoæ filius præeſt ab 1634.
anno 1634.

CLARUMFAGETUM, diœceſis Ambianenſis Ord. S. Auguſtini. *Clairfey.*

CLARUSFONS Ord. Ciſtercienſis, filia Morimundi, diœceſis Biſonticenſis in Comitatu Burgundiæ fun- *Clairfontaine.*
datur Nonis Iunij 1133. 1133.

CLARUSFONS Ordinis Ciſterc. diœceſis Treuirenſis in Ducatu Luxemburgenſi, feminarum ſub Claraualle, cuius fundatrix Ermenſendis Comitiſſa.

CLARUSFONS Beatæ Mariæ Ord. S. Aug. diœceſis Carnotenſis, conditur in ſyluâ Aquilinâ ad fontem Cla- *Clairefontaine.*
rum,

rum, per Simonem Comitem Monſtisfortis, inter nemota Montisfortis
1100. & Dordani anno 1100. confirmatur autem à Roberto Epiſcopo Carnotenſi anno 1164. die 14. Cal. Octob. cuius dominia manus mortuæ priuilegio donantur à Philippo Auguſto Re-
1207. ge 1207. Ibi fuêre primò Canonici Regulares vſque ad annum 1627. mox Eremitæ Diſcalceati ſub titulo S. Auguſtini, tandem Canonici Regulares Congregationis Gallicanæ poſtliminio reſtituti authoritate regiâ, & Senatuſconſulto dato an. 1640. 11. Iulij, at nunc deſeruiunt in eo loco prædicti Eremitæ. Abbates præfuerunt hi quos omittere noluimus.

Radulfus 1164. ſuſcipitur in patrocinium à Roberto Carnotenſi Pontifice, qui ei confirmat donationes bonorum factas ab Henrico domino de Gueruillâ.

1450. *Ioannes Cotardi* rexit 7. Februarij an. 1450.

Mathæus de Haruille Abbas Regularis Clarifontis & Troarni, ex nobili ſtirpe de Haruilla, Philippi domini de la Grange du Bois & Claudiæ de
1538. Rouuille filius ſedit an. 1538. ſepultus in templo Clarifontis cum huiuſmodi epitaphio.

REVERENDVS *in Chriſto Pater* MATHVRINVS DE HARVILLE *generis claritate & virtute nobilis, vtriúſque Iuris Profeſſor, Conſiliarius Regius, Eleemoſynarius Franciſci I. ad Henricum III. vſque Regem, huius cœnobij & S. Martini Troarnenſis Baiocenſis diœceſis Abbas vigilantiſſimus, pietate, iuſtitiâ virtutúmque præſidio munitus, feliciter in pace quieuit ſenio confectus annorum 78. Rexit monaſterium iſtud annis 28. multíſque muneribus & honoribus ab eo decoratum & illuſtratum reliquit anno Domini*
1584. *1584. Iulij 19. Reuerend. in Chriſto Pater Antonius de Brunſay prædeceſſori conſanguinitate coniunctus, huius cœnobij alumnus & religioſus profeſſus, Prior Sancti Martini de Thoiriaco, Troarnenſis Abbas, Conſiliarius & Eleemoſynarius Henrici III. IV. & Ludouici XIII. Regum Francorum, prædicti Mathurini corpus piis Eccleſiæ precibus honorificè ſepultum, pietatis amore ad perpetuam illuſtriſſimi viri memoriam hunc tumulum erigendum curauit, vt oretis.*

Radulfus Hurault, Abbas Commendatarius, frater autem Dionyſij Abbatis de Pelliciâ & Brolij, vterque filius Iacobi domini de S. Denis, & Matiæ Huraltæ conſobrinæ.

Valentinus de Bontin Abbas an. 1619. 1619.

Nicolaus le Febure de Lezeau Comes Conſiſtorianus, Abbas anno 1646.

CLARVSFONS Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Laudunenſis, vbi *Clairfontaine.*
floruit B. Gerardus primus Archimandrita, conſtruitur à Bartholomæo Laudunenſi Pontifice, vt refert Hermannus monachus lib. 3. de Miracul. S. Mariæ Laudunenſis cap. 15.

CLARVSLOCVS Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Tullenſis iuxta Nanceium *Clairlieu.*
filia Betaniæ, fundatur 1151. 8. Idus 1151.
Maij à Mathæo Duce Lotharingiæ ſicuti declarat originale ſub eâ verborum formulâ conceptum.

EGO MATHÆVS *Dei gratiâ Dux & Marchio Lotharingiæ, cum vxore Duciſſâ Bertâ, & filiis meis Mathæo, atque Friderico, cum cæteris, & fratre meo Roberto, dedi Deo & B. Virgini Mariæ, & Domno Vidrico Abbati Clariloci, & fratribus ibidem Deo famulantibus, locum illum qui quondam vocabatur Amelum, nunc autem nuncupatur* CLARVSLOCVS; *me autem hoc nomen illi imponente ad Abbatiam duodecim monachorum Clericorum cum Abbate, & de laicis quantum neceſſe fuerit conſtructam in honore & auctoritate Domini noſtri Ieſu Chriſti, & Beatiſſ. Dei genitricis Mariæ, & S. Ioannis Baptiſtæ, necnon beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, & Andreæ: dedi etiam eis paſcua ibidem omni generi animalium exceptis ouibus & capris, & vſualia ad omnia neceſſaria, factâ territorij diuiſione, vt firma maneat vſque in finem ſæculi iſta donatio, feci metas lapideas figi, quatenus nulli liceat vllatenus auellere vel tranſgredi ſine aſſenſu meo, incipiens à Menenalle figendo metas pluribus in locis per viam, vſque ad vallem quæ deſcendit in pratum ſubtus monaſterium, circuiens totum territorium Abbatiæ, ſicut aſcenditur per vallem iuxta nemus, donec veniatur ad ſuperiores fontes, & inde perueniatur ad ſupra dictam Menenallem. Hac intentione iuſſi hoc priuilegium fieri, & metas lapideas figi, quatenus quicquid in eo ſcriptum eſt, ratum permaneat in perpetuum. Et ſi fortè fratres ibidem Deo ſeruientes, ſcienter vel ignoranter vltra hæc quæ eis conceſſi ſeu conceſſero, ſine licentiâ meâ dilatauerint, correcti à me ſemel & iterum ſi emendare noluerint, ſi quid moleſtiæ pro hoc exceſſu eis intulero, nulli ſententiæ iudiciali ſubiacere voluero. Factum*

eſt autem hoc donum 4. Nonas Martÿ,
1159. *anno ab Incarnatione Domini* MCLIX. *Concurrente tertio, Indict. 7. Epactâ nullâ, Friderico Imperatore regnante, Henrico Epiſcopo Tullenſi Eccleſiam regente. Huius doni teſtes ſunt Domnus Lambertus Abbas Belliprati, Domnus Drogo Abbas Bónigardi, Theodoricus, Gobertus conuerſi, Simon Princeps Clarimontis, Hodomus de Moilem, Balduinus de Lay, Albertus de Roſnel, Hermandus de Nanceio, Paulinus de Moreio, Letardus de Gondaluillâ Milites, Bono, Hugo, Simon Venatores, Vualterus Villicus de Nanceio, Gerardus quondam Villicus, Hugo & Sarracenus cuſtodes nemoris. Dedi etiam ego & Duciſſa & filÿ mei, Deo & S. Mariæ & Domno Vidrico Abbati Clariloci, & fratribus ibidem Deo ſeruientibus, vineam quam tenebat à me Simon de Tullo Miles, & Heluuidis vxor eius in Cancennals; huius doni teſtes ſunt Samſon Medicus, Drogo de Nanceio, Conſtantinus Hermannus, Otto, Bono, Vicello milites. Eandem vineam quam à Duce tenebant, in Cancennals Simon Miles de Tullo & Heluuidis eius vxor dederunt Deo & S. Mariæ & Vidrico Abbati Clariloci, & fratribus ibidem Deo famulantibus pro ſalute animarum ſuarum & parentum ſuorum. Huius donationis teſtes ſunt Sigifridus Abbas S. Leonis, Stephanus Canonicus & Hugo pater eius, Sigifridus Aduocatus, Petrus Vicecomes, Vualuerus de Ianelons. Hæc omnia quæ in hoc priuilegio ſcripta ſunt dedi in eleemoſynam pro prædictis noſtris, & pro ſalute noſtrâ & animabus parentum noſtrorum & matrum, & omnium anteceſſorum noſtrorum: & ne quis hanc eleemoſynam audeat temerè calumniari, vel aliquam iniuriam fratribus Deo hoc in loco ſeruientibus inferre, ſigilli mei auctoritate confirmaui. In cuius viſionis teſtimonium ſigillum Curiæ Tullenſis præſentibus eſt appenſum. Datum anno & die ſupradictis.*

Clermares. CLARVSMARISCVS Ordinis Ciſtercienſis, filia Claræuallis, olim diœceſis Teroanenſis, nunc Audomaropolitanæ in Arteſiâ, conditur in fundo Theodorici Flandriæ Comitis aquoſo & paludibus cincto, vnde & denominationem accepit: exædificatum autem ſub honore B. Virginis ſuadente S.
1140. Bernardo 1140. 24. Aprilis, cuius loci Abbates recenſentur apud Loctium.

1. *Gonfridus* ſanguine clarus, vnus ex Diui Bernardi diſcipulis, ex Priore Claræuallenſi inſtitutus, ſub quo Abbatia dotatur etiam beneficio Arnulfi Giſnenſium Comitis & Matildis vxoris citciter an. 1145. quod donum con- 1145.
firmatur à Milone Morinotum Epiſcopo, præfuit annis octo.

2. *Guilelmus* monacbus Claræuallis ab eodem Bernardo anno poſt obitum Gonfridi ad hanc ſedem prouectus, conſtruxit cœnobium eo ſtatu quo nunc conſpicitur.

3. *Dauid* Abbas annis quinque.

4. *Euerardus* rexit annis vndecim.

5. *Fernandus* vixit in eâ adminiſtratione quatuor annis.

6. *Gerardus d'Antoing* 1. domini d'Eſpinoy & d'Antoing filius, ſedit annis quinque.

7. *Adam* pet menſes 4. tantùm præfuit.

8. *Gerardus de Campaniâ* 2. annis 3.

9. *Nicolaus* per annos quatuor gubernauit.

10. *Lambertus* annis 13.

11. *Michael* anno vno & menſibus 7.

12. *Mennerius* menſibus 9.

13. *Simon de Markettâ* ad clauum cœnobij admotus eſt pet annos 32.

14. *Robertus de Bethuniâ* 1. annis 8.

15. *Arnulphus* annis 16.

16. *Nicolaus de Steenfort* reſignauit 1291.
1291. poſt octo annos.

17. *Anſelmus Roſin* ceſſit 1294.

18. *Renerus de Markettâ* ſacræ Theo- 1297.
logiæ Doctor abdicat 1297.

19. *Petrus de Dimone* 1. onus Abbatiale dimiſit 1304.

20. *Henricus de Iprâ* vſque ad an. 1319.
1319.

21. *B. Sagallo* annis octo.

22. *Henricus de Iprâ* iterum anno vno 1330.
adminiſtrauit, & obiit 1330.

23. *Ioannes Bruere* 1. ſacræ Theologiæ Doctor anno vno, reſignauit ſequenti.

24. *Franciſcus Sandre* pet annum ſedir.

25. *Lambertus Voet de Arkes* annis 13. 134[illegible]
migrat è vitâ 1345.

26. *Paulus* obiit 1355.

27. *Iacobus Mitre* 1. annis 20.

28. *Ioannes Godderons* 2. ex Dunenſi cœnobio accitus ann. 21.

29. *Petrus Ruthe* 2. præfuit an. 14. 1400.
mortuus 1400.

30. *Georgius de Campaniâ* deceſſit an. 1410.

31. *Ioannes Gheers* 3. pet an. 26. laudabiliter floruit vſque ad 1437.

32. *Rolandus Monachi* obiit 1448. 1448.

33. *Ioannes Serlanus* 4. an. 17. reſi-
gnauit 1465.
34. *Feramus Crebeen.*
1496. 35. *Iacobus Cyeure* 2. annis vndecim;
ceſſit 1496.
36. *Ægidius Villers* 1. annis 22. vſque
ad an. 1523.
1525. 37. *Ægidius du Pont* 2. obiit 1525.
38. *Ludouicus Hertauld* annis 19.
39. *Robertus Pepin* 2. annis 3.
40. *Antonius de Croix* 1. annis 29.
41. *Antonius de Cantelcu* 2. annis 11.
42. *Hubertus Raoul*, Audomarenſis,
1594. præfuit annis 4. à nominatione, mor-
tuus ætatis an. 40. 21. Decemb. 1594.
43. *Morandus Blomme*, nominatur
1595. 18. Aprilis 1595. promotus autem 27.
Maij, ſedit an. 22. duobus menſibus
minus, fatóque functus eſt 27. Martij
1615.
44. *Martinus Tirant* eligitur 15. Maij
1615. 1615. iniit poſſeſſionem 9. Iunii, bene-
dictus 11. eiuſdem menſis, viuis exem-
ptus eſt 6. Octob. 1621.
45. *Ægidius du Mont* 3. renunciatus
Abbas 8. Ianuarii 1622. in poſſeſſio-
nem inductus 5. Februarii, inaugura-
1623. tur 21. Martii 1623. diem obiit 21. Se-
ptembris 1633. ætatis 54. cum rexiſſet
domum annis 11. menſibus 8. die-
bus 21.
46. *Georgius d'Affrenghues* cieatur 22.
1635. Nouemb. 1635. infulas adeptus 30. De-
cemb. benedicitur 4. Martii 1636. mi-
grauit 5. Iulii 1639.
47. *Dionyſius Pecqueur* denominatus
1639. Abbas 24. Decemb. 1639. adiit poſſeſ-
ſionem 13. Aprilis 1640. benedictus 11.
Maii eiuſdem anni, adhuc ſuperſtes.
…rmōt. Clarusmons Ord. Ciſtercien-
ſis, filia Claræuallis, diœceſis Ceno-
1152. manenſis, condita fuit 1152. 15. Calen.
Iulii prope Lauallum, vbi iacent Gui-
do Lauallenſis dominus, & Iſabellis de
Bellomonte vxor eius, Guido filius,
Beatrix Britannica ex Principibus re-
giæ familiæ Aremoricæ, atque alii pro-
ceres; huius loci nunc Abbas Henri-
cus de Baradat Epiſcopus & Comes
Nouiomenſis.
Cleyrac. Cleyracum diœceſis Agennen-
ſis, ad Oldum fluuium, in oppido aliàs
munitiſſimo Cleyraco ſitum, Benedi-
ctinorum Abbatia, nunc annexa Ec-
cleſiæ Lateranenſi Romanæ beneficio
Regis Henrici 4. cuius cœnobii Ab-
bas Ioannes Theobaldus ſepulchrum
habet in baſilicâ Lateranenſi ſub eâ
epigraphe. Deo Opt. Max. *Ioanni*
*Baptiſtæ Theobaldo Lateranenſi Canoni-
co, pietate, comitate, gratiâ Principum illu-
ſtri, ita poeticæ ſtudiis exculto, vt littera-
torum ſuffragio Helicone ſit nomen adeptus,
qui ſemel atque iterum allegatus ad Hen-
ricum 4. Galliæ Regem Clerac. Abbatiam
Eccleſiæ reportauit. Capitulum & Canonici
Lateranenſes ſui de eo iudicij & grati ani-
mi monumentum poſuerunt. Obiit anno
ſal. 1607. ætatis 73. dum poëma dignum
immortalitate perpoliret.*

S. Clementis in vrbe Metenſi, *S. Clemēt de Mets.*
Monaſterium nobile ac peruetuſtum
profeſſionis Benedictinæ, olim extra
muros dimidio milliario ſitum erat;
quæ autem occaſio conſtruendæ Ab-
batiæ, hanc diptycha memorant: tradi-
tio eſt S. Clementem Metenſium An-
tiſtitem & Apoſtolum, oratorium ibi
ſub inuocatione Apoſtolorum Princi-
pis exſtruxiſſe, quod lapſu temporis
adeo celebre euaſit, vt ibi primorum
Pontificum eiuſdem Cathedræ mau-
ſolæum fuerit, & Vrbicius Metenſis
auguſtiorem baſilicam erexit, ſub pa-
trocinio S. Felicis preſbyteri Eccleſiæ
Nolanæ & Martyris, quò fit, vt in vete-
ribus documentis Abbatiæ nomen fue-
rit multiplex, nam & monaſterium Ba-
ſilicarum ab oratorio S. Clementis &
templo Felicis ſuperſtructo appellaba-
tur, nonnunquam S. Felicis, & S. Cle-
mentis, abſolutè autem nunc S. Cle-
mentis inſcribitur. Poſthæc verò cum
diu Canonici ſæculares in eâ deſeruiiſ-
ſent, propter intemperantes mores ab
eo ſanctuario eiecti ſunt, & Epiſcopus
Adalbero 1. rerum geſtarum claritu-
dine inſignis S. Clementis inſtaurator,
adductis ex Luxouienſi Abbatiâ mo-
nachis circa an. 938. baſilicâ, clauſtro, 938.
ceteriſque locis regularibus vetuſtate
conſumptis ad ampliorem ſtructuram
immutatis, & adornatis, nouæ con-
gregationis cœnobitas in hunc locum
introduxit. Sed veniamus ad catalo-
gum Abbatum ex cartis & membranis
à quodam huius cœnobij Aſcetâ accu-
ratè confectum, qui talis nobis beni-
gniter communicatus eſt à Petro des
Crochets Priore Sancti Arnulfi me-
morato.

1. *Cadroe*, vel *Kadroetus*, natione
Scotus ex proſapiâ nobili, primus in
vetuſtis monumentis reperitur Abbas,
hic ab eodem Adalberone ex Luxo-
uienſi cellâ euocatus ob pietatem, S.
Clementis Abbatiæ præpoſitus eſt; ip-
ſius vita habetur in legendâ quæ do-

cet, floruiſſe apud Luxouium, cum
Otberto & Maximino ſociis ad annum
929. Adalberoni porrò fuit impensè
carus, & in functionibus Epiſcopali-
bus cum ipſo aſſiduus, zelo autem re-
ligionis ac diſciplinæ monaſticæ ob-
ſeruantiâ nulli ſecundus: Eccleſiam
S. Andreæ ſuis cum iuribus dono ac-
953. cipit, vt habet originale an. 953. cuius
conſilio Moniales S. Petri Metenſis
ſtrictiorem normam amplectuntur; qui-
bus in muneribus obeundis, vt antiqua
produnt cartularia, egregiè ſe geſſit,
nam & ab Imperatoribus multis con-
decoratur libertatibus ac priuilegiis:
demum beato fine quieuit in Domino
978. 978. 32. anno moderaminis, ætatis 79.
cuius tranſitus titulo ſanctitatis com-
mendatur in priſco Martyrologio ad
diem 6. Martij.

2. *Fingenius* patriâ Hibernus, poſt
Cadroem obtinuit Abbatiam, cœno-
biorum S. Felicis, ſeu S. Clementis, S.
Symphoriani in ſuburbio, & B. Vitoni
Virdunenſis Adminiſtrator; virum re-
ligioſum & magnæ apud Principes au-
ctoritatis fuiſſe argumento eſt, tot cla-
rorum Monaſteriorum præfectura ipſi
concredita, quâ laudabiliter vſus eſt;
factus enim Abbas S. Clementis 992.
ab Alberone poſt reſtaurationem ad-
motus S. Symphoriano, vltimò autem
poſtulatus Sancti Vitoni, in quo cœno-
bio B. Richardum magni nominis vi-
rum habitu monaſtico induit; vitâ om-
nino piè tranſegit in ſuo ſacerdotio,
multáque vtiliter pro gregis ſalute pe-
egit, ſanctitatis opinione clarus in Ab-
1002. batiâ diem ſuum obiit 15. Octob. 1002.
vt teſtantur vulgati indices S. Clemen-
tis, quanquam Vaſburgius referat ad
an. 1105.

3. *Haymo*, cuius mentio fit in monu-
mentis S. Clementis.

4. *Vuidelo*, illius obitus conſignatur
in perantiquo necrologio ad diem 8.
Cal. Februarij.

5. *Hagano* cœnobij ampliſſimus in-
ſtaurator præfecturam diu tenuit, nám-
que iurium & immunitatum defenſor,
aduerſus proceres qui Aduocatorum
S. Clementis prærogatiuâ prouentus
Abbatiæ inuaſerant, ſtrenuè ſtetit. Sub
eius moderamine celebratur famoſa
illa reuelatio corporis S. Clementis ab
Herimanno Metenſi Præſule, quem-
admodum exhibet diploma cui ſub-
ſcriptus eſt Hagano cum Henrico
Gorzienſi, Lanzone S. Vincentij, &
Durando S. Symphoriani Abbatibus
an. 1090. indict. 13. quâ quidem in ſo- 1090.
lemnitate multis donatur libertatibus
& priuilegiis hoc monaſterium: qua-
draginta ſeptem omnino annis Ab-
batiam gubernauit, mortuus 1098. 26. 1098.
Aprilis, vt notatur in Martyrologio.

6. *Ancelinus* ex Religioſo profeſſo
& Priore Clauſtrali ſuffectus eſt om-
nium votis, vir ſummis ornatus virtuti-
bus, diſciplinæ regularis obſeruator
diligens, qui per eas dotes gradum ſi-
bi ad Abbatiales infulas fecerat. Ex-
tat in armario S. Clementis Bulla Paſ-
chalis 2. Pontificatus 8. an. 1107. quâ 1107.
quidem huius monaſterij bona & im-
munitates confirmat, ipſique in pri-
mis Ancelino dedit in mandatis, vt
bona oppignerata ad vſus monacho-
rum menſæ Abbatiali reſtituenda cu-
ret; Deceſſit magnâ ſanctitatis opi-
nione inter ſuos alumnos clarus 1121.
6. Nouembris.

7. *Adelo*, ſiue *Odilo*, ſubſcriptus ha-
betur cartæ Herimanni adhuc Reli-
gioſus, cui etiam Calliſtus Papa 2.
1123. Apoſtolicum reſcriptum indul- 1123.
get, quo ſpeciatim ſub Sedis Apoſto-
licæ patrocinio cœnobium Diui Cle-
mentis admittit, ſuis cum iuribus, bo-
nis & Eccleſiis; naturæ ſoluit debi-
tum 29. Ianuarij 1128.

8. *Humbertus*, de illo meminit ta-
bula Stephani Barrenſis Epiſcopi Me-
tarum, confirmantis 1130. dona de- 1130.
ceſſorum ſuo monaſterio, præſertim
quæ Calliſtus Pontifex iam largitus
fuerat. Vir ſummæ eruditionis & ani-
mi robore præditus monaſterium au-
xit, ipſiúſque intuitu hic Præſul pluri-
bus etiam donis locupletauit, defun-
ctus eſt Humbertus 1. Decemb. 1138.

9. *Simon* 1. præfuit laudabiliter diſ-
ficillimis temporibus, fautor Inno-
centij 2. à quo impetrat an. 1139. om- 1139.
nium bonorum & libertatum S. Cle-
mentis confirmationem: præſertim ve-
rò ordinat Abbatem non admitti, ni-
ſi qui Regulam Benedictinam profi-
teatur, monacho autem deſeruiendæ
parochiæ S. Petri ad Arenas præpoſi-
to exemptionem ab Archidiaconis im-
pertitur. Huius meminere plures ta-
bulæ ab ipſo confectæ annis 1147. & 1147.
1148. cuius obitus adſcribitur in ne-
crologio ad diem 28. Octobris.

10. *Ioannes* 1. floruit an. 1179. pri- 1179.
mus inter Abbates S. Clementis pri-
uilegio gauderet eligendi maiorem Sca-

binum ciuitatis vnà cum Primicerio Cathedralis, & Abbatibus Metenſibus, vt memoratur in diplomate eiuſdem anni. Cuius tranſitus legitur in faſtis 1185. 10. Martij.

1190. 11. *Sigebertus*, rebus humanis exemptus 3. Aprilis 1190.

12. *Gerardus* ex monacho S. Clementis hanc ſedem ætate prouectus conſcendit, quam per annos tres mo-
1194. deratus eſt, vixit autem ad vſque an. 1194. 18. Nouemb.

13. *Vuarinus*, mentio illius fit in plutibus documentis acquiſitionum, vti & in actis confirmationis Papæ Celeſtini 3. 1194. de ceſſione duarum Eccleſiarum ab Epiſcopo Bertrando tra-
1218. ditâ S. Clementi; diem clauſit vt coniectura eſt 25. Ianuarij 1218.

14. *Henbertus*, ſeu *Habertus* vixit an-
1220. nis 1220. & 1230. mortuus 1235. 13. Auguſti.

15. *Simon* 2. ad Abbatiam promotus, deuixit 1. Nouemb. vt aſſerit vetus obituarium.

16. *Vuolfranus* habetur ſubſcriptus
1250. in tabulariis 1250. tranſiit à ſæculo 6. Martij.

17. *Conſtantinus* proſapiâ nobilis, deſiit viuere 1270. 15. Iunij.

18. *Benedictus*, ſucceſſor, eripitur
1281. è viuis 1281. 13. Octobris ex Necrologio.

19. *Rodulphus* enunciatur in veteri-
1295. bus inſtrumentis, ac denaſcitur 26. Septemb. 1295.

20. *Gengulphus* vel *Guido* præfuit annis 24. aut circa, poſtulatus ab Abbate Ciſtercienſi, & à ſede Apoſtolicà deputatus, vt titulo Protectoris & Conſeruatoris huius Ordinis frueretur, id liquidò conſtat ex titulo Abba-
1327. tis Triumfontis an 1327. quem ratum habet Guido Abbas in causâ venditionis nonnullorum cenſuum, de quorum abalienatione, vti protectoris Ordinis conſenſum expoſcit; hoc inſigni priuilegio condecorati ſunt pluribus ſæculis Abbates D. Clementis, vt patet ex actis quibus delegantur Iudices Apoſtolicæ Sedis, in primis autem bullâ Papæ Clementis v. quâ huiúſce monaſterij Archimandritas, vnà cum S. Genouefæ Pariſienſis, & S. Pauli
1319. Biſonticenſis delegat; mortuus eſt Guido 16. Auguſti 1319.

21. *Guillelmus* ſubſecutus eſt, cuius parùm felix præfectura, quippe qui menſam Abbatialem à Conuentuali ſeiunxerit, & quoſdam pro- 1359.
uentus Religioſis attribuerit, obiit ante an. 1359.

22. *Andreas* 1359. ſpiritum exhala- 1376.
uit 18. Martij 1376.

23. *Ioannes Ancel* 2. deceſſit 1390. 1390.

24. *Theobaldus Louue* ſucceſſor, rexit annis 21. nec quidquam ferè memoriâ dignum peregit, mortuus 1421. 1421.

25. *Iacobus Trauaux* ex Priore S. Petri de Arenis Abbas efficitur, cuius nomen aſſeruant inſtrumenta anni 1443.
1443.

26. *Ioannes Noixe* 3. ex Doctore in NOIXE.
Decretis & monacho S. Clementis ſuffectus eſt, cuius commemoratio in Necrologio antiquo habetur die 15. 1461.
Sept. 1461. quo emigrauit.

27. *Paulus Hennequin* 1. variis con- HENNEQVIN
trouerſiis diſceptauit cum vrbis Magiſtratibus, fatóque functus 1464.

28. *Paulus de Foligny* 2. qui domum FOLIGNY.
ſuam malè ordinatis oppignerationibus dominiorum attriuit, ſublatus è 1468.
vitâ menſe Ianuario 1468.

29. *Didierus Foulet* ex monaſterio S. FOVLET.
Symphoriani Metenſis accitus eſt à religioſis, qui cum Philippo Cardinali tit. SS. Petri & Marcellini de penſione tranſegit, quo nomine Pont. bulla an. 1476 inſcribitur ad Decanum 1476.
Cathedralis Metenſis, fuit etiam Abbas S. Arnulfi ac obiit 1480.

30. *Claudius Dogeuiller* Ducis Barren- DOGEVILLER.
ſis à Confeſſionibus & Conſiliis, de Abbatiâ prouiſus in Commendam an. 1481 impetrat à Sixto 4. reſcriptum Apoſtolicum, pro anathemate eorum qui bona & poſſeſſiones S. Clementis iniuſtè occupabant: conſtituitur Iudex & conſeruatur Ord Ciſtercienſis, in decreto Pontificis ad Decanum & Archidiaconum S. Stephani Moguntinenſis pro quodam monaſterio Monialium huius Ordinis; extat quoque
ipſius placitum anni 1502. Decano S. 1502.
Paulini Treuirenſis tranſmiſſum in quadam controuerſiâ inter Religioſas Clarifontis & Capitulum Collegiatæ S. Florini; is porrò aduerſus Metenſes Epiſcopos pro iuriſdictione fortiter contendit, impetratis bullis à Sixto Papâ 4. quibus Abbatiam S. Clementis Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubditam eſſe declarat, & Epiſcopis ius viſitationis interdicit: fatis ereptus eſt Claudius, 30. Auguſti 1506.

31. *Petrus Nutz* eligitur ex familiâ NVTZ.
S. Clementis, ſed continuò competi-

torem habuit Gabrielem Cardin. S. Agathæ & S.Praxedis, qui auctoritate Iulij 2. Pont. Abbatiâ in Commendã
1506. prouiſus eſt anno 1506. ſed paulò mox adeptâ poſſeſſione reſignauit ſequenti.

BOVX. 32. *Michael Boux* Preſbyter Venetus, Cardinalis præcedentis reſignatarius anno 1509 & negotiorum procurator: extat in ſcriniis Abbatiæ bulla Iulij 2. Papæ, quâ cœnobium confert Michaeli domeſtico in gratitudinem miniſterij, quod fideliter ipſi à viginti annis exhibuerat, donatur quoque an. 1512. Canonicatu Cathedralis Meten-
1517. ſis; ac mortuus eſt 1517. 5. Nouemb. continuò Religioſi virtute priuilegiorum concordati Germanici delegêre Theodorum Abbatem S. Antonij Viennenſis qui confirmatione caruit.

PANDOLPHE. 33. *Iannotus de Pandolphe* Florentinus, Epiſcopus Troiæ in regno Neapolitano, electionem præcedentis irritam fecit prolatis bullis Leonis Papæ x. quibus monachis præcipit vt eum in Paſtorem admitterent, his verò renuentibus, altero diplomate ad Archiepiſcopum Lugdunenſem miſſo ſub pœnâ anathematis eius nominatio confirmatur.

HAVSSONVILLE. 34. *Georgius de Hauſſonuille* ex nobilibus Lotharingiæ Abbas Medianimonaſterij, commendam Sancti Cle-
1520. mentis obtinet anno 1520. Abbatiam ſummoperè labefactatam in meliorem ſtatum dignitatis reſtituere ſolicitus eſt, qui etiam tam generis claritudine quàm virtute inclytus Eccleſiam ſuam feliciter adminiſtrauit, vt de illo produnt cartularia, hoc elogio: *Obiit venerabilis, amantiſſimus & pius pater Georgius de Hauſſonuille Abbas huius loci, qui redemit multo pretio bona oppignerata, campanile erexit cum campanis, & alia multa piè fieri curauit.* In hoc tamen magis laudandus fuiſſet, ſi obſeruantiam regularem propemodum deſolatam ad priſtinum decus reſtituiſſet: fuit autem Vicarius generalis Epiſcopatus Metenſis, ac vitam finiuit an. 1534. 15. Februarij.

LENONCOVRT. 35. *Robertus de Lenoncourt* Cardinalis Epiſcopus Catalaunenſis, Abbas S. Remigij Remenſis, & S. Clementis Commendatarius, per ceſſionem ſuperioris nominatur in actis anni
1535 1535. is abdicat poſteà in fauorem ſequentis.

BOVSSET. 36. *Remigius Bouſſet* ſub onere penſionis prouiſus eſt cum facultate regreſſus reſcripto anni 1540. 6. Pontificatus Pauli 3. præfuit ad vſque an. 1546. 1540.

37. *Robertus* Cardinalis *de Lenoncourt* iterum iure regreſſus quem ſibi reſeruauerat, ſubſtituitur Remigio, vt fidem faciunt tabulæ, reſignauit 1551. 1551.

38. *Thierricus du Chaſtelet* ex vetuſtâ & illuſtri familiâ de Caſtelleto apud Lotharingos, Gerardi domini de Vauuillars ex Nicoleâ Lenoncuriâ filius, Apoſtolicus Protonotarius, Prior de Relanges. Huius tempore 1552 Monaſterium dirutum eſt cum obſidio vrbis pararetur ab Imp. Carolo 5. & Religioſi apud hoſpitale S. Nicolai in vrbe domicilium inſtituêre, ſeruatis ab excidio ſacrarum reliquiarum ſacratiis, quam cladem Magiſtratus ciuitatis metuens, titulum Abbatiæ incaſſum abrogare conatus eſt, eiúſque reddítus ptochotrophio adſcribere. Interim Thierricus apud caſtrum gentilitium de Vauuillars larem fixerat, & cœnobium ſolo æquatum conſpiciens, ne extruendi cura ipſi tanquam Titulari demandaretur, in manibus Pij v. Papæ abdicauit. [illegible] D'e[illegible] band[illegible] chate[illegible] 1552.

39. *Ioannes Gerardin* 4. ex Priore Clauſtrali, cedente Thierrico hanc præfecturam aſſequutus ſuffragiis Religioſorum, qui per aliquot annos eandem Abbatiam pacificè adminiſtrans, tandem animos ei reſtaurandæ applicuit, impetratâ nimirum Abbatiolâ Puellarum dicta, vbi feminæ Ordin. Benedictini viuebant, quæ ſuis cum poſſeſſionibus Abbatiæ Monialium S. Petri aggregantur; ſed eâ item ſolo æquatâ, aliud domicilium coëmit, vbi aliquot poſt annis templum quod hodie ſpectatur, clauſtrum, aliáque ædificia plurima conſtruxit de nouo, Religioſis in nouellam congregationem tranſlatis, ſpoliatas & diſtractas cœnobij res, ac poſſeſſiones ſtudioſus inquiſitor ad primum decus reuocare ſategit, adeo vt ſedulo labore ac diligentiâ Abbatum huius loci præcipuus inſtaurator, ſeu potius ſecundus fundator dici meruerit. Ereptus è viuis 1593. vt epitaphium huiuſmodi pro- 1593
dit tumulo inciſum ad latus ſiniſtrum maioris aræ: *Hic iacet* IOANNES GERARDINVS *huius Monaſterij Abbas vigilantiſſimus, poſtquam hanc ſacram ædem & cœnobium non modo ædificauit, verùm multis poſteà ædificiis ſuo ære emptis auctum & reſtitutum cum ſummâ lau-* GERARDIN.

de & pietate 28. annis rexit, tandem diuturno morbo confectus hîc ſepultus eſt anno 1593. 20. Aug. Iuxta ſepulturam eius excidium magnifici cœnobij S. Clementis talibus carminibus poſteritatis memoriæ còmmendatur in quodam cœnotaphio.

Dum cingit Metas numeroſo milite Cæſar,
Gallica vúltque ſuo ſubdere colla iugo.
Quanta ſacris tulerit Mauors incommoda templis,
Quæ Metas extra multa fuere prius.
Teſtatur triſtis facies tam nobilis vrbis,
Ornatu multo deſpoliata ſuo.
Sæcula tot ſteterãt longos extructa per annos
Omnia, ſed miſerum ſuſtulit vna dies.
Ecquis non doleat nunc dirutа Pergama quondam,
Splendida Clementis templa ſuperba ſatis.
Qui Metas primus fidei miſteria noſtra
Attulit, & ſacro leniit eloquio.
Illa iacent æquata ſolo, ſed protinus amplum hoc
Ecce Gerardini ſumptibus exit opus.
Sanctáq; patroni celebrem Clementis in iſtã
Supplicibus votis tranſtulit oſſa domum.
Nil intentatum, potuit quod ferre reliquit,
Vnde manet tantum gloria ſumma Patrẽ.

VILLERS.

38. *Franciſcus de Villers* nobili gente ſatus, fit Coadiutor Ioannis 1591. ſub pacto aſſumendi habitum S.Benedicti, mortuo deceſſore iniit poſſeſſionem 1593. eiurante Ludouico Gillet Religioſo S. Clementis, Coadiutoriam de quâ prouiſus fuerat ab an. 1582. priuilegia Pontificalia Mitræ & baculi Paſtoralis olim à Iulio 2. & aliis Pontificibus indulta, per Clementem 8. ſibi & ſucceſſoribus reno-
1609. uanda obtinuit. Anno 1609. 23. Februarij deſignatur ab Annâ d'Eſcars Cardinali Giuriaco, vt eius vice poſſeſſionem Epiſcopatus Metenſis adipiſceretur. Morte ſublatus eſt ſummo Religioſorum mœrore, qui ob præclaras dotes multa de eius prudenti moderamine ſibi pollicebantur: Ioannes-Baptiſta de Vuillers dominus de Saulny Maior Scabinus Metenſis, ad latus dexterum maioris altaris inſcriptionem ſepulchralem erexit, in choro autem hæc ſunt tumuli verba: *Hîc iacet quondam venerabilis Dominus* D. FRANCISCVS DE VILLERS, *huius cœnoby Abbas meritiſſimus, Iuris Canonici Doctor, necnon Chriſtianiſſimi Galliarum Regis Eleemoſynarius, qui trigin-*
1613. *ta quinque annos natus obiit octauo Calendas Iulÿ* MDCXIII.

GILLET.

39. *Ludouicus Gillet* 1. Religioſus S. Clementis, anteà Coadiutor Ioannis Gerardini, in locum Franciſci ſuffectus iterum canonicâ electione 1614. 1614.
titulum Abbatiæ ſub debito penſionis dimiſit, exemptus è viuis 22. Februarij 1616. humatur retro maius altare.

NOGARET LA VALETA.

40. *Ludouicus de Nogaret* 2. Cardin. de la Valette, Archiepiſcopus Toloſanus, Abbas & S. Vincentij Metenſis, ex reſignatione ſuperioris adiit poſſeſſionem chirographo an. 1614. 3. Iunij. Sub eius gubernatione, ipſo aſſenſum præbente, reformatio inducitur apud S. Clementem 1630. 25. Iunij feſto S. 1630.
Ioannis-Baptiſtæ, à Patribus Congregationis S. Vitoni Virdunenſis, Andreâ Valladerio S. Arnulfi Cœnobiarchâ ipſo die introductionis perorante.

BOVRBON.

41. *Henricus de Bourbon* Epiſcopus & Princeps Metenſis, Marchio Vernolij, defuncto Cardinali à Valetâ 1639. vnanimi ſcrutinio monachorum 1639.
deligitur Abbas, poſteà verò regimini & Epiſcopatui renuntiauit in gratiam ſequentis.

MAZARINY.

42. *Iulius* Cardinalis *Mazariny* Epiſcopus & Princeps Metenſis, Abbas S. Clementis ceſſione Henrici die 3. Auguſti 1652. poſtulatur à Religioſis; mox per Henricum de Haraucourt de Chambley Decanum Cathedralis, & Ioannem Rogerium maiorem Archidiaconum, huius cœnobij poſſeſ- 1653.
ſionem ſumpſit 21. Aug. 1653.

Clugny Chef d'Ordre.

D: gueulles à deux clefs d'argẽt en ſaultoir, trauerſées d'vne eſpée la pointe en haut.

CLVNIACVM ad Graonam fluuium, diœceſis Matiſconenſis in Burgundiâ, celebre totóque orbe famoſum Monaſterium ſub regulâ Benedictinâ, Caput ſuæ Congregationis, beatis Apoſtolis Petro & Paulo dicatum conditur anno ſalutis 910. à Bernone Abbâte, fauente Guilelmo 1. Comite Aruerniæ, & Aquitanorum Duce: quem complures moderni Scriptores non fundatorem, ſed inſtauratorem tantùm Abbatiæ memorant, inter illos Bugnonius, Paradinus, Saniulianus, & Seuertius, hi omnes Vuarinum, ſeu Guarinum Comitem Matiſconenſem, & Cabilonenſem, primum cœnobij fundamenta poſuiſſe tradunt, & Hildebaldum Matiſconenſem Pontificem benedixiſſe Deo ſub inuocatione ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli; quod ſanè aliquatenus credibile foret, ſi non cartarum, priuilegiorum; ac diplomatum in archiuis Abbatiæ crebra teſtimonia id aſſererent: etenim

Agapitus 2. Papa, Ludouicus Vltramarinus Rex Francorum, ſuis in diplomatibus ac bullis, S. Odilo Abbas in vitâ Maioli deceſſoris, Glaber Rodulphus eiuſdem Ordinis Religioſus, ſcriptor chronici Cluniacenſis, & alij paſſim perantiqui Hiſtorici, Guillelmum Ducem Aquitanorum huius Abbatiæ fundatorem comprobant: Quibus monimentis auctores quoque alij aſſentiunt, Fragmentum vetus Hiſtoriæ Francorum, Ademarus S. Martialis Lemouicenſis Monachus, ſcriptor vitæ B. Hugonis Abbatis S. Martini Eduenſis, & nonnulli recentiores, quorum indicem leges fuſius apud Quercetanum, in notis ad Teſtamentum Vuilelmi Ducis. Monaſterij verò Cluniacenſis primæ fundationis exemplar integrum ex cartophilacio ad verbum expreſſum, lectoti viſum eſt etiam hic non iniueundum deſcribere.

CVNCTIS *ſanè conſiderantibus liquet, quòd ita Dei diſpenſatio quibuſque ditibus conſulit, vt ex rebus quas tranſitoriè poſſidentur, ſi eis benè vtantur, ſemper manſura valeant præmia promereri. Quod videlicet diuinus ſermo poſſibile oſtendens, atque ad hoc omnino ſuadens, dicit: Diuitiæ viri redemptio animæ eius. Quod ego Vuillelmus dono Dei Comes & Dux ſollicitè perpendens, ac propriæ ſaluti, dum licitum eſt, prouidere cupiens, ratum, immo pernecceſſarium duxi, vt ex rebus, quæ mihi temporaliter collatæ ſunt, ad emolumentum animæ meæ aliquantulum impertiar. Quippe quia in his videor excreuiſſe, ne fortaſſis totum ad curam corporis redarguar in ſupremo expendiſſe: quin potiùs cùm ſuprema ſors cuncta rapuerit, quiddam mihi gaudeam reſeruaſſe. Quæ ſcilicet cauſa nullâ ſpecie vel modo congruentiùs poſſe fieri videtur, niſi vt iuxta Domini præceptum, amicos mihi faciam pauperes eius: vtque huiuſmodi actio non ad tempus, ſed continuè peragatur, monaſticâ profeſſione congregatos ex propriis ſumptibus ſuſtentem. Eâ ſi quidem fide, eâ ſpe, vt quamuis ipſe cuncta contemnere nequeam, tamen dum mundi contemptores, quos iuſtos credo, ſuſceperim, iuſtorum mercedem accipiam. Igitur omnibus in vnitate fidei viuentibus, Chriſtique miſericordiam poſtulantibus, qui ſibi ſucceſſuri ſunt, & vſque ad ſæculi conſummationem victuri, notum ſit, quòd ob amorem Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, res iuris mei ſanctis Apoſtolis, Petro videlicet & Paulo, de propriâ trado domi-* A *natione.: CLVNIACVM ſcilicet villam, quæ ſita eſt ſuper fluuium, qui Graona vocatur, cum cortile & manſo indominicato, & capellâ quæ eſt in honore Sanctæ Dei genitricis Mariæ, & Sancti Petri Apoſtolorum Principis, cum omnibus rebus ad ipſam villam pertinentibus: villis ſi quidem, capellis, mancipiis vtriuſque ſexus, vineis, campis, pratis, ſyluis, aquis, aquarúmue decurſibus, farinariis, exitibus, & regreſſibus, cultum & incultum, cum omni integritate. Quæ etiam res ſunt ſitæ in Comitatu Matiſconenſe, vel circa, ſuis vnaquaque terminis concluſa. Dono autem hæc omnia iam* B *dictis Apoſtolis ego Vuillelmus, & vxor mea Ingelberga, primùm pro amore Dei, deinde pro animâ ſenioris mei Odonis Regis, progenitoris ac genitricis meæ, pro me & vxore meâ, ſalute ſcilicet animarum noſtrarum & corporum: pro Auanæ nihilominus, quæ mihi eaſdem res teſtamentario iure conceſſit: pro animabus quoque fratrum ac ſororum noſtrarum, nepotúmque, atque omnium vtriuſque ſexus propinquorum: pro fidelibus noſtris, qui noſtro ſeruitio adhærent: pro ſtatu etiam ac integritate Catholicæ Religionis. Poſtremo verò ſicut omnes Chriſtiani vnius compage caritatis ac fidei tenemur, ita pro cunctis præteritorum ſcilicet, præſentium, ſiue futuro-* C *rum temporum orthodoxis hæc donatio fiat. Eo ſiquidem dono tenore, vt in Cluniaco in honore Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli Monaſterium Regulare conſtruatur, ibíque monachi iuxta regulam B. Benedicti viuentes congregentur, qui ipſas res perenni tempore poſſideant, teneant, habeant, atque ordinent. Ita duntaxat, vt ibi venerabile orationis domicilium votis ac ſupplicationibus fideliter frequentetur, conuerſatióque cæleſtis omni deſiderio & ardore intimo perquiratur & expetatur. Sedula quoque orationes, poſtulationes, atque obſecrationes Domino dirigantur, tam pro* D *me, quàm pro omnibus, ſicut eorum memoria ſuperiùs digeſta eſt. Præcepimus ſiquidem, vt maximè illis ſit hæc noſtra donatio ad perpetuum refugium, qui pauperes de ſæculo egreſſi, nihil ſecum præter bonam voluntatem attulerint, vt noſtrum ſupplementum ſit abundantia illorum, ſint ipſi monachi, cum omnibus præſcriptis rebus, ſub poteſtate & dominatione Bernonis Abbatis, qui quamdiu vixerit, ſecundùm ſuum ſcire & poſſe eis regulariter præſideat. Poſt diſceſſum verò eius, habeant iidem monachi poteſtatem & licentiam quemcumque ſui Ordinis, ſecundùm placitum Dei, atque regulam S. Benedicti promulgatam, eligere*

maluerint

*maluerint Abbatem atque Rectorem: ita vt nec noſtrâ, nec alicuius poteſtatis contradictione, contra religioſam duntaxat electionem impediantur. Per quinquennium autem Romæ ad limina Apoſtolorum, ad luminaria ipſorum concinnanda, decem ſolidos præfati monachi perſoluant, habeántque tuitionem ipſorum Apoſtolorum, atque Romanum Pontificem defenſorem. Et ipſi monachi corde & animo pleno prælibatum locum pro poſſe & noſſe ſuo ædificent. Volumus etiam, vt noſtris, ſucceſſorúmque noſtrorum temporibus, prout opportunitas atque poſſibilitas eiuſdem loci ſe dederit, quotidie opera miſericordiæ pauperibus, indigentibus, aduenis, peregrinantibus ſummâ intentione exhibeantur. Placuit etiam huic teſtamento inſeri, vt ab hoc die, nec noſtro, nec parentum noſtrorum, nec faſcibus regiæ magnitudinis, nec cuiuſlibet terrenæ poteſtatis iugo ſubiiciantur iidem monachi ibidem congregati. Neque aliquis Principum ſæcularium, non Comes quiſquam, nec Epiſcopus quilibet, non Pontifex ſupradictæ Sedis Romanæ, per Deum & in Deum, omnéſque Sanctos eius, & tremendi iudicij diem conteſtor, ac deprecor, inuadat res ipſorum Dei ſeruorum, non diſtrahat, non minuat, non procamiet, non beneficiet alicui perſonæ, non aliquem Prælatum ſuper eos contra eorum voluntatem conſtituat. Et vt hoc nefas omnibus temerariis ac improbis arctiùs inhibeatur, adhuc idem inculcans ſubiungo, & obſecro vos, ô Sancti Apoſtoli Petre & Paule, & te Pontifex Pontificum Apoſtolicæ Sedis, vt per auctoritatem Canonicam & Apoſtolicam, quam à Deo accepiſti, alienes à conſortio Sanctæ Dei Eccleſiæ & ſempiternæ vitæ prædones & inuaſores atque diſtractores harum rerum, quas vobis hilari mente promptáque voluntate dono: ſitíſque tutores ac defenſores iam dicti loci Cluniaci, & ſeruorum Dei ibi commorantium, harum quoque omnium facultatum, propter eleemoſynam & clementiam & miſericordiam piiſſimi redemptoris noſtri. Si quis fortè, quod abſit, & quod per Dei miſericordiam & patrocinia Apoſtolorum euenire non æſtimo, vel ex propinquis, vel extraneis, vel ex qualibet conditione ſiue poteſtate, qualicumque calliditate contra hoc teſtamentum, quod prò amore Dei omnipotentis ac veneratione Principum Apoſtolorum Petri & Pauli fieri ſanciui, aliquam concuſſionem inferre tentauerit, primùm quidem iram omnipotentis Dei incurrat, auferátque Deus partem illius de terrâ viuentium, & deleat nomen eius de libro vitæ, fiátque pars illius cum his qui dixerunt Domino: Recede à nobis, & cum Dathan & Abiron, quos terra aperto ore deglutiuit, & viuos infernus abſorbuit, perennem incurrat damnationem. Socius quoque Iudæ Domini proditoris effectus, æternis cruciatibus retruſus teneatur. Et ne ei in præſenti ſæculo humanis oculis impune tranſire videatur, in corpore quidem proprio futuræ damnationis tormenta experiatur, ſortitus duplicem direptionem cum Heliodoro & Antiocho, quorum alter diris verberibus coërcitus vix ſemiuiuus euaſit, alter verò nutu ſuperno percuſſus, putreſcentibus membris, & ſcatentibus vermibus miſerrimè interiit, ceteríſque ſacrilegis, qui ærarium domus Domini temerare præſumpſerunt, particeps exiſtat, habeátque, niſi reſipuerit, Archiclauum totius Monarchiæ Eccleſiarum, iuncto ſibi Paulo, obſtitorem, & amœni paradiſi aditus contradictorem, quos ſi vellet habere poterat pro ſe piiſſimos interceſſores. Secundùm mundialem verò legem, his quibus intulerit calumniam centum auri libras cogente iudiciaria poteſtate compulſus exſoluat, & congreſſio illius fruſtrata nullum omnino obtineat effectum, ſed huius firmitas teſtamenti omni auctoritate ſuffulta ſemper inuiolata ac inconcuſſa permaneat cum ſtipulatione ſubnixa. Actum Bituricæ ciuitatis publicè. Ego Vuillelmus hanc auctoritatem fieri & firmari rogaui, ac manu propriâ roboraui. Sigillum Ingelbergæ vxoris eius. Sigillum Madalberti peccatoris Bituricenſis Archiepiſcopi. Signum Adalardi peccatoris Epiſcopi. S. Attonis peccatoris Epiſcopi. S. Vuilelmi nepotis eius, S. Armanni & aliorum. Anno xsss. re- 910.
gnante Carolo Rege, indictione 13. Ego Oddo Leuita ad vicem Cancellarij ſcripſi & ſubſcripſi.*

Notandum autem Leduardum Matiſconenſem Epiſcopum prius dono accepiſſe à Carolo Magno Cluniacum villam, vel territorium in quo inſtituta eſt, pro augmento dotis Eccleſiæ Cathedralis S. Vincentij; Pontifices Leduardum ſequuti eam retinuerunt vſque ad Hildebaldum Antiſtitem, qui hanc villam cum Vuarino Matiſconenſi Comite, & Auanâ, ſeu Euâ vxore ſuâ, pro quibuſdam rebus aliis in Niuernenſi & Aruernico pago ſitis commutauit, vt conſtat ex præcepto Ludouici Pij Aug. quo hanc permutationem confirmauit, ex cuius textu aſſerere voluit Bugnonius, Vuarinum Cluniaci primum fundatorem extitiſſe. Mortuo eodem Warino Co-

mite, Anana coniux fatis cedens, ius omne proprietatis in Cluniaco, Vuilelmo Aquitanorum Duci tribuit. Abbatiæ porrò ſitum & nominis ethymon graphicè expreſſit Rodulphus Glaber l. 3. Hiſt. Francorum cap. 5. *Monaſterium cognomento Cluniacum quod ex ſito eiuſdem loci adcliuo, atque humili, tale ſortitum eſt nomen: vel etiam quod aptius illi congruit, à cluendo dictum, quoniam cluere, creſcere dicimus. Inſigne quippe incrementum diuerſorum donorum à ſui principio in dies locus idem obtinuit. Conſtruxit prædictum cœnobium primitus Pater Monachorum Balmenſis Monaſterij Berno vocatus, iubente Vuillelmo piiſſimo Aquitanorum Duce, in pago Matiſconenſe ſuper Graonam fluuiolum.* Aliam quoque ethymologiam adfert Petrus Damianus l. 6. epiſtolâ ad Hugonem Abbatem & monachos. Primorum Cluniaci cœnobitarum numerũ valde exiguum fuiſſe docent auctor vitæ S. Hugonis, & Glaber prædicto capite: Cœnobium, inquit, in primo non amplius quam quindecim terræ colonias dicitur in dotem accepiſſe. Fratres tamen duodecim numero inibi memorantur conueniſſe, ex quorum veluti optimo ſemine multiplicata ſtirps Domini exercituum innumerabilis magnam orbis plagam cognoſcitur repleſſe. Poſt hæc autem amplificata eſt hæc Congregatio, ita vt Petri Venerabilis Abbatis regimine, pluſquam trecentos in hoc monaſterio vixiſſe referat in quodam libro vbi ait. *Quando ad hoc officium aſſumptus ſum, magnam quidem Eccleſiam, religioſam, & famoſam inueni, ſed pauperrimam, magnarum expenſarum, & comparatis redditibus cum expenſis, nullorum penè redituum. Trecenti erant, vel eo amplius fratres, nec centum de propriis ſumptibus domus illa procurare ſolebat.* Multiplici encomio celebratur Cluniacum, nam paſſim amicabile, famoſum, nobile, religionis totius exemplar in Galliis, apud Petrum Venerabilem, alióſque reperitur laudatum; hanc Abbatiam nominat Paſchalis 2. religionis monaſticæ ſuis temporibus ſpeculum in Galliâ: Rex Ludouicus VII. nobilius membrum regni ſui: Riquinus Epiſcopus Tullenſis, ſummi Patris familias, vniuerſalem domum & curiam, in qua Deo ſacra reſultant præconia: Auctor vitæ S. Maioli, nobile, amicum ſaluris, & amicum monaſticæ religionis, Goffridus Vindocinenſis, A ſecundum paradiſum: Petrus Cellenſis, hortũ Domini, vrbem de quâ egrediebantur quondam mille per Epiſcopatus, per Abbatias, per Regum & Principum curias: Hildebertus in vitâ S. Hugonis, lauacrum animarum: Petrus Damianus epiſt. ad Hugonem & monachos, ſpiritualem campum, vbi cœlum & terra congreditur, ac velut arenam certaminis, vbi ſpiritualis more palæſtræ caro fragilis aduerſus poteſtates aëreas colluctatur: Petrus Bleſenſis epiſt. 97. ſanctum Cluniacenſem, ſanctúmque Ciſtercienſem Ordinem, in vtróque poſuit Deus myſté- B rium reconciliationis, & negotium ſalutis: Ioannes Sareſberienſis libro 2. cap. 7. Policratici, Cluniacenſes multis prouinciis formam religionis dederunt: quorum Ordo, teſte Roberto in chronico Altiſſiodorenſi; ita floruit ſub Odone ſancto Abbate, vt meritò fonti aquæ viuæ poſſit comparari, quæ veræ religionis pietate ad ſe venientes, & inibi Deo deſeruientes pleniſſimè abluebat: prudens monaſterium religione, in diplomate Gelaſij 2. Petro Venerabili lib. 1. ep. 34. præ totius mundi Eccleſiis ſingularis filia: ac libro 1. de Miracul. cap. 9. eſt Clunia- C cenſe monaſterium religione, diſciplinâ, ſeueritate, fratrum numeroſitate, omníque monaſtici Ordinis obſeruatione, toto penè orbe notiſſimum, ſingulare ac commune peccatorum refugium: vnde hunc Ordinem Gregorius XII. Pontif. præfatione Benedictinæ conſtitutionis, aſſerit in Eccleſiæ paradiſo plantarum à mari, ad mare vberes fructus honeſtatis producere; ex quo promanarũt Eccleſiæ ſummi Pontifices Gregorius VII. Vrbanus 2. Paſchalis 2. plurimi Cardinales, ac innumeri Præſules. Ordericus lib. XI. Hiſt. tradit Cluniacum eſſe cenſuale Sedis D Apoſtolicæ, at priuilegio Gregorij 7. eximitur ab omni iuriſdictione tam Principum, quàm Epiſcoporum, & ſpecialiter ſub protectione Regum Francorum ſuis cum appenditiis ſubjicitur, præcepto Ludouici dato Aurelianis anno 1119. Ampliſſima eſt Abbatialis Eccleſia (opus viginti quinque annorum) quæ quidem longa eſt paſſibus 250. lata 58. ſedilia in choro habens 220. narrat auctor chronici Cluniacenſis rem memoriâ dignam quæ contigit an. 1242. videlicet quòd Innocentius Papa hoſpitatus ſit in hoc

Monaſterio, habens ſecum Cardinales 12. Patriarchas 2. Conſtantinopolitanum, & Antiochenum, Archiepiſcopos tres, & Epiſcopos quindecim; cum adeſſent ſimul Conſtantinopolitanus Imperator, Rex Franciæ cum matre, ſorore, & fratre Comite Arteſiæ, filij Regum Caſtellæ, & Arragoniæ, Dux Burgundiæ, Comites ſex, & multi alij Principes ac Barones, cum infinitâ militum multitudine, nec tamen vnquam Religioſi amiſerunt dormitoriũ, refectorium, monaſterium, capitulum, infirmariam, cellerariam, neque aliquam de officinis conuentui deputatis, omnibus hoſpitantibus infra Eccleſiam cœnobij, clauſurâ Monachorum intactâ. De Cluniaci antiquitatibus, vitis Abbatum, chronicis, priuilegiis, cartis & diplomatibus, ex profeſſo collegerunt opus eruditiſſimum Bibliothecæ Cluniacenſis nomine inſcriptũ, doctiſſimi viri Martinus Marrier Sancti Martini à Campis Pariſienſis Monachus profeſſus, & Andreas Quercetanus, qui hanc item luculenter notis illuſtrauit; ab iis ergo auctoribus, aliiſque monumentis ſequentem catalogum Abbatum protulimus.

1. Berno Balmenſis, & Gigniaci Abbas, S. Euticij fundatoris monaſterij Balmæ diſcipulus, Cluniacenſis Archimandrita deſignatur à Vilelmo ſub annum 910. præfuit ſanctiſſimè annis ſexdecim, ac virtutibus ſuis præluxit, ordinatus à Gedeone Pontifice Biſon-
926. ticenſi, quieuit in Domino an. 926. Id. Ianuarij, ac Cluniaci apud veterem Eccleſiam S. Petri retro altare D. Benedicti, quod alij B. Catharinæ dicunt, ſepelitur: crebra apud auctores mentio Bernonis, videlicet ſcriptores chronicorum Cluniacenſium, Ioãnem monachum in vitâ S. Odonis, Odilonem in vitâ S. Maioli, Glabrum Rodulphum, Scriptorem vitæ S. Hugonis, Sigebertum, ceteróſque in Bibliothecâ Cluniacenſi memoratos, vbi notatum eſt, eos qui ex Burgundiæ Comitibus progenitum Bernonem ferunt, non vſque adeo certò pronuntiare.

2. S. Odo ex nobilibus Francorum, prius Abbas Tutellẽſis, Remigij monachi apud S. Germanum Altiſſiodorenſem auditor, litteris cum operam impẽdiſſet, allectus eſt inter Canonicos S. Martini Turonẽſis teſte chronico Malleacẽſi, fit deinde monachus, & egregiâ ſanctitate conſpicuus, Bernoni ſucceſſit, inauguratus à Berengario Biſonticenſi Præſule, cuius electionem recenſet Rodulphus Glaber loco citato lib. 3. Hiſtor. *Poſt Bernonem ſuſcepit regiminis curam ſapientiſſimus Abbas Odo, vir per omnia religioſiſſimus, qui fuerat S. Martini Turonis Eccleſiæ Præpoſitus, moribus & conuerſatione ſanctitatis valde ornatus. Hic enim in tantum huius inſtituti propagator extitit, vt à Beneuentanâ prouinciâ quæque habebantur in Italiâ, & in Galliis, vſque ad Oceanum mare potiora Monaſteria, illius ditioni gratularentur eſſe ſubiecta.* Ille etiam religioſum Ordinem Benedictinum in Galliâ mirificè renouauit, ac nomen ſuum miraculorum gloriâ & ſcriptis propagauit. Romam inuitatus à Stephano Papâ, vt inter Hugonem Regem Italiæ & Albericum Romæ Principem, pacem ſequeſter componeret, venit Abbas, ſed ægritudine correptus B. Martini patrocinio ſanatur; tum reuerſus in Franciam, Turonis in Monaſterio S. Iuliani, quod ipſe à fundamentis conſtruxerat, immortali memoriâ dignus ſpiritum reddidit 944. 944.
14. Cal. Decemb. ibique in cryptâ ſubrus altare baſilicæ tumulatur. De Odone omnes paſſim tã veteres, quàm moderni hiſtorici agunt, de quibus ſatis accuratè Bibliotheca Cluniacenſis, vbi extant plurima veterum auctorum ad calcem eius vitæ teſtimonia. Flodoardi in chronico, Aymoini lib. 2. de Miraculis S. Benedicti cap. 4. S. Odilonis in vitâ B. Mayoli, Glabri, Ademari, Sigeberti in chronicis, Petri Venerabilis, S. Bernardi, Roberti Altiſſiodorenſis in chronologiâ ſic loquentis: Hic beatus Odo miræ ſanctitatis extitit, & incomparabilis in monaſticâ diſciplinâ feruoris, ac penè ſuo ſæculo ſingularis. Hic ob ſuæ ſanctitatis cumulum non ſolùm Cluniacenſis, ſed & multorum in regno Heſperiarum cœnobiorum effectus eſt Abbas egregius, & diſciplinæ regularis ſagaciſſimus propagator. Ipſius enim induſtriâ & feruore Monachorum tepor verſus eſt in ardorem, & in fidei & religionis deuotionem venerandam. Valde quippe per eum, & ſub eo refloruit exſiccata Monachorum deuotio, & B. Benedicti inſtitutio laudabilis viguit plurimùm in cœnobiis, & conualuit reparata. Cluniacenſis denique Eccleſia tantâ reli-

„ gione ſub hoc ſanctiſſimo Patre Odo- A
„ ne in initio, ac longè poſt floruit, vt
„ meritò fonti aquæ viuæ comparari po-
„ tuiſſet, quæ veræ religionis puritate ad
„ ſe venientes, & inibi Deo deſeruien-
„ tes pleniſſimè abluebat. Hæc eadem habent complures alij auctores, apud Bibliothecam Cluniacenſem, vti & Trithemius, ac Poſſeuinus qui eius opera recenſent.

3. Aymardvs i. ab Epiſcopo Eduenſi Rotmundo ordinatus, honeſtatis, ſimplicitatis, & innocentiæ cultor
„ eximius, ac ſucceſſor Odonis, licet non
„ adeo famoſiſſimus, inquit Glaber, re- B
„ gularis tamen obſeruantiæ non impar
„ cuſtos. Agapitus Papa priuilegium Apoſtolicum ipſi & Monaſterio concedit, ſcriptum per manum Leonis Scriniarij Romanæ Eccleſiæ; necnon alterum Ludouici Regis datum Polliaco villâ ſuper Ligerim. Hic, vt teſtantur chronica Cluniaci, & Odilo Abbas in
„ vitâ S. Maioli, in augmentatione præ-
„ diorum, & adquiſitione temporalis
„ commodi ſtudioſus fuit, & in obſer-
„ uatione ſatis deuotus. Hic amiſſionem
„ temporalis luminis abſque omni mur-
„ muratione, & indignatione patientiſſi-
„ mè tulit: oculis ergo orbatus admini- C
954. ſtrationis curam dimiſit an. 954. ſuffecto ſibi S. Maiolo. vitâ defungitur Cluniaci 963. 5. Octobris, ibique in veteri Eccleſiâ retro altare B. Mariæ ſepultus. Varium huius Abbatis apud auctores nomen, plerique enim Eymardum, Aymardum, Ademarum, & Ademardum nuncupant codices Claromontenſes. Quod autem dicitur filius Comitis Engoliſmenſis, ſolius Richardi monachi Cluniacenſis aſſertione innititur, quem quidem propter generis claritudinem, ac morum probitatem pluribus Aquitaniæ cœnobiis præpoſitum obſeruat. Illum verò ſanctitatis titulo adſcribit martyrologio ſuo D Arnoldus Vionius ad diem 3. Nonas Octob. & Trithemius feſtum celebrari meminit Idibus Septemb. apud Cluniacenſes, vbi hoc epitaphium cum S. Maiolo eius memoriæ appoſitum:

Ædibus in claris Aymarde, Mayole locaris.

4. S. Maiolvs nobiliſſimis parentibus in Prouinciâ natus Valentiolæ, primò Matiſcenſis Archidiaconus, tum abdicanti Aymardo ſubroga-
954. tus 954. ab Hildeboldo Cabilonenſi Præſule benedicitur, rebus geſtis, doctrinâ, & ſanctitate clarus emicuit, vt fusè in chronicis Cluniacenſibus, & vitâ eiuſdem Maioli à S. Odilone Abbate ſcriptâ enuntiatur: plurimorum in Galliâ cœnobiorum reformator, Maioriſmonaſterij, S. Benigni Diuionenſis, & S. Mauri Foſſatenſis: Biſontinam Cathedram recuſauit: anno eius adminiſtrationis 27. dicata eſt Eccleſia Cluniacenſis ab Hugone Bituriçenſi Archiepiſcopo; tandem conſpicuus miraculis obdormiuit in monaſterio Siluiniaco vbi ſepelitur an. 994. 994.
5. Idus Maij, de cuius tranſitu hæc verba profert Glaber Rodulfus libro 3.
cap. 5. Pontifices in Galliis quique re- „
ligioſiores à ſæculo exercuerunt, inter „
quos etiam bonæ memoriæ ſanctus vi- „
delicet Maiolus apud Siluiniacum cœ- „
nobium vitæ præſentis terminum con- „
ſequutus. Cuius ſcilicet vitæ honeſta- „
tem, pretioſus etiam commendat tran- „
ſitus. Nam ad illius famam ſanctita- „
tis confluxêre ex vniuerſo Romano „
Orbe viri & mulieres vtrorúmque or- „
dinum plurimi, exinde referentes di- „
uerſarum infirmitatum gratias ſanita- „
tis. Deſæuiebat eodem tempore cla- „
des peſſima in hominibus, ignis ſcili- „
cet occultus, qui quodcúnque mem- „
brorum arripuiſſet, exurendo trunca- „
bat à corpore, ſed cum in plurimis „
ſanctorum memoriis huius tremendæ „
peſtis ſint inuenta remedia, maximus „
tantùm concurſus factus eſt ad trium „
ſanctorum Confeſſorum Eccleſias, „
Martini ſcilicet Turonorum, Odolrici „
Baioariorum, necnon & iſtius venera- „
bilis Patris Maioli, optatæque ſalutis „
inuenta ſunt remedia. Præter Odilonem citatum, & Anonimum Siluiniacẽ Religioſum, qui vitam eius & miracula edidêre, multa quoque de Maiolo habentur apud Petrum Venerabilem lib. 2. Miracul. cap. 30. Glabrum variis in locis hiſtoriæ, Ademarum, Odonem monachum Foſſatenſem, Petrum Damianum l. 2. ep. 14. Gerbertum pluribus epiſtolis, Vincentium in Speculo, Baronium in Annalibus, & ad Martyrologium Romanum, Vionium in ligno Vitæ, & Martyrologio Benedictino, cæteróſque memoratos in notis Quercerani ad ſuam Bibliothecam Cluniacenſem.

5. S. Odilo de Mercvevr Beraldi primi cognomento Magni, domini de Mercorio vetuſtâ proſapiâ in Aruernis, & Gerbergæ filius, ordinatus 994. die Pentecoſtes à Letaldo

Mercueur De gueulles à trois faſces de vair.

Biſonticenſi Archiepiſcopo ex chroni-
co Cluniacenſi, anno autem 993. ait
Albericus de illo ſic loquens : *Odilo
Aruerniæ oriundus monachus Cluniacenſis,
poſt S. Mayolum præficitur cœnobio, quod
per 56. annos miro religionis feruore rexit,
& prouexit. Qui egregiè præter cætera pie-
tate inſignis, non ſolùm vitæ exemplis,
ſed etiam miraculis in vitâ ſuâ claruit.
Qui cum reprehenderetur quod in peccan-
tes miſericordior iuſtò videretur, ſi dam-
nandus ſum, inquit, malo damnari pro mi-
ſericordiâ, quam pro auaritiâ, ſiue duritiâ.*
Poſt tranſitum Burchardi recuſauit Ar-
chiepiſcopatum Lugdunenſem, teſte
Glabro lib. 5. cap. 4. ac de illo nota-
tu dignum prædicat Petrus Damiani
primum extitiſſe auctorem, & in ſuis
Monaſteris obſeruari præcepiſſe com-
memotationem omnium fidelium de-
functorum, primâ die poſt feſtum
Omnium Sanctorum, quam ſolemni-
tatem anniuerſariam poſteà Eccleſiam
vniuerſalem approbaſſe palam eſt, ex
teſtimoniis variorum Hiſtoricorum
qui de Ritibus Eccleſiaſticis ſcripsêre,
de quâ reuelatione Glaber meminit,
nonnullíque alij. Migrat in cœlum
B. Odilo Siluiniaci vbi ſepultus, vi-
1048. giliâ Circumciſionis Domini 1048.
ætatis anno 87. pro excellenti virtu-
tum merito cognominatus Archange-
lus monachorum ab Alberico, & Ful-
berto Carnotenſi; eius vitam ſcripſit
S. Petrus Damianus, quæ habetur in
Bibliothecâ Cluniacenſi, vbi aucto-
res plerique allegantur, qui de Odi-
lone mentionem fecêre.

SEMVR. D'argent à trois bandes de gueulles.

6. S. HVGO DE SEMVR I. Dal-
macio toparchâ de Sinemuto, gene-
re pernobili Semuriorum in Æduis,
matre Aremburgi de Vergeio progna-
tus, fratres habuit Raynaldum Lug-
dunenſem Archiepiſcopum, & Dal-
macium hæreditatis paternæ ſucceſſo-
rem, Hermengardis Duciſſæ Burgun-
diæ patrem. Hic ſpectatæ ſanctitatis,
ac virtutum gloriâ celebris, regulari
diſciplinâ famam inter alios ſæculi ſui
Archimandritas extulit, naſcitur anno
1024. Cabiloni primos pueritiæ annos
exegit, ac Cluniaci admiſſus B. Odi-
lone Abbate, illo ad meliorem vitam
ſublato ſucceſſor deligitur. Henricum
Imp. huius nominis 3. ſacto de fonte
ſuſcepit, in abſolutione Henricià Gre-
gorio Papâ fidem ſuam interponit,
tum etiam eius operâ Alfonſus à fra-
tre Sancio carceri mancipatus libera-
tur, cum Caſſinenſi Congregatione
ſocietatem paciſcitur, Capitulũ gene-
rale in hoc Archicœnobio celebrat,
cui interfuerunt tria millia Monacho-
rum, pluráque alia laudabiliter geſſit;
quibus in functionibus Eccleſiam &
Ordinem ſuum maximè illuſtrauit, ac
ſingulare hoc quo Religionis exemplar
raræ pietatis ſpecimina adiecit, qui-
bus poſt obitum inter ſanctos relatus
migrauit an. 1109. 3. Cal. Maij, æt. 85. 1109.
miraculis clarus, & in maiore Eccle-
ſiâ quam ſub honore Sanctorum Apo-
ſtolorum Petri & Pauli à fundamentis
condiderat, ab Innocentio Papâ 2.
conſecratâ an. 1131. ſepultus retro al-
tare, iuxta maiorem aram deinde col-
locatur. Ad eius laudem facit, quod
plures ex diſcipulis habuit eruditione
& ſanctitate conſpicuos Epiſcopos,
Archiepiſcopos, Cardinales, ac tres
ſummos Pontifices, duos quidem Prio-
ratus officio functos Gregorium 7.
Vrbanum 2. & Paſchalem 2. qui qui-
dem Vrbanus ſub ipſo religioſæ diſci-
plinæ ſtudiis informatus, ſui Pontifica-
tus initiis ad eum inter alia hæc ſcri-
bit; Tibi ergo ſanctiſſime, reuerentiſ- «
ſime, ac dilectiſſime frater, tam ex an- «
tiquâ Sedis Apoſtolicæ familiaritate, «
quàm ex nobiliſſimâ tuæ, tuíque cœ- «
nobij religionis reuerentiâ, ſingularis «
à nobis debetur prærogatiua dilectio- «
nis. Eſt præterea quod nos tibi non «
minus, tuóque monaſterio debitores «
faciat. Quoniam per te Monaſticæ re- «
ligionis rudimenta ſuſcepi, in tuo cœ- «
nobio per ſecundam Sancti Spiritus «
gratiam renatus. Præter Hildebertum «
Cenomanenſem Epiſcopum, & Hugo-
nem Cluniacenſem, qui vitam edidê-
re, agunt de Hugone Petrus Damia-
nus l. 2. ep. 4. & 16. Goffridus Vindoci-
nenſis l. 4. ep. 1. Abbatum excellentiſ-
ſimum vocans, Petrus Venerabilis, Or-
dericus, Sigebertus, Aimoini conti-
nuator, Vincentius, & varia chronica,
de quibus in additamentis Bibliothe-
cæ Cluniacenſis mentio habetur: ad
eum Hugonem quoque ſcripsêre epi-
ſtolas Gregorius Papa 7. Petrus Da-
mianus Cardinalis, Hildebertus Epiſ-
copus, ac Goffridus Vindocinenſis.
Epitaphij loco poſſunt adnotari ſe-
quentes verſus de ſanctis quinque Clu-
niacenſibus Abbatibus, qui leguntur
in chronico Alberici.

Ordine BERNO *prius, ſtat honore beatior*
ODO,

Surgit ab his S. Maiolvs *fama virorū,*
Igneus ardentem vix cohibens animum.
Poſt fuit Aruernus Odilo *miſſus ab oris,*
Mitior ingenio, quam ferus imperio.
Primus Hvgo *venis diſcretis vſus habenis,*
Ordine poſterior, vtilitate prior.

Melgveil. 7. Pontivs de Melgveil filius Petri Mergulienſis Comitis ſuc-
1109. ceſſor B. Hugonis electus 1109. benedicitur à Guidone Viennenſi Archiepiſcopo. Eius tempore Gelaſius Papa 2. in hoc cœnobio piè moritur, ac ſepelitur, ibidémque ipſius loco Calliſtus 2. Pontifex acclamatur, qui Pontio & ſucceſſoribus Abbatibus conceſſit, vt Cardinalis Romani officio vbique fungi poſſet. Narrant pluribus illius geſta Petrus Venerabilis, ex quo ſequentia deſcribit Spondanus in Annalibus; Hugone fatis functo cū in eius ſedem à Cluniacenſibus electus fuiſſet Pontius, per aliquot annos ſatis modeſtè cum ſuis Religioſis conuerſatus eſt, inſequenti tempore monaſterium labefactare, ac variis perturbationibus fratrum animos à ſe paulatim auertere cœpit, quapropter cum per decennium circiter diſſenſio perduraſſet, Romam Pontius ad Calliſtum profectus eſt, ibíque Abbatiali officio renunciauit, & mox Hieroſolymam manſurus ſe recepit; poſteà verò mutatâ mente in Gallias reuerſus, armis Cluniacum inuaſit, monachos dirè vexauit, & expulit, vaſa aurea, argentea, villas & dominia Abbatiæ veluti barbarico more deprædatus, igne, ferro, rapinis & cædibus in religioſum locum impunè deſæuiit, quod ſcandalum audiens Honorius Papa, Romam ad ſubeundum controuerſiæ iudicium citatur Pontius, vt ſeſe purgaret; ſed latâ ſententiâ, idem vt inuaſor ac ſacrilegus ab omni Eccleſiaſticâ dignitate depoſitus eſt, vixque elapſo menſe poſtremum diem Romæ
1125. obiit 1125. longè celeberrimis, ac ſanctiſſimis deceſſoribus vitâ diſſimilis, vt memorant quæ de illo ſatis diſertè obſeruant Petrus Venerabilis lib. 2. Miracul. cap. 12. & 13. & alter Pictauienſis, chronica varia Cluniaci, Baronius, Spondanus in Annalib. & alij de quibus Biblioth. Cluniacenſis. Verba autem chronici Voſienſis quia ad hanc hiſtoriam pertinent, ſubjicere placuit: *Iuſſu Apoſtolici frater Comitis de Melgoir ſine audientiâ captus, in turre qua dicitur ſeptem inſula vſque ad obitum*

A *videlicet v. Cal. Ianuarij in cuſtodiâ tentus eſt; ſepultus verò fuit quaſi pauper, imò captiuus apud S. Andream, qui optimè per quatuordecim annos, Cluniacenſe Monaſterium rexerat olim.*

8. Hvgo 2. Prior Monialium de Marcigniaco hanc Abbatiam aſſecutus eſt abdicatione Pontij 1122. vt ha- 1122.
bet Petrus Venerabilis eodē libro Miraculorum: *Papa fratribus Cluniacenſibus mandans, vt ſibi Patrem eligerent, auctoritate apoſtolicâ præcepit. Illi poſt præceptum accepto conſilio, totius religionis ac religioſæ opinionis virum, Marcigniacenſium ſororum Priorem venerabilem* B Hvgonem *ſibi pari aſſenſu in Abbatem eligunt. Suſcepit ſanctus ille, licet valde renitens, quod imponebatur, ſed vix quinque elapſis menſibus ex hac luce migrauit, & (ſic longa eius in ſanctâ conuerſatione vita meruerat) vt meritò creditur, ad meliora tranſiuit.* Viam vniuerſæ carnis ingreſſus tertio menſe prælationis 7. Id. Iulij 1122. conditur Cluniaci iuxta altare Sanctorum Nazarij & Celſi, vacauitque Abbatia menſem vnum, dies duodecim. Circa eius tempora Caſimirus, aliàs Boleſlaus Poloniæ Rex, Hugo Dux Burgundiæ, Vuido Co- C mes Albonenſis, & Vuido Comes Matiſconenſis habitum religioſum in hoc monaſterio ſuſceperunt.

9. S. Petrvs Mavricivs de Montboissier I. cognomento Venerabilis, claritudine generis in primis, ob eximiam diuinarum, & humanarum ſcientiarum cognitionem cum inſigni vitæ probitate coniunctam, inter Cœnobiarchas Cluniacenſes ſummo præconio celebrandus venit, qui vetuſtâ æquè ac nobili Montboiſſeriorum proſapiâ in Aruernis editus erat, ſeptimus filius Maurici domini de Montboiſſier, & Raingardis, poſteà Marcigniaci Sanctimo- D nialis; frater Heraclij Lugdunenſis Archiepiſcopi, Pontij Vezeliacenſis, Iordani Caſædei, & Armanni Prioris Cluniaci, inde Abbatis Magnilocenſis. Sub Beato Hugone religionis magnâ laude tirocinium poſuit, tum Prior Vezeliacenſis, defuncto Hugone 9. Iulij 1122. aſſumitur in Abbatem, 1122.
ætatis anno fermè 28. & à Biſonticenſi Præſule benedicitur. Petrum Abailardum hæreſi abiuratâ monachū Cluniaci excipit, quo tempore in cœnobio degebant 460. Religioſi: Porrò non ſolùm moribus & doctrinâ clariſſimus,

Mont-boissier. D'or à lion de ſable ſemé de croix potencées de meſme.

ſed & ſuis aliorûmque ſcriptis notiſ-
ſimus, vt manifeſtè declaratur tot elo-
giis eruditorum, inter quæ illud Pe-
tri Pictauienſis retuliſſe conſentaneum
eſt, ait enim ad ipſum ſcribens. *Quis
vnquam Plato ſubtilius, quis Ariſtoteles
argumentoſius, quis Cicero pulchrius aut
copioſius aliquando quicquam diſſeruit, quis
Grammaticus inſtructior, quis Rhetoricus
ornatior, quis Dialecticus fortior, quis Arith-
meticus numeroſior, quis Geometricus re-
gularior, quis Muſicus cantilenoſior, quis
Aſtronomicus perſpicacior extitit? Sed &
ſi de Sanctis Patribus aliquid dicere au-
deamus, vos ab vno quoque quatuor flu-
minum Paradiſi, quæ poſt Sanctos Euan-
geliſtas totum orbem irrigant, aliquid ſi-
mile reportaſtis: quia cum Hieronymo ve-
lox, cum Auguſtino profuſus, cum Am-
broſio profundus, cum Gregorio clarus in-
ceditis.* Vitam Petri Abbatis, ſancti-
moniam, aliáſque virtutes prolixè e-
numerat chronicon Cluniacenſe, &
opera eiuſdem omnia in Epiſtolas,
Sermones, varióſque tractatus expo-
nit Monachus Pictauienſis eius Nota-
rius, quorum elenchum habes accu-
ratum in eodem chronico Cluniacen-
ſi, quod Bibliothecæ inſeritur, cum
variis auctorum laudibus, qui de ipſo
honorificè meminerunt: functus ergo
Abbatis præfecturâ annis 35. menſi-
1157. bus 4. diebus quatuor Cluniaci 1157.
beato fine ad ſuperos transfertur, quò
fit vt Martyrologium monaſticum Be-
nedictinum inter ſanctos eum reponat
8. Cal. Ianuarij: ibidem tumulatur ab
Henrico Vintonienſi Epiſcopo, iux-
ta altare Sanctorum Iacobi & Philip-
pi, cuius hoc Epitaphium in Biblio-
thecâ Cluniacenſi.

Patet in hac vrnâ quod non ſit vita diurna,
Qualeſcunq; ſumus morte coæquat humus.
Dum PETRVS *moritur pius Abbas, ius*
ſepelitur,
Pax cadit, Ordo iacet, flere, moríq; placet.
Ille ſalus patriæ, mundi decus, arca ſophia,
Neſcius inuidiæ, vena fuit veniæ.
In Natale Dei ſolemnis mane diei
Mortuus obtinuit, plurima quæ meruit.

Præter Monachum Pictauienſem, Pe-
tri Abbatis meminêre etiam S. Ber-
nardus Claræuallenſis, Sugerius S.
Dionyſij, & Petrus Cellenſis Abba-
tes, quorum ad eum & huius viciſſim
ad ipſos epiſtolæ plurimæ extant, Ro-
bertus de Monte, Mathæus Paris, Ba-
ronius in Annalibus, cæteríque viro-
rum illuſtrium ſcriptores Eccleſiaſti-
A ci, qui fuſiſſimè proſequuntur in no-
tis ad Bibliothecam Cluniacenſem à
Quercetano editis.

10. HVGO DE TRASAM 3. ſuc- TRASAM.
ceſſit 1158. narrat Sigebertus in Sup-
plemento ad eundem annum poſt Pe- 1158.
tri tranſitum, Religioſos Cluniacen-
ſes electione tumultuariâ Robertum
quendam ſemilaicum, ſed Comitis
Flandriæ cognatum renitentibus ple-
ríſque Abbatem nominaſſe, ſed ille
poſteà eiectus, moritur in reditu à
Româ; Hugo autem ex Priore pro-
mulgatur Archimandrita; ſcribit ad
eum plures epiſtolas Petrus Abbas
B Cellenſis, defunctus Idib. Martij 1164. 1164.
humatur apud Valles ſub Poliniaco.

11. STEPHANVS I. ex Monacho
Cluniacenſi creatur; circa eius tempo-
ra Henricus Vintonienſis Epiſcopus
filius Comitis Bleſenſis, nepóſque
Henrici I. Regis Anglorum Clunia-
ci alumnus piè exceſſit. Nominatur
autem in cartâ Ludouici Regis ma-
gnificus Abbas pro Eccleſiâ Ambet-
tæ 1166. & in præcepto Guilelmi Ac- 1166.
conenſis Epiſcopi dato Accone 1170.
pro conſtruendo in parochiâ ſuâ mo-
naſterio; abdicat poſt decimum annum
C regiminis 1173. anno ſequenti pridie
Idus Auguſti ſepelitur Cluniaci ante
maius altare S. Stephani.

12. RODVLPHVS DE SVLLY SVLLY.
nepos Henrici Vintonienſis, ordina-
tur à Petro Cabilonenſi Antiſtite an-
no 1173. ad quem dirigit bullam Ale- 1173.
xander Papa Anagniæ 17. Calend. Fe-
bruarij, inde tertio adminiſtrationis
anno ſponte Abbatiali officio renun-
tiauit, mortuus 1176. 11. Cal. Octo-
bris, iacet ad ſanctam Mariam de Cha-
ritate ſuper Ligerim.

13. GALTHERVS DE CHAA- CHAA-
LONS Hugonis de Baſochiis Vicedo- LONS.
mini Catalaunenſis filius, eam ſedem
adeptus eſt 1176. ex Priore S. Marti- 1176.
D ni de Campis, anno primo præfectu-
ræ vix completo deceſſit 8. Idus Se-
ptembris, ſepultúſque Cluniaci ante
Capellam S. Martialis.

14. GVILELMVS I. ex Priore S.
Martini Pariſienſis cui monaſterio plu-
rima contulit, & Abbate Rameſienſi
in Angliâ ſucceſſit 1176. præeſt autem
annis 2. menſibus 4. apud monaſte-
rium Charitatis 3. Idus Ianuarij viuis
exemptus eſt 1179. traditus ſepultu- 1179.
ræ ante maius altare baſilicæ S. Mar-
tini de Campis.

15. Theobaldvs Cardinalis O-
ſtienſis, Prior Monaſterij Sanctorum
Criſpini & Criſpiniani, inde Abbas,
& ex S. Baſoli Archimandritâ in de-
mortui locum ſuffectus 1179. cui ele-
cto ſcribit Petrus Cellenſis lib. 9. ep.
3. anno vno Cluniacenſium Abbas ex-
titit: aſſumitur enim in Cardinalem ab
Alexandro 3. tandémque in Epiſco-
pum Oſtienſem à Lucio 3. Pontif. an.
1184. 1184. Itaque in Vrbani 3. & Clemen-
tis 3. priuilegiis pro Hugone Abbate
Cluniaci ſequente, ſubſcribit ipſe
Theobaldus Epiſcopus Oſtienſis &
Veliternenſis. Legationem obiit in
Germaniâ 1186. ac pridie Nonas No-
uembris 1188. Romæ interiit. Arnol-
dus Vion lib. 2. ligni Vitæ c. 9. Clu-
niaci humatum aſſerit, ſed Vghellus
in ſerie Epiſcoporum Oſtienſium diſ-
ſentit, quieſcere docens in Eccleſiâ
S. Pauli extra muros vrbis, ſub breui
epitaphio cui inſcripta hæc verba. *Hic
requieſcit Dominus Theobaldus Epiſcopus
Oſtienſis.*

Clermont. De gueulles à deux bars adoſſez ſemé de treffles de meſme.

16. Hvgo de Clermont iv.
Rainaldi Comitis Claromontenſis in
pago Bellouacenſi, & Clementiæ de
Barro filius, Abbas primò S. Gerema-
ri Flauiacenſis, inde S. Luciani, po-
ſtremò Cluniaci 1180. ad quem ſcri-
bit Petrus Cellenſis epiſt. 11. lib. 9.
1199. mortuus 6. Idus April. 1199. ſepeli-
tur Cluniaci inter altaria Sanctorum
Andreæ & Vincentij; huiuſmodi Epi-
taphium ſpectatur in chronologiâ Clu-
niacenſi.

Sanguine regali benè natus & Imperiali,
de Claromonte *clariſſimus ex-
titit iſte.*
Abbas dum vixit Cluniacus in alta refulſit,
*Dum rexit plauſtrum, manſit ſine murmu-
re clauſtrum.*

17. Hvgo v. ex Abbate Radin-
genſi eligitur 1199. huius Monaſterij
benefactor, qui dedit facultatem Ray-
mundo Duci Narbonenſi, Marchio-
ni Prouinciæ conſtruendi palatij in
1202. villâ S. Saturnini de Portu 1202. Cal.
Maij ex codice originali; eius memi-
nit auctor vitæ S. Hugonis Lincol-
nienſis lib. 2. c. 11. cuius etiam ſtatuta
circumferuntur: deceſſit 4. Cal. De-
cemb. 1207. iacet Cluniaci.

18. Gvilelmvs ii. ex Priore
S. Martini Pariſienſis euaſit Clunia-
1207. cenſis Abbas 1207. poſt regimen an-
norum 7. totidémque menſium abdi-
cauit, feriâ 4. ante Paſcha, ac diem
A clauſit 1222. xi. Cal. Octob. depoſi-
tus ante altare S. Martini.

19. Geroldvs, ſiue Girodvs,
ex Moliſmenſi creatus 1215. ipſo die 1215.
quo dimiſit adminiſtrationem Guilel-
mus, ſedit annis circiter quinque, fa-
ctus Epiſcopus Valentinenſis an. 1220.
Patriarcha Hieroſolymitanus 1230. &
in eâ dignitate ſublatus è viuis Hie-
roſolymis 7. Idus Decemb. apud ſa-
croſanctum Domini Sepulchrum in-
humatus.

20. Rolandvs promouetur an.
1220. poſt gubernationem annorum 1220.
plus minus octo reſignatione factâ an.
B 1228. in Capitulo Fratrum, deuixit
2. Nouemb. in eodem Capitulo Clu-
niacenſi ſepultus.

21. Bartholomævs Abbas ef-
ficitur 1228. adminiſtrauit annis 2. ac 1228.
defecit Cluniaci 1230. Cal. Maij, ibí-
que retro chorum tumulatus.

22. Stephanvs de Berzia- Berziaco.
co ii. ſucceſſit 1230. à Ioanne Vien-
nenſi Archiepiſcopo benedicitur, per- 1230.
actiſque aliquot annis in præfecturâ
Abbatiæ ceſſit, & migrauit 2. Calend.
Nouemb. ſepultus Siluiniaci, vnde
fuerat ex Priore aſſumptus.

C 23. Hvgo vi. ex Abbate Maioris-
monaſterij nominatur 1236. cum rexiſ- 1236.
ſet annos plus minus octo, fit poſteà
Epiſcopus Lingonenſis.

24. Gvilelmvs de Pontoi- Pontoise.
se iii. ex Priore Charitatis, Clunia-
cenſi Abbatiâ potitur 1244. intereſt
Concilio Lugdunenſi, ac poſt annos 1244.
ferè quatuordecim in Epiſcopum A-
gennenſem electus abdicat, annóque
Pontificatus 7. die 15. Cal. Ianuarij
1267. expirauit, traditus ſepulturæ a-
pud S. Martinum de Campis Pariſiis.

25. Yvo de Vergy i. Hugonis Vergy
domini de Bellomonte ſuper Vigen-
D nam ex toparchis Vergeij in Burgun-
diâ, & Aleidis de S. Seigne filius, per-
petam nuncuparus de Poyſon in chro-
nico Cluniacenſi, ex Priore S. Mar-
celli Cabilonenſis creatur 1257. Ec- 1257.
cleſiam ſuam vtiliſſimè, magnâque lau-
de gubernauit annis 18. domum gra-
uiſſimis debitis obſtrictam exoluit, ac
compluribus ornamentis decorauit;
ſtructuram Collegij Cluniacenſis Pa-
riſiis pro monachis ſui Ordinis fun-
datam incœpit 1269. Abbatis huius
virtutes ſic exponit Gerardus de Ar-
uerniâ in chronico quod ipſi dicat:
*Præco diuini verbi, tuba Euangelij, amicus
ſponſi.*

ſponſi, columna Dei, ſol terræ, lumen patriæ, Miniſter Altiſſimi. Tota conuerſatio huius eſt ſchola honeſtatis, morum ædificatio & ſtructura ſalutis. Eſt enim in iudiciis rectus, in carne Angelus, in miſericordiis totus, in dando largiſſimus, & in conſiliis circumſpectus. Hactenus Scriptor i. in chronico Abbatiæ notarut
1275. eius obitus 25. Aug. 1275. Cluniaci iacet inter altaria Sanctorum Iacobi & Clementis, & in ſuperliminari porticus Collegij Cluniacenſis Lutetiæ proſtant hæc verba. Yvo *primus huius nominis Abbas Cluniacenſis, ac primus huius Collegij fundator, anno Domini* MCCLXIX. *ſupra m. plateam emit, muróſque fecit in circuitu, Refectorium, Culinam, Dormitorium, ac clauſtri medietatem. Æternâ pace fruatur, Amen.* Hanc domum abſoluiſſe Iuonem ipſius nepotem perhibet titulus ibidem adſcriptus: Yvo *ſecundus Abbas Cluniacenſis, primi fundatoris nepos, hanc ædem Diuæ Virgini ſacram, Capitulum, & alteram clauſtri medietatem fecit, cum bibliothecâ. Æternâ pace fruatur, Amen.* Vide Andream Quercetanum in hiſtoriâ Vergeyæ familiæ, vbi ait fratres habuiſſe Milonem, & Hugonem ſancti Martini à Campis Pariſienſis Priores.

Chasant. Coticé d'argent & de ſinople de huict pieces à la bordure de gueules.

26. Yvo de Chasant ii. domini de Chaſant filius, nepóſque præcedentis ex ſorore, ſucceſſor pronunciatur die ipſius ſepulturæ an. 1275. is ſuo gregi & ordini mirificè profuit, nam ipſius opus eſt caſtrum Giurzi Montani duabus leucis à Diuione in diœceſi Lingonenſi, cuius loci iuſtitiam, vt vocant, altam à Duce Burgundiæ acquiſierat, condidit & caſtrum de Giureio, pluribúſque ſtructuris domos, & baſilicam ornamentis inſtruxit; huius verò vel ſuperioris hiſtoriam figuralem MS. extare in bibliothecâ S. Galli ait Poſſeuinus in Apparatu ſacro; demum carnis ſarcinam depoſuit laudabilis hic benefa-
1289. ctor 3. Non. Nouemb. 1289. ſepultus Cluniaci inter altaria Sanctorum Andreæ & Clementis.

Igiaco.

27. Gvilelmvs de Igiaco iv. fit Abbas 1289. diem clauſit in
1295. Curiâ Romanâ 1295. 3. Cal. Octob. ſepulturæ illatus Cluniaci in Capitulo iuxta Rolandum Abbatem; poſt cuius exceſſum Bonifacius Papa 8. Cluniacenſi Congregationi reſcripſit, vt probatæ vitæ ac in paſtorali onere verſatum Archimandritam eligerent.

Colombier.

28. Bertrandvs de Colombier i. Bonneti de Colomberiis, & Margueronæ de Chaſtillon filius, ex Priore Chariraris promouetur 1295. religioſâ vigilantiâ, cui non defuit liberalitas erga hanc Cluniacenſem familiam ſummoperè commendatur: *Vir*, inquit chronicum Cluniacenſe, *facundiſſimus & eloquentiſſimus, ſcientiâ & moribus mirabiliter ornatus, rexit iſtam Eccleſiam, & totum Ordinem in magnâ pace & tranquillitate*; Cætera eius dona in temporalibus acquirendis, vel reſarciendis, prædicat idem Chronographus, ac iure inter præcipuos loci dotatores annumerandus eſt: Bonifacium 8. Pontif. octo cum Cardinalibus, per dies quinque hoſpitio ſuſcepit; item Regem Franciæ cum duobus filiis ſuis, necnon multos Principes ac nobiles Franciæ & Burgundiæ, ac variarum prouinciarum Præſules. Poſtremò deſiit eſſe in viuis 4. Cal. Nouemb. 1308. funeratus Clu- 1308.
niaci inter altaria beatorum Vincentij, Nazarij & Celſi.

Falteriis.

29. Henricvs de Falteriis Procurator Ordinis in Curiâ Romanâ, eiuſdem Monaſterij Religioſus deligitur 1308. 29. Octob. per compro- 1308.
miſſum Ioannis de Lugniaco Prioris; multa vtiliter pro Abbatiæ regimine ordinauit, de quibus mentio fit in memorato chronico, vbi & ſtatuta monaſterij proferuntur; annis vndecim præfuit, inde renuntiatus Epiſcopus ſecundus Beati Flori in Aruerniâ, obiit 1330. 4. Calend. Februarij.

30. Raymvndvs creatur Abbas 1319. in abdicatione ſui prædeceſſoris, debitum naturæ perſoluit in Curiâ Calend. Nouemb. 1322. Auenione, 1322.
ibique ſepultus in Eccleſiâ B. Mariæ de Donis, nunc Metropolitanâ.

Chaslvs.

31. Petrvs de Chaslvs ii. Decretorum Doctor ſucceſſit, à ſummo Pontif. Abbas deſignatur an. 1322. quem ab eruditione, facundiâ, & ſuauiſſimis moribus laudat chronicon Cluniacenſe; pluribus decorauit Eccleſiam ornamentis, ædificiis auxit, domum Pariſienſem Thermarum acquiſiuit, ceteráque alia; præeſt autem Parlamento an. 1336. & Compilationi Conſtitutionis Benedictinæ adfuit, vbi in exordio eiuſdem nominatur an. 1337. poſt quæ præfecturam abdicat 1342. quando eligitur Epiſcopus Va- 1342.

lentinenſis, defunctus 1344. 4. Non. A
Maij Cluniacum deportatur ſepeliendus in Capellâ S. Martialis.

Mirmande.
32. Iterivs de Mirmande ſolemnis Doctor appellatus, priuilegiorum renouator ſubrogatus eſt 1342. de ſuo Ordine etiam probè meritus, viuis eximitur in Curiâ 4. Idus Februa-
1347. rij an. 1347. in æde S. Mariæ de Donis conditus Auenione.

Fabri.
33. Hvgo Fabri vii. aſſumitur 1347. tegiminis anno quarto reſignauit in manus Papæ Ordinem Carthu-
1351. ſienſium ingreſſus 1351. vbi vixit annis 18. mortuus enim 1368. 2. Calend. B
Aug. in Prioratu Vallis Sanctæ Mariæ iacet.

la Roche. D'azur à trois faſces d'argent.
34. Androinvs de la Roche Burgundus, Cardin. tit. S. Marcelli, Theologiæ Doctor, ex Abbate S. Sequani electus 1351. rexit Cluniacum annis nouem, inter Purpuratos
1361. Patres cooptatus an. 1361. ab Innocentio VI. reſignauit huius Abbatiæ curam, in quâ variis munificentiæ monimentis relictis, à Papâ legatione in Italiâ condecoratur, pro Vrbano autem in Bononiâ & Romandiolâ hoc munere perfunctus eſt; pacem inter Barnabam Vicecomitem Mediolanenſem & Eccleſiam Romanam confecit, C
miſſus quoque Londinum tractaturus de redemptione Regis Franciæ Ioannis, vt habet Walſingamus, quem etiam magnæ prudentiæ Abbatem prędicat Ioannes Froiſſartus; porrò inter Cluniaci benefactores cenſetur, qui Collegio Sancti Martialis Auenionenſis initium dedit, ac in ſuo titulo Beati Marcelli conſtituit Præfecturam Ordinis Seruorum cuius erat Protector. Defecit peſte conſumptus Vi-
1369. terbij 4. Cal. Nouembr. 1369. habitu Seruorum in baſilicâ tumulatus, vt eſt apud Archangelum Glabium in chronico Seruorum lib. 3. c. 2. vnde tamen D
poſteà Cluniacum corpus relatum iuxta Capellam S. Dionyſij deponitur. De quo legendi chronicon Clunianiacenſe Andruinum vocans, Mathæus Villanus lib. 7. & 8. Bernardus Corius, Platina, Ciacconius & alij Hiſtorici.

la Broſſe.
35. Simon de la Brosse Decretorum Doctor, Cluniaco præfici-
1361. tur 1361. quod cœnobium moderatus eſt per annos ſeptem, in Theologicis ſtudiis exercitatus, baſilicam ſuam pretioſâ donauit ſacrarum veſtium ſupellectili; quieſcit verò in æde Collegij Cluniacenſis Lutetiæ ad gradum altaris maioris ſub hac marmoreâ inſcriptione: *Hic iacet bonæ memoriæ Domnus* Simon de Brossa, *quondam Abbas Cluniacenſis, & Magiſter in ſacrâ Paginâ, Conſiliarius Domini noſtri Regis, qui obiit Pariſius anno Dom.* MCCCLXIX. 1369.
in feſto ſancti Sacramenti. Orate pro eo.

Dv Pin.
36. Ioannes dv Pin i. Doctor Theologus, ex Priore S. Martini de Campis eligitur 1369. adminiſtrauit annis 5. cuius tumulo apud ſacellum B. Martino in eodem Prioratu dicatum, ſubiecta legitur epigraphe ex Gallico Latinè reddita. *Hic iacet Frater* Ioannes de Pinv *quondam monachus huius cœnoby & Prior, Magiſter in Theologiâ, inde Abbas Cluniacenſis, multa bona contulit huic Eccleſiæ, & obiit anno gratiæ 1374. 27. Decemb. Orate pro* 1374.
animâ eius. Amen.

37. Iacobvs i. ex Abbate Sancti Theofredi renunciatus eſt Cluniacenſis 1374. ſedit octo annis & menſibus ſex, denatus 1383. 2. Nonas Iulij Aue- 1383.
nione, ſepultus ad Eccleſiam S. Martialis in Capellâ B. Martini.

Cosan.
38. Ioannes de Cosan, ii. ex Abbate Arremarenſi Benedictini Ord. creatus 1383. poſt ſedis annos 17. menſem vnum, dies 5. exceſſit 1400. 1400.
4. Idus Septembris, huius monaſterij etiam dotator, & apud ſuos ſodales ſummo in pretio habitus, humatur Cluniaci propè introitum Chori, hocce epitaphio laudatus in chronico Cluniacenſi.

Abbatum numerus ter denus, necnon & octo,
Vltimus illorum de Cosant *caſtro* Ioannes,
Annis ſexq; decem Cluniacũ ſtrenuè rexit,
Multáque conſtanter aduerſa pertulit idem.
Sed fiſus penitus bonitate Cunctipotentis,
Continuat regimen poſſe tenus cum pietate.
Det Deus vt viuat per multos longius annos,
Quatinus Ordo ſuus in cunctis melioretur,
Et Cluniacus in hunc per proſpera amplificetur,
Incolumẽ Chriſtus ſeruet per tempora longa,
Seque, ſuos Monachos, & tandem gaudia donet,
Perpetua cœli, ſic vates ſupplicat optans.

Cadoine.
39. Raymvndvs de Cadoene ex Monacho Tornacenſi & Sacriſtâ, poſtmodum Maiore Priore Cluniacenſi ſuffectus 1400. 4. Idus Septemb. à toto Conuentu antiquo more electus, ab Epiſcopo Cabilonenſi

benedicitur, præfuit annis 16. quibus cœnobium ſuum plurimis ornamentis præclarè auxit & illuſtrauit; eius tempore florebat Guilelmus de Aruerniâ vir eximiæ ſanctitatis; defunctus anno
1416. 1416. 12. Septemb. Cluniaci iuxta Capellam S. Dionyſij à parte maioris altaris ſepelitur.

Chavdesola. 40. Robertvs de Chavdesola Decretorum Doctor, Prior Celſiniacenſis, & Procurator Ordinis in Concilio Conſtancienſi, vnus ex electoribus Martini 5. ſucceſſit demor-
1423. tuo; expleuit mortalitatem 1423. iuxtà deceſſorem humatus.

Perreria. 41. Odo de Perreria II. ex monacho Cluniacenſi & Priore Siluiniaci 1423. vir pius, obſeruantiæ regularis amator, prophetiæ etiam ſpiritu clarus, cuius elogia habes in prædicto Cluniacenſi chronico, denatus an.
1457. 1457. 2. Nouemb. ſepulturæ mandatur Cluniaci ante altare S. Benedicti, cuius hoc eſt epitaphium:

Magno ſub hoc lapide tectus iacet Oddo *ſecundus,*
Virtutum ſpeculum in religione decus.
Cuncta per officia clauſtri prius ille probatur,
Hic Praſul factus opera plura ſtruit.
Pauperes hic curat, ſumméq; ſilentia ſeruat
Poſt treſq; ter denos annos hic Abbas obit.

Bovrbon. De Bourbon à la barre d'argent. 42. Ioannes de Bovrbon III. Epiſcopus Anicienſis, filius naturalis Ioannis I. Ducis Borbonij, eodem die quo Odo fatis interiit, poſtulatus concorditer in Abbatem, nominationem probante Calliſto 3. Adminiſtrator huius Abbatiæ cum Epiſcopatu, conſtruxit hoſpitium ſeu domum Cluniacenſem Pariſiis ad Thermas; Monaſterium donis liberaliſſimè locupletauit, plura de nouo ædificauit, ornamentis inſtruxit baſilicam, ſtatutis pervtilibus ordinatis, quæ omnia legi poſſunt fuſius in chronicis Cluniacen-
1485. ſibus: deuixit 2. Decembris 1485. in Prioratu S. Renoberti, iacet Cluniaci, quod cum cæteris Eccleſiis ſibi commiſſis magnâ pietate gubernauit.

Amboise. 43. Iacobvs d'Amboise II. Georgij Cardinalis frater, monachus Cluniacenſis ex numero ſex puerorũ, inde Gemmeticenſis Abbas & Prior S. Martini Pariſienſis ſucceſſit per renunciationem Ioannis Borbonij, die 8. Septembris 1485. in poſſeſſionem realem inductus; fuit quoque Abbas S. Illidij & Epiſcopus Claromontenſis; multa beneficia præcipuè ſtromata vbi vitæ Sanctorum quatuor Abbatum Cluniacenſium delineatæ pro ornatu chori contulit: mortuus in monaſterio Paredi 1516. 27. Decembris, tumulatur 1516.
Cluniaci in Capellâ S. Martialis.

Amboise. 44. Gofridvs d'Amboise nepos Iacobi ex fratre Ioanne Buciaci toparchâ, Prorege Picardiæ, & Catharinâ de S. Belin, frater Georgij 2. Cardinalis, ex Priore Siluiniaci ſuffectus 1510. 27. Decemb. Iacobo Abbatiam cedente; debitum naturæ perſoluit an.
1518. 15. April. humatus in eadem Capellâ S. Martialis. 1518.

Govffier. 45. Aimardvs Govffier II. Abbas & S. Dionyſij in Franciâ, Epiſcopus Albienſis, electus an. 1518. obiit apud Sanctum Iouinum in Pictonibus vbi erat Abbas, ſepelitúrque 1528. 9. 1528.
Octobris: poſt quem electus Iacobus le Roy Abbas S. Florentij Salmurienſis qui abdicauit in gratiam ſequentis.

Lorraine. 46. Ioannes de Lorraine IV. Card. S. Onuphrij, de Lotharingiâ nũcupatus, Archiepiſcopus & Dux Remenſis, Narbonenſis, Epiſcopus Tullenſis ac Virdunenſis, Eccleſiarum Metenſis ac Morinenſis Adminiſtrator perpetuus, necnon primus Abbas Commendatarius Cluniacenſis, incœpit regere 1529 10. Februarij. Ioannes 1529.
de Magdalenâ Maior Prior Cluniacenſis & de Charitate, Vicatius generalis Ordinis, qui anteà ceſſerat ius electionis ſuæ Aimaro, nolens Eccleſiam in litigio ponere, quem imitatus Iacobus Regius, renunciauit electioni de ſe factæ Regis precibus, quæ hunc Ioannem promouerunt.

47. Carolvs de Lorraine, Cardinalis Guiſius, Archiepiſcopus 1550.
Remenſis, Abbas autem 1550.

48. Clavdivs de Gvise, monachus Cluniacenſis, ex Abbate S. Nicaſij Remenſis, ſucceſſor Caroli an.
1575. præfuit annis 37. paulò ante eius 1575.
tempora hæretici caſtrum Lurdunum inuadentes, omnes theſauros, vaſa, reliquias, ac pretioſa Eccleſiæ ornamenta in eo recondita pretij duorum millionum argenti deprædati ſunt, exceptis nonnullis ſanctis reliquiis quæ huc delatæ, ac in ſanctuario repoſitæ ſunt. Capitulum generale celebrauit 1608. editum Niuernis; ac morte ſublatus 1612.
eſt 1612. 23. Martij.

49. Lvdovicvs de Lorraine Cardinalis à Guiſiâ, Archiepiſco- 1621.
pus Remenſis, mortuus anno 1621.

Vainy. 50. Iacobvs Vainy iii. ex dominis d'Arbouze in Aruerniâ, eligitur ſuffragiis Religioſorum ex Maiore Priore
1622. 12. Maij 1622. benedictus 4. Aprilis ab Epiſcopo Damaſceno, reſignauit in fauorem ſequentis.

Plessis Richeliev. 51. Armandvs-Ioannes dv Plessis Cardinalis de Richelieu auctor reformationis Cluniacum poſtliminio reuerſæ, ſecundùm inſtituta monaſterij S. Vitoni Virdunenſis ſub
1630. annum 1630. obiit 1642.

Bovrbon. 52. Armandvs de Bovrbon Princeps de Conty, Monaſterij & totius Ordinis Cluniacenſis Abbas, necnon S. Dionyſij in Franciâ, Grandisſiluæ, Moliſmenſis, S. Germani Autiſſiodorenſis, S. Sequani, & B. Leonardi de Corbiniaco, ſucceſſor Card. Richelij eius è ſacro fonte ſuſceptoris, ab-
1654. dicat an. 1654.

Masariny. 53. Ivlivs Cardinalis Masariny ceſſione Armandi eligitur menſe Februario 1654.

Coetmaloen. Coetmaloen, aliàs Sylua Melonis, vel de Bonitate Dei appellata, Ord. Ciſt. filia Eleemoſynæ, diœceſis
1142. Coriſopitenſis conditur anno 1142. eius loci Abbas Commendatarius Franciſcus de Lorraine Epiſcopus Comes Virdunenſis, & Decanus Colonienſis.

Cogneres. Cogneres Ordinis Sancti Benedicti, diœceſis Ruthenenſis.

Coulonges. Coloncia Ord. Ciſterc. diœceſis Lingonenſis fœminarum ſub Ciſtercio, in Decanatu Beſuenſi.

Colombs. Colvmba Ordinis S. Benedicti, diœceſis Carnotenſis iuxta Nogentum Eremberti, Sanctæ Mariæ ſacra, inſtau-
1028. ratur anno 1028. Fulberto Epiſcopo, & Gilduino Vicecomite, à Rogerio Bellouacenſi Præſule, quâ de re legendum diploma apud Andream Quercetanum in Hiſtoriâ Monmoranciacâ, quod ſic attexere placuit in cartulario Columbenſi aſſeruatum.

In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris videlicet, & Filij, & Spiritus Sancti. Robertus gratiâ Dei Francorum Rex. Nouerit omnium ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelium induſtria, noſtrorúmque tam præſentium quàm futurorum ſolers aſtutia, qualiter excellentia noſtræ ſerenitatem humiliter adiens venerabilis Aurelianenſium Præſul Odolricus humilius poſtulauit, vt quod Deo præordinante de Abbatiâ, quæ dicitur* Colvmbas, *in honore ſanctæ Dei genitricis Mariæ conſtructâ, non lon-* A *gè à Nouingento caſtro facere diſpoſuerat, auctorisate noſtri præcepti roborare dignaremur. Cuius petitioni libenter annuimus. Res autem de quâ ſermo eſt, ita à principio habet. Iamdicti Præſulis Odolrici auunculus Rogerius Beluacenſis Epiſcopus, videns præſcriptam Abbatiam, quam de nobis ipſe, & anteceſſores eius de noſtris, iure beneficiario tenuerant: videns inquam, ſupranominatam Abbatiam tam ſuâ quàm ſuorum negligentiâ priorum miſerabiliter direptam, ædificio deturpatam, officio miſerabilius profanatam, Deo tangente, tactus dolore cordis intrinſecus, ad hoc ſe viriliter accinxit, vt & locum reædificaret,* B *& rebus ſibi iure contiguis redintegraret, ac officio ſeruientium Clericorum, prout res pateretur, ad tempus exornaret. Cuius pio deſiderio piiſſima Dei bonitas adeò aſpirauit, vt infra tempus non multum quod animo conceperat oculis videret. Nam & Eccleſiam à fundamentis ſpecioſè perfecit, rebus ditauit, Clericis & ornatu non modico decorauit. In hac tamen adhuc animi intentione ſuſpenſo, vt ſi Deus annueret, eam quandoque Monaſtico ordine inſigniret. Volens autem totius bonitatis Deus, eius hæredes iſtius eleemoſynæ fieri coheredes, Rogerio Epiſcopo cum hac bonæ vo-* C *luntatis inhiatione ſanctis Patribus aggregato, ſuus nepos Odolricus Præſul, qui ei iure hereditario ſuccedebat, velut alter Heliſeus auunculi pia facta corde complexus, laudauit, & eius bonam intentionem efficaciter adimpleuit. Abbatiam denique ſæpius nominatam Abbate proprio nomine Beranger, & Monachis ſublimauit, & de ſuo proprio gratanter augmentauit. Præſcriptis itaq; nominatim omnibus, quæ dedit ſeu reſtituit auunculus, ſubſcribentur & illa quæ nepos ſtuduit augere deuotus. Prius data hæc ſunt, ſcilicet ipſa villa quæ dicitur Columbas, cum omni integritate, & cum terris* D *cultis & incultis, cum vineis & pratis, cum totâ vicariâ, & bannis, & incendiis, taleis, & omnibus legibus ceteris, paſcuis, aquarúmque decurſibus, & molendinis, & decem arpennis pratorum in loco qui dicitur Sanguiſugario, & in inſulâ de Caudâ arpenni 55. pratorum, & in loco qui dicitur Folia, arpenni ſex, in ſuburbio etiam Nouigenti 7. areæ hoſpitum, cum ſuis arpennis, & decem arpenni, & dimidium binearij. Et ſuper caſtrum terra arabilis, quantum poſſunt tria paria boum culturare omni ſationi, & ſilua Tedhildis cum terris cultis & incultis. In villâ verò quæ dicitur Candella, & terra arabilis quantum ſufficit duabus carrucis, & 18. areæ hoſpitum;*

& 15. arpenni de pratis, & vna excluſa, quæ reddit ſol. ſs. Et in vico qui dicitur Oiſmetellus molendinum vnum. In Senantis etiam villâ Eccleſiam S. Aniani cum quatuor areis hoſpitum, & in Rus villâ, ſeptem hoſpites. Eſt prætereà Brochantellus cum terris cultis & incultis, cum pratis & ſiluis, & omni integritate ſuâ. Villa verò quæ dicitur Roſetus cum terris cultis & incultis, & omnibus ad illam pertinentibus. Eſt etiam altera villa quæ dicitur Bardulphi vallis, dimidium cum terris cultis & incultis. Prætereà Hildulphij villa, cum Eccleſiâ, & vicus Sareſcolus, cum terris cultis & incultis, & omnibus appenditiis. Et in Picatouillarij ſolid. ſex de cenſu, cum quatuor hoſpitibus. Hæc omnia ſupradicta Abbatiæ callata Rogerius Epiſcopus noſtræ auctoritatis petiit aſtipulatione, & anuli noſtri impreſſione roborari. Et nos eius petitioni libenter annuimus per omnia. Res autem quas nepos eius Odolricus adauxit, Eccleſia quæ eſt in ſuburbio caſtri Nouigenti in honore S. Sulpitij dicata, & vinea ipſi Eccleſiæ attigua vltra ripam fluminis. Erchemcortis villa prætereà cum duabus ſiluis & pratis, & omnibus appenditiis. Prætereà dat ſupranominatus Epiſcopus Beatæ Mariæ Columbenſi in ciuitate Aurelianenſi Eccleſiam S. Columbæ in alodo ſitam, cum terrâ & manſionibus ad eandem Eccleſiam pertinentibus. Item in territorio Aurelianenſi, in vicariâ ſcilicet Oſcilenſi, quæ vulgò dicitur Oiſellus, Eccleſiam cum altare in honore S. Petri Apoſtoli dicatam, & quicquid ad ipſam Eccleſiam pertinere videtur, & farinarium de Speilſo. Vineas verò, quas in ſua dominicatu tenebat, ſiluam vero cum terris cultis & incultis, ad eandem poteſtatem pertinentibus, & quantum alodi in eadem villâ ex paterno iure poſſidebat. Nos igitur huius iterum Præſulis Odolrici piæ petitioni gratanter adquieſcentes, hoc noſtræ immunitatis præceptum pro diuino amore, & noſtræ remedio animæ, ad opus illius ſancti Monaſterij fieri decreuimus, per quod regali auctoritate præcepimus, vt nullus Vicecomes, neque aliquis publicus, aut aliquis ex iudiciariâ poteſtate, in Eccleſias, loca, vel agros, ſeu reliquas poſſeſſiones; quæ ab antiquis temporibus vel modernis iuſtè & legaliter collata ſunt memoratæ Eccleſiæ, nec in eas res, quæ deinceps à Catholicis conferenda ſunt, audeat ingredi, vel ad cauſas audiendas, vel ad freda requirenda, aut tributum vel bannum exigendum, &c. Actum publicè
1028. *Pariſius anno Incarnati Verbi MXXVIII. regnante Roberto Rege quadrageſimo. Signum Odolrici Aurelianenſis Epiſcopi, qui hoc præceptum fieri petiit. Iſambardi fratris ipſius Epiſcopi, & heredis ipſius beneficij, Hugonis filij ipſius Iſamberti, Fulberti Epiſcopi, Franconis Epiſcopi, Vvarini Epiſcopi, Barnerij Epiſcopi, Radulphi Decani S. Crucis, Odonis Comitis, Vuillermi Comitis, Herfridi Præcentoris, Fulconis Comitis Andegauenſis, Balduini Comitis, Drocanis Comitis, Galeranni Comitis, Iuonis Comitis, Bucardi de Montemoranci, Gilduini Vicecomitis Carnotenſis, Lancelini de Balgenciaco, Manaſſæ Comitis, Aderaldi Vicecomitis de Nouiugento caſtello, Radulfi Barbati, Almarici de Montcforti, Vazonis militis, Hungeri, Ragenaldi Vicedomini, Germundi Finitimi, Radulphi Taxonis, Hildegarij de Senentis, Gerrici Ribaldi Drocaſſenſis, Fulconis Drocaſſenſis Vicecomitis, Alberti de Valardone, Guasfridi Vicecomitis de caſtro Dunenſi. Ego Balduinus Cancellarius relegendo ſubſcripſi.* Auctum eſt poſthæc Monaſterium donis Radulfi domini de Toeny & de Nouigènto. Abbatum verò qui ad noſtram notitiam peruenerunt hæc ſunt nomina.

Berengarius primus cœnobij moderator ab inſtaurarione factâ 1028. accipit donum Eluiſæ vxoris Hugonis de Mellento, de quibuſdam terris, ac patronatu Eccleſiarum de Leſſeuille & de Maigtemont, tabulâ ſcriptâ in caſtro Mellenti anno 1034. adſtantibus 1034.
Galerano, Ælide coniuge, Hugone filio.

Rogerius circa an. 1132. memoratur 1132.
in cartâ Ludouici 6. Regis, in quâ clamorem fecit coram eo Drocis, aduerſus Fulcaudum de Marcilliaco qui terram Columbenſis Eccleſiæ occupabat.

Gaufridus ſubſcribit diplomati ceſſionis Eccleſiæ S. Coſmæ & Damiani
in inſulâ Meduntæ cœnobio Colum- 1139.
benſi 1139.

Guimbertus enuntiatur in exemplati conuentionis cum Arnulpho Abbate de Marchaſio Radulphi, pro Capellâ de Haubecourt, Roberto de Mont-
pinçon Priote Columbenſi 1180. ex 1180.
cartis Abbatiæ de Albacuriâ.

R. conceſſit Regi Ludouico 1232. 1232.
vt in caſtro ſuo de Nogento, delegaret vnum Religioſum ad celebrationem diuinorum officiorum, ex tabulâ cartophilacij Regij.

Iacobus 1260. menſe Ianuario re- 1260.

cenſetur in alio diplomate Capellæ caſtri de Nogento, pro quâ ad opus infirmariæ Rex contulit duodecim lib. in Præpoſiturâ Nogenti.

1268. *Petrus* 1268. menſe Iunio nominatur in veteri documento conuentionum cum ipſo & Rege pro molendinis, de quâ citatæ membranæ Theſauri Regij.

1331. *Ioannes* 1331. Petri Comitis Droçenſis familiaris, arbiter deligitur an. 1337. in diſſidio inter eum Comitem ac Guilelmum de Craon Vicecomitem Caſtrodunenſem.

Ioannes interfuit reuelationi reliquiarum S. Marculphi Meduntæ à Petro Carnotenſi Pontifice celebratâ an.

1451. 1451. cum Roberto de Nealphâ veteri, Ioanne de Iuriaco, & Guilelmo Grandicampi Abbatibus.

1501. *Ioannes de Pierrepont* Epiſcopus Meldenſis 1501.

Antonius de Hargeuille anno 1508.

Ludouicus de Bourbon Cardinalis Archiepiſcopus Senonenſis.

Milo d'Illiers Epiſcopus Lucionenſis ex Ludouici reſignatione.

Stephanus de Brezé ortus ex Comitibus de Mauleurier dominis de Nogento propè Columbas, in quâ Abbatiâ eorum procerum ſepulchra viſuntur: vixit an. 1556. obiit 13. Auguſti

1556. 1561. in eadem æde Abbatiali ſub hoc Epitaphio humatus.

CHRISTO SERVATORI.

STEPHANO BREZÆO *viro clariſſimo, Supplicum Libellorum dum vixit, in Regia Magiſtro conſultiſſimo, &* HENRICO II. *Gallorum Regi cum imprimis charo, monaſterij Cœnobiarchæ piiſſimo, probiſſimo, honoratiſſimo, Orthodoxæ religionis cultori conſtantiſſimo, & in pauperes largitori liberaliſſimo. Ægidius Landormy & Medardus de Beiz Pariſienſis Eccleſiæ Canonicus patrono chariſſimo ex demortui teſtamento & pecuniâ hocce ſacellum exornari, anniuerſarium fundari, monumentum iſtud apponi officiosè & mœrenter curauêre. Vixit annis* LXXVIII. *menſes* VII. *dies* VIII.

Martinus de Beaune Reginæ Catharinæ Mediceæ Cancellarius, Epiſcopus Podienſis, Abbas item Regaliſmontis.

Baptiſta Tiercelin poſteà Præſul Lucionenſis ſuperioris reſignatione 1577.

1577. vt patet ex literis nominationis Henrici 3. datis Pictauij 10. Aug. ad Ludouicum Caſtaneum Rupipoſæum Abennij dynaſtam Regis Oratorem ad Gregorium 13. Pont. Max.

1636. *Petrus Habert de Montmor* Epiſcopus Cadurcenſis obiit 1636.

Leonardus Goulas, Abbas Columbenſis nunc præeſt.

S. COLVMBA propè Senonas Ordinis S. Benedicti, in honorem Diuæ Columbæ Virginis & Martyris conſtructa, vetuſtum monaſterium eſt, cuius Eccleſiam Gerardus Abbas à fundamentis renouauit, & ab Alexandro Papâ 3. dedicari magnâ celebritate curauit 1163. teſte Scriptore chronici S. Petri Viui Senonenſis. Memoratur in Concilio Tullenſi apud Saponarias an. 859. & cap. ex parte 27. de Decimis apud Gregorium, & Iuonem epiſt. 107. apud Lupum Ferrarienſem epiſt. 10. ibíque iacent Rodulphus Rex iuxta patrem Richardum Burgundiæ Ducem in oratorio S. Symphoriani, & Raynardus Comes Senonum Vetulus anno 999. ædificator Caſtri Rainardi de ſuo nomine in territorio S. Petri Ferrariarum; per quatuor annos in eâ Abbatiâ manſit S. Thomas Cantuarienſis, cum cogeretur abeſſe à diœceſi. Series Abbatum non integra profertur, ſed eorum tantùm qui ex membranis aliquot potuêre colligi. *Sainte Colombe lés Sens.* 999.

Vuelfo, Conradi Ducis Burgundiæ ex Adelaide natâ Ludouici Pij Imperatoris filius, nepos Welfi Altorfi Comitis in Sueuiâ, deceſſit an. 881.

Theobaldus ſubſcribit diplomati Haronis Trecenſis Epiſcopi de præbendâ Cluniacenſium in Eccleſiâ Trecenſi 1145. 1145.

Odo controuerſiam habuit 1155. cum monaſterio Pruliacenſi ex tabulis huius Abbatiæ.

Gerardus an. 1163. ex chronico Senonenſi. 1163.

Elias.

Odo, mortuus circiter 1235. Eccleſiam perfecit. 1235.

Henricus S. Benedicti Floriacenſis ad Ligerim monachus.

Petrus exceſſit è viuis 1289. 1289.

Ioannes de Vos ex Præpoſito, obiit 1294.

Henricus ex Religioſo Columbenſi, interiit 1347.

Petrus moritur 1348. 1348.

Ioannes Supplicius à Guilelmo de Meloduno Archiepiſcopo benedictus, defecit 1370. 1370.

Philippus fato fungitur 1379.

Ioannes le Bourgignat diem clauſit ex-
1401. tremum 1401.
Guichardus de Ieure 1414. die S. Ca-
1414. tharinæ, adfuit ſolemni ingreſſui Ioan-
nis de Monteacuto Senonenſis Archi-
epiſcopi.
1417. *Thomas de Montigni* fato ſuo fun-
ctus eſt an. 1417.
Ioannes de Salazar Triſtandi Archi-
epiſcopi nepos, & plurimarum Abba-
tiarum Commendatarius, in Archie-
piſcopum Senonenſem poſtulatus à
Capitulo, cuius hoc epitaphium ſpe-
ctatur in Cathedrali. IOANNES DE
SALAZAR *Regius Conſiliarius, Abbas
Commendatarius Monaſteriorum Sancto-
rum Remigij &* COLVMBÆ *propè Se-
nonas, & Sancti Martini propè Eduam,
necnon Archidiaconus Senonenſis, Reue-
rendiſſimum in Chriſto Patrem & Domi-
num, Dominum Triſtandum de Salazar,
Senonenſis Eccleſia quondam Archiepiſ-
copum, patruum ſuum beneficentiſſimum,
quem toto mentis affectu viuum excolue-
rat, iam vitâ functum lugubri hac elegiâ*
1518. *donauit. Obiit anno Domini milleſimo
quingenteſimo decimo octauo, die Vene-
ris, vndecimo Februarij, requieſcat in pace,
Amen.*
1580. *Robertus de la Menardiere* 1580.
N. Mangot libellorum ſupplicum in
1654. Regiâ Magiſter, Claudij Franciæ Pro-
cancellarij filius, anno 1654.
*La Co-
lombe.* COLVMBA Beatæ Mariæ ſacra,
Ordinis Ciſtercienſis, filia Pruliaci,
diœceſis olim Bituricenſis, nunc Le-
mouicenſis, in vtriúſque finibus in-
1146. choata legitur anno 1146. 25. Iunij in
territorio Vicecomitis Brociæ, vocatis
è Pruliaco Monaſterio in Briâ Reli-
gioſis, quibus ad exædificationem quæ-
dam bona collata ſunt; Fundatores
fuêre toparchæ de Bruciâ, ſed præci-
pui benefactores alij commemorantur
illuſtriſſimi Domini de Tremoliâ, à
quibus reſtaurata ampliſſimè dotatur,
qui & in eâ ſua habent ſepulchra ante
altare S. Virginis in Capellâ Tremol-
liorum, videlicet Audebertus dominus
de Tremoliâ; Guido 3. filiúſque co-
gnominis cum vxore Alipde de Vou-
het, & Guido 5. vnà cum coniuge Ra-
degundâ Guenant ex familiâ dynaſta-
rum des Bordes, de quorum donatio-
nibus paſſim in membranis Abbatiæ
exemplaria proſtant, vt Deo dante di-
cemus in hiſtoriâ Genealogicâ vetu-
ſtiſſimæ huius familiæ. Memoratur
hæc Abbatia in literis Innocentij 3.

A Papæ cap. 14. de Præſumptionibus, le-
gendum enim Columna, pro Coloná,
& in epiſtolis Honorij 3. pro canoni-
ſatione S. Guilelmi Archiepiſcopi Bi-
turicenſis; conſtructum eſt cœnobium
in modico colle inter duos montes;
vbi labitur riuulus la Chauderet, qui
in Benaſiam amniculum influit; baſi-
lica monaſterij iacet in pago Lemoui-
cenſi, pars verò hortorum quæ adiacet
in territorio Biturico, non longè à
Marchiâ, ſub iuridico regimine ſubeſt
Seneſcaliæ Pictonum municipij Mau-
rilionis, & Vicecomitatus Bruciæ. Hu-
B ius Abbatiæ apographum fundationis
non reperitur, vti nec duo primi Ab-
bates, ſequentium tamen catalogum
ex tabulis ſuppeditauit Claudius Cha-
lemot Abbas Columnæ qui nunc præ-
eſt.
3. *Alanus*, vixit annis 1163. & 1170. 1163.
aut circa.
4. *Humbertus* ſedit ad annum vſque 1180. 1180.
5. *Guillelmus* 1.
6. *Brocardus*.
7. *Guido de Cahors*, præfuit ad annum 1190. 1190.
C 8. *Godefridus* conſtituitur Abbas an.
1190. & 1208. ab Innocentio 3. Pont. 1208.
obtinet confirmationem bonorum om-
nium monaſterij.
9. *Guillelmus* 2. 1210. excipit dona-
tionem Hugonis Bruni, Vicecomitis
Marchiæ, de omni iuſtitiâ in loco de
Montgenoux; & alteram Guidonis
Tremolienſis an. 1214. viuebat adhuc
1218. quo delegatur pro canoniſatio- 1218.
ne S. Guillelmi Bituricenſis, cum Ab-
bate Boniradij diœceſis Autiſſiodo-
renſis, quod alij referunt ad ſucceſ-
ſorem.
10. *Guarinus*, 1219. & 1224. 1224.
11. *Petrus* 1. floruit an. 1224.
12. *Guillelmus Aſſillati*, 3. cuius me-
D moria reperitur in actis 1227.
13. *Odo*, 1228. ad annum vſq; 1238. 1228.
14. *Giſardus* 1240. & 1249. ipſius
nomen enuntiatur in antiquo obitua-
rio; defunctus 4. Maij: is aut ſucceſ-
ſor deligitur executor codicillorum
teſtamenti Audeberti domini de Tre-
moliâ 1260.
15. *Stephanus*, nominatur in necro- 1264.
logio 1264. & 1271.
16. *Dionyſius*, inſcriptus eidem ne-
crologio ad diem 11. Ianuarij.
17. *Guillelmus de Gaudeſai* 4. hanc
dignitatem tenuit an. 1303. & 1309. 1303.

18. *Simon d'Eſtampes* præpoſitus erat A Eccleſiæ Columbenſi 1311. & 1318.

19. *Gregorius le Roy*, prudens œconomus domum optimè adminiſtrauit,
1324. ab anno 1324. ad 1347. tumulatus in Capitulo.

20. *Ioannes de Timar* 11. Philippo Valeſio Regi Francorum percarus, vt patet ex cartâ donationis eiuſdem Columbenſi monaſterio factâ, de quinque ſolidis redditus ſuper Luſſacum; delegatus fuerat in Hiſpaniam Ora-
1344. tor regius 1344. cum Ioanne de Viennâ, & Sauarico de Viuonne Domino de Tors, vt pacem inter Reges Franciæ & Hiſpaniæ componerent, quod patet ex regeſtis Senatus Pariſienſis.

21. *Gregorius* 2. de eo habetur mentio ad an. 1358.

1364. 22. *Ioannes* 2. circa an. 1364.

23. *Raimundus* recenſetur in veteribus inſtrumentis 1381.

1383. 24. *Philippus*, hanc eandem Abbatiam texit 1383.

25. *Ioannes* 3. recipit 400. libras in eleemoſynam 1406. à quodam domino Caſtri Guillelmi pro reſarciendâ domo religioſâ quæ bellorum iniuriâ diruta erat.

1431. 26. *Guillelmus Garſant* 5. viuebat an. 1431.

27. *Petrus* 2. Abbatiali honore condecoratus annis 1454. & 1460.

1460. 28. *Philippus de Laphâ*, 2. 1460. & 1489.

29. *Georgius au Large*, ex Procuratore ſucceſſit 1490.

30. *Iacobus de Chaſteauneuf* Abbas
1493. Commendatarius 1493. & Sedis Apoſtolicæ Protonotarius, paucis annis gubernauit.

31. *Chriſtophorus de Brachimont* nominatur in regiſtris Ciſtercienſibus, de hoc autem nulla mentio in cartulariis Columbæ, ex quo conijcitur nunquam adeptum fuiſſe poſſeſſionem.

1502. 32. *Andreas de Sully*, Religioſus præfecturam agebat 1502. & 1514.

33. *Franciſcus de Sully* ſuperioris gentilis 1518.

1520. 34. *Mauritius Heſard*, ſedit an. 1520.

35. *Ioannes d'Aubuſſon*, 4. ex dominis de la Feuillade.

36. *Albinus de Rochechouart*, Abbas Commendatarius adminiſtrauit Ec-
1534. cleſiam 1534. vti & ſequentes, titulo Commendæ.

37. *Guillelmus de Valence* 6. 1545. & 1550.

38. *Ioannes Bouchetel* v. an. 1554. & 1564. 1554.

39. *Iacobus Vulcob* Abbatis munus aſſequitur 1564. vixit adhuc 1579. 1579.

40. *Antonius Gazenneau* 1586.

41. *Honoratus Siluin*, præfuit ab anno 1600. ad 1615. menſe Martio, Be- 1615.
naſiæ fluuioli vndis ſuffocatus.

42. *Petrus Taſſin*, 3. Doctor Theologus Ciſtercienſis Ord. in Pictauenſi, Engoliſmenſi, Santonenſi, & Alnienſi prouinciâ Vicarius generalis, patriâ Picardus, diſciplinæ inſtaurator qui domum ſuam in ſpirituali ac B temporali regimine vtiliter rexit; rebus humanis exemptus poſtquam abdicaſſet, hic terræ conditus eſt ante preſbyterij gradus, cui tale epitaphium poſitum à Claudio ſucceſſore. *Tumulus Domini* PETRI TASSIN *Doctoris Theologi Pariſienſis, qui antea Vrſicampi monachus & Prior, nutu diuino huius Abbatiæ titulo fuit auctus, quam ex indigeſtâ ruderum mole innumeris laboribus eduxit, parſimoniâ ditauit, regulari obſeruantiâ illuſtrauit, hic dum viueret, modicus ſibi, egenis munificus, cælum diues meritis ingreditur anno Domini 1643. Calend. Iulij* 1643.
poſtquam præfuiſſet 29. annis, requieſcat in C *pace.*

43. *Gaſpardus Corceſſin*, ex Priore Pruliacenſi 1640. defunctus 4. Aprilis 1647. mortuo talis epigraphe inſculpta. *Hic iacet Domnus* GASPARDUS CORCESSIN *quem Agendicum edidit, Vallis B. Mariæ Monachum fecit, ſacra Facultatis Pariſienſis laureâ donauit, Pruliacum Priorem, & ſtrictioris obſeruantiæ parentem habuit, Ordo virtutis ſpeculum, Columba Prælatum, cui tam inſignem pietate virum gementi ſubripuit prematura mors anno ſalutis ſupra milleſimo, ſexcenteſimo, quadrageſimo ſeptimo, pridie Nonas* 1647.
Aprilis. Orate pro eo.

44. *Claudius Chalemot*, ex Religioſo D Caroliloci propè Siluanectum, nominatur à Rege Ludouico 14. vigiliâ Natalis Domini an. 1647. & nunc etiam 1647.
præeſt.

COMBALONGA diœceſis Conſoranenſis Ordinis Præmonſtrat. *Combelongue.*

CONQVA Ordinis S. Benedicti, diœceſis Ruthenenſis, antiqua baſilica *Conques.*
cuius nomen habetur in notitiâ monaſteriorum Aquitaniæ anno 817. quæ 817.
Ludouico Auguſto in Conuentu Aquis militiam vel orationes debebant: nunc autem ſæcularis Eccleſia, in quam tranſlatum corpus S. Fidis, vnde & S.

Fidis

Fidis de Conchis monaſterium nuncupatur. De cuius miraculis libellum elucubrauit Bernardus Scholaſticus Andegauenſis ad Fulbertum Carnotenſem Epiſcop. quæ virgo, vt air Albericus in chronico martyrij palmam " tulit in ciuitate Aginno ſub Dariano, " cum B. Capraſio, ſuper eorum corpora S. Dulcius baſilicam conſtruxit, " & S. Fidem ſeorſim in ſuburbio re- " condidit, vbi innumera & ingentia " miracula facta ſunt ipſius precibus & " meritis. Abbatum ſucceſſio ralis reperitur in peruetuſtis membranis.

1. *S. Dado* qui in Gaubabro requieſcit.
2. *Medraldus.*
3. *Geofredus.*
4. *Anaſtaſius.*
5. *Sanctus Helias.*
6. *Cumbertus.*
7. *Bego* 1.
8. *Stephanus* 1.
9. *Stiraldus.*
10. *Frontanus.*
11. *Ioannes* 1.
12. *Rodulphus.*
13. *Fredolus.*
14. *Guilbertus* 1.
15. *Stephanus* 2.
16. *Bego* 2.
17. *Hugo* 1.
18. *Aylnardus.*
19. *Guilbertus* 2.
20. *Ayraldus.*
21. *Adalgoirus.*
22. *Odolricus* 1. vir ſanctus monaſterij fundamenta conſtruxit.
23. *S. Stephanus* 3. in ſuo tempore ſecundo in religione non inueniebantur qui miniſtrarent, monaſterium Figiaci pertulit, & recuperauit.
24. *Bego* 3. venerabilis, fuit clauſtri ædificator, multas reliquias in auro recondidit, & plurima bona monaſterio largitus eſt.
25. *Bonifacius.*
26. *Bernardus.*
27. *Gaucelinus.*
28. *Petrus* 1.
29. *Odo.*
30. *Odolricus* 2.
31. *Hyſconus.*
32. *Geraldus* 1.
33. *Hugo* 2.
34. *Sicardus.*
35. *Poncius.*
36. *Berardus.*
37. *Verianus.*

A 38. *Buoſon* Abbatiam poſteà reſignauit.

39. *Geraldus* 2. renunciauit præfecturæ Conchenſis Monaſterij.
40. *Guilelmus* 1.
41. *Imbertus.*
42. *Hugo de Panat* 3.
43. *Raymundus de Furno* dimiſir Abbatiam ſequenti.
44. *Hugo de Milheto* 4.
45. *Petrus de Vlmo.*
46. *Guilelmus de Cardailliaco* 2. ex gente in Cadurcis nobili, plurimis Epiſcopis & Abbatibus inclytâ.
47. *Bertrandus de Barieyra.*

B 48. *Raymundus de Reliaco* 1. caſtri de Moreto.

49. *Raymundus de la Salle* 2. huic monaſterio multa bona contulit, chori ſedilia fecit, vitra baſilicæ renouauit, & dormitorium per 8. annos deſtructum, & plurima alia laudabiliter fecit in vitâ ſuâ.
50. *Raymundus de la Salle* 3. ſuperioris nepos & ſucceſſor.
51. *Raymundus la Roumigniere* 4.
52. *Fontanus Manſio de Flars.*
53. *Stephanus Barthon* 4. nobilis Lemouicenſis.
54. *Ludouicus de Comborn* 1. Abbas

C item Burgidolenſis & S. Auguſtini Lemouicenſis, frater Iacobi de Combornio Epiſcopi Claromontenſis.

55. *Ludouicus de Cremato* 2.
56. *Antonius de Margonaco* 1.
57. *Antonius de Rouſſelet* 2. reſignauit.
58. *Claudius de Rouſſelet* agnatus ſuperioris, qui mortuo ſucceſſit.
59. *Georgius d'Armagnac* Cardinalis tituli S. Laurentij in Luciná, Rutbenenſis Epiſcopus, & Archiepiſcopus Toloſanus, Abbas Conchenſis.
62. *Alexander de Caretto* Princeps

D de Final, Alfonſi 2. Marchionis Carretani, & Finalis frater, filius verò Ioannis Marchionis, & Geneuræ Bentiuoliæ, Abbas Bonæcumbæ, ac Grandiſſyluæ.

61. *Ioannes de Mignot* 2.
62. *Ludouicus de Cruſſol* 3. Abbas item Figiaci ex Ducibus Vceticenſibus ortus, Emanuelis Cruſſolij Ducis Vcetiæ, ex Claudiâ d'Ebrard de S. Supplice filius, præſider hoc anno 1654. Crvssol.
1654.

Conchæ in Neuſtriâ, ſeu Caſtellionis Monaſterium SS. Petri & Pauli Apoſt. Ord. S. Bened. diœceſis Ebroi- Conches.

cenſis, conditur à Rogerio de Toë-nio nobili Barone Normanniæ, vt indicant Ordericus l. 3. Hiſt. & Robertus de Monte, cui præfuêre Abbates Gilbertus & Vilelmus Monachi Fiſcannenſes, Guilelmus & Letardus Religioſi Bleſenſes, Giſlebertus ex Beccenſi familiâ aſſumptus, Simplicius & Vincentius monachi Columbæ, Bernerius ex eadem Congregatione deligitur, Vincentius, Siluester monachus de Lyrâ, & nunc ſedet moder-
1654. nus Abbas anno 1654. Guilelmus de Longueil Abbas Sancti Carauni Carnotenſis.

Condom. CONDOMVM ſanctæ Mariæ, vetuſtum in Aquitaniâ profeſſionis Benedictinæ cœnobium, quondam diœceſi Agennenſi ſubditum, in Epiſcopalem Sedem conuertit Ioannes XXII. Pont. Max. Ratio verò fundari Monaſterij hæc fuiſſe perhibetur in perantiquo codice manu exarato, qui aſſeruatur in archiuis Cathedralis Condomienſis. Tradunt Areſtum Patriarcham Hieroſolymitanum ſpiritu diuino motum, priuſquam hæc ciuitas ab Infidelibus occuparetur, Romam Theodorum nepotem eius Eccleſiæ Diaconum delegaſſe, cum ſacris reliquiis, vt conſuleret Pontificem quonam in loco eas diuino cultui collocaret, ac reſponſum accepiſſe, vt in Franciam tenderet; confeſtim ille mandatum exequens in territorio Agennenſi ad Garumnæ fluenta, inter duos amniculos de Bayſe, & de Gelle ſubſtitit, vbi in memoriam cuiuſdam apparitionis reuelatur fidelibus Chriſtianis in fundo Ducis Aquitaniæ, ſacellum Beatæ Virgini ſacratum in loco Condomum appellato, & inſequenti tempore miraculorum virtute celebri; poſteà Dux Aquitaniæ Elgaſius cum matre Iſamburgi, & coniuge Agnete S. Saluatori territorium contulerunt, cum immunitate, vt teſtantur elegiaci verſus cupreo inciſi, qui in eodem codice tales ad memoriæ monimentum leguntur.

Templum Chriſte tui venerator Agalſius offert,
In quo ſe ſocias mater & vxor agunt.
Tu Cœli è ſolio terrenum inlabere Myſten,
Et puram puro trade fidem populo.
Hic mira perpetuo fecimus altaria Chriſto
Et calet arcanis vox vigilanda ſacris.
Hic & iuſtorum gaudent componier vrna,
E Tranſalpinis qua veniunt tumulis.

A *Ambitus hic templo eſt, atque ambitus iſte ſepulchro,*
Quiſquis ſanctus adi, quiſq; prophanus ibi.

Reperitur & aliud carmen breuitatis causâ omiſſum. At verò cum à Danis & Normannis Vaſconiam infeſtantibus, hæc Baſilica Condomienſis calamitatem perpeſſa, omnibus ornamentis & rebus quibus munificè dotata erat, exſpoliata fuiſſet, tandem poſt aliquot annos crematâ Eccleſiâ ac Clericis aliò migrantibus, ruinam dum ab omni parte minaretur; Amuna Garſiæ-Sanctij cognomento Curui Comitis Vaſconiæ vxor, magnificum
B renouauit templum ſub patrocinio eiuſdem S. Saluatoris, donatis liberaliſſimè pluribus latifundiis & poſſeſſionibus ad ſuſtentationem Clericorû, vt habitationem certam ſibi eligerent; Sed ipſa paulò mox in partu occumbens, ventre cæſo procreauit Arnaldum-Garſiam Aſtaracenſium Comitum progenitorem. Sanctius Garſiæ Comes maioris Vaſconiæ frater natu maior, parens fuit Gumbaudi Ducis, qui mortuâ vxore factus Epiſcopus Agennenſis & Vaſatenſis, pater extitit Hugonis Antiſtitis Agennen-
C ſis, Leomaniæ Comitis, quæ ad ſuam diœceſim pertinebat, & vnà etiam accepit cœnobium Condomienſe cuius Abbatem ſe inſcripſit: per id tempus Monaſterium iterum barbarorum irruptionibus deſolatum vaſtatur, & Hugo ſummis ſumptibus illud reſtaurat magnificè: tum abdicato Epiſcopatu Vaſatenſi Agennenſem retinuit, ac Româ reuerſus vbi limina Apoſtolorum inuiſerat, Religioſos in hoc Congregationis domicilium introduxit, & Eccleſiam abſoluit quam ſub patrocinio S. Saluatoris & B. Petri Apoſtolorum Principis dedicari fecit, voca-
D tis proceribus totius prouinciæ. Rem totam plenius declarat vetus documentum dotationis, prout in tabulario S. Petri Condomienſis eo tenore legitur.

IN NOMINE *ſanctiſſimæ Trinitatis, Ego Dei gratiâ Epiſcopus Hugo ſecundùm tranſitoriæ nobilitatis gradum alto florens germine parentum, & pro illo deciduo putreſcentis carnis flore, terreno ſublimatus honore, infra pectoris armarium ſæpiùs reuoluebam illud Salomonicum: Tanto gradus altior, tanto caſus grauior; & dum hoc ſollicitâ cogitatione mecum agerem, omnem ſæcularis dignitatis ordinem, de die in diem*

impenſius declinando deficere viderem, A *paululum confidens vitam fragili flore nobilitatis qui tam citò amittat honorem ſuæ viriditatis, perterruit me illud teſtimonium* „ *Iſaiæ: Omnis caro fœnum, omnis gloria* „ *eius, quaſi flos fœni, & illud ſiccatum eſt* „ *fœnum, cecidit flos, verbum autem Domi-* „ *ni manet in æternum. Ad hæc quotidie* „ *illo admonebar exemplo, quod Dauid pro-* „ *fert in Pſalmo: homo ſicut fœnum, dies* „ *eius tanquam flos agri ſic efflorebit, quod* „ *ſequitur, quod ſpiritus pertranſibit in illo* „ *& non ſubſiſtet, & non cognoſcet amplius* „ *locum ſuum &c. His ergo, & huiuſmodi ſcripturarum teſtimoniis aliquantulum correctus, ea quæ mihi contulit innata bene-* B *uolentia parentum ad radicem ſæcularis honoris propagandum, illuc deportaretur, vbi fures non effodiunt, nec furantur, & ob promiſſa centupla retributionis Deo diſpoſui conferre, ſalubrius mihi & illis exiſtimans ſecundum Deum conſulere ſi hoc quod contulerunt pro amore carnis, ſcilicet peccati & vitÿ fomitum, pro me S. Dei Eccleſiæ produceretur in augmentum. Sed vt hoc conuenienter poſſet fieri, nec vlla impoſterum noſtris parentibus ſeruaretur occaſio, hac diſpoſitione volui eorum communi conſilio, & plurimorum prouincialium confirmare teſtimonio. Anno igitur Domini-* C
1011. *cæ Incarnationis* MXI. *glorioſo Henrico Romanæ vrbi imperante, Roberto autem Franciam regente, Sedis verò Apoſtolicæ ſummæ ſanctitatis viro Benedicto præſidente, apud prouinciam Vaſconiam Sancione illuſtri viro Ducatum obtinente, ego ſupernominatus Hugo licet immeritus Præſul ſecundùm lineam carnis eidem Duci propinquus & affinis, inito conſilio cum eodem Duce, & prouincialibus Epiſcopis & Abbatibus, ceteriſque terræ Principibus, id eſt Arnaudo Epiſcopo & Arnaudo Vicecomite & cum coniuge ſuâ, & cum Arnaudo eorum filio eiúſque coniuge Adalais, Arnaldo, Bernardo Vicecomite, & Arnaldo Lupo Vicecomite, Arnaldo Gauſelino, Guil-* D *lelmo Vicecomite, aliíſque bonis hominibus qui in præſentiâ aderant, terrenis poſtpoſitis hæredibus, omnis meæ poſſeſſionis Chriſtum hæredem feci, & ſecundum Pſalmiſtam elegi abiectus eſſe in domo Dei mei magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum. Omnem itaque portionem meæ hæreditatis quam in pago Leumania habeo, liberè & abſolutè, & abſque vllâ parentum occaſione Domino Deo, Principíque Apoſtolorum Petro, ſedíque Romanæ in conſpectu plurimorum dedi inprimis Eccleſiam S. Petri, & locum* CONDOMVS,

A *quod interpretatur quaſi domus ſublimis, cum omnibus ſuis appenditiis. Et vt hoc donum apud Deum ſemper eſſet in memoriâ, placuit mihi, ſeu Duci Sancioni vel aliis principibus terræ Clericos ſeculariter, & abſque regulari diſciplinâ ibi degentes penitùs amouere, & Monachos vigilanter Deo ſeruientes, & ſub regulari iugo militantes, in illorum loco ſecundùm inſtituta, vel monita* [illegible] *Benedicti, ibi ordinare, & hoc iuſſu, & Apoſtolicâ auctoritate firmare. Ad hoc omnium commune votum idoneè perficiendum, quemdam noſtrum filiolum nomine Petrum, diuinitus nobis collatum virum omni virtute probatum, Apoſtolicâ* B *auctoritate vt præeſſet cæteris, conſtituimus, Abbatémque ſecundùm inſtituta Patrum benediximus; qui etiam vt iugum Chriſti ſuaue & onus eius leue aliis regulariter imponet, paternâ admonitione ſubmonuimus. Monachos verò ſibi quaſi Patri, & ſeniori in omnibus obedirent, deuotè poſtulamus, inſuper anathematis lege indicimus. Sed quia pleráq; loca, maximâ calamitate oppreſſa audiuimus, etiam omnino deſolata noſtris temporibus audiuimus, ob hoc præcipuè quod aliquanti ſub ſpecie regiminis vſurpantes ſibi dominium, dum ab aliis defendere debent locum Chriſti, peſſimum & abomina-* C *bilem immutant vſum, aſſiduis commeſtionibus bona loci turpiter conſumentes, importunéque ſuperuenientes, non familiariter ſed hoſtiliter hoſpitantes, & quod his omnibus eſt abominabilius, vendunt Abbatias ipſis Abbatibus, & hoc fit quod Chriſti non in loco ſpiritualium patrum cæteris præeſſe videntur, ſed bonis quæ comparant dominando abutuntur, inde grauia ſcandala in monaſteriis oriuntur. Nos ab illâ ſimoniacâ hæreſi declinantes, & quæ ſunt Dei, Deo reddentes pro obedientiâ traditâ, & pro remedio animæ meæ, meorúmque parentum id eſt Garciæ Sancionis Comitis, & filÿ ſui Sancionis Garciæ Comitis, & Guillelmi Sancionis Comitis, & Gombaldi Epiſcopi, & Guillelmi Comitis, & Garciæ Comitis,* D *& Bernardi Guillelmi Comitis, & Garciæ Comitiſſæ, & ceterorum tam viuorum quam defunctorum, ita ordinamus & conſtituimus vt tempore omni locus ſcilicet Condomus tali libertate ſit condonatus, vt ex hac die hinc deinceps nullus hæredũ ſit particeps, quidquid ad nos pertinere huc vſque videbatur adſoluendum pertineat, ipséque cum cæteris ſuis fidelibus quorum nomini adſcribitur à modo in perpetuum poſſideat. Monachi autem ibi Domino ſeruientes, nulli ſæculari perſonæ propter honorem loci reſpondeant, nec Comiti, vel Epiſcopo, aut cæteris*

coacti aliquod ſeruitium faciant, excommunicationem Epiſcopi non timeant niſi rationabili cauſâ exiſtente, legalem eſſe cognoſcant, ſed & hanc libertatem ſemper habeant, vt Abbatem ex ſeipſis eligant, omnino tamen prohibemus, ne quis pretio inter eos
" *honorem adipiſci velit, quod Apoſtolus di-*
" *cit, qui dat, & qui accipit, anathema ſit. Hanc igitur noſtram deſcriptionem, & Apoſtolica auctoritatis conſummationem, ſi quis meorum hæredum infringere voluerit, & Deo, ſuiſque fidelibus vim inferre ex noſtro dono ſtuduerit, vel cuiuſcunque Ordinis fuerit, qui violare velit, cum Sem & Iaffeth non habeat partem benedictionis, ſed cum Cham ſeruo ſeruorum mercedem recipiat maledictionis, & cum omni poſſeſſione perditionéque animæ, incurrat ſententiam Sodomæ, & Gomorrhæ, fiat, fiat, anathema maranatha. Et hæc deſcriptio acta eſt 4. Calen. Auguſti Hugone Epiſcopo & Sancione Duce iubente, Domino autem ſine fine regnante, amen, amen, amen.* Abbatum huius Condomienſis Eccleſiæ ſeries ex cartulariis deſumpta nunc primùm euulgatur eâ ſucceſſione.

Hugo de Gaſcogne Epiſcopus Agennenſis, Condomienſis Monaſterij reſtaurator & Abbas ex memorato exemplari, de quo ſupra dictum eſt.

1011. *Petrus* anno 1011. ſucceſſor deſignatus ab eodem Hugone præfuit, vt fidem facit chartarium Condomienſe in hæc verba: *Gombaldo mortuo Hugo eius filius primùm Abbas Condomienſis effectus eſt; deinde Epiſcopatum Vaſatenſem & Agennenſem retinuit. Poſtremò Vaſatenſi Epiſcopatu dimiſſo, & viro quodam nomine Petro in Abbatem Eccleſiæ Condomienſis inſtituto, Epiſcopatum Agennenſem ſolum retinuit.*

Siginus, vel *Siguinus* Eccleſiam Sancti Petri Sanagorenſis quam Amaneuus Lebretenſis Dynaſta quaſi propriam vindicabat, datis duobus equis magni pretij, & 20. ſolidis redimit ad augendum honorem S. Petri Condomienſis, cui fideliter deſeruire ſtuduit; vt obſeruant tabulæ cartularij Condo-
1084. mienſis ad an. 1084. vel circa, quamquam aliæ ſchedæ eius memoriam referre videantur ad an. 1011.

Raymundus de Oloron, cuius frater nobilis Arſinus de Olorone dedit S. Petro Condomienſi fundum villæ Neracenſis præſente eodem Abbate, quod confirmatur præcepto Vrbani Pontificis, qui ibidem in honore S. Thomæ Apoſtoli, & Nicolai Euangeliſtæ

A Eccleſiam conſecrauit 1088. ex tabulario Abbatiæ.

Amerius vixit circa annum 1120. vt 1120.
habent eædem membranæ Condomienſes.

Augerius floruit an. 1260. 1260.

Vilelmus, nominatur 1273. in cartâ P. de Gontaldo domini de Birone.

Arnaldus Odo de Lomagne, cuius notitia eruitur ex actis anni 1298. 1298.

Raymundus Galard ex nobili ſtirpe de Galardo eligitur à Religioſis an. 1306. vltimus Regularium Abbas, creatur primus Epiſcopus Condomienſis
1317. cœnobio Epiſcopatus inſigniis 1317.
B decorato, vt in ſerie Præſulum ſuperius notatur.

CORBEIA ad ripam dextram Somonæ, leucis quatuor ab Ambiano, in cuius eſt diœceſi, Ordinis S. Benedicti, fundatur à B. Bathilde Reginâ Francorum, & filio eius Clotario 3. in honorem Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli anno 662. idem Clotarius præcepto huius anni monaſterium hoc immune facit ab omnibus teloneis, & alterum libertatis priuilegium accipit an. 664. à Berrefrido Ambianenſi Epiſcopo, quæ diplo-
C mata producuntur tomo 1. Concilio- 662.
rum Galliæ. Huius verò cœnobij libertates approbauit reſcripto Apoſtolico Nicolaus 1. Papa epiſt. 24. memoratúrque ab Innocentio 3. c. quia ad petitionem de accuſationibus; legendi Aimoinus, Flodoardus, Ioannes Buſæus ad epiſtol. 3. Hincmari, Sirmundus præfatione in opera Ratberti, cæteríque auctores qui de antiquiſſimo hoc cœnobio ſcripſêre; cuius varias deſtructiones enumerat fragmentum hiſtoricum tomo 2. Hiſtor. Francorum Scriptorum. At hæc vetus Corbeia dicitur ad alterius dif-
D ferentiam propè Viſurgim fluuium, diœceſis Paderbornenſis in Saxoniâ, quæ eſt huius Francicæ colonia vt notat Chriſtophorus Brouuerus in Syderibus Germaniæ. Gallicanos autem Abbates, qui & Comites, ab eodem Sirmundo acceptos hîc damus, cum altero indice quem etiam nobis communicauit v. c. Petrus D. Hozier; Sed prius de fundatione huius Monaſterij Præceptum tali contextu Tomo 1. Concil. inſcriptum proferemus.

Corbie. Ecartelé au 1. & 4 d'or, à vne croſſe de ſable poſée en pal, coſtoyée de deux clefs de gueulles poſées de meſme, au 2. & 3 d'argent à vne teſte de lió de ſinople.

CHLOTARIVS *Rex Francorum vir inluſter. Ad mercedem noſtram in Dei nomine credimus pertinere, quidquid pro ani-*

ma ſalute locis ſanctorum conferimus, vt ibidem perenniter proficiat, & gloriam Deo auxiliante habere mereamur. Igitur dum nos & præcelſa genitrix noſtra domna Baldechildis Regina, Monaſterium in honore ſanctorum Petri & Pauli Apoſtolorum, & ſancti Stephani Protomartiris, ſuper fluuium Somna, in loco qui dicitur CORBEIA *quem Guntlandus quondam poſſederat, & ad fiſcum noſtrum peruenerat, vbi præeſt venerabilis vir Theodefridus Abba, pro æterni numinis intuitu ædificari præcepimus, vt monachi ſub ſanctâ regulâ ibidem debeant conuerſari. Cognoſcat ſtrenuitas veſtra, quod nos ipſam villam Corbeiam ad ipſum monaſterium cum adiacentiis ſuis in integrum, ſeu & alias villas nuncupantes Folieto, Gentilla, Cipiliaco, Fortiaca villa, vel reliquas adiacentias earum ad integrum, Albiniaco cum adiacentiis vel appenditiis ſuis, quantum ibidem fiſcus noſter tenuit ad integrum, in paga Ambianenſe, ſeu & Monciaco, Vualdiaco, Bellirino cum adiacentiis earum, in pago Atrauatenſe, immóque & villam quæ vocatur Templum Martis, ſitam in pago Ambianenſe ad integrum, cum pagenâ de ſyluâ de foreſte noſtrâ Vuindegoniâ, hoc eſt per loca denominata, à fine Cartenſe; vſque in Dominico lacco per Siccaſiderude, per ceruorum Marcaſio, per Baguſta, per viâ publicû vſque Fraudehario exſarto. Similiter & portionem in loco qui vocatur Taceaco, quem Frodinus de Vrſino dato pretio comparauit, & ad fiſcum noſtrum ipſe Frodinus in compenſationem pro aliâ re dedit, in ipſo pago Ambianenſe, à die præſenti ſub integrâ immunitate, abſque introitu iudicum, viſi fuimus conceſſiſſe. Proinde per hanc præceptionem ſpecialius decernimus eſſe manſurum, vt tam ipſum locum Corbeiam, quàm & ſupraſcriptas villas, vnà cum terris, domibus, mancipiis, adſficiis, vineis, ſyluis; pratis, paſcuis, farinariis & cunctis appenditiis, vel quod ibidem videtur adſpicere, pars ipſius monaſterij, vel omnis congregatio de ipſo monaſterio valeat poſſidere, vel dominari. Et nullus quilibet de iudicibus, nec ad ipſum monaſterium, nec ad homines ſuos, nec in curtes ſuas, quidquid à die præſenti ibidem contulimus, & quod à nobis, vel à ſuccedentibus Domnis Regibus, vel à Deum timentibus hominibus inibi fuerit collatum, nec ad cauſas audiendum nec freda exigendum, nec manſiones faciendum, nec paratas requirendum, nec vllas redhibitiones in villis ſuperius nominatis, quidquid tempore præſenti videtur poſſidere, aut adhuc, vt diximus, à nobis vel à ſuccedentibus Regibus, vel à Deum timentibus hominibus inibi additum, vel delegatum fuerit, ipſa iudiciaria poteſtas non præſumat ingredi: ſed pars ipſius monaſtery, vel omnis congregatio ibidem conſiſtens, abſque introitu iudicum, vt diximus, ſub integrâ immunitate poſſidere valeat vel dominari. Et vt hæc præceptio noſtra perenni tempore firmiorem obtineat vigorem, nos & præcelſa genitrix noſtra Domna Baldechildis Regina, ſignaculis manus noſtræ ſubter decreuimus affirmare.*

1. *Theodefridus* ex monacho Luxouienſi regimen adeptus Corbeienſe; auctor vitæ S. Bathildis apud Surium tom. 7. de illo loquens hæc obſeruat: Nec reticendum quod monaſterium Corbeia in pago Ambianenſi ſuo opere fundo tenus ſtruxit, ac deuotum gregem monachorum inibi eſſe conſtituit, vbi Theofredus nunc Epiſcopus, tunc verò Abbas magno gregi Fratrum præfuit. Quem de Luxouio monaſterio præfata Bathildis à Walberto Abbate expetiuit; & ad prædictum Fratrum cœnobium condirexit. Sedebat porrò an. 662. ex priuilegio me- 662.
morato, fuitque Epiſcopus Ambianenſis.

2. *Chrodegarius*, fato functus circa an. 670. iuxta documentum ſequens 670.
Theoderici.

3 *Erembertus* cuius electionem gratam habet Theodericus Rex huiuſmodi exemplari. THEODERICVS Rex Francorum, Epiſcopis, & viris illuſtribus: De ſacroſancto monaſterio nuncupato CORBEIA in pago Ambianenſe conſtructo; ad regalem noſtram præſentiam monachi & viri Dei venientes, ſerenitatis noſtræ clementiæ auribus ſuggeſſerunt, vt dum & venerabilis vir Chrodegarius Abba, ſecundùm conſuetudinem humanæ fragilitatis, de hac luce ad Dominum migraſſe dignoſcitur; quem Apoſtolicus vir Domnus & pater noſter Theodefredus Epiſcopus, dum & ille onus Pontificale meruit accipere, per noſtram voluntatem & præceptionem, ad regendum ac dominandum monaſterio ſupraſcripto conſtituit; cum relatione & conſenſu totius congregationis ipſius monaſterij petierunt, vt liceret eis ſecundùm eorum electionem, & ſecundùm ſanctum priuilegium, quod ſupra loco ſancto ex regali munificentiâ, & ſacerdotum con-

» ceſſione indultum eſt, de ſemetipſis A
» eligere Rectorem. Et dum eorum pe-
» titio noſtræ ſerenitati congrua eſſe,
» & rationabilis in omnibus videretur,
» venerabilem virum Erember-
» tvm, qui in ipſo monaſterio fuit
» nutritus, ipſi homines cum voluntate
» ſupraſcripti Pontificis domini Theo-
» defredi Epiſcopi elegerunt: noſtra
» clementia ipſis monachis conceſſiſſe
» comperitur, ſicut ſuggeſſerunt. Præ-
» cipientes ergo per hanc præceptionem
» ſerenitatis noſtræ, & auctoritatis re-
» galis conceſſimus, & omnino iube-
» mus; vt ſupraſcriptus venerabilis vir
» Erembertus Abbas & Rector mona- B
» ſterij Corbeienſis in omnibus ſit con-
» ſtitutus; & ſicut bonus paſtor ea quæ
» vtilia ſunt ad opus monaſterij, & ad
» regimina monachorum præuideat, &
» regat, & erudiat; &c. Et vt taliter
» agat, ideò noſtra clementia ei indul-
» ſit, vt habeat poteſtatem de totâ con-
» gregatione ipſius monaſterij, vel de
» eorum hominibus in eorum terris com-
» manentibus, vel de eorum rebus &
» poſſeſſionibus mobilibus & immobi-
» libus, ſicut ſancta regula docet, &
» ſanctus Ordo monachorum dignoſci- C
» tur eſſe conſeruandus. Ita vt de die
» præſenti, omnibus temporibus vitæ
» ſuæ, ſecundùm Dei voluntatem, &
» ſecundùm ſanctum Ordinem domi-
» natum accipiat; & ipſa ſancta Con-
» gregatio ſub illo conſtituta preces aſ-
» ſiduas ad aures reuerentiſſimas maie-
» ſtatis Domini pro nobis, & pro ſta-
» bilitate regni noſtri iugiter fundat.
» Et vt hoc præceptum firmius habea-
» tur, quod pro Dei timore indulſimus
» auctoritate præcelsâ manus noſtræ ſub-
» ſcriptionibus ſubter decreuimus robo-
» rare.

687. 4. *Sebaſtianus* in eâ floruit Abbatiâ an. 687. D

5. *Grimo*, vel *Grimoaldus* præter nomen de huius geſtis nulla habetur in diptychis memoria.

726. 6. *Leodegarius* anno 726.

7. *Aldo* poſtremum diem obiit 11. Nouemb. 770.

771. 8. *Nordrannus*, ſeu *Nordramnus*, ſuſcipit Adalardum an. 771.

9. *Adalardus* Comes Palatij, Bernardi Comitis fratris Pipini filius, Caroli autem Martelli Maioris Domus Franciæ nepos, poſteà Abbas Corbeiæ, delegatur Romam ad Leonem Papam cum Bernario Epiſcopo, in causâ definitionis de proceſſione Spiritus Sancti, vt notant Annales Francorum veteres ac Fuldenſes ſub annum 809. & vita Caroli Magni in- 809.
certo auctore: particeps fuit coniurationis Bernardi Regis Italiæ aduerſus Ludouicum Pium Imperatorem, & in Aquitaniæ partes retruſus apud S. Filiberti monaſterium ſeceſſit, quemadmodum refert fragmentum de Adalardo Comite: Poſthæc Eccleſiæ reſtitutus, vti teſtantur vita Ludouici Imp. & Eginardus in Annalibus, in-
quit enim ad an. 821. Adelhardum » 821.
quoque de Aquitaniâ vbi exulabat »
euocatum, Corbeiæ monaſterio vbi »
prius fuerat, Abbatem ac Rectorem »
eſſe iuſſit, & Bernarium fratrem eius »
reconciliatum eidem monaſterio red- »
didit. Hincmarus Remenſis Archi- »
epiſcopus epiſtolâ ad Epiſcopos Fran- »
ciæ cap. 12. ſenem & ſapientem vo- »
cat, Domni Caroli Imperatoris pro- »
pinquum, Corbeiæ Abbatem, inter »
primos Conſiliarios, & auctorem li- »
belli de Ordine Palatij regij. Vitam »
eius conſcripſit Paſchaſius Radbertus: deceſſit verò 2. Ianuarij ab Hildemanno Epiſcopo Bellouacenſi, quē monachum ipſe nutrierat, traditus ſepulturæ in baſilicâ Beati Petri eóque condecoratus Epitaphio.

Hîc iacet eximius meritis venerabilis Abba,
Noſter Adelhardvs, *dignus honore ſenex.*
Regia proſapies, paradiſi iure colonus,
Vir caritate probus, moribus, atque fide.
Quem dum ſub tumulo recolis tu quiſque viator,
Cerne quid es, quid eris, mors quia cuncta rapit.
Nam poſt octauas Domini hic carne ſolutus,
Succedente die aſtra petiuit ouans.

10. *Vualo*, ſeu *Vuala* Comes, Adhalardi frater, & Theodradæ Sanctæ Mariæ Sueſſionenſis Abbatiſſæ, cuius electionem deſignat Paſchaſius Rad-
bertus: Corbeia, ait, mœrens ac flens »
cum de tanto viduata patrono luge- »
ret, in conſolationem ſui meruit ſuſ- »
cipere Vualam clariſſimum virum in- »
ter reliquos quos habebat nobiles, ve- »
lut tyronem Chriſti, quem poſteà, »
poſt deceſſum fratris vice Chriſti gau- »
dens ſibi exultat Patrem habere. No- »
minatur inter proceres Francorum qui pacem pro Carolo Imperatore cum Hemmingo Danorum Rege confece-

runt an. 812. vt habent Annales Francorum, & vita Caroli; idem in Italiam cum Lothario Imp. mittitur cum Berungo Oſtiariorum Magiſtro ſub
822. anno 822. quorum, ait Eginardus in Annalibus conſilio & in re familiari, & in negotiis ad regni commoda pertinentibus vtetur. Magnæ porrò fuerat apud Carolum Magnum auctoritatis, de quo hæc ſcribit Paſchaſius Ratbertus: VALA *virorum clariſſimus et ſucceſſit, poſteà monachorum Pater eximius, tunc temporis primus inter primos, & cunctis amabilior vnus. Nimiâ familiaritate Regi inhærens, & maximâ præfecturæ dignitate ſubiectus, in Senatu clarior cunctis, in militiâ verò prudens animo fortior vniuerſis, erat iuſtitia cuſtos, decus honeſtatis, oppreſſorum quoque iuſtus oppreſſor.* Viuere tandem deſiit in Italiâ
836. an. 836. ex Annal. Francorum Bertinianis, quæ ferunt conſiliis eius Lotharium plurimùm vſum fuiſſe; de quibus Abbatibus, Adalhardo & Vuala Hiſt. Genealogica Domus Franciæ lib. 6. cap. 15.

11. *Hedo* anno 836. interest tralationi corporis S. Bathildis per Ercanradum Epiſcopum Pariſienſem, mortuus in Natiuitate S. Ioannis.

844. 12. *Iſaac* deceſſit an. 844. 9. Septembris.

13. *Radbertus Paſchaſius*, magni nominis Abbas, eruditione clarus, obtinet confirmationem priuilegiorum in Concilio Pariſienſi anno 846. cuius exemplar profertur in actis tomi 3. Concil. de illo plura Sirmundus in præfatione operum eiuſdem, Trithemius Abbas, & Bellarminus qui ſcripta eius enumerat; interiit an. 851. 26. Aprilis.

14. *Odo*, adfuit Concilio Sueſſio-
853. nenſi 2. anno 853. de illo Flodoardus item meminit lib. 3. cap. 11. factus poſteà Epiſcopus Bellouacenſis, cui propter egregias virtutes Principes aſſurgere conſueuerant.

15. *Engilbertus*, fatis conceſſit 5. Februatij.

16. *Traſulfus*, ad quem extat priuilegium Nicolai Papæ 1. epiſt. 24. quo eius immunitates, libertatem eligendi Abbatis regularis, exemptionem ab Epiſcopo diœceſano, intercedente in primis Odone Bellouacenſi Præſule quondã Abbate Corbeienſi confirmat, dato præcepto 4. Cal. Maias per manum Tiberij Primicerij Sedis Apoſtolicæ; expleuit mortalitatem 20. No- 875.
uembris 875.

17. *Hildebertus* an. 882. denaſcitur 20. Feb. 884.

18. *Gontharius* regimini Corbeienſi 889.
admotus erat 889.

19. *Netlo*, aliis dictus Heilo, vitam finiit 17. Auguſti 891.

20. *Franco* Hermenfredi Comitis Ambianenſis frater obiit 24. Martij 911.

21. *Evrardus* defunctus 21. Martij 914.
914.

22. *Bodo* viuis exemptus 21. Martij 929.

23. *Valbertus* fit poſteà Nouiomenſis 937.
Epiſcopus, obiit 937.

24. *Berengarius* ad alteram vitam migrat 942. 13. Nouemb.

25. *Herebaldus* cuius nomen in vetu- 945.
ſtis tabulis reperitur ad an. 945.

26. *Ratoldus* obiit 15. Maij 986.

27. *Maingaudus* morte ereptus eſt 987. cuius tempore Galtherus Co- 987.
mes Ambianenſis & Adela eius vxor monaſterio quandam villam dederunt, Fulcone Epiſcopo Ambianenſi.

28. *Herbertus* adminiſtrauit an. 1015.

29. *Richardus* 1040. 10. Octobr. eo 1040.
ſedente Drogo Morinenſis Epiſcopus eleuat corpus S. Adalhardi.

30. *Fulco* 1. præfuit 1048. quo tempore Guido Epiſcopus Ambianenſis, frater Balduini Comitis, auctoritate Sedis Apoſtolicæ corpus B. Rotberti miraculis clari reuelauit 4. Idus Iulij; Fulco verò ad meliorem vitam transfertur 5. Nouembris 1097. & in Capellâ S. Andreæ ſepelitur.

31. *Nicolaus* 1. 1098. memoratur in 1098.
vitâ S. Goffridi Epiſcopi Ambianenſis lib. 2. cap. 6. mortuus 6. Martij an. 1127.

32. *Robertus*, fatis functus 22. Ianuarij 1142.

33. *Nicolaus* 2. extat eius epiſtola ad Sugerium Abbatem, nominatúrque 1156. cum Theoderico Ambianenſi 1158.
Præſule.

34. *Ioannes de Bouſencourt* 1. an. 1158. mortuus an. 1159. teſte Alberico in chronico.

35. *Hugo* 1. anno 1174.

36. *Goſſo*, diem obiit 1187. 12. Fe- 1187.
bruatij.

37. *Nicolaus* 3. floruit anno 1187.

38. *Gerardus*, ex Abbate S. Cornelij de Compendio 1194. exceſſit 1196. 1194.
24. Maij.

39. *Ioannes des Cornillons* 2. an. 1197. ius Mitræ à Cæleſtino 3. obtinuit.

1198. 40. *Fulco* 2. 1198. ad quem ſcribit Innocentius 3. Papa lib. 1. epiſtol. obiit 1203. 8. Iunij.

41. *Galtherus*, 1210. nominatur ab Innocentio 3. cap. 23. de accuſationibus.

42. *Ioannes* 3. ex Priore Argentolij
1219. eligitur an. 1219.

43. *Hugo* 2. 1223. & 1226. quo anno recenſetur cum Hugone S. Pauli Comite, & Vualtero Heliaci Domino.

1240. 44. *Radulfus* 1240. & 1252.

45. *Ioannes de Fontibus* 4. 1253.

46. *Petrus Moures* 1. 1261. & 1263. hoc anno die Dominicâ poſt feſtum Exaltationis S. Crucis transfertur corpus
1261. S. Adalardi per Guillelmum Laudunenſem & Nicolaum Cameracenſem Epiſcopos, præſentibus S. Ludouico Rege, Balduino Imperatore, & Guidone de Caſtellione Sancti Pauli Comite.

47. *Hugo de Vers* 3. 1269.

1288. 48. *Garnerius de Borrenc* 1288.

49. *Henricus du Viller* 1. obiit 1324. pridie Cal. Nouemb.

50. *Hugo de Vers* 4. 1340. quo idem nominatur Eques Banneretus, ac Regi Franciæ in expeditione Flandricâ mi-
1340. ſiſſe Equites 5. Scutiferos 36. vt patet ex antiquo regeſto Cameræ Computorum Pariſ. moritur an. 1350. 29. Augusti.

51. *Ioannes d'Arſy* 5. ex Monacho Virgiliacenſi, poſteà Abbas Ferrarienſis, ac tandem Corbeienſis 1352. defunctus 1362. memoratur in cartâ Simonis Thoarcenſis Vicecomitis.

1363. 52. *Ioannes de Goua* 6. 1363.

53. *Radulfus de Roye*, ex Abbate S. Luciani Bellouacenſis 1391. exemptus è viuis 1418. 31. Auguſti, fratrem habuit Guidonem Archiepiſcopum Remenſem.

1419. 54. *Ioannes de Lion* 7. an. 1419. & 1433.

55. *Ioannes de Bersée* 7. anno 1439. Maij 12.

1461. 56. *Michael de Dauphiné*, obiit 1461. 10. Ianuarij.

57. *Iacobus de Ranſon* ex Abbate Montis S. Quintini fit Corbeienſis 1462.

58. *Ioannes d'Anguennes* 8. benedi-
1478. ctus 1478. Cal. Auguſti.

59. *Franciſcus de Maillers* 1. Commendatarius primus 1480.

1485. 60. *Petrus d'Otreil* 2. 1485.

A 61. *Guilelmus du Cantel.*

62. *Franciſcus de Halluin* 2.

63. *Philippus de la Chambre* Cardinalis Bononienſis.

64. *Sebaſtianus de la Chambre* 3. ex ſuperioris familiâ.

65. *Carolus* Cardinalis *de Bourbon* 1.

66. *Carolus* Cardinalis *Borbonius* 2. nepos primi.

67. *Ludouicus* Cardinalis *de Lorraine.*

68. *Henricus de Lorraine* 2. Archiepiſcopus & Dux Remenſis.

69. *Iulius* Cardinalis *Maſariny.*

70. *Camillus* Cardinalis *Pamphilius* Innocentij x. Pontif. nepos ex fratre,
B ſucceſſit per abdicationem ſuperioris, Legatus Auenionenſis, poſteà vxorem duxit.

71. *Iulius* Cardinalis *Maſariny* Ab- 1654.
bas iterum nominatus, ſedet an. 1654.

Corbiniacvm Sancti Leonar- *Corbl-*
di, diœceſis Auguſtodunenſis, Ordi- *gny, dit S.*
nis S. Benedicti, ſic dictum à Corbo- *Leonard.*
ne viro nobili, parente Guideradi Abbatis, vt fidem facit vetus membrana fundationis quæ ad calcem apologiæ pro ſanctâ Reginâ Virgine inſeritur ſub eâ verborum formulâ. Svperni *Regis opitulante gratiâ, ſacri cœnobij Flauiniacenſis Eygilus nomine, peccator*
C *& indignus Abbas, ſacerdotali tamen officio indeptus, cunctis fidelibus Sanctæ Eccleſiæ noſtris ſucceſſoribus, Monachis & Abbatibus gaudium æterna fœlicitatis. Quia iuxta Saluatoris vocem comperimus Sanctum Spiritum ſpirare vbi vult, & per Apoſtolum eundem Paracletum didicimus, gratiam ſuam vnicuiq; fideli diuidere prout vult, ſecundùm noſtræ capacitatis modulum. Venturis vt præſenti ratum fore*
duximus ſæculis. Quoniam anno 864. 864.
quod Verbum caro factum eſt, dum apud Flauiniacum ſequenti die poſt humationem ſacri corporis Reginæ Martyris xi. ſcilicet Calendas Aprilis, vnà cum Salo-
D *cone, Iona Heduenſis Præſuli, Cathedræ Coepiſcopo, charitatis glutino, noſtraque familiaritatis Collegio firmiter compaginato, Deo propitio, hilari reſiderem animo meo, oratu vt pote nouiter ibidem precibus compulſus inſignis Regis Caroli piiſſimi Auguſti Hludouici filij à cœnobio veniens Prumia, annuente Treuerorum Antiſtite, ob paſtoralem curam Flauiniacenſis cœnobij, oblata ſunt ante noſtram præſentiam quædam literarum monumenta à Fratribus; inter quæ quoddam repertum eſt, vbi erat inſitum, quod Religioſus Flauiniacenſium Manaſſes Abba olim à Rege Francorum,*

Ducéque

Ducéque Longobardorum, ac Patritio Romanorum Magno ſcilicet Carolo, licentiâ acceptâ ad colligendos congregatis altius duodenos monachos, quibus perpetuo iure tam Abbas, quàm monachi memorati Flauiniacenſis cœnobij praeſſent omni tempore, vniuerſis conlaudantibus Fratribus, cœnobium Aualinſe, ſeu Neuernenſe voluerit ædificare Comitatu apud Ammonias, in loco qui à Corbone viro inclito CORBINIACVS dicitur, patre videlicet ſanctæ memoriæ Guideradi Abbatis, qui ipſum Corbiniacum cum omnibus villis, & eorum appenditiis, tradidit Domino Ieſu Chriſto, Sanctóque Praiecto, dum in eius honore venerabile Flauiniacum condidit cœnobium. Hoc igitur lectitans animaduerti fratrum omnium auidâ mente intentos eſſe animos, idque à me perficiendum annuentibus intra ſe vultibus, indicare, conſilio habito cum præfato viro, rore ſapientiæ perfuſo, noſtra vt diximus, familiaritati mente & corpore nexo, Salocone, vice ſcilicet Ionæ Epiſcopo, & cum nobilibus viris qui ob aduentum tantæ Virginis pridie illuc aduenerant, opere duxi commodum, memor Beati Benedicti dicti, quia in omni loco vni Domino ſeruitur, vni Regi militatur, vniuerſis ſuggerentibus Fratribus, conlaudantibúſque laudabilis vitæ patris Manaſſæ votum. Si quidem celebrato, quod iam imminebat Paſchali gaudio, ſociatus mecum cæmentariis, cum pluribus artificibus, locum adij Corbiniacum, in quo fundato Oratorio in honore Apoſtolorum Principis Petri, duodecim ibidem in memoriam duodecim Apoſtolorum in initio ad manendum conſtituimus Fratres, quibus præficimus Decanum in ſanctâ conuerſatione, moribúſque probum, nomine Vulfridum, concedentes eorum neceſſariis vſibus ipſum Corbiniacum, cum ſuis appendiciis, omnéſque villas, quas iam dictus in eodem Comitatu coniacentibus Flauiniaco cœnobio tradidit Vuideradus, vt in eius teſtamento habentur. Antonium vtique cum omnibus adiacentiis vel appendiciis earum, in integrum, & coloneis, Inliſcomum, Dunſatium, Virtacum, Valentingas, Vallegrouaria, Iuliacum, Pagatiacum, Caſſaniola, Vuldonacum, Carcacum, Cappas, Degantiacum, Caſtiacum, Roſcella, Palatiolum, Gouilis, Sipitiacum, & Sapiliacum, ſeu & illa coloneta in Ariaco, quæ fuit Anſeberti, & quidquid ad eam aſpicere videtur; & clauſiua totum in integrum, quem idem Vuideradus plantari iuſſit. Has igitur villas, vel manſioniles iiſdem Fratribus monachiſque noſtris per libentia tempora, & annorum illic degentibus cum omnibus appendiciis ſuis, vel vniuerſum cenſum eorum redditibus, eâ ratione concedimus, vt in collaudatione & præcepto Caroli Magni continetur, vt ſemel in anno ſinguli qui ſacerdotali ſeu Leuitico funguntur officio, per ſingulas hebdomadas repræſentent ſe Flauiniaco, ibíque ſibi commiſſum celebrent officium; quo expleto, nemo eorum ad Cellam Corbiniacenſem regredi audeat, donec ab Abbate loci ipſius & à Fratribus probata eius vita in timore ſancto, ſuíque propoſiti voto, imperetur regreſſus. Concedimus quoque eis manſum vnum apud villam quæ dicitur Meures, quo venientes hoſpitentur monachi, & ſi neceſſitas exegerit, loti aquâ, ſua induant veſtimenta. Cenſus verò à Decano prædicti loci Corbiniaci annualis & triplex ſic ſoluatur, vt 8. Cal. Februarij, & 7. Idus Septemb. menſam Fratrum Flauiniacenſium ornent conuenientibus dapibus: pridie verò Cal. Decembr. reddant C. ſolidos in laniſiciis veſtibus. Hactenus de conſtructione & obſeruatione cœnobij Corbiniaci. Nunc in fine noſtri teſtamenti omnipotentem Dominum obſecramus, vt illius miſericordia perpetuò nos deffendat, tueatur, augeat multipliciter, & vt in verâ charitate radicati & fundati ad gaudia peruenire mereamur cæli. Si quis verò infidelis aliter felle amaritudinis dulcoratus, atque zelo cruenti liuoris inflatus, quod deſcripſimus aliquando contemnere voluerit, vel ſæpe dictum Corbiniacum à ſubiectione & dominio cœnobij Flauiniacenſis aliquâ occaſione ſcindere præſumpſerit, hic cum ſuis ſequacibus æternâ maledictione damnatus pereat, & niſi pœnituerit corde tenus cum Hieroboam, qui à Deo receſſit, & filios Iſrael recedere fecit, & in æternum periit. Prætereà curam fidelium procurantes animarum, decreuimus, atque vnanimiter ſtatuimus, vt ſi quis nobilium vel familiarium, in illo ſacro cœnobiolo Corbiniaco ſcilicet, pro minuendis ſoluendiſque peccatis, & beatâ requie ſumendâ viam petentes vniuerſæ carnis ſe ſepulturæ tradiderint, cœnobitæ Flauiniacenſes indefeſſis exorent Dominum precibus, pro eorum abſolutione animarum, miſſáſque ac officia perſoluant, ac ſi in eodem cœnobio humata ſint eorum corpora. Caueant antem Fratres illi, ne eorum pigritiâ animæ defunctorum amittant promiſſa, & debita eis gratuita vota. Nomenclaturam poſteriorum Abbatum S. Leonardi ex aliquot ſchedis collectorum hanc proferimus.

Seguinus Abbas præfuit Corbinia-

1173. cenſi Monaſterio anno 1173.
Simon 1233. & 1243.
1305. *Reginaldus* ſedit an. 1305.
Philippus 1331.
1362. *Alexander* adminiſtrabat an. 1362. & 1386.
Hugo de Mezencontre 1406. & 1431.
1435. *Alexander de Goine* 1435. & 1451.
Guillelmus des Riaux 1458.
1485. *Bertrandus de la Teillaye* 1485.
Ioannes Bougart.
Guillelmus Pouere.
Benedictus de Granci.
Ioannes de Gentils.
1491. *Claudius de Senetere* 1491.
Paulus de la Platiere 1507. & 1523.
Franciſcus de Cleues ex Principibus
1526. Cliuiæ Abbas Commendatarius 1526. & 1530.
Guido Bandereul 1536. ceſſit Abbatiam nepoti creatâ penſione.
1554. *Iacobus Bandereul* 1554.
Carolus de Senetere 1577.
1602. *N. de Choiſeul de Praſlin* per œconomatum rexit an. 1602.
Martinus de Counet Religioſus anno 1604.
1625. *Erardus de Rochefort* 1. 1625. Commendatarius etiã Abbas Veſeliacenſis.
Erardus de Rochefort 2. nepos ſuperioris 1640. quo anno obiit.
1640. *Henricus Spondanus* Epiſcopus Appamienſis 1640.
Ioannes Spondanus Epiſcopus Appamiarum per reſignationem patrui.
N. de Rochefort obiit 1644.
Armandus de Bourbon Princeps de
1654. Conty, Abbas Sancti Leonardi 1644. & 1654.

Courcelles. Corcellæ Ordin. Ciſtercienſis fœminarum in Comitatu Burgundiæ, diœceſis Biſonticenſis.

S. Corentin lés Mante. S. Corentini Ord. S. Benedicti fœminarum, diœceſis Carnotenſis, inchoatur ſub patrocinio B. Corentini Epiſcopi in finibus Comitatuum de Meduntâ & de Monteforti-Amalrici, tutelares tamen agnoſcit Sanctos Lupum & Ægidium, & perperam conditum refertur in quibuſdam ſchedis à Simone Comite Montisfortis, Amalrici filio; nam fundatur reuerà à Philippo 1. Rege Francorum, vt indicat Albericus in chronico, ſic loquens ad
1201. annum 1201. *Philippus puer & Maria ſoror eius, quos Rex de ſuperinductâ genuerat, à Papâ Innocentio legitimantur. Eodem anno mater eorum eadem ſuperinducta moritur, & iuxta Medontam in Ec-*
A *cleſiâ S. Corentini ſepelitur, vbi Rex fecit Abbatiam centum & viginti Monialium.* In eiuſdem baſilicæ choro iacent cum Bertradâ de Monteforti memoratâ cor & viſcera Blancæ de Caſtellâ matris S. Ludouici, quæ hoc cœnobium affectu beneuolo proſequebatur, dum quinquaginta libras redditus, & aliquot ſolidos in dominio Meduntenſi pro celebratione obituatij erogauit. Porrò Abbatiſſarum huius loci talis eſt ſucceſſio, quam ex Martyrologij membranis communicauit v. c. dom. de Vyon d'Herouual.

B 1. *Mabilia* Abbatiſſa prima S. Corentini obiit 12. Cal. Iunij.

2. *Agnes* 1. fato fungitur 6. Cal. Ianuarij.

3. *Idonea.*

4. *Auiga.*

5. *Hodeardis.*

6. *Agnes* 2.

7. *Mathildis Bouclainuille.*

8. *Robina de Nantilly* an. 1372. Abbatiam rexit vſque ad 1394. 1372.

9. *Catharina de Foſſ.z* 1402. obtinuit ab Henrico Rege Angliæ an. 1423. 9. Aprilis confirmationem iurium quæ eidem cœnobio debebantur, à Regibus Franciæ olim conceſſorum ſuper pontagium aquæ Medontenſis. 1423.

C 10. *Petronilla de Garencieres* 1. ex nobili genere impetrauit à Rege Carolo 7. Anglis in Vulcaſſino degentibus, vt Abbatia ſub eius patrocinio ſeruaretur, & à Ludouico xi. exemptionem ſubſidiorum pro ſubditis ſuis, Carnuti anno 1463. 1463.

11. *Petronilla de Garencieres* II. ex prioris familiâ, 1469. viuis exempta eſt 24. Iulij.

12. *Ioanna de Hargenille* 1. moritur 19. Maij 1504. 1504.

13. *Margarita de Pillois* 1516. deceſſit 22. Febru. 1522.

D 14. *Ioanna de Limoge* 1. obiit 1. Iulij 1531. 1531.

15. *Antonieta du Buſc*, accepit confirmationem priuilegiorum Abbatiæ ſuæ à Franciſco 1. Rege Pariſiis 1541. diémque extremum clauſit 24. Decembris 1544.

16. *Iſabellis de Venois* 1. fato fungitur 4. April. 1554. 1554.

17. *Magdalena de l'Eſtendard* Ioannis domini de Flexanuille filia, obiit an. 1570.

18. *Ioanna de Limoge* 2. interiit anno 1574. die 28. Ianuarij. 1574.

Iſabellis Viole 3. ex nobili familiâ Pariſienſi ceſſit Abbatiam 1582.

20. *Franciſca de S. Simon de Sandricourt*, nominatur à Rege, ac deſiit viuere 1597. 16. Auguſti.
1597.

21. *Gabrielis d'Amilli*, adipiſcitur poſſeſſionem menſe Martio 1598. inſtaurari curauit Eccleſiam incendio conſumptam; migrauit 3. Maij 1633.
1633.

22. *Maria de Vieure* 1634. Abbatiam reformauit, & ædificia regularia perfecit. ſedebat 1647.
1647.

Cormeil-les. CORMELIA Sanctæ Mariæ dicata, Ordinis S. Benedicti, diœceſis Lexouienſis, fundatorem agnoſcit Vilelmum filium Oſberni, Normanniæ Dapiferum, cognatum Guilelmi Ducis, qui in eâ ſepulturæ conditus eſt, vt habent Ordericus lib. 3. Gemmeticenſis, & Robertus de Monte, vbi primum Abbatem memorat Robertum monachum S. Trinitatis Rotomagenſis, maris naufragio abſorptum; ſucceſſor Gaufridus ex eodem cœnobio aſſumitur, poſteà Guilelmus & Benedictus Religioſi Beccenſes; nunc verò illi præſidet Abbatiæ Franciſcus Rouxel de Medauy Epiſcopus Sagienſis.

Cormery. CORMERIACVM diœceſis Turonenſis, Ord. S. Benedicti, Cormaricenſe Monaſterium dictum, in oppidulo Cormariceno ſuper Andriam, in honore Beati Pauli Apoſtoli, Carolo Magno Francorum Rege anno tertio & vigeſimo, id eſt anno à Chriſto nato 780. condidit Iterius cœnobij S. Martini Turonenſis Abbas, conſenſu Monachorum omnium eiuſdem cœnobij, fundatum referunt an. 782. chronicon vetus Turonenſe, & Lemouicenſe; eóque delatum corpus S. Martini Turonenſis, quia erat hoc Monaſterium Cormaricum eidem ſancto ſubiectum, vt ſeruaretur à deprædatione Normannicâ, tradit Audradus Modicus in Excerpto libri Reuelationum. Principium eius paruum quidem fuit, vt ferè ſolent eſſe rerum primordia, nam in templo tres tantùm aras extruxit, quarum primam quæ maxima dici ſolet, B. Paulo, alteram quæ ad Septentrionem pertinet, B. Petro Apoſtolorum Principi, tertiam quæ ad meridem, S. Martino Turonorum Pontifici conſecrauit. Exiguos etiam fructus & redditus ipſi loco ad monachorum ſtipendia, vitámque & victum legauit; quemadmodum ex inſtrumento donationis intelligi poteſt. Abbates porrò qui in hoc Cormeriaco Monaſterio ſederunt, ii ſunt, qui ſequuntur, quos ex eiuſdem tabularii archiuis monumentíſque, & Hiſtoriâ breui MS. diligentiſſimè à domino de Marolles Abbate Villelupenſi elucubratâ, nunc primùm in lucem emiſimus.
780.

1. *Itherius* ſiue *Ætherius*, Abbas primus Cormaricenſis & fundator, cuius nomine inſcriptum in cartulario reperitur exemplar anno 23. regni Caroli, datum Turonis in Monaſterio S. Martini indict. 14. Incertum eſt quamdiu vixerit Itherius, eum tamen exceſſiſſe è vitâ 4. Cal. Martij memoriæ proditum eſt.

2. *Alcuinus*, cognomento *Albinus*, ſanctitate & doctrinâ clarus ex Annalibus Fuldenſibus, natione Anglus; illo Carolus Magnus Imper. Præceptore vſus eſt. At quo anno præfecturam cœnobij vtriúſque, nempe S. Martini Turonenſis, & B. Pauli Cormariceni adeptus ſit, reperire non potuimus. Præfuit tamen an. 800. vt videre eſt in cartulario à venerabili Ioachimo Perione monacho tranſcripto. 800.
Carolus Magnus eius Abbatis rogatu monachos Cormaricenſes inſtituit tabulâ ſcriptâ 5. Nonas Iunii Turonis apud S. Martinum, auxit verò cœnobium prædictum, & interiit die decimo ante Cal. Iunii anno Incarnat. 804. ex chronico Turonenſi; cuius 804.
ſucceſſor nominatur in vtróque Monaſterio.

3. *Fridugiſus* Abbas etiam Congregationis S. Martini, gubernauit 3. anno Imperii Lud. Pii, & ſeptimo, id eſt annis 816. & 820. Impetrauit ab eo- 820.
dem Ludouico monachos Cormaricenos tandem proprium Abbatem poſſe eligere, attamen cum conſenſu Abbatis & Congregationis S. Martini, à quo locus ille ſemper habuit protectionem; placuit quoque Imp. inſtituere quinquaginta monachos, vt ex ſubiecto exemplari liquidò patet, quod è cartophilacio Cormariceno fol. 7. operæ pretium nobis viſum eſt exſcribere.

„ IN NOMINE Domini Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, Ludouicus diuinâ ordinante prouidentiâ Imperator Auguſtus. Omnibus fidelibus S. Martini qui præſenti tempore Deo ſeruiunt in loco ſancto, vbi pretioſus idem Confeſſor Chriſti corpore re-

quieſcit, vel etiam futuri ſunt temporibus poſteris, Abbatibus, Presbyteris, Diaconibus, & omnibus Eccleſiaſticæ dignitatis gradibus, ſenioribus, ſeu minoribus æternam in Chriſti charitate ſalutem, & proſperitatem. Notum ſit fraternitati veſtræ, quia venerabilis Frigideſius eiuſdem Monaſterii Abbas, detulit obtutibus noſtris quandam auctoritatem Domni & genitoris noſtri Caroli piæ recordationis ſereniſſimi Auguſti in quâ continebatur inſertum, qualiter Alcuinus eiuſdem venerabilis Monaſterii quondam Abbas conſtituit monachos in Cellâ S. Pauli, quæ ruſtico nomine CORMERIACVS dicitur, qui ſecundùm S. Benedicti ſtatuta in eâ viuerent, quem locum Itherius Abbas anteceſſor eiuſdem Alcuini ex comparatu acquiſiuit, & conſtruxit, & tradidit S. Martino: & deprecatus eſt celſitudinem culminis noſtri, vt quæ prædicti Abbates, vel ipſe ob amorem æternæ patriæ, & ſtabilitatem atque confirmationem prædicti loci obtulerunt, nos paternum morem ſequentes noſtrâ Imperiali auctoritate comprobaremus. Quam piam deprecationem ad effectum perducere cupientes, ratam duximus hanc auctoritatem circa ipsũ ſanctum & venerabilem locum ob animæ noſtræ emolumentum, & æternæ retributionis fructum fieri, eámque literis vel ſigillo confirmare, ne vlla poſt dies illius vnquam deſcriptio fieri potuiſſet à quoquam ſucceſſorum illius. Nam ſi diuina pietas parentibus noſtris, nobiſque poteſtatem contulit totius monaſterij, rerúmque illius facultatem dandi cui voluiſſemus, quanto magis nobis data eſt poteſtas tribuendi ad Dei ſeruitium perpetualiter prædictum locum, nec fas eſt cuiquam imperialis benignitatis ſpernere deuotionem, nec confirmationem maximè tam pio & ſalubri præcepto. Idcirco omnimodis iubemus, vt hæc deuotio noſtra & iuſſio rata & inuiolabiliter perpetuis temporibus permaneat, nec locum illum volumus auferri de poteſtate S. Martini, ſed vt ibi ſub regulâ S. Benedicti viuãt, & licitum ſit eis de eadem Congreg. Cormaricenſi Abbatem eligere, & hoc non fiat niſi cum conſenſu Abbatis, aut Congregationis S. Martini, à quo locus ipſe ſemper habeat defenſionem & protectionem. Et ſi contigerit, quod abſit, in eodem monaſterio talis reperiatur, qui poſſit prædictam Congregationem ſecundùm regulam regere, tunc liceat eiſdem fratribus à vicinis locis eligere Abbatem, qui eos ſecundùm regulam S. Benedicti regat; attamen ſicut ſuperius comprehenſum eſt, cum conſenſu Abbatis & Congregationis S. Martini hoc fiat. Et placuit nobis certum numerum conſtituere, vt quinquaginta Monachi ſint, niſi Deus dederit maiorem facultatem rerum in prædicto loco, vt pluriores poſſint recipi, & habeant protectionem & ſubſidium ab Abbatibus Monaſterij S. Martini. Si hoc noſtrum, quod abſit, quiſquam Abbatum ſpreuerit præceptum, temporibus poſteris ſciat ſe rationem reddere præſumptionis ſuæ Domino noſtro. Ieſu Chriſto, in die magno aduentus ſui, ne aliquid minus de rebus quas beatæ memoriæ Itherius Abbas acquiſiuit, comparauit, aut de rebus S. Martini Eccleſiæ S. Pauli tradidit, & villam quam prædictus Alcuinus de rebus S. Martini quæ dicitur Talſiniacus eidem loco adiunxit, ſeu & res quas Frigidiſius Abbas, ad cuius petitionem hanc confirmationem ſcribere fecimus ad prædictum monaſterium, & fratribus ibidem Deo deſeruientibus ad ſtipendia videlicet eorum addidit, id eſt villam quæ dicitur Serciacus, & villam cuius vocabulum eſt Antoniacus, cum Coldamauillâ ad eundem Antoniacum quæ eſt in pago Pictauenſi ſedet, quælibet inantea addere velit, in eleemoſynâ animæ ſuæ rato ordine perpetualiter tribuat fratribus illius loci; nam refectionem annualem quam de eadem cellâ fratribus S. Martini ſicut prædictus Itherius conſtituit, & tempore Alcuini acceperunt, ita ſemper accipiant. Quicunque hanc legerit cartulam ſub timore Dei illius rationabilem ſcripturam diligenter conſeruare valeat, vt habeat gratiam Domini noſtri Ieſu Chriſti in æternum. Et vt firmior eſſet hoc noſtrum præceptum, manu propriâ ſubter roborare decreuimus, & de anulo noſtro ſignari iuſſimus. Signum Ludouici ſereniſſimi Imperatoris, Durandus Diaconus ad vicem Frigideſi recognouit. Data Nonas Martias, Anno Chriſto propitio 7. Imperij Domini Ludouici, indictione 13. Actum Aquiſgrani palatio

„ regio, in Dei nomine feliciter, Amen. A Extat quoque ad illum Abbatem præceptum aliud Ludouici de libertate Cormaricenſi, & rebus S. Martini eidem Abbati Fridugiſo an. 3. Imperij Ludouici; tum carta altera immunitatis de nauibus S. Pauli, & alia Pipini Regis Aquitanorum, Aquiſgrani anno 18. Imperij Ludouici & 18. Pipini, vt ex eodem cartophilacio diſcitur.

4. *Iacob* primus vni cœnobio præfuit, electus ex cœtu Cormaricenorum Benedictinorum, tamen quo ille die & anno denominatus ſit, & quamdiu eo delecto Fridugiſus vixerit, ex- B plicare non poſſumus; ſanctiſſimus tamen vir appellatur in chronico Cormariceno, cum Rorigone Comite. Adminiſtrauit autem ſaltem ad minus

831. ab anno 831. vſque ab annum 836. & migrauit à ſæculo die 6. Kal. Aug. incerto anno: cuius meminit vita miraculorum S. Mauri Abbatis, Iacobum reuerendiſſimæ vitæ vocans.

5. *Audacher*; ſedit poſt Iacobum ab anno 25. Imperij Ludouici Pij, id

838. eſt Incarnationis 838. vſque ad 868. nam primam eius mentionem Imperij Ludouici Pij anno 25. factam inue- C nimus in diplomate Pipini Aquitanorum Regis eiuſdem Ludouici filij, anno regni 23 de villis Cuſſiaco, Arſiaco, & Antoniaco, quo tempore Audachrum ad ſe veniſſe dicit. Ex quibus intelligi poteſt illum triginta vel circiter annis præfuiſſe: an autem diutius Monaſterium rexerit, non conſtat, neque enim quicquam de eo poſt annum 28. Caroli Calui ſcriptum reperimus, qui diplomate 3. Cal. Ianuarij immunitatem pro nauibus donauit, præterquàm quod 5. Nonas Maij fato exceſſerit. Is verò primus extitit Abbas Monaſterij Villelupenſis eiuſdem Ordinis S. Benedicti ad Andriſcum fluuium, constructi in honorem D Domini noſtri Saluatoris, regnante glorioſiſſimo Francorum Rege Carolo

850. Caluo anno 850. In Abbatibus deinceps enumerandis vſque ad eum annum qui 965 Orbis redempti fuit, nil certum ſequi poſſumus, neque enim de Cœnobiarchis Cormaricenſibus, qui iis annis interceſſerunt, id eſt centum annis tribus minus, præter vnum Iuonem aliquid ſcriptum inuenire licuit in tabulario.

897. 6. *Iuo* claruit anno 897. regnante Odone Francorum Rege, vt declarat præceptum eiuſdem Odonis de Fagiâ, Molinis, & Molio, quod in cartulario Cormaricenſi aſſeruatur. Sed de Iuonē nil prætereà ſcriptum extat: itaque nec quo anno præeſſe cœperit, nec quo migrauerit poſſumus exponere, nec quis in eius locum immediatè ſucceſſerit, primus autem poſt tempus illud, cuius mentionem modo fecimus, nominatur.

7. *Guido*, ſeu *Vuido d'Anion* 1. frater ANIOV. Goſfridi Comitis Andegauorum, cognomento Griſatunica, Fulconis Boni Comitis & Gerbergæ filius, qui pernobilis Abbas ſedit anno 965. Regni 965. Lotharij Regis 12. Indict. 8. vt intueri licet ex cartâ disiunctionis Cormariceni & Villelupenſis cœnobiorum diœceſis Turonenſis. De eodem loquitur & Gaufredus Comes frater in tabulario Cormariceno, nam idē Gaufridus, quicquid in Valeneiaco vico, qui in agro Bituricenſi ſitus eſt, poſſidebat; donauit fratribus Monaſterij S. Pauli vitam degentibus: *Vbi*, inquit, *frater meus Guido Abba praeſſe videtur in loco qui vocatur Cormaricus, qui eſt conſtructus in honore S. Pauli, vt pro noſtris, noſtrorúmque parentum genitoris mei videlicet Fulconis, & genitricis mea nomine Gerberga, ac fratrum meorum animabus intercedant.* Legitur in manuſcripto B. Albini Andegauenſis Widonem hunc Abbatem extitiſſe Monaſteriorum S. Albini, Ferrarienſis, Cormariceni, & Villelupenſis, ac demum Epiſcopum Anicienſem.

8. *Daniel* ſucceſſor Guidonis in Eccleſiâ Cormaricenâ, an viceſimo quarto anno Lotharij Regis, aut quandiu is præfuerit non poſſumus affirmare.

9. *Theobaldus* 1. ſediſſe reperitur anno 996. in nonnullis tabulis Archem- 996. baldi cum Pontificis Turonorum, qui quidem Theobaldus rogauit Fulconem Andegauorum & Turonorum Comitem, vt adiens Regem Robertum ab eo aliquid peteret: is Abbas dicitur nobilis & religioſus vir, ſed de eo nil ampliùs in membranis.

10. *Richardus* in Abbatem aſſumitur eodem Roberto Rege ex quibuſdam titulis, à quo impetrauit edicto Regali, Fulconem Comitem patronum ſeu Aduocatum, & tutorem date ſibi, qui poteſtate auctoritateq; plurimùm valeret ad cuſtodiam & defenſionem Monaſterij Cormariceni, ne quis cœ-

nobium illud in alienum ius transferre A conetur vel audeat ; ex tabulariis peruenit ad annum triceſimum Roberti Regis.

11. *Robertus* 1. qui Infernus dictus eſt in Richardi locum ſucceſſit ; ſcriptum autem in perantiquo codice notatur ab hoc Roberto cœnobium Cormaricenum cum à Danis & Anglis dirutum eſſet, & quaſi ſolo æquatum, non reſtitutum modo eſſe, verùm etiam auctum atque amplificatum. Is verò Robertus, ſiue Obertus ante viuis exceſſit, quam templum nouo opere à ſe extructum atque ædificatum dedicari cernetet ; deinde poſt aliquot annos ſtudio & B ſollicitudine alterius.

12. *Roberti* 2. Abbatis, fratris illius
» Bernardi qui in Andecauâ ciuitate ſtu-
» diis Philoſophiæ effloruit, (vt his ver-
» bis prodit vetus ſcheda cartularij Cor-
» maricenſis) conſecratum vel dedica-
1054. » tum eſt anno 1054. qui fuit ſeptimus
» ordinationis eiuſdem Archimandritæ
» annus, indictione ſeptimâ imminente ;
» gubernante eriam ſub ipſo tempore
» Francorum Monarchiam Henrico Ro-
» berti Regis filio , florente quoque in
» Principatu tam in Andecauâ regione, C
» quàm in Turonicâ bellicoſiſſimo Co-
» mite Gaufredo Fulconis Comitis filio,
» illius videlicet Fulconis qui obiit per-
» egrè dum reuerteretur à Sepulchro
» Domini. Celebrata eſt autem ſolem-
» nitas ac honorifica ipſa dedicatio Idus
» Nouembris à nobili. Archiepiſcopo
» Turonicæ ciuitatis Bartholomæo, an-
» no 2. ordinationis eius, & ab aliis reli-
» gioſis & ſapientiſſimis Epiſcopis, Eu-
» ſebio ſcilicet Andegauenſi cognomen-
» to Brunone, & Martino Britannorum
» Præſule, adunato ibi maximo conuen-
» tu Abbatum, Monachorum, & laico-
» rum. Poſtremus is Robertus cognomi- D
natus eſt Andegauus, quem in tegimine ſecutus.

13. *Guido*, ſiue *Vuido* 2. quo Abbate Monaſterium maximè claruit , nam Letericus, ſiue Leutericus , vir quem tum ſanctiſſima vita, tum mira, inuſitatáque opera famoſum vniuerſo penè Orbi reddiderunt, eius hortatu ſe ſacris B. Benedicti in Cormariceno cœnobio initiauit , vbi & mortuus eſt ; quo quidem anno poſt Christum natum præeſſe cœperit, ignoratur. Primam autem eius mentionem exhibent
1070. tabellæ quædam anni 1070. Fulcone Andegauorum Comite, regnante Philippo Rege, vacante Sede Turonicâ, ab ipſo tertio anno poſt mortem Bartholomei Archiepiſcopi. Is Guido Abbas vitæ integerrimæ opinione commendatur , peruenitque ad minus ſub an. MCXI. cum tamen fieri poſſit, vt diutius vixerit. Quantum verò ex iis quæ de eo legimus, intelligi poteſt , vnum & quadraginta annos Abbatiæ ptæpoſirum fuiſſe, pręſertim cum ab 1070. quo eius notitia habetur ad an. Chriſti
MCXI. tot anni intercesſerint , & ra- 1111.
men fieri poteſt vt & ante illum & poſt hunc præfuerit. XIII. Calen. Februarij migrauit è vita. Ceterùm ex diplomate Vrbani 2. Papæ dato 1096. ordinatur, *vt electus Abbas Cormarici de B. Martini ſepulchro baculum ſumat, & defuncto Abbate ſemper ad eum locum baculus referatur, vt ſuper ſanctiſſimi Confeſſoris membra Decani & Capituli iuſſu ſignum illud paſtoralis regiminis ſemper accipiatur, ſaluo Turonenſis Archiepiſcopi iure quod in Abbatis ordinatione ſecundùm communem Eccleſiæ conſuetudinem exercendum eſt.* Dato »
priuilegio Pictauis per manum Ioan- »
nis S. Rom. Eccl. Diaconi Card. 3. Cal. »
April. indict. 4. & ſubſcripſerunt Vr- »
banus Papa, Hugo Lugdunenſis Ar- »
chiepiſcopus , Radulfus Turonenſis, »
Guido Viennenſis, Hildebertus Bitu- »
ricenſis , Amatus Burdegalenſis , Iuo »
Carnotenſis Epiſcopus, Gofridus An- »
degauenſis , Hœlus Cenomanenſis, »
Moruannus Vennetenſis & Marbodus »
Epiſcopus electus Redonenſis. »

14. *Mainardus* , de quo fit mentio
anno 1123. quandiu autem adminiſtra- 1123.
uerit, incompertum eſt. Sed hûc poteſt referri membrana quæ loquitur in hunc modum : EGO DROCO *de Melloto notum facio, quod in præſentiâ cariſſimi Domini Regis Lud. Francorum, Baronum, Militum, & aliorum declaratum eſt per iudicium apud Salmurum , quod Rex habet in totâ terrâ Regalis Abbatiæ Cormeriaci raptum & exercitum, & equitationem. Et hoc debeo fideliter cuſtodire Regi & hæredibus, & eis reddere quidquid de prædictis recepero. Cuſtodiam autem & Aduocationem Abbatiæ iam dicta teneo de Rege in feodum, & hommagium ligium de dono venerend. memoriæ Philippi quondam Regis Francorum. Actum apud Salmurum anno MCCXXIII.*

15. *Theobaldus* 2. Beati Leotherici patruelis ; hic enim qui illius vitam ſcripſit , connumerat Hugonem Leotherici patruum , fratrem Mainardi

beati Leoherici patris, partem fuiſ- A
ſe Theobaldi qui poſt Abbas Cormariceni cœnobij fuerit. Huius autem Theobaldi nomen exrat in tabulis da-
1133. tis anno 1133. condidit & hymnum in honore S. Pauli qui verſu ſaphico conſtat: Principium eſt, Laus Beatarum.

16. *Guillelmus* 1. adminiſtrauit octauo anno poſt illud tempus, quo datæ ſunt ſuperiores tabulæ, id eſt anno
1139. poſt Chriſtum natum 1139. ex reſcripto Innocentij 2. Illo Abbate, Goffredus Andium Comes, Regis Ieroſolymitani Fulconis filius, cum eſ- B
ſet caſtri Lochiacenſis Dominus, iura & priuilegia quæ anteceſſores conceſſerunt cœnobio Cormaticeno, confirmauit.

17. *Ioannem* 1. ſucceſſiſſe Guilelmo arbitramur, propreteà quod eius mentio fit ſeptimo anno poſteaquam da-
1146. tum eſt diploma Innocentij 2. 1146.

18. *Rogerius* memoratur in actis anni 1164. & 1165. in cartâ rubei tabu-
1164. larij datâ à Bartholomæo de Hayâ: peruenit ſaltem ad annum 1172. Ludouico Rege Francorum, & Henrico Rege Anglorum, Duce Notmanorum & Aquitanorum. C

1175. 19. *Sulpitius* vixit annis 1174. & 1175.

20. *Giraldus* in Sulpicij locum ſubſtitutus quantùm coniecturâ aſſequi licet ex ratione temporum; præfuit enim quinquennio poſt illud tempus quo datæ ſunt tabulæ, ſedente Sulpicio anno 1175. id eſt poſt Chriſtum
1180. 1180. & 1188. ex diplomate Alexandri Papæ 3.

21. *Philippus* Abbatiâ condecoratus
1189. erat an. 1189. & 1198.

22. *Turpinus*, in perueteri libro Martyrologij dicitur ſtatuiſſe, vt eo die quo Philippus è vitâ migraſſet, ſeptem pauperes aletentur in prandio; D
ſed annus quo id ſtatuit non eſt deſignatus, vel quidquam aliud de Turpino memoriæ proditum eſt.

23. *Simon*, viuebat anno 1201. ex tabulâ Guidonis Archiepiſcopi, domini Partheniaci & 1205. ex regiſtro Areſtorum Parlamenti.

24. *Ioannes* 2. an. 1209. vendidit domum ſuam de Pontibus iuxta pon-
1216. tem lapideum Blancæ Comitiſſæ anno 1216. & 1221. præfuiſſe legitur in chartul. Cormaricenſi.

1228. 25. *Reginaldus* ſimiliter anno 1228. Abbatiæ tegimini admotus erat.

26. *Adamus* annis 1231. & 1232. 1231.

27. *Ioannes* 3. rexit anno poſt Chriſtum 1238.

28. *Gaufredus* in Ioannis locum aſſumitur, eius mentio in tabulis anno 1244.
1241. & 1244. datis.

29. *Bernardus* anno 1259. & 1266.

30. *Iacobus* 1. Bernardo ſuffectus floruit anno 1271. & 1276. faro functus 1271.
eſt 9. Kal. Maij.

31. *Petrus de Vciaco*, 1. ſeu *de Vcaeyo*, gubernauit monaſterium annis 1283. 1283.
1288. & 1290.

32. *Theobaldus de Chalon* 3. an. 1290. cuius memoria habetur in literis prouiſionis Capellæ S. Ludouici in Eccleſiâ Pontium ad Sequanam, & in alio diplomate inſtitutionis Capellæ S. Catharinæ Cormaricenſis. Scholas vbi pueri Cormaricenorum oppidanorum erudiuntur, tradidit anno 1325. viuebat 1325.
etiam 1331.

33. *Michael Rupinus* in locum Theobaldi ſucceſſit anno 1334. è vitâ mi- 1334.
grauit eodem anno: quod docent tabulæ publicæ Canonicorum B. Martini Turonenſis.

34. *Ioannes Cato* 4. demortuo ſubrogatur 1334. is anno 1338. conqueſtus 1338.
eſt apud Pontificem Maximum, Monaſterium Cormaricenum multis debitis oppreſſum eſſe, nec illud vnquam ab eis liberari poſſe, niſi ſexagenarius Benedictinorum Cormaricenorum qui tum erat numerus, ad 30. reduceretur, quem legitimum quondam fuiſſe exponeret Pontifex, negotium dedit Abbatibus Maioris Monaſterij & S. Florentij, ex quorum ſententiâ facilè intelligi poteſt, ſexagenarium illum numerum ad tricenarium tandem reuocatum fuiſſe. Præfuit is vſq; ad 1351.

35. *Gerardus Potier* electus eſt 1352. POTIER.
& ſubito ad Curiam Romanam quæ tunc Auenione degebat, profectus ibi: vixit vſque ad annum 1376. ex aliquot 1376.
ſchedis diſcitur ipſum à deprædatione Anglorum Cormaricum liberaſſe.

36. *Albinus* anno 1376.

37. *Petrus* 2. 1377. vt patet ex regiſtris Cormeriacenſibus.

38. *Petrus d'Azay* 2. quo Abbare nil AZAY.
geſtùm notatione dignum: mortuus eſt D'argent
an. 1411. Eo defuncto miſerunt Mo- au baudrier de gueulles.
nachi ad Canonicos B. Martini, petentes vt Monaſterium dirutum reſi- 1411.
ceretur iis bonis, quæ Petrus Abbas reliquerat.

39. *Guillelmus Bachelier* 2. cuius ſe-
1412. cundo anno 1412. maximâ clade cœ-
nobium affectum eſt, maioréque fuiſ-
ſet, niſi Guillelmi huius diligentia &
ſapientia obſtitiſſet, aduerſus Anglos
qui Bellum locum oppidum magnâ
1429. ex parte euerterant. Vixit vſque ad an-
num 1429. & obiit 8. Nonas Septemb.

Hotot. De… ſemé d'eſtoiles … au lion brochant ſur le tout.

40. *Guilelmus de Hotot* 3. Doctor
Theologus, Siluanectenſis Pontifex,
qui Regi à Conſiliis & Confeſſioni-
bus fuit. Is primus ex laicis de Mo-
naſterij titulo prouiſus eſt 1429. nec
amplius quinquennio potitur, nam
diem clauſit pridie Nonas Maij anno
1434. 1434. quemadmodum ex illius epita-
phio intelligi poteſt, & ex litteris pu-
blicis Canonicorum S. Martini Tu-
ronenſis; ſepulchrum autem ei exci-
tatum eſt, in quo ſtatua illius ex lapi-
de, habitu & ornatu Pontificio ad læ-
uam eius partis templi quæ Chorus
dicitur, erecta eſt.

Berthelot. D'azur à la faſce bandée d'or & de gueulles de ſix pieces, à l'Aigle naiſſant d'or.

41. *Petrus Berthelot* 3. Benedictinus
clariſſimus, è Cormeriaco oriundus,
Ioanniſque Bertheloti domini de la
Herpiniere filius, frater autem Baude-
ti Prætoris Iuridici Turonenſium, ac
Ioannis Cameræ denariorum Regis
Theſaurarij, ex cuius progenie quædã
nobiles in Galliâ familiæ maternam
originem ducunt. Petrus autem vitâ
quam optimam egiſſe dicitur cõſpi-
cuus, collapſa ædificia refecit: Ab
Alano Calliſti Max Pontificis Lega-
to impetrauit anno 1456. vt ſibi & ſuc-
ceſſoribus Abbatibus, Mitrâ, baculo
paſtorali, tunicâ, dalmaticâ, aliiſque
Pontificiis inſignibus vti liceret. Is
autem præfuit duobus & quadragin-
ta annis; ab anno ſcilicet 1434. quo
1476. creatus eſt, vſque ad annum 1476. quo
ſublatus è viuis die 4. Nonas Octo-
bris.

Bochard.

42. *Ioannes Bochard* 5. Epiſcopus A-
brincenſis, ſecundus ex laicis cœno-
nobium gubernauit, Doctor Theolo-
logus, & à Confeſſione Conſiliiſque
Ludouici XI. Regis, fuit etiam Abbas
Beccenſis, ac Cormeriaci an. 1476. &
1477. 1477. Cum ſeptennium ferè gubernaſ-
ſet, Ioannem Concilium Benedicti-
num Cormaricenum, quem Priorem
& Vicarium in ſpiritualibus & tem-
poralibus, vt dicitur in Cœnobio in-
ſtituerat, in locum ſuum ſufficiendum
curauit.

Concil.

43. *Ioannes Concilius* 6. anno 1487.
præfuit vſque ad annum 1490. quo
quidem, octauo Idus Septembris vitâ
functus eſt; iacet in arcâ quæ ſubiecta
eſt beati Ioannis ſacello. In eius lo-
cum deſignatur à Cormaricenis Bene-
dictinis.

Du Puy. De ſinople à la bande d'argent accompagnée de ſix merlettes, 3. 3.

44. *Ioannes du Puy* 7. ex dominis de
Bagneux, electus à Cormaricenis Re-
ligioſis an. 1490. Potonem quendam
de Cueilly Ludouicus Rex nominauit,
pro eóque ad Canonicos Beati Marti-
ni ſcripſit, cum in eorum voluntate
maximam electionis partem intelle- 1490.
xiſſet conſiſtere; Cormariceni nullo
modo ſe de ſententiâ dejici paſſi ſunt;
itaque inter vtrúmque diuturna con-
trouerſia & contentio fuit de princi-
patu; ſed tandem Puteanus vicit, Po-
tone, vt aiunt mortuo, cum etiam ille
non minus apud Regem quàm Poto
gratiâ valeret. Is domos Abbatis nouas
ædificauit Turonibus, ædes quæ Tunis
Cormaricena dicuntur & quatuor viis
nulla re interiectâ cinguntur, refecit &
auxit; ab Innocentio Papâ impetrauit
vt ſibi ſucceſſoribúſque ſuis qui Mitrâ
& baculo, Pontificiiſque ornamentis
conceſſu Sedis Apoſtolicæ vterentur,
corporalia, pallas, aliáque ornamenta
quæ ad cultum diuinum pertinerent
benedicere, ſuiſque Monachis primam
Tonſuram Clericalem dare, eoſdem
ad quatuor Ordines minores euehere,
atque ad quemlibet Antiſtitem dum-
modo Catholicus eſſet, litteras com-
mendatitias quas Dimiſſorias vocant,
non petitâ à Pontifice Turonorum fa-
cultate, mittere liceret an. 1492. inde 1492.
abdicato magiſtratu reſignauit, &
mortalitati debitum ſoluit 1517. tumu-
lo reconditus ad dexteram Epiſtolæ
principis aræ quam vnà cum ſacello
conſtruxit.

45. *Renatus du Puy* nepos ex fratre,
Abbas etiam de Turpenaio 1506. &
1514. quem Lutetiæ Pariſiorum eru-
diendum curauit patruus Ioannes Pu-
teanus Ei inquam tum Diacono de iu-
re Abbatiæ ceſſit, atque abdicauit re-
tentâ penſione ſiue dimidiâ parte om-
nium fructuum Monaſterij. Tum
Ioannes Puteanus reſignato beneficio
priuatus diu poſteà vixit: nam cum
anno 1507. præfecturâ ceſſiſſet, vſque
ad an. 1517. peruenit, & ferè centum 1517.
annos natus, obiit diem extremum.
Curauit huius nepos Renatus magni-
ficè vt debuit, eique ſepulchrum ex
molli lapide ſculpturis antiquo opere
diſtinctis, in eo ſtatuas, & ſuo cum
habitu

habitu ornatúque Pontificio iacentes collocare decreuerat, ſed præpropera cœnobij permutatio eius conſilium impediuit; eodem Renato Abbate Ioachimus Perionius monachus Benedictinus Cormarſcenus ſuſcepit
1517. habitum monachalem anno 1517. 11. Kal. Sept. nec poſtea cuiquam ipſe Renatus habitum dedit: nam triennio ferè poſt Abbatiam cum Dionyſio Briçoneto Epiſcopo Maclouienſi in Britanniâ minore, pro Epiſcopatu Lodouenſi commutauit.

Briçonet. 46. *Dionyſius Briçonet* Turonenſis illis temporibus doctus, à Franciſco Rege Galliæ Legatus Romam Leone Pontifice Maximo miſſus eſt, in quo munere eam diligentiam adhibuit, vt Pontificis, Cardinaliúmque de grauiſſimis rebus conſilia perciperet, de iiſque Franciſcum Regem certiorem faceret: quæ cum illi conſilia ſua & quaſi myſteria enunciata eſſe intelligerent, non ab alio niſi à Dionyſio Cormeriacenſi Abbate, ob hanc ille cauſam apud eos, in magno honore fuit ac pretio, eiúſque diligentiam induſtriámque ſuſpectam habuerunt. Sed cùm Briçonetus legationis munere triennium Romæ fruitus in Galliam ad Franciſcum rediiſſet, paulò poſt Turonem ad ſuos cum paucos dies com-
1520. moratus eſſet, anno 1520. pactum commutationis inter Renatū Pureanum & Briçonetum interceſſit, eodémque anno 8. Kal. Februarij per procuratores in rempræſentem venit, Lodouenſi Epiſcopatui Renato Puteano ſuffecto. Ipſe autem emigrauit 14. Kal. Ianua-
1535. rij 1535. ſepultúſque eſt in eâ parte templi in Monaſterio quæ chorus vocatur, in mediâ ferè arcâ, quam interiectam inter ſubſellia videmus.

Bellay. 47. *Ioannes du Bellay* 8. Cardinalis, qui tum Romæ Franciſci 1. nomine Oratoris munus exequebatur ab ipſo Abbatiâ donatur: vir proſapiâ & eruditione nobilis, qui dicendo & ſcribendo multùm valebat, primò ad Pontificatum Pariſienſem, relicto Baionenſi, inde ad Cardinalitiam dignitatem
1543. aſcendit. Præfuit verò ab an. 1535. vſque ad 1543.

Iancourt. 48. *Iacobus de Iancourt* Ciſtercienſis Monachus, Pontiniacenſi eiuſdem Ordinis cœnobio dato, à Cardinali Bellayo, permutationis cauſâ & nomine Monaſterium Cormaricenum, atque Batbellum eiuſdem regulæ Ciſtercien-

A ſis accepit, triennium tantùm ille gubernauit; ac per id tempus campanile duabus maioribus æreis cymbalis S. Mariæ & B. Pauli inſtruxit, cum organis pneumaticis Eccleſiæ; Defunctus eſt in Burgundiæ cœnobio Fontaneto 8. Kal. Maij ân. 1547. 1547.

49. *Carolus de Lorraine* 1. Cardinalis à Guiſiâ, ſummâ Henrici Principis voluntate, Pauliíque Pontificis auctoritate adeptus eſt Commendam Monaſterij; eodem Abbate clauit Ioachimus Perionius Prior Clauſtralis qui præfuit in Capitulo abſente Carolo Abbate anno 1547. idem Cardi- Lorraine
B nalis an. 1550. cum Abbatiam B. Remigij Remenſis Pontificatui Remorum quem iampridem obtineret adiungere, annecteréque vellet. 1550.

50. *Roberto* Cardinali *de Lenoncourt*, illud cœnobium Cormaricenum & Dolenſe, ac Pontificatum Metenſem pro illo permutationis nomine dedit. Ipſe verò, 6. Kal. Ianuarij poſteà maximo comitatu vt Archimandrita introiuit, habuítque ad illum orationem breuiſſimam & diſertam Ioachimus Perionius Prior, ortu & ipſe Cormeriacenſis, politiſſimis lucubrationibus & eximio facundiæ nitore conſpicuus,
C qui in ſuo monaſterio animam reddidit 1557. 18. Iulij, tumulatus in ſacello S. Ioannis. Lanoncourt. 1557.

51. *Ioannes de la Rochefoucauld* 9. Abbas Maioris-Monaſterij, tum Villelupenſis, Prior de Lauuille, Cormaricenus Cœnobiarcha ex reſignatione præcedentis 1559. peruenit ad an. 1583. quo mortuus. La Rochefoucauld. 1559.

52. *Gaufridus du Pin*, diœceſis Turonenſis, prouiſus eſt de Abbatiâ per obitum Ioannis 8. Auguſti 1583. baſilicam ſuam ornamentis locupletauit. Du Pin. D'azur au cheurô d'argét accompagné de 3. croiſſans de meſme.

53. *Carolus Miron* 2. Pontifex Ande-
D gauenſis, inde Lugdunenſis Archiepiſcopus, qui de iure cœnobij ceſſit. Miron.

54. *Ludouicus Gouffier* ſuperioris ex ſorore Mariâ Mironiâ & Claudio Comite Carauaſenſi nepos, Abbas & S. Petri de Aureaualle; poſteà ſæcularis & meſe laicus antequam ſe in connubium Magdalenæ de Gaucourt coniungeret, in locum ſufficiendum curauit. Gouffier.

55. *Alfonſum-Ludouicum du Pleſſis de Richelieu* Cardinalem & Archiepiſcopum Lugdunenſem, Galliarum Primatem, qui obiit etiam Decanus Turonenſis 1653. Plessis Richelieu 1653.

Bethvne. 56. *Henricus de Bethune* Archiepiſcopus Burdegalenſis Aquitaniæ Primas nominatus eodem anno, præfecturam Cormaricenam cum Abbatiâ S. Petri de Maloleone in Pictonibus digniſſimè tuetur.

S. Cornille de Compiegne. S. Cornelii monaſterium antiquum & nobile in oppido Compendio, ſub titulo ſanctorum Cornelij & Cypriani Martyrum dicatum eſt: villæ Compendienſis apud Gregorium Tur. frequens mentio in hiſt. & geſtis Dagoberti, tum apud Fredegarium: Scholaſticum hîc erat vetus palatium Francorum, quò plácita conuocabant, vt diſcitur ex antiquis Annal. Eſt autem Compendiũ Regalis ſedes ad confluentes Axonæ & Aiſiæ, ſeu Iſaræ, quod & de Caroli Calui nomine Carolopolis vocatur ex Flodoardo, Glabto, & Nangio, quam etiam Carnopolim caſtrum pulcherrimum, ſeribit Rigordus in vitâ Philippi Auguſti; dicitur etiam C[illegible]uicinium cap. Conſtitutiones diſt. decimâ. meminerunt huius quoque Aimoinus, S. Audoënus in vitâ B. Eligii, Stephanus Tornacenſis, Gerbertus, & Petrus Cellenſis. Inſtauratum eſt
876. celebre hoc cœnobium anno 876. à Carolo Caluo Imp. vnde in Capitularibus tit. 43. num. 2. inquit: *Monaſterium à nobis Compendio in honore S. Dei Genitricis Mariæ conſtructum, à filio noſtro, & fidelibus noſtris eo tenore quo cœpimus honoretur*, & num. 12. vult, vt ſui libri diſpertiantur inter Dionyſianum & Compendienſe monaſterium, in quo poſteà Ludouicus 2. Balbus Calui filius ſepelitur vnà cum Ludouico 5. Rege. Ceterùm obſeruat Albericus
1150. in chronico ſub annum 1150. pulſos Canonicos è Compendienſi baſilicâ, ob cæſum ceruum qui quotannis ad ædem S. Cornelii veniebat, poſt autem eorum loco ibi monachos de Abbatiâ S. Dionyſii Regem inſtituiſſe. Ad huius quoque Eccleſiæ commendationem maximè faciunt epiſtolæ ſequentes, quas beneficio Virorum Clariſſ. Puteanorum fratrum ſubiungemus in hunc modum:

Sanctissimo *Patri & Domino Eugenio Dei gratiâ ſummo Pontifici, Balduinus Nouiomenſis Eccleſiæ Miniſter indignus, quicquid boni poteſt oratio, vel affectus. Oneraſtis vt Dominus, & Magiſter, humeros imbecilles, adeò vt in exequendi operis iniuncti ſollicitudine perurgente penè virtus exhauſta deficeret. Nec enim leue, vel modicum Eccleſiam* Compendiensem, *tam celebrem, tam famoſam, tantâ denique auctoritate ſubuixam in alium ſtatum, quamuis præcipuum, derepente conuertere, cum in huiuſmodi Clericis, ſi tamen Clerici quibus conſuetudo principetur antiqua, plúſque deterius molitum, quàm melius inſolitum placeat, & delectet. Sed ecce probaſtis nos ad aquas contradictionis, vbi vexatus eſt ille venerabilis ſancti Dionyſij Abbas veſtræ Sanctitatis ſeruus fidelis, & prudens. Mirabiles elationes maris experti ſumus, ſed mirabilior, & longè potentior in altis Dominus, & ſummus Pontifex eius qui miſerunt nos. Denique perurgente ſanctâ obedientiâ veſtrâ, cum ſciremus ſcriptum eſſe, Seruus ſciens voluntatem domini ſui, & non faciens, plagis vapulabit multis, voluntati veſtræ propenſius inhærentes ſuſcepimus opprobria Clericorum exprobrantium Deo, & vobis, & initiauimus locum verè ſanctum Religioni, & Ordini, Monachos deputauimus, Abbatem virum religioſum, & ſtrenuum Canonicè electum conſtituimus, & in feſtiuitate beatorum Martyrum Cornelij, & Cypriani, quæ celebritas ibi maxima eſt, Abbatem ipſum ſolemniter benediximus, & erit benedictus Deo volente; & gratiâ veſtrâ confirmante, ſicque impleta veridica illa Domini ſententia: Omnis plantatio, quam non plantauit Pater meus cæleſtis, eradicabitur: ſucciſa eſt arbor, quæ etiam terram occupabat, & plantata eſt oliua fructifera in domo Dei, quæ de miſericordiâ veſtrâ ſperat plurimùm, & ad præſens indiget quamplurimùm. Manus Domini Regis filij veſtri glorioſi Principis fuit nobiſcum, quem verè in hoc opere probauimus ſeruum Dei viuentis, qui dicere poſſit; Domine, dilexi decorem domus tuæ, & illud, Zelus domus tuæ comedit me. Quomodo ſatagebat, quomodo ardebat igne Dei, vt fieret iſta mutatio dexteræ Excelſi! Sed & ipſe nobiſcum bibit de torrente, confuſionem accepit, diſſimulauit iniuriam, diſtulit maieſtatem. Primâ die vocauit nobiſcum Clericos in Capitulum, non venerunt: ſequenti die ipſemet profectus eſt, & vix eo compellente venerunt. Lectæ ſunt litteræ, quas præfato Abbati pro hoc ipſo opere per me direxiſtis, vt ſcitis: ſed nec veſtræ auctoritati delatum eſt. Vidimus ibi ſuperbiam Moab, ſuperbus eſt valde. Taceo quæ poſteà manus flagitioſa peregit, & quomodo fraude, & præter horam intrauit Eccleſiam, reliquias ſanctas aſportare molita, quod & ex parte fecit, funes pendentes præcidit, ne fortè ad*

ſonitum ſignorum populus conueniret, qua omnia præſentium lator ſanctitati veſtræ vtilius declarabit. Quid plura? ſupereſt Domine, vt quod nutu Dei, & veſtro bonum accepit initium, auctoritas veſtra ſtabilire, munire, confirmare ſtudeat in perpetuum, vnde viuant Monachi non habent: Clerici tàm foranei, quàm intranei, qui beneficia poſſident, nihil eis communicare volunt, ſed magis habere videntur fiduciam, quòd Iordanis influat in os eorum. Rigatio plantationis nouellæ in manu veſtra eſt, Domine, ne areſcat, ne deficiat, quod omnino inimicus molitur, pluuiam voluntariam ſegregate hereditati Dei, & veſtræ.

CARISSIMO Patri, & Domino vniuerſali, Dei gratiâ, & ſummo Pontifici Eugenio, Sugerius beati Dionyſij Abbas, obedientiæ, & ſeruitij plenitudinem. Inter omnia, & ex omnibus, ſanctiſſime Pater, quæ vel auctoritate Apoſtolicâ, vel maieſtatis Regiæ præceptione paruitati noſtræ conceſſa ſunt negotia, hæc duo potiſſimùm amplexatus ſum, videlicet de ſtatuendâ Religione in beatæ Genouefæ Pariſienſis, & nobili Compendienſi Eccleſiâ, quæ de iure beati Petri veſtrâ innititur auctoritate, vna de nobilioribus Galliarum, ſi infamis enormitas Canonicorum inhabitantium non obſtitiſſet, exiſtens. Quod memorabile factum, quare, vel quomodo effectui mancipari potuerit ſtupendo ammiramur, niſi quia manum Domini non inualidam, & Petri fortitudinem in his, & his ſimilibus, & per omnia cognouimus. Subuerſa ſunt, Pater chariſſime, ad executionem ſanctæ præceptionis veſtræ caſtra iniquitatis, erecta ſunt ibidem caſtra pietatis, & ſanctæ Religionis, vt in cubilibus, in quibus prius dracones habitabant, oriatur viror calami, & iunci: Tenorem ſanè actionis huius, ex ordine, ſanctæ Paternitati veſtræ ſcribere dignum duxeramus, niſi quia Abbas eiuſdem Eccleſiæ ibidem nuper electus, nuper benedictus, vir venerabilis, & approbata perſona, ad vos, tamquam ad Dominum, & Patrem, cuius totus eſt, feſtinat, qui & actionis plenitudinem, & propriam conſcientiam quantùm ad ſe ſpectat, exponet, & voluntatis veſtræ, & plenæ obedientiæ executorem ſe exhibebit. Summatim tamen ſanctæ diſcretioni veſtræ celare nolumus moleſtias, & opprobria, quæ peſſimi Canonici etiam in præſentiâ Domini Regis, intulerũt Domino Nouiomenſi Epiſcopo, & nobis miſerrimus ille Decanus ſpecialiter tantò audactior, quantò ex ipsâ ſui infamiâ vilior, & quidam alius Giroldus de Portu, aut illo miſerior fœtore infamiæ, ſiue miſerrimus, aliique plures domeſtica mala, & rei familiaris ſpurcitiam deplorantes: primâ quidem die vocati ad auditionem mandati veſtri, ipſi Canonici venire contempſerunt. Cùm autem ſe eos abſentare, & præceptum veſtrum nolle audire manifeſtè videremus, Clericis aliis, & populo multis millibus congregato, mandatum veſtrum de ſtatuendâ Religione in eadem Eccleſia coràm exponi fecimus: Monachos ibidem deinceps ſub Religione deſeruituros ſignificauimus, Præbendas Canonicorum eos in pace poſſidere, in beneplacito veſtro, donec vobis quid inde fieret, ordinare placeret, aſſiſtente Domino Rege promiſimus. Ipſi verò Canonici auſu ſacrilego irruentes in eandem Eccleſiam ſanctiſſimas reliquias Spineæ Coronæ Domini, & ſanctæ Syndonis, & Theſauros eiuſdem Eccleſiæ, inſuper & libros, ac ſacerdotalia indumenta ne haberent Monachi, vnde Deo ſeruirent, arripuerunt, nobis ex parte veſtra reclamantibus propter eorum inobedientiam, altius ſolito cantarunt, donec & Dominus Rex, & omnes qui aderant tàm Clerici, quàm laici eorum, ammirati inſaniam repreſſerunt. Cùm autem ſequenti die mandati veſtri plenitudinem audiſſent, in iniquitate ſuâ, & inobedientiæ audacia permanſerunt. Seriem huius Eccleſiæ Abbatum quæ potuit indagari ex variis ſchedis hanc collegimus.

1. *Odo*, de quo intelligenda ſequens
epiſtola circa annum 1150. Venerabi- 1150.
li Dei gratiâ Cluniacenſium Abbati Petro, Sugerius B. Dionyſij Abbas ſalutem, & deuotas orationes in Chriſto. Honeſta materia precum multitudinem coartare conſueuit. Inde eſt, quod pro Eccleſiâ Compendienſi, quæ præcepto Domini Papæ de antiquo in nouæ Religionis ſtatum mutata eſt, ſanctitatem veſtram obnixè rogamus, quatenus eam apud Dominum orationibus veſtris adiuuetis, & domino Papæ, vt eiuſdem Eccleſiæ Abbatem virum venerabilem, approbatam per-

» ſonam benignè ſuſcipiat, & tanquam A
» operi manum ſicut pius pater & do-
» minus in omnibus prouideat, ſcriba-
» ris, Valete. Clareuallenſi Abbati S. Bernardo, Sugerius idem mandat.

1175. 2. *Anſoldus*, nominatur in cartulario Thenolienſi 1175.

3. *Girardus.*

4. *Galterus.*

5. *Petrus* 1.

6. *Richardus* 1.

7. *Arnoldus.*

8. *Radulfus.*

1264. 9. *Ioannes de Morincourt* 1. 1264. in cartâ regij Theſauri, pro Eccleſiâ S. Antonij Compendienſis. B

10. *Petrus de Braye* 2. in Conſilio Regis 1296. aut ſequens.

1303. 11. *Petrus du Bos* 3. anno 1303.

12. *Gaſſeus d'Eſtrées.*

13. *Ioannes de Rouuilles* 2.

14. *Philippus de Brunuillet* 1.

15. *Gerardus de Neuuille.*

16. *Anſerus de Halnay.*

17. *Raynaldus de Faiſcelles.*

18. *Philippus de Chaſtillon* 2. Galche-
1392. ri domini de Douts filius 1392. intereſt ſolemni tralationi corporis Regis Sancti Ludouici: interfectus Lutetiæ cum Bernardo Comite Armaniaci C 1418. à ſectariis Ducis Burgundiæ: Quercetanus lib. 9. hiſt. Caſtellioneæ ſcribit fratres habuiſſe Ludouicum Abbatem S. Mauri Foſſatenſis,& Hugonem Belliloci in Argonâ.

19. *Robertus Gachard.*

20. *Guillelmus Foreſtier* 1.

21. *Ioannes d'Acier* 3.

22. *Ægidius de Longueual*, Ioannis domini de Longaualle filius, frater verò Ioannis eiuſdem loci toparchæ ex quo ſtirps nobilis Comitum de Buquoy.

23. *Guillelmus de Flogné* 2.

24. *Richardus Oliuier* Cardinalis Conſtantienſis. D

25. *Nicolaus le Roux* 1. ad quem Robertus Gaguinus ſcribit epiſt. 28.

26. *Anthonius de la Haye* Abbas & Sancti Dionyſij in Franciâ, Ludouico domino de Paſſauant & Mariâ Aurelianenſi Longauillanâ parentibus ortus.

27. *Hugo de Talaru* Archiepiſcopus
1488. Lugdunenſis deſignatus 1488. & Abbas Compendienſis.

28. *Antonius de Talaru* 2.

29. *Ludouicus de Bourbon* Cardinalis.

30. *Nicolaus Pelleué* 2. poſteà Cardinalis, Archiepiſcopus Senonenſis, & Remenſis.

31. *Franciſcus de Piſſelen* 1. Epiſcopus Ambianenſis.

32. *Iacobus Amiot*, Epiſcopus Autiſſiodorenſis 1567. 1567.

33. *Franciſcus de Chemier* 2. non adeptus poſſeſſionem.

34. *Claudius le Gras.*

35. *Simon le Gras* Epiſcopus Sueſſionenſis, ex Coadiutore patrui, ſedet hoc anno 1654. 1654.

Cornevilla, Rotomagenſis diœceſis, in Decanatu Pontis Audomari, Ordinis Auguſtiniani, patronam agnoſcit B. Mariam Virginem, & fundatur à Giſleberto de Corneuillâ, qui dedit Eccleſiam Abbati & Capitulo S. Vincentij de Nemore, Carnutenſis diœceſis, aſſenſu Hugonis Archiepiſcopi, concedentibus donationem Vualeranno Comite Mellentino, Mathilde vxore Giſleberti, & filiabus eorum Criſpinâ & Euſtachiâ. Confirmauit cœnobij iura idem Hugo Archiepiſcopus, & Regulares Canonicos eorúmque bona ſub protectione & defenſione ſanctæ matris Eccleſiæ Rotomagenſis ſuſcepit, literis datis 1143. Pontificatus ſui 13. vt habent cartularia Monaſterij, ex quibus documentum ſequens exſcribendum curauimus. Anno Incarnationis MCXLVII. ſub Hugone Archiepiſcopo Rotomagenſi, ex donatione bonæ memoriæ domini Guilberti de Corneuille, de aſſenſu & voluntate Mathildis vxoris ſuæ, & ex donatione recordationis inclytæ Galerani Comitis Mellenti, auunculi prædicti Guilberti, & ex donatione, conſilio, auctoritate & aſſenſu felicis recordationis Hugonis ſupradicti Archiepiſcopi Rotomagenſis, in valle vulgò dicta de Riſle, diœceſis Rotomagenſis, fundata fuit Abbatia de Cornevilla Ordinis Canonicorum Regularium Sancti Auguſtini, & dedicata fuit B. Mariæ Virgini, ſub feſtiuitate glorioſæ illius Aſſumptionis, die tertiâ Septembris eiuſdem anni à dicto Hugone Rotomagenſi Archiepiſcopo, cui Abbatiæ plurimæ Indulgentiæ, multáque priuilegia à ſummis Pontificibus Eugenio, Clemente, Alexandro, Vrbano conceſſa fuerunt, & confirmata à Bonifacio 8. ſummo Pontifice. Habet autem dictum monaſterium, parochias videlicet de Cor-

[Margin notes: Cornevil-le. 1143. 1147.]

„ neuille, Coltot, Vattetot, Cauueruille A „ cum omnibus decimis, & pertinentiis, „ & Capellâ S. Laurentij vulgò de Formetuit, cum omnibus etiam pertinentiis, & decimis, cum iure patronatus „ earum, quibus Canonici dicti monaſterij debent deſeruire, quod totum „ fuit conceſſum & donatum ex liberalitate dicti Hugonis Archiepiſcopi: „ habet præterea parochiam de Villequier cum omnibus pertinentiis, decimis & iure patronatus, cui Canonici „ debent deſeruire, ex donatione domini Roberti de Villequier. Habet „ etiam Capellam ſeu Prioratum vulgò „ de Rondemare, ex donatione domini B „ cuiuſdam de Francour, cum omnibus „ pertinentiis, & iure patronatus, parochiam de Fieruille cum omnibus pertinentiis, & iure patronatus cui Canonici debent deſeruire, & Prioratum „ S. Ioannis de Beaumont le Roger. Priuilegia confirmata fuerunt à Regibus Franciæ, Rotomagenſibus Archiepiſcopis, & ſummis Pontificibus; Abbatum verò Corneuillæ catalogus hic eſt.

1. *Osberus* 1. Sacerdos & Canonicus fuit primus Abbas.

2. *Guilelmus* 1.

3. *Hugo.*

4. *Martinus* 1.

5. *Petrus* 1.

6. *Ioannes Martin* 1.

7. *Rodulfus du Mont.*

8. *Galeranus.*

9. *Nicolaus* 1. Camerarius.

10. *Osberus de Pratâ* 2. ſub Rege Philippo Pulchro qui bona & poſſeſſiones approbauit.

11. *Ioannes le Cordonnier* 2.

12. *Petrus Coton* 2.

13. *Ludouicus de Algeâ.*

14. *Adam Cauuel.*

15. *Martinus* 2. Ciſtercienſis Ordinis.

16. *Nicolaus* 2.

17. *Guilelmus* 2.

18. *Robertus Saquen.*

19. *Petrus de Monte* 3.

1548. 20. *Ioannes du Fay* 3. 1512. vltimus Abbas Regularis obiit 1548.

21. *Benignus de Clere* Commendatarius.

22. *Geuſinus de Malepiece.*

23. *Andreas de Bigards de la Londe.*

24. *Alexander Bichy* Cardinalis tituli S. Sabinæ Epiſcopus Carpentoratenſis.

25. *Ioannes-Baptiſta-Gaſto Sauary* ex dominis de Breues 1649.

Corona diœceſis Engoliſmenſis Abbatia primò in baſilicam ſæcularem Collegiatam Sancti Ioannis de Palude, à liberis Regis Childeberti conſtruitur, vt ferunt vetuſta huius cœnobij documenta, eo loco vbi nunc parochia Coronæ; fundata eſt verò in honorem Dei, B. Virginis, & omnium Sanctorum, ſub regulâ Diui Auguſtini, opulentis latifundiis, poſſeſſionibus, & bonis dotata à variis Regibus, & Principibus, teſte Martyrologio; ſed cum regularis ferè diſciplinâ vitio temporum & Clericorum ibidem degentium prorſus excidiſſet, tandem pro bono religionis Lambertus ex eodem vico Palude oriundus, Sancti Ioannis Capellanus, in eâ congregauit Conuentum Fratrum ſimul ibi viuentium, & ex Preſbyterij gradu quo inſignitus fuerat ab Aymardo Præſule, ad Epiſcopatus Engoliſmenſis apicem ob laudandos mores ac virtutes euehitur. Proceſſu autem temporum Eccleſiam Abbatialem de Coronâ iuxta quamdam apparitionem Deiparæ Virginis à primo ædificauit lapide, in quam è C templo S. Ioannis quod trecentis vel circiter paſſibus diſtabat, ſocietatem Religioſorum tranſtulit in ſolo paludibus ac rupe vndique cincto quod Coronam vocitabant, celebritari adſtantibus Guilelmo de Albarochâ Epiſcopo Petracoricenſi, Wlgrino Comite Engoliſmenſi, totiúſque prouinciæ dynaſtis, Gerardo Antiſtite Engoliſmenſi, Pontificis Legato, hanc domum diuino cultui inaugurante, qui & Abbatiam in poſterum Coronam nuncupari voluit, benedicto Abbate Lamberto. Plurimis libertatibus ac priuilegiis hoc cœnobium donarunt Pont. D Max. Honorius 2. 1124. Innocentius 1124. 2. 1141. Lucius 2. 1144. Eugenius 3. 1148. Adrianus 4. 1155. & Martinus 5. quorum aliqui conſtitutiones Lamberti non modò comprobarunt, ſed etiam monaſterium ſub Sedis Apoſtolicæ patrocinio ſuſceperunt, omnimodâ diœceſani Epiſcopi iuriſdictione impetratâ, vti & Comites Engoliſmenſes Wlgrinus, Guillelmus, & Aimarus dicti vulgò Sectores ferri, Eliſabeth Regina Angliæ, & Hugo de Leziniaco maritus, Comes Engoliſmenſis, qui dominium altæ, vt vocant, iuſtitiæ apud Coronam conceſſit, necnon

La Couronne.

Ioannes Comes Engoliſmenſis vicum d'Hydeſſac tabulâ ſcriptâ 10. Auguſti an. 1447. Hugo de Leziniaco Marchiæ Comes & Engoliſmæ, dominus Fulgeriarum, eiuſdem cœnobij priuilegia à deceſſoribus collata monachis & incolis Coronæ, amplâ etiam immunitate pedagiorum & aliarum huiuſcemodi libertatum confirmat. Sed cum Abbatum nomina interciderint, ea ſolùm quæ ex ſchedis nonnullis ad notitiam peruenerunt exhibere liquet.

Lambertus, primus ab Eccleſiâ S. Ioannis de Palude Coronam migra-
1122. uit Dominicâ Paſſionis 1122. quo anno benedicitur Abbas; monachos iniuriâ bellorum à monaſterio extorres habitu religioſo donat, quos bonis moribus, & piis inſtitutis informat; prædictæ Eccleſiæ multas poſſeſſiones acquiſiuit, quam molendinis, ſyluis, pratis, ac prædiis ditauit, reliquiis, libris, cæteriſque ornamentis munificè decorauit. Concordiam autem tranſegit cum Petronillâ Abbatiſsâ Fontiſebraldi, pro Eccleſiâ B. Mariæ de Agudellâ, conſilio Vuilelmi Pictauienſis, Vuilelmi Santonenſis, & Ioannis Sagienſis Epiſcoporum, chirographo dato in Capitulo Fontiſebraldi 1129. factus Præſul Engoliſmenſis, onus Abbatiale dimiſit, & in eodem monaſterio magnâ ſanctitatis opinione migrauit ad Dominum 13. Iunij
1149. 1149. ætatis 63 tumulatus iuxta aram Deiparæ Virginis.

Fulcherius Arrad, in locum Lamberti ab ipſo ſubrogatur, qui vt erat ſummâ humilitate præditus, non Abbatis, ſed Adminiſtratoris titulo tantùm appellari voluit.

Helias Grataud, benedictus à Lamberto Epiſcopo, impetrat bullam Lucij 2. Papæ Laterani datam 1144. quâ ſuſcipitur cœnobium in protectionem Cathedræ S. Petri: poſtremò regimine ſe abdicat, Benedicto Priore monaſterij gubernacula moderante, vt
1148. conſtat ex diplomate Eugenij 3. ad ipſum dato 1148.

Iunius, curante Lamberto eligitur, laudabiliter præfuit 30. annis, eruditione ac morum honeſtate clarus, ſummæque apud Reges ac Principes auctoritatis. Hic ſacrarium reliquiatum adornauit, loca regularia circumduxit & ampliauit, dominia acquiſiuit, priuilegia quoque confirmari obtinuit. Excipit etiam à Wlgrino & Vuilelmo

A Comitibus Engoliſmæ, donationem ſyluæ de Maranges, cum pluribus poſſeſſionibus 1163. Inſuper adeo diligens 1163.
ſpiritualium cœnobij rerum promotor extitit, vt plures Eccleſiæ Cathedrales, Ordinum Generales, magníque nominis Abbates certatim in eius congregationis ſocietatem, precéſque admitti expoſcerent, videlicet Stephanus Cluniacenſis, Rainaldus Ciſtercienſis, & B. Bernardus Clareuallenſis, qui epiſtolâ ad Eugenium 3. eius Abbatiæ Religioſos ſanctos Fratres de Coronâ, & Lambertum ipſum virum eruditum, ac pium commemorat:
B nec ſolùm Bernardus hoc monaſterium inuiſit, ſed & Angliæ Reges, Nauarræ, Comites Engoliſmæ, Réxque ipſe Francorum Carolus 7. eius limina orationis gratiâ ſalutauit. Ceterùm Abbatiam ſuam nouo opere renouauit, nam baſilicam veterem à Lamberto inceptam inſtaurare aggreſſus, hanc ſolemniter curauit benedicendam ab Epiſcopo Engoliſmenſi, Petro Abbate S. Amandi Buxienſis, & Petracoricenſi Præſule an. 1171. 1171.
tandem eximitur è viuis an. 1178. die
C 28. Maij.

Ioannes de ſaint Val poſteà Epiſcopus Engoliſmenſis, vir egregiis moribus & virtutibus ornatus, conſecrat altaria Eccleſiæ in quam monachos 1201.
collocauit 1201. interfuírque eius dedicationi cum Heliâ Burdegalenſi; fato functus 7. Martii 1203.

Geraldus Codony præfuit annis decem, ac poſtremum diem obiit 23. Maii 1192.

Petrus Ganfridi, ſub cuius regimine benedicitur altare beatorum Apoſtolorum Dominicâ in Ramis Palmarum, aſſiſtentibus Ioanne Engoliſ-
D menſi Pontifice, Ranulpho S. Eparchii, & Petro Cellæfruini Abbatibus 1194. quo ipſo anno interiit die 14. 1194.
Auguſti.

Vitalis ex Abbate S. Antonini Appamienſis in Occitaniâ, vir probatiſſimæ vitæ, ad eum plura extant Pontif. Max, diplomata, inter quæ habetur illud Honorii 3. Pontificatus decimo 1225.
an. 1225.

Aymardus, ſub eo Gaillardus Vaſatenſis Epiſcopus induit habitum religionis.

Aymericus cuius nomen reperitur in inſtrumento homagij pro terrâ de Iarnac 1237. penultimâ Iunij. 1237.

Guilelmus Singulier memoratur in tabulâ fidei clientelaris factâ Hugoni de Lezigniaco Comiti Engoliſmenſi
1244. 1244. ex veteri regiſtro: ei verò ſcribit Innocentius 4. Pontificatus anno octauo.

Helias Sedis Apoſtolicæ Commiſſarius cum Abbate Stirpenſi in Lemouicibus delegatur bullâ Benedicti XII.
1339. pro conuocando generali Capitulo Ordinis S. Auguſtini; item in aliis reſcriptis annorum 1339. & 1343. ex archiuis de Coronâ.

1514. *Ioannes Caluau* rexit an 1514.

Ioannes de Volvire, filius Philippi Marchionis de Ruffec & Annæ de Daillon. Abbatia Coronæ deinde vnitur diplomate Regis Ludouici 13. Collegio Claromontano Pariſienſi Societatis Ieſu.

Cordillon CORDILIO feminarum, Ordinis S. Benedicti, diœceſis Baiocenſis, vbi præfuêre Abbatiſſæ Ioanna, Catharina, & Franciſca de Sauonnieres, ex ſtirpe dominorum de Saponariis in Andibus.

…x. COYRESIVM diœceſis Lemouicenſis, ſub Obazinâ, Monialium regulæ Ciſtercienſis, quod monaſterium cum aliis quinque virorum cœnobiis ſibi ſubiectis B. Stephanus Obazinæ primus Abbas, ope & fauore Eugenij 3. Ciſtercienſi Ordini ſubiecit.

…ſenon. CRISENNONVM ſanctæ Mariæ; Virginum profeſſionis Benedictinæ, diœceſis Autiſſiodorenſis fundatur ab Aleide Regis Hugonis Capeti filiâ, Rainaldi Comitis Niuernenſis ſponſâ
1030. an. 1030. nec abs re erit hic apponere vetus monumentum de huius Monaſterij antiquitate, quod hiſce verbis incipit.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Hugo miſeratione diuinâ Eccleſiæ Autiſſiodorenſis humilis Miniſter, omnibus Catholicæ Eccleſiæ filiis tam præſentibus quàm futuris in perpetuum. Si creditam nobis adminiſtrationem dignè Deo adimplere ſatagimus, paci ac quieti religioſorum modis omnibus prouidere debemus. Ea propter* CRISENNONIS *Monaſterium ad faciendam Abbatiam ex mandato Domini Papæ Innocentij, & de manu Abbatis Ebrardi, & fratrum Moliſmenſium quorum erat proprium ſuſcipientes, Eccleſiam S. Geruaſij Autiſſiodorenſis, tam in acquiſitis quàm in acquirendis, cum omnibus quæ Eccleſia de Criſennum in parochiatu S. Geruaſij habebat, vel acquiſitura erat, Monaſterio Moliſmenſi, laude & aſſenſu Capituli noſtri necnon Sanctimonialium de Criſenum in perpetuum conceſſimus poſſidendam. Ita dumtaxat, quòd monachi qui ibi habitauerint, ab omnibus proceſſionibus & procurationibus Epiſcopi, Decani, & Archidiaconi in perpetuum liberi ſint, & immunes. Porrò cantum eſt à nobis, & promſum ad honorem Eccleſiæ noſtræ conſeruandæ, quòd ſi Canonici noſtri decem ſolidos pro proceſſione & ſtatione S. Geruaſij tempore conſtituto non receperint, & de Eccleſia iudicet ſilentium. Decernimus igitur, vt eiuſdem Eccleſiæ qui nunc eſt Presbyter Belinus nomine, beneficium quod tenet dum vixerit integrè teneat; vacante enim Eccleſiâ, à præfato vel alio Presbytero Moliſmenſi, monachi ſibi idoneum eligant, & ad curam animarum ſuſcipiendam Epiſcopo præſentent, de quâ inueſtitus Moliſmum teneatur adire, & de rebus monachorum fideliter conſeruandis eis fidelitatem facere; & ne aliquando ſacerdos & monachi de redditibus Eccleſiæ ſuæ litigent, ita ſtatuimus; in omnibus oblationibus, & teſtamentis, & beneficiis ad altare pertinentibus, in omnibus modis, & commodis ſine vllâ exceptione medietatem accipient monachi, aliam verò Sacerdos. Ita & de Eccleſiâ S. Moderati ſtatuimus, de quâ diu litigatum coram nobis fuerat, inter Moliſmenſes & ſacerdotem eiuſdem Eccleſiæ. Et ſecundum quod Moniales de Criſennon nihilominus quod in tempore domini monachorum Ordinem Iuliacenſem omnibus modis tenebuntur obſeruare. Excepto quod Abbatiſſa, pro negotiis Eccleſiæ ſuæ poterit equitare cum duabus quæ ab Epiſcopo Autiſſiodorenſi ad hoc deputabuntur. Ceteris verò nullatenus liceat clauſtrum exire, etſi iuſſerit Abbatiſſa. Quendam verò cereum vnius libræ in die Purificationis Beatæ Mariæ ſæpedictæ Moniales pro recognitione Eccleſiæ Moliſmenſis annuatim perſoluent, & per proprium nuntium mittent. Quod ſi dictum cereum die aſſignatâ non perſolui contigerit, & ſi quod abſit, præfatæ Moniales metas Ordinis Iuliacenſis exceſſerint, hoc comperto Abbas Moliſmenſis Monaſterium de Criſennon reaccipere, & reordinare ſecundùm formam inſtitutionum Iuliacenſium poterit, & eandem poteſtatem quam erga Iuliatum habet, ſuper Criſennon nullo contradicente in perpetuum habebit, ſaluâ tamen viſitatione Epiſcopi Autiſſiodorenſis. Hoc autem totum ne temporum, ſiue perſonarum mutatione immutetur, paginæ præſentis aſſertione, & tam propriis, quàm &*

fratrum noſtrorum ſigilli impreſſione robo- A
rantes firmauimus, & eorum, qui inter-
fuerunt nomina ſubnotari præcipimus. Si-
gnum Vlgery Præpoſiti, Goſcelini Decani,
Gaufridi Cantoris, Stephani Theſaurary,
Athonis Archipresbyteri. Acta ſunt hæc
1137. *anno Incarnat. Dominicæ* MCXXXVII.
in Capitulo S. Stephani Autiſſiodorenſis,
præſentibus viris religioſis Alberico Veze-
liacenſi, Hugone Pontiniacenſi, Guillel-
mo Trecenſi Abbatibus; necnon & Gode-
frido Clareuallis Priore; & de Canonicis
affuerunt Henricus, Ioannes, Hugo Sa-
cerdos, Gaufridus, Lambertus, Atzo, Droco
Diaconus, Reynaudus, Guillermus Subdiaco-
nus, Gaufridus Acolytus, & multi aly. Hugo B
Cancellarius ſcripſit & ſubſcripſit.

S. Creſpin le grand de Soiſſons. S. Crispini Maioris Sueſſio-
nenſis, Ordinis S. Benedicti, cuius ba-
ſilicam igne conſumptam anno 1157.
Ludouicum Regem reædificaſſe pro-
dit vetus Calendarium Monaſterij:
1157. nonnulli Abbates recenſentur, prout
ex cartis potuêre colligi.

Odo circa an. 1118. tranſlatus ad Ab-
batiam S. Remigij Remenſis.

Ernandus, cuius petitione Simon
1146. Nouiomenſis Epiſcopus dedit Eccle-
ſiam de Sraris diplomate anni 1146.

Berneredus Cardinalis Præneſtinus, C
non Bernardus, vt eum appellat Pa-
nuinius, ſed Berneredus dictus apud
Petrum Cellenſem variis locis epiſto-
larum, Abbas erat Sanctorum Criſpini
& Criſpiniani, cùm Romam profectus
1179. ad Concilium Lareranenſe 1179. co-
mite Sueſſionenſi Antiſtite, vbi purpu-
râ cohoneſtatus, & Epiſcopatu Præ-
neſtino in locum Manfredi Card. Fe-
licem eius exceſſum miraculis teſta-
tur idem Cellenſis Abbas amicus ſuus
epiſt. 6. ad Cardinal. Tuſculanum, de-
functus quippe apud montem Caſſi-
1181. num an. 1181. & ibi ſepultus. Conſule
Vghellum tomo ptimo Iraliæ ſacræ
in Epiſcopis Præneſtinis.

Theobaldus ſucceſſor Berneredi, vt D
patet ex epiſt. 2. lib. 19. eiuſdem Petri
Cellenſis.

1300. *Criſpinus* tumulatur in choro baſili-
cæ an. 1300.

Guilelmus de Ligneriis 1.

Ioannes de Brayna 1.

Ioannes de Portu 2.

1517. *Ioannes Godard* 3. vixit anno 1517.

Ioannes Oliuier 4. Regi à Conſiliis,
Abbas Commendatarius.

Petrus Oliuier nepos, ex Religioſo S.
1540. Dionyſij, ſepelitur in Capellâ S. Pe-
tri 1540.

A *Carolus* Cardinalis *Borbonius* Epiſco-
pus Laudunenſis.

Franciſcus le Roux 1.

Nicolaus Dauy Archidiaconus Sueſ-
ſionenſis mortuus 1583. menſe Septem- 1583.
bri.

Alexander des Bordes.

Franciſcus de Saint Paſtour 1.

N... Buiſſon.

Guilelmus Perrochel 2. Abbas etiam
Oliueti.

Franciſcus Perrochel 2. Epiſcopus Bo-
lonienſis 1654.

S. Crispini in Cavea diœ- *S. Creſpin en Chaie de Soiſſons.*
ceſis Sueſſionenſis ad ripam Axonæ,
B Ordin. S. Aug. olim Congregationis
Arroaſiæ, condita erat iam ab an. 1184.
ex cartâ Niuelonis Sueſſionenſis Epiſ-
copi, vbi Abbas fuit Claudius de Boſ- 1184.
ſut dominus d'Eſcry, cuius ſucceſſor
Euſtachius le Clerc de Leſſeuille, Re-
gi ab Eleemoſynis, & Doctor Sorbo-
nicus 1654.

Crispinivm diœceſis Camera- *Creſpin.*
cenſis in Hannoniâ inter Valentianas
& Giſlenopolim, Abbatia Benedicti-
norum ad duorum riuulorum con-
fluentes, à Sancto Landelino, cuius
corpus ibidem quieſcit circa an. 650. 650.
C fundata, de quâ Baldericus lib. 2. chro-
nici Cameracenſis cap. 41. à Norman-
nis poſthæc euerſa, reſtauratur ſub Ca-
nonicorum ſæcularium Collegio ad
annum vſque an. 1080 quo Benedi- 1080.
ctini ſubſtituuntur dotati à Balduino
Comite Hannoniæ, Richilde matre,
& Gerardo Cameracenſi Pontifice.
Abbatum indiculus talis eſt.

1. *S. Landelinus* primus Abbas &
fundator Criſpinij.

2. *Raynerius* monachus Haſnonien-
ſis.

3. *Lambertus* 1096. 1096.

4. *Hugo* 1. anno 1116.

5. *Vualterus* 1. præfuit ad an. 1125. 1125.

6. *Theodoricus* 1. 1131.

D 7. *Algotus*, cuius mentio eſt anno 1133.
1133.

8. *Odo* memoratur anno 1159.

9. *Gerardus* ſedit ad annum 1161. 1161.

10. *Balduinus* 1162.

11. *Ioannes* 1. floruit 1180. 1180.

12. *Gobertus* adminiſtrauit Criſpi-
nienſe monaſterium 1182.

13. *Hugo* 2. 1188. 1188.

14. *Goſcelinus*, cuius nomen extat in
tabulis anni 1194.

15. *Arnulfus* 1201.

16. *Guilelmus* 1. 1212. 1212.

17. *Val-*

17. *Valtherus* 2. 1221.
18. *Valtherus d'Haumont* 3. 1230.
1245. 19. *Ægidius de Tournay* 1. 1245.
20. *Ioannes* 2. de illo habetur notitia ex monúmentis anni 1259.
1269. 21. *Theodoricus de Loz.* 2. an. 1269.
22. *Nicolaus de Thulin* 1, 1315.
23. *Theobaldus* præfuit an. 1323.
1353. 24. *Ægidius de Thuin* 2. infulas Abbatiales tenuit 1353.
25. *Nicolaus de Tournay* 2. aliàs d'Haynau 1365.
26. *Mathæus Fiefuet* 1. Cancellarius Auberti Comitis Hannoniæ, cuius per-
1382. honorificâ appellatione meminit Froiſſartus vol. 4. c. 23. ſub annum 1382.
27. *Ioannes Ladourie* 3. 1407.
1425. 28. *Nicolaus du Parc* 3. an. 1425.
29. *Guilelmus Raſoir* 2. anno 1433.
1446. 30. *Guilelmus de la Forge* 3. 1446.
31. *Guilelmus d'Aureshan* 4. 1455.
32. *Ioannes Milet* 3. Epiſcopus Sueſ-
1463. ſionenſis & Abbas Commendatarius 1463.
33. *Ioannes Pelet* 4. præſidebat S. Criſpinio 1464.
1490. 34. *Petrus Moreau* 1. 1490.
35. *Mathæus le Clercq* 2. 1510.
36. *Antonius de Ligne* Abbatiæ gu-
1537. bernacula moderatus eſt an. 1537.
37. *Martinus Cuperus* Epiſcopus Calcedonenſis 1547.
1574. 38. *Ioannes du Maiſny* 5. de cœnobio proulſus eſt an. 1574.
39. *Petrus Aymerich* 3. an. 1597.
1611. 40. *Claudius Lenuet* adminiſtrabat an. 1611.
41. *Iacobus Gelneur* an. 1627.
1640. 42. *Mathæus Mouſuier* 3. Monaſterij huius curam aſſumpſit 1640.

La Creſte Crista Ordinis Ciſtercienſis filia Morimundi, diœceſis Lingonenſis, fundatur pridie Calend. Iulij an.
1121. 1121. & memoratur apud S. Bernardum epiſt. 346. Huius loci Abbas Commendatarius Carolus d'Anglure de Bourlaimont Epiſcopus & dominus Adurenſis.

Crudas. Crvdatvm ſanctæ Mariæ, in diœceſi & Comitatu Viuarienſi ſuper fluuium Rhodanum, Ord. S. Benedicti, fundatum eſt à Teydone Comite, cuius cœnobij libertates confirmat priuilegio Imperiali Rex Ludouicus Pius.

Sainte Croix de Bordeaux S. Crvx Ordinis B. Benedicti olim extra, nunc intra muros Burdigalæ, primò condita à Rege Clodouæo 2. traditur, qui anno 650. Gallis &

A Aquitanis imperabat; Carolus Magnus Monaſterij à Saracenis an 729. direpti primus reparator creditur, cuius notitia habetur in indiculo Abbatiarum quæ in conuentu Aquenſi an. 817. Ludouico Auguſto dona, vel ſo- 817.
las orationes debebant. Secundus porrò reſtaurator extitit Guillelmus 2. cognomento Bonus Comes Burdegalenſis, Guilelmi ex Endregothâ filius, is petente Trencardo & aſſentiente Aldeberto Pontifice Abbatiam Sanctæ Crucis Burdegalenſis renouauit, vt his membranis conſtat, quæ in tabulario
B regio ciuitatis aſſeruantur, quarum tenorem ex originali etiam archiui Monaſterij exſcripram, & in Analectis lib. 3. Hiſtoriæ Benearnenſis cap. 4. editam, placet hic inſerere.

Regnante *Guilelmo Comite qui vocatur Bonus in ciuitate Burdegalenſi, conuocauit maiores domus ſuæ quodam die, & ait ad illos; Date mihi conſilium de hoc quod vobis loqui volo. Audio quod per multas regiones conſtruuntur Monaſteria ad ſeruitium Dei faciendum in ordine Monachale, & volo vt cogitetis & dicatis in quo loco dederitis mihi conſilium, vt pro redemptione anima mea, vel omnibus adiutorium facientibus, conſtruatur vnum Monaſterium intus ciui-*
C *tatem, aut foras. Erat autem iuuenis eloquentiſſimus de nobili genere litteris eruditus, cuius nomen vocabatur Trencardus, loquutus eſt coram omnibus dicens, non eſt conuenientia vt eam perfecta prouincia ſicut iſta eſt, ſit extranea à conſortio monachorum. Audiuimus à multis ſenibus dicere, quod foras ciuitate, in oratorio quod eſt in honore* Sanctæ Crvcis *ædificatum, ab antiquis temporibus fuiſſet habitatio monachorum non parua, ſed à paganis eſt deſtructa; & eſt in meâ hereditate, & fuit anteceſſoribus parentibus meis. Et ſi tibi & omnibus placet, vt rædificare velis, hoc quod ad me pertinet ad ſeruitium Dei*
D *faciendum, egò derelinquam. Placuit hoc conſilium Comiti, & omnibus qui ibi aderant, ſcientes, quod per voluntatem Dei euenìſſet. Venit Comes Guilelmus & cœpit ædificare, & perſeuerauit. Cum completa eſſet ædificatio Monaſterij, conſtituit* XIII. *monachos, & Abbatem* XIV. *cui nomen Helis in ſeruitio Dei perſeuerantes, & congregans omnes Principes Burdigalenſium, vocauit matrem ſuam nomine Entregodis, & vxorem ſuam Arenburgis, & venerunt ante altare quod eſt in honore S. Crucis ædificatum, & dixit coram omnibus, Guilielmus Comes, In nomine ſanctæ & indiuiduæ*

Rr

Trinitatis, ego Guilselmus filius Raimundo Comiti do iſtas terras cum iſtâ vineâ, & Eccleſiâ Sancti Hilary de Ortellano, cum omni es pertinente, & villâ qua vocatur Solaco, cum oratorio S. Dei genitricis Maria, cum aquis dulcis, de mare Saliſſa, vſque ad mare dulcia, cum montaneis, cum pinetâ, cum piſcatione, cum cuncta prata ſolnicina, capiente cum ſeruis & ancellis. Cuncta hac do Deo & hoc altare in honore S. Crucis adificato, à conſtitutione hunc locum, & Dei ſeruitio adimplendum. Si quis verò quod futurum eſſe non credimus, voluntati noſtræ, vel quiſlibet adinuentionibus, aut aliquis de heredibus noſtris, cupiditas... vel qualibet perſona obuius vel repetitor extiterit, à conuentu omnium Chriſtianorum, vel liminibus Eccleſiarum extraneus habeatur. Et Iuda traditoris Domini noſtri Ieſu Chriſti perfruatur conſortio, inſuper etiam partibus ipſius monaſtery, vel fratrum ibidem conſiſtentium, ſociato quoque cum exactione Sacratiſſimo fiſco auri libras centum, ac argenti mille, coactus exoluat, & quod repetit nullatenus valeat vindicare. Sed praſens donatio qua à nobis pro amore Dei Eccleſia Sanctæ Crucis conſcripta eſt, firma & illibata omni tempore valeat permanere, cum ſtipulatione ſubnixâ. Actum ibi. Signum Guillelmo Comiti, Signum Aldeberti Archiepiſcopi.

Abbatum huius cœnobij catalogum talem ex veteribus ſcriptis ac diplomatibus exhibemus, ſtudio & operâ viri pij ac eruditi, Odonis de la Mothe, Benedictini Congregationis S. Mauri in Galliâ.

1. *Elis* primus Abbas conſtituitur à Comite Guillelmo, vt conſtat ex titulo ædificationis Monaſterij S. Crucis: poſt quem incerti temporis Abbates ſubnotantur.

2. *Petrus de Buſſac* 1. ex cartulario.

3. *Bertrandus de Leyran* 1. ex eodem tabulario.

4. *Arnaldus de Beyrinas* 1. nominatur in anniuerſariis Abbatis.

5. *Gailhardus de Liuhan*, cuius mentio in iiſdem membranis reperitur.

6. *Raymundus de Faugueyras* ex eodem cartulario in anniuerſariis Prioris: certi temporis Abbates infra memorantur.

7. *Gombaldus* anno 1027. ex diplo-
1027. mate plurium donationum factarum à Guillelmo Duce Aquitaniæ: ſubſcriptus habetur quoque largitioni Amæ Burdegalenſis Comitiſſæ, cuidam Monaſterio S. Mariæ ex cartâ anni 1043.

8. *Arnaldus Trencardi*, 1. circa an.
1079. de illo vetus notitia contentio- 1079.
nis inter ipſum & Vuilelmum Amaneui pro S. Macario, vbi dicitur acquiſiuiſſe huic loco medietatem Eccleſiæ Sanctæ Mariæ d'Eſcosâ: tum in altero præcepto Goſcelini Burdegalenſis Pontificis de eadem Eccleſiâ S. Macarij.

9. *Fulco*, cui donatur altare B. Mariæ de Solaco, vt hoc priuilegio, cuius tenor è chirographis S. Crucis deſumptus in Notis ad lib. 5. Goffridi Vindocinenſis ad verbum ſe habet: Ego Vuillelmus, diuinâ ordinante prouidentiâ Aquitaniæ & Vaſconiæ Dux & Comes, notum omnibus fidelibus per hoc priuilegium noſtræ authoritatis fieri volumus, quod vir venerabilis Fulco Sanctæ Crucis Abbas, poſtulauit à nobis, vt ſicut clariſſimus genitor noſter venerandæ memoriæ Willelmus, qui & Goffridus vocatus eſt, Altare S. Mariæ de Solaco, cum omnibus ſuis appendicis iudicio Legatorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, Amato videlicet Elotenſium Epiſcopo, & Hugone Dienſium Pontifice, in Concilio Burdegalenſi præſidentibus, Goſcelino Burdegalenſi Archipræſule aſſiſtente, cum multis aliis Archiepiſcopis & Epiſcopis, & Abbatibus, Arnaudo Abbati S. Crucis iure perenni, & eius ſucceſſoribus conceſſit, ita & nos concederemus, & locum S. Crucis cum loco S. Macarij ſub tutelâ & defenſione noſtrâ ſuſciperemus. Cui petitioni libentiſſimè noſtrum præbuimus aſſenſum; & Petro Decano, & Archidiacono Eccleſiæ Burdegalenſis, vt totum hoc ſcriberet, aut ſcribi præciperet, ſub teſtimonio &c. præcepimus, & ſigilli noſtri impreſſione ſignari. Ego Mathildis vxor Dom. Guillelmi Ducis Aquitaniæ & Comitis Guaſconiæ, affui & aſſenſum præbui. Ego Petrus Decanus S. Matris Eccleſiæ Burdegalenſis & Archidiaconus ſubſcripſi; confirma hoc Deus. Eblo Archidiaconus, Arnaldus Simonis Cantor, Andro & multi alij Canonici S. Andreæ interfuerunt. Hugo frater Comitis Guillelmi, Arnaldus de Blancafort, Willelmus Præpoſitus, Gumbaldus Auſtrini & multi alij milites ſimiliter.
Actum eſt & conceſſum anno 1096. 1096.
Incarnat. Domin. 8. Cal. April. Epactâ 23. concurrente 11. Indict. 4. Do-

» mino Papâ Vrbano II. & D. Amato A
» Burdegalenſi Archiepiſcopo. Data
» per manum D. Guillemi Comitis, an-
» te altare S. Andreæ. Fulconi Abbati
» 8. Kal. April. prima conceſſio in tur-
» ri Auſtellari XI. Kal. April.

10. *Ioannes*, anno 1099. vt habetur ex Bullâ Vrbani Papæ 2. literis Gothicis exaratâ.

1120. 11. *Andro*, an. 1120. vt obſeruat bulla Calliſti 2. Papæ, quâ monachi S. Macharij obedire tenentur Abbati S. Crucis, controuerſiâ illâ quondam inter Goſcelinum Archiepiſcopum & Vuidonem Comitem Pictauienſem B prolatâ, ſuper eâ re ſententiam pronuntiauit Arnaldus Burdegalenſis Pôtifex per vocem Rainaldi Abbatis ſyluæ Maioris, vt notat vetus exemplar tabularij S. Crucis: in quo etiam extat placitum ſatisfactionis Monachorum S. Macharij ei Abbati, præſentibus Agennenſi & Vaſatenſi Præſuli-
1121. bus, apud Engoliſmam 1121. & diplomate Honorij decernitur, vt eadem S. Macharij Eccleſia cœnobio S. Crucis ſubdita ſit, priuilegio Laterani dato 6. Calend. Decemb.

1166. 12. *Bertrandus* 2. 1166. vel circiter; memoratur in reſcripto Alexandri 3. C Papæ, quo Prioratus S. Macharij Abbatiæ S Crucis confirmatur. Reperitur & eius nomen in bullis aliis Pont. Alexandri, vbi dicit ſuſcepiſſe hoc Monaſterium ſub B. Petri protectione, cuius fundatorem nominat Guilelmum Bonum Burdegalæ Comitem, dato diplomate Senis 16. Calend. Ianuarij: & in altero Guilelmi Præſulis Vaſatenſis.

13. *Geraldus de Ramalfort*, anno 1174. & 1192. de quo priuilegium Alexandri 3.

1193. 14. *Arnaldus de Vitrins* 3. 1193. iuxta bullam Cæleſtini 3. Papæ & aliam membranam anni 1195.

15. *Guillelmus Gombalds* 1. anno 1217. & 1225.

1239. 16. *Petrus* 2. anno 1239. & 1246.

17. *Bernardus de la Gardera* 1. fundauit obitum 55. ſolidorum quos ſoluere tenetur Abbas.

18. *Gaïlhardus de la Mothe*, anno Chri-
1281. ſti 1281. vt liquet ex variis actis, maximè ex titulo ſodalitij ſacri initi inter Abbatiam S Petri Condomienſis in Vaſconiâ, nunc Epiſcopatum, & cœnobium S. Crucis Burdigalenſis.

19. *Guillelmus de la Lobeyra* 2. an. 1290.

20. *Pontius de Blancafort*, an. 1292. 1292.

21. *Guillelmus de la Lobeyra* 3. 1301. nominatur in collatione ſeu præſentatione beneficiorum, viuebat adhuc 1308. fortè per regreſſum Abbas extitit.

22. *Petrus Arnaldi* 3. quem nonnulli volunt cognominatum *de la Puyane*, Bearnenſis, ex Abbate & monacho S. Crucis anno 1305. creatur Cardinalis 1305.
tit. S. Stephani in Cœlio monte, & Sanctæ Rom. Eccl. Vicecancellarius à Clemente Papâ v. vt notat Lurbeus in Chronico Burdegalenſi, & Arnaldus Vion. lib. 2. Ligni Vitæ. fundauit Capellam in monaſterio S. Crucis, vt patet ex prouiſione factâ anno 1537. die 20. Septemb. à domino de Lantâ Abbate: fato functus eſt Auenione circiter an. 1322.

23. *Imbertus Damte*, inſtituit anniuerſarium trium librarum, quod pro animâ eius perſoluere tenetur Piranceriusanno verò 1309. monaſterium regebat.

24. *Guillelmus de Faugeriis* 4. anno Chriſti 1316. 1316.

25. *Guillelmus Deſpangueyras* 5. præfuit 1325.

26. *Raymundus-Guillelmus de Faugeriis* 1333. dubium an fuerit idem qui ſupra numero 24. 1333.

27. *Petrus de Seruiet* 4. 1342. ex inſtrumento illius anni.

28. *Petrus de Camiada* 5. 1349. vt refert tranſactio habita inter eum & Vi- 1349.
carium perpetuum Eccleſiæ parochialis S. Michaelis, & anno 1371.

29. *Raymundus-Bernardus de Roquets*, 1376. ſicuti conſtat ex actis initis inter ipſum & Vicarium S. Michaelis, & an. 1379.

30. *Bernardus Salomon* 2. anno 1382. ampliat redditus piſcatoriæ, & 1387. 1382.
nominatur in aliâ tranſactione factâ D cum eodem Vicario S. Michaelis à monaſterio Sanctæ Crucis dependentis.

31. *Amanenus de la Mothe*, 1387. codicillos pactionis initæ cum Vicario S Michaelis confirmat, & 1407. 1407.
redditus piſcationis, ſepultus eſt ante altare maius ſui Monaſterij, in quo fuit monachus, & habet ſequens Epitaphium. *Hic iacet nobilis vir Dominus* AMANENVS *de Motâ, qui fuit Abbas huius Monaſterij S. Crucis per ſpatium* XXVIII. *annorum, & obiit, requieſcat in pace. Amen.*

1439. 32. *Petrus Andrieu* 6. ex bullâ exem- A ptionis 1417. & 1425.

33. *Henricus de Cauter* Epiſcopus Vaſarenſis 1439. primus Abbas Commendatarius, quamuis quidam monachus Anglus Londinenſis *Paſchaſius Guilbort* à Prorege Regis Angliæ Henrici VI. in Ducatu Aquitaniæ prouiſionem Abbatiæ accepiſſet, qui impetrarâ nominatione prioris Epiſcopi confirmationem obtinuit à Rege, rexit autem ad annũm 1442.

Foix. 34. *Petrus de Foix* 7. perpetuus Adminiſtrator ab anno 1451. ad 1471. fuit etiam Protonotarius Apoſtolicus.

35. *Andreas d'Eſpinay*, Abbas, &
1491. Archiepiſcopus Burdegalenſis, item Lugdunenſis 1491. & 1499.

Caretto. 36. *Carolus-Dominicus de Caretto* Archiepiſcopus Thebarum, Cardinalis de Final, tit. Sanctorum Viti & Mo-
1513. deſti in Marcello ab an. 1500. ad annum 1513.

37. *Chriſtophorus de Brillac*, fuit Abbas, Archiepiſcopus Turonenſis & Aquenſis.

Auchz. Vne roſſe & vne coquille en chef. 38. *Franciſcus d'Auchz* 1. mortuus 16. Aug. 1516. in ſuo monaſterio quieſcit ad altare parrochiæ habens inſignia C cum ſequenti Epitaphio.

Hoc ſub marmore D'AVXIVS *ſepultus,*
Ignotus populo iacet profano,
Caſtus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, fidéque felix,
Qui fles talia, nil fleas viator.

Super eiuſdem ſepulchrum in plano leguntur hæc verba.

Vir nobilis FRANCISCVS D'AVX *huius incliti monaſterij quondam Abbas ſub hoc tumulo iacet, qui in Domino obiit 16. Auguſti.*

39. *Augerius Hunaut de Lauta* 1533.
1533. contra eum Monachi litigant, & Senatuſconſultum obtinent an. 1566. D

Salviati. 40. *Bernardus Salviati* Sanctæ Rom. Eccl. Cardinalis, turrim & lapideos gradus domus Abbatialis extrui curauit, in quibus inſignia ſua appoſuit, rexit an. 1567.

41. *Iulius Salviati* ſuperioris nepos,
1577. diu vixit Abbas annis 1577. 1568. & 1608.

Ornano. 42. *Sampetro d'Ornano* Alfonſi Franciæ Mareſcalli, Aquitaniæ Progubernatoris, Regij Ordinis Torquati Equitis, ex Loiſiâ de Grace filius, frater Ioannis-Baptiſtæ Equitum Tribuni, & Ioſephi-Caroli Abbatis Montiſmaioris Atelate, ſedit anno 1609. cuius tempore 1627. inſtanre Illuſt. Fran- 1627.
ciſco Cardinale de Sourdis, Archiepiſcopo Burdigalenſi monaſterium reformatur die 1. Auguſti à Patribus Benedictinis Domno Anſelmo Rolle Protopriore ibidem eodem anno, menſe, & die decimo quarto ſepulto, ætatis ſuæ 44.

43. *Iacobus Deſaigues* ex Canonico Burdigalenſi fit Abbas Commendatarius anno 1629. 1629.

44. *Franciſcus Molé* 11. Mathæi Franciæ Procancellarij filius, Abbas Hetiuallis & S. Pauli Virdunenſis, 1654.
B frater Eduardi Epiſcopi Baiocenſis præeſt an. 1654.

S. CRVX in vrbe Pictauienſi, vetuſtiſſimum ac clariſſimum cœnobium Benedictinæ profeſſionis Monialium, *Sainte Croix de Poitiers.* quod condidit B. Radegundis Regina Chlotarij 1. coniux, ac Bertharij Toringorum Regis filia: quæ cum in partem prædæ Chlotarij captiua deuictis Toringis ceſſiſſet, vt erat virgo excellentis formæ, eam Rex in coniugem duxit, ac ſummo amore proſequutus eſt; ſed ea neglectis regij thalami lenociniis, Deo famulari, ac C Chriſto vt orationi vacaret, impenſius ſe dedere conſtituit; relicto ergo ſponſo, à quo fieri Monacham impetrauit, ſacro velamine ſumpto, inde in Aquitaniam digrediens, pro honore Hilarij Pictauenſis quondam Epiſcopi, Auguſtoriti Pictonum ſedem fixit, vbi poſteà Chlotarij Regis placito, celebre Monaſterium puellarum ædificauit, ac ſeipſam vitæ religioſæ ſub regulâ S. Cæſarij Atelatenſis Antiſtitis, & Agnetis quam Abbatiſſam delegegerat, ſubiecit, vt narrat Boëthius Vulfinus Epiſcopus in libro de vitâ Iuniani Confeſſoris ad Godolenum Abbatem; tùm verò pietatis ſtudioſa, Clericos tranſmiſit, qui ab Oriente ſalutiferæ Crucis fragmentum ab Imperatore expoſcerent: cúmque lignum illud ſolemni celebritate in baſilicam illatum fuiſſet, Monaſterio nomen dedit, quod ab eo tempore S. Crucis cœpit nuncupari. Teſtis Gregor. Turonenſis lib. 1. Miracul. cap. 5. loquens de hac Dominicâ Cruce: *Huius reliquias, & merito, & fide Helenæ comparanda Regina Radegundis expetiit, ac deuotè in Monaſterium Pictauenſe, quod ſuo ſtudio conſtituit, collocauit: miſitque pueros iterùm Hieroſolymam, ac per totam*

Orientis plagam, qui circumeuntes ſepulchra Sanctorum Martyrum, Confeſſorúmque cunctorum Reliquias detulerunt, quibus in arcâ argenteâ, cum ipsâ Cruce ſanctâ locatis, multa exinde miracula conſpicere meruit. Quidam ab eius fundatrice monaſterium Radegundis, alij verò à loco cœnobium Pictauenſe puellarum, vt paſſim apud Gregorium ſcribitur, S. Crucis Abbatiam cognominant. Pro patrocinio inſtitutæ Congregationis ad Synodum Turonenſem egregiam Epiſtolam ſcripſit, cuius exemplar profert idem Gregorius lib. 9. cap 39. grauem controuerſiam exponens cap. 40. de Marouco Pictauorum Pontifice, qui rogatus ſacra pignora in monaſterium S. Crucis ſolemniter condere, recuſauit. Ad Dominum migrauit Radegundis Pictauij, vti notat Gregorius anno 12. regni Childeberti Iunioris, Idibus Auguſti
587. anno 587 in æde S. Mariæ ſepulturæ mandatur; idque innuit ſuæ fragmentum Epiſtolæ ad Epiſcopos Gallicanos his verbis: *Sanctos Pontifices & præcellentiſſimos Domnos Reges, & vniuerſum populum Chriſtianum coniuro per fidem Catholicam, vt in baſilicâ quam in Sanctæ Mariæ Dominicæ genitricis honorem cœpimus ædificare, vbi etiam multæ ſorores noſtræ conditæ ſunt in requie, ſiue perfecta, ſiue imperfecta, cum me Deus de hac luce migrare præceperit, corpuſculum meum debeat ibi ſepeliri.* Radegundim porrò prædicat Gregorius ieiuniis, orationibus, & eleemoſynis in tantum claruiſſe, vt magnâ apud populos laude celebraretur, ſuóque Cœnobio poſſeſſiones quas à Clotario quondam marito habuerat, munificè contuliſſe, ac largitionem earum præceptis regalibus Monaſterio confirmandam obtinuiſſe. De eius laudibus plura quoque Venantius Fortunatus in carminibus, qui hanc Reginam maximâ obſeruantiâ coluit. Catalogum verò Abbatiſſarum ſequentium quotquot reperiri potuerunt, ſubiungimus ex veteribus huius cœnobij archiuis, monumentíſque.

1. *Agnes*, ſoror Radegundis ab eâ præficitur Abbatiſſa Sanctæ Crucis Pictauienſis, quòd Gregorius docet memoratâ epiſtolâ vbi Radegundis inquit: *Quoniam olim vinclis laicalibus abſoluta, diuinâ prouidente, & inſpirante clementiâ, ad religionis normam viſa ſum voluntariè duce Chriſto tranſlata, inſtituente, atq; remunerante præcellentiſſimo Domno Rege Clotario Monaſterium puellarum Pictauâ vrbe conſtitui: conditumque quantum mihi munificentia regalis eſt largita, factâ donatione dotaui. Inſuper Congregationi per me Chriſto præſtante collectæ Regulam, ſub quâ S. Cæſaria degit, quam ſollicitudo B. Cæſarij Antiſtitis Arelatenſis ex inſtitutione Sanctorum Patrum conuenienter collegit, adſciui. Cui conſentientibus beatiſſimis & huius ciuitatis, & reliquis Pontificibus, electione etiam noſtra Congregationis, domnam & ſororem meam Agnetem quam ab ineunte ætate loco filiæ colui & eduxi, Abbatiſſam inſtitui, ac me poſt Deum eius ordinationi regulariter obedituram commiſi;* infra dicit eam à beatiſſimo Germano conſecratam fuiſſe, præcipitque poſt eius exceſſum in locum illius Abbatiſſam ex eadem Congregatione deligi, & aduocatos rutoreſque monaſterij ſui cognominat beatos Confeſſores Hilarium & Martinum.

2. *Leubouera* anno 589. poſt tranſi- 589.
tum B. Radegundis orta eſt controuerſia, cuius auctor fuit Chrodieldis Chariberti Regis filia, quæ monaſticum regimen ambiens & aduerſus Abbatiſſæ huius imperium ſuperbiâ elata, cum Baſinâ conſobrinâ Chilperici filiâ & aliis puellis quadraginta, primùm è cœnobio diſceſſit, collectâ manu ſatellitum qui omnia diripuerunt, & Leubouera inde per vim abſtraxerunt; quamobrem Synodus Pictauis congregata, diſcuſſis Abbatiſſæ huius cum Crodieldi diſſidiis, Leubouera in priſtinum gradum reſtituit, de quibus plura in Hiſtor. Gregorij legere eſt; terminata autem videtur hæc contentio 590.
ſub annum 590.

3. *Aua*, cui confirmat libertates Abbatiæ S. Crucis Ludouicus 2. Balbus dictus, hocce diplomate, cuius apographum è tabulario tali contextu eruimus. LVDOVICVS miſericordiâ Dei Rex. Notum eſſe volumus omnibus fidelibus Sanctæ Dei Eccleſiæ noſtris præſentibus & futuris, quia venerabilis Aua Abbatiſſa ex monaſterio S. CRVCIS quod eſt ſitum infra muros vrbis Pictauenſis, noſtram adiens clementiam, obtulit obtutibus noſtris præcepta Domni Auguſti aui noſtri Ludouici, & piæ memoriæ genitoris noſtri Caroli glorioſorum Imperatorum, in quibus erat inſertum, quod non ſolùm ipſi, verùm etiam & prædeceſſores eorum Reges Franco-

» tum videlicet, ſub ſuo nomine & immunitatis tuitione, cum monaſterio S. Radegundis, quod eſt ſitum in ſuburbio prædictæ vrbis, & cum omnibus rebus, vel hominibus ad ſe pertinentibus, vel aſpicientibus conſiſtere fecerant, & eorum immunitates authoritatum, eumdem munitum atque defenſum eſſet monaſterium. Sed pro rei firmitate poſtulauit nobis, vt paternum, ſeu prædeceſſorum noſtrorum Regum videlicet & Imperatorum morem ſequentes; huiuſcemodi noſtræ immunitatis præceptum ob amorem Dei erga prædicta monaſteria S Crucis & S. Radegundis pro diuini cultus amore fieri decreuimus, per quod præcipimus atque iubemus, vt nullus Iudex publicus, vel quiſlibet ex iudiciariâ poteſtate Eccleſias & loca, vel agros, ſeu reliquas poſſeſſiones prædictorum monaſteriorum quas moderno tempore iuſtè & rationabiliter poſſidere videntur, in quibuſlibet pagis & territoriis, quidquid ad ipſa loca propter diuinum amorem collatum fuerit, vel quæ deinceps in iure ipſorum voluerit diuina poteſtas augeri, ad cauſas audiendas, vel freda exigenda, aut manſiones, vel paratas faciendas, aut fideiuſſores tollendos, aut homines tam ingenuos quàm ſeruos ſuper terram ipſorum commorantes irrationabiliter diſtringendos, nec vllas redibitiones, aut illicitas occaſiones requitendas, vllo vnquam tempore ingredi audeat, vt ea quæ ſuperius memorata ſunt penitùs exigere præſumat; & quicquid de rebus ipſorum fiſcus noſter ſperare poterat, nos pro æternâ remuneratione prædictis monaſteriis concedimus, vt perennibus temporibus in alimonia pauperum, & ſtipendia ſeruorum vel ancillarum Chriſti in eiſdem monaſteriis Deo famulantium proficiat in augmentum. Et quandoquidem ipſa Abbatiſſa diuinâ vocatione vel ſucceſſores eius de hac luce migrauerint, quandiu ipſæ ancillæ Dei inter ſe tales inuenire potetint, quæ ipſam congregationem ibi Deo famulantium ſecundùm regulam regete valeant, per hanc noſtram auctoritatem licentiam habeant eligendi Abbatiſſam, quatinus pro nobis, coniuge, prolêque noſtrâ, & ſtabilitate regni noſtri à Deo nobis collati, iugiter Dei miſericordiam exorari delectet. Concedimus etiam prædictis fratribus S. Radegundis & ancillis S. Crucis quaſdam villas ſicut domnum genitorem noſtrum Carolum Auguſtum conſtat eis cōceſſiſſe, Deniacum, Nouamuillam, Bitronium, Mermenterum Et vt hæc noſtra auctoritas noſtris & futuris temporibus firmitatem obtinear perpetuam, manu propriâ ſubter firmauimus, & de anulo noſtro inſigniri iuſſimus. Datum ciuitate ... indictione 12. an. 1. regni Domini Ludouici glorioſiſſimi Regis. Actum Turonis monaſtetio S. Martini in Dei nomine feliciter amen.

4 *Geila.*

5. *Ioanna* 1.

6 *Aiardis.*

7. *Petronilla* huius nominis prima.

8. *Petronilla* 2.

9. *Ioanna* 2.

10. *Helisia* Abbatiſſa necnon Prioriſſa de Iarcq.

11. *Agnes* 2.

12. *Gerberga.*

13. *Agnes* 3.

14. *Petronilla* 3.

15. *Euphemia* 1.

16. *Raymonda.*

17. *Audeardis.*

18. *Adenoris.*

19. *Sibylla* annò 1104. concеſſit monialibus Eccleſiæ Fontisebraudi medietatem quandam in ſylua de Born, pet manum Herſendis, ex chartario Fontebraldenſi. 1104.

20. *Sarra* 1.

21. *Iſabellis* 1.

22. *Beatrix.*

23. *Sarra* 2.

24. *Euphemia* 2.

25. *Iſabellis de Marmande* 2.

26. *Raimunda du Peras* 2.

27. *Audeardis.*

28. *Margareta Guenette.*

29. *Adelaidis.*

30. *Ioanna de Vergnia* 3.

31. *Aſinoris.*

32. *Ioanna de Verina* 4.

33. *Galiena de Pogeto.*

34. *Iſabellis de Couhé* 3.

35. *Ioanna de Couhé* 5.

36. *Maria Berland.*

37. *Magdalena de Bourbon* Caroli Ducis Vindocinenſis regiæ proſapiæ Principis, & Franciſcæ Alençoniæ filia, naſcitur Faræ 3. Februarij 1520. Religionem vouit apud Fontebraldum ſub Renatâ Borboniâ 17. Aprilis 1533. & ex Prioriſſa de Prulliano

Bourbon Vendosme
D'azur a 3. fleurs de Lis d'or à la cottice de gueulles.

in Occitaniâ, nominatur S. Crucis Abbatiſſa; ſoror fuit Antonij Nauarræ Regis Henrici Magni parentis, Caroli Cardinalis Borbonij, Ludouici Principis Condæi, necnon Catharinæ Borboniæ Abbatiſſæ Sueſſionenſis, Renatæ Calenſis; & Eleonoræ Fontiſebraldi.

Bourbon Montpensier. ... à la ... bande en chef d'vn croiſſant d'argent.

38. *Ioanna de Bourbon* 6. Ludouici Ducis Montiſpenſerij, & Iaquelinæ de Longouico filia, inde Iotrenſis Abbatiſſa, vbi obiit 6. Martij 1624. ætatis 82.

Nassav. D'azur au lion d'or armé & lampaſsé de gueulles, ſemé de billettes.

39. *Carlota-Flandrina de Naſſau* Guillelmi Naſſauuij Principis Arauſicani, & Carlotæ Borboniæ, Ioannæ ſororis nata, cuius fuerat Coadiutrix, ex Prioriſſâ de Prulliano, moritur Pictauij 10. Aprilis 1640.

Tremoille. ... d'or au cheuron de gueulles ... accompagné de 3 Aigles d'azur becquées & membrez de gueulles ...

40. *Catharina de la Tremoille* Gilbertum Marchionem de Royan, Maiorem Pictonum Seneſchallum, Equitem Torquarum & Annam Huraltam parentes habuit, ex ſuperioris Coadiutrice benedicitur Burgulij in æde monaſterij S. Petri à Leonorio d'Eſtampes de Valançay Archiepiſcopo & Duce Remenſi 1649. 14. Septembris, diem ſuum obiit menſe Aprili 1650.

Albret. Ecartelé au 1. & 4. d'azur à trois fleurs de Lis d'or, qui eſt France; au 2. & 3. de gueulles, qui eſt Albret.

41. *Diana d'Albret* Henrici de Albreto Comitis de Mioſſens, domini de Pontibus, ex Annâ de Gondrin de Monteſpan filia, prius Religioſa S. Mariæ Santonenſis, ad hanc Abbatiam nominatur à Rege Ludouico XIV. nunc præeſt 1654.

S. Crvx diœceſis Trecorenſis iuxta oppidum de Guenxamp in Aremoricâ, Ord. S. Auguſtini, extruitur an. 1135. à Stephano 3. Penteuriæ Comite & Hauiſiâ vxore, beato Ioanne de Craticulâ primo Abbate, & Epiſcopo Maclouienſi. *S. Croix prés Guenkamp.* 1135.

S. Crvx in ipsâ vrbe & diœceſi Aptenſi, fœminarum Ordinis Ciſtercienſis, cuius aliquot Abbatiſſæ ex tabulario nunc primùm exhibentur. *S. Croix d'Apt.*

Cecilia pedum monaſticum regebat
1234. 1234.

Alixendis de Apta anno 1291.

1330. *Galburgis*, obiit 1330. menſe Martio exeunte.

Sancia Langeria, eligitur 1330. Idibus Aprilis.

1356. *Ayſelena de Apta* 1. 1356.

Catherina Suneria 1372. ſub quâ ædificatur monaſterium Sanctæ Crucis intra muros ciuitatis Aptenſis, ab Anglico Cardinali Albanenſi fratre Vrbani Papæ v.

Ayſelena de Apta 2. 1379. 1379.

Elix de Laudune 1386.

Margarita du Sault 1402. Dv Savlt.

Garcendis Rigorde 1404. ſub quâ fit vnio Monaſteriorum Sanctæ Mariæ de Molegeſio, diœceſis Arelatenſis, & S. Crucis Aptenſis, pro quâ vnione ipſa Garcendis Abbatiæ dignitatem remiſit Margaritæ Raynaude Abbatiſſæ Beatæ Mariæ de Molegeſio anno 1436. 1436.

Margarita Raynaude 1436.

Lucia Borreſia 1465.

Albertas. De gueulles au loup rampant d'or.

Honorata Albertaſſia 1501. obiit 3. Nonas Iunij 1517.

Ioanna Garenſe 1521.

Bernus d'Aſtoaud.

Leona d'Aſtoaud.

Astoavd. De gueulles à l'Aigle d'or.

Carlota de Chauuigni de Blot 1638. 2. Dominicâ Aduentus.

Clara-Franciſca de Theney de S. Chriſtophle Coadiutrix electa, & benedicta 1652. 10. Calend. Octobris.

S. Crvx diœceſis Metenſis aliàs, ſub Ord. Præmonſtratenſi, quondam dicta S. Eligij, cuius loci fratribus datur allodium de Buris & Iuſtimontis ad conſtruendam Abbatiam, vt fuſius exponit antiquum diploma lib. 3. Hiſtoriæ Epiſcoporum Metenſium, ac vetus carta Stephani de Barro Antiſtitis an. 1161. euerſa eſt autem Abbatia in conſtructione arcis Metenſis, & vnita collegio Patrum Societatis Ieſu. *Sainte Croix.* 1161.

Crvx Sancti Levfredi Ordinis Benedictini, diœceſis Ebroicenſis ſecundo ab vrbe lapide, in pago Madriacenſi à Sancto Leufredo extruitur; in loco illuſtri apparitione crucis lucidæ ibidem viſæ, à ſæculis pluſquam nongentis S. Audoëno Archiepiſcopo Rotomagenſi, vti oſtendunt illa vitæ S. Leufredi Abbatis verba ſequentia cap. 10. *Cum vir Domini Audoenus Rotomagenſium Antiſtes Spiritu Sancto plenus; diuerſas prouincias peragrans verbum Dei diſſeminare non ceſſiſſet: quodam tempore accidit vt tranſiret per vallem illuſtrem iuxta fluuium Auturam. Dúmque ſuper locum vbi viæ in ſimilitudinem Crucis iungebantur, vehiculum ſancti viri perueniſſet; illico tanquam terrore diuino, animalia ſubſtiterunt, nec à loco moueri potuerunt. Tum vir Domini reſpiciens in cœlum, vidit ſignum Sanctæ Cru-* *La Croix S. Leufroy.*

cis miro fulgore radians. Hunc locum vir Dei Leufredus poſt aliquot annos deceſſionis S. Audoëni Archiepiſcopi inuiſere tentauit. Viſóque loco, amœnitate eius (eo quod eſſet aquarum nemorúmque & vinearum fertilitate iocundus) miraculorum quoque prodigiis, quæ ibi fiebant plurimùm lætificatus: domum ſacram Domino Deo ibi conſtruere accelerauit, in honorem ſcilicet viuificæ Crucis, & Sanctorum Apoſtolorum, ac præcipui Confeſſoris Chriſti Audoëni Pontificis; atque in eo loco altare ſtatuit, vbi Crux ſemitarum apparuerat. Sed & poſt modicum tempus congruentibus habitaculis eandem cellulam cinxit, atque Monachorum conuerſatione nobilitauit. Vnde aliquando dictum hoc Monaſterium B. Crucis, Sancti Audoëni, poſteà Crucis Heltonis, quod reſtitutum fuerit de terrâ quæ fuerat Heltonis de Cruce, tempore Willelmi Nothi Normanniæ Ducis, nunc autem appellatur Crux S. Leufredi. Ceterùm tempore Caroli Simplicis Francorum Regis monachi Crucis Sancti Audoëni cœnobium à Normannis penè dirutum deſerentes, cum corpore S. Audoëni ad Abbatiam B. Germani de Pratis venerunt, ſe ſuáque dedentes eis, vt in conſortium fratrum & bonorum huius loci ex æquo participes fierent, túmque Robertus Comes & Marchio, Odonis quondam Regis frater & Abbas ſæcularis S. Germani, Abbatiam S. Crucis Congregationi D. Germani à Carolo Simplice dari petiit & impetrauit, hocce donationis exemplari, cuius apographum ex cartophilacio eiuſdem Abbatiæ in hunc modum orditur:

In nomine Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Catolus diuinâ propitiante clementiâ Rex Francorum. Quoniam Deus omnipotens, qui eſt Rex Regum, noſtram ſui muneris celſitudinem dignanter protulit ſuo & Regno & populo. Idcircò oportet nos non modò præeſſe, verùm potius Sanctis prodeſſe Eccleſiis, ac præſertim dirutis: quibus feritate paganorum pulſa exiſtunt corpora Sanctotum, hactenus debitâ veneratione carentium. Quaptopter comperiat omnium Sanctæ Dei Eccleſiæ fidelium, noſtrorúmque etiam præſentium ac futurorum ſolertia, quia Robertus venerabilis Marchio, noſtri quidem Regni & conſilium, & iuuamen nobiſcum, ſimúlque Abbas monaſterij S. Vincentij Martyris, egregij quoque Pontificis Pariſiorum Germani, adiens noſtram ſublimitatem, vnà cum Comite Heriberto, eximióque Epiſcopo Abbone, ſuggeſſit tam pro veneratione Sanctorum cinerum Audoëni ſcilicet Archiepiſcopi, necnon Beatorum Confeſſorum Leufredi, fratriſque eius Agofredi, quàm etiam pro noſtrâ, totiúſque ſalute regni Abbatiam concedere, quæ nuncupatur Crux S. Audoeni, monachis prælibati Confeſſoris Germani: quatinus abhinc & deinceps prædictorum membra Sanctorum diu officio diuino carentium, ab eiſdem cœnobitis reuerenter ſuſciperentur, cultúque diuino ſecus beatos artus Germani collocata honorarentur. Quorum ſcilicet noſtrorum fidelium congruis petitionibus annuentes, donauimus, & ſubiecimus illam Abbatiam, cuius caput eſt in Madriacenſi pago, ſuper flumen Aututæ, S. Germano, eiúſque monachis, ad eorum iugiter menſam: præter partem ipſius Abbatiæ, quam annuimus Nortmannis Sequanenſibus: videlicet Rolloni ſuíſque Comitibus, pro tutelâ Regni. Idcircò autem res prædictæ Abbatiæ, cum omnibus villis, terris cultis & incultis, vineis, pratis, ſyluis, aquis, aquarúmque decurſibus, farinatiis, cum mancipiis & colonis, & cum omnibus aliis appendiciis ibidem (exceptâ portione Nortmannorum) tradere, & ſubdere, & confirmare decreuimus ad victum, veſtimenta, ſeu etiam cæteros vſus Congregationis S. Germani: quatinus ſingulis annis 4. Idus Februarij anniuerſarium noſtræ dilectiſſimæ coniugis Fridetunæ, cum vigiliis Miſſarúmque oblationibus frequentent. Diem quoque noſtræ vnctionis 5. Calen. Februarii ſolemnitate Sanctæ Agnetis, cum ſummâ refectione celebrent. Poſt obitum verò noſtrum mutentur & orationum & refectionum præſidia in diem noſtræ migrationis. Et ſuper hanc ceſſionis auctoritatem hoc noſtrum regale præceptum fieri iuſſimus, per quod decernimus atque iubemus, vt nullus quilibet fidelium Sanctæ Dei Eccleſiæ præſentium & futurorum, de prænotatis rebus inquietudinem, aut refragationem, vel præiudicium ſeu violentiam, nec ipſe Abbas eius cœnobij facere temptet. Sed potius ſine vllâ ſubtractione, vel diminoratione, atque diuiſione liceat eas res eidem congregationi

» tioni cum omni integritate, inuiola- A
» biliter abſque vllâ calumniâ & con-
» tradictione ſecuriter ac perpetualiter
» poſſidere, & frui. Ergo hæc noſtræ
» auctoritatis præceptio, vt firmiter con-
» tinuationis vigorem obtineat, ac verà-
» citer per curricula annorum ſucce-
» denria credatur, manu propriâ ſubter-
» firmantes, anulo noſtro eam iuſſimus
» inſigniri. Signum Caroli Regis glo-
» rioſiſſimi, Gozlinus Notarius ad vicem
» Heriuei Archiepiſcopi, ſummiq; Can-
» cellarij recognouit. Datum 11. Idus
» Martij, indictione vi. regnante Carolo
» Rege glorioſo; redintegrante xxi.
» largiore verò hæreditate indeptâ vi. B
» Actum Compendio Palatio, in Dei
» nomine feliciter amen. Amen. Hoc in Monaſterio floruit Guitmundus ex monacho, Sanctæ Rom. Eccleſ. Card. ac demum Archiepiſcopus Auerſanus, de quo Ordericus Vitalis lib. 4. cuius cœnobij Abbatum nomina, vt aliunde hactenus colligi non potuerunt quàm ex aliquibus cartis & obituariis, ideo hic ordo vix fideliſſimè ſeruabitur.

S. Leufredus Ebroicenſis pagi indigena, qui militaſſe dicitur ſub Principibus Francorum Childeberto, Dagoberto & Chilperico, vt affirmat eius C vita, præfuit Abbatiæ circiter 48. annis, denatus 11. Calen. Iulii, traditur humo in baſilicâ quam ſub bonore S. Petri Apoſtoli condiderat. Eius cor-

851. pus anno 851. 22. Iunii à Gumberto Ebroicenſi Præſule reuelatum, in capſam nouam apud ædem S. Cruci & Beato Audoëno Archiepiſcopo dicatâ tranſlatum eſt. Feſtum autem die 27. Iunii celebratur, & vita illius habetur typis edita à Iacobo Brulio in ſupplemento Antiquitatum vrbis Pariſiacæ.

Hucbaldus.

Ioannes Dolenſis Epiſcopus & Ab- D bas, tranſtulit corpus B. Leufredi in templum S. Crucis.

Odilo tempore Guitmundi monachi,
1079. videtur reponendus ad an. 1079. idem opinantur eſſe cum eo, cuius nomen in necrologio menſe Octobri. Abbates S. Crucis poſt reſtaurationem hi recenſentur.

Albericus B. Audoëni monachus, & primus Abbas ex codice Roberti de Monte.

Henricus ſucceſſor.

Guillelmus ex eodem cœnobio euocatus.

Garnerius antea Religioſus S. Crucis.

Rodericus apud eundem Robertum Montenſem nominatur.

Guilelmus intereſt Concilio Roto- 1118.
magenſi 1118. Ord. Vitali lib. 12.

Ricardus ex gremio Eccleſiæ in Abbatem aſſumptus, de quo extant litteræ Innocentij 3. ad Conuentum S. Leufredi de Cruce, datæ Laterani 3. Non. Iunij anno 2. qui eius electionem probauit; epiſt. 89. idem Papa confirmat omnes Eccleſias, decimas, & alias donationes huic monaſterio indultas. Sequentes Abbates à Necrologio, prout occurrebant nullo ordine deprompti ſunt. Menſe *Ianuario.* Guilelmus, Nicolaus, Rogerus, Guilelmus. *Februario*, Ioannes de Sauceio, Petrus Religatoris. *Martio*, Victor, Hugo, Guilelmus, Ioannes d'Ante. *Aprili*, Radulfus, Ioannes de Mortuomari, Ingulfus, Nicolaus de Aufreuillâ, Guillelmus, Hugo. *Maio*, Ricardus, Galterus, Allerius, Oſbernus. *Iunio*, Arnulfus, Radulfus, Gaufridus, Boſo, Reinfredus. *Iulio*, Petrus Magnus, Robertus, Henricus, Dionyſius, Thomas. *Auguſto*, Seuerinus, Vincentius, Philippus, Guilbertus. *Septembri*, Radulfus, Benedictus, Guilelmus le Maiſnon, Henricus, Vitalis, Hugo, Siluester, Mainardus. *Octobri*, Radulfus, Robertus, Guilelmus d'Aupegar, Odilo, Vrſus. *Nouembri*, Robertus, Goffredus, Rogerius, Theotardus, Silgarus, Guilelmus Aduenex. *Decembri*, Ornulphus, Gilo, Ricardus, Guilelmus Racine. Horum tecentiorum ſeries deſumpta eſt ab aliis tabulis monaſterij.

Nicolaus Coquette campanile reſtituit.

Guillelmus le Gros tempore Eugenij Papæ.

Ioannes du Chemin anno 1440. & 1440.
1467.

Stephanus Paſſart 1473. Nauem Eccleſiæ inſtaurauit.

Simon Paſſart ſuperioris nepos 1476. ex actis Secretariatus Archiepiſcopa- 1476.
lis Rotomag. præfuit annis 5.

Ricardus le Mercier Sacriſtiam & Capitulum reparauit.

Nicolaus Hebert campanas octo conflari curauit, multáque Eccleſiæ ornamenta impertiuit.

Chriſtophorus de Tilly ex familiâ do- 1563.
minorum de Blaru 1563. & 1568.

Iacobus le Sueur.

Claudius de Maillot 1.
Claudius de Baudry de Piencourt 2. Antiquorum Benedictinorum in Galliâ Generalis.

Cuiſſy. Cvissiacvm Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Laudunenſis, fundatur 1117. à Bartholomæo Epiſcopo, conſtituto Abbate primo Lucâ, vt notat Hermannus Monachus lib. 3. cap. 16. de miraculis S. Mariæ Laudunenſis.

La Couture. Cvltvra celebris Abbatia in ſuburbiis Cenomanenſibus, in honorem Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli condita primò à Bertchramno Epiſcopo, poſthæc locupletata donationibus Hugonis primi Comitis Cenomanenſis, Goffridi de Brullone, & Roberti Riboulle Militum Cenomanicæ regionis; denique dotata largitionibus Conſtantiæ Conani Comitis

1201. Britanniæ filiæ anno 1201. vbi iacent etiam Erlemundus & Sigefridus Epiſcopi: memoratur ab Honorio 3. Pont. c. 24 Venerabilis de Cenſibus, & ab Arnulfo Lexouienſi epiſt ad Alexandrum 3 Catalogum Abbatum ex archiuis Monaſterij communicauit dom. Antonius le Couruaiſier.

1. *Engelbaldus.*
2. *Enardus* 1.
3. *Aſcelinus.*
4. *Ginus* ſiue *Guerinus.*
5. *Hamelinus.*
6. *Ricardus.*
7. *Enardus* 2.
8. *Vinſelinus.*
9. *Aueſgaudus.*
10. *Thomas de Campogarelli.*
11. *Robertus* 1.
12. *Guarinus.*
13. *Iohellus* 1.
14. *Petrus* 1.
15. *Reinaldus.*
16. *Gofridus de Coitemaon* 1.
17. *Iohellus* 2.
18. *Odo* 1.

1133. 19. *Fulco* anno 1133.
20. *Andreas* cuius memoria habetur 1152.
21. *Mathaus.*
22. *Goffredus* 11. vel *Iosfridus Berilland.*
23. *Odo* 2.
24. *Iosfridus* 3.
25. *Petrus* 2.
26. *Guarinus* 3.
27. *Iacobus* 1.
28. *Durandus.*
29. *Ingerbaudus.*
30. *Adelardus.*
31. *Guido* anno 1244. 1244.
32. *Iacobus* 2. 1259.
33. *Geruaſius.*
34. *Robertus* 2.
35. *Hugo* 1311. 1311.
36. *Ioannes de Coudreto* 1. 1324.
37. *Paſchalis Huguenot*, 1339. vſum mitræ, annuli, & iura Pontificalia ſibi ac ſucceſſoribus obtinuit: quieſcit in medio choro Abbatiæ. 1339.
38. *Guilelmus Patri*, 1. 1340. ſepultus in ſacello B. Mariæ ſub tumulo elato.
39. *Alanus le Doyen*, 1421. 1421.
40. *Gerardus de Loriere* 1455.
41. *Gulielmus Mulctor de Maleſtroit*, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis & Abbas 1461. iacet in parochiali Eccleſiâ D. Nicolai. 1461.
42. *Ioannes de Tucé* 2. 1467.
43. *Matheus de la Motte* 1486. 1486.
44. *Gulielmus Herbelin* 3. 1492.
45. *Michael Bureau* 1. Doctor Theologus 1499. & 1508. 1499.
46. *Ioannes Calluaut* 2 Siluanectenſis Epiſcopus & primus Abbas Commendatarius 1528.
47. *Martinus Fornier*, aliàs *de Beaune* Archiepiſcopus Turonenſis anno 1532. 1532.
48. *Adamus Fumée* 1537.
49. *Nicolaus Fumée* Bellouacenſis Epiſcopus 1546. 1546.
50. *Carolus de Borbonio* 1. Cardinalis 1576.
51. *Carolus de Borbonio* 2. Cardinalis Vindocinenſis 1584. 1584.
52. *Michael Dionneau* 2. 1599.
53. *Michael le Gay* 3. 1602. Magiſter Libellorum Supplicum. 1602.
54. *Baltazar Poictenin* 1620. obiit 1632.
55. *Ioannes-Baptiſta de Croiſilles* an. 1632. 1632.
56. *Gulielmus de Montagne* 4. anno 1638.
57. *Henricus-Ludouicus Chaſteignier de la Rochepozay* Epiſcopus Pictauienſis 1642. 1642.
58. *Eugenius-Mauricius de Sauoye* filius Thomæ Principis Cariniani, & Loiſiæ Borboniæ ex ſtirpe Comitum Sueſſionenſium, Abbas S. Benigni Fructuarienſis in Epotedienſi diœceſi naſcitur 3. Maij 1633. ac nominatur Archimandrita Culturæ 1651. menſe Auguſto. Savoy 1651.

La Cour-Dieu. Cvria Dei ſub regulâ & filiatione Ciſtercienſi in diœceſi Aurelianenſi, conditur pridie Cal. Maij indict. 11. concurrente 1. epactâ 26. an.
1118. 1118. vt habent acta Monaſterij, cuius fundum Ioannes 2. Epiſcopus, Decanus, Canonici & Capitulum Eccleſiæ Aurelianenſis cum multis circumadiacentibus territoriis & ſyluis contulerunt, vt ex hoc tabularij Curiæ Dei monumento perſpicitur. *In Dei omnipotentis nomine notum ſit vniuerſis ſanctæ Dei Eccleſiæ cultoribus, tam poſteris quàm & inſtantibus, quod ego Ioannes Dei gratiâ Aurelianenſis Epiſcopus, & communis totius Capituli Sanctæ Crucis conuentus, locum qui* Cvria Dei *appellatur Domino Amalrica Abbati eiuſdem loci, & fratribus ſub ipſius regimine Deo ſeruientibus &c. iure perpetuo poßidendum donamus & concedimus. Præterea pratum Conſtantij, quod noſtrum erat, & quantumcunque nemoris circumadiacentis extirpando in vſum pratorum vertere voluerint, necnon & nemora noſtri iuris. Quicquid autem de beneficia Sanctæ Crucis & naſtri vel apud Ioyacum, vel apud Viſiolium, vel apud Petricellium, vel vbicunque Deo largiente adepti ſunt, vel deinceps ex quorumlibet dono adipiſci potcrunt, pateat omnibus nos ex communi Canonicorum noſtrorum aſſenſu conceßiſſe. Quod ne obliuione deleri valeat ſcripto commendauimus. Et ne à poſteris poßit infirmari, ſigilli noſtri auctoritate firmauimus. Actum eſt autem anno Incarnati*
1123. *Verbi* MCXXIII. *Epiſcopatus noſtri 23. regni Ludouici ſereniſſimi Regis anno… introitus verò monachorum quintò. Huic dono & conceßiani noſtræ affuerunt hi quorum nomina ſubtitulata ſunt & ſigna Signum Stephani Decani, Philippi Precentoris, Erchembaudi Subdecani, Bartholomei Capicerij, Burchardi Archidiaconi, Ioannis Archidiaconi, Hermenfredi Archidiaconi, Fulcherij Archipresbyteri, Augrini Cancellarij.* Conſecratur autem hæc baſilica à Manaſſe Epiſcopo Aurelianenſi, ſub inuocatione B. Virginis & S. Ioannis Baptiſtæ, ſolemni benedictioni aſſiſtentibus Odone Pariſienſi, & Galtero Carnotenſi Præſulibus; memoratúrque c. Accedens, vt Lire non conteſtarâ: & vni ex Abbatibus ſcribit Arnulfus epiſt. 62. Abbatum ſucceſſio ex lib. 11. Annal. Eccleſiæ Aurelianenſis Caroli Sauſſeyj hæc eſt.

1. *Almaricus.*
2. *Robertus 1.*
3. *Petrus.*
4. *Leodegarius.*
5. *Hugo 1.*
6. *Henricus 1.*
7. *Hugo 2.*
8. *Robertus 2.*
9. *Martinus.*
10. *Guarinus.*
11. *Henricus 2.*
12. *Simon.*
13. *Gaufridus.*
14. *Ioannes 1.*
15. *Guilelmus 1.*
16. *Ioannes 2.*
17. *Stephanus 1.*
18. *Henricus 3.*
19. *Ioannes 3.*
20. *Bartholomeus.*
21. *Stephanus 2.*
22. *Ioannes 4.*
23. *Giſlebertus.*
24. *Guilelmus 2.* an. 1510. Vicarius 1510. generalis Chriſtophori de Brillac Aurelianenſis Epiſcopi.
25. *Ioannes Bouuin 5.* vltimus regularis, obiit 20. Iulij 1537. in medio 1537. Capituli humatus cum epitaphio.

Reginaldus de Beaune Archiepiſcopus Bituricenſis.

Leonorius d'Eſtampes de Valançay Archiepiſcopus & Dux Remenſis.

Nicolaus-Franciſcus Brulart de Sillery, Abbas etiam de Iardo, S. Baſoli & Pe- 1654. liciæ 1654.

Cvria Beatæ Mariæ, Ordinis Ciſt. diœceſis Senonenſis, olim *La Cour Noſtre-Dame.* Abbatia Monialium, nunc vnita Ciſtercio cuius erat filia.

De Cvrte, Ordinis ſancti Benedicti, diœceſis Toloſanæ. *La Court.*

Cvssetvm, fœminarum Ord. S. Bened diœceſis Claromontenſis. *Cuſſet.*

S. Cypriani Ordinis S. Benedicti vetus & nobilis Abbatia in ſuburbio Pictauenſi, conſtruitur à Pipino Rege Aquitaniæ, vti affirmant Aymarus Cabanenſis, & chronicum Malleacenſe; poſthæc in honorem B Mariæ, & S. Cypriani fratris Diui Sauini (qui ad Vartampam fluuiolum in Pictonico territorio martyrium paſſi ſunt,) ac Beatorum Geruaſij & Protaſij reſtauratur à Frotherio Pictauenſi Antiſtite, plurimiſque facultatibus & redditibus dotatur, Rodulfo Rege Francorum an. 936. quod apparet ex 936. cartâ fundationis è tabulario S. Cypriani excerptâ: *Saint Cyprian de Poitiers.*

» EGO FROTHERIVS Epiſcopus A
» ſeruorum Dei extimus, ædifico hoc
» Monaſterium iuxta noſtram ciuitatem
» quod vulgò antea dicebatur ad SAN-
» CTI CYPRIANI, & gliſco dicare
» in honore Dei genitricis Mariæ, nec-
» non S. Martini Confeſſoris Chriſti,
» conſentiente tamen Rege noſtro Ra-
» dulfo, necnon Comite noſtro Wil-
» lelmo, noſtris quoque conſanguineis,
» necnon Clericis noſtris, ſeu ſeniori-
» bus iſtius pago degentibus, Petro Præ-
» poſito, Brocardo Archidiacono, cæ-
» teríſque quamplurimis. Concedo ei
» donum ex hereditate meâ, quæ ex ge-
» nitore, & genitrice deuenit mihi, & B
» quantumcunque ſuper eam viſus ſum
» me habere, & quantum ad ipſius Ec-
» cleſiam pertinet totum & integtum
» illuc trado, atque concedo, & illis
» videlicet Monachis ibidem commo-
» rantibus, tali tenore, vt nihil de po-
» teſtate S. Petri diſrumpere cupio; ſed
» tali modo vt nullus deinceps Epiſco-
» pus propter ſuperbiam aut contuma-
» ciam, aut arrogantiam, niſi causâ ca-
» ritatis, & amore Dei auſus ſit noſtram
» frangere firmitatem. Quod ſi præſum-
» pſerit, in primis iram Dei incurrat, &
» S. Dei genitricis Mariæ, & S. Petri C
» Clauigeri, Sanctæque Mariæ, nec-
» non & S. Seueriani, & aliorum, quo-
» rum reliquiæ ibidem continentur. Di-
» camus omnes, Amen. Donauit quoque Frotherius caſtellum ſuum Ludriacum cum Eccleſiis S. Fercintæ, & S. Seuerini de Milliaco, villam Diui Maxentii prope Betinas, & alodum B. Cypriano: quod monaſterium Comites Pictauenſes, & Epiſcopi liberaliter priuilegiis ac compluribus prædiis adauxerunt, vbi centum & plures aſcetæ degere ſolebant, quorum baſilicam dicauit Tetolo Turonenſis Antiſtes vice Frotherij Epiſcopi eodem D anno, ind. 10. at verò præfatæ fundationis expedit etiam proferre verba tabulæ Alboini vbi ait. *Ego Alboinus Pictauenſium vrbis Epiſcopus, cum pleriſque notum eſſe cernitur, beneuolum me ad monaſterium aliquod nuncupante S. Cypriano, vbi ipſe glorioſus corpore quieſcit, & eſt in proſpectu Pictanis ciuitatis ſuper alueum Clini, quem venerabilis frater Frotherius nomine Præſul Sanctæ Pictauenſis Eccleſiæ anteceſſor meus, olim mirifico opere conſtruxit, ibique monachorum agmina inſtituit, & de rebus S. Petri ad ipſam Abbatiam pertinentibus, quam etiam de ſuâ propriâ ditauit hæreditate, data menſe Aprili, regnante Ludouico & Hugone Comite Pictauorum.* Huius loci Abbates hi reperti fuêre ex variis ſchedis & membranis cœnobij.

1. *Martinus*, anno 936. 936.

2. *Aymo*, nominatur in generali Synodo Pictauienſi menſe Maio, præſide Alboino Epiſcopo, vnà cum Optimatibus, Canonicis & Abbatibus in congregatione S. Petri maioris Eccleſiæ, vbi proclamationem detulit aduerſus Dodonem & Iſraelem presbyteros poteſtatis S. Petri, qui inuaſerant decimas villæ Cuſiaci pertinentes ad Capellam S. Maxentij ex alodo Frotherij Epiſcopi, quondam S. Cypriano traditas, vt docent cartæ huius Abbatiæ. Tranſtulit anno 944. 944.
corpus S. Reuerentij à Noiaſtro caſtro Pictauis in monaſteriũ S. Radegundis.

3. *Raynaldus* 1. ſucceſſor ex chronico Malleacenſi, ſubſcribit tabulæ Guilelmi Aquitanorum Ducis, donantis S. Cypriano quædam in obedientiâ Exoletiâ, & in alterâ membranâ, precatu cariſſimi, inquit, Domini ſui Raynaudi Abbatis conceſſit ad neceſſitatem Fratrum quoſdam homines ſeruientes.

4. *Frotherius*, recenſetur in cartâ Alboini Præſulis largientis aliquot allodia Sancto Cypriano, anno 10. regni Lotharij.

5. *Vuandelbertus*, teſtis reperitur in tabulâ Achardi cedentis Begoni quædam dominia in villâ Daollij, Hugone & Carolo de regno tunc contendentibus.

6. *Geraudus*, cuius memoria extat 989.
in tabulis eiuſdem Abbatiæ.

7. *Gaubertus*, 1003.

8. *Frotgarius*, enuntiatur in cartâ S. Cypriani cum Giſleberto Epiſcopo, Guillelmo Comite, & Acfredo Vice-
comite Caſtrietaldi poſt annum circi- 1005.
ter 1005.

9. *Maynardus* 1.

10. *Giſlebertus*.

11. *Henricus*.

12. *Adalgiſus*.

13. *Anſegiſus*, illi tradidit Iſembertus 1. Pictauenſis Pontifex Eccleſiam S. Sepulchri extructam in caſtro Caluiniaco regnante Roberto; excipitque donum Ramnulfi militis de Eccleſiâ S. Hilarij ædificatâ in inſulâ Riediâ, quod patet ex variis titulis S. Cypriani.

14. *Fulcandus.*
15. *Conſtantinus.*
16. *Fulcherius.*
17. *Raynaudus* 2. Abbas ſuo æuo magni nominis, S. Roberti fundatoris Caſæ-Dei diſcipulus, quem his encomiis laudat auctor vitæ Bernardi ſequentis Abbatis S. Cypriani & Tironenſis. Eſt, inquit, ab hac ciuitate (Pictauio) non longè poſitum S. Cypriani monaſterium, quod eo tempore regebat Abbas Raynaudus vir apprimè litteris eruditus, tantâ ſapientiâ præditus, vt in conciliis publicis cauſarum perorator eſſet elegantiſſimus. Cuius rei gratiâ in Romanâ etiam Curiâ benè notus & acceptus erat, & in Aquitaniâ famoſus habebatur. Prædictum verò monaſterium tunc temporis habebat quamplures monachos genere nobiles, ſed ſanctitate vitæ ac morum honeſtate multo nobiliores, quorum vnus fuit Hildebertus Dolenſis Abbas, deinde Bituricenſis Archiepiſcopus. Hic autem Petri Pictauenſis Antiſtitis familiaris, recipit donum Boſonis Vicecomitis Caſtrieraldi & vxoris Ænors, de Abbatiâ S. Romani, factum B. Cypriano. Poſtremum diem obiit quarto ægritudinis menſe, deſi-
1100. gnato ſibi ſucceſſore anno 1100. ex chronico Malleacenſi; idem Scriptor vitæ Bernardi ſucceſſoris cap. 21. eum prædicat virum ornatum priuilegiis ſummæ ſanctitatis, & innocentiæ, & ſapientiæ, de quo Baldricus Burgulienſis Abbas in carminibus hiſtoricis ita cecinit.

In ſibi dilecto requieuit Philoſophia
Rainaldo, quem vas fecerat eſſe ſuum:
Hic igitur Sancti Cypriani floruit Abbas,
Eccleſiam ditans ordine, rebus, agris.
Penè loci quæcumque fuit poſſeſſio primum,
Hanc duplicem peperit ſollicitudo Patris.
Tandē Rainaldi pars promptior aſtra petiuit
Hîc quâ terra fuit portio, terra fuit.

18. *B. Bernardus de Abbatisuillâ* Pontiuenſis, ſub Raynaudo religionis tirocinium poſuit, inde monaſterij S. Sauini Præpoſitus, renunciatur Abbas D. Cypriani, ſed à Cluniacenſibus poſtea laceſſitus Abbatiam ſuam deſerit
1107. anno 1107. & Tironium monaſterium fundat ſibi à Rotroco Perticenſi Comite datum; mortuus eſt 25. Aprilis
1116. 1116. priſcis Patriarchis & Apoſtolis comparatus; de illius geſtis plura in vitâ ſuâ cum notis hiſtoricis nouiſſime editâ.

19. *Petrus* 1. ſucceſſor ex memorato 1110.
chronico, vixit an. 1110.
20. *Petrus* 2. eius mentio in tabulario Fontebraldenſi.
21. *Graſconus*, ſubrogatur ſecundò Petro, vt aſſerit idem chronicum Malleacenſe.
22. *Maſcelinus* concordiam fecit cum Petronillâ Abbatiſſa Fontisebraldi in manu Gaufredi Carnotenſis Epiſcopi & Legati Apoſtolici an. 1136. ex 1136.
magno cartulario Fonteb. viuebat adhuc 1150.
23. *Maynardus* 2. anno 1157. 1157.
24. *Ayraudus.*
25. *Hugo* 1. 1186. ex pancartâ Sancti 1186.
Martini Turonenſis.
26. *Teibaudus.*
27. *Vuilelmus* 1.
28. *Petrus de Vonolio* 3. 1211. 1211.
29. *Guilelmus* 2. 1214.
30. *Ioannes* 1. 1229.
31. *Hugo* 2. 1229.
32. *Petrus* 4.
33. *Guilelmus* 3.
34. *Raynaldus* 3. an. 1239. 1239.
35. *Nicolaus* 1. 1275.
36. *Simon* 1288. 1288.
37. *Hugo de Montayo* 3. obiit 1315.
38. *Guido de Clauſtris* 1320. 1320.
39. *Aymericus de Billeio* 1361.
40. *Guillelmus de Riuallo* 4.
41. *Theobaldus de Clauſtris.*
42. *Alexander* 1375. 1375.
43. *Ioannes de Chaunay* 2. ex quâ gente olim toparchæ de Champdenier in Pictonibus: obiit 1400.
44. *Ioannes Bertrand* 3. 1419. 1419.
45. *Iuo Maillard* 1447.
46. *Guilelmus Maillard* 5. Iuonis nepos.
47. *Petrus de Chaumont* 5. Doctor 1476.
Regius Pictauij 1476.
48. *Antonius de Villars* 1. deceſſit 1479.
49. *Ioannes de Champropin* 6. fato 1508.
functus eſt an. 1508.
50. *Antonius de Champropin* 2. Ioan- 1539.
nis nepos, obiit 1539.
51. *Guilelmus Bouuery* 6. Epiſcopus Andegauenſis.
52. *Nicolaus Bouuery* 2. eius frater.
53. *Antonius Iſoré* 2. ortus ex eadem familiâ ac domini de Pleumartin, Ba- 1592.
rones d'Airuau, vixit an. 1592.
54. *Bartholomæus Aubert* Pictauienſis.
55. *Henricus-Ludouicus Chaſteigner de la Rocheposay* Pictauorum Epiſcopus.

56. *Benignus Bruneau* Gaſtonis-Ioannis-Baptiſtæ Ducis Aurelianenſis bi-
1651. bliothecæ præfectus, nominatur menſe Aug. 1651.

S. Cir. S. Cyricii iuxta Choiſiacum, Ord. S. Benedicti feminarum diœceſis Carnotenſis, fundatur à Roberto Carnotenſi Præſule, Guilelmi de Campaniâ prædeceſſore, ac cœnobij B. Remigii Landarum item conditore, qui
1164. ex vitâ migrauit anno 1164. ibi fuerunt Abbatiſſæ.

Perreta Guillart anno 1553.

Claudia de Beaune.

Margarita des Portes.

1650. *Catharina des Portes* reſignauit anno B 1650.

Iſabella d'Haligre, Stephani Regis à ſanctioribus Conſiliis, ad Rempublicam Venetam Oratoris, & Ærarii Franciæ primarii Oeconomi, ex Ioannâ l'Huillier filia, nominatur ad hanc Ab-
1651. batiam 1651. menſe Februario, cuius poſſeſſionem iniit 20. Aprilis ſequentis.

D.

Dalon. Dalona Ordinis Ciſterciensis, diœceſis Lemouicenſis, filia Pon-
1120. rigniaci fundatur 1120. 8. Calend. Maij, vbi primus Abbas Rotgerius ex chronico Malleacenſi, cuius ſucceſſor Amelius ſub ſe habens quinque Abbates ſubditos, interfuiſſe dicitur funeri Almodis vxoris Oliuerij domini de Turribus, ex chronico Gofridi Prioris Voſienſis: memoratur hoc cœnobium epiſtolâ 125. Innocentij 3. Abbas Commendatarius huius loci nunc præeſt Franciſcus de la Fayette Epiſcopus Lemouicenſis.

Daoulas. Daovlasivm Sanctæ Mariæ titulo dedicatum, Ord. S. Auguſtini, diœceſis Coriſopitenſis conditum di-
1125. citur an. 1125. ab Alano Rohani toparchâ.

Dilo. Deilocvs Ord. Præmonſtratenſis, diœceſis Senonenſis, inchoatur ab Henrico Apro Senonenſi Archiepiſcopo, qui Ioſberto Priori & Canonicis Præmonſtratenſibus locum in ſyluâ iuxta Brienonem conceſſit, à ſanctimoniâ tum ibi degentium Deilocum cognominatum, vt diu noctúque ſub Dei & B. Auguſtini regulâ viue-

A rent, hac conditione, quòd ſi poſſeſſionibus Abbatia amplificaretur, Cœnobiarcham ſibi ex fratribus monaſterij poſſent præficere, quod & accidit anno 1135. inſtituto Abbate primo Or- 1135.
niſio ex Valleſecretâ, inter cuius filias refertur.

Deivilla Ordinis Præmonſtra- Dauielle.
tenſis, diœceſis Aquenſis in Nouempopulaniâ, cuius Abbates aliquot recenſentur ex tabulario.

Fortanerius.

Elias de Tartas.

Ioannes Hubert.

Nicolaus de Labatut, coætaneus Gra-
B tiani Epiſcopi Aquenſis.

Arnaldus-Raymundus de Tartas, Epiſ- 1240.
copus Aquenſis an. 1240.

Abraham Vignolles.

Ludouicus d'Albret Apoſtolicæ Sedis 1451.
Protonotarius an. 1451.

Petrus de Foix Cardinalis 1493. 1493.

Ludouicus de Caſtelnau Epiſcopus Tarbenſis.

Franciſcus de Pardaillan 1557. 1557.

Ioannes Sombrun.

Bertrandus de Baylenx obiit an. 1649. 1649.

Bernardus de Poyanne mortuus anno 1651.

Iacobus d'Apremont ex Vicecomiti- 1654.
C bus Aortenſibus anno 1654.

Dervvm, ſeu Deruenſe Mona- Monſtier-
ſterium vetuſtiſſimum Ord. S. Bene- ender.
dicti, in territorij Partenſis ſaltu Deruenſi, & diœceſi Catalaunenſi conſtitutum, B. Bercharius Abbas in honore Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli conſtruxit, vt vel ex hoc regali Priuilegio Childerici in Promptuario Tricaſſinarum Antiquitatum vnà cum pluribus aliis Deruenſis Abbatiæ cartis edito manifeſtè declaratur. Celsitvdo *regalis clementiæ religioſorum virorum petitionibus ſemper debet annuere &c. Quapropter ad notitiam cun-*
D *ctorum peruenire iubemus, quoniam adiit ſerenitatem noſtram venerandus ac religioſus Abbas Bercharius, ſupplicans vt concederemus ei quendam locum in foreſte* Dervo, *& in fine Vuaciacinſe, in quo ſibi liceret conſtruere Monaſterium, & vt daremus ſumptus ac prædia, per quæ ea quæ competerent monaſterio, vel locis cellarum compleret, & monachorum congregationem ibidem aptaret. Placuit igitur reuerentiæ noſtræ ſummi viri ſupplicatio, & quæ poſtulauerat, conceſſimus illi. Qui monaſterium conſtruens ſupra fluuium Vigore in honore Beatorum Petri & Pauli vel cate-*

rorum Sanctorum, petiit altitudinem noſtram, vt pro rei totius firmitate, integram emmunitatē circa ipſum monaſterium contraderemus. Nos igitur cæleſti beneficio promoti, conſenſu Epiſcoporum, & optimatum noſtrorum, precibus tanti viri aurem accommodantes, iubemus vt de omni facultate ipſius monaſterij, tam quod ego ipſe ibidem delegaui, quàm etiam quod à reliquis Chriſtianis hominibus noſcitur eſſe condonatum, quódque ad præſens in quibuſlibet locis, territoriis, & ex eius hæreditate, vel ſtudio, tam vltra Ligerim in Herlâ ſcilicet & Saturiaco, vel Domno fronte cum appendiciis ſuis, quàm etiam citra Ligerim poßidere videntur, ſeu quod ibidem adhuc inantea in Dei nomine à Chriſtianis hominibus iuſtè & rationabiliter fuerit additum, vel condonatum pro quiete ipſius regni noſtri integram emmunitatē, pro reuerentiâ ipſius ſancti loci concedimus, vt nullus iudex publicus quolibet modo iudiciariâ accinctus poteſtate in curtes ipſius monaſterij vbicunque ad præſens eorum maneat poſſeßio, vel dominatio, aut quod inantea, vt diximus, fuerit additum, vel condonatum, nec ad cauſas audiendum, nec fideiuſſores tollendum, nec freda exigendum, nec manſiones faciendum, nec rotaticum infra vrbes, vel in mercatis extorquendum, nec vllas paratas, aut quaſlibet reddibitiones exactare præſumatur, ſed in omni facultate ipſius monaſterij, vt præfatum eſt in omnibus locis & territoriis vbi aliquid poßidere videntur, abſque interdictu iudicum, remotis & reſecatis omnibus petitionibus de partibus fiſci, vſque ſuper ripam fluuioli Magnertis, progrediente in directum termino ad locum qui Vallis profunda nuncupatur, ſub emmunitatis nomine inconcußè, tam noſtris quàm futuris temporibus valeant dominari, vel poßidere; gnò fiat vt & nos de præſtito beneficio ad mercedem pertineat, & ipſos ſeruos Dei in ipſo monaſterio conſiſtentes melius delectet, pro ſtabilitate regni noſtri attentius Domini miſericordiam deprecari. Et vt hæc emmunitas firmior habeatur, & per tempora conſeruetur, manus noſtra, ac fidelium noſtrorum tam Epiſcoporum quàm optimatum ſubſcriptionibus ſubter eam decreuimus corroborari. Signum Reoli Epiſcopi, S. Leodegarij Epiſc. S. Attelani Epiſc. S. Vulfaudi Maioris Domus, S. Almarici. Data 4. Non. Iulij an. 3. regni eius Childerici Regis. Actum Compendio Palatio. Hunc locum Bercharius liberaliſſimè prædiis & latifundiis donauit, quæ ipſe hæreditario iure à parentibus exceperat; & quia diœceſi Trecaſſinæ conterminus erat, aliis quoque beneficiis amplificatur, ab Epiſcopis Gualone, Manaſſe, & Frotmondo. Rex Carolus Caluus Monaſterium in ſuam quoque protectionem aſſumpſit, dato reſcripto Cariſiaco Palatio, quarum donationum exemplaria proſtant in notis Nicolai Camuzati ad opus Antiquitatum Trecaſſinarum, & Bibliothecæ Cluniacenſis Andreæ Quercetani, vbi Catalogum Abbatum profert eâ ſucceſſione.

1. *S. Bercharius* Abbas & martyr, poſtquam accepit priuilegium Regis Childerici, ac viginti & vnum annos præfuit, felici obitu ad Chriſtum migrauit an. 685. 17. Calend. Nouemb. 685.
cuius vita & paſſio conſcripta ab Aſſone Abbate habetur cum eius miraculis, & diuerſis caſibus Deruenſis Monaſterij in libro ſacrarum Antiquitatum Tricaſſinarum; quieſcit in Deruenſi baſilicâ.

2. *Synaulius* an. 685. cui datur immunitatis priuilegium an. 693. à Ber- 693.
toendo Catalaunenſi Epiſcopo.

3. *Hauto* vel *Haudo* 815. reparator 815.
Ordinis Monaſtici hortatu Ebonis Archiepiſcopi Remenſis, accedente Ludouici Pij Imp. voluntate, in cuius & Lotharij diplomatibus dicitur vir religioſus ac Dei cultor. Accipit ab eodem Ludouico Dodiniacam curtim in Comitatu Breonenſe, vbi inret cætera ſic fatur: Noſſe volumus qualiter Haudo venerabilis Abba Monaſterij, cuius vocabulum eſt Ders, quod conſtat eſſe conſtructum in pago Pertenſe ſuper fluuium Iuera, quod olim vocabatur Puteolus, & dicatum in honore S. Petri Principis Apoſtolorum, ac S. Berchatij, cuius corpus ibidem requieſcit, quique idem ipſum monaſterium à nouo opere conſtruxerat, & monachos ſub Regulâ S. Benedicti vitam degentes collocauerat, noſtram adiens ſerenitatem innotuit manſuetudini noſtræ, quod eadem monaſtica vita penitùs in eodem loco abolita eſſet, & in Canonicum Ordinem tranſierat, petiitque, ac ſupplici poſtulatione deprecatus eſt, vt noſtrâ auctoritate eandem monaſticam vitam reformari, & habitacula ad hanc vitam congrua reficiendo aptari permitteremus. Cui, ſicut dignum erat, gratias egimus, & ea quæ deprecabatur, ei fieri permiſimus &c. Signum

„ Ludouici ſereniſſimi Imp. Data 14 A
„ Cal. Martij. Anno Chriſto propitio
„ 19. Imperij Domini Ludou. piiſſimi
„ Auguſt. indict. 10. Actum Aquiſgra-
„ ni Palatio. Obſeruat porrò idem ve-
tus Abbatum indiculus, an. 840. Par-
840. dulum Vicedominum Remenſem, po-
ſteà Laudunenſem Epiſcopum hanc
Deruenſem reſtaurasse baſilicam, cui
plurima contulerit.

4. *Algarius* ſacri Palatij Cancel-
larius.

5. *Altinarus* vir illuſtris, ſeu *Alti-
marus*, nominatur in cartâ Caroli Cal-
ui anno regni 23. quondam rector Der- B
uenſis Monaſterij.

6. *Humfredus*, cuius præter nomen
non occurrit mentio in tabulis.

7. *Vulfraudus* qui *Fulfraudus*, præerat
859. an. 859. poſt quem per annos centum
& quatuor, de ſucceſſoribus non ex-
tat memoria vſque ad ſequentem.

8. *Alardus.*

9. *Benſo*, ei per vim exturbato ſuf-
fectus eſt.

10. *Albricus* nobiliſſimis natalibus
ortus, indigena Remenſis, monachúſ-
que S. Apri Tullenſis, adminiſtrauit
annis 20.

959. 11. *Gratianus* anno. 959.

12. *Azo*, vel *Aſſo* auctor vitæ San- C
ctorum Bercharij, Frodoberti, Baſo-
li, & Manſueti, ad quem ſcribit Ger-
bertus ep. 82. in peregrinatione Iero-
992. ſolymitanâ mortuus eſt an. 992.

13. *Berencerus.*

14. *Hino*, nil compertum de illo
habetur in diptychis.

15. *Dudo* 1. tempore Roberti Re-
gis.

16. *Milo.*

17. *Brimo.*

18. *Vandelgerus* cognomento *Bruno*
1049. in Synodo Remenſi 1049. & in ſacro
Philippi 1. Regis 1059. nominatur in
cartulario Deruenſi cum Rodulfo Co- D
mite Barri ſuper Albam, Galtero ac
Simone eius liberis.

1088. 19. *Dudo* 2. 1088. indictione vnde-
cimâ.

20. *Nocherus.*

1108. 21. *Rogerus* 1108. includit quodam
ſcrinio corpus S. Theodoſiæ virginis
& martyris, olim hûc allatum à S.
Berchario, de quâ Martyrologium
Deruenſe, memoratúrque etiam in li-
teris Philippi Trecenſis Epiſcopi an.
1115.

22. *Guilelmus* 1.

23. *Theobaldus.*

24. *Gualterus.*

25. *Ioannes.*

26. *Ebalus.*

27. *Raynaudus* 1.

28. *Vuuterus* 1343. 9. Aug. includit 1343.
argento caput S. Bercharij præſentibus
Ioanne Catalaunenſi, & Ioanne Tre-
cenſi Præſulibus.

29. *Eurardus.*

30. *Nicolaus.*

31. *Raynaudus* 2.

32. *Anſelmus.*

33. *Petrus* 1.

34. *Hainricus* 1.

35. *Raynaudus* 3.

36. *Guilelmus* 2.

37. *Ferricus* ſucceſſor conſtrui cu-
rauit magnam partem clauſtri.

38. *Iacobus* annis duodecim rexit.

39. *Pontius de Mireuau* ædificauit
fortalitium de Sommauerâ, fuitque
adminiſtrator 28. annis.

40. *Simon de Ambonuilla* 1. pedum
Abbatiale tenuit per annos 28.

41. *Petrus de Changeyo* 2. annis 16.

42. *Odo de Ficocuria* ſedit annis duo-
bus cum dimidio.

43. *Simon Goix* 2. peſte abſumptus
anno 11. regiminis.

44. *Ioannes de Betigneyo* annis 11.

45. *Simon d'Teuure* 3. ſeu fortè *de
Riuiers* 1454. qui vtiliter ſuo tempore 1454.
in reſtauratione ædificiorum baſilicæ,
& rédditum ampliatione laborauit.

46. *Franciſcus de Dinteuille* 1. Abbas
Commendatarius & Epiſcopus Autiſ-
ſiodorenſis obiit 1530. poſt ſedem tri- 1530.
ginta annorum.

47. *Franciſcus de Dinteuille* 2. Epiſ-
copus Regienſis, poſteà Autiſſiodo-
renſis, nepos ſuperioris, Abbas Cellen-
ſis & Arremarenſis.

48. *Carolus de Lorraine*, Archiepiſ-
copus Remenſis.

49. *Ludouicus de Lorraine* 1. Cardi-
nalis Guiſius, Archiepiſcopus Remen-
ſis.

50. *Ludouicus de Lorraine* 2. Cardi-
nalis Guiſius Archiepiſcopus item Re-
menſis.

51. *Henricus de Lorraine* 2. Archi-
epiſcopus & Dux Remenſis.

52. *N. Guillon* anno 1642.

53. *N. du Rancher* Abbas Deruenſis 1654.
1654.

Desertvm, diœceſis Cadurcen- *Du De-*
ſis fœminarum Ordinis Sancti Bene- *ſers.*
dicti.

S. De-

S.Dizier. S. Desiderii Monialium ſub A Ciſtercio, diœceſis Catalaunenſis.

S. Denys en France. S. Dionysii in Franciâ, Ordinis S. Benedicti, magnifica & eximiè opulenta Abbatia, ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinens, Pariſienſis diœceſis, ſecundo lapide ab vrbe Lutetiâ, in vico Catuliaco, nunc oppido non ignobili fundatur à Dagoberto 1. Rege Francorum, qui ibidem ſub mauſoleo humatus eſt anno
644. 644. Quâ occaſione pius Rex templum ſtruxerit ſub honore Beati Martyris Dionyſij, & ſociorum, docent verba hæc Geſtorum ipſius cap. 17. B Dagobertus, aiunt, regnum paternum tetinens, inter alia quæ laudabiliter geſſit, memor voti iam dicti, acceſſit ad ſupta memoratum locum; & ſicut in ſomnis præmonitus fuerat, Sanctorum Martyrum Dionyſij, Ruſtici, & Eleutherij corpora tequirens, digeſta eorum in ſarcophagis nomina reperit, quæ & in alium eiuſdem vici locum ſummâ cum veneratione 10. Calend. Maias tranſtulit, corúmquè memorias auro puro, & putiſſimis gemmis exornauit. Et quamuis Eccleſiam, quam ipſe à fundamẽtis conſtruxerat, intriſecus miro decore fabticauerit, foris C quoque deſuper abſidiam illam, infra quam venetanda Martyrum corpora tumulauerat, vt pleniùs deuoti animi expleret deſidetium, ex argento putiſſimo mirificè cooperuit. Id ipſum quoque Aimoinus exptеſſit Hiſtoriæ Francorum lib. 4. cap. 33. de obitu Dagoberti loquens; *cuius corpus*, inquit, *ſepultum eſt in Eccleſiâ S. Dionyſij, in dextro latere ſepulchri ipſius Martyris. Denique cum ſe ornatum ire illiuѕ memoriam ſociorúmque eius pollicitus eſſet, Templum eis condidit, vniuerſis, quæ in Galliâ tunc temporis erant, excellentius Templis. Nullúmque impenſis ſtatuens modum, marmoreis illud columnis, ſimilíque venuſtauit D pauimento, immenſo ædificandi ſumptu, & exquiſito fabricatum decore. Nec minor ille in aliis quoque ornatibus intentio. Nam veſtibus auro textis, & palliis holoſericis, totum interiorem circumdedit Templi ambitum. Ordinem pſallentium vti apud Sanctum Martinum Turonis, necnon apud S. Mauritium Agaunis agebatur, inibi inſtituit. Prædia verò tam innumera Fratribus in eodem loco Deo famulantibus, ſine Matricularis Eccleſiæ, contulit, vt deuotio animi eius plurimis admirabilis eſſet.* Famoſa eſt inter Gallicanas Eccleſias hæc baſilica, nobiliſſima, ditiſſima, & ſummis prerogatiuis illûſtrata, quam multiplici encomio laudant Summi Pontifices, Reges Francorum, & Epiſcopi, in chartis, veteréſque Scriptores in libris. Appellant enim ipſam Synodus Clippiacenſis, Sanctam Matrem Eccleſiam: Stephanus 3 Adrianus 1. Benedictus 3. Nicolaus 1. Leo 9. & Paſchalis 2. venerabile & honorabile monaſterium: Gregorius 9. inter alia regni Franciæ famoſum & celebre: Clemens 4. multæ nobilitatis ac titulis magnæ priuilegio dignitatis coruſcans: Honorius 4. nobilitate conſpicuum: Alexander 3. ac Nicolaus 4. Religioſos huius Abbatiæ, ſpeciales Eccleſiæ Romanæ filios: Carolus Simplex in quodam diplomate, ſanctum & ſacrum cœnobium: Ludouicus Iunior, nobile monaſterium: Reges Anglorum Offa, præclarum: Eduardus ſactum: Henricus vi. Abbatiam ſanctam: quæ ab Hugone Rotomagenſi Antiſtite vocatur nobilis Eccleſia: ab Aluiſo Atrebatenſi Preſule nobiliſſima præ cætetis Galliæ eminens: à Philippo Bellouacenſi Epiſcopo, Eccleſia omni digna veneratione, piâ Chriſtianiſſimorum Principum liberalitate, necnon & Eccleſiæ Prelatorum, aliorúmque Chriſti fidelium munificentiâ, largis poſſeſſionibus ampliata, decorata priuilegiis: in vitâ S. Maioli Abbatis Cluniacenſis, inter cætera Franciæ præſtantiſſima: in chronico Bertinienſi Solemniſſimum Monaſterium: Cæſario lib. 6. c. 14 inter alia Franciæ oſtentans præſtantiam: à Paulo Iouio denique, Mauſoleum totius Galliæ, Coronam regni, Regúmque ſeu Imperatorum Francorum ſepulturam. Habet enim hoc cœnobium præter cætera ornamenta, inſignem ſtructurâ baſilicam, in quâ Regum Francorum ac Principum vtriúſque ſexus cœnotaphia iacent, vt optimè deſcribit Merula, cuius verba, quia Monaſterij antiquitates appoſitè recenſere videntur, ea quoque hîc non dedignabimur exſcribere. Sandionyſianum, inquit, nobilitari ſolet fano ſuperbiſſimo, cuius initium tenue ſatis ab Dagoberto Francorum Rege. Auxit mirum in modum Sugerius Abbas, vt ipſe in ſuâ teſtatur hiſtoriâ. Seruari memorantur ibi corpora Sanctorum Dionyſii Francorum Apoſtoli, Eleutherij, Ruſtici, & aliorum. Vidi hic aliquando prætet

„ alia ſingularia grande Monocerotis cornu, ſexſenis pedum: Labrum vel ſolium ex iaſpide, roſei coloris, quo vſum ferunt in balneis Regem Dagobertum: Crucem auream, lychnum penſilem ex argento, quem pro accepto S. Eugenij corpore obtulit Philippus Hiſpaniarum Rex an. 1565. ſeruantur in theſauro S. Dionyſij, quæ ad Regem pertinent ornamenta, Diadema, Sceptrum, & alia; quæ quoties quis Rex conſecrandus, Remos ſolemniter deportantur. Longitudo huius templi 390. pedum, latitudo 100. altitudo 80. ad interiorem fornicem, nam tectum altius multò exſurgit. Turres habet duas excelſas quadratâ formâ, inque iis campanas ex puro ære; ſunt valuæ æreæ, auro obductæ. Locus hic à multis iam annis deſtinatus Regum aliorúmq; Principum ſepulchris. Sunt illic præter Dagobertum cœnobij conditorem, in choro verſus meridiem vt nomina loquuntur: Ludouicus Rex filius Dagoberti 1 Carolus Martellus, Pipinus Rex pater Caroli Magni: Berta Regina vxor Pipini, Karlomannus; Ludouicus Rex, filius Ludouici Balbi. Viſuntur ibidem paulo inferiore loco tres effigies ex alabaſtrite lapide, cippis nigri marmoris impoſitæ, quæ perhibentur, (nam carent inſcriptionibus) Philippi Regis S. Ludouici filii: Iſabellæ Arragoniæ ipſius coniugis, Philippi Pulchri ipſorum filii. In choro verſus Septentrionem leguntur Karlomannus Rex: Hirmintrudis Regina vxor Caroli Magni: Conſtantia Regina, Odo Rex, Hugo Capet, Robertus, Conſtantia vxor, Henricus filius Roberti, Ludouicus Groſſus; Philippus Rex filius Ludouici Groſſi. Ad latus ſummi altaris Septentrionale ſitos teſtantur effigies tituliique, Philippum Longum, cum corde Ioannæ ipſius coniugis, & Carolum cum Ioannâ vxore Franciæ Nauarræque Reges, Philippi Pulchri filios: Philippum Valeſium, Ioannémque eius filium. Ad latus ferè Matutini, vt vocant, altaris Septentrionale, ſepulchrum eſt & effigies marmorea Ludouici Hutini, eiúſque filii Ioannis, & filiæ Ioannæ Nauarræorum Reginæ. Haud procul inde ſtatua eſt Caroli 8. in genua procumbentis, cum epitaphio non indocto; in medio choro vbi monachi cantare ſoliti, ſepulchrum ſpectatur Caroli Calui Imperatoris. Poſt altare

A Matutinum ſepulchra ſunt (quorum tamen exigua adparent veſtigia) Philippi Auguſti, qui Conqueſtor cognominatus, Ludouici 8 Ludouici Sancti, cuius corpus poſtea fuit eleuatum. Ante primum altare poſitam legi Margaretam, S. Ludouici coniugem. Conditos item in choro memorant Monachi, licet indicia deſint, Chlotarium 3. Theodoricum 4. & Alphonſum Comitem Pictauienſem S. Ludouici fratrem. Iſti igitur in choro: extra eundem, verſus meridiem quidem in ſacello Caroli v. ſitos didici ipſum Carolum v. Ioannis filium, cum coniuge B Ioannâ Borboniâ; Carolum vi. cum Iſabellâ coniuge Stephani Bauariæ Ducis filiâ, Carolum vii. cum vxore Mariâ Regis Siciliæ filiâ:. Carolum denique Delphinum Viennenſem Caroli vi. Francorum Regis filium. Viſitur haud procul inde magnificum Franciſci 1. Magni cognomine, eiúſque coniugis Claudiæ Britannæ, mauſoleum, ipſorúmque liberorum Franciſci Delphini Britanniæ Ducis, Caroli Ducis Aurelianenſis, & Carolæ filiæ: adſculptis, præter omnium effigies, bellorum, victoriarum, rerúmque C ab eodem geſtarum monimentis. Ad Septentrionem in variis ſacellis conſpiciuntur buſta, in Blancæ quidem ſacrario, Mariæ, Blancæque Caroli 4. Franciæ Nauarræque Regis filiarum, Ludouici Abrincantenſis, Stamparum Comitis, Ioannæ d'Eu, Stamparum item Comitiſſæ: in Sancti Hippolyti, Blancæ Francorum Reginæ, cum Ioannâ filiâ: In ipſo templo, quâ Septentrio eſt, viſitur monumentum ex alabaſtrite, Ludouici xii. eiúſque coniugis Annæ Britannæ. In nouo ſacello, quod rotundâ formâ ſe extendit ad Septentrionem in cœmeterium, maD gnificè poſiti leguntur Henricus ii. eiúſque filii Franciſcus ii. Carolus ix. & Henricus 3. Franciæ Reges. Hactenus Merula; cuius narrationi addere licet, tumulatos ibidem poſthæc fuiſſe Franciſcum Alençonij Ducem, Henricum iv. Regem cognomento Magnum, Mariam Mediceam vxorem, & Ludouicum xiii. Iuſtum, patrem Lud. 14. qui hodie Sceptrum moderatur. Ceterùm de hoc Archimonaſterio, priuilegiis eius, diplomatibus Pontificum, Regum, variis tabulis, & catalogo Abbatum integrum Commentarium copioſè deſcripſit Iacobus Dou-

bletus, tertius Prior, Cœnarius & Carchularius eiuſdem cœnobij, in Hiſtoriâ Regalis Abbatiæ S. Dionyſij Gallicè editâ, quam ad pleniorem notitiam conſulere iuuabit. A

1. *Agiulphus*, ſeu *Aigulfus* 1. baſilicam S. Dionyſij ſuſcepit regendam
636. Dagoberti Regis decreto ab an. 636. ad 639.

2. *Chanaldus*, vel *Chunaldus* an. 639. in diplomate Dagoberti an. 10. quod Dado regiæ dignitatis Cancellarius recognouit.

643. 3. *Dodo*, migrauit à ſæculo anno 643.

4. *Leobeſarius*.

5. *Agiulfus* 2. præfecturam agebat in S.Dionyſio cum Dagobertus fatis ceſſit, vti indicant Geſta eiuſdem Regis, & Fredegarius Scholaſticus, affirmantes ordinem pſallentium in ſuâ baſilicâ adinſtar monaſteriorum Agaunenſis & S.Martini Turonenſis inſtitutum abrogaſſe. Porrò de exemptione huius monaſterij ab Epiſcopo Pariſienſi hæc verba habent memorata Dagoberti „ Geſta: Anno 14. regni ſui abſidiam, infra quam prædictorum Chriſti Martyrum Dionyſii ac ſociorum eius corpora requieſcunt, quam inclytus Rex pater ſuus deſuper argenteo, vt prætuli, tegumento denotiſſimè foris operuerat, quorumdam ſuaſione & conſilio ipſum argentum deſuper prædictâ abſidâ pauperibus Chriſti & egenis, atque peregrinis, quia, vt fertur, fames valida eo tempore inerat, erogari præcepit, & inſuper Aigulfo Abbati, cui tunc cura monaſterii ipſius commiſſa erat, præceptum huiuſmodi dedit, quatinus ipſe Abba, hoc cum timore Dei fideliter ſtuderet adimplere, nullámque requiſitionem nec à ſuo Pontifice, eo quod adhuc illo tempore monaſterium illud ſub poteſtate Pontificis Pariſiorum Eccleſiæ videbatur eſſe ſubiectum, nec à quolibet vnquam homine pertimeſceret.

6. *Aigulfus* 3. ſub Childerico 2. Rege, qui etiam fortè idem cum ſuperiore.

7. *Godobaldus* ſub Theodorico vixit.

8. *Cayno* Theodorico & Clodoueo 3. Regibus.

9. *Chilardus* ſub Childeberto 2.

10. *Cardericus*.

11. *Caſledulphus*, vel *Chagledulphus* regnante Dagoberto 2.

12. *Turnaldus*, deinde Epiſcopus Pariſienſis.

13. *Delphinus*.

14. *Singebertus* Childerico 3. Rege.

15. *Fulradus* Pippini Regis ſummus Cappellanus, & Conſiliarius, eodémque officio functus apud Karlomannum, vt ipſius de S. Dionyſij mercato diploma teſtatur; eum Papa Hadrianus epiſt. ad Tilpinum Remenſem Archiepiſcopum vocat Franciæ Archipreſbyterum. Fuit legationibus ſub eodem Pippino & Carolo in Italiâ geſtis ſummâ laude notiſſimus apud Zachariam, Paulum, & Stephanum Pontif. Max. quemadmodum docent Capitularia Caroli Calui titulo x. & B veteres Annales Francorum, quæ tradunt an. 749. cum Burcardo Virzeburgenſi Epiſcopo pro electione Pippini delegatum; excipit Stephanum 2. Papam, qui in S. Dionyſij Abbatiâ quadam exitiali ægritudine correptus, B. martyris beneficio ſanatus eſt. Suſceptâ verò Pippini expeditione aduerſus Longobardos gratiâ Romanæ Eccleſiæ, relictus eſt ab eodem Principe ad recipiendas ciuitates in Italiâ, eiúſque nomine Exarchatum & Pentapolim Stephano ac ſucceſſoribus reſtituit, C à quo Pontifice domum & hoſpitale Romæ impetrat, & priuilegium Apoſtolicum de libertate Monaſteriorum, quæ Fulradus ipſe aut ſucceſſores per varia Franciæ loca fundauerint. S. Dionyſio Lebrahæ cœnobium in Alſatiâ, cellámque B. Hippolyti conceſſit, vt habetur c. 2. Concilij Vermerienſis. Tranſtulit autem Româ in ſuam Abbatiam corpus S. Viti, quâ de re libellus veteris ſcriptoris de conſtructione Monaſterij Nouæ Corbeiæ in Saxoniâ. Viuis exemptus eſt Fulradus ex antiquis Francorum Annalibus anno 784. cui epitaphium inſcripſit Alcuinus Abbas in Carminibus. 749. 784.

D *Presbyter egregius valde & venerabilis Abba,*
Strenuus actu, opere, pectore, mente pius.
Corpore FVLRADVS *tumulo requieſcit in iſto,*
Notus in orbe procul noſter in orbe pater.
Inclytus iſte ſacra fuerat paſtórq; Capellæ,
Hic decus Eccleſiæ promptus in omne bonum.
Hæc domus alma Dei, magno eſt renouata decore,
Vt cernis Hector tempore quippe ſuo.
Iſte pio patres magno dilexit amore,
Reliquias quorum, hæc domus alma tenet;

Credimus idcirco cælo ſocietur vt illis,
In terris quoniam ſemper amauit eos.

Præter hunc Fulradum Abbatem fuit alter quoque S. Quintini Viromanduorum, Caroli Martelli ex Hieronymo Pippini Regis fratre nepos, de quo Theodulfus Aurelianenſis in ſuis verſibus.

16. *Maginarius*, Fulrado ſuffectus, vt liquet ex epitaphio quod ipſi metro expreſſit idem Alcuinus.

Hic ſis ſub pedibus tibi Maginare *Magiſtri,*
Iam ſacra mundanis temporibus requies.
Te pius ille Pater teneris nutriuit ab annis,
Tu quoque ſucceſſor eius honoris eras.
Hoc heu! perparuum rexiſti tempus ouile,
Floribus in medijs mors mala te tulerat.
Sed quem Chriſtus amat, illi mors nulla nocebit:
Poſt mortem melius viuit in arce poli.
Moribus in ſuis quapropter viuite Chriſto,
Qui legere vultis carmina noſtra, precor.
Obſecro, méq; piis precibus cōmēdite Chriſto,
Vt merear ciuis vrbis adeſſe Deus.

17. *Fardulfus* natione Lombardus, ad cœnobij regimen aſſumitur, Carolo Magno regnante, in expeditionibus bellicis Saxonū comes aſcitus eſt, quod annotauit manuſcriptum vetus Sandionyſianum: *Carolus Magnus cum bellum aduerſus Saxones mirabili induſtriâ adminiſtraret ſui præſentiâ, Fardulphum B. Dionyſij Abbatem inter alios qui ad ferendum pondus prælij & gentis audaciam comprimendam euocati vndique confluxerant, contigit accidiſſe. Hic ſacra beatorum Martyrum pignora ſecum ferri iuſſus fecerat, & cuſtodes Clericos qui ſecum proficiſcebantur, vti eis viciſſim ſuccedentibus debita exhiberetur religio, delegauerat.*

18. *Hilduinus* Archicapellanus & Abbas S. Germani Pariſienſis, ac D. Medardi Sueſſionenſis, legatos Romam ad Eugenium Papam dirigit an.
826. 826. tum Abbas Dionyſianus, pro imperrandis reliquiis S. Sebaſtiani, vt notat Eginhardus in Annalibus, qui etiam à Thegano recenſetur inter magnates Imperatoris cum Ieſſe Ambianenſi Præſule. Sub eius moderamine Ludouicus Pius ordinem monaſticum in Abbatiâ S. Dionyſij renouari conſtituit per Epiſcopos Gallicanos, prout in diplomate Ludouicus ſic ediſſerit: *Inter cetera viſum eſt illis, vt Monaſterium præclariſſimi & eximij Chriſti martyris Beati Dionyſii, ſociorúmque eius, quod conſtat tantorum martyrum nomine dicatum, & à Regibus Francorum, progenitoribúſque gloria noſtra, ampliſſimis rebus ditatum, quo in eo monaſticus ordo religioſè Deo deſeruiret, magnâ emendatione & correctione opus haberet: Quam cauſam tam per ſe, quámque & per venerabilem prudentémque virum Hilduinum, memorati Monaſterij religioſum Abbatem, noſtra ſerenitatis auribus intimauerunt, vti noſtrâ piiſſimâ imperiali poteſtate per eorum auctoritatem corrigeretur. Data 7. Calend. Decemb. anno Chriſto propitio 19. Imp. Ludouici Sereniſſimi Imp. indict. x.* Eiuſdem Principis mandato per epiſtolam iuſſus eſt vitam S. Dionyſii componere, Areopagiticis ſuis Ludouico oblatis præfixam, ita enim nominanr lucubrationes, quas de geſtis Beati Dionyſii contexuit. Intereſt autem benedictioni Hirſaugienſis cœnobii an. 838. cum Rabano Abbate Fulden- 838. ſi, qui Commentarios in libros Regum ei dicat; hoc anno Nithardus lib. 1. hiſt. auctor eſt, eum cum Gerardo Comite ciuitatis Pariſinæ fidem ſuam Carolo ſacramento firmaſſe. Lupus Ferrarienſis Abbas epiſt. 110. vocat eum nobilitatis, dignitatis, & moderationis apice, conſpicuum, Eccleſiaſticorum Magiſtrum. Et in carminibus Valafridi ad eum ſcriptis tomo 6. antiquarum Lectionum Caniſii, dicitur magnus Aaron, cuius nitor morum cum ſenſus probitate commendatur. Deceſſit 30. Octob. an. 842. humatus 842. apud S. Medardum. De eo plura Sigebertus, Trithemius, Bellarminus, ac Poſſeuinus.

19. *Ludouicus* 1. Roricone Comite & Rotrude genitus, Caroli Calui conſanguineus vt ipſe fatur in diplomate pro Monaſterio S. Dionyſij: Vir venerabilis ac propinquus noſter Ludouicus, Abbas Monaſterij Apoſtolorum Principis, excellentiſſimorumque Chriſti Martyrum Dionyſij, Ruſtici, & Eleutherij. tit. 3. Capitul. recenſetur inter eos qui Vernenſi Synodo præſidebant an: 844. & tit. 12. inter Miſſos Domi- 844. nicos annumeratur etiam ante Yrminfridum Antiſtitem. In Concilio Pariſienſi priuilegio libertatis Corbeienſis cœnobij chirographum appoſuit an. 846. inſcribens ſe Abbatem pretioſiſſimorum Martyrum Chriſti Dionyſij & ſociorum; nominatur in Vermerienſi 853. ac præterea chronicum de geſtis Normannorum in Franciâ hæc de eo refert. Anno 857. 5. Calend. Ianuarij 857.

„ Normanni Lutetiam Pariſiorum inua-
„ dunt, atque incendio tradunt: baſili-
„ cam Sancti Petri & Sanctæ Genoue-
„ fæ incendunt, & ceteras omnes præ-
„ ter domum S. Stephani & Eccleſiam
„ S. Vincentij & S. Germani, prætérque
„ Eccleſiam S. Dionyſij, pro quibus tan-
„ tummodo ne incenderentur, multa ſo-
„ lidorum ſumma ſoluta eſt: Ludoui-
„ cum Abbatem S. Dionyſij capiunt.
Hic munere Cancellarij claruit ſub
Rege Carolo, quamobrem à Lupo
Ferrarienſi dicitur *epiſtolare in Palatio
gerens officium*, vt plures ad eum Ab-
batem obſeruant epiſtolæ, quæ ſum-
mam illius in negotiis regni auctori-
tatem teſtantur. Ad illum Hincmarus
Remenſis ſcribit, Abbatem ſuum vo-
cans, apud Flodoardum lib. 3. c. 24. ad
quem etiam leguntur carmina Strabo-
nis tom. 6. Caniſij; eius mortem his
verbis conſignant Annales Francorum
867. Bertiniani. *Anno 867. Hludouicus Ab-
bas monaſterij S. Dionyſij, & nepos Caroli
Imperatoris ex filiâ maiore natu Rotrude,
5. Idus Ianuarij obiit: & Carolus Rex
Abbatiam ipſius monaſterij ſibi retinuit.
Cauſas monaſterij & conlaborationem per
Prapoſitum, & Decanum, atque Theſaura-
rium, militia quoque curam per Maiorem
Domus ſua commendatione geri diſponens.*
Vulgati indices Abbatum, Herman-
num & Valtonem memorant Ludouici
ſucceſſores, de quibus alij dubitant,
cum potius fuerint Decani, aut Recto-
res Monaſterii.

20. *Goſlenus*, Ludouici frater, Epiſ-
copus Pariſienſis, Abbas & S. Germa-
887. ni, Regni Cancellarius, vitam finiuit
anno 887.

21. *Robertus* 1. Franciæ & Burgun-
diæ Dux, Comes Pariſienſis, Pictauien-
ſis ac Carnotenſis, Roberti cognomen-
to Fortis, Ducis Franciæ, ex Adelaide
Ludouici Pij Imp. filiâ natus, Odonis
Regis frater, Abbatiam ipſe laicus
occupauit, & poſteà Rex conſecratur
922. 922. ab Heriueo Remenſi Antiſtite;
anno ſequenti in prælio apud Sueſſio-
nes occiſus, in hac Eccleſiâ Dionyſianâ
ſepelitur.

22. *Hugo* Magnus 1. Franciæ Dux,
Pariſiorum Comes, Roberti ſuperioris
ex Beatrice Viromanduenſi filius, eo-
dem titulo Abbatiam adminiſtrauit,
956. ac debitum naturæ perſoluens an. 956.
humatur in templo Dionyſiano.

23. *Hugo* Capetus Rex 2. Hugonis
Magni ex Haduuide Saxonicâ geni-

rus, pari modo Abbatis titulum geſſit
Lothario & Ludouico Regibus, ipſe
Remis vnctus an. 987. in hac Eccleſiâ 978.
ſepulturæ traditur 997. De quo & ſu-
perioribus vide Sanmarthanos fratres
geminos tomo 1. Hiſtor. Genealogiæ
Regiæ.

24. *Odilo* Hugone Capeto Rege,
poſt plures ſæculares, ſeu Commenda-
tarios more ſæculi corrupti, electus ri-
tè ſolemniter à confratribus Religio-
ſis 988. vt & ſequentes vſque ad Ab- 988.
bates Commendatarios.

25. *Viuianus* Roberto Rege.

26. *Albertus* nominatur in diploma-
te pro Monaſterio S. Dionyſii Nogen-
ti Rotroci, anno primo Henrici Re-
gis.

27. *Hugo* 3. ſub cuius adminiſtra-
tione recognoſcuntur reliquiæ corpo-
ris martyris Dionyſii 9. Iulii 1050. cui 1050.
reuelationi præſente Rege Henrico
interfuêre Guido Remenſis, Robertus
Cantuarienſis, Imbertus Pariſienſis,
Balduinus Nouiomenſis, Galtherus
Meldenſis, Rolandus Siluanectenſis,
Arnaldus Laudunenſis Epiſcopi: Au-
bertus Maiorismonaſterii, Ioannes Fiſ-
canenſis, Landericus S. Petri Carno-
tenſis, Robertus Foſſatenſis, Radul-
phus Latiniaci, Goffridus de Colum-
bis, Guilelmus Corbolii, Galtherus
Pontiuii, Iuo Bellimontis, & Galera-
nus Melodunenſis Abbates: intereſt 1059.
etiam ſacro Philippi 1. an. 1059.

28. *Raynerius* eodem Philippo Rege.

29. *Iuo* 1. præfuit Gregorio 7. Pon-
tifice, qui ad eum ſcribit lib. 2. epi-
ſtolâ 64.

30. *Adam* iurium Eccleſiæ ſuæ ſtre-
nuus deffenſor, inter quem & nobilem
dynaſtam Monmoriacenſem de fini-
bus terminandis grauis orta eſt con-
tentio, Regis Ludouici 6. Groſſi pla-
cito compoſita, vt Sugerius notat in
eius vita; quâ de re Andreas Querce-
tanus in Genealogiâ gentis Monmo-
renciæ. Hic Abbas excepit in ſuo cœ-
nobio Paſchalem 2. Pont cuius ad ip-
ſum extant quædam epiſtolæ; adfuit
verò exequiis Philippi Regis apud Flo-
riacum, & animam ipſe reddidit an-
no 1123. vt habent vulgati catalogi, 1123.
quamuis in aliquibus cartis ad an. 1122.
eius obitus referatur; fatum Adami
dolens Sugerius, patrem ſpiritalem &
nutritorem ſuum appellat.

31. *Sugerius* Regni miniſterio Lu-
douico 7. dicto Iuniore celeberrimus,

quem præter exquiſitam magnâ prudentiæ & integritatis laude rerum gerendarum ſagacitatem & ſolertiam, ſingularis integritas, eruditio, religionis probitas multiplex, & tot in ſuæ baſilicæ decus congeſta ornamenta apprimè commendant, meritò vt ad ſupremum illud politicæ adminiſtrationis faſtigium fortunato quodam genio prouectus eſſe videatur. Is humili ortus loco circa annum 1082. inter D. Dionyſij cœnobitas tyrocinium fecit, ac mirâ ingenij fœlicitate ſtudiis expolitus, Synodo Pictauenſi inter-
1106. fuit 1106. poſteà Tauriaci famoſæ in Belſiâ S. Dionyſij villæ Præpoſitus, inde Berueuallis in Normanniâ eligitur: quibus officiis functus, ad Pontificem Calliſtum legationem ſuſcepit, quâ egregiè obitâ, omnium ſuffragiis Abbas expoſcitur abſens, vt ipſe in vitâ Ludouici de ſuâ promotione loquitur: Triplici angebar diſpendio, vtrum contra Domini Regis voluntatem electionem ſuſcipiens, Eccleſiæ Romanæ rigore, & Domini Papæ Calliſti qui me diligebat, auctoritate matrem Eccleſiam dilapidare occaſione mei ſuſtinerem. Nos autem cum ad matrem Eccleſiam, Deo opitulante, perueniſſemus, tam dulciter, tam filialiter, tam nobiliter filium prodigum ſuſcepit, vt & Regem prius ſeuero, modò ſereno vultu occurrentem, Archiepiſcopum Bituricenſem, Epiſcopum Siluanectenſem ibidem nos expectantes gratulanter inuenerimus. Qui eum multâ veneratione celerrimè cum lætabundo Fratrum conuentu nos ſuſcepiſſent, ſequenti die Sabatho ſcilicet Medianæ, me indignum ordinauit preſbyterum. Sequente autem Dominicâ, ibidem ante ſacratiſſimum corpus B. Dionyſij Abbatem licet immeritum conſecrauit. Confeſtim verò animum reformationi Abbatiæ ſuæ addicens, Romam diuertit, vbi à Calliſto & Purpuratorum vniuerſo cœtu perhonorifico laudum præconio ſuſcipitur, ac tum Lateranenſi Concilio pro causâ inueſtiturarum interfuit. Sed quæ in Republicâ & aulico Regis Conſiſtorio grauiſſima munia exegerit, abundè reſtantur Auctores Rerum Francicarum huius temporis; in primis circa ornatum excellentis baſilicæ, quam innumeris vaſorum, reliquiarum, lapillorum, cæteriſque huiuſmodi donariis exquiſiti pretij; munificè locupletauit, vt ipſe fusè exponit libro peculiari de geſtis in ſuâ adminiſtratione: inſtaurauit enim Eccleſiam eo ſchemate quo nunc non ſine admiratione conſpicitur in formâ Crucis, longa pedes 390. larga 100. alta à pauimento ad fornicem 80. columnis ſeu pilis 60. ſuffulta, plumbò tecta, portâ maiore altâ pedes 15. latâ 11. cum dimidio, vitreis feneſtris incomparabilibus, choro vario marmore ſtrato, cuppâ porphireâ, Cruce, & Crucifixo, tabulâque aureâ; quam curauit benedicendam anno 1140. præ- 1140.
ſente ipſo Rege, aliiſque proceribus; vbi ipſe tandem tot exantlatis pro Eccleſiâ & regno laboribus tumulatus eſt anno 1152. cuius exequias Ludouicus Iunior ſuâ præſentiâ honeſtauit. Ceterùm Epitaphij loco, excerptum veteris codicis MS. Eccleſiæ S. Dionyſij ad annum præfatum omittere noluimus, quia Sugerij memoriam quodammodo illuſtrare videtur; eſt autem huiuſmodi. *Hic eſt annus vltimus vitæ felicis recordationis* SVGERII *Abbatis monaſterij Regalis S. Dionyſii in Franciâ, viri magnæ prudentiæ & eloquentiæ, ac inter præclaros Eccleſiæ Gallicanæ viros eruditiſſimi & facundiſſimi, cui tempore prælationis quantum fuit ſtudium, vt Eccleſiam ſuam omni gloriâ, & honore attolleret, religioſè ordinaret, & eam redditibus opulentam, ædificiis ampliorem, ornamentis decoratam redderet, omnibus patet. Cooperante etiam ſupernâ illius clementiâ, qui ponit humiles in ſublime, & ipſum de plebe humili ſic erexit, vt non ſolùm in Parlamento Regali ſolium ac Tribunal iudicij ſapientiâ, quâ præditus erat, laudabiliter peroraret: verùm etiam tanquam vir magni conſilij & induſtriæ, ac in omni domo Regiâ ſpectabilis & probatæ fidei, cum excelſis Principibus conſederet, ac regni ipſius gubernacula præcipuè moderaretur: acumen ingenij, linguæ nitor, literarum ſcientia, dictandi ſcribendíque peritia, ſemper in eo ſplenduerunt, tantæque opinionis apud Papam Eugenium extitit, vt quotiens aliqua in regno grauiora emergebant, & vſque ad eius audientiam perlata, iſtius probatæ diſcretioni terminanda committebat. Glorioſus etiam Rex Franciæ Ludouicus Hieroſolymam proficiſcens, Pontificum & procerum conſilio, ex parte illius fidei & ſolertiæ regnum ſuum ſpecialiter commiſit regendum. Quod ille Deo iuuante, ita adminiſtrauit & rexit, vt Principi redeun-*

ti commiſſa ſibi cum pace & integritate reſtitueret. Verùm quia à conditione moriendi nemo excipitur, cum valetudine, quâ mortuus eſt, vexari cœpiſſet, Fratrum manibus ſuſtentatus in Capitulum ſe deduci popoſcit. Vbi poſt verba ædificationis, cum lachrymis & gemitu omnium pedibus prouolutus, eorum ſe iudicio humiliter expoſuit: lachrymabiliter poſtulans, vt quòd in eos deliquerat, vel negligentius egerat, reſpectu pietatis ei relaxarent. Quod fratres omnes maximâ cum deuotione, & copioſâ lachrymarum effuſione gratantiſſimè fecerunt. Tranſiit autem idem venerabilis Pater inter verba orationis & ſymboli, B *die Idus menſis Ianuarij, anno verò Do-*
1152. *mini* MCLII. LXX. *ætatis ſuæ anno: à ſuſceptione autem monaſtici habitus ferè* LX. *prælationis verò ſuæ* XXIX. *Cuius ſepulturæ & exequiis interfuerunt ſex Epiſcopi, cum multis Abbatibus, Chriſtianiſſimo Rege Franciæ Ludouico, vbi & pietatis memor & immemor regiæ celſitudinis, dum ſepeliretur amariſſimè fleuit: fleuitq; omnis regia domus, ſed & populus, qui eum tanquam prudentiſſimum Conſiliarium, totiúſque Regni Gubernatorem, & Adminiſtratorem planxerunt ſapientiſſimum.* Iacet porrò in Eccleſiâ, ſub ſtatuâ Pontificalibus inſigniis ornatâ, cuius prælimi- C nari inſculptus titulus. *Hic iacet Sugerius Abbas.* Scripſit non tantùm vitam Ludouici VI. Regis cognomento Groſſi, ſed opus aliud de rebus in adminiſtratione Monaſterij S. Dionyſij à ſe geſtis, necnon libellum de conſecratione Eccleſiæ à ſe ædificatæ, & tranſlatione corporum S. Dionyſij ac ſociorum eius; prærerea volumen Epiſtolarum ad Eugenium 3. Papam, Regem Ludouicum & alios Franciæ Maiores, ipſorúmque, ad eumdem de grauiſſimis rebus conſcriptarum, dum regnum digniſſimè adminiſtraret Ludouico Iuniore in Terram ſanctam profecto, quas ex MS. codice Clariſſ. Vi- D rorum, eruditiſſimorúmque Puteanorum fratrum tomo 4. Hiſtor. Francor. Script. inſeruit Andreas Quercetanus, cum exemplari Teſtamenti Sugerii 15. Cal. Iulii 1137. Inter epiſtolas quas plures ipſi ſcripſit B. Bernardus cariſſimum & intimum amicum, maximúmque Principem in regno vocat; alterâ ad Papam Eugenium de laude Sugerii ſic fatur. Si quod magnæ domus magni Regis vas in honorem apud noſtram habetur Eccleſiam Gallicanam: ſi quis vt Dauid fi- A delis ad Imperium Domini ingrediens, & egrediens: meo quidem iudicio ipſe eſt venerabilis Abbas Sancti Dionyſii: noui ſiquidem virum, quod & in temporalibus fidelis & prudens; & in ſpiritualibus feruens & humilis; in vtriſque (quod eſt difficillimum) ſine reprehẽſione verſetur. Apud Cæſarem eſt tanquam vnus de Curiâ Romanâ, apud Deum tanquam vnus de Curiâ cœli: ſpecialius diligere & honorare perſonam eius, honorificare eſt miniſterium veſtrum. Robertus Herefordienſis Epiſcopus de illo hæc etiam ait: *Abundantius rapiunt in* B *amorem veſtrum, & lætificant animam meam tantarum chariſmata virtutum, quæ de vobis ad commoda multorum latius prædicantur. Quid enim ſi ſapientia, ſi prouidentia quæritur in Sugerio, tanta reperitur, vt quæcunque negotia veſtro nituntur conſilio, cautius procedant, & ſuccedant felicius. Si ad Religionem recurritur, de ſpeculo vitæ veſtræ relucet, & quod foris luceat, & quod intus expediat; additur liberalitatis præconium, quæ beneficiis præuenire gaudet, nec dum rogata rogaturum.* Et Sareſberienſis Preſul Epiſtolâ ad eundem. *Opinionis veſtræ odor, qui cir-* C *cunquaque diffunditur, nos de tranſmarinis partibus in odorem veſtri currere fecit. Venimus ergo de finibus terræ, veſtram ſcilicet noſtri temporis audire ſapientiam: ſapientiam audiuimus, Templum quod ædificatis, aſpeximus, ornamenta quæ à vobis oblata ſunt, & offeruntur vidimus, ordinem Miniſtrorum & miniſteriorum attendimus, & meritò in illius Auſtralis Reginæ voces erupimus, quia media pars non fuerit nobis nuntiata, & quoniam maior eſt ſapientia, & opera, quam rumor fuerit in terrâ noſtrâ. Quis enim non miretur hominem vnum tot, & tanta ſuſtinere negotia, vt & Eccleſiarum pacem conſeruet, Statum reformet, & Regnum Francorum* D *armis tueatur, moribus ornet, legibus emendet?* Vitam eius litteris exarauit Guillelmus ipſius domeſticus & S. Dionyſij monachus.

32. *Odo de Dueil* 1. ex primo Abbâte Sancti Cornelij Compendienſis, ad quem ſcribit D. Bernardus epiſt. 285. ei Ludouicus conceſſit caſtrum nouum — Dvall.
in terrâ Martyris Dionyſij ante San- 1153.
ctum Clarum in Vulcaſſino, diplomate anni 1153.

33. *Iuo* 2. Ludouico 7. Iuniore 1170. 1170.
memoratur anno ſecundo promotionis ſuæ, epactâ 1.

34. *Guilelmus Vapincenſis* 1. Philip- A po Auguſto Rege.

Foucavd. 35. *Hugo Foucaud* 4. ex Maiore Priore Clauſtrali renuntiatur Archimandrita, vt patet verbis MS. quæ ſic habent. „ Rex Philippus de conſuetâ benignitate religioſis monaſterij B. Dionyſij liberam licentiam Abbatem eligendi conceſſit, rogans illos quatinus vtilem perſonam ac honeſtam, & bonis moribus approbatam, in tam celebri Eccleſiâ quæ corona Regni Francorum eſt, & Regum, ſeu Imperatorum ſepultura, eligant. Statim vnanimiter ab omnibus fratribus Hugo Prior eiuſdem Eccleſiæ in Abbatem B eſt electus, & à Chriſtianiſſimo Rege in ipſo Capitulo adſtante Clero & populo electio illius confirmata eſt: porrò Hugo dignitatem antiquam Eccleſiæ beatiſſ. Dionyſij integerrimè ſeruare cupiens, ad benedictionem ſuam in ipsâ Eccleſiâ celebrandam, Epiſcopos Meldenſem & Siluanectenſem benigniſſimè conuocauit: Iſti duo de antiquâ Eccleſiæ Romanæ conſuetudine & inſtitutione renentur Eccleſiæ B. Dionyſij in conſecratione altarium, ſeu in ordinatione monachorum viciſſim ſubuenire, & præcipuè Epiſcopus Meldenſis. Celebrata eſt autem iſta benedictio à prædictis Epiſcopis in Eccleſiâ S. Dionyſij, aſtantibus ſeptem Abbatibus cum maximâ multitudine Cleri & populi 15. Ca-
1185. lend. Iunij die Dominicâ MCXXCV. Philippum Auguſtum ab expeditione contra Infideles reuertentem, & orationis causâ Sanctorum Martyrum corpora inuiſentem Hugo Fulcaudi cum ſuo Conuentu excepit an. 1191. ac vitâ defunctus eſt 1197. 9. Cal. Nouemb. feriâ 6. teſte Rigordo.

36. *Hugo Medtolanenſis* 5. ex Priore S. Mariæ de Argentolio ſuffectus Hugoni, ſicut habet idem Rigordus; cui congratulatur de vnanimi electione
1198. Innocentius 3. lib. 1. epiſtol. 1198. Calendis Iunii, vbi commendatur vita monachorum in hoc cœnobio degentium.

Taverni. 37. *Odo de Tauerni* 2. iacet in Capellâ B. Mariæ a[illegible]; circa hæc tempora floruit Rigordus monachus natione Gothus, ſeu Occitanus, Philippi Auguſti Galliarum Regis Chronographus, ſcriptor Annalium quibus eius geſta compoſuit.

Troon. 38. *Henricus Troon* 1. recenſetur in cartâ recognitionis fidei clientelaris à Matheo Comite Bellimontis exhibitâ anno 1207. in alterâ Ioannis item 1207.
Comitis 1212. & tabulâ Capellæ cuiuſdam fundatæ ad aram S. Hippolyti, habet anniuerſarium 22. Octob. quo die deceſſit 1219. in baſilicâ funeratus iuxta Abbatem Sugerium.

Avteuil. 39. *Petrus d'Auteuil* 1. condi curauit corpora Sanctorum Martyrum in capſis deauratis, ſedit autem Rege Ludouico 8. nominatúrque in cartâ theſauri Regij 1226. menſe Martio, cuius 1226.
obitus celebratur feſto Sanctorum Vedaſti & Amandi: mortuus 1228.

Clement. 40. *Odo Clemens* 3. Archiepiſcopus Rotomagenſis, ex gente dominorum du Mez in Vaſtineſio, eligitur 1228. 1228.
die S. Scholaſticæ, confirmatus à Romano Cardinali eodem die, benedicitur in craſtino ab Epiſcopo Carnotenſi; pluribus titulis clarus hic Abbas, patrinus deligitur Ludouici filii S. Ludouici Regis, pro cuius ſalute recuperandâ cum Pontiſaræ ægrotaret, corpora Beatorum Martyrum extracta fuerunt præſentibus Carolo Nouiomenſi, & Petro Meldenſi Epiſcopis vt eſt apud Nangium: interiit 1247.

Macovris. 41. *Guilelmus de Macouris* 2. 1248. C quædam bona pro celebratione anniuerſarii legauit, fato functus 4. Mar- 1248.
tii 1253.

42. *Henricus Malet* 2. Sancto Ludouico Rege.

Vendosmi. 43. *Matheus de Vendoſme* Franciæ Regens, Abbatiali dignitate condecoratus erat 1260. menſe Octobri, vt eſt in veteri regiſtro Parlamenti: fuit 1260.
S. Ludouico carus, & idcirco negotiorum in Republicâ grauioris momenti gerendorum ſummoperè peritum, cum aliis Proceribus Imperii moderatorem conſtituit; cuſtos Regni voca- D tur apud Nangium, & Regis Locum tenens cum in partibus tranſmarinis ageret; inſuper teſtamenti executor ab eodem Ludouico declaratur diplomate anni 1269 multis præclarè obitis muneribus in eâ functione deceſſit menſe Septembri 1286. humatúſque 1286.
apud S. Dionyſium ſub cupreâ tumbâ ad ingreſſum chori, vbi proſtat hoc epitaphium.

Hic iacet Abbatũ ſpeculum ſpeciale probatũ,
Cui dedit eiuſdem dum magnum virtute
MATHEÆ,
Archiepiſcopÿ renuit Turonenſis honorem,
Regum Francorum per tempora longa duorũ,
Regni

Regni geſsit onus, celeberrimus iſte patronus.
Qui tranſis, Chriſtū rogita pie lector, vt iſtū
Saluificet, patrem Chriſtiq; requiriio matrē,
Impetret vt clarum iubar illi cæli clarum.
Amen.
Si ſexcentenus, quadragenúſque dupletur,
Ac annus ſenus Domini ſimul annumeretur,
Septembriſque dies viceſima quinta notetur,
Firmiter inde ſcies quando ſua mors recitetur.

Porrò laudatur in chronico quod Guillelmus Nangij eſſe videtur ad an. 1286. vt fidem facit hoc excerptum: Menſe Septembri MATHEVS Abbas S. Dionyſij in Franciâ (per cuius ſapientiam & prudentiam Regnum Franciæ magnâ ex parte regebatur, ac fuerat per longum tempus) die feſto S. Firmini Martyris, diem clauſit extremum. Hic vtique vir in omnibus laudabilis fuit, & multum Religioſus. Monaſterium námque illius Abbatiæ longè à retroactis temporibus incœptum, & miro ac ſumptuoſo opere conſtructum, ferè à mediâ parte, vſque ad vltimam conſummauit. Abbatiam etiam ſuam, quam in rebus & facultatibus inopem, & quaſi conſumptam inuenit, nouis muris & altis cingens, ac ædificiis magnis, & ſumptuoſis reparans, ipſam ſuis temporibus locupletem reddidit, & multùm in redditibus augmentauit. Tantùm denique dum rexit eundem locum, ita ibidem religio efferbuit, quòd Monachi ſui propter religioſitatem ſuam, & vitam honeſtam, quam ducebant, plures in diuerſis Regni Franciæ Monaſteriis ponerentur. Clemens IV. Papa ei bullam dirigit Viterbij 10. Cal. Iulij, & Guillelmus Nangius de illo quoque hæc memorat. *Super ſedem paternam Philippus Rex collocatus, patris ſui non immemor præceptorum, maximè tunc vſus eſt conſilio, & diſciplinâ Mathei Abbatis Sancti Dionyſij in Franciâ, viri religioſi, & ſapientiæ floribus adornati, cui ſuper omnes Aſſeſſores regij Palatij cauſas & vniuerſa negotia regni ſui, ſicut & pater ſuus fecerat, Ludouicus expedienda tradidit.* Idem Matheus ſepulchra Regum diſpoſuit, eo quo nunc ordine conſpiciuntur, gazophilacium Abbatiæ pretioſâ thecâ vbi reconditur caput D. Dionyſij largitus eſt; ac poëtices peritus, hiſtoriam ſacram Tobiæ verſibus elegiacis elucubrauit, quem librum Bartholomeo Turonenſi Archiepiſcopo dedicauit: libellum verè aureum, inquit Ioannes Heroldus Germanus in epiſtolâ dedicatoriâ, qui hoc opus luci dedit anno 1563. cuius non ſolùm verſus ſinguli, verùm etiam vnumquodque verbum ſententia ſelectior, & teſtimonium aliquod ſingulare æſtimandum eſt.

43. *Reginaldus Giffard*, Philippo Pulchro Rege, ſub quo legatione functus GIFFARD.
eſt; habet anniuerſarium 11. Martij, denarus 1294. iacet in ſuâ Eccleſiâ.

44. *Guido de Caſtres* I. ſub cuius re- CASTRES.
gimine vixit Guillelmus de Nangiaco monachus Sandionyſii, Scriptor hiſtoriarum, & geſtorum Ludouici IX. Regis; edidit Guido volumina ſatis magna de vitis Sanctorum, mortuus 1305. 1305.
22. Februarii, eius cupreæ tumbæ inciſa hæc epigraphe.

Flos regimen morum, fons, regula, forma bonorum,
Religioſorum decus & ſpeculum monachorū.
Sub laminâ tegitur præſens quâ ſepelitur,
GVIDO DE CASTRIS *Abbas qui viuat in aſtris.*
Hæc lector memores, Pater hic contempſit honores,
Deſpexit námque mundum, carnem, Sathanámque,
Mira quidem fecit Chriſti detentus amore,
Si ſic ſubiecit quod ſe priuauit honore
Patris, Paſtoris notum ſit hoc omnibus oris,
M. CCC. *quinque diſpone, nil inde relinque,*
In Cathedræ feſto moritur Paſtor memor eſto, poſitus fuit hic.

45. *Ægidius de Pontoiſe* I. Regis PONTOISE.
Philippi cognomine Longi Capellanus, baſilicam ſuam pluribus ditauit ornamentis, cuppâ aureâ exquiſitæ artis, capsâ argenteâ, necnon Capellis duabus, Infirmariâ, & aliis ſtructuris Monaſterium renouauit; pro quibus beneficiis memores Religioſi anniuerſarium celebrant 30. Decembris, quo die migrauit 1325. terræ mandatus ſub 1325.
ſequenti Epitaphio.

Nobis ſublatus morti datur hîc tumulatus
Abbas ÆGIDIVS, *actibus egregius:*
Iuſtitiam fouit, ac honeſtè viuere nouit.
Nos benè ditauit inopes, per munera pauit:
Chriſti zelator, templi, domiuum reparator;
Infirmis cameras dedit, oratoria quaras,
Hoc templo plurâ ſollerti condita curâ:
Hinc altare chori Chriſti conſtruxit honori:
Et poſt hæc dico vas factum pro Ludouico,
Addens vas iſti factum pro corpore Chriſti:
Qua ſit ob altare clauſuram commemorare:
Sanctum lapſa tegit Romanum quod petit egit.
Si dicam cuncta grandis fiet ī cuncta:

Vt Ieſus hũc capiat ferue͂s oratio fiat, Amen.
M C. *ter.* X. *binos pariter coniungito quines.*

PONTOISE. 46. *Galterus de Pontoiſe*, ſuperioris conſanguineus, præfuit Philippo VI. Valeſio Rege, à quo legatus eſt cum Epiſcopo Siluanectenſi pro interdicto Flandrorum.

RIGAVD. 47. *Ægidius Rigaud* 2. de Noiſiaco, ex Priore Eſſonæ fit Abbas 1350. Re-
1350. gis patrocinio in Purpuratorum Collegium allectus eſt à Clemente 6. Papâ, ac pileo Cardinalitio cohoneſtatus, præſente Rege Chriſtianiſſimo ab Epiſcopis Pariſienſi & Laudunenſi, ipſo die Paſchatis Ramorum 1. Aprilis 1350. vt patet ex Chronico Sandionyſiano; miſſus fuerat pro treugâ conficiendâ inter Reges Franciæ & Angliæ, tum etiam apud Pontificem: tumulatus in æde Dionyſianâ ſub laminâ æreâ.

LA FOREST. 48. *Petrus de la Foreſt* 2. Cardinalis, Franciæ Cancellarius, Epiſcopus Pariſienſis, ac Rotomagenſis Metropolitanus.

FONTENAY. 49. *Robertus de Fontenay* 2. Carolo 5. Rege, extinctus 1363. quieſcit in Capellâ S. Clementis.

MONCEAVX. 50. *Guido de Monceaux*, ſtirpe nobilis, ex Doctore Iuris Canonici & Ciuilis, muneribus gerendis idoneus apud Principes innotuit, quem Caro-
1369. lus 5. diplomate an. 1369. Conſiliarium, ſæpiúſque ſuis ac Reipublicæ negotiis occupatum fuiſſe prædicat, maiorem campanam, & varias imagines ex argento legauit Abbatiæ, quam pluribus ædificiis adornauit;
1398. ereptus è vitâ 28. Aprilis 1398. ſepultus eſt prope mauſolæum Franciſci Regis ſub conditorio cupreo cui ſuperſcribitur hoc elogium.

Sub hac tumbâ vi mortalis belli,
Eſt Abbatis GVIDONIS MONCELLI,
Inhumatum corpus exanime,
Parcat Deus ipſius animæ.
Hic nobilis, benignus, & prudens,
In ſcripturis ſacris olim ſtudens,
Doctor factus, non ob hoc vocauit,
Sed ſcripturis eiſdem vacauit,
Ex quo ſibi, multiſque profecit,
Et quamplures libros ſcribi fecit.
Tam diuini, quàm humani iuris,
Nec mundanis minus vacans curis,
Redditibus, & ædificiis,
In turribus & fortaliciis,
Cœnobium iſtud augmentauit,
Auro mitram amplius ditauit,
Et campanâ magnâ præſens templum,
Bonum præſtans futuris exemplum
Sicque viuens in hoc mundo demum,
Diem vitæ concluſit extremum,
Anno Dom. MCCCXCVIII. 28. *Aprilis.*

VILLET. 51. *Philippus de Villette* 1. Doctor Theologus, ac facundiſſimus Orator, qui cum egregiè aduerſus Benedictum Antipapam in ſolemni Prælatorum conuentu Pariſienſi peroraſſet, ad Abbatialis dignitatis apicem ſibi gradum fecit; benedicitur autem à Petro de Ordeomonte Epiſcopo Pariſienſi, & Carolo 6. fidè ſemper adhæſit, cuius Principis ſtudio ab ipſo Chronica fuêre conſcripta, vti & liber de authoritate Conciliorum: ad eum extant Epiſtolæ Ioannis Gerſonis.

BOVRBO. 52. *Ioannes de Bourbon* 1. frater Gerardi Borbonij Domini de la Boulaye, Equitatus regij Scutiferi; antea Religioſus S. Dionyſij adminiſtrabat an. 1419. ex archiuis Senatus Pariſienſis, 1419.
difficillimis temporibus, cum Francia Anglorum factionibus turbaretur.

FARRECHAL. 53. *Guilelmus de Farrechal* 2. Abbas & S. Vuandregiſili in Neuſtria, ſacellum pro cultu Deiparæ Virginis erexit, & picturis exquiſitis decorauit; fato corripitur 1439. 6. Ianuarij: in baſilicâ humatur ſub eo Epitaphio propè conditorium Franciſci 1. quod ex Gallico Latinè redditum eſt. *Hîc iacet Reuerendus Pater in Chriſto Dominus* GVILLELMVS DE FARRECHAL *natione Burgundus, olim Religioſus & Eleemoſynarius S. Audoeni Rotomagenſis, & poſtea Abbas S. Vuandregiſili qui obiit Abbas iſtius Eccleſiæ 1439. 6. Ianua-* 1439
rij, Amen.

GAMACHES. 54. *Philippus de Gamaches* 2. antiquâ gente ſatus in Picardiâ, Abbas quoque S. Cornelij Compendienſis & B. Fatonis Meldenſis, ſummâ apud Carolum 7. Regem gratiâ valuit, arcani Conſiſtorij Conſiliarius, quem memorat Tilius interfuiſſe hominio Petri Britanniæ Ducis, poſteaque ſacro Ludouici XI. Huius tempore Ioannes Quadrigatius monachus & Cantor cœnobij, Caroli 7. Hiſtoriographus, frater Guilelmi Pariſienſis Epiſcopi, & Alani Secretarij Caroli VII. ſcripſit chronica Franciæ tribus voluminibus, quæ vulgò dicuntur Dionyſiana magna. Legauit plura bona conuentui, & quieſcit in baſilicâ S. Dionyſij hoc elogio iuxta Guilelmum deceſſorem. *Sub hoc conditorio iacet præclaris meritorum titulis inſignitus Reuerendus in Chri-*

ſto Pater, Dominus PHILIPPVS DE GAMACHES, *quondam Abbas huius Regalis cœnobij: ortu nobilis, ſereniſſimi Francorum Regis Conſiliarius fidelis, verus Religionis zelator, potentiſſimus vitiorum vltor, patrimonij Eccleſiæ ne dum conſeruator, verùm auctor, conquiſitor, & fundator, ipſiúſque cœnobij iurium atque libertatum rectus ac indefeſſus deffenſor. Qui quandiu præfuit ipſe pietatis operibus inſiſtens, quotidie pauperibus largiter impendebat: obiit autem 28. Ianuarij anno*
1463. *Domini* MCCCCLXIII. *anima eius requieſcat in pace, Amen.*

IOFFROY. 55. *Ioannes Ioffroy* 2. S. Dionyſij Religioſus, Decretorum & Theologiæ Doctor, ac Referendarius Apoſtolicus, Cardinalis tit. S. Martini in Montibus, Abbas Lukouienſis, Epiſcopus etiam Albienſis & Attrebatenſis, mor-
1473. tuus in Prioratu de Rully in Biturigibus 24. Nouemb. 1473.

[illegible] RO-[illegible]. 56. *Ioannes de la Grolaye* 2. aliàs *de Villiers* Epiſcopus Lombarienſis, Abbas & S. Quintini Bellouacenſis, ac Præſes in Scacario Normanniæ, Orator Regius ad ſummum Pontificem, & in Hiſpaniâ, Card. tit. S. Sabinæ in Auentino; inſtaurauit Clauſtra Dionyſiana, & Collegium Pariſiis, defe-
1499. cit Romæ 1499. 8. Idus Aug. ſepulturæ traditur in Vaticani Capellâ Regis Franciæ.

LA HAYE PASSAVANT [illegible] ab. faſ- de gu- à lor- mer. [illegible] de meſme 57. *Antonius de la Haye* ex Dominis de Paſſauant in Andibus, Ludouici toparchæ de Paſſauant, de Mortagne, & de Chemillé, ex Mariâ Aurelianenſi, Herois illius Ioannis Dunenſis & Longæuillæ Comitis natâ, filius erat; frater autem Iolandis de la Haye, Ioannis Armaniaci Ducis Nemoroſii coniugis; Abbas Fiſcanenſis & Compendii, eligitur Sandionyſii 1499. menſe Octobri, quem conſanguineum & Conſiliarium vocat Ludouicus XII. in diplomatibus regiis: ædificauit Capellam S. Ludouici in ſuâ baſilicâ, campanile maiori cymbalo inſtruxit, ac morte eripitur Lu-
1504. tetiæ 20. Ianuarii 1504. humatus in S. Dionyſio.

GOVFFIER. 58. *Petrus Gouffier* III. Guillelmo domino de Boiſy, d'Oiron, & de Bonniuet, Santonum Seneſcallo, ex Philippâ Monmorancià genitus, Abbas & S. Maxentii in Pictonibus eligitur
1505. 1505. 26. Decembris, iacet in choro Eccleſiæ ſub epitaphio, cuius is tenor ex Gallico. *Hic iacet nobiliſſimus & illuſtriſſimus Dominus, Dominus* PETRVS GOVFFIER *dictus de Boiſy, dum viueret Abbas huius Monaſterij, & frater nobiliſſ. ac illuſtriſſ. virorum Dom. Artuſi Domini de Boiſy Magni Franciæ Magiſtri, Adriani Cardinalis & Legati in Galliâ, Guillelmi Franciæ Thalaſſiarchæ, Aimari Epiſcopi Albienſis, Abbatis Monaſteriorum huius loci, Cluniacenſis, & S. Iouini, qui obiit 8. Ianuary 1516. Orate* 1516.
Deum pro eo.

59. *Aymarus Gouffier* Epiſcopus Albienſis Petri germanus, & vltimus Abbatum Regularium. Strauit lapide quadrato alueum & ripas fluuii cœnobium illabentis & irrigantis, ac multis auxit bonis Monaſterium. Deceſ-
ſit 1528. die 9. Octob. S. Dionyſio 1528.
conſecratâ. GOVFFIER.

60. *Ludouicus de Bourbon* 1. Cardinalis Borbonius, Prænestinus Epiſcopus, Archipreſul Senonenſis, Eccleſiarum Laudunenſis, Cenomanenſis, Trecorenſis, & Lucionenſis Epiſcopus Adminiſtrator, Henrici Magni propatruus, Princeps non ſolùm ſtirpis Borboniæ decus hac ætate; ſed meritò Purpuræ ornamentum, fecit capſam argenteam S. Ludouici, ac fatis
conceſſit 1556. cuius cor delatum in 1556.
æde S. Dionyſij ſub columnâ porphyreâ, corpus verò in Cathedralis choro Laudunenſi. De illo in Archiepiſcopis diximus. BOVRBON.

61. *Carolus de Lorraine* 1. Archiepiſcopus Remenſis, Abbas Cluniacenſis, Fiſcani, S. Remigij Remenſis, & aliorum Franciæ Monaſteriorum, re-
xit ab an. 1556. ad 1574. inſtaurauit 1574.
ædes Abbatiales, tum etiam vas illud quo S. Euchariſtia cuſtoditur, & armaria quibus theſaurus includitur: domum Abbatialem exædificauit, & alia multa largitus eſt, inter ceteros Cardinales domus Lotharenæ famâ & excellentis ingenij dotibus commendabilis. Qui plura de eo velit, conſulat Archiepiſcopos Remenſes. LORRAINE.

62. *Ludouicus de Lorraine* 2. Cardinalis Guiſius, Remenſis Archiepiſco-
pus, ex Coadiutore patrui ſedit ab an- 1588.
no 1574. ad 1588. LORRAINE.

63. *Carolus de Bourbon* 2. Cardinalis Vindocinenſis, inde Borbonius nun-
cupatus, Archiepiſcopus Rotomagen- 1594.
ſis, obiit anno 1594.

64 *Ludouicus de Lorraine* 3. Cardina-
lis Guiſius, Archiepiſcopus Remenſis 1621.
ab an. 1594. ad 1621.

65. *Henricus de Lorraine* 3. Archiepiſ- A
copus & Dux Remenſis, Ludouici ne-
pos, Abbas & S. Remigii, Fiſcani, Cor-
beiæ, Deruenſis, S. Michaëlis in peri-
culo maris, S. Martini Pontiſarenſis,
ac Deruenſis, adipiſcitur poſſeſſionem
1623. 1623. 4. Martii, cuius tempore induci-
tur reformatio 1633. poſtea ſæcularis
abdicauit factus Dux Guiſiæ an. 1640.
1642. 66. *Armandus de Bourbon* Princeps
de Conty anno 1642.
1654. 67. *Iulius* Cardinalis *Maſariny* an.
1654.

S. Denis de Reims. S. DIONYSII in vrbe Remenſi
Ord. S. Auguſt. Abbatia fundatorem
habuit ſub Rege Carolo Caluo Hinc- B
matum celebrem Archiepiſcopum Re-
menſem, de quo Flodoardus lib. 2.
cap. 15. & cap. 13. lib. 4. ait, conſe-
cratam fuiſſe ab Heriueo Archipre-
ſule, vbi corpora Rigoberti Epiſcopi
& Theodulfi Abbatis ſeruanda de-
poſuerit. Eccleſiam conſtructam ab
Hincmaro reædificauit Antiſtes Ger-
uaſius de Caſtrolidi, qui Ordinem S.
Auguſtini in hac baſilicâ reſtituit, ac
1067. ſtabiliuit an. 1067. Abbatum catalo-
gum damus ex ſchedis Michaelis le
Colignon huius domus S. Dionyſij
Theſaurarij, ac Guilelmi Marloti Ma-
gni Prioris S. Nicaſij Remenſis. C

1. *Odolricus* Præpoſitus Eccleſiæ Re-
menſis 1067.

2. *Hugo* 1. ex monacho Montis S.
1094. Eligii Attrebatenſis 1094. amicitiam
contraxit cum Lamberto Epiſcopo
Attrebatenſi, obiit 6. Martii 1119. ſe-
pelitur in ſuâ Eccleſiâ.

3. *Vrſio*, religioſus Montis S. Eli-
gii 1119. electus Epiſcopus Virdunen-
ſis 1129.

4. *Gilbertus*, de quo Vaſſeburgus,
poſtea monachus Præmonſtrati, bis
1149. nominatus Abbas, moritur 1149. 26.
Februarii.

5. *Vrſio*, Epiſcopus Virdunenſis, ite- D
rum ſedit in Abbatiâ 1149. & adfuit
electioni Abbatis Sparnacenſis, de-
ceſſit menſe Februario, humatúſque in
choro S. Dionyſii, vir ſummæ erudi-
tionis & ſanctimoniæ, rexit vſque ad
finem vitæ.

1168. 6. *Odo*, ab an. 1150. ad 1168. ex Re-
ligioſo S. Victoris Pariſienſis, ſedit
annis 39.

7. *Guido* 1190. in cartâ donationis
terræ de Fumnis ab Henrico Comite
Grandiprati, interiit 7. Septemb.

1204. 8. *Herbertus* 1204. denaſcitur 23. Feb.

9. *Hugo* 2. cuius fit mentio in lite-
ris Vualteri de Nantolio, qui probat
donationem Adami militis de Lage-
rio: iter Hieroſolymitanum cum Chri-
ſtianis Principibus ſuſceperat 1190. de-
functus ante Damietam.

10. *Poncardus*, fatis conceſſit 15. Iu-
lii, vt eſt in Mortuologio.

11. *Theobaldus*, extinctus 8. Octo-
bris, ſepelitur in ſuâ Eccleſiâ.

12. *Leoninus* vel *Leo*, obiit 16. Octo-
bris, depoſitus in choro.

13. *Petrus* 1. viuebat 1249. & 1269. 1249.
vt apparet ex concordiâ inter hunc
Abbatem, Henricum Comitem de
Grandiprato, & Iſabellam vxorem:
viuere deſiit 7. Octobris, iacet in cho-
ro, ad caput Manaſſis Archiepiſcopi.

14. *Ioannes de Henin* 1. 1271. defe-
cit 1280. 17. Martii.

15. *Reginaldus de Burgo* 1291. & 1299. 1299.
diem clauſit 3. Nouembris: quieſcit
in choro.

16. *Ægidius de Hannagnia*, aliàs *Ha-
noigne*, 1319. obiit 1330. 1. Febru. cum
Eccleſiam ſuam reparaſſet.

Abbas ÆGIDIVS *hic ſternitur* ÆGIDI
dictus,
Qui tutela gregis fuit, & cuſtodia legis,
Peruigilans vſquam forè . . . .
Hic bona moratus, placabilis & ſtudioſus,
Atque zelator, templi noſtri reparator,
Quem ſenſus carni ſoluit dies vltima Iunii:
M. ſemel 1. C. ter, deciéſque ter hunc tulit
æther.

17. *Adam de Nouanillâ* 1331. 13. Fe- 1331.
bruarij: moritur 19. Maij.

18. *Ioannes Gonnion de Marueil* 2. Iu-
ris Doctor 1350. fato functus 10. De-
cemb. 1363.

19. *Lambertus de Hermonuille* 1363. 1363.
Iunij 13. vitam cum meliore commu-
tauit 20. Decembris 1373.

20. *Hugo de Torſy* 3. 1373. Martij 7.
exceſſit 1389. die Apoſtolorum Simo-
nis & Iudæ.

21. *Petrus Brouard* 2. 1390. Auguſti 1390.
8. iacet in choro cum Epitaphio ſe-
quenti.

Iuſtus Eccleſiæ pius Abbas nomine PETRVS
Hac tegitur petrâ vocitatus iure Magiſter:
Prudens námque fuit probè ditatus bonitate
Fratribus hunc rapuit citò, ſed mors quæ fuit
vt fur,
Anno milleno quater centum ſine ſeptem
In Petronillæ feſto tulit hunc Deus ad ſe.

22. *Bertrandus* dictus de *Nocumento*
ex Priore de Grandiprato 1393 Iulii 28.
ſedit vſq; ad an. 1405. quo mortuus eſt. 1405.

23. *Ioannes de Morely* 3. poſſeſſio-
1408. nem iniuit an. 1407. Iulii 17. defun-
ctus 4. Nouemb. cuius extat hæc epi-
graphe.

Moribus ornatus Abbas iacet hic Io. Mo-
rely
Qui fuit Aubigny pago natus, Deus illi
Conferat æternam lucem, vitámque beatam
Anno milleno Domini c. *quater &* x. *bis*
Claudis quarta diem, vadat vt ad requiem.

1422. 24. *Ioannes Ioffrin* 4. 1422. Maii 16.
interiit 1438. 7. Septemb.

25. *Iacobus Fortier* 1. 1439. Aprilis
8. migrat à ſæculo 1467. Auguſti 18.
iacet in choro.

1467. 26. *Nicolaus Frenet*, 1. an. 1467. 18.
Octobris mortalitatem expleuit 1472.
vltimâ Aprilis.

27. *Iacobus Ioffrin* 2. 1472. Februar.
12. obiit 7. Decemb. 1484. ſepultus
in naui Eccleſiæ.

1486. 28. *Ioannes Charlier* 5. 1486. 7. Se-
ptemb. viuendi finem fecit 1506. ia-
cet in ſanctuario.

29. *Gulielmus Chuqualin*, 1500. Apri-
1507. lis 18. defunctus 1507. penultimâ Se-
ptemb. deponitur in naui Eccleſiæ.

30. *Petrus Petitblet*, 1507. Nouemb.
7. obiit 1522. Iulii 26. iacet in Capel-
lâ Transfigurationis.

1522. 31. *Nicolaus Tulier* 2. 1522. Septemb.
8. mortuus 1530. cuius Epitaphium in
ſanctuario prope maius altare. *Hic ia-
cet Dominus Nicolaus Tulier dudum Præ-
poſitus huius Eccleſiæ, deinde Grandiprati
Prior effectus, poſtmodum huius monaſte-*
1530. *rij Abbatiali dignitate functus, ſicque
defunctus an.* MDXXX. *menſis Decembris
16. Orate pro eo.*

1538. 32. *Ioannes du Bellay* 6. Cardinalis
reſignauit Abbatiam an. 1538.

33. *Claudius Cauchon de Maupas*, ex
monacho S. Dionyſii in Franciâ, præ-
ſtat iuramentum Eccleſiæ Remenſi 18.
1546. Octobris 1546. defunctus 5. Februarii
1598. ſepelitur in eadem Capellâ Tranſ-
figurationis.

34. *Stephanus Pennet*, monachus Clu-
niacenſis ex ſuperioris reſignatione an.
1597. 1597. cœpit poſſeſſionem menſe De-
cemb. eiuſdem anni, obiit 20. Ianua-
rii 1614. terræ mandatus in æde D.
Medardi apud Grandipratum.

Maupas. 35. *Henricus de Maupas*, Epiſcopus
Podienſis, & Annæ Reginæ primus
Eleemoſynarius, filius Caroli de Mau-
pas Baronis du Tout; poſſeſſionem
1616. adeptus 16. Iulij 1616. Eo poſtulante
ſtatuta eſt reformatio huius domus,

A & vnio eius ad Congregationem Gal-
licanam Canonicorum Ordinis S. Au-
guſtini, 13. Auguſti 1633. nunc præeſt 1654.
1654.

Doà Podienſis diœceſis duabus Douë.
leucis ab vrbe, Ordinis Præmonſtra-
tenſis.

Dolense, ſeu Burgidolenſe Mo- Bourdieux.
naſterium antiquum & nobile in Bi-
turigibus ad fluuium Andriam, Ord.
Benedictini, diœceſis Bituricenſis con-
ditur ab Ebbone toparchâ Dolenſi,
quod, vt obſeruat Ademarus in chro-
nico, cœpit ædificare in honore Dei
genitricis, & poſtea integrauit filius
B eius Rodulfus, vbi magnam cohor-
tem monachorum congregauit regu-
lariter degentem; is Biturigenſium
Princeps vocatur in Fragmento Hiſt.
Franc. Idem ſcribit Bernardus Gui-
donis: in Bituriâ caſtro Dolenſi fun-
datum cœnobium nobile, quod Dolis
vocatur, ab Elbone viro illuſtri præ-
dicti caſtri domino. Hic vir deuotus
primò à Britanniâ monachos mortis
metu Normannorum rabiem fugien-
tes ſuſcepit; hîc caput B. Gildaſii Ab-
batis detulerunt ad caſtrum Dolen-
ſe, cui idem Eblo proprium cœno-
C bium iuxta caſtrum ſuum ex aliâ par-
te conſtruxit, vbi eiuſdem Sancti cor-
pus, cum multis reliquiis requieſcit.
Memorat etiam quod Paſchalis 2. ad
Gallias veniens, Eccleſiam hanc B.
Mariæ Virginis in caſtro Dolenſi de-
dicauit. Sed commodè addi poteſt di-
ploma tabularii Dolenſis, quod huius
monaſterii primam originem aperit
his verbis.

Ego Ebbo *nomine, corde meditans,
& omnem huius ſeculi fœlicitatem tranſi-
toriam, omniáque mundi commoda veloci
fine tranſire, nihilque ab homine immor-*
D *tale teneri, variámque fortunam ſollicitè
conſiderans, & de retributione ſummi bo-
ni, quando Deus erit omnia in omnibus,
confidens pro me, & vxore, meâque poſte-
ritate, necnon etiam illis, qui in iam facto
teſtamento continentur: huic Eccleſiam in
vico* Dolensi *ædificaui in honore ſan-
ctæ Mariæ perpetuæ Virginis, Sanctorúm-
que Apoſtolorum Petri & Pauli: eámque
ex rebus hæreditatis meæ in die dedicatio-
nis eius dotaui, dans illi in eodem vico ca-
pellam S. Mariæ, & alodium integrum in
Albari villâ, quod ad eam reſpicit, & in
eodem vico manſa 35. cum omnibus rebus
ad ea pertinentibus. Alteram etiam ca-
pellam, Sancti Dionyſij videlicet, cum duo-*

bus molendinis ſibi adiacentibus, & alia duo in loco qui dicitur ad Roccam. Tertiam quoque capellam S. Martini infra caſtrum cum clauſtro & omnibus ſibi adhærentibus; & in villâ Hiuernali manſum vnum cum omnibus ſibi adiacentibus. Duſciſſum quoque, & Celeris, & caſtra, & villam Lobech, & villam quæ vocatur Barraque Solis. Germanicum etiam & Soleterſam, & Villarem, & Maginacum, cum omnibus quæ in his villis habere viſus ſum. Molendinum etiam vnum quod eſt in Dolo, cum capellâ S. Germani, cunctiſque rebus ad eam pertinentibus. Capellam nihilominus à Britonibus conſtructam in inſulam, poſt illorum diſceſſum eidem loco attribuo. Itidem adiungo ad huius dedicationis honorem, vt omne beneficium quod ex me nunc vel deinceps noſtri fideles habent, aut habebunt, ſiue ex quolibet hærede ſuccedente poſſederunt, quiſquis huic loco concedere voluerit quocumque pacto, noſtra conſentit licentia, & auctoritas. Simili ordine, quicumque confugerit ad hunc locum, ſaluare volens animam ſuam, & corpus quocumque modo ſiue liber, ſiue inferiori lege ſeruitutis conſtrictus, & etiam monachus eſſe, & ſuas res eiſdem monachis ſupradicti loci tribuere voluerit, noſtra ſimul concedit liberalitas. Eâ verâ ratione hæc & in priori teſtamento ſcripta dona, & confirmationes Deo & B. Mariæ, Sanctiſque Apoſtolis Petro & Paulo in die dedicationis eorum concedimus Eccleſiæ, vt ſub regimine Domini Papæ, ſicut in iam facto teſtamento ſcriptum eſt, permaneat. Et ſi quis horum aliquid abſtrahere conatus fecerit, æternæ maledictioni ſubiaceat, deleatúrque de libro viuentium, & cum iuſtis non ſcribatur. Vt autem huius dotis ſcriptum per ſuccedentia tempora firmum ſtabiléque permaneat, manu propriâ firmari illud, & cæteris firmare iuſſi. Actum Dolenſi caſtro publicè. Signum Ebonis qui huius dotis ſcriptum fieri iuſſit, S. Hildegardis vxoris eius, S. Rodulſi filij eius, S. Launonis Archidiaconi, S. Vuilelmi fratris eius, S. Magnerij, Maluini, Girardi, Ioannis. Scriptum per manus Gauſlini 11. Cal. Octob. anno v. Rodulſi Regis. Præterea de hoc cœnobio agunt Greg. 7. lib. 6. epiſt. 27. & 28. Iuo ep. 78 & auctor vitæ S. Genulphi. Sæculari togâ fuit donata hæc Abbatia à Gregorio 15. Pontif. cum vicinâ S. Gildaſio ſacrâ, & ex vtrâque Collegium Canonicorum in Eccleſiâ S. Martini apud Caſtrum-Radulſi inſtitutum eſt 1623. inſtante

A Henrico Borbonio Condæo, Franciæ Pari ac Principe primario, eiuſdem Caſtri-Rodulſi Duce, Biturigum, Boiorum & Burgundiæ Gubernatore, ac ipſius Collegij Patrono & Præbendarum collatore, Ludouico 13. Rege volente & probante. Ceterùm Dolenſes reperiuntur Abbates in titulis huius Monaſterii, quos decerpſimus hac ſerie.

1. *Berno.*

2. *S. Odo*, hos duos fuiſſe credimus qui Cluniaco præfuerunt.

3. *Frobertus*, aliàs *Frambertus* obiit anno 951. 951.

B 4. *Raynardus* deceſſit 968.

5. *Ranulfus* fato functus 970. 970.

6. *Dacbertus* interiit 978.

7. *Roccho* obiit 990. 990.

8. *Hugo* 1. inſtaurator Monaſterii à fundamentis, tranſiit è viuis 997.

9. *Emenus*, vel *Eumerius* emiſit ſpiritum 1013. 1013.

10. *Herbertus*, cui Odo Miles magni Rodulſi filius, dimiſit pro animâ ſuâ & filiorum, Rodulſi, Odonis, Eliæ, & Ebbonis, omnes malas conſuetudines quas pater habuerat in loco Dolenſi regnante Henrico Rege. Concambiuit idem Odo ſenior de Dolis cum Arberto Abbate, & accipit alodum terræ de villâ Dei S. Mariæ, vt patet ex tabulis Dolenſibus. C

11. *Bernardus*, quo ſedente donauit Odo de Dolis fratribus S. Mariæ, vicariam totam burgi Sanctæ Mariæ circa iſtud monaſterium.

12. *Ingelbodus* obiit 1051. 1051.

13. *Raymundus*, in eleemoſynis largiſſimus, migrauit è vitâ 1072.

14. *Petrus* ſucceſſit ex chronico Malleacenſi.

15. *Guarmundus*, ſeu *Varmundus* Archiepiſcopus Viennenſis 1077. 1077.

D 16. *Ganterius* ex eodem chronico Malleacenſi.

17. *Aldebertus* Archiepiſcopus Bituricenſis 1092. & 1097.

18. *Girandus.*

19. *Hugo* 2. expleuit mortalitatem 1102. 1102.

20. *Ioannes* 1. cuius tempore dedicatur Eccleſia à Paſchali 2. 1107.

21. *Ioannes de Pictauiâ* 2. 1138. 1138.

22. *Girbertus* obiit 1153.

23. *Girardus Morail* 1. poſt annos 22. abdicauit 1176. ac diem clauſit 1186. 1176.

24. *Ioannes de Roccha* 3. ſub cuius præfecturâ illuſtratur Eccleſia Dolen-

ſis miraculo imaginis B. Mariæ Virgi-
nis, viuis exceſſit 1184.

1194. 25. *Gerardus de Spinolio* 2. obiit an.
1194.

26. *Rodulfus de Podio* debitum natu-
ræ perſoluit 1211.

…11 27. *Ioannes de Roccha* 4. 1211. diiu-
dicat quæſtionem inter Raymundum
Priorem de Tauſiliaco, Priorem &
Canonicos S. Auſtregiſili de Caſtello,
Bernardum eiuſdem Eccleſiæ & Gui-
lelmum Capellæ B. Mariæ de caſtro
Capellanos 1220. mortuus 1253.

28. *Ioannes de Monte* 5. 1263. defe-
…2. cit 1282. 14. Cal. Maij.

29. *Eurardus de Nozerelles* eligitur 4.
Non. Maij 1282. obiit 1294. 12. Cal.
Ianuarij.

30. *Ioannes de Hybernali* 6. cuius
tempore Clemens Papa 5. cum vnde-
cim Cardinalibus hoc Monaſterium
…6. inuiſit 1306. defunctus eſt 1308. pri-
die Calend. Iulias.

31. *Guillelmus de Ceris*, migrauit à
…325. ſeculo 1325. 17. Cal. Nouemb.

32. *Gaufridus de Ceris*.

33. *Hugo de Cros* annis 35.

34. *Robertus* 1. præfuit annis duobus.

…06. *Renatus de Prie* Cardinalis an. 1506.

Robertus Cardinalis *de Lenoncourt* 2.
1550.

Iacobus le Roy Archiepiſcopus Bitu-
ricenſis.

…mar- DOMMARTINI monaſterium
…dit S. Sancto Iodoco in nemore ſacrum, Or-
…aux dinis Pramonſtrat. diœceſis Ambia-
nenſis, fundatur circiter annum 1120.
…20. a Guillelmo Taluatio Comite Ponti-
uenſi, cuius Abbates enumerat Lo-
cerius.

1. *B. Milo* 1. ex proſapiâ dominorum
de Selincourt vt aliqui volunt, ſub
Norberto Canonicam vitam profeſ-
ſus, ab eodem præficitur S. Iodoci
Abbatiæ; dein electus Epiſcopus Te-
…18. roanenſis deceſſit 1158. Iulij 16.

2. *Adam* 1. Venerabilis dictus,
tranſtulit Abbatiam in vico de Dom-
martin, poſt quem ſequitur.

1304. 3. *Andreas le Moyne* Nouiomenſis
Epiſcopus & Abbas 1304.

4. *Ioannes de Dourrier* 1.

5. *Richardus*.

6. *Gerardus de Monſtreuil*. 1.

7. *Gerardus* 2.

8. *Ioannes* 2.

9. *Ioannes d'Auſaiſne* 3.

10. *Balduinus*.

11. *Iacobus de Bachimont* Ambianen-
ſis, Doctor Theologus, & Generalis
Ordinis Præmonſtratenſis.

12. *Adamus de la Place* 2.

13. *Guillelmus de Villiers*.

14. *Nicolaus Dabbeuille*, dein Ordinis
ſui Generalis.

15. *Galterus*.

16. *Milo* 2.

17. *Carolus de Recourt* 1. dictus *de
Licques*.

18. *Carolus Morel* 2.

19. *Martinus Dournel* quo ſedente di-
catur Eccleſia à Gofrido de la Mar-
thonie 1604. 10. Maij, mortuus anno 1637.
1637.

20. *Ioannes Marſille* 4. benedictus à
Paulo Boudor Epiſcopo Attrebatenſi 1632.
1632.

DORATVM Sancti Petri in Mar- *Du Dorat*
chiâ inferiori, diœceſis Lemouicen-
ſis, vetus Eccleſia Ord. S. Benedicti,
cuius Archimandrira dicebatur Abbas
Scotorienſium Canonicorum, vt re-
fert Ademarus Cabanenſis, nunc au-
tem ſeculare Capitulum, cui præeſt
Abbas. Fundationis tenor ex veteri
exemplari talis eſt:

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ
Trinitatis, anno Incarnationis Domini &
Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti 987. indictio-* 987.
*ne xv. diuinâ ordinante clementiâ, Hugo
Francorum & Aquitanorum Rex piiſſimus,
Cathedrâ Regali ſublimatus, iubente ipſo
Rege piiſſimo, & conſentiente filio eius Ro-
berto, & optimatibus & Epiſcopis, Canoni-
cis, monachis, aliiſque fidelibus anno primo
regni eius, huiuſce formulæ priuilegium eſt
firmatum. Cum lex diuina incommutabi-
lis ſemper maneat, commutabiliter tamen
cuncta pulcherrimâ gubernatione... Sum-
mo igitur Deo adminiſtrante cuncta quæ
fecit, quia quouis homine optimo, & iuſtiſſi-
mo longè incomparabiliter melior & iuſtior,
vniuerſa penè ita diſcernit, vt nullam pœ-
nam ſinat alicui infligi, nullum præmium
immeritò dari, nec pœnæ peccatum, & rectè
factum imputari cuiquam iniuſtè licet; qui-
nimo nihil propriâ agit voluntate, & nihil
inordinatum & iniuſtum a Deo diſponitur,
ſiue ſcientibus, ſiue n ſcientibus nobis, ſed
culpis exigentibus in parte offenditur ani-
ma peccatrix, necnon pro demeritis vnius
cuiuſque regnum Dei nullâ ſui deformitate
fœdatur, quia vnuſquiſque ibi vbi talem
decet, illa & ea patitur, qualia eum pati
æquum eſt. Non omnia nouimus quæ de
nobis agit ordo diuinus, quæ nos deliquiſſe
cognouimus, in ſolâ bona voluntate omnino
emendantur, in cæteris autem ſecundùm*

le em datam indicantur, vnde benè inco-gnita & non finita quaſi per pœnitentiam à Deo dicuntur ablata. Quapropter omnibus cogitationis iuribus ſatagendum nobis, qualiter temporalia beneficia & tranſitura, quæ improbi homines bona putant, commutatione commutemus vt ſempiterna & æterna mercari poſſimus, modica pro magnis; peritura, pro manſuris, æterna pro tranſitoriis. Vnde vigilanti & ſolerti induſtriâ conſiderans mihi, quomodo ſacro baptiſmato ſum purificatus, & per baptiſmum tantis & innumeris peccatorum ſordibus inquinatus, & tot & tanta & innumera peccata perpetraui, quæ vt debui non emendaui. Inſuper quotidianis & aſſiduis grauioribúſque cumulans, miratus ſum memet miſerationem Domini, expaueſco, ſed tamen non vt debeo. Verumtamen ego Bozo comes Marchia, conſilio accepto eligo portionem terræ meæ aliquam, ſuſpicans quia ſicut in elementis non eſt terrâ durabilius, ita in recompenſatione & emendatione noſtrorum peccaminum nulla cauſa occurrat amplius, notum ſit, ſanè nobis familiaritate vel affinitate conueniſſe me aliquando cum vxore mea Aginâ, & filio meo Helsâ, & familiare noſtro nomine Vmberto, ſub diuinâ prouidentiâ deſtinare vnam Capellam in honore Sancti PETRI, *cum conſenſu fidelium nobis conſentientium, cum his quæ ad eam pertinent & in futuro adjicienda erunt, ad opus diuinæ ſeruitutis; & eſt ipſa Eccleſia ſita in pago Limouicino, fundus ipſius Pictauienſis ciuitatis nomine Gilberti Epiſcopi Sedis, hactenus præfata cellula compertâ ratione, nunc quoque indaginem veritatis intimamus. Diuerſis enim modis mouemur mancipari ſeruitio Dei, è quibus vnum præcipuum eligimus Ordinem Canonicum, & ideo hanc cellulam degentibus hunc tenere gradum volumus. Quamobrem de noſtrâ ditione in alterius poteſtatem Eccleſiaſticam tradimus, abhinc ergo ex hodiernâ die, nomine Trinitatis reddimus cuidam homini licet indigno, vt æſtimo, nomine Fulcaudo tali ſcilicet tenore, quatenus ipſe ſecus quod ei poſſibile fuerit, & condignum occurrerit ſecundùm ordinem prædictum viuat, & alij qui ei ſe coniungere voluerint ab eis valdè diſcedant, hortamur & prohibemus, quod nulli vnquam hominum liceat ſecularem dominationem ſuper eos Canonicos habere, aut inuaſionem vllam facere, ſeu per vicarium, ſiue nomine Præpoſituræ, nec per nomen alicuius adiutorij aliquam vim inferre, niſi quam ſponte propriâ voluerit, Prior dicti loci. Si autem vitâ comite Prior obierit, denuntiamus, detrectamus atque obſe-*

A *cramus, neminem perſonaliter alieni ex conſideratione liceat, quantumquiſque voluerit, ſed iuxta vitæ meritum, nec per ordinem, ſed ſecundùm æſtimationem veram vtilem omnibus canonicaliter eliget. Hugo Rex permiſit. Vilelmus Comes Pictauienſis hoc priuilegium affirmauit. Gillebertus Pictauienſis vrbis Epiſcopus huic fundationi manum adhibuit. Dagbertus Bituricæ ciuitatis Archiepiſcopus huic priuilegio ſubſcripſit. Archambaldus Turonis ciuitatis Archiepiſcopus huic priuilegio conſcripſit. Arnulfus Aurelianenſium Epiſcopus manu firmauit. Rainaldus Andegauis ciuitatis Epiſcopus firmauit. Huic Arneus Epiſ-* B *copus Lemouicenſis ſignum poſuit.*

DORLANVM S. Michaelis, diœceſis Ambianenſis, fœminarum Ordinis B. Benedicti. *Dourlans.*

DVNÆ olim in agro Furnenſi, & *Dunes.* diœceſi Morinenſi, nunc ad Brugas tranſlatæ, quarum Monaſterium Fulco religioſus Sauigniacenſis qui ex monacho nigro factus eſt, ædificare cœpit an. 1128. ſub honore B. Virginis, chro- 1128. nicon vetus Bertinienſe dicit an. 1107. ipſe verò Fulco 1138. B. Bernardo cœnobium tradidit, addictúſque eſt Ciſtercienſi regulæ, à quo tempore Ab- C bates habuit Dunenſis Abbatia, quorum ſequentem catalogum ex chronico Dunenſi MS. Ægidij de Royâ, Adriani Butzij, chartariis monaſterij, & Flandriâ illuſtratâ Sanderi excerpſimus.

1. *B. Ligerius* primus Abbas, monachus Ord. Benedictini, procurante Flandriæ Principe, cœnobium laudabiliter texit 21. annis, de eo Aubertus Miræus in chron. Ciſterc. Iperius in chronico Bertinienſi, & Meierus lib. 4. Annnal.

2. *Fulco* ex Religioſo Fontiſmoriniacenſi, diœceſis Bituricenſis, alias Sauigniaci, poſt mortem Ligerij, 10. annis præfuit, ac de eo Butzius fusè D in chronico, deceſſit in Claraualle an. 1138. de quo vide Chriſoſtomum Henriquez.

3. *Robertus* 1. *de Brugis* oriundus, conſtituitur Abbas Non. Aprilis 1138. poſt 1138. reſignationem Fulconis à S. Bernardo cui erat amiciſſimus, & illi ſcribit epiſt. 336. & 337. mortuus in Claraualle, poſtquam præfuiſſet 3. annis cum dimidio, ſepultus ibi ſub hoc epitaphio.

Robertus natus de Brugis hícque ſecundus
Abbas de Dunis Paſtor & ante fuit.

Hunc

Hâc vallem rexit cum dimidio tribus annis, A
Hîc iacet in clauſtro mortuus in Domino.
4. *Albero*, ſeu *Albertus*, Theodori
de Alſatiâ nepos; monachus Clare-
uallenſis, Abbas præpoſitus à Rober-
1133. to an. 1153. biennio ſedit, & reſigna-
uit Iſdebaldo, defunctus in Claraual-
le, chron. Dunenſe.

5. *B. Iſdebaldus* anteâ Cantor cœ-
nobij, natione Flander an. 1155. in Ab-
batiâ ſepultus, vir ſummæ ſanctitatis
fuit, quam probat corporis eius incor-
ruptio, cum enim migrauerit an. 1164.
tamen an. 1624. 22. April. ita inte-
grum inuentum eſt, ac ſi eodem die
obiiſſet, licet pluribus annis aquâ, B
propter maris exundationem fuiſſet
coopertum: is olim etiam apud Ale-
xandrum 3. S. Bernardi canonizatio-
nem procurauerat.

1167. 6. *Vualterus* 1. an. 1167. ſummus elee-
moſynarius, & charitatis plenus: ita
chron. Dunenſe.

7. *Hachetus* ex reſignatione Vualte-
ri 1179. ſex annis fideliter rexit, fue-
rat Decanus S. Donatiani Brugenſis,
& monachus Dunenſis.

8. *Vualterus* 2. qui antea abdicauerat,
1184. 1184. poſt mortem Hachetti, Abbas
eſt inſtitutus.

9. *Helias de Coxidâ* Prior 1185. aliis C
1189. annis 4. ſed propter ſenium reſi-
gnauit Heliæ Priori Dunenſi: Richar-
dum Angliæ Regem liberauit à capti-
uitate Ducis Auſtriæ, rexit domum 14.
annis viuis exemptus 1200. ita Dunen-
ſis cœnobij chartularia.

1203. 10. *Petrus* 1. an. 1203. vir literatus,
Eccleſiam extruit eo quo cernitur mo-
do, migrauit ad Dominum 4. Calend.
Aprilis 1214.

11. *Amelius* 1215. 6. annis guber-
nacula tenuit, reſignauit verò ſequen-
ti contemplationis causâ.

1221. 12. *Ægidius de Steene* 1221. incœ-
ptum opus Eccleſiæ decorauit, ac præ- D
fuit annis 5.

13. *Salomon de Gandauo* ex reſigna-
tione Ægidij 1226.

1231. 14. *Nicolaus de Balliolo* an. 1231. de-
ceſſit pridie Nonas Decemb. 1253.

15. *Lambertus de Trembre* 1. 1153 o-
riundus de Kelâ, ſucceſſit Nicolao,
conſtruxit refectorium; ac domum
ampliauit, ſedit annis 5.

16. *Theodoricus de Brabantiâ* ex reſi-
gnatione Lamberti 1258. nouam Ec-
1262. cleſiam dedicari curauit 1262. à Ra-
dulpho Morinenſi, & Ioanne Torna-
cenſi Epiſcopis, gubernauit 7. annis
vt tradunt tabulæ Dunenſes.

17. *Thomas de Gandauo* 1. an. 1265.
ex anteceſſoris nominatione exſtruxit
ædes Abbatiæ, & ceſſit ſequenti.

18. *Gulielmus de Zelandiâ* 1. 1277. 1277.
ex integro tribus annis durauit eius
adminiſtratio.

19. *Ioannes de Coſtburgk* 1. an. 1280.
eligitur, eloquentiâ clarus vt ferunt
cartularia, migrauit ad Dominum 5.
Cal. Martij 1296.

20. *Iacobus de Bierulies* Bonifacij 8.
ſummus Pœnitentiarius fuit, à quo
multas immunitates obtinuit, quatuor
annis domum rexit.

21. *Thomas de Ardenbourgh* 2. ex re-
ſignatione ſuperioris anno 1301. con- 1301.
ſtituitur Abbas qui fuerat ante Cella-
rius, deceſſit Pariſiis, ibique ſepultus
ante maiorem aram in Eccleſiâ S. Ber-
nardi 9. Cal. Iunij 1303.

22. *Vuilelmus de Hulſt* 2. ex Priore
domus 1305. 14. annis gregem ſuũ rexit.

23. *Lambertus Vppenbrouck* 2. anno
1317. 37. annis ſagaciter præfuit, de- 1317.
naſcitur ætatis an. 80. pridie Nonas
Decemb. 1354. fuit Conſiliarius Lu-
douici Comitis Flandriæ quem à ſa-
cro fonte leuauit.

24. *Vualtherus Stryck* an. 1344. do-
mum multùm ampliauit per 22. annos,
ac deceſſit 4. Cal. Septemb. 1376.

25. *Ioannes de Aſſenelde* 2. aliàs *Thou-
re*, vir magnæ honeſtatis, 1376. mi- 1376.
tram primus impetrauit, Brugis defun-
ctus pridie Calen. Octobris. Dunis ſe-
pultus, domum rexit 30. annis.

26. *Thomas Corenbytere* 3. de Capry-
châ oriundus 1406. antea Cellarius
cœnobij, ſedit an. 12. extinctus 3. Cal.
Octob. 1418.

27. *Petrus de Foro* 2. 1418. ex Cel- 1418.
lerario Abbatiæ vt ferunt tabulæ Du-
nenſes, præfuit annis 24. idoneitate
regiminis præ cæteris eminens, po-
ſtremum diem clauſit Brugis an. 1442.

28. *Euerardus Ouertrelt* Brugenſis an.
1442. multùm in adminiſtratione pa-
titur propter bella, hydropiſi moritur
1457. poſtquam rexiſſet 15. annis.

29. *Ioannes Crabe* 3. Hulſtenſis, Con-
ſiliarius Maximiliani & reformator le-
gum Flandriæ, præfuit an. 32. defecit
Brugis 1488 plura de eo vide in Bur- 1488.
zio, qui floruit ſub eo Abbate.

30. *Petrus Vaillant* 3. Brugenſis 1488.
vbi obiit 1492. poſtquam adminiſtraſ-
ſet tribus annis.

1495. 31. *Iudocus de Vuenere* vir religioſiſſimus, migrauit à ſæculo Brugis 1495.

32. *Chriſtianus de Hondt*, Brugenſis ex ſuperioris reſignatione, fecit magnifico ſumptu bibliothecam, organa & alia ornamenta, poſt quatuor annos reſignauit.

1509. 33. *Ioannes Teerlynck* 4. 1509. Gandauenſis, exceſſit è viuis an. 6. ſuæ adminiſtrationis.

34. *Petrus de Oudenburgh* 4. Gandauenſis 1515. Brugenſium Legatus fuit ad Carolum Regem Hiſpaniæ, vnde rediens febri obiit Brugis an. 1519. ab Henriquez notatur mortuus 1520.

35. *Robertus de Clerc* 2. Attrebatenſis obiit ſui regiminis an. 36.

1566. 36. *Antonius Vuydoot* Audomarenſis, deceſſit Brugis 1566.

37. *Petrus Hellynck* 5. Axellenſis, vir literatus moritur Brugis 1568. vt habent tabulæ Dunenſes.

38. *Robertus Holman* 3. præfuit an. 11. & deſiit viuere Brugis.

39. *Laurentius de Berghe* ex Coadiutore Roberti rexit annis 23. reſignauit
1606. Andreæ à Quercu 1606. vixit verò vſque ad annum 1611.

40. *Andreas à Quercu* vir pietatis & literaturæ, Theologiæ Doctor, rexit domum tribus annis cum dimidio,
1610. obiit 3. Auguſti 1610. patriâ erat Athenſis.

41. *Adrianus Cancellier* Dunkerkanus deceſſit 1623.

42. *Bernardus Campmans* electus Ab-
1623. bas 1623. B. Iſdebaldi corpus repertum honorificentiſſimè locauit: ſedebat 1640.

E.

Ebreule. EBROLIVM, diœceſis Claromontenſis, Ordinis S. Benedicti, quod olim Sidonij prædium Eborolacenſe, conditur
971. anno 971. vt obſeruat chronicum Malleacenſe vbi Abbates memorantur.

Amblardus.

Bernardus ſucceſſor eius.

Emmo.

Raymundus.

Gerbertus.

Vilelmus.

Gofredus.

Leptardus.

Petrus enuntiatur in donatione Guilelmi de Murato 1204.

Guilelmus 1235 menſe Aprili.

Bernardus 1285. in concordiâ pro iuſtitiâ de Chalignac.

EBRONIVM Ordinis S. Benedicti, diœceſis Cenomanenſis, fundatur in honorem B. Mariæ ab Hadoindo Epiſcopo, dirutum à Normannis hoc monaſterium reſtauratur per Robertum Comitem Bleſarum, & ſubjicitur S. Petro Carnotenſi, vt paret ex cartâ quam exhibuit dom. de Vyon d'Herouual è membranis libri Aganonis veteris S. Petri, & integram ſubjicere conſentaneum videtur: MVNDI terminum, omniúmque quæ ipſius compagine continentur euaneſcente, imminere tranſita continuatio multiplicium atteſtatur ſignorum... Nemini itaque differendum, ceu procraſtinandum, nemine dum vacat de propriæ ſaluris accelerandâ conuerſione diſſimulandum. Imò de molitâ benignitate conditoris noſtri miſerabiliter diffidendum. Quocirca vniuerſalis Eccl. Dei præſentis vtíq; necne futura præcedentis æui perpetuitatē perpenderit militia, qualiter vel quibus facultatibus ego indignus Robertus pro laſciuis actibus admodum implicitus, pro redemptione culparum, ceu adeptione præmiorum, intra locum in honore perpetuæ Virginis ac præcelſæ Dei genitricis dedicatum in Cinnomannico pago ſitum, quod dicitur Aurion, vulgo tamen nuncupante EVRON; quæ ex beneficio ſenioris mei Comitis Odonis cum aliis multo amplioribus tenere videor: vt ab antiquiora fuerat Monaſterium inibi Domino, magiſtrante Patre Benedicto ſeruientium, deliberando pro viribus propiriâ diuinitate deſudauerint. Dum hoc igitur mecum ſollicitâ mente deliberando peruoluerem, reuoluendo deliberarem, atque id ipſum effici iuxta vires proprieratis impoſſibile fore decernerem. Monaſterium Beatorum Petri & Pauli Apoſtol. in ſuburbana Carnotinæ vrbis ſpeculatiuæ vitæ inſtitutis diuinitùs innormatum, operæpretium duxi feſtiuè ac ſuppliciter expetendum. Eiuſdémq; Archiſterij qui tunc præerat, magis tamen proderat Abbati & prouiſori domino Wiberto, ipſius quoque fratribus ibidem agonizando Domino, non ſibi viuentibus, mei animi diutinum atque votiuum ex intimo

» patefeci deſiderium. Complacuit ergo æterno omnipotentis Dei conſilio, dum meum vtiq; Odonem ſimul cum ſuâ matte Ledgarde, paritérque dominâ meâ Bertâ ipſius æquè coniuge, huic voluntati meæ fauorabiliter conſentiendo concurrere, eoſdémq; etiam mecum præfati loci Haurion oratorium, iam preſcripto xenodochio ſummi priuilegij Apoſtolorum perenni ditione ſubiugaſſe. Conuenit quoque iam prædictum beatæ memoriæ Abbatem ex ſuis, monachos contubernales iuxta profeſſionis ſuæ normam, ad famulandum Domino, eiúſque inclytæ genitrici, adhibito communi conſilio fratrum ditexiſſe. Ego autem in recuperatione ipſius loci, ſiue in alimoniâ, ceu quibuſlibet neceſſitatibus explendis, prout potui, eidem Monaſteriolo in præſentiarum reſtitui. Quo Abbate intra gremium placitæ regionis recepto, ipſius nihilominus ſucceſſorem imitabilis vitæ Giſbertum Abbatem ſupplex ac deuotus ſupplicator expetij, vt vnum ex ſuis monachum in prædicto oratoriolo Abbatem ſubſtitueret. Quod primò quidem annuit, tandem aliquando mei etiam domini, meiſque commilitonum precibus, vt erat beneuolus atque exorabilis, aſſentiendo quod ſuppliciter exorauetam, benignè ſuppleuit, eâ ſcilicet Domini mei me deprecante promulgatâ conditione, regij inſuper conſenſus accedente immunitate conformidabili, Pontificum inteminatione, decreto quoque tam Eccleſiaſticarum, quàm ſæcularium poteſtatum, vnà cum totius plebis ſcito, vt ſæpe dictus Haurion locus, pro tradendis benedictionibus, vel ſubſtituendis Abbatibus in poteſtatem præfati Archiſterij ſuptemi Apoſtolorum eiuſdem loci prouiſores perpetualiter permaneat. Quippe à quo ſuæ recuperationis, ceu inſtaurationis ſummam habet, & principium ſæpe ſcripti vtiq; Haurion cœnobioli Abbatem Carnotenſium Pater, quem ſæculum decreuerit, ſubrogando ſubſtituat; accedente in vnum ſuorum vtriúſque loci fratrum conſenſu, ſimul cum electione eiuſdem locelli deffenſoris, vel aduocati. Ipſe autem ordinatus, in præſentiâ ſui ordinatoris vel patris, non prioratus, vel æqualitatis locum, ſed minoris & diſcipuli humilitatem attendat, omnémque eidem ſubiectionem, ſecundùm inſtitutionem S. Benedicti vicino obediente pede exhibeat; pateat inquam iubenti, obtemperet imperanti. Si ergo tergiuerſator, aut impugnator cupiens exiſtere, quod abſit, de collo ſuo iugum debitæ ſubiectionis pertinaciter excutere voluerit, excommunicetur: quod ſi adhuc in ſuâ perſtiterit pertinaciâ, deponatur, eidémque alius ſubrogetur, &c. Obſecro itaque clementiam Regum omniúmque in Chriſto dignitatum, vt ſi ſubſequenti æuo aliquis Abbatum in Carnotenſi cœnobio emerſerit, qui ſupraſcriptum Haurion Monaſteriolum exiſtente, ſine Domino, cupiditate deſolare voluerit, nullum in perſecutione obtineat effectum, & ſtabiliter permaneat cœnobiolum. Vt autem huius ſecuritatis cauſa perpetualiter conſiſtat inconuulſa, Domino meo obtuli, Duci quoque, cæteriſque in Chriſto proceribus cottoborandam. Signum Hugonis Ducis, S. Odonis Comitis, S. Hugonis S. Bituricenſis Archipræſul, S. Ledgardis Comitiſſæ, S. Bertæ Comitiſſæ, S. Gaufridi Vicecomitis, S. Hugoni de villâ Aloye, S. Huberti Aueſgaudi, Fulcherij, Landrici, Helgaudi, S. Roberti qui hanc conſcriptionem fieri « iuſſit, S. Suggerij, Rotroci, Harduini, Teudonis, Gilduini, Iſaac. Dedicatur baſilica an. 1252. Dominicâ ante Natiuitatem B. Virginis; cuius loci nunc Abbas Achilles le Petit. 1252.

S. EBRVLFI, ſiue VTICVM, vetus ac præclarum cœnobium in pago Oximenſi, Benedictinæ profeſſionis Monachorum, diœceſis Lexouienſis, in chronico Benedictino anno Chriſti 578. cuius Abbati ſcribit Anſelmus Archiepiſcopus Cantuarienſis, & Arnulphus Epiſcopus Lexouienſis ep. 12. & 13. & meminit Guilelmus Gemmeticenſis libro 7. cap. 23. Ordericus Vitalis lib. 1. 3. 6. & paſſim alibi: cuius Orderici hîc monachi libros XIII. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ edidit Andreas Quercetanus, item Arnoldus Vion in martyrologio Benedict. 4. Calend. Ianuarij, Dom. Laurentius Menard monachus Congregationis S. Mauri; item in vitis Patrum Occidentis Surius. Abbates è tabulario Vticenſi habuimus operâ & ſtudio Ioannis le Preuoſt Eccleſiæ Rotomagenſis Canonici.

Saint Eureul.

Burellé d'or & d'azur, chargé d'eſcarboucles en faſce, & de fleurs de lys d'or en pointe.

578.

S. Ebrulfus, monaſterij fundator, Baiocaſſinus naſcitur anno Chriſti 517.

596. moritur octogenarius anno 596. 4. Calend. Ianuarij, ſepultus in baſilicâ Petri Apoſtolorum Principis quam condiderat. Eius vitam virtutibus, miraculíſq; plenam referunt auctores quos ſupra citauimus; inter quos fusè Ord. lib. 6. eam conſcripſit.

S. Ebremundus, cuius tempus in regimine Abbatiæ penitùs ignoratur. Ex quo autem præfatus Heros tranſiit è mundo, qui vel quot ſucceſſores illi fuerint per 400. annos in Vticenſi cœnobio, vel quales euentus pertulerint monachi non conſtat. Nam vt ait, Ordericus Vitalis lib. 6. Hiſt. ſuæ, „Pyratæ de Daciâ egreſſi ſunt, in Neuſtriam venerunt, & Chriſtianæ fidei, diuiníque cultus penitùs ignari, ſuper fidelem populum immaniter debacchati ſunt. Antiquorum ſcripta cum baſilicis & ædibus incendio deperierunt, quæ feruida iuniorum ſtudia quamuis inſatiabiliter ſitiant, recuperare nequiuerunt. Nonnulla verò quæ per diligentiam priſcorum manibus barbarorum ſolerter erepta ſunt, damnabili ſubſequentium negligen-
943. tiâ interierunt. Anno 943. corpora Sanctorum Ebrulfi, Ebremundi, & Auſberti, quem ſanctus Pater Ebrulfus à mortuis ſuſcitarat, vnà cum aliis pretioſis reliquiis in Galliam ab Hugone Magno Franciæ & Burgundiæ Duce tranſlatæ ſunt. Vide Vitalem l. 6. Molineum in Hiſtoriâ Normannicâ Gallicè editâ. Anno 1050. reſtaurata fuit Abbatia Sancti Ebrulfi à nobiliſſimis viris Guillelmo de Gyroye Domino d'Eſchaufour, Hugone Comite Leinceſtriæ in Angliâ, & Roberto de Grantemeſnil fratre ſuo, tempore Guillelmi Conqueſtoris, qui teſtamentum contulit Vticenſi Eccleſiæ an. 1050. ind. 4. apud ſaltum Leonis in Curiâ generali ante Eccleſiam S. Dionyſij, ſubſcriptis ipſo Willelmo Duce, Malgerio Archiepiſcopo Rotomagenſi, Hugone Lexouienſi, Odone Baiocenſi, Willelmo Ebroicenſi Epiſcopis, & aliis proceribus Normannorum. Tunc enim venerabilis vitæ Monachus.

1. *Theodoricus*, cognomento *de Mathonuille* Normannus ex pago Calogienſi in cœnobio Gemmeticenſi educatus, creatus eſt primus Abbas, Non. Octob. die Dominicâ, ab Hugone Lexouienſi Pontifice ante altare S. Petri con-
1050. ſecratus 1050. deinde anno ſequenti Robertus cœnobij fundator ibidem Monachus factus eſt. Ceterùm vt refert Robertus de Monte, cum Wilelmus filius Geroij apud Beccum religionis habitum ſuſcepiſſet, dato Vticenſi loco Abbatiæ Beccenſi, ad quem Lanfrancus poſtea Cadomenſis Abbas directus fuerat cum tribus monachis, idcirco conceſſit villam Ruſſetiæ baſilicæ Becci pro commutatione Eccleſiæ S. Ebrulfi. Cúmque per ſeptennium laudabiliter vixiſſet, regimen Abbatiæ dimiſit, in Cyprum nauigauit, & in Eccleſiâ S. Nicolai in littore maris conſtructâ ſpiritum Domino reddidit, Cal. Aug. ibi ſepelitur, in vitâ & poſt mortem miraculis clarus; de illo plura Ordericus lib. 3. qui eius epitaphium his numeris conſcripſit.

Eccleſiam primus VTICENSEM THEODERICVS,
Rexit, & edocuit bona quæ prius ipſe peregit.
Annis tricenis monachatus ipſe rigorem
Geſſit, & in Sathanã tolerauit ouãter agonẽ.
Officium patris octonis exercuit annis,
Inter ſylueſtres vbi pauper manſit homones.
Ipſe manu propriâ ſcribendo volumina plura
Eccleſiæ natis dedit exemplum bonitatis.
Deniq; Hieruſalẽ peregrinus pergere cœpit.
In Cypro vitæ finem tumulúmque recepit.
Vltima vidit eum Quintilis lux morientẽ.
Quem foueat Chriſtus patris in thalamo renitentem.

2. *Robertus de Grantemeſnil* 1. nobilis dynaſta vnus ex fundatoribus, cu- GRANTEMESNIL.
ius electionem deſignat Order. lib. 3.
his verbis: „Anno 1059. Vticenſes Rod- 1059.
bertum de Grentemaiſnilio ſibi elegerunt Abbatem, conſiderantes in præfati viri electione multimodam commoditatem, tam propter eius claram generoſitatem, quàm ardentem monaſticæ rei procurationem, & in agendis rebus efficaciam & ſtrenuitatem: Hunc itaque confirmato totius congregationis conſenſu Ebroas duxerunt, ibíque Vuilelmo Duci præſentauerunt, eíque monachorum electionem intimauerunt. Dux autem petitioni eorum acquieuit & per cambutam Iuonis Epiſcopi Sagienſis exteriorem Abbatiæ poteſtatem tradidit, Vuilelmus Ebroicenſis Epiſcopus interiorem animarum curam per Pontificalem benedictionem xi. Cal. Iulij ſpiritualiter tradidit. Regimen Abbatiæ tribus annis tantùm tenuit. Nam Rainerius Caſtellionenſis monachus,

quem Robertus Præpoſitum monachis præfecerat, de quibuſdam ludibriis, & improuidè dictis Duci priuatim derogantibus apud ipſum accuſauit, qui vt vidit Ducem contra ſe furentem, fugam elegit, & Nicolaum ſummum Pont. euentus ſuos relaturus adiit. A Roberto Guiſcardo Calabriæ Duce donatus eſt Eccleſiâ S. Euphemiæ in littore maris Adriatici, vbi cœnobium conſtrui ordinauit. Idem Abbas ex veteri Eccleſiâ à S. Ebrulfo conſtructâ, ingentem baſilicam inſigni opere ſub inuocatione B. Virginis condere cœpit.

3. *Osbernus* de pago Calcegio oriundus, Erfaſti filius, antea Canonicus Lexouienſis, tum Religioſus S. Trinitatis de Monte Rotomagenſi, ex Priore Cormelienſi eiecto Roberto ſubſtitutus eſt, cuius virtutes & dotes refert Ord. Vital. lib. 3. Hiſt. ſuæ 1059. rexit Abbatiam quinque annis & tribus menſibus, obiit 6. Cal. Iulij.

4. *Mainerius* Prior Vticenſis, apud caſtellum Eſcalfoium natus, hortatu Hugonis Epiſcopi, aſſentiente Duce benedictus 17. Cal. Aug. ſuſceptum regimen 22. annis & 7. menſibus tenuit, inquit Vitalis lib. 3. verumtamen lib. v. dicit rexiſſe 23. an. & ſeptem menſibus in regulâ monaſticâ obſeruator aſſiduus, qui Eccleſiam tandem cum Clauſtris, Capitulo & locis regularibus perfecit. Hic decimoquarto regiminis ſui anno in Angliam transfretauit, & confirmationem omnium bonorum & poſſeſſionum quæ fideles Deo & S. Ebrulfo conceſſerant, à Guillelmo 2. Rege obtinuit, cuius exequiis interfuit: exemplar autem illius præcepti regalis refertur apud Ord. lib. 6.

5. *Serlo* poſt Mainerium electus, duobus annis ſine benedictione præfuit, quia ſolitam Vticenſi Eccleſiæ profeſſionem exhibere recuſabat, ait Ord. l. 10. Concilio prouinciali Rotomagen-
1092. ſi intereſt an. 1092. tempore Roberti Normanniæ Ducis, poſt renuntiatur in Epiſcopum Sagienſem; adfuit & Synodo Claromontanæ tempore Vrbani 2. ac duobus tantùm annis Abbatiales infulas tenuit.

6. *Rogerius de Sappo* ex Religioſo Vticenſi, de cuius promotione cartula apud Ordin. hæc recitat. Quocirca Beati Ebrulfi congregatio poſt diſceſſum patris noſtri Mainerij Domno Sarlone in Epiſcopum aſſumpto, diuinâ præeunte prouidentiâ in Abbatem elegimus Domnum Rogerium fratrem noſtrum conuerſatione cognitum, profeſſione coniunctum, præſentiâ & ſuffragiis egregiorum ſuffulti, præfati videlicet Epiſcopi Sarlonis, Abbatis Beccenſis Anſelmi, Sagienſis Radulphi, Troarnenſis Arnulfi, & cæterorum, cum quibus honeſtatem perſonæ contemplantes, virum aſſumimus catholicum, diuinâ lege eruditum, caſtum, ſobrium, humilem, manſuetum, miſericordem, beneficum & cæteris paſtoralibus conuenientiis præditum. Sub eius adminiſtratione ſolemniter dedi-
catur baſilica Idibus Nouemb. 1099. 1099.
à tribus Epiſcopis. Deceſſit verò poſt ſedis annos 34. 1126. Idibus Ianuarij, ac terræ mandatur in Capitulo iuxta Osbernum Abbatem, cui & hoc epitaphium inſcripſit Ordericus lib. XII.

Mitem ſincerúmque Patrem Rex Chriſte
ROGERVM
Salua. nam pro te tolerauit multa benignè.
Rura, domos, & velle ſuum dimiſit egenus,
Téque ſequi ſtuduit per iter virtutis anhelus.
Geruaſiuſq; pater illi fuit, Emmáq; mater,
In quibus emicuit morum iubar, & decus amplum.
Presbyter inſtructus documentis vltro Rogerus,
Sumpſit ouans almi Monachile iugum Benedicti.
Multa diu mores eius poſſedit honeſtas,
Quâ meruit ſociis præponi Rector & Abbas.
Præſule nam facto Serlone Salaribus, iſte
Cœnobij Sancti regimen ſuſcepit Ebrulfi.
Quinquies vndenis Monachus benè floruit annis,
Vnde ter vndenis Vtici fit Paſtor ouilis.
Hic Monachos ouies denos in diſcipulatu
Suſcepit, rigidóque regi docuit Monachatu:
Simplex, & dulcis ſtudiiſq; nitens bonitatis,
Quos monuit verbis, exemplis profuit almis:
Denique confectus ſenio, terris ſua membra
Depoſuit, Iani duodenâ luce peractâ.
Abſterſis culpis bone Rex da gaudia lucis.
Pacis amator erat, rogo nunc in pace quieſcat.

7. *Guarinus de Sartier* cognomento Paruus, Sartenſis appellatus ab Ordetico, Roberti & Giſlæ filius, confirmatur Eboraci per Henricum 1. regiâ ſchedulâ ſcriptâ teſtibus Turſtino Eboracenſi Archipreſule, & Guillelmo de Tancarduillâ. Tum in Normanniam regreſſus, à Ioanne Lexouienſi Epiſcopo Abbatiæ inſignia ſuſcepit. Huius tempore delatæ ſunt ex Reſbâ-

co, & aliis locis in Vticenſe monaſterium multæ reliquiæ corporis S. Ebrulſi. Mortuus ætatis anno 63. Incarna-
1137. tionis 1137. XI. Cal. Iulij, cum per triginta annos quotidie ſacrificium Miſſæ celebraſſet, iacet in Capitulo iuxta Oſbernum, cuius hoc vetus epitaphium legitur apud Ord. lib. 13.

Hac tegitur petrâ GVARINI *corpus, & oſſa*
Qui quater vndenis Vtici Monachus fuit annis.
Certator fortis contra tentamina carnis,
Dante Deo celebris micuit virtutibus almis.
De grege pro meritis à fratribus ad moderamen
Sumitur, vt ſociis ferret ſpeciale iuuamen.
Annis bis ſeptem veneranter floruit Abbas,
Inter præſentes ſitiens æterna ruinas.
Viginti ſoles Iunio complente, receſſit
Hic Pater à vitâ, ſubiectis flentibus, iſtâ.
Cuncta regens Numen det ei ſuper æthera lumen.

8. *Ricardus de Legreceſtra* 1. natione Anglicus, de illo hæc Ord. fatur lib. XIII. Quo defuncto, (Guarino) Vticenſes monachi conuenerunt, & dum ſolemnitatem S. Ioannis Baptiſtæ ſolemniſarent, ipſo die in Capitulo concorditer elegerunt Ricardum de Legreceſtrâ, Monachum literatum, Religioſum facundum, & pluribus bonis atque cariſmatibus inſtructum. Ille quidem abſens erat, nihil huiuſmodi ſuſpicabatur, imo ruſticanis laboribus pro ſeruitio Fratrum angebatur. Nam illûc à ſuo Abbate iampridem directus fuerat, & Eccleſiaſticas res ibidem iam ſex menſibus diligenter tractauerat: notitiam quippe Anglicæ gentis & loquelæ habebat, vtpote qui ferè 16. an. Canonicus Legreceſtræ fuerat, & in Curiâ Roberti Conſulis de Mellenro ante conuerſionem diu commoratus fuerat, cauſarúmque cenſor, & arcanorum conſcius, ac in agendis rebus familiaris Conſiliarius pollebat. Hæc & alia probitatis indicia monachi conſiderantes, eundem ad Eccleſiæ regimen elegerunt, & electo Stephanus Rex eiúſque proceres ſuffragati ſunt. Poſtquam is Synodo Romanæ adfuiſſet, in Angliam traiecit, vbi febre correptus tertio anno gu-
1140. bernationis exceſſit è viuis an. 1140. ac Torueiam ſepulturæ illatus à Roberto Abbate, ante Cruxifixum Eccleſiæ S. Mariæ.

9. *Rannulfus* Nongionis Prior, cùm in religione per quadraginta annos honeſtiſſimè verſatus fuiſſet, eligitur, benedictúſque à Ioanne Epiſcopo Lexouienſi 8. Idus Nouembris eiuſdem anni, cuius funeri adfuit cum aliis diœceſis Abbatibus: obiit circiter
1159. De his porrò memoratis Abba- 1159.
tibus, & euentibus Monaſterij Sancti Ebrulfi, poterit quis longius videre apud Ordericum Vitalem Monachum eiuſdem cœnobij in libris Hiſtoriæ ſuę, qui ad calcem l. 13. de ſeipſo narrat; decennem mare Britannicum transfretaſſe, à Mainerio Abbate apud Vticum ætatis anno vndecimo monachum ſuſceptum, fuiſſéque ipſi nomen Vitalis pro Anglico vocamine, Normannis abſonum, in præfato cœnobio per 56. annos commorantem, ſex Abbates vidiſſe, conſecratum denique presbyterum à Guillelmo Archiepiſcopo Rotomagenſi, & alia plura.

10. *Robertus* 2. ex monacho Beccenſi
poſt obitum Rannulfi creatus Abbas, 1177.
tranſiit ad Chriſtum 1177.

11. *Radulfus*, vitam cum meliore commutauit 1188.

12. *Richardus* 2. de tempore regiminis, ſiue quot annis adminiſtrauerit Abbatiam, non benè conſtat.

13. *Reginaldus*, qui an. 1214. 3. Idus 1214.
Iulij attulit de Reſbaco in Monaſterium S. Ebrulfi reliquias eiuſdem beati Patris.

14. *Herbertus*.

15. *Gaufridus*.

16. *Rogerius* 2. Prior de Prato, morte 1233.
ereptus 1233.

17. *Nicolaus* 1. moderaminis ſui an. 14. ſcilicet 1247. tranſiit ad Ordinem Carthuſianorum, & in eius locum ſucceſſit.

18. *Richardus de Valle de Courjon* 3. 1269.
defunctus 1269.

19. *Nicolaus de Villaribus* 2. Prior de Molinis, qui Prioratus dependet ex Abbatiâ S. Ebrulfi, iſte anno 1254. ſponte dimiſit.

20 *Guillelmus de Montpinçon*, in Ni-
colai locum ſuffectus, emigrauit 1282. 1282.

21. *Gaufridus de Gyronart* 2 Prior de Altifago anno 1304. ſponte abdicat.

22. *Thomas du Duc*, deceſſit anno 1309.
1309.

23. *Nicolaus de Ponte Cardonis* 3. qui an. 1325. ceſſit præfecturam Abbatiæ.

24. *Radulphus Grente*, tunc Prior in Angliâ per diuinam inſpirationem electus.

25. *Richardus Triſtelin* 4. obiit 1334. 1334.

26. *Nicolaus Hebert* 4 tempore hu- A
ius Abbatis nobiliſſima quædam mu-
lier à dæmone infeſtata, meritis San-
ctiſſimi Patris Ebrulfi liberata eſt; de-
bitum naturæ perſoluit 1352.
1357. 27. *Ioannes de Boſco*, is anno 1357.
attulit huic monaſterio vnum os de
humeris, & iuncturam vnam de pol-
lice magno S. Ebrulfi, denaſcitur an.
1366.
1392. 28. *Philippus Britto*, moritur 1392.
Hoc inſuper anno à ſummo Pontifice
hæc Abbatia in Commendam data eſt
cuidã ſæculari, qui tenuit eam per qua-
tuor annos, poſt quos congregati Re-
ligioſi elegerunt ſibi Abbatem ex Con- B
gregatione monaſticâ.

29. *Robertus Textoris* 2. ex Religio-
ſo Beccenſi, multa bona contulit
cœnobio, & poſt adminiſtrationem
tredecim annorum, è medio ſublatus
eſt.

30. *Michael Philippi de S. Martino*,
1438. Prior de Nogione, obiit 1438.

31. *Robertus l'Apoſtole* 3. poſtremum
diem clauſit 1458. vel circiter.

32. *Guillelmus Helleyer* 2. qui ſtructu-
ras monaſterij ob ſtragem bellorum
vndique ruinoſas magnificè reparauit,
ædificia noua conſtruxit, redditus Ec-
cleſiaſticos longè latéque ampliauit; C
& poſt in itinere Romano optimo fi-
ne quieuit, in Abbatiâ S. Sequani
quinque leucis à Diuione diſtanti iux-
ta portam chori inhumatum eſt cor-
pus eius.

L'ESPI-NASSE. 33. *Iacobus de l'Eſpinaſſe*, ex mona-
cho Cluniacenſi, obiit 1484. vltimâ
die Octob. ſepultus in Capitulo S.
1484. Ebrulfi, ſub tumbâ quæ adhuc vide-
tur.

BRYE. 34. *Augerius de Brye*, Primus Com-
mendatarius, Protonotarius, Canoni-
cus Cenomanenſis viuere deſiit 1503.
die 3. Octobris.

35. *Felix de Brye*, Decanus Ceno- D
1546. manenſis, nepos præcedentis, deceſſit
die 23. Septembris 1546.

LE VE-NEVR. 36 *Gabriel le Veneur*, Epiſcopus E-
broicenſis, adeptus poſſeſſionem 1546.
die 25. menſis Decembris: ſubſcribit
Concilio Tridentino, item Abbas S.
Mariæ de Lyrâ, & S. Petri Gemmeti-
cenſis, obiit 1574.

EST. 37. *Ludouicus d'Eſt* Cardinalis Ate-
ſtinus, fato functus eſt an. 1586.

38. *Antonius d'Ebrard* 1. Epiſcopus
1575. Cadurcenſis, adiit poſſeſſionem 1575.
die Lunæ 21. Martij.

39. *Antonius de Roquelaure* 2. qui per
ſimoniam poſſedit Abbatiam circiter
ſex annis à 1588. ad 1594. vel circi- 1594.
ter.

40. *Franciſcus de Saqueſpée de Selin-* SAQVESPÉE.
court accepit poſſeſſionem an. 1597. die
Dominicâ 13. Iulij, mortuus 25. Fe-
bruarij an. 1613. ſepultus in Capitulo
S. Ebrulfi.

41. *Carolus Salinæus de la Bretonniere*
præfectus domus Ducis de Nemours;
obiit 1625. die 23. Nouembris, ſepul- 1625.
tus in ſacello B. Mariæ.

42. *Nicolaus d'Haligre* 5. filius Ste- HALIGRE.
phani d'Haligre Franciæ Cancellarii.
Huius tempore vnitur monaſterium
Sancti Ebrulfi Congregationi S. Mau-
ri 1628. die 15. Decembris.

43 *Antonius* Cardinalis *Barberinus* 3. BARBERIN.
Epiſcopus Pictauienſis, magnus Fran-
ciæ Eleemoſynarius præſidet anno 1654.
1654.

EDERA Ord. Benedictini, Monia- *Hierre*.
lium, diœceſis Pariſienſis; fallitur Bru-
lius lib. 4 Antiquitatum Pariſienſium,
cum eam facit Ord. Ciſtercienſis, ex
eo argumento, quod initio fundatio-
nis ſubiecta fuerit directioni Hugonis
Pontiniacenſis Abbatis, ab Epiſcopo
Pariſienſi ex proſapiâ Buticulariorum
Siluanectenſium, qui baſilicam condi-
dit ſub tutelâ B. Mariæ. Diploma igi-
tur ex tabulis originalibus ſic orditur.

STEPHANVS *Domino ordinante Pa-
riſiorum Epiſcopus, vniuerſis Chriſti fideli-
bus tam poſteris quàm præſentibus ſalutem.
Ad hoc nobis Epiſcopalis officij cura ab om-
nipotente Deo commiſſa eſt, vt religioſas di-
ligamus perſonas & bene placente Dominò
Religionem ſtudeamus modis omnibus pro-
pagare; Nouerint igitur vniuerſi quod
Eccleſiam Sanctæ Mariæ* EDERENSIS
*noſtro labore, noſtro ſtudio, Dei gratiâ nos
in omnibus præcedente, à fundamentis ex-
truximus, & Sanctimoniales fœminas, in
eâ ponentes, Religionis Ordinem in eadem
Eccleſiâ perpetuò conſeruari decreuimus, ſed
quia fœmineum ſexum fragilem, atque adeò
labilem eſſe cognouimus, idcircò prædictas
Sanctimoniales, arctioris propoſiti diſcipli-
nâ tam per nos quàm per religioſos viros
ligâre curauimus; habent enim inſtitutio-
nes optimas ex maximâ parte de Ordine
Monachorum Ciſtercienſium ſubſcriptas,
partim etiam de obſeruantiis aliarum reli-
gionum collectas, quod conſilio venerabilis
viri domini ſcilicet Hugonis Pontiniacen-
ſis Abbatis, necnon induſtriâ fratris noſtri
Vuillelmi, conſilio etiam & voluntate ca-*

riſſima filia Hildiardis, eiuſdem Eccleſiæ Sanctæ Mariæ venerabilis Abbatiſſæ, conuentúſque totius, factum eſt, volumus & authoritate Epiſcopali præcipimus, vt prædictæ Sanctimoniales, prædictas inſtitutiones, ſicut determinatæ vel ſcriptæ ſunt in libris, quos conſuetudines vocamus, in perpetuùm teneant, nec vnquam in aliquo, eas minuere, vel mutare præſumant, obeunte Abbatiſſâ, aliam quæ ſubſtituenda erat, hoc modo eligendam cenſemus: in primis Pariſienſi Epiſcopo voluntatem & neceſſitatem ſuam inſinuabunt, deinde religioſos viros, Abbatem Sancti Victoris, & Abbatem Sanctæ Mariæ de Valle in ſuo Capitulo, præſente Epiſcopo conuocabunt, his autem in vnum conuocatis, de electione Abbatiſſæ tractabunt, & ſine contradictione quamcunque voluerint, dignámque indicauerint, eligent, ſi vero Abbates habere nequiuerint, prior cum tribus religioſiſſimis Sanctimonialibus in præſentiâ Epiſcopi ſubſtituentur: hoc etiam notum fieri volumus quod eamdem Eccleſiam ab omni exactione temporali, quantum ad nos & ſucceſſores noſtros ſpectat, liberam omnino & quietam fore concedimus &c. Actum Incarnationis Do-
1138. *minica anno* MCXXXVIII. *data per manum Algrini Cancellary*. Huius loci Abbatiſſæ fuerunt, quarum indiculus legitur in l. 4. Antiquit. Pariſienſium.

1. *Hildegardis*, ad quam extant di-
1146. plomata Innocentij a. 1141. & Eugenij 3. 1146. præfuit annis 22.
2. *Clementia* 1. ann. 20.
1165. 3. *Eua*, 1165. an. 30. nominatur in reſcripto Alexandri 3.
4. *Euſtachia* ann. 17.
5. *Auelina* ann. 18.
6. *Ermengardis* ann. 11.
7. *Margareta* 1. ann. 7.
1312. 8. *Margareta* 2. an. 12. & 5. menſibus, obiit 1312.
9. *Petronilla de Machau* ann. 24.
10. *Clementia* 2. ann. 26.
11. *Eliſabetha* 1. ann. 6.
12. *Agnes* 1. ann. 19.
13. *Ioanna* 1. ann. 6.
14. *Agnes* 2. ann. 10. menſ. octo.
15. *Guillelmeta la Camuſe* 1. ann. 9.
16. *Ioanna de Rauille* 2. annis 20.
17. *Eliſabetha de Verſailles* 2. ann. 11.
18. *Agnes de Charterettes* 3. ann. 11. nouem menſib.
19. *Margareta* 3. ann. 23.
20. *Margareta de Montauglant* 4. per tres ſeptimanas rexit.
21. *Hugueta de Chacy* ann. 3.
22. *Margareta des Cheſnes* 5. vt habetur in Martyrologio 8. Calen. Nouembris.
23. *Margareta* 6. ann. 3. menſ. 8.
24. *Ioanna Rauuille* 3. ann. 30.
25. *Ioanna Allegrain* 4. poſt belli calamitates domum inſtaurauit, rexit ann. 26. ac deceſſit 1513. 1513.
26. *Guillemeta Allegrain* 2. ann. 2.
27. *Maria de Sauoiſy* 1. reformatrix & prima triennalis an. 6.
28. *Maria d'Eſtouteuille* 2. inſignis huius Conuentus benefactrix, an. 14. 1537. moritur 1537.
29. *Margareta le Grand* 7. an. 3. tranſiit à ſæculo 6. Ianuarii 1544.
30. *Anna de la Rainuille* an. 4. menſibus ſex.
31. *Stephaneta de Gaigny* menſ. 8.
32. *Maria de Piſſeleu* 3. ſub qua ceſſat electio, an. 12.
33. *Antonieta de Luxembourg* Catoli Comitis de Brienne, Picardiæ Progubernatoris ex Carlotâ d'Eſtouteuille filia, ſedit annis 55. ac pollrenum diem obiit 1603. vltimâ Septembris, 1603. ætatis an. 78. — LVXEMBOVRG.
34. *Catharina-Alphonſina des Vrſins*, Chriſtophori Baronis de la Chapelle, & Magdalenæ Luxemburgæ neptis 1612. Antonietæ filia, 1612. moritur 1637. — VRSINS.
35. *Claudiana d'Angennes*, Catoli Angennæi Marchionis de Ramboüillet, in Hiſpaniam extra ordinem Legati, Torquatorum Equitis, ex Cathariná Viuoná filia, nunc ſedet an. 1654. — ANGENNES. De ſable au ſaultoir d'argent.

EGMVNDA in Hollandiâ opulentiſſimum monaſterium, regulæ Benedictinorum, diœceſis Vltraiectenſis olim, nunc Harlemenſis, hæreticorum furore euertitur, à Theoderico 1. Comite conditum in honorem S. Adelberti Epiſcopi & martyris, primò Monialium, inde Religioſorum; cuius loci Abbatum catalogus ſequitur ex commentariis Petri Bertij. — *Egmond.*

1. *Konoboldus.*
2. *Andreas.*
3. *Bruno.*
4. *Reinerus.*
5. *Stephanus* anno 1083. 1083.
6. *Alardus.*
7. *Anſelmus*, qui Petronillæ Comitis Florentij 2. vxori à ſacris fuiſſe fertur.
8. *Gualterus* obiit 10. Cal. Decemb. 1161. 1161.
9. *Viboldus* 1174.
10. *Lambertus* 1251. 1251.

11. *Franco.*

11. *Franco.*
12. *Lubbertus* 1.
13. *Henricus* 1.
14. *Arnoldus.*
15. *Theodericus*: hîc Ilbrandum, quia inſigniter improbus fuit, diptycha prætermittunt.
16. *Lubbertus* 2.
17. *Nicolaus* 1.
18. *Henricus* 2.
19. *Florentius Vtenhagius.*
20. *Vuernerus.*
21. *Bertoldus.*
22 *Theodericus* 2.
23. *Hugo* 1.
24. *Guillelmus* 1.
25. *Ioannes* 1.
26. *Hugo Aſſendolphius* 2.
27. *Ioannes Hillegomius* 2.
28. *Ioannes Vuecussus* 3.
29. *Gerardus Okenbergius* 1.
30. *Guillelmus Mathenesius* 2.
31. *Iacobus Poelgeeſtius* 2.
32. *Gerardus Poelgeeſtius* 2.
33. *Nicolaus Adrichemius* 2.
34. *Ioannes Drielius* 4.
35. *Henricus Vuittenhorſtius* 3.
36. *Meinardus Mannius.*
37. *Guilelmus Goeſanus* 3.
38. *Nicolaus à Nouaterra* 3.
39. *Godefridus à Mierlo.*

L'Aumoſne dit le petit Ciſteaux. ELEEMOSINA Ordinis Ciſtercienſis, filia Ciſtercij, diœceſis Carnotenſis, conditur à Theobaldo Campaniæ & Bleſatum Comite 4. Calend.
1121. Iulij 1121. cuius cœnobij ex variis membranis aliquot reperiuntur Abbates.

1173. *Serlo* anno 1173.
M. præſidebat an. 1226.
Richardus.
Philippus.
1365. *Petrus* 1365.
Nicaſius viuebat an. 1408.
1422. *Martinus* 1422.
Guido 1445.
Antonius le Conte 1464.
1468. *Iacobus Taillefer* 1468.
Iacobus 1471.
Martinus Racines Abbas & Vernuciæ, Theſaurarius S. Capellæ Bituricenſis, Canonicus Pariſienſis & Abbas Eleemoſinæ 1623.
Carolus de Rochechouart Abbas Tornuſij.

Saint Eloy Fontaine. S. ELIGII FONTIS in Picardiâ Ord. S. Auguſt. Congregationis olim Aroaſienſis, diœceſis Nouiomenſis, primo lapide ab vrbe Calniaco verſus Hamum oppidum; prius ſita erat hæc

A Abbatia in oppidi Calniaci baſilicâ B. Mariæ, cuius mentio habetur in tabulis an. 1130. Donarunt eam ſuis 1130.
priuilegiis ſummi Pontifices, videlicet Innocentius 2. Eugenius 3. & Clemens 3. plurimi Reges ac Principes ſuis beneficiis etiam monaſterium auxerunt; inter quos Philippus Comes Flandrenſis & Viromanduorum, quem ea congregatio inter munificos benefactores annumerat; nam inter cetera præfatæ Eccleſiæ Calniacenſis Canonicis conceſſit omnia molendina quæ habebat Calniaci 1185. dotatores alij 1185.
memorantur Rex S. Ludouicus, & B Philippus Pulcher priuilegio menſis Iunij 1302. bona ac poſſeſſiones confirmat; necnon domini de Vendueil, & de Sailly, eam ſuis largitionibus locupletarunt. Abbatia manſit in vrbe Calniaco vſque ad an. circiter 1188. quo transfertur ad locum nuncupatum S. Eligij Fontis, vnde & appellationem tulit, loco B. Mariæ Calniacenſis. Catalogus Abbatum ex pluribus tabulis congeſtus, talis eſt.

1. *Aluiſus* vltimus Abbas Beatæ Mariæ de Calniaco 1139. & primus 1139.
S. Eligij Fontis viuebat an. 1189. cuius tempore C aſſenſu Simonis Nouiomenſis Epiſcopi transfertur Abbatia: ad eum extat reſcriptum Innocentij 2. Pont. an. 1139. & 1185. Guilelmus Archiepiſcopus Remenſis Card. & Legatus Apoſtolicus per manum Lambini ipſius Cancellarij; firmat illi ac Eccleſiæ ſuæ Calniacenſi donationem Philippi Flandrenſis, de omnibus molendinis quæ Calniaci poſſidebat. Eidem Abbati & Canonicis Regularibus ſuis dirigit Pontificium diploma Eugenius 3. 1147. & Clemens 3.
2. *Albericus.*
3. *Simon* 1. rexit anno 1240. 1240.
D 4. *Ludouicus le Noble* 1.
5. *Ioannes* 1. præfuit anno 1340. 1340.
6. *Guillelmus* erat Abbatiæ adminiſtrator 1389.
7. *Robertus Maillart* an. 1412.
8. *Simon* 2. de quo membranæ loquuntur ad an. 1428. 1428.
9. *Petrus* 1. 1459.
10. *Iacobus d'Arſon* 1481.
11. *Ioannes Cauſeurier* 2. an. 1500. 1500.
12. *Martinus Becher* Abbas & S. Ioannis in Valle Carnotenſis, vltimus Regularis obiit 1524.
13. *Carolus le Poulcre* primus Commendatarius deceſſit 1566. 1566.

14. *N.* dominus *de Sainct Eſtienne.* A

15. *Claudius Sublet* 1.

1624. 16. *Ludouicus Chiconeau* 2. obiit 1624.

17. *Claudius Sublet* 2.

1650. 18. *Petrus Sublet* 2. ex dominis de Heudicourt 1638. & 1650.

Saint Eloy de Noyon. S. ELIGII in vrbe Nouiomenſi, Ord. S. Benedicti, vetus cœnobium olim in ſuburbio ſub inuocatione S. Lupi, conſtructũ inde S. Eligij appellatum; cuius Abbates proferuntur ex Annalibus Nouiomenſis Eccleſiæ, parùm tamen certâ nomenclaturâ.

1. *Letbradus* Abbas Monaſterij San-
1036. ctorum Lupi & Eligij 1036. B

2. *Remigius* 1049.

1097. 3. *Ioannes* 1. 1097.

4. *Euſtachius* an. 1120.

1145. 5. *Theodericus* 1145. Epiſcopus Ambianenſis vir pius & doctus, vt liquet ex martyrologio Sancti Eligij.

6. *Guibaldus* 1150.

1189. 7. *Rainaldus* 1189.

8. *Nicolaus* 1207.

9. *Radulfus* 1. ſub eo inchoata eſt noua monaſterij ſtructura, hicque Abbas S. Eligij cœpit nuncupari.

1236. 10. *Robertus* 1236.

11. *Rainaldus* 1266.

1270. 12. *Ioannes* 2. an. 1270. in quibuſdam codicillis litterarum fundationis Capellæ S. Quintini nominatur. C

13. *Geraldus* 1276.

14. *Ioannes* 3. 1294.

1302. 15. *Radulfus* 2. 1302.

16. *Letbertus* 1304.

17. *Gobertus* 1305. in aliquibus ělenchis præponitur Letberto.

1336. 18. *Simon* 1336.

19. *Ioannes de Capite Villari* 4. an. 1347.

20. *Hugo.*

1390. 21. *Petrus d'Aqueuille* 1. 1390.

22. *Gerardus d'Athies* Archiepiſcopus Biſonticenſis deceſſit Lutetiæ an. 1404. & ex præſcripto ſepulturæ illatus apud ſuum Monaſterium S. Eligij, cor autem in Metropoli Biſontinâ. D

1405. 23. *Ægidius de Lattre* 1405.

24. *Ioannes d'Artem* 5. 1420.

25. *Ioannes Forteron* 6. 1437.

1442. 26. *Ioannes de Caſtro* 7. 1442.

27. *Ioannes Francus* 8. 1461.

28. *Petrus de Marla* 2. 1510. qui Monaſterinm in Commendam poni procurauit.

29. *Carolus de Hangeſt* 1. primus Ab-
1513. bas Commendatarius an. 1513.

30. *Claudius de Dina.*

31. *Ioannes de Barbanſon* 9. Epiſcopus Appamienſis 1549. & 1554. 1554.

32. *Philibertus de l'Orme* Lugdunenſis, Architectus inſignis, Regum Henrici 2. & Caroli IX. Eleemoſynarius, Abbas 1564.

33. *Sebaſtianus de l'Aubeſpine* Epiſcopus Lemouicenſis Abbas 1577. L'AVBESPINE.

34. *Ioannes de l'Aubeſpine* 10. Epiſcopus Aurelianenſis, ex lineâ dominorum de Verderonne 1589. 1589.

35. *Antonius Conuerſus.*

36. *Gabriel de l'Aubeſpine* Epiſcopus etiam Aurelianenſis, Guilelmi Marchionis de Chaſteauneuf ex Mariâ de la Chaſtre, filius, Abbas 1604. 1604.

37. *Carolus de l'Aubeſpine* 2. Marchio de Chaſteauneuf, Franciæ Procancellarius, Gabrielis frater, Abbas S. Ioannis Laudunenſis, Nigrilacus, de Pratellis, & S. Eligij an. 1632. obiit 27. Septemb. 1653. 1653.

38. *Carolus-Franciſcus de Lomenie de Brienne*, Henrici-Auguſti Lomenij Comitis de Brienne, Quatuoruiri Regiis Epiſtolis ac diplomatibus ſcribendis primi, ex Ludouicâ de Beon du Maſſez, filius, nominatur à Rege Lud. 14. die 29. Septemb. 1653.

LOMENIE. D'or à l'arbre de ſinople aux racines de meſme chargé d'vn tourteau de ſable, au chef d'azur chargé de trois lozanges d'argẽt.

Eſtan. ELLANTIVM diœceſis Remenſis in pago Retelenſi, Ordinis Ciſtercienſis, filia Loci Regis, fundatum legitur an. 1148. Calend. Auguſt. ab Hugone Niuernenſi & Rethelij Comite, qui cum Felicitate coniuge, ac primogenito filio Hugone in Capellâ ad latus chori tumulatur hoc epitaphio.

Hugo Comes primus iaces hoc ſub marmore limus,
Quod nunc eſt erimus, licet quod erat modò ſimus:
Limus enim fuimus omnes, ad idémque redimus.

Cœnotaphio vxoris tale inſcribitur dyſtichon.

Hic Comitem comitata virum Comitiſſa locatur,
Felicitas, pro quâ bonitas pietáſque precatur.

In eadem Capellâ proſtant epitaphia Manaſſis Comitis, vxoris Ioannæ, Hugonis, Ioannis, Mariæ coniugis, & Galcheri Comitis.

Hic Manaſſerus quondam Comes eſt tumulatus,
Miles ad arma ferus, motum virtute probatus,
Simplex atque pius, tormentũ non patiatur,
Sanctis ſit ſocius, æternâ luce fruatur.

In ſacello iuxta latus ſiniſtrum chori conſpicitur tumulus marmoreus Philippi Comitis Niuernenſis, ex Regiâ ſtirpe Burgundâ, in Azincurienſi pugnâ interfecti, Gallicum Epitaphium ſepulturæ his verſibus appoſitum.

Protector populo, metus hoſti, vel viduatis
Et pater orbatis, heu! iacet hoc tumulo.
Tantum flent iuuenem Franci, pro Principe quorum
Anglum per Regem cum cuneo procerum.
Cernitur ad Blangy dum pugnant omine moeſto
Criſpini feſto cum fratre Duce mori.
Ex hoc iam lacrymas Niuernis, Regeque teſtis
Linque Philippe tuis, tam benè qui præeras.
1415. *In numero Chriſti quo C.L. A.M.*
Cu Cu Lus ſtat obiti.
Nunc manus Angelica te vehat ad ſupera,
October menſis flet quem ſcidit Anglicus enſis.

B. Rogerius primus Abbas, natione Anglus nouellæ congregationi præficitur, miraculis celeberrimus, cuius corpus iacet in capellâ nauis Eccleſiæ.

1248. *Godofredus* vixit annis 1248. 1258.

Radulfus 1273.

1293. *Gauinus* 1293.

Nicolaus 1. 1299.

1308. *Reginaldus* 1308.

Nicolaus 2. ſedit an. 1322. 1346.

1437. *Gerardus de Vendereſſe* 1432. 1437.

Joannes Gadicet 1529.

Claudius de Ioyeuſe ex familiâ Comitum Grandiprati.

ainct C ard d'Ang.u- leſme. S. EPARCHII Monaſterium antiquum & celebre in ſuburbio Engoliſmenſi Ord. S. Benedicti, conditum eſt in honore B. Eparchii vrbis patroni, qui, vt aſſerit Monachus Engoliſmenſis, oriundus erat ex ciuitate Petrocoriâ, patre Felice Aureolo Comite eiuſdem ciuitatis; hic ad Chriſtum migrauit 1. Iulii, regnantibus Childe- D berto, & Chlotario fratribus apud Ademarum; vitam eius, virtutes, ac tranſitum paucis enarrat Greg. Turon. lib. 6. Hiſt. cap. 8. *Obiit Eparchius recluſus Egoliſmenſis, vir magnificæ ſanctitatis, per quem Deus multa miracula oſtendit: Petrogorica vrbis incola fuit, ſed poſt conuerſionem Clericus factus Engoliſmam venit, Cellulam ſibi ædificauit, in quâ collectis paucis monachis, in oratione morabatur aſſiduè: & ſi ei aliquid auri argentique offerebatur, aut in neceſſitati-* A *bus pauperum, aut in redemptione captiuorum diſtribuebat. Panis in Cellulâ illâ eo viuente coctus numquam fuit, ſed à deuotis, cum neceſſitas exegiſſet inferebatur. Magnam enim cateruam populorum de oblationibus deuotorum redemit: puſularum malarum venenum Crucis ſigno ſæpe compreſſit: dæmonas de obſeſſis corporibus oratione abegit; & Iudicibus plerúmque vt culpabilibus ignoſcerent, dulcedine profusâ impetrauit potius quàm rogauit. Poſt quadraginta quatuor annos recluſionis ſuæ parumper febre pulſatus, tradidit ſpiritum. Protractúſque à Cellulâ ſepulturæ mandatus eſt.* Inſequenti tempore conſtituta B fuit in eo Monaſterio Congregatio Canonicorum vt habet monachus Engoliſmenſis, cui Rex Pippinus petente Launo in eâ Abbatiâ, regali diplomate per Barrholomæum Cancellarium præceptum confirmauit manu & ſigillo ſubſcriptum de rerris Magnaco, Iuuenaco, Vaſnaco Monterione, & aliis. Cœnobium idem à Paganis deſtructum tradit auctor chronici Malleacenſis ad an. 868. ibique Emenonem Engoliſmæ Comitem humatum fuiſſe, quod poſterioribus ſæculis Comitum ſepulturâ nobilitatum fuit, vi- 868.
C delicet Arnaldi, Wilelmi, Alduini, & Wlgrini qui Principatum Engoliſmæ tenuerunt vt Aquitanicæ prodit Hiſt. fragmentum: vetus hiſtoria de geſtis Comitum & Pontificum refert, Wlgrino Comite Fridebertum Epiſcopum Franciæ, ad S. Eparchium conſtruxiſſe baſilicā in honore S. Saluatoris, ſed corpus beati viri de loco in quo erat, transferre non valuiſſe, ipſóque die poſt celebratam conſecrationem Eccleſiæ, & ſacrificium miſſæ conſummatum, ante altare Saluatoris placidâ morte obdormiuiſſe in Domino, & ab Olibâ Epiſcopo terræ mandatum fuiſſe. Claruit in hoc monaſterio Ademarus Cabanenſis, monachus S. Eparchii, filius Raimundi abnepotis Turpionis Epiſcopi, vt ipſe aſſerit in chronico, quo res præcipuè Aquitanicæ à Carolo Martello Pippini Regis patre vſque ad Henrici 1. tempora complectitur, & in Bibliothecâ Thuanâ aſſeruatur. Abbatum quædam nomina ex tabulis proferuntur.

Launus Epiſcopus Engoliſmenſis, & Cœnobiarcha Eparchianus circa an. 769. ex quibuſdam cartis, hic confirmari fecit poſſeſſiones Clericorum in 769.
Eccleſiâ B. Eparchii deſeruientium,

A quia tunc ibi erat Canonicalis habitus, cuius exemplar MS. eſt in calce Ademari.

Mainardus, ſub eo reſtauratur cœnobium D. Eparchii, vt fit mentio in veteri chronico præfaro de geſtis Pontificum & Comitum Engoliſmæ his verbis. *Quo tempore Gumbaudus Epiſcopus Engoliſmenſis decedens, ſucceſſorem habuit Focaudum. Tunc Guilelmus Sectorferri, & Bernardus conſanguineus eius aggregato conuentu nobilium, iterum reſtituerunt monaſticum Ordinem in Eccleſiâ S. Eparchy, præficientes Abbatem Mainardum, qui in fronte Eccleſia elegans conſtruxit oratorium in nomine ſanctæ Reſur-*
B *rectionis, & multas reliquias quas de Ieroſolymis apportauerat, ibi recondidit. Tunc Guillelmus Sectorferri poſſeſſiones S. Eparchy augens, dedit ſupradictæ Eccleſiæ multa beneficia, tam prædia, quàm Eccleſias.*

Grimoardus frater Aimerici domini
982. de Mucidan circa an. 982. poſtea Epiſcopus Engoliſmenſis.

Ricardus cum Vilelmo Comite profectus Ieruſalem in Solymbriâ Græciæ ciuitare deceſſit, ibique ſepultus in vigiliâ Epiphaniæ teſte Ademaro;
C electus à Comite ſucceſſit.

Amalfredus monachus, qui cum eo
1018. erat, benedictus à Rohone cathedræ Engoliſmenſi præſidente an. 1018.

1194. *Ranulfus* 1194. adfuit tralationi Canonicorum Regularium in baſilicam de Coronâ.

1259. *Robertus* 1259. recipit fidem Alonis domini de Montemourelli; cui exhibet hominium pro villâ, caſtellaniâ, & caſtro Iarnaci, Gofridus Leziniacus toparcha Iarnaci, die Iouis poſt feſtum Aſſumptionis B. Virginis 1265. ſub ſigillo Roberti Engoliſmenſis Antiſtitis.

D 1298. *Helias* 1298. ante feſtum B. Virginis, in quadam cartâ memoratur pro clientelari iuramento caſtri Iarnaci, Drogone de Melloto dynaſtâ hærede Gofridi de Leziniaco auunculi anno 1310. ſub ſigillo Fulconis Præſulis.

Aymericus 1324. & 1337.

1362. *Bertrandus* 1362. toparchiam Iarnaci non præſtitâ fide, iudiciariâ lege adprehendit.

Fulcherius annis 1416. & 1421.

1451. *Raymundus* 1451. die Nouembris 17. in rabulâ hominij Reginaldi Chabot Domini de Iarnac.

1514. *Carolus de Liuenes* anno 1514.

A *Chriſtophorus de Reſſuge* vetuſtâ & nobili gente natus, parre Euſtachio domino de Precy, Legationibus Regum iuſſu apud fœderaros Batauiæ Ordines, & Heluerios, magnâ laude ſuſceptis claro, matre Helenâ Belleureâ, Pomponij Cancellarij filiâ.

Ressvos. D'argent à 2. faſces de gueulles & deux giures de ſinople poſées en pal & affrontées, brochantes ſur le tout.

Henricus de Reſſuge Senator Pariſienſis, ſuperioris frater, nunc laudabiliter ſedet.

EPTERNACVM nobile monaſterium, olim ſub ſe habens viginri duo arces, ſeu caſtellâ, Ord. Bened. diœceſis Treuirenſis, fundatur à Pippino Groſſo Maiore Domus an. 696. die S. 696.
B Ceciliæ ſacrâ, ad Suram fluuium in Ducatu Luxemburgenſi tempore S. Modoaldi Archiepiſcopi; qui locus ceſſit in portionem Ludouici Regis, cum facta eſt diuiſio regni Lotharij an. 870. de illo Miræus origin. Benedict. cap. 33. Molanus in Natal. Sanct. Belgicorum vbi de Sancto Villibrordo patrono agitur, & Ioannes Berthelius prędeceſſores ſuos Abbates hoc ordine recenſet in Hiſtoriâ Luxemburgenſi.

Eternac.

1. *S. Villibrordus* fuit primus Vltraiectenſis Pręſul.

C 2. *Albertus.*

3. *Leonardus.*

4. *Ado.*

5. *Siginaldus.*

6. *Hetto* ex Mèdiolacenſi Abbate, huic loco præficitur, fit inde Archiepiſcopus Treuirenſis.

7. *Theutgaudus*, Treuirenſis Archiepiſcopus.

8. *Hieronymus* obiit 847. 847.

9. *Adelardus* 1. 856.

10. *Hatto* an. 864. 864.

11. *Regimbertus* 876.

12. *Carlomannus*, Caroli Calui Imp. filius, ab Hildegarlo Meldenſi Ponti-
D fice Diaconus ordinatur, poſtea contra patrem rebellis factus, coactâ ſatellitum manu, per Remenſem prouinciam cædibus & rapinis debacchatus eſt, ad quem Hincmarus Remenſis Archiepiſcopus acceſſit, vt ad meliorem vitam illum reuocaret, quâ de re epiſtola eius ad Epiſcopos prouinciæ Lugdunenſis; tandem à Synodo Siluanectenſi anathemate percuſſus, Regis iuſſu excæcarur an. 873. & inde à Luitberto Moguntino donatur cœnobiis S. Vilibrordi, Albini & Epternaci, obiit 877.
877.

13. *Adelardus* 2. 889.

14. *Ratbodus*, poſtea Treuirenſis Ar- A
chipteſul.
916. 15. *Raynerus* 916.
16. *Berengaudus* 936.
17. *Goſelbertus* 939.
957. 18. *Hermannus* 957.
19. *Sigifridus*.
20. *Ranengerus*, monaſtetij inſtaura-
1007. tot, iuris eudendæ monetæ impetra-
tor, deceſſit 1007.
21. *Vroldus*.
22. *Humbertus* 1051.
1081. 23. *Regimbertus* 2. exceſſit è viuis
1081. 3. Idus Nouembris.
24. *Theofridus* auctor vitæ S. Villi-
brordi 36. capitibus diſtinctæ, & epi-
raphij ſanctorum, quod Brunoni At-
chiepiſcopo Treuirenſi dicauit: mor-
tuus 1110. pridie Non. Aprilis.
25. *Gerardus* 1.
26. *Godefridus* 1. inuitus eligitur, &
1159. ob merita etiam Prumenſis efficitur, vi-
uere deſiit 1159.
27. *Gerardus* 2. obiit religioſiſſimè
1176. ſponte abdicans.
1210. 28. *Ludouicus* 1. 1210.
29. *Godefridus* 2.
30. *Bartholomeus* 1231.
1242. 31. *Reynerus* 1242.
32. *Arnoldus* 1.
33. *Henricus* 1. poſtremū diem obiit
1270. 5. Id. Octob. poſt vnius anni te-
gimen.
1296. 34. *Richardus*, 3. Non. Ianu. an. 1296.
35. *Ludouicus* 2. 1208. 17. Cal. Sept.
1324. 36. *Henricus* 2 1324.
37. *Arnoldus* 2. à Balduino Archi-
epiſcopo benedicitur 1324. migrauit
10. Cal. Iunij 1329. vitij oſor, & caſti-
tatis cultot eximius.
1340. 38. *Theodericus de Ars* ſponte ceſſit
1340. 16. Cal. Martij.
39. *Ioannes à Vingen* 1. 1353.
40. *Ioannes à Nouauilla* 2. 1362.
41. *Vilelmus à Kerpen*, naturæ debi-
1372. tum perſoluit 1372. fidelis diſpenſa-
tot.
1375. 42. *Heruinus de Valdech* 1375.
43 *Philippus ab Hamburgo*, obiit non-
dum confirmatus 1375.
1379. 44. *Robertus* 1. 1379.
45. *Vlricus ab Achtembach*.
1414. 46. *Petrus à Gynnich* 1. 1414.
47. *Nicolaus à Gynnich* 1434.
1437. 48. *Petrus ab Vhingen* 2. 1437.
49. *Viuandus Glenel*, vitam finiuit
1465. Paſtor omnibus numeris abſo-
lutus.
1476. 50. *Colinus Plicſ*. 1476.

51. *Franciſcus*, Colini frater coactus
aſſumitur.
52. *Iacobus à Fen*, Abbas item San-
cti Vincentij Metenſis obiit 1496.
53. *Burchardus* 1505. 1505.
54. *Robertus à Moutmal* 2.
55. *Mathias à Culzeradt*.
56. *Godefridus d'Aſpremont*.
57. *Iacobus ab Alten*.
58. *Antonius Houaus* interiit 1568. 1568.
6. Septembris, ſcripſit de arte amandi
Chriſtum.
59. *Martinus Maſius* moritur 1585.
20. Iunij ætatis 65.
60. *Ioannes Gladt* 3. obiit 1594. 8. 1594.
B Martij.
61. *Ioannes Bertelius* 4. Louanien-
ſis, in Munſterienſi cœnobio intra mu-
ros vtbis Luxemburgenſis Abbas con-
ſecratus 1576. inde Epternacenſis mo-
naſterij regimini admotus, vbi migra-
uit è vitâ 1607. Scriptor hiſtoriæ Lu- 1607.
xemburgenſis, & catalogi Abbatum
Epternacenſium, vt auctor eſt Vale-
rius Andreas in Bibliothecâ Belgicâ.

Erlacvm diœceſis Loſanenſis,
Otdinis Benedictini, Sancto Ioanni ſa-
ctum.

Eschaleivm, diœceſis Seno- *Eſchaa-*
C nenſis, Ordinis Ciſtercienſis, filia Fon- *lis.*
taneti, conditur 1131. 11. Cal. Auguſti
ſub patrocinio B. Virginis.

Escleasia, Ordinis Ciſt. diœ- *L'Eſcla-*
ceſis Claromontenſis, Monialium ſub *che.*
Ciſtercio, aliàs Eſchalaria.

Escvreivm, diœceſis Tullenſis, *Eſcuré.*
in Ducatu Barrenſi, Otdinis Ciſt. filia
Vallium in Orneſio, cuius fundatot
fuit 4. Cal. Octobtis 1144. Godefri- 1144.
dus 3. Bato de Ioinuilla.

De Essomis, Ordinis S. Augu- *Eſſone.*
ſtini.

S. Evsebii, Otdinis Benedicti- *S. Euſebe.*
D ni, diœceſis Aptenſis, cuius Abbas pri-
mus fuit & fundator in territorio Sa-
uionis propè Aptam, S. Marcianus, ad
quod monaſterium euocatis quibuſ-
dam ſociis cœleſtem cum illis vitam
duxit, ſub ſeueriori S. Benedicti Re-
gulâ. De quo illud mirabile prædica-
tur, quod Fratrum ſuorum vitam quan-
diu in humanis fuit, mendicando quæ-
ſiuit, in quo perſiſtens officio, iuuenem
ſuſcitauit in ſuburbio S. Marthæ Ap-
tenſis, ab eo rediens per viam defecit,
& aliorum vitam quærens, ſuam perdi-
dit, vt æternam recuperaret, quemad-
modum ferunt veteres membranæ. Ei
cœnobio poſtea nonnulli beneficii

» runt quos memorat vetus fragmen-
» tum cartæ ex rabulario S. Euſebij de-
» ſumptum in hæc verba. Donatio loci
» Sancti Evsebii cum Eccleſiis
» Deo conſtructis, videlicet Eccleſias S.
» Euſebij, S. Mauricij & S. Iuſti Con-
» feſſoris, cum vineis, pratis, & campis,
» cultis & incultis, pomiferis, non po-
» miferis, cum ipſis decimis, conſortes de
» vno latere de viâ publicâ quæ pergit
» ad vallem quæ dicitur Marcella, & de
» alio latere muro cincto, quod pergit
» ad ipſas valles, de vno fronte via pu-
» blica quæ pergit ad ipſas Eccleſias
» cum muro cincto, & de alio fronte ip-
» ſam vallem, quantum infra ipſas ter-
» minationes eſt, ſic donamus ac dere-
» linquimus ad S. Euſebium, S. Mauri-
» cium, ac S. Iuſtum, & ad ipſum Ab-
» batem & monachos. Robertus & vxor
» ſua Moigla, Maraco & vxor ſua Aram-
1004. » berto fundatores. Anno Incarn. 1004.
» Baſilicam Monaſterij conſecrauit Papa
» Vrbanus II an. 1089. Nonis Auguſti
Catalogus autem Abbatum datur ex collectione dom. Ioannis-Iacobi Prouençal, & Marci-Antonij Groſſy.

1. *Durandus* Abbas electus Vencien-
1015. ſis Epiſcopus 1015.

2. *Galafredus*, meminit eius ſcheda donationis Sancti Donati 1086. indictione 9.

1152. 3. *Bertrannus* præfuit 1152. ad quem extat priuilegium Summi Pontif. ex archetypis tabulis S. Euſebij depromptum. Anastasivs *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Salutem. Dilecto Abbati S. Euſebij, &c. Statuimus vt nulli omnino Archiepiſcopo, vel Epiſcopo liceat ſuper idem cœnobium, vel Abbatem, ceu Monachos, manum excommunicationis & interdictionis extendere, ſed monachi & monaſterium cum villâ quieti ſemper ac liberi ab omni Epiſcopali exactione, vel grauamine, per omnipotentis Dei gratiam maneant: ſtatuentes vt quaſcumque poſſeſſiones, quæcumque bona idem monaſterium in præſentiarum poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, ceu aliis iuſtis modis Deo propitio poterit adipiſci, firma vobis veſtriſque ſucceſſoribus permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Eccleſiam S. Michaelis de Auollarone & quartam partem ipſius caſtri, Eccleſiam S. Ferrioli de Cauellione, S. Mariæ de Coſtâ cum Capellâ & villâ. S. Bricij cum villâ. S. Saluatoris de Roura, cum Capellâ, decimâ & villâ, S. Petri de Denâ, S. Martini de Nogareto, S. Clementis de Antrannis, S. Mariæ de Tudone, quartam partem caſtri quod dicitur villa Calcaria. Decimas de Signione, de caſtro S. Crucis, & de Cedols. Illud autem auctoritate Apoſtolicâ prohibemus, vt nullus Abbas, vel monachus theſauros, honores, poſſeſſiones modo habentes, aut in futurum largiente Domino acquirentur, alienare, diſtrahere, impignorare, vel in feudum, cenſum ceu beneficium alicui Militi dare præſumat &c. Datum Romæ apud S. Petrum per manum Rolandi Presbyteri Cardinalis ac Cancellary, xv. Cal. Iunij, ind. xi. Incar. Dominicæ MCLII. Pontificatus Anaſtaſij IV. Papæ an..* Ea priuilegia confirmauit
an 1174. 10. Cal. Aug. Alexander 3. 1174.
& Lucius Papa 3. 15. Calend. Iunij 1183.

4. *Guigo.*

5. *Iſnardus*, recenſetur an.1303. Maij 1303.
17. in cartâ pro Prioratu B. Mariæ de Abuſeyo Glandatenſis diœceſis.

6. *Pontius de S. Michaele* Prior etiam de Auolaros conſenſum præbet de electione ipſius factâ in Abbatem S.
Euſebij 1307. 19. Iunij, ex inſtrumen- 1307.
to nominationis.

7. *Roſtagnus de Salice.*

8. *D.* anno 1324. die 21. Decemb. 1324.

9. *Guilelmus* 1329.

10. *G.* an. 1355. 7. Nouembris. 1355.

11. *Roſtagnus de Baucio* ex nobili Bauciorum proſapiâ adminiſtrabat an. 1356. Septemb. 4. & 1364.

12. *S.* teſtis in quadam tranſactione
inter eum & Epiſcopum Regienſem 1380.
24. Nouemb. 1380.

13. *Petrus Andreæ* I. Conſeruator priuilegiorum Aptæ conceſſorum per Se-
dem Apoſtolicam 1383. memoratur 1383.
quoque in actis apud Aptam confectis in domo Abbatis 7. Martij 1384. & in emptione partis molendini ad riuum maiorem 1401. Aug. 10.

14. *Ioannes de Graterina* vel *de Grau-*
tina I. 1415. tempore Conſtantini Epiſ- 1415.
copi Aptenſis, & in cartâ Prioratus B. Mariæ de Auolaros, demum Abbatiam remiſit.

15. *Conſtantinus de Pergula* Epiſcopus Aptenſis 1422.

16. *Ioannes de Puteo* 2. Præpoſitus Carpenroratenſis, pro domino Papâ &
Sanctâ Rom. Eccl. Theſaurarius an. 1431.
1431.

17. *Firminus Aurifaber* Sedis Apoſtolicæ Protonotarius 1446.

18. *Petrus Rappe* 2. Ordinis Prædi-
1449. catorum 1449.
19. *Robertus de Camerino* 1455.
20. *Laurentius Mercatori*, ſiue *Mercate*
1457. Ord. Minorum 1456. 3. Septembris &
1457.
21. *Stephanus Fabri* Prior de No-
1461. mentaneis Ord. S. Benedicti 1461.
22. *Raymundus Magnaudi* de Aluerniâ, aliàs *Fructuory* 1461. 1462.
23. *Iacobus de Erpelino*, ſeu *Herbeline* 1462.
1517. 24. *N.* Dominus *de Senaſſio* 1517.
25. *Petrus de Forliuio* 3. Auenionenſis, Iuris Profeſſor, Præcentor Eccleſiæ noſtræ Dominæ de Domnis 1535. deinde Epiſcopus Aptenſis, & Abbas B. Mariæ de Sinanque Ord. Ciſt. diœceſis Cauallicenſis.
1541. 26. *Philibertus*, vel *Lambertus de Myons* 1541.
27. *Ioannes de Tulles* 3. Epiſcopus Arauſicanus obiit 1608.
1640. 28. *Ioannes de Tulles* 4 Arauſicanus Præſul ſuperioris nepos 1640.
29. *Ioannes-Vincentius de Tulles* ex Epiſcopo Arauſicano, Vaurenſis, Ab-
1654. bas de Longues in Normanniâ, nunc ſedet.

S. Evsebii, diœceſis Senonenſis, Ordinis Sancti Auguſtini.

S. Euuerte d'Orleans. S. Evvrtii in vrbe Aurelianenſi, Ord. S. Auguſtini, ex Canonicorum ſecularium collegio in regularem congregationem commutatur, accepto habitu & Ordine ex Diui Victoris Pariſienſis cœnobio, circiter an-
1163. num 1163. cuius baſilicæ aliquot Abbates referuntur.

Rogerius Abbas primus inſtituitur anno 1163. ſcribit ad Eruiſium Abba-
1164. tem S. Victoris 1164. cuius mentio extat etiam in actis Eccleſiæ Aurelianenſis Manaſſe Preſule.

Robertus, ad quem reperitur epiſtola 27. Stephani Tornacenſis.

Stephanus Epiſcopus Eccleſiæ Tornacenſis, prius S. Euurtij fuerat Canonicus & Cantor, vt ipſe exponit epiſt 77. his verbis. *Eccleſiam S. Euurcij Aurelianenſis in conſpectu Angelorum & hominum commendabilem faciunt & meritum Confeſſoris, & teſtimonium ciuitatis. His accedunt ſancta conuerſatio Fratrum Regulariter Deo inibi ſeruientium, qui ita ſic eminent inter ſuos, vt famâ excitent alienos. Tempore ſecularium Canonicorum ante* XL. *iam annos Canonicus ſimul & Cantor eiuſdem Eccleſiæ fui, &* A *mutato ipſius ſtatu in Regularem formam, poſtmodum & ipſe Auguſtini diſcipulus, habitum in eâ pœnitentiæ ſuſcepi. Scio Pater, & in veritate teſtificor, quoniam, quantum extat in memoria hominum adhuc viuentium, hac libertate & immunitate Eccleſia illa, & tres aliæ Clericorum Abbatiæ, quæ in eadem ciuitate ſunt, ſcilicet S. Petri virorum, S. Petri puellarum, S. Auiti, vſque ad diem hanc gauiſæ ſunt, quod in nullâ earum quicunque fuerit Senonenſis Archiepiſcopus procurationem ſuſcepit.* Epiſtolâ 78. inquit: in Eccleſiâ « S. Crucis Aurelianenſis à puero nu- « tritus, & poſtmodum in Eccleſiâ B. « B Euurcij Confeſſoris ſub regulari diſ « ciplinâ religioſum vitam profeſſus, « vtriúſque Eccleſiæ memoriâ dignas « conſuetudines recolo. Baſilicæ ſuæ « Euurtianæ incendio conſumptæ, fuit inſignis reparator, vt teſtatur epiſt. 18. ad Decanum S. Martini Turonenſis; *Combuſtam*, ait, *Patris Euurcij renouamus Eccleſiam, vbi quia noſtra non ſufficiunt, aliena ſtipendia mendicamus, eximus in publicum nec ſine rubore, ruborem abtecimus, per vicos & plateas deuotionem plebis vt poſſumus excitantes:* denique addit epiſt. 19. *inter fumantes Eccleſiæ noC ſtra cineres, & ambuſta renaſcentium parietum ligna flentes, & attoniti prodire cogimur in publicum, & attritâ fronte ſtipis exteræ ſuffragia mendicare. Erigitur noua Confeſſoris Euurcij fabrica, quæ ſic noſtris inchoatur impenſis, vt perfici deſideret alienis.* Poſtea factus eſt S. Genouefæ Pariſiis Abbas, & Epiſcopus Tornacenſis, vt de illo diximus.

Rogerius 2. cui donat Eccleſiam S. Donatiani Rex Ludouicus 7. anno 1178. 1178.

Vulgrinus 1222. recenſetur in cartâ 1222. Theſauri Regij pro cenſu quem ſibi retinuit Rex in terrâ iuxta domum Tem-
D pli Aurelianenſis.

Stephanus 2 diſſidium habuit cum Capitulo S. Crucis 1248. cuius arbiter 1248. fuit Guillelmus de Buſſiaco Epiſcopus.

Laurentius 1287. intereſt cum Ægidio Præſule Aurelianenſi, & Guillelmo Floriacenſi Abbate, cum primus lapis imponitur conſtructioni Eccleſiæ S. Crucis.

Ioannes Bidouin 1408. benedictus à 1408. Guidone de Prunelé Aurelianenſi Antiſtite.

Carolus de Blanchefort Epiſcopus Sil- 1510. uanectenſis 1510.

Ludouicus Chanterean Epiſcopus Ma- A tiſconenſis, obiit 1531.

1552. *Franciſcus du Bourg*, Antiſtes Riuenſis 1552.

Viole. *Michael Viole* filius Ioannis domini d'Aigremont Senatoris Pariſienſis, vir tarâ eruditione coniunctâ cum pietate, quam ſcriptis multiplicibus illuſtrauit, præcipuè inſtructus. Edidit plura ſacrarum litterarum monimenta, & in iis quæ lucem non viderunt, commentaria luculenta in vetus Teſtamentum, ſex libros de arcanis numeris & temporibus, de Anarchiâ Gallicâ, Hierarchiâ & Monarchiâ Eccleſiaſticâ, & alias lucubrationes: viuis ex- B ceſſit Aureliæ, tumulatus in æde D. Euurcij cum effigie ad viuum expreſsâ & hoc epitaphio. *Hic ſitus eſt Reuer. in Chriſto Pater* Michael Viole *huius cœnobij Religioſus Abbas, vbi cum præfuiſſet* xxvi. *annis ſummo bonorum omnium luctu Aureliæ* 71. *annos natus ani-*

1591. *mam Deo reddidit die May* xiv. mdxci. Ibidem in pariete duo leguntur verſiculi.

Hac tam grata bonis facies Violæ *perenni*

Laude, ſed in ſcriptis mens redimina viget.

De illo vide Annales Aurelianenſes C Caroli Sauſſeyj lib. 16. cap. 5.

Fouget. *Carolus Fongeu* Aurelianenſis, Succentor Eccleſiæ, Regi à Conſiliis & Abbas Commendatarius Sancti Euurcij circiter annis 25 & B. Seuerini Caſtri-Nantonis: qui vigili curâ & induſtriâ, baſilicam ſuam inſtaurauit Regum munificentiâ; defunctus ætatis

1630 an. 62. 1630. die 18. Septemb. iacet in chori dexterâ parte ſub epitaphio.

le Coigneux. *Franciſcus le Coigneux* dominus de Bachaumont, Iacobi Præſidis in Senatu Pariſienſi ex Mariâ le Ceriſiet filius.

Leſſay. Exaqvivm, ſiue Exaquenſe Monaſterium S. Trinitati dicatum, D Ord. S. Benedicti, diœceſis Conſtantienſis, cuius Eccleſiæ ſitæ in villâ B. Oportunæ Henricus Rex Angliæ confirmauit omnes donationes ipſi factas, diplomate dato apud Cæſarisburgum, teſte Ioanne Epiſcopo Ebroicenſi vt notatur in codice manuſcripto.

Petrus le Roy, ex Abbate S. Taurini, Exaquenſis, poſteàque S. Michaelis de Monte 1386.

Guerinus Lauré 1510.

Arturus de Coſſé Epiſcopus Conſtantienſis.

Leonorius de Matignon Epiſcopus Comes Lexouienſis an. 1654. & Abbas Exaquenſis.

Exiense cœnobium à Seguino Eyſſes. quodam Comite fundatum fuiſſe, ob interfectum ibidem proprium filium inter venandum, communis traditio eſt, vt vbi abundauit delictum, ibi ſuperabundaret & gratia. Sanctis Martyribus Geruaſio & Protaſio ſacrum fuit ſub regulâ Benedictinâ, ab antiquo ſitum non longè ab Oldo fluuio, in diœceſi Agennenſi, in loco ſatis edito, monticulis in orbem ad duas & tres leucas diſſitis concluſo. Eo in Monaſterio viſitur ſepulchrum Sancti Aduini Epiſcopi, marmoreum; & ſuper cryptam eiuſdem retro altare maius poſitum eſt altare, ab antiquo erectum, & adhuc ſummo Dei beneficio poſt Abbatiæ deſtructionem ex integro conſeruatum, in quo ſequens inſcriptio detecta eſt. Hîc requieſcit beatiſſimus Aduinus Epiſcopus vrbis Romæ, feſtum habet ibi quarto Februarij, & 16. Auguſti. Abbatum nomina à fundatione vſque ad tempora Vrbani 2. Papæ perdita ſunt, ob clades, bella, & miſerias quas variis temporibus cœnobium illud paſſum eſt. Sequentium tamen nomenclaturam humaniter ſuppeditauit Odo la Mothe, Benedictinus Congregationis S. Mauri.

1. *S. Hugo* Cluniacenſis, à reſtauratione primus Abbas, cui monaſterium S. Geruaſij de Exis cum aliis tredecim datum eſt ab Vrbano 11. Papâ, anno 1088. vt notat priuilegium Bibliothecæ Cluniacenſis. 1088.

2. *Arnaldus* Abbas Exienſis anno 1105 11. Auguſti, præſens in redditione terræ de Scatalingiis in parrochiâ S. Iuliani regnante Philippo Francorum Rege, ita manuſcriptum pergamenum. 1105.

3. *Bernardus Iordani* 1. qui vnà cum voluntate Conuentus ſui, licentiam dedit, & locum de Gaiaco ad ædificandam vrbem Villænouæ ad Oldum fluuium propè Exium ſitæ anno 1264. 1264. 10. Aprilis Alfonſo Comite Pictauiæ & Toloſæ id requirente, vt ex ſequenti actu autentico liquet in archiuis Exienſibus. Pateat *vniuerſis præſens inſtrumentum inſpecturis, quod Religioſus & venerabilis Pater in Chriſto* Bernardvs Iordani *miſeratione diuinâ Abbas Exienſis, vniuerſus, totúſque Conuentus Religioſorum monachorum eiuſ-* dem

dem loci, ſcil. P. de Relhaco Prior maior Monaſterij Exienſis, Vitalis de Paratge Sacriſta prædicti manaſterij, Stephanus de Relhaco Prior Montis Flanquini, Yſarnus de Memmeia, & Pegaſius d'Auſtorc Decani de Natiſols, Sicardus de S. Egidio Priar de Cadilhaco, Raymundus Dauentaiac Priar de Donhaca, Petrus de la Capela, Ioannes Arney, Galhardus Iordani, & Arnaldus de Curiaco Monachi prædicti monaſterij Exienſis non coacti, nec circumuenti, nec vi, nec metu, nec dolo ad hac inducti, imò iure ſuo certiorati præmiſſâ & canſiderata per eoſdem Abbatem & Conuentum magnâ vtilitate ſui prædicti monaſtery Exienſis, & domus, danauerunt, dederunt, & conceſſerunt verâ & irreuocabili donatione, ceſſiane, & conceſſione, pro ſe & vniuerſis ſuis ſucceſſoribus, & pro vniuerſis ſui Conuentus monachis abſentibus vnanimiter, & cancorditer & in ſuo Capitulo Exienſi, nabili & ſtrenuo vira Domino Philippo de Villa-Fauerosâ Milite Seneſcallo Agennenſi & Caturcenſi, recipienti præſentem donationem, ceſſionem & conceſſionem pro inclyto, & illuſtriſſ. Domina noſtro Alphonſo Dei gratiâ Camite Pictauiæ, & Toloſæ, & nomine eiuſdem terram vocatam de Gaiac, ſitam in diœceſi Agennenſi, & in parochiâ prædicti monaſterij Exienſis, quæ terra prædicta tenet ſe & adhæret ex vnâ parte cum terrâ Domini Guillelmi de Caluiâ, & Bertrandi de Caluiâ fratrum, & ex aliâ parte cum flumio Olti: & ex omnibus aliis partibus cum terris prædicti Domini Abbatis, & Conuentus Exienſis, videlicet quod donauerunt, dederunt, & conceſſerunt prædicti Abbas, & Conuentus prædicta Domino Seneſcallo recipienti præſentem donationem, ceſſionem & conceſſionem prædicto Domino noſtro Alphonſo Comiti Pictauiæ, & Taloſæ, & nomine eiuſdem de prædictâ terrâ vocatâ de Gaiac, tantum quantum neceſſe fuerit ad Baſtidam ſeu villam faciendam, & conſtruendam, & ad carreyrias, & plateas dictæ Baſtidæ, ſeu villæ, prout cognoſcent, & arbitrabuntur fore neceſſarium, & capacem dictæ Baſtidæ faciendæ, Religioſus vir & diſcretus Stephanus de Relhaco, & Dominus Galbertus de Rampo miles prædicti Domini noſtri Alphanſi Comitis Pictauiæ, & Toloſæ: & Magiſter Pontius Mamardi communis Notarius de Agenno, de terrâ prædictâ de Gaiac, de totâ & tantâ quantâ prædicti viri Stephanus de Relhaco, Galbertus de Rampo, & Magiſter Pontius Mamardi cognaſcent, & arbitrabuntur fare ne-

A ceſſarium ad conſtruendam & faciendam Baſtidam, ſeu villam, & ad plateas, & carreyrias dictæ Baſtidæ, ſeu villæ capacem, cannuenienter prædicti Abbas & Conuentus ſe deueſtiuerunt, & prædictum Daminum Seneſcallum namine prædicti Domini noſtri Alphonſi Comitis Pictauiæ & Toloſæ, & pro eodem Damino noſtro Comite inueſtiuerunt, & in plenam & carparalem poſſeſſionem miſerunt vnanimes, & concordes, promittentes eidem Domino Seneſcallo firmâ, & legali ſtipulatione nomine prædicti domini noſtri Alphonſi bonam & firmam fieri guarentiam de prædictâ terrâ de Gaiac, de omnibus manachis abſentibus ſui

B Conuentus, vel etiam ſua domus, videlicet de totâ & tantâ, quantâ dicti domini de Relhaca, Galbertus de Rampo, & Magiſter Pantius Mamardi cognoſcent, & arbitrabuntur fare neceſſarium ad dictam Baſtidam, ſeu villam faciendam, & canſtruendam, & ad carreyrias, & plateas Baſtidæ, ſeu villæ: & pro dictâ guarentiâ faciendâ prædicto Domino noſtro Seneſcallo nomine prædicti Domini noſtri Alphonſi Comitis Pictauiæ & Toloſæ vniuerſa bona ſui monaſterij concarditer & vnanimiter obligauerunt. Quam donationem, ceſſionem, & conceſſionem prædictam, & vniuerſa, & ſingula ſupradicta promiſerunt prædicti Abbas

C & Conuentus firmâ & legali ſtipulatione, prædicto Domina noſtra Alphonſo Camiti Pictauiæ & Toloſæ, nomine eiuſdem grata, & firma, & irreuocabilia in perpetuum obſeruare, & contra nan venire, nec contra aliquid de præmiſſis aliquo iure, vſu, conſuetudine, ſeu etiam aliquâ ratione. Prædictus verò Seneſcallus nomine prædicti Domini naſtri Alphonſi Comitis Pictauiæ & Toloſæ, & pro ipſo Domino Comite prædictam donatianem, ceſſionem, & canceſſionem prædictæ terræ de Gaiac, & de totâ, & tantâ, quantâ prædicti damini Stephanus de Relhaco, Galbertus de Rampo, & Mag. Pon-

D tius Mamardi cognoſcent, & arbitrabuntur fore neceſſariam, & capacem ad dictam Baſtidam ſeu villam faciendam, & conſtruendam, & ad plateas, & carreyrias dictæ Baſtidæ, ſeu villæ, & inueſtitionem eiuſdem recepit, & promiſit & canceſſit prædictus dominus Seneſcallus nomine prædicti domini noſtri Alphonſi Comitis Pictauiæ & Taloſæ, prædicto Abbati & vniuerſo ac toti Conuentui Exienſi, quod ipſi Abbas & Conuentus habeant, teneant, & poſſideant, & percipiant ſicut ante iſtam præſentem donatianem, ceſſionem, & conceſſionem prædictæ terræ de Gaiac, tenebant, & poſſidebant, ſeu percipere conſueuerant

*ſuum portum in flumine Olti, & ſua molendina, & molendinaria, & aquas, & aquarum loca quæ habent, & habere debent in dicto flumine Olti, cum introitibus & ſuis exitibus, & ſua pedagia, & omnes actiones reales, & perſonales, ordinarias, & extraordinarias, mixtas, & criminales, & omnes alias actiones, & omnia alia iura, & dominia integrè & in pace, quas, & quæ prædicti Abbas & Conuentus retro actis temporibus, & tempore prædictæ donationis, ceſsionis, & conceſsionis habuerunt, tenuerunt, & poſſederunt, ac etiam perceperunt, & percipere conſueuerunt apud Exium, & in diſtrictu, & territorio Exienſi, ſine diminutione, & diſtractione quâcumque. Promiſit etiam & conceſsit prædictus dominus Seneſcallus nomine prædicti domini noſtri Alphonſi Comitis Pictaniæ & Toloſæ, & pro eodem domino noſtro Comite prædicto Abbati & Conuentui, quod ſi quis vel aliqui de ſuis hominibus ab ipſis Abbate & Conuentu feuda tenentibus, & ſub dominio commorantibus, venirent ſeu confluerent ad dictam Baſtidam, ſeu villam causâ habitandi ibidem, prædicti Abbas & Conuentus terras, & feuda, quas, & quæ illi tenebant ab ipſis Abbate & Conuentu poſſunt ad manum ſuam mittere, & capere, & tenere, non deſtructis prædictis feudis, nec exutis ſine contradictione ipſius domini Seneſcalli, vel alterius cuiuſcumq; nomine prædicti domini noſtri Alphonſi Comitis Pictaniæ & Toloſæ, & ſine contradictione alicuius habitantium dicta Baſtida, ſeu villa, niſi de ipſorum Abbatis & Conuentus voluntate procederet, & aſſenſu. Præterea promiſit & conceſsit prædictus dominus Seneſcallus nomine prædicti domini noſtri Alphonſi Comitis Pictaniæ & Toloſæ, & pro eodem domino noſtro Comite prædicto Abbati & Conuentui Exienſi, quod Baiulus dicta Baſtida ſeu villa, aliquem vel aliquam de Exio prædicto, ſeu habitantem in prædicto Exio nequaquam compellat ex aliquâ causâ coram ſe litigare, niſi Abbas & Conuentus negligentes exiſterẽt, ſeu remiſsi ad hæc omnia prædicta: prædictus dominus Seneſcallus, prædicto Abbati & Conuentui Exienſi, à prædicto domino noſtro Alphonſo Comite Pictaniæ, & Toloſæ, bonâ fide, & vt breuius poterit, faciet approbari ac etiam confirmari: & eorumdem Abbatis & Conuentus honorem, & vtilitatem in quibuſcunque poterit promouebit, & diligentiſsimè procurabit. Acta ſunt hæc apud Exium in Capitulo Exienſi, decimâ die ab exitu menſis Aprilis, præſentibus & teſtibus ad hæc vocatis & rogatis prædicto domino Galberto de Rampo milite, Magiſtro Ioanne Coſerij Clerico prædicti domini noſtri Comitis Pictauiæ, & Toloſæ, & Canonico monaſterij S. Capraſij de Agenno, domino Armengandi Præceptore Hoſpitalis de Salnanhas, domino Yſarno de Valens milite, Petro de Altâ ripâ milite, Guillelmo Galteri de Taluiâ, & fratre ſuo Bertrando de Taluiâ domicellis, Bernardo Argueri, Petro Pellicery, Arnaldo de Furcis, Ioanne Martini, Raymundo Papelli Burgenſibus de Pennâ diœceſis Agennenſis, Raymundo Aldemar Baiulo de Turnone, & me Arnaldo Delherm communi Notario Pennæ prædictæ, qui de mandato vtriuſque partis hæc ſcripſi, & duo publica inſtrumenta inde confeci eiuſdem tenoris, quorum vnum habuit prædictus dominus Abbas & Conuentus Exienſis prædicti, & alium dominus Seneſcallus prædictus. Anno Domini
MCCLXIV. regnantibus prædicto inclyto, 1294.
& illuſtriſsimo domino Alphonſo Comite Pictaniæ & Toloſæ, & venerabili Patre Domino Petro Agenni Epiſcopo.*

4. *Gailhardus de Monrabex* Exienſi 1283.
cœnobio præfuit 1283.

5. *Arnaldus-Raymundus de Coiſchels* 1304. & 1310. 12. Septemb. tranſegit cum vrbe ſuâ pro decimis, & 1313. ſcribit Arnaldo de Palaſoliis Decano, die 2. Auguſti.

6. *Raymundus de Barata* anno 1327. 1327.

7. *Guillelmus de la Landa* 1. adminiſtrabat 1332. 1333. xt. Octobris & 1340. quo obiit.

8. *Bernardus-Gaubertus de Peſtilac* an.
1340. 23. Decemb. & 1342. 9. Iulij, no- 1340.
minatur etiam 1345. item 20. Iunij an. 1368. & 1389.

9. *Bernardus* 2. an. 1391. & 1402. die 1402.
11. Nouembris corrigitur ab Aymerico de Peyraco Abbate Moyſſacenſi palam in Capitulo Exienſi, vt extirpator ſubſtantiæ monaſterij; huius verò & ſuperioris tempore, diu, multúmque in Curiâ Romanâ Exienſe cœnobium litigauit, contra Fratres Ordinis Prædicatorum, aduerſus quos ſententias definitiuas obtinuit, qui ad conſtruendam Eccleſiam & ædificia in loco Villænouæ proceſſerant, & ad ipſum diſſidium proſequendum Conuentus Exienſis vendidit pro vtilitate eiuſdem monaſterij plurima ornamenta.

10. *Bernardus-Raymundus*, nomina-
tur an. 1410. & 1412. cuius tempore 1412.
1418. datur Abbatiæ Exienſi intra vrbem Villænouæ Capella S. Martialis in refugium tempore belli, in quâ ab

anno 1577. quo cœnobium Exienſe A
ſolo proſtratum eſt, officium diuinum
perſoluitur vſque ad an. 1631. 19. Iunij
quo monaſterium vtcunque eſt repa-
ratum.

11. *Guillelmus de la Huquia* 2. enun-
tiatur in actis die 5. Februa. an. 1419.
26. Aprilis, & 3. Nouembris.

12. *Arnaldus-Guillelmus de la Landa,*
1436. Abbas Exij die 18. Aug. 1436. ſuſcipit
hominium domini de Vilabeau in Ca-
pitulo ſuo, rexit annis 1438. 1439. &
1443. 16. Maij.

13. *Petrus de Brinhol* ſuſcipit fidem
clientelæ Baronis de Puiolibus 1457.
4. Maij: viuebat etiam 1461. 20. Apri- B
lis, vltimus regularis à reſtauratione
primâ.

14. *Guido de Montbrun* ex Epiſcopo
Condomienſi primus Exienſis Com-
1464. mendatarius adminiſtrauit ab anno
1464. vſque ad 1488.

15. *Antonius de Luſech*, ex Protono-
tario Apoſtolico, Epiſcopus Catur-
cenſis ab an. 1488. 31. Ianuarij ad an.
1509. 1509. quo obiit die penultimâ Maij in
caſtro de Albaribus, ſepultus in Ca-
thedrali Cadurcenſi ante aram maio-
rem.

16. *Benedictus de Iean*, dictus *de S.* C
Mauritio, Abbatiam Exienſem vi &
potentiâ ſæculari obtinere voluit,
quam non pacificè & parùm tenuit,
multis aliunde onuſtus beneficiis.

17. *Guillelmus de Balaguier* 3. anno
1517. die 17. Decemb. Abbas & de
Perignaco Ord. Ciſtercienſis.

18. *Franciſcus de Balaguier* ex domo
Monſaleſâ Abbas Exij Regularis ab
1556. anno circiter 1518. ad 1556. vir nobi-
lis & ſtrenuus, ex Priore de la Ra-
miere factus eſt Epiſcopus Vaſatenſis,
vbi deceſſit. Fratrem habuit Ioan-
nem de Balaguier Antiſtitem Catur-
cenſem qui Vaſatenſis Epiſcopus fue- D
rat deſignatus.

19. *N. Mourebert*, Commendatarius.
fauore Regis Henrici 3. tres bullas ob-
tinuit pro ſequentibus.

20. *N. du Nom.*

21. *N. du Foiſſy* quibus cedentibus,
& Moureberto defuncto ſucceſſit.

22. *Dionyſius de Bordier* Melodunen-
ſis, Abbas Regularis, quo ſedente, &
bella inteſtina, & Caluiniana hære-
ſis, ac odia priuata cœnobium Exien-
ſe diruunt, ſemel iterum, atque tertio
aggreſſum in terram proiicitur, cum
teſtitudineâ Eccleſiâ, & campanili;
anno enim 1577. Calend. Ianuarij, 1577.
vigiliâ Epiphaniæ omnia verſa ſunt in
ruinas: Aduini Epiſcopi & alterius cu-
iuſdam ſancti ſepulchra aperta, & vio-
lata, at non ſine vltione diuinâ in ſa-
crilegos.

23. *Bertrandus de la Borye* natus in
loco de Comber prope Exium, anno
1558. die 15. Septemb. primò in cœno-
bio Moiſſacenſi monachi vitam pro-
feſſus eſt, cùmque ibi Camerarij offi-
cio fungeretur, Exienſis Abbas vo-
lente Henrico Magno efficitur anno
1595. ſed per quinquennium pacificè
non rexit, quoadúſque Senatuſcon-
ſulto magni Concilij eidem adiudi-
cata eſt monaſterij poſſeſſio pacifica,
& integra contra Epiſcopum Agen-
nenſem. Anno 1597. à Franciſco Car- 1597.
dinale de Ioyoſâ Toloſæ in monaſte-
rio S. Mariæ Deauratæ die 7. Decem-
bris Dominicâ 2. Aduentus in miſsâ
maiori benedictionis munus accepit:
Inde ſæpiſſimè rogatus, & tentatus,
vt iacentis, & deſolati monaſterij ſæ-
culatizationem adinſtar aliorum vi-
cinorum, & maximè Moiſſacenſis,
ſcripto permitteret, libenter teſtatus
eſt tale ſe nunquam facinus commiſ-
ſurum, nec contra fundatorum aut be-
nefactorum mentes vnquam iturum,
ſed reformationem dum aggreditur,
litibus fatigatur; tandem Patrum ſui
Ordinis operâ, derelicti ac vacui à
quinquaginta tribus annis monaſterij
reparationem aggreſſus eſt, in quod
ſtatim vt potuit ſe recepit anno 1630. 1630.
die 14. Iunij. Abſtinentiâ fuit admi-
rabili, ab eo enim tempore quo in
monachum receptus eſt, tantâ inediâ
corpus domuit, vt etiam podagram
quâ in viridi torquebatur ætate, hoc
ex integro in ſe curauerit antidoto; vix
ter aut quater in totâ ad multos an-
nos manducans hebdomadâ; lectio-
nes ſacras libenter audiebat, maximè
verò ſanctorum Chriſoſtomi, Grego-
rij Nazianzeni, & Diui Bernardi ope-
ra ſedulo legebat, & memoriæ com-
mendabat. Fuit in dicendâ ſententiâ
liber; in corrigendis exceſſibus tenax,
in fouendis pauperibus, & viduis ſu-
bleuandis valde miſericors, & perpe-
tuò munificus. Anno 1631. die natali 1631.
Sanctorum Geruaſii & Protaſii 19. Iu-
nii, capitulum in modum Eccleſiæ
diſpoſitum ipſe primus ſolenniter be-
nedixit, primùmque ibi ſacrum pon-
tificaliter fecit, aduocatis ſui Ordinis

Patribus reformatis, Congregationis A
S. Mauri : poſt reſignationem ſacramentis munitus, in ſenectute bonâ obdormiuit die 12. Maii an. 1639. ſepultus eſt in eadem Capellâ quam benedixerat, in medio chori ante altare maius.

24. *Antonius Roques* ex Priore Exienſi, per ſpontaneam Bertrandi abdicationem Abbas renuntiatur. Cœnobii ſui Eccleſiam inſigni apparatu veſtium
1659. ſacrarum decorauit: viuebat adhuc an. 1659.

25. *N.. de Groſſoles* ex Marchionibus de Flamarens.

Iſſoudun. B EXOLDVNVM oppidum octo leucis ab Auarico, præter collegium Canonicorum illuſtratur Abbatiâ B. Matiæ, Ordinis Benedictini, diœceſis Bituricenſis ad fluuium Theolium, nobile caſtrum dicitur Guilelmo Aremorico Philippidos lib. 2. Huius verò cœnobii Ætherius Abbas memoratur anno 30. regni Lotharii, menſe Maio in cartâ Emenonis principarum Exolduni tenentis; extant quoq; literæ Stephani Abbatis pro quadam compoſitione factâ ſuper libertatibus hominum manentium in burgo S. Paterni apud Exoldunum, quas Goffridus, C Odo, & Radulfus quondam Domini de Exolduno iiſdem conceſſerant an.
1218. 1218. menſe Maio. Porrò ibidem habitum fuiſſe Concilium notatur in chronico manuſcripto Senonenſi anno 1081.

Eiham. EIHAMVM prope Aldenardam ad Scaldim in Flandriâ, condidit Balduinus Inſulanus Flandriæ Comes, vbi prius tria templa extruxerat Godefridus cognomine Captiuus Comes Virdunenſis, eiúſque filius Erimannus, vt Baldricus in chronico Cameracenſi tradit; has ædes cum caſtello Eihamenſi quod Balduinus Comes ab eo- D dem Erimanno comparauerat, Benedictini Ordinis monachis contulit
1063. 1063. conſtructo ibidem cœnobio, cui Vualbertum ex Vedaſtino monaſterio aſſumptum Abbatem præpoſuit; idem Balduinus Arnulfum Aldenardenſem ſuóſque ſucceſſores delegit Subaduocatos eius monaſterii cartâ anni 1064. quam legere eſt in Notitiâ Eccleſiarum Belgij Auberti Miræi cap. 92.

F.

FAISIA, Ordinis Ciſtercienſis, filia Cadunij, conditur in diœceſi Burdegalenſi anno Domini 1147. *La Faiſe.*

FALEMPINVM Ordinis Sancti Auguſtini, diœceſis Tornacenſis, fundatur à Saſuualone Caſtellano Inſulenſi, vt ex tabulâ diſcitur, cuius tenor in monumentis Abbatiæ. IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis &c. Diuinâ veritate compulſus Saſuualo, vir timoratus, ad humilitatem paruitatis noſtræ venit, qui deputatus ſum indignus procurator Nouiomenſis & Tornacenſis Eccleſiæ, & poſtulans quatenus & eius petitioni fauere, & Deo vota ipſius ſatagerem offerre. Idcirco notum fieri volumus tam præſentibus filiis Eccleſiæ, quàm poſteritati futuræ, & ſucceſſoribus ſedis in præſentiarum nobis commiſſæ, quod eidem Saſuualoni ſuccenſo cœleſti amore, & territo peccatorum ſuorum immenſitate, ego prædictarum immeritus Eccleſiarum Paſtor Hugo nomine, & conſenſu Clericorum necnon & fidelium laicorum noſtrorum, ex Sanctorum Patrum traditione, & ſacrorum canonum auctoritate conceſſimus collibentiam, cum corroboratione poteſtatis Eccleſiaſticæ. Deprecatus eſt ſiquidem vt altari libertatem concederemus, quod eſt in villâ* PHALEMPIN, *in Comitatu videlicet Carembam, quatenus ibi ædificaret Abbatiam in honore B. Martyris Chriſtophori, & ibi ſtabiliret pauperum Chriſti clerimoniam, eámque ſub obtentu charitatis dotaret appenditiis terrærum atque familiarum, vnde haberent ipſius Abbatiæ Clerici alimoniam. Annuentibus itaque voto ſuo Balduino Marchione, necnon & Adelâ regali Comitiſſâ eius coniuge, abſoluendum decreuimus, eâ videlicet ratione, vt amodò careat omni venditione, & qualibet commutatione, & priſtinâ ſeruitute, duos tantummodò ſolidos ſingulis annis ſoluat ad Synodum Epiſcopalis cenſuræ. Curam animarum Epiſcopus electo ab ipſis fratribus Priori delegabit ipſius caternulæ, & ſic erit libera ab omni reliquâ conditione, necnon & Principis poteſtate. Hæc ſunt igitur, quæ liberaliter attribuit, fauente prædicto Principe, idem Saſuualo eidem Abbatiæ terras optimè fertiles, in villis videlicet Vuilleradi prato, Riuocurt, Burhung. Hæc autem ſunt nomina ſeruo-* *Falempin.*

rum per familias eidem Abbatiæ conceſſa, Dodo, & vxor eius, cum infantibus, Bernardus cum vxore & filiis, Florbertus &c. Actum Tornaco Pontificali Sede, regnante in æternum Domino noſtro Ieſu Chriſto an-
1039. *no Incarnationis eiuſdem* MXXXIX. *Indictione 7. imperante glorioſiſſ. Rege Henrico anno XII. Hugone Præſulatum agente anno IX. Sig. Hugonis Epiſcopi, S. Fureli Archidiaconi, Malbodi Abbatis cœnobij S. Amandi, cum reliquis fratribus, Hugo Tornacenſis Eccleſiæ Cancellarius ſcripſit. Signum Balduini Marchionis Flandriæ, S. Adelæ Regiæ prolis Comitiſſæ, S. filiorum eius Balduini & Roberti, Euſtathij Comitis, Rogerij Comitis, Roberti Attrebatenſis, Vualteri Cameracenſis, Hugonis, Rodulfi, Reingauldi, Amaldi, Anſelmi, Saleconis.*
Abbates ſequuntur ex Ioanne Buſelino lib. 1. Galloflandriæ c. 26.

1. *Lambertus* obiit 1108.
2. *Iuo.*
3. *Hemfridus.*
4. *Herbertus.*
5. *Alsolphus.*
6. *Ioannes de Liſle* 1. è Caſtellanis Inſulanis oriundus, filius Hugonis & Ermentrudis.
7. *Ioannes* 2.
8. *Philippus.*
9. *Laurentius.*
10. *Theodoricus.*
11. *Nicolaus* 1.
12. *Nicolaus Huſtrinus* 2.
13. *Hugo.*
14. *Ioannes* 3.
15. *Guillelmus.*
16. *Petrus.*
17. *Ioannes* 4.
18. *Valterus.*
19. *Goſuinus.*
20. *Ioannes* 5.
21. *Iacobus.*
22. *Nicolaus Carettus* 3. ex Marchionibus Sauonæ.
23. *Ioannes* 6.
24. *Andreas Mondetus.*
25. *Ioannes ab Atrio* 7.
26. *Matthæus à Caſtro.*
27. *Carolus du Tilleul.*
28. *Adrianus Baunius.*

Fare-moustier. FAREMONASTERIVM B. Mariæ, vel ſanctæ Pharæ cœnobium Ord. Benedictini vetuſtiſſimum inchoauit, & ſub monaſticæ Congregationis Virginum domicilium fundauit in loco Eboriaco Fara, Meldenſis Epiſcopi ſoror; cuius Abbatiæ primordia vt innoteſcant, non erit inutile dotatio-
A nis exemplar, nonnullarúmque cartarum priuilegia exſcribere, quæ accepta referimus beneficio dom. de Vyon d'Herouual, viri de Hiſtoriâ optimè meriti, qui copiam fecit vetuſti codicis manuſcripti Faræmonaſterienſis, vbi hæc ad verbum ſe habent.

ANNO *quinto regnante Domno Dagoberto Rege glorioſiſſimo ſub die VII. Kal. Nouemb. Cum ego in Dei nomine Burgundo Fara, relictâ huius ſæculi malitiâ, vel dignitate, propter amorem Chriſti & peccatorum meorum abſolutionem, Monaſterium* EBORIACVM *ſub religionis nomine viſa ſum ædificaſſe, dum in ipſo*
B *monaſterio reſiderem, tempúſque meæ reſolutionis ac diem iudicij expectarem; volui ſub teſtamento conſcribere ac confirmare, quæque ipſi loco à me tradita ſunt, quatinus præſentibus atque futuris eſſet proficuum in eodem cœnobio Deo ſeruientibus. Interea accerſito Valdone Notario, præſentibus teſtibus ſacerdotibus ac ſecularibus viris, in præſentia meâ rogaui hoc teſtamentum confirmare; quo nullo caſu ciuili, vel prætorario hæc calumniare quiſquam valeat, aliquod ius ſibi volens vendicare, Dei maieſtati offenſis, & hoc teſtimonio conuinctus reſipiſcat. Itaque ego Burgundo Fara hono-*
C *rans prædictum locum Eboriacum, ſitum in pago Briegio, quod eſt conſtructum in honore Dominæ ac Sanctæ Mariæ & S. Petri Apoſtolorum Principis, dono quæ videbar habere in ſæculo, id eſt portionem meam de villâ Campellis nomine, quam contra germanos meos in parte accepi, cum mancipiis, vineis, ſyluis, pratis, aquis, aquarúmue decurſibus, ſub omni peculio, vel quantumcumque taliter mei illic inueniri potuerint perpetualiter dono. Dono itaque de villâ cognomento Cananiacus in pago Kalenſe, portionem meam ad integrum cum tribus domibus, manſis, vineis, ſyluis, pratis, paſcuis, aquis aquarúmue decurſibus, propter remedium animæ meæ iam dicto monaſterio: volo eſſe in prædicto monaſterio donatam*
D *villam cognomento Dulgokaiacus ſitam in pago Aliodrenſe, medietatem illam quam bonæ recordationis genitor meus Agnericus quondam per teſtamenti ſui paginam delegauit, cum terris, mancipiis, vineis, ſyluis, pratis, paſcuis, aquis, aquarúmue decurſibus, Eccleſiæ Dominæ Mariæ, & S. Petri Eboriacis monaſterij: in ſuburbio quoque Meldicæ ciuitatis portionem meam quam contra germanos meos per legitimam diuiſionem ibidem viſa ſum accepiſſe, cum terris, domibus, mancipiis, vineis, pratis, aquis, aquarúmue decurſibus, ſeu peculio, vel quoſ-*

cumque tranſitus ſancto monaſterio & omni congregationi puellarum eiuſdem Eboriacenſis loci. In lege quoque Theudoſianá, vt eſt inſertum, ſic trado ea, vt vnuſquiſque de facultate laicali, qui filios reliquerint ad ſuos hæredes legitimos debeat delere. Præterea dono dulciſsimis germanis meis fauentibus Chagnulfo, Burgundo, Farone, & Agnetrude portionem meam de villâ vocabulo Luura, ſitam in pago Pariſiaco cum atriis, ædificiis, mancipiis, vineis, ſyluis, pratis, aquis, aquarúmue decurſibus, ſeu peculio, vel quoſcumque tranſitus. Ad integrum verò caſus cum arcis, tam infra muros quàm extra muros Meldicæ ciuitatis portionem meam quam contra germanos meos accepi, prædicto monaſterio Eboriaco habere cupio. Farinarium verò qui eſt ſuper fluuium Maternam ad pontem rapidum ipſi monaſterio habere cupio. Similiter alterum farinarium ſitum in Briegio ſuper fluuium Alba, pro remedio animæ meæ, & vt nomen meum in libro vitæ ſit inſertum, ipſi monaſterio dare volo. Et vt feſti dies ante ſanctum altare ſolemnius recolantur, dare volo vineas, id eſt pedeturas duas in Cauantaco villá in Kalenſe, quas contra germanum meum Chagnulfum in concambio viſa ſum accepiſſe, ſupradictæ baſilicæ Dominæ Mariæ & S. Petri Eboriacis monaſterij. De mancipiis verò meis per quáſque villas ſuperiùs nominatas, quæque exinde per tabulas vel cartas conſcripſi, nomine ingenuitatis, liberi, liberéue permaneant cum omni eorum peculiari conceſſa. Inuoco Domini Maieſtatem, vt poſt obitum meum intra legitimi temporis agonem, voluntas mea ſecundùm legem & conſuetudinem loci iſtius proſequente omnimodis propitio Domino conualeſcat; ſcilicet hoc quod pro animæ meæ remedio & peccatorum meorum abſolutione tribuo. Legibúſque ſit ſtabilitum, & legaliter conſiſtat. Sane ſi quiſcumque contra hanc voluntatem mutare, aut in aliquod infringere temptauerit, inuocatá Dei ineffabili potentiâ omnino conteſtor, vt pro omnium meorum peccatorum crimine obnoxius, in die iudicij teneatur, & cum impiis conſcribatur, &c. Si quæ malæ adiectiones vel ſubiectiones imminutionéſque factæ fuerint, ego feci, fieríque mandaui, dum teſtamento meo ſæpius volui recenſere & ſingula recognouiſſe, conſtipulatione ſubnixâ. Actum in cœnobio Eboriaco ſub die VII. Id. Octob. Abbatiſſas huius loci præter has ſubſcriptas non reperimus, quas ex Necrologio, ſed incertâ ſerie temporum damus.

1. *S. Fara*, de quâ hæc habet vetus Martyrologium 7. Decemb. *Eboriacas Monaſterio, quod dicitur in Brige natalis glorioſiſſimæ, atque nobiliſſimæ Burgundo Faræ, præcellentiſſimæ Virginis & Abbatiſſæ.*

S. Eddeburgis filia Regis Saxonum Orientalium ſucceſſit S. Faræ.

Guiburgis.

Heluidis.

Rothildis.

Mathildis.

Emma.

Hauidis.

Adelais.

Herſendis.

Eliſabeth.

Adelina.

Gela.

Euſtachia.

Riſendis quæ & Cathatina: ad eam extant diplomata Lucij 2. pto confirmatione priuilegiorum Abbatiæ, Latetani pet manum Baronis Rom. Eccl. Subdiaconi, Calend. Iulij 1144. Ind. 1144.
7. reſcriptum item Henrici Archiepiſcopi Senonenſis, & Apoſtolicum diploma Eugenii quod hùc referendum ex ſctiniis Abbatiæ. EVGENIVS Epiſcopus ſeruorum Dei, dilectis in Chriſto filiabus Riſendi Abbatiſſæ Fatenſis Monaſtetii, eiúſque ſororibus tam præſentibus quàm fututis regularem vitam profeſſis in perpetuum, &c. Eapropter dilectæ in Domino filiæ venerabilis fratris noſtri Alberici Oſtienſis Epiſcopi ptecibus inclinati, veſtris iuſtis poſtularionibus clementer annuimus, & præfatum Monaſterium in quo diuino eſtis mancipatæ obſequio, ſub B. Perri & noſtrâ protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti ptiuilegio communimus. Statuentes vt quaſcumque poſſeſſiones, quæcumque bona idem Monaſterium in præſentiarum iuſtè & canonicè poſſidet, aut in fututum conceſſione Pontificum, liberalitate Regum, largitione Principum, oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis præſtante Domino poterit adipiſci, firma vobis veſtríſque ſuccedentibus & illibata petmaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. In pago Meldenſi prædium ipſum quod antiquitùs EBORIACVS vocabatut, nunc verò FAREMONASTERIVM, cum Eccleſiis, decimis, terris, cultis & incultis, torcularibus, nemoribus, pratis, molendinis, aquis, aquarúmque decurſi-

bus. Mercata vniuſcuiuſque hebdomadæ, & viaria, integráque totius villæ iuſticiâ, cum villis circum adiacentibus, videlicet Morou cum Eccleſiâ & decimâ, Capellâ S. Adalbergæ, Ponte Mucre cum Eccleſiâ, duabuſque decimæ partibus, Poncello Dammartin cum molendinis, ad eandem villam pertinentibus, Tremis, Meſnillo, Calneto faico, Vicinis, Buſſeto, Cheſſuto, meſurâ Triangulo, Montebon, Inuito, Campogeneſte, villâ prædictâ Monte-Martini, Monterainardi, Belteil cum quinque partibus decimæ, Radulfi villâ, Montelauandria, Bellum videre, Rogo, Salceio, Alba, Berrinniis, Meſnillo Rixendis, Mancello, Meſoarcheriis, Fauergis, Pleſſero, Melo, Curteruello Meſegierii, cum omnibus earumdem villarum appendiciis, Alpineium cum appendiciis ſuis, terris cultis & incultis, aquis, aquarúmque decurſibus, ſyluis, pratis, nemoribus. Eccleſiam Beati Ioannis Euangeliſtæ cum omnibus decimis ſitam in Pleſſeto Arnulphi cum appendiciis ſuis. In pago Trecenſi Bulliacum cum terris & ceteris appendiciis ſuis, Eccleſiam de Bonoloco Curfelix. In pago Pariſienſi Corlegen cum omnibus appendiciis, decimam de Marcheingen. In pago Senonenſi Tumbam cum omnibus appendiciis, Ecelcſiam videlicet, decimis tertis culris & incultis, nemoribus, molendinis, aquis aquarúmque decurſibus. Capellam ſitam in villâ quæ vocatur Balacrium, Capellam ſitam in Montemintelli. In territorio Gaſtinenſi prædium quod vocatur Gaiacus cum omnibus appendiciis. Quidquid iuris haberis in Eccleſiâ de Noem, & in Eccleſiâ de Damnamariâ, de Montecreſcone, & de Monteboi in Eccleſiâ & villâ S. Firmini: in pago Pruuinenſi Eccleſiam S. Bartholomæi de Curte Euroldi. Item in pago Meldenſi 20. ſol. cenſuales in caſtro Columbario, qui à Domino illius caſtri eiuſdem Eccleſiæ perſoluuntur. Libertates quoque & immunitates quæ à clariſſimo filio noſtro Ludouico illuſtri Francorum Rege, eidem Monaſterio, villis etiam, terris, hominibus, & aliis ad ipſum Monaſterium pertinentibus iuſtè conceſſæ ſunt, & ſcripto ſuo firmatæ, præſentis ſcripti paginâ confirmamus. Obeunte verò te nunc eiuſdem loci Abbatiſsâ, vel tuarum quarumlibet ſuccedentium, nulla ibi qualibet ſubreptione, aſtutiâ, ſeu violenriâ præponatur, niſi quam ſorores communi conſenſu, vel pars conſilii ſanioris ſecundùm Dei timorem, & B. Benedicti regulam prouiderint eligendam. Chriſma quoque, oleum ſanctum, conſecrarionem altarium, ſeu baſilicarum, ordinationem Clericorum, qui ad ſacros Ordines fuerint promouendi, vel benedictiones ſanctimonialium, à diœceſano ſuſcipietis Epiſcopo, ſi quidem Catholicus fuerit, & gratiam ſedis Apoſtolicæ habuerit, & ea vobis gratis & abſque prauirate aliquâ voluerit exhibere. Alioquin quem malueritis Catholicum adeatis Antiſtitem, qui nimirum noſtrâ fultus authorirate, quod poſtulatur indulgeat. Decernimus ergò vt nulli omnino hominum liceat præfatum Monaſterium temerè perturbare, aut eius poſſeſſiones auferre vel ablatas retinere, minuere ſeu quibuſlibet vexationibus fatigare, ſed illibara omnia & integra conſeruentur, noſtris & aliorum pro quorum gubernatione & ſuſtentarione conceſſa ſunt vſibus omnibus profutura. Saluâ concordiâ quæ inter Manaſſem Epiſcopum & Riſendim Abbatiſſam per Hugonem Autiſſiodorenſem, Gaufridum Catalaunenſem Epiſcopos, ex præcepto prædeceſſoris noſtri felicis memoriæ Papæ Innocentij rarionabiliter facta eſt, & ſcripto ſuo firmara, & ſcripto Meldenſis Epiſcopi munimine roborata. Saluâ etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, & in aliis Eccleſiis ad ipſum Monaſterium pertinentibus, Epiſcoporum in quorum parochiis ſitæ ſunr canonicâ iuſtitiâ. Si quâ igitur in futurum Eccleſiaſtica ſæculariſue perſona &c. Amen. Ego Eugenius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, ego Conradus Sabinenſis Epiſc. ego Albericus Oſtienſis Epiſc. Imarus Tuſculanus. B. Preſbyter Card. tituli Calixti, Guido Card. tit. S. Chryſogoni, Vbaldus Card. S. Praxedis, Vbaldus Card. tit. SS. Ioannis & Pauli, Gilebertus Card. S. Marci, Aubertus Card. S. Anaſtaſiæ, Nicolaus Card. tit. S. Citiaci, Bernardus Card. S. Clementis, Iulius Card. S. Marcelli, Villanus Card. tit. S. Stephani in Cœlio Monte, Iordanus Card. S. Suſannæ; Ego Odo Diaconus Cardin. S. Georgij ad Velum aureum, Guido

» Card. SS. Coſmæ & Damiani, Octa-
» uianus Cardin. S. Nicolai in carcere
» Tulliano, Ioannes Card. S. Adriani,
» Gregorius Card. S. Angeli, Becardus
» Card. Sanctæ Rom. Eccleſiæ, Guido
» Card. S. Matiæ in porticu; Iacinthus
» Card. S. Mariæ in Coſmydin, Cyn-
» thius Card. SS. Sergij & Bacchi. Da-
» tum Laterani per manum Roberti San-
» ctæ Rom. Eccleſ. Preſbyteri Cardin.
» & Cancellatij 3. Nonas Ianuarij, In-
1145. » dict. IX. Incarn. Dom. an. MCXLV.
» Pontificatus verò Domini Eugenii
» III. Papæ anno I.

Luciana cui dirigitur Bulla Hadria-
ni Pont. pro eadem confirmatione Ro-
mæ apud S. Petrum per manum Card.
1154. Cancellarij 3. Calend. Ianuatij 1154.
ad illam quoque reſcribit Alexander
3. Pariſiis per manum Hermanni, Ro-
manæ Eccl. Subdiaconi & Notarij 2.
Id. Martias 1162. Porrò controuerſiæ
inter Meldenſem Preſulem & hanc
Abbatiſſam de iure Aduocationis am-
plior narratio ex relatis infra tabulis
intelligitur. In nomine ſanctæ &
» indiuiduæ Trinitatis, Amen. Ego Ste-
» phanus Dei patientiâ Meldenſis Epiſ-
» copus, Abbatiſſæ Faremonaſterij toti-
» que Capitulo in perpetuum &c. No-
» tum igitur fieri volumus, præſentibus
» & ſucceſſuris, quod agitata diu inter
» nos & venerabilem Lucianam Abba-
» tiſſam Faremonaſterij controuerſia,
» ſuper Aduocationem eiuſdem Eccle-
» ſiæ & villæ, cum omnibus ad eandem
» Aduocationem pertinentibus, quam
» de integritate Regaliæ Meldenſis E-
» piſcopi eſſe contendebamus, tandem
» placitâ vtrâque compoſitione in hunc
» modum eſt terminata. Præfata Abba-
» tiſſa nobis CL. libras dedit. De qui-
» bus nos decimam apud villam Quin-
» ci nobis & ſucceſſoribus noſtris in per-
» petuum acquiſiuimus. Hoc autem de
» communi conſilio, & conſenſu totius
» Capituli noſtri ſuper querelâ de præ-
» dictâ Aduocatione in pace Eccleſiæ
» Faremonaſterij perpetuò dimiſimus, &
» qui etiam deinceps ſuper hoc omnino
» fore quantum ad nos & noſtram Ec-
» cleſiam pertinet, bonâ fide conceſſi-
» mus. Ne verò aliquis ſucceſſorum no-
» ſtrorũ ſuper eadem Aduocatione præ-
» dictam Eccleſiam vexare de cæterò
» attemptet, priuilegia quibus videba-
» mur nobis ius prædictæ Aduocationis
» vendicare, in manu domini Regis vi-
» delicet Ludouici filij Regis Ludouici

A reſignauimus. Et ſi deinceps alia quæ- «
libet anteceſſorum eiuſdem Regis pri- «
uilegia, propter reuocandam ſæpe di- «
ctam Aduocationem à ſucceſſoribus «
noſtris proferantur, irrita omnino & «
caſſa quantum ad hoc habeantur. Hoc «
autem ne in irritum duci aut retractari «
poſtmodum valeat, ſigilli noſtri aucto- «
ritate & ſigillo Capituli noſtri com- «
munitum eſt. Actum publicè nobis «
præſentibus in Capitulo Meldenſi, an- « 1165.
no Incarnationis Verbi MCLXV. Vuil- «
lelmo Theobaldi Comitis filio Deca- «
no concedente, pluribus & conceden- «
tibus Rorico maiore Archidiacono, «
B Radulpho Archid. Stephano Cantore «
concedente, Simone Theſaurario præ- «
ſente, Simone Abbate Cagienſi, præ- «
ſentibus & concedentibus Preſbyteris «
Canonicis, Adam Conſtantio Succen- «
tore, Girardo de Cungi, Gaufrido &c. «
Affuit etiam præſens in Capitulo Mel- «
denſi quando hoc factum eſt, ſupra «
memorata Abbatiſſa Domina videli- «
cet Luciana. Affuerunt ex parte ip- «
ſius Simon Preſbyter & Canonicus Fa- «
remonaſterij, Robertus Preſbyter & «
Canonicus, Rob. Diaconus & Cano- «
nicus, Theſaurarius vero Braiacen- «
C ſis Eccleſiæ; Sanctimoniales Mathil- «
dis, Helicendis, Maria: laici Galo «
Præpoſitus, Girardus Maior, Ioannes «
ſeruiens. Data per manum Magiſt. «
Theobaldi Meldenſis Canonici & «
Notarij Dom. Pręſulis, & per manum «
Adæ Canonici & Cancellarii Melden- «
ſis Eccleſiæ XI. Cal. Aprilis. Deinde «
ſequitur iudicium quod ſuper eâ re
pronuntiauit Rex Ludouicus VII. di-
ctus Iunior.

In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Amen. Ego Ludouicus Dei gratiâ Francorum Rex. Exigit officium*
D *Regiæ adminiſtrationis nos circa Eccleſias regni ſollicitudinem adhibere &c. Hæc nos proſequimur occaſione Eccleſiæ & ſanctimonialium Faremonaſterij, in quâ domo Epiſcopus Meldenſis Stephanus nomine, volebat habere dominium & Aduocatiam, licet Abbatiſſa Luciana cum ſuo Conuentu ſe, & Eccleſiam ſuam cognoſcebat pertinere ad regiam tutelam, & in defenſionem, & partis ſuæ protectionem, plurima habebat inſtrumenta: litigatum eſt diutius inter eos, & per multas vices querela hæc venit ante nos, & in audientiam Curiæ noſtræ, ſed tandem finita eſt compoſitione. Sciant igitur vniuerſi præſentes pariter & futuri, quod Epiſcopus Meldenſis iam di-*

ctus

ctus Stephanus, in præſentiâ noſtrâ & Cu- A
riæ noſtræ proteſtatus eſt, ſe per aſſenſum
totius Capituli ſui compoſuiſſe de causâ in
quâ verſabatur, cum Abbatiſſâ Lucianâ &
Conuentu Faremonaſterij, ſuper Aduocatiâ
& regali, ipsámque Eccleſiam & Eccleſiæ
ſuæ conſilio hanc ſibi gratiam adquiſiſſe er-
ga Epiſcopum & Capitulum Meldenſe, ibi-
que Epiſcopo ius antiquum Faremonaſterij
inuiolabile relinquens, renuntiauit petitioni
ſuæ; & ne de cætero ipſe vel Eccleſia Mel-
denſis, vel aliquis ſucceſſorum eius licen-
tiam ſiue poteſtatem reclamandi habeant,
nobis tradidit priuilegia, & ſcripta quæ ſu-
per hoc habebat concedens, ſi qua eſſent ab- B
ſcondita, ne venire poſſint in præiudicium
huius compoſitionis. Nos verò accepta ab
Epiſcopo priuilegia manibus noſtris confre-
gimus, diſcerpſimus, & diſſecuimus in Con-
uentu multorum & magnorum hominum,
& Curiæ noſtræ frequentiâ. Hoc etiam con-
ceſſit & confirmauit prædictus Meldenſis
Epiſcopus, vt ſi deinceps alia qualibet an-
teceſſorum noſtrorum priuilegia, propter re-
uocandam ſæpedictam Aduocationem à ſuc-
ceſſoribus ſuis proferantur, irrita omnino &
caſſa habeantur. Nos itaque Sanctimonia-
les & Canonicos eiuſdem Eccleſiæ, cum ſuis
poſſeſſionibus ſub noſtrâ protectione & de- C
fenſione ſuſcipientes, Eccleſ. Faremonaſterij
manifeſtè liberam à dominatione & Ad-
uocatione Meldenſis Epiſcopi antiquo iure
retinentes, quod in præceptis prædeceſſorum
noſtrorum Karoli, Ludouici, Henrici ataui
noſtri, aliorúmque Regum confirmatum
reperimus, in ſinu noſtræ protectionis, noſtræ
ditioni accommodamus, & vſque adeo in-
ſolubiliter adſtringimur ad honorem Re-
gium, & Coronam, vt nullo tempore ſub
nullo Rege poſſit elongari, & à regiâ manu
alienari, &c. Actum publicè Pariſius an.
1166. *Dom. Incarnat.* MCLXVI. *regni noſtri*
XXVIII. *iam nato filio noſtro Philippo, ad-*
ſtantibus in Palatio noſtro quorum nomina
ſuppoſita ſunt, & ſigna. S. Comitis Bleſen- D
ſis, Theobaudi Dapiferi noſtri, S. Guidonis
Buticularij, S. Mathæi Camerarij, S. Ra-
dulfi Conſtabularij. Data per manum Hu-
gonis Cancellarij & Epiſcopi Sueſſionenſis.
Meminit eius quoque carta Rainaldi
Domini de Pugeio cedentis Abbatiæ
pro animâ patris & Odæ vxoris quoſ-
1181. dam ſolidos in pedagio Aliotri 1181.
necnon tabula Guidonis Archipreſulis
Senonenſis de iure confirmationis pa-
tronatus Eccleſiæ Giaci 1184. ſubſcri-
pto Petro Cancellario.

Beatrix.

Ioanna.

Gerarda.

Iudith.

Praxedes.

Margareta cui ſcribit Innocentius
Papa Laterani per manum Ioannis
Cancellarij 8. Idus Decembris 1210.
Concordiam iniit cum Galchero Ca-
ſtellionęo Comite S. Pauli, pro qui-
buſdam nemoribus 1214. 15. Calend. 1214.
Nouemb.

Iuliana ſoror Eurardi Prioris S. Mar-
tini Pariſienſis 1241.

Sibylla 1260. obiit 15. Cal. Iunij. 1250.

Ioanna Chreſtien, moritur 1511. 3. Iu-
nij.

Maria Cornu prima Abbatiſſa refor-
mationis, deceſſit an. 1518. 31. Ianuarij, 1518.
ſepulta in Prioratu conuentuali Ion-
uillæ.

Ioanna Iolly migrauit è vitâ 21. Se-
ptemb. 1535.

Antonia de Lorraine Claudio Gui- LORRAINE.
ſiæ Duce ex Antoniâ Borboniâ Vin-
docinenſi naſcitur 1531. viuis exempta 1561.
die Paraſceues 24. Martij 1561.

Maria Baudri fato fungitur 8. Mar-
tij 1565.

Iſabella de Chanuigny, mortalitatem 1573.
exuit 17. Ianuarij 1573.

Ludouica de Bourbon, Ludouico Du- BOVRBON.
ce Montpenſerij & Iaquelinâ de Lon-
gouico parentibus orta, circiter annum
1548. ex Religioſâ Fontiſebraudi eli-
gitur Iotrenſis Abbatiſſa, inde Fare-
monaſterij, moritur Lutetiæ 9. Fe-
bruarij 1586. cuius cor ſepultum in hac
Eccleſiâ, corpus verò Iotri.

Anna de la Chaſtre, Claudij Baro- LA CHASTRE.
nis de la Maiſonfort Equitis Torqua-
ti, Biturigum Proregis, Franciæ Ma- De gueulles
reſcalli, ex Ioannâ Chabot filia, quæ à la croix,
poſtremum diem clauſit an. 1605. 7. ancrée de vair.
Maij.

Franciſca de la Chaſtre ſuperioris ſo- 1643.
ror, viuere deſiit 1643.

Ioanna de Plas ſedebat an. 1645. 1645.

S. FARONIS Meldenſis monaſte-
rium, regimini Guillelmi Abbatis S. *Saint*
Benigni Diuionenſis traditur refor- *Faron lés*
mandum ab Odone Comite Campa- *Meaux.*
niæ, vti teſtatur Albericus in chroni- 998.
co ad an. 998.

M. Abbas S. Faronis 1243. ex cartâ
regij Theſauri.

Ioannes de Chaſtelus patriâ Boius, in
Decretis Licentiatus, deceſſit 1420. 1420.
vigiliâ S. Andreæ, iacet ante maius
altare ſub epitaphio.

Carolus de Billy Antonii Domini de

Mauregard & Petronillæ de Villers A
1509. l'Iſle Adam filius 1509. gentilis Iaco-
bi Billij Prunæi doctiſſimi viri, Ab-
batis S. Michaelis in Eremo.
Gerardus 1519. benedictus à Guillel-
mo Briſſoneto Epiſcopo Meldenſi.
Ioannes de Buts Epiſcopus Melden-
1542. ſis, Abbas & de Cagiâ 1542. 1552.
Ludouicus de Brezé Epiſcopus Mel-
denſis, Theſaurarius S. Capellæ Pari-
ſienſis, & Abbas Igniaci.
Petrus de Bullion Canonicus S. Ma-
1649. riæ Pariſienſis, Abbas S. Faronis anno
1649.

Fauars. FAVASIVM Ordinis Ciſt. fœmi-
narum, diœceſis Conuenenſis; aliàs de B
Lumine Dei ſub Ciſtercio.

Fauernay. FAVERNEYVM, Ordinis S. Be-
nedicti, diœceſis Biſonticenſis in Co-
mitatu Burgundiæ, ſepulchrum gen-
tis de Nouocaſtro.

Fegieres. FENERIVM, aliàs Vallis honeſta,
filia Aquæbellæ, Ord. Ciſt. diœceſis
Claromontenſis 1169.

Ferrieres en Gaſtinois. FERRARIÆ Ordinis S. Benedi-
cti olim Congregationis Floriacenſis,
diœceſis Senonenſis, qui locus etiam
antiquitùs Bethleem dicebatur, ve-
tuſtiſſimum ac nobiliſſimum monaſte-
rium eſt, ſitum in Lugdunenſi viâ ad C
Lupam amnem, in Sequanam influen-
tem, quod conditum ferunt à Clodo-
uęo 1. Rege Francorum, ſub inuoca-
tione B. Petri & S. Mariæ: Anſegiſus
Archiepiſcopus Senonenſis in eo cœ-
nobio conſecrauit Ludouicum & Car-
lomannum Reges, Ludouici 2. co-
gnomine Balbi filios; & Ludouicum
Pium Imp. à fundamentis illud repa-
raſſe vita eius diſertè aſſerit. Qui autem
volet plura de celebritate monaſterii,
legat Guillelmi Morini huius Abbatiæ
Bethleemicenſis Prioris commenta-
rios in lucem editos, vnde ſequentes
depromuntur Abbates.

560. 1. *Maurilius* anno 560.
2. *Vuido* 622.
3. *Buchinus* ex gentili ad fidem Chri-
ſtianam conuerſus, poſtea Ferrarien-
ſis Abbas, vt eſt in fragmento de re-
bus geſtis Dagoberti 1.
716. 4. *Geronicus* vel *Gerontius* 716.
5. *Vualdebertus* 720.
6. *Singulfus.*
7. *Adalbertus.*
8. *Geruaſius.*
9. *Garmundus.*
10. *Ogerius.*
11. *Conſtantius.*

12. *Alcuinus* Præceptor Caroli Ma-
gni Imp. Abbas an. 813. item Corme- 813.
riaci & S. Martini Turonenſis.
13. *Aldricus* fit poſtea Archiepiſco-
pus Senonenſis.
14. *Vuenilo*, traductus inde ad Ca-
thedram Senonenſem.
15. *Lupus* Rabani diſcipulus, ab Al-
drico deceſſore Guenilonis Antiſtitis
Senonum, in Germaniam ſtudiorum
causâ miſſus eſt. Cúmque doctrinâ &
moribus præſtaret, eum ad aulam ac-
cerſiit Iudith Imperatrix, inſignitus
præfecturâ Bethleemitici monaſterii
10. Cal. Decembris, quem & Caro-
lus mirâ dignatione fouens gratiâ ſuâ
donauit, vt ipſe teſtatur epiſt. 40. ad
Rabanum. Abbatem fuiſſe an. 853. 853.
cum Synodus prouincialis Sueſſionen-
ſis 2. habita eſt, cui & interfuit, li-
quet ex epiſtolis ſuis, quæ laudantur
propter rerum & eorum ad quos ſcri-
buntur dignitatem; nam ad Pontifi-
cem Benedictum 3. Lotharium Cęſa-
rem, Carolum Galliæ, & Edilulphum
Angliæ Reges ſcribit, ad eruditos
etiam ſuæ ætatis viros, Einhardum &
Rabanum quos Præceptores ſuos ap-
pellat, Hincmarum Remorum Anti-
ſtitem, Ionam Aurelianenſem Epiſco-
pum, Hilduinum, cæteróſue; quas epi-
ſtolas ex editione Papirii Maſſoni
tomo 2. Hiſtoricor. Franciæ Scripto-
rum typis mandauit Andreas Querce-
tanus. Sed & Caroli diploma pro eo-
dem Lupo non omittendum videtur.
IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Tri-
nitatis, Carolus Dei gratiâ Rex &c. Cognoſ-
cat omnium fidelium noſtrorum diligentia,
quod venerabilis Abbas & monachus* LV-
PVS *monaſterij* BETHLEEM *ſiue* FER-
RARIARVM *ex voto ſuorum monacho-
rum ſupplicauit noſtræ clementiæ, vt ſerui-
tia facientibus præceptum concederemus, vt
ipſe quandiu viueret, prædictum cœnobium
cum omnibus quæ ad ipſum pertinent, quie-*
D *tè regeret, & poſt illius Abbatis exceſſum li-
ceret monachis eiuſdem loci & ex ipſis eli-
gere Abbatem; has petitiones propter amo-
rem fidelis ſeruitij eiuſdem Abbatis auun-
culi, ac conuerſationem fratrum eius, maxi-
méque propter conſequendam Dei gratiam
libenter impleuimus. Itaque memoratum
cœnobium & cuncta quæ ad ipſum perti-
nent, Lupo Abbati & ſucceſſoribus eius mo-
nachis regulariter electis gubernandum per-
mittimus, omniúmque ſecularium ab eo à
nobis impetrando auertimus intentionem;
quicunque eorum illud poſtulauerit, noue-*

rit ſuos conatus irritos futuros, vnde & Epiſcopis priuilegium facere conceßimus, vt noſtro voto ipſorum etiam auctoritate firmato, nemo deinceps non profuturum ſibi laborem aſſumat. De cellà quoque S. Iudoci quam beatæ memoriæ pater noſter Hludouicus sereniſſimus Auguſtus contulit præfato monaſterio, & nos quadam neceßitate Odulfo Comiti dedimus, atque ſancimus, vt cum aliud eidem Comiti dederimus, aut cum ipſe obierit, mox ad poteſtatem Ferrarienſis monaſtery reuertatur, atque vt prædictis Dei ſeruis, pro nobis, & pro coniuge & prole noſtrà, & pro ſoliditate regni delectet Deum indeſinenter orare, pro iis beneficiis ſibi à noſtrà Maieſtate indultis: B *& hoc præceptum plenum ſemper vigorem obtineat, noſtrà manu ſubſcripſimus, & annuli impreßione id iuſſimus roborari. Signum Caroli glorioſiſſimi Regis. Datum vi. Calend. Ianuarias an. 4. Chriſto propitio regni Domini Caroli Regis, Indict. 7. Actum apud vrbem Turonum in monaſterio S. Martini: in Dei nomine feliciter, Amen.*

16. *Gausbertus*, memoratur in miraculis S Alduini.

17. *Monſtranus*.

876. 18. *Alluſius*, qui ſubſcribit Concilio Pontigonenſi 876.

19. *Albertus*.

20. *Vualtherus*.

21. *Zacharias*.

22. *Hildemannus*.

23. *Arcimboldus*.

24. *Rodulphus*.

25. *Odo* 1.

989. 26. *Reynardus* 1. 989.

27. *Argerius* anno 1000.

28. *Galtherus* 1. cui priuilegium largitur Philippus Rex Francorum ſub eà verborum formulà. IN NOMINE ſanctæ & Indiuiduæ Trinitatis &c. Ego Philippus Dei gratià Rex Francorum, notum fieri volo S. matris Ec- D cleſiæ fidelibus tam præſentibus quàm futuris, quoniam Gualtherus Abbas loci qui vocatur ab antiquis BETHLEEM ſiue FERRARIAS, fundati in honore S Dei genitricis, Petrique beati Apoſtolorum Principis, mei præſentiam adiit, quatenus malas conſuetudines quas prædeceſſores mei iniuſtè terris eiuſdem loci immiſerant auferrem, & ad ſalutem & honorem Eccleſiæ in melius tranſmutarem obnixè deprecans; cuius precibus condeſcendens, pro ſalute animæ meæ anteceſſorumque meorum condono A omnes conſuetudines quas prædeceſſores mei, & ego hactenus habuimus in omnibus terris eiuſdem loci, præter emptionem vini, & in terrà quæ dicitur Burciacus, & ſi opus clauſionis mei fuerit, Præpoſitus meus veniens ad Abbatem impetratà prece, non pro conſuetudine cerrarii in bonorum illorum qui vltra Lupum fuerunt Vt autem præceptum iſtud firmum permaneat, ſigno caracteris mei ibidem & ſigillo meo præſente Curia meorum Procerum iuſſi corroborari. Sig. Simonis, S Hugonis fratris Regis, Rodulfi Comitis, Rotgerii Co- B mitis, Alberti, Vrſonis Vicecomitis, Sig. Galterani Camberarij, Adelelmi Conſtabuli, Guilelmi, Balduini Dapiferi, Aſtici Coci, Milonis orphani, ſignum Philippi Francorum Regis Anno MLXX. Indict 8 epacta ſolitrà, concurrente, ciclo lunari quarto; 1070.
menſe Martio, 15 Calendas Aprilis, fcria quintà, anno 12 Chriſto propitio, regni Domini Philippi Regis; Datum & actum ciuitate Pariſius, Euſtachius ſubſcripſit ad vicem Petri Cancellarij.

29. *Galtherus* 2. 1108. 1108.

G 30. *Odo* 2. præfuit an. 1120.

31. *Henricus* 1127. 1127.

32. *Amatricus* Epiſcopus 1141.

33. *Conſtantius* 1145. 1145.

34. *Ioannes* 1. 1147 eius extant epiſtolæ aliquot manuſcriptæ ad Sugerium Abbatem S. Dionyſij.

35. *Raynardus* 2. 1156. 1156.

36. *Dedo* vel *Bodo* in diplomate an. 1164. pridie Cal. Februarij.

37. *Arnulphus* 1184. 1184.

38. *Theſſelinus*, vel *Techelinus* 1197.

39. *Godefredus* 1210. 1210.

40. *Guilelmus* 1. 1240.

41. *Albinus* 1260. 1260.

42. *Robertus* 1261 & 1264. in tabulario Abbatiæ Iardi.

43 *Adam* 1273. 1273.

44. *Ioannes de Pontoiſe* 2. ex monacho S. Dionyſij & Priore Argentolij 1298.

45. *Ioannes* 3. 1310. 1310.

46. *Hatto* 1330.

47. *Ioannes d'Arcey* 4. poſteà Vezeliacenſis 1335. deinde Corbeienſis Abbas.

48. *Petrus* 1, 1340. 1340.

49 *Ioannes de Sarthanayo* 5. 1358. in Collegio Cluniacenſi Pariſiis hunc habet epitaphium. *Hic iacet Reuer. Pater*

dom. IOANNES DE SARTHANAYO A
quondam Abbas humilis Monaſtery Fer-
rarienſis Ordinis S. Benedicti, Senonenſis
diœceſis, domini noſtri Regis Conſiliarius,
qui obiit Pariſiis 26. die menſis Septem-
1360. *bris anno Domini 1360. cuius anima re-*
quieſcat in pace.

50. *Rodulphus* 1366.
1380. 51. *Vilboldus* 1380.
52. *Hugo Gelinus* 1396.
53. *Guilelmus de la Foreſt* 2. 1405. Religioſus S. Dionyſij & Prior Capellæ Audæ diœceſis Bituricenſis.
1416. 54. *Petrus* 2. 1416.
55. *Ioannes* 6. 1418.
1430. 56. *Ægidius de Vertre* 1430. B
57. *Ioannes Chadret* 7. 1469.

BLANCHEFORT. 58. *Ludouicus de Blanchefort* 1. ex dominis de S. Ianurin 1480.

D'or à deux lions leopardez de gueulles.

59. *Ioannes Pot* 8.

60. *Philippus Pot* Theſaurarius S. Capellæ, & Præſes Inquiſitionum Pariſiis; eiuſdem gentis Ludouicus Abbas Maiorismonaſterij & Bleſenſis an. 1501.

POT. D'or à vne faſce d'azur.

61. *Ludouicus de Canoſſa* 2. Italus, Sedis Apoſtolicę Nuntius in Galliâ Franciſco 1. Rege, Epiſcopus Baiocenſis, de quo in Epiſtolis Leonis x apud Bembum lib. 13. & 15. C

TOVRNON. 62. *Franciſcus* Cardinalis *de Tournon* Abbas 1557. & 1555.
1557. 63. *Odo de Coligny* 4. Cardinalis Caſtellionęus Epiſcopus Bellouacenſis.

64. *Tuſſanus Barin*, dictus *de Vincelles*, iacet in Abbatiâ de Gerciaco diœ-
ceſis Pariſienſis, vbi in epitaphio obiiſ-
1581. ſe dicitur 1581. 2. Maij ætatis 75. Ca-
nonicus S. Capellæ Pariſienſis, Regis & Reginæ Eleemoſynarius, Abbáſque S Laudi in Neuſtriâ.

65. *Claudius Sublet*, Regis Eleemoſynarius.

66. *Claudius Sublet* alter, Conſiliarius. D

67. *Michael Sublet*, poſtea Abbas Vindocinenſis.

FREMYOT. 68. *Andreas Fremyot*, Archiepiſco-
pus Bituricenſis, ſuo tempore mona-
1633. ſterium ſuſcipit reformationem Cluniacenſem 1633. obiit anno 1641.

NVCHEZES. 99. *Iacobus de Nuchezes* Epiſcopus
& Comes Cabilonenſis, ex Coadiu-
1654. tore Andreæ auunculi nunc præeſt
1654.

Ferrieres. FERRARIÆ, Ordinis S. Benedicti, diœceſis Pictauienſis in agro Lodunenſi prope Thoarcium, ſub tutelâ Diui Leonardi fundatum.

FERVAQVIÆ diœceſis Nouiomenſis, Ordin. Ciſtercienſis Monialium ſub Claraualle conditur ad Somenæfontes an. 1140. à Reinero Domino Fonſſomæo, Viromanduæ Seneſchallo, & vxore eius Eliſabethâ, cuius loci ſunt Abbatiſſæ. *Feruaques.* 1140.

Hermengardis 1.
Baſilia 1162. 1162.
Maria anno 1186.
Margareta 1197.
Euſtachia 1232. 1232.
Alexandra 1309.
Guiotta 1328. 1328.
Helina 1347.
Vuandelina 1349.
Mathildis 1356. 1356.
Ioanna 1400.
Margareta de Fonſſoma 1491. 1491.

Maria de Monluc Ioannis Monlucij domini de Balagni, Equitum Franciæ Tribuni ex Dianâ d'Eſtrée filia, fuit Abbatiſſa B. Mariæ Feruaquenſis hâc ætate, & propter bellâ Lutetiam in ſuburbanis commigrauit.

FIDEMIVM ad fontes Sambræ fluuij, in ditione Guiſiæ & Bailliuiatu Viromanduenſi S. Stephano dicatum, inſtituti Benedictini, ac diœceſis Cameracenſis. *Femy.*

FILIACVM Ordinis S. Auguſtini, diœceſis Geneuenſis.

FIGIACVM, ſiue FIACVM Ord. S. Bened. pagi & diœceſis Caturcenſis, Monaſterium vetus B. Mariæ ſacrum Pippinus Aquitanię Rex à fundamentis exſtruxit, vt ipſe loquitur in actis fundationis: *Notum*, inquit, *eſſe volumus cunctis Chriſtum colentibus, præſentibus ſcilicet & futuris, qualiter locum in conualle Lunantis olim à prædeceſſoribus noſtris in pago Caturcino conſtitutum, & ab aquis irruentibus iam penè diſſipatum, nos proximâ ſiluâ in eodem pago, habiliori loco, cui* FIACVM *nomen impoſuimus, mutantes, monaſterium, vel cætera ædificia à fundamentis ædificauimus: quod præſente Domino Stephano Papâ mirabiliter à Deo conſecratum proſpeximus, vbi monachorum turmam ſub cultu religionis diuinâ miſerante clementiâ congregauimus, cui auctore Deo venerabilem virum Anaſtaſium Abbatem ordinauimus;* Quamobrem Bernardus Guidonis in chronicis ſcribit: *Ædificatum eſt à Pippino Figiacenſe cœnobium, quod tunc dicebatur Fiacum in territorio Caturc. cuius Oratorium ipſis Stephano Papâ & Rege præſentibus eſt conſecratum, prout in geſtis* *Figeac.*

antiquis ipſius Monaſterij plenius continetur. Vrbanus 2. Papa in quodam diplomate hoc cœnobium propter ſanctitatis excellentiam à deceſſoribus Pontif decoratum profitetur an. 1093. Sed baſilica hæc ſecularisatur à Paulo 3. ſub Cardinale Lotharingo; cuius
1654. loci Abbatiam nunc cum Conchenſi obtinet Ludouicus de Cruſſol.

La Ferté ſur Groſne. Firmitas ad Gronam fluuium, diœceſis Cabilonenſis, prima Ciſtercij filia, fundatores agnoſcit Sauaricum & Guillemum Comites Cabilonenſes, qui Religioſis Ciſtercienſibus territorium hæreditaris ſuæ ad Congregationem quæ Deo famularetur contulerunt, cuius Monaſterij origo in veteri libro Exordij Ciſtercienſis » ſic exprimitur. Tantus erat numerus Fratrum apud Ciſtercium, quod » nec ſubſtantia quam habebant eis ſufficere, nec locus in quo manebant » eos conuenienter poterat capere. Placuit itaque Abbati eiuſdem loci Stephano nomine, cæteriſque fratribus, » vt locum alium quærerent, in quo » pars ipſorum ab aliis corpore non animo ſeparata, Deo deuotè & regulariter deſeruiret. Quem locum dum » præfatus Abbas ſollicitè ac ſtudioſè » perquireret, ad notitiam domini Gualterij Cabilonis Epiſcopi, & Canonicorum eiuſdem ciuitatis, necnon ad » aures duorum Comitum, Sauerici videlicet, & Guilielmi, aliorúmque illuſtrium virorum, iſta peruenit diſcuſſio. Qui vehementer inde gaudentes, » & terram ſuam circumquaque perluſtrantes, Deo volente tandem locum » idoneum prædictis monachis ad Deo » ſeruiendum, & regulariter viuendum » inuenerunt; in quo eos honorificè ſuſceptos, ſicut Domino placuit, poſuerunt. Quibus inibi collocatis, duo » ſupradicti Comites quandam partem » ſyluæ, quam incolæ loci illius Bragne appellant, læto animo præbuerunt. Quam vtique partem ne inde » vlterius ab aliquo calumniam vel contentionem Fratres præſcripti paterentur, preſente Domino Gualterio Cabilonenſi Epiſcopo, & domino Stephano Ciſtercienſi Abbate, Vuidone » de Virduno, & aliis quampluribus, » ſicut oportunum fuit, deſignauerunt » fixis crucibus. In quâ poſteà deſignatione, ſicut duo Epiſcopi diffinierunt, » dominus Gualterus Cabilonenſis, & » dominus Iocerannus Lingonenſis, in dedicatione ipſius loci, vnanimi eorum conſenſu, qui ad ipſam venerant » dedicationem, bannum ſtatuerunt, » quod ſi quis fratrum iam dictorum poſſeſſionem, quam eodem tempore in » eodem loco à prædictis Comitibus, » Sauerico, & Vuilelmo ſuſceperunt, » vllomodo infringeret, excommunicationi in perpetuum ſubiaceret, niſi » Deo, & Beatæ Mariæ, & Fratribus » ipſius cœnobij de infracturâ ſatisfaceret. Sed & prædicti Comites reliquam » partem ſiluæ Bragne videlicet, quæ » extra terminum poſſeſſionis anredicto » rum fratrum erat, & omnia neceſſaria ſua explenda, ad vſus domorum, » ad paſtus ſuorum animalium, ad fœnum colligendum gratanter conceſſerunt. Acta ſunt iſta anno ab Incarnatione Domini MCXIII. Indictione VI. » 1113.
Epactâ I. concurrente 2. Calend. Iunij. Non tantùm prædicti Comites contulerunt de ſuo in Firmitatis dotationem, ſed etiam alij Principes, inter quos Hugo filius Burgundiæ Ducis, Dux ipſe poſtea, fundatórque Sanctæ Capellæ, pronepos Odonis Ciſtercij conditoris. Viſuntur hîc ſepulcbra Durandi & Theobaldi Epiſcoporum Cabilonenſium, Pontij Preſulis Matiſconenſis, ac Beatricis Cômitiſſæ Cabilonenſis. Subiiciuntur verò eidem Abbatiæ circiter triginta filiæ; præfuêre autem ſequentes Abbates hoc ordine, qui collecti ſunt ex variis tabulis prædicti cœnobij, Scriptoribus Ciſtercienſis Ordinis, & auctiores redditi ex ſchedis Abbatis Iuonis Sauuaiot infra recenſendi.

1. *Bertraudus* ex Ciſtercio tranſmiſſus, cum duodecim monachis à Stephano an. 1113. acceptum locum deſignatúmque per Epiſcopos Cabilonenſem, & Lingonenſem dedicari curauit; multos è ſeculo ad religionem traxit, & diſciplinâ Ciſtercij per omnia æmulâ ibidem ſtabilitâ, obiiſſe traditur intra quadriennium, & in Menologio Ciſtercienſi commemoratur Iulij 9. 1113.

2. *Opizo* ſecundus Abbas ex monumentis Abbatiæ Firmitatis.

3. *Petrus* I. ex Priore eiuſdem domus, fundauit Tiletum, & Lucedium inſignes duas Eccleſias trans Alpes poſitas, ac doctrinâ & pietate conſpicuus in Archiepiſcopum Taranraſienſem primus ex Ciſtercio ad infulas Pontificias promotus eſt: eius eximias lau-

des celebrat Gaufridus Altecumbæ A Abbas.

4. *Bartholomeus* 1. S. Bernardi patris frater ſecundùm carnem, ex monacho Clareuallis aſſumptus, Abbatiam Maceriarum in propriâ Cabilonenſi diœceſi inſtituit: huius meminit tabu-
1140. la an. 1140. regnante Ludouico, Petro Abbate Cluniacenſi, & Valtero Antiſtite. Concordiæ inter Ciſtercienſes, & Præmonſtratenſes initæ ſubſcribit 1141. demùm Bernardi dignus diſcipulus obdormiuit anno 1160. Cal. Iulii: non conſtat de ipſius ſepulturâ, niſi quòd tamen Claramuallem tranſ- B latus, atque ibidem iacere cum ſuis fratribus creditur.
1178. 5. *Guillelmus* 1. præfuit ad an. 1175. deceſſit Nonis Ianuarii 1178.
VERGY. 6. *Herueus de Vergy*, filius Simonis domini de Vergeyo & Eliſabethæ; de quo nihil præter nomen, nam reliqua, antiquitas, & Firmitatis incendium obliterarunt; Andreas Quercetanus in ſtemmate genealogico familiæ Dominorum de Vergeyo, ipſum Abbatem S. Benigni Diuionenſis fuiſſe tradit ex ſchedis an. 1175. antequam Ciſtercienſi familiæ nomen dediſſet.

7. *Bruno*, vel *Burno*, Calatrauenſes C qui ab Ordine defecerant, ſupplices redeuntes cum litteris Alphonſi Caſtellæ Regis, & Principum Hiſpaniæ, vt iterum Ciſtercio incorporati, in veros Ordinis Fratres ſuſciperentur, cum Guidone Ciſtercii, & Coabbatibus
1187. admitrit anno 1187. normâq; vitæ traditâ Morimundo eſſe ſubiectos decernit; huius mentio adhuc extat in actis anni 1188. pridie Idus Auguſti, & an. 1194. in cartâ Stephanienſi.

8. *Guillelmus* 2. ſedit tempore Innocentii 3. Papæ.
1201. 9. *Nicolaus* 1199. & 1201. quædam tabulæ Firmitatis Eccleſiam rexiſſe obſeruant Almerium, ſiue Almericum D de Pontallier, ex Abbate S. Stephani Diuionenſis Ciſtercii monachum, & huius cœnobii Archimandritam, quem obiiſſe ferunt 14. Cal. Aprilis; ſepultus eſt ante aram S. Laurentii in monumento gentilium, vbi eius hodie imago ſpectatur quaſi ad S. Laurentium preces fundens.

10. *Odo*, floruit anno 1204.

11. *Gerardus* 1. agebat in viuis anno 1206.
1217. 12. *Hugo* 1. 1217. 6. Idus April. migrauit è vitâ, ſepultúſque in Capitulo.

13. *Simon*, 1224. incertum quo anno fuerit deſignatus: memoratur tamen in litteris Gregorii Papæ IX. datis Laterani 12. Cal. April. Pontificatus ipſius 2. Chriſti 1228. & habetur « in cap. cum in Veteri 52. de Electione, « & electi poteſtate, licet ſub inſcrip- « tione Honorij 3. quæ ex regeſtis venit corrigenda. In quibus promotionem Abbatis S Benigni in Archiepiſcopum Biſontinenſem examinare, & ſuper ipsâ decernere iubetur. Sequenti anno 1229. contra ſacrilegas qui Ar- 1229. chiepiſcopum Lugdunenſem nequitet captum detinebant in vinculis, bienniòque poſt miſſus ad concordandos Grandimontenſes acriùs inter ſe ipſos diſceptantes.

14. *Guillelmus* 3. ſedebat an. 1233. 1233.

15. *Robertus*.

16. *Bartholomeus* 2. regimini Firmitatis præpoſitus erat 1239. & 1250.

17. *Ioannes* 1. 1271. 1271.

18. *Gerardus* 2. an. 1276. in aliquibus diptychis Petrus qui obiit Idibus Aprilis, & Guillelmus dictus de Montagu circiter hæc tempora notati reperiuntur.

19. *Ruffinus*, ad quem ſcribit Nicolaus Papa 4. Romæ apud S. Mariam Maiorem Cal. Martii, Pontificatus an. 1289. 2. Chriſti 1289.

20. *Petrus de Montecalerio* 2. nominatur in literis Bonifacii Papæ 8. datis Romæ apud S. Petrum 6. Idus Iulii 1297. in ſchedis Eccleſiæ Firmitatis defunctus reperitur 1317. Idibus Aprilis, humatus in Capitulo.

21. *Hugo* 2. poſtremum diem obiit 1317. 6. Id. Decemb. 1317. iacet in Capitulo.

22. *Ioannes de Marciliaco* 2. tumulum habet in ſacello omnium Sanctorum, cum aliis Abbatibus eius familiæ.

23. *Durandus de Marciliaco* ſuperio- MARCILLY. ris frater 1346. qui in dialogo de proſpero & aduerſo ſtatu Ordinis an. 1356. duo millia librarum Turon. pro ex- 1356. penſis communibus dicitur in cenſum Ciſtercio contuliſſe p. 2. c. 10 cœnotaphio conditus in eadem Capellâ.

24. *Petrus de Marciliaco* 3. Ioannis & Durandi præcedentium nepos viuere deſiit an. 1384. quieſcit in Capi- 1384. tulo.

25. *Ioannes de Marciliaco* 3. in aliquibus elenchis Abbatum reponitur ſucceſſor Petri, forſitan idem cum ſuperiori: iacet in Capitulo.

26. *Guido de S. Romano* 18. Cal. Sep- A
1387. tembris 1387.

27. *Stephanus de Marciliaco* Petri de-
ceſſoris ſui frater, naturæ debitum per-
ſoluit 1419. 26. Iulii, ſepulturæ tradi-
tus in Capitulo.

1429. 28. *Ioannes de la Vernois* 4. præfuit
anno 1429.

29. *Ioannes de Belná* 5. obtinuit vſum
mitræ quo tempore obiit, nempe 7.
Idus Aprilis 1439. humatus in Capi-
tulo.

30. *Ioannes de S. Petro* 6. eligitur
1439. è viuis exceſſit 4. Non. Auguſti
1470. cum interfuiſſet Comitiis gene- B
1460. ralibus Burgundiæ 1460. 27. Auguſti,
& celebraſſet exequias Ioannis Ger-
mani Epiſcopi Cabilonenſis.

DINTEVILLE. 31. *Claudius de Dinteuille* Abbas Bu-
xeriæ, Vallis S. Mariæ, & Rigniaci, fi-
lius Claudii domini de Polizi iuxta
Barrum ſuper Sequanam, vltimus Re-
1470. gularis, electus vt ferunt 1470. adfuit
Comitiis Burgundiæ, rexítque an-
nis 42.

VIENNE. 32. *Antonius de Vienne* Epiſcopus
Cabilonenſis, ex monacho eiuſdem
cœnobii Abbas, & Reginæ Catharinæ
Medicęæ à Confeſſionibus: cum ex-
actâ iam ſe ætate conſpiceret, morbíſ- C
que grauatum, à Reginâ imperrauit, vt
vtrique dignitati cedere poſſet; in an-
no diſcordant tabulæ, & inter an. 1549.
& 1560. nil planè comperrum eſt: de
illo diximus plura in Cabilonenſibus
Præſulibus.

AMONCOVRT 33. *Renatus Damoncourt* Abbas & S.
Martini Trecenſis, Prior S. Columbæ,
vtriúſque Iuris Doctor, deſignatus eſt
1549. anno 1549. ſi qua fides tabulis Ec-
cleſiæ Firmitatis: cuius tempore ſæ-
uientibus per vniuerſam Galliam hæ-
reticis aduerſus Catholicos, Firmitas
deuaſtata ſemel anno 1562. & iterum
1567. 1567. direpta domus, officinæ euerſæ, D
profanata ſacra, monachi dum fugere
recuſant, martyrii palmam adepti: Re-
natus verò inter hæc mala tabeſcens,
1567. ſpiritum emiſit 3. Cal. Martii 1567. ia-
cet Montigniaci ſuper Albam.

RASTELLIS. 34. *Elias de Raſtellis* Epiſcopus Re-
gienſis, inter monaſterii deſolationem
dicitur rexiſſe breui tempore, annum
nimirum vnum & quinque menſes.

35. *Ludouicus de Breſchard* antea Ca-
nonicus & Abbas Regularis S. Stepha-
ni Diuionenſis, attritæ tot cladibus
domus reſtaurationi ſedulò incubuit,
hæc pauca reſtituit decori priſtino, tan-
dem cum prius abdicaſſet, interiit 12.
Octob. 1576. ſepultus in Bonaualle. 1576.

36. *Franciſcus de Beugre* ex monacho
Firmitatis in Abbatem aſſumitur per
reſignationem, Bullis datis anno 1574.
obiit verò 6. Calend. Octobris 1600. 1600.
Coadiutorem ſibi aſciuerat Petrar-
cham du Blé ex dominis de Cormat-
tin, ſed poſſeſſionem non adiit.

37. *Iuo Sauuaiot* origine Trecenſis SAVVAIOT.
Michaelis filius, Doctor Theologus
Pariſienſis, Ciſtercienſis monachus, &
diligens œconomus, ſucceſſit an. 1600. 1628.
erat adhuc ſuperſtes 1628.

FIRMITAS ſuper Aiſiam Ordin. *La Ferté.*
S. Bened. diœceſis Laudunenſis, fœ-
minarum.

FIRMITAS Monialium, diœce-
ſis Nemauſenſis.

FISCANNVM Sanctiſſimæ Trini- *Feſcan.*
tati dicatum, ampliſſimum ac opulen- Porte trois
tiſſimum Benedictinorum monacho- mitres.
rum cœnobium, diœceſis Rotomagen-
ſis, apud Caletes in Normanniâ &
proſpectu maris ſitum. Fuit antiqui-
tùs virginum Monaſterium à Vuarin-
go loci toparchâ, ceu Vuaningo viro
prędiuite ædificatum cui præerat Chil-
domarca Abbatiſſa, vt ſcribit vita S.
Leodegarij Epiſcopi Auguſtodunen-
ſis; in prædio ſuo Fiſcano vbi ægro-
tauerat, iuſſu beati Audoeni Præſulis
extructum, quemadmodum etiam pro-
dunt vitæ eiuſdem Sancti Audoeni au-
ctor, vt putat Surius, Fridegodus, &
Vuandregiſeli Abbatis. Poſthæc Col-
legio Canonicorum decoratum eſt:
denique Ricardus 1. Dux Norman-
niæ, Guilelmi filius, Abbatiam con-
didit, ceu potius reſtaurauit, vti do-
cet his verbis Vuilelmus Gemmeti-
cenſis l. 5. c. 19. *Dux Richardus apud
Fiſcannum mira magnitudinis & pulchri-
tudinis in honore Deificæ Trinitatis tem-
plum conſtruxit, mirificíſque ornatibus
multimodè adornauit.* Hæc eadem ha-
bent chronica vetera, Fragmentum
Hiſtoriæ Aquitanicæ, & Robertus de
Monte; qui quidem fundator Ricar-
dus in magnificentiſſimâ baſilicâ ſe-
pultus eſt. Abbates qui huc vſque cœ-
nobio præfuerunt, è tabulario Fiſcan-
nenſi & cartis deſumpti recenſentur.

1. *Guillelmus* 1. genere Burgundus
inſtitutor Monaſterij, primus aſſum-
pſit regimen Fiſcannenſe, rexitque
etiam S. Benigni Diuionenſis, S. Ger-
mani Pariſienſis, S. Faronis Meldis,
S. Michaelis de Monte Tumbâ, &

ferè triginta Abbatias, vt docet Ro- A
bertus de Monte: quem mortuum re-
1002. fert anno 1002. ac de eius obitu ſic
Glaber Rodulphus Hiſt. lib. 4. cap. 4.
*Pater Monachorum, fundatórque cœnobio-
rum eximius Vuillelmus, migrauit à ſe-
culo ad beatorum requiem in Neuſtriæ par-
tibus, in Fiſcannenſe videlicet Monaſte-
rio ſupra mare Oceanum conſtituto, quod à
Rothomagenſe vrbe quadraginta ferè mil-
liaribus diſtat: ſepultúſque eſt, vti tantum
condecebat virum, in loco optimo eiuſdem
Eccleſiæ;* videlicet in ſacello B. Mariæ
Magdalenæ, poſtquam præfuiſſet 29.
annis.

2. *Ioannes d'Alye* 1. natione Italus B
è Longobardiâ, per 51. annos ſedit
teſte Orderico lib. 11. quieſcitque in
Capellâ B. Ioannis.

3. *Guillelmus de Ros*, dictus *la Pucel-
le* 2. ex Baiocenſis Eccleſiæ Canoni-
co, Cantore, & Archidiacono, in-
terfuit exequiis Ducis Guillelmi 2.
1087. an. 1087. iacet in Capellâ B. Mariæ,
& adminiſtrauit annis 29. iuxta alios
20. & 27. auctore Ordet. lib. 4. dum
illius meminit his verbis. *Fiſcannenſe
cœnobium in proſpectu maris poſitum, crea-
trici omnium ſancta & indiuidua Trini-
tati dicatum, à Ricardo primo Duce Nor-* C
*mannorum nobiliter fundatum, à ſecundo
multis honoribus & diuitiis largiter am-
pliatum, poſt Guillelmum Diuionenſem vi-
rum ſapientem & in religione feruentiſſi-
mum, Ioannes venerabilis Abbas annis
51. rexit: poſt quem* GVILLELMVS
DE ROS *Baiocenſis Clericus, ſed Cado-
menſis monachus ferè 27. annis tenuit.
Hic vt myſtica nardus in domo Domini
fragrauit caritate, largitate, multimodá-
que probitate.* Cum autem à Synodo
1107. Lexouienſi reuerteretur an. 1107. mor-
bo correptus diem poſtremum obiit,
vt teſtatur memoratus Ordericus l. 11.
Inde remeans Guillelmus de Ros Fiſcan- D
*nenſis tertius Abbas ægrotauit, & ante
finem eiuſdem menſis feliciter migrauit.
Hic venerabilis vir, bonis moribus pollens
laudabiliter vixit, & multarum nectare
virtutum imbutus à pueritiâ viguit, & in
Clericatu ac monachatu ſpeculum bonorum
operum mundo reſplenduit. Præfatum verò
cœnobium adhuc in monachico ſcemate
neophytus ſuſcepit, ferè xx. annis guber-
nauit, & in multis intus & extra emen-
dauit. Nam cancellum veteris Eccleſiæ,
quam Ricardus Dux conſtruxerat, deiecit,
& eximiæ pulchritudinis opere in melius
renouauit, atque in longitudine, ac latitu-
dine decenter augmentauit. Nauem quo-
que baſilicæ vbi oratorium S. Frodmundi
habetur, eleganter auxit, opúſque tandem
conſummatum à Guillelmo Archiepiſcopo,
aliiſque quatuor Præſulibus 17. Calend.
Iulij conſecrari fecit. Defunctus autem in
nouo opere, quod ab ipſo conſtructum eſt,
ante aram glorioſæ Virginis Mariæ ſepul-
tus eſt.* In eius memoriam leguntur hæc
carmina, ab Hildeberto Epiſcopo Ce-
nomanenſi exarata, quæ Ordericus
tradit tumulo eius inſcripta.

Pauperibus locuples, & ſacri nominis Abbas
VVILLELMVS *ſolo corpore cultor humi:*
Liber ab Ægypto rediens deſerta reliquit,
Iámq; Ieroſolymam victor ouánſq; tenet.
Cum vitiis odium, cum moribus ille perennẽ
Pactus amicitiam, firmus vtróque fuit.
Luce grauis nimiũ, quæ ſexta prœibat Aprilẽ,
Redditus eſt patriæ ſpiritus, oſſa ſolo.

Legitur aliud epitaphium hoc titulo.

Vtilitas & honor GVILLELMVS *in Ordi-
ne Cleri,*
BAIOCAS *triplici clarus honore fuit.*
*Præmiſſis opibus Cadomum ſubit, inde re-
tractum*
FISCANNI *celebrat hũc locus ipſe locum.*
Principio dum ſexta dies ſupereſſet Aprilis,
Lis habuit finem, præmia principium.

4. *Rogerius d'Argences* vocatur ad
munus Abbatis anno 1107. audiendus
idem Order. loco præfato: Denique «
poſt obitum ſæpedicti Patris, ROGE- «
RIVS BAIOCENSIS electus eſt, & «
à Guillelmo grandæuo Metropolitâ «
xii. Cal. Ianuarij conſecratus eſt, ſíc- «
que regimen Fiſcannenſis Eccleſiæ «
quartus Abbas adeptus eſt. Primus «
enim Guillelmus Diuionenſis idem «
cœnobium ſub Ricardo Duce ſoler- «
ter & religiosè inſtruxit, cui Ioannes «
Italicus per annos 51. ſucceſſit. Ter- «
tio autem in loco Guillelmus Baio- «
cenſis pro decore cognominatus Puel- «
la præfuit. A quo in Monachili ſce- «
mate ſuſceptus ſucceſſor, quod do- «
cturus erat, didicit. Tunc in feſtiui- «
tate S. Thomæ Apoſtuli ſilicernius «
Præſul præfatum Rogerium, alióſque «
120. Sacerdotes ordinauit, & in cra- «
ſtinum benedictionem Abbatis ſuper «
illum Rotomagi peregit. Nouus ita- «
que presbyter & Abbas Fiſcannum ad «
Natale Domini celebrandum rediit, «
iámque receptum regimen ferè 32. an. «
tenuit. Concilio Rotomagenſi 1118. « 1118.
& alteri Synodo in eadem vrbe inter-
fuit, Mathæo Albanenſi Epiſcopo &
Romano Legato præſide 1128.

5. *Henricus de Sully* 1. Monachus A Cluniacenſis, Guillelmi Campani domini de Sulliaco, & Agnetis Soliacenſis toparchiæ hæredis natus, Guilelmi I. Regis Angliæ, Ducis Normanniæ ex Adelâ auiâ eius filiâ, pronepos: Saleſburienſem Cathedram agente Henrico Guentonienſi Antiſtite, cuius erat nepos cum fruſtra ambiuiſſet, donatur à Stephano Rege cœnobio Fiſcannenſi, vt notat Ord. lib. 13.
1187. cœpit præeſſe 1138. vitâque functus 1187. poſt annos 49.

6. *Radulfus d'Argences* apud Argencias in Baiocenſi diœceſi natus, accipit B à Rege conceſſionem pro ſuis feodis
1211. 1211. ſedit 30. annis, ad altare S. Taurini ſepultus.

7. *Aicardus de Baxeto*, Radulfi nepos & diſcipulus ex eadem villâ & diœceſi oriundus, rexit annis duobus cum dimidio; iacet in ſacello S. Nicolai.

8. *Ricardus Morin* apud Paluel natus, adminiſtratione cedere coactus poſt quinque annos.

9. *Guillelmus Vaſpail* 3. ex Priore S. Audoëni, obiit anno 31. regiminis, in ſacello B. Mariæ conditus.

10. *Ricardus de Treiges* 2. in Conſtantienſi diœceſi natus, clauum Abbatiæ renuit annis 26. quieſcitque in Capellâ B. Mariæ. C

11. *Guillelmus de Putot* 4. Fiſcannenſem villam à Rege monaſterio comparauit, ſepultus in ſacello S. Andreæ poſt an. 12.

12. *Thomas* origine Conſtantienſis
1295. diœceſis floruit annis 10. cum dimidio, terræ depoſitus 1295.

13. *Robertus de Putot* 1. Baiocenſis diœceſis indigena, an. 19. ſepultus intra ſacella Sanctorum Andreæ & Ioannis Baptiſtæ.

Roger. 14. *Petrus Roger* 1. Doctor Theologus, poſt Archiepiſcopus Rotomagenſis, & Clemens VI. Papa, Abbas annis tribus.

15. *Philippus de Bourgongne* 1. genere Burgundus, ex Priore de Longauillâ, obiit poſt tres menſes antequam benedictionem accepiſſet, ſepultus ad altare S. Taurini.

1328. 16. *Robertus de Brecheio* 2. 1328. vixit in Abbatiâ duobus annis, menſibus 9. erat ortu Baiocenſis diœceſis.

17. *Guillelmus Bourget* 5. Cadomenſis, ſedit an. 2. ad altare S. Taurini tumulatus.

18. *Guillelmus Chouquet* 6. Baiocenſis, obiit poſt nouem annos regiminis, ad altare ſacri Matutinalis iacet.

19. *Nicolaus de Vetueil*, annis 14. ex Abbate S. Medardi Sueſſionenſis.

20. *Ioannes de la Grange* 2. Cardinalis & Epiſcopus Ambianenſis an. 15. La Grange.

21. *Philippus du Foſſé* 2. præfuit annis 9. humatus ad altare miſſæ Matutinalis 1360. 1360.

22. *Petrus Cerneſre* 2. ex Riuillâ diœceſis Rotomagenſis, nominatur in defenſione Ioannæ Puellæ, & poſt nouem annos ſepelitur in ſacello S. Petri.

23. *Eſtoldus d'Eſtouteuille* ex Abbate Beccenſi, frater Thomæ Bellouacenſis, & Guillelmi Lexouienſis Epiſcoporum, in Iure Pontificio Doctor, vocatur ad regimen 1390. ex chronico Beccenſi; in Eccleſiæ naui conditus eſt poſt annos 33. Estouteville. 1390.

24. *Ægidius de Duremort* poſtcà Epiſcopus Conſtantienſis, an. 22. 1428. deceſſit ex epitaphio 1444. 29. Iulij. 1444.

25. *Ioannes de Haulla, de Haule* 3. præfuit annis 25. iacet in naui Eccleſiæ.

26. *Ioannes Balue* 4. Cardinalis Andegauenſis Commendatarius Adminiſtrator 1478. 19. Iulij, per annos 12. Balue. 1478.

27. *Antonius de la Haye* 1. Sacræ paginæ Profeſſor, Abbas & S. Dionyſij, rexit ann. 10. vacabat ſedes 1492. circa menſem Septembrem.

28. *Antonius le Roux* 2. electus à Religioſis, ſed nominatio Regis præualuit.

29. *Antonius Bohier* 3. Cardinalis Archiepiſcopus Bituricenſis, an. 15. obiit 1519. Abbatiæ titulum ſibi vindicabant in diſſidio pro pacificâ poſſeſſione monaſterij cum Antonio Bohierio, nobiles duo ex familiis de Hellenuillier & de Brie, vt notant regiſtra huius cœnobij. Bohier. 1519.

D 30. *Adrianus Gouffier* Cardinalis de Boiſy, in Galliâ Legatus, moritur 1523. menſe Nouembri.

31. *Ioannes de Lorraine* 5. Cardinalis Epiſcopus Metenſis præfuit annis 26. menſ. 8. Lorraine.

32. *Carolus de Lorraine* Cardinalis Archiepiſcopus Remenſis, nepos prædicti.

33. *Ludouicus de Lorraine* Cardinalis Guiſiæ, Archiepiſcopus Remenſis, poſt quem in aliquibus catalogis memoratur *Aimarus de Chatte*.

Ioyevse. 34. *Franciſcus de Ioyeuſe* Cardinalis Archiepiſcopus Rotomagenſis, obiit
1615. 1615.

35. *Henricus de Lorraine* 2. Abbas etiam Dionyſianus, & Archiepiſcopus Remenſis, deinde ſecularis & Dux Guiſiæ.

Bovrbon. 39. *Henricus de Bourbon* 3. Marchio Vernolij 1641. hanc Abbatiam cum aliis poſſidet an. 1654.

Flabemont. Flabonismons Ord. Præmonſtratenſis, diœceſis Tullenſis filia Bellevallis.

S.Germer de Flaix. Flaviacvm monaſterium vulgo S. Geremari, in diœceſi Bellouacenſi ſitum prope Eptam fluuium, quatuor leucis à Beluaco, Benedictini
650. Ordinis, ſub annum 650. vel vt alij volunt 660. inſtituiſſe, ac dotaſſe Beatum Geremarum, cuius appellatione poſtea nuncupatum fuit, obſeruant litteræ quæ hoc modo inſcribuntur tabulis archetypis Monaſterij Sancti Geremari: Ioannes *miſeratione diuinâ Beluacenſis Epiſcopus. Vniuerſis præſentes litteras viſuris ſalutem. Nobis dilecti filij, venerabiles & deuoti Religioſi, Abbas & Conuentus, & Priores eis ſubditi, deuotiſſimi cœnobij* S. Geremari de Flaviaco, *noſtræ diœceſis, dolentes expoſuerunt; Sanctæ Religionis contemptores, imò veriùs deſpectores ipſis exprobrare, ſuum Monaſterium pridem in honorem Trinitatis ſanctiſſimæ Deo dicatum, per deuotiſſimum Deo Geremarum patronum ſuum adiuuante beatiſſimo Andoëno Rotomagenſi Archiepiſcopo, nunquam fundatum extitiſſe de redditibus ipſius Geremari, ſed ex partialibus bonis aliunde venientibus, improperando ipſis veritate non ſuffragante, quod aiunt, illum beatiſſimum Geremarum ſuum dotaſſe cœnobium, multáque alia religioſa loca ipſis ſubdita, ex ſuis patrimonialibus, & paraphernalibus bonis. Quamobrem quid in ſacris hiſtoriis, chartis, regiſtris, libríſque, & ſcripturis veteranis noſtris, aut Eccleſiæ & ſponſæ noſtræ, de ipſorum fundatione inueniretur, vellemus teſtificari, poſtularunt. Notum facimus nos, malè latrantium cupientes ora claudere, teſtimonium veritati exultantes perhibere, certificamus veteranis libris, legendis, cartis & ſcripturis, quibus fidem ſuſpicione vacuam nullâque notâ reprehenſibilem, ea quæ ſequuntur contineri. Videlicet ſereniſſimi Regis Dagoberti temporibus, glorioſum Geremarum à ſobole regiâ procreatum, maxima extitiſſe ſanctitatis, cuius conſilio ſacro ille Dagobertus Rex cum amabili pace regnum gubernauit. Voluit autem ille glorioſus Geremarus tum non ſolùm apud homines militare, imò mundanâ poſtpoſitâ militiâ cupiuit cæleſtis militia particeps fieri, velut nouus tyro ſub veterano, & approbato cæleſtis militia Rectore, & cæleſtis Principis vicario, Sancto Audoëno Rotomagenſi Archiepiſcopo, atque præfati Regis Cancellario, aduerſus carnem, mundum & dæmonem bellare decreuit. Cuius Audoëni iam ſanctitate magnâ fruentis, ſecutus conſilium, de præfati Regis Dagoberti conſenſu Religionem intrauit, in loco qui dicitur* Flaviacvs, *vbi non multò poſt ſuis ad Dominum tranſmigratis liberis, de Clodouei Regis prædicti Dagoberti filij conſenſu, pariter & aſſenſu, reuelatione Angelicâ præuiâ, ad ſanctiſſimæ, ac beatiſſimæ Trinitatis latriam & venerationem, cœnobium quod nunc B. Geremari dicitur, cum pluribus aliis Religionis locis, propriis ſumptibus conſtruxit; necnon ſuis dominiis, villis, caſtris, ac redditibus dotauit, cupiens & affectans ex terrenis ſibi à Deo datis, multis in locis ipſum Dominum Deum venerari. Stetit autem in eſſe & ſtatu præfatum illud monaſterium, ducentis annis & quinquaginta, vel eo circa; verum pacis iniquus perturbator, & humani generis corroſor, qui à ſuperis corruit ad inferos, ex ſeruitio illo in monaſterio celebrato perturbatus nefandi Rolonis cor ſubintrans, Monaſterium Flauiacum funditus vſque ad ſolum deſtrui procurauit, & Religioſis non multo pòſt defunctis, & profugis, deſertum & incolis vacuum, aridumque fructu & inhabitabile, centum & triginta manſit annis: nec à nobis inuentus eſt, qui in præfatâ extiterit deuaſtatione ſuccurſor & conſolator; qui cartas, papyros, regiſtra, vel libros illius monaſterij conſeruare cupiuerit. Nec mirum, quoniam apud prædones & fidei Chriſtianæ inimicos, moris erat vſitati, & adhuc diebus extat in iſtis, ea quæ Chriſtianam ſapiebant Religionem, igne voraci conſumere. Sed quia miſereri voluit Creator Omnipotens populi, & beatiſſimum Geremarum Confeſſorem ſuum in loco ſuæ ſanctitatis iterùm venerari: mentem prædeceſſoris noſtri bonæ memoriæ Drogonis Beluacenſis Epiſcopi, gratiâ Spiritus Sancti inebrians, ad nouam illius monaſterij inſpirauit conſtructionem; ordinans (vt ipſius erat ordinare) antelati Geremari præuiam inſequendo voluntatem, illud monaſterium à Sanctiſſimâ Trinitate denominari, addendo ad Dei laudem, & ipſius fundatoris Geremari, Monaſterium S. Gere-*

mari appellari. In cuius rei teſtimonium præſentibus litteris ſigillum noſtrum duximus apponendum. Datum anno Domini
1478. MCCCCLXXVIII. *die Mercurij tertiâ menſis Iunij.* Porrò Abbates S. Geremari deſumemus ex Hiſt. Flauiacenſis compendio, quod in notis & obſeruationibus ad Guiberti Abbatis de Nouigento opera, accuratè digeſſit eruditus Domnus Lucas d'Achery Monachus Benedictinus Congregationis S. Mauri.

1. *S. Geremarus* primus Abbas extitit, ac fundator Monaſterij Flauiacenſis, ſanctiſſimæ Trinitati initio dicati; ita enim ſcribitur in eius vitâ: Beatus Geremarus hæreditatem ſuam recepit; & deinde vnà cum omnibus ſibi commiſſis ad locum qui Flauiacus nuncupatur, ædificandum aduenit. Ædificauit ibi Eccleſiam in honore ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ſanctæque Mariæ Virginis, & S. Ioannis, Sanctique Petri Apoſtolorum Principis, & ibi totam hæreditatem ſuam tradidit. Conſtruxitque ibi omnia neceſſaria monaſticæ vitæ congrua. Res geſtæ S. Geremari ab antiquo auctore exaratæ, & ex vetuſto codice MS. Conchenſis Monaſterij, cum vitâ ipſius depromptæ, inter additamenta operum Guiberti Abbatis inſertæ ſunt.

3. *S. Gennardus* (ſecundus enim obliuioni traditus) S. Anſberto carus fuit; vnde iuxta corpus eiuſdem in Fontanellenſi cœnobio, cui etiam præſederat, ſepulturâ donari ſtatuit.

4. *S. Benignus*, Fontanellæ Monaſterio anteà præfuerat, ſed à Regenfredo Maiore Domus eiectus, in Abbatem Flauiacenſem à Monachis aſſumitur.

5. *Adebrardus*, integritatis, prudentiæ, ac ingenij gloriâ clarus, atque Imperatori Ludouico Pio, (inquit codex de Adebrado,) merito prudentiæ adeò fuit acceptus, vt inter eius Principes ad pacis negotia componenda, & in Eccleſiâ, & in Regno in longinquas vſque gentes ſemper fuerit primus.

6. *Hincmarus* ex Monacho S. Dionyſij in Franciâ, vt notat Flodoardus lib. 3. cap. 1. *Regis aſcitus obſequiis, regimen Monaſterij Sanctæ Dei genitricis Mariæ, & S. Germani, Regali, & Epiſcopali, atque Abbatis ſui Ludouici iuſſione ſuſcepit.* Legendum verò hîc S. Geremari, ſuadent quæ eodem lib. Hiſtoriæ Remenſis c. 18. obſeruat ipſe Flodoardus his verbis: Item pro Cellâ, vel monaſterio Flauiaco, quod idem Rex ſibi, dum in ipſius ante Epiſcopatum moraretur ſeruitio, donauerat; & vt in vitâ ſuâ illud teneret, præcepto confirmauerat, quódque à quodam inuaſore deſtructum reſtruxerat, & religionem prout potuit, in eo reſtaurauerat, &c. Plura de Hincmaro Remenſi in Archiepiſcopis diximus, cuius ſcripta duobus tomis euulgata ſunt à Iacobo Sirmondo.

7. *Odo* I. ex Abbate Corbeienſi in Picardiâ, Epiſcopus Beluacenſis, Monaſterium Flauiacenſe, & alterum Nonnatum, verúmque ſolo prope adæquatum, iuri Epiſcopali addici, quatenus è laicâ manu eriperetur, ſuæque inopiæ ſubueniretur, à Rege Francorum primùm, deinde à Nicolao I. Papâ impetrauit.

8. *Anſigiſus*, fatis conceſſit an. 882. 882.
pluribus poſt annis, nempe circa an. 900. euerſum eſt cœnobium à Normannis: ſacra autem B. Geremari oſſa tranſlata, ac collata in Eccleſiâ Beluacenſi, vbi hodie viſuntur. At anno
1030. ſtrenuè pius iuxta ac prudens 1030.
Droco Beluacenſium Epiſcopus ad inſtaurationem, ſeu veriùs exædificationem animum appellit, ita feliciter & magnificè, vt breui Eccleſiam, & vniuerſa vitæ monaſticæ commoda ædificia perfecerit; quò non tantùm vetuſtas ædes, ſed etiam præcipuas Galliæ tum amplitudine, tum elegantiâ ſuperaret. Conſtructo itaque, & inſtructo monaſticis rebus, & ſacrâ ſupellectili cœnobio, necnon prædiis, quæ antiquitùs poſſederant cœnobitæ, redditis, accerſiuit è Monaſterio S. Mauri Foſſatenſi, monachos, quibus Guntherium præfecit. Ac tandem vt ſacra reſtituerentur S. Geremari oſſa, totis viribus eniſus eſt, ſed fruſtra, reclamante populo.

9. *Guntherius*, ex Religioſo Foſſatenſi; aſceticæ vitæ normâ poſtliminio reuocatâ in S. Geremari cœnobio, magnam ſibi virtutum ac ſcientiarum laudem inibi collegit, adeò vt præſtantis diſciplinæ permoti famâ etiam exteri, ſæculo abdicato, ſeſe ipſius magiſterio ſubderent: quin & mulieres nonnullæ, eodem ſtudio allectæ, in adiacentibus Eccleſiæ ædiculis cōmanerent; nempe ſoror Sugerij Prio-

ris, mater Guiberti Abbatis Nouigenti, Leodegardis. De quibus idem Guibertus lib. 1. de vitâ ſuâ. Itémque poſterioribus ſæculis aliæ quamplurimæ, quæ elargitis inibi ſuis opibus, Monaſterij ſtipendiis, ſeu, vt codicilli loquuntur, præbendis, nomine conuerſæ ac ſororis, ſanctimonialium habitu degebant: ædicularum in hodiernum vſque diem veſtigia extant.

1058. Obiit Guntherius Idibus Martij, anno 1058. & adminiſtrationis 22.

10. *Garnerius* Guntherio ſucceſſit, vir vtique probitate, doctrinâ, adminiſtrandi prudentiâ inſignis: diſciplinam regularem mitè illuſtrauit, adauxit res monaſterij. Eo quoque præſidente complures Eccleſiæ, ſeu Prioratus, Flauiaco conferuntur; queis colonias monachorum, qui orationum ſubſidiis, verbóque & exemplo populum tuerentur, erudiréntque, Garnerius Abbas addixit. Demùm tranquillioris vitæ amore, vt totum ſe Deo offerret & impenderet, onere ſimul & honore ſeſe abdicat; priuatámque egit vitam vndecennio; & an-
1095. no 1095. Nonis Iunij diem vltimum clauſit.

11. *Hugo* I. multiiugæ religionis, atque eruditionis Guiberto teſte extitit, præfuit poſt Garnerij ſpontaneam ceſſionem. Floruêre hâc ipſâ tempeſtate dum præclarè pedum Hugo geſtaret, Monachi magnâ virtute, doctrinâ, & conſtanti diſciplinâ, quos inter Guibertus ipſe velut ſidus eminebat. Ad cœlum venerabilis Hugo
1100. euocatus eſt Nonis Decembris, anno 1100. ſui regiminis 15.

12. *Ioannes* I. Abbas probatæ morum integritatis (quem Guiberti mater à puero nutrierat) è pago Claromontano oriundus: Guillelmum optimæ indolis puerum è Iudaicâ prauitate ad Chriſtianam veritatem traduxit: cuius gratiâ Guibertus ille Tractatum contra Iudæos elucubrauit lib. 2. de vitâ ſuâ cap. 5. Anno quarto præfecturæ Ioannis, is ipſe Guibertus in Abbatem cœnobij Nouingentini prope Couciacum eſt euectus. Sub extrema Ioannis tempora venerabilis mater Guiberti, exutâ mortalitate, animam efflauit, corpúſque Flauiaci ſepelien-
1106. dum reliquit. Obiit Ioannes 3. Id. Martij 1106.

13. *Hildegarius* I. ob egregias animi dotes, ac religionem, ſubrogatur Ioanni. In tantùm creuêre Flauiacenſis cœnobij diuitiæ, vt non modò peramplæ monachorum familiæ alendæ ſatisfierent, ſed & abundè hoſpitibus, qui vndique confluebant, neceſſaria ſuppeditarentur, ſubleuaretur pauperum & ſanorum, & ægrorum inopia; quâ de causâ plures nobilis noræ viri, ſeſe diuino cultui manciparunt Flauiaci. Effecit autem Geremarenſium monachorum ſtricta diſciplina, vt illuſtris Anſellus ipſis Mauriniacenſe cœnobium iuxta Srampas conferret. Prodit hæc Mauriniacenſis chronici Prolog lib. 2. ſub finem tomo 4. Hiſtoric. Francorum Andreæ Quercetani. *Anſellus quidam annis & conſilio ſtrenuus, religione & familiaritate Flauiacenſium monachorum prouocatus, primùm quidem Eccleſiam Stripiniaci, & quæ in villâ illâ poſſidebat, monachis Flauiacenſibus obtulit: ac deinde Maurianenſe prædium, in quo Eccleſia iſta in honore Sanctæ Trinitatis fundata eſt, Chriſti gratiâ præeunte contulit.* Odo Flauiacenſis cœnobita à monachis S. Symphoriani Beluacenſis in Patrem, multùm licet reluctans, cooptatur. Sanctitate, ſapientiâ ac doctrinâ floruiſſe commemorat Guibertus epiſtolâ nuncupatoriâ, libris de pignoribus ſanctorum præfixâ. Sed cum ſubeſſe potiùs, quàm præeſſe, eum impensè delectaret, depoſitâ dignitate in ſuo Flauiacenſi Aſceterio, iterum ſub obedientiæ magiſterio verſati delegit. Attraxit autem perfectâ regulæ obſeruantiâ viros nobiles, vt Flauiacenſes redditibus adaugerent, ac præ cæteris Mathæum de Monmaurenciaco, vt conſtat hâc ſchedulâ.

« IN CHRISTI nomine, ego Mathæus de Monte Maurenciaco Dominus, ad notitiam tam futurorum, quàm præſentium volo peruenire, Buchardum bonæ memoriæ patrem meum, pro remedio animæ ſuæ monachis B. Geremari Flauiacenſis, zelo charitatis, in eleemoſynam conceſſiſſe, quatenus miniſteriales S. Geremari vndecunque res ad vſus eorumdem Monachorum adducerent, liberè, ac quietè, & abſque vllâ conſuetudine per ſuam terram tranſirent. Ego autem & fratres mei idipſum ſimplici & deuotâ intentione conceſſimus: quia verò bonam & honeſtam Monachorum illorum conuerſationem frequenter audio, eandem patris mei eleemoſynam non ſolùm concedo, verùm etiam ſa-

» tis apptobo: & *vt rata imperpetuum
» permaneat, concedentibus etiam filiis
» meis, Buchardo, Mathæo, & Het-
» ueo, ſigilli mei impreſſione confirmo,
» & preſentium ibi vitorum teſtimonio
» confirmari volo. Fato fungitur Hil-
1123. degarius 4. Cal. Maij 1123.

14. *Odo* 2. ſpectatæ virtutis & ſapientiæ Hildegario ſufficitur. Perperam omni ſuâ ac ſuorum induſtriâ quo facta Geremari pignora Eccleſiæ Flauiacenſi teſtituerentur, impenſâ, tandem os brachij, quod radium vocant, obtinet, ac ſolemni titu Flauiacum 8.
1132. Cal. Auguſti an. 1132. inferri curauit. Labente eodem anno Abbas ipſe, communi totius Cleri voto, ad præfecturam Eccleſiæ Beluacenſis eſt euectus: quam ſedem ab anno 1133. ad an. plus minus 1145. texit.

15. *Leodegarius* ſucceſſit: qui vt Odo præfatus Epiſcopatum acceptaret, multùm ſuis adhortationibus adlaborauit. Henticus 1. Anglorum Rex Leodegario ſelectas quercus in ſyluâ Leonis, ad ædificiorum ſolitam reſtaurationem, facit aſportandi facultatem. Abbatis munera geſſit toto decennio,
1145. ac mortalitatem exuit anno 1145. 5. Idus Decembris.

16. *Fulbertus*, morum vitâ integettimus, ab Hugone Rothomagenſi Atchipteſule anno 1151. à ſummo Pont. Eugenio eodem anno, & ab Odone
1146. Beluacenſi Antiſtite 1146. immunitatum, priuilegiorúmque literas ampliſſimas impetrauit, vt & à Ludouico 7. Rege. Interfuit Bellouaci Conuentui Epiſcoporum, Abbatum, procerúmque Galliæ ab Ludouico Rege congregatorum, qui agitari rogarat vtrum Alexander an Victot in ſummum Pontificem admitteretur. Fulbertus monaſterio præclarè 19. annis adminiſtrato 9. Cal. Maij rebus humanis exemptus eſt.

17. *Gerardus* 1. literulas obtinet ab Henrico 2. Anglorum Rege, quibus ſtabilita permanent quæ conceſſerat Henricus 1. his ſignum appoſuit S. Thomas tunc Angliæ Cancellarius. tribus duntaxat annis texit Gerardus,
1167. ſublatus ab hac luce XI. Calend. Maij 1167.

18. *Hildegarius* 2. contra Regulæ Benedictinæ præſcriptum cap 1. habenas laxauit religioſæ diſciplinæ, nempe Officialibus monaſterii, quos clauſtrales vocant, certos reddidit annua-

A tim aſcripſit. Moritur anno 1172. 7. Cal. Martii. 1172.

19. *Hugo* 2. quem Claromontani Comitis filium volunt nonnulli, Abbas Flauiacenſis, inde S. Luciani Beluacenſis, ac demum Cluniacenſis, omnia quæ iuris ſunt monaſterij Flauiacenſis, Bullatis literis confirmauit Alexander III. Papa anno 1178. ceſſit è vita 6. Id. Aprilis 1188. vt reſtantur chronicum Fontanellenſe MS. codices S. Luciani, & B. Geremari, vel ſi fides chronographo Cluniacenſi habenda 1199. in Eccleſiâ Cluniacenſi iacet. 1178.

20. *Lambertus*, ex Cellerario monaſterij deligitur circiter 1180. Huic ſyngraphum tutelarem impertit Radulphus Comes Claromontanus; reddidit animam pridie Idus Iunij 1190. 1190.

21. *Hugo* 3. coghomento *Pauper*; ſui tegiminis anno primo poſſeſſiones, quæ in diœceſi Rotomagenſi extant, curat ab Archiepiſcopo Valteio confirmari. Inſuper à Richardo Anglorum Rege tutelare diploma conſequutus eſt. Depoſitâ carnis ſarcinâ Hugo ad æternam requiem 6. Cal. Octob. 1200. tranſlatus eſt. 1200.

22. *Euſtachius* 1. ſingulari doctrinâ, C ſanctitate, rebúſque præclarè geſtis inter cæteros Flauiacenſis cœnobij Archimandritas conſpicuus, communibus fratrum votis, & aſſenſu Epiſcopi Beluacenſis, cui à ſecretis erat Euſtachius, præficitur. In Angliâ & Scotiâ Legati munera exercuit, vice Pontif. Innocentij, vbi (auctore Rogerio Hoüedeno) *prædicauit verbum Domini, & de tranſgreſſione dominicæ diei, & aliarum feſtiuitatum, dedit populo pœnitentiam, & abſolutionem ſub tali conditione, quod illi de cætero debitam impenderent dominicæ diei, & aliis ſanctorum feſtiuitatibus reuerentiam, non faciendo in eis quidquam ſeruilis operis.* D Poſtquam verò probatis religioſiſque moribus inſtituiſſet Fratres ſuos, auxiſſet bona monaſterij, & longè latéque fama ſummæ pietatis peruolaſſet, notâ ſanctitatis, quæ etiamnum peruulgatur inſignitus, ad cœleſtem patriam tranſmigrauit 6. Idus Septembris 1211. conditus iacet in meditullio Eccleſiæ cum hac epigraphe ſaxo ſepulchrali inciſâ. 1211.

Cultor honeſtatis verus iacet hic, & pietatis
Arca, lator legis, formula facta gregis.
Vermibus eſca datus, cuncti quo tendimus, iuit
Abbas EVSTACHIVS, *cui Deus eſto pius.*

ERAIGNY. 23. *Girardus d'Eraigny* 2. dictus vel A à familiâ, vel à loco natali, qui Giſortio vicinus eſt. Primo regiminis anno potius inuitus, quàm ſuâ ſponte, ceſſit præfecturâ.

24. *Girardus à Fraxino* 3. iniit cum Foſſatenſibus monachis ſocietatem an. 1214. 1214. ac die 5. Idus Martij 1215. vitæ curſum peregit.

25. *Girardus de Haraigny*, ſeu *Eraigny*, cuius ſupra meminimus, iterum communi Monachorum calculo ad Abbatiæ gubernaculum aſſumitur;ſtatuta antiqua ordinauit,quæ ad præcipuas feſtorum ſpectant ſolemnitates, B ita veteres conſuetudines eiuſdem monaſterij. Fundat ex conſenſu Capituli anniuerſariam ſui obitus diem anno 1235. 1235. Mortem oppetiit Cal. Septemb. 1236. iacet in Capitulo; vbi hoc viſere eſt epitaphium.

Quid facimus cum negligimus peccata cauere,
Qui iacet hîc ſtuduit ſemper bona cuncta fouere,
Cum moritur, non deſeritur GERARDVS *in imo,*
Sed cœlo infertur dono ditatus opimo.

VILAINES. 26. *Guillelmus de Vilaines* morum probitate clarus, cum aliis Abbatibus C Remenſis Prouinciæ, interfuit Capitulo, ſiue congregationi apud S. Vincentium Laudunenſem conuocatæ: 1259. diem vltimum clauſit 17. Calen. Iunij 1259.

VESENCOURT. 27. *Petrus de Veſencourt* 1. præclaro opere immortalem gloriam ipſo ſui regiminis primordio conſecutus eſt, ſiquidem ſummæ Dei Matri Virginique ſacellum mirâ ſtructurâ exædificauit & conſecrauit, quod etiamnum extat, præſtatque cum pulchritudine, tum amplitudine ſacris penè omnibus Galliæ ædiculis. Conſtituit in eo ſacra quotidie agenda, precéſque horarias, ſuis annitentibus perſoluendas, 3. Cal. D 1272. Maij 1272. curſum vitæ impleuit Petrus, & in atrio ſacelli à ſe conſtructi tumulatur, ſub hâc rithmicâ epigraphe.

PETRVM *petra tegit Abbatem, qui benè rexit*
Clauſtrum GERMENSE, *quem Chriſtus ſeruet ab enſe.*
Deuota vita ſemper fuit, & ſine lite.
Elegit cellam, quam condidit ipſe Capellam
Virginis in laude cœli, & requieſcat in æde,
Huic ſit propitia via cœli Virgo Maria.

28. *Michael à Caſtaneto* vulgò *Catenay* prope Claromontem Beluacenſem CATENAY. oriundus. Prius Flauiacenſis cœnobij Cellerarius, accuratè diſciplinam monaſticam ſeruauit. Impetrat à Philippo 3. Francorum Rege priuilegiorum confirmationem 1275. & anno 1276. 1276. menſe Aug. nonnullas confert poſſeſſiones; *pro ſolemnitate officij*, inquit, *die obitus noſtri anniuerſario faciendo, & pro libris Eccleſiæ noſtræ reparandis.* Naturæ debitum ſoluit Michael 4. Cal. Auguſti 1284. & ante altare eiuſdem ædis conditus eſt.

29. *Petrus* 2. diploma Philippus 4. Francorum Rex, Petro annitente, Flauiacenſibus conceſſit, quo ipſorum vniuerſæ immunitates ac poſſeſſiones ſub regiâ tuitione, velut ipſius præſtiterant anteceſſores, declarat an. 1287. 1287. obiit 9. Cal. Octobris 1299.

30. *Fulco*, charum domeſticis, exteriſque Fulconem extitiſſe, ac Fratrum concordiæ, probæque conuerſationi conſuluiſſe, exhibent cœnobij membranæ: villam de Reilly in pago Vilcaſſino vbi elegantem ædiculam conſtrui curauit, & alia plura monaſterio acquiſiuit. Orbatur vitâ 17. Idus Ianuarij 1317. cuius cœnotaphij talis eſt 1317. inſcriptio.

FVLCO *ſub hac ſilice milleno triplici c. anno*
Septenóque ſimul latuit, iuncto ſibi deno.
Fœlix Eccleſia tanti Paſtoris alumna,
Nunc dolet illa, quia talis ſibi dépta columna.
Viſus erat melior nullus, qui quicquid acerbi,
Aut fauſti accideret, non diſpare mente ſubiret.
Hic Abbas humilis, doctus fuit atq; pudicus,
Vir ſanctus, prudens, & ſemper pacis amicus.
Neſcius iſte doli, quia ſeruiuit tibi ſoli.
Quod pereat noli, cœlo, at da Chriſte beari.

31. *Robertus de Marcellis* mortem oppetiit 12. Cal. Octobris 1333. & in æde MARCELLIS. Deiparæ Virginis ſepelitur, inſigniturque hoc epitaphio. *Hic iacet* FRATER ROBERTVS DE MARCELLIS *quondam Abbas huiuſce monaſterij, migrauit ad Dominum anno milleſimo trecenteſimo trigeſimo tertio in vigilia S. Matthæi, cuius anima requieſcat in pace.* 1333.

32. *Ioannes* 2. vir haud infimæ notæ, onus præfecturæ grauius ſentiens, subeſſe quàm præeſſe maluit, idcirco illud in humeros Arnulphi ſpectatæ vitæ monachi depoſuit, & religioſè vitâ triennio peractâ 5. Idus Iulii 1353. obdormiuit in Domino. 1353.

33. *Arnulphus* anno æræ Chriſtianæ
1364. Galliarum Rex Carolus liberta-
rem Flauiacenſium vindicar diploma-
1371. te dato Pariſiis 1. Martii, virâ fungi-
tur 1371. 11. Cal. Iunii.

34. *Ioannes* 3. expleto adminiſtratio-
1378. nis ſeptennio 8. Calen. Decemb. 1378.
finem clauſit.

35. *Ioannes Remon* 4. conferuntur
more maiorum litteræ à Carolo Rege
Francorum, quibus quæcunque iuris
ſunt Flauiacenſis cœnobii confirman-
tur, Regni ipſius 17. anno verò Chriſti
1380. 1380. nouiſſimum diem ſortitur pridie
Cal. Septemb. arque in S. Geremari
ſacello, vbi eius effigies extat, tradi-
tur ſepulturæ.

36. *Euſtachius* 2. ipſo Abbate, Fran-
corum Regina Blanca Philippi 6.
quondam vxor, peragenda ritu ſolem-
niori diuina officia quotánnis ſtatuit
in ſuâ Eccleſiâ. Munus fatis impleuit
1415. Euſtachius die v. Calend. Septembris
1415.

37. *Ioannes* 5. cum multas calami-
tates fuiſſet triennio propter militum
graſſationes perpeſſus, exceſſit à vi-
tâ an. 1418.

VENEVR.

38. *Ioannes le Veneur* 6. probitatis,
doctrinæq; famâ illuſtris. Anno repa-
ratæ ſalutis 1456. ſui regiminis 38. tran-
1456. quilliora præferens, vltrò ſe munere
abdicauit, & illud Petro S. Vandre-
geſili Aſceræ commiſit; ac poſt ſepten-
nium 4. Cal. Februarij 1462. ab ho-
minibus demigrauit.

39. *Petrus Aubert* 3. per deceſſoris
reſignationem totius Congregationis
approbatione gubernacula monaſterij
ſuſcepit, multóſque labores quo reſti-
tuerentur poſſeſſiones vi ablatæ, totâ
prope adminiſtrationis rempeſtate ſu-
ſtinuit. Iſte prolixam à Ioanne Bel-
uacenſium Pontifice habuit ſchedam
ſui regiminis anno 46. Vitæ corporis
1500. finem imponit 4. Decemb. æræ Chri-
ſtianæ 1500.

VILLERS L'ISLE-ADAM.

40. *Guido de Villers de l'Iſle-Adam*
nobili ſtirpe procreatus, patre Anto-
nio domino de l'Iſle-Adam Præfectu-
ræ Pariſienſis Prætore, ex Ioannâ de
Neelle, frater Philippi Magni Rho-
diorum Equitum Magiſtri, & Ludo-
uici Epiſcopi ac Comitis Bellouacen-
ſis, eligitur his bellorum tempeſtati-
bus, vt in priſtinam integritatem Ab-
batiam Deo prouidente aſſereret; diſ-
perſos monachos reuocat, ſubmini-
ſtrat victus neceſſaria. Templum in-
A ſtaurat, ſacrâque ſupellectili adornat.
Tórque demùm ac tanta efficit paſtor
optimus ipſe, vti haud immeritò re-
ſtauratoris nomen adipiſci mereatur.
Tandem poſt exantlatos in reſarcien-
do monaſterio labores, ad ſuperos euo-
catur Guido, atque dextrâ chori par-
te funeratur; cuius ſepulchrali lapidi
inſculptam effigiem vnà ſequens Epi-
taphium proſpicere eſt. *Hic iacet Re-
uerendus in Chriſto Pater Dominus Gui-
do de Villers de l'Iſle-Adam, Monachus &
Abbas huius cœnoby, qui obiit anno Domi-
ni* MDXXXVI. *die 23. Iuny, requieſcat in* 1536.
B *pace*. Æreæ laminæ inſculpta eſt quo-
que Gallica inſcriptio.

LORRAINE.

41. *Ioannes de Lorraine* 7. Sanctæ
Rom. Eccl. Cardinalis S. Onuphrij,
monachis renitentibus Abbatiam ob-
tinet in Commendam.

NARBONE.

42. *Georgius de Narbone* Abbas &
Fontisfrigidi, Flauiacenſis autem per
Ioannis ceſſionem, mortuus 1550. 1550.

43. *Franciſcus de Tournon* 1. Cardi-
nalis.

COLIGNY.

44. *Odetus de Coligny* Cardinalis *de
Chaſtillon* 1567.

45. *Carolus* Cardinalis *de Bourbon* 1.
C Archiepiſcopus Rotomagenſis admi-
niſtrationem Abbatiæ ſortitur anno 1569.
Chriſti 1569.

BOVRBON.

46. *Carolus* Cardinalis *de Bourbon* 2.
ſuperioris nepos, & in Archiepiſco-
patu ſucceſſor.

47. *Franciſcus d'Eſpinay* 2. Dominus
de Saint Luc, prouectus Stephano
Auxdents œconomo ſibi vendicat.

AVXY Eſchiqueté d'or & de gueulles de vingt-cinq pieces.

48. *Franciſcus d'Auxy* 3. ex dominis
de Monceaux, abdicante Franciſco
d'Eſpinay rebus Flauiacenſibus poti-
tur, Equitis Abbatis quoties ſubſcri-
beret, nomen vſurpabat.

49. *Carolus d'Auxy* 3. dominus de
D Martincourt, Henrici IV. Eleemoſy-
narius, Guidonis domini de Mon-
ceaux ex Ioannâ de la Chaſtre filius,
cui Franciſcus germanus Abbatiam
ſeruatâ ſex millium librarum penſio-
ne tranſmittit.

TIERCELIN D'argent à 2. tierces d'azur, poſées ou paſſées en ſautoir accompagnées de 4 merletes de ſable.

50. *Franciſcus de Tiercelin de Broſſe* 4.
Caroli de Monceaux ex Carlotâ ne-
pte pronepos: cuius parens Gofridus
Vicecomes de Broſſe, dynaſta de Sar-
cus. Anno 1644. Auguſtinus Potier
Epiſcopus Beluacenſis, regulæ Bene-
dictinæ obſeruantiam, accitis eâ de re
Religioſis Congregationis S. Mauri
inſtaurauit, quæ hodie adhuc floret.

FLAVINIACVM oppidum in Bur- *Flauigny*.

gundiæ Ducatu, impoſitum monti, habet monaſterium antiquum & celebre Ord. S. Bened. diœceſis Eduenſis, ſub tutelâ S. Petri Apoſtoli, & Martyris B. Preiecti, fundatum à Vuiderado Abbate, Corbonis illuſtris viri filio, anno primo Theoderici Regis; quod memoratur etiam à Ioanne 8. „ Papâ Epiſt. 97. & ab Innocentio 3. „ anno 1. Pontificatus, lib. 1. Epiſt. cùm „ dilectus. Hoc cœnobium cum Flauiacenſi Bellouacenſis diœceſis Ferrarius in Topographiâ Martyrologij confundit, in illo S. Geremari, in hoc B. Reginæ coluntur reliquiæ, quæ Diua mirum habet fontem Alexiæ varios quotidie ſanantem morbos. Non ſolùm autem Abbatibus, verùm etiam Epiſcopis hinc oriundis illuſtre eſt Flauiniacum, quales ſunt Hugo Epiſcopus Cabilonenſis? Chienſis, Nicolaus & Quintinus Archiepiſcopi Biſonticenſes: Exemplar fundationis cum catalogo Abbatum inſeruit ſcripto apologetico pro ſanctâ Reginâ Domnus Georgius Viole Benedictinus Congregationis S. Mauri.

Anno *primo regnante Theodorico Rege, ſub die xv. Calendarum Febroariarum, ego in Dei nomine Vuideradus Abba, filius viri inluſtris Corbonis quondam, ſanâ mente, integrâque conſilio metuens humanæ fragilitatis caſus, teſtamentum meum condidi, quem Aldofredo Notario ſcribendo commiſi, vt quando dies legitimus poſt tranſitum meum aduenerit, recognitis ſigillis, inciſo ligno, vt legis decreuit auctoritas, perinluſter vir Amalſindo, quem in hac paginâ teſtamenti noſtri legatarium inſtitui, geſtis Reipublicæ municipalibus titulis ab ipſis eius proſecutione muniatur, & in caſtâ baſilica S. Praiecti quam ego ædificaui, conſeruandam decreui, vt quidquid vnicuique de rebus meis propriis habere decreui, ſingulariter in hoc teſtamentum meum inſerere curaui: in reliquo verò qualeſcunque à quocunque epiſtolæ, aut teſtamenta, vel conſcriptiones de nomine meo, vel manu meâ firmatæ, oſtenſæ fuerint ante hoc teſtamentum prænotatæ, quas hîc non commemorauero, exceptis ingenuitatibus, quas pro animæ noſtræ remedio fecimus, aut adhuc facere volumus, vacuæ permaneant; & quod vnicuique per hoc teſtamentum dedero, daréque iuſſero, vt id fiat, detur, præſtetur, impleatur, te Omnipotens teſtem committo. Quapropter dum non habetur incognitum, qualiter diſpenſante Domino, ad habendum loca ſanctorum ſancti Andochij Sedelocinſe, & ſanctæ Reginæ Alſinſe, & ſancti Ferreoli, vbi pretiosè requieſcunt in corpore, in meâ curâ ſuſcepi. Inſuper etiam & in loco nuncupato* Flaviniaco *in agro Burnacinſe, in pago Alſinſe, Monaſterium in re meâ propriâ, meo opere conſtruxi, atque Magdoaldo Abbati cum monachis ſuis delegaui, regulariter in perpetuo ad poſsidendum. Dono igitur ad baſilicam ſupra memoratam S. Andochij Martyris, portiones meas, atque loca denominata hæc ſunt: in pago Alſinſe, & in Panliacinſe, Meſeriacum, Cereſiacum, Vallinſe, in pago Auallinſe Paſariniacum, in pago Commauorum, Stolingus & Macereas, in pago Porſinſe, Eriſſonuilla, & Dagomundi curtem, in pago Neuerninſe, Senſeriarum, & Ariacum. Præter illas vineas quomodo ille riuulus currit, qui de vineis Aldeberti ad pratum vadit, totum illum clauſum quem nos iuſsimus plantare ad integrum, cum exſo & regreſſo vnà cum manſo & colonicâ illâ quæ fuit Anſeberto, & modo tenet illam Sicbertus, & ipſum Sicbertum cum vxore ſuâ, vel infantes eorum qui ipſam vineam debeant procurare quam S. Praiecto dedimus. In reliquo verò hæc omnia ſuperſcripta, ſicut à me tam de alodo parentum, quàm per quemlibet adtractum, dominatum atque poſſeſſum eſt, omnia ex omnibus cum domibus, ædificiis, terris, campis, cultis & incultis, mancipiis, accolabus, libertis, vineis, ſyluis, pratis, paſcuis, aquis, aquarúmque decurſibus; omne genus pecudum maiore atque minore, mobilibus & immobilibus, omnem rem inexquiſitam, quidquid in ipſa loca ſuperiùs nominata habere videor, totum & ad integrum ad Sancti Andochij baſilicam proficiat in augmentum. Similiter donamus ad baſilicam Domnæ Reginæ vbi ipſa pretioſa requieſcit in corpore., in pago Ternodrinſe, Videbelum, Cecunias, Ancyanum, Rabatias, in pago Latinſiuſe, Villam Mauriane, Altaripa, Baniolum, in pago Duiſmenſe, Staſiacum, Colubarium, Villenecum: in pago Ammauiorum, Cariniacum & Caſellas, in pago Portinſe Auiciacum, & Paſsionem. Hæc omnia ſuperiùs comprehenſa, ſicut & illa alia loca, ad ſanctum Andochium dedimus, ita & iſta ad ſanctæ Reginæ poteſtatem cum omnibus integritatibus earum delegauimus. Actum Sinemuro caſtro, die Cal. Febr. 25. & ſcriptum per manum Haldofreti Notarij, ſuadente & deprecante eodem venerabili Abbate Vuiderado, immò ſigillante perinluſtri viro Amalſindone ſigillo Regio,*

Regio, adſtante nobili, & firmante vulgari populo, vnà cum defenſore Gerefrido clariſſimo viro.

1. *Magnoaldus* rexit monaſterium
720. Flauiniacum au. Chriſti 720. vel 727.

2. *S. Vuideradus* anno 745.

3. *Cayroinus*, ſeu *Gayroinus* eandem
748. Abbatiam obtinuit anno 748. ad quem
& ſuam Congregationem B. Petri & S.
Præiecti Flauiniacenſis extat epiſtola
Pippini Maioris Domus.

4. *Manaſſes* cognomento *Magnus* an.
755. 755. ei confirmat Carolus Rex Francorum priuilegium immunitatis ab omnibus teloneis, vt prodit ſchedula data 5. Nonas Maij apud Theodonem-villam an. 7. Karoli.

788. 5. *Adalbertus* an. 788.

6. *Zacho* inter Abbates adnumeratus in membranis an. 792.

795. 7. *Alcuinus* memoratur an. 795.

8. *Apollinaris* Abbas item Reomenſis, cuius nomen reperitur in tabulis anni 803.

826. 9. *Vigilius* an. 826.

10. *Adrenaldus* an. 834. recenſetur inter Miſſos Dominicos Imperatoris, cum Bonifacio & Donato Comitibus in Septimaniam miſſis Bernardo Duce an. 837. vt teſtatur auctor vitæ Ludouici Pij.

840. 11. *Marianus* annò 840. & 845. indict. 8.

12. *Vulphardus*, ſeu *Vulfadus* rexit ad an. 845.

13. *Vuarinus* Comes Cabilonenſis & Matiſconi, dono Imp. Abbatiam aſſe-
850. quitur, ſedebat autem an. 850. Is impetrauit præceptum Caroli Regis pro Flauiniaco, vt ſub tuitione Regis quietè illius loci habitatores permaneant, 7. Cal. Iulij apud Oſeniuillam, cuius apographum in archiuo Flauiniacenſi. Ipſius vice Sarulfus Decanus Monachorum Congregationi præfuit.

14. *Gotzerus* anno 854.

855. 15. *Hugo* 1. ſucceſſit an. 16. Caroli & adminiſtrabat 855.

16. *S. Eigilus* 863. quo Abbate tranſlatum eſt corpus S. Reginæ Virginis & Martyris an. 864. vt ait chronicum Flauiniacenſe, poſtea Archiepiſcopus Senonenſis.

866. 17. *Geylo* an. 866. ex Abbate Epiſcopus Lingonenſis.

18. *Sigardus* an. 871.

876. 19. *Adalgericus* 876. poſt Epiſcopus Auguſtodunenſis, dedicatur Ec-
A cleſia à Ioanne 8. Papa & 18. Epiſcopis an. 878.

20. *Vuilfridus*, cuius ſoror Adelais Regis Ludouici 2. Balbi vxor fuit, &
mater Caroli Simplicis, rexit Flaui- 880.
niacum an. 880.

21. *Adalgerius* iterum eandem Abbatiam obtinuit, à Carolo Rege, eam ob rem euocatus Romam in itinere deceſſit Trenorchij 893 ſub quo Aquinus Præpoſitus pauco tempore: hæc narrat breuis hiſtoria Flauiniaci.

22. *Vualo* an. 894. Epiſcopus Eduen- 894.
ſis, Otbertum Præpoſitum conſtituit in Abbatiâ: excommunicatus eſt pro-
B pter inuaſionem huius cœnobii, vt memorat Hugo in ſuo chronico.

23. *Hermeus* 1. 917. etiam Eduenſis Præſul.

24. *Anſegiſus* anno 924. fuit Eduenſis 924.
Pontifex.

25. *Rothmundus* an. 928. Epiſcopus Eduenſis.

26. *Ranio* anno 930. 930.

27. *Richardus* erat in viuis an. 935. ex aliquibus tabulis.

28. *Fulcherius* 938.

29. *Milo* 1. an. 955. 955.

30 *Robertus Niuernenſis* claruit ad
C an. 978.

31. *Vualtherius* Auguſtodunenſis Epiſcopus 985.

32. *Heldricus* an. 990. ad cuius de- 990.
precationem Vualtherus Eduenſis Antiſtes fratribus ſub normâ Benedictinâ degentibus decimas ex Capellis Epiſcopali auctoritate conceſſit Æduæ an. 992. ſub eius regimine Aymo Comitatus Alſinſis & Dueſmenſis Adminiſtrator plura hæreditatis ſuæ largitur, diplomate an. 1004. ex tabulario Flauiniacenſi.

33. *Amadeus* commutationem fecit
an. 1012. cum Vuillelmo Abbate Di- 1012.
D uionenſi de terris ſuis, vt patet ex chronico MS. S. Benigni. Hugo Epiſcopus Autiſſiodorenſis Comes Cabilonenſis, illi ſubiecit Monaſteriolum de Colchis, pro Congregatione Religioſorum ibi ſtabiliendâ, diplomate dato Auguſtoduni anno Roberti Regis 30. Reginaldus Comes ei quoque conceſſit ad ſupplementum victus Monachorum Flauiniaco famulantium apud Salinum, quædam dona, vt conſtat ex diplomate 15. Cal.
Iunias 1037. eius depoſitio 14. Cal. 1037.
April. notatur.

34. *Aymo* an. 1038.

35. *Odo* 1. memoratur in actis anni A
1050. 1049. & 1050. cum Herminio S. Sequani Abbate.

36. *Odo* 2. an. 1051.

Bovrgongne. Bandé d'or & d'azur de ſix pieces à la bordure de gueulles.

37. *Rainaldus de Bourgongne* 1. è ſtirpe regiâ parentibus Henrico, Roberti 1. Burgundiæ Ducis filio, matre Sybillâ Burgundâ progenitus, fratres habuit Hugonem cæterorum Ducum propagatorem, Henricum Comitem Portugalliæ, Alphonſi Regis parentem à quo hodiéque Luſitaniæ Reges orti ſunt, Robertum denique Lingonenſem Præſulem. Hic religionem vouit apud Flauiniacum, tum mortuo Odoni ſufficitur; audiendus enim ve- B teris catalogi Abbatum S. Petri Flauiniacenſis ſcriptor: *Odone igitur decedente*, Rainaldvs *Ducis frater, eiuſdem loci Monachus ſubſtitutus eſt. Hic corpus S. Precti recondidit in loculo, auro, gemmis, & argento ſuo ſtudio & labore compoſito, & ad tranſmutationem ipſam inuitauit domnum Hugonem Cluniacenſem Abbatem. Eccleſiam quoque ſibi creditam honeſtauit pallijs, & cappis, & ornamentis diuerſis. Strenuitatem tamen animi ſui infirmitate præpediente vt voluit exequi, non potuit. Mortuus enim eſt in primæuo flore iuuentutis, necdum ſeptem* C *annis in prælatione perexpletis. Et poſt hæc ferè ſeptem annis abſque Rectore fuit Eccleſia, niſi quòd Elmuinus ſolis duobus præfuit menſibus.* Habetur in tabulario Flauiniacenſi diploma quo Rex Philippus 1. ſuo monaſterio rerum, poſſeſſionum, ac Eccleſiarum confirmationem concedit, eius, inquit, amore, qui nobis carnis iunctus eſt affinitate, præceptum datum eſt Aurelianis an.
1085. 1085. De quo vide Sanmarthanos tomo 2. Hiſt. Domus Franciæ lib. 38.

38. *Elmuinus* an. 1092.

39. *Hugo* 2. Flauiniacenſis vulgo nuncupatus, ex Imperatorio ſtemmate Othonis 3. nepos vt ipſe affirmat in hiſtoriâ; fuit auctor chronici Flaui- D niacenſis à Natiuitate Chriſti ad an. 1120. qui electionem ſuam in hunc
1097. modum profert ad an. 1097. *Domnus Eduenſis Epiſcopus Hagano conqueſtus plurimùm deſolationem Flauiniacenſis Eccleſiæ, cùm iam poſt obitum Domni Rainaldi fratris Ducis ſeptem annis Eccleſia eadem Paſtore viduata manſiſſet, me, eò quòd quaſi eſſem notus Archiepiſcopo, quod etiam perſæpe fecerat, requiſiuit ab eo in Abbatem.* Sedebat & an. 1098.

1101. 40. *Girardus* anno 1101.

41. *Radulfus* vixit an. 1120.

42. *Agano* recenſetur in monumentis 1130.

43. *Reginaldus* 11. 1149. 1149.

44. *Guido de Saucys* 1. claruit 1156.

45. *Galtherus* an. 1173. 1173.

46. *Herueus* 2. an. 1179.

47. *Milo de Frolois* 2. nobilis Burgundus ex Dominis de Rupeforti, clauum Abbatiæ tenuit anno 1220. Frolois.

48. *Nicolaus* an. 1235. 1235.

49. *Ioannes* 1. an. 1242.

50. *Guillelmus de Foſſato* 1. an. 1262.

51. *Gibaudus* præfuit ad an. 1278. 1278.

52. *Guillelmus* 2. an. 1283. 1284.

53. *Guido de Frolois* 2. 1289. 1289.

54. *Guido de Turceio* 3. an. 1306.

55. *Guido de Mont-Saint-Iehan* 4. cuius cognominis nobiles dynaſtæ de Monte S. Ioannis Vergiacis proceribus affinitate iuncti, texit an. 1321.

Mont S. Iean. De gueulles à 3. eſcuſſons d'or.

56. *Guido* 5. an. 1330.

57. *Alexander de Montagu* ex ſanguine Principum Burgundiæ, & ramo dominorum de Colchis, Hugonis videlicet & Iſabellis de Saillenay filius, Abbas Flauiniaci 1361. inde S. Benigni Diuionenſis, vt in ſerie Abbatum obſeruatur.

Montagv Covches. De Bourgongne au franc cartier d'hermines.

58. *Eudo de Doubs* de Dubio 1379. 1379.

59. *Simon de Albaſpinâ* de Laubeſpin 1407.

60. *Innocentius de Nouauilla* 1411. 1411.

61. *Guido Bouchet* 6. anno 1437.

62. *Bernardus de Bourbon* anno 1442. 1465. Bovrbon.

63. *Ioannes Rolin* 2. an. 1469.

64. *Ferricus de Cluny* an. 1470. inde Epiſcopus Tornacenſis, & Pictauienſis, plurimarum Abbatiarum item Commendatarius. Clvny.

65. *Gofridus de Creciaco*, vel *Criſſeio* 1473. 1481. 1481.

66. *Reginaldus de Breſche* 1. ex gente Tremoliâ 1508. poſteà ad Epiſcopatum Conſtantienſem euectus. Bresche.

67. *Bertrandus de Kerringuen* Scotus 1529. Abbas & S. Satyri in prouinciâ Bituricenſi, ac Decanus Pictauienſis. 1529.

68. *Philibertus d'Vgny* 1545. poſtea Epiſcopus Auguſtodunenſis.

69. *Hippolytus d'Eſt* Cardinalis Ferrarienſis 1551. 1551.

70. *Reginaldus Clutin* 2. Petri Præſidis in Senatu filius, & Henrici Oiſellij toparchæ, Scoticâ Legatione militari inſignis frater, Abbas an. 1555. egregius poëta Latinus, Nouembri menſe, Lugduni ſenex animam emiſit

Clvtin. D'argent au chef breteſſé ou crenellé par le bas d'az-

an. 1574. cui breui elogio parentauere A
1574. Iacobus Auguſtus Thuanus, & Scæuola Sanmarthanus l. 2. quod æquum duximus apponere. REGINALDVS CLVTINIVS *Patricius Pariſienſis à patre Senatûs Præſide in ſpem ſucceſſoris educatus fœcundis Iuriſconſultorum latifundiis amœna Muſarum viridaria prætulit: Cum Oiſelius quoque frater natu maior neglecto literarum otio ad bellicas artes & Reipublicæ munia ſe contuliſſet. Neq; ſanè impreſperè, hic enim & in Scotiâ Franciſci 2. Legatus Anglorum arma fortiſſimè repulit, & Romæ Caroli ſucceſſoris Orator multa magni momenti negotia fideliſſimè* B *procurauit. Hinc fiebat, vt ex eius commendatione Principes, apud quos virtutis nomine gratioſus erat, Clutinium fratrem plurimis & opimis ſacerdotiis ornarent. Ille igitur hâc fortunæ indulgentiâ vſus, vitam cœlibem egit inter honeſta ſtudia, carminis præcipuè Latini curioſus artifex, & Maroniana maieſtatis mirificus imitator. Cuius generis pauca quidem emiſit, ſed numeris omnibus abſoluta; Quale eſt imprimis poëma illud Epicum, quòd non multo ante extremum diem de victoriâ Chriſtianæ claſſis aduerſus Turcas ad Naupactum partâ publicauit. Cum aliquot ante annis Oiſelius* C *frater natu maior in Romanâ legatione periiſſet.*

BIRAGVE. D'argent à trois faces de gueulles bretesses à double de cinqpieces, chacune chargée d'vne tresse d'or.

71. *Renatus Biragus* Cardinalis Franciæ Cancellarius, nobilis Mediolanenſis, Galeatio Birago Patauiæ Gubernatore, ex Antoniâ Triuultiâ naſcitur 1506. à teneris annis ſtudia cœpit excolere, iuriſq; ſcientiam edoctus Taurini Præſidentiâ cohoneſtatur, ac rerum vſu præditus, in aulâ Regum famam extulit; cuius præſidio Lugdunenſis prouinciæ Præfecturam bellicam aſſequitur; tum ſacri Sigilli cuſtodiâ donatus, mortua coniuge Valentinâ Balbianâ inter Purpuratos Patres cooptatur Henrici. 3. Regis commen- D
1578. datione 1578. à Gregorio 13. Pont. Lutetiæ in ſacello Eccleſiæ S. Catharinæ Valliſcholarium à ſe conſtructo, cuius & Prior fuerat, Abbáſque Flauiniaci an. 1574. ſepelitur eâ epigraphe.

RENATO BIRAGO

Patritio Mediolanenſi, multis & ſummis dignitatibus functo, tum Franciæ Cancellario, ac demum Sanctæ Rom. Eccl. Cardinali, Franciſca filia vnica, & Cæſar Biragus agnatus mœſtiſſimi, non memoriæ, ſed deſidery perpetui monumentum hoc P. C.
1583. *vixit annos 60. dies 20. obiit 7. Calend. Decemb. 1583.*

A 72. *Ludouicus de Birague* Saluríenſis, Renati affinis, Abbas an. 1584. & Præpoſitus Vltienſis, frater Pompei Abbatis S. Vincentij de Mediolano.

73. *Ioannes Alix* 3. an. 1592. 1592.

74. *Guillelmus du Montet* 3. an. 1595.

75. *Edmundus de Grizelle* Reginæ Angl. Eleemoſynarius, & S. Honorati Pariſienſis Canonicus an. 1616.

76. *Philippus Riolan* Sanctæ Capellæ nemoris Vincennarum Theſaurarius 1630.
Abbas ab anno 1630.

FLINÆ Ordinis Ciſterc. fœminarum ſub Clarauallé, diœceſis Artrebatenſis prope Duacũ, fundatur in loco *Flines.* B Honoris B. Mariæ iuxta oppidum Orchiacum diœceſis Tornacenſis, & traditur D. Bernardo, ad conſtructionem Abbatiæ quæ eſſet ſpecialis filia Clareuallis, à Margaretâ Dampetræ Dominâ anno 1234. die S. Dionyſij; paulopòſt Flinas transfertur, vt patet ex 1234.
hac breui ſchedulâ. MARGARETA *Flandria & Hannoniæ Comitiſſa vniuerſis præſentes litteras inſpecturis ſalutem. Nouerit vniuerſitas veſtra, quod nos Eccleſiam ſeu monaſterium Sanctimonialium de Honore B. Mariæ Virginis, Ciſtercienſis* C *Ordinis, quod nos pro remedio animæ noſtræ & Domini Vuilelmi de Dampetra, quondam mariti mei, necnon & omnium anteceſſorum ſucceſſorúmque noſtrorum, iuxta Orchies primò fundauimus, a‑ poſtmodum ipſum tranſtulimus iuxta* FELINES, *ſpecialiùs in Domino diligentes, (maximè cum in dicto monaſterio cariſſima filia noſtra Maria ſe in Chriſti perpetuum dedicauerit famulatum) in perpetuum contulimus eleemoſynam. Datum* MCCLIII. Huius loci Abbatiſſæ fue- 1253.
runt ſequentes ex Ioanne Buzelino lib. 10. vltimo Galloflandriæ.

1. *Maria de Dampierre* filia Margaretæ fundatricis quæ apud Flinas ſepulta eſt 1279. Obiit die S. Thomæ 1279.
D Apoſtoli.

2. *Oda de Maigny.*

3. *Aleidis la Brune.*

4. *Humana.*

5. *Ioanna de Vaurinia* 1.

6. *Ioanna de Aueſnis* 2.

7. *Margareta de Chaſteauuilain* anno 1309.
1309.

8. *Gertrudis de la Thieuloye* 1324.

9. *Ægidia de Lalain* 1. 1356. 1356.

10. *Iſabella d'Enghien* 1357.

11. *Petronilla de Soiſſons* 1361. 1361.

12. *Catharina de Cortraco* 1.

13. *Ægidia de Lalain* 2. 1363. 1363.

14. *Maria d'Oyſi* 1. 1387.
1391. 15. *Maria de Marguette* 2. 1391.
16. *Ioanna de Lalain* 3. 1418.
1419. 17. *Margarita de Baiſſe* 2. 1419.
18. *Catharina de S. Genois* 2. 1436.
19. *Maria du Iardin* 3.
20. *Maria de Vaye* 4.
1507. 21. *Ioanna de Boulaix* 4 1507.
22. *Iaquelina de Lalain.*
23. *Philippa de Torras.*
24. *Gabriela d'Eſne.*
25. *Catharina de Coupigny* 3.

Flaran. Floranvm Ord. Ciſtercienſis, filia Schalæ-Dei, diœceſis Auſcitanæ
1151. in Vaſconiâ fundatur 3. Non. Maij 1151.

S. Florent lés Saumur. *D'azur à la croſſe d'or accoſtée d'vne clef d'argent, & d'vne fleur de Lis d'or*

S. Florentii, Ordinis S. Benedicti, nullius diœceſis, à Sede Apoſtolicâ immediatè pendens, primò in Monte Glonnâ, tum in Salmurenſi caſtro, poſtremò prope Salmurum, in loco Andegauenſis pagi antiquitùs nuncupato Bonaliuadum iuxta fluuiũ Thoedi in Ligerim influentis, conditur in honorem S. Florentij fratris B. Floriani, qui è regione Baioariâ ſeu Bauariâ orti, clari progenie, ſed clariores fide, ſub Aquilino Præſide temporibus Diocletiani & Maximiani Imperatorum, diuerſa pro Chriſto paſſi ſunt ſupplicia: ad vltimum ab impio iudice in flumen Aniſum iuſſi ſunt præcipitari. At Beatus Florentius diuinitùs liberatus, ſubmerſo Sancto Floriano die 4. Maij an. Chriſti 297. ſucceſſu temporis ductu angelico Turones aduenit, vbi à B. Martino Sacerdos effectus, cum comitante Angelo venit ad Montem qui dicitur Glonna (nunc de eius nomine Monaſterium S. Florentij Veteris) in extremis Aquitaniæ partibus, nunc in Ducatu Andegauenſi reputatus, locus non longè Ligeris à ripâ ſepoſitus, nunc iuxta Ligerim, in quo diuturno tempore Deo deſeruiens, vitam felici fine conſummans, piè migrauit ad Chriſtum 10. Calend. Octob. ætatis ſuæ centeſimo vigeſimo tertio, circa annum
390. Chriſti 390. ante & poſt obitum miraculis inclytus, ſepultúſque eſt in Eccleſiâ S. Petri quam ipſe Deô ordinante conſtruxerat. A die verò eius ſepulturæ vſque ad tempus B. Maurontij, à ſanctiſſimis Eremitis diſpoſitus eſt locus. Abbatum catalogum opere hiſtorico, ex vetuſtis monumentis, tabulis, atque diplomatibus erudité elucubrauit Domnus Ioannes Huynes S. Florentij Congregationis Sancti Mauri Prior, quem ſingularis eius humanitas ſuppeditauit, typis edendum eurâ & ſtudio Abelij-Ludouici Sanmarthani, Scæuolæ Regij Francorum Hiſtoriographi filij, cum anno 1654. Congregationis Presbyterorum Oratorij Domini Ieſu præfecturam Salmuri ageret.

1. *S. Maurontius* primus Abbas B. Florêntij Veteris, floruit anno Chriſti 691. Eius animam S. Hermelandus Abbas Antrenſis vidit ab Angelis in cœlum deferri: quo tempore deſierit, aut cœperit, neſcitur: obiit 5. Idus Ianuarij, eóque die per totum territorium eius feſtiuitas agitur. 691.

2. *Albaldus.*

3. *Arnulphus*, cum præcedenti vixit tempore Caroli Magni Imperatoris, qui Eccleſiam columnis marmoreis fabricauit, multis prædiis ditauit, plurimiſque ornamentis & reliquiis nobilitauit, inter quas vas Dominicæ cœnæ dedit, & tempore Arnulphi Eccleſiam in honore S Saluatoris, & S. Florentij conſecrari iuſſit.

4. *Hilboldus* eius meminit chronicum Malleacenſe.

5. *Frotbertus* tempore Ludouici Pij claruit, quem iſte Imperator de Italiâ fecit reuerti cum monachis, quos eò direxerat. Illi autem Monaſterium Glonnenſe commiſit, in Pictauenſi territorio ad ripam Ligeris, vbi ſancta pignora B. Confeſſoris Florentij quieſcebant, & religioſos ſub regulâ Benedictinâ militantes regali cartarum munimine, ac poſſeſſionibus egregiis inſigniuit, diplomate tabularii pancartæ nigræ S. Florentii, pridie Cal. Iulias, anno Chriſto propitio xi. indict. 12 dato in Compendio Palatio. vixit idem Abbas an. 834. 834.

6. *Anſaldus.*

7. *Gauzbertus*, non conſtat quanto tempore hi duo Abbates rexerint; quod autem ante Radulphum præfuerint, & Radulfus poſt Didonem ſederit, patet ex archiuis.

8. *Dido* adminiſtrauit tempore Nomenoij Regis, ſeu Ducis Britannorũ, primi deſtructoris monaſterii Glonnenſis. Erat etiam Abbas annis Chriſti 845. & 848. die 23. Iulii ſub initium 845. an. 9. Caroli Calui Regis & Imp. cui erat ſanguine proximus. Ei porro ob euerſionem Glonnenſis cœnobii à Nomenoio factam reſtituit villam Sancti

Ioannis priuilegio pancartæ nigræ Salmurenſis, in quo meminit conſtructionis Abbatiæ ab auo ſuo Carolo Imp. Tauræ ſanctitaris dicitur extitiſſe iſte Dido, vt cum in villâ S. Ioannis vitam finierit, & inde ad S. Florentium nauigio corpus eius humandum deferretur, cereos, vt ferunt vetuſti codices, qui more mortuorum circa illud accenſi erant, nulla ventorum ſeu imbrium vis extinguere potuerit, quouſque corpus ſepulturæ traditum fuerit.

9. *Radulphus* I. ſeu *Rodulfus* die 8.
849. Iunii 849. ſub finem anni noni regni Caroli Calui: ſuaſu huius Abbatis & Caroli pręfati, Dido Pictauienſis Epiſcopus, & Actardus Nannetenſis Præſul, iuriſdictionem Epiſcopalem pagi Medalgici, ſimúlque Thephalgici dederunt S. Florentio, eiuſque monachis, cui ſubſcripſerunt Amalricus Turonenſis Archiepiſcopus, Bernardus Lemouicenſis, Dodo Andegauenſis, Amardus Petragoricenſis, & Aubertus Engoliſmenſis Epiſcopi. Extat ad eum Archimandritam Caroli præceptum de Eccleſiâ S. Florentii, vbi Abbatiam hanc ab omni publicâ exactione ſecundùm decretum Regum anteceſſorum ſuorum omnimodis abſolutam eſſe conſtituit; & inter cætera ſic fatur: *Cum conſtet eundem locum à piæ memoria Carolo auo noſtro præclaris ædificiis & plurimis poſſeſſionibus nobilitatum, à genitore quoque noſtro Ludouico cognomine & actu Pio monaſticum Ordinem inibi perfectiùs recuperatum, à rebelli noſtro crudeliſſimo Nomenoio Britone noſtri odij causâ incenſus eſt. Data menſe Iunio ſexto Idus eiuſdem, anno 8. Caroli glorioſiſſimi Regis. Actum in loco qui dicitur Vetus Pictauis.*

10. *Hecfridus*, huic dedit ſeu confirmauit Carolus Caluus Rex Abbatiam S. Gundulphi, anno 26. regni ſui ad confugium Monachorum, poſt ſecundam deuaſtationem Monaſterii S.Florentii. Nunc eſt Prioratus in Archiepiſcopatu Bituricenſi. Quo tempore cœperit ſeu deſierit hic Abbas, vel ſi alii præter ſupradictos in Monaſterio Glonnenſi fuerint, quod ſatis probabile eſt, penitùs ignoratur. Ceterùm cum multis annis, nempe ab initio regni Caroli Calui, ad tempora Caroli Simplicis, Dani atque Sueui per Galliam debacharent, monachi Glonnenſes captâ vrbe Nannneticâ, ingenti pauore perculſi, accepto almi Florentii corpore fugam arripiunt, barbaris in proximo deprædantibus, Montem Glonnam deuaſtandum cum mœrore & gemitu ineffabili relinquunt. Tum per diuerſa loca tentoria fixerunt, donec durante perſecutionis procellâ, partes Burgundiæ petentes, peruenêre Trenorchium, vbi à cœnobitis hoſpitalitatis gratiâ multo tempore ſunt recepti. Tandem pace redditâ, fratres ſuperſtites cum corpore B. Florentii in patriam remeare cupiebant, ſed monachi S. Philiberti ſacrata pignora reddere noluerunt. Sic illis pretioſum ſancti corpuſculum retinentibus, monachi S. Florentii ſummo luctu hâc, illâcque diſperſi ſunt: diuinâ autem diſpenſatione quidam iuuenis nomine Abſalon, Cenomanum perrexerat, Abbatis ſui tranſmiſſus licentiâ, parentes ſuos viſendi gratiâ. Aliis igitur fratribus fugientibus Cenomani remanſit cum parentibus, (hęc enim ciuitas ab hoſtibus manſit intacta) cæteris circumquaque ruentibus tempeſtate Normannicâ; qui cum audiſſet detentionem patris ſui Florentij, diuinitùs inſpiratus, Trenorchium feſtinanter perrexit, vbi ſuſceptus fraterno cœtui ſociatur, donec poſt aliquot annos multâ induſtriâ reliquias S. Florentij ſuſtulit latenter fugiens, non ſine miraculis, quoad quoddam prædium olim Sancto attributum in parochiâ S. Mariæ de Lentiliaco; nunc Nantylleio dictâ perueniret, barbaricâ deuaſtatione inſtar eremi effectum, vbi ſacratum theſaurum abſcondens, audiuit apud Doadum plures exiſtere, qui ſe ſuáque in ſpecubus occultantes, hoſtium feritatem declinauerant; quo comperto Doadum tendit, vbi auditâ trium virorum famâ, gloriâ celebres, opibus locupletes, ipſos viſitat, eis omnem peregrinationis ſuæ hiſtoriam referat, ardent animæ in honorem Sancti templum Deo conſtruere, ne quid tamen inconſultè præſumant, Comitem Theobaldum adeundum cenſent, qui de prædictis factus certiſſimus; ite, inquit, monaſterium conſtruite; monaſterium verò illud in Monte Glonnâ ſitum nullatenus reparate, ne ſi fortè in Gallias rurſus irruptionem fecerint Barbati, exulare denuò ſancta oſſa cogantur. Illi itaque in caſtro quod nunc dicitur Salmurus Abbatiam conſtruxerunt, liberalitate

Principis, ſe ſuáque ſancto deuouen- A tes, inter quos erat.

1. *Helias* 1. qui conſtitutus eſt primus Abbas noui cœnobij accitis per Comitem Theobaldum monachis de monaſterio S. Benedicti Floriacenſis. Hic Helias ex vitæ merito Abbas effici meruit, ſed non diu præfuit, nam ipſe ſacri cœnobij Salmurienſis conſtructor, auctorem tanti operis Theobaldum Bleſis Comitem quibuſdam prouentuum vtilitatibus compulſus, conſulendi gratiâ longè poſitum adiuit. Cúmque peracto negotio lætus rediens, iam ſoli proprij limen ſulcaret, B de equo in terram corruens, ruptis inteſtinis, erat enim magnus ſtaturâ, Salmuro delatus eſt, vbi 3. Idus Martij ſpiritum Deo reddidit, corpúſque illius in preſbyterio deuota fratrum caterua ſepeliuit. Huius tempore tranſlatum eſt corpus B. Florentij à ſpeluncâ, in quâ repoſuerat ipſum Abſalon, in nouam baſilicam 6. Nonas Maij, quæ dies ex eo tempore fuit celeberrima, in eâque Capitula generalia huius Abbatiæ & dependentiarum quotannis fieri conſueuerunt. Ex die etiam conſtructionis noui huius monaſterij, tam in numero quàm deuo- C tione cœnobium accreſcebat. Cuius ſupplemento affuit quidam monachus nomine Guallo parentibus nobilis, ſed fide nobilior, quem virum decentis Regulæ peritum ſeniorem ſui fratres ad S. Florentium direxerunt, alij ne Germanis inde diſcedentibus occuparent locum, qui pro poſſe illum orſus eſt reædificare: ſicque Abbatia Vetus cœpit ab Abbatiâ Salmurenſi dependere, cæteris priuilegiis antiquis ſibi auctoritate Summorum Pontificum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Regum & Principum confirmatis. Quo tempore verò, ſeu, ſub quo Abbate il- D lic Guallo fuerit directus, difficile dictu, hoc euenit, vt arbitramur, tempore Amalberti, aut Roberti.

2. *Amalbertus*, hic ex monaſterio S. Benedicti Floriacenſis poſt mortem Heliæ accitus, vir prudentiſſimus & Religionis amicus, qui in ornamentis Eccleſiæ auro & argento conſtruendis plurimùm deſudauit; huic Comes
973. Theobaldus anno 973. confirmante Turonorum Præſule Arduino, dedit Oratorium in quo S. Lupantius ac ſocij eius requieſcunt. Hic etiam Amalbertus poſt 24. annos ab ordinatione ſuâ in Abbatem S. Florentij, effectus eſt Abbas D. Benedicti Floriacenſis anno 979. & vtrúmque monaſterium 979.
vſque ad finem vitæ viriliter rexit. Obiit die 11. Aprilis. Ex hoc collegimus ipſum inſtitutum fuiſſe Abbatem S. Florentii circa 955. eóque tempore Heliam deceſſorem obiiſſe, de quo cum dicatur regimen cœnobii non diu tenuiſſe, iſtud non putamus extendi poſſe ad quinque aut ſex annos, ſicque Abbatiam fundatam fuiſſe in caſtro Salmuro circa an. 950. atque Abſalonem iiſſe Trenorchium circa an. 920. vbi 30. circiter annis vixit, ſpectatâ eius maturitate ingenii, regimen ſcholarum ad inſtruendos pueros ei commiſſum eſt, poſtmodum Cantoris officium, deinde totius librorum armarii clauis concredita, poſtremò Sacriſta effectus eſt; & in ſpeluncâ prope Salmurum commoraſſe. Nam cum pax firmata fuerit anno 912. baptiſato Rollone Normannorum Duce, ſatis credibile eſt ſeptem aut octo annos elapſos fuiſſe, tum ad diſcendum infortunium Patribus ſuis euentum, tum ad deliberandum, vtrum iret necne. Quod verò ſpectat ad tempus quo fratres cum corpore S. Florentii confugerunt Trenorchium, credibile eſt id accidiſſe circa an. 905. in vltimâ clade Normannorum, cuius ſpectator fuit Theobaldus prædictus Comes Bleſenſis; aliis verò præcedentibus procellis, tum apud S. Gundulphum, & Abbatiam S. Ioannis quæ erat prope Salmurum, tum apud Glonnam fratres pro ratione temporis demoratos fuiſſe. Sed cum dicatur Abſalonem Cenumanum profectum fuiſſe in hac extremâ procellâ, hoc eſt anno 905. de licentiâ Abbatis ſui, dubium eſt vtrum de Hecfridi qui iam anno 866. erat Abbas; equidem hoc fieri poteſt; verùm vtrum ille fuerit, an alius, non poteſt affirmari. Tempore Amalberti Cœnobiarchæ deceſſit Abſalon 15. Cal Martii, ordinem à primis infantiæ rudimentis acceptum, in longæuum feliciter complens ſenio, ſepultus in proſpectu corporis beatiſſimi Florentij: obiit & ſpeculum nobilitatis, & religionis amator Comes Theobaldus ſenior, poſt multa beneficia Eccleſiæ Salmurienſi collata.

3. *Robertus*, credimus Amalbertum è viuis exemptum anno 986. vel cir- 986.
ca, poſt cuius migrationem Salmuren-

ſis caterua vnum de ſuis fratribus Ro-
bertum in ſede regiminis præpoſuit,
qui multùm fuit agilis in opere Dei.
Tum laudabili ſtrenuitate locum ſibi
commiſſum gubernauit, vt nihil illo
ſuperſtite, diminutum fuerit, tantâ ſa-
gacitate, prudentiâque ſtrenuus, agi-
litate & honeſtate ſplendidus, ingenio
profundiſſimus, ſanctitate eximius, li-
cet in terris, Angelis proximam vitam
ageret, actiuæ tamen vitæ ſtudiis tam
peruigil & indefeſſus deſeruiebat, vt
aliis Patribus videretur & primus; &
poſtquam Abbatiam S. Maximini ſuſ-
cepit, tunc vtrúmque ouile ab inſi-
diantibus lupis paſtorali ſollicitudine
deffendit. Capellam S. Vincentij in-
tra limites parochiæ B. Mariæ de Nan-
teilleio, quæ nunc eſt Prioratus, ædi-
ficauit, caput S. Pauli Britannorum
Præſulis apud S. Florentium Veterem
delatum eſt, pars beatorum corporum
Meuenni & Iudicaëlis apud Salmu-
rium in cœnobio tranſlata fuit ex ca-
ſtro Toarcenſi. Liuriacum datum fuit
S. Florentio, quod Galtherus Redo-
nenſium Epiſcopus tempore Giraldi
Abbatis ſuorum exactionibus abſol-
uit. Rainaudus Andegauenſis Anti-
ſtes die 2 Iunij, anno 7. Regis Hugo-
nis, precibus nobiliſſimi Comitis Odo-
nis, filij Berthæ Reginæ; omnes obe-
dientias S. Florentij in Epiſcopatu An-
degauenſi conſtructas, ſeu conſtruen-
das ab omni deſcenſu, & procuratione
Epiſcopi & Clericorum, in perpetuum
abſoluit. Precibus eiuſdem Berthæ
Reginæ, ac filiorum eius Theubaudi
atque Odonis, Ioannes Papa 18. men-
1004. ſe Aprili Indict. 2. anno 1004. confir-
mauit Roberto Abbati, & fratribus in
loco Salmurenſi commorantibus, om-
nes & ſingulas poſſeſſiones, Eccleſias,
terras, vel aquas Monaſterij Glonnen-
ſis, olim S. Florentio à Carolo Ma-
gno, Ludouico Pio Imperatoribus, &
aliis attributas, quidquid etiam poſſi-
debat tunc nouum cœnobium poſt de-
uaſtationem Normannicam, conſtru-
ctum in loco qui dicitur Salmurus, in
Abbatiâ Sanctæ Dei genitricis Mariæ,
ac S. Ioannis Baptiſtæ, quæ à Carolo
filio Ludouici Imperatoris collata fue-
rat eidem ſancto, exprimens quaſdam
Eccleſias iam ex tunc ſancto conceſ-
ſas, nempe Eccleſiam B. Mariæ, Di-
ſtriacum cum Eccleſiâ S. Iuliani Mar-
tyris, villam quæ dicitur Vlmis cum
Eccleſiâ S. Vincentij, & Capellâ quæ

A dicitur Manniacus, poſſeſſionem quæ
dicitur Capriniacus cum Eccleſiâ S.
Georgij, cum Capellis quæ vocantur
vulgo S. Helerus, & Sauoya, villam
vocabulo Caduernis cum Daniziaco,
& Eccleſiâ ibidem ſitâ, poſſeſſionem
quoque cum caſtello Carnonis, Eccle-
ſiam S. Petri, Capellas S. Ioannis, S.
Andreæ, ac S. Lamberti, villam quæ
dicitur Alumna cum Eccleſiis S. Ioan-
nis, & S. Docellini cum terris ad eas
pertinentibus. Priuilegium autem ſum-
mi Pontificis in veteri codice Salmu-
renſi ſic habetur. IOANNES *Epiſcopus*
B *ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio Roberto
venerabili Abbati monaſterij S. Florentij
Confeſſoris Chriſti, ſiti in loco qui dicitur
Salmurus, eiúſque ſucceſſoribus, cunctiſque
fratribus perpetuum vale. Conuenit Apo-
ſtolico moderamini &c. Igitur quia poſtu-
laſti à nobis quatinus monaſterium S. Flo-
rentij Confeſſoris Chriſti ſitum in loco qui
dicitur Salmurus, in territorio Andegauen-
ſi, priuilegiis Sedis Apoſtolicæ decoraretur,
libenti animo petitioni tuæ aſſenſum da-
mus, quia verò ipſum monaſterium olim à
Carolo Magno Imp. nobiliter conſtructum
fuerat in loco vocato* GLONNA, *vbi S.
Florentius poſt diutinam vitam ſpiritum*
C *cælo reddidit, & præceptis Imperialibus at-
que priuilegiis, cum ampliſſimis poſſeſſioni-
bus roboratum atque ditatum eſt. Simili-
ter à Ludouico cognomento Pio, eius filio,
omnis fiſcalis exactionis, vel cuiuſcumque
legalis, ſeu officiariæ penſionis, ſiue etiam
ſynodalis debiti omnium Eccleſiarum, quæ
ipſi monaſterio ſubiacent immunitate do-
natum; nos eidem antiquo monaſterio fa-
uentes, precibus dominæ Berthæ Reginæ
ac filiorum eius Teubaldi atque Othonis,
noſtrâ Apoſtolicâ auctoritate in perpetuum
confirmamus, atque conſtabilimus, vt ſi
quis harum rerum temerator extiterit, ſeu
poſſeſſiones, Eccleſias, terras, vel aquas
eiuſdem loci violare tentauerit, ſub anathe-*
D *matis indictione damnatus ſit. De illo au-
tem nouo cœnobio, quod poſt vaſtationem
Normannicam conſtructum eſt à nobiliſſi-
mo Comite Teubaldo in loco qui dicitur
Salmurus, in Abbatiâ S. Dei genitricis
Mariæ, atque S. Ioannis Baptiſtæ, quæ
à Carolo filio Ludouici collata fuerat ei-
dem S. Florentio, poſtulantibus ſupradictis
filiis noſtris, ſtatuimus Apoſtolicâ cenſurâ
ſub diuini iudicij obteſtatione, ne aliorum
quorumlibet dominio ſubiiciatur, aut infe-
riori poteſtati ſubdatur, ſed in perpetuum
per ſuccedentes hæredes Teubaldi, atque
Othonis regatur, atque deffendatur.* Obiit

venerabilis Abbas Robertus in Ab-
1011. batiá S. Maximini anno 1011. 6. Idus Auguſti, ſepultus in clauſtro ante arcellum Capituli, poſt cuius deceſſum.

4. *Adhebertus*, ſucceſſit in Salmurenſi cœnobio, hic ſub patre Amalbetto in B. Florentij baſilicâ ſuſceſptus in monachum & educatus, in ſancto habitu conuerſatus eſt, glo-
1013. rioſo fine quieuit anno 1013. 6. Idus Aprilis.

5. *Giraldus*, hic mundo clarus, & mundi fauoribus inhians, tyrannicâ poteſtate vtens, multa B. Florentio diſtraxit beneficia. Poſtmodum ad ſepulchrum Domini orare deſiderans Ieroſolymam perrexit, ſed antequam illuc perueniret, comprehenſus eſt à paganis, à quibus multa ſupplicia perpeſſus, cum nomen Chriſti conſtantiſſimè fateretur, tandem inter verba orationis gladio vitam finiuit, Nonis Nouembris; teſtis fuit cum aliis multis Anſbertus S. Florentij monachus, qui Dei auxilio euaſit; hic Pontiſleuij primus Abbas fuit.

1. *Fredericus* ſextus & vltimus in caſtro Salmurenſi, poſtmodum primus & fundator noui cœnobij prope Salmurum. Giraldo Abbate hominem exuto, Odonis Comitis præcepto, ac nobiliſſimorum voto ex B. Martini Maiorismonaſterij diſciplinâ eligitur
1022. anno Chriſti 1022. 27. Aug. Letardus Prior efficitur, diuerſæque ætatis honeſtorum fratrum copia per omnes monaſterij gradus eſt diſpoſita, quâ maturante actione, Andegaui à Pontifice Huberto Cal. Septembris, Abbate Ebrardo præſente, Fredericus conſecratur, propriiſque in locis ab eodem Ebrardo præſente Comite, de Maiorimonaſterio perſonæ in Salmurenſi monaſterio ſtabiliuntur; quos pacificos inuenerunt, clauſtrales dimiſerunt, inquietos autem vt ordo monaſticus omnino teneretur, nauigio Turones direxerunt. Itaque Ebrardo ad ſedem ſuam regreſſo, Fredericus Abbas Glonnam cœnobij primordium tendens, à Galone Priore foribus obſeratis repulſus eſt, ſed cum Letardum Priorem iiſſe cum aliis ad Fulconem Andegauenſium Comitem audiſſet, tandem ceſſit conſilio, Abbatémque cum ſuis recepit, qui alium Priorem loco Galonis ſubrogauit. Fuit Fredericus Abbas Turonis ex ſeruili S. Mauritij conditione ortus, qui me-

A rito ſanctitatis atque iuſtitiæ quaſi Luciſer refulgens, Abbatiam ſuo tempore multifariè, multiſque modis decorauit, & meliorauit, quod docuit, voce priùs, fecit opere. Huic venerabili Patri mos erat ſicut de Caſſio Narnienſi Epiſcopo dicitur, quotidianas Deo offerre hoſtias, cuius ſacrificio valde concordabat vita, nam cum ad horam offerendi ſacrificium veniſſet, velut totus in lachrymis defluens, cum magnâ cordis contritione ſe ipſum mactabat. Ab initio ſuæ ordinationis, vſque ad tempus incenſionis, atque captionis Salmuri, manſit in Salmu-
B ro caſtro. Ordinem monaſticum inuenit tepidum & penè iam lapſum; quem & prædicando & operando fecit feruidum; habitatio caſtelli erat ei valde oneroſa, & fratribus periculoſa. Iam Salmurenſis locus Maiorimonaſterio impar minimè videbatur; cum diſcordes motus ſubito cœperunt inter Odonem cognomento Campanenſem Theobaldi Comitis heredem; & Fulconem Andegauorum Ducem, tum enim inter memoratos Duces emerſit bellum, vt Odo ob Fulconis metum à ſuis parentibus Salmurum,
C Salmurorum ambitu iam munitum amplius muniret, & inde ſecurus regnum ſuum deffenderet. Eodem tempore præerat Salmurenſi dominio ſub Odonis Comitis imperio Gelduinus vir nobiliſſimus, quoties Fulco Andegauorum Comes per illius viciniam tranſibat, metu conterritus aiebat; fugiamus Salmurenſe dæmonium, diúque virtute illius oppreſſus, tandem Salmuro copioſum exercitum admouit. Tum Gelduinus nuntium ad Fulconem direxit, vt treugas faceret, Fulco verò vt doloſus hoc verbum fraudulenter interpretans, ſiſti iubet exer-
D citum, & in locum Clementiniacum prius dictum, caſtrum extruxit, quod Treuas nuncupauit, ad Salmurenſium reprimendam potentiam: tunc temporis in Montis buelli vertice verſus Turonicam, Fulco Comes caſtrum firmiſſimum fecit, quod Odo Comes obſidens, Fulco verò ex aduerſo repellere nitens, publicam condixerunt pugnam. Ad quam Gelduinus cum Salmurenſibus, Cainonenſes quoque & Inſulani cum Francis conuocati conuenerunt. Cúmque Fulco iam villam Brennoldem attigiſſet, obuium quendam habuit, qui Francos multipliciores

pliciores nunciauit. Tunc Fulco Salmurum vacuum eſſe & ſolum recogitans, retro greſſum direxit, Ligérique ac Vigennâ tranſuadatis, cum graui exercitu inſperatè caſtellum obſidens, vi accepit, & à caſtro ruinam incendij funditùs perpeſſuro, venerandam patris Florentij glebam Fredericus Abbas & monachi cum ſanctorum reliquiis, annuente Fulcone
1025. extraxerunt anno 1025. igne oppido admoto, Comes ſæpius clamabat; *Sancte Florenti ſine te concremari, meliorem tibi Andegaui habitationem conſtruam;* ſed cum ſacrum corpus nauigio deferretur Andegauum, & iam ad Treuas vtcunque perueniſſet, nec vlterius progredi poſſent nauicularij, non ſine miraculo, virtute ſancti præpediente, Dux cum reliquis ſanctum à ſuo nolle ſeparari cognoſcens, nullúmque bonum ſibi fieri velle, impium & ruſticum eum vocans, continuò deſeruit; Abbati & monachis repetere ſtationem ſuam in Salmuro, vt prius dixit, ſed illis multas ob anguſtias renitentibus, annuit orationi. Tunc monachi illum beatum ſuſcipientes gaudio cum ingenti reduxerunt, ſanciente Comite nil agi amplius violentiæ, & ad Eccleſiam S. Hilarij ad locum cui Cripeas nomen erat impoſitum, deuenerunt, vbi depoſito onere, tam metu, quàm itinere admodum fatigati reſederunt: nunc conuentu nauigio Glonnam directo, Fredericus Abbas & Letardus Prior cum ſepteno ſimul fratrum numero, tandiu manere diffinierunt, facientes pro poſſe opus diuinum, donec prædicto oneri electo in loco inchoaſſent receptaculum, omnem enim terram finitimam in Sancti iure poſſidebant; nec morâ perelectus à Domino locus eſt inuentus, qui olim Bonali Vadum eſt dictus, ſecus Thoerij fluuium ad Campum Spino-
1026. ſum, vbi anno 1026. menſe Auguſto illud magnificum, Deo auctore, nouum cœperunt Monaſterium, anno 1030 6. Nonas Maij, Corpus memoratum feliciter tranſtulerunt in nouum monaſterium adhuc imperfectum, vbi congregata eſt non ſolùm immenſa multitudo affinſum, ſed etiam longè poſitorum: affuit quoque Tutides Gaufridus Fulconis filius, cum ſuo patre & matre, & vniuerſis Andegauorum primoribus. Poſtquam illud præclarum operis ædificium eſt perfectum, conuocauit Abbas Fredericus quatuor Epiſcopos ad dedicationem, Arnulphum Turonenſem, Hubertum Andegauenſem, Iſembertum Pictauienſem, & Galterium Nannetenſem; affuit & Gaufridus Andegauorum Comes cum matre ſuâ Hildegarde, & Agnete coniuge. Tunc dedicata eſt Eccleſia in honorem S. Trinitatis, & S. Mariæ ſemper Virginis, & in memoriam Beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, & S. Florentij Confeſſoris, anno Incarnationis Dominicæ 1041. Idibus Octobris, quæ dies ex 1041.
eo tempore fuit ibidem celebertima, non tamen monaſterium in caſtro Salmurenſi in quo habitauerant penitùs dimiſerunt, ſed aliquantulùm reædificantes, ab Huberto Andegauorum Epiſcopo fecerunt reconciliari, & à quibuſdam ex ſeipſis inhabitari. Sic Abbatia S. Florentij poſt concremationem prioris, cœpit immenſum ſuccreſcere; Sigibrannus de Montigliſiaco eiuſdem loci S. Hilarij Eccleſiam cum rebus ad eam pertinentibus, tradidit anno 1026. Girorius à Frederi- 1026.
co monachus conſecratur, qui contulit Eccleſias de Varezâ, S. Petri, & S. Ciltronij Martyris pro redemptione animæ ſuæ. Sanctiſſimi Clementini Eccleſiam ſtupendorum miraculorum frequentiâ inclytam Guido de Valle Colorio conceſſit. Bellaius Dominus Monaſterioli, caſtri defunctus eſt, cuius corpus Abbas Fredericus & Letardus Prior afferentes in lauacro, quo pedes pauperum abluebantur, honorificè ſepelierunt. Huius coniux Græcia poſtea Andegauenſis Comitiſſa, annuentibus filiis ſuis Giraldo Andegaui in cœnâ Domini cum aliis interfecto, & Rainaldo multò poſt Remenſium Archiepiſcopo dedit terram apud Triangulum caſtrum, & Eccleſiam de Foſſis, quam maritus ipſius iam ante ſancto conceſſerat; ſed & Agnes memorati Comitis Gaufridi Andegauenſis vxor, dedit in pago Pictauo locum antea Bottonum dictum, poſtea Foſſas, & Eccleſiam S. Radegundis; multi, multa alia dederunt S. Florentio in Pictauo, & in Britanniâ, vt fuſiùs videbitur in hiſtoriâ. De eodem Friderico meminit in hæc verba chronicum Malleacenſe: *Eodem tempore Monaſterium Sancti Florentij in Salmuro caſtro, quod poſtea Fredericus Abbas reædificauit in eo ſtatu qui nunc viſitur;*

illud inſtitutum eſt, iuuamine nobiliſsimi Tetbaudi Comitis, qui tranſtulit S. Florentium Confeſſorem, & Amalbertum Abbatem poſuit. Huic ſucceſsêre Rotbertus, Audebertus, Giraudus qui in viâ S. Sepulchri decollatus eſt. Infra ſubiungit. *Anno* MXXV. *Salmurum caſtrum à Fulcone & Gelduino fugatum, tum Fredericus Abbas quarto anno ordinationis rapuit ornamenta, & corpus S. Florentij, & reliquias, & pergunt ad S. Hilarij Eccleſiam, ibique per aliquot annos degentes, Eccleſiam iſtam nouam ædificare cœperunt.* Rexit autem congregationem ſibi commiſſam an-
1055. nis 33. menſe vno diebus 3. obiit 1055. 4. Cal. Octobris, cui ſucceſſit eodem anno.

2. *Sigo* 2. Abbas S. Florentij prope Salmurum præfecturam adeptus Non. Nouemb. 1055. vir dilectus Deo & hominibus, vtriúſque Teſtamenti apprimé eruditus, liberalibus litteris, Grammaticâ, Dialecticâ, Rhetoricâ, & Arithmeticâ, Muſicâ, & cæteris artibus per omnia imbutus, & inſuper litteras Hebraicas, & Græcas peritiſſimus legendi & ſcribendi, eleemoſynâ largus, amor fratrum, ſanctitate præditus, vt etiam miraculis floruerit. Eius promotionem ſignificat chronicum Malleacenſe præfatum: *Anno* MLV. *obiit Fredericus Abbas S. Florentij Salmurienſis, quod ipſe à nouo ædificauit, poſt captionem caſtri à Fulcone Andegauenſi, præfuit 33. annis. Cui ſucceſsit Sigo 3. Calend. Nouemb. qui floruit magnâ ſapientiâ, vixítque in regimine quatuordecim annis, mortuus 6. Idus Iunij. Guilelmus ſucceſsit & vixit 48. annis.* Hugo Abbas Cluniacenſis cœnobij, magiſtrum ſuum eum eſſe dicebat, in Franciâ, Aquitaniâ, & in Italiâ eius fama volitabat. Sub eo Abbate inita eſt conuentio, ſeu priuilegium pro fortitudine vt vocitant caſtelli S. Florentij veteris, quam eo tenore conceptam reperimus fol. 57. pancartæ nigræ S. Florentij. IN NOMINE ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, notum fore vt obſeruetur, ego Gausfredus Andegauenſium diuinâ gratiâ Comes, nepos Gausfridi Fulconis filij, & auus meus & auunculus caſtellum terræque cumulo ac lignis magnæ altitudinis aſilum, circa monaſterium B. Florentij, quod Vetus dicitur, conſtruxerunt, annuente beatæ memoriæ Abbate Friderico, eo tamen tenore, vt eis eorúmque ſucceſſoribus non noceret, ſed potius prodeſſet, vnde conuentiones eorum ſcripto teneri voluerunt, vt ſolet auaritiâ compellente tranſgrederetur, quod & in huius ſchedulæ vltimo tranſcribi volui, in quo quoniam cuius eſſet dominatio ſiue fortitudo caſtelli, atque Domini iugi non erat definitum, licet ab eius principio caſtellum, & per quinque luſtra monachorum milites & famuli conſeruaſſent aſilum, tamen dicebant quidam ex noſtris quod meum erat, eam ſiue tenere, ſeu cui vellem tradere; contradicentibus autem hoc monachis, & cuius tunc temporis erat curam eorum agere fratre Sigone tractante id mecum, & cum venerando Pontifice Andegauenſium Euſebio, cognoui quia poteſtas hæc mea, ſeu hæredum meorum quietem & ſecuritatem quæ maximè neceſſaria ſunt, ordinatè ſatagentibus viuere monachis auferret. Ego pro ſalute animæ & parentum meorum, atque auunculi mei Gausfridi, eiúſque patris Fulconis concedo Abbati & monachis monaſterij illius præfatam fortitudinem caſtelli, & prædictæ munitionis, eatenus vt eam nec mihi nec alicui Comiti liceat vnquam cuilibet tribuere, neque neſciant milites quod eam non debeant dari ſibi petere, quia hoc eſſet fidem ſuo domino promiſſam violare: igitur munitio ſemper cuſtodiatur ab hominibus monachorum, nec abſque eorum voluntate quiſquam in eâ aliquando habitet; ſimiliter quoque caſtellum tantum liceat Andegauenſium Comiti, ſi neceſſitas expetit, ſeu in aliis firmitatibus quas in beneficium habent, ab eo Principes Comitatus ſui in eo ponere milites qui patriam defendant, & non ſuper monachorum homines poteſtatem exerceant. Igitur ſub obteſtatione nominis Domini Dei noſtri moneo ac præcipio, vt conſeruetur quod promiſerunt dictis monachis auus meus, & auunculus, ne ſi falſi fuerint pœnas cum perditis luant, ſed veri cum ſalutis præmia æternæ percipiant. Item iubeo vt miniſtri mei nullatenus audeant repetere quod iudicaui, eos iniuſtè accepiſſe, ſcilicet commendationem vinearum, venditionem Dominici diei, cenationem violentam ſalij, commendationem aſinariorum vinum deferentium. Hæc authoriſata ſunt atque firmata vt mos eſt manu meâ,

„ Ch. „ ...que germani mei Fulconis, Præ- „ ...d que venerabilis Andegauenſium „ Euſebij, præſentibus pluribus militi- „ bus noſtris quorum aliquantos ſubno- „ tari mandaui. Anno ab Incarnatione
1061. „ Domini MLXI. Robertus Burgundio, „ Reginaldus de Caſtello Gunthetij, „ Girorius de Bellopratelli, Fulco fra- „ ter eius, Terbaldus de Caſtello celſo, „ Villelmus de Paſſauante, Algorius de „ Doado, Agerius de S. Dionyſio, Lan- „ d...s Dunenſis, Hugo de Cantocia- „ co, Gaufridus de Pociaco, Gausfri- „ dus Craſſus, Vuilelmus de Montefal- „ conis, Baldricus de Cliciaco, Niuo de „ Viheriis, Gausbertus de Portâ, Gauſ- „ fredus de Rupeforti. Signum Gauſ- „ fridi Comitis, Dacbertus Abbas S. „ Sergij, Betengarius Prior S. Florentij, &c. Hic etiam ad illuſtrandas huius cœnobij antiquitates, videtur non prętermittenda vetus notitia amiſſionis S. Florentij in Salmuro caſtro, & quomodo recuperauerunt eum monachi eiuſdem ſancti, tempore Fulconis Comitis, & Sigonis Abbatis, tum quia ex manuſcriptis exemplaribus deſumpta, nunc primùm ſequenti tabulâ euulgatur:

C NOVERINT *vniuerſi præſentes & poſteri, quod quando Comes Andecauus Fulco caſtrum Salmurenſe cepit, & S. Florentij Monaſterium, quod intra caſtrum idem conſiſtebat, concremauit, monachi ipſius monaſterij ad proximam quandam ſui iuris Eccleſiam ſeceſſerunt, nec tamen locum in quo habitauerant penitùs dimiſerunt, ſed aliquantulum reædificantes, ab Huberto Andecauenſi Epiſcopo fecerunt reconciliari, & à quibuſdam ex ſe ipſis, ſex circiter inhabitari, quouſque Gausfredus prædicti filius Fulconis, caſtrum illud dono patris obtinuit; interim ſupradicti monachi alio quidem eidem caſtro proximo, ſed quietiore atque tutiore loco monaſterium cœperant conſtruere ſibi, quos prædictus Comes Gausfredus hac de cauſâ conueniens, eo potiùs quo fuerat loco monaſterium illud conſtrui compellere cœpit. At illi probabili ſatis ratione monſtrauerunt, nec ſalutiferum ſibi iſtud eſſe, nec tutum in medio ſcilicet populorum diuerſari, vbi etiam eorum penè omnia bis iam conſumpſiſſet incendium. Huic autem ille rationi non acquieſcens, aut ipſorum illuc rediturum eſſe conuentum, aut ipſis penitùs expulſis Canonicos ibi conſtituturum dixit, & fecit: Expulit ſcilicet monachos, conſtituit Canonicos, res plurimas quæ iuris erant mona-*

A *chorum, Canonicorum victualia violenter effecit. Iniuriam ſibi factam monachi gemuerunt, quouſque Comes Gausfredus ad extrema vitæ peruenit, qui tum quandóque pœnitentiâ ductus, ſi qua iſtiuſmodi prauè geſſiſſet, partim ipſe correxit, partim ſuis corrigenda mandauit, & obiit. Ad ipſius nepotem & honoris heredem Gausfredum itidem dictum monachi venerunt, placitóque publico coram Euſebio Andecauenſi Epiſcopo & eodem Comite, ac reliquis patriæ primoribus factam ſibi ſuperiùs iniuriam exponentes, ius antiquum reformari petierunt. Iuſtiſſimè reformandum præſentes*
B *omnes tot & tanti iudices procul omni dubio cenſuerunt. Nec tamen ab illo tunc Comite reddi ſibi monachi niſi Manniacum villam cum Eccleſiâ, & vniuerſis pertinentibus ad eam ad præſens obtinuerunt. Poſt aliquod tempus Fulco prædicti Gausfridi germanus caſtri Salmurenſis effectus eſt dominus. Hunc adeuntes Canonici illi, poſſeſſionem ipſam quam ſolam adhuc ex toto illo iure ſuo monachi receperant, ipſis rurſus auferri, ac ſibi petiuêre reſtitui. Euenerat tunc temporis, vt Apoſtolicæ Sedis Legatus Stephanus Cardinalis ſummæ Sedis, auctoritate Gallicanarum correctionem procurans Eccleſiarum, ad ſæpedictum deueniret caſtrum. Affuit cum ipſo etiam Bartholomæus Turonenſis Archiepiſcopus, aliæque plures Clericalis pariter, monaſticæ, ſed & laicalis ordinis perſonæ nobiliores, ad horum iudicium Canonicorum illorum atque monachorum cauſa deducta, ita facillimè iuſtitia perpatuit monachorum, vt & locum in quo prior ille Gausfredus monachis eiectis Canonicos inſtituerat, & quidquid eis ex monachorum iure donauerat, quæque etiam extrinſecus eidem loco donata fuerant, poſtea Fulco prædictus apertiſſimæ iuſtitiæ reſiſtere nolens totâ illis integritate guerpiret. Tum deinde tam ipſe quam præ-*
D *fati placiti iudices ad preces conuerſi, domnum Abbatem tunc temporis Sigonem cæteróſque S. Florentij monachos Canonicorum illorum ita petiuerant miſereri, vt hi qui tunc erant, quandiu ſupereſſent, eorum largitate aliquantùm victus acciperent, & ea quæ die ipſo ad eundem locum pertinentia tenebant, ipſorum conceſſione tenerent, locóque illi ſeruitium totius Eccleſiaſtici miniſterij integrè, iugitérque perſoluerent, & cum aliquis illorum obiiſſet, partem quidem victus quæ viuenti dabatur, nequaquam alter acciperet, cætera tamen omnia ſuperſtites obtinerent, quouſque plus quàm duo ſupereſſent, tum verò ſic in manus deuenirent omnia monachorum, vt Eccleſiæ*

debitum ſeruitium ipſi perſoluerent, & illi
duo Canonici ſuas habentes prabendas ip-
ſorum eſſent Capellani &c. Stephanus vo-
catus Cardinalis Apoſtolica Sedis Lega-
tus praſcripta cognoui, & determinata le-
galiter iudicans ſubſcripſi. Acta ſunt hac
apud cœnobium S. Florentij anno ab In-
1067. *carnatione Domini* MLXVII. *regnante Re-*
ge Philippo anno 8. menſe Martio, 5. Idus
eiuſdem menſis. Signum Fulconis Comi-
tis qui hac monachis reſtituit pro animâ
Gausfredi auunculi ſui, & ſuâ, & parentum
ſuorum. S. Bartholomai Archiepiſcopi Tu-
ronenſis, S. Vuarechi Epiſcopi Namneten-
ſis, S. Epiſcopi Venetenſis, S. Sigonis Ab-
batis, S. Raidemundi Abbatis Dolenſis, S.
Vitalis Abbatis S. Gildaſij, S. Stephani
Abbatis Bellìloci, S. Froimundi Abbatis
S. Amandi, S. Rotberti Burgundionis, S.
Vuidonis Niuernenſis fratris eius, S. Vui-
donis de Valle, S. Ioannis Cainonenſis, S.
Rotberti de Montecomitorio. Coram Si-
gone Abbate & Euſebio Andegauenſi
Pontifice propoſita eſt contentio An-
degauis, inter Clericos Loſdunenſes
qui ædificauerant Loſduni iuxta ca-
ſtellum Eccleſiam in alodo Comitis,
& inter monachos Trenorchianos, in
ſuo, vt putabant, iure exſtructam, te-
ſtificante Sigone, non de parochiâ ca-
ſtelli eſſe, ſed villæ Venetij quæ Sal-
murienſium erat religioſorum aſſeren-
do: præſens & in conceſſione Vilelmi
Vicecomitis de Odenaco cœnobitis
S. Florentij, de baſilicâ B. Martini de
Ponte, & Capellâ quæ ſupra ianuam
caſtri erat, annuente filio Cadelone,
ſubſcriptiſque plurimis Epiſcopis pu-
blicè apud idem caſtrum Pontem an.
1067. Suo tempore Eccleſia Salmu-
tienſis multùm dilatata eſt, Abbatiam
S. Melanij Redonenſis collapſam miſ-
ſo Euenno monacho, illuſtris generis,
ſummæ religionis, & induſtriæ viro in
priſtinum ſtatum reſtituit; hic Euen-
nus poſtea Dolenſis Archiepiſcopus
effectus eſt. Prioratus S. Nicolai de
Culturis; S. Florentij de Rupefulcau-
di, (fundatore Ademaro de Rocaful-
cadi, aſſentientibus germano Vuido-
ne, & filiis ſuis Vuidone & Arnaldo,
ceteriſq; nobilibus de Rocâ an. 1060.)
S. Martini de Ponte, S. Ioannis de
Thouarceio, S. Petri de Gonnort, B.
Mariæ de Venets, S. Martini de Trem-
bleio, S. Petri de Romaſis, S. Chriſto-
phori de nemore, & alij quidam eſſe
cœperunt, multa & infinita bona huic
monaſterio acquiſiuit. Poſtquam hic

A dilectus Domini 14. annis, menſibus
7. & diebus 10. gregem ſibi commiſ-
ſum piè & plenus miſericordiæ felici-
ter gubernauit 2. Idus Iunij obdormi-
uit in Domino, feriâ 6. in ieiunij &
quatuor temporum inclinante iam veſ-
perâ, ſepultus eſt ad læuam Abbatis
Frederici in naui huius Eccleſiæ, in
loco vbi ſtabat inter eorumdem Pa-
trum ſepulchra Crux noſtræ Redem-
ptionis. Defuncto autem Sigone an-
no 1070. fratrum congregatio 4. Cal. 1070.
Iulij in Abbatem ſibi præfecit.

3. *Guillelmum de Dol* I. fratrem Do- DE DOL
B lenſis toparchæ in Aremoricâ, ado-
leſcentem bonæ indolis, quem clari-
tudo natalium & religioſa morum fra-
grantia cæteris inſtantiùs illuſtrabant,
filius erat Riuallonis de Dolo, & de
caſtro Comburno, in Britanniâ, ger-
manus ex vtróque parente Ioannis &
Gelduini, & in hæreditatem poſt de-
functum patrem ſucceſſor primus, ſpre-
tis fortunæ ampliſſimis latifundiis mo-
nachus in hoc cœnobio effectus eſt,
dans S. Florentio Eccleſiam de Pla-
nâ Filgeriâ, & alia multa de conſen-
ſu fratrum ſuorum. Hic Eccleſiam
ſuam tantâ religionis honeſtate deco-
C rauit, vt per mundi terminos ſancti-
tatis & opinionis ipſius radij corruſ-
carent. Omnes enim tam vicini quàm
remoti, ad orationes huius ſancti Pa-
tris, & fratrum ſibi commiſſorum tan-
quam ad angelica ſuffragia conflue-
bant. Aimericus nobilis Vicecomes
Thoarcii tam celebri famâ perculſus,
obedientiam de Casâ B. Florentio con-
tulit, quam cum omni libertate dona-
tâ, miris & magnis redditibus amplia-
uit. Tabulas dotationis, ac præceptum
dedicationis eiuſdem Eccleſię S. Nico-
lai de Casâ, ex ſchedis noſtris & ana-
lectis hiſtoriæ Domus Vicecomitum
Thoarcenſium, quæ lucem expectat
D cum Tremoliâ, hûc adſcribere ope-
ræpretium cenſuimus è veteri codice
membraneo Prioratus de Casâ.

IN NOMINE *Domini Ieſu Chriſti*
Saluatoris noſtri: Ego Herbertus Dei nutu
Thoarcenſis Vicecomes, diſcretiſſimi patris
mei Americi Vicecomitis bono zelo congau-
dens, immò permotus, exhortante Apoſtolo,
qui ait; dum tempus habemus, operemur «
bonum, ad omnes, maximè autem ad do- «
meſticos fidei. Quicquid pater meus ob ſa- «
lutem animarum noſtrarum S. Florentio
& monachis eius vbique donauit, & con-
ceſſit, ſollicitus & memor iniquitatum mea-

rum iisdem donaui, & conceſſi. Pater meus itaque vir miræ prudentiæ, cœpit ædificare Eccleſiam prædictis monachis apud Caſam in honorem S. Nicolai, in quâ Domino deuotè & ordinatè famularentur, quam multis dotauit bonis, pluribúſque ſe dotaturum promittebat. Sed quia vt eſt noſtra natura, pater meus neceſſario ineuitabili reſiſtere nequiuit, ingrediens viam vniuerſæ carnis, reliquit mihi filio ſuo & heredi, tanquam Dauid filio ſuo Salomoni perficere conceptum opus quod affectauerat, adhortans me multis & rationabilibus ſupplicationibus, vt quod Deo & S. Florentio & monachis eius voueramus, diligenti ſtudio perficeremus. Nunc igitur cum ſim eiuſdem conditionis, dum licet, dum tempus habemus, ne fiat fuga noſtra hyeme vel Sabatho; decreui cum conſilio Domini Petri patris noſtri Pictauenſis Epiſcopi, & fratris mei Gausfredi, & optimatum noſtrorum conſecrari prædicamus Sancti Nicolai Eccleſiam, & ampliùs dotare de rebus meis, ſicut pater meus morte præuentus ſe facturum promiſerat. Itaque dono & concedo Deo & S. Nicolao, ſanctóque Florentio terram de Crechis, terram Durandi de Greleriâ, terram Morini cum totâ ſyluâ, terram Guilelmi Belini; Ochas meas, quæ ſunt apud S. Florentium, feodum quod Ramaldus præfata Eccleſiæ presbyter tenebat de Lobo, & quod ipſe Lobo indonauerat & conceſſerat in vitâ ſuâ vt eſſet S. Nicolai, Coſtenum de Nois cum ipſis Noïs, foreſtagium, paſnaticum, vendam, atque pedagium hominum S. Nicolai dominicorum, Eccleſiam S. Florentij cum toto presbyterali ſcua. Eccleſiam Lemozinariarum, Giraldum de Tamis, meum medietarium, ad burgum faciendum à portâ Caſæ, ſicut via leuat ad ſiniſtram, vſque ad Barras, feodum Petri de portâ vt illud teneat de monachis, quemadmodum tenebat de me; ſi monachi non potuerunt ſecum aliud placitum facere, forum dedicationis Eccleſiæ S. Nicolai per totam hebdomadam quietum. Iſta verò quæ ſupradictis monachis conceda tam liberaliter eis confero, vt nullus ex iudiciariâ poteſtate ibi cauſâ exercendi poteſtatem ingrediatur, nec aliquid imperare audeat. Addo etiam auctoritate, & velle totius terræ meæ Baronum, quatenus ipſi Barones & omnes diuerſorum officiorum meorum procurationem tenentes, fidei ſignaculo promiſerunt in ſingulis annis in tranſitu S. Nicolai certum cenſum ſeſe reddituros, eo quoque tenore, quod ſi fortè aliquo accidente caſu, ipſi vel afficiorum meorum miniſtri demutentur, eorumdem ſucceſſares in prædicto termino

A perſoluant. Vt autem hæc omnia impermutabilia perſiſterent, ego Herbertus & frater meus Gausfridus inter nos fidem noſtram in conſpectu prædicti Epiſcopi, atque Vuilelmi Aquitanorum Ducis, ac innumerabilium nobilium virorum, tam Clericorum quàm laicorum promiſimus cum ſucceſſoribus Baronum præſtantialiter regnantium, nullum de feodis illorum placitum obfirmare, donec eodem modo cum ſignaculo fidei prædictum cenſum ſe reddere promittant, ſimili modo de propriis noſtris villicis. Nomina verò eorum qui cenſum promiſerunt hæc ſunt, Hildegardis vxor Domini Hugonis de Liziniaco, pro amore

B patris ſui Aimerici Vicecomitis reddit xx. ſolidas, Mauritius de Monteacuto xx. ſol. Ebbo de Partenaco x. ſol. Simon de Aureanalle x. ſol. Hugo de Doé x. ſol. Sigebrannus de Paſſauant x. ſol. Aimericus de Argenta x. ſol Lobs de Bercorio x. ſol. Sanaricus filius Teimari x. ſol. Aimericus de Tellio x. ſol. Rainaldus de Fareſtâ x. ſol. Radulfus de Maloleane auunculus præfati Herberti Vicecomitis x. ſol. Gausfridus de Teſalgiâ frater Herberti Vicecomitis x ſol. Villelmus de Caſtellomuro x. ſol. Mauritius de Pozalgiis x. ſol. Vuillelmus Bertrannus

C de Exarſis x. ſol. Stephanus de Bleſis ſeu de Bornezello x. ſol. Bernardus de Rochâ x. ſol. Barbatinus de Aſperomonte x. ſolidos, Goſcelinus de Lezay x. ſol. Petrus de Guanaſchiâ x. ſol. Vrnaius de Kimikiers v. ſol. Berlaius frater Sigebranni de Paſſauant v. ſol. Vuillelmus filius Effredi v. ſol. Herbertus de Campis v. ſol. Gausfridus de Malolcone v. ſol. Nortmannus Blouis v. ſol. Aimericus Briardus v. ſol. Radulfus de Argento v. ſol. Rodbertus Morinus v. ſol. Vuillelmus de Doé v. ſol. Oliuerius de Partenaco v. ſol. &c. Quoniam verò ea quæ ab anteceſſorum conſideratione conſtituuntur, ſuccedente temporum varietate depra-

D uari ſolent, ego Petrus Pictauenſis Epiſcopus factâ dedicatione prædictæ Eccleſiæ, ante dominicum altare priuſquam miſſa celebraretur, prædictos Barones vocari præcepi, & in eorum præſentiam, ſupradicta conceſſi, & ſigilli mei impreſſione ſignari iuſſi, ipſique in manu mea hoc totum confirmauerunt; & ſi Baranes ſeu hæredes & ſucceſſores eorum hoc donum reddere neglexerint, excommunicati ſint, & anathematizati vſque ad emendationem. Hoc autem actum eſt apud Caſam 7. Idus Decemb. anno ab Incarnat. Domini MXCIX. In- 1099.
dict. x. regnante Philippo Francorum Rege anno XL. Petro Pictau. Epiſcopo anna 14. Guillelmo Aquitanorum Duce anno XIV.

Herberto Thoarcenſium Vicecomite anno 7. Guillelmo Abbate S. Florenty anno XXX. Sed & clariſſimus vir Ioannes ſupradictus Dolenſis dynaſta, huius Abbatis frater ſecundùm carnis originem amore Dei, & ammonitu fratris obedientiam apud Dolum præclariſſimam & opimam donauit, & multis eam terris & redditibus ampliauit, monachilem habitum inſuper ſuſcepit, huic Abbatiæ multa alia tribuens temporalia, relicto filio cæterarum ſuarum facultatum hærede. Tempore huius Abbatis Guillelmi fundati fuerunt inſuper Prioratus B. Mariæ Magdalenæ de Ponte Dinani, S. Nicolai de Caſtronoac, B. Mariæ Magdalenæ de Celſis, Sanctorum Geruaſii & Protaſii de Braiosâ, S. Petri de Boniallo prope Pontem, S. Viuiani prope & extra muros villæ Pontis, S. Gregorii de Tectione prope Pontem, S. Bibiani de Buſato. In Angliâ Prioratus de Monemutâ, de Andeuore, de Sellâ, & B. Mariæ de Eſparlay: plures alii Prioratus circa illa tempora fundati fuerunt, ſcilicet Prioratus S. Eugenii de Diogilo, S. Deſiderii de Brueriis, S. Mariæ de Salicibus, S. Clari de Homeco caſtri, S. Remigii prope ſeu iuxta Caproſiam: S. Martini de Bragerac, S. Petri de Montcarel, B. Mariæ de Pinu, S. Chriſtophori in Turoniâ, S. Petri de Reſto, S. Petri de Chantoceio, B. Mariæ de Paruo Monte-Rebelli, & alii plures. Inſuper & multæ Eccleſiæ, tam ab ipſo Monaſterio, quàm à Prioratibus nunc dependentes. Abbatia etiam S. Fremerii Martyris cœpit ab hac dependere: hic Guillelmus, Abbatiam nunc Prioratum S. Gundulphi iniuriâ temporum amiſſum recuperauit. Multa alia acquiſiuit, & pauca perdidit per 48. annos, quibus cœnobium iſtud ſtrenuè adminiſtrauit: ad eum ſcribit Gofridus Abbas Vindocinenſis lib. 4. epiſt. 7. 8. 9. Mortuus eſt 3. Cal. Iunii anno Chriſti
1118. 1118. qui dum ſepulturæ mandaretur, patefacto ſepulchro prædeceſſoris ſui Sigonis, corpus ipſius integrum omnino inuentum eſt, veſtimenta quoque omnia incorrupta penitus & illæſa.

4. *Stephanus* I. poſt Abbatem Guillelmum electus eſt 12. Cal. Iulij vir egregius ex fratribus noſtris, natione Burgundio, clarus genere, ſed clarior honeſtate, vir apprimè litteris erudi-

A tus, & in adminiſtratione temporalium impiger & diſcretus, de quo ſic chronicum Malleacenſe: *Vuilelmo ſucceſſit Stephanus Burdigalæ natus infans, totus Philoſophus, & vocatus eſt Brretius.* Huius tempore fundata fuit Capella Regularis ſeu Prioratus B. Mariæ Magdalenæ de Boineiâ infra limites S. Martini de Plateâ, & Prioratus S. Petri de Morton. Huic & Abbatiæ S. Florentij Guillelmus Epiſcopus Pictauienſis dedit Eccleſiam S. Petri de Samarcholio: huius tempore aliæ multæ Eccleſiæ collatæ ſunt S. Florentio.
B Tandem cum in officio 13. circiter annos compleſſet, ſublatus è medio 7. Idus Aprilis feliciter in fata conceſſit, cuius exequias vnanimis fratrum congregatio deuotiſſimè celebrauit, eiúſque corpuſculum cum debitâ veneratione in Capitulo ſepeliuit.

5. *Mathæus* monachus Salmutienſis poſt tranſitum Stephani regimen Abbatiæ ſuſcepit, de caſtro Lauſduno claris parentibus oriundus, quem literaturæ profunditas, & ſanctitatis Religio præ cæteris illuſtrabant. Hic pro Prioratu S. Ioannis de Herbaudo contra moniales de Nidoauis multùm deſudauit, & contra Epiſcopum Xan-
C tonenſem pro S. Bibiano de Ponte. Sub eiuſdem quoque tempore quidam de fratribus Fulcaudus nomine, Sacriſta huius Eccleſiæ apud S. Iulianum Turonenſem in Abbatem promotus eſt, alius inſuper Sacriſta B. Florentij Guillelmus de Gaſconiâ; & poſt ipſum alius Guillelmus de Normanniâ apud S. Maurum Abbatis dignitatem ſuſceperunt. Extat in armario S. Florentii præceptum Goffridi Martelli Andegauenſis Comitis, itémque Mathildis Regis Anglorum filiæ, quo pollicentur Mathæo euerſionem caſtri quod motam S. Florentii voca-
D bant, ſub pacto decem millium ſolidorum ab Abbate perſoluendorum, adſtátibus Baronibus Ingelbaldo Vindocinenſi, Galgano de Camiliaco, Hugone de Mathefelone, Rolando de Monterebelli, Brientio de Martiniaco & aliis anno 1130. Cùm autem 1130.
Mathæus huic cœnobio multos annos paſtorali ſollicitudine præfuiſſet, exigentibus honeſtatis ipſius meritis, in Andegauenſem Epiſcopum aſſumptus eſt, in quo pontificali regimine 3. Id. Martii apud Oratorium felici conſummatione defungitur, ibidémque

cum veneratione debitâ ſepelitur.

6. *Stephanus* 2. natione Engoliſmenſis, de Rupefulcaudi non obſcuris parentibus oriundus, vir eloquens & diſcretus, pari voto & aſſenſu fratrum vnanimi concorditer electus eſt, aſſumpto Mathæo in Epiſcopum Andegauenſem: ſed antequam benedictionem ſuſciperet electus eſt Epiſcopus Redonenſis. Hic dum cœnobii huius Prioris officio fungeretur, Capitulum huius Eccleſiæ ſub dormitorio ſitum arcuato opere ſub tam egregiâ venuſtate & artificioſâ ſubtilitate conſtruxit, vt per vniuerſum regnum Franciæ vix aut nunquam ſimile valeret repetiri, & quando Prior, & quandiu vixit Epiſcopus in diſcutiendis cauſis tam ſæcularibus, quàm Eccleſiaſticis tantâ diſcretione & facundiâ coruſcauit, vt in præſentibus, & etiam in remotis partibus nulla ferè negotia ſine ipſius conſilio, vel præſentiâ diffinitionis ſententiam ſortirentur. Tandem poſt decem annorum curriculum in Epiſcopatu feliciter euolutum, feliciùs migrauit ad Dominum, Nonis Septemb. ſepultúſque eſt apud S. Melanium in clauſtro monachorum in ipſo ingreſſu oratorii, vt ſicut ipſe adhuc viuens poſtulauerat, omnium pateſceret tam intrantium quàm exeuntium pedibus conculcandus.

7. *Ogerius* de terrâ S. Florentii Veteris oriundus, tunc Prior huius Abbatiæ, ſucceſſit Stephano ad Epiſcopatum Redonenſem euecto; vir ſapiens & honeſtus, qui cum poſt ſuſceptam Abbatis benedictionem 26. dies in regimine tranſegiſſet 14. Cal. Auguſti ſarcinam huius carnis depoſuit, eámque in ingreſſu Capituli poſt columnam marmoream ſepelierunt.

8. *Philippus* tunc Prior huius Eccleſiæ natus de caſtro Salmuri, vir religioſus & morum honeſtate clarus, ſucceſſit memorato Ogerio. Hadrianus Papa 4. anno 3. ſui Pontificatus indictione 5. die 6. Februarij,
1157. Incarnationis 1157. ad ſupplicationem ipſius omnes poſſeſſiones huius Abbatiæ ſub Beati Petri, & ſuâ protectione ſuſcepit. Huius tempore tranſlatum eſt corpus B. Florentij in capſam nouam, ad cuius eleuationem ex præcepto Hadriani Papæ acceſſerunt, Iocius Archiepiſcopus Turonenſis, Mathæus Andegauenſis, Stephanus Redonenſis, Guillelmus Cenomanenſis, Laurentius Pictauienſis, & Bernardus Nannetenſis Epiſcopi, qui omnes ſummo honore oſſa venerabilis Confeſſoris Florentii tranſferentes, anno Domini 1159. 6. Nonas 1159.
Maii vniuerſis fidelibus ad eundem terminum piâ deuotione B. Florentii ſuffragia poſtulantibus, remiſſionem & indulgentiam peccatorum annis ſingulis facultate Apoſtolicâ conceſſerunt. Cum autem quatuor annos in regimine fratrum Philippus expleuiſſet, viuendi finem fecit, atque in Capitulo ad læuam Stephani Abbatis ſepelitur.

9. *Frogerius* anno 1160. die 12. Maii 1160.
defuncto Philippo in adminiſtratione Fratrum, die 2. eiuſdem anni ſucceſſit, Prior de Rupefulcaudi, natus de S. Loantio prope Caynonem, vir ſapiens & morum honeſtate conſpicuus, hic Pontes Salmuri ab Henrico 2. Anglorum Rege, Comite Andegauenſi impetrauit. Obiit anno 14. ſuæ adminiſtrationis, & in hoc monaſterio ante altare crucifixi eſt ſepultus.

10. *Radulphus*, Prior Salmurenſis caſtelli ſucceſſit, natione Normannus, vir literis imbutus & Religione præclarus, qui cum per duos annos Abbatiam rexiſſet, apud S. Florentium veterem 9. Cal. Iulii anno 1176. ab 1176.
hac luce diſceſſit, quem deuotio fratrum in dextro abſide monaſterii iuxta oſtium Sacriſtiæ ſepeliuit. Nunc ob euerſionem ædificiorum locus ignoratur.

11. *Mainerius* ex Sacriſtâ huius Abbatiæ ſuffectus Radulpho eodem anno 3. Cal. Nouemb. vir diſertus in omnibus, diſcretus in ſingulis, diſtrictus in elatos, compatiens in afflictos, affabilis extraneis, liberalis domeſticis, virga correctionis in oues, baculus deffenſionis in hoſtes, erogatiuus in pauperes, Eccleſiam iſtam recto moderamine rexit 26. annis & ferè 6. menſib. plenus dierum 16. Cal. Maii ſpiritum Domino à quo ſumpſerat, reddidit. Multa bona acquiſiuit; multa ædificia fecit. Huius tempore Petrus Vitalis obedientiam S. Iacobi de Vlmo Roberti, vulgò S. Eligii in ſuburbiis Turonum S. Florentio largitus eſt.

12. *Michael* 1. de Salmuro natus, Prior tunc huius cœnobii, vir vrbanæ eloquentiæ, prouidus in tempora-

libus & in ſpiritualibus diſcretus, qui per totum tempus quo tenuit, & Eccleſiam iſtam rexit, perſonas quas ſentiebat religioſas & honeſtas, ad diuini cultus augmentum alliciens, eas diuinis exhortationibus ſedulus aduniuit, nec vnquam eo viuente numerus monachorum ſexaginta in conuentu perſiſtentium fuit diminutus; multa conſtruxit ædificia & molendina quæ ſunt in Thoario prope Abbatiam; Innocentius 3. die 3. Idus Iunii Pontificatus an. 16. ei committit cognitionem ſeu inquiſitionem Primatiæ, quam Burdegalenſis negabat Bituricenſi. Hic cum adhuc eſſet in bono ſtatu corporis ſui & 18. annum duceret in regimine paſtorali, in Prioratu de Balée feliciter vitæ terminum adimpleuit; inde tranſlatus ad Abbatiam à Ioanne Archiepiſcopo Turonenſi, & Guillelmo Epiſcopo Andegauenſi, in ſiniſtrâ parte Capituli inter duas columnas humatus eſt 3. Nonas Iulii 1220.

1220.

Laudvno. 13. *Ioannes de Loduno* 1. Prior huius cœnobii & Præpoſitus S. Laurentii de Motheio, ætate quidem ſenior, ſed ſenſu maturus, qui terram S. Florentii Veteris per 40. & amplius annos ſtrenuè procurauerat, vir pecunioſus, & rebus ſæcularibus locuples, qui extremis diebus prædeceſſoris ſui Michaelis Prior renunciatus fuerat, & ſtatim per eiuſdem prouidentiam Eccleſia in temporalibus ad optimum ſtatum rediit. Hic tamen Ioannes in regimine Eccleſiæ paucis diebus durauit, nam infra quatuor menſes ab electione ſuâ apud S. Georgium de caſtro Anceruli vitam finiuit. Exinde tranſlatus fuit ad cœnobium, & iuxta tumulum Abbatis Michaëlis eſt ſepultus.

14. *Nicolaus* natione Francus, tunc Cellerarius S. Florentij Veteris, naturæ debitum reddidit infra nouem menſes, & apud S. Florentium Veterem in parte dextrâ Capituli eſt humatus, erat Abbas anno 1221.

1221.

15. *Iterius*, tunc Prior de Rupeſulcaudi de eodem caſtro ſeu territorio oriundus, qui longo tempore illum Prioratum gubernauerat, ſatis ſenex, cum regimen Abbatiæ per duos annos tenuiſſet, apud Rocam Fulcaudi ad vltimum diem vitæ ſuæ peruenit, & ibidem humatus eſt.

Valeia. 16. *Gaufridus de Valeia* 1. tunc temporis Prior S. Laontii, homo ſenſu & ætate ſenex, communi ſuffragio omnium electus, qui quandiu præfuit, regimen huius Abbatiæ tam in ſpiritualibus quàm temporalibus optimè adminiſtrauit. Sed pro tenui acie luminis oculorum, completis quatuor annis propriâ voluntate abdicauit, poſtea per decem & amplius annos, vitam ducens laudabilem, pauper in hoc ſæculo, diues in Domino exutus eſt carnis ergaſtulo. Erat Abbas anno Chriſti 1225. menſe Ianuario. 1225.

17. *Gaufridus* 11. tunc temporis huius cœnobii Cellerarius, natione Vindocinenſis, in ipsâ Eccleſiâ à primâ iuuentute nutritus, qui dum præfuit contra quoſdam monachos non ſecundùm Regulam viuentes, & aduerſus Michaëlem Epiſcopum Andegauenſem pro territorio S. Florentij Veteris multùm habuit diſceptare; tandem 22. annum agens in adminiſtratione Eccleſiæ ceſſit regimini, & apud S. Laurentium de Motheio de conſenſu Papæ Innocentij 4. ſibi manſionem elegit, vbi vltimum vitæ ſpiritum reddidit, cui ſubrogatus,

18. *Raginaldus* 1. natione Francus vir ſimplex, & mitiſſimus, ſed anno ſecundo gubernationis expirauit, erat Abbas anno 1250. menſe Octobri, & 1251. die 2. Maij. Poſt cuius deceſſum, fratres in Capitulo conuenientes vnanimiter elegerunt fratrem. 1250.

19. *Petrum de Nozilio* 1. natione Turonenſem, virum literatum, mitem & prudentem, qui tempore prædeceſſoris ſui Raginaldi Prior huius cœnobij fuerat; ſed iam infirmus, acrius cœpit infirmari, in tantùm, vt poſt amiſſionem vnius oculi non vixerit, ſed languerit, & elapſo biennio, à tempore aſſumpti regiminis interiit. Cuius corpus ad caput prædeceſſoris ſui in Capellâ Abbatis traditum eſt ſepulturæ. Nozilio.

20. *Rogerius*, defuncto Petro fratres vndique ad electionem Paſtoris vocati, dum de electione ſimul haberent tractatum, inimico inter eos zizaniam ſeminante, diſcordes fuerunt, quam diſſenſionem mala & damna innumerabilia tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus ſunt ſecuta. Nam quidam ex ipſis plus nationem quàm rationem ſequuti, Rogerium Cellerarium S. Florentii Veteris patriâ Normannum, alij verò ſimili ducti errore

Aubertum

Aubertum Priorem de Diogilo natione Engoliſmenſem perperam elegerunt. Sed tandem præualuit Normannus auctoritate Sedis Apoſtolicæ anno 1255. die 19. Nouembris, conceſſis Auberto Prioratibus de Gometo & de Diogilo, ab ipſo vitâ comite liberè poſſidendis, multis Prioratibus, & melioribus huius monaſterij Clericis ſæcularibus ad formam quandiu viuerent aſſignatis. Sed quanta mala! quantæque miſeriæ! diuini ſeruitij, eleemoſynarum, & hoſpitalitatis ſubſtractio occaſione iſtius diſſidij prouenerit, quis enumerare poſſet? hic Rogerius ſolertis ingenij in regimine Abbatiæ ſe habens viriliter, ſatisfaciens ſuis creditoribus, per 15. annos monaſterium rexit, arctam pœnitentiæ vitam agens, ſibi ad præmium proficiens, aliis ad exemplum; tandem longo feſſus ſenio, factis, & verbis diſcipulos docens, obdormiuit in Domino, cuius corpus poſitum eſt in cryptâ quam ſibi ædificauerat ſubtus altare Virginum.

1255.

ORATEL. 21. *Gaufridus Moretel* 3. Supprior tunc huius monaſterii, natione Andegauenſis de parochiâ S. Martini de Plateâ, vir ſimplex & iuſtus: erat Abbas anno 1270. die 16. Octobris: huius corpus humatum eſt ſub quodam opere arcuato, inter altare Dominicum & murum, inter Capellas Martyrum & Virginum conſtructum, in loco cuius erat antiquitus oſtium, per quod acceſſus erat ad infirmitorium modò ſubuerſum.

1270.

22. *Guillelmus Lorier* 1. Præpoſitus S. Laurentii de Motheio patriâ Andegauus de parochiâ S. Andreæ de Verrie oriundus, poſt hunc creatur Abbas ſenex & prouectus dierum, amator clauſtri, & Ordinis zelator, cuius corpus ante altare martyrum in Eccleſiâ terræ conditum eſt.

LTVRIS. 23. *Guillelmus de Culturis* 11. natione Pictauenſis, homo mitis, & ſuis fratribus curialis, contra eum eius æmuli coram Nicolao Andegauenſi Epiſcopo ſententiam depoſitionis obtinuerunt, à quâ ad Sedem Turonenſem appellauit, vbi nihilominus confirmata fuit; & cum ad Sedem Apoſtolicam iterum appellaſſet, lite pendente in ſtatu permanens cum per 9. annos totidémque menſes & 20. dies vixiſſet in regimine paſtorali 5. Cal. Decembris exemptus eſt è viuis; cuius corpus ſepultum fuit ad oſtium Eccleſiæ, quo iter erat ad infirmitorium prope Capellam Virginum, ſub quodam conditorio, cuius ſepulchrum modo ditutum eſt.

24. *Raginaldus* 2. natione Francus de Bello loco prope Caproſiam, antea Sacriſta S. Florentij Veteris, tranſegit cum Guidone VicecomiteThoarcenſi domino Thalemundi & fratre Guilelmo Priore de Casâ an. 1294. pro vſuario in quibuſdam nemoribus, ex cartis de Casâ. obiit anno 1311. die 28. Iunij. 1311.

25. *Ioannes Mileti* 2. natione Pictauienſis, Decretorum Doctor excellentiſſimus, profeſſus Maioris Monaſterij, electus anno 1310. poſt renunciationem Reginaldi, deceſſit 1324. 1324.

26. *Michael* 2. de Baugeio natus.

27. *Bertrandus*, natione Andegauus de Rilleio, erat Abbas an. 1326. die 3. Maij.

28. *Helias* 2. natione Lemouicenſis de S. Aredio, per Sedem Apoſtolicam Abbas, Decretorum Doctor 1335. menſe Iunio poſt 9. annos tranſlatus fuit ad Epiſcopatum Vceticenſem, poſtremò Cardinalis Oſtienſis creatur. 1335.

29. *Petrus de Podio* 2. natione Lemouicenſis, Abbas de Meiinaco, traducitur per Sedem Apoſtolicam ad iſtam Abbatiam S. Florentij an. 1344. die 13. Septemb. Et Clemens Papa 6. ex bullâ datâ Auenione 9. Cal. Maij, Pontificatus ſui anno 9. & ſucceſſoribus Abbatibus huius Monaſterij S. Florentij permiſit vti mitrâ, anulo, ſandaliis, & aliis inſigniis Pontificalibus, ac in miſsâ & in menſâ ſolemnem benedictionem facere locis & horis & temporibus congruis, exinde transfertur ad Maiusmonaſterium vbi quieuit in pace. DE PODIO. 1344.

30. *Ioannes* 3. natione Francus, ſucceſſit Petro aſſumpto in Abbatem Maiorismonaſterij qui anno 1354. menſe Iulio tranſiit ad Abbatiam de Tironio. 1354.

31. *Guillelmus de Chanaco* 4. ſubrogatur ei in regimine S. Florentij, natione Lemouix, profeſſus Abbatiæ S. Martialis, vbi Capicerius creatus eſt, deinde Prior Longipontis, tum Abbas huius monaſterij S. Florentij vbi præfuit 14. annis, tum ad Epiſcopatum Carnotenſem, denique ad Epiſcopatum Mimatenſem, & Cardinala- CHANAC.

tus apicem tituli S. Vitalis in Vrbe per-
uenit, ac in Abbatiâ S. Martialis Le-
mouicenſis ſepeliri voluit. A

DE LVCO. 32. *Guillelmus de Luco* 5. parriâ Le-
mouix, aſſumpto Guillelmo de Cha-
naco ad Epiſcopatum Carnotenſem,
ad hanc Abbatiam per Curiam Ro-
manam ſuffectus eſt: tandem ad Abba-
1390. tiam Graſſenſem Carcaſſonenſis diœ-
ceſis tranſlatus anno 1390. 27. Maij.

GONDONI. 33. *Ioannes Gondoni* 4. ad hanc Ab-
batiam S. Florentij eodem an. 1390.
1390. & die per Curiam aſſumitur, antea
Sacriſta S. Florentij Veteris, cuius
tempore Amelius de Maillé Archi-
epiſcopus Turonenſis, poſt aliquas B
queſtiones, recognouit ſe nec ſuos ſuc-
ceſſores nihil habere iuriſdictionis in
toto territorio S. Florentij Veteris.

DV BELLAY D'argent, à la bande fuſelée de gueulles, à l'orle de 6. fleurs de Lis d'azur. 34. *Ioannes du Bellay* 5. Senior ex no-
bili ſtirpe Andegauenſi oriundus, Ioan-
nis domini du Bellay, & Ioannæ Sou-
uain filius, profeſſus huius monaſterii,
Celerarius S. Florentii Veteris, de-
functo Ioanne Gondoni anno 1404.
electus eſt, & ne in poſſeſſione Abba-
tiæ aliqui ſibi vim facerent, obtentu
reſeruationum Apoſtolicarum, proui-
ſionem inſuper eiuſdem Abbatiæ à Se-
1404. de Apoſtolicâ obtinuit an. 1404. 24. C
Nouembris die; 16. Februarii eiuſdem
anni more Gallicano, poſſeſſionem ap-
prehendit; conſtitutiones quaſdam ad
reformationem morum monachorum
compoſuit, quæ vtrum aliquando fue-
rint obſeruatæ, dubitamus. Domum
Abbatialem inter Eccleſiam S. Bar-
tholomæi & iſtam ſitam ædificauit,
deſtructis prius, quæ erant, ædificiis,
inſuper fornices refectorii, & alia
quædam.

DV BELLAY Comme cy-deſſus. 35. *Ioannes du Bellay* 6. Iunior filius
Hugonis domini de Bellayo, & Eli-
ſabethæ de Montigny, cui patruus
ſuus prædictus Ioannes Bellains ſenior D
contulit Celerariam huius Abbatiæ
1418. & permutauit dictum officium,
1419. pro Prioratu de Ditreio an. 1419 túnc-
que profeſſionem ſecundùm Regulam
S. Benedicti emiſerat anno 1425. com-
mutauit Prioratum de Ditreio, pro
Præpoſiturâ S. Laurentii de Motheio,
cúmq; Ioannes ſenior vellet iam ætate
prouectus eum habere ſucceſſorem,
Abbatiam dimiſit in curiâ Romanâ in
fauorem illius, quod gratum habuit
Eugenius Papa ex bullâ datâ Romæ
1431. anno Incarnat. 1431. die 20. Aprilis,
Pontificatus ſui anno 1. datis Ioanni

Bellaio ſeniori Præpoſiturâ S. Lauren-
tij de Motheio, & Manerio de Chauet
quoad viueret; die 10. Iulij eiuſdem
anni poſſeſſionem huius Eccleſiæ ac-
cepit præſente patruo illius, quo mor-
tuo die 10. Iunij anno 1434. eum ho-
norificè ſepeliuit in medio nauis huius
Eccleſiæ. Hic Bellaius iunior, carus
Regibus & Principibus, multa priuile-
gia à Romanis Pontificibus obtinuit,
vt plura beneficia ſimul poſſideret, vn-
de & Cellerarius S. Florentij Veteris,
& Prior S. Laontii prope Cainonem
effectus eſt, Epiſcopus etiam Forotu-
lienſis creatus eſt 1455. die 7. Nouem- 1455.
bris, per Caliſtum Papam 3. deinde ſa-
cratus per Alanum Cardinalem An-
degaui in matrice Eccleſiâ an. 1456.
die Dominicâ in Ramis Palmarum 21.
Martii circa finem anni 1461. deſiit
eſſe Epiſcopus Foroiulienſis, adepto
Epiſcopatu Pictauienſi, quem poſſedit
vſque ad obitum qui fuit anno 1479. 1479.
die 3. Septemb. in hoc monaſterio, vbi
ſepultus iacet prope altare Domini-
cum à latere Epiſtulæ. Multa inno-
uauit circa circuitum Capellarum hu-
ius Eccleſiæ, fornices cancellorum ex-
truxit, domum Abbatialem vulgò di-
ctam domum nouam iam penè collap-
ſam, ex integro reædificauit, foſſata
etiam & fortificationes circa Eccle-
ſiam, tum ipſius, tum patrui ſui tempo-
ribus fuêre factæ.

36. *Ludouicus du Bellay*, ſuperioris DV BELLAY Comme deſſus.
nepos ex fratre Ioanne domino de
Bellayo, & Ioannâ de Logé, Abbas
effectus eſt die 16. Nouembris 1474.
patruo reſeruatâ penſione ad vitam, 1474.
ne nimium ex huiuſmodi reſignatio-
ne diſpendium pateretur, vt dicitur
in bullâ; huic etiam moderno Ab-
bati Sixtus 4. Pontifex Max. vt cum
Abbatiâ Præpoſituram S. Laurentij
de Metheio, Sacriſtiam S. Florentii
Veteris, & Prioratum S. Vincentii de
Vlmis retineret, aut tria alia benefi-
cia cum curâ, vel ſine curâ, indulſit,
vt faciliùs penſionem patruo reſer-
uatam, ſupra fructibus huius Abbatiæ
ſolueret; Ludouicus autem benedi-
ctionem Abbatialem per manus Epiſ-
copi Helenopolitanenſis accepit 1474.
more Gallicano computando die 19.
Martii in monaſterio S. Benedicti
de Quinciaco Pictauienſis diœceſis,
& eodem menſe ante Paſcha acce-
dens ad hanc Eccleſiam poſſeſſionem
illius apprehendit; multa ſimul ob-

tinuit beneficia, Sacriſtiam S. Florentii Veteris permutauit cum Cellerario eiuſdem territorii, Prioratus S. Mariæ Magdalenæ de Celſis, S. Laontii prope Cainonem, S. Florentii Dolenſis, & Sancti Gundulphi adeptus eſt; Fornices nauis huius Eccleſiæ conſtruxit, in deffenſione iurium monaſterii multùm inſudauit. Hi tres Bellaii multos nepotes habuerunt, tum Clericos, tum monachos, quibus diuerſa beneficia huius Eccleſiæ
1504. contulerunt; obiit Ludouicus 1504. die 7. Septembris, quem fratres ſepelierunt iuxta tumulum Epiſcopi Pictauienſis patrui illius, in cuius honorem magnificentiſſimum mauſoleum erigi curauerat.

Mathefelon. 37. *Ioannes de Mathefelon* 7. Cenomanenſis, defuncto Ludouico, fratres vndique ad electionem futuri Paſtoris vocati ſunt, qui die Veneris 11.
1504. menſis Octobris eiuſdem anni 1504. horâ 5. matutinâ cum continuatione horarum in Eccleſiam conuenientes, 84. vnanimi conſenſu fratrem Ioannem de Mathefelon in Abbatem elegerunt, vnus fratrem Ludouicum Garnier, alter fratrem Ioannem Broſſier, & nouem, fratrem Petrum Daret, non tam propter virtutes ipſius, quàm propter fauores huius ſæculi, quippe multis obtutis epiſtolis regiis, quas frater ſecundùm carnem ipſius Daret nomine Ludouicus, Regis Francorum beneuolus ſingulis diebus impetrabat, etiam ante obitum Ludouici Abbatis ad Conuentum, ad Priores in particulari, & ad alios vt nullum eligerent præter ipſum Petrum Daret ni vellent offendere Maieſtatem Regiam. Cum tamen huiuſmodi epiſtolæ ſubreptitiæ iudicarentur, illis nullam fidem adhibere voluerunt: illi 84. eligentes fratrem Ioannem de Mathefelon virum virtute præditum, qui die 10. menſis Nouembris benedictus fuit per Richardum Epiſcopum Verienſem in ipſâ Eccleſiâ S. Florentii: non deſtitit tamen frater Petrus Daret à ſuis cœptis, licet nullo iure, cui tandem vt frater Ioannes de Mathefelon eum non haberet aduerſarium, penſionem annuam 2000. librarum ſuper fructibus huius Abbatiæ conceſſit, quoad viueret: Hic Ioannes obtinuit à Sede Apoſtolicâ, vt vnà cum Abbatiâ poſſideret Prioratum Sanctorum Geruaſii & Protaſii de Coceio; fuit etiam Cellerarius S. Florentii Veteris. Erexit fornices clauſtri numero vndecim, vbi in duobus ſtemmatibus Bellaii propter beneuolentiam erga illam familiam inſculpi curauit, in aliis inſignia ſuæ familiæ, & huius Abbatiæ. Duos fornices qui ſunt in aditu Capituli fecit fieri frater Iacobus Regis Abbas, vbi inſignia ſuæ familiæ non omiſit. Mortuus eſt Ioannes de Mathefelon anno 1518. die 28. Auguſti, iacet in Eccleſiâ huius monaſterii. 1518.

Le Roy. D'argent, à la bande de gueulles, écartelé de Dreux, qui eſt échiqueté d'or & d'azur à la bordure de gueulles.

38. *Iacobus le Roy* 1. vltimus Abbas regularis huius monaſterij, licet concordata inter Leonem x. Maximum Pont. & Franciſcum 1. Regem Francorum iam acta eſſent; tamen propter clauſulam huiuſmodi in eis contentam: per præmiſſa tamen non intendimus in aliquo præiudicare Capitulis Eccleſiarum, & Conuentibus monaſteriorum & Prioratuum, huiuſmodi priuilegia à Sede Apoſtolicâ, proprium eligendi Prælatum obtinentibus, quo minus ad electionem Epiſcoporum ac Abbatum & Priorum iuxta priuilegia eis conceſſa, liberè procedere poſſint, iuxta formam in eorum priuilegiis contentam. Fratres vndique conuenerunt ad electionem futuri Paſtoris, ſcientes Abbatiam huiuſmodi priuilegiis munitam (præter ius commune) à ſummis Pontificibus Calixto 2. Innocentio 2. Eugenio 3. Hadriano 4. Alexandro 3. Vrbano 3. & aliis ſub hac formâ: Obeunte verò te nunc eiuſdem loci Abbate, vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſubreptionis aſtutiâ vel violentiâ præponatur, niſi quem fratres communi conſenſu, vel fratrum maior pars conſilij ſanioris, ſecundùm Dei timorem & S. Benedicti Regulam elegerint; die itaque 4. menſis Octobris eiuſdem anni 1518. vnanimi 1518.
conſenſu, elegerunt fratrem Iacobum Regis, iam Abbatem Villelupenſem, Decanum de Gaiâ Ordinis Cluniacenſis, Priorem B. Mariæ de Tauanto, & S. Lupantij prope Cainonem, qui poſt electionem poteſtatem obtinuit à Sede Apoſtolicâ, retinendi iſta omnia beneficia cum Abbatiâ S. Florentii & alia plura. Fuit enim & Prior S. Eutropii, Xantonenſis diœceſis, S. Germani, S. Braladii, S. Lupi, S. Nicolai de Culturis, & S. Georgii de caſtro Anceruli. Fuit etiam electus Abbas Cluniacenſis monaſterii, ſed Ab-

batiam non obtinuit: multa laude di- A
gna fecit apud S. Florentium initio ſui regiminis, ſed fauoribus huius ſæculi inhians, Abbatiam dimiſit Franciſco Cardinali Turnonio qui ei ceſſit Archiepiſcopatum Bituriçenſem,
1572. aſſenſu Regis & ſummi Pontificis circa finem anni 1537.

TOVRNON

39. *Franciſcus* Cardinalis *de Tournon* I. Abbas Commendatarius; de eo agunt multi hiſtorici, plurima beneficia ſimul obtinuit, carus Franciſco I. hanc Abbatiam & alias multas ſuâ potentiâ de regularitate ad commendam mutauit; Obiit anno Chriſti B
1562. 1562. die 22. Aprilis. Ceſſit Abbatiam in fauorem ſequentis.

CASTELNAV CLERMONT.

40. *Iacobus de Caſtelnau de Clermont* II. Petri domini de Caſtelnau de Clermont de Lodeſue, ex Margaretâ de Turenne filius authoritate Apoſtolicâ die 6. Decembris anno 1538. & aſſenſu regio die 28. Iunij 1539. nomen tamen Abbatis & poſſeſſionem reddi-
1540. tuum ſibi retinuit ad finem anni 1540. Fuit etiam Epiſcopus S. Pontij Thomeriarum: huius tempore Abbatia ab hæreticis multa & grauia paſſa eſt detrimenta; partim etiam ab ipſo Commendatario, Computum Gallicanum C anno 1564. edito regio ceſſat, ſubrogato Romano, ſimiliter Calendarium reformatur an. 1582 authoritate Pon-
1586. tificis, obiit prædictus Iacobus anno Chriſti 1586. die 6. Septembris.

IOYEVSE Pallé d'or & d'azur de 6 pieces, au chef de gueulles chargé de 3 hydres d'or.

41. *Franciſcus* Cardinalis *de Ioyeuſe* 2. dilectus à Regibus Henrico 3. Henrico 4. & Ludouico 13. vacante Abbatiâ per mortem prædicti Iacobi, nominatus fuit ab Henrico 3. quod admiſit Papa Sixtus v. prætextu Concordatorum prædictorum inter Leonem ſummum Pontificem, & Franciſcum I. Francorum Regem anno Chriſti 1586. die 5. Nouembris adeptus eſt poſſeſſionem die 18. Martij D
1587. anni 1587. per procuratorem, vnitus fuit ſuâ auctoritate per ſummum Pontificem Prioratus de Eſcoublac huic menſæ Conuentuali. Summo amore proſequebatur Patres Soc. Ieſu; multa beneficia ſimul poſſedit. Obiit Aue-
1615. nione anno 1615. die Dominicâ circa horam meridianam 23. Auguſti, cuius cor ſepultum fuit Auenione in Eccleſiâ Patrum Soc. Ieſu, corpus verò Pontiſaræ in Eccleſiâ Seminarij iuuentutis ſub directione eorumdem Pa-
1605. trum ab ipſo fundatâ circa an. 1605. dimiſit Abbatiam iſtam vnà cum Abbatiâ Maioris Monaſterii in fauorem ſequentis.

BOVRBON.

42. *Carolus de Bourbon* I. Anthonij Regis Nauarræ, filius naturalis patris Henrici 4. Francorum & Nauarræ Regis, qui ei in compenſationem dimiſit Archiepiſcopatum Rotomagenſem. interiit in Maiori Monaſterio 1610. 1610.
circa finem Maij aut initium Iunij, vbi & ſepultus iacet in choro Eccleſiæ, cui ſucceſſit

SOVVRE'. Coticé d'or & d'azur de 10. pieces.

43. *Ægidius de Souuré* filius Ægidii de Souuré, tunc gubernatoris Ludouici XIII. Francorum Regis, per eius nominationem menſe Iunio, quod Papa admiſit, poſſeſſionem apprehendit per procuratorem menſe Decembri eiuſdem anni 1610. creatus eſt Epiſcopus Conuenenſis & circa an. 1625. 1625.
relicto ipſo Epiſcopatu, adeptus eſt Cathedram Autiſſiodorenſem; Fuit etiam Abbas Commendatarius S. Carileſi & Theſaurarius S. Capellæ Pariſiis: primum ſacrum fecit Romæ die 18. Aprilis anno 1616. ætatis ſuæ an- 1616.
no circiter 23. diſpenſatione Apoſtolicâ propter inſufficientem ætatem. Obiit Pariſiis anno 1631. die 19. Se- 1631.
ptembris feriâ 6. circa horam 3. pomeridianam: ſepultus Autiſſiodori in ſuâ Cathedrali Eccleſiâ.

BOVVARD. D'azur à 3. faſces d'or, ſurmontées d'vn croiſſant de meſme en chef, & 3. eſtoiles d'or en pointe, 2. & 1.

44. *Carolus Bouuard* 2. Caroli Bouuard Regis Archiatri filius, nominatur à Rege ad preces patris, poſſeſſionem apprehendit per procuratorem circa menſem Martium anni 1637. fuit & Theſaurarius Regiæ Capellæ Vincennarum, & in ampliſſimo foro Pariſienſi Senator. Summè diligebat preſbyteros ſæculares qui ſe Miſſionarios vocant, renouatur ordo per monachos Congregationis Sancti Mauri, Statuta Synodalia edidit & publicauit anno 1644. 5. die Septembris, obiit Salmuri ætatis ſuæ an. 28. Chriſti verò
1645. die Sabbati 12. menſis Martii, 1645.
ſepultus iacet in Eccleſiâ Abbatiali, cuius memoriæ tali Elogio parentatur. SANCTORVM CORONÆ *Cinerem heic depoſitum ſi quæris, precator fruſtra ſis, pietatis eſt potius anathema conſecrandum.* CAROLI BOVVARD, *Caroli Archiatri Auguſtalis F. Monaſterij huius Abbatis meritiſſ. Baſilicæ Vincennarum Sceuophylacis, Lutetianæ Galliarum Curiæ Senatoris ampliſſ. ſpolium requieſcit dum reſurgat. Vt quem olim, vt ſuum, probauit humilitas, nunc beatum co-*

ronet æternitas. Cuius auſpiciis, atque Miſſiones paſſim & cum fructu ſuſceptæ, directi per Domini vineas operary, criminum ſordes inueteratorum pœnitentiis abolitæ, reſtituta in exemplum diſciplina ſeuerior. Quod dum ſedulus heu nimium attendit, ſubleuandiſque ergaſtulorum miſeriis arduâ virtutis feruor intendit, ſubeunte pectuſculum loci fœtore, non tam annorum quàm maturus operum, cœlum, cui debebatur, repetiit. Christianæ perfectionis imago, Diuini amoris dum vinceret flamma, poſtquam deuixit Aſtrum, ipſa etiam in morte lucens, orbi oſtenſum modò non conceſſum. Anno reparatæ per Chriſtum Ieſum
1645. *ſalutis* MDCXLV. *ætatis* XXVIII. *Præfecturæ* VIII. *dignitatis R. I. P.*

MAZARIN. 45. *Iulius Mazarinus* Cardinalis Abbas Commendatarius ſucceſſit per nominationem Regis. Poſſeſſionem accepit per procuratorem eodem anno
1645. 1645. die 15. Octobris, multa etiam alia beneficia poſſidet.

GRIMALDI Lozengé d'argent & de gueulles au chef de l'Empire. 46. *Hieronymus* Cardinalis *Grimaldus*, Ioannis Iacobi S. Feli Baronis in Regno Neapolitano & Genuæ Senatoris, ex Hieronymâ de Mari, vtriúſque ſignaturæ Referendarius Gregor. XV. anno 1621. prouinciæ Patrimonij Prolegatus 1625. Romæ Gubernator 1628. Ad Ferdinandum 2. Imp. extra ordinem Nuntius 1632. Peruſiæ Gubernator 1634. Vrbini Ducatus Vicelegatus 1636. Archiep. Seleucienſis & ad Ludouicum XIII. Regem Nuntius 1641. ab Vrbano VIII. Sanctæ Rom. Eccl. creatus Cardinalis tituli S. Euſebij an. 1643. tot dignitatibus egregiè functus, prudentiâ, ingenio, & probitate inſignis, rerum ciuilium & Eccleſiaſticarum inſtructiſſimus, meruit iuſtè, in quem ſumma rerum Gallicarum Ro-
1654. mæ & alibi gerendarum conferretur. Abbas ſuperioris reſignatione.

Fleury, dit S. Benoiſt ſur Loire. FLORIACVM diœc. Aurelianenſis, O. S. Bened. fundatum à Leodebodo circa an. 623. vbi ponuntur Reliquiæ S. Benedicti ex monaſterio Caſſinenſi, hûc ab Aigulfo monacho tranſlatæ
660. circa 660. S. Mummolo Abbate, vt eſt in chronico MS. Senonenſi, & breuiariis Cluniacenſi, Ciſtercienſi, Lingonenſi, Biſonticenſi, & pluribus aliis,
664. & apud Baronium 664. De huius monaſterij fundatione ita loquitur Aimoinus eiuſdem loci monachus Hiſtor. Francor. lib. 4. *Res poſtulare videtur, vt quia aliorum mentionem facimus locorum, qualiter, vel à quibus fuerint perſonis fundata, noſtri non prætermittamus fundationem cœnobij. In quo & venerabilis ac virtutum præconio inſignis Benedictus Pater corpore quieſcit humatus, & nos ab ipſis, vt ita dictum ſit, enutriti cunabulis, quidquid in nobis boni vel vtile extat, ſi quid tamen eſt, ipſius patroni intercedentibus meritis à Deo percepimus. Igitur glorioſo Rege Clodouæo Dagoberti filio regni Francorum moderamina diſponente, quidam vir genere nobilis, nec minus probitate clarus mentis, Leodebodus nomine, in monaſterio S. Aniani ſuburbio Aurelianenſi Abbatis fungebatur officio. Hic ad ſæpedictum accedens Principem, commutationem expoſcebat fieri* FLORIACI *fiſci. Cui petitioni Rex, vt erat mente benignus, libens annuit. Acceptóque à memorato Abbate prædio, quod ei ex paternâ obuenerat hæreditate, præfatum fiſcum Floriacum & in eius transfudit dominium. Qui optatis potitus, nequaquam eundem locum diu vacare eſt paſſus. Sed ædificatis duabus Baſilicis, vnâ in honore Apoſtolorum Principis Petri, aliâque in veneratione genitricis Dei Mariæ, mox etiam conſtruxit habitacula monachorum vſibus congrua. Adunatíſque quibúſque nobilibus, vel etiam Deo ſeruire cupientibus Abbatem inſtituit nomine Rigomarum. Qui quiennio expleto ex hoc tranſiens ſæculo, ſucceſſorem accepit, nomine Mummolum, hic bonus Paſtor, dum creditum ſibi à ſummo veróque Deo augmentare gregem ſtuderet, quendam innocentis vitæ virum vocabulo Aygulfum Bleſenſi caſtro haud ignobili genere ortum ſuſcepit ad ſeruiendum Chriſto conuerſum. Quem etiam proceſſu temporis in monaſticâ probatum conuerſatione, ad Beneuentanam direxit Prouinciam, vt Sancti Patris Benedicti exindè ad Gallias transferret glebam, cunctis mortalibus reuerendam. Cuius ille præcepto haud ſegniter paruit, & ſanctiſſima membra iam dicti Patris, cum oſſibus ſororis eius Scholaſticæ Galliis intulit.* Carolus Sauſſeyus in Annalibus Eccleſiæ Aurelianenſis copiosè de hac tranſlatione tractat, quam negant Itali, aſſerunt Galli. Integrum quoque Leodebodi Abbatis Monaſterii S. Aniani teſtamentum edidit anno 2. regnante Clodouæo Rege 5. Calen. Iulii, cui ſubſcripſere Audoënus Epiſcopus, Leodegarius Epiſcopus, Beccelenus, Ado, Salomon, Leotſnidus Abbates, & pleriq; alii. Ad huius Floriacenſis cœnobii commendarionem pertinet, quod ibi fuerit famoſa Ord. B. Monachorum ad literas perdiſcendas

» ſchola: refert quoque Albericus anno
930. » 930. in chronico: ad hæc tempora Re-
» gula B. Columbani tã in Franciâ quàm
» in Burgundiâ obſeruabatur à nigris
» monachis, ſed S. Odo Abbas Clunia-
» cenſis Regulam S. Benedicti in Clu-
» niaco & in S. Benedicto ſupra Lige-
» rim fecit obſeruari, & exindè proce-
dente tempore vbique recipi. In hoc
monaſterio corpora B. Mauri Marty-
ris Affricani, B. Pauli Leonenſis Epiſ-
copi in Aremoricâ, B. Frongentii Mar-
tyris, B. Teneſtinæ Virginis integra
ſeruantur, Philippi quoque 1. Franco-
rum Regis qui multa bona ibi contu-
lit, tumulus lapideo ſchemate, inter al-
tare & chorum è terrâ eleuatus eſt: ſe-
quentium Abbatum catalogus maxi-
mâ ex parte ex Annal. Aurelianenſi-
bus Caroli Sauſſeyj deſumitur.

1. *Rigomarus* à Leodeboldo primus
Abbas inſtitutus, rexit per quinquen-
nium.

2. *S. Mummolus* ſepultus eſt ab anno
702. 8. Auguſti in cœnobio S. Cru-
660. cis Burdegalenſis: hic an. 660. rece-
pit corpus S. Benedicti & S. Scolaſti-
cæ à Monte Caſſino ex Italiâ in Gal-
liam tranſlatum, illúdque 4. Non.
Decemb. in Eccleſiâ S. Mariæ ſepe-
liuit.

3. *Medo* memoratur in fragmento
diuerſorum ſcriptorum ex libro mira-
750. culor. D. Benedicti 750. cuius ſancti
Eccleſiam in vrbe Aurelianenſi ædi-
ficauit.

800. 4. *Deothimus*, poſt Epiſcopus Au-
relianenſis: obiit circa an. 800.

5. *Radulphus* 1. tempore Caroli Ma-
gni.

6. *Theodulphus*, poſt Epiſcopus Au-
relianenſis.

7. *Adacalus*.

819. 8. *Adalgaudus* 819. huic Ludoui-
cus Pius Imp. reſcribit, & diſertis ver-
bis profitetur, corpus B. Benedicti in
ſuo monaſterio requieſcere, diploma-
te dato Aurelianis anno 5. Imperij ſui,
Indict. 11. 6. Cal. Auguſt.

836. 9. *Boſo* 1. 836. in reſtitutione Ludo-
uici Pij, cum Ionâ Epiſcopo Aurelia-
nenſi, interfuit ſynodo apud Vor-
matiam, per Ludouicum Pium conuo-
catæ. Odo Comitis Bleſenſis frater
à Ludouico Pio Comes Aurelianen-
ſis factus, Boſonem Abbatem violen-
ter ſecum in bello traxit contra Mat-
fredum prædeceſſorem eâ dignitate
priuatum.

A 10. *Rodulphus*, poſt Archiepiſcopus
Bituricenſis: memoratur Abbas anno
841.

11. *Bernardus*, ſeu *Bertaldus* 853. in 853.
Concilio Sueſſionenſi.

12. *Theodebertus*, ſeu *Tedbertus*, ad
eum Ioannis 8. Papæ extat Bulla da-
ta 5. Decemb. Pontif. an. 6. quâ mo-
nachos à propriis Abbatibus regulari-
ter & canonicè electis regi præcipit.

13. *Girbertus*.

14. *Milo*.

15. *Lambertus*, Rodulfo Rege, quo
tempore Abbatia à Normannis iterum
B vaſtata eſt.

16. *Anſelmus*.

17. *Bernardus* 2.

18. *S. Odo* Cluniacenſis 943. illius vi-
tam apud Surium ſcripſit Ioannes Mo-
nachus tomo 6. & eius miracula Pe-
trus Cluniacenſis l. 6. epiſt. 17. hunc
chronicon S. Petri Viui Senonenſis
norat mortuum anno 947. Sigibertus 947.
verò 937.

19. *Arcanbaldus*.

20. *Vulfarus*, poſt Carnotenſis Epiſ-
copus.

21. *Richardus* 965. ad quem allatum 965.
eſt corpus S. Mauri Martyris.

22. *Amalbertus* 986. à quo Aimoi-
C nus monachus ſcriptor tunſus in tene-
râ ætate, à Lothario confirmatus, poſt
24. annos regiminis in Abbatiâ Sal-
murenſi, factus eſt Floriacenſis, quæ
cœnobia vt dictum eſt, eodem tempo-
re rexit.

23. *Oiolbodus*.

24. *S. Abbo* Martyr & Abbas anno
1000. & 1002. de eo Hiſtoria ma- 1000.
nuſcripta Ademari Cabanenſis: *Sum-
mus Philoſophus, Abbas & S. Benedicti
Floriacenſis ſuper Ligerim, iter Vaſconiam
faciens Abbo, per Engoliſmam tranſiens
menſe Nouembri, in monaſterio S. Epar-
chij hoſpitatus eſt, veniénſque ad S. Pe-*
D *trum Regulatenſis Eccleſiæ, quæ eſt poſſeſſio
S. Benedicti Floriacenſis cœnobij, vbi tu-
multu Vaſconum exciſus eſt, & ibi ſepul-
tus miraculis clareſcere cœpit, Bernardus
Vaſconia Dux necem tanti viri de interfe-
ctoribus puniuit, alios ſuſpendio, alios flam-
mis tradens, & omnem illam poſſeſſionem
Regulatenſem, quæ ante in lite inuaden-
tium erat, ſine lite monachis Francis S.
Benedicti parauit vindicandam.* Ei ſcri-
bit Fulbertus ep. 1. in Concilio Le-
mouicenſi 2. dicitur Abbo florentiſſi- «
mus Philoſophus omni diuinâ & ſæ- «
culari authoritate totius Franciæ ma- «

» giſter famoſiſſimus. Eius vitam & res
geſtas deſcripſit Aimoinus Monachus:
de eo Sigebertus in viris illuſtribus
meminit, & Trithemius in chronico
Hirſaugienſi.

25. *Gauſlinus* an. 1005. poſtea Archi-
epiſcopus Bituricenſis 1013. ad quem
ſcribit Aimoinus de miraculis S. Be-
nedicti. Sub eodem cœnobium con-
1026. flagrauit 1026. bienniöque poſt reſtau-
ratum eſt, turrim à fundamentis con-
ſtruere cœpit, ac varia munificentiæ
ſuæ teſtimonia reliquit, vt eſt in veteri
chronico Concilium Lemouicenſe II.
» eum indigitat patrem grandeuitate,
» tum genere, cum eloquentiâ & diſci-
» plinis liberalibus clarum.

26. *Beuerius*, aut *Renerius* 1035.

1040. 27. *Theobaldus* 1040. interfuit dedi-
cationi Eccleſiæ S. Trinitatis Vindo-
cinenſis.

28. *Hugo* 1. 1044.

29. *Raynerius*, in coronatione Phi-
lippi 1. Regis Francorum Remis an.
1059. 1059. cum Iſambardo Epiſcopo Au-
relianenſi.

30. *Guilelmus* 1. præfuit 1062. & 1075.
1075. Hugo Trecenſis Epiſcopus de conſen-
ſu ſui Capituli & confirmatione Ri-
cherij Archiepiſcopi Senonenſis, Ro-
berti Carnotenſis, Raynerij Aurelia-
nenſis, Gaufredi Autiſſiodorenſis E-
piſcoporum, & Stephani Comitis,
Philippo Francorum Rege regnante,
huic Abbati eiúſque fratribus multa
bona elargitus eſt, vt B. Benedictum
patronum & interceſſorem acquire-
ret.

31. *Ioſerandus* 1095.

32. *Simon* 1103.

1103. 33. *Boſo* 2. 1107. ex MS. S. Petri Viui.

34. *Ademarus* 1137.

35. *Macharius* 1146.

1146. 36. *Araldus*, ad quem ſcribit Ste-
phanus Tornacenſis ep. 65. 1163.

37. *Garnerius* 1209. cuius tempore
1209. initur ſocietas inter Dalmatium Ab-
batem & fratres Caſæ-Dei, & inter
Gamerium Abbatem & monachos
Floriacenſes, vt fratres Caſæ-Dei fa-
ciant officium illationis S. Benedicti
2. Non. Decemb. ſub officio duode-
cim lectionum.

38. *Mauricius* annis 1211. & 1214. no-
1214. minatur in inſtitutione duorum mo-
nachorum in monaſterio de Chappes
à Rege Ludouico, ex cartis Regij the-
ſauri.

39. *Bartholomæus* 1. 1216.

40. *Ioannes* 1. anno 1239. & 1248. 1248.
menſe Iunio, in literis compoſitionis
factæ cum Rege, ex tabulario Pari-
ſienſi.

41. *Dionyſius* 1249. 1250.

42. *Theobaldus* 1. 1250.

43. *Petrus de Turre* 1. 1253.

44. *Theobaldus* 2. an. 1260. & 1263. 1263.
in litteris theſauri Regij pro decimâ
Vitriaci in Logiâ.

45. *Helias* 1. 1264.

46. *Petrus* 2.

47. *Bartholomæus* 2. 1280. 1280.

48. *Helias* 2. 1281.

49. *Guillelmus* 2. 1288. interfuit po-
ſitioni primi lapidis in opere S. Cru-
cis per Ægidium Epiſcopum Aurelia-
nenſem collocati an. 1287.

50. *Petrus* 3. 1306. 1306.

51. *Guillelmus* 3. 1314.

52. *Petrus* 4. 1326.

53. *Hugo* 2. 1346.

54. *Ioannes de Turre* 2. 1346. 1346.

55. *Petrus* 5. 1347.

56. *Bernardus Ratier* 3. 1354.

57. *Ioannes de Turre* 3. an. 1364. Ber-
trandi domini de Turre ex Iſabellâ
de Leuis filius, poſtea Cardinalis 1371.
obiit Auenioni 15. April. 1374.

LA TOVR. D'azur, ſemé de fleurs de lis d'or, à la Tour d'argent, maçonnée de ſable.

58. *Bernardus de l'Eſtragne* 4. 1371.

59. *Gerardus Pauté.*

60. *Ioannes de la Chambre* 4. 1385.

61. *Bego de Murato* 1404.

62. *Radulphus* 2. 1434. 1434.

63. *Ludouicus de Paſſac* 1. 1435.

64. *Ioannes de Haurelles* 5. 1454.

65. *Ioannes d'Eſchinnes* 6. vltimus 1470.
Abbas regularis 1470.

66. *Ioannes* Cardinalis *de la Tremoil-
le* Archiepiſcopus Auſcitanus & Epiſ-
copus Pictauienſis, Abbas Commen-
datarius obiit 1507.

LA TREMOILLE. D'or, au cheuron de gueulles, accompagné de 3. Aiglettes d'azur 2. & 1.

67. *Antonius* Cardinalis *du Prat* an.
1520.

68. *Antonius Sanguin* Cardinalis de
Meudon Epiſcopus Aurelianenſis ab
an. 1533. vſque ad an. 1559.

69. *Odetus de Coligny* Cardinalis de
Chaſtillon 1560.

70. *Claudius Sublet* 1581.

71. *Armandus-Ioannes du Pleſſis* Car-
dinalis Dux de Richelieu.

COLIGNY. De gueulles, à l'Aigle d'argét, membré, becqué & couronné d'azur.

72. *Ludouicus de la Riuiere* 2. Ordinis
S. Spiritus Cancellarius 1643. & mul-
tarum Abbatiarum Commendatarius
præeſt an. 1654.

FLORINENSIS diœceſis Leodien-
ſis, Ord. Benedictini, Miræus cap. 58.
fundata à Gerardo Cameracenſi.

Fōchaud. Fons-Calidvs Ordinis Præmonſtrat. diœceſis S. Pontij Thomeriarum.

Fontaine le Comte. Fons-Comitis S. Mariæ Ord. Auguſtiniani, diœceſis Pictauienſis.

Fontaine Daniel. Fons-Danielis Ord. Ciſterc. diœceſis Cenomanenſis in Meduanenſi pago ſub Clarâ valle, fundatur à Iuhello de Meduanâ Gauffridi filio,
1204. anno 1204. qui in Eccleſiæ choro ſepelitur: vbi tumulus adhuc viſitur cum hac inſcriptione.

Quem tegit hæc tellus, dictus fuit ille Iuhellus
Vir benè famoſus dum viueret & generoſus.
Dapſilis in menſis, clypeus fuit orbis & enſis,
Macè triumphator, procerum caput & dominator,
Et per eum nota Meduanæ natio tota
Fontis *fundator* Danielis *& eius amator.*
Qui legis hæc ora, tenebroſi temporis hora
Regnet cũ Chriſto, tumulo qui dormit in iſto.

Hanc fundationem Philippus Auguſtus Francorum Rex confirmauit an.
1206. 1206. vt & Philippus 3. ſequenti diplomate deſumpto ex regeſtis cartarum Regiarum Theſauri regii.

Philippvs *Dei gratiâ Francorum Rex. Nouerint vniuerſi preſentes pariter & futuri, quod Iuhellus de Meduanâ fundator Abbatiæ* de Fonte-Danielis, *dedit & conceſſit in perpetuam eleemoſynam dictæ Abbatiæ totum nemus de Saleto & de Poilleyo, cum omnibus pertinentiis ſuis, & totum parcum de Meduanâ. Stagnum de Motâ, cum molendino eius, ſtagnum Rondiæ cum molendino eius, & totam hayam de Amboriâ, cum ipſo loco in quo Abbatia fundata eſt, totam terram de Cepelsâ, & de Channoneriâ, de Rochâ, totam terram Reginaldi Falconarij, & quidquid idem Iuhellus habuit in burgo Sancti Georgij, & in Loeriâ, omnia molendina eiuſdem Iuhelli, quæ ſunt in villâ Meduanæ, cum pertinentiis ſuis, molendinum de Grenâ, & totum dominicum ſuum in aquâ Meduanæ. Item apud Meduanam vineas Roueti, & Salomonis Iudeorum, herbergamentum eiuſdem Salomonis, quod eſt in eadem villâ, & in eodem herbergamento, vnum hominem ſemper liberum & quietum. Conceſſit etiam dictus Iuhellus, & dedit eidem Abbatiæ in puram eleemoſynam, quidquid habebat apud Fontineyum Paganelli, & apud Moſchans, & Saqueuillaia, cum omnibus pertinentiis eorumdem maneriorum, & quidquid ipſe habebat apud Regiſuillam, & banqueria, & viginti ſolidos Cenomanenſes in balbagio, & marchiam garſicarum apud Betherel, viginti ſex quarterios frumenti perpetui redditus, & quinquaginta ſolidos Cenomanenſes in paſſagio de Romilleio, & in foſſâ Louen vnam maſuram, & decimam partem totius redditus eiuſdem Iuhelli, de terrâ exemplatâ & examplandâ in eadem foreſtâ de foſſâ Louen, & duas partes decimarum eiuſdem terræ, & decimarum molendini. Dedit etiam & conceſſit idem Iuhellus dictæ Abbatiæ tres granchias cum pertinentiis, videlicet Camporum, Allodium Salicem, Reginaldi, cum Gaudinio & Maſſyleiâ quas granchias idem Iuhellus emit ab Abbatia Clariſmontis, & propter hoc dedit in eleemoſynam eidem Abbatiæ omnia molendina ſua de Herneyâ, & de Vaſatâ, cum omnibus pertinentiis in perpetuam eleemoſynam. Item dictus Iuhellus dedit, & conceſſit dictæ Abbatiæ de Fonte-Danielis, & eius pertinentiis ſuis, in omnibus foreſtis & nemoribus ſuis, vſagium ad ipſam Abbatiam, & ad omnia ædificia monachorum conſtruenda, & reparanda, & habere proprios porcos in omnibus foreſtis ſuis, quando, & vbi aliis porcis erunt communes. Dedit etiam idem Iuhellus eidem Abbatiæ quidquid in terrâ eius poterit Abbatia illa iuſtè acquirere, ſaluis redditibus eius Iuhelli in perpetuum, teneat & poſſideat. Dedit etiam Abbatiæ & hominibus eius, & omnibus rebus ad ipſam pertinentibus libertatem, & quitantiam de omnibus rebus quæ ad eum, vel ad hæredes ſuos pertinent per totam terram ſuam. Quod vt firmam obtineat ſtabilitatem, ſigilli noſtri authoritate, & regij nominis charactere inferiùs annotato, ad petitionem dicti Iuhelli præſentem paginam, ſaluo iure noſtro confirmamus. Actum apud Chantoceyum anno ab Incarnatione Domini 1206. regni verò noſtri an. 27.* 1206.
aſſiſtentibus in Palatio noſtro quorum nomina ſuppoſita ſunt & ſigna. Dapifero nullo, ſignum Guidonis Buticularij, S. Mathæi Camerarij, S. Droconis Conſtabularij. Datum vacante Cancellariâ: per manum fratris Guarini. Gregorius verò Papa 9. hanc fundationem etiam ratam habuit an. 1226. Huius Abbatis chorum ædificauit Iſabella de Britanniâ, Domina de Vitreio, an. 1431. vxor Dom. 1431.
Guidonis 15. Comitis de Laual, quem Adamus Chaſtelain Cenomanenſis Epiſcopus, eodem anno benedixit.

Font-douce. Fons-Dvlcis Ordinis Benedictini, diœceſis Santonienſis, fundatur ab Alienorâ Aquitaniæ Duciſsâ an. 1170.

chronicum autem Malleacenſe con-
ſtructum refert an. 1120.

Fons-Dvlcis, fœminarum,
diœceſis Engoliſmenſis.

Fonteurand Chef d'Ordre.

Fons Ebraldi, nobile Virgi-
num Archicœnobium iuxta Regulam
Benedictinam militantium, Ordinis
Caput, plurimorum monaſteriorum
mater, celeberrimæ religionis titulo
inclytum. Quod Sugerius Ebraldi,
Hildebertus, & Sanctus Bernardus
Euerardi, & Ioannes Pariſienſis Eu-
uradi Fontem appellant. Eius fun-
dationem notat chronicum Turonen-
1100. » ſe his verbis: Anno Dom. 1100. Phi-
» lippi Regis 40. Concilium Pictauis ce-
» lebratur: nec multò poſt Abbatia Fon-
» tis-Ebraldi in Pictauenſi diœceſi fa-
» bricatur. Primus autem eius conditor
» extitit Robertus de Arbriſello, qui
» & Monialibus vitæ religioſæ leges in
» duos hodie diſtributas libros præſcri-
» pſit. Vnde & Guillelmus Neubrigen-
ſis lib. 1. Rerum Anglicarum cap. 15.
Robertus (inquit) *de Arbruſculo cogno-
minatus, famoſiſſimum illud monaſterium
de Fonte-Ebraudi conſtruxit, & regula-
ribus diſciplinis informauit.* Conditur
Abbatia in diœceſi Pictauienſi, & con-
finio Turonenſi ac Andegauenſi, fun-
do collato ad conſtruendam Eccle-
ſiam ab Aremburgi & Adelaide eius
filiâ, vti patet ex ſequenti cartâ maio-
ris tabularij Fontebraldenſis.

Ego Adalaidis *cognomento Ri-
uaria, filia Vuidonis, Oſmundi fily notum
volo fieri omnibus, quod dono Domino Ro-
berto de Arbreſello, & Conuentui mulie-
rum Religioſarum, quas aggregauit ad val-
lem* Fontis-Evvraldi, *ad adi-
ficandam Eccleſiam in honorem Beatæ ſem-
per Virginis Mariæ. Hac vallis data ſic
terminatur, ex vno latere eſt terra Berlay,
& ex alio via publica vſque ad ſecundum
molendinum ipſius vallis. Huic Eccleſiæ
damus terram quatuor bobus excolendam
duobus temporibus, & duos iunctos terræ
ante domum hoſpitariam. Hoc fecimus con-
ſilio & conceſſione dominorum terræ, ſcili-
cet Gaufridi Maumony, & Giſleberti de
Lausduno, ſub audientiâ & teſtimonio pro-
borum virorum, ſcilicet Gautery de Mon-
te-Sorelli, Aimerici de Bernezay, Vgonis
fily Gregory, Iuetus de Seſſiniaco.* Dota-
ta eſt etiam in primordio fundationis
à Berlayo domino Monſterioli, à Gau-
terio toparchâ de Monte-Sorello, E-
remburgi Comitiſsâ, ab vtróque Ful-
cone Andegauenſi, Comitibus Bri-

A tanniæ, Regibus Angliæ qui mauſo-
læo in baſilicâ conditi ſunt, Franco-
rum quoque Regibus donis ampliata;
Pontificum deniq; priuilegiis ampliſſi-
mè condecorata fuit. Porrò fundatio
hæc facta eſt nutu & auctoritate Pe-
tri Pictauienſis Epiſcopi, Roberti no-
ſtri amicitiâ coniunctiſſimi, quod con-
ſtat ſequenti reſcripto.

Ego Petrvs *Dei gratiâ Picta-
uenſis Epiſcopus. Notum facio omnibus tam
præſentibus quàm futuris, quod in noſtro
tempore, quidam vir Apoſtolicus, nomine
Robertus de Herbreſſello verbo diuinæ præ-*
B *dicationis ſagaciter inuigilans, & con-
tinuo ſanctæ exhortationis, plures tam vi-
ros, quàm mulieres, à ſæculari luxu reuo-
cans, in noſtrâ diœceſi Eccleſiam quan-
dam in honore Sanctæ Mariæ Virginis
fundauit, in loco qui* Fons-Ebravdi
*vocatur; quem locum Aremburgis, vxor
Vuidonis fily Oſmundi, & Riuaria filia
eius, ad ædificandam prædictam Eccleſiam
ſibi dederunt, adiicientes terram quatuor
bobus excolendam in duobus temporibus:
ipſe verò in prædictâ Eccleſiâ plures con-
gregauit mulieres, quas ſanctimoniales
conſtituit: vt ibi regulariter viuerent, &*
C *mundanis voluptatibus abrenunciantes, ſo-
li Deo deſeruirent. Non multo verò poſt
tempore, ego Dominum Paſchalem Apoſto-
licum adiens, ab eo impetraui, quod præ-
dictam Eccleſiam ſuo priuilegio muniuit,
vt ibi ſemper ſanctimoniales eſſent, Apo-
ſtolicâ auctoritate firmauit. Ego quoque
auctoritatem Paſchalis Papæ ſequutus, vi-
ce à Deo mihi conceſſâ idem confirmo, vt
nulli perſonæ liceat Regulam ſanctimonia-
lium in illâ Eccleſiâ deſtruere, vel muta-
re, neque ipſas ſanctimoniales inquietare,
vel perturbare, neque de rebus quas iuſtè
poſſident, aliquid auferre, vel minuere, ſed
quidquid iis iuſtè datum, ſiue debitum, in*
D *perpetuum quietè poſſideant, & ſi quis ali-
quomodò contra priuilegium Apoſtolicum,
& noſtrum præceptum facere præſumpſerit,
perpetuæ maledictionis gladio feriatur, &
illius machinatio irrita deficiat. Hoc au-
tem factum eſt ex conſenſu venerabilium
Fratrum noſtrorum Pictau. Matris Eccle-
ſiæ Canonicorum: quod vt firmum perma-
neret manu propriâ ſignauimus, & aliis
ſignandum tradidimus. Signum Petri E-
piſcopi, Sig. Aymerici Decani, Sig. Vui-
lelmi Archidiaconi, Sig. Arnei Archidiac.
Sig. Petri Archidiac. Sig. Vuilelmi Ma-
giſtri Scholarum, Sig. Raginaldi Subdec.
Sig. Rainery Capicery: S. Canonicorum.
Tradita Pictaui in Capitulo. Anno ab In-*

1106. *carnatione Domini* MCVI. *Indict.* XIV. A
Epactâ XIV. *Papâ Paſchali, Philippo Re-*
ge Francorum, Petro Epiſcopo Pictano-
rum, Vuillelmo Duce Aquitanorum. Paſ-
chalis ſummus Pontifex hunc Ordi-
nem confirmat, & ſub B. Petri pro-
tectione ſuſcepit, hoc diplomate in
ſcriniis Fontebraldenſibus aſſeruato.

» PASCHALIS Epiſcopus, ſeruus
» ſeruorum Dei. Vniuerſis per Aquita-
» niam fidelibus ſalutem & Apoſtoli-
» cam benedictionem. Religioſis deſi-
» deriis dignum eſt facilem præbere
» conſenſum, vt fidelis deuotio celerem
» ſortiatur effectum. Venerabilis ſiqui-
» dem frater noſter Petrus Pictauenſis B
» Epiſcopus audientiæ noſtræ ſuggeſſit,
» Robertum Preſbyterum, magnæ re-
» ligionis virum, inter cætera religionis
» ſtudia quibus indeſinenter inſiſtit, non
» paruam Sanctimonialium concionem
» ad diuinum ſeruitium congregaſſe, in
» loco qui dicitur FONS-EVRARDI:
» Rogauit etiam charitatem noſtram,
» vt eandem Sanctimonialium Congre-
» gationem, & locum ipſum Apoſtoli-
» cæ auctoritatis priuilegiis muniremus.
» Igitur per decreti præſentis paginam
» ſtatuimus, vt idem locus, & in eo per-
» manens Congregatio, ſemper ſub A-
» poſtolicæ Sedis protectione ſeruetur. C
» Itaque tam ipſis, quàm earum poſte-
» ris in eadem religione viuentibus, ea
» omnia confirmamus, quæ à proceri-
» bus veſtrarum partium ad earum gu-
» bernationem collata cognouimus; Vi-
» delicet fundum Raireigium, Fontem-
» Buldorium, Logias, ſyluam S. Her-
» metis, Podiam. Præterea quæcúnque
» bona, quaſcúnque poſſeſſiones, vel
» conceſſione Pontificum, vel liberali-
» tate Principum, vel oblatione fide-
» lium, aut in præſentiarum poſſident,
» aut eas in futurum poſſidere contige-
» rit, tam ipſis quàm ipſarum poſteris
» firma ſemper & illibata permaneant. D
» Nemini verò facultas ſit Eccleſiam
» ipſam temerè perturbare, aut quæ-
» cúnque ipſius ſint, vel fuerint quibuſ-
» libet occaſionibus auferre, minuere,
» temerariis vexationibus fatigare; ſed
» omnia integra conſeruentur, earum,
» pro quarum ſuſtentatione & guberna-
» tione conceſſa ſunt, vſibus omnimo-
» dis profutura; ſaluâ Pictauenſis Epiſ-
» copi canonicâ reuerentiâ. Vos etiam
» vniuerſos ob ſalutem animarum ve-
» ſtrarum commonefacimus & rogamus,
» vt locum ipſum Beatæ Mariæ. Dei-

A genitricis iam inſignem vocabulo, & «
efficaciter tueri, & rebus veſtris dita- «
re curetis. Quicúnque verò domum «
ipſam, & in ea Domino ſeruientes fo- «
uere, ſuiſque rebus honorare curaue- «
rit, Omnipotentis Dei Domini Ieſu «
Chriſti & eius genitricis gratiam, & «
peccatorum veniam conſequatur. Si «
quis autem (quod abſit) huic noſtro «
decreto contraïre tentauerit, Sancti «
Spiritus iudicio, & Sedis Apoſtolicæ «
animaduerſione mulctetur, niſi præ- «
ſumptionem ſuam dignâ ſatisfactione «
correxerit. Datum Laterani per ma- «
num Ioannis Sanctæ Rom. Eccl. Dia- «
B coni Cardinalis, ac Bibliothecarij 7. «
Cal. Maij, Indict. XIII. Incarnat. Do- «
minicæ anno MCVI. Pontificatus quo- « 1106.
que Domini Paſchalis 2. Papæ anno
6. Similiter omnia loca & poſſeſ-
ſiones ſub Rom. Eccleſiæ tutelâ al-
tero præcepto Apoſtolico infra re-
cenſendo ſtabiliuit. PASCHALIS
Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis
in Chriſto Sororibus Sanctimonialibus in
monaſterio FONTIS-EBRALDI
Omnipotenti Deo ſeruientibus, tam præ-
ſentibus quàm futuris in perpetuum. Cum
vniuerſis Sanctæ Eccleſiæ filiis, ex A-
C *poſtolicæ Sedis auctoritate ac beneuolen-*
tiâ debitores exiſtamus, illis tamen lo-
cis atque perſonis, quæ ſpecialiùs ac fa-
miliariùs Romanæ adhærent Eccleſiæ, quæ-
que ampliori religionis gratiâ eminent,
propenſiori nos conuenit charitatis ſtudio
imminere. Igitur de veſtræ religionis ſtu-
diis ardentioribus prouocati, & viri vene-
rabilis Roberti de Arbriſſello precibus in-
clinati, cœnobium veſtrum à ſupradicto
Roberto ædificatum, & largiente Domino
in honorem B. Mariæ ſemper Virginis con-
ſecrandum, ſub Apoſtolicæ Sedis iure, ac
protectione ſpecialiter confouendum ſuſcepi-
mus. Præſentis igitur priuilegij paginâ,
Apoſtolicâ auctoritate ſtatuimus, vt quæ-
D *cúnque prædia, quæcúnque bona, vel iam*
monaſterio veſtro oblata ſunt, vel aliis iu-
ſtis modis acquiſita, vel in futurum, præ-
ſtante Deo, dari offerrìue contigerit, tam
vobis, quàm his qui poſt vos in eodem lo-
co & Religione ſucceſſerint, firma ſemper
& illibata permaneant. Decernimus ergo
&c. Porrò ſepulturam eiuſdem loci omnino
liberam eſſe decernimus, vt eorum, qui il-
lic ſepeliri deliberauerint, deuotioni, ac ex-
tremæ voluntati, (niſi fortè excommuni-
cati ſint,) nullus obſiſtat. Ad indicium
autem perceptæ à Romanâ Eccleſiâ prote-
ctionis ac libertatis, duos Pictauenſis mo-

neta ſolidos quotannis Lateranenſi Pala-
1113. *tio perſoluetis. Datum &c. Anno 1113. Nonis Aprilis.* Cæterùm præfati cœnobij & Ordinis Fontis-Ebraldi conſtructionem aſſignat chronicum Malleacenſe ad an. Chriſti 1100. cum ait; Eodem anno Robertus Magiſter cœpit dignoſci apud nos, & incepit locum Fontis-Euraldi ædificate, & fratres & monachos adunare in pluribus locis, qui ſub diſciplinâ ſuâ religiosè viuunt, & tenent ordinem eo viuente & mortuo apud Tucum, apud Podiam, Calfurnium, Raretum, Girundia, Logias, Landam, Aurelianis, Villamſalem, Vrſinia, Brierias. Vnde & vita S. Bernardi Abbatis de Tironio l. 3. c. 17. de hac fundatione ita loquitur. Robertus de Arbrexello, de quo ſupra mẽtionem fecimus, vir aptus ad animas lucrandas, & ad verbum Dei prædicandum, cœnobium quod Fons-Ebraudi dicitur in confinio ſoli Andegauiæ, Turoniæ & Pictauiæ, anno Domini MCVI. ædificare cœpit, & Sanctimoniales fœminas ſub arctiſſimâ Regulâ ibidem congregans, Petronillam Abbatiſſam præfecit; quâ defunctâ, ei ſucceſſit in regimine eiuſdem monaſterij, Matildis ſoror Gaufridi Andegauiæ Comitis. In quo quidem monaſterio Henricus huius nominis 2. Anglorum Rex, Normanniæ Dux, Andegauiæ, Cœnomaniæ, & Turoniæ Comes iacet tumulatus; ac Richardus eius filius qui ictu ſagittæ in Lemouicenſibus partibus anno Domini 1199. fuit interfectus; Raymundus etiam Tholoſæ, Marchiæ, & Prouinciæ Comes ibidem iacet ſepultus. Robertus de Monte eadem fermè verba affert in tractatu de Abbatibus & Abbatiis Normanniæ cap. 4. Guillelmus autem Malmeſburienſis lib. 4. de Rebus Anglicis ſic ſcribit. Petri Pictauenſis Epiſcopi fuerunt contemporanei, & in religione ſocij Robertus Arbreiſellenſis, & Bernardus Abbas Tironenſis. Quorum primus omnium huius temporis Sermocinatorũ famoſiſſimus, & profuſiſſimus, tantum non ſpumeâ, ſed melleâ viguit eloquentiâ: & hominibus certatim opes congerentibus, illud egregium Sanctimonialium condidit monaſterium apud Fontem-Ebrâldi, in quo totâ ſæculi voluptate caſtratâ, fœminarum Deo dicatarum, quanta nuſquam multitudo in Dei feruet obſequio. Et Baldricus Dolenſis Antiſtes in vitâ Roberti ſic fatur. *Non multò poſt Abbatia* FONTIS EVRALDI *fabricatur à B. Roberto in loco inculto, ſqualido, ſpineis obſito & vepribus, ab antiquo* FONS-EVRALDI *nuncupato, ab hominum cohabitatione ſequeſtrato: à Condatenſi autem Cellâ quaſi duobus diſtabat milliariis, diœceſi adiacens Pictauenſi: ſyluam hanc, ſiue dumetum in quo Dei noua familia & nouus exercitus habitaret, & laboraret, elegit, & dono à quibuſdam poſſeſſoribus accepit, & promiſcuos Chriſtianitatis tyrones illùc induxit. Fecerunt autem ibi pro tempore quædam tuguriola, quæ duntaxat eos tuerentur ab intempeſtiuâ aëris ingruentiâ: oratorium etiam ibi quodlibet conſtruxerunt, in quo Deus inuocaretur, & hoſpitaretur in medio caſtrorum ſuorum. Caſtrenſes illi cum Deo ſuo deſiderabant ſingulariter confabulari, eiúſque colloquio peroptabant recreari: Inde procedebant ad opera, vt de laboribus manuum ſuarum viuere poſſent, & nunquam otioſi viuere præſumerent: Mulieres tamen ab hominibus ſegregauit, & inter clauſtrum eas velut damnauit, quas orationi deputauit; homines verò laboribus mancipauit, non ſine diſcretione id agere videbatur, quia ſexum teneriorem, & imbecilliorem commendabat, Pſalmodiæ & Theoriæ, fortiorem autem applicabat exercitiis vitæ actualis &c. Mulieres iterum ſegregauit ſagax Magiſter ab inuicem, & rurſus per cellas & cuneos diſtinxit eas, cateruatim collocauit illos & illas, quoniam alteruter numerus in ſimplicitatem extendebatur. In clauſtro maiori pluſquam trecentas inſimul locauit, alias vel centenas, vel ſexagenas, vel per alterius quantitatis turmas commendauit, alibi plus, alibi minus, necnon & homines per diſcretos delegauit manipulos. Operariis autem aſſiſtere nec volebat, nec poterat, quia nationibus multis prædicare habebat: conſtituit igitur ex Sororibus vnam reſponſis & operibus aſſiſtricem & magiſtram Herſendim nomine, quæ ſpretâ ſuâ quâ prælucebat nobilitate choris fæminorum adhæſerat, immò prior conuerſa fuerat, viuebat autem Herſendis & magnæ religionis, & magni pariter conſilij: huic autem Herſendi coniunxit & Petronillam procurationis manſionariæ gnaram, quam ipſe Robertus poſtea elegit in Abbatiſſam: nam Herſendis iam ad ſuperos receſſerat: has itaque duas fœminas quoniam cognouerat prudentes & induſtrias & magnæ cautelæ perſonas, aliis, vt dictum eſt, præfecerat Sororibus. De his autem hactenus. Dominus verò Robertus nunquam vel à prædicatione, vel ab ora-*

tione quibuſlibet occaſiunculis auulſus eſt,
ſed ſtrenuitati totus deditus, finitimas &
longinquas circumcurſabat regiones. Erat
autem acceptus Regibus, Epiſcopis, & Prin-
cipibus, Clericis, & quibuſlibet popularibus.
Mittebant in pauperrimi Fontebraldenſis
cœnobij gazophylacium Reges, & Conſules
larga donaria; dabant Principes ea penè
omnia quæ videbantur neceſſaria; alij ſua
dabant prædia, & ſinguli quæcúmque dele-
giſſent ſtipendia: vndè factum eſt, quate-
nus in breui locus ille excreuerit in domi-
bus & oratoriis, in familiari etiam ſuppel-
lectili. Porrò de his quæ mittebantur, elee-
moſynam faciebant copioſam &c. Robertus
omnimodè pro Chriſto pauperatus, exul à
patriâ & à propriis cognationibus, turbis
quibus prædicauerat circumſeptus, nè illis
deeſſe videretur, in Fonteuraldenſi ſolitu-
dine ſine cuiuſlibet redditus pecuniâ, mul-
tas pauperibus manſiones ædificauit propter
Chriſtum, ibi Oratoria conſtruenda curauit,
fundamentum primum, primúmque lapi-
dem poſuit, ſeruos & ancillas Dei pluſquàm
ad duo, vel ad tria circiter millia congre-
gauit, per cellas & regiones tanta Chriſtia-
norum agmina collocauit, vndè ſuſtentari
potuiſſent, præparauit, quatenus in tam bre-
ui ſpatio magnis Regibus hoc opus eſſet
difficillimum. Nobilitatur hæc domus
Baſilicâ inſigni opere conſtructâ, & re-
gularibus ędificiis ampliſſimis, piiſſima-
rum puellarum domicilium, quas ali-
quando trecentas excreuiſſe ſub Chri-
ſti obſequio memorant membranæ.
Antiquitùs confraternitates habuit cũ
Abbatiis Cluniacenſi, Vindocinenſi,
& Eccleſiis S. Laudi, & S. Maurilij
Andegauenſis, à Pontificibus denique
Maximis viginti quinque, pluribus E-
piſcopis, Regibus & Principibus dota-
ta priuilegiis & libertatibus, quas pro-
lixitatis causâ recenſere omittimus.
Sed cum ſatis ſupérque de Monaſterij
primordiis & fundatoribus dictum ſit,
oportunum eſt Inſtitutoris Roberti
breuiarium vitæ ſubnectere, quod ex
manuſcriptis variis & auctoribus ſub-
jicimus. ROBERTVS ARBRES-
SELLENSIS ex minore Aremoricâ
& vico ignobili vulgò Arbriſellum
nuncupato parentibus Damaliocho &
Orguendi progenitus, adoleſcens pa-
triâ abſceſſit, Lutetiam profectus, vt
in optimis diſciplinis operam nauaret;
in iis ergo ſummoperè profecit: cum
Redonis à Silueſtro Antiſtite factus
eſt Archipreſbyter huius Eccleſiæ; quo
in munere ſingularis eius pietas ac ze-
lus enituit, dum Eccleſiaſticum Ordi-
nem expurgauit, ac vitæ exemplo om-
nes ad virtutis meliora ſtudia accen-
dit. Silueſtro autem è viuis ſublato,
æmulorum inuidiâ Andegauum ſe re-
cipit, vbi orationi, & lectioni ſacra-
rum literarum animum applicuit. Sed
ſtrictioris vitæ, & religionis cupidus,
Eremi deſerta petiuit, aſcito quodam
ſodale Radulfo de Fuſteiâ: inde coa-
dunatâ Canonicorum Regularium ca-
teruâ, præficitur Robertus Monaſterio
B. Mariæ de Rotâ haud procul Cre-
donio in Andibus, dotante Raginaldo
loci toparchâ, quod poſtea confirma-
tum eſt ab Vrbano II. Pontifice 1096. 1096.
Andegaui cum baſilicã Abbatiæ S. Ni-
colai dicauit, cui præſens fuit Rober-
tus noſter, & coram Vrbano diſertiſſi-
mè perorauit, hic etiam ad prædican-
dum verbum Dei deligitur, ſic enim
Guill. Neubrigenſis lib. I. cap. 15. In
tranſmarinis partibus, ſicut à maiori-
bus accepi, tres memorabiles viri vno
tempore fuêre, ſcilicet ROBERTVS
cognominatus DE ARBVSCVLO,
Bernardus, & Vitalis. Hi non igno-
biliter eruditi, & ſpiritu feruentes cir-
cuibant per caſtella, & vicos, ſeminan-
tes quæ ſecundùm Iſaiam ſuper om-
nes aquas, de conuerſione multorum
fructus vberes colligebant; Pio inter
ſe placito conſtituto, quod Robertus
quidem fœminarum communi labore
ad meliora conuerſarum ſollicitudi-
nem gereret, Bernardus verò & Vitalis
maribus propenſiùs prouiderent. Ro-
bertus itaque famoſiſſimum illud mo-
naſterium fœminarum de FONTE-
BRAVDI conſtruxit, & regularibus
diſciplinis informauit. Interfuit por-
rò Synodo Pictauenſi celebratæ an-
no 1100. de quâ Gaufridus monachus 1100
in vitâ S. Bernardi Pontiuenſis. Ber-
nardus atque Robertus Arbreſſellenſis
qui Concilio intererant fortiſſimi iu-
ſtitiæ propugnatores, ac totius iniqui-
tatis, ac iniuſtitiæ oppugnatores, aliis
turpiter diffugientibus, ita immobiles
conſtantéſque perſtiterunt, vt nec ab
incœpto excommunicationis deſiſte-
rent; ſed pro Chriſto mortem vel con-
tumeliam pati glorioſiſſimum duce-
rent: & quamuis eis perſecutores mor-
tem non intulerint, iſti quantùm in
ipſis fuit martyrium pertulerunt. Tan-
dem de Religione ſuâ optimè meritus,
in Prioratu Vrſani Ordinis Fontis-
Ebraudi, quem fundauerat in ſuâ diœ-

... Leodegarius Archiepiſcopus Bi-
turicenſis, cùm lethali ægritudine la-
boraret, ſpiritum Deo reddidit Fe-
1116. bruarij 25. feriâ 6. anni 1116. vt obſer-
uant chronicum Malleacenſe, & S.
Albini Andegauenſis, aliis 1117. Cor-
pus eius ab Archiepiſcopo Bituricenſi
Leodegario ingenti Clericorum, no-
bilium, ac populi comitatu, duce Pe-
tronillâ Abbatiſsâ cum ſuis Moniali-
bus perducitur vſq; ad Fontem-Ebral-
dum, vbi ſepulturæ locatur die Mar-
tis 12. poſt eius obitum, iuxta maius
altare Templi. Eius exequiis interfue-
runt Radulphus Turonenſis Archiepiſ-
B copus, Raginaudus Andegauenſium
Præſul, Fulco Iunior, Fulconis Co-
mitis Andegauorum filius, plurimíque
alij: cor incluſum pyramide ſeruatur
in Prioratu de Vrſano: multis deinde
poſt ſæculis Roberti corpus ex veteri
tumulo, in marmoreum conditur Fon-
tebraldi à Ludouicâ Borboniâ Abba-
tiſsâ, ſub eâ epigraphe.

ADSTA VIATOR ET PERLEGE.

*Quod diu ſatis tacuit humana vox, hoc
tibi lapis iſte, ac toti poſteritati inclamat.
Venerabilis quondam* ROBERTVS DE
ARBRICELLO, *vir admodum pius,
C & zelo animarum æſtuans, diuinâ quâ
plurimùm poterat eloquentiâ ad Dei obſe-
quium, ac ſaculi contemptum multos vtriuſ-
que ſexus mortales, qui eum ad deſerta lo-
ca ſequebantur, induxit; eâque occaſione
Ordinem Fontis-Ebraldi primus inſtituit,
variáque domicilia, deuoto præſertim fæ-
mineo ſexui extruenda curauit, quorum
omnium Caput eſſe voluit hocce Monaſteriũ,
in quo Abbatiſſam non ſolùm virginibus
ac mulieribus Deo dicatis, ſed etiam Reli-
gioſis viris præpoſuit, qui hoc vitæ ſequun-
tur inſtitutum, à Sanctâ Sede Apoſtolicâ
tam à ſui exordio ad hæc vſque tempora,
D approbatum, variiſque priuilegiis, regiiſ-
que muneribus auctũ. Obiit anno* MCXVII.
*eius oſſibus ac ſacris tegendis cineribus Lu-
douica de Borbonio, huius cœnobij, atque
adeò totius Ordinis Antiſtita, hoc Mau-
ſoleum nouo pegmate exornatum, totius Or-
dinis nomine, tanquam Parenti optimo per-
ficiendum curauit. Anno* MDCXXIII.

Elogio funebri eius memoriæ paren-
tauit Fontebraldenſe Martyrologium,
quod his verbis apponere placuit. Eo-
« dem die in Bituricâ patriâ, apud Vr-
« ſanum, præclara dormitio Reuerendi
« Domini ROBERTI DE ARBRVS-
« SEL, Doctoris Theologi, venerabi-
« lis Preſbyteri, ac cariſſimi Patris no-
A ſtri, qui vir fuit Chriſtianiſſimus, San- «
ctæ Eccleſiæ Lucifer ſplendidus, & «
in ſanctâ prædicatione alter quodam- «
modo Paulus: Redonenſis diœceſis, «
Prouinciæ Britannicæ fuit oriundus; «
fontéque cœleſtis doctrinæ funditùs «
repletus, & in Religione probabili- «
ter fundatus. A primo lapide auctor «
Fontis-Ebraldi baſilicam, eiuſdémq; «
baſilicæ quamplures cellas fundauit, «
ædificauit, multiplicauítque, & in «
eiſdem locis, Deo inſpirante, viros ac «
mulieres ad ſeruiendum Deo omni- «
potenti fideliter coadunauit, quos etiã «
dum adhuc viueret, & Sanctorum Pa- «
B trum exemplis, & regulis, omníque «
ſanâ doctrinâ, verbo & exemplo ad «
plenum informauit. Hic fortis athleta, «
verbi Domini fideliſſimus diſpenſator, «
dum ex more ſuo ad exteras nationes «
prędicationis ſanctæ gratiâ procederet, «
apud prædictum locũ, quem ipſe, Deo «
fauente, ædificauerat, qui Vrſanis di- «
citur, & à Bituricâ ciuitate duodeui- «
ginti milliaribus, hoc eſt duodecim «
leucis, diſiungitur, vocante Deo, ſe- «
nex & plenus dierum viam vniuerſæ «
carnis ingreſſus eſt, cœlo gaudente, «
C terrâ plorante, glorioſo fine quieſ- «
cens, corpus terræ, ſpiritúmque polo «
reddidit anno ab Incarnatione Do- «
mini 1117. Hactenus Martyrologium. « 1117.
Sed pluribus aliis honorificis titulis
inſignitur, paſſim enim vir ſanctus & «
iuſtus, mundi ſpeculum, ſuffocator «
vitiorum, propagator & educator vir- «
tutum, ſolis Orientalis radius, Luci- «
fer irreuerberatus, prædicator poteſta- «
tiuus, Occidentalis orbis plagam ir- «
radians appellatur in eius vitâ, quam «
Baldricus Dolenſium Metropolitanus
rogatu Sanctimonialium literis exara-
uit, vbi beatum Robertum nuncupat,
D quod opuſculum cum Supplemento
Fr. Andreæ Fontebraldenſis monachi
notis hiſtoricis, aliiſue obſeruationi-
bus eruditè recenſuit, & illuſtrauit
Michael Coſnier Parochus Fontebral-
di. Hiſtoriam verò totius Ordinis &
Abbatiſſarum, (quas inter memoran-
tur quatuordecim Principes fœminæ,
& in iis quinq; ex Regiâ ſtirpe Borbo-
niâ) contexuit Honoratus Nicquetus
Soc. Ieſu Preſbyter: ex quibus auctori-
bus, & pluribus tabulis ac mẽbranis ma-
gni Cartarij & Martyrologij Fõtebral-
denſis nunc primùm euulgatis, à Lu-
douico Trincantio Iuliodunenſi Re-
gio Cognitore aliàs communicatis,

ſequentem ſeriem hoc ordine deſcripſimus: tamen priùs nonnulla de famosâ Herſendi Prioriſsâ exſcribere, ad huius monaſterij antiquitatem non pigebit.

Champaeni.

Herſendis de Champagne Pagani de Campaniâ Militis filiâ, ſoror autem Huberti ex nobilibus Campaniæ: fatis functo Guillelmo ſeniore toparchâ de Monte-Sorelli marito circa
1101. an. 1101. ſæculi pertæſa, & religionis amore ſuccenſa, Roberto prædicanti & Ordinis Fontis-Ebraldi fundamenta iacienti, lubens eius regimini ſe ſubiecit; teſtis idem Baldricus, cum ait: *Spretâ ſuâ, quâ prælucebat nabilitate choris fæminarum adhæſerat, imma prior conuerſa fuerat, magnæ religionis, & magni pariter conſilij fuerat.* Regulis ac diſciplinâ nouæ Congregationis apprimè inſtituta, in primam Prioriſſam deligitur ab ipſo Roberto Ar-
1104. breſellenſi anno Dom. 1104. quod munus eo viuente ſummâ laude exercuit, vt palam eſt ex plurimis cartis, quibus cum Petronillâ ſubſcripſit, in primis placito cuidam cum Sybillâ S. Crucis Abbatiſsâ, eodem anno, menſe Octobri pro ſyluâ de Borno. Sub eius ſapienti moderamine Sanctimoniales apud Fontebraldum magnâ religionis deuotione Deo famulabantur. Reperitur autem eius nomen in tabulis Gauterij de Clichone, & Goffridi de Brioleto Domini terræ Vitreariæ, tum etiam in aliâ Britannorum Comitis, & Ermengardis vxoris, pro immunitate hominum Fontis-Ebraldi, qui ex Britannico, & Nannetico Conſulatu ad hoc monaſterium iter habebant. Magna porrò contulit ad exædificationem monaſterij ſui inſignis hæc Prioriſſa, quæ nullis pepercit laboribus in conſtruendis baſilicâ, clauſtro, cæteríſque cellulis: demùm Coadiutrix in ſanctâ religione Inſtitutoris Roberti, ex hac vitâ ad meliorem tranſmigrauit pridie Cal. Decembris, vt habent martyrologia; ſed quo anno, incom-
1115. pertum eſt; conſtat autem 1115. Petronillam iam Abbatiæ clauum ſuſcepiſſe, ſepelitur in monaſterio, teſte Arbreſellenſi, vti innuit Baldricus in eius vitâ, ſic loquens: *Ibi iacet Herſendis monacha, bona Coadiutrix mea, cuius conſilia & opere conſtruxi Fontis-Ebraldi ædificia.* Humata quippe fuit in communi cœmeterio huius Abbatiæ.

Chemilli.

1. *Petronilla de Chemillé* Fontebraldi [illegible] mon[illegible]rij, totiuſque Ordinis Caput, & prima Abbatiſſa, Burcardo & Texceliniâ parentibus erat pro-gnata, quam nonnulli oriundam ex proceribus de Camilliaco in Andegauenſi tractu dubitant, & vtrum paternum genus, an verò coniugium inde tantùm ſortita fuerit cum aliquo huiúſce nominis dynaſtâ de Camilliaco, non ita certò aſſeritur. Fuiſſe coniugatam priúſquam Abbatialem curam adipiſceretur, oſtendunt verba hæc vitæ Roberti auctore Baldrico, quam Petronillæ dedicauit: Egreſſa es de penatibus tuis, lares paternos aufugiſti, ſeductorias carnis illecebras quæ tibi blandiebantur abhorruiſti, & ad Fontem Euraldi veniſti, vbi fontem vberem, fontem prædicationis, fontem religionis inueniſti, & hauſiſti, dominum videlicet Robertum noſtris temporibus ſingularem ſeminiuerbum, Doctorem illuſtrem & eximium, verbis & operibus admirandum, virum extollendum, & imitandum. Hic aliquando Sorores inter demorata, & in ſanctâ conuerſatione erudita, populum tuum, & domum patris tui oblita, præuio Spiritu Sancto, domino cooperante Roberto, in Abbatiſſam promota es, quamuis thalamorum inquietudini priùs deſeruiiſſes. Inaltauit igitur Deus in ſolium excelſum te, & genti ſuæ, Paſchali Papâ collaudante præfecit te, tali maximè gens illa, gens mendica, gens pupilla indigebat Matre; Tali, inquam, mulieres, acceptâ pro Deo dumtaxat paupertate, ſuſtentandæ erant procuratrice. Confeſtim in religionis operibus Herſendi comes indiuidua adhæſit, monaſterij Procuratrix deſignatur, inde Prioriſſa, denique ad faſtigium Præſulatus euehitur anno 1115. 28. Octobris, probante 1115
ipſomet Roberto paulò ante illius obitum, vt notat eius vita. Elegit itaque, inquit, ad tanti honoris dignitatem Petronillam de Camilliaco, quæ relictis paternis rebus, eius diſcipula fuerat, à conuerſationis ſuæ penè initio, præcedente tamen nonnullorum ſapientum ſano conſilio dicens. Dignum mihi videtur, vt quæ portauit mecum laborem peregrinationis & paupertatis, portet etiam pondus qualecunque conſolationis noſtræ, & proſperitatis: licet enim monogama fuerit, cogente ta-

„ men neceſſitate nullamihi conuenientior videtur huic prælationi. Igitur in nouam monaſterij inueſtituram gratulantibus monachis admiſſa, Conuentus ſibi ſubditos continuò luſtrare ſategit, ad varios etiam Principes pro tutelâ & augmento eius proficiſcitur, ad Fulconem Comitem Andegauenſem, & Ludouicum Francorum Regem, à quo benignè excepta eſt, quod
1146. & ſignificat carta data anno 1146. te» gni Ludouici Regis 10. quo ſignum » S. Crucis accepit, tedeunte Petro» nillâ Abbatiſsâ à Pictaui, vbi collo» quium cum Rege habuerat. Sed memorabilis eſt dedicatio Eccleſiæ Fontebraldenſis, quam à ſummo Pontifice Caliſto 2. viſitari, confirmari, & conſecrari conſpexit, vbi & ſtatuta Roberti, Ordiniſque Fontebraldenſis confirmari obtinuit; operæ autem eſt proferre diploma integrum quod habetur in magno cartario, tum quia ſpeciatim omnes fermè Prioratus, ſeu domos Ordinis tunc temporis conditas denotat; ſic ergo incipit Bullâ.

CALIXTVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectæ filiæ* PETRONILLÆ *Abbatiſſæ Monaſterij S. Mariæ* DE FONTE-EBRAVDI, *& iis quæ poſt eam regulariter in eodem regimine ſucceſſerint in perpetuum. Cum per Pictauenſem Parochiam pro Eccleſiæ ſeruitio tranſitum haberemus, venerabilis Fratris noſtri Guilelmi Pictauenſis Epiſcopi ſuggeſtione ad Beatæ Mariæ de Fonte-Ebrandi Monaſterium declinauimus: vbi Monaſtici Ordinis diſciplinam vigere per omnipotentis Dei miſericordiam cognoſcentes, locum ipſum cum omnibus ad eum pertinentibus, B. Petri decreuimus patrocinio confouere. Vndè etiam noſtris, tamquam B. Petri manibus, in honore Beatiſſimæ & Glorioſiſſimæ Dei genitricis, ſempérque Virginis Mariæ Oratorium dedicauimus, altare ipſius reliquiis Beatorum Martyrum, Felicis & Adaucti, Saturnini, & Siſinnij, & B. Cæciliæ Virginis, quæ in noſtris habebantur ſcriniis, condientes. Omnibus autem, cooperante Deo, ſolemniter celebratis, ad populum, cuius vndiquè illuc multitudo effluxerat, verbum ex more habuimus; & deuotionem eius diligentiùs attendentes, ex omnipotentis Dei, & B. Petri authoritate (cuius licet indigni vices in Eccleſiâ gerimus) vniuerſis qui ad dedicationem conuenerant, à quatuor annis & ſupra, vnum; à tribus verò & infra, dies quadraginta de ſuis pœnitentiis relaxauimus. Idipſum & de illis ſtatuimus, qui à ſeiniorum capite, vſque ad octauas Paſchæ per ſequentes annos, quamdiu in eodem loco Religionis Monaſticæ Ordo viguerit, Monaſterium debitâ deuotione viſitare, ac de ſuis facultatibus curauerint adiuuare. Eâ inſuper immunitate præfatum cœnobium ex Apoſtolicæ Sedis benignitate donauimus: vt omne illud ſpatium quod Cruces in circuitu, ex præcepto noſtro diſpoſitæ comprehendunt, exteriùs quietum deinceps inuiolatúmque permaneat: quatenus quicúmque hominem in eo aut occiderit, aut læſerit, vel prædam fecerit, vel graue aliquod forisfactum commiſerit, donec ſatiſfaciat, reus ſacrilegij habeatur. Sequenti ſanè die in Capitulum venientes, in pleniori tam fratrum, quàm Sororum Conuentu, præcepta venerabilis memoriæ Roberti Presbyteri de Arbreſello, & loci, & Religionis Inſtitutoris rata cenſuimus, & illibata ſeruari; illud omnimodis ſancientes, vt fideles quique, qui pro animarum ſuarum remedio, in Dei & Eccleſiæ veſtræ ſeruitio, vel apud Monaſterium veſtrum, vel in locis ad ipſum pertinentibus perſiſtere deuouerint, vel in futurum deuouerint, in eodem bono perſeuerent propoſito: & iuxta diſpoſitionem & obedientiam ipſius loci Abbatiſſæ, aut Prioriſſarum, quæ per loca ad Monaſterium Fontis-Ebraudi pertinentia diſponuntur, ad honorem Dei Sororibus fideliter, & religiosè deſeruiant: ſicut etiam à bonæ memoriæ prædicto Roberto Presbytero de Arbreſello noſcitur inſtitutum. Ad hæc vt quietiùs ac deuotiùs debita omnipotenti Deo ſeruitia exoluere valeatis, poſſeſſiones & loca Monaſterij veſtri contra prauorum hominum nequitiam Sedis Apoſtolicæ priuilegio duximus muniendâ. Vniuerſa igitur quæ vel in præſenti XIII. Indict. legitimè poſſidetis, vel in futurum conceſſione Pontificum, liberalitate Principum, oblatione fidelium, vel aliis iuſtis modis poteritis adipiſci, veſtro in perpetuum monaſterio confirmamus. Locum videlicet Agreria ex dono Berlaij de Monſterello, Rainaldi filij Vgonis, & Fulcheij Fexardi: locum Raalai ex dono Raginaudi de Salmuntiachaico: locum Canaaici ex dono Aimerici de Bernezaico, & Gironij filij Gaineri: locum Gaina, ex dono Radulphi de S. Ioanne, Stephani de Maiximè, ac filij eius Parciendi: locum Mongoguerij ex dono Aimerici Flocelli: locum Varentis ex dono Pagani de Nozilliaco: locum Cantalupi ex dono Fulconis Iunioris Andegauenſis Comitis: locum Sonoltæ ex dono Petri de Briſiacè:*

*locum Girunda ex dono Raginaudi de Piol-
lant, Salomonis hominis Vicecomitiſſa de
Caſtello Ayraldi, & Hugonis de Viuonâ:
locum Boiſrotardi ex dono Fulconis Comi-
tis Andegauenſis, & Liſiardi de Sabrol-
lio: locum Mauthaici ex dono Auberici
de Mugâ Ioani: locum Lasaria & Che-
urerij ex dono Guillelmi de Mirembello.
locum Aſtrici ex dono Reemffreia, ac filio-
rum eius Petri Achardi, & Airaudi: lo-
cum Podia ex dono Petri Senebaudi: lo-
cum Villeſalem ex dono Gauffridi Gaſti-
nelli: locum Presb ex dono Cothardi & fi-
lij eius: locum Flathaici ex dono Gauf-
fredi de Emglis: locum Landa de Bello-
uecerio ex dono Petri de Gaſnachiâ, Go-
thelini fratris eius, & Petri de Thoueſâ
nepotis eorum: locum Lagrola, ex dono
Brienij de Comiquers, & fratrum eius:
locum Landa d'Apremonte ex dono Guil-
lelmi, & fratris eius de Aſperomonte: lo-
cum Landa de Machecol, ex dono Garſij
de Raes: locum Iaſras, ex dono Radulphi
Malsclani, & Iſdercy: locum Dentis, ex
dono Girandy de Soſtel, Arberti filij eius,
& Guillelmi de Roccâforti: locum Tucio,
ex dono Fulcaudi Frenicardi, & Aimeri-
ci fratris eius, Bernardi Cantagrel, & Ai-
merici fratris eius Aimariuillani, Dalma-
tij de Monte-Borulpho, & Aimerici de
Ranconi de cuius feodo erat, ita liberum
& quietum ſicut in venerabilis Fratris no-
ſtri Geraldi Engoliſmenſis Epiſcopi, tunc
Apoſtolicæ Sedis Legati definitione, &
Domni prædeceſſoris noſtri ſanctæ memo-
riæ Paſchalis Papæ 2. priuilegio continc-
tur: locum la Gaſconeria, ex dono Ar-
berti de Burno, Guillelmi de Cellâ, &
Guillelmi de Borno: locum Arblenth ex
dono Guillelmi Aimerici: locum Monta-
zeſum, ex dono Aimerici Bernardi: lo-
cum Auſoillos: locum Conoul: locum Lo-
billeÿ, ex dono Petri de Vars, & fratris
eius: locum Calumme, vel Nemoris Comi-
tis, ex dono Simonis Auiſant concedente
Fulcone Andegauenſi Comite: locum S.
Bonifacy, ex dono Petri Pictauorum Epiſ-
copi, & Capituli monachorum S. Cypria-
ni: locum Atars, vel Adarci, ad mon-
tem S. Ioannis, ex dono Stephani de Ma-
gnac: locum Bobun, ex dono Petri de
Montifreebo, Iterij Bernardi, & Aimeri-
ci Bruhi: locum Argenteriam, ex dono
Mileſendis de monaſterio nouo. Hæc tria
loca prædicta ſunt in Lemouicenſi Epiſco-
patu. In Epiſcopatu Bituricenſi: locum Vr-
ſans: & locum Parthaici, & Villula, ex
dono Aalardi Guillebaudi: locum Iarzai-
ci, ex dono Huberti de Barſellâ, & Sa-*

A *turnina matris eius: locum Villebrata, ex
dono Rainaudi de Scurels, & Rogery Se-
neſcau: locum Letardi, ex dono Erchem-
baudi de Borbum: locum Montaudun, ex
dono Giraudi de Corb. & Giraudi Corau:
locum Villaoſmeri, ex dono Aruei Preſ-
byteri, & Achaudi fratris eius: locum vil-
la Corb. ex dono Gaudefredi de Blanqueſ-
fort, Guimonsbed, & Supplicij de Concar-
tan: locum Prunery Sicci, ex dono Sup-
plicij de Conchartau, Agnetis Comitiſſæ de
Aſsis, & Guimunsbeth: locum Marthauges,
ex dono Radulphi Becuns, & Eliſabeth
vxoris eius, & filiorum eorumdem: locum*
B *Funuernum, ex dono Agnetis Comitiſſæ
Doſaſsis: locum Funtarchery, ex dono Pa-
tricy de Brulleio: locum Saugoſa, ex dono
Ioannis de Lineriis, & Hugonis de Mo-
naſterio: locum Taes, ex dono Ioannis de
Lineriis: locum Molins, ex dono Odonis
de Duis; in Turonenſi locum Ralcy, ex
dono Pagani de Mirambelio, & vxoris
eius Belutiæ, & filiorum eorum. locum
Calfurney ex dono Leony, vxoris, & fi-
lij: locum Laruncia, ex dono Ogery Fa-
bri, Guillelmi de Tiſthai & omnium fra-
trum eorum: locum Columberols, ex dono
Raginaudi Ruſi, & Gauthery Ieſu: locum
Barba-noua, ex dono Fulconis Iunioris*
C *Andegauenſis Comitis: locum Beſſos, ex
dono Bartholomæi filij Rahardi, & Gili
de Motâ: locum Vallis-ſicardi, ex dono
Audeburgis de Monſterello: locum Piſ-
ſabo, ex dono Guillelmi de Rullei: hæc
duo prædicta loca ſunt in Cenomanicâ pa-
triâ: locum Choſeaci, ex dono Auberti de
Ligeri, & multorum aliorum, concedente
Fulcone Comite Andegauenſi: Molendina,
Excluſam de Chinone, prata de Verrom,
terram de Doe, prata & cenſus ſuos, ex
dono Fulconis Iunioris Andegau. Comitis:
Portum de Chailley, ex dono Alonis a-
doleſcentis, & fratris eius in Andegauen-
ſi: Portum de Reſt, cenſum, decimam, &*
D *vinagium, ex dono Gauffredi Fulcrei: lo-
cum Logias, ex dono Sanitæ, & fily Ro-
berti: locum Curleo, ex dono Herſendis,
& Stephani de Monte-Sorelli fily eius:
locum Chanzellas: ex dono Girory de Chin-
ziaco, Galeth, & Vgonis duorum fratrum,
& matrum eorum, ac ſororum: locum Bo-
rennas, ex dono Fulconis Iunioris Ande-
gau. Comitis: locum Pignoneria: & ter-
ram Arcalors: & terram Petri de Monte-
Seiberti: terram & cenſus Fulquerij quos
emit Eccleſia Fontis-Ebraudi, concedente
Fulcone Comite: terram quam Adam
habebat ad Pignoneriam ab Achaiâ, vſ-
que ad Andegauum, ex dono ipſius Adæ,*

per

per manum Epiſc. Raginaldi Conoſone Comitis & Comitiſſæ, eamcaritate quam dedit Petronilla Abbatiſſa conuentus eius. locum S. Caroli ex dono Chalonis de Blazone: locum Pontis ex dono Philippi de Blazone & vxoris eius. Nemus etiam & prata quæ habebat à nemore Rebo vſque ad Alodia: locum Scenes, ex dono Grippiæ de P., & filij eius. locum Eſcoblans, ex dono Oggerij, Martrerij, & filij eius Dens. locum Sanctæ Mariæ de Hoſpitio iuxta Aurelianum, ex dono Epiſcopi Aurelian. & Capituli Canonicorum S. Crucis ac Lodoici Regis Franciæ. Cloſum Auberi, ex dono Lodoici Regis Franciæ: locum Alta-Brueria ex dono pradicti Regis, & Bertreæ nouercæ eius, de cuius dote erat, & ea quæ Philippus Rex apud Turonem dederat ei in dote, concedente Lodoico Rege & vxore eius. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temerè perturbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare. Sed omnia integra conſeruentur eorum pro quorum ſuſtentatione & gubernatione conceſſa ſunt, vſibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum Eccleſiaſtica, ſæculariſue perſona hanc noſtræ conſtitutionis paginam ſciens, contra eam temerè venire tentauerit, ſecundò tertióue commonita, ſi non ſatiſfactione congruâ emendauerit, poteſtatis honoriſque ſui dignitate careat, reámque ſe diuino iudicio exiſtere de perpetratâ iniquitate cognoſcat, & à ſacratiſſimo corpore ac ſanguine Dei, & Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atque in extremo examine diſtrictæ vltioni ſubiaceat. Cunctis autem eidem loco iuſta ſeruantibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti; quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictum iudicem præmia æterna pacis inueniant. Amen. Ego Calixtus Catholicæ Eccl. Rom. Epiſcopus. Datum Turoni apud Maiusmonaſterium per manum Griſogoni Sanctæ Rom. Eccleſiæ Diaconi Cardinalis ac Bibliothecarij 17. Cal. Octob. Indict.

1119. *XIII. Dominicæ Incarnat. anno* MCXIX. *Pontificatus autem Domini Calixti II. Papæ anno primo.* Eius porrò tam frequens mentio in tabulis magni Cartarij Abbatiæ reperitur, prorſus vt ſingulas recenſere vix liceat; attamen memoratu in concordiâ inter Eccleſias Fontis-Ebraldi & S. Laudi ſuper Pignonariâ, & terrâ Petri de Monteſieberi 4. Cal. Iulij 1116. in aliâ aduerſus Raginaudum de Coceio pro terrâ Ver

[A] tariæ; ex ipſo etiam donum Berlaii, Mouſteriolo, Orgulioſæ vxoris, ac filiorum, de ſyluâ Foreſtiâ Gaſtinæ nuncupatâ; eius regimini ſe mancipauit Conuentus B. Mariæ de Braiſaco an. 1122. pactum item iniit cum Lamber- 1122 to Abbate de Coronâ pro locô de Agudella 1129. inueſtita eſt quoque à Gaufrido Andegauorum Comite de pluribus conſuetudinibus ſuper fluuium Ligeris 1135. & ſequenti anno conuentionem habet cum Maſcelino S. Cypriani Abbate in manu Gaufredi Legati Apoſtolici; necnon cum Abbate D. Florentij, adſtantibus Tu[B]ronenſi & Burdegalenſi Archiepiſcopis, ipſóque Sancto Bernardo Clareuallenſi. Tandem inter alias Abbatiſſas inſignis, vtpote quæ multa magni momenti negotia tranſegerit, pluribus pactis adfuerit, ampliſſima dona, & eleemoſynas ſuſceperit, deceſſit 8. Cal. Maij anno 1148. vel ſequen- 1148 ti, vt habent vetuſta obituaria & Fontebraldenſe ait, VIII. *Cal. Maij migrauit à ſæculo piæ memoriæ Domina* PETRONILLA *venerabilis monacha, incomparabilis, & irrecuperabilis Mater noſtra, à Domino noſtro Magiſtro Roberto prima conſtituta Abbatiſſa*: verè vt dici [C] poſſit Congregationem ſuam magnoperè dilatatam, auctam, & locupletatam vidiſſe, religioſæque obſeruantiæ gratiâ inſignem.

2. *Mathildis d'Anjou* I. Fulconis V. Comitis Andegauenſis Hieroſolymorum poſtea Regis, & Ercmburgis Comitiſſæ Cenomanenſis filia; eam matrimonij fœdere copulatam Guillelmo Henrici primi Anglorum Regis nato, eius regionis Hiſtorici docent. Sponſo autem pelagi fluctibus ante nuptias demerſo anno 1120. Mathildis noſtra intactâ virginitatem inter Fontis-Ebraldi Religioſas Deo deuouit, [D] vti obſeruat breuis tabula eius initium. INSPIRANTE Spiritus Sancti gratiâ commotus ego Conanus Bri- « tanniæ Comes, videre ſancta loca cu- « piens, apud Fontem-Ebraldum ve- « ni, ibique multitudinem Sanctimo- « nialium, ac virorum non paruam ſub « regulâ degentium circumſpiciens, di- « gnum duxi, vt de meis rebus aliquid « eis impertirer. Ea propter animæ meæ « conſultum eſſe volens, ſalutemque ge- « nitoris mei, & matris meæ, propin- « quorumque meorum multum deſide- « rans, & meam cognatam Fulconis Co- «

ANIOV. D'azur au chef de gueulles, a l'eſcarboucle d'or, de huict rais, les pointes fleurdeliſées, & celle du milieu de l'eſcarboucle auſſi d'or.

» mitis Andegauenſium filiam (Mathil-
» dim) nouiter ibi factam monacham
» proſpiciens, dono Deo, & S. Mariæ
» Fontis-Ebraldi, & Sanctimonialibus
» ibidem Deo famulantibus inſulam de
» Vern, cum appenditiis ad eam perti-
» nentibus, & in perpetuum poſſiden-
» dam quietè, ac pacificè ſicut habe-
» bam, concedo. Et vt firmiùs donum
» meum habeatur, & eleemoſyna mea
» meliùs teneatur, ſigilli noſtri muni-
» mine cartam iſtam roborari præcepi-
» mus. Hoc viderunt, & audierunt ma-
» ter mea Ermengardis, Radulphus de
» Greco, cuius inſtinctu hæc fecimus,
» Robertus de Greco, frater Radulphi,
» Geſtin de Auray, Men ſeruiens meus
» de Garrandâ. Acta apud Fontem-E-
» braldum in manu P. primæ Abbatiſſæ
» anno ab Incarnat. Domini MCXXIX.
» Honorio 2. Apicem Romanum gu-
» bernante, Ludouico in Franciâ re-
» gnante, Hildeberto Turonenſem Epiſ-
» copatum diſpenſante, auunculo meo
» Ieruſalem pergente. Suffecta eſt ergo
Petronillæ Mathildis, vt habet Ro-
bertus de Monte in chronico, præfuit-
1150. que ad an. 1150. & Abbatiſſa erat cum
epiſtolam ad eandem ſcribit Petrus
Cellenſis lib. 2. ep. 10. honorificè de
eâ loquens his verbis; *A te repletur
Angelica cum humanâ creaturâ. Tu re-
formas deformia, lapſa reparas, confirmas
debilia, clauſa reſeras, congregas diſperſa,
& obſcura illuminas. Tuum eſt quod ſum,
quòd viuo, quod ſapio, quòd ſanctorum
veſtigiis deuotus procumbo; tuum, inquam,
tuum eſt, quòd te in templo ſancti tui no-
minis, quòd in ſanctuario tuæ glorificatio-
nis videre, & adorare te merui. Si enim
ſanctiùs adoraris in animabus ſanctis,
quàm in templis lapideis, & manufactis,
quantòmagis in ſacris viſceribus virgineis?
nihil enim eſt tibi his cariùs, acceptabi-
liùs nihil, tùm æthere nitidiùs, firma-
mento relucent iocundiùs, cælóque ſubli-
miùs. Vtinam tale quid inter homines
reperies? credo in illâ tuâ Fontis-Ebraldi
Abbatiſſâ, quæ nobilitate carnis nemini
ſecunda, ſpiritus generoſitate in multis ce-
leberrima, caſtitate præcipua, humilitate
conſpicua, liberalitate profuſa, feruore Re-
ligionis eſt decenter ſuccenſa.* Poſt alia,
*vidi, vidi in foro ſpeculum non alteri quam
filiæ Regis congruum: vidi monile non al-
terius quàm intactæ Virginis collo appen-
dendum. Hoc ſpeculum caſtitatis eſt, vir-
tutis, & humilitatis: ad extremum vir-
guncula quadam Andegauenſis Comitis*

A *filia [illegible] manum ad [illegible]
nona commutatione pro [illegible],
Regem commutauit [illegible] lorum, hac [illegible]
ri ſa dicta [illegible] de te [illegible]
Indulge autem mi [illegible] ſermone [illegible]
ſiore te plus iuſto detinui [illegible]
abundantia amoris [illegible] protulit [illegible]
nis.* Sub eius Abbatiſſæ aut ſup[illegible]o-
ris præfectura, pro diminenda veteri
conſuetudine monialium cum Epiſco-
po Pictauienſi ſcripſit Sugerius Abbas,
epiſtolæ autem titulus is eſt ad Euge-
nium 3. Papam.

CARISSIMO Domino, & Patri «
Dei gratia ſummo, & vniuerſali Pon-
B tifici Eugenio, Sugerius B. Dionyſii «
Abbas, obedientiam & ſeruitij plenitu- «
tudinem. Pro Sororibus apud Fon- «
tem Ebraldi in [illegible], & Deo ac- «
ceptabili Religione degentibus, quas «
Epiſcopus Pictauienſis [illegible] «
ab eis requirens, earumque Abbatiſ- «
ſam benedicere nolens, defatigat, ſan- «
cti Apoſtolatus veſtri celſitudinem «
quâ poſſumus, prece pulſamus, vt ſi- «
cut veſtræ incumbit diſcretioni imbe- «
cillitatem debilium confouendo [illegible]- «
ſtinere, quid vnicuique expediat pro- «
uidere fragilitati ſexus condeſcenda- «
C tis. Et quæ veſtrâ auctoritate innitun- «
tur, eas ſub veſtrâ protectione reti- «
neatis, nec alteri ſubiici velitis, & ab «
hac defatigatione eas in pace eſſe fa- «
ciatis. Nouit enim veſtra diſcretio, «
quòd animabus earum non expedit «
clauſtra Monaſterij ſui exire, nec hac «
occaſione, vel aliâ ſæculo ſe iungere. «
Noſtis enim, ſi veſtræ placet Paternitati, «
quòd præfatus Epiſcopus ſæpe [illegible] «
ctos ſæpius conſueuit inquietare. Pla- «
ceat igitur Excellentiæ veſtræ ab his «
moleſtiis eas eripere, & vt in pace Deo «
deſeruiant, eis in multitudine miſeri- «
cordiæ veſtræ prouidere, ſub prote- «
ctione Dei cæli, & veſtrâ Apoſtolicâ «
D auctoritate confouere, & protegere, «
vtpote tantum tantæ Religionis ſo- «
cium, quem cùm in parti[illegible] «
ſcholis eſſemus, nouiter inceptum eſſe «
vidimus, & pro Dei voluntate, ferè «
ad quatuor aut quinque millia Sanc- «
ctimonialium iam excreuiſſe audiui- «
mus, & gaudemus. De illius obitu
ita Martyrologium Fontebraldenſe.
Migrauit à ſæculo Mathildis Abba- «
tiſſa, quæ ſecunda poſt Petronillam «
primam Abbatiſſam Font. eandem Ec- «
cleſiam nolens, & renitens ſuſcepit «
gerendam; quæ tranſacto poſt electio- «

» nem ſuam quinque annorum curri- A
» culo, in verâ confeſſione ſedes adi-
» uit paradiſicas, dolorem nobis relin-
» quens.

HAVTES-BRVIERES.
3. *Audeburgis de Hautesbruieres*, cui
confirmat domum Fontebraldenſem,
& cæteros Ordinis Conuentus Alexan-
der 3. ſummus Pontifex Bullâ datâ Se-
1164. nonis 17. Cal. Octob. 1164. necnon
donum quinquaginta librarum reddi-
tus ſuper caſtrum Diuionenſe ab Eu-
done Duce Burgundiæ conceſſum, a-
lio diplomate Apoſtolico Beneuenti
6. Non. Decemb. Memoratur in car-
tâ venditionis factæ apud Acaicum pa-
gium ſuum eidem Audeburgi 1175. B
Ioanne Pictauij Pontifice. Morte ſu-
1180. blata eſt circiter an. 1180. cuius depo-
ſitio Cal. Iulij conſignatur in Marty-
rologio Fontebraldenſi. *Migrauit à ſæ-
culo bonæ memoriæ* AVDEBVRGIS *ve-
nerabilis Abbatiſſa, cariſſima Mater no-
ſtra: quæ poſt mortem Mathildis in Abba-
tiſſam promota, 26. annos in rigore no-
ſtram Eccleſiam fideliter rexit: cui etiam
dominus tantam gratiam contulit, vt à
Regibus & Principibus, ſublimioribus &
infimis, & à ſubiectis nimio affectu di-
ligeretur, amore & reuerentiâ veneraretur.*

4. *Gilia* pedum paſtorale apprehen- C
dit ex Maiore cœnobij Prioriſſâ; eam
Lucius 3. Papa, bullâ Anagniæ datâ
1183. 15. Cal. Aprilis 1183. his verbis allo-
» quitur: Dilecta in Chriſto filia GILIA,
» tuis iuſtis poſtulationibus clementer
» annuimus, & præfatum monaſterium
» S. Mariæ Fontis-Ebraldi, quod vti-
» que ſpecialiter ſub B. Petri iure & pro-
» tectione conſiſtit, cui etiam Deo au-
» ctore præeſſe dignoſceris, anteceſſo-
» rum noſtrorum veſtigiis inhærentes,
» ſub B. Petri, & noſtrâ protectione ſuſ-
» cipimus. Creditur regimen produxiſ-
1189. ſe vſque ad an. 1189. quo carnis ſarci-
nam depoſuit Cainone caſtro Hen-
ricus 2. Rex Anglorum dotator Fon-
tebraldenſis cœnobij, celebri pompâ D
in baſilicâ maiori tumulatus. Abbatiſ-
ſæ autem memoria extat in obituario
ad diem 14. Iunij his verbis. *Migra-
uit à ſæculo domina* GILA *Eccleſiæ Fon-
tebraldenſis Abbatiſſa, quæ in circulo vi-
ginti duorum annorum, tam in Prioratum,
quam in Abbatiam prudenter & ſagaciter
Eccleſiam rexit, docendo & monendo gre-
gem ſibi commiſſum, verbóque & exemplo
ſuo benigniter informauit, deinde prædi-
ctam Eccleſiam tam ſpiritualibus quam cor-
poralibus bonis ampliauit.*

FLANDRES. D'or au Liõ de ſable, armé & lampaſſé de gueulles.

5. *Mathildis de Flandres* 2. Theodo-
rici Flandrorum Comitis, ex Sybillâ
Andegauenſi ſorore Mathildis Abba-
tiſſæ progenita fuit. Philippus Comes
Flandrenſis in donatione 30. lib. red-
ditus annui monaſterio factâ an. 1187.
cariſſimam ſororem Sanctimonialem,
non Abbatiſſam appellat. Martyrolo-
gium de eâ ſic narrat: Migrauit à ſæ- «
culo MATHILDIS Abbatiſſa Fon- «
tis-Ebraldi, Comitis Flandriæ filia, «
quæ cum quatuordecim annorum eſ- «
ſet ætate, volenti animo religionem «
venit, multóque tempore benignè ac «
humiliter nobiſcum degens, infra «
quartum Abbatiſſæ ſuæ annum, cur- «
ſum vitæ ſuæ Deo vocante conſum- «
mauit. «

6. *Mathildis* 3. ex Prioriſſâ Vuari-
uillæ in pago Bellouacenſi, quam do-
mum à maioribus fundatam affirmant
& obituarium, & Hiſtoricus Fonte-
braldenſis; quòd ſi verum eſt, opor-
tuit natam fuiſſe ex proſapiâ Ælidis
dominæ de Bullis, benefactricis hu-
ius cœnobij. Quicquid ſit, Mathil-
di Flandricæ ſucceſſit, habetúrque
ſubſcripta donationi Mariæ de Mail-
leio, quâ largitur bona Fontebral-
denſi Monaſterio hac breui tabulâ ex
archiuis nunc primùm editâ: Ego «
ALIENORDIS Anglorum Regina «
notum fieri volumus tam futuris quàm «
præſentibus, quod Maria de Mailleio «
filia Ioannis Borelli, ad quam ſpecta- «
te conſtat iure hæreditario tota terra «
ipſius Ioannis, in præſentiâ noſtrâ con- «
ſtituta, ſe & quidquid integrè habe- «
bat in parochiâ de Torchan, & de «
Perronaio, abſque vllo retinemento, «
Domino & Eccleſiæ B. Mariæ Fon- «
tis-Ebraldi donauiſſe in perpetuum «
recognouit. Iſtam donationem volen- «
te & concedente Hugone Feſard, «
de quo dicta Maria, totum illud te- «
nebat. Conceſſerunt etiam hoc Gui- «
do frater ipſius Hugonis, & Rober- «
tus nepos eorum, & Leonius filius «
ipſius Roberti. Tali videlicet condi- «
tione hoc factum eſt, quòd Eccleſia «
B. Mariæ Fontis-Ebraldi dicto Hu- «
goni Feſard & hæredibus ſuis reddet «
annuatim ad feſtum S. Albini quinque «
ſolidos pro equo ſeruili, & legalibus «
ſeruitiis quæ contingerint reddenda «
iuxta conſuetudinem Andegauiæ. Hu- «
ius rei teſtes ſunt magiſter Euſtachius «
electus Elienſis, Robertus de Tor- «
naban Seneſcallus tunc Andegauiæ, «

Perrus de Moncaleio, Vuilelmus de Monre Sorello Milites. Vuillelmus Maugaretus tunc temporis Salmuri Præpoſitus, Machæus de Caſtello, Aalizia Fontis Ebraldi Prioriſſa, Vuillelmus Fontis Ebraldi Prior, Magiſter Stephanus, Vuillelmus de Talliâ, & Theobaudus More, & Ioannes Tephain, Andreas Morant, & multi alij. Ne igitur hoc quod in manu noſtrâ factum eſt, poſſit in irritum reuocari, præſentem cartam fieri fecimus, & ſigilli noſtri patrocinio roborari: & vt hoc etiam firmius robur obtineat Domina Mathildis Fontis Ebraldi tunc temporis Abbatiſſa, hanc cartam ſigilli ſui teſtimonio communiuit. Actũ
1196. annô gratiæ MCXCVI. chirographo pendent ſigilla duo, in Mathildis quidem Abbatiſſæ, ſpectatur effigies, & è poſticâ parte paruula Crux, Alienordis verò Reginæ fœmineo habitu inſidentis cum baculo. Innocentius 3. Bullâ anni 1201. menſe Iunio Ordinis priuilegia tuetur. Cæterùm ſub eâ vel præcedenti Abbatiſsâ ſacrum velamen religionis ſumpſit Alienor Aquitanica Franciæ & Angliæ Regina, quæ ſpiritum vltimum exhalauit 31.
1204 Martij 1204. ſequenti elogio commendatur in Martyrologio, quod placuit obiter proferre, eam ob rem quòd Ordinis munificentiſſima dotatrix fuerit: ſic ergo loquitur ad diem 3. Id. Aprilis. *Migrauit à ſæculo Domina Alienoris Regina Franciæ & Angliæ, Duciſſa Aquitaniæ. Ordinem noſtrum ampliori præ cæteris amplectens caritate, redditibus ampliauit, multis & innumeratis eleemoſynarũ ditauit beneficiis. Dedit itaq; nobis in perpetuum centum libratas redditus in Maran recipiendas, ad tunicas noſtras ſingulis annis comparandas, & alias centum libratas redditus in Olerone, ad eius, & liberorum ſuorum anniuerſaria celebranda, & 50. libratas redditus in ciuitate Pictauis, & 50. libratas in vineâ de M.. tilly, inſuper villam de Iaunay, in territorio Pictauenſi ſitam. Cæterùm Abbatiam iſtam quæ patebat eam intrare volentibus, ſumptu proprio muris circumcluſit optimis, & neceſſariis. Ad Crucem auream pretioſis lapidibus ornatam, quæ in proceſſionibus ſolemniter anteſertur, & capam auream, & alia vaſa plurima aurea, & argentea, & ornamenta ſerica noſtra donauit Eccleſiæ; Ad vltimum tanto nobis effecta eſt vinculo ſinceriſſimæ dilectionis, quod religiones alias quaſi reſpuens velamen noſtri Ordinis ſuſcipere, & in noſtrâ perelegit Eccleſiâ ſepeliri.* Nec omittendum eſt Mathildis noſtræ encomium, quod in eodem Martyrologio ad diem 5. Nonas Octobris enuntiatur: Migrauit à ſæculo MATHILDIS Abbatiſſa, ſecundùm ſæculi dignitatem generoſis orta parentibus, nobilium ſpernens diuitias, ſuam Domino vouit virginitatem, & ſub manu venerabili ſedis ſecundæ noſtræ Abbatiſſæ, in præſenti cœnobio ſacræ religionis habitum ſuſcepit, vbi vſque ad tempus Dominæ Audeburgis regulariter vixit, & honeſtè, cuius ſanctam conuerſationem agnoſcens memorata, ad Conuentum Vuaruillæ quem parentes eius fundauerant, illi tradidit ad regendum. Cum autem ipſa Audeburgis diem clauſiſſet extremum, Conuentus Sororum vnâ voce, vno aſſenſu eam ſibi elegerunt Abbatiſſam: rexit autem Eccleſiam ſuam cum ſummâ pace quatuordecim annis.

CHAMPAGNE. D'azur a la bande d'argent, ac compagnée de deux doubles cotices potencées & contrepotencées de treize pieces d'or.

7. *Maria de Champagne* I. Theobaldi IV. Comitis Carnotenſis, Bleſenſis, Trecarum, & Campaniæ, ex Mathildi Carinthiacâ, ſecunda natu filia, Henrici I. Comitis Campaniæ Palatini ſoror, Guillelmi Cardinalis, & Aleidis coniugis Ludouici 7. Regis Francorum. Quæ cum data fuiſſet vxor Odoni 2. Duci Burgundiæ, cæterorum Ducum proſapiæ regiæ propagatori, eodem è viuis exempto 1162. apud Fontebraldum Deo ſe conſecrauit, vbi deinde propter virtutes eligitur, eámque domum per aliquot annos rexit, quemadmodum docet excerptum hocce Martyrologij ad diem 7. Idus Auguſti, quod epitaphij loco præſtat integrum producere.

MIGRAVIT A SÆCVLO

Domina MARIA *quondam Burgundiæ Duciſſa, dulcis & benigna, quæ dum terram poſſideret, commendabilis & approbatæ coram Deo, & hominibus vitæ extitit. Nam cũ adhuc feruoris ætatis ſuæ virtute polleret, & mundus ei rideret, non à ſæculo relicta, ſed ſæculum relinquens ipſa meliorem partem elegit, relictis etenim quas tenebat poſſeſſionibus, & terris, ſoli Deo mente & corpore ſtuduit adhærere. Poſtpoſitis ergo omnibus aliis cœnobiis, Fontis-Ebraldi clauſtrum in quo religionis habitum recepit, eligere voluit, quæ & honeſtâ præſentiâ illuſtrauit, & diuitiarum ſuarum plenitudine dotauit, nudas & pauperes veſtiens, humilitatis virtutem ita*

perfectiſſimè tenuit, cum eſſet genere excellentiſſima, & mater, & domina, necnon & Abbatiſſa, ſed pro Dei timore ipſam Abbatiſſam relinquerat, omnibus non vt dominam, ſed vt ſeruitium, & ancillam exhibuit congaudenti gaudens: cum etenim corporis diſſolutio appropinquaret, quamuis corporali morbo grauata, diuinæ tamen viſitationis conſolatione repleta, nobis omnibus quærentibus benedictionem ſuam humili dabat deuotione: Cum verò nos circa ſe flentes, & maximo dolore afflictas cerneret, caritatis viſceribus plena dolori noſtro compatiens, dulcibus & amatoriis verbis nos conſolans glorioſum Domino ſpiritum reddidit. Filiam habuit Aleidem Burgundam quæ poſt obitum viri Archembaldi Domini de Borbonio per 36. annos religionem in eo cœnobio profeſſa eſt, quieſcítque ante limina Eccleſiæ, ſicuti martyrologium obſeruat. Verùm in aliquibus elenchis interpolata eſt ſeries Abbatiſſarum, quæ Aleidem præfatam mendosè pro Sanctimoniali ſolùm Fontebraldenſi, Abbatiſſam ſuperinduxit.

8. *Aleidis de Blois de Champagne* 1. Mariæ neptis, ex germano Theobaldo cognomento Bono, Comite Bleſenſi, & Carnotenſi, Franciæ Dapifero, mater illi fuit Alix Ludouici 7. Regis dicti Iunioris, & Alienoris Aquitanicæ filia. Cum per aliquot annos Archicœnobij Prioratum ſedulò gubernaſſet, ad Abbatiſſæ ſolium aſcendit, quo nomine recenſetur in ta-
1211. bulis anni 1211. & in Martyrologio his verbis celebratur: Migrauit à ſæculo cariſſima mater noſtra, Domina ADILIDIS virgo Deo ſacrata, Theobaldi Comitis Bleſenſium filia, ex vtróque latere Francorum, Anglorúmque Regum, & ſpectabilium genere procreata: quæ dum in primo iuuentutis ſuæ flore, ſe Deo & B. Virgini placentem dedit hoſtiam, noſtræ Religionis aſſumens habitum: quæ quidem circiter 40. annos habens, Abbatiæ noſtræ, & noſtri regiminis onus aſſumpſit.

9. *Berta* ex Monaſterij Priorisſâ, huius meminit cartula Fontebraldenſis, quâ Agnes domina de Monſteriolo, Vicecomitiſſa Meloduni, in cauſâ contentionis pro commendâ vnâ defuncti Albini Pelu, quæ fuit inter Guillelmum quondam maritum ſuum Vicecomitem, & eandem Bertam, penitùs dictæ Abbatiſſæ ac Conuentui dimiſit literis datis anno 1221. menſe 1221.
Octobri. At eo inſignitur elogio apud Martyrologium cum aliis Abbatiſſis ſub die 6. Calend Ianuarij. *Migrauit,* inquit, *fœlicis memoriæ Domina* BERTA, *Deo deuota, cariſſima Mater noſtra, Fontis-Ebraldi venerabilis Abbatiſſa, quæ gubernationem ſuam per longum temporis ſpatium extitit Prioriſſa, & in illo officio pro Eccleſiâ ſuâ mirabiliter laborauit, atque fideliter decertauit, poſtea verò diuinâ gratiâ prouidente, concorditer & in pace facta Abbatiſſa, perſona fuit vita laudabilis, honeſtate morum perſpicua.*

BRETAGNE.

10. *Adela de Bretagne* ex Comitum Britanniæ familiâ ſedebat an. 1238. vt patet ex reſcripto Iuhelli Turonenſium Archiepiſcopi, & ex tabulâ emptionis factâ an. 1242. eius conſenſu 1242.
à Ioannâ de Branâ Religioſâ. Obituarium præfatum de illâ ad 4. diem Calend. Nouemb. ſic ediſſerit. ADILIDIS Deo ſacrata, Eccleſiæ Fontis-Ebraldi Abbatiſſa, hæc quidem Comitis Britanniæ filia, & à primo tempore iuuentutis ſuæ in aulâ Regis Anglorum, & Reginæ venerabiliter educata, dum 13. haberet annum, habitum noſtræ Religionis ſuſcepit, quæ multis diebus, & annis plurimis tam in Prioratu, quàm in Abbatiâ ſagaciter & benè rexit; tandem nocte Dominicâ felici conſummatione curſum vitæ compleuit.

LA FERTÉ.

11. *Mabilia de la Ferté* Hugonis de Feritate Carnotenſis Epiſcopi ſoror, ex Maiore Prioriſſâ rexit anno 1245. 1245.
tranſegit autem cum Ioanne Comite Retelenſi pro Prioratu de Longueau ſui Ordinis, ac decimis debitis in Caſtellaniâ Retelenſi an. 1248. de eâ ſic Martyrologium Fontebraldenſe: *Migrauit à ſæculo* MABILIA DE FERITATE, *huius Eccleſiæ Abbatiſſa, quæ nobiliſſimo genere orta, nobilior fuit moribus. Hæc itaque Monaſterij noſtri Maior Prioriſſa eſt effecta, deinde vnanimi conſenſu Capituli noſtri in Abbatiſſam eſt electa.*

DREVX. Echiqueté d'or & d'azur a la bordure de gueulle.

12. *Ioanna de Dreux* 1. quæ dicta eſt *de Braine*; Roberti 2. Comitis Drocarum & Branæ, ex Iolandi de Couciaco filia, ſoror etiam Roberti 3. Drocenſis, & Petri Aremoricæ ſtirpis Regiæ Ducum, de cuius promotione idem ſcribit Martyrologium: IOANNA DE BRAINA Fontis-Ebraldi humilis & venerab. Abbatiſſa, nobiliſſimo Regum & Reginarum ac perſonarum ſpectabilium ſanguine procreata,

» illuſtriſſ. Roberti Comitis Brainæ fi-
» lia, quæ annis ætatis ſuæ 50. circiter
» iam elapſis, à Conuentu Fontiſebral-
» di in Matrem concorditer eſt electa.
» In Angliam pro noſtro & Monaſterii
» incremento corpus proprium transfre-
» tauit. Ex quo palam eſt iurium Ab-
batiæ vindicem extitiſſe. Huius me-
moria adhuc habetur in cartis feodi
1271. S. Nicolai de Loſduno 1271. amitam
habuit in eodem Fontebraldenſi cœ-
nobio Maſſiliam cognomento Beatri-
cem de Branâ, Prioriſſam Gareuillæ,
de quibus Hiſt. Genealogica Domus
Franciæ lib. 33.

AVOIR. 13. *Iſabella d'Auoir* 1. ex antiquâ fa-
miliâ de Auetio in Andegauenſi pa-
1276. go, ſedit ad annum 1276. cuius dotes
his verbis commendat citatum Mar-
» tyrologium: ISABELLIS DE AVERIO
» noſtri ſancti Monaſterij venerabilis
» Abbatiſſa, nobilíque ſtirpe progenita;
» ab æuo puerili habitum noſtræ reli-
» gionis deuotè ſuſcipiens, tanquam
» puella bonæ indolis, monialium ſcho-
» lam ſtudioſè ſecuta: de virtute in vir-
» tutem proficiens, Celeraria B. Ma-
» riæ Magdalenæ, & poſtmodum Ab-
» batiſſa noſtra effici meretur: inſuper
» in eâ nihil exiſtebat, quæ non virtu-
» tum odoribus redoleret, quia omnia
» opera eius inchoabat caritas & con-
» ſummabat humilitas: Nobis vnum
» pulcherrimum iocalium ornatum la-
» pidibus pretioſis, vbi affixa vna pecia
» ligni Crucis viuificæ, & vnam pulcher-
» rimam imaginem albaſtri ad figuram
» B. Mariæ, nonnulláque vaſa argentea
» vſque ad ſummam 20. marcarum ar-
» genti dedit.

POCEY. Vn Aigle …: eployée. 14. *Margareta de Pocey* 1. ex vetuſtâ
familiâ de Poceio in Andibus, pri-
mam ætatem inter moniales traduxit,
& in ſpirituali tirocinio officiorum
Theſaurariæ & Maioris Prioriſſæ tra-
duxit, tum ad faſtigium Abbatiæ pro-
uecta eſt, ſolemníque ritu inaugura-
12[illegible] ta 1284. à Nicolao Andegauenſi Pon-
tifice, vt confectæ etiamnum de eius
electione litteræ teſtantur, quibus pro-
ſtat adhuc in ſigillo ſtemma gentili-
tium Aquilæ. Sed locus è Martyro-
logio Fontebraldenſi totus exſcriben-
dus videtur, quia memoriam Abbatiſ-
ſæ de Poceio honorabiliter enarrat
his verbis ad diem Calend. Octob.

MIGRAVIT A SÆCVLO

Soror MARGARETA DE POCEIO
*quondam Fontis-Ebraldi Abbatiſſa, tam
progenie, quàm decore virtutum ac mori-
ribus inſignita. Quæ circiter XXV. ætatis
ſuæ annum conſtituta ad officium Theſau-
rariæ extitit euocata, poſtea in Prioriſſam
aſſumpta eſt, deinde in Abbatiſſam vna-
nimiter & concorditer ſublimatur: & ibi-
dem à Nicolao Andegauenſi Epiſcopo vi-
cem quoad hoc gerente Pictauenſis Epiſ-
copi in Eccleſiâ noſtrâ inter nos honorifico
myſterio benedicta. Quæ per 20. annor.
ſpatium Abbatiam noſtram gubernauit:
de bonis verò ab amicis & parentibus ſuis
ſibi collatis per prouidentiam & diſcretio-
nem ſuam Eccleſia noſtra plures redditus
acquiſiuit, videlicet 107. lib. Turon. an-
nuas & 36. ſextaria frumenti, de quâ tam
pecunia quàm frumenti ſummâ duas Miſ-
ſas quotidie celebrandas &c. Ipſa ad par-
tes Anglicanas proueniens, Maieſtati Re-
giæ ſe præſentans, tam gratam & amabi-
lem reddidit, quod theſaurum excellentiſ-
ſimum peroptatum videlicet cor Regis An-
glici ſecum nobis ad iſtud ſuum præfatum
Monaſterium apportauit. Obiit autem ſu-
pradicta Domina Calend. Octobris anno* 1304.
MCCCIV.

15. *Eleonor de Bretagne* 1. Ioannis 2. BRETAGNE DREVX.
Ducis Britanniæ ex Beatrice Regis Eſ[illegible]iqueté
Angliæ Henrici 3. filia, vbi naſcitur d'or & d'azur
1275. Septennis Priorarum Emblebe- à la bordure de
riæ Ord. Fontebral. ingreſſa eſt, ac gueulles au
cum ibi probationis monaſticæ curſum franc quartier
exegiſſet, emiſsâ profeſſione, anno d'hermines.
ſexto ſupra decimum, ſeceſſit in Gal-
liam ad Fontebraldenſe Monaſterium,
vbi Abbatiſſa renuntiatur, & Domi-
nicâ ante feſtum B. Martini hyemalis
benedicitur à Guilelmo Maiore Epiſ-
copo Andegauenſi 1304. vt verò om-
nes ferè Reges ac Principes cogna-
tionis vinculo attingebat, ſic ab iis
ampliſſimas immunitates pro Ordine
& cœnobio ſuo impetrauit; debitum
naturæ perſoluit 16. Maij an. 1346. 1346.
ætatis 67. cuius ampliſſimum elogium
hîc adſcribere placet ex præfato Mar-
tyrologio.

ALIENORIS DE BRITANNIA

*Quondam Abbatiſſa Monaſterij Fon-
tis-Ebraldi, Ioannis olim Ducis Britan-
niæ Comitiſque Richemondiæ filia, ex
claræ recordationis Dominâ Beatrice, du-
dum Regis Angliæ ſuſcepta. Hæc in An-
gliâ in domo Regis Eduardi quondam a-
uunculi ſui nata & educata fuit, cum re-
colenda memoriâ Alienordi auiâ ſuâ ma-
tre Domini Regis prædicti. Hæc etiam in
ſexto anno ætatis ſuæ conſtituta, habitum
noſtræ religionis vnà cum præfatâ auiâ*

ſua deuote ſuſcepit, & in Prioratu noſtro de Emblebetia moram traxit, & ibi obſeruantiam Regularem didicit. Hæc poſt mortem auiæ ſuæ iam ætatis XVI. annorum effecta, cum de voluntate patris ſui deberet venire & manere apud Fontem-Ebraudi, priuſquàm exiret regnum Angliæ, munus conſecrationis ſeu benedictionis ſolemnis ſibi fecit impendi, ad hunc finem, ne amici ſui vellent eam inducere ad matrimonium contrahendum. Hæc quippe morum honeſtate, vitæ puritate, corporis integritate, ac dono profundæ ſapientiæ & miræ eloquentiæ multipliciter inſignita, circiter annum ætatis ſuæ triceſimum, Monaſterij noſtri & totius Ordinis quamquam inuita & renitens, prout potuit gubernationem ſuſcepit, quam ferè per 38. annos tenuit laudabiliter & potenter, honeſtatem religionis & ſtatuta Ordinis obſeruans ad vnguem: ipſumque Monaſterium bonis temporalibus & ſpiritualibus plurimùm ampliauit. Demum verò longâ infirmitate confracta, ſentiens vitæ ſuæ finem appropinquare, amorem quem habebat erga Conuentum ſuum Monialium patenter oſtendens, bona ſua eidem conuentui, ad ipſius Monaſterij ornatum & munitionem donauit & tandem perceptis omnibus Sacramentis Eccleſiaſticis debitis, humiliter & deuotè obdormiuit in Domino anno
1346. MCCCXLVI. 16. *die menſis May circa ſolis occaſum. Dedit & aſſignauit 40. lib. monetæ currentis monialibus & fratribus ipſius Monaſterij quolibet anno pro anniuerſario ſuo faciendo. Item vnum ſcritinium ſanctorum reliquiis plenum, & multa alia vaſa & ornamenta.* Huc vſque Martyrologium de Alienordi ſatis; poteſt & conſuli Hiſt. Genealog. Domus Franciæ lib 35. in ramo Ducum Britanniæ, à Sanmarthanis edita.

16. *Elizabetha de Valois* 2. Philippi VI. Valeſij Regis ſoror, parentes habuit Carolum à Franciâ Comitem Valeſij, & Catharinam Cortençam ex Imperatorio ſtemmate: cum generis nobilitate eluxit integritas morum, quâ omnibus ſæculi illecebris repudiatis, clauſtrum aulæ ſplendori præfuit. In Piſciacenſi Dominicanarum monaſterio rectæ gubernationis ſpecimina cum edidiſſet, ex Priorisſâ ætatis anno fermè 40. Fontebraldenſem præfecturam aſſequitur: die feſto
1349. S. Martini mortem oppetiit 1349. ac in Abbatiâ ſepelitur. Ceterùm eius encomium dignum certe quod exhibeatur, pleniùs enarrant verba hæc Martyrologij.

Pridie Idus Nouemb. immigrauit à ſæculo gemma Sanctimonialium, ex regali Franciæ & Imperiali Conſtantinopolit. ſtirpe progenita, felicis memoriæ Domina Isabellis de Valesio ſoror excellentiſſimi Principis Philippi Regis, Fontebraldenſis monaſterij Abbatiſſa, pio clariſſimóque Imperatori Romano Carolo Regi Bohemiæ, ac cæteris omnibus ferè mundi Principibus Catholicis lineâ conſanguinitatis attingens. Hæc igitur à primæuo iuuentutis flore ſæculi luxum omnino conculcare ſatagens, ſed multò magis Creatori ſuo totis animi ſui viſceribus complacere deſiderans; *elegit abiecta eſſe in domo Dei ſui, magis quàm habitare in tabernaculis Regalium Dominorum.* Quæ monaſterium Iacobitarum S. Ludouici Piſciacẽſis ingreſſa, tanquam virgo pro terrenis celeſtia, & pro perituris etiam commutans, ibidem cum ſuis ſororibus per 38. annorum ſpatium ſuâ ſponte remanſit incluſa: Hæc itaque ad percipiendum propenſiùs celeſtis verba doctrinæ, in ſcientiâ grammaticali ſufficienter edocta, ſponſum ſuum Ieſum Chriſtum tanquam futurorum habens notitiam, ſummoperè ſtuduit cum dilectione timere, & cum tremore diligere, humiliter & deuotè. Beatiſſimam Virginem Mariam, & glorioſam Catharinam præcipuè cum omnibus Sanctis ſuis, feſtiuitatibus de redditibus ſui patrimonij; cum altiſſimis luminarium muneribus venerari, & pannorum ſericorum, deauratorum & aliorum pretioſorum ornamentorum decoratibus inſigniri: 38. natiuitatis ſuæ anno, ad apicem monaſterij noſtri tunc vacantis, quod à multo tempore ſpiritualiter, & temporaliter multiplicium diſſenſionum anfractibus erat quaſi penitus deſtitutum, de monialium & fratrum voce iocundâ, & aſſenſu vnanimi & concordi electa extitit, & ab omnibus poſtulata. Quæ poſtmodum ab Apoſtolicâ ſede confirmationis gratiam, & ab Epiſcopo Tornacenſi in monaſterio de Moncello prope Pontem S. Maxentiæ munus benedictionis adepta, ad noſtrum monaſterium cum magnâ ſocietate monialium & fratrum monaſterij quos ad huiuſmodi benedictionem vocauerat, declinauit, ſcuto bonæ prædictæ voluntatis, & in adiutorio altiſſimi ſe confidens, iugum & onus tanti

» certaminis, & laboris continui humiliter Domino permittente ſuſcipere non expauit, ſed vt fortis mulier attingens fortitudine lumbos ſuos, brachium ſuum bonæ negociationis roborauit. Hæc autem quæ Dei erant, ſuæ ſemper meditationi reuoluens, quaſi ſuum proponens præcipuum bonum pacis, diſcordes perſonas Ordinis ad conformitatis vnitatem, tum nimiâ ſolitudine reformauit, & alias per Conuentus tempore diſſenſionis diſperſas, ad monaſterium misericorditer reformauit, Ordinémque ſuum à malignorum incurſibus ſeruauit indemnem, & decimis principalibus, & regalibus exactionibus procurauit immunem. Conſeruatorium perpetuum de domno Papâ Clemente, ac aliorum priuilegiorum Apoſtolicorum & regalium innouationes, & confirmationes, ac ſpirituales & ſaluasgardias pro ſuæ Religionis munimine, & bonorum eiuſdem tuitione impetrauit. Necnon forum rerum venalium in villâ Fontis-Ebraldi pro monaſterij vtilitate publicâ, & neceſſitatibus perſonarum, ſuis fecit precibus perpetuò ſtabiliri. Præterea ad exemplum boni Paſtoris quotiens omnibus ſuis commiſſis victum turba guerrarum circumfluentium præcipiebat abeſſe, totiens de redditu proprio confeſtim ſupplebat neceſſe, quod quidem ſubſidium ad 70. lib. Turon. aſcendere potuit incluſiuè. Hæc verò cuius virtutē Dominus poſt multos labores voluit in infirmitate perficere, anno 7. prælationis ægrotare cœpit, & tanquam mater familias pro bono ſui monaſterij certauit vſque ad mortem, quæ tandem Sacramentorum deuotiſſimè præmunita, oculos ad cœlum & manus extendens, ita piè in Dei nominis confeſſione deceſſit.

DV CHAMBON
Faſcé d'or & d'azur de ſix pieces.

17. *Theophania du Chambon* orta ex ſtirpe dynaſtarum de Cambonio, ad quam Comites Aruerniæ maternam originem referebant, per compromiſſum eligitur 1349. 18. Nouemb. viſuntur & hodie in archiuis ſubſcriptæ
1351. ab eâ tabulæ an. 1351. piè moritur in Capitulo ſuo 13. Aug. 1353. vel 1354. vt habet obituariorum codex, cuius etiam hoc elogium reperitur: Fuit quamdiu vixit firmamentum & ornamentum totius bonitatis, decus & exemplum ſanctæ Religionis, flos & ſpeculum veræ humilitatis atque charitatis refugium & ſolamen pauperibus & deſolatis, via quoque & lucerna omnibus Chriſti dilectis.

MANGEY

18. *Ioanna de Mangey* 2. ex dominis de Mangeio ſucceſſit Theophaniæ, ac prouiſa eſt ab Innocentio 6. Pontifice bullâ die 12. Cal. Iunij 1355. 1355.
ſcriptâ ad Epiſcopum Pictauienſem pro eius inauguratione; promotionem ſuam ſcribit his verbis Necrologium: IOANNA DE MAINGEIO *ab adoleſcentia initio monialium diſciplinis regularibus erudita, Sacriſtina noſtri Monaſterij fuit, protinus ab omnibus monialibus in Capitulo canonicè electa eſt, & confirmata per ſummum Pontificem, non obſtantibus aliquibus obiectionibus oppoſitis contra ipſam: tempore ſuæ prælationis quamplurima dona, & diuerſas tribulationes tempore guerrarum ſuſtinuit infinitas.* Munus ſuum egregiè obiuit, & prudentia ac animi ſagacitate domum ſuam tutata eſt, quin & ſummo affectu diuina tractabat inter quingentas Moniales quæ choro Fontebraldenſi ſub eius regimine deſeruiebant, vti fidem facit diplomâ eiuſdem Innocentij Pontificatus 6. ad Antiſtitem Tiberiadis.

VENTADOUR
Echiqueté d'or & de gueulle

19. *Adelais de Ventadour* 3. ex nobilibus toparchis de Ventadorio, Archembaldi Decani Turonenſis & Guilelmi de Ventadorio ſoror; electionem ſuam profert liber obituariorum his verbis: ADELAIDIS DE VENTADOR Abbatiſſa, quæ ab ipſo iuuentutis ſuæ flore ſæculo renuntians, & de bono in melius proficiſcens effecta eſt Prioriſſa, deinde cum per annos plurimos Prioratum laudabiliter rexiſſet, regimen totius Ordinis noſtri per vnius anni ſpatium à Domino meruit obtinere.

PARTHENAY
Burel[illegible] gent & [illegible] zur de [illegible] piec[illegible] band[illegible] gueu[illegible] br[illegible] ſur le [illegible]

20. *Eleonor de Parthenay* 2. ex veteri proſapiâ dominorum de Parthenayo in Pictonibus, vltimum diem clauſit 1390. vel ſequenti anno: quæ pro anniuerſario legauit plurima vaſa argenti, aliáue dona.

HAR[illegible]
Party HARCO[illegible] qui [illegible] gueu[illegible] [illegible]ces d'or & de BOVRBON [illegible] de France à la cottice de gueulles.

21. *Blanca de Harcourt* illuſtriſſimis natalibus Comitum Haricuriæ in Normanniâ naſcitur 1376. parentibus Ioanne 3. Comite & Catharinâ Borboniâ, quo nomine Caroli VI. Regis conſanguinea, auunculos habuit Petrum Caſtellæ Regem, Amedeum Sabaudiæ Comitem, & Arnaldum Amaneum dominum de Lebreto, fratres verò Ioannem 4. Haricuriæ & Albemarlæ Comitem, ac Ludouicum

Vice-

Vicecomitem Caſtrieraldi Rotoma-
genſem Archiepiſcopum. Verùm no-
bilis puella his omnibus fortunæ do-
tibus poſthabitis, Religioni ſe addi-
xit in S. Mariæ Sueſſionenſis mona-
ſterio, vnde euocatur ad Fontebral-
denſem Abbatiam, de quâ prouiſa eſt
Pſeudopontificis Clementis 7. Bullâ
1381. Auenione datâ an. 1391. menſe Iulio,
quam deinde ratam habuit legitimus
Pontifex, qui Carhedram D. Petri
conſcendit, inde admiſſa à Religio-
ſis, gregem ſuum probitatis peculiari
curâ, diligentiâ, ac exemplo pet 39.
& amplius annos gubernauit; vt vel
ex eius elogij contextu diſcitur in Mar-
tyrologij membranis exarato, his ver-
1431. bis: ANNO MCCCCXXXI. 2. *Nonas
Aprilis circa mediam noctem die Mer-
curij, migrauit à ſæculo felicis recordatio-
nis domina* BLANCA DE HARICVRIA
*humilis ac venerabilis Abbatiſſa Fontis-
Ebraldi, Ioannis Comitis de Haricuriâ
filia, quæ anno ætatis ſuæ 24. poſtulata à
monaſterio B. Mariæ Sueſſionenſis, & cum
ea per ſummum Pontificem propter ætatem
legitimè diſpenſata canonicè, repertáque
vita ſcientiá, & moribus honeſta, in ſan-
ctâ ac pudicâ conuerſatione per tantorum
annorum ſpatium, ab omnibus eam viden-
tibus comprobata, à Conuentu Fontis-E-
braldi in Matrem & Dominam eſt electa,
ac per ſpatium* XXXIX. *annorum cum di-
midio prædictam Abbatiam & Conuentum
feliciſſimè & prudentiſſimè rexit & gu-
bernauit; magna etenim ſunt eius benefi-
cia quæ nobis dum adhuc viueret, dedit,
quia miniſtrauit nobis 25. marcas argenti,
necnon acquiſiuit domum de Cloſuuis cum
pertinentiis pro anniuerſario ſuo, & Ca-
tharinæ de Haricuriâ ſororis ſuæ.*

HARCOVRT. Comme cy-deſſus.

22. *Maria de Harcourt* 2. Chriſto-
phori de Haricuriâ domini de Hau-
treche ſoror, poſſeſſionem iniit Do-
minicâ 23. Decemb. 1431. cum ſe-
de vacante adminiſtraſſet Blanca de
Credone, Decana & Maiot Prioriſſa:
in monaſterij moderamine laudabili-
ter per annos 20. verſata, diem obiit
1451. 15. Decemb. 1451. cuius meminit Mar-
« tyrologium cum inquit: MARIA DE
« HARICVRIA Fontebraldenſis Ab-
« batiſſa, ſoror germana Chriſtophori
« de Haricuriâ domini de Hautreche,
« Francorum Regis conſanguinei, Con-
« ſiliarij & Camerarij: ipſa dedit vni-
« cuique Conuentui S. Ioannis de ha-
« bitu S. Lazari, & B. Magdalenes 100.
« lib. etiam pro anniuerſario ab ipſis ſuſ-
cipiendo, námque ſuo vt incumbebat «
officio, annorum paſtorali viginti re- «
xit ſpatio, Fontis-Ebraldi Conuen- «
tum ſimul & Abbatiam. Dúmque vo- «
luit dies ſuos extremos claudere, va- «
ſa quamplurima aurea, argentea, cu- «
prea nobis diſperſit, denique mille «
ſcuta pro monaſterij noſtri reparatio- «
nibus. Et alibi dicitur: piè dedit pro «
anniuerſario eiuſdem fratris ſui orga- «
na pulcherrima, in Capellâ S. Sepul- «
chri artificioſiſſimè compoſita. «

MONTMORENCY BEAVSAVLT. D'or à la Croix de goeulles accompagnée de douze allerions d'azur, briſé d'vn franc cartier d'argent à vne eſtoille de ſable de cinq rais.

23. *Margareta de Montmorency* 2. ex
clariſſimo genere, Ioannis de Mõtmo-
renciaco domini de Beauſault & Iſa-
bellis de Neelle filia, ex maiore Cel-
lerariâ eligitur 1434. cum nihilomi-
nus haberer in eadem Abbatiâ æmu-
latricem Mariam de Haricuriâ: huius
laudes exhibent verba hæc Martyro-
logij præfati. ANNO *Domini 1434.
die 4. menſis Aprilis, circa horam 7. mi-
grauit à ſæculo* MARGARETA DE
BEAVSAVLT, *nobili ſtirpe genita,
flos Religionis in agro Dominico conſtitu-
ta, Celleraria magni noſtri monaſterij Fon-
tis-Ebraldi, dignóque ſtipite ſacri Con-
uentus noſtri in Abbatiſſam electa, ab æuo
puerili habitum noſtræ Religionis deuotè
ſuſcipiens, tanquam bonæ indolis puella
monialis ſcholam ſtudioſè ſecuta, in ſcien-
tiâ ſufficienter edocta, & tanquam futuro-
rum habens notitiam, ſponſum Dominum
Ieſum Chriſtum ſummoperè ſtuduit cum di-
lectione timere, & cum timore diligere hu-
militer & deuotè, quæ nobis etiam dona-
uit pro remedio animæ ſuæ 50. ſcuta auri,
annóque ſuæ electionis, die præſcriptâ ſpi-
ritum exhalauit.*

MONTMORENCY.

24. *Maria de Montmorency* 3. cogno-
mento DE BEAVSAVLT, Margare-
tæ neptis, Hugonis Domini de Bello-
ſaltu & Ioannæ de Haricuriâ filia; à
teneris apud Fontebraldum conceſſit,
vbi vota cum emiſiſſet, Prioriſſa Tu-
çonij, tum Celleraria, denique Abba-
tiſſa creatur; mortua eſt anno 1461. 1461.
vt verba hæc Martyrologij memorant.
MIGRAVIT à ſæculo magnæ recor- «
dationis, & felicis memoriæ religio- «
ſiſſima ac nobiliſſima domina MARIA «
DE MONTMORENCY quondam «
noſtri Deo ſacrata monaſterij Fontis- «
Ebraudi Abbatiſſa anno Domini 1461. «
die Veneris 12. menſis Februarij circa «
horam nonam. Quæ nobili ſtirpe fuit «
progenita, ab æuo puerili habitum «
noſtræ Religionis deuotè ſuſcipiens. «
Et cum ætas adoleſcentiæ ab ipsâ eun- «

„ deret de Tuçonio Prior conſtituta fuit,
„ & poſtmodum Celleraria S. Benedi-
„ cti, & Gubernatrix infirmariarum
„ transſmurata, quæ quidem præfata &
„ eruditiſſima domina circiter annos 60.
„ habens, Abbatiæ noſtræ, & noſtri re-
„ giminis onus aſſumens, eſt electa per
„ viã Spiritus Sancti. De iis verò Abba-
tiſſis conſulenda Hiſtoria de Monre-
morenciaco Andreæ Quercerani l. 7.

Bretagne Estampes D'hermines au lambel d'azur ſemé de fleurs de lis d'or.

25. *Maria de Bretagne* 4. Richardi Comitis Stamparum Ioannis v. Aremoricæ Ducis filij, ex Margaretâ Aurelianenſi coniuge naſcitur an. 1424. fratrem habuit Franciſcum 2. Annæ Duciſſæ Britanniæ, Francorum bis Reginæ parentem. Quæ cum eſſet naturæ dotibus cum primis inſtructa, ſub inſtituto Margaretæ matris viduæ habitu in Longicampi Clariſſarum cœnobio iuxta Luteriam Pariſiorum commorantis, ad pietatem informata Religioni apud Fontebraldum ſe conſecrauit, renuntiante in ipſam onus Ab-
1457. batiæ an. 1457. Mariâ Montmorenciâ, aſſenſu Calliſti 3. Pontificis ſub debito 240. lib. penſionis, perſoluendarum, inquiunt Bullæ, ab eadem Mariâ Britannicâ domicellâ, in diœceſi Carnotenſi natâ, Ducum Aurelianenſium & Britanniæ nepte. Cum verò conſilio virorum quorundam prudentium, curaſſet non ſolùm Roberti Inſtitutoris Regulam, quæ parumper obſoleuerat, diligẽtiùs ſeruari, impetratâ Bullâ Pij Pontificis ad Guillelmum Quadrigarium Epiſcopum Pariſienſem, & Thomam de Corcellis Decanum Eccleſiæ, nonnullis Sanctimonialibus ſeueriorem clauſuram detrectantibus, eadem Abbatiſſa noſtra abſcedere cogitur in Prioratum Magdalenæ Aurelianenſis, ab Ordine ſuo pendentem, quem exædificatum à fundamentis ad meliorem normam reduxerat: ibi piiſſima Antiſtita reliquam exegit ætatem zelo reformandæ Religionis perſtudioſa, tum ad cœleſtem
1477. patriam euocatur 19. Octobris 1477. ibíque tumulo reconditur; præſtat autem eius elogium ex obituario Fontebraldenſi tranſcribere hac narratione.

Præclaræ *recordationis, Reuerendiſſima matris, Sereniſſimaque Domina,* Mariæ de Britannia *Abbatiſſa noſtra memoriam recenſentes &c. Hac ſiquidem generoſiſſima mater mutans cœnobium de Longocampo prope Pariſios cum ſororibus Ordinis S. Franciſci, in habitu*
A *laicali cum diſpenſatione Romani Pontificis intrauit, ibíque cum præfatâ matre, & ſororibus per decennium ferè permanſit, pauperibúſque & egenis de iis quæ percipiebat diſtribuendo, pacem & vnitatem inter ſorores confouendo. Circa verò 33. annum ætatis à ſororibus noſtris poſtulata, habitum Religionis noſtræ ſuſcipiens, profeſſionémque ſecundùm Regulam noſtram faciens, onus huius cœnobij licet inuita ſuſcepit, nobíſque ſoror & mater effecta eſt. Si die, noctúque pro ſalute noſtrâ præſudauerit, ſciunt, qui viderunt & nouerunt illam. Videns enim ipſa confuſionem, & obſcuritatem, necnon indiſſuetudinem ob-*
B *ſeruantia ſtatutorum, & ordinationum præantea in Ordine noſtro conditorum, mentes noſtras in ſerenitate conſcientia titubare, ſummum Pontificem Pium Papam 2. conſuluit, qui ad ea elucidanda vt pacatiore conſcientia timorata in viâ Domini perambularent, ſuis precibus, & ſumptibus viros moribus & ſcientiâ peritiſſimos deſtinauit. Hæc verò de quâ nunc ſermo extitit, humilis & deuota, dulcis & benigna toto vitæ ſuæ curſu extitit. Iura & libertates Eccleſiæ totis viribus contra malignorum incurſus protexit, dormitorium noſtrum*
C *in quo propter ruinam vix vlla quieſcere poterat, in melius reparari fecit. Sex pulcherrima volumina cantus in choro huius cœnobij, cupam deauratam ditiſſimam, & alia quamplurima dona quæ longum eſſet per ſingula enarrare nobis contulit, & de bonis quæ à prædictis parentibus percepit, vaſa aurea & argentea in quantitate non modicâ, libros & tapicerios pro ſuis anniuerſariis recitandis prout in eorum obituum ſcriptis annotatur, nobis præbuit & donauit. Demum verò ad veram obſeruantiam regularem animum præbens, de prouentibus quos à ſuis prædictis parentibus annuatim percepit, baſilicam, refectorium,*
D *dormitorium, ac cæteras officinas Conuentus B. Magdalenes prope Aurelianis de nouo à primo lapide honorificè reædificare fecit, vbi ſub decreto Sixti iv. moderni ſummi Pontificis multò plures Religioſas, quæ ad hæc ſponte animum ſuum dederunt in obſeruantiâ regulari ſub voto clauſuræ recluſit. Ad huiuſmodi obſeruantiam & clauſuram Prioratus de Fontanis in Franciâ, & Casâ-Dei in Ebroicenſi diœceſi coadunando, in quo quidem Conuentu Magdalenes, cum à monaſterio noſtro egreſſa pro adimplendo ea quæ pro huiuſmodi obſeruantiâ reſtabant, ordinanda, ibidem applicuiſſet, febribus confracta in opere Domini æſtuans 53. ætatis ſuæ an. attingens, vale*

dicens ſororibus reddidit ſpiritum, & in eadem baſilicâ recondita permanſit die 19. Octobris anni MCCCCLXXVII.

...LEANS ...tut à ...ois fleurs ...lis d'or ...u lambel d'argent de trois pieces.

26. *Anna d'Orleans*, ſoror Ludouici XII. Francorum Regis, parentes habuit Carolum Ducem Aurelianenſem, & Mariam ex Ducibus Cliuiæ: anno ætatis 14. Fontebraldum ingreſſa eſt, tum Mariæ Britannæ conſobrinæ ſucceſſit ab vniuerſo Conuentu poſtula-
1478. ta, 1478. nec imparem ſeſe in præfecturâ virtutis exemplo exhibuit, námque priuilegia Ordinis noua impetrauit, antiqua curauit renouanda, & ad meliorem normam ſeuerioribus diſciplinis domum filiarum Dei Pariſiis, Conuentus de Girundâ, de Foiſſiaco & Guareuillâ in Normanniâ inſtituit. Singulari demum animi humilitate, & munificentiæ laude præſtans, piè in Domino conquieuit ſub an. 1491. poſtquam Baſilicam ſuam pluribus exquiſiti pretij ornamentis, veſtibus, ſacrâque ſupellectili exornaſſet.

BOURBON VENDOSME. D'azur à trois fleurs de lis d'or, à la cotice de gueules chargée de 3. lionceaux d'argent.

27. *Renata de Bourbon* Ioannis 2. Comitis Vindocinenſis ex Eliſabethâ de Bellaualle nata circiter 1466. octauo ætatis anno Religioni nomen dedit in monaſterio Virginum B. Mariæ Santonenſis, inde Fontebraldi ab Annâ Aurelianenſi conſobrinâ ad profeſſionis vota admittitur 1483. tum facta S. Trinitatis Cadomenſis Abbatiſſa, Fontebraldenſe monaſterium ſi-
1491. mul regendum ſuſcepit 1491. 23. Septemb. eodémque anno in poſſeſſionem inducta die 30. Octobris. A principio moderaminis, rerum geſtarum monumentis quæ ſummâ felicitate ad decus Ordinis confecit, clariſſima euaſit, nam & ipſa reformationem prima inter Sanctimoniales admiſit; votum clauſuræ anno 1500. menſe Iunio adſtante Annâ Reginâ, aliiſue Principibus fœminis in manu Ludouici Borbonij Abrincenſis Epiſcopi fratris naturalis ſolemniter iurauit, tum animum auctoritate & vitæ exemplo ad informandos nouâ inſtitutione Conuentus ſui Ordinis intendit, & in eo egregio facinore nonnullorum conatus magnâ moderatione ſuperauit. Sub eius regimine plures è regio ſanguine prognatæ, habitum religionis à Renatâ excéperunt, quæ virgines poſtea fœcundâ Abbatiſſarum ſobole in variis regni Parthenonibus claruerunt: inter eas memorantur Ludouica Borbonia neptis, Carlota Borbonia Comitiſſa Niuernenſis ſoror, Magdalena, & Renata Borboniæ ſanctæ Crucis Pictauienſis, & Calenſis, Catharina Regis Nauarræ ſoror Cadomenſis, & Renata Lotharinga S. Petri Remenſis Abbatiſſæ. Cœnobium ſuum magnificentiſſimis ædificiis auxit & adornauit, virtutum omnium denique ſingulare exemplar, indefeſſi ſtudij erga Ordinem atque Reformationis propugnatrix cum magnâ laude Congregationem ſuam adminiſtraſſet, ſupremum diem adeſſe ſentiens 23. Octob.
an. 1533. Abbatiam ceſſit nepti Ludo- 1533.
uicæ Borboniæ, ſubſcriptis reſignationis codicillis originalibus à Ludouico ex Principibus Cliuiæ nepote, & Gauchetio de Saintemarthe Lud. filio, domino d'Eſnandes in pago Alniſienſi, (Scæuolæ parentis noſtri viri clariſſ. auo, in choro Regalis Abbatiæ ſepulto) quem confeſtim poſt exceſſum Renatæ 8. Nouemb. eadem Aloyſia Borbonia Maior Prioriſſa ad Franciſcum 1. Regem delegauit, vt eius obitum illi renuntiaret: paulóque mox ferali pompâ ſacris operante Epiſcopo Venetienſi, Renata tumulo honorificè condita eſt. Sed ne ſuo benè merita Abbatiſſa elogio funebri carere videatur, breuiter referemus quid ſcriptum de eâ reperitur in Martyrologio Fontebraldenſi.

RENATA DE BORBONIO *anno ætatis ſuæ octauo, in ſortem Domini aſſumpta, aſperam virtutis viam tam tenellâ ætate nihil horrens, immò toto animi deſiderio amplectens, iugum Domini ab adoleſcentiâ portare; exutis huius mundi deliciis an. 1480. & ſuæ ætatis 14. Chriſtum imbibit. Quæ quidem licèt puſillo eſſet corpore & malè ſano, eleganti tamen & venuſtâ erat facie, viuaci ſermone, tenaci memoriâ, præſtanti ingenio, tota ſpiritalis, tota ætherea, in exhortandis ſuis virginibus, corrigendis ſubditis ſedula, omnibus reuerenda. Verè Renata & re & nomine, quæ iterum atque iterum nata, & baptiſmo & Religionis profeſſione, diuinis rebus ſe ſe addixit; in quibus quantum præfulſerit teſtabuntur ſalutares diſciplinæ. Itaque 1491. annos nata duos ſupra viginti monaſterio Cadomenſi electa præfuit, in quo gregem ſibi commiſſum ſanctiſſimis doctrinis maximè exornauit; poſt trimeſtre verò defunctâ illuſtriſſimâ Dominâ Annâ de Aurelianis huius religioſæ domus Abbatiſſâ, huic noſtro præficienda Conuentui poſtulatur, vbi primùm conſiderans*

ſemitas domus ſuæ, de religionis totius commodis & reformatione multa ſuorum animo tractat, neque ſolicitudines, licet multa & difficiles ſtudium reformationis offenderunt, aut interruperunt, quominus ab incepto deſiſteret, & vtrúmque gregem ſub inconſueta religionis rigore, ac auſteritate diſciplinæ reformaret, nouóque obedientia, & clauſuræ iugo alligaret. His adiecit 33. Conuentuum ſuorum reformationem, in quibus omnibus, nec laboribus, nec vigiliis licet multis, nec ſumptibus ceſſit. Poſt hac exemplo Salomonis mulier ſapiens ædificauit domum Domino, & varios artifices ac operarios elegit, quorum opere murum per circuitum domus ſuæ exaltauit vehementer, cinxítque lapidibus dolatis & perfectis ouile ſuum, opus ſanè non paruâ commendatione dignum; porticum autem ante frontem templi iuxta menſuram ſuæ latitudinis conſtruxit, adornauítque mirâ arte parietes templi ſedilibus intrinſecus per circuitum, variíſque artificiis à pauimento vſque ad ſuperiora. Demum refectorium cum ſuis officinis, infirmoriam, & clauſtri non minimi partem cum decore multo, ac non vulgatâ magnificentiâ ædificauit, præter B. Ioannis Euangeliſtæ Conuentum in toto reparatum. Altoria denique Domini innumeris, ac inæſtimabilibus ornamentis, & iocalibus pretioſis inſtaurauit. Cum verò ad decrepitam perueniſſet ætatem annos nata 65. & præter incommoda ſenectutis, variis eſſet laſſata infirmitatibus, præſentiens turbam Virginum non niſi ductrice cordatâ ac ſtudioſâ ad frugem peruenire, de ſibi commiſſo grege ſollicita, filiam ſibi dilectiſſimam & neptem illuſtriſſ. Ludouicam de Borbonio, quam nondum à lacte euulſam ſuis ſanctis moribus ac doctrinis inſtituerat, ex quâ fructum quidem multum nec abs re ſperaret, ſuo gregi præfecit; ſic prudentiſſima virgo, ſumpto ſecum, oleo certamen hoc religioſum certauit, fidem ſeruauit, curſum conſummauit, cuius memoria in benedictione erit nobis. Tumulum Renatæ edidit Ioannes Bouchetus, cuius mentio extat quoque lib. 25. Hiſt. Genealog. Familiæ Regiæ, & lib. 4. Hiſt. Fontebraldenſis.

BOVRBON VENDOSME.

28. *Ludouica de Bourbon* I. Franciſci Comitis Vindocinenſis, & Mariæ Luxemburgenſis filia, Faræ ad Æſiam naſcitur primâ die Maij 1495. è luſtrali baptiſmatis fonte ſuſcipitur à Ludouico Borbonio Abrincenſi Antiſtite; ab ineunte autem ætate Fontebraldi velamen ſumpſit 1510. 19. Ianuarij ſacræ ceremoniæ adſtanribus Mariâ matre, Duce Vindocinenſi, & Comite S. Pauli fratribus, Principe Rupis ad Ionam, Antoniâ Borboniâ ſorore, aliiſue Principibus fœminis; anno inſequenti Abbatiſſa Origniaci diœceſis Laudunenſis expoſcitur, ac demum maiore Prioratu Abbatiæ perfuncta, ex deſignatâ S. Crucis Abbatiſſâ, deligitur Fontebraldenſis per abdicationem Renatæ amitæ ſub an. 1533. quâ 1535. fatis ereptâ, die feſto S. Barnabæ apprehendit poſſeſſionem 11. Iunij eius procuratorio nomine Officialis Pictauienſis, tandémque benedicitur 9. Ianuarij 1535. à Ludouico Cardinali Borbonio fratre Senonenſium Archiepiſcopo, aſſiſtentibus Maioriſmonaſterij, Burgimedij, Sulleij, & Nucariotum Archimandritis. Summâ pietate Monaſterium rexit; reformationem à præcedenti Abbatiſſâ ſtabilitam non modò tutata eſt, ſed non ſine eximiâ omnium approbatione & zelo per clades bellorum ciuilium ptouexir, teddıtus ſummoperè ampliauit; nouis ſtructuris Capitulum, dormitorium, clauſtra, cæteráque loca regularia perfecit, vti & Eccleſiam præclaris donariis decorauit. Carolum IX. Regem cœnobium ſuum inuiſentem honorificè excipit; Fontebraldenſem domum à ſectariorum depredatione miraculosè ſeruat, variiſque nomen ſuum egregiis facinoribus poſteritati propagauit. Suo tempore plures Principes in ſacrarium Fontebraldenſe Religioni Deo ſe conſecrarunt, Renata, Ioanna, & Ludouica Borboniæ, Carlota Tremolia, Franciſca de Rohano, necnon aliæ perilluſtres puellæ. Tandem quadrageſimo anno præfecturæ, ætatis 80. 21. Septemb. è viuis exempta eſt an. 1575. cuius memoriæ tali epitaphio 1575. parentauit Necrologium Fontebraldenſe.

« LVDOVICA DE BORBONIO cœnobii ac totius Ordinis Fontis-Ebraldi digniſſima Abbatiſſa, ætate duodeuiginti menſium ab vberibus nutricis nondum euulſa, ſed iam ab hoc ſæculo & à mundi luxu ſequeſtrata. Verùm enimuero cum ætatis proceſſu, virtutibus etiam proficiebat, puerilibus autem annis ſimplicitate domi tranſactis, vbi XIV. annum attigit, Religionis noſtræ humilem habitum diu deſideratum deuotè, ac flagranti deſiderio aſſumpſit, & poſt triduum, cum extremum vale

» mundo dicere peroptaret, noſtrum inſtitutum voluntariè profeſſa eſt. Quãobrem magnis & aſſiduis precibus, & ipſam à Deo qui dat paſtores ſecundùm cor ſuum, efflagitabant huiuſ Religioſæ Prælatam; quidem illis fuit minimè denegatum, nam 40. ætatis ſuæ anno cum è vita deceſſiſſet Renata de Borbonio amita ſua, præcedente ipſius reſignatione, Rege annuente, ac toto Conuentu vnanimiter eligente, Deo ita diſponente, huius monaſterij, ac Ordinis conſtituta eſt Abbatiſſa; gregem ſibi commiſſum tam vehementer diligebat, vt nunquam, nec propter bellorum tumultus, nec propter ipſum peſtilentiæ furorem ab eo ſecedere voluerit. Conuentus duodecim reformauit, ac inſtruxit diuerſis in locis, D. Lazari & Magdalenes à ruinâ quam minabatur, vendicauit, ac reſtituit. Superioris item monaſterij, cæterorúmque Conuentuum, cum ſacello D. Benedicti, aras pro diuerſitate feſtorum atque temporum veſtiuit, & honeſtauit, fratris pariter ſui Cardinalis Borbonici liberalitate eorum periſtromatibus vel auleis texit, variis reliquiis auro, argentóque contextis locum ditauit, fontis itidem ductus cum fornice ſcaturiginis, & cõnopeo orbiculari, & lintrem laborioſis nummis effluere, atque eluere fecit: magnum præterea ac nouum dormitorium multis annis, & vix credendis ſumptibus conſtruxit, ſuppetitiis tamen ab optimis ac potentiſſimis conſanguineis acceptis; quorum cum ipſius animæ requieſcant perenniter. Cæterùm diuini exercitij potiſſimùm ducta zelo, eius cultricibus conſultè proſpexit, pneumatica organa cum repoſitorio integrè & appoſitè permutauit, liquefecit, & ampliauit, Diui Ioannis campanas omnes, vnam Magdalenes, & alia multa bona fecit. Migrauit à ſæculo anno Domini 1575. xxt. Septembris.

RBON INDOS-ME. 29. *Eleonor de Bourbon 3.* Caroli 1. Vindocinenſium Ducis, & Franciſcæ Alençoniæ vltima natu filia, fratres habuit Antonium Borbonium Nauarræ Regem Henrici Magni parentem, Franciſcum Anguiani Comitem, Carolum Cardinalem Borbonium, & Ludouicum Principem Condæum; ſorores verò Magdalenam S. Crucis Pictauienſis, Catharinam B. Mariæ Sueſſionenſis, & Renatam Calenſem Abbatiſſas. Lucem primùm aſpexit Luteriæ in caſtro Luparæ 18. Ianuarij 1532. è ſacro fonte leuata à Franciſco Delphino, Magdalenâ Borboniâ, & Eleonorâ Auſtriacâ Reginâ; à teneris annis in B. Mariæ Sueſſionenſis Monaſterium admiſſa, inde Fontebraldi 1550. menſe Iulio votis profeſſionis ſe obſtrinxit ſub moderamine Ludouicæ amitæ, cui ex Coadiutrice ſucceſſit, benedicta Abbatiſſa menſe Nouemb. 1575. à Carolo Cardinali Borbonio, adſtante Reginâ Catharinâ Mediceâ, & aliis Principibus; 1575.
tum ad ſacra ſtudia animum applicuit, deditque operam adornandis Eccleſiæ ſtructuris nouis, ac monaſteriorum ſui Ordinis promouendæ religioſæ diſciplinæ, in quibus functionibus obeundis animam longæua exhalauit anno 1611. 24 Martij, ac tali commendatur elogio ad calcem Martyrologij. 1611.

ELEONORA DE BORBONIO

Regiâ de Borboniorum ſtirpe, Caroli 1. Vindocini Ducis & Franciſcæ Alençoniæ filia; Anthonij Nauarræ Regis germana, & Henrici 4. Franc. & Nauarræ Regis amita. Quæ triennis in cœnobio Sueſſionenſi quod Deiparæ Virgini ſacratum eſt educanda tradita eſt, vt ibi pietatem cum lacte ſugeret, vbi etiam flamine ſacro velatur ſeptennis, bono omine, quæ Ordini in monte Caluariæ fundato præficienda erat, aliquando ad Monaſterium Caluariæ dictum ducitur. Sed cum virtutum fama percrebuiſſet, à Ludouicâ Borboniâ eius amitâ Fontebraldum aduocatur, vbi ita vixit, vt eius conuerſatio publica magiſtra eſſet diſciplina: Magnæ Prioriſſæ, Burſariæ, & id genus, alia officia, ſummâ cum laude raro humilitatis exemplo obiuit. Tandémque mortuâ Ludouicâ ſummo omnium conſenſu in eius locum ſufficitur, quo munere ita perfuncta, vt eius memoria ſemper ſit futura cum laudibus. Multa inſuper liberalitatis & munificentiæ monumenta reliquit. Eccleſiam pretioſiſſimis ornamentis vario & excellenti opere factis ditauit, vaſa ſacra aurea & argentea magnâ largitate contulit. Noſocomium quale viſitur magnifico opere magnis ſumptibus ædificauit; Clauſuræ quæ anguſtis terminis circumſcribebatur locum qui Borbonij dicitur addidit, in quo & ſacellum B. Virgini ſacrum cum adiacente domo conſtruxit. Poſthac & multa alia, dierum & annorum plena vtpote duo de octoginta annos nata, cum præclara deuotionis argumenta præbuiſſet, diu cum morbo luctata an. MDCXI.

die 24. Martij eius anima corporis ſoluta A *ergaſtulo, æternùm cum Chriſto regnatura, vt ſperamus in cœlum euolauit.*

Orleans Longveville. D'azur à trois fleurs de lis d'or, au lambel d'argent de trois pieces, & a vne cottice d'argent.

30. *Antonieta d'Orleans* Leonorio Duce Longæuillæ & Mariâ Borboniâ parentibus orta, cum nubilis eſſet, Carolo Gondio Marchioni Bellæinſulæ, Alberti Ducis Radeſij filio in matrimonium collocata fuit, ſed in ipſo ætatis flore viro orbata, ad vitæ religioſæ profeſſionem animum conuertit. Toloſæ igitur Fuillientinarum diui Bernardi habitum induit, quo in cœnobio cum incredibilis pietatis ac prudentiæ in gubernando ſpe- B cimina exhibuiſſet, expoſcitur Fontebraldenſis Coadiutrix apud Henricum 4. Regem à Leonorâ Borboniâ, ſed modeſtiâ eam dignitatem recuſans, breui Apoſtolico Clementis 8. iuſſa eſt è monaſterio egredi, vt Leonoram in functionibus Abbatiæ, Vicatiæ nomine tantùm per annum adiuuaret, cum facultate vtendi habitu & regulâ S. Bernardi. Acceſſit ergo ad Fontebraldum 1604. vbi per ſeptennium vni pene adminiſtrationem Congregationis demādauit Leonora, & labore aſſiduo, gubernandi peritiâ, ac pietate perſeueranter munus ſuum egregiè C obiuit; quamobrem curauit Abbatiſſa bullas Coadiutoriæ cum futurâ ſucceſſione pro ipsâ obtineri 1606. quibus præcipiebat Pontifex, vt regulam & habitum Ordinis Fontebraldenſis aſſumeret, quem ſolemniter è manu Leonoræ ſuſcepit: ſed prioris obſeruantiæ enixè appetens, agente Franciſco Cardinali à Ioyoſâ abdicationem ſuam à ſummo Pont. 1610. paulò ante obitum Leonoræ obtinuit,
1611. eâque mox anno 1611. defunctâ, poſt funeris exequias congregato monialium vniuerſo cœtu, coram eis propoſitum ceſſionis Abbatiæ ſummâ animi demiſſione expoſuit; continuò dele- D gatus eſt à Rege Armandus-Ioannes Pleſſæus Epiſcopus Lucionenſis, vt eam vel à propoſito auerteret, vel nouæ electionis ſuffragia promoueret; ſed ea contemptu planè heroico abdicationi ſuæ acquieſcens, Religioſarum ſcrutinio, Ludouica Borbonia Leuitanenſis Maior Prioriſſa renuntiatur Abbatiſſa. Tum Antonieta Fontebraldo abſceſſit eodem anno, die feſto Beatæ Annæ, ac Girundam Ordinis domum ſe recepit, quo in ſeceſſu nouæ Congregationis B. Mariæ de Caluario fundamenta iecit, quæ feliciter per plures Conuentus in Franciâ propagata eſt; tum Pictauium inſtituendi monaſterij causâ diuertit, vbi piè admodum demortua 25. Aprilis 1618. ſepulchro condita eſt. Eius 1618.
elogium conſcripſit Reu. Pater Hilarion de Coſte Ord. Minimorum S. Franciſci de Paulâ, tomo 1. fœminarum, quæ noſtrâ patrúmque memoriâ pietate & doctrinâ floruêre.

Bourbon Lavsdan. De Bourbõ à la barre d'argent.

31. *Ludouica de Bourbon* 2. Ioannis Borbonij Vicecomitis Leuitanenſis, Baronis de Malauſe, ex Franciſcâ de B Silly filia, prodiit in lucem Molinij Boiorum 1548. Octob. 21. & per omnes Abbatiæ nobiliores præfecturas ad ſupremam ſibi gradum fecit; nam ſponte Antonietâ Aurelianenſi cedente electa, breui regiæ Maieſtatis nominatur 1. Iunij 1611. tum acceptis bullis adiit poſſeſſionem die 23. Ianuarij anno 1612. eiuratâ dignitate 1612.
maioris Prioriſſæ in fauorem Gabrielidis de Credonio; & 29. Iulij ſequentis inauguratur ab Epiſcopo Lucionenſi, poſtea Cardinali Richelio. Inter cætera quæ laudabiliter promouendæ diuinæ gloriæ ſtudio ordinauit, ſeminarium Flexiæ inſtituit, orationis mentalis vſum quotidianum inſtaurauit, annuo ad vacandum Deo receſſui initiū dedit, Romani officij vſum ex breui Apoſtolico in Ordinem induxit, mauſoleum Patri Roberto extruxit, denique inopiâ ſuâ Monaſterium & Ordinem locupletauit, exemplóque potiùs quàm imperio nobiliſſimæ Virginum Congregationi toto vitæ decurſu præfuit, de cuius virtutibus operæ eſt audire encomium breue ex Fontebraldenſi cartophilacio depromptum, quod quia vulgatum typis non fuit, dignum viſum eſt ad Abbatiſſæ laudem hîc explicari.

D LVDOVICA DE BORBONIO

Filia Ioannis à Borbonio Vicecomitis de Lauedan, & Baronis de Malauſe, ex illuſtr. Borboniorū Ducum ſtirpe oriundi, & Franciſca de Silly eius coniugis ex præcipua nobilitatis Galliæ parentibus orta. Quæ quidem Ludouica vix dum quadriennis Dei obſequio mancipata, ſæculi vanitates & inſanias falſas non tam reliquit quàm ignorauit. In hac Abbatiâ Fontis-Ebraldi ab illuſtriſſ. Principe Dominâ Ludouicâ à Borbonio tunc huius Cœnobij Abbatiſsâ ſuſcepta, & poſt aliquot annos ab illuſtriſſimâ item Principe Dominâ Eleonorâ

à Borbonio, Henrici 4. Regis amitâ, quæ Ludouica ſucceſſit; præcipuâ quadam curâ in priuato ac domeſtico ſuo obſequio eſt educata, atque ab eâ ad omne virtutis ſtudium efformata. Cum in nouitiarum habitu & ordine, conſtanter & humiliter vſque ad vigeſimum primum ætatis ſuæ annum perſtitiſſet, ſummis votis expectatam, & diu expectatam profeſſionem quæ à parentibus & Principibus ipſis eam ad ſæculum reuocare cupientibus retardabatur, eam magno tandem animi ardore emiſit. Apparuit in eâ ſtatim ſumma in venuſto corpore animi magnitudo, cum prudenti ſimplicitate coniuncta, ita vt ad magna quæque olim peragenda cenſeretur idonea: oblatum quippe ſibi vltro duarũ Abbatiarum regimen conſtanter recuſauit, magis eligens abiecta eſſe in domo Dei, & illuſtriſſimæ Principi Dominæ Eleonoræ Abbatiſſæ conſtanter inſeruire, quàm aliis alibi imperare. Ingraueſcente tandem ætate Dominæ Eleonoræ ab ea creata eſt Magna Prioriſſa huius cœnobij, quod munus ſtrenuè & tamdiu obiuit, donec poſt obitum illuſtr. Eleonoræ nutantibus aliquantulum circa ſucceſſionem animis, diuino magis, vt euentus probauit, quàm humano conſilio cum excederet annum ætatis ſuæ ſexageſimum tertium, in defunctæ Abbatiſſæ dignitatem & locum annuente Rege Chriſtianiſſimo Ludouico XIII. & noſtris ſuffragantibus votis de more ſuffecta eſt. Ab initio dignitatis ſuæ ita ſui exemplo ad regularem diſciplinam obſeruandam animos noſtros excitauit, & adduxit, vt in noſtrum etiam Ordinem vniuerſum deriuatum fuerit emolumentum. Denique Chriſtum Ieſum imitata, qui vt ait Apoſtolus, propter nos egenus factus eſt, cum eſſet ille diues, vt illius inopiâ nos diuites eſſemus, ſpoliauit ſe redditib. Prioratuum quos auctoritate apoſtolicâ percipiebat, tum vt commune veſtiarium erigeret, tum vt ſeminarium fratrum noſtrorum religioſorum Flexiæ, vbi regium exſtat Societatis Ieſu Collegium, ad eorum ſtudia peragenda peropportunum fundaret. Multa quæ ad decorem domus Dei ſpectant procurauit ornamenta, quæ ipſius zelum poſteritati commendant, cuiuſmodi ſunt praeclara illa in primis, & ad rectam architecturæ normam erecta ſubſtructio, quæ maioris noſtri Monaſterij altare maius exornat. Mauſoleum item arcuatim extructum, vbi venerabilis patris ac Fundatoris noſtri Roberti marmorea viſitur effigies, cum epitaphio literis aureis in marmore exarato, & tumulo ipſius affixo. Ex breui Apoſtolico Officij Romani vſum,

A *in Ordinem induxit. Sed quoniam omnis gloria filiæ Regis ab intus, maximè inſpiciendi ſunt præcipuarum virtutum fontes, vnde tot tantorùmque benefactorum riuuli promanarunt: Collaudanda igitur imprimis eius humilitas, manſuetudo, animi corporiſque integritas, ſummáque præſertim tam in agendo quàm in loquendo ſinceritas, patientia, iniuriarum condonatio, zelus animarum, & ardens regularis obſeruantiæ deſiderium, vt mirum non ſit, ſi Deus optimus, maximus, plura per hanc Reuerendiſſ. matrem noſtram Ludouicam in bonum noſtri Ordinis præſtiterit, quam multis retro annis peracta eſſe noſcantur.*
B *Deſiit ergo tandem inter mortales viuere, verè immortalitate digna, Reuerendiſſ. mater noſtra Ludouica à Borbonio, ſacrum planè ac venerabile totius noſtri Ordinis Caput, cui non parua accedit commendatio à rarâ admodum prærogatiuâ ætatis, iuxta ac dignitatis: obiit enim ſupra omnes vtriúſque ſexus quotquot extabant in Ordine, ſicut dignitate, ita quoque ætate ſuperior. Memorabile quoque & mirabile illud fuit in oculis noſtris, quod Deus optimus maximus ei accedere voluit octo ante ipſius obitum menſibus, cum enim graui correpta fuiſſet morbo, qui certus imminentis mortis prænuncius videbatur, ad eam*
C *fortiter ferendam tranquillo ac volenti animo ſe comparare ſtuduit, ſacróque viatico & ſacramentali vnctione munita, circumſtantes & collachrimantes filias & filios; maternâ & capitali ſuâ benedictione impertiuit, tanquam mox è viuis exceſſura. Verumtamen de repente ita conualeſcere cœpit, vt extremum quidem tunc vitæ diſcrimen non tamen anceps, & dubium vitæ periculum viſa ſit euitaſſe: Contractâ inſuper ex violento illo morbo qui primum oculos impetiuerat cæcitate, eam per octo menſes ita patienter ante mortem ſuſtinuit, vt planè mirum fuerit nullam ei vnquam vel minimam excidiſſe vocem, quâ de huiuſmodi orbitate conqueri videretur. Obiit*
D *ergo tandem ſalutarib. denuo munita præſidiis, anno ætatis ſuæ 89. à trib. menſib. inchoato, à ſuſcepto totius Ordinis regimine 25. A Chriſto nato* MDCXXXVII. 1637.
die XI. Ianuarij. Ita vixit, ita obiit Reuerendiſſima mater noſtra Ludouica à Borbonio Abbatiſſa, cuius memoria in benedictione eſt, & planè digna quæ apud poſteros, maximè verò in toto Ordine Fontebraldi cuius Caput fuit, in perpetuum viuat. Anima eius requieſcat in pace.

Maria Borbonia Sueſſionenſis, bulli; deſignata fuerat Coadiutrix, ſed

an. 1625. cum Thomâ Sabaudo Cariniani Principe nupſit.

Bovrbon. De France à la barre de gueulles. 32. *Ioanna-Baptiſta de Bourbon* Abbatiſſa, Caput & Superior Generalis Monaſterij & totius Ordinis Fontebraldenſis, Henrici 4. Regis ex Carlotâ des Eſſars de Romorantin naturalis filia, naſcitur 1608. codicillis regiis legitimata fuit, tum ex Religioſâ Calenſis Abbatiæ à Ludouicâ Borbomiâ & vniuerſo Conuentu poſtulatur in Coadiutricem 13. Decemb. 1624. inde Ludouico XIII. fratre nominationem confirmante, Ioanna-Baptiſta Fontebraldum acceſſit 1625. 23. Ianuarij, poſtmodum Bullis prouiſa, demortuę Ludouicæ ſucceſſit 1637. inau-
1639. guratúrque Abbatiſſa 20. Maij 1639. à Philippo Coſpeano Epiſcopo & Comite Lexouienſi Erga Ordinem propugnandæ auctoritatis inſigne documentum exhibuit, cum Senatuſconſulto Magni, Sanctioriſque Conſiſto-
1641. rij an. 1641. antiqua iura & priuilegia ſanciri, ſupremúmque dominium tum in Religioſos, tum in Sanctimoniales totius Ordinis Fontebraldenſis confirmari obtinuit, & etiamnum nobiliſſimæ toto orbe Sororum Congregationi præſidet.

Fontfroide. Fonsfrigidvs Ordinis Ciſtercienſis, filia Grandiſſyluæ, diœceſis Narbonenſis, quondam ſub Regulâ Benedictinâ fundatur, vt tradunt Annales Ciſtercienſes, cui Ordini poſthæc vnita fuit ætate D. Bernardi, eodem circiter tempore quo Grandiſſyluæ monaſterium familiæ Ciſtercienſi nomen dedit. Conditur verò à Vicecomitibus Narbonæ, cuius nobiliſſimæ familiæ plurimi proceres ſepulturam ibi delegêre: inter ceteros Aimericus 5. Vicecomes, vt patet ex
1176. actis anni 1176. Ermengardis Vicecomitiſſa, Aimericus 7. Aimericus 8. Guillelmus 3. in pugnâ Vernolienſi aduerſus Anglos interfectus an. 1424. qui in eodem cœnobio humari præſcripſit tabulis teſtamenti eiuſdem anni 5. die Maij. Guilelmus Catellus vir alioqui patriæ antiquitatis peritus, in Hiſtoriâ Occitaniæ lib. 4. perperam ſcribit, Ermengardim Vicecomitiſſam conſtruxiſſe monaſterium Fontisfrigidi, cum iam ab an. 1097. exædificatum eſſet, longè ante tempora Ermengardis quæ viuebat 1134. ac ſu-
1197. premum diem expleuit 1197. ſicuti ex cartophilacio Fontisfrigidi comper-

A rum eſt, de quâ Abbariâ huiuſmodi teſtimonium perhibet Angelus Manrique tomo 2. Annal. Ciſtercij ad an. 1147. cap. 19. art. 2. Fontemfrigidvm *cuius fecimus mentionem, & ne ante matrem filia naſceretur, in hunc locum remiſimus tractandum. Ergo Fonſfrigidus, ſiue hoc ipſo anno ſimul cum Grandi-ſyluâ, ſeu paulò poſt Ciſtercienſe inſtitutum per monachos eiuſdem domus in Narbonenſi diœceſi, Principum Narbonenſium fundatio, atq; dotatio inclyta ſatis. Primus Abbas Bernardus etiam dictus (ſicut & Grandi-ſylua & Clareual-*
B *lis) patris & aui virtutes referebat ſimul cum nomine. Illuſtrauere Eccleſiam Fontisfrigidi quæcumque alia poſſunt, ſiue viros attendas, ſiue opulentiam, ſiue prolem ſuſceptam, ſiue ſepulchra. Quippe inter viros ſanctitate floruêre doctrinâque B. Petrus martyr cum Radulfo eius ſocio. Primus in Eccleſiâ, hæreticæ prauitatis Inquiſitor: Dignitatibus, Iacobus Furnus ſiue Furnerius eiuſdem domus Abbas, mox ſummus Pontifex Benedictus XII. æquè ſanctus ac doctus: & Arnaldus Nouelli Cardinalis tit. S. Priſcæ. Quantum ad opes, extat in libris Cameræ duum millium florenorum, ad quos pauci pertingunt Epiſcopatus, taxam implens. De prole, Popule-*
C *tum Fontisfrigidi germen toto orbe Chriſtiano nulli ſecundum. Demum ſi ad ſepulchra conuertas oculos, inuenies illuc Narbonenſium Principum oſſa, adeo continuâ ſerie, vt non prius ſepeliri illic deſierint, quàm eſſe, id eſt, quàm cederet Narbona Francorum Regibus.* Hactenus idem Hiſtoricus: extant porrò in armario Fontisfrigidi plurima Pontificum diplomata in gratiam huius cœnobij, Alexander 3. bullâ an. 1162. & 1162.
Cæleſtinus 3. 1195. ſub deffenſione Romanæ Eccleſiæ hoc monaſterium cum omnibus appendiciis admittunt: Honorius 3. reſcripto an. 1219. acqui-
D ſita in diœceſi Elnenſi, ac donationes Ildefonſi & Petri Regum Arragoniæ factas apud Fontemfrigidum, de luminari ante altare B. Virginis perpetuò ardendo, confirmat; Benedictus autem XIII. 1401. vſum ornamentorum mitræ, annuli, & cæterorum priuilegiorum Pontificalium eidem Abbati indulget. In vetuſtis etiam documentis cernitur priuilegium ab Aymerico Vicecomite collatum monaſterio, quo Abbati & ſucceſſoribus tam in territorio Fontisfrigidi, quàm & in diœceſi Elnenſi, ac Comitatu Vrgelitano,

AN.CH. Vrgelitano, datur facultas conſti-
tuendi Religioſum, vices agentem
Notarij publici, in actis conſcriben-
dis quæ cœnobium ſpectant. Me-
» moratur Fonsfrigidus in iure in cap.
» per Inquiſitionem 26. de Electio-
» ne, & electi poteſtate; & in cap.
» 18. Cum dilecti filij, de Accuſation.
» & in cap. Literas de ſupplendâ negli-
» gentiâ Prælatorum, atque in multis
» aliis Decretalibus Pontificum. Hiſto-
riam Abbatum quæ ſequitur, ex tabu-
lis & archiuo monaſterij diligenter e-
lucubratam, protulimus beneficio il-
luſtriſſimi Archiepiſcopi & Primatis
Narbonenſis Claudij de Rebé, qui
eam cum Antiſtitum Narbonenſium
Catalogo perhumaniter ſuppeditauit.

1. *Bernardus* 1. cuius memoria re-
cenſetur in cartis emptionis ab eo &
1118. Religioſis factæ anno 1118. de terri-
torio apud Albian.

2. *Sanxius*, ei Eugenius 3. Pontifex
priuilegium dedit 1147. pro tutelâ
omnium bonorum Fontisfrigidi; ex-
cipit item donum dominæ Cerdaniæ
& liberorum pro manſo de Pradines,
aliorúmve territoriorum, computatâ
ſummâ 3100. ſolidorum Melgorien-
1148. ſium 1148. Eodem anno Arnaldus
Narbonenſis Archipreſul conſilio Ar-
chidianorum, Præcentoris, & Cleri-
corum Eccleſiæ, largitus eſt Sanxio
omne ius dominij quod percipiebat
in eodem loco de Pradines. Sequenti
anno Raimundus Comes Barcinonæ,
dominus Tortoſæ, ei Abbati territo-
rium nuncupatum Hortum Populeti
ad exædificandum monaſterium con-
ceſſit. Huius mentio fit quoque in
cartâ Bernardi de Caneto 1151.

3. *Vitalis* 1. Abbatiam tenuiſſe tra-
ditur 1156. ex tabulis Iunceariæ, cui
Ermengardis Vicecomitiſſa dimiſit iu-
ra quæ poſſidebat in libero alodio
1157. apud territorium Fontisfrigidi 1157.
memoratur & in inſtrumentis ab an.
1158. ad 1168. pro variis donationibus
& acquiſitionibus factis apud Ion-
quieres, Roquefort & alia loca: priui-
legium verò illi conceſſit Raimundus
Dux Narbonæ 1160. & Pontius Ar-
chiepiſcopus omnes immunitates mo-
naſterij probat 1166.

1168. 4. *Arnaldus* 1. ſedit 1168. ex cartis
de Montlaures.

5. *Vitalis* 2. ſucceſſit 1169. præfuit
1173. ad 1173. ex membranis tabularij d'Au-
theriue.

A 6. *Bernardus* 2. ſurrogatur 1173.
quemadmodum conſtat ex documen-
tis du Terrail.

7. *Vitalis* 3. ab an. 1174. ad 1179. 1176.
interfuit Synodo Albienſi 1176. quo
eodem an. Raimundus Dux cœnobio
Fontisfrigidi priuilegium largitur: in
eiuſdẽ Abbatis manu Aimericus Nar-
bonenſis, Ermenſendis Vicecomitiſ-
ſæ Ermengardis ſororis filius, cliente-
lam iurauit ſuo monaſterio, ac ſepul-
turam ibidem ordinauit; inſupérque
confirmat omnes præfatæ Abbatiæ
acquiſitiones in toto diſtrictu ac iuriſ-
B dictione Vicecomitatus Narbonenſis,
ſicuti docet priuilegium à Stephano
Religioſo & Priore Populeti, adſtan-
te Rege Arragoniæ, & aliis dynaſtis
confectum, propè oppidum Perpinia-
ni. Idem Vitalis plura cœnobio ac-
quiſiuit in manſis de Montels & d'Au- 1178.
theriue annis 1177. 1178. & 1179.

8. *Bernardus* 3. ab an. 1180. ad 1193.
plurima pretio cõparauit in manſis de
Courſſan, S. Iuliani, & B. Mariæ des
Ouuiels: Bernardus Archiepiſcopus
Narbonenſis ei diuendidit an. 1184. 1184.
caſtrum du Terrail; quo ſedente Prio-
ratus S. Eugenij vnitur monaſterio,
C probante eodem Archiepiſcopo & Er-
mengardi Vicecomitiſſâ.

9. *Petrus Bertrand* 1. præfuit anno
1193.

10. *Bernardus* 4. floruit ab an. 1194. 1194.
vſque ad 1217. ex quibuſdam acquiſi-
tionum documentis aſſeruatis apud
Fontemfrigidum in armariis du Ter-
rail, de Montlaures, Fabrezan Mont-
mian, Montels, & Cappeſtain: ſub
eius regimine, vt obſeruauit in Me-
nologio Ciſtercienſi Chriſoſtomus
Henriques, Petrus de Caſtrono-
uo monachus Fontisfrigidi creatur
ab Innocentio 3. Papâ primus Fidei
D Inquiſitor, cuius hæc verba ſunt. *In
Fontefrigido natalis B. Petri de Caſtro-
nouo martyris, qui in eo cœnobio habitum
Ciſtercienſem aſſumpſit, & ſanctiſſimâ
conuerſatione Deo gratus & hominibus
carus extitit; zelo domini accenſus primus
fuit qui auctoritate Apoſtolicâ ſanctiſſi-
mum Inquiſitionis tribunal contra hæreti-
cos erexit, munúſque Inquiſitoris viriliter
exercuit, fidem orthodoxam celeſti ſibi da-
tâ gratiâ circumquaque diſſeminans, hære-
ticos veræ & Eccleſiaſticæ libertatis con-
temptores mirâ ſeueritate redarguens, &
opprimens. Tandem lanceâ confoſſus, glo-
rioſam martyrij palmam vir ſanctus pro-*

meruit , & poſt mortem multis miraculis A
claruit. Immaniter autem trucidatur
dum Rhodani fluenta tranceret, inſti-
gantibus Petro Rege Arragonum &
Raimundo Comite Toloſano, quos
hæreticæ prauitatis obiurgauerat, ſe-
pultus in clauſtro Abbatiæ S. Ægidij,
vnde in baſilicam transfertur. Anno
1201. autem 1201. cœnobium donatur liber-
tate ab omnibus pedagiis & leudis à
Raimundo Duce Narbunenſi. Cæte-
rùm Petrus de Lercio Religioſus Fon-
tisfrigidi cum cellam ſuam abſque li-
centiá ſuperioris reliquiſſet, ad con-
ſtruendum monaſterium in loco de-
ſerto S. Victoris de Montuerte nuncu- B
pato, vbi monachos congregauerat,
inobedientiæ pœnitens Bernardum
Abbatem inuiſit, ſuáque omnia, Re-
ligioſos, quidquidue apud territorium
de Muntuetre acquiſiuerat, eidem
1211. ſubiecit. Bernardus idem 1211. ab al-
tero S. Michaelis de Cluſâ cœnobiar-
châ, diœceſis Viennenſis in Delphi-
natu, locum & Prioratum S. Michae-
lis de Montlaures iuxta Narbonam
cum vniuerſis pertinentiis pretio com-
parauit, qui quidem locus donatus
fuerat monaſterio de Cluſâ an. 1044.
à Berengario Viceeomite Narbonenſi, C
& Garſindâ vxore. Innocentius 3. ſub
præſidio Sedis Apoſtolicæ monaſte-
rium Fontisfrigidi cum vniuerſis bo-
nis ac terris, beneficio Pontificum,
Regum, ac Principum collatis admit-
tit an 1211.

11. *Semenus* 1. huius nominis pri-
mus Abbas 1217.

12. *Radulphus* 1. quem conſtat vi-
1217. xiſſe an. 1217. & 1219. ex documentis
cartophilacij de Courſſan & d'Ou-
ueilhan. Viſuntur autem in tabulario
Fontisfrigidi quinque priuilegiorum
diplomata Ducum Narbonenſium, &
Comitum Toloſæ annis 1213. 1217. D
1218. 1221 & 1223 quibus exemptio-
nem ab omnibus exactionibus mariti-
mis & terreſtribus, & immunitatem
paſcuagij in territorio ſuo Minerbienſi
largiuntur.

13. *Iehamenus* eandem Abbatiam
1220. obtinuit an. 1220. ex tabulis de Bi-
zanet.

14. *Marqueſius* ſedit eodem anno, vt
habetur in tabulario de Gauſſa.

1221. 15. *Semenus* 2. 1221.

16. *Helias* 1. cuius meminêre quæ-
dam inſtrumenta de Montlaures 1222.
& 1224.

17. *Bernardus* 5. rexit ab an. 1224.
ad annum 1230. ſicuti liquet ex iiſ- 1230
dem actis de Montlaures, & exem-
plari donationis factæ 1228. à nobili
Eybuino de Durban vnà cum Ale-
mandá coniuge, de his quæ poſſide-
bant in territoriis du Terrail & d'Ou-
ueilhan.

18. *Petrus* 1. 1230.

19. *Arnaldus* 2. adminiſtrabat 1231. 1231.
cui Oliuerius de Treilles donauit
poſſeſſiones in territorio de la Ber-
relle.

20. *Bernardus* 6. ab anno 1231. ad
an. 1236. id probant tituli in armario
de Montlaures aſſeruati.

21. *Petrus Ramond* 2. claruit ab
1237. ad 1241. quemadmodum docent 1237.
acta de Puiols & de Villeſeque: de
quo etiam reperitur donum an. 1241.
Perri de Parazols, pro iuribus quæ
poſſidebat apud locum de Mont-
cere.

22. *Odo* præfuit 1241. ex actis d'Ou-
ueilhan.

23. *Petrus Raimond* 3. 1242. funda- 1242.
tor extitit cum ſuis monachis Abba-
tiæ B. Mariæ Valliſbonæ in diœceſi
Elenenſi, conſtructæ in fundo Fon-
tisfrigidi, quæ ab eo pluribus terris
& latifundiis dotata, ornamentis, cæ-
teríſque donariis munificè locupleta-
tur, cui & præpoſitus eſt Abbas pri-
mus Guitardus; vt obſeruant ſche-
dæ Fontisfrigidi.

24. *Otho* ab anno 1243. ad 1262. plu- 1262.
ra monaſterio ſuo acquiſiuit, vt con-
tinetur in actis de Montlaures, de
Mouſſan, Cappeſtain, Terrail, & de
Durban: controuerſiam habuit cum
Amalrico 2. Viecomite an. 1252 pro
fodinâ argenti intra limites monaſte-
tij Fontisfrigidi effoſſâ, quam Vice-
comes ſupremi dominij prerogatiuâ
ſibi arrogabat, ſed compromiſſo per
Guillelmum de Broa Archiepiſcopum
Narbonenſem amicè compoſito, Vi-
cecomes à cenſuris Eccleſiaſticis ab-
ſoluitur, ac pro damnis illatis mona-
ſterio ad penſitationem 10. ſolidorum
damnatur an. 1254. vti memorant ta-
bulæ Abbatiæ; eodem anno Oliue-
rius de Terminis Othoni vendidit lo-
cum de Marcorinhan pretio ſex mil-
lium ſolidorum Melgorienſium, quam
emptionem ratam habuit S. Ludoui- 1266.
cus Rex 1266.

25. *Dalmatius* 1. cui idem Oliuerius
tradidit territorium de Ioncairolles

probante Archiepiſcopo Narbonenſi
& Rege Philippo 4.
26. *Arnaldus* 3. gubernauit ab anno
1268. 1268. ad 1270. quo tempore Guillel-
mus de Rieu de Valle de Daigne,
Eques, in procinctu expeditionis ma-
ritimæ cum S. Ludouico, teſtamenti
tabulis Guillelmum filium in vniuer-
ſis bonis hæredem declarauit, eique
ſurrogauit cœnobium Beatæ Mariæ
Fontisfrigidi, ratione cuius legati cum
lis mota fuiſſet, concordatum initum
eſt an. 1301. quo monaſterium in poſ-
ſeſſionem vindicatur aduerſus Ermen-
gaudum de Roſſian Domicellum, hæ-
redem Sicardæ viduæ Guillelmi, ſic-
que 1317. inueſtituram accepit Abba-
tia iuſtitiæ ſuperioris, mediæ, & mix-
tæ loci de Rieu, ſicuti continetur in
exemplaribus cartophilacij Fontisfri-
gidi.
1271. 27. *Vitalis* 4. 1271. memoratur in
tabulis feodi de Bouccaſſers.
28. *Arnaldus* 4. 1272. & 1273. ex
pancartis de Mouſſan.
1273. 29. *Vitalis* 5. ſucceſſit 1273. ex ſche-
dis d'Autheriue: liquidò conſtat ad-
miniſtraſſe vſque ad an. 1281. prout re-
fertur in actis Iuncariæ & S. Nazarij.
30. *Bernardus* 7. 1282. & 1283.
31. *Petrus Aphasric* 4. ab an. 1284.
1287. ad 1287. ſuperiori anno pro vtilitate
publicâ monaſterij emit à Guilelmo
de Canet, probante Iacobo Rege Ar-
ragoniæ, caſtrum & toparchiam de
Villeneuue de la Rahou cum ſuis ter-
ritoriis, pretio 50. millium ſolidorum
Melgorienſium.
32. *Ioannes* 1. an. 1288.
33. *Montaſinus* 1. rexit eodem anno,
vt apparet ex titulis Iuncariæ.
34. *Bernardus* 8. 1289.
35. *Montaſinus* 2. qui ex antiquis ta-
1292. bulis ſediſſe reperitur 1290. & 1292.
per id tempus ab Epiſcopo Elenenſi
comparatur manſus apud Carcaſſo-
nam, cum aliis poſſeſſionibus in pagis
de Mouſſan, de Durban, & S. Na-
zarij.
36. *Petrus Alpharic* 5. 1293.
1294. 37. *Montaſinus* 3. 1294.
38. *Bernardus* 9. præfuit 1295. vt pro-
batur ex actis de Villeroinge.
39. *Arnaldus* 6. ab anno 1297. ad
1304. 1304. de quo tabularia S. Nazarij &
d'Ouueilhan; acquiſiuit à cœnobio
Ardorelli predium de Preixan pro ſum-
mâ 50. millium ſolidorum.
1305. 40. *Antonius* 1. 1305. memoratur in

A pancartis S. Valeriæ, & in tranſactio-
ne cum monaſterio ac Vicecomite
Narbonæ, factâ de iure medietatis de-
cimæ apud Ouueillanum percipien-
dæ.
41. *Arnaldus Nouuel* 7. Nouempo- NOVVEL.
pulanus, ſacræ Theologiæ Doctor, De .... au
Cardinalis Presbyter tit. S. Priſcæ, ac chef chargé d'vn oyſeau
Romanæ Eccl. Cancellarius, ex Re- de....
ligioſo Abbas Fontisfrigidi, eruditio-
ne, pietate, cæteriſque virtutibus ap-
primè inſtructus Clementi v. Papæ in-
notuit, quem amicitiâ ſuâ proſequu-
tus tanti fecit; vt primo Pontificatus
anno Romanæ Eccl. Cancellariâ inſi-
B gniuerit, & Purpurâ etiam cohoneſta-
uerit an. 1310. Inſuper ipſum grauiſſi- 1310.
mis pro Eccleſiâ muneribus obeundis
præfecerit, legationem quippe cum
Epiſcopo Pictauenſi in Angliam ſuſ-
cepit ad conciliandos regni Proceres
cum Eduardo Rege, de quâ legendi
Walſingamus, aliique Angliæ Hi-
ſtorici. Fuit autem Abbas Fontisfri-
gidi ab an. 1305. ad 1311. quod mona-
ſterium plurimis fundationibus locu-
pletauit: ſuóque tempore ab Aimerico
Narbonenſi domino d'Ouueilhan, &
C de Perinhan, emitur omnimoda iuſti-
tia caſtrorum d'Aſſinhan, du Terrail,
Fontcaluy, Preixan & aliorum iu-
rium, quæ & plura ad monachorum
ſuſtentationem legauit; defunctus eſt
Auenione 1317. 14. Auguſti.
42. *Iacobus Fornier* Ioannis 22. ſum- FORNIER.
mi Pontificis ſororis filius, humili ge-
nere ortus, parente Guillelmo Forne-
rio, ſiue de Furno, molitore in oppi-
do Sauarduni ditionis Fuxenſis; pri-
mò Religioſus Bolbonenſis monaſte-
rij diœceſis Mirapicenſis, tum ex Do-
ctore Theologo Pariſienſi nominatus
eſt Abbas Fontisfrigidi, quod cœno-
bium rexit ab an. 1311. ad 1316. in qui- 1316.
bus vices agens Cardinalis Nouelli
D plura ſtatuta ordinauit de fundationi-
bus variis; in primis verò ſummam
MDLXVIII. florenorum auri ad com-
parandum feodum de Mathafere con-
ſtituit, pro luminari ante altare Dei-
paræ Virginis diu noctúque ardendo:
per eius delegatos Fontisfrigidi mo-
nachos 1316. viſitatur monaſterium
Populeti, ſuæ fundationis ac filiatio-
nis, in quo reperti ſunt 96. Religioſi
Clerici, 55. Conuerſi, & 63. ſerui, ſeu
captiui. Iacobus inde eligitur Epiſ-
copus Appamienſis, poſt Mirapicen-
ſis, inter Sacri Collegij Principes co-

optatus, demum creatur Papa poſt ex- A
ceſſum auunculi Ioannis, aſſumpto nomine Benedicti XII. vt ſupra in ſerie Epiſcoporum dictum eſt. Pontifex autem renuntiatus epiſtolâ numero 8. tomo 1. regiſtri Vaticani ad Guilelmum Abbatem Bolbonæ ſcriptâ, ſe aliquando Abbatem Fontisfrigidi fuiſſe ſignificat, cum ait: *Eo diligentiùs ex cura noſtrâ generali vtilitatibus monaſterij Fontisfrigidi, Ciſtercienſis Ord. Narbonenſis diœceſis prouidemus, quò ſpiritualis & proprius Abbas monaſterio præfuimus, cum in minoribus agebamus. Sanè cum monaſterium ipſum per obitum quondam Arnaldi eiuſdem monaſterij Ab-* B
batis &c. Datum Auenion. 15. Calend. Martij.

1317. 43. *Geraldus* cœpit regere an. 1317. cuius præfectura durauit ad an. 1325. de quo acta S. Nazarij; anno autem 1320. Aymericus Amalrici Vicecomitis Narbonenſis filius, vendidit cœnobio locum de Mailhac cum omnimodâ iuſtitiâ.

44. *Petrus Bairan* 6. ad hanc Abbatiam vocatur 1325. ſedit vſque ad an.
1333. 1333. vt liquet ex cartophilacio S. Nazarij, de Durbano, & Cappeſtain: diſceptauit Conuentus cum Vicecomi- C
te Narbonenſi, agente Raymundo de Poilhano Archidiacono Fenouilheti, teſtamenti Berengarij de Bourenac dynaſtæ de Bizaner, & condomini de Mathes curatore, qui legauerat Abbatiæ quoſdam redditus in caſtro de Mathes ad fundationem, vt fuſius explicant tabularia Fontisfrigidi.

45. *Arnaldus* 6. ſubſcriptus legitur in membranis S. Valeriæ ad an. 1334.

1341. 46. *Antonius* 1. ab an. 1335. ad 1341. de quo acta d'Ouueilhan, fit poſtea Epiſcopus Lombarienſis.

47. *Berengarius* 1. quem creatum ferunt tabulæ Fontisfrigidi an. 1342. eo D
ſedente Guilelmus Curti ex religioſo Bolbonenſi Epiſcopus Card. Tuſculanus an. 1354. legauit cœnobio pro monachis in Academiâ Pariſienſi apud domum Bernardinorum ſtudentibus, auri ſummam ad veſtes comparandas, quod & in generali Ordinis Capitulo confirmatur ab Abbate Ciſtercien-
1346. ſi. Annis verò 1346. & 1347. Bernardus de Puiol, & Berengarius Maynard Religioſi Fontisfrigidi, officio Bullatorum inſigniti ſunt à Pontificibus Clemente V. Ioanne XXII. & Bened. XII.

48. *Ioannes* 2. vixit an. 1355. & 1356.

49. *Petrus* 7. an. 1357. ſub quo multæ extant cartæ obſignatæ an. 1362. 1362.
& 1397. pro locis de Cappeſtain, S. Nazarij, & aliorum. Carolus 5. Rex diplomate an. 1374. monaſterio contulit immunitatem ab omni exactione tributi per Seneſcalliam Carcaſſonenſem, Comitatum Fuxi, ac regnum Arragoniæ.

50. *Bernardus* 10. ſuffectus an. 1398. cui, & cœnobio Guilelmus Vicecomes Narbonæ penſionem decem ſeſtariotum bladi aſſignauit 1399. in caſtro 1399.
de Boignan; ſedebat adhuc an. 1422. Quamquam Ioannes Cardinalis de Montibus in Arragoniâ huiuſce Ordinis Religioſus, virtute bullarum Apoſtolicarum prouentus monaſterij Fontisfrigidi ſibi aſſereret, quos in Cataloniâ, & diœceſi Elenenſi poſſidebat.

51. *Petrus* 8. ex monumentis anni 1423. præfuit vſque ad 1425.

52. *Ioannes* 3. cuius nomen ſeruant tabulæ de Tuſchan ab an. 1426. ad 1426.
1431.

53. *Bernardus* 11. an. 1441. & 1443.

54. *Petrus* 9. eligitur 1443. quo anno Maria Arragonia vtriúſque Sici- 1443.
liæ & Hieruſalem Regina, Comitiſſa Barcinonæ, Regis nomine Progubernatrix, hanc Abbatiam ſub protectione, admittit; quam Petrus gubernauit vſque ad annum 1453.

55. *Martialis de Ruá* 1454. mentio eius extat in pancartis de Tuſchan & de Quadragintâ vſque ad 1472. 1472.

56. *Petrus de la Roque* 10. Abbas renuntiatur 1473. coram Bertrando Albi Abbate Grandiſyluæ, Patre ſuperiore Fontisfrigidi; hic vltimus Abbas Regularis creditur. Anno 1482. 1482.
Magdalena Regum Francorum filia & ſoror, tutrix Franciſci-Phœbi Regis Nauarræ, ſub tutelâ monaſterium Fontisfrigidi ſuis cum appendentiis ſuſcepit, & immunitates quondam à Raymundo-Rogerio Comite Fuxi indultas 1216. Gaſtone 1305. Archembaldo 1401. Ioanne 1416. & Gaſtone Comite Fuxenſi 1453. cum aliis priuilegiis diplomate ſuo confirmauit. Petrus vſque ad an. 1488. vixit: poſt 1488.
quem ſequuntur Abbates Commendatarij.

57. *Antonius-Petrus de Narbonne* Narbonnæ.
Epiſcopus Vabrenſis Abbas & Grandiſyluæ, Fontemfrigidum tenuit ab 1476. ad 1512. vt patet ex plurimis

r[illegible]um inſtrumentis an. 1490.
1493. & 1493. pro loco de Mailhac.
58. *Ludouicus de Narbonne* præcedentis frater, Epiſcopus item Vabrenſis & Abbas 1513. rexit vſq; ad an. 1518.
59. *Georgius de Narbonne* Protono-
1518. tarius Apoſtolicus ad hanc Abbatiam promotus ab anno 1518. ad 1531.
60. *Benedictus Tailhecarn* Clericus diœceſis Sarzanenſis, fortè idem qui Epiſcopus Graſſenſis, adiit poſſeſſio-
1532 nem cœnobij 2. Ianuarij 1532. nec de ſucceſſore habetur mentio vſque ad an. 1546.
61. *Auguſtinus* Cardinalis *Triuultius* 1546. ex actis procurationis datæ Herculi Fregoſio.
62. *Hippolytus d'Eſt* Cardinalis Ferrarienſis, Iano Fregoſio Epiſcopo Agennenſi & Conſtantiæ Fregoſiæ co-
1548. dicillos vice ſuâ detulit 1548. ac præfuit vſque ad an. 1580.
63. *Ioannes Maſſey* 4. monaſterij Oeconomatum adminiſtrauit ab an. 1581. ad 1583.
64. *Ianus de Fregoſe* Epiſcopus & Comes Agennenſis, Abbas verò 1584. & 1587.
65. *Alexander de Fregoſe* ex ſupe-
1588. riori familiâ ſedit ab anno 1588. ad 1619. qui in caſtro S. Nazarij captus, deprædatis cœnobij documentis ac cartis, graui redemptionis pretio cum hoſte paciſcitur.
66. *Dominicus de Fregoſe* Canonicus Veronenſis, reſignatione Alexandri
1620. Abbas nominatur 1620. exceſſit è viuis menſe Februario 1646.
67. *Claudius de Rebé* Archiepiſcopus & Primas Narbonenſis, Regi à Sanctioribus Conſiliis & in Parlamento Toloſano Senator, Præſes natus Comitiorum generalium Occitaniæ, Militiæ S. Spiritus Præceptor, accepit poſſeſſionem Abbatiæ Fontisfrigidi per Oeconomatum prouiſus breui
1646. regio menſe Octobri an. 1646. de quo plura in Narbonenſibus Archiepiſcopis.
Noblet. D'azur au ſautoir d'or. 68. *Ioannes de Noblet des Prez* 5. auunculi Claudij reſignatione nominatur à Rege Ludouico 14. menſe Maio 1650.

Fõtaine-guerard. FONSGVERARDI Ord. Ciſtercienſis, monialium ſub Ciſtercio, diœceſis & Archidiaconatus Rotomagenſis.

Foncombaut. FONS-GOMBAVDI Ord. Benedictini, diœceſis Bituricenſis, conditur à Petro de Stellis, vt auctor eſt chronici Malleacenſis Scriptor ad an.
1090. *Eodem anno*, inquit, *inceptum eſt cœnobium S. Mariæ quod dicitur Fons-Gombaudi, in confinio Pictauis & Bituricæ ciuitatum, à Beato Petro Abbate cognomento Stella:* Et cap. 11. vitæ ſancti Bernardi primi Abbatis Tironenſis *Manebat non longè à monaſterio S. Sauini vir quidam venerabilis, & religioſus Eremita, Petrus nomine de Stellis, qui illius poſtea monaſterij fundator extitit, quod Fons Gumbaudi dicitur.* Idem chronicum ſubiungit: *Anno MCXIV. obiit Pe-* 1114.
trus primus Abbas Fontis-Gombaudi morbo aupetâ, id eſt igne inextinguibili, ſine ſe conſumente, cui ſucceſſit Guilelmus, & poſt eum Airaudus. Memoratur item in bullâ Eugenij 3. an. 1145. cuius cœnobij Abbas Leo Caſtaneus Rupipozæus, Prepoſitus Carrofenſis, Abbas & S. Hilarij Carcaſſonenſis ac Nanrolii in valle, defunctus 1537.

FONS-GVILLELMI Ord. Ciſt. filia Gondonij, diœceſis Vaſatenſis an. 1147. *Fontguillem.*

FONS IOANNIS diœceſis Senonenſis, Ordinis Ciſterc. filia Pontigniaci, prope Montargiſium conditur *Fontaine Iean.*
13. Cal. Aprilis 1124. ſub inuocatione B. Mariæ ab antiquis dynaſtis de Courtenaio, ex quibus progenita erat Eliſabetha vxor Petri à Franciâ, domini Curtiniacenſis, qui an. 1170. eandem Abbatiam dotauit, quemadmodum fidem faciunt ſequentes tabulæ deſumptæ ex archiuio monaſterij. 1124.

EGO *Petrus Regis frater & Curtiniacenſis dominus, omnibus notum eſſe, volo quòd præ cæteris locis religioſis qui in terrâ meâ ſunt, monaſterium* FONTIS-IOANNIS *ad Dei ſeruitium augere, & amplificare propoſui. Vnde præter beneficia quæ eidem loco iam contuli, in præſentiâ nominatim, ad Dei honorem, & meam, meorúmque ſalutem, etiam in manu Domini Gelduini Abbatis, fratribus illius loci dono in eleemoſynam abſolutam ab omni exactione in perpetuum totum clauſum vineæ quod ipſi fecerunt, & in foſſeto cinxerunt in planchetio meo, quod quondam fuit firmitas caſtelli Montiſargi, antequam muro clauderetur. Concedo eis etiam eadem libertate terram, in quâ celarium conſtruxerunt, ſcilicet ſedem ipſius celarij, cum totâ eſchiâ illâ quam Ramigrandus ante eos tenuerat. Conſtituo etiam vt quemcunque in ſuo celario hoſpitem, vel hoſpitatorem poſuerint, nemo ex meis ſuper*

eum poteſtatem habeat niſi per Abbatem nec in aliquo ei violentiam faciat, quando per monachos ſe ad iuſtitiam verterit. Similiter volo, vt qui per eos in illo celario vinum vendiderit, nec à Præpoſito, nec ab alio ſeruiente me arguatur, contra voluntatem vel vtilitatem ſuam, vel ipſum vinum credere, vel bladum accipere, vel acceptum inuito reddere, ſed liberum eis ſit hoc donum meum, vt dictum eſt, ab omni iniuriâ: laudauit hoc & conceſſit vxor mea Iſabel, & primogenitus meus Petrus, &c. Actum eſt publicè in aulâ meâ ad Montargis, Anno ab Incarnatione

1170. *Dom. 1170.* In membranis cœnobij legitur aliud præceptum eo tenore: „LVDOVICVS Dei gratiâ Rex Francorum. Nouerint vniuerſi, &c. Ego Petrus filius Regis & frater, Dominus de Monteargis, & de Curtiniaco, ad omnium notitiam qui ſcripturam lecturi, vel audituri ſunt. Anno ab Incarnatione Domini MCLXXIX. Ieruſalem in Dei ſeruitio proficiſcens, tanquam in extremis conſtitutus, inter cætera beneficia quæ aliis Eccleſiis ob remedium animæ meæ & venerandæ memoriæ patris mei Ludouici Francorum Regis, & prædeceſſorum meorum ordinaui monaſterio FONTIS-IOANNIS, cui ſpecialiter prouidentiam, & curam me debere profiteor, & defenſionem, quæ hîc determinata ſunt in eleemoſynam hoc modo delegaui. Imprimis do ad luminare prædictæ Eccleſiæ omni anno determinatè ad feſtum B. Ioannis Baptiſtæ in cenſis meis de Monteargi x. libras Pariſienſes. Deinde in furnis meis de Monteargi, quartam partem vbique. Deinde vineam, & torcular de toto, quod antea habebant ad medium. Deinde concedo prædicto loco partem meam molendini in ſtagno quod eſt ante grangiam de Muſſi. Et dono ei piſcaturam eiuſdem ſtagni, quotiens Abbas illò venerit. Deinde concedo prædictis fratribus, vt qui in qualibet habitatione eorum emit, aut vendit teloneum, vel aliam conſuetudinem, in poſterum non perſoluat. Sed omnia liberè teneant ſine exactione. Volo inſuper vt quamlibet iuſtitiam habeant ſuper dominium & totam terram, quam illis in eleemoſynam dedi, nihil mihi, nec meis in poſterum reſeruans. Deinde laudo eis, atque concedo donum quod eis fecit de domo ſuâ Matheus Mareſcalus meus, laudauit vxor mea Iſabel, & filius meus Petrus. Cum autem nobis incumbat curam habere omnium in regno noſtro commorantium, præſertim Religioſorum Deo ſeruientium, maximè tamen fratrum monaſterij Fontis-Ioannis, à fratre noſtro ſupradicto, & prædeceſſoribus noſtris dotari & priuilegiati. Eapropter præfatam eleemoſynam approbamus, & benignè aſſentimus omne dominium ſuum in manu mortuâ tenerè, & in omni terrâ & dominio ſuo quamlibet iuſtitiam altam & baſſam exercere. Ac in omnibus locis ac pertinentiis ſuis indemnes à teloneo & actionibus ſeruari. Affuerunt hîc frater meus Comes Robertus, Drogo de Petrafonte, Guido Vicecomes de Caſtro-Nantonis, & Harduinus Maior de Moreto. Actum Pariſius, Anno Incarnati Verbi MCLXXX. regni noſtri 43. menſe Aprili. 1180.

Fonſmorigny. FONSMORIGNIACVS diœceſis Bituricenſis in Archipreſbyteratu Montisfalconis, filia Claræuallis, fundatur an. 1148. 2. Maij, cuius Abbati ſcribunt Innocentius 3. Eugenius 3. Hadrianus 4. vbi præfuere Giſlebertus, 1149. Guilelmus, Ioannes de Fontaines 1496. & Franciſcus Pinet 1591. 1148.

Fontaines. FONTANÆ Beatæ Mariæ titulo dicatæ, in diœceſi Turonenſi, Ord. Ciſterc. filiæ Sauigniaci, fundantur 1134. 3. Idus Nouembris, cuius initia proferunt hæc verba codicis MS. Hiſtoriæ Abbatum à Peregrino ſeptimo eiuſdem Eccleſiæ Archimandritâ conſcriptæ: *Locus iſte*, inquit, *ab antiquo* FONTANAS *nomen accepit, propter fontes qui in hac valle copioſi videbantur: erat autem locus iſte nemoroſus ex omni parte, & valde periculoſus propter latronum frequentiam:* ſubiicit deinde codex iſte, Gaufridum primum Heremitam, ad locum inhabitandum ibi ſedem fixiſſe, cum Gaufrido altero, qui ambo nati erant de Monte Leonis: aſſumptis quoque Wilelmo Religioſo, & Lamberto milite Flandrenſi; ab Heremitis ergo habitari cœpit iuxta pontem Rune, & Capella in honore S. Mariæ Magdalenæ ibi exædificata eſt, quæ quorannis ſolemni populorum concurſu frequentabatur: inſequenti tempore vt antiquæ ſchedæ monaſterij obſeruant, Gaufrido Abbati Sauigniacenſi in Normanniâ 1134.

traditus eſt locus Fontanenſis ad conſtruendam Abbatiam Hildeberto Turonenſi Archiepiſcopo, adſtante Reginaldo de Caſtello ad cuius dynaſtiam terra, pertinebat ipsâ die Archiepiſcopus benedixit in monachos duodecim ex Heremitis, quibus præpoſuit Abbatem. Cœnobij benefactores Hugo & Sulpitius domini de Ambaſiâ, Eliſabeth vxor, altera huius nominis Comitiſſa Engoliſmenſis, Burcardus Comes Vindocinenſis, Raginaudus de Inſulâ, & Raherius de Montebazonis, Henricus de Rupibus, Ioannes de Montorio, aliique milites. In eo ſepultura eſt quoque Bartholomæi Turonenſis Archiepiſcopi in choro preſbyterij Eccleſiæ, item Ioannis Cabilonenſis, Comitis Tornodotenſis filij, & quoſumdam nobilium. Portò indicem Abbatum ex membranis Martyrologij & archiui Fontanenſis communicauit v. c. Abbas Villalupenſis.

1. *Odo* monachus Sauigniacenſis, quem Gaufredus Abbas adduxerat, benedictus eſt Fontanenſis circa an.
1134. 1134. ab Antiſtite Turonenſi.

2. *Gilbertus* è Sauigniaco euocatus ad regimen cœnobitarum Fontanenſis Eccleſiæ, deceſſit Sauigniaci Abbate Serlone.

3. *Theobaldus* proſapiânobilis è Pertico oriundus, antea S. Dionyſij monachus & Infirmarius, pacem fecit inter eum & Paganum Preſbyterum de Autrechiâ Iocius Turonenſis Archipræſul; eique conceſſit Robertus Carnotenſis Epiſcopus locum de Landâ præſentibus Hugone Archiepiſcopo Senonenſi, Mauricio Pariſienſi, Henrico Trecenſi, Gaufrido Clareuallenſi, Guilelmo Sauiniacenſi, & Philippo de Eleemoſynâ Abbatibus. Rexit annis 22. poſtea fit Abbas Caſtellionis, mortuúſque eſt Caſtriduni, vnde transfertur ad monaſterium, ante ianuam Oratorij in medio clauſtri humatus; ad eumdem extat reſcriptum Apoſtolicum, eâ formulâ conſignatum in tabulario. ALEXANDER *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Theobaldo Abbati Eccleſiæ S. Mariæ de Fontanis eiúſque fratribus &c. ſtatuentes vt quaſcunque poſſeſſiones, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis: Abbatiam videlicet veſtram quæ vocatur* FONTANE *cum nemore quod dicitur Theulin, & cum alodiis & cæteris terris circumadiacentibus quas Rainaldus de Caſtello & Hugo Lunibart, & Rainaldus Ancherg vobis dederunt, & Comes Theobaldus, & Ildebertus Turon. Archiepiſcopus ſigillis ſuis confirmauerunt: terram quam habetis in Caſtris, grangiam quæ vocatur Sicca Noa ſum terris ad ipſam pertinentibus: terram quæ dicitur Villana: terram quæ dicitur Trauallerta: Landam cum appenditiis ſuis: Molendinum, terram, rupem & vineas quas apud Limeriacum habetis: terram quæ dicitur Princiacum, & terram quæ vocatur Campus Britonis, grangiam quæ vocatur Puza, & Gieuin cum vineâ & terris ad ipſam pertinentibus: grangiam quæ vocatur Rogerol cum appenditiis ſuis, & terram de Trunchetis ſub B. Petri & noſtrâ protectione ſuſcipimus. Præſenti quoque decreto ſancimus, vt Epiſcopus in cuius Epiſcopatu Eccleſia veſtra conſiſtit, nec regularem electionem Abbatis veſtri vnquam impediat, nec de remouendo vel deponendo eo qui pro tempore fuerit, contra ſtatuta Ciſtercienſis Ordinis, & auctoritatem priuilegiorum ſuorum ſe vllatenus intromittat. Sancimus autem ne quis Archiepiſcopus aut Epiſcopus, ſiue cuiuſlibet ordinis perſona locum veſtrum à diuinis interdicat officiis, ſed liceat vobis omni tempore clauſis ianuis, non pulſatis tintinnabulis, excluſis excommunicatis & interdictis ſuppreſſâ voce diuina officia celebrare, niſi Abbatis vel fratrum ipſius loci euidens & manifeſta culpa extiterit. Paci quoque & tranquillitati veſtræ paternâ ſollicitudine prouidentes, auctoritate Apoſtolicâ prohibemus, vt infra clauſuras locorum ſeu grangiarum veſtrarum nullus violentiam vel rapinam ſiue furtum facere, vel hominem capere audeat: &c. Datum Turonis per manum Hermanni Sanctæ Roman. Eccl. Subdiaconi & Notarij. xi. Cal. Nouemb. indict. xi. Incarna-
tionis an. 1142. Pontificatus verò Domini 1142.
Alexandri Papæ 3. anno 4.*

4. *Erbertus* Prior de Claromonte, vir litteratus ac ſcholaſticus, claro genere natus de Voureio in territorio Caſtrilidi, qui poſt duos annos abdicauit renuntiatus Abbas Claromontenſis, poſtquam Clerici Redonenſes Philippum Abbatem in Epiſcopum elegerunt, poſt cuius obitum aſſumptus eſt ad eumdem Epiſcopatum.

5. *Robertus* I. non confirmatus fuit.

6. *Alexander* natione Anglicus, ex monacho Sauigniaci, propter infirmitatem corporis regimine ceſſit, accerſitúſque Abbas de Sauigniaco Guilel-

mus de Toloſâ, qui præfuit monaſte- A
rio, & obiit Ciſterciensis Abbas, cui
ſurrogatus.

7. *Robertus* 2. ex Priore Fontanenſi,
ſub quo Alexander deceſſor migrat à
ſæculo, iacet inter Oratorium maius
& Capellam infirmorum : poſtquam
laudabiliter ſediſſet annis 12. tumula-
tur in Capitulo iuxta Odonem pri-
mum : cui ſuffectus.

8. *Peregrinus* à Vilelmo Abbate Sa-
uigniaci ordinatus, ſcriptor Hiſtoriæ
primorum Abbatum de Fontanis an.
1200. duodecimo anno prælationis.
Bartholomeus Archiepiſcopus Turo- B
nenſis concordiam fecit inter eum &
1192. Abbatem Bonæuallis 1192. Burcardus
etiam Comes Vindocinenſis confir-
mat 1202. donationes Ioannis de Mon-
torio nepotis ſui, filij Petri de Mon-
torio, & Agnetis vxoris filiæ prædicti
Burcardi, quæ ſepulta eſt in cœmeterio
1213. de Fontanis. Anno verò 1213. menſe
Aprili, Sulpitius dominus Ambaſiæ aſ-
ſenſu Eliſabeth vxoris, & Mathildis
filiæ dedit Eccleſiæ Fontanenſi pro ſa-
lute Mathildis matris, & Eliſabeth
Comitiſſæ Engoliſmenſis ſororis, quo-
rum corpora iacent in Capellâ infir-
morum in honore S. Michaelis apud C
Fontanas conſecratâ, ad luminare die
noctúque procurandum, vt ferunt
membranæ Abbatiæ.

9. *Thomas* 1. cuius anniuerſarius dies
ſcribitur Idibus Iulij in obituario.

10. *Ioannes* 1. die 7. Calend. De-
cemb.

11. *Guilelmus* 1. commemorationem
habet 13. Cal. Decemb.

12. *Ioannes* 2. die 6. Idus Decemb.

12. *Ioannes* 3. die 12. Cal. Iulij.

13. *Ioannes* 4. recenſetur in Marty-
rologio 5. Idus Iulij.

14. *Guilelmus* 2. 6. Idus Iulij.

15. *Mathurinus Fremin* teſtaurari
procurauit Eccleſiam, dormitorium, D
1470. & clauſtra Abbatiæ an. 1470. defun-
ctus 5. Cal. Aug.

16. *Thomas* 2. deceſſit 7. Idus Feb.
1504. 1504.

17. *Nicolaus Chaunin* 1. primus Fon-
tanenſis Abbas Commendatarius mi-
1549. grauit è vitâ an. 1549.

18. *N.* ex familiâ Tiercelinorum.

19. *N. de Roquelaure.*

20. *N.* dominus *d'Aurilly.*

21. *Antonius de Bruyeres*, aliàs de
1591. Chalabre, Abbas & Villalupenſis cir-
ca an. 1591.

22. *Claudius Belot.*

23. *Nicolaus Coulon* 2. in Senatu Pa-
riſienſi Conſiliarius.

24. *Guilelmus de Croiſilles* 3.

25. *Nicolaus de Croiſilles* 3. præerat
Abbatiæ B. Mariæ de Fontanis an. 1641.
1641.

Fontanella Ordin. Ciſt. ſub
Claraualle, monialium diœceſis Ca-
meracenſis, Valentinianis in Hanno- 1212.
niâ fundatur circa an. 1212.

Fontanetum Sancto Stepha- *Fonte-*
no ſacrum, Ord. Benedictini, diœce- *nay.*
ſis Bajocenſis propè Cadomum, cuius
loci Abbates hi tantùm reperti.

N. Touſtain humatus in Eccleſiâ cum
aliis duobus ſequentibus.

N. le Von.

N. Conſeil patriâ Bajocenſis.

N. du Val Pariſinus.

N. Ruzé, ex familiâ Ruzeorum.

N. Griffon Pariſienſis.

Thomas Anger.

Nicolaus Fontaine.

Guilelmus Boyuin, dominus de Vau-
rouy, Rotomagenſis Senator & Ca-
nonicus, Abbas an. 1649.

Fontanetum diœceſis Eduen *Fonte-*
ſis, Ord. Ciſt. filia Clareuallis condi- *nay.*
tur 1119. 4. Calend. Nouemb. & de- 1119.
dicatur baſilica ab Eugenio 3. Pont.
præſente S. Bernardo, in feſto B. Ma-
thæi 1141. Gotofredo Abbate primo
poſtea Lingonenſi Epiſcopo.

Fontenellæ diœceſis Lucio- *Fonte-*
nenſis, Ord. S Auguſtini, fundantur *nelles.*
in ſylua Rochæ, ſub inſtituto Cano-
nicorum Regularium de Cancellatâ,
à Guilelmo de Maloleone Talemun-
di toparchâ, & eius coniuge Beatrice,
dominâ Machecolij, Luçonij, & Ro-
chæ ſuper Oyonem, poſtea vxore Ay-
merici de Thoarcio dynaſtæ Luçioni,
ex terrâ matrimonij tabulis Beatrici à
Bernardo de Machecolio parente da-
tâ in dotem; qui quidem Guilelmus,
Beatrix, & Ioanna de Thoarcio filia
ſub inſigni monumento in baſilicâ hu-
mati ſunt. Documentum itaque fun-
dationis ex pancartâ rubeâ monaſte-
rij Fontenellenſis & ſchedis Beſlianis
promere licuit his omnino verbis:

Omnibus *ad quos præſens carta
peruenerit tam præſentibus quàm futuris.
Guillelmus de Malleone dominus Talmon-
denſis ſalutem & amorem. Ex approbatâ
deſcendit conſuetudine, ea quæ Eccleſiis,
ſeu Eccleſiaſticis viris conferuntur, vel
obliuione, vel inuidentium, ſeu calum-
niantium*

*nantium malignitate depereunt, autentico
ſcripto omnium. Inde eſt quod ad commu-
nem omnium notitiam tam præſentium
quàm futurorum volumus peruenire, nos
intuitu Dei, & ſalute animæ noſtræ, ante-
ceſſorum noſtrorum, & ſucceſſorum, quan-
dam Abbatiam fundauiſſe de nomine de
Cancellatâ in ſyluâ Roche, in honore Dei
& Sanctæ Mariæ, aſſenſu & voluntate,
& conceſſiane Beatricis vxoris noſtræ, per
quam Roches & Luci cum omnibus perti-
nentiis poſſidebamus. Nos prouidere cu-
pientes, conceſſimus prædictæ Abbatiæ, &
Canonicis nemus & terram in prædictâ
ſyluâ, ſicut diuiſio crucium vadit, & foſſa-
rum. Et dedimus eiſdem paſturagium in
foreſtâ Roches ad opus omnium animalium
& pecudum ſuarum, & porcorum ſuorum,
panagium, & calefagium in eadem fore-
ſtâ, & omnia quæ ad domos ipſorum refi-
ciendas, & ad omnes vſus ipſorum fuerint
neceſſaria, &c. Hanc autem fundationem,
& donationem confirmauit, dedit & appro-
bauit Bernardus de Machecolio, qui terram
Roches & Luci cum omnibus pertinentiis
filiæ ſuæ, vxori noſtræ Beatrici prænomi-
natæ in matrimonium conceſſerat, & hoc
dederunt & conceſſerunt Radulphus de Ma-
checolio, & B. frater eius, filij prædicti
Bernardi. Vt hæc donatio contra omnium
malignantium verſutias, ratam & incon-
cuſſam obtineat firmitatem, præſentem car-
tulam ſigilli noſtri teſtimonio dignum du-
ximus roborare, & Beatrix vxor noſtra
fundationem iſtam & conceſſionem dedit,
voluit, & conceſſit, & ſigilli ſui atteſta-
tione confirmauit. Hoc donum factum fuit
1210. an. ab Incarnat. Domini 1210. menſe Iu-
ly, regnante Othone in Alemaniâ, Phi-
lippo in Franciâ, Ioanne in Angliâ.*
Conſecratio Eccleſiæ legitur hac bre-
„ ui membranâ. In nomine S. Trinita-
„ tis, & in honore B. Virginis & om-
„ nium Sanctorum, Ioannes de Melun
„ Dei gratiâ Pictauenſis Epiſcopus con-
„ ſecrauit maius altare Eccleſiæ B. Ma-
„ riæ de Fontenellis Ordinis de Cancel-
„ latâ, & hoc factum fuit 5. Idus Martij
„ in vigiliâ B. Gregorij Papę anno Incar-
„ nati Verbi 1248. & anteà 1240. in feſto
„ omnium Sanctorum intrauimus primi-
„ tùs dictam Eccleſiam, & locum, &
„ venimus de illo paruo loco in quo fra-
„ tres primitùs remanſerunt. Abbatum
autem talis extat Catalogus.

1. *Stephanus* 1. ſubſcribit tabulæ Ai-
merici de Thoarcio quâ largitur B.
Mariæ Fontenellenſi exartum de Pel-
liçonneria 1216. Migrauit à ſæculo 14.

A Cal. Decemb. vt diſcitur ex Necrolo-
gio, *obiit dominus Stephanus Abbas Fon-
tenellenſis an. 1217.*

2. *Emenius* præfuit 1217. ex cartâ 1217.
Sauarici domini de Maloſeone, &
1220. recenſetur in ſchedâ Guilelmi de
Vergnâ militis, donantis B. Mariæ
Fontenellenſi: item 1231. cum Guilel- 1231.
mo Abbate Broliigrollandi, mortuus
dicitur 5. Idus Octobr. in necrolo-
gio.

3. *Petrus* 1. obiit 2. Nonas Maij.

4. *Petrus* huius nominis 2.

5. *Stephanus* 2. nominatur in cartâ
Beatricis dominæ de Rochâ menſe Iu-
B lio 1235. confirmatâ apud Rocham ſu- 1235.
per Oyonem; quo anno teſtamentum
condidit menſe Auguſto die Veneris
poſt Conceptionem B. Mariæ; legat
inter cetera Canonicis de Fontenellis
apud quos ſepulturam elegerat, mer-
catum Machecolij, & minagium: vi-
uebat adhuc 1247. notatur obitus
eius 5. Idus Decemb.

6. *Aimericus* deceſſit 8. Cal. Decem-
bris.

7. *Helias* 1. obiit 5. Calend. De-
cembr.

8. *Guillelmus* defunctus 19. Cal. Ia- 1294.
C nuarij 1294.

9. *Giraldus de Nogareto* 1. 1295. &
1305. teſtis in concordiâ factâ cum Ab-
bate de Cancellatâ, fato conceſſit pri-
die Non. Ianuarij.

10. *Helias de Suirat* 2. recenſetur in
cartis an. 1310. 1312. 1320. die Mercu- 1310.
rij poſt Natiuitatem B. Mariæ, denaſ-
citur 2. Cal. Februarij.

11. *Giraldus Guerrea* 2. interiit 3. No-
nas Martij.

12. *Petrus Bontin* 3.

13. *Itherius.*

14. *Helias Foucher* 3. extinctus 6. Cal.
D Octobris.

15. *Giraldus* 3. vitam cum morte com-
mutauit Idibus Martij.

16. *Iacobus Oliuier*, de eo meminit
quictancia iurium Apoſtolicorum an.
1374. obiit 15. Cal. Decemb. 1391. 1391.

17. *Ioannes de Marennes* 1. 1392. 12.
Aprilis, deceſſit Nonis Martij 1412.

18. *Ioannes Regnon* 2. viuere deſiit 1440.
8. Cal. Iunij 1440.

19. *Ioannes Penetreau* 3. morte corre-
ptus 7. Cal. Iulij 1443.

20. *Andreas de Salignè*, ſpiritum ex- 1451.
halauit 12. Cal. Decemb. 1451.

21. *Ioannes Achalle* 4. obiit pridie
Non. Decemb. 1466.

22. *Petrus Billé* 4. anno vno potitur A
Abbatiâ.

1483. 23. *Michael Cheſſè* 1483. vltimus Regularium, mortuus 1487. 3. Non. Iunii.

. 24. *Ludouicus Tindo* 1. in Decretis Licentiatus, primus Abbas Commendatarius, qui religionis vota minimè emiſit, rexit annis 43.

25. *Petrus de Barro* 5. ex ſuperioris Abbatis conſobrini reſignatione: iniit
1528. poſſeſſionem die Sanctorum Innocentium 1528. obiit 1561.

26. *Ioannes de Barro* 5. Scutifer de-
1593. functus 22 Auguſti 1593.

27. *N. de Machecoul* dominus *de S. Eſtienne* ab Henrico 4. Rege Abbatiam obtinuit 1593. B

28 *Petrus de Broc de S. Mars* 6. Epiſcopus Autiſſiodorenſis, poſtea commutauit.

29. *Ludouicus de la Cour* 2. ex permutatione cum Abbatiâ Omnium San-
1654. ctorum Andegauenſium, nunc viuit.

De Fontibvs Ord Ciſtercienſis monialium, diœceſis Veeticenſis ſub Ciſtercio.

Foreſtmonſtier. Forestimonasterivm Beatæ Mariæ ſacrum, Ordinis S. Benedicti, diœceſis Ambianenſis, ex oratorio in ſyluâ Creſſiacâ fundatur à S. Richario Centulæ in Pontiuio Abbate, cui præfuit, poſteáque Sigobardus eius diſcipulus, Guido, Fulco, Enguerrani Comitis Pontiuenſis filius, Robertus an. 1105. Ioannes 1273. ex tabulario S. Fuſciani, Iacobus de Machy Religioſus B. Dionyſij 1460. & Marinus d'Aleſſo nepos B. Franciſci à Paulâ. C

Franquevaux. Francaevalles diœceſis Nemauſenſis, Ord. Ciſtercienſ. filia Mo-
1143. rimundi, fundantur 3. Cal. Iunij 1143. memorantúrq; ab Eugenio 3. c. Impetratorum de iuramento calumniæ, quod eſt ad Nemauſenſem Epiſcopum, & D ab Innocentio 3. Pontifice 1198.

S. Ferme. S Fremesii, vel Fremerij, Ord. Bened. diœceſis Vaſatenſis, condita legitur à Fremundo Burdigalenſi, ſub inſtituto nigrorum monachorum, & pro dotatione conceſſiſſe eidem Abbatiæ, quidquid inter Duregiam & Drotum poſſidebat, cum ſupremâ iuſtitiâ, tali lege, vt Conuentus debeat orare pro animâ Ducis Aquitaniæ, & ſucceſſorum; de his verò Petrus
1273. Abbas hominium præſtitit Regi Angliæ an. 1273.

La Frenade. Frenada, Ordinis Ciſterc. filia Obaſinæ, diœceſis Santonenſis conditur an. 1148.

Froimōt Frigidvsmons Ordinis Ciſtercienſis, filia Vrſicampi, fundatur ſub parrocinio B. Virginis in diœceſi Bellouacenſi à Lancelino & Manaſſe dominis de Bullis, & Ælide eorum matre, cuius loci Religioſi vocabantur Fratres de Triâ, non à toparchiâ huius cognominis inter Caluummontem & Giſortium nuncupatos, ſed à fluuiolo Triâ qui iuxta Abbatiam decurrit: hûc autem pertinent membranæ ex cartophilacio Frigidimontis deſumptæ. In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego Odo Dei gratiâ Belnacenſis Epiſcopus. Notum volo fieri, tam præſentibus quàm futuris. Quod domina Ælidis de Buglis & filij eius Lancelinus videlicet & Manaſſes, & eorum ſoror Beatrix, terram illam quam in dominio poſſidebant in territorio Harmarum Eccleſiæ B. Mariæ de Triâ dederunt, pro remedio animarum ſuarum: huius ſiquidem terræ tertiam partem decimæ maiorũ, quæ eſt inter Eccleſiam B. Michaelis, & Eccleſiam S. Sepulchri de Villari, Dominus Vrſio einſdem Eccleſiæ videlicet S. Michaelis Decanus, noſtro & quamplorium rogatu, & totius Capituli ſui aſſenſu in præſentiâ noſtrâ præfatæ Eccleſiæ Beatæ Mariæ ſub annuo cenſu quatuor minarum frumenti benignè conceſſit. Minutam verò decimam totam quæ ad altare pertinet, quod proprium eſt S. Michaelis, cenſualiter pro ſex minis auenæ eidem ſupradictæ Eccleſiæ perpetuo iure poſſidendam Capituli ſui auctoritate firmauit. Actum anno ab Incarn.* MCXXXIV. *Indict. 1. epactâ* 1134.
4. Ludouico Rege Francorum imperante. Altero diplomate recenſentur nomina fundatorum, ac bona monaſterij ſub eâ verborum formulâ. Odo Dei « voluntate Beluacenſis Epiſcopus, Triæ « monaſterio & Fratribus qui in eo ſunt, « tempore tam præſenti, quàm futuro « in æternum ſubſtituendis. Caritatis « opus eſt fratres, fratribus, Religioſos, « religioſis condeſcendere votis. Ea- « propter fratris noſtri Galerani Abba- « tis de Vrſicampo, piis precibus an- « nuentes, Triæ fratribus præſentibus « & futuris, aſſenſu, & conceſſione to- « tius Capituli noſtri quidquid de feo- « do noſtro in terris, in nemoribus, in « paſcuis, in aquis, vel etiam in deci- « mis acquiſierunt, vel acquirere pote- « runt, & omnia vſuaria in territorio de «

Braelle iure perpetuo poſſidendum concedimus. Porrò domina Adelidis de Bugli , & filij eius Lanſcelinus videlicet & Manaſſes, & Rainaldus, ſororque eorum Beatrix , & eiuſdem Beatricis filiæ Hildeburgis & Mathildis : quidquid in montanâ terrâ Hermaium in dominio poſſidebant, tam in planis, quàm in fructetis vſque ad magnum nemus quod vocatis Hez, & quandam partem ipſius nemoris, quicquid videlicet continetur inter illi gnaras meras in longum, in latum vero quicquid continetur à ſupradictâ montanâ terrâ, vſque ad mareſcum, & de ipſo mareſco , quicquid habebant inter aquam & nemus de Hez, à principio videlicet ipſius nemoris, vſque ad finem. Et etiam quidquid in ipsâ aquâ habebant, in eleemoſynam eiſdem ſupradictis fratribus per manũ noſtram in perpetuum liberè poſſidendum contradiderunt, & de feodo ſuo quicquid acquiſierunt , vel acquirere poterunt, ſimiliter conceſſerunt. Omnia verò vſuaria nemorum ſuorum, prædicti videlicet Hez, & Hulſoy, & aliorum tam in alendis pecoribus omnimodis, quàm in lignis comburendis, & ædificiis conſtruendis , ſine aliquâ redditione , ſiue paſcuagij , ſiue alterius cuiuſcunque conſuetudinis ſæpedictis Triæ fratribus contulerunt. In omnibus his ſupradictis, Petrus & Vuarnerus maiores quicquid ad ſuum ius pertinebat, ſine redditione alicuius conſuetudinis eiſdem ſupradictis fratribus liberum conceſſerunt. Homines autem Hermarum omnia vſuaria ſua quæ in ſupra determinatâ parte nemoris, & etiam in montanis fructetis habebant pro cambio , quod à dominis de Buglis acceperunt , nihil ſibi retinentes , ſæpedictis fratribus libera conceſſerunt. Præterea omnes poſſeſſiones Heremitarum apud FRISMONTEM commorantium, quas nobis reddiderunt, petitione ipſorum Heremitarum, & conceſſione Petri de Baillioco in cuius eleemoſynâ commanebant, Trienſibus fratribus ſine vllâ contradictione æternaliter poſſidendas, tradidimus, idem verò Petrus de Baillioco terram quam habebat prope domum Heremitarum , & dimidiam partem alneti, vnde Maior de Braelle aliam dimidiam partem poſſidebat, & dimidiam partem pratorum, in quibus idem Maior ſimiliter dimidietatem totius terræ quæ eſt inter fontem Alcucy & terram Rogeri. Et à latere montis vſque ad mareſcum eius terræ, alteram medietatem Radulphus de Baillioco eiſdem fratribus cenſualiter contulit, pro nouem denariis ſingulis annis in S. Remigij feſtiuitate perſoluendis. Quin etiam vxor Odonis , Richeldis videlicet, terram quam pater ſuus Herfridus Maiot de Braelle dedit ei nubenti apud Clarummontem , iacentem inter mareſcum ex parte Braelle , & montem de Freſmont , conceſſione patris ſui, & viri ſui Odonis , & hæredum ſuorum Trienſibus fratribus in eleemoſynam tradidit &c. Actum anno ab Incarnatione Domini MCXXXVI. Indict. 1136.
14. Epactâ 15. Malè à nonnullis confunditur hoc cœnobium cum Frigidofonte : huius verò Abbatiæ monachus Elinandus chronici Scriptor claruit temporibus Henrici 6. quod libris 48. ab Orbe condito ad ſua vſque tempora complexus eſt : extant Abbates eâ ſerie in tabulario.

1. *Manaſſerus* obiit 1161. 1161.
2. *Robertus* mortuus an. 1217.
3. *Guillelmus* 1. deceſſit 1220. 1220.
4. *N.* cuius nomen ignoratur.
5. *Salicius.*
6. *Henricus* 1.
7. *Hugo.*
8. *Albertus* ex cartâ regij Theſauri.
9. *Guillelmus* 2.
10. *Bernardus.*
11. *Hubertus* 1.
12. *Ioannes* 1.
13. *Petrus* interiit 1288. 1288.
14. *Guillelmus* 3. 1288. & 1294.
15. *Hubertus* 2.
16. *Reginaldus.*
17. *Robertus.*
18. *N.* de quo ſilent membranæ.
19. *Ioannes* 2.
20. *Ioannes* 3. 1387. 1387.
21. *Ioannes* 4. 1393.
22. *Dionyſius* defunctus 1401.
23. *Girardus* obiit 1406. 1406.
24. *Nicolaus.*
25. *Theobaldus.*
26. *Mathæus.*
27. *Vincentius.*
28. *Adam.*
29. *Robertus.*
30. *Antonius de Caſtellione.*
31. *Claudius de Beze*, Theodori Heresiarchæ patruus, vltimus Regularis.
32. *Odetus de Coligny* Cardinalis *de*

1567. *Chaſtillon* Abbas anno 1567.
33. *Carolus* Cardinalis *Borbonius* 1.
1580. Archiepiſcopus Rotomagenſis 1580.
34. *Carolus* Cardinalis *Borbonius* 2.
Archiepiſcopus Rotomagenſis prædi-
cti Caroli nepos.
35. *Ludouicus de Bourbon* Comes
Sueſſionenſis.
36. *Henricus de la Mothe Houdancourt*
Epiſcopus Redonenſis, & Reginæ
1654. Francorum magnus Eleemoſynarius
viuit hoc an. 1654.
Foulcar- FVLCARDIMONS Beatæ Mariæ
mont. & S. Ioanni Euangeliſtæ dicatus fun-
datur ab Henrico Comite Augi 8. B
1130. Cal. Auguſti 1130. in diœceſis Roto-
magenſis Archidiaconatu Augenſi:
éſtque Ordinis Ciſtercienſis filia Saui-
gniaci.
Fulde. FVLDA, ſiue Fuldenſe Monaſte-
rium celeberrimum S. Saluatoris, in
ſyluâ Buchonia tractus Germaniæ in-
ter Haſſiam, Franciam Orientalem,
& Vuederauiam ſitum ad ripam flu-
minis Fuldæ, ſub regulâ Benedictinâ,
conſtruitur à Bonifacio Archiepiſcopo
Moguntino in ſuâ diœceſi, ſumpti-
bus Pippini Regis, vt teſtatur epiſtola
Zachariæ Pontificis. Omnium Ger-
maniæ Abbatiarum illuſtriſſima, S.
C Bonifacij corpore, & prædiis ditata
perhonorificis primatum obtinet, cu-
ius Archimandrita Romani Imperij
Principis titulo gaudet, in publicis
Comitiis ad pedes Cæſaris, & in aliis
ſolemnitatibus ad dexteram ſedet,
quod priuilegium de eo memorat Al-
bericus in chronico, inſupérque Im-
peratricis Archicancellarius eſt. Li-
cet autem poſitum ſit in Turingiâ vl-
tra Rhenum, nec ad Franciæ monaſte-
ria pertineat, illud tamen hîc recen-
ſemus, tanquam plurium Præſulum
Galliæ ſeminarium, & à Principi-
bus noſtris munificè dotatum. Cete-
D rùm huius antiquitates & Abbates co-
piosè ac eleganter deſcripſit libris 4.
Chriſtophorus Brouuerus Societatis
Ieſu Preſbyter, ex quo opere talis ca-
talogus depromitur.
1. *S. Sturmus*, vel *Sturmio* primus
778. Abbas peruenit ad an. 778. aut ſe-
quentem, mortuus 17. Cal. Ianuarij.
2. *Bangolfus* cœpit an. 779. cuius
nomen exprimitur in donationibus
Caroli Magni; monaſterij fundamen-
ta molitus eſt in monte S. Petri, ab-
dicat 802. vt habent Annales Franco-
815. rum Fuldenſes, deſiitq; viuere an. 815.

A 3. *Ratgarius* ſucceſſit 802. magiſtra[?]-
tu excidit 817. & in B. Virginis cœ-
nobio priuatam egit vitam.
4. *Ægil* origine Noricus an. 818. ob 818.
virtutem egregiáque opera clauit
ſub eo baſilica Fuldenſis S. Bonifacij
819. ab Heiſtulpho Moguntino dedi-
cata eſt: defecit an. 822.
5. *Rabanus* immortali memoriâ di-
gnus Abbas, ſeu ingenij ornamenta &
ſcientiarum immenſitas ſpectentur, ſuf-
fectus 822. præfuit an. 20. creatus in- 822
de Archiepiſcopus Moguntinenſis,
vt ſupra dictum eſt.
B 6. *Hatto* 1. cognomento Bonoſus &
Glorioſus, perperam apud Lamber-
tum Waldo nuncupatus, Rabanum
in adminiſtratione ſequitur, cuius obi-
tum vetuſti Annales Francorum con 856
ſignant ad an. 856.
7. *Thioto* monachus Fuldenſis, Le-
gatus Ludouici Regis Germaniæ ad
Nicolaum Papam, à quo priuilegia
deceſſorum impetrauit: is vir nobilis
legitur in cartis annorum 857. & 866. 857.
magiſtratu excidit an. 869.
8. *Sigehardus* an. 869. in expeditio-
ne Sclauicâ Ludouico Regi ſtrenuam
operam nauauit, vir religioſus nuncu-
patur à Lamberto; poſtquam laudabi-
C liter præfuiſſet, in monaſterio Montis
S. Ioannis vitæ ſpatia decurrit.
9. *Hueggi*, ſurrogatus anno 874. 874.
aliis 887. qui Huoggerus ſcribitur in
conuentione factâ cum Adalberto
Comite; incolume monaſterium à vi
barbaricâ ſeruauit, & ornamentis mi-
rificè illuſtrauit, defunctum volunt
an. 900.
10. *Helinfridus*, præficitur 913. pri-
mus muro monaſterium cinxit, & aliis
ædificiis inſtaurauit.
11. *Haicho*, ſub cuius gubernatione
Conradus Rex cognomento Salicus
Fuldæ ſepulturâ donatur an. 929. 929
D 12. *Hildibertus*, qui & Heribertus
vocatur.
13. *Hadamarus*, Fuldenſem Eccle-
ſiam immenſum extulit, quam igne
exuſtam ſumptuoſis impenſis repara-
uit 927. & 948. à Marino Sedis Apo- 9
ſtolicæ Legato dedicari curauit, car-
nis ſarcinam depoſuit 956.
14. *Hatto* 2. Hadamari ex ſorore ne-
pos 956 poſt 12. circiter annos crea-
tur Moguntiæ Archiepiſcopus.
15. *Vuerhner*, item Werinharius,
& Vuernerus dictus, filius matertera
S. Vdalrici 969. pro ſecundi Othonis, 969.

..c ..tis ſuæ glori.. aduerſus Sarrace-
no.. ſtrenuè pugnans interiit 982.

16. *Erkanbaldus* Saxo, ad quem le-
gitur diploma exemptionis Silueſtri
Pont. 999. factus Moguntinus Archie-
piſcopus 1011. etiam Fuldenſem Ab-
batiam retinuit.

1011. 17. *Branthous* 1. ſubſtituitur 1011.
Dietmari monumentis clarus, quem
Trithemius in Hirſaugienſi chronico
ad Halberſtadenſem Epiſcopatum eue-
ctum memorat.

18. *Peppo*, cœnobij Lauriſſæ S. Na-
zarij alumnus depoſito Branthoo eli-
gitur 1013. vt Dietmarus l. 6. Chrono-
logiæ ſcribit.

19. *Richardus* 1. adfuit Synodo Seli-
genſtadii ad Mœnum 1033. ſub quo
monaſterium Fuldenſe diſciplinâ, eru-
ditione, literis, & religionis exercitiis
1039. ad priſcam redit Benedictinam regu-
lam, mortuus 1039.

20. *Sigewardus* ſucceſſit eodem an-
no ac diem clauſit 1043.

1047. 21. *Rohingus*, Romæ vitam finiit
1047.

22. *Egbertus*, dictus Heppo; quem
ex Italiâ aſſumptum indicat Lambet-
tus 1048. monaſterium ſuum egregiis
ornamentis inſtruxit, ac interiit 15.
Cal. Decemb. 1058.

23. *Sigefridus Eppeſtein* illuſtri proſa-
piâ natus, & Fuldenſis monachus ſuf-
1058. fectus eſt 1058. traducitur inde ad Ar-
chiepiſcopatum Moguntinum.

24. *Vuideradus* 1060. 17. Cal. Au-
guſti 1075. fatis conceſſit.

25. *Ruthardus*, qui vulgò Ruſelinus
dicitur, ab Henrico Imp. 4. ex Herſ-
feldenſi monacho euocatur, ac reni-
tens onus Abbatis admittit, de ſuâ Ec-
1096. cleſiâ præclaris operibus benè meritus
deſiit viuere 1096.

26. *Gottifridus*, de quo Abbas Vrſ-
pergenſis in Chronico, Coloniæ pere-
grinus vitâ defungitur 1109.

27. *Vuolfhelmus* turbidis rebus eam
dignitatem adminiſtrauit, anno verò
1114. 1114. rebus humanis exemptus eſt ab-
dicato magiſtratu, cuius ſepultura vi-
ſitur in S. Alexandri Oratorio.

28. *Ehrloffus* Abbas Morbachcenſis,
Moguntiæ ab Henrico Imp. Congre-
gationi Fuldenſi præficitur, ingenii,
prudentiæ, ac facundiæ laude cele-
bris, Romam cum Brunone Spirenſi
Antiſtite ad Calliſtum Papam cum am-
pliſſimâ legatione ad ſchiſma tollen-
dum mittitur, ac Vormatiæ tandem

A mortalitatem exuit an. 1122. 1122.

29. *Vdalricus*, Romæ à Calliſto 2.
conſecratur, poſteáque per Honorij
Legatum ſacerdotio eiectus, Virci-
burgi poſtremum diem obiit 1134.

30 *Henricus de Kemmenatâ* 1. De-
canus Fuldenſis vltro abdicat an. 1133. 1133
quem nonnulli ſcribunt Friſingenſem
Epiſcopum.

31. *Berthous Schlitzius* 1. Maior Præ-
poſitus 1133. priuilegiis ornatur Ponti-
ficalibus ab Innocentio Papâ: præfuit
annis 2.

32. *Conradus* 1. Maioris item Eccle-
ſiæ Præpoſitus, ob virtutem & religio-
B nem à S. Bernardo dilaudatus, comes
fuit omnium expeditionum quas Lo-
tharius cis, tránſque Alpes confecit,
defunctus 1140. humatur in Monte S. 1140.
Petri.

33. *Alcholffus*, aſperâ vſus guberna-
tione in monachos, Eugenii Pontifi-
cis iuſſu exauthoratus eſt.

34. *Ruggerus* 1. Remenſi Concilio
adfuit, ac rebus diuinis vacaturus ſe-
ceſſit in Montem B. Virginis.

35. *Henricus* 2. Hersfeldenſis Abbas
ſuffectus 1148. ſedit 2. annis. 1148.

36. *Marquardus Bamberga* 1. de S.
C Michaelis monaſterio accerſitur 1150.
Conrado & Friderico Imperatoribus
carus, abdicat Præpoſiturâ S. Andreæ
contentus, tumulatúrque Fuldæ in
maiorum ſepulchro.

37. *Herimannus* ex Hersfeldenſi mo-
naſterio ad Fuldenſe regimen aſſumi-
tur 1165. deceſſit 8. Cal. Maii 1168. 1165.

38 *Burchardus*, ſub quo Fuldenſis
Eccleſia vltimo caſu propè labefacta-
ta eſt, expilatis Eccleſiæ facultatibus,
dominiis abalienatis, ſeiunctus item
ab Eccleſiæ communione apud Vede-
rauiam in Rheteris monaſterio expi- 1176.
rauit 1176.

D 39. *Ruggerus* 2. ex Diacono electus
die S. Gregorii, præclaris factis con-
ſpicuus, ab Italiâ reuertens, die S. Bo-
nifacii è vitâ migrauit poſt annum
præfecturæ.

40. *Conradus* 2. Præpoſitus monaſte-
rii S. Solæ, 4. Nonas Iulii ſuffragiis
omnium poſtulatur, Romæ in Conci-
lio Lateranenſi interfuit, ac poſt an.
15 adminiſtrationis vitâ functus eſt.

41. *Henricus* 3. ex Montis S. Ioan-
nis Baptiſtæ Præpoſito, Henrici Regis
fauore Fuldam occupauit 1192. ſedit- 1192.
que an. 24.

42. *Hartmannus* 1. Præpoſitus mon-

tis Sancti Petri anno 1216.

43. *Cuno*, Elwangenſis monaſterij
1217. item Præpoſitus ſubſtituitur 1217. trans Alpes in itinere ad Imperatorem occubuit 1221.

44. *Conradus à Malkos* 3. cui cum Hermanno Herbipolenſi magnum bellum interceſſit, renuntiatus fuerat 1221. præfuitque annis 25.

45. *Henricus ab Ehrtall* 4. ex Decano
1249. creatur 1249. confirmatus ab Innocentio Pontif. ad meliorem vitam transfertur 1261.

46. *Berthous Leipolts* 2. ex Præpoſito S. Petri, plurimis egregiis facinoribus inclytus interficitur à ſicariis vaſſallis
1271. 15. Cal. Aprilis inter miſſarum Quadrageſimæ ſolemnia, apud Fuldam.

47. *Berthous de Mackenzell* 3. Præpo-
1271. ſitus Diui Andreæ cœpit 1271. rexit 2. annis.

48. *Berthous de Bimbach* 4. eligitur 7. Idus Aprilis 1274. Synodo Lugdunenſi interest, poſteàque 1286. Pontificis, Regiſque gratiâ ſe abdicat.

49. *Marquardus de Bickenbach* 2. ex genere Baronum huius nominis ſubſtituitur, antea Decanus, qui ab Epiſco-
1287. po Bambergenſi conſecratus eſt 1287. eodémque anno funeſtâ clade baſilica Fuldenſis conflagrauit, dies expleuit anno 1288.

50. *Henricus Comes de Villnauu* 5. ex prænobili ſtirpe, qui poſt 25. annos regiminis quod laudabiliter ſuſtinuit
1313. moritur Amelburgi 1313. 12. Calend. Martij.

51. *Eberardus à Rotenſtein* 1313. eodem anno ſupremum ſpiritum reddidit.

52. *Henricus de Hohenberg* 6. ex Fuldenſi Decano eligitur 1314. rexit ferè annis 40. cuius geſta pluribus perte-
1353. xuit Brouuerus; deceſſit 1353 7. Idus Septembris, & in Oratorio à ſe condito tumulatur.

53. *Henricus de Kralucke* 7. 1353. fato eripitur 5. Cal. Iunij 1372. humatus in B. Virginis Monte.

54. *Conradus de Hanauu* 4. ex Comitibus Hanouiæ ab inimicis factione conflatâ interfectus 1382.

55. *Fridericus Romrodt* Eccleſiæ bel-
1395. lis quaſſatæ egregius aſſertor obiit an. 1395.

56. *Ioannes de Nerlo* 1. 1395. interfuit Concilio Conſtantienſi 1414. defunctus 3. die Epiphaniæ 1440.

57. *Hermannus de Buchenauu*, Præpoſitus S. Ioannis, olim Coadiutor, in monaſterio Montis S. Ioannis ſepul- 1449
turæ mandatur 1449.

58. *Reinhardus de Vuilnauue* ex Comitum huius nominis progenie editus, die S. Georgij electus, abiit è vitâ an. 1476. 16. Cal. Aprilis in æde maiori quieſcit.

59. *Ioannes de Henneberg* 2. ex Comitum Hennebergiæ proſapiâ Guillelmi 4. Comitis & Catharinæ Hanouiæ filius, inculpati Principis ac Paſtoris vigilantiſſimi laudem promeritus, Coadiutor ſuperioris, tum ſucceſſor Cathedram aſcendit 1477. qui 1477
Eccleſiam ſuam dignitate iuxta ac religione florentiſſimam illuſtrauit; poſt anno 45. humanis conceſſit 1513. 20. Maij.

60. *Hartmannus de Kircberg* 2. Moguntinenſis Canonicus, Præpoſitus S. Michaelis 1513 ſedit annis 7. de cuius vitâ prolixiùs in Fuldenſibus Antiquitatibus diſſeritur lib. 4. mortuus 1529
1529. Moguntiæ vbi ſepelitur.

61. *Ioannes de Henneberg* 3. ex Comitibus Hennebergenſibus, Guillelmi & Anaſtaſiæ Brandeburgenſis Marchioniſſæ filius, à Congregatione aſſumitur Abbas, debitum naturæ perſoluit 1541. 10. Maij, conditus in æde 1541
primariâ.

62. *Philippus Schenck à Schuueinſbergh* Decanus, inde Præpoſitus S. Ioannis Montis, Abbatiam adeptus eſt 1541. ſpiritum emiſit 15. Ianua- 1550.
rii 1550.

63. *Vuolfangus-Theodericus à Enſigkeim* electus 28. Ianuarii, defecit Francofurti 1558. 29. Aprilis.

64. *Vuolffgangus Schutzpar à Milchling* 2. nobilis Teutonicus 1558. antea Co- 1558
adiutor, obiit pridie Cal. Decemb. 1567.

65. *Georgius Schenk à Schuueinsburg*, per trimeſtre circiter adminiſtrauit, fato ſublatus 25. Februarii 1568. 1567

66. *Vuilhelmus Claurius*, migrauit è vitâ 1570.

67. *Balthaſar à Dermbach*, cognomento Grauel, ex Decano Eccleſiæ maioris 1570. gubernauit annis 35. de- 1570
functus 1606. ſepelitur in exedrâ principis Eccleſiæ.

68. *Ioannes-Fridericus à Schuualbach* Primas per Germaniam omnium Abbatum, Princeps Fuldenſis, & Imperatricis Archicancellarius, creatus

ex Eccleſiæ Decano 22. Martii, confirmatúrque 19. Cal. Septemb à Pau-
1606. lo 5. Pontifice 1606. & anno 1607. à Rodolfo Cæſare de Regalibus inueſtitur.

Fueillãs. FVLIVM, ſeu Fulienſe monaſteriũ Ord. Ciſtercienſis, filia Criſtæ ſub Morimundo, diœceſis olim Toloſanæ, nunc Riuenſis, cuius loci Abbatum notitia ſequitur ex tabulario.

1145. 1. *Raynulphus* 1. nominatur in ſchedâ an. 1145.

2. *Bernardus* 1156.

1163. 3. *Guillelmus* 1. 1163. vſque ad 1167.

4. *Raymundus* 1. 1174. ad an. 1175. Hugone Epiſcopo Toloſano.

5. *Theobaldus* 1. 1181. ſedit vſque ad
1202. an. 1202. menſe Maio.

6. *Annus* 1203.

7. *Ogerius* 1. 1205.

8. *Aymondus* 1. cuius memoria ha-
1206. betur in actis an. 1206.

9. *Theobaldus* 2. 1208.

1209. 10. *Ranulphus* 2. 1209.

11. *Theobaldus* 3. 1211. menſe Iunio.

12. *Martinus*, vel *Martialis de S. Fœlice* recenſetur in veteri documento cartophilacij an. 1211.

1213. 13 *Aymondus* 2. 1213.

14. *Guillelmus* 2. Abbatiam obtinuit 1214.

15. *Aymendus* 3. 1216. menſe Aprili.

1216. 16. *Raymundus Petrus* 2. 1216. vſque ad 1217.

17. *Arnaldus* 1. 1217. ad an. 1222. menſe Decemb.

18. *Aymondus* 4. floruit 1222.

1225. 19. *Albertus* 1225. menſe Aprili.

20. *Ogerius* 2. ſedebat 1225. menſe Octobri.

21. *Alfonſus* an. 1231. ad 1239. menſe Iunio.

1240. 22. *Arnaldus de Brantalon* 2. 1240.

23. *Mathæus* aliàs *Martinus à S. Fœlice* 1242. & 1246. menſe Iulio.

24. *Arnaldus Garſia* 3. 1249.

1250. 25. *Theobaldus* 4. anno 1250.

26. *Guilelmus de Aurâ* 3. an. 1252. & 1254.

27. *Ogerius* 3. 1255. menſe Iunio, ad an. vſque 1266.

1269. 28. *Arnaldus Garſia* 4. 1269. ad 1271.

29. *Ademarus de Françon* 1271.

30. *Arnaldus Garſia* 5. 1272. & 1273.

1274. 31. *Ioannes de Bolonâ* 1. 1274. rexit vſque ad 1280.

32. *Homobonus* 1281. menſe Martio.

33. *Odo de Caſaux* 1285. ad 1324.

34. *Arnaldus Guillelmus de Villamolli* 5. anno 1328. ad 1332. 1328.

35. *Guillelmus-Arnaldus de Falgario* 4. 1339. ad 1348.

36. *Raymundus-Atouis de Ses* 3. 1348. menſe Iulio.

37. *Ioannes de Falgario* 2. 1355. & 1355.
1359.

38. *Bernardus de Calmo* 1. 1368.

39. *Ioannes Tornegy* 3. præfuit 1400.

40. *Ioannes de Pequaymond*, aliàs *de Pegareſſe* 4. 1420. ad 1421. 1420.

41. *Ioannes de Pognanis* 5. 1428.

42. *Ioannes de Pequaymond* 6. 1433. ad 1437.

43. *Santius de Lagouſſan* fit Abbas 1455.
1450. reſignauit 1455.

44. *Iacobus Clericus* dictus *le Bourguignon* poſt regimen ſeptem annorum & ſex menſium abdicauit 25. Martij 1462.

45. *Arnaldus de Clauariâ* 6. 1462. ceſſit 1493.

46. *Ioannes de Morario* 7. ſecularis
Doctor in iure Canonico an. 1493. & 1493.
1498. cuius tempore *Gregorius*, aliis *Preientius Alart* Prior, ſe gerebat pro Abbate.

47. *Guillelmus de Bonneual* 5. Archidaconus Conuenenſis Eccleſiæ an. 1499. & 1500. menſe Octobri.

48. *Iacobus Sabatery* Abbas Cande- 1501.
lij 1501.

49. *Petrus de Trilliâ* 1.

50. *Petrus de Campene* 2. obiit 6. Septemb. 1522.

51. *Ioannes Bernard* 8. eligitur 19.
Nouemb. 1522. & 1529. 1522.

52. *Bernardus d'Orneſan* 2. Epiſcopus Lombarienſis, Abbas Niſortij, adipiſcitur poſſeſſionem 1539. moritur 1550.

53. *Carolus de Cruſſol* filius Caroli Baronis de Cruſſol, Vicecomitis d'Vſez, Magni Franciæ Panetarij, & Ioannæ
Galiot de Genouillac 1550. reſigna- 1550.
uit Ioanni ſequenti xi. April. 1562. paulò antequam in obſidione Arauſicanâ interfectus fuiſſet.

54. *Ioannes de la Barriere* 4. origine Cadurcenſis è villâ S. Cirici, poſſeſ-
ſionem apprehendit 15. Iulij 1565. & 1565.
monaſterium ad primæuum S. Benedicti & D. Bernardi inſtitutum reduxit emiſſo voto ſolẽniter 9. Maij 1573. Sixtus enim Pontifex v. à Religioſis Fulienſibus rogatus, interdixit Abbati Ciſtercienſi, eiúſque Ordinis Superioribus, ne ipſos aut ſucceſſores, ad relaxandum aliquâ ex parte rigorem ob-

ſeruantiæ præſumerent, nihilominus A
eorum viſitationi, ac iuriſdictioni omnimodè ſubiecti eſſent; poſtmodum
1587. verò idem Papa 1587. Idibus Nouemb. petitione Henrici Regis conceſſit, vt Congregatio Beatæ Mariæ Fulienſis tam per vniuerſam Galliam, quàm etiam per alia regna, virorum & monialium monaſteria fundare, & inſtituere poſſet: quæ Congregatio celebris in breui dilatata, variis in locis ſedes fixit. Ipſe autem Barrerius fundator eius deceſſit Romæ ætatis ſuæ
1600. 56. an. 1600. 28. Aprilis non ſine ſanctitatis opinione, ſepultúſque apud S. B
Bernardum ad Thermas Diocletianas, vt docent Spondanus tomo 3. Annal. & Hilarion de Coſte in Hiſtoriâ Catholicâ, cuius item Ioannis honorificè meminerunt Cardinalis Oſſatus in epiſtolâ ad eumdem ſcriptâ, & Iacobus Galtherus in Tabulâ Chronologicâ.

55. *Ioannes Balades* 11. prouiſus à Papâ Clemente 8. poſt obitum Barrerij de Abbatiâ Fulienſi vacante in Curiâ, ſed eam ceſſit ſponte in fauorem Congregationis Fulienſis in Capitu-
1610. lo generali; Obiitque menſe Auguſto 1610. C

Furnes. Fvrnense monaſterium D. Nicolao ſacrum, Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis olim Teroanenſis, nunc Iprenſis, fundatum à Ioanne Epiſco-
1120. po Teruanenſi Furnis an. 1120. dotatur ab Adelâ Comitiſſâ Peronæ, memoratúrque cap. 2. de Alienat. Iud. mar. cauſâ factâ. Abbates autem hi reperiuntur in ſcriniis cœnobij.

1. *Nicolaus* anno 1120.
2. *Balduinus Ballsolanus.*
3. *Baſilius.*
4. *Godefridus.*
5. *Erlebaldus*, ſiue *Erembaldus.*
1142. 6. *Simon* an. 1142.
7. *Vuilelmus* 1. multa dona à Theo- D
derico Flandriæ Comite, & ab Alexandro 3. priuilegia obtinuit, mortuus circa 1165.
8. *Hugo.*
1231. 9. *Vuilelmus Riguardus* 2. 1231. ex necrologio.
10. *Vuilelmus* 3.
1232. 11. *Henricus*, interiit 1232.
12. *Ioannes* 1. exceſſit 1242.
13. *Paulus de Nouoportu* 1.
14. *Gilbertus.*
1258. 15. *Laurentius* obiit 1258.
16. *Ægidius* 1. 1282.
17. *Lambertus* 1313 1313.
18. *Arnulphus*, ſeu Arnoldus.
19. *Paulus* 2.
20. *Euerardus.*
21. *Theodoricus Vander Pale* ab an. 1359.
1337. ad 1359.
22. *Dankardus de Lapide* vſque ad annum 1367.
23. *Petrus Vuerdaerde* 1.
24. *Medardus Grimiuk* ab 1399. ad 1409.
an. 1409.
25. *Petrus Vuickaert* 2.
26. *Limannus* 1427. ad 1457.
27. *Anthonius Vander Donk* 1. à Pio 11. Papâ ius mitræ obtinuit: defunctus 1465.
1465.
28. *Vualtherus* ſedit 27. annis, & munere ſe abdicat.
29. *Ioannes Neyſſacke* 2. obiit 1494.
30. *Ioannes Beurſe* 3. Theologiæ Doctor; migrat è vitâ 1512. 1512.
31. *Ægidius Comitis* 2. reſignauit 1525.
32. *Petrus Steuin* 3. deceſſit 1539.
33. *Martinus Praet* diem clauſit an. 1541.
1541.
34. *Antonius le Febure* 2. defunctus eſt 1549.
35. *Ioannes Van Scborre* 4. obiit an. 1554.
1554.
36. *Antonius Rataller* 3. viuendi finem fecit 1558.
37. *Robertus du Stocq*, ſub quo monaſterium euerſum, viuere deſiit anno 1588.
1588.
38. *Philippus Dammius* Brugenſis Theologiæ Doctor, fato functus an. 1615.
1615.
39. *Chriſtianus Dunaus* moritur an. 1636.
40. *Paulus de Gomiecourt* 2. præerat 1644.
anno 1644.

S. Fvsciani diœceſis Ambianenſis, Ordinis S. Benedicti, fundatur, non vt perperam ſcribunt quidam à Fredegunde Francorum Reginâ, ſed ab Inguerrano Comite Ambianenſi ſub an. 1105. indict. 13. qui Odolrico primo Abbati ac monachis conceſſit totum montis ipſius territorium, « quatenus ibi domo Dei constructâ, « locus antea incultus habitatione ho- « minum, liber & abſolutus ab omni « ſæculari poteſtate eſſet, idque aſſen- « ſu Ingerrani Montisdeſiderij, ad cu- « ius dominium ſub Ingerano Comite « pars territorij illius iure hæreditario « pertinebat. Abbatum indiculum communicauit ex tabulario S. Fuſciani dom. du Freſne de Cangé.

S. Fuſcien aux bois les Amiens. 1105.

1. *Odol-*

1105. 1. *Odolricus* conſtituitur an. 1105.
2. *Radulfus* 1. 1107. & 1125.
1138. 3. *Euſtachius* 1138.
4. *Gigomarus* 1145. 1148. & 1151. ex cartulario Ambianenſi.
5. *Otho* 1178.
1194. 6. *Dodo* 1194. & 1196.
7. *Ioannes* 1. 1203. & 1210.
8. *Radulfus* 2. 1215. & 1221.
1231. 9. *Fulco* 1231. 1234.
10. *Petrus* 1249.
1265. 11. *Richardus* 1265.
12. *Guido* 1273. 1281.
1331. 13. *Guillelmus de Tretry* 1331.
14. *Ioannes* 2. 1379. 1401.
1497. 15. *Matheus Loques* 1497.
16. *Robertus* 1499.
1525. 17. *Ioannes* 1525.
18. *Ioannes le Veneur* Cardinalis Epiſcopus Lexouienſis, Abbas Commendatarius 1540.
1565. 19. *Ferrandus des Forges* 1565.
20. *Claudius Carpentin* 1577. & 1578.
21. *Carolus Faye* Canonicus & Archidiaconus Eccleſiæ Pariſienſis, in Senatu Conſiliarius, Bartholomei domini Deſpeiſſes Præſidis in Parlamento ex Mariâ Viole filius.

FAYE D'argent à la bande d'azur chargée de trois teſtes de licorne d'or.

22. *Emmanuel a'Ailly* nothus Vice-
1622. domini Ambianenſis defuncti 1622. cui ſucceſſit eius frater naturalis.
23. *Carolus d'Ailly* nunc Abbas.

Foigny. FVSNIACVM, Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Laudunenſis, Abbatia percelebris, vt loquitur Exordium magnum Ciſtercienſe, de dignioribus & magis religione conſpicuis filiabus Clareuallis, quam S. Bernardus Præmonſtrato ſubſtituit, B. Norberto non multò ante conceſſo, hoc quippe cœnobium Ordinis Caput oblatum fuerat D. Bernardo, quemadmodum legitur in eius epiſtolâ ad Abbatem Præmonſtratenſem. Hic ſanctiſſimus Abbas Clareuallis, cum aliquando ad partes Viromandiæ iter faceret, Bartholomeus Laudunenſis Epiſcopus, famâ ſanctitatis eius illectus, & zelo deuotionis flagrans monachos ab eo petiit, per quos Ciſtercienſis reformatio, & nouum vitæ genus propagaretur in ſuâ diœceſi. Ad monaſterium igitur conſtruendum de poſſeſſionibus ſuis ei pollicitus eſt, mox B. Pater primùm Deo, inde Epiſcopo gratias agens cœnobium acceptat, monachos offert, electurus locum & ædificij formam traditurus, proficiſcitur. Quare ad eius preces anno Incarnati Verbi 1121. duodecim monachos 1121. ex ſuo Conuentu Clareuallenſi, inſtar XII. Apoſtolorum, cum tertio decimo Abbate, qui vice Chriſti eis præponeretur, ad nouam Abbatiam inchoandam emiſit, veneruntque ad locum Fuſniacum 5. Idus Iulij, in Viromanduenſis pagi finibus, & regione Thieraſchiæ, in valle ſuper riuum Albæ, iuxta opaca ſyluarum, & vicinorum hinc inde montium anguſtias, ſecundo lapide ab oppido Veruino, vbi celeberrimus pro pace tractatus inter Henricum IV. Regem Chriſtianiſſimum, & Philippum 2. Hiſpaniæ promulgatus concluditur. quod quidem monaſterium propriis ſumptibus eiuſdem Bartholomei conditum eſt, vt annotat breuis carta fundationis è tabulario deprompta.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Ego Bartholomeus Dei gratiâ Laudunenſis Epiſcopus. Notum eſſe volumus tam præſentibus quàm futuris, quod* FVSNIACVS *erat alodium S. Michaelis, & cum locus ille non multùm eſſet vtilis eidem Eccleſia, impetrauimus ab Elberto Abbate & monachis loci illius, vt illum locum nobis liberum & abſolutum redderet, ad faciendum quicquid inde facere vellemus. Nos autem eundem locum aſſenſu prædicti Abbatis & Capituli eius monachis de Claraualle liberum & abſolutum reddidimus, vt ibi Abbatiam conſtituerent, & liberè, & quietè Deo deſeruirent. Actum Anno Domini* MCXXI. Regio diplomate dotatio ſubſequenti priuilegio confirmatur, necnon à Regibus Philippo 3. Philippo 4. Carolo 8. & Ludouico XI. IN NOMINE «
ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego «
Ludouicus Dei gratiâ Francorum «
Rex, notum eſſe volumus tam præ- «
ſentibus quàm futuris, quòd commu- «
tationem illam quam fecit Bartholo «
meus Laudunenſis Epiſcopus, pro ter- «
râ illâ quam poſſident monachi de «
FVSNIACO, noſtro aſſenſu, & vo- «
luntate fecit. Et deinceps, quicun- «
que eis aliquid dederit, vel ad poſſi- «
dendum, vel ad commutandum quod «
à noſtrâ regiâ deſcendat poteſtate, il- «
la largitio, vel commutatio, noſtrâ «
fiat conceſſione : vt verò firmior no- «
ſtra conceſſio habeatur, noſtræ regiæ «
imaginis impreſſione confirmari præ- «
cepimus. Actum Lauduni Anno In- «
carnationis Domini MCXXI. Idem 1121.
Bartholomeus dedit allodium S. Ste-

phani d'Aubenton, prout patet eius
membranæ contextu. IN NOMINE
*ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego Bar-
tholomeus Dei gratiâ Laudunenſis Præſul.
Notum eſſe volumus tam præſentibus quàm
futuris, quòd alodium S. Stephani de Fi-
demenſi erat contiguum terræ monachorum
de* FVSNIACO, *& cum neceſſarium eſ-
ſet eis, impetrauimus ab Abbate Roberto
de Fidemenſi, & eius Capitulo, vt idem
alodium mihi redderent. Et ego aſſenſu ſu-
pradicti Abbatis, & eius Capituli, mona-
chis de Fuſniaco reddidi, vt liberum &
abſolutum idem alodium iure perpetuo poſ-
ſiderent. Vt autem hæc traditio inconuul-
ſa permaneat, impreſſione noſtra imaginis
confirmari & corroborari præcipimus. A-
ctum Anno Domini* MCXXI. Confirma-
uit quoque Eccleſiæ S. Virginis de
Fuſniaco terram & villam de Sparſia-
co, quam Iuo Abbas S. Martini Tor-
nacenſis contulerat, idque ſchedâ an-
1147. ni 1147. Hanc ipſam fundationem
bullis Apoſtolicis item approbauêre
Innocentius Papa 2. Remis, Nonis
Nouemb. 1131. Eugenius 3. in terri-
torio Meldenſi 17. Cal. Maij 1147.
Alexander 3. Senonis 11. Cal. Feb.
1163. denique Bonifacius, Innocen-
tius, & Martinus ſummi Pontifices.
Cæterùm monachi primò cœnobium
paruum, id eſt domum pro refectorio
& dormitorio, cum B. Mariæ ſacello
conſtruxerunt, donec auguſtius tem-
plum munificentiâ Bartholomei An-
tiſtitis erigeretur, longitudine 400.
ped lat. 82. extenſum, 44. magnis co-
lumnis, & totidem paruis ſuſtenta-
tum, ingentis molis, ac pretij magni-
tudine, totiúſque Ordinis Ciſtercien-
ſis penè maximum, per tres annos
confectum, hodie integrum perſeue-
rat; cæteráque loca regularia pulchri-
tudine & amplitudine ædificiorum
ſplendent. Porrò exordium & pro-
greſſus Fuſniaci nihil habuit quod
non ſit illuſtre, erat quippe hæc do-
mus noua plantatio, diuitiis ac poſſeſ-
ſionibus in principio non multùm a-
bundans, ſed religione, & celebri fa-
mâ præ cæteris Laudunenſis Epiſco-
patus Abbatiis pollens, propter quod
multi illuſtres viri, relictis propriis,
& mundo, ductum Raynaldi Abbatis
perquirebant, vt ibidem ſub Ciſter-
cienſi inſtituto Deo militarent, quam-
plures etiam nobiles, prædia & agros
certatim offerebant, Dominus Bar-
tholomeus de Caſtellione, & Rou-
ciaco, Laudunenſis Præſul, Renerus
de Sain, Radulphus & Ingerannus
dynaſtæ de Couciaco, Iacobus Prin-
ceps de Aueſnis, & toparcha Guiſiæ,
Robertus de Fagneule, de Vuiege, &
de Tuny, Ioanna de Chaſtallon Co-
mitiſſa Bleſenſis, inter præcipuos ſunt
qui terras, priuilegiáque monaſterio
conceſſerunt. In hoc etiam cernuntur
ſepulchra dominorum de Caſtellione
& Rouciaco, de Couciaco, de Cima-
co, de Vuiege, & de Tuny fundato-
rum. Diuus Bernardus paternam ſol-
licitudinem erga Fuſniacenſes mona-
chos ſuos habebat, & obſeruatione
dignum, quod dum ædificationi cœ-
nobiorum per Belgium inferius inten-
debat, ſæpius ibidem, præ cæteris in
eo per has regiones eundo morabatur,
iuxta illud; hic requies mea, hic ha-
bitabo quoniam elegi eam; cuius cu-
biculum aſſeruatum etiam fuit vſque
ad tempora exitialis illius belli inter
Galliæ & Hiſpaniæ Reges, quod præ
ædificij vetuſtate deſtructum fuit 1634.
extátque perpulchrum adhuc ſacel-
lum in eius honorem. Inſignis fuit
nouæ baſilicæ Fuſniacenſis dedicatio
celebrata ab eodem Bartholomæo Lau-
dunenſi Epiſcopo 1124 qui relictis in- 1124.
ſulis ibi monachum profeſſus eſt, Ca-
talogo beatorum Ordinis adſcriptus
26. Iunij, in eodem cœnobio quieſcit
cum epigraphe ſepulchrali. Vnde pri-
uilegium Apoſtolicum Honorij 2. ad
huius Monaſterij Abbatem ſcribit,
eam ſolemnitatem dedicationis inci-
diſſe in feſto B. Martini Confeſſoris,
& ne fiat officiorum confuſio, præci-
pit vt in craſtinum B. Brictij celebre-
tur, diplomate dato Laterani 1125.
10. Cal. Februarij, Pontificatus 1. Ex
hoc item monaſterio plures virtute &
eruditione celeberrimi, multorum
quoque cœnobiorum reformatores ad
maiores dignitates, Abbatiáſque re-
gendas aſſumpti ſunt, Bernardus Cla-
reuallis, Odo & Balduinus poſtea Ab-
bates de Bohetis, atque plurimi ſuper
Scripturam ſacram Commentatores,
inter quos Balduinus ille prædictus
Abbas, necnon Religioſus Guitbertus
nomine, qui tractatum ſuper Geneſim
ſenſu morali eruditè libris decem di-
ſtinxit, ſuúmque opus Bartholomeo
Epiſcopo Laudunenſi dicauit. Ab eo-
dem cœnobio, duo ſunt alia depen-
dentia tanquam filiæ, vnum virorum
nuncupatum Bohetis, alterum Mo-

nialium de Saluatorio ſubtus Laudunum: vtrùmque inſtituti Ciſtercienſis. Fuſniaci autem vt annotat Menologium Ciſtercij 4. Nonas Maij, memoratur depoſitio B. Alexandri Principis Scotiæ, qui relicto pro Chriſti amore ampliſſimo regno, ignotus habitum Conuerſorum ibidem humiliter induit, & egregiis miraculis in vitâ, ac poſt obitum claruit; de eo ſcripſére Thomas Cantipratanus lib. 2. de Apibus cap. 10. & 18. vbi quoddam miraculum Crucifixi apud Fuſniacum factum recitat, Ordinis nobiliſſimum atque ditiſſimum monaſterium nuncupans. Sed iam ad Abbatum ſeriem B deſcribendam redeamus, quam ex cartis & membranis communicauit Religioſus quidam Aſcera huius cœnobij Fuſniacenſis.

1. *B. Rainaldus* S. Bernardi Clareuallenſis diſcipulus, ipſique ſingularis amoris prerogatiuâ ob animi dotes coniunctus, primus deligitur Fuſniacenſis Archimandrita, ad quem eiuſdem Sancti tres extant epiſtolæ 72. 73. & 74. A teneris monaſticæ diſciplinæ traditus, egregiam indolem ſummâ eruditione & virtute illuſtrauit, ſub magiſterio B. Patris Bernardi, C cuius exemplo infotmatus ad vitæ integritatem, religionis zelum, & erga Deum pietatem, in conſecratione maioris Eccleſiæ ab ipſo S. Bernardo viſitatur, & poſt exantlatos labores, plenus dierum & bonorum operum defunctus eſt 27. Aprilis, cuius eximia ſanctitas, tot tantiſque ſignis innotuit, vt poſt maturam delibetationem à Patribus Ordinis in Catalogum Beatorum Ciſtereienſium telatus ſit; de eo Ioannes Abbas in Catalogo Sanctorum Ord. Ciſt. Angelus Manrique in Laureâ Euangelicâ, Aubertus Miræus lib. Originum Monaſticarum, & alij D Hiſtorici.

1141. 2. *Goſſuinus* 1. anno 1141. 3. Cal. Septemb. Comites Bleſenſes cum Bartholomeo Laudunenſi Antiſtite, quandam terram haud procul ab vrbe Guiſiâ, quæ tunc Spinetum vocabatur, nunc Boheris, ad monaſterium ibidem conſtruendum Goſſuino Abbati Fuſniacenſi, & fratribus eius contulerunt, qui duodecim monachos ex cœnobio ſuo ad prædictum locum deſtinauit, præficiens eis Abbatem Odonem, virùm pietate inclytum, ſed prædicti monachi cum Cœnobiarchâ A Odone hac conditione à Fuſniaco diſceſſerunt, & ſpoponderunt ſimul, vt quando aliquis monachus, vel Conuerſus de eorum Conuentu, tam de matre quàm de filiâ moreretur, pro eo ab vno quoque Religioſorum orationes fierent. Sed quia poſſeſſio illa de Spineto ad ſuſtentationem fratrum ibidem Domino famulantium non ſufficiebat, memoratus Abbas Goſſuinus commutationem fecit de totâ villâ de Ioncoſa quæ eſt magni redditus, cum quadam paruâ parte grangiæ de Foucouzy, ad ipſummet de Boheris pertinente, vt docent cartularia B Fuſniaci: deceſſit Goſſuinus 4. die Iulij.

3. *Robertus* die 24. Auguſti.

4. *Anſelmus* 1.

5. *Vdelinus* 4. Septembris.

6. *Gilebertus* receuſetur in obituario die 13. Nouembris.

7. *Radulfus* 8. Februarij.

8. *Guilelmus* die 5. Nouembris.

9. *Simon* 30. Auguſti.

10. *Mathæus* 1. anno 1232. diploma- 1232.
te Gregorij IX. Monaſteria exempta Benedictinorum per prouincias Remenſem & Rotomagenſem reformauit, C videlicet S. Vedaſti Attrebatenſis, S. Petri Corbeienſis, S. Cornelij Compendienſis, S. Medardi Sueſſionenſis, S. Valerici Ambianenſis, Richarij in Pontiuo, Fiſcanni & alia multa, in quibus ordinationes quaſdam, ſeu regulam reformationis præſcripſit. Hic etiam altare penè totum argenteum pondere ducentarum circiter librarum in quo myſteria noſtræ redemptionis ſunt inſculpta, opere deaurato cum architecturâ fabricari fecit.

11. *Anſelmus* 2. 5. Iunij.

12. *Petrus*, cuius annua recurrit com- D memorario 19. Octobris.

13. *Goſſuinus* 2. anniuerſarius dies illius aſſignatur 5. Iunij.

14. *Lambertus* 15. Martij.

15. *Mathæus* 2. memoratur in necrologio 11. Sept.

16. *Ioannes* 1. die 23. Martij.

17. *Bernardus*, poſtea Abbas Clareuallis.

18. *Ioannes* 2. Auguſti 25.

19. *Ioannes* 3. qui obituario reperitur adſcriptus 2. Nouemb.

20. *Ioannes* 4. Iunij 15.

21. *Gobertus* 6. Iulij.

22. *Nicolaus* 1. 5. Maij.

23. *Mathæus* 3. 8. Aprilis.
24. *Ioannes* 5. die 5. Ianuarij.
25. *Ludouicus.*
26. *Ioannes* 6. 16. Maii.
27. *Furſeus.*
28. *Ioannes* 7. die 24. Ianuarii. ignoratur porrò Abbatum ſeries ſupradictorum, præter eos qui notati ſunt, nec certò conſtat an plures fuerint.

Covcy. 29. *Robertus de Coucy* primus Abbas Commendatarius, Eleemoſynarius Regis Franciſci I. frater Iacobi toparchæ de Veruino, Baronis de Stone, &
1569. Ioannis Abbatis Bonifontani: mortuus eſt 1569.
30. *N.* dominus *de Rennes.*
31. *Ioannes de Moruillier* 8.
32. *Ioannes de Lordreau* 9.
33. *Nicolaus de Neufuille* 2.
34. *Camillus de Neufuille* Archiepiſ-
1654. copus & Comes Lugdunenſis, Primas Galliarum, nunc viuit.

S. Voluſian de Foix. Fvxvm oppidum prouinciæ ac præfecturæ notiſſima ſedes, quod præterfluit amnis Aurigera, illuſtriſſimæ familiæ Comitum Fuxenſium nomen dedit, quæ in ſtirpem de Albreto, ac gentem Borboniam tranſiit. Viſitur in eâ vrbe Abbatia Ord. S. Auguſtini, diœceſis Appamienſis, ſancti Martyris & Epiſcopi Turonenſis Voluſiani titulo inſignita, quam antiquiſſimæ membranæ aiunt à Carolo Magno inſtitutam, in monumentum victoriæ quam de Sarracenis tulit. Poſthæc à Raimundo Comite Toloſano Canonicos Regulares è loco S. Siriaci Fuxum euocatos tradunt, & apud baſilicam S. Nazarii propè Fuxenſe caſtrum ad officia diuina celebranda inductos, iuxta quam beati Voluſiani corpore in vrbem tranſlato, Rogerij ſecundi Fuxenſium Comitis ſtudio, Eccleſia multùm inclaruit. Rè verâ autem Comites Carcaſſonæ fundatores agnoſcit hoc monaſterium, multis redditibus à Comitibus Fuxenſibus, Bernardo, Rogerio, & Rogerio-Bernardo ditatum. Eſt autem Abbas ſupremus toparcha, qui in Comitiis Prouinciæ inter Eccleſiaſticos proceres proximus aſſidet Epiſcopo Appamienſi Conuentus Præſidi; quin etiam Comes Rabati è progenie Fuxenſi, Capituli tutelaris Patronus, priuilegio auorum fruitur Canonicatus laicalis in Eccleſiâ, ratione cuius quotidianæ diſtributionis vſufructu potitur, cum

A ibidem commoratur. Abbatum Fuxenſium quotquot ex vetuſtis ſchedis nomina eruere hactenus licuit, hic ſubiicimus.

Petrus, anno 1168. menſe Auguſto 1168.
die Dominicâ, 4. Lunâ, cum Rogerio-Bernardo Comite Fuxenſi filio Eximenæ, cartam pareagij conſtituit, quâ Abbas largitus eſt Comiti & proſapiæ ſuæ medietatem mercati Fuxenſis, iuſtitiæ vrbis, & aliorum feodorum quæ poſſidebat; Comes viciſſim pro ſe & hæredibus iurauit Eccleſiam S. Voluſiani cum ſuis appenditiis, vrbémque Fuxenſem tueri; inſuper mo-
B naſterio conſenſu Baronum conceſſit medietatem leudæ pontis Fuxenſis, ac iuſtitiæ, vti ex veteri cartarum inſtrumento annotatur Hiſtoriæ Bearnenſis lib. 8.

Robertus, ad quem extat reſcriptum Summi Pontificis, quo Abbas & Canonici Fuxenſes in tutelam ſedis Apoſtolicæ admittuntur, cuius exemplar profertur ex libro pergameno Eccleſiæ Appamienſis. Honorivs *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Roberto Abbati Eccleſiæ Beati* Volvsiani Fvxensis, *eiúſque fratribus tam præſentibus quàm futuris regularem vitam*
C *profeſſis &c. Quapropter dilecti in Domino filij veſtris iuſtis poſtulationibus clementer annuimus, ad exemplar felicis recordationis Vrbani & Alexandri predeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, præfatam Eccleſiam, cuius vtique vobis à Deo cura commiſſa eſt, ſub B. Petri & noſtrâ protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio communimus. In primis ſiquidem ſtatuentes, vt Ordo Canonicus qui ſecundùm Deum & B. Auguſtini Regulam in eodem loco inſtitutus eſſe dignoſcitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obſeruetur; præterea quaſcunque poſſeſſio-*
D *nes, quæcunque bona eadem Eccleſia iuſtè ac canonicè poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis præſtante Domino poterit adipiſci, firma vobis, veſtriſque ſucceſſoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Locum ipſum in quo præfata Eccleſia ſita eſt cum omnibus pertinentibus ſuis, Archidiaconatum de Olives & de Sauares cum terminis ſuis, ſcilicet ab Eccleſiâ S. Benedicti de Cubelecâ, vſque ad Eccleſiam S. Gutteriæ, & ab Eccleſiâ de Turri, vſque ad Eccleſiam Merentii; Eccleſiam de*

Combilâ cum decimis & villâ, Eccleſiam de Tremolhet cum decimis ſuis, Eccleſiam de Marbilâ cum decimis, Eccleſiam S. Marcelli cum decimis, Eccleſiam S. Mariæ de Valzi, Eccleſiam de Rieu cum decimis, Eccleſiam de Labcras cum decimis & villâ, Eccleſiam de Verniol cum decimis, Eccleſiam S. Ioannis de Verges cum decimis, Eccleſiam de Laures cum decimis, Eccleſiam de Aſpiram cum decimis, Eccleſiam de Craſtuam cum decimis, Eccleſiam de Salam cum decimis, Eccleſiam de Sinſirac cum decimis & villâ, Eccleſiam de Her cum decimis, Eccleſiam de Gauac cum decimis, Eccleſiam de Braſſac cum decimis, Eccleſiam de Allenac cum decimis, Eccleſiam de Seres cum decimis, villam quæ vocatur Abbatia, & Eccleſiam eiuſdem villæ cum decimis, Eccleſiam de Fentonart cum decimis, Eccleſiam de Anplam cum decimis & villâ, Eccleſiam de Surbam cum decimis & villâ, Eccleſiam de Anaulis cum decimis, Eccleſiam de Boam cum decimis, Eccleſiam de Verduno cum decimis, Eccleſiam de Arnanâ cum decimis, Eccleſiam de Vnobore cum decimis, Eccleſiam de Vnaco cum decimis, Eccleſiam de Perlas cum decimis & villâ, Eccleſiam de Sabinſano, ſaluâ moderatione Concilij. Sanè noualium veſtrorum quæ propriis manibus vel ſumptibus colitis, ſiue de veſtrorum animalium nutrimentis, nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præſumat: liceat quoque vobis Clericos vel laicos, liberos, abſolutos à ſeculo fugientes ad conuerſationem recipere, & eos abſque commnninm literarum veſtrarum cautione nullus audeat retinere. Cum autem generale interdictum Eccleſiæ fuerit, liceat vobis Eccleſiam de Sauarto cum decimis & villâ, clauſis ianuis, excluſis excommunicatis, & interdictis, non pulſatis campanis, ſuppreſſâ voce, diuina officia celebrare, chriſma verò, oleum ſanctum, conſecrationes altarium, ſeu baſilicarum, ordinationes Clericorum qui ad ſacros Ordines fuerint promouendi, à diœceſano ſuſcipietis Epiſcopo, ſiquidem catholicus fuerit, & gratiam, & communionem ſacroſanctæ Rom. Sedis habuerit, & ea vobis voluerit ſine prauitate aliquâ exhibere, alioquin liceat vobis quemcumque malueritis catholicum adire Antiſtitem, gratiam & communionem Apoſtolicæ Sedis habentem, qui noſtrâ fretus auctoritate vobis quod poſtulatur impendat. Statuimus præterea, vt neque Epiſcopo, neque Comiti, ſeu alicui perſonæ ſæculari, vel Eccleſiaſticæ liceat indebitas & iniuſtas exactiones in præfatâ Eccleſiâ exercere. Sepulturam quoque ipſius loci liberam eſſe decernimus, vt eorum deuotionis extremæ voluntati qui ſe illic ſepeliri deliberauerint niſi fortè excommunicati, vel interdicti ſint, nullus obſiſtat, ſaluâ tamen iuſtitiâ Eccleſiarum, à quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Obeunte verò te in vno eiuſdem loci Abbate, vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſurreptione, aſtutiâ, ſeu violentiâ præponatur, niſi quem Fratres communi conſenſu, vel Patrum pars maioris, vel ſanioris conſilij ſecundùm Dei & B. Auguſtini Regulam prouiderint eligendum. Præterea præcipimus vt nullus ibi deinceps ordinetur Canonicus, niſi qui ſe canonicè victurum profeſſus fuerit: paci quoque & tranquillitati veſtræ, paternâ imposterum ſollicitudine prouidere volentes, auctoritate apoſtolicâ prohibemus, vt infra clauſuras locorum veſtrorum, nullus rapinam ſeu furtum facere, ignem apponere, ſanguinem fundere, hominem tenere, capere, vel interficere, ſeu violentiam audeat exercere. Præterea omnes libertates, & immunitates à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus Eccleſiæ veſtræ conceſſas, necnon libertates & exemptiones ſæcularium exactionum à Regibus & Principibus, vel fidelibus rationabiliter vobis indultas, auctoritate Apoſtolicâ confirmamus, & præſentis ſcripti priuilegio communimus. Ad indicium autem huius percepti, ab Apoſtolicâ Sede libertatis, nobis noſtríſque ſucceſſoribus quinque ſolidos Pictauienſis monetæ annis ſingulis perſoluetis. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat præfatam Eccleſiam temerè perturbare, &c. Datum Laterani per manum Guidonis Domini Papæ Notarij 3. Nonas Decemb. indict. 13. Incarnationis MCCXXIV. *Pontificatus Honorij Papæ 3.* 1224.
anno IX.

Guillelmus, 1229. 14. Iunii in territorii Fuxenſis loco S. Ioannis de Verges, cum Archiepiſcopo Narbonenſi, Toloſano, Carcaſſonæ, aliiſque Præſulibus & Abbatibus, præſens fuit in conuentu celebri pro reconciliatione Comitis Fuxenſis cum Rege habito, vt notat cartarium Palenſe: idem anno 1242. Appamiis chirographo firmat 1242.
litteras Rogerii Comitis Fuxenſis quo bellum indixit Raimundo Comiti Toloſano.

Godofredus, item Archidiaconus Tranchonenſis 1296. 1296.

Pontius Ferriolus 1333. Philippo Francorum Rege.

1516. *Ioannes-Rogerius de Cominges* 1516. A
Bernardus de Lourdat Epiſcopus Appamienſis 1520.
Iacobus de Foix, Epiſcopus Laſ-
1549. currenſis & Abbas Commendatarius 1549.
N. Ferriolus, ſub quo euersâ ab hæreticis baſilicâ monaſterij 1581. ſedebat & 1582.
1600. *N. de Cornubu* Abbas circa annum 1600.
Petrus de Caulet 1606 Eccleſiam S. Voluſiani dirutam à fundamentis reparauit 1610.
1620. *Bonauentura de la Fond* anno 1620. B
Franciſcus-Stephanus de Caulet creatus Abbas 1627. nunc Epiſcopus Appamienſis.
Iacobus de Montrouge Epiſcopus & Dominus Sancti Flori.

G.

Saint Gal. SANCTI GALLI Ordinis Benedictini, diœceſis Conſtantienſis ad Rhenum, cuius loci Abbas Imperii Principibus annumeratur. Eccleſia C dedicata fuit anno 835. apud Hermannum Contractum, vide Georgium Brunum tomo 2. Ciuitatum, Miræum cap. 19. & Franciſcum Guillimannum lib. 4 cap. 2. Heluetiæ: ei monaſterio ſequentes præfuerunt Abbates.

720. 1. *Othmarus*, nobili Sueuorum genere ortus 720. obiit 759.
2. *Sidonius*, vel *Synodius* Abbas item Augienſis, poſtea Epiſcopus Conſtantienſis.
3. *Ioannes*, Abbas item Augienſis & Epiſcopus Conſtantienſis.
4. *Randopertus* ſedit anno vno.
5. *S. Vualdo* poſtea Augienſis Archimandrita. D
811. 6. *Verdo*, mortuus 811.
7. *Volfoleus*, Epiſcopus Conſtantienſis.
8. *S. Gosbertus* cui dicat vitam S. Galli Valafridus Strabo Abbas Augienſis.
9. *S. Berunucus*, requieſcit in ſancto Gallo.
10. *Engelbertus* 1.
841. 11. *Grimobaldus* 841. exceſſit 872. eius meminit Flodoardus lib. 3. capite 24.
12. *Hartmutus* reſignauit anno 882. vel ſequenti: is cap. 25 Hiſtoriæ Monachi S. Galli quam de geſtis Caroli Magni Regis Franc. & Imp. edidit libris duobus, incluſus dicitur.
13. *Bernardus* electus 883. 883.
14. *Salomon*, ſuffectus eſt an. 891 inde Epiſcopus Conſtantienſis.
15. *Hartmannus* 921. 921.
16. *S. Engelbertus* 2. eligitur 924.
17. *Thieto*, an. 933.
18 *Gralo* Thietonis frater ſucceſſit 942. vltimâ Maii 942.
19. *N.* cuius nomen ignoratur, ſedebat an. 953.
20. *S. Burchardus* 1. 959. ſepultus ante altare S. Galli.
21. *S. Nodgerus* 973. ereptus è viuis 973. 981.
22. *S. Immo* adminiſtrabat anno 982. fato fungitur 990.
23. *Vlricus* 1. 991. 991.
24. *Gerardus* anno 1001. deceſſit 1007.
25. *S. Burchardus* 2. electus 1007. rexit an. 21.
26. *S. Thiebaldus* 1028. obiit 1034. 1028.
27. *Nokpertus* 1040. ceſſit 1071.
28. *Vlricus* 2. fuit etiam Patriarcha Aquileienſis ex Chron Mindenſi.
29. *Luitholdus* 1076. 1076.
30. *Manigoldus* an. 1117.
31. *Vernerus* 1128.
32. *Vlricus* 3. anno 1166. 1166.
33. *Vlricus* 4. 1199.
34. *Henricus* 1. 1200.
35. *Vlricus* 5. 1204. Principis titulum ab Imperatore Philippo, & ornamenta Pontificalia ab Innocentio 3. obtinuit. 1204.
36. *Rodolphus* 1. 1219 obiit Epiſcopus Curienſis Romæ, ſepultus in Laterano 1226.
37. *Conradus* 1226. 1226.
38. *Valtherius* 1239. poſtea Religioſus Ord Prædicatorum.
39. *Bersholdus* 1245.
40. *Vlricus* 6. 1271. 1271.
41. *Rumo* an. 1275.
42. *Guilelmus* 1279.
43. *Henricus* 2. 1299. 1299.
44. *Hildeboldus* 1318.
45. *Rudolphus* 2. Epiſcopus Conſtantienſis.
46. *Hermannus* 1333. 1333.
47. *Georgius* 1360.
48. *Cuno* 1379.
49. *Henricus* 3. 1412. 1412.
50. *Henricus* 4 1418.
51. *Eglolfus* 1425.

1442. 52. *Gaſpar* 1442.
53. *Vlricus* 7. 1467.
54. *Gothardus* 1491.
1504. 55. *Franciſcus* 1504. 19. Aprilis moritur 1529.
56. *Kilianus* obiit 1530.
57. *Diethelmus* 1539.

Gaillac. GALLIACVM S. Michaeli ſacrum, Abbatia diœceſis Albienſis, ad Tarnim fluuium, in vrbe eiuſdem nominis mercimonio clarâ, Ordinis Benedictini.

du Gard. GARDVM ad Somonam propè Pinçonium, filiationis Cariloci, Ordinis Ciſterc. diœceſis Ambianenſis, conditum fuit à Gerardo Vicedomino Ambianenſi, & domino Pinçonij
1139. anno Domini MCXXXIX. 9. Calend. Aprilis: huius corpus in maiori clauſtro, vbi fit completorij lectio ad ingreſſum templi intra murum Eccleſiæ tumulatum eſt. Catalogus Abbatum talis datur ex necrologio Gardi collectus ab eodem dom. du Freſne ſupra memorato.

1. *Mainardus* primus Abbas, viue-
1145. bat an. 1145. quemadmodum legitur in cartulario Ambianenſi.

2. *Girardus* anno 1170. moritur 8. Idus Martij ex obituario eiuſdem Abbatiæ.

3. *Guillermus*, mortalitatem expleuit 6. Cal. Aprilis.

4. *Thomas*, ſepultus cum hoc epitaphio in Capitulo. *Hîc iacet nouus Thomas quartus Abbas de Gardo, obiit 3. Idus Septemb.*

5. *Pontius*, humatur in Capitulo cum hac inſcriptione. *Hic iacet dominus Pontius quondam quintus Abbas de Gardo, obiit 12. Calendas Iunij. Orate pro eo.*

6. *Matheus*, ſepultus item in Capitulo cum epitaphio.

1170. 7. *Robertus*, præfuit ab anno 1270. ad 1300. iacet ad Septentrionale Capituli.

8. *Thomas* 2. deceſſit die Epiphaniæ an. 1305. vt habet eius ſepulchralis inſcriptio in Capitulo.

1320. 9 *Guido* an. 1320.

10. *Henricus* mortuus 11. Calend. Februarij.

11. *R.* ſepultus in ingreſſu Capituli cum hoc epitaphio, etenim ad hæc tempora referri poteſt.

R. vir famoſus primò Abbas, deinde leproſus
Fuit in monaſterio Daniel, Nec fuit Abbas,
Iob fuit in morbo, modò Lazarus in Paradiſo.
Mortuus in Chriſto tumulo ſepelitur.

12. *Petrus* 2. Calend. Februarij vt obſeruat obituarium.

13. *Ioannes* 1. 9. Calend. Maij.

14. *Ioannes de S. Faſciano* 2. obiit 16. Aprilis 1437. vt conſtat ex eius 1437.
epitaphio.

15. *Guillelmus de Compendio* monachus de Vrſicampo, viuere deſiit 17. Martij 1414.

16. *Ioannes à S. Petro* 3. fatis functus 1440. vt ſpectatur in eius epita- 1440.
phio.

17. *Nicolaus*, diem poſtremum clauſit 3. Cal. Octobris.

18. *Ioannes de Rogy* 4. fatis conceſſit 12. Cal. Septemb.

19. *Ioannes* 5. extinctus eſt Idibus Aprilis.

20. *Adam de Mornillier*, obiit 9. Cal. Martij.

21. *N.* cuius nomen incompertum eſt, vti & quatuor Abbatum vſque ad ſequentem.

22. *Gregorius du Pintz* ab an. 1472. 1472.
ad 1498. migrauit è viuis reſignato beneficio 1507.

23. *Iacobus des-Iardins.*

24. *Ioannes Porcelet* 6. nouiter electus, in portâ cœnobij poſt quindecim dies à promotione occiſus, vt Abbatia poſſet in commendam poſſideri.

25. *Franciſcus de Haluuin*, Epiſcopus Ambianenſis, Abbas Commendatarius.

26. *Antonius aux-Enfans* confidentiarius pro domino de Haluuin.

27. *Ludouicus de Nogaret* Cardinalis *de la Valette*, Archiepiſcopus Toloſanus.

28. *Carolus d'Albert* Eques Hieroſolymitanus, Honorati Ducis de Chaune, Picardiæ Proregis, vrbis, arciſque Ambianenſis Præfecti, Franciæ Equitum Tribuni, ex Carlotâ d'Ailly filius.

GASTINA diœceſis Turonenſis, *Gaſtine.*
Ordinis S. Auguſtini, fundatur in territorio ab Archiepiſcopis Turonenſibus, Decano, & Canonicis collato, tanquam feodi dominis. Comites Bleſenſes ac Vindocini Eccleſiam conſtruxerunt in honorem Deiparæ Virginis, cum prius ibi heremita ſolitariam vitam duceret, accitis Canonicis

è Carnuto, qui regularem Ordinem
D. Auguſtini amplectuntur: ſeries au-
tem Abbatum quæ colligi potuit ex
tabulis, hæc eſt.

Alanus memoratur in cartâ confir-
mationis Prioratus de Caſtellis in E-
1146. remo 1146. & 1163. in tabulis Fonta-
nenſis monaſterij.

Guillelmus cuius tempore dedicatur
Eccleſia à Gaufrido Archiepiſcopo
Turonenſi.

Goffridus, ſub quo fortè vel prece-
denti Abbate, Guillelmus de Rupi-
bus Seneſcallus Andegauenſis, pro
anniuerſariis parentum conceſſit Ca-
nonicis B. Mariæ de Gaſtinetâ, mo-
lendinum ſuum apud Caſtrumlidi, a-
liáſque donationes, exemplari ſcripto
1216. apud Caſtrumlidi 1216. menſe Februa-
rio.

1232. *Ioannes* 1. 1232. ex tabulis cœno-
bij Montiſceleſtis.

Clemens Ferrent mortuus 1403.

1418. *Reginaldus de Rotais* 1418.

Ioannes Huberti, aliàs *Imbert* 2. ob-
iit 1462.

Oliuerius Ferrent, è viuis exemptus
1473. 15. Idus Iulij.

1473. *Poltronus de Coué* Abbas Commen-
datarius deceſſit 1490.

Hardy Maruilleau 1492.

Poſthumus de Cours.

Alexander Goury annis 33. monaſte-
1535. tium adminiſtrauit, dein fatis fun-
ctus 1535.

Guillelmus Goury ſucceſſit per reſi-
gnationem patrui.

Ioannes de Troie 3. interfectus à ſe-
ctariis Aureliæ.

Ludouicus Cartier ex Camerario Ab-
1582. batiæ S. Iuliani Turonenſis obiit an.
1582.

Philippus Colineau Religioſus de Va-
dacio 1603.

Claudius de Boſſut dominus d'Eſcry,
1620. Abbas & S. Criſpini Maioris Sueſſio-
nenſis 1620.

Andreas Courtin Canonicus B. Ma-
riæ Pariſienſis, & ſacræ Capellæ re-
galis Palatij.

Ambroſius Courtin patrui ceſſione,
Canonicus item ſancti Nicolai de Lu-
parâ.

Seraphinus de Morroy Abbas item de
Landeſio.

Michael de la Hilliere ſuperioris reſi-
1651. gnatione, erat Abbas huius monaſte-
rij 1651.

S. Gavderici, vel Gaudentij
de ſancto Stephano, Ord. S. Benedi-
cti. diœceſis Albienſis.

Gavdivm Beatæ Mariæ, Ord. *La Ioye*
Ciſtercienſis, diœceſis Senonenſis, *prés Ne-*
monialium propè Nemoroſium ſub *mours.*
Ciſtercio, fundatur à Galthero Ne-
moroſij toparchâ, in cuius baſilicæ
choro, tres huiúſce familiæ dynaſtæ
humati ſunt.

Gavdivm diœceſis Vennetenſis *La Ioye*
Ord. Ciſt. fœminarum conditur ſub *prés Hen-*
inuocatione S. Mariæ an. 1250. à *nebon.*
Blancâ Theobaldi Regis Nauarræ fi- 1250.
liâ, & Ioannis primi Britanniæ Ducis
vxore illic ſepultâ: Abbatiſſarum no-
minâ proximè ſequuntur.

1. *Sibylla de Boiſgency* ex monaſte-
rio Sancti Antonij Pariſienſis ad hoc
cœnobium gubernandum euocatur.

2. *Ioanná* 1.

3. *Amicia de Kergroaſes.*

4. *Ioanna de Peſtiuien* 2.

5. *Adelicia le Barbu.*

6. *Margereta le Barbu* 1.

7. *Ioanna de Chaſteaugal* 3.

8. *Margareta Gouyon* 2.

9. *Aliza Connantizan de Bletz.*

10. *Guillemeta Rioualan* obiit die 25. 1512.
menſis Februarij 1512.

11. *Maria Omnes.*

12. *Franciſca Omnes* 1.

13. *Catharina de Carné* 1.

14. *Catharina Geffroy* 2.

15. *Franciſca de Kermoruan* 2. deceſ- 1595.
ſit 1. Ianuarij 1595.

16. *Thomaſa de Rieux* filia Guido-
nis domini de Chaſteauneuf, & Mag-
dalenæ d'Eſpinay, Abbatiam abdica-
uit, & mortua eſt an. 1631. 1631.

17. *Ludouica Robert* Annæ Roberti
celebris in Senatu Pariſienſi Patroni
filia, ex Religioſâ Abbatiæ S. Anto-
nij Pariſienſis, benedicitur à Seba-
ſtiano Roſmadeco Antiſtite Venne-
tenſi 1626. obiit in octauis Sacroſan- 1626.
ctæ Euchariſtiæ. 1646.

18. *Iſabella Ludouica le Cogneux* Ia-
cobi Præſidis infulati Senatus Pari-
ſienſis filia, inauguratur à Carolo de
Roſmadec Epiſcopo Vennetenſi die 1648.
15. Aug. 1648.

Gavdivmvallis, in diœce- *Ioyenual.*
ſi Carnotenſi fundatum, Ordin. Præ-
monſtratenſis Canonicorum Regu-
larium, haud procul ab oppido ſan-
cti Germani in Layâ, circa annum
1221. à Bartholomæo domino de
Royâ Franciæ Cameſario fundatum
eſt, cum Eccleſiâ & regularibus
locis

1442. 52. *Gaſpar* 1442.
53. *Vlricus* 7. 1467.
54. *Gothardus* 1491.
1504. 55. *Franciſcus* 1504. 19. Aprilis mo-
ritur 1529.
56. *Kilianus* obiit 1530.
1539. 57. *Diethelmus* 1539.

Gallac. GALLIACVM S. Michaelis, diœ-
ceſis Albienſis, ad Tarnim fluuium
in vrbe eiuſdem nominis mercimo-
nio clarâ, Ordinis Benedictini, fun-
972. datur anno 972. ptæſente Fulcrano
Epiſcopo Lodouenſi, à Ragimundo
Comite Toloſano; qui dotauit Ab-
batiam toparchiâ & redditibus oppi-
di Galliaci, ac deptecante Froterio B
Epiſcopo donationes ab eodem Anti-
ſtite factas monaſterio confirmauit, vt
liquet ex diplomate quod aſſeruatur
in archiuo Cathedralis Albienſis.

Gard. GARDVM ad Somonam propè
Pinçonium, filiationis Cariloci, Or-
dinis Ciſterc. diœceſis Ambianenſis,
conditum fuit à Gerardo Vicedomino
Ambianenſi, & domino Pinçonij an-
1139. no Domini MCXXXIX. 9. Cal. Apri-
lis: huius corpus in maiori clauſtro,
vbi fit completorii lectio ad ingreſſum
templi intra murum Eccleſiæ tumu-
latum eſt. Catalogus Abbatum talis C
datur ex nectologio collectus ab eo-
dem dom. du Freſne ſupra memorato.

1. *Mainardus* primus Abbas, viue-
1145. bat an. 1145. quemadmodum legitur
in cartulario Ambianenſi.

2. *Girardus* an. 1170. moritur 8. Idus
Martij ex nectol. Abbatiæ.

3. *Guillermus*, mortalitatem expleuit
6. Cal. Aprilis.

4. *Thomas*, ſepultus cum hoc epita-
phio in Capitulo. *Hîc iacet nouus Tho-
mas quartus Abbas de Gardo, obiit 3. Idus
Septemb.*

5. *Pontius*, humatur in Capitulo
cum hac inſcriptione. *Hîc iacet domi-
nus Pontius quondam quintus Abbas de
Gardo, obiit 12. Calendas Iunij. Orate* D
pro eo.

6. *Matheus*, ſepultus item in Capi-
tulo cum epitaphio.

1270. 7. *Robertus*, ab an. 1270. ad 1300.
iacet ad Septentrionale Capituli.

8. *Thomas* 2. deceſſit die Epiphaniæ
an. 1305. vt habet eius ſepulchralis in-
ſcriptio in Capitulo.

1320. 9. *Guido* an. 1320.

10. *Henricus* mortuus 11. Calend.
Februarij.

11. *R.* ſepultus in ingreſſu Capituli
A cum hoc epitaphio, etenim ad hæc
tempora referri poteſt.

*R. vir famoſus primò Abbas, deinde
leproſus,*
Mortuus in Chriſto tumulo ſepelitur.
*Fuit in monaſterio Daniel, Noe fuit
Abbas,*
*Iob fuit in morbo, modò Lazarus in
Paradiſo.*

12. *Petrus* 2. Calend. Februarij vt
obſeruat obituarium.

13. *Ioannes* 1. 9. Calend. Maii.

14. *Ioannes de S. Faſciana* 2. obiit
16. Aprilis 1437. ex eius epitaphio. 1437.

15. *Guillelmus de Compendio* mona-
B chus de Vrſicampo, viuere deſiit 17.
Martij 1414.

16. *Ioannes à S. Petro* 3. fatis fun-
ctus 1440. vt ſpectatur in eius epita- 1440.
phio.

17. *Nicolaus*, diem poſtremum clau-
ſit 3. Cal. Octobris.

18. *Ioannes de Rogy* 4. faris conceſ-
ſit 12. Cal. Septemb.

19. *Ioannes* 5. extinctus eſt Idibus
Aprilis.

20. *Adam de Moruillier*, obiit 9. Cal.
Martij.

21. *N.* cuius nomen incompertum
C eſt, vti & quatuor Abbatum vſque ad
ſequentem.

26. *Gregorius du Pintz* ab an. 1472. 1472.
ad 1498. migrauit è viuis reſignato
beneficio 1507.

27. *Iacobus des Iardins.*

28. *Ioannes Porceles* 6. nouiter ele-
ctus, in portâ cœnobii poſt quinde-
cim dies à promotione occiſus, vt
Abbatia poſſet in commendam poſſi-
deri.

29. *Franciſcus de Haluuin*, Epiſco-
pus Ambianenſis, Abbas Commenda-
tarius.

30. *Antonius aux-Enfans* confiden-
tiarius pro domino de Haluuin.

31. *Ludouicus de Nogaret* Cardinalis
D *de la Valette*; Archiepiſcopus Tolo-
ſanus.

32. *Carolus d'Albert* Eques Hieroſo-
lymitanus, Honorati Ducis de Chau-
ne, Picardiæ Proregis, vrbis, arciſque
Ambianenſis Præfecti, Franciæ Equi-
tum Tribuni, ex Carlotâ d'Ailly fi-
lius.

GASTINA diœceſis Turonenſis, *Gaſtine.*
Ordinis S. Auguſtini, fundatur in ter-
ritorio ab Archiepiſcopis Turonenſi-
bus, Decano, & Canonicis collato,
tanquam feodi dominis. Comites Ble-

ſenſes ac Vindocini Eccleſiam conſtruxerunt in honorem Deiparæ Virginis, cum prius ibi heremita ſolitariam vitam duceret, accitis Canonicis è Carnuto, qui regularem Ordinem D. Auguſtini amplectuntur: ſeries autem Abbatum quæ colligi potuit ex tabulis, hæc eſt.

Alanus memoratur in cartâ confirmationis Prioratus de Caſtellis in E-
1146. remo 1146. & 1163. in tabulis Fontanenſis monaſterij.

Guillelmus cuius tempore dedicatur Eccleſia à Gaufrido Archiepiſcopo Turonenſi.

Goffridus, ſub quo fortè vel precedenti Abbate, Guilelmus de Rupibus Seneſcallus Andegauenſis, pro
1216. anniuerſariis parentum conceſſit Canonicis B. Mariæ de Gaſtinetâ, molendinum ſuum apud Caſtrumlidi, aliáſque donationes, exemplari ſcripto apud Caſtrumlidi 1216. menſe Februario.

1232. *Ioannes* 1. 1232. ex tabulis cœnobii Montiſceleſtis.

Clemens Ferrent mortuus 1403.

1418. *Reginaldus de Rotais* 1418.

Ioannes Huberti, aliàs *Imbert* 2. obiit 1462.

Oliuerius Ferrent, è viuis exemptus
1473. 1473. 15. Idus Iulii.

Poltronus de Coué Abbas Commendatarius deceſſit 1490.

Hardy Maruilleau 1492.

Poſthumus de Cours.

1535. *Alexander Goury* annis 33. monaſterium adminiſtrauit, fatis functus 1535.

Guillelmus Goury ſucceſſit per reſignationem patrui.

Ioannes de Troie 3. interfectus à ſectariis Aureliæ.

Ludouicus Cartier ex Camerario Ab-
1582. batiæ S. Iuliani Turonenſis obiit an. 1582.

Philippus Colineau Religioſus de Vadario 1603.

Claudius de Boſſut dominus d'Eſcry,
1620. Abbas & S. Criſpini Maioris Sueſſionenſis 1620.

Andreas Courtin Canonicus B. Mariæ Pariſienſis, & ſacræ Capellæ regalis Palatii.

Ambroſius Courtin patrui ceſſione, Canonicus item S. Nicolai de Luparâ.

Seraphinus de Morroy Abbas item de Landeſio.

Michael de la Hilliere ſuperioris re-
1651. ſignatione, erat Abbas 1651.

A S. Gaudentii, vel Gaudentij de ſancto Stephano, Ord. S. Benedicti, diœceſis Albienſis.

Gaudium Beatæ Mariæ, Ord. Ciſtercienſis, diœceſis Senonenſis, monialium propè Nemoroſium ſub Ciſtercio, fundatur à Galrhero Nemoroſij toparchâ, in cuius baſilicæ choro, tres huiúſce familiæ dynaſtæ humati ſunt. *La Ioye prés Nemours.*

Gaudium diœceſis Vennetenſis Ord. Ciſt. fœminarum conditur ſub inuocatione S. Mariæ an. 1250. à Blancâ Theobaldi Regis Nauatræ filiâ, 1250.
B & Ioannis primi Britanniæ Ducis vxore illic ſepultâ: Abbatiſſarum nomina proximè ſequuntur. *La Ioye prés Henebon.*

1. *Sibylla de Boiſgency* ex monaſterio S. Antonij Pariſienſis ad cœnobium hoc gubernandum euocatur.

2. *Ioanna* 1.

3. *Amicia de Kergroaſes*.

4. *Ioanna de Peſtiuien* 2.

5. *Adelicia le Barbu*.

6. *Margareta le Barbu* 1.

7. *Ioanna de Chaſteaugal* 3.

8. *Margareta Gouyon* 2.

9. *Aliza Connanitzan de Bletz*.

10. *Guillemeta Rioualan* obiit die 25. 1512.
C menſis Februarij 1512.

11. *Maria Omnes*.

12. *Franciſca Omnes* 1.

13. *Catharina de Carné* 1.

14. *Catharina Geffroy* 2.

15. *Franciſca de Kermoruan* 2. deceſ- 1595.
ſit 1. Ianuarij 1595.

16. *Thomaſa de Rieux* filia Guidonis domini de Chaſteauneuf, & Magdalenæ d'Epinay, Abbatiam abdicauit, & mortua eſt an. 1631. 1631.

17. *Ludouica Robert* Annæ Roberti celebris cauſſarum in Senatu Pariſienſi Patroni filia, ex Religioſâ Abbatiæ S. Antonij Pariſienſis, benedicitur à Sebaſtiano Roſmadeco Antiſtite Ven-
D netenſi 1626. obiit in octauis Sacro- 1626.
ſanctæ Euchariſtiæ 1646.

18. *Iſabella-Ludouica le Coigneux* Iacobi Præſidis infulati Senatus Pariſienſis filia, inauguratur à Carolo de Roſmadec Epiſcopo Vennetenſi die 1648.
15. Aug. 1648.

Gaudiumvallis, in diœceſi Carnotenſi, Ordin. Præmonſtratenſis Canonicorum Regularium, haud procul à ſancto Germano in Layâ, circa annum 1221. à Bartholomæo domino de Royâ Franciæ Camerario fundatum eſt, cum Eccleſiâ & regularibus locis *Ioyenual.*

locis non longè à caſtro Gaudii-Montis, vulgò Montioye, in depreſsâ Gaudii-Vallis parte, à quâ nomen ſumpſit, vbi tunc temporis tantùm grangia erat cum ædiculâ Deiparæ Virginis, dicta Capella des Eſſars, quam memoratus Bartholomæus à Petro B. Mariæ Piſciacenſis Abbate obtinuerat, & in eâ, dum maior baſilica inchoaretur primi eius cœnobij Regulares Canonici diuina officia celebrarunt. Id conſtat ex Obituario & cartâ confirmationis fundationis, quæ talis in membranis Abbatiæ reperta. IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis amen. Philippus Dei gratiâ Francorum Rex, nouerint vniuerſi præſentes pariter & futuri, quod nos conceſſimus dilecto & fideli noſtro Bartholomæo de Royâ, primo Franciæ Camerario grangiam, quam Hugo de Annomonte de aſſenſu & voluntate Agnetis vxoris ſuæ & liberorum vendidit in perpetuum dicto Bartholomæo pro ducentis libris, & centum ſolidis, ſitam intra nemora Eſſartorum & Montisgaudy, cum 20. arpentis boſci & 35. tam terræ quàm prati, ſupra cenſum, quem in prædictis habebam, ita quod Bartholomæus ibidem Canonicos Præmonſtratenſes numero duodecim pro remedio animæ noſtræ & parentum noſtrorum & ipſius Bartholomæi, vxoris eius parentum & amicorum; & ſciendum quod duodecim illi Canonici, tenentur Miſſas & alia diuina Officia ſingulis diebus celebrare in Capellâ dicti Bartholomæi apud Eſſarta. Quod vt perpetuæ ſtabilitatis robur obtineat præſentem pag. ſigilli noſtri authoritate & Regij nominis caractere confirmauimus. Actum Pariſiis*
1221. *Anno Incarnationis Dominicæ* MCCXXI. *regni verò noſtri 42. aſtantib. in palatio quor. nomina ſuppoſita ſunt & ſigna, Dapifero nullo, Buticulario nullo. S. Bartholomæi Camerarij. S. Matthæi Conſtabularij. Data vacante Cancellariâ.* Hinc patet Bartholomæum præcipuum Gaudii-Vallis fundatorem eſſe, cum locum, terras, ac prima fundamenta Eccleſiæ, quæ nunc viſitur, conſtruxerit, Galliæ autem Regem benefactorem dici, quod is donum loci confirmauerit, collato iure præfato Bartholomæo in ædificandâ Eccleſiâ, quam regali munificentiâ plurimùm adauxerit. Vnde nomen fundatoris ſibi meritò vindicare poteſt, quod ei nominatim tribuit Obituarium his verbis. *Commemoratio illuſtriſſimi Regis Philippi 2. Auguſti vnà cum domino Bartholomæo de Royâ Franciæ Camerario huius Eccleſiæ fundatore.* Eam porrò Carnotenſis Epiſcopus ſub patrocinio S. Mariæ & Beatorum Martyrum Laurentii ac Quintini dedicauit die feſto S. Trinitatis an. 1224. vt exemplar dotationis in cartulario hac formâ exorditur.

GALTERVS *diuinâ permiſſione ac Apoſtolicâ auctoritate Carnotenſis Eccleſiæ Miniſter humilis, vniuerſis præſentes literas inſpecturis, ſalutem in Domino. Nouerit vniuerſitas veſtra, quod cum nos Eccleſiam* GAVDII-VALLIS *Præmonſtratenſis Ordinis die 8. Pentecoſtes in honorem B. & glorioſæ ſemper Virginis Mariæ, Sanctorúmque Laurentij & Quintini Martyrum dedicaremus, quam Eccleſiam nobilis vir Bartholomæus de Royâ Franciæ Camerarius de ſuis bonis fundauit, ſacriſque dictorum ſanctorum relliquiis Româ ſibi allatis decorauit; & præſentes nobis fuerunt idem Bartholomæus, & nobiles viri Almaricus Comes Montisfortis, Guido de Monteforti patruus eiuſdem Domini, Burchardus Dominus Mallei & Mathæus frater eius, Guilelmus Criſpinus, & alij plures huius regni proceres; qui per inſpirationem diuinam & noſtram monitionem, aliqua de bonis ſuis in perpetuam eleemoſynam contulerunt Eccleſiæ ſupradictæ, quorum largitiones fecimus inferiùs annotari. Videlicet dictus Bartholomæus, locum ipſum in quo Eccleſia iſta eſt fundata, grangiam ſuam de Goneſſiâ cum appendentiis ſuis, grangiam ſuam d'Epone cum appendentiis ſuis, quam emit à domino Roberto de Hacquauillâ, vineas ſuas de Maulâ, prata Meduntæ quæ ſua ſunt poſt deceſſum ſuum. Dictus Comes Almaricus ducenta arpenta nemoris ſui in Aquilinâ eſſartanda: terræ campum grangiæ ædificandæ aptum & commodum, ab eadem foreſtâ non longè ſitum, vſuarium in plana foreſtâ adhuc extra deffenſa, ſicut huiuſmodi aliæ Abbatiæ, vſuaria in eadem foreſtâ, & alia quæ in cartâ dicti Comitis pleniùs continentur. Dictus verò Guido de Monteforti 100. ſolidos annui redditus in Præpoſiturâ ſuâ de Beynâ. Guillelmus verò Criſpinus vnum modium ſalis, & vnum millenarium halecum percipienda apud Danguium in primâ Dominicâ Quadrageſimæ. Amicia verò vxor eiuſdem Guillelmi, de aſſenſu viri ſui xi. libratas annui redditus, percipiendas poſt obitum patris ſui in redditibus ſuis quos habebat apud Montem Caluiſium. Margarita verò ſoror eiuſdem Amiciæ, 10. libratas, per-*

cipiendas ſingulis annis ſupra foreſtam ver-
ſus Stampas, ſimiliter poſt deceſſum patris
ſui. Præfatus etiam dominus Bartholo-
mæus pater earumdem Dominarum, in gra-
tiam alterius filiæ ſuæ Ælidis decem li-
bratas percipiendas in teloneo ſuo de Royâ.
Burchardus vero dominus Marley 20. ſol.
redditus percipiendos in redditibus ſuis de
Meulento primâ die Decembris. Nos ve-
rò donationem & eleemoſynam omnium
prædictorum, ſicut piè & prouidè per eos
factam eſſe dignoſcitur, ſupradicta Eccle-
ſia, ſicut & omnes alias donationes ſi quæ
de cætero rationabiliter factæ fuerit, bonam
& gratam habemus, approbamus & con-
firmamus. In cuius rei teſtimonium præ-
ſentes literas Regij & noſtri munimine
fecimus roborari. Actum in dictâ Eccleſiâ
1224. *Gaudij-Vallis anno Domini* MCCXXIV.
Extant in archiuo monaſterij litteræ
Ludouici Regis Francorum, quibus
tradit Canonicis Ioyenuallis ſexagin-
ta arpenna nemoris in ſyluâ ſuâ Cruiæ,
Corbolij 1224. per manum Guarini
Siluanectenſis Epiſcopi: ex aliis porrò
donationum priuilegiis palam eſt, hoc
cœnobium à Regibus Galliæ dotatum
fuiſſe. Inter cæteros benefactores emi-
nent Bartholomæus de Royâ funda-
tor, quem perperam ſcribit necrolo-
gium fato ceſſiſſe 1224 cum in cartis
1236. reperiatur ſubſcriptus adhuc 1236. Pe-
tronilla de Monteforti ipſius coniux,
Simonis 3. Comitis filia ibidem ſepul-
turæ locatur, quintâ hæreditatis ſuæ
portione, Eccleſiæ nouiter conſtru-
ctæ, legatâ: Almaricus Dux Narbo-
næ, Comes Montisfortis, Petronillæ
ex fratre nepos, prædictam donatio-
nem confimauit; recenſentur quoque
Ioannes dominus de Royâ huius no-
minis primus, Bartholomęi primogeni-
tus, Theobaldus de Royâ conſangui-
neus, Ioannes de Nigellâ, Ælis &
Maria de Royâ cum Ioanne Piſcia-
cenſi Equite eius filio: Simon Miles
& Caſtellanus de Nealfâ caſtro 1236.
ſuam decimam dedit apud Pleſſiacum:
Simon de Piſciaco ſenior 10. libras
apud Acherium & Vilanias largitus
eſt 1247. Robertus toparcha de Ful-
coſa & Mathildis vxor pro anniuerſa-
tio ſuo quintam partem nemoris in
1240. foreſtâ Cruiæ contulêre 1240. Guil-
lelmus de Bellomonte Miles 1257.
Burchardus dominus de Marliaco
1257. Gerſendis relicta Galorij de Ba-
uencourt Militis 1234. & Iſabella do-
mina de Nouione ſuper Andelam &

A de Hacquauillâ, Guillelmi de Piſcia-
co vxor, prædicti Bartholomæi fun-
datoris ex ſorore neptis, eamdem Ec-
cleſiam bonis & redditibus dotauêre.
Summi Pontifices Honorius 3. apud
Lateranum 17. Cal. Febr. Pontifica-
tus 8. & Gregorius IX. monaſterium
in Diui Petri clientelam ſuſceperunt;
Nicolaus 5. Ioanni Abbati ac ſucceſ-
ſoribus vſum mitræ, baculi paſtoralis,
& aliorum inſignium conceſſit bullâ
datâ Baſileæ Cal. Iulij Pontificatus 1.
Abbatia hæc B. Mariæ & S. Bartho-
lomæi Gaudiiuallis eadem gerit inſi-
gnia ac Reges Franciæ, ſcutum ni-
B mirum cæruleum cum tribus liliis au-
reis, quæ nonnulli cœlitùs illûc de-
miſſa & reperta fabulantur. Denique
beneficia obtinet Prioratum nempe
S. Andreæ de Heſbertot Lexouienſis
diœceſis, quem ei cœnobio attribuit
Ioannes de Portâ miles huius loci dy-
naſta 1228. & Canonicatum in Eccle-
ſiâ Collegiali B. Mariæ Piſciacenſis,
ex literis conceſſionis Philippi Regis
Francorum Guillelmo Abbati Gau-
diiuallis apud S. Germanum in Layâ
ſcriptis menſe Februario 1300. adeo
vt eamdem prębendam obtineant per-
C petuò Abbates, qui erunt Canonici.
Hæc quoque Eccleſia toparcharum
antiquorum de Royâ fuit nobilis ſe-
pultura, námque in Eccleſiæ ſanctua-
rio ſub cripteâ tumbâ Bartholomæus
eâ epigraphe quieſcit.

Huius Baſilicæ fundator Bartholomæus
De Royâ iacet hîc, cui pius eſto Deus,
Regis conſilium, Regis Camerarius, inter
Regni Maiores maximus iſte fuit
Vt tantus fieret meruit diſcretio, ſenſus,
Mores, vita, manus larga, probata fides.

Non ab re viſum fuit alia epitaphia
ſtirpis dynaſtarum de Royâ hîc refer-
re, quæ in eodem templo Ioyenual-
D lenſi habentur inſculpta, in primis verò
Petri, conditoris Bartholomæi fratris.

Laus patriæ, flos militiæ, fons & probitatis,
Lux generis, probus innumeris ſignis pie-
tatis,
Petrus de Royâ tumulò iacet iſtô
Prò quô det Chriſto laudes pia Virgo Maria.

Ioannis item ſepulchrum his carmi-
nibus inſignitum legitur.

Qui ſpectans hæres, cinerē me reſpice, miles
Qui fueram, nihil ...es proficit, imò preces.
Hæc corpus Domini ſubuelat tumba Ioãnis,
Addictus fini eſt iſte ſenilibus annis
Dictus de Royâ, iuxta fratres inhumatus,
Vt ſit ei venia fundat pia Virgo precatus.

Ante maius altare quieſcit Nicolaus Nouiomenſis Epiſcopus, fundatoris ex fratre nepos.

Anno milleno, bis centeno duodeno,
Ter nono, mundo ſublatus menſe ſecundo;
In medio menſis, Nicolaus Nouiomenſis
Præſul obit, patrui iunctus ad oſſa ſui.

Iuxta illum iacent duo eiuſdem Eccleſiæ Archidiaconi, Bartholomæi ex fratre nepotes.

Doctus in immenſis, mundus ſine crimine, donis
Largus, cui Turonis ſuberat gens Andegauenſis.
Bartholomæus iacet hîc flos vulgi, gloria Cleri,
Nunc cinis, huic dona pie Chriſte perennia dona.

Guilelmi fratris Nouiomenſis Eccl. item Archidiaconi ſpectatur tumulus cum his verſibus.

Caſtus, diſcretus, omni virtute repletus,
Largus in expenſis, Guillelmus Nouiomēſis
Corporis à vitâ ſuſtollitur Archileuita,
Qui legis hæc dubita; nam tibi fiet ita.

Denique Archidiaconi alterius legitur epigraphe.

ROBERTVS *dictus, hocqui ſum limine pictus,*
Hîc ſum iuxta tres latitās in limine fratres,
O frater caue ſub cæli ne lumine pecces;
Da nobis preces, multùm ego eis releuor.
Quiſquis eris lector pro nobis quinque precare
Vt nos cum ſuperis Chriſtus velit aſſociare.

Propè Ioannem ſepultus Robertus frater his carminibus appoſitis.

Ego miles tumulatus hoc ſum tumulô,
Cuius animæ requies tribuatur in cælo:
Non illum ſenſus Robertum aut copia cenſus
Eripuit morti . . . . .
Lector quiſquis ades, tu ſemper mente recōde
Quod non euades, ſed moriendo cades.

Proſtant in eadem Eccleſiâ ſepulturæ Simonis de Mauliâ, Iſabellis dominæ de Nouione ſuper Andelam, Simonis & Ioannis de Piſciaco Militum, dominorum de Normanuillâ, ac nouem eadem ex ſtirpe Royenſi. Nunc ad Catalogum eorum qui monaſterium rexerunt redeamus, quos ex plurimis vetuſtis monumentis ac tabulis cœnobij, necnon Hiſtoriâ MS. Abbatum à Canonico Regulari eiuſdem monaſterij Ioyenuallenſis hoc ordine exaratâ deſcripſimus.

1. *B. Auculphus* Coloniæ Agrippinæ natus genere nobili, adoleſcens Treuiris primùm, dein Lutetiæ Theologicis diſciplinis multùm excultus, ibi presbyteratu initiatus ad religioſam vitam animum adiecit & in Præmonſtratenſis Ordinis cœnobio Vallis Serenæ habitum aſſumpſit, qui ab ipſo tirocinio tātos progreſſus fecit, vt Geruaſius Abbas Præmonſtratenſis ob rarā virtutis & ſanctimoniæ integritatem eum in Archicœnobij Priorem delegerit, tum oblatâ à Bartholomęo de Royâ Gaudii-Vallis Eccleſiâ in Abbatiam recenter erectâ, ipſum primum pręfecerit, è Conuentu Præmonſtratenſi vndecim Canonicis euocatis; cum quibus prima regularis diſciplinæ fundamenta poſuit. Abſolutâ baſilicâ quam inaugurauit Galterus Carnotenſis Pręſul, idem confirmationem fundationis à Regibus Philippo Augusto Gaudii-Vallis ex parte fundatore & filio Ludouico 8. tum etiam ab Honorio 3. Pontifice obtinuit, diplomate Laterani dato 17. Cal Februarij anno Pontificatus 8. Beatus tandem Auculphus ad Dominum migrauit 4. Idus Octo-
bris 1227. regiminis 2. in loco Capi- 1227.
tulari ſub tumbâ lapideâ humatus, non ſine ſanctitatis opinione, vt refert Auctor Præmonſtratenſis Bibliothecę, adiiciens eum vixiſſe circa annum 1132. quod parùm conſtat, tum maximè, cum ex Eccleſiæ fundatione nonniſi anno nonageſimo nono ab inſtituto Ordine extructa ſit Gaudii-Vallis Eccleſia.

2. *Thomas* ex oppido Piſciaco, B. Auculphi diſcipulus & ſucceſſor, confirmationem bonorum Eccleſiæ à Blancâ Reginâ impetrauit, & Gregorio 9. Pontifice: regiminis autem quarto cir-
citer anno fato fungitur 1231. Iunij 1231.
29. in Capitulo iuxta deceſſorem ſepultus.

3. *Simon de Maule* è nobilibus Mau- MAVLE.
liæ toparchis ſupra Madriam villam, ab Auculpho religionis habitu indutus, dein Abbatiali dignitate condecoratus eam laudabiliter adminiſtra-
uit, defunctus 13. Ianuarij 1239. in Ca- 1239.
pitulo ſepulturæ traditur ſub eo Epitaphio; *Anno milleno ducenteno trigeno Dominici Natalis cum nono, dominus* SIMON DE MAVLIA *per cuncta fidelis iſtius Eccleſiæ quondam Pater natus Mauliæ hîc inhumatur, cum* CHRISTO *pace fruatur, Amen.*

4. *Ioannes* 1. ex Prouiſore & Canonico, à Guillelmo Præmonſtratenſi Abbate confirmatus, vixit vſq; ad diem
5. Februarij 1243. in Capitulo ſepultus. 1243.

5. *Guillelmus* 1. de Picardiâ ex Prio- A re & Canonico Præmonſtratenſi. Suſcepit corpus B. Bartholomæi Apoſtoli è Beneuento ciuitate Apuliæ in Eccleſiam Gaudii-Vallis tranſlatum circa an. 1261. eam ob rem diploma Vrbani IV. Pontificis Viterbij datum
1268. obtinuit 1261. Vltimum diem clauſit 1268. 3. Calend. Maij, regiminis 25.

6. *Fromondus* ex Priore Gaudii-Vallis ſedebat 1268. defunctus 26. Aprilis 1281.

7. *Bartholomæus* 1. ex Gaudii-Val-
1293. lis Canonico mortalitati debitum ſoluit 11. Calend. Octob. 1293.

8. *Petrus de Vitriaco* 1. rexit nouem B circiter annos & viuere deſiit 3. Idus Octob. 1299.

9. *Guillelmus* 2. ex Canonico ſeculari Collegiatæ B. Mariæ Piſciacenſis, ſibi & ſucceſſoribus Abbatibus vnũ è Canonicatibus prædictæ Eccleſiæ Piſciacenſis à Rege impetrauit, literis datis apud S. Germanum in Layâ anno
1300. 1300. menſe Februario, moritur 5. die Nouemb. 1334.

10. *Guillelmus* 3. ex Priore monaſterij eripitur è viuis 12. Cal. Octob. 1347.

David. D'argent à trois coupes d'or.

11. *Ioannes Dauid* 1. Gaudii-Vallis C & Hermeriarum Abbas, eodem tempore plurima Eccleſiæ donaria contulit; diem extremum obiit 7. Idus Iulii 1368.

12. *Ioannes* 3. ex Canonico Gaudii-Vallis deceſſit 10. Cal. Nouemb. an. 1385.

1387. 13. *Beraldus* demortuus 7. Calend. Nouemb. 1387.

14. *Bertrandus* Canonicus Præmonſtratenſis, vtriúſque Iuris Doctor & Profeſſor egregius, difficillimis Anglorum temporibus Abbatiam gubernauit, ac vitâ functus 20. die Martii
1400. 1400. ſedis anno 13. ſepultus in Capitulo. D

15. *Ioannes Poulain* 4. ex Prouiſore Gaudii-Vallis, ſpiritum exhalauit 18. Calend. Iunii in ſacello B. Mariæ humatus.

16. *Iacobus Elis de Louuiers* 1. ex Prio-
1432. re electus, ſub quo 1432. captum fuit ab Anglis Monſgaudium, Francorum olim Regum domicilium, antequam S. Germani caſtrum fuiſſet extructum; moritur 19. die Octob. circa annum 1434.

17. *Ioannes Toppetus* 5. Nouiomi natus, Petro Abbati Præmonſtratenſi in diſciplinam traditus, in Academiâ Pariſienſi inter laureatos vtriúſque Iuris Doctores ac Magiſtros primas obtinuit. Dein è Prioratu Præmonſtratenſi ad Gaudii-Vallis Abbatiam euectus ab Epiſcopo Pariſienſi benedictionem accepit; Eccleſiam ſuam ab Anglis vaſtatam reſtaurauit, Petri ac Ioannis Abbatum Archicœnobii Præmonſtratenſis auctoritate fultus, ad totius Ordinis reformationem animum intendit; multa priuilegia à Carolo 7. Rege Francorum, & Eugenio 4. Pontifice accepit. Tandem defecit 4. Idus Nouembris 1440. funeratus in 1440.
B Collegii Pariſienſis ſacello. Cor verò in Eccleſiâ Abbatiali, vbi in choro talis viſitur inſcriptio, ad modum Epitaphii.

Reſpice flos fœni florens nunc tempore leui,
Cras ſic marceſcens TOPPETI *nempe* IOANNES,
Tam venerandus homo benè natus de Nouiomo;
Iſte decus Cleri, tutor, flos Ordinis Albi,
Præmonſtratẽſis Prior antequã Pariſienſis,
Eccleſiæ Paſtor, huius Iuris quoque Doctor;
Fratrum dilector, ſolertus pacis amator,
Lapſorum ſtructor, multorum fit reparator.
Ædis ſubuerſa, quæ Pariſiis ruit ante;
C *Prudens adauxit, bona noſtra peroptimè rexit,*
Annus millenus quadringentus quadragenus,
Monſtrat quo tempore tantus areſcat.

18. *Ioannes* 6. Decretorum Doctor & Profeſſor ex Priore in Abbatem ſublectus, à Ioanne de Farâ Præmonſtratenſi Abbate & Generali confirmatur, cum quo magnâ diligentiâ in Ordinis reformatione adlaborauit. Sibi & ſucceſſoribus inſignia Pontificalia nimirum vſum mitræ, annuli, baculi Paſtoralis, collationem tonſuræ Clericalis ſuis Canonicis, benedictio-
D nem veſtimentorum ſacerdotalium in ſua Eccleſiâ impetrauit ab Antipapâ Felice 5. diplomate dato Baſileæ Cal. Iulii 1441. quod Nicolaus 5. Ponti- 1441.
fex confirmauit; ſublatus è vitâ 14. Decemb. an. 1448. regiminis octauo.

19. *Ioannes de Hannonia* 7. Valencenis natus, à Ioanne Agnet Præmonſtratenſi Abbate exceptus, mox Lutetiæ in ſacrâ vtriúſque iuris Facultate Baccalaureus, Iuſtiniani codicem & alios Iuris libros publicè cum laude interpretatur, donec vitâ functo Ioanne fratrum electione ſubſtituitur

Abbas monaſterij Ioyenuallis, quod à Burgundionibus deſolatum reſtau-
1491. rare aggreſſus eſt: abiit autem è viuis 26. Decemb. 1491.

20. *Euſtachius*, corpotis ergaſtulo ſolutus eſt 14. Nouemb. 1493.

21. *Beraldus de la Chaſſaigne* 2. à Rege Catolo 8 impetrauit Abbatiam Pariſiis ſtudens 1493. ac ſuſcepto regulari habitu eam quinquennio texit,
1498. mortuus 3. Nonas Martij 1498.

22. *Iacobus du Moulin* 2. ex Canonico & Priore, denatus 4. Iulij 1499.

23. *Lancelotus du Fau* Epiſcopus & Baro Lucionenſis, Iacobo ſucceſſit quinquagenorum aureorum penſione ſolutâ fratri Bertrando de Iugni Canonico S. Martini Laudunenſis, qui ius habere aſſerebat ob electionem de ſe in Abbatem factam, à Ioanne Deſelusâ Præmonſtratênſi Abbate confirmatam. Poſt ſex annos administratio-
1505. nis interiit 13. Febr. 1505.

24. *Bernardus de la Vernade* genere nobilis Abbas Commendatatius 4. annis: expirauit xi. Martii 1509

25. *Robertus à l'Eſpée* Pariſienſis, ex Gaudii-Vallis Canonico factus Prior S. Andreæ de Heſbertot, dein Abbas nominatus à Rege Ludouico 12. & à Ioanne Ordinis Generali confirmatus: iſte priuilegiorum immunitatem obtinuit ab eodem Rege; ſacella duo in Eccleſiâ ſuis impenſis condi cura-
1515. uit, ac tandem moritur 1. Decembris 1515. ſepultus in naui Abbatiæ.

26. *Ioannes Ballie* 8. ex Canonico Gaudii-Vallis & Paſtore Eccleſiæ de Cramoiſy diœceſis Lucionenſis, Abbatiâ potitur aduerſus Petrum Marie, qui permutatione ante obitum Roberti, ſe à Papâ promotum eſſe dicebat, tamen nondum obtento benedictionis munere vltimum vitæ diem clau-
1521. ſit 8. Idus Nouemb. 1521.

27. *Ioannes Brutel* 9. S. Euodij Branenſis Canonicus & Doctor Theologus in almâ Facultate Pariſienſi, ab Amato Clarifontis Abbate & Iacobo de Bachimont totius Ordinis vices gerente confirmatus; ſex circiter annis prudentiſſimè gubernauit; obiit 16. Februarij.

28. *Michael Coupſon* ex Abbate Branenſi fit Gaudii-Vallis circiter 1526.
1526. dein poſt annum renuntiatur Præmonſtratenſis.

29. *Bartholomæus Grangierius* 2. ex Canonico Branenſi ſuperioris reſignatione in Abbatem poſtulatus, gubernauit circa an. 1531. dein permutauit cum ſequenti pro Abbatiâ Chriſtianæ-Vallis, vbi obiit 7. Idus Martij ad 1541.
annum 1541.

30. *Petrus de Fouille* 2. Normannus ex Chriſtianæ-Vallis Abbate & Franciſci 1. Regis Eleemoſynario fit Abbas Commendatarius; Domum Abbatialem inſtaurauit à fundamentis, vti & ſacellum Martyribus Eutropio Epiſcopo & Barbaræ Virgini: reſignauit autem Abbatiam Nicolao ex fratre nepoti, & expirauit 12. Octobris 1559. in ſanctuario Eccleſiæ tumulatus.

De Fouille. D'azur au ſautoir d'argent & à quatre ſerpens alaiſez de meſme.

31. *Nicolaus de Fouille* 1. ex Petri ceſ-
ſione 1552. Prior de Mollia, præmatu- 1552.
râ morte ſublatus 14. April. an. 1555. in ſacello B. Barbaræ ſepultus.

32. *Nicolaus Brulart* 2. Chriſtianiſſimi Regis Conſiliarius, libellorum Supplicum Magiſter & Abbas Sancti Martini Æduenſis, Natalis Brulart domini de Croſne, Cognitoris generalis in Senatu Pariſienſi, & Iſabellis Bourdin filius, Abbatiam Gaudii-Vallis obtinet à Rege Henrico 11. an. 1555. quam multùm decorauit & ornamentis auxit; longæuus moritur
Lutetiæ 12. Nouemb. 1591. in Colle- 1591.
giatâ D. Benedicti Pariſienſis æde iuxta patrem depoſitus.

Brulart. De gueulles à la bande d'or, chargée d'vne traînée de cinq barriques de ſable.

33. *Carolus Brulart* 1. Abbas Neelphæ-Veteris, Prior Leonij in Aremoricâ, filius Petri domini de Genlis, à ſecretis mandatis & epiſtolis Quatuoruiri Carolo & Henrico Regibus, & Magdalenæ Cheualier, Abbatiâ donatur cum eſſet Senator Pariſienſis, patrui reſignatione; apud Venetos nouem annos Regis Ludouici 13. legationem obiit, tandem Decanus Comitum Conſiſtorij Regis moritur Pa-
riſiis anno 1649. 25. Iunij, ſepultus 1649.
apud Auguſtinianos.

34. *Carolus Brulart* 2. filius Ægidij domini de Genlis & Annæ de Haluuin de Piennes, patrui reſignatione
ſucceſſor in Abbatiâ Gaudii-Vallis & 1654.
Prioratu Leonij nunc viuit.

Gemblacvm Sancti Petri Apo- *Giblen.*
ſtoli & Exuperij Martyris tutelæ dicatum, inter Brabantiæ Benedictinorum cœnobia nobile conſtruitur an-
no 922. ſumptibus Vuiberti, ſeu Gui- 922.
berti, quem Martyrologium Romanum S. Gilbertum nuncupat; hic à ſæculari militiâ ad monaſticam diſci-

plinam tranſiens, caſtrum ſuum Gem- A
blacum ad inchoandum monaſterium
Deo obtulit, olim in diœceſi Leo-
dienſi, nunc Namurcenſi ſitum, cuius
Abbas titulo Comitis condecoratur,
& in conuentibus ordinum Brabantiæ
primum inter nobiles locum tenet,
vltimum verò inter Abbates. Deceſſit
idem S. Guibertus in Gorzienſi mo-
naſterio apud Lotaringos 10. Cal. Iu-
nij an. 962. vt Sigebertus monachus
Gemblacenſis in chronico tradit, inde
Gemblacum tranſlatus eſt anno 1110.
curante eodem Sigeberto, qui vitam
illius ſcripſit à Surio editam. Frequens
huius monaſterij mentio fit in variis B
operibus Miræi, præſtat autem ex No-
titiâ Eccleſiarum Belgij cap. 56. di-
ploma confirmationis huius cœnobij
ab Othone ſcriptum 946. Septembris
20. quòd item ratum habuit Agape-
951. tus 2. Papa 951. ex originalibus ta-
bulis recenſere. Otto *diuinâ fauente*
clementiâ Rex Lotharienſium & Franci-
genum. Agnoſcat fidelium conuentus,
quod quidam Vuibertus nomine, à ſæcula-
ribus huius vitæ tumultibus recedens, ver-
tit ſe ad monaſtica regulam vitæ, & con-
ſtruere baſilicam mox cœpit in loco Ge- C
melavs *dicto, in honore Domini noſtri*
Ieſu Chriſti. Talis ergo deſiderij nepotem
ſuum Vuibertum calore ſuccendi proſpiciens
auia ſua Giſla, præſidio conſtructionis eiuſ-
dem Gemblacenſis cœnobij, res eidem ne-
poti ſuo contulit hæreditarias, quas ſibi vir
ſuus nomine Rothingus impendit, dotis gra-
tiâ, in Comitatu Lomacenſi, atque Dar-
nuenſi, villam videlicet Gemelaus, cum
omnibus ad eam pertinentibus, in eodem
quoque pago villam Buſiols dictam, & in
villâ Aſnatgiâ quidquid ipſe iure tenuit,
& apud eundem pagum villam Saluene-
rias, vnúmque manſum quod emit, vocabu-
lo Ruoz, alterúmque manſum fiſcalem in D
loco qui dicitur Vilers, ſimiliter in pago
Hasbain apud villam Hermez manſum
vnum quod Rothingus & coniux eius eme-
runt. Vitæ denique monaſticæ normam
multiplicari cernens piiſſima Giſla, dedit
nepoti ſuo Vuiberto quidquid Rothingus
dotis gratiâ donauerat; in Comitatu Naſte-
naco villas Naſlei, Corbeis, Auoncourt, &
Curceles, & molendinum vnum ſuper flu-
uium Fontlain in Comitatu Lazenſi, & cli-
banum quendam in ciuitate Sens nuncu-
patâ, per annos ſoluentem ſingulos 30. ſo-
lidos nummorum; ſimiliter in Comitatu
Stampais villam Maiſon dictam, & villam
Algeldi. Dominus interea præfatus Vui-
bertus de paternis vel maternis rebus ſuæ
hæreditatis legales faciens traditiones, de-
dit quidquid iurium viſus eſt habere, fra-
tribus in eodem loco Gemblaus ſub regulari
viuentibus diſciplinâ, quos ibidem Dei con-
dunauerat miſeratione, in Comitatu ſcilicet
Breibant, in loco Melin, Eccleſiam, Cam-
bam, molendinum & culturam Arnulfi, ac
decem manſos de Lietzanis, quos filio ſuo
Vuiberto mater ſolummodò cum fratre ſuo
Oilboldo legaliter tradidit, & apud eundem
pagum medietatem villæ Putian, medieta-
témque Beurene, in Comitatu Darnuenſi,
medietatem villæ Curtily dictæ, ac medie-
tatem villæ Vualahain dictæ, medietatém-
que Vuaſmont in pago Hasbain. Siquidem
& in hoc habuit Doctorem venerabilem
Erluinum, qui & ipſe Canonicam quâ vi-
uebat regulam, mutauit in monaſticam vi-
tam. Ipſum præfatus Vuibertus, poſt ædifi-
catam Eccleſiam, & officinas clauſtri, quas
ſimul conſtruxerant, ſibi elegit Abbatem, &
ſecum omnibus, quos accerſierat monachis,
commiſit regendum. Igitur virtute noſtra
roboramus auctoritatis quidquid ipſe contu-
lit illi Eccleſiæ, ac quidquid exinde vene-
rabilium virorum largitione fuerit conceſ-
ſum. Et annuimus Abbati Cancellarium
ſibi conſtituere quemcunque voluerit ex
ſuis, ſimiliter mercatum, percuſſuram mo-
netæ, macheriam, nec per gyrum ipſius Ab-
batis quilibet Comes, ſiue Legatus domi-
nicus vllâ vtatur poteſtate, ſine permiſſione
Abbatis, & Aduocati: iſdémque locus ab-
ſolutus ſit ab omni teloneo. Huius mona-
ſterij Abbates ſequuntur ex Ioanne-
Baptiſtâ Grammaio in Antiquitatibus
Brabantiæ.

1. *B. Guibertus* an. 962. die 23. Maij, 962.
apud Baronium in Annalib. 946.

2. *Aluinus* reformator Lobienſis,
obiit 986.

3. *Heriuuardus* frater eius, deceſſit 989.
989.

4. *Erluinus*, ſuperiorum affinis, ſpiri-
tum emiſit 1012.

5 *Osbertus* Ledernenſis, neſcias an
doctrinæ, an ſanctitatis merito illu-
ſtrior, Diui Iacobi Leodienſium fun-
dator, mortuus 1048. Vide Valerium 1048.
Andream in Bibliothecâ Belgicâ.

6. *Miſaach* ſuperiori vt ſanguine iun-
ctus, ita laborum comes, vitam cum
morte commutauit 1071.

7. *Thitmarus*, dubites an nobilior,
an prudentior, viuere deſiit 1093. cui 1093.
dicat vitam Sancti Maclouij, Sigeber-
tus.

8. *Lietardus*, eius operâ clarum mi-

raculis Guiberti corpus è tectâ in ſublimius feretrum eleuatur: interiit 1115. pridie Non. Feb.

9 *Anſelmus*, ſcriptor Auctarij ad Si-
1138. gebertum, quod editum eſt à Miræo. obiit 8. Cal. Martij 1138.

10. *Arnulfus* 1. ex S. Nicaſij Remenſis Monacho 1155.

11. *Petrus*, defunctus an. 1156.

1159. 12. *Odo* Duci Brabantiæ carus, eripitur è viuis 1159.

13. *Ioannes* 1. titulo, vt volunt, non optimo dignitatem adeptus, denaſcitur 1198.

14. *Guibertus Martinus*, ex Abbate Florinenſi, doctrinâ & pietate clarus, viuendi finem habuit 1208. de quo Valerius Andreas in Bibliothecâ Belgicâ.

15. *Guillelmus* 1. in Concilio Lateranenſi, cui confirmantur priuilegia ſui monaſterij ab Innocentio 3 Pont. ep.
1229. 146. reg. 16 17. Cal. Decemb. an. 1213. mortuus eſt 1229.

16. *Henricus*, ſummæ induſtriæ Archimandrita defecit 1233.

17. *Arnulfus* 2.

18. *Vuillelmus* 2.

19. *Godefridus* 1.

1240. 20. *Ioannes* 2. ex Affligemenſi, extinctus 1240.

21. *Ioannes de Bronio* 3. vitâ priuatur 1259.

1268. 22. *Radulfus*, nobilis Haſbanus, defunctus 1268.

23. *Arnulfus de Caſtris* 3. protector ſummus Monaſterij, ſpiritum exhalauit 1300.

24. *Godefridus* 2. deceſſit 1323.

1346. 25. *Arnaldus de Roſiers*, obiit 1346.

26. *Lambertus de Liroux* 1. vixit vſque ad an. 1379.

1399. 27 *Nicolaus de Ripemont* moritur an. 1399.

28. *Ioannes del Bare* 4. migrauit ad meliorem vitam an. 1421. omnes claro ſtemmate nati.

29. *Ioannes de Valhain* 5. illuſtri Comitum ſemine oriundus, fato functus 1440.

30. *Ludouicus d'Oignies* 1. ex Abbate
1457. S. Vrſmari, imò magnus, & reformationi aptus, interiit 1457.

31. *Otto de Dauré* 1. toparchæ Miremontani filius, vitæ tempora expleuit 1477.

1495. 32. *Ioannes de Carniers* 6. obiit an. 1495.

33. *Ioannes d'Itre* 7. exceſſit 1500.

34. *Otto de Vinario* 2.

35. *Antonius de Boſſunes* 1. vtérque ante inaugurationem vitâ functus.

36. *Arnoldus Solbronecq* 1. Athenſis, anteà Iardineti Abbas, collabentem aliquatenus Monaſterij ſtatum egregiè reformauit. Obit 1511. 1511.

37. *Matheus à Floreſiâ*, vitam finiuit 1517.

38. *Antonius Papinius* 2. litteratus & pius, obiit 1541. vltimus libero Collegij ſuffragio aſſumptus. 1541.

39. *Arnoldus de Monte* 2. Cæſareâ præſentatione, inter viuos numerari deſiit 1549.

40. *Lambertus Hancaert* 2. Athenſis, qui ſarcophagum D. Guiberti affabrè fecit, corporis ſolutus ergaſtulo 1578. 1578.
Ei Molanus 1573. dicabat Indiculum Belgii.

41. *Ioannes Cauerel* 8. ex Monacho S. Vedaſti, lucis vſuram amiſit 1588. 1588.

42. *Ludouicus Sombethus* 2. non vulgaris eruditionis & humanitatis vir. Ei dicat Miræus Chronicon Sigeberti, qui plura de hoc cœnobio in Faſtis Belgicis 4. Feb. in Codice Donationum c. 52. & Orig. Monaſt. lib. 2. cap. 26. Benedict. c. 51. & Annal. Belgicorum diſſeruit.

GEMMETICVM Sancti Petri, Benedictinæ profeſſionis nobile ac vetuſtum Monaſterium, in diœceſi & Archidiaconatu Rotomagenſi, quinque leucis ab vrbe, quod Gemeticum, Gimeias, Gemmeticenſe, ac Gimegias mirabile dictu, mirique ſcematis templum, Monachilis religionis Clero profuſiùs ſuffultum Dudo S. Quintini Decanus vocitat: antiquus ſcriptor vitæ S. Philiberti Abbatis conditum refert ſub Clodoueo cum ait: *Sanctus Philibertus à Rege Francorum Clodouao nomine, atque eius Reginâ vocabulo Baldechilde, locum in pago Rodomagenſi, quem vetuſto vocabulo* GEMMETICVM *antiquitas conſueuerat nuncupare, obtinens, ſuggeſtione ſupplici nobile ibidem cœnobium viſus eſt extruxiſſe. Verè digna etymologia nominis, Gemmeticum nuncupatum, qui diuerſo vernat decore more gemmarum. Hinc frondium coma ſylueſtris, hinc multiplices arborum fruges: illinc placet vberrima tellus, iſtinc virentia prata graminibus, hinc hortorum odoriferi flores, hinc vinearum abundant botriones. Quique turgentibus gemmis, lucentibus rutilant in falernis, cincta vndique aquis miratur inclyta ceſpes. Paſtui* *Iumieges.*

pecorum congrus fundens frugem lactiferam. Diuerſis venatibus apta, auium canora melodiâ. Sequana parte trinâ, millia girat terquina. Bis quaterno ſtadio, quod non in ictus priſtinos vergit curſum. Vnum tantummodò commeantibus dans ingreſſum. Nunc aſcendens mare eructat, nunc ad ſinum rediens, aquarum impetus manat, compendia nauium, commercia plurimorum: nihil penè indigens quidquid miniſtretur vehiculis pedeſtribus, & equinis, planſtris etiam atque ratibus. Ibidem caſtrum condiderunt antiqui. Nominis ethymon memorat etiam Thomas Walſinghamus in Ypodigmate Neuſtriæ, & Guillelmus Gemmeticenſis monachus Hiſt. Normannorum lib. 1. cap. 6. aliam quoque affert appellationem: *Locus*, inquit, *iure Gemeticus vocatur, quia pro ſuis offenſis illic gemunt, qui in flammis vltricibus gemituri non erunt. Quidam verò à gemmâ illum vocatum arbitrantur, quia vt gemma in annulo rutilat ſitu & vbertate fructuum. Hic nempe Clodouei Francorum Regis tempore, à B. Philiberto, opitulante Reginâ Balthilde, conſtructus, in tanto incremento adoleuit, vt in nongentorum monachorum numero eius quantitas suppleretur. In quo quamplurima multitudo Epiſcoporum, ſeu Clericorum, vel nobilium laicorum, ſpretis ſecularibus pompis, collecta, Chriſto Regi militatura, propria colla ſaluberrimo iugo ſubegit. Cuius loci monachi, ſiue incolæ, Paganorum aduentum comperientes, fugâ lapſi quadam ſuarum rerum ſub terrâ occulentes, quadam ſecum aſportantes, Deo iuuante euaſerunt: Pagani locum vacuum reperientes, monaſterium S. Mariæ, Sanctique Petri, & cuncta ædificia igne iniecto adurunt, in ſolitudinem omnia redigentes. Hac itaque patratâ euerſione, locus qui tanto honoris ſplendore diu viguerat, exturbatis omnibus, ac ſubuerſis domibus, cœpit eſſe cubile ferarum & volucrum: maceriis in ſuâ ſoliditate in ſuâ ſublime porrectis, arbuſtiſque denſiſſimis, & arborum virgultis per triginta fermè annorum curricula vbique è terrâ productis.* Inſtaurationem celebertimi huius monaſterij à Guilelmo cognomento Longaſpatâ Duce Normanniæ poſt vaſtationem Haſtingi, apertè denotat Robertus de Monte in Appendice ad Sigebertum ſic ſcribens: Vuillelmus Dux reædificauit Eccleſiam Gemmeticenſem, ad quod opus inter cætera beneficia ſoror ſua Gerloch Pictauenſis Comitiſſa, duodecim monachos cum Abbate ſuo nomine Martino, à S. Cypriani cœnobio ſublatos, fratri deſtinauit. Huc pertinent verba ipſiuſmet Roberti in tractatu de Abbatiis Normanniæ: Vuillelmus Longaſpata Monaſterium Gemmeticenſe, quod Sanctus Philibertus conſtruxerat, ſed Haſtingus Paganus deſtruxerat, reſtaurauit. In quo fuerunt Abbates à S. Philiberto vſque ad exterminium eiuſdem monaſterii viginti: à reſtauratione verò quæ ſub Martino Abbate facta eſt, quem Gerloch Comitiſſa Pictauienſis, cum duodecim monachis à monaſterio S. Cypriani Pictauis miſit Vilelmo fratri Duci Normanniæ, vſque ad an. MCLIV. quo iſte catalogus Abbatiarum Normanniæ factus eſt à nobis, fuerunt Abbates quatuordecim, quorum vltimus fuit Euſtachius eiuſdem loci monachus. Hîc autem prætermittendū minimè videtur huiuſcemodi vetus inſtrumentum pro Abbatiâ Gemmeticenſi, quod ex regiſtro pergameno cartatum Cameræ Rationum Pariſienſis ſic incipit.

In nomine *Patris & Filij & Spiritus Sancti. Ego Drogo nutu superni Regis Comes patriæ Ambianenſis, volo notum eſſe tam dominis meis quàm fidelibus, ſociis & heredibus cunctis, quæ quos monet cauſa, vel ratio huius cartulæ, hoc quod loquitur nunc ſcriptis olim factis, poſt alios me firmaſſe. Regina Francorum Batildis Regi Regum ancillata, multimodè ſicut multipliciter reperitur eius in geſtis, inter cætera quæ reliquit poſteris bonitatis exempla, quæ etiam iuſtè conſtituta ſunt in memoriâ æternâ; quandam villam quæ Geneſteuilla vulgo dicitur, & propriè in ſumptus Regios expendebatur, dedit ad Gemmeticenſis Abbatiæ capitale Monaſterium, quod in honore ſancti Petri Apoſtolorum Principis eſt antiquitùs dedicatum: illam verò ne quiſquis exinde ſibi vindicaret, ſaltem in aliquo violentia cupiditatis humana, facto & confirmato legaliter teſtamento, dedit in perpetuum poſſidendam iure hereditario, cum ſuis omnibus appenditiis, manſionibus, Eccleſiis, molendinis, aliiſque huiuſmodi compluribus, quas iuſtè vel iniuſtè mundanis vſurpantur legibus. Hoc autem ſicut tunc manſit firmatum, ſic poſtea permanſit omnimodis firmum, vſque ad tempora aui mei, & eiuſdem loci Abbatis videlicet Rodrici, qui quorumdam ſecularium malitiâ vrgente coactus, poſtulauit ab illo, vt ex eâ terrâ ſibi fieret aduerſus aduerſarios Aduocatus,*

&

& taliter legis mundanæ ſuccreſcente vſu ſuperfluo, illa cepit fatigari diuerſi cenſus innumero ritu, ad votum Aduocatorum vſque ad tempus meum. Quapropter vir bonæ memoriæ Theodericus tunc temporis Abbas, dicti factus miſerias incolarum condolens, & cum compaſſione intimâ ferens, ſtuduit à me obtinere meritis & precibus, vt ſuperſtitio tanta abdicaretur. Igitur Rotomagenſis moneta 62. libras mihi abtulit, necnon ſex equos magni pretij præſentauit, & inſuper tres monachos permiſit deinceps futuros aſſiduè in prædicto Monaſterio, qui regulariter militarent, pro animarum quarumcumque vellem remedio. Ego autem hominem Dei offendere nolens, imo Deum in homine diligens, ſimul ac formidans, hoc vt ſubuenires ad redemptionem animarum ſuarum, auo meo & auiæ ſub quorum manibus illa xenia increuêre, vt ad hunc ſuccurreret, patri meo vel matri, quorum in curiâ tributarios cenſus conſtat non tam quieſcere quàm renoueri, vt inſuper mihi & coniugi meæ Etiæ, vel Emmæ nomine, cunctiſque noſtris ex carne noſtrâ heredibus, animarum & corporum adcreſceret ſalus, recepi oblata, conceſſi petita, huius prolocutionis, conuentionis alterna. Quod qualiter actum ſit vt liquidà pateat, terram iamdictam quæ ad ſupradictam Abbatiam quamuis inquietè, poſſeſſiuè tamen pendebat, quam manus noſtra & noſtrorum conſuetudinibus variis, & exactionibus diuerſis eam inquietabat, legatam exſolui, ſolutam dimiſi, dimiſſam reddidi. Scilicet poſtmodum immunem à conſuetudinariâ exactione, ſecuram ab exactoriâ conſuetudine; & vt breuiùs ac lucidiùs dicam, omnino vacuam tam in bono quam in malo aduocatione, vt ex integro liberata à noſtris, noſtrorúmque legibus, monacharum tantummodo Gemmeticenſium inſeruiret vſibus, quamdiu moueretur præſentis ſæculi volubile tempus. Vt autem huius conuentionis laudabile pactum ſtabilis permaneat, ex tunc in perpetuum inde hoc ſcriptum fieri iuſſi, & manu propriâ corroboraui. Quod ſi quis meorum heredum, vel aliorum, quod Deus prohibeat, quorumlibet ſucceſſorum infringere præſumpſerit, vi vel quolibet ingenio ex omnibus quas loquitur, ne Deum in multis ſaltem, in vno imprimis iram Dei omnipotentis incurrat &c. Anno Incarnat.

1030. MXXX. *Regnante Rege Roberto anno regni ſui* XLII. *& filij eius concorditer Regnantis anno iam quarto Henrici. Actum eſt apud caſtrum Metantem. Signum Henricus gratiâ Dei Francorum Rex, hanc cartam à beatæ memoriæ patre meo Roberto confirmatam regiâ authoritate ſimiliter confirmo, S. Roberti Northmannorum Ducis, S. Drogonis Comitis, S. Vualtheri filij.* Supereſt verò vt ſeriem Abbatum Gemmeticenſium qui in tabulis & documentis cœnobii occurrunt hoc ordine courexamus.

1\. *S. Philibertus* an. 638. Heliſano territorio oriundus, Philibaudi poſtea Adurenſis Epiſcopi filius, Vico-iulij oppidi indigena, ſæculari prudentiâ non indoctus, vndique iuxta morem gentis ſtrenuus vt tradit eius vita; in aulâ Dagoberti palatinis officiis clarus, ad religionem ſe addixit, vbi ſanctimoniâ percelebris, famoſum illud Gemmeticenſe monaſterium in Normanniâ condidit. Auctor vitæ S. Auſtrebertæ Virginis, de eo loquens: *Monachorum egregius Paſtor, Cœnobiorum nobilis fundator, in ſaltu Gemmeticenſi, ex prædicti Regis largitione Manaſterium à primo lapide fundauit, conſtruxit, ac Deo famulantium monachorum nobili congregatione ornauit:* & in vitâ S. Bathildis, quæ Abbatiam inſigniter dotauit, adiicitur, *Philiberto Gemmeticenſis monaſtery Abbati, magno & religioſo viro, ſyluam magnam ex fiſco, vbi ipſum cœnobium Fratrum ſitum eſt, magnáque munera, & paſtus de fiſco dominica ad ipſum monaſterium conſtruendum conceſſit.* Eius vita ab Andreâ Quercetano edita tomo primo Hiſtoricorum Franciæ Scriptorum. 638.

2\. *S. Achardus*, cuius vitam refert Surius die 15. Octob. à Fulberto exaratam: quieſcit in Præpoſiturâ de Haſpis territorii Cameracenſis, in ſcrinio argenteo honorificè ſeruatus, atque illic eum S. Hugone Rotomagenſi Antiſtite dæmones ab obſeſſis expellit.

3\. *Coſchinus*, illius iuſſu ſcripta fuit vita S. Philiberti.

4\. *Dructeganguс.*

5\. *Hildegarius.*

6\. *S. Hugo* 1. Rotomagenſis Archiepiſcopus, Abbas item Fontanellæ ac Gemmetici, an. 721. obiit ibidem circa an 730. de quo in Archiepiſcopis plura ſuperiùs. 721.

7\. *Landricus.*

8\. *Adam.*

9\. *Heliſagar* anno 800. temporè Caroli Magni; paulò ante an. 788. tradunt Annales Francorum Taſſilonem 800.

Ducem Baioariorum apud Gemmeticum monachum tonſum, & retruſum fuiſſe.

10. *Angilbertus.*
11. *Anſegiſus.*
12. *Fulco.*
13. *Richodo.*
14. *Baldricus.*
838. 15. *Heribertus* anno 838.
16. *Thedericus* 1.
17. *Godinus.*
18. *Hugo* 2.
19. *Gauſlenus.*
20. *Ludouicus* 1.
852. 21. *Vuelpho* anno 852.
22. *Martinus.*
23. *Anuo.*
24. *Rodericus.*
25. *Rodbertus* 1.
26. *Thedericus* 2.

27. *Guilelmus* 1. ex Priore Abbatiæ ſucceſſit.

28. *Robertus* 2. ſub quo fundamenta Eccleſiæ B Mariæ de Gemmerico ab eo innouantur teſte Roberto de
1040. Monte in Appendice ſub an. 1040. poſtea Epiſcopus Londinenſis & Cantuariæ Metropolita, Gemetici deceſſit Româ rediens ſub an. 1070.

29. *Godefridus* 1.

30. *Rotbertus* 3.

31. *Guntardus*, cuius meminit Ord.
1072. Vitalis lib. 4. ad annum 1072. inter cætera ſic ſcribens. *De Fontauellæ monaſterio Guntardus cœnobita electione ſapientum aſſumptus eſt, & poſt obitum Rodberti Abbatis Gemmeticenſibus Rector datus eſt. Spiritualis doctrinæ pabula commiſſis ouibus curioſè impendit: & rigorem Monaſtici Ordinis viriliter tenuit. manſuetos & obedientes, vt pater filios, mulcens honorauit: in reprobos autem & contumaces, Regulæque contemptores, vt ſeuerus magiſter, diſciplinæ virgam exercuit. Denique ad Concilium quod Vrba-*
1095. *nus Papa an. ab Incarnat. Domini* MXCV. *indict. 3. apud Clarummontem tenuit, præfatus Pater cum cæteris Collegis ſuis Normanniæ Paſtoribus perrexit, ibique iubente Deo finem vitæ 6. Cal. Decemb. accepit: cui Tancardus Fiſcanenſis Prior ferus vt leo ſucceſſit.* Is ab eodem Vitali lib. 7. dicitur adfuiſſe cum Giſleberto Lexouienſi Pontifice 1087. cum Guilelmus 2. Dux Neuſtriæ animam exhalauit; inter clariſſimos Normanniæ Abbates ſuo tempore 1094. annumeratus ab eodem Orderico, cum Anſelmo Beccenſi & Gerberto Fontanellenſi.

32. *Tancardus* Fiſcannenſis Religioſus, de cuius promotione agens ad an.
1098. Ord. lib. 10. ſubdit: Guntardus, Gemmeticenſium ſtrenuus Abbas, apud Clarummontem, dum famoſa Synodus ibi celebraretur 6. Calend. Decemb. obiit. In cuius loco Rex Tancardum Fiſcannenſem Præpoſitum ſubrogauit: Qui poſt aliquot annos orto inter ipſum & monachos probroſo tumultu cum infamiâ receſſit, eíque Rotomagenſis Vrſus, ab infantiâ eiuſdem Eccleſiæ monachus, per annos viginti ſucceſſit. 1098.

33. *Vrſus* ex Religioſo Abbas deligitur, præſens in Synodo Rotomagenſi an. 1118. 1118.

34. *Guilelmus* 2. comperitur adfuiſſe alteri Concilio Rotomagenſi cum Neuſtriæ Prælatis 1128. lib. 12. Orderici & in aliis ſchedis memoratur an. 1134. 1134.

35. *Euſtachius* Religioſus item Gemmeticenſis.

36. *Petrus* 1. ex monacho Cluniacenſi electus, inter quem & Robertum Comitem Drocenſem facta eſt compoſitio præſente Roberto Epiſcopo Carnotenſi pro terrâ de Beu 1158. ex autographo. 1158.

37. *Rogerius* 1. Beatæ Mariæ Bernacenſis monachus.

38. *Robertus* 4.

39. *Rogerius* 2.

40. *Richardus* 1.

41. *Alexander* recenſetur in cartâ ceſſionis factæ an. 1217. Regi de omnibus iuribus quæ poſſidebat Conuentus Gemmetici apud Pontemarchæ in Normanniâ. 1217.

42. *Guillelmus* 3.

43. *Guillelmus* 4.

44. *Guillelmus* 5.

45. *Robertus* 5.

46. *Richardus de Bolleuille* 2. demiſſus.

47. *Robertus* 6. iterum ſedit.

48. *Ioannes de Toto* 1. in quo deſinit vetus MS. Abbatum ad calcem vitæ S. Achardi.

49. *Guillelmus* 6.

50. *Gaufridus* 6. iurauit in verba Eccleſiæ Rotomagenſis an. 1307. 1307.

51. *Mathaus Cornet.*

52. *Robertus de Bordeaux* 7.

53. *Guillelmus Iuuenis* 7.

54. *Ioannes le Borracher* 2.

55. *Ioannes de Sancto Dionyſio* 3.

1339. 56. *Ioannes de Foris* 4. obiit an. 1339.

57. *Gaufridus Harenc* 3. ex Religioſo Beccenſi.

58. *Simon de Boſco* Rotomagenſis, Decretorum Doctor, monachus S. Audoeni, cuius fama in Conciliis Pi-

1418. ſano, Romano, & Conſtantienſi; exceſſit è viuis 1418.

59. *Nicolaus Ruffi* vitâ defunctus eſt 1431. 17. Iunij.

60. *Ioannes de Calceia*. 5. q[illegible] ſponte abdicauit.

61. *Antonius Creſpin* Archiepiſcopus

1468. Narbonenſis Abbas 1468. ex actis Secretariatus Archiepiſcopij Rotomagenſis.

62. *Ludouicus d'Amboiſe* 2. Epiſcopus Albienſis.

63. *Iacobus d'Amboiſe* Abbas & Cluniacenſis, Sanctique Illidii.

64. *Franciſcus de Clermont* 1. Archiepiſcopus Auxitanus.

65. *Philippus de Luxembourg* Cardinalis, Epiſcopus Cenomanenſis.

1526. 66. *Ioannes Durant* 6. anno 1526.

67. *Franciſcus de Fontenay* 2. anno 1539.

68. *Hippolytus d'Eſt* 1. Cardinalis Ferrarienſis.

69. *Gabriel le Veneur* Epiſcopus Ebroicenſis.

70. *Carolus de Bourbon* 1. Cardinalis, Archiepiſcopus & Primas Rotomagenſis.

71. *Carolus de Bourbon* 2. Card. Archiep. Rotom.

72. *Renatus de Courtenay*.

73. *Marianus de Martimbos*, Eccle-

1614. ſiæ Rotomagenſis Cancellarius obiit 1614.

74. *Baltazar Poiltcuin* Confidentiarius.

1636. 75. *Ioannes-Baptiſta de Croiſilles* an. 1636.

76. *Amador-Ioannes-Baptiſta de Vignerot*, Cardinalis Richelij pronepos.

77. *Petrus du Cambout* ex Marchionibus de Coëſlin, nunc primus Regis Ludouici 14. Eleemoſynarius, permutauit cum ſequenti pro Abbatiâ B. Victoris Pariſienſis.

78. *Franciſcus de Harlay* 3. Archiepiſcopus Rotomagenſis.

79. *Franciſcus de Harlay de Chanua-*

1654. *lon* 4. Archiepiſcopus Rotom. præcedentis nepos, nunc viuit.

Geneſton. GENESTVM Beatæ Mariæ Magdalenæ ſacrum, diœceſis Nannetenſis, aliàs Ordin. Auguſtiniani, in quò nulli ad præſens degunt monachi.

Genlis. GENLIACVM, diœceſis Nouiomenſis, in Decanatu Calniaci, primò fuit Ordinis S. Auguſtini Monialium, quibus electis, longo poſt tempore ſubiicitur cœnobio Cuiſſiacenſi Ord. Præmonſtratenſis à Ioanne topatchâ de Hangeſto 1245. vt habent Annales 1245. breues Præmonſtratenſes.

Sainte Geneuiefue du Mōt à Paris. S. GENOVEFÆ monaſterium in Monte Pariſiis, Ordinis S. Auguſtini, ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinens, Chlodouei immortalis memoriæ primi Regum Francorum Chriſtiani, & ex omnibus ſuæ ætatis Catholici, S. Chrotildis coniugis, natæ Chrotildis Amalarici Regis Gothorum vxoris, ac Principum Theodobaldi & Gunthiarij Chlodometis Regis filiorum, ſepulturis nobilitatur. Paulò ante annum Chriſti 511. peten- 511. te Chrotilde in honorem ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli idem Chlodoueus condidit, & Canonicis qui diuino cultui in eâ Eccleſiâ vacarent, attribuit, vt obſeruat Gregor. Tur. lib. 2. Hiſt. c. 43. *ſepultus eſt in baſilicâ ſanctorum Apoſtolorum; quam cum Chrotilde Reginâ ipſe conſtruxerat.* Fundationis huius meminit & lib. 4. cap. 1. *Chrotildis Regina plena dierum apud vrbem Turonicam obiit, quæ Pariſius cum magno pſallentium præconio deportata in ſacrario Baſilicæ S. Petri ad latus Chlodouei Regis ſepulta eſt, à filiis ſuis Childeberto & Chlotario Regibus. Nam baſilicam illam ipſa conſtruxerat, in quâ & Genouefa beatiſſima eſt ſepulta.* Idem aſſerit Fredegarius Scholaſticus in chronico cap. 29. Succeſſu temporis celeberrima fuit hæc Eccleſia Beatorum Apoſtolorum, quæ à Greg. Turon. S. Petri appellata eſt, poſtea S. Petri & S. Genouefæ coniunctim, nunc autem ſimpliciter Eccleſia S. Genouefæ nuncupatur, ob ſanctiſſimam iſtam Virginem Pariſiorum Patronam, cuius opem aduerſus febres, & nimios imbres ac ſiccitatem ſæpe experitur: humata eſt autem in eodem monaſterio, vbi viſitur adhuc hodie eius corpus pretioſâ thecâ reconditum, quod ſummâ populorum frequentiâ colitur. In ſecreriori cryptâ ſubterraneâ, extant ibidem duo cœnotaphia Prudentij & S. Ceranij Epiſcoporum Pariſienſium. Donarunt largitionibus ſuis ac beneficiis ſupradictam Canonicorum Congregationem poſteri Reges

Chlodouei, ſed vaſtatum eſt cœno-
bium à Normannis, çuius tei fidem
facir Srephanus Totnacenſis Epiſco-
pus epiſtolâ 164. *Inter alias*, ait, *quod
ſine ſuſpirio & ſingultu referre non poſſu-
mus, aut debemus, Eccleſiam Apoſtolo-
rum Petri & Pauli, in quâ beata Virgo
Genouefa requieſcit in corpore, regali ope
& opere conſtructam muſiuo intus & ex-
tra, ſicut reliquia adhuc teſtantur, orna-
tam & depictam, miſerabili concremarunt
incendio, nec ſacro loco parcentes, nec bea-
ta Virgini, aliiſve ſanctis, qui ibi requieſ-
cunt, venerantiam exhibentes &c. In illâ
perſecutione parietes Eccleſia noſtra com-
buſti & exeſi, vetuſtate nimiâ, & corru-
ptione minantur ruinam, & ſuſpirant ful-
cri ſuſtentaculo, & operiuntur operiri te-
cto. Comparata eſt lignorum maceries ſu-
perponenda refectis parietibus, & laminis
plumbeis ſupponenda.* Poſtmodum re-
ſtautatur Abbatia, & priuilegiis Ro-
berti Regis Capeti filij amplificatur,
facultate indultâ collationis Præben-
darum, & eligendi Decanum ex ſuo
Capitulo. Rex Ludouicus VII. epiſto-
lâ ad eumdem Conuentum S. Geno-
„ uefæ, baſilicam iſtam ab antiquis tem-
„ poribus magni nominis extitiſſe dicit,
„ Regalem Eccleſiam, ſicut magnificè
„ bonis extetiotibus ampliatam, ira Ot-
„ dinis obſetuantiâ eſſe decoram. Pri-
„ uilegia haber quamplurima, in primis
„ omnimodam exemptionem à iute Pri-
matus, & cuiuſcumque Antiſtitis po-
teſtate, quas immunitares confirmauit
Eugenius 3. ac ſubſecuti Pontifices
alias contulêre, videlicet Alexander
3. Lucius 3. Greg. 8. Clemens 3. Cæ-
leſtinus 3. & Honotius 3. Quin-etiam
in eadem olim Eccleſiâ duo Concilia
celebrata ſunt, Synodus Patiſienſis 4.
573. an. 573. & alter Conuentus Epiſco-
porum in cauſâ Prærextati Rotoma-
genſis Præſulis an. 577. Obſetuari hîc
poteſt Abbatem S. Genouefæ ſingu-
lari prætogatiuâ Iudicis & Conſerua-
totis priuilegiorum Apoſtolicotum
gaudere, in cuius Camerâ de quibuſ-
libet cauſis tam Eccleſiaſticis quàm
ciuilibus agitur; necnon dignitate
Cancellariatus Academiæ Pariſienſis
monaſtetium condecotari, quâ multis
ab hinc ſæculis potitur. Verùm, vt ſe
habent terum vices, contigit proptet
quotumdam Canonicorum turbinem,
& contumeliam in ſummum Pontifi-
cem Pariſiis tum degenrem, vt con-
uetſa fuerit Eccleſia è ſæculari in re-

A gularem ſtatum Ord. S. Auguſtini, iuſ-
ſu Eugenij 3. agente Sugerio Abbate
Dionyſiano, duodecim Religioſis è
Victorino cœnobio hûc tralatis: quo-
modo id euenetit, declaranr verba hæc
in Actis Vuillelmi Abbatis apud Su-
tium tomo 11. *Accidit vt Eugenius Pon-
tifex ſeſe in Gallias conferret, cúmque Lu-
tetia appropinquaret, Ludouicus Rex &
Pariſienſis Epiſcopus cum multâ Cleri, po-
pulíque frequentiâ ei obuiam procedentes,
illum honorificè exceperunt, atque ad Bea-
tiſsima Maria Virginis Eccleſiam cum in-
genti gaudio deduxerunt; paucis deinde
elapſis diebus, voluit idem Pontifex in
B Eccleſiâ B. Genouefa myſteria diuina per-
agere, quia Apoſtolica dicebatur. Vbi eò
ventum eſt, orta eſt contentio inter ſummi
Pontificis, & huius Eccleſia Canonicorum
miniſtros, adeò vt ad pugnos res proceſſe-
rit, & non ſolùm Pontificis miniſtri, ſed
etiam ipſe Rex Ludouicus, qui illos com-
peſcere voluit, à Canonicorum illorum fa-
mulis verberatus ſit. Tantâ autem nefariæ
rei indignitate permotus Pontifex, cum
Ludouico Rege tractauit de improborum
hominum inſolentiâ dignè caſtigandâ. Vi-
ſum eſt autem in eorum locum alios ſubro-
C gare homines Religioſos, nempe Mona-
chos illos quos nigros vocant: neque ta-
men Canonicos illos per vim ſuis præbendis
ſiue ſacerdotiis priuare volebant, erant
enim inter eos non pauci nobiles & litera-
ti, ſed permittere vt illis quoad viuerent,
fruerentur. Verùm vbi iſtud Pontificis &
Regis propoſitum ad aures Abbatis S. Vi-
ctoris perlatum eſt: Pontifici & Regi val-
de ſupplices preces ille obtulit, vt Ordinis
S. Auguſtini profeſſores in eam Eccleſiam
introducerentur: multíſque oſtendit ratio-
nibus, contumaces illos faciliùs ad horum
vitam regularem, quàm ad monachorum
habitum & conſuetudinem traductum iri.
Pontifex & Rex his auditis, cùm iam
exploratam haberent bonam famam illius
D Abbatis & fratrum eius, eorúmque inſti-
tutum præ multis aliis prædicari non neſ-
cirent: domum quoque S. Victoris ſuauem
eximia caritatis de ſe odorem ſpargere,
Abbatis precibus aſſensêre. Atque die
ſequenti electus eſt in Abbatem Odo Prior
homo ſancta conuerſationis, atque totius
religionis amator indefatigabilis, adiun-
ctíque ſunt ei duodecim Canonici viri pro-
bi & bona æſtimationis, qui in Eccleſiâ
S. Genouefa commorarentur. Atque ex
eo tempore in præſens iſthic Canonicorum
Regul. Auguſtini inſtitutum in eâ Eccleſiâ
conſeruatur ex priuilegio Pont. Eugenij, &*

Regis Christianiſſimi Ludouici. Ad hanc
autem controuerſiæ ac Regularizatio-
nis notitiam apertiùs intelligendam,
Sugerius Abbas qui hoc opus ab Eu-
genio Papâ ſibi commiſſum feliciter
promouit, enarrat luculentiùs rei ge-
ſtæ hiſtoriam ſubiectâ epiſtolâ, dignâ
planè quæ tranſcribatur è tomo 4. Hi-
ſtoricorum Franciæ Scriptorum.

„ CARISSIMO Domino & Patri
„ vniuerſali Dei gratiâ ſummo Pontifi-
„ ci Eugenio, Sugerius B. Dionyſii hu-
„ milis Miniſter, deuotas in Chriſto o-
„ rationes, obedientiæ & ſeruitii ple-
„ nitudinem. Suſceptis Apoſtolicæ præ- B
„ ceptionis venerandis apicibus, de Mo-
„ naſticæ Religionis poſitione in Eccle-
„ ſiâ B. Genouefæ Pariſienſis, tantum
„ támque Deo placitum negotium, tan-
„ quam cœlitùs nobis commiſſum gra-
„ tantiſſimè amplectentes, eò quod ſu-
„ per hoc ipſo præſentialiter ſanctæ Pa-
„ ternitatis veſtræ celſitudo, cùm non-
„ niſi imperare oporteret, paruitatem
„ noſtram priùs rogauerit, totis animi
„ viribus effectui mancipare elaboraui-
„ mus. Quamuis enim occaſione que-
„ rulorum Canonicorum ad vos profi-
„ ciſcentium, eò quòd Curia Romana
„ cunſueuit aliquando, quod turpe non C
„ eſt, cum re mutare conſilium diſcretè
„ diſtuliſſemus: nullâ tamen contradi-
„ cētium nobilium aut innobilium Cle-
„ ricorum, ſeu laicorum appoſitione te-
„ peſcere, aut in aliquo ſuper hoc ipſo
„ remiſſiùs habere decreueramus. Cùm
„ ſubitò proximâ die, ferè tertiâ aut
„ quartâ, quâ deſignatum Abbatem &
„ monachos in Eccleſiâ eadem ponere
„ propoſueramus, ecce præfati Cano-
„ nici, videlicet Cantor & alii, à facie
„ veſtrâ redeuntes, mutatam pro bono
„ pacis ſententiam in Canonicorum Re-
„ gularium poſitione nobis reddide-
„ runt. Nos autem æquè deuotè ac gra-
„ tanter ſecundam ac ſi primam reci- D
„ pientes ſententiam, aſſumptis nobiſ-
„ cum venerabilibus & ſapientibus vi-
„ ris, videlicet Abbate S. Germani, S.
„ Petri Foſſatenſis, S. Maglotii, S. Pe-
„ tri de Ferrariis, & aliis de melioribus
„ perſonis aſſiſtentium vicinorum, ad
„ eundem S. Genouefæ locum accele-
„ rauimus, & in Capitulo eorum quid
„ ſuper hoc extremo, quid ſuper primo
„ Capitulo, ſecundùm tenorem litera-
„ rum quas nobis detulerunt, proſequi
„ vellent, conſultè conuenimus. Qui,
„ vt erant diuerſi, diuerſa ſentientes,

A cùm aut vtram, aut neutram concor- „
diter proſequi nollent ſententiam, „
multâ, & moroſâ reprehenſione, quòd „
etiam poſtulara, quòd etiam miſeri- „
corditer conceſſa refutarent, inſiſte- „
bamus: donec qui ſanioris erant con- „
ſilii, & filii lucis, Canonicos Regu- „
lares ſe ſuſcepturos pacificè promiſe- „
runt. Nos autem ſuper hoc ipſo ex- „
hilarati, quoniam quidam de melio- „
ribus Abbatem ſibi conſtitui, & Ca- „
nonicos de S. Victore poſtulabant, „
communicato cum aſſiſtentibus con- „
ſilio, tum quia nullam penes nos re- „
ligioſiorem in ſuo ſtatu nouimus Ec- „
cleſiam, tum quia propinquitate loci „
ad omnem eorum ſiue interiorem ſiue „
exteriorem commodior exiſtit neceſ- „
ſitatem, ad eos diuertimus, virúmque „
venerabilem Abbatem S. Victoris o- „
peribus pietatis approbatum, modò „
ſeorſum, modò in Conuentu ſuo, vt „
his opem ferret, & adiutor diuinita- „
tis euelleret, & deſtrueret, ædificaret, „
& plantaret, in nomine Domini ſup- „
pliciter efflagitabamus. Qui vt eme- „
ritus pater, & eiuſdem loci prouidus „
procurator, cùm hoc ipſum inſtanter „
recuſaret, vt Priorem ſuum virum ve- „
nerabilem & religioſum, Abbatem „
fieri poſtulare nos competit, obortis „
lacrymis cum fletu & anguſtiâ cordis, „
ſenium, defectúmque ſuum opponens, „
eiuſdémque Prioris conſilium & au- „
xilium ſi eo careret deplorans, ferè „
per totam diem recuſando, & quòd „
nunquam fieret deteſtando, vſque ad „
proximam nonam detinuit. Tandem „
verò victus precibus multorum, im- „
mò auctoritate veſtrâ, quâ eum im- „
portunè, oportunè adiurabamus, tam „
miſericordiâ quàm pietate, pro alieno „
commodo ſuum ſuſtinens incommo- „
dum, eundem venerabilem Priorem „
cum duodecim Fratribus viris reli- „
gioſis, & honeſtis, nobis contradidit, „
quos in feſto S. Bartholomæi ad ean- „
dem Eccleſiam ſolemniter cum Clero „
& populo ciuitatis induximus, & ve- „
nerabili Meldenſi Epiſcopo M. quem „
nobiſcum bis agendis ſuſceperamus, „
eadem die coram altari eiuſdem S. „
Genouefæ Abbatem benedici ſolem- „
niter, opitulante ſanctitate veſtrâ fe- „
cimus. Finitâ verò eiuſdem officii „
Miſsâ, Clauſtrum, Capitulum, & Re- „
fectorium eis deliberauimus, diéque „
ſequente Regalium, ex parte Domi- „
ni Regis cuius vices agimus poteſta- „

„ tem contulimus, fidelitatem virorum ad eos pertinentium, & iuramenta ſecuritatum eis fieri fecimus. Eapropter Pater ſanctiſſime, actionem nobis commiſſi negotij celſitudini veſtræ ſummatim ſignificare dignum duximus, vt & vobis quod præcepiſtis factum eſſe placeat, & quàm prompta ſit paruitas noſtra, ad obedientiæ veſtræ expletionem innoteſcat. De cetero S. Apoſtolatus veſtri genibus prouoluti ſpiritu, obnixè, ſubnixè ſupplicamus, opus hoc, opus manuum veſtrarum manutenere & protegere, gladium S. Petri contra omnem æmulorum importunitatem cominus euaginare. Appellationum quoque moleſtias, quibus quietem eorum iugiter indiſcretè perturbarent, miſericorditer ſi placet prohibere, eandem Ecclesiam Deo innouatam, tanquam nouam plantam, donec perfectè radicata fuerit, crebrâ propagatione extendere. Quibus omnibus maximum poterit præſtare ſuffragium, ſi quemadmodum incœptum eſt, in eadem Eccleſiâ plenitudinem officij ſecundùm obſeruationem Ordinis ſui, vſque ad vnum iota, & vnum apicem conſeruari feceritis, ne diſſonantia officij, legendi, & cantandi diuerſitas in ſcandalum regularium & irregularium emergat, ne oſtiorum apertio, hâc occaſione die ac nocte Fratres conturbet, ne per eoſdem æmulos aliqua infamia in eos ſubrepat; vt quietè ibidem omnipotenti Deo ad laudem & honorem S. Apoſtolatus veſtri, & perſonæ veſtræ ſempiternam remunerationem dignum Deo famulatum exhibere valeant. Quid námque de paternitate veſtrâ ſepararem? Ego ipſe peccator ex hoc veſtro opere aliquid miſericordiæ Dei me lucraturum confido. Eſt & aliud quod Paternitati veſtræ volumus Capitulum innoteſcere, vt ſicut primum mandaſtis, ſaluis eorum tantùm Præbendis, Præpoſituræ, & terrarum cuſtodiâ Canonicis Regularibus remaneant. Quoniam ſi exterioribus remanſerint, omnia dilapidabunt & ſibi ſubripient, & ad defectum victualium, vt vel ſic Ordo periclitetur, forſitan crudeliter elaborabunt, &c. Nos autem ſeruitio veſtro paratos, & Eccleſiam noſtram, ſed & cariſſimum filium veſtrum Ludouicum Regem Francorum in opere Dei tam laborioſè negocianrem, ſanctis orationibus veſtris commendamus: rogantes vt ſi quid certum de eo audiſtis, nobis inſinuetis. Valeat in æternum Sanctitas veſtra, amantiſſime Pater & Domine. „ Diuus Bernardus Clareuallenſis Abbas de confecto tam difficili negotio Sugerium obiter laudat, vt indicant epiſtolæ huius verba: „ Benedictus Deus, qui in manu veſtrâ operatus eſt ſalutem in Eccleſiâ S. Genouefæ, vt domus Dei reſtitueretur Ordini & diſciplinæ. Agit vobis gratias Apoſtolica ipſa auctoritas; quod feliciter & efficaciter opus magnificum incoepiſtis: pro Eccleſiâ S. Victoris caritatem veſtram ſollicitare ſuperfluum iudicauimus, quia omninm Eccleſiarum vobis cuſtodia commiſſa eſſe noſcitur. „ Hæc ille. Sed vt reuertamur ad Abbares qui præfuerunt ad noſtra vſque tempora, talis ſeries ex veteribus ſcriptis ac diplomatibus cœnobii collecta, nobis à Reuerendo Patre Boularço Canonico Regulari S. Genouefæ humaniſſimè communicata eſt, cùm variis item huiúſce Ordinis Abbatum catalogis.

1. *Odo* 1. anteà Prior S. Victoris, à Sugerio Abbate B. Dionyſij accitus eſt anno 1147. ægrè licet annuente 1147. Gilduino Sancti Victoris Abbate ad capeſſendum onus, ab egreſſu Eugenij 3. è Galliis & profectione Regis Ludouici Iunioris in Paleſtinam; poſtquam fuit irritum conſilium de ſubſtituendis loco Canonicorum ſecularium Cluniacenſibus religioſis, cuius rei gratiâ Abbates Ferrarienſis, Foſſatenſis, & S. Germani de Pratis cum Sugerio multùm & diu conſultanerant, & cum Priore Albauillæ cum aliquot monachis è S. Martino de Campis accerſendis, ſatis egerant. Hic ad inſtantiam B. Bernardi, qui veniens Pariſios apud S. Victorem excipiebatur, & ad preces fratrum ſuorum de S. Victore propter commodum monaſterii prædicti, aquam fluuioli Beuetis, (vulgò *des Gobelins*) à conſueto canali per hortos S. Victoris deflecti permiſit. Cum Hugone B. Germani Abbate, & Herueo Diui Victoris an. 1165. Philippum Augu- 1165. ſtum de ſacro fonte leuauit, qui ritus baptiſmi vnà cum tribus illis Abbatibus, in quodam vaſe lapideo quod apud Canonicos Vincennarum aſſernatur, inſculprus dicitur. Plenus dierum paulò poſt mortuus eſt, & apud

S. Victorem ſepultus, à quo nonniſi corpore nunquam abfuerar, relictis apud S. Genouefam multis virtutum & religionis alumnis, inter quos fuit ſanctus ille Guillelmus, cuius vita extat apud Surium. Odonis verò epitaphium ſic ſe habet in eodem monaſterio Victorino.

Martyris ODO *Prior priùs, & poſt Virginis Abbas,*
Martyrium didicit virginitate ſequi.
A Victore roſas certaminis, à GENOVEFA
Lilia perpetuæ plena pudoris habens.
Intulit hos flores Paradiſo tempore florum;
A puero ſenior, in ſene virgo puer.
Mitis cum Moyſe, cum Nathanaele fidelis,
Cum Samuele ſacer, cum Simeone timens,
Ne pereas, per eum te Pariſius Paradiſo
Orba parente para, non paritura parem.

2. *Albertus* ſiue *Aubertus* ſuffectus
1167. circiter an. 1167. qui optimi Patris veſtigiis inſiſtens, adeò famam domus Sanctæ Genouefæ, non ſolùm per Galliam, verùm etiam per totum orbem Chriſtianum diſſeminauit, vt ad Daniam vſque pertingeret, adeò vt Abſalon Epiſcopus Rupenſis à Rege Daciæ in Franciam Legationis cauſâ miſſus, ab illo habuerit in mandatis vt è Canonicis S. Genouefæ aliquot ſecum in Daciam reduceret, ad collapſum in illis regionibus Canonicum Ordinem reſtituendum; qui ab Alberto impetrauit, vt S. Guillelmum cum tribus ſociis ſecum deduceret;
1172. hic ad annum 1172. vel circa è viuis exemptus eſt.

3. *Hugo*, qui biennio vix exacto an.
1174. 1174. digniſſimo ſucceſſori locum reliquit.

4. *Stephanus Tornacenſis* 1. eiuſdem ciuitatis Epiſcopus, atque inde nomen vulgò ſortitus; qui primùm S. Crucis Aurelianenſis Canonicus, inde Abbas S. Euurtij, poſtmodum B. Genouefæ, denique Præſul Tornacenſis euaſit. Huius viri ſuperfluum eſt laudem texere, cum ex eius monumentis conſtet illum fuiſſe ſui temporis doctiſſimum, religioſiſſimum, Regíque imprimis, & ſummis Pontificibus amiciſſimum, ita vt ipſi Principes viri ab eo commendatitias ad Pontifices epiſtolas poſtularint. Prudentia eius enituit in compeſcendâ Grandimontenſium Fratrum laïcorum aduerſus Clericos rebellione, vt ex primâ litterâ eius apparet ad Abbatem Pontiniacenſem. Ipſe etiam in quadam epiſtolâ teſtatur ſe miſſum ad partes Toloſanas, & alios hæreticos Toloſates tunc temporis enaſcentes, qui poſt Albigenſes dicti ſunt, peruincendos; inter quos ſe multa diſcrimina vitæ adiiſſe ſignificat. Baſilicam S. Genouefæ nondum benè à ruinis in quibus de tempore Normannorum iacuerat, confirmatam excitauit, vt liquet ex epiſtolis ad Regem Daciæ, à quo plumbum petiit ad Eccleſiam cooperiendam, quod idem fecerat circa Abbatiam S. Euurtij, quemadmodum obſeruatur ex reſcripto ad Decanum S. Martini Turonenſis, in quo conſuetudinem quandam memorat circumferendarum reliquiarum ad eleemoſynas fidelium colligendas, pro reſarciendis ſanctorum templis. De hac reſtauratione Eccleſiæ S. Genouefæ obiter his verbis ſcribit idem Stephanus Torn. epiſt. ad Canutum Danorum Regem: *Perſecutionis à veſtris potentibus Gentilibus tum illatæ calicem bibit, & abſintio doloris inebriata eſt Eccleſia Beatæ Virginis Genouefæ in quâ Deo licet indigni deſeruimus, fracta, diruta, & combuſta. Teſtantur hoc parietes incendio illo conſumpti, & calce in cinerem concrematâ, putrefacti, tremuli, & exeſi. Eos renouare incœpimus, ſuperponendâ nouâ lignorum macerie, & tecto plumbeo ſupponendâ.* Circa an. 1190. Capellam clau- 1190.
ſtri B. Mariæ de Miſericordiâ à ſe conſtructam dedicari, vti alias S. Eligij, & Auſtregiſili reparari curauit. Aſſumptus autem ad Epiſcopatum Tornacenſem, nihilominus animo nunquam Genouefæ affectum exuit, cui etiam in palatio epiſcopali Capellam vt ex eius epiſtolâ patet ædificauit: magno ſtudio Genouefæ plantationem à S. Guillelmo in Daciam deportatam fouit, & fœdus cum Danis hoc modo initum excoluit; vnde multæ eius literæ ad præfatum Guillelmum, & ad Epiſcopum Rupenſem habentur, cuius nepotem habitu Canonico apud S. Genouefam indutum, & religionis legibus inſtructum in Daciam remiſit. Aliæ extant epiſtolæ ad Canutum Regem Daciæ, è quarum vnâ conſtat fratrem eius Valdemarum apud S. Genouefam Canonicum factum, & ibidem deffunctum: ſicut ex aliâ colligitur nepotem Regis Hungariæ Pariſiis ſtudentem apud eamdem Abbatiam S. Genouefæ etiam ſepultum fuiſſe.

5. *Ioannes* 1. hunc è gremio ſuo Victorini Canonici electum dicunt, qui ſub Cæleſtino & Honorio Pontifici-
1197. bus vixit circa an. 1197. regimen cœnobij adhuc iuuenis ſuſcepiſſe traditur, quamuis prudentiâ & ingenio præſtans alios anteiret. Verba igitur epiſtolæ 182. prædictj Stephani Tornacenſis ad Abbatem de Altouillari huic loco inſerenda putauimus: *Vocatus*, inquit, *ad regimen Eccleſia Tornacenſis, tandem poſt multos cogitationis aſtus, & circumſpectos affectus varios, non ſine voluntate, vt credimus, diuinâ, ſortem & funiculum electionis noſtra coniecimus in cariſsimum fratrem noſtrum* IOANNEM *nepotem veſtrum, iuuenem, quantum nobis ex diutinâ conuerſatione eius cognoſcere licet, honeſtum, litteratum, & diſciplinis regularibus eruditum, & cum communi fratrum omnium aſſenſu nominauimus Abbatem, & in commiſſâ nobis ſollicitudine ſucceſſorem. Acta ſunt hac die ſalutationis Angelica, Conceptionis Virginea, Incarnationis diuina, ſequenti Dominicâ quâ repraſentat Eccleſia Dominicum in Hieroſolymis ingreſſum, & puerorum cantantium Ozanna, applanſum. Me praſente & praſentante à Domino A. S. Meldenſi Epiſcopo munus benedictionis accepit, & ad Eccleſiam ſibi commiſſam mecum reuerſus, gregem ſibi creditum cuſtodire & regere ſecundum gratiam ſibi à Deo collatam humiliter eſt aggreſſus.* Tum alterâ epiſt. 220. ad eundem Abbatem ſubiungit. Inter alia diuinæ gratiæ beneficia nobis à Deo conceſſa, plurimùm gloriamur in Domino, quia promotionis tuæ, frater cariſſime, cooperatores extitimus & miniſtri, & in receſſu noſtro talem nobis reliquiſſe meruimus ſucceſſorem; quia & perſona tua ſit vtilis Eccleſiæ, & Eccleſia tuæ ſit coaptabilis perſonæ: commendamus honeſtatem tuam, laudamus ſobrietatem & parſimoniam, approbamus & in exterioribus prudentiam, & in interioribus diſciplinam. Hactenus Stephanus noſter. Iſte Abbas præbendam quam Monachi S. Martini de Campis in Eccleſiâ B. Genouefæ percipiebant, decimis ſuper Anetum verſus Meldas in terrâ S. Martini compenſauit: enatam diſcordiam inter Odonem de Soliaco Epiſcopum Pariſienſem ſuper immunitate ab Epiſcopi iuriſdictione Capellæ ſanctæ, dictâ de Monte, quæ nunc parochia S. Stephani vocatur, poſt multas in Curiâ Romanâ litigationes ſolemni tranſa-
ctione 1201. compoſuit: paulò poſt ve- 1201.
rò ex veteri inſtrumento cartularij Abbatiæ S. Dionyſij, delegatur Ioanni controuerſia canonicè terminanda mandato Sedis Apoſtolicæ inter Abbatem S. Dionyſij & filios defuncti Petri de Leuis militis & matris eorum 1203. menſe Martio. Eodem modo cum Abſalone S. Victoris Abbate pro plurimis iuribus paciſcitur, de multis quæ Canonicis S. Victoris commoda erant è fundo & dominio S. Genouefæ, reſeruato tamen cenſu & decimâ 1 domum denique S. Victoris fraterno affectu adiuuit. Sub hoc porrò parochia S. Genouefæ, quæ aliter S. Stephani, vt dictum eſt, appellata eſt, eum in maiori Eccleſiâ S. Genouefæ eſſet, propter anguſtias loci, concedente Honorio 3. tranſlata in quo nunc eſt, iuxta eandem Eccleſiam S. Genouefæ conſtruitur, relicto oſtio vtrique templo communi. In rebus autem grauiſſimis, & difficultatibus ingruentibus conſultore vſus eſt Epiſcopo Teruanenſi quandiu ſuperfuit, quo auctore imminentem domus S. Genouefæ Epiſcopi Pariſienſis auctoritatem intra limites quos poſuerant priores ſummi Pontifices continuit: & memoratur in tranſactione inter Religioſos Sacriportus ac Canonicos Cathedralis Pariſienſis, defunctúſque
eſt 1220. quo eodem anno vt apparet 1220.
ex tabulâ magni Paſtoralis Pariſienſis permutationem fecit cum Capitulo S. Mariæ de quibuſdam vineis menſe Ianuario, ſubſcripto Alardo Priore.

6. *Gualo* vixit duos annos tantùm: hoc verò tempore vita S. Genouefæ deſcripta fuit rithmis Gallicis iuſſu Leonoræ Viromanduenſis Comitiſſæ S. Quintini, dominæ Valeſij.

7. *Hebertus* ſeu *Herbertus* Canonicus Monaſterij S. Ioannis de Iardo, vt dicitur, quamuis ex Bullâ Honorij ad Conuentũ S. Genouefæ pro confirmatione eius dilectâ vocetur Religioſorũ S. Genouefæ Concanonicus. Huic Gregorius IX. priuilegium annuli, mitræ, ac benedicendi ornamenta dedit. Doctrinæ eius præſtantiam indicant eius tũbę ſepulchrali inſculpti verſus; at morte præuentus S. Genouefæ eapſam perficiendam ſucceſſori ſuo reliquit, congeſtis ad eam inſtaurandam pluribus ornamentis, & pretioſiſſimis donatiis

donatiis. Multa extant monimenta, A
quibus conſtat illum patrimonium S.
Genouefæ contra omnes aduerſarios
aſſeruiſſe: Tranſegit cum Rege Lu-
douico ad eius poſtulationem pro iu-
ſtitiâ hominum ſuorum de Rooni ex
cartâ regij tabularij anni 1224. ſub
1229. hoc quoque circiter an. 1229. à Gre-
gorio IX. data ſunt diplomata ad Can-
cellarium ſanctæ Genouefæ, aduersùs
Cancellarij B. Mariæ iura tuenda:
reddidit animam circa annum Domi-
ni 1240.

La Ferté-Milon. 8. *Robertus de la Fertémillon* 1. natus
è loco Feritatiſmilonis in Briâ, in- B
choatam ab anteceſſore ſuo nouam
B. Genouefæ thecam abſoluendam
curauit, impenſis in opere præter gem-
mas & vniones centum octoginta ar-
genti marcis, & auri quadraginta ſex:
1247. circa annum Chriſti 1247. ſublatus
eſt è viuis.

9. *Theobaldus*, hic penè omnes S.
Genouefæ ſeruos & ancillas, taxatâ
pecuniâ à ſeruitutis onere exemit, &
terras quas ſerui colebant, eis vt co-
lonis attribuit, id liquet ex multis
cartulis in quibus nomina redempto-
rum à ſeruitute leguntur, regiâ au- C
ctoritate & ſigillo obſignatis. Diem
1265. clauſit extremum an. 1265.

10. *Odo* 2. cui primo ſuæ promotio-
nis an. 1266. Clemens 4. priuilegium
contulit inferioris ordinis vſque ad
1275. ſacros conferendi, obiit an. 1275. ia-
cet in clauſtro.

Romainville. 11. *Arnulphus de Romainuille*, oriun-
dus de Romainuillâ: legitur S. Ge-
nouefæ domum vſque ad an. 1280.
rexiſſe; habet autem hoc epitaphium
in clauſtro.

Abbas ARNVLPHVS *qui moribus ba-*
ſit vt vlphus,
Subiacet huic tumba, par ſimplicitate co-
lumba.
Dum fuit, hâc vitâ finitâ, ſine peritâ, D
Annis millenis centum bis & octuagenis;
Adiunctis ſenis, delentis crimina pœnis,
Idus Octobris ſexto, multis quoque probris.

Avxerre. 12. *Guillelmus de Autiſſiodoro* 1. Regi
Francorum Philippo apud Montem-
1282. argiſium anno 1282. ſacramentum fi-
delitatis præſtitit, acceptis à Papâ
confirmationis Bullis. Biennium præ-
fuit, & eo mortuo electus per viam
compromiſſi.

Andely. 13. *Guarinus de Andeliaco* Prior, ſub-
rogatus annuente Mathæo S. Diony-
ſij Abbate, qui in Franciâ Vices re-
gias obibat an. 1283. iſte Regem Phi- 1283.
lippum contra Comitem Fuxenſem
& Regem Arragoniæ bellantem ad-
iuuit.

14. *Ioannes de Vi*, 2. anteà Abbas
S. Bartholomæi Nouiomenſis, qui in
gratiam Ioannis Cardinalis Collegium
Choletorum & loca adiacentia in ma-
nu mortuâ, poſſidenda reliquit anno 1298.
1296. Obiit 1298.

15. *Ioannes Boiſſaco* 3. ſucceſſor, vt Boissaco.
paret ex hominio ipſi exhibito pro
quibuſdam feodis versùs Ioſſiniacum;
iſte cum Canonicis S. Victoris ſolem-
ni tranſactione ſigillis vtriúſque Con-
uentus munitâ anno 1303 poſt feſtum 1303.
S. Magdalenæ multas lites compoſuit:
mortuus an. 1305.

16. *Ioannes de Ardennâ* 4. doctrinæ Ardenna.
ſingularis vt ex epitaphio obſeruatur:
curſum vitæ conſummauit an. Incar-
nationis 1313.

17. *Ioannes de S. Lupo* 5. de illo non S. Lovp.
conſtat quandiu vixerit, ſed nihil am-
plius præter nomen in faſtis rela-
tum.

18. *Ioannes de Borreto* 6. vitam pro- Borreto.
duxit vſque ad an. 1343. multa Colle-
gia Lutetiæ Pariſiorum in manu mor-
tuâ habenda permiſit, videlicet Pleſ-
ſium in fauorem Turonenſium, Ma-
ioris-Monaſterij pro monachis hu-
ius Abbatiæ. Longobardorum quo-
rum tutelam cum Abbate S. Victoris
ſumpſit, & illud Campaniæ, ceu Na-
uarræ.

19. *Robertus de Varenâ* 2. ratam ha- La Varenne.
buit fundationem Collegij de Hu-
banto, ſeu de Aue Maria, à Ioanne de
Hubanto factam, qui nominationem
Burſarum, Abbatis Sanctæ Genoue-
fæ, & moderatoris Collegij Nauar-
ræi arbitrio ſubiecit.

20. *Ioannes de Viry* 7. an. 1352. in Viry.
ſolemni Capitulo omnium Abbatia-
rum, & Prioratuum in Archiepiſco-
patu Senonenſi & Remenſi, ac ſubdi-
tis Epiſcopalibus ſedibus exiſtentium
apud Sanctum Vincentium Siluane-
cti congregato, pro reformando Ca-
nonico Ordine, qui à priſtino feruore
multùm exciderat, Præſidentis locum
tenuit cum Abbatibus S. Ioannis de
Vineis, & S. Auberti Cameracenſis
an. 1355 in altero item Capitulo B.
Mariæ de Cagiâ in vrbe Meldenſi
præſidentibus Abbatibus B. Victoris,
S. Iacobi Pruuinenſis, & Sancti Eli-
gij de Monte, curam accepit viſitan-

di omnia monaſteria Pariſienſis, Mel- A
1363. denſis, & Carnotenſis Epiſcopatuum:
obiit anno 1363.

Bass-main. 21. *Ioannes ac Baſſemain* 8. non com-
putato inter Abbates fratre Bernardo
de Rupellâ, qui exceſſit antequam
benediceretur: Ad meliorem vitam
tranſlatus an. 1380.

La Pierre. 22. *Stephanus de la Pierre* 2. vſque
ad an. Chriſti 1405. in magnis tem-
porum anguſtiis ob ingruentia bella
ſedit.

De Nyons. 23. *Franciſcus de Nyons* 1 fuit ſa-
cræ Theologiæ ac Decretorum Do-
ctor: Abbatiæ præfectus eſt poſt Ste-
phanum, rexitque ad an. 1413.

Mareschal. 24. *Radulphus Mareſchal* qui in dif-
ficillimis temporibus coactus eſt mul-
tas reliquiarum thecas pignori dare;
ceſſit è vitâ an. 1426.

Michon 25. *Robertus Michon* 3. qui Abbatiam
tenuit vſque ad annum 1433 cùm vix
1433 vllus propter calamitatem tempeſta-
tis onus acceptare vellet: per annum
ferè integrum caruit Abbate domus
Genouefæa. Tandem die Sanctæ Ca-
tharinæ ſacrâ, felici omine nominis
electus eſt aduerſus tantas calamita-
tes duraturus.

Caillot. 26. *Petrus Caillou*, ſeu *Caillot* anno C
1380. religionem ingreſſus, ſaxeum
veluti pectus obtulit aduerſus turbi-
nes illorum temporum. Iſte ad Con-
cilium Baſileenſe pro electione ſuâ
miſit, & cùm pauliſper à bellis An-
glicis Gallia reſpirare cœpiſſet, ad
damna quæ propter bella emerſerunt
reſarcienda, animum adiecit, oppi-
gnerata reliquiarum conditoria pretio
dato recepit, quamplurimas veteri-
bus adiecit, & laudabiliter diem clau-
1467. ſit extremum anno Incarnat. 1467.
Auguſt. 27.

Bovvier. 27. *Ioannes Bouuier* 10. cuius tum-
bæ adſcriptum hoc epitaphium: *Hîc* D
iacet monaſticæ vitæ zelator maximus &
author Religione & famâ commendatiſſi-
mus Reuerendus in Chriſto frater Domi-
nus IOANNES BOVVIER *huius*
1479. *Monaſtery Abbas, mortuus anno Domini*
MCCCCLXXIX.

L'Anglois. 28. *Philippus l'Anglois* 1. antè à Vni-
uerſitatis Pariſienſis Cancellarius, Ma-
giſtri Ioannis Standonc Collegij pau-
perum Montiſacuti inſtauratoris Me-
cœnas, vir doctrinâ præſtans, ſed non
1483. diu vixit in Abbatis dignitate: anno
enim 1483. vitâ functus eſt.

Cousin. 29. *Philippus Couſin* 2. anno 1510. A
multorum in almâ Facultate Pariſien-
ſi alumnorum etiam patronus munifi-
cus, ſub quo ſtudia aliquando vigue-
runt, docentibus Magiſtris Ioanne
Standonc & Petro Caros Decano
Niuernenſi, B. Genouefæ Subcan-
cellarius: Vſque ad annum Chriſti 1520.
1520. vitam produxit.

30. *Guillelmus le Duc* 2. apud Roiſ- Le Duc.
ſiacum natus, qui vt mos erat, in Pon-
tificalibus Guillelmum de Vaudetar
Regis Conſiliarium & Beati Marcelli
Decanum in vico ſancti Stephani de
Greſſibus defunctum, vſque ad Ec-
cleſiam S. Marcelli deduxit tumulan-
B dum, ac de aſſenſu Canonicorum of-
ficium peregit. Eo Abbatiam regen-
te, vt produnt tabularia S. Genoue-
fæ, B. Ignatius de Loyolâ Societatis
Ieſu fundator, & B. Franciſcus Xaue-
rius cùm cæteris eiuſdem Societatis
primariis auctoribus, laureâ Magiſte-
rij Artium in eadem Eccleſiâ donati
ſunt, per Cancellarium Genouefæum
in Vniuerſitate Pariſienſi Fratrem Ia-
cobum Aymery, Sacræ Theologiæ
Doctorem, qui poſteà Epiſcopus Cal-
cedonenſis factus eſt, anno ſcilicet 1536.
1536.

C 31. *Philippus le Bel* 3. ex ſuperioris Le Bel.
dimiſſione, factus eſt etiam Curatus
S. Stephani an. 1533 Capellam ſanctæ 1533.
Mariæ cùm ſacello & periſtromati-
bus, in quibus B. Genouefæ vita acu
depicta cernitur, cùm organis perfi-
ciendam curauit, necnon Eccleſiæ
ambonem. Ad hunc deſtinata eſt Bul-
la Clementis 7. pro mutandis Foſſa-
tenſibus monachis, & Canonicis ſub-
ſtituendis cùm Decanatu illius Ec-
cleſiæ, ſimilitérque Prioratu S. Eligij
vniendo Epiſcopatui Pariſienſi. Quin
etiam executor fuit priuilegij quod
Iacobitæ impetrarant à ſummo Pon-
D tifice, pro alienando clauſo ſuo in ſub-
urbio S. Iacobi. Hic teſte Orlandi-
no lib. 10. hiſt. Societ. Ieſu num. 107.
anno 1550. in Eccleſiâ S. Genouefæ
excepit vota Baptiſtæ Violæ eiuſdem
Societatis alumni, qui primus vnà
cùm aliis needum quoque profeſſis
Pariſios per B. Ignatium directus fue-
rat, vbi Epiſcopi Claromontani ope-
râ, & huius Abbatis fauore, ac con-
ſenſu in monte Genouefæo domici-
lium fixit. Porrò decedente Henri-
co 2. Rege, Diaconi officium geſ-
ſit in ipſius exequiis, quæ in Ca-
thedrali Pariſienſi celebratæ ſunt.

Mortuus autem anno 1558.

FOVLON.
32. *Ioſephus Foulon* anno 1580. cuius
vitâ diuturnâ & prudentiâ factum eſt,
vt Abbatia S Genouefæ Commen-
datariorum manus euaderet; nam vſ-
1607. que ad annum 1607. die 7. Auguſt.
exegit vitam in difficillimis & calami-
toſis temporibus, quibus ſæpe ampla
dominia vt religionis ac publicæ re-
gni inopiæ ſubueniretur, neceſſe ha-
buit diſtrahere. Honorificè huius me-
minit Præſes Thuanus Hiſt. lib. 107.
ad an. 1593. cum in aulam euocatum
à Rege pro eius cum Eccleſiâ com-
munione ſcribit, ſed à ſectariis & Du-
ce Meduanio cuſtodiæ traditum: In
ſacro Henrici 4. functus eſt dignitate
Diaconi, & Reginæ Mariæ Mediceæ
Subdiaconi.

BRICHAN-TEAV.
33. *Beniaminus de Brichanteau* Reli-
gioſus eiuſdem Monaſterii profeſſus,
qui poſtea factus eſt Epiſcopus & Dux
1619. Laudunenſis, Abbáſque B. Mariæ de
Barbello, mortuus an. 1619.

LA ROCHE-FOVCAVD. Barellé d'argent & d'azur au cheuron de 3. pieces de gueulle, le premier briſé en chef.
34. *Franciſcus de la Rochefoucaud* 2.
Cardinalis ſacri Collegij Subdecanus,
antea Epiſcopus Claromontanus &
Siluanectenſis, Regij Ordinis Præce-
ptor, magnus Franciæ Eleemoſyna-
rius, ac ſub Ludouico 13. Regni Mi-
niſter, Abbas Trenorchii & S. Geno-
uefæ, integerrimâ vitâ, ac ſolidâ vir-
tute inter alios ſuæ ætatis Purpuratos
claruit: qui inſuper diuinæ gloriæ, ac
diſciplinę regularis zelo accenſus, non
ſolùm huius Monaſterii, ſed & Ordi-
nis Canonicorum Regularium, alio-
rúmq; per Galliam cœnobiorum refor-
mationis ſtudium, Pontificiâ & regiâ
auctoritate fretus feliciter aggreſſus
eſt. Lutetiæ Pariſiorum expirauit æta-
tis an. 88. in palatio Abbatiali S. Ge-
nouefæ 14. Februarij 1645. ac ſepul-
turæ mandatus in capellâ inferiori Ec-
cleſiæ.

FAVRE.
35. *Carolus Faure* Religioſus profeſ-
ſus Monaſterij S. Vincentij Siluane-
ctenſis, ceſſione Franciſci electus Ab-
bas, & primus Superior Generalis
Congregationis Canonicorum Regu-
1634. larium in Galliâ die 17. Octob. 1634.
Pariſiis obiit menſe Nouembri 1644.
humatúſque in ſuâ Abbatiâ. Epita-
phium eius cordi poſitum eſt in æde
B. Vincentij Siluanectenſis, quod huic
loco inſerendum cenſuimus.

HIC IACET.

Reuerendiſſimus Pater CAROLVS
FAVRE *huius Monaſterij Abbas, &*
Ordinis Canonicorum per Gallias Præpoſi-
tus Generalis. Natus fuerat in pago Luſ-
tiana ad Luteiam è gente Faurorum non
obſcurâ pridie Calend. Decemb. anno Do-
mini 1594. Vixit multò clarior ingenio
omnium capaci, non minore iudicio, eru-
ditione maximâ, memoriâ feliciſſimâ,
animo inuicto, ſingulari faſtidio ſæculi,
cœleſtium amore ſummo, pietatis ac reli-
gionis propagandæ ſtudio & labore inde-
fatigato: His modo præſidiis & Deo aſſi-
rante ea iuuenis admodum perfecit, quæ
cuiuis alteri tentare licuiſſet. Vix enim
exceptus fuerat in domum Sancti Vin-
centij Siluanecti, cum ſtatim illam in pri-
mam aut meliorem viuendi formam redu-
xit. Inde accitus ab Eminentiſſimo Car-
dinale de la Rochefoucaut, huius domus
Abbate, Diui Auguſtini Regulam ſic emen-
dauit, vt coloniis hinc vltrò citróque de-
ductis, Canonicorum Ordinem vix adhuc
aut nomine, aut habitu ſuperſtitem inſtau-
raret. Ita duodequinquaginta monaſte-
ria, non ſatis octodecim annis reſtituta vi-
dit ante mortem, in iiſque partim ſtudio-
ſiſſimam parochiarum adminiſtrationem,
partim optimam iuuentutis educationem,
erectis ſeminariis; ſummam verò vbique
& incredibilem reliquit animorum conſen-
ſionem, exactiſſimámque in ſuauiſſimâ
concordiâ diſciplinam. Nondum impleue-
rat quinquageſimum annum, cum & à ſuis
acerbiſſimè amiſſus eſt Pater amantiſſimus,
amantiſſimúſque ab omnibus, vel iis etiam
qui inuiderant deſiderari cœptus, pridie
Non. Nouemb. anni Domini MDCXLIV.
Corpus iacet in Eccleſiâ Sanctæ Genouefæ,
& cor ad S. Vincentium in Siluanectenſi
Monaſterio.

36. *Franciſcus Boulart* 3. Religioſus BOVLART.
Monaſterij S. Vincentij Siluanecten-
ſis, Prior B. Genouefæ Pariſienſis, &
Aſſiſtens Reuerendi Patris Generalis,
electus eſt Abbas ac ſecundus Supe- 1640.
rior Ordinis 30. Octob. 1640.

37. *Franciſcus Blanchart* 4. Canoni-
cus Regularis S. Acheoli Ambianen-
ſis, Prior B Dionyſij Remenſis, no- 1644.
minatus 10. Decemb. 1644.

38. *Antonius Sconin* Prior S. Quin- SCONIN.
tini, Viſitator Congregationis Galli-
canæ Canonicorum Regularium, &
ſecundus Aſſiſtens Generalis renun-
tiatur Archimandrita 14. Septembris 1650.
1650.

39. *Franciſcus Blanchart* Abbas bea- BLAN-
tæ Genouefæ ac Superior Generalis CHART.
Congregationis Gallicanæ Canoni-
corum Regularium S. Auguſtini eli-

1653. gitur 1653. poſtquam ſex annis priùs adminiſtraſſet hanc præfecturam.

Saint Genou.

S. Genvlphi diœceſis Bituricenſis, Ord. S. Benedicti, quod Stradenſe Monaſterium veteres tabulæ, & Geſta Conſulum Andegauenſium vocitant, conditur à Vuiſtedo Comite Biturigum & Odâ coniuge, parentibus Aganæ, quæ in matrimonium elocata fuit Roberto 1. Comiti & Duci Franciæ, ſtirpis regiæ Principi, ac Maiore Palatij Pipini Aquitaniæ Regis, ſororij. Fundatio autem his verbis concepta exprimitur, apud auctorem vitæ S. Genulphi. *Comes Vifredus,* inquit, *inclytus, religionis gloriâ clariſſimus fuit: pari conſilio, communique voto venerandæ coniugis Odæ, placuit, vt ad laudem Creatoris celebrandam, diuináque miſteria peragenda, in iure ſuæ proprietatis in villâ quæ dicitur* Strada, *Eccleſiam fundaret, quam de propriis rebus ad Eccleſiæ miniſtrorum vſus ſufficientiſſimè dotaret. Quod quidem vt diſpoſuit, efficaciter etiam diuinâ largiente clementiâ compleuit, anno xv. Imperij Domni Ludouici ſereniſſimi Auguſti, filióque eius Pipino quartodecimo anno regnante, qui eſt ab*
828. *Incarnatione Domini 828. Cum verò ad vſque dedicationem Eccleſiæ ventum eſſet, eam in honore ſanctæ ſempérque Virginis Mariæ & omnium Sanctorum dedicari conſtituit, eiúſque vel aliorum reliquiis Sanctorum ſolemniter decorauit. Cui in die conſecrationis eius qui eſt 7. Calend. Iulij prædia quædam circumadiacentia, quæ ſui iuris erant, cum mancipiis ibidem commanentibus, conceſſit, & teſtamento delegauit. Poſtquam verò clariſſimus vir Pipino Regi Eccleſiæ fundatæ cauſam innotuit, in præſentiâ primorum Palatij, totiúſque nobilitatis propoſuit Edictum, vt iſdem locus Strada ab omnium poteſtatum inquietudine maneret immunis anno 17. Imp. Lud. ſereniſſimi Auguſti ſui genitoris, & 16. ſui regni. Eóque proceſſit amplificatio rei ipſius Eccleſiæ, vt inter reliqua matris Eccleſiæ Bituricenſis membra connumeraretur & ipſa.* Hæc anonymus ſcriptor. Abbatum aliquot ex ſchedis hæc ſunt nomina.

Odo Abbas baſilicæ Straſenſis quæ & ſancti Genulphi.

Hugo.

Aymericus.

1118. *Antonius* anno 1118.

Bertrandus an. 1173.

Gaufridus ex cartâ anni 1220. in tabulis Landenſis monaſterij reperitur permutatio cum ipſo & Iuone Abbate facta.

Michael 1226. arbiter diſſidij Radul- 1226.
fi domini Buſenciaci.

Petrus præfuit an. 1240.

Petrus 2. enuntiatur in cartâ Ioannis de Priâ dynaſtæ de Buſenciaco.

Antonius de Tranchelyon Abbas & de
Vernuciâ, Sanctique Genulfi 1512. Vi- 1512.
carius Generalis Renati Cardinalis de Priâ Abbatis Burgidolenſis.

Renatus de l'Hoſpital.

Ægidius Quinaut Decanus Eccleſiæ Bituricenſis.

Franciſcus Chaſtelain Pariſienſis B. Mariæ Canonicus.

N. Fumée ex dominis des Roches S. Quentin.

S. George ſur Loire.

S. Georgii ad Ligerim, Ordin. S. Auguſtini, diœceſis Andegauenſis, cuius nunc Abbas Gabriel Boyleſue Epiſcopus Abtincenſis.

S. George de Rennes.

S. Georgii in vrbe Redonenſi, fœminarum vetus & nobile cœnobium Benedictinæ profeſſionis, fundatur à Gaufrido primo Aremoricæ Duce: Abbatiſſarum autem ſeries apud Alberti Magni Dominicani librum Pontificum Aremoricæ, tali ordine inuenitur.

BRETAGNE.

1. *Adela de Bretagne* 1. filia Gaufridi Ducis prædicti, & Haduidis de Normanniâ conſtituitur an. 1006. de-
ceſſit 4. Martij 1067. ac ſepelitur in 1067.
cœnobio his verſiculis.

Hoc Adela die ſua ſoluit debita terræ,
Cum genitrice Dei viuat per ſæcula felix.

DINAN.

2. *Hoderna de Dinan* ſoror Hamonis Vicecomitis de Dinano an. 1067. diem poſtremum obiit 1077.

3. *Thiephania* 1. 1078. viuere deſiit 1078.
1084.

4. *Adela de Bretagne* 2. nata Hœlis Comitis ex Haduide Britannicâ 1085. multis auctum beneficiis cœnobium hac tempeſtate ab Alano Duce, ſedit annis 67. defuncta 14. Octob.

MATHEFELON.

5. *Alix de Mathefelon* 1. 1153. ſublata de medio 1164.

6. *Stephania* 1. obiit 1169.

VITRE.

7. *Adelais de Vitré* 1. fato fungitur 1181.

8. *Stephania* 2. abdicat 1203. & moritur 1201.

9. *Ioanna* 1. anno 1204. deceſſit 23. 1209.
Septemb. 1209.

10. *Theophania* 2. diem clauſit 1215.

11. *Mathea de Corcop* interiit primâ 1235.
Maij 1235.

12. *Adelais de Champagne* 2. migrauit è vitâ 1270.

13. *Agnes d'Erbrée*, Pagani d'Erbrée
1270. militis ſoror 1250. exceſſit à ſæculo 20. Nouemb. 1270.

QVEDILLAC. 14. *Amicia de Quedillac*, morte cripitur primâ Martij 1274.

15. *Guyeta d'Erbrée* ſuperioris affinis,
1278. ſpiritum exhalauit 19. Auguſti 1278.

16. *Joanna de Boſchaux* 2 abdicat onus Abbatiæ 14. Cal. Iunij 1294.

MATHEFELON. 17. *Catharina de Mathefelon* Fulconis domini de Mathefelone filia, ſoror autem Fulconis Epiſcopi Andegauenſis,
1317. expirauit 29. Aprilis 1317.

18. *Philippa de Mathefelon* 1. ſorori ſubrogatur ex Religioſâ S. Georgij, vitam cum meliore commutauit 2. Sept. 1325.

1352. 19. *Conſtantia du Pontblanc*, defecit 26. Septemb. 1352.

20. *Philippa de Saint Pern* 2. poſtulata quidem fuit, ſed munus benedictionis non accepit.

21. *Alix de Mathefelon* 1. Theobaldi toparchæ de Mathefelone ex Luciâ de Goulaines filia, Abbatiæ poſ-
1370. ſeſſionem apprehendit an. 1352. ceſſit 1360. moritur 1370.

22. *Ioanna de Laual* 3.

RIEVX. 23 *Marquiſia de Rieux* 1. reſignauit an. 1377. ac vitam produxit vſque ad diem 29. Martij 1405.

DV GVESCLIN. 24. *Iuliana du Gueſclin* ſoror Bertrandi Franciæ Conſtabularij, ex Religioſâ S. Sulpitij Redonenſis, efficitur Priorisſa des Scoëts propè Nannetas, creatur deñique Abbatiſſa an.
1404. 1377. extincta eſt 27. Martij 1404. iacet in Capitulo cum inſcriptione.

TVRPIN. 25. *Iſabella Turpin* 1. ex dynaſtis de Criſſé, è cœnobio Diui Sulpitij aſſumitur ad Prioratum de Teillay, ſed pro titulo Abbatiæ controuerſiam habuit cum *Philippâ Buheray*, quæ confirmatione caruit, Iſabellis quippe obiit
1440. Abbatiſſa 1440.

26. *Perrina du Feu* 1441. ſublata è viuis anno 1471.

27. *Eliſabetha de Pié-de-Loup* anno 1472. abdicat 1474.

QVELEN. 28. *Oliua de Quelen* 1475. inauguratur à Iacobo d'Eſpinay Epiſcopo Redonenſi, ſed propter corporis ægritudinem ac ſenium dimiſit Abbatiam poſt decem annos præfecturæ, deceſſitque 1494.

ESPINAY. 29. *Franciſca d'Eſpinay* 1. ex clarâ apud Aremoricos gente, Richardi ac
A Beatricis de Montealbano filia, ſoror verò Andreæ Cardinalis Burdegalenſis, eligitur ceſſione Oliuæ, ac inauguratur 1486. viuendi finem fe- 1486
cit 4. Iulij 1520.

30. *Roberta Buſſon*, filia domini de Gazon, ex Coadiutrice ſuperioris benedicitur ab Iuone Mahyeuco Epiſcopo Redonenſi, fato excipitur 25. Iulij 1521.

31. *Perreta d'Eſpinay* Henrici domini d'Eſpinay, & Catharinæ d'Eſtouteuille filia, ad alteram vitam euoca- 1522.
tur 4. Octob. 1522.

32. *Iſabella Hamon* 2. ſoror Andreæ
B Epiſcopi Vennetenſis, ac Franciſci Nannetenſis Præſulum, morbo conſumpta eſt 13. Iulij 1523.

33. *Chriſtina Toutain* 1524. obiit an. 1524.
1527.

34. *Ioanna de la Primaudaye* 4.

35. *Ioanna de la Barre* 5.

36. *Maria de Kermeno.*

37. *Ioanna de Kermeno* 6.

38. *Philippa d'Eſpinay* 3.

39. *Marquiſia de Brancaire* 2.

40. *Franciſca de la Fayette* 2. ex illuſtri proſapiâ dominorum de la Fayette.

S. GERMANI in vrbe Autiſſio- *Saint*
C dorenſi, Ordinis S. Benedicti celebre *Germain*
cœnobium, aliàs S. Mauritij appella- *d'Auxer-*
tum, de quo Innocentius 3. Papa lib. *re.*
1. epiſt. vbi profeſſi Monachi Herricus & Remigius, pietate ac doctrinâ laudabiles: ſeries Abbatum hîc datur beneficio Reuerendi Patris Domni Georgij Viole, Congregationis Sancti Mauri Monachi Preſbyteri, ſuis ex Commentariis rerum Autiſſiodorenſium.

1. *S. Aunarius*, qui & Epiſcopus
Autiſſiodorenſis anno 560. 560.

2. *Vinebaudus*, ſubſcripſit Synodo Autiſſiodorenſi 590.

D 3. *S. Palladius*, deinde Epiſcopus 603.
Autiſſiod. 603.

4. *S. Tetricus*, poſt Epiſcopus Autiſſiod. 622.

5. *B. Quintilianus*, idem Antiſtes
Autiſſiod. 686. Sedes vacat à tempo- 686.
re Caroli Martelli ad Pipinum, ſubſtitutis ſæcularibus Abbatibus.

6. *Alegretus*, Ludouici Pij Imp. tempore 816.

7. *S. Heribaldus*, Epiſcopus etiam 820.
Autiſſiod. 826.

8. *S. Abbo*, ſuperioris frater, & poſt Epiſcopus Autiſſiod. 824.

9. *Deuſ-Dedit*, impetrauit priuile- A
830. gium eligendi Abbatis an. 830.

10. *B. Chriſtianus*, ex diplomate Ludouici Pij electus an. 855.

11. *Carolus Caluus*, ex partitione à
838. patre factâ præfuit an. 838.

12. *Conradus*, Comes Pariſiorum & Autiſſiodori, Eccleſiam inſtaurat 846.

13. *Hugo* 1. huius tempore Carolus Caluus bona confirmat. Nicolaus Pont. ab Epiſcoporum iuriſdictione eximit. Atto monachus eligitur An-
853. tiſtes Virdunenſis 853.

14. *Lotharius* filius Caroli Calui Regis, Concilium apud Piſtas bona hu- B ius monaſterij confirmat, & Herricus monachus docet Lotharium 864. ſequenti anno viuendi finem fecit.

15. *Boſo* Rex Prouinciæ, & Burgun-
866. diæ anno 866. qui Richildim Caroli Calui ſororem ſecundis nuptiis duxit vxorem.

16. *Hugo* 2. Conradi filius, nomine & officio Abbas, obiit Aureliis, iacet in S. Germano: præfuit ab anno 879. ad an. 887.

17. *Anſchericus*, qui & Epiſcopus Pariſienſis, à conſiliis Odonis Regis, à quo immunitatem obtinuit: floret C
889. Remigius Autiſſiodorenſis an. 889.

18. *Richardus* iacet Senonis ad S. Columbam an. 901.

910. 19. *Gualdricus* inde Epiſcopus Autiſſiodorenſ. an. 910.

20. *Hugo* 3. Magnus dictus, pater Hugonis Capeti 936.

21. *Hugo* 4. filius Richardi præfati, frater verò Rodolphi Regis, ſub quo Gerlannus monachus ad Senonenſis
946. Eccleſiæ regimen vocatur. Exceſſit Hugo an. 946.

22. *Henricus* Hugonis Magni Ducis Franciæ & Comitis Pariſienſis natus, ipſemet Dux Burgundiæ, Sancto D Maiolo Cluniacenſi Abbati regendum, etſi ab ipſo minimè dependens Cluniaco, committit monaſterium S. Germani an. 980. in quo ſepulturæ delatus an. 1001.

23. *S. Maiolus*, correctis ad vnguem quæ vitio ſæculi irrepſerant, inſtituto
989. Abbate Heldrico diſceſſit 989.

24. *Heldricus*, quem Hildericum appellat Glaber Rodulphus Hiſt. lib. 2. cap. 8. cum eo tempore Robertus Rex obſideret vrbem, poſt S. Maiolum rexit Abbatiam, ſeptuagenario maior ſpiritum exhalauit 19. Ianuarij 1016.

25. *Aichardus* ex Priore, mortuus 5. 1030.
Cal. Aug. 1030.

26. *Thealdus* ex Melederenſi Præpoſito interiit 5. Martij an. 1032.

27. *Odo*, diem poſtremum expleuit
5. Idus Aug. 1052. præfuit annis 20. 1052.
ſedes porrò Abbatialis vacat annis duodecim, diſſidentibus inter ſe Ducibus Burgundiæ & Autiſſiodori.

28. *Galterus* 1. S. Benedicti Floriacenſis monachus, vidit hoc cœnobium incenſum tempore Herifridi Epiſcopi; gubernauit annis 10. defunctus 12. Calend. Nouemb. 1074.

29. *Rothlannus*, impetrauit ab Odone Burgundionum Duce confirmationem Prioratus S. Leodegarij in diœceſi Lingonenſi, vitam finiit 1085. 1085.
poſt regimen an. 11.

30. *Guibertus*, à viâ rectâ decedens à ſuis accuſatus apud Humbaudum in Concilio Nemauſenſi ab Vrbano 2. deponitur, exactiſq; in præfecturâ an. 11. vacat ſedes tribus annis 1096.

31. *Hugo* 5. de caſtro Montiſacuti, inde Epiſcopus Autiſſiodorenſis an. 1116.
1116.

32. *Geruaſius* prædeceſſoris conſanguineus, & Hugonis Cluniacenſis Abbatis nepos, iuſtitiam caſtri contra Guilelmum Comitem aſſeruit, altare maius argenteâ tabulâ magni ponderis decorauit, & multis rebus præclarè geſtis annis 32. obiit 4 Non. Aug. 1147.

33. *Ardunus* ex illuſtri genere, ab Hugone Epiſcopo benedictus 6. Cal. Maij. Monaſterium officinis, propugnaculis inſtruxit, Comitem benignum habuit, & filios eius Guilelmum & Guidonem: deceſſit 4. Idus
Ianuarij an. 1174. ſepultus in Capitulo 1174.
cum hoc epitaphio. *Hic requieſcit bonæ memoriæ Domnus Ardunus Abbas Eccleſiæ S. Germani.*

34. *Humbaudus* ex Charrolocenſi Comitatu oriundus, vſum mitræ & annuli impetrauit ab Vrbano 3. infirmus abdicauit ſe poſt quatuordecim annos 1188.

35. *Radulfus Niuernenſis*, ab Hugone inauguratus 1188. 4. Non. Ianua- 1188.
rij, & ab eodem turbatus propter vſum mitræ: iſtius fit mentio in tabulis Abbatiæ Barbelli 1204. Romam profectus, dum rediret Placentiæ morbo correptus interiit 1208.

36. *Guilelmus* 1. ex agro Vaſtinenſi, cum Eccleſiam ſibi creditam per tre-

decim annos multis prædiis locuple-
taſſet, morte oppreſſus pridie Idus
Nouemb.

37. *Regnandus de Iocenalle*, Arduini
conſanguineus, ex Priore Monaſterii,
cum Romam pergeret vt Conuentus
nomine Sauericum Abbatem Veze-
liacenſem in Rectorem poſtularet, ipſe
motu proprio Honorij 3. inſtitutus
Abbas, Eccleſiam ſuam triginta li-
brarum millibus oppigneratam diſſol-
uit. Pariſiis dum rediret apud Villam
nouam Guiardi, migrauit à ſæculo
1238. 1238. Non. Sept. ſepultus in Eccleſiâ
ſuâ.

38. *Galterus Berardi* 2. onus vtiliter
ſuſtinuit annis quinque, ac ſenectute
ingraueſcente ceſſit an. 1243. defecit
1252. 13. Cal. Maij.

39. *Ioannes de Iocenalle* 1. à caſtro ſic
dictus, nempe ex Ioceuallis Eduenſis
diœceſis nobili proſapiâ ortus, ſed ti-
tulis virtutum nobilior, à Bernardo
de Soliaco inauguratus: cultum Virgi-
nis Matris pro virili promouit, nume-
rum triginta monachorum ad quin-
quaginta auxit. Ab Innocentio 4. v-
ſum Pontificalium ornamentorum im-
petrauit, Cluniacenſibus impoſito ſi-
lentio; illius mentio extat in cartula-
tio Rigniaci 1256. Eccleſiam ſuam à
1277. fundamentis inſtaurare cœpit 1277. &
eodem anno die Veneris ſanctâ Pari-
ſiis rediens obdormiuit.

40. *Guido de Munois* illuſtri eiuſdem
nominis gente, apud monaſterium
enutritus, inde Aureliam & Lutetiam
miſſus operam Theologiæ inſumpſit,
tabulas in vnum librum compegit, &
functus Prioratu Melederenſi, Deca-
natu, Prioratu ſancti Germani, tan-
1285. dem Abbas Honorij 4. iudicio 1285.
& Romæ à Cardinale Oſtienſi inau-
guratus 9. Septemb. reuerſus ad Mo-
naſterium rebelles in ordinem rede-
git; dein ieiuniis & orationibus indi-
cto corpori bello, diu noctúque diui-
nis officiis incumbens, Abbatem exuit,
vt diuinæ cogitationi liberiùs vacaret
an 1309. haud multò poſt verò extin-
ctus eſt apud Summa-caſam 6. Cal.
Martij 1313.

41. *Galtherus de Cheu* 3. ex nobili
ſtirpe propè ſancti Florentini caſtrum,
prius Melederenſis Prior, Abbas deli-
1309. gitur 1309. fabricam Eccleſiæ nouæ
interruptam continuat, ſtudia paupe-
rum benignè fouet 25. an. ſedis quie-
uit in præſulo 1334.

A 42. *Stephanus de Chitry* 1. Autiſſio-
dorenſis, horti ſpatia auxit, colonos
de Digiâ manumiſit, præfuit annis 19.
defunctúſque 1353.

43. *Guilelmus Grimoard* 2. diœceſis GRIMOARD
Mimatenſis, è gente de Griſaco, ſuſ-
ceptâ B. Benedicti regulâ cum Ponti-
ficium Ius per annos viginti publicè
docuiſſet, Vicarius Claromontenſis &
Vticenſis, Româ veniens ab Innocen-
tio 6. Pont. Abbas S. Germani renun-
tiatus eſt 1355. deinde ſancti Victoris 1355.
Maſſilienſis 1358. ac demum Pontif.
Max. Vrbanus 5. an 1362. ſedes autem
B Abbatialis vacat ab anno 1359. ad
1362. & interim capitur ciuitas Autiſ-
ſiodorenſis à militibus Regis Nauarræ
& Angliæ, pro cuius redemptione op-
pignerantur pretioſa quæque Mona-
ſterij.

44. *Stephanus de Varennis* 2. ex Ab-
bate Reomenſi fit S. Germani cœno-
biarcha, ab Vrbano 5. multa priuile-
gia obtinet.

45. *Hugo de Barlorâ* 6. nepos præde-
ceſſoris, antiquâ familiâ propè Tor-
nuſium ortus, à Nicolao de Arceis
impetitur pro iure procurationis in iu-
cundo aduentu. Huius tempore cor-
pus S. Theobaldi è Prioratu de Bel-
C lomonte tranſlatum in ſancti Germa-
ni Eccleſiam an. 1399. viuebat adhuc 1399.
1400.

46. *Ioannes de Nanton* 2. antiquiſſi- NANTON.
mâ gente dominorum de Nantone
in Comitatu Cabilonenſi, Doctorali
laureâ donatus an. 1409. iam Abbas;
inde Senonenſis Archipræſul 1422. ia-
cet Iuueniaci in Prioratu S. Mariæ
cum epitaphio.

47. *Herueus de Lugniaco*, diœceſis
Matiſconenſis, prædeceſſoris nepos,
ex Priore Monaſterij, à Martino 5.
fit Abbas 1422. obiit circa finem an- 1422.
ni 1452. vel initio ſubſequentis 1453.

D 48. *Hugo Tyard* 7. patriâ Burgun- TYARD.
dus, gente nobilis, dum Monaſterij
res agit, à Pont. Max. præficitur 1453.
pro antiquis cœnobij muris paciſcitur
cum ciuibus Autiſſiodorenſibus 1479 1479.
deceſſit circa an. 1488.

49. *Hugo Tyard* 8. fortè præcedentis
nepos, in Decretis Licentiatus, ſepul-
tus in Eccleſiâ ante altare S. Petri 1502. 1502.
reſignatâ Abbatiâ an. 1495.

50. *Claudius de Charmes*, matre na- CHARMES.
tus oriundâ ex nobili Diuionenſi
gente, qui proſapiam virtute propriâ
ſuperauit; iſte Abbatiam S. Germani

in Commendam adminiſtrauit, eámque paulò poſt dimiſit 1506. inde Ar-
1506. chimandrita Benignianus Diuione.
Ad eius laudes multiplices quas videre eſt in Appendice Chronici Benigniani, addendum epitaphium quod præfert tumulus in choro Diuionenſi, ad dexteram quâ deſinunt cellæ choriſtarum. *Hic iacet venerandus Pater domnus* CLAVDIVS DE CHARMES, *qui huius loci & monachus & Abbas electus, luſtris quinque extitit; qui inter præcipuos huius cœnobij Patres haberi debet ex multis donariis quæ huic Eccleſiæ contulit, vt ſua vbique ſparſa monſtrant inſignia: vocaríque poteſt ærarij conuentualis maximus benefactor, qui obiit*
1519. *anno Domini* MDXIX. *die 21. Septembris. Requieſcat in pace amen.*

51. *Franciſcus de Beanieu* 1. præcedentis cognatus & vltimus Regularis, ex ceſſione Claudij texit monaſterium 33. annis, obiit Non. Nouemb. 1539.

LORRAINE. 52. *Franciſcus de Lorraine* 2. nominatus à Franciſco 1. cum vix ſexdecim
1567. annorum eſſet, abdicat 1567. in fauorem ſequentis.

BEAVCAIRE. 53. *Franciſcus de Beaucaire* 3. ex Epiſcopo Metenſi, qui direptam ciuitatem & Abbatiam ab hæreticis ſoluit, & pro parte ſuâ dum vixit ruinas ſarcire per viginti tres annos conatus eſt.
1591. Obiit 1591. ſedes vacat tribus annis cum dimidio, diſceptantibus inter ſe tribus: Cardinale Sfondrato à Gregorio 14. nominato, Gilberto Genebrardo Benedictino à monachis electo, & Petro du Lyon Libellorum ſupplicum Magiſtro ab Henrico 4. Rege. At vnà tres non cupiens, nullum recipit, tandem.

54. *Petrus du Lyon*, dictus à Leone, fauore Mareſcalli d'Aumont in poſſeſſionem mittitur an. 1594. ac permu-
1606. tatione factâ cum S. Melanij Redonenſis Abbatiâ ceſſit 1606.

BELLEGARDE. 55. *Octauius de Bellegarde*, vacantem Abbatiam poſſidet anno 1610. ætatis ſuæ 22. hic diſciplinæ monaſticæ amantiſſimus, monachos Congregationis B. Mauri in S. Germanum induxit
1629. 1629. Octob. 29. Epiſcopus Conſoranenſis, tandem Archiepiſcopus Senonenſis obiit 26. Iulij an. 1646. iacet in ſuâ Metropolitanâ Eccleſiâ.

BOVRBON. 56. *Armandus de Bourbon* Princeps de Conty, ætatis anno 17. à Ludouico 14. nominatus, ab Innocentio x. Papâ 22. Decembris 1646. inſtitutus, in poſſeſſionem iuit 29. Martij 1647. 1654.
ſed vxore ductâ, vacat Abbatia anno 1654.

S. GERMANI DE PRATIS Pariſienſis, Ordinis S. Benedicti, Congregationis S. Mauri, ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinentis, Abbatia vetuſtiſſima nomine S. Vincentij Diaconi & Martyris illuſtris, quam Childebertus Rex ab Hiſpanicâ expeditione reuerſus fundauit, vbi & ſepulturæ locum delegit, teſte Greg. Turon. libro 4. cap. 20. ſic autem Aimoinus lib. 2. cap. 20. de eâ ſcribit: *Childebertus acceptam B. Vincentij ſtolam Pariſius defert, ædificatámque ſolo tenus Baſilicam nomini eiuſdem Sancti Leuitæ & Martyris dedicari fecit. In quâ non minimam vaſorum partem, quæ cum à Toleto aſportaſſe memorauimus, tum capſis Euangeliorum, cruces quoque mirifici operis, aliáque deuotus excellentiſſima contulit munera.* Fuit primis ſæculis Regale Mauſoleum Francorum Regum hoc monaſterium, etenim cum Childeberto ibidem quieſcunt, Chilpericus primus, Regina Fredegundis ſponſa, Clodoueus filius, Chlotarius 2. Rex, & plurimi Principes, necnon S. Germanus Pariſienſis Epiſcopus, à cuius nomine cœnobium poſteà Diui Germani nuncupatum fuit. De huius Abbatiæ monimentis plura vide apud Iacobum Brulium in Antiquitatibus & Supplemento vrbis Pariſiacæ, vbi Catalogum Abbatum contexuit.

Saint Germain des Prez. D'azur à trois Fleurs de Lis d'or à l'eſcuſſon en cœur de ſable, chargé de trois beſans d'argent.

1. *Antharius* ex Priore S. Symphoriani Eduenſis, ſancto Germano Abbate, obiit eodem anno quo beatus Medardus.

2. *S. Droctoueus* de cuius electione mentionem habet Aimoinus l. 2. c. 36. *Iiſdem diebus defuncto Anthario, S. Germani cœnobij primo Abbate, venerabilis vir Droctroueus, ex diſcipulis videlicet beatiſſimi Germani, ab eodem ſancto Pontifice annuente glorioſiſſimo Chlotario Rege loco eius ſubrogatur:* Quem etiam ſic affatur Fortunatus lib. 9. epig. 11.

Vir veneràde, ſacer meritis, & honore colẽde
Droctouee mihi ſemper amore Pater.
Qui de diſcipulis Germani iure beati
Norma magiſterij factus es ipſe ſui.
Cuius Pontificis ſacra per veſtigia currens,
Deſpicis hunc mũdum, dum cupis ire polo.

3. *Scubilio* ad Abbatis faſtigium euectus, obeunte Droctoueo apud eundem

dem Aimoinum, libro 3. capite 16.

4. *Deſiderius* Monachus S. Symphoriani Æduenſis, vti & quatuor præcedentes.

5. *Ganſcio.*

6. *Germanus* cuius electionem notat Aim. l. 4. c. 31.

7. *Sigo.*

8. *Sigofridus*, illius obitum indicat idem Aim. l. 4. c. 46. *Decedente Sigofrido Abbate cœnobij S. Germani Pariſienſis, Babo in regimine ſubſtituitur.*

9. *S. Babo*, ſeu *Babolenus.*

10. *Childerannus* ſubrogatur Baboni ex eodem Aimoino.

11. *Hunfredus.*

12. *Gundremarus*, quem alij Gaudremarum appellant, de illo Aimoin. c. 47. l. 4. de geſtis Francorum.

13. *Tedelmarus.*

14. *Lanfredus.*

15. *Guichardus* ſucceſſor nominatur ex Aimoino.

16. *Robertus* 1. recenſetur in duobus diplomatibus Caroli Regis Francorum relatis lib. 5. cap. 1. præfati Hiſtorici.

17. *Irmino* Abbatiam ſuſcepit adminiſtrandam poſt tranſitum Roberti, quem & virum prudentiſſimum nominat Aimoinus.

18. *Hilduinus* 1. Sancti Dionyſij item Abbas, de quo ſic ſcribit Aim. lib. 4. cap. 114. *Simili modo prædictus Abbas* (Hilduinus) *poſt deceſſum Irminonis regebat locum S. Vincentij Leuitæ & martyris in ſuburbano vrbis Pariſiacæ, vbi pretioſus Chriſti Confeſſor Germanus requieſcit.* De ipſo plura in Abbatibus S. Dionyſij.

19. *Ebroinus* Epiſcopus Pictauienſis, de quo ita Continuator Aimoini lib. 5. cap. 19. Imperator præfatum Epiſcopum in Aquitaniam, cum multis gratiarum actionibus remiſit. Dans ei regimen Abbatiæ S. Germani Pariſienſis, nam Hilduinus Abbas vitâ deceſſerat.

858. 20. *Hilduinus* 2. ſuffectus eſt Ebroino an. 858.

21. *Gozlinus* inde Pariſienſis Epiſc.

22. *Ebolus* nepos Gozlini, quem fortiſſimum & Mauortium Abbatem in obſidione Pariſiacâ à Normannis fa-
886. ctâ an. 886. prædicat Abbo Diui Germani monachus, libro de bellis Pariſiacæ vrbis.

23. *Hucboldus.*

24. *Robertus* 2. Comes & Marchio

A ſtirpis Regiæ Princeps, licet ipſe laicus Abbatiam occupauit, vti obſeruant hæc verba Continuatoris Aimoini lib. 5. cap. 41. *Defuncto Ebolo Abbate, Robertus Princeps cupiditate magis ductus quàm curâ animarum ſollicitus, Abbatiam S. Germani accepit, ſéque Abbatem poſt ſupradictum Hugonem Abbatem vocitari fecit. Itaque defuncto Hucboldo, qui poſt Ebolum in regimine ſucceſſerat, idem Robertus Comes, vt dictum eſt Abbatis nomen aſſumpſit, ſtatuens Decanos qui curam haberent monachorum. Quorum primus nomine Remigius extitit: quo* B *obeunte Abbo ſucceſſit: ipſoque decedente Goſmarus Archiclauis Decaniam habuit.*

25. *Hugo* 1. cognomine Magnus, Dux Francorum, præfati Roberti filius & ſucceſſor, Decani titulo inſigniti fuêre ſub eius præfecturâ Armarus, Goſbertus, & Abbo, auctore eodem Continuatore l. 5. c. 42.

26. *Hugo* 2. Capetus Francorum Rex, Hugonis Magni filius, anteà Comes Pariſiorum, Dúxque Franciæ.

27. *Gualo*, iſtius promotionem ad Abbatis officium expreſſit Aimoini C Cont. l. 5. c. 44. Hugo Dux ad maiora animum applicans, nutu diuino dimiſsâ S. Germani Abbatiâ, quia iam penè ad nihilum (dum non eſſet qui curam eius tam exteriùs quàm interiùs ageret) redacta fuerat, ſummis precibus tam Regis Lotharij, quàm prædicti Hugonis Francorum Ducis conſtituit venerabilem Gualonem Abbatem. Deceſſit porrò tempore Lotharij Regis.

28. *Albericus* adminiſtrauit vſque ad tertium annum ordinationis Regum Hugonis, ac Roberti.

29. *Morardus* fato functus eſt an. 1014. vt refert Cont. Aim. lib. 5. cap. 1014.
D 46. *Obiit Morardus piæ Abbas memoriæ, qui Eccleſiam B. Germani à Paganis ter incenſam, euertens à fundamentis nouam readificauit: turrim quoque cum ſigno, multáque alia ibi conſtruxit.*

30. *Ingo*, ex Abbate S. Martini Maſciacenſis, iſte erat magnæ nobilitatis in ſæculo, vt notat præfatus Hiſtoricus, qui anno 12. regiminis, vitâ priuatur; Helgaudus Floriacenſis apud Epitomen vitæ Roberti Regis teſtatur, in perdiſcendis diſciplinis collegam fuiſſe Gerberti Rauennaris, & Remorum Archiepiſcopi, quem ex

Maſciacenſi Cœnobiarchâ, Diui Germani Abbatem inclytum, & virtutibus inſignem celebrat.

31. *Vuillelmus* I. ſancti Benigni Diuionenſis Abbas, reformator monaſterij S. Germani de Pratis à Roberto Rege & Conſtantiâ accerſitus eſt, teſte Aimoini Cont. Huic nimirum celeberrimâ famâ & pietate conſpicuo parer fuit Robertus dynaſta, Italus quidem patriâ, ſed origine Sueuus, mater Perinza, Otronis-Vuillelmi Burgundiæ Cumitis, adeóque Italiæ, immò & Franciæ Regum conſanguinea. Natus eſt autem in Longobardiâ Tranſpadanâ, in inſulâ S. Iulij, in lacu Verbano, per æſtatem anni Chriſti 962. cùm eam inſulam, in quam Vuilla Berengarij coniux perfugerat, propugnante Roberto eius patre obſideret Otto Magnus, Berengario, & Adelberto Regibus de gradu deiectis, nouus ipſe Italiæ Rex, nouúſque Imperator: cuius coniux ſancta Adelais Imperatrix poſt bimeſtrem oppugnationem, inſulâ, oppidóque dedito, Vuilelmum infantulum felici omine de ſacro fonte ſuſcepit. Puer tantùm ſeptennis Luciaco monaſterio addictus, ac pro illius æui more, veſte monaſticâ indutus eſt. Hinc grandiuſculus Vercellas, ac Ticinum ad literarum ſtudia emiſſus, & cum magnos in eis progreſſus feciſſet, in cœnobium ſuum reuocatus, ad eius honoratiora munia adhibitus eſt. Per quod tempus defunctâ iam matre, de Roberti patris ſalute ſollicitus, ei perſuaſit, vt vitam ſecum monaſticam profiteretur: cui etiam poſtmodum eodem loco piè morienti adfuit. Cùm autem magni animi vir, ſtudio arderet vitæ perfectioris, quam quæ tum in Luciaco actitabatur, B. Maiolo Româ Cluniacum reuertenti, bonâ cum ſuorum veniâ, ſocium ſe adiunxit anno ferè Chriſti 987. venienti proceſſêre obuiam longo agmine, cum ſacro ornatu monachi Cluniacenſes, videlicet à Maiolo per nuncium præmiſſum id facere iuſſi, *Quoniam exceptnri erant quendam ſecum aduenientem, cui honor diuinitùs debebatur.* Tranſacto Cluniaci vnius circiter anni ſpatio, poſcentibus S. Saturnini ad Rhodanum monachis datus eſt à Maiolo inſtitutor. Quo in loco cum ſeſquiannum magno ſuorum emolumento fuiſſet verſatus, contigit vt Brunonis Epiſcopi Lingonenſis rogatu, S. Benigni Diuionenſi monaſterio ab eodem S. Maiolo præficeretur: ac tum à Brunone Epiſcopo, & preſbyter & Abbas conſecratus eſt, anno videlicet 990. indict. 3. Tantùm verò è Diuionenſi aſceterio eius nomen inclaruit, vt non modò illud, & diues opibus, & nouâ opere magnifico baſilicâ inclytum, & penè octogenario religioſiſſimorum monachorum numero faceret reuerendum, ſed etiam à Principibus viris, atque ab Epiſcopis, ad reſtituendam ſuorum monaſteriorum diſciplinam vndique euocaretur. Ita per omnem Galliam & Longobardiam Verziacenſe S. Vincentij, S. Apri Tullenſe, Merẽſe S. Arnulfi, Beſuenſe, Melundenſe, Fiſcannenſe, Reomaenſe, Gorzenſe, Fructuarienſe, Tornodorenſe, aliáque variæ amplitudinis cœnobia ad quadraginta, vel primus fundauit, vel iam olim fundata reſtaurauit, atque in iis mille & ducentos ampliùs monachos rexit. Confluebant ad eum ex Italiâ, Galliâ, ac Germaniâ nobilium quamplurimi, non pauci Abbates, Epiſcopi etiam nonnulli, vt eius haurirent ſpiritus, præceptis imbuerentur, informarentur exemplis. In his fratres eius duo Nitardus & Gorefredus, præpotentes viri, ſæculi pompis abdicatis, Diuionenſi ſe monaſterio addixêre. Vuillelmus ſexto ſuæ ordinationis anno Romam profectus, cum in reditu apud Beneuentum graui ex morbo decumberet, raptus eſt in viſu ad æterni Iudicis tribunal: vbi de nimiâ erga ſubditos ſuos ſeueritate increpitus, ac S. Greg. Papâ pro eo fideiubente abſolutus, exinde ſuum illum diſciplinæ rigorem mirâ lenitate temperauit. Non fuit expers inuidiæ, tam illuſtris virtus; delatus eſt ad S. Henricum Imp. quod Arduini Regis Italiæ hoſtis ſui faueret partibus, ad Robertum Francorum Regem quod Brunonem Lingonenſem Epiſcopum ab eo auerteret. Vtrique ille, quæ erat eius in congreſſibus maieſtas atque auctoritas, cumulatè adeò ſatisfecit, vt etiam multam ab iis gratiam iniuiſſe non dubitaretur. Nec verò parcebat monitis, immò neque increpationibus, ſi quid à ſummis etiam viris cum populi ſcandalo peccari videret. Vt erat viſendis domibus ſuis, perluſtrandiſque perpetuò intentus, Fiſcannum

cùm acceſſiſſet, vehementi morbo, doloribúſque acerrimis vrgeri cœpit. Chriſtianis igitur ſacramentis ad vltimam luctam ritè communitus, & conuocatis fratribus benè precatus, rebúſque ſuis omnibus per dies octo magnâ animi præſentiâ, ac tranquillitate diſpoſitis, fœlicem animam exhalauit Calend. Ianuariis feriâ 6. ſub
1031. auroram anno 1031. ætatis ſuæ labente nono & ſexageſimo, ordinationis in Abbatem S. Benigni 41. miraculis in ſanctitatis teſtimonium nec viuus, nec mortuus caruiſſe aſſeritur. Vitam eius ſcripſit Glaber Rodulfus, multáſque de illo narrationes hiſtoriæ ſuæ illiganit. Plurima quoque de eodem apud Scriptores alios adnotata reperies, præſertim in chronicis Benigniano & Beſuenſi: In eius ſepulcro ante annos aliquot aperto, iuuenta plumbea lamina, hoc nobis epitaphium exhibuit.

Abbatem plenum lector dignoſce dictum
Nomine VVILELMVM, *hîc recubare ſenem.*
Iſte locis primus Paſtor præfulſerat huius,
Quo ſtatuit multos dante Deo monachos.
Iam prima dies, anima noua claruit eius,
Cui noua Hieruſalem, obuia tota fuit.

32. *Adraldus*, cœnobium Regis dono aſſequutus eſt poſt Guilelmum.

1061. 33. *Hubertus* ſubrogatur an. 1061. quemadmodum colligitur ex Contin.
» Aimoini: Obiit Adrialdus Abbas, ſuſ-
» cepitque Hubertus poſt eum Abba-
» tiam. Qui poſt quinquennium dece-
» dens, Roberto Abbati quondam S.
» Vandregiſili Abbatiam reliquit.

34. *Robertus* 3. ex Abbate Fontanel-
1065. lenſi, ſeu S. Vandregiſili in Normanniâ renunciatus eſt 1065.

35. *Petrus* 1. an. 1072. inquit Cont.
» Aim. lib. 5. cap. 47. Obiit Robertus
» Abbas, cui ſucceſſit Petrus Regis
» Philippi Cancellarius, natione Apu-
1082. » lus, qui an. 1082. decedens, Iſembar-
» do Abbatiam dimiſit. Iſte interfuerat Synodo Senonenſi 1080.

36. *Iſembardus* fato functus eſt an. 1103.

37. *Rainaldus* nepos ſuperioris.

38. *Guillelmus* 2. per duorum annorum curricula Abbatiæ præfuit, quâ eiectus eſt, atque iterum.

39. *Rainaldus* Abbas declaratur vt conſtat ex Aim. Cont. lib. 5. cap. 50.
1108. » Anno 1108. Rainaldus monaſterij S.
» Germani Abbas præ ſimplicitate Ab-
» batiam dimiſit & loco eius Guiller-
» mus eſt ſubſtitutus, qui duobus annis
» monaſterium rexit: ſed prauo conſi-
» lio deceptus ad Epiſcopum Pariſienſem pergens, & ei profeſſionem fa-
» ciens, benedictionem ab eo accepit.
» Quod audientes præfati monaſterij
» fratres, timentes ne per hoc Eccleſiæ
» ſuæ minueretur libertas, reuertentem
» à profeſſione noluerunt recipere. Sed
» clauſis ianuis validè reſiſtentes, eum
» ab Abbatiæ dignitate penitùs remo-
» uerunt: prædictúmque Rainaldum re-
» uocantes, eum iterum ſibi præfece-
» runt Abbatem; qui an. 1116. obiit.
» Ei ſucceſſit Hugo S. Dionyſij mona-
» chus, per quem libertas Eccleſiæ præ-
» nominatæ reſtituta eſt, ordo refor-
» matus, veterata domus renouata.

40. *Hugo* 3. è grege Monaſtico S. Dionyſij aſſumitur, ad meliorem vitam transfertur an. 1145. Dominicâ in Ramis Palmarum. 1145.

41. *Gilo* Religioſus S. Germani, poſt ipſum Abbatiam iniit, & per annum eam rexit, abdicato moderamine quod eſſet minus tanto oneri ſufficiens.

42. *Hugo* 4. nepos S. Hugonis Abbatis Cluniacenſis, ipſemet Cluniaci Religioſus, anteà Prior Criſpeienſis ſuffectus eſt, abdicat cœnobium 1153. & vacauit anno vno Abbatia. 1153.

43. *Gaufridus* anno ſecundo ab adeptâ ſede, propter morbum regimine ſe abdicauit.

44. *Theobaldus* exemptus eſt è viuis 1162. poſtridie feſti S. Mariæ Magdalenæ. 1162.

45. *Hugo* 5. Vezeliacenſis monachus, Eccleſiam Sancti Germani ab Alexandro Papâ 3. dedicari fecit an. 1163. die 21. Aprilis, delectus inter patrinos Philippi Auguſti Francorum Regis an. 1165. 1165.

46. *Fulco*, cui ſcribit Stephanus Tornacenſis ep. 210. obiit an. 1192.

47. *Robertus* 4. nominatur Fulconis deceſſor in epiſt. Innocentii 3. Papæ. anno 1. Pontificatus 1198. defunctus eſt 1202. 1198.

48. *Ioannes de Verno* 1. diem poſtremum clauſit 4. Nouemb. 1216.

49. *Hugo de Flaccourt* 6. viuere deſiit 1220. 2. Decemb. 1220.

50. *Galterus* ad meliorem vitam tranſlatus 1224. die 5. Februarij.

51. *Odo* veteris clauſtri ædificator, recenſetur in fundatione Franciſca-

1230. norum 1230. & in cartis Theſauri A
tegij menſe Aprili 1234. fato corre-
prus 13. Maii 1235.

52. *Simon*, conſtruxit refectorium
ac ſublatus eſt è medio 1244. vltimâ
Maii.

53. *Hugo d'Iſſy* 7. initium dedit ma-
gno Orarorio B. Virginis à maiore
1245. templo ſecreti 1245. diem ſuum obiit
1247. 5. Decembris.

54. *Thomas de Mauleon*, perfici cu-
rauit prædictum Oratotium S. Mariæ,
in quo cum predeceſſore tumulatur
1255. 1255. aut 1256. 21. Martii, cuius tale
epitaphium. *Hîc iacet* THOMAS B
DE MALOLEONE *quondam Abbas
huius Eccleſiæ, cuius temporibus completa
fuit iſta Çapella, fundata, & ædificata
per bona memoriæ Hugonem de Iſſyaco
Abbatem huius loci, anima eius requieſ-
cat in pace.*

55. *Gerardus de Morette*, Capellanus
ſummi Pontificis, condidit dormito-
rium Religioſorum, ac viuendi finem
1278. fecit 1278. 24. Decembris.

56. *Raimundus* obiit 1288.

57. *Ioannes de Cumenis* 2. ex Abba-
1297. te an. 1297. electus Epiſcopus Ani-
cienſis.

58. *Ioannes* 3. vitam finiit 1303. in C
vigiliâ S. Trinitatis.

59. *Petrus de Corpolay* 2. Doctor in
Decretis, nominatur executor codi-
cillorum teſtamenti Blancæ Reginæ
Hiſpaniæ 1322. poſt feſtum S. Luciæ
vnà cum Alfonſo ab Hiſpaniâ maio-
ris Eccleſiæ Pariſienſis Archidiacono.
1334. Deceſſit verò 1334. 3. Aprilis, in cu-
ius cœnotaphio ſcribitur:

*Conſilio certus, omni bonitate refertus,
Pauperibus largus, circūſpectus velut Argus,
Quem Clerus carum, Rex, plebs habuit,
monachique,
In vultu clarum, ſobrium, corpore mundum.
Traxit Aprilis eum ter Nonas* M.C. *ter* X. D
ter 1. *quater.*

1353. 60. *Ioannes de Preſſy* 4. moritur 1353.
die 17. Decembris.

61. *Gaufridus de Couſtures* 2. cuius
memoria tali condecoratur epitaphio
in æde Abbatiali. *Hîc iacet bonæ me-
moriæ frater* GAVFRIDVS DE
COVSTVRIS, *quondam Abbas hu-
ius monaſtery, Conſiliarius domini Regis
Francorum, gratiſſimus Principibus, &
toti populo. Qui obiit anno domini 1359.*
1359. *24. die menſis Aprilis, anima eius re-
quieſcat in pace.*

62. *Nicolaus de Ladit*, humatus in
Capellâ B. Virginis an. 1361. ſub eâ
epigraphe tumulo inſculptâ.

Sub lapide Xpo requieſcit nūc DE LADITO
NICOLAVS *Abbas, ſi ſexto Iuly tradis
Idus, reperias cùm clauditur vltima dies.
Anno milleno, trecento quater quindeno,* 1361.
*Adiuncto primo. EL cœlo leuet ab imo.
Amen.*

63. *Richardus de L'etré*, obiit anno
1387.

64. *Guillelmus l'Eueſque* 3. fecit aqui-
lam chori an. 1400. B. Germani cap- 1400.
ſam 1408. tabulam argenteam maioris
aræ, ac cartophilacium pergamenum
cartarum & inſtrumentorum domus
adornauit & inſtruxit, cuius cadauer
cùm an. 1645. effoſſum fuiſſet, tumbæ
cupreæ reperta eſt ſequens adſcripta
epigraphe. *Hîc iacet frater* GVIL-
LERMVS, *quondam Abbas huius Ec-
cleſiæ, Doctor Regens Pariſius in Theolo-
giæ Facultate: Nunc verò vermis, & non
homo, quo nihil fœtidius, nihil horribi-
lius, & quaſi putredo conſumendus: Ex-
pectans tamen reſurrectionem mortuorum,
& vitam æternam. Qui obiit anno Do-
mini 1418. 11. die menſis Decemb. Orate
pro eo.*

65. *Ioannes Bouron* 5. mortuus an. 1436.
1436. die 16. Aprilis.

66. *Heruens de Morillon* interiit 1459.
die 25. Februarij.

67. *Henricus Mené* 1. 1462. menſe Ia- 1462.
nuario, fato corripitur 1467. 21. April.

68. *Robertus de l'Eſpinaſſe* 5. hanc L'ESPI-
Abbatiam per modum commutationis NASSE.
tranſmiſit ſequenti Godefrido.

69. *Gaufridus Floreau* 3. Epiſcopus FLORIAU.
& Comes Catalaunenſis, obiit 1503.

70. *Guillelmus Briçonnet* 4. Cardi-
nalis tituli S. Pudentianæ, Archiepiſ-
copus & Dux Remenſis.

71. *Guillelmus Briçonnet* 5. Melden- BRIÇON-
ſis Epiſcopus, præfati Cardinalis filius NET.
legitimus, cuius ceſſione Abbatiam
obtinuit an. 1513. curauit hoc mona- 1513.
ſterium vniri Congregationi refor-
matæ Caſalis Benedicti, exceſſit è vi-
uis 1533.

72. *Franciſcus* Cardinalis *de Tour-* TOVRNON.
non, ſacri Collegij Decanus, Archi-
epiſcopus Lugdunenſis Abbatiam re-
xit an. 28. defunctus 1562.

73. *Carolus* Cardinalis *de Bourbon* 1.
Archiepiſcopus Rotomagenſis, obiit 1590.
1590.

74. *Carolus* Cardinalis *Borbonius* 2.
ſuperioris nepos, in Archiepiſcopatu
Rotomagenſi, & Abbatiâ patrui ſuc-

ceſſor, naturæ debitum perſoluit in monaſterio S. Germani 1594.

ƚBON. 75. *Henricus de Bourbon* 2. Henrici Magni Regis naturalis filius, ex Henrietâ-Catharinâ de Balſac, anteà Metenſis Epiſcopus, cum S. Germani de Pratis Abbatiâ, Fiſcannenſem, Boniportus, Vtſicampi, Tironii, Vallis-
1654. cernaii, & de Valaciâ poſſidet hoc an. 1654.

S. Germain les Bodez. S. Germani fœminarum, diœceſis Rutenenſis propè vrbem, Ordinis beati Benedicti.

Gercy. Gerciacvm diœceſis Pariſienſis, Monialium Ord. S. Aug. fundatur in honorem B. Mariæ ab Alfonſo Comite Toloſano & Pictauiæ, S. Ludouici Regis fratre, & Ioannâ de Toloſâ ipſius ſponsâ, cuius mauſoleum in choro Religioſarum elatum cernitur cum epitaphio. Fundationis porrò documentum in ms. cartulario Pariſienſis Epiſcopi reperitur tali tenore.

Vniversis præſentes literas inſpecturis, Iohanna Comitiſſa Pictauienſis & Toloſæ, ſalutem in Domino. Notum facimus, quòd cum illuſtriſſimus, & cariſſimus dominus noſter, Alfonſus filius Regis Franciæ, Comes Pictauenſis & Toloſæ, Monaſterium monialium in Eccleſiâ Beatæ Mariæ de Gerciaco Pariſienſis diœceſis fundatum dotauerit, de quingentis libris Pariſienſibus redditus in terrâ ſuâ de Aluerniâ dictis monialibus aſſidendis, ceu aſſignandis, nos dictam conceſſionem ratam habemus, & firmam, & promittimus quod ratione dotis vel dotalitij, ſeu alio quocunque iure contra prædictam donationem nullatenus veniemus. Verùm cum poſſeſſio remota diſtantiâ poſſeſſoribus multipliciter eſt damnoſa, volumus vt de bonis noſtris immobilibus tanta fiat venditio, quanta ex pecuniâ ex eâ venditione redigendâ infra metas Senonenſis, Pariſienſis, Meldenſis, & Siluanectenſis diœceſium emanarunt poſſeſſiones, ad valorem quingentarum lib. Pariſ. redditus, & de dictâ pecuniâ amortizare competenter erga dominos à quibus tenebuntur, dicto Monaſterio applicentur, & aſſignentur, dictis quingentis lib. rendualibus in terrâ Aluerniæ, vt dictum eſt aſſignatis, poſt emptionem in dictis diœceſibus, ſeu aliquibus earum factas ad dictum Dominum Comitem vel heredes, ſeu ſucceſſores liberè reuerſuris. Ita videlicet quòd quandocunque dicto monaſterio in toto vel in parte, fiet aſſignatio poſſeſſionis, vt dictum eſt, emendarum iuxta valorem poſſeſſionum quas dicto Monaſterio pro tempore contigerit aſſignari, deducentur de dictis quingentis lib. in Aluerniâ aſſignatis, & ad dictum Comitem, vel heredes pars deducta liberè reuertetur. Et ad præmiſſa omnia inuiolabiliter obſeruanda nos, heredes & ſucceſſores noſtros, bona mobilia, & immobilia obligamus expreſsè: dictam emptionem de 20. lib. Pariſ. redditus annui presbytero parochiæ prædictæ de Gerciaco pro iure parochiali recompenſandis, prout in literis Pariſ. Epiſcopi continetur, necnon & de recompenſatione faciendâ ad arbitrium Epiſcopi Pariſ. & Archidiaconi dicti loci, pro emolumento poſſeſſionis ad fabricam Eccleſiæ ſpecialiter onerantes. Volumus etiam quòd Abbatiſſa & Conuentus per ſuas literas ad onera præmiſſa ſe obligent, &c. Actum anno
Domini MCCLXIX. thenſe Auguſto. 1269.

Aſſeruantur literæ Præſulis Pariſienſis quibus non ſolùm confirmat dotationem, ſed Abbatiam ſub diœceſis ſuæ poteſtate ſubmittit, vt patet ex diplomate memorati cartophilacij.

Stephanvs *permiſſione diuinâ Pariſienſis Eccleſiæ Miniſter ſalutem in Domino. Summi Patris qui ſuam ſemper Eccleſiam fœtu nouo multiplicat, cui proprium eſt præſtare religionis augmentum, exemplum prout poſſumus innitentes, quòd non ſolum religionis authores, verum etiam cultores eſſe debemus, Excellentis Domini Alfonſi filij Regis, Comitis Pictauenſis & Toloſani, & illuſtris dominæ Ioannæ ipſius conſortis Pictauenſis & Toloſæ Comitiſſæ precibus inclinamur, cùm non poſtulet niſi quæ Deo placita debent eſſe, ad nos venire peruenit zelo deuotionis accenſa inſtans eorum petitio, vt in Eccleſiâ parochiali de* Gerciaco *Pariſ. diœceſis Monaſterium Sanctimonialium Ordinis S. Auguſtini iuxta regulam in Monaſterio S. Victoris Pariſ. obſeruatam firmandum duxit, ac etiam conſtruendum, ita videlicet quòd obedientiæ & correctioni Epiſcopi Pariſienſis pleno iure ſubjaceat, prædictæ fundationi authoritatem præbemus & aſſenſum, ad quod faciendum nos inducunt prædictæ fundationis vtilium conditionum adjectio. Dictum namque Monaſterium voluerunt in temporalibus*

dotare competenter &c. arbitrantes Comes A *& Comitiſſa quod dicto Monaſterio pro competenti monialium Monaſterio ad præſens dotando deberè ſufficere quingentas libras Pariſ. reditus in terrâ quam habent in Aluerniâ. Spiritualiter etiam dictum Monaſterium poſtulant dotare, cum adeò ſint caſtitatis & virtutis omnimodè zelatores, vt ſuplicent quod teneantur moniales in auguſto & intra domus ſeu clauſtri ſepta includantur, vt non niſi in certis caſibus dictum clauſtrum exire valeant &c. Inſuper dictus Comes & Comitiſſa ſupplicant, vt in recompenſatione iuris parochialis quod Presbyter Eccleſiæ de Gerciaco ha-* B *bet, & habere conſueuit in Eccleſiâ prædictâ & ambitu Monaſterij, necnon omnium prouentuum quos ibidem habere potuit, vel poſſet in poſterum, percipiat in poſterum 20. lib. Pariſ. redditus percipiendas de oblationibus quæ fient in Eccleſiâ ſupradictâ ſoluendas ab Abbatiſſâ & Conuentu, in terminis videlicet B. Remigii. 100. ſol. in feſto Natiuitatis 100. ſol. Reſurrectionis Domini 100. ſolid. Natiuitatis Ioannis-Bapt. 100. ſol. Ius autem parochiale in Eccleſiâ de nouo ædificatâ, tranſlatum eſt parochiali Eccleſiæ de nouo ædificatæ; in omnibus enim poſſeſſionibus quas* C *ante tranſlationem habebat exemptis à iure parochiali, dicto monaſterio monialium, & toto eius ambitu cum perſonis ibidem habitantibus ſaluum remanebit. Si autem ſummam 20. librarum Pariſ. oblationes prædictæ minimè ſufficiant, monaſterium idem defectum ſupplere tenetur, & adhuc Comes & Comitiſſa dotem prædicti monaſterij de aſſenſu noſtro, inſuper Abbatiſſam & Conuentum vt poſtquam in dicto loco fuerint inſtituti, ad præmiſſa ſe obligent, &c. Actum anno Domini* MCCLXIX. *menſe Auguſto.* Ceterùm Decanus & Capitulum Pariſienſe ſuper fundatione huius Abbatiæ in Eccleſiâ paro- D chiali de Gerciaco eodem anno conſenſum præbuêre; nec multò poſt de conſtituendo Religioſarum quadragenario numero, tale documentum ſcribitur in citato tabulario. « VNIVERSIS præſentes litteras inſpecturis. Soror Euda humilis Abbatiſſa monaſterij B. Mariæ de GERCIACO, Ordinis S. Auguſtini, Pariſienſis diœceſis, totúſque eiuſdem loci Conuentus ſalutem. Iuſtum eſt, ac Deo placitum, quòd excreſcentibus Eccleſiæ facultatibus iuxta modum earum ad augmentum cultus diuini, ſeruitorum muneribus augeatur. Ea- propter cum diuinâ largiente gratiâ in tantum monaſterii noſtri excreuerint facultates, quòd mediante Dei auxilio 40. moniales inde potuerint de cætero ſuſtentari. Claræque memoriæ Ioanna olim Comitiſſa Pictauenſis & Toloſæ eiuſdem fundatrix monaſterii nos inſtanter rogauerit, cùm iter arripuit tranſmarinum, quòd ſi contingeret præfati monaſterii facultates adeò augmentari, quòd ſufficere poſſint ad 40. moniales inibi congruè ſuſtentandas, ad quod intendebat pro viribus laborare, numerum 30. monialium, quæ in eodem monaſterio fuerant ab initio inſtitutæ, vellemus vſque ad quadragenarium ampliare. Nos diuinum cultum augi cupientes, ac memoratæ fundatricis noſtræ, ex cuius eleemoſynis & beneficiis, facultates noſtræ pro maiori parte taliter excreuerunt, deſiderium adimplere volentes ad honorem Omnipotentis Dei ac B. Virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, ordinamus atque ſtatuimus quòd de cætero ſint in præfato noſtro monaſterio 40. moniales dumtaxat inibi Deo ſeruituræ. Ita quòd numerus huiuſmodi nullatenus augeatur, ac niſi de nouo adeò excreuerint bona noſtra, quòd initio debeat augmentari: & ad hoc Reuerendi Patris Epiſcopi Pariſienſis, cui idem monaſterium ſubiicitur, pleno iure voluntas & aſſenſus accedat. Volentes nihilominus ad omnem fraudis materiam amputandam: Et vt prædicta meliùs obſeruentur &c. Nos Abbatiſſa & Conuentus promittimus, tactis ſacroſanctis Euangeliis, præſtito ſuper hoc ſacramento &c. Datum & actum in Capitulo noſtro anno MCCXCII. die Dominicâ poſt feſtum B. Barnabæ. 128

Gif. GIFFVM, beatæ Mariæ Vallis de Giffo dictum, antiquitùs appellabatur cœnobium Sanctæ Virginis de Clifé, Ordinis B. Benedicti fœminarum, conditur ſeu potiùs reſtauratur impenſis Mauricii de Soliaco Epiſcopi in ſuâ diœceſi Pariſienſi, ex veteri manuſcripto. Ludouicus Rex Franciæ priuilegio anni 1138. immunitate decimarum, cæterarúmne redibitionum Abbatiam donauit. Abbatiſſarum autem elenchus excidit, at ſequentium aliquot nomina ex ſchedis monaſterii numerantur hac ſerie. 1138.

Ioanna de Bloſſet I. Religioſa profeſſa

1543. Piſciacenſis eligitur 1543. deceſſit 13. Iulij 1561.

Ioanna de Carnazet 2. Monialis S.
1561. Crucis Pictauienſis præficitur 1561. è viuis exempta an. 1584.

Antonieta de la Beraudiere Religioſa profeſſa Fontebraldenſis, ad hanc Abbatiam promouetur 1584. poſtre-
1599. mum diem clauſit 13. Octob. 1599. ætatis anno 50.

Franciſca de Guepré renuntiatur Abbatiſſa an. 1600.

Magdalena de Montenay 1. ex S. Saluatoris Ebroicenſis cœnobio edu-
1609. catur ſuperioris reſignatione an. 1609. fato fungitur 17. Auguſt. 1619. ætatis an. 57.

Magdalena de Mornay 2. ex Religioſâ de Giffo & Coadiutrice præcedentis, obiit 12. Septembris 1638. ætatis 43. habuerat Adiutricem ſororem Claudiam Morneam, quæ fa-
1637. tis conceſſit 24. Iulij 1637.

Magdalena de Mornay de Villarceaux 3. prioris neptis deſignatur 1638. moritur 20. Octobris 1651. annos nata 34.

Catharina Morant, ex Moniali B. Mariæ de Theſauro in Normanniâ,
1651. Ordinis Ciſtercienſis, à Ludouico 14. nominatur, & præeſt ab anno 1651.

S. Gildas de Ruys. S. Gildasii in agro Ruienſi, diœceſis Vennetenſis vetus cœnobium in Aremoricâ, cuius moderni Abbates fuêre Andreas Hamon Epiſcopus Vennetenſis: N. Huart: Conſtantinus Cheualier: Carolus de Montigny: N. de Bruc; & nunc monaſterij Abbas Commendatarius eſt Michael Ferrand, qui an. 1649. Benedictinos Congregationis S. Mauri, apud hanc Abbatiam induxit.

S. Gildas au Bois. S. Gildasii in Nemore, Ordinis Benedictini, diœceſis Nannetenſis.

Gimont. Gimontus S. Mariæ, Ordinis Ciſtercienſis, filia Bardonarum, diœceſis Auxitanæ conditur an. 1144.

S. Ghiſlain. S. Gisleni Cella, Abbatia Benedictinorum, diœceſis Cameracenſis, inter Hannonienſes prima & antiquiſſima, medio fermè itinere inter Montes Hannoniæ & Valentianas, de quâ ſic meminit lib. 2. cap. 40. Baldericus in chronico Cameracenſi: *Non procul à Caſtriloco, videlicet in loco quem dicunt Cellam, monaſterium eſt monachorum S. Giſlani; iſte nimirum angelicâ viſione monitus, ab Athenis digreſſus, curſum ſuæ peregrinationis in iſtam partem direxit, illúdque monaſterium auctoritate S. Autberti, ſed & S. Vualdetrudæ, cui tunc temporis familiari dilectione inhæſerat, opitulante, fundauit.* Dagobertus Francorum Rex, fertur cœnobij huius Cellenſis, ſeu Giſleniani conditor, quod Otbertus Cameracenſis cum B. Amando ſub patrocinio D. Petri Apoſtolorum Principis conſecrarunt. Mentio huius monaſterij habetur in variis cartis & diplomatibus Miræi. Abbatum verò talis inuenitur catalogus in Annalibus Hannoniæ.

1. *Elephas* diſciplinæ regularis reparator, baſilicam ſumptibus Imperatoris condidit, in quam defertur corpus S. Gisleni: ſeries autem eius ſucceſſorum incomperta eſt, vſque ad an. 931. quo Abbatiæ præfecturam 931.
iniit curante Giſleberto Duce Lotharingiæ, ac Fulberto Cameracenſi Antiſtite.

2. *S. Gerardus* qui deceſſit 959. 959.

3. *Vuido.*

4. *Simon* interiit an. 1015.

5. *Vuenricus*, ad faſtigium Abbatis ſubuectus eſt opitulante Gerardo Cameracenſi Antiſtite, & confirmante Imperatore an. 1018. obiit circiter 1018.
1026.

6. *Guido.*

7. *Hilfridus.*

8. *S. Poppo.*

9. *Heribrandus*, fato functus eſt an. 1037.
1037.

10. *Rathodus* migrauit ad alteram vitam 1042. ſub eo floret Raynerius ſcriptor vitæ S. Gisleni.

11. *Vuidricus*, plurima bona ei impertitur Comes Balduinus an. 1055. 1055.

12. *Euerinus*, tempus vitæ expleuit 1059.

13. *Folcardus* vixit anno 1078. 1078.

14. *Guidricus*, ſub eo reſtituitur monaſtica diſciplina, defecit an. 1081.

15. *Odninus* 1. exceſſit è viuis anno 1093.
1093.

16. *Alardus* Synodo Claromontanæ interfuit, ac emigrauit 1112.

17. *Vualbertus* an 1115. 1115.

18. *Odunus* 2. an. 1142.

19. *Egericus* D. Bernardi Claraeuallenſis familiaris, præfuit ad annum 1161.
vſque 1161.

20. *Engelbertus* 1164.

21. *Leo* claruit an. 1170. 1170.

22. *Lambertus* ſub quo corpora S.

Giſleni & aliorum reuelantur, vitam cum morte commutauit 1191.

1195. 23. *Goſuinus* an. 1195.

24. *Hugo* 1202.

1228. 25. *Ægidius* 1. 1228.

26. *Henricus* per tres menſes Abbatiam tantùm rexit.

1268. 27. *Vualterus de Marenghe* 1268.

28. *Guillelmus* 1. 1271.

1284. 29. *Petrus* 1. anno 1284.

30. *Ægidius* 2. 1288.

31. *Rogerus de Sars*, quem tradunt ab Henrico 8. Cæſare, Principatus
1340. Imperij titulo cohoneſtatum, obiit 1340.

32. *Philippus* 1350.

1365. 33. *Stephanus de Vuarelles* vixit 1365.

34. *Ioannes de Gougnies* 1. ad alteram vitam tranſlatus 1390.

1401. 35. *Guillelmus de Ville* 2. 1401.

36. *Aubertus de Gougnies* an. 1404.

1431. 37. *Ioannes de Sayeus* 2. Doctor Theologus 1431.

38. *Petrus Bourgeois* 2. viuebat an. 1443.

1456. 39. *Petrus de Croix* 3. aliàs *Durmele* 1456.

40. *Theodoricus de Chaſteau* an. 1458.

1465. 41. *Ioannes Blarie* 3. 1465.

42. *Ioannes le Febvre* 4. an. 1492.

1528. 43. *Quintinus Benoiſt* diem poſtremum obiit 1528.

44. *Carolus de Croy* Epiſcopus Tornacenſis, Abbas Affligemenſis, Altimontis, & S. Giſleni, hominem exuit 1564.

45. *Mathæus Moulart*, Abbatis fun-
1577. ctus munere vſque ad an. 1577. poſt autem traducitur ad Epiſcopatum Atrebatenſem.

46. *Hieronymus Lietard* 1596.

1604. 47. *Ioannes Hazard* 4. Abbatiam moderabatur 1604.

48. *Amandus d'Anuin* 1616.

1628. 49. *Gaſparus Bouſſu* 1628.

50. *Petrus Trigaud* 1637.

51. *Sulpitius de Blois* 1639.

1648. 52. *Auguſtinus Crulay* Abbas & Princeps S. Giſleni an. 1648.

Sainte Gloſſine de Mets. S. GLODESINDIS vetuſtiſſima procul dubio, clariſſimáque Virginum Ordinis Benedictini intra Metenſis vrbis muros ſita Abbatia, primùm inchoata legitur ex veteribus manuſcriptis, munificentiâ & auxilijs Vuintronis Sanctæ Glodeſindis parentis, qui Eccleſiam & Monaſterium ibidem in palatio fundauit, opimis redditibus ac poſſeſſionibus dotatum, vti eius A cœnobii tabulæ docent, pro Monialibus alendis, quæ Domino ſe conſecrarent. Conditur ergo in principio ſub inuocatione Sanctorum Petri Apoſtoli, & Sulpitij Epiſcopi Bituricenſis, quos tutelares patronos colebat, cum Adelbero huius nominis primus Metenſis Pontifex illud reſtaurare cœpit, quemadmodum conſtat eius diplo-
mate anni 945. quo illud nobile cœ- 945.
nobium puellarum ad meliorem normam reuocauit, ac reſtitutis poſſeſſionibus per laicos ablatis illud locupletauit. Porrò hæc Abbatia vocatur nonnunquam S. Sulpitij nomine, & B coniunctim B. Glodeſindis, quæ ibi quieſcit, vt compertum eſt tabulâ Theoderici primi Metenſis Epiſcopi ad Vodam Abbatiſſam, cui confirmat omnia bona, villas, manſos, ſexaginta decimarum territoria, cum collatione parochiarum XIX. & omni iure banni extra & apud Metas, de quibus, inquit, dotata fuerat baſilica S. Glodeſindis: altero diplomate Ludouicus Rex Germaniæ eadem priuilegia rata habuit, pro alimentis Sanctimonialium, & luminari Abbatiæ, cuius gazophilacium plurimis beatorum C reliquiis, vaſis, cæteróque ſupellectili ſacrâ condecoratur. Abbatiſſarum verò catalogus talis exhibitus eſt nobis à Domino Priore S. Arnulfi Petro Deſerochets.

1. *S. Glodeſindis* Vintrono Duce & Comite Parthorum ex Godilâ nobiliſſimo genere prognata erat, quæ, vt loquitur Sigebertus, ſponſum fugiens, velamine capitis miſſo ſibi per Angelum, ſe & ſua Deo delegauit. Igitur diuinarum rerum impensè ſtudioſa, ſicuti obſeruat antiqua vitæ ipſius legenda, ſub magiſterio Rothildis amitæ, quæ ſanctimoniâ clarebat, D in monaſterio Treuerenſi ad religionem informata, fit gubernatrix puellarum inſignis monaſterij intra Metas conſtructi, eâque ſanctitatis opinione illi præfuit, vt poſtquam ſex annos in eo piiſſimè vixiſſet, obdormiuerit in Chriſto 25. Iulij 30. ætatis, circiter
an. 600. cuius corpus primùm in cry- 600.
ptâ baſilicæ Sancti Arnulfi vbi parens humatus, depoſitum eſt, inde verò ad Eccleſiam ſuam ſepulturæ defertur, ſub tumulo lapideo retrò maius altare. Illius reuelationem à Drogone factam miraculorum virtute Dominus illuſtrauit: de quâ legendus Molanus in Additio-

A Additionibus ad Vſuardum. Sedes Abbatialis poſt eam plurimis annis vacauit.

2. *Himiltrudis*, Adalbetonis 1. Epiſcopi Metenſis neptis, recenſetur in
945. quibuſdam monumentis 945. ſub eius moderamine eleuatur corpus S. Gloſſindis, & in capſam exquiſiti pretij ſolemni celebritate reconditur.

3. *Voda* 1. cuius mentionem inue-
975. nimus in tabulis 975. 977. & in confirmatione bonorum monaſterij à Theodorico 1.

1012. 4. *Hirmintrudis* 1012. quæ adnotata reperitur in inſtrumento quodam permutationis, cum Benedicto Abbate S. Arnulfi: ſedes vacat per ſæculum, vel circiter.

B

5. *Agnes*, enuntiatur in actis anni
1120. 1120. & 1130. cui Papa Innocentius 2. Bullam dirigit pro iuribus cœnobii.

6. *Margareta* 1. præſidebat 1150.

7. *Hauidis* 1186.

1200. 8. *Voda* 2. huius Abbatiæ curam geſſit 1200.

9. *Nicolea*, præfuiſſe legitur 1240.

10. *Alix*, 1262.

1285. 11. *Mathiata* viuebat an. 1285.

12. *Alexia de Condé* 1. 1292. eligitur vigiliâ S. Thomæ, ſuperioris ceſſione.

C

1312. 13. *Cecilia Marchand*, ſucceſſit 1312. 1. Aprilis, abdicat 1328.

14. *Margareta Iacques* 2. eam dignitatem aſſequitur 1328.

15. *Gertrudis d'Oyey*, claruit an. 1331.

1348. 16. *Laureta de Atrio* Abbatiam ſibi creditam adminiſtrauit 1348.

17. *Margareta Boilleau* 3. 1375.

18. *Margareta de Fau* 4. cœnobij huius Antiſtita 1390.

19. *Alexia d'Echt* 2. creatur ſcruti-
1406. nio Sanctimonialium 19. Nouemb. 1406.

20. *Margareta Bourguieu* 5. ſufficitur 26. Nouemb. 1414.

D

21. *Iſabella de Randac* 1. gazophilacium argenteum in quo caput B. Glodeſindis aſſeruatur, liberaliter ador-
1427. nauit; ac ſedebat adhuc ex cartis Abbatiæ 1427.

22. *Iſabellis d'Echt* 2. prioris conſanguinea 1472.

1478. 23. *Perreta Papperel* floruit an. 1478. ex actu diſpenſationis à Nuntio Sedis Apoſtolicæ in partibus Alemaniæ ſuo monaſterio indultæ.

Dommartin. 24. *Alexia de Dommartin* 3. Vuarici de Domnomartino Epiſcopi Virdunenſis, Abbatis S. Vitoni, & Gorziæ ſoror, necnon duarum Abbatiſſarum in Lotharingiâ, ex Religioſâ S. Glodeſindis eligitur Abbatiſſa B. Scholaſticæ de Iuuigniaco, promulgatur autem huius cœnobii moderatrix poſt exceſſum Perretæ, & à Iulio 2.
Papâ 1505. bullam impetrat etiam per 1505.
acceſſum ad hanc Abbatiam, vt iis duabus potiri, facultas ipſi à Sede Apoſtolicâ tribueretur.

25. *Salomea du Chaſtelet*, ex perno- Chaſtelet.
bili ac vetuſtâ ſtirpe de Caſtelleto apud Lotharingos; deligitur Coadiutrix ab Alexiâ 1520.

26. *Catharina du Chaſtelet*, ſucceſſit
virtute Bullarum Pauli 3. Pont. 1539. 1539.
pro eius Coadiutoriâ ex conſenſu Monialium obtentâ.

27. *Magdalena du Chaſtelet* an. 1549.

28. *Franciſca du Chaſtelet* 1. filia Petri Domini de Deuilly, creatur Co-
adiutrix diplomate Gregorij 13. Pont. 1577.
1577.

29. *Guillemeta de Chauuirey* an. 1596.

30. *Franciſca de Foix de Candale* 2. Foix.
Henrici Fuxenſis Comitis Candalæ, Principis Boiorum, ex Mariâ de Montemorenciaco filia, ſoror Margaretæ Fuxenſis Comitiſſæ Candalæ, Duciſſæ Eſpernonij: quæ cum admiſſa fuiſſet ad regimen monaſterij ſub futurâ ſucceſſione, non emiſſis profeſſionis votis, iuri ſuo renuntiauit in gratiam ſequentis, defuncta eſt Lutetiæ menſe Septembri 1649.

31. *Ludouica de la Valette* 1. an. 1605. La Valette.
diem poſtremum obiit 23. Decemb. 1647.

32. *Franciſca de Lenoncourt* 3. eligi- Lenoncourt.
tur 24. Decemb. 1647. ac virtute Bullarum Apoſtolicarum adiit poſſeſſionem, ſed minimè pacifica fuit eius adminiſtratio.

33. *Ludouica de Foix* 2. Gaſtonis Fu- Foix.
xenſis ex claro genere Comitum Candalæ, domini de Villefranche, & Margaretæ de Flamarens filia. Ab ineunte ætate religionis habitum ſuſcepit in monaſterio Benedictino S. Mariæ Santonenſis, vbi 2. Iulij 1636. ſolemnem iurauit profeſſionem; tum ſucceſſit poſt obitum Ludouicæ an. 1647. nominata breui regio Ludouici 14. poſt multas demum cum Franciſcâ Lenoncuriâ diſceptationes, placito ſupremi Regis Conſiſtorij confirmatur, poſſeſſionem iniit 30. Mar-
tij 1654. & ſingulari diligentiâ regu- 1654.

laris diſciplinæ renouandæ, creditam A
ſibi Abbatiam moderatur.

Goille. Gollia diœceſis Biſontinæ, propè Salinas Ordinis Sancti Auguſtini, fundatorem habuit an. Chriſti 1207.
Galcberium dominum Salinenſem,
1219. qui anno 1219. donationes à ſe variis temporibus eidem monaſterio factas in publicas tabulas redegit, ideóque fundatio eius cœnobij in annum 1219. à nonnullis perperam refertur. Abbatum talis catalogus ſequitur ex ſchedis Reuerendi Patris Petri Franciſci Chiffletij Societatis Ieſu Preſbyteri.

1. *Humbertus* ex Canonico Abun- B
1224. dantiæ, per annos 17. mortuus 1224.
14. Calend. Ianuarij.

2. *Petrus*, ſedit annis 15. obiit 1240.
26. Ianuarij.

3. *Reginaldus*.

4. *Galcherius*, defecit 7. Idus Iunij,
1258. cùm præfuiſſet annis 1245. 1258.

5. *Ioannes*, annis 11. deceſſit 1281.

6. *Guillelmus* 1. cuius mentio in tabulis S. Anatolij Salinenſis, 15. Kalendas Iunij 1286.

1297. 7. *Baduinus*, obiit 1297. 17. Kalendas Octobris.

8. *Vibertus*, diem clauſit extremum C
3. Nonas Maij.

9. *Guillelmus* 2. præerat annis 1302. 1306. & 1310.

1311. 10. *Anſelmus*, 1311. obiit Kalendis Auguſti.

11. *Guido de Vautrauers*, de Valletrauerſâ, debitum naturæ perſoluit 3. Idus Auguſti.

12. *Guillelmus d'Abbens* 3. mortuus 1358.

13. *Ioannes de Fraiſne* 1. obiit pridie
1362. Nonas Auguſti 1362.

14. *Otho Simonetí*, migrauit à ſæculo 6. Kalend. Iulij 1371.

15. *Ioannes de S. Germano* 2. obiit D
1385.

16. *Hugo de Charno* 1. præerat annis
1384. 1381. 1382. & 1384. exceſſit è viuis 6.
Idus Septembris.

17. *Simon de Clerenaux* 1. dictus de Claraualle 1430.

18. *Hugo de Roches* 2. de Rupibus,
1439. interiit anno 1439. 17. Februarij.

19. *Nicolaus de Buſtello*, de Beutal, præfuit annis 20. teſignauit an. 1460. extinctus 3. Idus Septemb.

20. *Pariſius Douſſans*, rexit annis 18. obiit 1478. 4. Nonas Martij.

21. *Simon de Clerone* 2. Abbas etiam Montis Benedicti: præfuit annis 31.
defunctus 1510. 6. Kalendas Maij. 1510.

22. *Simon Merceret* 3. primus Commendatarius, rexit annis octo: teſignauit 1518. poſtmodùm deceſſit 8. Septembris.

23. *Guillelmus de Poupet* 4. Abbas quoque Balmenſis, ac Balernenſis: præfuit annis 65. animam reddidit an.
1583. 13. Kalendas Septembris. 1583.

24. *Iacobus à S. Mauricio*, Abbas etiam Montis Benedicti, ſedit annis 19. obiit 1602.

25. *Carolus à S. Mauricio*, adminiſtrauit annis 11. fato functus eſt 1613.

26. *Bernardus Malarmey*, annis 14.
morte eripitur 1627. Kalend. Martij. 1627.

27. *Eleonor de Chaſſagne*, an. 1630.

28. *N. de Vellecley*, nunc viuit.

Gondonivm Ordinis Ciſter- Gondon.
cienſis filia Cadunij, diœceſis Agenenſis, conditur 1123.

Gorianvm in oppido Clari- Gorjan.
montis, diœceſis Lodouenſis, fœminarum Ord. S. Benedicti: refert Chronologia Præſulum Lodouenſium an. 1350. ab Angleſio domino de Lozieres fundatum, annuente Clemente 6. Pont. & Bertrando de Manſo Lodouenſi Antiſtite, in territotio de Goriano ſecus oppidum Claromontanum, vbi priùs ædificata fuerat baſilica S. Stephani de Goriano vulgariter nuncupata, in quâ à 62. annis, inſtitutum fuerat Collegium quatuor Capellanorum à Berengario Gerardi Epiſcopo, quod præfatus toparcha redditibus dotauit pro ſuſtentatione octo Sanctimonialium, eo pacto, vt ipſe, & hæredes, ius nominationis Abbatiſſæ in perpetuum obtinerent: memoratus autem Angleſius Eliſabetham de Moreſio primam Abbatiſſam deſignauit, quæ ſolemni ritu in monaſterij ſacello inaugurata fuit coram Arnaldo Abbate S. Andreæ Aueniouenſis.

Gorzia illuſtre Monachorum Gorze.
Benedictinæ profeſſionis cœnobium, diœceſis Metenſis, olim ob diſciplinam monaſticam lõgè celeberrimum, ad quod è variis prouinciis fiebat concurſus pro diſcendâ regularis vitæ doctrinâ, opulentiſſimum quoque dominiis temporalibus, ac vetuſtate inter clariſſimas Lotharingiæ Abbatias emicuit: tum maximè in eo memoria Sancti Gorgonij Martyris colitur, ob teliquias ibidem conditas à S. Chro-

degango Epiſcopo Merenſi, huius
nobiliſſimi monaſterij fundatore, in
loco vbi Gorzia fluuiolus oritur, ſub-
honore beatorum Petri & Pauli, ac
Martyrum Stephani & Gorgonij, que-
madmodum narrat cartula Gorzienſis:
» Ego Cbrodegangus vnà cum volun-
» tate illuſtriſſimi viri Pipini Senioris
» inclyti Francorum Regis, auunculi
» mei, & cum conſenſu Patrum no-
» ſtrorum Epiſcoporum, Abbatum, da-
» mus Eccleſiam in honore S Gorgonij
» conditam. Actum Metis publicè an.
765. 765. de huius primordiis obſeruat
etiam hæc fragmentum veterum Scri-
ptorum de geſtis Caroli Magni Imp.
Conſtruxit, inquit, *Monaſterium quod
Gorzia vocitatur, vbi pari modo non mo-
dicam multitudinem adunauit Monacho-
rum. Expetiit denique à Paulo Romano
Pont. tria corpora ſanctorum Martyrum,
id eſt beati Gorgonij quod in Gorziâ re-
quieſcit.* Auctum ergo ac locuplera-
tum legitur non tantùm beneficiis Pi-
pini, ſed & Caroli Magni, ac Ludo-
uici Pij Imp. Othonis primi, Fride-
rici, necnon Epiſcoporum Meten-
ſium: poſt cuius euerſionem magnis
ſumptibus renouatum eſt magnificè ab
Adalberone Metenſi Antiſtite; qui
ſepulturam habet in eâ Abbatiâ; quæ
piiſſimorum Monachorum & erudi-
torum hominum quondam illuſtre ſe-
minarium inclaruit, quod à Sigiberto
in primis celebratur. De huiuſce mo-
naſterij Antiquitatibus conſule Chro-
nica generalia Ord. S. Benedicti To-
mo 3. ex quibus aliquot Abbatum no-
mina inferiùs adnotantur.

768. *Drocgangus* obiit an. 768. ex veteri
fragmento Annalium Francorum.

Robertus Epiſcopus Metenſis.

886. *Folcherus* ex cartâ Gorzienſi præfuit
an. 886.

Agenaldus adfuit conſecrationi ba-
ſilicæ S. Maximini Treuirenſis 942.
auctore Schecmanno lib. 2. c. 9. Hiſt.
Treuerenſis.

1006. *Immo*, de quo fit mentio in tabu-
la Henrici 2. Imp. an. 1006.

Henricus cognomine Bonus Abbas;
cœnobium ſuum laudabiliter mode-
ratus eſt, quod baſilicis ſeptem præ-
clatè auxit, quas inter exſtruxit tem-
plum duodecim Apoſtolorum Gor-
ziæ, dicatum an. 1077. ab Herimanno
1077. Metenſi Præſule. Memoratur in cartâ
Godefridi Ducis Lotharingiæ, quæ
ſic exorditur: *Godefridus Dei gratiâ
Dux & Marchio. Supplicatione veneran-
dæ collateralis noſtræ Beatricis multoties
ſollicitatus, conſiderans quòd Eccleſiam S.
Dagoberti apud Sathanacum villam iuris
noſtri, & pretioſis ipſius Sancti Marty-
ris oſſibus, & multis alijs Sanctorum cor-
poribus illuſtratam, ſed à Canonicis inibi
ſub carnali vitâ degentibus, & ſua potiùs
quàm diuina quærentibus vſquequaque ne-
glectam, virum boni teſtimonij & ſanctæ
conuerſationis Henricum Gorzienſem Ab-
batem & monachos eius, cum conſilio Eu-
rardi Sanctæ Treuirorum Sedis Archiepiſ-
copi in cuius diœceſi locus ſitus erat, cæ-
terorúmque fidelium Dei ac noſtrorum con-
uocauimus, & illis remotis, iſtos in eorum
locum ſubſtituimus. Signum Godefridi Du-
cis, Beatricis coniugis ſuæ, Godefridi filij
ſui. Actum Bullioni anno Incarnat. 1069.
ind. 7. regnante Henrico filio glorioſiſſ.
Imp. Henrici an. regni 13.* Effoſſis ruderi-
bus monaſterij, in tumuli loculo cer-
nebatur eius epitaphium: *Anno ab In-
carnatione Domini 1093. Indictione primâ* 1093.
*obiit Dominus Henricus piæ memoriæ Ab-
bas & Sacerdos iſtius loci, deceſſit autem
Calendis Maij.* Oſſa verò è terrâ leuan-
tur, ac in æde S. Stephani Gorziæ re-
conduntur ad pariete è regione altaris.

Vuarnerus ſucceſſor, cuius rogatu
1099. Poppo Epiſcopus Metenſis Gor- 1099.
ziæ benedixit altare S. Crucis & mar-
tyris Gorgonij: de illo meminit ad-
huc tabula an. 1105.

Teuinus anno 1127.

Iſembaldus vixit 1140. 1140.

Vigericus recenſetur in veteribus mo-
numentis 1141.

Albertus an. 1161. quem Abbatem 1161.
S. Gorgonij appellat diploma Stepha-
ni Metenſis Epiſcopi pro Abbatiá S.
Crucis: reperiuntur & incerti tempo-
ris Abbates.

Petrus, hic monaſterium ſuum mu-
ris ac propugnaculo vallauit: mentio
huius extat in literis Friderici Epiſco-
pi 1173. Indict. 6. ſubſcribitq; inſtru- 1173.
mento creationis Magiſtri Scabini
Metenſis 1179. & in aliis cartis anno
1183.

Ancelinus memoratur in Menologio
S. Vincentij 29. Ianuarij.

Olinetus 14. Maij.

Balduinus interfuit Conuentui Ca-
pitulari Baſileenſi congregato pro Ab-
batibus diœceſeum prouinciæ Meten-
ſis, Tullenſis, Virdunenſis, ac totius
fermè Germaniæ 1440. in quo deli- 1440.
gitur Viſitator.

Vuarnerus de Dommartin Epiſcopus Virdunenſis.

Ioannes Cardinalis *de Lorraine.*

Nicolaus de Lorraine Epiſcopus Virdunenſis, & Metenſis, Abbas Gorziæ ex reſignatione Ioannis patrui.

Carolus de Lorraine 1. Cardinalis Archiepiſcopus Remenſis.

Carolus de Lorraine 2. Cardinalis Epiſcopus Metenſis, Argentoratenſis, & Virdunenſis, ſub quo impetratâ Bullâ à Greg. 13. Pont. per deceſſorem Carolum, tandem 1580. fit ſæculare hoc monaſterium. Obiit Abbas Princeps Gorzienſis 1607.

La Grenetiere. GRANATARIA beatæ Mariæ, diœceſis Lucionenſis, Ordinis Benedictini, cuius loci Abbates ſequentes tantùm reperti ex quibuſdam membranis.

1170. *Thomas* an. 1170. pridie Nonas Martij in tabulis Abſienſibus.

Petrus de Bon 1324. 1347.

1354. *Helias* an. 1354.

Guilelmus Coutigny an. 1373.

1374. *Ioannes* 1374.

Ægidius Coutigny 1400. 1413.

1433. *Ambroſius de Prazay* 1433.

Ioannes 1450. 1458.

1462. *Ioannes Coutigny* ſuperioris gentilis 1462.

Almaricus d'Acigné Epiſcopus Nannetenſis 1479.

Iacobus de Caulay Epiſcopus Nemau-
1496. ſenſis 1485. obiit 1496.

Ioannes de la Tremoille Cardinalis, Archiepiſcopus Auxitanus, Epiſcopus Pictauienſis an. 1500. & 1506.

1540. *Lazarus de Baif* an. 1540. 1542. Abbas item Carrofenſis.

Franciſcus Chaſteigner Ioannis ex
1565. Claudiâ de Monleon filius 1547. 1565. poſtèa Rupiſpoſcæ dominus, Eques Torquatus Regius, deceſſit 5. Idus Sept. 1579. iacet in Abbatiâ Mercedis-Dei.

Ludouicus Chaſteigner Abbas Boniportus, Mercedis-Dei, ac Prulliaci, nepos Henrici-Ludouici Caſtanei Rupiſpoſæi Pictauienſis Epiſcopi.

Grandchamp. GRANDISCAMPVS Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Carnotenſis, conditur in honore beatæ Virginis à Simone 4. Montisfortis Comite, Simonis quinti Ducis Narbonæ, Comitis Toloſani parente.

Grandmõt Chef d'Ordre. GRANDISMONS Caput ſuæ Congregationis Ordinis Benedictini, diœceſis Lemouicenſis, inchoatur primò in heremo de Mureto pagi Lemouicenſis anno 1076. à Stephano de Mureto, poſt cuius tranſitum Fratres ſedem commutarunt ad Grandimontem, poſtquam huius ſancti Confeſſoris corpus è Mureto, ibidem ſepulturæ locatum eſt, quem locum ita deſcribit vetus manuſcriptum : Grandiſmons, eſt ſitus in montanis in territorio Lemouicenſi, auſterus & gelidus, infertilis & ſcopuloſus, nebuloſus, ac ventis expoſitus, lapidibus exuberat ad ædificandum, ſed ligna ad ædificium apta ibi pauca carò inueniuntur. Omnis etenim terra quæ in conſiuio loci huius habetur, vix aut nunquam ſufficeret ad ea quæ ibi ſunt neceſſaria, ob infertilitatem, & ſterilitatem, egeſtatémque illius territorij. Attamen ad radicem montis iſtius ſunt vineæ, arboréſque fructiferæ, ſunt ibi prata virentia, horti & agriculturæ, locus verò iſte ſolitarius eſt, aptus pœnitentiæ & religioni, in quo qui permanent, aſperam ducunt vitam cibis & indumentis. Huic Archicœnobio, cuius familia per Galliam tantùm propagata eſt, præpoſiti fuêre Priores, inde Abbates conſtituti. Baſilica autem ſumptibus Regum Anglorum conſtructa eſt, nimirum Henrici 1. & Henrici 2. qui magnis expenſis renouauit Eccleſiam B. Virginis, priùs à Fratribus laicis & Conuerſis conditam : teſtantur id ſequentes verſiculi prædicti manuſcripti. (1076.)

Vltima ſi vaſti penetraris limina mundi,
GRANDISMONS *Chriſto religione præit.*
Hic antiqua ſenũ probitas hic ſemina morũ
Iactauit Stephani vita quieta pij.
Quẽ numeroſa Patrũ cũctis ex partibus orbis
Turba, ducem ſequitur, numine tacta Dei.
Grandia munificus largitur dona Britannus
Peruigili turba, quam tegit vſque nemus.
Henricus nulli Regum pietate ſecundus
Plumbea tecta locans, pauit, agróſq; dedit.

Richardus cognominatus Cor Leonis eius filius, parietes, totum cœnobium, & opus nouæ Eccleſiæ plumbo cooperiri fecit, libertates, immunitatéſque cum omni iure ac dominio largitus eſt anno 1192. Denique Henricus 3 pro parte etiam illud monaſterium fundauit & reparauit, clauſtris & cæteris ædificiis è parte ſeptentrionali quæ dicitur Angliæ terra, in meridionalem tralatis, ſicuti hodie magnificè ſpectantur. Eidem Abbatiæ benefecerunt multi Principes ac no- 1192.

A biles toparchæ, quos inter eminent Theobaldus Rex Nauarræ Comes Campaniæ, Rex Henricus, Ioannes Rex Angliæ, Alienor Regina, Comitiſſa Pictauiæ, Alfonſus Comes Pictauenſis, Hugo Bruni de Leziniaco Comes Marchiæ, Vicecomites Lemouicenſes, Rupiſcauardi, & Ventadorij, domini de S. Germano in Marchiâ, Montiſmaurilij, de Maſtacio, de Magnaco, & alij dynaſtæ. Catalogum porrò Generalium & Abbatum huius monaſterij copioſè excerpſimus lectori non iniucundum, quem cùm ex variis monumentis, tum ex
B MS. Grandimontenſis Abbatiæ quod penes nos extat, ita eruimus.

1. S. Stephanvs de Mvreto 1. primus Prior, inſtitutor, & fundator Ordinis Grandimontenſis, ſic cognominatus fuit à cellâ ſeu loco heremi de Mureto, vbi ſolitariam vitam duxit. Erat autem ex nobili proſapiâ Aruerniæ, filius Stephani Vicecomitis de Tiernio, mater eius Candida vocabatur. Hic electus à Domino, iuxta formam conuerſationis heremitarum Calabriæ, & Ægypti, cum
C viro præſtantiſſimo Milone Beneuentano Archiepiſcopo, in cuius conſortio fuit annis duodecim educatus, poſt eius exceſſum vitam anachoreticam eligens, Romanum adiit Pontificem cui notus erat, à quo inſtanter petiit, & tandem obtinuit, vt vitæ heremiticæ formam & ordinem, quem in Calabriâ viderat, & didicerat obſeruari, ſibi in remiſſionem iniungeret peccatorum. Ductus igitur à Spiritu Sancto, & Apoſtolicâ auctoritate ſuffultus, peruenit ad heremum, quod Muretum vocitant quatuor leucis à Lemouicâ ciuitate, anno Incarnatio-
1076. D nis 1076. ætatis verò ſuæ anno 30. gaudénſque de ſolitudine quam iuxta cor ſuum inuenerat, omnibus diebus vitæ ſuæ ſe ſeruiturum ibidem Deo ſpopondit, & cum quodam annulo quem de omni ſubſtantiâ mundi tantùm habebat, ſemetipſum Christo deſponſauit, dicens, vt legitur in veteribus actis Grandimontenſibus: *Ego Stephanus abrenuncio diabolo, & omnibus pompis eius, & offero atque reddo me ipſum Deo Patri, & filio eius, & Spiritui Sancto, trino & vni Deo, viuo & vero.* Ac ſcribens profeſſionem ſuam poſuit eam ſuper caput ſuum dicens: *Omnipotens & miſericors Deus, ego frater Stephanus promitto tibi me à modò ſeruiturum in hâc heremo in fide Catholicâ, & propter hoc, pono cartam iſtam ſuper caput meum, & annulum iſtum in digito meo: vt in die obitus mei ſit mihi hæc promiſſio, & hæc carta ſcutum & defenſio contrà inſidias inimicorum meorum.* Quo quidem in ſeceſſu mirabili auſteritate vitæ, quinquaginta annis Deo vixit in mundo, cui mortuus erat mundus, carne, aut ſanguine nunquam vſus, ieiuniis, vigiliis, ac orationibus diu noctúque intentus, loricam ferream annis multis deferens ad carnem intrinſecus, vt eam ſpiritui ſubiugaret, prout hæc & alia virtutum opera in geſtis ipſius pleniùs deſcribuntur. Multi autem ſæculum deſerentes, ſequuti ſunt eum, quibus eandem viuendi normam oſtendit, & regulam ſcripſit, ſuiſque Fratribus obſeruandam reliquit, in quâ omnem eſum carnium, curámque, ac conſortium mulierum, ſubſtantiam pecorum, ſeu animalium, proprietatémque terrarum, exceptis heremis in quibus degerent, diſcipulis ſuis perpetuò interdixit. Quam Regulam tam Vrbanus, quàm Adrianus, Alexander 3. ac Lucius 3. Romani Pontifices ſucceſſiuis temporibus confirmarunt, munientes Ordinem præfatum multis gratioſis priuilegiis. Verùm pro partibus nati filij, quia Regula nimis rigida videbatur, eandem toties moderari fecerunt per Summos Pontifices, & maximè per Innocentium Papam 4. apud Lugdunum poſt Concilium generale 17. Cal. Decemb. 1247. ac demum per 1224.
Clementem Papam 5. apud Aueniònem 12. Cal. Maij ſub ao. 1309. Tandem Stephanus à ſæculo ad Chriſtum migrauit, in cellâ de Mureto, Diaconus tantùm exiſtens in Ordine Leuitarum, in hoc imitator effectus alterius S. Stephani Prothomartyris & Leuitæ, ætatis ſuæ anno octogeſimo, plenus miraculis & ſanctis operibus 6. Idus Februarij, epactâ 3. concurrente ſeptimo cum biſſexto anno 1124. cùm in eremo vixiſſet annis fermè quinquaginta, duobus menſibus minùs, vt his carminibus colligi poteſt.

Nimboſus lucet iam Februus egerat octo;
Lucifluus Stephani cùm ſpiritus aſtra petiuit,
Anno milleno centeno bis quoque deno
Adiuncto quarto, regno cœli ſibi parto.

Propoſito fixo Crucifixus cum Crucifixo, Chriſte ſeruiuit Stephanus per quem modò viuit.

Fuit autem ſanctorum Confeſſorum caralogo inſcriptus per Clementem 3. 1189. quo eodem anno tranſmiſit à Larere ſuo Legarum Ioannem tit. S. Marci Cardinalem, cum literis Apoſtolicis apud Grandimontem, ad promulgandam canonizationem eiuſdem S. Stephani, circa finem menſis Augusti, túncque ſolemni apparatu celebrauit reuelationem S. Stephani, conuocatis ibidem plurimis Præſulibus, Abbatibus, & religioſis viris, decurſis ab eius tranſitu annis 62. multis præuiis miraculis, ad declarationem ſanctimoniæ eiuſdem diuinitùs perpetratis. Vita eius pluribus habetur exarata in Codice MS. Abbatiæ Grandimontenſis.

2. PETRVS LEMOVICVS I. cognomine & origine, Patri Srephano ſecundus Prior ſucceſſit; iſte priùs in ſæculo venerabilis Sacerdos, poſteà religionis æmulator enituit, qui à principio moderaminis grege ſuo in augmentum religionis proficiente, locum de Mureto vbi ſub ſancti Stephani regulâ Fratres Domino ſeruiebant, monachi S. Auguſtini Præpoſituræ vici de Ambazaco oalumniari cœperunt, quocirca territorium aliud perquirere curauerunt, vbi Caput nouellæ Religionis ſuæ conſtituerent. Celebrato igitur Euchariſtiæ ſacrificio, & fuſis ad Deum precibus, diuinâ reuelatione præoſtensâ mutauerunt ſe Fratres de Mureto ad Grandimonrem, deferentes ſecum corpus Stephani an. 1124. menſe quinto poſt eius exceſſum: quemadmodum continetur in chronicis Ordinis. Huius hortatu Henricus I. Angliæ Rex templum B. Mariæ apud Grandimontem exſtruxit: adeò vt de illo Priore ſicuti de Ioſue ſucceſſore Moyſis poſſit dici, quòd fuerit magnus ſcilicet nomine ſuo, maximus in ſalutem electorum Dei. Defunctus eſt Nonis Ianuarij, ac ſepelitur Grandimonte an.
1139. 1139. cum illâ epigraphe. *Hîc iacet Dominus* PETRVS *Secundus Prior, qui ad exemplum Dauid cultum Dei ampliauit, vixit in Prioratu* XIII. *annis minus 34. diebus*, vir magnæ probitatis fuit, bonis moribus, & aliis virtutibus præditus, de quo fusè in Chronico Grandimontenſi.

A 3. PETRVS DE SANCTO CHRISTOPHORO II. Preſbyter ex vico S. *Saint Christophle.* Auguſtini Lemouicenſis oriundus, ſubrogatur Petro, vir humilis ac manſuetus, qui conſummatus in breui expleuit tempora multa, námque ſublatus eſt ex hac vitâ Idibus Ianuarij, anno vt coniectura eſt 1141. quamquam 1141. aliqui velint ipſum Prioratui ſuo renuntiaſſe. Huius verò ſepulchralis inſcriptio talis eſt: *Hîc iacet Dominus* PETRVS *tertius Prior, qui ſecundùm doctrinam Petri forma humilitatis erat commiſſo gregi: vixit in Prioratu annis*
B *duobus cum dimidio.*

4. STEPHANVS DE LICIACO *de Liciaco.* II. Lemouicenſis patriâ, ſub cuius moderamine Ordo in domibus plurimùm dilatatur. Hic etiam geſta Stephani Confeſſoris conſcribi ac recitari fecit, vt notat citatum Chronicum; diſcretus, largus in eleemoſynis, potens opere ac ſermone, in oratione deuotus, in ieiuniis aſſiduus, qui gregi feliciter præfuit; mortuus quippe vt arbitrantur 1165. 3. Non. Ianuarij habet illud epitaphium. *Hîc iacet Dominus* STEPHANVS *Quartus Prior, oliua*
C *fructifera in domo Domini, vixit in Prioratu* XXXIX. *annis & ſemis.* Suo tempore Henricus 2. Rex Anglorum Monaſterium Grandimontenſe locupletauit; Regum quoque & Principum munificentiâ in varijs partibus conſtruebantur cellæ aut Prioratus, quæ Grandimontenſi Eccleſiæ matri ſubijciebantur, pro famâ pietatis Fratrum huius cœnobij: nec verò ocioſum videtur eſſe ad propoſitum, ſi ſubiiciatur tale reſcriptum ſummi Pontificis.

ADRIANVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Stephano & Fratribus Grandimontis ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Venerabiles Fratres*
D *Lemouicenſis, & Caturcenſis Epiſcopi ad ſedem Apoſtolicam venientes, religionem, & conuerſationem veſtram multis laudum praconiis extulerunt, & magnam inde cordi noſtro letitiam, magnúmque gaudium contulerunt. Nos verò id quod prædictis fratribus noſtris referentibus de vobis accepimus, gratum modis omnibus & acceptum habentes, pium & laudabile propoſitum veſtrum, & ſanctæ religionis feruorem, quæ latè diffunditur, & de vobis famosè ſatis & publicè prædicatur, plurimùm in Domino commendamus. Verùm quoniam qui incipit, ſed qui perſeuerat, in finem virtutis præmium obtinebit, & quia*

bonum principium, optimus debet ſemper exitus comitari, dilectionem veſtram per Apoſtolica ſcripta rogamus, monemus, & exhortamur attentiùs, vt in bono opere, quod cæpiſtis, praeunte diuinâ gratiâ inuiolabiliter perſiſtatis; & nihil ſit quod conſtantes & viriles animos veſtros à Conditoris obſequio debeat aliquatenus retardare. Sed pro laudabili conuerſatione vitæ, & ſacræ religionis ardore, illud diuinæ ſcripturæ teſtimonium vobis poſſit non immeritò adaptari, quo dicitur; Laudabilis populus cui Dominus Deus exercituum benedixit, dicens, populus manuum mearum tu es, hæreditas mea Iſrael. Confortamini ergo in Domino, & in potentiâ virtutis eius, ſtate fortes in fide, abiiciatis opera tenebrarum; & induamini arma lucis, atque omnes antiqui hoſtis inſidias, diuino comitante præſidio ſuperantes, calcate vitia, inhærete virtutibus, inuicem ſupportantes, & mutuam in vobiſmetipſis caritatem habentes, ita quidem vt in nullo, iuxta Apoſtolum, præſumatis, niſi tantùm in Domino, & de Domino gloriari, ſicut ſcriptum eſt: qui gloriatur, in Domino glorietur: non enim qui ſe ipſum commendat, ille probatus eſt, ſed quem Deus commendat. Nos autem qui ex iniuncto nobis officio, vniuerſis Chriſti fidelibus, & præſertim religioſis exiſtimus debitores, vobis paterno prouidebimus caritatis affectu, & in opportunitatibus veſtris & Eccleſiæ veſtræ, abſque intermiſſione curabimus actore Domino ſubuenire. Rogamus præterea caritatem veſtram, quòd ſupernæ clementiam Maieſtatis pro nobis aſſiduis precibus exoretis; vt per ſuam ingenitam bonitatem Eccleſiæ ſuæ ſanctæ nobis taliter præeſſe concedat, quòd ad noſtram, & fidelium populorum ſalutem debeat pertinere, atque in illo futuro examine, diuinâ voce mereamur audire, Euge ſerue bone & fidelis, intra in gaudium Domini tui. Datum Laterani 8. Calend. Aprilis, Pontificatus noſtri an. 11.

Boschiac. 5. PETRVS BERNARDI DE BOSCHIAC III. oriundus ex nobili familiâ, frater Bernardi Aimerici de Bré, vt ſcribitur in quodam libro antiquo S. Martialis, electus 7. Id. Februarij; hic priùs miles vxoratus, poſt cœnobita, ac denique Preſbyter ordinatur, vir religioſus vitâ & moribus, vitiorum hoſtis rigidus, ac deceſſoris ſui virtutum egregius imitator, quæ & plura encomia de illo memorantur in præfato chronico.
1165. Anno 1165. dicata eſt Eccleſia B. Mariæ Grandimontis Septemb. 4. conſecrante maius templum Petro Bituricenſi Patriarchâ, adſtantibus & Bertrando Burdegalenſi, Geraldo Lemouicenſi, Engoliſmenſi, Caturcenſi, Sagienſi, & aliis Pontificibus. Iſte totum refectorium Abbatiæ cum teſtudine lapideâ de nouo præclarè inſtaurauit: item Eccleſiam perfecit ex parte capitis vſque ad ingreſſum chori Clericorum, quæ anteà inchoata fuerat, & facta à parte inferiori. Eo ſedente fit quædam tranſlatio corporis beatiſſ. Stephani à clauſtro in Eccleſiam, præſente Geraldo Lemouicenſi Antiſtite in craſtino Natiuitatis B. Ioannis Baptiſtæ Præcurſoris Chriſti. Tandem vitæ metam attigit 6. Idus Iulij, & in Grandimonte funeratur circa annum 1172. ſub eâ epigraphe. 1172. *Hic iacet Domnus* PETRVS BERNARDI *Prior Quintus, qui ſecundùm doctrinam Moyſi dixit propinquis, neſcio vos. Vixit in Prioratu, ſeptem annis & ſemis.*

6. GVILLELMVS DE TREYNHACO I. aliàs de Axia, Lemouicenſis diœceſis, renunciatus eſt vigiliâ Aſſumptionis B. Mariæ, qui ieiuniis, vigiliis, & orationibus intentus, Prioratum ſuum adminiſtrauit annis 18. menſibus tribus. Treynhac. Sub eius præfecturâ excipitur Crucis Dominicæ portio, vt fidem facit ſequens ſchedula: ANNO ab Incarnatione Domini MCLXXIV. Papâ Alexandro III. præſidente, 1174. Amalrico Rege Hieroſolymitano VI. Ludouico VII. Rege Francorum, Henrico II. Rege Anglorum regnantibus, tempore Domni Guillermi ſexti Prioris Grandimontenſis, pridie Cal. Iunij ſuſceptio viuificæ Crucis quam prædictus Manuel Imperator Conſtantinopolitanus præfato Amalrico neptis eiuſdem Imperatoris marito cum aureo contulit philacterio. Idem verò Rex Amalricus diuinâ inſpiratione illuminatus, eandem Crucem cum eodem philacterio per Bernardum venerabilem Liddenſem Epiſcopum apud Grandimontem direxit, vbi à Priore prænominato, & vniuerſis fratribus cum omni honore & deuotione ſuſcepta eſt. Communi itaque conſilio Prioris & fratrum ſancitum eſt, vt ſi quis vel totam Crucem, vel aliquid de ipſâ Cruce, à loco Grandimontenſi tranſmutare, vel ſubtrahere præſumpſerit,

„ anathema ſit. Amen. Sub Præſulatu
Guillelmi, volente Domino & inſti-
gante humani generis inimico, ſub-
orta eſt grauis diſſenſio in Ordine
Grandimontenſi, in Religionis quæ
huc vſque tunc floruerat, graue diſ-
pendium, & ſcandalum plurimorum,
quæ triennio deſæuiens perdurauit
vſque ad tempus Clementis 3. Papæ.
Idem, inquam Guillelmus, Clerico-
rum ſuæ domus libertatem ſtrenuè
tutatus eſt aduerſus Fratres Conuer-
ſos, quorum eò proſiliit audacia, vt
ipſum nefario auſu non modò carce-
ri mancipauêrint, ſed & officio Prio-
ratus quoque deponere præſumpſe-
rint, inrruſo Srephano. Quamobrem
Carnotenſis Epiſcopus, & S. Victo-
ris Cœnobiarcha Iudices à Lucio 3.
delegari ſunt, qui priſtino honori o-
pitulante Audeberro Comire Mar-
chiæ, Guillelmum reſtituêre; ac poſt-
modùm fit conuentio inter Clericos
& Conuerſos per Innocentium III.
Pont. Quin prætermitti hic non de
ber, poſt confirmationem Hadriani 4.
Alexandri 3. Lucij 3. qui priuilegium
protectionis dedit Grandimontis &
1182. Cellarum Ordinis 1182. Pontificatus
primo, iterum Regulam, Conſtitutio-
néſque Grandimontenſis domus con-
firmaſſe, & priuilegia innouaſſe Cle-
mentem 3. dum licentiam eligendi
Priorem indulſit ſub an. 1188. ſed
mox Guillelmus Romæ, vel vt alij
produnt à Curiâ reuerſus, euocatur ex
hac vitâ 14. Calend. Decemb. ela-
tus funebri pompâ ad Grandimontem
inter Priores tumulatur ſub eo breui
epitaphio. *Hîc iacet Dominus* GVILLERMVS *reuerentiſſimus ſextus Prior,
verus Iſraelita, in quo dolus non erat. Vixit in Prioratu* XVIII. *annis & tribus
menſibus.*

Ithærii. 7. GERALDVS ITHERII Guil-
lelmo ſuffectus eſt ſuffragiis Capituli
generalis celebrati 3. Cal Oct. in feſto
1188. S. Michaelis 1188. poſt cuius promo-
tionem tranquillitas pacis Fratribus à
Domino redditur, poſt contentionem
illam quæ triennio Grandimontē tur-
bauerat; hic igitur Prior ſtudioſè de-
poſcentibus Religioſis anno primo
adminiſtrationis ſuæ procurauit ca-
nonizationem & reuelationem corpo-
ris S. Srephani, cooperantibus Heliâ
Burdegalenſi, Sebrando Lemouicen-
ſi, ac Berrando Agennenſi Epiſco-
pis, miſſis ad Sedem Apoſtolicam duo-

A bus Geraldi diſcipulis Roberto &
Guillelmo, cum literis prædictorum
Prælatorum, ac etiam aliorum Epiſ-
coporum, Abbatum, ac Principum.
Fuit porrò negotium apud Sedem A-
poſtolicam coram vniuerſo Purpura-
torum cœtu gratanter acceptum, ac
celeriter fœliciterque expeditum; &
confeſtim tranſmiſit Pontifex Epiſco-
pum Prænestinum ad Grandimontem,
vt beatorum faſtis ipſum adſcriberet.
Præſtat autem diploma Apoſtolicum
ipſius ſanctificationem ſpectans, ex
archetypis tabulis Grandimontenſi-
bus expromere in hunc modum.
B CLEMENS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum
Dei, dilectis in Chriſto filiis Geraldo Priori & Fratribus Grandimontis, ſalutem &
Apoſtolicam benedictionem &c. Bonæ memoriæ prædeceſſor noſter Vrbanus auditâ
famâ religionis, & vitæ commendabilis
puritate, quâ ſanctæ recordationis Stephanus Grandimontenſis Ordinis Inſtitutor
emicuit, quantis etiam miraculorum teſtimoniis omnipotens Deus ipſius voluit mundo merita declarare, Legatis, quos ad partes illas direxit pro quibuſdam negotiis
Eccleſiæ tractandis, plenam circa hac inueſtigationem committere voluit, vt ex
C ipſorum, cæterorúmque virorum, quibus ſine dubitatione fides eſſet adhibenda, teſtimonio ad id agendum conſultè procederet. Quod & fidelium commodis, & eiſdem Sancti viri honori, qui hactenus velut in ſterquilinio gemma latuerat, congruè
videretur. Nos etiam ex teſtimonio cariſſimi in Chriſto filij noſtri Henrici illuſtris
Anglorum Regis, necnon venerabilium
Fratrum noſtrorum Guillermi Remenſis
S. Sabinæ Presbyteri Cardinalis, Bartholomei Turonenſis, & Heliæ Burdegalenſis Archiepiſcoporum, & Saibrandi Lemouicenſis Epiſcopi, & dilectorum B bardi
tunc S. Angeli, & Octouiani SS. Sergij
D & Bacchi Diaconorum Cardinalium, qui
in partibus iſtis functi ſunt Legationis
officio, & aliorum multorum Epiſcoporum
pleniùs inſtructi de vitâ meritis & conuerſatione, quâ ſæpedictus vir ſanctus aſſeritur floruiſſe, & quod eum multimodis
miraculorum indiciis diuina voluit pietas
illuſtrare. Huius executionem negotij dilecti filij noſtri Ioannis tituli S. Marci
Presbyteri Cardinalis Apoſtolicæ Sedis Legati duximus arbitrio committendam, per
Apoſtolica illi ſcripta mandantes, vt ad
locum veſtrum accedens, & conuocatis adiacentium illarum partium Epiſcopis, ceteriſque viris religioſis ipſum inter ſanctos*
auctori-

auctoritate quâ fungimur, nos denuntiet adſcripſiſſe, deinceps in Sanctorum catalogo numerandum: & per ipſius merita Redemptoris ſuffragia decreuiſſe cum reliquorum Sanctorum interuentionibus poſtulandi. Datum Laterani XII. Kal. Aprilis Pontif. noſtri anno II. Porrò Acta reuelationis huiúſce Confeſſoris tali tenore concepta ſunt in Chronico Grandimontenſi. APPROPINQVANTE feſto S. Auguſtini, defuncto recenter Henrico II. Anglorum Rege illuſtriſſimo, cum magnâ velocitate Legatus ad Grandimontem accedit: conuocatis igitur ibidem Archiepiſcopis & Epiſcopis, videlicet Henrico Bituricenſi, Rainaudo Appamienſi (qui tunc temporis à transmarinis partibus exul hûc venerat) necnõ & Heliâ Burdegalenſi Archiepiſcopó, Sabrãdo Lemouicenſi, Vuillelmo Pictauenſi, Heliâ Xantonenſi, Ademaro Petragoricenſi, Geraldo Caturcenſi, & Bertrando Agennenſi Epiſcopis, Abbatibus etiam & viris religioſis cum plebe innumerabili. Tunc etiam Clerici, qui vſque ad tempus illud diſcordes exti terant, Deo inſpirante ad pacem redeunt, & videntibus cunctis, quos ſupra nominauimus, in Capitulo obedientiæ noſtræ iugo colla ſubmittunt, & in oſculo pacis à nobis, & à fratribus deuotè ſuſcipiuntur. His itaque peractis, ac lætantibus in Domino vniuerſis, venimus ad locum, vbi corpus B. Stephani cum digno honore humatum iacebat. Tunc Legato iubente, atque præcipiente à terrâ eleuatur, & per clauſtrum cum magnâ veneratione cereis ardentibus, & thuribulis fumigantibus portatur, populo præcedente & ſubſequente, cum hymnis & laudibus in Eccleſiâ deducitur, & ſuper altare B. Mariæ honorificè ponitur &c. Glorioſus Deus in ſanctis ſuis, nam die releuationis B. Stephani cum nocte ſubſequente, decem & ſeptem, gratiâ Dei operante, ac meritis ipſius, patuerunt miracula. Enimuerò Ademarus filius Vicecomitis Lemouicenſis, nobilis miles Eſchiuardus de Cabaneſio, & alij ad tumulum eius ſanati ſunt. Ceterùm hic Prior diſciplinæ monaſticæ ſtudium literarum feliciter adhibuerat, vtpote qui S. Stephani geſta perſcripſit, edita in libro qui in Grandimonte Speculum appellatur, vbi prætereà legitur hæc epigraphe. *Hic iacet Dominus* GERALDVS VII. *Prior, manſit in Prioratu* X. *annis, tribus menſibus. Poſtmodum amotus obiit* XIII. *Kal. May: Quia dum adhuc viueret, Prioratui renunciauit, & inter Priores Grandimontis honorificè ſepultus fuit.* Frater Guillermus Daudina de S. Sauino condidit quoque opus de antiquitate Grandimontis, vitam S. Stephani, & S. Hugonis diſcipuli.

8. GVILLELMVS II. Prioratum Grandimontis obtinuit poſt Geraldum, ſed de illo præter nomen nihil amplius adnotatum inuenitur in faſtis monaſterij.

9. ADEMARVS DE FRIACO Friaco. eruditione ac pietate conſpicuus, cuius tempore collecta fuerunt ſcripta & ſtatuta vitæ Patris Stephani: Innocentius Papa 3. eidem Ordini conceſſit priuilegium in quo memoratæ conſtitutiones confirmantur, Archiepiſcopus enim Bituricenſis, ac Aurelianenſis Epiſcopus auctoritate Apoſtolicâ apud Grandimontem conuenientes plura ad domus ſtabilimentum decreta ordinauère. Iſte Concilio generali ſub eodem Innocentio adfuit, vbi canonizationem S. Guillelmi Bituricenſis Patriarchæ ab ipſo impetrauit, cum teſtes produxiſſet ſummæ pietatis Religioſos, qui eum piè vixiſſe apud Grandimontem affirmarẽt. Innocentius 3. in gratiam huius Monaſterij dedit priuilegium pro viris alterius Ordinis ad Grandimontem non recipiendis, de non ſoluendis decimis, ac aliis libertatibus, Laterani per manum Blaſii Romanæ Eccleſiæ Subdiaconi Notarij 10. Cal. Martii an. 1202. 1202.
Item Hugo Bruni de Leziniaco Comes Marchiæ, largitus eſt villam de la Ruliere, & boſcum S. Martini, cum aliquibus ſolidis monetæ ad ſacram Eccleſiæ ſupellectilem, & inſuper cœnobium hoc ſub patrocinio ſuſcepit. Rex Anglorum Richardus in fauorem monaſterii, donauit locum de Grandimonte, & omnia quæ poſſidebant Fratres in Ducatibus Normanniæ, Aquitaniæ, & in Comitatibus Pictaniæ & Andegauiæ, cum omni dominio, libertatem à pedagio, teloneo, exercitu, & exactione; id pro ſalute animæ anteceſſorum contulit diplomate apud Grandimontem 1192. pridie Cal. April. quin-etiam ceſſit prędicto Priori & Bonis Hominibus in eleemoſynam domum ac terram de Sermaziâ, parcum de Rotomago, &

otum nemus, 100. libras Pictauenſes in redditibus ſuis Rupellæ, teſtibus Vuilelmo Comite de Arundel, Roberto Ceſtriæ, Robetto de Torneanz Seneſcallo Pictauiæ & Vaſconiæ, Reginaldo de Siligniaco Andegauenſi Epiſcopo, Stephano de Turenâ Seneſcallo Andegauiæ apud Chinonem 23. Aug. anno Domini 1199. Eaſdem libertates confirmauit Alienor Regina Angliæ apud Niortum, & Ioannes priuilegium impertitur, cuius tenor ex otiginali ſic habet: IOANNES *Dei gratiâ Rex Angliæ, Dominus Hiberniæ, Dux Normanniæ, & Aquitaniæ, Comes Andegauiæ; Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Comitibus, Baronibus, Iuſtitiariis, Vicecomitibus, Seneſcallibus, Præpoſitis, Miniſtris, & omnibus Balliuis ſuis, ſuis fidelibus ſalutem. Sciatis nos intuitu Dei, & pro ſalute animæ noſtræ, & pro ſalute animarum anteceſſorum & ſucceſſorum noſtrorum, & pro ſtabilitate regni noſtri, & pro amore dilecti noſtri Fratris Petri de Vernolio, qui nos fideliter ſeruiuit, dediſſe & conceſſiſſe, & præſenti cartâ confirmaſſe Priori & Fratribus Grandimontis 100. libras Pictauienſes ad panem emendum, ad opus ſuum percipiendas annuatim de redditibus noſtris apud Rupellam, in puram & perpetuam eleemoſynam, videlicet in feſto S. Michaelis 50. & ad Paſcha 50. libras. Et etiam ſciatis nos ſuſcepiſſe in manum & cuſtodiam, & protectionem noſtram Ordinem Grandimontis, & Fratres, & omnes domos ſuas, & omnes poſſeſſiones ſuas, & omnia quæ ad eos pertinent. Et ideò præcipimus vobis quòd cuſtodiatis, manuteneatis & protegatis ipſos & Ordinem ipſorum, & omnia quæ ad eos ſpectant, ſicut noſtras res proprias, in nullo eis forifacientes, vel ab aliquo, forifieri permittentes ampliùs quàm rebus noſtris propriis. Et ſi quis ſuper hoc eis in aliquo forifacere præſumpſerit, in eis ſine dilatione plenariam iuſtitiam faciatis, & intuitu pietatis & amore & prece noſtrâ eis benefaciatis, ſicut literæ patentes Regis Richardi fratris noſtri rationabiliter teſtantur. Teſte meipſo apud Rupem Auriuallis 25. die Maij.* Ademarus Solemniaci, Amblardus S. Martialis & B. Auguſtini Lemouicenſis Abbates, plurima Grandimontenſi familiæ contulête. Hugo autem ſenior Princeps ac Dominus de Leziniaco, Comes Marchiæ, cum pro fide Chriſti à Sarracenis captus fuiſſet, in patriam reuerſus gratias agens Deo, in Grandimonte religionis habitum ſumpſit, & in domo de Eſclusâ quam ipſe priùs ſumptibus propriis à fundamentis ædificauerat, teliquum vitæ exegit; demum ſenio confectus emigrauit, tranſlatúſque in Grandimonte iacet in cœmeterio ſub tumbâ eminenri lapideâ, cuius tale extat adhuc Epitaphium.

Diſce hoſpes cōtēnere opes, & te quoq; dignū
Finge Deo, quiſquis noſtra ſepulchra vides.
Marchia me facili Comitē moderamine ſēſit
Hugonem, antiquâ nobilitate virum.
Contempſi tandem faſtus, & inania mundi
Gaudia, conuertēs mēbra, animúmq; Deo.
Hic inter reliquos ſpatioſo tempore vixi
Moribus ac victu, veſte, animóque pari.
Huic ego ſponte loco Comitatus iura ferebam,
Sed Prior & Fratres hoc renuere pij.
Nos vitream dedimus, quæ conſtat in æde, feneſtram,
Lætáque cum fructu prædia multiplici.
Nos ſcopulos inter atque alta fluēta Vigennæ
Chriſtiferæ matri ſtruximus Eccleſiam.
Iam dudū cinis oſſa ſumus, quicúmq; legetis,
Dicite, ſint animæ, regna beata meæ.
Anima eius in pace requieſcat. Amen.

Reuerſus pottô à memoratâ Synodo Oecumenicâ Ademarus, præfecturæ anno 18. pridie Nonas Martii ceſſit ex hac vitâ, humatúſque in Grandimonte.

10. CATVRCINVS poſt Ademarum ſublectus eſt, ac ſedit iſte an. 1216. vir, vt de illo inquit MS. Deo deuotiſſimus, in Clericorum exaltatione feruentiſſimus fuit, & ſecundus pro Clericis perſecutionem ſuſtinuit à Conuerſis; Sub cuius Prioratu Clerici in ſingulis domibus Correctores effecti, & Conuerſi ſub ipſorum omnimodâ emendatione tedacti ſunt 1217. 1217.
Donatur hoc cœnobium ab Honorio 3. priuilegio exemptionis; Henricus 4. Rex Angliæ conceſſit quoque omnibus monaſteriis Ordinis in Ducatu Aquitaniæ ſupremam iuriſdictionem. Anno autem 1223. in Curiâ Romanâ, 1223.
Clericos inter & Conuerſos Fratres denuò diſcordia exoritur, aſſerentibus his Regulam minimè obſeruari, quamobrem per Honorium Pont. Max. Bituricenſi Archiepiſcopo, & Archidiacono Lemouicenſi datur in mandatis, vt ſuper eâ contentione auctoritate Apoſtolicâ iudicium pronunciarent in Grandimonte. Suo tempore Henricus 4. Rex Angliæ, Hugo Comes Marchiæ, Guilelmus Vicecomes Lemouicenſis, atque Audebertus miles

dominus de Montemaurilij, monaſterio benefecerunt; Guillelmus item Comes Niuernenſis aſſignauit quoſdam redditus in caſtro Marchiæ pro luminari in choro Eccl. Grandimontis ante S. Stephani corpus ardendo
1231. an. 1231. vti & nobiles domini de Tremoliâ, Foucaudus de S. Germano, Aymericus de Rupecauardi, Guido de Ranconio, Aimelius de Montecuculi, Bernardus filius Hugonis de Iarnac, & Geraldus de Peyruſsâ Milites domum iſtam ſuis largitionibus locuplerarunt; necnon Ebolus Vicecomes de Venradorio, qui coram Mariâ vxore, & filiis Roberto ac Ebolo habitu Ordinis induendus, dedit fideiuſſores Robertum Vicecomitem de Turenâ, ceteróſque, literis ſcriptis Grandimonte an. 1201. Hic Prior cùm ſuo munere vtiliter duodecim annis functus fuiſſet, dignitati ſponte renunciauit, ac poſteà diuinæ contemplationi in otio ferè per decem annos vixit; mortuus 12. Cal. Decemb. præſente generali Capitulo inter Priores Grandimontenſes terræ mandatur.

ARNAVDI. 11. HELIAS ARNAVDI Sedem Caturcini ſponraneâ ceſſione vacuam adeptus eſt: huius tempore ordinatum fuit per Gregorium Papam IX. quòd duo de Ciſtercienſi, & totidem ex Cartuſienſi Ordinibus, ſemel in anno vſque ad triennium tunc futurum in Grandimontenſi Capitulo generali omni appellatione remotâ ſtatuerent, & reformarent quidquid in Ordine ſtatuendum cognoſcerent aut reformandum, ceſſante appellationis impedimento per cenſuram Eccleſiaſticam firmiter obſeruari. Er ad inſtantiam quorumdam ex Fratribus Grandimontis, Epiſcopus Pictauienſis, cum Abbatibus de Sauiniaco & de Mareriis, Prioribúſq; de Ligeto, & de Glanderiis, Ciſtercienſis ac Cartuſienſis Ordinum, à Sede Apoſtolicâ Iudicibus delegatis ſuper criminibus contra prædictum Heliam Priorem propoſitus, Inquiſitor à Sede Pontificiâ datus, amotionis ſententiam in Heliam protulit, excommunicando ipſum ſi pro Priore ſe gereret, & adhærentes eidem, dicto Archimandritâ ad beati Petri Cathedram de latâ ſententiâ appellante. Qui Helias memoratos Epiſcopum, Abbates, & Priores cum ducentis ferè Clericis Grandimonte, in quadam domo die amotionis ſuæ fecit violenter includi, & per diei ſpatium detineri. Mox verò coram eodem Gregorio Papâ comparens, à ſententiis quas incurrerat, pro eò quod ſine ipſius ſummi Pontificis licentiâ ad Sedem Apoſtolicam contra Ordinis ſui inhibitionem venerat, fecit ſe per Abbatem S. Laurentij extra muros de vrbe, Pontificiâ auctoritate abſolui, & appellationem ſuam proſequens Romæ fatis conceſſit an. 1245. Idus Aug. ibidémque ſepultus 1245.
iacet: hæc fusè commemorat Auctor antiqui chronici manuſcripti Grandimontenſis. Idem porrò Gregorius IX. Bullam edidit pro reformatione Ordinis datam Laterani 4. Calend. Iulij Pontificatus 12. & Durandus Lemouicenſis Præſul cartam huic Conuentui largitus eſt, pro decimis in manu mortuâ poſſidendis, in parochiis de S. Syluestro, de Ambazaco, & S. Martino, apud Grandimontem in vigiliâ omnium Sanctorum 1243. quo eodem anno Monaſterium omnibus ædificiis perfectum tradunt tabulæ perantiquæ.

12. IOANNES DE L'AIGLE I. L'AIGLE.
genere Normannus, ex oppido Aquilæ, obtinuit Prioratum electione promulgatâ in domo de Vincenis poſt depoſitionem Heliæ. Iſtius tempore per Abbates prædictos de Sauigniaco & de Mareriis, alióſue delegatos ad reformationem Ordinis, ſtatuta fuerunt ordinata in Capitulo generali apud Vincenas celebrato, quæ per Papam Clementem v. ſpeciatim confirmata ſunt. Sed Ioannes tranquillioris vitæ cupidus in quantum potuit præfecturæ onus detrectauit, attendens quòd ſecundùm Auguſtinum, « nihil eſt in hac vitâ difficilius labo- « rioſius, & periculoſius Prælati officio: « indignúſq; eſt ſacerdotio ille qui non « fuit ordinatus inuitus. Suo gregi per « tres annos cum dimidio laudabiliter præfuit, ac poſtmodum ipſe abdicauit, mortuus in domo de Quercu Galonis 3. Non. Iulij. Innocentij Papæ IV. plurima extant reſcripta ad Priorem & Capitulum generale, directa Comiti Marchiæ & Engoliſmæ, pro tuendis Reformatoribus Ordinis, & impedimento malitiæ peruerſorum, viſitationem, correctionem & reformationem eorum perturbantium; inter alia ſancitum eſt, vt Preſbyteri qui in

domibus de Vincenis, de Boſco Rahetij, & de Podio Caprarij, cellis eiuſdem Ordinis per tempora Correctoris officium obtinebunt, ſint Viſitatores Grandimontis Eccleſiæ: item pro admittendis religioſis, dummodo iuxta ſtatuta regulæ vigeſimum annum attigerint, quæ nempe diplomata continentur in tabulario Grandimontenſi. Fundatur autem Prioratus B. Mariæ de Mainello Pariſienſis diœceſis ſub regulâ Grandimontenſi 1213. à Philippo Epiſcopo Beluacenſi: Aymericus Vicecomes Rupiſcauardi, filius eius cognominis, & Lucia de Peyruſsâ etiam dotauêre conuentum B. Mariæ de Trezens 1205. ſicuti Aimericus de Magnaco toparcha Montiſmaurilij, domum B. Mariæ Montiſmotilionis propè Gartanipam.

LA VERGNE. 13. ADEMARVS DE LA VERNHA II. Lemouicenſis diœceſis ſucceſſit, ac per tres annos ſuam rexit Eccleſiam; celebrato quippe in Grandimonte feſto Natiuitatis B. Ioannis Baptiſtæ Capitulo generali, diem poſtremum obiit 6. Calend. Februarij.

DONGRES. 14. GVILLELMVS DONGRES III. Regula & priuilegium Grandimontis ab Innocentio Papâ 4. Lugduni in Concilio renouatur & in me-
1247. liorem formam redigitur 1247. bienni óque poſt 10. Calend. Aug. Guido Vicecomes Lemouicum omnia acquiſita in terrâ ſuâ & feudis à Fratribus huius monaſterij, literis ſigillo ſuo obſignatis confirmat. Huius regimine inſtituitur feſtum beatiſſimi Stephani de Mureto per totam diœceſim celebrandum ab Aymerico de Sarrâ Lemouicenſi Epiſcopo, vt habet ſequens documentum tabularij. AIMERICVS *Dei gratiâ Lemouicenſis Epiſcopus, Vniuerſis Abbatibus, Decanis, Præpoſitis, Prioribus, atque aliis Rectoribus & Capellanis Eccleſiarum per Lemouicenſem diœceſim conſtitutis, ad quos literæ peruenerint, ſalutem in Domino. Quia nobis conſtitit per multos apices & exempla, de vitâ & miraculis S. Stephani Confeſſoris, ac primi Patris & Inſtitutoris Sacri Ordinis Grandimontenſis, cuius corpus in Grandimonte requieſcit honorificè collocatum, quem Sanctæ memoriæ Clemens Papa III. in Catalogo ſanctorum ipſius miraculis intellectis aſcripſit. Statuimus in hac præſenti Synodo die Iouis poſt feſtum S. Lucæ Lemouicis celebratâ, quòd in Eccleſiis noſtræ diœceſis vniuerſis, de dicto Confeſſore annis ſingulis, cum omni deuotione VI. Idus Februarij cum nouem Lectionibus feſtum fiat, cum officio vnius Confeſſoris, non Epiſcopi, tam in matutinis & horis canonicis, quàm in miſſâ, vt ipſius S. Stephani, & aliorum ſanctorum adiuuemur meritis & interceſſionibus apud Deum. Dignè enim vertitur in memoriam hominum ſanctus iſte, qui ſolo corpore conſtitutus in hac peregrinatione Domino ſic adhæſit, quòd ad gaudium tranſiit Angelorum, cum quibus in æternâ patriâ conuerſatur, & floret ante Deum in æternum. Quare vobis vniuerſis & ſingulis præcipimus in virtute obedientiæ firmiter & diſtrictè, quatenus dictum feſtum die prædictâ, cum dicto officio in Eccleſiis veſtris reuerenter & deuotè annis ſingulis faciatis, quod in veſtris martyrologiis præcipimus annotari. Vt idem B. Stephanus orationes noſtras, & gemitus ſolitâ clementiâ ſic admittat, quòd indulgentiam nobis deferat cælitus impetratam. In cuius rei teſtimonium nos ſuper his preſentes literas fieri fecimus, & ſigilli noſtri munimine roborari. Datum & actum Lemouicis die Iouis poſt feſtum S. Lucæ*
Euangeliſtæ an. Domini MCCLVI. Idem 1256.
confirmauit Rainaudus de Portâ Epiſcopus ſucceſſor in Synodo diœceſanâ, die Iouis poſt Pentecoſtem; prætereà vicinitatem locorum, & eleemoſynarum largitionem conſpiciens, quas incolæ parochiarum de Ambazaco, de S. Syluestro, & de S. Leodegario quotidie à domo Grandimontis excipiebant, de cætero ipſius B. Stephani feſtum ſolemniter coli à Clero & populo dictarum villarum præcipit literis an. 1297.

15. ITERIVS MERLE, dictus Meruli, Lemouicenſis diœceſis, quo ſedente Fratres Gallici conati ſunt traducere Caput & dignitatem Prioratus Ordinis Grandimontis, ad domum de Vincenis propè Pariſios, & ſuffragante regio fauore moliti ſunt cæteras Ordinis nationes ſibi ſubiicere, & plurima aduerſus Priorem Iterium, ac matrem Eccleſiam temerè attentare, è cuius viſceribus ſpiritualiter geniti, & enutriti fuerant Grandimonte, ſed præuenti quamplures eorum à ſuis flagitiis, ab Ordine vt malè conſcij abſceſſerunt, perſequente Rege Franciæ qui priùs illos patrocinio fouerat, ne diuerſarum concordiam nationum ſuâ diſſenſione Fratres Gallici violarent. Iterius igitur æmulorum inuidiâ, vt coram Rege ſe ſiſteret vocatus, Lu- *MERLE.*

tetiam pergit, inde ad Grandimontem A reuerſus, abdicat Priotatum, factus Corrector in domo de Sarmaſiâ propè Rupellam, ac poſt multum tempus 5. Nonas Octob. ſpiritum teddidit, ibidem traditus ſepulturæ.

ARCHERII. 16. GVIDO ARCHERII I. oriundus ex caſtro Lemouicenſi, doctrinâ & pietate conſpicuus, ſummâque animi demiſſione prædirus, cuius tempore Theobaldus Rex Nauarræ corpus B. Macarij Martyris, vnius ex legione Sanctorum Thebeorum in Grandimontem detulit. Idem apud Tutellam in tegno Nauatræ domum S. Martialis de Tutellâ dicto Priori & B Ordini ſuo contulit, eámque multis bonis dotauit, ſic enim ſcheda rabularij Grandimontenſis habet. THEOBALDVS *Dei gratiâ Rex Nauarræ, Campaniæ, Briæque Comes Palatinus, pro ſalute animæ ſuæ, & omnium parentum ſuorum dedit Deo, & B. Mariæ, & Fratribus Grandimontis Lemouicenſis diœceſis præſentibus & futuris, in puram & perpetuam eleemoſynam, ſuum locum quem habebat propè Tutellam, qui fuit quondam Fratris.... quem recuperauit ab Abbate & Conuentu de Oliuâ Ciſtercienſis Ordinis, dedit inquam, ipſe Rex prædictum locum dicto Ordini Grandimontis, & Fratribus* C *eiuſdem Ordinis in ipſo loco Deo famulantibus cum Eccleſiâ, horto, arboribus, aquæductu, & lacu, & aliis pertinentiis, & cum omnibus egreſſibus & ingreſſibus, & cæteris, vt & ibidem ædificent, & conſtruant ad cultum Dei ſecundùm quod viderint expedire. Item dedit totum ſuum olıuerium cum fundo terræ ipſi loco contiguum ad perpetuò poſſidendum. Dedit etiam 20. libras monetæ currentis in Nauarrâ percipiendas ſingulis annis in pedagio ſuo de Tutellâ in feſto B. Michaelis Archangeli, & 50. Kafficia tritici boni & idonei ad menſuram Pampilonis, in granario ſuo* D *de Cortes ſingulis annis percipienda, & 50. Cocas vini competentis percipiendas ſingulis annis in cellerario ſuo de Tutellâ. Dedit etiam omnes redditus ſuæ Capellæ ſui caſtri de Tutellâ, prouiſo, quòd vnus eorum Fratrum ſingulis diebus celebret in eadem, niſi caſus emerget, quòd abſit, pro quo ibidem celebrare non poſſit. Dedit etiam ipſis Fratribus plenum vſagium in nemore ſuo, quod dicitur Bayrena, aliàs Bardus, cum aliis pactis in litterâ contentis anno*
1269. *Domini* MCCLXIX. *& augmentatio dictæ domus S. Martialis de Tutellâ facta fuit per Dominum Epiſcopum Tyraſonenſem anno* MCCIV. Ceterùm haud diu Prior iſte moram fecit in præfecturâ, námque coactus eſt ob quorumdam exceſſus Pariſios ſe recipere, ac interim luſtratis domibus Franciæ & Neuſtriæ, Romam proficiſcitur pro negorio Fratrum qui iugum detrectabant, ſicque impetratis Iudicibus à Sede Apoſtolicâ, ex Italiâ remeans, audito exitu Fratrum Gallicorum inobedientium Magiſtratui nuncium remiſit, & tantiſper cum vixiſſet, extinctus in Grandimonte 15. Calen. Nouemb. tumulo conditus eſt.

17. FVLCHERIVS GRIMOARDI diœceſis Petragoricenſis, pacificè GRIMOARDI. duodecim annis Ordinem gubernauit; à Greg. Papâ x. Lugduni ad Concilium ſub an. 1281. vocatus cum 1281. aliis Prælatis interfuit. Philippus autem Rex Francorum pro ſalute animæ ſuæ confirmauit Fratribus Grandimontis, omnia quæ acquiſierant in Epiſcopatu Lemouicenſi, ac decem libras Pictauis redditus annui ibidem aſſignatas ab Aimerico Vicecomite Rupiſcauatdi pro anniuerſario 1282. 1282. quo anno debitum naturæ perſoluit 6. Calend. Octob. & in Grandimonte cum aliis Patribus quieſcit.

18. PETRVS DE CAVSAC IV. CAVSAC. oriundus de Fontibus propè Figiacum, Cadurcenſis diœceſis, ſucceſſit Fulcherio circa feſtum S. Nicolai an. 1282. Hic in domo de Deſſenſo ſui 1282. Ordinis in diœceſi Agennenſi, aliquanto tempore educauit Berttandum de Gotho in pueritiâ, poſtmodum Papam Clementem 5. Duobus quoque annis à ſuâ promotione prædictum Priorem Viſitatores Ordinis, confictis criminibus periutij, ſimoniæ, ac defectu ſcientiæ, interpoſitis ad Sedem Apoſtolicam appellarionibus depoſuerunt, & ad nominationem alterius conuocauetunt electores, deſignato Priore non tamen apud Grandimontem *Bernardo Riſſé*, aliàs Biſſæ, de Boſco Raherij aſſumpto; vnde grauis diſſenſio ſubſecuta eſt: Petro Romam proficiſcente ad Honorium Papam 4. fuerúntque per Sedem Pontificiam Iudices & reformatores Ordinis deſtinari, Bernardus de Monteacuto Abbas Moiſiacenſis, Geraldus Prior prouincialis Fratrum Prædicatorum, & Radulfus Mirabel Decanus Pictauienſis; Petrus denique de Cauſaco, Romæ confirmationem

ſuam tandem obtinuit in cauſâ appellationis, eiecto è Prioratu Bernardo Riſsâ, poſtmodum Correctore domus de Podio Caprarij, Pictauenſis diœceſis, ab ipſo Petro ad Iudicum inſtantiam ex gratiâ inſtituto: qui apud Grandimontem rediens celebrauit Capitulum generale: hic poſthæc
1290. Prioratui ceſſit 1290. & tranquillioris vitæ ſtudio memoratam domum de Deffenſo, vbi Corrector fuerat ingreſſus, aliquot annis ſuperuixit, cùm Archimonaſterium rexiſſet circiter nouem annis, iacet in eodem Conuentu de Deffenſo mortuus 6. Kal. Octob.

Gandalmar. 19. Bernardus de Gandalmar diœceſis Petragoricenſis, eligitur in Grandimonte poſt demiſſionem Petri de Cauſaco, verumtamen non fuit ibidem confirmatus, ſed apud Pinellum in diœceſi Toloſanâ eius nominatio per prædictos Iudices Papæ Abbatem Moyſiacenſem, & Priorem Dominicanorum, rata habetur. Igitur à Pinello recedens, verſus Grandimontem deceſſit infra vnum menſem à die electionis ſuæ, ſepultúſque in domo de Ganhazes propè Gordonium in Cadurcis 9. Cal. April. an.
1290. 1290. Vacauítque Prioratus inter moras & diſpendia diſſenſionis nondum ſopitæ circiter anno vno.

Focherii. 20. Guido Focherii, II. oriundus de Buxeriâ Galandi de Turribus, diœceſis Lemouicenſis, Prioratum iniit circa an. 1292. Bonifacius Papa VIII. Monaſterium immunitate exemptionis donauit, & in Grandimonte Reginaldus Lemouicenſis Epiſcopus idipſum probat reſcripto 8.
1298. Calend. Iulij 1298. vltimo regiminis Guidonis Fulcherij, nam quindecim annis omnino præfuit, Clemens Papa 5. cum ſeptem Cardinalibus, & Curiâ Romanâ per Grandimontem ſibi immediatè ſubiectum tranſiuit 1306. vbi per quinque dies honorificè exceptus moram fecit, vocatíſque Priore & Conuentus Religioſis expoſuit, quòd à vigintiquinque annis citra audierat diſſenſiones in Ordine, quapropter Lugduno hûc ſe contulerat, & inſpectis regulâ ac priuilegiis, Viſitatoribus domus & Eccleſiæ Grandimontis, poteſtatem quam habebant vacante Prioratu imponendis duodecim Electoribus Prioris, Clericis, & Conuerſis, iuxta inſtitutum, & eligendis anno quolibet vnà cum Priore nouem Clericis in Diffinitoribus ſecundùm priuilegium Innocentij 4. omnino abſtulit, pro eò quod deceſſores eorum Viſitatores, in Petrum de Cauſaco Priorem, Papæ ab infantiâ dum eſſet Corrector domus de Deffenſo notum, multùm exceſſerant, confictis contra ipſum innocentem criminibus. Is ergò inuidiæ ſe ſubducens, ſponte reſignauit in Capitulo generali vigiliâ Pentecoſtes apud Grandimontem, præſentibus Viſitatoribus à Clemente 5. Papâ tranſmiſſis an. 1306. ſedis ſuæ ſexto-decimo tunc currente, & 10. Cal. Octob. 1306.
in domo de Sermaziâ propè Rupellam fato fungitur, vbi cœnotaphium habet.

21. Guillelmus de Prato-Maurelli IV. natus ex Larchâ diœceſis Lemouicenſis, quem alij vocant de Podio Maurelli, poſt Guidonem in Capitulo generali promulgatur, ſecundâ die à reſignatione deceſſoris 1306. confirmatus iuxta conſtitutionem Clementis Papæ V. Tempore iſtius Prioris Regula fuit poſita ſub bullâ Pontificiâ eiuſdem Clementis, cuius indulgentiâ eſus carnium relaxatus fuit in domibus Ordinis ſub an. 1309. XII. Cal. Maij. Idem ſui regiminis anno octauo citatus fuit per Clementem 5. Viennæ ad Concilium generale: & cùm in Grandimonte triduo ante Aſcenſionem Domini Capitulum conuocaſſet, paralyſi correptus, & loquelâ priuatus eripitur è viuis 5. Idus Martij 1312. rexit annis nouem, & totidem menſibus, quieſcítque in clauſtro Grandimontis. Prato-Maurelli. 1309.

22. Iordanus de Rabastens, diœceſis Albienſis, ex nobili genere de Rapiſtagno procreatus eligitur in Grandimonte 3. vel 4. Rabastens.
Maij 1313. auctoritate Papæ Clementis, delegatis Abbatibus S. Fermerij Vaſatenſis, S. Maxentii Pictauienſis diœceſeum, & Archidiacono Caturcenſi, cui omnes Viſitatores, & Correctores ad electionem vocati obedientiam profeſſi ſunt. Per id tempus clauſura Grandimontis fuit innouata 1313. & cœnobium dormitorio, ac officinis inſtruxit, plumbóq; cooperiri fecit. Interim verò contentio in Ordine magna ſub annum 1314. oriri cœpit, quibuſdam eidem Iordano adhærentibus, aliis verò inſurgentibus 1313.

contra ipſum; hæc controuerſia biennio & ampliùs perdurauit, fuitque grande ſcandalum inter fratres, interiùs ſuſcitatum, & exteriùs, apud exteros propalatum: incuſatus enim fuit quod eſſet dilapidator bonorum Monaſterij & domorum, adeò vt proceſſerit pars vna ad depoſitionem Iordani publicè, & ad electionem Prioris alterius apud Lemouicas electoribus partibus extrinſecè conuocatis. Deſignatur ergo Prior ab exterioribus frater Helias Ademari, apud Franciſcanos, quia præfatus Iordanus Prior de Rapiſtagno interiorem cum ſibi adhærentibus obtinebat, & contra alios tuebatur. Tandémque poſt multos hinc inde conatus, & exceſſus, creato ſummo Pontifice Ioanne XXII. ſub an. 1316. ad Apoſtolicam Sedem fuit totum negotium deuolutum, & per eundem Pontificem prout ſequitur, ordinatum. Ipſum enim antiquum Ordinem reformando in aliquibus innouauit. Siquidem ſtatuit, vt ipſa domus Grandimontis, quæ totius Ordinis noſcitur eſſe Caput, Priorísque ac Prioratus nomine à ſui initio regebatur, deinceps Abbatis & Abbatiæ titulo cenſeatur, & Archimandritæ electio pertineat ad Conuentum. De reliquis verò domibus totius Ordinis, quæ in diuerſis partibus & regionibus plures erant, ſic extitit ordinatum, vt XXXIX. Prioratus collegiati in locis ſeu domibus potioribus fierent, ſicque in nouem prouinciis conſtituti ſunt, videlicet Franciæ, Burgundiæ, Normanniæ, Andegauiæ, Pictauiæ, Santoniæ, Vaſconiæ, Prouinciæ, & Aruerniæ, in quorum ſingulis, eligerentur Priores è collegio, & ad Abbatem Grandimontenſem, tanquam ad ſuperiorem ſuum eorum confirmatio pertineret. Reliquæ verò domus fuerunt vnitæ & ſubiectæ ſingulis Prioratibus, nonnullis tamen Abbati & Abbatiæ Grandimonrenſi ſine dubio reſeruatis; item tribus Viſitatoribus Ordinis ab antiquo inſtitutis vnum ſuperaddidit, & quatuor eſſe deinceps decreuit. Hæc autem cum quibuſdam aliis, circa dictum Ordinem ad eius reformationem rationabiliter ſunt prouiſa, vt obuiaretur frequentibus ſcandalis, & in diſtribuendis domibus, & inſtruendis Rectoribus eorumdem maturitas grauior, & maior æqualitas ſeruaretur, quando non per vnius hominis voluntatem ſicut priùs, ſed per communem electionem plurium canonicè fieret prouiſio de perſonis, & in diſtributione perſonarum, merita penſarentur, & vigeret ampliùs correctio in Ordine, tam in capite, quàm in membris. Acta ſunt hæc anno 1316. 1316.
Pontificatus verò memorati Ioannis Papæ anno II. elapſis iam tunc temporis annis 240. ab exordio Ordinis computando, quo B. Stephanus primus eius fundator aduenit ad heremum de Mureto 1076. prædictis verò duobus Prioribus, nouo pariter & antiquo, de Prioratu concertantibus, Grandimontis Prioris, & Prioratus, re & nomine per ſummum Pontificem vacuatis, idem Papa erexit Prioratum Grandimontenſem in nouam ſicut præmittitur, Abbatiam, diplomate dato Auenione 1317. 15. Calend. 1317.
Decemb. primúmque Abbatem ſequentem inſtituit.

1. GVILLELMVS PELLICERII I. de Albencâ, diœceſis Cadurcenſis, tunc erat Rector, ſeu Corrector domus Beatæ Mariæ de Pinello diœceſis Toloſanæ, ſub annum 1317. circa finem, benedictionem Abbatiæ cum virgâ & baculo paſtorali ex more recepit per manum Nicolai Cardinalis Oſtienſis Epiſcopi apud Auenionem in Curiâ, Dominicâ in Octauis Paſchæ, vltimâ Aprilis 1318. in iure Ciuili & Canonico plurimùm verſatus, obiit an. 1337. ſepultus apud Grandimontem ſub tumbâ lapideâ in introitu chori Eccleſiæ. 1337.

PELLICERII.

2. PETRVS ALBERTI, I. frater germanus Innocentij 6. ſummi Pontificis, à puero in Eccleſiâ Autiſſiodorenſi Præbendatus, inde ad Grandimontenſem Ordinem tranſiens, Prioratum Conuentualem B. Mariæ de Nemore Vincenarum Pariſienſis diœceſis obtinuit, poſtmodum ſecundus Abbas deſignatus regimen aſſumpſit cœnobij, quod pacificè multis annis gubernauit. Hic à Benedicto XII. Papâ confirmationem accepit 1337. Sede Apoſtolicâ Auenioni tunc conſiſtente. Clemens 6. Pontificatus ſui 5. eidem conceſſit ac poſteris Abbatibus, ſingulare priuilegium conferendi quatuor Prioratus Conuentuales electioni Monachorum alioquin deſtinatos, qui primi poſt Abbatis benedictionem vacare cenſerentur ſemel in

ALBERTI.

vitâ dumtaxat; quo quidem priuilegio ad hæc vſque tempora gauiſi ſunt Abbates Grandimontani: & hoc pro iucundo aduentu. Deceſſit in Grandi-
1347. monte 15. Calend. Aprilis 1347. ſepultúſque fuit in medio chori ſub tumbâ lapideâ; quo anno Ludouicus Dux Borbonius confirmauit Conuentui iuſtitiam altam loci Grandimontis, cum de iure pertineat ad Comitem Marchiæ.

3. IOANNES Prior Conuentualis Beatæ Mariæ de Veteri Pediculo, aliàs de S Mauricio Grandimontenſis Ordinis, Senonenſis diœceſis, Monaſterium feliciter rexit tempore Regis Philippi Valeſii. Hic obtinuit ab Innocentio 6. quod poſſet vti mitrâ, pedo paſtorali & aliis ornamentis Pontifica-
1357. libus, tam in Ordine quàm alibi. Moritur 1357.

EREPI. 4. ADEMARVS EREPI, Prior Conuentualis Beatæ Mariæ de Fagiâ Niuernenſis diœceſis, litteris ac morum probitate illuſtris, populum verbo & exemplo in viam ſalutis dire-
1371. xit, Vrbano v. Pontifice; ſublatus è medio 1371. 11. Februarii.

5. AYMERICVS vitâ & moribus inſignis, in reparando Monaſterio & diuino cultu celebrando admodum ſollicitus, prudenter gubernauit familiam Grandimontis. Huius tempore
1374. 1374. Odoardus filius Regis Angliæ Dux Cornubiæ, confirmauit Conuentui 110. lib. apud Rupellam, ex donatione & eleemoſynâ Regum deceſſorum.

6. RAMNVLFVS Prior Conuentualis Beatæ Mariæ de Macheteto Trecenſis diœceſis, deſignatur in Abbatem abſens apud Grandimontem, &
1387. poſtremum diem clauſit Auenione 1387. ibidem funeratus Kal. Aprilis.

RODINDELLI. 7. PETRVS RODINDELLI II. Iuris Canonici Doctor peritiſſimus, anteà Prior B. Mariæ de Chauanon ſui Ordinis, diœceſis Claromontenſis, Regi Francorum à conſiliis, qui vtpote vir religioſus & zelo reformationis flagrans poſtulatus fuit in Abbatem ſuffragiis Religioſorum. Iſte anno
1400. 1400. emit nouam partem totius decimæ burgi de Fromentallo & 1417. à Nicolao domino de Malomonte milite, terram ſuam vocatam de Sancto Leodegario: idq; erogauit pro ſalute animæ & anniuerſario patentum celebrando in domo de Brondellis: multa inſuper alia bona largitus, deceſſit 1431.

FVMEL. 8. GVILLELMVS DE FVMEL II. prius Monachus in Eccleſiâ Abbatiæ S. Petri Tutellenſis, Ordinis Benedictini, poſtmodum in æde S. Martialis Lemouicenſis Magiſter Nouitiorum. Origine erat nobilis Vaſco, ex domo de Fumello, qui valde vtilis Eccleſiæ Grandimontenſi extitit, quemadmodum plurima eius monimenta teſtantur. Totum quippe cœnobium præclarè inſtaurauit, magnam turrim & domum Abbatialem nouo opere exædificauit, totúmque Monaſterium plumbo cooperiri curauit, quod 33. annis fideliſſimè gubernauit, Regis Conſiliarius ac Patriarchatu Anthiocheno condecoratus. Senio confectus in Grandimonte debitum naturæ perſoluit, & in introitu ante oſtium chori Eccleſiæ, ſub imagine Crucifixi tumulari meruit. Ei profitetur hominium Albertus Foulcaudi dominus de S. Germano, de Crozo, & aliarum toparchiarum, vnà cum filiis ſuis Ioanne Foulcaudi Milite, & Marco Domicello, pro Caſtellaniis de Bilangeys, 1435.
& Chaſtelar 1435.

BOVRBON. 9. CAROLVS DE BOVRBON Cardinalis, Presbyter tituli S. Martini in Montibus, Archiepiſcopus & Comes Lugdunenſis, Primas Galliarum, Auenionenſis Legatus, Abbas de Menato, Siluiniaci Prior, tandem per reſignationem Guillelmi de Fumello in manu Pontificis, recipitur Abbas prouiſione Pauli II. an. 1472. Hic 1472.
multa Eccleſiæ Grandimontenſi dona contulit, ac tempore Ludouici XI. Regis confirmationes priuilegiorum, & immunitates obtinuit: de quo plura narrauimus ſupra in Lugdunenſibus.

ALEMAND. 10. ANTONIVS ALEMAND Epiſcopus & Comes Cadurcenſis, Abbas Commendatarius & Adminiſtrator perpetuus per decem & nouem annos pacificè extitit, litteris clarus, multa inſuper baſilicæ ſuæ dona conceſſit, quam inſigni perizomate locu- 1482.
pletauit 1482.

BRIÇONNET. 11. GVILLELMVS BRIÇONNET III. Turonenſis, Cardinalis tit. Sanctæ Pudentianæ, Archiepiſcopus Narbonenſis, & Maclouienſis Epiſcopus, poſtmodum Remenſis Archipræſul, & Commendatarius perpetuus Abbatiæ ac totius Ordinis. In Iucundo ingreſſu

ingreſſu monaſterium fermè dirutum reperit, quod pro viribus priſtino ſplendori reſtituit: thecam Diui Stephani, & aliam ornatu ſingulari veſtiuit, dedit calices aureos, aliáq; opificia, necnon pulchram crucem auream cum ſmaragdis, baſilicámque multis aliis muneribus ditauit in quâ primùm Euchariſtico ſacrificio operatus eſt 1499. Capitulum denique generale tenuit & ſacros Ordines in ſuâ Eccleſiâ celebrauit. De illo plura in Archiepiſcopis diximus.
1499

Gonzagvs. Dot à tiois ſiſceſ de ſable.

12. SIGISMONDVS DE GONZAGVE Cardinalis Epiſcopus Mantuanus, tituli S. Mariæ Nouæ, & in Marchiâ Anconitanâ Legatus, Federici Mantuæ Marchionis ex Margaretâ Bauarâ filius, Epiſcopatum piè adminiſtrauit, vbi Epiſcopale palatium excitauit à fundamentis, & Legatione Picenâ & Bononienſi cohoneſtatus, hanc vrbem Eccleſiaſtico Imperio aſſeruit, eiectis Bentiuolis; idem
1513. exceptus fuit in Abbatem 1513. 10. Auguſti, procuratorio nomine Vicarij generalis Bartholomæi de Soraneâ, qui reparationes huius monaſterij curauit reſarciendas. Tandem Mantuæ Legatus exceſſit è viuis 1525. Nonis Octobris, ſolemni pompâ elatus in maiori baſilicâ ſub eo titulo tumulatur. *Sigiſmondo Gonzaga Cardinali, qui cum generis ſplendore bonitatem adæquauit.* In medio Eccleſiæ nouæ, ſub primariâ fornice decentiùs collocatur eius cœnotaphium, cum ſubiectâ epigraphe quam leges tomo 1. Italiæ Sacræ in Epiſcopis Mantuanis.

DEO. OPT. MAX.

SIGISMONDO GONZAGÆ *Cardinali Mantuæ Epiſcopo, & Ludouico Gonzaga electo Mantuæ itidem Epiſcopo, cùm eorum corpora ferè inhumata, & indecorè iacerent, non vt ſanguinis nobilitas, ſplendor, functique officij dignitas poſtulabat, Fr. Franciſcus Gonzaga Epiſcopus Mantuæ, ſummâ in vtroque pietate, atque ſingulari reuerentiâ in ampliſſimos Patres anteceſſores ſuos, quo potuit decore monumentum hoc eis faciendum curauit. Obiit Sigiſmundus an* MDXXV. *Ludouicus verò anno* MDXI.

Caretto.

13. CAROLVS DE CARETTO, ex illuſtri familiâ Marchionum de Finario in ditione Genuenſi, Cardinalis Diaconus tituli S. Nicolai inter Imagines, Commendatarius & Adminiſtrator perpetuus huius Abbatiæ per reſignationem Gonzagæ in manu ſummi Pont. ſucceſſit an. 1513. 1513.

Fliſco.

14. NICOLAVS DE FLISCO Cardinalis Presbyter tit. S. Priſcæ, ex nobiliſſimâ familiâ Fliſcorum Comitum Lauaniæ apud Genuenſes, Epiſcopus Albanus, Abbas autem Grandimontis per ceſſionem præcedentis Ioanne Bartholomeo de Soraneâ, diœceſis Parmenſis, Vicario generali vſus eſt: fuit quoque Epiſcopus Foroiulienſis, ac Ebredunenſis Metropolitanus in Galliâ, denique Epiſcopus Oſtienſis, ſacríque Collegij Decanus & Princeps.

Gonzagvs.

15. SIGISMONDVS DE GONZAGVE Cardinalis tit. Sanctæ Mariæ Nouæ, & Legatus Pontificis in Marchiâ Anconitanâ, iterum per reſignationem Cardinalis de Finali recuperauit Abbatiam fatis functo Nicolao 1524. virtute ſingularis priuilegij Papæ Clementis 7. qui dedit pro iucundo aduentu Abbatibus poteſtatem conferendi quatuor Prioratus conuentuales, qui poſt Abbatis benedictionem vacare cenſentur ſemel in vitâ dumtaxat; prædictus autem Abbas moritur 1525. vt ſuprà notatum eſt. Reperitur in archiuis Grandimontenſibus tranſactio Herculis tit. S. Mariæ Nouæ Cardinalis de Gonzagâ Mantuani, ſuperioris nepotis, de ceſſione factâ 1526. die 23 Martij, cum Franciſco de Nouauillâ quæ ſic habet. *Cùm ita ſit quod bonæ memoriæ Sigiſmondus de Gonzagâ S. Mariæ nouæ Cardinalis Diaconus, dum in humanis ageret ceſſerit commendæ monaſterij Grandimontenſis, Ordinis S. Stephani, Confeſſoris, Lemouicenſis diœceſis, quod nunc ex conceſſione, & diſpenſatione Apoſtolicâ obtinebat, in manibus Domini Papæ, fueritque per ſuam Sanctitatem Franciſco de Nouauillâ Clerico Lemouicenſi idem monaſterium commendatum, conceſſit &c.* Attamen an. 1525. 11. Nouembris feſto S. Martini, ſede vacante, promulgata fuit electio in Grandimonte, aſſumptúſque eſt è Conuentu Frater Claudius de Laigue, ſed non profecit electus, quoniam reſignauit in fauorem Abbatis de Cellâfruini Engoliſmenſis diœceſis, fratris Comitis de Rupefulcaudi, qui morte præuentus præfecturâ caruit, quamobrem.
1524. 1526.

Nevfville Magnac. De gueul.

16. FRANCISCVS DE NEVFVILLE I. Senior, ex nobilibus topatchis de Nouauillâ, Ioannis Baronis

les à la croix d'argent vaidée & templie de ſinople. de Magnaco, Seneſcalli Ruthenenſium, ex Iaquelinâ de Ruffec filius; antequam Abbas deſignaretur Ordinem Minorum ingreſſus Toloſæ in Conuentu de Obſeruantiâ, infra annum probationis receſſit, tum ſæcularis factus, ac Sanctæ Sedis Eccleſiæ Romanæ Protonotarius, huius monaſterij Grandimontenſis totiúſque Ordinis Abbas inſtituitur ſecundo Pontificatus Clementis 7. anno 1526. die penultimâ Septembris poſſeſſionem obtinuit, & in eâ perdurauit annis 37. Fuit etiam Abbas de Obaſinâ Ciſtercienſis Ord. vbi iacet, mortuus apud caſtrum gentilitium de Neufuille anno
1563. 1563. 3. Idus Iunij die S. Barnabæ Apoſtoli.

Nevuille. 17. Francıscvs de Nevfville ii. Iunior, ſuperioris nepos ex fratre Antonio Barone de Magnac, item Seneſcallo Ruthenenſi & Mariâ de Bournel de Tiembronne, per reſignationem ſibi factam in manu Pontificis Max. 1561. 18. Maij, die Dominicâ receptus fuit per prouiſionem Papæ Pij 4. ac poſſeſſionem adipiſci-
1563. tur 25. Octobris an. 1563. præerat adhuc 1585. die 18. Martij.

Maran. 18. Franciscvs de Maran iii. à Carolo Valeſio Comite Aruerniæ, & domino de S. Germano de Belloprato in Marchiâ, turbatur, qui regiam ſchedulam nominationis impetrauerant, ſed poſtquam pacificè adminiſtraſſet, in Capitulo reſignauit, & ſuffectus eſt.

Lavavr. 19. Rigaldvs de Lavavr ex gente de Vauro in Lemouicibus, Ordinis Reformator meritò nuncupari promeruit, rexit annis circiter 29. ac poſtremum diem obiit in domo paternâ, ex quâ elatus ſepulturæ traditur in Grandimonte.

Total. 20. Franciscvs de Total iv. ex domo de Chanterelles in Aruernis, ſedit quatuor annis cum dimidio vel circa, defunctus eſt Mauriaci in Aruernis, acquieſcit in Abbatiâ ſuâ.

Barny. 21. Georgivs Barny patriâ Grandimontanus, ſedit annis 19. mortuus 3. Iulij 1654. tumulatur apud Grandimontem.

Talin. 22. Stephanvs Talin Lemouicenſis ex oppido de Correzâ, primus ex Ordine aſſumptus ad Lau-
1654. ream Doctoratus Sorbonici in almâ Facultate Pariſienſi, eligitur ſuffra-

A giis vocum 19. in Conuentu Grandimontenſi ſexto Iulij eiuſdem anni.

Grand-ſelue. Grandissilva Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Toloſanæ, fundatur 1144. vel potiùs Clareualli vnitur & ſubiicitur, erat enim inſtituti Benedi- 1144.
ctini. In eâ monaſticam vitam profeſſus eſt Guillelmus dominus Monſpelienſis, vir æquè genere ac pietate nobilis. Memoratur illud cœnobium cap. 33. de Reſcriptis, & à Petro de Vallibus cap. 87. hiſt. Albigenſis: floruit quoque in eo B. Bertrandus Abbas, de quo Laurea Euangelica, S. B Bernardus ep. 241. & vita ipſius Bernardi l. 4. c. 1. Ibi autē fuēre Abbates Ludouicus de Narbonne Epiſcopus Vabrenſis, Alexander Caretus ex Marchionibus Finarij, Abbas & Bonæcumbæ, Ludouicus de Nogaret Cardinalis à Valetâ, & Armandus Borbonius Princeps de Conty.

La Graſſe. Grassa Beatæ Mariæ, Ordinis Benedictini, diœceſis Carcaſſonenſis, vetus ac nobile Monaſterium Septimaniæ, inter Narbonam & Carcaſſonam extructum tradunt quædam tabulæ à Rege Carolo Magno, ſuper C fluuiolum Vrbionem in valle Noualitiâ, quæ modò Graſſa vocatur, vnde in veteri notitiâ Ludouici Pij Imp. temporibus editâ an. 817. dicitur cœnobium S. Mariæ ad Orubionem. Præfuerunt ad noſtra vſque tempora Abbates, quorum nomenclaturam ex cartophilacio Graſſenſi nobis exhibuit dom. de Brettes Prior Graſſenſis.

1. *Inſridus* nobilis genere, à Carolo Magno fertur præpoſitus congregationi centum monachorum, cui præſi- 806.
debat an. 806.

2. *Helias.*

3. *N. de Narbonne* Vicecomitis Nar- D bonenſis filius, cui hominium profitetur Rogerius primus Comes Carcaſſonæ.

4. *Petrus de Carcaſſonne* 1. filius erat Rogerij 2. Comitis Carcaſſonenſis ex Aleide.

5. *Robertus* 1. anno 1091. 1091.

6. *Leo* anno 1108.

7. *Berengarius de Narbonne* Archiepiſcopus Narbonenſis, Aymerici Vicecomitis natus, præfuit anno 1120. 1120.
vt patet ex diplomate tutelaris patrocinij eidem Abbatiæ indulto per Calliſtum Pontificem; huius mentio extat quoque in variis cartis cœnobij ad an. 1125.

8. *Raymundus* 1196.
1207. 9. *Bernardus* 1207. interfuit con-
uenticulo S. Ioannis de Verges 1229.
cum aliis Abbatibus.
10. *Petrus* 2. memoratur 1263.
1299. 11. *Angerius* an. 1299.
12. *Robertus* 2. floruit an. 1305.
13. *Guilelmus* 1. vixit anno 1317.
14. *Nicolaus Roger*, Archiepiſcopus
Roromagenſis, de quo in monumen-
1336. tis Abbatiæ Graſſenſis an. 1336. obiit
1347.
15. *Guido* an 1340.
16. *Petrus* 3. mentio habetur illius
in quodam documento anni 1343.
1347. 17. *Helias* an. 1347.
18. *Guillelmus* 2. ſedebat 1391.
19. *Guido de Rophiaco* 2. 1401.
1425. 20. *Bonus-Homo*, cuius notitia erui-
tur ex tabulâ anni 1425.
21. *Hugo* anno 1437.
22. *Ludouicus d'Albret* 1. Cardinalis,
qui erat ante adeptam purpuram Ad-
1447. miniſtrator perpetuus huius monaſte-
rij 1447.
23. *Petrus d'Abezac de la Douze* 4.
Archiepiſcopus Narbonenſis, Abbas
verò 1480.
1525. 24. *Philippus de Leuis* Epiſcopus Mi-
rapicenſis 1525.
25. *Rodulfus Pius* Cardinalis de Car-
pi, an. 1547. Leonelli filius, Epiſco-
pus primò Fauentinus, tum Legatio-
ne apud Cæſarem ſub Clemente 7.
& ad Franciſcum 1. Galliæ Regem
pro indicendo Concilio functus eſt,
1535. inde Cardinalis creatus 1535. bis quo-
que Romanæ vrbis Legatus, ac ſin-
gulari ſolertiâ, pietatis ſtudio, & in re-
bus gerendis ſagacitate præditus, de-
mum Epiſcopus Cardinalis Albanus,
Tuſculanus, & Oſtienſis euaſit, ſa-
críque Collegij Princeps, & Inquiſi-
tor ſupremus. Diem obiit Romæ, in
templo Sanctiſſ. Trinitatis in Monte
Pincio conditus fuit, ſub eâ inſcri-
ptione marmoreâ. *Qui dormiunt in ter-
ra puluere euigilabunt.* RODVLPHO
PIO *Card. Carpenſi, Principi Senatus,
ampliſſimis Eccleſiæ Dei muneribus ſin-
gulari prudentiâ perfuncto, Iuris Eccle-
ſiaſt. deffenſori, à gratiâ, terrore, volu-
ptatum illecebris, & aduerſis ſenſibus æ-
què inuicto, ad beneficentiam nato, in
ſummâ grauitate iucundiſſimo, Pius* V.
*P. M. ſalutaris officij, in cuſtodiâ Catho-
licæ veritatis conſorti, perpetuis de Chriſt.
Reip. ſenſibus ſtudiiſque coniunctiſſimo,
hoc amoris & iudicij ſui monumentum po-*

A *ſuit anno Sal. 1568. Pont. 3. vixit annos
64. menſes duos, dies 8. Obiit an. Sal.
1564. 6. Non. Maias.* De eius vitâ plu-
ra apud Ciaconium lege ex notis An-
dreæ Victorelli, & Ferd. Abbatis Vg-
helli.
26. *N. d'Andelot* anno 1558. 1558.
27. *Georgius* Cardinalis *d'Armagnac*
an. 1561.
28. *Franciſcus* Cardinalis *de Ioyeuſe*
Archiepiſcopus Narbonenſis, Tolo-
ſanus, & Rutomagenſis Abbas 1601. 1601.
qui vniri curauit officium Camerariæ
menſæ Abbatiali.
29. *Ludouicus de Nogaret* 2. Cardi-
B nalis de la Valette, Archiepiſcopus
Toloſanus an. 1623.
30. *Felix de Sauoye* Caroli Emanue-
lis Ducis Sabaudiæ Nothus.
31. *Ludouicus de la Riuiere* 3. Abbas &
Floriaci, S. Petri in Valle, Aureliaci,
de Lirâ, Siluæmaioris, & Graſſæ ab 1645.
an. 1645.
GRATIA NOSTRÆ DOMINÆ, *Grace-*
diœceſis Trecenſis, Ord. Ciſt. olim *Noſtre-*
Abbatia Monialium, nunc Prioratus *Dame.*
virorum ſub Ciſtercio, propè Mon-
tem Mirabilem, cuius benefactores
fuêre Theobaldus Comes Campaniæ
C Rex Nauarræ, Ioannes Comes Car-
notenſis, domini Montiſmirelli & de
Couciaco.
GRATIA-DEI diœceſis Biſonti- *La Gra-*
cenſis, Ord. Ciſt. filia Charitatis con- *ce-Dieu.*
ditur 8. Cal. April. 1139. in præfectu- 1139.
râ ſuperiori apud Sequanos; monaſte-
rij Abbates extitêre Guido an. 1229.
Ioannes de Maiſiere item Roſeriarum
Archimandrita 1330. Robertus Ka-
ueilley an. 1554. Stephanus Pierrardus
poſt Abbas S. Vincentij Biſonticen-
ſis 1608.
GRATIA-DEI filia Clareuallis,
Ord. Ciſt. diœceſis Santonenſis in-
D choatur 8. Cal. April. 1135.
GRESTENI Sanctæ Mariæ cœ- *Greſtain.*
nobium ſub regulâ Benedictinâ in
diœceſi Lexouienſi condidit Herlui-
nus de Coureuillâ, in quo cum He-
lenâ vxore quieſcit: eorum liberi fuê-
re Robertus Comes Moritolij, qui
Abbatiam auxit, & Odo Baiocaſſinus
Præſul. Primus Abbas fuit Gofridus
S. Sergij Andegauenſis Religioſus,
Fulchrius & Herbertus monachi Sa-
gienſes. Conſuetudines autem, vti ob-
ſeruat Robertus de Monte in opuſcu-
lo de Abbatiis Neuſtriæ, & mona-
chos in principio habuit ex monaſte

riis S. Vandregeſili & de Pratellis. A

Grœnin-gen. Groeninga Ord. Ciſt. fœminarum diœceſis Tornacenſis fundatur
1283. an. 1283. per Ioannam & Agnetem filias Valreri Rodeburgici, & à Beatrice Ioannis Ducis Brabantini filiâ, Guillelmi de Dampetrâ coniuge, an. 1285. ad ſuburbanum vrbis Corrraci transfertur. Abbatiſſæ porrò præfuerunt hoc ordine.

1. *Elika.*

2. *Agnes de Rodenburch* 1. quæ trium Virginum ſodalitij Vrſulani capita cœnobio reliquit.

3. *Maria de Leſſines* 1. cor & inteſtina Margaritæ Comitiſſæ plumbeo B clauſa feretro hîc ſepeliuit.

4. *Maria de Leſſines* 2.

5. *Iſabella de Houplies* Regem Maioricæ in prælio Grœningano cæſum, in capitulari loco humauit.

6. *Beatrix de Klokettes* 1. Abbatiam muro cinxit.

7. *Agnes de Leſſines* 2. templum curauit dedicari.

8. *Maria Patine* 3. prudens œconoma.

1384. 9. *Margareta Mol* 1. defuncta 1384.

10. *Margareta Papentrice* 2. 1409.

11. *Eliſabetha à Duaco* 1. 1444. C

1463. 12. *Margareta de Duaco* 3. 1463.

13. *Catharina Buſſchia* 1507.

14. *Eliſabetha Selercq* 2. 1518.

1532. 15. *Ioanna Goeſſins* 1532.

16. *Beatrix Beners* 1535.

17. *Chriſtophora de Barbançon* 1546.

18. *Cecilia Denys* 1573.

19. *Maria Vander Belke* 4. quæ exuſto
1578. cœnobio 1578. Virgines in vrbem traduxit.

20. *Eliſabetha Vander Berghe* 3. templo, dormirorio, officinis in vrbe ſtructis an. 1608. neptem dignitatis hęredem reliquit Mariam de Pickere.

Grosbos. Grossvm Boscvm Ord. Ciſt. D filia Obaſinæ, diœceſis Engoliſmen-
1166. ſis, conditur menſe Nouembri 1166.

La Garde-Dieu. Gvarda-Dei, aliàs Cuſtodia-Dei, Ord. Ciſt. filia Obaſinæ, diœceſis Cadurcenſis fundatur 2. Calend. Decemb. 1150.

La Guiche. Gvichia fœminarum, diœceſis Carnotenſis propè Bleſas, inſtituitur à Ioanne Caſtellionęo Comite Bleſenſi & Aleide Britannâ coniuge ibi ſepultâ, vt patet ex originali dotarionis
1277. menſe Martio 1277. cuius exemplar legere eſt in Hiſtoriâ Genealogicâ Caſtellionenſi Andreæ Quercetani.

S. Gvillelmi in vrbe Monſpelienſi.

S. Gvillelmi de Desertis, aliàs Monaſterium in valle Gelonis, Ordinis Benedictini, diœceſis Lodo- *S. Guillaume le desert.*
uenſis, fundatur an. 804. à S. Guil- 804.
lelmo Comite Toloſano 14. Decemb. Indict 3. anno 4. Imperij Caroli Magni, de quo cœnobio Catellus meminit lib. 1. Hiſt. Comitum Toloſanorum, & in Chronologiâ Lodouenſium Præſulum ſequentes inueniuntur Abbates.

Hucerandus, tempore Ludouici Pij & Epiſcopi Lodouenſis Siſemundi anno B 824.

Richardus an. 1154. 1154.

Guillelmus 1. de Duabus Virginibus anno 1257.

Guillelmus de Maiſſolinis 2. tranſegit cum Berengario Præſule circa limites vallis Gelonis dictæ 1282. & dirimit alteram controuerſiam 5. Calendas Octob. 1284. vt patet ex archiuis Mo- 1284.
naſterii.

Raymundus de Moſcuerolis factus poſteà ſecundus Sancti Papuli Epiſcopus, & Romanæ Eccleſiæ Cardinalis tit. S. Euſebij.

C *Decanus* ſedebat anno 1338. 1338.

Scipio de Rupefolio, anno 1510.

Guillelmus Briçonnet 3. adminiſtrauit 1516.
an. 1516.

Claudius Briçonnet, ex Guillelmi familiâ Epiſcopus Lodouenſis texit anno 1560.

Ioannes de Bonſy, nobilis Florentinus, Epiſcopus Biterrenſis Cardinalis, magnus Mariæ Medicęæ Reginæ 1613.
matris Eleemoſynarius 1613.

Thomas de Bonſy, Ioannis Cardinalis ex Petro fratre nepos, & in eius Epiſcopali ſede ſucceſſor anno 1622.

Petrus Autemar de Vires Regis Elee-
D moſynarius anno 1628. 1628

H.

Hambeia Sanctæ Mariæ ſacra, Ordinis B. Benedicti, diœceſis Con- *Hambuye.*
ſtantienſis, cuius cœnobij initia ex quibuſdam ſchedis dubiâ fide
referuntur ad an. circiter 1015. eius 1015
fundator Guillelmus Painel dominus d'Ambuye, ex nobili ſtirpe Paganellorum in Normanniâ, vixiſſe traditur

tempore Roberti Francorum Regis, eique obſecutus contra Rainardum Comitem Senonenſem; Quæ omnia vix aſſeuerare audemus, maximè cùm in antiquis Catalogis Abbatiarum Neuſtriæ, tum apud Vuillelmum Gemmeticenſem lib. 7. cap. 22. tum apud Appendicem Roberti Abbatis de Monte ad Sigebertum, nulla mentio extet eius Monaſterij. Abbates autem quotquot reperiuntur hoc ordine excerpti ſunt ex ſchedis.

1. *Fulconius.*
2. *Ioannes* 1.
3. *Hugo.*
4. *Guillelmus* 1.
5. *Gaufridus* 1.
6. *Guillelmus* 2.
7. *Eudo.*
8. *Gaufridus* 2.
9. *Ricardus*
10. *Guillelmus* 3.
11. *Thomas* 1.
12. *Validus.*
13. *Gerardus.*
14. *Martinus.*
15. *Haſtinus.*
16. *Ioannes* 2.
17. *Gaufridus* 3.
18. *Thomas* 2.
19. *Philippus.*
20. *Valeranus* 1.
21. *Rodolfus.*
22. *Robertus* 1.
23. *Robertus* 2.
24. *Valerannus* 2. ſeu *Valerinus.*
25. *Rocelinus.*
26. *Lucas.*
27. *Guillelmus* 4.
28. *Ioannes* 3.
29. *Platonus Vrſin.*
30. *Petrus Pinſon.*
31. *Ioannes de Tourlauille* 4. Cantor & Canonicus Conſtantienſis.
32. *Iacobus de Franquetot.*
33. *Armandus Ioannes du Pleſſis* Cardinalis Dux Richelius.
34. *Ioannes de Paſſelaigue* 5. Epiſcopus Bellicenſis, præeſt hoc anno 1654.

Hamery. HAMERIVM, diœceſis Conſtantienſis in Normanniâ.

Ham. HAMVM, ſiue Hametum, Ordinis S. Auguſtini, diœceſis Nouiomenſis fundatum notatur ſub innocatione B. Virginis ab antiquis toparchis Caſtellanis de Hamo: hæc Abbatia primò Canonicis ſæcularibus addicta, tum 1108. ſub Rege Philippo 1108.

A 1. ad inſtantiam dynaſtæ de Hamo, Comitum Viromanduenſium, & Baldrici Nouiomenſis Epiſcopi, Regulares Canonici inducti ſunt ex aſſenſu Remenſis Archipræſulis & Paſchalis 2. Papa deprecante Baldricô illud ſtabilimentum probauit; priuilegiis autem Apoſtolicis cœnobium idem condecorarunt Innocentius 2. Bonifacius, Innocentius 3. & Paulus 2. qui Abbatem vſu mitræ in Pontificalibus donauit. Series Abbatum hæc eſt è manuſcriptis codicibus exſcripta.

1. *Haldo*, primus Abbas, ad quem Paſchalis 2. Papa Bullam dirigit pro B inſtitutione Canonicorum Regularum 1108.

2. *Bartholomeus* an. 1136. 1136.

3. *Reynoldus* erat in viuis 1152.

4. *Ioannes*, cuius nomine obſignatæ habentur tabulæ 1190.

5. *Petrus* 1. 1267. 1267.

6. *Henricus* 1373.

7. *Ioannes* 2. 1382.

8. *Adrianus* 1389. 1389.

9. *Petrus de Peſtrin* 2. 1410.

10. *Petrus* 3. 1460.

11. *Petrus* 4. 1514. 1514.

12. *Ioannes Buquet* 3. vltimus Abbas Regularis 1524. C

13. *Sylvanus*, Doctor Sorbonicus 1533.

14. *Carolus de Bourbon* Epiſcopus Niuernenſis, poſt Rotomagenſis Archipræſul, Abbas 1537. 1537.

15. *Nicolaus de Sainte Marie* 1. Cardinalis 1548.

16. *Antonius Caracciol* ex Principibus Melfiæ, Epiſcopus verò Trecenſis 1552.

17. *Guillelmus Viole*, Epiſcopus Pariſienſis 1560. 1560.

18. *Petrus Dreux* 5. Senator Pariſienſis 1569.

19. *Nicolaus du Val de Fontenay* 2. D 1590.

20. *Nicolaus l'Eſcalopier* 3. 1610. 1610.

21. *Armandus Ioannes du Pleſſis*, Cardinalis de Richelieu 1627.

22. *Petrus du Buiſſon* 6. præerat an. 1643. 1643.

HAMVM Ord. Benedictini, diœceſis Audomarenſis fundatur an. 1084. ab Inguerrano Lilarienſi toparchâ in Arteſio, aſſumptis primis monachis è cœnobio Carrofenſi in Pictonibus: cuius epitaphiũ in clauſtro legitur 1100. *Ham les Lillers.* 1100.

Hic Flos militia, Paridis gena, ſẽſus Vlyſſis,
Æneæ pietas, Hectoris ira tacet.

Haſnon. HASNONIVM diœceſis Attreba- A tenſis, Ord. S. Benedicti, in pago Oſtrebanto ſuper fluuium Scarpam conditur Petro Apoſtolo & Marcellino ſanctis tutelaribus, à Vindiciano Epiſcopo teſte Meyero, quod alii ædificatum ferunt à Ioanne Haſnonii dynaſtâ & ſorore Eulaliâ in territorio auito: dotatur autem à Balduino Flandriæ Comite, vt legere eſt apud Miræum in Notitiâ Eccleſiarum Belgii, & Codice Donationum piarum cap. 22. & 63. Videndus Ioannes Buzelinus l. 2. Galloſland. & Annales Hanoniæ, vbi ſequens Abbatum in- B diculus.

687. 1. *Ioannes* obiit anno 687.
2. *Aldo* eius germanus deceſſit 727.
3. *Sauericus* 772.
790. 4. *Geroldus* 790.
5. *Godefridus*.
6. *Valtherus*.
7. *Amedeus*.
8. *Andulfus* ſub quo reſtauratur Monaſterium ab euerſione Normannorum.
9. *S. Rolandus* monachus B. Amandi, conſtituitur Abbas ſatagente Balduino Comite Flandriæ, qui Religioſos C ibi ſtabiliuit.
1091. 10. *Lotbertus* fato functus 1091.
11. *Albertus* an. 1106.
12. *Bonifacius* an. 1118.
1126. 13. *Lambertus* ſedebat 1126.
14. *Robertus*.
15. *Hugo* 1. anno 1139.
16. *Fulco*.
17. *Ioannes* 1. adminiſtrator Abba-
1195. tiæ 1195.
18. *Hugo* 2. 1196.
19. *Guillelmus* 1197.
1198. 20. *Ioannes* 2. 1198.
21. *Maynerus* 1204.
22. *Balduinus* 1206.
1237. 23. *Valterus* an. 1237.
24. *Olricus* 1243.
25. *Rogerus* 1260.
26. *Reuelinus* clauum tenebat Haſ-
1270. nonienſis cœnobii 1270.
27. *Arnulfus* 1294.
28. *Odo* 1301.
29. *Alardus*.
30. *Petrus* 1. memoratur iſte in ta-
1309. bulis anni 1309.
31. *Ioannes de Montigny* 3. 1314.
32. *Philippus d'Aneſnes* 1334.
33. *Nicolaus* 1.
1346. 34. *Ioannes de Caſtellois* 4. 1346.
35. *Petrus de Binch* 2. an. 1346.
36. *Petrus Iacobiers* 3. 1370.
37. *Ioannes de Romains* 5. an. 1388. 1388.
38. *Nicaſius Hortons* 1401.
39. *Nicolaus Vigreux* 2. 1413.
40. *Iacobus Labours* 1. 1438. 1438.
41. *Bertrandus du Queſne*.
42. *Laurentius Tuoir* abdicat 1480.
43. *Iacobus Bertould* 1. obiit 1481. 1481.
44. *Stephanus de Plouich* ceſſit 1517.
45. *Ioannes Thery* 6. moritur 1533.
46. *Maximilianus de Calbis* 1536. 1536.
47. *Nicaſius le Clercq* Abbas & Altimontis, diem poſtremum clauſit an. 1540.
48. *Iacobus de Lattre* 2. interiit an. 1544.
49. *Michael du Queſnoy* 1569. 1569.
50. *Iacobus Froye* 2. 1586.
51. *Segericus Tiſon* an. 1626.
52. *Michael de Raiſme* an. 1630. 1630.
53. *Iacobus Iapin* 4. extinctus 1639.
54. *Archangelus Michael* Theologiæ Doctor, præerat anno 1640.

DE HAYS, diœceſis Gratianopolitanæ, Ordinis Ciſtercienſis monialium, fundatur à Margaretâ Burgundâ Guidonis Delfini Comitis Alboni coniuge, quæ ibi ſepulturæ condita eſt 1163. 6. Idus Februarij. *Les Hayes.* 1163.

HEMMERODE aliàs Clauſtrum, diœceſis Treuirenſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Clareuallis, ſanctiſſimorum monachorum ſeminarium, inter quos maximè effulſit B. Dauid prophetico ſpiritu & miraculorum gloriâ inſignis: inchoatur autem 3. Non. Martii 1131.

HENNIACVM Lietardi, diœceſis Attrebatenſis Ord. Auguſtiniani, fundatur in honore S. Mariæ & B. Martini ſub an. 1040. Gerardo Epiſcopo, à Roberto Attrebatenſi Aduocato, cuius Canonici duodecim Regulam S. Auguſtini amplexi ſunt, Lamberto Antiſtite ſuadente 1094. Abbates hi præfuêre, qui recenſentur à Locrio. *Hennin-Lietart.* 1040. D

1. *Stephanus* an. 1088. abdicat 1121. obiit 1127. 1088.
2. *Hugo* 1129. eiurauit dignitatem vt liberiùs Deo vacaret, deceſſit 1131.
3. *Ioannes* 1. Canonicus Aroaſiæ 1140. emigrauit 1160. ſepultus Henniaci.
4. *Ingebrandus*, fatis ceſſit 1180. 1180.
5. *Lauinius* è viuis abiit 1192. humatus in Eccleſiâ à ſe conditâ.
6. *Simon* poſtea Aroaſienſis 1194.
7. *Balduinus* fato fungitur 1215. 1215.
8. *Ioannes* 2. monachus de Valcel-

lis, poſt Abbas Aroaſiæ moritur an. 1217.

9. *Vuicardus* 1219. ex Præpoſito Abbas effectus, ceſſit 1229.

1228. 10. *Vlricus* 1228. vitam cum morte commutauit 1230.

11. *Ioannes* 3. 1230. fato eripitur an. 1262.

12. *Iacobus* 1. 1262. iniit ſocietatem cum Canonicis Phalempini.

1281. 13. *Guilemus de Decy* 1281. ſpiritum reddidit 1284.

14. *Petrus* 1. vixit vſque ad annum 1302.

15. *Lambertus* 1302. abdicat regimen 1307.

16. *Richardus de Vuez*, dimiſit præ-
1335. fecturam 1306. viuere deſiit 1335.

17. *Ioannes de Fampoux* 4. annis circiter tribus adminiſtrauit & obdormiuit 1329.

18. *Bernardus de Croiſilles* 1329. morte præuentus 1350.

1351. 19. *Galtherus de Bouchain* 1351. vitæ metam attigit 1369.

20. *Petrus de Markâ* 2. obiit 1379.

21. *Engelrannus de Maſtaing* 1379. exemptus è viuis 1389.

1389. 22. *Ioannes Poulain* 5. 1389. defecit 1397.

23. *Ioannes de Paris* 6. pulſus eſt magiſtratu an. 1407.

24. *Iacobus Cheualier* 2. ſublatus è medio 1417.

25. *Ioannes Billet*, 7. 1419. Canoni-
1419. cus Phalempinenſis obiit 1432.

26. *Ioannes de la Tramerie* 8. 1434. priuatus defungitur 1461.

27. *Melchior Lucepots* 1445. extinctus 1453.

28. *Carolus Voiturier* mortalitatem exuit 1453.

1455. 29. *Abel Canet* 1455.

30. *Ioannes Breton* 9. 1456. Canonicus Mateolenſis.

31. *Iacobus le Vaſſeur* 1474. vitæ cur-
1515. ſum impleuit 1515.

32. *Ioannes de Feucy* 10. ſuperioris nepos, fit Abbas Eligianus an. 1521. Conſiliarius Caroli v. Imperatoris, in viuis deſiit 1542.

33. *Petrus Bouchier* 3. naturæ debitum perſoluit 1545.

34. *Franciſcus de Glen* Inſulanus an.
1562. 1546. ſæculo abſceſſit 1562.

35. *Balduinus de Glen* ſuperioris ex fratre nepos 1563. fato fungitur 1594. menſe Decembri.

36. *Petrus du Boiſrond* 4. Baſſeanus obiit anno ſalutis 1610.

37. *Simon de Gany* Duacenus an. 1617.

HERIVALLIS Beatæ Mariæ ſa- *Heri-*
cra, Ord. S. Auguſtini, diœceſis Pa- *uaulx.*
riſienſis initium ſumpſit circa an. 1131.
inſtitutore Aſcelino heremitâ, qui à 1131.
Comitibus de Claromonte & Bellomonte locum Heriuallenſem dono habuit, pro ſuſtentatione ſociorum, qui anachoreticæ vitæ erant addicti, Epiſcopus autem Pariſienſis Monaſterium Canonicorum Regularium ibidem ſtabiliuit, prout ſequenti tabulâ cartophilacij Heriuallenſis compertum eſt.

EGO *Mauricius Dei gratiâ Pariſienſis Epiſcopus, notum fieri volo tam futuris quàm præſentibus, quòd Renaldus Claromontis Comes, Matheúſque Comes Bellimontis aſſenſu filiorum ſuorum, Heremitæ cuidam nomine Aſcelino, Heriuallem nemus quoque, & planum loci illius circumquaque ad ſufficientiam, quantum ipſe, fratréſque eius inibi Domino in perpetuum ſeruientes propriis viribus & ſumptibus & animalibus excolere poſſent, omnibus modis liberum, & ab omni redditu & exactione quantum in ipſis erat, penitus abſolutum in eleemoſynâ conceſſerunt; prædictus autem Aſcelinus locum illum horroris & vaſtæ ſolitudinis à præfatis Comitibus, de quorum feudo erat benignè ſuſcepit, eúmque prout potuit ad Dei ſeruitium adaptauit. Tandem verò ſenex ille ſenio confectus, Dei nutu metuens, ne per eius deceſſum locus ille iam ex parte cultui diuino mancipatus à Dei ſeruitio vacaret, & ad priſtinam ſolitudinem remearet, communi Fratrum ſuorum aſſenſu præſentiam noſtram adiit, locúmque præfatum, curámque loci illius ad Dei ſeruitium ſecundùm Ordinem & Regulam B. Auguſtini, in integrum & ſine aliquâ diminutione, vſúmque matris Eccleſiæ Pariſienſis in diuinis Officiis celebrandis, tam in legendis quàm in cantandis in manu noſtrâ reddidit; tali tamen tenore, quòd nulli, niſi Epiſcopo & Eccleſiæ Pariſienſi ſubiaceret, nec Ordinem illum auferre cuiquam quoquomodo vel mutare liceret. Ego autem ſenis illius, tam ſanctam, tam iuſtam, támque deuotam conſiderans intentionem, iuſtis eius petitionibus ſatisfeci, locúmque prænominatum, curámque & adminiſtrationem, cum poſſeſſionibus vniuerſis in manu & protectione noſtrâ prout ſuperiùs determinatum eſt, ſuſcepi, ſtatuens vt quicumque ſciens huius rei ſe-*

riem malignando violare præſumeret, anathematis vinculo ſubiaceret. Hoc autem per diuinam miſericordiam iuſté ac religioſé apud Gomets actum eſt, anno ab
1160. *Incarnatione Domini* MCLX. *præſentibus iſtis, Golmundo de Piſciaco, Girelmo Capicerio, Bartholomeo presbytero, Ioanne S. Landerici presbytero.* Idem priuilegium confirmauit ſummus Pontifex, cuius tenor ex originali ſic habet.
„ Alexander Epiſcopus ſeruus ſer-
„ uorum Dei, dilectis filiis Radulpho
„ Priori Eccleſiæ B. Mariæ de Heri-
„ ualle, eiúſque Fratribus tam præſen-
„ tibus quàm futuris regularem vitam
„ profeſſis in perpetuum &c. Eapropter
„ dilecti in Domino filii, veſtris iuſtis
„ poſtulationibus clementer annuimus,
„ & præfatam Eccleſiam in quâ diuino
„ mancipati eſtis obſequio, ſub B. Petri
„ & noſtrâ protectione ſuſcipimus, &
„ præſentis ſcripti priuilegio communi-
„ mus, ſtatuentes, vt quaſlibet poſſeſ-
„ ſiones, quæcumque bona eadem Ec-
„ cleſia impræſentiarum iuſté & cano-
„ nicé poſſidet, aut in futurum con-
„ ceſſione Pontificum, largitione Re-
„ gum vel Principum, oblatione fide-
„ lium, ſeu aliis iuſtis modis Deo pro-
„ pitio poterit adipiſci, firma vobis, ve-
„ ſtríſque ſucceſſoribus & illibata per-
„ maneant, in quibus hæc propriis du-
„ ximus exprimenda vocabulis: ex duno
„ videlicet Rainaldi Clarimontis, &
„ Mathæi Comitis Bellimontis, Heri-
„ uallem, & nemus, ac planum eidem
„ loco circumadiacens, quantum vos
„ & ſucceſſores veſtri ſuis ſumptibus &
„ animalibus excolere poterunt, ab om-
„ ni ſæculari exactione liberum penitùs
„ & abſolutum; ex dono Odonis Apri,
„ duos ſextarios frumenti annuatim in
„ molendino Forti, & quòd in eodem
„ molendino Fratres huius loci ſtatim
„ poſt primum molitorem, & quantum
„ ad Fratrum ſufficientiam oportuerit,
„ ſemper abſque moliturâ molant: ex
„ dono Rainaldi Comitis tres ſextarios
„ frumenti, & tres mixturæ in molen-
„ dino Coiâ: ex dono Aſcelini militis
„ vnum ſextarium frumenti de domo
„ eius de Foſſis annuatim, quicumque
„ eam poſſederit: ex dono Giraldi de
„ Atrio vnam minam annonæ de Acco-
„ dio de Compens, qualiſcumque anno-
„ na ibi creuerit, &c. Ego Alexander
„ Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, Hu-
„ baldus Cardinalis tit. S. Crucis in
„ Hieruſalem, Albertus Card. S. Lau-
A rentii in Luciná, Guillelmus tit S. «
Petri ad Vincula preſbyter Cardinalis «
&c. Datum Pariſiis per manum Her- «
mantis S. Rom. Eccl. Subdiaconi & «
Notarij 10. Cal. Maij Indict. 10. An- «
no 1163. Pontificatus Alexandri anno « 1163.
IV. Ex his patet præcipuos dotatores fuiſſe Comites Clarimuntis & Bellimontis, qui territorium exædificandæ Abbatiæ contulerunt: ſubiectam autem Abbatum ſeriem deſcribere nobis contigit ex membranis Heriuallenſibus.

1. *Theobaldus* an. 1175. memoratur 1175.
B in cartâ Mauricij Præſulis Pariſienſis, & in necrologio eius anniuerſarium notatur 2. Nonas Maij.

2. *Odo* teſtis in tranſactione initâ cum monachis Carolilocenſibus 1204.

3. *Arnulfus* floruit an. 1247. epita- 1247.
phium hoc viſitur ante maius altare.

Iſtâ velatus petrâ iacet hîc tumulatus
Viuificæ fidei cultor honóriq; Dei.
Noſter Prelatus fuit Arnulfúſque vocatus
Regni ſyderei det loca Chriſtus ei.

4. *Herueus* 1257. & 1260. poſt quem 1257.
in alio catalogo ſtatuuntur incertæ ſedis Abbates Simon & Renaudus.

5. *Euerardus* an. 1301. & 1305. huius
C talis inſcriptio ſepulchralis viſitur.

Senſu munitus, vir moribus & redimitus,
Vermibus impoſitus cibus iſtîc morte potitus,
Noſter Prælatus fuit Eurardus vocitatus,
Qui ſit vbiq; natus, velit indulgere reatus.

6. *Petrus* 1. anno 1349. 1349.

7. *Guillelmus d'Ermenonuille* diem ſuum obiit 1354.

8. *Herbertus Camus*, natus de Bor- 1370.
reto, interiit vltimâ Februarii 1370.

9. *Reginaldus de Valle* 1371. oriundus de Vemario, deceſſit an. 1393. 23. Februarii: recenſentur & ignotæ ſedis Petrus de Barrâ & Petrus de Heruillâ.

10. *Thomas Finet* an. 1405. dicatur 1405.
D Eccleſiâ Heriuallenſis.

11. *Petrus Bourſet* 2. 1412.

12. *Robertus Begnet* eligitur 1422. Ianuarii 19.

13. *Ioannes Gaueau* 1. 1450. 1450.

14. *Ioannes Moreau* 2. 1468.

15. *Ioannes Ciret* 3. 1480. vltimus Abbas Regularium.

16. *Ioannes de Montmorency* 4. ex Montmorency.
nobiliſſimâ familiâ de Montemorenciaco, illegitimo thalamo natus, primúſque Abbas Commendatarius Heriuallis ab an. 1490. vſque ad 1506. 1490.
quo exceſſit è viuis.

17. *Ri-*

Rovllie'. 17. *Richardus le Roullié* Epiſcopus Sarlatenſis, Ioannis nepos ex ſorore, Canonicus item Sacræ Capellæ Pariſienſis, reſignatione auunculi præfuit annis 34.

18. *Renatus le Roullié* 1. Epiſcopus Siluanectenſis, Abbas & B. Mariæ Vallis ſucceſſit patruo, mortuus 17.
1559. Septemb. 1559. in ſanctuario prope Euangelium tumulatur.

19. *Petrus le Roullié* 3. Renati patrui item ceſſione rexit annis 19. defunctus 1578.

20. *Renatus le Roullié* 2. Abbas ſancti Petri Latigniacenſis, Canonicus ſanctæ Capellæ Palatij regalis Lutetiæ, & in ſupremâ Curiâ Senator, quibus beneficiis prouiſus fuerat reſignatione fratris Petri le Roullié.
1624. Obiit 12. Ianuarij 1624. humatus propè Renatum Epiſcopum Siluanectenſem cum inſcriptione Gallicâ.

21. *Petrus de Vaudetard* 4. ſacræ Capellæ Canonicus, Renati auunculi ceſſione Abbas annis 36. moritur 13. Iulij 1642.

Mole'. 22. *Eduardus Molé* Epiſcopus Baiocenſis præcedentis item reſignatione,
1652. annis 5. obiit 1652.

23. *Franciſcus Molé* dicti Eduardi frater, Abbas & Sanctæ Crucis Burdegalenſis.

Hermieres. HERMERIÆ Ord. Præmonſtratenſis, diœceſis Pariſienſis fundantur ſub inuocatione B. Virginis, ſancti-
1160. que Nicolai circa an. 1160. à Chriſtianiſſimis noſtris Regibus, ibique Canonici Beatæ Mariæ Vallisſecretæ eiuſdem Ordinis iuxta Caſtrum Theodorici collocantur, deinde à Mauricio Epiſcopo Pariſienſi reſtaurantur, tum etiam à Guidone, Ancello, & Roberto de Garlandâ dominis de Turnonio, multis redditibus, bonis & priuilegiis dotantur; maximè verò ab Adelâ Francorum Reginâ, Ludouici 7. dicti Iunioris coniuge, Theobaldi Comitis Bleſenſis & Campaniæ filiâ, quæ vnà cum ſuis prædeceſſoribus prædictum cœnobium cum adiacentiis, mortuæ manus priuilegio donauit, & pluſquam nonaginta arpenta nemoris iuxta monaſterium cum iuſtitiâ ſupremâ & inferiori omnique dominio conceſſit, quemadmodum ex
1202. ſequenti diplomate compertum eſt.

ADELA *Dei gratiâ Francorum Regina, nobis conſuluimus quotiens labori pauperum ſubuenimus: notum fieri volumus tam præſentibus quàm futuris, quòd nos Eccleſiæ de* HERMERIIS *in honore S. Nicolai in feudis noſtris fundatæ, Deo & Fratribus in dictâ Eccleſiâ Domino famulantibus, qui in manu & cuſtodiâ noſtrâ ſunt, & quos ſub cuſtodiâ noſtrâ ſuſcepimus cum omnibus quæ poſſident, dedimus & conceſſimus ex nunc in perpetuum in eleemoſynam ob remedium animæ noſtræ, & prædeceſſorum noſtrorum animarum qui dictam Eccleſiam fundarunt, totas terras ſitas prope iardinum ipſius Eccleſiæ, & cheminum per quod itur apud Latigniacum, prata, nemora, & fundum in latum & longum, & omne ius & dominium prout in dictis feudis noſtris ſe comportant, à dicto chemino vſque ad nemora de Bucsaco, cum omni iuſtitiâ, altâ & baſſâ nihil in eiſdem retinentes: vt ratum ſit, & firmum, ſigilli noſtri impreſſione præſentem paginam fecimus roborari. Datum apud parcum noſtrum iuxta Meledunum anno Domini* MCCII. Abbates autem Regulares cœnobio præfuêre hoc ordine.

1. *Robertus* 1. vixit circa 1180. iacet 1180.
in Capitulo propè ſedem Abbatis, ſub eâ tumuli inſcriptione.

Abbas Robertus omni bonitate repletus,
Vitam ei reddat, gratia ſumma Dei.
Viuas in pace.

2. *Robertus* 2. obiit an. 1227. poſtquam Eccleſiam ſeptem annis ſanctiſſimè gubernauit, humatus in ingreſſu Capituli.

Abbas Robertus omni virtute refertus,
Quem tegit hac tumba, fuit in ſerpente columba.

3. *Thomas*, frater Haoiſis vxoris domini Ancelli de Garlandâ, ſepul-
turæ traditus eſt in limine Eccleſiæ. 1247.

Thomas Prælatus vir pius & moderatus,
Nobis ſublatus iacet hoc tumulo tumulatus.
Vitam ei reddat gratia ſumma Dei.
26. annis vixit Abbas anno Domini MCCXLVII.

4. *Guillelmus* 1. vitam cum meliore commutauit anno 1263. iacet in medio Capituli ad dexteram, ſuper cuius tumulo legitur.

Abbas Guillelmus gladio feritatis inermus
In grege cõmiſſo, tumuli iacet huius abyſſo,
Liber ab inferno viuat cum Rege ſuperno.
Anno 1263. vixit Abbas duobus annis & 3. menſibus.

5. *Ioannes de Rozoy* 1. deceſſit 1269. 1269.
humatus in medio Capituli cum inſcriptione Gallicâ.

6. *Milo* anno 1294. hunc habet tu-

mulum in dextro latere Capituli: *Hic iacet dominus Milo quondam Abbas huius*
1294. *Eccleſiæ qui obiit anno Domini* MCCXCIV. *die Dominicâ ante Natiuitatem Domini, anima eius, & anima omnium fidelium defunctorum requieſcant in pace.*

7. *Guillelmus* 2. in Capitulo ad dexteram hanc habet epigraphem: *Hic iacet Guillelmus quondam Abbas huius Eccleſiæ qui obiit anno Domini 1297. die Martis ante feſtum B. Andreæ Apoſtoli, eius anima & animæ omnium defunctorum per miſericordiam Dei requieſcant in pace, Amen.*

8. *Ioannes Coldoe* 2. oriundus de Monteuerino moritur 1396. iacet in Capitulo ad ſiniſtram.

1400. 9. *Ioannes Berelle* 3. migrauit à ſæculo an. 1400.

10. *Ioannes* 4. defunctus an. 1406.

11. *Mathæus Rouſſel*, hominem exuit 1463.

12. *Ioannes Richard* 5. diem extre-
1501. mum obiit 1501. anno ſedis 50.

13. *Andreas Richard*, deceſſit anno 1504.

14. *Ioannes du Saulſay* 6. ſenior, morte corripitur 1521. poſt regimem 17. annorum.

15. *Ioannes du Saulſay* 7. iunior, vl-
1533. timus Abbas Regularis obiit 1533. ac præfuit 12. annis. Nunc verò Commendatarius eſt Iacobus Amelot Abbas & Allodiornm in Pictonibus, Iacobi Principis Curiæ Iuuaminum Pariſienſis filius.

Iuerneaux. DE HIBERNALI, Ordinis ſancti Auguſtini, diœceſis Pariſienſis.

S. HILARII, Ordinis Benedictini, diœceſis Carcaſſonenſis fundatorem agnoſcit B. Hilarium eiuſdem ſedis Epiſcopum, qui ibi conditus eſt.

S. Hilaire le grād de Poictiers. S. HILARII Magni Pictauienſis, ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinenris, vetuſtiſſima nobiliſſimáque baſilica in vrbe Pictauenſi: primis ſæculis habuit Abbates Ranulfum 1. Ducem Aquitaniæ, Comitem Pictauij, Ebulum fratrem Guillelmi Caput ſtupæ Pontificem Lemouicenſem, Vuillelmum Aquitaniæ Ducem, Eblum patruum Guillelmi 3. Aquitanorum Ducis, ac Goffredum item Ducem; à paganis autem euerſa no-
1049. uo opere inſtaurata, dicatur an. 1049. coram Archiepiſcopis & Epiſcopis tredecim curante Agnete Comitiſſâ Pictauenſi, quæ monaſterij magnam partem exædificauit, quemadmodum aſſerit chronicum Malleacenſe. Huius Canonicorum Collegij Abbas Chriſtianiſſimus Rex Francorum: prima poſt ipſum dignitas eſt Theſaurarius Academiæ Pictauenſis Cancellarius.

HISPANIA, Beatæ Mariæ ſacra, *Eſpagne.* diœceſis Ambianenſis, monialium ſub Ciſtercio inchoatur 1178. ab Enguerrano de Fontibus, Seneſcallo Ponti-
uenſi, & anno 1190. Theobaldo Præ- 1190.
ſule Ambianenſi, ac Ioanne Comite Pontiuenſi baſilica cum locis regularibus conſtruitur: Ei monaſterio præfuêre ſequentes Abbatiſſæ, Maria viuebat anno 1310. Ioanna d'Anglure circiter 1570. Maria d'Anglure ſuperioris neptis 1580. Franciſca Maſſue 1587. & Gabrielis Lalemand 1640. ſtrictioris regulæ procuratrix, quæ moniales è cœnobio ſuburbano Abbariſuillam traduxit, Regis & Epiſcopi diœceſani aſſenſu 1645.

S. HOILDIS, diœceſis Tullenſis, *Sainte Houx.* fœminarum Ordinis Ciſtercienſis ſub Claraualle.

S. HONORATI fœminarum, diœceſis Meldenſis, Ordinis Sancti Benedicti.

HUMOLARIENSE monaſterium *Hombliéres.* B. Mariæ, Eligio cathedram Nouiomenſem obtinente celebri Sanctimonialium congregatione claruit ſub
annum Chriſti 650. ad ipſos penè mu- 650.
ros Auguſtæ Vitomanduorum, nunc Sanquintini ſitum in diœceſi Nouiomenſi, cui præfuit Hunnegundis virgo: poſtmodum expulſis religioſis quæ à Regulâ deſciuerant an. 948. ſub Alberto Comite Viromanduenſi reformatur, ſubſtitutis Religioſis Benedictini Ordinis: aliquot Abbatum nomina hîc exhibentur deſumpta ex opere Auguſtæ Viromanduorum Illuſtratæ.

Bernerus reformator Humolarienſis
Aſceterij an. 948. ſubſcriptus habe- 960.
tur in tabulis annorum 954. 959. & 960.

Valeranus an. 1030.

Bernardus 1043.

Henricus 1076. 1076.

Herceboldus de quo carta donationis altaris Vrbiſuillaris.

Mazelinus anno 1123.

Addo 1124. 1124.

Hugo 1130. ſubſcribit cum Nouiomenſi Epiſcopo eleemoſynæ Thomæ de Royâ, Vatino ſancti Praiecti Ab-

bati 1138. & fundationi monialium Feruaquenſium.

Hugo 2. ex Priore S. Ioannis Laudunenſis 1140.

1156. *Vuarinus* ſeu *Garinus* anno 1156.

Petrus 1. floruit an. 1166.

1223. *Balduinus* memoratur anno 1223.

R. vixit circiter 1288.

Ioannes 1. 1306.

Ioanne 2. 1354.

1478. *Petrus* 2. 1478.

Adrianus Henault 1589.

N. l'Aduocat Canonicus Beatæ Mariæ Pariſienſis 1643.

Henricus de Lorraine d'Elbeuf 1648.

Armandus de Rohan Comes Rupiſfortis, filius Herculis Ducis de Montebaſone, Abbas & Vindocinenſis, 1648. huiúſque monaſterij Humolarienſis Commendatarius ab an. 1648.

I.

Saint Iacques de Prouins

SANCTI IACOBI DE PRVVINO conditur in oppido huius cognominis in Briâ, diœceſis Senonenſis, Ordinis Auguſtiniani, à Theobaldo Campaniæ Comite, vt loquitur Chronologia monachi Altiſ- » ſiodorenſis 1146. Rainerus S Mariani » primus Abbas quibuſdam de cauſis » Præmonſtratum profectus, dùm redi- » ret apud Pruuinũ ægritudinis lecto de- » cubuit, vbi Theobaldus Comes Prin- » cipum illuſtriſſimus eum ſæpius viſita- » uit. Poſt paucos dies ingraueſcente » morbo, beatum vitæ finem ibi ſorti- » tus eſt, & in xenodochio quodam » pauperum vbi ipſe petierat, inter pau- » peros pauper Chriſti ſepultus eſt. Poſt- » modum verò eodem xenodochio in » Abbatiam Canonicorum, quæ nunc S. » IACOBI dicitur commutato, conti- » git eiuſdem loci Eccleſiam ampliari, » & intra Eccleſiæ ambitum eius inclu- » di ſepulchrum, vbi nunc, vt fertur, » multæ languentibus curationes præ- » ſtantur. Abbatum verò Catalogus datur ex ſchedis manuſcriptis dom. Iaulnay Canonici Regularis S. Auguſtini eâ ſerie.

1. *Odo* 1. Sancti Quiriaci Abbas, Diui Iacobi etiam nuncupatur in inſtrumento donationis factæ Canonicis Regularibus S. Auguſtini de baſilicâ S. Iacobi, cuius tenor ex archetypis tabulis Abbatiæ ita exſcriptus. IN NOMINE *Sanctæ & Indiuiduæ Trinitatis. Ego Henricus Trecenſis Comes Palatinus, Odoni Abbati S. Iacobi, eiúſque ſucceſſoribus &c. Notum fieri volo quòd cùm apud me excogitaſſem Eccleſiam B. Quiriaci Ordinis veſtri, profeſſioni minùs congruam, tum propter populi frequentiam, tum propter loci ipſius anguſtiam, & multiplices incommoditates, diuinæ voluntati, & religioſarum perſonarum conſilio, domum communem pauperum Pruuini quæ dicitur Eccleſia* SANCTI IACOBI, *quam Ordini veſtro dignè conſeruando commodiorem ſitus loci reddidit, in vſum & propriam ſedem Abbatiæ, tibi, venerabilis Abbas Odo, tuíſque ſucceſſoribus cum omni integritate libertatum, conſuetudinum, poſſeſſionum, quam à tempore bonæ memoriæ patris mei Comitis Theobaldi habuiſſe dignoſcitur, liberè & quietè in perpetuum habendam conceſſi, ad loci illius amplificationem quidquid à portâ carceris, & viâ, vſque ad portam Chauigniaci infra nouos & veteres muros continetur, vſque ad præfatam Eccleſiam S. Iacobi, liberum ab omni cenſu & conſuetudine, iuſtitiâ, exactione vobis addidi. Et ſi fortè temporibus nundinarum aliqui infra atrium Eccleſiæ in domibus veſtris hoſpitati fuerint, quidquid locationis causâ, ſiue telonei, vel alterius conſuetudinis gratiâ vobis contigerit, in Canonicorum ſuſtentationem & pauperum ob remedium animæ meæ, & illuſtriſſimi patris Theobaldi vobis contuli &c. Hæc omnia prædicta ſanctæ ſedis Apoſtolicæ authoritate, conſilio quoque venerabilis Archiepiſcopi Senonenſis Hugonis, & aliorum Epiſcoporum Theobaldi Pariſienſis, Manaſſe Aurelianenſis, quorum diſcretioni ab Adriano Pontifice de tranſmutatione commiſſa eſt ſollicitudo &c. confirmo. Teſtes Hugo Senonenſis Archiepiſcopus, Raynaudus Meldenſis Epiſcopus, Guillelmus Senonenſis Arch. Herueus Præpoſitus, Mathæus Præcentor, Gaufridus de Ioinuillâ Seneſcallus .... de Triangulo Buticularius, Odo de Pugeio Conſtabularius, Guillelmus Mareſcallus, Petrus Burlandus Camerarius, Actum Pruuini* MCLIX. *Datum* 1159.
Trecis per manum Guilielmi Cancellarij. Attamen iſte Abbas in monaſterij S. Iacobi poſſeſſionem non iuit, mortuus apud S. Quiriacum vbi humatur in naui Eccleſiæ.

2. *Rainaldus* ſucceſſit, & Diui Iacobi baſilicam ingreſſus eſt 1160. hic 1160.
Regnaudus primus Abbas vocatur in

1164. Epitaphio ; ipſius tempore 1164. templum S. Iacobi exuritur : ſedebat & 1194. defunctus 12. Ianuarij, ad quem extat ſequens reſcriptum in cartophi-
„ lacio Pruuinenſi. Ego Matheus Ec-
„ cleſiæ S. Quiriaci Decanus, omnéſ-
„ que eiuſdem Eccleſiæ Canonici, tibi
„ Renaude S. Iacobi Abbas, totique
„ eiuſdem Eccleſiæ Conuentui. Notum
„ fieri volumus quod bonæ memoriæ
„ Papa Adrianus venerabili Hugoni Ar-
„ chiepiſcopo Senonenſi, & Theobal-
„ do Pariſienſi, & Manaſſe Aurelianenſi
„ Epiſcopis mandauit, vt ſi fortè illu-
„ ſtrem Comitem Henricum & Cano- B
„ nicos Regulares in Eccleſiâ S. Qui-
„ riaci commorantes, de loci commu-
„ tatione, & reddituum recompenſatio-
„ ne concordes inuenirent, authoritate
„ Apoſtolicâ ad locum religioni com-
„ modiorem Canonicos regulares tranſ-
„ migrare facerent. Quâ de re cùm in
„ præſentiâ prædicti venerabilis Hugo-
„ nis Archiepiſcopi, & illuſtris Comi-
„ tis Henrici, & virorum religioſorum
„ qui cum eis adfuerunt, ex mandato
„ Papæ Adriani, ego Matheus S. Qui-
„ riaci Decanus & eiuſdem Eccleſiæ
„ Canonici, cum Odone tunc Abbate
„ S. Quiriaci, & eius Canonicis Regu-
„ laribus conuenimus, cúmque per C
„ omnia tam de poſſeſſionum recompen-
„ ſatione, quàm de loci commutatione
„ concordes, nobiſcum Odo Abbas &
„ eius Canonici regulares fuiſſent, pro-
„ miſimus propter illas poſſeſſiones,
„ quas eo tempore Eccleſia S. Iacobi
„ habuiſſe dignoſcitur, nos vobis in re-
„ compenſationem poſſeſſionum quas
„ in Eccleſiâ S Quiriaci habebatis red-
„ ditus 100. lib. aſſignaturos, & præ-
„ terea pecuniam 300 lib. vobis ad of-
„ ficinas veſtras ædificandas daturos: D
„ Hanc autem conuentionem, ſicut ver-
„ bo polliciti ſumus, operis executione
„ ad plenum vobis in hunc modum per-
„ ſoluimus. Eccleſiam ſiquidem Soſia-
„ ci, & de Scalâ domo cum omnibus
„ pertinentiis quas nobis præfatus Hu-
„ go Archiepiſcopus ad huius rei com-
„ pletionem conceſſerat &c. vobis li-
„ berè poſſidendam conceſſimus. Anno
„ ab Incarnatione Domini MCLX. re-
„ gnante Ludouico, Ludouici filio.
„ Actum Senonis in domo Pontificali
„ in præſentiâ Hugonis Archiepiſcopi,
„ adſtantibus Vuillelmo Archidiacono,
„ Simone Theſaurario, Herueo Præ-
„ poſito, Simone Cellario, Guillelmo

A Abbate S. Ioannis Senonenſis &c.

3. *Odo* 2. viuebat 1197. migrauit 4 Auguſti, qui in epitaphio ſecundus Abbas apellatur. 1197.

4. *Gaufridus de Briſolis* 1. 1203. menſe Aprili, recenſetur in tabulâ Stephani Decani Christianitatis de Valle Pruuinenſi, cum Margaretâ Abbatiſſâ Farenſis monaſterij 1213. huius extat quoque mentio in membranis an. 1226. denatus 20. Nouembris. 1226.

5. *Petrus* 1. ſedebat 1228. poſteà Tyrenſis Archiepiſcopus.

6. *Guido de Villanixâ* 1236. menſe Iulio, adfuit ſancto Edmundo Cantuarienſi Archiepiſcopu in extremis agenti, cuius exomulogeſim excipit in Prioratu B. Mariæ de Soiſiaco iuxta Pruuinum, vbi piiſſimè obdormiuit ; Guido autem ipſemet vitam cum meliore commutauit 22. Septemb. 1249. 1236.

7. *Milo de Gondelot* defecit 19. Decemb.

8. *Gaufridus de Sargine* 2. 1266. menſe Auguſto. Obiit 30. Nouembris. 1266.

9. *Ioannes Briſſe* 1. de Pruuino oriundus, fato correptus 1284. 10 Decemb.

10. *Ioannes de Villanixâ parnâ* 2. ſub cuius moderamine baſilica S. Iacobi cum campanili & dormitorio fulgure comburitur, deceſſit 20. Decembris 1310. 1310.

11. *Theobaldus de Arqueto*, mortuus 1325. 30. Octobris.

12. *Drogo de Valle-regnerij*, diem ſuum obiit 1334. 30. Decemb. 1334.

13. *Ioannes Fultrerij* 3. natus de Pruuino interiit 1335. 21. Nouembris.

14. *Stephanus de Caleſtria* 1. origine Pruuinenſis, aduerſus Archiepiſcopum Senonenſem iura monaſterij & correctionis Canonicorum Regularium ſtrenuè tutatus eſt, tum etiam contra Canonicos S. Quiriaci, qui tres præbendas abrogare moliebantur. Obiit 1347. 21. Ianuarij. 1347.

15. *Petrus le Chalonge* 2. Pruuinenſis 1348. 2. Maij, concordiam fecit cum Clericis S. Quiriaci, quibus præbendam & annuales redhibitiones Canonicorum S. Iacobi Eccleſiæ ſuæ dimiſit ; ſublatus eſt è medio 1358. 15. Maij.

16. *Dionyſius de Fontanellâ*, Decretorum Doctor, & in Curiâ Romanâ

1376. Pœnitentiariæ Auditor, moritur 1376. 3. Iulij.

17. *Stephanus Regnodi* 2. anno 1377. 27. Aprilis, vixit vſque ad an. 1381. 1. Septembris, ſub quo baſilica major & campanile flammis abſumitur.

18. *Iacobus Meriſſe* 1. emiſit ſpiritum 1388. 1388. 10. Nouembris.

19. *Theobaldus de Courtaonne* 1. in Decretis Licentiatus, vitâ priuatur 1415.

1419. 20. *Ioannes de Paſſu* 4. obiit 1419.

21. *Petrus Champy* 3. abdicat 1429.

22. *Theobaldus de Courtaonne* 2. ſuperioris gentilis, ſucceſſit 3. Aprilis 1429. in poſſeſſionem inducitur 18. B

1430. Aprilis 1430. fato functus 1439. 10. Auguſti.

23. *Petrus de Aueſne* 4. inter viuos eſſe deſiit 1456. 1. Aprilis.

1470. 24. *Ioannes Porrée* 5. moritur 1470. 27. Maij.

25. *Ioannes Pepin* 6. Canonicus Regularis Abbatiæ de Aquauiuâ in Turonibus, transfertur ad alteram vitam 29. Auguſti 1482.

26. *Michael de Genaſio*, Protonotarius Apoſtolicus, Abbas verò Com-

1486. mendatarius 1486. 8. Februarij, diem clauſit 1495. cui electione Religioſorum ſubrogatur anno 1496. C

27. *Stephanus de Tigecourt* 3. Prior de Soiſiaco, per Vicarios Archiepiſcopi Senonenſis confirmatus, tametſi per Ioannem d'Eſpinay in poſſeſſione turbaretur, quapropter iuri ſuo ceſſit in gratiam ſequentis.

28. *Iacobus Raguier* 2. Epiſcopus Trecenſis, Abbas Commendatarius

1500. 1500. & 1513.

29. *Ioannes Raguier* 7. 1517. eodem anno contendit de præeminentiâ ſeſſionis in ſolemnibus ſupplicationibus cum Clericis S. Quiriaci; ſedebat adhuc 1537.

1550. 30. *Guillelmus de la Cheſnaye* 1550. & D 1562.

31. *Iacobus Nacelles* 3. Regularis, de Abbatiâ prouiſus à Pio 4. Papâ 1563. Eleemoſynarius Reginæ Scotiæ, deceſſit 1569. 21. Maij.

1572. 32. *Dionyſius Poupart* 2. 1572. 1. Septembris, Regularis, dimiſit cœnobij præfecturam pro Prioratu de Sourdun.

33. *Ludouicus Dauuet* 1. 1574. 10. Ianuarij.

34. *Renatus Hector*, Canonicus S. Victoris Pariſienſis poſt 23. annos vi-

A timum compleuit 17. Iunij 1598. 1598.

35. *Renatus de Megrigny* 2. Regularis, mortuus apud S. Victorem.

36. *Ludouicus de Megrigny* 2. Abbas Regularis 1604. abdicat 1622. 1604.

37. *Nicolaus Seguier* 1. Petri domini de S. Cyr Senatoris Pariſienſis filius, rebus humanis eximitur 1624. 17. Septembris.

38. *Nicolaus d'Aligre* 2. mortuus an. 1638. 1638. 26. Octobris.

39. *Ludouicus d'Aligre* 3. ceſſit fratri 1640.

40. *Michael d'Aligre* reſignauit an. 1643. 1643.

41. *Franciſcus d'Aligre* Franciæ Procancellarij nepos, Stephani ſanctioris Conſiſtorij Conſiliarij, apud Venetos Legati Regij ex Ioannâ Luillier filius, obtinet poſſeſſionem 8. Martij 1644.

S. IACOBI in vrbe Biterrenſi, Ordinis S. Auguſtini. *S. Iacques de Beziers.*

S. IACOBI propè Vitriacum, Ordinis Ciſtercienſis monialium ſub Claraualle, diœceſis Catalaunenſis.

S. IACVTI, diœceſis Dolenſis Ordinis ſancti Benedicti. *S. Iagu.*

IAMDVNIA, Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Tullenſis, non longè à Barto.

IARDINETVM, diœceſis Namurcenſis, Ordinis Ciſtercienſis, olim Abbatia fœminarum, inde virorum cœnobium ad ripam Auriæ, quod alij Hortulum D. Virginis appellant; miraculum huic cœnobio nomen indidit ex incendio templi Deiparæ Valcurienſis, vbi imago Virginis colebatur; Diui autem Bernardi regulam amplectuntur moniales an. 1317. quibus ſubſtituti ſunt religioſi eiuſdem Ordinis 1430. *Le Iardinet.* 1317.

IARDVM, Sancto Ioanni Baptiſtæ ſacrum, Ordinis Auguſtiniani; diœceſis Senonenſis propè Melodunum verſus Briam, fundatur ab Adelâ Theobaldi Campaniæ Comitis filiâ, Ludouici 7. Regis vxore, quæ iuxta parentem Pontiniaci quieſcit. Quod ſpectat ad primam huius monaſterij originem, hæc narrantur in tabulis quas mox proferemus. Fulbertus quidam heremita inchoauit Prioratum Miſericordiæ Dei dictum B. Mariæ de Paciaco 1171. quam inſtitutionem probauit Alexander 3. inde Michael Senonenſis Archipræſul, ex Prioratu Abbatiam ibidem con- *Du Iard.* 1171.

ſtituit, denique regalis munificentia A Adelæ, illud cœnobium in domicilio ſuo Iardi Reginæ conſtruxit, ac dotauit, quò Canonici Paciacenſes auctoritate Metropolitani traducuntur circiter an. 1203
1203. Præcipuam igitur fundatricem fuiſſe Adelam probant hæc diplomata Abbatiæ, vnum eorum erit donatio loci de Iardo, huiuſmodi tenore è tabulario exſcripta:

ADELA *Dei gratiâ Francorum Regina, vniuerſis ad quos præſentes literæ peruenerint, ſalutem in Domino. Nouerint vniuerſi præſentes & futuri quòd nos pro caritatis intuitu, ob remedium animæ Ludouici mariti noſtri quondam Francorum* B *Regis, & animæ noſtræ, & etiam animæ cariſſimi filij noſtri Philippi Francorum Regis, Conuentui de Iardo dedimus & conceſſimus in perpetuum domos noſtras* DE IARDO, *& quidquid continetur intra ambitum murorum, & columbarium, & granchiam quæ ſunt extra muros, & terram etiam vacuam ante portam prædictarum domorum. Domum etiam cum totâ porpriſiâ ſuâ quæ fuit Gaufridi quondam Capellani noſtri, vineam & domum quæ eſt in capite vineæ quam nos emimus de presbytero Liuriaci; nemus etiam quod emimus de Milone de Cortiriaco quod tenebat de Radulpho de Buciaco, & Radul-* C *phus de nobis; molendinum etiam de Vaſenon quod emimus de Abbatiâ S. Petri de Meleduno, & de Roberto de Vaſenon, & de Gaufrido Mareſcallo, & decimam quam nos emimus de Roberto Atalıaco quæ eſt apud Gragiacum; & decimam quam nos emimus de Adam Rigaut, quæ eſt apud Iardum. Prætereà dedimus prædicto Conuentui ſex libras Pariſ. cenſuales videlicet 60. ſolidos in cenſu de Rubellâ, ſoluendos ipſâ die Purificationis B. Mariæ annuatim, & alios 60. ſolidos in cenſu mercati Meledunenſis annuatim reddendos in ipſâ vigiliâ B. Ioannis Bapti-* D
1206. *ſtæ. Actum Incarnati Verbi anno* MCCVI.

Ceterùm Canonicos ex loco Paciaco tranſlatos Iardum diſcitur ex hac » membranâ. ALEXANDER Epiſco- » pus ſeruus ſeruorum Dei, dilecto fi- » lio fratri Fulberto ſalutem & Apo- » ſtolicam benedictionem. Iuſtis pe- » tentium deſideriis dignum eſt nos fa- » cilem præbere conſenſum, & vota » quæ à rationis tramite non diſcor- » dant, affectu proſequente complere. » Eapropter dilecte in Domino fili, tuis iuſtis poſtulationibus grato con- » currentes aſſenſu, donationem loci qui Miſericordia Dei vocatur, ab » Hugone de Acriuillâ & Heimoris, » & Reinaldo Pelotini, & Fecelino » Bodini, tibi, tuiſque ſucceſſoribus » rationabiliter factam, ſcripto authentico venerabilis fratris noſtri Guillelmi tunc Senonenſis, nunc verò Re- » menſis Archiepiſcopi Apoſtolicæ ſe- » dis Legati roboratam, ſicut tu eundem locum iuſtè poſſides & quietè, » tibi, tuiſque ſucceſſoribus auctoritate Apoſtolicâ confirmamus, & præ- » ſentis ſcripti patrocinio communimus, ſtatuentes vt nulli omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ » confirmationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis au- » tem hoc attentare præſumpſerit, in- » dignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Tuſculani XV. Cal. Ianuarias. »

Ex Prioratu de Paciaco Abbatiam pariter inſtitutam fuiſſe innuit ſequens reſcriptum. INNOCENTIVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Abbati & fratribus de Iardo ſalutem. Intelleximus námque ex literis venerabilis fratris noſtri Petri Archiepiſcopi Senonenſis, quod cùm bonæ memoriæ Michaël prædeceſſor eius, ſollicitus de religionis augmento de Prioratu Paciaci fecerit Abbatiam, tandem cariſſima in Chriſto filia noſtra Adela illuſtris Regina Francorum locum illum reſpiciens aridum & anguſtum, Abbatiam ipſam ad locum de Iardo, locum videlicet aptiorem, quem opere ſumptuoſo, miro ædificiorum conſtruxerat apparatu, piâ propoſuit conſideratione transferre, vt tanquam lignum plantatum ſecus decurſus aquarum, in fructus ſanctæ religionis vberius germinaret: cuius propoſito idem Archiepiſcopus cum eidem Abbatiæ vtilitatem neceſſariam & vtilem neceſſitatem afferret benıuolum impendit aſſenſum; vnde ad locum illum Abbatia ipſa per eandem Reginam ipſo conſentiente Archiepiſcopo eſt tranſlata. Nos igitur eiuſdem Reginæ precibus quæ ſuper hoc nobis deuotè porrexit, eiuſdem etiam Archiepiſcopi ſupplicationibus inclinati, Abbatiæ tranſlationem ipſius ſicut prouidè facta eſt, auctoritate Apoſtolicâ confirmamus. Nulli ergo omnino hominum, &c. Datum Laterani 4. Idus Aprilis, Pontificatus noſtri anno* VII. Inter præcipuos huius loci benefactores cenſentur Vicecomites Meledunenſes, quorum ibi ſepultura & epi-

taphia ſpectantur, videlicet Adami, Ioannis, & Guillelmi Vicecomitum Meledunenſium, Ioannis Epiſcopi Pictauienſis, & aliorum huiuſce familiæ dynaſtarum, Ioannæque Comitiſſæ Drocenſis. Hanc autem Abbatum ſeriem ex archiuij tabulis collectam communicauit Reu. Pater Iaulnay Canonicus Regularis S. Auguſtini, necnon Michaël Conſtantinus Melodunenſis eruditione & virtute clarus.

1. *Gaufridus* primò Abbas Eccleſiæ S. Mariæ de Paciaco, inde ſancti Ioannis de Iardo Reginæ, deceſſit 14. Martij.

1219. 2. *Herbeus* 1219. & 1227. mortuus 25. Octobris.

3. *Reginaldus* 1235. & 1248. cuius anniuerſarium notatur 26. Septembris.

1259. 4. *Gilbertus*, 1259. defecit 6. Auguſti.

5. *Ioannes* 1. obiit 19. Septemb.

6. *Ioannes* 2. vitæ metam attigit 28. Auguſti 1271.

7. *Thomas*, extinctus eſt 8. Nouembris.

1293. 8. *Petrus* 1. 1293. fato functus 30. Nouemb. 1305.

9. *Ioannes* 3. vltimum ſpiritum exhalauit 1310. 19. Iulij.

10. *Guillelmus* 1. migrauit à ſæculo 1329. 29. Septemb.

1333. 11. *Vincentius d'Eſcrannis* obiit 1333. 22. Auguſti.

12. *Ægidius du Petit-Paris* 1. dictus de paruo Pariſino, viuere deſiit 1349. 24. Septemb.

13. *Guillelmus de Lilio* 2. Doctor in

1369. Decretis, vixit vſque ad diem 14. Ianuarij 1369.

14. *Hugo de Monte-Giſonis*, naturæ perſoluit debitum 9. Martij 1382.

1395. 15. *Guillelmus de Bombon* 3. 1395. morte eripitur 22. Octob.

16. *Petrus Puiſony* 2. interiit 1415. 29. Martij.

17. *Ægidius Gilbertus* 2. ad alteram vitam migrauit 22. Februarij 1470.

1503. 18. *Stephanus Gallé*, vitam finiuit 1503. 28. Martii.

19. *Petrus Magnet* 3. Magiſter in Artibus, poſtremum diem clauſit 1523. 7. Martii.

20. *Petrus Rouſſel* 4. Salonenſis Epiſcopus, vltimus Abbas Regularis,

1540. moritur 1540. 11. Nouemb.

21. *Philibertus Babou* Cardinalis de la Bourdaiſiere primus Abbas Commendatarius, Epiſcopus Engoliſmenſis, morte ſublatus an. 1570. 1570.

22. *Hannibal Ruſſilay* Carcaſſonenſis Epiſcopus.

23. *Theobaldus Hennin* natione Germanus, Regis Eleemoſynarius.

24. *Nicolaus-Franciſcus Brulart de Sillery* Abbas de Peliciâ, ſanctique Baſoli, ſuperioris reſignatione hodie ſuperſtes.

IBRÆA diœceſis Carnotenſis.

IGNIACVM beatæ Mariæ, diœceſis Remenſis in pagano Tardonenſi diſtans à Durocortoro quinque leucis, Ord. Ciſtercienſis, filia Clareuallis, ab antiquo ſub Aduocatione dominorum Caſtellionis ſupra Matronam, fundatur 3. Idus Martii 1130. vel vt alii volunt 4. Idus Martii 1127. à Rainaldo Archiepiſcopo Remenſi, poſteà illîc ſepulto, vt patet ex hoc documento tabularii Igniacenſis: RAINALDVS *diuinâ diſpenſatione Remenſis Eccleſiæ humilis Miniſter, dilectis in Chriſto filiis Roberto Igniacenſis monaſterij venerabili Abbati, eiúſque fratribus in eodem monaſterio Beatæ Mariæ Monaſticam vitam profeſſis, eorúmque ſucceſſoribus in eadem obſeruantiâ permanſuris in perpetuum. Quia quæ ad religionis cultum pertinere dignoſcuntur, æternam animabus ſalutem conferre credimus, cùm primùm ad regimen Eccleſiæ Remenſis diſpoſitio diuina nos euocaret, ſumma cura nobis fuit, ac ſtudium honeſtorum ac religioſorum eligere conſortium, & eorum contubernio delectari. Dignum igitur viſu fuit Spiritui Sancto & nobis, viros de Monaſterio Clareuallis adſciſci, & vt in parochiâ noſtrâ veſtri Ordinis Abbatia conſtrueretur, eniti: ob hoc ſi quidem B. Mariæ matri miſericordiæ quietum, & ab omni exactione liberum, quicquid Igniaci habebamus, contulimus cum circumiacentibus ſyluis, foreſt videlicet & Beloys vſque ad ſummitatem montium, vbi diuiſio facta eſt: & metis & foſſato & viis. Vltra metas autem conceſſimus vobis quidquid veſtro veſtrorúmque ſucceſſorum vſibus neceſſarium erit. Donauimus etiam eidem B. Mariæ & vobis liberam totam terram de Monte-Taonis cum valle ſuâ, & aquâ: in terrâ verò noſtrâ vltra aquam concedimus veſtris vſibus neceſſaria, in ſiluis videlicet & paſcuis decimam quam Dominus Henricus de Caſtellione apud Montem-Taonis tenebat, & quidquid ibidem habebat,*

querpiuit & reddidit, & vxor ſua Er- A mengardis, & ipſorum filius Gualcherus: & nos illud totum Beatæ Mariæ vobíſq; tradidimus. Præſentis itaque priuilegij auctoritate tam vobis quàm & ſucceſſoribus veſtris, quæ prædicta ſunt firmamus, & ea quæ ab aliis fidelibus vobis tam collata & in poſterum conferenda ſunt. Ponzardus ſi quidem de Arceio & Albertus de Iarceto, annuente & plaudente filio ſuo B. Mariæ & vobis donauerunt quidquid Igniaci proprium tenebant, in terris ſcilicet, pratis, & paſcuis; de ſiluis verò circumiacentibus tantum vobis dederunt, quantum ſagitta ab arcu ſemel emitti po- B teſt: in reliquis autem ſiluarum ſuarum partibus, vobis & poſteris veſtris, quidquid veſtro & illorum vſui neceſſe fuerit. Pro terris verò quas ruſtici ab ipſis tenebant, Ponzardo pecuniam dedimus, & ipſe alias terras agricolis illis reddidit. Guarinus autem malus-primignus, de cuius feodo Ponzardus & Albertus terras illas tenebant, hoc totum conceſſit atque laudauit. Porrò domnus Andreas de Baldimento & vxor ipſius Agnes, eorúmque filij Guillelmus & Guido, Monaſterio veſtro in eleemoſynam contulerunt Reſſon quoddam manſionile de poteſtate Chehereis, & terram ei adiacentem, à valle C prati vſque ad vallulas, cum fundo vallium, & latera vſque ad ſummitatem montium, ex vtrâque parte, ſicut limitatum eſt. Hæc autem terra protenditur à viâ Cheherej & quâ itur ad montem ſancti Martini, vſque ad fines villæ Sauoir, & vſque ad fines Montis Taonis, & vſque ad fines Anelerej: quidqnid verò intra hos fines continetur, ſiue ſit terra arabilis, ſiue prata, paſcua, vel aqua, vobis in perpetuum collatum eſſe dignoſcitur. Præterea omnia prata & alias terras, quas idem Andreas circa Perreium habebat, quæ ſolent eſſe de poteſtate Anelerej, aſſentiente vxore ſuâ & filiis B. Mariæ & D vobis liberè donauit. Quandam verò ſylvulam, quæ erat de poteſtate Anelerej, ita vobis largitus eſt, quod nec ipſe, nec ſua poſteritas inde quicquam valeat dare, vendere, vel quoquomodo commutare, in omnibus etiam ſiluis ſuis vobis benignè conceſſit, vt inde abſque omni contradictione habeatis, & ſucceſſores veſtri quidquid neceſſitas veſtra, & ipſorum vſibus ſuis expoſtulauerint. Domnus autem Milo de Arceio, & vxor ſua Hildeburgis, & eorum filij Nicolaus, Ado, & alij B. Mariæ & vobis dederunt de terrâ Anelerej arabili, quæ eſt affinis & continua terræ de Monte-Taonis, quantum plenè & abundanter ſufficiat duabus carrucis omnibus anni partibus, in quibus terra arantur & excoluntur. Porrò Egidius & Helias fratres filij Girardi Præpoſiti de Caſtellione, B. Mariæ, & vobis contulerunt terram illam quam apud Montem-Taonis habebant. Has profectò donationes ſuper altare B. Mariæ offerri vidimus in die dedicationis monaſterij veſtri, & approbauimus, eaſdémque huius priuilegij auctoritate corroborauimus, ſub anathemate interdicentes, ne qua perſona ſecularis vel Eccleſiaſtica, de prædictis donationibus vos vel ſucceſſores veſtros aliquando inquietare præſumat, &c. S. Ioſleni Sueſſionenſis Epiſc. S. Vrſionis Verdunenſis Electi. S. Bernardi venerabilis Abbatis Clareuallis. S. Remenſis Eccleſiæ cuius ſigillo hæc ſcriptura ſigillata eſt. S. Odonis Abbatis S. Remigij. S. Ingelranni Abbatis Altiuillaris. S. Guillermi Abbatis S. Theodorici. S. Ioiranni Abbatis S. Nicaſij. S. Gilberti Abbatis S. Dionyſij. S. Fulconis Sparnacenſis Abbatis. S. Hugonis Archidiaconi. S. Frederici Præpoſiti. S. Leonis Decani. S. Geruaſij Cantoris, Signum Hngonis Theſaurarij, &c. Actum Remis anno incarnati Verbi
M C X X X. Indict. 8. regnante Ludonico 1130.
C Francorum Rege glorioſiſſ. anno 24. Archiepiſcopatus autem Rainaldi II. anno V. Drogo Cancellarius ſcripſit & ſubſcripſit.

S. Illidii ad vrbem Claro- *Saint*
montenſem Eccleſia primitùs dedica- *Alyre.*
ta fuit in honorem B. Illidij Epiſcopi, qui in eâ ſepultus teſte Greg. Turon. ex eiuſdem ſancti vitâ, & hiſt. lib. 1. cap. 45. baſilicam verò Arnaldus Præſul, & Raimundus Comes Claromontanus à Normannis euerſam an. 916. in Monaſterium Ordi- 916.
nis Benedictini reſtaurauit circiter an. 958. tranſmiſſis è Cluniaco Reli-
D gioſis; & Pont. Paſchalis 2. pro more illud conſecrauit 6. Calend. Iulij an. 1106. Abbates hinc inde collecti reperiuntur ſequentes.

Bernardus.

Mancidius, illius petitione effoſſum eſt brachium S. Clementis à Begone Epiſcopo.

Aynardus an. 1174. 1174.

Pontius ſucceſſor.

Arnaldus, qui cum Roberto Turriano pro iuſtitiâ tranſegit.

Robertus de Hauteroche fit Abbas ab Hugone de Turre.

Hugo de Cuſſat.

1311. *Guiotus Eſcot* 1311.

Albertus ſedente Petro de Agrifolio Epiſcopo.

Petrus de Viers 1. 1398.

1399. *Aymardus de Murat* 1399.

Iacobus d'Amboiſe Abbas Cluniaci, ac S. Illidij, Epiſcopus Claromontanus 1505. huius Abbatiæ titulo renunciauit in gratiam Capituli & Religioſorum S. Illidij.

L'Iſle. INSVLA Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Burdegalenſis, cuius nunc Abbas Ludouicus de Nogaret de la Valette Epiſcopus Mirapicenſis.

L'Iſle-barbe. INSVLABARBARA in Arari propè muros Lugduni, olim Ordinis Benedictini nunc ſæcularis Eccleſia, fundata, vel ſaltem inſtaurata à Carolo Magno in honorem S. Martini teſte Paradino lib. 1. cap. 10. Hiſt. Lugdunenſis, quam Regale monaſterium appellat Leidradus Archiepiſcopus epiſtolâ ad eumdem Imperatorem. Abbatum porrò catalogum ex archiuis & membranis Inſulæbarbaræ nobis vt publici iuris fieret communicauit hac ſerie dom. le Laboureur Inſulæbarbaræ Præpoſitus.

1. *Dorotheus*, primus monaſterio in honorem B. Andreæ & omnium Apoſtolorum extructo præficitur.

2. *Philetus*, Dorotheo ſucceſſit.

3. *Iulianus.*

4. *Chriſtophorus*, ex antiquo codice manuſcripto Abbatum Inſulæbarbaræ, bonæ prorſus fidei, & auctoritate tabularum conflato, ex quo ſeries ſequens deprompta.

5. *Antonius.*

6. *Martinus*, Martini Turonenſis diſcipulus, vt tradunt, cuius tanta pietas, vt Alpino Lugdunenſi Epiſcopo, ipſe ſucceſſor datus fuerit, de quo Paradinus & Seuertius.

7. *Aigobertus.*

8. *Maximus.*

9. *Aſterius.*

10. *Ambroſius*, floruit ſub Lupo olim anachoretâ, poſt Lugduenſi Antiſtite, ex gremio monaſterij Inſulani ad hanc dignitatem aſſumpto, cuius alumni Anachoretæ dici potuerunt; tum propter loci barbaram & incultam ſolitudinem, tum quia per cellas à ſe inuicem diuiſi & ſegregati, ſub vno Abbate anachoreticam potius quàm cœnobiticam agerent. Vide Adonem in Martyrologio 4. Non. Nouemb.

Tomus III.

A 11. *Bligigarius*, cuius notitia habetur ex memorato Catalogo.

12. *Vinifredus.*

13. *Licinius*, ſub quo regula Benedictina in cœnobio iam recepta erat; ab iſto autem vſque ad Benedictum Anianenſem, de quo infra, nulla prorſus Abbatum memoria per centum annos plus minus, monaſterio Inſulano, aut aliquo bello ciuili, quod probabilius eſt, aut Sarracenicâ procellâ diſiecto, monachíſque in varia loca diſperſis. Quibus poſt longum exilium, à Carolo Magno adunatis, & antiquæ ſedi reſtitutis, templum in

B honorem D. Martini Turonenſis, monaſteriúmque à fundamentis excitatum eſt, tantæ amplitudinis, vt nonaginta monachos capere poſſet; his amplis poſſeſſionibus & copioſâ librorum multitudine donatis, Benedictum Anianenſem, mendoſè aliis Agaunenſem, notæ ſanctitatis virum euocauit, ad reſarciendam Benedictinam Regulam: quocirca is videtur potius nominandus reſtaurator quàm Abbas Inſulæ Barbaræ: vide Aimoinum lib. 5. cap. 10.

C 14. *Campio*, ex cartulario Inſulano, cui Ludouicus Pius tres naues habere conceſſit importandis cœnobij commeatibus per Rhodanum, & Ararim, eáſque immunes ſtatuit ab omni teloneo, aut quouis alio cenſu, cartâ datâ Aquiſgrani in palatio regio 3. Idus Nouembris anno 816. 3. Imperij ſereniſſimi Auguſti. 816.

15. *Alaricus*, de quo Paradinus.

16. *Bartholomeus.*

17. *Argericus.*

18. *Britannicus*, de quibus Abbaribus patet ex citato Catalogo Inſulæ.

19. *Harbertus.*

D 20. *Gondrannus* ex tabulario Inſulano, ad petitionem Remigij Lugdunenſis Epiſcopi, confirmationem priuilegiorum Caroli Magni, & Ludouici Pij, à Carolo Burgundiæ & Prouinciæ Rege impetrauit an. 859. 859.

21. *Norbertus.*

22. *Varengadus.*

23. *Garlarinus.*

24. *Leobonius*, ſiue Leubonius Chorepiſcopus Lugdunenſis Seuertio, de eo conſtat quidem ex obituariis Lugdunenſibus, tametſi de dignitate Abbatiali non liquidò ſit exploratum.

25. *Aſtenius* 2.

26. *Romualdus.*

Vuu

27. *Halinardus.*
28. *Heldegiſus.*
29. *Stephanus.*
30. *Addo.*
31. *Cumanns.*
32. *Eldebertus*, memoratur in cartulario Sauiniacenſi & apud Paradinum.
33. *Benedictus.*
34. *Bernardus* ex tabulario Sauiniacenſi 1.
35. *Marnerius.*
36. *Humbertus* 1. cognomento bonus Abbas, ædificatam à Carolo Magno S. Martini baſilicam iam fariſcentem reparauit: confirmationem priuilegiorum à Conrado Burgundiæ
Rege obtinuit an. 971. nec non à Bur-
979. chardo Lugdunenſi Antiſtite 979.

37. *Ogerius* ex veteribus monumentis ſacellum B. Mariæ extruxit, quod ab hæreticis vaſtatum an. 1562. Camillus de Nouauilla Abbas vt cætera alia Inſulæ templa inſtaurauit.
38. *Humbertus* 2.
39. *Clemens.*
40 *Guigo* 1.
41. *Girinus* 1. elogium illius habetur in antiquo catalogo.
42. *Hugo* 1.
43. *Vldricus.*
44. *Guillelmus* 1.
45. *Girinus* 2.
46. *Saturninus* nomine tenus adnotatur in præfato indice.
47. *Vicardus.*
48. *Hugo* 2.
49. *Guichardus* confirmationem pri-
1183. uilegiorum omnium à Lucio 3. Papâ
impetrauit an. 1183.

50. *Gancerannus*, ſiue *Gaucerandus*
Epiſcopus S. Pauli Tricaſtinenſis an.
1207. 1207. de quo marmor antiquum baſilicæ habet hanc inſcriptionem: *VI. Idus May depoſitio Domini Gaucerandi Tricaſtinenſis Epiſcopi & Abbatis Inſulæbarbaræ, eius anima requieſcat in pace, Amen.*

51. *Guigo* 2.
52. *Bermundus.*
53. *Guillelmus de Iares* 2. huius cognominis domini de ſaint Prieſt in Foreſio.
54. *Fulcherius.*
55. *Omarus.*
56. *Girinus* 3.
57. *Petrus* 1.
58. *Gaufredus de Vertelay.*
59. *Petrus de Vertelay* 2.

A 60. *Girinus de Sartines* 4. nobilis Se-
buſianus creatur an. 1272. vt colligi- 1272.
tur ex hominio Stephani de Varenis; & Ioannis filij eius, hoc tempore præſtito, cognomen quidem non exprimitur in cartâ iſtius fidelitatis, nec in multis aliis quas idem Girinus variis temporibus ab hoc anno 1272. vſque ad 1294. edidit, ſed cum Ioannes de Ronchinol monachus Inſulæ, cuidam Girino de Sartines Abbati tumulum erexerit, etſi longo poſt tempore, videlicet an. 1347. præfato Girino hoc monumentum à Ioanne conſanguineo ſuo, vel de ſe benè merito poſi-
B tum coniectura eſt, inſcriptio verò ſic proſtat legentibus: *Hîc iacet dominus* GIRINVS DE SARTINES *Abbas Inſulæ Barbaræ, cum aliis Abbatibus & Prioribus qui ibi ſepeliuntur. Actum menſe Martio, anno Dom.* MCCCXLVII: *anima eius requieſcat in pace, Amen.*

61. *Andreas de Marzé*, ex nobili & antiquâ Lugdunenſi familiâ de Marziaco ortus, Girino ſucceſſit circa an.
1295. ad 1320. ad minimum peruenit, 1295.
vir prudens, & pacis amator, qui multas lites inter Carolum Prouinciæ
C Comitem & monaſterium, de bonis & feudis Prouinciæ moras, vtiliter compoſuit anno 1305. & ſequentibus.

62. *Pontius* caſtrum Inſulæ Cellerario monaſterij contuliſſe dicitur, quo tempore non liquet.
63. *Raimundus de Belloforti.*
64. *Beraudus de la Baume.*
65. *Galbardus.*
66. *Simon de Gillans* nobilis Burgundus, præfuit vt colligitur ex eius ſepulturâ in ſacello Collegij Cluniacenſis Lutetiæ ſub eo titulo: *Hic iacet bonæ memoriæ R. Dominus* SIMON
D DE GILLANS *Abbas Inſulæ Barbaræ, quondam Prior Prioratuum Ordinis Cluniacenſis de Longoponte, & de S. Eutropio Pariſienſis & Xantonenſis diœce-*
ſeos, qui obiit anno Domini MCCCXLIX. 1349.
VI. die menſis Septembris, anima eius requieſcat in pace, Amen.

67. *Rigo de Broſſonâ* terratium Biriaci renouandum curauit 1351.
68. *Petrus-Ioannes de Belloforti.*
69. *Guillemus de Landorâ* 3.
70. *Petrus de Villetâ* 3. cui tanquam
nouo Abbati 1372. Franciſcus de Ra- 1372.
fallâ hominium fecit de manſo de Bregnei ſito in parrochiâ de Ballam.
71. *Ioannes de Sonheto.*

72. *Petrus de Thureyo* 4. Cardinalis.
73. *Ioannes de Sonheto* iterum.
74. *Aimardus de Cordone* nobilis Se-
buſianus, Prioratum S. Fidei apud
Sebuſianos Berardo de Cotliaco Sa-
criſtæ maiori & ſuis ſucceſſoribus
1414. contulit anno 1414. Idem in caſtro
de Viſineis conſtiturus manſum des
Eſcharolieres dedit an. 1426.
75. *Claudius de Soiſſon* Sebuſianus,
ex Camerario Abbas electus eſt, ſed
quo anno non inuenitur. Verùm an.
1436. Prioratum de Rillieu, cuidam
Perceuallo d'Oriol poſt longam diſ-
1455. ceptationem tradidit, & ad an. 1455.
peruenit.
76. *Eduardus de Meſſey* Decretorum
Doctor, ordinatus Abbas 1474 anno
circiter ſequenti terrarium Rilliaci re-
1479. nouandum curauit, & 1479. intet pa-
rochias Miribelli, S. Deſiderij, &
Rilliaci terminos poſuit.
77. *Carolus de Bourbon* Cardinalis,
Archiepiſcopus Lugdunenſis, Inſulæ-
barbaræ Commendatarius Abbas ac
Prior S. Ragneberti ab Inſulâ depen-
dentis. obiit 1488.
78. *Henricus Seylacij*, de quò cartu-
larium maius hæc habet. *Die 15. men-*
1488. *ſis Septemb. an. 1488. fuit electus in Ab-
batem monaſterij Inſulani vacantis tunc
per mortem Caroli Cardinalis Borbonij &
Archiepiſcopi Lugdunenſis, & Henricus
Selaci Doctor Iuris Canoniti, Prior ma-
ior huius cœnobij in Abbatem aſſumptus,
illud poſt plures controuerſias cum certis
competitoribus per Papam Innocentium &
per Regem Francorum ſibi datis, tandem
cum omnibus pacatus fœliciter obtinuit &*
1495. *ſtatuta iurauit.* Anno 1495. decimas S.
Petri de Auanciâ Capitulo S. Pauli
dimiſit, ſex frumenti annuis, & toti-
dem ſiliginis ſibi & monaſterio reſer-
uatis. Sequenti autem anno confir-
mationem priuilegiorum ab Innocen-
tio 8. obtinuit, pratum Inſulæ muris
cinxit, ſed quo anno deceſſerit, in-
certum eſt.
79. *Antonius d'Albon* 2. Ægidij Do-
mini de S. Andre, & Ioannæ de la
Paliſſe filius naſcitur 1452. Abbas Re-
1500. gularis Inſulæ, circitet 1500. necnon
S. Ioannis de Theroanâ: huius auſpi-
ciis, communibúſque impenſis totius
cœnobij refectorium Inſulæ, & multa
alia ædificia publica & priuata reſtau-
rata ſunt 1507. Abbatiam reſignauit
1514. 1. Nouemb. ac diem poſtremum
obiit 1515. 13. April.

80. *Antonius d'Albon* 3. ex ramo
dominorum S. Ferreoli, Præpoſitus,
tum Decanus Lugdunenſis, agnato
ſucceſſit annos natus 11. plus minus,
non electione canonicâ, ſed propin-
quorum fauore ad hanc dignitatem
euectus, quorum auxilio Abbatiam
Sauiniaci eiuſdem Ordinis conſequu-
tus eſt, mortuus 6. Aug. 1525. iacet 1525.
apud S. Ferreolum.
81. *Antonius d'Albon* 4. prioris ex
fratre nepos, Abbas Sauiniacenſis &
Inſulanus ſucceſſit 1525. tandem Ar-
chiepiſcopus Lugdunenſis: ſub eo ſu-
blata eſt Regula S. Benedicti, & ex
Abbate Regulari primus Decanus ſæ-
cularis effectus: ab hæreticis autem
direptum Monaſterium & funditus
euerſum, innumeráque venerandæ
antiquitatis monumenta igne & ferro
vaſtata ſunt.
82. *Petrus d'Eſpinac* 5. mortuo auun-
culo, ex Decano Lugdunenſis Ec-
cleſiæ Archiepiſcopus, & Comes, at-
que Abbas Inſulæ factus eſt, vir do-
ctiſſimus, & eloquentiæ laude clariſ-
ſimus.
83. *Petrus de Chaſtillon* 6. Lugdu-
nenſis.
84. *Antonius de Nereſtang.*
85. *Claudius de Nereſtang*, Marchio-
nis de Nereſtang Taurini nuper oc-
ciſi frater.
86. *Camillus de Neufuille* Archi-
epiſcopus & Comes Lugdunenſis, Ab-
bas & Athanatenſis, conſecratus Ar-
chiptæſul in æde Metropolitanâ S.
Ioannis die 29. Iunij 1654. à Iacobo 1654.
de Nucheze Epiſcopo & Comite Ca-
bilonenſi, aſſiſtentibus Ioanne de Lin-
gendes Matiſconenſi, & Ferdinando
de Neufuille Epiſcopo Maclouienſi
fratre, à quo Pallio donatur, fauſtâ
omnium Ordinum gratulatione, qui
ſuo commiſſo gregi hodie benè ac
laudabiliter præeſſe incipit.

INSVLA BARRENSIS diœceſis *L'Iſle en Barrois.*
Tullenſis, Ordinis Ciſtercienſis, filia
S. Benedicti, ſub tutelâ B. Virginis in
Ducatu Barrenſi, hæc habuit initia.
Vlricus de Inſulâ cum vxore ſuâ Ma-
tilde per manum Albetonis Epiſcopi
Virdunenſis dedit Eccleſiæ Canoni-
corum Regularium quæ Monaſte-
rium dicitur, omnem terram cum pra-
tis & omnibus vſibus pertinentibus
ad Anglecouo; quam ſuſpiciens Eu-
ſtatius Abbas circiter annum MCXL. 1140.
Eccleſiam inchoauit. Anno deinde

MCXLIII. per manum eiuſdem domi- A
ni Alberonis dederunt iidem omnem
decimationem. Tempore verò Alber-
ti Epiſcopi Virdunenſis, Raynerius de
Aſperomonte cum vxore ſuâ idem
territorium de Anglecouo cum aliis
conceſſit pro grangiá, vbicumque Ec-
cleſia transferretur, quæ tranſlata eſt
in Melchiam, quæ mater erat Eccle-
ſiæ Condatenſis, addictâque Gemmo-
ni Abbati S. Benedicti à Petro Leu-
chorum Epiſcopo, ſuſceperúntque
tunc Canonici Regulares eius loci ha-
bitum & ordinem Ciſtercienſem, anno
1151. monaſtetium verò dedicatur 1212. B
Abbatum indiculus ex membranis
cœnobii talis eſt.

1151. 1. *Ioannes* 1. præfuit an. 1151.
2. *Hugo*, qui obtinuit primam con-
firmationem ab Alexandro 3. Papâ
1168. rexitque annis 15.
3. *Gunterus*, ſecundam impetrauit
1182. à Lucio 3. Papâ an. 1182.
4. *Arnulfus*.
5. *Ioannes* 2.
6. *Galo*.
1263. 7. *Nicolaus* 1. 1263.
8. *Ioannes de Scannis* 3. ſepultus eſt
in Capitulo an. 1267. poſt regimen 15. C
annorum.
9. *Philippus* ſepultus in Capitulo
1309. conſtruxit refectorium domus.
1320. 10. *Ioannes* 4. 1320.
11. *Nicolaus* 2. 1327.
1339. 12. *Ioannes* 5. 1339.
13. *Stephanus* mortuus 1354. 8. Iunij,
ſepultus in Capitulo poſtquam ceſ-
ſiſſet.
14. *Ioffridus*.
1362. 15. *Ioannes de Xames* 6. obiit 1362.
quieſcit in Clauſtro ad ingreſſum Ec-
cleſiæ.
1391. 16. *Andreas du Freſne* 1367. & 1391.
17. *Theobaldus* deceſſit 1400.
18. *Michael* 1441. D
1501. 19. *Nicolaus de Marault* 3. 1501. tu-
mulatur in Capitulo.
Ioannes Rotary 7. aliàs *Morel*, ſacræ
Theologiæ Baccalaureus: obiit 1507.
vltimâ Nouemb. ſepultus in Capitu-
lo poſt annos 6. regiminis.
1508. *Sebaſtianus Boban* 1508.
Dominicus Xaubourel defunctus 16.
Iulii 1519. humatus in Capitulo, ſedit
annis 12.
Ioannes Xaubourel 8.
1537. *Nicolaus Muſnier* 4. interiit 1537.
poſt ſedem 19. annorum.
Ioannes Muſnier 9. prædicti Nicolai
nepos 1558. ambo ſub eodem tumu-
lo iacent.
Lupentius l'Eſcoſſois emiſit ſpiritum
1562. ſepelitur in Capitulo poſt an-
nos 4. moderaminis.
Deſiderius Crabouillet 1. Doctor Theo-
logus, qui poſtquam præfuiſſet annis
6. occiditur in caſtro Diulouarto
iuxta ciuitatem Muſſipontanam 1568. 1568.
Ioannes Ialland 10. obiit 1579. anno
10. ſedis.
Deſiderius de Florinuille 2. rexit an-
nis 3.
Nicolaus Michel 5. cum præfuiſſet 1606.
annis 13. obiit 1606.
Deſiderius de Reims 3. nepos viuente
& abdicante auunculo, in cœnobiar-
cham à fratribus eſt electus, qui 30.
anno adminiſtrationis fato ceſſit 17.
Martii 1625.
Antonius de Sene ex dominis de ſaint
Iulien 1626.

INSVLÆ BEATÆ MARIÆ diœ- *Les Iſles.*
ceſis Autiſſiodorenſis, nunc in vrbe,
Monialium Ordin. Ciſtercienſis.

INSVLACALVETI Ordinis Be- *L'Iſle-*
nedictini, diœceſis Lucionenſis. *chauuet.*

INSVLADEI Ordin. Ciſtercienſis *La Blan-*
filia Buzæi ſub Claraualle, diœceſis *che.*
Lucionenſis an. 1172.

INSVLADEI Ordinis Præmon- *L'Iſle-*
ſtratenſis, diœceſis Rotomagenſis in *Dieu.*
Andellæ valle mediâ Petrolium inter
& Vaſcolium viâ, fundatur à Reginal-
do de Paulleio titulo Deiparæ Virgi-
nis ſub Henrico 2. Normanniæ Duce,
Angliæ Rege, & Vualtero Magnifi-
co Archiepiſcopo, qui Eccleſiam de-
dicauit, vt habet archiuum cœnobii.

INTERMONTIVM Ordinis Au- *Entre-*
guſtiniani, diœceſis Geneuenſis, in *mont dit*
Bugeſeio, non longè à Nantuaco, a- *Cheſery.*
liàs Cheſeriacum.

S. IOANNIS BAPTISTÆ Sueſ- *S. Iean*
ſionenſis celebre monaſterium Ordi- *des Vi-*
nis Auguſtiniani, fundatur ab Hugo- *gnes de*
ne Caſtri Theoderici toparchâ anno *Soiſſons.*
1076. propè Sueſſionem, cùm prius 1076.
nuncuparetur Abbatia Diui Ioan-
nis in Monte, vel in colle Sueſſio-
nico, ſed dici cœpit à Vineis, poſt-
quam idem Hugo vineas multas cœ-
nobium ambientes ad ſubuentionem
Canonicorum erogauit anno 25. Phi-
lippi Regis, Henrici Sueſſionenſis E-
piſcopi 10. Cartam autem primariæ
fundationis integram hic referre vi-
ſum eſt ad maiorem fidem, prout
concipitur in chronico breui Abba-

tiæ S. Ioannis Sueſſionenſis, auctore Petro Griſio Canonico Regulari, qui ſequentem Abbatum nomenclaturam concinnauit.

IN NOMINE *Sanctæ & Indiuiduæ Trinitatis. Theobaldus Dei miſeratione Sueſſionenſis Epiſcopus, &c. Cunctis Chriſtianæ Religionis cultoribus tam futuris quàm præſentibus, prout decet, notum facimus, quòd quidam Miles de Caſtro Theoderici nomine Hugo, præſentiam ſerenitatis noſtræ humiliter adiit obnixè poſtulando deprecans, & precando poſtulans vt altaria quæ de beneficio noſtro, (ſed quemadmodum alij Principes ſæculi huius ſacrilego more tenebat) ſub tali tenoris aſtipulatione recepiſſem, vt & cùm de iniuſtâ eorundem altarium tenturâ abſoluiſſem, eadem altaria perpetuò Eccleſiæ Sancti ac venerandi Ioannis Baptiſtæ in Monte ſubſtitularentur, imò Clericis inibi ſub Regulâ D. Auguſtini noctu diúque famulando viuentibus, & viuendo famulantibus aſſignarentur. Cuius petitioni quia benignè condeſcendi, laicorúmque multitudine collectâ, imò ipſum eundem Hugonem manu tenere, ad Eccleſiam merito Beati ſupradicti, vt ibi ab vtríſque, videlicet à me & ab ipſo ſtabile ratúmque quòd precibus à meâ beneuolentiâ impetrauerat fieret, feſtinaui. Tunc illuc vt dictum eſt veniens, ipſam eandem videlicet S. Ioannis Baptiſtæ Eccleſiam cum omnibus appenditiis eius tam in terris quàm aliis rebus, ſed & ipſa altaria quæ in loco præſenti ſubnotauimus, ſcilicet in Charliaco vnum, ſecundum verò in Monteliuonis, tertium S. Aniani in pago Briacenſi, quartum in Roſeto, quintum in Arthesiâ, farinarios quoque duos, vnum quod vocatur molendinum nouum, & aliud quod vocatur Toxac, Clericis ibidem regulariter viuentibus contulit Hugo ita ſupra memoratus. Quo facto ad Epiſcopalem rediens aulam, Militi eidem de iniuſtâ & ſacrilegâ altarium tenturâ ponderatam ſicut rogauerat iniunxi pœnitentiam, & ne fortè quilibet ſubſequens Epiſcopus aſſenſum meum in hoc, eleemoſynámque diuæ memoriæ, temeritate, vel ignorantiæ culpâ in alios quàm præfatos vſus, vt ratio expoſcit, diuerteret, hanc ſicut vſus & ratio expoſtulat præcepi fieri cartulam cum ſigilli mei expreſſione, & ante me, & Clericorum noſtrorum præſentiam confirmaui retractam. De Clericis verò vt ſaluo iure Eccleſiaſtico ab omnium perſonarum exactione vel inquietudine liberi permaneant, & vt res omniáque quæ ipſorum ſunt, & hominum ad ipſos pertinentium à nemine peruaderentur, quatenus ſerui domini ab omni oppreſſione immunes liberiùs Chriſto vacare poſſint, & pro totius populi Chriſtiani augmentatione & profectu Domini noſtri clementiam exorare, & vt ſemper Prælatum de eadem Eccleſiâ ſibi eligant, electúmque canonicè ab omnibus in noſtrâ præſentiâ adducant, atque à noſtrâ manu eorum duntaxat curam ſuſcipiat, non ignoret poſteritas. Presbyter verò Cardinalis ipſius eiuſdem loci de more mihi & Archidiacono de curâ parochianorum rationem reddat: excommunicatum verò auctoritate Sanctorum Patrum & noſtrâ, ſed & à liminibus Eccleſiæ ſequeſtratum ſe nouerit, quiſquis huic noſtræ liberalitati contrarius extiterit, niſi eiſdem Eccleſiæ & Clericis humiliter emendare ſtudeat. Signum Theobaldi Epiſcopi, Aniorannus Archidiaconus, Fulco Archidiaconus, Anculfus Archidiaconus, Guido Archidiaconus, Robertus Sueſſionenſis matricis Eccleſiæ Decanus & Cancellarius ſcripſit, & ſubſcripſit.* Hanc fundationem Philippus I. ſequenti priuilegio ratam habuit, quod ex tabulario Abbatiæ ita exſcribitur. PHILIPPVS Francorum Rex, &c. Quidam Miles Hugo de Caſtello Theodorici, tenebat quædam altaria de beneficio Sueſſionenſis Epiſcopi, ſed ipſe diuinâ miſeratione compunctus, volens pro perituris commutare cœleſtia, à domino Theobaldo tunc Sueſſionenſi Epiſcopo, (cuius homo ligius erat,) ſub obtentu impetrationis expetiit, quatinus ipſe altaria pro quibus ſibi timebat, Epiſcopo redderet, & poſtmodum ex vtriúſque prouidentiâ altari D. Ioannis in monte attitularentur Clericis ſub Regulâ S. Auguſtini in caſto timore ſeruientibus Domino, & viuentibus, de rebus ad illud altare pertinentibus, & alia altaria ſcilicet in Carliaco vnum, aliud in Monte-Liuonis, tertium S. Aniani in pago Bryacenſi, quartum in Roſeto, quintum in Artaiſiâ, molendinum quoque nouum, & aliud quod vocatur Toxac, quæ Hugo ipſe dimiſit Epiſcopo, vt in ipſorum Canonicorum dono Epiſcopi cederent vſus. Epiſcopus ſiquidem ipſe accipiens piam deuotionem ſui fidelis, culpam ſui peccati terminare procurantis, tam de altaribus, quàm de parte etiam ſui beneficii quam ipſi Eccleſiæ traditurum ſe prælegit, petitioni eius beneuolus aſſenſit. Ex-

» inde Epiſcopus & Hugo vtraque ma- A
» nu in Eccleſiâ B. Ioannis Baptiſtæ
» Clericis regulariter viuentibus contu-
» lerunt ipſam Eccleſiam, cum omni-
» bus appenditiis eius, tam in terris,
» quàm in aliis rebus, & præter hæc ip-
» ſa altaria quæ paulò ante retulimus,
» quatenus pauperes Chriſti ipſi deuotè
» affecti indè conueſcentes militarent
» in ipsâ Eccleſiâ ad honorem Domini
» Ieſu. Vt autem ipſam benignam vo-
» luntatem domini Theobaldi, & elee-
» moſynam ipſius chriſtiani Hugonis,
» quiuis ſubſequens Epiſcopus in rapi-
» nam & diſſipationem ipſius loci con-
» uerteret, hoc modo diſpoſitum eſt, B
» videlicet vt Clerici ſaluo Eccleſiaſti-
» co iure ab omni exactione liberi per-
» maneant, Prælatum de eadem regulâ
» ipſi ſibi eligant, & poſt electionem
» communi voto, & aſſenſu omnium in
» Epiſcopi præſentiam electus prior de-
» ductus, eorum tantum curam ſuſci-
» piat, & poſtmodum illis arguendo,
» increpando, obſecrando prouideat.
» Preſbyter verò Cardinalis ipſius loci
» ſicut prius erat Epiſcopo & Archidia-
» cono parochianorum curam reddat:
» quod vt permaneret ratum, iamdictus
» Epiſcopus, & ipſe Hugo mei præſen- C
» tiam, de cuius manu illud beneficium
» pendebatur, adierunt, à me experen-
» tes, vt literis inde meâ permiſſione
» compoſitis, ego ipſe conſignationi,
» & confirmationi earum manum im-
» ponerem: Ego ſi quidem, tum quia iu-
» ſta petierant, tum quia etiam eleemo-
» ſynæ ipſius particeps eſſe volui, beni-
» gnæ petitioni eorum non defui, ſed
» ſicut vſus poſtulat, deuotâ cruce, &
» impoſito meo ſigillo regali, eorum
» ordinationem literis iſtis corroboram
» confirmaui. Hoc autem factum eſt
1076. » anno Incarnat. Domini 1076. Ind. 14.
» Concurrente 5. Epactâ 12. regnante
» Philippo anno 17. Theobaldo Epiſ-
» copatum tenente an. 4. Signum Ma- D
» naſſæ Remorum Archiepiſcopi, Ego
» Gofredus Pariſiorum Epiſcopus Can-
» cellarius Regis Philippi, legi & re-
» legendo laudaui. Hi ſunt teſtes In-
» gelardus Siluanectenſis Epiſcopus,
» Theobaldus Sueſſionenſis Epiſcopus,
» Vuido Remenſis Archidiaconus, Tet-
» baldus Comes & Stephanus filius eius
» Vuilelmus Comes, Hugo de Caſtro
» Theodorico, Albricus de Coſiaco,
» Eurardus miles, Gofridus miles, Vui-
» do de Caſtellione.

1. *Odo*, electus confirmante Teobaldo Epiſcopo è gremio Canonicorum, qui obſeruantiâ regulari, probitate & doctrinâ emineret, ſicut noui monaſterij inſtituendi exordium poſtulabat, comperitur rexiſſe ex obituario vſque ad 15. Martij 1088. quo 1088.
defunctus eſt.

2. *Rogerus*, in cartâ Henrici Epiſcopi Sueſſionenſis fratris ſui recenſitus, ad quem Vrbanus 2. Pontifex reſcripſit de priuilegiis Abbatiæ anno 1089. Indictione 12. 3. Idus Iunij, de 1089.
quo Cantipratanus lib. 2. cap. 5.

3. *Petrus* 1. S. Brunonis diſcipulus, ſuorum deceſſorum imitator, qui tale de magiſtro apud Surium dedit teſtimonium. *Audito*, inquit, *beato fine ſancti Patris & Magiſtri mei Brunonis, è cuius ore doctrinæ ſacræ fluenta haurire plerumque contigit, de abſentiâ vehementer triſtamur, carnales euaſiſſe anguſtias & requiem adeptum fuiſſe, & cum Deo viuere prout conicituram de munditiâ & perfectione tranſactæ vitæ nobis ſatis nota facere poſſumus, vehementius congaudemus.* Hugo Epiſcopus Sueſſionenſis inter altaria addidit cœnobio S. Ioannis Prioratum S. Vulgiſij in caſtro de Fir- 1100.
mitate Milonis anno 1100.

4. *Galterus*, Eccleſiam B. Mariæ de Vlcheyo caſtro in Prioratum conuerſam acceptauit, vt patet ex cartâ Liſiardi Epiſcopi Sueſſionenſis 1 memoratur & in tabulâ Harpini Meldenſis Decani, pro fundatione Abbatiæ de Cagiâ 1135. cum Ioſleno Sueſſionenſi Præſule.

5. *Guido*, ad quem reſcripſit Innocentius 2. an. 1139. Adrianus item 4. 1139.
an 1159. Alexander 3. 1163.

6. *Ioannes* 1. ad quem etiam Alexander 3. dirigit epiſtolam.

7. *Regnerius*.

8. *Hugo*, cui Alexander 3. an. 1179. Bullas deſtinauit, necnon Lucius 3. 1181. 1181.

9. *Raymundus*.

10. *Petrus* 2. nominatur in tabulis Celeſtini 3. 1191.

11. *Radulfus*, S. Ioannis Abbatiam ſummâ cum laude regularis diſciplinæ gubernauit annis 38. à reprehenſionis acerbitate Leo dicebatur, viuebat adhuc 1238. ex variis cœnobij 1238.
monimentis; ab Honorio & Gregorio Pont. Max. multa diplomata iſte accepit, quorum vnum ſpeciale eſt Gregorij, quo ſtatuit ad ſupplicationem

ne deinceps vllus in Canonicum admitteretur, niſi priùs annum vigeſimum attigiſſet: propè Haymardum Sueſſionenſem ſpecialem amicum humarus iacet. Extruxerat ille chorum magnæ baſilicæ, vti fragmentum ſequens epitaphij aliquando viſum deſignabat.

Hæc loca purgauit, renouās ſimul ædificauit,
Rugitūq; ſuo clauſtrūq; domúſq; tremebat,
Ergo ſub hac tumbâ Leo, ſerpens, atq; colūba
Conditur.

12. *Ioannes de Mureto* 2. ad quem
1245. reſcripſit Innocentius 3. 1245. inhibens cuius Legato Sedis Apoſtolicæ in Canonicos S. Ioannis ſententiam interdicti, ſuſpenſionis & excommunicationis promulgare, abſque ſpeciali mandato Sedis eiuſdem: cui defuncto 1267. 9. Cal. Martij, ſucceſſit.

13. *Richardus de Villaribus* in Tardano, vir admodum prudens, ad quem
1277. Nicolaus 3. 1277. codicillos miſit pro petendis & retinendis licitè bonis à Canonicis profeſſis, quæ ipſi in ſæculo poſſediſſent, feudalibus exceptis.

14. *Mathæus de Cuiſy*, literis humanis diuiniſque excellenter imbutus, obiit 1303.

15. *Simon de Montgru.*

1315. 16. *Adam de Quercu* anno 1315.

17. *Ioannes de Villaribus* in Tardano 3.

18. *Michael de Bouis.*

19. *Ioannes Goumon* 4. cinxit Abbatiam muris.

20. *Ioannes Mingot* 5. vitam cum
1400. morte commutauit 1400. 21. Septembris.

21. *Remigius de Orbaco* mortuus an. 1404. 24. Decembris.

22. *Nicolaus d'Azs* 1.

23. *Ioannes Maquardi* 6.

24. *Guillelmus Goubert de Buſſy* ſuper
1462. Axonam, diem obiit 1462. 3. Iunij.

25. *Ioannes Prapoſiti* 7. de Mariſiaco, cuius tempore 1478. dedicata eſt baſilica monaſterij à Ioanne Sueſſionenſi Epiſcopo 1478. 5. Iulij, mortuus 1482. 27. Decembris.

26. *Gerardus Caillet*, ex Firmitate
1486. Milonis vixit vſque ad an. 1486. pridie Cal. Aprilis.

27. *Thomas le Vereux*, obiit 1488. 6. Maij.

1516. 28. *Petrus de Fontanis* 3. interiit an. 1516.

29. *Nicolaus Preud'homme* 2.

30. *Ioannes de Fonte* 8. cùm ceſſiſ-

A ſet 1547. defunctus eſt 3. Octobris 1557.

31. *Petrus Baſin* 3. de Montemirabili in Briâ, vltimus Regularis obiit 1565. an. 1565.

32. *Carolus* Cardinalis *Borbonius* 1. Abbas Commendatarius.

33. *Maximilianus de Grilles.*

34. *Petrus de Gondy* 4. Cardinalis Epiſcopus Pariſienſis.

35. *Henricus de Gondy* Cardinalis de Rais, Epiſcopus Pariſienſis ſuperioris nepos.

B 36. *Mauricius de Sauoye* Cardinalis, Carolo Emanuele Sabaudiæ Duce ex Catharinâ Auſtriacâ natus Taurini 4. Idus Ianuarij 1593. Purpurâ donatur à Paulo 5. Pontif. 1614 primò inſignitus titulo S. Mariæ Nouæ, poſteà S. Euſtachij, demum S. Mariæ in Viâ Latâ. Abbas & S. Michaelis de Cluſâ, S. Benigni Fructuarienſis, Caſænouæ, & Sueſſionenſis: Subalpinæ etiam Tranſalpinæque regionis Protector fuit: Romam profectus à Greg. XV. Pontifice honorificè exceptus eſt, quin & Galliarum Protector renunciatus, idem Comitiis electionis Vrbani VIII. Papæ interfuit. Poſteà vero dimiſſo titulo & galero Cardinalis, Mariam Ducis Victoris Amedei fratris primogenitam duxit an. 1642. factus Princeps Barcinonettæ. 1614. 1642.

C 37. *Franciſcus* ex Comitibus ſancti Martini & dominis *Allady*, Iulij Cæſaris Marchionis S. Germani, & Octauiæ Odelricæ Iuſtinianæ filius, frater Octauiani Marchionis S. Germani, & Philippi Comitis S. Martini de Alladio, Equitis Annuntiatæ, Magni Magiſtri Domus Regiæ Celſitudinis Sabaudiæ. Hic priùs Abbas Pinerolienſis, inde Sueſſionenſis, ac B. Mariæ de Staphardâ in Marchiâ Saluriarum, apud Chriſtianiſſimum

D Regem Ludouicum 14. Legationem 1654. obtinet hócce anno 1654.

S. Ioannis Senonensis, *S. Iean lez Sens.* Ordinis Canonicorum Regularium S. Auguſt. in ipſius vrbis ſuburbio ſitum eſt vetus hoc Monaſterium, ab Heraclio Archiepiſcopo fundatum, vbi cum Paulo germano itidem Antiſtite iacet; primùm habuit virgines diuino obſequio manciparas ad annum vſque 872. ſed annis circiter 872. 240. manſit hæc Eccleſia penitus derelicta, quoad petitione Stephani Senonenſis Eccleſiæ Præpoſiti, acce-

dente Daimberti Archipræſulis conſenſu, Canonicos Regulares ex Cathedralis Senonenſis gremio aſſumptos apud Eccleſiam Diui Ioannis induxit, quibus præficitur Prior Petrus, vir ſummæ eruditionis & pietatis, cuius extant epiſtolæ, vna inter alias ad Hatonem Trecenſem Epiſcopum de vitæ cœnobiticæ in monaſterio Cluniacenſi electione: at verò reſtaurationis cartam habuimus operâ Reuer. Patris Frontonis Canonici Regularis S. Genoueſæ, quæ ſic orditur: IN NOMINE *Domini ſciant præſentes & futuri. Quod dum diuerſis caſibus attenuata Eccleſia B. Ioannis Apoſtoli & ſancti Eracly Confeſſaris in ſuburbio Senonicæ vrbis, idoneis ad Deo ſeruiendum miniſtris indigeret, tactus amore B. Ioannis ſeruus Dei Stephanus Præpoſitus poſtulauit à Canonicis S. Mariæ & ſancti Stephani Senonenſis Eccleſiæ, ad quos ipſe locus propriè pertinet, vt in eadem Eccleſiâ B. Ioannis ad Canonicæ profeſsionis titulum fratres concederent aggregari. Quam ſanè petitionem conſilio & aſſenſu Domini Daimberti Archiepiſcopi ſuſcipientes, idem Canonici concorditer conceſſerunt, vt in prædictâ Eccleſiâ ſub Canonicâ profeſsione fratres interius Deo militent, qui tamen ibidem Canonicam vitam profiteantur, & nihil ſubiectionis alienæ cuilibet Eccleſiæ debeant, & tantùm ad Senonenſis Eccleſiæ conuentum tanquam ad maiores & aduocatas ſuos reſpiciant; ſic tamen vt nullam exactionem, nullius penitus largitionis requiſitionem ab eis ſuſtineant, ſed liberi prorſus ab omni moleſtiâ ſubſiſtant, quamdiu beati Patris Auguſtini ſanctæ Regulæ inhæſerint, & Canonico Ordine communem vitam duxerint. Si qui tamen, quod abſit, per exceſſum humanum contra fecerint, non eis id prætendat in laqueum, ſi denuo errata ſua caſtigando correxerint. Si verò Domino aſpirante aliqui de mundo ad eorum conſortium tranſire voluerint, ſi eiſdem fratribus viſum fuerit, ſuſcipiant eos; nec aſſenſum vel laudem Senonenſis Capituli circa hoc requirant, ſed liberè faciant quod ſuum eſt, iuxta regulam ſuam. Quod ſi fortè iidem fratres humanitatis gratiâ vel ædificationis ſuæ causâ Regulares perſonas de aliâ Eccleſiâ ſecum ad habitandum ad tempus aſſumere voluerint, liceat eis. Interim etiam eligant in Capitulo ſuo regulariter Priorem, & electum Præpoſito & fratrib. præſentent in Senonum Capitulo, qui & in eorum præſentiâ ſuſcipiat à Præpoſito per librum Regulæ, quod ad ſuum pertinet officium. Cum verò per miſericordiam Dei res ipſius Eccleſiæ augmentata fuerint, & numerus fratrum impletus, vt Abbatem ſibi præficere velint & poſsint, eligant cum timore Dei in ſuo Capitulo Abbatem de grege ſuo, vel aliunde, ſi neceſſe fuerit perſonam liberam, & ab omni iugo alienæ ſubiectionis immunem, & electum ſuum in Capitulo ſanctæ Mariæ & S. Stephani Præpoſito præſentent, & fratrib. Deinde remotâ omni contradictione & calumniâ Senonenſis Capituli, qualis à Canonicis B. Ioannis electus & præſentatus fuerit, talis in præſentiâ Canonicorum S. Mariæ & S. Stephani à Præpoſito per librum regulæ ſuſcipiat beneficium Eccleſiæ. Quo facto, ſuffragante Præpoſito Senonenſis Capituli talis præſente Archiepiſcopo & de manu eius baculum paſtoralem & curam ſui officii, ſuique paſtoratus ſacrationem ſuſcipiat. Sacratus verò & in Eccleſiâ ſuſceptus cùm timore Dei gregem ſuum cuſtodiat, & res Eccleſiæ ſecundùm Abbatis officium diſponat, & meminerit aſsiduè libertatis ſuæ quietem ex religione Canonicâ ſibi & ſuis prouenire. Factum eſt anno Incarnationis* MCXI. *Epiſcopatus Daimberti Archiepiſcopi 14. regni Ludouici Francorum Regis* IV. *Actum in Capitulo fratrum. Daimbertus Epiſcopus, Stephanus Præpoſitus.* Abbatiam Diui Ioannis Pont. Max. inſignibus priuilegiis condecorarunt, Innocentius 2. an. 1136. Eugenius 3. 1152. & Innocentius 3. 1203. Archiepiſcopos etiam Senonenſes, Regéſque Francorum, ac Vicecomites Senonenſes tanquam patronos & dotatores agnoſcit. Sequuntur Abbatum nomina ex monimentis S. Ioannis hoc ordine.

1111.

1. *Rainardus* primus Abbas electus 1124. rexit ſummâ cum laude vſque ad 1145. quo deceſſit, humatus in Capitulo Abbatiæ cum hoc epitaphio. 1145.

Gloria rectorũ RAINARDVS *Regula morũ,*
Chriſto ritè chorum ſequitur collega bonorũ,
Quẽ lapis iſte tegit, quia carnis frena coegit,
Hunc Deus elegit, viuit, quia fortiter egit.

2. *Fulco* 1165. ſedit annis quinque. 1165.

3. *Gilbertus* obiit 1166.

4. *Guillelmus* 1. præfuit annis nouem, & ſolitariæ vitæ amans, abdicauit regimine Abbatiæ Senonenſis circa 1169. ac cum turmâ Canonicorum in loco de Flotain propè ſyluam Autelianenſem seceſſit, vbi monaſte- 1169.

rium

rium conſtruxit, vbi patet ex bullâ A fundationis ab Alexandro III. confirmatâ, cuius tumuli epigraphe talis eſt: *Hic iacet* GVILLELMVS *primùm miles, deinde Abbas S. Ioannis Senonenſis, qui poſtea receſſit ad Flotanum, fundator iſtius loci, cuius meritis & ſanctitate multa beneficia Dominus loco illi contulit, ibique miraculis corruſcans glorioſè*
1180. *vitam finiit in Domino, obiit 1180.*

5. *Petrus* I. deceſſit 1175.

6. *Garnundus* è viuis abiit 1188.

7. *Rainardus* 2. mortalitatem expleuit 1190.

1212. 8 *Robertus* naturæ debitum perſoluit 1212. B

9. *Guillelmus* 2. 1221. ex cartâ Theſauri regij, obiit 1231.

10. *Guillelmus de Gaudigny* 3. fatò
1241. eripitur. 1241.

11. *Simon* I. mortuus 1250. iacet in Capellâ B. Mariæ.

1259. 12. *Hugo* I migrauit à ſæculo 1259. iacet in Capitulo Abbatiæ.

13. *Guillelmus de ſainct Firmin* 4. morte correptus 1280.

1283. 14 *Stephanus*, obdormiuit 1283. traditus ſepulturæ in Capitulo.

15. *Philippus de Soiſy*, deſiit viuere 1290.

1311. 16. *Ioannes de Villemar* I. denaſcitur C 1311. iacet in Capitulo.

17. *Ioannes de Clauigny* 2. vir doctus in Eccleſiâ Metropolitanâ ſacratus, quieſcit ante aram S. Petri.

1328. 18. *Burcardus de Beaugé*, ſpiritum emiſit 1328.

19. *Guillelmus de Beauramé* 5. obiit 1337. humatus in Capitulo.

20. *Ægidius de Faslly* extremum
1356. diem clauſit 1356. ſepultus ante maius altare.

21. *Ioannes des Eſſarts* 3. defunctus 1387. iacet in Capellâ B. Mariæ.

22. *Hugo de S. Aubin* ex Priore Ca-
1440. ſtri Rainardi electus 1387. iacet in ſuâ D Abbatiâ, extinctus an. 1400.

23. *Simon du Pleſſis* 2. orbatur vitâ 1403. depoſitus ante maius altare.

24. *Nicolaus la Hure* I. inſtaurauit Eccleſiam ſuam ab Anglis & Burgundionibus combuſtam 1417. Septemb.
1418. 10 fatis ceſſit 1418. elatus ad Capitulum Abbatiæ.

25. *Odo de Montroſt*, aliàs *de Montreux* Burgundus, Abbatiam inuaſit, quam annis 20. peſſimè adminiſtrauit, & ob malam gubernationem locis ſanctis deſertis à monachis receſſit 1439.

26. *Petrus Bigot* 2. ex Religioſo D. Ioannis, vir pius, qui monaſterium in meliorem ſtatum reſtituit, luce pri- 1473.
uatur an. 1473. 10. Martij.

27. *Petrus Lienard* 3. ſucceſſor Petri Bigot, conſecratus in maiore Eccleſiâ 16. Septembris, mortuus 1478. iacet ante primarium altare.

28. *Hubertus Bernier*, poſt electionem in manibus Triſtandi Archiepiſcopi Abbatiam reſignauit.

29. *Triſtandus de Salazar*, Archiepiſcopus Senonenſis.

30. *Bonauentura d'Aiay* electus 1519. 1519.
obiit 1528.

31. *Nicolaus Bontemps* 2. vltimus Regularis, defecit 1540.

32. *Franciſcus de Faucon*, Epiſcopus Tutellenſis, electus an. 1540. primus 1540.
Commendatarius.

33. *Odetus* Cardinalis *de Chaſtillon.*

34. *Ioachimus de la Porte*, ſucceſſit 1570. moritur circa 1580.

35. *Criſpinianus Vigier* Andegauenſis diœceſis, deceſſit 1590. 1590.

36. *Nicolaus* 3. Cardinalis *de Pelleué* Archiepiſcopus Senonenſis.

37. *Reginaldus de Beaune* Archiepiſcopus Senonenſis.

38. *Iacobus* Cardinalis *du Perron* Archiepiſcopus Senonenſis, obtinuit à Paulo V. Pont. Max. vnionem menſæ Abbatialis Archiepiſcopatui bullâ an. 1607. 15. Februarij, eâ conditione, 1607.
vt Religioſi in cœnobio permanerent.

39. *Ioannes Dauy du Perron* Archiepiſcopus Senonenſis.

40. *Octauius de Bellegarde* Archiepiſcopus Senonenſis, qui Abbatiam S. Ioannis Congregationi Canonicorum Regularium Franciæ vniuit re- 1638.
ſcripto an. 1638. 12. Maij.

41. *Ludouicus-Henricus de Gondrin de Monteſpan* Archiepiſcopus Senonenſis nunc viuit.

S. IOANNIS DE FALESIA, *S. Iean de Falaiſe.*
diœceſis Sagienſis, Ordinis Præmonſtratenſis, primitùs fuit hoſpitale & ſacellum conſtructum anno 1127. à Gunfrido ciue Faleſienſi iuxta portam 1127.
vocatam de Boceio, & dedicatum à Ioanne Epiſcopo Sagienſi in honorem S. Michaelis Archangeli, regnante, & conſentiente Henrico Anglorum Rege; quo in loco dictus Gaufridus, Rogerius de Vitreio, & Gaufridus de Petrafictâ hoſpitali ſe dederunt, fuerúntque primi Canonici dicti loci. Sed cùm viderent Rogerius & Gau-

fridus periculoſum eſſe Clericos Regu-
lares inter gentes ſæculares conuerſa-
ri, quantum potuerunt longè à vico
Bocei ſedem fixerunt in eodem agro
in quo hoſpitale & Eccleſiam fece-
runt, quæ à Ioanne Sagienſi Epiſco-
po in honore B. Ioannis Baptiſtæ de-
dicata fuit an. MCXXCIV. Huic Ec-
cleſiæ ſe dedere Robertus de Maireio,
Robertus le Pic, Robertus de Olem-
dino, Robertus de Hommaio, iſti
primi Canonici huius loci fuerunt, &
ſuper ſe Rogerium Priorem conſtitue-
1158. runt. Anno verò 1158. Canonici Fale-
ſienſes acceperunt habitum alborum
Canonicorum ab Abbatiâ S. Iudoci
de Pontiuo, cui præerat eo tempore
Adam, & exinde coeperunt viuere
ſecundùm Regulam B. Auguſtini, &
inſtitutiones Ordinis Præmonſtraten-
ſis. Huius monaſterij Abbatum quot-
quot reperiuntur ſeries prodit ex ſche-
dis Polycarpi Laiſnè Religioſi Con-
gregationis antiqui rigoris S. Nor-
berti.

1160. 1. *Robertus de Maireio* 1. anno 1160.
Idib. Maij ſuſcepit curam Canonico-
rum de Faleſiâ.

2. *Robertus Taon* 2.

3. *Fulco de Longueth*: hi tres Abba-
tiæ per 17. annos præfuêre.

4. *Vualterus* aut *Galterus* nepos pri-
mi Prioris Rogerij de Vitry, ad hunc
1177. gradum euectus 1177. obtinuit mul-
ta priuilegia à ſede Apoſtolicâ 1178.
Ædificauit Eccleſiam conſilio Henri-
ci Regis in eodem fundo, in quo alia
dedicata fuerat S. Ioanni Baptiſtæ
1134 Alias etiam officinas Aſcetarum
reædificare fecit, & ad formam Or-
dinis Præmonſtratenſis redegit, obiit
8. Idus Octobris 1209.

5. *Ioannes de Guibraio* 1. per paucos
dies cœnobium adminiſtrauit.

1209. 6. *Aubertus*, eodem anno 1209. ſuc-
ceſſit, & rexit vſque ad an. 1213.

7. *Nicolaus*, tunc Abbas de Arde-
nâ an. 1213. factus eſt Faleſienſis: de
eo nihil inuenitur poſt 1217.

8. *Adam*.

9. *Rogerius*.

10. *Thomas* 1. horum trium ſeries
Ignoratur.

1251. 11. *Robertus de Boceio* 3. præerat 1251.
& 1252.

12. *Stephanus Oyn*, qui 1266. ince-
pit pitantiam domus, quæ poſtquam
incrementum accepit, approbata fuit
à Ioanne Abbate Præmonſtrat. 1340.
4. Ianuarij, & ab Ægidio Abbate S.
Iodoci in Nemore, obiit 8. Idus Iu-
nij: hîc etiam aliqui deſiderantur Ab-
bates, quorum nomina & ſeries igno-
ratur.

13. *Ioannes Dodemain* 2. 1310. erat 1310.
Prouiſor huius monaſterij, poſtea fa-
ctus eſt Abbas, ſed quo anno incom-
pertum eſt.

14. *Radulfus Fouſſons*, 1360.

15. *Guillelmus Lambert*, ſucceſſit Ra-
dulfo circa annum 1390. nominatur 1390.
1403. 1411. & 1416.

16. *Robertus Grenge* 4. deceſſit 1451.
vltimâ Iulij, iacet in choro medius
inter Cantores: cuius tempore Faleſia
ab Anglis liberata Carolo 7. Franco-
rum Regi redditur, qui eius præfe-
cturam Porono contulit.

17. *Richardus*.

18. *Philibertus de l'Eſpinaſſe*, ex vtró-
que parente de nobili ac etiam mili-
tari genere ortus, anteà monachus
profeſſus & presbyter in Abbatiâ Vti-
cenſi ſeu S. Ebrulfi, ordinis Benedi-
ctini, factus eſt Abbas S. Ioannis 1470 1470.
per reſignationem Richardi ex con-
ceſſione Pauli 2. Pont. Max. & ex
monacho Canonicus benedictionis
manus accepit à Roberto Sagienſi E-
piſcopo in Abbatiâ S. Martini Sa-
gienſis: ius mitræ, aliáque multa pri-
uilegia obtinuit à Sixto 4. Papâ 1475.
deceſſit 1479. 29. Aprilis.

19. *Ioannes Ionquin* 3. ex Priore S.
Martini de Buco, eligitur per viam
compromiſſi præſente Mauricio Ab-
bate Silliacenſi an. 1479. confirmatur 1479.
ab Huberto Abbate Præmonſtratenſi
eodem anno 8. Maij, & à Michaele
S. Iudoci Abbate anno & menſe præ-
dictis. Benedicitur à Roberto Coad-
iutore Ægidij de Laual Sagienſis Epiſ-
copi, eiúſque Vicario generali eodem
an. 11. Maij, præſentibus Mauricio de
Magny Abbate S. Mariæ de Silliaco,
& Petro S. Martini Sagienſis.

20. *Thomas Malebiſche* 2. floret an.
1506. moritur 1516. 2. Martij: cathe- 1516
dras chori fieri curauit.

21. *Robertus Morel*, 5. obiit ex peſte
27. Auguſti 1521.

22. *Ioannes de Glatigny* 4. Prior Clau-
ſtralis & S. Stephani de Iuilleyo eligi-
tur per viam compromiſſi 1521. 28.
Auguſti. Interiit 1540. 17. April. ia- 1540.
cet in choro ad cornu Euangelij,
iuxta Sanctuarij gradum cum hoc epi-
taphio.

Hic meliora petẽs, ſtuduit benè ducere vitã,
Quo benè ſupremum poſſ.t obire diem.
Quod mortale fuit tumulo requieſcit, & aurâ
Spiritus ætherea, perfruitúrque Deo.

23. *Ambroſius d'Oſſonuillier*, Proto-
notarius Apoſtolicus, primus Abbas
Commendatarius anno 1541. ad no-
minationem Franciſci 1. Regis, mo-
1555. ritur 1555. 15. Octobris: per annum
ferè Abbatia vacauit poſt eius obi-
tum.

24. *Ludouicus de Montgomery*, in
Caluinianâm hæreſim lapſus, cùm
multa Eccleſiæ ſuæ mala intuliſſet, in
1574. eadem tandem interficitur anno 1574.
& ſepelitur in choro ad gradus preſ-
byterij.

25. *Claudius de Vieuxpont*, Abbas B.
Mariæ de S. Seuero diœceſis Con-
ſtantienſis, ad nominationem Henri-
ci 3. Regis Abbatiam à Gregorio
XIII. Poutifice in Commendam ob-
tinuit 1575. 3. Cal. Iunij.

26. *Ioannes de Vieuxpont* 5. per re-
1580. ſignationem Claudij circa 1580. dein-
de Meldenſis Epiſcopus. Eccleſiam
quæ polluta erat homicidio & ſepul-
turâ Ludouici de Montgommery hæ-
reſeos labe infecti, iterum conſecra-
uit. Migrauit à ſæculo an. 1623. pie-
tatis & caritatis operibus deditus, iu-
riúmque & libertatum ſatis diligens
defenſor. Hæreticos auditorium ſuum
iuxta cœnobium extruere tentantes,
alio ſe transferre coëgit.

27. *Andreas Fremiot*, Biturlcen-
ſis Archiepiſcopus & Patriarcha, no-
minatus à Ludouico 13. Rege, alteri
ceſſit.

28. *Renatus Mareſcot*, Canonicus S.
Mariæ Pariſienſis, Sedis Apoſtolicæ
Protonotarius, & Reginæ Eleemoſy-
1624. narius, anno circiter 1624. deceſſit
1649.

29. *Andreas Mondain* Pedemonta-
nus à Monteregali, Abbas & B. Ma-
tiæ Bardonarum in Nouempopulaniâ,
Canonicus B. Mariæ Pariſienſis 1649.
1650. obiit menſe Martio 1650.

30. *Paulus de Machault* ab anno
1650.

S. Iean S. IOANNIS Ambianenſis ad Se-
d'Amiẽs. lam fluuium, Ordinis Præmonſtra-
tenſis, erigitur in Abbatiam circiter
1125. annum 1125. aſſenſu Enguerrani Epiſ-
copi Ambianenſis, Guidone Caſtel-
lano Ambiani ad nouam Congrega-
tionem huiuſce Ordinis inſtituendam
liberaliter bona largiente: ibi dele-
A gatur Euſtachius per Milonem Abba-
tem Domini Martini, poſteà Epiſco-
pum Teroanenſem; cuius cœnobij
Abbates ſic recenſentur ab Adriano
Morlierio Ambianenſis Eccleſiæ Ca-
nonico, lib. 2. Antiquitatum Ambia-
narum.

1. *Fulco de Montdidier* traduxit Re-
ligioſos ex baſilicâ S. Firmini in valle
iuxta fluuiolum Selam, vbi Abbatiam
ſub titulo S. Ioannis Ambianenſis ex-
ædificauit, prout conſtat ex bullâ In-
nocentij 2. Papæ 1137. mortalitati de-
bitum perſoluit 1153. 10. Ianuarij. 1153.

2. *Euſtachius* 1161. ſub quo Rex Phi-
B lippus Auguſtus, ac Philippus de
Alſatiâ Comes Flandriæ, Viroman-
duenſis, & Ambiani, poſſeſſiones Ab-
batiæ diplomate confirmant, adfuit
Concilio Turonenſi 1178. ac diem 1186.
ſuum obiit 10. Ianuarij 1186.

3. *Thomas* 1. excipit donum Phi-
lippi de Alſatiâ Comitis præfati 1189.
moritur circiter 1192.

4. *Odardus* ſiue *Odo*, priuilegia ob-
tinuit à Cæleſtino & Alexandro ſum-
mis Pontificibus, poſtquam autem
abdicaſſet iam longæuus, deſinente an-
no 1203. obiit 22. Octob 1205. 1205.

C 5. *Milo*, præfuit anno vno.

6. *Radulfus*, ſedit annis 1205. &
1213. exceſſit 20. Septemb. 1215.

7. *Nicolaus* 1. tranſegit cum Capi-
tulo 1225. memoratúrque in variis ta-
bulis vſque ad 1228. interiit 25. Octob. 1231.
1231.

8. *Hebertus*, annis 1235. 1245. &
1249. ſæculo abſceſſit 10. Decembris
1252.

9. *Ioannes* 1. præfecturam dimiſit 1256.
1256.

10. *Alardus*, clauſtra ædificauit, Ab-
bas & Siriaci, deceſſit 1. Ianuarij
1266.

D 11. *Vicardus* 1268. defecit 20. Sep-
temb. eiuſdem anni.

12. *Iacobus* 1. fato functus eſt 13. 1274.
Iulij 1274.

13. *Petrus de Vuarcheuilie* 1. obiit 25.
Octob. 1287.

14. *Ioannes d'Auſamue* 2. Religioſus
Domnimartini, poſtquam abdicaſſet 1296.
obiit 11. Iulij 1296.

15. *Matheus*. Religioſus Abbatiæ
Siriaci.

16. *Ioannes d'Vreton* 3. emit deci-
mas de Helleuille ab Abbate & Con-
uentu Viromanduenſi, migrauit à ſæ-
culo 28. Iulij.

1321. 17. *Ioannes Marchel* 4. anno 1321. cœnobij ſui reſtaurarot, cui præfuit laudabiliter annis ferè 40. vitam cum morte commutauit 1349.

18. *Ioannes de Rieu* 5. an. 1358. obiit vltimâ Martij 1377.

1377. 19. *Firminus le Mongier* 1. exceſſit 10. Nouemb. 1377.

20. *Guillelmus de Montouillier* eligitur 14. Nouemb. 1377. ſpiritum exhalauit 12. Aug. 1411.

1414. 21. *Petrus Boulet* 2. vixit vſque ad diem 19. Iunij 1414.

22. *Firminus Morel* 2. ſedit ad annum vſque 1418. xi. Iulij.

1419. 23. *Ioannes de Torſy* 6. intetiit 1419. 2. Septemb.

24. *Petrus de Bamuiller* 3. obiit 12. Aug. 1432.

25. *Mathens Coterel*, aliàs Charpenrier eligitur 15. Aug. 1432. vltimum diem clauſit 1455. 8. Februarij.

1463. 26. *Ioannes le Vaſſeur* 7. 1463. baſilicæ ſuæ reparator deceſſit 6. Aprilis 1474.

27. *Iacobus Foulon* 2. renunciatur cœnobiarcha 14. April. 1474. reſignauit 23. Iunij 1488.

1499. 28. *Guillelmus de Monteſſon* vixit vſque ad annum 1499.

29. *Thomas de l'Eſcluſe*, ex Religioſo Vermandenſi, obiit 1522.

30. *Nicolaus Lagrené* eligitur 1513. ſuis ſumptibus baſilicam monaſterij inſtaurauit, Epiſcopus item Ebronenſis, ac Suffraganeus Franciſci Præſulis
1520. Ambianenſis, ab an. 1520. obiit 1. Iunij 1540. quieſcit in medio nauis nouæ Eccleſiæ, cum eâ epigraphe: *Nicolaus Lagrené 1540. ædificabat domum meam & atria mea, at ipſum elegi mihi in filium 1. Paral. 28.*

Ægidius de Bins, Doctor Theologus, Dominicani Ordinis, Alienordis Reginæ à Confeſſionibus, nominatur à Rege Franciſco 1. conſtruxit ſcholas D. Thomæ apud Prædicatores Pariſiis, & Abbatiam ceſſit Antonio de Pratis conſobrino.

1578. *Antonius Deſprez*, obiit vltimâ Martij 1578.

Petrus de l'Eſpinay 4. ex Priore electus & confirmatus, abdicare coactus eſt Philiberto de Brichanteau, qui Abbatiam impetrauerat an. 1583.

Gaufridus de Billy Abbas & S. Vincentij Laudunenſis.

S. Iean de Melinais. S. Ioannis Melinensis Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Ande-

A gauenſis, fundatorem agnóſcit Henricum II. Regem Angliæ; aucta eſt poſtmodum Abbatia à Vicecomitibus de Bellomonte, Baronibus Flexiæ, qui vſuarium in ſiluis ſuis contulêre: Margareta Comitiſſa Pictauenſis eidem dona conceſſit, ac ſepulturam codicillis teſtamenti in eâ conſtituit; ibidem iacent Radulfus Vicecomes Bellimontis cum vxore & filio in Eccleſiæ ſanctuario, apud quam ſeruantur reliquiæ B. Renaldi heremitæ, qui locum, vbi ſita eſt Abbatia cum ſociis incoluit, & anachoretæ
B B. Mariæ de Melinais nuncupabantur. Vnita eſt nunc Collegio Flexienſi Patrum Soc. Ieſu; at operæpretium duximus bullam apoſtolicam loco fundationis hîc ad verbum exſcribere.

Lucius *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Vincentio Priori Eccleſiæ S. Ioannis* Melinensis *eiúſque fratribus tam præſentibus quàm futuris, rectámque vitam profeſſis in perpetuum. Religioſam vitam eligẽtibus apoſtolicum conuenit adeſſe præſidium, ne fortè temeritatis incurſus aut eos à propoſito reuocet, aut robur, quod abſit, ſacræ religionis infringat. Eapropter dilecti in Domino filij, veſtris*
C *iuſtis poſtulationibus clementer annuimus, & præfatam Eccleſiam S. Ioannis Euangeliſtæ Melinenſis, in quâ diuino eſtis obſequio mancipati, ſub B. Petri & noſtrâ protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio communimus. In primis ſi quidem ſtatuentes, vt Ordo Canonicus, qui ſecundum Deum & B. Auguſtini regulam in eadem Eccleſiâ inſtitutus eſſe dignoſcitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obſeruetur. Præterea quaſcunque poſſeſſiones, quæcunque bona eadem Eccleſia in præſentiarum iuſtè & canonicè poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum vel Principum,*
D *oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis præſtante Domino poterit adipiſci, firma vobis, veſtríſque ſucceſſoribus & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis: locum ipſum in quo præfata Eccleſia ſita eſt, cum omnibus ſuis pertinentiis, medietariam Percherij cum nemore & paſcuis, & omnibus ad eam pertinentibus, medietariam Froterij, medietariam Motaya, medietariam melotariæ, vineam & terram de eleemoſynâ Geruaſij de Genetail, terram & cenſus de eleemoſynâ Garnerij de Crée, decimam molendini de Crée, decimam ſegetis, vini, Geruaſij Mallet, decimam panis de domo*

Hugonis Galet, decimam piſcium ſtagni eiuſdem Hugonis, domum & terram, prata & vineam de eleemoſynâ Liſiardi de Sange cum ſuis pertinentiis, terram & vineam de eleemoſyna Lamberti Longis, cum ſuis pertinentiis. Sanè noualium veſtrorum quæ propriis manibus aut ſumptibus colitis, ſiue de inſtrumentis animalium veſtrorum, nullus à vobis decimas exigere aut extorquere præſumat: liceat quoque vobis Clericos vel laicos de ſæculo fugientes liberos & abſolutos ad conuerſionem recipere, & eos abſque contradictione aliquâ retinere. Prohibemus inſuper, vt nulli fratrum poſt factam in eodem loco profeſſionem fas ſit abſque Prioris ſui licentiâ de loco eodem niſi arctioris religionis obtentu diſcedere, diſcedentem verò abſque communium literarum cautione nullus audeat retinere. Cùm autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis clauſis ianuis, expulſis excommunicatis, & interdictis, non pulſatis campanis, ſuppreſſâ voce diuina officia celebrare. Decernimus ergo &c. Ego Lucius.. Eccleſiæ Epiſcopus, Theodigius Portuenſis & S. Rufinæ ſedis Epiſcopus, Henricus Albanenſis Epiſcopus, Petrus presbyter Cardinalis S. Suſannæ, Viuianus presbyter Cardin. S. Stephani in Cœlio monte, &c. Datum Velletri per manum Alberti Sanctæ Rom. Eccl. presbyteri Cardinalis & Cancellarij, Lucij 3. primo. Extât & in eodem tabulario diplomatis exemplar ab originali deſumptum & ita orditur.

» RADVLFVS diuinâ patientiâ Andegauenſis Eccleſiæ Miniſter humilis. Vniuerſis S. Matris Eccleſiæ filus tam præſentibus quàm futuris ſalutem in Chriſto perpetuam. Eapropter poſſeſſiones Eccleſiæ S. Ioannis Euangeliſtæ MELINENSIS, quas temporibus noſtris, vel ante tempora noſtra largitione Regum aut Principum, vel oblatione fidelium, ſiue aliis iuſtis modis præſtante Domino ſunt adepti, duximus eidem Eccleſiæ confirmandas, videlicet locum ipſum in quo præfata Eccleſia ſita eſt, cum omnibus ſuis pertinentiis, quem ſiquidem locum magnificus Rex Anglorum Henricus Mathildis filius, memoratæ Eccleſiæ liberaliter conceſſit, & medietariam Percherij, cum nemore, & paſcuis, & omnibus ad eam pertinentibus, quam idem Henricus liberè contulit, & medietariam Frotetrij quam Fulcherius de Vallibus eiuſdem Eccleſiæ Canonicis contulit, dedit & conceſſit medietariam Motteæ quam Lunellus de Fiſſâ illi Eccleſiæ dedit, & medietariã Mulotierre quam Gauterius de Boccio vicarius & vxor eius Agnes, & Robertus hæres eorum eidem Eccleſiæ dederunt & conceſſerunt, vineam & terram de eleemoſynâ Geruaſij de Geneteil, terram & cenſus de eleemoſynâ Garnerij de Orer, decimam ſegetis & vini quam Geruaſius Malet eidem Eccleſiæ contulit, cum aſſenſu fratris ſui Hugonis apud Andegauum manentis, decimam panis de domo Hugonis Galler quam idem Hugo dedit, & decimam piſcium ſtagni eius quam ipſe dedit, domum & terram, & prata, & vineas de eleemoſynâ Liſiardi de Sange cum ſuis pertinentiis, terram & vineam de eleemoſyna Lamberti Longis cum ſuis pertinentiis, quinque ſolidos Andegauenſis monetæ de eleemoſynâ Pagani & Gerardi de Turbelleio, tres minas ſiliginis de eleemoſynâ Iannis vicarii, vnum ſextarium frumenti de eleemoſyna Rathaldi de Bruillo, Heremburgis vxoris eius, vnam minam frumenti de eleemoſynâ Petri de Boſco Richerij, vnam minam nucum & ſex denarios de eleemoſynâ Odonis Cerche, & Cortilleriæ vxoris eius, vnum raſum nucum de eleemoſynâ Fulconis de Chemans, quinque ſolidos de eleemoſynâ Guillelmi de Iardo, tres ſolidos de eleemoſynâ Burelli des Clées, octo denarios de eleemoſynâ Bugiaudi & fratris ſui, vnum quarterium terræ in monte Fouleur de eleemoſynâ Poterij des Clees, vnum quarterium prati de eleemoſynâ Rainaldi cognomento, centum ſolidos, vnum quarterium prati de eleemoſyna Ioannis Iouain, vnum arpentum terræ de eleemoſynâ Gaſtemini de Rochâ, vnum arpentum terræ de eleemoſynâ Pagani de motâ, vnum ſextarium frumenti de eleemoſynâ Girardi de Verreres: terram & cenſus quam acquiſierunt prædicti Canonici ab Oilardo de Setmetüs in parochiâ de Vallelandrici, & omnia illa quæ legitimâ emptione, vel fidelium dono Dominum timentium, Eccleſiæ eorum collata fuerunt. Præterea ſi locus aliquis iuſtè fuerit præfatæ Eccleſiæ collatus, in eo pro ipſis & familiâ ſuâ, ſine aliarum Eccleſiarum iniuriis Oratorium conſtruendi licentiam habeant, ſe-

» pulturam quoque ipſius loci liberam A
» & abſolutam eſſe decernimus, vt eo-
» rum deuotioni, & extremæ volunta-
» ti, qui ſe illic ſepeliri deliberauerint,
» niſi fortè excommunicati, vel inter-
» dicti ſint, nullus obſiſtat, ſaluâ tamen
» iuſtitiâ illarum Eccleſiarum à quibus
» mortuorum corpora aſſumuntur: &
» vt hæc à nobis confirmata, rata in per-
» petuum & inuiolata ſupradictæ Ec-
» cleſiæ permaneant, præſentis ſcripti
» ſigillique noſtri, munimus, robora-
» uimus. Data per manum Guillelmi
» magiſtri Scholarum Andegauenſis Ec-
» cleſiæ anno ab Incarnatione Domini B
1183. » 1183. 9. Cal. Octobris apud Andega-
» uum regnante Philippo Ludouici fi-
» lio, Henrico Mathildis filio Rege
» Angliæ, anno 5. ordinationis noſtræ,
» Teſtes Guillelmus Decanus, Herber-
» tus Archidiaconus, Gilbertus Præ-
» centor, Guillelmus Archypreſbyter,
» Guillelmus Pictauienſis, & cæteri S.
» Mauricij Canonici. Abbatum indi-
culus talis in veteri Martyrologio re-
peritur.

Geruaſius primus Abbas.
Matheus 1.
Ioannes d'Iſce 1.
Petrus de Billiere.
Ioannes de Chemirreo 2.
Silueſter de Gaſtinetâ.
Matheus de Baugè 2.
Iacobus.
Ricardus.
Renatus de Barrâ.
Ioannes de Barrâ *3.
Ioannes Blondellus 4.
Guilelmus Moron.
Ioannes de Campis 5.
Ioannes Tenault 6. vltimus Abbas Regularis.

Des Prez. S. IOANNIS DE PRATIS diœceſis Maclouienſis, Ord. S. Auguſtini. D

S. Iean en Vallée lez Chartres. S. IOANNIS IN VALLEA diœceſis Carnotenſis, Ordinis D. Auguſtini, ab Iuone Carnotenſi Epiſcopo inſtituitur, accitis è S. Quintino Bellouacenſi Canonicis Regularibus, quos in Collegiatam ſancti Ioannis
1099. in Valleâ induxit circiter ann. 1099. huius Monaſterii meminit S. Bernardus epiſt. 83. Tyrenſis lib. 3. cap. 25. & Fulcherius epiſt. ad Adelam Comitiſſam. Abbatum autem ſeries ita ſe habet.

1. *Albertus* inſtitutus ab Iuone 1099.
2. *Stephanus* 1. de quo S. Bernardus epiſt. 82.
3. *Hugo* 1131. 1131.
4. *Guerinus* 1150.
5. *Fulco* 1155.
6. *Robertus* 1180. 1180.
7. *Radulphus* 1186.
8. *Nicolaus* 1204.

*9. *Guarinus* 1215. ex Religioſo S. 1215.
Quintini Bellouacenſis.

10. *Guillelmus* 1237. factus Franciſcanus.
11. *Ioannes* 1. 1251.
12. *Petrus* 1. 1269. 1269.
13. *Ioannes* 2. 1307.
14. *Arnauldus du Boſcage* 1361.
15. *Ioannes de la Cour* 3. 1367. 1367.
16. *Petrus de Fontenay* 2. 1389.
17. *Richardus de Poſſin*, Doctor in Iure 1394.
18. *Ioannes Baudrier* 4. 1423. 1423.
19. *Stephanus le Roux* 2. 1446. Prior S. Fidei.
20. *Ioannes de Digny* 5. 1479. ex Priore de Logny.
21. *Ioannes Iacquin* 6. 1486. ex Prio- 1486.
re S. Fidei & 1508.
22. *Martinus Baucher* 1515.
23. *Michael Bayart*, primus Abbas 1556.
Commendatarius 1556.
24. *Petrus Meignan* 3.

C *Claudius le Roux*, filius Caroli domini de la Roche des Aubiers & Mariæ Hutault.

Gabriel Conſtantin Decanus S. Mauricii Andegauenſis & Abbas S. Ioannis in Valleâ 1649.

S. IOANNIS monialium in vrbe Eduenſi, Ordinis S. Benedicti.

S. IOANNIS LAVDVNENSIS *S. Iean de Laon.*
Ordinis Benedictini, vetus & nobile monaſterium Deiparæ Virginis, poſt verò S. Ioannis titulo donatum, condidit B. Salaberga prima fundatrix &
Abbatiſſa circa an. 640. Sed eiectis 640.
inde monialibus anno 1129. quæ trecentæ & ampliùs quondam fuerant, monachi ſubſtituuntur, vti affirmat verbis iſtis Hermannus Monachus de Miraculis S. Mariæ Laudunenſis lib. 3. cap. 22. *Poſt hæc*, inquit, *S. Ioannis Baptiſtæ corrigere ſtuduit præfatus Epiſcopus Abbatiam, quæ cunctis aliis ſupra memoratis Laudunenſis diœceſis cænobiis fertur antiquior, & ditior, atque nobilior fuiſſe. Hanc ſiquidem B. Salaberga, ſicut in eius vitâ legitur, conſtruxit, & Sanctimoniales ibi ponens, earum ipſa prima fuit Abbatiſſa. Tantâ verò auctoritate ſtuduit eam ſublimare, ſicut refert antiquitas, vt ſeptem Eccleſias in eâ ædificauerit.*

Harum primam, quæ principalior eſſe noſ- A
cebatur, in honorem S. Genitricis condi-
tam, appellari voluit Sanctæ Mariæ Pro-
fundæ, ad differentiam forſitan maioris Ec-
cleſiæ S. Mariæ, in quâ Epiſcopalis ſedes
conſiſtit: Secundam S. Michaelis, & om-
nium Angelorum: Tertiam ſancti Ioannis
Baptiſtæ, & omnium Patriarcharum, at-
que Prophetarum: Quartam B. Petri A-
poſtoli, omniúmque Apoſtolorum, poſt has
quatuor ad introitum Abbatiæ conſtruxit:
Quintam in honore S. Crucis: Sextam in
honore S. Apri martyris; Septimam in ho-
nore S. Mariæ Magdalenæ. Harum ergo
ſeptem Eccleſiarum adhuc reſtant quinque: B
Duæ verò, id eſt S. Crucis, Sanctique Apri
martyris præ nimiâ vetuſtate defecerunt.
Tantæ verò dignitatis erat eadem Abba-
tia: vt quandocunque Rex Francorum in
diebus ſolemnibus Lauduni coronandus eſ-
ſet, in ipsâ præcipuè coronam auream por-
taret, &c. Beatæ autem Salabergæ morien-
ti ſucceßit Abbatiſſa filia eius, ſancta vi-
delicet Auſtrudis; & ita per trecentos ferè
& eo amplius annos Sanctimoniales ibi
fuerunt, plurimáſque poſſeßiones de dona-
riis Regum, & Principum longo tempore
poſſederunt. In diebus verò præfati Bar-
tholomæi Epiſcopi, antiqua religio non pa-
rùm in eodem monaſterio refriguerat, ex- C
teriores quoque poſſeßiones paulatim dimi-
nutæ erant, ſed & nonnulla ſiniſtra fama
de eiſdem Virginibus dicebantur. Vnde
multùm contriſtatus idem Pontifex, vide-
bat enim eas frequenter à ſe commonitas
emendationem quidem verbo promittere,
ſed facto non implere: conſilio & auctori-
tate Papæ Innocentij, dominíque Rainaldi
Remorum Archiepiſcopi, Ludouici quoque
Regis Francorum, ad quem eadem Eccle-
ſia propriè pertinere dicebatur, omnes pa-
riter illas Sanctimoniales ex illâ eiecit.
Aſſumens quoque virum religioſum Drogo-
nem cœnobij S. Nicaſij Remenſis Priorem,
eum ibidem primum Abbatem ordinauit, D
& monachos illic ſufficienter ex diuerſis
monaſteriis poſuit. Sed cùm iam illic, Deo
donante, non parum proficeret, bono odore
ſapientiæ & probitatis eius longè latéque
diffuſo, præfatus Papa Innocentius obe-
dientiæ vinculo conſtrictum, eum Romam
ire coëgit, & vrbis Oſtienſis Epiſcopum
conſecrauit. Porrò Abbatiſſas, & Ab-
bates S. Ioannis Laudunenſis recenſe-
bimus, prout ad verbum ſe habent
deſumpti ex notis & obſeruationibus
ad opera Guiberti Abbatis de Noui-
gento, quorum ibi ſeriem accuratè con-
texuit eruditus Domnus Lucas d'A-
cherius Monachus Benedictinus Con-
gregationis S. Mauri.

1. *S. Salaberga*, ex ſuburbano Leu-
corum oppido, Lingonicæque confi-
nio claris orta parentibus, patre Gunt-
uino, matre Saretrude, deceſſit 10.
Cal. Octobris: qui plura ſcire volet
conſulat memoratum Lucam d'Ache-
rium in ſuis Analectis ad vitam huius
Abbatiſſæ, quam nunc primùm ex
Codice MS. euulgauit.

2. *S. Auſtrudis* beatæ Salabergæ
filia, vix duodennis ſæculo renun-
tians, patriámque deſerens, Laudu-
num venit, & magno Cleri ac popu-
li concurſu excepta, & ad monaſte-
rium deducta, monaſticum habitum
ſub religioſâ ſanctæ matris diſciplinâ
ſuſcepit. Octo poſt annis defuncta
matre, in Abbatiſſam electa eſt anno
ætatis ſuæ vigeſimo; & annuente Clo-
doueo 2. Francorum Rege, acclaman-
tibus regionis proceribus vniuerſis, à
Peregrino Laudunenſi Epiſcopo poſt
impertitam benedictionem inſtituitur,
obiit anno Chriſti circiter DCCVII. 707.
17. Octob. virtutibus & miraculis in
vitâ & poſt mortem clariſſima, ex vi-
tâ eiuſdem MS.

3. *Adalſinda* ſucceſſit Auſtrudi,
de quâ fit mentio in eadem S. Au-
ſtrudis vitâ.

4. *Adelis* 1. cuius obitus notatur
in Necrologio veteri S. Vincentii ad
6. Calend. Auguſti.

5. *Adelis* 2. nominatur in vetuſtiſ-
ſimo codice literis Gothicis exarato,
qui pſalterium S. Salabergæ nuncu-
patur, in quo recentiore tamen cara-
ctere, catalogum ornamentorum Ec-
cleſiæ, coram prædictâ Abbatiſſâ poſt
obitum Vualburgis Theſaurariæ re-
cenſitorum, cernere eſt.

6. *Ogina* Regina, vxor Caroli 3.
cognomento Simplicis, corruptâ ſæ-
culi labe manſit in Abbatiâ Laudu- 951.
nenſi ad annum 951.

7. *Gerberga* Regina vxor Ludouici
IV. cognomento Tranſmarini, mona-
ſterium, eodem quo Regina Ogina
modo vſurpauit. Abbatiſſæ cuiuſdam
ſancti Ioannis Laudunenſis, ſuppreſſo
nomine meminit Alexander Papa 2.
Epiſt. 12. his verbis: Proclamatio de- «
lata eſt, quod Abbatiſſa Laudunenſis «
monaſterij ſancti Ioannis ſine cano- «
nicâ audientiâ & iudicio Epiſcopi ſui «
à regimine ſuo eiciatur &c. admo- «
nuimus confratrem noſtrum Eliman

dum Epiſcopum Laudunenſem, vt hanc cauſam diligenter excutiat atque canonicè definiat: ita tamen vt eadem Abbatiſſa ptiuſquam diſcuſſio fiat, regimini ſuo ſicut ſacri Canones præcipiunt reſtituatur.

8. *Rainſendis* Abbatiſſa erat tempore Galdrici Epiſcopi Laudunenſis,
1112. anno 1112. de quâ Guibertus libro 3. de vitâ ſuâ cap. 24. *Solertiſſimam fœminarum Abbatiſſam ſancti Ioannis genere clariſſimam, Eccleſiæ prauectricem, nomine Rainſendim, Laudunenſem indigenam, ſuus ſeruus occidit: quódque paſſa eſt pro Eccleſiæ fide conſuſtinuit.*

1113. 9. *Adelis* 3. anno circiter 1113. huius meminir cartularium monaſterij S. Theodorici propè Remos, in conceſſione nimirum cuiuſdam terræ ſuo & Capituli nomine præfato cœnobio factâ.

10. *Adelais* Regina, Ludouici vi. ſponſa, non equidem Abbatiſſæ titulo, ſed vxoriæ dotis iure Abbatiam poſſedit. Quod nefandi commercij genus hac ipſa ætate in more poſitum erar, vt dotem vxorum Reges in monaſteriis collocarent, patet id potiſſimum ex conuentu illo de quo infra, Attrebatenſi celeberrimo. Hactenus de Laudunenſis ſancti Ioannis monaſterii Abbatiſſis: quippe illo in incendio vrbis (quod Guibertus lib. 3. de vitâ ſuâ prolixius exhibet) omnia antiqnitatis monumenta periêre. Haudquaquam tamen eſt obmittendum quod conſignauit Auctor anonymus, ſed Canonicus Laudunenſis in chronico nondum excuſo: Anno, inquir, Domini 1095. Elinandus Laudunenſis Eccleſiam S. Ioannis in burgo quondam Abbatiam Monialium ad vnius ſacerdotis adminiſtrationem reductam, præbendis duodecim inſigniuit. Quid porrò induxerit Bartholomeum Laudunenſem Epiſcopum quatenus Religioſas expelleret, Monachóſque ſufficeret, animaduertes tam ex Hermanno Monacho lib. 3. cap. 22. & 23. quàm etiam ex ſubiectis cartis tabularii S. Ioannis Laudunenſis. Etenim in Comitiis prouinciæ Remenſis Attrebati 6. Idus
1128. Maii anno 1128. habitis, ab vniuerſis Præſulibus, Rege volente, decretum eſt, vt monachi cœnobium S. Ioannis, prius eiectis monialibus occuparent. Quo ſtatuto ab Matheo Albanenſi Epiſcopo Cardinali, Sedis Apoſtolicæ in Galliâ Legato, eodem anno in conuenticulo Remenſi, Sanctimoniales apud Crandelani villam vitæ reſiduum tranſacturæ ablegantur. Quò etiam ſpectat Ludouici 6. diploma è tabulario Laudunenſi deſumptum.

IN NOMINE *Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Amen. Ega Ludouicus Dei miſericordiâ in Regem Francorum ſublimatus. Notum fieri volo cunctis fidelibus, tam futuris quàm inſtantibus, quod in Conuentu quem fidelis noſter Rainaldus 2. venerabilis Remorum Archiepiſcopus Attrebati cum vniuerſis Suffraganeis ſuis, Epiſcopis & Abbatibus 6. Idus Maij tenuit, vbi & nos præſentes aderamus; ipſe & Bartholomæus venerandus Laudunenſis Epiſcopus humiliter nos conuenerunt, cum multâ precum inſtantiâ poſtulantes, vt Laudunenſem B. Mariæ & B. Ioannis Eccleſiam quæ Regalis Abbatia eſt, quia Sanctimoniales, quæ ibi ab antiquo fuerant, nimis indignè & enormiter ſe habebant, ad meliorem religionis ſtatum duci, & monachos ibidem ſubſtitui concederemus, quam profecto petitionem rationabilem & vtilem cognoſcentes, voluntati eorum & conſilio aſſenſum dedimus, & in prædictâ Eccleſiâ Abbatem & monachos ſubſtitui, & haberi in perpetuum ſalua ibi in omnibus iure regia, & Adelaidis Reginæ vxoris noſtræ dotalitio, benignè quidem conceſſimus, ita ſiquidem, quod ſubiectionem illam, quam cæteræ Abbatiæ noſtræ quæ in Epiſcopatu Laudunenſi ſunt, Laudunenſi Epiſcopo debent & exhibent, Abbatia illa eidem Epiſcopo ſine aliquo iuris regij detrimenta debeat & exhibeat. Quod ne valeat abliuione deleri ſcripto commendauimus, & ne poſſit à poſteris infirmari, ſigilli noſtri auctoritate & nominis caractere ſubter firmauimus. Actum Attrebati publicè anno Incar. Verbi 1128. Regni noſtri 20. Aſtantibus in palatio noſtro quorum nomina ſubtitulata ſunt & ſigna. Signum Ludouici Buticularij, Sig. Hugonis Conſtabularij, Sig. Alberici Camerarij, Dapifero nullo, data per manum Simonis Cancellarij, S. Rainaldi Remenſium Archiepiſcopi, S. Ioſleni Sueſſion. Epiſcopi, S. Bartholomei Laudun. Epiſcopi, S. Simonis Nouiomenſis & Tornacenſis Epiſcopi, S. Ioannis Morinenſis Epiſcopi, S. Garini Ambianenſis Epiſcopi, S. Roberti Attrebatenſis Epiſcopi, Clarembaldi Siluanectenſis Epiſcopi, Sig. Petri Beluacenſis Epiſcopi.* Innocentij II. Papæ iſta confirmantis reſcriptum tale eſt in eodem

» eodem archiuio. INNOCENTIVS
» Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dile-
» cto filio Drogoni Abbati monaſterij
» S. Mariæ, Sanctique Ioannis Bapti-
» ſtæ in Laudunenſi ciuitate, eiúſque
» fratribus, ſalutem & Apoſtolicam be-
» nedictionem. Ad hoc nobis à Domi-
» no paſtoralis officij cura commiſſa eſt,
» vt & beneplacentem Deo religionem
» laboremus ſtatuere, & ſtabilitatem
» exactâ diligentiâ conſeruare; venera-
» biles ſiquidem fratres noſtri Rainal-
» dus Remorum Archiepiſcopus, &
» Bartholomæus Laudunenſis Epiſco-
» pus conſilio fratrum noſtrorum Goſ-
» leni Sueſſionenſis, Simonis Nouio-
» menſis, Petri Beluacenſis, Roberti
» Attrebatenſis Epiſcoporum, interuen-
» tu etiam clariſſimi filij noſtri Ludoui-
» ci Regis Francorum, in prænominato
» B. Mariæ, Sanctique Ioannis mona-
» ſterio, vbi quædam mulieres ſub mo-
» nialium nomine prauam & inhone-
» ſtam vitam ducebant, monachos reli-
» gioſos vtique viros ſubſtituerunt, &
» te dilecte in Domino fili Drogo Ab-
» batem eidem Conuentui præfecerunt.
» Quod ergo ab eis pro ſtatuendâ & re-
» formandâ religione de præfato mo-
» naſterio factum eſt, nos authoritate
» Apoſtolicâ confirmamus, & firmum
» volumus futuris perpetuo temporibus
» permanere. Decernimus igitur, vt
» quæcunque præfatum monaſterium in
» præſentiarum iuſtè & legitimè poſſi-
» det, vel in futurum præſtante Domi-
» no rationabiliter poterit adipiſci, fir-
» ma tibi tuiſque ſucceſſoribus regula-
» riter ſubſtituendis, & illibata perma-
» neant. Datum apud Rohannam II.
» Non. Nouemb Anno ſubſequenti Bartholomeus Laudun. Epiſcopus, quam ex Monachorum ſubrogatione in ſancti Ioannis Aſceterio lætitiam conceperit, hiſce litteris conſignauit:

IN NOMINE *Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Ego Bartholomæus Dei gratiâ S. Laudunenſis Eccleſiæ miniſter indignus, &c. Notum igitur eſſe volumus tam præſentibus quàm futuris, quia cum diuinæ miſericordia reſpectus Laudunenſium Abbatiam B. Mariæ Sanctique Ioannis Baptiſta viſitaſſet, ita vt eliminato irreligioſarum fœminarum grege, quæ vita ſuæ incorrigibili enormitate, & locum infamiuerant, & plurimis aut periculoſa offenſionis, aut perditionis causâ fuerant, religioſus inibi monachorum ordo inſtitueretur de loci illius emendatione diuinæ diſpoſitioni congratulantes, quanto potuimus fauore beneuolum aſſenſum præbuimus, atque religioſorum virorum interuentibus, aliquod & in vitâ imperfectioni noſtræ patrocinium comparare quærentes, & poſt mortem, perpetuam animæ noſtræ memoriam ibi firmare cupientes, quæ à nobis petierunt gratanter annuimus; & quæ ex antiquo prædeceſſorum noſtrorum locus ille vetuſtiſſimâ iam olim poſſeſſione tenuerat, noſtrâ quoque manu eis firmauimus, ne quis fortè, quia hæc in monaſterio illo Ordinis mutatio facta eſt, poſſeſſionibus eorum aliquid calumniæ inferre moliatur. Hanc autem noſtræ ſanctionis ſchedulam teſtium ſubſcriptione, & ſigilli noſtri impreſſione roborari præcepimus; & ne quis eam in poſterum aliquatenus infirmare, vel aliquam ei calumniam inferre præſumat, ſub anathemate interdiximus. Sig. Bartholomæi Epiſcopi qui hoc priuilegium fieri iuſſit. S. Vuidonis Decani. Leſondi Archidiaconi. Bliharði Cantoris. Huberti Sacerdotis. Alberici Sacerdotis. Sig. Benedicti Sacerdotis. Sig. Roberti Sacerdotis. Sig. Ioannis Diaconi. Sig. Petri Diaconi. Sig. Ioſcelini Diaconi: Actum Lauduni an. Dominicæ Incarnat. 1129. indict. 8.* 1129. *Epactâ 9. Conc. 1. anno Regni Domini Ludouici* XXI. *filiique eius Philippi anno* I. *Epiſcopatus autem Bartholomæi anno* XVII. *Ego Radulphus S. Mariæ Cancellarius relegi.*

1. *Drogo* ex Priore S. Nicaſij Remenſis primus Abbas S. Ioannis à Bartholomeo Laudunenſi Præſule conſtituitur an. 1128. 17. Cal. Iunij. Rexit Abbatiam vſque ad an. 1136. quo 1136. Romam ab Innocentio 2. ſummo Pontifice euocatus Epiſcopus Cardin. Oſtienſis creatus eſt. Geſta Drogonis percurrit Hermannus vbi ſupra cap. 22. auctor Append. editæ ad Sigebertum, an. 1128. & 1138. obiit Drogo bonæ memoriæ Oſtienſis Epiſcopus vir religione ac ſapientia clarus. Scripſit ſermonem de paſſione Domini; extat in Bibliothecâ Patrum. Soliloquia quoque edidiſſe notatur in Bibliothecâ Belgicâ.

2. *Balduinus* I ex Præpoſito Abbas eligitur, & litteras an. 1147. obſi- 1147. gnaſſe indicant antiquæ membranæ: de quo Hermannus loco citato cap. 23. *Monachi S. Ioannis Balduinum ſororis eius filium, loco eius vnanimiter ſibi Abbatem elegerunt, ætate quidem iuuenem, ſed moribus & religione ſenibus annos præferentem.*

1153. 3. *Rogerus* anteà S. Medardi Sueſ-
ſionenſis Prior 1153.

4. *Bruno* ad annum 1160.

5 *Ingelrannus* ex Abbate B. Mariæ
1164. de Nouingento 1160. & 1164.

6. *Simon* vix anno euoluto ceſſit è vitâ.

7. *Radulphus* 1164. 1165.

8. *Ingelrannus* 2. an. 1165. & 1192.

9. *Balduinus* 2. primùm S. Sepulchri Cameracenſis, poſt S. Ioannis an.
1189. 1189. & 1193. ac tandem Abbas Beatæ Mariæ Signiaci Ordinis Ciſtercienſis in diœceſi Remenſi.

10. *Nicolaus* an. 1196 & 1198.

1201. 11. *Ebalus* prius S. Theodorici Aſceta 1200. 1201.

12. *Hugo* 1. monachus S. Remigij Remenſis.

13. *Renerus* ex Præpoſito S. Ioannis præficitur 1210. & 1214.

14. *Robertus* Præpoſitus anteà S.
1215. Theodorici propè Remos 1215. 1235.

15. *Petrus* 1. 1240. quo Abbate an. 1247. in vigiliâ S. Ioannis Baptiſtæ tranſlatum eſt corpus B. Anſtrudis virginis, ſecundæ huiúſce monaſterij Abbatiſſæ à Garnero Laudunenſi Epiſcopo, è capſulâ ligneâ in elegantiorem in quâ hactenus aſſeruatur.

1250. 16. *Hugo* 2. 1250. & 1277.

17. *Stephanus* 1. 1286.

1299. 18. *Petrus* 2. 1299.

19. *Garnerus*.

20. *Ægidius de Duſiaco*. 1.

21. *Petrus de Courpalay* 3. ex monacho ſancti Martini Pariſienſis, Abbas
1334. poſt modum S. Germani de Pratis 1303. obiit 1334.

22. *Petrus de Moy* 4. His temporibus Stephanus de Suyſiaco, villâ in agro Laudunenſi quæ monaſterij ſancti Ioannis iuri ſubiacet, Archidiaconus Burgenſis, ſiue Brugenſis, non Bituricenſis vt habet Ciaconius, deinde Franciæ Cancellarius, ac demum Cardinalis tituli S. Cyriaci in Thermis: anno circiter 1310. ſacellum B. Virginis & Sancti Stephani Prothomartyris, elargitis quibuſdam redditibus, excitauit, fundauit, & inibi anniuerſarium ſui obitus diem. Denaſcitur Viennæ, Ciaconius ait Aucnione 1311. menſe Decembri, in Eccleſia S. Ioannis marmoreo tumulo ſepultus; cui ſculptum eſt eiuſcemodi Epitaphium.

De Suiſi natus Stephanus, iacet hic tumulatus:
A *Qui ſe geſſit ita viuendo quod Archileuita*
Burgenſis pridem, mox Cancellarius idem
Aulæ regalis fuit; exhinc Carguedinalis
M. ſemel & C. ter V. bis ſemel I. nece teter
Factus deceſſit Septembri; cui requies ſit.

23. *Ægidius de Platea* 2. 1352. hic
anno 1342. redditus nonnullos gratiâ 1342.
feſtiuitatis S. Flocelli pueri Martyris Auguſtodunenſis die 17. Septembris celebrandæ attribuit.

24. *Gerardus* per abdicationem Ægidij 1353.

25. *Ioannes* 1. in cartâ Hugo proximè ſubſequens Abbas, Ioannis &
B Gerardi deceſſorum ſuorum meminit: obteſtatur videlicet fideles quatenus ad Deum preces pro animabus eorum emittant.

26. *Hugo de Chaſtillon* 3. ex dominis
de Dours 1385. fit Abbas Belliloci 1385.
1403.

27. *Chatardus* 1407.

28. *Ioannes Iacquinot* 2. vulgò *la Codaſſe* vocitatus 1436. & 1456.

29. *Iacobus Botin* 1461. 1463. cum 1461.
abdicatâ Abbatiâ Pius II. Pont. Max. Epiſcopum Hierapolitanum inaugurat.

30. *Antonius Creſpin* primùm Epiſ-
C copus Laudunenſis, tum Archiepiſcopus Narbonenſis 1460. ex traditione Iacobi ab eodem ſummo Pontifice
Abbatiam obtinet in Commendam 1464.
an. 1464.

31. *Ioannes Aubinet* 3. ex Religioſo eligitur in Abbatem, primus inſignia Pontificalia à Sixto Papâ IV. eſt ade-
ptus an. 1482. deſiit menſe Septem- 1491.
bri 1491.

32. *Carolus de Luxembourg* 1. Epiſcopus Laudunenſis an. 1472. poſt Ioannis Aubinet funera fit Abbas Commendatarius, moritur 1509.

33. *Ioannes Moynet* 4. 1510. vltimus
D Abbas monaſticem profeſſus, defungitur 1520.

34. *Mathæus l'Eueſque* dictus de Matconay, natione Pictauenſis, Epiſcopus Troiæ Magnæ, Commendata-
rius; poſſeſſionem iniit 1520. Abbas 1520.
ſimul S. Nicolai Ribodimontenſis & S. Michaelis in Theraſceâ.

35. *Ioannes de Lorraine* 5. Renati Lothatingiæ Ducis, & Philippæ Gueldriæ filius, poſſeſſionem per Valerannum de la Haye Canonicum ac Theſaurarium Laudunenſem hac in re il-
lius procuratorem adeptus eſt anno 1533.
1533. ad an. 1535.

36. *PetrusCauchon* 5. dictus de Mau- A
1535. pas 1535. qui anno 1566. Abbatiam
Claudio fratri tradit.
37. *Claudius Cauchon*, ſimul Abbas
S. Dionyſij Remenſis 1566. Claudio è
viuis ſublato Mathæus Brice œcono-
mus inſtituitur.
38. *Stephanus Petet* Preſbyter religio-
1601. ſus 1601. Mathæus tamen œconomus
non deſtitit curam gerere monaſterij:
39. *Ioannes Aubert* 6. Doctor Theo-
logus 1608. defunctus Pariſiis an. 1626.
in Eccleſiâ S. Landerici funeratur.
40. *Gabriel de l'Aubeſpine* Aurelia-
nenſis Epiſcopus, Abbatiam S. Ioan- B
nis conſequutus eſt circiter 1627. &
an. 1629. exuitur mortalitate.
41. *Carolus de l'Aubeſpine* 2. Gabrie-
lis frater, Marchio de Chaſteauneuf,
Franciæ Procancellarius, Abbas pari-
ter S. Eligij Nouiomenſis, de Pra-
tellis, & Nigri Lacus: ad S. Ioannis
Laudunenſe cœnobium euocatos ab
eo Patres Benedictinos Congregatio-
nis S. Mauri, Philibertus de Brichan-
teau Laudunenſis Antiſtes, celebra-
tis Pontificali ritu Miſſarum ſolem-
niis excipit Cal. Ianuarij an. 1648.
42. *Georgius d'Aubuſſon de la Feüil-*
lade Archiepiſcopus & Princeps Ebre- C
1633. dunenſis, nominatus Abbas an. 1653.
die 9 menſis Octobris.

S. Iean de Valenciennes. S. IOANNIS DE VALENCE-
NIS Ordin. quondam Benedictino-
rum monachorum diœceſis Camera-
1110. cenſis, quibus ſuffecti Canonici ſæcu-
lares 1110. tandem Regulares Ordi-
nis S. Auguſtini 1107. tempore Bal-
duini II. Comitis Hannoniæ: ſeries
Abbatum ex cartulariis hæc eſt.
1. *Clarembaldus* obiit 1141.
1182. 2. *B. Gilbertus* deceſſit 1182.
3. *Vuarinus* 1195.
1197. 4. *Henricus* 1197.
5. *Petrus* ex Religioſo Arroaſiæ,
inde Abbas Marolij 1200.
1215. 6. *Renerus* 1215.
7. *Theodoricus* 1223.
1242. 8. *Guillelmus* I. 1242.
9. *Vualterus* 1264.
1267. 10. *Andreas* 1267.
11. *Adamus* 1296.
1318. 12. *Ioannes Minaue* I. 1318.
13. *Iacobus Nigry* I. 1320.
1323. 14. *Emericus le Peres* 1323.
15. *Simon de Vellers* 1338.
1368. 16. *Iacobus de Dour* 2. 1368.
17. *Galtherus de Monſtreulcourt* 1378.
1382. 18. *Ægidius Floris* 1382.

19. *Ioannes de la Clef* 2. mortuus
an. 1390.
20. *Iacobus du Puchot* 3. interiit 1421. 1421.
21. *Alardus Achar* 1452.
22. *Balduinus de Vuaſt* 1471. 1471.
23. *Ioannes le Lieure* 3. dictus de
Tournay 1508.
24. *Ioannes Tigier* 4. 1513. 1513.
25. *Ioannes Barret* 5. 1516.
26. *Guillelmus de Brac* 2. 1547. 1547.
27. *Nicolaus de Fauche* 1553.
28. *Nicaſius de la Croix* 1569. 1569.
29. *Ioannes Huet* 6. 1573.
30. *Franciſcus du Pere* 1595. 1595.
31. *Ioannes de la Faliſe* 7. 1610.
32. *Philippus de la Mine* obiit 1635. 1635.
33. *Antonius d'Oultreman* 1642.
34. *Ludouicus le Merchier* obiit 1650. 1650.
28. Februarij.

S. IODOCVS ſupra mare in Pon- *S. Ioſſe*
tiuo, inter Stapulas & Monſtrolium *ſur mer.*
ad oſtium fluuij Canceiæ, conſtruitur
in Ambianenſi diœceſi, Ordin. S. Be-
nedicti: dotatum à Carolo Magno ve-
tuſtiſſimum hoc monaſterium, Cel-
la Sancti Iodoci, & Cella Maritima
vocatur; in eo obiit S. Iodocus, cu-
ius corpus incorruptum ibi quadra-
ginta annis permanſit: multis priui-
legiis auctum eſt à ſummis Pontifici-
bus & præſertim à Leone 3. Ei Gui-
do Comes Pontiui & Monſterolij
conceſſit Comitatum à mari, à portu
Stapularum & mediâ Canceiâ, vſque
vltra S. Albinum. Sirmondus autem
in Notis ad Capitularia Caroli Cal-
ui, coniicit hunc locum aliàs nuncu-
patum fuiſſe Wicum, & in proba-
tionem adfert quædam ex Alcuino
ep. 12. & 93. *Martinus in Vicos apud*
S. Iodocum infirmus remanſit: tum ali-
bi. *Reuertenti mihi de Vuicus propter*
cauſas neceſſarias, apud Aimoinum lib.
D 5. cap. 1. legitur: *neque per ciuitatem*
tam in Rodomo quàm & in Vuicus, ne-
que in Ambianis: cuius & carta Da-
goberti meminit loquens de merca-
to S. Dionyſij. Ad Rothomum por-
tum, & ad Vuicus portum qui ve-
niunt vltra mare, ex quibus ni falli-
mur probabile eſt, eumdem eſſe lo-
cum qui appellatur Quentouicus in
Capitularibus Caroli Calui Regis,
vbi moneta cudebatur: de quo &
mentio fit in præcepto Ludouici Imp.
de diuiſione inter filios. Euerſum eſt
à Normannis illud cœnobium circa
an. 844. ex chronico Fontanellenſi. 844.
Quentauuich, ait, *portum miſerabili cla-*

de deuaſtauerunt. Abbates verò qui præfuêre à primâ fundatione ad hæc vſque tempora, ex tabulis monumentiſque accuratè digeſti recenſentur hac ſerie.

1. *Alcuinus* Caroli Magni Imp. Præceptor, cui Abbatiam S. Iodoci conceſſit, vt patet his verbis epiſt. 11. Fratrum Ferrarienſis monaſterii ad Lotharium Regem, apud eumdem Lupum ſic loquentem: *Cellam S. Iudoci, quam magnus Carolus quondam Alcuino ad eleemoſynam exhibendam peregrinis commiſerat, beatæ memoriæ pater veſter eâ ratione conceſſit, ſicut edictum illius atteſtatur, vt quod eleemoſynæ ſupereſſet in noſtrum vſum cederet.*

804. 2. *Vuarembaldus* anno 804. cui confirmat libertates Abbatiæ ſuæ Pontifex Leo 3.

3. *Lupus* Abbas Ferrariarum & Cellæ S. Iudoci de quâ meminit epiſt. 55. & 71. ad Regem Carolum: *Religioſiſſimus nuper*, inquit, *Ludouicus veſtræ nobilitatis auctor, ad petitionem glorioſiſſimæ memoriæ Iudith Auguſtæ matris veſtræ, Cellam S. Iudoci monaſterio Ferrarienſi contulit, vt & monachi abſque inopiâ in Monaſterio Domino ſeruirent, & in præfatâ Cellâ hoſpitalitatem iuxta Domini timorem peregrinis impenderent.*

4. *Sigebrandus* floruit poſt annum
977. Chriſti 977. quo reuelatur corpus glorioſi S. Iodoci annis 323. ab eius obitu. Iſte Abbatiam inſigni opere reparauit & alias Eccleſias in Arteſienſi ſolo.

1015. 5. *Florentius* 1. vixit an. 1015. ſcriptor vitæ S. Iodoci.

6. *Galterus* an. 1105. ex tabulario S. Fuſciani.

7. *Hugo* 1. anno 1110.

1134. 8. *Robertus* 1. 1124. & 1134. ſub quo Garinus Epiſcopus Ambianenſis traduxit reliquias S. Iodoci ex veteri capsâ in nouam, adſtantibus Guidone Comite Pontiuenſi, & Stephano Comite Boloniæ.

9. *Theobaldus* 1140. 1148. & 1163. ex cartulario Ambianenſi.

1177. 10. *Galterus* 1177.

11. *Hugo* dictus Venerabilis 1195.

12. *Florentius* 2. an. 1203. ex cartulario Ambianenſi, qui bona, priuilegia, & immunitates Abbatiæ in tabulas redigi curauit: hoc eodem anno Guilelmus Comes Pontiuenſis confirmauit Abbatiæ ius Comitatus, quod ab anno 1110. conceſſerat Guido Comes Pontiuenſis.

13. *Simon d'Aiſſeuille* an. 1216. antea Prior S. Petri de Abbatiſuillâ, tranſegit cum parocho Eccleſiæ de Camiers diœceſis Teroanenſis, cuius erat patronus, pro iure oblationum. 1216.

14. *H...* vixit ſub Papâ Honorio 3. circa an. 1220. vt patet ex c. Compilat. Decret. 1220.

15. *Valterus* 1244. concordiam fecit cum Matheo Comite Boloniæ, pro libertate vaſſallorum S. Iodoci.

16. *Euſtachius* 1256. cùm Abbate Aquicinctino item paciſcitur de iure communitatis de Fillieure in Arteſio. 1256.

17. *Petrus* 1.

18. *Petrus* 2. ſedebat an. 1300. ex actis cuiuſdam infeudationis.

19. *Nicaſius* 1336. plurima in Abbatiæ augmentum acquiſiuit. 1336.

20. *Framericus.*

21. *Arnulfus Pezel* 1.

22. *Ricarius Tumet.*

23. *Robertus* 2.

24. *Arnulfus Nazart* 2.

25. *Vuido.*

26. *Nicolaus* 1. an. 1444. 1444.

27. *Guilelmus* 1. 1457.

28. *Ioannes de Vaux* 1466.

29. *Nicolaus de la Foſſe* 2. 1482. 1482.

30. *Adrianus du Biez* è familiâ Odoardi du Biez Franciæ Mareſcalli, Religioſus profeſſus Abbatiæ S. Valerici ad Somonam, diœceſis Ambianenſis; idem Abbas migrauit è viuis an. 1500.

31. *Matheus de la Vareune* vltimus Regularis 1518. 1518.

32. *Gilbertus de la Fayette* primus in Commendam de Monaſterio S. Iodoci prouiſus viuebat 1530.

33. *Odetus d'Aneroult* 1549. 1549.

34. *Guillelmus Martel* 2. 1569.

35. *Gratianus Cheſne* 1604. 1604.

36. *Henricus Martel* 1610.

37. *Stephanus Moreau* Abbas & Comes S. Iodoci, Doctor Theologus, Agens generalis Cleri Gallicani an. 1620. Abbatiam ſuam tam in ædificiis quàm in redditibus & priuilegiis reſtituit, nempe litteras à Rege Lud. 13. obtinuit, quibus dicti Monaſterij immunitates confirmantur: baſilicam quoque, clauſtra, dormitorium, & alia loca regularia reſtaurauit. 1620.

Iosaphat Sanctæ Mariæ ſacra, diœceſis Carnotenſis, Ordinis Benedictini, fundatur aut ſaltem abſolui- *Ioſaphat.*

tur à Gofrido Epiſcopo 1120. vbi ipſe A
1120. iacet; huius cœnobij Abbates quidam memorantur.

Euſtachius 1094. ex cartâ doni Philippi de Curuauillâ & Iuonis filij pro banno villæ Pometiatæ menſe Martio.

Girardus.

Gilbertus recenſetur 1286. in tabulâ Cameræ Computorum.

1508. *Andreas de Montany*, dictus Dauy anno 1508.

Iacobus du Terrail Epiſcopus Glandatenſis, Petri Equitis Baiardi frater, obiit Carnuti 1535.

Geruaſius Vuain natione Germanus, B
1554. deceſſit 1554. 14. Decembris, ætatis anno 63.

Franciſcus-Edmundus de ſaint Iulian mortalitatem expleuit 1589.

Philippus des Portes Carnutenſis, Abbas & Tironij, Boniportus, ac
1589. Valliſcernaij, prouiſus 13. Ianuarii 1589.

Franciſcus de Lomenie Epiſcopus Maſſilienſis obiit 1639.

Henricus d'Orleans Henrici Mar-
1654. chionis de Rotelin & Catharinæ de Lomenie filius, ſedet hoc anno 1654.

Iouarre. IOTRVM diœceſis Meldenſis ad C Matronam, Ord. Benedictini, vetus cœnobium puellarum condidit Sanctus Ado B. Audoëni frater, ex regulâ S. Columbani, ſicuti obſeruat vita Diui Faronis Epiſcopi; cuius nobiliſſimi monaſterij obtinet præfecturam Maria-Margareta Tremolia ex Marchionibus de Royano, priùs Abbatiſſa de Lilio iuxta Melodunum.

IONVILLARE, vel Iouillarenſe Monaſterium, diœceſis Tullenſis, Ord. Præmonſtratenſis, fundatur à Gofrido loci domino, cum aſſenſu Felicitatis vxoris & Roberti fratris; D quam inſtitutionem Alexander Papa
1178. 3. confirmauit 1178. cuius Gofridi filij extiterunt Gofridus iunior mortuus ſine liberis, Simon dominus Ioinuillæ, pater Ioannis ſcriptoris hiſtoriæ S. Ludouici, & Guilelmus Archiepiſcopus Remenſis.

S. Iouin de Marne. S. IOVINI DE MARNIS Ord. S. Benedicti, diœceſis Pictauienſis, quod Heteſienſe Monaſterium dicitur, cuius reperiuntur hi tantùm Abbates.

Brixius memoratur in funere Vicecomitis Thoarcenſis, apud Caſam ſepulti, ex veteri manuſcripto cœnobii de Caſâ.

Simon rexit Petro Epiſcopo Pictauienſi ex cartâ S. Georgii de Fayâ.

Petrus d'Amboiſe Epiſcopus Pictauienſis.

Aimarus Gouffier Epiſcopus Albienſis.

Philippus de Coſſé Epiſcopus Conſtantienſis.

Carolus de Bourbon Cardinalis Vindocinenſis, permutauit cum ſequenti pro Abbatiâ Beatæ Trinitatis Rotomagenſis.

Iacobus d'Eſcoubleau Epiſcopus Malleacenſis.

Franciſcus d'Eſcoubleau Cardinalis de Sourdis, Archiepiſcopus Burdigalēſis.

Henricus d'Eſcoubleau Archiepiſcopus Burdigalæ, ſuperioris frater.

Franciſcus de Servient 2. Epiſcopus Baiocenſis & Abbas anno 1654.

IOYACVM beatæ Mariæ ſacrum *Iouy.*
diœceſis Senonenſis in Briâ ſitum, Ordinis Ciſtercienſis, quinta filia Pontigniaci, cuius monaſterii fundum contulêre nobiles viri Petrus de Caſtello, & Milo de Naudo, Theobaldus autem magnus Campaniæ & Briæ Comes ædificia conſtruxit: in baſilicâ ſpectatur cartula ad parietem verſus Septentrionem, circa gradus presbyterii quæ ſic habet. ANNO *ab Incarnatione Domini* MCXXIV. *eodem ſcilicet* 1124.
anno quo Aſſumptio B. Mariæ Virginis feriâ 6. celebrata eſt, contigit vt Conuentus monachorum Eccleſiam Ioyacenſem intraſſet, & erat ipſo anno indictio 2. Epacta 3. Concurrens 2. Cyclus lunaris 1. terminus Paſcha 4. Nonas Aprilis, dies Paſcha 8. Idus Aprilis, luna ipſius diei 18. Dedicatur autem Eccleſia Ioyacenſis Beatæ Virgini, & maius altare in honorem S. Trinitatis & aliorum ſanctorum à Petro Senonenſi Antiſtite pridie Cal. Septemb. Sunt & alia ſacella & altaria, illud verò S. Stephani conſecratur à Guidone Carcaſſonenſi Epiſcopo, S. Benedicti à Sueſſionenſi Preſule, S. Michaelis à Iacobo item Sueſſionenſi, SS. Apoſtolorum Petri & Pauli à Fulcone Toloſano, B. Martini à Guidone Carcaſſonenſi, S. Crucis & B. Ioannis Baptiſtæ à Galtero Carnotenſi Epiſcopo. Ferunt autem tabulæ quòd in loco vbi à Theobaldo conſtructum eſt Ioyacenſe monaſterium, erat iam anteà erectus monachorum Prioratus,

ſed cuius Ordinis, cuiúſve habitus
neſcitur. Ceterùm Abbates exhiben-
tur hîc è cartophilacio Ioyacenſi, nec-
non Hiſtoriâ MS. Abbatum quam ex
membranis collegit Nicolaus Profit
huiúſce monaſterii Archimandrita.

1. *Vualterius* eruditione & pietate
commendandus, primus Abbas, cuius
meminit breuis membrana tabularii.
*Ego Ioſſelinus Abbas monaſtery Meldu-
nenſis, notitia fidelium tam præſentium
quàm futurorum, tradere diſponimus, quòd
Eccleſia noſtra terram quandam apud mon-
tem Theobaldi poſitam, venerabili Abbati
Vualterio S. Mariæ Ioyacenſis nemoris,
ſanctóque Conuentui ibidem omnipotenti
Deo famulanti poſſidendam tradidimus,*
1144. *anno ab Incarnat.* MCXLIV. *indictione 6.
epactâ 3. Concurrente 4. Romanæ ſedis
Præſide Innocentio, Rege Francorum Lu-
douico.* Obſeruandum eſt porrò Ioya-
cum appellatum fuiſſe antiquitùs mo-
naſterium nemoris, vti liquet ex ſu-
periori cartâ, ſeu monaſterium Ioya-
ci boſci, quemadmodum apparet ex
alio documento Henrici Comitis Tre-
cenſium, anni 1158. in quo vocat Ab-
batiam Boſci Ioyacenſis, ad differen-
tiam, vt putant, Ioyaci oppidi, vel
fortè ad diſtinctionem ſacelli Domi-
næ noſtræ de Heremitis, quo nomine
boſci & nemoris aliquanto tempore
hoc cœnobium vocatum eſt. Iſte Ab-
bas rexit circiter 27. annis: etenim quo
anno & die obierit, nihil certi repe-
ritur in martyrologio: ex traditione
autem & relatione patrum ad poſte-
ros, dicitur tumulatus ſub lapide pau-
liſper erecto ſuper murum inter clau-
ſtrum & Capitulum, ad ſiniſtram par-
tem ingreſſus dicti Capituli.

2. *Rainaudus*, poſteà Epiſcopus Mel-
1150. denſis factus, viuebat Abbas 1150. &
1151. vt colligitur ex tabulis, Epiſco-
pus verò 1160. Tempore ſui regimi-
nis largitus eſt Eugenius Papa priui-
legium 1150. Pontificatus 6. quo con-
firmat poſſeſſiones & bona quæ Ec-
cleſia huc vſque poſſidebat. Extant
& in ſcriniis Ioyacenſibus cartæ ad
Rainaudum, Manaſſis Meldenſis Epiſ-
copi, & Hugonis Senonenſis Archi-
præſulis, de hoc monaſterio valde be-
nemeriti, & Rainaudi Abbatis etiam
familiaris. Obiit 1. die Maij ex Ne-
crologio, fuitque Abbas per 9. annos.
Creditur ſepultus in Ioyaco circa ma-
ius altare ad Septentrionem propè
pulpitum, ſub duplici lapide; altero
inferiori ſuper terram, altero ſuperio-
ri ſuper quatuor columnas lapideas
erecto.

3. *Petrus* I. ſedebat 1160. tranſlato 1160.
iam ad Cathedram Meldenſem Rai-
naudo, vti obſeruatur ex membranis
Abbatiæ: hic multa priuilegia obti-
nuit ab Alexandro 3. Papâ, dum dege-
ret Senonis, quorum primum eſt, de
libertate domus Ioyacenſis, & confir-
matione bonorum 1164. alterum de
abſolutione decimarum pro terris quas
propriis manibus colebant; tertium
de decimis perſoluendis fratribus S.
Ioannis Senonenſis: demum fit eius
mentio in cartâ pro terminandâ con-
trouerſiâ inter Conuentum ſuum &
Religioſos Diui Iacobi Pruuinenſis:
Deceſſit an. 1168. 22. Nouemb. cuius 1168.
tumulus habetur in angulo Capituli,
ac cœnotaphii inſcriptio talis eſt:

*Hic iacet in tumulo tunc Paſtor nomine
Petrus,
Abbas Abbatiæ venerabilis & benè doctus.
Bis duo, bis ternus, bis quatuor, inde
Anno triceſimo milleno cunctipotentis,
De mundo ſex deno, bis triginta receſſit.
Illius maneat ſpiritus in Domino,
Vigilia fit Ceciliæ ſic Virginis almæ,
Menſis Decẽbris ſẽper bis quinq; Calendas,
Verſus ille orat animâ pro qui leget iſtos
Quod Chriſtus ſibi cõcedat regnũ paradiſi.*

4. *Herueus* ab an. 1168. quo electus
vſque ad an. circiter 1188. potuit eſſe 1188.
Abbas: eo ſedente priuilegium largitur
Alexander Papa 3. de immunitate bo-
norum monaſterii 1178. ſublatus eſt è
medio 1. Decemb. 1188.

5. *Ioannes* I. ſedit ab an. 1188. ad 1218.
1218. quo fatis conceſſit 10. Calend.
Octob. ad quem extat diploma Cle-
mentis Papæ datum Laterani 4. Idus
April. 1190. aliud Innocentii Papæ 3.
datum Romæ apud S. Petrum 1204.
& inſtrumentum vetus reperitur per-
mutationis terrarum inter Ioyacenſes
monachos, & Canonicos S. Ioannis
Senonenſis 1208. & 1210. excambi-
uit cum Margaretâ Faremonaſterii
Abbatiſſâ. Sepultus eſt in Capituli
cœnotaphio ad meridiem, cui inſcul-
pta hæc epigraphe. *Hîc iacet pius Pa-
ter noſter Abbas Ioannes, obiit x. Calend.
Octob. anno gratiæ 1218. anima eius re-
quieſcat in pace, amen.*

6. *Odo* nominatur in cartâ inſulæ
pontis de exemptione domus de Sigi-
leriis an. 1220. defunctus 10. Iunii 1220.
1221. cuius tumulus eſt ante pulpitum

Capituli verſus meridiem vbi ſuperſcribitur. *Hic iacet pia memoria Abbas Odo, obiit 4 Idus Iuny anno Domini* MCCXXI. Er in circuitu tumuli habentur ſequentes verſiculi.

Religionis odorem mirificum Pater Odo
Edidit, vt gratus flos, vir virtute beatus,
Tēpore Martha breui fructū multū tulit aui,
Qui legis iſta gemēs dic: ſic citò fiet de me.

7. *Lethericus* Abbatiam tenuit quatuordecim annis ab an. 1221. ad 1235. habetur tabula Ioannis Reſbacenſis
1223. Abbatis quâ eius meminit 1223. eſt & alia in archiuis Ioyacenſibus de compoſitione quam fecit cum Petro Abbate S. Iacobi Pruuinenſis 1235. ſub eodem terminatur diſcordia inter ipſum & Theobaldum Comitem Briæ & Campaniæ Palatinum, ſuper libertate nemorum Ioyaci iuxta Abbatiam
1230. 1230. menſe Iulio, quod confirmatum eſt per Gregorium Papam IX. an. 1234. diſcitur autem ex actis definitionis Capituli generalis celebrati an. 1225. quemdam religioſum eum per nouaculam voluiſſe occidere.

8. *Garnerus* ſiue *Garnertus* fit Abbas
1235. 1235. anno obitus deceſſoris ſui Letherici, mortuus ipſe vltimâ Martij ex Martyrologio.

9. *Gaufridus* viuebat 1263 naturæ perſoluit debitum 14. Decembris ex obituario. De his duobus Abbatibus nihil certi potuit reperiri, quot annis præfuerint, niſi quod ab electione Garnerij vſque ad Ricardum intercelliſſe viginti octo anni, ſed quot quiſque illorum fuerit Abbas, deprehendere non licuit.

10. *Richardus* poſtulatus fuit circa
1263. an. 1263. ſpiritum reddidit 9. Nouembris 1274. cuius tumulus in Capitulo verſus meridiem ſpectatur cum hac ſuperſcriptione.

Hæc domus orbata patre Ricardo viduata,
Eclypſim patitur, dū vir ſubtus hoc ſepelitur,
Paſtor non fictus Richardus ibi tumulatur,
Sit Deo gratus, ſit & in cœlis benedictus.
Sexto Idus Nouembris.

11. *Gulielmus* ab anno circiter 1274. vſque ad an. 1296. gubernauit, & ex cartis patet Ricardum dignitatem Abbatialem abdicaſſe, ſi quidem deceſſe-
1275. rit Ricardus ex Martyrologio 1275. 9. Nouemb. & ſcheda oſtendit Guillelmum eodem anno Abbatem fuiſſe in Exaltatione S. Crucis in Septembri, qui præcedit Nouembrem quo obiit Ricardus; carta eſt pro Rogerio de Ioyaco caſtro Phyſico Regis Franciæ qui anniuerſarium conſtituit in Miſsâ ſingulis diebus celebrandâ: extat & aliud pactum concordiæ inter eum Abbatem & Priorem de Vultuno an. 1275. menſe Martio.

12. *Henricus* Regis Theſaurarius fit Abbas 1296. tranſlatus ad Ciſtercium an. 1304. vt ſupra dictum eſt, ad quem 1304. extat diploma Philippi Pulchri de quadam domo Pariſiis ſitâ in vico Ioyaco 1299. menſe Martio. Vide ſuperiùs Abbates Ciſtercienſes.

13. *Petrus Vercuſy* 2. dictus *Direnſis*, ſuffectus Henrico 1304. vixit ſaltem vſque ad annum 1315.

14. *Ioannes*, aliàs *Baptiſta* 2. 1315. 1315. obiit 1319 ſepultus in clauſtro ad introitum Capituli ſub eâ inſcriptione.

Nomine BAPTISTÆ *Pater fuit iſte vocatus,*
Parce ſibi Chriſte, noxámq; remitte reatus
Bis numera decies minus vno mille trecentis
Contingendo, ſcies annúmq; diem morientis
Hieronymi feſto tu Chriſte ſibi pius eſto.
Vana ſalus hominis variis vallata ruinis
Vermes atque cinis noſtri praſagia finis,
Signant quid fuimus, quò tendimus, vnde venimus.

15. *Gilbertus* ab anno 1319. ad 1320. 1320. quo exceſſit è viuis 7. Cal. Octobris ante ſedem Preſidentis in Capitulo iacet hac inſcriptione.

Patrem GILBERTVM *tumulatum ſit tibi certum*
Eſſe ſub hac petrâ. dicunt annum duo metra
Anno mille datur, centum ter, decem bina ſequantur,
Firmini feſtum Septembri ſit manifeſtum,
Finis cunctorum mors eſt, & pœna malorū
Vt dñs neſcimus ſubitò venit, hác; ſubimus.
Sume legens tumuli verba loco ſpeculi.

16. *Robertus* 1320. expleuit mortalitatem 5. Cal. Decembris 1328. Iacet 1328. in Capitulo ante ſedem Præſidentis ad Auſtrum ſub hoc titulo.

M.C. ter addantur X. bis, V. tréſq; ſequātur
Soluitur à mēbris viceſimâ quarta Nouēbris
Paſtor ROBERTVS, *eius ſis Chriſte miſertus.*

17. *Hubertus* viuebat an. 1331. cuius extat procuratio pro Ioanne de Coronâ eodem anno quo vitam cum morte commutauit.

18. *Ioannes de Coronâ* 3. ſuffectus 1331. anno 1331. rexit vſque ad 1351. viſitur eius tumulus ad meridiem ex parte Præſidentis in Capitulo ſub eâ epigraphe.

I. DE CORONA *pater in tumulo iacet iſto*
Sic placeat Chriſto quod det ſibi cælica dona,
Cùm benè ſit certum cum terrâ ſine morari,
Nil valet infectum cor mundo nil venerari,
Mors peruerſa fecit quòd fuit, eſt, & erit
Hac fecit metra quem tegit iſta petra.

19. *Petrus* 3. an. 1351. viuere deſiit
1379. 1379. 10. Calend. Decemb. acerrimus is fuit priuilegiorum domus & Ordinis defenſor. Guilelmo enim Senonenſi Archiepiſcopo decernenti celebrare Ordines ſacros, & diem quaſi id ſibi ex iure liceret, ſtatuenti, viriliter ſe oppoſuit, nec vnquam aliàs conſenſit, niſi ſaluo Ordinis & priuilegiorum iure, vt teſtatur reſcriptum an. 1351. XI. Iunij.

20. *Remigius* 1379. defecit circa an. 1399 XI. Iunij, vt habetur in Calendario.

21. *Ioannes* 3 ad an. 1399 ſedit, vt colligitur ex concordiâ inter ipſum & Priorem de Vultuno: & alterâ anno
1400. 1400. cum Abbate S. Ioannis Pruuinenſis, ſuper decimis Belliuiſus. Memoratur quoque 1417. & in actu commiſſionis Pontiniacenſis Abbatis 1425. 18. Septemb. pro electione noui Abbatis.

22. *Petrus de Rabaſco* 4. monachus
1425. antea Pruliacenſis eligitur 1425. & 1430. 6. Octob. transfertur ad Pruliacenſem Abbatiam.

23. *Iacobus* an. 1430. vſque ad 1463. quo obiit 7. Maij.

1463. 24. *Ægidius* ſucceſſit 12. Maij 1463. fato fungitur 1493. 25. Auguſti. Hic ſtatim poſt electionem conſilio Thomæ Pontigniaci Abbatis, huius domus Patris immediati, Romam ad Sedem Apoſtolicam pro confirmatione ſuâ profectus, vbi à ſummo Pontifice vſum mitræ & inſignium Pontificalium pro ſe & ſucceſſoribus impetrauit, reſcripto an. 1463. pridie Id. Iulii. Egregius reparator monaſterii extitit poſt turbines bellorum Anglicorũ, refici curauit præcipuas Eccleſiæ columnas arcuſponentes, tectũ, vitrea, aliáq; ædificia.

1493. 25. *Dionyſius le Doulx* electus 1493. 26. Aug. obiit Pruuini 1505. 8. Sept. die Natiuitatis Virginis Mariæ, poſtquam campanile elegans erexiſſet cum duabus cymbalis.

26. *Ioannes Briſſon* 4. poſtulatur in Abbatem 11. Septemb. 1505. emigrauit 1. Octobris 1521. Hic Commendis obuiare cupiens, à Capitulo generali, reſignandi poteſtatem obtinuit, etenim abdicauit in fauorem *Ioannis Mouſſier*, qui ante Ioannem Briſſon è viuis exemptus eſt, ad quem ideo dignitas Abbatialis iterum redijt: & ita factum eſt, vt ob breuitatem vitæ, & functionis Abbatialis, in Catalogo Abbatum Ioyaci non numeretur dictus Ioannes Mouſſier, poſt cuius exceſſum iterum reſignauit Ioannes Briſſon an. 1521. reſeruato ſibi Prioratu 1521.
de Iardino.

27. *Simon Charetier* vltimus Abbas Regularis 1521. benedictus per Ciſtercij Abbatem in Eccleſiâ parochiali S. Laurentij apud Nogentum ſuper Sequanam die S. Thomæ 21. Decemb. aſſiſtentibus Abbatibus de Pruliaco, de Barbello, & Vallelucentis. Veneno ſublatus fertur 1534. cuius epiraphium 1534.
cum inſignibus Pontificalibus legitur in ingreſſu Capituli. *Hoc fuit tumulo conditus Dominus* SIMON CHARETIER XXVII. *Abbas huius domus, qui ſuperis animam reddidit penultimâ February anno Domini* MDXXXIV.

28. *Nicolaus* Cardinalis *Gaddy* Epiſcopus Sarlatenſis, primus Abbas Commendatarius ab an. 1535. ad 1560. 1560.

29. *Oliuarius le Çret* Regis Eleemoſynarius, Pretoris Iuridici Senonenſis filius ab an. 1560. ad 1582.

30. *Godbertus le Queulx* 1582. & 1588. 1582.
quo anno vacauit Abbatia vſque ad 1594. Palamede Fondriat monaſterij præfecturam ambiente, ſed an. 1591. menſe Martio à Religioſis in Abbatem eligitur *Nicolaus Profit*, Monachus profeſſus Ioyaci, Doctor Theologus, ſed poſſeſſione pacificâ caruit, adminiſtrato interim cœnobio vſque ad an. 1594. per Egidium le Ieune Oeconomum; iacet ad ingreſſum Capituli iuxta Abbatem Quadrigarium ſub eâ epigraphe. *Hic requieſcit corpuſculum Reuerendi Patris Domini Nicolai Profit, de Ioyaco, & de Charitate Monaſteriorum quondam Abbatis, & Doctoris eximij, qui obdormiuit in Domino vltimâ nocte anni* MDXXIII.

31. *Albertus de Bellieure* Archiepiſcopus & Primas Lugdunenſis, nominatus ab Henrico Magno 1594. ſedit 1594.
vſque ad an. 1621.

32. *Petrus de Bellieure* 5. Præſes in Senatu Pariſienſi frater Pomponij eiuſdem Parlamenti Principis, ab obitu patrui Ioyacenſe Monaſterium obtinet.

IVCVNDENSIS diœceſis Alectenſis,

ſtenſis, Ordinis Benedictini.

Iougdieu IVGVM-DEI diœceſis Lugdunenſis Ord. Bened. in tractu Bellnocenſi propè Villamfrancam fundatur à Guichardo de Belloioco qui iacet
1137. Cluniaci 1137. vt teſtatur Claudius Paradinus, & memoratur ab Innocentio Papâ c. 29. de Simoniâ, in causâ parochiarum de Villafrancâ. Abbatum quorumdam hæc ſunt nomina.

Rainaldus an. 1186.

Aimo 1220.

Ioannes de Cariloco cuius epitaphium hodie viſitur in Eccleſiâ Abbatiæ: *Hic iacet Ioannes de Cariloco Abbas de Iugo-*
1330. *Dei, qui obiit Milleſimo trecenteſimo trigeſimo, die Veneris poſt ....*

Simon de Petraniuâ 1564.

1600. *Claudius de Ponceton* 1600.

Antonius Carrige 1610. 1617.

Rogerius de Nagu anno 1624.

1640. *Alexander de Nagu* præcedentis frater 1640.

Iully. IVLIACVM, ſanctæ Mariæ ſacrum, Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Meldenſis, fundatur à Fulcando de ſancto Dionyſio, vt refertur in tabulâ quam ex originali adſcribere libet: EGO *Simon Dei gratia Meldenſis Epiſcopus, notum fieri volo præſentibus & futuris, quòd Fulcandus de S. Dionyſio Deo inſpirante, noſtrâ quoque potitus authoritate, prò animâ dilecti filij ſui Vuilelmi Eccleſiam conſtruxit apud* IVLIACVM, *in quâ poſitis Canonicis Eccleſiæ Cagienſis, de ſuis ac ſuorum amicorum poſſeſſionibus eis ad victum & veſtitum redditus aſſignauit. Proceſſu verò temporis eodem Fulcando multâ inſtantiâ ſupplicante, locus ille proprium Abbatem ſortitus eſt, huiuſmodi interpoſitâ conditione, vt Abbas & Fratres eiuſdem loci in victu & habitu, & in omni diſciplinæ regularis inſtitutione formam & Ordinem S. Victoris ſequantur; Eccleſiæ verò B. Mariæ de Cagiâ in die anniuerſarij præfati Vuilelmi x. ſolid. ad refectionem fratrum annuatim exſoluent. Si verò aliquatenus illa domus Abbatem habere deſierit, ad Eccleſiam Cagienſem cum omnibus ad eam pertinentibus liberè & quietè reuertetur, & Abbatis arbitrio ſicut cæteri Prioratus & Eccleſiæ regulariter diſponetur. Actum eſt hoc publicè Meldis in Eccleſiâ ſancti Stephani ipſo Fulcando præſente & deuotè annuente.*
1183. *Anno Incarnationis Chriſti* MCXXCIII. *Quod vt ratum permaneat & memoriter teneatur, ſigilli noſtri & ſigilli Meldenſis Capituli authoritate confirmamus. Teſtes interfuerunt Vgo Abbas S. Vincentii Siluanectenſis, Theobaldus Abbas Herivallenſis, Michael Decanus, Roricus Archidiaconus, Petrus Cantor, Adam Succentor, Alermus Capellanus, & alii Canonici Meldenſis Eccleſiæ.* Sequuntur Abbates quos ex aliquibus ſchedis indagare potuimus.

Gilbertus in Monaſterio Iuliacenſi Capitulum generale conuocauit, cui interfuêre Abbates S. Genouefæ Pariſienſis, S. Ambroſij Bituricenſis, de Iardo, S. Euurtij, S. Bartholomæi Nouiomenſis, S. Vincentii Siluanectenſis, vt habet cartularium Iardi.

B. Abbas Iuliaci fundauit Miſſam in domo de Bonofonte pro animâ Galcheri de Caſtellione 1202. ex cartâ Theſauri Regij.

Ioannes Neruet Capellanus Ludouici XI. Regis, Prior S. Catharinæ Valliſcholarium Lutetiæ, quod monaſterium rexit an. 50. vbi ſepelitur 1525. 10. Nouemb. 1525.

Nicolaus d'Angu Epiſcopus Mimatenſis, Nauarræ Cancellarius, Abbas & Fuxenſis obiit 1577.

Reginaldus de Beaune poſteà Bituricenſis Archiepiſcopus.

Antonius Martin Regis Eleemoſynarius 1580. 1580.

Sebaſtianus Zamet Epiſcopus & Dux Lingonenſis.

Daniel Hotman Abbas & S. Nicaſij Remenſis, moritur an. 1632 Preſbyter 1632.
Congregationis Oratorii Domini noſtri Ieſu, cui nunc vnita eſt hæc Abbatia.

S. IVLIANI TVRONENSIS, *S. Iulien*
Ordinis S. Benedicti, ab antiquâ æde *de Tours.*
Beatæ Virginis, vulgò de Scalariis nuncupatur; ante S. Gregorij Turonenſis tempora in honore S. Mauricij dedicatum erat hoc monaſterium in vrbe, quod, vt fertur, viri de Aruerno geniti fundauerant, ſed incertum eſt quem Ordinem, vel Regulam primitùs ibi tenuerunt. Inde à Danis
Abbatia hæc euertitur circa an. 853. 853.
monachi diſperguntur, omnes res & bona diſtracta, ac penè in ius publicum redacta fuêre: ita vt Rodulfo Rege non iam cœnobij, ſed cellulæ tam illuſtris locus ſpeciem obtineret; quod ægrè ferens Theotolo dignus Turonenſium Antiſtes, qui in eo cœnobio ſepultus eſt, illud pro viribus reſtaurari, ac redintegrari deſiderans, in honorem B. Mariæ, ac S. Iu-

liani martyris dedicatum reparauit, atque à Gerſende eius ſorore redditibus ampliatur, tempore Ludouici Tranſmarini Regis. Regula Benedictina tunc in priſtinum ſtatum reformata, res Eccleſiæ ſubſtractæ à Theotolone recuperatæ ſunt, qui plures alias de paternâ hæreditate in vſus monachorum Deo famulantium contulit. Conſtructa eſt inſuper Eccleſiâ
941. anno 941. vt habet chronicum Turonenſe, quæ etiamnum extat; eidem monaſterio, cuius reſtauratoris nomen obtinuit Theotolo, præfecit Abbatem S. Odonem Cluniacenſem è Floriaco accerſitum, cuius ſucceſſorum ſeriem ex vetuſtis eiuſdem Abbatiæ monimentis collectam hoc modo recenſebimus.

1. *S. Odo*, Abbas & Cluniacenſis, qui poſt regimen Floriacenſe, Abbatiæ S. Iuliani præpoſitus eſt, quemadmodum ferunt hæc verba chronici Turon. *S. Odo Cluniacenſis à Floriaco adducitur, ſed non multò poſt febre corripitur, ſuper quo Theotolo Archiep. contriſtatur, in criptâ ſubtus altare Eccleſiæ honorificè tumulatus:* Turonis deceſſiſſe, & apud S. Iulianum iacere docet Flodoardus. De eo vide plura in Cluniacenſibus Abbatibus.

944. 2. *Georgius* 1. ſucceſſit an. 944.

3. *Ingenaldus* 947.

4. *Frotarius* Abbas & Archiepiſco-
960. pus Turonenſis 960. ex pancartâ Turon. datâ menſe Maio, anno 6. regnante Carolo in Italiâ, in Franciâ 4.

5. *Eurardus* 1. 989.

996. 6. *Gaubertus* 996. cuius meminit carta fundationis monaſterij Burgulienſis, præfuit & Maiorimonaſterio 1022.

7. *Richerius* 1034.

8. *Robertus* 1. floruit an. 1062.

1073. 9. *Gilbertus* 1073.

10. *Ioannes* 1. memoratur in cartulario S. Albini, & in ſchedis S. Iuliani 1095.

1143. 11. *Aymericus* an. 1143.

12. *Garnerius*, ſeu *Garinus* 1150. & 1170.

13. *Gaufridus* 1. 1173. & 1182.

1207. 14. *Reginaldus* 1207. & 1209.

15. *Ioannes* 2. cuius notitia habetur ex tabulis annorum 1210. & 1216.

16. *Mainardus* 1220. & 1228.

1243. 17. *Eurardus* 2. 1243.

18. *Ioannes* 3. 1260.

19. *Gaufridus* 2. 1293.

20. *Petrus de Caſtroraginaldi* 1. fit
Abbas 1298. qui multa debita mona- 1298.
ſterij perſoluit, plurimis bonis & ornamentis decorauit, ex chronico Turon. ſedebat adhuc 1308.

21. *Ioannes Roquet* 4. eligitur anno 1317.

22. *Ioannes de Samion* 5. præfecturam adeptus cœnobij feſto S. Catha-
rinæ anni 1326. vt ſcribit chronicum 1326.
Turon.

23. *Guillelmus le Bean* 1. deſignatus Abbas 1337. die 1. Ianuarij, viuebat adhuc 1340.

24. *Petrus Gaudion* 2. anteà Prior de Cheſiâ.

25. *Helias* anno 1385. 1385.

26. *Guillelmus* 2. 1386.

27. *Robertus* 2. eandem obtinebat Abbatiam 1407.

28. *Guillelmus Ducer* 2. 1412. 1412.

29. *Iuo Maillart* 1423.

30. *Philippus Saxo* aliàs *d'Vſſes* 1. an. 1434.

31. *Guillelmus de la Saugere*, 3. an. 1440.
1440.

32. *Robertus* 3. 1457.

33. *Petrus de Montplace* 3. 1459. & 1460.

34. *Ioannes de Quedillac* 5. ſæcularis Commendatarius, poſteà fit mo-
nachus 1482. 1482.

35. *Ioannes Binet* 6. Turonenſis, ex Religioſo Maioriſmonaſterij & Priore S. Martini de Chamartio 1519.

36. *Ioannes Robert* 3. vltimus Regularis 1538.

37. *Franciſcus* Cardinalis *de Tournon* 1541.
1. 1541.

38. *Antonius de Crequy* Epiſcopus Nannetenſis 1555.

39. *Ludouicus de Lorraine* Cardinalis de Guiſe 1571.

40. *Franciſcus Fouquet* 2. 1576. 1576.

41. *Georgius Pericard* 1. 1589.

42. *Carolus d'O* 1590.

43. *Philippus de Gamaches* 2. Doctor Sorbonicus ac Theologiæ Profeſſor
Regius nominatiſſimus, Abbas 1613. 1613.
obiit 21. Iulij 1625. in ſacello Sorbonæ ſepultus anno ætatis 56.

44. *Georgius Catinat* 2. Pariſienſis,
Prætor Turonenſis iuridicus ſucceſſit 1625.
1625. ac deceſſit 1653.

45. *Petrus Catinat* 4. ſuperioris nepos ex fratre ſedet ab anno 1653.

S. Iuliani de Prato fœ- *Le Pré.*
minarum, Ordinis S. Benedicti, diœceſis Cenomanenſis.

S. IVLIANI fœminarum iuxta Autiſſiodorum.

Iuncels. IVNCELLVM ſancti Petri, Ordinis beati Benedicti, diœceſis Biterrenſis.

S. Oyand de Ioux, dite de S. Claude. IVRENSE monaſterium olim S. Eugendi, nunc S. Claudij titulo clarum, in Comitatu Burgundiæ, Ordinis S. Benedicti, diœceſis Lugdunenſis, quod nobile & olim diuitiis ac religione famoſum vocat S. Bernardus epiſt. 291. & Auitus Viennenſis ep. 17. Scholam Eugendi, à conditore Eugendo qui nomen loco dedit, ſed à Claudio Biſonticenſi Præſule poſteà ibidem humato, cognomentum S. Claudij ſortitur. Ex pluribus Iurenſibus, hoc eſt, in Iurâ monte olim fundatis monaſteriis, iſtud à primâ ſui origine nuncupatum eſt Condateſcenſe: quam appellationem primùm S. Eugendi, deinde S. Claudij nominatiſſimorum Abbatum fama intercepit. Nunc etiam de vtriúſque nomine appellatur in tabulis publicis monaſterium S. Eugendi Iurenſis, S. Claudij vulgò dictum. Antiquiſſimum eſt omnium monaſteriorum in Maximâ Sequanorum prouinciâ, & longè ante S. Benedicti tempora de veterum Patrum regulâ conſtitutum: quod tamen recentioribus ſæculis, vt & alia pleráque antiquiora in S. Benedicti Regulam conceſſit. Abbates S. Claudij ſequuntur ex prælibatis Petri Franciſci Chiffletij Soc. Ieſu Preſbyteri, operis breui edendi de hoc inclyto Monaſterio.

1. *S. Romanus*, primus Abbas ac
monaſterij fundator, circa an. 428.
ſaltum Iurenſem multis iam annis
quà ſolitarius, quà monachorum plurimorum
Archimandrita incoluerat,
cùm à S. Hilario Epiſcopo Arelatenſi,
tunc per prouinciam Sequanorum Legato
Apoſtolico Preſbyter conſecra-
444. tus eſt, anno æræ Chriſtianæ 444
exceſſit è viuis affectâ iam ætate pridie
Cal. Martias, conditúſque in monaſterio
quod hodie S. Romani de
Rupe nuncupatur, vbi tum ſoror eius
centum ampliùs monialibus præerat,
ad duas ferè leucas horarias à Condateſcenſi;
multis vt in vitâ, ita &
poſt mortem miraculis claruit; videtur
autem obiiſſe haud procul anno
Chriſti 457.

2. *S. Lupicinus*, à Romano fratre
natu grandiore per viſum admonitus,
ad eum in Iurenſi eremo iamdiu latitantem
ſe contulit: tantóſque ex eius
conſuetudine hauſit ſpiritus, vt ingentis
poſteà monachorum coetus
dignus magiſter exiſteret. Chilpericum
Burgundionum Regem cùm Geneuæ
adiiſſet, ab eo ad ſuorum ſuſtentationem
regiis muneribus donatus
abſceſſit. Agrippinum Comitem,
ab Ægidio militiæ Magiſtro proditionis
delatum ad Imperatorem, ac
Romæ in ergaſtulis detentum, etiam
poſt capitis ſententiam anno Chriſti
462. ſupplicio, vinculis, infamiâ li- 462.
berauit, dum ei ſe adhuc viuus ac ſpirans
Romæ ſemel atque iterum ſpectandum
mirabiliter præbuit, moritur
grandi iam ætate 12. Cal. Aprilis
circiter an. 477. cùm præfuiſſet poſt
Romanum fratrem annis 20. & in
Lauconnenſi, quod præ cæteris amauerat,
quòdque hodie ab illo nomen
habet, cœnobio ſepelitur.

3. *Minauſius*, Condateſcenſe monaſterium
poſt Romanum quinquaginta;
poſt Lupicinum 30. annis rexit:
obiiſſe videtur circa finem menſis
Iunij, anno Chriſti 507. 507.

4. *S. Eugendus*, qui & antiquis
pleríſque *Augendus*, præfuit annis 13.
menſibus 6. euolauit ad ſuperos Calend.
Ianuariis anno 10. poſt mortem
Clodouei Francorum Regis, Chriſti
521. vir admirandæ ſanctitatis, de cu- 521.
ius nomine ſequentibus ſæculis monaſterium
appellatum eſt.

5. *Antidiolus*, rexit annis 14. ſecundum vnum chronicon, ſecundum aliud annis 13.

6. *Olympius*, præfuit annis 33. fundator hic dici poteſt villæ S. Claudij, quia conceſſit primus certis conditionibus, vt propè monaſterium, domus & plateæ pro ſæcularibus extruerentur.

7. *Sapientius*, annis 17. iſte iuxta Eccleſiam B. Eugendi, Oratorium S. Stephani ædificari curauit, vbi fontes baptiſmales poſuit, & adminiſtrari ſacramenta, piáſque ad populum conciones haberi conſtituit.

8. *Talaſius*, præfuiſſe dicitur menſes 8.

9. *Dagamodus*, ex veteri chronico
præerat an. 4. Childeberti, & anno 6.
Clotarii Burgundiæ Regum, hoc eſt
annis Chriſti 596. & 620. adeòque 596.
tenuerit eius imperium annos ſaltem
24. At id etiam decennio longiùs

fuiſſe oportuit, vel hos decem annos in Dagamodi deceſſorum, ſucceſſorúmue præfecturis compenſari; vt ab obitu S. Eugendi, & anno 521. ad S. Claudii Abbatis in an. 640. defixa exordia perueniatur: in re dubiâ nihil quicquam certò affirmare volumus.

10. *Audericus* annis duobus, menſibus 8.

11. *Iniuriosus* annis 17. de quo vita S. Claudii ſequentis.

12. *S. Claudius* patre natus toparchâ Salinenſi vt ferunt, an. ætatis 20. Biſuntinæ Eccleſiæ adſcriptus eſt Canonicis. Poſt annos duodecim ad vitam perfectiorem anhelans, Iurenſi S. Eugendi monaſterio ſe addixit: vbi cùm quinquennium priuatus egiſſet, excedenti Iniurioſo Abbati, conſentientibus fratrum ſuffragiis ſubrogatus eſt, & à Ioanne Papâ 4. in eo
640. munere anno 640. confirmatus. Vacante interim per obitum Geruaſii Epiſcopi Biſontinâ ſede, iam tum grandæuus magno omnium ordinum conſenſu ei ſucceſſor eligitur, ſed abdicauit poſt annos 7. ſuamque in eremum ſe recepit, vbi cùm annis 55. quà Abbas, quà Epiſcopus magnâ laude præfuiſſet, vitam ſanctiſſimam pari morte concluſit nonagenario maior 8. Idus Iunii, Childeberti 3.
696. Regis anno 4. Chriſti 696. corpus eius ad hanc vſque diem incorruptum, incredibili vndique aduentantium concurſu colitur, & miraculis penè innumerabilibus celebratur. Vide Biſonticenſes Archiepiſcopos.

13. *Rusticus* ex Prepoſito ſeu Priore maiore Abbas fuit annis 35. Chronicon vetus.

14. *Antifredus*, rexit annis 7. menſibus ſex.

15. *S. Hippolytus*, etiam Epiſcopus Bellicenſis in antiquis tabulis anno 4. Pipini Regis Abbas tantùm dicitur, eodem anno 4. Pipini qui fuit Chriſti
754. 754. & Abbas nuncupatur, & Epiſcopus; rurſus Abbas tantùm an. 7. Pipini: item anno 12. Pipini, Chriſti 763. Indict. 1. item anno 6. Caroli Regis 10. Cal. Septembris, feriâ 6. Luna 2. Hi omnes caracteres conueniunt anno Chriſti 776. qui fuit 6. Caroli Magni in Burgundiâ regnantis poſt Carolomannum fratrem vitâ functum 771. pridie Nonas Decemb. ex quibus colligi videtur haud diu Hippolytum Bellicenſi Epiſcopatu potitum, vt qui Epiſcopus eſſe coeperit anno 754. & 757. Pipini 7. iam ab- 757.
dicatus legatur. Sepultus eſt ad S. Eugendum, cùm vt habet chronicon vetus, Abbas fuiſſet annis 26. relatus in Sanctorum canonem ad 12. Cal. Decembris.

16. *Richertus*. Huic per occaſionem contentionis de cellâ S. Lupicini, inter ipſum & Gedeonem Biſonticenſem Archiepiſcopum, Carolus Magnus Iurenſem ſyluam contulit, intra certos limites, definitos in regio diplomate, quod Remis datum eſt 11. Cal. Octob. anno regni 22. hoc eſt Chriſti 790. ſi, vt par eſt, regnum 790.
eius Burgundicum hic intelligatur. Atque hæc prima eſt origo terræ S. Eugendi, quam vocant, nimirum ditionis eius monaſterii propriæ: cuius exinde magnam partem alienarunt Abbates, dum eam, quâ Præmonſtratenſibus monachis, quâ vicinis Dynaſtis vectigalem locauerunt. In chronico à quadringentis ferè annis conſcripto Ricbertus dicitur Abbas fuiſſe annis 9. in alio centum annis vetuſtiore Epiſcopus & Abbas ſcribitur. Videndum an fuerit Epiſcopus Moguntinus, de quo Serarius lib. 2. Moguntiæ cap. 19.

17. *Berthardus*, anno 4. Caroli Regis Francorum, & Patricij Romano- 803.
rum, Chriſti 803.

18. *Antelmus*, anno 5. Caroli Imp. Chriſti 804. item anno 1. Ludouici Imp. Indictione 8. notatur eius obitus 17. Cal. Iulij.

19. *Achinus*, annis 11. 15 & 18. Ludouici Pij Imp. hoc eſt Chriſti 815. 815.
829. & 832.

20. *Agilmarus*, Archiepiſcopus Viennenſis & Abbas. Erat dumtaxat Abbas anno quinto Lotharij Imp. & anno eiuſdem octauo, quando Otto Comes & Aaſinda eius vxor dederunt Borbontiam, de quibus ſic necrologium; *Pridie Idus Martij*, alius codex, *Idibus, Otto Comes & monachus, & vxor eius Adalcenda, & Amblardus eorum filius, monachus: qui dederunt S. Eugendo Cellam Borbontiæ atque Salegiæ.* Eodem anno Lotharij 8. & ſequenti 9. ſcribitur Agilmarus Abbas & Archiepiſcopus, & obiiſſe notatur 3. Nonas Iulij.

21. *Remigius*, Archiepiſcopus Lugdunenſis & Abbas, 11. Cal. Nouemb.

regiæ tutelæ diploma accepit à Lo- A
thario Imp. anno Imperij eius in Italiâ
35. & in Franciâ 15 indictione 15. hoc
851. eſt anno 851. nam ex Eginartho Lu-
douicus Pius Lotharium filium ſuum
an. 817. ſub vernum tempus imperij
conſortem fecit.

22. *Aurelianus* Archiepiſcopus Lugdunenſis & Abbas.

23. *Ildeberius*, annis 26. & 27. Ludouici 2. poſt Lotharium patrem imperantis. Obiit 16. Cal. Aprilis.

24. *Quelto* Præpoſitus, defecit 5. Cal Aprilis.

25. *Manno* Præpoſitus, interiit an- B
880. no 880. indict. 13. die menſis Augu-
ſti 16.

26. *Bertrannus* anno 1. Karlomanni, Chriſti 879.

27. *Vulfredus* anno 7. Caroli Craſſi Imp.

28. *Bernardus*, præerat anno 8. Lu-
douici filij Boſonis, & anno 12. Ro-
dulfi 1. Regis Iurenſium, qui incurrunt
897. in annos Chriſti 897. & 899. Huius
tempore erat Rotfredus Rector Ab-
batiæ, & Gipperius Præpoſitus.

29. *Bertaldus*, memoratur in tabu-
lis ad annos Caroli Simplicis 8. 11.
12. 13. 19. 20. 22. 25. 26. & 27. quas C
de annis Caroli Magni accipiens S.
Eugendi Chronologus qui ante quin-
gentos annos ſcribebat, alieno eum
loco recenſuit. Conſurgunt hi anni
Caroli Simplicis ex anno Chriſti 893.
& ſunt 900. & ſequentes vſque ad
919. 919. Huius Abbatis obitus notatur
14. Calend. Nouemb. ſub quo ad an-
num Caroli Simplicis 19. Chriſti 911.
primam reperimus mentionem Regu-
læ S. Benedicti in S. Eugendi mona-
» ſterio obſeruatæ: chronicum ab an-
» nis 400. conſcriptum; ſub iſto inquit,
» Richerius Miles, depoſito militiæ cin-
» gulo in dicto cœnobio ordinem ſuſ- D
» cepit monaſticum, & contulit ipſi
» cœnobio caſtrum Iaſſeronis. Fuit Ri-
cherius hic ex illuſtri gente domino-
rum de Coloniaco: non ille quidem
filius Manaſſis cuius mentio in tabu-
lis Gigniacenſibus ad an. 974. ſed
Manaſſis, vt opinamur, pater, auus
autem Richerij iunioris.

30. *Gipperius*, cuius multiplex men-
tio per annos Rodulfi filij Rodulfi
10. & 15. Conradi filij Rodulfi 12.
Ludouici Tranſmarini 1. 4. & 8. Hu-
gonis Italiæ Regis 3. Qui regnorum
921. anni, ab anno 921. ad 948. ferè ex-
currunt. Obiit 11. Calend. Nouembris.

31. *Guido* 1.

32. *Boſo*, anno 16. Conradi Burgun-
diæ Regis, Chriſti 952. vel 953. vi- 952.
tam cum morte commutauit pridie
Idus Ianuarij.

33. *Achinardus*, qui & *Archenardus* annis 20. & 30. Conradi Regis, Chriſti ferè 956. & 966. obiit 3. Nonas Februarij.

34. *Norbaldus*, annis 50. & 56. Conradi Regis, item annis 15. & 16. Rodulfi Regis filii Conradi, vitâ orbatur 10. Cal Februarij.

35. *Gaucerannus*, per annos Chriſti
circiter 1015. & 1020. & vſque ad an. 1015.
30. Rodulfi Pij Burgundiæ Regis, ſu-
blatus è viuis 8. Id. Decemb.

36. *Odericus*, anno Chriſti 1026. Indictione 10. item annis 30. & 36. Rodulfi Burgundiæ Regis, item Rodulfo mortuo 1032. cùm eſſet Burgundiâ ſine Rege: fatis conceſſit 8. Idus Martij.

37. *Ioſſaldus* 11. Cal. Februarij, fe-
riâ 4. Lunâ 17. anno 12. Henrici Re- 1052.
gis, Chriſti 1052.

38. *Leutaldus*, qui & *Leutoldus*, & *Leotaldus* anno 14. Henrici Regis, Nonis Iunij, Lunâ 25. item annis Chriſti 1054. & 1063. ad meliorem vitam tranſiit 8. Cal. Octobris.

39. *Odo* 1. anno 22. Henrici Regis
iunioris, Chriſti 1073. Item ad illum 1073.
ſcribit Gibuinus Lugdunenſis Archi-
epiſcopus anno 1079. Indict. 2. Huius
tempore monachus ad S. Eugendum
factus eſt S. Simon, ex Comite Cal-
uimontis Vulcaſſinorum, & Barri ſu-
per Albam: mortuus eſt Odo 8. Idus
Maij.

40. *Hunaldus*, coepit anno 1084.
præerat 1090. 1091. & 1093. multa 1093.
conſecutus beneficia ab Hugone Lug-
dunenſi, & Vuidone Viennenſi Ar-
chiepiſcopis, à Roberto Lingonenſi
Epiſcopo, à Philippo quoque Epiſ-
copo Catalaunenſi, eiúſque fratre
Hugone Campaniæ Comite.

41. *Humbertus* 1. priuilegium acce-
pit à Paſchali Papâ 2. anno Chriſti
1100. quo ex tempore, cùm annis 1100.
quinque præfuiſſet, iterùm ei ſuc-
cedit.

42. *Hunaldus*, ex anno 1106. ad 1112. cuius obitus in necrologio pridie Nonas Auguſti.

43. *Ado* 1. ex anno 1112. vſque ad 1112.

1146. quo è viuis exceſſit pridie Idus Aprilis.

44. *Humbertus* 2. iniit 1146. 5. Idus Iulii ordinatus, præfuitque duobus annis & ſex menſibus.

45. *G.rardus.*

1149. 46. *Ado* 2. ordinatus eſt anno 1149. Dominicâ in Ramis Palmarum, ſed ei circa annum 1160. exauctorato ſuffectus eſt.

47. *Aymo*, ex libro de miraculis S. Claudij, adhuc viuente Humberto Archiepiſcopo Biſontino.

1166. 48. *Ado* 3. annis 1166. 1173. & 1175. Idem, vt videtur, cum Adone ſuperiori, qui ſcilicet pulſo Aymone ſedem ſuam receperit.

49. *Vuillermus* 1. à Friderico Imperatore ampliſſimum accepit priuile-
1184. gium 16 Calen. Decemb. Vicentiæ
1184. indictione 3.

50 *Bernardus* 1. annis 1185. & 1187. viam vniuerſæ carnis ingreſſus Idibus Ianuarij.

51. *Bernardus de Thoirè* 2. etiam Epiſcopus Bellicenſis 1204. vſque ad
1229. 1229. Deceſſit 3. Nonas Martij: quod inter hos duos Bernardos Samuel Guichenonus Benedictum de Langiis interſerit, ex Epiſcopo Bellicenſi S. Eugendi Abbatem, non magis probatur Chiffletio, quàm quòd idem præmiſerat Pontium de Thoiâ, circa annum 1162. Bellicenſem Epiſcopum, fuiſſe quoque S. Eugendi Abbatem.

52. *Hugo de Nancuſiâ* an. 1230. & 1234.

53. *Humbertus de Buenco* 3. ex anno
1234. 1234. in 1255. cuius tempore fabrefactæ ſunt an. 1243. capſæ argenteæ Sanctorum Eugendi & Claudij: & S. Eugendi corpus in propriam lipſanothecam tranſlatum eſt 1249. die Dominicâ 10. Octob. Innocentij Papæ 4. anno 7.

54. *Guido* 2. 1255.

1260. 55. *Humbertus* 4. 1256. & 1260.

56. *Guido* 3. 1260. & 1262.

57. *Humbertus* 5. 1262.

1282. 58. *Guido* 4. ex anno 1263. in 1282. quo anno menſe Octobri fundauit anniuerſarium ſuum, obiitque 4. Idus Decembris. Nonnulla ſuſpicio eſt ſex poſtremos quos recenſuimus Abbates, re verâ duos tantùm fuiſſe, Humbertum nempe & Guidonem qui alternis vicibus præfuerint.

1283. 59. *Guillelmus* 2. 1283. menſe Au-

A gusto, & 1284. menſe Martio.

60. *Guido* 5. 1284.

61. *Humbertus* 6. 1285.

62. *Guillelmus* 3 1286. 1286.

63. *Stephanus de Villars* 1. per Guillelmi reſignationem iniit anno 1. Bonifacij 8. Papæ, Chriſti 1295. deceſſit 1303. pridie Cal. Octobris.

64. *Guiffredus* 1304 ad 1306. 1304.

65. *Odo de Vaudreyo* 2. 1307. ad 1315. obiit 9. Cal. Februarii.

66. *Stephanus* 2. 1317.

67. *Odo de Vaudreyo* 1317. ad vſque 1317.
1320. fortè idem cum ſuperiori.

68. *Franciſcus* anno 4. Ioannis 22.
B Papæ Chriſti 1320.

69. *Ioannes* 1321.

70. *Hugo* 1322. ad 1324. 1322.

71. *Ioannes de Roſſillon* 2. 1328. ad 1348. quo deceſſit 18. Auguſti.

72. *Guillelmus de Belloreſpectu* 4. 1348. ad 1380. obiit 4. Cal. Aprilis.

73. *Guido* 6. 1380. 1380.

74. *Guillelmus de Balmâ* 4. 1384. 1385. hic à Clemente 7. Antipapâ Auenione 5. Cal. Maii, Chriſti 1386. creatus eſt Epiſcopus Sedunenſis: eius autem loco electus eſt.

75. *Guillelmus* 5. ex Priore de Ar-
C boſio præfuit ab 1397. ad 1411. 1411.

76. *Franciſcus* 1. 1412 1417.

77. *Stephanus* 3. 1425.

78. *Franciſcus* 2. 1426 1426.

79. *Ioannes* 3. ab 1429. ad 1436.

80. *Guido de Vſiaco* 7. 1439. & 1441.

81. *Petrus Morelli* 1. defecit 11. Fe- 1443.
bruarij 1443.

82. *Stephanus Faulquier* 4. ab 1444. ad an. 1465.

83. *Girardus de Chauuirey*. Hic pro Abbate ſe geſſit aduerſus Guidonem de Vſiaco, Petrum Morelli & Stephanum Faulquier, vt conſtat ex mul-
tis tabulis datis ab anno 1441. ad 1447.
1447.

D 84. *Auguſtinus Eiſtenſis de Lugnianâ* ab 1468. ad 1479.

85. *Ioannes-Ludouicus de Sauoye*, Protonotarius Apoſtolicus, & Adminiſtrator Epiſcopatus Geneuenſis ab 1479. ad 1481.

86. *Petrus Morelli* 2. ab an. 1483. 1483.
ad 1500. obiit 1501. 24. Octobris.

87. *Petrus Morelli* tertius huius nominis 1504. ad 1509. ſublatus è medio 4. Nonas Februarij.

88. *Petrus de la Baume* 1510. Abbas 1510.
Commendatarius, Epiſcopus Geneuenſis poſteà Archiepiſcopus Biſonti-

nus, & Cardinalis ab anno 1513. ad 1543. A

89. *Ludouicus de Rye*, Epiſcopus Geneuenſis electus 1546. ad vſque 1549.

90. *Philibertus de Rye* Epiſcopus Ge-
1550. neuenſis Abbas 1550. & 1556.

91. *Marcus de Rye* 1561. ad 1577.

92. *Ioachimus de Rye* Girardi domini de Balançon ex Loiſiâ de Louguy filius, 1582. & 1588. Marchio de Treſfort, & Breſſiæ Gubernator: tum per eius reſignationem factam 4. Februarij 1589.

93. *Ferdinandus de Rye*, iam Ar- B
1586. chiepiſcopus Biſontinus ex an. 1586.
obiit 1636. toleratâ obſidione Dolanâ, annum agens in Archiepiſcopatu quinquageſimum.

94. *Ioannes d'Auſtriche* 4. Protex
Siciliæ, filius naturalis Philippi IV.
1654. Regis Hiſpaniæ, nunc viuit anno
1654.

IVSTVSMONS Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Metenſis.

S. Iuſt. S. IVSTVS diœceſis Bellouacenſis,
Ord. Præmonſtratenſis, vbi colitur
ſepultura beati Iuſti martyris, in pri-
mâ fundatione Canonicis attribuitur,
1070. qui Regulares facti ſunt anno 1070.
poſtremò 1147 Religioſis Premon- C
ſtratenſibus ab Odone Epiſcopo Bellouacenſi monaſterium hoc ſubiicitur, vt teſtatur hoc diplomate: IN NOMINE *ſanctæ Trinitatis Amen. &c. ego Odo ſecundus Dei gratiâ indignè vocatus Beluacenſis Epiſcopus, conſenſu & aſſenſu Capituli noſtri apud* SANCTVM IVSTVM *in Eccleſiâ noſtrâ Canonicos Regulares poſui de Ordine Præmonſtratenſi, & de Eccleſiâ S. Iodoci, eiſque de ſuo ipſorum Collegio religioſum Abbatem præfeci nomine Ioannem. Contuli etiam eidem loco & confirmaui quidquid venerabiles prædeceſſores noſtri Beluacenſes Epiſcopi, Domini Gaufridus, Petrus, & Odo contulerunt, iuſtitiam ſcilicet poſt Epiſcopum Eccleſiaſticam, ius Archidiaconale, Capellaniam integram totius parochiæ.* D
1147. *Actum anno Verbi Incarn.* MCXLVII.
indict. 10. regnante Ludouico Ludouici Regis filio anno regni eius 11. Epiſcopatus autem noſtri anno 3.

S. IVSTVS fœminarum, O. C. olim Dienſis, nunc Viennenſis diœceſis in vrbe Romanenſi.

Iuuigny. IVVIGNIACVM diœceſis Treuerenſis, fœminarum Ord. S. Benedicti, octo circiter leucis à Virduno
propè Sathanacum, initia ſua refert
ad annum Domini 874. fundatrice 874.
Richildi Imperatrice, Caroli Calui coniuge, quæ aſſumptis monialibus ex totius Galliæ florentiſſimis monaſteriis, locum Iuuigniacum eis inhabitandum tradidit, poſtquam eò delata eſt portio corporis ſanctæ Scholaſticæ. Modernis hiſce temporibus habuit Abbatiſſas ex domo de Failly, quibus ſucceſſit *Nicolea Lenoncuria*, clariſſimæ ſtirpis Lotharingiæ fœmina, adepta poſſeſſionem 1588. dum autem ad priſcam normam cœnobium bellorum iniuriâ collapſum reſtaura-
re ſatagit, morte corripitur 1594. cui 1594.
ex eadem domo à Religioſis ſubſtituitur *Catharina de Lenoncourt*. Poſt cuius obitum *Scholaſtica Gabrielis de Liuron* ex dominis de Bourbone, Erardi & Gabrielidis de Baſſompierre filia, ſuffragiis deſignata 16. Aprilis an. 1608 monaſterium magnis ſumptibus reſarciri curauit.

K.

ARMORICÆ inferio- *Kemperlé.*
ris ciuitas Kemperlegium, inter duos amnes, Elegium ſcilicet, & Idol, conſtructa ab antiquis eiuſdem regionis colonis, Auantot nuncupata: in quâ monaſterium Ordinis S. Benedicti diœceſis Coriſopitenſis olim quidem, à Karadoco, ſiue Guetek cognomento Brechbras, Venetenſi Comite, in honore ſanctiſſimæ Crucis fundatum, anno circiter
Chriſti 550. Verùm bellorum incen- 550.
dio conflagratum, & dirutum ab Alano Cornubiæ Comite, cognomento Caignart reſtauratum, & dotatum tempore Alani huius nominis tertij Britonum Ducis. Cuius reſtaurationis hæc præcipua extitit cauſa, infirma ſcilicet valetudo Comitis, qui grauiſſimo languore detentus, cùm multa in medicos inſumpſiſſet, nec ſanitatis fructum inde perciperet; fuſis lacrymis nocte ac die, Deum precatus eſt; & ecce vt tradunt, aurea Crux, coruſco lumine ſplendens, in os ſuum deſcendere viſa eſt, ſtatimque priſtinæ ſanitati redditus, in tanti beneficij gratiarum actionem, de reſtaurando Kemperlegienſi monaſte-

tio cogitauit, quod & fecit de conſenſu coniugis ſuæ Iudith, Iudicaelis Nannetenſium Comitis filiæ: cum conſilio Oriſcandi Coriſopitenſis Preſulis, ſupradicti Comitis Alani fratris. Pro huius autem monaſterii ſtabilitate, ad vſum Monachorum ibidem Deo ſeruientium, quos è ſacro Rotonenſi cœnobio, Catualono ipſius monaſterij Abbate & fratribus aſſentientibus adduxit, dedit ipſemet Orſtando Epiſcopo, & optimatibus Cornugalliæ præſentibus, totam inſulam Guedel, vulgò Belle-Iſle, cum omnibus redditibus ſuis, liberam ab omni calumniâ, & exactione cenſus, in Abbatiâ ſempiternâ. Sequentes autem Abbates in veteri manuſcripto eiuſdem cœnobij chronico reperiuntur, quos debemus diligentiæ Patris Boutillerij Monachi Benedictini Congregationis S. Mauri in Abbatiâ Rotonenſi.

S. Gurloeſius, Rotonenſis primùm Monachus, deinde Prior, vir ſummæ honeſtatis & diſciplinæ, qui benedictionis munus ab Oriſcando Antiſtite accepit, ipſo die Exaltationis ſanctæ Crucis; cuius benedictioni congaudens Alanus Comes, præfatam Inſulam Guedel, nouo dono conceſſit, & confirmauit: ſed & multa alia, liberali deuotione in perpetuam, liberam, & quietam eleemoſynam donauit pro incolumitate Domini ſui Alani Brittanniæ Ducis, & pro redemptione animæ ſuæ, venerabiliſque coniugis ſuæ Iudith, filiorum, parentum, totiúſque progeniei. In præfato autem chronico, hæc ſubſequentia dona enumerantur. Primum villa Auantot, quæ dicitur Kemperlegium, cum ſuis molendinis vectigalibúſque, atque omnibus commercibus, reliquiſque adiectitiis, cuius finis extenditur furſum, vſque in Puliac, ad terminum qui vocatur Cludgurthiern: in verſum verò, à fluminum ſubter villâ coeuntium copulâ, idem finis, ſcilicet amnis, & dirigitur vſque ad vlteriorem riuulum nomine Frurmur; deinde riuo per ſyluam decurrente, ad Leſutech dacaet dal. Hinc vltra riuum ad tres villas peruenitur, quarum nomina hæc ſunt, Leſluch, Leſnelouch, Caermaes; inde via per planitiem deſignatur citra Eccleſiam Beidacaercouledeeun. Poſteà verò ad alium riuulum venientem de villâ, quæ vocatur Bedguet. Hinc autem per plebem Mellac, vltra Caerdurant; in alium riuulum ad vallum atque per ſyluam itur quamdam dafuntun güenii, cuius riuus habetur finis, & labitur in Idol, ac permeans amnem per plebem Yuliac ad prædictum terminum Gurthiern. Monaſteria quoque ſanctorum Tenaci, & Theretiani, & Tribuni, & Sancti Rigualadii, & duas villas ſic dictas Kaeres, & Caermerien, exceptis bobus & vaccis & priuatis donariis. Factum eſt hoc coram iis teſtibus: Alanus Comes qui hanc donationem fecit & coniux eius Iudith, Oriſcandus Epiſcopus frater Comitis qui Abbatem conſecrauit, Catualonus Abbas Rotonenſis Guethenech & Guerek fratreſ Comitis, Alfredus filius Altfridi, &c. Odo quoque teſtis exiſto & hæ ſunt præcipuæ Alani Comitis eleemoſynæ, quibus præfatum Kemperlegienſe monaſterium ditauit; in quo cum vxore ſuâ Iudith, poſt huius vitæ curſum ſepulturæ traditur. Sanctus autem Gurloeſius prædictam Abbatiam viginti quinque annis in quiete, & pace bonâ gubernauit, per quem Deus in vitâ ſuâ multa oſtendit miracula: nunc quoque in morte vſu quotidiano plurima declarantur.

S. Ioannes, cuius multa bona opera recitantur, ait chronicum, Abbatiam nouemdecim annis gubernauit.

S. Vitalis nouem annis rexit, cuius oſſa multos infirmos ſanitati reſtituunt. Huius tempore Budicus Venetenſis Præſul conceſſit Abbati & monachis Kemperlegienſibus totam inſulam Tanguiten.

S. Vingonianus, tribus annis. Huius corpus in Eccleſiâ Dei genitricis apud Kemper ſancti Corentini, ſuauiſſimo redolens odore, aperto ſepulchro integrum conſpicitur.

Benedictus frater Alani cognomento Fergent Britanniæ Ducis, vir boni teſtimonij; quinquaginta duobus annis, hic ab ipſo infantiæ ſuæ tempore, monaſticum habitum apud Kemperlegium induit, in quo etiam profeſſus eſt: deinde eiuſdem monaſterij Abbas, poſteà Nannetenſis Epiſcopus creatus eſt, quo in paſtorali munere, cum laudabiliter per triginta circiter annos vixiſſet, ſolitudinis monaſticæ deſiderio æſtuans, abdicato Pontificatu, in priſtinum monaſterium ſe recepit; vbi patientiâ, caritate, cæterique

riſque virtutum meritis præcellens, ſancto fine quieuit. Ei ſcribit Gregorius VII. Pont. in cuius litteris mox recitandis, Britannia dicitur tutelæ & defenſioni ſanctæ Romanæ Eccleſiæ commiſſa, & Beati Petri patrocinio, pro deuotione colla ſubmiſiſſe.

GREGORIVS *Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, dilecto in Chriſto filio, Benedicto Abbati monaſterij Sanctæ Crucis in Britanniâ ſiti in villâ quæ dicitur Auantot, ſuiſque ſucceſſoribus ibidem regulariter viuentibus, & monachis in perpetuum. Britannia ſicut nonnulli gentis noſtræ teſtantur, non ſolùm ab Imperatoribus, verùm etiam ab ipſis habitatoribus, tutelæ & defenſioni Sanctæ Romanæ Eccleſiæ commiſſa eſt. Verùm anteceſſores noſtri in hac cauſâ; ſicut in multis aliis adeò negligentes fuerunt; vt amor & promiſſio Apoſtolicæ tutelæ, & priſtinæ deuotionis noſtræ intentio, in iniuriam & penè quaſi in obliuionem vtrimque deuenirent. Nos itaque Deo authore hæc quæ hactenus neglecta ſunt, ad memoriam ſatagimus reducere, & tanto ſollicitius circa ſalutem & honorem patriæ veſtræ, procuramus ſtudium impendere, quanto, ſicut iam diximus Beati Petri patrocinio gentem veſtram pro deuotione colla ſubmiſiſſe cognoſcimus, & licet vniuerſaliter quod à nobis requiris cariſſime fili, Britanniæ debeamus, ſpecialius tamen ad liberationem & tutelam monaſterij tui munimen auxiliúmque prætendimus. Vnde ſecundum tenorem poſtulationis tuæ, Monaſterium cui tu Deo authore præeſſe dignoſceris, ſub tutelâ & defenſione Apoſtolicæ ſedis cum tota inſula quæ vocatur Guedel, vel alio nomine Bella-Inſula, quæ cum aliis poſſeſſionibus quæ iuſtè ſibi pertinere videntur, ſuſcipientes, huiuſmodi ſibi priuilegia præſenti authoritatis noſtræ decreto indulgemus, concedimus atque firmamus, ſtatuentes nullum Regum Imperatorum, Antiſtitum, nullum quacumque dignitate præditum, vel quemcumque alium, audere de his quæ eidem venerabili loco à quibuſlibet hominibus de proprio iure iam donata ſunt, vel in futurum Deo miſerante collata fuerint, ſub cuiuſlibet cauſæ occaſioniſue ſpecie, minuere vel auferre & ſuis vſibus applicare, vel aliis quaſi piis de cauſis pro ſua auaritiæ excuſatione, concedere, ſed cuncta quæ ibi oblata ſunt, vel offerri contigerit, tam à te quàm ab eis qui in tuo officio locóque ſucceſſerint, perenni tempore illibata & ſine inquietudine aliqua volumus poſſideri; eorum quidem vſibus, pro quorum ſuſtentatione, gubernationéque conceſſa ſunt, modis omnibus profutura. Hæc igitur omnia quæ huius præcepti decretíque noſtri paginâ continet; tam tibi quàm cunctis, qui in eo quo es ordine, locóque ſucceſſerint, in perpetuum ſeruanda decernimus. Si quis verò Imperatorum, Regum, Ducum, Marchionum, Comitum, Sacerdotum, Clericorum, Iudicum, ac ſæcularium perſonarum hanc conſtitutionis noſtræ paginam agnoſcens, contra eam temerario auſu venire tentauerit, admonitus ſemel & iterum, vſque tertio, per conuenientes inducias, ſi non reſipuerit atque prædicto monaſterio non ſatisfecerit, poteſtatis honoríſque ſui dignitate careat; reúmque ſe diuino iudicio exiſtere, de perpetratâ iniquitate cognoſcat, & niſi ea quæ ab illo ſunt malè ablata reſtituerit, vel dignâ pœnitentiâ illicitè acta defleuerit: à ſacratiſſimo corpore & ſanguine Domini noſtri Redemptoris Ieſu Chriſti alienus fiat, atque in æterno examine, diſtrictæ vltioni ſubiaceat. Cunctis autem eidem loco ſua iura ſeruantibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, quatenus & hîc fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Datum Laterani 8. Kal. April. per manus Petri S. Romanæ Eccleſiæ Presbyteri Cardinalis & Bibliothecarij, anno V. Pontif. Domini Gregorij 7. Papæ Indict. primâ.* Prætetea poſtulauit noſter Benedictus apud ſummum Pontificem Vrbanum II. canonizationem ſancti Gurloeſij, cuius ſacri corporis oſſa reuerenter & ſolemniter è terrâ in ſanctiorem Eccleſiæ Kemperlegienſis partem eleuata & collocata fuerant, in præſentiâ Hoelis Britonum Ducis, filiorúmque eius Alani & Matthiæ, aſſiſtente nobilium ordine, aliiſque innumeris promiſcui ſexus inferiòris ſtatus. Verùm in tam ſancto negotio, cum grauitate plurimâ procedere volens Pontifex, Benedicto Abbati ſcripſit his verbis: *Porrò quæ de Beati Gurloeſii celebratione ab authoritate noſtra iudicium expetiſti, non eadem potuit facilitate concedi; non enim ſanctorum quiſque debet canonibus admiſceri, niſi & teſtes adſint qui eius miracula viſa ſuis oculis atteſtentur, & plenariæ ſynodi communi firmetur aſſenſu.* Huius Abbatis tempore dedit Maengius Venetenſis Præſul, monaſterio Kemperlegienſi quicquid poſſidebat de decimis in parochiâ de Redené.

Gurhandus 1114. cuius tempore mâ-

ximâ controuerſia mora eſt inter Kem- A perlegienſes & Rotonenſes monachos, ſuper poſſeſſione Bellæ-Inſulæ quorum arbiter fuit Moruannus Vennerenſis Epiſcopus. Eodem ſedente Calliſtus II. confirmat bona & poſſeſſiones Eccleſiæ & Monaſterij Kemperlegienſis, vt patet ex eiuſdem ſummi Pontificis litteris datis Remis
1119. 6.° Idus Nouemb. anno Chriſti 1119. Indict. 13. eiuſdem pontificatus anno primo: memoratur & in cartis an. 1126.

Euenus adminiſtrauit Kemperlegium ex tabulis an. 1191.

Itemerſcus.

Daniel anno 1218.

Roengallonus anno 1139.

Henricus de Leſperuez frater Alani Epiſcopi Coriſopitenſis.

Guillelmus de Villeblanche an. 1480. Octob. 15. interfuit ſolemni ingreſſui Guidonis Coriſopitenſis Epiſcopi in Cathedralem.

Ioannes-Franciſcus-Paulus de Gondy Cardinalis de Rais, Archiepiſcopus Pariſienſis, Abbas & Buzæi.

L

Lieſſes en Haynaut. LÆTIÆ Ordinis Sancti Benedicti, diœceſis Cametacenſis ad Elpram fluuium, cuius cœnobij primordia circa an. 751. tribuuntur
751. Vicberto Comiti, & Adæ vxori eius, Benedictinos Religioſos amotis Clericis in eâ baſilicâ Lerienſi Galchetus Cameracenſis Præſul anno 1095. inſtituit, poſtulante Theoderico domino Aueſnenſi, & Adâ eius ſponsâ. At conditores memorantur prædictus Theodericus & vxor eius Ada de Rouſſy Hilduini Comitis de Roceyo D filia prout Hermannus monachus narrat in hiſtoriâ Eccleſiæ Laudunenſis. Abbates autem dantur hîc ex libro Annalium Hannoniæ.

1. *Guntherus* ex Priore Criſpinienſi aſſumptus, ſtrictioris obſeruantiæ in-
1096. ſtitutor 1096. obiit 1107.

2. *Renerus* ex hac vitâ ad meliorem tranſiit 1124.

3. *Vedricus* præfuit annis 24. Abbas & S. Vedaſti an. 1147.

1153. 4. *Theſcellinus* abdicat munus Abbatiæ 1153.

A 5. *Helgotus* 1191.

6. *Simon* adminiſtrauit 1194. 1194.

7. *Hugo* 1. texit tribus menſibus.

8. *Hugo de Heſtru* 2. deuixit 1213.

9. *Goſſuinus de Heſtru* 1217.

10. *Petrus d'Aueſnes* 1. 1225. 1225.

11. *Thomas de Vualcourt* reſignauit 1227.

12. *Segardus* 1232.

13. *Vualtherus* Abbas & Lobiæ, Marolij, & Caſtri Cametacenſis 1234. 1234.

14. *Nicolaus Reſtons de Heſtru* an. 1244.

15. *Hugo de Lieſſies* 3. præſidebat 1267.

B 16. *Balduinus de Thuin* 1275. 1275.

17. *Mauricius de Rumigny* 1303.

18. *Michael d'Angre* 1316.

19. *Oto de Senzelles* 1330. 1330.

20. *Ioannes de la Haye* 1. 1331.

21. *Sicardus de Cardellac* 1363.

22. *Iacobus* 1375. 1375.

23. *Petrus de Ghilenghin* 2. 1378.

24. *Arnulfus du Cheſne* 1383.

25. *Ioannes d'Oſtrignies* 2. 1405. 1405.

26. *Ægidius du Cheſne* 1. 1434.

27. *Ioannes de Moytuyer* 3. 1439.

28. *Anſelmus de Sars* 1461. 1461.

29. *Ioannes Baccart* 4. 1475.

30. *Leodegarius du Pont* 1496. 1496.

C 31. *Balduinus Maubrock* 2. 1499.

32. *Ægidius Gippe* 2. 1530.

33. *Ludouicus de Bloſs* illuſtriſſimæ domus Caſtellioneæ ſummum decus, Adriani domini de Iumigny & Catharinæ Barbançoniæ filius, ſanctimoniâ & eruditione inter primos ſæculi ſui conſpicuus, literis humanioribus ſub Nicolao Clenardo inſtitutus, Græcam, Latinámque linguam edoctus, adoleſcens in Cæſatis Caroli 5. aulâ Eleemoſynarij munere cum laude functus eſt; poſteà in Lætienſe monaſterium Benedictinæ Regulæ nomen dedit, & anno ætatis ſolummodo 22. Ægidij Gippi decrepiti Vicarius, à Religioſis biennio poſt mortuo ſuffectus eſt Abbas. Iſte collapſam veterem diſciplinam renouauit & inſtaurauit, vt probè obſeruant eruditorum elogia: Cameracenſem etiam Archiepiſcopatum à Carolo 5. Imp. oblatum conſtanter recuſauit, & dignus immortalitate corporis ergaſtulo ſolutus eſt an. Chriſti 1566. 1566.
7. Ianuarij, ætatis 59. regiminis 35. in Abbatiâ humatus ſub eâ epigraphe.

Qui tres exactè linguas callebat ab ipsâ Ephebiâ, virtutum & omniũ Narthecium.

Bloiſ.

Blosius, *heu cecidit, tūbâq; recōditur iſtâ,*
Noſtri decus, miraculúmque ſaculi.
Huic age ſac lector, felicia cuncta precare,
Et te para ad ſummi tribunal Iudicis.
Eius elogium contexuit Andreas
Quercetaous in Hiſtoriâ Caſtellio-
neâ, & Franciſcus Suuettius, varia
eius ſcripta enumerat, quorum elen-
chus habetur in Athenis Belgicis.
1578. 34. *Quirinus Doulles* 1578.
35. *Nicolaus le Franc* 1610.
36. *Antonius de Vuinges* 1637.
1646. 37. *Thomas Luytens* 1646.
38. *Gaſpardus Roger* ordinatus cir-
citer an. 1648.

Lanuaux LANDAVALLIS diœceſis Veo-
netenſis, Ord. Ciſtercienſis filia Be-
1138. gardi, conditur an. 1138. 3. Idus Se-
ptembris ab Alano Barooe Landaual-
lenſi, vbi Abbas Melchior Rouxel
an. 1650.

Landais. LANDESIVM Beatæ Mariæ diœ-
ceſis Bituricenſis in Archipreſbytera-
tu, Leproſi, Ordin. Ciſtercienſis filia
Eleemoſynæ, fundarut 3 Cal. Octob.
1129. 1129. quem locum monialibus ad in-
habitandum fuiſſe primò donatum fi-
dem facit ſequens tabula Mattytolo-
gij MS. Landenſis è cattophilacio de-
ſumpta: IN NOMINE *Domini noſtri*
Ieſu Chriſti, ne facilè laberetur à memo-
riâ, placuit annotari cartulæ huic, quòd
Archembaudus de Argy, & Stephanus
Muſellus pro remedio animarum ſuarum
& parentum ſuorum dederunt ſanctimo-
nialibus, Ramburgi ſcilicet atque ſororibus
ſuis, & ſucceſſoribus earum tam viris,
quàm mulieribus inibi Deo ſeruientibus,
manſionem ſitam in nemore LANDESI
quietam, pacificam, atque ab omni ſecula-
ri conſuetudine ſine dominio liberam, qua
vulgo fons ſtabilis dicitur, cum appendi-
ciis ſuis, hortis, fontibus, virgultu, riuo,
ſtagno, pratis, quantum ædificare poſſent
ex vtráque parte riui; dederunt etiam eis
terram ad operandum, & excolendum,
nemus autem ad claudendum, & plectan-
dum, quantum ſibi neceſſarium foret, pa-
ſturam quoque porcorum ſuorum, ſeu ani-
malium, ſiue cæterarum pecudum, & om-
nes omnino proprios vſus in toto territorio
Landenſi, & in omnibus nemoribus ſcili-
cet liberè conceſſerunt. Donum autem hoc
1115. *factum anno* MCXV. *ab Incarnatione Do-*
mini, regnante Ludouico Rege Franco-
rum, Leodegario Preſidente Archiepiſcopo
Bituricenſi: huius doni teſtes fuerunt ex
parte Dominorum, milites Vuilelmus fi-
lius Bernei, Galterius Mornellus, Helias
Cotinus, ſeruientes, Gaufridus Prepoſi-
tus, Groſſus filius Franci, Petrus Aalar-
dus, Gaufridus de Paludello, Rainaudus
Cuneis, Ioannes de Geneſte; ex parte au-
tem ſanctimonialium, Gauterius mona-
chus, Giraudus & Seuibertus Heremitæ,
Ebrardus & Humbertus Sacerdotes, Ioan-
nes de Croſt, Petrus de la Foreſt, Auber-
tus de Monaſteriolo. Dotata eſt Abba-
tia beneficiis dominorum Buſenſiaci,
de Priâ, & Argiaco. Catalogus Ab-
batum prodit in lucem ex ſchedis
Landenſibus communicatis à Dom.
Abbate Villalupenſi.

1. *Hugo* primus Abbas, frequens
illius mentio occurrit in tabulis Lan-
denſibus; ei Radulfus Buſenciaci to-
parcha largitus eſt toraio decimam
ſuam de Bellouiſu, confirmante filio
Odone an. 1143. Eugenius 3. Papa, 1143.
bullâ datâ Autiſſiodori per manum
Guidonis Cardinalis & Cancellarij
7. Cal Octob. 1147. immunitatem ab
omnibus decimis impertitut; item
cum Gilbetto Abbate Dolenſi tran-
ſegit: extat denique Papæ Alexandri
teſcriptum ad eumdem, datum Dolis
6. Cal. Aug. 1163.

2. *Hugo* 2. de quo chirographum
vetus pactioois initæ cum Etueo Ab- 1169.
bate Villalupeoſi 1169.

3. *Petrus* 1. an. 1175.

4. *Giraudus* memotatut in tabulâ
Archembaldi de Argiaco 1184. aſ- 1184.
ſenſu Agarhæ vxoris, donantis quæ
poſſidebar in territotio de Foſſart.

5. *R....* anno 1185. teſtis in inſtru-
mento cartæ Stephani de Gatdâ.

6. *Clemens* 1188.

7. *Renaudus* 1195. vt patet ex actis 1195.
Petri Muſelli quibus legat booa in
territorio de Beauuoir: ad hune etiam
extat bulla Laterani data 5. Calend.
Martij 1202. pro exemptione deci-
marum.

8. *Herbertus* 1205. tecenſetur in ceſ-
ſione factâ Landenſibus monachis in
decimâ Gaufridi de Paludello; cuius 1210.
memotia haberur & an. 1210.

9. *Andreas* 1. circiter annum 1212.

10. *P...* 1217. cum Caoonicis Le- 1217.
proſij paciſcitur de controuerſiis ſuis
menſe Iunio.

11. *Iuo* 1. anno 1226. cui confirmat
Radulfus Buſeociaci dominus deceſ-
ſorum donariones Landeſio factas; ap-
pellatur ſenior Abbas in membranis
anni 1231.

12. *Hugo* 3. an. 1231. Radulfus Bu- 1231.

ſenciacenſis legauit pro habendâ ſepulturâ duos modios bladi in eius manu, & Rodoaldi Epiſcopi Vennerenſis in Landeſio commorantis eodem anno xi. Calend. Martij. A

13. *Andreas* 2. an. 1233. controuerſiam mouit Ioanni Abbati de Dolis, & menſe Iulio anni 1234. pacem ſanciuit cum Radulfo Buſenciaco.

1261. 14. *Thomas* 1261. menſe Aprili, per-
mutauit cum Ioanne de Chauigniaco Leproſij toparchâ, viuebat adhuc 1263.

15. *Arnaldus* 1264. 1267. & 1271. permutauit quaſdam poſſeſſiones cum Ioanne Abbate Dolenſi. B

16. *Guillelmus* 1. 1283.

1339. 17. *Petrus* 2. florebat an. 1339.

18. *Dionyſius* an. 1369.

19. *Laurentius* 1386. 1408.

1417. 20. *Ioannes Raſſin* 1. 1417. abdicat 1422.

21. *Petrus le Frere* 3. ex Priore Clauſtrali electus 1422. tranſegit cum Ioanne d'Azay Abbate de Millebecco an. 1429. regebat adhuc cœnobium Landenſe 1432.

22. *Ioannes Cheualier* 2. an. 1445. & 1468.

1478. 23. *Petrus de Thiuille* 4. 1478. & C
1484 Abbas annis 26.

24. *Ioannes d'Arueau* 3. 1498. 1502.

25. *Ioannes Rapiat* 4. Eccleſiam, chorum, & clauſtra Abbatiæ nouo
1506. opere reſtaurauit, ſedebat 1506. & 1521.

26. *Iacobus Chartier* 1525. & 1535.

27. *Petrus Thiuille* 5. an. 1540. obiit
1553. 14. Octob. 1553. ſepultus in Capellâ propè maiorem ianuam Eccleſiæ.

28. *Guillelmus de Thiuille* 2. Eleemoſynarius Regis Abbas an. 1554. & 1573.

29. *Ludouicus Peſchot* 1. Religioſus
1595. Mercedisdei 1578. & 1595.

30. *Ludouicus Buiſſon* 2. Senator Pa- D
riſienſis & Abbas 1606.

31. *Franciſcus de ſaint Paſtour*, dominus de Sallern 1613. & 1616.

32. *Andreas Stegler* Reginæ matris
1625. Eleemoſynarius, Abbas de Moris & de Landeſio 1625.

33. *Seraphinus de Manroy* 1636.

Landeuenec. Landevenechvm Ord. Benedictinorum vetuſtiſſimum Monaſterium, diœceſis Coriſopitenſis, quod à Grallone Britannorum Rege conditum ferunt.

Lannoy. Lanneivm ſiue Alnetum, quod & Brioſtelium appellatur, Ord. Ciſtercienſis filia Bellibecci inchoatur
Calend. Decemb. 1137. cui exædifi- 1137.
candæ fundum contulit Matheus du Ploeis, quemadmodum ſcribitur his verbis. Matheus du Ploeis & vxor Freinſendis, & filij eius dederunt Eccleſiæ de Alnero quidquid habebant in territorio veteris molendini cum ſede Abbatiæ. Actum anno 1138. In eâ tumulatus iacet vnus ex fundatoribus, vti ſequentes indicant verſiculi.

Hîc iacet Ioannes Miles quŏdā dominus de Ronquerolles, militia florem tegit hic lapis,
Vnde dolorem magnum ſumpſit orbis:
Quapropter fletum fudit quaſi ſtagnum:
Iſte animoſus vt Hector, improbis trux & crudelis,
Iuſtitia amator, caſtitatis decus,
Quapropter Chriſte tecum ſit quæſumus iſte,
Qui ſe & ſua pro te nobis dedit.

Porrô nuncupata eſt etiam hæc Abbatia Brioſtelium, poſtquam ei conceſſa grangia de Brioſtel ab Arnulfo, quod patet ex hâc cartulâ. Odo Dei gratiâ Beluacenſis Epiſcopus, fidelibus vniuerſis in perpetuum. Sciant omnes tam moderni quàm poſteri, quòd Arnulphus de Brioſtel cum vxore ſuâ Vuidriâ, & cum filiis ſuis Beringerio & Vrſo, dedit per manus noſtras Eccleſiæ S. Mariæ de Brioſtel in eleemoſynam perpetuam quicquid calumniabatur in territoriô Teoleti, & quicquid ſui iuris in eo eſſe dicebat, promittens, & pacto ſe obligans, quod hanc eleemoſynam ſuam contra omnes calumnias vbique acquitabit; huic donationi præſentes fuerunt teſtes qui ſubſcribuntur, Serlo Abbas S. Luciani, Rainaldus Abbas S. Quintini, Hugo Abbas S. Mariæ de Alneto, & Audoenus monachus eius Magiſter, Vuilelmus Epiſcopi bajulus, Paganus filius Sybillæ, Odo filius Eugielis, Adelelmus de Ermenteriis. Dictum cœnobium multis prædiis & poſſeſſionibus dotatur à toparchis Brioſtelij fundatoribus, de Conteio, de Bretolij, & de Centumpureis, vti affirmat primâ parte Antiquitatum Bellouacenſium Petrus Louuetus; cui monaſterio moderni Abbates præfuêre.

Franciſcus du Freſne.

Ioannes de Sarcus vltimus Regularis.

Carolus de Montmorency primus Commendatarius beatæ Mariæ de Lanneio, Regis Eleemoſynarius, Claudij Baro-

nis de Foſſeux & Annæ d'Aumont filius.

Franciſcus de Montmorency Baro de Foſſeux.

Philippus de Montmorency ex dominis de Laureſſe, Petri & Suſannæ de Rieux d'Acerac filius, erat Abbas 1641.

Lango-net. LANGONIVM Ord. Ciſtercienſis, filia Eleemoſynæ conditur in diœceſi Coriſopitenſi à Conano Duce Brit-
1136. tanniæ XII. Kal. Iulii 1136. vbi Abbas 1650. Iſaacius de Marbeuf.

Lagny. LATINIACVM ad Matronam, Ordinis Benedictini, diœceſis Pariſienſis, in Archidiaconatu Briæ, vbi primus Abbas S. Furſeus qui Rege concedente Monaſterium conſtruxit auctore Aimoino de Geſtis Francorum lib. 1. c. 18. inſtauratur ab Heriberto 2. Campaniæ Comite cognomine Vetulo, Roberti filio, illîc ſepul-
989. to an. 989. vt ſcribit Albericus in chronico. Cartam autem ex autentico exemplari cenſuimus apponendam:

ROBERTVS *Dei ordinante clementiâ Francorum Rex. Nouerit Eccleſia atque noſtrorum induſtria fidelium, quod quidam de noſtri Regni Principibus nomine Stephanus, nobilitate & potentiâ Comes clariſſimus, noſter etiam nepos amantiſſimus, celſitudinis noſtræ munificentiam humiliter adiit, & auribus noſtra ſerenitatis deuotè intimauit, qualiter quamdam Abbatiam, cuius monaſterium in Pariſienſi Comitatu fundatum in loco ſitum habetur, qui* LATINIACVS *dicitur, quæ olim ampliù terrarum ſpatiis, & largis poſſeſſionibus ditata claruerat, ſed Paganorum poſteà perſecutione deſtructa, & penitus deſtituta fuerat, pater ſuus Comes Herbertus reſtaurauit, ac ſuis fidelibus concambiis redditis Abbatia propriam terram pro parte maximâ reſtituerit. Præfatus igitur Comes Stephanus humiliter expetiit, vt præcepto noſtræ auctoritatis confirmaremus, quatenus terram quam pater ſuus ibi reddidit, ceu donauit, vel ipſe adhuc donaturus eſt, vel alii quilibet Chriſti & Eccleſiæ fideles ex deuotione daturi ſunt, hanc ipſa Abbatia teneat firmiter, tenere & in perpetuum valeret poſſidere. Cuius precibus liberiori gratiâ prebentes aſſenſum, conſilio noſtrorum Principum, noſtrique regni Primatum, quod humiliter expetiit efficaciter impetrare promeruit. Hoc igitur noſtra celſitudinis præceptum fieri iuſſimus, per quod præcipimus atque firmamus, vt quicquid prædicta Abbatia ad præſens tenere noſcitur, vel quicquid ei deinceps poſſidendum à Chriſti fidelibus donatum fuerit, iure firmiſſimo teneat atque poſſideat: Vt autem hæc noſtra auctoritatis præceptio firmior in Dei nomine obtineat vigorem, annuli noſtri impreſſione ſubter eam iuſſimus ſigillari. Actum Senonis ciuitate anno Dominicæ Incarnationis* MXVIII. *regnante ſereniſ-* 1018.
ſimo Rege Roberto 32. VI. *Kal. Martii. S. Roberti S. Henrici, S. Roberti, S. Lotrici Archiepiſcopi, Balduinus Subcancellarius vice Arnulphi Archiepiſcopi primi Cancellari recognouit atque firmauit.*

LAVBIVM nobilis Monachorum Lob:
Beati Benedicti ad Sabini Abbatia, non longè à Mariemburgo, in diœceſi quidem Cameracenſi, ſed ſub ditione politicâ Epiſcopi Leodienſis, à S. Landelino B. Autberti Cameracenſis Præſulis diſcipulo circa an. 640. fundata 640.
in honore S. Petri, vbi Vrſmarus corpore quieſcit, & primus Abbas fuit Anſegiſus Collector Capitularium, & Ratherius poſteà Veronenſis Epiſcopus. Vide Miræum in Notitiâ Eccleſiarum, & Codice Donationum.

S. LAVDI diœceſis Conſtantien- S. Lô.
ſis in Neuſtriâ, vbi Algarius Epiſcopus religionis nomine ſuâ ætate clariſſimus, Auguſtinianæ regulæ Canonicorum inſtituit ſodalitium.

S. LAVNOMARI BLESENSIS S. Lomer
Ordinis S. Benedicti, diœceſis Car- de Blois.
notenſis, conditur à ſancto Launomaro Carnutenſi indigenâ, circiter an. 565. in Chronico Benedictino, Monaſterium Corbionis dicitur in veteri exemplari, quod à Radulpho Roge reſtauratum fertur ac dicatum anno
927. Seriem Abbatum quotquot re- 927.
periri potuêre ex aliquibus membranis referre libet.

Ericus Abbas Monaſterii Corbionis, ſeu Bleſenſis, interfuit Synodo Sueſſionenſi 853.

Richerius ſubſcripſit cartæ S. Petri in Valle Carnotenſi; cum Alberto Abbate Maiotiſmonaſterij, & Theobaldo 2. Comite Bleſenſi.

Bernardus 1089. 1089.

Gaufridus circa annum 1100. inde ſolitariam vitam duxit.

Mauricius ſucceſſit, vt conſtat ex epiſt. 164. Iuonis Epiſcopi Carnotenſis ſcriptâ Gaufrido ſanctæ ſolitudinis cultori, vbi ſic fatur: *In manu Romanæ Eccleſiæ Legati nullo te cogente, immò ipſo Legato diſſuadente, Abbatiam di-*

miſiſti, & in electione ipſius Mauricij primam vocem dediſti. Redi ergo dilectiſſime ad cor tuum.

1135. *Rainaldus* præerat an. 1135.

Balduinus floruit an. 1176.

Hugo 1185.

R. Abbas 1203. ex cattâ magni Paſtoralis Pariſienſis.

Laurentius, de quo in ſchedis S. Launomari extat mentio 1216.

1220. *Fruandus* circa an. 1220. cui ſcribit Petrus Bleſenſis epiſtolâ 132. ſub litterâ E. nepoti ſuo S. Launomari Abbati.

Guarinus 1254.

1307. *Dauid* adminiſtrator huius monaſterij 1307.

Philippus 1367.

Ioannes Voiſin 1399. & 1401.

Petrus Prunelle electus à Capitulo
Carnotenſis Preſul, ſed irrira fuit po-
ſtulatio, Roberto Dauphin Epiſco-
1432. parum obtinente circa annum 1432.

Ludouicus Pot 1477. Epiſcopus Tornaeenſis & Maioriſmonaſterij item Abbas.

Iacobus Huraut Epiſcopus Eduenſis.

1564. *Hippolytus d'Eſt* Cardinalis Ferrariæ 1564.

Laurentius de Fizes 1578. & 1590.

Antonius Morin Abbas item S. Ni-
1595. colai Andegauenſis 1595.

Guilelmus Fouquet de la Varenne an.
1612 Andegauenſis Antiſtes. De ipſo
hæc inſcriptio ad ſanctum Launoma-
rum viſitur. *Hócce templum quod ſtru-*
cturâ cum ſumptuoſiſſimis totius Regni
certabat anno MDLXVIII. *cæcis hæretico-*
rum furentia ad odia mutua armis, &
animis incenſum, aris & imaginibus con-
fractis, ſuppellectile omni conflatâ, cùm
poſteà tot intercurrentibus, ſibíque inui-
cem ſuccedentibus publicarum cladium mo-
mentis, quadraginta tres annos in parie-
tinis deformatum, non ſine acerbiſſimo
bonorum omnium doloris ſenſu iacuiſſet,
tandem Guillelmus Fouquet de la Varen-
ne Abbas, cinerum miſerandorum defla-
grati cœnobij pertæſus, ad Dei Omnipo-
tentis gloriam, in hanc formam renouari
1612. *curauit anno ſalutis* MDCXII.

Franciſcus d'Eſcoublean Cardinalis de Sourdis, Archiepiſcopus Burdegalenſis obiit 1628.

Franciſcus d'Eſcoublean, Claudij do-
mini du Coudray Montpenſier & Car-
1653. lotæ Pot de Fontmorand filius, de-
ceſſit 1653.

Michael Feron Canonicus Carnotenſis nominatus an. 1653.

S. Lavrentii fœminarum in
vrbe Bituricenſi, Ordinis S. Benedi-
cti, cuius prima Abbatiſſa Euphraſia *S. Laurent de Bourges.*
Caroli Magni naturalis filia, cui &
S. Hippolyti Monaſterium poſteà con-
iunctum; memoratur ab Eugenio 3. 1145.
an. 1145.

S. Lavrentii monialium, diœceſis Conuenenſis.

S. Lavrentii propè Conadam
ad Ligerim, diœceſis Auriſſiodoren-
ſis, Ordin. Aug. de quâ Abbatiâ D.
Bernardus epiſt. 276. & MS. vetus ita
meminit. Anno 1199. in feſto Inuen- 1199.
tionis corporis B. Protomartyris Ste-
phani contritus eſt exercitus Petri
Comitis Niuernenſis cum omnibus
Baronibus & coterellis. Factum eſt
apud Abbatiam B. Laurentij ab Her-
uco domino Donziaci beatiſſimis Ste-
phano atque Laurentio ipſum adiu-
uantibus, cuius omnino Eccleſiam de-
ſtruxerunt.

Lavs Beatæ Mariæ, ptimo *Loz.*
ab vrbe Inſulenſi lapide, diœceſis Tor-
nacenſis, Ord. Ciſtercienſis filia Cla-
reuallis, quam fundauit circa an.
1146. Theodericus Elſatius Flandriæ 1146.
Comes, cum vxore Sibyllâ Andega-
uenſi: de hoc cœnobio Villardoi-
nus libro 4. cuius Abbatum ſeriem fu-
sè inter alios ſcripſit Ioannes Buzeli-
nus in ſuâ Hiſtoriâ Galloflandriæ.

Lazeriæ Ordin. Ciſtercienſis, *Lazeret.*
diœceſis Cadurcenſis, monialium.

S. Leodegarii Ordinis Au- *S. Leger*
guſtiniani, apud Sueſſiones fundatur *de Soiſ-*
à Reginaldo Comite, Goſleno Pre- *ſons.*
ſule, vt parefiet ſequenti diplomate
quod ex membranis Abbatiæ ſic edi-
tum: In nomine *Sanctæ & Indiuiduæ Trinitatis, Goſlenus Dei patientiâ Sueſſionenſis vocatus Epiſcopus, Petro eiuſdem gratiâ venerabili Abbati Sancti Leodegarij, omnibúſque ſucceſſoribus eius canonicè ſubſtituendis in perpetuum. Notum fieri volumus, quoniam Eccleſiam S. Leodegarij in ſuburbio ciuitatis Sueſſ. ſitam, quam Sueſſiones Comites longis retro temporibus quaſi de beneficio Sueſſ. Epiſcoporum per ſucceſſionem tenuerant, Rainaldus Comes à nobis ſæpe, & à religioſis viris admonitus, pro remedio animæ ſuæ, & parentum ſuorum in manu noſtrâ reddidiſſet, rogauit, & multâ ſupplicatione expetiit, vt in eadem Eccleſiâ Conuentum Clericorum Regulam Sancti Auguſtini viuentium conſtitueremus, quibus*

eiuſdem religionis Abbas in ſempiternum
præficeretur : nos verò piæ poſtulationi il-
lius aſſenſum præbentes , quod rogauerat
benignè perfecimus. Cæterùm quia facul-
tas Eccleſiæ Fratrum vſibus ſufficere non
videbatur , idem Comes omnes decimas
quas tenebat in manu noſtrâ reddidit : nos
verò eaſdem eidem Eccleſiæ Epiſcopali mu-
nificentiâ contulimus , decimam annonæ
& vini quam habuerat apud Buciacum,
ſanctum Martinum , & Amblemacum , &
alias quaſcumque habebat, & vineam quæ
dicitur de Theſauro , & duos modios ſalis
in teloneo ſuo eidem Eccleſiæ quotannis
de primis redditibus noſtrâ conceſſione in
1139. *perpetuum dedit. Actum eſt hoc anno*
MCXXXIX.

S. Leodegarii Ord. Benedi-
ctini diœceſis Santonenſis.

S. Leonard. S. Leonardi diœceſis Santo-
nenſis , Ord. Ciſtercienſis filia Bulii
ſub Pontiniaco an. 1168.

S. Leon. S. Leonis in vrbe Tullenſi, Or-
dinis Sancti Auguſtini.

Leoncel. Leoncellum diœceſis Valen-
tinenſis in Delphinatu , Ordinis Ci-
ſtercienſis, filia Bonæuallis conditur
1137. 10. Kal. Septemb. 1137. quod cœno-
bium à Comitibus Prouinciæ donatur
libertate , vt ex ſubiecto diplomate C
tabularii Liuncelii colligere licebit.
In nomine Domini amen. Anno
Incarnationis 1163. ego Samcius Dei
gratiâ Comes & Marchio Prouinciæ,
intuitu pietatis & miſericordiæ , nec-
non peccatorum meorum remiſſione
atque parentum , dono, laudo , & ti-
tulo donationis in perpetuum confir-
mo Domino Deo , & Monaſterio
Liuncelli in honore B. Mariæ con-
ſtructo , & tibi G. Abbati & Fratri-
bus ibidem Domino ſeruientibus , vt
per totam terram meam & mare , ſi
acciderit liberè pergatis , vendentes
& ementes, & aquas tranſeuntes abſ- D
que vllâ exactione , & vſatico & pe-
datico, & propriè in villâ de Lauratâ,
nec in aliis locis vllum pedaticum , ſeu
vſaticum donetis. Prætetea domum
& omnes tes domus prædictæ , ſub
meâ protectione & deffenſione , & tu-
telâ accipio. Facta fuit hæc donatio in
caſtro Taraſconis in die feſtiuitatis
ſanctæ Marthæ, R. Gantelmi Comitis
Notarius ſcripſit. Circiter hoc tem-
pus 14. Calend. Decemb. Raimundus
Dux Narbonæ , Comes Toloſæ do-
mum Liuncelij liberam fecit ab omni
pedagio : quod priuilegium confirma-
A tum eſt à Rege S. Ludouico Pariſiis
1250. & ab ipſius fratre Alfonſo Co-
mite Pictauenſi apud Longumpontem
menſe Martio 1257. Raimundus Co- 1257.
mes Toloſæ pro animâ parentum an-
teà contulerat Abbati Vgoni immuni-
tatem exemptionis in caſtro Bellica-
dri 1165. preſentibus Bermundo Vce-
tiæ, Vuilelmo de Sabrano, & Gui-
taldo Amici. Item Guilelmus Picta-
uienſis Valentinus Comes G. Abba-
tem & fratres Monaſterij ſub prote-
ctione recipit , ac eorum ſe tradit ſer-
uitio , vt in orationibus à peccatis ſol-
B uatur. Ademarus Comes approbauit
quoque domum de Parte Dei à paren-
te datam 1196. ac Vilelmus eius filius
de quo fortè ſupra , ſuſcipit in prote-
ctionem hoc Monaſterium aduerſus
omnes qui eius bona violenter abdu-
cebant , præcipuè in mulos , inquit
membrana , cum quibus in montana-
rum degentes anguſtiis monachi ſibi
ſua aduehunt neceſſaria : ſed & Flo-
ta domina de Roianis vxor quondam
nobilis viri Vuilelmi de Pictauiâ , &
mater Aimari Comitis Valentini, An-
dreæ Abbati confirmat dominiū pra-
torum quæ donauerant anteceſſores,
C apud caſtrum de Granâ 1257. ſed nec 1257.
omittenda eſt ſchedula Comitis Valen-
tinenſis in hæc verba : In nomine
ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis , ego
Ademarus Pictauienſis, Comes Valen-
tinus , laudo, dono , & concedo Deo
& B. Mariæ & Petro Abbati , & om-
nibus fratribus Liuncelli , tam præ-
ſentibus quàm futuris quiquid datum
eſt eis in eleemoſynam, & à Raymun-
do datum fuerit in omni dominatione
meâ , pro ſalute animæ meæ & patris
& matris meæ , omniúmque anteceſ-
ſorum meorum. Inſuper vniuerſa bo-
na dicti cœnobij , tam mobilia quàm
D immobilia , ſub protectione meâ ſuſ-
cipio, necnon & homines ad eundem
locum pertinentes, & omnes etiam vti-
litate ſeu deuotione Monaſterij eun-
tes & recedentes : Actum apud Criſtā
anno Incar. MCXCII. Huius doni te- 1192.
ſtes Petrus Abbas , Gencio d'Vtre,
miles, Petrus Saonenſis Abbas.

Lerinvs inſula maris Mediter- *L'Iſle de*
ranei in Galliâ Narbonenſi, diœceſis *S Hono-*
Graſſenſis, olim Antipolitanæ, Con- *ré de Le-*
gregationis Caſſinenſis ſub Regulâ *rins.*
ſancti Benedicti, duabus tantùm pro-
uincialibus leucis , cum aliis inſu-
lis quatuor à continenti diſſita eſt,

quæ à Cajo Plinio lib. 3. capite 5. Hiſtoriæ Lero & Lerina nũcupatur, maior inſula hodie beatæ Margaretæ nomen retinet, à ſacello primis ſæculis ibi in cultum Virginis ædificato, vbi ſeceſſus erar vaſtæ eremi Patrum Lerinenſium, in quo & vixiſſe aliquando S. Eucherium monachum Lerinenſem ac Epiſcopum Lugdunenſem S. Hilarius Arelatenſis Preſul memorat, in funebri oratione de vitâ S. Honorati. Iuxta Leronem, meridiem versùs adiacet Letina, hodie S. Honorati Arelatenſis Epiſcopi patrocinio celebris, qui in eâ primus celeberimi monaſterii fundamenta poſuit, cum anteà eſſet vacua, ob nimium ſqualloꝛem. Quod ad ſitum ſpectat, in rectum ſpatio eſt quaſi vnius ſtadij, circumnauigario verò paulò minus quàm duo ſupra ſemiſtadium. Ab Oriente & Meridie Oceanum, à Seprentrione Antipolim, ab Occidenre Leronem vlteriores inſulas proſpicit: Eucherij aurem in opuſculo de laude Eremi ad Hilarium hæc verba reperies, appoſitè hoc loco inſerenda: EQVIDEM *cunctis eremi locis quæ priorum illuminantur ſeceſſu reuerentiam debeo, præcipuo tamen Lerinam meam honore complector, quæ procelloſi naufragiis mundi effuſos piiſſimis vlnis me receperat. Venientes, ab illo ſæculi fragrante æſtu blandè introducit ſub vmbras ſuas, vt illic ſpiritum ſub vmbrâ interiore Domini anheli reſumant. Aquis ſcatens, herbis virens, floribus renitens, viſibus odoribúſque iucunda, paradiſum poſſidentibus ſe exhibet, quam poſſidebant. Digna quæ Honorato auctore fundata ſit, quæ tantis inſtitutis, tantum nacta ſit Patrem, Apoſtolici ſpiritus vigore, & vultus honore radiantem. Digna quæ illum ſuſcipiens ita emitteret. Digna quæ præſtantiſſimos alat Monachos, & ambiendos præferat Sacerdotes. Hæc nunc ſucceſſorem tenet eius Maximum nomine clarum, quia poſt ipſum meruit adſciri. Hæc habuit reuerendi nominis Lupum, qui nobis illum ex tribu retulit. Hæc habuit germanum eius Vincentium interno gemmarũ ſplendore perſpicuum. Hæc nunc poſſidet venerabilem grauitate Capraſium veteribus ſanctis parem. Hæc nunc habet ſanctos ſenes illos qui diuiſis cellulis Ægyptios patres Galliis noſtris intulerunt. Quos ego illic, Ieſu bone, ſanctorum coetus conuentúſque vidi? pretioſi in his ſuaui vnguedine alabaſtra flagrabant, ſpirabat paſſim odor vitæ, interioris hominis faciem* A *exterioris habitu præferebant, conſtricti caritate, humilitate deiecti, molliſſimi pietate, firmiſſimi in ſpe, inceſſu modeſti, obedientiâ citi, occurſu taciti, vultu ſereni, prorſus ipſa protinus contemplatione Angelicæ quieti agmen oſtendunt.* Sidonius Apollinaris quoque in Euchariſtico ad Fauſtum Reienſem Epiſcopum, de iis Abbatibus eleganter ſcribens air:

Quantos illa Inſula plana
Miſerit in cælũ mõtes? quæ ſancta Capraſi
Vita ſenis iuueniſq; Lupi: quæ gratia patrẽ
Manſit Honoratũ: fuerit quis Maximus ille,
Vrbẽ tu cuius monachus, Antiſtes, & Abbas
B *Bis ſucceſſor agis, celebrans quoque laudibus illis*
Euchery venientis iter redeuntis Hilary.

Quo loco veriſimiliter Montes. appellat Epiſcopos & Sacerdotes, erat quippe tum Lerinenſe cœnobium, piiſſimorum & eruditorum Antiſtitum veluti ſeminarium. Hinc Cæſarius qui ſub Porcario Abbate monaſticam regulam edoctus eſt, de floꝛentiſſimo ſtatu huius Abbatiæ ita diſſeruit homiliâ xx. Benedicimus Dominum noſtrum qui ſanctam inſtitutionem & admirabilem conſuetudi- C nem loci huius iugiter creſcere, & in maiori dignatur gloriæ cumulo ſublimare. O fœlix & beata habitatio inſulæ huius, vbi tam ſanctis quotidie & ſpiritualibus lucris gloria Domini augetur, & tantis damnis diaboli nequitia minoratur. Beata, inquam, & fœlix inſula Lerinenſis, quæ cùm paruula & plana eſſe videatur, innumerabiles tamen montes ad cœlum miſiſſe cognoſcitur. Deinde ſubiungit: Hæc eſt quæ eximios nutrit monachos, & præſtantiſſimos per omnes prouincias erogat Sacerdotes. Vix enim reperire erat qui his temporibus aſſumptus in regionibus, illis ad regi- D men Eccleſiarum non delectus eſſet ex nobiliſſimo & regularis inſtitutionis obſeruantiſſimo cœnobio Lerinenſi. Ac ſic, quos accipit filios, reddit patres, & quos nutrit paruulos reddit magnos, quos velut tyrannos excipit, Reges facit. Nam omnes quoſcunque fœlix & beata habitatio iſta ſuſceperit, caritatis pennis, ad excelſa virtutum culmina Chriſto ſublimare conſueuit. Quæ res cùm penè in cunctis habitatoribus fuerit feliciter conſummata, tamen reſiſtentibus meritis meis in me non probatur impleta.

pleta. Ipſe etiam Ennodius in vitâ Epiphanij; inde regrediens; ait, ſingula ſanctarum habitationum loca viſitauit, medianas inſulas Cyclades, Lerum, ipſámque nutricem ſummorum montium planam Lerinum adiit. Mirum eſt autem ſub tot & tantis barbararum gentium excurſionibus, quæ per Gallias toties graſſatæ ſunt, vetuſtiſſimum illud Monaſterium de primæuâ regulâ nequaquam excidiſſe, attamen ex Hildeberti epiſtolâ liquet dirutum fuiſſe à pyratis, & Innocentius 3. Papa Arelatenſi Archiepiſcopo de Lerino ſic ſcribebat: Veridicâ multorum relatione comperimus Monaſterium Lerinenſe, quod olim religione florebat, & temporalibus abundabat, ad eum ſtatum ſic miſerabiliter deuolutum, quòd nec regularia in eo inſtituta ſeruentur, nec fratres ibidem de ipſius poſſint facultatibus congruè ſuſtentari. Ne igitur monaſterio ipſi, quod ſpecialiter beati Petri iuris exiſtit, noſtra videatur ſolicitudo deeſſe, quæ circa vniuerſas Eccleſias diligentiùs vigilare tenetur, fraternitati tuæ mandamus, quatenus accedens ad locum, ſi per fratres eiuſdem Ordinis religionem ibidem poſſe videris reformari, & reduci monaſterium ipſum in ſtatum, id ſummoperè ſtudeas adimplere. Porrò in gratiam lectoris, huius inſulæ & cœnobij deſcriptionem ex opere Vincentij Barralis referre lubet his verbis: Est. *Lerinenſis inſula parua (à Strabone Planaſia dicta) figurâ ouali, oblongáque angulos habens acutos ad Orientis & Occidentis plagas poſitos, duo verò latera Septentrionem & Meridiem reſpicientia; huius circuitus ad duo millia paſſuum aſcendit numerum, circunfuſo aëre aperto & ſalubri, dulci gratóque aſpectu, per gyrum continentis portuum, ciuitatum, caſtrorum, montium, vaſtíque maris gaudet: æquoreis, fluuialibúſque ſquammoſis piſcibus abundans, ramoſíſque arboribus ac arbuſtis, & omni ferè plantarum ſponte naſcentium, & ſatarum genere fertilis, & fœcunda altis hirſutiſque pinis tremulis, triumphalibúſque palmis pinguibus, paciferíſque oleis, victricibus lauris, & herbis diues fulget humus ſemper vario veſtita colore, & grato florum iugiter odore ſpirans. Habet ergo Lerinenſis Heremus necdum antiquiſſima, verùm etiam venerabilia cuncto orbi ac votiua ſacella, inéſque in ipſius inſula medio Eccleſia S. Dei genitrici Virgini perpetuæ Mariæ ſolemniter dedicata, tum etiam Eccleſia maior ſancto Archiflamini, & primo ſuo fundatori Honorato deuotiſſimè conſecrata: his annexa capella ſancti Patriarchæ Benedicti, iuxta quas clauſtrum & vetus refectorium: circa girum inſulæ, via ſtrata ad peregrinorum ſolamen viſitantium oratoria ſanctiſſimæ Trinitatis, ſanctorum Martyrum Cypriani & Iuſtinæ, Archangeli Michaelis, Transfigurationis domini noſtri Ieſu Chriſti, S. Capraſij Confeſſoris, S. Apoſtolorum Principis Petri Apoſtoli, Lerinenſium incolarum protectoris, S. Porcharij Abbatis, & quingentorum & eo ampliùs monachorum martyrum, qui hanc inſulam proprio fuſo cruore conſecrarunt, quæ numerum decennarium perfectè complet: Meritò igitur ſacroſancta Lerinenſis inſula à ſanctis Patribus, Hilario & Cæſario Arelatenſibus, Sidonio Aruernenſi, Ennodio Ticinenſi, Honorato Maſſilienſi, Fauſto Reienſi Epiſcopis, aliíſque præclaris viris, his potiſſimùm effertur præconiis, vt dicatur Beata Inſula, benedicta terra, conſecrata habitatio, celebranda tellus, cohors ſanctorum, manſio in Chriſto viuentium, nutrix ſanctorum, ſchola Chriſti, ſpeculum ſanctimoniæ, templum ſanctum, mirabile inſulanum, ſacrum Monaſterium fundatum ab illo patre Honorato primo Inſularum poſteà Rectore Eccleſiarum.*

Huc vſque Salernus: cui addi poſſunt carmina quæ de laudibus Lerinæ inſulæ elucubrauit Dionyſius Faucherius monachus Lerinenſis & ciuis Arelatenſis. Hoc autem cœnobium Eccleſiæ variis locis & temporibus dedit Archiepiſcopos duodecim, Epiſcopos totidem, Abbates decem, & Monachos quatuor Confeſſores, & 105. Martyres omnes ſanctos, cum pleríſque viris illuſtribus. Quæ omnia fuſiùs leges in Chronologiâ Monaſterij ſanctorum & Abbatum Inſulæ Lerinenſis, auctore Vincentio Barrali Salerno monacho cum annotationibus euulgatâ anno 1613. ex quâ ſequentes Abbates decerpti ſunt.

1. *S. Capraſius* ſub cuius magiſterio inſtitutus eſt Honoratus Lerinenſis monaſterij pater, poſtmodum Arelatenſis Epiſcopus, de quo præfatus Eucherius Lugdunenſis libro de laude Eremi; *Hæc videlicet Lerinenſis ſancta Inſula, nunc poſſidet venerabilem grauitate Capraſium veteribus ſanctis parem*; & B. Hilarius in ſermone fune-

bri de laude S. Honotati cum ange-
licâ conuerſatione vixiſſe memorat:
vti & Sidonius catmine ad Fauſtum,
ac vira S. Honotati: Euolat ad ſupe-
ros Calendis Iunij apud Letinum cir-
430. ca an. 430. vt habet eius vita in an-
tiquis codicibus Lerinenſibus exarata
apud Vincentium Salernum.

2. *S. Honoratus* Arelarenſis Epiſco-
pus, de quo prolixiùs vide quæ ha-
bet Chronologia Lerinenſis; appel-
latur paſſim Inſularum Magiſter ab
Eucherio Lugdunenſi, præfatione li-
belli de quæſtionibus veteris teſta-
menti ad Salonium.

3. *S. Maximus* poſteà Regienſis E-
piſcopus.

4. *S. Fauſtus* Preſul item Reienſis,
ambo magni uominis Anriſtires.

550. 5. *Florianus* viuebat anno 550.

6. *Stephanus*, de quo meminit S.
Gregorius Papa lib. 5. epiſt. 56. an.
596.

7. *S. Cono* qui vulgò Bono, & Bo-
600. nus appellatur, floruir.an. 600. ex ra-
bulis Lerinenſibus, de quo Baronius
in Annalibus romo 8. Er ſcribir idem
S. Gregorins de cautâ monaſterij pro-
uiſione lib. 9. epiſt. 8. quem ibi ad
perſeuerantiam, ſalutaribus monitis
affatur.

8. *Ricomirus* adminiſtrabat Leri-
650. nenſe aſcererium circirer an. 650.

9. *S. Aygulfus*, Bleſenſis oppidi ad
Ligerim indigena, præfectus cœno-
bij S. Aniani Aurelianenſis, poſt Le-
rinenſis Abbas & marryr laureâ co-
tonatur cum triginta & ampliùs mo-
nachis ſociis circiter an. æræ Chri-
ſtianæ 660. 3. Nonas Seprembris, vt
refert eius vita apud Salernum.

700. 10. *S. Amandus* an. Chriſti 700.

11. *S. Porcarius* anno 730. marty-
rium paſſus cum quingentis monachis
in inſulâ Lerinenſi à Paganis, quo
tempore direptum eſt monaſterium.

12. *Leotmundus* præfuit Nothone
Arelatenſi Pontifice.

13. *Vuarnerius.*

14. *S. Odilo*, qui etiam Cluniacen-
ſis Abbas.

1027. 15. *Amalricus* anno 1027. in cartis
Anripolitanæ Eccleſiæ, recenſetur
1030. & 1033. in donatione Adalgal-
dæ de rebus quas poſſidebar in pago
Reienſi, tum in alterâ conceſſione
Gaucelini Antiſtitis Foroiulienſis, &
Aldeberti Epiſcopi Antipolitani, de-
nique in eleemoſynâ Otonis & Con-

A tadi fratrum Comitum Vintimilien-
ſium, mortuus fertur circiter annum
1046.

16. *Aldebertus* 1. ordinatus an. 1046. 1046.
ex perantiquo codice cui Gaucelinus
Foroiulienſis Preſul Eccleſiam cum
oblationibus confirmauit: anno verò
1064. Robertus Comes Clarimonris
donauit Eccleſiam S. Iuſti in territo-
rio Briuatenſi, & poſt annos 20. mo-
deraminis hic Abbas diem extremum
obiit.

17. *Aldebertus* 2. 1066. texit 36. an.
Raimundi Comitis Barcinonenſis do-
nū de monaſterio S. Pauli maritimi in
B Comitatu ſuo Barcinonæ excipit men-
ſe Ianuario 1068. item Eccleſiam Lau- 1068.
ratæ à Roſtagno Auenionenſi Antiſti-
te 1073. cui Vrbanus 2. Papa bullam
dirigit contra inuaſores monaſterij,
quod reparaſſe vnà cum arce turris
Lerinenſis tradirur; iſte corporis er-
gaſtulo ſolutus eſt 1101. tumulatus Le-
rini, vbi monumento appoſita ſepul-
chralis hæc epigraphe:

Hic ALDEBERTVS *iacet Abbas pace refertus,*
Quàm grauiter geritur, quod tumulo teritur?
C *Hinc populi plorant, monachi triſtantur & orant*
Nocte diéque Deum, quo tueatur eum,
Námq; ſui dextrâ conſtruxit intus & extra
Turres, atque tholos, Eccleſiáſque polos.
Ipſe fuit norma monachis, via, ſemita, forma,
Nec quis plus quærat, omnia ſolus erat:
Ex ſeptemdenis quos vixit ter duodenis
Annis vt docuit, paſtor, & Abbas fuit.
Et quod eris lector fuit, es quod tu modo lector.
Filius ergo Dei, dic ita, parcat ei. Amen.

18. *Pontius Fortis* anno 1102. à Paſ- 1102.
D chali 2. priuilegium accepit immu-
nitatis Apoſtolicæ, & ab Ogerio Re-
ienſi Antiſtite varias oblationes ex-
cepit: octauo adminiſtrationis anno
vitâ fungitur.

19. *Petrus* 1. an. 1110. controuerſiam
quæ vertebatur inter ipſum & Man-
fredum Epiſcopum Antipoliranum
definiuit, cui etiam reſcriptum dedit
Ebredunenſis Archiepiſcopus de his
quæ poſſidebat in diœceſi ſuâ, obiit
1115.

20. *Fulco* 1. ſuffectus eſt 1115. 1115.

21. *Petrus* 2. ſucceſſit 1120. quo an-
no Calliſtus 2. Papa confirmauit Pe-
tro & Abbatibus ſucceſſoribus ceſ-

ſionem Eccleſiæ S. Mariæ de Syluâ: A
Romá profectus à Calliſto 2. duo bul-
larum priuilegia obtinuit, quorum
vnum eſt pro Eccleſiâ S. Torpetis, &
alterum Papæ Honorij aduerſus eos
qui cœnobij iura diripiebant; obdor-
miuit poſt quinquennium ſedis.

22. *Garinus* aſſumitur in Abbatem
1125. 1125. cui reſtituitur Eccleſia B. Ma-
riæ de Monaſterio ab Epiſcopo Re-
gienſi; tum expleto ſeptimo ordina-
tionis, interiit.

23. *Fulco* 2. regimini admotus eſt
1132. in cuius manu Berengarius Rai-
mondus Comes Melgorienſis caſtel- B
lum Marcellinum confirmauit, acce-
pit & oblationes Bertranni Foroiu-
lienſis, & Imberti Glandatenſis Epiſ-
coporum, necnon Alfonſi Comitis
Toloſani; deceſſit verò gubernationis
anno 12.

1144. 24. *Hugo* 1144. pacem iniit cum
Epiſcopo & Canonicis Vintimilienſi-
bus, & monachis Lerinæ, ac demum
viuere deſiit anno 2. præfecturæ.

25. *Raimundus* 1. 1146. rexit an. 4.

26. *Raimundus de Clauerio* 2. ſucceſ-
ſit anno 1150.

1151. 27. *Roſo* creatus 1151. qui cum Guil-
lelmo Maſſilienſi Abbate bonorum
permutationem fecit; an. 1154. priui- C
legium obtinuit ab Adriano 4. ſum-
mo Pontifice pro liberâ ſepulturâ
in inſulâ Lerinenſi. Sub eo baſilica
S. Mariæ Virginis abſoluitur, ad cu-
ius conſecrationem conuocauit Enar-
dum Saniciensem, & Iſnardum Glan-
datenſem Epiſcopos; tenuit clauum
Abbatiæ annis 11.

28. *Raimundus Richardus* 3. an. 1162.
cui Raimundus Berengarius Comes
Prouinciæ confirmauit omnia bona
anteà conceſſa cœnobio Lerinenſi: D
iſte octo annis cathedtæ Abbatiali
præfuit.

29. *Gofredus* 1. de quo nil memoriâ
170. dignum, prætetquam quod ſedebat
1170.

30. *Augerius de Cluniaco* an. 1171.
adfuit confirmationi Samcij Comitis
Prouinciæ donationis factæ Præpoſi-
to Foroiulienſi, de clauerio in ciui-
tate Venciensi, teſte Fredolo Anti-
politano Epiſcopo, & Bonifacio de
Caſtellanâ 1181 ex archiuis Eccleſiæ
Foroiulij: vndecim annis Abbatiæ
magnâ cum laude gubernauit.

31. *Raimondus de Moſteriis* 4. 1182.

182. 32. *Andebertus* anno 1182.

A 33. *Roſtagnus de Flayoſo* 1. an. 1183.
cuius rogatu Clemens 3. Papa literas
dedit Conſulibus Graſſæ, pro com-
mendatione huius monaſterij ſancti
Honorati; hic adminiſtrauit duode-
uiginti annos.

34. *Roſtagnus de Muiolis* 2. anno 1201.
1201.

35. *Guillelmus de Gordon* 1. decem
annis rexit.

36. *Guillelmus de Scalpono* 2. 1212. 1212.
qui ſanctitate morum & famâ celebris
in Vapincenſem euectus eſt cathe-
dram.

B 37. *Giraudus* anno 1219. permuta-
uit cum Epiſcopo & Præpoſito Ma-
galonenſis Eccleſiæ baſilicam B. Ma-
riæ de Adau, pro caſtro & Eccleſiâ
de Auinioneto 1224. 5. Idus Nouem-
bris: Abbatiam tenuit annis 12.

38. *Raimondus de Crocis* 5. 1231. 1231.

39. *Albertus* 1240. rexit annis 4.
menſibus 3. ac ſponte abdicauit.

40. *Aicardus de Torreues* 1244. regu-
laris inſtituti ſedulus profeſſor anno
1255. Alexander 4. Papa mandat E- 1255.
piſcopo Foroiulienſi, vt ipſum & mo-
nachos in poſſeſſionem inducat mo-
naſterij S. Antonij de Ianuâ.

41. *Bernardus Aiglerius* Cardinalis,
C Abbas poſteà Caſſinenſis, priùs mo-
naſterij Sauiniacenſis, Lugdunenſis
diœceſis Sacriſta, rexit S. Honora-
tum vſque ad 1263. mortuus Caſſini
vbi & ſepultus anno 1282. pridie No- 1282.
nas Aprilis: ſcripſit plura opera de
quibus Chronologia Lerinenſis.

42. *Nicolaus* 1. Prior de Villamau-
râ an. 1263 Obiit Maſſiliæ vbi iacet
in cimeterio Eccleſiæ S Trinitatis.

43. *Petrus de S. Paulo* 3. Vencienſis
diœceſis 1271. conſtituit anniuerſa- 1271.
D rium pro animâ Bernardi A:glerij
pridie Nonas Aprilis, quieſcit in cœ-
nobio Lerinenſi iuxta Eccleſiam B.
Mariæ, ad ſiniſtram in Capitulo veteri,
& ſepulturâ Abbatum.

44 *Gancelmus de Meyreris* mona-
chus & Abbas S. Theofredi in Ar-
uerniâ, Lerinenſem adiit Abbatiam
1295. quædam ædificia conſtruxit, & 1295.
chorum Eccleſiæ S. Honorari: demum
poſt annos 14. requieuit in pace.

45. *Fulco Planicampi* 3 ex Religio-
ſo S. Theofredi 1309. ſepultus cum 1309.
anteceſſore, poſtquam, vt fama eſt,
regiminis anno 3. veneno necatus
fuiſſet Graſſæ.

46. *Hugo Carolus* 2 monachus Le-

r.neuſis, Priórque S. Mariæ de Moſteriis 1312. obiit 1313. in Curiâ Romanâ 10. Februatij. A

47. *Nicolaus Auriolus* 2. ex Religioſo S. Victoris Maſſilienſis 1313. vix per annum præfuit, & exceſſit vltimâ Iunij.
1313.

48. *Roſtagnus de Corneto* 3. Prior S. Antonij de Ianuâ 1314. vitâ functus 1331. humatur in ſepulchro iuxta ianuam veteris refectorij.

49. *Girardus de Seguſia* prouiſus per Ioannem Papam 22. 1331. competitorem habuit Raimondum Clari. Obiit 1342. 10. Septembris, ſepultus in Eccleſiâ Abbatiali.
1331.

50. *Bertrandus Furoni* monachus Inſulæ Barbaræ, Auditor in Romanâ Curia, prouiſus per Clementem VI. 1347. aduerſus quem electus à Conuentu Lerinenſi Guillelmus de Solethatio Prior de Calliano. B

51. *Guillelmus de Bleuis* 3. monachus Inſulæ Barbaræ, & Prior de Neapolâ electus 1348. migrauit 13. anno adminiſtrationis.
1348.

52. *Alziarius* ex Camerario monaſterij Montiſmaioris Arelatenſis 1361. poſt annos quatuor Epiſcopus Glandatenſis.

53. *Ioannes Tornafortis* Abbas S. Pontij de Niceâ, aſſumptus eſt & Lerinenſis 1365. cooperuit Eccleſiam maiorem S. Honorati, varia priuilegia à Sede Romanâ impetrauit, & 34. annis Lerinenſes infulas habere meruit. C
1365.

54. *Roſtagnus Monachi* 5. anteà Religioſus Montiſmaioris, & Prior B. Nicolai monialium de Taraſcone, 1399. immiſſus in poſſeſſionem 26. Iunij.

55. *Petrus Fernandi Frias*, Hiſpanus, Cardinalis Epiſcopus Sabinenſis, & Oximenſis 1419. obiit Florentiæ 1420. ſepultus in templo S. Mariæ Angelorum. D
1419.

56. *Gaufredus de Montcelecto* 2. Decretorum Doctor, monachus S. Martini propè Turones, ſucceſſit 1420. iſte inter alia fecit fieri chorum in ciuitate Toloni pro baſilicâ S. Crucis; inſuper Legatus fuit miſſus per Ludouicum 3. Siciliæ Regem ad Concilium Baſileenſe cui interfuit, ibidem à Papâ donatus Abbatiâ S. Germani de Praris.

1436. 57. *Antonius* ſedebat ex monumentis Lerinenſibus 1436.

58. *Guillelmus Vayſerius* 4. prouiſus an. 1446.

59. *Andreas de Fontana*, aliàs *de Placentia*, Infirmarius Lerinenſis, Prior de Brianſonio 1453. poſteà Epiſcopus Siſtaricenſis.

60. *Iſnardus de Graſſa*, Epiſcopus Graſſenſis, Papæ Referendarius 1464. & 1480. 1464

61. *Ioannes-Andreas Grimaldi* obtinuit adminiſtrationem Lerinenſis cœnobij circa an. 1491.

62. *Auguſtinus Grimaldus* Epiſcopus Graſſenſis, & Adminiſtrator Lerinenſis ſuffectus 1505. hic religionis zelo incenſus 1515. vniuit hoc Monaſterium Lerinenſe Congregationi S. Iuſtinæ de Paduâ, ſocietati quæ nunc Caſſinenſis dicitur. 1515.

Venantius Ruſque Abbas Lerinenſis an. 1625.

Octauius Robius Chetienſis, Monachus Caſſinenſis an. 1642.

Armandus Borbonius Princeps de Conty.

Iulius Cardinalis *Mazarinus* 1654. 1654.

LEVNSTVM Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Baionenſis. *La Hoce.*

LESATENSE cœnobium ad Leſam fluuium, in inferiori Comitatu Fuxenſi, quintâ ſupra Toloſam leucâ, in antiquâ diœceſi Toloſanâ nunc Riuenſi, inter fluuios Aurigeræ & Garumnæ, in loco humido & parùm ſano circa annum Chriſti 840. ab Actone Vicecomite Biterrenſi fundatum, & ſub titulo ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli die 18. Ianuarij conſecratum eſt pro monachis Ordinis S. Benedicti: quódque poſteà ſucceſſu temporis pignoribus, & ſacratiſſimo corpore S. Antonij Abbatis de Ægypto nobilitatum volunt Breuiaria Cluniacenſe, & Tarbienſe. Fundatoris Attonis memoriam & anniuerſarium bis quotannis recolit conuentualiter monaſterium Leſatenſe, feriâ ſcilicet 2. poſt Dominicam 1. Quadrageſimæ, & die 2. Nouembris, quibus diebus itur proceſſionaliter ad altare S. Benedicti, & ibi expreſſa pro fundatore oratio decantatur, iuxta antiqua MS. cœnobij documenta. In eadem Abbatiâ diu viguit, & per multa ſæcula floruit magna obſeruantia regularis, quæ viros protulit inſignes, è quibus inter cæteros pleróſque eminent Guillelmus tituli S. Stephani in Cœlio monte Preſbyter Car- *Lezat.* 840.

dinalis anno 1343. Epiſcopi Conſeranen[illegible]s duo, Bernardus Pelet 1048. & Pontius de Villamuro anno 1368. ac Guillelmus Hunaldi de Lantario ex Abbate, primò Tarbienſis, poſteà Agathenſis Epiſcopus anno 1316. & noſtris diebus Petrus de Donauld Mirapicenſis Epiſcopus, æternâ colendus memoriâ, de quo pluribus ſuprà in Mirapicenſibus Epiſcopis. Sodalitium habet à multis ſæculis hoc cœnobium cum baſilicâ S Saturnini Toloſæ, in quâ 13. Martij anniuerſarium legitur in antiquo MS. Necrologio. Abbatum autem Leſatenſium quamuis fortè ex integro omnia nomina non exhibeantur, tamen quæ dantur ex ipſis monaſterij archiuis fideliter deſumpta ſunt.

1. *B. Aſuarius* ſeu *Aſnarius* pro ſancto habitus, de quo ſic antiquum cartularium. *Vicecomes Aſuarius rebus monaſterij Patriciani, quod fundauit & dotauit, rectè ordinatis, & benè diſpoſitis, ſæculum deſpiciens, terrena relinquens, cæleſtia petens, Leſatenſe quærens cœnobium, inibi monachorum habitum ſumpſit, poſteà Abbas, inde f. ctus recto itinere cælicas ſedes veniſſe creditur.* Hunc ratione dignitatis, & ſanctitatis primum poſuimus, quamuis fortè ratione temporis ſit ſequentibus poſterior. Fuit verò Aſuarius Leſatenſis Abbas Beatiſſ. Virginis Mariæ, cuius nomini ante ſuſceptum Ordinem monaſterium ſuum de Patricianis, (de Peyriſſas) ſub nomine S. Mariæ Virginis fundauit & dotauit.

2. *Amelius.*
3. *Aſtare.*
4. *Guarinus.*
5. *Aluerius.*
6. *Aureolus.*
7. *Vidianus.*
8. *Daniel.*
9. *Benedictus*: nunc certi temporis Abbates, annorum epochâ deſignati ſubſequuntur.

937. 1. *Daniel*, Abbas Leſati an. Chriſti 937. & 949.

2. *Guarinus*. an. 963. & 976. Hunc Guarinum Abbatem Leſati ſuſpicamur eſſe, eundem quem Abbatem Gallum Aquitanum virum ſanctiſſimum, qui orationis gratiâ per diuerſas mundi regiones peregrinari ſolitus erat, ſecutus eſt Petrus Vrceolus Dux Venetiarum, cum ſanctis Marino & Romualdo Camaldulenſium patre, & Ioanne Gradenico nobili Veneto inſtituti ſui conſcio in Gallias ſecretò ſecedens, vt habent Annales Baronij, & Epitome ad annum
Chriſti 977. coniecturæ locum dat 977.
tam nomen & patria Abbatis, quàm concordia annorum quibus omnes iſti vixerunt, ac inſuper conſtans & perſeuerans etiamnum Petri Vrſeoli Ducis Venetiarum viget memoria, non procul à monaſterio Leſati, in antiquâ Toloſanâ, nunc Riuenſi diœceſi, in loco Calertij, vbi ſi non ſepulturæ eiuſdem propter clades & bella, ſaltem diuturnæ manſionis indubia promuntur teſtimonia.

3. *Benedictus*, rexit Leſatum anno 989.
989. & 991.

4. *Aymericus* 1. anno 993.

5. *Hugo* 996. & 999. ex actu inci- «
piente, Sacroſanctæ baſilicæ S. Petri «
Leſatenſis monaſterij. Huius tempo- « 999.
re anno 1003. Sulnius in ſe ipſum reuerſus dat Deo & S. Petro de Leſato, & ſancto Confeſſori Chriſti Antonio, Eccleſiam ſancti Beati, quæ eſt fundata ſuper ripam Garumnæ in termino Bauarcenſe.

6. *Aymericus* 2. anno 1026.

7. *Guarinus* 2. 1040. 1040.

8. *Bernardus Pelet* 1. Epiſcopus Conſeranenſis & Abbas Leſatenſis 1048. recenſetur in tabulis anni 1056. Vide dicta de eo in Conſeranenſibus, in quibus dicitur Bernardus Raymundi, cui & alibi in membranis MS. eſt cognomentum Pelet.

9. *Pontio*, ſeu *Pontius* anno 1075. 1075.
tempore Iſarni Epiſcopi Toloſani.

10. *Sequinus* anno 1085.

11. *Gancelinus* an. 1093.

12. *Geraldus* Abbas an. 1094. 1094.

13 *Odo de Baieras* an. 1103. regnante Philippo Rege, anno verò 1115. Odoni Abbati ob S. Antonij venerationem datum eſt atrium à Guillelmo Pictauiæ Comite, ab vxore, & à S. Guillelmo filio eorum, quod patet ex inſtrumento è cœnobij archiuis fideliter collecto in hæc verba: Ego *Guillelmus Comes vrbis Toloſæ, ſimulque Princeps Pictauienſis prouinciæ cognoſcens in ſanctis ſuis Deum eſſe mirabilem: & quoniam qui illos honorat, Deum honorare creditur; volo, meditor, & cupio quendam fidelem ſuum videlicet ſanctiſſimum Confeſſorem Antonium de meis ſubſtantiis, meiſque honorare eleemoſynis, vt eius precibus in cælis merear à*

Chriſto honorari, & magnificari. Volente igitur ac largiente cunctipotente, ego Guillelmus Comes & vxor mea, & filius meus nomine Guillelmus in Chriſti honore, & in cunctorum noſtrorum criminum remiſſione, honorabili, ſanctiſſimóque Confeſſori Antonio, & Odoni Abbati & monachis Leſati damus & firmamus iure perpetuo illam plateam & totum illum locum qui videtur eſſe ante portam caſtri Narbonenſis, ſicut melius tenemus & dare poſſumus, tali conuenientiâ, vt ſuper ipſos qui ex alienis regionibus ad eundem locum causâ manendi deuenerint, ſeu habitauerint, vllus Princeps, vel vllus Vicarius, ſeu aliquis ex noſtrâ familiâ principatum, vel dominationem, vel iuſtitias non requirant, ſed ſecurè & liberè ſanctiſſimo ſeruiant Confeſſori Antonio, atque eiuſdem loci dominis. Si quis verò ex ciuibus atque vrbanis ad iſtum tranſuolauerint locum, inibi vt habitent: volumus atque præcipimus, vt illud fidele ſeruitium atque cenſum quod illorum prædeceſſores noſtris curauerunt legaliter perſoluere anteceſſoribus, fideliter vobis perſoluendo impendant: hoc primitus remoto, quòd vlli homini dum intra ipſum locum fuerit, aliquam vim non inferamus fide & reuerentiâ beatiſſimi Chriſti Confeſſoris Antonij, cuius ſanctitas & inuocatio inibi habetur: &c. Firmatores iſtius rei ſunt iſti. Amelius vrbis Toloſæ Epiſcopus, dehinc Guilabertus de Laurag, atque Gerardus de Viridifolio, & Guillelmus Vnaldi de Lantar, ac Stephanus de Calmont, Guillelmus monachus de Magrinio, atque Guillelmus Sacriſta qui hoc donum acceperunt. Facta carta iſta in menſe Auguſto, ſub die, feriâ quintâ Ludouico Rege anno ab
1115. *Incarnatione Domini MCXV. Indictione 8. epactâ 23. Arnaldus monachus ſcripſit.*

14. *Ato*, annis 1128. 1142. & 1166.

15. *Guillelmus de Caſtronouo* 1168. & 1180. is vt Abbas & Prior ſanctæ Mariæ Deauratæ Toloſæ an. 1184. in clauſtro Deauratæ conſilio ſuo peregit fundationem Eccleſiæ, ſeu hoſpitalis Sanctæ Radegundis à quodam à Bertrando Mandatario factam, & Bertrando Abbati Moyſſacenſi traditam.

1180. 16. *Raymundus Galtherij* 1. an. 1180. 1199. & 1206.

17. *Petrus de Penâ* 1. ab an. 1214. ad 1217.

1225. 18. *Raymundus de Montepeſato* 2. annis 1223. 1224. & 1225.

19. *Rogerius* circa an. 1230. 1232.

20. *Bernardus de Sarrauta* 2. ab an. 1234. ad 1240. quo Apoſtolicâ authoritate viſitatur, & corrigitur iuridicè ab Epiſcopo Toloſano, ex commiſſione Archiepiſcopi Viennenſis Legati Apoſtolicæ Sedis, ob malam adminiſtrationem Abbatiæ.

21. *Petrus de d'Abs* 2. anno 1241. 1241.
aſſumptus eſt menſe Maio, fuit hic ſtrenuus, ſagax, prudens & induſtrius, qui anno regiminis ſui quarto, Chriſti verò 1245. & ſequentibus, omnia monaſterij ſui ſcripta in vnum codicem redigi & renouari curauit non ſine multo labore: rexit verò vſque ad an. 1254.

22. *Geraldus de Villanouâ* anno 1254. 1254.
& 1255.

23. *Guillelmus Dalanbano* 1. 1255.

24. *Aculeus*, ab anno 1271. ad 1289.

25. *Raimundus* 3. an. 1294. & 1295. 1294.

26. *Guillelmus Hunaldi de Lantario* 2. Abbas ab an. 1299. ad 1316. huius nominis & cognominis alter Guillelmus Vnaldi de Lantario an. 1115. donationi Guillelmi Comitis Toloſæ factæ S. Antonio, & Odoni Abbati Leſati præſens interfuit, in quâ & nominatur. At hic anno 1313. clauſtri Leſatenſis ſtructuram inchoauit, quæ etiamnum durat, in quâ & eiuſdem nomen inuenitur, vt ſuprà notatum eſt in Epiſcopis Tarbienſibus, in quibus de eodem Guillelmo, & in Agathenſibus. Fuit inſignis vir, magnificus, diuini officij cultor præcipuus. Hic ſuo tempore excepit in Monaſterio Leſatenſi ſummum Pontificem Clementem 5. omni quâ potuit veneratione & magnificentiâ circa an.
Chriſti 1307. vt notat antiquum ma- 1307.
nuſcriptum.

27. *Pontius de Villemur*, anno 1316. Abbas effectus eſt, Guillelmo Hunaldi in Epiſcopum Tarbienſem promoto, rexit vſque ad an. ſaltem
1359. circa quem nolens & renitens 1359.
in Epiſcopum Conſeranenſem conſecratus, cùm ad eam Eccleſiam pacificandam à ſanctâ Sede miſſus fuiſſet, ac ibi ſtatuta varia pacis & tranquillitatis ergo ordinaſſet: Anno verò 1368. mortis memor ſepulchrum ſibi parauit in monaſterio ſuo, in Capellâ S. Benedicti vbi etiamnum viſitur erectum & magnificum, ipſeque iacens & pontificaliter indutus inſculpto lapide, iunctis manibus, capite mitrâ

coopetto conſpicitut cum hac inſeriptione. ANNO *Domini* MCCCLXVIII. *Dominus* PONTIVS *Epiſcopus Conſeranenſis qui præfuit iſti monaſterio Leſati 45. annis fecit fieri iſtam ſepulturam, vt ipſam intuentes orent pro animâ ipſius Epiſcopi; cuius anima requieſcat in pace, Amen.* Ponrio Abbati ſcripſit Innocentius Papa 1358. videndus Carellus lib. 2. & quæ ſupra dicta ſunt in Conſeranenſibus Epiſcopis, tam de Pontio, quàm de Cardinale Guillelino tituli S. Stephani in monre Cœlio, ex monacho Leſatenſi ad Cardinalatum aſſumpto, qui cœnobio Leſatenſi benefacit dono intet manus Pontij Abbatis conſignato, literis ab eo datis Auenioni ex MS. cœnobij Leſatenſis deſumptis. „ VENERABILIBVS & religioſis viris, & in Christo nobis cariſſimis dominis Abbati & Conuentui monaſterij Leſatenſis, Ordinis Cluniacenſis, Riuenſis diœceſis, Guillelmus miſeratione diuinâ Tituli S. Stephani in Cœlio monte presbyter Cardinalis; ſalutem in auctôre ſalutis. Agnoſcat religionis veſtræ ſinceritas, quòd nos ad memoriam reuocantes beneficia plurima quæ in eodem monaſterio veſtro Leſatenſi in quo & habitum religionis recepimus, & profeſſionem fecimus monachalem, & à perſonis eiuſdem pro tempore ſuſcepimus, ad honorem Dei omnipotentis, B. Mariæ Vitginis, SS. Apoſtolorum Petri & Pauli, ac B. Antonij, & aliorum ſanctorum quorum reliquiæ in eodem monaſterio venerantur gratuitâ, ac perpetuâ, & irreuocabili donatione donamus, & aſſignamus monaſterio veſtro Leſatenſi præfaro, quandam crucem argenream deauratam, & armentatam ponderis quatuordecim marcarum vel circa, calicem argenteum cum patenâ deauratum, & etiam armentatum, & duas canetas argenteas deauratas, pondetis quinque marcarum, vel circa, donamus, & aſſignamus vobis, & dicto veſtto monaſterio 200. florenos auri, ex quibus emantut per vos decem libtæ Turon. renduales pto dicto monaſterio, & ad opeta pia in vſus infra ſcripros expendendæ. Quæ omnia ſupradicta videlicet crucem, calicem, patenam & canetas, ac 200. florenos realiter tradidimus venerabili ac cariſſimo noſtro domino Pontio Dei gratiâ eiuſdem monaſterij Abbati, pet eum ad dictum monaſterium fideliter aſportanda. Caritarem veſtram ſinceram & amicitiam pro mentis affectu deprecantes, vt ſtatuere & ordinare velitis, & ad perpetuam rei memoriam in libris dicti veſtri monaſterij, vt in talibus eſt fieri conſuetum in ſcriptis redigere, quòd perpetuò bis in anno, diebus certis per vos ſtatuendis fiar anniuerſarium & ſolemnis memotia pro nobis, & pro omnibus Abbatibus, & monachis dicti monaſterij defunctis. Et quòd die qualibet quâ dictum anniuerſarium fiet, habeat conuentus 50. ſolidos Turon. & Abbas 10. ſi præſens fuerit, & Capellani & paupetes hoſpitalis 10. ſolidus Turon. & nihilominus reficiantut 30. pauperes, vel dentur cuilibet pauperi 4. denarij Turon. reſiduum verò de dictis decem libris applicetur pitantiæ, vel expendatur per eleemoſynarium in pios vſus, prout commodiùs pro ſalute animarum prudentiæ veſtræ videbitur faciendum. Actum Auenioni ſub an. Natalis Domini MCCCXLIII. Indict. 11. die 12. menſis Iulij, Pontificarus Domini noſtri Clementis diuinâ prouidentiâ Papæ 6. anno 2.

Pontius verò die 9. Iunij 1344. celebrando Capitulum generale in monaſterio ſuo, de voluntate & conſenſu totius Capituli & Conuentus 28. monachorum eiuſdem cœnobij duo anniuerſaria inſtituit, primum die 20. Decemb. de Spiritu Sancto, ſecundum 22. Martij de B. Mariâ, durante vitâ Guillelmi Cardinalis quotannis celebranda, at poſt eiuſdem mortem in miſſas defunctorum conuertenda, vt patet ex autentico actu archiuij Leſatenſis, ex quo conſtat Guillelmi Cardinalis deſideria à Pontio Abbate, & à toto Conuentu cœnobij Leſatenſis ex integro fuiſſe executioni mandata an. 1344. 1344.

28. *Berengarius* anno 1363. poſt aſſumptum in Epiſcopum Conſeranenſem Pontium de Villamuro, virum certè pium, & multis titulis commendandum, quémque aliqui Cardinalem fuiſſe volunt. Anno verò 1375. 1375. Berengarius huius cœnobij Abbas Nuncius mittitur à Gregorio Papâ XI. in Italiam, vt ad cor redeant Florentini, & alii populi, monétque paternè nomine Papæ, qui calumnias contra ſe & Legatum ſuum emenritas, &

conſictas refellit apud Bzouium anno 1375. menſe Februario, in quo perperam legitur Berengarius Abbas Liſcatenſis, loco Leſatenſis.

29. *Guillelmus* 1. rexit ab an. 1377. ad an. ſaltem 1398.

30. *Guillelmus Rigaudi* 2. fit Abbas circa annum 1400. boni Paſtoris offi-
1400. cia implere deſiderans fecit viſitationem generalem 1402. inchoatam 16. Decemb.

31. *Dominicus*, appellauit à quadam ſententiâ in illum & Religioſos ſuos per officialem Riuenſis Epiſcopi latâ, quam nullam eſſe declarauit Martialis Fournerij electus Ebroicenſis anno Domini 1427. die 23. Iulij, Pontificatus Martini Papæ 5. anno primo.

32. *Guillelmus Gaudini* 3. mortuo Dominico 1429. electus eſt, ac per
1429. annos circiter 20. ſedit, ſaltem vſque ad an. 1450.

33. *Sicardus Squiuati*, an. 1455. in pace requieuit.

34. *Guillelmus Garcias de Bencâ* anno
1467. 1467. vltimus de grege electus Titularis.

35. *Petrus de Fuxo* Cardinalis Legatus à Latere, & Nuncius mortuo Garciâ, ex merâ liberalitate & motu proprio Pauli 2. Papæ 1471. nominatus, vt ex diplomate patet, in quo regali oriundus ſtirpe legitur, primus fuit huius cœnobii Commendatarius Abbas.

36. *Mathæus de Naſquarciâ* ex Protonorario Apoſtolico adminiſtrator per-
1478. petuus Leſati effectus eſt 1478. Ludouico Rege Franciæ, Ioanne Phœbo Rege Nauarræ Comite Fuxi & Bigoræ, ac Godefrido Epiſcopo Riuenſi: obiit 1485.

37. *Ioannes de Pardelhang* huius Cœnobii Adminiſtrator perpetuus anno 1492.

38. *Amaneuus d'Albret*, Diaconus Cardinalis S. Nicolai in Carcere Tulliano Abbas 1504. quo anno fuit conceſſa à Iulio Papâ 11. Indulgentia in formâ Iubilæi, omnibus qui viſitauerint monaſterium in feſto obitus & tranſlationis S. Antonij; nominatur ab
1501. anno 1501. ad 1520. quo obiit 4. Idus Decemb. ſepultus in oppido Belnoſo Vaſatenſis diœceſis.

39. *Ludouicus de Canoſſâ* Epiſcopus Baiocenſis, & Abbas Commendatarius annis 1521., 1526. & 1528.

40. *Auguſtinus* Cardinalis *Triuultius*, qui multa item in Galliâ poſſedit beneficia, præfuit huic monaſterio quod nunquam vidit ab an. 1530. ad 1530.
1538. vel circiter, obiit verò Romæ 13. Cal. Aprilis 1548.

41. *Franciſcus de Taurello*, viuente Cardinale Auguſtino in cœnobij Leſatenſis adminiſtrarorem perpetuum die 7. Iulii receptus eſt, ſed prouiſio Romæ fuit expedita 1538. 3. Idus Se- 1538.
ptemb. viuente adhuc Auguſtino Cardinale Triuultio; ſepultus iacet ante aram maiorem S. Petri Leſarenſis, ſub lampade Sanctiſſimi ſacramenti cum ſequenti Epitaphio ſculpto in lapide plano.

DEO OPT. MAX.

FRANCISCO TAVRELLO, *ex illâ antiquiſſimâ Comitum Montis Clericali Parmenſis diœceſis familiâ orto, iuris vtriúſque, ac ſacræ paginæ Doctori, Domini noſtri Regis Conſiliario, & Eleemoſynario, ac huius cœnobii Abbati, aſſiduóque religionis Catholicæ defenſori, qui dum gregi ſibi credito inuigilat, & ad vita integritatem, Dei timorem, fidei conſtantiam, mutuámque caritatem omnes adhortatur, oneri tandem ſuccumbens, terrena deſpiciens, & cœleſtia cupiens, magno omnium mœrore ſato ceſſit pridie Nonas Maij*
1579. Huius tempore in Leſati mona- 1579.
chum receptus eſt Petrus de Donauld poſteà Doctor Nauarricus, & meritiſſimus Mirapicenſis Epiſcopus, Ordinis S. Benedicti clariſſimum lumen; monaſterium caruit Abbate vſque ad annum 1593. ſed non receprore, eóque litigero.

42. *Bertrandus Berthier* Abbas 1593. ſed non pacificus, bonis cœnobii potitus eſt vſque ad an. 1623. quo nepoti ſuo ceſſit, obiit cæcus, & in ſenectute bonâ anno 1628. die 17. Octob. in 1628.
domo Præpoſituræ Eccleſiæ Toloſanæ, quam ab anno 1614. poſſederat.

43. *Ioannes-Ludouicus Berthier* Epiſcopus Riuenſis, Eccleſiæ Toloſanæ Præpoſitus, in Parlamento Toloſano Conſiliarius, Ordinis Præmonſtratenſis Capellæ in diœceſi Toloſanâ Abbas, fit Leſarenſis Commendatarius per ceſſionem patrui, cuius monaſterii poſſeſſionem iniit 13. Iulii 1623. 1654.
nunc viuit 1654.

LIBERA ABBATIA in Boſco, diœceſis Nouiomenſis monialium ſub Claraualle Ordinis Ciſt. *L'Abbaye aux bois.*

LICVM beatæ Mariæ Ordinis Premonſtratenſis, diœceſis olim Teroanenſis *Liques.*

nenſis, nunc Bolonienſis fundatum
1131. an. 1131. à Roberto loci domino, ibi profeſſo monachum cum quatuor filiis, Milone Epiſcopo, duabus leucis à Calero diſtans.

Ligueux. LIGVRIVM Ordinis Benedictini fœminarum, diœceſis Petragoricenſis, cuius cœnobii priuilegia memorantur
1188. in Bullâ Clemenris Papæ 3. an. 1188. Abbatiſſarum indiculus in membranis eo ordine reperitur.

1015. 1. *Maxima* anno Domini 1015.
2. *Beatrix de Podio.*
3. *Eyna de Valle* 1281. 1287.
1299. 4. *Humberga de Goyas* 1299.
5. *Ioanna de Bordeille* 1.1306.
6. *Agnes de Neufuille* 1. 1311.
7. *Margareta Clagognac* 1.
1316. 8. *Agnes de Chambrillac* 2. 1316.
9. *Nona* 1332.
10. *Margareta de Chambrillac* 2.1347.
1464. 11. *Margareta de Cloux* 3. 1464.
12. *Ludoica de Cloux* 1499.
13. *Ioanna de Cloux* 2.1505.
14. *Franciſca de Bordeille* 1557.
1565. 15. *Margareta d'Eſcars* 4. 1565.
16. *Claudia Vilelade* 1589.
17. *Peyrona de ſaint Marſant* 1591.
1598. 18. *Suſanna de ſaint Aulaire* 1. 1598.
19. *Suſanna de S. Aulaire* 2. de Abbatiâ prouiſa eſt an. 1607.
20. *Suſanna de S. Aulaire* 3. neptis re-
1647. giâ ſchedulâ anni 1647. fit Coadiutrix.

Le Lis. LILIVM beatæ Mariæ ſacrum, aliàs B. Mariæ Regalis iuxta Melodunum, Ord. Ciſt. diœceſis Senonenſis, fundatur à Blancâ matre S. Ludouici, vbi ſepelirur Odo Burgundiæ Comes 1303. Huius verò loci Abbatiſſarum extat hic Catalogus.

1. *Aleidis de Vienne* 1. vidua Comitis Mariſconenſis, Reginæ Blancæ conſobrina obiit 8. Aug.
1261. 2. *Mathildis* 1. intreriit 1261. 4. Ianu.
3. *Alaidis* 2. deceſſit 6. Februarii.
4. *Agnes de Melun* 1. viuis exempta 3. Octob. 1315.
1326. 5. *Petronilla de Griſelles* 12. Feb. 1326.
6. *Mathildis de Brapin* 2.
7. *Clara de Melun*, faris functa eſt 9. Sept.
8. *Beatrix d'Aſſailly* moritur 29. Ia-
1341. nuarii 1341.
9. *Margareta de Dreux* 1. filia Roberti domini de Beu, & Beatricis de Courlandon, diem ſuum obiit 1349.
10. *Emelina de Vaudetar* Guillelmi Regis Cubicularii domini de Pouilly

filia, defecit 18. Iunii 1369. 1369.
11. *Maria de Cleues.*
12. *Ioanna d'Eureux* 1.
13. *Margareta de Beaujen* 2.
14. *Agnes* 2.
15. *Agnes de Seruille* 3.
16. *Agnes de Languedoc* 4.
17. *Maria de Menou* 1. 1509. 1509.
18. *Franciſca.*
19. *Iſabella de Gray* 1520.
20. *Ioanna d'Auquoy* 2. 1539. 1539.
21. *Ludouica de Mailly* 1556.
22. *Iaquelina Coiffard.*
23. *Barbara de Salmes* 1576.
24. *Ioanna Roger* 3.1590. 1590.
25. *Carlota de Cluys* 1622.
26. *Catharina le Roy* 1624. 1624.
27. *Maria-Margareta de la Tremoille de Royan* 1628. poſteà Iotrenſis Abbatiſſa.
28. *Maria l'Eſcuyer de la Papautiere*
2. nominarur à Rege Lud. 13. 1638. 1638.

LIRA bearæ Mariæ ſacra Ordinis
S. Benedicti, diœceſis Ebroicenſis, *Lire.*
vbi nunc Abbas Ludouicus le Barbier de la Riuiete.

LIVRIACVM in Alneto in De- *Liury en*
canaru Calæ, Pariſienſis diœceſis, ad *Launoy.*
oram ſiluæ & vici de Liuriaco, S. Mariæ dicatum, Guillelmus de Gallandâ dominus Liuriaci condidit anno
1186. aſſumptis ex Abbatiâ S. Vin- 1186.
cenrij Siluanectenſis Canonicis Regularibus Ord. S. Aug. vt ex fundarionis exemplari ab originali eiuſdem monaſterii Liuriacenſis exſcripto patebit. IN NOMINE *Patris & Filij & Spiritus ſancti amen. Nouerint vniuerſi quod ego Guillelmus de Garlande diuina inſpirationis inſtinctu roboratus, & Idonea vxor mea, aſſenſu omnium filiorum noſtrorum Guillelmi videlicet, Theobaldi & Roberti, mittimus in Eccleſiâ noſtrâ* DE LIVRY *Canonicos Regulares de bonâ opinionis Congregatione ſancti Vincentij videlicet Siluanectenſis, vſque in ſempiternum inibi Deo ſeruientes, & pro animâ Ancelmi noſtri filij de medio ſublati, & pro aliis filiis noſtris defunctis, & pro nobis qui adhuc ſuperſtites ſumus Dei pietatem inuocantes. Ad ſuſtentationem ergo illorum ſcilicet Canonicorum noſtrorum de Liury, damus per manus Hugonis prædictæ Eccleſia S. Vincentij Abbatis, de his quæ ad præſens poſſidemus, domum cum curiâ omninò liberam & quietam, ita vt infra ſepta eorum vinagium, foragium, roagium & omnes alias conſuetudiues liberè in perpetuum poſſideant. Volumus*

etiam vt in omni Iuſtitiâ noſtrâ huiuſmodi conſuetudines in eorum negotiis ab eis non exigantur; Concedimus ſiquidem eis tertiam partem molendinorum noſtrorum de Liury, & duos arpentos vineæ, & duos pratorum, & ſexaginta nemoris, & commune vſagium in nemore, & in territorio Siluanectenſi, in villâ noſtrâ qua dicitur Raray omnem decimam quam ibi hactenus poſſidebunt, & in futuro omnem decimam, qua de noualibus noſtris exiet; ita vt per ſeruientes noſtros & eorumdem Canonicorum campipars noſtra, & decima illorum in vnum aceruum reducantur, & poſteà in duas partes aqualiter diuidantur, quibus diuiſis, ſeruientes Canonicorum quam voluerint partem eligant, & habeant: denique quidquid de noſtra Iuſtitia poteſtate, ſiue de feodis ſiue de cenſualibus & quibuſlibet poſſeſſionibus vel emptione, vel donatione fidelium, vel alio quolibet modo rationabili acquirere poterint, eis concedimus. Quod vt ratum & inconcuſſum permaneat, præſentem cartam ſigilli noſtri munimine roboratam eis indulſimus, & ſigna teſtium ſubſcripſimus. Signum Theobaldi de Goneſſa, Archambaudi militis, S. Ioannis Rotundi, Ioannis de Alneto, Philippi de Pebei S. Arnlfi maioris. Actum anno Dominica
1186. *Incarnationis* MCLXXXVI. Philippi Auguſti Regis aliud diploma ex eodem tabulario deſumitur in hæc verba: PHILIPPVS Dei gratiâ Francorum Rex, notum facimus vniuerſis præſentibus, & futuris, quòd præſenti paginâ dignum duximus committere beneficia quæ Eccleſiæ de Liuriaco in honorem B. Mariæ dedicandæ, nos & aliis ob remedium animæ Theobaldi de Garlandâ in perpetuum contulimus. Sciant igitur vniuerſi, quod memoratus Theobaldus qui in eodem loco ſepulturam habet, dictæ Eccleſiæ in quâ Abbas & Conuentus debent inſtitui, contulit 13. libras reddituum apud villam ſuam quæ dicitur Eſſarta, quæ quidem ad Guillelmum de Gallandâ deuenit. Nos etiam eidem Eccleſiæ dedimus 40 lib. reddituũ, conſideratione Odonis venerabilis Pariſienſis Epiſcopi, & Galteri Camerarii aſſignandas. Guilelmus de Gallanda eidem dedit Liuriaco, qui habet annuatim centum ſolidos, eo modo quod nullus furnus ibidem poſtmodum conſtruetur, & ſi quem poſtmodum fieri contingeret apud Liuriacum, dictæ eſſet Eccleſiæ: dedit etiam centum ſolidos annuatim habendos in cenſu Liuriaci, & tres arpentos pratorum apud Gomaeum, & apud Liuriacum terram in qua Abbatia ſita erit. Droco de Melloto noſter Conſtabularius dedit eidem loco 100. ſolidos reddituum apud Dominum Martinum: Matheus de Marliaco dedit eidem loco quinque arpentos vinearum ſuarum apud Capellam, & vnum furnum Par. ſitum apud ſanctum Medericum, qui valet annuatim 50. ſolidos & quinque: Robertus Maleuicinus dedit ſex libras redditus in decimâ apud Sarclaiam, aſſenſu Guillelmi de Gallandâ, de quo eam tenebat, ita quod ſi decima illa annuatim ſex libras non valeret, Robertus de ſuo suppleret, & præter hæc dedit viginti arpennos boſci iuxta Liuriacum extirpandos, & colendos. Quæ omnia ne obliuione deleantur, vt rata permaneant & inconuulſa, ſigilli mei auctoritate & Regio caractere inferiùs annotato præſentem paginam confirmamus. Actum Pariſiis anno ab Incarnatione Domini MCXCVII. Regni noſtri 1198.
anno 18. adſtantibus in Palatio meo quorum nomina ſuppoſita ſunt & ſigna: Dapifero nullo. S. Guidonis Buticularii, Mathei Camerarii Drogonis Conſtabularii. Data vacante Cancellariâ. Summi Pontifices Innocentius 3 Honorius 3. & Clemens 4. eam Abbatiam ſuis priuilegiis donaruut, vt patet ex archetypis tabulis bullarum: cuius Eccleſia dedicata fuit ab Odone Pariſienſi Epiſcopo 1197. Abbates verò quos potuimus reperire, hic addere non pigebit.

Ioannes Moburnus Abbas Regularis Liuriaci, vir pius & doctus, ac diſciplinæ reſtaurator, ſedit circa 1500. & 1500.
iacet in Abbatiâ ſuâ.

Martinus des Champs 1509.

Ioannes Bienuenuë 1520. 1520.

Florentius Picard 1542.

Carolus Hardier Religioſus Ordinis Patrum Auguſtinienſium Lutetiæ, Eleemoſinarius Regis Franciſci 1. 1545. 1545.

Iacobus Fourré poſteà Epiſcopus Cabilonenſis.

N.. Abely Abbas Commendatarius 1554. Reginæ à Confeſſionibus.

N..... de Bologne Prior S. Catharinæ Vallisſcholarium Lutetiæ, reſi- 1611.
gnauit an. 1611.

Claudius Coquelay Epiſc. Dinienſis.

Franciſcus de Lira Italus 1619.

Ioannes Rogerius de Foix, è Vicecomitibus de Rabat, texit vſque ad an. 1624.

1624. *Chriſtophorus de Coulanges* 1624. induxit Canonicos Regulares Congregationis Gallicanæ Ord. S. Auguſtini apud Liuiacum 11. Nouemb. 1637.

Lieucroiſſant, dit les Trois Roys. Locvs Crescens, ſeu Trivm Regvm Abbatia, Ordinis eſt Ciſtercienſis filia Lucellæ in diœceſi Biſontinâ, fundata ineunte anno Chriſti
1134. 1134. Anſerico tunc Archiepiſcopo Biſontino, Rainaldo Burgundiæ Comite, Theodorico Comite Montiſbilicardi, Simone Comite de Rochâ, Theobaldo domino de Rubeomonte: priſcum eius nomen Locuſcreſcens, voce populi dicta eſt Abbatia Trium Regum vix ab vno alteróve ſæculo, à nonnullis ſanctorum Regum reliquiis, vt aiunt, in eam illatis, cùm ad eas concurſus fierent, & varia à Deo beneficia obtinerentur. Huius monaſterii Abbates hoc ordine ſubſequuntur ex ſchedis Petri Franciſci Chifletii.

1. *Theobaldus*, primus Abbas ex monacho Lucellenſi, viuebat per annus
1138. 1138. 1144. & 1147.

2. *Garnerius*, circa an. 1150.

3. *Galterius*.

1177. 4. *Narduinus* 1177.

5. *Stephanus* 1183.

6. *Humbertus* 1187. indictione 6.

1189. 7. *Ioſeph* 1189. indictione 7. reliquorum Abbatum non eſt continua ſucceſſio.

8. *Ioannes* 1. 1310. ad 1328.

9. *Rodulfus* 1355.

1382. 10. *Ioannes* 2. 1382. & 1388.

11. *Hugo* 1392. & 1395.

12. *Petrus Guillermi* 1. de Clarauallе ad Dubim fluuium: electus 1423. Nouemb. 17. indictione 2. feriâ 4. viuebat 1437.

1441. 13. *Ioannes de Claraualle* 3. 1441.

14. *Petrus de Falon* 2. 1464.

15. *Ioannes* 4. qui cum annos plures præfuiſſet, tandem infirmitate corporis grauatus reſignauit 8. Septem-
1471. bris, anno 1471. in fauorem ſequentis.

16. *Petrus Paypan* 3. 1471.

17. *Ioannes-Bernardi de Menderiis* 5. quo mortuo electus eſt.

1499. 18. *Ioannes d'Augerans* 6. an. 1499. confirmatus Abbas 23. Octob.

19. *Ioannes d'Auuers* 7. ciuis Biſontinus, Canonicus, Epiſcopus Salonenſis, & Suffraganeus Archiepiſcopi Biſontini, Abbas Commendatarius.

A

20. *Ioannes de Tartro* 8. electus 27. Aprilis feriâ 6. 1520. indictione 8. hic à Clemente Papâ 7. accepit ius mitræ, annuli, & baculi paſtoralis, ac poteſtatem conferendi primam tonſuram, & quatuor minores ordines ſuis monachis, nouitiis, & ſubditis an. 1529. 4. Nonas Februarij: viuebat annis 1532. & 1545. 1529.

21. *Remigius Doccors* 1553 vſque ad 1560.

B

22. *Claudius de Grandmont* 1571. 1571.

23. *Ludouicus Boutechoux* ab an. 1592. ad 1617.

24. *Philippus-Emanuel de Montfort* iniit præfecturam Locicreſcentis die 1620. 4. Februarij 1620.

Locvs Dei diœceſis Ruthenenſis, filia Dalonarum, Ordinis Ciſterc. fundatur 12. Cal. Aprilis 1123. quod monaſterium ſub regiâ tutelâ admittit Philippus Rex Francorum diplomate anni 1311. menſe Iulio: huius loci nunc Abbas Gabriel de Morlon ex Comitibus de Quelus. *Locdieu.* 1123.

C

Locvs Dei in Pontiuo, Beatæ Mariæ dicatus, Ordin. Ciſtercienſis, filia Fulcardimontis conditur iuxta oppidulum de Gamaches à Bernardo toparchâ S. Valerici, aſſenſu Thomæ filij & Ænoris vxoris 1191. & confirmatur à Guilelmo Remenſi Archiepiſcopo, vti & à Theobaldo Ambianenſi Preſule 1193. Abbatum ſeries ex archiuis cœnobij talis eſt. *Lieudieu.* 1191.

1. *Vuiardus* anno 1191.

2. *Osbertus* qui ab Innocentio Papâ 3. bullam confirmationis obtinuit 1203. 1203.

3. *Radulfus* 1. 1225.

D

4. *Iordanus* 1248.

5. *Petrus* 1259. 1259.

6. *Ricardus* 1. 1265.

7. *Gerardus* rexit an. 1282.

8. *Ioannes de ſaint Maxens* 1. 1287. 1287.

9. *Nicolaus* 1303.

10. *Firminus* 1326. poſt quem nonnulli deſunt.

11. *Ioannes* 2. 1455.

12. *Radulfus* 2. 1461. 1461.

13. *Rogerius* 1. 1483.

14. *Radulfus* 3. 1489.

15. *Ricardus de Bos* 2. an. 1501. 1501.

16. *Rogerius d'Ocagnes* 2. deceſſit 1521.

17. *Franciſcus du Freſne* 1. 1522.

18. *Ioannes de Sarcus* 3. 1531.

1543. 19. *Franciſcus le Roy* 2. 1543.

20. *Nicolaus le Mareſchal* obiit 1588.

21. *Natalis Cointerel* fato fungitur 1627.

22 *Antonius Bonhōme* mortuus 1638.

1638. 23. *Coſmus de la Broiſe* electus 1638.

LOCVS DEI, Ordinis Ciſtercienſis fœminarum, diœceſis Eduenſis, fundatur iuxta Vergcium ſub inuocatione B. Virginis.

Lieu Dieu en Iard. LOCVS DEI IN IARDO Beatæ Mariæ ſacer, diœceſis Lucionenſis, Ordinis Præmonſtratenſis, cuius fundamenta iecit Richardus Anglorum Rex, ſeu potiùs de nouo inſtaurauit, vt liquet ex originali tabula dotationis, cuius tenor ſic habet.

» RICHARDVS Dei grariâ Rex Angliæ, Dux Normaniæ, Aquitaniæ, Comes Andegauenſis ſalutem. Sciatis nos pro ſalute animæ noſtræ, & anteceſſorum conceſſiſſe, & confirmaſſe Abbatiæ noſtræ DE LOCO DEI quam fundauimus ad honorem Dei & Beatæ Mariæ Matris eius in nemore de IAR in liberam & perpetuam eleemoſinam totum prædictum nemus de Iar, & quidquid iuris in eâ poſſidebamus, & totam terram quæ prius terra Comitiſſæ nuncupabatur, cuius vna pars eſt circa præfatum nemus, alia apud Carſonum, alia in villâ quæ dicitur la Champernuyere cum omnibus hominibus, pertinentiis, & libertatibus, & conſuetudinibus ſuis, dedimus etiam præfatæ Abbatiæ terram quam habebamus in tergitorio Roche quæ ſimiliter terra Comitiſſæ vocabatur cum omnibus hominibus, & iure, quod in eâ poſſidebamus: præterea dedimus ei partem foreſt quæ eſt iuxta Rocam vbi prædicta Abbatia fuit priùs fundata, & inſuper in parte noſtrâ memoriæ prænominati conceſſimus ei vſum lignorum ad conſtruendas domos proprias, ad comburendum, & ad paſturagium animalibus ſuis. Contulimus etiam illi complantum vinearum quod poſſidēbamus apud Rocham & annonam quam recipiebamus in terrâ Dampiere & quaſdam emptiones terrarum quas ibi fecimus ad opus Abbatiæ prædictæ: terram ſcilicet de Tornoguailiere, & de la Bicertiere, & Tornetaliere, & terram de Gondebaut cum hoſco, & terram monachorum des Mouſtiets, & ſartum viginti ſalinas apud Inſulas; dedimus etiam ei xxxv. ſolid. de cenſibus noſtris, quos poſſidebamus in mareſiſs de Longauillâ ad faciendum mutationem cum monachis Monaſteriorum pro quadam terrâ quæ prædictæ domui adiacens erat, dedimus etiam dictæ Abbatiæ partem illam piſcaturæ quam accipiebamus in portu Ollone, & partem feodi vinearum quod in Ollone poſſidebamus: dedimus etiam partem pratorum noſtrorum quam in territorio Thalemundi habebamus, & mareſcum noſtrum apud Maraant, liberum ab omni paſcuerio & conſuetudinibus Quare volumus & firmiter præcipimus quòd prædictam Abbatiam & Canonici in ea Deo ſeruientes, omnia hæc habeant & teneant in perpetuum liberè & quietè integrè, cum omnibus pertinentiis, libertatibus & conſuetudinibus ſuis. Concedimus etiam quòd omnes homines eiuſdem Abbatiæ ſint liberi ab omni expeditione, angariâ, & ſæculari exactione: præterea conceſſimus Abbatiæ prædictæ & Canonicis quòd ſi aliquam terram & de feodo noſtro rationabiliter acquiſierint, ceu emptione, ceu dono alicuius eandem in omnibus libertatem in terrâ illâ, ſiue in alio acquiſito habeant in cæteris terris eorum quas & contulimus. Conceſſimus etiam eis ne aliquis officialium noſtrorum præſumat homines eorum placitare, ſine apertâ rationabilique causâ teſtibus de illo diſtringat. Gofrido de Sellâ Seneſcallo Pictauiæ, Mag. Radulpho Capellano, Magiſtro Garnerio, Magiſtro Gaulterio de Vocherio. Benedicto Iudæo & pluribus aliis. Datum per manum Euſtachij Elienſis electi, agentis vicem Cancellarij 4. die Nouembris apud Thallemundum anno octauo noſtri Regni. « Exrat & in cartario Loci Dei diploma Philippi Regis Franciæ quo Abbatiam patrocinio ſuo tuetur menſe Februario 1332. quam nunc obtinet 1654. Franciſcus de Clerembaut.

LOCVS NOSTRÆ DOMINÆ, Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Lugdunenſis fœminarum.

LOCVS NOSTRÆ DOMINÆ, Ord. Ciſter. monialium, diœceſis Aurelianenſis propè Romorantinum ædificatur menſe Maio 1222. ab Iſabellâ vxore Ioannis Comitis Carnotenſis, *Lieu Noſtre-Dame.* 1222.

& confirmatur à S. Ludouico 1244.

Loroy. LOCVS REGIVS, Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Bituricenſis, filia Curiæ Dei, fundatur 1129. 8. Cal. Maij, & memoratur in reſcripto Eugenij 3. 1145. & Adriani 4. 1158.

Lieure-ſtauré. LOCVS RESTAVRATVS, Ordinis Præmonſt. diœceſis Sueſſionenſis à Radulfo Viromanduorum Comite eius monaſterij inſtauratore nomen ſortitus circa an. 1140. quam Abbatiam nunc obtinet Petrus Bertiet Montalbanenſis Epiſcopus. 1140.

Longues. DE LONGIS Ordinis Benedictini diœceſis Bajocenſis, conditur à quodam Comite de Beſſin, vt continetur in autentico tabulario monaſterii, cuius tenorem exhibemus in hæc verba: VNIVERSIS *ſanctæ Eccleſiæ filiis Hugo V ual. ſalutem in Domino. Notum ſit omnibus tam præſentibus quam futuris, me dediſſe & in perpetuam eleemoſynam confirmaſſe Eccleſiæ B. Mariæ de* LONGIS *quam ego ipſe in Abbatiam fundaui pro ſalute animarum patris & matris meæ & prædeceſſorum meorum, & pro remiſſione peccatorum meorum, & pro animabus Bauduini filij Gilleberti, & Emmæ filiæ eius vxoris meæ, & pro ſalute liberorum meorum Bauduini & Gaufridi & aliorum, & omnium amicorum meorum viuorum & mortuorum, locum ipſum in quo Abbatia fundata eſt, & duas garbas decimæ totius parrochiæ de Longis quas prædeceſſores mei, & ego habueramus in dominio. Præterea virgultum & manſuram quam ego emi de Hugone Rufo ante portam Abbatiæ, & culturam meam de Tranſuerſinâ, & culturam meam de Louuâ integrè, & culturam de Faberillis, & landam de Longis, & molinum quem pater meus fecit, & viuarium cum moltâ totius villæ de Longis. Concedo etiam quòd ſi pauperes Chriſti monachi in prædictâ Eccleſiâ Deo ſeruientes voluerint facere molinum ad magnum viuarium, habeant illum integrè & quietè, ſaluâ tamen mihi capturâ piſcium. Ad hæc concedo eiſdem decimam molini mei de S. Gabriele, & decimam denariorum de cenſis, & decimam molini de Rebercil, & partem prati ante molinum, & meam partem molini de Roncetâ integrè ad luminare Eccleſiæ, & acram terræ .... ad emendum incenſum, & apud Petituillam triginta ſolidos de duabus garbis feodi mei & terram quam pater meus habuit in inſula de Ghernerus, & decem libras ad veſtimenta monachorum ſingulis annis de camerâ meâ, donec ego, aut hæres meus in redditibus terrarum aut decimarum illas decem libras prædictis fratribus ſtabilibo. Hoc autem factum eſt anno ab Incarnatione Domini* MCXLVIII. *conſilio & aſſenſu venerabilis Patris noſtri Henrici Baiocenſis Epiſcopi, in cuius manu omnia ſupradicta depoſuimus & reſignauimus, nihil in omnibus iſtis retinendo terreni iuris, illius Domini ſolam expectans remunerationem, qui ſolus eſt remunerator omnium bonorum, teſte ipſo Henrico Epiſcopo, Hunfrido Boue, Thomâ Archidiacono, Gautero fratre Epiſcopi, Rogerio de Arreio, Henrico Succentore, Rogerio V uat. Raynulpho de Longis, Rogerio Britone, Hamone Pincerna, Simone Capellano, & aliis multis.* 1148. Confirmatur hoc documentum ab Rege Anglorum diplomate tali tenore ex archiuis eiuſdem monaſterii exſcripto:

HENRICVS Dei gratiâ Rex Anglorum, & Dux Normaniæ & Aquitaniæ, & Comes Andegauenſis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Comitibus, Baronibus, Iuſticiariis, Vicecomitibus, & omnibus Bailliuis & fidelibus ſuis ſalutem. Sciatis me conceſſiſſe, & præſenti cartâ confirmaſſe Eccleſiæ B. Mariæ de LONGIS, & monachis ibidem Deo ſeruientibus omnes ſubſcriptas rationabiles donationes ſibi factas, & cartis donatorum confirmatas. Ex dono meo medietatem Eccleſiæ S. Hilarii de Paruauillâ habendam in liberam eleemoſynam cum omnibus pertinentiis ſuis, & terram de Pupeuillâ quam Radulphus Druel tenuit, ex dono Hugonis Vua & Balduini filij ſui: locum ipſum in quo Abbatia de Longis fundata eſt, cum virgultis & viuariis adiacentibus, & molendina cum aliis rebus ad eundem locum pertinentibus. & Eccleſias de feodo prædicti Hugonis, in Normaniâ ſcilicet Eccleſiam de Longis, & Eccleſiam de Rebercil, & medietatem Eccleſiæ S. Hilarii de Paruauillâ, & Eccleſiam de Eſnegeruillâ, & culturam de Tranſuerſanâ, & culturam de Louiâ, & culturam de Faberilis, & landam de Longis, & decimam molendini de S. Gabriele, & denariorum ſuorum cenſuariorum eiuſdem villæ, & furnum de Longis, & decimam denariorum de cenſis, & decimam molendini de Rebercil, & partem prati ante molendinum, & partem ſuam molendini de Runchetâ, & vnam acram terræ ad campum

» & terram de Gernerui quam habuit A Gaufridus Vua. & manſuram Giuatdi cum communi paſturâ villæ. Ex dono Guillelmi Pajenelli & Alienoris vxoris ſuæ medietatem Eccleſiæ de Riâ. Ex dono Guillelmi de Aremanciâ, & Guillelmi & Henrici de Graeio Eccleſiam de Aremanciâ. Ex dono Aluedi de Solmeio, & Reg. de Marenneio, Eccleſiam de Marenneio. Ex dono Guillemi de Atgerne & Ade vxoris ſuæ medietatem Eccleſiæ de Caſteillum. Ex dono Hamonis Picernæ, Eccleſiam de Maupertuis, & vnam acram terræ alodiis B apud Baiocas, & duas garbas decimæ de feodo ſuo de Manuex, & decimam molendini eiuſdem villæ, & decimam de Cuſeio de feodo Gillebetti de Monfichet. Ex dono Guillelmi de Humetis & Richardi filii ſui octo ſextaria ordei in molendinis de vaſtâ tipariâ, & vnum ſextarium frumenti in redditu ſuo de Maiſio. Ex dono Philippi de Columberiis vnum modium frumenti de decimis ſuis, & piſcariam de Furco aquæ. Ex dono Guillelmi de Mad. Comitis Eſſex dimidium modium frumenti, & dimidium ordei in molendino ſuo de Reiuet. C Ex dono Philippi de Croleio vnam manſuram in Croleio ante portam caſtelli ſui, & tres acras terræ, & tres virgatas, & tenementum Matini Clerici de Vianâ apud manerium. Ex dono Guillelmi de Romanâ tres ſextarios frumenti & tres ordei in ſuo molendino Benardi apud Veri ex dono Rogerii Germ. pratum ſuum de ponte Auluii, & terram ſuam quæ ibi eſt vſque ad viam quæ vadit ad Perrum, & duas partes decimæ molendini ſui & paſturam ad centum oues in terrâ ſuâ de Videuillâ, & ad viginti animalia, & ad quatuor equos. Quare volo, & firmiter præcipio quòd D prædicta Abbatia de Longis, & monachi in eâ Deo ſeruientes omnia ſupraſcripta habeant & teneant in liberâ & perpetuâ eleemoſynâ bonè & in pace, liberè & quietè, integrè & plenariè, & honorificè in Eccleſiis & decimis, in terris & tedditibus, in boſco & plano, in pratis & paſturis, in aquis & molendinis, in viuariis & ſtagnis, in virgultis, in viis, ſemitis, & in omnibus aliis locis, & aliis rebus ad ea pertinentibus, cum omnibus libertatibus & libetis conſuetudinibus ſuis, ſicut cattæ donatorum teſtantur. Teſtibus Guillelmo Rotomagenſi Archiepiſcopo, Henrico Baiocenſi, Guillelmo Conſtantienſi, I. Ebtoicenſi Epiſcopis, & quatuor Abbatibus de Cadomis & de Ceteſiaco, Guillelmo de Humeto Conſtabulario, Guillelmo filio Radulphi Seneſcalli Normanniæ, & aliis multis. »

Dotem præfati cœnobii auxère Rex idem ſuis beneficiis, fundatoris filius Balduinus, & Ioanna de Carrogiis vxor Radulphi Samſonis militis, quæ conceſſit monachis S. Mariæ de Longis apud Catenam morantibus ius patronatus S. Hilarii.

N. de Marſeillac Abbas Commendatarius de Longis.

Ioannes de Marſeillac 1552.

N. Thiboult.

Ludouicus Henel anno 1600.

Oliuarius le Cocq.

Ioannes de Tulles Epiſcopus Arauſicanus.

Ioannes Vincentius de Tulles Epiſcopus Vaurenſis nepos ſuperioris.

LONGVMVADVM diœceſis Lingonenſis, Ordinis Ciſtercienſis, filia Clareuallis conditur 1149. 4. Nonas Martij, memoratúrque in vitâ S. Petri Tarantaſienſis, & c. dilectus de præbendis in veteri collectione: præſtat autem hæc diplomata receenſere dono Camuzati accepta. « GVILLENCVS *Dei gratiâ Lingonenſis Eccleſiæ Miniſter, piè, ac benignè ſuſcipiens votum atque petitionem fratrum in Longo-vado commorantium, & vitam ſuam ſub Regulâ S. Auguſtini conſtringere volentium. His quod piè poſtularunt aſſenſu Capituli noſtri prædictis Fratribus annuimus, & in perpetuum confirmandum decernimus, vt fratres ibidem commorantes ſecundùm S. Auguſtini, & Sanctorum Patrum inſtitutionem dignè Deo ſeruiant, & domus in ſeruitiis pauperum, & hoſpitalitatis officio eo quo cœpit caritatis propoſito perſeueret; quorum tres fratrem ſcilicet Chriſtianum cum nepotibus ſuis Guidone, & Hugone, qui iampridem ſe Deo, & illi loco deuouerunt ad hoc opus ſtatuimus, & alios prout Dominus donauerit aliunde recipi mandamus; néue aliqua de prædicto Guidone calumnia ab Eccleſia Diuionenſi B. Protomartyris Stephani vlteriùs oriatur, notum ſit omnibus, laude, & aſſenſu Domini Herberti venerabilis Abbatis, in manus noſtras ad ſupradicta domus ſupplendam neceſſitatem liberè deueniſſe. Huius rei Gui-*

Longuay

1149.

done Cantore, & Archidiacono Pontio A *quoque teſtibus exiſtentibus. Illud autem authoritate nobis à Deo conceſſa firmâ ſtabilitate quantum poſſumus ſancimus, & ſub anathemate confirmamus, vt nullus vnquam Epiſcopus, nullus ex ipſius loci fratribus domum illam alicui Eccleſia vel perſona donare, aut ſubiicere aliquâ temeritate præſumat, néue hanc conſtitutionem Dei, & noſtram immutare præſumat.* Huc
» etiam facit ſequens ſchedula: IN
» NOMINE ſanctæ & indiuiduæ Tri-
» nitatis ego Godefridus Lingonenſis
» Epiſcopus Quantò cor noſtrum ama-
» ritudine doloris afficitur, ſi in locis B
» ſanctis, ac Deo dicatis vigorem ſan-
» ctæ conuerſationis annulari videa-
» mus, tantò correctior eorum quæ
» perperam committuntur, & Sancti
» Ordinis reformatio copioſiorem men-
» ti parit lætitiam. Eapropter religio-
» nis ſtatum quem iampridem in domo
» Longiuadi propemodum deperiiſſe
» cognouimus reſarcitum, & præcepto
» piiſſimi patris noſtri Eugenij ſummi
» Pontificis reformatum eſſe laudamus,
» & approbamus, & eandem domum
» Ordini Ciſtercienſi confirmamus. Sed
» quia domus eadem eleemoſynis &
» munificâ largitione fidelium tam no- C
» ſtris quàm prædeceſſorum noſtrum
» temporibus fundata fuiſſe dignoſci-
» tur, ne quis eadem beneficia reſcin-
» dere, vel infirmare præſumat, pro-
» hibemus.

Longuilliers. LONGVMVILLARE diœceſis Bolonienſis in Pontiuo, Ordinis Ciſterc. filia Sauigniaci, fundatur 26. Martij 1135. 1135.

Longchamp prez Paris. LONGVSCAMPVS diœceſis Pariſienſis, aliàs Humilitas B. Mariæ incluſarum iuxta S. Clodoaldum; Ordinis Clariſſarum, fundatur à B. Iſabella S. Ludouici Regis ſorore vt eſt in ipſius vitâ à Sebaſtiano Rouillardo conſcriptâ, vnde datur Catalogus D ſequens Abbatiſſarum.

1261. 1. *Agnes d'Aneri* 1. an. 1261.

2. *Mathildis de Guiencourt* 1262.

3. *Agnes de Harcour* 2. 1263. & 1266. ex cartâ Theſauri Regii, præfuit annis 17. cuius obituarium notatur 25. Nouembris.

1279. 4. *Iuliana de Troyes* obiit menſe Februario 1279.

5. *Ioanna de Neuers* 1. electa 1288.

6. *Ioanna de Grece* 2. ſubrogatur 1294.

1303. 7. *Ioanna de Vitry* 3. 1303.

8. *Ioanna de Harcour* 4. 1312.

9. *Ioanna de Gueux* 5. Radulfi domini de S. Fargeul filia, fuit Abbatiſſa annis 21. ac deceſſit 17. Aprilis 1347. iacet in Longicampo.

10. *Maria de Lions* 1. electa 1328. 1328.
è viuis eximitur 24. Maii 1345.

11. *N. de Bouchenille* fato fungitur 4. Iulii 1348.

12. *Agnes du Liege* 3. 1349.

13. *Maria de Queux* 2. obiit 1370. 1370.
28. Februarij.

14. *Agnes la Cheurelle* 4. ſufficitur 21. Aug. 1369. defecit 13. Octobris 1375.

15. *Ioanna de la Neuuille* 6. 1375. ſponte Abbatiâ ceſſit.

16. *Laurentia Iacob* interiit menſe 1403.
Septembri 1403.

17. *Ioanna la Godicharde* 7. 1398.

18. *Agnes d'Iſſy* 5. eligitur 4. Maii 1402. diem vltimum clauſit Lutetiæ belli tempore 10. Iulii 1418. iacet in cœnobio.

19. *Ioanna des Eſſarts* 8. ſucceſſit 5. Octob. ſequentis, vigeſimo anno regiminis abdicauit, & mortua eſt menſe 1447.
Aprili 1447.

20. *Maria de la Poterie* 3. ex ſuperioris ceſſione anno 1437. poſthæc abdicauit.

21. *Maria Gentien* 4. renunciatur Abbatiſſa 8. Aug. 1458.

22. *Ioanna la Porchere* 9. 1467. 1467.

23. *M. Gironde* obiit menſe Martio 1489.

24. *Iaquelina de Mailly* 1499. ex nobili gente de Maillio, plurimis hoc cœnobium ornamentis decorauit, defuncta an. 1515.

25. *Ioanna de Haquenille* 10. præfecturæ munia impleuit an. 1514. 1514.

26. *Catharina Picard* 1. 1532.

27. *Georgeta Cœur* electa 24. Aprilis obiit menſe Maio 1550.

28. *Ludouica de Cenaſme* 1560. 1560.

29. *Maria Lotin* 5. 1563.

30. *Carlota de la Chambre* deceſſit menſe Septembri 1567.

31. *Anna de Fontaines* 1578. obiit in feſto S. Annæ.

32. *Ioanna de Mailly* 11. an. 1580. 1580.

33. *Franciſca Potier* moritur menſe Maio 1618. cùm prius abdicaſſet.

34. *Bona d'Amours* 1606.

35. *Catharina Brulart* 2. Nicolai Franciæ Cancellarij ſoror electa die 1608.
S. Ceciliæ 1608.

36. *Iſabella Mortier.*

37. *Magdalena Placain.*
38. *Catharina de Bellieure* Pomponij
1653. Senatus Principis ſoror, eligitur 1653.
Carharinæ Brularræ Abbatiſſæ pro-
neptis.

Longpõt. LONGVSPONS Beatæ Mariæ ſa-
cer, diœceſis Sueſſionenſis in Duca-
tu Valeſiæ, Ordin. Ciſtercienſis filia
Clareuallis, ſecundæ ſtirpis regiæ
Principum Comitum Viromanduen-
ſium ſepulchris nobilitatur, & aſſum-
ptis à Diuo Bernardo Abbate mona-
1131. chis anno 1131. 5. Nonas Martij, in
fundo deſertæ Longipontis parochiæ
in ſolitudinem penè redactæ, Abba-
tia hæc pietate Ioſleni Sueſſionenſis
Epiſcopi primò fundatur, & benefi-
cio Girardi de Chiriſiaco temporalis
loci domini in Monaſterium commu-
tatur, quod poſteà variis poſſeſſioni-
bus & priuilegiis locupletarunt ſum-
mi Pontifices, Galliæ Reges, Sueſſio-
nenſes Epiſcopi Ioſlenus, Anculphus,
Niuelo de Chiriſiaco, Iacobus & Mi-
lo de Baſochiis, Radulphus primus
Comes Viromanduenſis, Radulfus 2.
Iunior filius, & germana eius Alie-
nordis Comitiſſa Valeſiæ, Monaſte-
rij magna benefactrix, ex nobilibus
autem dynaſtis Gerardus, de Chiriſia-
co, domini de Petrafonte, de Monte-
mirabili, de Cociaco, ceteríque alij
toparchæ. Fundatio eadem tabulâ Ioſ-
leni totius Capituli ſui auctoritate
roborata confirmatur, vti ex ſequenti
documento perſpicitur, quod erui-
mus è compendioſo Abbatiæ Longi-
pontis chronico, auctore Antonio
Muldrac eiuſdem cœnobij Priore, qui
Hiſtoriam Abbarum confecit, exem-
plar verò dotationis in hunc modum
legitur.

IN NOMINE *Patris, Filij, & Spi-
ritus Sancti amen, ego Ioſlenus Sanctæ
Sedis gratiâ Sueſſionenſis Eccleſiæ humi-
lis Miniſter, Fratribus de Longoponte tam
præſentibus, quàm ſucceſſuris in perpetuum.
Bona deuotionis & officij noſtri intereſt,
Eccleſias per congrua noſtræ diœceſis loca
conſtruere, & quæcunque dono Pontificum,
liberalitate Principum, collatione fidelium
eis fuerint attributa, manſuris in finem
munire priuilegiis. Bono Ciſtercienſis Or-
dinis odore & ſanctæ Religionis feruore
permoti, requiſitis de ipſo Ordine apud Cla-
ramuallem Abbate & Fratribus, & de
manu Domni Bernardi Abbatis deuotè
ſuſceptis, Eccleſiam ipſis ſub Abbatia titu-
lo infra terminos Longipontis fundauimus.*

A *Ipſam igitur Eccleſiam tam præſentibus
Monachis quàm eorum ſucceſſoribus in per-
petuum totius Capituli noſtri, atque per-
ſonarum Eccleſiæ noſtræ communi aſſenſu,
præſenti priuilegio firmantes, locum ipſum
omni immunitate & perpetuâ libertate do-
namus. Ego Ioſlenus Epiſcopus, & An-
culphus Præpoſitus, & Niuelo Archidia-
conus, fratribus Longipontis locum ipſum
ab omni parochiali iure, ſeu reddibitione
liberum, decimáſque de omni labore &
nutrimento ſuo ad altaris intra pertinentes
liberas, & quæcunque Eccleſiæ ipſi collata
iuſtè vel eis oblata fuerint, libera prorſus*
B *& emancipata concedimus. Gerardus de
Chiriſiaco dedit Eccleſiæ Sanctæ Mariæ,
& monachis de Longoponte vniuerſam
terram, quam in procinctu & intra termi-
nos eiuſdem loci poſſidebat, tam in domi-
nio quàm in caſamentis, cum omni diſtri-
ctu, atque iuſtitiâ abſque omni retentio-
ne, aquas ſimiliter & omnia prata ſeu paſ-
cua, abſque omni retentione. Huius con-
ceſſionis atque libertatis in æternum ſer-
uandæ, obſides me & dominum Andream
de Baldimento monachis dedit, & caſa-
menta quæ de nobis tenebat, pro ſecurita-
te interpoſuit, cuius rei teſtes ſumus, ego
& Dominus Burcardus Meldenſis Epiſco-
pus, & dominus Abbas Vualterus S. Ioan-*
C *nis in Vineis. Hoc donum conceſſit Gof-
fridus de Firmitate à quo Girardus ipſam
terram Longipontis in feodo ſuſceperat.
Item ego Ioſlenus, & Anculphus Præpoſi-
tus, & Niuelo Archidiaconus donauimus
S. Mariæ loco & fratribus Longipontis,
apud Montemrambodium terram ad labo-
rem duarum carrucarum plenariè, inſuper
aquam & coſtas ſuperadiacentes, cum pra-
tis & paſcuis à Contris vſque ad molendi-
num Vallis. Laudatum eſt ab omni Con-
uentu S. Geruaſii donum, & præſente Lon-
gipontis Abbate noſtrâ ſynodo confirmatum
eſt. In territorio Villaniarum ſupra Sa-
ueriam Mathæus de Loiſtrâ & Reinaldus*
D *fratres dederunt eiſdem fratribus ſinguli
partes ſuas aquæ, prati, & paſcui, terrám-
que, & ſyluam latericiorum, vſque ad ſu-
percilium montis ſimul, & omnia terræ
ſua loca quæcunque occuparet aqua viuarij.
Nunc igitur venerabilis Niuelonis Ar-
chidiaconi noſtri, & Anculphi Præpoſiti
bonâ voluntate, & totius Capituli noſtri
pori aſſenſu, tibi frater Hugo Longipontis
Abbas, tuiſque ſucceſſoribus in perpetuum
locum ipſum liberum deinceps, & penitus
immunem condonamus. Bona noſtra quæ
præſignata ſunt, & quæcunque Deo lar-
giente infra noſtram diœceſim in futurum
iuſtè*

inſtè poteritis adipiſci, præſenti priuilegio,
& generali decreto firmantes. Actum Sueſ-
ſioni eſt, & plenariâ ſynodo confirmatum
1132. *anno ab Incarnat. Domini* MCXXXII.
Indictione X. *Regibus Ludouico patre, &*
Ludouico filio cum pace regnantibus. Si-
gnum Ioſleni, S. Ancalphi Præpoſiti, S.
Niuelonis Archidiaconi, S. Rehoardi De-
cani, S. Adelardi Archidiaconi, S. Theo-
baldi Archid. S. Hebali Archid. S. Bar-
tholomæi Præcentoris, S. Ioannis Capel-
lani, S. Vualteri, S. Theobaldi, S. Rei-
naldi & Normanni Presbyterorum, S.
Gaufridi Magiſtri, S. Odonis, S. Engel-
berti, S. Yuonis Diaconorum, S. Adam,
S. Ingenalfi, S. Simonis, S. Odonis Sub-
diaconorum, S. Theobaldi Abbatis S. Criſ-
pini, S. Vualteri Abbatis, S. Ioannis, S.
Gilleberti Abbatis, S. Euodij, S. Hugonis
Abbatis de Caſtratheodorici, S. Henrici
Abbatis de Vinariis, S. Radulfi Abbatis
de Iſſomâ. Ego Richardus Cancellarius
ſubſcripſi. Eandem Monaſterij funda-
tionem, & collata dona, futuriſque
temporibus concedenda, Ludouicus
„ hoc diplomate ſanciuit: LVDOVICVS
„ Dei gratiâ Francorum Rex Mona-
„ chis & Eccleſiæ Longipontis in per-
„ petuum &c. Itaque Longipontis Ec-
„ cleſiam à venerabili Ioſleno ſanctæ
„ Sueſſionicæ Sedis Antiſtite modernis
„ temporibus fundatam, Fratribus Ci-
„ ſtercienſis Ordinis liberam penitus &
„ immunem iuxta ipſius Pontificis pri-
„ uilegium omnino concedimus, & præ-
„ ſentis Regiæ Maieſtatis inuiolabili
„ præcepto munimus. Sanè locum ip-
„ ſum Longipontis, & quæ ad eum per-
„ tinent, tam in dominio quàm in ca-
„ ſamentis à Girardo de Chiriſiaco ab-
„ ſolutè conceſſum, ipſius generalis Cu-
„ riæ noſtræ decreto, & Optimatum
„ noſtrorum teſtimonio in perpetuum
„ firmamus &c. Actum Sueſſioni gene-
„ rali Curiâ Pentecoſtes, coram Ar-
„ chiepiſcopis, & Epiſcopis, anno ab
1133. „ Incarnatione Domini MCXXXIII.
„ indict. 11. Regibus Ludouico patre
„ & Ludouico filio cum pace regnanti-
„ bus. S. Ludouici magnifici Franco-
„ rum Regis, S. filij eius Ludouici Regis.
„ S. Adelidis Reginæ. Ceterùm Ra-
dulfus Viromanduenſis Comes cum
Adelide Aquitanicâ vxore, Eccle-
ſiam, cæteráve Longipontis ædificia
quæ nunc hodiéque viſuntur, ſuis im-
penſis conſtruxêre, meritò vt inter
præcipuos fundatores in vetuſtis ta-
bulariis nuncupentur: Abbates verò

A ex chronico præfato Longipontis ad
noſtra vſque tempora ſic annotati.
1. *Hugo Pipars* 1. ad an. 1133. ſub- 1133.
ſcripſiſſe reperitur fundationi monia-
lium Feruaquenſium 1140. quemad-
modum & Abbatiæ Loci reſtaurati à
Radulfo 2. Comite Viromanduorum
factâ, qui in Capitulo Longipontis
ſub eo humatur epitaphio.

Hîc Radulfe iaces Comes inclyte, lauſque
tuorum;
Te genus & probitas, te laudat gratia morũ.
Te Deus illiamat decus & coronâ ſuprum,
Hîc erit & requies & vita beata piorum.

Inſtante Hugone Innocentius Pa-
B pâ Monaſterium ſub protectione ſuſ-
cipit bullâ datâ Laterani per Gerar-
dum Romanæ Eccleſ. Card. an. 1141. 1141.
Radulfus Comes in priuilegio con-
firmationis donationum huius Abba-
tiæ ſic fatur: *Radulfus Dei gratiâ Viro-*
manduorum Comes, Eccleſiæ Longipontis
Hugoni Abbati, & cæteris fratribus. Di-
gnum eſt vt Eccleſiam veſtram quam à
fundamentis ædificauimus, de beneficiis
noſtris augeamus. Dignum eſt, vt eandem
de his quæcunque in omni loco noſtræ do-
minationis vobis vel iam collata ſunt,
vel in poſterum concedenda, quantum ex
nobis eſt, ſtabili ac firmâ libertate munia-
C *mus, &c.* MCXLIV. Hoc anno no-
minatur in cartâ Drogonis Petræfon-
tis domini cum vxore Beatrice; poſt-
quam verò muneri ſuo renunciaſſet,
vt ſenior Abbas ſignum appoſuiſſe le-
gitur tabulæ à Ioſleno Antiſtite con-
fectæ 1149.
2. *Balduinus* 1. ſuffectus Hugoni
1145. memoratur in tabulis Balduini 1145.
Nouiomenſis Eccleſiæ Decani 1145.
& Ioſleni Sueſſionenſis Præſulis, qui
an. 1146. conſenſu Anſculphi Præpo-
ſiti, & totius Capituli Sueſſionenſis,
locum parochialem Longipontis à
D decimis exemit. Eugenius 3. Papâ eo
inſtante 1148. reſcripto Apoſtolico
Abbatiam ſub ſanctæ ſedis protectio-
ne ſuſcepit.
3. *Godefridus* an. 1149. ex ſchedâ 1149.
Ioſleni Præſulis: ad quem extat tabu-
lâ Sugerii Abbatis S. Dionyſii 1150.
pro grangiâ Valliſberonis: tumulo
conditus eſt in Capitulo verſus Sacri-
ſtiam.
4. *Gerardus* 1153. D. Bernardi operũ
ſtudioſus æmulator: Eius mentio in
variis membranis, videlicet Drogonis
S. Quintini Decani, Anſculphi Sueſ-
ſionenſis Epiſcopi, Iuonis Sueſſionum

1157. Comitis 1157. de beneficio libertaris A
ab omni pedagio pro Longipontis
monachis, item Ludouici Francorum
Regis 1160. Hugonis Antiſtitis Sueſ-
ſionenſis: ceſſit adminiſtratione 1161.
ex obituario, & in Chronico Ciſter-
cienſi mortuus dicitur 17. Cal. De-
cemb. iacet in Capitulo.

5. *Alexander* an. 1161. & 1162. cuius
Eccleſiæ Amalricus Epiſcopus Silua-
nectenſis deceſſorum eleemoſynas fir-
1163. mat 1163. ad quem etiam plura legun-
tur diplomata Alexandri ſummi Pont.
ſedebat adhuc 1167.

6. *Hugo de Quaſſel* 2. ex Priore Cla- B
1168. reuallis ſucceſſit 1168. vt pater ex actu
compoſitionis eiuſdem anni 7. Idus
Martii, inter Joannem Abbatem S.
Ioannis in Vineis, & ipſum Hugo-
nem: reperitur ad ipſum bulla Ale-
xandri 3. confirmatiua donatorum ab
Henrico Siluanectenſi Antiſtite in lo-
co Pratellæ.

7. *Hugo Trecenſis* 3. qui & dictus de
Iuuencori, ſcribitur eius nomen an.
1183. in cartâ Mathei Comitis Belli-
montis & Alienoris Comitiſſæ, in al-
terâ Niuelonis Epiſcopi Sueſſionen-
ſis; Gaufridi Siluanectenſis Preſulis
1168. 1186. potuit præeſſe ad an. vſq; 1191. C
humatus in Capitulo verſus Sacri-
ſtiam.

8. *Hugo de S. Quintino* 4. obiit 6.
Calend. Nouembris, & quieſcit in
Capitulo.

9. *Adam* 1. floruiſſe videtur ab an.
1192. 1192. ad 1200. de quo nominatim fit
mentio in necrologio 6. Id. Nouemb.

10. *Galcherus de Vlchese* præfuit ab
anno 1200 ad an. 1219. quo ad Ciſter-
cienſem Abbatiam euectus eſt; præ-
fecturæ tempus in Longiponte deſu-
initur ex tabulis Radulfi Sueſſionum
1200. Comitis 1200. & Radulfi Abbatis
Sueſſionenſis. Hoc Abbate Eleonora D
Comitiſſa Viromanduenſis, domina
Valeſiæ, Longiprati, & Parci domi-
narum fundatrix, erga hoc cœno-
bium ſummoperè benefica ad melio-
rem vitam tranſiit: in cœnotaphio
marmoreo intra murum clauſtri à la-
tere ianuæ templi Longipontis cum
Radulfo Comite ſepelitur, & ad tu-
mulum legitur hoc epitaphium:

Fratri iuncta ſoror, Comiti Comitiſſa Ra-
dulfo
Nobilis Elionor hîc tumulata iacet.
Qui cùm claruerint altis natalibus, altâ
Vicerunt morum nobilitate genus.
Sed quid honor, quid opes, quid gloria
ſanguinis alti?
Ecce breuis pariter tegit vtrumque lapis.
In ſpeculũ lector tibi ſint, pro temet & ipſis
Sors tua te moneat fundere vota precum.

Ibidem alia inſcriptio appoſita legi-
tur.

Hîc iacent Radulfus Iunior, eiúſque ſo-
ror Elienor Viromandiæ ac Valeſiæ Comi-
tes, Radulfi Senioris huius domus Funda-
toris liberi, qui obierunt Radulfus quidem
XV. Cal. Iulij MCLXXVI. Elienor au-
tem 11. Cal. Iuly MCCXIV.

Sub eo Abbate anno 1217. Beatus 1217.
Ioannes de Montemirabili monachus
Longipontis, poſt inſignia virtutum
documenta, quibus proſapiæ claritu-
dinem illuſtrauit, ad Chriſtum migra-
uit 29. Septemb. ſignis poſt obitum
conſpicuus, qui intra Eccleſiam ad la-
tus maioris altaris à parte Aquilonis
monumento reconditus eſt, in cuius
circuitu legentibus hæc proſtat epi-
graphe.

In Longoponte voluit ſe ſubdere ſponte
Obſequio Chriſti lapidi qui ſubiacet iſti,
Cuius ibi cineres Montiſmirabilis heret,
Olim iure Dei, gratia nomẽ ei (id eſt Ioãnes)
Gratia ſit Chriſto, qui nos decorauit in iſto.
Aue Maria gratiâ plena.

11. *Hugo de Oratorio* 5. creatur Ab-
bas ex Priore 1219. anno 1220. me- 1220.
moratur in cartâ Iacobi Epiſcopi
Sueſſionenſis, quâ monaſterio Longi-
pontis dona largitus eſt: at verò Phi-
lippus Rex Francorum idem mona-
ſterium regiæ protectionis patrocinio
muniuit an. 1221. mortuus 1233. 6. Cal.
Februarii, ſepulturæ traditus in Ca-
pitulo.

12. *Balduinus* 2. 1233. deceſſit circa
an. 1247.

13. *Amicus* ſucceſſor ex obituario
videtur præfuiſſe ab anno 1248. ad 1248.
1259. humatus in Capitulo.

14. *Ioannes* 1. ex necrologio, obiit
6. Cal. Decemb. quieſcit in Capitulo.

15. *Ioannes de Pruuino* 2. 1267. in-
teriit 15. Cal. Octob.

16. *Robertus* 1. 1279. & 1286. 1279.

17. *Adam* 2. 1286. ex cartâ P. Lon-
giuadi Abbatis; fato fungitur 1319.
17. Cal. Ianuarii.

18. *Iacobus* 1, benedicitur Domini-
câ poſt Octauam Paſchæ 1320. à Ge-
rardo de Courtanna Sueſſionenſi Pre-
ſule, obiit 1325. 8. Cal. Nouemb. 1325.

19. *Nicolaus de Fara* inſtituitur ex
Cellario 1320. 10. Feb. inauguratus à

Sueſſionenſi Epiſcopo, diem vltimum
1342. clauſit 1342. 5. Cal. Februarij.

20. *Ioannes* 3. 1342.

21. *Thomas* anno 1354. ex inſtru-
1354. mento compoſitionis inter Eccleſiam S. Ioannis Sueſſionenſis, & Longumpontem.

22. *Ioannes de S. Souplet* 4. 1361. defecit 1375. 10. Cal. Iunij.

23. *Ægidius* 1375. interiit 1387. 4. Cal. Ianuarij, ſepultus in Capitulo.

24. *Petrus de Glidoturiâ* 1. 1387.1390.
1405. & 1392. obdormiuit vi. Calend. Decembris 1405.

25. *Nicolaus de Sarcieuriâ* 2. monachus Clareuallis 1405. vitâ priuatur 11. Calend. Ianuarij.

26. *Robertus* 2. monachus Vrſicampi an. 1430. & 1442. obiit 4. Calend. Martij.

27. *Iacobus le Clere* 2. Meldenſis,
1442. ex Priore deligitur circa an. 1442. rexit ſaltem ad an. 1465. abdicatâ Abbatiâ propter ſenium.

28. *Robertus de Torigniaco* 3. ex Cellelario Caroliloci monaſterij diœceſis Siluanectenſis, ſuffectus 1465. denaſcatur 1487. 12. Cal. Septemb.

29. *Ioannes des Foſſes* 5. ex Religioſo Longipontis renunciatur Abbas 1487. 22. Auguſti, migrauit è vitâ
1515. 4. Non. Auguſti 1515.

30. *Petrus d'Arragon* 2. 1515. humanitatem exuit 4. Cal. Iunij, tumulatus in Capitulo.

31. *Ioannes du Bellay* 6. Cardinalis, Epiſcopus Pariſienſis, primus Abbas Commendatarius 1531. per obitum Petri vltimi Regularis.

32. *Gabriel de Guſman* Hiſpanus, Ordinis Prædicatorum Doctor inſignis
1544. 1544. præfuit & 1550.

33. *Guillelmus d'Auançon de S. Marcel* Ebredunenſis Archiepiſcopus, Abbas 1550. & 1564.

34. *Hippolytus d'Eſt* Cardinalis Ferrarienſis 1564. menſe Septembri, ex reſignatione Guillelmi, apprehendit
1565. poſſeſſionem 1565. 25. Februarij.

35. *Ludouicus de la Chambre* Cardinalis, Abbas & Vindocinenſis, Catharinæ Mediceæ matris primus Eleemoſynarius Commendam Longipontis obtinebat 1572. ceſſit 1578.

36 *Renatus Biragus* Cardinalis, Can-
1578. cellarius Franciæ, adiit poſſeſſionem 1578. 17. Nouemb.

37. *Gaſpardus de Birague* nepos Renati, & Caroli vtriúſque Ordinis E- A quitis ex Laurâ de ſancto Martino filius, ſedebat 1583. & 1596.

38. *Ceſar d'Eſtrées* Epiſcopus & Dux Laudunenſis nominatus, Franciſci Annibalis Franciæ Mareſcalli, ex Mariâ de Bethune filius, Abbatiæ Commendam obtinet 23. Ianuarij 1636. adhuc ſuperſtes. 1636.

LONLEYVM Ordinis Benedictini, diœceſis Cenomanenſis, fundatur à Guilelmo Taluatio Comite Belliſmenſi in Pertico in honorem Deiparæ virginis, conſilio Aueſgaudi Epiſcopi, vt ex huiuſmodi priuilegio tabularii Lonlay.

B fundationis de Longoledo videre eſt: EGO GVILLELMVS *Belliſmenſis prouinciæ Principatum gerens, inani vitiorum mole preſſus, quanto diuitiarum copiis affluens, tanto lacrimabilius ſub mea paruitatis pondere ingemiſcens diuturnâ & ſedulâ intentione intra me reuoluens, ad quem electorum Dei pro ſalutis remedio confugeremus, nullúmque ad opitulationis copiam reperiens optimiorem, quam Sacroſanctæ Dei genitricis, &c. In huius igitur honorem de aſſenſu meæ coniugis, & filiorum meorum ſcilicet Fulconis, Vuarini, & Guilelmi, quoddam Monaſterium ſub nomine Abbatiæ in loco qui dicitur* LON-

C GLAY *de propriis facultatibus conſtruximus, in eodem Abbatem & Monachos ſub eo, qui pro nobis, & pro noſtris anteceſſoribus nocte ac die in diuinis obſequiis exultantes, ſupernam clementiam exorarent, poſuimus, ad quorum vſus ſubſtentationem de noſtris hereditariis beneficiis quæ ibidem habentur plurima, quæ hic infra diuidemus, conferimus. Ex parte Orientis terram illam damus ſicuti illam diuidit riuus qui vocatur Pulcher, ductilis vſque in Egromme & ab ipſo fluuio ſicut mons de Briceris, per conuallem diſtermi-*

D *nat vſque in Normania Comitatum. Dedimus etiam decimas omnium redditnum meorum de caſtro Damfrontis, & de Baillià, quæ ad nos pertinet, & decimas duarum foreſtarum noſtrarum, ſcilicet Andenæ, & ſilua Domiæ, de herbagio, de paſnagio, de venditione mortui boſchi & viui, & de omnibus exitibus foreſtarum noſtrarum exceptâ venatione, & auibus noſtris. Conferimus quoque prædictæ Abbatiæ omnes molendinos noſtros conſtructos, & conſtruendos de Domfronte, cum omnibus iuribus ad molendinos pertinentibus, ita liberè ac quietè, ſicut ibidem tenemus: dedimus etiam Eccleſias de Domfronte cum omnibus pertinentiis, & decimas omnium agriculturarum quæ fiunt in exen-*

plariis foreſtarum prædictarum exceptis illis, quas heremitæ facient propriis manibus & pedibus : deinde etiam Capellam cum totâ decimâ ad eam pertinente, ſicut eam diſterminat Pulcher ductilis vſque in flumine Varenna, qui diſcurrit ad radicem Domfrontis caſtri apud Condarenſem vicum. Damus molendinos cum omni iure molendinaria delaptionis, ſicut ibidem teneo, & Eccleſiam S. Martini cum decimis & omnibus pertinentiis, & Eccleſiam S. Petri de Reſpectu, cum decimâ & terrâ, quam tenuit Vlguerius Presbyter quam ei dedit Reginaldus Epiſcopus in Alenconienſi pago, &c. Huius donationis teſtes ſunt Aneſgaudus Cenomanenſis Epiſcopus, Sigefridus Sagienſis Epiſcopus, Achardus diues miles de Domfronte, Fulcuinus de Alta Ripâ, Girardus Malſcus, Vuillelmus Princeps, Matildis vxor, Fulco, Varinus, & Vuillelmus filij.

La Luzerne. Lvcerna Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Abrincenſis, titulo Sanctiſſimæ Trinitatis, fundatur primùm ab Haſculfo de Sublgneio milite, qui multa dona fecit in nemore de Curbâ foſsâ. De cuius Abbatiæ fundatione ſic notatur in ms. Codi-
1143. ce. *Anno ab Incarn. Domini* MCXLIII. *Vuillelmus Hieron. Abrincenſis Archidiaconus, venire fecit tempore Paſchali Religioſos viros Tancheredum, & Stephanum, qui ſub Gilberto Priore Ordinem Præmonſtratenſem ſuſceperant, & impetrauit à cognato ſuo Haſculſo donari capellam quæ erat in nemore quod Curba foſſa dicitur.* Huius autem cœnobij primus Prior Tancheredus inter beatos recenſetur, in cuius pectore, vt aiunt, crux lactea in horâ mortis apparuit; defunctus anno 1141. 8. Idus Iunii, de quo conſulenda Bibliotheca Præmonſtratenſis. Abbatum autem huius cœnobii nomina communicauit Pater G. le Tan Sindicus monaſterij.

1. *Teſcelinus*, promotus in Abbatem anno Chriſti 1144. circa feſtum S. Sebaſtiani, præfuit monaſterio an.
1156. 12. obiit 1156. 15. Cal. Februarij. Poſt mortem Tancredi primi Prioris anno 1145. in feſto S. Lucæ prædictus Abbas & fratres exeuntes de nemore propter loci illius incommoditatem, & inconuenientiam, venerunt in vallem iuxta Thar, ſuſceptíque ſunt à Richardo de Sublgneio Abrincenſi Epiſcopo fratre Halſculfi fundatoris in capellâ ligneâ, ex manuſcripto Lucernenſi.

2. *Anſgotus*, creatur anno 1157. 11. Calend. Maij defunctus 1206. 26. Octob. Anno 1161. inquit, ms. co- 1161.
« dex Lucernenſis (forrè 1171.) reddiderunt Anſgotus Abbas & fratres, Haſculfo de Sublgneio in præſentiâ venerabilis Patris Achardi Abrincenſis Epiſcopi, & Ricardi Conſtantienſis Archidiaconi, terram quæ inter viuarium noſtrum & nemus, & Thar, & Tharner, quam priùs nobis dederat idem Haſculfus de Sublgneio, præfatus Haſculfus dedit prædicto Epiſcopo, Epiſcopus dedit Guillelmo de S. Ioanne omnino liberam & quietam ad fundandam in eâ Abbatiam. »

3. *Raaulfus de Drageuilla* electus an. 1203. 1203.

4. *Daniel.*

5. *Richardus* 1.

6. *Thomas* 1.

7. *Nicolaus Boutteroye* electus 1235. 1235.

8. *Petrus de Tourieuille* ſuffectus an. 1257. obiit 1274.

9. *Ioannes de Bolleroye* 1. 1275.

10. *Robertus Iean* 1290. 1290.

11. *Thomas Barbou* 1. nominatur Abbas 1326.

12. *Radulfus le Clerc* electus an. 1334. obiit 15. Martij 1370. Eius tempore totum ferè cœnobium à Nauarris & Anglis deſtructum eſt, nihílque præter infirmatorium integrum ſuperfuit.

13. *Thomas Tacon* 2. obiit 1388. 18. 1388
Iulij.

14. *Ioannes de Talleuande* 2. obiit an. 1397.

15. *Ioannes du Rocher* 3. interiit 1407. 26. Maij.

16. *Philippus Badin*, defecit 1450. 145[illegible]
19. Maij, cùm anno 1440. primum lapidem poſuiſſet vrbis Grandiſuillæ ab Anglis ædificatæ.

17. *Gaufredus le Cour*, ſedilia chori extruxit, horrea & alia monaſterij ædificia reſtaurauit, priuilegium mitræ obtinuit, obiit 1464. 30. Septembris.

18. *Ricardus de Laual* 2. electus, idem poſteà Abbas Ardenenſis, Lucernenſis aſceterij clauſtrum & dormitorium reſtituit: ſublatus eſt è me- 1090.
dio 1490. 9. Iunij.

19. *Ricardus de Laual* 3. prioris nepos, patruo in vtriúſque cœnobij regimine ſucceſſit, mortalitatem exuit 1507.

20. *Franciſcus Caignon* 1. electus,

ædificauit domum Abbatialem, ſpiri-
1528. tum teddidit Ardenæ 1528. eo mor-
tuo Aſcetæ eligunt *Ioannem de Piron*
qui titulo caruit ob electionum ab-
rogationem, & penſionem dumtaxat
obtinuit.

21. *Gabriel* Cardinalis *de Granmont*
nominatus, monaſterium biennio tan-
tùm adminiſtrauit, illúdque permu-
tauit.

22. *Odetus* Cardinalis *de Chaſtillon*
præfuit biennio.

23. *Andreas de Guidotty* Commen-
1555. datarius anno 1555. mortuus 1572.
cùm feoda & potiora prædia diſtra-
xiſſet prætextu alienationum Eccle-
ſiaſticarum, & cœnobium in ſolitu-
dinem redegiſſet.

24. *Renatus Iourdain* pro reſtaura-
tione cœnobij admodum laborauit,
1598. multáque paſſus, obiit ex morbo ar-
ticulari an. 1598.

25. *Ioannes de la Belliere* 4. Cano-
nicus Regularis profeſſus apud Blou-
teriam Ordinis S. Auguſtini, Abba-
tiæ poſſeſſionem adeptus, profeſſus
eſt Ordinem Præmonſtratenſem, ac
cœnobium ipſum in ſpiritualibus &
temporalibus reformauit, eiúſque red-
1634. ditus admodum auxit, obdormiuit an.
1634. 22. Iunij.

26. *Franciſcus de la Belliere* 2. Do-
ctor Theologus ſuperioris nepos, ex
reſignatione patrui, triennio ante eius
obitum cœnobii regimen nactus.

S. Lu- S LVCIANI Ordinis Benedicti-
cian lés ni celebre Monaſterium, diœceſis Bel-
Beauuais. louacenſis, conditur à Rege Childe-
berto, & inſtaurarur à Chilperico, ſe-
dente Epiſcopo Dodone: cuius loci
Abbates, qui & S. Petri, & Bellouа-
cenſes hi reperiuntur apud Louue-
tum.

1030. *Hubertus* 1030. tempore Drogonis
Bellouacenſis Preſulis.

Theobaldus 1072.

Petrus 1. 1078.

Serlo 1. vel *Gerlo* 1132.

1136. *Girardus* 1136.

Serlo 2. 1142.

Petrus 2. 1147. & 1161.

1175. *Vuilelmus* 1175.

Vualterus 1. ex cartâ tranſactionis
inter Radulfum Comitem Clarimon-
tis an. 1187.

Hugo 1188. ex Flauiacenſi, tandem
Cluniacenſis Abbas.

1190. *Vualterus* 2. 1190.

R... anno 1210.

Erardus 1213. 1237.

R. 1237.

Ioannes 1. 1255.

Odo 1. 1272. frater Ioannis Cardi-
nalis Choleti.

Ioannes de Cauiliaco 2. 1297. 1297.

Petrus 4. 1301.

Odo de Gounieux 2. 1318.

Petrus 5. 1340. 1340.

Ioannes 3. 1341.

Americus 1358.

Gofridus 1365. 1365.

Robertus de Queſnes 1400.

Petrus de Beauuoir 6. 1443.

Radulphus de Villers 1467. 1467.

Ioannes de Villers 4. 1473. obiit 17.
Iunij 1492.

Antonius du Bois Epiſcopus Biter-
tenſis, Abbas Commendatarius anno
1499.

Odetus Cardinalis *de Chaſtillon* anno 1567.
1567.

Alexander Borbonius Magnus Fran-
ciæ Prior.

Petrus Cardinalis *de Berule* 7. 1629. 1629.

Armandus-Ioannes du Pleſſis Cardi-
nalis de Richelieu.

Iulius Cardinalis *Maſariny*.

LVCVM Ordinis Benedictini, diœ- *De Luc.*
ceſis Oloronenſis, in honore beati
Vincentij Leuitæ & Martyris con-
ſtruitur, cui donatur locus de Luco
à Vuillelmo Sancij Comite Gaſco-
niorum, vt notant veteres tabulæ cœ-
nobij de Luco, cuius loci Abbas Ca-
rolus de Coſſé, Franciſci Ducis de
Briſſac Franciæ Paris filius.

S. LVPI in vrbe Trecenſi, olim *S. Loup*
cœnobium ſuburbanum à Normannis *de Troyes.*
euerſum, intra vrbis mœnia à Clericis
exædificatur ſub titulo Diui Lupi
Trecaſſenſis Epiſcopi, poſtmodum à
Canonicis ſæcularibus gubernata eſt
hæc baſilica, quorum congregationis
primicerius ſæcularis erat Præpoſi-
tus, ex his autem præfuêre Capitu-
lo Ioannes, Vitlencius, Silueſter, Gi-
rardus de Maxeio anno 1114. & Gui- 1114.
do; poſt cuius obitum aſſenſu Theo-
baldi Comitis, conſilio Hugonis Al-
tiſſiodorenſis Epiſcopi, & Attonis
Trecenſis, S. Lupi Canonici ad regu-
læ Auguſtinianæ normam ſe compo-
ſuerunt circa an. 1135. eiſque ordina-
tum, vt amodò loco vnius Canonici
defuncti alter Regularis ſuccederet,
ac B. Auguſtini inſtitutum obſerua-
retur, & tunc quoſdam de Eccleſiâ B.
Martini pro Regulâ inchoandâ ad

hoc monaſterium tranſtulerunt, vt A obſeruatur in antiquo cartulario, & Promptuario Tricaſſino Nicolai Camuzati, ex quo Abbates deſumpti hac ſerie.

1. *Girardus* ex Priore S. Martini ele-
1137. ctus 1137. rexit annis 4. menſ. 5. diebus 12.

2. *Eurardus* anteà Cantor S. Lupi 1147. qui Ebrardus in diplomate Attonis Epiſcopi vocatur, obiit 1153.

1153. 3. *Guiterus* 1153. per annos 44. ſuam rexit Eccleſiam.

4. *Drogo* tempore Garneri Trecaſſini Preſulis à quo benedictus, eique B obedientiam pollicetur, præfuit an. 12.

5. *Manaſſes* 1208.

6. *Philippus* 1. annis decem guber-
1211. nauit, & 1211. conceſſit de aſſenſu monaſterij ſui Blanchæ Comitiſſæ Campaniæ totum feodum de Ricuillâ.

7. *Philippus* 2. abdicauit munus Ab-
1230. batiæ, factus monachus Clareuallenſis circa an. 1230.

8. *Simon*, an. 7. menſibus totidem ſedit.

9. *Bernardus.*

10. *Renaudus.*

11. *Gualterus* obiit in receſſu ſubſi- C dij terræ ſanctæ.

12. *Milo.*

13. *Iſambardus.*

1309. 14. *Hodoynus du Fay* 1309.

15. *Ioannes* 1.

16 *Nicolaus de Mariniaco* 1. 1325.

17. *Iacobus Muete.*

18. *Ioannes de Challeyo* 2. cuius tempore facta eſt capſa argentea in quâ repoſitæ ſunt relliquiæ S. Lupi.

19. *Nicolaus* 2.

20. *Gauffridus.*

21. *Ioannes Perſin* 3. Decretorum Doctor, Regis Conſiliarius, Religioſus de Virtute rexit 37. annis. Sepul- D tus in Capellâ B. Mariæ quam fundauerat, ſub eo epitaphio. *Hic iacet Venerabilis Pater M. Ioannes Perſin natus de Virtute, Iuris Canonici eximius Doctor, qui hanc capellam cum multis ædificiis in hac domo ædificauit, diéſque ſuos*
1410. *in eadem terminauit die* 24. *Ianuary anno* MCCCCX.

22. *Alardus de Sauiniaco* 1412.

23. *Simon de Pictauiâ.*

24. *Guillelmus Andoilette* 1. ex Religioſo Caſtellionenſi, viuis exemptus
1461. 1461. die S. Criſpini, iacet in naui Eccleſiæ.

25. *Petrus Andoilette*, ſeptem annis ante mortem Guillelmi patrui reſignantis, iuxta quem humatus; deceſſit 26. Sept. 1491.

26. *Nicolaus Fortet* 2. Theologiæ Doctor in almâ Facultate Pariſienſi, oriundus de Planceyo, ex ceſſione Petri 1486. cui Innocentius 8. conceſſit ius ornamentorum Pontificalium literis datis 11. Cal. April. 1487. 1487.
vbi dicit Papa regularem obſeruantiam hîc ſemper floruiſſe: Eccleſiam ſuam ſtructuris & poſſeſſionibus ampliauit, mortuus ætatis anno 84. die 18. Decemb. 1514. ſepultus in Capellâ S. Nicolai.

27. *Nicolaus Prunel* 3. ex reſignatione ſuperioris 15. Martij 1513. obiit 1513.
1533.

28. *Odardus Hennequin* primus Commendatarius Abbas, & Epiſcopus Trecenſis 1544.

29. *Ioannes Errault* 4. dictus de Che- 1555.
mans 1555.

30. *Stephanus de Nicey* monachus Moliſmenſis.

31. *Ioannes de Vulcob* 5. obiit 1608.

32. *Nicolaus de Neufuille* 4. Conſiliarius in Parlamento Pariſienſi, Abbas per obitum Ioannis.

33. *Guillelmus Fouquet de la Varenne* 2. Epiſcopus Andegauenſis 1613. 1613.

34. *Ioãnes Ariſtides de Modene* 6. 1622.

35. *Franciſcus le Blanc du Rollet* 1647.

S. LVPI ad Ligetim, ex Prioratu *S. Lup*
in nouam Abbatiam inſtituitur hoc *pr... O-*
monaſterium in diœceſi Aurelianenſi, *leans.*
ab Vrbano 8. ſummo Pontifice 1639. menſe Octobri, vbi prima Abbatiſſa 1639.
fuit Anna-Maria de Cochefilet de Vaucelas, nunc cœnobij Bellimontis propè Turones moderatrix.

LVRA diœceſis Siſtaricenſis, Or- *Lure*
dinis Benedictini, quondam à Boſcodunenſi Abbatiâ pendebat, inſtituti Caliſienſis, primò fundatur à Fulcone de Alſonicis & aliis dominis, qui ante an. 1172. vt videtur, in manu Petri 1172.
de Sabrano Epiſcopi Siſtaricenſis, locum de Lurâ Guidoni Abbati Boſcaudonenſi, in Ebredunenſi pago & diœceſi contulêre, ex cuius tabulario ſequens deſumpta donationis carta: FVLCO *de Alſoncis, Frezols, & Rambaudus eius frater, ac nepos Raimundus Laltir, Vndebertus de Valle ac frater eius Guillelmus, & filij eius Leodegarius, & Vndebertus, Bertrandus de Graucſon, Guillelmus de Montelauro, & Leodega-*

rius frater Elfandi, donauerunt Deo & Guigoni Abbati Boſcaudonenſi & habitatoribus eiuſdem loci &c. Pro redemptione animarum ſuarum & parentum ſuorum, locum de Lvra *ſicut ipſius terminos poſuerunt, in præſentiâ Domini Petri Siſtericenſis Epiſcopi. Huius donationis teſtes ſunt idem Petrus Epiſcopus in cuius manu donatio facta eſt &c. Ad radicem montis qui vocatur Rooterius:* Priuilegium hoc laudauit Comes Forcalquerienſis tabulâ cartophilacij Boſcaudonenſis cuius tenorem adſcribimus:
„ Ego Gvillelmvs Comes
„ Forcalquerij, & frater Bertrandus pro
„ remedio animæ & parentum meo-
„ rum, dono, laudo, & concedo Gui-
„ goni Abbati de Boſcodun & Fratri-
„ bus ibidem Domino ſeruientibus, &
„ ſucceſſoribus eorum locum in Lurâ
„ iuxta fontem de Martarol, ad con-
„ ſtituendam Abbatiam, ad laboran-
„ dum in eadem in montaneâ quantum
„ opus fuerit, ad nutriendum vbique in
„ terrâ meâ &c. Hæc donatio facta eſt
„ in burgo Manuaſcę in clauſtro B. Ma-
„ riæ. Teſtes huius donationis ſunt fra-
„ ter Hugo Villebis Archidiaconus Si-
„ ſtarcienſis, &c. Giraudus ſacerdos
„ hanc cartam ſcripſit. Originem verò & progreſſum cœnobii iſtius explicat tabula altera ex archiuis Aquenſibus Regiis, quam non abs re fuerit quoque hîc apponere.

Ego Gvillelmvs, *Dei gratiâ Comes Forcalquerij, filius quondam bonæ memoriæ domini Comitis Bertrandi, & dominæ Comitiſſæ Iangerandæ, confiteor tibi Patri & domino Roſtagno Lurenſis monaſterij Abbati, & recognoſco quod in tempore adoleſcentiæ meæ cum eſſem cum Comitiſſâ Garcendâ auiâ, dominâ & nutrice meâ, poſt factam à dominis de Alſonengues & Mantiſlanri donationem, eorum voluntate donaui poſteà Deo & S. Mariæ locum* de Lvra *ad ædificandam ibidem Eccleſiam in honore Domini noſtri Ieſu Chriſti & glorioſæ Virg. Mariæ, & ad inſtituendam ibi Abbatiam ſecundùm Ordinem Caliſienſium à S. Hugone Gratianopolitano Epiſcopo quondam inſtitutum. Hanc autem donationem factam in præſentiâ multorum teſtium quorum nomina inferiùs ſcripta ſunt, poſteà factus iuuenis, & annorum quadraginta iterum volui confirmare, in manu domini Hugonis Abbatis Caliſienſis monaſterij, in cuius manu primam donationem ſimiliter feceram, cum eſſet Abbas tunc Boſcaudunenſis monaſterij quod prius ipſe conſtruxerat. Poſteà verò idem ipſe ædificauit Monaſterium de Lurâ, & fuit primus Abbas vtriúſque monaſterij. Ad vltimum reductus eſt ad Caſilienſe monaſterium, vt Abbas ibi factus cum viſitaret poſteà monaſterium de Lurâ, veniens ad nos rogauit, & iterum in manu eius monaſterium de Lurâ, & omnes terras poſteà eidem monaſterio acquiſitas concederem. Sanctas itaque preces illius libenter exaudiens, in remiſſionem peccatorum meorum, patris mei, parentum & anteceſſorum, donaui Deo &c. locum ipſum in quo fundata eſt Abbatia, & omnem terram infrà terminos & extra terminos Abbatiæ, tam à prædicto Abbate Caliſienſi, quàm ab alio Abbate de Lurâ Imberto & ab aliis fratribus: vſque in hodiernam diem iam dicto monaſterio per donationem, vel per quemcumque alium modum, acquiſitum, & nominatim domum ſeu grangiam in valle S. Pontij de Lurâ, & nominatim cellarium in valle S. Stephani, & molendinum vbicumque facere voluerint, in valle Montiſlauri. Præterea conceſſi & confirmaui terminos ſupradictæ Abbatiæ qui incipiunt à furno Miramaciæ, rectâ lineâ vltrà cumbam Lauteriam, donec incipimus aſcendere. Conceſſi & donaui fratribus prædicti monaſterij qui tunc ibi erant, & qui nunc ſunt & ſucceſſoribus eorum. Et recognoſco tam dicto domino Abbati Roſtagno quòd primæ donationis meæ in burgo Manuaſcâ in clauſtro B. Mariæ factæ, teſtes fuerant Guillel. Archidiaconus Siſtericenſis &c. Secundæ autem confirmationis teſtes Petrus, G. Forcalquerienſis Præpoſitus qui nunc hanc cartam dictauit & alij: facta fuit confirmatio iſta anno ab Incarnatione Domini milleſimo centeſimo nonageſimo* 1191.
primo, menſe Nouembri, regnante Henrico Romanorum Imperatore. Vt autem fides & memoria tam primæ quàm ſecundæ donationis meæ omni tempore firma permaneat, tibi patri & domino Roſtagno Lurenſi Abbati &c. Petrus ego Notarius domini mei Comitis mandato hanc cartam ſcripſi apud Forcalquerium, menſis Maij die primâ, Dominicæ Incarnationis anno mccvii. Porrò hi ſunt tantùm Abbates de Lurâ quos ex ſchedis indagare potuimus.

Guido de Reuel Abbas Boſcaudoni 1149. & de Lurâ 1174. interfuit do- 1174.
nationi Vuilelmi Comitis Forcalquerij Charberto Priori Carruſiæ Durbonis, Abbas & Caſilienſis anno 1191.

Raſtagnus.

1417. *Andoinus Giraudi* 1417. 15. Ianuarij, præſtat obedientiam Roberto Epiſcopo Siſtaricenſi ſaluo iure Eccleſiæ Auenionenſis.

Rertraudus Iſtandolatÿ Prior clauſtralis Cathedralis Auenionenſis, & Abbas 1456. Decemb. 5. iurat obedientiam Vicario Siſtaricenſi, ſede vacante, ex libro viridi Epiſcopatus.

Antonius de Beraudin Abbas B. Ma-
1543. riæ de Lurâ 1543.

Ioannes Aimini circa an. 1601.

Lure. LVTRENSE Monaſterium diœceſis Biſontinæ, Ordinis S. Columbani primùm, poſteà S. Benedicti, hos habuit Abbates ex ſchedis Chiffletianis.

1. *S. Deicolus*, Hibernus, S. Columbani diſcipulus, cum eo exulans è monaſterio Luxouienſi, Lutræ ſubſtitit
610. anno Chriſti 610. vbi conſtructo cœnobio multis poſt annis moritur die 18. Ianuarij, quâ die vitam eius reperies in Ioannis Bollandi Ianuario.

2. *S. Columbinus*, Deicoli diſcipulus colitur 13. Septembris, vt notant Galeſinius, & Vion.

3. *Icho*, de quo vita S. Deicoli, idem, vt videtur, qui Hicca ſcribitur in diplomate Lotharij Regis dato pridie Nonas Maij, indictione 13.
865. adeóque anno 865. non autem vt eſt in quodam apographo 880. ad quem Lotharius non peruenit.

4. *B. Balthrannus* anno 959. ab Ottone Rege miſſus eſt in poſſeſſionem Lutrenſis monaſterij, ante centum ampliùs annos à Vualdradâ Lotharij Regis pellice contaminati, & exinde ab Hungaris euerſi, atque ab Ebechardo Comite, eiúſque filio Hugone, ac nepotibus occupati: obiit B.
960. Balthrannus an. 960. 15. Auguſti, vix menſibus decem in Lutrenſi adminiſtratione expletis.

5. *Vuerdolphus* Balthranni nepos, hoc eſt, vt opinamur, fratris eius, aut ſororis filius: huic vitam S. Deicoli dicat auctor anonymus.

1016. 6. *Milo* floruit an. 1016.

7. *Gerardus* 1051. anno 2. Leonis Papæ 9. Indict. 4. quarto Idus Februarij,

8. *Vlrichus*, ſiue *Vdalricus* 1157.

1178. 9. *Guido* an. 1178.

10. *Theobaldus* Princeps Imperij, & aulæ Imp. Capellanus 1232.

11. *Vtardus* 1273.

12. *Petrus de Beſfroimont* 1. 1289. & 1290. 1289.

13. *Petrus de Moutboſon* 2. 1329.

14. *Iacobus de Vby* 1341. 1347.

15. *Guillelmus* 1. 1355. eiectus ab in- 1355.
uaſoribus laicis, qui biennio, & duobus ferè menſibus eo pulſo monaſterium obtinuerunt.

16. *Otto* 1361. ab eo Rudolfus 4. Dux Auſtriæ flexis genibus ante ſepulchrum B. Columbini, petiit, obtinuítque aliqua eius oſſa, Viennam ad Sancti Stephani baſilicam deportanda.

17. *Henricus* annis 1367. & 1376.

18. *Guillelmus* 2. 1379. 1379.

19. *Petrus* 3. 1389.

20. *Ioannes de Balmetâ* 1. an. 1417. & 1419. obiit 1422. quo anno ſucceſſit ei nepos eius cognominis.

21. *Ioannes de Balmetâ* 2. anteà Prior S. Antonij in Frigido monte,
cuius mentio per annos 1426. ad 1439. 1426.

22. *Elias de Lantoue* 1439.

23. *Claudius de Rye.*

24. *Ioannes Steur* 3. vulgò bonus Abbas nuncupatus, appellatur in ta-
bulis ab anno 1485. ad 1501. videtur 1485.
autem obiiſſe anno 1506.

25. *Ioannes Vtrot* 4. iam erat electus 13. April. 1506.

26. *Gregorius de Maſmunſter* 1. anno 1513.

27. *Georgius Moyſebaulx*, cuius tempore ædificatæ ſunt turres & alia munimenta monaſterij Lutrenſis circa
an. 1520. fortaſſe idem eſt cum ſupe- 1520.
riori.

28. *Ioannes Rudolfus Steur* 5. Abbas ſimul Lutrenſis & Murbacenſis circi-
ter annos 1540. 1560. & 1570. vir pla- 1570.
nè irreligioſus, qui clauſtrum conuertiſſe dicitur in ſphæriſterium: cuius negligentiâ, prauíſque exemplis collabi cœpit apud Lutrenſes religioſa diſciplina.

29. *Ioannes Vlricus à Raitnaun* 6. 1570.

30. *Vuolfgangus Theodoricus à Raitnaun*, paulò poſt electus Archiepiſcopus Saliſburgenſis.

31. *Andreas* Cardinalis *Auſtriacus*
1587. 1587.

32. *Ioannes Georgius à Kalckenriedt* 7. an. 1601.

33. *Leopoldus Auſtriacus* 1. 1615. ante contractas nuptias.

34. *Leopoldus-Guillelmus Auſtriacus*
ex anno 1626. filius Ferdinandi II. 1626.
frater

frater Ferdinandi 3. Imperatorum, Epiſcopus Argentoratenſis, & Belgij Prorex an. 1654.

Luxeu. LVXOVIVM, diœceſis Biſontinæ, primùm Ordinis S. Columbani, exinde poſt aliquot ſæcula Ordinis S. Benedicti, fundatur ab ipſo S. Columbano in Voſago monte, in Sequanorum & Leucorum confinio anno æræ

590. Chriſtianæ 590. Childeberti Iunioris Regis 15. Erexerat autem Columbanus longè ante hæc tempora monaſterium ad Anagrates, (vulgò Ainegray) in eadem Voſagi eremo, octo ferè milliariis à Luxouio diſſitum, cum veniâ Sigeberti Regis, patris Childeberti, vt aſſerit Ionas in Columbano, & quidem anno regni Sigeberti 7. ſi fides tabulis Luxouienſibus, qui fuit annus Chriſti 568. cuius Anagratenſis cænobij anguſtiæ cùm monachorum vndique aduentantium non caperent multitudinem, ventum eſt ad Luxouium, celebre ac famoſum in Burgundiâ cœnubium, indéque ad Fontanas quinque circiter à Luxouio paſſuum millibus, vbi conſtructis monaſteriis, atque Regulâ à S. Columbano ſcriptâ, præficitur ipſe Archimandrita. Subiectam Abbatum ſeriem communicauit Petrus Franciſcus Chiffletius Soc. Ieſu Preſbyter ex opere Luxouienſi nondum edito, cui titulus Columbanus Patriarcha.

1. *S. Columbanus*, primus Abbas & fundator, ſed à tribus aſceteriis potiſſimùm euaſit Luxouienſe, quòd & aliorum complurium deinceps in Burgundiâ, in Belgio, in reliquis Galliis, ac demum in Longobardiâ ſecundùm eandem regulâ conſtitutorũ caput fuit: caput, inquam, ſiue auctoritate & principatu, ſiue origine duntaxat ac deriuatione. Ionæ teſtimonio egreſſus fuerat è patriâ ſuâ Hiberniâ S. Columbanus cum duodecim ſociis, annum agens ætatis vicéſimum, indéque per Britanniam inſulam in Gallias tranſiens; eas concionabundus aliquandiu peragrarat, nullo certo loco defixis ſedibus, donec à Sigeberto Rege ſedem in regno ſuô ſibi deligere rogatus, in Voſagum cum ſuis ſe recepit anno quem diximus Chriſti 568. Quanto tempore ante fixas in Voſago ſedes Galliam cum ſociis peruagatus ſit, qui definiat neminem reperimus, tunc quidem inter monachos Lerinenſes per aliquod tempus verſatus videtur, vt refert auctor Chrooologiæ Lerinenſis; ſi dixeris triennio, ſic anno illo 568. quo à Sigeberto Rege inuitatus eſt, fuerat Columbanus annorũ 23. ſi quinquennio, annorum 25. pulſus eſt autem Luxouio ſecundùm Fredegarium anno Theoderici Regis 14. qui fuerat Chriſti 610. viceſimo anno, vt inquit 610.
Ionas, poſt incolatum eremi illius. Eremum igitur illam primùm ingreſſus fuerat anno 590. qui eſt Childeberti 15. Quare eremus hîc accipienda eſt Luxouienſis, non Anagratenſis, nam Anagratenſem incolere cœperat Columbanus munere Sigeberti Regis, qui poſteà, ait Ionas, apud Victoriacum villam publicam à Chilperico fratre interfectus eſt. Conuenit ea Sigeberti cædes in an. 575. regni eius 14. ſic ex tabulis Luxouienſibus in Voſago conſederat anno Sigeberti 7. Chriſti porrò 568. ante fundatum Luxouienſe monaſterium duobus & viginti annis, quadriennio poſt relictum Luxouium, nempe an. 614. S. Columbanus Bobienſis in Longobardiâ cœnobij fundamenta iecit. Defunctus ſequenti anno 615. 9. Cal. 615.
Decemb. à fundatâ Luxouienſi mandrâ anno 25. ab Anagratenſi 47. (ætatis ſuæ poſito illo triennio, vel quinquennio Gallicanæ prædicationis) anno 70. vel 72.

2. *S. Euſtaſius* præfuit Luxouienſi monaſterio poſt S. Columbanum annis 15. obiit die menſis Martij 29. anno Chriſti 625. Matiſconenſe Con- 625.
cilium illud in quo Agreſtinum rebellem monachum Euſtaſius confudit, vix ſeriùs quàm anno Chriſti 623. celebrari potuit: vide notas Chiffletij in cap. 26. chronici Benigniani.

3. *S. Valbertus* ex Comitibus Meldenſibus patre natus Agnetico, fratres habuit S. Cagnoaldum Laudunenſem, & S. Faronem Meldenſem Epiſcopos, ſororem verò S. Fatam, ſeu Burgundofaram Abbatiſſam. Abbas fuit Luxouienſis poſt S. Euſtaſium per an. 40. deceſſit 2. die menſis Maij anno 665. longè diuerſus fuit à Valberto Comite Arkenſi: vide notas 665.
eaſdem in cap. 26. chronici S. Benigni Diuionenſis.

4. *Vuindologus*, qui & *Vandologius*.

5. *Bertoaldus*, in alio exemplari *Deotoaldus*.

6. *Ingofredus*, cuius obitus 9. April.

7. *Cunctonus.*
8. *Ruſticus.*
9. *Sayfarius.*
10. *Adonus.*
11. *Arulfus.*
12. *Lendinus.*
13. *Ragnebertus.*
14. *Gerardus.*
15. *Ratto.*
16. *Vuikeranus* defecit 11. Aprilis.

17. *Miletus*, aliis *Mellinus*, cuius tempore Vandali totam deuaſtantes regionem, etiam Abbatem & monachos Luxouienſes interfecerunt. Tunc autem ceſſauit laus perpetua, B quæ à tempore ſanctorum Columbani & Euſtaſij inſtituta fuerat: & manſit monaſterium ſine Abbate annis quindecim.

18. *Trudoaldus.*
19. *Gaylenbus.*
20. *Ayribrandus.*

21. *Buoſo*, tempore Gedeonis Archiepiſcopi Biſontini circa annum
790. Chriſti 790.

22. *Grimoaldus.*
23. *Andreas.*
24. *Dotto*, aliàs *Docto.*
25. *Sikelmus.*
26. *Dadinus.*

815. 27. *S. Anſegiſus*, viuebat anno 815. C indictione 8. de quo ſic Necrologia, ſeu Kalendaria aut Martyrologia Luxouienſia. 16. *Cal. Auguſti obitus B. Anſegiſi Abbatis, item 20. die menſis Maij. inuentio corporis S. Anſegiſi Abbatis, atque Confeſſoris Chriſti.*

28. *Fulbertus.*

29. *Drogo*, filius Caroli Magni, Archiepiſcopus Metenſis.

30. *Gibardus*, qui & *Gibertus.* hunc Abbatem Sarraceni de Saxoniâ interfecerunt cum omnibus eius monachis, & monaſterium, eiúſque omnia ædificia incenderunt. Fuitque exinde locus deſolatus per 35. annos: quibus D tranſactis, & monaſterio paulatim reædificari cœpto, Abbas fuit.

31. *Odo* 1. ſiue *Oddo* qui plurima de bonis ſuæ Eccleſiæ reuocauit.

32. *Adeloncus*, qui & *Aaloncus*, hic multa per S. Euſtaſij & S. Valberti reliquias recuperauit: mortuus pridie Nonas Decembris.

33. *Adzo*, hic deceſſorum ſuorum ſeriem & breue chronicon conſcripſit.

34. *Milo*: necrologium vetus ſic ait: 15. *die menſis Iulij deceſſit Milo Abbas pius, & paſtor egregius, S. Petri Luxo-* A *uienſis cœnobij gubernator bonus.*

35. *Gerardus*, iſte fecit templum S. Petri.

36. *Rogerius.*
37. *Robertus.*
38. *Guido* 1.

39. *Hugo* 1. conſanguineus Henrici Imp. præerat an. 1123. & 1129. 1129.

40. *Ioceranus* anno 1136. tempore Innocentij Papæ 2. apud quem queritur Petrus Abbas Cluniacenſis lib. 4. epiſt. 3. de euersâ Luxouienſium religioſâ diſciplinâ.

41. *Stephanus* 1. 1143. 1143.

42. *Gillebertus* 1147.

43. *Hugo* 2.

44. *Bocardus* qui & *Brocardus* 1187. 1187.

45. *Oliuerius*, hunc anno Chriſti 1189. Theodericus Biſonticenſis Archiepiſcopus Hieroſolymam petens, ſuum in Archiepiſcopatu Vicarium reliquit.

46. *Theobaldus* 1.

47. *Simon* 1223. tranſlatus eſt iſte ad 1223. Abbatiam Bezuenſem.

48. *Regnerius.*

49. *Hugo* 3. tempore Friderici 2. Imp.

50. *Guillelmus Kalo* 1. obiit Idibus Auguſti an. 1283. 1283.

51. *Theobaldus de Falcogneyo* 2. confirmatus in Curiâ Romanâ tempore Martini Papæ 4. anno 1284. obiit de- 1308. nique 1308. ipſo die Reſurrectionis Dominicæ.

52. *Stephanus* 2. ex monacho Luxouienſi canonicè electus eſt, & confirmatus à Clemente Papâ 5. Pictauis 1308. 14. Cal. Septembris: obiit autem Geneuæ 1314. Calendis Auguſti 1314. vbi & ſepultus eſt in capitulo fratrum Prædicatorum ante imaginem Chriſti crucifixi.

53. *Odo* 2. præerat 1319. perfecit templum Luxouienſe, & dormitorium refecit, extruxit etiam magnam turrim de Baudoncourt.

54. *Fromundus de Corcandrayo* præerat anno 1345. obiit 1351. 11. Cal. A- 1351. prilis.

55. *Guillelmus de S. Germano* 2. in Aruerniâ nobilibus ortus parentibus, ex anno 1351. rexit annis 14. extruxit turrim vnam præcelſam, reſtaurauit muros Abbatiæ in circuitu, obiit 1363. 1363. die 24. Aprilis, ſepultúſque eſt in baſilicâ S. Petri poſt primarium altare.

56. *Aymo de Molain* præfuit annis 19. fecit magnam turrim propè muros

pro defenſione monaſterij & villæ, au- A
1382. lam etiam ædificauit: mortuus 1382.
die 20. Aprilis, ſepultúſque eſt in æ-
de S. Petri in ſacello S. Nicolai.

57. *Guillelmus de Buxul* 3. conſtruxit
Luxouij xenodochium quod S. Ro-
marici vulgò dicitur: ædificauit Eccl.
B. Mariæ iuxta Abbatiam, clauſtrum
etiam in monaſterio, & magnam tur-
rim cum tribus paruis in caſtro de
Baudoncourt, capſam quoque argen-
team, & magnam crucem fabricari
1418. cu uit, rexit annis 36. obiit 1418. 7.
Idus Auguſti, de quo tabulæ Luxo-
» uienſes: ipſe erat tutela pauperum, B
» norma religionis, omnis virtutis exem-
» plar.

58. *Stephanus Pierrecy* 3. ſex annis ad-
miniſtrauit parùm vtiliter, deceſſoris
1424. ſui non ſedulus imitator, obiit anno
1424.

59. *Guido Pierrecy* 2. ſex quoque an-
nis iſte monaſterium non tam regere
quàm perdere laborauit: cui oppoſi-
tus à Martino Papâ.

60. *Ioannes de Vugellis* 1. retruſus
eſt in carcerem ab impio & ſacrilego
Guidone, qui denique excommuni-
catus, & abiecto habitu monaſtico a- C
poſtata miſer & mendicus in ſquallo-
re vitam concluſit.

61. *Guido Briſſant* 3. præfuit per an-
nos 18. reſarciendis monaſterij dam-
1449. nis intentus: obiit 1449.

62. *Ioannes ... ffrus* 2. Cardinalis
SS. Siluestri & Martini in Montibus,
Luxouij honeſtis parentibus editus,
Abbas & S. Dionyſij in Franciâ, Epiſ-
1473. copus Attrebatenſis, & Albienſis
obiit 1473.

63. ...tonius de Neuchaſtel 1. Theo-
baldi Burgundiæ Mareſcalli, & Bo-
næ de Caſtrouillano filius, fuit etiam
Epiſcopus & Comes Tullenſis, ab D
eóque cœpere Luxouienſes Abbates
Commendatarij. Multa in rem ſui
monaſterij prudenter geſſit: obiit Pa-
riſiis 3. Calendas Martij anno 1492.
ſi Luxouienſi Necrologio fides, ali-
1494. qui tamen ſcribunt 1494.

64. *Ioannes de Palude* 3.

65. *Franciſcus de Palude* 1.

66. *Franciſcus Bonnallot* 2. interiit
1568. 1568. 18. Decembris.

67. *Antonius Perrenot* 2. Cardina-
lis Granuellanus, & Archiepiſcopus
Biſontinus, obiit 1586. 11. Calendas
Octobris.

68. *Ludouicus Madrutius* Cardina-
A lis & Epiſcopus Triden...nus, n...mi-
natur à Rege Catho... o ad A...ba-
tiam Luxouienſem 13. Nouembris an.
1587. Chriſtophori Madruti Cardi-
nalis nepos, tribus legationibus pro
causâ fidei in Germaniâ functus eſt,
ſummus Inquiſitor contra hæreticos
& Brixinenſis Eccleſiæ adminiſtrator.
Deceſſit Romæ Epiſcopus Tuſcula-
nus 1600. 29. Aprilis iacet in æde S. 1600.
Onuphrij propè patruum, cui in Ca-
thedrâ Tridentinâ ſucceſſit Carolus
Madrutius Card. Sabinenſis, & nunc
præeſt Carolus-Emanuel Madrutius,
B vt obſeruatur in Epiſcopis Tridenti-
nis Ferdinandi Vghelli tomo 5. Italiæ
Sacræ.

69. *Andreas Auſtriacus* Cardinalis &
Epiſcopus Conſtantienſis in Germa-
niâ, nominatur 20. Maij 1600. quo
eodem anno obiit Romæ 12. Nouem-
bris.

70. *Antonius de la Baume* 3. nomi-
natur 9. Iunii 1601. à ſereniſſimis Al-
berto & Iſabellâ Belgarum Principi- 1622.
bus, defecit 7. Septembris 1622.

71. *Philippus de la Baume*, ſui de-
ceſſoris fratre natus: mortuus 1631. 1631.
C menſe Februario. Exinde præfuerunt
Patres Benedictini reformati; & nunc
præſunt 1654.

LVCIONVM Beatæ Mariæ, ve- *Luſſon.*
tus in Pictonibus Abbatia, cuius Ec-
cleſia conſecratur 13. Cal. Maii 1121. 1121.
nunc vrbs Epiſcopalis à Ioanne XXII.
Pontifice conſtituta, cui præficitur
an. 1317. ex Abbate vltimo Petrus de
la Voyrie.

M

MACERIÆ, Ordinis *Maizie-*
D Ciſtercienſis, diœceſis *res.*
Cabilonenſis filia pri-
ma Firmitatis propè
Belnam, anno 1132. 8. 1132.
Idus Decembris fun-
datur à Falcone de Raon, Falcone
de Gregio, Girardo de Raon, Ioce-
ranno de Charreyo, Vualtero de Si-
neterrâ domino de Giureyo, quorum
anniuerſarium notatur 4. Nonas Ia-
nuarij, dedicata verò fuit Eccleſia
1236. 4. Idus Octobris à Guillelmo
Epiſcopo Cabilonenſi: eius Abbates
ex tabulis monaſterij ſic deſcribun-
tur.

1. *Paganus* ſedit annis 20.

1151. 2. *Guillelmus* 1151. præfuit annis 18.
3. *Zacharias* ann. 9.
4. *Artaldus* an. 17.
5. *Guido de Plantè* 1. an. 16.
6. *Stephanus* annis 11.
7. *Andreas* an. 9.
8. *Bonifacius* ann. 7.
1239. 9. *Bartholomeus* an. 8. 1239.
10. *Oliuerius* 1245.
11. *Robertus* 1250.
12. *Lambertus* an. 10.
13. *Bernardus* ann. 21.
14. *Geraldus* an. ſex.
1281. 15. *Reginaldus* 1281. nominatur cum Guillelmo Epiſcopo Cabilonenſi.
16. *Mathæus* ann. 6.
1299 17 *Hugo* ann. 27. 1299.
18 *Ioannes* 1. rexit annis 20.
19. *Petrus de Chaſtenay* 1. cuius anniuerſarium notatur 17. Calend. Decembris.
20. *Ioannes de Ripariâ* 2. an. 20.
21. *Odo de Belnâ* an. 17.
22. *Helias de Chagneyo* annis 31. eius mater Adela habet anniuerſarium 6. Cal. Maij.
23. *Guido de Firmitate* 2. an. 7.
24. *Philippus* ann. 3.
1470. 25. *Gerardus Margueron* an. 27. obiit 1470.
26. *Petrus Margueron* 2. annis 27. obiit 16. Iunii 1501.
27. *Antonius de Vienne*, Epiſcopus Cabilonenſis rexit annis quatuor.
28. *Claudius de Beſſey* Abbas Prateæ, Antonij domini de Trichaſtel Bailliui Diuionenſis ex Ioannâ de Lenoncourt filius.
29. *Ludouicus de Beſſey* Claudij ex fratre nepos, poſteà Ciſtercij Abbas.
30. *Renatus Biragus* Cardinalis, Franciæ Cancellarius.
31. *Franciſcus-Scipio ab Eccleſiâ*, ex dominis Ceruignaſchi Pedemontanus Cherienſis, cui tale elogium inſcribit Franciſcus Auguſtinus ab Eccleſiâ Salutienſis Epiſcopus eius ex fratre nepos, in Chronologicâ Hiſtoriâ Pedemontanâ. Hic Auguſtini regij Senatoris filius, natus Salutiis 10. Octo-
1549. „ bris 1549. monachus profeſſus Ciſter-„ cij in Abbatia Staphardæ in Pede-„ montio 1567. ac Abbas S. Mariæ Ma-„ ceriarum conſtitutus, benedicitur ab „ Antonio Cardinali Bobâ, in ſuâ Ab-„ batiâ Pinerolienſi 3. Aprilis 1569. pau-„ lò poſt Vicarius generalis totius Or-„ dinis ſui in Italiâ creatur: ferè totam „ prouinciam viſitauit, & cùm eſſet in omni genere linguarum verſatiſſimus, „ vitam S. Bernardi, ac elogia virorum „ illuſtrium ſui Ordinis latino ſermone „ compoſuit, factáque egregia mulie-„ rum à variis auctoribus collecta vno „ volumine complexus eſt: fratrem ha-„ buit Ludouicum ab Eccleſiâ Comi-„ tem Ceruignaſchi peririſſimum Sena-„ torem in ſupremo Senatu Taurinenſi, „ qui tres Pedemontanas tribus libris il-„ luſtrauit, multáque alia edidit opera, „ ipſe verò nouis ædibus Abbatialibus „ auctis, obiit Salutiis omnibus ſui de-„ ſiderium relinquens 23. Martii 1578. „ 1578.
& ſepelitur in clauſtro Eccleſiæ B. „ Mariæ Staphardæ cum hoc Epitaphio. FRANCISCVS SCIPIO AB „ ECCLESIA *perilluſtri Salutiis familiâ, Ciſtercienſium Ordinis Profeſſor, Maceriarum ad Sequanos Abbas, & totius eiuſce Ordinis in Italiâ Vicarius, Sacræ Theologiæ, Sacriue iuris Doctor, omnium ferè ſcientiarum peritiâ inſignis, octo ſuper viginti annos natus: obiit 10. Cal. Aprilis: filio perdilecto Anna parens tumulum mœstiſſima poſuit 1578.*

32. *Siluester de Saluces*, Michaelis-Antonii Salutii Mantæ, Verzolii, aliorúmque locorum in Marchiâ Salutianâ Comitis, ac Equitis Torquati Franciæ & Sabaudiæ, ac Bernardinæ de Aubri Cherienſis filius, per mortem Franciſci Scipionis conſobrini creatur Abbas Maceriarum 1579. illam deinde cum cœnobio Altæcumbæ ad lacum Burghetti in Sabaudiâ permutauit, delegatus ſæpe ad Regem Galliæ & Venetos, tum à Carolo-Emanuele, tum & Victore Amedeo Ducibus Sabaudiæ: obiit Chamberiaci 1636. 29. Septemb. ſepultus in 1636. clauſtro Abbatiæ ſuæ Altæcumbæ.

33. *Alphonſus d'Elbene* 1. etiam Altæcumbæ Abbas, Epiſcopus Albienſis, ex ſuperioris permutatione promoſterio Altæcumbæ.

34. *Alphonſus d'Elbene* 2. præcedentis ex fratre nepos, Epiſcopus Aurelianenſis.

S. MAGDALENÆ Caſtriduni, Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Carnotenſis à Carolo Magno conſtruitur vt annotat Chopinus lib. 2 Monaſt. priuilegiis donata ab Innocentio 2. Papâ an. 1132. *La Madeleine de Chaſteaudun.*

S. MAGDALENÆ Ordinis Ciſtercienſis fœminarum, diœceſis Carpentoratenſis. *S. Ma-*

S. MAGLORII Pariſiis, Ordinis *gloire.*

S. Benedicti, de cuius fundatione hæc narrant tabulæ : temporibus Lotharii Regis erant Canonici Regulares in Eccleſiâ S. Bartholomæi quæ tunc erat Capella regia Palatii Pariſienſis; inde tranſlati ſunt præfari Canonici in ſacello quod nunc S. Michaelis dicitur intra muros Palatii Pariſienſis, quo in loco Hugo Capetus Dux Franciæ, Monaſterium fundauerat ſub honore Sanctorum Bartholomæi & Ma-
975. glorii an. 975. tempore Ludouici Iunioris 1138. Canonici ſupradicti templum ſuum deſeruerunt, & in oratorio S. Georgii & Maglorii iuxta vetus cœmiterium ſedem ſuam collocarunt. demum an. 1572. locum mutarunt & ex vico S. Dionyſii intra mœnia Lutetiæ, ad ſuburbanum S. Iacobi Hoſpitale ſeſe tranſtulerunt quod condidit Philippus Pulcher an. 1286. Vnita eſt autem Abbatia menſæ Epiſcopali Pariſienſi à Pio 4 Pont. 1564. quod denuo ſanxit Gregorius 13. 1275. probante Senatu Pariſienſi
1581. 1581 8. Cal. Decemb. ſed locum & Eccleſiam in ſuburbio S. Iacobi tenent Patres Congregationis Oratorii Domini Ieſu. Huius autem Abbatiæ S. Maglorij quidam Abbates recenſentur.

Petrus, ad quem extat diploma Ludouici Regis de confirmatione bono-
1159. rum & poſſeſſionum huius monaſterij 1159.

Ludouicus an. 1129.

Andreas 1235. in cartâ magni Paſto-
1243. ralis & 1243. menſe Martio.

Gofridus 1263.

1461. *Petrus Louuel* mortuus circiter an. 1461.

Guido de Mantmirel 1493.

Manlcu. MAGNVSLOCVS Ordinis S. Benedicti, diœceſis Claromontenſis, quem fundauit Geneſius Pontifex Lugdunenſis, vt habet fragmentum vitæ S. Boniti Aruernorum Epiſcopi.

Mair-mautier. MAIVSMONASTERIVM, diœceſis Turonenſis, vetuſtiſſimum & multis nominibus inſigne Galliarum cœnobium, à Sancto Martino Epiſcopo conditur, vt tradit chronicum Turonenſe manuſcriptum poſteà Ordinis Benedictini effectum, & Romanæ Eccleſiæ nullo medio ſubiectum, de quo Gregor. Tur. Sulpitius, Fortunatus, Glaber, Iuo, ceterique alij antiquiores rerum Francicarum Hiſtorici : conſtructum eſt ad ripam Ligeris, & ampliſſimis latifundiis dotatum, priuilegiis decoratur, quod à Normannis euerſum, & combuſtum ab ipſo Haſtingo, cum Turonicam vrbem obſedit, vt prodit monachus Maioriſmonaſterij : inſtauratur denuo & Monachi ab Odone Bleſenſi Comite, ac S Majolo ibi inſtituuntur. Sulpitius autem libro de vitâ ſanctiſſimi Turonum Antiſtitis Martini, hunc locum eleganter deſcribens: *Aliquandiu*, inquit, *adhærente ad Eccleſiam cellulâ vſus eſt, deinde cùm frequentantium inquietudinem ferre non poſſet, duobus ferè extra ciuitatem millibus Monaſterium ſtatuit. Qui locus tam ſecretus & remotus erat, vt Eremi ſolitudinem non deſideraret. Ex vno enim latere præciſâ montis excelsâ rupe ambiebatur: reliquam planitiem Liger fluuius reducto paululùm ſinu clauſerat: vnâ tantùm, eadémque arctâ admodum viâ adiri poterat.* Ceterùm vnde fluxerit etymologia Maioriſmonaſterij, & qualiter religionis præſtantiâ olim primatum monaſticum obtinuerit, Anonymus huius cœnobij monachus docet his verbis. *Nomen quod dicitur Maiuſmonaſterium ab eo Martino, teſte Greg. Turonenſi, huic loco nouimus fuiſſe impoſitum : ſi quidem beatiſſimus Archipræſul Turonum Martinus, tria condidit Manaſteria, primum Mediolanis, ſecundum Pictauis, tertium verò à Turonis milliario, quod reſpectu & comparatione duorum re & nomine Maiuſmonaſterium appellauit. Eſt & alia ratio quare vocabulum tale ſartitum ſit, ſicut Sulpitij Seueri docet aſſertio; idem beatus Archipræſul tumultuantis vitæ mordaces curas declinans, in hac ſecretiora loca tanquam in portum quietis ſeceſſerat. Eius autem ſancta clientela octoginta adhærebant viri, qui nabilis inſtar magiſtri in fame & ſiti, in cinere & cilicio ſeſe damnantes, mundum ſibi & ſe mundo crucifixerant. Hi omnes ſigillatim in ſingulis manſionibus tanquam in monaſteriolum per totam hebdomadam orationibus & ieiuniis vacantes, die tantùm Dominicâ ad Grande Monaſterium, cuius lateri perfoſſo ducis & Doctoris eorum lectus & manſio inhærebat, conueniebant. Harum igitur manſionum relatiua comparationis reſpectu, Monaſterium illud, quò, vt dictum eſt, conuenire conſueuerant, Maiuſmonaſterium non immeritò appellauit : Cùm Ciſalpina Eccleſia multis & mirificis floreret Monaſteriis, ſolius Martini Mona-*

ſterium inter vniuerſa Ordinis præcipuè, A *& ſanctæ religionis apicem præferebat. Quæ enim eſſet Eccleſia aut Monaſterium, vt ait Sulpitius, quæ non de Martini Monaſterio cuperet Sacerdotes? ſanctitatis eius merito & excellentiâ præ cæteris virtutibus maiorum tenens, Maiuſmonaſterium quadam meritorum prærogatiuâ meruit appellari.* Abbates verò qui præfuerunt ad hæc vſque tempora, ſunt qui ſequuntur ex variis tabulis collecti, & notitiâ Abbatum Maiorimonaſterij accuratè delineatâ in doctis obſeruationibus ad opera Guiberti Abbatis de Nouigento. B

1. *S. Martinus*, Epiſcopus Turonenſis memoratur primus Abbas ac fundator huius monaſterij.

2. *Gaubertus*, à B. Martino electus ac benedictus, viuebat anno 424 ex chronico Turonenſi. Quem ſequuti ſunt Regulares Abbates, quorum nomina obliuione ſepulta.

3. *Herbernus* ex Abbate factus Archiepiſcopus Turonenſis.

4. *Robertus* 1. Comes, Odonis Regis frater, qui Comes & Abbas Maiorimonaſterij in cartâ anno 6. regni eiuſdem Odonis confectâ nuncupatur. Diruto à Normannis cœnobio, C caſiſque monachis, qui ſuperſtites fuerunt, vnà cum ſacratiſſimo B Martini pignore in Burgundiam ſeceſsêre. At ex Clericis nonnulli inter ruinas ſibi fabricauêre domicilium, quod plures per annos occuparunt, donec

5. *S. Maiolus*, Abbas Cluniacenſis, rogante Bleſenſi Comite Odone, monaſticum Ordinem poſtliminio in priſtinum ſtatum reuocauit: Hæc diſertis verbis prodit tabula donationis eorum quæ Stephanus Bleſenſis Comes Majorimonaſterio contulerat. *Ibi Odo auus meus*, inquit ipſe, *& frater eius Hugo Bituricenſis Archiepiſcopus & eorum mater humati iacent; & quod poſt euerſionem à Danis factam extructum, & amoris Canonicis facultatibus ſuis auctum, monaſtico Ordini, qui ab initio antiquitùs à tempore B. Martini ibi fuerat, reſtituerunt: Abbatémque Guillebertum poſuerunt, à S. Maiolo ſibi de Cluniaco datum. Quorum ſequens veſtigia pater meus, tum pro reuerentiâ & amore glorioſi Confeſſoris Chriſti Martini, tum pro religione inhabitantium Monachorum, eandem Abbatiam de ſubſtantiâ ſuâ honorauit admodum & augmentauit.* D

6. *Giſlebertus*, vel *Guibertus* ex chronico Malleacenſi, vnanimi fratrum ſuffragio in Archimandritam poſtu- 970.
latur 970.

7. *Bernerius* anno 987.

8. *Gausbertus*, primo S. Iuliani Turonenſis, deinde ſimul Majoriſmonaſterij, Burgulij, & Malleacenſis, Abbas erat Majoriſm. 1004. vt patet ex cartâ fundationis Prioratus de Chemais propè Caſtrumduni per Gillebertum Præpoſitum, & anno 1007. 1007.

9. *Sicbardus*, ſiue *Sichardus*.

10. *Ebrardus*, vel *Eurardus*, 1015. & 1020. vt ablatæ poſſeſſiones reſtituerentur, multùm elaborauit.

11. *Albertus* ex pago Turonico Cainonenſi oriundus 10[illegible]. & 1060. quem 1037.
Audebertum vocat chronicum Malleacenſe. Hoc Abbate Airardus Nannetenſis Epiſcopus, Majorimonaſterio, cuius monachos impenſiſſimè diligebat, multa contulit beneficia. Iſambertus Pictauenſis Præſul eoſdem præclarè commendat in ſchedâ his verbis: *Monachi Majoriſmonaſterij quorum in ſancto propoſito percelebris apud nos habetur opinio, petierunt à me rerum, quas in Epiſcopatu Pictauenſi poſſidebant confirmationem, quam & libenter conceſſi:* Iſte Abbas ſuo, & Capituli Maiorimonaſterii nomine, præbendam ab Agoberto Carnotenſi Epiſcopo expetiit, cui vnà cum Clero annuit, eâ lege, vt mutua inter ſeſe precum ſubſidia rependerent, ita litteræ Henrici Regis, quæ extant in capsâ S. Martini de Valle apud Carnutes. Alexander verò Papa 3. diplomate mandat Carnotenſis Eccleſiæ Canonicis, quatenus Maioriſmonaſterii monachos minimè impediant Canonicatus fructus percipere: idem recenſetur in notitiâ Fulconis Comitis Vindocinenſis de terrâ Montishidulfi Maiorimonaſterio datâ. Huius Abbatis, & quatuor proximè ſubſequentium meminit Ordericus Vitalis lib. 4. Hiſt. *Noſtris temporibus Albertus, & Bartholomæus, Bernardus, & Hilgotus, ac Guillelmus Nanticenſis, Abbates huic monaſterio præfuerunt, qui ſanctitate & probitate multis profuerunt, & longè latéque famoſi, vicinis & externis viriliter micuerunt.* moritur an. 1064. ex chronico Vindocinenſi.

12. *Bartholomæus* an. 1064. in Hi- 1064.
ſtoriâ Conſulum Andegauenſium, memoratur in cartulario Maioriſmonaſterii anno ſui regiminis 9. Obiit

1084. humatus in ſiniſtrâ parte ad altare.

1084. 12. *Bernardus de S. Venantio* 1084. cui Vrbanus Papa 2. anno 3. ſui Pontificatus priuilegium conceſſit, quo non tantùm Abbatem ac monachos, ſed etiam domeſticos, & omnes à Maiorimonaſterio dependentes Prioratus, ab Archiepiſcopi Turon. & aliorum Epiſcoporum iure prorſus exemptos declarat. Philippus 1. Francorum Rex anno 1093. Bernardo S. Maglorii Pariſ. Monaſterium, ad vetus Ordinis inſtitutum reſarciendum tradidit; quod ex illius conſtat diplomate anni circiter 1095. Bernardus idem Abbas, vt loquitur Anonymus ſcriptor requieſcit in dextro porticu Eccleſiæ à parte inferiori, defunctus 8. Idus Maii 1099.

14. *Hilgotus*, ſeu *Hilgaudus*, abdicato Sueſſionenſi Epiſcopatu, Abbas
1100. fit inuitus an. 1100. cui largitur literas Paſchalis Papa 2. velut & Bernardo anteà Vrbanus 2. quæ Archiepiſcopum Turonenſem inter & Maiuſmonaſterium controuerſias ſedarent: quieſcit in dextrâ parte ad altare S. Antonii.

1104. 15. *Guillelmus Nanticenſis* 1104. literas accipit à Paſchali 2. in quibus immunitas ab Epiſcoporum ſubiectione, tum poſſeſſiones, & Eccleſiæ omnes Maioriſmonaſterii recenſentur: extat in armario cartarum Abbatiæ notitia donationis factæ an. 1115. huic Guilelmo de parte ſylux Splendidæ à Bertrada de Monreforti, quâ ſe inſcribit Reginam & Philippi Regis Francorum vxorem. Memoratur in cartulario S. Iuliani Cenomanenſis in donatione Bernardi Alerenſium Epiſcopi de Eccleſiâ ſancti Maclouii apud caſtrum Dinanum 1124. Gaufridus Griſagonella Vindocinenſis Co-
1120. mes anno 1120. venit in Capitulum, vt exprimitur in cartâ, ac ibi petiuit humiliter abſolutionem de commiſſis, quæ Maiorimonaſterio fecerat, promittens emendationem; cuius humilitatem videns Vuillelmus Abbas eum abſoluit & inſuper eum reueſtiuit ſocietatis ſuæ orationibus & benefactis. Totũ cœnobium Abbas hic, vt loquitur Anonymus, cinxit muris, & multas obediẽtias acquiſiuit: Eccleſiam iſtam ab omni debito liberam reliquit: moriens ſepultus eſt in dexterâ parte Capituli inter columnam & ſedile.

16. *Odo* 1. Abbas religione clarus 1124. ipſi Maiuſmonaſterium regenti 1124. cœnobium S. Martini de Valle Carnorenſis reſtitutum eſt: quâ de re extat Honorij Papæ & Theobaldi Comitis præceptum. Odonem & eius monachos ſe maximo loco habuiſſe Vlgerius Epiſcopus perſpectum facit: ſedebat adhuc 1131. ex cartulario S. Vincentii in Nemore: humatur Odo in dextro porticu Eccleſiæ, à parte ſuperiori, iuxta Abbatem Bernardum.

17. *Garnerius* 1137. omnium Eccleſię 1137. huius piiſſimus fuit vt teſtatur Anonymus. Inter antiqua Prioratus Dalmeriaci inſtrumenta reperitur carta data 1148. ordinationis piiſſimi patris Garnerii Abbatis 12. & in tabulario S. Vincentii in Nemore confirmationem donationis Eccleſiæ S. Martini impetrat 1145. de quo hæc ſcribit Anonymus Monachus: Domum hanc omnino reparauit, cellarium, coquinam, dormitorium, mediam quoque partem clauſtri infirmorum fecit: cum verò domum infirmorum renouare decreuiſſet, partémque conſummaſſet, Chriſto eum vocante ad cœleſtia regna migrauit x. Cal. Iunii, quieſcit iuxta Gillebertum Abbatem in Capitulo.

18. *Robertus Brito de Magueri* 2. vir laudabilis vitæ, ait ſcriptor memoratus, adminiſtrauit ab an. 1155. ad 1166. 1155. ad quem extant litteræ Alexandri 3. Papæ 1164. in cauſâ Bleſenſis Comitis cum Religioſis Maioriſmonaſterii: vixit Abbas annis decem, & ſepelitur in dextrâ parte Capituli iuxta Garnerium.

19. *Robertus Bleſenſis* 3. ab an. 1166. ad 1176. qui ſeſe in tabulis Maiorſ- 1176. monaſterii humilem Abbatiæ diſpenſatorem nuncupabat: ei vſum mitræ conceſſit ſummus Pontifex. Sedit annis decem ac ſepulturæ illatus in ſiniſtrâ parte Capituli, inter columnam & ſedile Abbatis.

20. *Petrus de Gaſconia* 1. an. 1177. 1177. vir ſimplex & religioſus, inquit Anonymus, ſecularis verſutiæ & nequitiæ ignarus.

21. *Herueus de Villepreux* Abbatiæ præfecturam tenuit ab anno 1178. ad 1186. ſub cuius moderamine vigebat 1186. ſtrictior norma regulæ. Alexander 3. Papa omnes libertates à deceſſoribus Vrbano, Paſchali, Calixto, Innocen-

tio, & Eugenio Maiorimonaſterio A
conceſſas, ſcripto Apoſtolico robora-
uit Pontificatus ſui XIX. Fuit familia-
ris, ac conſanguineus Niuelonis de
Chiriſiaco Sueſſionenſis Epiſcopi, vt
ipſe ait in quadam cartâ.

1187. 22. *Gaufridus* 1. anno 1187. qui Ro-
berti de S. Valeriano fratrem ſe no-
minat in tabulâ Prioratus de Fracta-
ualle 1190. probat verò compoſitio-
nem inter Priorem & Canonicos S.
Vrſini, ac Rogerium Priorem & mo-
nachos S. Martini: fuit obſes Regis
Francorum Philippi cum Abbate
Cluniacenſi & Dionyſiano, teſte Ma-
thæo Paris ad annum 1196. de quo B
» ſcheda anni 1202. meminit: natione
» erat Britannicus, teſte Anonymo, no-
» bili proſapiâ ortus, clericali ſcientiâ
» eruditus, ſtaturâ, vultúque decorus.
hic poſteà dimiſit adminiſtrationem
cœnobiticam.

23. *Hugo de Rochecorbon* frater Guil-
lelmi de Rupibus Corbonis, natione
erat Carnotenſis, ex monacho Maio-
1210. riſmonaſterij 1210. de illo meminit
ſcheda Fontanellenſis Abbatiæ in Pi-
ctonibus 1225. menſe Iunio, & cartu-
larium Epiſcopatus Carnotenſis.

1227. 24. *Gaufridus* 2. an 1227. quo eo- C
dem anno Epiſcopus Maclouienſis
Gaufridus ab inuaſione poſſeſſionum
Maiorimonaſterij in ſuâ diœceſi ſæ-
culares viros coercuit.

25. *Guarinus* anno 1229.

26. *Gofridus de Conam* 3. an. 1235. à
Ioanne Bleſenſi Comite Aduocatiæ
Maioriſmonaſterij causâ grauiſſimas
paſſus eſt calamitates, ab ipſo carce-
ri mandatus apud Guiſiam: ipſum poſt-
hæc Romæ limina Apoſtolorum in-
1254. uiſiſſe 1254. compertum eſt ex litte-
ris Nantelini Abbatis Agaunenſis; de
quo extat mentio in cartulario Fon-
tanenſi 1257. & in veteri regeſto S.
Iuliani Cenomanenſis habetur com-
poſitio inter ipſum, & Guillelmum D
Cenomanorum Epiſcopum, de de-
cimis in ſyluâ Meduanæ.

27. *Stephanus* ab an. 1263. ad 1284.
ad quem legitur reſcriptum Greg. X.
1274. ſummi Pont. 1274. huius nomen re-
peritur etiam in membranis tabularij
Carnotenſis.

28. *Robertus* 4. patriâ erat Flan-
drenſis, ac Prior de Cellâ in Briâ, cui
priuilegium mitræ, annuli, & in-
dumentorum pontificalium indulget
Martinus Papa 4.

29. *Odo de Bractolis* 2. ſeu *Braccolis*
nobili editus proſapiâ conſtituitur 1296.
Abbas 1296.

30. *Ioannes de Mauleon* 1. è Monte-
leonis in pago Pictauenſi oriundus,
reſignauit Simoni an. 1331. ſpiritum
reddidit, eodem anno, humatus in Ca-
pellâ de Cruce quam fundauit.

31. *Simon le Maire* ex pago Turo-
nenſi, anteà Camerarius Maioriſmo-
naſterij 1331. qui in Epiſcopum Do- 1331.
lenſem & Carnotenſem aſſumptus
eſt.

32. *Petrus du Puy* 2. Lemouix 1357.
ex Abbate S. Florentij Salmurienſis,
quemadmodum ipſe adnotat in tabu-
lâ an. 1357. deceſſit 1364. die S. Sixti 1357.
Papæ, tumulatus in oratorio S. Flo-
rentii quod condiderat.

33. *Gerardus du Puy* 1. Cardinalis
S. Clementis, Petri germanus 1364. ad
quem leguntur diplomata Vrbani 5.
Pont. & Greg XI. eum purpurâ inſi-
gnitum aſſerit Ciaconius in vitis Pon-
tificum ab eodem Greg. 1375. & mor- 1375.
tuum Auenione 16. Cal. Martij 1389.
fuit & Epiſcopus Carcaſſonenſis.

34. *Gerardus Pauté* 2 Lemouicenſis,
anteà Floriacenſis Abbas, iacet in
choro Eccleſiæ.

35. *Helias* ex Petragoricenſi pago
humili natus genere, priùs Sanctorum
Sergij & Bacchi Andegauenſis Ab-
bas, inde permutatione factâ Maio-
riſmonaſterij Archimandrita an. 1389. 1389.
denatus 3. Cal Octob. 1418.

36. *Guido de Luro* 1. Lemouicenſis,
ex Abbate S. Sergij 1413. monaſterij
immunitatum ſtudioſus propugnator:
diem obiit 1426. 19. Septembris, hu- 1426.
matus in choro Maioriſmonaſterij ſub
cupreâ tumbâ Geraldi.

37. *Petrus Marquet* 3. Turonenſis, MARQUET. D'or à la croix de ſinople.
Michaelis domini de la Bedouere Lu-
douici XII. Regis Secretarij germa-
nus, ab anno 1429. ad 1453. priui-
legium obtinuit pro Maiorimonaſte-
rio à Nicolao V. datum Romæ 1448. 1448.
Maria Marquet eius ex fratre neptis
nupſit Gaucherio de Saintemarthe
domino des Nandes & de Villedan,
Franciſci 1. Regis Archiatrorum Co-
miti, auo Scæuolæ Sanmarthani The-
ſaurariorum Franciæ apud Pictones
Præſidis, eruditione vt ſcripta teſtan-
tur inclyti, fratrum geminorum Scæ-
uolæ & Ludouici parentis.

38. *Guido Vigier* 2. ſenior, mona-
chus Maioriſmonaſterij, & Epiſcopus
Biblienſis

Biblienſis an. 1453. abdicauit 1458.
in gratiam nepotis.
1458. 39. *Guido Vigier* 3. ab 1458. ad 1499.
clientelæ iuramentum Regi Carolo
8. profeſſus eſt Ambaſiæ.

40. *Ludouicus Pot* Abbas item S.
Launomari Bleſenſis, Epiſcopus Tor-
nacenſis ac Lactorenſis, præfuit Ma-
1504. iorimonaſterio anno 1499. obiit verò
1504.

41. *Franciſcus Sforce* 1. ex Sforciæ
Principibus ortus, eligitur Abbas iu-
bente Franciſco 1. Rege cum adhuc
iuuenis eſſet, defunctus an. 1511.

42. *Matheus Gaultier* ex Maioriſmo- B
1511. naſterii Religioſo 1511. Doctor Sor-
bonicus, permutauit cum Philippo
Huralro pro Burgulienſi Abbatiâ in
territorio Andegauenſi.

43. *Philippus Hurault* Abbas Bur-
gulii & S. Nicolai Andegauenſis, vl-
timus Regularis an. 1536. vitam cum
morte commutauit 1539. iacet Pari-
ſiis in Eccleſiâ Albimantellorum.

44. *Ioannes de Lorraine* 2. Cardina-
lis, primus Abbas Commendatarius.

45. *Carolus* Cardinalis *de Lorraine* 1.
1552. nepos Ioannis an. 1552.

46. *Ioannes de la Rochefoucauld* 3. Ab-
bas Cormeriaci & Villælupæ, Regi C
Carolo IX. iuramentum pro tempora-
li profitetur 1566. viuis exceſſit Ver-
tulii in Engoliſmenſi pago 1583.

47. *Iacobus d'Apurills* ex humili ge-
nere editus, dono Franciſci Valeſii
Ducis Alenconii Abbatiam conſe-
quutus, ſed eo viuis exempto reſigna-
uit Cardinali de Ioyoſâ.

1584. 48. *Franciſcus de Ioyeuſe* 2. Cardi-
nalis 1584.

49. *Carolus de Bourbon* 2. ex Archi-
epiſcopo Rotomagenſi, obiit 1610.

1610. 50. *Sebaſtianus Galigay* Archiepiſco- D
pus Turonenſis 1610.

51. *Alexander* Eques *de Vendoſme*
Abbas an. 1617. 12. Aug. adiit poſ-
ſeſſionem. Magnus Prior Franciæ, naſ-
citur Nannetis menſe Aprili an. 1598.
1629. interiit 8. Februarii 1629.

52. *Petrus* Cardinalis *de Berule* 4.

53. *Ioannes-Armandus du Pleſſis* Car-
dinalis Dux Richelius deceſſit 1642.

54. *Amador-Ioannes-Baptiſta de Vi-
gnerot* Cardinalis Richelii nepos.

Mailleзais. MALLEACVM Ordinis S. Bene-
dicti vetuſtum olim & nobile mona-
ſterium Ademato, in territorio & diœ-
ceſi Pictauienſi ſitum, priuſquàm E-
piſcopali titulo clareret, fundatur à
Guillelmo IV. Duce Aquitaniæ, Co-
mite Pictauienſi anno Chriſti 1010. 1010.
vt conſtat ex hoc originali diplomate.

DVM VNVSQVISQVE *mortalis in hoc viuit corruptibili corpore, de rebus ſibi iure acquiſitis, taliter debet prouidere, qualiter vitam æternam poſſit percipere. Quapropter ego in Dei nomine Guilelmus Aquitanorum Dux, Pictauienſium Comes, tractans de Dei timore & æternâ retributione, trado ad monaſterium S. Petri qui vocatur* MALLIACVS, *in honore Dei & S. Petri dicatum, quem pro remedio animæ meæ, vel parentum meorum ſtatui, & monachis ibidem Deo & S. Petro famulantibus adunare ſtudui, has res quæ mihi iure hæreditario poſſidere videntur, videlicet villam quæ vocatur S. Mariæ Ermenaldis, cum mercato, & aliam quæ vocatur Fontem Bundoriam, & villam Caluariam cum omnibus quæ ad eas videntur pertinere, id eſt terris cultis & incultis, vineis plantatis atque plantandis, pratis, riuis cum molendinis inſuper iacentibus, in Separim quoque fluuium excluſam quæ dicitur Aureus Beccus, cum molendinis duobus & totam aquam ex vtraque ripâ vſque ad excluſam de Aquaquietâ, in mari quoque Alninſe in loco qui dicitur Eſnenda, & Lonzania, vendas, & cenſus quos inibi habeo poſt diſceſſum Friderici Clerici. Eas igitur res eâ conditione Deo & ſancto Petro ita contrado, vt nullus miniſterialis publicus, non vicarius, non venator, non anceps, nec equorum cuſtodes, vel pro ſanguine, vel pro homicidio, pro rapto, pro incendio, pro furto, pro teloneo, id eſt pro vendâ, pro paſcuario arietum, porcorum & vaccarum, vel aliquâ repetendarum legum conſuetudine introeundi habeat poteſtatem. Inſuper & omnes coloni qui eas terras incolunt, ita ſint ab omnibus negotiis publicis ſoluti, vt nec ad caſtella facienda, vel in hoſtem ire, vel biduanum aliquid reddere, vel ipſi, vel boues eorum. Statuimus ergo vt ſi quis calumniator ſurrexerit, ex nobis ipſis aut vlla perſona intromiſſa fuerit, quæ hanc cartam inquietare vel promouere tentauerit, ſolidos mille de auro explodat, & iram omnipotentis Dei, & omnium Sanctorum incurrat, & cum Dathan & Abiron, & Core & Iudâ traditore maledictionem Dei percipiat in ſæcula ſæculorum. Hanc autem cartam ego Guilielmus manibus meis roboraui, & optimatum meorum conſpectibus roborandam tradidi. Signum ipſius Guilielmi Comitis, S. Adelmodis vxoris, S. Giſleberti, S. Bernardi Abbatis, S.*

Gilleberti Abbatis, S. Aymerici Archidiaconi. S. Ioſcelini fratris eius, S. Aymerici Decani, S. Guilielmi Militis. Petius natione Pictauenſis, Monachus & ſcriptor Chronici Malleacenſis cuius MS. exemplar aſſeruatur in bibliothecâ Pureanâ, huius Eccleſiæ primordia breuiter ſic deſcribit: » Inſula Malleacenſis pulcherrima quondam ac denſiſſima ſylua fuit, omni genere ferarum auiúmque abundans, ampliſſimo mariſco cincta, qui ex fluuiis Alteriâ & Separi manare cernitur; ſylua hæc arboribus & dumetis refertiſſima: Princeps Pictauorum Dux B ſcilicet Aquitaniæ aulam habebat in hoc ſaltu, in quo baſilica D. Hilarij antiquitùs fundata, in quâ aduentantibus quinque Religioſi ſolemnia miſſæ celebrabant: à veteribus autẽ accepimus inſulam fuiſſe vſque ad Vuillelmi Ducis Aquitanorum tempora, illius Vuillelmi genitoris, cuius ope fundata ſunt mœnia Malleacenſis monaſterij, in quo venerantur oſſa Rigomeri Confeſſoris. Qui glorioſus Princeps ad regni faſtigia aſcitus, ſororis Odonis famoſiſſimi Comitis Emmæ ſcilicet coniugio donatus eſt, & ad cuius ſapientiſſimæ coniugis nutum, eo in luco in quo Petri Apoſto- C li cernitur monaſterium, nouum iubet Dux fortitudinis multæ erigi oppidùm &c. Completo monaſterio Emma Gaudebertum S. Iuliani Turon. Abbatem accerſiit, ac Religioſos cum Priore ab eo expoſtulauit, qui inducti ſunt in monaſterio Malleacenſe: Epiſcopis verò ad curiam Ducis aduenientibus, inter quos Burdegalenſis Archiepiſcopus Gumbaldus cum aliquot Suffraganeis aderat, quem Princeps conſilio coniugis ad dedicandum Malleacenſe cœnobium inuitat, vnà cum reliquis ſolemniter celebrat conſecrationem baſilicæ. D Abbates ex ſchedis Malleacenſibus Ioannis Beſly nunc primùm in lucem prodeunt.

Theodelinus primus Abbas renunciatur anno 1010. chronicum Mallea-
1010. cenſe: *Anno* 1010. *Vuillelmus Dux Aquitanorum conſtrui præcepit cœnobium in honorem Apoſtolorum Petri & Pauli quod dicitur Malliacum, quod magnificis redditibus ditauit, & præfecit Abbatem Theodelinum:* Limina Apoſtolorum inuiſit ad immunitates pro cœnobio impetrandas à Romanis Pontificibus.

A Deceſſit an. 1045. Kal. Ianuarij apud Burgulienſe cœnobium in Andibus, poſtquam præfuiſſet annis 31. eo ſedente Vuillelmus Dux nuncupatus
Fierabraccia interiit 1030. ætatis an. 1030.
71. humatus Malliaci cum Odone Duce apud Mauziacum interfecto.

Humbertus ſucceſſor Theodelini, quindecim annis rexit, vitam cum morte commutauit 1069.

Goderannus anno 1070. & 1074. in- 1070.
de Santonenſis Epiſcopus. Ei dicauit opuſculum ſuum de conſtructione Monaſterij Malleacenſis Petrus monachus.

B *Gaufridus* 1. Abbas S. Michaëlis de
Cluſâ electus 1082. exuſto Monaſte- 1082.
rio Malleacenſi vt habet prædictum chronicum.

Philippus viuebat anno 1088.

Petrus 1097.

Theobaldus incœpit 1099. tempore 1099.
Petri Pictauienſis Epiſcopi.

Gaudinus 1150. ſub cuius moderamine celebris controuerſia exorta de iure hæreditario Aduocatiæ, ſeu cuſtodiæ Eccleſiæ Malleacenſis, cum ipſo & Sebranno Chabut, quæ pa-
cificata eſt Sabluncellis anno 1151. 1151.
C per iudicium Gofridi Burdegalenſis Archiepiſcopi, cuius exemplar extat in armario Malleacenſi.

Stephanus Abbas erat annis 1210. & 1220.

Guillelmus Fortis 1. ex Priore de Xantonio, à diœceſano Præſule con-
firmatur an. 1225 1225.

Reginaldus Prior de Hermenaldo, is eſt qui Godefridi 2. Vuluenti domini iniurias vindicauit 1232. viuebat adhuc 1239. ex chronico Malleacenſi.

Guillelmus 2. an. 1254. 1254.

Gaufridus Pouurelle 2. vltimus Abbas & primus Malleacenſis Præſul, poſt-
D quam Ioannes XXII. ibi Epiſcopatum conſtituit an. 1317.

MALNODA diœceſis Pariſienſis, *Malenoë.*
Ordinis Benedictini, aliàs Footel, ſiue beatæ Mariæ de Boſco.

DE MALOLEONE Ordinis S. *Mauleon.*
Auguſtini, S. Trinitati dicata eſt hæc Abbatia in diœceſi olim Malleacenſi, nunc verò Rupellenſi, vbi Abbas Commendatarius Henricus de Bethune Archiepiſcopus Burdegalenſis.

MANSIADA Ordinis Ciſtercien- *Mazan.*
ſis, filia Bonæuallis, diœceſis Viua-

tienſis, fundatur 3. Calend. Nouemb. 1119.

[S]aint [M]anſuy. S. Mansveti in ſuburbiis Tullenſibus, Ordinis Benedictini, ex priuilegio Ottonis Imp. quod hîc addere viſum eſt ex carthophilacio, licebit colligere, qui illud fundauerint, huius initium tale eſt: In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Otho diuinâ prouidentiâ Imperator ſemper Auguſtus, &c. ad vniuerſorum fidelium noſtrorum tam præſentium quàm futurorum notitiam peruenire volumus, quòd Gerardus venerabilis Eccleſiæ Tullenſis Præſul noſtræ Imperialis clementiæ præſentiam adiens, humiliter ſuggeſſit, quemdam locum in ſuburbio eiuſdem ſuæ ciuitatis ab antiquo quidem fuiſſe fundatum, ſed præcedentium incurſu temporum rebus deſtitutum, religione deprauatum, ædificiis corruentibus malè eſſe collapſum. Qui videlicet locus in honore B. Petri Apoſtolorum Principis conſecratus, & corporali Sancti Confeſſoris Chriſti Manſueti primi eiuſdem ciuitatis Epiſcopi præſentiâ inſignitus, ſimúlque Beati Ammonis præfatæ vrbis Antiſtitis corpore decoratus, à bonæ memoriæ Gauzelino prædeceſſore ſuo reparari fuerat cœptus, ſed opere imperfecto relictus. Hunc igitur prædictus Antiſtes diuino inſtinctu plenus reparare cupiens, & ſacræ religioni competentibus officinis inſtruere, rebúſque ampliare: Abbatem nomine Adam regularibus diſciplinis eruditum, cum conſilio Brunonis Archiepiſcopi, ac Principum Regni, Fratribus ibidem conſiſtentibus præfecit; & tam ex his quæ quondam eidem loco ſubiecta fuiſſe probari poterant, quàm etiam quæ ex his rebus Epiſcopus cum conſenſu Eccleſiæ ſuæ fidelium addenda viſa ſunt, petiit authoritatis noſtræ decreto firmari. Quocirca nos pro Dei amore, & ſtabilitate regni noſtri, præſenti authoritate tam noſtrâ quàm etiam filij noſtri Regis Othonis nobis æquiuoci, ſtatuimus, vt monachi ſub regulari S. Benedicti diſciplinâ viuentes, in eo loco, abſque vllâ ſuccedentium Leucorum vrbis Pontificum inquietudine & perturbatione, domino ſeruiant, aliarúmque perſonarum ſecuri & liberi viuant, & res eas quas per noſtræ imperialis dignitatis præceptum concedimus, quieto ſemper iure poſſideant, id eſt manſum in circuitu monaſterij firmâ immunitate habendum &c. Hæc omnia in vſum Monachorum, in eodem loco militantium delegamus, & in perpetuum habenda concedimus imperiali auctoritate, vnumquemque ſuccedētium Epiſcoporum, aliarúmq; ſubintroductarū perſonarum: Omnino interdicentes, vt nunquam de ſupra præſcriptâ facultate fratrum, quàm illis præfatus Pontifex conceſſit, vel conceſſurus eſt, ſiue etiam ea quæ ab aliis Chriſti fidelibus vel tradita, vel tradenda fuerint, ſubtrahere quicquam vel diminuere præſumat, neque ipſam aliquando Congregationem exordinare audeat. Ita vt hæc noſtra conſtitutio firmior habeatur &c. Signum Othonis magni & inuictiſſ. Imp. Ludulphus Cancellarius. Anno ab Incarnat. 965. indict. 965.
4. anno regni Othonis 30. Imperij 5. Actum Coloniæ in Palatio.* Abbates huius cœnobij fuêre quorum nomina hîc ſequuntur.

1. *Adam.*
2. *Azo.*
3. *Honobertus* 971.
4. *Adalbertus.*
5. *Robertus.*
6. *Vido.*
7. *Bonnardus.*
8. *Odo* 1.
9. *Grimbardus.*
10. *Albericus.*
11. *Theomarus* ab an. 1098. ad 1128. 1098.
12. *Theobaldus.*
13. *Rainardus.*
14. *Ioannes* 1.
15. *Theodericus.*
16. *Albertus.*
17. *Videricus.*
18. *Nicolaus* 1.
19. *Simarus.*
20. *Stephanus* 1.
21. *Galterus.*
22. *Vilelmus* 1. 1294. 1294.
23. *Varicus.*
24. *Otho.*
25. *Gerardus.*
26. *Odo* 2. iacet in clauſtro.
27. *Valterius.*
28. *Haymo.*
29. *Ioannes* 2.
30. *Robertus.*
31. *Vilelmus* 2.
32. *Henricus.*
33. *Domicus.*
34. *Ioannes* 3.
35. *Ioannes Thurini* 4.
36. *Ioannes Valtrini* 5. erat Abbas S. Manſueti 1473. 1473.
37. *Ioannes de Lombez* 6.
38. *Oliuerius de Albomonte.*
39. *Ioannes* Cardinalis *de Lorraine* 7.
40. *Hector d'Ailly* Epiſcopus Tullenſis.

41. *Theodoricus de ſaint Chaumont* 2.
42. *Stephanus Præpoſitus* 2.
1542. 43. *Nicolaus Voſmarius* 2. ab 1542. ad 1601.
44. *Ioannes Porcelet* Epiſcopus Tulleoſis 1601.

Marke. Marca haud procul à Caleto, Ordio. Benedictini, diœceſis olim Teroanenſis nunc Boloniensis, vbi an. 1090. 1090. Euſtachius Comes Boloniæ & Ida vxor, parentes Godefridi Bullionij Ieroſolymorum Regis, in honore beatiſſimæ M. Virginis de Capellâ Abbatiam Benedictinorum fundauêre, aſſumptis ex vicino monaſterio Hammenſi Religioſis; at verò propter bella traducti ſunt ad cœnobium S. Ioannis in Monte Teroanenſis: núncque Abbatia eſt de Capellâ ſine monaſterio.

Marcheroux. Marchasivmradvlfi Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Rotomagenſis in Archidiaconatu Vulcaſſini Franciæ.

S. Marcel. S. Marcelli diœceſis Cadurcenſis, filia Cadunij, conditur 12. Cal. April. 1130.

Marchiennes. Marchianæ, ſeu Marchianenſe Monaſterium, Ord. Benedictini, diœceſis Attrebatenſis ad Scarpam fluuium, in alodio Adalbaldi Ducis 610. circa an. Chriſti 610. à S. Amando conſtruitur, in quo B. Rictrudis quieſcit. Videndi Miræus in Notitiâ Eccleſiarum & Faſtis Belgicis, ac Ioannes Buzelinus in Galloflandriâ lib. 1. cap. 41. vbi reperiuntur ſequentes Archimandritæ

1. *S. Ionatus* Calend. Auguſti: inde monaſterium à fœminis gubernatum annis circiter 320

2 *Leduinus* Abbas item Vedaſtinus, ſeu Attrebatenſis à Balduino Barbato Comite Flandriæ conſtitutus.

3. *Albricus.*

4. *B. Popo*, item Stabulenſis & At-
1048. trebatenſis 1048.

5. *Fuido.*

6. *Alardus* 1.

1091. 7. *Richardus* 1091.

8. *Alardus* 2.

9. *Fulchardus* 1115.

10. *Amandus.*

1133. 11. *Lietbertus* 1133. ex monacho S. Remigij Remenſis.

12. *Hugo* 1. duodecim tantùm dies rexit, paulòpoſt Abbas Remenſis.

13. *Odo* 1. ex monacho S. Martini Pariſienſis 1143. vbi poſteà Prior.

14 *Ingerranus* ex Priore Corbeiæ, inde Sueſſionenſis Abbas 1144.

15. *B. Hugo* 2. ex Priore S. Martini Tornacenſis 1148. 1148.

16. *Ioannes* 1. ex Bertiniano Monacho 1158.

17. *Henricus*, etiam Vedaſtinus, Romæ moritur 1184.

18. *Ioannes* 2.

19. *Stephanus.*

20. *Simon* ex monacho Sueſſionenſi ab an. 1199. ad 1202. 1199

21. *Milo* 1202.

22. *Odo* 2.

23. *Nicolaus* 1.

24. *Michael.*

25. *Ægidius* 1. 1224. 1224

26. *Rabodus* an. 1247.

27. *Ægidius* 2 1256.

28. *Ægidius* 3. 1261. 1261

29. *Amalricus* 1276.

30. *Petrus* 1. 1296.

31. *Robertus* 1306. 1306.

32. *Ioannes* 3 1326.

33. *Guido* 1348.

34. *Nicolaus de Hanin* 2. 1366.

35. *Guilelmus Chriſtianus* 1. 1389. 1389.

36. *Petrus Baram* 2. 1412.

37. *Adam de l'Eſcole* 1426.

38. *Guilelmus de Sinoble* 2. 1444. 1444

39 *Ferricus de Clugny* Cardinalis Epiſcopus Tornacenſis.

40. *Guilelmus Lotin* 3. ex monacho & Cametario Aquicinctenſi 1478. obiit 1501. menſe Decembri. 1501.

41. *Iacobus Coene* 1. deceſſit 1542. 20. Octobris.

42. *Iacobus de Groot* 2. 1542.

43. *Arnoldus Gantois*, aliàs *Cambe* 1563. 1563.

44. *Petrus Manare* 3. 1584.

45. *Petrus Pierart* 4.

46. *Ioannes du Hencquoy* 4.

Marſillac. Marciliacvm diœceſis Cadurcenſis, Ordinis Benedictini, Pipini Regis impenſis conſtructum fertur in Hiſtoriâ Cadurcenſi.

Mar[illegible]. Marciliacvm diœceſis Eduenſis, Ordin. Ciſt. inſtituti primò fœminarum conditur à Milone de Noyers an. 1130. poſteà virorum cœnobium 1460 Guidone Ciſtercij Abbate, & Philippo Burgundiæ Duce probantibus. 1130.

Mareuil [illegible]rras. Mareolvm ſancti Amandi diœceſis Attrebatenſi vbi colitur S. Bertilia, anno 1144. ab Aluiſo Epiſcopo Attrebatenſi reformatum, qui lo- 1144.

co ſæcularium Canonicorum Regu- A
lares S. Auguſtini ſubinduxit; de quo
Miræus cap. 24 Orig. Aug. & in Fa-
ſtis Belgicis 3 Ianuar. Coluenerius ad
chronicum Cameracenſe l. 2. c. 16.
Abbates ſic recenſentur à Locrio.

1. *Balduinus de Bailleul* Canonicus
Aquecurtenſis ab Aluiſo Preſule in-
ſtituitur Abbas Marcoli 1144.

1191. 2. *Martinus* ex Priore deceſſit an.
1191.

3. *Vualtherus* conſecratur à Petro
Epiſcopo Attrebatenſi, à quo exau-
thoratur; mortuus 1206.

1207. 4 *Robertus* obiit 1207.

5. *Petrus Anglus* 1. fato fungitur
1221.

6. *Petrus Attrebatenſis* 2. obiit anno
1244.

1246. 7. *Michael Mareolanus*, finem vitæ
impoſuit 1246.

8 *Ioannes de Vangnart* 1. patriâ
Cluniacenſis obiit 1248.

9. *Eucrardus Breſtel* Attrebatenſis.

10. *Iacobus* 1.

11. *Iacobus de Fay* 2.

12. *Ioannes Brochart* 2.

13. *Ioannes Cheualier* 3.

14. *Antonius Dalongneuille* 1.

15. *Antonius de Caueruá* 2.

16. *Euſtachius de Riſto.*

17. *Franciſcus de Becourt.*

18. *Gerardus.*

19. *Hugo.*

20. *Nicolaus Huſtins* 1.

21. *Ioannes Nodoul* 4.

22. *Petrus de Marcenis* 3.

23. *Renoldus.*

1455. 24. *Ægidius le Grand* 1455.

25. *Stephanus de Vennis.*

26. *Thomas* 1.

27. *Vualeranus.*

28. *Robertus le Roy* molitoris filius,
cœnobium cùm ædificiis tum ſuppel-
1525. lectile auxit & illuſtrauit; denatus D
1525.

29 *Ioannes de Buſquoy* 5. ſublatus è
vitâ 1533.

1551. 30. *Paſchaſius Creſtel* obiit 1551. poſt
regimen annorum 18.

31. *Ioannes Braſſart* 6. obiit 1553.

32. *Nicolaus Lietar* 2. 1583.

1594. 33. *Thomas Iaquart* 2. moritur 1594.

34. *Bonauentura le Febure.*

Marguerite. S. MARGARETÆ Ordinis Au-
guſtiniani, diœceſis Eduenſis in Ar-
chipreſbyteratu Belnenſi, cuius loci
Abbas vti & Albæripæ anno 1630.
Melchior de Saux.

A S. MARIÆ METENSIS monia- *Sainte*
lium, Ordinis Benedictini, fundatum *Marie de*
legitur propè cœnobium virginum S. *Mets.*
Petri, dotante Adalberone Metenſi
Antiſtite circa an. Chriſti 1000. ſed 1000.
dirutum eſt penitus monaſterium ſub
annum 1560. cum Abbatia in arcem
commutatur, tralatis religioſis in do-
mo, ſeu hoſpitali Equitum Meliten-
ſium nuncupato S. Ioannis. Abbatiſ-
ſarum catalogus ex collectione dom.
Prioris ſancti Arnulfi prænominati ſe-
quens deſumptus eſt è monumentis S.
Mariæ.

B 1. *Iudith* memoratur Abbatiſſa an.
1151. in diplomate Mathæi Ducis Lo- 1151.
tharingiæ, quo benefacit huic mona-
ſterio.

2. *Aleidis de Magni* 1290. confir-
matur à Burcardo Epiſcopo Metenſi.

3. *Agnes Qulecol* 1340. 1340.

4. *Ioanna Grotgnat* 1. 1369.

5. *Ioanna Qulecol* 2. 1406. 1406.

6. *Mathildis Faulquenel* 1418.

7. *Iſabellis de Iuuigny* an. 1450.

8. *Ioanna de Iuuigny* 3. 1468. 1468.

9. *Hugueta d'Iuoire* 1504.

10. *Franciſca Cheureſſon* 1527.

11. *Claudia de Haraucourt* 1. 1531. 1531.

C 12. *Blanca de Hauſſonuille* ex Coadiu-
trice Abbatiſſa renunciatur 1550. de-
ceſſit 1584.

13. *Philippa de Marchaumont* 1. 1584.
reſignauit nepti Claudiæ de Marchau-
mont 1591 ſed morte ſublata, ei ſuc- 1591.
ceſſit electione ſanctimonialium.

14. *Catharina d'Amoncourt* an. 1592.
quæ Coadiutricem ſibi delegit anno
1611.

15. *Claudiam de Haraucourt* 2. ex no-
bili ſtirpe Lotharingicâ, adiit poſſeſ-
ſionem 1626. per obitum Catharinæ
5. Ianuarij; deceſſit verò Nanceij 15. 1635.
Nouemb. 1635.

16. *Philippa de Munhem* 2. eligitur
1635. bullis Pontificiis confirmatur,
& etiamnum præeſt.

S. MARIÆ SANTONENSIS no- *Noſtre*
bile Monaſterium extra vrbis Santo- *Dame de*
nenſis mœnia, Ordinis Benedictini *Saintes.*
fœminarum, conſtructum eſt ac fun-
datum anno MXLVII. à Gaufrido 1047.
Comite & Agnete vxore, vt patet ex
originali fundationis quod ex archety-
pis tabulis Abbatiæ nunc primùm edi-
tum eruimus in hæc verba: QVAN-
DIV *mortali carne circundati, in hac la-
chrymarum conualle degimus, poteſtate li-
beri arbitrij fruimur, & quia non merca-*

tibus noſtris gratuitâ Dei bonitate abundant diuitiæ rerum temporalium, opéſque comitantes terrenarum delitiarum, non tanquam ſerui mali abuti debemus eiſdem in ſuperbiam: ſed quia puluis & cinis ſumus, reminiſcentes & in puluerem ac cinerem nos reuerſuros, ſcientes creaturarum omnium opifici, humani quoque generis Redemptori, de iis quæ ipſe clementi manu condonauit, offerre debemus temporalia, vt ab eo in cœleſti gaudio percipere mereamur ſine fine manſura. Quapropter in nomine ſummi Saluatoris noſtri Dei ego Gaufridus Comes, & vxor mea Agnes, perpendentes animarum noſtrarum ſarcinas, & pertimeſcentes vltimum valdéque pertimeſcendum iudicij diem, in quo vnuſquiſque de factis propriis rationem redditurus eſt ac recepturus, atque prout geſſerit ſiue bonum, ſiue malum iudicandum. Deliberauimus pariter pro remedio peccatorum noſtrorum, necnon pro ſalute parentum tam viuorum quàm mortuorum, ex rebus noſtris votum Deo omnipotenti offerre, & Monaſterium puellarum in honore Dei omniúmque Saluatoris, & glorioſæ ſemper Virginis Mariæ, in poſſeſſione noſtrâ apud ciuitatem SANTONAS, *in loco ad id opportuno à nouo fundare. Quod quidem opus ardente intentione aggreſſi, prout poſſibilitas noſtra aſſenſum præbet, annuente clementiâ miſericordis Dei fideliter inſiſtimus, vt monachas ibidem ſub ditione Abbatiſſæ Domino ſeruientes, ex propriis facultatibus, quæ nobis ſcilicet iure hæreditario proueniunt, ſiue legitimâ pecuniarum noſtrarum comparatione prouidenter fouere diſponimus, vt pariter cum illis quæ ipſæ deinceps Domino tribuente acquiſierint, ad quotidianum vſum earum etiam dona noſtra proficiant, vt ab eis ad Dominum pro nobis & vniuerſo Chriſtianorum populo aſſiduè fiat oratio. Ipſam námque rerum neceſſariarum, rerum donationem litteris comprehendere, & ſcripturâ annumerare decreuimus, & notitiam inde notatam manibus propriis roborantes confirmauimus, & fideles noſtros, nobiléſque vtriúſque ordinis viros, laicalis videlicet ac clericalis, corroborare aſſenſus ſui collatione rogauimus. Igitur facultatis ipſius ſumma, vt certiùs declaretur, ipſas res nominatim exprimere curauimus. Donamus huic ſacro loco Sanctæ Mariæ in hoc pago Sanctonico curtem vnam ſcilicet Pontem Labum, cum Eccleſiâ B. Petri & appendiciis ſuis, S. Mariæ de Valanſay, & Eccleſia S. Supplicy cum vniuerſâ integritate, & vtilitate vniuſcuiuſque Eccleſiæ, & totius curtis, Eccleſiam etiam S. Ioannis de Anglis cũ integritate ſuâ, & redecimatione de vniuerſis medietatibus noſtris Dominicis, curtem quoque aliam quæ nominatur Corma Regalis cum Eccleſiâ, in honore S. Petri Apoſtoli & B. Nazary noſtris, cum totâ parochiâ ſiue integritate, & vtilitate ipſius Eccleſiæ, & totius curtis ibi quoque iuxta de ſyluâ noſtrâ Dominicâ tantum delegamus ad complantandum, & hoſpitandum cultores, vt fiant inter prænominatam curtem, & illam ſaltem extirpationem trecenti manſi terræ integri. Item in hoc ipſo pago Sanctonico, loco qui dicitur Maritimus, donamus Domino & S. Mariæ Eccleſiam S. Saturnini Marennia, & S. Iuſti, & S. Petri de Salis, & ſancti Martini de Seazillac, & S. Laurenty de Gado cum parochiis & vtilitatibus vniuerſis. Inſuper dedimus dictæ Eccleſiæ Eccleſiam S. Petri, & S. Eutropij de Broâ, cum decimâ totius terræ Maremniæ, tam agrorum quàm vinearum, nemorum atque marmorum, cunctarúmque aliarum rerum vnde decima progredi debeat, à monte Aquilino vſque ad Chapuſium, ſicut illa omnis terra clauditur ex duobus maris lateribus, canali videlicet Seudrâ, & Broadgio. In ſupra autem dicto maritimo donauimus Domino & S. Mariæ ſeptem manſos terræ, quos ego Agnes legitimè datis pretij, & [illegible] x millium ſolidorum, cum de milite quodam Petro de Didonne. Item in eodem loco adauxi ego Gaufridus tres manſos integros terræ, dando & concedendo domui Dominarum in burgo S. Saturnini. Item de ſyluâ noſtrâ que vocatur Baconois de omnibus arboribus, quæcumque fuerint neceſſaria, ad domos ſcilicet ædificandas vel reſtaurandas, ad cuppas, ad dolia, ad vallum, ad naues, ad furnos calefaciendos, & ad omnia facienda quæcumque fuerint domibus neceſſaria. Damus quoque in inſulâ cui Olarion nomen eſt, quámque famoſiſſima ſoli fertilitas, & amœni ſitus commoditas nobilitat, Eccleſiam S. Dionyſii cum appendiciis & vtilitatibus ſuis, & duos manſos terræ. Item in eadem inſulâ Olarionis adauximus in dotem huius Monaſtery, in ipſo conſecrationis momento ſancti officij venerabilitate compuncti, alios duodecim manſos, præter illos duos ſuperiores, & decimam omnium roſiarum, ceruorum, ceruarumque, quæ in ipſâ captæ fuerint ad libros volſuras. Adiunximus autem donis noſtris monetam & monetagium, per cambitum totius Epiſ-*

copatus Xantonenſis, medietas cuius procedebat à nobis, aliam verò medietatem emi ego Agnes, de Macelino Tauniaci domino, dato pretio trium millium ſolidorum, & duobus equis de pretio. Congregatis autem monetariis, monetam qui facerent ex diuerſis ciuitatibus, fecimus eos facere fidelitatem & ſecuritatem S. Mariæ, in Abbatiſſæ manu Conſtantiæ, & omnibus ſub caſtimoniæ iugo ſibi parentibus. Dedimúſque ad monetam fabricandam domum iuxta arcam pontis, ſitam exeuntibus de ciuitate, quæ eſt ad dexteram. Offerimus etiam Deo & B. Mariæ Abbatiam S. Palladij, quam Vuilelmus Vicecomes dedit ſponte, & bonâ voluntate conceſſit, à quo procedebat ex genere ipſa Abbatia cum appendenciis, ſcilicet cum horto adiacente, muro circundanti Eccleſiam B. Mariæ, cum quibuſdam domibus & hortis ſuis, & cum quadam culturâ terræ, quæ eſt ad montem Abadeus, & cum terrâ per partes diuisâ, quæ eſt ad Tairat, iuxta viam arenarum de Valay, quæ terra etiam vocatur S. Palladij. Donamus etiam Eccleſiam de Naueras cum totâ terrâ Deo & Beatæ Mariæ, & decimâ omnium extirpationum quæ in ſyluâ Baconeis factæ ſunt, vel factæ fuerint, ita vt Eccleſia B. Mariæ liberè in ſempiternum poſſideat. Inſuper Chriſti pietate compuncti ſtatuimus, vt quotannis Abbatiſſa miſſo venatore ſuo quoquo modo poterit, habeat de præfatâ ſyluâ ad recreandum fœmineam imbecillitatem aprum vnum cum ſua ferâ, ceruum cum ceruâ, damum cum damâ, caprum cum capreâ, duos lepores. In pago Pictauenſi ego Agnes Comitiſſa, dedi Eccleſiæ B. Mariæ inſulam quæ dicitur Vrcus in maritimis aquæ Seuriæ, quam emi de Vilelmo de Parteniaco pro mille quingentis ſolidis, & aliis auxiliis, quæ ſibi aliàs fecit nutu & authoritate filij noſtri Vilelmi Aquitanorum Ducis: ipſam itaque inſulam ſcilicet, & Eccleſiam in honore S. Mariæ cum ſuis appendentiis, & totam terram & ædificia, & quæ inde exire videntur, tali modo dedi & habendam conceſſi, vt Eccleſia B. Mariæ integra liberè poſſideat. In pago autem Andegauenſi dedimus prædictæ Eccleſiæ ego Gaufridus & vxor mea Agnes, terram de Montepolicio, cum Eccleſiâ in honore S. Mariæ, cum omni parochiâ, & decimâ, & cæteris appendentiis ſiue vtilitatibus vniuerſis. Dedimus etiam Eccleſiam S. Germani cum decimis ſibi pertinentibus, de monte Gadon, & molendinis, & cæteris vtilitatibus. Curtes igitur prænominatas & terras, quaſcunque dedimus Deo & B. Mariæ ſic concedimus poſſidendas, vt nec nos ipſi, nec Præpoſiti, nec famuli, nec foreſtarij noſtri, nec vllus homo nos in eo ibi arbergamentum, aut exercitum, quaſtam, procurationem aliquam, aut cauangadam vi aut terrore aliquo vlteriùs habeamus. Conſuetudinem etiam illam quæ Vigeria dicitur, ſcilicet de homicidio, de furto, raptu, incendio, Deo & B. Mariæ finimus. Hæc omnia prædicta ſicut ſcripta ſunt concedimus Beatæ Mariæ & ſanctimonialibus in loco iſto Deo famulantibus, vbicunque ſint in Eccleſiis, in terris, in vigeribus, in ſtagnis, in curtibus, in manſilibus, in pratis, in allodiis, in ſiluis, in villis, & pagis, in aquis aquarúmque decurſibus, in paludibus, in cerâ & denariis, in boſcis, ſalinis, molendinis, piſcationibus in foreſtibus, in cenſibus, & decimis, & vineis, & vtilitatibus vniuerſis. Et præterea in aliis rebus quas conceſſimus, ſiue alia hominum perſonæ concedent. Vt planè nulla humana poteſtas Regis, Ducum, Comitum, Vicecomitum, Galſtadionum, Scarionum, vel Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, vel tam Eccleſiaſticæ militiæ quàm ſecularis officij præſumat, audeat, pertentet aliquid de rebus & facultatibus auferre Monaſterio B. Mariæ, quod ego Gaufredus Comes & Agnes Comitiſſa de propriis ſumptibus conſtruximus. Has itaque omnes ſupraſcriptas res & poſſeſſiones in diuerſis locis conſtitutas, ſicuti à nobis moderno tempore conſtat eſſe poſſeſſas ſuis, ſiue comparatas à die præſenti in ſpeciales vſus Monacharum cœnobij ſanctæ Mariæ delegamus, atque de noſtrâ poſſeſſione in earum poſſeſſionem, quatenus cum aliis quæ ſibi poſthac vndequáque acquirere potuerint, abſque vllâ diminutione, aut contradictione teneant, poſſideant, vt quicquid pro vtilitate Monaſterij agere decreuerint, liberam & firmiſſimam licentiam in omnibus habeant. Si verò ab hodiernâ die & deinceps aliquis ex heredibus vel ſucceſſoribus, aut violentiis calumniam inferre tentauerit, iram Dei & S. Mariæ, & omnium ſanctorum incurrat, & quod moliebatur minimnè efficiens, inſuper etiam legibus coercitus, partibus Monaſterij auri libras centum perſoluere cogatur. Vt præſens donatio noſtra fidelium noſtrorum nobiliúmque virorum authoritate roborata firma in perpetuum perſiſteret. Signum Gaufridi Comitis, S. Agnetis vxoris eius, S. Aimerici de Rancon, S. Franconis Capitolini, S. Oſtenſis, S. Ilgerij de Tauniá-

co, S. Alboini de altero Tauniaco, S. Petri de Didonâ, S. Gileberti de Mauritaniâ, S. Gumbaudi de Mornaco, S. Arnaudi de Coſnaco, S Vuilelmi Ducis Aquitanorum, S. Gaufridi Comitis fratris illius, S. Vuilelmi Comitis de Martais, S. Vuilelmi Vicecomitis de Odeniaco, S. Hugonis de Liziniaco, S. Eblonis de Caſtello Allonis, S. Vuillelmi de Parteniaco, S. Berlay, S. Emerici de Rupechoart, S. Fulgonis de Bagaſini, S. Vuilelmi Franciſci de Chamilliaco, S. Gaufridi Graſſi de eodem, S. Galteri Ticionis, S. Airardi Vicecomitis Toarcenſis, S. Oudonij Præpoſiti Andegau. S. Fulcardi de Rupeforti, S. Gaufridi Comitis Engoliſmenſis, S. Fulconis, Gaufridi, Arnaudi, Manardi filiorum eius, S. Helis de Chaliſio, S. Heliæ de Iarnaco, S. Fucaudi de Rupe. Actum ciuitate Xantonas, Anno in-
1047. *carnati verbi* MXLVII. *indict.* XV. *Regnante Henrico Francorum Rege feliciter.* Celebris autem fuir ſolemnitas dedicationis Eccleſiæ S. Mariæ, cui interfuere Archembaldus Burdegalenſis Archiepiſcopus, Hugo Biſontinus, Aimo Bituricenſis, Arnulfus Santonenſis Epiſcopus, Hugo Niuernenſis, Vilelmus Engoliſmenſis, Beraldus Petragoricenſis, Pudicus Nannetenſis, & Iordanus Lemouicenſis. Subſequuntur Abbariſſæ ex cœnobij monimentis ac tabulatiis eo otdine collectæ.

1. *Conſtantia* prima monaſterij gu-
1061. bernatrix 1047. viuebat adhuc 1061.

2. *Herſendis* 1079. donauit Harduino Francigenæ Canonico S. Petri ſedis Santonicæ, domum in terrâ ſancti Palladij infra muros vrbis Xantonen-
1086. ſis an. 1086. Ranulfo Epiſcopo.

3. *Florentia* vſque ad annum 1167. Abbariæ regimini præpoſita.

4. *Sibylla* teſtis recenſetur in eartâ tecuperationis Eccleſiæ S. Siluani in diœceſi Petragoricenſi, pro quâ diſſenſio habebatut inter moniales Santonenſes & Religioſos S. Martialis, Heliâ Talairando Principe terræ il-
1130. lius vbi erat Eccleſia, an. 1130. ex tabulis Santonenſibus.

5. *Alix* 1. quandiu monaſtetio præfuerit, non inuenitur.

6. *Agnes* 1.

1174. 7. *Agnes* 2. 1174.

8. *Aldeburgis* 1. 1181.

9. *Theophania* 1. 1220.

1248. 10. *Hilaria* 1. rexit vſque ad annum 1248.

11. *Yua* 1280.

12. *Hilaria* 2. 1292.

13. *Theophania* 2. 1300.

14. *Orabilis Vigeria* deceſſit 1311. 1311.

15. *Aldeburgis* 2.

16. *Agnes* 3. præfuit annis duobus.

17. *Agnes* 4. diem ſuum obiit 1323.

18. *Iua* 2. fato fungitur 1340. 1340.

19. *Hilaria* 3. 1352.

20. *Alix de Rochechouard* 2. 1360.

21. *Margareta* 1. 1368. 1368.

22. *Agnes* 5. an. 1386.

23. *Agnes de Rochechouard* 6. vitâ fungitut 1427.

24. *Margareta de Peneuere* 2. exple- 1430.
uit mortalitatem 1430.

25. *Ioanna de Villars* 1484.

26. *Anna de Rohan* 1523. 1523.

27. *Blanca de la Rocheandry* deuixit 1544.

28. *Ioanna de la Rochefoucaud* 2. Franciſci Comitis de la Rochefoucaud, Principis de Marcillac, ex Annâ de Polignac filia.

29. *Franciſca de la Rochefoucaud,* ſuperioris ſoror, & Ioannis de Rupefulcaudi Epiſcopi Autiſſiodotenſis, 1607.
obiit 1607.

30. *Franciſca de Foix* 2. Ludouico Fuxenſi Comite Gurſonij, ex Dianâ de Fuxo Candalâ naſcitut, quæ fœliciter, & laudabiliter ætatis anno quinto ſupra vigeſimum de reformationo Monaſterij ſollicita, ad meliotem normam & diſciplinam illud reuocauit, ex cuius ſanctimonialium ſeminario eductæ ſunt per diuerſa Galliarum cœnobia Abbatiſſæ, quas inter Henrieta d'Eſpinay de S. Luc Eſtiualij in Cenomanis, Franciſca de Nouailles Monaſterij in Rutenis, Gabrielis de la Rochefoucaud Paracleti, Ioanna-Antonia d'Albret Prulliani, Diana-Franciſca d'Albret S. Crucis Pictauienſis, Ludouica de Foix ſanctæ Glodeſindis Metenſis Abbatiſſæ, & quædam aliæ nobili loco natæ Priotiſſæ: Franciſca autem ſuperſtes adhuc viuit.

31. *Franciſca de Foix* 3. neptis & Coadiutrix, Federico Comite de Flaix & de Gutſon, Magno Aquitaniæ Seneſcallo, ex Carlotâ de Caumont parentibus orta.

S. MARIÆ SVESSIONENSIS *Noſtre-*
Ordinis S. Benedicti, nobile ac per- *Dame de*
antiquum monaſterium in vrbe Sueſ- *Soiſſons.*
ſionenſi circa annum 680. de conſilio
& conſenſu S. Drauſi Epiſcopi Sueſ- 680.
ſionenſis

ſionenſis conditur à Lentrude Ebroi- A ni Maioris Domus Regis Theodorici coniuge, de quo vita eiuſdem Drauſij, inquit: *fundatum eſt Monaſterium extra Sueſſionica civitatis murum, ſupra ipſum Axonæ alueum, in quo vir Dei Drauſius cum prædictâ matronâ ſtatuerunt Chorum ſacrarum Virginum ibidem Deo dignè famulantium.* In eo cœnobio » conſtitutæ erant Dei famulæ tempo» re Caroli Calui, cum quadraginta » mulieribus in clauſurâ ſeruientibus, & » 305. in gynæcio extra laborantibus » vt eſt in diplomate ipſius Caroli, da» to Rotado Præſule. Nomenclaturam Abbatiſſarum damus ex ſchedis Domi- B ni Ildefonſi Vrayere, monachi Benedictini Congregationis S. Mauri.

1. *Ætheria* ex cœnobio Iotrenſi aſcita.

2. *Cunegundis* vel *Cunegaudia*.

3. *Aldegardis*.

4. *Eremburga* 1.

5. *Armentrudis*.

6. *Giſla*, ſeu *Gizella* filia Pipini Regis, ſoror Caroli Magni, quam nobiliſſimam vocat Paulus Papa ep. ad Pipinum Regem, à Conſtantino Imper. coniugio filij expetita, ne Deſiderij nato vxor daretur diſſuaſit Stepha-
814. nus Papa, vt refertur tomo 2. Concil. C obiit 811. vel 814.

7. *Theodrada* filia Bernardi Comitis fratris Pipini Regis, ſoror S. Adalardi Abbatis Corbeienſis.

8. *Richildis*.

9. *Rotildis* filia Caroli Calui & Abbatiſſa Calenſis.

10. *Milſindis*.

11. *Herſendis* 1.

1053. 12. *Hermengardis* 1053.

13. *Ogina* 1. 1063. de eâ in vitâ B. Godefridi Epiſcopi Ambianenſis: vitam cum meliore commutauit 18. Cal. Maij. D

14. *Heluidis* 1.

15. *Mathildis de Toloſe* 1. filia Raimundi Comitis Toloſani, & Conſtantiæ filiæ Ludouici VI. Regis: de
1160. eâ in cartulario ſancti Medardi anno 1160.

16. *Margarita* 1. 1170.

1177. 17. *Marſilla* 1177. interiit 4. Non. Martij.

18. *Margarita* 2. de quâ tabularium Sanmedardenſe anno 1179. 1183. & 1193.

1195. 19. *Heluidis* 2. 1195.

20. *Iuliana* 1200.

21. *Beatrix* 1. ſiue *Breteris* an. 1220. 1221.

22. *Margarita de Couci* 3. 1236. fontes & hoſpitale ædificari curauit. 1236.

23. *Heluidis de Cheriſi* 3. filia Geraldi de Cheriſiaco & Petronillæ, neptis Niuelonis de Cheriſi Epiſcopi Sueſſionenſis.

24. *Aleidis*.

25. *Eremburgis* ſiue *Eremburga* 2.

26. *Agnes de Cheriſi*.

27. *Beatrix de Martimont* 2.

28. *Ogina* 2.

29. *Mathildis* 2. filia Godefridi Vicecomitis.

30. *Odelina de Trachi*, vel *Edelina* 1238. 1260. 1260.

31. *Ada* ſeu *Adea de Baſochiis*, ſoror Milonis de Baſochiis Epiſcopi Sueſſionenſis 1280. filia erat Roberti domini de Baſoches.

32. *Herſendis* 2.

33. *Emelina de Conti*, organa, & ſanctarum reliquiarum ſacrarium conſtruere fecit.

34. *Eliſabetha de Caſtellione* 1. Galcheri Comitis Porceani, Franciæ Conneſtabilis ex Iſabellâ de Drocis filia, rexit Sueſſionenſe monaſterium puellarum 1363. 1363.

35. *Margarita de Couci* 3. 1382.

36. *Eliſabetha de Caſtellione* 2. Galcheri domini de Dours filia 1405. & 1412. 1412.

37. *Eliſabetha de Comtes* 3.

38. *Margarita de Cambrone* 4. deceſſit 1472. 1472.

39. *Margarita de Luxembourg* 5. 1488.

40. *Catharina de Hein* 1. 1506. 1506.

41. *Maria de Chanechon*.

42. *Franciſca le Ieune* 1560. 1560.

43. *Catharina de Borbonio* 2. Caroli Ducis Vindocinenſis, & Franciſcæ Alençoniæ filia naſcitur 18. Septembris 1525. religionem primùm vouit in Conuentu Caluariæ apud Faram in Picardiâ an. 1530. poſtcà Abbatiſſa Sueſſionenſis 1561. viuere deſiit Pariſiis menſe Maio 1594. 1561.

44. *Ludouica de Lorraine* Claudij Aumaliæ Ducis ex Ludouicâ Brezeâ filia, ſoror Mariæ Calenſis, & Antoniæ Faræmonaſterij Abbatiſſarum, anno 1574. obiit 1642. 1642.

45. *Henrieta de Lorraine* Caroli Ducis Elbouij & Mariæ Chabot filia, ex Coadiutrice 1643.

S. MARIÆ TRECENSIS monialium, Ordinis Benedictini, diœce- *Noſtre-Dame de Troyes.*

ſis Trecenſis, cuius loci Abbatiſſæ reperiuntur.

1216. *Alix* Goffridi Villaharduini filia, nominatur 1216. 1241.

Mathildis de Valery 1. obiit 1262. die veneris poſt Paſcha.

Iſabella 1. interiit 1263.

1272. *Oda de Pougy* deceſſit 1272.

Iſabella de S. Fale 2. moritur 1293. Dominicâ poſt Paſcha.

Gilla de Vaniean fato correpta eſt anno 1297.

1328. *Iſabella de ſaint Fale* 3. viuere deſiit 1328. menſe Aprili.

Mathildis d'Anglure 2. emigrauit an. 1349. 4. Nouembris.

Heluys de Treeis obiit 1357. in feſto vndecim millium Virginum.

1368. *Maria de S. Fale* 1. filia Stephani de S. Fidolo obiit 1368.

Margareta de S. Fale viuebat 1391. & 1401.

Blanca de Broyes, nominatur 1435. obiit 1438. 17. Ianuarij.

1465. *Hugueta de Beſſey* exceſſit 4. Februarij 1465.

Catharina de Luſigny 1. vitam cum morte commutauit an. 1479. 14. Nouembris, abdicauerat 1475.

Iſabella de Rochetalié 4. eligitur an. 1475.

1518. *Catharina de Corcellis* 2. 1518. inſtituit clauſuram, fuit etiam Abbatiſſa Paracliti.

Maria du Monſtier 2. 1545.

1553. *Maria de Fours* 3. 1553.

Maria de Luxembourg 4. Caroli Comitis de Brienne & Carlotæ d'Eſtouteuille filia obiit 15. Martij 1597.

Ludouica de Luxembourg. 1. Mariæ proneptis, Franciſci Ducis Luxemburgenſis & Pineij, Principis de Tingri ad ſummum Pontificem Oratoris, ex Dianâ de Lorraine filia, è viuis abiit

1602. 1602. menſe Aprili.

Ludouica de Diuteuille 2. Guilelmi domini d'Eſchenets Equitis Torquati, ac Trecenſis Balliui, ex Ludouicâ de Rochechouart naſcitur, quæ primò religioſa S. Petri Remenſis, inde Abbatiſſa Argenſolij, poſteà S. Mariæ Trecenſis: naturæ debitum ſo-

1617. luit 28. Decembris 1617. ætatis anno 60.

Claudia de Choiſeul, Caroli Marchionis de Praſlain Franciæ Mareſcalli, Santonum Proregis, ex Claudiâ de Caſillac filia, monaſterium ſuum reformauit.

A *Anna de Choiſeul*, ex ſororis Coadiutrice.

Sanctæ Mariæ fœminarum, Ordinis Benedictini, diœceſis Niuernenſis.

S. Mariæ Regalis iuxta Pontiſaram, celebris Monialium Ordinis Ciſtercienſis Abbatia, diœceſis Pariſienſis, è filiatione Ciſtercij, fundatur à Reginâ Blancâ de Caſtellâ matre S. Ludouici Regis, in loco Alneti nuncupato: ſed poſtquam eadem Blanca Regina terram de Maloduno emptione comparauit anno 1243. à Roberto & Odelinâ de Caſtro Rai-
B nardo & liberis eorum, cœpit appellari Malodunum. Fundationis exemplar ex codice manuſcripto Monaſterij habuimus beneficio cl. viri dom. de Vyon d'Herouual, à quo nos multa accepiſſe glorioſum ſemper erit profiteri; ſic igitur habet. In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis Amen. Vniuerſis in fide Catholicâ viuentibus ad quos præſens ſcriptum peruenerit. Blancha Dei gratiâ Regina Francorum, Salutem in Domino ſempiternam: Sacroſanctæ matris Eccleſiæ Doctores aſſerunt, quod beatis angelicis ſpiritibus cedit ad gaudium, ſi renati fonte baptiſma-*
C *tis, quos difficile eſt in præſente ſæculo nequaquam incurſus euadere de[illegible]torum, ſuo ſe creatori affectu erigunt ſalutari. Et cum ſecundum Apoſtolum nulla prorſus hominum merita condigna ſint in terris ad ea promerenda, quæ redemptor eorum diligentibus ſe præſtare perpetuo pollicitus eſt in cœlis, expedit humano generi, vt de veritatis Euangelicæ conſilio cœleſtes amicos acquirat, per quorum merita glorioſa ſuppleatur in ipſo quod ſibimet deficit ad ſalutem. Nos igitur diuinâ nobis adminiſtrante clementiâ, voluntatem, & cariſſimi filij noſtri Ludouici Deî gratiâ Regis Francorum illuſtris, interueniente aſſenſu, ob*
D *Sanctorum opportuna ſuffragia nobis ſalubrius acquirenda, affectantes decorem domus Domini diligere cum Prophetâ, & diuinum ſeruitium ampliare, in eâ ad honorem Omnipotentis Dei ac ſpecialiter glorioſiſſimæ ſemper Virginis matris eius, omniúmque ciuium ſupernorum, pro ſalute animæ noſtræ, & animarum claræ memoriæ Alfonſi quondam Regis Caſtellæ illuſtris genitoris noſtri, & Alienoris Reginæ vxoris eius genitricis noſtræ, & cariſſimi Domini noſtri felicis recordationis Ludouici quondam Regis Francorum illuſtris, ac cariſſimi filij noſtri prædicti, &*

Noſtre Dame la Royale, dicte Maubuiſſon.

omnium liberorum noſtrorum, necnon & A
omnium anteceſſorum noſtrorum & ſucceſ-
ſorum, quamdam Abbatiam Ciſtercienſis
Ordinis, de propriis bonis noſtris tempora-
libus fundamus, & edificari fecimus, ac
erigi in Pariſienſi diœceſi iuxta Pontiſa-
ram in villâ quæ Alnetum anteà vocaba-
tur. Quam quidem Abbatiam SAN-
CTAM MARIAM REGALEM *eo*
quod in honore ac nomine cœli Reginæ
fundata eſt, deinceps decreuimus nomi-
nandam. Donauimus etiam in perpetuum,
& conceßimus Abbatiæ memoratæ ac per-
ſonis ibidem Deo ſeruientibus, & in po-
ſterum ſeruituris, locum ipſum cum fundo B
in quo ſita eſt, Monaſterium, dormitorium,
refectorium, celerium, & omnia ac ſingu-
la ædificia infra ambitum murorum con-
tenta cum eiſdem ædificiis, & muris, ſi-
cuti ſe porportant, circumquaque in latum,
& in longum, dextrorſum & ſiniſtrorſum.
Quæ omnia acquiſieramus de noſtris pro-
priis bonis, volentes, & concedentes quod
Abbatiſſa & moniales dicti Monaſterij
prædicta omnia & ſingula, vt puram per-
petuam & omnino liberam eleemoſynam,
ac tanquam rem ſuam & ſui monaſterij
prædicti propriam poßideant in perpetuum,
liberè & quietè, ſecundùm conſtitutionem
Ciſtercienſis Ordinis regularem, eiſdem mo- C
nialibus pro vita neceſſariis domino dante
& vitâ comite bonis amplioribus prouiſ-
ſure. Quod vt robur obtineat perpetuæ fir-
mitatis præſentem paginam rei ſeriem
continentem ſigilli noſtri munimine du-
ximus roborandam. Actum anno gratiæ
1241. MCCXLI. *menſe Martio.* Adſcripta eſt
porrò Ordini Ciſtercienſi 1244. in-
ſtante Blancâ, vt patet ex litteris Bo-
nifacij Abbatis Ciſtercij, & Capituli
generalis reſcripto ad ſanctimoniales
huiúſcemonaſterij, menſe Septembri.
Eodem anno benedicitur Eccleſia 26.
Iunij à Guillelmo Epiſcopo Pariſien-
ſi, quo die Innocentius 4 indulgen- D
tiarum priuilegia impertitur. Sanctus
Ludouicus fundationem matris hóc-
ce diplomate cartularij B. Mariæ Re-
» galis confirmat. IN NOMINE ſan-
» ctæ & indiuiduæ Trinitatis, Amen.
» Ludouicus Dei gratiâ Francorum
» Rex. Notum facimus quod nos ca-
» riſſimæ matris noſtræ Blanchæ Dei
» gratiâ Reginæ Francorum illuſtris
» piam deuotionem attendentes, vo-
» lentéſque ſuorum effici participes me-
» ritorum, gratum voluntati ipſius præ-
» bemus aſſenſum, & prædictam fun-
» dationem, edificationem, erectionem

A dictæ Abbatiæ, & donationem loci "
ac fundi in quo ſita eſt, & omnium "
ac ſingulorum edificiorum inter clau "
ſuram & ambitum murorum conten "
torum, cum eiuſdem clauſuris & mu "
ris laudamus, volumus, & concedi "
mus prout in præſenti paginâ eſt ex "
preſſum, ac eas in perpetuum authori- "
tate Regiâ confirmamus. Prætereà "
cum ſuadente maligno ſpiritu non- "
nulli quandóque contra Monaſteria, "
& Eccleſiaſticas perſonas, eo imma- "
nius ſæuiunt, quo ex fragilitate ſe- "
xus eis eſt imbecillior potentia repu- "
B gnandi, volumus, concedimus, & præ "
ſenti priuilegio ſtatuimus, vt Mona- "
ſterium prædictum Abbatiſſa & mo "
niales eiuſdem, cum omnibus edifi "
ciis prædictis, & quibuſcumque aliis "
bonis ſuis acquiſitis, ac in poſterum "
acquirendis ſub protectione noſtrâ & "
tuitione in perpetuum immediatè per "
maneant. Et ſi fortè ſucceſſu tempo- "
ris territorium in quo dicta Abbatia "
ſita eſt ad aliud dominium caſu ali "
quo transferretur, nihilominus volu "
mus & ſtatuimus, quod eadem Abba "
tia cum omnibus bonis ſuis ſub def "
fenſione noſtrâ, & omnium Franciæ "
C Regum qui pro tempore fuerint im- "
mediatè ſemper permaneat, & conſi- "
ſtat. Quod vt perpetuæ ſtabilitatis "
robur obtineat, præſentem paginam "
ſigilli noſtri auctoritate, & regij no- "
minis caractere inferius annotato fe- "
cimus communiri. Actum Pariſius an- "
no Incarn. Dominicæ MCCXLVIII " 1248.
menſe Aprili, adſtantibus in Palatio "
noſtro quorum nomina ſuppoſita ſunt "
& ſigna. Dapifero nullo, Signum "
Ioannis Camerarij, S. Stephani Buti- "
cularij, Conſtabulario nullo Regni "
verò noſtri anno XXII. Data vacante "
Cancellariâ. Hoc cœnobium Apo- "
D ſtolicis priuilegiis Innocentii, Boni-
facii, Vrbani, & Alexandri ſummo-
rum Pontificum, ac Regum Franco-
rum condecoratur, videlicet B Lu-
douici qui in eo ſæpius diuerſabatur
contemplationis causâ, Philippi Pul-
chri, Caroli, & aliorum Inter bene-
factores etiam recenſentur ex veteri
obituario Robertus Comes Attreba-
tenſis, Carolus Comes Valeſii, Al-
fonſus Comes Augenſis, Henri-
cus Dux Brabantiæ, Mathildis fi-
lia Comitiſſa Burgundiæ, Beren-
garia Imperatrix Conſtantinopoli-
tana, Margareta Princeps Antio-

cbiæ, Ioanna Nauarræ Regina, Io- A
lendis Comitiſſa Niuernenſis, Ma-
thildis à Sācto Paulo Comitiſſa Valeſij,
Maria de Valeſio Duciſſa Calabriæ,
Iſabellis de Valeſio Duciſſa Borbo-
nij, Alix Duciſſa Brabantiæ, Bonna
de Luxemburgo Ioannis Regis vxor,
Catharina Imperatrix Bizantii, Blan-
ca Comitiſſa Sabaudiæ, Blanca d'A-
uaugour & aliæ nobiles fœminæ. Ab-
batiſſarum nomina ex tabulis cœno-
bii ita excerpſimus, quæ nunc pri-
mùm in lucem euulgantur.

1. *Vuillelma* prima Abbatiſſa, Blan-
cæ fundatricis, vt tradunt, neptis,
1236. præfuit ab an. 1236. aut 1240. vſque B
ad 1275. plurima impetrauit priuile-
gia, inter quæ eſt illud Innocentii
Papæ de libertatibus monaſterii Bea-
tæ Mariæ Regalis, datum Lugduni
per manum Marini Romanæ Eccle-
ſiæ Vicecancellarii 9. Cal. Decemb.
1250. & alterum Ludouici quo Ab-
batia ab omni exactione ſæculari li-
bera eximitur apud Criſpiacum 1244.
menſe Auguſto. Sub eius moderami-
1252. ne 1252. Blanca Regina mater S. Lu-
douici, & regni adminiſtratrix, mœ-
rore abſentis filii in Palæſtinâ dies ex-
pleuit Lutetiæ, quam & velum reli- C
gionis ante eius obitum ſumpſiſſe, &
regali habitu ſepultam ad introitum
chori Abbatiæ ſuæ Pontiſarenſis, ſub
elato cupreo cœnotaphio produnt hi
verſus.

Ex te, Caſtella, radians vt in æthere ſtella
Prodiit, hæc Blanca, quā luget natio Franca.
Rex pater Alfonſus, Ludouicus Rex ſibi ſponſus:
Quo viduata Regens agit, vt vigeat requie gens,
Hinc peregrinante nato benè rexit vt ante;
Tandem ſe Chriſto cætu donauit in iſto,
Cuius tuta malis viguit gēs Franca ſub alis
Tanta prius, talis iacet hîc pauper Monialis.

Obſeruatione interim dignum eſt re-
ferre verba Mathæi Pariſienſis in Hi- D
ſtoriâ Henrici 3. vbi de Blanchâ ſic
ſcribit ad an. MCLII. *Circa idem tem-
pus primâ Dominicâ Aduentus dominici,
primâ die menſis, obiit dominarum ſæcu-
larium domina Blanchia Francorum Re-
gis mater, Franciæ quoque cuſtos, tutrix
& Regina, vt aduentanti Domino noſtro
Ieſu Chriſto, deuota ſua occurreret ancilla
veneranter. Cuius mortem Francis lugu-
brem ac damnoſam, dolor multiplex an-
ticipauit, mariti ſui ſcilicet Regis Ludoui-
ci mors, ſuæ gratiſſima iuuentutis perem-
ptiua, regni Francorum ſibi incumbentis
non minima ſolicitudo, filij ſui ægrotatiua
teneritudo, eiuſdem crucis ſignatio, & po-
ſtea ipſius peregrinatio irreditura. Dein-
de captio toti Chriſtianitati deploranda.
Item Roberti Comitis Atrebatenſi pro-
broſa fuga, quam ſequebatur flebilis ſub-
merſio. Comitis inſuper Pictauenſis An-
dephulſi morbus incurabilis. Poſtremò quod
relatum eſt ei, quod filius primogenitus
eius, Rex ſcilicet Francorum, Deo mili-
taturus in terrâ ſanctâ propoſuit ibidem
omnibus diebus vitæ ſuæ morari & mori,
pro regnóque terreno, cæleſte fœlici com-
mercio commutare. Nobiliſſima igitur do-
mina mater prædictorum Blanchia, ſuis
orbata pignoribus, præmortua languit de-
ſolata. Vidénſque mortem imminere, cor-
pus ſuum legauit ad ſepeliendum domui
Sanctimonialium apud Ponteſiac, quam
ipſa à fundamentis magnificè conſtruxe-
rat. Facta eſt autem Sanctimonialis pro-
feſſa velata ante mortem, & ſupra velum
appoſita eſt corona, & veſtita eſt reginali-
ter, & ſic ſepulta eſt, vt decuit, redimi-
ta. Magnanima igitur Blanchia, ſexu
fœmina, conſilio maſcula, Semirami me-
ritò comparanda, valedicens ſæculo, Re-
gnum Francorum omni ſolatio reliquit
deſtitutum.* Diem ſuum obiit Guille-
meta 17. Nouemb. 1275. ſepelitur in 1275.
Capitulo ante ſedile, cum ſequenti
epitaphio tabulæ lapideæ inciſo.

Anno milleno bis centum ſeptuageno
Quinto dum colitur Anianus ibi ſepelitur,
Virgo Deo placita Guillerma bonis redimita,
Prudēs Abbatiſſa domus ſpeculum probitatis,
Cauta gubernatrix ſibi parca Deo æmulatrix
Mundo grata, polo digna, ſepulta ſolo.

2. *Blanca*, à teneris annis apud Ma-
lodunum religionis vota emiſit, quem-
admodum obſeruatur in eius litteris
die Mercurij poſt Natiuitatem B
Virginis 1308. Reperitur quoque il-
lius mentio in tabulis venditionis ei
factæ à Guidone de Cromiere mili-
te, pro ducentis libris redditus quas
percipiebat in Theſauro regio 1299 1299.
Abbatiam adminiſtrauit ab anno
1275. ad 1308. quo Capellam dotauit
ex patrimonio auorum ſub inuoca-
tione S. Trinitatis, & D. Ludouici,
quam confirmauit Henricus Clareual-
lenſis Abbas 1309. die feſto tranſla-
tionis eiuſdem Diui Ludouici. Eius
obitus conſignatur in necrologio 16.
Iulij, cœnobio ſuo plurima acquiſiuit,
iacet ſub arcu propè Sacriſtiam, ſub
effigie lapideâ coram imagine Deipa-

tæ Virginis ; & ſummâ veneratione A
col tut eius ſepultura , propter vitæ
integritatem , quâ ſanctè & religiosè
emicuit. Illius tempore 1296. huma-
tur iuxta chorum Ioannes d'Acre Bu-
ticulatius Franciæ, filius Regis Hie-
roſolymitani , qui cœnobio legauit
mille libras, vt fertur in obituario.

3. *Margareta d'Agnés* 1. recenſetur
in necrologio ad diem 7. Martij.

4. *Margareta* 2. adſcribitur Marty-
rologio die 14 Iunij, defuncta circi-
1320. ter an. 1320. aut 1321. quam aliqui
putant eandem cum ſuperiore. Sub
eius præfecturâ Mathildis Comitiſſa
Atteſiæ & Burgundiæ tumulatur ſub B
cupreâ tumbâ ante chorum.

1325. 5. *Iſabella*, præerat annis 1321. 1325.
1327. & 1332. vt notant cartæ B. Ma-
riæ Regalis ; litigium habuit cum
Ioannâ Burgundâ Reginâ pro peda-
gio pottus Piſciaci. Sub eâ funda-
tur 1323. Capella S. Ioannis Euan-
geliſtæ & ante maiorem aram viſce-
ra Caroli 4. filij Philippi Pulchri &
condita ſunt, vti & 1328. ſepelitur ad
latus dextrum ſummi altaris Marga-
reta coniux Boëmundi Principis An-
tiochiæ ; videtur Iſabella regimen
produxiſſe ad an. 1338.

1370. 6. *Philippa*, rexit ab 1338. ad 1370.
quo è vitâ migrauit , vt conſpicitur
in tumulo marmoreo ante Capellam
D. Ludouici; inſcribitur autem ne-
crologij tabulis die 28. Ianuarij.

7. *Catharina* 1. cœpit præeſſe 1370.
cuius obitus conſignatur 22. Martij
in obituario.

8 *Ioanna* parùm vixit , defuncta 6.
1409. Aprilis, creditur humata in D. Ludo-
uici ſacello, è viuis exempta eſt 1409.

ESTOVTE-VILLE. 9. *Catharina d'Eſtouteuille* 2. admini-
ſtrauit ab an. 1409. ad 1456. quo inte-
riit 29. Ian.

1456. 10. *Magdalena* 1. ab an. 1456. ad
1473. migrauit 13. Septembris.

11. *Guillelma* 2. rexit ab 1473. ad
1481. quo animam exhalauit 22. Mar-
tij, iacet ad ingreſſum Capituli ſub
lapide cui inſculpti verſiculi.

DINTE-VILLE. 12. *Antonieta de Dinteuille* Claudij
& Ioannæ de la Baume filia , ſoror
Franciſci Epiſcopi Autiſſiodorenſis,
1481. adminiſtrauit ab an 1481. ad 1524.
quieſcit in Eccleſiâ ſub eo epitaphio.
*Hic iacet nobilis & religioſa domina ſo-
ror Antonia de Dinteuille, quæ fuit Ab-
batiſſa 43. annis, & poſtquam fecit pluri-
ma bona , obiit anno 1524. 21. Ianuarij.
Orate Deum pro eâ.*

13. *Henrieta de Vilers* ab an. 1524. 1524.
ad 1529 quo vitâ fungitur, ſepulta in
Capitulo.

14. *Maria de Montmorency* 1. Guil- M[illegible]
lelmi Baronis de Montmorency & RENCY
Annæ Pot filia ; ex moniali Variuil
læ , creatur Abbatiſſa an. 1529. tu- 1529.
mulo clauditur iuxta ſedile Abbatiſ-
ſæ verſùs altare , cum inſcriptione
Gallicâ quam Latinè reddidimus.
*Hîc iacet præpotens , nobilis , & virtute
exornata domina, domina ſoror* MARIA
DE MONTMORENCY, *filia domi-
ni Guillelmi de Monmorenciaco, & ſoror
domini de Montmorency Coneſtabilis, &
Magni Magiſtri Franciæ , quæ dum vi-
ueret fuit prudentiſſima Abbatiſſa huius
Regalis monaſterij per tredecim annos cum
dimidio: Deceſſit an. Incarn.* MDXLIII. 1543.
24. Februarij.

15. *Maria d'Annebault* 2. ex Abba- ANNE-
tiſſâ S. Amandi Rotomagenſis tranſ- BAVLT.
fertur ad monaſterium Malduni an.
1543. iacet in medio chori ſub mar-
more nigro, cum epigraphe Gallicâ,
cuius is tenor Latinè inſcriptus. *Hic
iacet humilis & nobilis domina* MARIA
D'ANNEBAVLT, *quæ efficitur monia-*
C *lis in Abbatiâ B. Mariæ de Prato iuxtà
Lexouium 16. Octobris an. 1555. profeſſa
einſdem monaſterij 4. Auguſti 1512. &
1524. Prioriſſa Vernonij , quem Prioratum
cum reſignaſſet , nominatur Abbatiſſa S.
Amandi Rotomag. 16. Iulij 1535. & à
Franciſco Rege huius cœnobij 28. Ianua-
rij 1543. reſignauit, & obiit longæua 21.
Ianuarij 1546. cùm præfuiſſet ſummo re-* 1546.
*ligionis decore , & temporali Abbatiæ in-
cremento. Orate Deum pro eius animâ.*

16. *Maria de Piſſeleu* 3. ex dominis PISSELEV
de Heilly in Picardiâ , ſoror Caroli
Epiſcopi Condomienſis, & Franciſci
de Piſſeleu Ambianenſis : guberna-
D uit ab an. 1546. ad 1574. ſepulta 1574.
ad ingreſſum chori ante cathedram
cum eâ inſcriptione quæ Latinè ſic
ſonat. *Hic iacet potens domina ſoror* MA-
RIA DE PISSELEV, *filia domini
Guillelmi de Piſſeleu toparchæ de Heilly,
dum viueret Prioriſſa Piſciaci ſex annis
cum dimidio, vbi habitum religionis ſum-
pſit 1520. ætatis anno 7. poſteà Abbatiſſa
huius Regalis monaſterij 28. annis, quæ
propter egregiam adminiſtrationem , ſum-
mam laudem ſibi comparauit; mortua 19.
Octobris 1574. Orate Deum pro eâ*

17. *Magdalena Tiercelin* 2. Hadria- TIERCE-
ni domini de Broſſe , Equitis Tor- LIN

quati, & Ioannæ de Goutlay filia, ab
1591. an 1574. ad 1591. tumulatut ad ingreſſum ehoti ſub eâ inſcriptione.
Hic iacet nobilis domina Magdalena de Tiercelin de Brosse, *quæ ab ineunte ætate Deo ſe vouit, & in hoc cœnobio monialis velamine induta ætatis an. 13. in quo adeo piè & prudenter ſe geſſit, vt electa fuerit Abbatiſſa huius Regalis monaſtery, quod rexit annis 20. vixit 65. ſummâ animi demiſſione ac probatæ vitæ ſpecimine commendabilis: obiit 21. Aprilis 1591. Orate dominum pro eius animâ.*

18. *N. Tiercelin de Broſſe*, neptis Magdalenæ, ex fratre Iacobo domino de Poſſé, præfuit annis tribus, abdicare coacta, ſeceſſit apud Prioratum Variuillæ Ordinis Fontebraldenſis, cuius erat religioſa profeſſa.

Estree — 19. *Angelica d'Eſtrée* parentes habuit Antunium dominum d'Eſtrée & de Cueuures Equitem Torquatum, Tormentorum Franciæ Præfectum, & Franciſcam Babou de la Bourdaiſiere; ex Religioſâ Piſciacenſi nominatur Abbatiſſa Bertaldieutiæ in Picardiâ, & B. Mariæ Regalis ab ipſo Henrico 4. Rege inſtituitur; rexit 20. circiter annis, ac poſtquam Abbatis Ciſtercienſis Superioris generalis decreto abdicaſſet, apud monaſterium Clariſſarum Lutetiæ ſe recepit, vbi diem clauſit extremum 1634. ibique ſepelitur.

Soissons. — 20. *Carlota de Soiſſons*, aliàs *de Bourbon*, Caroli Comitis Sueſſionenſis notha, ſoror Catharinæ Abbatiſſæ de Petrinâ in Cenomanis, ſedit tribus
1626. annis cum dimidio vſque ad an. 1626.
quo exceſſit è viuis menſe Decembri; eius ſepultura extat in baſilicâ.

Syreau. — 21. *Maria Suyreau* 4. Abbatiæ Portus Regalis religioſa, vnde reformationis inducendæ gratiâ apud Argenſolium Ordinis Ciſtercienſis monaſterium delegatur, tum Abbatiſſa Loci-Dei in Burgundiâ, à Ludouico XIII. nominatur ad hanc Abbatiam, quam ſummâ regularis obſeruantiæ diſciplinâ cum rexiſſet ab 1626. ad
1649. 1649. ad ſuum monaſterium Portus Regalis rediit, prius abdicatâ in gratiam ſequentis Abbatiâ.

Hennin-Lietard. — 22. *Suſanna de Hennin-Lietard*, ſoror domini de Rochâ in Campaniâ, arcis Cabilonenſis ad Ararim regij Præfecti.

Orleans. — 23. *Catharina d'Orleans* 3. aliàs *Margareta Angelica*, Henrici Aurelianenſis Ducis Longæuillæ naturalis filia, ex Abbatiſsâ S. Petri Remenſis, huius monaſterij Pontiſarenſis B. Mariæ
poſſeſſionem accepit menſe Iunio an. 1653. 1653.

S. Mariæ Boloniensis in Nemore, Ordinis S. Auguſt. Congregationis Aroaſienſis, diœceſis Morinenſis fundata an. 1159. dirutur ab
Henrico 8. Angliæ Rege 1544. nunc 1159.
Cathedralis & ſæcularis. — *S. Marie de Bologne.*

S. Mariani Autiſſiodorenſis ad vrbem, Ordinis Præmonſtratenſis, olim extra muros condita ſub regimine Canonicorum Regularium S. Auguſtini à Vigilio Autiſſiodorenſi
Epiſcopo circa an. 688. quorum loco 688.
Religioſi Præmonſtratenſis Ordinis inſtituti, quos inter claruit Robertus monachus celebris ſuâ ætate Hiſtoriographus, qui mortuus eſt an. 1212. Eius chronicon debemus vt pleráque alia vetuſtatis monimenta Nicolao Camuzato, vbi recenſentur aliquot Abbates, ſcilicet. — *S. Mariã d'Auxerre.*

Rainerius ex Priore Præmonſtratenſi, & Ordinis magnâ ex parte inſtitutore,
primus Abbas conſtitutus 1139. pri- 1139.
die Calend. Martij, ſepelitur 1146. in Xenodochio pauperum Pruuini, vbi poſteà erecta S. Iacobi Abbatia, cum præfuiſſet ſex annis & aliquot menſibus.

Bertoldus, Coloniâ Agrippinâ oriundus, & inculpatæ vitæ religioſus 1146.

Osbertus.

Milo de Trainel Anſelmi domini caſtri Trianguli in Campaniâ filius an.
1150. monaſterium variis ædificiis de 1150.
corauit: mortuus 1203.

Bernodalis ex Priore, fato fungitur 1208.

Norbertus eligitur ex Priore, ſede- 1209.
bat circiter an. 1209.

Guillelmus 1267.

Ioannes 1. 1281. 1281.

Ioannes de Verandar 2. de Aponiaco 1471.

Ioannes Martinus 3. anno 1625

Maricolæ Abbatia Benedicti- *Mareilles*
norũ ad Helpram fluuium in Hannoniâ, ſub honore B. Mariæ & SS. Apoſtolorum Petri & Pauli conſtructa, cuius primarius fundator fuit Chonobertus pagi Fanomartenſis Comes, ſecũdus autem dotator Sanctus Humbertus Abbas. Anno Chriſti 900. 900.

vnitur hoc monaſterium Epiſcopatui Cameracenſi à Comitibus Haganone & Radulfo, Stephanus autem de Alſatiâ Clericos expulit anno 1020. ac demum per Abbates regi cœpit hoc monaſterium, quorum talis elenchus deſcribitur.

1132. *Paſchaſius* an. 1132.
Radulfus 1. 1151.
Ægidius 1.
Radulfus 2.
1181. *Nicolaus* 1. 1181.
Ægidius de Tournay 2. 1193.
Ioannes Hulan 1.
Vualterus de Grart Abbas item Caſtri Cameracenſis, Lobiæ, Marico-
1234. lenſis, & Lætitiæ, deceſſit 1234.
Arnulfus 1236.
1246. *Nicolaus* 2. 1246.
Ioannes de Marolles 1. 1257.
Godefridus 1294.
Mauricius de Remigny, mortuus
1303. Abbas Lætitiæ anno 1303.
Ioannes le Noble 2. 1323.
Ægidius 3. 1354.
1375. *Alexander* 1. 1375.
Gerardus.
Paruinus.
Henricus Monequin 1. 1400.
1418. *Henricus Sautier* 2. 1418.
Ioannes Bourgeois 3. 1430.
1483. *Ioannes Goſſelet* 4. 1483.
Petrus le Vuitte 1524.
1534. *Balthaſar de Niemegre* 1554.
Chriſtophorus Monceau 1556.
1564. *Fredericus d'Yne* 1564.
Alexander de Briſſy 2. 1599.
1620. *Nicolaus de la Croix* 3. 1620.
Simon Boſquier 1628.
1635. *Humbertus de Briaſtre* 1635.
Philippus de la Samme 1638.
1648. *Alexander de Briſſy* 3. 1648.

Mareuil. MAROLIVM S. Vedaſto ſacrum, Ordinis Benedictini, diœceſis Ambianenſis ad ripam ſiniſtram Somonæ ſupra Abbatiſuillam.

Marquette. MARQVETA fœminarum Ordinis Ciſtercienſis ſub Claraualle, in diœceſi Tornacenſi propè Inſulam
1230. fundatur 1230. à Ioannâ Flandriæ Comitiſſa, vbi iacet cum ſponſo.

S. Martial de Limoges. S. MARTIALIS in vrbe Lemouicâ, famoſa & vetuſta Eccleſia, vbi Reges ac Duces Aquitaniæ diadema excipiebant: ſancti Saluatoris primùm, inde S. Martialis appellata eſt, poſtquam in eâ regali baſilicâ præſente Ludouico Francorum Rege atque Imperatore, corporis reuelatio ſolemniter celebrata eſt; nobilitatur donis Comitum, Vicecomitum, & Epiſcoporum Lemouicenſium. Anno Chri-
ſti 848. indict. XI pridie Cal. April. 848.
temporibus Regum Lotharij & Caroli Calui, mutatus eſt Canonicalis habitus in Monaſticum apud S. Martialem, id Abbas Ainardus cum Canonicis inſpirante Deo fecit, & tam ipſe quàm Canonici veſtem monaſticam induerunt: oportunum erit addere verba Ademari Cabanenſis monachi S. Martialis, luculenti ſua ætate Hiſtorici, qui chronicum MS. regnante Roberto conſcripſit. *Carolus Caluus*, inquit, *Lemouica Conuentum generalem habuit tempore Quadrageſima. Ainardus præfectus Monaſterij S. Martialis depoſito Canonicali habitu monachus efficitur: ſimiliter omnes Canonici S. Martialis in monaſticum habitum iterum ſe transferunt, & deinceps idem locus à monachis ordinatur. Iosfredus verò Theſaurarius nolens relinquere ſæculum, à Stodilo Epiſcopo Monaſterium S. Iuniani, deprædatione à iure S. Martialis ſubripuit.* Nunc autem hæc Eccleſia pro monachis habet Canonicos ſæculares, cuius Abbates damus ex ſchedis Ioannis Cordeſij Lemouicenſis Canonici, tum etiam ex chronico S. Martialis, Ademari, & aliis tabulariis, hanc ſeriem auctiorem concinnauimus.

1. *Dodo* anteà S. Sauini Abbas, poſtulatus à Canonicis reſignante Airat-
do an. 848. obiit an. 850. Chronicum 850.
MS. Lemouicenſe S. Martialis de eo ſic fatur: *Anno 848. Carolus Caluus habuit generalem Conuentum Lemouicenſem, cum omnibus Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Principibus Aquitaniæ, & reſidente Carolo in throno Regali Ainardus Princeps Monaſterij S. Martialis & Canonici eiuſdem Eccleſiæ proſtrauerunt ſe ante pedes eius, & quæſierunt ſibi dari habitum quo fierent monachi. Tum Rex precibus eorum inclinauit, excepto Stodilo Lemouicenſi Epiſcopo qui contradixit: ſed compulſus à Rege conſenſit propter munera, & noluerunt ex ſe habere Abbatem, & præfecerunt ſibi Dudonem Abbatem S. Sauini. Iotfredus verò Theſaurarius noluit relinquere ſæculū.*

2. *Abbo* Pictauienſis circiter an.
855. regnante Carolo Caluo, è vitâ 855.
migrauit 14. Kal. Iunij 861.

3. *Benedictus* obiit 14. Calend. Fe-
bruarii 876. ſub quo humatus Stodi- 876.
lo Epiſcopus Lemouicenſis in baſilicâ S. Saluatoris.

4. *Gozſlenus*, ſeu *Gozslenus*, ſedit A
annis 18. fato functus 7. Calend. No-
uemb. 894.

898. 5. *Fulbertus* 1. an. 898. ſub quo ſe-
pelitur apud S. Saluatorem Anſel-
mus Epiſcopus iuxta Aldonem; diem
vltimum clauſit an. 899.

6. *Fulbertus* 2. anno 900.

7. *Stephanus* obiit 18. Calend. De-
919. cembris 919. de quo legitur in com-
memoratione Abbat. Lemouic. *Com-
poſuit ſuper altare S. Saluatoris Eccleſiam
ex auro, & gemmis, & argento, turréſ-
que in caſtello Martialis duas fecit, vnam
contra ſcutarios nomine Orgoletum, alte-* B
*ram contra Arenas nomine Fuſtiniam,
præcipiente hoc Rege Carolo minore ad re-
pellendum Guillelmum Ducem, Pictaui-
num Comitem, & ex nomine ſuo ipſum
caſtellum nominauit Stenopolim, quaſi
Stephani ciuitatem.*

8. *Aymo d'Aubuſſon* frater Turpio-
nis Lemouicenſis Epiſcopi, quem
ſummo amore excoluit, ordinatur Ab-
919. bas an. 919. cuius precibus conſcri-
pta fuit vita S. Geraldi Aureliacenſis
ab Odone Cluniacenſi. *Ex eius nepte,*
ait Adhemarus, *nati Adalbertus Deca-
nus & Rotgerius patre Fulcherio, in pro-
prio iure hæreditario quod vocatur Cam-* C
*panenſe, iuxta caſtellum Pontiacum; ter-
tius Raimundus iunior natu germanus ex-
titit amborum, cuius ego Ademarus, filius
fui matre Hildegarde. Poſt Aimonem de-
functum Nonis Maij, vacauit Abbatia
annis 31.*

9 *Aimericus*, huius anno decimo
952. monaſterium S. Martialis igne
conſumitur, iſte omnem terram Mo-
naſterij & Eccleſias parentibus ac ſæ-
cularibus dare non erubuit: tertio
die ante obitum monachi habitum
induit, timens periurium quod Lo-
thario Regi fecerat & firmauerat in
Franciâ, quando à Rege Abbas con-
ſtitutus, iurauit ſe monachum fieri. D
974. Debitum naturæ perſoluit an. 973.
aut 974.

10. *Guigo* ex Abbate S. Eparchij
Engoliſmenſis ſucceſſit 974. Adel-
bertum conſtituit Decanum in Ec-
cleſiâ S. Martialis: ſub eius principa-
tu crypta aurea D. Martialis concre-
989. mata menſe Iunio: defecit 989. 3.
Calend. Octob. Engoliſmæ ſepultus
in S. Eparchio.

11. *Ioſfredus* 1. ſub cuius modera-
mine plaga ignis ſuper corpora Aqui-
tanorum deſæuiit, & mortui ſunt
pluſquam quadraginta millia homi-
num; leuatur corpus S. Martialis &
in montem Gaudij tranſlatum: vitam
finiuit 5. Idus Octob.

12. *Adalbertus* 998. ſucceſſit ex mo- 998.
nacho, auctore Ademaro, præfuit an-
nis 9. hic baſilicam S. Martialis recu-
perauit, ſub quo Adalbertus Deca-
nus obiit 11. Cal. Maij; ipſe interiit
an. 1007.

13. *Ioſfredus de Limoges* 2. ſeu *Gau-
fridus*, frater Heldoini Epiſcopi &
Guidonis Vicecomitis Lemouicenſis
circa 1012. ex chron. S. Martialis;
vitæ metam attigit Nonis Decem- 1019.
bris 1019.

14. *Hugo*, iſte Abbas, vt loquitur
Adhemarus in chronico, collationem
in Franciâ fecit cum Rege Roberto
& Archiepiſcopo Bituricenſi Gauſle-
no, aliiſue Epiſcopis de Apoſtolatu
S. Martialis, in quo ab omnibus de-
finitum, non eum numerari niſi in Ca-
talogo Apoſtolorum: anno ſexto ad-
miniſtrationis ſuæ Rogerius frater A-
delberti Decani, Magiſter ſuus & pa-
truus, inquit Adhemarus, viuere de-
ſiit; Hugo autem fato corripitur anno 1025.
1025.

15. *Odolricus* rexit annis 14. morta-
litatem expleuit 5. Cal. Octob. 1040. 1040.
quo anno memoratur in dedicatione
monaſterij Vindocinenſis.

16. *Petrus* conſtruxit portam nun-
cupatam à Mourmelier, vt eſt in ve-
teri catalogo.

17. *Mainardus.*

18. *Ademarus* Abbatiam ſuſcepit
regendam 1064. quam præ cæteris 1064.
religione & rerum temporalium co-
piâ ampliauit mirificè & adornauit,
nominatur iſte in diplomate Philippi
1. Regis Francorum, & per quinqua-
ginta annos ac nouem menſes cœno-
bium fideliter gubernauit. Sub eius
præſulatu conſecratur S. Martialis ba-
ſilica, vt exprimitur in cartâ tabula-
rij Lemouicenſis: Anno ab Incarnat. “
Domini noſtri Ieſu Chriſti MXCV. “ 1095.
indict. 3. temporibus Philippi Regis “
Francorum, Vuillelmi Ducis Aqui- “
tanorum, Vmbaudi quoque Lemoui- “
cenſis Epiſcopi, & Ademari Abba- “
tis monaſterij S. Martialis, factus eſt “
conuentus permaximus in ciuitate “
Lemouicenſi, diuerſi Ordinis vtriuſ- “
que ſexus & ætatis. Huic nobili & “
præcipuo conuentui præfuit Vrbanus “
Sanctæ Rom. Eccl. Apoſtolicus &c. “
menſe

„ menſe Decembri x. Cal. Ianuarij ve-
„ nit in hanc ciuitatem Lemouicenſem,
„ adfueruntque cum eo præcellentiſſi-
„ mi ac religioſiſſimi viri Archiepiſco-
„ pi, & Epiſcopi, quorum iſta ſunt no-
„ mina, domnus Vgo Archiepiſcopus
„ Lugdunenſis, Audebertus Archiep.
„ Bituricenſis, Amatus Archiep. Bur-
„ degalenſis, Dagbertus Archiepiſco-
„ pus Piſenſis, Bruno quoque Epiſco-
„ pus Segnienſis; Pictauenſis Petrus,
„ Santonenſis Ramnulfus, Petragori-
„ cenſis Rainaldus, Rotenenſis Ray-
„ mundus, Humbaudus Epiſcopus Le-
„ mouicenſis. Hi omnes cum eo Chri-
ſti Domini Natiuitatem celebraue- B
„ runt, & ipſo die Natiuitatis diluculo
„ cum omnibus illis aſcendit ad Eccle-
„ ſiam Domini Martialis, & ſuper al-
„ tare S. Saluatoris, Miſſam de luce
„ cantauit, & poſt ſermonem habitum
„ ad populum coronatus ad ſedem S.
„ Stephani rediit. Die verò 6. Natiui-
„ tatis quæ fuit Dominica, iterum ad
„ monaſterium S. Martialis venit, ibi-
„ que diebus octo permanens cum præ-
„ fatis Archiepiſcopis & Epiſcopis, ba-
„ ſilicam regalem, quam D. memoriæ
„ Ludouicus Imp. filius Caroli Magni
„ à fundamentis conſtruxerat, ſed po- C
„ ſteà tam conflagratione ignis, quàm
„ variis caſibus conquaſſatā, & à dom-
„ no Ademaro Abbate tunc iſtius loci
„ interiùs exteriúſque ad plenum refor-
„ mata & ornata, Apoſtolicā auctori-
„ tate ſolemniter dedicauit 2. Calend.
„ Ianuarij, & ipſe quidem aquam be-
„ nedixit, Archiepiſcopi verò interiùs,
„ exteriúſque baſilicam cum ipſā aquā
„ perluſtrauerunt. Deinde ipſe Papa
„ propriis manibus altare Domini Sal-
„ uatoris aquā benedictā lauit, chriſ-
„ mate & oleo ſancto perunxit, pigno-
„ ra Sanctorum ibi repoſuit, & mox in
„ ipſo altari miſſam cantauit, innume-
„ rā populi multitudine adſtante, & in D
„ perpetuo diem illum ſolemnem & ce-
„ lebrem dedicationis agi conſtituit.
1101. Anno 1101. vt tradit chron. S. Mar-
tialis, Ademarus de S. Riberio Ab-
bas Terracinæ, ſe & ordinationem
Monaſterii Ademaro fuiſque ſucceſ-
ſoribus contulit: de quo meminit
Voſienſe chronicō in electione Hum-
baudi Lemouicenſis Epiſcopi. Vlti-
mum vitæ diem clauſit 10. Calend.
Septemb. 1114.
19. *Bernardus Ellugnat* ex Priore Sit-
tuniaci, acquiſiuit ab Ademaro Vice-

A comite Lemouicenſi multas poſſeſ-
ſiones.
20. *Amblardus* magnæ religionis
& honeſtatis Abbas, cuius tempore
monaſterium cum villā adiacenti Ram-
nulfus a ſtmitur: ad quem extat epi-
ſtola Goffridi Abbatis Vindocinen-
ſis lib. 4. epiſt. 22. rexit annis 28. 1143.
mortuus 1143.
21. *Albertus* vir admodum religio-
ſus, interiit 1156. v. Idus Auguſti.
22. *Petrus* 1. ex Priore Cluniacenſi
præfuit annis 4. menſibus 3. defun-
ctus 12 Cal. Auguſti.
23. *Petrus de Barry* 2. Abbas S. Au-
guſtini Lemouicenſis, prauorum mo-
rum rigidus corrector, deceſſit 1164. 1164.
aliis 1170.
24. *Iſembertus Eſcoblart* Prior de
Roſſiaco, Abbas an. 1177. ex chro- 1177.
nico S. Martialis, nobilibus multùm
gratioſus: exactionem quam Epiſco-
pus Lemouicenſis & Canonici ſub
nomine confratriæ à populo violen-
ter expetebant, irritam fecit: per
vnum menſem antequam migraret à
ſæculo, curæ paſtorali ceſſit; cum-
que ad diem electionis Abbas Clu-
niacenſis cuius iuris erat monaſte-
rium Sancti Martialis, Priores, Præpo-
ſiti, & alii conueniſſent, piè admodum
inter eos animam exhalauit. In cra-
ſtino electio celebrata, feriā 2. tradi-
tus ſepulturæ honorificè, præſenti-
bus Ioanne Lemouicenſi, G. Catur-
cenſi, & Abbatibus Cluniacenſi no-
uiter electo, S. Martialis, S. Petri So-
lemniacenſis, & S. Auguſtini.
25. *Hugo de Brouſſas* 2. præfuit an.
16. fato ſuo fungitur 1218. 1218.
26. *Petrus de la Griſſa*, aliis *de Nail-
lac* 3. anteà Præpoſitus de S. Valeri-
co & de Roſſiaco, ſedit annis 4. men-
ſibus 3.
27. *Guillelmus de Iamailhac* 1. ex
Priore Montis Morilionis, annis 5.
menſibus 6. obiit 1226. in vigiliā S. 1226.
Georgij.
28. *Raymundus Goſſelin* an. 19. men-
ſibus 2. liberauit vrbem Subterraneæ
quam violenter inuaſerat Comes Mar-
chiæ: vitæ terminum expleuit 5. Se-
ptemb. 1245.
29. *Guillelmus Amalin* 2. an. 15. men-
ſibus 8. morte oppreſſus 1261. in vi- 1261.
giliā S. Laurentij.
30. *Guillelmus de Mareuil* 3. an. 10.
menſibus 6. interiit 1271. 8. Calend.
Martii.

31. *Iacobus* Prior de Caleſio 1. benedictus ab Aimerico Epiſcopo Le-
1272. mouicenſi in Octauis Paſchæ 1272. moritur 1275.

32. *Petrus de S. Voulry* 4. an. 1284. 4 Idus Februarii, totum ius quod Vicecomes Lemouicenſis habebat in caſtro apud Lemouicas apprehendit, quia nolebat ſibi facere hominium, & expulit Præpoſitum ſuum, cuius loco inſtituit Guillelmum de S. Valerico iudicem, vt habet chron. S. Martialis.

33. *Gerardus Faidit* 1.

34. *Guido de la Porte*, frater Reginaldi Epiſcopi Lemouicenſis & Archiepiſcopi Bituricenſis, Abbas Vo-
1298. ſienſis, eligitur B. Martialis in feſto eiuſdem ſancti 1298.

35. *Gualardus de Miraumont*, cui fidem clientelæ iurauit 1307. Ioannes Vicecomes Lemouicenſis filius Arturi Ducis Britanniæ, pro caſtro, caſtellaniâ, & monetâ Lemouicenſi quas tenet à dicto Abbate.

36. *Helias Gaufredi de Chabrutat* 1. obiit vltimâ Martij 1339.

37. *Guillelmus de Vantadour* 4 frater
1340. domini de Donzenaco, defecit an. 1340.

38. *Helias de Baudir* 2. è loco de Caliers, diœceſis Petragoricenſis.

39. *Aymericus du Breuil* oriundus è Lemouicino pago de Leychouſie, & parochiâ de Bonnat, à Papâ Gregorio XI. impetrauit patrocinium Apo-
1383. ſtolicum: deceſſit 13. Ianuarij 1383.

40. *Gerardus* 2. ex Abbate S. Martini Lemouicenſis, & S. Saluatoris
1392. Carrofenſis, ad alteram vitam migrauit 2. Martij 1392.

41. *Almericus*, qui & *Stephanus Allemand* in chronico S. Martialis nondum typis edito, oriundus è loco de Vaublanche in Marchiâ diœceſis Lemouicenſis.

42. *Petrus de Drouilles* 6. aliàs *Ioumart*, Licentiatus in Decretis, ex Abbate S. Auguſtini.

42. *Bartholomæus Audier*.

43. *Petrus de Verſeuil* 7.

44. *Iacobus Iouuion* 2. nepos Petri de Drouilles, ex Cœnobiarchâ S. Cypriani Pictauienſis, poſteà Abbas D. Martini Lemouicenſis.

45. *Albertus Ioutandi* 2.

46. *Mathæus Ioutandi*.

47. *Robertus de Lenoncourt* Epiſcopus & Comes Cathalaunenſis.

48. [illegible] *de* [illegible] *de Valac*, Epiſcopus T[illegible], Abbas & S. R[illegible] de Blauiâ, diem clauſit an. 1583. 1583

49. *Ioannes de Fonſeque* 1. ex Baronibus de S[illegible].

50. *Ioannes de l'Aubeſpine* 2. Epiſcopus Lemouicenſis.

51. *Petrus Verdier* 8.

52. *Franciſcus de la Vieuxuille* Abbas & Saumacenſis in Normanniâ, Caroli Ducis de la Vieuxuille, Equitis Torquati, Ærarij Franciæ Præfecti, ex Mariâ Boulliet filius, nunc præeſt.

S. MARTINI TVRONENSIS inter Gallicanas Eccleſias perantiqua & omni ætate famoſa baſilica, primo ædificata fuit ſuper corpus Diui Martini à ſancto Briccio eius in Epiſcopatu ſucceſſore, vbi & [illegible] auctore Greg. Turon. lib. x. quia vero hæc nimis parua erat, Pe[illegible] & ipſe Turonenſis Epiſcopus aliam ampliorem miro opere condidit, quam his verbis deſcribit idem Greg. lib. 2. cap. 14. & in eius abſida corpus ſancti Pontificis tranſtulit. Q[illegible], ait, poſt beatum Martinum Perpetuus ordinatur, qui cùm virtutes aſſiduas ad ſepulchrum eius fieri cerneret, cellulam, quæ ſuper eum fabricata fuerat, videns paruulam, indignam talibus miraculis indicauit. Qua ſubmotâ, magnam ibi Baſilicam, quæ vſque hodie permanet, fa[illegible] quæ habetur à ciuitate paſſus quingentos quinquaginta: habet in longum pedes 155. in latum 60 hab[illegible] in altum vſque ad cameram p[illegible] 45. feneſtras in altario 32. in [illegible] 20. columnas 41. in toto ædifi[illegible] neſtras 52. columnas 120. oſtia [illegible] tria in altario, quinque in capſ[illegible] S[illegible]lemnitas enim ipſius baſilicæ triplici virtute pollet: id eſt dedicatione templi, tranſlatione corporis ſancti, vel ordinatione eius Epiſcopatus. P[illegible] modum eâ per Vuilicharium & vxorem eius regnante Chlotario con[illegible]matâ, quod non ſine graui ſuſpirio memorat Greg. c. 20. l. 4. [illegible] per Normannos an. 853. ſicuti pro- 8 dunt Annales incerti Auctoris, qui bus & ſuffragatur Sigebertus Monachus in chronico, tandem per eoſdem Normannos ſucc[illegible] 903 cum viginti octo aliis Eccleſiis [illegible] licâ ipſâ & toto caſtro, vt M[illegible]

Anonymus Maioriſmonaſterij, & fu-
ſè obſeruat Quercetanus in notis ad
Bibliothecam Cluniacenſem. Primum
autem incendium reparauit Præſul
Euphronius priſtinâ elegantiâ, Eccle-
ſiámq; ſtanno operuit, iubente Chlo-
tario Rege, vt ipſe Greg. lib. 4. ſcri-
bit. Secundam combuſtionem Cano-
nici S. Mattini quâ potuêre induſtriâ
& ope teſarciendam curauêre, ſicuti
B. Odo Cluniacenſis ſermone pecu-
liari de incendio eius baſilicæ teſta-
tur, & Monachus Anonymus Maio-
„ riſmonaſterij: hanc Eccleſiam toties
„ concrematam Oprimares, Cletici, &
„ Burgenſes reædificauerunt, & ne le-
„ uiter amplius opprimeretur, muro fir-
„ mauerunt, & turribus firmis & muni-
„ tiſſimis cepſerunt: ſed cum perficien-
do operi pecuniæ Canonicis defice-
rent, ad Alfonſum Hiſpaniæ Regem
recurſum habuêre: quartam denique
combuſtionem reſtaurauit Heriueus
Theſaurarius S. Martini, prout in-
dicat Glaber Rodulphus hiſt. lib. 3.
c. 4. Nobilitarur eadem Eccleſia ſe-
pulchro beati Pontificis tutelaris pa-
troni, ad quod frequentes proptet mi-
racula fiebant concurſus populorum
orationis causâ. Danis porrô Gallias
infeſtantibus, huius corpus Autiſſio-
dorum à Canonicis tranſlatum eſt, vt
conſtat ex hiſtoriâ Dominorum Am-
baſienſium, vnde apud Turones re-
887. latum eſt an. 887. ex chronico Tu-
ron. Audradus Modicus in excerptis
reuelationum, Monaſterium hoc ſan-
cti Martini Turonenſe & Baſilicam
toto orbe venerabilem, à Norman-
nis crematam, corpúſque apud Cor-
meriacum abductum tradit, vnde poſt
919. illam cladem anno 919. à Roberto
Archiepiſcopo, in loco vbi nunc co-
litur, delatum eſt 8. Idus Maij, &
Eccleſia dedicatur: ex quo apparet
ſolemnem fuiſſe Francis Diui Marti-
ni memoriam, cuius nomine miſſa S.
Martini nuncupabatur, vt eſt in vitâ
Ludouici Pij Imp. & Continuatore
Pauli Diaconi: item feriæ S. Marti-
ni meminit Concilium Matiſconenſe
primum: ſed quod magis ſolemne fuit,
computabantur æræ Chriſtianæ à tran-
ſitu Martini. Quin & Francorum Re-
ges patrocinium tutelaris ſancti ad-
uerſus hoſtes ſæpius experti, Cappam
eius in bellis deferebant, teſtis Mo-
nachus Sangallenſis lib. 1. *Francorum*
Reges propter Cappam S. Martini, quam

A *ſecum ob ſui tuitionem & hoſtium oppreſ-*
ſionem iugiter ad bella portabant, Sancta
ſua appellare ſolebant. Cui militari ve-
xillo poſterioribus ſæclis ſucceſſit Ori-
flamba. In eâ baſilicâ ſepulti iacent
Comites Andegauenſes Ingelgerius,
Fulco, alter eius cognominis Bo-
nus appellatus, parens Goffridi,
Guidonis, & Drogonis, de quo
in geſtis Conſulum Andegauenſium:
ibidem quieſcit Goffridus Griſago-
nella, & Theobaldus Comes, alte-
tius Theobaldi parer, qui conceſſit
eidem Eccleſiæ omnes conſuetudines
B ſuas de terrâ S. Martini, & ad hono-
rem ſancti Confeſſoris, duas coronas
argenteas. Multis condecoratur pri-
uilegiis ſummorum Pontificum, Im-
peratorum, Regum Francorum, Prin-
cipum, Epiſcoporum, plurimiſque im-
munitatibus ac poſſeſſionibus locu-
pletatur. Capitulum verô inter alia
Franciæ celeberrimum & opulentiſſi-
mum, gaudebat antiquitùs iuribus
Epiſcopalibus, cuius Abbates Epiſ-
copi vocabantur, videlicet in tabula-
rij cartâ Terelonis Pontificis S. Mar-
tini, in alterâ Hugonis, in diploma-
te Gregorij Papæ Othone Decano,
C & priuilegio Erherij Abbatis. Deca-
natum obtinet inſignem cum Theſau-
rario, Cantore, Magiſtro Scholarum,
Subdecano, Cellerario, Eleemoſyna-
rio, Grangiario, & Camerario; con-
ſtar item quindecim Præpoſituris,
tribus preſtimoniis, & quinque Offi-
ciis perpetuis, quæ Dignitates tantùm
per Canonicum poſſidentur: item
quinquaginta Canonicatibus, quin-
quaginta ſex Vicariis perpetuis, &
76. Capellis. Immediatè ſubeſt Se-
di Apoſtolicæ in ſpiritualibus, à quo
etiam pendent Eccleſiarum Collegia-
lium Capitula S. Venantij, & S. Pe-
D tri Puellaris in vrbe, de Chaleio, de
Lereio, & S. Aredio, Cormeriacen-
ſis & Bellimontis Abbatiæ, Priora-
tus S. Coſmi, S. Eligij & de Guer-
chiâ. Ceterùm in deſcribendâ Abba-
tum ſancti Martini Hiſtoriâ hactenus
non editâ, vetuſtis tabulariis Pancar-
tæ Turonenſis, aliiſque codicibus
MS. vſi ſumus, quos doctus Abbas Vil-
lelupenſis Michael de Marolles, no-
bis in hac concinnandâ ſerie huma-
niter exhibuit.

1. *Leo* Abbas S. Martini an. 590. 590.
inde Epiſcopus Turonenſis, vt ſcri-
bit Greg. l. 10. hiſt. c. 31.

2. *Aigiricus* preſbyter & Abbas S.
Martini, Crotberto Archiepiſcopo
Turonenſi in bullâ Adeodati Papæ
conceſsâ monaſterio S. Martini anno
670. 670. & in tabulâ an. 675.

3. *Vudelandus* ex diplomate Pan-
cartæ nigræ ſcripto 13. regni Theude-
rici Regis 4. Calend. Iulias, de rebus
proprietatis ſuæ datis in patriâ Ale-
mannicâ, in pago Briſigangenſe.

721. 4. *Gontrannus* an. 721. rexit hanc
Abbatiam ex eadem Pancartâ ſub Ib-
bone Archiepiſcopo.

5. *Autlandus*, ſeu *Auctolandus* de quo
fragmentum cartulæ Pancartæ S. Mar-
„ tini: Carolus Rex Francorum & Aug.
„ & Patritius Romanorum, Iterius Ab-
„ bas S. Martini innotuit, quod ante-
„ ceſſor ſuus Autlaudus Abbas, quaſ-
„ dam villas inſtituerit, quæ fratribus
„ menſuatim per totum annum ſuccur-
„ rerent: Carolus id confirmauit Ra-
„ done ad vicem Itherij recognoſcen-
„ te 6. Idus Maij an. 6. regni, Theo-
„ donis palatio publico, de quo etiam
„ priuilegium Caroli Calui Fredegiſo
„ Abbate: Sicut, inquit, ab illuſtribus
„ viris Autlaudo, Vulfardo, & Itherio
„ olim eiuſdem loci Abbatibus: Nonis
„ Ianuarij, Turonis in Monaſterio S.
„ Martini.

6. *Vulfardus*, cuius petitione Caro-
rolus Rex & Hildegardis vxor quaſ-
dam res huic Eccleſiæ causâ veſti-
mentorum conceſsêre apud Papiam
ciuitatem 17. Calend. Aug. item in-
ſulam Hernuinenſem cum caſtello in
lacu Miriciadæ. Ab eius hominibus
Amanugus Comes Pictauenſis, dum
Turonicæ prouinciæ partibus vaſtan-
765. dis veniret interfectus eſt an. 765 ex
Annalibus Francorum Metenſibus,
& Fredegarii Scholaſtici chronico.

7. *Itherius*, ſeu *Ætherius*, Abbas
ex diplomate Hadriani Papæ 1. ſub
786. an. 786. vbi de Epiſcopi nominandi
facultate in Eccleſiâ Diui Martini ab
Abbate, necnon à ſanctâ Congrega-
tione Religioſorum, ſicut à priſcis tem-
poribus libitum fuerat, facultas da-
tur; priuilegii tenor è Pancartâ Tu-
ronenſi talis eſt. IN NOMINE *Do-
mini, ego Hadrianus Papa ſeruus ſeruorum
Dei, Iterio Religioſo Abbati eximij gre-
gis S. Martini patroni noſtri: innotuiſti
profectò dignè auribus noſtris, qualiter idem
grex nunc vſque degerit, ac quæ priuile-
gia tam regalia, quàm prædeceſſoris noſtri
pij Adeodati habuerit, vt ſepoſitâ poteſta-*
A *te Epiſcopali Turonicæ vrbis, quicquid in
ſupra fato grege diſponendum erat, ſiue
regendum, aut corrigendum, Abbas eius
monaſterij, cum ſuo Præpoſito, necnon De-
cano, ceteriſque probatiſſimis viris, ſub
ſuâ tenuerit ditione; &c. Quapropter au-
ctoritate B. Petri Apoſtolorum Principi
fulti, decernimus cum dicto monaſterio
veſtro, ſtatuentes prorſus, omnia quæ vſ-
que nunc ſunt, & vt liceat ibidem habe-
re Epiſcopum, ſicut à priſcis temporibus
vſque hactenus fuit, per cuius prædicatio-
nem populus qui à diuerſis regionibus de-
uotâ mente quotidie ad ſancta eiuſdem*
B *Confeſſoris Chriſti limina concurrit, reme-
dia percipiat à recreatore animarum. Et
quando Epiſcopus ſancti præfati loci de
hoc ſæculo migrauerit, & alius ab Abbate,
necnon eadem congregatione religioſus e-
lectus fuerit, ſine qualibet controuerſia, ne
longitudo itineris obſit, à vicinis Epiſco-
pis ſicuti mos extitit, ordinetur: & ſi quod
abſit, Epiſcopi aliquo liuore infecti, atque
inuidiâ ordinandi diſtulerint, hac licen-
tiâ ſine priuilegij iure reuocati, per inſtitu-
tionem hanc Apoſtolicam, cum teſtimonio
Abbatis ſui, & Clericis propriis eorum
manibus decreto hoc ſubſcripto ferente,
ſine dilatione ordinetur, pro conſuetudine,*
C *vt lumen quod ibidem hactenus tanto tem-
pore per Epiſcopi prædicationem claruit, il-
lis temporibus non memoretur omnino, aut,
quod nefas eſt, extinguatur; neque Epiſ-
coporum Metropolitanus de præfato memo-
rabili Monaſterio, in cellulis eiuſdem Ec-
cleſiæ, ſiue titulis, ſiue oratoriis ditioni
ipſius conſtitutis, aut ordinationes facere,
ſiue pro chriſmate conficiendo venire, atque
exquiſitâ re agere aut diſtringere, vel ad
ſe presbyteros conuocare præſumat. Sed per
hanc auctoritatem priuilegij noſtri, Epiſ-
copi ex ipſo memorabili monaſterio cano-
nicè curam paſtoralem & ſollicitudinem
miniſterij ſui, in Prælatis adiacentibus*
D *vel ſubſequentibus nominatis venerabilem
loci habeat, & quæque emendanda & cor-
rigenda ſunt, cum conſenſu Abbatis ſui
canonicâ inſtitutione & ſecundùm ordinem
cuncta peragat. Si verò qualibet diſcor-
dia inter vicinos Epiſcopos ſeu Epiſcopum
præfatum orta fuerit, nullus audeat Abba-
te minimè annuente ſæpius nominati mo-
naſterij Epiſcopum diſtringere, vel in qua-
libet iudicare parte &c. Scriptum per ma-
num Euſtachij Notarij & Scriniarij ſedis
noſtræ, in mente Iunio, indict. 9. Carolo
Romanorum Patritio, benè valete.* Is
Etherius fundator extitit cœnobij
Cormaticeni circa an. 785. ex eodem

cartulario , & pluribus Annalibus. A
Nominatur quodam Abbas in cartâ Pipini Regis Aquitaniæ, Fridegiſo Abbate pro villâ Marciago in vicariâ Claromontenſi ſitâ , quæ à fidelibus ſpecialiter ad veſtimenta fratrum collata fuerat , quam Irherius quondam Abbas Erſaldo Seneſchallo per eius petitionem eâ conditione impertitus erat, vt annuatim exinde cenſum perſolueret ; quam & poſteà Alcuinus ſucceſſor ipſius ſimiliter promiſerat 6. Idus Martij an. 15. Imperij Lodoici Aug.

8. *Gulfardus* religioſus Abbas S. B
Martini memoratur in bullâ Leonis
796. 3. Pontificatus 1. & an. Incarnat. 796.
in tabulario B. Martini pro Canonicis & Abbate ipſorum , ab immunitate Epiſcopali, ſcriptâ per manum Bonifacij Archiſcriniarij Rom. Eccleſiæ menſe Aprili.

9. *Alcuinus*, ſeu *Albinus*, Anglus, Præceptor Caroli Magni , Abbas S. Martini & Cormariceni Monaſterij
800. an. 800. ex Pancartâ nigrâ, Cormaricenſi , & pluribus chronicis. Auctor de geſtis Caroli Magni lib. 1.
per monachum Sangallenſem de eo C
ſic meminit cap. 2. *Albinus in omni latitudine ſcripturarum ſupra cæteros modernorum temporum exercitatus , vtpote diſcipulus doctiſſimi Bedæ, peritiſſimi poſt ſanctum Gregorium tractatoris. Dedit autem illi Abbatiam S. Martini iuxta Turonicam ciuitatem, vt quando ipſe abſens eſſet, illic requieſceret :* Vnde in epiſtolâ 3. ad Regem ſic ait : *veſtra pia prouidentia conſilio tranſlatus ſum in ſeruitium S. Martini , fidei Catholicæ & Eccleſiaſticæ, donante Deo proficuum :* Eius quoque fit mentio in Breui chronico
» Turonenſi. Anno 796. Carolus Rex
» inſtituit Canonicos in Eccleſiâ B. D
» Martini authoritate Hadriani Papæ,
» eiſque Alcuinum magiſtrum ſuum
804. præfecit, qui paulò poſt obiit an. 804.
poſtquam immunitates ſuæ Eccleſiæ Rex Carolus confirmaſſet.

10. *Fridugiſus*, ſeu *Fridigiſus*, Abbas S. Martini & Cormeriaci poſt Al-
820. cuinum annis 816. & 820. eius petitione Ludouicus priuilegia deceſſorum Regum rata habuit Elizachare ſubſcripto 3. Calend. Septemb. an. 3. Imperij : memoratur & in diplomate Hludouici Auguſti Cal. Iulij an. 4. Imperij eiuſdem Ludouici , cui iſte Abbas cartulâ exponit , quòd Carolus Auguſtus dederat S. Martino duodecim naues immunes ab omni teloneo quæ per alueum Ligeris , Carum , Meduanam , Sartam , & Ledum cæteraue alia diuerſa flumina ob neceſſitates cœnobij diſcurrerent 3. Cal. Septemb. anno 3. Imperij ſui apud Aquiſgranum ; idem recenſetur in tabulâ Caroli Regis Bartholomæo Notario ad vicem Ludouici , datâ 11. Cal. Iulij anno 10. Eius facit mentionem Eginardus in vitâ Caroli Magni.

11. *Teuto* , ſeu *Theodus* , Abbas ex
Pancartæ tabulariis 834. Sancti Mar- 834.
tini Congregationi præpoſitus erat tempore Ludouici Pij vt patet ex eius vitâ.

12. *Adalardus* anno 842. ex cattu- 842.
lario Cormariceno , extitit Rector huius monaſterij menſe Auguſto anno 2. regnante Carolo Caluo, qui cœnobio Cormaricenſi Audacro Abbate Caroli Calui edicto duas villas in agro Turonenſi ſitas , ad neceſſarios ſumptus monachorum , & hoſpitum ac ædificiorum causâ faciendos, id eſt Vindeniacum , & Tamnogilum cum appendiciis omnibus tranſtulit, diplomate Caroli dato 7. Cal. Martij , indict. 6. anno 3. regni eius.

13. *Viuianus* vir illuſtris, Rector S. Martini Turonenſis regnante Carolo
Caluo anno 850. & 851. in cattula- 851.
riis Villælupæ & Cormeriaci : mentio huius extat in diplomate Caroli Regis vti anteceſſoris Roberti Abbatis : Carolus Aquitaniæ Rex, eius petitione firmauit S. Martino Auroniacum villam Cal. Maij indict. 12. anno 9. Caroli Calui apud Cariſiacum palatium : memoratur & in altero priuilegio Caroli, 6. Cal. Ianuarias, & Odonis Regis apud Caſtrumduni. De Viuiano Annales Francorum Bertiniani, & Audradus Modicus in excerptis reuelationum.

14. *Hilduinus* ex pancartâ Turonenſi regnante Carolo , in chronico breui à Pipino ad Lodouicum anno
Hilduini Abbatis 3. 856. facta dici- 856.
tur deſcriptio villarum S. Martini, cuius corpus nondum erat tranſlatum Capleiam.

15. *Ludouicus* filius Caroli Calui, cui frater Abbatiam S. Martini inconſultè donauerat, non ſatis conſultè Hucberto Clerico coniugato do-
nauit ex Annalibus Bertinianis ſub 861.
an. 861.

16. *Hucbertus* frater Titbergæ, ſeu A Theotbergæ vxoris Lotharij Regis Lotharingiæ, filius Boſonis Comitis, Clericus vxoratus, Abbas Diui Martini Turonenſis poſt Ludouicum recenſetur in diplomate Caroli Calui Goſleno Cancellario dato 6. Idus Maij, anno 22. regnante Carolo apud
864. Curtem Odonis. Interficitur an. 864. vt tradunt Annales Francorum Bertiniani iſtiuſmodi verbis. *Hugbertus Clericus coniugatus & Abbas Monaſterij S. Martini, qui S. Mauricij Abbatiam & alios honores Ludouici Imperatoris Italiæ contra voluntatem ipſius tenebat, ab ho-* B *minibus eius occiditur: & Theotberga ſoror eius, abiectâ Lotharij ad fidem Caroli venit. Cui Carolus Auennıacum Monaſterium donat, & Abbatiam S. Martini Ingeluuino Diacono Palatij ſui committit.* De eo vide Pancartam Turonenſem, & Cormeriacenſem.

Ingeluuinus, ſeu *Engiluuinus*, Diaconus Palatij Regij poſt Hucbertum, Abbas S. Martini Turonenſis regnante Carolo an. 25. ex cartulario Cormaricenſi & Annalibus Bertinianis.

Robertus Comes dictus Fortis, dono accipit Abbatiam S. Martini à Caro- C lo Caluo, Ingeluuino ablatam an.
866. 866. huius extat donatio facta S. Martino de pago Dociaco in pago Pictauenſi, quam delegauerat olim Rex ſenior ſuus 6. Cal. Aprilis an. 8. regnante Odone: memoratur & in tabulâ Caroli Regis pro Capleiâ.

Hugo Dux & Abbas, filius Conradi auunculi Caroli Regis, qui ab eodem Comitatum Andegauenſem cum Abbatiâ S. Martini Turonenſis acceperat cum aliis Abbatiis, præfuit an.
871. 871. Huius rogatu Ludouicus Balbus Rex Franciæ Eccleſiæ S. Martini dedit Netlaum, & res quas Carolus genitor quondam Imperator, videlicet D Capleiam & Mitiacum ob amorem S. Martini dederat an. 1. Ludouici.

Odo Rex Francorum Abbas S. Martini ex Pancartâ nigrâ.

Robertus Marchio deinde Francorum Rex, frater Odonis Regis an. 895. iſte dedit conceſſionem præbendarum Decano & Canonicis quam Abbates
904. ſoli dare ſolebant an. 904. regnante Carolo.

Hugo Magnus filius Roberti Abbatis poſteà Regis, etiam Abbas S. Mar-
927. tini 927. cui donauit Caſtellionum in pago Bituríco, & Marciniacum in pago Turonico an. Rodulfi 8. de quo plura in tabulis Turonenſibus.

Hugo Capetus Rex, filius Hugonis Magni Abbatis, filij Roberti, vltimus fuit Abbas S Martini Turonenſis: deinde ſupremæ Coronæ vnita eſt dignitas Abbatialis Eccleſiæ S. Martini Turonenſis, à quâ nondum hactenus extitit ſeparata. Ceterùm operæ prætium duximus, ſi ſeriem DECANORUM & Theſaurariorum Eccleſ. S. Martini, quorum memoriâ extat in monumentis, ad noſtram vſque ætatem nunc primùm ſubiiceremus.

Frodarius Decanus S. Martini anno 694. ex cartis Pancartæ nigræ pro cœnobio Attanenſi. 694

Arduinus Leuita & Decanus ſub Hludouico Rege.

Guitchardus memoratur in Pancartâ Turon. cum Autberto Archiclaui an. 2. regnante Ludouico.

Fulradus, teſtis in Pancartâ Turonenſi, de donatione allodij Aleuiaci in pago Brioceníi, Pictauis an. 891. 891.

Bernerius Leuita & Decanus, ceſſit Hugoni Abbati & Haduidi coniugi, vſufructuario res illas ipſas quas idem S. Martino delegauerat, putà alodum Lupchiacum quem Aledramnus Comes à Carolo Magno obtinuetat, & alterum Seuanas nuncupatum, cartâ datâ Turonis 18. Cal. Octob. apud caſtellum S. Martini in Capitulo fratrum an. 2. regnante Ludouico Rege Tranſmarino: item in alterâ datâ Turonis 13. Calend. Octobris eiuſdem anni.

Theotolo, Decanus S. Martini, poſt monachus Cluniaci, inde Archiepiſcopus Turonenſis.

Neſingus ſubſcribit tabulæ Theotolonis Archiepiſcopi pro monaſterio S. Iuliani 933. 93[illegible]

Rotgerius Decanatum poſſidebat an. 965.

Audulgerius ſub Ludouico 5. Rege: is cum Erueo Archiclaui & cæteris Canonicis, dant Pictauorum Epiſcopo & ſuis ſucceſſoribus in perpetuum vnam præbendam S. Martini, & manſionem in clauſtro, eo tenore, vt altaria quæ ſunt in terris eiuſdem S. Martini in Pictauienſi Epiſcopatu, nullam comparationem vlteriùs reddant, præter ſynodum & circadam ex actis Pancartæ nigræ.

Archembaldus ſub Hugone Rege,

...nominatur cum ...naldo Archicla- A
... in confirmatione rerum S Mar-
tini.

...o, ad quem extat diploma Gregorij Pontificis ſcriptum per manus Petri Notarij, & Scriniarij Romanæ Eccleſiæ, menſe Septembri 3. Cal. Octobris, ſedit & anno 1. Roberti Francorum Rege.

1004. *Odo* anno 1004. memoratur in cartâ Burgulienſi pro fundatione loci B...itanniolæ ſcriptâ apud Malliacenſe monaſterium in ſolemnitate Sancti I...annis.

1040. *G...ffridus* 1040. & 1059. in cartâ Vindocinenſis Abbatiæ, & tabulâ B
Salmurienſi 1067.

Philippus de France Ludouici 6. Craſſi Regis ex Alcide Sabandâ filius, Archidiaconus Pariſienſis, cuius Eccleſiæ Pontificatum reſpuit, cúmque Petro Lombardo ceſſit. Fuit Decanus
1159. 1159. mortuus circa an. 1164.

Bartholomæus an. 1164. & 1173. cum Capitulo dedit Eccleſiam, domos, & terram ſuam de Grez heremitis Stephano Priori, Iſemberto, & aliis, ſub protectione & libertate S. Martini, ac cenſu duorum ſolidorum in feſto B. Martini hyemalis: ex Pancartâ Tu-
tonenſi. C

1181. *Philippus* 1181. in ſchedâ Vuillelmi de Doado Præcentoris S. Martini, ad eius petitionem totiúſque Capituli, Ludouicus Rex ſuſcipit in tutelam villam ipſorum Albiniacum, Veſeliaci 1178. ex tabulario S. Vrſini Bituricenſis: rexit & an. 1185.

1195. ...nſellus 1195. ex cartulario S. Mauri Foſſatenſis.

A... Decanatum tenuit 1245.

Guido de Neaufle an. 1255.

Petrus Chalon, 1270. erat Sigillifer
1282. Regis Philippi 1282. memoratur in cartâ an. 1270. pro ſeruientibus Ec- D
cleſiæ Domnæmariæ, & in alterâ Simonis Theſaurarij 1287.

Ægidius anno 1291.

1379. *Mauricius Chamaillart* 1379. ſepultus ante altare B Laurentij, ex Calendario Minorum Andegauenſium.

Petrus Artault 1467.

Thomas de Landam 1471.

Ioannes de Rely, poſteà Epiſcopus Andegauenſis, iucundum ingreſſum
1492. fecit in Eccleſiâ S. Martini 10. Nouembris 1492.

Fed...ſtus Briois annò 1499.

1518. *Antonius de la Barre* an. 1518.

A *Franciſcus Bohier* Epiſcopus Maclouienſis.

Philibertus Babou Epiſcopus Engoliſmenſis.

Emericus de Bragelone Lucionenſis Præſul.

Armandus-Ioannes du Pleſſis, Cardinalis Lugdunenſis Archiepiſcopus.

Franciſcus Seruient Epiſcopus Baiocenſis.

Henricus de Laual Epiſcopus Leo- 1654.
nenſis an. 1654.

Sequitur Catalogus Thesavrariorvm S. Martini, qui Archiclaui appellantur, ex iiſdem tabulis collecti.

B *Ingelgerius* Comes Andegauenſis, & Theſautarius S. Martini ex chronici Turon. huiuſmodi verbis: *Quia tempore Ingelgerij Comitis Eccleſia S. Martini carebat Theſaurario & Abbate ſuo, Conſulem Ingelgerium intronizauerunt, & Theſaurarium conſtituerunt, & defenſorem Eccleſiæ fecerunt, & tutorem omnium poſſeſſionum eius, vbicunque eſſet, delegauerunt, qui ſedem Theſaurarij & domos cum redditibus quandiu aduixit, obtinuit. Omnes enim qui cum Conſule Ingelgerio erant, & ad corpus B. Martini fuerant euocati, maximè verò Barones Turonici pagi, ſcodauerunt ſocietatem, &*
C *beneficium Eccleſiæ largiti ſunt.*

Autbertus anno 2. regni Ludouici Tranſmarini in Pancartâ nigrâ.

Farmannus, ſeu *Formacius*, in tabulâ Hugonis Abbatis de alodo Lupchiaco, & in alterâ Tetelonis Pontificis S. Mattini apud Turones 13. Cal. Octob.

Rainaldus nominatur in diplomate Hugonis Regis.

Herueus, vel *Herueus*, celebris inter Theſaurarios S. Martini, reſtaurator ipſius baſilicæ, cuius vitam ſic contexuit Glaber Rodulphus Hiſtor. lib. 3 cap. 4. loquens de innouatione
D Eccleſiarum toto Orbe: *Duxit*, inquit, *ex nobilibus Francorum, mente nobilior ipſe, proſapiam, & vt lilium vel roſa de ſpinis, de ferocioribus ſecundùm ſanguinem patria fuit. Relictis pompaticæ ſcientiæ ſtudiis ad quoddam monaſterium clam ingrediens, monachum ſe fieri deuotè poſtulauit: comperiens pater eius quod fecerat, furore arreptus venit ad prædictum monaſterium, filium exinde abſtracturus, ſatiſque verbis redargutum vim ei faciens, duxit illum inde ſecum vſque in Regis Curiam, ipſúmque Regem obſecrans, vt eius animum ab hac intentione bonorum*

ſponſionibus reuocaret: quem cernens Rex
Robertus, vt erat pius ac religioſus, in præ-
ſens B. Martini Eccleſiæ Archiclauum eſſe
præcepit, cupiens illum poſtmodum cæteris
imitabilem conſtituere Pontificem. Suſce-
ptâ quippe ac ſi coactus Eccleſiæ curâ, ve-
ſtéque alba tectus, interdum more canoni-
co, mentem tamen & vitam pleniter poſ-
ſedit monachicam; nam ſemper ad nudum
tectus cilicio, ieiunio ſibi parciſſimus, lar-
gus pauperibus, vigiliis & orationibus in-
ſtabat aſſiduis. Prætereà vir Deo plenus
mente concepit, vt Eccleſiam cui cuſtos ad-
ſcitus fuerat, amplioris altioriſque totius
operis corpore ſublimaret. Sancto itaque
ſpiritu ſe docente, deſignauit latomis in-
comparabilis iactare fundamentum operis,
quod ipſe, vt optauerat, ad perfectum du-
xit. Expleto itaque opere acceerſitiſque plu-
rimarum vrbium Epiſcopis opus prædictum
Deo conſecrari ſtuduit. Sepultus in ea-
dem Eccleſiâ iuxta cœnotaphium D.
Martini, cuius Theſaurariam gerebat
1003. an. 1003 Chronicum Turonenſe mor-
tuum teſtatur anno 1022. poſt cuius
exceſſum monachi Maiorismonaſte-
rij inſulam S. Coſmæ gratiâ refocil-
landorum fratrum ſub annuo cenſu
à Canonicis B Martini receperunt,
ſed poſteà rebelles Canonicis effecti,
iuſtitiam loci Eccleſiæ Maiorismo-
naſterij vendicantes, ob hoc iudicio
procerum & Clericorum ab inſulâ
ſunt eiecti.

Sulpicius de Buſançois dominus Am-
baſiæ ac Theſaurarius, patruum ha-
buit Herueum deceſſorem, cum quo
in Eremo ipſo viuente conuerſatus
eſt, de quo plura in geſtis Conſulum
1027. Andegauenſium. *Anno 1027.* ait chro-
nicum Vindocinenſe, *oppugnante Odo-*
ne Comite Ambaſiam, habente ſecum Ro-
berti Regis filium Henricum, maximè
inclytus Clericus Sulpicius Caſtellanus eius,
& S. Martini Theſaurarius, ſuis rerum
copiis & ſapienti induſtria validè defen-
dit. In geſtis dominorum Ambaſien-
ſium, de nobilioribus Turonorum &
Bituricenſium ortus dicitur. In chro-
nico etiam Turonenſi refertur ipſum
apud Ambaſiam turrim lapideam præ-
altam exædificaſſe: necnon in baſili-
câ Virginis cum Fulcone Comite ſex
præbendas totidem Canonicis con-
ſtituiſſe aliáq; nonnulla fuſiùs in ge-
1042. ſtis Ambaſienſibus recenſita: præerat
adhuc anno 1042.

Gaufridus Præpoſitus Carnotenſis
Eccleſiæ, ac Theſaurarius S. Martini,
vt notat cartularium Carnotenſe.

Reginaldus, ſeu *Rainaldus du Bellay*,
ex clara ſtirpe de Berlaio 1076. 1081. 1076.
& 1087. in reſtauratione Abbatiæ
Monaſteriinoui.

Giraudus de Liniers, filius Ioannis
Liniariarum domini, ex geſtis Am-
baſienſium dominorum, Theſaura-
rius erat anno 1096.

Gualterius genere nobilis & mori-
bus bonis adprimè imbutus ex eodem
Scriptore Hiſtoriæ rerum Ambaſien-
ſium, deſignatus eſt anno 1119. Pon- 1119.
tifex Turonenſis poſt obitum Radul-
fi, ſed eam ſedem non adipiſcitur
competitore Gilleberto; eum Archi
epiſcopum nuncupat Gofridus Abbas
Vindocinenſis Epiſt 3. lib 5. ad quem
etiam plures litteras ſcripſit vitæ lau-
dabilis Theſaurarium appellans.

Henricus de France Ludouici VI. Re-
gis filius, Theſaurarius an. 1149 fuit 1149
& Epiſcopus Bellouacenſis, ac Re-
menſis Metropolitanus.

Girardus 1163 in Pancartâ Turon.
de ceſſione Eccleſiæ de Greſſe.

Guillelmus de Champagne Cardinalis,
Theſaurarius 1168. poſtea Senonenſis 1168
Archiepiſcopus.

Rotcodus memoratur cum Philippo
Decano & aliis Clericis Turon. in
cartâ pro Canonicis S. Aredij anno
1185.

Petrus Philippi Auguſti Regis no-
thus 1217. de quo meminit cartula 1217
Turonenſis: Philippus Dei gratiâ "
Francorum Rex, Decano & Capitu- "
lo S. Martini Turonenſis ſalutem & "
dilectionem: Noueritis nos [illegible] "
intellexiſſe quod Petrum filium no- "
ſtrum reciperemus in hominem de "
Theſaurariâ Turonenſi, quoniam Præ- "
bendam Eccleſiæ v[illegible] "
quutus, ſed quia eandem Præben- "
dam de nouo conceſſiſtis eidem, nos "
amodò eum de dictâ Theſaurariâ in "
hominem recipiemus. Actum Pariſius "
anno Domini MCCXVII. menſe Iunuo. "
Inde factus eſt Epiſcopus Nouiomen-
ſis.

Rotrocus anno 1225. 1225.

Simon de Brie, Cancellarius Fran-
ciæ, Cardinalis S. Ceciliæ, Apoſto-
licus Legatus, Theſaurarius 1249. &
1270. vt patet ex iuramento homi-
num de Domnâmaria qui erant vaſal-
li Theſaurariæ ſtiæ: in cartâ an. 1280 1280.
dicitur frater Gilonis de Brione Mi-
litis, quondam Maioris de Domnâ-
maria.

mariâ. Denique ſubuectus eſt ad A- A
1281. poſtolicæ ſedis culmen 1281. Marti-
nus 2. ſeu Quartus appellatus.

Simon de Iugellâ 1287. in inſtrumen-
to pro hominibus & Maioriâ Dom-
næmariæ, præfuit & 1291.

Philippus de Maiorque ex ſanguine
Principum Maioricæ, vt prodit hæc
» ſchedula. Honorabilis dominus Phi-
» lippus de Maioricis Theſaurarius Tu-
» ronenſis, tutor & patruus magnifici
» domini Iacobi filij inclyti domini In-
» fantis Ferdinandi de Maioricis, quem
» Dom. Sancius ſereniſſimus Princeps,
» Maioricarum Rex, Comes Roſſilio- B
» nis, & dominus Montiſpeſſulani in
» ſuo teſtamento ſibi hæredem vniuer-
» ſalem inſtituit. Dictus Philippus tu-
» tor nomine quo ſupra, cedit Regi Ar-
» ragonum xxv. mille lib. Barcinonen-
» ſes, ſibi mutuatas pro expeditione ac-
» quiſitionis inſulæ Sardiniæ. Acta ſunt
1325. hæc ciuitate Cæſarauguſtâ 8. Calend.
Octobris anno MCCCXXV.

Ioannes Brette anno 1487.

Claudius de Longuy Cardinalis de
Giury, Epiſcopus Matiſconenſis, Pi-
ctauenſis, Lingonenſis, & Ambia-
nenſis.

Baſilius Foucquet Theſaurarius S. C
Martini, Baro de Chaſteauneuf & de
Dannemarie, Abbas S. Iuniani No-
biliacenſis, & de Barbello 1654.

S. Martin de Pontoiſe.

S. MARTINI ad Vionam iuxta
Pontiſaram, olim S. Germani ad Pon-
tem Iſaræ, Ordinis Benedictini, diœ-
ceſis Rotomagenſis, conditur ab A-
malrico Vualteri Comitis Ambianen-
ſis & Pontiſaræ fratre: cuius cœno-
bij res confirmat Philippus 1. Rex
1069. an. 1069. Series Abbatum ex tabu-
lariis hæc eſt.

1. *S. Galterus* deceſſit 6. Idus Apri-
lis die Paraſceues indict. 3. an. iux-
ta eius acta 1095. ſed potius an. 1110. D
8. Aprilis, quia Paſcha an. 1095. huic
æræ non conuenit. Tranſlatum eſt
corpus S. Galteri ab Hugone Ar-
chiep. Rotomagenſi, Theobaldo Pa-
riſienſi & Theobaldo Siluanectenſi E-
piſcopis, tempore Guilelmi Abbatis
an. 1153. 5. Non. Maij, die Inuen-
tionis S. Crucis.

1114. 2. *Theobaldus* 1. anno 1114. obiit 8.
Auguſti.

3. *Guillelmus* 1. 1128. 1. Nouemb.

4. *Ganterus* 1149. 3. Nouembris.

1156. 5. *Guillelmus* 2. 1156. 6. Maij.

6. *Hilderius* moritur 28. Martij 1168.

7. *Leſcelinus* 1176. 8. Ianuarij. Hic 1176.
reponendus videretur Vuillelmus Hu-
baudus, de quo Appendix Roberti
de Monte ad Sigebertum ad annum
1185.

8. *Gualterus* 1187. 24. Iulij. Eiſdem
quoque temporibus ſub Vualtero Ar-
chiepiſcopo nominatur Herleus Ab-
bas in cartulario Capituli Rotoma-
genſis.

9 *Petrus* 1. 1200. 17. Ianuarij. 1200.

10. *Stephanus* 1. 1224. 15. Septem-
bris.

11. *Nicolaus* 1. 1236. 6. Maij.

12. *Stephanus* 2. 1252. 28. Octo- 1252.
bris.

13. *Nicolaus* 2. 1265. 5. Martij.

14. *Leufredus*, ſeu *Laufredus*, in ar-
chiuo Archiepiſcopali 1287. interiit 1287.
1288. 9. Decembris.

15. *Theobaldus* 2. 1299. deceſſit 24.
Iulij.

16. *Ioannes de Villers* 1. iurauit in
verba Eccleſiæ Rotomagenſis 1310.
migrauit 12. Februarij 1312. 1312.

17. *Stephanus Collon* 3. 1325. 21. Fe-
bruarij.

18. *Ioannes de Brecourt* 2. 1336. 2. 1336.
Octobris.

19. *Matthæus de Corbie* 1349. 23. Ia-
nuarij.

20. *Ioannes de Neuuille* 3. 1367. 4. 1367.
Aprilis.

21. *Iacobus du Monſtier* 1391. 29. Se-
ptembris.

22. *Hugo de Cergy* 1415. 18. Se- 1415.
ptembris.

23. *Guillelmus de l'Iſle* 3. 1438. 16.
Aprilis.

24. *Petrus de Villers* 2. 1452. 2. Maij.

25. *Ioannes Cheron* 4. 1470. 4. Aug. 1470.
obiit ex Secretario Archiepiſcopali:
poſt cuius mortem eliguntur Guillel-
mus le Broing & Petrus du Mouſtier
1471.

26. *Petrus du Mouſtier* 3. iuramentum
præſtitit Eccleſiæ Rotomagenſi 1475. 1475.
4. Martij; deceſſit 1496. 2. Maij.

27. *Petrus Coquerel* 4. ceſſit in fa-
uorem ſequentis 1499. iurauerat in
verba Eccleſię Rotom. 1496. 25. Iunii.

28. *Petrus Douque* 5. an. 1511. 3. Fe- 1511.
bruarii.

29. *Tuſſanus le Couſturier* 1523. 6.
Martii.

30. *Ioannes Harenc* 5. 1535. 4. Iunii.

31. *Iacobus d'Eſcoubleau* 2. 1542. ceſ- 1542.
ſit in fauorem ſequentis factus Epiſ-
copus Malleacenſis.

32. *Ioannes Antonius Gros* 6. de Groſſis, Abbas Commendatarius obiit 1559. 3. Ianuarii.

1570. 33. *Carolus d'Angennes*, Cardinalis *de Rambouillet* 1570.

34. *Renatus de la Pepiniere* 1574.

35. *Sebaſtianus de l'Aubeſpine* 1578.

36. *Petrus* Cardinalis *de Gondy* 6.
1612. ceſſit in fauorem ſequentis 8. Auguſti 1612.

37. *Franciſcus* Cardinalis *de Ioyeuſe* 1615.

38. *Henricus de Lorraine* Archiepiſcopus Remenſis.

39. *Leonorus d'Eſtampes* Remenſis Archiepiſcopus, permutauit cum Ioanne Franciſco de Gondy Archiepiſcopo Pariſienſi pro aliâ Abbatiâ.

40. *Ioannes-Franciſcus de Gondy*
1654. 7. Archiepiſcopus Pariſienſis, obiit an. 1654.

S. Martin d'Autun. S. MARTINI Eduenſis, Ordinis Benedictini, conſtruitur in ſuburbano Auguſtodunenſi à Brunichilde Reginâ Francorum, ſicuti obſeruatur in epiſtolâ 8. S. Gregorii Magni Papæ 1. lib. 11. à Bodilone, fauente Carolo Caluo inſtauratur: vide Aimoinum l. 4. c. 1. & Chaſſanęum in Catalogo Gloriæ Mundi. Cuius loci fuêre Abbates.

1. *Lupus* conſtitutus à S. Gregorio Papâ lib. 11. epiſt. 24.

2. *Arnulphus* memoratur in diplomate Caroli Calui, Hugone Abbate S. Martini Turonenſis ex tabulâ Pancartæ, ſubſcriptâ Audachro Notario ad vicem Goſlini 4. Idus Iulias anno 38. regni Caroli in Franciâ, & imperii eius 2.

3. *Baidilo*.

4. *Gregorius*.

5. *Dauid*.

6. *Aymo* 1.

7. *Hugo* 1. cuius conſilio Guillelmus cognomento pius Comes & Dux Aquitanorum in Burgundiâ Princeps, Cluniacum fundauit: fuit contemporaneus S. Bernonis.

8. *Humbertus*.

9. *Adidoardus*.

10. *Giſo*.

11. *Vualtherius*.

12. *Andreas*.

13. *Eldegrinus*.

14. *Oſaldus*.

15. *Gauſfredus*.

1137. 16. *Aymo* 2. anno 1137.

17. *Tehordus*.

18. *Hugo* 2.

19. *Bernardus* 1.

20. *Lambertus*.

21. *Nicolaus* 1.

22. *Philippus*.

23. *Sequinus*.

24. *Galtherus*.

25. *Bernardus* 2.

26. *Guilelmus* 1.

27. *Otardus*.

28. *Gaufridus* 1.

29. *Hugo* 3.

30. *Guido*.

31. *Guilelmus* 2.

32. *Michael*.

33. *Petrus* 1.

34. *Hugo de Communes* 4.

35. *Reginaldus*.

36. *Ioannes de Marigniaco* 1.

37. *Gaufridus de Caluomonte* 2. obiit anno 1354. die 9. menſis Iunii.

38. *Ioannes Brule* 2.

39. *Alexander*.

40. *Guido Daglant*.

41. *Ioannes de Gomen* 3.

42. *Guilelmus Dubo* 3.

43. *Ioannes Parui* 4.

44. *Ioannes Rolin* 5. Cardinalis Epiſcopus Eduenſis.

45. *Ioannes Rolin* 6. Epiſcopus Eduenſis, Prior S. Marcelli Cabilonenſis, ac Præſes Inquiſitionum in Senatu Pariſienſi.

46. *Triſtandus de Salazar* Archiepiſcopus Senonenſis.

47. *Ioannes de Salazar* 7. Abbas & S. Remigii & S Columbæ propè Senones, nepos Triſtandi, obiit 1518.

48. *Ioannes Hurault* 8.

49. *Robertus Hurault*, obiit 9. Martii 1567. 1567.

50. *Nicolaus Brulart* 1. Pariſienſis, Abbas & Gaudiiuallis, Natalis in Parlamento Procuratoris Generalis filius, interiit 13. menſis Nouemb. 1597.

51. *Petrus Brulart* 2. Nicolai nepos, Petri domini de Croſne filius 1600. 1600.

52. *Nicolaus de Caſtille* 2. Pariſienſis, Abbas etiam S. Benigni Diuionenſis, & Buxeriæ.

S. MARTINI Ordinis Benedictini, diœceſis Lemouicenſis inſtauratur 1012. ab Helduino Epiſcopo Lemouicenſi fratre Iosfredi Abbatis S. Martialis, & Guidonis Vicecomitis Lemouicenſis, in manſo, quod olim fuerat parentum S. Eligii: cuius loci Abbates hi recenſentur. *S. Martin.* 1012.

AN. CH.

988. 1. *Radulphus* obiit 988.

2. *Berengarius.*

1074. 3. *Donadeus* 1074.

4. *Iordanus.*

5. *Geraldus.*

6. *Rainaldus*, Agedunenſis.

1134. 7. *Vilelmus* 1. electus 1134.

8. *Petrus* ex Priore de Saucilangiis.

9 *Ramnulfus.*

10. *Vilelmus* 2.

11. *Raimundus de Vernac.*

12. *Guilelmus de Montegoudij.*

13. *Bernardus* 1. ex Cellerario So-
1214. lemniacenſi, defecit 1214.

14. *Bernardus Vrgerij* 2. interiit an. 1235.

15. *Petrus de Maſieres* 1.

1247. 16. *Petrus Coral* 2. 1247.

17. *Guido de Malaquisâ*, eligitur an. 1276.

18. *Geraldus de Lur.*

19. *Aymericus de Bornâ.*

20. *P. de Lur.*

21 *Geraldus* Abbas inde S. Martialis.

22. *Stephanus Maliani.*

23. *Petrus de Vallibus* 3.

24. *Ioannes Mathas* 1.

1542. 25. *Ioannes Iouiandi* 2. 1542.

26. *N. Iuliani* 1580.

1594. 27. *Petrus Rainauld* 4. 1594.

28. *Ludouicus Marchaudus* Canonicus Lemouicenſis, anno 1623. permiſit vniri iſtam Abbatiam Congregationi Fulienſium.

S. Martin de Sais. S. MARTINI Sagienſis, Ordinis Benedictini, reſtauratur à Rogerio de Montegomerij Vicecomite, & Mabiliâ vxore, qui cupientes boni compenſatione malè acta delere, locum S. Martini iuxta burgum Sagij, qui priſcis temporibus ſub regulâ monaſticâ religione floruerat, ad priſtinum ſtatum reuocare ſtatuerunt anno ab
1060. Incarnatione 1060. epactâ 23. indict. 13. regnante Henrico Rege Francorum, Guillelmo Principe Normannorum, atque Iuone Sagienſi Epiſcopo fauente, & memoratæ Eccleſiæ pro redemptione animarum ſuarum ac aliorum parentum terram contulêre, quam Guillelmus eorum deceſſor tenuit in ipſo dominio circa villam S. Martini, ac decimam totius parochiæ, vt patet ex titulis Sagienſis monaſterij; quod memoratur à S. Anſelmo lib. 3. epiſt. 23. apud Ord. Vitalem lib. 8. & Gemmeticenſem

A lib. 7. Huius cœnobij primus Abbas Robertus 18. Cal. Feb. 1089. migrauit à ſæculo: cui Radulfus Seifreidide, Scurris filius, eiuſdem loci monachus ſucceſſit, conſecratus à Girardo Sagienſi Præſule, poſteà Epiſcopatu Roffenſi donatus à Rege Henrico, ac tandem Doroberniæ Metropolitanus euaſit, vt docet Ordericus. Vnitur hæc Abbatia Congregationi Caſalinæ an 1511.

S. MARTINI propè Tornodorum, Ordinis Benedictini, diœceſis Lingonenſis, cuius Abbas anno 1648.
B Franciſcus de Clermont de Tonnerre.

S. MARTINI Tornacenſis diœceſis, Ord. Benedictini.

S. MARTINI ad vrbem Metenſem trans Moſellam, Ord. Benedictini, fundatur à Sigeberto Rege, nunc diruta Abbatia, cuius redditus vniti Primatiæ Nanceianæ.

S. MARTINI RVRICVRTENSIS, vulgò in Boſco, diœceſis Bellouacenſis, vnum eſt ex antiquioribus & nobilioribus monaſteriis totius Regni, Ordinis Canonicorum Regularium S. Auguſtini ex regiâ fundatio-
C ne, licet ex quo Rege, ſiue Principe originem ſuam ſumpſerit, hactenus ignotum fuerit. Series Abbatum ex tabulariis ſequens eſt. *S. Martin aux Bois, dit Ruricourt*

1. *Hernandus de Coturet* 1. primus Abbas 1080. 1080.

2. *Hylo* 1102.

3. *Galtherus* 1125.

4. *Aimarus*, ad quem Eugenius 3. bullam Pontificalem direxit an. 1140. 1140.

5. *Guntherius* 1160.

6. *Vualo* 1. filius Othonis & Heſſendis, præ maiori altari ſepultus 1171.

7. *Ioannes* 1. 1185. 1185.

8. *Hernandus* 2. 1190.

D 9. *Alelmus* 1194.

10. *Henricus de Clermont*, filius Comitis Clarimontis, & Bleſarum anno 1204. 1204.

11. *Arnulphus* ex Priore de Domno Martino, in Abbatem aſſumptus an. 1210.

12. *Ricardus* 1222.

13. *Hugo de Abbatiſuillâ* 1. 1241. 1241.

14. *Vualo* 2. 1253.

15. *Hugo de Rubouillari* 2. 1260.

16. *Ingeranus de Rauenel* 1287. 1287.

17. *Ernaudus* 1290. in cartâ tabularii regii.

18. *Anſoldus* 1295.

1305. 19. *Petrus de Montiſdeſiderio* 1. anno
1305.
20. *Ægidius* 1326.
21. *Thomas Bellusfilius* ad quem Gregorius 11. Aucnione Bullam miſit anno 1370.
1380. 22. *Ioannes de Axiones* 2. 1380.
23. *Ioannes Paridol* 3. 1395.
24. *Petrus Renardus* 2. anteà Prior de Domnomartino, inde factus Abbas 1399.
1415. 25. *Ioannes de Conſolans* 4. 1415.
26. *Ludouicus le Vaſſeur* 1440.
27. *Iacobus de Louuain* filius domini de Herlics, de Tilloy 1442.
1456. 28. *Ioannes de S. Vſois* 5. 1456.
29. *Ioannes le Tonnelier* 6. 1459.
30. *Nicolaus de Chancenay* 1. 1463.
31. *Guilelmus de Baudreuil*, Niuernenſis, ætatis ſuæ an. 24. factus Ab-
1473. bas ex Priore de Montegayo 1473.
32. *Guido de Baudreuil*, Guillelmi nepos, primus Abbas Commendatarius per dimiſſionem ſibi ab illo factam authoritate Alexandri 6. 1492. Monaſterij iam à multis annis ab Anglis deuaſtati inſtaurator 1492.
1531. 33. *Franciſcus de Cleues* 1. 1531.
34. *Carolus de Humieres* Epiſcopus Baiocenſis, & primus Henrici 2. Eleemoſynarius, in Abbatem aſſumptus dum adhuc in ſcholis Pariſienſibus verſaretur.
35. *Ludouicus* Cardinalis *d'Eſt*, Eccleſiæ Gallicanæ propè Romanum Pontificem Protector 1572.
36. *Philippus Boucher* Doctor Sor-
1586. bonicus 1586.
37. *Franciſcus Flehart* 2. Epiſcopus & Princeps Gratianopolitanus anno 1587.
38. *Nicolaus de Balſac* 2. Caroli Balſaci domini de Clermont filius, an. 1600.
39. *Ioannes Plantauit de la Pauſe* 7. Eliſabethæ Regis Ludouici XIII. ſororis, Regis Catholici Philippi 4. vxoris Eleemoſynarius, qui catalo-
1612. gum hunc è variis illius monaſterij monumentis confecit 1612.
40. *Annas de Leuis de Vantadour*, filius & frater Ducum de Vantadorio, ex reſignatione præfati Ioannis Plantauitij 1625. nunc Archiepiſco-
1625. pus, Patriarcha, & Primas Bituricenſis.

S. Martin de Neuers. S MARTINI in vrbe Niuernenſi, Ordinis S. Aug. decoratur ex parte ab Heruæo Barone Donziaci, & vxo- A re Mathilde de Cortenaio, quod cœnobium erat ſub ſpeciali patrocinio Comitum Niuernenſium, inſtauratur autem à Fromondo Epiſcopo, vt in veteri tabulario ita ſcriptum reperitur. TOTAM *machinam mundi &c. Probabile eſt igitur Eccleſiam S. Martini ſitam in ſuburbio Niuernis à ſuâ antiquâ fælicitate decidiſſe, Deo ſic diſpenſante, & aliquid de eá in melius diſponente; quam tempore domini Fromondi eiuſdem vrbis Epiſcopi dignatus eſt miſericorditer reſpicere, & reſpiciendo releuare, ad eius releuationem quaſi inſtrumenti vice vtens* B *ipſius Pontificis opitulatione; Hic ſiquidem ſe & ſua ibidem primum contulit, nec multopoſt Dei prouidentiâ inde aſſumptus, atque in Epiſcopum promotus, maiori affectione & ampliori largitione eam eſt conſolatus, maiorem ſcilicet id faciendi opportunitatem ex Epiſcopio nactus, & quam longum & forſitan explicabile eſſet omnia quæ ipſi Eccleſiæ impendit beneficia, referre habuit, ex eorum immensâ multitudine aliqua ſubſcribendo narrare; quo per hanc firmitatis cartam collata ſunt prædicti loci ſeruitoribus ab eius liberalitate. In villâ ſiquidem qua Luciniacus appellatur duas cum appendiciis ſuis conceſſit eis Eccleſias, & ambarum condonauit paretam* C *& ſynodum, & in villâ qua dicitur Boſias Capellam cum ſynodo & paretâ, Eccleſiam de Buciaco, & Eccleſiam de Mareſcâ, Eccleſiam de Coloncellâ, & Eccleſiam de Bazoliâ, Eccleſiam de Spiriaco & Eccleſiam de Teſgono qua vulgariter dicitur Monſrumilio, Eccleſiam de S. Andoeno & x. ſolidos in Eccleſiâ Deſtrainaco quos reddunt quotannis monachi de S. Petri monaſterio & totam annonam qua in dedicationibus Eccleſiarum offertur, & molendinum de Foſſâ, adhuc autem conceſſit laudante vniuerſo Capitulo ſuo, & concedente ex præcepto domini Papæ Innocentij & ammonitione Eccleſiam de* D *Quiſſe cum pertinentiis ſuis, videlicet Eccleſiam S. Germani, Eccleſiam de Eſcayo, Eccleſiam de Scaduno, Eccleſiam de Onaco, Eccleſiam S. Hilarij, Eccleſiam de Suenci, Eccleſiam S. Deſiderij ſuper Hycannam. Præterea donauit & conceſſit quòd Canonicus Eccleſiæ B. Cyrici de ſæculo abrenuncians, vitam ſuam mutare voluerit, & Religionis habitum apud S. Martinum ſuſcipere, cuiuſcunque ſit ætatis, vel ordinis præbendæ ſuæ redditus integrè habebit, illius tamen ſeptimanam Eccleſia S. Martini celebrabit. Acta eſt Niuernis publicè præſenti Capitulo B. Cy-*

rici & collaudante anno MCXXX. *Ludouico Rege Francorum : Drogo Cancellarius fieri iuſſit. Signum Fromondi Epiſcopi, Sig. Vgonis Decani : S. Mathæi Archidiaconi, Gilberti Theſaurarij atque Doctoris, Fromondi Sacriſtæ, Arnulphi Capellani, Ilizandi, Seguini de Vulfriaco, Gamandi de Fraiſtiaco, & Rapini.* Subſequuntur Abbates in rabulariis cœnobij reperti.

1. *Bertrannus* in donatione factâ Capellaniæ de Augerolles per Beatricem Abbatiſſam Balmenſem diœceſis Bi-
1157. ſontinæ 1157. Eius precibus Henricus Epiſcopus Eduenſis dedit monaſterio S. Martini Eccleſiam de Saligniaco dictæ diœceſis Eduenſis, ſcilicet ius patronatus eiuſdem Eccleſiæ parochialis : ei etiam Papa Adrianus IV. inſcribit bullam.

2. *Ioannes* I. 1173. nominatus in donatione Guidonis Comitis Niuernenſis quâ ceſſit dicto monaſterio viam publicam quæ fuit inter Eccleſiam S. Martini & muros nouos vrbis Niuernenſis, vel potiùs approbauit donationem per fratrem ſuum W. factam, &
1181. anno 1181. in diplomate Lucij Papæ quo permittit ipſi & religioſis dicti monaſterij celebrare miſſam tempore interdicti ianuis clauſis.

3. *Hugo* 1183. & 1187.

1229. 4. *Martinus* nominatus anno 1229. in litteris Blandinæ Abbatiſſæ de Balmâ Biſontinæ diœceſis per vnicum M. & in antiquo Calendario S. Martini 6. Nonas Octobris, qui fuit dies obitus ipſius, nominatus Martinus ſolus in toto Calendario eius nominis.

5. *Petrus de Velciâ*, teſtis & executor teſtamenti Renaudi domini de Aneſio anno 1253. ſocietatem iniit cum Abbate S. Laurentij de Coſne:
1276. defecit 6. Calend. Decembris 1276. iacet in medio chori S. Martini ante pulpitum.

6. *Guido de Monte-Rupilionis*, nominatus in veteri cartâ an. 1281. interiit 1286. ſepultus in Eccleſiâ & ſacello S. Martini, vbi leguntur hi verſus ſuper ſepulchro quod ſurgit ad altitudinem viuius pedis.

Extincto Chriſte de Valle Rubiginis iſte
Cuius ſunt oſſa præſentis condita foſſa
Abbas Baſilicæ G V I D O *pietate repletus.*

Sequuntur tres alii, ita vetuſtate attriti, vt vix illorum vllum verbum legi, vel etiam coniici poſſit.

7. *Stephanus* an. 1286. fœdus & confraternitatem iniit cum Abbate & Conuentu S. Satyri diœceſis Bituricenſis, defunctus 1296. 1296.

8. *Odo de Logearnault* 1296. vitam cum meliore commutauit 1313. vbi in Necrologio dicitur boniratis & totius nobilitatis exemplum.

9. *Guillelmus* obiit 1314. iacet ante altare S. Auguſtini. 1314.

10. *Hugo de Bertinno* 2. ſedit tantùm 9. menſes.

11. *Petrus de Tornellâ* 2. 1316. debitum naturæ perſoluit 9. Ianuarii 1334. iacet in introitu chori S. Martini. 1334.

12. *Renaudus de la Choue* 1358. cuius memoria extat adhuc in tabulis an. 1374.

13. *Stephanus de Fœnis* 2. 1380.

14. *Stephanus de Petrâ* 3. 1390. 1390.

15. *Ioannes Simonini* 2. 1399.

16. *Ludouicus de Roſertis* 1. 1408. & 1418.

17. *Bertrandus Tendron* 1. 1435. & 1455. octogenarius reſignauit.

18. *Bertrandus de la Tillaye* 2. ſuperioris nepos 1458. religioſus profeſſus 1458.
S. Martini, qui fuit electus Abbas S. Leonardi de Corbiniaco Ordinis S. Benedicti diœceſis Eduenſis an. 1477. quam quidem electionem noluit acceptare, fuit Carolo VIII. ab eleemoſynis anno 1484.

19. *Petrus de Lanuaux* 3 aliàs *Rouſſeau* Prior de Lucenay electus 1494. teſtudinem totius Eccleſiæ & clauſtrum integrum S. Martini ædificauit, iacet in medio choro infra gradus altaris, & ipſius effigies poſita eſt ſuper ſepulchro à parte euangelii dicti maioris altaris.

LANVAUX. D'azur à l'ancre d'or à la bande de meſme brochante ſur le tout.

20. *Philippus de Cleues* Epiſcopus Eduenſis & Niuernenſis 1503.

21. *Stephanus de la Tillaye* 4. ex Religioſo S. Martini & Priore de Aneſio electus Abbas 1505. obiit Niuerni 17. Octobris 1519.

TILLAYE. D'azur à 3. eſtoilles d'or à vn cheuron de meſme.

22. *Carolus Galoppe* 1. Religioſus S. Martini, electus 1520. à 17. Religioſis præter 12. tam nouitios quàm iuniores religioſos nondum ad ſacros Ordines prouectos: obiit Idibus Maii 1530.

23. *Franciſcus Guytton* 1535. Religioſus S. Martini in electione Caroli Galoppe nominatus. 1535.

24. *Ioannes de Neufmolins* 3. primus Abbas Commendatarius, viam vniuerſæ carnis ingreſſus 1564. poſt quem Reginaldus de Buſſenaur Abbatis no-

men ſumpſit, ſed non confirmatus à Rege.

1562. 25. *Ioannes Patiſſier* 4. anno 1562. Cantor & Canonicus Niuernenſis, qui obiit bullis nondum acceptis.

26. *Guillelmus du Lis* ex Religioſo Prioratus de Charitate, Abbas S. Laurentij, permutauit 1583.

27. *Stephanus le Roy* Abbas S. Laurentij Ordinis S. Auguſtini, diœceſis Autiſſiodorenſis, qui fuit Canonicus ſacri Sacelli Pariſienſis, & Chriſtianiſſimorum Regum Henrici III. &

1584. Henri IV. Eleemoſynarius, Abbas S. Martini 1584. & 1603.

28. *Carolus Deſconia* 2. poſſeſſionem adeptus eſt menſe Iunio anni 1604. reſignatione ſupradicti le Roy, cui mortuo ſucceſſit ex nominatione regiâ.

ARNOLPHINI. D'argent à deux pattes de loup d'azur en ſautoir.

29. *Ludouicus Arnolphini* 2. natione Italus, patriâ Lucenſis, in Curiâ Romanâ Referendarius, & Mariæ Medicæ Eleemoſynarius, fuit etiam Abbas Fontis-Ioannis Ordinis Ciſterc. diœceſis Senonenſis, poſſeſſionem iniit anno 1608. in viuis eſſe deſiit Niuerni 29. Nouembris 1623. ſepul-

1623. tus in ſacello S. Mariæ in Eccleſiâ S. Martini, hæredes fecit Religioſos S. Martini & Fontis-Ioannis ex triente; tale autem eſt eius epitaphium. *Hîc iacet* LVDOVICVS ARNOLPHINVS *qui fuit in Romanâ Curiâ Referendarius & Abbas huius Eccleſiæ & B. Mariæ Fontis-Ioannis miſerrimus peccatorum. Hæc verba morientibus vocibus, & propinquâ morte pallens humiliter dictauit, & luctuoſo marmori inſcribi voluit, qui ſatis docuit, qua ſibi, aut quali erga famulos Chriſti curâ ferueret cùm maximas funeris partes, & pompoſos apparatus præeripuit, vt inde plura pauperibus erogaret, & precum celebritatem plurimis anni diebus, & ſingulis annis inſtitueret. Cæterum viri mores, geſta, virtutes, cuncti probauerunt: obiit die 29. Nouembris an. 1623.*

30. *Theobaldus Henin* natione Germanus 1623. fuit etiam Abbas S. Ioan-

1629. nis de Iardo, permutauit 1629.

31. *Ioannes de Vienne* 5. Remenſis, etiam Prior S. Orieuli de Senuco diœceſis Remenſis, ex Abbate S. Baſoli & Canonico Eccleſiæ Metropolitanæ Remenſis 1629. eius tale viſitur epitaphium.

D. O. M. V. Q. M.

IOANNES DE VIENNE *ex Abbate S. Baſoli & Canonico Remenſi Abbas huius monaſterij, & Prior de Senuco diœceſis Remenſis, de morte & reſurrectione cogitans, hoc cœnotaphium viuens ſibi poſuit anno Domini* MDCXLV. *ætatis ſuæ* LXIIII. *obiit....*

Præter ſupradictos Abbates, inueniuntur & alij nouem inſcripti in veteri Calendario martyrologij S. Martini, nullâ mentione factâ anni, ſed tantùm diei quo quilibet eorum vitâ functus eſt: videlicet Idibus Ianuarij Humbertus, 14. Cal. Martij Guillelmus Lubini, 17. Cal. Iulij, Hugo de Bertinio, 6. Non. Iulij Odo de Logearnaut, 4. Idus Iulij Guillermus des Noës, 7. Idus Auguſti Guillermus, 11. Cal. Octobris Renaudus & Arnulphus pridie Cal. Decembris Bernardus: quorum forſan tempus quo vixerunt cognoſceretur ex veteribus tabulis, ſicut reliquorum omnium. Quorum excerpſit catalogum ex dictis cartis ſatis diligēter præfatus Abbas de Vienne: & ſic vix vllorum nomina deſiderabuntur Abbatum ab anno 1131. quo monaſterium S. Martini, tum in ſuburbio, dudum intra ſepta vrbis Niuernenſis, ex Prioratu conuentuali per quadringentos & amplius annos in Abbatiam eſt erectum: quæ omnia luce meridianâ clariùs patent ex ſummorum Pontificum, Niuernenſiúmque Epiſcoporum diplomatibus, & aliis antiquis variorum negotiorum tabulis in Abbatiali cartophilacio aſſeruatis.

S. MARTINI Trecenſis IN AREIS vulgò nuncupati, Ordinis S. Auguſtini, olim in ſuburbio nunc iuxta portam S. Iacobi Trecaſſinæ ciuitatis, poſt vaſtationem Normannorum à Clericis S. Lupi adminiſtrata eſt, qui regulam Auguſtinianam amplectuntur anno 1104. Abbates recenſentur in Promptuario Nicolai Camuzati eâ ſerie poſt inſtaurationem. 1104.

S. Martin ez Aires.

1. *Guilelmus* primus Abbas quieſcit in choro mortuus circiter 1142. 1142.

2. *Iacobus* 1161. iacet in medio chori, denatus 6. Aug.

3. *Vitalis* 1174. ſublatus è medio 1184. iacet in introitu chori. 1184.

4. *Odo* viuis exceſſit 4. Octob. tumulum habet in Capellâ B. Virginis.

5. *Lambertus* 1.

6. *Petrus* 1. exceſſit 20. Octobris iacet in Capitulo.

1228. 7. *Ioannes de Boulages* 1. 1228.

8. *N.* cuius Abbatis nomen incompertum eſt.

9. *Ioannes* 2. cœnotaphiúm habet in Capitulo ſubtus magnam tumbam.

10. *Ioannes de Chantemerle* 3. ſepulturæ illatus in Capellâ clauſtri.

11. *Ioannes de Fleiz* 4. deceſſit 21. Maij.

12. *Radulfus* diem obiit 29. Aprilis, iacet ante Crucifixum. Poſt eum nomina ſequentia ſunt ordine diſrupto collecta.

1373. *Petrus de Montmirel* 2. 1373. obiit 9. Iunij eodem anno.

Ioannes 5. *de Molinis* in Aruerniâ præfuit 1401. migrauit à ſæculo 11. Septembris.

Lambertus Haberti 2. mortalitatem expleuit 1421. 19. Iulij.

1421. *Feliſius Hardy* eligitur 1421. Iulij 23.

Nicolaus le Gros anno 1463.

1483. *Iacobus de Barboue* 1483.

Emundus Erard 1505.

Michael Martini 1525.

Ioannes de Chaunirey.

Odardus Hennequin Epiſcopus Trecenſis, Abbas Commendatarius.

Renatus d'Amoncourt.

Gulielmus de l'Aubeſpine Abbas & Bulencuriæ.

1580. *Elyon d'Amoncourt* 1580. obiit 1587.

Ioannes Theuignon Trecenſis ædificiorum reparator, Abbatis munus ſuſtinebat an. 1610.

Giſlebertus de Choiſeul Epiſcopus Conuenenſis.

S. Martin aux Iumeaux d'Amiẽs.

S. Martini Gemellorum in vrbe Ambianenſi, Ordinis S. Auguſtini, Epiſcopatui vnita, reſtauratur à Guidone Epiſcopo Ambianenſi, Eccleſia autem à Celeſtinis Patribus nunc poſſidetur beneficio Regis Ludouici XIII. tranſlatis aliò Canonicis Regularibus S. Auguſtini; exemplar tabulæ Guidonis in archiuio S. Martini eſt huiuſmodi tenoris. In nomine *Patris & Filij & Spiritus Sancti, Guido Præſul & Procurator totius Reipublicæ Ambianenſis, Vniuerſis &c. Eſt enim ſui muneris, quòd per nos egregij Confeſſoris Domini Martini Eccleſia præſtantiùs reædificatur ſui egregij Confeſſoris in eâ parte noſtræ vrbis ſitâ, in quâ Ieſus Chriſtus in effigie pauperis apparens, ab eodem cathecumeno adhuc clamydis partem accepit, & in eâ Clericorum ſeruien-* A *tium officia ſollertiâ noſtrâ deputauit; victui quorum ego prouidens, omnium noualium Epiſcopalium Ambianenſium, ſegetum, lanæ, & cuiuſlibet generis decimas dedi: exceptis iis terris quas priùs decimabant fratres almi martyris Firmini: Eccleſiam B. Petri quæ eſt vltra pontem poſt obitum Huberti Archileuitæ Teroanenſis, vel ſi fortè ad Epiſcopale culmen peruenerit, vel quocunque caſu ab eo alienata fuerit. Cunctis autem à me indeſinenter petentibus militonibus præfati martyris, quia iuſta petitio erat, aſſenſum dedi poſt deceſſum vniuſcuiuſque Canonici, quatenus fratris cuius præbenda* B *fuerat, horis competentibus aſſiduè memoriam habeant in ſuis orationibus, pſalmodiis, miſſis & vigiliis, vno integro proximo anno, præbendarum totum redditum attribui: ita tamen vt ſi fortè Canonicorum aliquis cuilibet ſuo parenti vel familiari poſt eius obitum præbendam ſuam emiſerit, illo mortuo, illius ſucceſſor cum cæteris fratribus, ſi fortè ſimul comederint, reficiatur. Sin autem quidquid in refectorio comedent, ei detur, & omnia alia præfati ſancti, fratribus ac Canonicis martyris antedicti dentur; & ne ab aliquo iniuſtè valeant aggrauari, in quacunque parte vrbis habitent, æqualem libertatem* C *habeant cum iis qui deſeruiunt matri Eccleſiæ Ambianenſi; néue ante aliquem, vel in alio quolibet loco de quacunque re agant, niſi ante Decanum & Canonicos, & in Capitulum S. Firmini. Dederunt etiam Eccleſias SS. Lupi, Vualarici, & Deſiderij, terras arabiles, hoſpites, omniáque bona quæ dicuntur de Abbatiâ S. Martini, & quæ habebant in villâ quæ dicitur Gabardinales, Amelledij & Piſcei: & quia eorum beneficij iſta conſtruitur fraternitas, tota hæc dicatur, & ſic in eorum ditione & omnes præbendas vendant, venditarúmque pretij duas partes in ſuos vſus* D *retorqueant. Tertiam verò ad Eccleſiam ædificandam ſi fortè neceſſarium fuerit, attribuant. Recitata hæc carta fuit acquieſcentibus cunctis in Capitulo S. Firmini; deinde in ſynodis & Conciliis Philippo Rege; Manaſſe Archipræſule anno* MLXXIII. 1073.
indict. XI. *quáne citatâ communi decreto à me & reliquis ſacerdotibus dictum fuit. Anno Epiſcopatus ſui VII. firmauit eam Manaſſes Archiepiſcopus, S. Vuidonis Archidiaconi & Vuarici Archidiac. & Manaſſetis Præpoſiti & Leuunij Decani, Odonis Cantoris, Bruno Cancellarius ſcripſit.* Abbates præfuêre hac ſerie ex lib. 2. Adriani de la Morliere.

1. *Theobaldus* ex Priore cœnobij in
1145. Abbatem primum adlectus 1145. E-
piſcopante Theodorico ; arbitet no-
minatur 1163. cum Capitulo Ambia-
nenſi & Cœnobiarchâ Aquicinctino,
deuixit 1166.

2. *Odo* Canonicus S. Martini, cui
cartam confirmationis impertitur an.
1178. 1178. Guillelmus Archiepiſcopus Re-
menſis: deceſſit 1187. 17 Octob. con-
ditus in ſua Abbatiâ.

3. *Vuilardus*, duobus annis præfuit
& obiit 1189.

4. *Ioannes* 1. 1190. in pactione Al-
uredi Abbatis de Bretolio cum Gal-
1202 tero S. Acheoli, exceſſit 19. Octob.
1202.

5. *Hubertus* texit tantùm per an-
num.

1208. 6. *Radulfus de Beauuais* mortuus an.
1208.

7. *Petrus* 1. floruit 1209. & ſedit
annis 40. Capellas chori reparauit,
iacet in ſacello B. Virginis.

8. *Radulfus de Molano* 1249. fato
functus 15. Decemb.

9. *Bertaldus ad Canes*, in carris Capi-
tuli 1263 rexit annis 26. defunctus
14. Decembris

10. *Iacobus de Boubars* 1. 1280. &
1285. 1285. in concordato Abbatis S Fuſ-
ciani, adminiſtrauit annis 27. & duo-
bus menſibus, animam reddidit 23.
Octobris, ſepulturæ traditus in Ca-
pellâ S. Mariæ retrò maiorem aram.

11. *Ioannes d'Aubigny* 2. Abbatiam
annis 18. gubernauit, inde Epiſco-
pus Trecenſis.

1337. 12 *Mathaus de la Vaequerie* 1337. re-
gimen renuit 16. annis, ſepulturæ il-
latus in choro Eccleſiæ.

13. *Ioannes du Moy* 3. 1344. 12. Maij
obiit 30. Septemb. tumulatus in Ca-
pellâ Euangeliſtarum.

14. *Radulphus de S. Quentin* 1350. &
1363. 1363. an. 15. deceſſit 15. Ianuarij, &
iacet in Capitulo ante ſedem Abba-
tis.

15. *Gerardus Hardis*, quinque annis
Abbas extitit, mortuus 14. Nouem-
bris.

1374. 16. *Iacobus Marbot* 2. 1374. 18. an-
nis: defecit 17. Decemb. iacet in Ca-
pellâ S. Eligij.

17. *Firminus Grimault* 1400. interiit
13. Septemb. regiminis anno 14. hu-
matus in Capellâ S. Firmini.

1412. 18. *Ioannes Chaſtellain* 4. 1412. mo-
ritur 23. Auguſti anno 7. in inferio-
re Eccleſiâ ante oſtium chori tumu-
latus.

19. *Guillelmus Mareſchal* an. 1. qui-
eſcit in Capellâ Apoſtolorum, poſt-
quam fato functus fuiſſet 29. Septem-
bris.

20. *Radulphus de Soubbit* Abbatiza-
uit 30. annis, mortuus 17. Martij,
iacet in medio chori.

21. *Andreas le Clercq* aliàs *Murgal*
1455. per 29. annos munus expleuit, 1455.
die 30. Auguſti ſpiritum reddidit,
iacet iuxta tumbam Theobaldi Epiſ-
copi.

22. *Petrus de Boſco* 2. anno 1. ſe-
pulturâ donatus inter Capellas B.
Virginis & S. Firmini martyris.

23. *Iacobus de Mouchy* 3. rexit an. 7.
interiit 14 Nouembris, tumulatus in
ſacello Deiparæ Virginis.

24. *Ioannes Haſte* 5. obiit 1506. 1506.

25. *Iacobus L'hoſte* 4. Abbatiam ſuam
14. annis gubernauit, baſilicam au-
tem plurimis ornamentis & organis
adornauit: ſublatus è viuis 1520. terræ 1520.
mandatur in ſacello B. Virginis à ſe
conſtructo.

26 *Natalis L'hoſte* præfuit annis 38.
emigrauit 14. Martij 1558. iuxta de-
ceſſorem humo traditus.

27. *Antonius Picquet* vltimus Ab-
bas, ſedit annis circiter 7. obdormi-
uit 4. Februarij 1564. in Capellâ D. 1564.
Mariæ quæ ſacellum Abbatum nun-
cupatur, quieſcit. Poſt cuius obitum
Abbatia annectitur menſæ Epiſcopali
inſtante Antonio de Crequy Cardi-
nale, Epiſcopo Ambianenſi.

S. Martini Lavdvnensis celebre monaſterium Præmonſtratenſis Ordinis, olim extra, nunc intra vrbis mœnia; Epiſcopus Bartholomæus Clericos Religioſos in eo collocauit, ſed poſteà donatur ab ipſo Ordini Præmonſtratenſi, vt ex ſubiectâ tabulâ cartophilacij monaſterii diſcitur, quam cum elencho Abbatum reperies ad calcem additamentorum operum Guiberti Abbatis, ſic igitur habet: In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Ego Bartholomæus Dei gratiâ S. Laudunenſis Eccleſiæ Miniſter indignus &c. Notum igitur eſſe volumus tam præſentibus quàm futuris, quia cùm in Eccleſiâ* S. Martini *de ſuburbio Laudunenſi, quæ priùs ſecularium Clericorum, quidam fratres noſtris temporibus ad regulariter viuendum ſe transtuliſſent, atque aliquandiu inibi commorantes, de* *S. Martin de Laon.*

die

die in diem, peccatis exigentibus, imperitiâ ac negligentiâ exteriores poſſeſſiones magis, magiſque deſererent: neque interius, vel numero, vel religione proficerent, nouiſſimè anxij, & de loci illius deiectione ſolliciti, ex conſilij noſtri decreto in hanc ſententiam declinauimus, vt fratris Norberti, qui in Voſagij ſyluâ apud Præmonſtratum locum, cum magnâ famulorum Dei manu, ſub canonicâ profeſſione eremiticam vitam conſtituerat, curæ & diſpoſitioni Eccleſiam illam committeremus: qui cùm precibus noſtris acquieuiſſet, ſancitum eſt, vt ſicut ille locus ab antiquo in manu prædeceſſorum noſtrorum extiterat, ita & nunc in noſtrâ, ſucceſſorúmque noſtrorum remaneat, fratréſque qui ad eum pro ſalute animarum piâ deuotione conuenient, ordinato ſibi Abbate, ſecundum Regulam B. Auguſtini ad tenorem Præmonſtrati loci canonicè viuant. Quòd ſi fortè Abbas B. Martini, inſtigante Diabolo, à regulæ ſuæ tramite deuiauerit, conuentúſque ab Epiſcopo Laudunenſi, atque Præmonſtrati loci Abbate, in præſentiâ Laudunenſis Eccleſiæ, in pertinaciâ & auerſione ſuâ permanſerit, conuocatis eiuſdem Religionis Coabbatibus apud Præmonſtratum de Regulæ ſuæ executione ſub eorum teſtificatione diſcutiatur, atque corripiatur. Si verò in malo ſuo obſtinatus, & ſicut confutatus incorrigibilis apparuerit, abſque ullâ retractione ab eiſdem Abbatibus ſecundum Religionis ſuæ inſtitutionem deponatur, aliúſque idoneus, eorum communi conſilio & electione, in locum eius è veſtigio ſubrogetur, & ab Epiſcopo Laudunenſi ordinetur. Signum Bartholomæi Laudunenſis Epiſcopi, Sig. Vnidonis Decani & Archidiaconi, Sig. Radulfi Archidiac. Sig. Seifridi Abbatis S. Vincentij, Sig. Simonis Abbatis S. Nicolai de Syluâ, Sig. Bernardi Abbatis Clarenallis, Sig. Rainaldi Abbatis Fulniacenſis, Sig. Blehardi Cantoris, Sig. Drogonis Presbyteri, Sig. Ebali Subdiaconi, Sig. Vnidonis Subdiac. Sig. Roberti Acolyti, Sig. Roberti Decani, S. Ioannis, Sig. Gaufridi Cantoris, Sig. Haimonis Theſaurarij, Sig. Henrici, Sig. Guntranni, Sig. Hugonis, Sig. Clarembaldi de Foro, Sig. Nicolai Caſtellani. Anno
1124. *Incarnat. Dominica* MCXXIV. *Indict.* XII. *Epactâ* XX. Indiculus Abbatum ſequitur ex ſchedis Iacobi Bourgeois Prioris eiuſdem monaſterij.

1\. *Galterus* 1. primus Abbas in Epiſcopum Laudunenſem aſſumptus, obiit
1153. an. 1153. & in Præmonſtratenſi Ec-
A cleſiâ humatur.

2\. *Garnus* Britto ab anno 1149. ad
1170.

3\. *Bartholomæus de Mons* 1170. 1179.

4\. *Galterus Teſtart* 2. 1180. 1182. & 1185.
1185.

5\. *Ticelinus*, vel *Thiſcilinus* nepos primi Galtheri 1186. 1189.

6\. *Vuido* vel *Guido de Spernaco* an. 1191.
1189. 1190. 1191.

7\. *Ægidius de Marſi* 1195.

8\. *Otlardus de Domno-Martino* 1195. 1204.
1204.

9\. *Vuilbertus* Branenſis 1204. 1207.

B 10. *Renaldus de Ribemonte* an. 1209. 1210.
1210.

11\. *Vualterus de Regia-Valle* an. 1212.
1228.

12\. *Hugo.*

13\. *Ioannes de Saiſinqurte* 1. 1243. 1243.

14\. *Galterus de Duaco* 3. 1243.

15\. *Ioannes* 2. quondam Abbas Clarifontis.

16\. *Ioannes de Betnnià* 3.

17\. *Gerardus de Feſtieux* 1248. & 1254.
1254.

18\. *Ioannes de Renenille* 4.

19\. *Ioannes de Burceio* 5. 1261. 1261.

20\. *Petrus de Petrigny* 1. 1261. &
C 1267.

21\. *Vuillelmus de Marlâ.*

22\. *Ioannes Deſtrés* 6. an. 1269. & 1286.
1286.

23\. *Milo de Curigny* 1300. & 1311.

24\. *Ioannes de Caſtellione* 7. qui an. 1333. electus Abbas Præmonſtratenſis; hoc munere decennio præclarè functus exceſſit anno 1343. 17. Calend. 1343.
Maij, ibidem ſepultus ante maius altare ex Necrologio S. Martini.

25\. *Ioannes de Brueriis* 8. 1340.

26\. *Ioannes de Malbodio* 9. 1347. & 1348.
1348.

27\. *Bertrandus de Roſeto* 1368.

D 28. *Ioannes Benedictus* 10. an. 1392. 1404.
1404.

29\. *Ioannes Vairetus* 11. 1415. &
1430.

30\. *Balduinus* Branenſis.

31\. *Petrus de Ponte* 2. 1447. & 1461. 1461.

32\. *Iacobus le Noir* 1480.

33\. *Ioannes Poulallier* 12.

34\. *Ioannes Buquet* 13. 1524. 1526. 1526.

35\. *Adrianus Pelletier* 1527. & 1529.

36\. *Amatus de Fonte* 1530. 1545. 1545.

37\. *Carolus* Cardinalis *de Lorraine*
1548.

38\. *Antonius Viſcontinus* 1565. 1588. 1588.

39\. *Claudius Baſin.*

40. *Nicolaus le Sage* 1615. obiit 1645. 13. Aprilis.

1545. 41. *Iulius Maſarini* Cardinalis præeſt hoc anno 1545.

Maſſay. Masciacvm, vel Maſſayum, Ordinis S. Benedicti, diœceſis Bituricenſis in Archipreſbyteratu Graciaci, S. Martino dicatum à Carolo Magno: memoratur in bullâ Eugenij 3. 1145. & in epiſt. 80. Sugerij ad Præpoſitos Bituricenſes.

S. Mathæi, Ordinis Benedictini, diœceſis Leonenſis.

Saint Mathieu. S. Mavri Fossatensis vetuſtiſſimum Monaſterium in caſtro *S. Maur des Foſſez.* Bagaudarum ad ripam Matronæ amnis, in agro & diœceſi Pariſienſi, olim Ordinis Benedictini, nunc Collegium ſæculare Canonicorum curante Blidegiſillo Diacono Eccleſiæ Pariſienſis, & opitulante Chlodoueo 2. Rege Francorum conſtruitur, ac fundatur à S. Baboleno, primò ſub inuocatione Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, inde S. Mauri titulo inſigne, poſtquam tranſlato eius corpore ad Monaſterium Foſſatenſe S. Petri, cœpit appellari S. Mauri. Abbatiæ primordia deſignat huiuſmodi diploma.

In nomine *ſanctæ Trinitatis, Blidegiſillus Diaconus, ſeruus ſeruorum Dei, Omnibus Ordinibus, Clericis quoque, necnon & laicis, cunctiſque ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelibus tam præſentibus quàm futuris, cognitum fieri volumus: quia quandam terram in pago Pariſiaco ſitam, quam Domnus Rex Clodoueus glorioſiſſimus ac præcelſa genitrix eius Nandechildis Regina, per præceptum illorum pro mercede ſuâ, ad Eccleſiam Dei inibi ædificandam quondam nobis conceſſerunt: illum videlicet Caſtellionem, qui Foſſatus dicitur, & quem vulgaris lingua Caſtrum vocat Bagaudarum, ſuper fluuium Maternæ ſitum, habentem ab introitu ſuo vſque in alueum ipſius Maternæ buinaria duodecim, cum totâ terrâ vocabulo Varenna, quæ eſt in circuitu ipſius Caſtellionis, & quam Materna fluuius gyrat, ac Foſſatus atque concludit, ipſi ſancto loco in honore Domini, ac ſacræ genitricis eius Mariæ, necnon & Principum Apoſtolorum Petri & Pauli à nobis conſtructo. In quo egregium virum nomine Baboleuum, ſub S. Patris Benedicti exemplo, nuper conſtituimus Abbatem. Propter abluenda delictorum meorum facinora, vel Chriſti gratiam conquirendam complacuit, dediſſe volumus. Præte-*A *reà vt prædictus vir ſanctiſſimus Babolenus (quem pro amore Dei in eodem, ſicut diximus, loco Abbatem conſtituimus) ſuique Monachi ſeu ſucceſſores eorum, ſæpe fatum Caſtellionem cum iam dictâ Varennâ quam fluuius Materna circundat, & Foſſatus Caſtellionis (vt dictum eſt) in introitu ſuo ab aquâ in aquam totam terram concludit, vnà cum manentibus illis qui ibi appendunt cum pratis, ac paſcuis, garricis & vlmis, cum aquâ verà, ſeu omni piſcatione, inſulis quoque ac molendinis, necnon & piſcatoriis, cum portis etiam, cunctiſque ipſius aquæ tranſitoriis, vel cum omnibus adiacentiis cultis & in-*B *cultis ab hodierna die, vſque ad vltimam huius ſæculi horam teneant ac perpetualiter poſſideant. Et ſicut de regali munere hoc promeruimus, ita de iure noſtræ proprietatis cum præcepto & omni inſtrumento, ſiue omni donatione quam ſupra memoratus Rex Domnus Clodoueus, ac inclyta eius genitrix Nandechildis fecerunt, & nobis Deo inſpirante placabiliter dederunt, in eorum eius poteſtatem ad ipſum locum ſuſtinendum, atque ad eorum corpora in Dei ſeruitio ibi ſuſtinenda, Deo auxiliante, tranſponimus, ac firmiter transfundimus: quatinus ipſi ſerui Dei, omnéſ-*C *que ſucceſſores eorum (vt prædiximus) ibidem ſub regulâ S. Benedicti, ad modum & ſimilitudinem Luxonienſis Monaſterij Domino Chriſto valeant deuotiſſimè famulari, & in omnibus eam ſectentur normam, vt omnibus poſtpoſitis peculiaribus, iuxta Apoſtolicam traditionem, cuncta poſſint poſſidere communia: vt & ſibi ſalutem acquirant, ac pro animâ præſcripti Regis domni Clodouei ac matris eius Nandechildis (qui mihi hoc, vt præfatum eſt, contulerunt) necnon & pro me indigno ac miſerrimo Bledegiſillo peccatore, Dominum toto corde fideliùs exorare delectet. Si quis vero &c. Actum Pari-*D *ſius, ſub die Nonarum Maiarum, anno 3. Regnante Clodoueo glorioſiſſimo Rege. Signum Blidegiſilli Diaconi qui hanc epiſtolam donationis fieri rogauit & ſubſcripſit. Signum Audoberti Pariſiacæ vrbis Epiſcopi: qui huic Epiſtolæ, rogante Blidegiſillo, ſubſcripſit. S. Anneberti Senonicæ Eccleſiæ Epiſcopi, qui & hanc conſcriptionem confirmauit. S. Agomari Epiſcopi, qui ſimiliter eam ſignauit. S. Argundi Epiſcopi, qui hoc ſimiliter ſignauit. S. Audonis, qui adfirmauit, Vuaudeberti adſignantis. Raudegramni conſcribentis, Theoberti, Charoaudi Abbatis, Hildeardi Abbatis, Catherini Abbatis. S. illuſtris*

viri Valdeberti Comitis. De Foſſatenſi cœnobio meminête Glaber l. 3. c. 5. Iuo epiſt. 104. & 183. Petrus Venerabilis l. 1. ep. 28. Surius, & fusè Iacobus Brulius in Theatro & Supplemento Antiquitatum Pariſin. cuius loci Abbates ſequuntur.

1. *S. Babolenus* à nonnullis Babo appellatus, nobili ſtirpe in Burgundiâ editus, ſub Diuo Columbano vitam monaſticam addidicit, inde poſt aliquot annos mortuo S. Remaclo præficitur Abbatiis Stabulenſi & Malmundarii, tum ad regimen Foſſatenſe aſſumitur, à Chlodoueo item donatus cœnobio D. Germani de Pratis, quod per octo annos & aliquot menſes retentâ adminiſtratione Foſſatenſi, regulæ ſingulari obſeruantiâ adminiſtrauit, miraculis & ipſe clarus, quæ habes deſcripta in eius vitâ. Tranſiit ad Chriſtum apud ſuos Foſſatenſes 26. Iunij, ſepultúſque ad Septentrionalem plagam ſecus Eccleſiam B. Virginis in lapideo ſarcophago: tranſlatio autem celebratur 7. die Septemb. vita eius extat in ſupplemento Brulij.

2. *Ambroſius.*

3. *Auſtroaldus.*

4. *Valderanus.*

5. *Madobodus.*

6. *Odo* 1.

7. *Gunterannus.*

8. *Gogo.*

9. *Arueranus.*

10. *Erlafredus.*

11. *Richardus.*

12. *Hemardus.*

13. *Grimoldus.*

14. *Raynaldus.*

15. *Richarius.*

16. *Optatus.*

17. *Benedictus.*

18. *Ingelbertus*, memoratur cap. 3. Miracul. S. Mauri.

19. *Godefridus*, recenſetur ab Odone in præfatione Miraculorum S. Mauri: cui Carolus Caluus poſſeſſiones in pago Remenſi contulit ob perſecutionem Normannorum.

20. *Odo* 2. ſub eius regimine corpus S. Mauri è Glanofolio hûc tranſlatum eſt ob Normannorum incurſiones, Æneâ Pariſiorum Epiſcopo, 868. Carolo Caluo Rege an. 868. Idibus Decembris. Quâ de re ipſe Odo in præfatione libri quem de Miraculis S Mauri ſcripſit, vbi venerabilis Abbas Foſſatenſis memoratur Theodradus, qui huic catalogo deeſt, aut non ſuo loco poſitus, vel corruptâ nomenclatura.

21. *Ebbo.*

22. *Otbeleius* 1.

23. *Alueus.*

24. *Aimo.*

25. *Otbeleius* 2.

26. *Magenardus* tempore Hugonis Regis, fuit monaſterij ſubſtantiæ diſſipator, ſic enim vita Burchardi Comitis auctore Odone monacho Foſſatenſi inquit: *Tempore Francorum Regis Hugonis Eccleſia Foſſatenſis cœnobij, quæ olim ab antiquis Regibus nobiliter fuerat ſublimata, præ cæteris erat confuſa: hoc autem acciderat Rectorum negligentia. Iiſdem námque diebus Magenardus vir nobilis, ſecundum huius ſæculi caduci honorem nobiliter natus, eandem gubernabat Eccleſiam. Qui non iuxta Patris Benedicti imperium agens, ſæculo valde deditus, animarum ac corporum commoda poſtponebat. Delectabatur enim canum atque beſtiarum venationibus, auiúmque volatibus. Dúmque alicubi voluntas pergendi adeſſet, depoſitis monachalibus indumentis, precioſarum pellium tegmentis exornabatur.* Poſteà depoſitus & ad S. Mauri Glannafolij Monaſterium traductus.

27. *S. Maiolus* Cluniaci Abbas, reformator Foſſatenſis, audienda præfati Hiſtorici verba hæc. *S. Maiolus ſæpefatum locum cum ſuis ſuſcipiens monachis, diſtrictionem regularis ordinis diſtricte obſeruare cœpit: cúmque regulariter cuncta ibidem emendata fuiſſent, Sanctus Pater ad propria regredi accelerabat: committens locum cuidam religioſo viro Teutoni, quem de Cluniaco ſecum cum ceteris adduxerat, ipſe vnde venerat reuerſus eſt.*

28. *Teuto* Cluniacenſis monachus qui cum S. Maiolo Foſſarum aduenerat, à quo ordinatus, donatur Abbatiâ à Roberto Rege, qui magnâ ſollicitudine cœnobium ſibi creditum gubernauit, totam Eccleſiam ſolo tenus euertit, & aliam maiori amplitudine ac excellentiori dignitate conſtruxit: Plura præcepta regalia impetrauit, eóque ſedente Comes Pariſienſis Burcardus & vxor, plurima huic Eccleſiæ contulêre: ſub eo Ioſſelinus Vicecomes Melodunenſis habitum religionis ſumpſit, ac Robertus Rex teſtamentum ſuum in manu Teutonis

depoſuit. Sed poſteà curæ paſtorali A ceſſit, ieiuniis & orationibus aſſiduè intentus in ſolitudine, ac Cluniacum regreſſus feliciter in Domino obdormiuit die Iduum Septembrium, ad cuius ſepulchrum infirmos ſanitatem recepiſſe notat memorata vita Burchardi Comitis.

29. *Theobaldus* 1. Rainaldi Præſulis Pariſienſis frater, de cuius promotione ſic fatur idem Hiſtoricus Odo „ Monachus Foſſatenſis: Audito Rex „ quod Pater Teuto locum fratréſ„ que reliquiſſet, tractare cum Bur„ cardo atque Rainaldo Præſule cœ- B „ pit, quomodo ipſum locum ordinare „ poſſent. Qui ſolerti induſtriâ com„ moniti, Theobaldum qui iam cœno„ bio Cormaticenſi præerat, ad ſe ve„ nire præcipiunt. Cui Rex donum Ab„ batiæ dedit, eúmque Patrem Mona„ nachorum fore conſtituit, quia & „ ipſe ex Cluniacenſibus erat, atque „ ſancti Patris Maioli inſtitutione edo„ ctus fuerat.

30. *Hildebertus.*

31. *Odilo* vel *Odo.*

32. *Odo* 3. eo curante dedicata eſt Eccleſia 1030. ab Imberto Pariſienſi Epiſcopo.

33. *Girardus.*

34. *Teſtio.*

35. *Leodicus.*

36. *Guntherius.*

37. *Robertus.*

38. *Radulphus* 1.

39. *Vualderanus.*

40. *Gulferius.*

41. *Veranus.*

42. *Theobaldus* 2.

43. *Aſcelinus* 1. ei ſcribit Innocen-
1136. tius 2. 1136. ac nominatur 1137. Ludouico Craſſo Rege, Sugerio Abbate Dionyſiano, Stephano Pariſiorum Epiſcopo.

44. *Aſcelinus* 2.

45. *Iſambardus* ex Priore.

46. *Gedo*

1210. 47. *Radulphus* 2. 1210. ex cartâ Theſauri regij.

48. *Gulielmus* 1.

49. *Nicolaus*

50. *Ioannes* 1.

1258. 51. *Petrus* 2. 1258. in membranâ tabularij regij.

52. *Ioannes* 2.

1267. 53. *Petrus* 2. 1267. ex cartâ Eccleſiæ Pariſienſis.

54. *Ioannes* 3.

55. *Petrus* 3.

56. *Gulielmus* 2.

57. *Ioannes* 4.

58. *Philippus.*

59. *Galcherius de Chaſtillon*, Galcherij 3. Comitis de Porecean ex Ioannâ de Conflans filius, Abbatiæ regi- 1394.
mine priuatus 1394.

60. *Petrus* 4.

61. *Ludouicus de Chaſtillon* Gauchetio domino de Dours ex Ioannâ de Bucy ortus, frater Philippi Abbatis Compendij, Hugonis Abbatis S. Ioannis Laudunenſis, ac Iſabellæ Sueſſionenſis Abbatiſſæ; præfuit 1400. & 1400.
1406. de quo Quercetanus in Hiſt. Caſtellionis.

62. *Ioannes* 5.

63. *Ioannes* 6.

64. *Ioannes* 7.

65. *Ioannes* 8.

66. *Girardus de Manny.*

67. *Radulphus de Sou* 3.

68. *Ioannes Bines* 9.

69. *Franciſcus Poncher* Epiſcopus Pariſienſis, Commendatarius.

70. *Ioannes du Bellay* 10. Epiſcopus Pariſienſis, & Cardinalis, primus Decanus ſæcularis Foſſatenſis vt C cæteri ſequentes, Abbatiâ Epiſcopatui Pariſienſi vnitâ per bullam Clementis 7. datam Romæ 1533. Idibus 1533.
Iunij.

71. *Euſtachius du Bellay* Epiſcopus Pariſienſis.

72. *Guillelmus Viole* Epiſcopus Pariſienſis.

73. *Petrus de Gondy* 5. Cardinalis Epiſcopus Pariſienſis.

74. *Henricus de Gondy* Epiſcopus Pariſ. Cardinalis.

75. *Ioannes Franciſcus de Gondy* 11. primus Pariſienſis Archiepiſcopus an. 1623.
1623.

76. *Ioannes-Franciſcus Paulus de Gon-* D *dy* Archiepiſcopus Pariſienſis, Cardinalis de Rais anno 1654.

S. Mavri ad Ligerim, quod & *S. Maur ſur Loire.* Glannafolium nuncupatur, inter vetuſta Galliarum Ordinis Benedictini Monaſteria, diœceſis Andegauenſis, inſtituitur à S. Mauro Diui Benedicti diſcipulo, qui ex claro Senatorum genere patre Æquitio, matre Iuliâ oriundus, duodennis Benedicto oblatus eſt regulæ monaſticæ inſtruendus præceptis, cum eóque viginti annis verſatus eſt, donec in Gallias è cœnobio Caſſinenſi, ad condendum

Monaſterium in pago Andegauenſi,
cum quatuor monachis, Fauſto, Simplicio, Antonio, & Conſtantiniano
delegaretur. Conſederunt ergo in Andegauenſis territorij loco Glannafolio, haud procul Salmuro, & ditiſſimi iuxta ac nobiliſſimi Flori, qui præcipuus inter proceres Francorum habebatur, Regis patrocinio adiuti, cœnobium ædificarunt, cui præpoſitus eſt.

1. *B. Maurus* anno ætatis ſuæ 32.
542. Chriſti 542. ad Glannafolium venit,
vbi quadraginta annis & aliquot diebus Abbatiale munus tenuit, & in oratorio iuxta Eccleſiam Diui Martini animam reddidit 15. Ianuarij 582. ætatis 72. ſepultus in eadem baſilicâ ad latus altaris verſus meridiem. Vita eius à beato Fauſto S. Benedicti condiſcipulo, & itineris comite fideliter exarata habetur apud Surium tomo 1. de Sanctis.

2. *Bertulfus* Flori dotatoris filius ſucceſſit, & quatuor annis gubernauit, duobus quidem poſtquam paſtorali regimine ceſſiſſet Diuus Maurus.

3. *Florianus* Harderado genitus fratre eiuſdem Flori, ſedem iniit poſt Bertulfum conſanguineum, ſub cuius moderamine centum & quadraginta Monachi viuebant. Ceterùm illud
550. Monaſterium ab an. 550. ad an. 755.
ſub regulari obſeruantiâ claruit, ſed variis caſibus & ruinis ferè deſolatum, Rorigo Comes illud reſtaurare ſategit, aſſumptis ex Monaſterio Foſſatenſi Religioſis, è quibus.

4. *Gausbertus* germanus ſuus præficitur Glannafolio, quod adminiſtra-
839. bat an. 839. ex cartâ Comitis Rori-
gonis, quâ cedit Abbatiæ Glannæ, alodum ſuum in pago Andegauenſi, ipſóque poſtulante apud Regem vnitur Monaſterium hoc Foſſatenſi.

5. *Gauſlinus* Religioſus Foſſatenſis, à Rege primus à reſtauratione per patrem Rorigonem factâ Abbas eligitur, poſt aliquot annos à promotione apud Montem Caſſini iter ſuſcepit, & coram ſacroſanctâ Diui Benedicti corporis glebâ confirmatur ei Abbatia; reuerſus autem corpus D. Mauri in decentiorem locum baſilicæ verſus Orientem à terrâ leuandum curauit
845. an. 845. 12. Martij, quæ dies multis
miraculis coruſcauit.

6 *Teodratus* S. Mauri monachus, poſt Gauſlinum adlectus eſt: cuius tempore propter Normannorum excurſiones coacti ſunt Glannenſes Religioſi cum corpore tutelaris eorum ſancti, ad cœnobium Saxiacum, per Aurelianum Lugdunenſem Archiepiſcopum conſtructum ſe recipere: tandem regis præcepto apud Foſſatenſe Monaſterium ſacrum pignus collocarunt, ſolemni tranſlatione per Æneam Pariſienſem Præſulem cele-
bratâ an. 868. 3. Nouemb. & corpus 868.
beati Abbatis in primario altari baſilicæ recondidit, quæ & hactenos Diui Mauri Foſſatenſis cognomentum tulit: poſtquam verò Religioſi incaſſum depoſitum repeterent, reliquum vitæ in eo cœnobio exigentes, per id tempus Monaſterium Glannenſe Religioſis caruit, cœnobio ad Prioratus titulum reuocato, qui penderet à Monaſterio Foſſatenſi, ſed eiuſdem
loci Archimandrita Odo an. 1036. 1036.
cœnobium S. Mauri inſtaurare aggreſſus eſt cum baſilicâ, per Hubertum Andegauenſem Pontificem dicatâ. Deinde in Concilio Turonenſi. Vrbanus 2. 1096. hanc vnionem reſcidit, & tunc Glannafolium priſtinam dignitatem recuperauit, cui Abbatiæ præfuerunt hi quorum ſeriem exhibemus ex variis tabulariis & monimentis S. Mauri, per modernum Archimandritam communicatis.

7. *Petrus* 1. rexit Glannafolium an. 1066.
1066.

8. *Valeranus* Abbas Regularis vixit 1090.

9. *Giraudus* an. 1096.

10. *Ramnulphus* an. 1101. & 1120. ex membranis S. Mauri: quo anno Caliſtus Papa Glannafolij Eccleſiam ſolemniter dedicauit.

11. *Girardus* 2. 8. Calend. Martij 1124.

12. *Drogo* 1133. 1133.

13. *Guillelmus* 1. floruit an. 1135.

14. *Guillelmus* 2. ſuperioris abdicatione regimini admotus 6. Cal. Decemb. 1138. vixit & 1144. Porrò in Calendario obituariorum inueniuntur quidam Abbates ſine ærâ Chriſtianæ ſalutis annotati & recenſentur eo ordine, 16. Maij obiit Mainardus Abbas, 16. Aug. Dionyſius Vaſlin, 24. Octob. Emericus, 13. Nouemb. Reginaldus, 8. Decemb. Henricus Calodus, 14. Decemb. Liſiardus.

15. *Petrus* 2. adminiſtrauit an. 1243. 1243.

16. *Andreas* 1269.
17. *Stephanus* 1. 1276.
18. *Ioannes Houdry* 1. 1287.
1320. 19. *Stephanus* 2. 1320.
20. *Guillelmus* 3. 1344.
21. *Godefridus* 1368.
1410. 22. *Ioannes* 2. 23. Iulij 1393. & 1410.
23. *Guillelmus* 4. 1428 & 1445.
24. *Carolus* ſuperioris reſignatione 1450 & 1463.
25. *Homelinus* ſucceſſit 1466.
1477. 26. *Hilarius Ragot* ſuffectus 1477. ſedebat & 1494.
27. *Guido de la Roche* electus 1517. obiit 1. Septemb. 1533. iacet cum deceſſore in choro baſilicæ S. Saluatoris.
28. *Franciſcus Maurice* 1540.
29. *Euſtachius du Bellay* Abbas Commendatarius ſubrogatur Franciſco an.
1544. 1544. Epiſcopus Pariſienſis.
30. *Ludouicus Gornier* an. 1568. & 1573.
31. *Ioannes Pierre* 3. 1573. & 1584.
1585. 32. *Claudius de Solles* 1. 1585. exemptus è viuis 1590.
33. *Claudius de ſaint Offange* 2. Abbas Regularis anno 1591. creatus eſt, cuius vigilantia per 44. annos egregiam nauauit operam, vt regularis obſeruantia in ſuo monaſterio floreret, locis regularibus nouo opere reparatis: eligitur Generalis Congregationis Benedictinæ Gallicanæ, quod munus à 23. Aug. 1623. ad 1626. exercuit: abdicatâ interim Abbatiâ propter ſenium in gratiam ſequentes.
34. *Magdalon-Claudius de ſaint Offange* ſuperioris nepos Abbas Regularis ſucceſſit patrui reſignatione bullis Vrbani 8. Papæ 4. Non. Decemb. an. 1626. iniit poſſeſſionem 6. Maij 1627. & nunc præeſt.

S. MAVRI Virduni, Ordinis Benedictini

S. MAVRICII Ordinis Benedictini, diœceſis ſancti Flori.

S. Maurin. S. MAVRINI Ordinis Benedictini, diœceſis Aginnenſis, vbi Abbas Petrus de Villamont, cui ſucceſſit N. Mangot Libellorum ſupplicum Magiſter, filius Procancellarij Franciæ.

Mauzac. MAVZIACVM, Ordinis Benedini, diœceſis Claromontenſis, iacet in ſolo fertiliſſimo & amœniſſimo iuxta Ricomagum vrbem Aruerniæ ſecundam, & cæterarum fermè elegantiſſimam: extructum autem à Calminio Senatore Romano traditur in veteribus monimentis codicis Mauſiacenſis de ipſius vitâ, cuius loci varia eſt denominatio, vocatur enim ab aliquibus Muſiacus, quibus adſtipulatur Greg. Turon. cap. 4. lib. de Gloriâ Confeſſorum Muſiacum appellans, Muſiacas, Moſiacus, & in hiſtoriâ tranſlationis S. Auſtremonij Mauſiacum nuncupatur. Illud cœnobium à Pipino Rege inſtauratum eſt, adeò vt perperam aliqui tribuant eius fundationem Roberto huius nominis primo Aruerniæ Comiti, pluſquam ſæculo poſteriore. Carta dotationis ſeu inſtaurationis ex codice autographo viri cl. Ioannis Sauaronis erudiriſſimi Aruerni, non edita, huic loco ſubiungenda videtur: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Pipinus opitulante diuinâ gratiâ Aquitanorum Rex. Si quando fidelibus domus Dei opportunis petitionibus benignum accomodamus aſſenſum, Regiæ maieſtatis opera frequentamus. Ac per hoc fideles ſanctæ matris Eccleſiæ* MAVZIACENSIS *noſtri monaſterij quod antiquitùs nominus conſtructum à nobiliſſimo Senatore Romanorum nomine Colmnio, quem prauitas malorum hominum de priſtino honore iam iámque magnâ ex parte à ſuo deiecerat, & Eccleſias ac villas ampliſſimáque dona, quæ in eodem ſupradictus vir ac eius vxor nomine Namadia dereliquerant, cum authoritate glorioſiſſimi Regis Theoderici quæ ſub ſigillo eius ſignata inuenimus. Igitur Abbas Lanfridus ſupradicti cœnobij à nobis enixius expetiit, vt noſtro Archiſterio adiremus, proclamationéſque fratrum ibidem commorantium audiendo reciperemus. Idcirco fieri voluimus omnium in notitiâ fidelium noſtrorum magnitudinis ſcilicet præſentium ſiue futurorum, qualiter Lanfridus Abbas ac eius Congregatio, adeuntes præſentiam dignitatis noſtræ obtulerunt ſtatuta glorioſi patris Calminij ſupradicti, ac Regis ſupra memorati. Qualiter ſuâ magnificentiâ per authoritatem ſuorum præceptorum honorauerint eundem locum quibuſdam rebus denominatis, petentes denuò auctoritatem noſtri præcepti veluti ab anteceſſoribus Theuderico ſcilicet atque eius filio Clodoueo, vélque Calminio, vxoríque Nomadiæ, ac Abbati Euterio totique congregationi ſancti Petri Apoſtoli paritérque ſancti Capraſii Martyris, pro remedio animarum ſuarum con-*

ceſſa erant, & nos ❘crum concedamus eorum ſequendo exempla. Denique petitionibus Lanfridi Abbatis cunctáque congregationis noſtri monaſterij denegare noluimus: inſuper & ipſis quorum aui & patres iniuſtè abſtulerunt vetando voluimus, vel relinquerent, & ideo ſeruientibus eiuſdem loci traderent, & hoc noſtra magnificentiæ ſcriptum fieri iuſſimus, id eſt Eccleſia S. Caprasii quæ vocatur Podangas cum villis in circuitu ſibi adherentibus, cum ſeruis, ancillis ac mancipiis, cunctíſque ad ſe pertinentibus id eſt in pago Lemouicenſi. Item aliam Eccleſiam ſitam in vicariâ Briuatenſi vocabulo vetus Briuate, & ipſam cum cunctis ad ſe pertinentibus, manſis cultis & incultis, ſibi adiacentibus terris vel aquis. Nam Eccleſiam S. Victoris vocabulo Cremi, & eſt in valle Dorenſi cum ſeruis & mancipiis, & vniuerſis ad ſe pertinentibus, & eſt Eccleſia S. Iobiani cognomine Borne, cum ſyluis & manſis & ſibi pertinentibus villis ac terris, Eccleſiam námque S. Andreæ Apoſtoli de Paignant, quæ ſita eſt in vicariâ Turiacenſi, cum manſis & ſeruis & cunctis ſibi adhærentibus terris. Item Eccleſia S. Deſiderij cum villâ Laurigas, ſyluas, atque prata, manſóſque qui in circuitu eius habentur ex ipſâ hereditate ſeruos ac mancipia, aquarúmque diſcurrentia, & villa Nintringas quæ ſita eſt in vicariâ Niganenſi, cum manſis & vineis & molendinis, & vniuerſis ad ſe pertinentibus terris, in vicariâ Cantellenſi, Eccleſia vocabulo Nauas cum manſis & cunctis ſibi adiacentibus terris, Eccleſiam namque ſancti Boniti cognomine Carbonerias cum villis & ſeruis, ancilliſque, & mancipiis, ſyluis, pratis, ac vniuerſis terris, cultis & incultis, quæ ad ipſam Eccleſiam ſcimus pertinere in Montanâ ſita. Item Eccleſiam de Modon cum xxv. manſis ad ſe pertinentibus. Villam namque Beleuatenſem cum manſis & vineis, ſeruis & ancillis, & vniuerſis ſibi pertinentibus. Item villam de Plumberias cum manſis & cuncta ad ſe pertinentia, in vicariâ quoque Rigomenſi Eccleſiam quæ ſita eſt prope monaſterium, quæ in honore S. Martini eſt conſecrata vocabulo Sadoc, cum vineis, pratis, molendinis, ſeruis, ancillis, cunctíſque adiacentibus terris in circuitu totam & ab integro domino Deo deliberamus cum villâ Poglina, quæ ſita eſt in vicariâ Randanenſi, cum ſuis omnibus appendentiis, & vnam Capellam in honore ſancti Hilarij in Molino, villam ſitam pertinentem ad Golinam, villam in A *Caſſaniolas, manſos & vineas ibidem ad Golinam villam aſpicientes, quidquid in Aruernico, vel Biturico, ac Lemouicino necnon Burgundiâ viſum eſt fuiſſe de ipſâ hereditate deliberamus, & à noſtrâ hereditate vel authoritate B. Auſtremonio primo Præſuli Aruernorum, cuius ſacra oſſa à Vulnico ad cœnobium tranſtulimus, pro beneficio quaſdam villas in Comitatu Aruernico ſitas, vnam in Briuatenſi quæ vocatur Flagiacus, aliam in Rigomenſi vocabulo Primilianus, cum mancipiis vtriúſque ſexus, vineis, pratis, ſyluis, aquis, aquarúmque decurſibus, vel quidquid ad iura dicta aſpicere, vel pertinere* B *videtur, totum & ab integro de iure ſupradictorum, ac de noſtro in ius ac dominationem S. Auſtremonij primi Præſulis Aruernorum & S. Petri Apoſtoli & S. Caprasii Martyris iure proprietario cœnobitis ibidem Deo & ſupradictis ſolemni donatione transferimus. Eo ſcilicet tenore & ab hodiernâ die, hæredibus, ac Chriſticolis in eodem noſtro monaſterio commorantibus iure perpetuo ſint tradita. Hæc ergo authoritas vt ſemper maneat inconuulſa, monogramma noſtrum inſerere curauimus, ac de annuli noſtri impreſſione inſigniri ſubtus iuſſimus. Signum Pip-* C *pini præcellentiſſimi Regis data Kal. Febr. indict. xi. anno xxiv. regnante Pippino inclyto Rege. Actum Aruernis ciuitate publicè in Dei nomine feliciter amen.* Hoc Monaſterium poſteà ſæculari togâ donatur anno 1618. cuius nunc Cœnobiarcha Ferdinandus de Neufuille Epiſcopus Maclouienſis.

S. Maxentii, diœceſis Pictauienſis, Ordin. S. Benedicti antiqua Abbatia, memoratur à Greg. Turon. l. 2. c. 37. *Erat his diebus vir laudabilis ſanctitatis Maxentius Abbas reclusus in Monaſterio ſuo ob Dei timorem, intra terminum Pictauenſem. Cuius Monaſte-* D *rij nomen lectioni non indidimus, quia locus ille vſque hodie Cellula S. Maxentij vocatur.* A Ludouico Pio reſtauratum legitur in vitâ eiuſdem Imp. incerto auctore: necnon ab Ebulo Lemouicenſi Pontifice cum caſtello in circuitu monaſterij, vt notat chron. Malleacenſe. Præfuerunt autem cœnobio ſequentes Abbates, quos ex variis tabulis potuimus expiſcari. *Saint Maixent.*

S. Maxentius.

Dido Epiſcopus Pictauienſis.

S. Leodegarius Epiſcopus Eduenſis, de quo in eiuſdem vita.

Audulfus beati Leodegarij corpus

apud ſuum Monaſterium aduexit. A

823. *Guidacher* an. 823. ex chronico Malleacenſi.

Ademarus 903. ex eodem chron.

921. *Ermenfridus* 921.

Gerbertus ceu *Guibertus* 915.

Ebulo Epiſcopus Lemouicenſis an. 936. & 961.

Odo interiit 963. quo anno mortuus in habitu monachi Guillelmus 2. Caput Stuppæ Dux Aquitaniæ apud S. Maxentium.

966. *Ramnulfus* 966.

Conſtantinus 968.

Guibertus 973. multa cœnobio acquiſiuit ex chron. memorato. B

Bernaldus.

Rainaldus.

1026. *Gulferius* 1026.

Amblardus 1027.

Emmo 1040.

Archembaudus Archiepiſcopus Burdegalenſis 1058. hoc eodem anno reuelatur ſepulchrum B. Maxentij precibus Henrici Imp. & Henrici Franciæ Regis.
1058.

Aimericus Abbas Maxentij & S. Leodegarij obiit 1068.

Benedictus ordinatus fuit an. 1070. celebratur Concilium apud S. Maxentium 1074. ex chron. Malleacenſi. C

Anſegiſus 1080. 3. Cal. Octob. ad Abbatiæ regimen aſſumitur.

Adam ordinatus 1086. an. 1090. dicitur cœptum de nouo à fundamentis Monaſterium Adiutoris S. Maxentij.
1090.

Garnerius deceſſit 1106.

Gaufredus rexit an. 1134. de quo hæc verba inuenimus in chron. Mall.
„ Anno 1134 5. Idus Ianuarij Gaufredus
1134. „ Abbas S. Maxentij qui in conſtru-
„ ctione Monaſterij ſui & augmentatio-
„ ne deuotus fuit, quod per incendium
„ conflagrarat, honorificè conſtruxit. D

Petrus Raimundus monachus de Cluſâ, ſucceſſor Gaufredi ex eodem ſcriptore.

Ademarus ſubſcribit cartæ Alienoris Reginæ Angliæ Ducisſæ Aquitaniæ pro Abbatiâ Monaſteriinoui an. 1199.

1217. *B.* an. 1217. in tabulâ Cluniacenſi.

Ioannes Rouſſeau fidem clientelarem præſtat pro temporali Abbatiæ 1487. 29. Decemb. Luteriæ.

Ludouicus Gouffier Adriani Cardinalis frater, Senator Pariſienſis mortuus 1503.

Petrus Gouffier Abbas item S. Dionyſij in Franciâ ſuperioris germanus.

Ioannes de Saint Gelais Epiſcopus Vceticenſis, Abbas an. 1559.

Bertrandus d'Eſchaux Archiepiſcopus Turonenſis.

Iacob de Creuant de Brigeuil anno 1650.

S. Maximini Miciacenſis Ordinis Benedictini, nunc Fulienſis, diœceſis Aurelianenſis, annuente Chlodoueo Rege, & fauente Euſebio Epiſcopo conſtruitur à Maximino, in agro ſuburbano Aurelianenſi Miciaco, fertiliſſimo iuxta ac amoeniſſimo propè Ligerulum fluuium, qui quantus in oſtio in Ligerim irrumpit, tantus è fonte oritur, nauicularum vbique patiens, nullo vnquam gelu aſtringitur, nec vllo ardore areſcit. S. Maximinum huius antiquiſſimi monaſterij inſtitutorem paſſim produnt hiſtorici, ac vita Remigii Remorum Epiſcopi ab Hincmaro exarata; Sanctimoniâ autem floruiſſe teſtantur inſignes Abbates, monachi, Confeſſores, qui ex hoc inclyto aſceterio prodiêre, & Sanctorum faſtis inſcripti ſunt. Puta Euſpicius, Maximinus ſenior, Auitus, Liphardus, Leonardus, Vrbicius, Agilus, Theodemirus, Maximinus minor, Viator, Lætus, Caleſius, Conſtantius, Framboldus, Launomarus, & alii illuſtres pietate viri. Præſtat autem Abbates recenſere, ex Caroli Sauſſeyi Annalibus Aurelianenſibus.
S. Meſmin de Mici près Orleans.

S. Euſpicius.

S. Maximinus ſenior.

S. Auitus.

S. Theodemirus.

S. Maximinus iunior: poſt quem plures deſiderantur.

Drucendinus ex veteri priuilegio.

Petrus an. 851. 851.

Amalricus 973.

Albertus 1. 1003.

Conſtantinus 1018. 1018.

Albertus 2. 1021. & 1022. in tabulâ Roberti Regis.

Aſenarius 1029.

Rodulfus 1054. 1054.

Chriſtianus 1101. & 1105. cui Ioannes Aurelianenſis Epiſcopus confirmat donationem Eccleſiarum Sanctorum Geruaſij & Sulpitij de Feritate Huberti.

Garnerius

Garnerius 1 10.
1116. *Stephanus* 1116.
Albertus 1121. & 1126.
Guillelmus 1149.
1167. *Gauterius* 1167.
Andreas 1171. & 1174 in cartâ controuerſiæ cum Manaſſe Epiſcopo Aurelianenſi, pro terris in parochiâ de ſaint Ay.
Lancelinus 1183.
Humbaldus 1202.
1218. *Ioannes* 1218.
Franco 1220. & 1230. in membranâ cœnobij Pontiſleuij.
Eurardus 1240.
Bernerius 1242.
1257. *Adam* 1257.
Ioannes de Mournay 2. 1422.
1492. *Ludouicus Aiaſſon* 1492.
Daniel de Vaſſan obiit 1643.
Carolus de Vaſſan Regis Eleemoſynarius, Decanus B. Mariæ de Cleriaco nunc præeſt.

S. Maximin de Treues. S. MAXIMINI Ordinis Benedictini, celebris Abbatia extra ciuitatem Treuirenſem, à Conſtantino Magno Imp. inſtituta fertur in palatio regali peritione S. Helenæ matris, per B. Agritium Archiepiſcopum Treuirenſem dedicata S. Ioanni Baptiſtæ: memoratur à S. Bernardo, plurimis priuilegiis & immunitatibus ab Imp. & Romanis Pont. decoratur: in vigiliâ Sanctorum Apoſtolorum templum cœnobij inſtauratum conſecratur 1225. à Conrado Archiepiſcopo Colonienſi. Abbates autem dantur ex opere deffenſionis Abbatiæ Imperialis S. Maximini, per Nicolaum Zylleſium eiuſdem Abbatiæ officiorum Præfectum, quo reſpondetur libello aduerſus præfatam Abbatiam, ab auctore anonymo Treueris edito 1633.

600. *Theodoricus* Abbas ex litteris anni 600.
Baſinus, de quo diploma Gregorii 2. Papæ.
Vuerinolphus ex diplomate Caroli Magni Paderbonæ an. regni 40.
Eliſachar memoratur in cartâ Ludouici Pii anno regni 9.
868. *Vualdo* obtinet confirmationem priuilegiorum Metis 868.
Ogo, ex diplomate Ottonis Imperatoris dato Moguntiæ 940. 940.
Vuillerus, monaſterii iura tutatus eſt contra Robertum Treuirenſem Archiepiſcopum ex pancartâ Ottonis Imp. anni 953. ad quem extat Bulla Agapiti II. Papæ. 953.
Thietfredus: memoratur in literis Ottonis Magni datis Rauennæ an. 970.
Vuolemarus, obtinet confirmationem priuilegiorum Francofurti anno 990. 990.
Ofderius ex diplomate dato Aquiſgrani 1005.
Haricho Abbas ex tabulâ Henrici 2. 1023.
Theodoricus 2. in documento Henrici 3. Imp. anno 1056. pro cuſtodiâ S. Maximini. 1056.
Berengoſus 1112. ex diplomate Henrici V. pro aduocatiâ huius Abbatiæ, vbi nominantur Bruno Treuerenſis, Fridericus Colonienſis, Bruno Spirenſis, Otbertus Leodienſis, Burchardus Traiectenſis, Odalricus Conſtantienſis, Rudolphus Baſileenſis, Richardus Virdunenſis, Richuinus Tullenſis. Eius opuſcula extant in Bibliothecâ Patrum. 1112.
S. Poppo anno 1026. ad quem extant diplomata Conradi Salici & Imperatoris Nigri.
Gerardus, obiit anno 1128.
Sigerus electus 1140. profectus Romam ab Innocentio 2. in Abbatem confirmatus benedicitur, & ab ipſomet Pontifice ampliſſimum reſcriptum pro immunitate ac iuribus S. Maximini retulit: viuebat 1153. 1140.
Conradus 1182. in priuilegio Friderici Barbaroſſæ.
Otto 1. 1354. ex præcepto Caroli 4. Imp. 1354.
Roricus, in cartâ Treuirenſi 1377.
Otto 2. Abbas inueſtitus à Ioanne de Baden Archiepiſcopo Treuirenſi an. 1494. cui ſucceſſit. 1494.
Thomas, viuebat an. 1502. & 1508.
Vincentius ex Kochem an. 1514. 1520. 1523. & 1523.
Ioannes Cellis 3. 1526.
Ioannes Iſemburgicus 4. Archiepiſcopus Treuirenſis fit Coadiutor Abbatis S. Maximini 1541.
Petrus 1. 1545. & 1547. 1545.
Ioannes ab Iſemburg 5. Abbas Commendatarius 1550.
Petrus 2. 1564. ex literis Friderici Comitis Palatini.
Petrus 3. 1565. benedictus à Gregorio Azotenſi Epiſcopo Suffraganeo Treuerenſi.
Mathias à Sarbruch an. 1570.
Reinerius 1608.

Petrus 4. mortuus 1623. eodem anno Philippus Chriſtophorus Etchiſchouen Archiepiſcopus Treuirenſis regimen diœceſis auſpicatur.

Agritius à Reckinga patriâ Luxemburgenſis electus Romæ in Conſiſtorio 1624. viuebat & 1626.

S. Medard de Soiſſons. De gueulle à vne croſſe & vn baſton d'or au Guidon d'argent en pal acoſté de deux fleurs de lis d'or.

S. Medardi ad vrbem Sueſſionum, Ordinis S. Benedicti, Congregationis S. Mauri, fundatorem habuit circa an. Chriſti 557. Clotarium ſeniorem Regem, ibi poſteà cum Sigeberto filio Auſtraſianorum Rege ad S. Medardi pedes ſepultum: teſtis Greg. Turon. lib. 4. cap. 19. *Tempore Chlotary Regis ſanctus Medardus Epiſcopus diem obiit. Quem Chlotarius Rex cum ſummo honore apud Sueſſionas ciuitatem ſepeliuit, & baſilicam ſuper eum fabricare cœpit, quam poſteà Sigibertus filius eius expleuit, atque compoſuit.* Huius cœnobii meminêre Ioannes 3. Papa anno 562. indict. 10. S. Gregorius Magnus in regiſt. lib. vltimo indict. 6. Gregorius 7. lib. 8. epiſt. 21. tomo 26. Conciliorum editionis Regiæ, & multi alii ſummi Pontifices. Illuſtre fuit cum ob inauguratum Rodulphum Regem, & Hermintrudem Reginam Caroli Calui coniugem coronatam: tum ob multa coacta Concilia, de quibus vide Gratianum, alióſque Canonum collectores, & Baronium ad an. Chriſti 564.
593. & 593. In hoc vixerunt olim quadringenti monachi, qui iugem in choro pſalmodiam, quam laudem perennem appellabant, diu noctúque, ſibi inuicem per turmas ſuccedentes perſoluebant, & nihilominus in academiâ publicâ diuinas humanáſque diſciplinas profitebantur: in quâ S. Dado ſiue Audoenus Dagoberti Regis Cancellarius & Archiepiſcopus Rotomagenſis, bonis literis excultus fuit. Ab hoc dependent feuda bis centum viginti, Prioratus ſeptem, Præpoſituræ ſeptem, in quibus omnibus, non ſecus ac in ipſo S. Medardi caſtro, & multis aliis oppidis Abbas iuriſdictionem Epiſcopalem independenter ab omni Epiſcopo, vel Archiepiſcopo exercet, quia nullo medio ad Sedem Apoſtolicam pertinet. Huic monaſterio Ludouicus Pius Imperator cudendæ monetæ ius indulſit, Carolus Caluus confirmauit. Baſilicam Au-
1131. guſtam ab Innocentio 11. anno 1131. dedicatam auctor eſt Sigebertus, quæ poſtmodum bellorum ciuilium immanitate, & temporis vetuſtate collapſa, anno 1633. inſtaurata fuit. Ex hoc inclyto cœnobio prodierunt illuſtres viri S. Rodulphus Archiepiſcopus Bituricenſis, S. Arnulphus Epiſcopus Sueſſionenſis, Ingerrannus Laudunenſis, Anſelmus Tornacenſis, Fulcharius Epiſcopus Nouiomenſis, & multi alii. In illud verò tanquam in aſylum ſe receperunt Leidradus Archiepiſcopus Lugdunenſis, & S. Marcus Epiſcopus Anglus, cùm illic vigeret, inquit Liſiardus Epiſcopus in vitâ S. Arnulphi, præclara monacho„rum Congregatio, quorum honeſta„ celebrabatur inſtitutio, digna Deo„ immolans laudum ſacrificia, prudens„ tum diuinâ tum humanâ ſolertiâ, co„ram Deo & hominibus bona proui„dens, neque eſſe poterant moribus„ inculti, qui totius Franciæ, & Roma„næ, atque Remenſis curia crebrâ vi„ſitatione afficerentur. Item Rothar„dus 1. Epiſcopus Sueſſionenſis in quo„dam priuilegio: in tantum ipſum lo„cum exaltauerunt & extulerunt Re„ges, vt omnibus locis ſui iuris eum„ præficerent, nullique intra Gallias,„ religione, ſcientiâ, opúmque copiâ„ habeatur ſecundus, fratres nempe ex„ nobili genere Deo ſeruientes, ſub re„gulari & monaſticâ S. Benedicti Re„gulâ ibidem ſtuduerunt aggregare.„ In hoc monaſterio ſeruata ſunt olim 36. Beatorum corpora, & innumeræ relliquiæ, quas Nouatores anno 1567. ſacrilegis flammis dederunt. Huius autem cœnobij Abbates damus ex ſchedis Hiſtoriæ S. Medardi ab Ildefonſo Vrayete Preſbytero Congreg. S. Mauri humaniter communicatis.

1. *Daniel* primus Abbas anno 562. 562
poſt quem deſunt aliqui.

2. *Geraldus* 1. anno 600. nonnulli temporum iniuriâ exciderunt.

3. *Anſbertus* circa an. 660. 660

4. *Varimbertus* 668. poſteà Epiſcopus Sueſſion. & ſucceſſor S. Drauſij.

5. *Hugobertus* an. 718.

6. *Hugo* filius Caroli Magni, item Abbas Noualicenſis circa an. 806. ſpe- 806
ctatæ virtutis & ſapientiæ illic obiit Idibus Iunij, per omnia fœliciſſimus, ibique corpus eius honorificè quieſcit humatum. Erat enim, ait chroni„cum Noualicenſe, ſapientiâ & ſcien„tiâ præcipuus, eleemoſynis largus,„

» pietate laudabilis, corpore caſtus, A
» mente deuotus, animo vigil, pulchri-
» tudine corporis valdè decoratus, ſi-
» cut prolem tanti decebat Imperato-
» ris, per quem Deus in ipſo cœnobio
» Sancti Medardi poſt mortem multas
» virtutes & miracula operatus eſt, &
» ab incolis eiuſdem loci in maximâ
» veneratione habitus fuit.

817. 7. *Hilduinus* 1. anno 817. fuit vir doctus, qui iuſſu Ludouici Imp. cuius erat Archicapellanus librum de S. Dionyſio Areopagitâ, & hiſtoriam S. Cornelij Papæ & martyris, ex operibus S. Cypriani ac aliorum, Lotharij Imperatoris conſilio compoſuit. B Ei Rabanus Moguntinus Archiepiſcopus commentarium in 4. lib. Reg. dicat. Quo ſedente corpora SS. Sebaſtiani & Gregorij Magni Româ ad cœnobium Sanmedardenſe an. 825. tranſlata ſunt, vbi dum adhuc in loculo, ſicut allata erant, inhumata iacent, & poſteà tanta ſignorum & prodigiorum multitudo claruit, tanta virtutum vis in omni genere ſanitatum per diuinam gratiam enituit, vt à nullo mortalium eorumdem miraculorum aut numerus comprehendi, aut C

830. varietas valeat enarrari. Anno 830. ab Imperatore in exilium pulſus, eius loco ſubſtituitur.

8. *Agobardus* Archiepiſcopus Lugdunenſis per tres annos 830.

9. *Hilduinus* ab exilio reuocatur an. 833. de quo libellus de conſtructione
» nouæ Corbeiæ in Saxoniâ, ait: Erat
» omnibus carus atque dilectiſſimus,
» quis enim ſe continere poſſet ab amo-
» re eius, qui Dominum ſummo deſi-
» derio amabat; & in eius cultu aſſi-
» duus erat? Tandem nouennio poſt exilium Abbatis munere functus, mor-

842. talitatem exuit anno 842. 3. Calend. D Nouemb. atque in dextrâ chori parte iuxta altare iacet, cuius ſepulchralis lapis ante Eccleſiæ ruinam viſebatur.

10. *S. Rodulphus* an. 842. poſteà Bituricenſis Archiepiſcopus, fundator Abbatiæ de Virzione Ordinis S. Benedicti: de eo martyrologium Benedictinum 7. Cal. Iulij, Trithemius lib. 3. cap. 211. & lib. 4. cap. 85. Arnoldus Vion lib. 2. cap. 19. Per ſpatium centum & viginti annorum & ampliùs Decani Regulares, loco Abbatum Regularium qui omnes ſæculares erant, ſcilicet à Carolomanno ad Odolenum excluſiuè, hoc monaſterium rexerunt.

11. *Carolomannus* filius Caroli Calui 866. 866.

12. *Sigemondus* 870.

13. *Alckmanus* Comes 890.

14. *B. Fulco* 1. Archiepiſcopus Remenſis 899. per ſpatium vnius anni.

15. *Heribertus* 1. Comes Viromanduorum 900.

16. *Heribertus* 2. filius eiuſdem Comitis 904.

17. *Rodulphus Rex* 932. Decanus Ingrannus, poſteà Epiſcopus Laudunenſis: Flodoardus in chronico. 932.

18. *Heribertus* 2. iterum 936. obiit 943.

19. *Heribertus* 3. filius Heriberti 2. Comes Trecenſis 943. ad annum 990. & circiter.

20. *Odolenus* ſiue *Odoleus* Abbas Regularis, anteà S. Baſoli propè Remos. De eo in Concilio apud Montem S. Mariæ in pago Tardanenſi diœceſis Sueſſionenſis an. 993. menſe Maio celebrato. 993.

21. *Beſo* 1005.

22. *Richardus* 1025. 1025.

23. *Rainoldus* 1. 1040. & 1044.

24 *Geraldus* 2. adfuit coronationi Philippi Regis 1059. 10. Cal. Iunii.

25. *Rainoldus* 2. 1066. & 1070.

26. *Pontius* pſeudomonachus inuaſor circa an. 1075. 1075.

27. *S. Arnulphus* 1077. inuitus aſſumitur, ſed onus præfecturæ grauius ſentiens, ſubeſſe quàm præeſſe maluit: idcirco illud in humeros B. Geraldi S. Vincentii Laudunenſis Abbatis ceſſit, ſed paulò poſt an. 1080. 1080. in Concilio Meldenſi depoſito Vrſione Epiſcopo Sueſſionenſi, cogente Romani Pontificis Apoſtolicâ authoritate ſubrogatur S Arnulphus, anno verò Domini 1087. 17. Cal. Sept. in monaſterio S. Petri Aldeburgenſis prophetiæ dono & miraculis clarus vitâ fungitur.

28. *S. Geraldus* 3. monachus Corbeienſis, exin Abbas S. Vincentii Laudunenſis, poſteà circa annum 1079. monaſterio Sanmedardenſi præficitur, ſed à Berthâ Reginâ Philippi coniuge pulſus, cœnobium Syluæ maioris diœceſis Burdegalenſis fundat, in quo fuit primus Abbas, & curſum vitæ compleuit Nonis Aprilis: de eo Liſiardus in vitâ S. Arnulphi Sueſſionenſis Epiſcopi, Martyrologium Be-

nedictinum 5. Aprilis, Stephanus Tornacenſis in epiſt.

29. *Pontius* iterum circa an. 1080.

30. *Odo* 1. 1090.

31. *Radulphus* 3.

32. *Gaufridus* 1. ex Abbate S. Theo-
1120. dorici propè Remos an. 1120. tandem
1131. fit Epiſcopus Catalaunenſis prece & conſilio S. Bernardi, ait Manriques tomo 1. hiſtor. Ciſterc. Eius tempore Abailardus à Conone Sedis Apoſtolicæ Legato in monaſterium S. Medardi relegatur. Item ibidem florebat Anſelmus, qui ex monacho Sanmedardenſi & Abbate S. Vincentij Laudunenſis anno 1146. fit Epiſcopus Tornacenſis.

1132. 33. *Odo* 2. 1132.

34. *Galterus* ſiue *Valterus* 1137. & 1147.

35. *Ingrannus* ex Priore Corbeienſi fit Abbas Marchianenſis diœceſis At-
1148. trebatenſis, poſteà anno 1148. Sanmedardenſis, obiit circa an. 1176 ſub eo claruit Rogerius ex Priore electus Abbas S. Ioannis Laudunenſis anno 1153.

36. *Gaufridus* 2. 1177. & 1182.

1187. 37. *Bertrannus* 1. 1187. & 1193.

38. *Galterus* 2. 1195.

39. *Bertrannus* 2. 1199.

1202. 40. *Rogerius* 2. 1202.

41. *Albericus* 1205. de eo in cartulario Prioratus S. Stephani de Choiſy propè Compendium, & in martyrologio Corbeienſi 5. Non. Maij.

42. *Milo de Baſochiis* frater Nicolai domini de Baſochiis & Guidonis Cantoris S. Stephani Catalaunenſis, ex Abbate S Martini Tornacenſis, fit Archimandrita S. Remigij Remenſis 1205. deinde S. Medardi 1206. defe-
1219. cit 3. Calend. Nouemb. an. 1219.

43. *Radulphus* 2. 1219. & 1226.

44. *Reginaldus de Nantolio* 3. 1234. mortem oppetiit 1246. 4. Iunij, iacet in medio Capituli.

1246. 45. *Ioannes* 1. 1246. diem vltimum clauſit 1254. in eodémque Capitulo ſepelitur, cuius ſepulchralis tumuli talis eſt inſcriptio.

Sub Mauſolei iacet huius mole IOANNIS
Gleba regēdus ei locus hic ſeptem fuit annis.
Qui cum Marthâ non deſiit eſſe Maria,
Qui legit, huic oret, requiē det vera Sophia.

1254. 46. *Hieronymus* ab anno 1254. ad 1267.

47. *Robertus* 4. 1271. & 1276.

48. *Geraldus* 3. ab 1279. ad 1286.

49. *Bertrannus* 3. 1290. 1290.

50. *Philippus* ab 1295. ad 1306.

51. *Petrus* 1. 1310. legatus Philippi Francorum Regis ad Regem Romanorum, & 1311.

52. *Nicolaus de Chiures* 1313. & 1314. 1313.
menſe Decemb. in cartâ manumiſſionis Ioannis domini de Vaceniaco: debitum naturæ ſoluit 1324. in cryptis ante altare S. Nicolai ſepultus.

53. *Ioannes* 2. 1324.

54. *Petrus* 2. 1333. & 1335. 1335.

55. *Simon* ab 1348. ad 1350.

56. *Guilelmus Ganterus* ex Abbate Caſæ Dei in Aluerniâ 1366. diem ſuum obiit 1371. regiminis anno ſexto.

57. *Ioannes* 3. anteà Abbas S. Ma-
riæ Moſomenſis diœceſis Remenſis 1378.
1378.

58. *Petrus* 3. 1401. 20. Nouemb.

59. *Rogerius* 3. 1402.

60. *Fulco de Monteacuto* 2. 1407. & 1407.
1425.

61. *Ioannes de Champluiſant* 4. 1427. & 1444.

62. *Ioannes Guiton* 5. 1445. ſed cùm 1445.
ſubeſſe potiùs quàm præeſſe, eum impensè delectaret, depoſitâ dignitate iterum ſub obedientiæ magiſterio verſari delegit anno 1458.

63. *Ioannes Benedictus* 6. 1459. è viuis abiit 1468.

64. *Giraldus de Suilly* 3. 1468. vitæ curſum peregit an. 1484. 4. Idus Auguſti.

65. *Alexander de Borbonio* ex Priore S. Arnulphi Creſpeienſis eligitur
1484. menſe Auguſto, migrauit è vi- 1484.
tâ anno 1501. atque in Eccleſiâ eiuſdem S. Arnulphi, vbi eius effigies demonſtratur, ſepulturæ traditur.

66. *Carolus de Luxembourg* Epiſcopus Laudunenſis, Ludouici Comitis
S. Pauli filius, 1502. vitâ fungitur an- 1502.
no 1509.

67. *Ioannes Oliuier* 7. ex Eleemoſynario & Vicario Generali Sandionyſiano 1510. electus fuit, poſteà circa an. 1531. Epiſcopus Andegauenſis nominatur ceſſione iſtius Abbatiæ.

68. *Franciſcus de Rohan* Archiepiſcopus Lugdunenſis & primus Abbas
Commendatarius 1533. 1533.

69. *Ioannes* Cardinalis *de Lorraine* 8. 1536.

70. *Hippolytus d'Eſt* Cardinalis Fer- 1540.
rarienſis 1540. 1556.

71. *Aloyſius d'Eſt* Cardinalis 1573.

72. *Mathurinus Vincentius* Henri-

ei 3. Eleemoſynarius & Abbas S. Sauini Pictauienſis 1587.

73. *Franciſcus Hotman* 2. Conſilia-
1599. rius Parlamenti Pariſienſis 1599. Anno 1637. 5. Idus Martij in vigiliâ S. Gregorij eiuſdem cœnobij patroni, inſtaurata eſt Regulæ Benedictinæ perfecta diſciplina pet Patres Congregationis S. Mauri.

1654. 74. *Iulius Maſarinus* Cardinalis præeſt hoc anno 1654.

Megegemont. MEDIVSMONS Ord. Ciſt. olim Abbatia fœminarum, nunc virorum in prouinciâ Lugdunenſi & diœceſi Claromontenſi.

MEDIANVM Ordinis Benedictini, diœceſis Tullenſis.

Mante. MEDVNTA oppidum diœceſis Carnotenſis ad Sequanam, Abbatiam habuit dicatam Beatæ Virgini, aliquot verò Abbatum nomina ex tabularijs memorantur.

1125. *Samſon* in cartâ Ludouici 6. Regis an. 1125.

Petrus creatur Abbas ab eodem Rege, ceſſit Eccleſiæ mediam partem decimæ de Boſcoguilelmi & de Lieruillâ.

Philippus de France, Ludouici 6. filius, Archidiaconus Pariſienſis, Abbas S. Exuperij Corbolienſis, controuerſiam habuit cum Canonicis Meduntæ pto iuriſdictione ex cartâ an.
1152. 1152. iacet in Cathedrali Pariſienſi.

Hugo Abbas & S. Dionyſij, de Abbatiâ Meduntenſi prouiſus à Philippo 2. Rege 1196. in commutationem villæ de Leuremontiet, quam Rex Marcoaldo aulæ Seneſcallo dedit. Cæleſtinus 3. Papa diplomate anni
1197. 1197. ſtatuit vt Canonicis decedentibus monachi ſubſtituerentur; inde hæc baſilica ſæculo fetè vacauit Abbate, cuius loco ſuffectus eſt Decanus.

Nicolaus le Poix 1. primus Decanus; anno 1301. vniuit Theſaurarij dignitatem Decanatui, quòd tatum habuit Rex Philippus 3. & Ioannes Carnotenſis Præſul eundem Decanum in-
1304. ſtituit 1304. ſepelitur in æde B. Mariæ cum hoc Epitaphio. *Hic iacet Dominus Nicolaus le Poix, Theſaurarius, Canonicus & Decanus de iſtâ Eccleſiâ, qui fuit Clericus dominæ Reginæ Mariæ de Camerâ denariorum, qui obiit anno Domini 1308. die Feſto omnium Sanctorum menſe Nouembri.*

Nicolaus Richier 2.

A

Ioannes Boucher 1.

Ioannes Danet 2. 1340. 1340.

Amalricus le Feure ex ſuperioris permutatione.

Euſtachius de Meulent Regis Caroli v. Audientiarius.

Gulielmus Culdoe 1. Pariſinus, filius Ioannis Præpoſiti Mercatorum Pariſienſium.

Martinus Gazel.

Ioannes Danette 3.

Petrus de Geneuille.

Guilielmus Allaire 2. in Decretis Licentiatus, ac Prothonotarius Sedis 1489.
B Apoſtolicæ 1489.

Ioannes du Plus 4.

Stephanus de Mondoucet 1512.

Thomas Baraſin.

Ioannes Baptiſte 5. Conſiliatius & Eleemoſynarius Catharinæ Mediceæ 1568.
Regentis 1568.

Anthonius de Gamache, Eleemoſynatius Regum Caroli 9. Henrici 3. & 4. Decanus 44. annis, in quâ Eccleſiâ fato correptus expirauit 22. Septem- 1610.
bris 1610.

Guido Milon Cantor Capellæ regiæ prouiſus per obitum, poſteà ceſſit.

Hubertus des Barres.

C *Guido Milon* iterum Decanus.

Simon Faroul Prothonotarius Apoſtolicus & Officialis Curiæ Archidiaconalis Piſciacenſis apud Meduntam, 1615.
ab anno 1615.

MELEREIVM, Ord. Ciſtercien- Mellerey.
ſis, filia Pontis Oltranni ptimordium habuit in diœceſi Nannetenſi anno 1130. dotatoribus Hamone Bigoto, 1130.
vxore Doâ, Alano & Vrguloſâ coniuge: in aliquibus tamen ſchedis dicitur fundatum 5. Augusti 1145.

S. MELANII in ſuburbio Redo- S. Melaine de Rennes.
nenſi, Ordinis Benedictini, à Salomone Britanniæ Rege conditur circa
D an. 630. vbi Abbas Thomas Iſnard.

MELVNDENSE Ordin. Benedictini, Molome.
diœceſis Lingonenſis in Decanatu S. Vinemerij, vel Vilmari, & Archidiaconatu Tornodorenſi, olim à Clodoueo in oppido, quod nunc Moleſmiæ in Foſſâ, conditum, quod bello Anglico ditutum, poſteà inſtauratum fuit ptopè villam inſulæ S. Martini, vnde & aliquandò nomen retinet, iuxta Armanſonem fluuium, quòdque ab Epiſcopo electiuum, & eius viſitationi ſubiectum, correctum autem fuiſſe à Guilelmo Abbate Benigniano, atque illic S. Valerij Archidia-

coni Lingonenſis relliquias quieſcere A teſtatur chronicum Diuionenſe ms. Confunditur verò à pleriſque hoc Melundenſe, vel Molundenſe, aut Molomienſe, cum Melodunenſi, vel Medelecenſi, & alterutrius meminit Petrus Venerabilis lib. 1. epiſt. 25. Huius autem cœnobij Abbas electus fuit Agano 1232. de licentiâ Roberti Epiſcopi.

Meimac. Meimacvm Ordinis Benedictini, diœceſis Lemouicenſis, cuius loci nunc eſt Abbas Commendatarius Annas de Leuis Archiepiſcopus Bituricenſis.

S. Mange les Chaalons. S. Memmii propè Catalaunum, B Ordinis Auguſtiniani, cuius loci Abbates ſequuntur.

1. *Stephanus* an. 1131.
2. *Iuo* 1160.
1171. 3. *Ioannes* 1. 1171.
4. *Henricus.*
5. *Ioannes Fabri* 2.
6. *Ioannes Legzi* 3.
7. *Ioannes de Herbitiâ* 4.
8. *Ioannes de Cuis* 5.
9. *Dauid.*
10. *Robertus.*
11. *Ioannes* 6. B. Mariæ de Caſtellione, poſteà S. Memmij Abbas, Licentiatus in Decretis. C
12. *Odo* 1.
13. *Philippus* Abbas & Epiſcopus Catalaunenſis.
1307. 14. *Erardus de Gareſiaco* 1307.
15. *Guido.*
16. *Ioannes Riſſlart* 7.
1345. 17. *Radulphus de Cuis* 1345.
18. *Ioannes Ieſol* 8. Bachalaureus in Decretis 1379.
19. *Ioannes de Canaberiis* 9. obiit a-
1415. pud Siluanectum in Concilio prouinciali 1415.
20. *Anſelmus de Staplâ.*
21. *Colinus Seruiens.*
1466. 22. *Petrus Cheure* 1. electus 1466. D 28. Octobris.
23. *Nicolaus Guyot* electus 1470. 18. Februarij.
24. *Ioannes Nandouille* 10.
1488. 25. *Ioannes des Pertes* 11. 1488.
26. *Petrus Sauuage* 2. Catalaunenſis 1489.
27. *Odo* 2. Archidiaconus & Abbas.
28. *Ioannes de Ciergeriis* 12.
29. *Bernerius Guiotelli.*
30. *Hugo.*
31. *Robertus Macabres.*
32. *Ioannes Vaucher* 13.
33. *Theobaldus Perrers.*
34. *Iacobus Perin* 1.
35. *Emundus Sorel* 1. vltimus Regularis.
36. *Iacobus de la Magdelaine* 2. primus Abbas Commendatarius & Prior S Petri de Bretigny ab an. 1556. 1556.
37. *Veſpaſianus Gribaldi* Archiepiſcopus Viennenſis.
38. *Emundus de Laage* 2. Regi à Conſiliis, Abbas de Miſerayo.
39. *Franciſcus de Foix.*
40. *Ludouicus de Nogaret* Cardinalis de la Valette.
41. *Franciſcus Vautier* Regis Ludouici 14. Archiatrorum Comes.

Menat. Menatvm diœceſis Claromontenſis, Ordin. Bened. in finibus Boiorum conditur à S. Meneleo primo Abbate, diſcipulo Odonis Abbatis S. Theofridi, conſtruxit hoc cœnobium in valle Viridi, vbi piiſſimè vixit regnante Brunichilde, quæ Abbatiam hanc multis bonis locupletauit, vt fertur in veteri legendâ ms. de miraculis huius ſancti. Inſtauratur autem à Ludouico Pio, & dicatur baſilica in honorem S. Martini à Bonito Aruernorum Epiſcopo; cuius Abbas ſecundus poſt Meneleum fuit Sauinianus: priuilegia Abbatiæ reſcriptis ſummorum Pontificum Paſchalis 2. & Alexandri 3. confirmata ſunt.

Saint Menou. S. Menvlphi diœceſis Bituricenſis in Archipreſbyteratu Borbonij fœminatum, fundatur in loco Maliaco, memoratúrque in diplomate Hadriani 4. an. 1158. Abbatiſſæ quæ in- 1158. notuerunt ſequentes notantur.

Margareta 1273. in donatione Agnetis dominæ Borbonij & 1281. 1273.
Pontia 1296.
Beatrix de la Tour 1370. 1370.
Margareta de Thory 1370.
Ita 1375.
Iſabella de Barbiſieux 1413.
Ioanna ſeu *Iaqueta Dauphine* filia Beraldi 2. Comitis de Claromonte, Delphini Aruerniæ, ex Margaretâ de Sancerre an. 1414. ſoror Roberti Epiſcopi Carnotenſis. 1414.
Magdalena d'Amboiſe filia Petri domini de Chaumont & Annæ de Bueil 1498. ſoror verò Georgij Cardinalis Ambaſienſis Rotomagenſis Archiepiſcopi.
Anna d'Amboiſe.
Antonia d'Amboiſe.

Franciſca de Brederode.

Anna de Baufremont.

Catharina de Baufremont.

1637. *Conſtantia de Baufremont* obiit an.
1637.

Conſtantia du Blé Antonij Baronis
d'Vxelles Cabilonenſis vrbis & arcis
gubernatoris filia ex Catharinâ-Ama-
tâ de Baufremont : deceſſit 20. Iulij
1648.

Maria-Conſtantia du Blé ſuperioris
neptis.

Meſsines. MESSINA Ordin. Benedictini
fœminarum, diœceſis olim Morinen-
ſis, nunc verò Iprenſis, à quâ vrbe ſe-
1060. cundo lapide ædificatur 1060. ab A-
delâ Comitiſsâ vxore Balduini Co-
mitis Flandriæ, vt docet Miræus cap.
Donat. 57. Drogone Epiſcopo The-
roanenſi probante : cœnobij huius bo-
na ac redditus à Balduino tradita
Philippus Rex confirmauit an. 1066.
Abbatiſſarum autem talis eſt elen-
chus ex cartophilacio.

1. *Friſildis* prima Abbatiſſa præfuit
1075. annis 10. moritur 1075.

2. *Natalia* annis 25. obiit 1101.

3. *Ogina de Flandres*, filia Roberti
Friſonis Comitis Flandriæ, admini-
ſtrauit 40. an. & defecit 1141.

4. *Adelis* 22. annis, impetrauit ab
Eugenio confirmationem Eccleſiæ
1147. Meſſinenſis 5. Cal. Auguſti an. 1147.
obiit 1163.

5. *Beatrix* Abbatiſſa 18. annis de-
functa 1181.

1199. 6. *Agnes* I. rexit cœnobium 18. an-
nis, & exceſſit 1199.

7. *Eliſabeth d'Alſace* filia Theodo-
rici de Alſatiâ Comitis Flandriæ, ſo-
ror Philippi Comitis, 25. annis, mi-
grauit 1224.

8. *Agnes de S. Audomaro* 2. ſum-
mâ cum laude præfuit annis 22. inte-
1246. riit 1246. ex Necrologio.

9. *Maria de Crequy*, nobilis vir-
go Abbatiſſa annis 32. diem clauſit
1278.

10. *Ioanna de Crequy* ſuperioris con-
ſanguinea, ſedit annis 23. mortalita-
tem exuit 1301.

11. *Ælidis d'Auxi*, cœnobium ad-
1315. miniſtrauit 14. annis, interiit verò
anno 1315.

12. *Margareta de Moerbecke*, nobilis
familiæ puella annis 28. vitam cum
meliore commutauit 1343.

13. *Beatrix d'Annebrouck* ſub quâ cœ-
nobium valdè effloruit, rexit an. 27.
è viuis eximitur anno 1370. 1370.

14. *Margareta d'Outre*, Caſtellani
Iprenſis filia, annis 16. deceſſit anno
1386.

15. *Guilelmina de Lonuigny* longæ-
ua cœnobij admniſtrarionem tenuit
quam ſedulò ac prudenrer rexit an-
nis 31. denaſcitur 1417.

16. *Iſabella de Steeland* annis 23. de- 1440.
ceſſit 1440.

17. *Agnes de Craon*, gregem ſuum
prouidè gubernauit annis 26. diem
vltimum clauſit anno 1466.

18. *Iacquemina Hazebrouckana* annis
11. cuius tempore 1477. monaſterium 1477.
ab exercitu Francorum combuſtum
fuit.

19. *Agnes de Helfaut* reſignatione
ſuperioris an. 37. ſpiritum exhalauit
anno 1510.

20. *Iſabella de Moerbecke* 2 præfuit
tantùm annis 5. morte corripitur an.
1515.

21. *Ioanna de Ghiſtelle* è primariâ
nobilitate Flandriæ, anno 1515. vſ- 1515.
que ad an. 1560. laudabiliter rexit
annis 55.

22. *Iacquelina de Hennin* nobilis
etiam familiæ virgo conſecrata à Suf-
fraganeo Cameracenſi 6. Iunij 1561.
moritur 18. Decembris 1594.

23. *Antonia de S. Omer* dicta *de
Moerbecke*, annis 15. obiit 1609. 1609.

24. *Ioanna de Balsencourt* ſub quâ
ſtrictior S. Franciſci reformatio in-
troducta.

25. *Anna d'Anthin* prælaturam a-
depta anno 1618. ſedebat adhuc an. 1640.
1640.

S. MEVENNII diœceſis Maclo- *Saint*
uienſis, Ordin. Benedictini, funda- *Méen de*
tur ſeu inſtauratur à ſancto Iudicaele *Gael.*
Rege Armoricorum, Sanctorum Io-
doci & Vinoci fratre, & à Carolo
Magno ſtabilitur, cuius cœnobij Ab-
bas Commendatarius Ferdinandus
de Neufuille Epiſcopus Maclouien-
ſis.

S. MICHAELIS in Thieraſciâ *Saint*
Ordin. Benedictini, diœceſis Laudu- *Michel*
nenſis, fundatur à Petronillâ de Ro- *en Tie-*
ceio vidua Radulfi Comitis Veteriſ- *rarche.*
uillæ vt obſeruatur lib. 1. cap. 3. An-
nal. Hannoniæ, cui cœnobio Nico-
laus dominus de Rumigny & d'Au-
benton donat Eccleſiam S. Michae-
lis confirmante Bartholomæo Laudu-
nenſi Antiſtite menſe Iunio 1259. ex 1259.
veteri cartulario MS. in quo habetur

Radulfum Epiſcopum Lauduni an. A 945. Capellam in ſaltu de Theraſciâ Michaeli Archangelo ædificatam, ſed euerſam temporum iniuriâ, poſteà matronæ Herſendis liberalitate extructam, Lauduni eius inſtaurationem probaſſe.

Amalricus Abbas excipit à Leotherico Laudunenſi Præſule altaria quinque in augmentum cœnobij, regnante Henrico Rege.

1060. *Fulco* anno 1060.

Gilbertus cuius precatu dicatur Eccleſia in honorem B. Martini in villâ de Siſſoniâ 1130.

Leo 1138. quo anno Innocentius Papa firmat priuilegia monaſterij. B

1157. *Ioannes* electus dicitur in cartâ anni 1157.

Theodoricus anno 1160.

Vuilelmus annis 1161. 1166. 1173. & 1190.

Michael 1202.

1203. *Radulphus* 1203.

Hugo 1205.

Daniel 1207.

Nicolaus 1218.

1251. *Vincentius* 1251.

Guilelmus 1286.

Alphonſus-Ludouicus du Pleſſis de Richelieu Archiepiſcopus Lugdunenſis & Abbas 1653. C

Mont S. Michel. S. Michaelis de Monte Tumbâ in periculo maris, Ordinis Benedictini, diœceſis Abrincenſis, celebre peregrinationibus monaſterium, cuius ſitum graphicè deſcribit hiſtoria „MS. huius Abbatiæ. Hic locus Tumba vocitatur ab incolis, qui in morem tumuli quaſi ab arenis emergens in altum, in ſpatio ducentorum cubitorum porrigitur. Oceano vndique cinctus locus, anguſtum admirabilis inſulæ præbet ſpatium. Ab Abrincatenſi vrbe ſex diſtans millibus, Oceanum proſpectans, Abrincatenſem pa- D gum dirimit à Britanniâ. Et eleganter Iac. Aug. Thuanus Præſes lib. 2. de vitâ ſuâ inquit: „Sancti Michaelis mons quod eſt cœnobium maximè illuſtre in periculo maris, rupes vndique prærupta olim, vt putatur, continenti connexa, nunc mari accedente duarum ab eâ leucarum ſpatio diuiditur, recedente æſtu per vadoſa loca equis aditur; vbi ad pedem ſaxi quod conicâ ſpecie aſſurgit, veneris, murus occurrit præaltus rupi in imo circundatus, portáque aperta ſtatim per gradus in eâ excauatos, nullâ interiectâ planitie aſcenditur, tabernis vtrinque diſpoſitis, quibus roſaria & imagines plumbeæ, ac huiuſmodi donaria, quæ peregrini ſibi comparare conſueuerunt, proſtant, necnon diuerſoriis aliquot ad hoſpites recipiendos. In ſummo faſtigio, quod in cacumen deſinit arx eſt, & cœnobium tam ſpatiosè porrectum, quàm ima ſaxi crepido eſt, pilis ex eâ in altum ſubſtructis, quæ tantam molem ſuſtinent, & ex quibus in altum grauia onera per trochleas ſubuehuntur, nam præter templum ipſum magnificè extructum cum turre præaltâ, in quâ inſignis Michaelis Archangeli deaurata ſpecies ad ſolis radios rutilans cernitur, bina porticus cum periſtylio altera alteri impoſita fornicato opere, cœnationes item fornicato opere, bibliotheca optimis libris manuſcriptis olim referta, hipogæa, ciſternæ, domus ipſa Præſulis cum hypæthio in cacumine ſummo tantâ amplitudine ſunt omnia, vt cùm in iis pedem figis, in campeſtri planitie deambulare te credas. Hortus etiam terrâ importatâ ad occaſum & meridiem vergens modico ſpatio Præfecti ædibus adiacet, in quo, licet alioqui totus ille tractus ſit frigidiſſimus, optimi melones proueniunt; tot ſumptibus toto regno, atque adeò Europâ omni admiranda ſubſtructio olim conſtitit, loco ſolitario & importuoſo, & ab omni commercio & frequentiâ longè diſcreto, difficili etiam cum mari alluitur, ad eum vel cum nauiculis appulſu: quas difficultates ſu defectus maiorum religio partim ſuperauit, partim ſuppleuit." Monaſterij autem inſtitutor S. Autbertus Abrincenſis Epiſcopus, cui Michael Archangelus cùm apparuiſſet, ipſique demandaſſet, vt Eccleſiam ſupra montem de Tumbâ conderet, quæ S. Michaelis poſteà nomen obtinuit; & in eâ inſtituiſſet Canonicos qui diuino cultui vacarent, vt fert rerum humanarum conditio, cùm à primo pietatis zelo non tantùm deflexiſſent, ſed in morum corruptelam ſenſim dilapſi, Chriſti nomen prophanarent, Richardus I. Normannorum Dux, congregatis è variis Neuſtriæ Diui Benedicti cœnobiis triginta monachis anno 966. eos in Canonicorum locum ſub- 966.
ſtituit. *Hoc anno*, inquit Robertus de Monte,

Monte, *eiecit Ricardus Marchiſius & Dux Normannorum, Clericos ſeculares de hoc Monte, & aggregauit ibi monachos ſub regulâ D. Benedicti Deo perpetuò ſcrutentes.* Inde Abbatia fulgure
cum ædificiis omnibus exarſit an. 1112.
& ſecundus Ricardus Normannorum
Comes, donationes patris Ricardi
firmauit eidem Monaſterio Diui Mi-
chaelis, vbi eius priuilegia recenſen-
tur, ſubſcriptis Ricardo 2. Comite
filio Richardi Magni, qui & Vetus
dictus, Ricardi item & Roberti fi-
liorum, Maugiſij Abrincarenſis Epiſ-
copi, Roberti Archiepiſcopi Roto-
magenſis, Hugonis Baiocenſis, Ro-
berti Conſtantienſis, Hugonis Ebroi-
cenſis, & Herberti Lexouienſis Epiſ-
coporum, hócce diploma cum Abba-
tum Catalogo ſuis obſeruationibus
inſeruit ad Epiſtolas Lanfranci Ar-
chiep. Cantuarienſis Domnus Lucas
d'Acherius Congregationis S. Mauri
Benedictinus: ſi tamen monuerimus
Abbatum ſeriem quam vulgamus ex
vetuſtis S Michaelis tabulariis colle-
ctam, vnum ex huius aſceterij ſoda-
libus ad nos tranſmiſiſſe.

1. *Maynardus* 1. apud S. Vandre-
giſili cœnobium à puero educatus,
inde Abbas an. 966. tranſlatus eſt ad
S. Michaelem, eiúſque primus Ab-
bas inſtitutus cùm per annos 25. re-
991. xiſſet, anno 991. 16. Aprilis vir ple-
nus meritis vitam reliquit, in Eccle-
ſiâ ſuâ tumulo mandatus, cuius exe-
quiis Ricardus Dux adfuit.

2. *Maynardus* 2. ſuperioris nepos,
S. Vandregiſili monachus profeſſus,
præſente Ricardo eligitur 991. ipſe
ſollicitudine ſuâ auxit non mediocri-
ter bona Abbatiæ. Norgaudus autem
Epiſcopus Abrincenſis abdicato Epiſ-
copatu ſub eo monachus effectus eſt.
Cùm verò Conanus Britanniæ Dux
ipſum ſingulari honore coleret, in
hoc monaſterio ſepulturam elegit:
ipſe verò cùm per 18. annos Eccle-
ſiam moderatus eſſet, moritur anno
1009. 1009. Iulij die 5. iuxta deceſſorem
terræ conditur.

3. *Hildebertus* 1. S. Michaelis mo-
nachus, viuente adhuc Maynardo 2.
eius conſilio eligitur paulò ante obi-
tum, rexit Abbatiam vſque ad annum
1017. 1017 7. Ianuarij quo exceſſit, ac pro-
pè deceſſores ſepelitur.

4. *Hildebertus* 2. ſuperioris nepos,
fit Abbas an. 1017. Ricardo 2. Duci
plurimùm acceptus, qui Hildeberto
ſuadente ædificia monaſterij amplia-
uit: poſt 6. annos regiminis fatis ceſ-
ſit 3. Septemb. an. 1023. cum ante- 1023.
rioribus Abbatibus tumulatur.

5. *Almodus*, recuſante Suppone e-
lecto in eius locum ſubrogatur, Ce-
nomanenſis patriâ fuit, Roberto Du-
ci Normanniæ Principi quidem ca-
rus, poſteà verò cùm eum infenſum
habuiſſet ſeceſſit anno 1032. mitiga- 1032.
tus poſthac eum Abbatiæ S. Vigoris
de Ciriſiaco quam nuper fundarat in
diœceſi Baiocenſi præpoſuit, ibique
mortuum ferunt eodem planè die quo
ſucceſſor.

6. *Theodoricus* 1032. ex Gemmeti-
cenſi fit Abbas S. Michaelis, pacificè
vixit, & paulò poſt quieuit in Chri-
ſto 17. Maij 1033. Corpus Gemmeti- 1033.
cum tranſlatum eſt, ibique ſepul-
tum.

7. *Suppo* Theodorici frater iterum
eligitur, anteà S. Benigni in Lom-
bardiâ Abbas, Eccleſiam vaſis aureis
& argenteis, bibliothecam verò libris
ornauit, ſed cùm monaſterij bona li-
beraliùs diſſiparet, in Abbatiam ſuam
redire cogitur anno 1048. ibique mo- 1048.
ritur 4. Nouemb. 1061.

8. *Radulphus de Beaumont* nobilita-
te clarus, ſuadente Guilelmo Duce
Normanniæ Conquæſtore eligitur an.
1048. fundamenta erexit eius Eccle-
ſiæ quæ nunc ſtat, Hieroſolymam
profectus, paulò poſt regreſſum cùm
per decennium adminiſtraſſet occu-
buit 19. Iulij 1058. ibidem iacet. 1058.

9. *Ranulphus* Baiocenſis, S. Michae-
lis monachus poſt biennium præfici-
tur à vacatione Abbatiæ, vir pius,
apud Ducem Guilelmum commen-
dabilis, ad quem ſex naues optimè
inſtructas cum monachis quibuſdam
in Angliam delegauit, deuicto hoc
regno: vltimum diem clauſit 19. De-
cemb. 1084. corpus terræ conditur 1084.
in ingreſſu Eccleſiæ.

10. *Rogerius* 1. 1084. ex religioſo
S. Stephani Cadomenſis, interfuit
exequiis Guilelmi Conquæſtoris, at
propter lites quas habuit cum ſuis mo-
nachis in Angliam ſecedere cogitur,
ibique fit Abbas cœnobij Cernelienſis,
moritur & ſepelitur 18. Octobris an. 1112.
1112.

11. *Rogerius* 2. an 1106. Henricus
Angliæ Rex & Normannorum Dux
depoſitionem Rogerij 1. ratam ha-

bens, eligi curauit Rogerium 2. Priorem clauſtralem Gemmeticenſem, nec minus tamen fortiter obſtitit Ducis Normanniæ miniſtris qui bona Abbatiæ vſurpabant : vnde Duci odioſus, poſt 17. annorum gubernationem
1123. ſtrenuam eiicitur 1123. & Gemmeticum rediit, anno ſequente 2. Aprilis extinguitur.

12. *Ricardus de Mere* 1. 1123. è nobili ſanguine oriundus, Cluniacenſis monachus, authoritate Henrici Regis Anglorum Abbas conſtituitur, ſed cùm de eo querelæ ad Regem & Mathæum Cluniacenſem monachum Epiſcopum Albanenſem Cardinalem, S. Sedis Legatum allatæ eſſent, ad S. Pancratij Prioratum Cluniacenſem relegatus eſt, quò habitum religionis ſuſceperat, denique Ianuarij 12.
1131. anno 1131. ibi vitam reliquit, quo etiam humo tegitur.

13. *Bernardus* 1131. Beccenſis monachus venerabilis, omnibúſque dotibus ornatus, quibus monaſterium ſapienter rexit, cœpta ædificia perfecit, Eccleſiam ſacris ornamentis auxit, S. Autberti caput quod nunc viſitur argento decorauit, aliquos Prioratus inſtituit, & in iis ſæpius cum monachis à turbine negotiorum ſecedens, orationi & pietati ſtudioſiùs incumbebat: poſt regimen 18. annorum ad ſuperos euolauit 8. Maij an.
1149. 1149. ex chron. Beccenſi, in Eccleſiâ ſuâ corpus reconditur.

14. *Gofridus* 1. S. Michaelis religioſus 1149. ab Henrico 2. Duce Normanniæ grauem perſecutionem paſſus, quòd ipſo inſcio electionis ſuæ confirmationem obtinuiſſet ab Eugenio 3. viuere deſiit 4. Ianuarij 1150.
1150.

15. *Ricardus de la Mouſche* 2. 1150. cuius electioni Henricus 2. cùm minimè adfuiſſet, Ricardum deponi voluit, ipſo ergo conſentiente, vt iratum placarent eligitur in eius locum.

16. *Robertus Hardi* 1. Fiſcanenſis religioſus : Ricardus autem cum Pontificem adiiſſet; Robertus quoque illum conuenit, & ambo in Italiâ diem
1152. vltimum clauſêre 1152. quia verò neuter adminiſtrationem geſſit, inter Abbatum ſeriem non adnumerantur à pleriſque.

Torigny. 17. *Robertus de Torigny* 2. vulgò dictus *Robertus de Monte*, vir genere, ingenio, & virtute clarus, ex Priore clauſtrali Beccenſi monachorum omnium aſſenſu Abbas creatur an. 1154.

Cùm autem eſſet Henrico 2. Duci 1154.
gratus & coniugi, eum arci Pontorſonij præfecêre, necnon ab eodem delegatur, vt Gaufridum Henrici 2. filium in poſſeſſionem mitteret Ducatus Britanniæ, quin etiam Alexander 3. ſpeciali mandato ei iniunxit, vt Turonenſi Concilio adeſſet. Quod verò imprimis eſt demirandum, his negotiis & pluribus aliis, non minus prouidit omnibus neceſſariis, quæ ad regimen ſpectabant monaſterij & decorem: curauit ergo cuncta Abbatiæ ad optimum ordinem reuocari, noua ædificia condidit, collabentia reparauit, Eccleſiam plurimis ornamentis inſtruxit, plures relliquias honorificè decorauit; necnon intereà ſtudiis aſſiduis operam dabat, in omni genere litterarum verſatiſſimus, quibus in omnibus ſcientiis peritus euaſit. Hiſtoria ſiquidem Montis M. aſſerit ipſum centum & quadraginta volumina compoſuiſſe, quæ ruinâ turris & impluuio computruerunt, ſupereſt tamen vſque nunc eius Chronicum ſeu Appendix ad Sigebertum, aliud chronicum prælo nondum vulgatum. Hiſtoria Montis S. Michaelis, commentaria in Paulum: denique vir plenus meritis poſt 32. annos ab electione meliorem vitam ingreditur 24. Iunij 1186. Stephanus Epiſcopus Redonenſis ei ſynchronus eius laudes carmine celebrauit. 1186.

18. *Martinus* 1187. Montis S. Michaelis aſceta, occubuit 19. Februarij 1191. in Abbatiâ ſepelitur.

19. *Iordanus* ex cœnobij monacho Abbas 1191. vir magnæ animi conſtantiæ, quæ maximè enituit, dum Philippus Galliæ Rex aduerſus Ioannem Ducem Normanniæ ſine Terrâ dictum, bellum gereret, monaſterium à Britonibus incenſum, qui Philippo ſeſe adiunxerant, curâ ſingulari reſtaurauit: moritur 6. Auguſti poſt 21. annos adminiſtrationis, menſes 4. & dies 25. 1212. corpus iacet in Prioratu de Tombelaine, vno milliari à Monte diſtante, à quo pendet inter arenas maris. 1191.

20. *Radulphus des Iſles* 2. in Monte profeſſus, Iordano ſtatim ſuccedit, viuere deſiit 18. Martij 1218. 1218.

21. *Thomas des Chambres* ex eodem aſſumptus monaſterio 1218. pietati orationi & ſolitudini addictus, ad ſu

peros euolauit 5. Iulij an. 1225.
22. *Radulphus de Velladei* 3. aliis Ro-
natus, dictus & Theopolitanus an.
1225. 1225. S. Michaelis religioni adſtri-
ctus, clauſtra ædificauit, tum Februa-
rij 12. 1236. poſt vndecim annos pro-
motionis defecit.
23. *Ricardus de Tuſtin* 3. 1236. Mon-
tis religioſus, is fuit ſplendidus, qui
primus obtinuit priuilegium pontifi-
ciis ornamentis vtendi quæ adhuc ſer-
uantur: auxit multùm cœnobij ædifi-
cia, quod magnâ prudentiâ rexit per
1264. 28. annos vſque ad 1264. quo ſepul-
turæ mandatur in poſtremâ parte na-
uis Eccleſiæ.
24. *Nicolaus Alexandre* 1. poſt ſe-
ptem annos vitam morte commutauit
7. Nouemb. 1271.
25. *Nicolaus Famigot* 2. ex Priore
clauſtrali Montis Abbas per 8. annos:
1279. deſiit 19. Martij 1279.
26. *Ioannes le Fae* 1. hoc anno ſub-
rogatur, poſt 19. annos circiter morte
finiit 13. Iulij.
1299. 27. *Guilelmus du Chaſteau* 1. 1299.
ex monacho Montis fit Abbas, py-
ramidem Eccleſiæ, dormitorium &
alia loca fulmine combuſta reſtituit:
exceſſit è viuis 11. Septemb. 1314.
28. *Ioannes de la Porte* 2. hoc anno
ex familiâ S. Michaelis eligitur, ze-
lator obſeruantiæ regularis quæ ſub
eo floruit, die Veneris ſancto 14. A-
1334. prilis 1334. terras reliquit, corpus ve-
rò traditur in ſacello S. Ioannis Euan-
geliſtæ quod ipſe ædificarat, in alâ
Eccleſiæ versùs meridiem.
29. *Nicolaus le Vitrier* 3. è Monte
oriundus, in quo ſe religioni addi-
xerat, Principi ſuo fidelis, ab eo Mon-
tis gubernator inſtituitur cum facul-
tate Vicarium ſubſtituendi, ſed bel-
lis ingruentibus diſciplina monaſticâ
1362. ſub eo languere cœpit: deſiit 30. O-
ctobris 1362.
30. *Gofridus de Seruon* 2. Abrincen-
ſis, anno ſequente è Montis aſcetâ
ad Abbatiæ dignitatem gradum fe-
cit, quam priuilegiis auxit, nam à
Rege obtinuit vt nullus cum armis,
nequidem cultello Montem ingrede-
retur, vaſſallos conſtituit quolibet S.
Michaelis die comparere, & armatos
viros ad Eccleſiæ cuſtodiam mittere:
denique omnia quæ circa eiuſmodi
res obſeruantur ab eo inſtituta ſunt:
animam exhalauit vltimo Februarij
1386. 1386. iacet in Eccleſiâ ſuâ.

31. *Petrus le Roy* Conſtantienſis
diœceſis, primùm Abbas S. Taurini
Ebroicenſis, tum Exaquenſis, deni-
que S. Michaelis 1386. Certè vir fuit
magnâ virtute & ſcientiâ cumulatus,
primùm enim ſingulari ſollicitudine
diſciplinam monaſterij reſtituit, Ec-
cleſiam ſupellectile ſacrâ honeſtauit,
multa ædificia condidit, litteras quo-
que in Abbatiâ ſuâ florere curauit,
exemplo ſuo maximè ipſe verſatus in
ſcientiis diuinis & humanioribus, vt
patuit Lutetiæ, cùm ſacros Canones
publicè interpretaretur, cùm Gallia-
rum Rex Carolus 6. S. Michaelis Ec-
cleſiam vota ſoluturus adiiſſet, Pe-
trum confirmauit Montis guberńato-
rem, eúmque virum induſtrium &
prudentem cùm agnouiſſet, ad aulam
euocauit vt eo vteretur, nam & Ro-
mam, in Arragoniam, Hungariam,
& Angliam delegauit: adfuit quo-
que Piſano Concilio 1409. & Ale-
xandri v. promotioni plurimùm fa- 1409.
uit, à quo Referendarius creatur: quo
munere etiam ſub Ioanne XXIII. e-
gregiè functus eſt. Tandem Bononiæ
vitæ ſtadium clauſit 4. Februarij an.
1410. ibidem ſepulchro conditus eſt
apud Dominicanos, cùm per annos
24. Abbatiam magnâ prudentiâ tam
circa ſpiritualia quàm temporalia eſ-
ſet moderatus: primus quantum ſciri
poteſt, ſtemma ſuum appoſuit chori
cathedris quas confici curauerat.
32. *Robertus Iolivet* 2. Petri ſocius
è domo S. Michaelis allectus, mor-
tis eius nuntium retulit, & Apoſto-
licum diploma quo iniungebatur vt
eligeretur, quod fit anno 1410. ſed 1410.
cùm eo moderante diſſidia feruerent,
his tædio affectus, Rotomagum ſe re-
cepit, quò mortalitatem expleuit 17.
Iulij 1444. ibíque funere donatur a-
pud S. Michaelem, quæ baſilica pen-
det à Monte propè antiquum vrbis
mercatum. Poſt eum Ioannes Ga-
nault depoſitus à Guillelmo d'Eſtou-
teuillâ.
33. *Guillelmus d'Eſtouteuille* 2. Car- ESTOVTEVILLE.
dinalis an. 1444. fauente Carolo VII.
Rege à Pontifice Eugenio 4 bullam 1444.
obtinuit, quâ eligitur, quanquam à
reclamantibus & inuitis, quòd iuxta
morem hactenus obſeruatum regula-
ris non eſſet: chorum condidit, &
circum ſacella, octogenario maior
interiit Romæ 10. Cal. Ianuarij 1482.
ſepulturam elegit in Eccleſiâ Eremi-

tarum S. Auguſtini quam magnis ſum- A ptibus exexerat & ornauerat. De eo plura habes in Rotomagenſibus Archiepiſcopis.

LAVRE. D'or au chef ... d'argent & de gueul.

34. *Andreas Lauré*, patriâ Delphinas, è familiâ de Veſſily, profeſſione monachus S. Michaelis & Abbas 1482. dies clauſit 25. Martij 1499. iacet in ſacello S. Trinitatis, ante S. Saluatoris altare.

35. *Gulielmus de Lamps* 3. Delphinas quoque, è ſtemmate de Monchet, è Congregatione S. Michaelis eligi-
1499. tur 1499. chorum à Guilelmo d'Eſtouteuille nondum abſolutum ad B ſecundas feneſtras erexit: ſæculum reliquit Calendis Martij 1510. in Montis ſacello B. Virginis ad latus Euangelij tumulum ei excitauit frater Ioannes de Lamps Abbas.

1510. 36. *Guerinus Lauré* an. 1510. frater Andreæ ſupradicti, Abbas quoque Exaquenſis Conſtantienſis diœceſis: corpus exuit 10. Februarij 1513. iuxta deceſſorem habuit ſepulturam.

LAMPS. D'argent au lion de gueulle.

37. *Ioannes de Lamps* 2. Guilelmi germanus, è Priore Clauſtrali Montis, vltimus regularis inſtituitur Abbas an. 1513. chorum Eccleſiæ penitus
1513. abſoluit, perfecitque: emiſit ſpiritum C 4. Decembris 1523. effigiem habet erectam ſupra columnam in ſacello B. Virginis ad latus Epiſtolæ, vbi ſtemma habet à fratre diuerſum.

LE VENEVR.

38. *Ioannes le Veneur* 4. primus Abbas Commendatarius nominatur an. 1524. ex Epiſcopo Lexouienſi, poſt
1524. quindecim annos Abbatiam ceſſit Ioãni d'Annebaut, fuit quoque Beccenſis Abbas, & Cardinalis: de eo in Lexouienſibus Epiſcopis.

ANNEBA...

39. *Iacobus d'Annebaut* Cardinalis, Claudij Franciæ Admiralis frater, 1539. ex demiſſione Ioannis, Abbas quoque Beccenſis, Boniportus, S. Tau- D rini Ebroicenſis, S. Sergij Andegauenſis, poſt 19. annorum poſſeſſionem
1558. moritur Rotomagi 7. Iunij 1558.

40. *Franciſcus le Roux* 1559. Protonotarius Apoſtolicus, cum Arturio de Coſſé Commendatario S. Melanij Abbate iuxta Redones, permutauit
1570. anno 1570. biennio poſt naturæ debitum ſoluit.

41. *Artus de Coſſé* Epiſcopus quoque Conſtantienſis in Normanniâ, Abbas Exaquenſis, ac S. Iouini de Marnis in Pictonibus: de eo in Conſtantienſibus.

42. *Franciſcus de Ioyeuſe* 1588. Cardinalis & ſacri Collegij Decanus, Eccleſiæ Gallicanæ Protector, Archiepiſcopus Rotomagenſis, Toloſæ, & Narbonæ, Abbas Commendatarius Maioriſmonaſterij, vtriúſque ſancti Florentij Andegauenſis, & Fiſcanenſis, ac S. Michaelis 1588. Auenione fato raptus 1615. Pontiſaræ quieſcit, de eo fuſius multis locis.

43. *Henricus de Lorraine de Guiſe* an. 1615. ſub eius Prælaturâ S. Mauri Congregationis reformatio inſtituta 1615
eſt, intra 26. annos quibus præfuit, multa in monaſterio reparauit. Abbatiæ ceſſit factus Dux Guiſiæ.

44. *Iacobus de Souuré* 1643. S. Ioan- 1643
nis in Hieruſalem Eques Melitenſis, Abbas Vlterioriſportus, S. Ioannis Lateranenſis Pariſiis Præceptor, frater Ioannis Marchionis de Courtenuau, & Ægidij Epiſcopi Autiſſiodorenſis, nunc præeſt cœnobio Diui Michaelis.

S. MICHAELIS Tornodori, *S. Michel de Tonerre* diœceſis Lingonenſis, Ordinis Benedictini, de cuius origine narrantur hæc in antiquis tabulis Tornodorenſibus. Quidam Eremita circa annũ Domini 500. in Monte Voluto caſtro Tornodoti contiguo vixit, qui reuelatione permotus Angelorum Principi Michaeli baſilicam erexit: poſthæc, Victricius Lingonenſis Epiſcopus, vnà cum Milone pagi Tornodorenſis Comite eamdem Eccleſiam menſe Iulio vnà cum monaſterio extruxére anno
980. ibique monachis diuino cultui 980.
addictis, bona & poſſeſſiones contulêre, præpoſito eis Abbate: quæ Diui Michaelis baſilica decoratur corpore S. Theoderici. Eſt autem Tornodorus oppidum titulo Comitatus & Archidiaconatus inſigne, non longè ab Armenſione fluuio, memoratum à Greg. Turon. lib. 5. cap. 5. Hiſt. Franc. cap. 70. & 87. de Glor. Confeſſ. & in vitâ S. Ioannis Reomenſis 28. Ianuarij; auctum eſt idem cœnobium donis Comitum Barri & Niuernij: cuius iura & Eccleſiæ confirmantur diplomate Apoſtolico, ab originali veteris cartophilacij S. Michaelis ſic edito: ALEXANDER *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Stephano Abbati Monaſterij S. Michaelis Tornodorenſis Eccleſiæ, eiúſque fratribus tam præſentibus quàm futuris, regularem vitam profeſſis in* ... *ſuum* &c.

Ea propter dilecti in domino filij, veſtris iuſtis poſtulationibus clementer annuimus, & præfatum Monaſterium in quo diuino mancipati eſtis obſequio, ſub B. Petri & noſtrâ protectione ſuſcipimus, & præſentis noſtri ſcripti priuilegio communimus. Imprimis ſiquidem ſtatuentes, vt ordo monaſticus qui ſecundùm Deum, & B. Benedicti regulam in eodem loco noſcitur inſtitutus, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obſeruetur. Præterea quaſcumque poſſeſſiones, quæcumque bona idem Monaſterium impræſentiarum iuſtè & canonicè poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, ceu aliis B *iuſtis modis præſtante Domino poterit adipiſci, firma vobis, veſtris ſucceſſoribus etiam illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Eccleſiam B. Michaelis & cimeterium cum terris & hominibus in eodem burgo commanentibus. Eccleſiam B. Ambroſii de Atheis cum terris & decimis & aliis pertinentiis ſuis. Capellam & villam de Teſſiaco cum pertinentiis, Eccleſiam de Ligniano villâ cum pertinentiis ſuis, & tertiam partem decimæ de Ligniaco caſtro. Capellam de Mollemaco cum appendentiis ſuis. Eccleſ. de Vallepelletinâ cum terris* C *& molendinis. Capellam de Florigniaco cum villâ & molendino cum iuſtitiâ, terris & appendentiis ſuis. Villam quæ Carriacus dicitur cum molendinis, terris & iuſtitiâ. Eccleſias & villam de Caniaco cum iuſtitiâ & appendentiis ſuis. Eccleſ. de Eſpinolio cum duabus partibus decimæ, & decimam molendini Camelli. Eccleſ. S. Columbæ cum decimis & appendentiis ſuis, Capellam S. Vinemari cum decimis & redditibus ſuis. Eccleſ. de Anciaco ſeruili cum tertiâ parte decimæ & tertiâ parte molendinorum, & molendinum quod contra caſtrum eſt. Eccleſ. de Pincellâ cum appendentiis ſuis, decimam fruagij de Parſon,* D *& tertiam partem eiuſdem nemoris cum terris & iuſtitiâ. Eccleſ. de Cruſiaco cum decimis & redditibus eius, & Eccleſ. de Puteis. Eccleſ. & villam de Curſegradu cum iuſtitiâ & omnibus appendentiis eius. Eccleſiam de Ebroilo & medietatem decimæ, tertias redditus cum pertin. ſuis. Eccleſ. de Turgeio cum tertiâ parte decimæ, cum terris, pratis & ſiluis, Eccleſ. S. Laurentij de Con, & tertiam partem decimæ. Vſuarium ſiluarum de Vaulâ, & de Turgeio, & de Ebroilo ad omnes vſus Eccleſiæ, & officinarum. Eccleſiam S. Michaelis, & molendinorum de burgo Tor-* A *nodori, & ad omnes vſus domus & furni de Curſegradu, & paſturam omnium animalium eiuſdem villæ & paſcuaticum 60. porcorum. Duas partes decimæ de villa quæ dicitur Viros, medietatem decimæ & redditnum Eccleſ. de Lentagio. Eccleſ. de Pratonolo cum tertiâ parte decima, terris, & poſſeſſionibus ſuis. Eccleſ. S. Trinitatis de Barro ſuper Sequanam cum terris & molendinis ad eandem Eccleſ. pertinentibus, & nundinis feſtiuitatis, S. Trinitatis 1. Dominica 2. & 3. feriâ. Et tertiam partem molendinorum de Villamorini cum terris & pratis. Terras & redditus de Valeriis, de Chaale, & de Eſterniſco. Ter-* B *ras & redditus de Sanctis Virtutibus. Capellam de Monaſteriolo cum terris, pratis ſiluis, & 3. parte iuſtitiæ. Capellam & mediam partem villæ Campaniai cum iuſtitiâ, & terris & aquis & ſiluis ad eandem villam pertinentibus. In Epiſcopatu Trecenſi Eccleſ. S. Petri in villa quæ Iſſenna dicitur, cum decimis & molendinis terris & pratis, & omnibus appendentiis ſuis. Et in eadem parochiâ in villâ quæ Trena dicitur, Capellam S. Michaelis, molendina de burgo Tornodori, & de burgo Beraudi, & molendina Boenerij. Et duas partes ſedis molendini quod Camelli dici-* C *tur. Capellam de Cappâ & totum finagium cum iuſtitiâ & vineis, & terram, quæ dicitur Charron, & Campum Rainfredi, & tertiam partem Communium & Iuſtitiæ vallis planæ. Statuimus prætereà vt quicumque in caſtra Tornodori & in parochiâ S. Aniani moriuntur, non alibi quàm ad veſtrum monaſterium deferantur & ibidem ſepeliantur, niſi ſui compotes alibi elegerint ſepulturam. In parochialibus autem Eccleſiis quas tenetis, liceat vobis ſacerdotes eligere, & electos Epiſcopo repreſentare, quibus ſi idonei inuenti fuerint, Epiſcopus ipſorum curam committat, vt de plebis quidem cura iidem* D *ſacerdotes Epiſcopo, de temporalibus verò vobis debeant reſpondere. Obeunte te verò nunc eiuſdem loci Abbate, vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſurreptionis aſtutiâ ceu violentiâ præponatur, niſi quem Fratres communi ſenſu vel fratrum pars conſilij ſanioris ſecundùm Deum, & B. Benedicti regulam prouiderint eligendum. Decernimus ergo &c. Ego Alexander Catholicæ Eccleſ. Papa iii. Ego Hubaldus Oſtienſis Epiſcopus. Ioannes Presbyter Cardinalis SS. Ioannis & Pauli & Summachij. Ioannes Presbyter Card. tit. S. Anaſtaſiæ. Ioannes Presb. Card. tit. S. Marci. Petrus Presb. Card.*

tit. S. Criſogoni. Iacobus Diacon. Card. tit. S. Mariæ in Coſmygdins. Ardicio Diaconus Card. S. Theodori. Labirans Diaconus Card. tit. S. Mariæ in Porticu. Ramerius Diaconus Card. S. Georgij ad velum aureum. Ioannes Diac. Card. S. Angeli. Ramerius Diacon. Card. S. Adriani. Hugo Presbyter Card. tit. S. Clementis. Arduinus Presbyter Card. tit. S. Crucis in Hierusalem. Mathens Presbyter Card. tit. S. Marcelli. Datum Laterani per manum Alberti S. Romanæ Eccl. Presbyteri Card. & Cancellarij 4. Cal. April. ind. 13. In-
1179. *car. Domin. an. 1179. Pontificatus ſecundo Domini Alexandri Papæ in anno xx.*

Dodo primus Abbas S. Michaelis.

Elfredus ſucceſſor anteà ſub Dodone cœnobij Præpoſitus.

B. Robertus Moliſmenſium Cœnobiarcha aliquandiu ibidem Abbas præfectus eſt.

Guillencus ex diplomate Galteri Lingonenſis Epiſcopi 1172.

Guido an. 1196.

Stephanns 1219. iudex controuerſiæ fratrum de Moris & Odini de Vendoperâ, & in altera cartâ 1230.

Stephanns de Niccy cui cognomen Boni Abbatis, Monaſterij huius inſtaurator.

Franciſcus de Choiſeul Caroli Mareſcalli Franciæ Domini de Praſlain ex Claudiâ de Cazillac filius.

S. Mi-chel.

S. Michaelis cœnobium Ord.
Bened. diœceſis Virdunenſis, condi-
tur à Vulfoldo, vel Volfando Maiore
Domus Childerici Regis apud Sige-
667. berrum an. 667. vt videre eſt apud
Ricardum Vaſburgium Archidiaconum Virdunenſem lib. 2. Antiquitat. Galliæ Belgicæ, vbi ſequens Abbatum indiculus.

Hermangardus.

Smaragdus ſub Ludouico Pio, cuius cœnobij priuilegia firmauit, illius epitaphium tale in veteribus monumentis:

Cùm pius imperij Ludonicus iura teneret,
Smaragdus viguit iſtius Abba loci.
Qui locus, humanis quod erat minus vſibus aptus,
Hanc procul hinc ſedem tranſtulit ille ſuã.
Cùm tamen ad regnũ meruit cœleſte vocari,
Reddidit antiquo membra fouenda loco.
Scorpio iã Phœbũ duodenâ parte premebat,
Sidera Theologo cùm patuêre viro.

823. *Hilduinus* ſub Lud. Pio circa an.
823.

Hadegaudus an. 841. immunitatem priuilegiorum impetrauit à Carolo Caluo, deceſſit circiter 861.

Radulphus 862.

Heynardus Cancellarius Caroli Craſ-
ſi ſuffectus ad an. 884. præfuit 16. an- 884.
nis.

Stephanus filius Comitis Salinenſis, priùs Metenſis Canonicus, ac denique Epiſcopus Tungrenſis obiit circa an. 922.

Halcninus circiter 922. concordiam
iniit pro decimâ Eccleſiæ S. Martini: 922.
fato conceſſit 941.

Odo 1. ad Abbatiæ regimen promotus 941. interiit 960.

Sarouardus, occubuit 975. 975.

Odo 2. diem clauſit 995.

Albertus, migrauit à ſæculo 1020 1020.

Nanterns circiter 1020. benedictus ab Aymone Virdunenſi Præſule, ex Religioſo S. Michaelis, vir eruditus, eóque nomine pluribus ad Robertum Regem Franciæ legationibus functus, S. Michaelem de Monte Gargano in Italiâ inuiſit, cuius vitam fuſiùs habes deſcriptam apud Vaſburgium.

Albertus.

Sigifridus obiit circiter 1093. 1093

Ornatus, cuius præfectura parùm durauit.

Vlricus aduerſus Imperatorem Henricum 4. egregiè pro Apoſtolicâ ſede ſtetit, & 1098. diploma Apoſtolicum impetrauit.

Lauſo, de cuius electione controuertitur cum Rainaldo Comite Barrenſi.

Manegandus 1150. de quo extat reſ- 1150.
criptum Eugenij Papæ ad Epiſcopos Metenſem, Tullenſem, & Virdunenſem.

S. Michaelis in Eremo ad ma- *S. Mi-*
re ſitum in Pictonibus, locupletiſſi- *chel en*
mum monaſterium Ordin. Benedicti- *l'Erm.*
ni, diœceſis Lucionenſis, fundatur
ab Anſoaldo Epiſcopo Pictauienſi,
quod euerſum dicitur anno 877. in 877.
chron. Malleacenſi, reſtauratum verò ab Ebulone Lemouicenſi Epiſcopo ſepulto in æde D. Michaelis, conſecratâ anno 1047. cum tunc præeſſet Aſcho monachus, ei ſucceſſêre Teudus, Audebertus, Vuilelmus, Ioannes, Garnerius, Ioannes 2. cœnobij verò Abbas fuit poſterioribus ſæclis Iacobus Billius Prunæus mortuus an. 1582. interpres Gregorij Nazianzeni & Iſidori Peluſiotæ, cuius elogium

apud Scæuolam Sanmarthanum, lib. 3. nunc autem Archimandrita Iulius Cardinalis Maſariny.

Meaubec. MILLEBECCVS diœceſis Bituricenſis, Ord. Bened. fundatur à Dagoberto, auctore Chopino lib. 2. Monaſticon.

Le Miroir. MIRATORIVM Beatæ Mariæ ſacrum, Ordin. Ciſt. filia Ciſtercij cuius menſæ nunc vnitur, diœceſis Lugdunenſis in Burgundiâ, conditur 1131. Non. Septembris à dominis de Coloniaco.

Mireuau. MIRAVALLIS Ordin. Præmonſtratenſis, filia Septemfontium, diœceſis Tullenſis non longè à Nouocaſtro diſtans.

Miremõt. MIRAVMONTIS ſeu Maurimontis S. Calocerij, Ord. Benedictini, diœceſis Catalaunenſis.

Miſeray. MISERAYVM diœceſis Bituricenſis, in Archipreſbyteratu Leproſi & territorio toparchiæ Buſeneiaci, Ord. Auguſtiniani, fundatur ſub honore Deiparæ Virginis & S. Nicolai à Girberto, Hugone, Arberto, & Amalfredo nobilibus viris, qui apud Buſeneiacum caſtrum motabantur, ac pagum in ſyluâ Ognenſi pro extruendâ Abbatiâ Girardo & Godefrido conceſſêre, vt apparet ex diplomate fundationis, quod ex archiuio eiuſdem Eccleſiæ inrer ſchedas dom. Abbatis Villalupenſis repertum, hunc in modum exhibemus. DIVINA *cooperante gratiâ ſemper Eccleſia Dei dilatatur, ſemper proficit & amplificatur, ſonat per orbem terrarum in auribus fidelium veriſſima ſponſio Saluatoris in Euangelio dicentis: Quod omnis qui reliquerit ſua propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam æternam poſſidebit, & qui recipit iuſtum in nomine iuſti, mercedem iuſti accipiet: idcirco feſtinant qui audiunt pro caducis, ditari perpetuis, cœleſtia mercari de terrenis, hæreditant Eccleſiam Dei, de ſuis in præſenti, vt cum ipsâ poſtmodum hæreditatis eius perpetuæ valeant fieri hæredes perpetui. Sed præclara talium geſta, ne vnquam ſupprimat cæca hominum ignorantiâ, aut quorumlibet inuidorum peruertat euitanda fallacia, perennibus literarum monimentis diligenter commendantur, quibus nec temporum præualent labentium volumina, nec perfidorum refellenda obuiant commentitia. Igitur clareat & notum ſit omnibus ſanctis Dei Eccleſiæ filiis, tam præſentibus quàm futuris, quod anno Incarnationis Dominicæ* A MXXCIX. *Eccleſiâ Bituricenſium regente* 1089. *feliciter Archiepiſcopo Domino Ricardo, erant apud caſtrum Buſenciacum quidam optimates viri illuſtriſſimi, & iuxta ſuæ dignitatis excellentiam in Equeſtri ordine ſtrenuiſſimi quatuor fratres, quorum nomina ſunt Girbertus, Hugo, Arbertus, Amalfredus. His itaque inter cætera gratiarum dona, quæ ſæpe fidelibus Deo largiente diſpenſantur, munere diuino collatum eſt, vt quidam duo bonæ indolis viri ex ordine Clericali dudum in ſanctæ Religionis propoſito coniuncti, ac in ſanctâ conuerſatione probati, tandem ad ſolitariam & theoricam vitam agendam ſuperno reſpectu accenſi, hos adirent viros, & ad id peragendum, locum aptum & remotum in quadam illorum ſyluâ repertum ſuppliciter ab iis expeterent, quorum deuotione præfati illuſtres viri admodum delectati, & ſe tantorum præſentiâ virorum viſitatos eſſe, diuinæ gratiæ, cum gratiarum actione imputantes, petitioni eorum liberaliſſimè hilares datores ſe præbuerunt, & in eadem ſyluâ expetitum & opportunum ſibi locum ad habitandum, & quantum ex eâ vellent ad ædificandum, & quicquid neceſſe fuerit ex eâ habendum, & ex eadem terrâ ad operandum & ſeminandum, ſine decimâ & terragio, & abſque totius exactionis conſuetudine, & cenſu, vel calumniâ, nec in porcis, nec in beſtiis, liberum deinceps eorum ditioni perpetuò habendum & poſſidendum, libentiſſimè pro timore & amore diuino, & pro ſuarum ſalute animarum tradiderunt. Præterea verò Robertus Buſenſiaci Dominus, diligenter eis conceſſit de venatione ſuâ, quam in eadem ſyluâ habebat, quantum capere poſſent, & quicquid à ſupradictis viris datum fuerat, libenter annuit: huius autem ſylua nomen eſt Ognenſis dictum, ab Eccleſiâ ſcilicet quæ dicta eſt Ognia, in cuius parochiâ eſt, quæ etiam præfatorum virorum iuris erat, ſita in territorio Biturico de Caſtellaniâ iam dicti caſtri, ad plagam ſeptentrionis: in quâ ſyluâ prædicti duo Chriſticolæ, quorum Prior Giraldus dictus eſt, alter Gaufridus, ſuis votis locum, aptum & ab hominibus remotum ſagaciter perquirentes, inuenerunt tandem in eâ locum ſatis amœnum, qui dictus eſt* MISERAICVM, *vbi nihil aliud quàm opaca ſylua, & fons inerat amœnus, vbi pro modulo ſuo paruum & anguſtum tugurium collocantes, nutu atque auctoritate Ricardi ſupradicti Archiepiſcopi eiuſdem moduli paruiſſimum ædificantes Oratorium, deinceps ibidem*

reliquum ſuæ vitæ tempus in laboribus quotidianis victus, in vigiliis, ieiuniis & continuis orationibus, & in caritate continuâ ducentes, contemplatiuæ vitæ cultibus liberè & quietè fruiti ſunt, cuius prædy poſſeſſores quatuor ſcilicet germani, his religioſis viris hunc locum ita ad eorum vota perpetuò ad Dei ſeruitium peragendum contulerunt, tam ipſis quàm eorum ſucceſſoribus, vt omni deinceps tempore remotâ omni contrarietate tanquam ſuum & proprium poſſideant: hoc donum nulla condixit calumnia ſenioris, aut hæredis, cum necdum ad id temporis aliquis horum fratrum coniugio ſortitus ſit, nec etiam presbyter præfatæ Eccleſiæ Ognæ, in cuius parochiâ eſt, & qui hoc donum fieri vidit aliquid calumniari valuit, cum vtique hoc donum à venerandis Archiep. Sanctæ Sedis Bituricenſis domino priùs Ricardo, & bonæ memoriæ eius ſucceſſore Aldeberto decretum, & confirmatum Paſtorali authoritate conſtaret. Teſtes itaque huius doni & aſſertores, qui præſentes fuerunt ſunt iſti de multis, Petrus Malacoſti, Giraldus Vrſonis, Gerardus Hildricus, Sulpitius Rebutit, Robertus Presbyter Capellanus Eccleſiæ Oguenſis tunc temporis, qui hoc etiam fieri rogauit & conceſſit. Hoc donum factum eſt apud Buſenſiacum 3. Idus Iunij in die S. Barnabæ Apoſtoli,
„ *Philippo Francorum Rege regnante.* Vt
„ hæc igitur donatio firma, & incon-
„ cuſſa permaneat, ego Leodegarius
„ Sanctæ Bituricenſis Eccleſiæ humilis
„ Miniſter, hoc idem quod à præde-
„ ceſſoribus noſtris Ricardo atque Al-
„ deberto fideliter ac ſolemniter eo-
„ rumdem præfatorum Religioſorum vi-
„ torum Giraldi ſcilicet & Gaufridi
„ petitionibus annuentes, diligenter
„ conceſſimus, ipſóſque & eorum poſ-
„ ſeſſiones omniáque ſuâ in defenſione
„ Matris Eccleſiæ Bituricenſis, & no-
„ ſtram tuitionem ſuſcipimus, vt amo-
„ do abſque omni calumniâ & inquie-
„ tatione, liberè ac licenter Deo ſem-
„ per ſeruire ſatagant, quin etiam ad
„ maius incrementum diuini ſeruitij
„ ſcilicet iam dicta ſylua 17. Calend.
„ Maij, cimeterium eis benediximus;
„ conſequenter quoque 8. Idus eiuſdem
„ menſis inibi Altare conſecrauimus in
„ honorem S. Dei genitricis ſemper Vir-
„ ginis Mariæ, & B. Prothomartyris
„ Stephani, ſanctique Nicolai. Placuit
„ igitur huius donationis cartulam ſi-
„ gilli noſtri authoritate muniri, & cor-
„ roborari, multò hominum conuentu
adſtante, noſtriſque Clericis præſen- «
tibus, ſcilicet Domino Rodulpho «
eiuſdem regionis Archidiacono, & «
Domino Calcardo Bituricenſis ſedis «
Archidiacono, & Domino Guillel- «
mo nepote noſtro & Archidiacono, «
& Ioanne Cancellario noſtro, & Her- «
ueo Caſtellionis Canonico, & Amal- «
fredo qui hoc donum ſupradictum «
fecit, & pluribus aliis teſtibus quo- «
rum nomina longum eſt enumerari. «
Actum Miſeraio in eadem cellulâ, «
anno ab Incarnatione Domini MCXII. « 1112.
Lunâ 8. Ludouico Rege Franco- «
rum fœliciter regnante, indictione «
quintâ. «

Mathæus Abbas de Miſeraio anno 1206.

Michael 1226. 1226.

Giraudus.

Renatus Cardinalis *de Prie* Abbas 1514. 1514.

Bonauentura d'Azay cuius ſucceſſor.

Renatus de Chouppes monachus Benedictinus, prouiſus de Abbatiâ 20. Martij 1527.

Ludouicus Tiercelin Abbas de Oratorio & Miſeraij 1548.

Eſmundus de L'aage Abbas S. Memmij Catalaunenſis, & de Fontenaio, filius Ludouici de L'aage, & Franciſcæ de Montagnac.

MISERICORDIA DEI B. Mariæ ſacra, diœceſis Pictauienſis, Ordinis Ciſtercienſis, filia Cariloci, ad Gartampam fluuium conditur anno 1151. ab Eſchiuarto domino Pruliaci 1151. in Turonibus, vbi humatus iacet, fundationis meminit cartula tabularij Miſericordiæ Domini, in quâ Becheronis Abbatia nuncupatur; & ſic habet. *La Mercy-dieu.*

DOMINO *ſuo cariſſimo Ioanni Pictauenſi Epiſcopo fideli, ſuus Petrus de Monterabel ſalutem & fidelem dilectionem. Niſi traheret me ad aliud negotium Regis mandatum, per me ipſum in præſentia veſtrâ eleemoſynam patris mei, & meam veniſſem atteſtari & tueri Abbatiæ Becheronis. Nunc autem per præſentia ſcripta certifico prudentiæ veſtræ, quod pater meus conceſſione meâ, & fratrum meorum dedit Abbatiæ prædictæ in primâ fundatione ipſius quidquid ſui iuris erat inter aſſignatas ſibi metas. Ita vt ex eo, neque à nobis, nec ab aliis vlla donatio alicui alij Eccleſiæ exinde fieri poſſit &c. Valete.*

Dedicata eſt Eccleſia anno 1224. 14. 1224
Cal. Nouemb. à Guilelmo Epiſcopo Pictauenſi; cuius loci Abbates ſequuntur

quuntur ex ſchedis monaſterij incertâ ſerie.

Guilleimus primus Abbas.
Daniel.
Helias.
1197. *Burchardus* 1197.
Odo.
Anſelmus.
Guillermus.
Petrus 1.
Gaufridus.
Hugo.
Radulphus.
Ioannes 1.
1401. *Petrus Sanneru* 2. obiit 1401.
Ioannes Martin 2. mortuus 1450.
Iacobus de Roche fato ceſſit 1487.
Ioannes Touchart obiit 1514.
1517. *Antonius Touchart* defunctus 1517.

Renatus Chaſteigner è gente Caſtaneâ, Guidonis Rupiſpoſæi toparchæ, & Magdalenæ Puteanæ du Coudray natus, Abbas Commendatarius Mercedis Dei & Nantolij in Valle, Prothonorarius Apoſtolicus, Prior Eccleſiæ Collegiatæ S. Georgij de Rexe, typis mandauit Lutetiæ 1533. Commentaria D. Anſelmi in epiſtolas S. Pauli, è ſcriniis bibliothecæ Mercedis Dei, quod opus dicauit Gabrieli Cardinali Acrimontano Epiſcopo Pictauenſi: iacet in æde Abbatiali cum hoc epitaphio, quod recitat Quercetanus lib. 3. Hiſt. Genealogicæ Caſtaneorum. RENATVS CHASTEIGNER *huius monaſterij olim Abbas, cuius anima Dei miſericordiâ cum Beatis quieſcat in cœlis, amen ſi placeat; Ab humanis altiſsimo permittente migrauit*
1565. *anno ſalutis noſtræ* MDLXV. *die* 19. *menſis Martij.*

Ludouicus Chaſteigner Abbas & Granatariæ, Belliportus, & Pruliaci: obiit 1637.

Carolus Chaſteigner.

Annas Chaſteigner Henrici-Ludouici Pictauenſis Epiſcopi nepos ex fratre Ioanne Caſtaneo Rupiſpoſeo & Dianâ de Fonſeque, Abbas quoque Belliportus, & Granatariæ.

oleze. MOLESIA diœceſis Cabilonenſis monialium ſub Ciſtercio, cuius loci Abbatiſſa erat an. 1630. Maria Brulart, Dionyſij primi Præſidis Diuionenſis filia, quæ Magdalenæ ſorori ſucceſſit.

oleſme. MOLISMVS Ordinis Benedictini celebre Monaſterium, diœceſis Lingonenſis, inter Monbardum & Muſſeyum fundatur in honore B. Mariæ per ſanctum virum Robertum, die Dominicâ 20. Decemb. an. 1075. in 1075.
territorio S. Petri Viui propè Riciacum, in parochiâ Pauliaci, quæ erat de donationibus ſancto Petro Viuo factis à ſororibus S. Ebbonis, quam villam poſteà emiſſe ferebatur Annas Moliſmenſis an. 1113. de Milone filio Bernardi de Montebarro, & Amburgi de Riciaco apud chronicon Senonenſe MS. Meminit Moliſmi Cæſarius Heiſterbachenſis lib. 1. Miracul. c. 1. *In Epiſcopatu Lingonenſi ſitum eſt cœnobium nomine* MOLISMVS, *famâ celeberrimum, religione perſpicuum, viris illuſtribus nobilitatum, poſſeſsionibus amplum, virtutibus clarum.* Et Ordericus l. 8. hiſt. *In Burgundiâ locus eſt qui dicitur Moliſmus, ibi tempore Philippi Regis Francorum venerabilis Robertus Abbas cœnobium condidit, & inſpirante gratiâ Spiritus Sancti, diſcipulos magnæ religionis aggregauit, ſtudióque virtutum in ſanctâ paupertate iuxta vſum aliorum Cœnobiorum comiter inſtruxit.* At verò ſtrictiorem regulam diſcipuli cùm minùs ſedulò obſeruarent, viginti vnus Monachi cum præfato patre Roberto in vaſtæ ſolitudinis eremum Ciſtercium venerunt, vbi famâ celeberrimum cœnobium opitulante Odone Duce Burgundiæ exſtruere cœperunt, vt ſupra memoratum eſt. De Moliſmo S. Bernardus epiſt. 80. ad Guidonem Abbatem, & epiſt. 60. ad Guillencum Epiſcop. Lingonenſem: Iuo Carnotenſis ep. 22. Petrus Cellenſis, & alij auctores meminêre. Sequuntur Abbates ex vetuſto Moliſmenſi martyrologio deſumpti curâ & ſtudio eruditiſſ. Camuzati.

1\. *B. Robertus* naſcitur an. 1018. fit primò Cellæ in Inſulâ Germanicâ Monachus diœceſis Trecenſis, inde Prior S. Aygulfi, poſteà Abbas D. Michaelis Tornodori, tum Moliſmenſis & primus Ciſtercienſis Ordinis inſtitutor exſtitit 1099. ſed per monachos 1099.
Moliſmenſes experitus, cum inſtantiâ Abbatem ſuum requirentes, iuſſu Vrbani 2. ad Moliſmenſe cœnobium è Ciſtercienſi regreſſus eſt: cui Roberto Raynardus Præſul Lingonenſis plures ceſſit Eccleſias parochiales an. 1101. & donum Poliaci ſicut Arnaudus Abbas S. Petri Viui dederat: ac Vuilelmus Comes Tornodori oppidi Eccleſiam S. Aniani: excipit

beneficium fundationis Gilæ dominæ caſtri Planciaci de Monaſterio ad Vlmos Moliſmenſi cœnobio ſubdito. Sed præſtat huiuſmodi diploma attexere, quod Roberti noſtri laudes cumulatè exhibet, ac ſic orditur. In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Suauiſſimi odoris famâ Moliſmenſis cœnobij longè latéque redolente, multi deuotæ religionis viri beneficia contulerunt, monachóſque à prædicto loco ad cœnobia ædificanda ſuis prædiis & poſſeſſionibus poſtulauerunt. Quæ ſanctitatis poſtulatio poſtquam auribus ſenis Ioffridi nobiliſſimi Principis, & S. Eccleſiæ fideliſſimi inſonuit, monachos à domno Roberto primo eiuſdem loci Abbate, moribus ornato, conuerſatione vitæ probato, fulgore virtutum illuminato, humilitate, patientiâ, iuſtitiâ, fortitudine, temperantiâ, prudentiâ decorato, ſimiliter exinde petiuit, & impetrauit, qui monachi cœnobium in caſtro quod dicitur Valliſcoloris ædificauerunt, ibíque ſanctæ conuerſationis vitam duxerunt, fundum verò in quo ſupradictum cœnobium ædificatum eſt, Abbatiſſa S. Mariæ Laudunenſis calumniata eſt, & ſuum probauit. Demum eiuſdem loci fratres & Abbatiſſa Bertreda ſic conuenerunt & concordati ſunt, quòd fundum prius calumniatum & quicquid ibi Abbatiſſa acquiſierat & adquirent, præter rectos redditus Abbatiſſæ in tempore ſine calumniâ tenebunt, perſolutis tantùm in recognitione fundi vnóque anno duodecim nummis. Huius rei teſtes ſunt legitimi & probati viri, & ſigna poſuerunt. Signum Pibonis Tullenſis Epiſcopi, Roberti Moliſmenſium Abbatis, domini Riguini Tullenſis Primicerij: Raimbaldi Archidiaconi: Teſcelini Archid. Eurardi eiuſdem loci Præpoſiti: Abbatiſſæ Laudunenſis Bertredæ: Mentiæ ſanctimonialis Laudunenſis Eccleſiæ & filiæ Comitis Theobaldi Riſnelli, Boſonis Canonici S. Mariæ Laudunenſis: Richerij militis: Vincentij, Brunelli Villici, Vuinaudi Abbatiſſæ familiæ in Lotharingiâ redditus colligentis. Anno ab Incarnat. Domini* MCV. *indict. 13.* Mi-
1110. grauit ad Dominum an. 1110. penultimâ Aprilis, poſt regimen 35. annorum, 18. hebdomadarum & trium dierum, humatus in Eccleſiâ Moliſmenſi. Cæterùm quia poſt obitum Robertus inter beatos collocari meruit, acta ipſius ſanctificationem ſpectantia, vt ea nobis miſit pro ſuâ humanitate Nicol. Camuzatus Trecenſis Canonicus exptomere iudicauimus in hæc verba: Sanctissimo Patri, & Domino vniuerſali Honorio, diuinâ prouidentiâ ſanctæ Sedis Apoſtolicæ ſummo Pontifici, Sancti Benigni, Sancti Stephani Diuionenſis, Reomenſis, Sancti Michaelis Tornodorenſis, & Sancti Martini Melundenſis Abbates, Lingonenſis diœceſis, cum pedum oſculo ſalutem, & debitæ reuerentiæ famulatum. Cùm Moliſmenſis Eccleſia, & illæ Eccleſiæ, in quibus habemus adminiſtrare, proximæ ſint ſibi inuicem, & adeò vicinæ, vt vix, aut nullatenus in vnâ earum aliquid magni contingat, quod ad alteram fama velox citò non referat, de Sancti Patris noſtri Moliſmenſis Eccleſiæ primi Abbatis, & Ciſtercienſis Ordinis fundatoris vitâ, quæ innumeris veneranda virtutibus effulſit, & de miraculis quæ quotidie ad ſepulchrum ipſius diuina operatur clementia, dignum duximus in præſenti articulo veritati teſtimonium perhibere: Nam inceſſanter totius populi regionis eiuſdem vox clamat in auribus noſtris. Quòd multitudo maxima contractorum, cæcorum, mutorum, & aliorum variis languoribus detentorum quotidie ad ſepulchrum dicti ſancti Roberti in Eccleſiâ Moliſmenſi confluentium factâ oratione, & ſancti nomine inuocaro priſtinâ ſanitate recepra, incolumis videtur remeare ad propria. Inde eſt quòd ipſius ſancti inflammati miraculis, ſanctiſſimæ paternitati veſtræ in quantum poſſumus, humiliter, & deuotè ſupplicamus, quatenus ſæpedictum ſanctum Robertum, quem mirabilis Deus in ſanctis ſuis coruſcantibus meritis, per miracula mirificè magnificauit in partibus noſtris, canonizari, & Sanctorum catalogo annumerari decernatis. Reſcriptum Papæ ad Lingonenſem & Valentinenſem Epiſcopos, & Abbatem Cluniacenſem ſic haber.

Honorius *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, venerabilibus fratribus Lingonenſi, & Valentinenſi Epiſcopis, & dilecto filio Abbati Cluniacenſi, Matiſconenſis diœceſis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Glorioſus Deus in Sanctis ſuis, quorum animas iam glorificauit in cælis nonnunquam corpora honorat in terris, faciens ea quaſi participantia ſupernæ gloriæ diuinis miraculis coruſcare, quibus támque veridicis linguis ſancti notam faciant filiis hominum Dei potentiam, & gloriam*

magnificentiæ regni eius. Et nos ad venerationem eis debitam exhibendam, eorúmque ſuffragia imploranda meritò imitemur. Vnde gaudemus in Domino, & in eius laudibus delectamur, quòd ſicut dilecti filij vniuerſi Abbates Ciſtercienſis Ordinis in generali Capitulo congregati, necnon Abbas, & Conuentus Moliſmenſis ſuis nobis litteris intimarunt, fœlicis recordationis Robertus, qui primus Moliſmenſis Monaſterij fuit Abbas, primúſque iecit Ciſtercienſis Ordinis fundamentum, quod diuinâ gratiâ faciente creuit in templum ſanctum in Domino, religioſè viuens, tantâ fulſit gratiâ meritorum, quòd Dominus tunc multa, & magna per eum miracula operatus, adhuc poſt eius fœlicem obitum ad ſepulchrum ipſius ad oſtenſionem ſanctitatis eiuſdem dignatur operari maiora, vt quem virtus morum honeſtauit in viâ, miraculorum virtus nobis inſinuet in patriâ honorari. Quare iidem nobis ſupplicarunt inſtanter, vt cum luce clarius pateat ipſum in ordine Confeſſorum regnare in Eccleſiâ triumphanti, eum in militanti Eccleſiâ Sanctorum catalogo aſcribere deberemus. Verùm, quia in tam ſancto negotio non eſt niſi cum grauitate plurimâ procedendum, nos de fide ac diſcretione veſtrâ plenam in Domino fiduciam obtinentes, diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus tàm de vitâ quàm de miraculis ſancti prædicti perquirentes ſolicitè veritatem, quam inueneritis per veſtras nobis litteras fideliter intimetis, vt ex veſtrâ relatione ſufficienter inſtructi, procedamus exinde prout ſecundùm Deum viderimus procedendum. Quòd ſi non omnes his exequendis potueritis intereſſe, duo veſtrûm ea nihilominùs exequantur. Datum Laterani octauo Calendas February, Pontificatus noſtri anno quinto 1221. Bulla autem Canonizationis Honorij 3. Pontificis hæc eſt: HONORIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Abbati & Conuentui Moliſmenſi ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cùm olim nobis per litteras & nuntios veſtros ſupplicaſſetis inſtanter adiuti teſtimoniis & interceſſionibus plurimorum, vt ſanctæ memoriæ beatum Robertum, cuius corpus in veſtrâ requieſcens Eccleſiâ multis & magnis miraculis coruſcabat, Sanctorum catalogo aſcribere deberemus, nos ne in tanto negotio videremur vti aliquâ leuitate, tàm de vitâ ipſius, quàm de miraculis per venerabiles A fratres noſtros Lingonenſem & Valentinenſem Epiſcopos mandauimus inquiri, cùm ad hæc vt aliquis habeatur ſanctus in Eccleſiâ militanti, neceſſe ſit, vt & veræ fidei quæ per dilectionem operatur, ſana merita cum perſeuerantiâ finali præcedant, & clara miracula ſubſequantur, nec alia ſine aliis plenè ſufficiant ad indicium ſanctitatis, eò quòd nonnulli faciunt opera ſua vt videantur ab hominibus, & nonnunquam angelus ſathanæ ſe in lucis angelum transfigurans hominibus frequentet illudit, B ſicut de magis legitur Pharaonis. Cùm itaque inquiſitores prædicti nobis ſuper his plenè reſcripſiſſent veritatem, quia licet nobis quædam miracula quæ poſt mortem fecerat intimarint, de his tamen quæ in vitâ feciſſe dicitur, fidem plenariam non fecerunt: nos ne precibus veſtris videremur omnino deeſſe, concedimus vobis vt eum tanquam ſanctum in veſtrâ Eccleſiâ venerantes, eius apud Dominum ſuffragia fiducialiter imploretis. Datum Latetani ſexto Idus Ianuarij, Pontificatus noſtri anno ſexto. Plura de S. Roberto legi poſſunt apud Chriſo- C ſtomum Hentiquez in Faſciculo & in Menologio Ciſtercienſi.

2. *Guido* I. auctor vitæ S. Roberti deceſſotis, cuius rogatu Philippus Trecenſis Præſul conuentionem fecit inter monachos Moliſmenſes Pompeiaco degentes, & Canonicos Brecenſes 1112. teſtis & 1119. in dono 1112.
Adelæ Comitiſſæ Bleſenſis pro anniuerſario, cui tradit villam Poleiacum Arnaudus Abbas S. Petri Viui 1120. & Guillencus Epiſcopus Lingonenſis ei firmat 1129. pleráque donata à prædeceſſoribus, ait, noſtris doctis & honeſtiſſimis, Rainardo videlicet D ipſius Abbatiæ primo conſtructore, & fundatore glorioſiſſimo, & piæ memoriæ Roberto tandem monacho facto, & in eiuſdem loci requieſcente Capitulo.

3. *Eurardus*, interiit 1140. poſt an. 8. & ſeptem menſes ac tres hebdomadas. 1140.

4. *Girardus* ſeu *Geraldus*, annis 8. menſibus 7. diebus tribus, ad quem extat reſcriptum Eugenij 3. confirmans donationem factam à Milone Comite Barri, Eccleſiæ Moliſmenſi de Iuliaco, Viterbij datum 1145. idem concordiam fecit cum Samſone Re-

morum Archiepiſcopo, teſte Ioſleno A
1148. Sueſſionenſi Præſule : defunctus eſt
an. 1148.

5. *Stephanus* 1. quo regente Goſ-
fridus Epiſcopus Lingonenſis dicat
altare parochiale Eccleſiæ conſtructæ
infra cœmeterium cœnobij Moliſmi
1154. ſedit an. 8. minus tribus ſepti-
manis, & duobus diebus, obiit anno
1156.

6. *Guillencus* teſtis in priuilegio
monialium conuentus Iuliacenſis an.
1159. & 1160. in dono Henrici Co-
1163. mitis Trecenſis : depooitur 1163.

7. *Niulo* dedit Eccleſiæ de Moris B
quidquid habebat in parochiâ de Vil-
leneſſe 1164. ceſſit deinde 1166. poſt
quatuor annos.

8 *Theobaldus* ex Priore Cluniacen-
ſi annis quinque, meoſibus 9. diebus
1171. quatuor, defecit peregrinus an. 1171.
cuius tempore 1170. Guido Comes
Niuernenſis firmat Moliſmenſibus de-
cimas Cruſiaci.

9. *Thomas*, annis 4. teſtis nomi-
natur 1173. in cattâ Clarembaudi de
Capis monialibus Capellæ ſuper An-
ſam : diſſidium mouit Andreæ militi
de Brenâ ſuper hominibus de Moliſ-
mo : abdicat 1175. C

10. *Engerbertus* 1176. recenſetur in
diplomate Haicij de Planceyo, & an.
1177. præſens in donatione Henrici
Comitis Campaniæ de Eccleſiâ Me-
1178. riaci : inde electus eſt in Epiſcopum
anno 1178.

11. *Stephanus* 2. 1177. & 1180. Ab-
batiæ gubernaculum dimiſit an. 1182.
1187. 12. *Regnancus*, naturæ debitum ſo-
luit anno 1187.

13. *Gaucherius* 1. ceſſit anno 1191.

14. *Bruno* annis duobus & ſex men-
1193. ſibus, inde abdicat 1193.

15. *Stephanus* ſupradictus rexit poſt
Brunonem annis duobus cum dimi- D
dio, iterum depoſitus 1195.

16. *Odo* 1. 1196. in tabulario de
Moris annis duobus cum dimidio, ad
1197. meliorem vitam migrauit 1197.

17. *Gaucherius* præfatus iterum poſt
Odonem ſuffectus, an. 12 & tribus
menſibus, præfecturæ renunciauit an.
1209.

18. *Girardus* vel *Giroldus*, memora-
tur in tabulâ Aaliz dominæ Veneſij,
quâ inueſtiuit Moliſmenſe Capitulum
& Abbatem Giroldum de quibuſdam
allodiis pro animâ mariti Andreæ de
Breoâ 1212. inde electus poſt annos
quinque in Abbatem Cluniacenſem
an. 1214. poſteà Valentinenſis Epiſco- 1214.
pus.

19. *Odo* 2. mortalitatem exuit an-
no 1227.

20. *Iſambardus*, homo mitiſſimus,
facundus, nulli pietate ſecundus, iu-
ſtus, aliiſque ornatus virtutibus ex
martyrologio, rexit poſt Odonem
annis 11. ſeptem ſeptimanis, ac tribus 1238.
diebus, in viuis eſſe deſiit 1238.

21. *Chriſtophorus* Prior S. Hilarij,
extant eius litteræ de controuerſiâ diſ-
ſidij cum eo & Eſchardo milite de
Monceaux 1240. defunctus 1251.

22. *Guillelmus* 1. Camerarius Mo-
liſmenſis, vir benè religioſus, qui tem-
pore ſui regiminis procurauit cano-
nizationem & tranſlationem corpo-
ris B. Roberti primi Abbatis, in Con-
cilio Lateraneoſi, Honorio Papâ 3.
prout conſtat per mandata Apoſtoli-
ca in theſauro Eccleſiæ monaſterij
Moliſinenſis recondita, & in tertio
anno ſui regiminis ſcilicet 1253. 28.
Septemb. fuit tranſlatum in capſam
corpus præfati B. Roberti : probauit
ceſſionem Egidij domini de Mari-
gneio militis domui de Moris pro
parte quam habebat in terris apud Ri-
ceium 1256. præfuit 19. annis & men- 1270.
ſibus 7. obiit 1270.

23. *Droco* corporis ergaſtulo ſolutus
eſt 1290.

24. *Stephanus* 3. annis quinque &
menſibus 4. moritur 1295. 1295.

25. *Regnaudus* 2. annis ſex cum di-
midio, vitâ fungitur 1301.

26. *Guido de Granchiâ* 2. annis 13. &
menſibus 3. è viuis ereptus 1314. 1314.

27. *Simon* annis quinque & menſi-
bus 4. diebus 11. viuere deſiit anno
1319

28. *Stephanus* 4. Cellerarius Moliſ-
menſis ſucceſſit per electionem, quâ
pendente & non confirmatâ, defecit 1320.
anno 1320.

29. *Guillelmus de Champermoy* 2. an-
nis 30. menſibus quinque, obiit 1349.
vir multùm religioſus.

30. *Petrus de S. Fidolo* annis 13. &
tribus menſibus, obiit Trecis 1362. 1362.

31. *Guido de Breçons* 3. annis duo-
bus & menſibus quinque, deceſſit an.
1364.

32. *Ioannes de Bellonodo* 1. Mitram
pro ſe & ſucceſſoribus Abbatibus
Moliſmenſibus acquiſiuit, & præfuit
an. 14. cum dimidio, defunctus 1378. 1378.

33. *Ioannes de Ponteuille* 2. dictus *Ypocras*, annis tribus, deceſſit 1380.

34. *Guido de Chalanio* 4. procurauit domum Dei in Briâ, rexit autem an-
1395. nis 15. & menſibus 9. mortuus Trecis 11. Cal. Februarij 1395.

35. *Bartholomeus de Matiſcone* Doctor in Theologiâ, qui multa bona fecit, cœnobio, inter quæ maiorem campanam contulit, poſt annos 32. & 10.
1427. menſes ac duos dies, exceſſit apud Moliſinum 1427.

36. *Guillelmus d'Amoncourt* 3. Prior de Varennis, tempore ſui regiminis per bella ſuum monaſterium Moliſmenſe egregiè tutatus eſt, ac poſt B
1454. annos 27. obiit Trecis 1454.

37. *Gaucherius de Coſſy* 2. Prior de S. Quintino rexit tribus annis & 8. menſibus: interiit Trecis 1458.

38. *Iacobus de Villeyo* Prior de Varennis, annis 16. & quatuor menſi-
1472. bus 1472. ſuum monaſterium deſtructum fuit, ac omnibus bonis Eccleſiaſticis & aliis deſpoliatum, atque deprædatum cum pluribus aliis cœnobiis, villis & caſtris in Comitatu Tornodorenſi, clade bellorum tunc exiſtentium inter Ludouicum Francorum Regem & Carolum Burgun- C
1474. diæ Ducem: mortuus eſt 1474. die 14. menſis Ianuarij.

39. *Mauricius de Plateâ* natus de Meldis, Prior S. Aygulphi ſucceſſit non electus, ſed ab Apoſtolicâ auctoritate ordinatus, gubernauit annis 17. cum quinque menſibus & dimidio, obiit circa 1491.

40. *Philippus de Bournaut*, dictus *Franquelance* Trecenſis, ex Cellerario, vir bonus, vtque Abraham ſanctorum, ita & ipſe monachorum pater dictus, quippe qui Sancti Spiritus viâ
1492. electus 1492. 16. Nouembris, factúſque Paſtor, ſic ſuos pauit, vt ab omnibus diligeretur, Eccleſiam pretioſis exornauit donariis & veſtimentis mirum in modum pulchris; ædificauit & turrim in Abbatiali domo, perexcellentem reædificaturus, ſi ſuperuixiſſet, Eccleſiam magnam, ſed morte præuentus animam Deo reddi-
1508. dit die 5. Auguſti an. 1508.

41. *Guillelmus de Daillancourt* 4. natus de Caluomonte rexit annis tribus vel circa, obiit in Prioratu ſuo de Varennis die 27. Nouembris 1511.

42. *Antonius de Vienne* Abbas priùs de Firmitate, Ordinis Ciſtercienſis, A ad preces Regis Ludouici 12. poſtulatus, & à Sede Apoſtolicâ prouiſus eo inſtante primus lapis inſtaurandæ Eccleſiæ poſitus fuit per Claudium de Nicey ſacræ paginæ Doctorem, Cellerariúmque huius monaſterij. Fuit Antonius Cabilonenſis Epiſcopus & 1555.
Abbas adhuc 1555.

43. *Mathæus de Laigne* frater Petri Abbatis S. Michaelis Tornodorenſis.

44. *Annas d'Eſcars* Cardinalis de Giury Epiſcopus Lexouienſis; & Metenſis, Abbas Benignianus & Pultarienſis.

45. *Reginaldus de Beaune* Archiepiſcopus Bituricenſis & Senonenſis.

46. *Franciſcus de Montmorency* Annæ Marchionis de Tury ex Mariâ de Beaune nepte Reginaldi Archiepiſcopi, & Martini Epiſcopi Amicienſis natus: Abbas etiam Troncheti, dominus de Charſonuille, & de Chaſteaubrun in Biturigibus.

47. *Armandus de Bourbon* Princeps de Conty ante contractas nuptias præerat huic Abbatiæ.

MONASTERIVM in Argonâ dioceſis Catalaunenſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Triumfontium 4. Cal. Iunias 1147. *Montiers*

MONASTERIVM NOVVM Auguſtoriti Pictonum, Ordin. S. Benedicti, fundatum legitur an. 1068. in chronico Malleacenſi à Guidone-Goffrido Comite Pictauienſi, Duce Aquitaniæ, qui fatis conceſſit 1086. 24. Septembris & conditus eſt ante Crucifixum in medio nauis Eccleſiæ ſub hac ſepulchrali epigraphe. *Montier-neuf de Poitiers.* 1068. 1086.

Ad Domini cultum veniens memorare ſepultum,
Et memoranda capis quem tegit iſte lapis.
Gaufredi quondam qua ſubdomnêre tyrãnos D
Puluis & oſſa Ducis pondere preſſa iacent.
Gloria ſublimis & ſic tumulatur in imis,
Dum moriendo ruit gloria nulla fuit.
Hic Pictaua tuum decus imperiale ſub antro
Flebilis abſcondis.....
Et poſt modicum tempus iam denuo viuificandus,
Habens hos cineres pignus amicitiæ.

In Capitulo eiuſdem baſilicæ quam dedicauit 1096. Vrbanus 2. in honorem S. Ioannis Euangeliſtæ, etiam iacet Guilelmus Dux Aquitaniæ, Guidonis filius ex Aldearde Burgundâ, Roberti Ducis filiâ. Hic verò rectè apponetur carta dotationis Monaſte- 1096.

rij noui ex pancartis Hiſtoriæ Comi- A
tum Pictauenſium eruditi Pictonis
Ioannis Beſly, hiſce verbis deprom-
pta. Postqvam *humana conditio
&c. Ego Vuillelmus qui & Ganfredus
Dux Aquitanorum, Dei miſericordiam
adipiſci deſiderans, & vel minimum ca-
uens in futurum, in nomine Patris &
Fily & Spiritus Sancti, ſanctæ & in-
diuiduæ Trinitatis, pro enormitate ſcele-
rum meorum, pro redemptione animæ meæ
patris & matris, & omnis meæ parentelæ,
ad honorem Dei omnipotentis, & ſanctæ
eius Genitricis ſemper Virginis Mariæ, &
Sanctorum Apoſtolorum Ioannis & An-
dreæ, ſtatui mihi conſtruere Monaſterium* B
*in ſuburbio Pictauis, quatenus in extremo
examine, Dei miſeratione protectus, &
ſanctæ eius Genitricis, & præfatorum A-
poſtolorum, omniúmque ſanctorum oratio-
nibus munitus, facinorum meorum ve-
niam adipiſci merear, & de parte beatæ
reſurrectionis partem obtinere. Quod
Monaſterium tam illud quàm ea quæ ad
ſe pertinere videntur, conſtituo & confir-
mo liberum & francum, cum omnibus
quæ ad ſe pertinere videntur, quæſitis &
acquirendis: videlicet Burgum Nouum
quod vltra fluuium eſt ſitum, burgum quod
circa illud Monaſterium in terrâ & poſſeſ-* C
*ſione ipſius Monaſtery conſtruitur, in tan-
tâ enim libertate & quiete volo & iubeo
eſſe illud Monaſterium, vt ſi aliquis pro
aliquo forisfacto, vel etiam me irato ti-
more aliquo preſſus ad prædictum burgum
fugerit, liber & quietus ſine aliquo timo-
re, velut in Eccleſiâ maneat: donec aut
placitum faciat, aut in pace diſcedat. Cæ-
teri verò illîc commorantes, vel ſua illîc
afferentes, ſiue reponentes, homines ſcili-
cet extranei, cum ſuis omnibus, abſque
vllâ iniuriâ à meis hominibus ſibi factâ,
permaneant. Et ita volo eos eſſe quietos,
ſcilicet monachos, & omnes res eorum,
hominúmque eorum vbilibet poſitorum, vt* D
*nullus meorum non filius, non filia, non
vxor, non aliquis propinquus, non Dapi-
fer, non Præpoſitus, non Mariſcalcus, non
ſeruiens, aut in aliquo miniſterio poſitus,
aut monachos iam dicti Monaſtery, aut ho-
mines eorum in quocumq; loco eorum habi-
tent, cogat ſibi præbere arbergariam, aut ho-
ſpitium, aut quærat ab eis quod talliatam vo-
cant. Nec cogantur prædictorum homines
monachorũ vbicúmq; habitent, ire in exer-
citu, aut expeditione, niſi agatur nomine
belli. Concedo quoque eidem Monaſterio
ea quæ vſque ad muros ciuitatis acquirere
poterit, nullam omnino in his conſuetudi-*

A *nem mihi retinens. Dono etiam ipſi Mo-
naſterio ſtagnum ipſius ciuitatis contiguum,
cum piſcariâ & cum molendinis in eodem
poſitis, & cum conſuetudine molarum quæ
neceſſaria erunt eiſdem molendinis. Quas
etiam molas homines conſuetudinary, qui
eas extrahunt, debent ſine aliquo pretio,
exceptis molis veteribus quas ipſi homines
accipiunt. Quas etiam molas Iudex de
Bonolio per conſuetudinem debet conduce-
re vſque ad lacum de Forgiis: & Iudex
de Forgiis vſque ad molendina ſine ali-
quo pretio. Dono quoque burgum S. Sa-
turnini cum tannatoribus ſuis conſuetudi-
nariis, & villam Aegriciacum: villam ſi-*
B *militer Puteoli & reueſtituram Monſtrero-
lÿ, cum quæſitis & acquirendis, & vil-
lam Iamias quæ de Moleriis dicitur. Ter-
ram quoque de Legudiaco, & terram Pra-
ti Maledicti, atque terram de Paſſiaco,
cum ſiluis, ſicut eas ab Archiepiſcopo Bur-
degalenſi & Canonicis eiuſdem Eccleſiæ
acquiſiui. Dono & in territorio Santonen-
ſi medietatem villæ & terrarum de Olo-
lai, & cimiterium Eccleſiæ, & Iarretam,
cum terris ſibi appendentibus: & reueſti-
turam de Faio, & de Vſſello, & reueſti-
turam de Cromer, & terram & ſiluam à
viâ quæ tranſit per Carretam vſque ad*
C *viam quæ tranſit per Vſſel, totum ab in-
tegro quod ad me pertinebat: & medieta-
tem pedagÿ de Vſſel. Similiter dono &
concedo reueſtituram de Boeth cum quæſi-
tis & acquirendis, & vineis eiuſdem vil-
læ contiguis, quas ego hucuſque in domi-
nio habueram, & quandam ſiluam in ter-
ritorio Santonica ad reueſtituram facien-
dam, ſcilicet inter Pontem Labenſem, Ra-
benſem, & Rametam, & Botiram, &
Mabam villam. Dono quoque prædicto
Monaſterio paſcherium de Iart, & quar-
tam partem de Oleron, exceptâ turre &
caſtro. Similiter dono & concedo ſibi vil-
lam de Bennaco cum caſamentis militum,*
D *ſicuti eam huc vſque habueram, & paſ-
cherium eiuſdem villæ, & medietatem
terræ de Cngulo, & medietatem de Ger-
begariâ. Et in burgo S. Ioannis de An-
geriaco 10. modios vini cenſuales quoque
anno, & dono Ortigiam extremam. Con-
cedo quoque monachis ſæpefati Monaſterÿ
per totam terram meam vendas & peda-
gia de rebus ſuis. Et concedo eis vt nul-
lam omnino conſuetudinem dent in totâ
terrâ meâ. Concedo etiam eis omnes ſiluas
meas, ad ignem, ad domos ſuas conficien-
das, vel reædificandas, ſiuè ad omnia ne-
ceſſaria facienda, tam hiis qui habitant
in Monaſterio, quam iis qui ſunt per obe-*

dientias. Auctorizo autem & concedo quicquid milites mei vel homines mei in honore meo, ſiue de honore meo, dederint vel vendiderint prædicto Monaſterio. De contentionibus autem & querelis quæ plerúmque etiam inter fratres oriri ſolent, ſi contigerit oriri inter homines meos & homines monachorum, præcipio vt ita teneatur. Si enim aliquando aliquis hominum monachorum fortitudinem fecerit Præpoſito meo, nullo modo cogat eum Præpoſitus meus in curiam ſuam rectum facere: ſed magis factâ proclamatione monachis, & ſtatuto die vadat in curiam eorum ante Abbatem aut Præpoſitum, & ibi accipiat quicquid curia iudicauerit. Concedo etiam eis pedagium Pontis Noui & in aquâ Clenni hoc quod meum erat à molendinis de Caſſaniis vſque ad molendina de Sartes &c. Facta eſt hæc carta donationis ſiue firmitatis, ſeu conceſſionis, 5. Kal. Februarij anno ab Incarnatione Domini
1077. *MLXXVII. indict. 15. regnante Rege Franc. Philippo. Pontificatum Romanum tenente Gregorio 7. Papâ an. Pontificatus eius 4. in manu filij mei.... Vuillelmi filij mei; iſtis audientibus & videntibus Odone Abbate S. Ioannis, Guidone de Neuers, Hugone de Lezimaco, Borello de Moſteriolo, Berado de Dunis, Manigodo de Mellâ, Guiberto de S. Ioanne, Gauterio de Corboneriis, Odone Præpoſito, Pontio & Vitale monachis;* Cuius fundationis & meminit tabula cartophilacij quæ ſic habet:

» IN NOMINE ſanctæ indiuiduæ Trinitatis, ego Gaufridus Dei gratiâ Aquitanorum Dux omnibus notum fieri volo, quòd quando Eccleſiam S. Ioannis Euangeliſtæ ædificare volui, ad limina B. Petri Romani profectus, Audebrannum Papam adij, atque huius cum eo conſilium cœpi. Qui bonæ voluntati meæ multùm congaudens quod deſiderabam annuit, & præcepit in locum pœnitentiæ, conceſſitque vt prædictam Eccleſiam authoritate ſuâ fundatam præcepto firmarem de propriis bonis & caſamentis Baronum meorum, cum aſſenſu eorum qui à me habebant, honorificè ditarem. Hoc

ipſum docet Guillelmus Dux Aquitaniæ, cùm prædictæ Abbatiæ dona, villas, & cætera eius priuilegia ſuo diplomate firmauit, quod his verbis exorditur.

» EGO GVILIELMVS Dux Aquitaniæ primâ vice poſt obſequium funeris patris mei, quâ Pictauim veni, deſcendi inuiſere fra- A tres Nouimonaſterij, videre ſepulturam eius: & fratres eiuſdem Eccleſiæ exeuntes mihi obuiam, ornamentis Eccleſiaſticis induti ſuſceperunt mecum honore digno & gloriâ, completo cantu, oratione. Conuentus omnis ergo & proceres maxima multitudo populi æquè ibi confluxerat, venimus in Capitulum. Videns verò ſepulturam tam clariſſimi & virtuoſiſſimi Ducis, tactus dolore cordis intrinſecus, commota ſunt omnia viſcera mea ſuper patre meo, & poſt multas lacrymas, ægra ſuſpiria, & con- B ſolatione procerum meorum, & circumſtantium reuelatus, reuixit ſpiritus meus, & repræſentatæ ſunt cartæ quas auus meus & pater conceſſerant, & ſignis ſuis firmauerant de conſtructione illius Eccleſiæ, immunitate & omnium hominum, cunctarúmque rerum quæ pertinent illi Eccleſiæ libertate, pietate. Itaque patris mei Ducis & conſilio illuſtrium virorum qui mecum erant admonitus, pro remedio animæ, meæ, patris, & aui mei, & pro ſalute meâ, illa omnia quæ Eccleſiæ S. Ioannis Euangeliſtæ Nouimonaſterij auus meus donauit, con- C ceſſit, & firmauit, & ſimiliter pater meus donauit, confirmo & imperpetuum tenenda præcipio tam in acquiſitis quàm in acquirendis. Concedo cuncta munimenta quæ auus & pater meus eidem monaſterio dederunt, & concedo tam illud quàm ea quæ ad ſe pertinere videntur ſub totius libertatis munimine, ab omni inquietudine cuiuſcúnque poteſtatis, & omnium parentum meorum, cunctorúmque ſucceſſorum, videlicet ipſum monaſterium conſtituo liberum & francum, Burgum quod circa monaſterium eſt &c. Facta eſt carta confir- D mationis huius anno Dominicæ Incarnationis MCXXVI. indict. 4. quando fuit Paſcha, tertio Idus Aprilis, 1126.
Regis Francorum Ludouici anno 7. Vuillelmo Adelelmi Pictauienſi ſedi præſidente, anno primo mei principatus. Huius rei teſtes ſunt Vulgrinus Comes Angoliſmenſis, Aimericus Vicecomes Thoarcenſis maritus ſororis meæ, Rannulphus Abbas S. Petri Deaurati: Robertus Burgundus: Chotardus de Mauritaniâ: Vuillelmus de Aſpromonte: Arueus de Marolio frater eius: Gregorius autem Pont. Max. ad petitionem Guil-

lelmi Comitis Pictauorum, hoc Mo- A
naſterium quod in ſuburbio ciuitatis ſub honore Beatorum Apoſtolorum Ioannis Euangeliſtæ, Simonis & Iudæ extruxerat, liberrate Apoſtolicâ, & priuilegiorum muniuit reſcripto Laterani daro 5. Idus Decemb. Pontificatus anno 4. & Ludouicus Rex Franciæ, Dúxque Aquitanorum Monaſterium Nouum ſub protectione regiâ ſuſcepit, Pictauis an. 1146. per manum Cadurci Cancellarij. Abbates qui ad hæc vſque tempora præfuerunt in vereri codice Monaſterij Noui inueniuntur, Henrici-Ludouici Caſtanei Rupipoſæi Pictauorum An- B
tiſtitis curâ alias exſcripti.

1091. 1. *Guido* mortuus 1091. ex chronico Mallacenſi.

2. *Gerardus.*

3. *Letaldus.*

4. *Marcus*, in cuius manu Stephanus de Magnaco concedente Vuilelmo Pictauorum Comire, donauit Monaſterio Nouo decimam villæ Magnaci, ac pro beneficio recepit ab Abbate in Capitulo ſuo mille ſolidos
1106. Lemouicenſis barbatæ monetæ 1106. Petro Pontifice : ſedebar 1109. ex cartâ S. Maxentij & an. 1111. C

5. *Helias*, eius precibus Alienor Duciſſa Aquitaniæ confirmauit dona aui & parentis eidem Abbatiæ, priuilegio Pictauis per manum Bernardi Can-
1152. cellarij ſui tranſcripto 1152. teſtibus Eblone de Malolcone, Radulfo fratre, Hugone Vicecomite Caſtriairaudi, Segebrando Chabor, & Saldebrolo Conſtabulario. Apud Ciaconium, & nonnullos auctores inter Abbates Monaſterij Noui collocarur Imarus Prior Caritatis ad Ligerim, Ord. Cluniacenſis, qui ab Innocentio 2. creatus eſt Cardinalis Tuſculanus an. 1142. & à Lucio 2. in Angliam legatus, ſancti Bernardi amicus, vt aliquot eius epiſtolæ teſtantur, apud Clunia- D
cenſes migrauit è vitâ 1169. ibique conditus. Sed de hoc Abbate nulla extat mentio in elenchis Monaſterij Noui.

6. *Stephanus* 1.

7. *Lenal.*

8. *Martinus.*

9. *Guerinus.*

10. *Geraldus* 1.

11. *Guillelmus* 1.

12. *Humbertus.*

13. *Petrus* 1.

14. *Geirandus.*

15. *Raymundus.*

16. *Geraldus* 2.

17. *Hugo.*

18. *Hieronymus.*

19. *Guillelmus* 2.

20. *Fulco.*

21. *Petrus* 2.

22. *Imbertus* 1379. & 1388. 1388.

23. *Americus* an. 1399. 1400. & 1402.

24. *Guillelmus de Monte Landuno* 3. inſignis Profeſſor Iuris Toloſæ, qui gloſſauit Clementinas.

25. *Raynaldus.*

26. *Ioannes de Torſay* 1. an. 1421. & 1438. 1438.

27. *Stephanus Buret* 2. Burgundus 1439. 4. Iulij, 1453. 17. Aprilis & 1461.

28. *Carolus de ſaint Gelais* Epiſcopus Margaritenſis, Abbas Commendatarius ſeu Adminiſtrator perpetuus Monaſterij Noui 1464 & 1490. 1490.

29. *Ludouicus de Rochechouart.*

30. *Renatus Caillet* an. 1511. & 1527. humatus in Eccleſiæ ſuæ ſacello vbi legitur hoc epitaphium.

Hic ante iacent Antiſtitis oſſa Renati
Cailleti geniti ſanguine Chizeio.
Qui terris quondam, ſummo nunc regnat olympo,
Nam fuit hic magno præditus ingenio.
Conſiliis clarus ſacratis legibus auxit
Clauſtra Monaſterij rexit & ille Noui.

31. *Ioannes de la Rochefoucaud* 2. Epiſcopus Mimatenſis.

32. *Ioannes de Vichy* 3. 1537. 1537.

33. *Philippus de Coſſé* Epiſcopus Conſtantienſis 1544.

34. *Carolus de Lorraine* Epiſcopus Metenſis, Archiepiſcopus Remenſis.

35. *Ioachimus d'Anailloles* an. 1555. & 1559. 1559.

36. *Philibertus Diarce.*

37. *Valentinus de Courgeas* è Marchiâ Lemouicinâ.

38. *Renatus Rouſſeau.*

39. *Petrus Rouſſeau* 3. ſuperioris frater 1654. obiit menſe Ianuario 1654.

MONASTERIVM-VILLARE *Montier-villers.* Ordinis Benedictini feminarum in agro Caletenſi, non longè ab Harfluctu & portu Gratiæ in diœceſi Rotomagenſi, viſirationi Archiepiſcopi ſubditum : conſtruitur in honore B. Mariæ à Varatone Subtegulo, & conceditur S. Philiberto circa an. 690. 690.
Vide Surium ad 20. Aug. Inſtauratur à Ri-

à Ricardo 2. Normanniæ Duce, & A à Roberto Magnifico eius filio, cuius poſterioris eâ de re extat diploma datum Fiſcani in conuentu celebri Idibus Ianuarij, octauo anno regni ſui, id eſt principatus, anno ab
1035. Incarnatione Domini 1035. regnante Francorum Rege Henrico, anno 4. indictione 4. cui ſubſcripſerunt Robertus Rotomagenſis Archiepiſcopus, Hugo Ebroicenſis Hugo Abrincenſis, Hebertus Lexouienſis Epiſcopi, Ioannes Fiſcannenſis, Gradulphus Fontanellenſis Abbates. Quotquot reperiri potuêre Abbatiſſæ recenſentur è MS. B

Beatrix ex cartis cœnobij.

Eliſabeth.

Matildis, Matildis Imperatricis coætanea, ex MS. de fundatione monaſterij B. Mariæ de Voto.

1152. *Almodis* 1152. ex ſerie Abbatiſſarum ad nos miſsâ è cœnobio.

Adelina 1192. ibidem.

1203. *Alis* 1203.

Aelicia I. 1232. de eâ MS. Rotomagenſe.

Margarita de Guerres in Briâ. De quâ idem MS. Rotomagenſe. Inuenitur & Margaritæ nomen citra cognomentum in veteribus indiculis ſeu formulis iuramenti fidelitatis in archiuo Capituli Rotomagenſis. C

Iuliana iuramentum profitetur Odoni Archiepiſcopo.

1262. *Aelicia* 2. 1262. vtra præceſſerit haud liquet.

Tolendis de Fratellis, iuramentum præſtat G. Archiepiſcopo, ſed cui, vel quo tempore incompertum nobis eſt: Id autem contigiſſe circa annum 1300. conijcimus ex apicibus.

Matildis de Mortemer florebat 1302. ex eadem ſerie ad nos miſsâ. Nomi-
1314. natur & Matildis ad an. 1314. in archiuo Archiepiſcopali, in cartâ compoſitionis inter eam & Ægidium Archiepiſcopum. D

Iſabellis iuramentum præſtat Guillelmo Archiepiſcopo, ex formulis clientelarum in archiuo Capituli. Nominatur in tabulis cœnobij 1320. & 1324.

Maria de Noiere 1390. ex ſerie prædictâ.

Ioanna d'Aumont 1398.

1403. *Iſabella Pouchin* 1403.

Catharina de Hardeuille 1408.

Iſabella de Boſcheruille 1417.

1424. *Agnes* 1424.

Duranda iuramentum præſtat Eccleſiæ Rotomagenſi 1429. 1. Iunij & viuebat 1436.

N.. Feré.

Guillemeta de Tournebu nominatur an. 1455. iurat in verba Archiepiſcopi Rotomagenſis 1456. 10. Martij, florebat 1466. 1466.

Agnes le Sieur, iurat in verba Eccleſiæ Rotomag. 5. Decembris 1469. obiit 1501. 3. Maij: iacet in choro cœnobij. 1501.

Ioanna de Chambray iurat in verba Antiſtitis Rotomagenſis an. 1503. 27. Octobris.

Iſabella le Clerc iurat 1507. 18. Iunij, ſedebat 1510.

Ioanna Muſtel electa per viam Spiritus Sancti, confirmatur menſe Ianuario 1511. 1511.

Quiteria de Nauarre 1530.

Clara de la Fayette iurat in verba Eccleſiæ Rotomag. 1538. 1. Februarij, & nominatur 1540. 1540.

Guillemeta de la Platiere 1560.

Ludouica de l'Hoſpital an 1593. Hæc de reſtituendâ regulari diſciplinâ dudum propter bellorum incommoda collapsâ, cogitans, nonnullas conſtitutiones in viſitationem diœceſis à Caroli Archiepiſcopi delegato acceperit, & vndecim monialibus profeſſis, vnique nouitiæ propoſuit, atque à dicto Carolo, & ſubinde à Clemente VIII. approbari obtinuit, magno pietatis progreſſu. 1593.

Anna de l'Hoſpital Coadiutrix, Nicolai de l'Hoſpital Ducis de Vitry primi Franciæ Mareſcalli filia ex Lucretiâ-Maria Bohier.

MONCELLVM diœceſis Bellouacenſis iuxta Pontem S. Maxentiæ ad Iſaram, fœminarum ſancto Ioanni Baptiſtæ ſacrum cœnobium, à Philippo Pulchro Galliarum Rege conſtruitur & dotatur; primùm quidem decreuerat tantùm ptochotrophium inſtituere, ſed rogante à ſacris Confeſſionibus Franciſcano, beatæ Claræ monialibus attributum eſt, & quidem vt monumenta Abbatiæ docent, mille libras Pariſienſes annuas iis conceſſit, immunitatem à quibuſcùmque ſubſidiis, & cætera alia priuilegia. Philippo mortuo eius filij Ludouicus, Philippus, & Carolus patris donationes litteris firmauêre, Philippus autem Valeſius ſuadente Roberto Minoritâ coniugis Ioannæ à Burgundiâ Moncel.

Confeſſatio cœpta ædificia perfecit, A picturis, auro, & vario ornatu decorauit, accerſitiſque è S. Marcelli Pariſienſis cœnobio quatuor monialibus, totidem ex Abbatiâ Longicampi, & è Pruuinenſi familiâ quatuor, vna ex vltimis prima Abbatiſſa deligitur. Sequentem catalogum à Patre Gouſſencurio Cæleſtino acceptum, in lucem damus.

1. *Petronilla de Troyes* Rege & Reginâ præſentibus ſolemniter inſtituitur, tum 27. Martij 1337. à Cardinali de Boloniâ Eccleſia dedicatur: magno ſanctimoniæ exemplo vixit, & B
1344. monaſterij curam depoſuit 1344. moritur 1. Maij 1355. Hoc tempore cum à Philippo & vxore hæc Eccleſia frequentaretur, vt Deo tranquilliùs vacarent, reliquiis & pretioſis donariis eam exornarunt. Regina verò nonnullas è domicellis ſuis honorariis permiſit religioni huic ſe conſecrare ex illuſtri familiâ oriundis, Iſabellam nempe Comitis Flandriæ & Beatricis S. Pauli filiam, qui propterea domum ſuis bonis auxêre, ſecunda fuit Margareta Comite Boloniæ genita, altera verò ex ſtirpe procerum Anghiani, quæ virgines magnam dotem C attulêre.

2. *Ioanna de Meaux* 1. cedente Pe-
1344. tronillâ ei ſubrogatur 1344. vna è quatuor Longicampi monialibus; huius tempore Reginæ mortuæ viſcera terræ mandauit: & Ioannes Rex dona patris confirmauit. Cùm per decennium gubernaſſet Ioanna, à Rege in ſuum monaſterium amandatur, & eius loco.

3. *Beatrix de Praelle* ſuccedit. Capto autem Ioanne Rege ab Anglis
1360. 1356. & pretio trium millionum aureorum redempto anno 1360. vt ex ſuâ patte cœnobium quod à Regibus D tot bona acceperat, eius libertati conferret, Religioſæ gemmas, auri & argenti vaſa Eccleſiæ vendidêre, quæ à Rege Philippo dono acceperant. Nihilominus toparchiam de Pontponet pretio emêre cum omnibus iuribus feodo connexis, ſed bello per multos annos ingruente; ad id anguſtiarum deuenêre, vt altare ipſum, quod ſanè diuite materiâ conſtabat diuendere cogerentur vt vitam ſuſten-
1371. tarent. Fatis ceſſit Beatrix 17. Februarij 1371.

4. *Agnes de Praelle*, paulò poſt diem vltimum obiit.

5. *Margareta de Morenx* vltimâ Februarij eodem anno ſufficitur, magnâ prudentiâ domum per annos 38. rexit. Eius tempore Carolus cognomine Sapiens & Ioanna Borbonia coniux annuos redditus auxêre, necnon Ioanna de Luxemburgo Comitiſſa de Ligny & S. Pauli, ſoror S. Petri Cardinalis à Luxemburgo, quæ votum emittens ſub regulâ S. Franciſci ibi vitam degens moritur & ſepelitur. Margareta verò 12. Nouemb. 1409. 1409.
vitæ terminum expleuit.

6. *Maria de Praelle* 1. tertia huius familiæ, probatæ omnino vitæ & virtutis, maximè tempore belli & peſtis, quæ bis domum afflixêre cum inopiâ: poſt annos 15. gubernationis ad ſuperos euolauit.

7. *Giralda de Villers*, eligitur 20. Februarij 1424. ad religionis habi- 1424.
tum ſuſcepit Ioannam d'Ailly Vicedomini Ambianenſis filiam, quæ poſt annos 20. Abbatiſſa Iotri Ordinis S. Benedicti creatur: Giralda verò poſt 31. annos ab electione naturæ debitum perſoluit in Octauâ S. Franciſci.

8. *Maria de Beauſſaut* aliàs *de Montmorency* 2. an. 1455. ad ſedem deceſ- 1455.
ſoris conſcendit, cuius tempore cœnobij ditiones multùm augentur: poſt 29. annos Cal. Iulij 1484. è vitâ migrauit.

9. *Philippa de Luxembourg* 1. Petro Comite S. Pauli Aurei velleris Equite & Margaretâ de Balcio genita, ſoror Ludouici Franciæ Conſtabularij & Franciſci Cenomanenſis Epiſcopi, 4. Iulij 1484. pari vocum nu- 1484.
mero cum moniali è gente Croyacâ contendit, ſed hæc ſuum ius ceſſit Philippæ, Rege id poſtulante cui affinis erat: vixit ita humilis quaſi ſui generis dignitatem penitùs ignoraret, adminiſtratâ per 30. annos Abbatiâ munus depoſuit, & tradidit baculum paſtorale ſequenti.

10. *Iolanda de Luxembourg* quam è monaſterio Nouigenti Artaldi accerſiuit menſe Auguſto 1514. poſſeſ- 1514.
ſionem adipiſcitur breui moritura.

11. *Ioanna Confard* 2. menſe April[is] 1515. vnicâ voce Ioannam d'Ailly ſuperauit. Ipſa verò tum regularis obſeruantiæ, tum œconomicæ ſollicita, domui vehementer profuit, nam in censâ Eccleſiâ & integr[...] cœnobi[...]

1526. Maij vltimo, ipſa hanc calami- A
1534. tatem curâ ingenti reparauit, & one-
re ſe abdicauit 1534.

CROY. 12. *Carlota de Croy*, clariſſimo ſan-
guine oriunda ex connubio Henrici
toparchæ Croyaci, Comitis Porceani,
& Carlotæ de Chaſteaubriand, ſo-
ror Philippi primi Ducis Arſchotani
& Guilelmi Cardinalis Toletani Ar-
chiepiſcopi, Cameracenſis Præſulis,
opus à Ioannâ cœptum perfecit, à
Reginâ Eleonorâ Auſtriacâ viſitatur,
tum vrgentibus parentibus bullâ Pon-
tificiâ in Flandriam traducitur 1540.
ad Abbatiam de Gilhengien; ante- B
quam verò proficiſceretur elegit.

13. *Philippam Guiores* 2. xi. Auguſti,
1568. quæ domum in decus priſtinum reuo-
cauit, deinde fatis fungitur 1568.

PELLEVÉ. 14. *Philippa de Pelleué* 3. Eccleſiam
ornauit organis, & domum illuſtra-
uit, conſentiente congregatione ſuâ
1607. magiſtraturam depoſuit menſe No-
uembri 1607.

15. *Catharina de Pelleué*, per annos
1618. 11. rexit, terras reliquit 24. Iulij an.
1618.

16. *Ioanna de Baufremont de Senecé*
3. eodem menſe & anno ad Abbatiæ
curam euocatur. C

17. *Iſabella de Seue* ſoror Anthonij
Abbatis Inſulæ Barrenſis, etiamnunc
præeſt.

SEVE. Faſcé d'or & de ſable de 6. pieces, à la bordure componée d'or & de ſable.

MONSBENEDICTVS, Ordinis
Auguſtiniani, diœceſis Biſonticen-
ſis.

MONTISBVRGVS diœceſis Con-
ſtantienſis in Normanniâ Ordinis Be-
nedictini, ædificatur à Balduino de
Reuers auctore Guillelmo Gemmeti-
cenſi lib. 7. Hiſt. cap. 22. inde locu-
pletatur à Guillelmo Rege Angliæ,
& Duce Normanniæ cognomine Ru-
fo: cuius carta rectè hîc apponenda
videtur ex ſchedis Andreæ Querce- D
» tani. VVILLELMVS Rex Angliæ,
» & Dux Normanniæ, Archiepiſcopis,
» Epiſcopis, Abbatibus, Comitibus,
» Vicecomitibus, omnibus iuſtitiis ſuis
» per Angliam, & Normanniam con-
» ſtitutis, ſalutem in Domino. Sciatis
» quòd ego &c. dedi & conceſſi pro
» ſalute animæ meæ, & omnium ante-
» ceſſorum & ſucceſſorum meorum, &
» pro ſtatu & incolumitate regni, &
» Ducatus mei, do etiam & concedo,
» & principali authoritate meâ confir-
» mo Abbatiæ S. Mariæ MONTIS-
» BVRGI, & Abbati, & monachis in

MONTEBOURG.

A câ de cæterò Deo ſeruientibus lo- »
cum in quo ſita eſt Abbatia, & vil- »
lam Montiſburgi cum mercato, & »
nundinis, & molendinis, & omnibus »
pertinentiis. Volo etiam & diſtrictè »
præcipio, ne iuſtitiæ meæ manum mit- »
tant pro iuſtitiâ faciendâ in villâ »
Montiſburgi diebus mercati, ſiue nun- »
dinatum, ſed plenariam habeant iu- »
ſtitiam Abbas & monachi de omni- »
nibus quæ in villâ Montiſburgi die- »
bus illis euenerint, & de omnibus re- »
bus, de quibus affidare poterunt ho- »
mines ſui, qui ſunt propriè res ipſo- »
B rum: liberi, & quieti ſint prædicti »
Abbas & monachi Montiſburgi per »
omnem terram meam, à teloneo, & »
paſſagio, & pontagio, & omni con- »
ſuetudine vbicúmque fuerint, in ter- »
râ, & in mari, & in portubus emen- »
tes, & vendentes, vel locantes. Do »
etiam & concedo prænominatæ Ab- »
batiæ, & Abbati, & monachis in fo- »
reſtâ meâ Montiſburgi, ligna clauſi- »
ua, & foco & ædificiis, & omnibus »
aiſiamentis neceſſaria. Hæc omnia »
concedo & confirmo manu meâ. Si- »
gnum Anſelmi Cantuarienſis Archi- »
epiſcopi, Sig. Radulphi Epiſcopi Ci- »
C ceſtriæ, Sig. Rogeri Epiſcopi Saliſ- »
ber. Sig. Ranulphi Epiſcopi Du- »
nelm. Sig. Herberti Epiſcopi Norui- »
cenſis &c. Huius autem cœnobij de- »
dicationi interfuêre Hugo Rotoma-
genſis Archiepiſcopus, Ricardus Con-
ſtantienſis, Rothaldus Ebroicenſis,
& Henricus primus Rex Guilelmi fi-
lius: at verò præfuerunt Abbates eâ
ſerie.

1. *Rogerius de Sanctâ Cruce* Mona-
chus primus Abbas, quem Robertus
de Monte in tractatu de Abbatiis
Normanniæ notat hoc Monaſterium
in dominio Ducis Normanniæ con-
D ſtruxiſſe: fuit vir religioſus & Vui-
mondi Epiſcopi Auerſani ſocius.

2. *Vrſus* Subprior Gemmeticenſis,
qui ædificiis Montemburgum nobi-
litauit.

3. *Petrus* I.

4. *Valterus* eiuſdem Abbatiæ mo- 1152.
nachus anno 1152.

5. *Raimundus* 1163.

6. *Guilelmus* I.

7. *Robertus*.

8. *Ioannes*.

9. *Rogerius* I.

10. *Balduinus* 1242. 1242.

11. *Thomas* 1265.

1274. 12. *Petrus* 2. 1274.
13. *Rogerius* 2.
14. *Petrus* 3.
1318. 15. *Ricardus* 1. 1318.
16. *Petrus* 4. 1360.
17. *Michael* 1386.
1406. 18. *Stephanus* 1406.
19. *Ricardus* 2.
20. *Guillelmus* 2. 1461.
1466. 21. *Guilelmus de Tinteuille* 1466.
22. *Claudius de Roye* 1483.
23. *Girardus de Montmiral* 1488.
1490. 24. *Carolus Boucher* 1. 1490.
25. *Nicolaus de ſaint Ouen* an. 1526. Prior S. Ioannis de Houdan, Paro- B chus de Beinâ 1556.

1563. 26. *Carolus de Borbonio* 2. Cardinalis 1563.

27. *Bonus Broaus* Senator Pariſienſis 1584.

28. *Iacobus de Serres* Epiſcopus Podienſis.

29. *Iuſtus de Serres* Epiſcopus Podienſis.

30. *Melchior de Polignac* ex vetuſtâ & nobili editus proſapiâ Vicecomitum Poliniaci, parentibus Gaſparo-Armando Vicecomite Poligniacenſi, Marchione de Chalençon, Equite Torquato S. Spiritus, & Anicienſis C vrbis Præfecto Regio, ac Claudiâ-Franciſcâ de Tournon, nunc ſedet.

Mondée. MONSDEI ſancto Martino ſacer, Ordin. Præmonſtratenſis, diœceſis Baiocenſis, conditur à Iordano de Homneto Lexouienſi Præſule.

Mont S. Eloy lez Arras. MONS SANCTI ELIGII Attrebatenſis diœceſis, Ord. S Aug. vbi tradunt ſacellum ab Eligio Nouiomenſi conſtructum fuiſſe, poſt cuius euerſionem, Fulbertus Epiſcopus Attrebatum denuò ædificatum Canonicis ſæcularibus addixit, quorum loco inſtituti Regulares ſectæ Auguſtinianæ
1066. circa an. 1066. vti obſeruant Miræus D
cap. 38. Orig. Aug. Gazetus, & Locerius vbi Abbates referuntur, ſed iſte indiculus ex variis cœnobij monimentis auctior in lucem prodit.

1. *Ioannes* 1. inſtitutus à Lietberto 1068. quem aliqui volunt fuiſſe diſcipulum Iuonis Carnotenſis: obiit 7. Aprilis 1108.

2. *Ricoardus* ex Priore Clauſtrali an. 1111. Romam ad Pontificem Paſcha-
1130. lem 2 profectus eſt, deceſſit 15. Martij 1130.

3. *Hugo* ſancti Bernardi Clareuallenſis Abbatis amicus, Concilio La- A teranenſi intereſt & aliis ſynodis Galliarum, necnon Remenſi: ſpiritum exhalauit 1151. Auguſti 12.

4. *Radulphus* ex Priore de Rebreu-
ues intereſt Concilio Turonenſi, natu-
ræ debitum perſoluit 8. Martij 1164. 1164.

5. *Vuicardus* denaſcitur 1165. Aprilis 19.

6. *Vuirinfridus* ex Præpoſito, deficit 29. Ianuarij 1166.

7. *Euſtachius*, vir fuit ſcientiarum
diuinarum & humanarum valde pe-
ritus ex chronico Abbatiæ Vedaſti-
næ, in viuis eſſe deſiit 7. Nouembris 1181
B 1181.

8. *Ioannes* 2. obtinuit à Papâ Lu-
cio 3. priuilegium mitræ & ornamen-
torum Pontificalium: fuit donatus
ab Vrbano 3. Pont. Max. Epiſcopa-
tu in partibus Orientalibus, in cuius
regimine extremum diem clauſit 5. 1192
Septembris 1192.

9. *Gregorius* ex Priore de Rebreuues prouiſus 1193.

10. *Reynardus* obiit 30. Auguſti an. 1199.

11. *Aſſo* Prior Aubigniaci tertio
ab vrbe Attrebatenſi lapide migra-
uit ad meliorem vitam 19. Aprilis an. 1208.
C 1208.

12. *Deſiderius* ex Decano S. Petri Inſulenſis, poſtmodum Al[illegible]aci Prior, Abbas factus, Eccleſiam nouo opere à fundamentis erexit, [illegible] vniuerſæ carnis ingreſſus 23. Februarij 1219.

13. *Ricardus de Salliaco* perf[illegible] Ec-
cleſiam eâ formâ quâ nunc ſpectatur
1219. Ex Supprapoſito electus Ar- 1219
chimandrita: mortuus 18. Martij anno ſal. 1239.

14. *Simon de Neufuille* Burgundus
Radulfi Attrebatenſis Epiſcopi ne-
pos, priùs Officialis & Archidiaco-
D nus in eadem Eccleſiâ; [illegible] Abbas
S. Ioannis Senonenſis 1229. & [illegible]
ad Montem S. Eligij vbi Re[illegible]
fuerat traducitur, extinctu[illegible] 6. De- 1248
cemb. 1248.

15. *Ioannes de Baraſtre* 2 ex Præpoſito Abbatiæ cinxit monaſterium muris, vt hodie cernuntur. S. Ludouico Regi valdè acceptus ab eo plura impetrauit. Hic miſit formu[illegible] vitæ regularis ac conſtituti[illegible]um Abbatiæ Montis S. Eligij ad Ioan[illegible] Abbatem ad Gemellos, in[illegible]itatu[illegible] à Gregorio x. Pontifice ad Con[illegible]lium Lugdunenſe, ſed ob lon[illegible]

1276. ætatem intereſſe non potuit: mortuus A eſt 14. Martij 1276.

16. *Stephanus de Firmemont*, aliàs *du Fermont* nobilis ſtirpe, ex Suppræpoſito ac Doctore Theologo Pariſienſi, interfuit Concilio Lugdunenſi, poſtulatus in Epiſcopum Attrebatenſem, infulas recuſauit: defunctus

1291. eſt die feſto Aſſumptionis B. Virginis 1291.

17. *Seruatius* Doctor Theologus, & Pariſienſis Facultatis Decanus ac Roberti Comitis Attrebatenſis à conſiliis, benedicitur Abbas in æde B. Mariæ à Guillelmo Epiſcopo Attre- B

1314. batenſi: fato fungitur 27. Ianuarij an. 1314.

18. *Bernardus du Pont* ex Priore de Rebreuues, obiit 29. Iulij 1324.

19. *Nicolaus de Duyſants* 1. Doctor Theologus deceſſit 25. Martij anni 1350.

20. *Michael Coulon* 1. ex Priore de

1361. Rebreuues interiit 1361. 11. Septembris.

21. *Iacobus de Sailly* anteà Suppræpoſitus Monaſterij diem clauſit 1362. 29 Iulij.

22. *Nicolaus de Noielette* 2. mortuus 1388. 18. Nouemb.

1424. 23. *Michael d'Alennes* 2. emigrauit C à ſæculo 1424. Nouemb. 4.

24. *Ioannes Bullot* 3. è loco de Gouy in pago Tardanenſi: obiit 3. Iulij 1452.

25. *Ioannes Pingrelem* 4. mortalitatem expleuit 1486. Decemb. 24.

1520. 26. *Antonius de Compigny* interiit 1520. Maij 20.

27. *Ioannes de Feucy* 5. Comes Conſiſtorianus, Magiſter libellorum ſupplicum Caroli V. Imp. qui hunc Abbatem cum Eleonorâ & Mariâ ſororibus inuiſit, fato eripitur 24. April. an. 1542.

1543. 28. *David Hay*, ex Præpoſito ex- D tinctus 25 Iulij 1543.

29. *Guilelmus de la Ruelle* inauguratur 2. Ianuarij 1544. Vicarius Generalis Pertenoti & Ricardoti Epiſcoporum Attrebatenſium: deuixit 5. Iunij 1571.

30 *Ioannes Malpau* 6. ex Præpoſito moritur 1574. feſto S. Andreæ.

1576. 31. *Georgius Billot* 1576. Febru. 6. tranſiit ad meliorem vitam 19. Maij 1587.

§ 32. *Ludouicus Pippet* ex Priore Conuentuali terras reliquit 1591. 25. Ian.

33. *Hadrianus du Queſnoy* 1. Prior de Rebreuues, mortalitati debitum 1624. ſoluit 9. Iulij 1624.

34. *Hadrianus le Vaillant* 2. anteà Prior Monaſterij, Eccleſiam variis donariis exornauit, viuere deſiit 1625. 10. Maii.

35. *Franciſcus d'Oreſmieux* benedicitur 21 Octob an. 1625. deceſſit 26. 1639. Octob. 1639.

36. *Hieronymus de Vuarlincourt* ex Priore Abbatis inſignia excipit 29. Maii 1640.

MONTISFORTIS Ord. S. Aug. *Montfort* diœceſis Maclonienſis, conditur ſub inuocatione Diui Iacobi circiter annum 1152. à Guillelmo Montisfortis 1152. toparchiâ, clarâ in Armoricis familiâ, cuius loci Abbates ſequuntur ex tabulario Monaſterii.

1. *Bernardus* magnæ ſanctimoniæ vir, iacet in clauſtro, vbi olim erat Capella antiquitùs à S. Melanio Redonenſi pendens, quam rogatu Guillelmi Montisfortis domini in Abbatiam annuit inſtitui, cui plurima bona largitur vt patet ex conſenſu Guilelmi 1152. qui aſſeruatur in archiuo S. Iacobi.

2. *Ioannes de Vaunoiſe* 1. Dolenſis Epiſcopus, mortuus 1189. iacet in na- 1189. ui Eccleſiæ S Iacobi.

3. *Breſcellus* iuxta Ioannem ſepultus.

4. *Tuallus* obiit 1205. humo tradi- 1205. tus in choro ante maius altare.

5. *Guilelmus* 1. è parochiâ S. Maugandi natus, propè Bernardum tumulatur 1215.

6. *Guilelmus de Pontcunto* 2. 1217. ia- 1217. cet in naui Eccleſiæ.

7. *Eucnus* 1219. in eodem cœnotaphio quieſcit.

8. *Robertus*, depoſitus ante altare 1240. S. Catharinæ 1240.

9. *Radulfus* 1. Roberti nepos.

10. *Gaufridus* carnis ſarcinam liquit in naui Eccleſiæ 1296.

11. *Ioannes de Belleuille* 2. iuxta ingreſſum chori tumulatus.

12. *Radulphus le Moluier* 2. quieſcit 1332. in medio chori 1332.

13. *Radulfus Dolnoir* 3. partem Eccleſiæ inſtaurauit, & tumulum habet in choro 1360.

14. *Radulfus* 4. moritur 1362.

15. *Petrus Adeline* obiit Andegaui 1401. ibidem apud Franciſcanos ter- 1401. ræ mandatur.

16. *Guilelmus* 3. defecit 1410.
17. *Bertrandus Harel* 1. iacet ad maius altare 1448.
18. *Robertus Hubert* ſepultus in Ca-
1463. pellâ S. Michaelis 1463.
19. *Ioannes de la Doueſneliere* 3. humatur in Capellâ B. Virginis 1472.
20. *Bertrandus de la Doueſneliere* 2. Ioannis nepos, propè eum 1484. terræ conditus eſt.
21. *Briandus de la Doueſneliere* nepos ſuperioris.
22. *Ægidius de Guebriac* defunctus
1508. 6. Decemb. 1508. ad latus chori cum aliis Abbatibus reſurrectionem expectat.
23. *Guido le Clerc* Epiſcopus Leonenſis, ac primus Abbas Commendatarius S. Iacobi, item B. Mariæ de Rotâ vbi ſepelitur.
24. *Guilelmus de Cacé* 4. extinctus 1535. Iulij 8.
25. *Carolus Pineau* Suffraganeus Do-
1549. lenſis Epiſcopatus interiit menſe Martio 1549.
26. *Rolandus de Neufuille* Epiſcopus Leonenſis an. 1562. oriundus è domo du Pleſſis Bardoul in diœceſi Redonenſi, prouiſus de Abbatiâ S. Iacobi
1613. 1549 moritur Redonis 1613. Februarij 5. annos natus 83. iacet in Eccleſiâ S. Pauli Leonenſis.
27. *Ioannes Tanoarn* 4. toparcha du Pleſſis Bardoul, & de Querdanoarn, nominatur Abbas S. Iacobi 1609. 22. Iulij cedente auunculo Rolando 1608. Admiſit in ſuum Monaſterium reformationem Canonicorum Regularium S. Auguſtini an. 1637. ex conuentione initâ 1635. cum Carolo Faure Abbate S. Genouefæ Montis, ac Generali Ordinis Canonicorum
1647. Regularium. 1647. 1. die Maij appoſuit primum lapidem in dormitorio, & aliis regularibus locis Monaſterij, collatis ad hoc opus pro conſtructione ſex millib. librarum.

Montmajour lez Arles. Monsmaior primo ab vrbe Arelatenſi lapide, vetus & nobile virorum Monaſterium Ordinis Benedictini, titulo S. Petri fundatur, vetuſta epigraphe in ſacello S. Crucis à Carolo Magno Imperatore renouatum, poſt Sarracenorum excidia mendosè aſſerit, cùm nondum eſſet conditum Monaſterium; etenim extat in archiuis Montiſmaioris documentum permutationis inter Gontarum Epiſcopum Foroiulienſem & Præpoſitum

A Arelate, qui inſulam Diui Petri de Montemaiore vbi ſita eſt nunc Abbatia, ad Præpoſituram pertinentem, tradit Teucindæ, quæ multa ipſi prædia vice verſâ conceſſit, vt Arelatenſis Archiepiſcopi hac de re litteræ docent, quæ inter ſchedas Pereſcianas cum ſequenti Abbatum nomenclaturâ aſſeruantur iis conceptæ verbis in originali.

In nomine *Dei ego Manaſſes gratiâ Dei Archiepiſcopus, necnon Gontarus Epiſcopus, atque Præpoſitus commutamus. Teucinda Deo deuota, vnà per voluntatem congregatione ipſius Eccleſiæ S. Stephani & bonam voluntatem. Certum quidem & manifeſtum eſt enim, quia ſic placuit animis noſtris & placet, & propriâ & ſpontaneâ voluntate noſtrâ hoc elegimus, bona voluntas, vt iam dictus dominus Manaſſes gratiâ Dei Archiepiſcopus, necnon & Gontarus Epiſcopus atque Præpoſitus vnà per conſenſum & voluntatem Canonic. S. Stephani, commutare & concedere volumus, quod ita & facimus. Commutamus vobis in Comitatu Arelatenſe inſolam S. Petri quæ nominant à* Monte-Maiore, *ibi donamus totum & ab integrum, ſic ipſa inſola quòd pertinet ad Præpoſitum; & recepimus nos alium alodem in commutatione parte S. Stephani vel Canonicis, quod pertinet ad Præpoſitum, qui eſt in ipſo Comitatu Arelatenſe in villâ quæ nominant Barcianicus, in ipsâ villâ. Commutamus vobis campo culto ad ipsâ Elſeriâ conſortes de vno latus, Bermundus de alio latus, Adalilda de vnà fronte via publica, de alio fronte ipſa Elſeria, & in ipsâ villâ alio campo de Monterotundo conſortes & vno latus Bermundus, de alio latus Adalalde, de vno fronte, via publica, de alio fronte terra Egreſta. Et in ipsâ villâ tertio campo in loco qui dicitur Formigario, conſortes de vno latus terra S. Stephani, vel Canonicis de alio latus Bermunnus. De vnà fronte Adalilde herede, de alio fronte via publica. Et in ipsâ villâ quarto campo, in loco qui dicitur ab ipſa Iuncaria, conſortes de vno latus exago communale de alio, latus Adalilde herede de vno fronte ſtrata publica, de alio fronte Bermunno herede. Et quintus campus in loco denominato ad via quæ dicitur Vcetra, ibi commutamus vos conſortes de vno latus, Adalilde herede & de alio latus ipſe Adalilde herede; de vno fronte ſtrata publica, de alio fronte terra S. Stephani. Ac ſi quis alij ſunt conſortes quæ iſta noſtrâ hereditate com-*

mutamus S. Stephani vel Canonicis qua vos nobis commutamus ad proprium alodem habeatis .... poſſideatis iure veſtro qua vos indicetis abhac deffendatis, & quicquid exinde facere aut iudicare volueris, Teucinda Deo deuota maneat vobis, plenißimam poteſtatem facere volueris. Si quis vos vel ſucceſſores noſtri contrà hanc commutationem irrumpere voluerit &c. Facta commutatione iſtâ in Arelate ciuitate publicè NN. Octob. anno XII. regnante Conrado Rege Alamandorum, vel Prouinciæ. S. Manaſſes Archiepiſcopus firmauit, Contarus Forojulienſis fir. Iſrael Aquenſis Archiepiſcopus, Honoratus Epiſcopus, Guarnerius Habba, Ayraldus Abba, Adalbertus Decanus, Adalbertus Preſbyter &c. Lanbertus præſens fuit, Boſo Comes firmauit &c. Baſilica huius Monaſterij conſecratur an. 1016. Maij 30. ſeries verò Abbatum quos inuenire potuimus in tabulariis hæc eſt.

954. *Garnerius* an. 954. & 961. ex originali Montiſmaioris, cuius depoſitio in Mortuologio notatur 7. Idus Ianuarij.

Mauringus an. 964 & 977. cui Teucinda benefacit, ſummus Pont. & Conradus Rex priuilegia confirmant, Leo 8. ei priuilegium Apoſtolicum
964. impertitur 964. menſe Decembri, indict. 7. in cartophilacio repertum. Teucinda verò conſentiente Riculpho donat Mauringo inſulam Montiſmaioris, vbi colitur memoria S. Mariæ & S. Petri Apoſtoli, Guilelmo Comite firmante Arelate an. 977. 13. Calend. Septemb. anno 37. Conradi.

Raiambertus I. enunciatur in cartâ
979. Mathildis pro conſtructione Correnenſis monaſterij 979.

Riculphus Epiſcopus & Abbas religioſiſſimus, nepos Teucindæ.

Archinricus anno Chriſti 1000. cui Amalricus Aquenſis Epiſcopus ceſſit Eccleſiam S. Petri Hermenſis Heldeberto
1002. Iudice 1002. indict. 1. Nouemb. XIII. & donationem decimorum: eidem Rotbaldus & vxor largiti ſunt totam toparchiam de Pertuſio anno 1002. vt habetur in tabulario Montiſmaioris, ex quo ſequens priuilegij documentum exſcribere libet:

« SERGIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, notum omnibus fieri volumus præcipuè Amalrico Archiepiſcopo, Poncionique Archiepiſcopo Eldiberto, Iocelino, Almerardo, & Frodoni Epiſcopis, cæteriſque tam clericis quàm laicis, ſalutem & benedictionem Apoſtolicam &c. Sciatis, quod Archinricus Abbas ad noſtram Apoſtolicam Sedem Aubertum Monachum miſit, vt noſtrâ benedictione Stephanus Epiſcopus Eccleſiam S. Mariæ, S. Ioannis & S. Petri, ac S. Benedicti conſecret ac benedicat. Id ſciatis, facimus in eius conſecratione talem benedictionem, & abſolutionem concedimus, vt quicunque ad eam pœnitens in conſecratione ipſius aduenerit, tale remedium percipiat. Ibi tertiam partem pœnitentiæ illi dimittimus, & Eccleſiam vſque apud caput anni ei reddimus, & pacem & capillos incidere habeat, & ſi mors in capite anni euenerit, vel infra annum, ex noſtrâ parte abſolutus permaneat, & ſi deſiderans per infirmitatem annualiter venire nequiuerit, & interueniente morte occubuerit, in eam abſolutio permaneat. Aldibertus verò & Rainoardus qui hanc cauſam propter amorem Dei fieri in eorum poteſtate adiuuando cupiunt, de pœnitentiâ de quâ modò ſuſpitant abſoluti ſint, & habeant integram licentiam & poſſibilitatem in quantum voluerint tam ipſi quàm ſui, augendi & creſcendi eundem locum nouiter ædificatum, & cœnobium Montiſmaioris quod iuris eſt Romanæ Eccleſiæ, & S. Petri & noſtri, tam in honoribus Eccleſiaſticis, quàm in ſui poteſtate habent, quàm in ceteris poſſeſſionibus iuxta piam petitionem venerabilis Abbatis prædicti loci Archinrici, & modo & in futuro, ſicut olim Lambertus pater eorumdem militum conueniendo ſcribere fecit; Quicumque verò huic loco Correno vel Montimaiori benefecerit, talem benedictionem accipiat ſicut diximus, & qui ad hanc Eccleſiam ibit, ſecurus de omnibus inimicis ſuis vadat, & qui ei aliquod impedimentum præſtiterit, ſciat is excommunicatum & anathematum. Si quis itaque quod non optamus, temerario auſu &c. Sergius Sanctæ Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ Præſul, Petrus Epiſcopus, Creſcencius Epiſcopus, Petrus Epiſcopus, Gregorius & Stephanus Epiſcopi. Datum Laterani per manus Ioannis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconi Cardinalis

Raiambertus 2. ſeu *Raymbertus*, in A
c[illegible]us præſentiâ donat Aicardus S. Pe-
tro Montiſmaioris quartam partem in
villâ S. Petri in Oleriâ & Boleode-
1008. nâ apud Arelatem indict. 5. an. 1008.
regnante Radulfo Rege; idem Raym-
bertus conſtruxit cryptam S. Crucis,
quam ad eius petitionem Poncius A-
relatenſis Archiepiſcopus conſecrauit,
indulgentiámque conceſſit, ac con-
firmat tam ex parte ſuâ, quàm Cano-
nicorum priuilegia Apoſtolica colla-
ta Mauringo Abbati & Riculpho; ei
donat Paracols Mathildis an. 1040.
in cartophilacio Montiſm.

1049. *Pontius* ex tabulis annorum 1049. B
& 1057.

Rotlannus præfuit 1059. ex donatio-
ne Gaufridi Comitis, & Stephaniæ
vxoris, ac recenſetur in tabulâ 1067.
vbi ordinationis annum nonum in-
di[illegible]at. Huic Abbati Stephania Co-
mitiſſa ac filius Bertrannus dederunt
ſuóque Monaſterio pro animâ Comi-
tis Gaufridi res hæreditatis ſuæ in
Epiſcopatu Auenionenſi in villâ Lau-
1063. reatâ an. 1063. indictione 1. Nomi-
natur 1069. in diffinitione factâ pro
caſtro Pertuſij, Roſtagno Archiepiſ-
copo Aquenſi ex tabulario Abbatiæ. C

Heldebertus circa an. 1090. donat
Matarono de Baucio, qui ſub Raiam-
baldo & Aicardo Archiepiſcopis vi-
xit.

1103. *Vuillelmus* an. 1103. ex membranâ
Paſchalis Papæ & 1106. in priuile-
gio Gibilini Arelatenſis Antiſtitis, ei
confirmantis Eccleſias S. Romani &
B. Mariæ, retento tantùm cenſuali
vſu ſeptem ſolidorum Egidienſium
denariorum, ex originali Montiſ-
maioris.

Petrus an. 1120. ad quem extat Cal-
liſti Papæ diploma de donatione Ro-
ſtagni Auenionenſis Epiſcopi, Ca- D
pellæ S. Mariæ in villâ S. Remigij.

Poncius 1138. menſe Nou. in cartâ
conuentionis inter eũ & Iudæos Are-
latenſes pro territorio Mirimaris ſub
Conſule Prouinciæ Berengario Rai-
1150. mundo 1150. ei adiudicatur à Rai-
mundo Berengario Comite Prouin-
ciæ tertia pars toparchiæ de Peliſſa-
ne. In eius fauorem quoque ſenten-
tiam pronunciauit Berengarius Co-
mes aduersùs Hugonem de Baucio,
qui vſurpabat caſtrum de Miramas
1150. ſuperiore anno 4. Nonas No-
uembris in generali Capitulo firmat
Ioanni Abbati Floregiæ Eccleſiam
S. Petri Bellimontis ex ſchedâ Mon-
tiſmaioris, & 1158. indict. 5. memo-
ratur in altero diplomate pro Poncio
Floregiæ itidem Archimandritâ.

Ioannes ſub Raimundo Archiepiſ-
copo Arelatenſi Abbatiæ tenuit cla-
uum an. 1177. quo anno recenſetur in
cartâ Arelatenſis Capituli.

Guillelmus 1184. ex Bullâ Lucij 3. 1184.
Papæ.

Fulco de Cabanis 1189. & 1193. men-
ſe Aprili. Hugo de Baucio Raimun-
di Berengarij Comitis Prouinciæ Ba-
iulus litem diremit inter eum Abba-
tem, & Guill. Cabacium de Trinca-
tallis ſuper controuerſiâ capturæ ſtu-
rionis in fluuio Rodano, vt notatur
in tabulario Montiſmaioris ſub arma-
rio Arelatenſi, vixit adhuc 1198. ex 1198.
actis tranſactionis.

Franciſcus 1203. in cartâ ceſſionis
Triſtanni de Marignanâ.

Vuilelmus cui Comes Forcalquerij
& Adalaidis filius Guilelmus, ven-
didit totum ius ſuum in villâ & te-
nemento de Graueſons diœceſis Aue-
nionenſis, pretio 20. millium ſolido-
rum Raimundenſium apud Pertuſium,
præſente Cabellicenſi Epiſcopo 7.
Idus Aprilis 1212. Tranſegit cum Ar- 1212.
chiepiſcopo & Canonicis Arelatenſib.
1215. eidem Vuilelmo Raimbaudus
de Agouto filius Guiranni de Simia-
nâ, & Poncia de Agouto vxor eius,
dederunt omne ius quod habebant in
caſtro & villâ de Graueſons 1231. 16.
Kal. Nouemb.

Guido an. 1234. ex priuilegio bullæ 1234.
Gregorii 9. Papæ.

Raimundus 1248. & 1251. 14. Kal.
Iulii, cui Guillelmus filius Comitis
Forcalkerii fidem clientelarem præ-
ſtar, & hominium de iis quæ ab ipſo
tenebat.

Guillelmus de Bonnis vel *de Bonliis*

Bertrandus de Montemirato 1266. 1266

Bernardus 1271. edidit conſtitutio-
nes pro recto Abbatiæ regimine.

Petrus anno 1285.

Stephanus de Montecareno Religioſus
Montiſmaioris electus 1294. & 1297.
Bonifacius 8. Priorarum S. Antonii
Viennenſis à iuriſdictione Montiſma-
ioris ſubtractum, erigit in Abbatiam
Ordinis Auguſtiniani: hinc ortæ lites
innumeræ.

Bertrandus Maleſinguis de Mauſſang, 13[illegible]
1307. & 1315.

Guilelmus

Guilelmus de Cadola 1319.
1329. *Raymundus de Bulbone* 1329.
Petrus præſidebat an. 1349.
Rambertus 1354.
Iaubertus de Liurone 1363.
Petrus de Canillac Epiſcopus Maga-
1367. lonenſis, & Abbas 1367.
Poncius de Vlmo Religioſus Montiſ-
maioris 1369. inde Abbas S. Victoris
Maſſilienſis 1379.
1385. *Faydītus d'Arſeuil* Cardinalis Aue-
nionenſis, Adminiſtrator Montiſma-
ioris 1385.
Galeottus Cardinalis Diaconus S.
Angeli ad Velum Aureum Admini-
ſtratot erat 1393. ex ſchedis Abba-
tiæ.
Petrus de Luna Hiſpanus, Abbas an.
1393. dictus Antipapa Benedictus
XIII.
Ioannes Hugolen natus à S. Remi-
1395. gio electus 1395. rexit & an 1420.
Ludouicus Allemand Cardinalis Are-
latenſis 1433.
Ioannes de Besuuau Epiſcopus An-
1446. degauenſis, Abbas 1446. & 1449. quo
an. vacabat Abbatia.
Petrus de Foix Cardinalis 1452.
Philippus de Leuis Cardinalis 1466.
1480. *Euſtachius de Leuis* Archiepiſcopus
Arelatenſis 1480.
Nicolaus Cibo Archiepiſcopus Are-
latenſis Abbas 1489. & 1492.
Rodulphus Boniſace Ordin. Benedi-
ctini Religioſus, Abbas S. Saluatoris
Vicecomitis, Conſtantienſis diœceſis
in Neuſtriâ, vltimus eorum qui ſuf-
fragiis Capitularibus electus eſt die
1499. Veneris 26. Iulij 1499. ſedit & 1502.
Claudius de Pictauia Religioſus. Hic
iuſſu Lud. 12. Francorum Regis no-
minatus Abbas vixit 1506. & 1513.
obiit 1546. Aug. 13.
Aymarus de Maugeron Epiſcopus
Glandatenſis, Abbas Commendata-
1547. rius 1547. 1561. mortuus Lutetiæ an.
1564. Aprilis 28.
Ioannes-Franciſcus de Purpuras Pede-
montanus, Abbas Commendatarius,
à Rege Carolo IX. nominatus 1564.
Ioannis Angeli Senatoris ac Viceſe-
neſchalli Saluciarum filius; Iſte Ab-
bas iuris Doctor peritus, inde laicus
tranſiit ad dignitatem Seneſcalli Mar-
chionatus Salutiarum.
Claudius d'Anſelme Auenionenſis, ſu-
perioris reſignatione, & nominatione
1582. Regiâ an. 1582. obiit 1590. Nouem-
bris 4.

Dominicus Grimaldi Archiepiſcopus
& Vicelegatus Auenionenſis, regiâ
ſchedulâ Abbatiam conſequitur 1591.
deceſſit Auenione 1. Aug. 1592.
Guilelmus de Corti Corſicus, nomi-
natur à Rege Henrico Magno anno 1594.
1594. ſed bullas obtinere non valuit,
nam Guilelmus d'Auanſon Archi-
epiſcopus Ebredunenſis, poſt obitum
Dominici Grimaldi in Curiâ Roma-
nâ defuncti à Papâ Clemente 8. pro-
uiſus fuerat de Abbatiâ, cuius poſſeſ-
ſionem adeptus 1593. ſine Regis di-
plomate: at Mareſcallus d'Ornano
pro ſequenti Abbatiam impetrauit,
& citato Guilelmo Auanſonio in pri-
uato Regis Conſiſtorio, iuri ſuo re-
nunciare coactus eſt: idem Guilel-
mus deceſſit 1608 24. Aprilis apud 1608.
Miremas, cum in Abbatem Regula-
rem fuiſſet inauguratus, apud Mona-
ſterium ſuum ſepultus eſt.
Ioſephus Carolus d'Ornano Alfonſi
Franciæ Mareſcalli ex Ludouicâ de
Grace de Flaſſans filius an 1606. fra-
ter Ioannis-Baptiſtæ Equitum Tribu-
ni & Petri Abbatis S. Crucis Burdi-
galenſis.
Camillus Sauary de Breues an. 1629.
filius Franciſci domini de Breues.
Gaſto Sauary de Breues 1639. mona- 1639.
ſterium Montiſmaioris aggregatur
Congregationi reformatæ Benedicti-
næ Diui Mauri auctoritate Regis Chri-
ſtianiſſimi.
Alexander Cardinalis *Bichi* Bremen-
ſis an. 1643 Epiſcopus Carpentora- 1643.
tenſis, ceſſione Gaſtonis Abbatiæ ad-
miniſtrationem adipiſcitur, & nunc
præſidet.

MONS SANCTÆ MARIÆ, *Mont*
diœceſis Biſontinæ, Ordinis Ciſter- *Sainte*
cienſis, fundatur anno Chriſti 1218. *Marie.*
17 Kalendas Iulij: à Galcherio Do- 1218.
mino Salinenſi. Hos habuit Abba-
tes.

1. *Henricus*, qui deinde fuit Epiſ-
copus magnæ Troiæ.
2. *Stephanus.*
3. *Hugo.*
4. *Petrus.*
5. *Ioannes de Balmis* 1.
6. *Iacobus de Mieges.*
7. *Iacobus* alter.
8. *Guillelmus* 1. poſt Abbas Cla-
ræuallis.
9. *Guillelmus de Lambé* 2.
10. *Guillelmus de Liſla* 3.
11. *Bernardus.*

12. *Iacobus de Ripariâ.*
13. *Edmundus de Vallibus.*
14. *Ioannes de Pontarliâ* 2.
15. *Ioannes de Leuier* 3.
16. *Ioannes Bonnet* 4.
17. *Guillelmus de Monſtier* 4.
18. *Daniel de Calcino.*
19. *Antonius de Bergis.*
20. *Ioannes de Fraxino* 5.
21. *Fiacrius de Fugniis.*
22. *Ludouicus de Verno*, Abbas etiam de Caritate.
23. *Guillelmus de Vaultraude* 5. Abbas quoque de Miratorio.
24. *Philibertus Charreton*, qui & Abbas Roſeriarum.
25. *Gabriel Durand*, nunc viuit, menſe Iulio anni 1654.

Mons Marciani diœceſis Adurenſis, fœminarum.

Mont S. Martin. Mons Sancti Martini iuxta Caſtelletum, Ordin. Præmonſtratenſis ad fontem Scaldis, de quo S. Bernardus epiſt. 214. ad Innocentium 2. Papam.

Montmartre. Monsmartyrvm iuxta Luteriam Pariſiorum, nobile monialium cœnobium Ordinis Benedictini, fundatur à Ludouico Craſſo Rege, & Aleide Sabandâ vxore quæ illic iacet, quemadmodum fidem facit dotationis documentum è tabulario S. Martini de Campis, eâ verborum formulâ: In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis amen, ego Ludouicus Dei miſericordiâ in Regem Francorum ſublimatus. Notum fieri volumus cunctis fidelibus tam futuris quàm præſentibus, quòd pro remedio animæ meæ & prædeceſſorum meorum, & prece & conſilio cariſſimæ vxoris meæ Adelaidis Eccleſiam & Albatiam in monte qui* Mons Martyrvm *appellatur, authore Deo conſtruximus, cui videlicet Eccleſiæ & ſanctimonialibus ibidem Domino famulantibus, hæc quæ ſubſcripta ſunt in perpetuum habenda, & poſſidenda de rebus & poſſeſſionibus noſtris, annuente Ludouico filio noſtro, iam in Regem ſublimato, donamus & concedimus villam ante S. Clodoaldum ſitam, quæ vocatur Manſionuillum cum omnibus appenditiis ſuis, vineis, pratis, & nemore ad ſuos & hominum ſuorum vſus, molendinum apud Clipiacum cum concluſione aquæ, & molturâ totius villæ. In ciuitate Pariſius furnum quem ibi proprium habebamus, cum omnibus conſuetudinibus, in ſiluâ quoque noſtrâ quæ Vulcenia vocatur quo-* A *tidie vehiculaturam vnam mortuorum lignorum eis conceſſimus. Domum præterea Guerrici, & ſtationes & feneſtras ibi conſtructas, & einſdem terræ vicariam, prædictis ſanctimonialibus liberam prorſus ab omni conſuetudine & quietam, perpetuò habendam dedimus. Omnibus ſiquidem innoteſcere volumus, quòd Guillelmo Siluanectenſi, cuius erat illius terræ Vicaria, pro eadem Vicariâ, ſtatum vnum inter veteres ſtatus carnificum, & feneſtras duas ex aliâ parte viæ Pariſius, in commutationem dedimus. Eiſdem inſuper ſanctimonialibus dedimus hoſpites quatuor in* B *foro noſtro Pariſius prorſus liberos ab omni exactione & quietos, & terram quam emi à Theoberto filio Geniardi quæ vocatur Puncta, liberam & quietam, & piſcaturam quam Pariſius in Sequanâ habebamus, & terram in inſulâ de Bercilliis ab omni conſuetudine liberam. Apud Chellam arpenta pratorum decem. In pago Siluanectenſi apud Brayum, domum vnam & vineas quas ibi habebamus, & terram vni carrucæ ſufficientem, ab omni exactione & conſuetudine liberam, ita quòd de carrucâ illâ, aut de aliis, ſi plures Deo donante carrucas ibi habuerint, nullam campi partem, nullam conſuetudi-* C *nem vnquam tribuant. Dedimus etiam illis in pago Stampenſi villam quæ Tolfolium dicitur cum omnibus appenditiis. In pago Milidunenſi nemus & nauem ad ligna per Sequanam adducenda ab omni exactione & conſuetudine prorſus liberam & quietam. Hoſpitem quoque vnum ab omni exactione, equitatu & talliâ liberum, vt annonam earum à Miliduno vſque Pariſius per Sequanam adducat, eo ſcilicet pacto, vt ſi eis benè non ſeruierit, mortuuſue fuerit, alius ad hoc opus idoneus eis reſtituatur. In pago Gaſtinenſi, Manſinuillos tres, cum terrâ & molendino & cæteris eorum appenditiis. Quic-* D *quid etiam adipiſci de feodo noſtro potuerunt, liberè in perpetuum concedimus. Et Stampis furnum vnum, quem ibi proprium habebamus cum omnibus conſuetudinibus. Apud Pratellum Holdeum villam quam ibi ædificauimus, prorſus liberam cum omnibus appenditiis. Sub ſilentio autem præterire non volumus, quòd pro domo Guerrici, quam Monachi B. Martini de Campis in manu ſuâ habebant, & pro Eccleſia Montiſmartyrum quam ibi poſſidebant, nos eiſdem monachis Eccleſiam B. Dionyſii de Carcere quam in manu noſtrâ propriâ habebamus, cum omnibus eius appenditiis in commutationem donauimus.*

1134. *Actum Incarnati Verbi* MCXXXIV. *regni noſtri* XXVII. *concedente Ludouico filio noſtro iam in Regem ſublimato anno 3. aſſtantibus in Palatio noſtro quorum nomina ſubſtitulata ſunt & ſigna. Signum Radulphi Viromandorum Comitis & Dapiferi noſtri, & Guillelmi Botiſculary, Hugonis Conſtabulary, Hugonis Camerary. Data per manum Stephani Cancellary.* Dedicatur Eccleſiâ ab Eugenio Pontifice præſente S. Bernardo, vbi Abbatiſſa Maria de Beauuilliers ex Comitibus de Saint Agnan, quæ habet Coadiutricem Franciſcam de Lorraine de Guiſe.

Montimorel. MONSMORELLVS diœceſis Abrincenſis, Ordinis Auguſtiniani conditur ſub titulo B. Virginis à Ioanne de Haſcouet de Subligneio nobili Normanno, Yſeuldi & Aleide coniugibus, inter cuius benefactores præcipuus memoratur Ricalentus de Vlmo miles: initio hæc baſilica adminiſtrabatur à presbyteris qui apud locum Montiſmorelli ſtabiliti ſunt propter aquarum oportunitatem, cùm priùs eorum deſignata fuiſſet ſtatio in quadam domo campeſtri nuncupatâ de Longatumbâ. Abbates quotquot reperti ex ſchedis in ordinem ita digeſti.

1. *Radulphus* ex cœnobio S. Victoris ad muros Pariſienſes rexit an. 8.
2. *Tualdus* annis 7.
3. *Geruaſius* annis 17.
4. *Ducardus* annis 2.
5. *Albericus* annis 13.
6. *Ranulfus* annis 3.
7. *Ricardus* I. annis 16.
8. *Stephanus* I. annis 14.
9. *Robertus* annis 17.
10. *Ricardus* 2. annis 10.
11. *Ricardus de Troittemel* 3. Normannus an. 17.
12. *Guillelmus de Freceio* I. an. 18.
13. *Guillelmus Godard* 2. an. 6.
14. *Ioannes de Appenticio* I. an. 21.
15. *Stephanus de Appenticio* 2. an. 8.
16. *Robertus de Breceio* an. 26.
17. *Guillelmus de Cathedrâ* 3. annis 23. iacet in Capitulo.
18. *Guillelmus du Hommet*, dictus *de Vlmo* 4. genere clarus, tumulatus in choro Eccleſiæ Abbatialis ante altare maius, rexit Eccleſiam an. 35.
19. *Nicolaus Eſchard* ſedit annis 33. Armoricus ex parochiâ de Montaut, ceſſit in fauorem Ioannis ex fratre nepotis.
20. *Ioannes Eſchard* 2. adminiſtrauit an. 36. primus menſam Abbatialem à conuentuali ſeparauit, partem maiorem domus Abbatialis conſtrui curauit, & ſepultus eſt in choro Eccleſiæ ante altare maius.
21. *Iulianus Eſchard* ſuperioris frater, ſacræ Theologiæ Profeſſor & Doctor eximius, quamuis Canonicus regularis & Abbas, Pœnitentiarius tamen Abrincenſis & Canonicus factus eſt, præfuit annis 6. ſepultus in choro ante maius altare.
22. *Stephanus le Belley* 3. annis 21. cœnobio præpoſitus, & ceſſit in fauorem ſucceſſoris, humatus in choro ante maiorem aram.
23. *Ægidius le Belley* rexit annis 16. abdicauit in fauorem ſucceſſoris, ac depoſitus humo in choro ante maius altare.
24. *Petrus Cornille* adminiſtrauit annis 22. ceſſit in fauorem ſequentis, ſepultus ante principem aram.
25. *Ioannes Louuel* 3. præfuit annis 18. ceſſit in gratiam ſucceſſoris ac ſepelitur ante maius altare.
26. *Robertus Morel* rexit annis 8. iacet propè deceſſorem.
27. *Ioannes Beilleul* 4. annis 24. vltimus Regularis.
28. *Henricus de Boyuin du Vaurouy* ex Decano Eccleſiæ Rotomagenſis, Tarſenſis Epiſcopus, Abrincenſis Coadiutor & Decanus, Prior B. Mariæ de Rupe Moretonij, de Rocherio, & de Denezeio 18. menſib. ceſſit in fauorem nepotis ſubſequentis: obiit 1637. 1637.
12. Februarij, ſepultus in Eccleſiâ S. Stephani de Roboreto propè Rotomagum.
29. *Guillelmus de Boyuin* dominus du Vaurouy, Henrici ex fratre nepos, in Parlamento Rotomagenſi Conſiliarius Regius, Abbas item S. Stephani de Fonteneto iuxta Cadomum Ord. Bened. diœceſis Baiocenſis, Decanus Abrincenſis, Canonicus Rotomagenſis, Prior B. Mariæ de Rupe Moretonij, nunc præeſt cœnobio.

MONTISOLIVI Ordinis Benedictini, diœceſis Carcaſſonenſis, cuius fundationem quidam Carolo Magno, alij Rogerio I. Comiti Carcaſſonenſi tribuunt: mentio fit huius Abbatiæ in cartis anni 920. quæ dicta olim caſtrum Malaſti, nunc verò Montiſolivi. *Monteolieu.*

MONSPETROSVS Ord. Ciſter- *Monpeiroux.*

cienſis, filia Bonæuallis, diœceſis Claromontenſis conditur 6. Idus Aprilis 1126.

Mont-noſtre-Dame lez Prouins, dit les filles Dieu. Mons propè Pruuinum, Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Senonenſis, conſtruitur anno 1230. à Theobaldo 6. Rege Nauarræ, Campaniæ & Briæ Comite Palatino, ac multis poſſeſ-
1230. ſionibus locupletatur, quas mortuæ manus priuilegio donauit. Theobaldus 7 filius 1261. patris beneficia ampliauit, erogatis triginta arpennis boſci in ſyluâ ſuâ de Ioiaco: & an. 1265. Moniales acquiſiuerunt ab Ægidio de Melun domino de Ceruolles feoda quamplurima. Exinde verò expugnato Pruuino ab Anglis, monaſterium exuritur, ac tum Moniales per diuerſa loca ſedem fixêre, & definitione Abbatis Pruliacenſis huius monaſterij Patris ſuperioris in Capitulo generali Ciſtercienſi 14. Septemb. 1465. ſtatutum eſt hanc domum per Religioſos ſui monaſterij adminiſtrandam fore. Tandem per Priorem gubernata eſt vſque ad an. 1647. quo Nicolaus des Lyons presbyter Abbatiæ Pruliacenſis, ſub beneplacito Claudij Vauſſin Abbatis generalis Ciſtercienſis, titulum ceſſit Marthæ Dauuer, tunc Abbatiſſæ Montis S. Catharinæ iuxta Pruuinum monialium Vrbaniſtarum, Gaſpari Comitis des Marets, Equitis torquati, ex Eliſabethâ Brulartâ Silleriâ filiæ, & ſorori Nicolai Comitis des Marets Magni Franciæ Falconarij, cuius Prioris demiſſione nominatur à Rege 9. Maij 1648. & promulgatis bullis ab Officiali Senonenſi 13. Martij in poſſeſſionem domus admittitur eodem die, cui etiamnum præpoſita eſt.

Mons Syon fœminarum, Maſſilienſis diœceſis ſub Ciſtercio.

Mõtrueil les Dames. Monsterolivm Ordinis Ciſtercienſis ſub Clarauallé, diœceſis Laudunenſis fœminarum, duabus leucis ab oppido Aueſnarum in Belgio,
1164. ædificatur anno 1164. à Bartholomæo Laudunenſi Epiſcopo, & inter nouem monaſteria à ſe condita vltimum locum obtinet; ibi ſummâ populorum frequentiâ colitur facies Chriſti Domini vulgò Sanctam Veronicam appellant, quam Vrbanus Papâ 4. anteà Iacobus Treçenſis nuncupatus, & tum Archidiaconus Laudunenſis ſorori ſuæ Abbatiſſæ Monſtrolij miſit, epiſtolâ datâ 3. Iulij poſt feſtum SS.

A Apoſtolorum an. 1249.

Moræ diœceſis Lingonenſis in Campaniâ, Ordinis Ciſtercienſis & Claræuallis filia, de cuius fundatione 1153. 6. Idus Septembris hunc titulum à Nicolao Camuzato accepimus. *Mores.* 1153.
Samson *Dei gratiâ Remorum Archiepiſcopus, cariſſimo ac præcordiali amico ſuo Bernardo Claræuallenſis monaſterij venerabili Abbati ſalutem, & in ſanctæ religionis propoſito beatam perſeuerantiam. Sanctitatis veſtræ petitionibus debitâ ſollicitudine annuentes, apud Abbatem & Canonicos B. Dionyſii multum diúque laborauimus, vt Eccleſiam quæ eſt a-*
B *pud* Moras *nobis donarent cum omnibus appendiciis ſuis ad faciendam ibidem Abbatiam Ordinis Claræuallenſis, quod quidem vix impetrare potuimus. Cæterùm Domino propitiante, tandem ipſam Eccleſiam cum omnibus appendiciis ſuis nobis donauerunt, eâ conditione videlicet, vt ibidem Abbatia Clarauallenſis Ordinis fieret. Nos itaque Eccleſiam illam cum omnibus appendiciis vobis, & Sanctæ Congregationi Clarauallenſi concedimus, & donamus, ita videlicet, vt ibidem Eccleſiam Clarauallenſis Ordinis abſque lon-*
C *gioris moræ obſtaculo faciatis. Valeat ſanctitas veſtra in Domino, & pro nobis, & pro Eccleſiis nobis commiſſis iugiter Dominum exoret.* In hoc Morienſi cœnobio aſſeruatur religioſè caput S. Belinæ virginis, hique Abbates tantùm in membranis reperti.

Mainardus 1165. donum excipit à Manaſſe Comite Barri ſuper Sequanam & 1168. 1165.

Hugo 1183.

Bartholomæus 1196. 1196.

Michael 1223.

Nicolaus 1232. & 1238.

Arnulfus 1256. 1256.

D *Ioannes Bagneley* 1483.

Gabriel le Geneuois Epiſcopus Nouiomenſis.

Franciſcus de Seruient Abbas & S. Iouini de Marnis, Epiſcopus Baiocenſis.

Mornvallis fœminarum diœceſis Sueſſionenſis, Ordinis Beati Benedictini fundatur à Dagoberto Rege. *Morguéual.*

Morigniacvm diœceſis Senonenſis propè Strampas, cuius templum ſub titulo ſanctiſſimæ Trinitatis dicatum eſt à Calliſto 2. Papâ 1125. qui 1123. *Morigny.*
viſitantibus Eccleſiam indulgentias conceſſit. Innocentius 2. Papa 13. Fe-

bruarij 1131. altare in honorem S. Lau- A rentij erexit, de cuius Abbatiæ antiquitate videndum chronicum Maurigniacenſe apud Quercetanum tomo IV. Hiſtoricorum Franciæ Scriptorum, per Teulfum & alios huius loci monachos exaratum, vbi in proœmio ſic loquitur: *Anſellus quidam annis & conſilio ſtrenuus, religione & familiaritate Flauiacenſium monachorum prouocatus, primùm quidem Eccleſiam Stripiniaci, & quæ in villâ illâ poſſidebat, Monachis Flauiacenſibus obtulit, ac deinde Maurigniacenſe prædium, in quo Eccleſia iſta in honore S Trinitatis fundata eſt, Chriſti gratiâ præeunte contulit,* Mona- B ſterij primordia clarè etiam exhibet documentum tabularij Maurigniacenſis, en diploma tali tenore conceptum: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis amen. Nouerint vniuerſi tam præſentes quàm futuri, locum qui* MAVRIGNIACVS *appellatur, & in honore S. Trinitatis dicatus eſt, à domo & monachis Flauiacenſibus fuiſſe fundatum. Quidam etenim miles nomine Anſellus terras & fundos quibus locus ille primitus initiatus, prædicto Flauiacenſi loco concedente Hugone de Puſiaco domino ſuo, contradidit. Creuit autem ædificantibus monachis illis donec in Abbatiam conuer-* C *ſus eſt: conſtituto autem Abbate domno Rainaldo Flauiacenſi monacho, ſubiectionem & olei ſummam per ſingulos annos ſibi retinuerunt, cætera monachis ibi ſeruientibus dimiſerunt. Emergentibus autem quibuſdam diſſentionibus quas enarrare longum, nec neceſſarium eſt, prædictum olei redditum, atque ſubiectionem regiâ violentiâ longo tempore perdiderunt, vnde contigit vt inter Flauiacenſes atque Maurigniacenſes, ſimultates, necnon & odia diſcurrerent, adeò vt vicinis eorum, tam monachis quàm laicis non parum res iſta diſpliceret: prouidente autem Dei cle-* D *mentiâ, & finem iurgiis ponere diſponente, quidam vir optimus nomine Vulgrinus filius Goardi, Philippi Regis Camberlanus diſcordiam iſtam diu durare non patiens, ſuo & verbo & ſumptu redditum quendam præparauit, vbi Flauiacenſes prædictam olei ſummam ſine difficultate aliquâ ſingulis annis acciperent. Facta eſt itaque concordia tali pacto, vt & Flauiacenſes redditum ſuum haberent & omnem illam ſubiectionem quam à Maurigniacenſibus expetebant, omnino dimitterent. Ipſi verò conſuetudinem illam quam à Flauiacenſibus expoſcebant, videlicet de Priore & Cantore, atque de omnibus quæ eis debebantur ex toto dimiſerunt. Sciant ergo omnes ſcire volentes quòd firma pax & vera concordia æternaliter inter vtróſque confirmata eſt, ita vt Flauiacenſes remotâ omni occaſione & ſimoniâ, quod ſuum eſt habeant, & Maurigniacenſes ab omni eorum ſubiectione ſint liberi: quicunque hoc pactum diſſoluerit, & fraudem aliquam molitus fuerit, anathema ſit. Actum eſt hoc anno*
ab Incarnatione Domini MCVI. *regnan-* 1106.
te Philippo Rege. Plurimis donis cœnobio beneficêre Francorum Reges, vt habetur initio chron. Maurigniacenſis, datis Eccleſiis de Stampis veteribus, id eſt S. Martini, S Albani, & S. Medardi per Philippum Regem, Comites Montisfortis, Guido Troſſellus & alij proceres. Baſilica autem in fundo Hugonis domini Puteoli fundata dicitur, nam teſte præfato chronico inter ordinationes Thomæ Abbatis inſtitutum eſt, vt anniuerſarium Regis Philippi ſolemniter annuatim celebretur: Hic etenim Rex Eccleſiæ huic, quæ ſuo tempore fundata fuit, munificus extitit, eam námque ab Ebrardo Puteoli domino, de cuius feodo res erat c. libris emit. Eccleſias veterum Stamparum nobis dedit, & alia multa regiâ munificentiâ largitus eſt. Similiter & de anniuerſario Anſelli Aremberti filij, fundatoris loci noſtri. Abbates autem ex manuſcriptis monaſterij nunc primùm [illegible]antur beneficio clariſſ. viri Henrici de Refuge Archimandritæ.

1. *Rainaldus*, ſeu *Reginaldus* monachus S. Geremari Flauiacenſis 1050. lucebat & ardebat doctrinâ ſacrarum litterarum & pietate religioſâ. Obiit
regni Philippi I. an. 2. Domini 1062. 1062.
in Capitulo ſepultus vltimum Saluatoris aduentum expectat. Huius tempore Balduinus monachus maximus œconomus, pro monaſterij & fratrum ſuorum vtilitate haud parùm laborauit: multorum inuidiam prudentiâ fregit, & pietate ſuperauit ad petendam annonam piè frontoſus non erubuit ait chronicon Maurign.

2. *Teulfus* ex Priori iſtius Eccleſiæ in quâ iuuenis fuerat enutritus, eligi-
tur Abbas 1062. Homo bonæ famæ, 1062.
& ſatis litteratus, ſcriptorum monimenta quæ tunc extabant in monaſterio correxit vt doctiſſimus In Abbatem Sanctorum Criſpini & Criſpi-

niani apud Sueſſionicam vrbem pro-
motus oſt, poſtquam Abbatiali ſede
eiectus fuiſſet.

3. *Hugo* iuuenis elegans & claris
natalibus ortus, inquit chronicum,
Senonis benedictus. Contradicenti-
bus amicis & familiaribus ſpontè Ab-
batiam dimittit, nondum expleto an-
no, & Eccleſiam S. Iuliani propè tur-
rim Brunichildis ſitam ſortitus eſt,
vbi priuatam egit vitam.

4. *Thomas Treſſentis* ex cartis anno-
1096. rum 1096. 1117. 1119. 1120. 1123. per
decennium religioſus, vitæ clauſtren-
ſi & litterarum ſtudio deditus, ab
Eccleſiâ Columbenſi cum quâ maxi-
mam ſocietatis familiaritatem habe-
bat Eccleſia Maurigniacenſis eductus
eſt; ac benedictus paulò poſt Epi-
phaniæ diem, amabilis & affabilis, ita
vt omnes qui eum nouerant mouebar
ad pietatem. Sermone in Eccleſiâ B.
Mariæ Stampis, Regis, procerum &
Ancelli Dapiferi Regij corda mouit,
ita vt defenſionem ſuſceperint Ab-
batiæ pro villâ Maiſons. In Eccleſiâ
excepit Papam Calliſtum qui baſili-
cam in honorem S. Trinitatis dedica-
1120. „ uit anno 1120. 5. Nonas Octob. in
„ honore S. Trinitatis & S. Crucis, cui
„ adfuerunt Cono Præneſtinus Epiſco-
„ pus Franciæ, Teutoniæ, Alamanniæ,
„ ac Saxoniæ Legatus, Boſo totius Hiſ-
„ paniæ Legatus, Toſtanus Eboracen-
„ ſis Epiſcopus, Gaufridus Carnoten-
„ ſis, Galo S. Pauli Epiſcopus de Bri-
„ tanniâ, Rex Francorum Ludouicus,
„ Adelais vxor eius, Vuillelmus Dapi-
„ fer, qui Seneſcallus appellatur, Em-
„ mauricus de Monteforti, & alij Fran-
„ corum proceres. Laudatur in chro-
nico Maurigniacenſi, nec nouitate
ſuâ nec paupertate detentus, vbi re-
citatur eius epiſtola ad Griſigonum
Papæ Cancellarium, & in cartulario
Abbatiæ diploma eius attexere vi-
ſum eſt in hæc verba.

In nomine *Patris & Filij & Spi-
ritus Sancti. Ludouicus Dei gratiâ Fran-
corum Rex Nouerit omnium Sanctæ Dei
Eccleſiæ fidelium induſtria, noſtrorúmque
tam præſentium quàm futurorum ſolertia,
quòd excellentiæ noſtræ ſerenitatem Tho-
mas Maurigniacenſis Abbas ſemel & ſæ-
pius expetiit, & humiliter expoſtulauit,
vt quæ Deo præordinante Philippus pater
meus Abbatia quæ* Mavrigniacvm
*dicitur & in honore S. Trinitatis ſuo tem-
pore fundata non longè à Stampis caſtro*

A *noſtro ſita eſt, dederat & conceſſerat; Nos
eâ rurſus auctoritate noſtri præcepti robora-
re dignaremur, cuius petitioni libenter an-
nuimus, & non ſolùm quod pater fecerat
conceſſimus, verùm inſuper & alia quæ-
dam pro remedio animæ meæ, & patris
mei, necnon & matris meæ adiecimus,
hócque noſtræ immunitatis præceptum pro
diuino amore ad opus illius S. Monaſterij
fieri decreuimus, per quod regali auctori-
tate præcipimus, vt nullus omnino in Ec-
cleſias, loca, vel agros, ſeu reliquas poſ-
ſeſſiones quæ ab antiquis temporibus vel
modernis iuſtè & legaliter collata ſunt,*
B *vel conferendæ ſunt, aliquam violentiam
audeat inferre, nec homines ipſius Eccle-
ſiæ, tam ingenuos, quàm ſeruos, vel ad
fideiuſſiones, vel propter aliquas alias oc-
caſiones contra voluntatem Abbatis ipſius
Eccleſiæ præſumat diſtringere. Omnes ho-
mines qui in loco vbi Abbatia ſedet ho-
ſpites commanentes erunt, ab omni banno
noſtro liberi erunt, hoſpites illi qui in vil-
lâ quæ Stampis appellatur monachis dati
ſunt, vel dabuntur, eas conſuetudines quas
nobis dum in manu laicorum erant per-
ſoluere conſueuerant, nobis perſoluent, ni-
ſi vel à nobis, vel à ſucceſſoribus noſtris
condonatæ fuerint, vniuerſis autem mona-*
C *chorum hoſpitibus vbicunque ſint concedi-
mus, ne Præpoſitus noſter vel alterius cu-
iuſlibet poteſtatis homo, vllam de eis iuſti-
tiam faciat, donec monachi de iuſtitiâ de-
ficiant, niſi vel in præſenti foriſfacto eos
inuenerit, ſiue caſtrum noſtrum vel ban-
nileugam infregerint Sciendum tamen eſt
quòd in loco vbi Abbatia ſedet vel in ho-
ſpitibus ibidem commanentibus, ſangui-
nem, infractionem, bannum, ſeu aliquam
prorſus conſuetudinem non requirimus, ſed
locum & omnes hoſpites circa eundem lo-
cum commanentes, ab omni lege & con-
ſuetudine liberos, & abſolutos in perpe-
tuum eſſe concedimus. Nos etiam fieri vo-*
D *lumus, quod vniuerſis ſeruis ipſius Ec-
cleſiæ leges illas & conſuetudines quas noſtri
ſeruientes habent in omnibus, & per om-
nia habendas & poſſidendas concedimus,
& vbicunque terræ in regno noſtro diſper-
gantur lege conſimili, & conſuetudine vnâ
coæquentur. Quiſquis verò contra hoc no-
ſtræ munificentiæ præceptum ire tentauerit,
& eos de teſtimonio reprobauerit, noſtræ
violatæ Maieſtatis reus exiſtat, & cen-
tum libras inde perſoluat. Si verò ſeruus
noſter ancillam Eccleſiæ, vel ſeruus Eccle-
ſiæ ancillam noſtram in coniugium acce-
perit, de fructu Eccleſiæ dimidiam partem
habebit. Quæcunque verò de feodo noſtro*

monachis dabuntur, eis annuimus. Nundinas quaſdam per totam hebdomadam durantes cum mercato noſtro quod die Iouis habetur, cum omnibus conſuetudinibus eidem loco concedimus, decimam quoque pedagij Berouillæ eis donauimus, ita vt decimam hebdomadam in propriâ poteſtate monachi habeant, & in eâ proprium hominem ſi eis placuerit pedagium colligentem mittant: decem inſuper ſolidos annui cenſus quos nobis debebant pro animâ Anſelli Dapiferi noſtri eis perdonauimus. Placuit ſanè nominatim quæ eidem monaſterio iam collata fuerant, hoc præcepto ſubſcribi. Sunt autem hæc: prædium ipſum quod vocatur Maurigniacum cum omnibus ſuis conſuetudinibus, in quo & grauchiæ monachorum, & manſionillum quod dicitur bonus Villeras continentur; Eccleſia S. Germani, Eccleſia S. Iuliani: In caſtro Stampis hoſpites viginti, & dimidietas furni Harpini, cum dimidietate hoſpitum furno cohabitantium, quod donum Herbertus Harpini filius coram nobis dedit, & illud nos concedere & donum ſuper altare mittere fecit: Eccleſia Domarville & terra arabilis 11. carrucis: Eccleſia Stripiniaci, cum decimâ & omni integritate ſuâ: Hoſpites inibi commanentes centum ſexaginta cenſuales: Torcularia duo, molendini duo, furni duo, ita quòd nemo furnos in illâ totâ villâ niſi tantummodo monachi facere poteſt: Eccleſia veterum Stamparum: Eccleſiæ de Firmitate Baudouini, & decima molendinorum noſtrorum, & furni noſtri, & carrucarum noſtrarum vbicunque ſint in totâ caſtellaria: Eccleſia de Bonâ: Eccleſia de Guineuillâ: Eccleſia de Serni: Eccleſia de Variis: Eccleſia de Bonnis: Eccleſia de Borreto: Eccleſia de Choſiaco, apud Dordentium. Eccleſia S. Petri in Belſiâ Carnotenſi: Villa quæ Meſuns appellatur, & Bulletum cum decimâ, & Gormauilla, & Guillaruilla in Belſiâ Piuerenſi, Bellouilla, Verrine, Buſſerum, Eſchanuillerum. Hæc igitur & alia omnia quæ illi ſecundo monaſterio collata fuerint, ſub protectione & defenſione noſtrâ, ſimul & ſucceſſorum noſtrorum ſuſcipimus, & ne quis vnquam aliquâ occaſione vllam violentiam vel iniuſtitiam audeat inferre, ſaluo per omnia regio iure, penitus interdicimus. Quatenus autem per omnia tempora hoc præceptum inuiolabiliter conſeruetur, ſigilli noſtri & nominis noſtri caractere, annuente Philippo filio noſtro illud ſubterfirmauimus. Data caſtro Euriæ anno Incarnati
1120. *Verbi 1120. regni noſtri 13. Adelaidis Reginæ 6. adſtantibus in Palatio noſtro quorum nomina ſubſtitulata ſunt & ſigna. Signum Stephani tunc temporis Dapiferi & Cancellarij noſtri, Gilberti Buticularij, Hugonis Conſtabularij, Guidonis Camerarij: datâ per manum Stephani Cancellarij.*

5. *Macharius* 1142. ex Priore Lon- 1142.
gipontis, Ord. Benedict. electus Abbas Maurigniacenſis; hoc eodem anno Ludouicus Francorum Rex conceſſit Abbatiæ de Maurigniaco quantum opus eſſet ad ædificandum & ardendum in nemore ſuo Aquilinæ, diplomate ſcripto per Cadurcum Cancellarium, quod priuilegium laudauit Simon dominus Montisfortis an. 1193. præſentibus Simone de Gazeran & Seuino de Rupeforti. Erat nepos Alberici Oſtienſis Epiſcopi, in quo adeò, inquit chronicum, probitatis & ſapientiæ pullulauerat & vſque ad perfectionem excreuerat ramus, vt Regi & Optimatibus Franciæ familiaris haberetur: è Româ attulit ſecum partem Crucis Dominicæ: aucta eſt ab ipſa Eccleſia ſua religionis & Cluniacenſis Ordinis inſtitutione, terum quoque exteriorum ſagaci & prouidâ diſpenſatione.

6. *Theuinus*, qui & *Theoinus* dictus eſt an. 1145 ex Priore Argento- 1145.
lij, multimodâ ſapientiæ laude famoſus, electus Abbas Maurigniacenſis benedicitur à Godefrido Carnotenſi Epiſcopo, qui Archiep. abſente in eius officij executione Vicarius eſſe ſolet. Ante altare Abbatiæ ſepultus eſt, tantò à Deo donandus & glorificandus munere, quantò in ornandâ eius ſponsâ ſtudioſiùs cognoſcitur laboraſſe: in omni tempore ſuo non eſt in Franciâ elegantior & ſpecioſior viſa perſona, inquit chronicum: confirmatus à Rege & Epiſcopis, Senonas profectus à Gaufredo Carnotenſi Præſule, qui Archiepiſcopo abſente eius in officij executione Vicarius eſſe ſolet benedictione ſolemni ſublimatus eſt: anno 2. ſui regiminis Eccleſiam nouâ operturâ, nouique laquearis tabulatu inſigniuit, infra muros Abbatiæ aulam nobilem magno ſumptu ædificauit & apud Stampas, apud Firmitatem, & Stripiniacum, emit decimam Gomaruillæ: Monaſterium calicibus, libris multiſque ornamentis decoraſſe cognoſcitur: Huc vſque chronicum Maurigniacenſe.

1152. 7. *Landricus* Abbas in cartis 1152. A 1158. 1161. 1164. & 1169. ab Hugone Senon. Arch. obtinet confirmationem Eccleſiarum S. Martini de veteribus Stampis, S. Ægidij de foro, S. Germani de Maurigniaco, S. Stephani de Eſtrichiaco, de Feritate & S. Petri de Serniaco.

1173. 8. *Hemericus*, ſeu *Haimericus*, anno 1173.

9. *Milo* an. 1182. Abbas venerabilis Maurigniacenſis Eccleſiæ: ſic in diplomate regio Philippi. Obtinuit codicillos emortuæ manus.

10. *Petrus* 1. 1192. memoratur in a- B ctu controuerſiæ inter ipſum & Arnulfum militem de Auuers pro molendinis de Vaux, Stampis in præſentiâ Philippi de Leuis: & in alterâ tabularij Maurigniacenſis an. 1200.

1218. 11. *Robertus de Dordano* 2. 1218.

12. *Theobaldus* an. 1223. à Galthero Archiep. Senonenſi obtinet confirmationem Eccleſiarum cùm omnibus iuribus & pertinentiis vniuerſis, S. Ægidij de Foro, S. Martini de Veteribus Stampis. S. Germani de Maurigniaco, S. Stephani de Eſtrichiaco, Eccleſiæ de Firmitate. S. Petri de Cerniaco. C

1233. 13. *Robertus de Auuers* 2. 1233.

14. *Guillermus* 1. 1243. in cartâ Anſelli de Frauillâ militis & 1245.

1247. 15. *Stephanus* 1. 1247. præſidet Capitulo generali feria 2. poſt feſtum S. Trinitatis præſentibus Prioribus & ſacerdotibus parochis Eccleſiarum dependentium: huius tempore Gilo Archiep. Senonenſium confirmat Eccleſias ad præſentationem Eccleſiæ Maurigniacenſis pertinentes.

16. *Nicolaus* 1. annis 1254. 1258. 1273. 1277. huius tempore patet Archiepiſc. Senonenſem nullum exigere nec prætendere procurationem ab Ab- D bate. In capellâ B. Mariæ de Compaſſione in eius epitaphio, *Præfuit huic domui multis feliciter annis.*

1282. 17. *Ioannes* 1. 1282. 4. Auguſti adeſt tranſlationi reliquiarum Sanctorum Martyrum Cantij, Cantiani, Cantianæ pro fide occiſorum 31. Maij à Robetto Rege allatarum.

18. *Nicolaus* 2. 1302 1308.

1315. 19. *Guillelmus* 2. 1315. 1322. permiſſione diuinâ Abbas Maurigniacenſis, ſic in tabulis.

20. *Ioannes Ragal* 2. 1345.

1345. 21. *Stephanus* 2. 1345.

22. *Petrus de Saudreuille* 2. 1349.

23. *Ioannes de Iauſſigny* 2. electus 1373. 1349. obiit 1373. 19. Nouemb.

24. *Guillelmus* 3. 1375. 1396.

25. *Ioannes* 3. 1398.

26. *Ioannes Raguier* 4. 1413. 1413.

27. *Petrus de Fortiâ* 3. 1419. 26. Decembris electus.

28. *Benedictus Buſſiere* 1423.

29. *Ioannes Baradeau* 5. electus 1431. 1431. contra Magiſtrum Ioannem de Sus contendit.

30. *Simon le Gras* electus 1433. memoratúrque 1442. 1452. 1458. 1463. 1472.

31. *Ioannes Baron* 6. Iuris Canonici petitus 1479. 1483. 1479.

32. *Ioannes de Sus* 7. Commendatarius 1485. 1487. & 1489.

33. *Triſtanus de Salazar* fundator miſſæ poſt primam, Epiſcopus Meldenſis, & Senonenſis Archiep. iacet apud Senones 1518. tumulo marmoreo. Ad læuum latus chori & campanile Maurigniaci ſepulturæ aliquot familiæ Salazariæ viſuntur. Capella S. Annæ villæ ſeu manſi de Beauuais propè Maurigniacum ab ipſo Triſtano 1499. reſtaurari permittitur. 1518.

34. *Ioannes Baron* 8. 1495 1500.

35. *Ioannes Hurault* 9. 1521. 1524. 1521.

36. *Ioannes Salazar* 10 1524.

37. *Ioannes Hurault* 11. Abbas magni nominis, animi fortitudine Helias, caritate Paulus, ex gente Huraltâ Ioannis domini de Boiſtail'é & de Beleſbat Curiæ Iuuaminum Pariſiis Principis & Cancellarij Ludouici Ducis Aurelianenſis, ex Guillemetâ de Gueteuille filius, chorum incœptum à Salazario perfecit 1529. 1537. 1540. obiit cum religioſi ordinis mœrore, vltimâ Auguſti 1560. iacet in choro. 1537.

38. *Ioannes Hurault Boiſtail'é* 12. Abbas Commendatarius, in Curiâ Parlamenti Conſiliarius 1560. Regis apud Venetos Legatus 1561.

39. *Iacobus Larmoin* 1567. 1568. 1567.

40. *Ioannes Hurault* 13. 1576. 1582. 1594. etiam Conſiliarius in Curiâ Parlamenti.

41. *Theodorus de Berzeau* menſe Maio 1599. 1599.

42. *Andreas de Berzeau* 1609. Conſiliarius Clericus in Parlamento Pariſienſi.

43. *Ludouicus Archambaut* iacet ante altare Maurigniacenſe 13. Oct. 1644.

44. *Hen-*

44. *Henricus de Refuge* Abbas & S. Eparchij Engoliſmenſis, Conſiliarius Clericus in Parlamento Pariſienſi, à
1646. Rege nominatus 2. Maij 1646. admiſſus Romæ 7. Iunij recipitur menſe Octobri 1646. in Abbatiâ Maurigniacenſi, cui præſidet hoc anno.

Mori-mund. MORIMVNDVS diœceſis Lingonenſis in Baſſigneyo Campaniæ Franciæ regione, ita fines Lotharingiæ & Comitatus Burgundiæ attingens, vt in eius territorio ſit lapidea tabula limitem trium Epiſcopatuum deſignans, Lingonenſis, Tullenſis, & Biſonticenſis, in valle ſatis anguſtâ, & profun-
1115. dâ, fundatur an. 1115. ab Odolrico de Agrimonte & Adelinâ eius vxore toparchis de Caſeolo: centena aliquor, eáque clariſſima ſub ſuâ filiatione quæ eſt quarta Ordinis Ciſtercienſis, habens Monaſteria, cum quinque Ordinibus militaribus de Calatrauâ, Alcantarâ, Monteſâ, Auiſio, & de Chriſto, vt patet ex Pij 2. Pontificis & Caroli 5. Imperatoris diplomatibus; cuius cœnobij exordia declarat ſcheda Lingonenſis Epiſcopi anni 1126. cuius is tenor. EGO GVILLENCVS *Dei miſericordiâ Lingonenſis Epiſcopus, fidelis diſpoſitor & ordinator beneuolus, beneficiorum & eleemoſynarum quæ Morimundenſi Eccleſiæ liberaliter collata cognoui: accedo teſtis & proprij ſigilli impreſſione ſignator. Primùm laicus quidam Ioannes nomine & habitu & animo Religioſus, locum* MORIMVNDI *à domino Odolrico de Agrimonte, & ab Adelinâ nobiliſſimâ vxore ſuâ expetiuit & accepit. Protinus idem Ioannes Robertum Lingonenſem eo temporis Antiſtitem adiit, & interuentu meo acceptâ benedictione & licentiâ locum ſibi datum pro viribus & poſſe fideliter extruxit: poſt obitum verò eiuſdem Antiſtitis, prædictus Ioannes fauore vſus Ioceranni qui Roberto ſucceſſerat in Epiſcopatum, habens inſuper conſilium dom. Odolrici, locum ſuſceptum Abbati & Capitulo Noui Monaſterij obtulit & conceſſit pro emendatione vitæ melioris. Veniénſque Stephanus Noui Monaſterij Abbas, ſuſcepit locum ab Odolrico & vxore eius, & ab Epiſcopo & Capitulo Lingonenſi, & deſignatum eſt ab Epiſcopo Morimundi cimiterium & benedictum. Poſteà Odolricus fretus animi ſui liberalitate cum conſilio vxoris ſuæ locum adaugens, conceſſit terram quandam Galdenuillare vulgariter dictum, perambulans ipſe cum vxore ſuâ & cum nobilibus multis & incolis Fraxineti donationes ſuas certis determinationibus deſignatis. Inſuper omnibus feudis ſuis & allodiis, propinquis & remotis, conceſſit cum vxore ſuâ piſcarias in aquis, & ligna ad ignem, & ad varia opificia, & paſcuale per terras, & in ſiluis ad opus animalium vſuaria. Omnes iſtas donationes conceſſerunt Fulco, & Roierus, & Gerardus filij Odolrici, & horum omnium teſtes ſunt qui viderunt & præſentialiter audierunt. Hugo miles Lupa vocatus, Odolricus de Prouincheriis, Gerardus Domini Martini, Hugo de Moſâ, Arlebaudus de Varennis, Rocelinus de Borbonâ, Ricardus Villicus Fraxineti.* Porrò cum terras Morimundi & Galdinuillaris Odolricus à Comite Claromontis in feudum obtineret, præfatus Abbas in Curiâ Comitis eas impetrauit, & Epiſcopus omnes decimas laborum & animalium ſuorum fratribus Morimundi item conceſſit, cæteráue alia dona, de quibus agit Gaſpar Iongelinus Abbas Montis S. Diſibodi in Notitiâ Abbatiarum Ordinis Ciſtercienſis per vniuerſum orbem, vbi extat indiculus Abbatum. Viſuntur autem in hoc monaſterio ſepulchra & epitaphia dominorum de Choiſeul, & d'Aigremont fundatorum ac benefactorum; item dynaſtarum de Fenay, Maulain, Bourmont, Grancey, Bourbonne, d'Oiſelet, Bauffremont, de Ray, Salins, Montfertant, & aliorum Nobilium. Abbatum nomenclatura è libro obituariorum, tomo Annal. Ciſtercienſium Angeli Mantique, variiſque ex monumentis, & auctoribus excerptâ deſcribitur.

1. *Arnaldus* 1. Friderici Archiepiſcopi Colonienſis germanus, quem D. Bernardus epiſtolâ 4. magnam columnam Ordinis appellat. Ciſtercio egreſſus cum octo religioſis Morimundi monaſticæ vitæ primordia conſtituit an. 1115. à fratre in Germaniam accitus, Veteremcampum inſigne Monaſterium, cui hodiéque ſeptuaginta alia ſubſunt, eius ſumptibus extruxit; reuerſus ad Aſceterium Morimundenſe cum aliquot monachis abſceſſit, & fruſtra per B. Bernardum epiſtolâ euocatus, in Belgio tandem ſublatus è 1126.
viuis 1126.

2. *Vualterus* 1. ex primo Priore Claræuallis, ac Bernardi per duos annos fido adiutore, deligitur Abbas 1126. Eccleſiam ſuam ex priore loco ad

commodiorem transfert, & obdor- A
miuit 8. Idus Ianuarias.

3. *Otho* cognominatus *Friſingenſis*,
illuſtri admodum gente prognatus
erat, parentibus S. Lupoldo, ſeu Leo-
poldo Marchione Auſtriæ, matre A-
gnete filiâ Henrici IV. Imp. quæ priùs
nupta fuerat Friderico Sueuiæ Duci:
nepos autem Henrici 5. Imp. extitit
ex ſorore, frater vterinus Conradi 3.
Cæſaris, & Friderici Ducis Sueuiæ,
Imp. Friderici Barbaroſſæ genitoris.
Eccleſiaſticæ profeſſioni à teneris ad-
dictus cum fratre Conrado, ex Pata-
uienſi Epiſcopo, Saliſburgenſi Antiſti-
te deſignato, præfectus eſt primùm B
Collegio à patre extructo Neoburgi
in Auſtriâ, inde Lutetiam profectus
ad ſtudia litterarum & bonarum ar-
tium capeſcenda, poſt aliquot annos
Ciſtercienſi Ordini, qui tum famâ
B. Bernardi Claræuallenſis florebat,
in Morimundo cum quindecim ſo-
ciis, è quibus principes viri, inter quos
Henricus Carinthiæ, poſteà Epiſcopus
Trecenſis, teligionem vouit, demum
ad hanc Abbatiam promouetur. Do-
natur autem Epiſcopatu Fiiſingenſi
1138. in Bauariâ à Conrado 3. Imp. 1138. C
vir eruditione clarus, ac Philoſophiæ
Atiſtotelicæ peritus, vt de eo tradit
æqualis Radeuicus eius Continuator
& Capellanus ac Præpoſitus Friſin-
genſis lib. 2. de geſtis Friderici 1. c.
11. Eius conſilio & operâ Conradus
ac Batbaroſſa in rebus magni momen-
ti vſi ſunt. Octo libtis condidit chro-
nicon rerum ab initio mundi ad ſua
vſque tempora, libtos de geſtis Fri-
derici 1. & alias lucubrationes, quas
leges apud Gerardum Ioannem Voſ-
ſium lib. 2. de Hiſtor. Latinis. Obiit
1159. Morimundi 11. Calend Octob. 1159.
ſepultus ante maius altare cum epita-
phio. Videndi Chriſoſtomus Henri-
quez in Faſciculo Ciſtercij, Meno- D
logium, Baronius qui de eo plura,
Onuphrius, Poſſeuiuus, Trithemius,
Bellarminus, & plerique alij Hiſto-
tici.

4. *Rainaldus* 1. Friderici Comitis
Tullenſis fratet eligitur 1139. citca
an. 1154. abdicat, ac defecit 13. Ca-
lend. Februarij.

5. *Lambertus* ex Abbate Clarifon-
1154. tis an. 1154. inde promotus ad Ci-
ſtercium.

6. *Henricus* 1. vno tantùm anno
præfuiſſe dicitur.

7. *Aliprannus* 1. ad Imperat. Fri-
dericum pro impetrandâ pace Me-
diolanenſibus delegatur 1159. cuius 1159.
meminit Radeuicùs lib. 1. deceſſit an.
1160. 13. Kalend. Martii.

8. *Odo* ex Priore Morimundi & Ab-
bate Belliprati, tranſlatus ad alteram
vitam 1161. 6. Non. Maij: extant eius 1161.
opuſcula quædam à Philippo Segui-
no recenſita in bibliothecâ.

9. *Vualterus* 2. Abbas per annum
vt ferunt tabulæ Morimundenſes, de-
ſiit in viuis 14. Kal. Febr. ex libro
Obituum.

10. *Aliprandus* 2. Coronati, ſeu
Morimundi in Lombardiâ profeſſus,
aſſumitur 1162. migrauit à ſæculo 7. 1168.
Cal. Septemb. 1168.

11. *Henricus* 2. ubiiſſe fertur 1178.

12. *Petrus* 1. de quo multa & mira
Cæſarius lib. 1. dialog. cap. 33. poſt-
hæc ſponte abdicauit.

13. *Henricus* 3. annis duobus: de
illo prætet nomen in membranis quid-
quam adnotatur.

14. *Bartholemaus* octo menſibus re-
xit & iacet in Capitulo Morimundi.

15. *Petrus* qui priùs ceſſerat regimi-
ni iterum admotus eſt: cum Abbato
Ciſtercienſi Calatrauenſibus regulam
præſcripſit: fato fungitur circa an. 1198.
1198. vt obſeruat Cæſarius.

16. *Betolus* ſeu *Vetolo* 1198. texit an-
no vno.

17. *Guido* 1200. & 1214. examinan- 1200.
dæ Præſulis Biſonticenſis cauſæ præ-
ficitur: multa à ſummis Pontificibus
priuilegia obtinuit.

18. *Arnaldus* 2. natione Germanus,
Morimundi profeſſus, ſex tantùm an-
nis gubernauit.

19. *Cono*, ſub quo dedicata eſt Ec-
cleſia Morimundi 1253. 7. Idus Se- 1253.
ptemb. per Guidonem Lingonenſem
& Arnaldum quondam Senogallien-
ſem Epiſcopos: obtinuit priuilegium
pro Calatrauâ, extinctus circiter an.
1263.

20. *Nicolaus* Morimundi profeſſus
1263 impetrat confirmationem priui- 1263.
legiorum Ordinis à Greg. X. Pontif.
diem clauſit 7. Cal. April.

21. *Ioannes* 1. 1272. viſitauit Cala-
trauam & Hiſpanias anno 1283. ibi-
que fecit ſanctiſſimas conſtitutio-
nes.

22. *Hugo* impetrauit ab Epiſcopo
Tullenſi ius ædificandi Eccleſias in
grangiis quæ ad Motimundum ſpe-

ctant, & Lenecuriam in pagum erexit ; fato ſuo fungitur 10. Calend. Maij.

23. *Dominicus* accepit immunitatem priuilegiorum à Nicolao 4. & Honorio IV. ſummis Pontif. in Capitulo eius epigraphe viſitur : *Hic iacet Dominus Dominicus quondam Abbas Mo-*
1296. *rimundi , qui obiit anno* MCCXCVI. *10. Calend. Septemb.*

24. *Gerardus* 1296. memoratur in litteris Bonifacij 8. datis Romæ 6. Idus Iulij 1297. viuere deſiit 12. Calend. Septemb. 1301. quieſcit in Capitulo.

1301. 25. *Guilelmus* 1. an. 1301. vitam produxit vſque ad annum 1320.

26. *Vualderus* natione Brito 1320. habet hoc epitaphium in Capitulo. *Hic iacet Dominus Vualderus Abbas Morimundi, qui obiit 1335. in die S. Nicolai.*
Abbas egregius tumulo piè ſubiacet iſto,
Doctilogus Brito quem vix tantũ tulit Ordo.

1332. 27 *Renaudus* 1. 1332. defunctus pridie Idus Aprilis.

28. *Guilelmus* 2. 1341. Viſitator generalis Hiſpaniarum.

29. *Thomas* de Romanis ſupra Moſam 1355. redemit Abbatiam à ſeruitute dominorum de Caſeolo.

1370. 30. *Reinaudus* 2. 1370.

31. *Ioannes de Leuecour* 2. migrauit è vitâ 16. Calend. Maij 1393. ſepulturam habet in Capitulo.

32 *Ioannes de Martigniaco* 3. poſteà Abbas Claræuallis, ac tandem Ciſtercij.

33. *Ioannes de Britanniâ* 4. Theologiæ Doctor, viſitauit bis Calatrauam & Hiſpanias, ac primus vſum mitræ & annuli impetrauit : defun-
1423. ctus 3. Non. Decemb. 1423.

34. *Ioannes de Sabaudia* 5. vitam cum morte commutauit 1431.

35. *Guido* 2. mortuus 13. Calend. Septemb. 1441.

36. *Ioannes de Blaſayo* 6. 1444. de-
1449. fecit 5. Idus Maij 1449.

37. *Ioannes de Graille* 7. denaſcitur 8. Calend Septemb. 1460.

38. *Lambertus* ſeu *Humbertus de Lonâ* 1460. factus inde Abbas Ciſtercienſis.

39 *Theobaldus de Luxembourg* annis quatuor.

40. *Guilelmus* 3. fecit conſtitutio-
1472. nes Calatrauæ quæ adhuc ſeruantur, deceſſit 1472.

41. *Antonius de Boiſredon* Conſiliarius Regis, ex Priore de Cercophago præſtitit iuramentum clientelæ 7. Septemb. anno 1473. eiúſque operâ Ludouicus XI. Rex in plurimis vtitur.

42. *Iacobus de Liuron* 1. frater domini de Borbonâ 1486. in causâ Ab- 1486.
batis Claræuallis cum Ciſtercienſi, iudex pro toto Ordine deſignatur 1486. mortalitatem expleuit 1491. 13. Cal. Decemb. iacet in Capitulo.

43. *Ioannes de Viuien* 8. Procurator Ordinis, ex Abbate Vallisdulcis & Belliprati, deceſſit Diuione 15. Cal. Octob. 1495.

44. *Iacobus de Pontaillié* 2. Prouiſor Collegij Pariſienſis, Abbas Bellæuallis & Morimundi 1495. inde Ci- 1495.
ſtercij 1503.

45. *Remigius de Braſſiyo* reformator generalis per vniuerſam Germaniam, Bohemiam, ac Poloniam, defunctus 16. Calend. April. 1517.

46. *Edmundus Ornot de Pichange* ex Abbate Mitatorij, cui profitetur Carolus 5. Imp. in Capitulo Brugis militiam Calatrauenſem Morimundo ſubditam eſſe ; ſepultus in Eccleſiâ ſuâ hoc ſubiecto epitaphio : *Hic iacet Aymo ſiue Edmundus Ornot à Pigangiâ Abbas huius domus, qui obiit 27. Se-*
ptemb. 1555. & rexit eandem domum 1551.
annis 34.

47. *Ioannes Coquey* 9. Collegij Pariſienſis Prouiſor 1551. humatur in Capitulo ſub lapide cui inſculpta hæc verba : *Frater Ioannes Coquey Doctor Theologus, Ciſtercienſis Religioſus & Abbas huius domus, qui diem vltimum clauſit 16. Calend. Nouemb. 1576.*

48. *Gabriel de ſaint Belin* nobilis Burgundus, Iuris Pontificij Doctor, obiit Lutetiæ 14. Calend. Septemb. ætatis
44. 1590. ſepultus in Collegio Pari- 1590.
ſienſi.

49. *Claudius Maſſon* 1. Morimundi Profeſſus per canonicam electionem regimen adeptus an. 1590. humo fuit mandatus in Capitulo, cui ſucceſſor tumulo incidendum curauit hoc epitaphium. *Piis Poſteris. Admodum Reuerendum Dominum* D. CLAVDIVM MASSON *Doctorem Theologum, Regis Chriſtianiſſimi Conſiliarium & Eleemoſynarium, Morimundi Abbatem breue ſpatium continet, cui totus orbis æternum erit monumentum, vniuerſus Ordo Ciſtercienſis Vicarium Generalem laborioſum ; Teƀoſagûm, Aruernorum, Germanorum,*

Polonorum, Heluetiorum &c. Monaſteria Reformatorem generalem, publicè Galliæ & Lotharingiæ conuocationes ſollertem Conſiliarium lugent, deſiderant. Coadiutor eius & ſucceſſor Dominum obſeruandum deflet. Quos verò ſolo ſuperſtes iuuit conſiliis, nunc cœlo ſuperſtans precibus
1620. *adiuuat à Calendis May* MDCXX. *Requieſcat in pace.*

50. *Claudius Briſſault* 2. anteceſſoris ex ſorore nepos, Campanus, anteà Coadiutor, Theologiæ Profeſſor, Conſiliarius ac Eleemoſynarius Regis.

Moureilles. MOROLIA filia Claræuallis Ord. Ciſt. ſub titulo B. Virginis fundatur in diœceſi Malleacenſi olim, nunc Rupellenſi nouâ: mater Monaſterij Broliigrollandi, in cuius fundatione memoratur Abbas Meſchinus, Pe-
1210. trus 1210. & 1220. Rogerius 1228. nunc modernus eſt Abbas Ludouicus de Rechigneuoiſin de Guron Epiſcopus & Comes Tutellenſis.

MORTAGNIER fœminatum in vrbe Santonenſi.

Mortemer. MORTVVMMARE Ordin. Ciſt. filia Vrſicampi, diœceſis Rotomagenſis, initium ſumpſit ſub honore Deiparæ Virginis in ſyluâ Leoninâ ab Henrico 1. Rege Angliæ, Normanniæ
1134. Duce 1134. tranſlatis eò loci monachis de Pinu è cœnobio Bellomontano apud Velocaſſes Normannos, ſtudio Roberti de Candos an. 1130. ædificato, at in indicibus Monaſterium dicitur filiationis Vrſicampi. Mortuimaris ſequentes Abbates reperti ſunt in necrologio.

Alexander primus Abbas tranſlatus è Bellomonte, monachus de Pinu, diſcipulus Guilelmi Abbatis Pinenſis, ab eo apud Belmontem conſtitutus: de illo vide Appendicem Roberti de Monte ad Sigebertum; & Vincentium Bellouacenſem in Speculo hiſtoriali lib. 28. cap. 15. cuius hæc verba: » Eo quoque anno Abbas Alexander, qui cum omni conuentu ſuo annuente Rege Anglorum Henrico in foreſtam de Lionis venerat, & in eremitorio quod dicebatur MORTVVMMARE Monaſterium ſuum ædificauerat, ipſam domum ſuam ſcilicet Mortuimaris Ordini Ciſtercienſi coniunxit, & Vualeranus Abbas Vrſicampi eam in filiam ſuſcepit, monachóſque ſuos illuc tranſmiſit; nec multò poſt idem Alexander Abbatis curam demiſit.

Adam ex Priore Vrſicampi.

Gofridus.

Vuillelmus.

Vitalis.

Oſmundus.

Ricardus.

Odo, fortè idem ac ille qui litterâ initiali O. notatur in compoſitione 1248.
factâ cum Rege 1248.

Radulfus.

Mauritius.

Robertus.

Robertus de Creſcentiuillâ.

Nicolaus de Villaribus.

Nicolaus de Caunis.

Robertus.

Guillelmus.

Nicolaus.

Guillelmus.

Ioannes.

Stephanus nominatur ſine notâ numerali vt & ſequentes.

Blaſius.

Ludouicus Archiepiſcopus Theſſalonicenſis.

Ioannes du Bec Epiſcopus Maclouienſis 1606.

Alexander des Marets Commendatarius an. 1620.

MOSOMVM Monaſterium in caſtro olim, nunc oppido Remenſis *Mouzon.* diœceſis ſitum, Benedictinæ profeſſionis Religioſorum, extructum legitur in loco vbi antiquitùs baſilica ſub inuocatione B. Virginis, cuius mentio extat in teſtamento S. Remigii Remorum Archiepiſcopi; tradunt autem in eius primordio Monialibus addictam, vſque ad tempora Hincmari; cum verò Moſomenſe caſtrum in finibus Franciæ, excurſionibus Normannorum & Hungarorum octauo ac nono ſæculo miſerè vexaretur, paulatim Regularis vita obſoleuit, & loco ſanctimonialium ſuffecti ſunt Canonici, qui Heriueo Antiſtite Re-
menſi an. 901. in eâ cultui ſacro de- 901.
ſeruiebant: tandem in famosâ illâ controuerſiâ Hugonis Viromanduenſis cum Artaldo, de adipiſcendo Pontificatu Remenſi, quâ & Moſomenſe oppidum iuxta Flodoardum in chronico toties expugnatum eſt, cum iterum obſeruantia deprauata, imò penitùs ſublata fuiſſet, Adalbero Archiepiſcopus omnibus virtutibus inſtructiſſimus, quæ in tanto Præſule deſiderati poſſent, Monaſterium hoc re-

ſtaurare aggreſſus eſt, Monachorum Sancti Benedicti congregatione loco Canonicorum collectâ: *Hic Pontifex* inquit Flodoardus Hiſt. lib. 4. cap. 13. *caſtrum Moſomum reparatis muniit muris, & Eccleſiam inibi dirutam à nouo reſtaurauit, atque in honore S. Dei genitricis, vt olim fuerat, dedicauit, collocatis ibi S. Victoris oſſibus.* an.
971. 971. Ordinationem ſuam comprouinciales Epiſcopi in Concilio apud Montem S. Mariæ an. 983. firmauère, & Rodulfus S. Remigij Archimandrita vnioni Prioratus de Thin ab Abbatiâ ſuâ pendentis dedit aſſenſum, ex eodem cœnobio euocatis monachis, quibus Adalbero præfecit Abbatem. Sed hîc loco fundationis apponendum eius præceptum de reformatione huius cœnobij Moſomenſis, quod in tabulario eiuſdem Eccleſiæ inſeritur, & apud Sirmondum quoque reperies tomo III. Conciliorum.

ADALBERO *diuinâ propitiante clementiâ ſanctæ Remenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus. Notum fiat vniuerſis cum præſentibus tùm etiam futuris fidelibus; quondam nobis Epiſcopio gratiâ Dei ac benignitate regiâ contradito, ſanctorum quoque loca quædam honore integro repperiſſe plurimùm valentia, quædam verò priſtinæ dignitatis ſtatu deficiente prorſus neglecta. Inter quæ, etiam ille Moſomi cœnobialis locus, antiquitatis ſtudio certatim constructus, ab exordio ſcilicet ſanctimonialium vitæ aptatus, poſtmodum verò Canonicorum ordine ab Heriueo prædeceſſore noſtro melius informatus, atque in honore ſanctæ Dei genitricis Mariæ dignè conſecratus, ſed nefandis vſibus vtrobique negligenter incultus, rebus quidem partim ſubtractis, partim verò intercurrentibus malis, ſiniſtra ceſſit fortunæ. Quo igitur comperto, adhibito fidelium noſtrorum diligenti conſilio, liquidò perpendens eundem locum, pro mundi infelicitate, in canonicali ordine ſtare non poſſe, æternorum ſpe, prout opportunum extitit, ibidem monaſticæ religionis vitam, ordinato Abbate Ledaldo conſtitui, vt eiuſdem loci religioſi cultores, tam rebus delegatis, quàm etiam fortè delegandis vtentes, continua vota Deo ſoluentes, ſint pro nobis, pro poſteris noſtris, ceteriſque ordinibus iugiter orantes. Quocirca paternitatem loco noſtri ſubrogandorum in illâ caritate enixiùs imploramus, quo ſub diuini amoris reſpectu huius rei geſtæ conducibili negotio conſentaneæ pietatis faueant zelo, idque liberalis auxilij indeficienti baſe dignentur curriculis conſolari, atque fulcire: vt ex eo gratiam Dei feliciter adipiſcentes, huius præſtantioris emolumenti mereantur fore conſortes. Sed & hoc ex decretis ſanctorum patrum ſub auctoritate paſtorali omnimodis inhibemus, immò etiam cum diuini nominis obteſtatione omnino interdicimus, ne vnquam huiuſcemodi ſtatutum quâlibet temeritate ab vllo veſtri ordinis violetur: quin potiùs in reliquum ſtabile & inconcuſſum iure perpetuo idipſum venerabiliter conſeruetur. Si per laicos in rem hanc iniuria inuehatur, in eos procul dubio excommunicationis iaculum cum anathemate intorquetur. Anno igitur Incarnationis Ieſu Chriſti Domini noſtri 983.* 983.
prouinciali ſynodo menſe Maio generaliter congregatâ apud Montem S. Mariæ in pago Tardanenſi, hoc decretum ſolenniter recitatum eſt, coram venerandis Epiſcopis, Abbatibus, ceteriſque nonnullis fidelibus, huic noſtræ inſtitutioni pro aſſenſu fauentibus, immò etiam collaudantibus, atque confirmantibus. Quorum videlicet primus ego Adalbero, iam præſcriptus Archipræſul, eidem Concilio Deo auctore pontificatus auctoritate præſidens, manu noſtrâ ſubſcribens idem corroboraui. Sed & ceteri non ſecùs cenſuerunt manibus impoſitis ſolidari. Catalogus Abbatum beneficio doctiſſimi Sirmondi ſequitur; hac editione auctior factus ex ſchedis Guillelmi Marloti Abbatiæ S. Nicaſii Remenſis Maioris Prioris.

1. *Letaldus* S. Remigij Remenſis Monachus & Prior de Thin, præfuit Abbatis titulo cohoneſtatus an. 974. quod munus fæliciter obiuit annis
22. & deuixit 13. Cal. Iulij 997. 997.

2. *Boſo* texit annis 28. menſib. 11. diebus 20. defunctus 10. Calendas Iulij.

3. *Ioannes* I. an. 4. menſe vno, diebus 4. deuixit 1031. 4. Septemb. 1031.

4. *Rodulfus* I. benedicitur ab Ebalo Metropolitano, interfuitque ſynodo Remenſi celebratæ per Leonem 9. Papam, ſedit an. 17. & 4. diebus, obiit verò 4. Aug. 1049.

5. *Bernerus* defecit 4. Ianuarij an. 1069.

6. *Guido* I. mortalitati debitum ſol- 1083.
luit 20. Ianuarij 1083.

7. *Heribertus* viuere deſiit Calend. Nouembris.

8. *Reginaldus* obiit 4. Februarij.

9. *Rodulphus* 2. diem clauſit 3. Maij 1107.
1107.

10. *Haydericus* Calliſtum 2. à Con- A
cilio Remenſi redeuntem excipit an.
1120. 24. Octob. in congreſſu Pontif.
cum Henrico 5. Imperatore: fato cor-
ripitur 23. Decemb. 1132.
1135. 11. *Richardus* migrauit è viuis 23.
Octob. 1135.
12. *Iorannus* deceſſit 26. Octob.
13. *Iacobus* 1. denatus 19. Aug.
14. *Henricus* interiit 7. Aprilis an.
1184.
15. *Seibertus* annos regiminis exple-
uit 19. Martij.
1219. 16. *Iacobus* 2. fatis ceſſit 9. Aug.
1219.
17. *Ioannes* 2. viuebat an. 1220. B
18. *Reginaldus* eligitur 1221. renun-
ciauit 1227. in gratiam.
19. *Andrea*, qui confirmatus fuit
ab Henrico de Branâ, terras liquit
3. Auguſti.
1257. 20. *Hugo* annos clauſit 1257. 9. Ia-
nuarij.
21. *Gerardus* Abbatiam abdicauit.
22. *Fridericus de Sorbeto* 1. Prior de
Ceſſé, inde Abbas S. Manſueti Tul-
lenſis diœceſis, obiit 4. Idus April.
23. *Iacobus* 3. moritur 6. Id. Aug.
24 *Milo* extinctus 5. Non. Mar-
tij. C
25. *Gibaudus de Sanueterre* traduci-
1282. tur ad Flauiniacenſem Abbatiam an.
1282.
26. *Bertrandus* ipſi ſuffectus defecit
18. Martij.
1303. 27. *Fridericus de Berſeilles* 2. 1303.
mortuus 17. Nouemb.
28. *Petrus de Fiſmes* 1. renunciauit in
manu Guillelmi Remenſis Archiepiſ-
copi 1332.
29. *Lambertus d'Eſpargnemaille* aliàs
de Iuodio 1334.
30. *Fridericus* 3. ſublatus è medio
26. Octobris.
1360. 31. *Petrus Hazard* 2. obiit 1360. D
32. *Bernardus de Meſlim*.
33. *Guido* 2. vitam cum morte com-
mutauit 20. Ianuarij.
34 *Ioannes* 3. quo ſedente fit per-
mutatio Principatus Moſomenſis cum
Carolo 5. Rege pro oppido de Veſly
1373. 1373. inde Abbas S. Medardi Sueſ-
ſionenſis.
35. *Petrus de Eſſoine* 3. Religioſus
S. Medardi & Præpoſitus de Mariſia-
co obiit 10. Ianuarij.
36. *Thomas de Chalon* 1. Præpoſitus
1414. de Thin, in Decretis Baccalaureus an.
1414.

37. *Ioannes Oudin de Verpel* 4. Bac-
calaureus in Decretis, electus dum ce-
lebraretur ſynodus Baſileenſis, viuere
deſiit 12. Aug. 1433.
38. *Thomas Cochin* 1. ex Præpoſito
S. Iuliani in ſuburbiis Maceriarum 1435.
moritur 14. Iulij 1435.
39. *Valterus Virile* ad alteram vitam
commigrauit 17. April. 1457.
40. *Thomas de Aſllicourt* 2. ex Prio-
re de Thin, rebus humanis exceſſit
24. Martij 1459.
41. *Vualterus Pilly* 1480. 1480.
42. *Petrus Hanel* 4. ex Priore S.
Iuliani Maceriarum, extinctus 2. Fe-
bruarij 1487.
43. *Ioannes d'Aguerre* 5. Baccalau-
reus in Decretis nominatur Abbas 7.
Septemb. 1511.
44. *Ioannes Gilimer* 6. Præpoſitus
de Roſeriis debitum naturæ perſoluit 1531.
28. Septemb. 1531.
45. *Claudius de Villers* vltimus Re-
gularis ex permutatione Prioratus de
Thin cum Gilimaro deſignatus Ab-
bas, moritur 23. Aug. 1541. iacet in
Valleſcholarium Remis cuius loci
erat Prior.
46. *Robertus de Lenoncourt* Cardina-
lis Epiſcopus Metenſis primus Com-
mendatarius.
47. *Philippus de Lenoncourt* Epiſco-
pus Catalaunenſis & Cardinalis, Ro-
berti ceſſione fit Abbas Moſomi,
quod cœnobium commutauit pro Ab-
batiâ de Cheery diœceſis Remen-
ſis.
48. *Franciſcus Butor* Theſaurarius
ſacræ Capellæ ex commutatione cum 1563.
præcedenti obiit 1563.
49. *Ioannes de Rochefort* 7. ex do-
mo de Salleuert Religioſus Benedi-
ctinus nominatur à Rege 1566. mor-
talitatem expleuit 1603. pridie Cal.
Aprilis.
50. *Annas de Fondrat* ex decreto
ſummi Pontificis veſtem Benedictinæ
profeſſionis aſſumpſit; à Claudio de
Ioyeuſe Comite Grandiprati turba-
tus, qui cœnobij regimen à Rege im-
petrauerat: ab anno 1607. ad 1617. 1607.
prouentus per œconomum admini-
ſtrantur.
51. *Renatus-Ludouicus de Ficquemont*,
nepos Comitis Grandiprati ætatis an-
no 20. habitum induit religionis 13.
Februarij 1619. ex mandato Papæ, 1619.
adhuc viuit.

MOYSSIACVM Sancti-Petri *Moyſſac.*

Monaſterium inſigne in oppido pagi & diœceſis Caturcinæ, Ord. Benedictini, & Congregationi Cluniacenſi addictum tempore S. Hugonis, nunc ſæculare, à Clodouęo primo Francorum Rege Chriſtiano conditum
506. fertur anno Domini DVI. ex voto ſucceſſus belli Gothici contra Alaricum Regem, vt memorat chronicum Moyſſiacenſe nondum typis editum; poſteà verò à Ludouico Pio Imp. reſtauratum fuit; ſitum eſt ad pedem montis propè confluentes Tarnis & Saræ, paulò antequam Tarnis excipiatur à Garumnâ: nomen traxiſſe ab Hebraico Moys, quòd aquam ſignificat obſeruauit Petrus Valliſcernaij c. 63. Hiſt. Albig. quod ibi aquatum & fontium ſit copia: *Caſtrum autem Moſaici*, ait, *tum erat ad pedem montis in quadam planicie propè fluuium Tarni in loco plurimùm fertili, & amœno. Vocatur Moſaicum à Moys, quod eſt aqua, eò videlicet quòd dulciſsimis intus fontibus abundat.* Dedicatur ab Epiſ-
1063. copis prouinciæ Auſciranæ an. 1063. vt produnt antiqui verſus lapidi inſculpti in templo Abbatiæ, quos profert Geraldus de Sanctâ Cruce in Catalogo Epiſcoporum Caturcenſium:

Idibus Octonis domus iſta dicata Decēbris,
Gaudet Pontifices hos conueniſſe celebres,
Auxius Oſtindū, Lactora dedit Raymundū,
Conuena Vuillelmum, direxit Aginna Vuilelmum,
Iuſsit & Eraclium non deeſſe Beorra benignum,
Ellereus Stephanum conceſsit & Adura Petrum,
Te Duranne ſuū, noſtrúmq; Toloſa patronū.
Reſpuitur Fulco Simonis dās iura Cadurco,
Meriades, luſtris apponens, tres, duodenis,
Virgineum partū dabit orbi tunc venerandū
Hanc tibi Chriſte Deus Rex inſtituit Clodoueus
Auxit munificus poſt hac donis Ludouicus.

Huius cœnobij nunc ſæcularis chronicon vetus refertur tomo 3. Hiſtoric. Franciæ Scriptorum Quercetani: Abbates verò quotquot ex ſchedis potuimus indagare, hi ſunt reperti.

Erloſus, vixit poſt annum Chriſti
1000. milleſimum, de quo vetus ſcheda.

Durannus Epiſcopus Toloſanus, & Abbas 1060.

1063. *Gaubertus* 1063. memoratur in cartâ Pontij Comitis Toloſani, quem ſeniorem ſuum appellat; emit triginta mille ſolidis protectionem eiuſdem Monaſterij Moiſſacenſis à Guilelmo Comite Toloſano.

Durandus vixit anno 1067. & nominatur in donatione Guilelmi 4. Comitis Toloſani, quam fecit de alode S. Petri. 1067.

Hunaldus de Bearn Centulli Comitis Bencarnęnſis frater, Vicecomes de Brulheſio ex diuiſione hæreditatis, veſte induitur monaſticâ 1062. viuente S. Hugone Cluniacenſi Abbate pedum paſtorale ſuſcepit, virtutis & probitatis merito æquè ac propſapiæ ſplendore clarus, nuncupatur eloquentiſſimus in actis relationis miracul. S. Hugonis: erat Abbas 1079. ex cartâ Morlanenſi; ceſſit autem monaſterio Moiſſiacenſi Eccleſ. S. Martini in villâ Alcirag, S. Saturnini, S. Petri de Caſale, ceteráſue in veteri documento recenſitas pro redemptione animæ patris Rogerij, fratris Hugonis, & matris ſuæ: Subſcripſit & diplomati Guilelmi Toloſatum Comitis, quo expulit Canonicos ab æde S. Saturnini Toloſæ, & monacbos eorum loco introduxit anno 1083. 10. Calend. Auguſti. De eo vide Hiſt. Benearnenſem lib 4. cap. 15. 1079.

Guillelmus de Beſſens recenſetur an. 1246. in compromiſſo Raimundi Comitis Toloſani & Ioannæ Reginæ; ex regeſto veteri Cameræ Rationum Pariſienſium. Sub eo circa an. 1271. vixit Guilelmus de Tegula Prior Moiſſacenſis, qui ſcripſit opuſculum de ſucceſſione Comitum Toloſanorum iſtius cœnobij tutelarium. 1246.

Bertrandus de Montagu 1270. 15. Calend. Maij iniit pactum cum Bartholomæo Caturcenſi Epiſcopo, de terrarum & iurium permutatione; & an. 1288. vnus fuit ex tenentibus pro Rege Franciæ Parlamentum Pariſienſe; ex tabulâ Conſulum Cadurcenſium: hominium præſtat Heliæ Talerando Vicecomiti Leomaniæ 1291. 1270.

Ioannes de Narbonne Epiſcopus Biterrenſis.

Ludouicus de Lorraine Cardinalis de Guiſe, Archiepiſcopus Remenſis.

Carolus de Lorraine Cardinalis de Vaudemont, nominatus 29. Martij 1578. Vicarium habuit Generalem Antonium Pichot Monachum B. Mariæ de Crudatio Epiſcopum Salutienſem conſecratum an. 1583. mortuus 1597. iacet in ſuâ Eccleſia. 1578.

Franciſcus de la Valette Cornuſſon 1. A Epiſcopus Vabrenſis.

Franciſcus de la Valette 2. itidem
1645. Epiſc. Vabrenſis, ſuperioris ex fratre nepos obiit 1645.

Iulius Cardinalis *Maſariny* 1655.

N.

Saint Nabor. SANCTI NABORIS in Lotharingiâ Ordinis Benedictini, diœceſis Merenſis, quod & Nouacella dicitur in Annalibus Franco- B rum Metenſibus; conditur à S. Fridelino Scoto, dotante Sigiboldo E-
714. piſcopo, & dedicatur 714. donatum eſt illud monaſterium corpore S. Naboris à S. Grodgango Epiſcopo: qui à Paulo Papâ illud impetrauerat anno 866. Huius autem loci Abbates fuêre.

1. *Adelardus.*
2. *Amandus.*
3. *Rabigaudus.*
4. *Vaſco.*
5. *Aldricus.*
6. *Conczemannus.*
7. *Conſtantinus.*
8. *Tilomanus.*
9. *Bertramus.*
10. *Reynerus.*
11. *Carolus.*
12. *Helpradus.*
13. *Theopertus.*
14. *Collinus.*
15. *Theodericus.*
16. *Vuillericus.*
17. *Vuadolphus.*
18. *Tempertus.*
19. *Adelmodus.*
20. *Volmarus.*
21. *Rudolphus.*
22. *Albertus.*
23. *Ioannes.*
24. *Fridericus.*
25. *Daniel.*
26. *Nicolaus* 1.
27. *Ulricus.*

1484. 28. *Adamus* electus 1484.

29. *Mathias* 1513.

30. *Nicolaus Aldegondius* 2.

31. *Henricus Traiectenſis* obiit 1545.

1549. 32. *Valentinus de Caſtelleto* 1549.

33. *Amandus* Leodienſis electus an. 1549.

Ioannes de Porcelet Epiſcopus Tullenſis, huius Abbatiæ adminiſtrator 1609. 1609.

Iulius Cardinalis *Maſariny.*

DE NANTO diœceſis Vabrenſis Ord. Bened. S. Petro dicatur, cuius Abbas eſt dominus loci. Nant.

NANTOLIVM in Valle, Ordinis Benedictini, diœceſis Pictauienſis, B. Mariæ ſacrum, conſtruitur à domino caſtri Ruffiaci anno 1046. ex chron. Malleacenſi, à Carolo autem Magno fundatur in loco qui Foſſa dicitur ad Aurei & Argenti confluentes, cuius loci Abbates hi ſolùm inuenti. Nanteuil en Vallee. 1046.

Hugo 1. anno 1000.

Petrus 1. 1040. 1040.

Bernardus 1172.

Tibertus 1235.

Petrus 2. 1265. 1265.

Hugo 2. 1279.

Petrus 3. 1293.

Petrus de Marthayo 4. 1342. & 1347. 1342.

Hugo 3. 1355.

Guido Pallardin 1379. 1386.

Petrus Regnaud 5. ex nobilibus de Villoignon 1387.

Petrus de Villaco 6.

Ioannes Botinard 1. 1390. 1390.

Ioannes 2. 1408.

C *Petrus Tizon* 7. 1418 & 1420.

Petrus de Prabet 8. 1443. 1443.

Petrus de Gratiâ 9. 1451.

Ioannes de Prabet 3. 1459. & 1467.

Hugo 4. 1470. & 1477. 1470.

Aimericus Texier 1483.

Petrus 10.

Nicolaus Imbault 1492.

Ioannes Chauderon 4. 1513. 1513.

Benedictus de Taillecarne Epiſcopus Graſſenſis 1534.

Auguſtinus Triuultius Cardinalis an. 1537.

Leo Chaſteigner Abbas & Fontiſgombaudi, S. Hilarii Carcaſſonenſis, Præpoſitus Carrofenſis, Vicarius Ge-
D neralis Archiepiſcopatus Lugdunenſis, Guidonis Rupiſpozæi domini ex Magdalenâ Puteanâ filius, obiit an. 1537 iacet Lugduni in æde Beati Pauli.

Renatus Chaſteigner ſuperioris frater, Abbas & Mercedis dei, deceſſit 1565. 1565.

Antonius Chaſteigner, præcedentis nepos, naſcitur 1530. Prior & de Marigniaco, poſteà ceſſit factus ſæcularis & toparcha de l'Iſlepaume, in obſidione Teroanenſi occubuit anno 1553. 1553.

Ludouicus

Ludouicus Chaſteigner de la Rochepozay.

Henricus-Ludouicus Chaſteigner Epiſcopus Pictauienſis, Abbas & Culturæ, ac S. Cypriani.

1654. *N. Milord Montagu* Anglus viuit an. 1654.

Neaufle les vieux. De Nealpha-veteri S. Petro ſacra, Ordinis S. Benedicti, diœceſis Carnotenſis, memoratur eius loci Archimandrita Galterus 1185. & nunc Commendatarius Abbas Eduardus Brulart.

S. Nicaiſe de Reims. S. Nicasii Remensis monaſterium Ordin. Benedictini, in vrbe Remenſi, clarum origine & progreſſu celebre habetur. Vetus olim baſilica fuit titulo ſancti Agricolæ, cui primò conſecrata eſt, & Remenſium Archiepiſcoporum ſepulturâ inſignis, à Iouino Romanæ militiæ Præfecto fundata, anno 335. & deinceps illuſtrior effecta beatiſſimi Nicaſij nomine, ſub Wandalicâ perſecutione martyrij laureâ donati, cuius ſacratiſſima pignora ac ſororis eius Eutropiæ fœliciter excepit an. 407. vt eſt apud Flodoardum lib. 1. cap. 6. In hac eadem baſilicâ idem Iouinus fundator munificus quieſcit ex teſtamento ſancti Remigij, quo pariter Archiepiſcopi in eâ tumulati recenſentur his verbis. *Eccleſia Iouiniana tituli S. Agricolæ, vbi ipſe vir Chriſtianiſſimus Iouinus, & S. Martyr Nicaſius cùm plurimis ſocietatis ſuæ Chriſti martyribus requieſcunt, vbi etiam quinque Confeſſores proximi anteceſſores domni Nicaſij, cum ſanctiſſimâ Virgine & Martyre Eutropiâ conditi ſunt, ſolidos duos.* Hodie viſitur tumulus marmoreus Iouini totâ Galliâ celeberrimus, in naui Eccleſiæ, iuxta parietem tribus columnis erectus, & prominens, in cuius anteriori parte egregiè ſculpta proſtat effigies inſignis cuiuſdam Equitis leonem telo ferientis, & multorum ſatellitum, ſeu ſeruorum concomitantium, cuius explicationem curioſam iuxta ac eruditam dederunt Nicolaus Bergier Remus in doctiſſimo opere Viarum Imperij, ac Dom. Ioannes Triſtanus. Quam verò eleganti ſtructurâ idem Iouinus prædictam baſilicam conſtruxerit, codex MS. ſic indicat: *Eſt quadam Eccleſia in ſuburbio Remenſi poſita,* (nunc pomœrio vrbis Remenſis à trecentis annis & ampliùs dilatato mœnibus clauditur,) *miro columnarum ornatu, arcubus auro, & vitro lapillis interpoſito micantibus, à Iouino vrbis Romæ Præfecto quondam glorioſo fundata &c. quam his verbis aureo prætitulauit decore;* ex Flodoardo

Fœlix militiæ ſumpſit deuota Iouinus
Cingula, virtutum culmen prouectus in altum &c.

De hoc Iouino præclarè Ammianus Marcellinus, Caſſiodorus in Chronico, & Necrologium Nicaſianum ſeptimo Septembris, quo anniuerſarius dies eius obitus ſolemniter celebratur. Quantâ vero dignitate præcelluerit vetus baſilica Iouiniana ex quo ſanctorũ Martyrum pignoribus locupleta eſt, ſatis ſupérque indicat Flodoard. lib 1. cap. 17. & alibi, imò promiſcuè titulo Agricolæ, & Nicaſii colebatur à fidelibus, & Abbatiæ nomine gaudebat primis his ſæculis, quamuis in eâ non Monachi, ſed fratres Clerici diuina officia perſoluerent, vt ex Philippi 1. Francorum Regis diplomate, & ex cap. 8. Flodoardi abundè colligimus. Sed quamuis ſenſim (vt fors eſt rerum humanarum) fortè Clericorum incuriâ, decreuerit, per ſeptingentos tamen annos vſque ad Flodoardi tempora ſuperſtes manſit. At ſub Henrico 1. Francorum Rege, cùm Geruaſius ex Epiſcopatu Cenomanenſi ad ſedem Remenſem ſpeciali prouidentiâ Dei euectus eſt, adeò erat vetuſtate attrita, & imbribus, vt tecta ac parietes vndique corruerent, veteri maieſtate prorſus extinctâ. Quò fit vt prædictus Geruaſius viſâ tam magnifici operis fabricâ, rimis hinc inde fatiſcente, in animum induxerit eam à fundamentis inſtaurare, quòd & egregiè præſtitit aſſenſu potentiſſimi Regis Henrici 1. ac conatu eius regali magnificentiâ promouente Philippo 1. Francorum Rege, cuius diplomatis præcipua verba hîc præfigenda ſunt.

In nomine *Dei ſummi, & Saluatoris mundi Ieſu Chriſti, Philippus diuinâ diſpenſante clementiâ Francorum Rex. Quoniam fouendis Eccleſiis Dei, exaltandis, & protegendis operam dare regalis eſt excellentia, vſque ad hanc dignitatem diuina clementia ſublimare dignata eſt, ſi quid pro earum incolumitate patimur, id eis, prout tempus exigit, regali noſtrâ liberalitate debetur. Nouerit igitur fidelium noſtrorum tam præſens, quàm futura poſteritas, Geruaſium venerabilem*

Remenſem Archiepiſcopum quandam Abbatiam in Archiepiſcopatu ſuo conſtruxiſſe, & quæ ei ſuo labore & induſtriâ acquiſita ſunt, vt eidem noſtræ confirmationis ſcripto corroboremus, noſtram regiam ſerenitatem ſeduló poſtulare. Eſt enim Eccleſia in ſuburbio Remenſi poſita miro opere quondam à Iouino Præfecto ædificata, quæ in primordio Archiepiſcopatus ſui ab eo inuenta eſt, vetuſtate, & incuriâ magnâ ex parte conſumpta: Et quia de nomine S. Martyris Nicasii *appellabatur, quanquam qui primò fundauerat ſub titulo eam S. Agricolæ condidiſſet, ob amorem Dei, & ſancti prædeceſſoris ſui ſtuduit, quæ in eâ omnino corruerant à fundamentis reſtaurare, quæ ſemirupta pendebant artificio quodam reintegrare, & in ſpeciem noui operis ruinoſam Eccleſiam decentiſſimè reformare. Ad hæc refectorium, dormitorium, & cætera habitacula ſeruorum Dei vſibus neceſſaria, quæ anteà ibi nunquam fuerant, inſigni opere ſuperaddidit, Fratréſque ſub Abbate, & regulâ ſancti Benedicti Domino militantes ibidem congregauit, & reditus vnde viuerent ſufficientes delegauit. Quibus ita peractis, nunc tandem vt dictum eſt noſtram petit regalem celſitudinem, vt ſuo operi quaſi extremam manum apponentes, præcepti noſtri ſolemni confirmatione roboremus. Quod vt eius precibus annuamus, à prædeceſſoribus noſtris Francorum Regibus per ſuos anteceſſores, cæteris Abbatiis ad Remenſem Eccleſiam pertinentibus ſimile robur confirmas eſſe impetratum. Nos igitur piam eius ac religioſam petitionem intelligentes, adquieuimus, & noſtræ auctoritatis præcepto quæ ſequuntur perpetuæ Eccleſiæ perpetuò poſſidenda firmamus. Comes Theubaldus Veterem Abbatiam (fuit enim in hoc loco Abbatia) in beneficio de manu Remenſis Archiepiſcopi habuit, & quamuis res modica eſſet, idem tamen Comes centum libris à Venerabili Geruaſio acceptis, de iure ſuo, in ius, & dominium ſanctæ Mariæ, & ipſius Geruaſii transferens, ſe omnino ab eâ alienauit, & Pontifex loco ſancto reddidit, & vt hoc factum regali confirmatione roboraremus, ſerenitatem noſtram adiit: ac hanc itaque Abbatiam iſti loco regalis vigore mandati reſtituimus, & perpetualiter habendam roboramus. Clauſtrum verò, & ſuburbia quæ circa monaſterium ſunt ad ipſam pertinentia, ita ab omni exactione ſint libera, vt ab eis nemo quicquam exigat niſi Abbas loci, aut cui ipſe præcepit: porrò Hundiliacam curtem cum Eccleſiâ, piſcatorio, cæteris appenditiis, mancipiis vtriúſque* [illegible] *huius Eccleſiæ v[illegible]bus perpetualiter pro[illegible]rum ſtatuimus, cuius villæ donationem, huic loco ante hoc quinquennium ob animæ patris noſtri & noſtræ ſalutem fecimus, & litteras ſuper hac donatione editas [illegible] illo noſtro inſignitas firmauimus &c. Signum Philippi Regis Francorum S. Geruaſii Archiepiſcopi, S. Adelardi Sueſſionum Epiſcopi, S. Elinendi Laudunenſis, S. Rogeri Cathalau. S. Bauduini Nouiom. S. Vuidonis Beluacenſis, S. Leiberti Cameracenſis, S. Vualberti Meldenſis. Actum Remis anno Incarn.* MLXVI. *Philippi Re-* 106
gis 7. Geruaſii Archiepiſcopi nono, in Eccleſiâ Sanctorum Agricolæ & Nicaſii Martyrum, 4. Calend. Octobris. Balduinus Cancellarius, ad vicem Geruaſii Archiepiſcopi ſubſcripſit. Ex veteri etiam manuſcripto diſcimus, illuſtriſſimum Geruaſium Archiepiſcopum, recentem à ſe ædificatam Eccleſiam, quam nuper relliquiis B. Nicaſij ab vrbe T[illegible]nacenſi poſtliminio reportat[illegible] d[illegible] auetat, conſecraſſe 5. Calend. Octobris, ac in eâ nouam Abbatiam Monachorum Benedictinorum inſtituiſſe, quam amplis poſſeſſionibus, & innumerabilibus diuitiis quandiu v[illegible]it, ſtuduit exornare, ſed proprios filios non habentem, extraneis procuratoribus vtriúſque conditionis Mona[illegible]is compulſum fuiſſe committere &c. Quibus verbis liquet, Geruaſium nullum Abbatem creaſſe, (quamuis regio diplomate quid facturus eſſet, ſi diu manſiſſet in viuis, referatur) ſed nomen Abbatis ſibi tanquam fundatori reſeruaſſe, externos procuratores ſub ſe conſtituendo, vt tenelli [illegible] gregis, ac vix adunati paternam curam gererent, ſed eo obeunte onus, legitimum ductorem non habentes, ad propria loca redeunt: poſſeſſi[illegible]nes à Geruaſio relictæ à peruerſis ho[illegible]nibus diſtrahuntur, & recens Ab[illegible]ria in tam infœlicem ſtatum redacta eſt, vt ipſa miſſarum ſolemnia nemine in Eccleſiâ exiſtente, qui hoc ipſum expleret, à forenſibus ſacerdotibus celebrarentur, horæ etiam regulares à quodam iuuene nomine Ioranno in eodem loco nutrito recitaban[illegible]r potiùs quàm cantabantur. I[illegible] ſtatim Abbatiali dignitate & R[illegible]nanâ p[illegible]purâ ornatum videbim[illegible] Rai[illegible]do primo Ar[illegible]hiepiſcopale culmen adepto poſt Manaſſem, qui ſacra profanáque conculcauerat, noua [illegible]

gioni Remenſium viſa eſt exoriri. Nam hic diſperſa, & exterminata congregans, & diſſipata reſtaurans, venerabilis Geruaſij exemplum ſecutus, inter alia præfatam Eccleſiam Iouinianam ad priſtinum ſtatum reuocare conatus eſt, & profectus ad ſolum Aruernenſe in comitatu Regis, monaſterium Caſædei adiit, nuper à ſancto Roberto fundatum, & inſigni tunc obſeruantiâ florens ſub venerabili Seguino eiuſdem Beati Roberti fundatoris diſcipulo; & nactâ occaſione prædictum Seguinum ſummis precibus efflagitauit, vt delectos ſibi monachos concederet cum experto Rectore, ad regularem diſciplinam in Monaſterio Nicaſiano reſtituendam, quod & obtinuit, vt ex cartâ eiuſdem Rainaldi colligere licet: *Viſum eſt nobis & vt credimus diuinitùs inſpiratum, venerandum Seguinum Abbatem Monaſtery quod dicitur Caſadei compellare, vt pro Deo laborem reſtituendæ ipſius Abbatiæ nobiſcum ſuſciperet; Et ex ſuâ Congregatione fratrem ad præficiendum idoneum alióſque in hoc ipſius cooperatores dirigeret exorare &c.* Hoc præclarè cœptum Rainaldi confirmarunt Paſchaſius 2. & Calliſtus item 2. ſummi Pontifices, conceſſâ etiam Monachis facultate eligendi Abbatem in Capitulo, à Remenſi Archiepiſcopo conſecrandum. Sic igitur renouatâ regulæ obſeruantiâ, ipſe Seguinus regimen ſuſcepit animarum, & ſuis quaſdam diſcipulis impoſuit obſeruationes à Caſadei mutuatas, vt ab aliis monaſticem profitentibus tanquam teſſera diſcerneret, quas multos annos retinuerunt, donec langueſcente diſciplinâ, conſtitutionibus Gregorij 9. Nicolai 4. & Benedicti XII. partim è Cluniacenſi Ordine depromptis, & partim de nouo conditis, Abbatiæ Remenſis, & Senonenſis prouinciæ reformatæ ſunt. Habitus etiam Nicaſianorum quamuis in pluribus cum aliis conueniret, hoc peculiare habuit, quòd almutiis de pellibus nigris caputiorum loco vterentur, de quibus vide Clementinam, & botis foderatis (vt aiunt) de nocte cùm ad matutinas ſurgerent; cùm quibus etiam poſt mortem ſepeliebantur. Porrò vigente obſeruantiâ regulari, & virtutem Monachis excolentibus, ſenſim diteſcere cœpit Aſceterium Nicaſianum, factúmque eſt octo Cellarum parens, & Monachorum numerum ſatis copioſum aluit, quem Abbas Canonicè electus additis ſub ſe quatuor Decanis, ſeu Prioribus clauſtralibus, laudabiliter rexit vſque ad moderna tempora: Cum ſublatis electionibus ordo Monachicus per totam Galliam peſſum abiit, ac regularis obſeruantia ſaltem interior neglecta eſt: quam tamen à quindecim annis ſeniores Monachi pro eâ propenſione animi quam habent erga ſanctam regulam, ſummo ſtudio reſtituere conati ſunt, euocatis Reuerend. Patribus Congregationis S. Mauri, quibus non vi coacti, nec ditiori fortunâ pellecti, ſed ingenuâ & ſimplici charitate omnes redditus clauſtrales, Eccleſiam ſacris ſupellectilibus refertam, & iura quæ hactenus illæſa conſeruarant, paucis omnino contenti ceſſerunt, vt ſarta tecta in perpetuum tueantur; hinc factum eſt vt Abbatia Nicaſiana quæ hactenus independens ab origine extiterat, exemplo regalium Abbatiarum Regni Franciæ in omnibus innouata huic Congregationi auctoritate ſummi Pontificis erectæ vnita ſit, cui proſperum & fœlicem ſuceeſſum precamur. Cæterùm Abbates præfuerunt hac ſerie, non ſine diligenti curâ è MS. cœnobij deſumpti.

1. *Geruaſius de Chaſteau du Loir* fundator illuſtris, & primus Abbas, rexit monaſterium per externos procuratores quandiu vixit, vt erat conſuetudo huius ſæculi. At incerta quædam Abbatum ſeries nobis Remigium quendam, & poſt hunc Albericum, & Henricum de clauſtro Remigiano emendicatos obtrudere conatur, ſed ficta & fabuloſa eſt, cùm obeunte Geruaſio fundatore, non tam monaſterij facies immutata ſit, quàm diſſipata Congregatio, & incuriâ vel receſſu procuratorum nulli remanſerunt, qui regere vel regi poſſent ex chronico MS. à Coætaneo authore conſcripto; ſed & monaſterium amplis poſſeſſionibus à Geruaſio ditatum inſtar cornicis Horatij exutum, & ſpoliatum eſt, Manaſſis vt credimus in ſedem Remenſem poſt Geruaſium intruſi, omnia latè depopulantis tyrannide. Sub quo pariter cœnobium Remigianum eadem perſecutione preſſum, legitimum Abbatem nanciſci non potuiſſe, ex epiſtolâ

Gregorij 7. diſcimus, multò minùs alijs prouidere. Adde quod Guibertus de Nouigento de poſteriore Henrico verba faciens, trium Abbatiarum Paſtorem nominat, ſancti Remigij ſcil. Humolatienſis, & Nouigenti, at nuſquam ſancti Nicaſij, quod non tacuiſſet. Dies obitus Geruaſij Archipræſulis 4. Iulij in Necrologio Nicaſiano legitur, quo die anniuerſarium ſolemne à Monachis celebratur.

2. *Seguinus* ex Abbate Caſædei fit Abbas Sancti Nicaſij anno 1086. fuit is diſcipulus S. Roberti, & euocatus à Rainaldo 1. Remenſi Archiepiſcopo cum duodecim Monachis vt Benedictinum ordinem ad normam Caſædei inſtitueret, ex cartâ eiuſdem Rainaldi ſuperiùs citatâ: memoratur in cartulario ſancti Theodorici an.
1093. 1093. quo abdicauit, Caſamdei reuerſus poſt ſeptem annos regiminis, ei ſuffectus eſt.

3. *Nicolaus* 1. etiam ex monaſterio Caſædei, & beati Roberti diſcipulus, legitur pariter in cartulario beati Theodorici propè Remos an. 1093.

4. *Ioannes* 1. ex eodem clauſtro ſelectus recenſetur apud Guibertum de Nouigento: hic vix adepto regimine in Terram Sanctam profectus eſt cùm alijs Abbatibus, Eremitis, & recluſis, qui domicilijs ſuis non ſatis ſapienter relictis, ire viam perrexerunt, ait Ordericus Vitalis de itinere Hieroſolymitano.

5. *Guido* 1. pacificauit cum Nicolao domino de Rumigni pro decimis eiuſ-
1100. dem loci anno 1100. hunc Manaſſes 2. Archiep. Remenſis decimas montis Valeſij conceſſit inſtrumento confecto 6. Pontificatus, quod ſic incipit: *Curam nos gerere pauperum, & Epiſcopalis expoſcit ſanctitas, & anima ſimul innitat vtilitas quatenus iuxta Apoſtoli vocem, ſic illorum inopiam noſtra ſuppleat abundantia, vt ex illorum abundantiâ noſtra in futuro ſuppleatur inopia, præfuit quatuor annis.*

6. *Ioannes* in monaſterio ſancti Nicaſij à pueris educatus, & tenaciter obſeruantiæ regulari adhærens, etiam poſt obitum Geruaſij, meruit ob præclaras animi dotes & ſingularia merita ad Præpoſituræ dignitatem primò, tum ad Abbatialem promoueri, quam ſic laudabiliter geſſit, vt alijs eſſet rectæ vitæ ſpeculum, & ſaluciferæ conuerſationis exemplum, hunc Rainaldus Archiepiſc. vocat, *Virum ſanctitatis merito omnibus bonis imitabilem.* Eo regente, ex aſceterio Nicaſiano inſignes viri prodierunt ad regularem diſciplinam longè latéque propagandam, inter quos memoratur Drogo Prior clauſtralis, qui expulſis Monialibus è Monaſterio S. Ioannis Laudunenſis tempore Bartholomæi Epiſcopi, coloniam Monachorum in earum locum inuexit, quorum ipſe ductor fuit & Abbas, cuius exſtat epiſtola de Sacramento Dominicæ Paſſionis tomo 2. Bibliothecæ Patrum. Simon reparator lapſæ regularitatis in monaſterio S. Nicolai de Boſco cuius meminit D. Bernardus ep. 83. beatus Arnulphus poſteà Ciſtercienſis Monachus apud Signiacum. Godefridus item Prior S. Nicaſij, agentibus Calliſto 2. & Ludouico 6. Francorum Rege tranſlatus ad S. Medardum Sueſſionenſem pro ſtatu regulæ reparando, de quo etiam D. Bernard. epiſt. 66. & alij plures. Multis etiam auxit bonis Monaſterium Ioannus, multis altaribus, & Cellis ſeu Prioratibus, tam in hoc regno quàm in Flandriâ, ſed tandem maiori deuotione intrinſecus tactus abdicauit, & Ordinem Cartuſianorum in-
greſſus eſt anno 1138. vt habent MS. 1138.
Montis Dei, vbi ſe tam præclarè geſſit, vt in numerum Purpuratorum cooptatus fuerit ab Innocentio 2. fato functus 23. Maij 1139.

7. *Nicolaus* 2. legitur in cartulario an. 1139. hic fauente B. Bernardo obtinuit Prioratum beatæ Mariæ Caſtri Portuenſis an. 1143. & altare de Ognies ab Aluiſio Atrebatenſi Epiſcopo, vt conſtat ex cartâ, quâ teſtatur idem Aluiſius ſe id conceſſiſſe congregationi Monachorum ſancti Nicaſij, quam vigore religionis florere cognouerat: obiit Nicol. 28. Septemb.
1144. poſt 15. annos prælationis, ia- 1144.
cet in Prioratu de Finiâ propè Inſulas ſub tumulo lapideo.

8. *Guilelmus* interfuit tranſlationi S. Gibriani apud S. Remigium ſub Samſone Archiepiſ. menſe Apr. 1145. rexit in omni doctrinâ & bonitate tribus annis, & legitur in Necrol. 21. Iulij.

9. *Ioannes* 2. recepit bullam Eugenij 3. pro vnione Prioratus Caſtri
Portuenſis, obiit 10. Octobris 1158. 1158.
iacet coram altari pulchræ Capellæ

dictæ la Verde, ſub tumulo lapideo ſignato imagine Abbatis.

10. *Guido* 2. ex Monacho Remigiano, ad quem epiſt. 28. Alexandri 3. Papæ. vide Sirmondum in Notis ad librum 5. Petri Cellenſis: hic contraxit ſocietatem cum Remigianis, &
1179. vniuerſæ carnis viam ingreſſus eſt 3. Octobris 1179.

11. *Pontius* memoratur xi. Iunij in Necrologio, & præfuit duobus annis.

12. *Reginaldus* electus ritè & ſolemniter à Confratribus religioſis an.
1181. 1181. ei confirmat priuilegia Clemens 3. & obtinuit vnionem Prioratus Berbacenſis; abdicat anno 1193. iacet in Capitulo, vbi viſitur hoc epitaphium:

Abbas Rainaldus iacet hic, patris ecce ſepulchrum
Viuere Chriſtus ei fuit, en mors eſt ſibi lucrum.
Nam pius & prudens, humilis, patiénſque benignus,
Sobrius & caſtus vitâ fuit atque modeſtus.
Bis oriente die ſancti poſt feſta Mathiæ,
Hic feriâ ſextâ, nonâ defungitur horâ.

13. *Gualterus* poſt abdicationem præcedentis electus fuit, vitæ, & doctrinæ venerabilis, cuius fama per totam percrebuit prouinciam, quem apud nos ſua loquuntur opera, ex epiſtolâ fratrum ſancti Amandi in Pabulo, qui & illum ſtatim in Abbatem poſtularunt, vnde paucis annis præfuit.

14. *Hardericus* nominatur in ſocietate initâ cum Patribus S. Amandi
1193. 1193. hic etiam ſponte abdicauit poſt tres annos præfecturæ: iacet in Capitulo.

15. *Drogo* ſuperioris nepos, Dei amore flagrantiſſimus, ac litteris humanioribus apprimè eruditus, anniuerſaria benefactorum, ac præcedentium Abbatum in Necrologio conſcribi curauit, vt Monachi ipſis ſatisfaciendis ſeriò incumberent, ſed cum iuſtitiæ conſulit, prolixiores cantus inducendo, ac penſum diurnum augendo, anſam præbuit remittendi regulæ obſeruantiam: hic renouauit ſocietatem cum Remigianis, & obiit
1221. 18. Nouembris 1221. iacet in Capitulo cum hâc epigraphe:

Corpore facetus, felici ſorte repletus,
Largus, amans, latus, vir conſtans, virque quietus,
Drogo fuit nomen, cui felix eius en omen
A *Cuius ſolamen ſit Spiritus & Deus, amen.*

16. *Simon de Lions* 1. inſtaurauit Eccleſiam eo ſchemate, quo nunc non ſine admiratione conſpicitur in formâ Crucis longâ pedes 305. largâ 130. altâ à pauimento ad fornicem 95. columnis ſeu pilis ſuffultâ 28. vitreis, feneſtris incomparabilibus ex dono Regum, & procerum decoratâ, choro vario marmore ſtrato, in quo ſunt ſedilia ex vtrâque parte 78. Simon præfuit octo annis & quieſcit in clauſtro iuxta Capitulum, defunctus 13. Octobris.

B 17. *Simon de Dampierre* 2. nobiliſſimis parentibus editus, rexit xii. annis, hic obtinuit licentiam augendi numerum Monachorum vſque ad ſexaginta ab Innocentio 4. iacet in Capellâ clauſtri. Verùm deficiente primo religionis ardore, regula nouis conſtitutionibus vallata eſt, à Gregorio ix. anno 1233. & poſthac Nicolao 1233.
4. ac Benedicto 12. quibus priores adauctæ aliam viuendi normam pepererunt, imò & habitum diuerſum vt opinamur, nam præter vſum bireti almutiis de pellibus nigris caput texerunt, quod Clemens 5. confirma-
C nit his verbis: *Almutiis caputiorum loco contenti ſint Monachi, ac niſi fortè hic modus tegendi caput ex Caſâdei à diſcipulis beati Roberti aduectus.* Hic Abbas multa cœnobio bona contulit.

18. *Simon de Marmouſtier* 3. benedicitur ab Epiſcopo Sueſſionenſi, ſede Archiepiſcopali vacante an. 1242. 1242.
die S. Thomæ: hic confirmationem immunitatis à giſtis & procurationibus obtinuit à Thomâ de Beaumets Archiepiſcopo Remenſi an. 1249. & poſt 14. annos regiminis fato functus eſt 5. Nonas Iulij 1254.

19. *Gerardus de Cernay*, vel *Cerny*, ei confirmat priuilegia Alexander iv.
D & concedit, vt feſtum beati Nicaſij ſolemniter celebretur, tam à Clero, quàm à populo in prouinciâ Remenſi, Innocentius etiam idem Monaſterium multis inſigniuit priuilegiis, vt ne Monachi excommunicati poſſint, aut prohiberi celebrare diuina officia tempore interdicti ianuis clauſis, & Gerardi tempore lis mota eſt pro conſeruatione clauium portæ ciuitatis, quæ ſancti Nicaſij dicebatur, aduersùs Abbatem S. Remigij, 1263.
obiit 17. Maij 1263.

20. *Milo Croiſſart* eligitur à Ioanne

de Courtenay Archiepiſcopo Remenſi ſine præiudicio iurium & libertatis Monaſterij, vt ipſe declarat in cartâ proprio ſigillo munitâ; præfuit quinque annis, & obiit 26. Octobris an. 1269.

21. *Ioannes de ſancto Ferreolo* 3. ſedit vnico anno, & notatur in necrologio 21. Auguſti eius anniuerſarium.

22. *Guibertus* adminiſtrationem ſum-
1270. pſit 1270. hic excepit Philippum 3. & Mariam Reginam in ſuo monaſterio, quibus valde charus erat: recognouit Abbatiam eſſe in guardiâ ſeu protectione Archiepiſcopi 1284. obiit poſt 18. annos regiminis, humatus in Capellâ Clauſtri, cum hoc epitaphio:

Anno milleno c. *bis & octuageno*
Nono Guibertus Abbas fuit hic tumulatus.
Vir bonus & gratus, iuſtus, probus atque diſertus,
Luca feſto ſibi propitius Deus eſto.

23. *Odo le Plat* Remenſis, canonicè & ſolemniter electus benedicitur à Petro Archiepiſcopo, qui eius electioni conſenſerat. Theobaldus Dux Lotharingiæ ei hominium fecit in Eccleſiâ ſancti Sulpitij de Ruminiaco pro feodis à monaſterio dependentibus; cœpit an. 1289. deſiit verò 24. April. 1297. conditus in Capellâ ſancti Quintini.

24. *Ægidius de Landre* 1. rexit duobus menſibus cum dimidio, ſepultus
1298. in Capellâ dictâ la Verde 1298. 29. Iulij.

25. *Rogerius* in viuis agebat anno 1299. legitur in proceſſu Nicaſianorum pro iure tenendi chorum in ſupplicatione ad ſanctum Mauritium Dominicâ palmarum. Iacet in Capellâ ſanctæ Mariæ dictâ de Courcy; eo autem è viuis ſublato.

26. *Ægidius de Monte Corneto* 2. ex gente Caſtiloneâ ad Mattonam eligi-
1303. tur an. 1303. ſocietatem contraxit cum monaſterio ſancti Petri Catalaunenſis 1310. Dominus Caſtiloneus Comes Caſtri Portuenſis, & Conneſtabularius Franciæ ei hominium reddit pro feodo de Rumigni, propter Mariam ſponſam ſuam an. 1313. ipſius tempore Robertus de Courtenay Archiep. Rem. recognouit relliquias S. Nicaſij per aperturam capſæ, præſente Rogerio S. Remigij Abbate. Iacet in Capellâ S. Quintini decorata inſignibus Caſtiloneæ familiæ, & Barrenſis, in vitreis; mortuus 16. Ianuarij an. 1316.

27. *Philippus la Cocque* eligitur an. 1316. vir ingentis animi, & ſummæ prudentiæ, ei hominium fecit Ferricus Dux Lotharingiæ pro feodis de Rumigni in vico Remenſi dicto le Barbaſtre 1328. poſtquam declaraſſet 1328.
præſtari debere in burgo de Rumigni. Philippus contraxit ſocietatem cum Capitulo Remenſi, in quo modus incedendi in proceſſionibus publicis præſcribitur; memoratur in hiſtoriâ Leodienſi: vniuit Prioratus de Ham & de Betaueourt menſæ Abbatiali 1346. ſenio confectus abdicauit; in ſacello beatæ Eutropiæ ſepultus anno 1348. Ianuarij 18.

28. *Guido Morel* 3. iuramentum præſtitit Eccleſiæ Remenſi poſt ſuam electionem 8. Decembris 1349. & iura 1349.
monaſterij generosè tutatus eſt, ac poſſeſſionem reliquiarum S. Nicaſij aduerſus Capitulum Remenſe: obiit 30. Ianuarij 1363. in Capellâ de Coueiaco, ſeu Beatæ Mariæ de Lætitiâ ſepultus.

29. *Petrus Cocquelet* Abbatiam adeptus per reſignationem præſtitit obedientiam Archiepiſcopo 6. Maij an. 1364. ei Vrbanus 5. confirmat priui- 1364.
legia monaſterij: iacet in Capellâ de Coueiaco poſt 17. annos regiminis, eo vero hominem exuente.

30. *Guilelmus de Illiniis* ex Abbate Diui Baſoli per gratiam expectatiuam promouetur 1381. & poſt octo annos præfecturæ, fit Epiſcopus Viuarienſis: nominatur in Concilio Regis an. 1398. in hiſtoriâ Monmorenciacâ apud Andream Quercetanum.

31. *Ioſſerandus de Illiniis* per reſignationem præcedentis ſedit tribus annis, mortuus 28. Decembris anno 1392.
1392.

32. *Simon Maubert* 4. Trecenſis, obedientiam Archiepiſcopo vouit menſe Ianuario 1392. quo & benedictionis munus ab eodem conſecutus eſt; Florentia de Ribemont domina de Chini, & de Germigni hommium fecit pro feodis ex monaſterio dependentibus in præſentiâ Guilelmi Fillaſtrii Vicarii generalis 1398. obiit 19. Ianuarii 1405. conditus in Capellâ B. Mariæ dictâ la Verde, retrò maius altare.

33. *Ægidius Iennart* 3. obedientiam præſtitit Eccleſiæ Remenſi 24.

1406. Martij 1406. more Gallico, obiit
Pariſiis 18. Martis 1416.
34. *Nicolaus du Chet* ex Præpoſito
ſancti Remigij, & Abbate S. Baſoli
obtinuit vnionem Prioratus de Flinià
in fauorem menſæ Abbatialis & Con-
uentus, fato functus 22. Decembris
1430. Iacet propè ſacrarium vbi re-
ponitur caput beati Nicaſij in naui
Eccleſiæ, ex necrologio.
35. *Iacobus Gueulart* 1. canonicè e-
lectus in Capitulo iuramentum ſoli-
tum de obedientià præſtandà Eccle-
ſiæ Remenſi dedit 28. Iunij 1430 iu-
dex delegatus à ſummo Pontifice pro
litibus dirimendis inter Curatos vrbis
Remenſis & Religioſos mendicantes,
& nomine ſummi Pontificis fœdus
pepigit inter Comites Loſſenſem &
Collegium D. Lamberti Leodienſis
rexit 22. annis, ſepul us 19. Aprilis
1451. 1451. poſt deceſſum ipſius conflictus
emerſit inter Officiarios regios, &
Balliuium Archiepiſcopi, pro guar-
dià ſeu protectione bonorum tempo-
ralium Monaſterij.
36. *Iacobus Champion* 2. ex religioſo
Nicaſiano, rexit vndecim annis cum
quatuor menſibus, 15. Septembris an.
1462. mortuus, poſt obitum eius Gui-
lelmus Bouille Canonicus Nouio-
menſis obtinuit Abbatiam in Com-
mendam per litteras Apoſtolicas, qui-
bus Scabini vrbis Remenſis cum Mo-
nachis interceſſerunt, vt ex actis Ca-
pituli Eccleſiæ Cathedralis conſtat 4.
1465. Februarij 1465. poſt hunc Richardus
Cardinalis Conſtantienſis poſſeſſio-
nem cœpit, virtute litterarum per
gratiam expectatiuam obtentarum,
ſed reſignat intra annum in fauorem
ſequentis.
37. *Ioannes Iacquier* 4. per reſigna-
tionem ſeu ſpontaneam demiſſionem
Cardinalis, quem iterum Nicolaus
Bouille Prothonotarius, & Decanus
Nouiomenſis turbat in pacificà poſ-
ſeſſione, ſed ipſe confirmatur à Paulo
II. 1467. hic ſocietatem iniit cum
Monachis ſancti Cornelij Compen-
1481. dienſis 1471. obiit 14. Iulij 1481. ſub
tumulo Egidij de Montcornet ſepul-
tus.
38. *Ioannes Franſquin* 5. Theſaura-
rius, & Doctor in Decretis, cano-
nicè eligitur menſe Auguſto 1483.
ſed ſtatim turbatur per Robertum l'Eſ-
cot Vicedominum Eccleſiæ Remen-
ſis, fauore Petri de Lavalle Archi-
A epiſcopi Remenſis cuius præceptor
fuerat: tandem cùm eo tranſegit, &
vitam cum morte commutauit 2. Iu-
lij·1500. poſt 17. annos r gi[illegible]inis. Ia- 15[illegible]
cet in ſacello B. Mariæ dicto la Ver-
de, nunc boni Nuncij: vacauit Ab-
batia tres menſes.
39. *Ioannes Vuillemet* 6. Retellinus,
virtutis & doctrinæ commendatione
clarus, Eccleſiam multis ornamentis
decorauit, pulpitum erexit, & redi-
tus ſufficientes reliquit pro anniuer-
ſario die obitus celebrando 10. Octo-
bris 1521. ſepultus in medio chori iux- 1521
ta aquilam æneam.
B 40. *Iacobus Ioffrin* 3. vltimus Ab-
batum Regularium, à multis turba-
tur in pacificà adeptione dignitatis
Abbatialis, quam retinuit duntaxat
per 10. annos, nunquam ſatis laudan-
dus pro iis quæ præclarè geſſit in aug-
mentum Monaſterij: dies obitus 13.
Ianuarij perenni anniuerſario celebra- 1530.
tur 1530.
41. *Carolus des Vrſins* Prothonota-
rius, & Archidiaconus Campaniæ in
Eccleſià Remenſi, primus Commen-
datarius nominatur à Rege ſecundùm
Concordata, & renitentibus mona-
chis tandem recipitur poſt tres vel
C quatuor litteras iuſſionis: rexit per
38. an. abdicat permutatione factà Ab-
batiæ cùm Prioratibus ſancti Petri
de Coinciaco, & ſancti Theobaldi.
42. *Claudius de Guiſe* Monachus pro-
feſſus S. Dionyſij in Francià iuramen-
tum præſtitit Eccleſiæ Remenſi men-
ſe Decembri 1568. hic ædem Abbatia- 1568.
lem ampliauit, Sacriſtiam multis dita-
uit ornamentis, factus poſteà Abbas
Generalis Cluniacenſis: obiit in ca-
ſtro de Lourdon 23. Martij 1612.
43. *Franciſcus de Paris à Lotharingia*
Eques Ordinis S. Ioannis Hieroſoly-
mitani, filius Henrici Ducis Guiſiæ,
D Præfectus Regius nominatur à Rege
1612. ſed nuſquam poſſeſſionem ca-
nonicam adeptus eſt, præmaturà mor-
te ſublatus 1. Iunij 1614.
44. *Daniel Hotman* Regis Eleemo-
ſynarius, Franciſci Hotomanni cla-
riſſimi Iuriſconſulti filius, ex Clau-
dià Aubelin: is vitæ merito, & pru-
dentià venerabilis poſſeſſionem adiit
menſe Aprili 1616. reſignat in fauo-
rem Henrici à Lotharingia retentà
penſione 1626. fit & Abbas Iuliacen- 1626.
ſis, ac Patrum Oratorij ſodalitio pa-
catioris tranquilliorisque vitæ amans

ſeſe addixit, vbi & mortuus eſt anno 1634 menſe Auguſto.

45. *Henricus de Lorraine de Guiſe*, Archiepiſcopus Remenſis poſſeſſionem cœpit perſonaliter in Capitulo
1626. menſe Maio 1626. eo probante ſeniores Monachi veteris diſciplinæ aliquatenus lapſæ renouandæ gratiâ, duodecim Patres Congregationis S. Mauri ex Regalibus monaſteriis ſancti Germani à Pratis, & Vindocinenſi ab Reuerendo Patre Superiori Generali per domnum Columbanum Viſitatorem prouinciæ Pariſienſis miſſos, intra ſepta monaſterij humaniſſimè ac liberaliter exceperunt, cui rei ſerio per totam Galliam incumbunt, ac ædificiorum reſtaurationi, quæ paſſim imbribus, gelu, ſeu etiam vetuſtate, aut Commendatariorum incuriâ iacebat.

Poſt abdicationem Henrici à Lo-
1643. tharingiâ an. 1643. Ludouicus XIII. Francorum Rex Abbatiam S. Nicaſij vniuit Capitulo ſacræ ac regalis Capellæ vrbis Pariſienſis, in locum Regalium quæ percipere ſolebat poſt obitum Epiſcoporum regni, & ſic Abbatum Catalogi hactenus finis erit. Horum tamen hiſtoriam ampliſſimè deſcriptam editurus eſt in ſuâ hiſtoriâ diœceſis Remenſis Guilelmus Marlot Prior ſancti Nicaſij, à quo ſuperiùs dicta hauſimus, vt in Galliæ Chriſtianæ nouam editionem deriuarentur; quæ pariter leges typis mandata in Notis ad Guiberti Abbatis opera, Reuerendi Patris Domni Lucæ d'Achery Congregationis S. Mauri.

S. Nicolas d'Angers. S. NICOLAI ANDEGAVENSIS in ſuburbano Iuliomagum, Ordinis S. Benedicti, conditorem agnoſcit Fulconem Nerram III. Comitem
1020. Andegauorum anno Chriſti 1020. ex chronico Malleacenſi, & ipſe cœnobij primordium exponit in veteri membranâ quæ his verbis concipi- » tur: Hiſce temporibus nonnulli Re- » ges ac Principes, Eccleſias in Chriſti » nomine ædificare curauerunt. Ergo » Fulco Comes Andegauorum, licet » de vlrimis & deſidioſis hominibus » vnus, in Dei nomine, atque ſummi » Præſulis Eccleſiam in proſpectu vr- » bis Andegauæ ædificare decreui, ac » MXX. anno ab Incarnatione Domini, » à Domino Præſule Huberto prædi- » ctæ vrbis feci ſacrare. Poſt cuius ſa- crationem non multò poſt tempore » ex monachis S. Martini Monaſterij » Maioris nomine Baldricum Abbatem » inſtitui, atque ad fratrum ſuſtentatio- » nem, atque pauperum ex meis rebus » propriis ipſam ditare curaui. Abbatiam hanc poſt Fulconem fundatorem multis bonis & poſſeſſionibus locupletarunt, Goffridus Martellus filius eius, & Goffridi ſucceſſor Fulco 4. cuius quidem & Natalis Abbatis rogatu baſilicam S. Nicolai ab Vrbano 2. Pontifice dedicatam inferiùs in Vrbani ipſius diplomate ſubiiciemus, dato apud Sabloilum 1096. 1096.
Fulco autem Comes Andegauenſis 11. Calend. Iunij interiit monachus factus apud D. Nicolaum, & 1046. Hildegardis Comitiſſa vnà cum marito apud idem monaſterium ſepulchro condita eſt. Porrò fundationis meminit regium diploma quo huius monaſterij firmantur priuilegia ex veteri cartulario eo tenore depromptum: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Henricus gratiâ Dei Francorum Rex: notum fieri cupimus fidelibus noſtris præſentibus & futuris, quod cùm regni vtilitatem ordinando Andegauenſem vſque vrbem deſcendiſſemus, fidelis noſter, atque conſanguinitate propinquus Gauſfridus, eiuſdem ciuitatis ſtrenuus Comes, ad noſtra ſerenitatis acceſſit præſentiam, ſuppliciter deprecans, vt fundationi monaſterij B. Confeſſoris Chriſti Nicolai à venerabili patre ſuo Fulcone inclito Comite olim inchoata, ſed à ſe poſtmodum aliquibus crementis ſuppleta, regiæ authoritatis noſtra ſtabilimento concederemus. Cuius petitioni ob diuum tactus venerationes libenter aſſenſum præbuimus, & præcepit noſtri ſcriptum inde fieri præcepimus, per quod fundationem prædicti monaſterij, in honorem S. Nicolai conſecrati, & vniuerſas donationes rerum, atque emptiones à fidelibus hominibus factas, ſiue in futurum iuſto & rationabili ordine faciendas confirmamus, & corroboramus. Actum Andegauis ciuitate publicè, anno ab Incarnat. Verbi Domini* MLIV. *Cal. Martij in monaſterio S. Albini. Anno quoque regni Domini Henrici Regis 26.* Breuiculum fundationis & ſeries Abbatum edita Andegaui 1616. habet Archimandritas qui ſequuntur, auctore Laurentio le Pellerier. 1054.

1. *Baldricus* primus Abbas S. Nicolai anno 1020. 1020

2. *Reginaldus* anteà monachus Maioriſ-

ioriſmonaſterij, cùm fuiſſet huius ba-
ſilicæ Abbas delectus à Gaufrido Mar-
tello, ſubinde Vindocinenſi S. Tri-
nitatis monaſterio præficitur primus
Cœnobiarcha.

3. *Hilduinus* ex Priore S. Albini
Andegauenſis creatur B. Nicolai Ab-
bas, vti exponit Fulco Nerra Comes
in indiculo quo Abbatiæ originem
explicat: cuius fragmentum in Notis
lib. 2. Goffridi Vindocinenſis hunc
in modum deſcribitur à Sirmondo.
Poſtquam Baldricus Abbas monaſterium
dereliquit, eremúmque furtim petiit, ac
poſtremò ad Maiusmonaſterium repatria-
uit, apud Tabenneſium monaſterium vi-
tam finiit. Poſt hunc domnus Albertus
Abbas Raginaldum monachum loco eius
reſtituit: qui ante benedictionem ad fi-
lium meum Gaufridum fugit, atque regi-
men monaſterij Vindocinenſis nouiter con-
ſtructi, abſque licentiâ ſui Abbatis ſuſce-
pit. Poſtquam me vidi eſſe illuſum à duo-
bus Abbatibus, iratus valdè iuſſi vt mo-
nachi alij ad monaſterium ſuum citò re-
mearent. Deinde rogaui domnum Vual-
terium Abbatem S. Albini, vt Hildui-
num Priorem illius Eccleſiæ concederet,
1033. *qui ordinatus anno 1033. ab Incarnatione*
Domini die Natiuitatis B. Mariæ, qui
eſt annus tertius Henrici Regis, mona-
ſterium regulariter rexit.

4. *Aderoldus.*

5. *Hamo.*

6. *Natalis*, cuius tempore Vrba-
nus 2. Papa ſummâ celebritate Ec-
cleſiam dedicauit, vt appatet ex re-
ſcripto Pontificio quod in ſcriniis Ab-
batiæ ita aſſeruatur.

» VRBANVS Epiſcopus ſeruus ſer-
» uus ſeruorum Dei. Dilecto filio Nata-
» li Abbati Monaſterij S. Nicolai quod
» ſecus Andegauum ſitum eſt, eiúſ-
» que ſucceſſoribus regulariter ſubſti-
» tuendis in perpetuum. Religioſis de-
» ſideriis dignum eſt fauorabilem præ-
» bere conſenſum, vt fidelis donatio
» cœlorum ſortiatur effectum. Tuæ
» igitur deuotionis ac Fulconis egregij
» Andegauorum Comitis precibus au-
» rem accommodantes, B. Nicolai Mo-
» naſterium quod diſponente Domino
» noſtris manibus conſecrauimus, præ-
» ſentis decreti autoritate munimus.
» Statuimus enim vt ea quæ prædictus
» Comes in ipſius Eccleſiæ dedicatio-
» ne noſtris exhortationibus per noſtras
» manus obtulit, tantùm ſcilicet terræ
» in ſiluacie, quantum carrucis tribus
A ſufficere debeat, & terra de Auallo »
quam idem Comes Guillelmo Aure- »
lianenſi dederat, quótque etiam im- »
munitatis ſeu donationis de ſuo iure »
ipſius predeceſſores Comites Ioffre- »
dus & Fulco eidem Eccleſiæ contu- »
lerunt, & quæcumque hodie iuſtè »
poſſidet, ſiuè in futurum iuſtè atque »
canonicè poterit adipiſci, firma tibi »
tuiſque ſucceſſoribus & illibata per- »
maneant, in quibus hæc propriis du- »
ximus nominibus exprimenda. Ec- »
cleſiam de Magneriâ, de Boſcou, de »
Augria, de Condato, de Ingrandâ, »
B de Fano, de Caphiâ, de Sileria, de »
Guarnardoliâ, de Ariaco, de S. Co- »
minâ, de Caſtello Seggio, de Bulleio, »
de Paucio, de Arrereiio, de Capol- »
lio. In pago Pictauenſi Eccleſias de »
Monaſteriolo, de Alaneio, de Ril- »
liaco, de Verchiacho, de Puſangiis. »
In Epiſcopatu Cenomanenſi Eccle- »
ſias de Gerronâ, de Potroniaco. In »
ſcoparu S. Macuti, Eccleſiam S. »
Paretni. In Nannetenſi, Eccleſiam S. »
Lambetti de Deuorell, de Cordi- »
neuſe, de Prugniaco. In Angliâ in »
Epiſcopatu Lincolnienſi Eccleſiam »
de Guingogeâ, de Spalmerâ, cum »
C Eccleſiis quæ ad eam pertinent, de »
Guilquennâ. In Epiſcopatu Ceſtro- »
nenſi Eccleſiam de Quarcheberiâ. In »
Guallis in Epiſcopatu de Glomnor- »
gant, Eccleſias de Callione cùm ap- »
pendentiis, & poſſeſſionibus earum. »
Ipſum itaque locum viſitandum, ho- »
norandum ac protegendum, vniuer- »
ſis fidelibus commendamus, pro cuius »
deuotionis beneficio & Omnipoten- »
tis Dei miſericordiâ, & Sanctorum »
Apoſtolorum authoritate fidentes, per »
B. Michaelis merita iudicii pro pec- »
catis accepti, partem ſeptimam illis »
remittimus, qui in dedicationis die »
animo deuoto illuc conuenire cura- »
D uerunt, & nimirum tenere, vt pro »
ipſis, die ipſo pauperes Abbas & mo- »
nachi paſcant, & die altero pſalmos »
cũ litaniis ſeptem in conuentu decan- »
tent & miſſam publicam celebrent, »
quos profectò omnes eundo & re- »
deundo ab adiutoriis quibuſcumque »
ſecuros eſſe precipimus; ad hæc ad- »
iicientes decreuimus, vt nulli om- »
nino hominum liceat id cœnobium »
temerè perturbare, aut eius poſſeſſio- »
nes auferre vel oblata retinere, mi- »
nuere vel temerariis vexationibus fa- »
tigare, ſed omnia integra conſeruen- »

„ tur eorum, pro quorum ſuſtentatione A
„ & gubernatione conceſſa ſunt, vſibus
„ omnimodis profutura, ſaluâ Ande-
„ gauenſis Epiſcopi canonicâ reueren-
„ tiâ. Sanè &c. Datum apud Sableu-
„ lium per manum Ioannis S. R. E. dia-
„ coni Card. XVI. Calend. Mart. Ind.
1096. „ 4. Anno Dominico MXCVI. Pontifi-
„ catus autem domini Vrbani II. Papæ
„ VIII.

7. *Lambertus* Natali ſucceſſit anno 1096.

1108. 8. *Ioannes* I. anno 1108. firmat pri-
uilegia huius Abbatiæ, ſequenti di-
„ plomate: EGO Goffredus Andegauo-
„ rum Comes, Sanctæ Dei Eccleſiæ B
„ hactenus aut parùm profuiſſe cogno-
„ ſcens, ob ſalutem mei, omniúmque
„ meorum, dignum duxi ea quæ ante-
„ ceſſores mei Comites Andegauenſes
„ pro remedio animarum ſuarum Ec-
„ cleſiæ B. Nicolai Andegauis & Mo-
„ nachis eius contulerunt, ſigilli mei au-
„ thoritate & teſtimonio in perpetuum
„ eis confirmare, & de parte meâ ali-
„ quid augmentare. Concedo & omni
„ immunitate ſublimo quæcumque ha-
„ bent nunc, & quæcumque habituri
„ & adquiſituri ſunt in poſterum, & in
„ omni terrâ meâ, & in omni domina- C
„ tione meâ ſiue de proprietatibus meis,
„ ſiue de rebus ad meam dominationem
„ pertinentibus, vt ipſa ſine vllo reti-
„ naculo vllius meæ coſdumæ, & exa-
„ ctionis quieta & libera habeant. Im-
„ primis torrentem Brionellum, totum
„ & ad integrum cum omnibus piſca-
„ turis & farinariis, & omni penitùs
„ vtilitate vel commoditate, quæ vel
„ iam inibi paret; vel in futurum eme-
„ lioranda eſt. Terram quoque quæ
„ dicebatur Cultura Comitis, Foreſtam
„ verò quæ Cbulia dicitur totam in-
„ tegram ſine aliquo impedimento. Boſ-
„ chium autem quod Bichardus miles D
„ dedit eis eum omnibus ad ipſum per-
„ tinentibus: boſcum & terram L'he-
„ riarum pariter quod Fulco pater Ma-
„ thei de Pleſſiaco cum Philippo fra-
„ tre ſuo ipſius Mathei patruo, dona-
„ uit illis, & Reginaldus Rufus in præ-
„ ſentiâ meâ authoriſauit eis decimas
„ dimidiam partem de Boſco Failloſo.
„ Aceriam de Boſco quæ Quarteria di-
„ citur, & octauam partem quod The-
„ heldus & Hatduinus filius eius de
„ Treuiis dederunt eis 12. arpennos
„ pratorum in Longâ inſula. Omnia
„ prata quæ ipſi habent in Lupello: de-

cimam partem parnagij mei de Mul- „
neſio, cui monachos ipſos intereſſe „
præcipio: reliquorum etiam quæ priùs „
Eccleſia prædicta poſſederat, conceſ- „
ſionem ab anteceſſoribus meis eis fa- „
ctam meâ quoque conceſſione cor- „
roboro, & communitione confirmo: „
vinagium omnium vineatum ſuarum, „
forragium quoque omnium terrarum „
ſuarum eidem Eccleſiæ concedo, & „
inibi degenti monachorum collegio: „
Necnon concedo eis atque præcipio „
quòd omnes homines ipſorum quie- „
ti liberi & abſoluti ſint, ne Præpo- „
ſitus meus vel Vicarius audeat peni- „
tùs diſtringere illos pro vllo forfacto, „
niſi ſit aliquis talis quem monachi di- „
ſtringere non ceſſent. Si autem eue- „
nerit vt duellum inter homines mo- „
nachorum oriatur, in ipſorum Curiâ „
finiatur. Et ſi cùm vno ſuorum ho- „
minum & alio extranco ſimiliter: ſi „
verò homo ipſorum vnicum homi- „
nem ad bellum prouocauerit, in Cu- „
riâ meâ finiatur. Quòd ſi homo illo- „
rum victus ceciderit, carceratum eum „
ſecum reducent. Si autem meum ſer- „
uum prouocauerint in Curiâ ſuâ finia- „
tur. Si verò meus homo victus fuerit, „
quietus mihi reſtituetur. Inſuper e- „
tiam concedo vt ſui homines nullam „
mihi coſdumam faciant, nec ad ali- „
quod meum negotium pergant, niſi „
ſolummodo ad bellum publicè indi- „
tum aut denominatum. Nec ad illud „
quam ego ad Abbatem vel monachos „
prædicti loci aliquem meum familia- „
rem amicum tranſmiſerim, qui non „
ſit Præpoſitus, nec Vicarius, nec mi- „
niſter alicuius diſtrictüræ meæ exau- „
ctor. Hæc omnia amoris Dei intuitu, „
& vxoris meæ Mathildis Imperatricis „
interuentu, ac etiam Abbatis Ioan- „
nis rogatu in perpetuum confirmo il- „
lis. Ex parte authoritate meâ dono „
aquam apud Rochiam quæ eſt ſub „
veteri excluſâ: monachorum in Li- „
geri cum inſulis ad eandem aquam „
pertinentibus, ad faciendum inibi ex- „
cluſam molendina & piſcarias. Quid- „
quid de ipſis monachis fieri placuerit „
in proprio ex hoc ita ſolidè & quie- „
tè & liberè ab omnium conſuetudi- „
ne, ſicut vnquam aliquis de anteceſ- „
ſoribus meis quietiùs & liberius quid- „
que in eleemoſynâ contulit, nec e- „
tiam aliquis Præpoſitus aut Vicarius, „
manum præſumat mittere, aut violen- „
tiam inferre in aliquibus rebus ipſo- „

„ rum : ſuper eandem verò veterem ex- A
„ cluſam de eis piſcariam, in quam nul-
„ lus piſcare audeat, niſi iuſſu aut vo-
„ luntate ipſorum. Hæc quidem me ita
„ dediſſe & confirmaſſe liquet anno
„ 1196. ab Incarnat. Domini, Vlgerio
„ Andegauenſi Epiſcopo, ſcilicet his
„ mecum teſtificantibus, Abbate Ioan-
„ ne, Mauricio monacho, Ortico mo-
„ nacho, Roberto Anglico monacho.
„ Galgiano de Chimilliaco, Raginal-
„ do Rufo, Pipinio de Turon. in Ec-
„ cleſiâ Andegau. Præpoſito.

1140. 9. *Lambertus* 2. 1140.

10. *Nigellus* 1141. B

11. *Herbertus* 1143.

1170. 12. *Hugo* 1170.

13. *Goſlenus* 1206.

14. *Iacobus* 1. 1242.

15. *Ioannes* 2. iacet ſub campanâ chori.

16. *Guilelmus* conditus in introitu chori.

1344. 17. *Benedictus* 1. obiit 27. Octobris 1344.

18. *Ægidius Latomus* electus vltimâ Octob. 1349.

19. *Ioannes* 3. defecit 10. Calend. Maij.

20. *Reginaldus*, interiit 26. Maij C 1383. tumulatus ſub campanâ chori.

21. *Iacobus* 2.

1401. 22. *Simon* 1. 1401.

23. *Natalis* 2. 1430.

24. *Simon* 2. 1432.

25. *Simon de Cifz* 3. Pontificalia
1456. ornamenta obtinet à Calliſto 3. 1456. iacet in maiore naui.

26. *Benedictus* 2. in naui Eccleſiæ ſepultus.

27. *Petrus de Laual* 1. Commendatarius, idémque S. Albini Abbas, poſteà Remenſis Archiepiſcopus.

28. *Guilelmus Briçonet* Archiepiſcopus Remenſis.

1505. 29. *Petrus Corilleau* 2. mortuus an. 1505. D

30. *Robertus Maurice* ex Abbate Turpiniaci eligitur 6. Martij à 39. Religioſis.

31. *Adrianus Gouffier* Cardinalis Epiſcopus Conſtantienſis obiit 1523.

32. *Benedictus Hurault* 3. Abbas e-
1537. tiam Burgulienſis, & Maioriſmonaſterij, mortuus 1537.

33. *Gabriel Bouuert* Abbas quoque S. Cypriani Pictauienſis, Epiſcopus Andegauenſis.

34. *Radulphus Hurault* 1572.

A 35. *Martinus de Beaune* 1580. 1580.

36. *Antonius Morin* 1595. Abbas & S. Launomari Bleſenſis.

37. *Guillelmus Fouquet de la Varenne* Epiſcopus Andegauenſis.

38. *Henricus Arnauld* Epiſcopus An- 1655.
degauenſis nunc viuit 1655.

S. NICOLAI in Boſco, aliàs de Saltu, Ordinis S. Benedicti.

S. NICOLAI de Pratis iuxta Tornacum, nunc in vrbe Ordin. Auguſt. 1125.
fundatur ab Odgero 1125.

NIDVSAVIS Beatæ Mariæ, fœminarum Ord. Benedict. *Nidoyſeau.*

B NIGELLA ABSCONDITA Ord. S. Benedicti, diœceſis Trecenſis in *N. ſte la* Briâ, non longè à Villanoxâ, vbi Ab- *Repoſte.* bas an. 1545. Ludouicus d'Anion Renati Baronis de Mezieres ex Antoniâ de Chabanes filius.

NIGERLACVS aliàs Domus Dei *Nerlac.* de Nigrolacu Ordin. Ciſtercienſis, filia Claræuallis, diœceſis Bituricen-
ſis, fundatur an. 1136. 6. Cal. No- 1136.
uemb. ab Elbone de Caluiniaco Catentonij domino illic ſepulto; in cuius Abbatiæ clauſtro viſuntur quædam cœnotaphia nobilis familiæ de Caſtrâ in Biturigibus.

C NIGRVMMONASTERIVM Or- *Noirmōſtier.* din. Benedictini, diœceſis Lucionenſis in inſulâ Hero, vbi S. Philibertus Monaſterium inſtituit.

NIOLIVM Sancti Vincentij iuxtà *Nioeil.* Fontiniacum Comitis, Ord. S. Aug. diœceſis olim Malleacenſis, nunc Ru-
pellanæ, inchoatum legitur an. 1068. 1068.
in chronico Malleacenſi ſub fundatore Airaldo Gaſſedener, quem tabulæ Niolij ad Altiziam Vuluenti dynaſtam appellant, vt ex ſequenti documento liquet, quod ex analectis Hiſtoriæ Comitum Pictauenſium Ioannis Beſly ſic habet.

D IN NOMINE *beatæ & indiuiduæ Trinitatis, omnibus Sanctæ Matris Eccleſiæ alumnis, tam præſentibus quàm futuris. Ego Gaufridus Dei gratiâ Aquitanorum Dux, volo manifeſtum fieri, quia omnia quæ Airaldus Gaſſedener cognomine, pro redemptione animæ ſuæ, aliorúmque fidelium Eccleſiæ ſancti Vincentij, quæ ab ipſo in villâ quæ* NIOLIVM *nuncupatur, fundata eſt, ad Canonicorum Deo & ſancto Vincentio inibi ſeruientium vſus donauit: videlicèt quicquid de patrimonio ſuo apud Benaacum poſſidebat, tam in burgo quàm in terris: & quæ ipſi Canonici pro indiſſolubili gloriâ vitæ æternæ*

ſecundùm Domini præceptum ſupradictæ Eccleſiæ reliquerunt. Cuncta etiam quæ egomet ad præſens dono, ſcilicet quantum ex meis ſilvis neceſſe fuerit, tam Eccleſiæ quàm officinis, excepto ex ſpalto, vel ea quæ alij fideles de caſamentis ad me pertinentibus dedêre, vel dederint, annuo & concedo, vt firmiter & inconcuſsè Canonici in perpetuum poſſideant. Si quis verò ſtimulatione tactus dæmonicâ, & ſuperbiæ telo inflatus, percuſſus, aut flammâ incenſus auaritiæ nequiſſimâ ſupraſcriptam inſtitutionem, aut donaria quæ beatiſſimi martyris Vincentij Eccleſiæ annuente me data ſunt, quæque fideles alij de caſamentis ad me pertinentibus pro ſuarum animarum redemptione daturi ſunt, infirmare voluerit, & calumniam quoquo modo intulerit, nullam licentiam habeat: quinimò perpetuo anathemati ſubiaceat. Acta eſt huiuſmodi Eccleſiæ cartula apud Vuluentum in domo Atraudi præfati, Domino Papâ Gregorio S. Petri poſſidente cathedram, Philippo regnante in Galliâ, Gaufrido dominante in Aquitaniâ, Iſemberto præſidente in Pictauenſi Eccleſiâ, miniſtrante ſibi Rainaldo partibus iſtis Archidiacono. Anno Dominicæ Incarnatio-
1076. *nis 1076. Indictione XIV. Cyclo Paſchali X. Epactâ XII. concurrentibus V. præſentibus iſtis ſubſcriptis, ac ſibi inuicem pellem porrigentibus Gauſfridi Comitis, Aimerici Thoarcenſium Vicecomitis, Sauarici fratris eius, Maurity Girardi. S. Girardi patris eius de Monteacuto, Theobaldi Caboz. S. Raimundi Callies. Gosberti Francigenæ. S. Tetbaldi Lunelli. Atraldi Giſſedener. S. Burchardi de Vuluento. S. Clerembaldi iuuenis. S. Aimerici Tornelli. S. Petri Maiuardi. S. Arcelli de Fonteneyo. S. Hugonis Marenentenſis. S. Hugonis Sacerdotis, Corpitu. S. Mauritij Zacharia Puſagenſis. S. Radulfi Vicecomitis.* In gratiam eiuſdem Monaſterij Rex Francorum has litteras dedit: « In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis: ego Ludouicus Dei gratiâ Rex Francorum & Dux Aquitanorum, notum fieri volumus tam futuris, quàm præſentibus, quod omnia quæ Ayraudus Gaiſſedener cognomine pro redemptione animæ ſuæ, aliorúmque fidelium Eccleſiæ S. Vincentij, quæ ab ipſo in villâ quæ Niolium nuncupatur fundata eſt, ad Canonicorum Deo & S. Vincentio ibi ſeruientium vſus donauit. Videlicet quicquid de patrimonio ſuo apud Benniacum poſſidebat, tam in burgo quàm in terris, & quæ ipſi Canonici pro indiſſolubili gloriâ vitæ æternæ ſecundùm Domini præceptum ſupradictæ Eccleſiæ reliquerunt. Cuncta etiam quæ Comites Pictauenſes intuitu caritatis eis contulerunt: ſcilicet quantùm ex ſyluis quæ ſunt in Caſtellaniâ Marcuenti, & in adiacentibus locis, neceſſe fuerit, tam Eccleſiæ quàm eorum officinis, excepto Eſpalto: vel ea quæ alij fideles de caſamentis ad nos pertinentibus dedere vel dederint, aſſenſu & petitione Alienordis Reginæ collateralis noſtræ, cuius mater ibi ſepulta requieſcit, æternæ retributionis obtentu, abſque aliqua exactione annuimus, & vt Canonici perpetuo poſſideant, conceſſimus. Ipſos quoque Canonicos cum omnibus poſſeſſionibus ſuis, communicato Reginæ conſilio, in tutelâ & defenſione noſtrâ ſuſcepimus. Quod vt ratum & inconcuſſum habeatur impoſterum, ſcripto commendari, & ſigilli noſtri auctoritate muniri, atque nominis noſtri caractere corroborari præcepimus. Actum publicè apud Niortum, anno Incarnati Verbi 1141. 1141.
aſtantibus in Palatio noſtro, quorum nomina ſubtitulata ſunt & ſigna. Signum Radulphi Viromandorum Comitis Dapiferi noſtri, ſig. Guilelmi Buticularij, ſig. Mathæi Camerarij, S. Mathæi Conſtabularij. Data per manum Cadurci Cancellarij. »

Nisortium alias Benedictio Dei Ord. Ciſtercienſis, filia Bonimontis, diœceſis Conuenenſis an. 1213. *Niſors.*

Noa beatæ Virgini ſacra, Ordin. Ciſt. filia Ioyaci diœceſis Ebroicenſis conditur 1144. Cal. Ianuarij. *La Noue.*

Nobiliacum ſancti Iuniani in pago & diœceſi Pictauenſi vetus & nobile Monaſterium Ordin. S. Benedicti, à fundamentis ædificatur & reſtauratur à Ludouico Pio Imp. vt habetur in eius vitâ: templi Abbatiæ inaugurationem deſignat chronicon Malleacenſe his verbis. « Anno ab Incarnatione Domini 830. Baſilica S. Hilarij Nobiliaco dedicatur, & corpus S. Iuniani illûc transfertur à Mairiaco villâ, quam tranſlationem fecerunt Abbas Godolenus adiuuante Sigibranno Epiſcopo. » Abbatum nomina quæ ſubiicimus, ex originalibus cartis Nobiliacenſibus eo tenore excerpta. *Noaillé.* 830.

Ermembertus, memoratur in ſcartâ

concambij cum Abbone B. Hilarij Abbate anno 7 Carolo Rege.

Autulfus Carolo regnante an. 24.

Godolenus ſeu *Godelaus* Ludouici Imp. annis 20 & 24.

Euarinus anno 1. Odonis Regis poſt obitum Carlomanni, ex tabulario D. Cypriani.

Rainaldus Carolo Simplice Rege anno 8 in carta traditionis ad com planctum de conſenſu monachorum vnius ex prædiis S Iuniani cognomine Monrenuardo menſe Ianuario, & anno x Caroli.

Rothardus.

949. *Alboinus* Epiſcopus Pictauenſis an. 949.

Fulco ordinatur Abbas 961. in chronico Malleacenſi.

Conſtantinus vixit Hugone & Roberto regnantibus anno 1007. ſub
1013. Roberto : deceſſit 1013. ex chronico Malleacenſi.

Ino.

Richardus ſucceſſit 1036. anno obitus deceſſoris.

Petrus Abbas cœnobij almi Con-
1077. feſſoris Iuniani annis 1040. & 1077. Philippo I. Rege, recenſetur in actu manumiſſionis cuiuſdam ingenui Iſemberto Pontifice Pictauenſium.

Humbertus.

Hucbertus.

1090. *Bertrannus* Philippo Rege an. 1081. obiit 1090.

Gaufridus ipſi ſuffectus ex chronico Malleaci.

1120. *Radulphus* regnante Ludouico anno 1120.

Helias.

Robertus ætate Hugonis Liſiniaci domini.

Petronus ſeu *Petronius.*

Iacques de Mareuil nobilis Engoliſmenſis Ioannis domini de Montmoreau filius, ex religioſo huius monaſterij.

N. Deſprez de Montpezat nepos ex fratre Iacobi Montalbanenſis Epiſcopi.

Franciſcus de la Beraudiere Epiſcopus Petracoricenſis, ſuperioris reſignatione.

Emanuel-Philibertus de la Beraudiere ex dominis de l'Iſle Rouet præceden-
1651. tis nepos, Doctor Sorbonicus obiit 1651.

Baſilius Foucques Abbas & Barbelli anno 1655.

NOGENTVM-ARTALDI diœceſis Sueſſionenſis. *Nogent l'Artaut.*

NONNATICVM diœceſis Vabrenſis in pago S. Ioannis Daucas, *Nonenque.*
non vt putauit Papirius Maſſonus in agro Lodouenſi, fœminarum Ordinis Ciſterc. ſub Siluanetio, in cuius cœnobij veteri codice de eius exordio, inter alia continetur, "*Geraldum 3. Abbatem Siluanenſem domum de Anonenca fundaſſe, & in ea religionem ſanctimonialium propagaſſe*": ex membranis monaſterij notitia fundatoris non conſtat, cuius nihilominus exordia tribuuntur eidem Geraldo Abbati Siluanetij, facto functi anno 1161. Certè à 1161.
Chriſtianiſſimis Regibus Francorum locupletatum eſt, quorum auctoritate ad Abbatiæ dignitatem euehitur, cùm initio eſſet tantùm Prioratus. Abbatiſſarum talis eſt ſucceſſio, quam è tabulis confici curauit, & nobis humaniter communicauit nobiliſſima huius loci Antiſtita è gente Simianâ.

Nazaria Prioriſſæ munere fungebatur ex inſtrumentis an. 1151. 1151.

Petronilla 1. 1158. & 1177.

Belixendis ſeu *Pelixpenda* 1189. cui Raimundus de Maderiis Lodouenſis Præſul donauit Eccleſiam B. Mariæ de Cornelio & de Rogatio, & moniales ſub protectione ſuâ poſuit an. 1184. vixit ad vſque an. 1205. 1205.

Agnes, regimen protraxit ad an. 1208.

Adelaſia moderamini præpoſita erat 1215.

Petronilla 2. ex documento an. 1225.

Sibondia ſedit vſque ad 1230.

1. *Tiburga* ſufficitur eodem anno & munus ſuum impleuit ad an. vſque 1248 quo circiter tempore monaſte- 1248.
rium in Abbatiam erigitur, cuius prima moderatrix Tiburga, quæ ſpiritum exhalauit 28. Aprilis.

2. *Agnes* 1258 obiit 28. Septembris anno vt coniectura eſt 1284. poſt eius tranſitum inter moniales de electione controuerſia agitatur, quibuſdam Ermengardim de Arpaione, aliis Rauſiam poſtulantibus: & tenerâ in cartis Nonnatici vtraq; Abbatiſſæ dignitatem ſibi arrogabat, ſed per ſummi Pontificis delegatum Abbatem de Siluanetio diſſidium componitur anno 1299. quo Abbatiæ adminiſtra- 1299.
tionem ſumpſit.

3. *Elix de la Fare* viuere deſiit 15. Ianuarij 1313.

4. *Rauſia* vixit ad an. vſque 1328. A 8. Iulij.

5. *Braida de Rocoſel* vacuam ſedem gubernauit ad vſque diem 1. Ianuarij
1350. quâ exceſſit à ſæculo 1350.

6. *Florentia de Agafolio* multis auxit bonis ſuum monaſterium, deceſſit 8. Idus Iulij 1367. fortè abdicauerat ante obitum, námque in veteri manuſcripto memoratur.

1363. 7. *Marqueſia* obiit 25. Apr. an. 1363.

8. *Alixendis de Montmurat* Abbatiam ſuam laudabiliter rexit, cui plura bona impertitur, 24. Octobris an. 1387. terras liquit.

1391. 9. *Clara* anno 1391.

10. *Helena Lourdelle* 1392. auxit item Abbatiæ redditus, cui plurima acquiſiuit, defuncta eſt 28. Iulij anno 1409.

11. *Flora de Caſilhac* vitam morte
1462. commutauit vltimo Idus Iulij anno 1462.

12. *Beatrix de Caſilhac* ſuperioris
Casilhac. conſanguinea, eius demiſſione monaſterium forſitan rexit, námque nuncupatur Abbatiſſa ab anno 1455. ad 1463. quo emigrauit 5. Idus Maij.

1465. 13. *Bourguina de Caſtronouo* 1465.

14. *Ioanna* viuebat circiter an. 1488. C poſt cuius obitum à quibuſdam Delphina de Roquefueil, ab aliis Catharina de Turte poſtulatur, ſed fato Turrianæ.

15. *Delphina de Roquefueil* pacificam Abbatiæ adminiſtrationem ſumpſit
1508. 1507. & benedicitur Abbatiſſa anno 1508.

Roquefueil. 16. *Margareta de Roquefueil* ſuperioris conſanguinea, eius ceſſione ac decreto Concilij Piſani prouiſa eſt 1510. poſtmodum bullam Pontificiam obtinuit 14. Cal. Aprilis an. 1512. rexit ad vſque 1549. ſed cùm Abbatiæ curam reſignaſſet in manus Pontificis D ſub certis pactionibus Ludouicæ de Roquefueil, eadem paulòpoſt etiam abdicauit in fauorem *Helena de Ra-*
1557. *baſtens*, quæ poſſeſſionem apprehendit 1557. interim.

17. *Blanca de Roquefueil* à Rege nominationis ſchedulam impetrauit, & bullis prouiſa eſt anni 1558. quarum virtute eadem Blanca Religioſis Nonnaquenſibus litem mouit, quæ Abbatiſſam delegerant *Catharinam de la Monteillerie*; ſed dominâ de Rocafolio & Catharinâ obeuntibus interminatâ controuerſiâ.

18. *Ludouica des Prez de Montpezat* Des Prez. A Antonij de Pratis Franciæ Mareſcalli & Occitaniæ Proregis filia, ſoror Iacobi Montalbanenſis Epiſcopi, nominatur à Rege, ac deinde prouiſa Helenæ de Rabaſtens litem intentauit, quæ tandem iuri ſuo omnimodè renunciat in gratiam Ludouicæ de Prato iuxta tenorem bullæ 1. Calend. Septembris anno 1571. adminiſtrauit pacificè vſque ad 28 Auguſti 1595. quo anno deceſſit; eâ ſedente monaſterium Nonnaticum 1573. 6. Aprilis 1573.
ab hæreticis exuritur, curâ autem & ſollicitudine huius Abbatiſſæ, vaſa B ſacra, tituli, & inſtrumenta domus ab excidio & flaminis vindicantur.

19. *Margareta des Prez de Montpezat* 2. neptis ſuperioris ex fratre Melchiore domino de Montpezat, Aquitaniæ Progubernatore, & Henrietâ de Sauoye coniuge, nominatur à Rege poſt exceſſum Ludouicæ de Prato, ſed domina de Balaguier Abbatiſſa Monaſterij Rutenenſis Abbatiam impetrauit; at verò placito maioris Conſilij eadem Margareta in poſſeſſione pacificâ ſtabilitur anno 1600. plurima acquiſiuit in Abbatiæ commodum; defuncta eſt 28. Aprilis an. 1650.
C 1650.

20. *Anna-Suſanna de Simiane de* Simiane *Gordes*, ex clariſſimâ & antiquiſſimâ Eſcartelé familiâ Simianæ, Guilelmi Marchio- de Simiane nis de Gordes Equitis Torquati, pri- & de Ponteues. mi Stipatorum Ludouici 13. Regis Præfecti, & Margaretæ de Ponteues de Carces filia; ex Coadiutrice ſuperioris de Abbatiâ prouiſa eſt bullis datis Romæ anno 1646. poſſeſſionem accepit 28. Aprilis 1647. & benedicitur die feſto S. Bernardi an. 1651. 1651.
quæ hodie monaſterium etiamnum regit.

D Nostra Domina de Gordonio diœceſis Cadurcenſis, Ordinis Ciſterc. filia Obaſinæ, aliàs dicta Abbatia Noua, ex cuius tabulario ſequens documentum eruitur. *Nouuelle Noſtre-Dame de Gourdon.*

« Gvilelmvs de Gordonio dominus de Saluiaco, omnibus Chriſti fidelibus præſentes litteras inſpecturis ſalutem in Domino. Sub huius ſcripti teſtimonio notum facio vniuerſis, quòd ego dedi & conceſſi in puram & perpetuam eleemoſynam, factam donatione inter viuos pro ſalute animæ meæ, parentúmque meorum G. venerabili Abbati Obaſinæ & conuen-

» tui præſenti & futuro, in perpetuum A
» poſſidenda Albacaſſania & boriam
» de Las Preuairias, & terram de Gros
» Cayro, Mairas & Malaſmoliers, &
» podium Ciſbertum & manſos & poſ-
» ſeſſiones de Aurimonte, & de Pra-
» dello, & de Genebrâ, & de Podio
» Fulcano, cùm omnibus hominibus
» ſuis, & feodis, & cùm omoibus iu-
» ribus ſuis, terris, pratis, aquis, ne-
» moribus, paſcuis, poſſeſſionibus, cul-
» tis & incultis, & pertinentiis ſuis,
» quæcunque ſint, & vbicunque ſint;
» ita quòd homines domus & fratres
» Obaſinæ habeant, teneant in perpe- B
» tuum, & poſſideant tanquam veri
» domini, & pro voluntate ſuâ ordi-
» nent, & diſponant, nihil iuris in his
» omnibus me vel meis retinens; ſed
» penitùs me diueſtiens inueſtiui, in
» omnibus & per omnia pleno iure di-
» ctam domum Obaſinæ. Sciendum
» quoque quòd eodem modo dedi &
» conceſſi dictæ domui & fratribus O-
» baſinæ totum ius quod habebam, vel
» domioium in fontibus de Mairagues;
» & in omnibus hominibus & terris de
» Blanzagues; prætereà conceſſi dictis
» fratribus & domui Obaſinæ vt per
» omnem terram meam ſint imoiunes C
» ab omni pedagio, conſuetudine, &
» exactione cum omnibus rebus ſuis,
» & hominum ſuorum, tam ipſi quàm
» donati, vel homines ſui. Actum hoc
» in Capitulo Obaſinenſi anno Domi-
1241. » oi 1241. menſe Martio 7. die men-
» ſis, & ad maiorem firmitatem haben-
» dam, has præſentes litteras prædicta-
» rum rerum, prædicto Abbati & con-
» uentui conceſſimus ſigilli noſtri mu-
» nimine roboratas. Eidem Monaſterio hoc priuilegium ſummus Pontifex impertitur: GREGORIVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Abbati & conuentui monaſterij B. Mariæ Gordonij, Ciſtercienſis Ordinis, Caturcenſis diœceſis ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Dilecti in Domino filij, veſtris iuſtis poſtulationibus inclinati, omnes libertates & immunitates à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, per priuilegia, ſeu alias indulgentias vobis & monaſterio veſtro conceſſas, necnon libertates & exemptiones ſecularium exactionum à Regibus & Principibus, & aliis Chriſti fidelibus rationabiliter vobis indultas, ſicut eas iuſtè & pacificè vobis, & per nos eidem monaſterio auctoritate Apoſtolicâ confirmamus, & præſentis ſcripti commu-* A *nimus. Nulli ergo &c. Datum Lugduni Nonis Iulij, Pontificatus noſtri anno 3.*

Abbatum nomina hæc tantùm reperiri potuêre.

Odo de Ventadorio primus Abbas aſſumptus è monaſterio Obaſinæ.

N. de Maranſac viuebat 1458. 1458.

N. l'Obaudry 1468.

Franciſcus Capel.

Odetus Capel.

N. Metal.

N. de Vic.

N. de Francoules ex domo de Beſſe.

Mathæus des Pruets Canonicus San- B tonenſis, Theologiæ Doctor, Bernardi Epiſcopi S. Papuli frater, nunc Abbas.

NOVEM-FONTIVM aliàs S. GILBERTI Ordinis Præmonſtrat. diœceſis Claromontenſis, in Archipreſbyteratu Limaniæ in parochiâ S. Deſiderij, fundatur circiter an. 1150. à Gilberto oobili Milite Aruerno è Paleſtinâ reduce, cui monaſterio primus Abbas ipſe præfuit, de quo Roberti monachi Altiſſiodorenſis chronicon. *Neuffons, dit ſainct Gilbert.*

B. Abbas Nouemfontium 1233. 1233.

Arnulphus, cuius litteræ extant cùm C Odone filio Ducis Burgundiæ domino Borbonij, & Mathilde vxore pro villâ S. Deſiderij, menſe Septembri 1259.
1259.

Hugo Mardoniæ obiit 1324.

I. Eyrandi deceſſit 14. Calend. Nouembris.

Gilbertus de ſainct Anit Abbas & Boniloci in Marchiâ obiit 1495. 1495.

NOVIGENTVM ſanctæ Mariæ, diœceſis Laudunenſis, Ordin. S. Benedicti, locus, inquit, Guibertus Abbas de vitâ ſuâ lib. 2. ſub caſtello qui » Codiciacus appellatur, tunc tempo- »
ris venationum feracibus ambiebatur »
D ſyluis, fluuio Aquilâ: montium hinc »
inde prominentium vineis deuexa »
cinguntur, humus vtrobique Libero, »
Cererique conueniens, omnium bo- »
narum frugum glebâ genitrice lauda- »
tur, fluuioli fœcunditas pratorum lon- »
gè latéque tendentium amœnitatibus »
commendatur. Ibi antiquitùs Virgi- »
ni parituræ templum extædificatum fuerat, quod frequentiâ populorum eò religionis causâ aduentantium, & procerum liberalitate, plurimùm inclaruit, ac monachis qui diuinis officiis deſeruirent, traditum eſt: exinde baſilica dedicatur ab Elinando Lau- *Nogent ſous Coucy.*

dunenſi Præſule, cui multa item be- A
neficia largitus eſt. Sequuntur Abba-
tes Nouigentini.

1. *Henricus* ſimul Abbas S. Remi-
gij Remenſis, de quo Guibertus lib.
2. de vitâ ſuâ cap. 2.

2. *S. Godefridus* rexit monaſterium
1104. ad an. 1104. quo ad Epiſcopatum
Ambianenſem aſſumptus eſt. Idem
Guibertus eodem loci & l. 3. c. 13.

3. *Guibertus* ſeu *Vuibertus* 1104. ex
monacho S. Geremari Flauiacenſis,
genere, religione, omni literaturâ cla-
rus, veluti ipſius opera teſtantur, quæ
primùm in lucem emiſit ac eruditis
obſeruationibus illuſtrauit, cum ſub- B
iecto Abbatum indiculo, Domnus
Lucas d'Achery monachus Benedi-
ctinus Congregationis S. Mauri.

1124. 4. *Andreas* 1124. ex Priore cœno-
bij Nouingentini. Nonnullas Præ-
monſtratenſibus maximè apud Bono-
lium poſſeſſiones conceſſit diplomate
anni 1129. Radulphus autem Caſtel-
lanus & Iuo Nigellenſis Eccleſiam
quam iniuſtè vſurpabant probante Si-
mone Nouiomenſi Epiſcopo tradunt
Andreæ Abbati & monachis B. Ma-
1132. riæ Nouigentinæ, tabulâ Nouiomi
ſcriptâ 1132.

5. *Bruno* Eccleſiam Canonicorum C
Codiciacenſium, & pia quædam alia
donaria Ingelranni, rata vult Bartho-
lomæus Laudunenſis Epiſcopus cartâ
datâ Lauduni anno 1138. Idem Præ-
ſul controuerſiam Brunonem inter &
Hugonem Præmonſtrati Abbatem a-
gitatam compoſuit Lauduni 1141.

6. *Ingelrannus* 1157.

1185. 7. *Ioannes* 1. ab an. 1164. ad 1185.
Hoc ipſo regente creuêre monaſterij
bona, ſummique Pontifices illud pri-
uilegiis muniierunt.

8. *Helias* 1185. complures iniit cùm
diuerſis ſocietates, præſertim cùm Hu-
gone Præmonſtratenſi Abbate. D

1201. 9. *Robertus* 1. 1190. ad an. 1201.

10. *Petrus Claudy* aliàs *le Boiteux* an.
1201. eligitur in Archimandritam S.
Remigij Remenſis vbi priùs inſtitu-
tum monaſticum profeſſus erat.

11. *Robertus* 2. 1213. Eccleſiam ipſe
à fundamentis, dormitoria duo, al-
terum Preſbyterorum, Nouitiorum
alterum ædificari curauit ſummis im-
penſis. Hoc Abbate corpus Thomæ
de Marlâ domini Coueiaci tranſla-
tum eſt, vt teſtatur Ingelranni car-
1218. ta data 3. Nonas Aprilis 1218.

12. *Galterus* ſeu *Vualterus* 1231. an-
teà Religioſus S. Vincentij Laudu-
nenſis.

13. *Ioannes* 3. 1240. 1240.

14. *Iterius* 1248.

15. *Mathæus* 1281.

16. *Ioannes de Palye* 4. 1300. 1300.

17. *Robertus* 3. 1332.

18. *Ioannes Deſpaguyes* 5. 1347.

19. *Laurentius du Raſſe* 1415. 1415.

20. *Ioannes Rouſſel* 6. cui, quòd mo-
naſterij bona dilapidaſſet munus ab-
rogat Epiſcopus Laudunenſis, Oeco-
nomúmque Nicolaum de Leſtoe con-
ſtituit.

21. *Nicolaus de Leſtoc* 1464. Ioanne 1464.
vitâ functo eligitur.

22. *Ioannes Marcſchal* 7. ab 1475.
ad 1489.

23. *Arturus Donnoy*, ſacræ Capellæ
Pariſienſis Canonicus, omni iure poſt-
habito, ſpretâ monachorum electio-
ne, Nicolaum Mauart, cui Cœno-
bitæ regimen Abbatiæ impoſuerant,
exagitauit; ac tandem anno 1489. 1489.
Abbatiam obtinet in Commendam.

24. *Ioannes de Beaumont* 8. Archi-
diaconus Lingonenſis ab anno 1512.
ad 1529.

25. *Carolus de Vignacourt* 1. Archi-
diaconus Rotomagenſis & Canoni- 1529.
cus Pariſienſis 1529.

26. *Ioannes de Longueual* 9. per ceſ-
ſionem Caroli 1544. ad an. 1557. quo,
menſe Iulio Abbatiam dimiſit in Ca-
roli fratris gratiam.

27. *Carolus de Longueual* 2. 1564. 1564.
ad Caluiniſtarum partes deuolutus
eſt.

28. *Gabriel le Seneux*, cui ſpecie te-
nus Abbatiam ceſſit Carolus ille, &
nefando mercimonio poſſeſſiones ſibi
retinuit; ſed antequam poſſeſſionem
iniret le Seneux morte præuentus eſt 1571.
1571.

29. *Gaſpardus de Prenier* Delphinas
menſe Septembri an. 1572. à Rege
Abbatiam obtinet. Poſſeſſione ade-
ptâ litem mouit aduerſus præfatum
de Longueual, at cunctæ Gaſpardi
contentiones incaſſæ remanſerunt.
Etenim acceptâ pecuniâ, pactum iniit
cum Carolo, qui rebus Eccleſiæ pa-
cificè potitus eſt.

30. *Ioannes de la Grange* 10. Pari-
ſinus, lite Carolum de Longueual,
& armis perſequitur, ſed fruſtra: qua-
re multis calamitatibus laceſſitus Ab-
batiam abdicare, atque Iacobo du
Val,

Val, tanquam confidentiario, vt vo- A
cant, Caroli de Longueual, cedere
coactus eſt.

31. *Iacobus du Val*, nomine dunta-
xat Abbas effectus: nimirum eâ lege,
vt cùm primùm Philippus de Lon-
gueual, prædicti Caroli filius, ado-
leuerit, Abbatiam in eius gratiam
1586. deponeret, quod & actum eſt anno
1586.

32. *Philippus de Longueual*, Caroli
primogenitus, Abbatiâ potitus ad an.
1624. quo Abbatiam, retentâ penſio-
ne, tradidit Antonio de Longueual
ex fratre Petro domino de Crecy & B
Mariâ de Caumont nepoti.

33. *Antonius de Longueual* die 15.
Nouemb. adhuc duodennis, quantum
per ætatem & tempus licuit, inſtau-
rationi Abbatiæ, diſciplinæque regu-
lari incubuit, accitis eâ de re Religio-
ſis cùm ex S. Germani Pariſienſis,
tùm ex Caſalis-Benedicti monaſteriis:
ac tandem Congregationi S. Mauri,
Nouigentinum cœnobium aggrega-
1646. uit die 21 menſis Octobris 1646. vi-
tâ functus die 7. Iulij 1649. ſepultus
in Eccleſiâ S. Germani de Autiſſiodo-
ro Pariſiis, cuius cor in Nouigentino
cœnobio ſepulturæ traditur, cùm fuiſ- C
ſet Conſiliarius Regius in Parlamen-
to Metenſi.

34. *Ioannes de Graſſe* 11. Prouincia-
lis Abbatiam adipiſcitur 1649.

Noyers. De Nucariis Beatæ Mariæ
Ordin. S. Benedicti, diœceſis Turo-
nenſis, cuius loci memorantur Abba-
tes Hugo, Henricus, Bernerius, Ai-
mericus, ac Emanuel Martineau.

O.

Obaſine. OBASINA diœceſis Le-
mouicenſis, fundatur D
ceu potiùs vnitur Or-
dini Ciſtercienſi, cu-
ius cœnobij eſt filia an.
1140. 1140. 6. Cal. Octob.

B. Stephanus primus Abbas mortuus
6. Idus Martias 1159.

B. Gregorius de Cardailhac ex illuſtri
familiâ de Cardailhaco in Cadurcis,
vixit tempore S. Dominici, de quo
Martyrologium Sanctorum Ordin. B.
Benedicti.

G. Abbas an. 1241. ex cartis mona-
naſterij de Gordonio.

Ioannes Miſſaſionne 1429.

Petrus de Comborn 1462.

Oliva Ordin. Ciſterc. fœmina- *L'Oliue.*
rum ſub Claraualle, Monaſterij fun-
dator fuit B Guillelmus Anachoreta,
qui cùm magnâ ſanctitatis opinione
ex hac vitâ deceſſit 1240. cuius me- 1240.
minit Arnoldus Raiſſius in Auctuario
Sanctorum Belgij ad Molanum.

Olivetum Ordin. Ciſterc. filia *Olinet.*
Curiædei, diœceſis Bituricenſis ad
Carum fluuium conditur 13. Calend.
Febru. 1144.

Olivæ Ordin. Ciſterc. ſub Fon- *Des Oli-*
tefrigido monialium diœceſis Nar- *ues.*
bonenſis, nunc in vrbe ipſâ.

Omnium-Sanctorum An- *Touſ-*
decavensium Ordin. Sancti Au- *ſaints*
guſtini Abbatia, conditorem agnoſ- *d'Angers*
cit Girardum Cantorem & Canoni-
cum Diui Mauritij Andegauenſis,
qui iuxta murum ciuitatis Andegauæ
in ſuburbano, nunc intra vrbem, con-
ſtruxit baſilicam ab Huberto Ande-
gauenſi Pontifice dicatam ſub patro-
cinio Omnium-Sanctorum & B. Ma-
riæ 13. Calend. Aprilis, adſtante Gau-
frido Comite, vt regimini Antiſtitis
& Canonicorum ſubeſſet, inſtitutis
duobus presbyteris pro celebratione
diuini officij, & ſepulturâ peregrino-
rum. Deinde Monachi Vindocinen-
ſes in eâ inſtituti, qui cùm Prioratum
de Aquariâ contiguum poſſiderent,
Odericus Abbas Vindocinenſis hanc
Eccleſiam Omnium-Sanctorum dimi-
ſit Euſebio Præſuli & Capitulo. Cæ-
terùm non ab Andegauenſi Comite
fundatam, ſed nec auctam dotatio-
nem à Comitibus Belliforrenſibus, vt
minùs rectè putauit Chopinus, non
inſpectis originalibus tabulis, depre-
hendere licet ex hoc veteri inſtrumen-
to, quod offendimus in nonnullis
membranis cœnobij, & fundationis
à Girardo factæ meminit; ſic igitur
habet.

In Dei nomine *Goffredus diui-
nâ prouidentiâ Comes, atque Agnes vni-
co mihi amore dilectiſſima vxor; vtile
valdè imò neceſſarium maiorum exempla-
ribus comprobatum habemus, geſta rei no-
titiam ſuperſtitibus in poſterum profutura
ſcripturæ memoriæ commendare. Quod igi-
tur ad ſuſtentamentum monaſterij quod in
honorem ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis
apud Vindocinum caſtrum pro animarum
noſtrarum ac parentum noſtrorum remedio
à nouo fundauimus, vbi & multa à no-
bis beneficia collata ſunt. Nunc quoque*

prouiſum habemus, carta huic vtiliter imprimi curauimus. Metuentes enim operi noſtro inſurgentibus vndique bellorum ingentium turbinibus ventorum concurſiones, vel aquarum intolerabilium inundationes in quadam regionis noſtræ quietiori parte fratribus illius loci, vel rebus ipſorum mobilibus refugium tutum quæſiuimus. Quæſitum autem diu per diuerſa, tandem in ſuburbio ciuitatis Andegauæ iuxta portam S. Albini proximè murum repertum eſt. Eccleſia videlicet in honorem & memoriam ſanctæ Dei Genitricis & Sanctorum-Omnivm *dedicata. Quam quidam Venerabilis Presbyter Girardus Cantoris officium in Matre Eccleſiâ vrbis ipſius tenens, de propriis, à fundamentis extruxerat. Necnon & quaſdam cenſuales terras ſiue vineas in vſus pauperum adhuc viuus coëmerat; & poſt obitum ſuum vniuerſæ poſſeſſionis ſuæ ſummam delegauerat. Sed quia laborem ſuum procuratoris egentem, poſt ſe in nihilum redigendum metuebat, ſanè fato ſuo prouidus, in diſpoſitione fratrum ſuorum Canonicorum S. Mauricij Eccleſiam illam cùm omnibus ad ſe pertinentibus ſub ſcripturæ teſtimonio indeſinenter conſiſtere voluit, atque conſtituit; eâ ſcilicet ratione, vt in conſideratione vel electione eorum foret, vel qui Presbyter ibi pro pauperibus oraret, & vbicumque per totam vrbem ac ſuburbium eius cubarent, eorum diligenti intentione agere, vel qui vnus tanquam ex ipſis res ad ſuſtentandos pauperes deputatas fideliter miniſtraret. Hoc ſanè conſtitutum complendo voto noſtro omnino reſiſtere, niſi tandem ſaniore conſilio vtrique Eccleſiæ, matri inquam, ac filiæ ſufficentiùs conſuleretur. Conſultum. Ita Eccleſia illa eleemoſynaris, facta poſthac in perpetuum refugium, & habitatio monachorum S. Trinitatis, & de iure Canonicorum in ius eorum legali commutatione transfuſa, quidquid ſibi prædictus Presbyter Girardus contulerat, vel quidquid amodo collaturus eſt, quia non & ſolidum ad recreandos pauperes, ſiue ſepeliendos ſicut deuotum fuerat, perpetualiter obtinebit, ſic tamen vt per monachos S. Trinitatis locum illum inhabitantes eleemoſyna illa fideliter adminiſtretur, Canonicis verò pro priuilegio ſuo quaſi amiſſo, pro meâ ſiue parentum meorum remiſſione, delictorum quaſdam damnoſarum exactionum conſuetudines quas terris illorum paternis Fulco, ſiue anteceſſores eius violenter impreſſerant, animo libenti remitto, remiſſáſque eſſe perenniter conſtituo. Ita vt nec mihi, nec cuilibet ſuc-*

A *ceſſorum meorum, poſt me vllus eas repetendi ſuppetat locus. Matri quoque Eccleſiæ Andegauenſi ac rectoribus eius locus de quo agimus priùs Eccleſia, nunc Monaſterium debitam ſubiectionem nullo modo denegabit, immò per huius conuentionis firmitudinem Domini Præſulis Euſebij Brunonis auctoritate, & cunctorum Canonicorum S. Mauricij vnanimi conſenſu conſtitutum ſit ab hinc in perpetuum inter monachos S. Trinitatis atque prædictum Epiſcopum, ſucceſſoréſque eius cùm omnibus S. Sedis Andegauæ in perpetuum Canonicis, coniunctiſſima charitatis mutua & orationum participatio, & hu-*
B *ius eleemoſynæ ſicuti primitùs conſtituta vtrorúmque communi prouiſione conſeruatio, vt in æternum permanens augeatur potiùs quàm minuatur: iſtas conſuetudines perdonat Gauffridus Comes his in perpetuum Deo, & S. Mauricio, & Canonicis ipſius, de terris illorum apud Doadum in curte Spinacâ, totum vinagium, & totum caragium boum, & aſinorum, & bidamum villanorum ad quindecim dies in anno, exceptâ ſubmonitione, & prælio in aduerſarios, vel caſtello faciendo in marchiâ, ita vt non ſubmoneantur poſthac niſi à maiore Canonico S. Mauri-*
C *cij. Et de ſubmonitione illâ ſi maior vel Canonicus deliquerit ipſi emendent Comiti, & ne villani ſimiliter perdonat comdiſiam villanorum Montisfortis. In curte S. Dionyſii per totam terram Canonicorum perdonat Comes vacatium totum, & frumentagium, & multos agnos, friſcum, gagium, & bidamum ad quindecim dies in anno ſicut ſuperiùs ſcriptum: de curte Spinacâ ſcilicet ſubmonitione pro prælio publico, vel caſtello in marchiâ ſui honoris faciendo. Signum domini Euſebij Brunonis, S. Beringerius Archidiaconus & Archiclauis, S. Goſlenus Decanus & Presbyter, S. Gerardus Cantor, Goſcelinus Ar-*
D *chidiac. Dom. Odricus Abbas S. Trinitatis, ſig. Dom. Vulgrinus Abbas S. Sergij, Oratius Presbyter, Fulcoinus Capellanus, Radulphus Presbyter, Odo Presbyter, Anſierus Leuita, Petrus Leuita, Girardus Subdiaconus, Bernaldus Diaconus, Durandus Subdiaconus, Albertus Subdiaconus, Goffredus Accolytus, Goſlenus Accolytus. ſig. Goffredi Comitis, Agnet Comitiſſa Vuilelmi Ducis Aquitanorum, Goffredi pueri fratris illius, Aimerici de Rupechoardi, Aimerici de Rancon, Berlai, Vualterij Ticionis, Vuillelmus de Parthenaico, Vuilelmus filius eius, Ademarus Malacapſa, Adelardi de Caſtro Gontier,*

Hugonis Manſelli, Fulconis fratris eius, A
Goffredi de Pruliaco, Liſoi de Ambazio,
Giſleberti Lobert, Airardus, Rainaldus
indignus Leuita rogatus ſcripſit. Actum
Andegau. ciuit. 8. Id. Ianuarij hoc in
ſacratiſſimo Epiphaniorum die anno ab In-
1048. *carnat. Domini* MXLVIII. *Epactâ 14. in-*
dict. 2. Exinde Goffridus Abbas Vin-
docinenſis cùm monachis ſuis ean-
dem Eccleſiam repetiit, tanquam iu-
ris ſui, ſed poſt multas diſceptationes
Abbas & Religioſi hoc pacto eam ceſ-
ſêre, vt Regularibus Canonicis S. Au-
guſtini traderetur, qui in eam baſili-
cam inducti ſunt, vt patet ex inſtru-
mento ab eiuſdem Eccleſiæ ſcriniis B
deprompto. IN NOMINE ſanctæ &
indiuiduæ Trinitatis, ego R. Ande-
gauorum Epiſcopus cunctis duximus
notificare, quoniam à temporibus an-
teceſſoris noſtri Huberti Epiſcopi,
eundem Hubertum eiuſdémque Con-
uentum frequentiſſimè aſſidentem a-
diit Girardus eorum Concanonicus
Sacerdos, & Præcentor, humillimè
efflagitans, quatenus locum ſepultu-
ræ omnibus Chriſti pauperibus ex-
poſitum, vtpote tanti boni participes
ei concederent, vbi Oratorium in
honore Omnium-Sanctorum Dei à
nouo ædificaret, in quo Preſbyter ad C
hoc adtitularetur vt de pauperibus vi-
ſitandis & ſepeliendis vbicumque eſ-
ſet neceſſitas, & ipſe ſufficere poſſet,
curaret: Miſſas quoque pro ipſis, &
defunctorum animabus aſſiduè decan-
taret, eâ conditione, vt illius elee-
moſynæ diſpoſitio cùm omnibus ad
eam dedicatis & dedicandis, in eius,
& dominationem Canonicorum S.
Mauricij per omnes ſucceſſiones ce-
deret. Huic tam piæ petitioni qui ro-
gabantur, conceſſerunt; Ita vt com-
muni Canonicorum S. Mauricij de-
creto probatæ vitæ fratres eligeren- D
tur, qui eadem bona omnia ſanctè
ad eleemoſynam cuſtodirent. Non
longo poſt tempore dicto Euſebio E-
piſcopo, Huberti ſucceſſore, & præ-
fato Girardo atque Canonicis S. Mau-
ricij, quibus memorata Baſilica erat
tradita, placuit quatenus Eccleſia ipſa
Vindocinenſibus monachis tribuere-
tur, qui ibi manerent, & res paupe-
ribus deputatas ſicut priùs à Girardo
Cantore deuotum fuerat, fideliter
procurarent. Itaque Eccleſiam cùm
diu monachi Vindocinenſes inhabi-
taſſent, & Eccleſiam S. Trinitatis quæ
huic vicina eſſe dignoſcitur à nouo
fabricaſſent, Abbas Vindocinenſis
Odericus in Capitulum S. Mauricij
cùm fratribus ſuis venit, & ibi Euſe-
bio Epiſcopo & Canonicis reſidenti-
bus Eccleſiam ſpontaneâ voluntate
dimiſit &c. Hæc ergo cùm ad nos
famâ & ſcripto peruениſſent, rem iux-
ta quod diſpoſita erat non ſatis benè
ſe habentem conſpicientes, vel ali-
quid amplitudinis ei ſuppeditare cu-
pientes, ibidem Canonicos Regula-
res collocare diſpoſuimus, qui diuino
officio inuigilantes, pauperes infir-
mos viſitarent & mortuos ſepelirent.
Huic noſtræ ſententiæ Godfridus tunc
temporis Vindocinenſis Abbas & mo-
nachi loci cùm eo reſiſtentes, & Ec-
cleſiam vndè agitur ſui iuris eſſe di-
centes, noſtrum propoſitum calum-
niando diſtrahebant, vnanimiter aſſe-
rentes dimiſſionem quam eorum Ab-
bas Odricus fecerat, abſque conſen-
ſu Capituli ſui factam. Sed tandem
Deo diſponente calumniam ſuam
communi aſſenſu tam noſtri Capituli
quàm ſui finietur. Hoc tantùm reti-
nentes, vt ſi fortè contigerit, quòd
per nos vel per ſucceſſores noſtros in
Eccleſiâ ipsâ Canonici Regulares con-
ſtituti non fuerint, vel Canonici S.
Mauritij per ſeipſos eleemoſynam
ipſam ſicut à dicto Girardo diſpoſi-
tum extitit, diſpenſare voluerint, nun-
quam aliis clericis, aliis monachis e-
leemoſyna ipſa, vel Eccleſia niſi mo-
nachis Vindocinenſibus tradatur, quo-
rum habitatio longè ante fuiſſe di-
gnoſcitur &c. Confirmatum eſt hoc
ſcriptum à Rainaldo Andegauorum
Epiſcopo, & ab omnibus Canonicis
ſuis in Capitulo S. Mauricij: conceſ-
ſum præſente Goffrido Abbate Vin-
docinenſi die S. Mathiæ Apoſtoli an.
Incarnat. MCVIII. regnante Philippo 1108.
Rege Francorum. Poſt octo dies, con-
firmatur hoc ſcriptum à Goffrido Ab-
bate Vindocinenſi & Capitulo, coram
omnibus monachis, ac duobus Canoni-
cis Regularibus Omnium-Sanctorum
Rainaldo & Ramaldo adſtantibus.
Quò etiam ſpectat aliud diploma ta-
bularij huius Abbatiæ nondum cùm
ſuperioribus membranis editum.

CONSVLTI *pectoris ſanè inſtitutũ con-*
ſilium eſt &c. timens igitur dom. Girardus
S. Mauricij Cantor vir religioſiſſ. incidere
in manus Omnipotentis, ad laudem Dei
ædificauit Eccleſiam in ſuburbio vrbis An-

degana in honorem Omnium-Sanctorum tam ad ſuam quàm ad omnium fidelium animarum publicum ſolatium. In quâ duos Sacerdotes inſtituit, qui Domino pro ſalute omnium fidelium preces funderent, muneráque ſalutaria ſalubriter dirigerent. In cuius etiam Eccleſiæ adiacentiâ eiuſdem piis poſtulationibus cœmeterium ſepulturæ pauperum competenti deliberatione conſecratum eſt, vt ibi videlicet Omnium-Sanctorum celebratur memoria, ibi manus fidelium Chriſti pauperibus deuotæ humanitatis pia exhiberent officia. Quoniam verò totius Andeganæ Eccleſiarum S. Mauricij vt pote Epiſcopi ſedes, mater eſt, idem præfatus peccator eam ſicuti inſtituerat, matris Eccleſiæ patrocinio, Epiſcopi videlicet & Canonicorum diſponendam commiſit, eorúmque eleemoſynam deinceps fore in perpetuum ſtabiliuit; quæ ſalubris viri inſtitutio per varios temporum diſcurſus vſque ad vicem Epiſcopatus dom. Rainaldi Iunioris peruenit, qui piiſſimi viri deuotam approbans deuotionem, totus diuino cultui mancipatus, quòd ille deuotè inſtituerat ſtudioſiſſimè ampliare laborauit. Circumſpectis igitur vrbis decretis, quæ omnium ferè religioſorum conuentibus celebris habebatur, Canonicorum famoſis turbis pollens, Monachorum deuotis congregationibus inſignis, virginum cœtu præcipue glorioſa, Canonicorum Regularium Conuentum qui & primus eſt, & Apoſtolorum authoritate quaſi luminaria magna in domo Dei fulgere debet, deeſſe deprehendit. Nolens igitur hoc vrbis deeſſe profectioni, communicato conſilio aſſenſu Canonicorum Maioris Eccleſiæ, aliorúmque ad quos res pertinebat, Canonicos Regulares ibi inſtituit, qui Ordo ferè lapſus illis temporibus reſpirare inchoabat. Quoniam itaque iniuria eſt vt Eccleſia Eccleſiæ aliiſque detrahat, erat enim præfata Omnium-Sanctorum Eccleſia præfato Cantore diſponente B. Mauricij eleemoſyna, loci deffenſionem in manu Epiſcopalis ſedis paterna diligentia retinuit. Ita verò omnia in vſus ibi Deo ſeruientibus eiſdem B. Mauricij Canonicis benignè annuentibus tranſtulit. Vt autem hæc inſtitutio in perpetuum firma maneret, teſtes qui adfuerunt adnotauimus. Actum in Capitulo S. Mauricij Rainaldo Iuniore Epiſcopo Lud. Rege Franc. Fulcone Comite Andegauorum; anno Domini MCXV.
1115. *indictione 8. Epactâ x. Concurrente v.* Subiicere autem operæpretium eſt hiſtoriæ monaſterij illuſtrandæ causâ, vetus inſtrumentum vnionis Præbendæ in Cathedrali Abbatiæ Omnium-Sanctorum, his verbis concepum: CLEMENS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Sanè petitio dilectorum filiorum Decani, & Capituli Eccleſiæ Andegauenſis nobis nuper exhibita continebat, quòd dudum Cantor eiuſdem Eccleſiæ qui tunc erat, habens zelum puræ deuotionis ad Deum, ad diuini nominis laudem ac gloriam & B. Virginis matris eius, aliorúmq; Sanctorum honorem, & diuini cultus augmentum, propè ipſam Eccleſiam Oratorium quoddam de bonis à Deo ſibi collatis, & cùm ipſius Eccleſiæ adiutorio, ac aliquorum auxilio deuotorum canonicè fundauit, atque conſtruxit. Quod poſtmodum creſcente deuotione Chriſti fidelium, fuit in Monaſterium ſub regulâ B. Auguſtini, & regimine Abbatis erectum, & nihilominus extitit in memoriam fundationis primæuæ ſtatutum, vt Abbate dicti Monaſterij cedente, vel decedente, baculus paſtoralis quo Abbas eiuſdem Monaſterij vtitur, ſicut prædeceſſores ſui Abbates vſi ſunt, portaretur ſeruandus ibidem vſquequo Abbas in Monaſterio fieret antefato; & inſuper quòd in electione Abbatis eiuſdem cùm immineret pro tempore facienda, dicti Capituli per aliquem probum virum quem ipſi ad hoc deſtinarent, haberent perpetuò vnam vocem, ex quibus inter Eccleſiam & Monaſterium, prædicta quædam fraternalis amicitia dudum contracta vſque ad hæc tempora illibata permanſit. Quare dicti Decanus & Capitulum aſſerentes, ex infra ſcriptis non modicum adiici eiuſdem Eccleſiæ ſtatui & honori, ad honorem huiuſmodi augmentandum, fortius huiuſmodi dilectionis vinculum exortæ inter Eccleſiam & Monaſterium, antefacta, nobis humaniter ſupplicarunt vt Abbatem dicti Monaſterij qui eſt & erit pro tempore, Canonicum ipſius Eccleſiæ ſtatuere & ordinare, & nihilominus Præbendam citra tamen Decanalem ipſius Eccleſiæ, ſi qua vacat, ad præſens, vel cùm vacauerit, vnire dignitati Abbatiali eiuſmodi Monaſterij authoritate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur qui honori Eccleſiarum omnium libenter quantum cum Deo poſſumus prouidemus, venerab. fratris viri Fulconis Epiſcopi Andega-

„ uenſis nobis ſuper hoc humiliter ſu-
„ plicantis, ac dictorum Decani & Ca-
„ pituli ſuplicationibus inclinati autho-
„ ritate Apoſtolicâ ſtatuimus,quòd Ab-
„ bas dicti Monaſterij qui nunc eſt &
„ pro tempore fuerit, perpetuò ſit Ca-
„ nonicus memoratæ Eccleſiæ, & ni-
„ hilominus præbendam ipſius Eccleſiæ
„ citra tamen Decanalem, huiuſmodi
„ ſi qua vacat ad præſens, vel cùm va-
„ cauerit, quam idem Abbas per ſe vel
„ procuratorem ſuum ad hoc legitimè
„ conſtitutus infra vnius menſis ſpa-
„ tium, poſtquam ſibi vel eidem pro-
„ curatori vacatio illius innotuerit, du-
„ xerit acceptandam, vniendam, incor-
„ porandam, & annectendam perpetuò
„ eidem dignitati Abbatiali donatione
„ Apoſtolicâ reſeruamus. Inhibentes
„ Epiſcopo Andegauenſi qui eſt pro
„ tempore, & Decano & Capitulo me-
„ moratis, ne de Præbendâ ipsâ contra
„ reſeruationem noſtram huiuſmodi diſ-
„ ponere præſumant; ac decernentes ex
„ nunc irritum ſi ſecus ſuper his à quo-
„ quam quamuis authoritate ſcienter,
„ vel ignoranter contigerit, acceptari:
„ non obſtantibus quibuſcumque reſer-
„ uationibus ſpecialibus, vel generali-
„ bus de Præbendâ huiuſmodi forſan
„ factis, & quòd idem Abbas Ordinis
„ S. Auguſtini profeſſor exiſtit; necnon
„ de cætero Canonicorum numero, &
„ aliis ſtatutis & conſuetudinibus, Ec-
„ cleſiæ Monaſterij & Ordinis prædi-
„ ctorum contrariis, iuramento, confir-
„ matione Apoſtolicâ, vel quacunque
„ firmitate aliâ roboratis, ſed ſi aliqui
„ Apoſtolicâ, vel aliâ quauis authori-
„ tate in eadem Eccleſiâ, in Canonicos
„ ſint recepti, vel vt recipiantur inſi-
„ ſtant, aut ſi ſuper de prouiſionibus ſi-
„ bi faciendis de Canonicatibus & Præ-
„ bendis, in eadem Eccleſiâ ſpeciales,
„ vel de beneficiis Eccleſiaſticis in illis
„ partibus generales Apoſtolicæ ſedis
„ vel Legatorum eius litteras imperra-
„ rint, vt iam ſi per eas ad inhibitio-
„ nem & decretum, vel aliàs quomo-
„ dolibet ſit proceſſum, quas litteras
„ & proceſſus habitos per eaſdem, &
„ quæcùmque inde ſecuta ſunt ad præ-
„ bendam huiuſmodi volumus non ex-
„ tendi. Sed nullum per hoc eis quo-
„ ad aſſecutionem Canonicatuum, &
„ Præbendarum, ac beneficiorum alio-
„ rum præiudicium generari, per hoc
„ tamen iuriſdictioni & iuribus Epiſco-
„ pi Andegauenſis qui eſt pro tempore,

A in Abbates eoſdem quomodolibet «
competentibus, nullum omnino vo- «
lumus præiudicium generari. Datum «
Auinioni 3. Nonas Iunij, Pontifi- «
catus noſtri anno decimo, 3. Iunij «
MCCCLII. Abbatum nomenclatura è « 1352.
tabulis monaſterij ſequens eſt. «

Robertus primus Abbas tempore Vlgerij Epiſcopi Andegauenſis.

Bernardus.

Robertus anno 1207. 1207.

Iacobus 1213.

Reginaldus 1255.

Michael 1283. 1283.

Guillelmus 1. 1360.

B *Ioannes Burgenſis* 1. 1366.

Guillelmus 2. 1383.

Hamo 1401.

Radulphus 1411. obiit 1415.

Guillelmus Eshinart 3. 1415. obti- 1415.
nuit priuilegium annuli & mitræ, vt patet ex diplomate Martini v. Pontificis dato Florentiæ v. Kal. Sept. Pontificatus 3.

Ioannes 2. 1437.

Guido de Saucongne 1458.

Guilelmus Briand 4. 1464. 1464.

Simon Eſtirart 1468.

Antonius Cheminard 1473. quo an-
C no deceſſit 23. Auguſti.

Ioannes Perrot 3. 1473. 8. Nouemb. 1473.

Robertus de Chemans 2. 20. Septemb. 1475.

Theobaldus Motais 1504. obiit 1513. Maij 30.

Franciſcus de Villiers 1513. fato fun- 1513.
gitur 19. Septemb. 1540. vltimus Abbas Regularis.

Odetus de Britannia primus Commendatarius qui abdicauit 1541.

Laurentius de Commacre menſe Sept. 1553.

Antonius Iſorè, 7. Nouemb. 1576. 1576.
D ceſſit ſequenti.

Nicolaus Boyuery 20. Aprilis 1577. obiit 23. Martij 1597.

Georgius Louet Senator Pariſienſis, & Abbas annis 1599. & 1600.

Germanus Merceron Vicarius Generalis Epiſcopi Andegauenſis, obiit 1638. 1638.
1638.

Ludouicus de la Cour permutauit pro Abbatiâ de Fontenelles cum ſequenti.

Petrus de Broc Epiſcopus Autiſſiodorenſis anno 1655.

OMNIVM-SANCTORVM de In- *Touſ-*
ſulâ Cathalaunenſi, Ordin. Regula- *ſaints en*
rium Canonicorum S. Auguſtini, à *l'Iſle de*
fundamentis excitatur à Rogerio Epiſ- *Chaalons.*

copo Catalaunenſi, cuius cœnobij mentio in epiſtolâ 6. Alexandri 3. Pontif. & Petri Abbatis Cellenſis l. 9. epiſt. 14. Abbates prout occurrerunt nullo ordine deprompti.

Guillelmus Braux.

Guillelmus de Faueriis.

Nicolaus de Malleyâ.

Michael Toly.

Petrus de Antra.

Ægidius de Sarceyo.

Ioannes Lambeſſon.

Antonius Truſſon.

Claudius Godes Catalaunenenſis, Abbatiam ex loco ſuburbano Catalaunenſi dirutam an. 1544. propter bella Caroli v. Imp. cùm Franciſco 1. Rege in vrbe exſtruxit.

Iacobus l'Eſcot Epiſcopus Carnotenſis nunc præeſt.

Oraiſondieu. ORATIO DEI diœceſis Ruthenenſis propè S. Antoninum, monialium ſub Ciſtercio.

Loroux. ORATORIVM diœceſis Andegauenſis, Ordin. Ciſterc. filia Ciſtereij, fundatur 18. Calend. Octob. 1121. à Fulcone Comite Andegauenſi & Eremburge vxore, quo anno Guillelmus Nangius extructum prodit.

Orbez. ORBACVM Ordinis S. Bened diœceſis Sueſſionenſis, conditur à S. Regulo Archiepiſcopo Remenſi qui illîc iacet: reſtis Flodoardus libro 2. „ hiſt. Remenſis cap. 10. Conſtruxit „ hic venerabilis Præſul Monaſterium „ Orbacenſe in loco quem promeruit „ dono Regis Theoderici, per ipſius li„ centiam, ſuffragante quoque Ebroi„ no Maiore domus. Impetrauitque „ domnus idem Reolus à monaſterio „ Raſbacenſi ſex monachos, qui regi„ mina ſanctæ regulæ ibidem tenerent, „ & alios ea docerent. Ex quibus vnum „ Landemarum nomine, in eodem lo„ co Abbatem conſtituit, qui rexit „ idem Monaſterium donec vixit.

Orbeſtier. ORBISTERIVM ſancto Ioanni ſacrum, diœceſis Lucionenſis in parochiâ caſtri de Ollonâ, Ord. S. Benedicti, fundatum legitur à Guillelmo IV. Aquitaniæ Duce, Pictauij Comite, cognomine Magno, vt patebit ex fundationis diplomate quod extat in analectis Hiſtoriæ Comitum Pictauienſium Ioannis Beſly, cuius verba hæc ſunt: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti amen. Notum ſit omnibus fidelibus tam præſentibus quàm futuris, preſens ſcriptum inſpecturis, quòd ego Guilelmus Dux Aquitanorum, & Comes Pictauis, dominuſque Talemundi, dedi & conceſſi Deo, & Fulcherio ſeruo Chriſti relinquenti ſeculum, & eidem Chriſto adhærenti, indigentique cellâ orationis, & ſucceſſoribus ſuis locum* ORBISTERII, *qui deſertus erat, ad ædificandum locum orationis, & agendæ pœnitentiæ, & ad faciendam Abbatiam, ob parentum meorum, & omnium fidelium abſolutionem, & pro obtinendâ regni noſtri pace, & pro filij mei incolumitate & pace, ac etiam pro ſalute: Et omnia quæ dicto loco Orbiſterij pertinent quocunque, & vbicunque ſint in dominio meo de Talemundo, tam in terris cultis & incultis, pratis, vineis, nemoribus, ſiluis, aquis, quàm in domibus & poſſeſſionibus quibuſcunque, à torrente Illicon vſque ad torrentem, qui defluit per prata Ogery, & totius torrentis illius hinc & inde vſque ad receſſum maris: & à pratis Ogery vſque ad quercum Creux, & à quercu Creux vſque ad pratum Aſſolini, & medietatem prati Aſſolini, ſicut diuiditur certis metis, & à prato Aſſolini, vſque ad exitum foreſtæ meæ de Orbiſterio, & vſque ad viam quæ ducit viatores, qui de portu Ollonæ ambulant apud Talemundum, & à viâ quæ ducit viatores de portu Ollonæ apud Talemundum vſque ad torrentem Illicon, qui defluit per gulam de Doetis in mare, & vſque ad receſſum maris hinc & inde: & omne nemus quod includitur infra metas ſuperiùs nominatas, ad faciendum ſuam plenam voluntatem. Item volo & concedo quod dictus Fulcherius, & ſucceſſores eiuſdem poſſint prædictum nemus colligere, vendere, ſeu deuaſtari facere & etiam tradere quibuſcumque colonis ad colendum, & quotieſcumque, & ad quantoſcumque colonos viderint expedire. Et ſi ita ſit quòd prædicti coloni ibi edificent domos pro habitando, volo & concedo, quòd in prædictis locis, nemoribus, nullus præſumat decimam habere, ſiue aliud ſui imponere & inferre, & quod etiam præfati coloni ſint liberi & immunes ab omnibus coſtumis, decimis & ſeruitiis, tam in ſuis perſonis quàm in frugibus, vel etiã in animalibus, præter illa quæ dictis Fulcherio, ſucceſſoribúſque ſuis exhibeantur. Item, do & concedo prædicto Fulcherio ſucceſſoribúſque ſuis quendam feodum meũ proprium ſitum, ad ſanctum Benedictum de Anglijs, & Curſonum, in pratis, terris, cultis & incultis, ac in vineis, cùm omni iure dominio & diſtinctu, & me-*

dietatem euiuſdam alterius feodi iſti in iiſdem circanſtantiis, vulgariter appellati feodus Chabots, qui feodus Chabots ſub me Guillelmo prædicto ab antique tenetur integrè cum omnibus pertinentiis ſuis, & ſub præcepto meo, & licentiâ ſemper colliguntur eiuſdem feodi fructus, cum omni dominio & diſtrictu: & huiuſmodi dominio, volo & præcipio quòd dictus Fulcherius, & eiuſdem ſucceſſores in dicto feodo perfruantur. Item do & concedo eiſdem Fulcherio & ſucceſſoribus ſuis villam meam de la Bireotiere cum pertinentiis ſuis & cum omnium iure, dominio & diſtrictu: & volo quòd omnes homines habitantes, & habitaturi in dictâ villâ, vel in eius pertinentiis, poſtquam per annum & diem ibidem permanſerint, poſſint deinde habitare vbicumque voluerint per totum territorium meum de Calmâ, & ſint immunes & liberi ab omnibus conſtumis, & taleis & ſeruitiis preter illa quæ dicto Fulcherio & ſucceſſoribus ſuis exhibeantur. Item dono & concedo eidem Fulcherio ſucceſſoribúſque ſuis vſagium plenarium & etiam liberum per totam foreſtam meam de Orbiſterio ad quodcumque opus voluerint faciendi, & vbicumque voluerint ad opus eorumdem deportare per totum territorium Talemundi ad qualibet ædificia facienda, reædificanda, conſtruenda vel recuperanda ſine defenſione aliquâ, quam in prædicto vſagio ego Guilelmus predictus, vel hæredes, ſiue ſucceſſores, vel balliui, ſiue foreſtarij mei, vel ſucceſſores eorundem poſſimus imponere, vel inferre: & paſcua plenaria, & libera ad omnia animalia prædictorum Fulcherij ſucceſſorúmque ſuorum & mediatariorum eorundem, ſi quos habuerint, nutrienda, vel etiam depaſcenda cuiuſcumque ſint generis, ſiue ſint predictis Fulcherio, & ſucceſſoribus ſuis propria animalia, ſiue medietariis ſuis partionaria, & lecterias ad opus eorundem animalium per totam foreſtam meam Orbiſterij. Item volo & concedo, quod dicti medietarij, ſi aliqui ſint, habeant per totam foreſtam prædictam de Orbiſterio ad ſua ædificia facienda ad quadrigas, & carrugas, & aliàs circunſtantias ad opus culturæ neceſſarias: & calefagium plenarium de feodo Foreſtarij, & de brandâ. Item do & concedo predicto Fulcherio ſucceſſoribúſque ſuis terras meas quas habebam in parochiâ S. Vincentij ſuper Graon ſitas, in Podio de Calmâ, cum omni iure, dominio, diſtrictu. Et ad hæc vniuerſa, & ſingula dicta Abbatiæ, & Fulcherio ſucceſſoribúſque ſuis perpetuò proſequenda & integranda, ac fideliter obſeruanda, obligo me, & terram meam, & heredes meos, & ſucceſſores præſentes & futuros, & ne dictus Fulcherius, & ſucceſſores eiuſdem in futuris temporibus à meis ſucceſſoribus ſuper donis & largitionibus eidem Fulcherio, & ſucceſſoribus ſuis à me factis ab aliquo perturbentur, volo & concedo quòd prædicta dona & largitiones à me facta, ſint in manu & cuſtodiâ Domini Regis Franciæ, & Domini Epiſcopi Pictauis, qui pro tempore erit. Et hæc etiam omnia dedi ego Guillelmus prædictus domino Goſſelino de Leziaco præſente, & ipſe ex ſuâ parte dante, qui tunc ſub me, & mecum huius prouinciæ particeps erat. Et ne prædictis donis dicta Abbatia & Fulcherius ſucceſſoréſque eiuſdem à meis heredibus & ſucceſſoribus valeant defraudari, de iure peritorum conſilio huic cartulæ ſigillum meum appoſui in teſtimonium veritatis, heredibus ſucceſſoribúſque meis imponendo ſilentium ſempiternum. His autem donis preſentes fuerunt prefatus Goſſelinus, Gilbertus de Voluire, Guilelmus de Aſperomonte, Girardus Dabire, & alij quamplures quorum nomina recenſere longum eſt. Datum & actum publicè anno ob Incarnatione Domini ſ007. menſe Iulij. 1007.

Fulcherius Abbas de Orbiſterio 1059.

Michael 1061.

N. Clement parochus caſtri de Olonâ 1614.

Ludouicus-Franciſcus de la Baume de Suze Epiſcopus Viuarienſis & Abbas 1655.

Origniacum fœminarum monaſterium, ad Iſaræ fluenta, Ordinis Sancti Benedictini, diœceſis Laudunenſis in viciniâ Sanquintinij, vbi paſſa eſt Benedicta Romana virgo: hoc in cœnobio monachis Sanctimoniales ſucceſſerunt, cuius Abbatiſſæ ignotæ omnes præter nomina ſequentium. Origny.

Ricoara imperante Carolo Caluo.

Ledgardis obiit 21. Aprilis.

Euſtachia abdicauit.

Emmelina de Mauny 1231.

Iſabella de Torote rexit annis 41.

Iſabella de Aſſiaco ſucceſſit an. 1281. 1281.

Ioanna de Craon confirmatur ab Archiepiſcopo Remenſi Metropolitico iure 1400.

Ludouica de Bourbon Franciſci Comitis Vindocinenſis filia, poſteà S. Crucis Pictauienſis & Fontebraldenſis Abbatiſſa.

Antonieta de Lorraine Guiſiæ Du- A
cis ſoror, mórtua 1585.

Maria-Catharina de Monluc, ſub quâ Origniacenſe aſcetetiuu anno 1642. poſt cladem Hunocurtis flammis exuſtum eſt, & à pluribus annis Conuentum vigilanter adminiſtrauit.

P.

Palais Noſtre-Dame. PALATIVM Beatæ Mariæ, diœceſis Lemouicenſis, Ord. Ciſt. filia Dalonarum, fun- B
1162. datur an. 1162. 3. Nonas Februarij.

Painpont PANISPONS Sanctæ Mariæ ſacer, Ordin. Aug. diœceſis Macloujenſis: fallitur Albertus Magnus Dominicanus in Hiſtoriâ Epiſcoporum Armoricæ, cùm refert conditam
1234. Abbatiam 1273. memoratur enim in cartis eius loci anno 1231.

Paraclit. PARACLITVS nobile Sanctimonialium Ordinis Benedictini Monaſterium, in diœceſi Tricaſſinâ, decem leucis ab vrbe diſtans, & in viâ quâ Lutetiam pergunt inſtitutum, lo- C
co valde amœno, cuius interiora Arduco exiguus fluuiolus irrigat. Abbatiam hanc erexit, & Paracliti nuncupatione appellari voluit famoſus ille Petrus Abaelardus Abbas S. Gildaſij Ruyenſis, qui cùm dirè vexatus fuiſſet ob ſcripta in vulgus ab eo elucubrata, tandem in Trecenſi pago memoratum cœnobium conſtruxit permiſſu Hattonis Tricaſſini Præſulis. Conditâ ergo Abbatiâ, moniales quaſdam ſub curâ Heloyſæ coniugis quõdam ſuæ & inſignis fœminæ adunauit, quæ per multos annos ſapientiſ-
ſimè præfuit, cuius varios caſus, Pa- D
raclitici inſtitutionem & incrementa hauſimus ex veris fontibus operum Abaelardi, & Heloyſæ: quæ ex manuſcriptis codicibus primùm vulgauit Franciſcus Amboeſius Baro Chartræ, Regiſque in Sanctiore Conſiſtorio Conſiliarius, tum ex Promptuario Antiquitatum Tricaſſinarum Camuzati, & ex notis Andreæ Quercetani doctiſſimi, ad epiſt. Calamitatum Abaelardi, qui Abbatiſſarum Catalogum adiecit è Calendario & tabulis Paraclitici cœnobij, cuius etiam copiam fecit moderna huius loci Antiſtita ex clariſſimâ familiâ de Rupeſulcaudi.

1. *Heloyſſa* prima Abbatiſſa Paracliti, teſte Abaelardo epiſt. Calamit. ſuarum cap. 6. in ciuitate Pariſienſi adoleſcentula erat neptis Canonici cuiuſdam qui Fulbertus vocabatur, quo teſtimonio corrigitur Papirius Maſſonus lib. 3. Annal. qui Heloyſam vult fuiſſe notham Ioannis Pariſienſis Canonici. Eam Fulbertus quantò ampliùs diligebat, tantò diligentiùs in omnem quam poterat ſcientiam litterarum promoueri ſtudebat, quæ cùm per faciem non eſſet infima, per abundantiam litterarum erat ſuprema, ac propterea in toto regno nominatiſſima: nam cùm artem pſallendi verſus Hebræos calleret, eam linguam cùm Græcâ & Latinâ apprimè nouerat, prætereà Philoſophiæ ſtudiis mentem adhibuerat, hâc ſcientiâ capaciſſimam. Explicabat tunc temporis ſacras paginas Abaelardus vir ſui ſæculi in Dialecticâ ſubtiliſſimus, quam doctrinam cùm in Meleduni & Corbolij caſtro maximâ famâ profeſſus eſſet, longè auguſtiorem ſibi famam comparauit, tum ad ſactos libros animum appulit, primùm Lauduni, deinde Pariſiis. Sed vt ipſe ingenuè fatetur in epiſt. 1. cùm iuxta Apoſtolum, ſcientia inflet, Deus eius ſaluti couſulens, tum Heloyſæ quæ fortè ob doctrinam quâ inter Virgines Pariſienſes eminebat, inde animum extulerat, permiſit vtriúſque ſummâ calamitatem, & in ignominiæ profundum delabi, vt eos altiùs & tutiùs ſubleuaret; nam Dominus erigit eliſos, Dominus ſoluit compeditos. Exarſit ergo Abaelardus in amorem Heloyſæ, per amicos procurat ſibi eius à Fulberto auunculo magiſterium, in domum admiſſus, vtérque inuicem nefando amore illaqueatur; re patefactâ Fulberto, ſummo dedecore domo pellitur Abaelardus: at cùm ex eo concepiſſet Heloyſa, paulò poſt abducit ipſam in patriam Nannetenſem, ſub habitu monialis, vt teſtatur ipſe Abaelardus epiſt. 5. ſuſcipit ex eâ filium Aſtrolabium nuncupatum. Tum criminis pœnitens ei legitimas nuptias ſuadet, at illa, inauditâ ſanè animi magnitudine cùm Abaelardi ſibi cariſſimi ob egregias mentis dotes, famam & decus, imò & ſalutem ſuis rebus omnibus anteponeret, mirâ eloquentiâ, rationum pondere,

pondere, & doctrinâ, à propoſiro deterrere contendit, ne inito matrimonio ipſe ſtudiis ſuis, Academiæ optimo Magiſtro, Eccleſia Doctore priuaretur, & vt ſperabat Præſule futuro: ex quo ſanè apparet quanta eſſet mens huius viraginis.

Abaelardus propoſiti tenax eam Lutetiam traduxit, nuptiæ clam celebrantur, Fulberto & amicis tantùm teſtibus, vulgato matrimonio cùm Heloyſa id denegaret, vetita ne noceret Abaelardo, vexatur ab auunculo, quo audito Abaelardus traduxit
» eam ad Abbatiam quamdam San-
» ctimonialium propè Pariſ. quæ Ar-
» gentolium, appellatur, vbi ipſa olim
» puellula educata fuerat atque erudi-
» ta: veſtéſque ei religionis, quæ con-
» uerſationi monaſticæ conuenirent a-
» ptari fecit; námque vt ipſamet teſta-
» tur in epiſt. ad Abaelardum, me iu-
» uenculam ad monaſticæ conuerſatio-
» nis aſperitatem, non religionis deuo-
» tio, ſed tua tantùm pertraxit iuſſio.
Cùm ergo ingreſſa eſt religionem adhuc erat iuuencula, eadem enim poſt aliquot annos ſe iuuenem ætate fatetur epiſt. 4. id ſub an. 1116. factum probabile eſt, nam ſaltem aliquot annis ante Concilium Sueſſionenſe conuocatum contra Abaelardum circiter an. 1116. iuxta Picardum S. Victoris Canonicum, ipſa Argentolium ingreſſa eſt: quamuis probabilius videatur ex epiſtolâ Abaelardi Calamitatum ſuatum, contigiſſe ſynodum Sueſſionenſem paucis annis ante mortem ſui Abbatis Adami, qui viuere deſiit an. 1123. nec poteſt citiùs haberi hoc Concilium anno 1121. cùm eo tantùm obierit Guillelmus Epiſcopus Catalaunenſis, qui huic interfuit. Id vbi reſciuit Fulbertus, & conſanguinei irâ accênſi contra Abaelardum quaſi à ſe Heloyſam ablegare vellet, coniuratione factâ, eum intempeſtiuâ nocte inuadunt, & ſummâ crudelitate ac infamiâ eunuchum faciunt. Eâ barbarie omnes honeſti viri commoti Abaelardum ſolantur, & vltionem repetunt ab inimicis iuxta pœnam talionis: at ipſe vt fatetur, in tam miſerâ contritione, eum confuſio pudoris potiùs, quàm deuotio conuerſionis ad monaſticorum latibula clauſtrorum compulit habitum in Abbatiâ S. Dionyſij ſuſcipere, vxore tamen priùs ſponte velatâ, non tamen ſine lacrymis & ſingultibus, ad altare mox properauit, & ab Epiſcopo benedictum velum tulit, & monaſticæ profeſſioni coram omnibus ſe alligauit: Paulò poſt cùm ipſa inter moniales ingenio, doctrinâ, & virtute fulgeret, Priorißa inſtituta eſt, quo munere fungitur vſque dum Sugerius Abbas S. Dionyſij, quò primùm Abaelardus ſe receperat, prædictam Ar- «
gentolij Abbatiam tanquam ad ius «
monaſterij ſui antiquitus pertinentem, «
quocunque modo acquireret, & con- «
uentum Sanctimonialium, vbi illa «
comes ſua, iámque in Chriſto ſoror «
potiùs, quam vxor Heloyſa Priora- «
tum habebat, violenter expelleret; «
monachæ enim Argentolij malè viuentes, vt patet ex vitâ Ludouici Craſſi, miſerrimâ conuerſatione erant infamatæ. Obtentâ ergo ab Honorio Pontifice per Sugerium reſtitutione, quam ratam habuit Ludouicus Rex, eiiciuntur moniales, exules diſperguntur, aliquas ad cœnobium B. Mariæ de Footel, ſiue de Nemore traductas, certò coniicitur ex conuentione factâ inter Abbâtem Sancti Dionyſij, Abbatiſſam & moniales de Footel ex aliâ anno ſal. 1227. quâ cedunt ius quodcunque habere poſſent in Argentolij cœnobium. Heloyſa verò cùm quibuſdam aliis de ſuâ Congregatione ipſi adhærentibus ad Oratorium tranſmigrauit quod condiderat Abaelardus: nam poſtquam conſentiente Sugerio Abbate cœnobium S. Dionyſij deſeruiſſet circiter an. 1124. in ſolitudine quadam media inter prata iuxta Nogentum ſuper Sequanam, ait Nangius in chronico, cœnobium memoratum extruxit, & nomine S. Trinitatis primùm dedicauit, quia tamen ibi profugus, diuinæ gratiâ conſolationis aliquantulum reſpirauerat, in memoriam huius beneficij ipſum Paracletum nominauit, prout declarat idem Abaelardus in ſuâ Calamitatum hiſtoriâ. *Ego itaque in ſolitudinem quamdam in Trecenſi pago mihi anteà cognitam me contuli, ibique à quibuſdam terra mihi donata, aſſenſu Epiſcopi terra, Oratorium quoddam in nomine S. Trinitatis ex calamis & culmo primò conſtruxi, vbi cùm quodam Clerico noſtro latitans, illud vero Domino poteram decantare. Ecce elonga-* «
ui fugiens, & manſi in ſolitudine. Quòd «
cùm cognouiſſent ſcholares cœperunt vndi-

que concurrere, & relictis ciuitatibus &
caſtellis, ſolitudinem inhabitare, & pro
amplis domibus parua tabernacula ſibi con-
ſtruere, & pro delicatis cibis, herbis agre-
ſtibus, & pane cibario victitare, & pro
mollibus ſtratis culmum & ſtramen com-
parare, & pro menſis, glebas erigere, vt
verè eos priores philoſophos imitari crede-
res. Quod eleganter deſcribit Fulco
Prior de Diogilo in epiſtolâ quâ A-
baelardum totâ Galliâ tunc notiſſi-
mum ſolatur, & aſſerit ad eum diſ-
cipulos confluxiſſe non modò ex om-
nibus Galliæ prouinciis, ſed ab Hiſ-
paniâ, Italiâ, Germaniâ, Flandriâ, &
Angliâ. Cùm ergo in Abbatiâ ſuâ
S. Gildaſij in Aremoricâ verſaretur,
& intellexiſſet Abaelardus Heloyſam
Argentolio pulſam cum ſororibus,
reuertitur, & exules ac palantes ad
ſuum Oratorium Paracleti inuitauit,
eóque illis perductis, ipſum Orato-
tium cùm omnibus ei pertinentibus
conceſſit, anno vt ferunt tabulæ Pa-
1130. raclitenſes 1130. & conſentiunt di-
plomata Pontificis Innocentij 2. nam
cùm pertimeſceret prudenter Abae-
lardus, ne hoc nouum monaſterium
inuidorum flatibus diſſiparetur, ſuaſit
Heloyſæ, vt à ſummo Pontifice ſta-
tim confirmationem obtineret, quam
aſſequitur hoc diplomate deſumpto
ex cartulario Paraclitenſi.

Innocentius *Epiſcopus ſeruus*
ſeruorum Dei, dilectis in Christo filiabus
Heloyſæ Priorissæ, cæteriſque ſororibus in
Oratorio S. Trinitatis, quod in pago Tre-
cenſi, in parochiâ Quinceÿ, ſupra flu-
uium Arduconem ſitum eſt, diuino famu-
latui mancipatis, tam præſentibus quàm
futuris in perpetuum &c. Dilectæ in Do-
mino filiæ, veſtris iuſtis poſtulationibus
aſſenſum præbentes, monaſterium S. Tri-
nitatis in quo diuino vacatis ſeruitio, ſub
Apoſtolicæ ſedis protectione ſuſcipimus &
præſentis ſcripti paginâ communimus, ſta-
tuentes &c. Ad indicium autem perce-
ptæ huius à Romanâ Eccleſiâ libertatis,
ſex nummos quotannis Lateranenſi pala-
tio perſoluetis. Si qua igitur in futurum
Eccleſiaſtica &c. Ego Innocentius Catho-
licæ Eccleſiæ Epiſcopus. Datum Antiſio-
dori per manum Aldierici Sanctæ Rom.
Eccleſiæ Diaconi Cardinalis & Cancella-
rij, 4. Calend. Decembris indictione 10.
1131. *Incarnationis Dominicæ anno 1131. Pon-*
tificatus verò Domini Innocentij Papæ II.
an. 2. Etſi autem hoc reſcripto Prio-
riſſa tantùm nominetur, conſtat ta-
A men Abbatiſſam fuiſſe; nam anno
1136. Calend. Iulij idem Innocentius 1136.
bullam dirigit ad Heloyſam Abba- "
tiſſam & ſorores Oratorij S. Trinita- "
tis in pago Trecenſi, quâ epiſtolâ "
mandat ne propter benedictionem & "
conſecrationem percipiendam de mo- "
naſterio exire cogantur, nec pro ele- "
ctione Abbatiſſæ, aut aliâ qualibet "
occaſione Epiſcopus, vel alia quæli- "
bet perſona vllum eis grauamen in- "
ferre præſumat. Ad indicium autem "
perceptæ huius à Romanâ Eccleſiâ "
libertatis vnum obolum aureum quo- "
B tannis Lateranenſi palatio perſoluant. "
Data Piſis per manum Almerici "
Card. & Cancellarij. Tum ad He- "
loyſam quæ ſingulari honeſtate &
manſuetudine omnium ſibi deuincie-
bat animos, plures virgines concur-
runt, & nobiles ſuis muneribus & o-
blationibus monaſterij reditus auxerunt,
nam principiò inopem vitam vix ſu-
ſtentabant, ſed ad tempus plurimùm
deuotas Deus, cui deuotè ſeruiebant,
eas conſolatus, ſe verum exhibuit
Paracletum. Et vt inquit Abaelar-
dus epiſt. 1. cap. 13. *Plus vno anno in*
terrenis commodis ſunt multiplicatæ, quàm
C *ego per centum ſi ibi permanſiſſem, tan-*
tam autem gratiam in oculis omnium illi
ſorori noſtræ quæ cæteris præerat, dominus
annuit, vt eam Epiſcopi quaſi filiam, Ab-
bates quaſi ſororem, laici quaſi matrem
diligerent, & omnes eius religionem, pru-
dentiam, & in omnibus incomparabilem
manſuetudinem admirabantur. Quæ quan-
tò ſe rariùs videri permittebat, vt ſacris
orationibus vacaret, tanto ardentiùs eius
colloquij ſpiritalis monita, hi qui foris ſunt
efflagitabant; hæ laudes Abaelardi
erga Heloyſam eò ſinceriores videri
debent, quòd eam quo tempore mo-
naſterium ingreſſa eſt rarius alloque-
retur; ſcripſerit autem nunquam ad
D eam, vt ipſa conqueritur Heloyſa,
poſtquam Abaelardus hanc epiſtolam
ad amicum miſit de eius Calamitati-
bus, quæ in eius manus deuenerat.
Hortatur ergo eum ſuis vt litteris con- "
ſoletur, quod facere tenetur non tan- "
tùm amicitiæ coniugalis titulo, ſed "
maximè quod huius loci, inquit, tu "
poſt Deum ſolus es fundator, ſolus "
huius oratorij conſtructor, ſolus hu- "
ius Congregationis ædificator, in ipſis "
cubiculis ferarum, in ipſis latibulis "
latronum, vbi nec nominari Deus ſo- "
let, diuinum erexiſti tabernaculum, "

„ nil ad hoc ædificandum Regum vel Principum opibus intuliſti, cùm plurima poſſes & maxima: Clerici ſiue ſcholares hûc certatim ad diſciplinam tuam confluentes omnia miniſtrabant neceſſaria, & qui de oblationibus Eccleſiæ viuebant, hîc in oblationibus faciendis prodigi fiebant. Hac elegantiſſimâ epiſtolâ & patheticâ permotus Abaelardus, cœpit cùm eâ inſtituere commercium doctiſſimarum epiſtolarum quas habemus primâ parte eius operum, cùm reſponſis Heloyſæ; quæ cùm ab eo petiiſſet quamdam formam viuendi paulò mitiorem Regulâ S. Benedicti, quam monachis tantùm non vitis latam autumatur, ei prolixâ epiſtolâ reſpondit Abaelardus, Paracletenſis cœnobij leges ſtatuit circa vſus & perſonas, Diaconiſſam, aut Abbatiſſam primam conſtituit, tum Sacrificam aut Theſautariam, Cantricem, Infirmariam, Veſtiariam, Cellerariam, Oſtiariam. In fine ſuperadduntur multa ſtatuta ex Concilijs & ſanctis Patribus, quæ ab Heloysâ condita videntur Franciſco Amboëſio, at multa apparent huic ſententiæ contradicere; primò quòd non reperiantur in antiquiſſimis exemplaribus, nec Nannetenſi, aut S. Victoris: ſecundò quod longè ſit elegantior ſtylus Heloyſæ & purior: tertiò quod in iis ſtatutis multa non conueniant temporibus Heloyſæ.

Piè defuncto Abaelardo in cœnobio S. Marcelli Cabilonenſis ætatis
1143. an. 63. die 21. April. 1143. ex chronico S. Petri Viui Senonenſis, quò enim Petrus Venerabilis Abbas Cluniaci tuendæ ſanitatis gratiâ miſerat, vt docet epiſtola ad Heloyſam quâ eam ſolatur & mitis laudibus extollit, ſignificando quantùm lætaretur, ſi Marcigniaci monialium cœnobium haberet, quod iuris erat Cluniacenſis, videtur quaſi eam adhortari, vt defuncto Abaelardo hûc tranſmigraret cùm Religioſis: & certè cùm eius pietatem & egregias animi dotes plurimùm faceret Petrus Abbas, eò pacto Marciniaci cœnobium illuſtraſſet; & fortè idcirco ad hanc contendit, eiúſque Monaſterium viſitauit Petrus, vti ſignificat epiſt. 24. lib. 2. operum Abaelardi, quæ eſt Heloyſæ, poſtulat autem ab eodem Abbate, ſibi mitti Abaelardi abſolutionem ſigillo Petri munitam, vt eius tumulo appenderetur: nam Abaelardi corpus curante Heloysâ, è S. Marcelli Monaſterio Paraclitum fuerat tranſlatum, quod obtinuit à Petro Venerab. vt patet ex eius epiſtolâ; tali verò condecoratur epitaphio:

Petrus in hac vrnâ latitat, quem mundus Homerum
Clamabat, ſed iam ſidera ſidus habent.
Sol erat hic Gallis, ſed eũ iam fata tulerũt,
Ergo caret regio Gallica ſole ſuo.
Ille ſciens quidquid vlli fuit ſcibile, vicit
Artifices, artes abſque docente docens.
Vndecima May Petrum rapuêre Calendæ
Priuantes Logices atria Rege ſuo.
Eſt ſatis, in tumulo Petrus hic iacet Abaelardus,
Huic ſoli patuit ſcibile quidquid erit.

Porrò Heloyſa cùm viginti annis & ampliùs Abaelardo ſuperuixerit, interim vitæ ſanctimoniæ diligentiſſimè incubuit; plures ad ſui exemplum pertraxit Virgines, quas inter duas Abaelardi neptes, Agnetem Prioriſſam, & Agatham: Mathildis autem Theobaldi Comitis Campaniæ vidua, Heloyſam imprimis colens amicitiâ, Monaſterium bonis ditauit & Parthenonum cœnobium Pomerianum in Senonenſi diœceſi, cuius ipſa Mathildis fuit inſtitutrix, Abbatiæ Paracleticæ ſubditum eſſe voluit. At cùm ſubinde bonis Paraclitum augeretur, variis à Pontificibus, tum priuilegiorum, tum etiam donorum collatorum obtinuit confirmationem à Lucio Pontif. diplomate dato Idib. Matt. 1144. ab Eugenio 1147. Anaſtaſio 1153. Hadriano 1157. qui dat licentiam fratres Abbatiæ ſepeliendi proprium nihil habentes, hi erant fratres ſeruientes exterioribus, vt patet epiſt. 8. denique Alexandro Papâ an. 1163. confirmat quoque ſicut deceſſores donationem Monaſterij de Pomerio in diœceſi Senonenſi, S. Magdalenæ de Triagnello & de Leaualle in Trecenſi, de Neofortio in Meldenſi, S. Martini de Beautain in Bellouacenſi; ex quibus apparet aliquâ ratione caput Ordinis conſtitui Paraclitum cùm hæc cœnobia ab eo pendeant, & ad Capitulum generale quotannis conuenire debeant. In memorato diplomate Eugenij dato 1147. 1147.
ferè omnia dona conceſſa Heloyſæ continentur, & benefactorum nomina, vti Henrici Archiepiſcopi Senonenſis, & Hattonis Epiſcopi Trecen-

ſis, quod priuilegium è cartophilacio A Paraclitico integrum refertur in operibus Abaelardi: multæ quoque largitiones & benefactorum nomina habentur in Notis Quercetani ad hiſtoriam Calamit. Abaelardi, puta Milonis Domini de Nogento, Hattonis Antiſtitis, Anſelli dynaſtæ Trianguli, Regis Ludouici, & aliorum qui plurima largiti ſunt. Tandem Heloyſſa ſancto fine quieuit 16. Calend. Iunij 1164. cùm rexiſſet Paracliticum
1164. ab an. 1130. primùm tumulatur in minore cœnobio, eodem cœnotaphio quo Abaelardus, quorum oſſa in maiorem baſilicam transferuntur 1497. B 2. Maij à parte ſiniſtrâ cancelli: cuius hoc epitaphium.

Hoc tumulo Abbatiſſa iacet prudens Heloyſa
Paraclitũ ſtatuit, cùm Paraclito requieſcit.
Gaudia ſanctorum ſua ſunt ſuper alta polorũ,
Nos meritis precibúſq; ſuis exaltet ab imis.

2. *Heluildis*, inter quam & Norpaldum Abbatem Valliſlucentis controuerſia quædam pacificata fuit apud Triangulum in monaſterio Sanctimonialium, mediatore & teſte domino Anſello de Triangulo, & filio eius Garnerio, Heliſendi vxore Anſelli, & ſorore eius dominâ Comitiſsâ.

3. *Ermengardis*, cuius meminit Calendarium Paracliticum his verbis: „ 4. Cal. Septemb. obiit Ermengardis „ bonæ memoriæ Deo ſacrata Abbatiſ- „ ſa noſtra, & Calendarium Gallicum „ ad eandem diem: Ermengardis iacet „ in choro.

4. *Heliſendis* migrauit à ſæculo 8. Idus Octobris.

5. *Mileſendis*, cui Garnerius Trecenſis Epiſcopus Eccleſiam parochialem S. Albini dedit his literis: GARNERIUS *Dei gratiâ Trecenſis Epiſcopus vniuerſis Eccleſiæ filiis præſentes literas inſpecturis, ſalutem in eo, in quem conſpicere Angeli ſatiantur. Cùm ibi locare beneficia debeamus vbi gratia locum inuenit, vbi meritum dinoſcitur reſpondere, numerantes innumera liberalitatis obſequia, quæ tam domina quàm filia cariſſima noſtra in Chriſto Mileſendis, meritis & honeſtate commendabilis, alti ſanguinis ingenuitate ſpectabilis, Paraclitenſis nobis Abbatiſſa impendere non ceſſauit, penſantes etiam deuotionem, quam erga nos & noſtros habebant tam vniuerſa quàm ſingulæ Sanctimoniales, quæ in eodem cœnobio Domino famulantur, prædictæ Abbatiſſæ, ſuiſque ſororibus dedimus parochialem Eccleſiam S. Albini cum pertinentiis eiuſdem, & eis eandem de voluntate & aſſenſu dilecti conſanguinei noſtri Galteri Archidiaconi eiuſdem loci, conceſſimus iure perpetuo poſſidendam &c. Actum anno 1193.* Lucius quoque 1193. 3. Pontifex Romanus ad eius petitionem omnia Paraclitenſis cœnobij bona confirmauit circiter 1182. obiitque 14. Calend. Nouemb. poſt annum tantùm 1198. Sic enim de eâ Calend. Paraclit. *XIV. Calend. Nouembris obiit bonæ memoriæ Mileſendis Abbatiſſa noſtra, anima cuius propitietur Deus.*

6. *Ælipdis*, cuius etiam obitum commemorat idem Calendarium hoc modo: 2 Calend. Martij obiit bo- „ næ memoriæ Ælipdis Deo ſacrata „ Abbatiſſa noſtra. „

7. *I.* ſub an. 1203. fortè *Iacoba*, 1203. cuius adhuc obitus ſic adnotatur in Calendario Paraclit. 8 Idus Martij „ obiit bonæ memoriæ Iacoba Deo ſa- „ crata Abbatiſſa noſtra. „

8. *Ioanna* 1. de quâ rurſus idem Calendarium meminit: *2. Nonas Octobris obiit bonæ memoriæ Ioanna Deo ſacrata Abbatiſſa noſtra.*

9. *Ioanna* 2. commemorata ſimili- C ter in eodem Calendario ſub diem 8. Calend. Ianuarij.

10. *E.* iam Abbatiſſa an. 1234. mi- 1234. nuit numerum Sanctimonialium Prioratus de Boſrenco an. 1244. menſe Maio. Nec dubitamus quin *Euſtachia* illa ſit, cuius obitus diem ſic quoque recenſet Paraclit. Calendarium: *XVIII. Calend. Februar. obiit bona memoria Euſtachia Abbatiſſa Deo ſacrata noſtra.*

11. *Maria* 1. ſoror Odonis Rotomagenſis Archiepiſcopi, quæ cœpit regere versùs an. 1249. Extántque 1249. literæ Innocentij 4 Papæ Theſaurario Senonenſi pro eâ directæ, quarum D ſubſtantia talis eſt. CUM MARIA *[illegible] de Paraclito in Abbatiam [illegible] monaſterij [illegible], locum quem in eodem [illegible] monialis habuerat, Agneti [illegible] monaſterij de Pomeriâ [illegible] ſis tunc moniali [illegible] Maria [illegible] prout ad eam ſpectare dicitur, conferre curauit. Quia verò dictâ Agnete poſtmodum aſſumptâ in Abbatiſſam eiuſdem monaſterij de Pomeriâ præfatus locus vacat ad præſens, maximè cùm ibidem certus numerus monialium habeatur. Nos obtentu venerabilis fratris noſtri Archiepiſcopi Rotomagenſis, qui pro eadem Mariâ germanâ ſuâ perſonaliter Apo-*

ſtolicam gratiam implorauit, ipſius Mariæ ſupplicationibus annuentes, literarum noſtrarum auctoritate ſibi duximus concedendum, vt ſi fortè pro infirmitate ac debilitate ſui corporis ſuæ ceſſerit regimini Abbatiæ, prædictum locum, aliquâ conſuetudine, ſeu conſtitutione contrariâ non obſtante, ad opus ſuum, quoad vixerit, valeat retinere. Datum Laterani 7. Calend.
» *Maij, Pontificatus noſtri anno xi.* Con-
» ceſſit etiam illi idem Innocentius au-
» ctoritate ſuâ, quòd in monaſterio
» ipſo Paraclitenſi vnam mulierem ido-
» neam in monialem inſtituere valeret,
» nonobſtante ſtatuto de certo ſororum
» numero, eiuſdem monaſterij iura-
» mento, vel confirmatione ſedis Apo-
» ſtolicæ, ſeu quâcunque firmitate val-
» lato. Nec adminiſtrationem morte
1282. » finiuit niſi poſt annum 1282. 3. Non.
» Septemb. Calendarium enim Para-
» clitenſe diem obitus eius ita conſi-
» gnatum refert: 3. Nonas Septembris
» obiit Maria bonæ memoriæ Abbatiſ-
» ſa noſtra.

12. *Agneta de Bordis*, cuius quoque diem poſtremum ſic adnotat idem
» Calendarium: 14. Cal. Iunias: obiit
» bonæ memoriæ Agneta de la Borde
» Abbatiſſa noſtra.

1320. 13. *Catharina de Barris* 1. annò 1320.
interiit 4. Calend. Decemb. quo die Calendarium præfatum illius tranſitum commemorat his verbis: *iv. Cal. Decemb. obiit bona memoriæ Katharina Deo ſacrata Abbatiſſa noſtra.*

14. *Aalis des Barres*, quæ cùm Guidone Abbate Valliſlucentis quandam diſcordiam compoſuit anno 1337.

15. *Iſabella*, cuius meminit etiam Paraclit. Calendarium hoc modo:
» 3. Calend. Septemb. obiit bonæ me-
» moriæ Iſabel Deo ſacrata Abbatiſſa
» noſtra.

16. *Guillemeta de la Mothe* viuere de-
1431. ſiit 18. Calend. Ianuarij anno 1431.
vt refert idem Calendarium, ſepultáque fuit ante maius altare.

COVRCEL-LES. 17. *Catharina de Courcelles* 2. Abbatiſſa Paraclitenſis, & B. Mariæ ad Moniales Trecis. Hæc ſtruxit clauſtrum, refectorium, dormitorium, & alia ædificia. Obiitque 7. Idus Iulias an.
1519. 1519. quo etiam Iacobus Raguier Epiſcopus Trecenſis qui hoc monaſterium reformauerat in muris & craticulis anno 1509. ſcilicet annis 379. poſt eius exordium & principium,

A fato ceſſit, teſte Paraclit. Calendario.

18. *Carola de Coligny*, de quâ rur- COLIGNY
ſus ipſum Calendarium: *9. Cal. Ma-*
ias obiit bona memoriæ Karola de Coli- 1533.
gny Abbatiſſa noſtra anno Domini 1533.

19. *Anthoneta de Bonneual*, cuius BONNEVAE
item obitus diem ſic memorat idem
Calendarium ad 23. Cal. Iunias. Hac «
die Veneris in craſtino Aſcenſionis «
Domini 1547. obiit ſapiens & pru- «
dens Domina Domina Anthonèta de «
Bonneual huius cœnobij Abbatiſſa. «

20. *Renata de la Tour*, Franciſci 2. LA TOVR.
B Vicecomitis Turenæ, & Annæ de la Tour Bologne filia, Religioſa Piſciacenſis cœnobij, Paraclitum non adiit, quia citâ morte de medio ſu-
blata eſt 12. Cal. Maias an. 1548. 1548.

21. *Leonarda de Turenne*, obiit primâ die Septemb. anni 1583.

22. *Ioanna Chabot* 3. ex vetuſtâ & CHABOT.
antiquâ ſtirpe, Philippi Chaboti Comitis de Buſancois & de Charny Franciæ Admiralis, Burgundiæ Præfecti Regij, ex Franciſcâ de Longui Giury filia, ſucceſſit Leonardæ, non præceſſit, vt adnotatur in catalogo
Quercetani: defecit poſthæc à reli- 1593.
C gione, defuncta 25. Iunij 1593.

23. *Maria de la Rochefoucaud* aliàs LA ROCHEFOVCAVD.
de Chaumont, Antonij Rupifucaldij dynaſtæ Caluimontis ad Ligerim, & Ceciliæ de Montmirail filia, Antonij Engoliſmenſis Epiſcopi ſoror, vt illuſtriſſimâ ſanguinis proſapiâ, ſic virtute & meritis commendabilis, præfuit 45. annis 2. menſibus: exceſ-
ſit 19. Februarij anno 1639. conſtru- 1639.
xit capellam, nouitiarum aſceterium, & cætera Abbatialis domus ædificia reſarciit & de nouo reparauit, transferri curat corpus Abaelardi & Heloyſæ Abbatiſſæ ſub arcâ
D maioris altaris.

24. *Anna-Maria de la Rochefoucaud de Langeac*, neptis ſuperioris ex fratre Iacobo toparchâ de Langeac, & Franciſcæ de Langeaco in Aruernis, huius dynaſtiæ hæredis, ex religioſâ Parecliti rexit annis 7. & tribus men-
ſibus, demortua 28. Maij 1646. 1646.

25. *Gabrielis de la Rochefoucaud*, Franciſci 5. Ducis de Rupefulcaudi, Principis de Marcillac, Equitis Torquati, Pictonum Protegis, ex Gabrielide du Pleſſis Liancour filia, ſoror Franciſci 6. Ducis Rupifucaldij, & Ludouici Præſulis Lactorenſis,

nunc tegit Paracliticum. A

Le Paraclit. Paraclitvs diœceſis Ambianenſis, fœminarum ſub Ciſtercio, fundatur 1218. ab Engerrano de Bouâ & Adâ vxore, Margaretâ eorum filiâ conſtitutâ primâ Abbatiſsâ. 1218.

Parc aux Dames. Parcvsdominarvm Ordin. Ciſt. monialium ſub Claraualle, diœceſis Siluanectenſis.

S. Pardoux. S. Pardvlfvs fœminarum, diœceſis Petragoricenſis.

Perignac Pariginiacvm diœceſis Aginnenſis, Ordin. Ciſtercienſis, filia Bonifontis in Vaſconiâ.

S. Paul de Verdun. S. Pavli diœceſis Virdunenſis, ex Benedictino Ordine fit Præmonſtratenſis anno 1136. ab Alberone Epiſcopo, Rogero primo Abbate conſtituto: cui ſucceſſit 1141. Theodoricus filius Comitis Salmenſis: vide S. Bernardum epiſt. 252. olim S. Saturnino dicabatur. B 1136.

S. Paul ſur Vãne. S. Pavli diœceſis Senonenſis, Ordin. Præmonſt. conditur an 1221. à Petro de Corbolio Archiepiſcopo Senonenſi. 1221.

S. Paul en Beauuaiſis. S. Pavli monialium Ordin. S. Benedicti, diœceſis Bellouacenſis, benefactores habuit hoc cœnobium Drogonem, Guidonem, & Odonem 2. Bellouacenſes Antiſtites, Herbertum de Milſaco, Drogonem de Monciaco, Lancelinum de Buglis, Vicedominos de Gerboredo, alióſue dynaſtas pagi Bellouacenſis, vti continetur in inſtrumento confirmationis bonorum huius Abbatiæ, quæ & Beatæ Mariæ de Sancto Paulo nuncupatur, per eumdem Odonem Bellouacenſem Epiſcopum: Abbatiſſæ ex Petro Louuero ſic recenſentur. C

1040. 1. *Berta* anno 1040.
2. *Odilia.*
3. *Adelis.*
4. *Teſſta.*
5. *Emelina.*
1143. 6 *Marſilia* 1143.
7. *Mathildis.*
8. *Eliſabetha.*
9. *Iaquelina.*
1180. 10. *Ermengardis* 1180.
11. *Agnes* 1210.
12. *Mathildis* 2. 1220.
1236. 13. *Iſabella* 1236.
14. *Ioanna de Ioigny* 1. 1258.
15. *Euſtachia.*
16. *Maria de l'Iſle* 1.
1307. 17. *Heluindis de Vincy* ab an. 1307. ad 1324.

A 18. *Margareta de Pomelain* 1. 1346.
19. *Margareta d'Aumont* 2. 1402.
20. *Ioanna de Viguebert* 2. 1468.
21. *Maria de Hellande* 2. 1470. 1470.
22. *Petronilla de Coudranc* 1483.
23. *Bona de Prouuille* 1507.
24. *Collecta Paix de-cœur.*
25. *Maria de Piſſeleu* 3. 1533. 1533.
26. *Magdalena de Clermont* 1560.
27. *Carlota de Monceaux* 1.
28. *Loiſa de Monceaux* 1569.
29. *Carlota de Pelleué* 1591. 1591.

30. *Magdalena d'Eſcoubleau* filia Franciſci Comitis de la Chapelle Bellouin, ſoror Franciſci Cardinalis de Sourdis, & Henrici Archiepiſcoporum Burdegalenſium 1613. B

31. *Magdalena de Clermont de Tonnerre* nepris & Coadiutrix ſuperioris iam 1617. tunc an. 1617. 1617.

S. Pavli in Biſonticenſi vrbe, Ordinis Auguſtiniani, cuius Abbates ex Chiffletio ſequntur. *S. Paul de Beſançon.*

Aicardus obiit 1077. 10. Calend. Nouemb. 1077.
Gerardus 1092.
Odo 1108.
Aimo 1122. 1122.
Gerlandus 1131. C
Petrus 1. 1136.
Vuichardus 1138.
Hieremias.
Stephanus 1220. & 1233. 1220.
Stephanus de Cicon obiit 4. Ianuar. 1258. ſepultus in Capitulo.
Otho de Vennes defecit 6. Non. Februar. 1259.
Renaudus interiit 3. Nonas Iulias 1262. 1262.
Ioannes de Sauigneyo 1272. & 1303. mortuus 1304. Mart. 24.
Hugo de Monte-bozonis 1312. & 1327. obiit Martij 15. 1332.
Henricus de Sauigneyo 1348. obiit 1362. 1362.
D *Ioannes de Marigniaco* 1363.
Theobaldus de Nans 1371. obiit 16. Cal. Maij 1379.
Hugo de Caſtillione Guieta defunctus 5. Non. Octobris.
Ioannes de Vautrauers obiit 9. Cal. Maij.
Odo de Sauigneyo 1387. & 1390. obiit 9. Maij. 1387.
Henricus de Falerans 1400. obiit 13. Cal. Maij 1406.
Robertus de Bobigneyo ex Abbate S. Stephani Diuionenſis morte corripitur 1428. 6. Cal. Martij.

1432. *Simon de Claraualle* 1. 1432.
Simon de Domnoprato 2. 1439. obiit 1467.
Petrus de Roſeriis 2.
Carolus de Nouocaſtro 1. obiit 13. Cal. Auguſti 1498.
1499. *Ioannes de Palude* 1499.
Franciſcus de Palude.
Petrus Rolinus 2.
Antonius de Gorrenod Epiſcopus Lau-
ſanenſis & dicitur fuiſſe Abbas 51.
1598. annis: obiit 24. Februarij 1598.
Proſper de la Baume Decanus Biſon-
ticenſis obiit 7. Iunij 1599.
Carolus Madrutius 2. Epiſcopus Tri-
dentinus Preſbyter Card. Sabinenſis,
Ludouici Madrucij item Cardinalis
nepos, rexit Tridentum annis 29. &
obiit Romæ 19. Calend. Septembris
1629. 1629. humatus in Eccleſiâ S. Onu-
phrij cùm anteceſſoribus ſuis Cardi-
nalibus Madrutiis; de quo Ferdinan-
dus Vghellus in Epiſcopis Tridenti-
nis tomo 5. Italiæ ſacræ.

La Pelice. Pellicea Beatæ Mariæ ſacra,
diœceſis Cenomanenſis propè Feri-
1205. tatembernardi, conditur anno 1205.
in territorio Bernardi Feritatis domi-
ni, aſſenſu Epiſcopi Hamelini & Ca-
pituli, ſub Abbatis Tironenſis ſub-
iectione, diplomate dato Cenomanis,
adſtante Hugone de Feritate The-
ſaurario Andegauenſi; quæ dotatio
confirmatur per Bartholomæum Ar-
chiepiſcopum Turonenſem.

Pentemont. De Pentemonte Ordin. Ci-
ſtercienſis, diœceſis Bellouacenſis fœ-
minarum ſub Ciſtercio, conſtruitur
ſub tutelâ B Virginis iuxta Belloua-
cum, ad ripam fluuij d'Auelon an.
1217. 1217. inter cuius benefactores recen-
ſentur Drogo & Milo Bellouacenſes
Epiſcopi: Bonifacius item 8. Papa
huius cœnobij priuilegia ac immuni-
tates reſcripto ſuo confirmauit. Ab-
batiſſarum nomina exciderunt præter
ſequentes.
1521. *N. du Caſtel* ſedit anno 1521.
Hugueta de Creil 1558.
Margarita l'Oiſel 1560.
1563. *Franciſca de Fontaine* 1563.
Franciſca Oger.
Catharina de Riuerlay 1620.
Carlota de Canoye 1636. permutauit.
Franc a le Charron ingreſſa eſt cœ-
1644. nobium 12. Ianuarij 1644. poſt reſti-
tutam Abbatiam S. Pauli iuxta Sueſ-
ſionem, primâ Iunij eiuſdem anni,
ex loco ſuburbano Bellouacum tra-
duxit ſedem monaſterij, aſſentienti-
bus Auguſtino Potier Antiſtite, &
cæteris vrbis Ordinibus.

Perreoivmnovvm diœceſis Andegauenſis, Ord. Præmonſtraten- *Perray-neuf.*
ſis, an. 1289. dotatur ex parte à Ro-
berto Barone de Sablolio, & Petro
de Brione; perficitur autem à Petro
de Rupibus, Margaretâ de Sablolio
vxore, & Amaurico Credonij dy-
naſtâ.

Persenia diœceſis Cenomanen- *Perſeigne.*
ſis, filia Ciſtercij, inſtituitur in ſyluâ
Perſeniæ in pago Sonnenſi, per Guil-
lelmum de Taluatio Comitem Pon-
tiuii & Alençonii anno 1145. 11. Cal. 1145.
Auguſti, vti docet exemplar funda-
tionis, cuius notitia eruitur è libro 2.
cap. 17. Hiſtoriæ Perticenſis: ſic au-
tem habet. Ego Vvillermvs «
Pontiuorum Comes, ex ſacrâ Ciſter- «
cij religione conuentum monacho- «
rum Deo in perpetuum debitæ ſer- «
uitutis penſum perſoluentium ſta- «
tuens, eiſdem conceſſu Vuidonis at- «
que Ioannis filiorum meorum, pro a- «
nimæ meæ, prædeceſſorumque atque «
ſucceſſorum meorum ſalute, ex pro- «
priis meis fundaui Eccleſiam honori «
Sanctæ Dei Genitricis Mariæ dedi- «
catam, ad quorum ſuſtentationem «
plurima ex meis dedi & conceſſi, ex «
quibus hîc quædam propriis duximus «
exprimenda vocabulis. In primis lo- «
cum ipſum, in quo præfatum mona- «
ſterium ſitum eſt, cùm nemoribus, «
ædificiis, & aliis pertinentiis ſuis, ſi- «
cut riuulus qui dicitur Veteri diui- «
dit, qui quidem riuulus deſcendit à «
foreſtâ meâ de Guitonnet, ſubtus «
Leurchium, vſquequo recipitur in a- «
quam venientem de Abbatiâ, & de «
ſtagno de Britheeâ, ſubtus vetus «
Leurchium, & ſicut ſignis & cruci- «
bus ſignata diuidit lata via inter ne- «
mora Abbatiæ, & foreſtam meam, «
& deſcendens venit ad aquam ve- «
nientem ad Abbatiam, & ſicut che- «
minum diuidit, per quod itur de «
Sancto Paulo apud S. Rigometium «
de plano, per aquam ſupradictam ad «
riuulum dictum Richoer vſque ad «
noſtras & vltra. Locum etiam qui «
vocatur Sanctus Iacobus cùm pratis «
& pertinentibus ſuis. Locum qui vo- «
catur Bignon iuxta Nouum-caſtellum, «
cùm terris, pratis, & pertinentiis ſuis. «
Molendinum de Britheea & ſtagnum «
eiuſdem molendini. Terras quæ Ian «

dæ nominantur, & terras quas aſſenſu meo dedit eis Philippus Hay iuxta landas prædictas. Grangiam meam de Altanoſiâ, cùm terris, pratis, & pertinentiis ſuis, & terras de Ragoniâ vſque ad foreſtam meam, ſicut diuiduntur per foſſata. Vineam meam de Nouo-caſtello cùm domibus, pleſſiis, & clauſuris, foſſatis & aliis pertinentiis ſuis, vſque ad foreſtam. Grangiam meam de Monte Populano, cùm terris, pratis, & aliis pertinentiis ſuis. Grangiam de Tuſcâ, cùm terris, pratis, & pertinentiis ſuis. Vineas de. .... cùm pertinentiis ſuis. Grangiam de Cortremblayo, quam aſſenſu meo dederunt eis Geruaſius dominus de Cortranblay, & Garinus filius eius primogenitus, cùm terris, pratis, & pertinentiis ſuis. Grangiam etiam de Clarofonte quam monachi de Sagio dederunt eis in eleemoſynam, cùm terris, pratis, & pertinentiis ſuis. In dedicatione autem Eccleſiæ, & in dotis nomine dedi eis apud Roleos prata quæ ſunt à Foſſeio, ſicut riuulus qui vocatur Rugenei circuit, vſquequo recipitur in Sartham, & eandem Sartam in proprio dominio ad piſcandum, ab illo ſcilicet loco, quo prædictus riuulus in eâ deſcendit, vſque ad prædictum foſſeium, & ſicut dicta prata extenduntur in longum & latum, & iuxta eandem villam tres ſexter. terræ cùm hominibus manentibus in eadem. Præterea dedi eis terras meas, & prata, & nemora de Maleſiâ cùm bordis & talliis ad dictum locum de Maleſiâ pertinentibus, vſque ad ductum aquæ quæ dicitur Sorel, & vltra: & ſicut cheminum vocatum de Petruz diuidit nemora, & terras, & ſicut cheminum diuidit, per quod itur de S. Paterno ad Lareium, dictáque nemora vſque ad nemora de Lareio protenduntur. Conceſſi etiam eiſdem monachis, & ſucceſſoribus ſuis, & confirmaui terram, quam Oliuarius de Oſeio, & Radulphus Viarius dederunt eis apud eandem Malafiam, cum pratis & pertinentiis ſuis. Volo inſuper quòd dicti monachi faciant molendinum fullonarium vel plura in terrâ, in quo, vel in quibus homines eorum pannos ſuos faciant fullonari, ſimiliter & homines terræ meæ de Sagonio: ſi ego aut hæredes mei non fullonarium molendinum

A fieri decreuerimus in eadem. Iſta omnia & ſingula do ipſis monachis, & ſucceſſoribus in puram & perpetuam eleemoſynam, liberam & quietam ab omni terreno ſeruitio & exactione ſeculari, cum omni iure iuriſdictionis, diſtrictu dominico, dominio, & cum omni iuſtitiâ altâ & baſsâ, ac etiam plenariâ liberè ac honorificè poſſidenda, nihil mihi & hæredibus meis in omnibus & ſingulis præmiſſorum totaliter retinendo. Item do & concedo eis & ſucceſſoribus in omnibus & ſingulis locis prædictis, & eorum appendentiis, & pertinentiis.... B venationem ad omnia groſſa animalia & parua, & omnem iuriſdictionem ac iuſtitiam temporalem. Item in villâ Allençonis dedi eis Burgenſem vnum cum omnibus ſuis Vuillelmum nomine, pro ſuis negotiis agendis, & heredem eius, eum ſcilicet qui domum eius poſſidebit. Hæc autem omnia, & quæ per Dei gratiam, aut eleemoſynâ, aut propriâ emptione iam acquiſierunt de Baronibus, Militibus, Burgenſibus, & aliis hominibus meis, ſiue in poſterum Deo C propiciante adepturi ſunt, cum grangiis, terris, pratis, paſcuis, paſturis, locis, domibus, vineis, nemoribus, ſtannis, aquis, viis, ſemitis, molendinis, piſcariis, decimis, cenſibus, redditibus, hominibus, vſagiis, libertatibus, cum omnibus & ſingulis eorumdem pertinentiis ſuis, præfatis monachis & ſucceſſoribus ſuis do, ac liberè, ac honorificè in perpetuum poſſidenda concedo. Prætereà do ipſis monaſterio & monachis præſentibus & futuris vſuagium in omnibus foreſtis & nemoribus meis, & in omnibus & in ſingulis locis pertinentibus D ad eoſdem ad omnia neceſſaria & vtilia ſua, paſnagium porcorum ſuorum, & omnium animalium ſuorum herbagium & paſturam omni tempore. Et prohibeo ne à cuſtodibus foreſtatum, vel nemorum, aut foreſtariis quacunque occaſione impediantur, vel in aliquo perturbentur. Item nolo quòd dictæ foreſtæ & nemora tantum in poſterum vendantur, extirpentur, vel deuaſtentur, quin ipſi, & ſucceſſores ſui poſſint vſagium ſuum, paſnagium, herbagium, & paſturam ſuorum animalium inuenire, capere in eiſdem, & habere perpetuò in futurum. Maximè cùm hæc ſpecialiter ſint

ſint ipſorum præcipuum fundamentum. Volo etiam & concedo, quòd ipſi, eorúmque ſucceſſores tradant grangias, loca, & poſſeſſiones ſuas, quando ſibi expedire viderint, ad medietarium reditum, vel ad firmam, & quòd omnes qui in locis, grangiis, medietariis, ſiue aliis poſſeſſionibus eorum manebunt in futurum, habeant vſagium ſuum in foreſtis omnibus & nemoribus meis, & porcorum, & omnium animalium ſuorum paſnagium, herbagium, & paſturam. Item volo & præcipio, quòd ipſi & ſucceſſores ſui poſſint loca, nemora, B & cæteras poſſeſſiones propè foreſtas & poſſeſſiones meas, aut hominum meorum claudere, quando eiſdem expedierit, foſſatis, haiis, ſepibus, ſiue pallo: & in ſignum veræ libertatis, ac perpetuæ eleemoſynæ domos ædificatas in terrâ ſuâ, & etiam ædificandas abſque contradictione aliquâ cruce ſignare. Volo inſuper & concedo quòd præfati monachi eorúmque ſucceſſores, omnes res & homines ſui præſentes & futuri, ſiue illi qui loca ipſorum, domos, vel grangias quocumque modo tenuerint, vel in eiſdem manſerint, ſint quieti & liberi C de theloneo, paſſagio, pontagio, pedagio, couſtumis, talleis....., hallagio, hanagio, boſſelagio, reparatione viarum, pontium, villarum atque caſtrorum, ſiue exitibus, omníque aliâ conſuetudine, & ſeculari exactione de omnibus rebus quas vendiderint, & emerint, deportare fecerint per terram & aquam in omni loco iuriſdictionis & poteſtatis meæ. Nullúſque in dicto monaſterio, nec in locis eiuſdem, hominem capere aut percutere, nanna, animalia, blada, vina, aut alia bona eidem conſtituta capere, vel portare, aut iuſtitiam qua- D lemcunque exercere audeat, vel præſumat, prandium, hoſpicium, præbendam, vel rem quamlibet aliam improbè, & quaſi hæreditario iure requirat. Sed omnia integra liberè & honorificè conſeruentur eorum, pro quorum gubernatione ac ſuſtentatione conceſſa ſunt, vſibus omnimodis profutura. Et ne domus Dei prauorum malignitate valeat perturbari, omni quâ poſſum auctoritate decerno atque præcipio, quòd ſi dicti monachi per ſe vel per alios non explectent, vel explectauerint omne ius

A ſuum in aliquibus præmiſſorum, quod per non vſum eiſdem monachis, aut aliis ab ipſis cauſam habentibus vel habituris nullum præiudicium generetur. Nec volo quod def[illegible]na eiſdem noceat in futurum, aut ſaiſina aliqua contra ipſos vel ſucceſſores ſuos mihi aut hæredibus meis aliquid proficiat in futurum. Et propter reuerentiam Dei omnipotentis, & glorioſæ Virginis Mariæ, ſancti Petri, Sanctorúmque omnium omnes rectores ſanctæ Matris Eccleſiæ, ac nobiles Principes, ſuperiores meos deuo- B tiſſimè depoſco, quatenus dictos monachos & ſucceſſores ſuos cùm omnibus ſuis poſſeſſionibus, priuilegiis, vſagiis, libertatibus, immunitatibus, hominibus, locis, rebus, & aliis bonis ſuis, in virtute, poteſtate, & gardâ S. Matris Eccleſiæ, & ſuâ regiâ tuitione, nobilique cuſtodiâ & protectione accipiant. Nam ipſos & eorum monaſterium cùm omnibus & ſingulis rebus, poſſeſſionibus & hominibus ſuis extra gardam & iuſtitiam, & in gardâ & poteſtate Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ſuperiorum meorum pono: nihil mihi aut ſuc- C ceſſoribus in gardam vel iuſtitiam retinendo, niſi de ſpeciali gratiâ dictorum monachorum aut eorum ſucceſſorum. Quod vt firmum & ſtabile in perpetuum perſeueret, præſentem cartam ſigilli mei munimine roboraui, teſtibus his, domino Vuillelmo Cenomanenſi Epiſcopo, & Girardo Sagienſi Epiſcopo. Ric. Sauignienſi Abbate, Radulpho Abbate S. Andreæ, G. Abbate S. Vincentij Cenomanenſis, R. Vicec. Bellimontis, Pagano de Clincampo, Hugone de Mellayo, Roberto de Milleio, & multis aliis. Ego Ioannes filius Comitis primoge- D nitus omnia quæ in hac præſenti cartâ continentur, laudaui, & ratificaui, eáque ſigilli mei caractere confirmaui. Dedicatur 9. Octob. 1145. à Guillelmo Cenomanenſi, & Gerardo Sagienſi Epiſcopis, ibique iacent Principes Petrus & Ioannes Alençonij, Petri 2. Comitis nati. 1145.

PESSANVM Ordinis S. Benedicti, diœceſis Auſcitanæ. *Peſſan.*

S. PETRI AVTISSIODORENSIS Ord S. Auguſtini, reſtauratur à Gerardo de Roſſillione & Berthâ coniuge, conſtructâ de nouo baſilicâ Apoſtolorum Petri & Pauli in ſub- *Saint Pere d'Auxerre.*

urbiis Autiſſiodori, & erecto Collegio duodecim Clericorum, qui regulari vitæ operam darent ſub Angelelmo Decani autem hi notati potuerunt in dyptichis Eccleſiæ. A

749. *Angelelmus* 749.

Robertus deceſſit 951. Febru. 18.

Vuillelmus Valo obiit 995. Maij 23.

1014. *Goffridus* mortuus an. 1014. 21. Februarij.

Hugo 1120. & 1123. ad quem bulla extat Innocentij 2. de donatione Eccleſiarum S Petri de Songeres, & S. Mauritij d'Augy ipſi factâ.

Durandus 1139. B

1149. *Amicus* 1149. cui donat Humbertus Decanus Lingonenſis Eccleſias S. Sulpitij de Couis, & S. Martini do Riffey, interuentu Galteri Cabilonenſis Epiſcopi.

Guarinus 1163. obtinet bullam confirmationis ab Alexandro 3. Pontifice Max. donationum Eccleſiæ ſuæ conceſſarum ab Epiſcopis Autiſſiodorenſibus, Archiepiſcopo Senonen-

1165. ſi, & Lingonenſi Antiſtite an. 1165. 5. Cal. Aprilis Sequuntur Abbates S. Petri ex archiuis monaſterij.

1. *Odo* ex Decano S. Petri an. 1169 primus fit Abbas per Guilelmum Epiſcopum Autiſſiodorenſem, ex conſenſu Vuillelmi Archiepiſcopi Senonenſis Sedis Apoſtolicæ Legati: an- C

1170. no 1170. ab Alexandro 3. Pont. Max. obtinet confirmationem dignitatis, bullâ Anagniæ datâ 5. Calend. Martij 1170.

2. *Gaufridus* annis 1176. & 1178.

1180. 3 *Gauterius* 1180.

4. *Hugo* 1189.

5. *Arnulphus* an. 1205. & 1220.

1230. 6. *Bartholomæus* 1230.

7. *Bernardus* 1260.

8. *Ioannes* 1. an. 1271 quo ſedente Alix Ioannis Cabilonenſis Comitis Autiſſiodorenſis vxor, reparat monaſterium S. Petri 1277. D

1300. 9. *Ægidius* 1300.

10. *Ioannes Beardi* 2. 1310.

11. *Robertus* 1320.

1340. 12. *Gilbaudus* 1340.

13. *Ioannes Aſiati* 3. 1360. 1375. confraternitatem Stephani Abbatis de Coſnâ ad Ligerim anno 1378. ſuſcepit.

14. *Ioannes de Noeriis* 4. 1381. & 1397. ex bullis pontificiis.

1398. 15. *Nicolaus* 1398.

16. *Vuillelmus Vvien* 1401.

17. *Ioannes d'Amade* 5. 1425.

18. *Petrus Maſle* 1473 1473.

19. *Ioannes de Baugis* 6. 1480.

20. *Hugo de Boulangers* 1456.

21. *Laurentius Petitſou* 1.

22. *Laurentius Petitſou* 2. ex fratre nepos, primus Commendatarius Abbas annis 1530. & 1561. 1530.

23. *Laurentius Fouchot* 3. 1589.

24. *Henricus de Lambert* 1609. & 1634. 1609.

25. *Rogerius de Harlay* Comes de Ceſy, Abbas & de Eſchaaleio, 1647. & 1655. Philippi Harlæi Comitis de Ceſy ad Portam Othomanicam Regij Legati, ex Mariâ de Bethune filius.

S. PETRI CABILONENSIS, Ordinis S. Benedicti, fundator B. Flauius ex Referendario Guntranni Regis factus Epiſcopus Cabilonenſis; ſed poſt multas clades illi à barbaris illatas, per Girbauldum Epiſcopum reſtauratur. Manſit in eo loco in quo primùm ædificata fuit, extra vrbis Cabilonenſis muros, loco ſcilicet amœniſſimo, & ſatis eminenti, verùm interceptâ ab hæreticis anno 1562. & ſpoliatâ ciuitate, expulſi monachi domum cœnobio patrum Carmelitatum vicinam incolere cœperunt, in quâ etiamnum commorantur, monaſterio in arcem commutato, cuius Abbates Claudius Perry è Societate Ieſu collegit.

Saint Pierre de Chalon. [illegible] auiourd'huy [illegible] la pointe [illegible]

1. *S. Lupus* poſteà Præſul Cabilonenſis anno 601. ſepelitur in Eccleſiâ S. Petri, vbi caput ipſius ſeruatur, in extinguendis incendiis virtus eius præſertim elucet. 601.

2. *Aimo* tempore Caroli Calui ſub Girbauldo Epiſcopo qui ipſum Abbatem conſtituit.

3. *Rainardus* interfuit electioni Valterij primi Cabilonenſis Antiſtitis anno 1080. 1080.

4. *Rainaudus* vel *Arlebaudus* ſub Valterio 2. 1133.

5. *Petrus* 1160. ſub Petro Epiſcopo Cabilonenſi.

6. *Valterius* anno 1180. 1180.

7. *Durandus* ex literis Guidonis de Verduno, quibus dedit eidem Abbati S. Petri omnes decimas parochiæ de Toutenans.

8. *Girardus*, ſub Roberto 2. Epiſcopo Cabilonenſi 1209.

9. *Conſtantinus* ab an. 1222. ad 1244. & 1240 ad eum ſcribit Abbas S. Mariæ Hieruſalem in Larinâ, pro ſtatuendâ fraternitate inter vtrúmq; monaſteriũ. 1244.

10. *Guilielmus* 1. ab anno 1250. ad A an. 1257.
1260. 11. *Anſericus* 1260.
12. *Simon* an. 1263.
13. *Nicolaus* 1265. & 1266.
1279. 14. *Guilielmus* 2. ab anno 1267. ad 1279.
15. *Robertus* 1. 1282.
16. *Ioannes* 1. 1297. tranſigit cùm Guillelmo de Bellaueurâ Epiſcopo Cabilonenſi ſuper cœmeterio à ſe in
1300. Mottâ erecto & benedicto 1300.
17. *Robertus* 2. 1310. anno 4. Pontificatus ſui ei Clemens v. facultatem dedit pedi, mitræ, & annuli ferendi in Eccleſiâ ſui monaſterij, & in ipſis B quæ ab eo dependent, ſedit & anno 1315.
1333. 18. *Gerardus* 1323. & 1333. in obitu Berrhaudi de Capellâ Epiſcopi Cabilonenſis.
19. *Hugo* 1. 1340. 1346. & 1354.
1371. 20. *Iocerandus* 1371.
21. *Hugo* 2. 1398. 1403.
22. *Ioannes* 2. 1405.
1413. 23. *Ioannes de la Marche* 3. 1413.
24. *Henricus de la Marche* ab 1419. ad 1436.
25. *Ioannes de Salins* 4. 1437.
1443. 26. *Ioannes Pelerin* 5. 1443.
27. *Humbertus de Montferand* 1469. C & 1476.
28. *Andreas de Poupet* Epiſcopus
1494. Cabilonenſis & primus Commendatarius anno 1494.
29. *Nicolaus Rodolphus* Cardinalis Florentinus.
1552. 30. *Ioannes de Hallnyn* 6. 1552.
31. *Ioannes de Hallenad* vel *Halmon* 7. 1560.
32. *Ludouicus de Lorraine* Cardinalis Guiſius 1570.
1582. 33. *Simon Bailly* 1582.
34. *Lazarus Morot* 1588. Decanus Aualonenſis, diu fuit Abbas, & intereſt Comitiis regni Generalibus Lutetiæ 1614. D
35. *Philibertus Eſpiard*.
36. *Claudius Eſpiard*, huius & Philiberti frater Iacobus Eſpiard Magnus
1629. Prior & Vicarius, fit etiam Canonicus S. Capellæ Diuionenſis 1629.

Saint Pierre ſur Diue. S. PETRI ſuper Diuam in Normaniâ Ordinis Benedictini, diœceſis Sagienſis, conſtruitur à Vuillelmo Comite Augenſi inſtinctu religioſæ coniugis ſuæ Leſcelinæ, ait Ordericus lib. 3. Robertus tamen de Monte in Tractatu de monaſteriis Neuſtriæ à ſolâ Lezelinâ Comitiſsâ Aucenſi, relictâ Vuillelmi Comitis naturalis fratris Ricardi 2. Normanorum Ducis, iuuantibus filiis Roberto Comite Aucenſi, & Hugone Lexouienſi Præſule conditum monaſterium prodit, quod dicatum eſt anno 1067. ei 1067.
præpoſitus Abbas primus.

Ainardus monachus S. Trinitatis de Rotomago, patriâ Theutonicus, ac verſificandi peritus, vti docent teſte Ord. lib. 4. hiſtoriæ Kiliani Guircibutgenſis Epiſcopi, & Catharinæ virginis, quas elucubrauit: ordinatur Abbas 1046. texitque annis 31. fato 1046.
ſuo functus 19. Cal. Februarij 1073. humatur in baſilicâ S. Mariæ, cui Durandus Troarnenſis Abbas tale concinnauit epitaphium.

Hic iacet Ainardus redolens vt piſtica nardus,
Virtutum multis floribus & meritis.
A quo fundatus locus eſt hic, ædificatus
Ingenti ſtudio, nec modico precio.
Vir fuit hic magnus, probitate ſuauis vt agnus,
Vitâ conſpicuus, dogmate præcipuus,
Sobrius & caſtus, prudens, ſimplex & honeſtus,
Pollens conſilio, clarus in officio.
Mentis huic grauitas erat, & maturior ætas,
Canúque caſaties, ſed tenuis facies.
Quem nonas decimas Februo promente Calendas
Abſtulit vltima ſors, & rapuit cita mors.
Pro quo qui tranſis ſupplex orare memor ſis,
Vt ſit ei ſaties alma Dei facies.

Fulco Prior S. Ebrulphi, ſacratur Abbas à Roberto Salarienſi Antiſtite.

Benedictus, ex Priore S. Audoeni.

Gauterius monachus Gemmeticenſis.

Robertus ex aſceterio S. Dionyſij promotus.

Rodulphus.

Ricardus.

Aimo eiuſdem cœnobij religioſus.

Vuarinus monachus Cluniacenſis.

S. PETRI GENERENSIS Ordinis S. Benedicti, diœceſis Tarbienſis, ad radicem montium Pyrenæorum, in limite Benearnenſis ac Bigorritanæ prouinciæ, aliàs in diœceſi Laſcurrenſi, pro quo cœnobio grauis diſceptatio inter Epiſcopos Laſcurrenſem & Bigorritanum, agitata eſt in ſynodo Burdigalenſi; conditur autem à Sancio Duce Gaſconiæ, vti *Saint Pé de Generes.*

conſpicere licet ex originali diplomate fundationis, cuius ſeries deſumitur è lib. 3. Hiſtoriæ Benearnenſis cap. 15.

EGO SANCIVS *præordinatione Dei,*
» *totius Gaſconiæ Princeps & Dux. Sæpius*
» *audiens illud Euangelicum, quia non eſt*
» *arbor bona, quæ non facit fructum bonum,*
» *& aliud à Domino præceptum, theſauri-*
» *ſate vobis theſauros in cœlo, vbi fures non*
» *effodiunt nec furantur, ſed cùm promiſſio-*
» *ne vita æterna bona centuplicantur.* *Conſtituo vobiſcum Virones hoc in loco* GENERENSI *cœnobium in honore beati Petri Apoſtolorum Principis pro redemptione* B *animæ meæ, & parentum meorum, atque hunc locum, & villam, & poſſeſſiones ad eam in circuitu pertinentes abſoluo, & abſolutas eſſe pronuncio, ab omni cenſu alicuius Dominationis, ab antica inquiſitione vllius Poteſtatis, in præſentiâ Principum totius Gaſconiæ hîc aſtantium multorúmque aliorum huius abſolutionis fautorum, & in præſentiâ Raimundi Guilhermi de Benaco, & Arnaldi Raimundi de Baſo; à quibus ambobus alodium huius villæ liberum habeo, quemadmodum nunc in breuibus demonſtrabo. Dum ad huiuſmodi ædificationem inſpirante Deo mihi animus accenderetur, & opportuni-* C *tas huius quaſi deſerti, ad id operis noſtræ præſentiæ laudaretur: Contigit Arnaldum Raimundum de Baſo adeſſe in Curiâ meâ pro ſolito, ſimiliter verò poſt aliquantulum temporis Raimundum Guilhermi de Benaco. Hos igitur circumueniens, & voluntatem meam ſub tali deliberatione proferens, primitus habui, & modo habeo ſub teſtimonio veſtro datores huius alodij cum appendiciis ſuis, fautores cœnobij, adiutores ædificij, maximè propter amorem Dei, & propter munus quod eis dedi pro velle ſuo. Dedi enim ob hoc, Raimundo Guilhermi de Benaco, quatuor ſua electionis* D *equos, & meam loricam, cum ingenuitate totius Benacenſis honoris qui mihi erat ſeruicialis, videlicet ſerrarium cum appendiciis ſuis. Arnaldo Raimundi de Baſo dedi ob hoc meam in Vigorra villam opulentiſſimam Semetacum nominatam, cum ingenuitate Baſi, & totius Baſenſis honoris ad eum pertinentis. Inſuper autem neuter amborum horum ducatur ex debito ab vllo ſucceſſore meo in expeditionem, quandoquidem adimpleuerunt meam voluntatem. His itaque peractis manus meas ad cœlum eleuo, & in præſentiâ veſtrâ Deo omnipotenti, ac B. Petro Apoſtolorum Principi, ſupradictum alodium cum ap-*

A *pendiciis offero, atque ſine vllâ contradictione ſicut pridem abſoluo. Deinde donum ſuper eius altare pono, vt nunquam in aliquâ huius donationis particulâ, ſpem habeat dominandi vlla ſubſequens poteſtas, niſi qui regulariter præfuerit Abbas. Ad hæc quidem ad victum clauſtrenſium monachorum, inter alia dona do B. Petro villam Laſſunis dictam nomine, cum omnibus appendiciis ſuis, quam propter propinquitatem huius loci à Centullo Proconſule Bearnenſi cambiendo recepi, datis ſibi pro eâ duabus villis, ſcilicet Merolis & Caſtini, (fortaſſe legendum Mazeroles, & Garlin.) Quid plura in dilectione Dei & B. Petri & mei veſtri proximi, vos omnes deprecor, & quibus poſſum mandans obſecro, tam Conſules, quàm Proconſules, ceteróſque viros militares, vt quod ego hic conſtituo, vel me fideliter conſtituere vobiſcum exiſtimo, pariter vos ſeruaturos Deo, & B. Petro & mihi promittatis, atque promiſſionem ſuper hoc altare B. Petri Apoſtolorum Principis ſacramentis corroboretis, veſtróſque ſucceſſores eadem ſeruaturos præordinetis, quatenus tanti operis fructum à Redemptore noſtro colligere mereamur gaudentes in ſecula ſeculorum. Dumque omnes Amen reſpondiſſent, & fiat, fiat, exultantibus animis proclamaſſent, paululùm adiecit, ſcitis, inquit, ſtrenuiſſimi viri, non eſſe conueniens Apoſtolorum Principem in ſuis honoribus, quaſi ſuper habere ſibi ſeculares Principes, ideóque hunc honorem eius, ab impedimentis contingentibus penitùs abſoluendum eſſe ſenſimus. Si igitur Abbas huius loci, propter honorem, vel propter aliquam rem S. Petri cauſam, vel querimoniam aduerſùs aliquem habuerit, iuſtitiam inde recipiat. Et ſi eundem Abbatem, vel quem pro ſe miſerit, victum de cauſâ eſſe contigerit, non ipſe, nec quem miſerit, donationem alicui inde perſoluat, nec aliquis ab eis inquirat, ſed expectet pro merito retributionem à Domino. Quapropter in primis procedat mecum ad iurandum Garcias Arnaldi Comes Vigorrenſis, quem volo Patronum & defenſorem huius loci, & honorum S. Petri, in partibus ſuis. Et ſimiliter veniat Centullus Gaſtonis Vicecomes Bearnenſis, quem loco mei volo & impero eſſe Patronum, & defenſorem huius loci, & honorem ſancti Petri in partibus noſtris. Et veniant alij Comites, & Vicecomites, ac totius Gaſconiæ optimates, quos omnes eſſe deprecor huius cœnobij adiutores, & defenſores, & ſicut pridem eſt, iuremus, & iurando ſal-*

nitatem huius loci confirmemus; quam ſi quis vnquam temerarius, quòd abſit, infregerit, vel aliquem cauſâ orationis venientem ad ſanctum Petrum malè impedierit, factâ inde iuſtitiâ coram Abbate, & completâ pro malefacto dignâ emendatione, quingentas auri libras pro infractura Abbati perſoluat, vel quantum pro his recipere voluerit Abbas. Si verò aliquis arrogans, iuſtitiam inde facere noluerit, mei ſucceſſores, vel prædicti defenſores, tantum eum proſequantur, donec quod dictum eſt, coram Abbate facere cogatur. Ego igitur Sancius totius Gaſconiæ Princeps & Dux Primus iuro, & ſignum inde facio in conſpectu præſentium Epiſcoporum noſtrorum in hoc adiutorum, & in præſentiâ Domini Arſij Abbatis S. Seueri Ruſſitanenſis, ad hoc regulariter ædificandum pro ſanctitate adducti. Garſias Arnardi Comes Bigorrenſis iurauit. Bernardus Comes Armaniacenſis, Aymericus Comes Fedenciacenſis, Bernardus Comes Pardiniacenſis. Centullus Gaſtonis Vicecomes Bearnenſis, Fotto Vicecomes Leuitanenſis, & filij eius Garcias, & Guilhermus, Guillermus Dati Vicecomes Syluanenſis & Guillermus Odonis Vicecomes de Montanerij, Raimundus Guilhermi de Benaco, & Arnaldus Raimundi de Baſo, Guilhermus Garcias Curta ſpata, Arnardus cognomine Vrſus, Guilhermus Lupi Vicecomes Marcianenſis, & Arnardus Vicecomes Aquenſis. Arnaldus de Aurâ. Bernardus Raimundi de Zamatâ. Galinus de Oriaco, Sancius Aynerij de Gaſo. Arnardus de Linaco, & Garcias Donati de Orbeiaco, & Datus Arioli de Montaniaco. Forto Aynerij de Aſſoo, & Guilhermus Lupi de Prexaco, & Forto Guilhermi de Auſſaco, & Garcias Fortonis de Raſo, & alij multi. Poſt ordinationem autem prædicti cœnobij, ipſe idem Sancius totius Gaſconiæ Princeps & Dux, cupiens cùm deuotione quod ſic inceperat perficere, dedit Beato Petro xxv. vaſa argentea. xiv. alia vitrea ſiue chryſtalina, & menſam propriam honeſtè ſuper argentatam. Et iv. candelabra, duo eburnea & duo argentea, & quædam veſtimenta ſacerdotalia, & Cruciculam auream, & duas Cruces argenteas. Dedit etiam propria arma militaria, auro mirificè fabrefacta, & ſcutum, & lanceam. Ad victum verò clauſtrenſium monachorum, dedit propriam Curtim, quæ dicitur S. Caſtini, cum omnibus appendiciis ſuis, ſcilicet Lar, Figueras & Bernedet, facto inde dono per zonam ſuam argenteam, ab altari in armario S. Petri repoſitam; & piſcaturam quæ dicitur Calcis ludi, ſine vllâ contradictione inueſtitam, & in ſalinis quandam Pagenſem, cùm Caſali, quæ dicitur Paula, cum patellâ ſalinariâ.

S. PETRI MATISCONENSIS *S. Pierre de Maſcõ*
Eccleſia primitùs conſtructa fuit extra muros ciuitatis Matiſconenſis; ab Eccleſiâ S. Vincentij quæ Cathedralis eſt dependebat olim. Sed Ado Epiſcopus Matiſcenſis anno ſalutis 696. illam Odoni cuidam ex Canonicis S. Vincentij ſub Abbatis titulo conceſſit, nullos tamen eius ſucceſſores inuenimus, niſi Ranulfum S. Petri Abbatem, qui anno 1029. viuebat, de quo 1029.
cartularium Eccleſiæ S. Petri ſæpiſſimè loquitur. Tandem ſub Philippo I. Rege Landricus Epiſcopus Matiſconenſis, priùs dictæ Eccleſiæ cœnobiarcha, titulum Abbatialem ſuppreſſit, & eum dignitati Epiſcopali vniuit, inſtituto priùs S. Petri Priore: ſucceſſorum autem ſeries ex ſchedis Samuelis Guichenon talis eſt.

Varulphus primus Prior S. Petri Matiſconenſis.

Gauſinarus de Salornayo Matiſconenſis ad an. 1096, & 1130. ſub quo ſta- 1096.
tutum fuit, ne quis in monachum S. Petri reciperetur, niſi qui nobili genere procreatus eſſet.

Hugo.

Stephanus.

Chriſtianus à Syluâ 1180. 1180.

Petrus 1208. & 1209.

Lambertus 1237. & 1248.

Berardus 1255. 1255.

Gothofredus de Charlieu 1296. 1330.

Guillelmus de Mars 1341.

Stephanus de Chandée patriâ Sebuſianus 1346.

Petrus Colombi 1393. 1393.

Petrus de Sotizon 1417.

Ioannes de la Gęliere Sebuſianus an. 1426.

Guillelmus de Germoles Matiſconen- 1450.
ſis 1450.

Ioannes de Marmont Sebuſianus an. 1470.

Claudius de Feillens Sebuſianus an. 1492.

Raymundus de Cheuigny.

Odetus de Coligny Cardinalis de Chaſtillon, Prior maior Commendatarius, ſub quo, anno 1557. Eccleſia S. Petri 1557.
ſeculariʒationis bullam à Paulo 4. obtinuit, & in Collegialem erecta eſt Henrico II. Galliarum Rege con-

ſentiente. De quâ re pluta videre licet apud Iacobum Seuertium in Epiſcopis Matiſconenſibus.

Saint Pere de Melun.

S. PETRI MELODVNENSIS in oppido ad Sequanam, diœceſis Senonenſis habet Abbatiam Ordinis Benedictini, fundatam, aut potiùs inſtauratum à Seuino Archiepiſcopo Senonenſi, vt in ſequenti diplomate cartularij S. Petri exhibetur. IN NOMINE Domini & Creatoris noſtri Ieſu Chriſti. Multorum ſinceritati &c. Ego Hugo, atque Robertus filius meus, propitiante Deo, imperij Francorum ſceptris potiri, innoreſcimus veræ fidei cultoribus vniuerſis, ea quæ tempore noſtro Seuuinus Metropolitanus à noſtræ dominationis clementiâ fieri popoſcit. Iſdem namque Pontifex noſtrum adiens palatium, ſuggeſſit noſtræ ſerenitatis auribus, de Eccleſiis duabus, quæ apud Milidunum caſtrum mirifico ſatis opere conſtructæ olim fuerant: modò verò regminibus nudatæ, cultúque diuino prorſus carentes, quæ, vel quales in primordio extiterint, ſolo maceriarum indicio mortalibus inſinuât. Pro reſtautatione igitur harum Eccleſiarum, præfatus Antiſtes noſtram diutiſſimè implorans clementiam, tandem cœlitùs inſpirati, eiúſque victi affatus, moliti deſiderium illius, æquum iudicauimus compleri. Conceſſimus ergo ſibi quod optauerat beneficium, Eccleſias videlicet duas, quarum vna extra oppidum in monte, in honore egregij Principis Apoſtol. Petri, Doctoriſq; Gentium B. Pauli: altera verò infra mœnia eiuſdem caſtri, & ipſa in honore Protomartyris Stephani dicata conſiſtit; eo ſcilicet tenore, vt nec ipſe, nec ſucceſſores eius Præſules deinceps aliquam conſuetudinem, vel exactionem, aut donationem, ſeu redditionem, poſtremò, quod omnino abſit, omnem iuſtitiam à prædictis, ipſiſque deſeruientibus expeterent, aut quaſi iure dominantium, per vim aliquid, ſeu per occaſionem cuiuſlibet ſubiectionis inde ſumerent. Quo peracto negorio, regiam denuò petiit celſitudinem, quòd ſibi de congregandâ monachicâ cateruâ in prædicto S. Petri monaſterio aſſenſus daretur. Nec hoc, diuinâ fauente clementiâ, negare illi voluimus, vnde accetſitis, qui tunc fortè aderant Epiſcopis, ſatrapiſque quàmplurimis, authoritate regiâ, cum conſultu eorum, noſtrorúmque fidelium, ratum fore cenſuimus quod petierat. Porrò ne grex monaſticus ibidem Chriſto famulaturus, abſque paſtore fieret, ſuadente nobis memorato Pontifice, cuidam monacho, Vualterio nomine, moribus egregiis ornato, & eloquiis diuinis erudito, iamdictum locum commiſimus regendum. Igitur noſtram habeat licentiam conſtituendi illîc normam, quâ Diuinitas placari poſſit ad indulgentiam, vt vbi hactenus temeritas humana Deo ſuperſtitioſa impendit officia, ibi deinceps religioſa ſeruitus atque deuotio famulorum Chriſti concreſcat in ſalutem populi Dei. Obſecramus itaque toto interioris hominis affectu ſucceſſorum noſtrorum Regum ſcilicet benignitatem, vti hoc monaſterium, quod Dei diſponente gratiâ reſtaurare decteuimus, quibus modis valuerint, ſublimari ſtudeant: ab hoſtium impetu defendant, legibus iniquis ſubiacere non ſinant, Rectoribus æquiſſimis ac ſtrenuis gubernandum committant. Vt verò hoc teſtamentum firmum atque inuiolabile perenniter maneat, manu propriâ ſubterfirmauimus, & noſtri ſigilli impreſſione diligenter præcepimus ſigillari. Actum Compendio palatio, anno Dom. Incarn. DCCCCLXXXXI. 991.
Data XVII. Cal. Octobris an. 5. imperij Hugonis Regis, & Roberti filij eius in regno, anno quarto. Huius autem loci Abbates ſequentes habuimus munere Michaelis Conſtantini.

Vualterius è cœnobio S. Columbæ Senonenſis, eloquiis diuinis eruditus, ſuadente Seuino Archiepiſcopo Senonenſi præficitur, ſummæ reuerentiæ Abbas in vitâ S. Leonij.

Erminius 1080. in ſynodo Senonenſi Richerio Archiepiſcopo. 1080

Iocelinus 1139. in cartulario S. Victotis, vbi agitur de Eccleſiâ B. Mariæ Floriaci.

Garnerius 1162. 1161.

Stephanus 1167. ex cartulario Abbatiæ Iardi.

Milo 1188.

Petrus Abbas S. Petri de Monte Meledunenſis vendit Capitulo Pariſienſi totum cenſum ſuum de Liti- 1198.
cantu 1198.

Seguinus 1209. menſe Iunio 1210. & 1215.

Milo 1228. & 1236. menſe Martio ex tabulario Iardi.
1237. *Petrus* 1237.
Stephanus 1241.
I. 1247. ex archiuis Iardi.
Guido 1254.
1259. *Gilo* 1259. Iulij 31.
Ioannes 1. 1268.
Arnulphus 1274.
1293. *Guillelmus* 1. 1293.
Ioannes Mercator 2. 1297.
Guillelmus de Boiſſiere 2. 1323.
1345. *Geraldus* 1345.
Richardus Mercator 1374.

Ioannes de S. Symphorien 3. Prothonotarius Apoſtolicus monaſterium reſtituit 1432. dirutum fuerat ab An-
1427. glis 1427. quo tempore Carmelitæ fundantur munificentiâ præſertim Caroli, & Franciſci de l'Hoſpital dominorum de Vitry qui illîc quieſcunt, & pro quibus miſſa quotidie celebratur; ſed & hoc Carmelitarum cœnobium poſteà inſtauratur à Carolâ de l'Hoſpital dominâ de Simiers.

Robertus de Chulée.
1527. *Ludouicus d'Arſeuille* 1527.

Philippus de Saliens Aruernus, primus Abbas Commendatarius, ſed qui monachus factus piè deuixit 1547. fuit Præceptor Regis Franciſci primi.

1560. *Carolus de Marillac* Archiepiſcopus Viennenſis 1560.

Ioannes de Moruillier 4. Epiſcopus Aurelianenſis 1570.

Mathæus de Caſtelnau 1590. in vigiliâ S. Mathæi hoc monaſterium funditus euertitur, in huius verò cœnobij Eccleſiâ extabant pleraque antiqua monumenta Vicecomitum Melodunenſium.

1600. *Franciſcus le Roy de la Grange* 1. an. 1600.

Iacobus Chauuelin Pariſienſis, filius Iacobi & Cecilia Boyer, Conſiliarius Clericus Abbas 1614.

Franciſcus Mallier 2. Pariſienſis, nunc Epiſcopus Trecenſis præeſt cœnobio S. Petri.

S. Pierre au Mont de Chaalons. S. PETRI DE MONTE Ordinis S. Benedicti, diœceſis Catalaunenſis, cuius reparator extitit Rogerius Epiſcopus Catalaunenſis ſuadenre Ricardo Abbate S. Vitoni Virdunenſis; fundationis loco adſcribendum diploma Henrici Regis confirmantis bona huius monaſterij, quod eâ formulâ verborum in tabulario aſſeruatur.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Tri-*
A *nitatis Henricus miſericordiâ Dei Francorum Rex &c. Nouerit ſanctæ Matris Eccleſiæ filiorum, necnon fidelium noſtrorum tam præſentium quàm futurorum induſtria. Rogerum venerabilem ſanctæ Catalaunenſium Eccleſiæ Pontificem nobis & noſtri regni admodum fidelem, noſtram ſublimitatem adiiſſe, & obnixè poſtulaſſe quatenus noſtræ auctoritatis præcepto firmaremus Abbatiam quamdam in honore B. Petri Apoſtolorum principis à primitiuâ eiuſdem vrbis Eccl ſiâ fundatam, & à B. Memmio viro Apoſtolico tunc temporis ſacratam, quæ exigente neceſſitate, rebus ſuis iampridem expoliata, nunc ab eodem*
B *Epiſcopo pro poſſe reparatur, & rebus quas olim amiſerat, iure forenſi redemptis, renouando iterum ditatur: cuius ſupplicationibus tam religioſis & deuotis aſſenſum præbentes, ſtatuimus, & ſtatutum eſſe volumus, vt habeant ipſi fratres perpetim ſine inquietudine quidquid præſens videntur habere, ſeu de cætero additum fuerit fidelium largitione, in eodem videlicet loca, vbi præfata fundata eſt Eccleſia, Burgum cùm appendiciis ſuis ab omni, ſicut fuerat banno Palatinæ poteſtatis liberrimum, etiam cùm foragio, Eccleſiam S. Ioannis cùm dote ſuâ. Eccleſiam S. Alpi-*
C *ni poſitam intra mœnia iamdictæ vrbis, cùm adiacentibus manſuris, fornace etiam, teloneóque in atrio eiuſdem Eccleſiæ, venundatæ merces, & reliquâ dote. Eccleſiam S. Germani in eâdem vrbe poſitam cùm dote ſuâ, molendina tria infra ciuitatem, ſiniſtra ab ortu egredientibus. In valle S. Mariæ partem non modicam ſuburbij versùs eandem Eccleſiam porrecti. Altare S. Martini non longè à mœnibus vrbis poſitum. Capturam piſcium, Aberti cortes ab Matoſgam vſque trans Materna flumen, Bertici curtem cùm terris, exitibus, aquis, villam quæ dicitur vetus S. Martini cùm Eccleſiâ, terris, appendi-*
D *tiis, pratis, exitibus, capturis piſcium, tum Maternæ tum Beatæ. Altare de villâ Reccià, altare de Summâ vitulâ, altare de Loubran, altare de Selaron, altare de Solengis, altare de Mairei, Giſerti cortes manſum vnum cùm familiâ & molendini parte dimidiâ, Anſorum corte manſum vnum. Vuouoreio villæ medietatem ex integro. Copaterras & donarios in cenſu perſoluentes ſolidos decem creciaco manſos ſex & dimidium. Staturetaco manſum vnum. Seureiaco manſos duos. Apud manſionile iuxta S. Memmium dimidium manſum: Faſſineriis manſum vnum. Arſeto manſum vnum cùm vineis. Apud*

villam qua vocatur Euerot manſum vnum, necnon & fundum in viculo Vineel nomine ſitum. Prætereà & alia multa quæ quomodocumque nominari poſſunt ad ipſum locum pertinentia per hanc noſtram regalem paginam eidem Eccleſiæ firmamus & corroboramus &c. Actum Lauduni pu-
1043. *blicè anno Incarnati verbi* MXLIII. *& regni Henrici Regis xii. Ego Balduinus Cancellarius relegendo ſubſcripſi:* Abbatum verò talis eſt Catalogus.

1047. 1. *Odilardus* anno 1047. rexit annis 23.

2. *Lambertus* annis 26.

3. *Garnerus* annis 7.

4. *Guido* annis 4.

5. *Benedictus* annis 8.

6. *Rodulphus* annis 11.

7. *Hugo* annis 10.

8. *Ludouicus* annis 26.

9. *Thomas* annis 23.

10. *Guillelmus* annis 19.

11. *Rolandus* annis 10. poſteà Cluniacenſis.

12. *Iacobus* annis 9.

13. *Vuaucherus* annis 7.

14. *Iacobus* annis 3.

15. *Nicolaus* annis 20.

16. *Theobaldus* annis 20.

17. *Nicolaus* annis 6.

18. *Theobaldus* 2. annis 44. cum dimidio.

19. *Iacobus* annis 10.

20. *Otho de Poitiers* annis 6. promotus in Epiſcopum Virdunenſem.

21. *Gerardus de Podio* an. 14. poſteà Abbas Maioriſmonaſterij.

22. *Ioannes Carpentary* annis 13.

23. *Hugo de Villa-nouâ* annis 26.

24. *Ioannes de Fonchaucuriâ* an. 18.

25. *Thomas de Bruriis* annis 6.

26. *Iacobus Noiſeti* annis 15.

27. *Guillelmus de Boſco* annis 12.

28. *Guillelmus de S. Symphoriano* annis 28.

29. *Petrus Laniſſon* annis 31.

30. *Hieronymus Burgenſis* Epiſcopus Catalaunenſis & primus Abbas Commendatarius ante annum 1556.

31. *Nicolaus Clauſſe* Epiſcopus Catalaunenſis.

32. *Coſmus Clauſſe* Epiſcopus item Catalaunenſis.

33. *Armandus-Ioannes du Pleſſis* Cardinalis Richelius.

34. *Iulius* Cardinalis *Maſarini*.

Sancti Petri extra muros vrbis Nicienſis, Ordinis S. Benedicti.

Sancti Petri in vrbe Podien-
A ſi, Ordinis Sancti Benedicti.

S. Petri Viennensis, olim foris portam, nunc intra vrbem, depoſuit habitum Benedictinum auctoritate ſummi Pontificis, cuius Abbates hi tantùm reperti. *S. Pierre de Viēne*

S. Leonianus.

Gutgerius anno 1037. 1037.

Iuo deceſſit 6. Cal. Iulij 1061.

Gerardus iacet in S. Mauricio.

Ricardus qui ibidem ſepulturæ mandatus eſt.

Deſiderius ſuſcipitur in tutelâ Gelaſij 2. ſummi Pontificis, Lugduni.

Robertus ſedente Stephano Archi-
B epiſcopo.

Ado cui confirmatur cœnobium S. Columbæ ab Alexandro 3. Pontifice Laterani Pontificatus 20.

Vuillelmus obiit 7. Idus Iulij anno 1224.

Aymarus ex Abbate electus Epiſcopus Maurienn æ, denique Archiepiſcopus Ebredunenſis.

Ioſcerandus de Capellâ 1318. 1318.

Guigo Berardus 1334.

Guillelmus de Vallegellatâ præſtat iuramentum S. Mauricio 1343.

Petrus 1361. 1361.
C *Humbertus* ſub Clemente 7. Antipapâ.

Guido de Roſſillon poſt an. 1390.

Ludouicus an. 1403.

Antonius de Poiſſiaco Archiepiſcopus item Viennenſis obiit 1474. 1474.

Annetus de Grolée 1539.

Gaſpar du Laurens Archiepiſcopus & Princeps Arelatenſis.

Antonius du Laurens Gaſpari Arelatenſis, & Honorati Ebredunenſis Archiepiſcoporum nepos 1624. 1624.

Ludouicus-Henricus Faye d'Eſpeiſſes Canonicus Eccl. Metropolitanæ Pa-
D riſienſis, Doctor Sorbonicus & Prior de Gornaco ad Mattonam, Caroli Faij Speſſæi, ſupplicum Libellorum Magiſtri, & Comitis Conſiſtoriani, ex Carlotâ Furceiâ filius.

S. Petri in Valle Carnotenſis, Ordinis S. Benedicti, vetus monaſterium, quod inſtaurauit Hagano Epiſcopus Carnotenſis vt conſpicere licet ex cartâ codicis manuſcripti libri Haganonis veteris, è cartulario S. Petri Carnotenſis in Valle, cuius copiam fecit dom. d'Erouual: & ad verbum ſic habet. In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Ragenfredus nullis extantibus meritis ſanctæ ſedi* *Saint Pere en Vallée lez Chartres.*

ſedi Carnotinæ ſublimatus Antiſtes. Quotieſcumque &c. Cum à ſecularium negotiorum tumultibus, quibus plus neceſſitate quàm voto implicitus teneor, paululùm animum expediſſem, totum me intra me colligens, cœpi in admirationem habere beneficia miſerationis diuinæ erga ſalutem ſtirpis humanæ: quemadmodum quos diligit vulnerando medicabili dextera medetur, & paterno percutiendo affectu, ſalutis ac ſanitatis proſpera ſubminiſtrat. Cuius clementiæ magnitudo licet vbique terrarum ſe dignanter impendat, vt mihi tamen videtur, præ reliquis noſtræ ſedis diœceſim ſuæ dilectionis amore dignam B *duxit, dùm exigente filiorum ſuorum peccaminum mole ita eam verbere diſciplinabilis correctionis ſubmiſit, vt efferam gentem paganorum quaqua verſùm cædibus, incendiis, depopulationibus debacchari ſine aliquâ retractatione permiſerit. Nullus honor impendebatur locis, voraci eos indifferenter flammâ lambente, nulli dignitati, ætati, vel ſexui, accedebant remedia parcendi, gladio impiiſſimæ crudelitatis vniuerſa metente. Tunc omnia huius Epiſcopij deſtructa ſunt, igne monaſteria conſumpta, Eccleſiæ penè omnes fundo tenus dirutæ. Si quæ verò eorum euaſêre manus, domeſticæ oppreſſionis tam priuatorum quàm potentiorum ſenſerunt detrimenta. Tandem proſpiciens de excelſo propitiatio ſuperna indoluit afflictorum lacrymis, & gemebundis miſerorum querelis, ſicque cœlis miſericordiæ rorem ſtillantibus, obſidioni penè protritæ vrbis Dominus ſe ſubueniendo indulſit, dum poſt illorum validiſſimam oppreſſionem diu optata pacis gaudia arridere conceſſit. Interea non multò poſt Agano vir illuſtris huius Eccleſiæ ſublimalis indeptus pontificatum, totam animi intentionem in reædificandis monaſteriis, reſtruendiſque Eccleſiis dirigere ſategit &c. Erat in ſuburbio iamdictæ vrbis Carnotis celebre à* D *priſcis temporibus monaſterium in honorem Principis Apoſtolorum dicatum, regularibus diſciplinis aſſuetum, ſed præmiſſâ vaſtatione neglectum, vixdum in paruulâ Eccleſiâ in Canonicâ inſtitutione trãſductum. Cui noſtris temporibus præerat venerabilis vir Alueus, quamuis ſub ſchemate Canonici amator & cultor religionis, qui perſæpè cum præfato Pontifice tractare cœpit qualiter quòd omnino deliberabat opere ad effectum perduceret. Quòd ſupernâ annuente gratiâ, & Antiſtitis fauorabili accedente ſuadelâ, ſui compos effectus eſt voti. Præparatis ſiquidem impenſis,*

A *non paruæ iecit fundamenta fabricæ, & præcedente temporis ſpatio ſuperpoſuit Baſilicam quantitatis amplæ, pulchritudinis operoſæ, ſicut in præſenti eſt cernere. Illicóque auctoritate Pontificali Canonicorum ſeruitia inibi delegauit. His ita ſe habentibus, vltimum vocationis ſuæ diem Præſule ſortito, ego Ragenfredus quamuis nullius meriti prærogatiuâ in huius Cathedræ faſtigiatus ſum ſolio. Quo introuizatus vigili meditatione cœpi animo conferre; ſi quid acceptum oculis diuinæ maieſtatis valerem offerre, & quod proficuum foret remedio animæ meæ. Ad quod reor non* B *ſe obtulit difficulter materiei probatio: Namque peruidens præmiſſi S. Petri Eccleſiæ Clericos procliuè ſe agentes, & relicto ſpiritualis militiæ exercitio, mente & actu ſectari terrea & caduca, & iamque dictu committere nefaria: conſultu bonæ memoriæ prænominati Aluei, Abbatem cœnobij S. Benedicti Vulfaldum acceſſiui, in quo, ſaluo diſcretionis bono, arctiùs, & perfectiùs religionis cenſura valere prædicabatur ab omnibus. Quo aduentante cum quibuſdam eiuſdem Ordinis comitibus, vnà cùm eo in antiquitatis monaſticæ obſeruantiam ſæpedictum reformauimus locum.* C *Quibus monachis ne incuſandæ egeſtatis penuriâ ſubiret occaſio euagandi foras, quæcunque eidem loco à prædeceſſorum noſtrorum, aliorúmque inuaſionibus iniuſtè videbantur ſubtracta, tam ex beneficiis militaribus, quàm ex noſtro indominicato, vt ſe temporis obtulit ratio, reddere ſtuduimus: quamquam vitâ comite ſi facultas ſuppeditauerit, pluriora reddere mihi animus ſuggerit. Quorum quidem huic pontificali priuilegio quædam inſerere ratum duximus. Reddimus itaque eis terram quandam à ſuis anteceſſoribus priſcis temporibus poſſeſſam, poſteà malo ordine ſubtractam, quatenus illam pleniter poſſideant, veluti illorum prædeceſſores eam tenuiſſe multorum teſtimonio* D *comprobatur. Ipſa verò terra conıacet infra & extra muros Carnotis ciuitatis iuxta portam Cineroſam. Terminatur verò vno latere viâ, quæ eſt exitus ciuitatis: altero verò latere terminatur terrâ S. Petri Pictauienſis & S. Aniani &c. Dedimus etiam ex poteſtate S. Mariæ in parochiâ Vrſiuillaris Germinionis villam in pago Dunenſi cùm 30. manſis cultis & incultis. In pago quoque Carnotenſi dedimus Eccleſiam quæ dicitur Immonisuilla cùm 9. manſis & dimidio: Eccleſiam quoque de Alonâ cùm 3. manſis & dimidio: item Capellam S. Victoris in villâ quæ di-*

citur Vernus cùm molendino vnò, & poſt obitum Odulfi totam villam &c. Capellam in Mitamuillare, has omnes Eccleſias concedimus eis concedentes decimas & remittentes ſynodum & circadas, ſimul & de Eccleſ. in Bodaſiuillâ quam ipſi omni tempore tenuerunt, ita vt à nobis, neque à ſucceſſoribus eis vnquam vllo modo requiratur. Reddimus etiam illis in pago Carnotino in villâ quæ dicitur Britiniacus manſos de terrâ 8. cùm manſuris, terris quoque cultis & incultis. In Campechiaco manſum vnum. In Eupranuillâ & Concretiis quicquid ex ipsâ poteſtate haberi dinoſcitur. In Gondriuillâ manſos 8. cùm bregilo & pratis. In Cepido manſum vnum. In Fontinido manſum vnum cùm duobus arpennis de prato &c. In monte Otrico molendinum vnum cùm arpennis de prato 10. In Mandriuillâ molendinum vnum &c. Vt autem huius priuilegij auctoritas inconuulſam perpetualiter obtineat firmitatem, tam noſtrâ, quam Coëpiſcoporum noſtrorum manibus ſubter roborandum decreuimus. Actum Carnotis ciuitate publicè. Ragenfredus ciuitatis Carnotenſis Præſul huius auctoritatis paginam firmauit ac roborauit. Hildemannus Archiepiſcopus Senonenſis, Graulfus Abbas S. Carauni, Arduinus Archiclauus, Theodoricus presbyter, Arcarius presbyter, Adelandus presbyter, Gauzzo Diaconus, Ardradus Subdecanus, Radulfus, Bernardus presbyteri, Aymo, Vualerannus, Burchardus milites. Poſtea firmauère Ioſeph Archiepiſcopus Turonorum, Conſtantius Pariſiorum Epiſcopus, Guichardus Ebroicæ Epiſcopus, Mainardus Cinomannicæ Epiſcopus, Mabbo Paulinians Britanniæ Epiſcopus, Nordoardus Redonenſium Epiſcopus, Tedbaldus Comes, Hugo Archiepiſcopus filius Tedbaldi Comitis, Odo Comes, Hugo Dux Franciæ, Hugo filius eius, Ledgardis Comitiſſa. Sequenti tempore Odo Epiſcopus Carnotenſium, Otto Comes Burgundiæ, Sigergius Decanus. Huius monaſterij Abbatum talis extat Catalogus.

1. *Alueus* Abbas Sanctorum Petri & Pauli Carnotenſis circiter an.
950. 950. de quo idem Cartularium ſic ait: „In Epiſcopatu ei venerabilis Ragenfredus ſucceſſit, qui quanto amore locum dilexerit facilè poteſt agnoſci, nam eius ſagaci ingenio atque ſuggeſtione clarus genere & ope Alueus eiuſdem loci Abbas, cùm Canonicis arctam viam ingredi cupiens, in Floriacenſi cœnobio Cleri nomine ſerie religionis habitu exornans, per triennium normam B. Benedicti ſedulâ intentione didicit, indéque reuocante Epiſcopo Ragenfredo cùm ſuis, inſtructus regularibus diſciplinis, ad proprium locum rediit Carnotis ſecum ſumens alios duodecim monachos, quos ex Congregatione memorati cœnobij maluit eligere. Tempore ergo quo ipſe totius triennij quo ſe informauerat in ſanctâ religione Eccleſiam ad manendum, clauſtrúmque monachis congruum inſtanti conſtruxit ope. Quibus cùm gaudio receptis, & annitente totius populi conſenſu, Alueo Abbate ſacrato, victum & omnia neceſſaria largiente eis accommodauit: Eccleſias verò atque villas quas anteceſſores ſui vſurpauerant, ſubtrahens ſibi ſtipendiariis vſibus alacriter reddidit: Viridarium quoque quod ſitum erat iuxta cœnobium, terráque contigua priſcis temporibus ab Epiſcopis malè retentam, per ingens quoddam turribulum argenteum libetiis contradidit; quia verò tam ab Eliâ quàm ab aliis poſt eum Epiſcopantibus reddere terras nequiuit, ſine quolibet recuperationis reſpectu militibus in caſamento datas, duodecim præbendas in maiore Eccleſiâ monachis attribuit, iure perpetuo poſſidendas.“

2. *Arembertus* poſt Aluei exceſſum pater Congregationis S. Petri præficitur ab Arduino Pontifice, ex codice Haganonis.

3. *Vuitbertus* conſecratur Abbas à Vulfado Antiſtite, memoratum MS. de eo ſic fatur: „quantæ doctrinalis ſcientiæ vir fuerit B. Emani paſſio quam decenti ſtilo compoſuit, declarat, quantæque religionis extiterit, plurimorum fidelium donaria quæ ſcriptis inferiùs ſunt annotata, demonſtrant. Multi enim eius ſanctitatem agnoſcentes, eiúſque ſapientiæ ſale verborum copiâ conditi, terrenas diuitias vili pendentes pro regni cœleſtis aditu commutabant.“

4. *Magenardus* Religioſus S. Petri, de cuius electione præſtat audire verba hæc Auctoris libri Haganoni. „Abbate S. Petri grauiter ægrotante, ſed adhuc mentis & ſermonis compote, Magenardus monachus ante mihi non mediocriter carus, noctu ſeſe de clauſtro ſurripuit, & ad Tedbaldum Comitem qui Bleſis tuoc

morabatur, Abbatiæ petendæ gratiâ properauit. Comes illum poſtridiè remiſit ad nos, cùm Legari denunciarent recipiendum magnificè ſicut Abbatem Canonicis & monachis. At nobis ferè omnibus ea res æquè noua & horribilis fuit. Reſpondimus itaque longè aliter nobis videri. *Nec enim legatione fieri Abbatem, nec debere recipi qui Abbatiam alterius ipſo viuente per ambitionem petit, qui à fratribus non eligitur, & ſuper illos nititur dominari. Poſtremò qui noſter neque monachus ſit, neque clericus, & qui plures habeat teſtes curialiter agitandi, quàm monaſticè viuendi.* Hæc ille non gratanter accipiens, ad Comitem redequitat, irámque iuuenis aduersùs nos vehementer inflammat, ſed die quinto poſtquam ſuum ambitum publicauit prædictus Abbas ſuâ ægritudine morte limitat. Conueniunt ad Capitulum noſtri monachi, & quidam Canonici quos ratio poſtulabat admitti. Interrogamus an aliqui fratrum Incepto Magenardi faueant, negant ſinguli, negant omnes. Decreuimus quoſdam eorum eſſe mittendos ad Comitem nobis videlicet deſignatum Epiſcopum, vt Patris Giſberti obitum nunciarent, & alterius eligendi regularem preprecarentur licentiam. Quibus miſſis, ecce alij duo Viuianus ſcilicet & Durandus alter inlitteratus, alter litterarum malè ſanus interpres, ambo Præpoſiti ſimulantes cauſam communis commodi ad obedientias ſuas ſe velle exire, ac ne aliorſum pergerent ſibi interdicente Decano monaſterij, Magenardum tamen ſequuti ſunt, cui ceptâ præſumptione occultè perſuaſerant, & Bleſis in præſentiâ domini Tedbaldi, ipſum Magenardum à fratribus peti & eligi perfidè mentiti ſunt, horum ſuffragio lætus Comes, ſtatim eum baculo paſtorali publicè donat. Quo audito fratres qui in clauſtro remanſerant contra hanc fraudulentam zelo diuinæ legis accincti, libellum reprobationis fecerunt, atque ſubſcripſerunt huiuſmodi.

SCIAT *omnis Eccleſia quia Magenardum noſtrum Abbatem fieri non eligimus, non laudamus, non volumus, non conſentimus, ſed reprobamus, refutamus, & omnino contradicimus. Nos videlicet de cœnobio S. Petri quorum nomina ſubſcripta ſunt: Durandus Decanus, Geneſius, Iſembertus, Alueus, Richerius, Herbertus, Benedictus, Robertus, Eurardus, Arnulfus, Marcuinus, Vuarinus, Vualterius, Guarnerius, Beringerius, Vualdricus, Bernardus.* Iſti itaque omnes ſua nomina aut ſubſcripſerunt, aut ſubſcribi iuſſerunt me vidente. Die proximâ Comes Tedbaldus redit, ſed in monaſterium recipi cùm proceſſione permandat. Monachi reſpondent ſe libenter hoc agere ſi præſumptorem illum non adduxerit ſecum. Ille denuò iratus ipſo tamen die ſuſtinuit, ſed & in ſequenti cùm ſtrepitu comminantium in S. Petri monaſterium ſuum Magenardum obtruſit. Ad cuius violentum ingreſſum ſancti fratres contaminari ipſius communicatione timentes, ſanctuario domini Saluatoris cùm lacrymis exierunt, atque aliud refugium neſcientes ad limina principalis Eccleſiæ confugerunt. Ibi quoque vtróque paſtore deſertæ oues mœſtis ſeſe vocibus conſolantur. Sed recipit eos ſancta Mater Domini ſolitâ pietate, recipit Rodulfus Decanus dulci benignitate. Inde tranſierunt ad cœnobium S. Patris Herberti, cuius diues caritas de paupere cenſu, quæque poteſt illis neceſſaria ſubminiſtrat. Cæterùm ille frater cuius importunitate depulſi ſunt ab Heruiſo quodam, vt aiunt, Britanniæ regio Epiſcopo 4. Nonas Februarij Abbas ſimulatus eſt in ſuburbio Carnotenſi, abſente Clero, indignante populo, Legato Archipreſulis palam contradicente ne id fieret, reclamantibus etiam quibuſdam monachis qui in loco remanſerant, vero vultu, viuâ voce, atque regulari auctoritate. Infra autem de eo hæc memorantur:

Interim orationis gratiâ Comes Romam perrexit, & inde rediens in itinere peregrinus obiit, atque vehiculis deportatus Carnotis in Capitulo S. Petri, ad pedes fratris ſui Theoderici cùm magno fletu collocatur. Deinde Rodulfo Decano à Roberto Rege in Epiſcopatu ſublimato, amaritudinis zelus Comitis timore paulò ante ſopitus vehementer in Magenardum Abbatem inflammatur, atque in tantum progreditur vt baculo paſtorali auctoritatis manu extorto in domo Epiſcopi per dies aliquot commorari fecerunt. Poſtquam verò inſtantem in orationibus, pernoctantem in vigiliis, luculentum in ſermonibus, pollentem in literis eum aduerterunt, poſtpoſitâ lite, & paſtorale baculum, & Abbatiæ ſuggeſtum gratanti animo redde-

runt, qui quandiu vitalis flatus ei comes A *fuit, pio amore oues ſibi commiſſas duplici victu aſſari panit.*

Arnulfus, eius promotionem indicat præfatus codex S. Petri; quo » mortuo (Magenardo) antequàm ma- » tri redderetur, Arnulfus Æditus à » Fulberto Epiſcopo loco eius ſubro- » gatur; memoratur in cartâ Odolrici Aurelianorum Antiſtitis in controuerſiâ Eccleſiæ Vrſiuillaris, & in alterâ Roberti Archiepiſcopi Rotomagenſis, de quo idem ſcriptor Haga- » nonis veteris hæc ſubiicit: de beato » viro Abbate Arnulfo credere dignum » duxi mala quæ à domeſticis paſſus eſt. B » Fuit enim à puero monachus, & ple- » nè monialibus ſtudiis eruditus, pudi- » cè agens adoleſcentiam ſuam, boniſ- » que operibus exornans, meruit poſt » Magenardum Abbatem à Fulberto » Præſule ſacrari, & in regimine Ab- » batiæ ſubrogari, cuius vita & inno- » centia eâ tempeſtate eò rutilabat, vt » ab Odone Palatino Comite admo- » dum diligeretur, atque Richardi Nor- » manix Comitis Confeſſor fieret. Cu- » ius ſæpè honorificentiùs fruebatur. » Inter quas Eccleſiam S. Geruaſij & C » Prothaſij cùm appendenciis ſuis eis » dedit, ſed auaritiâ quorumdam mo- » nachorum quos ibi poſuerat, poſteà » perdidit. Eſt enim Eccleſia non lon- » gè à mœnibus Rotomagi. Coactus eſt, vt colligitur ex eadem cartâ, per Theodoricum Epiſcopum è monaſterio ſuo egredi, & in Geſiacam cellam ſe recipere, poſteà per Odonem Comitem reſtitutus ſummo cùm honore, exacto triennio ſenex deuixit, humatus in baſilicâ S. Petri ante altare martyris Laurentij. De ipſo Fulbertus epiſt 79.

1031. 6. *Landricus* 1031, teſtis in cartâ Betthæ & filiorum eius pro terrâ de Reginâ Capellâ, ptoximâ ſuæ de Boſcomedio, vt eam ipſi concederet D in beneficium: tum adiit Gaufridum Andegauorum Comitem cognomine Martellum, apud quem querimoniam fecit de nepote Gaufrido territorij Gaſtinenſis Comite, qui terram Villulam vſurpabat, & in beneficium militi conceſſerat: Ei Drogo de Conflante caſtro ad Sequanam, Loconiſuillæ cellam confirmat an. 29. Regis Henrici: & in traditione Aigæcurris per Gertrudem an. 2. regni Philippi Regis adhuc pueruli, gubernante Landrico.

7. *Humbertus* in cartis S. Petri, ſucceſſor Landrici, fortè qui Alberrus in vulgatis catalogis: memoratur in tabulâ Herſendis commorantis in territorio Dorcaſſini caſtri.

8. *Theodericus.*

9. *Euſtachius* an. 1090. 1090.

10. *Guilielmus* 1092. de quo Iuo Carnotenſis epiſt 223. ad Audoenum Epiſcopum Ebroicenſem deſignatum.

11. *Eudo* 1131. 1131.

12. *Euſtachius* 1133.

13. *Foncherius* 1155.

14. *Guido* 1170. 1170.

15. *Stephanus* 1184.

16. *Deſiderius* 1196.

17. *Guido* 1205. 1205.

18. *Gillo* 1236.

19. *Bartholomæus* 1255.

20. *Regerius.*

21. *Ioannes* 1.

22. *Michael* 1294. 1294.

23. *Herueus* 1298.

24. *Philippus* 1323.

25. *Philippus* 1333. 1333.

26. *Nicolaus de Braiot* 1346.

27. *Guillelmus* 1356.

28. *Stephanus* 1405.

29. *Petrus* 1419. 1419.

30. *Ioannes Iourdain* 2. 1432.

31. *Ioannes Ponart* 3. obiit 1480. 23. Ianuarij.

32. *Chriſtophorus de Brilhac.*

33. *Ioannes de Gasne* 4.

34. *Franciſcus de Brilhac.*

35. *Petrus de Maiſons.*

36. *Petrus de Breſlay* 1556. 1556.

37. *Claudius de Lorraine* Melitenſis Eques cognomenro Aumalius.

38. *Philippus Hurault* Epiſcopus Carnorenſis.

39. *N. Hurault de Cheuerny.*

40. *Ludouicus de la Riuiere* Abbas 1655. item S. Bened[illegible] Floriace[illegible]

S. PETRI V[illegible] S[illegible]SIS, Or[illegible] Bene[illegible] [illegible] Sens. vetuſt[illegible]m Monaſter[illegible]m Apoſtolorum, extructum Senonis in vico Viuo à Virgine Theudechilde tradunt Odorannus monachus S. Petri Viui, & Robertus monachus Autiſſiodorenſis in chronicis, quod amplis prædiis ac ædificiis locupletauit, & demum ibi ſepulturæ illata eſt ad læuam altaris. Hanc Deo deuotam Virginem Chlodouei 1. Regis filiam nonnulli negant, adeò vt litteræ fundationis quibus id affirmatur, valde ſuſ-

pectæ ſint falſitatis, & adulterationis notâ non careant; meminêre enim inter alia nominis Archiepiſcopi, quod ante Pipini & Caroli Magni ſæculum non erat in vſu: ſed vti ſe habet eiuſmodi priuilegium ſubiiciemus.

IN CHRISTI *nomine. Clodoueus Rex Francorum, Omnibus Chriſti fidelibus qui conſiſtunt in vniuerſo regno meo, pax & veritas ſit ſemper vobiſcum: anno tertio poſtquam baptiſmi gratiam ſuſcepi per manus patris mei Remigij Rhemorum Epiſcopi, & Catholicè imbutus ſum omnem legem Chriſtianam, reſidente me in vrbe Pariſiacâ cùm vxore meâ Chrotilde, per cuius exhortationem ad legem Chriſtianam perueni, vnà cùm filiis meis Theoderico, Chlodomiro, Childeberto, & Clotario, cæteriſque proceribus Francorum; venit ante præſentiam meam Theodechildis nomine, quæ ſe deuouit virginem in Chriſto, poſtulans à me multis precibus, vt ei quantulamcumque portionem condonarem de hæreditate meâ, ceu de hæreditate matris ſuæ. Poſtulans inſuper, vt in ipsâ hæreditate ei liceret ædificare Monaſterium monachorum in honorem Principis Apoſtolorum. Audiens igitur ego tam iuſtam poſtulationem, & tam beneuolam donationem, tradidi illi partem de hæreditate meâ, quæ venit in ſortem meam ex parte vxoris meæ Chrotildis, quæ hæreditas fuit patris eiuſdem vxoris meæ Chilperici Regis Burgundionum filiæ. Imprimis igitur trado ei Eccleſias meas duas, vnam in honorem B. Martyrum Sauiniani & Potentiani; alteram in honorem B. Serotini Martyris, cum omni decimatione, & quidquid ad ipſas Eccleſias pertinere videtur. Diſtant autem dictæ Eccleſiæ ab vrbe Senonis milliario vno: inter autem duas Eccleſias ſunt paſſus ferè 50. igitur in cœmeterio ipſarum Eccleſiarum per voluntatem meam, & vxoris meæ, filiorúmque meorum, & procerum Francorum, volo & conſentio vt ædifices monaſterium filia noſtrę cariſſima, ad ſimilitudinem ipſius baſilicæ quam cepimus ædificare, ego & vxor mea in conſpectu Pariſiacæ vrbis in honorem Principis Apoſtolorum. Eſt enim in ipſis Eccleſiis beatorum Martyrum ab antiquis temporibus ſepultura, Præſulum Senonenſium, ceu Clericorum Sancti Stephani, & procerum eiuſdem vrbis, populique ipſius pagi, ob amorem eorumdem Martyrum. Nam ibi requieſcunt pretioſa corpora Martyrum, ſucceſſoréſque Eccleſiæ venerandi Pontificis Senonicæ vrbis, id eſt Leontius, Seuerinus, Audatus, Era-*

A *clius, Lunanus, Simplicius, & Theodericus Archidiaconus cùm aliis ſanctis viris. Trado etiam illi villam meam in dominitatem,* VIVVM *nomine cùm appendentiis ſuis, in quâ ſicut diximus, ædificare deſiderat filia mea cariſſima ſuum Monaſterium. Id eſt planta Malliacum ſubteriorem, & aquam Venedam quæ ibi currit cùm molendinis & ſyluâ. Terram etiam quæ eſt ad Spinetum, & quidquid in circuitu ipſius vici S. Petri habere vel poſſidere videor. Mercatum etiam in ipſo vico in feriâ quintâ concedo illi: feriam autem annalem ſimiliter concedo in feſti-*
B *uitate Apoſtol. Petri & Pauli, ita vt nullus ex miniſtris noſtris, neque Comes, neque Vicecomes, neque vllus Iudex publicus in mercato, neque in ipsâ feriâ annali vllam conſuetudinem accipiat, niſi ipſi monachi qui ibidem Deo deſeruierint, neque rotaticos, neque portaticos, neque pedaticos homines diſtinguendo, ſed teneant ſecurè abſque vllius contradictionem, ſicut anteceſſores mei Reges Burgundionum tenuerunt. Trado autem illi terram quæ vocatur Caſtellum Britonis, & Villam Maij. Eccleſiam etiam meam quæ eſt in honorem Martyrum Sanctiani, ſociorúmque eius cùm omni decimatione. Concedo e-*
C *tiam illi villam meam quæ vocatur Sanceyas cùm ſyluâ quæ in eâ eſt. Trado illi ſimiliter villam quæ vocatur Salliginacum maius cùm ſyluâ quæ in eâ eſt, & villam quæ vocatur Salliginacum minus. Concedo etiam illi in ciuitate (vt ſciat omnis populus quia Catholicus factus ſum, & hoc quod facio libenti animo facio) iuxta portam quæ eſt ad Orientem partem, Capellam meam in dominitatem, in honorem S. Petri dicatam, quam iam conſtruxit vxor mea Chrotildis, areas quoque ſexaginta in eadem ciuitate: vltra Tgannam autem terras cultas & incultas cùm vineis, item pontem qui eſt ſuper ipſum*
D *flumen, & aream ſubtus pontem piſcatoriam, habentem perticas quadraginta ſex & dextros duos. Retineo autem in manu meâ areas plurimas in ciuitate, & Malliacum maius cùm appendentiis ſuis. Extra eas res quas trado per hanc cartam filia mea cariſſimæ adhuc alias res tradam, quarum hæc ſunt nomina. Eccleſiam quæ eſt in villâ quæ vocatur Vicinas cùm omni decimatione, & totam ipſam villam cùm appendentiis ſuis, & ſyluam quæ in eâ eſt. Similiter Eccleſiam quæ vocatur Villacata cùm omni decimatione, & totam ipſam villam cùm ſyluâ ſibi ſubiectâ. Eccleſiam quoque quæ voca-*

tur Ciconias in honorem S. Petri dicatam,
cùm omni decimatione, & totam ipſam
villam cùm ſyluâ ſibi ſubiectâ & cùm om-
nibus ſuis appendentiis quarum hæc ſunt
nomina. Villague, vocatur Burdellus ſuper
Igannam fluuium cùm molendinis &
piſcatione, cùm pratis & vineis, terris
cultis & incultis. Item in villâ quæ di-
citur Villaris Bonnoſus totum & ex inte-
gro rem inexquiſitam: iterum trado illi
Eccleſiam meam quæ dicitur Fontanas ſu-
per Arna fluuiolum cùm omni decimatio-
ne, & totam villam ex integro cùm ap-
pendentiis ſuis, & molendinis, & ſyl-
uam qua in eâ eſt. Item villam quæ vo-
catur Curtemorus, & Fuſſiacum quæ eſt
ſuper Venedam fluuium cùm molendinis
& ſyluâ: item villam qua vocatur Pare-
dum, & Vulgradum cùm ſyluâ qua in eâ
eſt: item villam qua vocatur Treſuantes
cùm ſyluâ, item villam quæ vocatur Bayen
cùm ſyluâ. In Germiniaco autem Eccle-
ſiam meam in honorem S. Petri dicatam
cùm omni decimatione, & totam villam
cùm appendentiis ſuis & integritate ſuâ.
Item Eccleſiam qua vocatur Banniacum,
in honorem S. Petri cùm omni decimatio-
ne &c. item in pago Meledunenſi Eccle-
ſiam meam qua vocatur Vetus Campania
cùm omni decimatione, & totam villam
cùm ſyluis & pratis, totum & ad integrum
rem inexquiſitam. Item Capellam S. Iu-
ſti cùm ſyluâ & cùm villâ ſibi ſubiectâ,
item Capellam de Montecucullo cùm totâ
villâ: item Capellam qua vocatur Cuchi-
uillus cùm villulâ ſibi ſubiectâ. Item vil-
lam qua vocatur Cuix iuxta veterem Cam-
paniam cùm ſyluis & pratis, & cùm om-
nibus appendentiis ſuis: item in pago Mel-
denſi Eccleſiam quæ vocatur Vaulde: item
villam qua vocatur Seruigniacus cùm in-
tegritate & villâ ſibi ſubiectâ. Item in
pago Autiſsiodorenſi terram quæ vocatur
Miſtracus, hac omnia cùm mancipiis de-
ſuper manentibus, manſis, domibus, edi-
ficiis, cultis feris, nudis capis, vineis, ſyl-
uis, campis, pratis, paſcuis, aquis, aqua-
rumque diſcurſibus, totum & ad integrum
rem inexquiſitam cùm omni ſoliditate ad
prædictum locum in honorem peculiaris pa-
troni noſtri fundatum, vt illis qui ibidem
die noctéque deinceps Deo famulari noſ-
cuntur, proficiat in augmentum. Præci-
pimus igitur idem Monaſterium quod fi-
lia mea cariſsima fundare cupit, cùm om-
nibus ad ſe pertinentibus ſub noſtrâ def-
fenſione, atque maniburdio, & huius no-
ſtræ authoritatis confirmatione ab omni
ſtrepitu & iudiciariæ poteſtatis impulſione

A adeò liberum & ſecurum eſſe decernimus:
vt nullus Iudex publicus vel qualibet iu-
diciariæ poteſtatis authoritate ſuffultus, in
Eccleſias, aut loca vel agros, ſeu aliquas
poſſeſſiones quas præſenti aut moderno tem-
pore, in quibuſlibet territoriis infra ditio-
nem regiminis noſtri iuſtè præfatum Mo-
naſterium poſſidere videtur, vel in ea quæ
deinceps ipſius monaſterij dominio deue-
nerint, ad cauſas audiendas, vel freda
aut tributa, aut manſiones vel paratas fa-
ciendas, aut fideiuſſores, aut homines ipſius
Monaſterij tam ingenuos quàm ſeruos ſu-
per eiuſdem terram commorantes, ſuâ te-
meritate diſtringendos, nec vllas redibi-
B tiones, aut illicitas exactiones requiren-
das, pedaticos, nec teloneos, nec rotaticos
ſiue portaticos, aut ripaticos tollendos, no-
ſtris vel futuris temporibus ingredi vel au-
ferre præſumat aliquis; ſed omnia ſint ſe-
cura & pleniſsima deffenſione, & ſic ea
teneant monachi, ſicut anteceſſores mei Re-
ges Burgundionum tenuerunt securè &
quietè, abſque vllâ contradictione. Trado
etiam illi Baſolum Ducem, ammodò ſu-
perbum & tumidum, modò verò humi-
liatum, quem cathenatum teneo cùm hæ-
reditate ſuâ, cùm caſtellis, vicis, terris,
& Eccleſiis. Et reliquas poſſeſſiones ſuas
C eo tempore, vt ab hodiernâ die & deinceps,
totum & ad integrum rem inexquiſitam
ad monaſterium prædictum S. Petri Seno-
nenſis, omnibus temporibus permanere de-
cernimus, in alimoniam ſeruorum Dei, qui
ibidem per tempora ſeruierint, & aſsiduam
pauperum receptionem, & luminaria con-
tinuanda, & ſacrificium offerendum, vel
ipſam domum Dei dirigendam, ipſæ res
in futurum permaneant. Sunt autem ipſæ
res Baſoli in Aruerniâ prouinciâ, & Le-
monico pago, & in Cathurcenſi pago, &
in Petragorico pago, & in Galuadano pa-
go. Poſtulo ego igitur Clodoueus Rex Fran-
D corum ſucceſſores meos Reges, hanc dona-
tionem quam contuli Deo & beatiſ. Apo-
ſtolis eius, & filiæ meæ cariſsimæ Theo-
dechildi, monachiſque ibi deſeruientibus,
vt firmam & ſtabilem permanere faciant
per cuncta ſæcula, Amen. &c. Actum
publicè in vrbe Pariſiacâ coram filiis meis.
Ego Clodoueus in Dei nomine Francorum
Rex manu propriâ ſignaui, firmaui, &
ſubſcripſi. Ego in Dei nomine Chrotildis
Regina. Theodericus eius filius Rex. Chlo-
domirus filius eius Rex. Childebertus fil.
eius Rex. Chlotarius filius eius Rex. Theo-
dechildis filia eius cariſsima. Ego in Dei
nomine Eraclius Archiepiſcopus Senonen-
ſis. Remigius iam ſenex Remorum Epiſc.

Principium Sueſſionenſis Epiſcop. Medardus Nouiomenſis Epiſcop. Vedaſtus Atrebatenſis Epiſcop. Germanus Pariſienſis Epiſc. Auſtregiſelus Bituricenſis Epiſc. Genebaudus Laudunis prim. Epiſcopus. Aurelianus Conſiliarius Regis. Ego Gerlebertus hoc inſtrumentum ſcripſi. Data menſe Octobri, indict. primâ, Pariſius vrbe Regiâ. Huius cœnobij Abbas primum in ſynodo diœceſanâ locum tenet ab an. 989. quod religione pariter, & doctrinâ famoſum, & ſanctorum pignoribus copioſè refertum dicitur in vitâ S. Theodorici Epiſcopi Aurelianenſis. Abbates verò ex cartis monaſterij ſic collecti. A

B

507. *Amalbertus* circiter an. 507. ſecundùm Regulam Luxouienſis monaſterij regularem diſciplinam induxit.

Aygilenus claruit ætate Eminonis Senonum Præſulis.

S. Ebbo poſteà Senonenſis Antiſtes.

Crodolenus vel *Crodolinus.*

Aybodus vel *Viribodus.*

Berthemarus.

824. *Frodebertus* 824.

Albertus 826.

Anaſtaſius 836.

857. *Dodo* vel *Vido* 857.

Aquila 871.

Franco 874.

Aygilo.

899. *Sanſon* 899.

S. Odo I. poſteà Cluniacenſis Abbas.

Arigaudus.

Vachelinus.

954. *Archengarius* vel *Archengerius* obiit an. 954.

Otbertus.

Notrannus deſtructor cœnobij antea Ferrarienſis Abbas, dein S. Remigij, poſteà Niuernenſis Epiſcopus.

1015. *Raynardus* 978. defecit 1015.

Ingo 1019. Abbas etiam S. Germani Pariſienſis.

Emeraldus vel *Ermenoldus* an. 1025.

1064. *Gelbertus* 1046. & 1064.

Haymo 1078.

Herminus 1085.

1096. *Arnaldus* 1096. cuius precatu pro celebratione anniuerſarij, Hugo de Campaniâ Comes Tricaſſinus cùm vxore Conſtantiâ, pro remedio patris Tetbaudi Comitis quædam legauit, teſtibus Manaſſe Vicecomite Senonenſi, Andreâ domino Baldimenti & aliis, vti habet chronicon S. Petri Viui.

A *Herbertus* 1129. in expeditione Ludouici Iunioris Tranſmarinâ an. 1147. cùm Theobaldo S. Columbæ Abbate. Concedit militibus Templariis de Coulours propè Vallem-Lucentum Eccleſiam quam habebat apud Villam Cirilliaci, cæſus 1148. à populo 1148.
Senonenſi.

Girardus 1158. ſæpe excepit Alexandrum 3. 1163. & 1164. Senonis commorantem.

Odo 2. 1168.

Galtherus 1180. 1180.

Helias.

Hildericus vel *Huldaricus* 1215.

B *Hugo* 1221. 1221.

Robertus.

Thomas 1239. interiit 1240.

Goffridus de Montmiaco an. 1240. &
1269. reparator fuit cœnobij. 1269.

Simon de Caroloco ex religioſo Caritatis ad Ligerim dein Priore de Ioniaco 1283.

Iacobus de Champagniaco in Briâ an.
1288. mortuus 1306. iacet in Eccle- 1306.
ſiâ.

Ioannes de Trichiriaco 1. eligitur an. 1306.

Ioannes de Pariſiis 2. 1321. deceſſit
C 1338.

Feliſius de Regniaco Fettoni emigrauit 1351.

Ioannes de Igniaco 3. 1351. viuere 1351.
deſiit 1358.

Ludouicus an. 1358. ſub quo Eccleſia combuthird à Senonenſi populo.

Ioannes Sequin aliàs *de Sinemuro* 4. occubuit 1380. cuius extat hoc epitaphium.

Anno milleno centum ter & octuageno
Die biſſexto pariter quoque quarto.
Deceſſit mũdo quoque Ioannes de Sinemuro
Abbas cœnobij quod Petri dicitur Viui.
Septembri menſe quem mors ferit enſe.
Rexit ſagaciter, deſtructa reædificauit.
D *Iuráque viriliter deperdita recuperauit*
Quicunque ſtas hic te precor iugiter ora,
Vt Deus aſſiſtat illi dans fœliciori
Viuere cùm ſanctis nam ſunt dona meliora.

Odo de Monteacuto proſapiâ nobilis 1386.
creatur 1380. obiit 1386.

Robertus de la Val factùs Abbas Eccleſiæ S. Petri, eam optimè rexit per 14. annos, & cùm eſſet ſexagenarius intrauit Ordinem Carthuſienſium in domo Luuigniaci in Burgundiâ anno 1400. in quo Ordine ſanctiſſimè vixit ex chronico MS. ſancti Petri Senonenſis.

1421. *Petrus de Augeriis* 1400. defunctus A 1421. 15. Septemb.

Drogo de Montaudier 1422.

Michael Fonteren ab aliis omiſſus.

Guillelmus Quaterain 1449. primus infulas Abbatiales obtinuit, moritur 1470.

1490. *Ioannes Magiſtri* 5. ſublatus è medio 1490.

Guillelmus Chignard abſoluit Eccleſiam iniuriâ bellorum exuſtam, tranſiit è viuis 1512.

Ioannes Bardeau 6. ex Priore de Auxono eligitur 1512.

Stephanus Poncher Archiepiſcopus Turonenſis obiit 1552. B

1555. *Philippus Hurault* anno 1555.

Ludouicus de Mainternes.

Renatus de Birague Franciæ Cancellarius & Cardinalis.

Carolus Preuoſt Vicarius generalis Cardinalis Perronij, Archiepiſcopi Senonenſis.

1636. *Ioannes-Franciſcus Berruler* Pariſinus ſucceſſit Carolo anno Domini 1636.

S. Pierre de Lion. S. Petri Lugduni, nobilium fœminatum, Ordinis S. Benedicti.

S. Pierre de Mets. S. Petri Metis Ord. S. Benedicti monialium, regnante Theoderico Francorum Rege ab Eleurherio Duce fundatur; veteres tabulæ S. Petri de eius primordio ſic habent: *Eleutherius Francorum Dux glorioſus, ſanctæ Valdradæ ſanguine proximus, Monaſterium Deo & S. Petro infra muros Mediomatricorum propriis ex diuitiis ædificans, ex prædiis ſuperantibus numerum ditiſſimè ampliauit puellarum religioſiſſimarum, quibus primùm præfecit ſanctam Valdradam Abbatiſſam.* Nuncupatur idem cœnobium Maiuſmonaſterium, in quo aliàs trecentæ Sanctimoniales diuinis officiis famulabantur; poſthæc Imperatorum reſcriptis locupletatur: cùm verò excidiſſet regularis diſciplina, dirutis etiam ædificiis lapſu temporum, Theodoricus Metenſis Epiſcopus illud reparare aggreſſus eſt, & quidem ita feliciter, vt nouo opere cœnobium illud, iuxtáque aſceterium puellarum D. Mariæ condiderit, quod poſteris ſæclis in vrbem traductum eſt circa an. 1560. in Præceptoriâ S. Antonij, cuius adhuc monaſterij rudera quædam ſpectantur: ſuſceptâ autem huius Abbatiæ adminiſtratione præeſt anno 1654. nobilis Franciſca de Haraucourt.

A S. Petri Remensis Ordinis S. Benedicti vetus & inſigne monialium cœnobium conditur à ſancto Baldrico, Sigeberti Regis nato, vt diſertè indicant verba hæc Flodoardi lib. 4. Hiſt. cap. 38. *Plures apud nos quondam ſanctorum fuêre baſilicæ, ſed & monaſteria infra vel circa Remenſem hanc vrbem, quæ modò non haberi probantur. Duo tamen adhuc ſuperſunt infra vrbem puellarum monaſteria; quorum vnũ quod ſuperius à ſitu ſcilicet loci nuncupatur S. Baldericus Presbyter cum ſorore ſuâ Bonâ, eiuſdem cœnobij poſtmodum Abbatiſſâ, in honore S. Mariæ, vel Sancti Petri conſtruxiſſe traditur. Qui regali genere exorti fuiſſe referuntur, patre ſcilicet Sigeberto Rege, habentes neptem nomine Dodam, caſtiſſimam puellam, quæ deſponſata fuiſſe fertur cuidam magnati eiuſdem Regis Sigeberti: quámque præfata ipſius amita Bona inſtituens ad ſeruiendum Deo, ſeruandámque perpetuò virginitatem, ab amore terrens auertit ſponſi. Qui cùm ſibi aduerſaretur, ſponſam innitens eandem corripere, aſcenſo equo, dum id conatur quoquomodo adimplere, furente lapſus ab equo, fractis* C *ceruicibus traditur interiiſſe.* Memorat Flodoardus cap. 39. Baldricum extructâ Abbatiâ cùm aliquot religioſis viris migraſſe ad locum Montisfalconis & aliud cœnobium ædificaſſe ſub tutelâ B. Germani, deinde Remis vbi humatur diem ſuum obiiſſe. Abbatiſſæ nunc primùm dantur ex manuſcriptis membranis cœnobij quas exſcripſimus, & aliis item ſchedis Guillelmi Marloti S. Nicaſij Remenſis Prioris.

1. *S. Bona* Baldrici fundatoris ſoror, vixit adhuc tempore S. Niuardi Remorum Antiſtitis, vt notat Flo- D doardus lib. 2. cap. 10. cuius feſtum celebratur Aprilis 24.

2. *S. Doda* Bonæ neptis anno 660. 660.
de eâ ſic Flodoardus lib. 4. cap. 38.
Beata Doda in caſtitatis propoſito «
permanens amitæ ſuæ in eiuſdem mo- «
naſterij ſucceſſit regimine. Quæ præ- «
ceptum immunitatis à Principe Pip- «
pino eidem poſtmodum obtinuit ſie- «
ri cœnobio, quarum corpora in Ec- «
cleſiâ extra muros vrbis vbi primùm «
puellarum fuerat monaſterium tumu- «
lata diu quieuerunt, donec poſtmo- «
dum reuelationibus eleuata, & ad «
hanc nouam ſunt Eccleſiam perlata, «
ibidémque venerabiliter collocata. «

Poſt

Poſt Dodam rexêre domum Abbatiſſæ ſequentes, quarum dies obitus tantùm in vetuſtis cœnobij necrologiis conſignatur.

3. *Ermengardis* 1. memoratur in obituario 27. Aprilis.

4. *Gunegundis* in nectologio Cathedralis Remenſis 17. Maij.

5. *Rixendis* 6. Februarij.

6. *Hunilirudis* 5. Cal. Septemb.

7. *Oidela* anno 1020. nominatur in
cartâ Guidonis de Caſtellione pro
1020. dono altaris S. Stephani 1034.

8. *Sibilla* 1. viuis exceſſit 1090.

9. *Fredeſindis* à Rainaldo Pontifice patronatum parochiæ de Vauxmontreüil obtinet 1090. & 1091. ab
1091. Elinando Laudunenſi Præſule nominationem altaris S. Martini de Goudelancourt in ſuâ diœceſi, ex conſenſu Ebali Archidiaconi: tum anno 1100. à Manaſſe Remenſi Pontifice impetrat parochias d'Auberiues, Nogenti Abbatiſſæ propè Remos, Blanziaci, & Gerſicurtis; extincta eſt an. 1119. 15. Cal. Martias, ſepelitur ſub minotibus campanis.

10. *Eliſabetha* 1. eodem anno regere cœpit, cui Innocentius 2. in Galliis agens confirmat omnia bona con-
1134. ceſſa Abbatiæ 1131. deuixit 1134. Calend. Ianuarij, & iuxta crucem terræ mandatur.

11. *Ermengardis* 2. 1134. & 1145. iuxta altare quieſcit.

1159. 12. *Sibilla* 2. 1145. 1150. & 1159.

13. *Heluidis* notatur in obituario 17. Ianuarij 1160.

14. *Aſcelina* denaſcitur 1164.

15. *Sibilla* 3. interiit 1165.

16. *Gela*, ſeu *Gila* 1182. quæ multa cœnobio acquiſiuit, à Guillelmo enim Cardinali Archiepiſcopo Remenſi nominationem parochiæ d'Hai-
1195. re dono habuit & defungitur 1195. 2. Idus Martij.

17. *Leduidis*, anno 1194. vitæ metam attigit 1200. 16. Cal. Februarij in arcâ S. Nicaſij ſepelitur.

18. *Eliſabetha* 2. 1216. cui Hugo B. Petri Montis Abbas ceſſit & monaſterio S. Petri altare Nouæuillæ ſubtus Arzillieras, quicquidue in terri-
1219. torio poſſidebat: vitam abſoluit an. 1219.

19. *Guiburgis* 1230. & 1252. plurima in villis à cœnobio pendentibus pretio comparauit, mortua eſt 1254. menſe Auguſto.

20. *Sibylla Curanille* 4. poſſeſſionem iniit menſe Martio 1254. vitam deſeruit 1263.

21. *Cecilia* 1. 1264. & 1282. morta- 1285.
litatem expleuit 1285.

22. *Maria* 1. 1290. obiit 1297.

23. *Emelina de Neufuille* 1. 1303. iacet in medio chori.

24. *Eliſabetha de S. Lambert* 3. de- 1306.
uixit 1306.

25. *Emelina* 2. deceſſit an. 1307. 8. Martij.

26. *Margarita de S. Lambert* 1309. ſepelitur 10. Cal. Ianuar. 1316. Pariſiis apud Prædicatores.

27. *Maria de Haumont* 2. 1316. benedicitur die Lunæ ante Dominicam Palmarum, auxit bona Abbatiæ, ac morte rapitur 28. Septembris an. 1328. ante crucem humata.

28. *Cecilia de ſaint Lambert* 2. 1328 1328.
benedicitur die S. Briccij 13. Nouemb. iurauit in verba Eccleſiæ Remenſis poſt ſuam electionem 1328. quieſcit ante Crucifixum. Hic in quibuſdam elenchis expungitur Clementia anno 1333. at Ceciliæ proximè ſucceſſiſſe traditur.

29. *Maria de S. Himier* 3. 1340. benedicitur Dominicâ tertiâ Quadrageſimæ, eripitur 19. Nouemb. 1343.

30. *Ioanna de Hauteuerne* 1. 1343. cuius confirmatur electio die 2. Decemb. ſolemniter benedicta die Natalis Domini ab Epiſcopo Sueſſionenſi; ad alteram vitam euolauit an.
1362. 18. Ianuarij ante S. Eutropij 1362.
altare humatur: pariter ex albo Abbatiſſarum delendæ Ioanna Haurene, & Maria de Bezane, quæ Abbatiſſæ dignitate caruerunt. At Ioannæ Hauteuerne ſuffecta eſt.

31. *Catharina de Berieux* 1. benedicitur 7. Octobris, quæ ſacramentum fidelitatis præſtat Eccleſiæ Remenſi 1362. è viuis migrauit 1366. tumulo mandata in choro.

32. *Catharina de Beaurwiſſeau* 2. obiit 1374.
1374.

33. *Thomaſſa Theſart* Ludouici Archiepiſcopi & Ducis Remenſis ſoror, deuixit 16. Martij 1395.

34. *Mathildis*, vel *Mathæa de Longroy* 1395. benedicitur 7. Octobris: interiit 4. Aprilis 1439. eâ defunctâ committitur adminiſtratio monaſterij in temporalibus Prioriſſæ nomine Aleidi d'Herbigny, quæ & ipſa defuncta eſt 1438.

35. *Ioanna de Riuery* 2. ſucceſſit Ma- A
1439. thcæ 1439. 4. Ianuarij: dies comple-
uit 1470.

36. *Iaquelina de l'Or* 1. præfecturam
tradidit nepti, & interiit 1474.

37. *Iacquelina au Bos* 2. 1474. de-
ſiit 1517. 1. Auguſti.

Gra prè. 38. *Iaquelina de Grandpré* 3. præ-
cedentis neptis 8. Auguſti electa, à
Roberto de Lenoncourt Archiepiſ-
copo Remenſi, ſolemniter inſtituitur
20. Auguſti eiuſdem anni. Triennio
poſt permittente Archiepiſcopo ad
Montemmartyrum mittitur, quo per
decem & octo menſes manſit, dein-
de ad S. Maurum Virduni, tum Ca- B
las S. Batildis diœceſis Pariſienſis pro-
fecta eſt. Interim Anna de Brois Ab-
batiſſa Valliſgratiæ cùm aliquibus
monialibus à Stephano Poncher Epiſ-
copo Pariſienſi, permittente Remen-
ſi, & annuente Franciſco 1. mittun-
tur, vt iuxta Poncherij conſtitutio-
nes Abbatia D. Petri ad regulam ar-
ctiorem reuocaretur, quod præſtitit
per annos 4. quibus cœnobium dire-
xit: reuerſà autem Iacquelinâ anno
1524. 1524. vitæ ſanctimoniæ incumbens
menſe Februario 1532. annis 58. na-
ta fatis defungitur. Anna verò de
Brois ætatis 68. 20. Iunij an. 1534. ad C
meliora tranſiit; vtráque iacet in cho-
ro, illa in medio, hæc ante maius
altare. *Guillelma Bonualles* electa va-
cante interim ſede, per decennium
multas & diutinas turbas in hoc mo-
naſterio concitauit, nam Anna de
Brois & Iacquelina de Boſſut cùm ſe
à Pontifice nominatas prædicarent,
Anna ius omne ſuum ceſſit *Franciſ-
ca d'Anglure* moniali S. Petri, quòd
idem præſtitit *Claudia Morel* capitu-
lari ſcrutinio electa: ſed Franciſca
nihilominus iura ſua reſignauit 6. No-
1539. uemb. 1539. *Margarita de Salazard*, D
ſeruatâ ſibi trecentarum librarum an-
nuâ penſione: Margarita tandem con-
ſentit ius ſuum dimittere Pontifici in
fauorem Renatæ ſequentis pro Ab-
batiâ S. Petri de Polongeio diœceſis
Lingonenſis, & diplomate Pontificio
5. Calend Septemb. 1542. nomina-
tur.

Lorraine. 39. *Renata de Lorraine* 1. Religioſa
profeſſa & maior Prioriſſa Fontebral-
denſis, vbi quatuor annis poſteà re-
manſit. Interim dum iunior & Ab-
batiæ regimini minus idonea, procu-
ratorio nomine poſſeſſionem iniit,
Guillelmam verò Bonuallet admini-
ſtrationem continuare permiſit, tum
ipſa Remos perſonaliter adueniens 7.
Decemb. 1546. ingreſſum celebrauit, 1546.
Guillelmam Prioriſſam inſtituit, quæ
poſt huius muneris functionem per
annos 25. obitam, ſenex annorum 88.
23. Septemb. obiit, & ante B. Virgi-
nis altare ſepelitur. Renata verò bi-
duo poſt ingreſſum adeptâ per ſe poſ-
ſione, à fratre Carolo Cardinali Lo-
taringo Remenſi Archiepiſcopo be-
nedictionis gratiam ſuſcepit, præſen-
tibus Claudio Guiſiæ Duce, & An-
tonietâ de Borbonio parentibus: mul-
tùm auxit ſepta monaſterij, ex inte-
gro Eccleſiam condidit, clauſtrum,
dormitorium, & domum Abbatialem,
Eccleſiam ornamentis, capſis aureis,
argenteis decorauit: vitam denique
morte commutauit 3. Aprilis 1602. 1602.
in choro iacet iuxta Mariæ Reginæ
Scotiæ ſororis tumulum.

40. *Renata de Lorraine* 2. amitæ ſuc-
ceſſit 12. Auguſti 1602. à Philippo
du Bec Archiepiſcopo Remenſi be-
nedicitur, adſtantibus Laudunenſi,
Sueſſionenſi, Bellouacenſi, Nouio-
dunenſi, Siluanectenſi, & Meldenſi
Epiſcopis, Abbatiſſis verò B. Mariæ
Sueſſionenſis, Auenaci, Argenſolij, &
S. Iacobi, necnon Catharinâ de Cle-
ues genitrice ſuâ, Henrici Guiſiæ Du-
cis coniuge. Hoc eodem anno ad
ſtrictiorem regulam cuncta inſtituere
aggreditur, ædificia inſtaurauit, Ec-
cleſiam adornauit, ac die 23. Iunij
1626. ſpiritum emiſit, ſepelitur in cho- 1626.
ro cùm amitis ſuis Renatâ Abbatiſsâ,
Reginâ Scotiæ, & Duciſsâ Montiſ-
penſerij.

41. *Margareta de Rurcarde Kirkaldi* Rurcarde.
2. natione Scota à Reginâ Mariâ Stu-
artâ hûc miſſa anno 1583. religionis
habitum ſuſcepit 1587. 5. Aprilis ſe-
quenti anno 11. Iulij vota emiſit.
Mortuâ Renatâ nominatur, tum 25.
Nouemb. à Gabriele Giffort, aliàs
de S. Mariâ Archiepiſcopo Remenſi
1626. Abbatiſſæ inſignia accepit, 3. 1626.
Februarij 1639. ad meliorum vitam
tranſiit ætatis an. 68. multa ædificia
erexit, & Eccleſiæ relliquias contu-
lit. Iacet ante altare Deiparæ Virgi-
nis.

42. *Franciſca Renata de Lorraine* ne-
ptis Renatæ, ſoror Henrici Ducis
Guiſiæ, nata anno 1621. Coadiutrix
nominata poſſeſſionem adipiſcitur an.

1638. 1638. & poſt quinque annos ab exceſſu Margaritæ Abbatiam abdicat pro Coadiutoriâ Monaſterii Montiſmartyrum. A

ORLEANS. 43. *Catharina-Angelica d'Orleans*, Ducis de Longueuille notha, à Ludouico XIV. nominatur, bullâſque accipit ab Innocentio X. ſummo Pontifice, ſolemni apparatu poſſeſſionem adiens penultimâ Februarij anni 1645. excipitur, deinde à Leonoro d'Eſtampes Archiepiſcopo Remenſi benedictione donatur in feſto Aſcenſionis
1645. Domini 1645. adſtante Henrico Aurelianenſi Duce Longæuillæ parente, & Ludouicâ Mariâ ſorore; Abbatiſſis autem S. Stephani Remenſis, S. Ioannis de Boſco, Regalis Loci iuxta Compendium, & de Auenaco. B Eccleſiæ ornamenta auxit ſuppellectili argenteâ & veſtimentorum ſacrorum, Capitulum tabellis, cœnobium ædificiis decorauit, transfertur tan-
1653. dem ad Abbatiam B. Mariæ Regalis Pontiſarenſis de Maloduno 1653.

BETHVNE. 44. *Margarita de Bethune* 3. Franciſci Comitis d'Orual, Equitis Torquati ex Iacquelinâ de Caumont de la Force filia, eodem anno ſucceſſit.

Sainte Perrine prés Compiegne. S. PETRONILLA Ord. S. Auguſtini Canoniſſatum regularium, C diœceſis Sueſſionenſis fundatur à Rege Philippo Pulchro, & poſteà transfertur in vico de Viletâ propè Pariſios 1646. vbi Abbatiſſa Carlota de Hatlay, ſoror Philippi Comitis de Ceſi.

Des Pierres. DE PETRIS diœceſis Bituricenſis propè Culeutum, in Archidiaconatu de Caſtrâ, Ordinis Ciſtercienſis, filia de Albiſpetris, fundatur 4. Idus
1149. Iunias anno 1149. cuius Abbates hi memorantur in cartulario.

Stephanus 1. an. 1192.
Emericus 1197.
Stephanus 2. 1208. D
1214. *I.* viuebat anno 1214.
Bernardus 1. 1216.
Guillelmus 1. 1232.
1237. *Ranulfus* 1237.
Bernardus 2. 1251. & 1260.
Ioannes 1. 1270.
1280. *Stephanus* 3. 1280.
Guillelmus 2. 1294.
Petrus du Buy 1. 1315.
1384. *H.* 1384.
Andreas 1412. & 1440.
Ioannes 2. 1443.
1447. *Ioannes Marandet* 3. 1447.
Petrus Belleuille 2. 1449. & 1451.
Ioannes de S. Auy 4. 1452.
Petrus 3. 1456. & 1461. 1461.
Guillelmus de Albiria 3. Abbas Commendatarius 1472.
Petrus du Mas 4. 1483.
Gabriel du Mas 1492. 1492.
Franciſcus Guerin 1512.
Ioannes de S. Auy 5. 1519. & 1526.
Bernardinus de Forges 1550. 1550.
Ioannes de Momminet 6. 1591.
Annas de Momminet.
Michael Tartier 1612. & 1640. 1640. recenſentur & Abbates de Petris incertâ ſerie, Humbaudus, Hugo, Ioannes, Ioſcelinus & Bernardus.

PETROSA Ordinis Ciſtercienſis *La Peyrouſe.* filia Claræuallis, diœceſis Petragoricenſis, fundatur Idibus Auguſt. an. 1153.

S. PHARONIS cœnobium propè *S. Pharon de Meaux.* & extra muros Meldarum, Ordinis S. Benedicti, Congregationis S. Mauri, olim fundatum ab eodem S. Pharone Epiſcopo Meldenſi in honorem S. Crucis circa annum 642. Abbatum 642. huius loci talis eſt ſucceſſio, per Ildephonſum Vrayete eiuſdem Congregationis Religioſum è membranis collecta.

Helias obiit 660. 660.
Fredegeſilus 660. & 682.
Odo 682. & 720.
Ingelbaudus 720. & 762. 15. Cal. Aprilis. 762.
Milo 762. & 780.
Adam 1. 780. & 800.
Grimoaldus 823. 823.
Rainerius 833.
Arnulphus 836.
Hugo obiit 855. 855.
Gedeon 881.
Macharius 895.
Adarchadus 921. 921.
Fremondus 937.
Sigefredus 953.
Ioannes 1. 983. 983.
Fulcardus interiit 998.
Gratianus 1014.
Auguſtinus 1026. 1026.
Odilo 1037. Cal. Ianuarij.
Guillelmus 1048. Cal. Ianuarij.
Landericus moritur 1065. 1065.
Leſcellinus 1083. 15. Cal. Februarij.
Fulcondus 1106.
Ioannes 2. 1121. 1121.
Vualterius 1132. in vigiliâ Paſchæ.
Ioannes 3. 1138.
Andreas 1157. 1157.

Lambertus 1184.
Ioannes Hazard 4. 1207. 13. Cal. Nouembris.
1213. *Adam* 2. 1213.
Reginaldus 1235.
Milo Bottes 1255.
1269. *Thomas de Cuiſi* 1269.
Relicus de Taucrou 1277. 11. Cal. Septembris.
Adam du Marché 3. 1282. pridie Id. Iunij.
1297. *Adam* 4. 1297.
Ioannes 5. 1299.
Adam de la Cloche 5. 1322. 5. Idus Aprilis.
1337. *Ioannes des Bordes* 6. 1337. 10. Cal. Martij.
Ioannes de Hauteuerne 7. 1349. 13. Cal. Septemb.
Reginaldus de Thieux 2. 1356.
1363. *Reginaldus de Briſſon* 3. 1363. 4. Id. Maij.
Rolandus de Seneuille 1395. 4. Nonas Martij.
Henricus de Vienne defecit 1407.
1420. *Ioannes de Chaſtellus* 8. 1420. 3. Cal. Decembris.
Philippus de Gamaches 1420. abdicat 1443. & fit Abbas S. Dionyſij.
Thomas Paſquine 2. 1462. 5. Ianuarij.
1468. *Antonius de Ploiſy* 1468. 3. Idus Februarij.
Ioannes le Gras 9. 1482 4. Calend. Auguſti.
Simon Nauet 1482. anno 1485. re-
1492. ſignauit in fauorem ſequentis: obiit Prior 1492.
Ioannes du Gué 10. obiit 1494. 9. Septembris.
Carolus de Billy 1494. poſteà anno 1517. in gratiam ſequentis abdicat,
1525. moritur 1525. 27. Ianuarij.
Ludouicus de Bourbon Cardinalis ſpatio duorum annorum.
1519. *Geraldus de Guichien* 1519. deceſſit 1533. 24. Februarij.
Ioannes de Bus Epiſcopus Meldenſis fuit Abbas Commendatarius, qui vitam cùm meliore commutauit an. 1552.
1572. *Hyppolitus d'Eſt* Cardinalis Ferrarienſis: obiit 1572.
Ludouicus de Brezé Epiſcopus Meldenſis defunctus 1590. Abbatia vacat ſpatio ſeptem annorum.
1597. *Caſar Vindocinenſis* filius naturalis Henrici 4. 1597.
Alexander Miles Vindocinenſis per voluntariam demiſſionem fratris ſui Cæſaris 1608. obdormiuit 1629. 8. Februarij. Anno 1615. monaſterium S. Pharonis monachis Congregationis Sancti Mauri regulari diſciplinâ optimè inſtructis tradidit poſſidendum. 1615.

Antonius de Bourbon frater duorum præcedentium Comes de Moret, occubuit 1632. 1. Septembris in pugnâ Caſtriarrii. 1632.

Petrus de Bullion filius Claudij Bullionij Ærario Franciæ Præfecti, ab an. 1633.

PIETAS DEI aliàs Ramerudenſe monaſterium Ord. Ciſtercienſis, olim fœminarum, nunc virorum ſub Ciſtercio, quod fama eſt à Brennenſibus Comitibus primitùs inſtitutum, & dotatum ab Erardo Brennæ Comite: cuius loci Abbatiſſæ fuerunt Iſabellis Colauerdey & Adelina de Veſaunes: ſanctimoniales illîc permanſerunt vſque ad an. 1440. quibus aliò tranſlatis, cœnobium monachis aſſignatum eſt, præpoſito eis Abbate. *La Pitié lez Ramern.* 1440.

1. *Iacobus Salomon* vixit an. 1450. cuius tumulus in Capitulo viſitur.

2. *Simon Bricart* obiit 1498. 13. Iulij ex Necrologio. 1498.

3. *Simon Boucherat* 1498. qui in aliquibus ſchedis Abbas nominatur iam ab an. 1490. fortè ſuperioris demiſſione.

4. *Ioannes Mulat* cœnobij inſtaurator viuere deſiit 3. Ianuarij 1553.

5. *Petrus Bertrand* deceſſit 12. Sept. 1578. 1578.

6. *Claudius de Gand* vltimum diem clauſit 26. Maij 1608.

7. *Henricus Quinat* religioſus Claræuallenſis regimen ſumpſit eodem anno 1608.

PINVS Sanctæ Mariæ, Ordinis Ciſtercienſis, filia Pontigniaci, diœceſis Pictauienſis in Archipreſbyteratu de Sanxay, inchoatur anno 1120. ex chronico Malleacenſi, cuius monaſterij fuêre Abbates. *Le Pin.* 1120.

Guillelmus de Forgiis primus Abbas S. Benedicti de Pino, vti vocatur in eodem chronico, controuerſiam habuit 1162. cùm Abbatiâ Fontebraldenſi. 1212.

Milo 1212. vt patet ex cartâ Mercedis Dei.

Reticus an. 1336. habet hoc epitaphium in ſuperliminari Capituli.

Anno millene centeno ter duodene
Terno vix pleno flatu ſuſpirat amæno,
Abbas Reticus ſobrius, patténſque pudicus
Conſtans & fortis perſoluens debita mortis.

Andreas iuxta ipſum tumulo mandatur.

Guillelmus, cuius hæc epigraphe in Capitulo propè aram. *Hic iacet frater Guillelmus diuinâ prouidentiâ Abbas huius loci, migrauit ab hoc ſaculo ſeptimâ decimâ Iunij anno milleſimo ... decimo.*

Gilbertus de Montiournal ex religioſo Monaſteriinoui Pictauienſis, vlti-
1502. mus Abbas Regularis an. 1502. 1508.

Franciſcus Pelleger obiit 23. Martij 1610. iacet Pariſijs in æde Bernardinorum.

Leonardus de la Beraudiere ex dominis de l'Iſlerouhet.

Pebrac. PIPERACVM, rectiùs PEBRACVM Sanctæ Mariæ ſacrum, in Aruerniâ propè Langiaci oppidum, Ord. S. Auguſtini, aliàs diœceſis Claromontenſis, nunc S. Flori, inſtituitur à Pe-
1060. tro de Chauanon qui circa an. 1060. ſanctè & regulariter viuendi propoſito communicato Aruernenſis Eccleſiæ Epiſcopo Durando, propter virtutem & eruditionem conſpicuo, quia tum Petrus Archipreſbyteratum Langiaci in ſuâ baſilicâ obtinebat; eius vocationem ratam habens, Canonici Regularis habitu eum donauit cùm Eccleſiâ B. Virginis de Pebraco, ex conſenſu tamen Augeri Capellani & aliorum; quò profectus eſt Petrus vt regulari obſeruantiæ Deo ſe conſecraret; inſuper ab eodem Durando accipit Eccleſias S. Amabilis Ricomagenſis, baſilicas duas veteris Briuatæ, S. Bonneti, aliáſue; quin & Robertus Comes Aruerniæ, qui eum ſummo cultu proſequebatur, ei largitus eſt iura omnia quæ poſſidebat in caſtro de Gauillon; Armandus etiam Vicecomes Polignaci templum in caſtro ſuo ei conſtruxit, quod etiam plurium terrarum latifundiis auxit, quemadmodum memorant cartularia Abbatiæ, ex cuius ſcriniis annotati breuiter Præpoſiti & Abbates qui ſequuntur.

* *Petrus de Chauanon* 1. vulgò nuncùpatus B. Petrus de Pebrac. primus Præpoſitus & fundator B. Mariæ de Pebrac nobili ſtirpe ortus in loco de Langeac circa an. 1007. Eccleſiam rexiſſe dicitur annis 18. vir pius, cu-
1080. ius vita extat exarata, deceſſit 1080.

Dalmatius de Challes 1. ſuperioris diſcipulus & Præpoſitus vſque ad 1092.
1092.

Robertus Abbas item Ricomagenſis duobus annis præfuit.

1. *Bernardus de Chanac* Abbas Ricomagi Præpoſituram in Abbatiam erigi curauit ab Vrbano II. Pont Max. circiter 1097. quam plurimùm auxit 1097.
& eam adminiſtrauit an. 35. mortuus 1118.

2. *Pontius de Montroux* vitam fundatoris à Stephano Canonico ſuo ſcribi curauit; diem vltimum obiit an. 1139.

3. *Iofferandus du Fau* deuixit 1144. 1144.

4. *Raimundus Garimez* obtinuit ab Anaſtaſio 4. Bullam confirmatoriam Eccleſiæ Pebracenſis in Abbatiam Canonicorum Regul. S. Auguſtini.

5. *Guillelmus Anno* 1. cui Pontius Claromontenſis Epiſcopus ceſſit Eccleſiam Sanctæ Ilpiſæ 1179. 1179.

6. *Beraldus de Roffiac*, cui dirigit Bullam Cœleſtinus 3. de immunitate cœnobii ſui ac priuilegiorum; ſedit vſque ad an. 1194.

7. *Guillelmus Garimez* 2. 1199. Robertus de Turre Epiſcopus Claromontanus ei conceſſit Abbatiam de Chantoing propè Clarummontem: 1202.
extinctus an. 1202.

8. *Geraldus de Sercis* denaſcitur an. 1217.

9. *Guido de Sedalz* 1. rexit vſque ad 1224.
1224.

10. *Guillelmus de Laſtic* 3. tranſegit cùm Canonicis Briuatenſibus pro præbendâ Abbatibus Pebracenſibus reſeruandâ, quâ & hodiernâ die potiuntur: ſub eo Abbatiæ tutelaris Patronus declaratur Vicecomes de Polignaco: abdicauit deinde in fauorem ſequentis.

11. *Petrus de Chauagnac* 2. poſt ſedem annorum 2. dignitatem ceſſit deceſſori.

12. *Guillelmus de Laſtic* 4. 1231. con- 1231.
firmari curauit à Ruberto Comite Claromontis omnia iura Abbatiæ, & inter alia terram de Vieille-brioude; fit poſteà Archipreſbyter de Langeac, & vitam cùm morte commutauit an. 1241.

13. *Ioannes Paulian* 1. ex ſuperioris abdicatione; Abbatiam dimiſit an. 1242.

14. *Pontius Ouurier* 1246.

15. *Guillelmus de Manzac* 5. cui con-

firmantur ab Alexandro IV. donationes Eccleſiarum in Aluerniâ. Obtinuit à nobilibus Petro de Viſſac Canonico Podienſi, & Ioanne fratre
1274. Prioratum de Chaſſagne: obiit an. 1274.

16. *Petrus de S. Ahoud* 3. 1274. accipit confirmationes priuilegiorum monaſterii, & ſedit vſque ad annum 1276.

1299. 17. *Armandus d'Vſſel* 1. 1299. quo anno Eccleſiam S. Ioannis Mimatenſis extra muros vrbis cùm Epiſcopo Gabalitano permutauit: fato functus 1304.

18. *Gilbertus de Mirement* ex Priore S. Genouefæ in Ruthenis obtinuit à domino Mercorii Eccleſiam S. Benigni in diœceſi Podienſi 1318. mortuus 1328, iacet in Eccleſiâ ſuâ.

1330. 19. *Stephanus Bodeſt* 1330. obiit an. 1337.

20. *Guido de Meironne* 2. ædificauit caſtrum de Gauillon: Robertus Delphinus dominus de Comberonde huic cœnobio legauit pro anniuerſario: viuis exemptus 1359.

21. *Hugo de la Roche des Cheſnes* an. 1384.

22. *Dalmatius des Baux* 2. tranſegit cùm Petro d'Eſtain Epiſcopo S. Flori pro iuriſdictione beneficiorum
1399. Abbatiæ, fato conceſſit 1399.

23. *Aſtorg de la Roche* 1. defunctus 1401.

24. *Aſtorg de Tereiac* 2. pactum iniit cùm Beraldo Delfino pro Prioratu de S. Ilpiſe: moritur 1413.

1438. 25. *Henricus de Toiſiac* ſedit annis 25. ereptus eſt 1438.

Flageac Dargent à vne tour de ſable. 26. *Armandus de Flageac* 2. natus ex illuſtri gente apud Aruernos eligitur 9 Iunij 1438. Fuit inſtaurator Eccleſiæ Pebracenſis & domus Abbatialis cùm Capellâ Flageaci ad cultum B. Annæ: abdicat in gratiam ſequentis nepotis poſt ſedem annorum 33.

27. *Guillelmus de Flageac* 6. cùm patruo valde munificus erga ſuam Abbatiam: plures enim miſſas & anniuerſaria fundauit, bibliothecam monaſterij auxit, plura ei iura & decimas acquiſiuit, caſtrum de Gauillon
1495. extruxit, ac viuere deſiit 1495. Aprilis 27. ſepultus cùm patruo in Capellâ S. Annæ.

28. *Ioannes de Flageac* 1. Guillelmi frater à Iulio II. Papâ ornamenta Pontificalia obtinet; Abbatiam reformat, plura ædificia reſtaurat, ornamenta & alia id generis confert, vitam cùm morte commutauit 27. Septemb. an. 1525. humatus in eadem Capellâ cùm fratre & patruo hâc epigraphe inſcriptâ.

Pro cunctis domibus hac noſtra ſola domus.

Langeac. 29. *Ioannes de Langeac* 2. è Baronibus de Langeac, S. Iuliani Briuatenſis Præpoſitus, Abbas S. Gildaſij in nemore & S. Laudi, Abbas Claromontis & Decanus de Langeac, Canonicus Lugdunenſis, primúſque Abbas Commendatarius Pebraci nominatus 23. Septemb. 1525. Fuit Eleemoſynarius Regis, Libellorum Supplicum Magiſter, ac ſub Franciſco I. variis Legationibus egregiè perfunctus, qui & Abrincenſis, denique Lemouicenſis Epiſcopus fuit: plurimáque in Abbatiam beneficia contulit, & ornamenta; defunctus 22. Iulij an. 1542. 1525.

30. *Iacobus de Roſtaing* 1. Abbas etiam Bonifontis, abdicauit vtrámque Abbatiam 1581. in gratiam ſequentis. 1581.

31. *Chriſtophorus du Verdier* Iacobi nepos, Canonicus Podienſis, Abbas item de Vichy, reædificauit caſtrum de Gauillon, pluráque alia dona largitus eſt, & annos expleuit die 22. Octobris 1622. 1622.

32. *Iacobus d'Apchon* 2. dictus de Chanteloube, Preſbyter Oratorij Dom. Ieſu, reſignauit ſequenti an. 1625.

33. *Ioannes Iacobus Ollier* Paſtor S. Sulpitij Pariſienſis & Sacræ Theologiæ Licentiatus, ceſſit cauſâ permutationis.

34. *Felix Vialart* Epiſcopus & Comes Catalaunenſis 1640. ſub quo vnitur Abbatia Congregationi Canonicorum Regularium S Auguſtini Congregationis Gallicanæ 4. Septembris 1649. 1649.

Pleneſelue. Planasilva Ordinis Præmonſtratenſis diœceſis Burdigalenſis, conditur à Gaufrido eiuſdem Sedis Archiepiſcopo.

Plein-pied. Plenipedis Sancti Martini dicatur, Ordin. Auguſt. diœceſis Biturricenſis duabus leucis ab Auarico, huius fundator Ricardus Archiepiſcopus in baſilicâ ſepultus an. 1092. cuius Abbas Ioannes Tolet Canonicus Bituricenſis, & Antonins Fradet ſacræ Capellæ Bituricenſis Theſaurarius 1636. 1092.

Puyferrand. Podivmferrandi Ordin. S. Benedicti, diœceſis Bituricenſis in Archipreſbyteratu de Caſtrâ, memoratur in bullâ Eugenij 3. an. 1145.

S. Polycarpi diœceſis Narbonenſis Ord. S. Benedicti.

Polongey Polongeyvm diœceſis Lingonenſis fœminarum in Decanatu Baſſigneij Ordin. S. Benedicti, cuius hæ adnotantur Abbatiſſæ.

Eliſabeth, fatetur in cartulario Lingonenſi, ſe non poſſe conſtituere Cuſtodem, ceu Aduocatum ſui monaſterij ſine licentiâ Epiſcopi.

1250. *Adelina* menſe Septembri 1250.

N. de Mirecourt.

N. de Beaufremont ex clarâ ſtirpe Burgundâ.

Mathildis de Vaudenay.

N. d'Amboiſe.

Iſabella de Drouhault.

Ioanna d'Aigreuille.

N. de Mailly.

Iſabella de Sallart.

Renata de Lorraine quæ ex permutatione cùm ſequenti Margaretâ fit Abbatiſſa S. Petri Remenſis.

Margareta de Salazar priùs electa Abbatiſſa Diui Petri.

Claudia de Roucy.

Lodoica de Roucy.

Ioanna de Mailly.

Franciſca de Damas filia domini de Saint Retan.

La Pommeraye. Pomaria Ordinis Benedictini Monialium, diœceſis Sueſſionenſis, conditur ſub inuocatione Beatæ Virginis, à Comitiſsâ Bleſenſi, in fundo Heloyſæ Abbatiſſæ Paracliti, vti docet vetus carta tabularij Paraclitenſis cuius verba ſic habent: Ego Hvgo *Dei gratiâ Senonenſis Archiepiſcopus. Notum omnibus fieri volo præſentibus & futuris, quòd Heloyſſa Paraclitenſis Abbatiſſa interuentu religioſorum virorum conceſſit Bleſenſi Comitiſſæ, laude & voluntate totius Capituli ſui, locum Pomery ad conſtruendam Abbatiam, ſtatutis inter ſe quibuſdam conuentionibus quas duximus annotandas. Statutum itaque fuit, & diuiſum quòd hæc prima Abbatiſſa Pomery, quæ nunc eſt, conſtitutâ dominâ Gertrude nobili & honeſtâ fœminâ, quæ canonicè electa fuit apud Paraclitum de dominabus eiuſdem Eccleſiæ, cætera quæ poſt ipſam primam ſubſtituentur in eodem loco, canonicè eligentur ſecundùm aliarum conſuetudinem Eccleſiarum, & aſſumentur de ipsâ Eccleſiâ ſi in eâ potuerint inueniri. Sin autem tranſibunt ad Eccleſiam Paracliti, & de eâ ſibi aſſument Abbatiſſam, & ad aliam per electionem non licebit eis pertranſire Eccleſiam, quoniam alium Ordinem niſi Paraclitenſem non licebit eis obſeruare. Abbatiſſa verò Paracliti ſemel in anno ibit Pomerium, & ſedens in Capitulo emendabit ſi quid fuerit emendandum de Ordine, vel de aliquâ re ad Ordinem pertinente. Pro conceſſione ſanè prædicti loci dedit Comitiſſa Eccleſiæ Paracliti tres modios frumenti, per ſingulos annos in molendino ſuo Pruuini ſub Creuecor, laude quidem filiorum ſuorum Comitum Henrici, Theobaldi, & Stephani, promiſitque rem iuſtè garantire. Et hoc fuit ad voluntatem Abbatiſſæ Paraclitenſis, & totius Capituli ſui. Promiſit & Abbatiſſa Paracliti, promiſit & Comitiſſa quòd nec per D. Papam, nec per alium aliquem quod factum fuerat aliquo modo immutaretur, ſed & conditiones inter vtrámque Eccleſiam ſuperius deſignatæ à neutrâ parte abolerentur. Harum conuentionum mediatorem me poſuerunt & Abbatiſſa, & Comitiſſa, atque benignâ vtriúſque partis poſtulatione in manu accepi rem ſicuti fuerat ſimpliciter ac deuotè celebrata, opitulante Domino in finem permanere. Vt autem & modernis & ſucceſſuræ poſteritati firmum & ratum habeatur, authoritate ſigilli noſtri muniri fecimus ſub chirographi diuiſione.* Abbatiſſæ porrò è membranis cœnobij ita deſumptæ.

1. *Gertrudis*, Paraclitenſis Religioſa & prima Abbatiſſa.
2. *Philippa de Sauary* 1180. 1180.
3. *Emelina* extruxit Capellam S. Leonardi iuxta Pruuinum an. 1207.
4. *Adelina* 1244.
5. *Ioanna* 1244. 1244.
6. *Agnes* viuebat an. 1250.
7. *Margareta* 1270.
8. *Maria de Cornillion* 1298. 1298.
9. *Ioanna de Conſantes* 1361.
10. *Poncia la Quoquelette* 1404.
11. *Iſabella de Chaſteaux* 1440. 1440.
12. *Margarita du Bois* 1450.
13. *Ludouica de Monthreux* I. 1490.
14. *Ioanna de Monthreux* 1510.
15. *Auea Mothieux* 1543. 1543.
16. *Ludouica de Bourbon* 2. 1547.
17. *Maria Herruet* 1553.
18. *Magdalena Riuiere* 1559.
19. *Antonieta de Chaſtenay* 1576. 1576.
20. *Franciſca de Harlay* 1584.
21. *Eliſabetha de Sallard* 1631.
22. *Anna-Bathildis de Harlay* ex Ro-

ligioſâ Calenſis cœnobij, quæ ingreſ- A
1631. ſum celebrauit 1631 · ſed dirutam Abbatiam reperiens, è loco Pomeriarum Senonas eam traduxit, ex aſſenſu Octauij de Bellegarde Archiepiſcopi, ſtabilitâ regulari obſeruantiâ, & erecto cœnobio in ſuburbij loco S. Antonij.

Pontault. PONSALTVS Ordinis Ciſtercienſis, filia Ioyaci, diœceſis Adurenſis
1151. fundatur an. 1151 8 Idus Maij, cuius loci quondam Abbas Ioannes de Albtero, Peſſani item Archimandrita, ex lineâ dominorum de Milleſanctis.

Le Pont aux Dames. PONSDOMINARVM Beatæ Ma- B riæ iuxta Creciacum ad Matronam, diœceſis Meldenſis, Ordinis Ciſtercienſis monialium ſub Ciſtercio, dominorum Caſtellionis, Comitum S. Pauli ſepultura, conditur ab Hugone I. Comite S. Pauli & Mariâ de Aueſnis coniuge propè Pontem Colliaci, aſſignatis quibuſdam reditibus: poſthæc transfertur in villâ de Ruës, cuius rei fidem faciunt tabulæ fundationis quas exhibemus è cartophilacio Pontiſdominarum in Hiſtor. Caſtellioneâ Andreæ Quercetani lib 3.

„ EGO HVGO de Caſtellione quon- C „ dam filius ſancti Pauli Comitis. Notum facio, quòd ego de voluntate & aſſenſu Petri Dei gratiâ Meldenſis Epiſcopi, fundaui Abbatiam quamdam Monialium de Ordine Ciſtercienſi in domo Dei de Ponte Colliaci, quæ Abbatia modo vocatur PONS SANCTÆ MARIÆ, & debent ibi eſſe Abbatiſſa & Conuentus de Ordine Ciſtercienſi, & ad earumdem ſuſtentationem ego dedi furna eiuſdem villæ de aſſenſu hominum eiuſdem villæ, ita quòd nullus laicus poterit, qui ſit manens in villâ de Colliaco, coquere ad alia furna niſi D ad furna Monialium, nec poterit quis habere furna in eadem villâ, niſi dictæ Moniales: ita quod Burgenſes eiuſdem villæ ad eadem furna coquent ad viceſimum panem, talemarii verò coquent ſextarium pro tribus denariatis panis, quas furnarius voluerit accipere. Item dedi centum arpenta nemoris, 72. arpenta apud Iariori, & 28. apud Lubeton & vſuarium in foreſtâ meâ ſicut homines mei habent, & accipiunt, & 8. arpenta prati in inſulâ de Condeto, & aquam liberam à molendino de Talimet, ad molendinum de Quinteioye. Et granchiam de Heremitâ vetsû· Villam nouam; & 200. arpenta terræ arabilis. Ego verò dictas eleemoſynas conceſſi & promiſi fide datâ in manu eiuſdem Epiſcopi, quòd non veniam contra eas, imo teneor eas garentire per eiuſdem fidei dationem. Item quittamus dictam domum cùm omni propriſiâ, & eleemoſynas ſupradictas ab omni iure & iuſtitiâ, ita tamen quod non poterunt Abbatiſſa & Conuentus aduocare aliam poteſtatem ſecularem, niſi me vel dominum de Creciaco, ſi quem voluerint aduocare &c. Actum anno Domini 1236. menſe Aprili. „ 1236.

PONSFRIGIDVS in vrbe Me- *Pont-Thiefroy.* tenſi, Ordin. Ciſterc. conditur 1232. à Ioanne & Ponciâ viduâ Metenſis ciuitatis indigenis, pro Abbatis ac duodecim monachorum ſtabilimento; poſteà confirmatur à Ioanne XXII. Pont. de cuius origine Epiſcopus Madaurenſis lib. 3. Hiſtor. Epiſcoporum Metenſium.

PONTILEVIVM aliàs PONLE- *Pontlevoy.* VIVS, Ponſleuius, ſeu Ponſleuiatus, eſt oppidum in confiniis Comitatus Bleſenſis, & Carnotenæ diœceſis verſùs Meridiem, in quo ſita eſt Abbatia Ordinis S. Benedicti, dicata in honorem B. Mariæ Virginis, ſub inuocatione Dominæ noſtræ ab Albis, ac per Gelduinum Eudonis Comitis Bleſenſis ac Turonum vaſallum, primò Salmurii, tum verò Pontileuii, & Caluimontis ad Ligerim dominum, annuente ipſius vxore Adenorde in burgo Pontileuii iuxta caſtrum ſuum à fundamentis excitata anno ſalutis
1035. Abbate primo ac monachis è 1035.
S Florentii Salmurienſis cœnobio ad eam accitis, vt probat in ſuâ Pontileuienſi Hiſtoriâ Philibertus Oudoënus, quam necdum prælo commiſſam nobis vltro communicauit, cuius etiam beneficio Abbates ipſius loci hîc ſubiicimus, ſi priùs è tabulario diploma fundationis proferamus in hæc verba.

QVANTA *& quàm benigniſſima circa humanum genus Dei exiſtat pietas, nemo mortalium vel corde cogitare, vel verbis aperire poteſt. Inuitas enim nos vt poſt perpetrata multa ſcelera ad eum redeamus, piè & miſericorditer dicendo. Venite ad me omnes qui laborati eſtis, &* „ *ego vos reficiam. Et in alio loco Euan-* „

gelij

» gelij hortatur nos ; *Vt de terrenis rebus,* » *atque caducis acquiramus celeſtia, & in* » *æternum manſura ; taliter inquieus, Faci-* » *te vobis amicos de Mammonâ iniquitatis,* » *vt cùm defeceritis, recipiant vos in æter-* » *na tabernacula.* Igitur in Dei nomine ego Gelduinus vir ſeculari militiæ ſubditus, & Adenors vxor mea, Ganfredúſque filius noſter, noſtrorum reminiſcentes multitudinem peccatorum, & vltimi iudicij diem fortiter expaueſcentes, atque cùm illis fidelibus quibus Deus in illâ die dicturus » eſt, *Venite benedicti Patris mei ; percipi-* » *te regnum*, aggregari deſiderantes, concedimus ſanctæ Dei genitrici Mariæ ſempérque Virgini de rebus noſtris, nobis dimiſ- B ſis à noſtris progenitoribus. Agimus autem hoc in præſentiô Domini Anſberti Abbatis, monachorúmque qui ibi iam congregati, vel congregandi ſunt, militantes ſummo Regi ſecundùm Regulam S. Benedicti piiſſimi patroni. Quatenus de animabus parentum noſtrorum, & noſtris, qui Abbatiam prout poſſumus toto corde conſtruimus, memoriam in ſuis orationibus habeant, & pro nobis peccatoribus Dei clementiam exorent, vt cùm nobis dies mortis aduenerit, non gaudeat de nobis peſtifer inimicus, ſed per B. Mariæ interceſſionem eripiat nos miſericordia Chriſti C de manu Diaboli, & pœnis inferni, & transferat ad gaudia Paradiſi. Denique ſciant præſentes & futuri, quòd huic facto noſtro libenter annuit Comes Odo, & Ermengardis Comitiſſa, filij quoque eorum Tetbaldus, & Stephanus, ex quorum benèficio tenemus quæ præfatæ Eccleſiæ tribuimus, & hîc nunc nominatim recitamus. Quippe eſt in hâc donatione Eccleſia S. Petri, quæ hactenus fuit caput PONTIS-LEVIATI, ſed ampliùs erit ſubdita Dei Genitrici. Similiter ſerui & ancillæ omnes ad eam pertinentes, hic & vbique degentes, totáque Burgi conſuetudo, cenſus & vicaria, teloneum quoque & pedagium, inſuper omnes conſuetudines D ab illo exeuntes. Beneficium item quatuor equitum Aimerici Pirarij, Tetbaldi Regis, Vualteri Belſarij, Othelini filij, Adelmi de Siuray. Similiter Calmonti dedimus quatuor arpennos vinearum cùm omni conſuetudine, & de ſyluâ Calmontis tertiam partem paſcuatis ; & ad domeſticos porcos de paſtione quantum durauerit ; necnon in ſupradicto caſtello omnem quæ mihi & aliis perſoluitur conſuetudinem, ſiue ex aquâ, ſiue ex aliquâ re quæ venundari, vel emi poteſt. De pratis verò quatuor arpennos ſuper ripam Siciæ. Addi-

A mus autem huic noſtro beneficio de villâ furnum & cenſum, qui mihi ſoluebatur de terrâ S. Petri ad præſens in dominium ; Cætera verò ſpondemus deliberare, quod ſi nequiuerimus, filio noſtro id faciendum dimittimus. Cæterùm caſamenta Vualteri Infirni, Heruei Meſtiuerij, Federici de Caſtellodnno, quæ ab vtríſque Eccleſiis noſtro dono poſſident, adhuc inuitus retineo, quia liberè ea huic dono inſerere non valeo. Verùm ante veſtram præſentiam polliceor hoc me facturum, quam citiùs potero. Hæc itaque & cætera, quæ vel nos, vel aliorum fidelium deuotio iam ſæpedicto loco conceſſimus, vel conceſſuri ſumus B ab hodie, vel in anteà, liberè & quietè poſſideant Abbas & monachi B. Mariæ nemine contradicente. Si quid verò ex fratribus & ſororibus vel nepotibus, ſeu aliis propinquis noſtris, aut vllus vnquam homo vel fœmina, contra hanc donationem, quam propriâ voluntate facimus, aliquam calomniam monachis inferri voluerit, niſi citò humiliatus ad eos proferens venerit, imprimis Dei Omnipotentis & perpetuæ Virginis Mariæ atque omnium electorum Dei iram incurrat, & cùm Iudâ traditore ac Simone Mago viuus in infernum deſcendens, ſemper ibi ardeat, C ac deinde irritum faciat quod vindicat. Vt igitur hæc authoritas firmior atque ſtabilior ſit, eam manibus noſtris ſigno ſanctæ Crucis firmonimus, & manibus ſeniorum noſtrorum, & multorum virorum nobilium firmandam & corroborandam tradidimus. Sign. Odonis Comitis & Ermengardis Comitiſſæ ; & Tetbaldi Comitis & Stephani Com. & Theodorici Epiſcopi, & Gelduini, & Adenors vxoris eius, & Gaufridi filij eorum, & Gaufridi Vicecomitis, & Gelduini de Bretolio, & Arduini filij eius, & Vonili Theſaurarij, & Heruei Burgonei, & Gaucelini de Bleſis, & Vicherij Infantis, & Ganfridi filij Burchardi, & Lurois & Campelini, & D Vilelmi Drucis, & Landranni & Giſleberti filij Hudonis, & Hudonis filij Giſleberti, & Hatonis filij Hilgaudi, & Viualdi, & Alaſmadi Vicarij, & Vilelmi filij Hernaldi, & Tiſſelini Clerici, & Gelduini filij Huberti, & Tetbaldi Regis & Reinaldi & Valterij filij eius, & Rainaldi de Regemorantino & Dadonis, & Bernardi de S. Aniano & Rainaldi & Roberti Præpoſiti, & Heruei Vicecomitis, & Gelduini filij eius, & Rainerij, & Sigefridi, & Odonis Cubicularij, & Arnulphi Archidiaconi ; & Vuilelmi Præpoſiti, & Sigonis, & Hildegarij,

& Vualteri Ruffi, & Aſſelini, & Hugo- A
nis filij Aucherij. Anno ab Incarnatio-
1035. *ne Domini* MXXXV. *Concurrente 2. In-*
dictione 3. Epact. 2. Non. terminus Paſcha
ſexto Calend. April. dies Domini Paſ-
chæ 3. Calend. April. Lunâ ipſius diei
17. Dato in menſe Iul. anno quarto Hen-
„ *rici Regis.* In nomine Dei Philip-
„ pus Francorum Rex hoc ſeriptum &
„ firmamentum ſupradictæ donationis
„ conceſſimus, & manu noſtrâ propriâ
„ ſignauimus, publicè Pariſius in Pa-
„ latio noſtro, anno regni noſtri xv. Si-
„ gillo noſtro corroborari præcepimus
„ anno Incarnati verbi 1075. Signum B
„ Annæ matris Philippi Regis. Fride-
„ rici Regis Dapiferi. Henrici Regis
„ Conſtabularij. Hugonis Camerarij.
„ Heruei Magiſtri Pincernarum. Gau-
„ fridi de Caluomonte. Cuius petitio-
„ ne & precatu adſtipulatio præſens fa-
„ cta eſt. Gaufridus Pariſienſis Epiſco-
„ pus & idem Regis Cancellarius rele-
„ gendo laudauit. Raram habuit eiuſ-
modi donationem Gelduini Epiſco-
pus diœceſanus, reſcripto quod in iiſ-
dem archiuis Pontileuij ita pro lo-
„ quitur. Divinarum nonnullis
„ ſcripturarum paginis aſſeritur, non
„ minimum ſibi in futuro præuidere, C
„ quicumque Catholicus ſupremâ ta-
„ ctus compunctione quampiam ſui iu-
„ ris partem S. Matris Eccleſiæ vſibus
„ contulerit, quibus non dubitandis
„ aſſertionibus credulus ego Gildui-
„ nus videlicet miles, pro meorum pec-
„ caminum veniâ, atque ſempiternâ re-
„ quie conſequendâ, aliquid meæ poſ-
„ ſeſſionis, & ſi non quantum deberem,
„ tamen pro re communi omnium or-
„ thodoxorum matri Eccleſiæ deuotè
„ tribuo. Eccleſias igitur quas apud
„ Pontem Leuiarum vnam Virgini di-
„ catam Mariæ, alteram B. Petro Apo-
„ ſtolorum Principi tenebam, cuius D
„ etiam altare ſub Vicarij nomine poſ-
„ ſidebam, cui ibi Deo aſſiduè ſeruiant,
„ monachis perpetualiter concedo, ita
„ liberè & abſolutè, vt illas tenere di-
„ gnoſco. Huic autem facto Carnoten-
„ ſium Præſul Theodoticus annuit, at-
„ que Odonis Comitis, necnon Co-
„ mitiſſæ Ermengardis, meis etiam,
„ multorum quoque ceterorum bono-
„ rum ſupplicationibus commonitus,
„ earundem Eccleſiarum altaria, & hu-
„ ius eleemoſynæ non minimùm effi-
„ ciatur particeps, fratribus inibi Deo
„ famulantibus concedit: nec verò lar-

A gitur illud implicitum, vel alicui ex- „
cepto Deo obnoxium, ſed ab omni „
Epiſcopali retentione, ſeu venditio- „
ne perenniter abſolutum; ab omni „
verò circadâ atque paratâ liberum, „
priuilegij etiam authoritate ſubni- „
xum; Quod vt firmius permaneat hoc „
priuilegium, Epiſcopus Theodori „
cus propriâ manu firmauit, atque Co- „
mes, Comitiſſa verò Ermengardis, „
ego etiam ipſe Gelduinus huius rei „
inceptor: teſtes verò hinc inde ha- „
bentur quamplurimi non ignobiles. „
Signum Odonis Comitis & Ermen- „
B gardis Comitiſſæ, Tetbaldi Comitis, „
Stephani Comitis, Arduini Decani, „
Eurardi Subdiaconi & Cancellarij, „
Gilduini Vicecomitis, Arduini filij „
eius, Hugonis Ruffi, Sigonis Canto „
ris, Radulphi Phariſei, Stephani Sub- „
cantoris, Wilelmi Præpoſiti, Arnul- „
phi Archidiaconi &c. Actum eſt Car- „
nori 5. Idus Iulij tertio anno Ainri- „
ci. Ego Philippus Dei gratiâ Fran- „
corum Rex hoc ſcriptum ſigillo meo „
corroborari præcepi, anno regni mei „
16. „

1. *Ansbertus* ſubſcribit cartæ fun-
dationis Abbatiæ 1035. idem quoque
C interfuit dedicationi Monaſterij S.
Trinitatis Vindocinenſis anno 1040. 1040.
qui ex hiſtoriâ S. Florentij dudum
Abbatiam rexit, mortuus 6. Ianua-
rij.

2. *Giraldus* fatis conceſſit 12 Octo-
bris in necrologio Ponteleuienſi.

3. *Guido* 1. aliàs *Vitto* 1075. ex in- 1075.
ſtrumento donationis Gelduini Vice-
comitis Bleſenſis, de iure in ſyluâ de
Suday, quod confirmauit Theobal-
dus 2. Comes Bleſenſis, Fulco Re-
chinus, & filius Gaufridus dum eſ-
ſent in obſidione Malleacenſi: inte-
riit 26. Nouemb.

D 4. *Petrus* 1. cuius mentio in litteris
Stephani Comitis Bleſenſis de Prio-
ratu S. Ioannis in Greuâ ad Bleſas
menſe Nouemb 1089. Eidem Abbati 1089.
Hugo dominus de Ambaſiâ cùm Ay-
merico de Curron, dum eſſet in pro-
cinctu ad iter Hieroſolymitanum, de-
dit monaſterio Eccl. S. Florentini Am-
baſienſis, ab auis ſuis fundatam, ad
deprecandum pro expeditionis fauſto
ſucceſſu, eâ tamen lege, vt Canoni-
cis prædictam Eccleſiam deſeruienti-
bus ſuccederent monachi cùm dece-
derent Canonici; Hugo litteris doni
exprimit patrem & matrem ſepultos

fuiſſe in Capitulo Abbatiæ Pontiſleuij, qui ex hiſtoriâ Ambaziacenſi Sulpicius, & Dionyſia Gelduini fundatoris neptis vocantur. Chartæ epocham
1096. probabile eſt eſſe datam an. 1096. Brunoni Cartuſiæ Inſtitutori ſanctiſſimo, hoc Abbate Pontiſleuienſes monachi parentant an. 1101. deuixit Petrus 14. Ianuarij.

5. *Drogo* circa an. 1106. & 1110. de quo necrologium 3. Nouemb. quo dies clauſit.

1118. 6. *Galterus* ſeu *Vualterius* an. 1118. & 1120. obiit 15. Nouemb.

7. *Fulbertus* 1130. ex tranſactione B anni 1141. inter Capitulum Pontiſleuij & Canonicos S. Florentini, regimine ceſſit, vt ſolitariam vitam ageret.

1147. 8. *Fulcherius* an. 1144. & 1147. ſub quo Gaufridus Carnotenſis Præſul donationes monaſterio factas confirmat; ad hunc extat quoque bulla Lucij 2. Pontificis.

9. *Vulgrinus* 1149. ex Eleemoſynario Abbatiæ: mortuus 19. Ianuarij.

1155. 10. *Ernaudus* 1155. anteà Cellerarius qui obiit 31. Aprilis.

11. *Herbertus* 1158. cui dirigit epiſtolas Manaſſes Epiſcopus Aurelianenſis: viuere deſiit 25. Decemb. C

12. *Ioannes* 1. memoratur in actis pactionis huius cœnobij cùm Templa-
1163. riis de Valançay 1163. & in aliis cartis Pontiſleuij 1173. 1176. deceſſit 31. Martij.

13. *Rainaldus* ſeu *Raynaudus* 1187. & 1195. 26. Nouemb. diem vltimum clauſit 19. Aprilis.

14. *Sancelinus*, qui adhuc Religioſus reperitur ſubſcriptus inſtrumento Sulpitij domini de Ambaſiâ, Abbas
1199. verò recenſetur in titulo anni 1199. deuixit 5. Februarij 1208.

15. *Mathæus* 1. ex Eleemoſynario D Pontiſleuij an. 1208. 1233. mortuus 1. Martij; qui ſummoperè cœnobium auxit, & bonis ditauit.

1239. 16. *Gedeon* 1239. mortuus 29. Aug.

17. *Laurentius* denaſcitur 29. Ianuarii.

1249. 18. *Gaufridus le Bigot* 1. 1249. 1285. obiit 10. Maii.

19. *Petrus d'Ardenne* 2. 1288. Eccleſiam dirutam reparauit, cuius mentio fit quoque in tabulario Montiſceleſtis; emigrauit 1303. die 11. Nouembris.

20. *Gaufridus de Villeynes* 2. 1303. 1309. defunctus 1. Martii.

21. *Ioannes* 2. 1318. 1321. exceſſit è 1318.
viuis 25. Octob.

22. *Guido de Palluau* 2. 1330. tranſegit cùm Petro Archiepiſcopo Turonenſi pro Charenronio 1343. quod pactum firmauit deinde Clemens 6. 1345. fato oppreſſus 1362. 30. Iulii.

23. *Matthæus de Puremil* 2. Prior de Valançay creatur Abbas 9. Aug. an. 1362. mortalitatem expleuit 1391. 20. 1362.
Maii.

24. *Guido de Pruli* 3. Ioannis & Ioyoſæ de Rupeforti natus, qui ſedit annis 1391. 1397. obiit 1401.

25. *Ioannes* 3. adiit poſſeſſionem 14. Martii 1401. & 1403.

26. *Petrus* 3. 1409. deceſſit 1417.

27. *Guillelmus de Plainuilliers* 1417. ſummâ laude 50. annis præfuit, monaſterium ſuum propugnaculis vallauit aduerſùs militum excurſiones an. 1426. Ioanne de Planouillari fratre huius munitionis per Carolum 7. præpoſito gubernatore; combuſtam Eccleſiam & ferè dirutam ex parte reædificauit; deligitur autem Capellanus Sedis Apoſtolicæ 1448. per Nicolaum 6. Pont. & legauit ſuo Conuentui quingentos ſcutos auri; demum viuendi finem fecit 14. Aug. 1467.

PLAINVILLIARS. D'azur à deux faſces d'or.

28. *Franciſcus de Brillac* primus Abbas Commendatarius renunciatur à Ludouico XI. vnde ad Epiſcopatum
Aurelianenſem eſt aſſumptus an. 1473. 1473.
tandem permutatione factâ cùm nepote ſuo traducitur an. 1502. ad Archiepiſcopatum Aquenſem: extruxit iſte baſilicam Pontiſleuii eâ formâ quâ nunc conſpicitur, cùm paruo clauſtro, eámque ſupellectili ſacrâ ornauit.

BRILLAC.

29. *Chriſtophorus de Brillac* ſuperioris nepos, Abbas Pontileuienſis creatur anno 1497. tenuit quoque Abbatiam S. Petri in Valleâ Carnotenſis
1502. ex Aquenſi Archiantiſtite fit 1502.
Aurelianenſis, itemque 1504. Trinopolitanus Archiepiſcopus, ac demum Turonenſis, obiit anno 1520. menſe Octobri.

30. *Ludouicus d'Aniou* 1. Turonenſis ex ſtirpe Baronum de Mezieres, Renati & Antonieræ de Chabanes filius, monachus Pontileuienſis, poſteà etiam Abbas 18. Octobris 1520. ſtatim poſt Chriſtophori demortui locum Capitularibus fratrum ſuorum

ANIOV.

ſuffragiis ſufficitur ; ingreſſum fecit A
1526. 14 Aug 1526. ſed abdicat an. 1540.
ſub finem menſis Iunii.

31. *Claudius de Hemart* Cardinalis
Matiſconenſis & Epiſcopus, Abbas
verò ſeptem tantùm hebdomadis an-
te obitum an. 1540. 23 Aug.

32. *Ludouicus d'Anton* 1. ſecundò Ab-
bas 1540. 28. Nouemb. reſignauerat
1541. iam an. 1541. 28 Nouemb. permu-
tationis gratiâ cùm ſequenti pro Ab-
batiâ S. Petri Nigellæ abſconditæ
diœceſis Trecenſis.

33. *Bernardus de la Rutie* primus
Franciſci 1. Regis Eleemoſynarius,
teſtamentum condidit vltimâ Maii
1556. & obiit menſe Iunio.

Brezé. 34. *Ludouicus de Brezé* 2. 1556. Ma-
gnus Franciæ Eleemoſynarius, Epiſ-
1556. copus Meldenſis, Abbas Pontiſleuii
vſque ad 1571.

35. *Carolus* Cardinalis *Borbonius* Ar-
chiepiſcopus Rotomagenſis.

Hurault. 36 *Dionyſius Hurault* 1576. & 1577.
reſignauit.

1585. 37. *Henricus Hurault* 1585. præce-
dentis cognatus, poſteà Cheuetnii
Comes.

38. *Dionyſius Hurault* iterum præ-
fuit, 1589. inſuper Abbas de Pelli-
ciâ & Brolii, deſignatus fuit Epiſco-
pus Aurelianenſis, ſed non conſecra-
tus abdicat.

39. *Philippus Hurault* Epiſcopus Car-
norenſis, erat Abbas 1597. & 1599.
18 Aug. item S. Petri in Valle, Re-
1620. galiſmontis, & de Voto in Neuſtriâ,
obiit 1620.

Ruscellai. 40. *Ludouicus de Ruſcellai* 3. nobilis
Romanus, ex Clerico Cameræ Apo-
ſtolicæ, beneficio Mariæ Mediceæ fit
Abbas Pontiſleuii: necnon S. Nico-
lai Andegau. S. Maxentii in Picto-
nibus, & Signiaci : deceſſit in obſi-
dione Monſpeſſulanâ menſe Octob.
1622. 1622. ætatis 41. ac Romam ſepulturæ
defertur.

Plessis. 41. *Armandus-Ioannes du Pleſſis*
Cardinalis Richelius 1622. iniit poſ-
ſeſſionem 1. Septemb. 1623. ſed ab-
dicat 1629. celebrato priùs contractu
cùm Patribus Congregat. S. Mauri,
pro reſtauratione diſciplinæ regularis,
tunc penè extinctæ in hoc monaſte-
rio, cuius ſolemnem poſſeſſionem ad
biennium dilatam, tandem iniêre
1631. præfati Patres die 26. Auguſti anno
1631.

42. *Petrus de Berule* 4. Petri Car-
dinalis Congregationis Oratorii Do-
mini Ieſu Inſtitutoris nepos, ceſſione
Cardinalis Richelii adipiſcitur poſſeſ-
ſionem 22. Maii 1632.

Ponsotranoi diœceſis Ande- *Pontron.*
gauenſis, Ordinis Ciſt. Oratorii filia,
fundatur 11. Cal. Iunii 1134.

Pontigniacum Sancti Emun- *Pontigny*
di quatuor leucis diſtans ab vrbe Au-
tiſſiodoro, in cuius diœceſi funda-
tum eſt à Theobaldo Campaniæ Co-
mite 1114. in allodio Hildeberti Ca- 1114.
nonici, ſecunda eſt Ciſtercii filia, a-
lias circiter centum ſub ſe comple-
ctens, ad fluuium Seniam in Ionam
B poſteà labentem : benefactores etiam
ſuos agnoſcit Ludouicum Regem, &
Anſelmum dominum de Triangulo :
hoc in monaſterio relliquiæ corporis
S. Emundi Archiepiſcopi Cantua-
rienſis ſeruantur religioſiſſimè, qui
monachis huius loci dicauit ſpecu-
lum Eccleſiæ tomo 5. Bibliothecæ
Patrum editum. Ibidem quieſcunt
Adela Campana Philippi Auguſti
mater, filia Theobaldi Comitis, qui
Latiniaci, non autem apud Ponti-
gniacum iacet : item Heruæus Co-
mes Niuernenſis & Mathildis vxor :
C Ioanna de Cabilone Tornodorenſis
Comitiſſa, & multorum nobilium
extant alia monumenta. Poſſunt con-
ſuli chronicum Roberti S. Mariani
Autiſſiodorenſis, Exordium Ciſter-
cienſe, Auctores vitæ S. Bernardi &
S. Edmundi. Abbates verò deſumpti
ſunt è variis tabulariis, & libro obi-
tuatiorum.

1. *Hugo* præficitur Pontigniaco 1114.
varia fundat monaſteria Bernardi Pa-
tris æmulator. A Capitulo Ciſter-
cienſi generali ad Ludouicum Re-
gem delegatur 1127. dein promotus 1127.
D in Epiſcopum Autiſſiodorenſem.

2. *Guichardus* an. 1136. ſub quo mater
Pontigniacenſis Eccleſia fœcunda e-
uaſit : nominatur 1164. ac euehitur
ad Archiepiſcopatum & Primatum
Lugdunenſem ; Pontigniaci humatus
iuxta maius altare ad latus Epiſtolæ
è regione anteceſſoris.

3. *Guarinus* Archiepiſcopus Bituri-
cenſis, vbi de ipſo plura.

4. *Guarimundus* 1182. 1182.

5. *Petrus* 1. poſteà Epiſcopus At-
trebatenſis iacet in Pontigniaco.

6. *Ioannes* 1. de quo præter nomen,
in tabulis, nec in libro obituum
quidquam adnotatur.

7. *Meinardus.*

1189. 8. *Gerardus* 1. 1189. ſcribit ad ſummum Pontificem pro Abbate Morimundi; deceſſit 14. Iunii ex Necrologio.

9. *Ioannes* 2. 1206. deuixit 13. Cal. Aprilis.

10. *Galterus* anteà Proliacenſis Abbas 1215. tranſlatus ad Epiſcopatum Carnotenſem.

1218. 11. *Petrus* 2. 1218.

12. *Ioannes* 3. an. 1239. 1240. & 1245.

13. *Regnaudus* 1262.

14. *Gerardus* 2. aliàs *Bernardus.*

15. *Robertus.*

16. *Simon* recenſetur in litteris Bonifacij Papæ 8. datis Romæ apud S.
1297. Petrum 7. Idus Iulij 1297.

17. *Stephanus* Diuionenſis Burgundus, ex Abbate Quinciaci fit Pontigniacenſis, eius epitaphium viſitur ad ingreſſum Capituli.

1319. 18. *Iacobus* 1. 1319. iacet in maiori ſacello Pontigniaci inſculptis lapidi hiſce verbis.

Quem tenet hic fundus, Doctor fuit iſte profundus,
Sanctus Edmundus fuit abſque libidine mundus
Iſtius Eccleſiæ pater & fons Theologiæ,
Vitæ norma piæ, feruens in amore Mariæ
Cum duplex Iacobus ſic fertur ad aſtra talentis,
In teſtamentis præclarus ſcriba duobus,
Centum ter decies, ſeptem ter, lumine Lucæ
Migrans ab hâc luce, ſit tibi Chriſti quies.

19. *Ioannes* 4. obiiſſe notatur Cal. Martij.

20. *Thomas* vitam cùm morte commutauit 5. Idus Decemb. humatur in Capitulo.

1340. 21. *Guillelmus* 1340. notatur defunctus in obituario 14. Cal. Octob.

22. *Ioannes* 5. 10. Calend. Aprilis, quem alii Henricum vocant.

23. *Raimundus* pridie Id. Martii.

24. *Nicolaus* conditur ſepulturæ in Capitulo cùm hâc inſcriptione : *Hîc iacet vir magnæ humilitatis & abſtinentiæ dominus Nicolaus 24. Abbas huius*
1371. *Eccleſiæ, qui obiit in die Omnium-Sanctorum anno 1371.*

25. *Ioannes* 6. quem defunctum prodit obituariorum codex Nonis Ianuarii.

26. *Petrus* 3. ſepelitur propè vetus cœnotaphium S. Edmundi cùm eâ epigraphe: *Hîc iacet dominus Petrus 26.*
A *Abbas huius monaſterij qui obiit anno* 1400.
1400. pridie Nonas Nouemb.

27. *Ioannes* 7. Doctor Theologus viuere deſiit pridie Cal. Octob. Legatus fuit Concilii Conſtantienſis ad Scotos, & Hector Boëtius lib. 16. Hiſt. Abbatem Pontigniaci multâ eruditione & vitæ ſanctimoniâ inſignem prædicat.

28. *Ioannes* 8. 6. Idus Decemb.

29. *Ludouicus*, aliis *Henricus.*

30. *Thomas* 2. monachus Firmitatis, inde Abbas Vallium Cernaii ac tandem Pontigniaci ad an. 1463. qui- 1463.
B eſcit in Capitulo Pontigniacenſi hoc addito epitaphio : *Hic iacet venerandæ memoriæ Reuerendus Pater dominus Thomas Baccalaureus formatus in Theologiâ, monachus profeſſus in Firmitate, aſſumptus in Abbatem Vallium Cernaÿ, ſublimatus in paſtorem trigeſimum huius inſignis cœnobij, in quo, exemplo & doctrinâ laudabiliter præfuit.*

31. *Petrus* 4. defecit 16. Calend. Februarii.

32. *Claudius de la Fin* nobilis Burgundus, ſubſcriptus habetur concordiæ inter Abbates Ciſtercii & Cla- 1487.
teuallis 1487.

C 33. *Iacobus de Viry* 2. ex Abbate Fontis Ioannis, qui hoc elogio ſepulchrali in Capitulo anno 1510. cohoneſtatur. *Hîc conditur Frater Iacobus de Viry Baccalaureus in Theologiâ, B. Bernardi regulam profeſſus in Benedictione Dei, qui Fontis Ioannis Abbas eò vſque fuit, donec huius domus 33. Abbas electus eſt, & ſeſquimilleſimo decimo 7. Id. Iunij expirauit.*

34. *Ioannes de Firier* 9. quem alii Ludouicum nuncupant, confirmat fundationes dominorum de S. Auito factas Abbatiæ Boniloci in Marchiâ Lemouicinâ.

D 35. *Iacobus de Licort* 3. obiit 4. Cal. Maii.

36. *Ioannes du Bellay* 10. Cardinalis, Epiſcopus Oſtienſis, Archiepiſcopus Burdegalenſis, primus Abbas Commendatarius Pontigniaci, & Pariſienſis Antiſtes.

37. *Hippolitus d'Eſt* CardinalisFerrarienſis præerat an. 1561. 1561.

38. *Ioannes de Vitriaco* 11. monachus Pontigniaci, poſteà Abbas rexit monaſterium 1578. cuius tempore nouatores templum, & Abbatiam diripiunt.

39. *N.* Marchio *de S. Sorlin* Com-

mendatarius Abbas reſignauit ſequenti.

40. *Claudius Boucherat* Doctor Theo-
1588. logus anno 1588. obiit 1613. tempore Capituli generalis.

41. *Carolus Boucherat* 1. deceſſoris ſui Claudij nepos.

42. *Matthæus de Meſgrigny* Doctor Theologus Facultatis Pariſienſis, Abbas & Quinciaci, frater dom. de Meſgrigny, Marchionis de Vandeuute, Aquenſis Parlamenti Principis, eligitur an 1643.

1654. 43. *Ludouicus Martel* 2. præeſt an. 1654.

S. Pons de Tomieres. S. Pontivs Tomeriarvm nunc Epiſcopalis ſedes, in honore B. Virginis, ſanctorum Apoſtolorum, & B. Pontij fundatur ad fluuium Iauri, ſub Regulâ Benedictinâ, per Pontium Comitem Toloſæ, vbi Ramirus monachus, occiſo in bello fratre Alfonſo 8. Aragonio Rege, per proceres electus, regni inſignia aſſumpſit, quantumuis Epiſcopus Pompelonenſis, Rotæ, & Barbaſtri nominatus fuiſſet; cùm quadraginta & ampliùs annis in Tomeriarum monaſterio cœnobita vixiſſet: hic Pontificiis infulis abiectis regni diadema aſſumpſit, & ſobolis generandæ curâ, ait, Mariana lib. 10. cap. 15. compulſus eſt Romani Pontificis veniâ (quemadmodum credit) vt Rex, coniux, & Sacerdos idem eſſet, ductâ vxore Agnete Comitis Pictauenſis, & Aquitaniæ Principis filiâ. Tabulæ autem fundationis è Catelli hiſtoriâ prodeunt his verbis in archiuio S. Pontij.

Rege *Regum Domino &c. Igitur in Dei nomine. Ego Pontius gratiâ Dei Comes Toloſanus, Primarchio & Dux Aquitanorum, & vxor mea Garſindis, propter remedium & ſalutem animarum noſtrarum, vt pium Iudicem diuinum ſentiamus placatum in anguſtiis noſtris, cùm venerit iudicare viuos & mortuos, & pro genitore noſtro Raimundo, & genitrice meâ, & pro conſanguineis noſtris & fidelibus noſtris omnibus, ſeu pro ſalute viuorum & requie omnium defunctorum fidelium damus, laudamus & concedimus omnipotenti Deo, & S. genitrici eius Mariæ, & B. Petro Apoſtolorum Principi, & ſancto Paulo doctori egregio, necnon & glorioſo Martyri Pontio, Thomerienſi Monaſterio, & Domino Abbati Otgario, & Monachis eiuſdem Monaſterij tam præſentibus quàm futuris, videlicet totum allodium & totum poteſtatiuum de villâ noſtrâ dominicatâ quæ dicitur* Thomieres, *cùm ipsâ Eccleſiâ quæ eſt fundata in honore ſancti Martini cui vocabulum eſt de Iauro, & rebus omnibus ad ſe pertinentibus: Et in alio loco villa quæ dicitur Goſanus, & alia villa quæ Prata dicitur, & villam quæ Canneta vocatur, & illa quæ Opinianus dicitur, & in villâ quæ dicitur Tarborerius quatuor manſos 2. In Aſiniano manſos 2. in Caſurmaio manſos 2. & in loco qui dicitur Simbergas manſos 2. in Tellito manſos 2. in alio verò loco villa quæ dicitur Opiniaco, & alia quæ dicitur Carturanis, in Condadas manſum vnum, & villa alio quæ Salſias dicitur, & alia villa quæ Tauſina vocatur. & alia villa quæ Cornon dicitur, & alia villa quæ Martonius vocatur. In Paliſſinctos manſos 2. in Croſato manſos 3. & in Bonatias manſos 4. in Cabanario manſos 6. in Braſſiano manſos 6. ad Pelludos manſos 2. in Turſarias manſos 4. in Proliano manſos 3. & in loco qui dicitur Rioles vineas duas dominicatas, & prato vno dominicato. Damus ſimiliter totum allodium & totum poteſtatiuum de Eccleſiâ & de omni parochiâ S. Martini de Putias, damus ſimiliter totum allodium & totum poteſtatiuum de omni parochiâ S. Saturnini de Biſon, cùm ipsâ Eccleſiâ & cùm omni territorio vſque ad pontem d'Elbina; confrontatur ab Oriente cùm Domino de Soreiras, à Meridie in ſummitate montis Colim, ab Occidente in ponte Silueſtri aquæ d'Elbina, ab Aquilone riuo de Toaret. Omnis honor prædictus eſt in Epiſcopatu Narbonenſi, & in alio loco in Epiſcopatu Albienſi in loco qui vocatur Vetuſmurenſe. Damus ſimiliter totum allodium & totum poteſtatiuum de omni parochiâ S. Clementis cùm ipsâ Eccleſiâ, cùm manſo Eccleſiaſtico, & in ipſo loco manſos duos qui dicuntur Atturrim & alios duos manſos ad illum qui dicitur Batpolmas. Hæc omnia prædicta ego Pontius Comes iam dictus & vxor mea Garſindis damus, laudamus & concedimus Omnipotenti Deo & S. Mariæ, & ſancto Pontio Thomerienſi Monaſterio, & Abbati & Monachis eiuſdem Monaſterij tam præſentibus quàm futuris in perpetuum, ſcilicet omnes Eccleſias & villas prædictas & totum honorem prædictum & totum allodium & dominium & totum poteſtatiuum de omnibus parochiis iam dictis cùm decimis & primitiis, cùm oblationibus & cimeteriis cùm terris cultis & incultis, cùm vineis & hortis, cùm pratis & arboribus fructi-*

ferìs & infructiferis & cum herbis paſcuis, A
& paſturalibus & aquarum curſu & re-
curſu, cum molendinis & cum omnibus
paxeriis, tam de piſcatriis quàm de molen-
dinis & furnos cum riuis & fontes, mon-
tes & colles & valles & mundas cum ne-
moribus, cum ſiluis & foreſtis & cum om-
nibus finalibus & mercatis & ſirnumiu-
giis, & cum hominibus & famulabus in-
de naturalibus, & quaſtus & albergas &
firmantias & talias & omnes actiones &
ſeguis & iuſticias & omnes ſatiros & leu-
das & perſulsra & venationes, & omnes
actus & quidquid iam dicto honore & in
omnibus ſuis pertinentibus habemus, totum B
illud damus Deo & Monaſterio prædicto
in perpetuum abſque omni retentione, pro
redemptione & ſalute animarum noſtra-
rum, parentum & fidelium noſtrorum vt
poſſimus euadere gehenna incendij flam-
mas & pœnas & infernorum clauſtra, at-
que coniungi ſanctorum agmini & ſine fi-
ne obtinere cum illis ſempiterna gaudia &
cum Chriſto & fidelibus ſuis fæliciter re-
gnare ſine fine per æterna ſecula. De re-
petitione verò quod fieri minimè credi-
mus, ſi nos immutatâ voluntate noſtrâ,
aut vllus de heredibus noſtris, aut vlla
emiſſa perſona quæ contra hanc noſtram C
donationem vllam calumniam generare
conata fuerit, iram Dei incurrat & con-
tra ſe teſtem & iudicem habeat & ſanctos
eius exactores omnes & rei defenſores, &
ſua repetitio nullum effectum obtineat, ſed
hæc præſens donatio firma & inconuulſa
permaneat omni tempore cum ſtipulatione
ſubnixâ. Facta donatio iſta in menſe No-
936. *uemb. anno* DCCCCXXXVI. *diuinæ In-*
carnationis, primo anno Ludouico Rege
ſedem regni eius gubernante. Signum
Pontij Marchionis qui hanc donationem
fieri aut affirmare rogauit. Sign. Garſin-
dis vxoris eius conſentientis. S. Ragau-
berti. S. Vidimi. S. Altoni. S. Malfredi.
S. Raimundi. S. de Agberto. S. Aimeri- D
ti. S. Odonis. S. Atrio. S. & Guillelmus
qui hanc cartam ſcripſit rogatus. Abba-
tes ſancti Pontij Thomeriarum nunc
primùm ex vetuſtis membranis eâ ſe-
rie in lucem prodeunt.

Otgarius Abbas tempore Pontij Co-
mitis Toloſani anno 936. qui nolens
ordinatus eſt.

S. Odo Abbas etiam Cluniacenſis,
Floriacenſis, & Tutelenſis de quo
plura in bibliothecâ Cluniacenſi.

1062. *Ademarus* 1062. in teſtamento Ro-
gerij Comitis Carcaſſonenſis apud
Catellum.

Frotardus anno 1068. interfuit Con-
cilio Toloſano, & 1077. miſſus legi-
tur in Hiſpaniam cùm Amato Olo-
renſi Epiſcopo pro iuribus S. Petro
oblatis à Gregorio 7. apud Baronium;
Guillelmus Comes Toloſanus, Car-
caſſonenſium & Albigenſium, donat
Deo, B. Mariæ, S. Pontio, & Abba-
ti Frotardo 1080. totum allodium de 1080.
omni parochiâ S. Ioannis de Pamna-
go, & alia multa in Epiſcopatu Al-
bienſi 16. Cal. Iulij, vbi Anna vxor
Guillelmi confirmat omnia, & Pon-
tius pater, & Adzalmudis mater Guil-
lelmi Comitis nominantur, ac parti-
cipes fiunt donationis iſtius, cuius au-
tographum extat in MS. ſancti Pon-
tij. Anno verò 1096. Frotardus com-
mutat Capellaniam Zudæ vrbis Oſcæ
quam dat Simoni Abbati Montiſara-
gon Ord. S. Auguſtini, ita Aynſa;
anno 1083. egregiè in causâ monaſte- 1083.
rij S. Saturnini de Tolosâ ſe geſſit
cùm aliis Epiſcopis. Eidem Iſarnus
Toloſæ Epiſcopus dedit Vaurum op-
pidum, vt ibi Prioratum conſtitue-
ret Ord. Auguſtiniani, vbi nunc Ca-
thedralis Eccleſia à Ioanne XXII. Pa-
pâ erecta. Sepultus iacet in cœnobij
ſui Capellâ S. Nicolai ad latus Epi-
ſtolæ aræ maioris in choro nouo, &
beatus creditur; anniuerſarium cùm
Pontio fundatore & Ramiro mona-
cho, Aragonum Rege habet in libro
conſuetudinum.

Raymundus de Caſtris recenſetur il-
lius anniuerſarium in codice conſuetu-
dinum.

Petrus 1101. à Bertrando Narbonen- 1101.
ſi Archiepiſcopo, S. Aniani cœno-
bium ſuſcipit reſtaurandum: & 1121.
Eccleſiam de Caunâ, à Maraldâ, die
7. Cal. Ianuarij: cui etiam an. 1145.
Matfredus Cumbreti filius eandem
Eccleſiam donat & confirmat S. Pon-
tij monaſterio.

Raymundus 1172. admittit in mo- 1172.
nachum Hugonem Raymundi, cùm
conſilio & voluntate vxoris eius Ray-
mundæ.

Robertus de Serran humatus in Ab-
batiâ Grandimontenſi, vti patet ex
chronico eiuſdem cœnobij: Quinto «
Calend. Martij obiit Robertus de «
Serran Abbas S. Pontij Tomerienſis, «
& fuit ſepultus in capite clauſtri Gran- «
dimontenſis ante oſtium Capellæ S. «
Stephani, anno gratiæ MCCXX. his «
verſibus. «

Virtutum donis, titulo quoque religionis,
Floruit in populo, qui iacet in hoc tumulo.
„ Sub rumbâ eminenti lapideâ.

1252. *Pontius* anno 1252. tres actus patriâ linguâ digeſtos admittit pro Eccleſiâ de Caunâ & bonis à monaſterio Thomerienſi dependentibus.

S. Pons. S. Pontii diœceſis Nicienſis, conditur à B. Syagrio Epiſcopo Nicienſi, ex regali proſapiâ Caroli Magni, ſic enim habetur in antiquo co-„ dice vitæ Siagrij: inueniens, inquit, „ in diſtrictu Cimellæ Eccleſiam in quâ „ S. Pontij martyris corpus venerabatur, „ monaſticam regulam ſectare geſtiens, „ à patruo Carolo Magno, vt inibi ſi-„ bi monaſterium ædificaretur, inſtan-„ tiſſimis precibus obtinuit: in quo „ poſtmodum B. Siacrius virtutibus ac „ miraculis plurimis effulſit: ad cuius „ piam petitionem Imperator Comita-„ tum Cimellienſem ſibi & monachis „ in perpetuum præfato cœnobio Deo „ militantibus, ad quotidiana onera ſu-„ portanda benignè largirus eſt.

Ioannes Tornaforiis ex Abbate S.
1382. Pontij, fit Lerinenſis & Epiſcopus Niciæ 1382.

Iacobus Prouana à Catiniano anno 1390.

Ludouicus Bardatus Epiſcopus item Nicienſis 1428.

Pornid. Pornidium beatæ Mariæ Ordinis S. Aug. in quo nulli ad præſens Religioſi, diœceſis Nannetenſis.

Le Perray aux Nonains. Porretum monialium, Ordinis Ciſt. diœceſis Andegauenſis.

Du Perray. Porretum novum Ord. Ciſtercienſis virorum diœceſis Andeg. ædificatur anno 1120.

Port Royal. Portus Regis diœceſis Pariſienſis iuxta Caproſiam, Ciſtercienſis Ordinis, & inſtituti ſanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti. Primum vetúmque fuit huius Abbatiæ ſanctimonialium nomen Portus Regis, non Regius, ſiue Regalis; ſicque vocatur in antiquiſſimis quibuſque inſtrumentis. Huius autem appellationis origo incerta eſt. Vetus eſt opinio ad hoc vſque tempus propagata, Philippum Auguſtum Galliæ Regem cùm in propinquis huius vallis nemoribus inter venandum è viâ deerraſſet, in exiguum S. Laurentij ſacellum eodem loco ſitum, vbi poſtmodum Portus Regis cœnobium extructum eſt, ſe recepiſſe, illícque à comitibus ſuis inuentum, de exædificando ibi monaſterio conſilium iniiſſe, & huic loco Regis Portus nomen impoſuiſſe. Sed vt hanc religioſam domum Philippus voluntate & propoſito condiderit, Odo certè de Soliaco Theobaldi Campaniæ Comitis nepos, Regi Auguſto in primis carus, & cognatione proximus, idémque Pariſienſis Antiſtes, diligentiâ & liberalitate ſuâ princeps eius ædificandæ fuit. Adeóque hæc domus ex illâ Concilij Vernenſis an. 755. habiti voce *Regalis* ſimul & *Epiſcopalis* verè dici poteſt. Odo igitur in Portus Regis cœnobio condendo adiutricem operis, ac ſociam huius inſtitutionis habuit clariſſimam Mathildem Guillelmi de Garlandâ domini Liuriaci filiam, ex inſigni Garlandorum familiâ, ex quâ Galliæ Cancellarii & Dapiferi extiterant, eandémque cùm Mathæo Monmorancio qui primus Marliaci dominus fuit, matrimonio coniunctam, ſimul verò cùm ipſis, liberi & nepotes illorum domini Marliaci ex antiquiſſimâ & nobiliſſimâ Monmoranciorum proſapiâ, in hoc monaſterio condendo & ornando magnam partem ſuis in illud beneficiis ſibi vindicant. Hoc verò cœnobium iam inde ab anno Chriſti 1204. ab hoc Epiſcopo, & ab hâc 1204.
fœminâ primariâ conditum liquet, huiúſque rei fidem facit certiſſimum documentum ex antiquo cartarum huius Abbatiæ theſauro depromptum, quod extat num. 114. Ego *Guillelmus de Firmitate notū facio præſentibus & futuris, quòd illud feodum en* Porroys *quod dominus Milo de Voiſins tenebat de me, & quod idem Milo emerat à Priore Boüet, conceſſi & quittaui in perpetuum domino Odoni venerabili Pariſienſi Epiſcopo, & dominæ Mathildi de Malliaco ad inſtituendas ibidem Religioſas perſonas ad ſeruiendum Domino, & inde me deueſtiui in manu eiuſdem Epiſcopi, & fidem interpoſui me ſeruaturum hoc in perpetuum, & garantiam laturum. In cuius rei perpetuam firmitatem præſentem cartam ſigilli mei munimine feci roborari. Actum anno Incarnati Verbi* MCCIV. Hinc fit perſpicuum, quæ primæ Virgines Dei miſſu in hanc ſe religioſam domum pietati & pœnitentiæ addictam receperunt, illas ab hoc Antiſtite longè clariſſimo, & primùm fuiſſe conſtitutas, & ab eodem neceſſariis vitæ ſubſidiis inſtructas, vt non illarum animis modò Pariſienſis Epiſcopus, ſed corporis

corporis etiam ſubſidiis conſuluerit. Huius verò inſtitutionis ſeries tribus tabularum inſtrumentis confirmatur; primum quod in eodem cartophilacio extat pag. 21. ſic incipit. Odo *Dei gratiâ Pariſienſis Epiſcopus. Omnibus præſentes literas inſpecturis in Domino ſalutem. Notum facimus quòd cùm dominus Matthæus de Malliaco olim eſſet Hieroſolymam profecturus, ipſe pro remedio animæ ſuæ, & animæ Mathildis uxoris ſuæ aſſignauit 15. libras annui redditus apud Mellentum, & poſuit eas in noſtrâ, & eiuſdem Mathildis diſpoſitione, vt eas aſſignaremus & conferremus prout videremus expedire. Conſilio itaque bonorum virorum aſſignauimus eas & contulimus eas in perpetuum Eccleſiæ de Porrois. Præterea cùm dicta Mathildis acquiſiuiſſet quoſdam redditus apud Galardum ſcilicet tertiam partem in molendino Herchenous, & dimidiam partem in molendino Diuitis-burgi, & quartam partem in molendino de Fretenal, conceſſit in perpetuam eleemoſynam eidem Eccleſiæ decem modios bladi annui redditus in prædictis redditibus molendinorum iam dictorum, abſque omni exactione & molendinorum reparatione, percipiendos ad menſuram de Galardon, bladi videlicet rationabilis quale molendina lucrarentur. Ita quòd ſi vnum vel duo prædictorum molendinorum aliquo caſu, quòd auertat Deus, in ruinam redigantur, de redditu molendini ſuperſtitis prout poterit ſufficere prædictæ Eccleſiæ ſuper decem modiis, ſatisfiet. Hanc autem aſſignationem & donationem ſuper dictâ pecuniâ, & memorato blado præfatæ Eccleſiæ factam laudauerunt, & fide interpoſitâ conceſſerunt Buchardus & Matthæus fratres ſcilicet filij prænominatorum Matthæi & Mathildis. Matthæus etiam dominus Montiſmorenciaci de cuius feodo mouebant præfatæ quindecim libræ eandem aſſignationem laudauit & conceſſit. In cuius rei teſtimonium de conſenſu eiuſdem Mathildis & filiorum ſuorum præſentem cartam ſigilli noſtri fecimus impreſſione*
1206. *muniri. Actum anno Domini* MCCVI.

Secundũ quod recenſetur n. 179 p. 67. Odo Dei gratiâ Pariſienſis Epiſcopus. Nouerint vniuerſi quòd Guido dominus Caproſiæ, recognouit in præſentiâ noſtrâ ſe vendidiſſe pro octies viginti libris Pariſienſibus nouellæ Domui de Porrois molendinum quod ipſe habebat apud Germeuillam, & terram, & pratum quod habebat iuxta prædictum molendinum, & pratum quod magna roſchia vocatur, quod habebat ſub molendino, & boſcum ſuum propè Porrois ſitum ex alterâ parte riui ſicut ſigna & metæ determinant; & feodum ſuum conceſſit eidem domui acquirendum, ſicut termini & metæ demonſtrant, ſi poterit ab eis acquirere qui habent dominium. Conceſſit etiam animalibus prædictæ domus abſque capris paſcua in communibus nemoribus, nec pecora domus alia nemora Guidonis ſecta poterunt intrare infra quinquennium, niſi ſicut communitas terræ intrabit, niſi ſpecialiter hoc conceſſerit idem Guido, & ſi ipſe vel hæres ſuus velit eſſartare nemora ſua, prædicta domus non poterit reclamare. Hoc conceſſit & laudauit Auelina vxor eiuſdem Guidonis, & tam ipſe quàm ipſa fidem dedit de ferendâ garentiâ. In cuius rei teſtimonium de voluntate dicti Guidonis præſentem cartam fieri fecimus, & ſigillo noſtro muniri. Actum anno
Domini 1207. menſe Auguſto. Ter- 1207.
tium recitatur num. 230. in hæc verba. Ego Guido dominus Caproſiæ, notum facio, quòd nouellæ domui de Porrois pro octies viginti libris Pariſienſibus, vendidi molendinum quod habebam apud Germeuillam, & terram, & pratum quod habebam iuxta molendinum, & pratum quod habebam ſub molendino quod pratum Rochia appellatur, &c. boſcum meum propè Porrois ſitum ex alterâ parte riui, ſicut ſigna & metæ determinant & feodum meum conceſſi acquirendum, ſicut termini & metæ demonſtrant, ſi poterit ab eis acquirere qui habent dominium. Domus autem prædicta non habebit capras quæ nemora mea intrent, nec alia pecora domus infra quinquennium nemora mea ſecta, niſi ſicut communitas terræ intrabunt, niſi ſpecialiter hoc concedam. Hæc conceſſit & laudauit Auelina vxor mea, & tam ego, quàm ipſa de ferendâ garendiâ fidem dedimus in manu domini Odonis Epiſcopi Pariſienſis; quod vt ratum ſit præſentem cartam ſigillo meo muniui. Actum anno Domini 1207. menſe Auguſto.

Anno verò 1208. Simon Montiſ- 1208.
fortis Comes, qui ſancti martyriſque nomine à primis Albigenſium Hiſtoriæ Scriptoribus appellatur, cùm hæc

illi religioſa domus, quæ quatuor ad A
ſummum leucis à Monteforti diſtat,
innotuiſſet, ad ædificationes religio-
ſis inſtitutis neceſſarias ipſi conceſſit
totum vſuarium in communi foreſtâ
Aquilinæ, ſcilicet viuum nemus ad
ædificandum, & mortuum ad com-
burendum, & panagium pecorum
in defenſis & alibi, & vnum mo-
dium bladi in grangiâ de Meriaco.
Hæc verba à Ioanne Montisfortis
Comite, (is erat magni illius Si-
monis nepos) in inſtrumento anno
1248. perſcripto commemorantur, in
quo hoc donum à patre & anteceſſo- B
ribus ſuis in hanc domum profectum
eſſe apertè profitetur. Pater huic A-
malricus fuit Montisfortis Comes,
idémque Galliæ Conſtabularius, auus
verò Simon Montisfortis, qui fortis
Comitis nomen promeruit; & hæc
beneficia in illud cœnobium contu-
1209. lit, antequam anno 1209. ad ſacram
illam expeditionem in Albigenſes
proficiſceretur, quâ tantam in orbe
Chriſtiano gloriam conſequutus eſt,
cuiúſque Dux continenter fuit, vſ-
quedum anno Chriſti 1216. ſangui-
nem ipſe ſuum pro Chriſti & Eccle-
ſiæ causâ profunderet. Ex hoc viuo C
nemore Montisfortis ſyluæ, quæ ea-
dem Aquilina dicta eſt, materies om-
nis ad omnes huius monaſterij ædifi-
cationes exciſa eſt ab anno 1208. ad
annum 1248. vt probatur tabularum
inſtrumento CCLIV. anno 1231. vbi
» hoc profitetur dominus de Marly, ſe
» domos nouas in quibus habitat apud
» Porrois, in terrâ Abbatiæ de Porrois
» ædificaſſe, & ligna ſiue merrenum
» quibus dictæ domus ædificatæ fue-
» rant, ſe in vſagio quod dicta Abba-
» tia habere dinoſcitur in foreſtâ Aqui-
» linæ recepiſſe. Quibus verbis hoc vi- D
ui nemoris ius olim iſti monaſterio ab
illo Simone Albigenſium domitore
conceſſum nominatim deſignat: ne-
pos autem illius Ioannes Comes Mon-
1248. tisfortis anno 1248. Religioſas illas
virgines adduxit, vt hoc iure ac cæ-
teris aliis decederent, & pro eo 240.
agri iugera permutationis nomine ac-
ciperent quæ duabus leucis à Regis
Portu, & totidem à Monteforti di-
ſtantia, & iuxta Perretum ſita etiam-
num ab hoc cœnobio poſſidentur.
Huius commutationis verba hæc ſunt
in vetuſto originali tabularum eius
monaſterij 260. p. 102. OMNIBVS

præſentes literas inſpecturis, Ioannes Comes Montisfortis ſalutem in Domino. Nouerint vniuerſi quòd ego ob remedium animæ meæ, & prædeceſſorum meorum de aſſenſu & voluntate Ioannæ vxoris meæ do, & concedo ex nunc & in perpetuum in puram & perpetuam eleemoſynam religioſis mulieribus Abbatiſſæ & Conuentui Portus Regis, Ciſtercienſis Ordinis, Pariſienſis diœceſis, & earum monaſterio ducenta & quadraginta arpenta terræ quæ habebam in vno tenenti contigua ex vnâ parte territorio chemini Perreti, ex aliâ parte nemori quinque fratrum, ex aliâ terris leproſorum de Eſſartis Regis, & ex aliâ terris Roberti de Bachiualle, & Guidonis Parcheri de Gambes, ab eiſdem Abbatiſſâ & Conuentu, & earum monaſterio ex nunc & in perpetuum tenenda & poſſidenda libera & quieta abſque aliquo onere cenſuali, coſtumâ, ſeruitio, & redibitione. Inſuper autem do & concedo dictis monialibus in puram & perpetuam eleemoſynam quantum ad dictum locum pertinet vſuarium mortui nemoris in communi foreſtâ Aquilinæ ad comburendum, & paſturam animalium & pecorum per communem foreſtam Aquilinæ, vbi habent alij conſuetudinarij extra defenſa. Pro hâc autem donatione, mihi & hæredibus meis ex nunc & in perpetuum dictæ moniales quitauerunt totum vſuarium quod habebant in communi foreſtâ Aquilina, ſcilicet viuum nemus ad ædificandum, & mortuum ad comburendum, & panagium porcorum quod ipſa habebant in defenſis meis, & alibi, & inſuper vnum modium bladi quod habent in grangiâ meâ de Meriaco, quæ omnia habebant & tenebant ex donatione patris mei & anteceſſorum meorum. Et promitto eiſdem Abbatiſſæ & conuentui quòd contra dictam eleemoſynam non veniam in futurum, & dictas terras liberas & quietas ſecundùm quod prædictum eſt, garantizabo & liberabo in manu mortuâ, bonâ fide ad vſus & conſuetudines Franciæ eiſdem Abbatiſſæ & conuentui, & monaſterio earumdem. Retineo autem ibi omnes iuſtitias ad Baroniam pertinentes, videlicet multri, rapti, occiſionis & furti, & etiam omnem iuſtitiam ſanguinis. Volo tamen quòd dictæ moniales habeant ſimplicem melleiam in fratribus & ſeruientibus ſuis ibi commorantibus, ſine ſanguinis effuſione, & membrorum deformatione. In cuius rei teſtimonium præſentes literas ſigilli mei munimine feci communiri. Actum anno Domini MCCXLVIII. *menſe Iulij.* Huic 1248.

verò commutationi acceſſit auctoritas
S. Ludouici Francorum Regis quæ
in tabularum inſtrumento 262. habe-
tur expreſſa, ac Montisfortis Comitis
donationem memoratam confirmat
apud Aquas mortuas, anno Incarna-
» tionis 1248. menſe Augusti, regni
» anno 22. aſtantibus in palatio noſtro
» quorum nomina ſuppoſita ſunt & ſi-
» gna Dapifero nullo. Signum Stepha-
» ni Buticularij, Ioannis Camerarij,
» Imberti Conſtabularij, data vacante
» Cancellariâ. Eandem etiam Ioannes
Sueſſionum Comes, raram habet in-
1256. ſtrumento an. 1256. perſcripto, & do-
num in excambium factum appellat.
» Quæ omnia, inquit, cariſſimus frater
» noſter Ioannes bonæ memoriæ quon-
» dam Comes Montisfortis dedit &
» conceſſit prædictis monialibus in ex-
» cambium.

Secundum porrò locum inter huius
monaſterij conditores cùm Odone,
& poſt Odonem obtinent Buchardus
Monmorancius I. dominus de Mar-
ly, itémque frater eius Matthæus de
Marly dynaſta de Lay, ambo Mat-
thæo Monmorancio & Mathilde ſu-
pradictâ geniti. Antiquiſſima illorum
beneficia poſt illa Odonis in tabulis
habentur, nonnulla quidem an. 1204.
& alia poſteriùs. Primum quod ta-
» bularum 188. extat num. 70. EGO
» Salomon Decanus Caſtrifortis. No-
» tum facio omnibus præſentes literas
» inſpicientibus, quòd dominus Paga-
» nus de Vrxinis & vxor eius, dede-
» runt Domino & Eccleſiæ S. Mariæ
» de Porrois pro remedio animæ ſuæ,
» & animarum anteceſſorum ſuorum,
» totam terram quam habent ad præ-
» dictum locum de Porrois propè aquam
» in bonâ pace in perpetuum poſſiden-
» dam. Hoc autem filij eorum & filiæ
» laudauerunt, & prænominatam ter-
» ram iamdictæ Eccleſiæ bonâ fide con-
» ceſſerunt. Huius donationis teſtes
» ſunt hi: Salomon Decanus Caſtrifor-
» tis, & dominus Garinus, domina Ma-
» thildis de Malliaco, Buchardus filius
» eius, & Matthæus frater eius. Vt au-
» tem hoc firmum & inconcuſſum ha-
» beatur, ego Salomon Decanus Caſtri-
» fortis præſenti paginæ ſigillum meum
» appoſui. Actum eſt hoc anno gratiæ
» MCCIV. menſe Auguſto. Secundum
» quod 82. pag. 28. EGO *Buchardus
dominus Malliaci notum fieri volo, quòd
ego de aſſenſu Mathildis vxoris meæ pro
animâ patris mei & matris meæ, & pro
ſalute meâ dedi Domui Porregij 36 ar-
penta nemoris quod dicitur Molerets, in eâ
parte quæ propinquior eſt præfatæ domui;
ex vtráque parte viæ liberè & quietè poſ-
ſidenda. Ita quòd 20. ſolidi cenſuales an-
nuatim reddentur mihi & hæredibus meis
in craſtino feſtiuitatis S. Dionyſii pro eo-
dem nemore. Quod vt ratum in perpe-
tuum habeatur, ſigilli mei munimine ro-
boraui. Actum an. Domini* MCCIX. Ter-
tium quod 83. num. 28. NOVERINT »
vniuerſi quòd ego Buchardus domi- »
nus Malliaci, & Mathildis vxor mea »
pro remedio animarum noſtrarum, & »
patrum & matrum, & amicorum no- »
ſtrorum dedimus domui de Porrois »
in perpetuam eleemoſynam, quicquid »
poſt primam donationem poſſideba- »
mus in nemore de Molerets quòd per- »
tinebat ad hæreditatem ipſius, vſque »
ad magnam viam quæ vocatur la Che- »
uée de Bulloher, quæ diuidit dictum »
nemus de deffes de Romeuillâ. Ita »
tamen quòd dicta domus de Porrois »
annuatim nobis perſoluet in feſto S. »
Dionyſij 20. ſolidos Pariſienſes cen- »
ſuales. Si verò prænotata domus de »
Porrois in terrâ noſtrâ 10. arpenta »
vinearum emptione, vel donatione, »
vel alio quocunque modo acquirere »
potuerit, conceſſimus ſupradictæ do- »
mui ea in pace poſſidere ſine coactio- »
ne vendendi. Hanc autem eleemo- »
ſynam eadem Mathildis vxor mea in »
præſentiâ magiſtri Huaudi, & magi- »
ſtri Stephani Archidiaconorum Pari- »
ſienſium fide interpoſitâ ſe in perpe- »
tuum garentire promiſit: quod vt ra- »
tum in poſterum perſeueret, ſigilli »
mei munimine præſentes literas ro- »
boraui. Actum anno gratiæ MCCXIV. »

Cæterùm poſt demortuum Odonem, à
quo hæc religioſa domus fundata eſt,
nobilis illa Mathildis Matthæi Mon-
morancij vidua, & illius filij duo Bu-
chardus & Matthæus cùm hoc cœ-
nobium ſatis inſtructum & ornatum
eſſe perſpicerent, vt in eo Abbatiſſa
conſtitueretur: hac de re cùm Petro
Epiſcopo Pariſienſi, Galterij Franciæ
Camerarij filio diligenter egerunt.
Is verò & deceſſoris ſui thronum, ſic
eiuſdem etiam animum in hanc do-
mum ab ipſo conditam obtinens an-
no 1214. eius adminiſtrandæ formam
conſtituit, idque ſolemni inſtrumen-
to quod in inſignibus Pariſienſis Epiſ-
copi manuſcriptis tabulis penes cla-

tiſſimos & eruditiſſimos Puteanos fratres Regiæ Bibliothecæ Cuſtodes ſeruatis ad hanc ætatem vſque permanſit, cuius hæc verba ſunt. Petrvs *Dei gratiâ Pariſienſis Epiſcopus omnibus præſentes literas inſpecturis, ſalutem in Domino. Notum facimus quòd nos volumus & concedimus quòd apud* Porrois *ſiat Abbatiſſa mulierum Ciſtercienſis Ordinis, quæ Abbatiæ Vallium Sernay ſit ſubiecta. Saluo tamen in omnibus iure Epiſcopi & Eccleſiæ Pariſienſis, necnon & ſaluis priuilegiis, & libertatibus à ſede Apoſtolicâ Ordini Ciſtercienſi conceſſis. Actum anno Domini 1214. menſe Martio, Pontificatus noſtri anno 7.* Ex iſto celeberrimo inſtrumento patet hanc religioſam domum, quæ propterea quòd erat ab Epiſcopo Pariſienſi condita, huius Eccleſiæ Epiſcopos præcipuo quodam titulo Patres habebat, nunquam ab iis vt complures alias Ciſtercienſis Ordinis rectioni, & poteſtati penitùs eſſe permiſſam, ſed ſpeciatim ſubiectam Vallium Sernay Abbati, quod monaſterium à Portu Regis duabus leucis abeſt, & id temporis Epiſcopi Pariſienſis auctoritati parebat. Notum eſt enim omnia olim Ciſtercienſis Ordinis monaſteria propriis quæque Epiſcopis paruiſſe, & hanc eſſe antiquiſſimam huius Ordinis inſtitutionem, & germanam S Bernardi mentem, qui hoc in præcipuis religioſæ humilitatis officiis ducebat eſſe, vt diuinæ & hierarchicæ auctoritati quàm Epiſcopi à Chriſto tanquam Apoſtolorum ſucceſſores acceperunt, ſubiectos ſe monachi exhiberent. Quin etiam priuilegia à Romanis Pontificibus Eccleſiæ Pariſienſi & eius Epiſcopis conceſſa, & in tabulis eiuſdem Eccleſiæ perſcripta, monaſterium Vallium-Sernay conceptis verbis teſtantur in Epiſcoporum Pariſienſium poteſtate fuiſſe. En illorum concepta verba : Ius etiam Epiſcopale in ſubſcriptis Abbatiis & earum parrochiis, ſeu parrochianis omnibus, videlicet in Abbatiâ Latiniacenſi, in Abbatiâ Foſſatenſi, in Abbatiâ S. Maglorij, in Abbatiâ S. Victoris, in Abbatiâ Vallis S. Mariæ, in Abbatiâ de Sarneiâ, in Abbatiâ Heriuallis, in Abbatiâ Hermeriarum &c. Hâc Epiſcopi Pariſienſis conſtitutione factum eſt, vt non Ciſtercienſis, verùm Abbas Vallium-Sernay Patris & Rectoris munere in illam Virginum familiam, ſub Epiſcopi tamen auctoritate fungeretur; & eam ob rem in multis tabularum inſtrumentis nominatim dicitur Pater Monialium Portus Regis, auctoritatem habens in illius Eccleſiæ dilectas in Chriſto filias. Quamobrem hæc ſacrarum Virginum familia quamuis eſſet Ordinis Ciſtercienſis, in primâ tamen ſui conſtitutione vt ab Epiſcopis Pariſienſibus condita, ſic eorumdem fuit poteſtati ſubiecta, quemadmodum expreſſis verbis primarium illud Petri Epiſcopi inſtrumentum teſtificatur, quod inſtitutum annis plus quadraginta obtinuit. Sed inter illius cœnobij documenta non eſt vel illuſtrius aliud, vel ſanctius decreto ſummi Pontificis Honorij 3. anno 1233. ad hanc Virginum ſocietatem nominatim ſcripto, ex quo tum illud conſtat Oecumenico Concilio Lateranenſi, quòd anno 1215. celebratum eſt, inſtitutionem eius antiquiorem eſſe : tum etiam illam in Epiſcopi proprij ditione ac poteſtate fuiſſe : id enim in Pontificis decreto conceptis verbis expreſſum habetur; idque iuris Epiſcopo fuiſſe declaratur, vt illius cœnobij altaria conſecraret, vaſa, veſtes, ac ipſas demum Virgines benediceret; Quibus iiſdem muneribus ipſe Odo & eius ſucceſſores multis ante illud decretum annis functi fuerant : ac præterea eligendæ Abbatiſſæ liberam facultatem ſacris Virginibus conſeruat, confirmátque libertates & immunitates à prædeceſſoribus ſuis Romanis Pontificibus Ordini earum nempe Ciſtercienſi conceſſas. En reſcriptum. 1233.

Honorivs Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ monaſterij de Portu Regis, Ciſtercienſis Ordinis, eiúſque ſororibus tam præſentibus quàm futuris regularem vitam profeſſis. In Chriſto religioſam vitam eligentibus Apoſtolicum conuenit adeſſe præſidium, ne fortè cuiuſlibet temeritatis incurſus, aut eos à propoſito reuocet, aut robur quòd abſit ſacræ religionis infringat. Eapropter dilectæ in Chriſto filiæ veſtris iuſtis poſtulationibus clementer annuimus, & præfatum monaſterium S. Dei genitricis & Virginis Mariæ de Portu Regis in quo diuino eſtis obſequio mancipatæ, ſub B. Petri & noſtrâ prote-

„ ctione ſuſcipimus, & præſentis ſcri- A
„ pti priuilegio communimus. In pri-
„ mis ſiquidem ſtatuentes, vt Ordo mo-
„ naſticus qui ſecundùm Dominum &
„ B. Benedicti Regulam atque inſtitu-
„ tionem Ciſtercienſium fratrum in eo-
„ dem monaſterio inſtitutus eſſe dinoſ-
„ citur, perpetuis ibidem temporibus
„ inuiolabiliter obſeruetur. Prætereà
„ quaſcunque poſſeſſiones, quæcunque
„ bona idem monaſterium in præſentia-
„ rum iuſtè ac canonicè poſſidet, aut
„ in futurum conceſſione Pontificum,
„ largitione Regum vel Principum,
„ oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis B
„ modis præſtante Domino poterit a-
„ dipiſci, firma vobis, & eis quæ vo-
„ bis ſucceſſerint & illibata permaneant,
„ in quibus hæc propriis duximus ex-
„ primenda vocabulis. Locum ipſum
„ in quo præfatum monaſterium ſitum
„ eſt cùm omnibus pertinentiis ſuis, &
„ alias poſſeſſiones veſtras, cùm pratis,
„ vineis, terris, nemoribus, vſuagiis
„ & paſcuis in boſco & plano, in aquis
„ & molendinis, in viis & ſemitis, &
„ omnibus aliis libertatibus & immuni-
„ tatibus ſuis. Sanè laborum veſtrorum
„ de poſſeſſionibus habitis ante Conci-
„ lium generale, ac etiam noualium C
„ quæ propriis manibus aut ſumptibus
„ colitis, ſiue de hortis & virgultis, &
„ piſcationibus veſtris, vel de veſtro-
„ rum animalium nutrimentis, nullus à
„ vobis decimas exigere vel extorque-
„ re præſumat. Liceat quoque vobis
„ perſonas liberas & abſolutas è ſeculo
„ fugientes ad conuerſionem recipere,
„ ac eas abſque conditione aliquâ reti-
„ nere. Prohibemus inſuper vt nulli ſo-
„ rorum veſtrarum poſt factam in veſtro
„ monaſterio profeſſionem fas ſit ſine
„ Abbatiſſæ ſuæ licentiâ de eodem lo-
„ co diſcedere, diſcedentem verò abſ-
„ que communium literarum veſtrarum D
„ cautione nullus audeat retinere. Il-
„ lud diſtrictiùs inhibentes, ne terras
„ ſeu quodlibet beneficium Eccleſiæ
„ veſtræ collatum, liceat alicui perſo-
„ naliter dari, ſiue alio modo alienari
„ abſque conſenſu totius Capituli, vel
„ maioris aut ſanioris partis ipſius. Si
„ quæ verò donationes vel alienationes
„ aliter quàm dictum eſt factæ fuerint,
„ eas irritas eſſe cenſemus. Inſuper au-
„ ctoritate Apoſtolicâ inhibemus, ne
„ vllus Epiſcopus vel quælibet alia per-
„ ſona ad ſynodos vel conuentus foren-
„ ſes vos ire, vel iudicio ſeculari de ve-

ſtrâ propriâ ſubſtantiâ vel poſſeſſioni- „
bus veſtris ſubiacere compellat, nec „
ad domos veſtras causâ ordines cele- „
brandi, causâ tractandi, vel aliquos „
conuentus publicos conuocandi veni- „
re præſumat, nec regularem electio- „
nem Abbatiſſæ veſtræ impediat, aut „
de inſtituendâ, vel remouendâ eâ „
quæ pro tempore fuerit, contra ſtatu- „
ta Ciſtercienſis Ordinis ſe aliquate- „
nus intromittat. Pro conſecrationi- „
bus verò altarium vel Eccleſiarum, ſi- „
ue pro oleo ſancto, vel quolibet alio „
Eccleſiaſticu ſacramento nullus à vo- „
bis ſub obtentu conſuetudinis, vel a- „
lio modo quicquam audeat extorque- „
re, ſed hæc omnia gratis vobis Epiſ- „
copus diœceſanus impendat, alioquin „
liceat vobis quemcunque malueritis „
Catholicum adire Antiſtitem gratiam „
& communionem Apoſtolicæ ſedis „
habentem, qui noſtrâ fretus auctori- „
tate vobis quod poſtulatur impendat. „
Quòd ſi ſedes diœceſani Epiſcopi for- „
tè vacauerit, interim omnia Eccleſia- „
ſtica ſacramenta à vicinis Epiſcopis „
accipere liberè & abſque contradi- „
ctione poſſitis, ſic tamen vt ex hoc in „
poſterum propriis Epiſcopis nullum „
præiudicium generetur. Quia verò „
interdum propriorum Epiſcoporum „
copiam non habetis, ſi quem Epiſco- „
pum Romanæ ſedis vt diximus gra- „
tiam & communionem habentem, & „
de quo plenam notitiam habeatis per „
vos tranſire contigerit, ab eo benedi- „
ctiones vaſorum & veſtium, conſecra- „
tiones altarium, benedictiones mo- „
nialium auctoritate Apoſtolicæ ſedis „
recipere valeatis. Porrò ſi Epiſcopi, „
vel alij Eccleſiarum Rectores in mo- „
naſterium veſtrum, vel perſonas ini- „
bi conſtitutas, ſuſpenſionis, excom- „
municationis, vel interdicti ſenten- „
tiam promulgauerint, ſiue etiam in „
mercenarios veſtros pro eo quod de- „
cimas, ſicut dictum eſt, non perſolui- „
tis, ſiuè aliquâ occaſione eorum quæ „
ab Apoſtolicâ benignitate vobis in- „
dulta ſunt, ſeu benefactores veſtros „
pro eo quòd aliqua vobis beneficia „
vel obſequia ex caritate præſtiterint, „
vel ad laborandum adiuuerint in illis „
diebus in quibus vos laboratis, & a- „
lij feriantur, eandem ſententiam pro- „
tulerint, ipſam tanquam contra ſedis „
Apoſtolicæ indulta prolatam duxi- „
mus irritandam. Nec literæ vllæ fir- „
mitatem habeant, quas tacito nomi- „

„ ne Ciſtercienſis Ordinis & contra te- A „ norem Apoſtolicorum priuilegiorum „ conſtiterit impetrari. Præterea cùm „ commune interdictum terræ fuerit, li- „ ceat vobis nihilominus in veſtro mo- „ naſterio excluſis excommunicatis, in- „ terdictis diuina officia celebrare. Pa- „ ci quoque & tranquillitati veſtræ pa- „ ternâ in poſterum ſollicitudine pro- „ uidere volentes auctoritate Apoſtoli- „ câ prohibemus, vt infra clauſuras lo- „ corum ſeu grangiarum veſtrarum nul- „ lus rapinam ſeu furtum facere, ignem „ apponere, ſanguinem effundere, ho- „ minem temerè capere vel interficere, „ ſeu violentiam audeat exercere. Præ- B „ tereà omnes libertates & immunita- „ tes à prædeceſſoribus noſtris Roma- „ nis Pontificibus Ordini veſtro con- „ ceſſas, necnon libertates & exemptio- „ nes ſecularium exactionum à Regi- „ bus vel Principibus, vel aliis fideli- „ bus rationabiliter vobis indultas au- „ ctoritate Apoſtolicâ confirmamus, & „ præſentis ſcripti priuilegio commu- „ nimus. Decreuimus ergo vt nulli om- „ nino hominum liceat præfatum mo- „ naſterium temerè perturbare, aut eius „ poſſeſſiones auferre, vel ablatas reti- „ nere, minuere, ſeu quibuſlibet vexa- C „ tionibus fatigare, ſed omnia integra „ conſeruentur eorum pro quorum gu- „ bernatione ac ſuſtentatione conceſſa „ ſunt vſibus omnimodis profutura, ſal- „ uâ ſedis Apoſtolicæ auctoritate. Si „ qua igitur in futurum Eccleſiaſtica „ ſecularíſue perſona hanc noſtræ con- „ ſtitutionis paginam ſciens contra eam „ temerè venire tentauerit, ſecundò „ tertióue commonita, niſi reatum ſuum „ congruâ ſatisfactione correxerit, po- „ teſtatis honorîſque ſui careat digni- „ tate, ream ſe diuino iudicio exiſtere „ de perpetratâ iniquitate cognoſcat, & „ à ſacratiſſimo corpore & ſanguine D „ Dei & Domini Redemptoris noſtri „ Ieſu Chriſti aliena fiat, atque in ex- „ tremo examine diſtrictæ ſubiaceat vl- „ tioni. Cunctis autem eidem loco ſua „ iura ſeruantibus ſit pax Domini no- „ ſtri Ieſu Chriſti, quatinus hîc fru- „ ctum bonæ actionis percipiant, & a- „ pud diſtrictum iudicem præmia æter- „ næ pacis inueniant. Amen. Amen. „ Datum Laterano per manum Guido- „ nis Capellani Domini Papæ 15. Ca- „ lendas Februarij, Indictione XI. In-
1223. „ carnat. Dominicæ anno MCCXXIII. „ Pontificatus verò Domini Honorij

Papæ III. anno ſeptimo. Reges Fran- „ ciæ ſuis diplomatibus & donis hanc domum Portus Regis quoque affece- runt, vti ex ſequentibus patet. n. 139. Philippus *Dei gratiâ Francorum Rex. Nouerint vniuerſi præſentes pariter & futuri, quòd eleemoſynam quam Simon de Brayâ Clericus fecit Abbatiſſæ & Conuentui monialium de Porrois, de quadam domo ſuâ ſitâ Pariſius in Halis in cenſiuâ noſtrâ quæ fuit Hugonis Petrary, volumus & ratam habemus, & vt perpetuam robur obtineat ſaluo cenſu noſtro eiuſdem domus & burgeſiâ noſtrâ, & ſaluo iure & iuſtitiâ noſtrâ, præſentem paginam ſigilli noſtri auctoritate roboramus. Actum Pariſius anno Domini* MCCXIX. *menſe Februario.* num. 6. in eodem cartulario Portus Regis hæc tabula reperitur. Lvdovicvs Dei gratiâ Fran- „ corum Rex. Vniuerſis præſentes li- „ teras inſpecturis ſalutem. Noueritis „ nos cartam dilecti & fidelis noſtri Bu- „ chardi de Malliaco vidiſſe in hæc „ verba: Ego Buchardus dominus de „ Malliaco vniuerſis præſentes literas „ inſpecturis, notum facio quòd ego „ de voluntate Mathildis vxoris meæ, „ & Theobaldi filij mei primoge- „ niti & aliorum filiorum meorum, „ dedi & conceſſi in puram eleemoſy- „ nam pro ſalute animæ meæ, patris „ mei & matris meæ, & anteceſſorum „ meorum, & amicorum, monialibus „ Porregij terram meam de Chahen- „ gnai, quam teneo de Petro Galteri „ de Eſcroniis ad cenſum pro quinde- „ cim ſolidis annuatim in feſto S Re- „ migij reddendis in perpetuum, liberè „ & pacificè poſſidendam. Prædicta au- „ tem terra ſita eſt inter terram dicti „ Petri, & terram domini Heruei de „ Galardone ſicut metæ diuidunt ex „ vtrâque parte. Supradictæ verò mo- „ niales dicto Petro 15. ſolidos ad fe- „ ſtum S. Remigij perſoluent annuatim, „ ſicut ego perſoluebam. Vt hoc autem „ ratum & inconcuſſum permaneat præ- „ ſens ſcriptum ſigilli mei munimi- „ ne roboraui. Actum anno Domini „ MCCXXIV. menſe Iulio. Nos autem „ ad ipſius prædicti Buchardi petitio- „ nem, eleemoſynam prædictam, ſicut „ ſuperiùs annotatur, ſaluo omni iure „ ratam habemus, & ſigilli noſtri mu- „ nimine roboramus. Actum in obſi- „ dione Rupellæ anno Domini 1224. „ menſe Iulio. Lvdovicvs Dei „ gratiâ Francorum Rex. Vniuerſis Bal- „

» liuis & Præpoſitis ſui. ad quos literæ
» præſentes peruenerint ſalutem. Man-
» damus vobis quatinus vniuerſas res
» dilectarum noſtrarum in Chriſto mo-
» nialium de Porrois Ciſterctenſis Or-
» dinis in balliuiis veſtris conſtitutas
» cuſtodiatis & defendatis, non per-
» mittentes quod rebus ipſarum vbi po-
» teſtatem habeatis, grauamen, mole-
» ſtia, ſiue iniuria inferatur. Imò ſi ipſæ
» vel earum nuntij ad vos pro iure ſuo
» poſtulando acceſſerint, ius plenum
» & ita marurum faciatis quòd non de-
» beant conqueri de vobis. Actum an-
» no Domini 1239. menſe Maio. In
eodem tabulario num. 236. reperitur
hoc diploma. Lvdovicvs *Dei
gratiâ Francorum Rex. Vniuerſis præſen-
tes literas inſpecturis ſalutem in Domino.
Notum facimus quòd nos volumus & con-
cedimus quòd moniales Portus Regis Ci-
ſtercienſis Ordin. vinum, bladum & alios
fructus & exitus terrarum ſuarum poſſint
per tota pedagia noſtra tam per terram
quàm per aquam ducere liberè & quietè
ſine pedagio & coſtumâ, ſaluo tamen iure
alieno. Inſuper cùm genitor noſter bonæ
memoriæ Ludouicus Dei gratiâ Franco-
rum Rex, duos ſolidos & ſex denarios ſin-
gulis diebus dederit in eleemoſynam præ-
dictis monialibus capiendos in Præpoſitu-
râ noſtrâ Pariſius ad voluntatem ſuam.
Nos prædictum donum volumus & pieta-
tis intuitu ad perpetuitatem confirmamus.*
1244. *Actum Pariſius anno Domini 1244. men-
ſe Iunio.* Denique num. 264. extat
priuilegium regium eo contextu. In
» nomine ſanctæ & indiuiduæ Tri-
» nitatis amen. Ludouicus Dei gratiâ
» Francorum Rex. Notum facimus
» quòd nos ob remedium animæ noſtræ
» & animarum inclytæ recordationis
» Regis Ludouici genitoris noſtri, &
» cariſſimæ dominæ & matris noſtræ
» Blancæ Reginæ Francorum illuſtris
» Abbatiæ monialium de Porteſio Ci-
» ſtercienſis Ordin. damus, & conce-
» dimus in puram & perpetuam elee-
» moſynam 50. libras Turonenſes an-
» nui redditus in villâ quæ dicitur Monſ-
» martini, & ſi dicta villa non ſuffice-
» ret ad ſolutionem perficiendam dicta-
» rum 50. lib. annui redditus, cùm in
» eadem percipere debeat alias 50. li-
» bras ex dono noſtro Abbatia monia-
» lium de Theſauro Noſtræ Dominæ
» eiuſdem Ord. caperetur in villâ quæ
» Petituilla appellatur; quas videlicet
» villas habet & tenet dilectus & fide-

A lis noſter Matthæus de Malliaco ex »
dono & conceſſione felicis recorda- »
tionis Regis Philippi aui noſtri, & te- »
nebit & habebit toto tempore vitæ »
ſuæ, ac redditum ſimiliter dictarum »
50. librarum: ſimiliter & liberi eius »
poſt eum ſi quos habuerit in poſterum »
ex vxore ſuâ deſponſatâ: & hanc do- »
nationem fecimus ſaluo omni iure a- »
lieno, & hoc inſuper ſaluo & reten- »
to ſemper quòd ſi aliquando dictaret »
nobis conſcientia, quòd de dictâ villâ »
aliquibus reſtitutionem facere velle- »
mus, nobis liceret nonobſtante prædi- »
ctâ donatione. Quod vt perpetuæ ſta- »
B bilitatis robur obtineat præſentem pa- »
ginam ſigilli noſtri auctoritate, & re- »
gij nominis caractere inferiùs annota- »
to fecimus communiri. Actum Pari- »
ſius anno Domini 1248. menſe Iunio, » 1248.
regni verò noſtri 22. aſtantibus in pa- »
latio noſtro quorum nomina ſuppoſi- »
ta ſunt & ſigna, Dapifero nullo. Si- »
gnum Stephani Buticulatij, ſig. Ioan- »
nis Camerarij, Conſtabulario nullo, »
data vacante Cancellariâ. Cæterum »
in baſilicâ Portus Regis viſuntur quæ-
dam cœnotaphia familiæ Monmoran-
C ciæ toparcharum de Marliaco, Bur-
chardi 2. Marliacenſis dynaſtæ qui
obiit 7. Idus Martij 1267. & Marga-
ritæ de Leuis Matthæi 2. Franciæ
Cambellani coniugis, cuius hæc epi-
graphe ſepulchralis.

*Hic requieſcit ibi poſt cuius nomen habebis
Margareta fuit Matthæi Marliacenſis
Vxor, & hanc genuit generoſus Guido Le-
uienſis.
Sex parit iſta mares, vir obit, petit hæc
moniales
Intra clauſtrales eligit eſſe lares.
In requie multâ ſit nomine veſte ſepulta.
Luceat æternâ ſibi lux in pace ſupernâ,
Amen.*

Margareta prima Abbatiſſa Portus
D Regis, vti certò colligitur ex anti-
quiſſimis huius cœnobij inſtrumentis
hoc monaſterium ab an. 1214. rexit 1238.
vſque ad 1238.

Eremburgis ſecunda regimini præfi-
citur an. circiter 1240. obiit 4. Octo-
bris.

Petronilla c. an. 1243. ſucceſſit. 1243.

Amicia anno 1263.

Philippa memoratur in cartario Pa-
riſienſis Epiſcopatus in tabulâ Alipdis
de Caſtaneto monialis Portus Regis,
pro Guiardo fratre Armigero anno 1275.
1275.

Petronilla de Monſfort 2. quæ in obi- (A) tuario defuncta nominatur 5. Decembris.

Beatrix de Dreux 1318. in obituario mortua dicitur 15. Maij.

1325. *Philippa de Varennes* 1325. fato conceſſit 6. Decembris.

Anna in Necrologio quemadmodum & ſequentes abſque annorum & ordinis epochâ recenſetur.

Euſtachia obiit 26. Aprilis.

Iacoba 26. Decembris.

Tiphana 20. Maij.

Petronilla 3.

Guillelma defuncta 10. Iulij. (B)

Petronilla 4.

Epiphania de Leuis ex antiquâ familiâ dominorum de Leuis, quorum toparchia haud longè à Caproſiâ & Portu Regis diſſita eſt; viuendi finem fecit 19. Iulij ex mortuologio.

1458. *Ioanna de la Fin* circa an. 1458 per annos 58. Abbatiam adminiſtrauit: nepti tandem præfecturam ceſſit, & poſt abdicationem 10. annis vixit; humata in Portu Regis.

LA FIN. *Ioanna de la Fin* 2. quæ annis 48. rexit cœnobium: ſub eâ viguiſſe diſciplinam monaſticam ſatis tutis fundamentis conijcitur, & maximè quòd (C) iuxta Canonicum ius moniales gratis admitterentur, ſaltem ſine pactione; id teſtatur vetus inſtrumentum, quo ciuis Pariſienſis nonnulla donat Abbatiæ, quia duæ ſuæ filiæ gratuitò vota emiſerant: in necrologio commen-
„ datur dom. de la Fin iunior, quòd
„ pietate in Deum inſignis, erga reli-
„ gionem zelo ſuo commendabilis vi-
„ xerit, & collapſam in quodam Ordi-
„ nis ſui monaſterio diſciplinam reſti-
„ tuerit: Eius epitaphium ſub tumbâ planâ ſpectatur in Eccleſiâ è Gallico Latinè redditum: *Hic iacet nobilis & deuota Domina* IOANNA DE LA FIN (D) *humilis Abbatiſſa huius loci, quæ obiit 17.*
1558. *Maij 1558. & multa bona fecit huic Conuentui: Orate Deum pro eius animâ.*

N. de la Vallée præfuit annis 17.

BOVLLEHART Vn lion. *Ioanna de Bouſlehart* 3. filia Ioannis Regis Oeconomi, domini de Plateau la Vallée, ſeptem ſupra viginti annis gubernauit cùm tribus menſibus ab
1575. an. 1575. obiit 4. Iulij 1602. ſepulta in eadem Abbatiâ.

ARNAVLD *Maria Angelica Arnauld* Henrici Epiſcopi Andegauenſis ſoror, ex Coad-
1602. iutrice Ioannæ anno 1602. miniſterium ſuum adimplere cœpit; nam bellis ciuilibus cùm vitæ monaſticæ ſanctitas multùm detrimenti paſſa eſſet, eam conſentientibus tredecim quæ tantùm ſupererant monialibus reuocare ſtuduit anno 1609. & 1610. inde Maloduni Abbatiſſâ interdicto depoſitâ, hûc Maria à ſuperioribus mittitur 1618. eam domum vt adminiſtraret; ſed cùm huius cœnobij res non ita breui tempore componendas iudicaſſet, ſororem Catharinam Agnetem Arnauld ſuis vrgentibus meritis Coadiutricem nominauit anno ſequenti, vt eâ abſente Portum Re- (B) gis moderaretur. Interim ipſa Maloduni rebus ordinatis cum 1622. redi- 1622.
tum pararet, viginti moniales iuniores quas ad religionis habitum ſuſceperat, cùm à matre optimâ ægrè diuelli ſe paterentur, annuente Capitulo Portus Regis eas ſibi adiungi conſentit, quamuis librarum quingentarum dote ad vitam tantùm ſimul omnes fruerentur: aucta ergo hæc domus numero ſeptuaginta vſque monialium, cùm magnis incommodis Portum Regis ruri incolerent, pia domina fundationem Pariſiis obtulit, vt coloniâ deductâ, ſanctimonialium (C) domus à magno numero liberaretur: id ratum habuit Abbas Ciſtercienſis 1624. 16 Decemb. ſed Archiepiſcopo Pariſienſi non conſentiente duplicem domum propagari, annuit integram domum transferri, quod anno 1626. 14. Aug. peractum eſt in ſuburbio S. Iacobi, diplomate à Rege priùs impetrato menſe Decemb. 1625. quo Pariſiis monaſterium condi permittit. Regina verò Maria Medicea mater alio diplomate eiuſdem anni ſe Fundatricem & protectricem huius cœnobij declarauit, quæ omnia Senatuſconſulto Pariſienſi corroborantur 16. Februarij 1626. Pontifex ve- (D) 1626.
rò Vrbanus 8. hæc quoque rata habuit breui Apoſtolico, & Abbatiam à Ciſtercienſi iuriſdictione abſoluit, ac Epiſcopali penitùs ſubiecit 15. Iunij 1627. idq; Regis ſcripto & placito firmatur. Archiepiſcopus verò anno eodem poſſeſſionem huius monaſterij adipiſcitur. At cùm ſæpiùs inductis ad regimen cœnobij externis monialibus, inde rectè ordinata priùs diſſoluuntur, credidit Maria Angelica nihil eſſe magis è re ſui monaſterij, quàm ſi electio triennialis à Capitulo fieret Abbatiſſæ. Regina ergo

Medicea

Medicea monaſterium ingreſſa, auditâ monialium ſupplicatione id à Rege impetrauit è Rupellâ victore redu-
1629. ce, diplomate an. 1629. menſe Ianuario, quod inter acta publica magni Conſilij adſcribitur 20. Februarij. Menſe igitur Iulio Maria Angelica & Catharina Coadiutrix dignitate ſuâ abdicant ſe coram Officiali Archiepiſcopi, quo mandante precibus de more abſolutis eligitur ad triennium *Maria Genouefa de S. Auguſtino le Tardif.* quæ hac in domo vota emiſerat. Hoc tempore, ſuadente viro pietate & dignitate Eccleſiaſticâ illuſtri, noua domus ex monialibus Portus Regis propagatur, cultui addicta ſacroſanctæ Euchariſtiæ, ita vt noctu diúque coram aſſiduæ preces funderentur. Ludouicâ ergo Borboniâ Longæuillæ Ducisſâ fundatrice ab Vrbano 8. erectionis bulla obtinetur an. 1627. menſe Aug. quâ Mariæ Angelicæ nouæ domus inſtitutio commit-
1633. tebatur. Quod an. 1633. peregit, ac defunctâ Ludouicâ Borboniâ anteaquâ domui quâ inſtituerat dotem aſſignaret, Portum Regis repetere coguntur 1638. ne verò inſtitutum pietatis erga auguſtiſſimum Sacramentum deficeret, illud amplecti ſtatuunt vnà omnes, idque ab Innocentio 10. ſummo Pont. lubenter concedente obtinuerunt; & prætereà vt ea bona & reditus ac priuilegia conceſſa priori domui S. Sacramenti adiungerentur Portus Regis cœnobio. Id comprobat Archiepiſcopus Pariſienſis 9. Aprilis 1645. id confirmat Senatus 4. Iunij
1647. 1647. Vnde ab Archiepiſcopo commiſſo Officiali & Vicario ſuo Andreâ du Sauſſay 24. Octob. eodem anno ſolemni & pio apparatu moniales nigram ſcapularem veſtem ex more Ciſtercienſi, in albam cruce rubeâ ſignatam mutant, vt inde docerentur myſterium Euchariſtiæ, cuius cultui ſe totas mancipabant caritate, caſtitate, & baiulatione Crucis ab iis eſſe colendum. Ex eâ autem pecuniâ quæ à venditione monaſterij S. Sacramenti prouenerat, Eccleſia noua excitatur, quæ ab Archiepiſc. Pariſ. benedicitur ipſo die S. Trinitatis an.
1648. 1648 & ſanctiſſimo Sacramento ac B. Virgini conſecratur; ex quo cœpit hoc monaſterium S. Sacramenti nuncupari. Anno autem priore ab Archiepiſcopo conceſsâ facultate,

A Maria Angelica tunc Abbatiſſa triennialis antiquam domum ruri ab an. 1626. derelictam cùm ſacerdote qui Eccleſiam adminiſtrabat, repetit, & ex integro reſtituit monaſterium, Eccleſiam ac loca regularia: ab eo tempore, ibi eodem inſtituto, ſub eadem Abbatiſſâ vtraqueſocietas monialium numeroſâ ſobole amplificata, magno pietatis exemplo, & arctioris diſciplinæ obſeruantiâ floret.

S. Praiecti Ordinis S. Benedicti, diœceſis Nouiomenſis, in vrbem S. Quintini Viromanduorum Abbatialis domus tranſlata eſt an. 1475. *S. Preiet.* 1475.
B cùm à Ludouico XI. Rege Sanquitinum propugnaculis vallaretur. Abbates huius loci hi referuntur in libro Auguſtæ Viromanduorum illuſtratæ.

Garinus an. 1040. 1040.
Renerus 1047.
Vualdricus 1067.
Ricardus 1070. 1070.
Hubertus 1085.
Nanterus 1092.
Guarimbaldus 1108. 1108.
Heribertus 1130.
C *Vuarinus* 1138.
Hugo 1144. 1144.
Rainaldus I. 1158.
Eurardus 1171.
Gunthorus 1193. 1193.
Rainaldus 2. 1219. 1220. & 1255. in epiſtolâ Epiſcopi Ambianenſis.
R. 1274.
Ioannes I. 1283. 1283.
Ioannes 2. 1306.
Hermeus 1336.
Petrus 1367. 1367.
Ioannes Villeta 3. 1410.
Adam Paille 1420.
Ioannes 4. 1457. 1457.
D *Gualterus* an. 1475.
Abraham 1514.
Claudius 1539.

Præmonstratvm diœceſis Laudunenſis, Caput ſui Ordinis ſub Regulâ Auguſtinianâ Canonicorum fundatur 1120. à S. Norberto, Bartholomæo Laudunenſi Præſule locum aſſignante in ſyluâ Voſago, qui biennio poſt Eccleſiam dedicari de huius inſtitutione Albericus monachus in chronico. *Anno MCXIX. Ordo Pramonſtratenſis cœpit per virum mirabilem Dominum Norbertum, natione Teutonicum, & fundata eſt Eccleſia ſub Epiſcopo Bartholomæo in diœceſi Laudunenſi in* *Prémontré chef d'Ordre.* 1120.

præſentiâ viri nobilis Thomæ de Coucy, & filij eius Ingelranni : habet hic Ordo 350. Abbatias : de cuius primordiis Hermannus monachus lib. 3. de miraculis S. Mariæ Laudunenſis. At de Monaſterij Antiquitatibus volumen edidit ſingulari labore, Ioannes le Page, Theologus Pariſienſis Ordinis Syndicus in Bibliothecâ Præmonſtratenſi, vbi monaſteria, & vitæ Beatorum eiuſdem Ordinis recenſentur vnà cùm Abbatibus Generalibus ſerie ſequenti. Mauritius du Pré S. Ioannis Ambianenſis Canonicus eiuſdem Ordinis Præmonſtratenſis Annales breues opuſculo etiam vulgauit anno Domini 1645.

1. S. Norbertvs natus in Cliviâ parente Heriberto Comite de Genepe, & Haduige à Guiſiâ an. 1080. Epiſcopatum Cameracenſem recuſauit. Anno verò 1126. Romæ ab Honorio ſummo Pont. benignè ſuſceptus, Ordinis ſui confirmationem impetrat, dein apud Spiram eligitur Magdeburgenſis Archiepiſcopus an. 1126. vbi ab Vdone Litzenſi Epiſcopo ſacratur, cùm eſſet Legatus Theobaldi Campaniæ Comitis ad Engel
1134. bertum Carinthiacum : obiit 7. Iunij 1134.

2. B Hvgo i. Foſſenſis, diœceſis Cameracenſis primus Norberti diſcipulus, aſſumptus in Generalem an. 1129. ſub quo hic Ordo propagatur : obdormiuit 10. Februarij 1163.

3. Philippvs Remensis, Bel-
1170. læuallis Abbas, viuere deſiit 10. Ianuarii 1170.

4. Ioannes i. ex Abbate Belliloci, frater Comitis Briennenſis electus 1170.

5. Dodo ex Abbate Vallis-Secretæ abdicauit in gratiam ſequentis.

1192. 6. Hvgo ii. mortuus 21. Auguſti 1192.

7. Obertvs ex Abbate Vallis-Secretæ : denatus 12. Maij 1195. aliis 1192.

1195. 8. Galtervs deceſſit 1195.

9. Petrvs i. ex Abbate S. Iuſti reſignauit 4. Idus Octobris 1201. Ei
1198. ſcribit Innocentius 3. 1198. l. 2.

10. Baldvinvs Abbas Cartoori, obiit 1203.

11. Vermvndvs defecit 19. No-
1204. uemb. cùm ceſſiſſet 1204. poſt annum prælationis.

12. Vvillelmvs de S. Avdomaro i. Abbas Cuiſſiacenſis, depoſitus.

13. Robertvs i. Abbas Ardennæ in Neuſtriâ electus 1206. ceſſit poſt 1206.
tres annos & octo menſes præfecturæ.

14. Gervasivs Abbas Thenolienſis aſſumptus 9. Februarij 1209 fit deinde Sagienſis Epiſcopus in Normanniâ.

15. Conradvs Svevvs ex Abbate Vallis-Secretæ deponitur anno 1232.

16. Vvillemvs Anglvs ii. 1232.
circa an. 1232.

17. Hvgo iii. ex Priore Præmonſtratenſi difficillimis temporibus ſtrenuè ſe geſſit, mortem oppetiit 15. Cal. 1240.
Maij 1240.

18. Nicolavs de Abbatisvilla Abbas anteà S. Iodoci in nemore, vitam cùm meliore commutauit 11. Cal. Auguſti 1241. Romæ ſe- 1241.
pultus in S. Alexio.

19. Cono Abbas Branenſis ceſſit regimine Abbatiæ 1247. interiit 3. Nonas Octobris.

20. Ioannes de Rockignies ii. ex Abbate Clariſfontis, defungitur 29. Auguſti 1269. 1269.

21. Gverricvs Bvrgvndvs ex Abbate S. Mariani Autiſſiodorenſis, vitæ terminum attigit men- 1278.
ſe Decemb. 1278.

22. Ægidivs de Biervlis, S. Michaelis Antuerpienſis Archimandrita, reſignauit poſt regimen trium annorum.

23 Gvido ex Abbate Corneoli 1281. viuere deſiit 15. Ianuarij anno 1287.
1287.

24. Robertvs ii. Canonicus anteà Præmonſtratenſis, migrauit à ſæculo 20. Martij anno primo præfecturæ.

25. Gvillelmvs de Lovveignis ii. ex Abbate Cuiſſiacenſi ſucceſſorem admiſit 1304. 1304.

26. Adam de Crecy i. defecit in monaſterio S. Pauli Senonenſis 27. Octob. 1329. aliis 1327.

27. Adam de Vavsionies ii. ex Abbate Bucilienſi obiit 1333. 1333.
12. Octobris, & Præmonſtrati ſepultus iuxta Galteri Laudunenſis Epiſcopi tumulum.

28. Ioannes de Castillione ii. Bellouacenſis diœceſis morta-

litatem expleuit 11. Aprilis 1343. ætatis 70. regiminis 10.

29. IOANNES DE PARVO S. QVINTINO III. Abbas Vallis-Se-
1362. tenæ defunctus 28. Septemb. 1362. vt eſt in epitaphio ante ſummum altare.

Sancto Quintino de Paruo Io: vocitatus
Munere diuino quodam manſit nominatus.
Iſtius Eccleſiæ pius Abbas Canonicorum,
Forma pudicitiæ, lux Ordinis & via morū.
Cum tribus atq; . . . . vitia proposſe neglexit
Iuráq; Conuentus & cōmoda duxit honeſtè.
Prouidus intentus cauſas agitare modeſtè.
Anno milleno ter centeno quoque deno
Cum quadrageno diſceſſit bis ſociando,
I. ſit hic in cælis noctu moriens Michaelis.

30. PETRVS DE FRIGIDIS-
1365. SANCTIS II. fato conceſſit 1365. 25. Aprilis.

31. IOANNES DE ROIGNIS vel de ROGNIS IV. defecit 25. Iulij 1381.

32. IOANNES DE MERLA V. extinctus 3. Ianuarij 1392.

33. PETRVS HERMI III. interiit apud Floreffiam 16. Nouembris
1423. an. 1423. cuius tale epitaphium legitur.

Anno milleno iunctis tribus atq; decem bis
Quadringenteno ſedanâ luce Nouembris,
Tollitur è membris Ordinis ecce caput.
Ah! Pramonſtratum Paſtore tuo viduatū;
Dum decus hoc gratum credit à morte ſopitū.
Floruit ingenuis, Abbas pietate probatus,
Claruit eloquiis Hermi Petrus vocitatus,
Subiectis dulcis, in quo diſcretio vera,
Aſpera fert reprobis cùm caritate merâ,
Cleríque zelator iuuenis formam ſpecioſus
Iuris ſeruator, humilis, vir mortgeroſus,
Quē ſtatuit profugū diſſenſio Francigenoſa,
Hunc recipit refugum Floreffia cōdoloroſa,
Gaudens nutriuit de poſtque dolens ſepeliuit.
Ordinis alme Pater; ſic filia ſit tua mater,
Sede carens propriâ ſeptēnis vt exul habetur.
Nunc rogo mente piâ Deus illi propicietur
Luminis ætherei ſtella memento rei.

34. IOANNES DE MARLA VI.
1436. diem clauſit 23. Aprilis 1436. iacet Præmonſtrati propè Ingelranum de Couciaco.

35. IOANNES DE FARA VII. moritur 12. Aprilis 1448.

36. PETRVS RODERII, IV. ex
1449. Abbate Cuiſſiacenſi obiit 8. Martij 1449.

37. IOANNES AGVET, VIII. facto correptus 9. Nouemb. 1458.

38. SIMON DE LA TERRIERE de Peronâ oriundus, Ordinis Syndi- 1471.
cus animam exhalauit 1471.

39. HVBERTVS DE MONTEHERMERI Abbas Vallifdei obiit 17. Mart. 1497.

40. IOANNES DE SCLVSA IX. Archimandrita Montis S. Martini, vitam cùm morte commutauit 18. 1512.
Maij 1512.

41. IOANNES EVRARD X. liberè ceſſit.

42. IACOBVS DE BACHIMONT anteà Abbas Domnimartini & Branenſis, è viuis exceſſit 17 Maij
1531. ſepultus ante maius altare ſine 1531.
vllâ inſcriptione vt iuſſerat.

43. VIRGILIVS DE LIMOGES Abbas Inſulæ Dei moritur 1533. Id. April.

44. MICHAEL COVPSON Abbas Branenſis defunctus 24. Decemb. 1540.
1540.

45. FRANCISCVS PISANVS I. Cardinalis, primus Abbas Commendatarius 1556. Epiſcopus Patauinus; reſignauit.

46. HIPPOLITVS D'EST Cardinalis Ferrarienſis 1562. præfuit an- 1562.
nis 9.

47. IOANNES DESPRVETS XI. Theologiæ Doctor vir ſummi ingenij, Canonicus Gratiæ Dei, fit Abbas 1563. in viuis eſſe deſiit 17. Maij
1597. de eo Genebrardus in Gregorio XIII. 1597.

48. FRANCISCVS A LONGO PRATO II. Abbas Vallis-Secretæ 1613.
obiit 23. Aprilis 1613.

49. PETRVS GOSSET V. de Villaribus ad Retenſem ſyluam Sueſſionenſis diœceſis, ex Prouiſore domus electus 16. Maij 1613. vltimum diem clauſit propè Laudunum an. 1635. 10. 1635.
Auguſti, ætatis 80. poſtquam 22. annis præfuiſſet.

50. ARMANDVS-IOANNES DV PLESSIS Cardinalis & Dux Richelius, eligitur à Capitulo generali 23. Decembris anni 1635.

51. AVGVSTINVS LE SCELLIER Archicœnobij Præmonſtratenſis Abbas & Ordinis Generalis, Regis Conſiliarius & Eleemoſynarius ſucceſſit Cardinali Richelio, & præeſt 1655.
hoc an. 1655.

PRALONVM Ordinis Benedictinarum fœminarum in Decanatu S. Sequani, diœceſis Lingonenſis, non longè à Diuione. Pralon.

La Préc. Pratea diœceſis Bituricenſis ſex A
leucis ab Auarico, Ordinis Ciſter-
cienſis, filia Claræuallis, fundatur 6.
1145. Idus Nouemb. 1145. in quam trala-
tum corpus S. Fauſtæ 1247. 5. Idus
Octob. eius item mentio in Hadria-
ni 4. reſcripto 1158. Andreâ de Cal-
uiniaco dotatore. Ei vnita fuit Abba-
tia de Boſcodagoberti.

Petrus Abbas Prateæ 1173.

Renatus Cardinalis *de Prie.*

Claudius de Beſſey Abbas Maceria-
rum & Iardi, mortuus 27. Martij 1547.

Stephanus des Ligneris.

Preaux. Pratellvm Ordin. S. Benedi-
cti, diœceſis Lexouienſis, conſtrui- B
tur ab Hunfrido de Vetulis domino
Caſtellaniæ de Ponteaudomari anno
1055. 1055. auctore Roberto de Monte in
Appendice ad Sigebertum, conſen-
tientibus Rogerio de Bellomonte &
Roberto filiis, ſub honore S. Petri
Apoſtoli; multáſque poſſeſſiones de
bonis ſuis contulit, præſertim quid-
quid habebat in villâ de Pratellis, in
Campeniaco, in S. Martino veteri,
& aliis locis. Fundauit inſuper aſſen-
ſu coniugis & liberorum aliud Mo-
naſterium Sanctimonialium in eadem
villâ de Pratellis ſub inuocatione S. C
Leodegarij Martyris, & opibus ſuis
dotauit, tandem Hunfridus moritur
circiter 1173. in vigiliâ S. Michaelis,
ſepultúſque fuit in naue monaſterij
ante altare crucis; deinde elata ſunt
oſſa in choro, vbi item quieſcit pater
Turulphus de Ponteaudomari inter
proceres Normaniæ potentiſſimus, to-
parcha Caſtellaniæ de Ponteaudoma-
ri, & de Bellomonte. Hæc ex chro-
nico MS. Fontanellenſi. Iacent ibi
Robertus de Bellomonte & Roge-
rius frater. *Præfati Conſules*, ait Orde-
ricus lib. 8. ſub an. 1094. *Pratellenſe
Monaſterium iure dilexerunt, & multis* D
*opibus locupletatum honorauerunt, quod an-
teceſſores eorum in optimo loco propè por-
tum maris & Pontem Ademari, vbi rapi-
dè Pontem Riſela petit, conſtruxerunt.*

Anfridus monachus S. Vandregiſi-
li primus Abbas, vt obſeruat Rober-
tus de Monte, cuius epitaphium in
clauſtro ad oſtium baſilicæ & auſtra-
li climate recitat Ordericus eodem
libro.

Ecce ſub hac tumbâ legitur ſine felle Columba,
Abbas Anfridus vir probus atque pius.
Peruigil implebat quod lex diuina iubebat
Eius conſilium quæ fuit, & ſtudium.
Debilibus, dubiis, cæcis, claudis, peregrinis,
Tectum, pes, oculi, conſilium, baculus.
Triginta Phœbus dum decidit iſte diebus,
Torruerat Piſces, cui Deus eſto quies.

Gaufridus eiuſdem monaſterij S.
Vandregiſili Religioſus, dono acci-
pit quædam bona à Roberto Comite
Mellenti, & Henrico Comite Var-
uici.

Richardus de Dumellis 1. vir religio-
ſus & valde literatus, monachus an-
teà S. Vigoris Baiocenſis.

Richardus 2.

Reinaldus eiuſdem loci Religioſus.

Michael monachus Beccenſis.

Henricus ab eodem monaſterio aſ-
ſumptus.

Vincentius de Rotomago dictus *de Lie-
no.*

Carolus de l'Aubeſpine Franciæ Pro-
cancellarius.

Pratense cœnobium fœmina- *Noſtre-*
rum diœceſis Treceenſis, Ord. Ciſt. ſub *Dame des*
Clarau alle, nondum erat huic Ordini *Prez lez*
addictum 1235. menſe Ianuario vt pa- *Troyes.*
tet ex diplomate Girardi Abbatis Ci- 1235.
ſtercij: fuit autem conditum à Ste-
phano de Campoguidonis ciue Tre-
cenſi in ſuâ grangiâ de Chicheriaco,
id poſteà probante Roberto Epiſco-
po 1231. quod etiam firmauit Greg.
IX. 1235. relatione factâ per Sinibal-
dum Cardinalem S. Laurentij in Lu-
cinâ.

De Pratis Ordin. S. Aug. fœ-
minarum diœceſis Tornacenſis Duaci.

Pratvmbenedictvm beatæ *Prébe-*
Mariæ, Ord. Ciſtercienſis filia Dalo- *noiſt.*
narum, diœceſis Lemouicenſis in Of-
ficialatu de Gueret, & limite prouin-
ciarum Bituricæ & Marchiæ propè
Creuſam fluuium conditur à topar-
chis de Maleual an. 1140. & dota- 1140.
tur à Vicecomitibus Bruciæ, chorum
quidam ante maiorem aram viſuntur
tumuli: Abbatum indiculus ex mem-
branis monaſterij, ac ſchedis dom. de
Marolles eo tenore deſumptus eſt

Bernardus 1162. in cartâ donationis 1162.
Vuillelmi de Nozerinnes.

Elias 1182. nominatur in cartâ Ber-
nardi Vicecomitis Bruciæ pro fratri-
bus Boniloci.

Archembaudus in literis ſub ſigillo
Sebrandi Lemouicenſis Epiſcopi, qui-
bus cedit Odo Dolenſis fratribus Pra-
tibenedicti omnes conſuetudines ter-
rarum. Factum anno 1191. apud Ca- 1191.
ſtrum Melanum.

Vuillelmus, cui Odo de Dolis, dominus Caſtri Mellani, Agnes vxor, Radulphus & Ebbo filij dant & Abbatiæ Prati Benedicti locum in villâ
1204. Caſtri Mellani ad domum conſtruendam 1204.

Benedictus, reperitur eius mentio in donatione Radulfi Dolenſis & filiorum Ebbonis & Radulfi, domui Dalonenſi & monachis Prati Benedicti
1208. factâ, de omni poſſeſſione in nemore de Ladrula 1208.

P. anno 1214.

I. in quadam concordiâ anni 1215.

Ioannes 1. cui & cœnobio Prati Benedicti Aubertus dominus de Malaualle concedit quamdam terram, confirmátque omnes donationes Guillel-
1223. mi patris & deceſſorum 1223.

Raimundus vt apparet ex venditione ſibi factâ an. 1273. menſe Ianuario: extat in archiuis teſtamentum Rogerij de Brociâ Dominicâ ante feſtum Magdalenæ, 1276. quo delegit ſepulturam ante maius altare.

Geneſius, vnà cùm Conuentu Prati-Benedicti concedit domum Cho-
1279. deirier ſub quodam reditu bladi an. 1279.

P. Abbas pacem facit cùm Mar-
1288. garitâ de Dolis dominâ de Tociaco ſuper querelis 1288.

Hugo concordiam facit die feſto S. Crucis 1300.

1379. *Petrus de S. Auit* 1. 1375. 1376. & 1379.

Ioannes de Broſſaco 2. 1394. Rogerius de S. Auito nuper monachus dicti monaſterij, & nunc Abbas Columbæ ſuper quibuſdam querelis concordiam faciunt 27. Nouemb. 1398. hic no-
1397. tatur feciſſe etiam plures tranſactiones anno 1397.

Ioannes de Nozerinnes 3. inter quem & Ioannem dominum de Grociaco fit permutatio hæreditagij in parochiâ Rupis de domo forti & Caſtro-
1402. lucio 1402. 25 Ianuarij.

Petrus de Bordiâ 2. oppignerauit in cenſum molendinum de la Moliere 26. Aprilis 1405.

Ioannes de Petrâ 4. an. 1419. aſſen-
1425. ſat hæreditagia 1421. viuebat & 1425.

Philippus Rabinet tranſegit de quodam diſſidio menſe Ianuario an. 1436. huius nomen reperitur in tabulis adhuc 1438.

Ioannes de S. Iulien 5. Commendatarius Abbas Pratibenedicti & Po-

A diifettandi 1490. 1491. 1514. 1491.

Oliuarius 1522. Prothonotarius Sanctæ Sedis Apoſtolicæ, Abbas Prati Benedicti, eiúſque Conuentus quædam hæreditagia in cenſum donant in parochiâ S. Deſiderij an. 1525. die 4. menſis Maij; viuebat & 1539. 1539.

Ioannes de Rebinghes 6. Baccalaureus Facultatis Pariſienſis, Abbas & Noſtræ Dominæ de Boloniâ; 25. Fe- 1545.
bruarij 1545.

Bartholomæus Mounier 1. Commendatarius 1548.

Franciſcus de S. Iulien an. 1548. 1551. 1555.
B 1555. & 1557.

Bartholomæus Mounier 2. 1568.

Ludouicus de S. Iulien 1. ex dominis S. Vauri in Lemouicino an. 1572. & 1574.
1574.

Simon du Mas 1578 10. Sept. prouiſus regiâ ſchedâ reſignatione præcedentis, rexit & 29. Sept. 1586. 1586.

Ioannes de S. Iulien 7. 1599.

Ioannes d'Eſtampes 8. 1612. & 1614.

Matthæus de Vertamon, Decanus S. Stephani Lemouicenſis, Abbas 1621. obiit circiter 1639. qui monaſterium 1639.
auxit & decorauit.

Ludouicus Sanuat 2. Canonicus ſacræ Capellæ de Viuario in Briâ.

C DE PRECIBVS Beatæ Mariæ, *De Prieres.*
Ordinis Ciſtercienſis, filia Buzei, Venetenſis diœceſis non hanc nuncupationem ſortitum eſt à loco vbi ſitum hoc cœnobium, nam manifeſtò tabulæ dotationis Abbatiæ produnt huiuſmodi locum ipſo conſtructionis monaſterij tempore, vocatum fuiſſe villagium de Bagan in parochiâ de Beler, nunc corrupto vocabulo dicta de Biliers, ad oram Oceani Britannici & oſtium quo Villania fluuius in dictum Oceanum incurrit. Bertrandus Argentreus refert ex aliis in ſuâ
D hiſtoriâ Aremoricæ, hanc Abbatiam anno 1280. conſtructam fuiſſe, vt pro naufragio pereuntibus ad oras maritimas preces & oblationes ſacræ Deo fierent, vnde aliquis hanc appellationis fortaſſe originem traxiſſe coniectabit; error quidem eſt in aſſertione anni, vt videbimus, quod verò ad reliquum obſeruationis pertinet, ex monimentis huius Abbatiæ nihil ſtatui poteſt de eius veritate, cùm de eo omnino ſileant. Conſtat autem anno 1250. primùm extruendæ huius Abbatiæ conſilia fuiſſe inita: anno verò 1252. ad exitum fuiſſe fi-

deliter perducta, ſic enim habet epi- A ſtola MS. Cadioci Epiſcopi Venetenſis ad Capitulum generale Ciſtercienſe, cuius contexru annuit, vt hæc Abbatia de omnibus immunitatibus & priuilegiis Ordini Ciſtercienſi conceſſis fruitura conſtruatur: En diploma ex archiuis Abbatiæ. VENERABILIBVS *in Chriſto ac dilectis Abbati Ciſtercij, ac aliis Abbatibus in generali Capitulo conſtitutis. C. Dei gratiâ Venetenſis Epiſcopus licet indignus ſalutem in Domino ſempiternam. Cùm domina Blancha illuſtris Duciſſa Britanniæ, & Comitiſſa Richemundiæ magiſtrum Danielem Capellanum ſuum ad nos duxerit* B *deſtinandum, nobis intimans per eundem quòd in parochiâ de Beler iuxta Muſilac Venetenſis diœceſis, Abbatiam Ciſtercienſis Ordinis ædificare proponit, Abbatiæ de Buzeio eiuſdem Ordinis tanquam filiam annectendam. Nos tenore præſentium vobis ſignificamus quòd ædificatio dictæ Eccleſiæ nobis placet, & incrementa iuſtis modis & legitimis acquirenda. Volumus etiam & concedimus, quòd fratres veſtri Ordinis ibidem ſeruituri gaudeant & vtantur libertatibus, & priuilegiis, immunitatibus, & indulgentiis Ordini veſtro conceſſis, & conſuetudinibus approbatis. Sub hac autem formâ noſtrum adhibemus con-* C *ſenſum, quòd Eccleſia de Beler in cuius parochiâ eſt fundanda in terris de nouo acquiſitis, & etiam acquirendis decimas accipiat ſecundùm ſtatuta Concilij generalis, ſecundùm portionem quam priùs percipere ſolita erat in eiſdem, niſi aliud per priuilegium à veſtro Ordine ſit obtentum. Addimus etiam quòd pro oblationibus & prouentibus qui de eiſdem terris eidem Eccleſiæ pertinere debebant, recompenſatio competens tribuatur, ne Eccleſia Sacerdotis proprij ſeruitio defraudetur, & quòd omnes earumdem terrarum coloni ſeculares, & omnes Laici ac Clerici ſæculares qui in ea-* D *dem domo fuerint moraturi, & etiam ſeruientes nobis & ſucceſſoribus noſtris, & Eccleſiæ Venetenſi lege diœceſanâ, & iuriſdictionis tanquam ſubditi ordinario teneantur, ita tamen quod in nullo priuilegiis & libertatibus Ciſtercienſis Ordinis derogetur. Datum apud Conleu in die Epiphaniæ anno gratiæ* MCCL. Confeſtim à Capitulo generali delegantur Abbates pro inſpectione ædificiorum & poſſeſſionum cœnobij de Precibus, qui has litteras ſub hac formâ edidêre. VNIVERSIS præſentes litteras inſpecturis fratres Thomas de Caſtel-

A lariis & R. de Morolliis Abbates in Domino ſalutem. Noueritis quòd cùm ex parte Capituli noſtri generalis Abbatiæ nouæ illuſtris Ioannis Comitis Britanniæ, quam idem Comes Ordini incorporari petiit, fuiſſemus inſpectores deputati, nos certâ die præfixâ videlicet octauis S. Ioannis Baptiſtæ ad dictam inſpectionem faciendam perſonaliter venientes, inuenimus locum idoneum & conuenienter ædificatum, libris & poſſeſſionibus adiunctis eis quæ dictus Comes ſe donaturum promittit ſufficienter doratum. Vnde nos Abbati de B Buzeio quem memoratus Comes patrem dictæ Abbatiæ à Capitulo generali poſtulauerat, & obtinuerat iniunximus, quatinus confirmatis & benè ſigillatis à dicto Comite poſſeſſionibus, & rebus ſupradictis, Abbatem & conuentum ſecundùm formam Ordinis ad dictam Abbatiam mittere non poſtponat, cùm filiationem dictæ Abbatiæ ad petitionem dicti Comitis domui de Buzeio conceſſit Capitulum generale. In cuius rei teſtimonium dicto Abbati de Buzeio præſentes literas noſtras contulimus ſigillorum noſtrorum, & ſigillo Domni Guillel- C mi Abbatis Valenciæ qui inſpectioni noſtræ nobiſcum interfuit appoſitione munitas. Datum in Octauis beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli anno Domini 1252. 1252. Innocentius autem Papa mandat Epiſcopo Venetenſi, vt in Abbatiâ de Precibus inducat fratres Ciſtercienſis Ordinis, modò ſufficienter dotata fuerit à Duce Britanniæ, reſcriptum eſt tale in archiuis cœnobij. VNIVERSIS præſentes literas inſpecturis. C. Dei gratiâ Venetenſis Epiſcopus ſalutem in Domino. Noueritis nos literas Do- D mini Papæ ſanas & integras, non abolitas, non cancellatas, nec in aliquâ parte ſui viciatas recepiſſe in hæc verba. INNOCENTIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, venerabili fratri Epiſcopo Venetenſi ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Cùm ſicut ex parte nobilis viri Comitis Britanniæ fuit propoſitum coram nobis, ipſe Monaſterium de Precibus tuæ diœceſis, vt in eo habeatur Ciſtercienſis Ordo, de bonis propriis fundauerit, & dotauerit, nos eius ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus,

» quatinus ibidem auctoritate noſtrâ A
» Ordinem prædictum inſtituas, & in
» ipſum monaſterium Abbatem & Con-
» uentum inducere non poſtponas: con-
» tradictores per cenſuram Eccleſiaſti-
» cam, appellatione poſtpoſitâ com-
» peſcendo, dummodo idem Comes
» iuxta prouiſionem tuam eidem mo-
» naſterio de bonis propriis dotem aſſi-
» gnauerit competentem. Datum Lug-
» duni Calend. Aprilis Pontificatus no-
» ſtri anno 8. Cùm igitur dictæ literæ
» nobis fuiſſent oblatæ, intimatum fuit
» nobis, quòd ipſis literis in curiâ D.
» Papæ fuit contradictum & obiectum B
» de excommunicatione Comitis, ſed
» per D. Papam ſpecialiter fuerunt ab-
» ſolutæ, non obſtante exceptione de
» excommunicatione Comitis propoſi-
» tâ, & cùm ſuper his nobis facta fides
» pleniſſima, requiſiti à viro religioſo
» fratre Ægidio Abbate de Buzeio qui
» Pater dictæ Abbatiæ eſſe debebat,
» Abbatem & Conuentum ab ipſo no-
» bis præſentatum ſecundùm mandatum
» Apoſtolicum in dictâ Abbatiâ intro-
» duximus, ſaluis priuilegiis, immuni-
» tatibus & libertatibus Ordinis Ciſter-
» cienſis. Datum die Mercurij poſt Epi-
» phaniam anno MCCLII. Introductos C
deinde monachos de Buzeio in Abbatiam de Precibus ex hâc ſchedulâ innoteſcit. VNIVERSIS *Chriſti fidelibus præſentes literas inſpecturis. C. Dei gratiâ Venetenſis Epiſcopus ſalutem in Domino ſempiternam. Noueritis quòd in vigiliâ Omnium Sanctorum anno gratiæ 1252. nos tanquam loci ordinarius, & auctoritate D. Papæ cuius ſuper hoc mandatum recepimus ſpeciale, introduximus virum religioſum Gaufridum Abbatem de Precibus, & conuentum eiuſdem loci Ciſtercienſis Ordinis, noſtra diœceſis, in eandem Abbatiam ſaluis priuilegiis & libertatibus Ordinis Ciſtercienſis, ita quòd in* D *nullo per hoc factum noſtrum dictæ Abbatiæ de Precibus, vel Ordini Ciſtercienſi præiudicium generetur, ſaluo etiam iure Eccleſiæ Venetenſis. Datum anno gratiæ*
1252. *1252.* Iam verò quis Abbatiæ fundator extiterit, vel quas poſſeſſiones & eleemoſynas dotis nomine contulerit, ex litteris mox ſubiiciendis conſtabit Ioannem Ducem Britanniæ 1. huius nominis, cognomine Rufum, eius Abbatiæ fundatorem fuiſſe, eidémque ſatis amplam dotem contuliſſe: is verò obiit an. 1286. menſe Octob. poſtridie S. Dionyſii, vti ex veteri Miſſali MS. & martyrologio Abbatiæ compertum habetur; cui æræ conuenit Argentræus, eumdem Ducem aſſerens in hâc Abbatiâ de Precibus ſepultum fuiſſe: litterarum fundationis hic tenor ex originali.

OMNIBVS *præſentes literas inſpecturis. Ioannes Dux Britanniæ, Comes Richemundiæ ſalutem in Domino ſempiternam. Vniuerſitati veſtræ notum facimus, quòd cùm in honorem Dei omnipotentis, & glorioſæ Virginis Mariæ, atque Omnium Sanctorum Abbatiam Ciſtercienſis Ordinis quæ vocatur* DE PRECIBVS, *in diœceſi Venetenſi, propè villam de Beler iuxta mare conſtruximus, nos in datem Eccleſiæ dictæ Abbatiæ, necnon & in ſuſtentationem fratrum ibidem Deo & B. Virgini deſeruientium aſſignauimus, & contulimus terras, poſſeſſiones, & illa quæ inferiùs ſunt exarata. Videlicet villagium de Bagan cùm terris & pertinentiis ſuis, vbi ſita eſt dicta Abbatia, quæ per eſcambium acquiſiuimus à Petro de Muſulyac Milite, & de Eudone domino de Malaſtres, & de Agatâ vxore eius: villam etiam de Duen cùm terris & pertinentiis ſuis, quæ per eſcambium acquiſiuimus ab Eudone & Agatâ vxore eius prædictis. Villam etiam Brebaudun cùm terris & pertinentiis ſuis, quæ emimus à Guillelmo Bignan milite. Villam etiam de Louc cùm terris & pertinentiis ſuis quæ emimus à Iocelino de Pemmur, ſaluis nobis piſcibus ſtagni in vita noſtrâ tantummodò, & quòd poſſimus excurrere, & obſtruere ad voluntatem noſtram. Dedimus etiam paſſagium de Rupe Bernardi quod acquiſiuimus à Guillelmo de Rochâ milite cùm omnibus pertinentiis ſuis, vineas etiam & torcular cùm pertinentiis ſuis iuxta portum Theobaldi in Andegauiâ quæ emimus à Stephano le Normant: omnes etiam ſalinas noſtras quas fecimus in mareſio de Guerrandiâ, exceptâ ſalinâ iuxta domum noſtram de Ryniac: molendina inſuper ſubtus villam de Beler. Prædicta autem omnia cùm omni integritate & libertate abſque retentione aliquâ dictæ Abbatiæ de Precibus, & fratribus ibidem Deo ſeruientibus contulimus in puram eleemoſynam, pacificè & in perpetuum poſſidenda & habenda. In cuius rei teſtimonium præſentes literas noſtras dictis fratribus contulimus ſigilli noſtri munimine roboratas. Datum anno Domini 1252. menſe* 1252.
Nouembri. Quis porrò monachorum numerus ab ipſâ fundatione ſtatutus fuerit in eadem Abbatiâ, vel quinam

Ioannis Ducis Britanniæ fuerint ab A
ipſo teſtamenti curatores conſtituti,
„ conſtat ex huius diplomatis ſerie.
„ Vniversis præſentes literas inſpe-
„ ctuŕis vel audituris, Guillelmus Re-
„ donenſis, Petrus Briocenſis, Henri-
„ cus Venetenſis miſeratione diuinâ E-
„ piſcopi, Guillelmus Decanus Brio-
„ cenſis, & Ioannes de Motá Schola-
„ ſticus Nannetenſis, executores teſta-
„ menti inclytæ recordationis Ioannis
„ quondam Ducis Britanniæ ſalutem in
„ Domino. Noueritis quòd cùm Ab-
„ bas B. Mariæ de Precibus Ciſtercien-
„ ſis Ordinis peteret nomine monaſterij B
„ ſui de Precibus, quòd nos perficere-
„ mus & prouideremus de vineis ad ſu-
„ ſtentationem Abbatiæ de Precibus,
„ cùm triginta monachis, quod idem
„ Dux defunctus facere promiſerat,
„ prout in literis ipſius coram nobis ex-
„ hibitis ac patentibus continetur, quòd
„ non fecerat niſi ad æſtimationem
„ quindecim doliorum annuatim. Nos
„ ſufficienter informati ordinamus, quòd
„ Abbatiæ prædictæ pro complemento
„ dictæ prouiſionis, & arreragiis tem-
„ poris præteriti ante mortem dicti Du-
„ cis 60. libtæ perpetui tedditus à do-
„ mino Duce moderno aſſignentur. In C
„ cuius rei teſtimonium præſentes lite-
„ ras dedimus prædictis Abbati & Con-
„ uentui ſigillis noſtris, Epiſcoporum
„ prædictorum, vnà cùm ſigillo vnico,
„ quo nos omnes vtimur in negotiis
„ executionis in ſimul ſigillatas. Da-
„ tum apud Alraium die Iouis poſt fe-
„ ſtum B. Matthæi Apoſtoli anno Do-
1289. „ mini 1289 Variis immunitatibus au-
ctum eſt idem monaſterium à Britan-
niæ Ducibus. Ioannes Dux Riche-
mundi Comes libertatem portorij ſa-
lis indulget literis datis apud Vene-
tas 14. Martij 1396. Is etiam ab an.
1384. aliam præceptionem ordinaue- D
rat rectoribus Guerrandiæ, vti ſine-
rent Abbatiam de Precibus tributo
ſalis frui, litetis perſcriptis in caſtro
de Erminâ propè Venetum: atque
hæc etiam priuilegia ampliùs corro-
borantur per Ioannem 5. Ducem a-
pud Guerrandiam 1422 Anno verò
1434. 8. Martij Epiſcopus Nanneten-
ſis Britanniæ Cancellarius, & Comi-
tatus Nannetenſis Gubernator, lite-
ras monachis de Precibus dedit, vt
libero potirentur conductu centum
modiorum ſalis, pro celebratione fe-
ſtiuitatis Præſentationis B. Virginis,
ipſis conceſſo iuxta cartam inſtitutio-
nis Ducis Britanniæ, pro cultu in ſan-
ctiſſimam Virginem in eius cœnobij
baſilicâ: diploma adiicere placet ex
archetypis tabulis. In nomine *Do-
mini amen. Ad perpetuam rei memo-
riam. Ioannes Dei gratiâ Dux Britan-
niæ, Comes Montisfortis, & Richemun-
diæ, &c. Ad vniuerſitatis veſtræ notitiam
deducimus per præſentes, quòd nos deſide-
rantes ex toto cordis affectu diuinum cul-
tum in ſanctâ Dei Eccleſiâ augmentari,
& ſpecialiter feſtum ſanctæ Præſentatio-
nis Beatiſſimæ Virginis Mariæ in Eccle-
ſiâ militante, ad inſtar aliorum feſtorum
eiuſdem Virginis, die quâ conſtat ipſam
fuiſſe in templo à ſuis beatis parentibus
præſentatam, die videlicet 21. menſis No-
uemb. annis ſingulis ſolemniter venerari,
cupientéſque per hæc & alia opera ſalu-
tifera noſtræ cariſſimæ conſortis Ioan-
næ, filiæ inclytæ memoriæ Caroli nùper
Francorum Regis, & dilectiſſimi filij no-
ſtri primogeniti Franciſci, & aliorum li-
berorum & ſucceſſorum, defunctíque ge-
nitoris, ac parentum & progenitorum no-
ſtrorum, animarum ſalutem poſſe tenus pro-
curare: ad laudem & gloriam, & hono-
rem beatiſſimæ Trinitatis, & præfatæ glo-
rioſæ Virginis Mariæ, totiúſque curiæ ci-
uium ſupernorum, & ſignanter ob ſingu-
larem eiuſdem Virginis Mariæ reueren-
tiam & honorem, volumus & ordinamus
prædictum feſtum ſeu celebritatem dictæ
Præſentationis in Eccleſiâ monaſterij B.
Mariæ de Precibus, Ordinis Ciſtercienſis,
Venetenſis diœceſis, per noſtros progenito-
res fundata, inſtitui & fundari, prout
præſentium tenore, cùm auctoritate conſen-
ſu pariter & decreto illius, vel illorum ad
quem ſeu quos ſpectat, ſeu intereſt, ſpe-
ctaréque ſeu intereſſe poterit quomodolibet
in futurum, feſtum huiuſmodi Præſenta-
tionis inſtituimus & fundamus per vene-
rabilem fratrem, religioſóſque viros Abba-
tem & Conuentum eiuſdem monaſterij in
eorum Eccleſiâ dictâ die 21. menſis No-
uembris ſingulis annis cùm tantâ ſolemni-
tate, quantâ quodlibet dictorum aliorum
feſtorum dictæ Virginis perpetuis tempori-
bus celebrandum: ita videlicet quòd ipſi
Abbas & Conuentus dicent & celebra-
bunt, ſeu dici & celebrari facient ſolem-
niter & cùm notâ, ſeu cantu, veſperas
& Completorium die præcedente illud fe-
ſtum, ac in illâ die feſti Matutinas &
alias horas vſque ad Veſperas & Comple-
torium incluſiuè, miſſámque venerabilem
& ſolemnem cùm Diacono & Subdiacono,*

ac octo miſſas ſubmiſsâ voce de Officio Virginis memoratæ, dicendo ad introitum cuiuſlibet illarum miſſarum glorioſæ V. Mariæ Præſentationem &c. vel Gaudeamus, interponendo vocabulum de cuius Præſentatione &c. & in ſingulis quinque aliorum feſtorum dicens & celebrabunt octo miſſas de eodem officio feſti, voce ſubmiſſâ quandiu vixerimus in humanis. Poſt noſtrum verò deceſſum volumus & ordinamus, prædictas octo miſſas in craſtino cuiuſlibet dictorum ſex feſtorum, de officio defunctorum in dictâ Eccleſiâ per eoſdem Abbatem & Conuentum ſubmiſſâ voce, ac etiam in craſtino dicti feſti Præſentationis vnum anniuerſarium præmiſſis veſperis, & cùm vigiliis, & miſsâ cùm notâ de officio mortuorum, cùm Diacono & Subdiacono ſolemniter celebrari, & idem fieri volumus pari modo in craſtino cuiuſlibet aliarum feſtiuitatum B. Virginis antedictæ; pro quibus quidem miſſis, & officiis ſic dicendis, celebrandis & continuandis per eoſdem Abbatem & Conuentum, cunctis temporibus affuturis dedimus & conceſſimus, donauimus & aſſignauimus, & per præſentes damus & concedimus, donamus etiam & aſſignamus ex noſtrâ merâ & purâ libertate, motúque proprio in perpetuam eleemoſynam prædictis Abbati & Conuentui conductum ſeu tranſitum, & acquiſitionem ſeu valorem, & proficuum acquiſitionis, & deneriorum tranſitus, & conductus centum modiorum ſalis ad menſuram Guerrandiæ, quos ipſi Abbas & Conuentus anno quolibet, & temporibus affuturis dum eis placuerit, vſque ad dictam quantitatem ſeu numerum incluſiuè per ſuos procuratores, factores & mercatores per mare ſeu fluuium Ligeris, aut alibi vbi voluerint pro ſuis, & dicti ſui monaſterij voluntate & commodo duxerint conducendos. Quos quidem centum modios ſalis ſic conductos volumus & ordinamus, fore & futuros eſſe anno quolibet in futurum quietos & liberos à quibuſlibet conſtumis, vectigalibus, quidagis, pedagis, & denariis quibuſcunque hactenus impoſitis, & in poſterum imponendis in mari & fluuio prædictis de & pro conductu, tranſitu ſeu meatu ſalis, & tam in dicto loco Guerrandiæ, tranſitibúſque ſeu paſſibus S. Nazarij & Nannetenſi quàm alibi in noſtris dominio & diſtrictu, nobíſque debitis & nomine noſtro recipi ſeu exigi conſuetis. Quorum quidem centum modiorum ſalis, ſic vt præmittitur, pro parte dictorum Abbatis & Conuentus quolibet anno conducendum proficuum, & commodum: volumus & ordinamus in & ad vſum & vtilitatem Abbatis & Conuentus, & monaſterij prædictorum conuerti & penitùs applicari: ita videlicet quòd presbyter vnamquamque dictarum miſſarum cùm notâ celebrans quinque ſolidos, Diaconus 4. & Subdiaconus 3. ſolidos, quilibet autem ſacerdotum celebrantium dictas octo miſſas ſubmiſsâ voce, duos ſolidos cùm ſex denariis, quilibet etiam presbyter cantans ad pulpitrum in dictis miſſis cùm notâ, duos ſolidos, & Nouicij 20. denarios quilibet, Abbas verò 20. libras quolibet anno in ſui monaſterij vtilitate, & commodo prout expedire viderit conuertendas, habeant, percipiant, & conſequantur, reſiduum verò in augmentatione alimoniæ, ſeu pitanciæ dictorum religioſorum per deliberationem & conſilium dictorum Abbatis & Conuentus, ita quòd ipſi Abbas & Conuentus de prædictis feſtis, miſſis & officiis perpetuò celebrandis, & indeffectibiliter adimplendis ſuas in formâ authenticâ literas nobis tradant, auctoritate, conſenſu & decreto patris Abbatis horumdem ſufficienter & debitè ordinatas & etiam ordinatas. Datum in Conſilio noſtro, præſentibus præfato Franciſco primogenito noſtro, Arturo fratre noſtro Comite Richemondiæ & domino de Partiniaco Conneſtabulario Franciæ, D. Guidone Comite de Valleguidonis genero noſtro cùm Iſabelle primogenitâ noſtrâ, Reuerendo in Chriſto Patre D. Ioanne de Maleſtricto Epiſcopo Nannetenſi Cancellario noſtro, Petro Eder & Roberto de Spineto militibus, Ioanne Mauleon, Ioanne Chauuin, & Ioanne Garin Conſiliariis noſtris die 3. menſis Martij anno Domini 1430. Franciſcus I. Rex priuilegium Ioannis Ducis literis datis Nannetis confirmauit 8. Aprilis 1442. Immunitates quoque monaſterij Pontifices Max. ſuâ auctoritate firmauêre. Innocentius, libertatem de omnibus bonis quæ ad vſum cœnobij huius emi contigerit Aſiſij 2. Nonas Auguſti, Pontificatus 2. Martinus Papa, 17. Cal. Ianuarij, Pontificatus I. Conſtantiæ. Porrò Princeps fundator ſyluas ſuas ad culturam eidem Abbatiæ conceſſit, vti palam eſt ex priuilegio Pontificio. "ALEXANDER Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei dilectis filiis Abbati monaſterij S. Mariæ de Precibus Ciſtercienſis Ordinis, Venetenſis diœceſis &c. Ex parte veſtrâ fuit nobis humiliter ſupplicatum, vt cùm dilectus filius nobilis vir Ioannes Comes Britanniæ

» fundator monaſterij veſtri paratus ſit A
» per ſe, ſuóſque hæredes & ſucceſſo-
» res contemplatione ipſius monaſterij,
» & pro eius commodo quaſdam fore-
» ſtas ſuas, quæ incultæ fuerunt à tem-
» pore cuius memoria non exiſtit, de
» nouo facere redigi ad culturam, pro-
» uidere vobis de decimis fructuum fo-
» reſtarum ipſarum, maximè cùm di-
» ctus Comes nequaquam niſi pro eiuſ-
» dem vtilitate monaſterij foreſtas ipſas
» ad culturam redigi faceret, víxque
» aliàs vos, aut alij ex eis commodum
» haberetis &c. Datum Viterbij Pun-
» tificatus noſtri anno 3. Inter cœno- B
bij documenta illuſtre eſt priuilegium Innocentij 4. datum Aſſiſij per manum Guillermi Magiſtri ſchularum Parmen. Sanctæ Rom. Eccl. Vicecancellarij 5. Cal. Iunij 1254. quo illud monaſterium ſub protectione Apoſtolicâ ſuſcipit, eiúſque dominia ac libertates tuetur, quia verò prolixius eſt in tabulis monaſterii, recenſere omiſimus; extant & aliæ bullæ Laterani datæ: item Alexandri 4. an. 1254. Viterbii, & aliud Anagniæ 5. Idus Iulii Pontificatus 2. vbi facultatem dedit Comitiſſæ Britanniæ intrandi monaſterium de Precibus, quoties ad illud causâ orationis acceſſiſſet, aſ·itis decem honeſtis mulieribus, C Bonifacius 8. 1294. apud Vrbemueterem, Benedictus 10. aliis 11. Saonæ Idibus Octobris Pontificatus 12. Pluribus donationibus auctum eſt idem monaſterium per Duces Britanniæ, Ioannes Dux fundator tribuit eleemoſynam Abbatiæ in parochiâ de Guerrandiâ ad plantandum, Arturus 1309 conceſſionem pratorum & paludum, Ioannes Dux 1396. dotationem etiam confirmauit, Ioannes 5. anno 1423 largitur prædium dictum Coëtdros, Franciſcus Dux 1442. Pe- D
trus 1453. ſuis illud quoque libertati-
» bus affecerunt. Anno 1367. 18. Ia-
» nuarii Dux Britanniæ idem monaſte-
» rium cùm omnibus pertinentibus mo-
» re, inquit, maiorum ſuorum Ducum
» Britanniæ à quibus fundatum eſt, in
» ſuam fidem ac clientelam recipit. Sed
ad Catalogum Abbatum redeamus, cuius vnà cum hiſtoriâ eiuſdem monaſterii B. Mariæ de Precibus copiam fecit Archimandrita qui nunc præeſt, ex ſpicilegiis Guillelmi Gautier monachi Abbatiæ de Precibus, quod opuſculum concinnauit an. 1648.

A 1. *Gaufridus* ab an. 1252. ad an. ſal- 1252.
tem 1266 certò rexiſſe compertum eſt; fuit iſte induſtrius in ampliandis monaſterii poſſeſſiunibus, & in variis earumdem commutatiunibus pro eius commodo faciendis 1261. 1263.

2. *Salomon* 1270. menſe Febr. 1270.

3. *Rivallonus* 1275 die Iouis ante feſtum S Lucæ tranſegit cùm Eone domino Rupiſbernardi Valleto, de damnis ab eo illatis per milites domini Pagani de Maleſtricto, & Guillelmi de Rupefurti Vicecomitis de Dunges, qui lintres monachorum tranſi- B tui dicto de Guedis deſeruientes, demerſerant: obiit 11. Cal. Iunii; eius vel præcedentis Abbatis tempore facta eſt commutatio cùm Petro de Muſuillac milite, quâ monachis 10. ſolidi in parochiâ de Aſſerac propè portum Treiſelger, quos habuerant ex dono Bernardi de Aſſerac militis defuncti, obuenerunt.

4. *Rotaldus Coetelez* ſeu *Quothels* notatur mortuus in martyrologio 12. Cal. Iulii.

5. *Iudicael* deceſſit 3. Idus Ianuarii
anno 1300. vel circa. Cuius cœno- 1300.
bio anteà 1281 Paganus de Maleſtri- C
cto miles quædam ſ·ura ceſſerat.

6. *Guyomarus*, vel *Guydomarus* præfuit poſt an. 1325. aut 1330. quantum coniecturâ aſſequi licet: eius obitus conſignatur in MS. necrologio 6 Id. Maii.

7. *Guillelmus Elen* 2. aliàs *Heleni* ſacræ paginæ Doctor ab anno ſaltem
1357. ad 1367. obiit 2. Idus Nouem- 1367.
bris, filius erat Guidomari Heleni, frater verò Mauricii Cantoris Trecorenſis. Is narratur cùm Abbate Rotonenſi & aliis nobilibus viris interfuiſſe ex Argentræo conuentioni initæ apud Guerrandiam, inter Iuannem à Montefortí & Ioannem à Bri- D
tanniâ viduam Caroli Bleſenſis.

8. *Henricus le Barbu*, cuius cognominis illuſtres viri publicis Aremoricæ rebus adminiſtrandis præpoſiti fuêre: ſingulari fuit eruditione, & vitæ merito clarus, qui ex Doctore Theologo Abbas monaſterii adhuc
præerat anno 1382. 22. Auguſti, vt 1382.
colligitur ex monimentis cœnobii: Clemens 7. Pſeudopontifex literis Auenione datis 1389 Henricum Abbatem de Precibus virum probatæ virtutis, iuſtitiæ ac pacis Cleri & populi Ducatus B.itan nıæ ptæcipuam

zelatorem profitetur, & creat Sedis A
Apoſtolicæ Nuncium per dictum Britanniæ Ducatum. Ad ſedem Epiſcopalem Venetenſem, inde Nannetenſem tranſlatus 1405. Ducis Britanniæ item Cancellarius.

9. *Ioannes Radulphi* 1. ab an. 1383.
1400. ad 1400. cuius temporibus fiunt commutationes 1394. cùm dominâ Ioannâ de Leſnerac.

10. *Ioannes Radulphi* 2. 1401. commutat 1405. cùm Guillelmo Abbate de Mellereio. Iſte an. 1411. 6. Iulii emit domum in ſuburbanis Veneti in ripâ maris; interfuiſſe Concilio Conſtantienſi refertur ex bullâ Martini Papæ, Conſtantiæ datâ 17. Calend. Ianuarii Pontificatus 1. obiit 5. Cal.
1439. Auguſti 1439. ex MS. martyrologio, ſepultus in Capitulo cùm his verſibus.

Dignus Prælatus Ioannes Radulphi vocitatus
Sacra Scriptura Doctor claræ genituræ:
Vir cuſtos morum, miſerùm ſpes, lux monachorum
Abbas de Precibus, vermibus ecce cibus:
Cui benedicendi populo, mitrámque gerendi
Gratia primò datur, huic cœlica pax tribuatur.

11. *Guillelmus de la Landelle* 2. ab
1452. an. 1439. ad 1452. vel etiam vltra præfuit: agebat Procuratorem monaſterii ſui 1407. in quodam contractu 12. ſolidorum redditus ex domo Veneti intra muros ſitâ iuxta portam S. Paterni. Anno verò 1443. idem ad cenſum dedit 20. ſolidorum quotannis, domum cùm horto, & duas portiones terræ in inſulâ de Baz in viâ du Rohello, literas muniens ſigillo Conuentus de Precibus, imaginem Virginis Deiparæ ſuo pallio hinc & inde monachos contegentis, præfectente, vt cernere eſt in lapide ſepulchrali iacente in Capitulo. Idem an. 1452. 14. Iulij ad cenſum 4. librarum reditus tradidit domum quandam ad ſuum cœnobium pertinentem, ſitam Guerrandiæ, vnâ duntaxat camerâ ſibi & monachis ſuis illuc proficiſcentibus reſeruatâ.

12. *N. de Villeblanche* cuius cognominis Henricus de Villeblanche Redonarum moderator; item duo Abbates Guillelmus S. Crucis Kemperlegienſis, & Iacobus Lanteueneci an. 1480.

13. *Oliuerius Blanchart* Theologiæ Baccalaureus à Nicolao 5. Papâ Abbas promotus, priuilegio Apoſtolico, perpenſâ Prioris & Conuentus electione, quæ reprobata nihilominus, quòd ſedes Pontificia prouiſionem noui Abbatis poſt deceſſum Guillelmi ſpecialiter ſibi reſeruaſſet, litteris datis apud S. Petrum 13. Cal. Iunij Pontificatus 8. vitâ functus 1467. 7. 1467.
Idus Octob. idem aliàs 1450. 28. Aprilis à Ioanne Abbate Ciſtercij conſtitutus fuerat Collegij S. Bernardi Pariſienſis procurator ſyndicus; & 1446. litteris datis Diuione 28. Maij
B Lector Bibliæ.

14. *Vincentius de Kerleau* ex Abbate de Begario ab an. 1447. 28. Iunij; factus eſt Abbas de Precibus; cuius memoria reperitur in tabulis 1468. & 1469. 14. Aprilis conuenit cùm Ioanne de Laual domino de la Roche & de Belliſle, ſuper controuerſiâ inter ipſum & defunctum Abbatem Oliuerium: hoc eodem anno 22. Maij pactionem eâ de re probauit Guido de Laual dominus de Vitreio: erat reformator in prouinciâ Turonenſi ex codicillis anni 1470. & 1470.
G 1473. 10. Iunij Franciſci 2. Ducis Britanniæ nomine, cuius Cancellarius fuit, multas ac celebres legationes obiuit, nempe ad Ludouicum XI. Galliæ Regem 1468. ex Argentreo: poſteà electus Epiſcopus Leopenſis hanc ſedem tribus annis rexit, defunctus 3. Calend. Nouemb. 1476. ex martyrologio MS.

15. *Ioannes le Verrier* 3. ex Abbate de Mellereio, cuius cœnobij creatus fuerat Archimandrita ex monacho 1460. confirmatus primùm à Petro de Ponteoctrano Abbate, atque inſtitutus à Pio 2. Pontifice Max. fuit au-
D tem Abbas de Precibus ab anno ſal-
tem 1475. menſe Auguſto, ad an- 1475.
num 1498. quem etiam conſtat 1478. 1. die Maij à Petro Abbate Claræuallis Viſitatorem monaſteriorum de Buzeio iam tum ſub commendâ, itémque de Villanouâ, & de Nigromonaſterio denuo ad quinque annos inſtitutum, cùm anno ſuperiore prædictum de Buzeio cœnobium viſitaſſet, iam ab Abbate Ciſtercij Ioanne, & à præfato Petro Claræuallis reformator datus dicti monaſterii & ei ſubiectorum. Annis autem 1479. 1483. & 1495. viſitator & reformator Abbatiarum Ordinis Ciſterc. in Ducatu

Britanniæ abſolutè dicitur. Anno 1476. 14. Septemb. datus eſt à Capitulo generali arbiter proceſſus contra Abbatem de Bonarequie per Abbatem de Boquiano inſtituti. Eius nomen reperitur quoque in pluribus
1481. inſtrumentis 1479. 1481. 1484. 1486. in actu clientelæ præſtito Ioanni de Rieux domino Rupisfortis, Vicecomiti Dongiæ, Mareſcallo Britanniæ, ratione Caſtellaniæ ſuæ de Rupeforti. Viſitauit & 1491. monaſterium Monialium de Gaudio iuxta Hennebundum, & 1492. Abbatiam de Buzeio: moritur Ioannes 9. Calend. Iulii ex obituario MS.

16. *Carolus de Hangeſt* 1. Archidiaconus Vulcaſſini in Eccleſiâ Roromagenſi, Notarius Alexandri Papæ 6. & poſteà Epiſcopus Nouiomenſis, Abbas Commendatarius de Precibus
1499. nominatur in literis Apoſtolicis 1499. 6. Idus Februarii, cui litem mouit Raimundus Vitrarii monachus, ſacræ Theologiæ Profeſſor per Ioānem Abbatem Claræuallis confirmatus Abbas codicillis datis apud Claramuallem 21. Nouemb. 1499. Sed quidquid ſit de hoc litigio ab an. 1520. ad 1523. Carolus reperitur Abbas de Precibus, & 1521. conuenit cùm monachis ſuis pro quibuſdam redditibus.

17. *Ioannes de Rieux* 4. Epiſcopus Briocenſis, frater domini de Rieux Comitis de Harcourt, Baronis d'Ancenis, ſecundus Abbas Commenda-
1529. tarius vti colligitur ex cartis an. 1529. pro tuendis iuribus menſurarum vino venali inſeruientium Abbatiæ ſuæ, ratione dominii & Caſtellaniæ de Inſulâ competentibus.

18. *Guillelmus de Car* 3. Armoricus, præfati monaſterii Religioſus, anteà Prior, qui Ioanne vltrò dignitate ce-
1536. dente, ab anno 1531. ad 1536. quo legitur obiiſſe 8. Auguſti, cœnobio Abbas regularis præfuit.

19. *Guido Drouillart* tertius Commendatarius ex dominis de Kerlen ab an. 1539. ad 1552. quo die 7. Februarii iam mortuus recenſetur.

20. *Carolus* Cardinalis *de Lorraine* 2. Archiepiſcopus Remenſis Abbas an.
1563. 1563. 1565. 1568. & 1571. & multorum cœnobiorum Archimandrita.

21. *Bertrandus Gailland*.n Clericus Pictauienſis diœceſis ab anno 1572. ad 1586.

22. *Iacobus Landri* anno 1596. præfecturam iniit.

23. *Ioannes de Rieux* 5. dominus Inſulæ Dei 1599. & 1600. 1599.

24. *Ioannes Bouchart* 6. Doctor Theologus ab an. 1607. ad 1630.

25. *Guillelmus Iamet* 4. ſtrictæ obſeruantiæ monaſterii de Precibus Religioſus, & anteà Prior in monaſterio de Blanchâ, in inſulâ Nigrimonaſterii diœceſis Lucionenſis, Sancti Albini diœceſis Briocenſis, tum etiam de Precibus ex ceſſione Ioannis, qui tertiam partem fructuum Abbatiæ ſibi reſeruauerat, prouiſus bullis Vrbani 8. Papæ Pontificatus 8. 6. Cal. Februarii & mox conſecrandus ab Epiſcopo Venetenſi, morte corripitur 23. 1631.
Ianuarii 1631.

26. *Ioannes Iouaud* 7. monaſterii de Precibus anteà Subprior, cuius nominationem Rex Ludouicus 13. ratam habuit 1631. 10. Februarii, prouiſus eſt bullis Vrbani Papæ 8. Pontificatus 9. Cal. Septemb. deinde à Sebaſtiano de Roſmadec Epiſcopo Venetenſi ſolemniter benedicitur. A Franciſco autem Cardinali Rupifucaldio, Ordinis Ciſtercienſis Protectore & Reformatore, primus Collegii S. Bernardi Pariſienſis Prouiſor committitur an. 1635. dum primò in 1635.
dicto Collegio ſtrictior obſeruantia reſtituitur, auctoritate pontificiâ & regiâ; à Cardinali item Richelio Abbate Ciſtercii & totius Ordinis Capite & Generali Secretarius aſſumitur, quod officium vſque ad dicti Cardinalis obitum exercuit ad an. 1642. Demum in Armoricâ Ordinis ſui Vicarius Generalis inſtituitur an. 1646. monaſterii quoque B. Mariæ de Precibus ædificia penè diruta à fundamentis erexit, reſtaurauit, & ornauit; ſtrictiorem in eo Regulæ obſeruantiam promouit, & nunc ab an. præfato fœliciter regit.

Prvliacvm Ordinis Benedicti, diœceſis Turonenſis S. Petro *Premilly.*
dicatum in oppido ad Clayam fluuium, conſtruitur ab Ecfrido domino Pruliaci & de Rupepozzâ anno 1001. 1001.
qui humatus eſt in eadem Abbatiâ cùm eo epitaphio, progenitórque fuit ſtirpis Comitum Vindocini & toparcharum de Pruliaco & Rupepozzâ, vt teſtatur Quercetanus in ſtemmate Genealogico Caſtaneorum.

Inter mortales quos Gallia nobilitauit,
Quodã regalis, genus & probitas decorauit,

Tutoreră patriæ, pax iuris & emolumentŭ,
Dux quoq; militiæ, ſul ucrĕs caſtra furentŭ.
Siccùm redirent in facta, meíque valerent
Senſus, & mores in Chriſto ſplendidiores,
Fanum fundaui, cultúque ſacro decoraui,
In quo nunc iaceo ſublimis honore, trophæo.
Effredus nomen, plebs, Clerus funeris agmĕ
Supplens ſubueniat prece, voto, munere, ſiat.

Amblardus Abbas primus.

Iſembaudus.

Gauſridus.

1425. *Petrus* anno 1425.

Amedeus Solarius ex dominis Morettæ in Pedemontio, Prothonotarius Apoſtolicus Abbas an. 1527.

Georgius Chauueron.

Antonius Iſoré Prior Eccleſiæ Re-
1586. galis ac Collegiatæ S. Mariæ Lochenſis 1586. & 1589.

Prully. PRVLLIACVM B. Mariæ Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Senonenſis, filia Ciſtereij conditur anno 1118. 15. Cal. Septemb. Fundationis tabulas è cartulario Prulliacenſi exhibuit Pater Mailletus Ordinis Ciſtere. Religioſus ac Prior Valliſlucentis, quæ ſic habent. QVONIAM *diuturnitate temporum acta hominum ſæpe à memoriâ ſubſequentium delentur, vnde multoties inter cariſſimos malum diſcordiæ bacchatur, dum perdito certitudinis tramite diuerſi diuerſa ſentiunt, idcirco hac paginâ cunctis S. Eccleſiæ filiis notum facimus quòd Holdeuinus de Agliniaco conſenſu mulieris ſuæ Richeldis & filiorum ſuorum vendidit domno Theobaldo Comiti & matri eius Adelæ Comitiſſæ omnes terras ſuas quas apud* PRVLLIACVM *poſſederat, illas ſcilicet terras quæ infra terminos quos Hugo Ventet & cæteri Braiacenſes milites domno Stephano Abbati Nouimonaſterij, & fratribus qui eo tempore eum comitabantur in prædicto Prulliacenſi loco determinauerunt, pro quadraginta ſolidis & duodecim ſextariis auenæ, quos Comes idem & mater eius Comitiſſa atque hæredes eorum eidem Holdeuino & hæredibus eius omni anno concederent. Iuſſerunt verò Comes prædictus & Comitiſſa vt Præpoſitus de Monte hunc cenſum auenæ omni anno Holdeuino ſeu hæredibus eius ſine iniuriâ traderet. Termini autem quos Hugo Ventet & cæteri milites Braiacenſes prædicto Abbati deſignauerunt, ſunt à loco qui dicitur Crux Drogonis, vſque ad molendinum de Eſtre, hic terminus per vallem pratis aptam iacet, & ab eodem loco qui dicitur Crux Drogonis, vſque ad pomerium monachorum, hic terminus per*

A *viam quæ ducit ad villam Montigniacenſem iacet, & girat viſum per pomerium monachorum vſque in aquam quæ de Montigniaco fluit, & per eandem aquam deſcendit vſque ad prædictum molendinum, omnem hanc terram de quâ agimus donauit dominus Theobaldus Comes, & domina Adela Comitiſſa mater eius domnò Stephano Abbati pro redemptione animarum ſuarum, atque omnium parentum ſuorum ad victum monachorum, quos in eodem loco erat ordinaturus, & hi ſunt teſtes, Theobaldus Comes, Radulphus de Balgenciaco, Frotmundus Præpoſitus Montis, & Herbertus filius eius, Herbertus*
B *Præpoſitus de Pruuigno, Galterus Infans, Odo de Vimpuliâ. Poſt hæc dictus Seguinus miles de Meriolâ cœpit conqueri de prædicto Holdeuino de Agliniaco, ſcilicet quòd terras quas de illo tenuerat, ipſo inſcio prædicto Comiti, & Comitiſſæ vendidiſſet, vnde Abbas & ſui ac Holdeuinus, & vxor eius Richeldis, & filius eorum Attho antedictum Seguinum apud Mairolam adierunt, vt ei de iſtis ſatisfacerent. Qui miles & vxor eius Iſabeth, & filij eorum Deodatus & Milo, precibus Abbatis & Holdeuini domini eiuſdem caſtri; & multorum nobilium & diuitum illius*
C *caſtri tandem victi laudauerunt venditionem terrarum ſupraſcriptarum, & coram præſentibus corroborantes conceſſerunt, vt terræ iſtæ iure perpetuo eſſent monachorum, quos Abbas idem in eodem loco collocaret, eo tamen tenore, vt Comes & Comitiſſa prædictum cenſum auenæ traderent in manus domini Seguini militis, & ipſe in manus Holdeuini daret, quatenus ſicuti antea terras venditas de illo tenuerat, ſic etiam nunc cenſum illum de illo teneret, quæ omnia Holdeuinus de Agliniaco, & mulier eius, & filius eorum Hatto apud Mareolam videntes & audientes rata per omnia habuerunt, & hi ſunt teſtes: Helduinus de Marolis, & Nortmannus & Ste-*
D *phanus filius eius, Eurardus Rufus, & Petrus filius eius, Simon miles, Aymo Rufus, Eurardus filius Fulconis, & Hugo Clericus frater eius Seguinus Deodatus, & Milo filius eius. Poſt hæc apud Pruliacum hæc omnia laudauit Clericus filius Holdeuini cui dedit Abbas Pſalterium vnum pro ſigno. His ita peractis in die benedictionis Pruliacenſis cimiterij coram domno Daimberto Senonenſi Archiepiſcopo, prædicta Richeldis negauit ſe laudaſſe partem horum quæ ſupra dicta ſunt, quæ tamen laudauerat. Rogatu verò Frotmundi auunculi ſui, cuius conſilio hæc acta*

fuerant, & dominæ Margaritæ uxoris Helduini de Mairolis, dominæque Agnetis uxoris Andreæ de Baldement quæ dedit ei 20. ſolidos, alióſque 20. fecit ei dare domina Adela Comitiſſa, ipſa, & Helduinus maritus eius in Oratorio B. Dei Genitricis Mariæ Virginis librum ſuper altare ponentes conceſſerunt, atque laudauerunt monachis Pruliacenſibus omnem terram quam domno Theobaldo Comiti, matríque eius vendiderant, & terram quam ſupradictis monachis pro ſalute animarum ſuarum dederant, atque ſupradicta Richeldis de calumniâ iniuſtè factâ ante altare ſatisfaciens dederunt ſæpedictus Helduinus, & ipſa medietatem olcha Bernardi, nam partem reliquam primùm dederant domnus Artaldus Abbas, & eis quinque ſolidos in charitate. Hi ſunt teſtes Frotmundus, & Herbertus filius eius, Normannus, & Stephanus filius eius, Eurardus Rufus, Otrannus. Aliud priuilegium in fauorem huius Abbatiæ extat ibidem ſequenti tenore: „Notum ſit filiis Sanctæ Eccleſiæ quòd Auelina de Surdolo licentiâ & conſilio amicorum ſuorum, & fratris ſui Raculphi dedit domno Theobaldo Comiti, & beatæ memoriæ Adelæ Comitiſſæ matri eiuſdem Comitis quidquid in tertis & ſyluis, atque pratis ad manſionem quæ Prulliacum nuncupatur pertinens hactenus poſſederat, omnia ſcilicet quæ communia cùm domino Goffrido filio Hugonis Ventet Braiacenſi milite, & quæ per ſe propria quæ appellantur iura ſeptem ſolidorum tenuerat, has autem terras omnes, & ſyluas & prata prædictus Comes, & mater ſua Comitiſſa dederunt ſanctæ Mariæ & monachis Nouimonaſterij per manum domni Stephani Abbatis pro ſe, & pro animabus omnium parentum ſuorum. Dominæ autem Auelinæ viduæ pro tecompenſatione prædictæ terræ ſupradictus Comes & mater ſua Comitiſſa conceſſerunt medietatem cenſus qui Pruuiniaco per 4. dies Martis ante Natiuitatem Domini in mercatu pro ſale redditur. Hunc cenſum idem Comes, & mater ſua Comitiſſa eidem viduæ Auelinæ, & omnibus hæredibus eius in perpetuum poſſidendum conceſſerunt, & ita, vt ipſa mulier vel hæredes eius ſuum proprium miniſtrum apud Pruuiniacum conſtituant, qui cenſum prædictum ad opus illorum colligat. Illúdque notandum quòd has terras & prata de quibus loquuti ſumus domina Auelina de domno Theobaldo de Rauello tenuerit, & ideò domnus Theobaldus Comes, & mater ſua dederunt cenſum ſalis ante notatum in manu eiuſdem Theobaldi, & ipſe Theobaldus de Rauello ſtatim dedit eidem Auelinæ viduæ, & hæredibus eius iure perpetuo poſſidendum. Hæc facta ſunt in villâ quæ nuncupatur Celaſtre, & hi ſunt teſtes, Andreas de Baldemento, Robertus de Turri, Salo de Monte, Robertus filius Fulchetij, Vuillelmus de Turri, Petrus filius Stephani, Vualterius de S. Aiulpho, Vuinebertus Burgenſis, Robertus Præpoſitus, Paganus Præpoſitus, Herbertus de Taneſi. In craſtino autem apud Pruuiniacum Radulphus filius Auelinæ prædictæ, & frater eiuſdem mulieris nomine Stephanus laudauerunt idem donum in domo Herberti Præpoſiti, & hi ſunt teſtes; Conſtantius Niuetnenſis, Burelinus, Nicolaus, & Ioannes duo Canonici, Albertus Lauda Scutellæ, Iobertus, Herbertus Præpoſirus. Poſt hæc verò Henricus & Sala filij Auelinæ viduæ apud Pruuiniacum laudauerunt idem donum, & hi ſunt teſtes: domnus Theobaldus Comes, & domina Adela mater eius, Radulphus de Balienciaco, Hugo Manſelmus, Henricus de Caſtellione, Robertus de Turri, Hugo Ventet, & filius eius Gofridus, Herbertus de Pruuiniaco, Fulcherius Canonicus, Paganus Præpoſitus, Robertus Preſbyter & Decanus, Sala de Monte & multi alij. Poſt hæc etiam omnes filiæ eiuſdem Auelinæ laudauerunt idem donum."

Artaldus primus Abbas Pruliacenſis, in cuius manu Comes Theobaldus conceſſit beneficium feodi empti à Drogone li Angeuins, quod tenebat de Hugone Euantet, idque S. Mariæ Pruliacenſi conceſſit viuente Artaldo ex tabulis Pruliacenſibus. Inſtitutor fuit cœnobij Valliſlucentis eiuſdem Ordinis; dein moritur 1139. 1139.
humatúſque in clauſtro propè baſilicam; erat porrò hæc conſuetudo tunc temporis, vt Abbates Regulæ Ciſtercienſis in cimiterio, Cardinales aut Epiſcopi in Eccleſiâ, toparchæ autem in clauſtro ſepelirentur.

Nigellus 1139. tranſegit cùm Landrico Abbate Eſchaleij coram Alano

Epiſcopo Autiſſiodorenſi, & Guichar- A do Pontiniacenſi Abbate pro limitibus rertarum.

1160. *Hugo* anno 1160. ex rabulis Valliſlucentis; ad eum ſcribit ep. 8. lib. 2. Petrus Abbas Cellenſis.

Guido 1183.

1195. *Stephanus* 1195.

Ioannes 1198.

A. 1210. & 1215. ex cartâ Pruuinenſi.

1225. *Petrus* 1. 1225.

Gubertus.

Odo 1238.

Petrus 2. 1243.

1246. *Nicolaus* 1246.

Michael 1249.

P. 1254.

1261. *Norbertus* 1261. 1263. in tabulâ Magni Paſtoralis Pariſienſis, & 1265. in cartulario Iardi.

Dudo 1270.

Simon 1279. 1287. in tranſactione cùm Abbate S. Iacobi Pruuinenſis de Prioratu Soiſiaci & 1295.

1296. *Imberius* 1296.

Gubertus 1298. 1305.

Iacobus Magiſter in Theologiâ an. 1312.

1323. *Herueius* 1323.

Gaufridus 1358.

Petrus 3. 1362.

1368. *Stephanus* 2. an. 1368. poſteà Abbas Claræuallis.

Simon 2. Baccalaureus in Theologiâ.

Guerinus 1384.

Ioannes de Roſeto 2. Theologiæ Profeſſor, Procurator generalis Ordinis, poſteà Abbas Balernæ.

5434. *Petrus de Rebaſco* 4. anteà Abbas Ioyaci obiit 1434.

Ioannes le Fort 3. obiit 1436.

Ioannes de Bragella 4. 1462.

1486. *Vincentius de Cabilone* mortuus an. 1486.

Ioannes Faorel 5. Pruuinenſis fato functus 1505.

Petrus de Villenouette 5. obiit 1511.

1536. *Matthæus Ridet* obiit 1536. vltimus Abbas Regularis.

Henricus d'Eſcoubleau Archiepiſcopus Burdegalenſis permutauit pro Abbatiâ Regaliſmontis 1622.

Ioannes-Baptiſta de Villeneufue.

Pſalmodi. PSALMODIVM S. Petri, Ordinis S. Benedicti, diœceſis Nemauſenſis Aquaſmortuas tranſlatum, à quâ vrbe ſemileucâ diſtabat, nunc eſt Ec- A cleſia Collegiata, monachis ſæculari togâ donatis. Eſt in cartario Maſſilienſi tabula Petri Magalon. Comitis, quâ Maſſilienſi Abbati S. Victoris, ſuiſque ſucceſſoribus poteſtatem ac dominationem quam hucúſque habuit in eo cœnobio Pſalmodienſi largitur, confirmárque totum quod acquiſierat à Nemauſenſi Epiſcopo, à S. Ægidij Comite, aliiſue Principibus.

PSALMODSI fœminarum, diœceſis Podienſis. *Pſeaumē.*

PVLTARIÆ S. Petri vetus cœnobium, Ordinis Benedictini, diœceſis *Poutieres.*
B Lingonenſis, ſitum ad Sequanam flumen ſecus Montem Latiſcum, corruptè Montemlaſcum, in cuius ſummo vertice oppidum Roſſillum quondam fuit, quod quidem à Wandalis olim deſtructum extitit, vt habetur in antiquis ſchedis huius monaſterij. Fundatur à Gerardo de Roſſillon, non longè à ſuo caſtro Roſſillionis, quo in cœnobio poſteà cùm Berthâ vxore ſepultus fuit, apud chronicum S. Mariani; huius loci Eccleſiam Ioannes 8. Papa dedicauit veniens ad Concilium Trecenſe anno 878. & meminit ep. 878.
210. ad monachos Pultarienſes, ep.
C 211. ad Hugonem Abbatem: monaſterium, inquit, S. Petri quod appellatur Pultarienſe, & Gerardus quondam Comes de rebus ſuis perfecit atque dotauit, & S. Petro tradidit, petimus vt veſtrâ in omnibus tuitione adiuuetur: quia fratres qui nunc in eo conſiſtunt, ſedulas Deo laudes perſoluunt, orantes pro ſalute omnium in Chriſto credentium: Veteres autem tabulæ in cartophilacio Pultarienſi de eius fundatione ſic loquuntur.

DOMINO *beatiſſimo & ſacratiſſimæ ſedis Apoſtolicæ atque peculiari patri nobis* D *Nicolao, Gerardus miſericordiâ Dei apud regalem clementiam Comitis honore ſublimatus, vnà cùm coniuge Bertâ nomine, publicè notum eſſe volumus tam beatitudini veſtræ quàm Clero, & omni populo ſacræ vrbis fidelem in Domino deuotionem &c. Acceſſit deuotioni noſtræ, vt de facultatum noſtrarum rebus apto & conuenienti loco monaſteria Deo conſtrueremus, atque illîc quidquid ad ſuſtentationem Deo famulantium neceſſarium exiſtit, ſolerti prouidentiâ procuraremus, & vt deffenſionem Ordinis perennem haberent atque deuotionis fructus perpetuò manaret, ſacratiſſimæ vrbi & loco vbi B. Apoſtol. Petri*

& Pauli memoria celebratur ſubderemus, atque dominationi ſanctiſſimi Pontificis ipſius urbis committeremus &c. Igitur fundauimus venerabilem & ſacrum oblationis noſtræ locum in nomine Ieſu Chriſti, & veneratione B. Apoſtolorum Petri & Pauli, vt ſit habitaculum Dei Seruorum ſub regulari Ordine B. Benedicti degentium, ſuper amnem præterfluentis Sequanæ, in agra reſpiciente ad villam quam ex antiquo PVLTERIAS *nominant, in pago Laticenſi, in Regno Burgundiæ, & parochia Linganica ciuitatis: & ibi venerabile oratiauis domicilium votis fidelium frequentetur; Cùmque res noſtras & facultates quæ de parentum noſtrorum ſucceſſione nobis prouenerunt, benigniſſimus Rex & ſenior noſter Carolus per præceptum nobis conferre dignatus eſt, teſtamentario donationis iure tranſmiſimus, hoc eſt agrum ceu villam in pago Laticenſi, vbi è vicino monaſterium ſitum eſt* PVLTARIAS *quidquid ibi ex parentum hæreditate, quidquid per præcepti auctoritatem pius Rex contulit, nobiſque prouenit &c. cùm vniuerſis appendentiis in pago Senonico, cùm omnibus appendentiis, Sertam cùm omnibus ad eam reſpicientibus & appendentiis ſuis, villam Matuſcam ſimiliter cùm omnibus appendentiis, verùm etiam Villare piſcatoria quoque &c. totum ergo vt prætulimus, Sacratiſſimo loco & monaſterio condonauimus ta: tum nobis dum manẽremus in vitâ carnis vſufructuario nobis reſeruato, ſuntionem potius loci ferendo.* Pauci autem numero Abbates à nobis huc vſque notari potuerunt.

1049. *Arnoldus* an. 1049.

Humbertus apud Gregorium 7. Pontif. lib. 2. epiſt. 15.

Hilgaudus in Concilio Trecenſi an. 1104.

Arnaldus cui ſcribit S. Bernardus epiſt. 70. & 75.

Odo ad quem extat Nicolai Claræuallenſis epiſt. 27.

1183. *Laudricus* 1183. ex cartâ Abbatiæ S. Iacobi Pruuinenſis.

H. anno 1234.

Simon, hoc habet epitaphium in ſacello Collegij Cluniacenſis Lutetiæ. *Hoc Mauſoleo conditur corpus fratris Simonis de Villanoua Edui Burgundi, Pultarienſis cœnobij, Lingonenſis diœceſis, dum ſuperſtes ageret, Abbatis eximij, Theologalis ſapientiæ Pariſiis Profeſſoris, & huius domus quondam Burſarij, qui corporeo ſolutus ergaſtulo animam efflauit die 12. menſis May, anno autem Chriſti Natalis ſexto decimo, & quingenteſimo ſupra milleſimum. Qui qui ſis, quieſcat, Amen.*

Claudius de Longuy Cardinalis Epiſcopus Lingonenſis.

Annas Cardinalis *de Giury* Epiſcopus Metenſis.

Octauius de Bellegarde Archiepiſcopus Senonenſis.

Rogerius Deſtampes Canonicus & Comes Lugdunenſis, Iacobi Marchionis de la Ferté Imbaut Franciæ Mareſcalli, ex Catharinâ Blancâ de Choiſeul de Praſlin filius.

PVTEVSORBIS Ordinis Benedictini fœminarum, diœceſis Lingonenſis, in Decanatu Moliſmenſi. *Puiſderbe.*

Q.

QVADRAGINTA Ordinis Sancti Auguſtini, diœceſis Narbonenſis, fundatur in villâ huius nominis ad honorem B. Virginis & plurimorum martyrum qui ibi tumulati ſunt, quemadmodum indicant verba hæc diplomatis pontificij. *Quarante.*

" Igitur vt templum ſeu Eccleſia B. Mariæ de Quadraginta Ordinis S. Auguſtini, Narbonenſis diœceſis à Chriſti fidelibus reueretur, & cùm in dictâ Eccleſiâ diuinâ ordinatione Quadraginta martyres requieſcant, qui à perſecutoribus Chriſti, palmam martyrij pro Chriſti nomine ſuſceperunt. Quapropter aliorum ſanctorum non pauca corpora quæ ibidem requieſcunt in dictâ Eccleſiâ Virginis glorioſæ, & relliquias ipſius B. Virginis ligni Crucis Dominicæ, & aliorum ſanctorum ad Dei & Virginis glorioſæ reuerentiam ædificatum in villâ de Quadraginta à Chriſti fidelibus, & fundatum 14 Cal. Nouemb. & per Guifredum Narbonenſem Archiepiſcopum dedicatum, ac altare maius Eccleſiæ conſecratum congregatis pluribus Prælatis & nobilibus &c. Datum Auenione 1357. Indiculus Abbatum ex tabulis monaſterij ſequens depromptus eſt.

Berengarius 1. an. 1027. 1027.

Raymundus 1126.

Ricuinus ſeu *Rikinus* 1136. & 1143. ad quem extat ſequens diploma.

INNO-

INNOCENTIVS *Epiſcopus ſeruus ſer-* A
uorum Dei: dilecto in Chriſto filio Rikino
Abbati Eccleſiæ de Quadraginta eiúſque
ſucceſſoribus regulariter ſubſtituendis &c.
Proinde, dilecte in Chriſto fili poſtulatio-
nibus tuis clementer annuimus, & Eccle-
ſiam de Quadraginta, cui Deo authore
praeſſe dignoſceris, ſub B. Petri & noſtrâ
protectione ſuſcipimus. Imprimis ſiquidem
ſtatuentes, vt Ordo Canonicus iuxta B.
Auguſtini Regulam in eadem Eccleſiâ
futuris temporibus inuiolabiliter obſerue-
tur, quacunque prætereà bona, quaſcum-
que poſſeſſiones eadem Eccleſia iuſtè poſſi-
det, conceſſione Pontificum, largitione B
Principum, tibi, tuíſque ſucceſſoribus con-
firmamus. Si qua igitur in futurum &c.
Amen. Innocentius II. Catholicæ Eccle-
ſiæ Epiſcopus, Gerardus Presbyter Cardi-
nalis S. Crucis in Hieruſalem, Lucas Pres-
byter Cardinalis SS. Ioannis & Pauli;
Matthæus Albanenſis Epiſcopus &c. Da-
ta per manum Aimerici ſanctæ Romanæ
Eccl. Diaconi Cardinalis & Cancellarij
1136. *7. Idus Nouemb. indictione 13. Incarnat.*
1136. Pontificatus ſexto.
Petrus 1. 1197.
Berengarius de Helbiano 1236.
Bernardus de Paſſu 1. 1239.
1251. *Guillelmus* 1. 1251.
Bernardus d'Algueri 2. 1268.
Bernardus de Niſſano 3. 1273.
1283. *Bernardus Saluatoris* 4. 1283.
Guillelmus de S. Petro 2. 1291.
Petrus 2. 1313.
1314. *Iacobus Gondolini* 1. 1314.
Arnaldus Saluatoris 1328.
Pontius de Aurencâ 1337.
1348. *Rogerius* 1348.
Bernardus de Meſenchis 5. 1357.
Petrus de Meſenchis 3. 1361.
1379. *Stephanus de Triperiâ* 3. 1379.
Vincentius de Strano 1380.
Iacobus 2. 1403. & 1408.
1413. *Ioannes Izarni* 1. 1413.
Guirandus de S. Maurice 1474.
Henricus Geofredi 1490.
1504. *Ioannes du Meſnil* 2. 1504.
Robertus de Quoqueborne 1522.
Blaſius Ciſtel Prior & dominus de
1530. Godet, Præpoſitus & Canonicus Cla-
romontenſis 1530.
Claudius Dorizon.
Petrus de Briniaco 4. an. 1564. poſt-
quem domus de la Iugie de Rieux,
monaſterio potitur vſque ad Abba-
tem.
1603. *Petrum de Redon* 5. 1603.
Balthazar de Thezan, de S. Ginieis

A an. 1606.
Ioannes Antonius de Thezan de S. Gi-
nieis 3. ab an. 1621.
Bartholomæus de Renoüard an. 1636. 1636.
QVERCETVM Ordinis Canoni- *Eechoute.*
corum Regularium S. Auguſtini Bru-
gis, à multitudine quercuum dictum;
antiquiſſimum monaſterium primò à
S. Trudone Apoſtolo Haſbaniæ circa
an. 650. fundatur, ſed à Norman-
nis dirutum, poſteà reſtauratur ali-
quâ ex parte vt ferunt tabulæ Eecou-
tenſis cœnobij, dotatur multum po-
ſteà à Theodorico Elſatio Flandriæ
B Comite 1130. vt refert Miræus Do-
nat. Belgic. Cod. cap. 51. Abbatum
Catalogus deſumitur ex Flandriâ Il-
luſtratâ.
1. *Lambertus* florere cœpit an. 1163.
ab anno enim 1050. ad hunc annum
1163. haud liquidò poſſunt recenſeri 1163.
Abbates: memoratur in aliquo reſ-
cripto Gibaldi Tornacenſis Epiſcopi:
præerat adhuc 1196.
2. *Simon* 1. 1170. 1170.
3. *Arnoldus* ex codice MS. 1172.
4. *Arnulphus* multa dona obtinuit
à Philippo Flandrenſi Comite, vt pa-
tet ex eius diplomatibus 1177. 1177.
C 5. *Stephanus* quem Sanderus Ema-
nuelem vocat tom. 1. lib. 2. Flandriæ
Illuſtratæ, poſteà Abbas S. Genouefæ
Pariſienſis & Epiſcopus Tornaci.
6. *Balduinus* an. 1193. à Cæleſtino
3. Pontifice priuilegiorum confirma- 1195.
tionem obtinuit 1195.
7. *Nicolaus* 1. circa 1196. tempore
Balduini Flandriæ Comitis.
8. *Ioannes* 1. circa an. 1200. 1200.
9. *Simon* 2. deceſſit circa an. 1209.
10. *Cono* regebat monaſterium an.
1209. ex archiuis MS.
11. *Goſuinus*, 1236. Eius tempore 1236.
facta eſt ſeparatio Canoniſſarum S.
D Trudonis.
12. *Ioannes* 2. an. 1250. ſub cuius
regimine multa dona confirmauit
Margareta Comitiſſa.
13. *Robertus* 1266. 1266.
14. *Vualtherus de Ooſtburgh* 1. circa
an. 1275.
15. *Ioannes Barbator* 3. 1278.
16. *Vualtherus de Tollenbeke* aliter *de*
Tornaco 2. ab anno 1292. vſque ad 1292.
1314. multis rebus geſtis glorioſus.
17. *Laurentius vltra Aquam* dictus;
renunciatus anno 1314. quo ſedente 1314.
Protectorem ſe monaſterij declarauit
Robertus Flandriæ Princeps.

18. *Ioannes de Stuppâ* 4. electus pa- A
rùm ſedit.
1331. 19. *Vualterus Straeten* 3. vixit vſque
ad an. 1331.
20. *Ioannes Cambel* 5. Tornacenſis.
21. *Ioannes de Fœua* 6. circa an.
1340. quo tempore tumultuoſæ Ar-
1370. reuellorum factiones graſſabantur:
obiit 1370.
22. *Nicolaus Brandt* 2. accepit ius
annuli & ſucceſſoribus ſuis à Pontifi-
ce, viuebat circa an. 1372.
23. *Lubertus Hauſebilt* 1393. electus,
nobilis Brugenſis, inauguratus à Lu-
douico Trimolio Tornacenſi Epiſco- B
po, fuerat Prior, monaſticum ordi-
nem teſtaurauit, templum ornauit,
Conſiliarius quoque Flandriæ Prin-
cipum ac Burgundiæ. Scripſit totius
Belgij Vaticinium: obiit ſeptuagena-
1417. rius 1417. Decemb. 27. annis 24. re-
xit monaſterium.
24. *Ioannes Vulre* 7. ſucceſſor Lu-
berti, vixit in Præſulatu annis 10. ha-
bet hoc epitaphium. *Hîc iacet bona
memoria D. Ioannes Vulre Abbas huius
Eccleſiæ qui obiit 1427. die Auguſti 7.
Orate pro eo.*
25. *Antonius Miliguem* 1. Doctor
ſacrorum Canonum, Philippo Bur- C
gundiæ Duci carus: moritur 1438.
ſepultus in ſuâ Eccleſiâ.
26. *Cornelius Eeghers* 1. Pontificij
Iuris Licentiatus electus eodem anno
1438. 1438. obiit anno ſequenti.
27. *Antonius Bootſaert* 2. Eccleſiam
quamplurimùm ornauit.
28. *Nicolaus Plante* 3. 1458. electus,
obtinuit confirmationem priuilegio-
rum à Carolo Burgundiæ Duce an.
1463. 1474. interfuit Comitiis Brugenſibus
1463.
29. *Philippus de Beerſt* Brugenſis e-
lectus 1. Aprilis 1477. deceſſit 1504.
poſtquam præfuiſſet cùm laude 27. D
annis.
30. *Carolus Trotyn* Inſulenſis.
1537. 31. *Ioannes Fooggaerth* 8. ex Coad-
iutore Caroli 1537.
32. *Cornelius Poutcaſtel* 2. Dunker-
kanus.
33. *Petrus Bellechuer* Iprenſis à Ca-
rolo 5. renunciatus Abbas ex Prio-
re.
34. *Mathæus Longeſpée* Iprenſis, ſu-
perioris nepos, ex Priore, laudabiliter
difficillimis temporibus rexit: obiit
1602. 1602. Iulij 24. cùm præfuiſſet annis
30.

35. *Ioannes Montanus* 9. Brugenſis,
vitâ functus eſt 1623. poſt 20. an. re- 1623.
giminis.
36. *Nicolaus de Troeſtenberghe* 4. Bru-
genſis ex Priore renunciatus Abbas
conſenſu Alberti & Iſabellæ 14.
Nouemb. 1624. Ferdinandi Hiſpania-
rum Infantis à concionibus, ſedebat 1641.
1641.

QVERCETVM Ordinis Auguſti- *Queſnoy.*
niani fœminarum, diœceſis Camera-
cenſis fundatur 1262. à Comitiſsâ
Flandriæ Margaretâ.

QVINCIACVM diœceſis Picta- *Quincay*
uienſis, Ordinis Benedictini, vetus *prez Poi-*
monaſterium quod dicitur Cella S. *tiers.*
Benedicti Quinciaci, deſtructa erat
cùm aliis cœnobiis in chronico Mal-
leacenſi anno 878. Habuit ius eli- 878.
gendi ſibi Abbatem ab Iſamberto
Epiſcopo circa 1080. memoratúrque
ab Orderico lib. 8. & à Gauſtido
Vindocinenſi.

QVINCIACVM diœceſis Lingo- *Quincy.*
nenſis, Ordinis Ciſtercienſis, filia
Pontigniaci fundatur 11. Cal. Maij
1133. in Decanatu S. Vuillemerij, de- 1133.
dicatur 1139. quo in monaſterio vi-
dentur ſepulchra dominorum Tanlaij
cùm inſignibus.

S. QVINTINI DE MONTE *Le Mont*
primo ab vrbe Peronâ lapide in pa- *S. Quen-*
go Vermanduenſi, aliàs Mons S. Quin- *tin.*
tini diœceſis Nouiomenſis in Decana-
tu Peronæ, Ordin. S. Benedicti, cuius
fundationis primæ non ſuppetunt in-
ſtrumenta, præter exemplar literarum
Adalberti Comitis Viromanduenſis,
è quibus inſtauratio monaſterij vtcúm-
que innoteſcet. EGO ADALBERTVS
*Comes notum eſſe volo tam præſentibus
quàm futuris in meo Viridumenſi Comi-
tatu ab antiquo tempore extitiſſe Eccleſiam
in honore S. Quintini martyris dedica-
tam, in Monte ſitam, iuxta vicum Pero-
nam, quam quondam Dagoberti Regis au-
thoritate, Erchenaldi Præfecti donatione,
S. Eligij Pontificis benedictione, Vltanus
quidam genere Scotus, profeſſione mona-
chus, Eccleſiaſticis ſanctionibus, ac mona-
ſticis inſtituit inſtitutionibus, Abbatis ho-
nore functus; poſt cuius vitæ exceſſum, in-
curiâ, ac Barbarorum inſectatione ad tan-
tam deſolationem ipſa peruenit Eccleſia,
vt vix rara antiquæ habitationis appare-
rent veſtigia. Hanc igitur pro meæ reme-
dio animæ, prædeceſſorum, ſiue heredum
meorum ſalute, diuinâ compunctus inſpi-
ratione, iuſſi à fundamento reædificare, &*

Abbate conſtituto, cùm conſilio fidelium A
meorum Abbatiam ſtudui dotare, ſicque
in perpetuum ratum, & inconuulſum per-
manere. Huius autem dotis res hæ ſunt:
in pago Viroâunenſi villula vna quæ di-
citur Aiſilcourt, & in ipſo pago in villâ
Curticulus nuncupatâ, manſi ſeptem, &
medietas Eccleſiæ de Duriaco apud Caſtel-
lum Nigellum ſuper fluuium l'Ingon, pon-
tem cùm terrâ appendente ibi. In Tegeri
hamo manſi duo: & in villâ quæ dicitur
Sanctæ Radegundis, manſi tres. In vi-
co medietas Capellæ S. Quintini cùm qua-
tuordecim hoſpitibus. In villâ Alaniâ ſu-
per fluuium Halle, duodecim hoſpites cùm
terrâ colendâ, & prato vno. Ad Eccle- B
ſiam eiuſdem montis reſpicit villa, quæ Vi-
narius, cùm ſuis adiacentibus ſuper fluuium
Grinſionem. In villâ quæ Douin vocatur,
molendinum vnum, cùm tertiâ parte pra-
ti ibi appendentis. In pago Sueßionico in
villâ quæ Allemans vocatur tres manſi
cùm Curiâ indominicatâ. In his ergo do-
mino S. Quintino martyri datis rebus,
nullus hæredum vel propinquorum meo-
rum, non Comes, nec Vicecomes, nec eius
liberæ ingenuitatis homo, aliquid à modo
accipiat causâ conſuetudinis, ſeu aduoca-
tionis, non bannum, non iuſtitiam, non
diſtrictionẽ, niſi fideli precatu ipſius Abbatiæ C
Abbatis. Quod qui infringere præſumpſerit,
pro ſuæ temeritatis auſibus ternis ſubia-
ceat maledictionibus, & publicis coactus
reſipiſcere teneatur legibus. Cuius actionis
teſtes laudatores confirmarunt. Ego Adal-
bertus Comes qui iuſſi fieri, confirmaui,
ſignum Heriberti Comitis; ſig. Vdonis
Comitis, ſig. Philberti, ſig. Luntberti,
ſig. Vualchiſi, ſig. Odonis, ſig. Iuonis,
ſig. Boſleui, ſig. Vualtelini, ſig. Amalrici,
ſig. Vualneri, ſig. Odonis, ſig. Machary.
Ego Leudulphus Vuermandenſis ac No-
uiomenſis Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi, con-
firmaui. Actum in Curiâ S. Quintini
die paßionis eiuſdem. Subiectus Ab-
batum indiculus deptomptus eſt è D
Notis ad Guiberti operâ Domni Lu-
cæ d'Achery, auctore Stephano le
Gris eiuſdem Congregationis & cœ-
nobij Priore.

1. *S. Vltanus* Protoabbas in Hi-
berniâ regio ſanguine procreatus, e-
ximiâ tum ſanctitate, tum etiam mo-
naſticæ diſciplinæ peritiâ illuſtris.
Anno 643. Abbatiæ S. Quintini Mon-
tenſis ab Etehenaldo præficitur, quem-
admodum ex præfatis Adalberti lite-
686. ris perſpectum habetur: obiit anno
686.

A 2. *Euraldus*, inſtaurato monaſterio
in Abbatem aſſumptus ex iiſdem li-
teris anni 943. Verum enimuerò pau-
co poſt tempore rurſum eò vſque de-
cidêre à priſtinâ inſtauratione ædifi-
cia, vt Cellæ nomen, nedum Abba-
tiæ titulum præferret. At Robertus
vrbis Peronæ Præfectus, religione
præclarus (qui id loci iure beneficij
poſſidebat) obtentis à Roberto Fran-
corum Rege literis, iniquè poſſeſſio-
nes facultatum monaſterij ablatas re-
ſtituere cogit, ac poſtmodum ſuis
ſumptibus cœnobium reſarcit anno 1028.
1028.

B 3. *Balduinus* ex nobili Comitum
Flandriæ, Namurcíque proſapiâ 1028.

4. *Vualteranus* 1. deceſſit 1040. 1040.

5. *Vualteranus* 2. anno 1040. *Hu-*
ius Eccleſiæ (fert Necrologium) *ſapien-*
tiſsimus ordinator, & à fundamentis ædi-
ficator: Verùm piæ peregrinationis
gratiâ cùm Romam veniſſet, inibi vi-
tæ finem impoſuit, & corpus ſepe-
liendum reliquit.

6. *Gaudefridus* 1058. quem commen- 1058.
dat in hunc modum Nicolaus mona-
chus vitæ S. Gaudefridi (qui Abba-
tem illum educatorem habuit) lib. 1.
C cap. 2. *Eſt celebre monaſterium in Viro-*
manduorum ſolo, in B. Quintini Marty-
ris honorem conditum, Peronæ oppido pro-
pinquum. Ei per id tempus præerat vir
pius Godefridus & morum integritate, &
generis nobilitate clarus, fuit enim patruus
Idæ filiæ Alberti nobiliſsimi Comitis Na-
murenſis, quæ iuncta matrimonio egregio
Conſuli Boloniẽſi Prouinciæ Euſtachio &c.
Quæ quidem idcirco mihi commemora-
ta ſunt vt poßit intelligi genus illuſtre tan-
ti patris, quem conſtat etiam gregi ſuo
magnâ curâ inuigilaſſe, religione celeber-
rimum, literarum ſcientiâ, & rerum quo-
que externarum & politicarum peritiâ com-
primis inſtructum fuiſſe: migrauit è vi- 1098.
D tâ an. 1098.

7. *Henricus* 1098. ſummæ pietatis
vir ac doctrinæ interiit 1133.

8. *Hugo* 1133. deſiit viuere 1148.
Iura & poſſeſſiones approbat Euge-
nius 3. bullâ datâ Meldis 13. Calend.
Iulij 1147.

9. *Rogerius* ex Aquicinctenſi mo-
nacho Abbas Montis S. Quintini 1150.
creatur 1148. obiit 1150.

10. *Hugo* 2. anno 1150. de eo ſic
obituarium. *Hugo Abbas Corbeienſis,*
& huius Congregationis. deuixit 1182. 1185.
vel 1185.

11. *Balduinus* 2. animam exhalauit A 1188.

1192. 12. *Robertus* 1. obitus conſignatur in Martyrologio 1192.

13. *Vualterus* 1. 1192. qui monachis cogentibus præfecturæ ceſſit 1198.

14. *Vualterus* 2. in ætatis flore, ſtirpis & animi præclarus, omnium vnâ voce eligitur. Monaſterium ſtrenuè adeò rexit, vt ſpem ſuperauerit & ætatem. Diſciplinæ regularis, cæterarúmque virtutum ſtudioſiſſimus fuit. Facultates auxit, excitauit ſacellum B. Virginis. Ingentem pecuniarum ſummam quò ſacram baſilicam à fun- B damentis extrueret, aggregauit, ſed

1241. morte præoccupatus anno 1241. id operis ſucceſſori perficiendum reliquit. Sunt qui Vualterum ex illuſtri familiâ de Hardecourt originem ducere affirmant.

15. *Simon de Valencourt* 1241. Eccleſiam, veſtigiis, ſupremæque voluntati inhærens ſui deceſſoris, mirâ ſtructurâ, quæ nunc dierum cernitur,

1257. exædificauit. Vitam cum morte commutauit 1257.

16. *Gerardus Peronenſis* 1257. iurium atque immunitatum acerrimus propugnator, mortalitatem expleuit anno C 1267.

17. *Robertus* 2. 1267. itidem forti ſeſe animo, ne priuilegia monaſterij infringerentur, oppoſuit. Extremâ ætate ſuadente, vltro munus abdica-

1275. uit 1275. & paucis poſt diebus ſuperuixit.

18. *Balduinus* 3. defunctus 1280.

19. *Matthæus*, fuit mitis & manſuetus, necnon & multorum ædifi-

1293. ciorum auctor, migrauit an. 1293.

20. *Ioannes de Villaribus* Sanquintinianus. Hac ipsâ tempeſtate, cùm priſca maieſtas Eccleſiæ S. Quintini obſoleuiſſet, & poſſeſſionibus, ob de- D bita à prædeceſſoribus contracta, ad exteros tranſlatis, oppignoratíſque, omnium rerum egeſtas cœnobitas oppreſſiſſet, calamitatibus tandem oppreſſus Peronam ſe recepit, vbi vitâ

1313. in cinere & cilicio peractâ, extremum ſpiritum reddidit 1313.

21. *Ioannes de Hinchin* 2. rei domeſticæ adminiſtrator induſtrius notatur. Siquidem ipſe ære alieno granatum monaſterium, ſingulari prouidentiâ exonerauit. Reſarcit pleráſque ædes ruinis deturpatas. Sed maximè illi res Eccleſiaſticæ, diuinúmque officium decentiùs atque attentiùs perſoluendum cordi fuêre: in cœlum tranſlatus 1337.

22. *Ioannes* 3. ab equitandi peritiâ Eques appellatus, depoſito canonicali habitu, collobium induit monaſticum in aſceterio Montenſi, & Abbas creatur 1337. moritur 1361. 1337.

23. *Ioannes de Hercourt de Combles* 4. an. 1361. magnificentiori apparatu quàm humile Chriſti mancipium deceret, incedebat: hic nihilominus longè carus ſuis extitit & familiaris: 1370.
diem clauſit 1370.

24. *Hugo* 3. Auguſtæ Viromanduorum, ſiue S. Quintini ciuis, bona monaſterij vtrum volens, an ob ipſius œconomiam minùs prouidam dilapidauit; deſiit anno 1379.

25. *Petrus de Baruille* 1379. quæ ſupererant facultatum aſſumpſit, obli- 1398.
guriuit; extinctus 1398.

26. *Matthæus de Dury* 1398. ſingulari ſignatur parſimoniâ. Etenim cùm perniciem poſſeſſionibus, labem ædificiis, antiquæ ſplendori diſciplinæ obnubilum illatum conſpiceret, vniuerſa diuturno labore, induſtriâ ſummâ reparauit, reſtituitque: fatis con- 1413.
ceſſit 1413.

27. *Ioannes de Hennon* 5. an. 1413. obiit 1438.

28. *Iacobus Rauſſon*, priùs à ſacris Duci Burgundiæ, deinde monaſticem profeſſus Prioratu de Lehuno in Sanguineterſo donatur, tum Sancti Quintini Montenſis 1461. ac poſtre- 1461.
mò Corbeiæ Abbatiâ 1480. occubuit. *Fuit vbique vir mitiſſimus*, quod refert chronicon Corbeienſe MS. *atque perhumanus, & ſcientiâ grammaticali apprimè eruditus, optimus ſcriptor, magnificúſque ac ſplendidiſſimus, qui licet humili loco natus eſſet, omnibus tamen in rebus præclariſſimus euaſit.*

29. *Ioannes Danſquenet* 6. vitam cùm Abbatiâ depoſuit 1481.

30. *Ioannes Karquendlan* 7. Canonicus Pictauenſis, & Protonotarius Apoſtolicus, primus Abbas Commendatarius 1481. at monachi multa illi faceſſunt negotia, vnde tædio preſſus, mœroréque confectus diem clau- 1487.
ſit 1487.

31. *Ioannes d'Eſtrée* 8. ex auitâ nobilitate originem trahens, ac monaſticis obſtrictus votis, ipſum in Patrem aſſumant Fratres, qui & à ſummo Pontifice 1487. aſſeritur, atque

inſigniis Pontificalibus adornatur an.
1505. terras liquit 1506.
32. *Ludouicus de Conſtin*, Abbatiâ
1506. ſimul Sublacenſi titulo commendæ
potitus eſt 1506.
33. *Antonius Regnault*, Ludouici
nepos poſſeſſionem adiir 1527.
1532. 34. *Ioannes de Genouillac* 9. 1532.
35. *Verdunus du Mas* 1544. deſiit
an. 1563.
36. *Iacobus d'Haplincourt* nobilis fa-
1575. miliæ 1563. 1575.
37. *Franciſcus Paſcanet* Regi ab E-
leemoſynis, & Eccleſiæ Bituricenſis
Canonicus 1575. At verò Mareſcal-
lo de Caſtrâ, quem ſibi procuraro-
rem delegerat, annuente, abdicat Ab-
batiam 1596.
1613. 38. *Sebaſtianus Robelin* obiir 1613.
39. *Claudius d'Argouges*, anno 1613.
monaſterium ædificiis caducum, imò
ruens in vltimum propè caſum, ex-
citat. Inſtaurat nempe à fundamen-
tis Dormitorium, Clauſtrum, Capi-
tulum, Refectorium, ædes vniuerſas,
regulares vt vocant, ſuis, & perma-
ximis impenſis extrui curauit. Nouis
operibus baſilicam ſuffulſit, decora-
uit diuerſi generis ſacrâ ſupellectili,
vaſis argenteis locupletauit; denique
Regularis diſciplinæ lucem Monti S.
Quintini inferre peroptans, mona-
chis Congregationis S. Mauri, ea-
dem diſciplinâ apprimè inſtructis,
idem monaſterium tradidit poſſiden-
dum.
40. *Franciſcus d'Argouges*, Claudij
nepos, Societatis Sorbonicæ Do-
ctor.

S. Quen- S. QVINTINI BELLOVACEN-
tin lez SIS Ordinis S. Auguſtini, celebre
Beauuais. Monaſterinm iuxta Bellouacum fun-
datur & conſtruitur per Guidonem
1067. Epiſcopum Bellouatenſem an. 1067.
biennio poſt ſolemniter dedicatur
ſub inuocarione S. Quintini Marty-
ris, cui celebritati interfuêre Guido
Ambianenſis, Galterus Meldenſis,
Hugo Trecenſis, Odo Siluanectén-
ſis, Ratbodus Nouiomenſis, & alij
Præſules ac Clerici: Ordini Canoni-
co in primæuâ fundatione addicta
eſt Abbatia per Guidonem Epiſco-
pum: vbi notare conuenit, in vitâ
Iuonis Carnorenſis Præſulis perperam
fundationis epocham adſcribi anno
1078. & iam ab an. 874. regnante
Carolo Caluo conditam aſſerunr Cho-
pinus ac Pennotus, cùm Montis S.

A Quintini Abbatiam iuxta Peronam,
eſſe Bellouacenſem putent. Guido
autem regiæ libertatis priuilegium
pro fundatione Monaſterij obtinuit,
cuius autographi in cartophilacio ini-
tium eſt.

PHILIPPVS *Dei gratiâ Francorum
Rex. Inſtituta Regia de rebus Eccleſia-
ſticis aut ſecularibus publica vel priuata,
ſine vllâ iuris controuerſiâ priorum Re-
gum iuſſu & authoritate firmata non vio-
lare, ſed inconcuſſa ſeruare, noſtra quoque
nullâ iuris parte reclamante, præſentibus
ac poſteris ſeruanda mandare, Regij cul-
minis eſt opus implere. Vnde notum vo-*
B *lumus fieri cunctis orthodoxis Eccleſiæ fi-
liis, tam præſentibus quàm longè poſteris,
viuentibúſque & naſcituris, quòd ſanctæ
Beluacenſis Eccleſiæ Guido reuerendus An-
tiſtes, Orator aures adierit noſtræ pietatis,
ſuppliciter nobis intimans, decentiſſimam
Baſilicam ſe fundaſſe in honore & memo-
riâ glorioſiſſimi Quintini Martyris, à quâ
noſtræ ſublimitatis decreto ita dominium
poſtulat vniuerſæ poteſtatis exterminari,
vt Grex Dominicus in eadem Eccleſiâ Deo
ſeruiens, nullius extraneæ poteſtatis ibidem
ſæuientis poſſit infeſtatione turbari. Cuius*
C *petitioni libenter aſſenſum præbemus, &
regiæ maieſtatis authoritate ſancimus, vt
deinceps in prædictâ Baſilicâ vel in vico
eidem adiacente, non Epiſcopus, non ali-
qua quæcunque poteſtas aliquid ſibi iuris
vſurpet, præter huiuſdem loci Prælatum,
aut eos qui ab eo poteſtatem acceperint:
excepto quod Beluacenſis ſedis Antiſtes
deſfuncto eiuſdem loci Pralsto, electione
prater alium ibidem ſubſtituat, qui res Ec-
cleſiæ ſtrenuè & fideliter adminiſtret; Ea
quoque quæ eidem Eccleſiæ à prædicto E-
piſcopo, vel ceteris fidelibus donata ſunt,
vel quandoque donanda, præſenti teſta-
mento Deo vel Eccleſiis, debitâ libertate*
D *donamus, & inuiolabiliter de cetero poſſi-
denda quâ præcellimus poteſtate donamus.
Quod ſi quis contra authoritatis noſtræ de-
cretum moliri præſumpſerit, quódque pro
reuerentiâ tanti Martyris tam piè ſanci-
tum eſt, violare tentauerit, regiæ maie-
ſtatis reus iudicabitur, & ſacrilega eius
perſuaſio irrita penitùs habeatur. Vt au-
tem teſtatior huius noſtri poſſit eſſe præce-
pti, ſigillo noſtro ſubter illud fecimus ſi-
gillari, & nomina ſublimium perſonarum
in quarum præſentiâ confirmatum eſt cùm
notâ cuiuſque pariter aſſignari. Ego Phi-
lippus Rex Francorum meâ manu ſubſcri-
pſi. Ego Guilelmus Rex Anglorum meâ
manu ſubſcripſi. S. Roberti Regis Dapife-*

ri. S. Galerandi Camerarij. S. Heruei Buticularij. S. Adam Conſtabularij. S. Anſelmi Beccenſis Abbatis. S. Rodulfi Beluacenſis Eccleſiæ Theſaurarij. S. Comitis Hugonis fratris Regis. Interfuerunt autem & alij quorum nomina ſubſcripta ſunt Iuo eiuſdem Eccleſiæ Prælatus, Radulfus monachus, Comes Iuo de Belmonte, Albericus de Cocsaco, Gaufridus de Calmonte &c. Sig. Manaſſe Remorum Archiepiſcopi. Tesboldi Sueſſorum Epiſcopi. Vidonis Beluacenſis Epiſc. Gerardi Cameracenſis Epiſc. Rotgeri Catalannenſis Epiſc. Rotbaudi Nouiomenſis Epiſc. Iuonis Siluanectenſis Epiſc. Vberti Taruanenſis Epiſc. S. Gaudefridi Cancellarij, Varini & Renulfi Archidiaconorum. Actum publicè in obſidione prædictorum Regum videlicet Philippi Francorum & Guilielmi Anglorum Regum circa Gerboredum. Anno In-
1079. *carnati Verbi* MLXXIX. *anno regni Philippi XIX. Recitatum verò & confirmatum eſt ſub præſentiâ prædicti venerabilis Manaſſes Remorum Archiepiſcopi meâ manu ſubſcripſi.* Rogatu eiuſdem Guidonis Gregorius 7. Pont. Eccleſiarum & bonorum immunitatem impertitur, fauore ac tuitione Sedis Apoſtolicæ donat reſcripto anni 1083. dato Laterani. Ludouicus Craſſus Rex Gaufrido Epiſcopo Bellouacorum confirmationem donationis Guidonis Præſulis indulget Compendij 3. anno conſecrationis, adſtante Liſiardo Sueſſionenſi, & Huberto Siluanectenſi Epiſcopis. Catalogus autem Abbatum datur ex ſchedis & tabulariis Monaſterij, quem communicauit Reuerend. Pater de Boiſſiaco Prior eiuſdem cœnobij.

1. *Iuo* primus Abbas S. Quintini, non Præpoſitus vti apud Sigebertum & alios mendosè legitur: erat patriâ Bellouacenſis, Carnotenſis Antiſtes ab Vrbano 2. ſacratur, non an. 1092. ſed potiùs 1091. vti patet ex cartâ S. Quintini ita deſinente: *Actum in do-*
1091. *mo Calniaci an. 1091. indict. 14. regnante Philippo in Eccleſiâ B. Quintini Iuone exiſtente Abbate tunc Carnotenſium Præſule:* factus Epiſcopus Monaſterij ſui regimen haud reliquit, quod teſtatur ſuis in epiſtolis ad Gaufridum & Anſelmum Bellouacenſes Pontifices: reſtaurator Ordinis Canonici Regularis S. Auguſtini: de eius vitâ in Epiſcopis Carnotenſibus plura.

2. *Galo* diſcipulus & ſucceſſor Iuonis promotus ad Epiſcopatum Bellouacenſem, inde Legatus Pontificius, móxque Pariſienſis Præſul.

3. *Odo* Gaufridi Beluacenſis ſuggeſtione intruſus de quâ re apud Iuonem querelæ epiſt. 151. *Contra petitionem meam & promiſſionem veſtram, contra Canonicam & Apoſtolicam inſtitutionem contradicentibus maioribus & prudentioribus Eccleſiæ Beati Quintini fratribus, Odonem olim fratrem, nunc verò hoſtem in prædictâ Eccleſiâ, quòd ſine me fieri non poterat confirmaſtis in Abbatem. Hanc plantationem veſtram poterit eradicare, qui non plantauit eam Deus: fructum quippe primitiarum mearum quantum in vobis eſt, in hoc mihi abſtuliſtis, & vobis forſitan non ſatis vtiliter prouidiſtis.* Poſteà renunciauit, & ab eodem Iuone Prior S. Georgij factus, deceſſit 20. Iunij vt habetur in obituario. Creditur is eſſe Odo, de quo S. Anſelmus meminit in epiſtolâ ad Guntarium Canonicum S. Quintini.

4. *Radulfus* electus 1105. Octobris 4. 1105.
in feſtiuitate dedicationis Eccleſiæ S. Quintini præſentibus Gaufrido Beluacenſi, Iuone Carnotenſi, Valone Pariſienſi. Plurima Abbatiæ ſuæ acquiſiuit, ac moritur 14. April. 1136. vt quidam volunt: de eo meminit ipſe Iuo epiſtolis 257. & 259. ac Lambertus Nouiomenſis Epiſcopus.

5. *Rainaldus*, de quo mentionem facit litera Garini Ambianenſis Præ-
ſulis pro Eccleſiâ de Conty 1140. de 1140.
illo ſic ſcribitur in cartulario. *Anno ab Incarnatione Domini 1141. 9. Calend. Aug. obiit felicis memoriæ Dom. Rainoldus huius Eccleſiæ Abbas: ſequenti autem die id eſt natale D. Magdalenæ Gaufridum Canonicum noſtrum eligunt.*

6. *Gaufridus* electus die Magdalenes 1141. ſubſcribit 1143. literis donationis mortuæ ſiluæ factæ huic Abbatiæ S. Quintini ab Odone 2. Bellouacenſi Præſule, & in aliâ confirmatione Odonis 3. Religioſis S. Symphoriani. Ei Papa Innocentius 2. priuilegia conceſſit, ac S. Quintini poſ-
ſeſſiones confirmauit bullâ anni 1143. 1143.
quæ eſt in magno tabulario.

7. *Odoardus de Bury* iacet in Capitulo cùm hâc inſcriptione.

Vermibus ecce datur Oudardus & hîc tumulatus
Abbas, de Buri natus, qui reſpuit vri
Pompis mundanis, rebus ceſſit quoque vanis.
Eccleſiæ iura ſeruare fuit ſibi cura,

Hic campanile ſpecioſum, valde iocale
Fecit, & Alnetis qua munia pulchra videbis.
Anno milleno c. *ter* x. *bis duodeno,*
Menſis Septembris dedit eius funera membris,
Quiſque roget Chriſtum ſecum vt collocet iſtum.

Henricus 1161. præſens donationi annualium præbendarum ab Hugone Decano Bellouacenſi factæ: poſteà Epiſcopus Siluanectenſis.

Drogo anno 1172. vt patet ex literâ Capituli Beluacenſis de confirmatione donationis factæ ab Epiſcopo Bartholomæo Eccleſiæ S. Quintini.

Nicolaus 1. 1187. ad eum extat bulla
1187. Alexandri 3. 1178. quæ reponitur in cartulario S. Quintini; vnde errauit Louuerus qui ad hunc annum conſtituit Abbatem quemdam Hugonem, de quo nulla mentio in obituario, aut etiam tabulario: Abbatis iſtius Nicolai deceſſus notatur die 3. Auguſti.

1189. *Petrus* 1. 1189. cui dirigit bullam Clemens 3. Pont. Max. diem anniuerſarium habet 29. Decemb.

Matthæus 1190. ad quem extat diploma Philippi Francorum Regis: mortuus 25. Aug.

1192. *Robertus* 1. an. 1192. ex veteri inſtrumento donationis factæ S. Quintino; defunctus 20. Aug. in obituario.

Philippus de Flauacourt 1270. patruus Philippi de Flauacuriâ Theſaurarij Eccleſiæ Rotomagenſis, qui S. Quintino legauit 100. libras Pariſienſes.

1294. *Amelius de Greſſibus* 1294. Eccleſiam ſuam quamplurimis ædificiis decorauit, vt eſt in mortuologio, obiit 1301. 27. Iulij.

Petrus 11. 1341. & 1346. tranſigit cùm monachis S. Luciani ex tabulario.

Petrus Heluys 3.

Petrus 4. mortuus 20. Aug. in necrologio.

1390. *Guillelmus* 1390.

Ioannes de Beubies 1. 1458. ortus ex loco d'Eſtrepagny, Eccleſiâ obſidione Beluacenſis vrbis à Burgundionibus igne crematâ, 1472. eam reſtaurauit vt habetur in obituario: iacet in choro Eccleſiæ ſuæ.

Robertus de Bethencourt 2. deceſſit
1496. 1496. 3. Maij tumulatur in ædis ſanctuario.

Petrus d'Ogne 5. defecit 1511. 7. Id. Iulij ſepelitur in clauſtro ante imaginem B. Mariæ. Sequuntur alij Abbates ex Necrologio ſine vllâ temporis notâ.

Adamus Iulien deceſſit 2. Maij.

Anſellus obiit 3. Idus Auguſti, qui Abbatiam variis ædificiis, ornamentis & redditibus ampliauit.

Ioannes de Antolio 2. exceſſit è vitâ 12. Februarij.

Ioannes de Bonuillier 3. interiit 26. Nouembris.

Ioannes de Sancta Greâ 4. obiit 19. Ianuarij.

Petrus de Lagny 3.

Robertus.

Petrus de Cathen 4. vltimus Abbas Regularis moritur 1531. 2. Martij. 1531.

Carolus de Humieres Epiſcopus Baiocenſis, 1. Commendararius obiit 1570.

N. Cardinalis *d'Eſte.*

Ludouicus de Lorraine Cardinalis Guiſius 1588. 1588.

Ioannes Colin 5. 1592. duodecim annis vel circiter præfuit.

Ioannes de Balſac 6. Abbas & Ebronij, proniſus circa an. 1605. obiit 15. Maij 1608.

Nicolaus de Balſac frater ſuperioris adeptus poſſeſſionem 18. Auguſti an. 1608. denatus 16. Ian. 1610. 1610.

Franciſcus Oliuier dominus de Fontenay, poſſeſſionem iniit 1611. die 6. Februarij.

Carolus Oliuier ſuperioris nepos, ſub quo Regulares Canonici S. Aug. Congregationis Gallicanæ inducti ſunt in Abbatiâ S. Quintini à Renato Potier Bellouacenſi Præſule 15. Aprilis 1636. viuere deſiit 1642. Ianuar. 30.

Renatus de Mornay præcedentis nepos ex ſorore Renatâ, filius Caroli domini de Villarceaux, poſſeſſionem apprehendit 1642. vltimâ Iunij. 1642.

R.

SANCTI RAMBERTI Ordinis S. Benedicti diœceſis Lugdunenſis, quod Monaſterium parùm abeſt à ripâ fluminis Ligeris; huius eſt Commendatarius Abbas Henricus à Sabaudiâ Dux Aumaliæ. *S. Rambert de Ioux.*

RANTELMVS Ord. Benedictini Monialium diœceſis Autiſſiodorenſis, *Rante-aulme.*

patrona B. Maria propè S. Iulianum in ſuburbio Autiſſiodori, & fundatorem agnoſcit Palladium Autiſſiodorenſem Epiſcopum.

Reclus. Reclvsvm Ordinis Ciſtercienſis filia Vallisclaræ, diœceſis Trecenſis fundatur S. Bernardo Clareuallenſi Abbate adhuc viuente, ſed dotatur ab Henrico Comite Campaniæ in eius territorio, vt patet ex cartâ anni 1164. cui etiam beneſacit Hugo de Broyes dominus Caſtriuillani an. 1168.
1164.

Refvgivm B. Mariæ Ordinis Ciſtercienſis fœminarum ſub Clarauallc, diœceſis Cameracenſis anno 1258.

La Reau. Regalis B. Mariæ ſacra in diœceſi Pictauienſi, Ordinis Sancti Auguſtini.

Royaumont. Regalismons Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Bellouacenſis propè Bellummontem ad Oeſiam, filia Ciſtercij, celebre monaſterium à D. Ludouico Rege extruitur 1227. 6. Cal. Martij, Milone Bellouacenſi Præſule annuente; conditur autem ex placito vltimæ voluntatis Ludouici 8. eius patentis in loco de Cuimont, nunc vocatur B. Mariæ Regaliſmontis, quod territorium emit à Monialibus S. Martini de Bortanc Ordinis Benedictini, ex conſenſu item Ermengardis Abbatiſſæ Paraclitici cœnobij, à quo pendet Prioratus de Borranco. Opere abſoluto Ciſtercienſis regulæ primi monachi acciti ſunt, quos piiſſimus Princeps multis attributis prædiis locupletauit, pro alimento centum & quatuordecim monachorum regio diplomate anni 1228. & altero an. 1258. Baſilica conſecratur 19. Octobris 1235. à Ioanne Archiepiſcopo Mitilenenſi, adſtante ipſo S. Ludouico fundatore cùm Optimatibus regni; dicata eſt in honorem Sanctiſſimæ Crucis, cuius portionem ſacrario Eccleſiæ contulit, Deiparæ Virgini, & aliis Sanctis. Abbates verò ex ſcriniis monaſterij collegit Benedictus Dauuray eiuſdem Ordinis Religioſus.
1227.
1228.

1. *Bartholomæus*, qui parùm rexit, cuius obitus conſignatur in vetuſto martyrologio 8. Ianuarij.

2. *Adam*. reſignauit humatúrque in Capitulo ad introitum ſub tumbâ lapideâ.

1240. 3. *Robertus* 1. anno 1240. cuius ſepultura viſitur ad ingreſſum Capituli.

4. *Iuo* 1. 1247. obiit 1248. eo ſedente regij ſanguinis Virgo ſepulturæ conditur in arculâ cùm hàc inſcriptione. *Hic iacet Blancha excellentiſſimi Ludouici iunioris Regis Francorum primogenita, quæ in ætate infantiæ migrauit ad Chriſtum anno gratiæ 1243. 3. Cal. May*: iuxta maiorem aram aliud epitaphium proſtat. *Hic iacet Ioannes excellentiſſimi Ludouici Iunioris Regis Francorum filius, qui in ætate infantiæ migrauit ad Chriſtum anno gratiæ 1247. 6. Idus Martij.* 1247.

5. *Rainaldus* circa an. 1250. ſub eius gubernatione Conradus Archiepiſcopus Colonienſis petente D. Ludouico, Regalimonti quædam ſanctorum corpora donauit, vt patet ex codicillis datis 1260. & 1261. quorum corpora extant in loculo circa maiorem aram. In eadem baſilicâ propè Epiſtolam viſitur hoc epitaphium. *Hic iacet Ludouicus, filius S. Ludouici ix. Regis Franciæ, & Margaretæ filiæ Comitis Prouinciæ, qui obiit anno ætatis ſuæ 16. anno Domini 1259. & ſepultus eſt in loco iſto in Octauis Epiphaniæ Domini. Adoleſcens Deo & hominibus gratioſus, honeſtate morum adornatus.* 1260

6. *Robertus* 2. memoratur an. 1261. menſe Martio in cartâ Theſauri regij. 1261.

7. *Iuo* 2. qui propter probitatem morum ac prudentiam delectus eſt teſtamenti curator S. Ludouici Regis: deceſſit circiter 1273. ſepultus in Capitulo.

8. *Robertus* 3. recenſetur in tabulâ anni 1277. 1277

9. *Theobaldus* exceſſit 1288. 12. Aprilis ſepultus in Capitulo.

10. *Robertus de Beaupuy* 4. legitur obiiſſe 1292. pridie Idus Septembris, cadauer ſepulturæ illatum in Capitulo; circa id tempus humatur in æde maiori iuxta altare Princeps regiæ ſtirpis Philippi Artefij natus 1291. die commemorationis omnium Defunctorum. 1291.

11. *Guillelmus* 1. in antiquo martyrologio Regaliſmontis deceſſit menſe Maio.

12. *Alexander* mortuus vltimâ Februarij iacet in Capitulo.

13. *Radulfus* an. 1319. in cartâ Guillelmi Abbatis Ciſtercij: deuixit an. 1321. 1319.

14. *Robertus de Verneuil* 4. fatis ceſſit

ſit 1347. 8. Febtuatij, quieſcit in Ca- A
pitulo.

15. *Petrus* t. 1353.

1357. 16. *Robertus* 5. . in cartâ de Belle-
Egliſe t357.

17. *Petrus de Carnanillac* 2. defecit 1400. t. Iulij, iacet in Capitulo.

18. *Bertrandus de Beaune* aliàs *de Baigneux* Religioſus Fonteneti, cuius extat mentio in tabulatiis 1415. cùm deceſſore tumulatus.

t425. 19. *Ægidius* 1. 1425.

20. *Ioannes de Montirel* 1. anteà Abbas Beatæ Mariæ Vallis, faro functus eſt t453 cuius epiraphium in
Capellâ S. Virginis iuxta Sacriſtiam B
ſub marmore legitur.

Mille quadringẽtos... quinquaginta volutos
Tres annos Chriſti ſacrâ de Virgine Nati,
Ciuem Pontiſara quẽ condit Petra Ioannes
Abbas conſcendit Regalis culmina Montis,
Virginis ex valle cui Rex poſt fata repẽdas,
Scãdere ſidereas ſuperorũ Chriſte cathedras.

21 *Ægidius de Roye* 2. Theologiæ Doctor, anteà Bernardinorum Pariſienſium Prouiſior, apud Dunas mona-
1478. ſterium ſeceſſit vbi dies expleuit 1478.
de quo Henriquez in ſuo Menelogio.

22. . *Ioannes de Solle* 2. Doctor Theo-
logus, qui Eccleſiam ſuam variis do- C
nariis illuſtrauit, anno 33. præfecturæ abdicat Abbatiam, tumulatúrque ante maius altare vbi proſtat hoc epiraphium.

Qui ſaxo hoc tegitur Patrem venerare Ioannem,
Abbas námque fuit, Doctor & ille fuit.
Cùmque ter vndenos rexiſſet fortè per annos
Et premerent canum tempora multa ſenẽ.
Sponte ſuâ ceſſit. lectúmq; ex ordine fratrum
Subſtituit clarum religione ſuum.
Qui cineres caros fuerat nam ſanguine iunctus
1490. *Condidit, ad ſuperos ſpiritus hinc abiit.* D
Obiit anno 1490. menſis Iuly penultimâ luce.

23. *Ioannes de Merré* 3. rexit 20. annis, maius campanile ædificauit, mortuúſque 4. Aprilis 1507 tumulatur ante maiorem aram ad læuam deceſſoris, ſub tumbâ lapideâ cùm tali epitaphio.

Clauſit Ioannis Merrei plurima de ſe
Iam meriti ſaxis hac domus oſſa ſuis.
Regalis montis qui verus Rector & Abbas
Campanile ſuâ ſtruxit, & auxit ope.
Vnde illi meritò cognomen venit ab illo
Campanis fortis quamuis id eſſe putent.

Mille & quingentos ac ſeptẽ clauſerat annos,
Quartus in Aprili quò ruit ipſe dies
Requieſcat in Domino. Amen.

24. *Guillelmus Salé* cognomento *de Bruyeres* 2. vltimus Abbas Regularis per annos 30 carnis ſarcinam depoſuit ante maius altare à dextris, ſub eo epitaphio. *Hic iacet morum probitate & vita puritate præclarus dominus Guillermus Salé, aliâs de Bruyeres, qui huic Regalismontis cœnobio 30. annis vtiliter præfectus, die 20. menſis Decemb: anno*
virginei partus 1537. animam Deo fæli- t537.
citer reddidit.

Buſta vide lector Guillelmi triſtia Salſi
Quo Patre Regalis mons ſpoliate doles.
Heu iacet hic fidei cultor. pietatis alumnus,
Norma pudicitiæ, religionis apex.
Dux fuit ille æqui monachis quos rexit, & ipſum
Quæ docuit certum eſt exhibuiſſe priùs.
Dira famis latè bacchantis tela repreſſit,
Pauperibus præſtans nempe parentis opẽ.
Ipſáque porta fuit tectis dum præfuit iſtis
Clauſa malis, verum ſemper aperta probis.
Si verum eſt iuſtos æternam viuere vitam,
Viuit adhuc vita eſt mors melior iterum.

25. *Matthæus de Longueione* Epiſco-
pus Sueſſionenſis primus Abbas Com- t549.
mendatarius 1549.

26. *Barnabas de Fayolles* Canonicus Eccleſiæ Pariſienſis 156t. t565.

27. *Pantaleon de la Rochesoubert* Re-
gi à Conſiliis 1569. 1572. 1572.

28. *Renatus de Dallon* 1576.

29. *Martinus de Beaune* Catharinæ Mediceæ Cancellatius 1593.

30. *Philippus Hurault* Epiſcopus Car- t620.
notenſis 1594. t620.

31. *Ioannes Baptiſta de Villeneufue* ex ſtirpe dominorum de Villanouâ in Prouinciâ, reſignauit permutationis causâ 1622. pro Abbatiâ Prulliaci.

32. *Henricus d'Eſcoubleau* Archiepiſ-
copus Burdegalenſis 1622 t645. 1645.

33. *Iulius Maſariny* Cardinalis 1645. poſſeſſionem adeptus 20. Martij an. 1647.

34. *Alphonſus-Ludouicus de Lorraine* Henrici Haricuriæ & Armaniaci Comitis, magni Franciæ Hipparchi, Alſatiæ Gubernatoris ex Margaretâ-Philippâ du Cambout filius 1649.

REGIAVALLIS Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Tullenſis. fun-
datur anno 1140. à Rainardo Comi- 1140.
te Barrenſi locum futuri cœnobij largiente.

REGVLA B. Petri diœceſis Tar- *La Reole.*

bienſis, aliàs Squitus, vel Squirs in antiquis tabulis nuncupatur, Ordinis Benedictini, à Danis diruitur, inde à Gumbaldo Epiſcopo Vaſatenſi inſtauratur, quemadmodum prodit autenticum originale hâc verborum formulâ è cartulario depromptum. AN-
977. NO *Dominicæ Incarn.* DCCCCLXXVII. *indictione v. In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego Gumbaldus Epiſcopus Vaſconiæ, & frater meus Vuillelmus Sancij Dux Vaſconum, tacti diuino amore ſuper peccatorum noſtrorum recordatione, pro remedio animarum noſtrarum, parentúmque ſeu fidelium noſtrorum, & eorum qui nobis in opere deifico fautores & conſultores extiterunt. Decreuimus quoddam Monaſterium noſtri iuris, in honorem S. Petri Principis Apoſtolorum dicatum, cùm conſilio fidelium noſtrorum ad priſtinum reducere ſtatum. Notum verò erat omnibus ibidem ex antiquo monaſticæ inſtitutionis regulam floruiſſe, & idcirco cùm antiquitus idem locus dictus fuerit Squirs, modernis temporibus dicitur* REGVLA. *Quibus ſuper tali deliberatione, multimodâ animi anxietate fluctuantibus, per eam, quæ in antiquis, ſapientiam compertum eſt, ante Normannorum irruptionem, & ſui deſtructionem, idem monaſterium cœnobio Floriacenſium fuiſſe ſubditum. Non ſolùm enim vtriúſque monaſterij ſepta lugubri ſatis deuaſtatione Paganorum, verùm etiam totius Galliæ, & Aquitaniæ nonnulla perierunt municipia. Vnde communi conſilio propinquorum, ſeu fidelium noſtrorum, quemdam Clericum legationis noſtræ Baiulum ad venerabilem Abbatem Richardum fratréſque Floriacenſes, cùm omni ſupplicatione direximus, precantes vt ipſe ſi fieri poſſet ad præfatum locum deſcenderet, vel ſaltem, quos placet de ſuis monachis tranſmittat, qui amiſſa reciperent, deſtructa à fundamentis reſarcirent, & aliquod lucrum animarum ibidem acquirerent. Quippe luciferam famam de eorum ſpeciali ſcholâ, & ſingulari conuerſatione audieramus. Donamus ergo & donatum in perpetuum eſſe volumus cùm hâc teſtamenti auctoritate monaſterium noſtrum vocabulo Squirs, quod fundatum eſt in partibus Vaſconiæ in pago Aliardenſi ſupra ripam Garonæ fluminis, cùm omnibus ad ſe pertinentibus, hoc eſt Eccleſiis, villis, manſis, vineis, ſiluis, pratis, paſcuis, molendinis, aquis, aquarúmque decurſibus, & inſtitiis, totum ex integro quæſitum, & inexquiſitum quidquid ad eumdem pertinet, tradimus atque transfundimus de iure noſtro, in ius & ditionem præfati monaſterij Floriacenſis, ita vt ab hodiernâ die, in omnibus quidquid Abbas, & fratres eiuſdem cœnobij facere voluerint, liberam in omnibus habeant poteſtatem, ſiue placuerit Abbatem conſtituere, ſiue Præpoſitum qui eiſdem debeat de omnibus rationem reddere. Ita firmatum eſſe volumus, vt non Comes, non Epiſcopus, non qualibet ſubmiſſa perſona, aliquid de terris, vel redditibus eiuſdem Eccleſiæ, audeat ſubtrahere, aut inuadere &c. Et vt hæc carta firma & inuiolabilis permaneat, non ſolùm ſubterfirmauimus, & fideles noſtros ſubterfirmare rogauimus, ſed adhibitis ſanctorum pignoribus omnes pariter iurauimus, cùm obſecratione nominis Domini, nos hæc obſeruaturos quæ in præſenti continentur teſtamento. Hi ſunt teſtes, & huius præcepti confirmatores, quorum inferiùs vocabula conſtitutione deſcripta ſunt. Signum Gumbaldi Epiſcopi, & totius prouinciæ Ducis, qui hanc donationem deuoti cordis inſtantiâ Deo redemptori conceſſit. Vuillelmi Vaſconiæ Ducis fratris eiuſdem, qui donum Deo traditum merè corroborauit. Garciæ nepotis ipſorum, Rorgarij Iudicis, Vezan Amaneu Vicecomitis Ezij. Prætereà ego Gombaldus Vaſconiæ Epiſcopus, & frater meus Vuillelmus Sancij Monaſterio B. Petri, quod vocatur ad Regulam, quod Beato Benedicto Floriacenſi reddidimus, hæc ſibi appendicia ſolemni donatione perpetuò affirmauimus, Eccleſiam videlicet B. Martini cùm clauſis, & reliquis ædificiis. His itaque taliter peractis, atque confirmatis, ad inſtantiam noſtram præfatus Abbas Floriacenſis nomine Richardus, vir quippe piæ recordationis, & profundi pectoris, cùm diſcretioribus monachis Eccleſiæ ſuæ, prout decebat ad ſæpefatum locum, qui vt dictum eſt Squirs ab antiquo vocabatur, nunc autem Regula, de conſilio noſtro, & voluntate præfatorum etiam Vicecomitum & aliorum Baronum terræ, villam in pago qui dicitur Alliardegs ædificauit, iura ſibi & Eccleſiæ ſuæ, & conſuetudines perpetuò obſeruandas conſtituit. Eaſdem verò inſtitutiones ratas habentes, perpetuò nos & ſucceſſores noſtros obſeruaturos in animas noſtras, & ſucceſſorum noſtrorum cùm obteſtatione nominis Chriſti, pariter iurauimus, & tranſgreſſores conſuetudinum perpetuo anathemati, prout dictum eſt ſubiecimus.*

REGVLA beatæ Mariæ, diœceſis Lemouicenſis, Ordinis S. Benedicti *La Regle.*

fœminarum, vetus monaſterium cui Pipinus Rex Aquitaniæ quædam beneficia confirmauit. Abbatiſſarum nomenclaturam quæ erui potuit ex tabulis, nobis exhibuit dom. de Verthamon Libellorum Supplicum in Regiâ Magiſter.

837. 1. *Guntrada* anno 837.
2. *Amabilis.*
3. *Agnes* 1. 1226.
1245. 4. *Germana* 1245.
5. *Martina* 1259.
6. *Agnes* 2. 1272.
1276. 7. *Sybilla* 1276.
8. *Lucia* 1288.
9. *Seguina de S. Amando* 1316.
1354. 10. *Margarita de Allodiis* 1. 1354.
11. *Maria de Allodiis* 1. 1368.
12. *Ioanna de Rochechouard* 1. 1394.
1404. 13. *Maria de Rochechouard* 2. 1404.
14. *Iſabella d'Amboiſe* 1415.
15. *Catharina de Comborn* 1. 1436.
1461. 16. *Catharina d'Aubuſſon* 2. 1461.
17. *Margarita d'Aubuſſon* 2. 1475.
18. *Anna de Maumont* 1486.
1504. 19. *Franciſca de S. Eulaliâ* 1. 1504.
20. *Margarita de l'Aſtours* 3. 1507.
21. *Catharina de Maumont* 3. 1522.
1553. 22. *Carola de Maumont* 1553.
23. *Ioanna de Bourbon* 2. 1583.
24. *Ioanna de Bourbon de Lauedan* 3. 1595. poſteà Fontebraldenſis Abbatiſſa.
1598. 25. *Franciſca de Rohan* 2. 1598.
26. *Maria de Vidard* 3. 1605.
27. *Virgilia du Pont Iarno* 1615.
28. *Maurilia de Verthamon* 1619.
29. *Ioanna de Verthamon* 4. Abbatiſſa meritiſſima ab an. 1620.
30. *N. de Verthamon* Ioannæ ex ſorore neptis, Coadiutrix cùm futurâ ſucceſſione 1652.

Verthamon. Au 1. de gueulle au lió d'or: au 2. & 3. cinq points d'or, equipollés à quatre d'azur: au 4. de gueul les plain.

Regvla Ord. Benedictini fœminarum, diœceſis Leſcarienſis.

Rillé. Releyvm Ord. S. Aug. diœceſis Redonenſis in ſuburbiis Fulgeriarum.

Relecq. Reliqviæ Ordinis Ciſtercienſis filia Begardi, diœceſis Leonenſis, fundatur 12. Cal. Aug. 1132.

S. Remy. de Reims. S. Remigii Archimonaſterium Regale, Ordinis S. Benedicti, in ipsâ vrbe Remenſi, de quo Flodoardus l. 2. c. 32. inſtauratum dedicauit Leo IX. Pont. Max. in eóque Synodum ha-
1049. buit an. 1049. Huius verò loci Abbates nobis fuęre exhibiti è tabulario à Guillelmo Marloto S. Nicaſij Remenſis Maiore Priore.

1. *Tilpinus* Archiepiſcopus Remenſis primus Abbas vt & cæteri Remenſes Pontifices anno 786. ordinauit tamen ſub ſeipſo Præpoſitum. A Carolo Magno confirmationem rerum monaſterio vnitarum obtinuit: 813.
obiit anno 813.

2. *Vulfarius* Tilpino ſucceſſit, tam in Archiepiſcopatu, quàm in Abbatiâ: vitam cùm morte commutauit 822.
822. Iunij die 5.

3. *Ebo* vt ſuperior Archiepiſcopus & Abbas, depoſitus ſuis beneficiis, poſteà reſtitutus.

4. *Hincmarus* 1. Archiepiſcopus &
Abbas an. 845. defecit 21. Decemb. 882.
an. 882. iacet Remis.

5. *Fulco* Archiepiſcopus & Abbas occiſus crudeliter an. 900.

6. *Heriueus* Archiepiſcopus & Abbas, filius Vrſi Comitis Campaniæ;
an. 922. vel paulò poſt obiit. 922.

7. *Seulphus* reſignauit Archiepiſcopatum filio quinquenni Heriberti
Comitis Viromanduorum: deceſſit 7. 925.
Auguſti an. 925.

8. *Hugo* 1. vltimus ex Archiepiſcopis anno 941. at quadriennio poſt reformationem introduxit.

9. *Hincmarus* 2. viuebat an. 965. 965.
primus Abbas regularis, ſed biennio poſt ſublatus è medio.

10. *Hugo* 2. quo ſedente Gerberga Regina Ludouici Regis vidua, Marſanam in agro Falcoburgenſi altero à Moſæ traiecto lapide S. Remigij mo-
naſterio donauit. Hugo autem mor- 969.
tuus eſt an. 969.

11. *Rodolphus* conſecratus ab Odolrico Archiepiſcopo anno 969. rexit Eccleſiam ſuam per 14. annos.

12. *Letardus* obiit 19. Septemb. an. 987.
987.

13. *Arbodus* adminiſtrauit per 20. annos.

14. *Airardus* aliis *Erardus* ex regiâ ſtirpe oriundus, conſecratus ab Arnulfo Archiepiſcopo, ſedit per 28.
annos, defunctus 11. Ianuarij 1034. 1034.
iacet in ſuâ Eccleſiâ cùm hoc epitaphio.

Hîc tumulatus Airardus generoſus & Abbas
Eccleſiæ ſpeculum, ac patriæ columen.
Prudens ac ſapiens, humilis fuit iſte beatus,
Moribus & meritis nobiliter viguit.
Remigius Præſul proprium hunc nutriuit alumnum,
Quem dolet amiſſum tota caterua pium.

Octauis quoque bis denis hic rexit ouile
Dic lector tituli, parce Redemptor ei.

15. *Theodericus* confirmatus ab Archiepiſcopo Vidone, Eccleſiam ſuam reædificare cœpit, mortalitatem ex-
1044. pleuit anno 1044. cuius tumulus in choro ſic eſt inſcriptus.

Stat Theodericum decoris meruiſſe ſepulchrum,
Qui magnâ magnum ſic numerat ade patronum.
Tum vir magnificus fuit Abbas, munere dignus,
Quippe gerẽs habitus virtutis de ſpeciebus,
Fouit vt vndenos pater hic commiſſa per annos,
B *Octobris ſextâ ſua quaque recepit origo,*
Clemẽs ergo ſtolã reduci pater indue primã
Atq; ſpei ſummã recreato trade ſecundam.

16. *Herimarus* perfecit ædificium Eccleſiæ ſuæ à Papâ Leone conſecratæ, qui multa priuilegia conceſſit ei in fauorem S. Remigij; poſtquam autem Herimarus ſediſſet 25. annis,
1070. moritur 7. Decemb. anno 1070. quod notat eius epitaphium.

Hîc iacet Herimarus cui ſi ſe conferat alter
Si ſe per meritum conferat, alter erit.
Per meritum dico, per quod pater ordinis huius,
C *Ordinis & rerum commodus author erit.*
Nil ſibi virtutum, nil ſancta defuit artis,
Nec grauis inceſſus, ſed neq; ſermo grauis.
Mille trecentenis decurſibus hebdomadarum
Appoſitis ſeptem rexit ouile ſuum.
Cùm ante hac ipsâ noſter ruit ordo ruinâ,
Decidit & totus hoc moriente locus.
Qui ſi non tantùm qui quod fecit eſt aliquantum,
Credimus hoc per eum depoſuiſſe Deum.
Exutus membris ſeptenâ luce diebus,
Sed peperit meritum viuere poſt obitum.

17. *N.* priuatur curâ Abbatiæ in
1080. Concilio Lugdunenſi 1080.

D 18. *Henricus* 1. obiit 17. Martij an. 1094.

19. *Robertus*, vel *Rupertus* interfuit
1095. Concilio Claromontano anno 1095. depoſitus receſſit in Prioratum de Seme, vbi ſtylo ſat eleganti bellum ſacrum deſcripſit: obiit in monaſterio monachus tantùm à Papâ Calliſto reuocatus.

20. *Azenarius* è viuis exceſſit 30. Iulij poſtquam ſediſſet per 18. annos.

21. *Odo* 1. ex Abbate S. Criſpini
1118. Sueſſionenſis 1118. vir pius & prudens, erga pauperes munificus ac caritate eximiâ vſus, qui multa ſuo
A monaſterio contulit. Eius frequens mentio in tabulis MS. apud nos Cartuſiæ Montiſdei, quam fundauit an. 1137. in prouinciâ Campaniæ, propè 1137.
Moſomum, anteà dictum Montiſboſonis cœnobium quod munificentiſſimè locupletauit. Vetus cartularium Montiſdei de eo ſic: „Odo huius noſtræ domus fundator, conſummator „& incredibilis amator fuit, ſicut & „totius Ordinis Cartuſienſis, ipſe etiam „iuuante Hugone Priore ſuo qui ei in „Abbatiâ ſucceſſit, & hûc primùm adduxit, „terras acquiſiuit, Eccleſiam, „ædes, cellas ſuperiores & inferiores „incredibili feruore incepit, & conſummauit; „in ore eius nihil poſt Chriſtum „ſapuit niſi Montiſdei, cor eius „nihil ſollicitabat, nihil lætificabat „eius mentem & animum, niſi domus „noſtræ laus, honor, maximè verò & „ſummoperè religionis perfectio. De illo Gothicis litteris in ſuperliminari portæ Eccleſiæ Montiſdei leguntur hi verſus.

Montis prima Dei CLAM *fundamenta reuelat*
Bis ſeptem demas ſi tamen inde prius.
Hanc tibi Chriſte domum ſanctè venerabilis Abbas
Remigij extruxit nomine dictus Odo.
Quam faciunt celebrem Bernardi Cella, ſacellum
Et zona & caſula, & littera miſſa ſimul.

Poſt regimen 30. annorum vitam cùm morte commutauit ſanctitatis famâ commendabilis.

22. *Hugo* benedictus ab Archiepiſcopo Samſone: ſub eo Henricus Comes Palatinus Trecenſis in protectionem accepit bona Eccleſiæ ſuæ an. 1162.
1154. fato fungitur 1162.

23. *Petrus* 1. familiaris Ioannis Sariſberienſis Angli viri doctiſſimi Carnotenſis Præſulis, in cuius Epiſcopatum ſucceſſit anno 1182. poſtquam 1182.
Abbatiam rexiſſet per 19. an. quòd commendatione Cardinalis Campaniæ Guillelmi factum.

24. *Simon* obiit 4. Iulij an. 1198.

25. *Petrus de Ribencourt* 2. deceſſit 1203.
an. 1203.

26. *Hugo* vixit vſque ad an. 1205.

27. *Milo* ad Abbatiam S. Medardi Sueſſionenſis tranſlatus.

28. *Guido* è viuis abiit 7. Decemb. 1212.
an. 1212.

29. *Petrus Claudi* 3. obiit 11. Martij an. 1237.

30. *Deodatus* per ttes annos rexit
1239. Ecclefiam vſque ad an. 1239. Augu-
ſti 6. quo intetiit.

31. *Petrus de Sary* 4 ab Innocentio
4. Papâ obtinuit vt cœnobium San-
remigianum Archimonaſterium nun-
cupatetur: fato functus an. 1251.

32. *Giſlebertus*, viuete deſiit 29. Mat-
1254. tij 1254. ex cattâ Theſauti tegij menſe
Maio vacante Abbatiâ eam in cuſto-
diâ ſuâ accepit Thomas Atchiepiſco-
pus ſaluo iute Regis.

33 *Odo* 2. ex Capellano Innocen-
tij Papæ multa ptiuilegia obtinuit
pro ſuo monaſterio à Pontificibus
Maximis; poſtquam vetò pet 13. an-
nos ſediſſet, obiit 11. Ianuatij anno
1269.

34. *Bartholomæus d'Eſpineſſe* confir-
matus à Ioanne de Couttenay At-
1284. chiepiſcopo, vixit vſque ad an 1284.
Iulij 4.

35. *Ioannes de Clinchamp* 1. frater
Geruaſij Catdinalis tituli S. Martini,
Romam ſe contulit vbi moritur vlti-
mâ die Aptilis 1297. tumulatus pro-
pè fratrem, cor vetò in Remenſi Ec-
cleſiâ, vbi viſitur hæc inſctiptio.

Clari Prælati generosâ ſtirpe creati
Cunctis Principibus Clincampóque vocati,
Conditur hoc tumulo cor nobile Ioannis,
Qui monachi titulo bis quinis pluſque ſub
annis
Hic regni tenuit Abbas decernit honore.
. . . . cunctis amore
Corpus & oſſa pia Romæ cùm laude probati
Montibus Eccleſia Martini ſunt tumulata.
Qui ſimul egregia tenet oſſa ſui ſpecialis
Fratris Geruaſii iſtius tituli Cardinalis,
Mille trecenteno Domini ternis minus anno
Hic Abbas humilis in fine migrauit Aprilis.

1317. 36. *Rogerius* obiit an. 1317.

37. *Ioannes de Monte* 2. deceſſit 14.
Mattij 1346.

38. *Ioannes l'Eſcot* 3. mortuus 29.
Decemb. 1562.

1394. 39. *Petrus de Marilly* 5. defecit 3.
Ianuarij 1394.

40. *Ioannes Canard* 4. Profeſſor in
Academiâ Patiſienſi, nepos Epiſco-
pi Attebatenſis, & Cancellarius Phi-
lippi Burgundiæ Ducis: defunctus
1439. menſe Octobri.

41. *Nicolaus Robillard* 1. rexit per
22. annos, diem ſuum extremum clau-
1461. ſit 1461. die 21. Martij, vt fert eius
epitaphium.

42. *Hemericus Hocquede* ſedit tribus
annis cùm 5. menſibus: defunctus 26.

Ianuatij 1464.

43. *Guillermus de Villers* extinctus 1472.
15. Octobris 1472.

44. *Guido Bernard* Epiſcopus Lin-
gonenſis, fato functùs eſt an. 1480.

45. *Robertus de Lenoncourt* 1. filius
Theodorici de Lenoncourt Bailliui
de Vitry, Abbatiam permutauit cùm
Carolo de Catetto Remenſi Archi-
epiſcopo, quòd Papa probauit anno 1508.
1508. obiit 1532.

46. *Robertus de Lenoncourt* 2. præce-
dentis ex fratre nepos, poſteà Epiſ-
copus Catalaunenſis, deinde Meten-
ſis 1545.

47. *Carolus* Cardinalis *de Lorraine*
Remenſis Archiepiſcopus 1552. 1552.

48. *Ludouicus de Lorraine* 1. itidem
Catdinalis nepos Caroli 1575. diem
extremum obiit 1588.

49. *Philippus de Lenoncourt* 1. Car-
dinalis, à Rege nominatus, ſed non
poſſeſſionem adeptus.

50. *Nicolaus de Pellevé* 2. Cardina-
lis, Senonenſis Archiepiſcopus, obiit 1594.
1594.

51. *Renatus d'Amoncourt* ex Archi-
diacono Lingonenſi à Rege Henrico
4. nominatus.

52. *Philippus du Bec* 2. Remenſis
Atchiepiſcopus moritur 11. Ianuarij 1605.
1605.

53. *Ludouicus de Lorraine* 2. Cardi-
nalis Atchiepiſcopus Remenſis, obiit
11. Iunij 1621.

54. *Henricus de Lorraine* 1. præce-
dentis ex Carolo Guiſiæ Duce nepos:
Archiepiſcopus Remenſis, nunc Dux
Guiſiæ.

55. *Henricus de Sauoye* 2. Dux Au-
maliæ & Nemotoſii, Atchiepiſcopus
Remenſis deſignatus, præeſt S. Re- 1655.
migij Abbatiæ 1655.

S. Remigii Senonenſis Ordinis *S. Remy*
S. Benedicti, vetus monaſterium, a- *de Sens.*
liàs in antiquo ſuburbio iuxta ciuita-
tis Senonenſis portam conditum, re-
ſtauratur per Regem Ludouicum
Pium, vt patet ex hoc originali diplo-
mate in ſcriniis S. Remigij reperto.

In nomine *Dei & Saluatoris no-
ſtri Ieſu Chriſti, Hludouicus diuinâ ordi-
nante prouidentiâ Imperator Auguſtus:
&c. Compertat omnium fidelium ſanctæ
Dei Eccleſia tam præſentium quàm futu-
rorum ſinceritas, quia venerabilis Hiere-
mia ſancta Senonenſis Eccleſia Archi-
epiſcopi humili ſuggeſtione clementiæ no-
ſtræ innotuit, eo quòd cellæ connubiales*

Epiſcopÿ cui authore Deo praeſt, id eſt cella Sancti Petri & cella S. Ioannis, & Eccleſia S. Remigii, *in quibus monachi ſub ſancta regula diſciplinâ religioſam vitam diuinæ pietati toto labore ac nixu debent exhibere, variis caſibus diuerſiſque indigentiis quibus humana fulcitur fragilitas, ante addicti ſub manibus, & poteſtate anteceſſorum ipſius vrgente omnimodâ inopiâ, longè à propoſito ſuo aberrantes exorbitauerunt, dum videlicet memoratarum ſubſtantia cellarum, per diuiſionem olim factam immutata fuiſſet, & qui praerant Epiſcopi non habentes vnde ſubſidia & ſumptum ſuis vſibus neceſſaria caperent, ex iiſdem cellis quantum extorquere quibant, dum aliunde ſufficientiam habere non poſſent, dari ſibi cogebant; ſicque fiebat, vt hi qui deuotâ ſtabilitate mentis & corporis ibidem ſupernæ pietati laudes perſoluere, ſuámque vitam commendare, pro noſtrâ coniugis ac liberorum incolumitate, & pro regni diuinâ nobis miſeratione conceſſi conſeruatione, próque totius Eccleſiæ indulgentiâ & faciliori ad æternam beatitudinem prouentione interpellare debent, dum à monaſterÿ clauſtris turpiter queritando ea quibus ſuam tuerentur inopiam, longè latéque vagarent, confuſo ordine quem ſeruare debebant; non ſolum eorum causâ quâ præmiſimus nobis nihil prodeſſe poterant, verùm etiam ſibi ſuiſque prælatis non abſurdè plurimùm crederentur obeſſe; Cuius rei gratiâ memorati Epiſcopi precibus admoniti, dignum opus fieri duximus, vt dum adhuc in hoc mortali corpore ſubſiſtimus, non ſolùm qui nunc temporis in eiſdem locis diuinis cultibus mancipati eſſe noſcuntur, ſed illis quoque qui futuris temporibus amore ſupernæ ſapientiæ illuſtrati eadem ad ſeruiendum Deo expetierunt, loca proſpiciamus, quatenus in eiſdem temporalium ſolatia ſumptuum ſuo ordine congruentia habeant, quibus in hâc peregrinatione ſuſtentari queant, donec ad æterna patriæ gaudia diuinâ miſericordiâ vocati valeant peruenire: Conſtituentes itaque hoc noſtræ authoritatis præceptum, iuxta memorati Epiſcopi petitionem decreuimus fieri, vt ex rebus quaſcúnque ſupra iam nominatæ cellæ nunc temporis vſibus monachorum ibidem Deo ſeruientium deputatos habent, nullus Epiſcoporum quicúnque diuinâ vocatione per tempora conceſſerit, præſumat aliquid ſubtrahere, vel imminuere quolibet argumento, vel occaſione, neque in beneficium dare, aut ſuis vſibus applicare, ſed ita per omnia conſeruare ſtudeat, ſicut memoratus*

A *Epiſcopus in libelli ſerie ſingula loca per ordinem adnotando digeſſit, & manu ſuâ ſubſcripſit, & in Conuentu Epiſcoporum eos qui aderant ſubſcribere rogauit, propter emendas omnimodas contentiones, quæ futuris temporibus poterant oboriri. Sed etiam aliud ſeruitium, vel maiora munera inde ſibi pro tempore vſurpet, propter ea quæ in libro eodem ipſe Epiſcopus inſerere putauit &c. Hanc autem noſtræ conſtitutionis authoritatem à Deo factam ne religionis ordo in ſupra ſcriptis locis noſtris, futuriſque temporibus confundatur, ſed per omnia in Dei ſeruitio, ad cuius laudem & obſequium eruditi* ſumus inuiolabiliter in* B *perpetuum conſeruetur, & pleniorem in Dei nomine cunctis temporibus obtineat firmitatem, manu propriâ ſubter firmanimus, & anuli noſtri impreſſione ſignari iuſſimus. Signum Hludouici Sereniſſimi Auguſti. Data 15. Kal. Iunÿ anno Epiſcopi propitio 14. Imperÿ domini noſtri Hludouici Sereniſſimi Auguſti indict. 12. Actum Aquiſgrani palatio regio in Dei nomine feliciter Amen.* Interim verò cùm deſtructum fuiſſet illud monaſterium, per Aldricum Archiepiſcopum Senonenſem transfertur in villam eiuſdem S. C Remigij nuncupatam Vallilias, vti indicant Regalis priuilegij hæc verba.

« Carolvs Dei gratiâ Rex, notum fieri volumus, quia Vuenilo venerabilis Senonicæ vrbis Archiepiſcopus noſtræ ſuggeſſit manſuetudini, de quodam monaſterio memorati Epiſcopij ſui, quod iuxta muros eiuſdem ciuitatis in honore B. Remigii Confeſſoris poſitum fuerat, eò quòd propter impedimenta quædam, quæ ex propinquitate præfatæ vrbis monachi illîc perpeti videbantur, ipſe in alterum locum cuius vocabulum eſt Vallilias, octauo ſcilicet ab ea- D dem vrbe milliario eum fecerit tranſmutari, quem locum Hrothlam quondam Mainerii Comitis vxorem ſupradicto S. Remigii monaſterio ob ſuam requiem donationis titulo delegauiſſe teſtatus eſt, ſed ne quamlibet contrarietatem aut inquietudinem à Præſulibus in eadem Sede ſuccedentibus monachi, quos à memorato loco tranſmigrare fecerat, quolibet tempore perpeti, priuilegium eis Eccleſiaſticâ auctoritate in vrbe Senonenſi vnà cùm Coëpiſcopis conſtitutis ſe feciſſe profeſſus eſt, ſicut etiam eo perſpecto claruit, in quo firmiſſimo conſenſu ſanxerat, vt nullus Pontificum

„ quidpiam de rebus quas in priore lo-
„ co poſſederunt immutare præſumeret,
„ ſed liceret res ad monaſterium dele-
„ gatas poſſidere, nihilique amplius o-
„ neris imponere, quàm in memorato
„ priuilegio cùm eiſdem Epiſcopis con-
„ firmato conſtitutum eſſe conſtabat.
„ Verùm licet pontificalem conſtitutio-
„ nem firmam eſſe præuideat, tamen
„ non indecens iudicauit, ſi noſtrâ te-
„ gali auctoritate ſanciretur, pariter eis
„ conceſſimus licentiam ex ſe ſe eligen-
„ di Abbatem ſicut in priuilegio con-
„ tinetur, ac verò & villas Vallilias, vbi
„ monaſterium fundatum cùm omnibus B
„ appenditiis, vnde memorati cœnobii
„ fratres cartam ab illuſtri feminâ ſu-
„ periùs memoratâ Rothlaum habere
„ videntur, & villas Caniacum, Lot-
„ zain, Fontaniu lum, Ianciacum, Co-
„ lumbarium, Micharíolum, & Villam-
„ nouam, nec Mcthonum ceu Briſia-
„ cum, Stanacum, & villam Aneſcham
„ &c. Et conceſſum eſt omni tempore
„ ſtipendiis & vſibus memorati cœno-
„ bii fratrum, perpetuò præſenti ac no-
„ ſtrâ auctoritate denuò delegamus, quæ
„ ſunt per diuerſa ſuperius &c. Et quia
„ religionis officia inibi quotidie cele-
„ brantur, proinde hoc per noſtræ au- C
„ ctoritatis imperialis apices erga di-
„ ctum Monaſterium fieri decreuimus,
„ per quos decernentes præcipimus ac
„ ſancimus, vt ſicut à memorato vene-
„ rabili Aldrico Archiepiſcopo conſen-
„ tientibus Reuerendis Coepiſcopis ſuis,
„ conſtitutum, ac priuilegio eorundem
„ aliorúmque ſacerdotum Epiſcop. at-
„ que Abbatum manibus toborato con-
„ firmatum eſt, ita deinceps per aucto-
„ ritatem noſtram fixum inuiolabiliter
„ permaneat, nec quiſpiam Epiſcopo-
„ rum in vrbe per tempora labentia
„ ſuccedentium quidquam immutare &
„ augere præſumat; ſed liceat mona-
„ chis quietè regulariterue viuere, & D
„ pro nobis, coniuge, prolèque noſtrâ
„ ac ſtabilitate regni à Deo nobis com-
„ miſſi iugiter Domini miſericordiam
„ exorare: &c. Signum Karoli glorio-
„ ſiſſimi Regis. Data Non. Maii anno
„ XII. indict. I regnante Carolo glo-
„ rioſiſſimo Rege: Actum in villâ pa-
„ latióque Regio Cariſiaco, in Dei no-
„ mine fœliciter Amen. Abbatum no-
menclatura ex tabulariis eâ ſerie de-
prompta eſt.

1. *Leodegeſilus* primus Abbas viuebat ætate B. Lupi Senonenſis Archiepiſcopi.
2. *Bemedis.*
3. *Dagobertus.*
4. *Deſterius.*
5. *Aremericus.*
6. *Hircocontius.*
7. *Dacapatus* 1.
8. *Dicardus.*
9. *Dotrannus.*
10. *Adhebertus* 1.
11. *Dacapatus* 2.
12. *Dodanus.*
13. *Adhebertus* 2.
14. *Badolenus.*
15. *Aibertus.*
16. *Atricus.*
17. *Baiulandus* obiit tempore Vuenilonis Archiepiſcopi Senonenſis, iacet apud Vallilias vbi erat monaſterium.
18. *Ranulphus.*
19. *Heneuengillus.*
20. *Bono.*
21. *Suanus.*
22. *Gualo.*
23 *Odelfredus.*
24. *Ioſeph.*
25 *Vuinemanus.*
26. *Fredo.*
27. *Richerius.*
28. *Odo.*
29. *Agino.*
30. *Gulielmus* 1.
31. *Gulielmus* 2.
32. *Girardus.*
33. *Stephanus* Eccleſiam extruxit, 1122. mortuus 1122.
34. *Milo.*
35. *Laurentius.*
36. *Gulielmus* 3.
37. *Eurardus.*
38. *Fulco.*
39. *Stephanus* 2.
40. *Iacobus* moritur 1240. 1240.
41. *Ioannes de Cornante* 1242.
42. *Vilelmus* 4.
43. *Guido.*
44 *Ioannes de Ioigny.*
45. *Theobaldus de Angelis.*
46. *Gulielmus* 5. ex Religioſo S. Columbæ.
47. *Oliuerius.*
48. *Hicherus.*
49. *Stephanus* 5. ex Theſaurario ſummi Pontificis.
50. *Gaufredus de Cornelle* mortuus 1303. 1303.
51. *Gerardus de Cuſſeio* ex Religioſo Cellæ Trecenſis diœceſis obiit an. 1323.

52. *Thomas de Collatoriis* moritur A 1384.
53. *Gulielmus Gaillard* 6.
54. *Gulielmus Copaut* 7.
55. *Gaufridus de Briſolis.*
56. *Ioannes de Proſtat.*
57. *Guarinus de Ceant.*
58. *Guillelmus Lordelat* 8. electus à monachis, ſed contra eum obtinuit.
59. *Triſtandus de Salazar* Archiepiſcopus Senonenſis mortuus 1518. die
1518. Februarij 11. ſepultus in Cathedrali.
60. *Ioannes de Salazar* Triſtandi nepos, magnus Archidiaconus Senonenſis 1518. B
Ioannes Aubert Regius interpres, editionem operum S. Cyrilli Alexandrini publico dedit: obiit Lutetiæ
1650. 25. die Ianuarij 1650.

S. Remigii fœminarum in vrbe Siluanectenſi, Ord. Bened. nunc tralata in diœceſim Sueſſionenſem à Papâ Gregorio 15.

S. Remy des Landes. S. Remigii monialium, vulgò de Landis, diœceſis Carnotenſis in ſylua Aquilinâ ædificatur à Roberto Epiſcopo Carnotenſi.

S. Remigii de Luneuillâ Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Tullenſis. C

Monſtier S. Iean. Reomaus, vel Reomus, vnde & monaſterium Reomenſe S. Ioannis Ordinis Benedictini, diœceſis Lingonenſis in Archidiaconatu Tornodorenſi fundatur tempore Patientij Epiſcopi: ſequentes Abbates deprompti ex codicibus monaſterij.

1. *S. Ioannes.*
2. *S. Silueſter*, Ioannis diſcipulus nominatur in diplomate hanc fundationem probante anno 5. Clotarii, 8. Cal. Martii Sueſſionis ciuitate, memoratur etiam in vitâ S. Ioannis in chronologiâ Lirinenſi.
3. *Mummolus* S Ioannis etiam diſcipulus tempore Clotharii Regis, poſteà Lingonenſis Epiſcopus. D
4. *Leopardinus* transferi corpus S. Ioannis.
5. *Siccarius.*
6. *Bobo.*
7. *Hunna*, ex diſcipulo S. Columbani, eius precibus Ionas ſcribit vitam S. Ioannis.
8. *Celſius.*
9. *Malchara* vel *Maſchera.*
10. *Deodatus.*
11. *Samuel* tempore Dagoberti.
12. *Euſtorgius* Epiſcop. Lingonenſis.
13. *Chriſtianus* poſteà Epiſcopus.
14. *Maurellus.*
15. *Valdo.*
16. *Heuardus* vel *Freirardus.*
17. *Camundus.*
18. *Apollinaris* tempore Caroli Magni 804. 804.
19. *Vigilius.*
20. *Deidonus.*
21. *Modoinus* Auguſtidunenſis Epiſcopus.
22. *Maximinus.*
23. *Bernardus* Auguſtidunenſis Epiſcopus.
24. *Lotharius* filius Caroli Calui.
25. *Remigius* Lugdunenſis Epiſcopus 873.
26. *Carlomannus* filius Caroli.
27. *Vulpo.*
28. *Vulpardus* vel *Vulfridus*, cuius ſoror fuit vxor Ludouici Balbi.
29. *Ingebrannus* anno 956. 956.
30. *Aurelianus.*
31. *Guillermus* Abbas etiam Diuionenſis & Fiſcanenſis obiit 1033.
32. *S. Maiolus* Abbas Cluniacenſis.
33. *Heldricus* S. Maioli diſcipulus, præfuit etiam monaſteriis Flauiniacenſi & Autiſſiodorenſi.
34. *Guido.*
35. *Odo* etiam Autiſſiodorenſis.
36. *Milo.*
37. *Hugo.*
38. *Hugo.*
39. *Theodoricus.*
40. *Godefridus* ex monacho Beſuenſi anno 1098. 1098.
41. *Bernardus* ab anno 1104. ad annum 1133. renouauit Eccleſiam à fundamentis.
42. *Girardus.*
43. *Petrus* ab an. 1140. ad an. 1178. & vltra. 1140.
44. *Raynaldus* annis 1177. & 1182.
45. *Hugo* nominatur 1192.
46. *Hugo* 1198. in inſtrumento Odonis Burgundiæ Ducis. 1198.
47. *Guillermus* ab an. 1198. ad 1203.
48. *Guido* ab anno 1204. ad 1226. 1204.
49. *Guillermus.*
50. *Odo.*
51. *Gaudricus.*
52. *Remundus.*
53. *Hugo.*
54. *Guillermus.*
55. *Stephanus* 1282. poſteà Autiſſiodorenſis. 1282.
56. *Ioannes* 1282.

Simon

Simon 1416.

Guillelmus de Macheco Decanus ſacræ Capellæ Diuionenſis, Conſiliarius in Parlamento Burgundiæ moritur 14.
1505. Septemb. an. 1505. iacet ad S. Mariam Diuionenſem.

Guillelmus Fouquet de la Varenne poſteà Epiſcopus Andegau.

Carolus Miron Epiſcopus Andegauenſis, & tandem Archiepiſcopus Lugdunenſis.

Ludouicus Gouffier Abbas etiam Cormeriaci, filius Claudij Comitis de Carauas & Mariæ Miron, qui poſteà ceſſit.

Ludouicus de Rochechouart de Chandenier Abbas & Tornuſij.

Rebés. RESBACVM aliàs Hieruſalem, diœceſis Meldenſis, Ordinis Benedictini in ſaltu Brigenſi ad Matronam fluuium, S. Audoënus Dagoberti Regis Cancellarius & Archiepiſcopus Rotomagenſis fundauit, vt liquet ex cap. 7. eius vitæ apud Surium die 24. Aprilis. Inter alios Abbates floruit
1139. Natalis Franciæ Cancellarius 1139. ſub Rege Ludouico 7.

Reſſons. RESSONIVM Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Rotomagenſis, filia S. Ioannis Ambianenſis, vbi primus Abbas Petrus 1150. fundatores agnoſcit nobiles toparchas d'Aumont, cuius loci Abbas Commendatarius Franciſcus de Broc Epiſcopus Autiſſiodorenſis.

Ribemõt. RIBODIMONS aliàs S. Nicolai de Pratis, ſeu Ribemontium in monte ſitum ad ripas Iſaræ, duabus leucis ab Auguſtâ Viromanduorum Ordinis Benedictini, diœceſis Laudunenſis, extruitur ab Anſelmo Ribemontij dynaſtâ, ſicuti demonſtrat tabula fundationis quæ ex notis ad Guiberti opera deſumitur: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego Anſelmus Ribodimontenſis Comes, &c. notum eſſe volumus vniuerſis ſanctæ Dei Eccleſiæ filiis, quam ego Anſelmus de Ribodimonte ad honorem B. Mariæ Dei Genitricis, & beatiſſimi Nicolai Confeſſoris conſtituimus, quam liberam & quietam, & ab omni inquietatione, & ſubiectione alicuius perſonæ abſolutam eſſe concedimus in perpetuum ſaluâ reuerentiâ, & ex Chriſtianitate debitâ, & canonicâ ſubiectione Sanctæ Remenſis, ac Laudunenſis Eccleſiæ. Huic autem Abbatiæ inſpirante diuinâ gratiâ, donamus villam quæ dicitur Luciacus cùm furno banno & diſtricto. Villam quæ dicitur Montigniacus, cùm banno & diſtricto. Villam quæ dicitur Moncellis cùm toto furno & dimidiam partem vinarij, & dimidiam partem molendini, paſcua, & omnes opportunitates eiuſdem villæ, & in aquâ, quæ eſt ſub eadem villâ, piſcaturam ad opus monachorum, & quod eſt noſtri iuris apud Albreſeias, & quod poſſidemus apud Maſcerias, & apud Audoncurtem, & duos molendinos ſub Ribodimonte conſtitutos, & ſyluam, & terram quæ eſt inter duas aquas, necnon & aquas noſtras Ribodimontis caſtri, ad piſcandum ad opus monachorum, & ſeruos, & ancillas, ſeu ex ſeruili conditione, ſiue ſponte ſuâ Eccleſiæ donatos, & cætera omnia ipſius Abbatiæ monachi ſoluta, & quietè teneant, & poſſideant, ſine aduocatione & abſque omni conſuetudine, quam deinceps nullus inde requirat, nec ego ipſe, nec meus ſucceſſor, nec alius quilibet quicquam, niſi orationem fratrum ibidem Deo ſeruientium: ad hæc ſiquidem quæcunque præfato loco à fidelibus donata ſunt, vel fuerunt, fratribus ipſis annuimus poſſidenda, nullo mihi iure retento. Concedimus etiam paſcua, & omnes opportunitates in territorio caſtri Ribodimontis, ad vſus ſeruorum, & ancillarum eorum, liberè & abſolutè, & ſine omni moleſtiâ. Concedimus etiam quòd ſi quis vtriuſque ſexus aduena ſuperuenerit, infra vnum annum & diem, prædictæ Eccleſiæ ſe donare ſine contradictione vel mei vel meorum ſucceſſorum poterit. Eorum autem Abbate ingreſſo viam vniuerſæ carnis, vel ſi alio aliquo modo eidem monaſterio Abbas defuerit; de ipſo loco Abbatem ſibi eligant communi conſilio & aſſenſu Capituli, vel de alio quocumque monaſterio voluerint, nullâ mihi conſuetudine reſeruatâ, vel iure retento. Electus verò communi aſſenſu Capituli ad benedicendum ducatur noſtro, vel noſtri hæredis conductu, vt honorificetur, atque tunc demum curam animarum per paſtoralem virgam accipiat, & à monachis deinceps in patrem & paſtorem recipiatur. Vt verò hæc ſuperiùs inſerta omnia in perpetuum firma & inconuulſa permaneant, memoriale præſentis paginæ inde fieri, & nominis noſtri charactere, & ſigillo ſignari, & corroborari volumus. Acta ſunt hæc apud*
Laudunum Anno Incarnati Verbi 1083. 1083.
Hanc fundationem Philippus 1. regio diplomate confirmauit, cuius exordium eſt: Philippus Dei gratiâ «
Francorum Rex &c. notum fieri vo- «
lumus fidelibus noſtris tam præſenti- «

bus quàm futuris, quòd Anſellus de Ribodimonte adiit ſerenitatem noſtram obſectans, vt quandã Abbatiam quam ipſe conſtituerat proximè Ribodimontem, in honore ſanctæ Dei genitricis & beatiſſimi Confeſſoris Nicolai, ei nos in perpetuum, ſtabilem ac firmam fore concederemus, & noſtræ Maieſtatis vigore corroboraremus, & quæcunque eidem loco largiebatur de bonis ſuis ſine aduocatione, & abſque omni conſuetudine quam inde requirat, deinceps tàm ipſe, quàm ſui ſucceſſores, nec alius quilibet, niſi fratrum orationes in ipſo loco Deo militantium in perpetuum, abſolutè & quietè poſſidenda & habenda; cuius petitioni benignè annuendo præfatam Abbatiam in poſterum amodo ſtabilem & ratam fore ſtatuimus, firmando quoque conceſſimus, & concedendo firmauimus, idipſum poſtulante Domino Helinando Laudunenſi Epiſcopo, vt locus ipſe deinceps ſolutus ſit, & quietus, & Fratres Monachali Religioni ibidem deſeruientes, ab omni inquietudine & ſubiectione cuiuſlibet perſonæ, ſaluâ reuerentiâ & Chriſtianitate debitâ, & cánonicâ ſubiectione ſanctæ Laudunenſis Eccleſiæ, & ipſius Sedis Epiſcopi. Quæcumque verò à præfato Anſello eidem loco donata ſunt, villam videlicet Lucianis, villam quæ dicitur Montiniacus, villam quæ dicitur Moncellis, & quod eidem loco contulit apud Albrecias, & apud Macerias, & apud Audenicurtem, & duos molendinos apud Ribodimontem, & ſyluam & terram, quæ eſt inter duas aquas, & ſeruos, & ancillas, & cætera omnia ipſius Abbatiæ Monachi ſoluta & quieta teneant, poſſideant ſine aduocatione, & abſque omni conſuetudine, quam deinceps inde requirat, tam ipſe, quàm ſucceſſores ſui, nec alius quilibet, niſi orationes fratrum ibidem Deo ſeruientium, ad hæc ſi quidem quæcunque præfato loco à fidelibus donata ſunt vel fuerunt, fratribus ipſis annuimus poſſidenda. Eorum autem Abbate ingreſſo viam vniuerſæ carnis, vel ſi alio aliquo modo eidem Monaſterio Abbas defuerit, de ipſo loco Abbatem eligant communi conſilio & aſſenſu, vel de alio quocunque Monaſterio voluerint. Electus verò communi conſilio Capituli, atque Anſelli, ſeu ipſius hæredis ad benedicenduin ducatur, atque tunc demùm curam animarum per Paſtoralem virgam accipiat, & Monachis deinceps Abbas ordinetur &c. Actum apud Ribodimonrem, anno Incarnati Verbi 1084. indict. 7. 1084. an. regni Philippi Francorum Regis 24. præſenribus iis quorum nomina ſubtitulata ſunt. Gilbertus ad vicem Gofridi Cancellarij Pariſiorum Epiſcopi relegenda ſubſcripſi. Sig. Helinandi Laudunenſis Epiſcopi, Raynaldi Remenſis Archiepiſcopi, Rotgeri Catalaunenſis Epiſcopi, Vidonis Beluacenſis Epiſcopi, Hugonis Comitis Pontiuij, Comitis Eubali de Rocei, Comitis Raynaldi Sueſſionenſis, Comitis Balduini, Valentiani, Euſtatij Vicedomini Catalaunenſis, Ioſlini Beluacenſis, Balduini de Gurci, Radulfi filij Blith, Vidonis de Leſcietes, Vidonis de Vitrey, &c. Bernardi de Ribodimonte, Petri Caſtellani, Roberti Anguiſot, Vualberti Latidunenſis, Vinemari Laudunenſis.

S. Richarii celebre monaſterium in regione Pontiuenſi, Ordinis Benedictini, diœceſis Ambianenſis, condidit S. Richarius Preſbyter in loco Centulenſi, vnde & *turribus à centum Centula dicta fuit.* Huius loci Abbates qui & domini villæ, damus prout deſumpti ſunt ex Hiſtoriâ Eccleſiaſticâ Abbauillenſi, Reuerendi Patris Ignatij Ioſeph à Ieſu Mariâ, Carmelitæ Diſcalceati Conuentus Pariſienſis. *Saint Riquier.*

1. *S. Richarius* Centulenſis patriâ, ex ſanguine Comitum Pontiuij ortus, cuius vitam ſcripſêre Alcuinus Caroli Magni præceptor, Paſchaſius Radbertus Abbas Corbeienſis, S. Etikius, & Ingelrannus eiuſdem cœnobij monachus. Floruit Clotarij 2. Regis tempotibus.

2. *Ocialdus.*

3. *Clotinus* diſcipulus S. Philiberti Abbatiæ Gemmeticenſis conditoris.

4. *S. Ildeuertus*, cuius relliquiæ apud Gotnacum in Eccleſiâ ſui nominis.

5. *Aldericus.*

6. *Symphorianus*, cuius tempore trãſlatus S. Richarius Centulam.

7. *Angilbertus* Caroli Magni à conſiliis, qui cùm gentis nobilitate clarus, animi probitate & induſtriâ præcipuus, ſub Pipino Rege Caroli

Martelli filio Palatinorum negotiorum molem ſuſtinuiſſet, vel vt vocat Alcuinus in epiſtolâ Primicerius fuiſſet palatij Pipini Regis, eo fatis functo, Carolus Angilbertum præ omnibus familiarem & omnium ſecretorum participem ſibi adlegit: auctus ergo omnibus ferè palatinis honoribus, cùm graui ægritudine correptus fuiſſet, & monaſticum ordinem aſſumendi Deo vouiſſet, ſi ſanitatem recuperaret, Bertham coniugem primò ſacro velamine Deo dicatam, intra cœnobium Centulæ Domino vacaturam collocauit, ibidémque monachus factus, Abbate Symphoriano intra breue tempus ad meliorem vitam euocato, Carolo Rege probante ei ſubrogatus eſt; qui cœnobium illud reſtaurauit ædificiis, latifundiis, & ampliſſimo monachorum grege ampliauit. Erat Abbas cùm anno 792.

792. Felix Vrgelitanus Epiſcopus per eum Abbatem ante præſentiam Hadriani Pontificis deductus, hæreſim ſuam eiurauit, quò faciunt verba epiſtolæ 28. Alcuini ad Hadrianum de Angilberto: *Quia electiſsimus domni mei Regis miſſus, filius equidem meus cariſsimus Angilbertus, ad beatiſsimam, ſumma authoritatis veſtra, dirigitur paternitatem, non eſſe neceſſe putaui literis exarare, quod ille vir fidelis & prudens meliùs viuâ voce ſecundùm mandatum domni Regis auribus excellentia veſtra poterit intimare.* Quem prætereà regiæ voluntatis Secretarium, ac omnibus amicis valdè fidelem aſſerit, & ipſe Hadrianus epiſtolâ ad Carolum Magnum ſic ſcribit: *Directus nobis eſt à veſtrâ precelsâ regali potentiâ fidelis familiaris veſter Angilbertus Abbas & miniſter Capella, qui penè ab ipſis infantia rudimentis in palatio veſtro nutritus eſt, & in omnibus conſiliis veſtris receptus eſt:* de ſuâ Legatione apud ſummum Pont. Hadrianum, cùm rogaſſet Carolum Regem miſſis ad eum muneribus, & vexillo Romanæ vrbis, vt aliquem delegaret ex Optimatibus ſuis, ad confirmandum ſibi per ſacramentum Romanum populum, *miſſus eſt*, inquit, Godefridus monachus S. Pantaleonis ad Coloniam, *ad hanc rem Angilbertus Abbas monaſtery S. Richary, per quem etiam magnam partem theſauri, quem Henricus Dux Forotulienſis ſpoliatâ Hunnorum regiâ qua Hringus vocatur, eodem anno Regi de Pannoniâ attulerat, miſit:* quo tempore detulit Angilbertus Alcuini epiſtolam ad Leonem 3. Papam & Paulinum Aquileienſem Patriarcham. Idipſum verſibus iſtis memorat Poeta Saxonicus Annal. l. 3. de Geſtis Caroli Magni Imp. ſub an. 796. 796.

Miſſus ad hoc Angilbertus qui corpore Sācti
Richary, clarè decoratam rexerat Abbas
Eccleſiam, pariter Regalia detulit illûc,
Deuotè ſancto miſit qua munera Petro.

Interim verò Centulenſis monaſterij ædificiis ad auguſtiorem formam extructis, tres ibi conditæ Eccleſiæ, à 12. Epiſcopis ſacro cultui inauguratæ ſunt, quæ dedicationis ſolemnitas peracta eſt Calend. Ianuariis. Cæterùm Carolum mox futurum Imperatorem Angilbertus Abbas Romam comitatus eſt, & à Leone 3. reſcriptum impetrauit, vt totius Centulæ villæ curâ Eccleſiaſticâ frueretur Abbas, nec quidquam Epiſcopus Ambianis Cathedræ de Eccleſiis aut Clericis eius loci conſtituere poſſet, vti priuilegij verba iſta ſignificant: *Suggeſtione fratris & Coepiſcopi noſtri Ambianenſium Antiſtitis Ieſſe, ſimúlque Angilberti Abbatis, quam quidem in præſentiá glorioſi atque excellentiſſimi fily noſtri Caroli (quem auctore Deo in defenſionem & prouectum ſancta vniuerſalis Eccleſia in Auguſtum hodie ſacrauimus)* quo loco mentio habetur Centulenſis cœnobij: Nuper, inquit, reſtaurati, & in nobilem ſtatum redacti. Libellum autem de vitâ S. Richarij Abbatis rudi ſermone digeſtum, per Alcuinum Magiſtrum elucubrari curauit Angilbertus, Hymnóſque & antiphonas ſuper vitâ ipſius idem Alcuinus edidit. Teſtanti Carolo Imperatori vt ſcribit Eginartus, adſtitit, eodémque paulò poſt tempore viuis exceſſit, quo Carolus Magnus videlicet 12. Calend. Martij anni 814. corpus ſuum humari 814.
voluit ante portam S. Saluatoris ac S. Richarij Eccleſiæ. Ex eo autem loco, anno 28. poſt eius tranſitum Nonis Decemb. leuatus, corpore abſque aromatibus indiſſoluto repertus eſt, & à Ribbodone Abbate intra Eccleſiam tranſlatus in ingreſſu chori à parte Occidentali eiuſdem maioris baſilicæ collocatur, cùm Abbas iſte diu ferre noluiſſet tanti viri reliquias, ingredientium Eccleſiam pedibus temerè calcari. Hæc de Angilberti vitâ dicta ſint, quæ hauſimus è breui

Syntagmate de Nithardo Caroli Magni nepote, & totâ eiuſdem proſapiâ, quod habes tomo 2. Hiſtoricorum Franciæ Scriptorum Quercetani.

816. 8. *Hericus* an. 816. regnante Ludouico Pio.

9. *Helizachar* pro ſancto habitus, de quo Agobardus, hunc & ferunt Gemmeticenſes, monaſterij ſui fuiſſe Rectorem.

10. *Ribbodo* tranſtulit corpus An-
844. gilberti anteceſſoris, & obiit 844.

11. *Hludouicus* vir regiæ ſtirpis vt ait auctor vitæ Angilberti, & alter Anonymus, regali ſemine natus; is eſt quem Lupus Abbas in ſuo monaſte-
» rio Ferrarienſi manſiſſe, & haud pro-
» cul ab eo educatum fuiſſe, tum epi-
» ſtolare in palatio Caroli Calui geſ-
» ſiſſe officium memoratur: quique ab
» eo Abbatum ſummus, & clariſſimus
» variis in epiſtolis appellatur, quém-
» que Carolus Rex diplomate apud
» Compendium palatium 5. Cal. Octob.
» anno regni 5. vocat venerabilem &
» dilectum propinquum ſuum.

12. *Nithardus* Angilberto patre Palatino Pipini Regis, S. Richarij Abbate, matre Berthâ Caroli Magni filiá procreatus erat, natâ ex Hildegarde: iſte ſub Carolo militauerat, quippe Ducatus ſiue Comitatus Franciæ maritimæ erat à patre hæres, ſed vitæ ſolitariæ deſiderio æſtuans, relicto ſæculo Deo ſeſe mancipare in animo habens, Centulam ſe recepiſſe ſuadere videntur Angilberti parentis memoria, & Hludouici Abbatis affinitas: ſed id certò haud liceat affirmare; ſucceſſit ergo Hludouico, vt adnotat antiquus codex Hariulfi. *Poſt domnum*, inquit, *Hludouicum præfectus dicitur Nithardus: & quoniam tum perſecutio grauis inſiſtebat paganorum, etiam maritima Comitatum ſuſcepit.* Abbas ergo & Comes vti parens Angilbertus fuit, manſitque hæc dignitas ſucceſſoribus aliquot Cœnobiarchis Centulæ, teſte Hariulfo libro 1. cap. 10. Verùm paucis diebus Nithardus ſuo Monaſterio præfuit, nam bello & ipſe peremptus eſt, anno vt con-
853. icitur 853. cùm Dani & Sueui habitationis ſuæ finibus egreſſi, oram maritimam deprædationibus, & omni genere crudelitatis afficerent. Humatus & ipſe quò primùm quieuerat Angilbertus, nempe in aditu ſeu porticu maioris Eccleſiæ, quæ ſanctis Sal-A uatori & Richario dicata erat: iſte Hariulfus qui in Pontiuo natus, hiſtoriam Centulenſis Monaſterij à Saxouallo ante plures annos inchoatam 1088. quatuor libris abſoluit, & cap. 32. lib. 4. illud verbis iſtis recenſuit: *Tempore Geruini huius nominis primi Centulenſis Abbatis, domni ac Sancti Angilberti tumulus ignorabatur, nec vllo ob hoc terreno honore potiebatur, quamuis eius celeberrima memoria in ore vniuerſorum Franciſcorum, vel Pontiuorum, atque aſpectu egregij templi, quondam ab eo fundati reſplenderet. Cùm itaque aliquando* B *Geruinus cœnobium Gorziam, quod eſt ſitum in confinio Metenſis ciuitatis, iuiſſet, inuentum ibi codicem (vbi de eiuſdem ſancti viri, aliorúmque noſtratum Abbatum geſtis, quædam continebantur) ab illius loci fratribus mutuatum, Centulam detulit: in quo repertum eſt quod S. Abbas Angilbertus 12. Calend. Martij tranſiſſet ad gloriam. Et inde Centulenſes monachi, quoniam ab eo tempore, quo ſub Guaramondo pagano combuſtum fuerat monaſterium, vſque ad hæc tempora, eos dies tranſitus eius latuerat, plurimùm exhilarati fuêre. Igitur Geruinus, qui vir deſideriorum meritò dici poteſt, ad fores Ec-* C *cleſiæ, quò compererat illum primò tumulatum, perquirere cœpit: nec illius quidem corpus ibi inuenit, ſed in eodem, quo quondam pauſauerat, ſarcofago, inuenit lecticam ligneam coriatam, domni Nithardi filij eius Abbatis & Comitis corpus continentem, ſale perfuſum; in cuius capite videbatur illa percuſſura, quâ euentu prælij fuit occiſus. Recludens itaque eundem tumulum aliorsùs ſanctam corporis Angilberti glebam quærere propoſuit.* Nithardus libris quatuor edidit Hiſtoriam bellorum inter Lotharium, Ludouicum, & Carolum fratres, ſeu de diſſenſionibus filiorum Ludouici Pij ad D an. vſque 843. quam in publicum dedit tomo 2. Hiſtor. Francorum Scriptorum Quercetanus.

13. *Hrudulfus* vel *Radulfus*, Iudith Imperatricis Caroli Calui ſponſæ frater.

14. *Helgandus* Comes Pontiui.

15. *Guelfo* anno 864. 864.

16. *Carlomannus*.

17. *Gebertus*.

18. *Hebertus*.

19. *Hedenoldus*.

20. *Fulgericus* 940. 940.

21. *Ingelardus* monachus Corbeienſis an. 981.

22. *Ingerranus* è villâ Centulæ oriundus Abbas an. 1035, ſcripſit vitam S. Richarij.

23. *S Geruinus* ex Canonico Remenſi Abbas eligitur, adfuit ſacro Philippi 1. deceſſit 5. Nonas Martias

1074. 1074. Hariulfo, cuius hoc epitaphium.

Inclytus iſte pater ſimilis cui vix fuit alter
Flos pius in populo dormit in hoc tumulo.
Ardua rectarum ſcandens qui ritè viarum,
Corporis aſſiduus martyriſator erat.
Regula virtutum, rectorum lux monachorũ
Extitit à puero corpore virgineo.

24. *Geruinus* 2. Ambianenſis Epiſcopus, ſuperioris nepos.

1087. 25 *Ancherus* an 1087. baſilicam S. Richarij exſtruxit.

26. *Ioannes* 1. Monachus Corbeienſis 1138.

27. *Gelduinus* priùs Abbas S. Valerici 1143.

28. *Petrus* 1. S. Dionyſij monachus
1150. anno 1150. cuius electionem indicat epiſtola Conuentus S. Richarij quæ ſic habet: *Ego Stephanus Centulenſis Prior cœnoby, totúſque euſdem loci Conuentus. Notum fieri volumus omnibus ſanctæ Eccleſiæ filiis, ad quorum notitiam litteræ iſtæ peruenerint, quod nos omnes S. Richarij Monachi domnum Petrum Bituricenſem S. Dionyſii Monachum conſilio & aſſenſu religioſarum noſtræ prouinciæ perſonarum, ac militum & procerum noſtrorum, Clericorum etiam ac Burgenſium, regulariter & canonicè nobis in Paſtorem elegimus.*

1166. 29. *Gueſridus* 1166.

30. *Richarius* 1172.

31. *Laurentius* monachus de Claremariſco 1181. deceſſit 1224.

32. *Mathæus* monachus S. Cornelij Compendienſis.

1229. 33. *Hugo de Chenincourt* 1229.

34. *Ægidius de Machemont* 1257. Capellanus Papæ obiit 1291. 5. Auguſti, iacet apud S. Richarium in Capellâ B. Laurentij.

35. *Odo* 1293.

1303. 36. *Ioannes de Foucaucourt* 1303.

37. *Balduinus de Gaiſſart* 1318.

38. *Gualterus de Guiſſart* priuilegia annuli & mitræ obtinuit, deceſſit an. 1357. in vigiliâ Aſſumptionis.

39 *Petrus d'Alouenge* 2. Doctor Pariſienſis, monachus S. Bertini Audomarenſis, & Abbas S. Bauonis, ſepe-
1360. litur in Collegio Cardinalitio Pariſiis, vbi mortuus eſt 1360.

40. *Philippus*, patriâ Burgundus, Abbas item Fiſcannenſis.

41. *Hugo de Roigny* 1379. Abbas primùm S. Sequani in Burgundiâ, deuixit 4 Februarij 1393. iacet in S. Richario.

42. *Guiſardus des Salles* Borbonienſis, Religioſus Cluniacenſis, dein Abbas S. Petri ſupra Diuam in Neuſtriâ, præfuit 42. annis, exceſſit 1410. 1410.
menſe Aprili.

43. *Ioannes de Bouquetot* nobilis Normannus, Doctor in Decretis 1411. poſteà Abbas S. Vuandregiſili, ſeu Fontanellenſis, obiit 1419.

44. *Hugo Cuillerel* Polignîacenſis Burgundus, ex Priore de Lorris in agro Vaſtinenſi, S. Vigorij Magni diœceſis Baiocenſis, & S. Dionyſij in Carcere Pariſiis, moritur in caſtro de Drugy 1462 quieſcit ante altare ma- 1462.
ius Eccleſiæ.

45. *Petrus le Preſtre* 3. è vico de la Vaquerie diœceſis Ambianenſis oriundus, Baccalaureus Sorbonicus deceſſit in Abbatia S. Bertini Audomarenſis 1480. ſepultus in Capellâ B. Virginis.

46. *Euſtachius le Quieu*, circa an. 1485. relliquias S. Foilliani Martyris 1485.
capſâ incluſit.

47. *Theobaldus de Baieucourt* Abbas vltimus Regularis, inſtaurauit domum & Sacriſtiam, defunctus 1539. 1539.

48. *Claudius Dodieu* primus Abbas Commendatarius, dominus de Vely, Epiſcopus Redonenſis.

49. *Carolus de Humieres* 1. Epiſcopus Baiocenſis.

50. *Benedictus Raimbaut.*

51. *Henricus de la Chaſtre* Comes de Nançay.

52 *Armandus-Ioannes du Pleſſis* Cardinalis Dux Richelius, poſſeſſionem adipiſcitur 24 Martij 1628. 1628.

53 *Carolus d'Haligre* 2. nepos Stephani d'Haligre Franciæ Cancellarij.

RICOMAGUS S. Amabilis, Aruerniæ oppidum, cœnobium habuit S. Amabilis Ordin. Benedictini, diœceſis Claromontenſis in Limaniâ, de quo Sauaro, vbi ait hanc Abbatiam fuiſſe donatam togâ ſæculari 1548. auctoritate Pauli 3. nunc Canonicorum ſæcularium. *Rion.*

S. RIGAVDI diœceſis Matiſconenſis Ordin. S. Benedicti, in ſyluâ Aneſiâ fundatur ab Euſtorgio, mo- *Saint Rigaud.*

naſterij S. Auſtremonij Iſſiodorenſis A
monacho, interuentu Haganonis E-
piſcopi Eduenſis in bullâ Alexandri
2. quâ eius inſtitutionem confirmat
1171. Laterani 13. Cal. April. 1171. Dro-
gone Matiſcênſi Epiſcopo conſentien-
te: cuius Eccleſiæ dedicatio celebra-
tur 18. Decemb. Abbas Commenda-
tarius eſt Laurentius de Gaſpard du
Sou.

Rigny. Rigniacum Beatæ Mariæ diœ-
ceſis Autiſſiodorenſis ad Armenſo-
nem fluuium, filia Claræuallis fun-
1128. datur 1128. 7. Idus Septemb. cuius
loci benefactores primi fuêre Anſeri- B
cus de Aualone & Guido de Nuce-
riis, Iobertus Capetus, Ioſcelinus de
Arceis, vel de Boſiaco, Arnaldus de
Tociaco, & Herbertus de Mercinio,
vt eſt in cartulario eiuſdem monaſte-
rij, vbi reperiuntur Abbates.

1140. *Ioannes* anno 1140.
Stephanus 1146. & 1149.
1170. *Aſcelinus* 1170.
Galo 1180. cùm Girardo Abbate Vi-
ſeliacenſi.
Amauricus in cartâ anni 1251. de
controuerſiâ cùm Roberto domino
de Tanlaio.

Lariuour. Ripatorium in agro & diœ- C
ceſi Tricaſſinâ, Ord. Ciſt. filia Claræ-
uallis, fundatur ab Hattone Epiſco-
1140. po anno 1140. Idib. Aprilis tempo-
ribus S. Bernardi, qui conſtituit Ala-
num primum Abbatem, poſteà Epiſ-
copum Autiſſiodorenſem. Hoc cœ-
nobium amplis redditibus dotatum
eſt munificentiâ dynaſtarum de Villâ
Harduini, & de Capis, quorum ali-
qua cœnotaphia ibidem in Capitulo
ſpectantur; ſed vt innoteſcant vete-
rum benefactorum dotationes, ad-
ſcribere iuuat exemplar literarum car-
tophilacij, de ſede Abbatiæ & terris D
adiacentibus, quod ſuis Miſcellaneis
inſeruit Nicolaus Camuzatus. In
nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trini-
tatis Hatto miſeratione diuinâ Trecenſis
Eccleſiæ humilis Miniſter &c. Quapro-
pter religioſum cœnobium de* Ripato-
rio, *& fratres ibidem Deo militantes
in tuitionem Eccleſiæ Trecenſis, & no-
ſtram non ſine multâ deuotione ſuſcepimus,
& res eis attributas Eccleſiaſticâ liberta-
te communimus, ſingula nominatim de-
terminantes ſuis diſtinctionibus. Domi-
nus Girardus Abbas S. Lupi, aſſenſu to-
tius Capituli ſui donauit monachis de Ri-
patorio locum illum, qui dicitur Buſſeia-*

*cus cùm omnibus appendiciis ſuis, videli-
cet quæ ibi habebant. Teſtes dominus Gau-
fridus Carnotenſis Epiſcopus, domnus Ber-
nardus Abbas Claræuallis, Guillelmus Ab-
bas S. Martini, Odo Præpoſitus, Manaſ-
ſes Archidiaconus, Gibuinus Cantor: Do-
minus Guido Arremarenſis Abbas pari aſ-
ſenſu fratrum ſuorum donauit eiſdem locum
illum qui dicitur Bruſiliacus cùm omnibus
appenditiis ſuis, teſtes Odo Præpoſitus,
Manaſſes Archidiaconus, Milo de Dim-
millâ, Pontius filius eius, Clarembau-
dus de Capis, laudante Mathilde vxore
ſuâ, dedit eis nemus quod habebat iuxta
nemus eorum, inter Belmont & Luſinia-
cum, & in nemore quod dicitur de Doſ-
chiâ, vnam carrucatam terræ, & in reli-
quo omnes aiſantias eorum; conceſſit etiam
eis quidquid de fœodo ſuo acquirere potue-
runt, teſtes Albericus Craſſus, Galterus
de Freſneyo, Milo frater eius, Galterus
filius Ermenoldi. Hilduinus de Vendope-
râ, & Girardus Bordellus dederunt eiſ-
dem in eodem nemore de Doſchiâ aliam
carrucatam terræ, teſtes Albericus Craſſus,
Clarembaudus de Capis, Gilterus de Fre-
neyo. Hugo de Gurgi laudante Emelinâ
vxore ſuâ dedit eis quidquid habebat in-
tra fines villæ Buſſeiaci, excepto vno pra-
to, & quidquid habebat apud fontem
b'Aerici, videlicet dimidium tenementum
grangiæ eorum quæ eſt ad fontem Aerici.
Cal'erus de Freneyo, Milo Deſpines. Ra-
dulphus Carduinus laudante vxore ſuâ
Dameronâ, dedit eis totam terram quam
habebat in Campaniâ, dimidium ſcilicet
tenementum grangiæ eorum quæ eſt in
Valle ſecurâ, teſtes Guido Abbas Arre-
marenſis, Giuardus Præpoſitus. Galterus
de Villâ Epiſcopi, & Sauericus de Tricis
dederunt eis quidquid ibidem habebant,
aliam ſcilicet partem tenementi eiuſdem
grangiæ, teſtes domnus Bernardus Claræ-
uallis, Guillelmus Abbas S. Martini,
Manaſſes Archidiaconus. Abbatiſſa de
S. Mariâ laudante Capitulo ſuo dedit eis
per manum noſtram dimidietatem de hoc
quod habebat in nemore de Arbroſello, &
conceſſit vt illam acciperent ſicut eam di-
uidit riuus de Germonâ à parte Buſſeiaci,
teſtes Guillelmus Abbas S. Martini, Gi-
uardus Præpoſitus. Simile donum, & ean-
dem conceſſionem laudante vxore ſuâ fe-
cit eis Otrannus Gaſteblé ex ſuâ parte per
manum noſtram, teſtes Hilduinus de Ven-
doperâ, Giuardus Præpoſitus. Lancenta
filia Hattonis de Monetâ conceſſit eis hoc
ipſum ex ſuâ parte, teſtes Gauterus de Fre-
neyo, Hugo de Capis nepos Galteri, Gail-*

lelmus de Curbetum. Simile donum fecit eis Garnerius de Bernone ex ſuâ parte, teſtes Falco Archidiaconus, Odo filius Goſlem, Paganus de Arbroſello. Hubelina de Trecis dedit eis quidquid habebat in pratis inter nemus vorum & morgea, teſtes Odo filius Goſlem. Raudus de Lanis, Fulcherius de Liſiniaco. Theobaldus de Vendoperâ laudante vxore ſuâ Hermengarde, & filio ipſorum Gaufrido dedit eis foreſtam de Ripatorio, & quidquid ad foreſtam pertinebat per manum noſtram, teſtes Guillelmus Abbas S. Martini, Manaſſes Archidiaconus, Guido Bordellus, & vxor eius Iſabel de cuius capite erat, laudauerunt præſcriptum donum de foreſtâ: teſtes de laude Guidonis Comes Theobaldus, Hilduinus de Vendoperâ: teſtes de laude Iſabel Herbenus heremita de Paienz. Garnerus, Gebuinus Vicecomes de Paienz. Godefridus de Buiſſi dedit eis quidquid habebat in aſſu:s, & in pratis ſubtus fontem Aerici, teſtes Girbertus de Bio, Petrus de Buſſi, Paganus de Arbroſello, laudante Hodiernâ vxore ſuâ dedit eis pratum quod habebat ſubtus Buſſeiacum, teſtes Manaſſes Archidiaconus, Girardus Præpoſitus. Hoc autem totum &c. Sigillum Hattonis Epiſcopi, Odonis Præpoſiti, Manaſſe de Villamauri, Odonis, Falconis Archidiaconi, Guillelmi Abbatis, Girardi Abbatis, Manaſſe de Rumiliaco. Hic verò ſepelitur Bartholomæus Epiſcopus Trecenſis.

Riue. RIVETVM Ord. Ciſt. filia Pontiſalti diœceſis Vaſatenſis.

La Roche. ROCHA Beatæ Mariæ, Ordinis Auguſtiniani, quondam Abbatia diœceſis Pariſienſis, conſtituitur iuxta toparchiam de Leuis à dynaſtis huius loci, fundationis inſtrumenta ex archetypo tabulario de Rochâ ſic habent: IN NOMINE domini Amen. Ego Mauricius Dei gratiâ Pariſienſis Epiſcopus, vniuerſitati præſentium ac futurorum huius paginæ atteſtatione notificare curamus, quòd Dominus Guido de Leuies piâ & honeſtâ conſideratione ductus, ad ædificandam quandam nouellam plantationem amore Dei & remedio animæ ſuæ, & animarum parentum & prædeceſſorum ſuorum, Fratribus ibi Deo ſeruientibus in perpetuam eleemoſynam donauit vnam carrucam de terrâ, quam emit des fers daſnois, & de decimâ duas partes quas ab iiſdem emit, & vnam partem nemoris quantum ſemita diuidit verſus terram Dacani; hanc eleemoſynam in manu noſtrâ reſignatam benignè tribuit. Sciendum autem quòd de hac eleemoſynâ inueſtiuimus Guidonem quondam Preſbyterum de Meerncore pro ſe & pro aliis ibi Deo ſe reddituris. Actum apud S. Victorem aſtantibus Petro Precentore Pariſienſi, Nicolao Preſbytero &c. Incarnationis Dominicæ anno MCXC. Epiſcopatus 36. Huic 1190.
poſteà inſtitutioni acceſſit dotario domini de Leuis, quæ his verbis habetur expreſſa: EGO *Guido de Leuies Miles, notum fieri volo vniuerſis, quòd ego per Dei gratiam in bono ſtatu corporis manens, & bonum ſenſum habens, pro ſalute animæ meæ, & amicorum meorum in elemoſynam dedi de mobilibus meis à me acquiſitis, quatuor millia librarum Pariſienſium, ad faciendam Abbatiam* DE ROSCHA *& congregandum ibi conuentum, & tradidi dictam pecuniam viris venerabilibus, & amicis meis Abbatibus Vallium Sarnay, & Domino Amalrico Comiti Montisfortis, & Alexandro de Vordis militi conſanguineo meo expendendam, per manus & conſilium ipſorum in ædificatione dictæ Abbatiæ, in prouiſione Conuentus, & in emendis redditibus, ſeu poſſeſſionibus ad opus & vtilitatem, & incrementum dictæ Abbatiæ, & dicti Conuentus: in cuius rei teſtimonium præſentes litteras ſigilli mei munimine roboraui. Actum anno Domini* MCCXXXII. 1232.
Huic cœnobio præter dominos de Leuis benefecerunt Comites Montisfortis, toparchæ de Malliaco, Bouchardus, Matthæus, & Mathildis domina eiuſdem loci, dynaſtæ de Caproſiâ, de Piſciaco, & de Vixinis, qui recenſentur in mortuologio Abbatiæ.

Romans. ROMANVM oppidum Delphinatus, diœceſis Vienuenſis ad Iſaram, Abbatiam habet D. Bernardo Archiepiſcopo ſacram, nunc ſæcularem vnitam menſæ Pontificiæ; & Canonicorum Collegium qui ſunt condomini vrbis cùm Rege: Eccleſia autem antiqua multis gaudet priuilegiis, cuius caput Archiepiſcopus.

Saint Romain. S. ROMANI de Blauiâ, Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Burdegalenſis.

Remiremont. ROMERICVSMONS diœceſis Tullenſis in Lotharingiâ ad Moſellam, celebre nobilium monialium monaſterium in honore S. Trinitatis & B. Virginis, vbi olim Auendi caſtrum

in Vogeſo monte, quod Rumericum caſtellum appellat Aimoinus, conditur anno 620. à S. Romerico, conſtituente primam Abbatiſſam Gertrudem filiam.

620.

Ronceray. RONCERETVM in vrbe Andegauenſi fœminarum, Ordinis Benedictini, ædificatur ſub inuocatione B. Virginis à Fulcone Andegauorum Comite anno 1028. vt paret ex membranâ MS. penes nos, quam integram referre non pigebit, ſic autem incipit. EGO FVLCO Andegauorum Comes, atque Hildegardis coniux mea, necnon Gaufredus noſter fillus, hanc B. Mariæ baſilicam vſque ad fundum extitam à fundo paulo nobiliùs reduximus ad integrum, reſeruato tantùm altari quod vſque in præſentem diem apparet, de ſubtus in ſcriptis, in quo beatus Melanius in Quadrageſimæ capite, ſacrato Chriſti corpore, miſsâ expletâ, electo Dei Albino, Victori, Launo, Marſo, eulogiam caritatis contradidit, & ob hanc cauſam, ab hinc locus iſte nomen CARITATIS obtinuit. De quibus B. Marſus paulò abſtin[g]entior eulogiam in ſinum ab ore deiectam, in ydrum ſtatim vehementiſſimè conuerſam, Dei ſeruo Melanio in ipſo reditu celare non potuit, hanc itaque baſilicam domini filij ſui in præſens virtutibus ac mirabilibus ſignis præclaram [e]idem beatiſſimæ Virgini Mariæ 11. Iulij in communem animarum noſtrarum ſalutem ab Huberto venerabili Præſule ſolemniter fecimus dedicari, memorato Epiſcopo volente & concedente, ſtatuentes ibi quatuor eſſe Sacerdotes ad ſeruiendum Deo nocte & die, & Monialibus inibi habitantibus; vnicuique Preſbyterorum domum ſuam vbi maneret donantes, & vineas & prata, & tertiam partem decimæ eiuſdem parochiæ. Statuimus etiam vt denominati Preſbyteri in eadem Eccleſiâ perſonaliter deſeruirent, vicarios non habentes, & in eadem Eccleſiâ aſſiduè manerent, ne propter eorum incuriam, vel inſtabilitatem aliquod Dei ſeruitium faciendi in ſæpedictâ Eccleſiâ negligentia eueniret. Quod ſi fortè accideret, per cuius negligentiam vel ſuperbiam eueniret, à redditu ſuo priuaretur, donec ex integro emendaret. Conſilio autem præfati Andegauorum venerabilis Epiſcopi & admonitione, ſtatuimus vt oblationes quæ ad Preſbyterorum manus in celebrationibus miſſarum delatæ fuerint, per medium inter prædictos Preſbyteros & Moniales æquâ ſorte diuidantur. Cæteræ verò qualeſcumque ſint oblationes ad eandem Eccleſiam quocumq; modo delatæ, quas Sacerdotes manibus ſuis in celebrationibus miſſarum non receperint, propriæ erunt monialium, abſque parte alicuius, candelæ verò & cætera luminaria vndecumque venerint, ſimiliter abſque alicuius parte monialium erunt. Beneficia verò quæ de ſepulturis mortuorum euenerint, de animalibus, de trigenariis, de ſeptimalibus, de miſſis defunctorum, de miſſis & quæ priuatæ vocantur, de baptiſteriis, de confeſſionibus, de omnibus beneficiis quocunque modo provenian[t], pet medium inter moniales & Preſbyteros diuidantur. Viſitationes verò Preſbyterorum ſint; Qui verò de facultatibus ſuis Eccleſiæ B. Mariæ & Monialibus ſiue in infirmitate, ſeu in ſanitate aliquid determinatè cont[ulerit], vel donauerit, proptium monialium erit; Qui verò Preſbyteris, ſicut de monialibus diximus determinatè donauerit, proprium Preſbyterorum erit. Si autem contingit aliquem alium Preſbyterum præter articulatos quatuor Preſbyteros Eccleſiæ aliquam miſſam cantare, & Deo inſpirante aliqua ab aliquo oblatio, ad eandem miſſam ei oblata fuerit, de eadem oblatione quantum moniales voluerint habebit. Donauimus etiam Preſbyteris, vnam archam ſuper pontem Meduanæ, dum verò memorata Eccleſia in honorem B. Mariæ à iam dicto venerabili & ſanctiſſimo Andegauorum Epiſcopo Huberto dedicaretur, accepto communi conſilio de facultatibus & rebus noſtris prout ſuppetit ad præſens eidem Eccleſiæ contulimus, & in manu Epiſcopi poſuimus. Donauimus igitur huic tam ſanctiſſimo loco XL. arpennos vinearum propè eundem locum ſitos. Ad foſſas ſuper Ligerim XXX. arpennos pratorum. Donauimus iterùm duos alodos, vnum quidem ad caluum, cùm vno molendino, alterum alodum ſimiliacum. Damus iterùm quartam partem vnius molendini in Sartâ ad Morennam. Anno igitur ab

1028.

Incar-

Incarnatione domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei Verbi ex intemeratâ Virgine Mariâ MXXVIII. II. Idus Iulij
1028. congregatâ ad tam ſolemne gaudium multitudine Andegauorum, Hubertus venerabilis Andegauorum Epiſcopus, Monaſterium beatæ Mariæ Caritatis virginibus ibidem ad Dei ſeruitium diſpoſitis feſtiuâ dedicatione conſecrauit, & omnia eidem ſanctiſſimo monaſterio collata & conferenda Epiſcopali auctoritate firmauit, & terminos parochiæ eiuſdem Monaſterij, communi aſſenſu ſui Capituli inſtituit, atque conceſſit, præſente Burchardo Theſaurario, Gauſleno Decano, Primoldo Archipreſbytero, & aliis multis. Sunt autem termini ita conſtituti & conceſſi, à portâ Boleti vſque ad frigidum fontem, à Spinatio vſque ad campum S. Germani huius ſolemnitate dedicationis lætificatus, & de noſtræ intentionis prouectu exhilaratus, ego Fulco Andegauorum Comes atque Hildegardis vxor mea pro redemptione peccatorum noſtrorum, & pro animâ patris mei Goffredi Comitis, necnon & matris meæ Adelæ, præter donata & conceſſa, donamus atque concedimus præfato monaſterio duo maxima alodia ſita propè vicum Leonis, quorum vnum nominatur alodium Quintini poſitum ſuper flumen Olidum, alterum verò Caluonium ſuper Meduanam cùm molino vno in ipſo flumine, apud foſſas villam Fiſcalem donamus vrnarum optimæ piſcationis & pratorum arpennos 30. ſeruum quoque Ermenaldum cùm totâ prole ſuâ, item ad varium ancillarum Dei ſeruitium contulimus ſetuam noſtram Ramois cùm ſobole ſuâ, excepto Geraldo filio ſuo. Item & alias ancillas Gerbeigam & Fredeburgim. Dedimus quoque apud ciuitatem ſubtus monaſterium tractum vnum ad piſcationem ſagenæ dominicæ monaſterij, ad coquinam Sanctimonialium, tradidimus ſeruos Bernardum cùm fratribus ſuis Bucardo & Odone. Sig. Fulconis Comitis, S. Hildegardis Comitiſſæ, S. Goffredi Fulconis filij, S. Huberti Andegauorum Epiſcopi, S Burchardi Theſaurarij, Goſleni Decani, Primoldi Archipreſbyteri. Ego verò Hildegardis Andegauorum Comitiſſa dedi Deo, & Eccleſiæ B Mariæ quaſdam paruitatis meæ poſſeſſiunculas quas variis emptionibus à diuerſis venditoribus comparaueram in vſus ancillarum Dei, pro peccatis meis redimēdis & pro animâ cariſſimi mariti mei Fulconis Comitis, apud Morennem ſcilicet ſedem Epiſcopalem, molinum vnum ad cenſum ſoluendum Epiſcopo Andegauenſi. Item ad Briam ſartæ dimidium molinum in flumine Meduanæ, in loco qui dicitur Carrarias dimidium molinum. Apud Priſciniacum vnum manſum terræ, apud Trauallіacum vnum manſum ad cenſum ſoluendū ſeniori de Gormatdullio, apud Cauriacū I. manſum, intra ciuitatem Andegauam iuxta Eccleſiæ B. Mariæ aream manſionum ad. cenſum Burchardi Theſaurarij. In loco qui Lupellus dicitur decem arpennos pratorum, apud Trodreiam de terrâ quartas duas dedit Rainerius Dominicùs Vaſſus, ſeruum ſuum quoque nomine Adclardum cùm totâ familiâ ſuâ, cùm filiâ ſuá Liſoia qui obtulit illam Deo & S. Mariæ, apud Forgias de terrâ arabili dedit duas manſuras, Vuido Chez Theſaurarius auctore ſeniore ſuo Sigebranno & filio eius Guillermo, in circuitu Andegauæ vrbis in diuerſis locis de Altaripâ Meduanæ, in quâ monaſterium ſitum eſt dedi ego Hildegardis Comitiſſa, in variis locis plures arpennos vinearum, Harduiſa dedit Deo & S. Mariæ quoddam molendinum ſine calumniâ quod à patre ſuo & à fratre nomine Goſleno datum illi fuerat, in perpetuo tenendum cùm duobus arpennis terræ ad cenſum ſoluendum 8. den. baſilіæ, & Raginaldo abſque vllâ coſtumâ ſe ipsâ auctoriſante cùm omnibus ſuis nepotibus; tali tenore vt excommunicentur ab omnipotente Deo, atque eius genitrice Mariâ omnibúſque ſanctis ac Chriſtianis, quicunque illud calumniare voluerit, aut aliquam conſuetudinem immittere. Fzo eiúſque coniux Ioſberga dederunt S. Mariæ pro beneficio 3. quartet. vineæ, & dimidium arpennum terræ ad cenſum reddendum v. denar. Alberico & Hugoni, hic autem Hugo dedit filiæ ſuæ roſanagium huius vineæ, & decimam pro veſtitu, qui eam tradidit perpetuæ virginitati. Prætereà ex eodem tabulario Roncerei erutum eſt Gaufridi filij Hildegardis inſtrumentum donationis, cuius hæc verba ſunt:

ANNO *ab Incarnatione Domini noſtri*

Ieſu Chriſti MXLV. *à dedicatione mona-*
1045. *ſterij B. Mariæ, 17. ab obitu patris mei Fulconis illuſtriſsimi Comitis v. Ego Goffridus Comes animaduertẽs, quamuis peccatori & immeritò à diuinâ tamẽ propiciatione proſperos mihi circa res meas multiplicari proceſſus, ne omnino tantis beneficiis Dei mei ſi apparerem ingratus, diiudicarer indignus, propoſui Eccleſiarum vel monaſteriorum ſub ditione mea poteſtatis poſitorum aliquam diligentiam & prouidentiam aſſumere, & ſeruis ſiue ancillis Dei inipſis degentibus in quantum poſſum quietem & ſecuritatem procurare, vt videlicet ipſe ad Dei ſeruitium, per negligentia mea peccata nimis inutilis & tardus, ſaltem per hoc mihi queinpiam veniæ patefaciam aditum, quòd Deo aſsiduè famulantibus impendo deffenſionis munimentum. Itaque inter cætera huius executionis ſtudia, præcipuè de monaſterio Glorioſæ Dei genitricis Mariæ, quod videlicet in proſpectu ciuitatis Andegauæ ſuper ripam Meduanæ fluminis ſitum, & ab antiquis temporibus Caritatem nominatum, bonæ memoriæ Fulco pater meus, & Deo deuotiſsima genitrix mea domina Hildegardis Comitiſſa ad monaſticam puellarum Congregationem prouexiſſe dignoſcuntur, ſollicitudinem prætermittere paſſus non ſum: ſed quia ibi Sanct. monialium Congregatio degit, perpendens illius ſexus inualitudinem ad res ſuæ poſſeſsionis ab inuaſoribus defendendas, vniuerſas abhinc retro ibi actas rerum donationes, vel comparationes, in vnam ſummam diligenter colligi præcepi, quatenus vniuerſa poſſeſsionis eiuſdem loci ſumma, diuerſis temporibus à fidelibus viris vel tradita, vel legitimis contractibus comparata, & in diuerſis locorum poſitionibus conſtituta, per ſcripturæ dinumerationem taxetur, & in præſentiâ meâ, vel optimatum meorum celebri relectione decurratur, meâque auctoritate & nobilium virorum Clericalis ſimul & Laicalis ordinis fauore conſtabilitatem firmam perenniter obtineat, & rememorationis integræ & quietæ conſeruationis digniorem.* Præfuerunt huic cœnobio ſequentes Abbatiſſæ, ex cartulariis veteribúſque monimentis hâc ſerie.

1028. 1. *Lieburgis* prima Abbatiſſa Roncerei anno 1028.

2. *Bertranda.*

3. *Belliardis* præerat 1060.

1073. 4. *Richildis* electa an. 1073. benedicitur ab Euſebio Brunone Epiſcopo Andegauenſi

5. *Tiburgis* 1119. per id temporis de-
A dicata fuit Eccleſiâ Abbatialis de Caritate à Calliſto 2. Pontifice, vt patet ex vetuſto documento monaſterij, quod ſic orditur: CALIXTVS *Papa pro Eccleſiæ vtilitate partes viſitans Occidentales, Andegauum iter appulit, & ingreſſus Eccleſiam S. Mariæ Dei genitricis, altare Dominicum ab introitu ianuarum elongatum, vt maius eſſet ſpatium inter ianuas & altare, S. criſmatis vnctione, & Apoſtolicâ benedictione in honore eiuſdem Virginis conſecrauit Vigiliâ Natiuitatis ipſius, capsáque in altari quæ plena reliquiis reperta fuerat, ibidem reſi-*
B *gillata, in quâ S. Pancratij Martyris & Gatiani Turonenſis Epiſcopi reliquiæ indubitanter fuerunt reconditæ, præſentibus authenticis perſonis, Petro videlicet Cardinale, & altero Petro filio Petri de Petralatâ, & Criſogono, atque Petro ipſius Papæ nepote, Reginaldo Andegauenſi Epiſcopo, Gallone Leonenſi Epiſcopo, Bricio Nannetenſi Epiſcopo, Vlgerio Archidiacono, Gaufredo Theſaurario, Riualone Archidiacono Nannetenſi, Gaufredo Vindocinenſi Abbate. Peractâ conſecratione ipſe cantauit miſſam, deinde monialibus multis collocutus exhortationibus, dedicationis ſolemnitatem ipſo die celebrem agi*
C *omnibus annis inſtituit. Tunc Pontifices ipſius iuſſu Eccleſiam dedicauerunt. Papa verò poſteà tumbam quæ eſt in cœmeterio S. Laurentij ſita, aſcendit; ibique populo verbi Domini paulò refecto omnibus qui ad ſacroſanctam dedicationem conuenerant, peccata ſua confitentibus ſeptimam pænitentiæ partem condonans, inſuper etiam Eccleſiam hoc priuilegio dotando donauit in perpetuum; vt quicunque ad eam in annuâ dedicationis ſolemnitate, vel à primâ Dominicâ de Aduentu Domini vſque ad Octauas Epiphaniæ ſupplici conuenient deuotione, eandem obtineant veniam. Hoc autem factum eſt ſub Ludoui-*
D *co Rege Francorum, Fulcone iuniore Andegau. Comite, Reginaldo eorundem Epiſcopo, Tiburge Abbatiſsâ S. Mariæ Caritatis. Anno ab Incarnat. Domini* MCXIX. 1119.
Concurrentibus duobus, Epactis 18. Indictione autem 13.

6. *Mabilia* an. 1122. 1122.

7. *Hildeburgis* ab an. 1126. ad 1132.

8. *Amelina de Cholet* anno 1143.

9. *Emina de Laual* ab anno 1163. ad 1183.
1183.

10. *Herſendis* 1. ſocietatem ſuffragiorum iniit cùm Guillelmo Abbate S. Sergij.

11. *Herſendis* 2. 1209. & 1217. 1217.

12. *Theophania* 1.
13. *Agnes* 1.
14. *Maria de Beaumont*, nuncupata
1230. de Bellomonte, vt quidam coniiciunt an. 1230.
15. *Alais de la Roche* 1255.
16. *Ænordis* annis 1284. & 1324.
1380. 17. *Theophania* 2. 1363. & 1380. 10. Decemb. ex cartâ S. Trinitatis.
18. *Iſabellis de Ventadour* an. 1392. moritur 1418.
1419. 19. *Agnes* 2. 1419.
20. *Margarita de Coeſme* ex familiâ de Lucé, cognominata Diues Abbatiſſa an. 1424. dies expleuit 1450.
21. *Philippa du Bellay* Hugonis 8. Bellaij dynaſtæ, & Iſabellis de Montigny filia, eligitur an. 1450. deceſſit 1455.
22. *Alienor de Champagne* ab an.
1455. 1455. ad 1486. quo naturæ debitum perſoluit 4. Septemb.
23. *Catharina de la Tremoille* 1. ex Coadiutrice ſupradictæ Alienordis, Ludouici 1. Vicecomitis Thoarcij & Margaretæ d'Amboiſe filia, Monaſterij de Bondon propè Venetas in Armoricâ anteà Sanctimonialis.
24. *Renata Sarazin*, benedicta an. 1493 à Ioanne de Rely Epiſcopo An-
1499. degauenſi, defecit 10. Martij 1499.
25. *Catharina de Tonnerre* 2. eligitur an. 1499.
26. *Iſabellis de la Iaille* vel *Ioanna*, Bertrandi domini de la Iaille & Catharinæ le Roy filia, 1508. interiit 1518.
1529. 27. *Franciſca de la Chapelle* 1. an. 1519. deceſſit 1529.
28. *Franciſca Auué* 2. ab an. 1530. ad 1549. quo mortalitatem exuit vltimâ Octobris.
1553. 29. *Anna de Montmorency* 1553.
30. *Ioanna de Maillé* Guidonis domini de Brezé filia, ſoror Simonis Archiepiſcopi Turonenſis, 1554. viam vniuerſæ carnis ingreditur 6. Decembris 1573.
31. *Iuona de Maillé* 1. ſorori ſucceſſit.
32. *Simona de Maillé* ſuperioris neptis, monaſterium rexit ab anno 1589.
1646. ad 1646. 11. Auguſti.
33. *Iuona de Maillé* 2. ſoror & Coadiutris ſuperioris defuncta, 16. Decembris 1650.
34. *Antonieta du Puy* agnata & Co-
1655. adiutrix Iuonæ 14. Iulij 1649 ex Religioſâ Roncerei, nunc præeſt.

A ROSERIÆ diœceſis Biſontinæ, Ordin. Ciſterc. filia Bellæuallis fundatur à Galtero Salinenſi 3. Calend. Decemb. 1132. memoratur in fundo quodam ad ſerendam vineam donato à Rainaldo Burgundiæ Comite in tabulis Humberti Archiepiſcopi Bi- *Roſieres.*
ſontini, datis anno 1137. Abbatum 1137.
indiculus is eſt ex ſchedis Patris Chiffletij.
1. *Bernardus* primus Abbas ab eodem Humberto aſſeritur.
2. *Acelinus*, tempore Humberti eiuſdem Archiepiſcopi.
3. *Chriſtianus*, viuente eodem Humberto.
4. *Humbertus*, annis 1145. 1149. 1145.
1151.
5. *Bernardus* 2. in bullâ Alexandri Papæ 3. datâ 4. Nonas Iulij, indictione 10. anno 1178. Pontificatus 18.
6. *Guido* 1187. & iam circa 1183. tempore Lucij Papæ 3.
7. *Vlricus*, ſiue *Hulricus*, 1189. in 1189.
diplomate Theoderici Archiepiſcopi Biſontini, item 1190.
8. *Guido* 2. 1192.
9. *Vuillelmus* 1. an. 1193. 1195. 1196.
10. *Lambertus*, 1198. 1198.
11. *Vuillelmus* 2. 1200. 1219.
12. *A.* 1231.
13. *Humbertus* 2. 1247. menſe Mar- 1247.
tio.
14 *Durannus*, 1259.
15. *Simon*, 1261. 1265. 1267.
16. *Albricus*, 1269. 1270. 1271. 1272. 1273.
17. *Biſuntius*, vulgò *Beſançon*, 1279. 1279.
1281.
18. *Stephanus*, 1299. 1306.
19. *Bartholomæus*, 1309.
20 *Petrus*, 1328.
21. *Nicolaus*. 1330. 1330.
22. *Hugo de Salinis*, 1351.
23. *Stephanus de Sancto Germano*, 2. 1352. 1354 1357. 1358.
24. *Stephanus de Vadans*, 3. 1379.
25. *Stephanus de Belregard*, 4. de Altomonte (*de Hautmont ſus Vandré*)
1380 1382. 1394 1395. 1404 1407. 1380.
1410. 1412 1415.
26. *Ioannes le Galardon*, 1. 1430. 16. Martij.
27. *Hugo Quanteal* 2. de Salinis, 1443. 1446. 1450. 1455. 1457. 1459. 1463. 1465. 1473.
28. *Ioannes Quanteal* 2. de Salinis,
per reſignationem Hugonis, 1477. 1477.
1481. 1483. 1484.

29. *Ioannes Drol* 3. de Salinis, 1488. 1495. 1500. 1502. 1504. 1505. 1506. per cuius reſignationem fuit Abbas.

30. *Claudius Nantoz*, de Louinco
1513. an. 1509. 1510. 1512. 1513.° 1514. obiit
autem 1515. 10. Iunij, Dominicâ infra Octauam Corporis Chriſti.

31. *Ioannes de Maceriis* 4. electus à Capitulo, bullam confirmationis accepit à Leone Papâ 10. 1515. 12. Kalendas Auguſti, Pontificatus anno tertio. Anteà fuerat Abbas Gratiæ Dei. In cauſâ de poſſeſſione, euicit aduerſùs *Petrum à Baumâ*, iam tum Abbatem Commendatarium S. Eugendi Iurenſis, ſeu S. Claudij, Protonotarium Apoſtolicum, & à conſiliis ac libellis ſupplicibus Sereniſſimæ Principi Margaritæ. Itémque aduerſùs *Ludouicum de Rye*, Clericum annorum circiter quatuordecim, qui ad eamdem Abbatiam de Roſeriis ſe ius habere contendebat. Præerat per annos 1516. 1524. 1534. 1544.

32. *Marcus Cuſſemenet*, Abbas etiam
1547. Bellæuallis, anno 1547. per cuius obitum inſtituitur.

33. *Guillelmus* ſeu *Vuillelmus de Poligniaco* 3 qui poſſeſſione iam aditâ 18. Nouembris, 1551. bullam accepit confirmationis à Iulio Papâ 3. 1552. 7. Kalendas Iunij: præerat annis 1559. 1564. 1569.

34. *Claudius Marmier*, etiam Prior
1576. Monaſterioli an. 1576. menſe Maio:
quem proximè ſecutus eſt.

35. *Philippus Charreton*, 1585. 1597. 1618. fuit etiam Abbas Montis Sanctæ Mariæ.

36. *Balduinus Moreau*, nominatus 25 Auguſti, 1619. 1621.

37. *Antonius-Franciſcus de Battefort*,
bullam pontificiam ſuæ inſtitutionis
1623. accepit, datam 8. Idus Auguſti, an.
1623. præerat 1624.

Roſoy dit Ville-Chaſſon. ROSETVM Beatæ Mariæ diœceſis Senonenſis, Ord. Benedictini fœminarum, quod cœnobium Petrus de Curtiniaco plurimis bonis locupletauit.

La Rouë. ROTA, Sanctæ Mariæ in Boſco propè Credonium, Ordin. S. Aug. in diœceſi Andegauenſi, conditur à Reginaldo Roberti Burgundi filio, quemadmodum diſcimus ex cartâ fundationis quæ in cartulario ſic habet: DVM DIVINA *pietas quotidie nos admonet, dicens, date eleemoſynam & omnia munda ſunt vobis, facite vobis amicos de Mamonâ iniquitatis, vt cùm vos defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula. Idcirco ego Raginaldus, Roberti Burgundionis filius, pro Dei omnipotentis amore, & pro retributione animæ meæ, vt pius Dominus eripere me dignetur à perpetuâ morte, & pro animâ patris ac matris, necnon & vxoris meæ. Quoddam boſcum meum Credonenſi caſtro proximum ad ædificandam ibi Eccleſiam Beatæ & glorioſæ Virgini Mariæ, de iure meo in ius Canonicorum ſub B. Auguſtini Regulâ in eadem Eccleſiâ degentium perpetuò transfundo, ita ſolidum, quòd à conſuetudinibus omnibus exceptum, qualiter à Fulcone Andegauenſi Comite iuniore ſolutum & quietum illud vſque in præſentem diem tenui & teneo: eâ ſiquidem conditione, vt nullus alius ordo intra præfatam Eccleſiam, aut in præſenti, aut in futuro, præter Canonicorum canonicè illic habitantium admittatur. Vt autem hoc donum meum inuiolabilem obtineat firmitatem, notum facio præſentibus & poſteris meis hanc inueſtitionem Andegauis factam eſſe ſupradictæ Eccleſiæ & eiuſdem loci fratribus in camerâ, & in domini Gaufridi Epiſcopi præſentiâ, videntibus & concedentibus Mauricio & Henrico, & Roberto filiis meis; & vt hæc donatio rata & inuiolabilis perpetuò ſubſiſtat, manu propriâ ſubterſcripſi. Data Andegauis 3. Idus February in craſtino dedicationis*
baſilicæ B. Nicolai. In nomine Domini 1096.
ego Hugo Lugdunenſis Archiepiſcopus ſubſcripſi. Sig. Raginaldi Credonenſis, ego Gaufridus Andegauorum Epiſcopus rogatus conceſſi. Sig. Amati, ego Amatus Dei gratiâ Burdegalenſis Archiepiſcopus, & Sanctæ Rom. Eccl. Legatus, laudo & confirmo. Sig. Iuonis Carnotenſis Epiſcopi, ſig. Hoelli S. Cenomanenſis Eccleſiæ Epiſcopi, ego Galterus gratiâ Dei Albanenſis Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi, ſig. Garnerij Archidiaconi. Conceſſit etiam Raginaldus Credonenſis & Mauricius filius eius ſupradictæ Eccleſiæ & loci fratribus, quicquid de feudo ſuo in quocumque loco amplius emerint, ſeu quidquid eidem Eccleſiæ attribuetur de rebus ad ſuum dominium pertinentibus, teſte Matthæo Suhardo F. & Radulpho de Poçoneriâ hominibus ſuis. Factâ igitur hac conceſſione à Raginaldo Credonenſi, firmata eſt carta in ſuperiori camerâ Gaufridi Andegauenſis Epiſcopi Iunioris per impoſitionis manus Vrbani Papæ, & per B. Petri auctoritatem pri-

» die Idus Februarias in primo anno
» ordinationis Gaufridi iunioris Epiſ-
» copi, in nono ordinationis Vrbani
» prædicti Papæ, ipſo Gaufridò iunio-
» re Epiſcopo vidente & laudante, lau-
» dante Epiſcopo Signenſe Teuchione,
» Alberto Rangerio Cardinale viden-
» tibus & laudantibus. Affuerunt etiam
» de Clericis Papæ Eniorandus de
» Seiſſinis, Milo S. Albini monachus,
» de Clericis Andegauenſis Epiſcopi
» Vuillelmus de S. Laudo, Gaufridus
» Vidonis, de Clericis in præfatâ Ec-
» cleſiâ ſub Regulâ degentibus Robet-
» tus & Quintinus, & duo Herſlei, &
» alij duo. Signum Aldeberti Prima-
» tis Bituricenſis, ego Vuido gratiâ Dei
» Viennenſium Archiepiſcopus, ego
» Giraldus Morinorum Epiſcopus ſub-
» ſcripſi, ſig. Rainerij Canonici Mal-
» leonenſis, Rangerius Cardinalis ſub-
» ſcripſi, ſig. Fulconis Andegauenſium
» Comitis. His audientibus Clarem-
» baldo de Rupeforti, & Hieronymo
» fratre eius, & Gaufrido Fuleido, &
» Hugône de Poceio. Hæc ſecunda
» ſanctio facta eſt Turonenſi Concilio
» Apoſtolico vito Miſſam deuotiſſimè
» celebrante XII. Calend. Aprilis anno
1096. » MXCVI. Incarnati Verbi, Philippo
» Francorum imperium tenente, ſig.
» Magiſtri Mainegaudi, ſig. Raginal-
» di Andegauenſis iunioris Epiſcopi,
» ſig. Radulfi Archiepiſcopi Turonen-
» ſis. Extat in eodem tabulario de Ro-
» tâ vetus documentum quod hîc ſub-
» iicere etiam conſentaneum eſt hu-
» iuſmodi verbis: SECVNDO *anno de-*
dicationis Eccleſiæ S. Nicolai Andega-
uen. Abbatæ, quam dominus Papa Vr-
banus cùm magnâ parte Romani Sena-
tus propriâ manu conſecrauit. Dominus
Ioſfredus qui cognominatur de Meduanâ
Andegauorum magnæ nobilitatis Epiſ-
copus, à ſenioribus loci noſtri, id eſt à do-
mino Raginaldo Allobroge, & à filiis eius,
inſuper & à patribus noſtris Roberto ſcili-
cet de Arbriſel, atque à Quintino exora-
tus, locum noſtrum cùm quadam parte per-
ſonarum Eccleſiæ S. Mauricy viſitare di-
gnatus eſt. Venerunt autem cùm eo Guar-
nerius Archidiac. Gaufredus filius Guido-
nis, Guinemer Iubellus Capellanus & aliÿ,
ad cuius aduentum omnes ferè populi ad-
iacentium parochiarum cùm presbyteris
ſuis, tum propter ſpem veniæ quam ſibi ab
Epiſcopo donare, vt fieri ſolet, ad dedica-
tionem cupiebant, tum etiam causâ viden-
di nouitatem loci noſtri, & fratrum no-
A *ſtrorum religionem, cuius fama iam ad*
eos vſque & ad multos peruenerat, velo-
citer occurrerunt. Affuerunt etiam Baro-
nes totius viciniæ: Rainaldus videlicet
Allobrox imprimis, Andræas de Vitreio,
Guilelmus de Guerchiâ, Gauterius Hai
cùm vaccaſſoribus ſuis: quibus coadunatis,
antequam Epiſcopus benedicere cimete-
rium inciperet, inquiſiuit à domino R. Al-
lobroge, vtrum eſſent aliqui habitantes cir-
ca nos in foreſtâ, qui poſſent liberè eſſe pa-
rochiani huius cimetery quod benedicere
volebat. Tunc R. Allobrox habito conſilio
cùm filiis ſuis & priuatis hominibus de-
B *ſignauit nobis parochiam, quotquot erant*
inhabitantes, vel inhabitaturi erant in to-
tâ illâ foreſtâ, quibus auditis Epiſcopus al-
loquens presbyteros totius viciniæ qui ad-
erant, quæſiuit ab eis vtrum eſſet aliquis
eorum qui calumniaretur quicquam in hac
parochiâ, quam nouam nobis facere volebat,
ſed nemo eorum calumniatus eſt quicquam,
imò applaudentes conſenſum præbuerunt
vt faceret; benedixit igitur Epiſcopus ci-
meterium noſtrum, & conſecrauit altare in
honorem glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, nec-
non S. Ioannis Euangeliſtæ miniſtri eius,
& poſteà fecit nobis indictionem præcipiens
presbyteris totius Creouiæ, vt locum no-
C *ſtrum annuatim viſitarent cùm proceſſio-*
nibus ſuis. Hæc itaque facta ſunt 7. Cal.
Maÿ in Letaniâ maiore Philippo Rege
tenente Franciæ imperium B. Papâ Vrba-
no Romanæ dignitatis cathedram obtinen-
te, ordinante Domino Ieſu Chriſto cui eſt
honor & gloria cùm Patre & Spiritu San-
cto in ſæculo ſæculorum amen. Abbates
de Rotâ qui potuêre ex membranis
colligi, ſequuntur: de quibus in No-
tis ad Baldricum Burgulienſem.

Robertus d'Arbriſel primus Abbas an.
1095. ex cartâ Reginaldi Allobrogis, 1095.
obtinuit à S. Mauricij Andegauenſis
Eccleſiâ, præſente Ioſfrido Epiſcopo
D vt baſilica de Rotâ quia parua erat pa-
rochia, tres ſolidos tantùm penſitaret
pro ſynodo & circadâ. Herueus de «
Spinâ vir magnæ nobilitatis, inquit «
tabula, Robertum de Arbriſel virum «
magnæ auctoritatis & infinitæ religio- «
nis, verbum Dei per diuerſa loca ſe- «
minantem, remunerauit Eccleſiâ de «
Arbriſel, quod donum conceſſit Mar- «
bodus Redonenſis. Fuit inſtitutor Ro-
bertus iſte celebris Abbatiæ Sancti-
monialium Ordinis Fontebraldenſis,
de quâ ſupra fusè egimus.

Quintinus eligitur circa an. 1098. 1098.
ſocius Roberti in fundatione de Ro-

tâ, & in quadam cartâ donationis
Reginaldi Burgundi teſtamẽtum con-
» dentis, adfuit, Quintinus tum ele-
» ctus Abbas præfatæ Eccleſiæ, confit-
» matum 16. Cal. Decemb. in præſen-
» riâ totius Capituli, in præſentiâ do-
» mini Petri venerabilis Abbatis de Au-
» reaualle qui miſſus à Raimaldo An-
» degauenſi Epiſcopo Iuniori, ad in-
» troniſandum Quintinum iam tum be-
» nedictum Paſtorem præfatæ Eccleſiæ,
» cùm duobus Canonicorum ſuorum
» Stephano ſcilicet Sacriſtâ, & Stepha-
» no Leuitâ, venerat.

Albinus viuente Hugone Credonen-
ſi domino.

1107. *Thomas* 1107.

Robertus 1130. adfuit dedicationi Eccleſiæ celebratæ per Hugonem Archiepiſcopum Turonenſem cùm Cenomanenſi, Redonenſi, Andegauenſi, & Aletenſi, ſeu S. Maclouij Epiſcopis.

Michael ex Priore ſucceſſit, nomi-
natur in inſtrumento donationis Ra-
1158. ginaldi de Caſtroguntherij, præfuit-
que 1150. & 1158.

Guillelmus.

1189. *Gauterius* 1189.

Robertus de Montenazeio.

Philippus le Poulcre, ex dominis de la Mottemeſſemè in Iuliodunenſi pago.

Ludouicus Maria Armandus de Simiane ex Marchionibus de Gordes an. 1655.

Redon. ROTONVM Ordinis Benedictini,
diœceſis Venetenſis, quod Rotonum,
ſeu Regidonum vocatur, éſtque vrbs
prouinciæ Armoricæ, ad Vidianum
fluuium conſtructa; portu celebris,
quam Oceanus acceſſu ſuo quotidia-
no recreat, & receſſu: in quâ cele-
bre monaſterium Deo, & S. Salua-
tori dicatum, primum ſui fundato-
rem agnoſcens Beatum Conuoyonum,
qui præfatum cœnobium ædificauit
825. an. 825. vel circiter; tempore Princi-
pis Neomenij, Ludouici Pij Auguſti,
in Britanniâ vices agentis. Huic mo-
naſterio immediatè Apoſtolicæ ſedi
ſubiecto, ſcribunt ſummi Pontifices,
» Gregorius 7. Almodo Abbati: Inno-
» centius 3. & habetur titul. 41. de in
» integr. reſtit. cap. cùm veniſſent. Et
» lib. 1. Epiſtolarum, epiſt. 7. Hono-
» rius 2. ad Hildebert. Turon. Metrop.
» pro reconciliatione Eccleſ. Roton.
» Honorius 3. & habetur titul. 31. de
» offic. iudicis ordin. cap. dilectus. In-

A noc. 4. Innoc. 6. Vrbanus 4. Euge- «
nius 4. ad Iuonem Abbatem. Nicol. «
5. Clemens 6. aliique ſummi Pontifi- «
ces. Deſcriptus habetur ipſe locus «
Roton, lib. 1. MS. miraculorum B. Conuoyoni, in quo ſic legitur: *Enimuero, locus ille Roton, adeò naturali poſitione loci inſignis habetur, vt amœnitate ſuâ cæteris Britanniæ Gallicanæ locis præſtet; montibúſque proceritate ſuâ polo vicinis, quaſi quibuſdam mœniis ambiatur, & omnium delitiarum gratiam perferat amœniſſima tellus.* Sequentes autem huic monaſterio præfuerunt Abbates ex Synopſi chronici cœnobij Roto-
B nenſis, quorum copiam fecit M. le Bouriller Monachus Benedictinus Congregationis S. Mauri.

1. *S. Conuoyonus*, Abbatiæ fundator, apud Cambliciacum Britanniæ vicum generoſâ propagine natus, deinde Venerenſis Canonicus; poſteà ſacris initiatus à ſuo Præſule Ragenario; mundum cùm ſuo flore deſpexit. Itaque accitis ſecum quibuſdam ſociis, Rotonenſem ſolitudinem, vitæ perfectioris ſtudio expetiit: ſed cùm dubius eſſet de loco, vbinam Chriſti militiæ nomen daret; Deum precatus, Redemptoris noſtri ſignum vidit
C deſcendere, coruſco lumine ſplendens, ex fide veteris Fragmenti fundationis huius Monaſterij Tomo 2. Hiſt. Quercetani, vbi poſteà monaſterij ſui Eccleſiam conſtruxit, piâ liberalitate Ratuili tyranni, cuius erat iuris ipſe locus Roton, quem in eleemoſynâ, pro animâ ſuâ, & pro hereditate in regno Dei conceſſit: quam donationem Neomenius, vice Imperatoriâ, litteris ſuis laudauit, ac confirmauit. Constructo autem cœnobio, perquirendis Sanctorum reliquiis B. Conuoyonus omnem dedit operam;
D itaque Andegauum profectus, inde Beati Ypotemij eiuſdem vrbis Præſulis ſacrum pignus Rotonum aſportauit: cuius depoſitionis reliquiarum dies ſequenti miraculo fuit illuſtris. Mulier námque cùm filium cæcum ad S. Antiſtitis tumulum aduexiſſet, protinus ad contactum eius deperditum lumen recepit. Necnon multò poſt Romam ire iuſſus à Neomenio, inde B. Marcellini Papæ & Martyris corpus detulit; cui obuiam fuit Neomenius cùm Epiſcopis, & Optimatibus: tantáque fuit ſacri huius pignoris exceptio; vt quotannis recur-

rente die quo Deus Opt. Max. patronum conſtituit, Ncomenius nundinas fieri curauerit, cuius etiam nunc edi-ctum obſeruatur. Tandem expleto feliciter regimine 42 annorum, B. Conuoyonus octogenarius, clarúſque miraculis ſupremum vitæ diem egit no-
868. nis Ianuarij, anno Chriſti 868. tempore Salomonis Britanniæ ſummo iuro Principis: quamuis Menardus in ſuo Martyrolog. Benedictino, dicat eum obiiſſe 5. Kal. Ianuar. contra communem omnium Britonum opinionem.

2. *Ritcandus* obtinet litteras à Salomone pro electione Abbatis Rotonenſis, à monachis ſecundùm Regulam S. Benedicti faciendâ. Iſte Salomon Britonum Princeps huius nominis tertius, fundauit Prioratum S. Saluatoris de Plebelan in quo collocauit S. Antiſtis Maxentij corpus; indéque vulgò, locus ille vocatur Maſſent. Fuit, inquam, iſte Salomon, cui ſummus Pontifex Adrianus 2. tranſmiſit inſignem relliquiam brachij corporis S. Leonis Papæ 3. per Herennam Venetẽſem Præſulem, & Felicem eius Archidiaconum, cùm hoc priuilegio, vt quicunque ter in anno Eccleſiam in quâ requieſceret præfati ſancti relliquias viſitarent, inde votum Romam eundi quoad vixerint, authoritate Apoſtolicâ adimpletum pro certo cognoſcant. Præcipuus etiam extitit fundator Salomon Prio-
871. ratus de Plechaſtel. Quieuit in Domino Ritcandus an. 871.

3. *Lioſicus* 873.

4. *Boentuallon* 876.

878. 5. *Liberius* 878. 888. ſub quo fundatur Prioratus de Arzon in Ruhys ab Alano Venetenſi, ſeu prouinciæ Vuarrouiæ Comite.

6. *Fulibrtus* anno 892.

7. *Ritimaldus*.

8. *Caluuantus* tempore Bilij Venetenſis Præſulis.

9. *Ademarus de Thouars*, ex vetuſtiſſimâ ſtirpe, frater Sauarici 1. Vi-
924. cecomitis de Thoarcio 924. cuius tempore monachi reddiderunt corpus B. Maxentij Ebulo Vicecomiti Pictauorum.

10. *Bernardus*, tempore Alani 2. Britanniæ Ducis.

982. 11. *Heroicus* 982. artis medicæ periciſſimus, imò peſſimus: qui ſuaſu Conani Redonenſis Comitis, Nannetenſem Comitem Guerek veneno infecit.

12. *Theobaldus* tempore Conani 1. Britonnum Ducis, qui in prælio apud Conqueruz contra Fulconem Comitem Andegauenſem interiit an. 992.

13. *Maynardus* 1004. & 1015 vir magnæ ſanctitatis.

14. *Catualonus* 1019. & 1040. Alani 3. Britanniæ Ducis Cancellarius; 1040.
Abbas miræ ſanctitatis & innocentiæ. Subſcribit literis fundationis Abbatiæ S. Gildaſij de Nemore à Simone Bernardi filio, domino de Rupe condiræ. Huius tempore, fundatur Prioratus de Froſſay Nannetenſis diœceſis, à Droaloio domino caſtelli do Migron: in cuius fundationis litteris dicitur Eccleſia Rotonenſis, ſancta, „ glorioſa, omni reuerentiâ & honore „ veneranda; ſacratiſſimus locus. Prioratus S. Gutuali, Venet. diœceſ. ab Inſulano quodam Kerberoano Gurkhy nomine Nannet. diœceſ. Prioratus B. Mar. de Pembé à dominis de Rupe Bernardi: fundatur etiam Abbatia S. Crucis de Kemperlegio, ſeu potiùs reſtauratur, ab Alano cognomento Caignart, Cornubiæ Comite, cui coadiutor extitit noſter Catualonus; de cuius grege B. Curloeſius monachus, inde Prior Rotonenſis monaſterij poſtcà extitit primus Abbas Kemperlegienſis, qui prædictam Abbatiam 25. annis in quiete, & pace bonâ gubernauit, inquit chronicon Kemperlegienſe.

15. *H[illegible]anus*.

16. *[illegible]ſius*, 1045. & 1060. ſub 1060.
quo fundatur Prioratus B. Mariæ de Chalmâ Nannet: diœceſ. qui poſteà in Abbatiam erectus eſt ab Harcoido Radeſij domino, de conſenſu Vldegardis ſuæ vxoris; in cuius litteris fundationis, dicitur monaſterium Rotonenſe, famâ ſanctitatis pollens. Item Prioratus S. Crucis de Ioſſelin à Guetenoco Vicecomite Caſtelli Thro; & dicitur Rotonenſe cœno- „ bium, quod regionis huius obtinet „ principatum. „

17. *Almodus*, 1062. 1074. cui ſcribit Gregor. 7. pro immunitate Ro- 1074.
tonenſis monaſterij. Tempore huius Abbatis fundatur Prioratus de Iuigné.

18. *Bilius*, 1084. ſub quo conditur Prioratus de Chaſteaubourg.

1091. 19. *Robertus*, 1086. & 1091. cuius
tempore Iuſtinus Roton. monachus,
monaſterio S. Vuingaloei Abbas præ-
ficitur.

1104. 20. *Iuſtinus* 1092. & 1104. ſub eo
fundatur Priorarus S. Saluatoris de
Loheac Maclouienſis diœceſ. à Vual-
terio eiuſdem loci domino anno 1101.
eiúſque litteris fundationis ſubſcri-
pſit Robertus de Arbreſel, qui fun-
dator extitit monaſterii Fontiſebral-
di. Iſte Vualterius ſacratiſſimo pi-
gnore precioſi ligni viuificæ Crucis
Redemptoris noſtri, Rotonenſe ma-
naſterium ditauit.

1108. 21. *Vualterius* 1108.

22. *Herueus* 1112. & 1133. ſub eo
Alanus dictus Fergent Britanniæ Dux
dépoſito ducali cingulo, fratribus
ſociarus, totus diuinæ volunrati con-
formis vixit, elapſo autem ſeptennio
morti debitum ſoluit, ſepultúſque eſt
in monaſterio Roronenſi, cuius exe-
quias celebrauir Baldricus Dolenſis
Pontifex cæteris Præſulibus atq; Ab-
batibus aſſiſtentibus. Huius item tem-
pore ſolemnis illa maioris altaris Ro-
tonenſis conſecratio facta eſt ab Hil-
deberto Turonenſi Metropolitano aſ-
ſiſtentibus Hamerico Redonenſi, Do-
noalo Aletenſi, Balo Leonenſi cæteriſ-
que Britanniæ prouinciæ Epiſcopis.
præſentibus Conano Duce, Ermen-
garde eius matre, aliiſque Baroni-
bus; inter quos extitit Oliuarius do-
minus de Ponte, qui poſtridie con-
ſecrationis illius, altaris Priorarum de
Ballac fundauit.

23. *Guillelmus* 1.

1148. 24. *Iuo* 1. 1144. & 1148. ſub quo
Ermengardis Alani quondam Fer-
gent ſocia, apud Rotonum morte ſu-
blata eſt, ac pro ſuâ pietate, pari re-
uerentiâ in eodem tumulo ſepulta.
Hæc eſt ad quam S. Bernardus ſcri-
pſit.

25. *Viuianus* 1187. ab iſto ad Ioan-
nem vſque ſequentem toto ſæculo in-
tegro nulli reperiuntur Abbates.

1307. 26. *Ioannes* 1. an. 1287. 1307. inter
quem & Ioannem huius nominis 2.
Britanniæ Ducem, maxima orta eſt
controuerſia, pro iuridicâ poteſtate
Rotonenſis monaſterij; quam ſibi ſo-
li Dux Ioannes ratione ſupremæ do-
minationis ſpectare dicebat: verum-
tamen poſt multas altercationes, ſic
diſſidium compoſuerunt, pacémque
inter ſe conciliauerunt; videlicet,
A quod Abbas ac eius monachi nulla-
tenus, neque eiuſdem Abbatis ho-
mines, in quatuor parochiis, ſcilicet
de Redon, de Baings, de Brain, &
de Langon, ipſius Ducis foro, ſed
ipſius monaſterij iuriſdictioni obno-
xij erunt, præterquam in iis caſibus,
videlicet in causâ appellationis ad
ſupremum iudicem: denegationis iu-
ris: in causâ ab aduerſario contradi-
ctâ, præſtito priùs iuramento à con-
tradictore; & in propriâ Ducis cau-
sâ: in quibus caſibus, ſupremum ha-
bebunt, iudicem ſiue Ducem, ſiue eius
B Seneſcallum Redonis tantùm, & non
alibi: iis verò exceptis, omnes ipſius
Abbatis homines, in quatuor prædi-
ctis parochiis, ipſum Abbatem ſiue
iudiciarios ab Abbate præpóſitos ha-
bebunt iudices.

27. *Oliuerius* 1325. 1332. 1332.

28. *Ioannes de Treal* 2. 1341. 1369.
hic propter ciuiles in totâ Britanniâ
diſſenſiones, Rotonenſem vrbem mu- 1369.
rorum clauſtris, ac inſtar imbrici pi-
ni foſſis cinxit, ac circumdedit; neque
multò poſt extincto Carolo Bleſen-
ſi in prælio apud Auray, cùm Ioan-
nes Britanniæ Dux Rotonum quaſi
C oppugnaturus vrbem aduenisset, ob-
uiam fuit illi Ioannes Abbas, extra
vrbem, longámque cùm ipſo Duce
habuit orationem; tantúmque apud
ipſum valuit, vt ipſe Dux antequam
vrbem ingrederetur, promiſerit omnia
iura, libertates, immunitates, priui-
legia, exemptiones, franchiſias, anti-
quáſque conſuetudines, tam ipſius
Abbatis, & ſui monaſterij, quàm po-
puli, vrbis, ac territorij Rotonenſis
conſeruare, de quâ promiſſione ſuâ
extat actus datus Rotoni, 8. Id. Octob.
1364. ſicque Roronenſem vrbem eſt
ingreſſus.

D 29. *Matthæus Maſſé le Bar*, anno 1374.
1374.

30. *Guillelmus de Trebiquet* 2. 1380.
1385.

31. *Radulphus* 1. 1396. 1402. 1402.

32. *Ioannes de Pontbriant* 3. 1403.

33. *Radulphus de Pontbriant* 2 1405.
obiit die 18. menſis Decembris an. 1423.
1423.

34. *Guillelmus* 3. 1425. 1428. cuius
tempore Britanniæ Dux monetam a-
pud Rotonum cudi iuſſit, verùm id
libertati ac priuilegiis Eccleſiæ ac Ro-
tonenſis monaſterij repugnare ſumma-
tim expoſuit Duci noſter Guillelmus;
quare

quare ab incepto opere monetarij A ceſſerunt.

35. *Ioannes de Seſmaiſons* 4. 1434.

36. *Alanus de Coetini*, Cardinalis Auenionenſis primus Abbas Commendatarius, qui commendarum vſus eo tempore talis erat; vt ſic nominati, annuæ penſionis iure, ſuper fructibus Abbatiæ vterentur.

1435. 37. *Guillelmus Cheſnel* 4. 1435. 1439. annuit ciuibus Rotonenſib. vt condere poſſint Capellam, & altare erigere, in xenodochio communi vrbis Rotonenſis. Huius Abbatis tempore conſtructus eſt pons lapideus Rotonenſis, pro cuius fabricâ conceſſit Britanniæ B Dux Ioannes tributum ſeu gabellam ſolui & leuari ſuper quibuſcúnque mercibus Rotonenſem vrbem, eiúſque portum ingredientibus.

SENESCHAL. D'azur à neuf macles d'or. 38 *Yuo le Seneſchal* 2. 1440. 1464. cui ſcribit Eugenius 4 pro benedictione ornamentorum Eccleſiaſticorum & reconciliatione Eccleſiarum. Hic Capellam nouam ſeu Beatæ Mariæ de bono Nuncio conſtruxit: manerium vulgo la Preuoſtaye, ædificauit, multáque alia reparauit. Eius tempore Franciſcus 1. Britanniæ Dux apud Placentiam Venetæ diem clauſit extremum 1450. ſepultúſque eſt C in monaſterio Rotonenſi ante maius

1461. altare: anno 1461. Ludouicus XI. Rex voti perſoluendi causâ Rotonenſe monaſterium viſitauit; in eóque regiâ maieſtate digna Deo, & S. Saluatori obtulit munera. Carnis ſarcinam depoſuit Yuo 3. Non. Ianuar. 1464. ſepultúſque eſt in Capellâ ſuâ nouiter ædificatâ.

39. *N*......

RIVIERE. D'or à 3. eſpées de gueulle poſées en pal. 40. *Odo de la Riuiere* 1474. 1487. dedit pedum paſtorale argenteũ, tréſque aureos denarios ſingulis annis Cameræ Apoſtolicæ debitos redemit: D obiit 15. Kal. Octob. 1492. iacet in Capellâ Beatæ Mariæ de Puteo.

1494. 41. *Guillelmus Guegen* 5. 1494. Epiſcopus Nannetenſis: morte ſublatus 1506.

42. *Petrus de Brignac*, 1506. 1512. monachus Rotonenſis, deinde Abbas S Gildaſij Ruienſis, poſteà Rotonenſis.

1518. 43. *Ludouicus de Roſſis* 1516. 1518. Protonot. Apoſtolicus, ſummi Pont. Secretus Cubicularius, Cardin. Diac. tit. S. Clementis.

1525. 44. *Clemens Champion* 1525.

45. *Ioannes Saluiaty* 5. Cardinalis nepos ex ſorore Leonis X. Pont Max. à quo Purpurâ ornatur, tit. Sanctorum Coſmæ & Damiani, Epiſcopus S. Papuli; poſteà Portuenſis; Abbas 1527. 1527. 1551.

46. *Bernardus Saluiatus*, per ceſſionem Ioannis Claromontanus Epiſcopus, Cardin. tit. S. Priſcæ, cedit Abbatiâ anno 1566.

47. *Paulus-Hector Scotti*, poſſeſſionem accipit 7. Kal. Octob. an. 1567. 1567. obiit 15. Kal. Feb. 1596.

48. *Artus d'Eſpinay*, Abbatialem domum conſtruxit; Patres ſocietatis Britannicæ in Rotonenſe monaſterium aduocauit, Epiſc. Maſſiliæ.

49. *Armandus-Ioannes du Pleſſis* Card Dux Richelij & Fronſaci, cuius tempore Rotonenſe monaſterium vnitur Congregationi S. Mauri in Galliâ, migrauit ex hac vitâ 1642. 1642.

50. *Cæſar de Choiſeul du Pleſſis Praſlain* poſſeſſionem accipit 8. Id. Aug. an. 1643. eo ſedente Kemperlegienſes monachi in antiquæ fraternitatis cùm Rotonenſibus teſtimonium, dederunt partem brachij corporis B. Gurloeſij primi ſui Abbatis, quæ pretioſæ relliquiæ in argenteo brachio reconditæ ſolemniter ſuſceptæ ſunt à Rotonenſibus monachis 15. Kal. Maij 1644. deſiit eſſe Cæſar Abbas menſe Iulio 1648.

51. *Alexander de Choiſeul* ex Comitibus du Pleſſis præcedentis frater, poſſeſſionem adeptus 13. Kalend. Octob. 1648.

RVBEVSMONS B. Mariæ fœminarum, diœceſis Lingonenſis, Ordinis Benedictini, in Decanatu & pago Tornodorenſi, inter cuius loci Abbatiſſam & monaſterium Reomenſe 1147. concordiam probat Eugenius 3. *Rougemont.*

SANCTI RVFFI Valentiæ, Ordinis Auguſtiniani Canonicorum Regularium Caput, in Delphinatu, Valentinæ diœceſis, vetus & nobilis Abbatia cuius parùm vera ſunt exordia, quæ de illis produnt Chopinus lib. 2. Monaſt. titul. 1. numer. 20. aliique paſſim hiſtorici. Eius enim prima inſtitutio vetuſtatis monumentis non liquet: certum quidem eſt primitus fuiſſe conſtructam Auenioni extra vrbem, propè fluuium Durantiam, quod palam eſt ex diplomatibus Pontificum. Poſt hæc verò euer- *S. Ruf à Valence Chef d'ordre.*

titut ab hæreticis Albigenſibus, qui totam Auenionenſem plagam vaſtauerunt, traductíque Canonici Va-
1210. lentiam an. 1210. vbi ſedes Abbatiæ tranſlata, & ſumptuoſo opere extructa in inſulâ Eſparueriâ, munificentiâ toparcharum de Voutâ, à quibus dotatur: Canonici námque totius inſulæ dynaſtiam poſſident. Demum diruitur cœnobium 1560. in ſuburbio vrbis, tranſlatúmque Valentiam in domum S. Iacobi eiuſdem Ordinis 1562. ſeruatis immunitatibus, priuilegiis, ac iuribus, quibus per Chriſtianiſſimos Reges, ſummóſque Pontifices decoratum eſt. Huius meminêre Miræus cap. 11 Origin. Auguſtinian. Oldradus, Aimarus Falco in Hiſtoriâ Antonianâ, Gabriel Pennotus, Petrus Griſius, & alij. Hos autem habuit Abbates ex cartario deſumptos.

1. Arberivs Abbas S. Ruffi extra muros Auenionenſes, ad quem Vrbanus 2. Pontifex Max. dedit literas quarum tenor ſic orditur: Vrbanvs *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis in Chriſto filiis Arberio Abbati eiúſque fratribus in Eccleſiâ S. Ruffi extra muros Auenionenſes canonicam vitam profeſſis, eorum ſucceſſoribus in eadem religione permanſuris in perpetuum: Quia igitur filij in Chriſto cariſſimi &c. Statuimus enim, vt nemini inter vos profeſſione exhibitâ proprium quid habere, nec ſine tuâ, fili cariſſime Arberie Abbas, & eorum qui poſt te in eodem regimine ſucceſſerint, aut ſine communi congregationis licentiâ de clauſtro diſcedere liberum ſit, quòd ſi diſceſſerit, & commonitus redire contempſerit, tibi tuiſque ſucceſſoribus facultas ſit eiuſmodi vbilibet à ſuis officiis interdicere, interdictum verò nullus Epiſcoporum, Abbatúmue ſuſcipiat. Prætereà per præſentis decreti paginam Apoſtolicâ vobis auctoritate firmamus Eccleſiam S. Mariæ infra vrbem Lugdunenſem, Eccleſiam S. Petri ſecus Diam, Eccleſiam S. Iacobi de Melgorio, Eccleſiam de Buxâ, Eccleſiam de Turre, Eccleſiam de Canaytag, Eccleſiam de Vences, Eccleſiam de Armanzanzas cùm Capellâ, Eccleſias de Biterritâ, & omnia quæ Epiſcopi Auenionenſes Benedictus, Roſtagnus, & Gibilinus veſtræ Eccleſiæ contulerunt: adhæc etiam adiicimus, vt quæcunque hodie veſtrum cœnobium iuſtè poſſidet, ſiue in futurum conceſſione Pontificum, liberalitate Principum, vel oblatione fidelium, iuſtè* A *atque canonicè poterit adipiſci, vobis, veſtríſque ſucceſſoribus qui in eadem religione permanſerint, integra ſemper illibatáque permaneant. Decernimus ergo &c. Datum Tricaſtri per manum Ioannis Sanctæ Rom. Eccl. Diaconi Cardinalis Indictione 3. 13. Cal. Octobris, anno Do-* 1096.
minicæ Incarnationis MXCVI.

2. Adelbertvs, cui dirigit idem Vrbanus 2. reſcriptum in ſcriniis huius Abbatiæ.

3. Adelgerivs, ei Paſchalis 2. Papa miſit literas de confirmatione priuilegiorum S. Ruffi 1115. quæ ſic 1115.
habent: Paschalis Epiſcopus B ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio Adelgerio Abbati Canonicorũ S. Ruffi in Epiſcopatu Auenionico, eiúſq; ſucceſſoribus regulariter ſubſtituendis in perpetuum. Religioſis deſideriis dignum eſt facilem præbere conſenſum, vt fidelis deuotio celeriorem ſortiatur effectum. Proinde nos deuotionis tuæ precibus annuentes, B. Ruffi Eccleſiam cui Deo auctore præſides, cùm omnibus ad ipſam pertinentibus ſub tutelâ Apoſtolicæ ſedis excipimus: per præſentis igitur priuilegij paginam Apoſtolicâ auctoritate ſtatuimus, C vt quæcunque bona, quaſcunque poſſeſſiones ad id B. Ruffi monaſterium legitimis fidelium traditionibus, vel aliis iuſtis modis pertinere viderentur, & quæcunque in futurum conceſſione Pontificum, liberalitate Principum, vel oblatione fidelium iuſtè atque canonicè poterit adipiſci, firma tibi tuíſque ſucceſſoribus & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus nominibus annotanda: Eccleſiam de Tauliniaco cùm omnibus pertinentiis, Eccleſiam de Albunanto, de Medullione, de Serreriis cùm pertinentiis earum, decimam de Buxâ ſicut à bonæ memoriæ Gibelino D Arelatenſi Archiepiſcopo vobis conceſſa eſt, Eccleſiam S. Mariæ de Turte, S. Victoris, S. Eulaliæ, S. Laurentij de Barbanâ, Eccleſiam de Mondolio in Biſuldino, Eccleſiam S. Mariæ cùm dignitatibus & poſſeſſionibus ſuis, & Eccleſiis ſibi ſubditis, ſaluo Lateranenſis palatij iure, Eccleſias S. Petri & S. Mariæ Egarenſis, S. Iuliani de Terraciâ cùm poſſeſſionibus ſubditis & Eccleſiis per eas conſtitutis, quas vobis Barcinonenſis Epiſcopus Raymundus conceſſit cùm patrimonio quondam ſuo, & cæteris

» poſſeſſionibus, quæ tibi & Cleticis
» tecum viuentibus collatæ ſunt, cùm
» S. Hadriani prædiis, Eccleſiis, exce-
» ptâ dominicaturâ Barcinonenſis Epiſ-
» copi. Confirmamus etiam vobis poſ-
» ſeſſionem quam Raymundus nobilis
» memoriæ Comes, vobis in Tripolita-
» nâ regione cùm Eccleſiâ S. Ruffi quam
» in eadem poſſeſſione conſtruxit. De-
» cernimus ergo vt nulli omnino ho-
» minum liceat monaſterium præfatum
» remerè perrurbare, aut eius poſſeſſio-
» nes aufferre, vel ablatas retinere, mi-
» nuere, vel temerariis vexationibus
» fatigare, ſed omnia integra conſer-
» uentur, eorum pro quorum ſuſtenta-
» tione & gubernatione conceſſa ſunt
» vſibus omnimodis profutura, Laicos
» ſeu Clericos viuenres ad conuerſio-
» nem ſuſcipete, & ad diuina officia
» niſi forrè excommunicati ſint admit-
» tere, nullius Epiſcopi vel Præpoſiti
» contradictio vos inhibeat. Ad hæc
» adiicimus, vt nulli Epiſcoporum fa-
» cultas ſit ſine Romani Pontificis &
» Legati eius audientiâ vos, vel loca
» veſtra interdictioni vel excommuni-
» cationi ſubiicere, aut iudicio prægra-
» uare. Sepulruram verò locorum ve-
» ſtrorum omnino liberam eſſe decer-
» nimus, vt eorum qui illìc ſepeliri de-
» liberauerint, deuotioni & extremæ
» voluntati, niſi fortè excommunicati
» ſint, nullus obſiſtat, cætera quoque
» omnia quæ vobis à prædeceſſore no-
» ſtro fœlicis memoriæ Papâ Vrbano
» conceſſa ſunt, priuilegiis confirmata,
» nos etiam concedimus & priuilegiis
» confirmamus &c. Ego Paſchalis Ec-
» cleſiæ Catholicæ Epiſcopus. Datum
» Laterani per manum Ioannis ſanctæ
» Rom. Eccl. Diaconi Cardinalis ac
» Bibliothecarij 4. Idus Ianuarij, Indi-
» ctione 7. Incarnationis Dominicæ
1115. » anno MCXV. Pontificatus domini Paſ-
» chalis 2. Papæ anno 5. Teſtis repe-
ritur idem Adelgerius 1116. apud Bri-
noliam in Prouinciâ, compoſitioni
factæ pro caſtro de Soleriis inter mo-
nachos Maſſilienſes.

4. Conradvs de Svbvrra Romanus, Cardinalis Sabinenſis, Romæque Vicarius, qui ad ſummi Pon-
1153. tificatus apicem aſcendit 1153. appella-
tus Anaſtaſius 4. fato ceſſit 1154. 6. Nonas Decemb tumulatúſque in baſilicâ Lateranenſi. Hunc Conradum, non S. Ruffi in Galliâ Abbatem, ſed B. Ruffi Veliternenſis in Italiâ affirmat Vghellus ſuis ad Ciaconium additionibus.

5. Nicolavs Brespeare, aliàs Haſtifragus vocatus, è maiori Britanniâ oriundus, qui ex Abbate S. Ruffi, Cardinalis Albanenſis factus eſt ab Eugenio 3. in Sueciam, Noruegiámque Legatus, vbi gentis huius populos ex barbarie ad Chriſtum reduxit. Anaſtaſio 4. ſuffectus eſt Pontifex Maximus Hadriani 4. nomine 1154. mortuus Cal. Septemb. 1159. ſepelitur Romæ apud S. Petrum. Hunc ſuum monachum antequam in Abbatem S. Ruffi allectus fuiſſet, quidam Ciſtercienſes vendicant, ſed omnem dubitationem eximunt verba hæc diplomatis Apoſtolici: Hadrianvs *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Abbati & cæteris Canonicis S. Ruffi ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Licet ex iniuncto nobis à Deo Apoſtolatus officio debeamus omnibus Eccleſiis prouidere, pro illis tamen præcipuè nos oportet eſſe ſollicitos, quibus ſpirituali vinculo caritatis ſumus adſtricti; quatenus & nos videamur exequi quod debemus, & quæ nobis mater extitit honeſtatis, & in religione ſtuduit attentiùs informare, patriæ beneficium ſentiat illius, qui olim filius meritò vocabatur. Eapropter dilecti in Domino filij, vtilitati veſtræ in poſterum prouidentes, ſtatuimus vt nullius noſtræ, prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionis auctoritas vobis obſiſtat, quando de omnibus terris de quibus decimas canonicè & legitimè habere aliquando conſueuiſtis, vel aliqua veſtra Eccleſia quæ ſit vobis ſubiecta, ad quoſcumque terra ipſa deuenerint, de cætero habeatis.*

6. D. Hadriano ſucceſſit ad Abbatiæ S. Ruffi clauum, vti ſignificat eiuſdem ſummi Pontificis reſcriptum.

7. Raymvndvs 1158. quo tem- 1158
pore inſtaurata fuit hæc Abbatia S. Ruffi propè Valentiam, quæ primùm erat iuxta Auenionem poſita. Ei ſcribit Hadrianus 4. literas datas Tuſculi, & Alexander 3. alias Verulanı 13. Cal. Auguſti, vbi ait Eccleſiam iſtam religione & honeſtate præeminere.

8. Amedevs 1175.
9. Petrvs I. 1180. 1180.
10. Petrvs II. 1190.
11. Falco 1204. cui ſcribit Innocentius 3. ep. 158. reg. 13.
12. Michael 1232.
13. Gvillelmvs I. 1244. 1244.

14. GVILLELMVS II. 1257.
15. ANTHELMVS 1268.
1280. 16. ODO 1280.
17. ARTAVDVS 1285.
18. GVILLELMVS III. 1289.
1307. 19. STEPHANVS 1307.
20. PETRVS III. 1331.
21. PETRVS IV. 1355.
22. PHILIPPVS DE CHAM-
1358. BARLIAC Epiſcopus Nicienſis an. 1358.

23. GVILLELMVS HOSPITIS IV. 1362. ſcribit Vrbano 5. 1363.

24. ANGLICVS GRIMOAR Mimâtenſis diœceſis, Epiſcopus Auenionenſis, Cardinalis Albanenſis: qui B obiit Auenione an. 1388. 16. Calend. Aprilis.

1387. 25. REGINARDVS ALBONIS 1387.

26. PETRVS V. 1390.

27. BERTRANDVS 1393.

28. GVILLELMVS Cardinalis DE VERGY, V. Archiepiſcopus Biſontinus.

1410. 29. IOANNES I. 1410.

30. GVILLELMVS DE SOLERIO VI.

31. IOANNES II. 1418. Patriarcha Antiochenus & Adminiſtrator S. Ruffi.

32. VITALIS IANVARIVS an.
1431. 1431.

33. LVDOVICVS DE POITIERS 1460.

34. IVLIANVS DE LA ROVERE Sabinenſis Epiſcopus, poſteà Iulius 2. Papa.

35. AMANEVVS D'ALBRET frater Ioannis de Albreto Regis Nauarræ, Cardinalis tituli S. Nicolai in Carcere, Adminiſtrator Epiſcopatuum Appamienſis & Pampilonenſis.

1505. 36. IOANNES D'ANCEZVNE III. 1505.

37. PETRVS DE CARNONE VI. D

38. GASPARDVS ROLAND.

39. GVILLELMVS DE LA FAY VII.

40. IACOBVS DE LA FAY Guilielmi nepos.

41. GVILLELMVS DE LA FAY VIII. frater Iacobi 1616. Abbas Caput & perpetuus Adminiſtrator Abbatiæ & Ordinis S. Ruffi, à Sede Apoſtolicâ immediatè pendentis, ſub quo inſtauratur cœnobium in vrbe Valentiâ.

Ruiſſeauville. RVISSELLIVILLA, Ordinis A Auguſtiniani, diœceſis Bononienſis fundatur à Ramelino de Crequy ex nobiliſſimâ Picardiæ familiá toparcharum de Crequy 1099. Cuius lo- 1099. ci Abbates à Loerio hoc ordine recenſentur.

1. *Henricus.*
2. *Fulbertus.*
3. *Thomas.*
4. *Matthæus de Dammard.*
5. *Gerardus.*
6. *Vuillelmus* 1.
7. *Eualterus.*
8. *Stephanus.*
9. *Robertus.*
10. *Ioannes* 1.
11. *Vuillelmus* 2.
12. *Emerardus* vel *Euerardus.*
13. *Ægidius Frideualiius.*
14. *Valterus.*
15. *Gilbertus.*
16. *Milo*, inde Morinenſis Epiſcopus.
17. *Balduinus* poſt Epiſcopus Nouiomenſis.
18. *Lambertus.*
19. *Vualbertus.*
20. *Petrus.*
21. *Odardus* à ſummo Pontifice 1292. promotus circa an. 1292.
22. *Robertus Madidus* obiit 1302. C
23. *Ioannes de Chauny* 2. mortuus 1359. 1359.
24. *Vedaſtus Polen* Arienſis defecit 1385.
25. *Balduinus Hericurtius* interiit 1416. 1416.
26. *Michael Verduraus* obiit 1460.
27. *Guillelmus Glorians* 2. defunctus 1476. 1476.
28. *Reginaldus Venault.*
29. *Ioannes Maubailly* 3. viuere deſiit 1506.
30. *Hector Slinghius* mortem op- 1515. petiit 1515.
31. *Nicolaus Pratanus* diem ſuum obiit 1531.
32. *Philippus de Marcheuelles* ex Priore d'Aubigny, obiit 27. Octobris 1552.
33. *Hadrianus Harlinus* obiit 1596. 1596.
34. *Philippus de Lannoy* poſſeſſionem adipiſcitur 24. Iunij 1590.

RVPES diœceſis Autiſſiodorenſis, *Les Roches.* Ordinis Ciſtercienſis, filia Pontiniaci, fundatur anno 1136. Nonis Februarij.

RIVVS-NIGER Ordinis Ciſter- *Ruiſſeau-noir.* cienſis, diœceſis Cateallonenſis.

S.

Sablonceaux. SABLONCELLÆ Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Santonenſis, cuius Abbas Harduinus de Perefixe Epiſcopus & Comes Ruthenenſis.

Cercanceau. SACRACELLA, diœceſis Senonenſis, Ordinis Ciſtercienſis filia Curiæ Dei, aliàs Sercamſellum, fundatur Idibus Decemb. 1181. dotatore Philippo Auguſto Rege, non Henrico Clemente Domino Argentonij Franciæ Mareſcallo, vt prodit hæc tabula cartophilacij Abbatiæ. IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis amen: Philippus Francorum Rex omnibus imperpetuum. Habet hoc proprium regalis excellentiæ magnitudo, vt loca ſancta diuinis cultibus mancipanda ſtudio pietatis fundare diligenter intendat, ac ſuis pariter, ſuorum ac fidelium beneficiis benignâ libertate potenter adaugeat. Quâ profectò conſideratione ad ampliandum cultum diuinitatis, locum de* SACRACELLA *quem idoneum fore religioni cognonimus, propriis fundare beneficiis & in Abbatiam promouere ſtuduimus. Quia igitur auxiliante Domino congregatis inibi Fratribus religioſis fratre Odone venerabili primo Abbate conſtituto, locus ille per operam noſtram ad laudem & gloriam nominis domini excreuit: nos in poſterum eiuſdem Eccleſiæ quieti ac libertati tanto maiori diligentiâ prouidere curauimus, quanto attentiore ſollicitudine de illâ amplificandâ ab ipſo fundationis ſuæ principio ſemper habuimus. Quamobrem eandem Eccleſiam in vniuerſis rebus & poſſeſſionibus ſuis, quas in præſentiarum Deo authore poſſidet, quæcumque largiente domino in futuris ex quolibet, beneficiis vel aliis modis competentibus poterunt adipiſci; vniuerſa itaque dona ac beneficia quæ fidelium largitione præfatæ Eccleſiæ collata fuerunt, authoritate regiâ in perpetuum poſſidenda, excolimus & per preſentis præceptum paginæ perpetuæ ſtabilitatis munimento corroboramus, quæ noſtris hic propriis duximus exponenda vocabulis, & locum ipſum de Sacracellâ in quo præfatum Monaſterium ſitum eſt, in terris, pratis, omnibus circum adiacentibus, adiacentiis, & aliis futuris pertinentibus, grangia de Quatuor vallibus cùm vineis, hortis, & terris circumadiacentibus, eâ libertate & conſuetudine nemoris de Logio in quâ Abbatia Curiæ Dei tenuit & poſſedit, grangia de Brochiacum, nemore & terris circumadiacentibus ex donatione & eleemoſynâ noſtrâ, omnes poſſeſſiones Gartin de Caſtronantonis, eas videlicet quas habebat ex illâ parte Lupæ fluuij, in quâ ſita eſt Abbatia, in terris, in pratis & nemoribus. Monaſterium etiam de Trinleto cùm omnibus pertinentiis ſuis, grangia de Partraco quam emimus de Galterio de Cellâ cùm nemore, pratis, aquâ & terris circumadiacentibus. Domos de Bruxiis cùm vineis quas in territorio ipſius villæ poſſident, & vineas quas in territorio Bruxiis habent. Terram de Maiſonſellis, quam de Odelinâ de Ferrariis & filiis ſuis emimus. Terram de Sauiniaco quam emerunt de Galterio de Palayz & Godfredo filio ſuo, laudantibus & concedentibus vxore ſuâ cùm omnibus liberis ſuis, laudante etiam hoc Adâ de Glanâ & vxore ſuâ cùm liberis ſuis, de quorum feodo erat. Quòd vt perpetuæ firmitatis robur obtineat, præſentem paginam ſigilli noſtri authoritate, & regij nominis caractere inferiùs annotato, præcepimus muniri. Actum apud Fontembleaudi anno Verbi Incarnati* MCXC. *re-* 1190.
gni noſtri anno xi. aſtantibus in Palatio noſtro quorum nomina ſuperpoſita ſunt & ſigna. Signum Comitis Theobaldi Dapiferi noſtri. S. Guidonis Buticularij. S. Radulphi Conſtabularij. S. Matthæi Camerarij. Huius loci Abbates Antonius Heroüet Epiſcopus Dinienſis. Carolus du Manſel, & nunc Archimandrita Felix Vialart Epiſcopus & Comes Catalaunenſis.

Salanques. SALANQVIÆ vel SALLENCIÆ fœminarum ſub Morimundo, aliàs de Abundantiâ Dei, Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Riuenſis: conditur circiter annum 1353 à Gaſtone Phœbo 1353.
Comite Fuxenſi, & Eleonorâ matre, in Comitatus Fuxi parochiâ S. Felicis, vt patet ex tabulis fundationis, ſub patronatu Comitum Fuxi, ſed poſteà ditutum eſt cœnobium à Nouatoribus an. 1574.

S. Sauueur de Lodeue. S. SALVATORIS Lodouenſis Ordinis Benedictini, fundatur à S. Fulcranno Epiſcopo: indiculus Abbatum ex chronologiâ Lodouenſium Præſulum ſic deſumitur.

Bermundus primus Abbas an. 980. 980.
Hugo 1030.
Guillelmus I. 1060.
Berengarius I. 1078. 1078.

Augerius 1123.
Raymundus de Cant 1164.
Petrus 1. 1204.
1206. *Aymericus* 1206.
Dominicus 1209.
Bogo 1219.
1244. *Petrus* 2 an. 1244.
Ermengaldus 1283.
Bernardus 1. 1302.
1320. *Celuardus* 1. 1320.
Arnaldus 1329.
Bernardus 2. 1335.
1338. *Armandus* 1338.
Stephanus 1347.
Petrus 3 1368.
Petrus 4. 1388.
1423. *Celuanaus* 2. 1423.
Michael de Gancelin 1425.
Petrus 5. 1428.
1430. *Guillelmus* 2. 1430.
Petrus 6 1436.
Bernardus de Morillon 3. 1470.
1490. *Antonius de Morillon* Bernardi ne-
pos 1490.
Guillelmus 3. an. 1493.
Petrus 7. 1496.
1520. *Ioannes de Morillon* ſuperiorum con-
ſanguineus an. 1520.
Guitardus de Rate ex Senatore Tolo-
ſano Monſpelienſis Epiſcopus 1600.
Ludouicus de Rate Guitardi ex fratre
1602. nepos, Canonicus Monſpelienſis, ab
anno 1602.
Clemens de Bonſi Epiſcopus Biter-
renſis 1647.
Petrus de Bonſi 8. ceſſione Clemen-
1654. tis patrui menſe Martio 1654.

S. Salvatoris de Blauiâ, Or-
dinis Benedictini, diœceſis Burdega-
lenſis.

S. Sauueur le Vicomte. S. Salvatoris Vicecomi-
tis diœceſis Conſtantienſis in Nor-
manniâ, Ordinis Benedictini, conſtrui-
tur à Nigello Vicecomite Conſtan-
tinienſi, vbi Abbas primus Benignus
Monachus Fiſcanni, Hamelinus, An-
fridus, Vuillelmus, & Hugo mona-
chus S. Michaelis de Monte; nunc
autem præeſt Carolus de Ruolz diœ-
ceſis Viennenſis, Doctor Sorbonicus,
ſucceſſor Caroli de Montchal Tolo-
ſani Archiepiſcopi.

S. Sauueur d'Eureux. S Salvatoris in vrbe Ebroi-
cenſi fœminarum, Ord. Bened. cœno-
bium condidit Richardus Comes E-
broicenſis vt habet Robertus de Mon-
te, cuius monaſterij Abbatiſſa Coad-
iutrix Mariâ-Eliſabeth de la Roche-
foucaud, Franciſci Ducis de Rupe-
A fulcaudi huius nominis 6. ſoror, &
Ludouici Epiſcopi Lactorenſis.

Salvatorium B. Mariæ, Or- *S. Saluoir ſous Laō.*
dinis Ciſt. fœminarum, conditur pro-
pè Laudunum, & inſtituitur primò ab
Epiſcopo Anſelmo in quodam prædio
ruſticano dicto Bricom, vel Bricom-
uille cui nuncupationem Saluamenti,
aut Salustorij dedit. Agatha de Chery
Heruici de Buſenſiaco dynaſtæ con-
iux honeſtiſſima, monialium inſtitu-
tionem ampliauit, legatis quibuſ-
dam aliis prædiis in territorio de Pe-
titmont, Reneuil, Pitgy, Mortiers,
& Fremont. Sed cùm propter loci
B intemperiem aliò Religioſæ ſe tra-
ducere cogerentur, à Soiberto Lau-
dunenſi ciue aliud fundum nuncupa-
tum la Ramée, cùm omnimodâ poſ-
ſeſſione emerunt, & ab Epiſcopo Lau-
dunenſi Garnerio facultatem tradu-
cendi domum obtinuêre. At verò
Capitulum S. Petri in mercato Lau-
dunenſi huic migrationi refragatum
eſt, vnà cùm parocho de Vallibus, ac
coram Epiſcopo Garnero compromiſ-
ſum initur inſtrumento anni 1245. 2. 1245.
feriâ poſt Ramos Palmarum, quo Ab-
C batiſſæ Heluidi & monialibus facul-
tas conceditur, monaſterium & baſili-
cam nouam conſtruendi in loco de
la Ramée; eo tamen pacto, vt pro om-
ni iure patronatus, decimarum, &
aliorum iurium penſitarent 100. lib.
Pariſienſes, quâ de re agunt tabularia
Saluatorij. Reges Francorum ſuis e-
tiam beneficiis cœnobium auxêre, Phi-
lippus Pulcher mortuæ manus priui-
legio territorium vbi ſita eſt Abba-
tia donauit, codicillis anni 1293. In-
de aggregantur iſtæ Moniales Ordi-
ni Ciſtercienſi, quemadmodum patet
ex hoe diplomate cartularij Fuſnia-
cenſis. Vniversis *præſentes literas
viſuris frater Petrus de Valleclarâ & Hen-*
D *ricus de Boheris dicti Abbates ſalutem in
vero ſalutari. Vniuerſitati veſtræ notum
facimus quòd cùm à venerabili patre no-
ſtro domino Abbate Ciſtercij, totóque Ab-
batum Capitulo generali nobis fuiſſet in-
iunctum, vt ad Saluatorium ſubtus Laudu-
num pariter accedentes, de poſſeſſionibus
eiuſdem loci diligenter inquirere cura-
remus, an videlicet ſufficerent monia-
libus inibi conſtitutis, quas ſi ſufficere vi-
deremus moniales dicti loci noſtro Ordini
ſociaremus. Nos ad dictum locum pariter
acceſſimus, & eo, eiúſque facultatibus pro-
ut petimus, diligenter inſpectis, de conſilio*

Abbatum Ordinis noſtri & aliorum bono- A
rum virorum dictas moniales Ordini noſtro
aſſociemus, auctoritate prædicti Capituli
generalis, præſente venerabili Patre domi-
no Abbate Fuſgutaci, qui monialium eſt
pater & viſitator perpetuus à generali Ca
pitulo conſtitutus. In cuius rei teſtimonium
præſentes literas patentes emiſimus ſigillis
noſtris ſigillatas. Actum anno gratiæ
1239. MCCXXXIX. *in die Sanctæ Catharinæ.*
Abbatiſſarum talis eſt catalogus.

Eluidis anno 1246. menſe Auguſto,
emit à Petro Soiberti filio aſſenſu
coniugis Mathildis, tum etiam ex
eleemoſynâ Præceptoris templi Lau- B
dunenſis ex Ordine Hieroſolymita-
no, ſextam decimarum in loco de la
Ramée.

Meliſſendis deceſſit menſe Septem-
1294. bri 1294. iacet in medio chori Ab-
batiæ.

Ioanna de Flandre 1. vidua Enguerra-
ni domini de Couciaco, cœnobij ma-
gna benefactrix, toparchiam de Ma-
nicamp aliáque dominia huic Abba-
tiæ legauit, eiuſdem fit monialis, po-
ſteáque Abbatiſſa; deceſſit Pariſiis
ſepulta apud Innocentes, ſub mar-
moreo tumulo vbi hæc epigraphe ex
Gallico. *Hic iacet domina bonæ memo-* C
ria Ioanna de Flandre quondam domina
de Couci & de S. Goubin, & poſteà Abba-
1334. *tiſſa Saluatorij quæ obiit anno gratiæ do-*
mini noſtri 1334. menſe Octobri.

Ioanna de Montagu 2. moritur 1398.

1400. *Margarita Coquelaire*, de S. Quinti-
no, interiit 1400.

Mari. *Clemence* fatis ceſſit 1502.

Claudia de Dinteuille obiit 1531.

Franciſca de Dinteuille ſororis teſi-
1541. gnatione obiit 1541. quieſcit cùm ea-
dem in choro monialium.

Magdalena de Chaſtillon ex topar-
chis Caſtellionis ad Matronam, Ioan-
nis domini de Marigny & Iſabellis D
d'Aiſe nata, præfuit laudabiliter Ab-
batiæ, quam reparauit, ac deuixit
1558. 10. Septemb. iacet in ſuâ baſi-
licâ, vt notat Quercetanus in ſtem-
mate Caſtellionenſi.

Iaquelina de Chaſtillon Antonij &
Margaritæ de Tuillieres filia, ceſſio-
ne amitæ fit Abbatiſſa, obiit 6 Octo-
1578. bris an. 1578. humatur ad ingreſſum
chori.

Ludouica de Balſac obiit 1628.

Carlota de la Chauſſée ſuperioris ne-
ptis, eius reſignatione Abbatiſſa, mo-
naſterium nouis ſtructuris ampliauit,
ac deceſſit 27. Martij 1649. 1649.

Ludouica de Choiſeul ex Comitibus
du Pleſſis, ſoror Cæſaris Franciæ Ma-
reſcalli, & Giſleberti Epiſcopi Con-
uenenſis, præſidet hoc anno.

SALVA diœceſis Nemauſenſis, Or- *Sauue.*
dinis S. Benedicti, conditur in hono-
rem S. Petri, à Garſinde Pontij Co-
mitis Toloſæ vxore, vt prodit exem-
plar dotationis hac verborum formu-
lâ. ANNO 1029. *quo ſummus opifex* 1029.
deſcendens ab axe ſtellato commorari vo-
luit in intemerata Virginis aluo, atque
inde progrediens quaſi ſponſus de thala-
mo ſuo, ego Garſindis & filius eius Ber-
mundus, & frater eius Almirardus, nos
ſimul in vnum reminiſcentes peccatorum
noſtrorum pondera quæ iniuſtè egimus, &
ob futuri iudicij recordationem, & ob a-
dipiſcendæ æternæ vitæ beatitudinem, &
ob genitoris noſtri Bernardi remiſſionem,
ſeu etiam timentes Congeronis antiqui ti-
morem atque terrorem, & vt eruat nos
Dominus ab eius machinamentis multimo-
dis, & conuertat cum ſuis aſtringis in cu-
bilibus regni cæleſtis, necnon & confo-
ueat in paſcuis vberrimis, vbi redolent ro-
ſæ cùm liliis, etiam diuerſorum florum o-
doramentis, conſtituimus cœnobium in con-
finio Nemauſenſi in loco qui vocatur SAL-
VENS *ex proprio iure & hæreditate in ho-*
nore B. Petri Apoſtolorum Principis, vt
ipſe clauiger æthereus aperiat nobis ianuam
regni cæleſtis; ipſam verò Cellam atque
cœnobium ſtatuimus in præſentiâ nobilium
virorum, id eſt Guillermi Comitis Toloſa-
ni, necnon & Froterij Nemauſenſis Epiſ-
copi, & Attonis Vicecomitis, & Beren-
garij, & fratris Iliſcarij de ipſo caſtro,
& Almerardi, & Armandi, & Barnerij,
& Fredonij, & Geraldi, & Fredonij, &
Bernardi, & Alcherij, & Petri, & Pon-
tij, & Stephani, Bermundi de Sumerio,
Emenonis de Sabrano, & Stephani de
Gaiano, & Petri de Anduzâ, & Bernar-
di Abbatis, & Petri de Clareto, & Ber-
nardi de ipſo caſtro, & Fremoldi de Le-
cas. Et damus atque concedimus altari
S. Saluatoris Gellonenſis, & ligno S. Cru-
cis ibi fulgenti decore, & B Guillermo
Confeſſori ibi quieſcenti glorioſè omnia
quæ ipſe locus poſſidet, & in anteà Deo tri-
buente poſſidere videbitur, vt Gaufredus
Abbas & congregatio peragant ad ordi-
nem illum locum in monaſterium. Et ideò
concedimus & perordinamus vt altare S.
Saluatoris Gellonenſis monaſterij, & con-
gregatio ipſius per ſingulos annos de eo-
dem loco habeant propter cenſum de opti-

mis denariis 10. ſolidos ad Natiuitatem Domini noſtri Ieſu Chriſti, & alios decem ad feſtiuitatem S. Petri quæ celebratur 4. Cal. Iulij. Si quis verò contra ipſum locum ad irrumpendum venerit, & eum conſortio monachorum ibidem ſeruientium priuauerit, & de ſub iugo aſcetery Gellonenſis, & Abbatis atque congregationis ipſius abſtulerit, ſeparet eum Deus à conſortio ſanctorum Angelorum, omniúmque ſimul ſanctorum, permaneáſque in manſionibus impiorum zabulonum, & cùm Iudâ Scariote Domini traditore participetur, & auxilio Dathan & Abiron muniatur, omnibúſque maledictionibus quæ in veteri & B *nouo teſtamento reſonant, repleatur, & ſit excommunicatus & anathematiſatus, & à liminibus ſanctæ Dei Eccleſiæ ſeparatus per infinita ſæculorum ſæcula, amen. Carta verò hæc donationis vel mercedis omniq; tempore maneat firma & ſtabilis. Facta eſt ergo deſcriptio huius donationis in ſextâ die 15. Cal. Ianuarij, temporibus Regis Roberti & Indictione 12. ſignum Garſindis & filij ſui Bermundi, & fratris eius Almerardi qui hanc cartam donationis ſpontaneâ voluntate, ac deuotè ſcribere fecerunt, & firmare rogauerunt. Si quis verò ex ſæculo voluntate immutatâ collegio ſe monachorum ſociare voluerit, in eodem cœnobio Beatiſſ. Petri petitionem ibi non faciat, neque benedictionem accipiat, ſed ante ſacrum altare S. Saluatoris Gellonenſis aſcetery omnia hæc percipiat. Ex filiis verò nobilium vel pauperum qui in eodem monaſterio ſe ſociare deſiderauerint, ante ſacrum altare Gellonenſis cœnoby offerantur, & benedictionem accipiant: Signum Raimundi de Ceſraco & fratrum ſuorum Amely, & Armardi, ſig. Rotbaldi, ſig. Ponty pulverary, ſig. Berengery, ſig. Guillelmi, ſig. Maifredi de Roiaduno, ſig. Raimundi de Turre.* Catalogus Abbatum ex tabulis exſcriptus hac ſerie.

Pontius Barnier Præpoſitus S. Petri Saluienſis 1085.

1110. *Petrus Rud* 1110.

N. 1144.

N. Brouzet 1203.

N. de Salue 1211.

1221. *Petrus de Serniere* 1221.

Guillelmus Roſtan 1227.

Pontius Darbus 1232.

1250. *Hugo de Monteſorgue* 1250.

Fredolus de Cauanone Abbas Saluienſis recenſetur vt & ſequentes an. 1277.

Guido 1289.

N. de Treſons 1307. 1307.

Renatus 1325.

Hugo 1352.

Petrus 1377. 1377.

Hugo Seguin 1390.

Guerinus Cornelio 1417.

Ioannes de Rochemanre 1442. 1442.

Roſtagnus d'Ancezune Epiſcopus Forojulienſis 1492. poſteà Archiepiſcopus Ebredunenſis.

Ioannes d'Ancezune 1510.

Iacobus de Mannis qui de Abbatiâ contendit cùm Roſtagno.

Petrus Cotereau 1517. 1517.

Ioannes de Faucon 1530.

Franciſcus de Faucon 1533.

Ioannes de Pierreviue 1543. occiſus. 1543.

Maurillius de Limelle 1563.

Iacobus Guerin 1589. Paſtor S. Pontij.

David Delmas 1645. 1545.

S. SALVII diœceſis Ambianenſis, Ordin. Benedictini. *S. Sauue de Montreuil.*

S. SALVII diœceſis Teroanenſis Ordin. Auguſtiniani.

SAMERIVM Ordin. Bened. diœceſis Bononienſis, olim Morinenſis à Comitibus Boloniæ fundatum. *Samer aux bois.*

SARLATVM Ordin. S. Benedicti, *Sarlat.* C Petragoricenſis olim diœceſis, vbi Ioannes 22. Papa Epiſcopatum erexit in Eccleſiâ S. Sacerdotis Lemouicenſis Epiſcopi, qui in eâ quieſcit; vetus cartularium Capituli Sarlatenſis prodit fundatum fuiſſe à Clodouæo 1. Rege pro centum monachorum ſuſtentatione: tabulæ antiquæ Sarlatenſes perhibent Pipinum conditorem, vti & Carolum Magnum Imp. Bernardus verò Comes Petragorenſis locum de Sarlato huic cœnobio conceſſit, inſtrumento quod ab authentico exemplari deſumptum è tabulario Sarlatenſi, & nunc pri- D mùm euulgatur; huius hæc verba ſunt: DISPOSITOR *ordinatórq; mirificus omnium rerum Deus, qui vt ſcriptum eſt, quos vult humiliat, & quos vult, exaltat. Certum eſt quia multos quos modò exaltat, in ſeculo venturo humiliabit, qui de ipſis bonis ſuperbientes ſub potenti manu illius humiliari dedignantur; quapropter iuſtum eſt vt homo ſubditus ſit Deo, & de iis quæ ab ipſo percipit, eidem placere ſtudeat, quòd ego Bernardus gratiâ Dei Comes Petragoricenſis hæc omnia conſiderans, monaſterium S. Saluatoris quod vocatur* SARLATVM *quòd modo minimè regulariter degit, ſub iure meo retinere*

nere timui, & in ordine monaſtico reſtituere dignum duxi. Quocirca notum ſit omnibus tam præſentibus quàm futuris, quod ego conſentiente vxore meâ Garſindâ, prædictum locum cùm omni Abbatiâ ad eum pertinentia in poteſtate S. Saluatoris de meâ dominatione tranſpoſui, pro animâ videlicet patris mei, & matris meæ, & prædeceſſoribus propinquis, & pro me & vxore meâ, & filiis & filiabus noſtris, pro fratribus quoque noſtris, & amicis fidelibus, & ſpecialiter pro illis qui prædictum locum & habitatores deffenderint. Igitur trado præfatum locum Domno Odoni, & Domno Adacio Abbatibus, & monachis quos ibi vel adduxerint vel congregauerint, vt videlicet ipſi & ſucceſſores eorum tam cœnobium quàm omnem Abbatiam ſine vllâ contradictione teneant, vt poſt illorum diſceſſum qualem voluerint ſecundùm Regulam S. Benedicti Abbatem eligant, & ſibi conſtituant: ſint autem & ipſi monachi in ſubiectione Regis ad locum ſaluum faciendum, & non ad aliquid perſoluendum niſi ſolas orationes. Cæterùm conteſtor atque adiuro omnes propinquos atque ſucceſſores noſtros, cunctóſque illius cœnobij vicinos tam præſentes quàm futuros, per tremendum Sanctæ Trinitatis nomen, & meritum beatorum Sanctorum quorum relliquiæ inibi continentur, vt nullus vel monachus, ſeu quilibet homo res eorum inquietare, aut in poteſtate alicuius redire præſumat; quod ſi quis hæreditatem diſpoſſidere tentauerit, maledicatur per
» vniuerſum orbem, & audiat Deus meus,
» pone illum vt rotam & ſicut ſtipulam ante
» faciem venti, & confundatur in ſæculum ſæ-
» culi & pereat: non ſit cohæres Dei noſtri
» niſi reſipuerit, ſed ſit particeps Pharaoni,
» qui ait Deum neſcio, & Iſrael non dimit-
» tam. Ego Bernardus hoc datum à me factum nutu Dei diſponente ratum perfectúmque in perpetuum eſſe volo cùm ſtipulatione ſubnixâ. Signum Bernardi Comitis qui hoc donum fecit, & ſcribere rogauit, & manu propriâ firmauit, S. Guillelmi, S. Arnaldi, S. Gauberti, S. Bernardi, S. Ramulphi, S. Alduini, S. Gaufredi, S. Heliæ, S. Amalgerij, S. Fulcherij, S. Odelrici. Data in menſe Iunio, regnante Deo & Domino Ludouico Imperante. Abbatum ſeriem quæ nunc primùm edita eſt è MS. codicibus archiuij Sarlatenſis, humaniter communicauit Armandus Gerardus Cathedralis Eccleſiæ Sarlatenſis Canonicus.

1. *Odo* primus Abbas.

2. *Adacius* ab Odone delectus ſucceſſor, qui memoratur in ſuperiori documento Bernardi Petracoticenſis.

3. *Aſſenarius* an. 860. 860.

4. *Baſſenus* 897.

5. *Bernardus* 1. 945.

6. *Geraldus* 1. 984. 984.

7. *Americus* an. 1031.

8. *Stephanus* 1076.

9. *Arnaldus* 2. 1122. circa annum 1122.
1140. corpus S. Sacerdotis ex Caluiaco cœnobio Sarlatum deuehitur, ex quo Eccleſia S. Saluatoris & B. Sacerdotis nuncupata eſt, quotanniſque celebratur tranſlatio 3. Iulij.

10. *Raymundus*, cui dirigit Bullam Eugenius 3. Papa, quâ Monaſterium Sarlatenſe ſub munimine Sedis Apoſtolicæ admittit, eiúſque priuilegia firmat, ex antiquo originali tabularij Sarlatenſis, cuius tenor talis eſt: EVGENIVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio Raymundo Abbati Sarlatenſis monaſterij S. Saluatoris, eiúſque ſucceſſoribus regulariter ſubſtituendis in perpetuum &c. Eapropter dilecte in domino fili Raymunde Abbas tuis iuſtis poſtulationibus gratum impertientes aſſenſum, Sarlatenſe monaſterium cui Deo auctore præſides, ſub B. Petri & noſtrâ protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio communiuimus; ſtatuentes vt idem locus ſicut ab eius fundatoribus nobilis memoriæ Pipino, & Carolo Principibus inſtitutum eſt, quietus & ab omni exactione ſeu grauamine liber in perpetuum perſeueret. Prætereà quaſcunque poſſeſſiones, quæcunque bona idem monaſterium in præſenti iuſtè & Canonicè poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis Deo propitio poterit adipiſci, firma tibi tuiſque ſucceſſoribus & illibata ſeruentur, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Eccleſiam videlicet S. Mariæ de Mercato cùm decimis & appenditiis ſuis, S. Martini de Campaignaco, S. Leontij cùm appenditiis earum, S. Mariæ de Montignaco cùm Capellâ intra muros ipſius caſtri poſita, S. Riberij cùm appẽditiis ſuis, S. Petri de Corn, S. Mundonæ cùm Curiis, de Marceliaco, de Calabro, S. Simeonis de Gordonio, S. Petri de Cador, Capellam S. Mariæ de Carlux, Eccleſias S. Amandi de Symeyrols, medietatem reditvum Eccleſiæ S. Mariæ de Pratis, S. Iacobi de Trapâ cùm appenditiis ſuis, curtes de Sjourac, Eccleſiam S. Mariæ de Moncuq, S. Mariæ de Capellâ cùm pluri- mis Eccleſiis & terris in vicariâ de Cau-*

ues poſitis, Eccleſias S. Hilarij de Doiſſac, S. Mariæ de Sales, Eccleſiam S. Sacerdotis de Aurencâ cùm appenditiis ſuis in Eccleſiis S. Vincentij, S. Auiti, S. Martini de Drot, S. Petri de Aunert, Eccleſiam S. Mariæ de Valle, S. Martini de Calniaco cùm appenditiis earum, Eccleſiam S. Deſidery, S. Saturnini, S. Martini de Cauſac, Eccleſiam S. Martini de Pertus, S. Martini de Lenuillâ, S. Ioannis de Podio Girolmi cùm Capellâ S. Mariæ Magdalenæ, Eccleſias S. Martini de Sauſſignac, S. Saturnini de Annac, S. Stephani de Borchet, S. Auiti de Balares, Eccleſiam de Somenſac, S. Iuliani, S. Petri de Roqueta, Eccleſiam S. Sulpitij de Pico, Eccleſiam S. Michaelis de Lantes, Eccleſias S. Germani de Rananellâ cùm appenditiis ſuis, S. Petri de Neſſâ cùm appenditiis ſuis; medietatem redituum Eccleſiæ S. Amandi, Eccleſiam S. Chriſtophori cùm appenditiis ſuis, monaſterium Sigiacenſe cùm appenditiis ſuis, Eccleſias S. Mariæ de Mercato, S. Mariæ de Aurenillâ, S. Seuerini, S. Frontonis, S. Petri de monaſterio S. Crucis, S. Perdulphi, S. Eulaliæ, Capellas S. Mariæ de Monſe, S. Ioannis de Agen, S. Martini de Gardelus: duas partes redituum Eccl. S. Mariæ de Monſaguel, monaſterium quoque de Fita cùm Eccleſiis S. Fidis, S. Mariæ de la Eſterna, S. Mauritij, S. Damiani, S. Mariæ de Borbel, S. Mariæ de Rocella, S. Mariæ de Berrat cùm decimis & earum appenditiis, & cùm medietate redituum Eccleſiæ S. Petri de Toules, vobis & per vos Sarlatenſi cœnobio confirmamus: Eccleſias S. Petri de Cauiac, S. Martini de Genebredo, S. Mariæ de Sergiaco, cùm pertinentiis earum: in parochialibus autem Eccleſiis quas tenetis, Presbyteros eligatis & Epiſcopo præſentetis, quibus ſi idonei fuerint, Epiſcopus animarum curam committat, vt de plebis quidem curâ Epiſcopo reſpondeant; vobis verò pro temporalibus ad ipſum monaſterium pertinentibus debitam ſubiectionem exhibeant. Obeunte te nunc eiuſdem loci Abbate, vel tuorum quilibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſubreptionis aſtutiâ ſeu violentiâ præponatur, niſi quem fratres communi conſenſu vel fratrum pars conſilij maioris ſecundùm Dei timorem, & B. Benedicti regulam prouiderint eligendum. Sepulturam quoque veſtri monaſtery & locorum ad ipſum pertinentium ſicut hactenus habuiſtis, ſecundùm antiquam conſuetudinem liberam & quietam permanere cenſemus, nec Archiepiſcopus vel Epiſcopus aliquis, tam ipſum Sarlatenſe cœnobium quàm Fitenſe, & Iſſigiacenſe monaſteria, ſeu Abbatis perſonam interdicere, vel excommunicare præſumat; nemo inobedientes monachos contra Abbatem manu teneat, nullus circa Eccleſias ſeu monaſteria veſtra nouas Eccleſias viciniùs ſolitò fundare præſumat. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat præfatum monaſterium temerè perturbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel oblatas retinere, minuere, ſeu quibuſdam vexationibus fatigare, ſed omnia integra conſeruentur eorum pro quorum gubernatione, ac ſuſtentatione conceſſa ſunt vſibus omnimodis profutura; ad indicium autē huius à Sede Apoſtolicâ perceptæ libertatis, de ſupradicto Sarlatenſi monaſterio aureum vnum, de Fitenſi verò alterum, de Iſſigiacenſi alium quotannis, noſtriſque ſucceſſoribus perſoluetis. Si qua igitur in futurum Eccleſiaſtica ſecularisue perſona, hanc noſtræ conſtitutionis paginam ſciens contra eam temerè venire tentauerit, ſecundò, tertióue commonita, non ſatisfactione congruâ emendauerit, poteſtatis, honoriſque ſeu dignitatis careat, reámque ſe diuino iudicio exiſtere de perpetratâ iniquitate cognoſcat, & ſacratiſſimo corpore & ſanguine Dei & Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atque in extremo examine diſtrictæ vltioni ſubiaceat; cunctis autem eidem loco ſua iura ſeruantibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, & quatenus hîc fructum bonæ actionis percipiant, apud diſtrictum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant, Amen. Ego Eugenius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, ego Conradus Sabinenſis Epiſcopus, ego Odo Dircardus ſancti Georgij ad Velum Aureum, ego Iacyntus Diaconus Card. S. Mariæ in Coſm. ego G. G. Presbyter Card. Caliſti, ego Guido Presbyter Card. S. Griſogoni, ego Iſmarus Tuſculanus Epiſcopus, ego Hugo Oſtienſis Epiſcopus. Datum Romæ apud S. Petrum per manum Boſonis Sanctæ Rom. Eccleſ. Scriptoris v. Non. Maij indictione 1. anno Incarnat. Dom.
MCLIII. *Pontificatus verò Domini Eu-* 1153.
genij 8.

11. *Garinus de Comarca* 1169. cui dirigit Bullam Alexander Papa 3. priori ad Eugenium conſimilem 8. Idus
Maij 1170. datam Vetul. per manum 1170.
Gratiani S. Rom. Eccl. Subdiaconi ac Notarij.

12. *Radulfus de Cormiaco* 1195.

13. *Arnaldus* 1202. pactionem iniit
cùm incolis Sarlati codicillis 1204. 1204.
menſe Maio.

14. *Bernardus de Limegeouls* 2. an. 1208.

1225. 15. *Helias de Vinion* 1. 1225. Cardinalis Sancti Laurentij Capellanus.

16. *Stephanus de Rignac* 1229.

17. *Helias Petri* 2. 1232.

1236. 18. *Bernardus del Conderc* 3. 1236.
quo eodem anno Margareta domina de Montignac vxor Raimundi de Pontibus, ceſſit Abbatiæ Sarlatenſi iura ſua in Prioratu Sancti Thomæ de Montiniaco, vbi ſepulturam delegit.

19. *Geraldus de Vallibus* 2. 1238. litigat 1240. cùm incolis Sarlati coram Abbate Tortoyraci Sedis Pontificiæ delegato, in diſſidio inſtitutionis factæ in bello Albigenſi de vrbicis Magiſtratibus, titulo Conſulum, cùm prærogatiuâ communitatis, & aliarum conſuetudinum, quibus Ab-
1248. bas contradicebat; & 1248. coram
Geraldo de Malamorte Seneſcallo Petracoricenſi pro Rege Angliæ eadem controuerſia ventilatur.

20. *Helias de Magnagnac* 3. 1250.

1255. 21. *Bernardus* 3. 1255. ex actis domus Conſularis.

22. *Geraldus d'Albuſſon* 3. 1258.

23. *Arnaldus de Stapone* 3. 1260. cuius togatu diplomate Regio Philippus pollicetur Sarlatum nuſquam ex Coronâ Francicâ eſſe diſtrahendum. Gaillardus autem Baro de Beinaco ſub eius regimine extruxit baſilicam Conuentus fratrum Minorum
1270. S. Franciſci; & 1270. ciues Sarlaten-
ſes paciſcuntur cùm Abbate ratione iuſtitiæ de quâ litigabant.

24. *Robertus de ſaint Michel* an. 1274. 1277.

25. *Bernardus de Vallibus* 4. ex toparchis de Palaueſi Abbas ab anno
1312. 1283. ad 1312. tranſegit cùm Religio-
ſis ex vnâ parte, Conſulibus ac ciuibus ex alterâ, vbi cauetur Conſules à Communiâ vrbis creatos coram Abbate ſe ſiſtere debere, ad fidem hominij profitendam, tabulis an. 1286. Rex autem litteras ſuas ſuper eâ con-
1289. ſtitutione dedit 1289. quæ extant in
armario domus Conſularis. Anno 1296 die Lunæ poſt feſtum S. Gregorij multis viciſſim inter Abbatem & Monaſterium Sarlatenſe ac Conſules Sarlatenſes habitis altercationibus, pro Conſulatu, vniuerſitate, ſigillo communi, cuſtodiâ villæ, receptione iuramenti, bannis & aliis iu-

A ribus vrbicis, tandem tranſactionem ineunt pactis, quæ fusè continentur inſcripta codici Sarlatenſi, dicto Liber Pacis, in archiuis domus publicæ. Poſt Bernardum Abbatem à Ioanne
xxii, Papâ 1317. ornatur Sarlatum 1317.
Pontificiâ ſede, cuius Antiſtites recenſuimus tomo Epiſcoporum.

Sartense fœminarum Ordin. *Sart.*
Aug. diœceſis Tornacenſis fundatur an. 1233.

S. Saturninus, vetuſta & *S. Sernin*
nobilis Abbatia, nunc ſæcularium Ca- *de Toloſe.*
nonicorum ex Regularibus S. Auguſtini, quondam extra, nunc verò
B intra muros Toloſæ, celeberrima ob multitudinem Sanctorum corporum quæ recondita ſunt thecis aureis: habuit hæc ſacroſancta baſilica ſodalitium cùm aliis multis Eccleſiis & cœnobiis regni, atque aliarum extranearum prouinciarum, de quibus ms. vetus necrologium. Constructa fuit à nobili Francorum Duce Lannebode Berethrudis marito, vt produnt hi verſus Venantij Fortunati lib. 2. cap. 9.

Saturninus enim martyr venerabilis orbi,
Nec latet egregij palma beata viri.
C *Qui cùm Romanâ properaſſet ab vrbe Toloſam,*
Et pia Chriſticoli ſemina ferret agri.
Tunc veſana cohors Domini comprehendit amicum,
Inſtituitque pij membra terenda trahi.
Implicitus tauri pede poſteriore pependit,
Tractus in obliquum dilaceratus obit.
Hac ope de terris animā tranſmiſit Olympo,
O fœlix cuius funere mors moritur!
Sed locus ille quidem quo ſanctus vincula ſumpſit,
Nullius templi fultus honore fuit.
Launebodes enim, poſt ſæcula longa, Ducatum
Dum gerit, inſtruxit culmina ſancta loci.
D *Quòd nullus veniēs Romanâ gēte fabriust,*
Hoc vir barbaricâ prole peregit opus.
Cōiuge cùm propriâ Berethrude clara decore,
Pectore qua blando clarior ipſa uitet.

Eamdem baſilicam conſecrauit ſummus Pont. Vrbanus 2. Abbatum ſeriem collegit è ms. codicibus, & typis edendam humaniter exhibuit nobis v. c. Guillelmus Puget.

1. *Raimundus Vuillelmi* 1. in cartulario prædictæ Eccleſiæ ſic dictus, & in veteri necrologio Raimundus Roberti nuncupatur: ex Præpoſito, quæ prima tunc erat Capituli dignitas, fit

primus Abbas, cuius in præfato car-
1140. tulario ſit mentio ab an. 1117, vſque
ad 1140.

2. *Hugo* 1. ſucceſſit Raimundo vt
patet tum ex prædicto necrologio, in
quo ſecundus ſucceſſionis ordine col-
locatur, tum ex tabulis in archiuis
eiuſdem Eccleſiæ aſſeruatis, rexit ab
anno 1142. vſque ad 1175. & etiam
in Epiſcopum Toloſanum electus
1172. obiit anno 1175.

1183. 3. *Pontius de Montpeſat*, defunctus
anno 1183.

4. *Guillelmus de Canteſio*, electus an.
1184. deſiit eſſe in viuis die 5. Ianua-
rij 1212. vt videre eſt in citato obi-
tuario.

5. *Iordanus* aliàs *Iornandus*, præfuit
1233. ab an. 1212. vſque ad 1233.

6. *Bernardus de Gentiaco* eligitur an-
no 1234. nonnulla ſtatuta ad regimen
Eccleſiæ ſuæ ſpectantia ordinauit an.
1257. quæ in archiuis prædictæ Ec-
cleſiæ continentur: deſecit 2. Idus
1260. Octobris anno 1260. iacet ſubtus al-
tare ſacelli B. Mariæ de Salute, in
clauſtro eiuſdem Eccleſiæ.

7. *Sancius de Aiſſadà*, vel vt in ve-
teri necrologio, *Sancius de Narano*, in
locum Bernardi de Gentiaco ſuffe-
ctus, ſedit ab 1261. vſque ad 1301.
iacet in dicto ſacello B. Mariæ de Sa-
lute ad latus dextrum altaris ſub la-
pide marmoreo, in quo hæc legitur
1301. inſcriptio: ANNO. *Domini 1301. pridie
Nonas Iunij obiit Dominus Sancius de Aiſ-
ſadà Abbas iſtius Eccleſia, cuius anima
requieſcat in pace, amen. Pater noſter.*

8. *Raimundus Athonis* 2. ſiue de Ver-
dalâ, vt ferunt tabularia quædam
Eccl. Mirap. eligitur 1301. ſtatuta mo-
nialium Canonicatum S. Saturnini
Toloſæ ordinauit 3. Iulij anno 1302.
tandem fit primus Eccl. Mirapicenſis
Præſul in Cathedralem à Ioanne XXII.
1318. Max. Pont. erectæ an. 1318.

9. *Petrus Textoris*, aliàs *le Teſſiet*
oriundus ex fano S. Antonini diœ-
ceſis Ruthenenſis electus Abbas an.
1318. poſt promotionem Raimundi
in Epiſcopum. Hic variis pro Cu-
riâ Romanâ apud Principes Chriſtia-
nos functus legationibus, tandem
Romanæ Curiæ Vicecancellarius, &
1320. Cardinalis à Ioanne 22. creatur 1320.
obiit Auenioni an. 1330.

10. *Amelius de Lautrec* electus 1321.
Eccleſiæ præfuit vſque ad annum
1327. quo ad Epiſcopatum Caſtren-
ſem aſſumptus: interiit an. 1338. 1338.

11. *Hugo Rogerij* 2. ab anno 1329.
ad 1352.

12. *Ioannes de Nagares* 1. Toloſa-
nus, Decretorum Doctor, ſucceſſit
Hugoni Rogerij, & rexit eamdem
Eccleſiam vſque ad 1361. humatus in
prædicto ſacello Beatæ Mariæ de Sa-
lute à latere ſiniſtro altaris cùm hoc
epitaphio: *Hic iacet Reuerendus in
Chriſto Pater dominus Ioannes de Noga-
reto Decretorum Doctor Toloſanus, Abbas
iſtius monaſterij qui obiit .... Auguſti
1361. cuius anima requieſcat in pace,* 1361.
amen.

13. *Arnaldus de Villemur*, vel vt in
antiquo necrologio legitur *Bernardus
de Villamuro*, fuit Abbas vſque ad
an. 1368.

14. *Ramnulphus de Vaſinhaco* electus
1369. obiit Toloſæ 1375. conditus in
ſacello B. Mariæ ſub lapide marmoreo
vbi proſtat hæc epigraphe. ANNO *Do-
mini* MCCCLXXV. *die Martis decimâ* 1375.
*nonâ menſis Februarij obiit domnus Ram-
nulphus de Vaſinhaco Lemouicenſis diœ-
ceſis, Abbas iſtius monaſterij.*

15. *Petrus Vitalis Blaſini* 2. ab an.
1376. ad an. 1397. iacet in eodem ſa-
cello B. Mariæ de Salute à latere dex-
tro cùm hac inſcriptione. ANNO *Do-
mini* MCCCXCVII. *die Dominicâ deci-* 1397.
*mâ nonâ menſis Auguſti obiit Reuerendus
in Chriſto Pater dominus Petrus Vitalis
Blaſini Decretorum Doctor, Toloſanus,
Abbas iſtius monaſterij, cuius anima di-
uinâ pietate corruſcat in pace.*

16. *Aimericus Natalis* Decretorum
Profeſſor Abbas an. 1398. hic Ro-
manæ Curiæ Referendarius, poſteà
Epiſcopus Caſtrenſis.

17. *Bernardus de Aurinalle* 2. Decre-
torum Doctor, eidem monaſterio
præfuit per aſſumptionem Aimerici
in Epiſcopum: mortuus 1412. vt pa- 1412.
tet ex eius epitaphio in prædicto ſa-
cello B. Mariæ, cuius tenor talis eſt:
*Hic iacet Reuerendus in Chriſto Pater
dominus Bernardus de Aurinalle Decre-
torum Doctor Toloſanus, Abbas, qui
obiit decimâ nonâ die Maij anno Do-
mini* MCCCCXII. *cuius anima diuinâ
pietate requieſcat in pace, amen. Pater
noſter.*

18. *Fulco de Rueriâ* Lemouicenſis,
Decretorum Doctor, ab an. 1413. vſ- 1413.
que ad 1455. iſtius Abbatis corpus ia-
cet ante altare ſacelli B. Mariæ de
Salute, ſub lapide marmoreo in quo

talis legitur inſcriptio : *Hîc iacet Reuerendus in Chriſto Pater dominus Fulco de Royeriâ oriundus de S. Leonardo, diœceſis Lemouicenſis, Decretorum Doctor, Abbas iſtius monaſtery, qui .. præfuit .. anno Domini 1413. & obiit in Domino,*
1455. *anno eiuſdem Domini* MCCCCLV. *& die 2. menſis Septembris.*

19. *Ioannes de Ianhaco* 2. Lemouicenſis Abbas deſignatus an 1444 viuente adhuc Fulcone de Rueriâ, poſt cuius mortem regimen Eccleſiæ ſuæ ſumpſit anno 1455. cuius epitaphium in ſacello B. Mariæ tale eſt : *Hîc iacet Reuerendus in Chriſto Pater dominus Ioannes de Ianhaco, diœceſis Lemouicenſis oriundus, Abbas iſtius monaſtery, qui obiit in Domino die 7. Iuny anno Do-*
1462. *mini* MCCCCLXII. *eius anima in pace requieſcat, amen. Qui Abbatiam intrauit à die Febr. 11. anno Domini 1444.*

20. *Ioannes Ioffredi* 3. Cardinalis, primùm Atrebatenſis, poſteà Albienſis Præſul, poſt mortem Ioannis de Ianhaco Abbas prædicti monaſterij.

21. *Ægidius de Valle*, Ludouici XI. Regis Chriſtianiſſimi à Conſilus, necnon Sedis Apoſtolicæ Protonotarius, Adminiſtrator perpetuus S. Saturnini. Memoratur in arreſto inter ipſum & præbendatos dictæ Eccleſiæ, à ſupremâ Parlamenti Toloſani Curiâ la-
1478. to, die 1. Februarij 1478.

22. *Laurentius Alamanni* 1. Epiſcopus & Princeps Gratianopolitanus, Abbas ab an. 1478. vſque ad an. 1520.

23. *Laurentius Alamanni* 2 ſuperioris nepos, Epiſcopus & Princeps Gra-
1520. tianopolitanus, Abbas anno 1520. ſub quo ſeculariſatio prædictæ Eccleſiæ facta à ſummo Pontifice Clemente VII. anno 1526. obiit die 5. Decemb. anni 1561.

24. *Franciſcus de Simiane* 1. Epiſcopus Aptenſis ſucceſſit Laurentio, donauit Capitulo S. Saturnini 1580 ius præſentandi decem præbendas in eadem Eccleſiâ fundatas.

25. *Franciſcus de Ioyeuſe* 2. Cardinalis, ſacri Collegij Decanus, Archiepiſcopus Toloſanus, Abbas poſt mortem Franciſci de Simiane, defunctus die 23. menſis Auguſti 1615.

26. *Ludouicus de Nogaret de la Valette* Cardinalis, Archiepiſcopus Toloſanus, ſuffectus Cardinali de Ioyo-
1639. sâ, vſque ad annum 1639.

27. *Ioannes Ruzé d'Effiat* 4. Antonij Marchionis de Longiumeau, Ae-

A rarij Præfecti & Mareſcalli Franciæ filius, Abbas 1640. in Capitulo S. Saturnini ſolitum præſtitit iuramentum 28. menſis Nouemb. 1651. & poſtmodum in ſupremo Occitaniæ Senatu veluti Conſiliarius Parlamenti natus 1655.
die 11. Ianuarij 1652. ſedet hoc an. 1655.

S. SATYRVS Ordin. Aug. diœ- *S. Satur. ſous Sancerre.*
ceſis Bituricenſis in Archipreſbyteratu Sacricæſaris, non longè ab alueo Ligeris fundatur à Mathilde loci dominâ, quemadmodum docet tabula cartophilacij eiuſdem Abbatiæ quæ ſic habet : IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Aimo Bituricenſium*
B *gratiâ Dei & nutu Archiepiſcopus, quoniam &c. Notum eſſe volumus cunctis fidelibus præcipuè Coepiſcopis noſtris & omni catui Canonicorum ſedis S. Stephani Protomartyris Bituricenſis Eccleſiæ, quibuſcunque ordinibus honoribuſque promotis, quoniam quædam iuuencula nomine Mathildis, filia cuiuſdam noſtræ Eccleſiæ militis nomine Gimonis, cuius erat caſtrum quod dicitur* S. SATYRI *necnon & Odo Comes Palatij, quem ſibi eadem iuuencula ſola ſine fratribus inter cognatos & amicos emeritum elegit, quem ſibi ſubrogaret viuens & mortua in eius hæreditatis : ſanctorum neceſſitatibus communicantes quendam locum*
C *in honore S. Petri Principis Apoſtolorum & S. Satyri, plurimorumque ſociorum eius Martyrum, quorum nomina in Cælis ſcripta ſunt, antiquis temporibus multo honore ditatum, ſed in beneficio multis iam diſtributum, & penè ad nihilum redactum reſtaurare cupientes, ſerenitatem noſtram adeundo petierunt, conſenſu & aſtipulatione noſtrâ fieri quidquid reſtaurationis & honoris pro remedio animæ ſuæ & parentum ſuorum eidem loco conferre voluerint; Imprimis prædictum locum honore præcipuo decorantes, officium Clericorum inibi Canonicè viuentium conſenſu & actu eorum deuotè conſtituimus, eâ ſcilicet ratio-*
D *ne, vt ipſi aut aliquis ſuorum, ſiue Præpoſitus, ſiue Iudex, ſiue Vicarius, ſiue Miles, ſiue ſeruus, ſiue liber, aut aliquis ſuorum hæredum viuentium ſiue ſuccedentium, nullam vlterius in eis exerceant poteſtatem, neque in Eccleſiâ, neque in clauſtro, neque extra clauſtrum, neque in villâ, neque extra villam, neque in omnibus quæcunque ſiue ab illis, ſiue ab aliis iam conlata, ſiue conferenda ſunt, ſed habeant ipſi Canonici poteſtatem liberè faciendi, quidquid interiùs ſiue exteriùs communis conſilij meliori cenſurâ deliberauerint. Quod ſi quis Canonicorum ſiue*

Prælatus, ſiue ſubditus debitum humanitatis exoluerit, quemcunque communi conſilio elegerint, ſubſtituant: & quidquid inde acceperint, aut ſtipendiis fratrum, aut honeſtati, aut vtilitati Eccleſiæ conferatur ſuo, non alterius conſilio. Et quia prædictam puellam & Odonem Comitem Palatij ita viſitauit oriens ex alto, vt non ſolum de his quæ ad eandem Eccleſiam pertinere videntur, ſed etiam de ſuis propriis hæreditatibus atque theſauris ad reſtaurationem loci multa donaria tribuant, ipſam Eccleſiam cùm altari, cùm nonis & decimis, & quidquid ad Eccleſiam vel ad altare pertinere videtur, quæ omnia de iure Matris Eccleſiæ Prothomartyris Stephani in beneficio ſe habere teſtantur, precibus puellæ & Comitis Palatij Canonicis eiuſdem loci conferimus immunem & liberum ab hodiernâ die & deinceps. Statuimus præterea vt nullus ſucceſſorum noſtrorum contra hoc noſtræ deliberationis ſcriptum agere contra ipſos Canonicos pertentet, excepto quòd debitam ſubiectionem Matris Eccleſiæ Canonicè exſoluant, & in inuentione beati Protomartyris Stephani quæ colitur 3. Nonas Auguſti, proceſſionem & duas libras perſoluant incenſi. Vt ergo Canonici S. Petri & S. Satyri noſtri beneficium perpes ſentiant, & noſtri temporis ſit conſolatio & noſtræ fragilitatis remiſſio, & firmum atque inuiolabilem teneat hæc cautio tenorem, manu propriâ in præſenti ſynodo, & Coepiſcoporum, & Canonicorum ac militum noſtrorum aſſertioni ſtipulandum obtulimus, S. Aimonis Archiepiſcopi, S. Odoni Comitis Palatij, S. Mathildis, cuius beneficium, S. Tetbaldi Comitis, S. Ermengardis Comitiſſæ, S. Gotzfredi Vicecomitis, S. Archembaldi, S. Odonis, S. Ebbonis, S. Roggerij Decani, S. Arnulfi Cantoris &c. S. Stephani Anicienſis Epiſcopi, S. Ranconis Aruernenſis Epiſc. S. Ragimundi Gaballitanenſis Epiſc. S. Amelij Albienſis Epiſcopi, S. Deuſdet Caturcenſis Epiſc. S. Aimerij Abbatis Mariacenſis, S. Viuiani Abbatis Nauenſis Monaſterij, S. Herberti Abbatis Dolenſis Monaſterij, S. Oldorici Abbatis Lemonicenſis, S. Martini Abbatis Virſonenſis, S. Ymoni Abbatis Exildunenſis. Datum in menſe Auguſto anno 4. Regnante Hainrico Rege, & infra: S. Henrici Comitis cognomine Stephani, S. Adelæ Comitiſſæ vxoris Henrici Comitis cognomine Stephani, S. Gofridi de Vabrâ cognomine Normanni, S. Gauterij de Luſarchiis. Videndus Ioannes Picardus in Notis ad Epiſtolam S. Bernardi 150. Stephanus Tornacenſis ep. 59. 69. 70. & 71. ac bulla Eugenij 3. 1145. cuius loci Abbates recenſentur. Godefridus, ad quem duæ extant epiſtolæ eiuſdem Stephani Tornacenſis. Guillelmus de Menipeny frater Alexandri domini de Concreſſunt. Franciſcus de la Guiche Decanus Matiſconenſis, frater Claudij Epiſcopi Mirapicenſis, Claudius de Thoulongeon 1617. Franciſcus de Rochechouart ex dominis de Iars, Militiæ Hieroſolymitanæ Præceptor. 1145.

Savigniacvm diœceſis Lugdunenſis, Ordinis S. Bened. ſancto Martino ſacrum, locus ab antiquo nobiliſſimus dicitur in epiſtolâ G. Lugdunenſis ad R. Turonenſem Archiepiſcopum, inter epiſtolas Hincmari. Lotharius Imp. hoc Monaſterium Lugdunenſi Eccleſiæ ſubiecit cartâ datâ 11. Idus Septembris anno Chriſto propitio, Lotharij Imp. in Italiâ 33. & in Franciâ 12. ind. 15. in villâ Gerniaco. Abbates autem deprompti ſunt ex cartulario Sauinianenſi & aliis titulis, quorum copiam fecit Samuel Guichenon. *Sauigny.*

Adalbertus primus Abbas de quo carta reperitur de rebus ſitis in Seziaco villâ, data die Sabathi in menſe Maio anno 5. Aduocati domini Ludouici Regis, filij Boſonis Regis, & alibi in aliis cartis regnante domino Carolo Imperatore.

Anaſtens vixit an. 6. poſt obitum Caroli Imperatoris.

Segefridus an. 12. poſt obitum eiuſdem Caroli.

Arnulphus an. 17. & 28. regnante Ludouico Imp.

Ingeraldus an. 28. Ludouici.

Aſterius an. 6. & 18. imperij Ludouici.

Iuſtus an. 11. imperij Ludouici.

Stephanus an. 18. Ludouici.

Dauid an. 1. 2. & 3. Caroli Regis.

Chriſtophorus an. 1. & 3. regnante Carolo Rege poſt obitum Lotharij.

Adalbertus.

Benedictus an. 15. Rodulfi 2. Regis. à deſolatione Eccleſiæ Sauiniacenſis præfuêre Abbates.

Badinus 948. qui priuilegium eligendi Abbatem à Burcardo Epiſcopo Lugdunenſi obtinuit anno 14. regni Conradi Regis Iurenſis, feriâ 2. menſe Nouembri: multæ aliæ cartæ huius Abbatis extant in eodem car- 948.

tulario ſubſcriptæ tegnante Conrado A filio Radulphi Regis.

Gauſmarus electus fuit Abbas à monachis anoo 20. regni Conradi Regis: priuilegium ab eodem Rege obtinuit, quo confirmauit omnia bona monaſterij & facultatem eligendi Abbatis, ac immuoitatem conceſſit à triburorum ſolutione. Actum Lugduni publicè feliciter anno Incarnationis

976. 976. indict. 2. & anno 36. imperij domini Conradi ſereniſſimi Regis. Permutationem quandam fecit cùm Hildeberto Abbate Inſulæ barbaræ menſe Decembri, die Dominicâ, tegnante Conrado in Galliâ. B

Hugo electus Abbas 984. Indictione 2. conſentieote Conrado Rege & Burcardo Archiepiſcopo Lugduneoſi, vixit vſque ad an. 1005.

1007. *Durandus* electus fuit anno 1007. de aſſenſu Burcardi Archiepiſcopi Lugdunenſis, conſenſu, & de conſilio Milonis Abbatis Cluoiacenſis, Rainaldi Abbatis Athanacenſis, Bernardi Abbatis Inſulæ barbaræ, & Vuigonis Abbatis S. Theuderij, cartâ electionis datâ anno ab Incarnarione Domini 1007. ſeptimi regni, domno Rodulpho Rege luciduſſimo ſe exhibente. C

Iterius 1. ſuffectus eſt poſt obitum Durandi ex præcepto Burcardi Archiepiſcopi Lugdunenſis.

Lento.

1046. *Durantius* 2. 1046.

Dalmacius ædificauit villam de Arbrellâ, vixit 1066. & 1078.

Vuido.

1096. *Bernardus* vel *Berardus* 1096. tegnante Philippo io Franciâ, & Henrico in Burgundiâ.

Iterius 2. priuilegium à Paſchali Pont. habuit, quo confirmat etiam

1106. huius Eccleſiæ bona 1106. Pontificatus 8. præceptum etiam obtinuit ab D Henrico Imperatore de recuperatione Luſtriacenſis Eccleſiæ, rogantibus Conrado, & Burcardo Lauſanenſi Epiſcopo, Cancellario Italiæ. Datum Idus Septembris, indictione x anno domini Henrici Romanorum Imperatoris Auguſti tegni 33. imperij 4. Rannulfus Santonenſis Epiſcopus Eccleſiam S. Martini ſitam propè caſtrum Mirebelli in vico qui nominatur Niootus, Iterio Abbati dedit; idem priuilegium quod ſibi Paſchalis Papa

1126. conceſſerat à Caliſto 2. obtinuit 1126.

Girbaudus.

Pontius cujus iuſſu cartularium Sauiniacenſe compilatum eſt.

Arnulfus qui ſocietatem iniit cùm Roberto S. Illidij Claromontenſis Abbate 1249. 1249.

Robertus eandem aſſociationem fecit cùm Bernardo Lirinenſis monaſterij Abbate Papæ Caſtellano Cal. Martij 1256.

Amedeus 1274.

Stephanus an. 1277. 1285. & 1298. 1277. quo anno ſocietatem iurauit cùm Petro Mauſiacenſi Abbate.

Guillelmus d'Albon Guillelmi de Albone & Aleydis de l'Eſpinaſſe filius, ex Priore de Montrotier electus 1415. 1455. deuixit 1455.

Ioannes d'Albon, Ioannis dynaſtæ S. Andreæ & S Ferreoli ex Guillelmetâ de Laire è dominis de Cuiſieu in Foreſiis natus, eligitur 1455. obiit 1492. 1. Septemb. Sauiniaci ſepultus.

Franciſcus d'Albon 1. Guillelmi S. Ferreoli toparchæ ex Mariâ de la Paliſſe filius, ex Camerario Sauiniaci electus 1493. cuius Eccleſiæ campanile condidit: mortuus menſe Martio 1514. an. 1514.

Antonius d'Albon Archiepiſcopus & Comes Lugduoenſis ſuperioris ceſſione Abbas Sauigniaci, & Inſulæbarbaræ.

Franciſcus d'Albon 2. Canonicus Lugdunenſis, Berttandi toparchæ S. Ferreoli filius.

SAVINIACVS, vel SAVINIACVM, & Sauigneium, Ordin. Ciſtercienſis nobilis Abbatia B. Mariæ ſacra, diœceſis Abrincenſis, in confinio Normanniæ, Britanniæ, Cenomaniæ, & Andegauiæ fundatur circa an. 1112. principiū operi dante Vitali Eremitâ egregio Cōcionatore, anteà Capellano Comitis Moritonij, vt produnt tabulæ Sauiniaceoſes: Anno Domini 1112. aiunt, beatus Viralis Eremita in confinio Normanniæ & minotis Britanniæ ædificauit Monaſterium de Sauiniaco: vir iſte venerabilis modernas inſtitutiones in aliquibus Ciſtercienſibus ſimiles, monachis ſuis impoſuit, virtutibus claruit. Inter alia multa, quemdam militem mortuum populo præſente, ſuis ſanctis precibus reſuſcitauit. In hoc ipſo monaſterio, quod ipſe Radulfi Fulgeriarum domini ſumptu adiutus fundauerat, primus Abbas ordinatus, texit

» Abbatiam annis 10. & anno 1122. glo- A
» rioſè migrauit ad Deum. Eumdem Sauiniaci conditorem aſſerit Order. Vitalis hiſt. Eccl. lib. 8. *Venerandus Vitalis, qui quondam fuerat Roberti Comitis Moritolij Capellanus, & apud Moritolium S. Ebrulfi Canonicus, ſæcularium curarum ac diuitiarum depoſitis oneribus, leue iugum Chriſti per Apoſtolorum veſtigia ferre decreuit, & in deſertis locis aliquandiu cùm religioſis quibuſdam habitauit. Ibi molliores vitæ priſtinas conſuetudines edomuit, & rigidioris obſeruantiæ cultus edidicit. Denique* SAVINEIVM *vicum, vbi antiquorum ingentes ædificio-* B *rum ruina apparent, conſiderauit, ſedémque ſibi, ſuíſque ad habitandum elegit, & in contiguo ſaltu monaſterium in honore ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis condere cœpit, ritus Cluniacenſium, vel aliorum qui monachilibus obſeruantiis iamdudum mancipati fuerant, imitatus non eſt, ſed modernas inſtitutiones neophitorum (prout ſibi placuit) amplexatus eſt. Hic eruditione literarum erat apprimè imbutus, fortitudine, ac facundiâ præditus, & ad proferendum quidquid volebat animoſus, non parcens in populari ſermone infimis, nec potentibus, quaſi tuba exaltabat vocem ſuam, iuxta Iſayæ vaticinium,* C *annuncians populo Chriſtiano ſcelera eorum: & domui Iacob peccata eorum. Reges igitur Ducéſque reuerebantur eum.* Et paulò poſt: *ſolers itaq; ſeminiuerbius multis profuit, multos ſecum aggregauit in cœnobio quod conſtruxerat, per annos ſeptem Deo militauit, & vſque ad bonum finem bonæ vitæ permanſit.* De hac fundatione prætereà meminit Guillelmus Neubrigenſis lib. 1. cap. 15. Hiſtoriæ Angliæ: *In Transmarinis partibus*, inquit, *tres memorabiles viri vno tempore fuêre ſcilicet Robertus de Arbruſculo, Bernardus, & Vitalis; hi non ignobiliter eruditi, & ſpiritu feruentes, circuibant per caſtella &* D *vicos, de conuerſione multorum fructus vberes colligebant: Robertus famoſiſſimum monaſterium fœminarum de Fontebraudi conſtruxit, & regularibus diſciplinis informauit. Bernardus verò apud Tironium, & Vitalis apud Sauiniacum monachis regulariter inſtitutis, ſuos quiſque ab aliis per quaſdam præceptorum proprietates diſtinxit.* Poſteà verò illud monaſterium olim caput ſuæ Congregationis, quod ſub Regulâ S. Benedicti pluſquam quinquaginta quinque cœnobiis conſtabat, Serlo quartus Ab-
1153. bas Sauiniacenſis circa annum 1153.

operâ D. Bernardi Abbatis Claræuallis, & Eugenij 3. Pontificis, Ordini ac filiationi Claræuallis ſubmiſit: In eo cœnobio eximiâ ſanctitate præ aliis claruerunt poſt Vitalem primum Abbatem, Godefridus 2. Abbas, Haymo & Petrus Abrincenſis monachi, ac Guillelmus, quorum corpora à vicinis Epiſcopis eleuata ſunt, & circa maius altare Eccleſiæ Sauiniacenſis ad eorum inuocationem expoſita: ibidem Radulfi de Fulgeriis dotatoris filius veſtem monaſticam induit. Abbates autem ſequuntur ex tabulis Sauiniacenſibus.

B. Vitalis Eremita monaſterij conditor & primus Abbas, de cuius virtutibus ſupra, obdormiit in Domino
1122. huius præfecturæ ſeptem annos 1122.
tantùm tribuit Ordericus.

B. Gaufridus Vitali, *defuncto*, inquit Ordericus eodem libro, *Baiocenſis Goisfredus, ac Ceraſiacenſis monachus ſucceſſit, qui & ipſe immoderatis adinuentionibus ſtuduit, durúmque iugum ſuper ceruices diſcipulorum aggregauit.* Eccleſiam Sauiniacenſem quam ad Odeum vſque Vitalis Abbas erexerat, adſtantibus Turgiſo Abrincenſi, Ricardo Conſtantienſi, Ricardo Baiocenſi, Ioanne Sagienſi, & Hildeberto Cenomanenſi Epiſcopis conſecrandam cura- 1138.
uit, mortuus 1138.

Euanus natione Anglus, qui parùm præfuit.

Serlo oriundus de Valle badoni iuxta Baiocas, Gauffridi olim diſcipulus quo cùm veſtem induerat monaſticam in Ceraſiacenſi, Ordinis Benedictini monaſterio: Ei adhuc Abbati ſub regulâ Benedictinâ diploma impertitur
Lucius Pont. Max. an. 1144. hic re- 1144.
gimine ſe abdicat in manibus B. Bernardi & apud Claramuallem ſeceſſit, vbi pio fine exceſſit.

Ricardus de Corceio 1. ex Priore electus, iura Eccleſiæ ſuæ tutatus egregiè deuixit 1150.

Alexander monachus Claræuallis, dein Abbas Grandiſſyluæ tribus annis.

Ioſlenus curæ ceſſit Abbatiali anno 1177.
1177.

Guillelmus de Tolosâ 1. Cadomenſis 1178. poſteà Abbas Ciſtercij 1179.

Simon genere & ſanctitate nobilis, annis 5. ob cæcitatem regimini renunciauit.

Girardus 1185. 1185.

Guillel-

Guillelmus de Dombrâ 2. an. 1200.
Radulfus quondam Archidiaconus
Baiocenſis obiit 1220.
1225. *Rogerius* 1225
Lucas patriâ Baiocenſis, interiit die
Aſcenſionis 1229.
Stephanus 1. ex Abbate de Sauleriâ
in Angliâ.
Stephanus de Caſtroduno 2.
1263. *Ioannes* 1. 1263. cùm Philippo Ab-
bate Claræuallis Romam profectus
pro Ciſtercienſi Ordine reformando,
ex cartâ cœnobij Valliumcernaij.
Rogerius de Hiberniâ 2.
Guarinus de Valle Sarnay.
Ioannes de Terrauillâ 2.
1286. *Petrus de Cardis* an. 1286. ex tabulâ
Abbatiæ de Alneto.
Ricardus 2.
Michael de Caſtroduno.
Thomas ex Abbate Fulcardimontis
1305. 1305. poſt quem deſiderantur Abba-
tes.
Ioannes Verrier 3. exemptus eſt è vi-
uis 1409. deſunt hîc pariter nonnulli
Abbates quos ſequuntur Commen-
datarij.
1504. *Ludouicus de Bourbon* Epiſcopus A-
brincenſis 1504. 1510.
Bernardinus de Cuppis Italus 1561.
1562. *Cæſar de Brancas* 1562.
Carolus d'Angennes Cardinalis de
Rambouillet.
Claudius du Bellay ex antiquâ & no-
bili ſtirpe Bellaiâ, Renati domini du
Bellay, Principis d'Iuetot, ex Mariâ
Bellaiâ tertius natu filius, Prior de
Cunaut in Andibus, cœnobium ſuum
plurimùm auxit & inſtaurauit, mul-
táque bona pro Abbatiæ maioris in-
ſtaurandâ baſilicâ, à Nouatoribus ex-
ciſâ, teſtamenti codicillis legauit. San-
cti Bernardi Abbatis opera quædam
Gallicè edidit, humatus in æde mi-
nori Monaſterij, cuius extat hoc epi-
taphium.

DEO OPT. MAX.

EN CLAVDIVS BELLAIVS,
*viator, Bellaiæ familiæ alterum ſydus,
non exoriens, ſed occiduum, deciduúmque
terris, & alio iam micans orbe, fuit hu-
ius Sauigniacæ domus Archimandrita, iu-
uenis quidem, ſed vernus ſenex, & præ-
uertens annos ſapientiâ, religione pius,
moribus probus, & incredibili animi for-
titudine ad virtutem ſe ferens, quod ha-
buit à maioribus, à ſe verò quod genere
ſublimis, tamen vltra gradum humilis,
eremi confratribus monachis affabilis, fuit
amabilis, exteris deſiderabilis, & in pau-
peres liberalis maximè, quos pauit, & fo-
uit, quibúſque fauit incredibiliter; his or-
natus dotibus Regij Conſiſtorij, arcaníque
Adſeſſor fuit. Sed ô miſeriam! vix il-
luxit, cùm luxit mortuum Francia, intér-
que Francos Andia tam illuſtris nidus a-
moenus familiæ. Sed quid te pluribus via-
tor, quod nunc es, fuit & hic nuper; tu,
quod erat, fac ſis: nam quod nunc eſt,
eris, mors quippe mortalium illudit ne-
mini. Vale & mortuo bene precare: obiit
die 20. Decembris anno ſalutis 1609.* 1609.

Nicolaus Longis Præpoſitus S. Petri
Euahonenſis in Lemouicibus, Do-
B ctor Theologus Pariſienſis, ac Regi
ab Eleemoſynis 1616.
Henricus de la Vieuxuille Eques Or-
dinis Hieroſolymitani, interiit men- 1652.
ſe Iunio 1652.
Franciſcus de la Vieuxuille Abbas &
S. Martialis Lemouicenſis, ex fratris
præcedentis reſignatione nunc ſedet.

S. SAVINI Ordinis S. Benedicti, *S. Sauini.*
diœceſis Pictauienſis, ad fluuium Gar-
tempam nouem leucis ab Auguſtori-
to, conditur à Rege Carolo Magno,
cùm caſtro in quo eſt, teſte chroni-
co Malleacenſi: poſteà verò dirutum
C monaſterium reparatur à Ludouico
Pio Imp. vt patet ex eius vitâ. Ab-
bates hi tantùm potuêre colligi ex
membranis, quorum plurimi deſide-
rantur.
Dodo factus inde Abbas S. Martia-
lis Lemouicenſis ex chronico.
Odo 1040. in cartâ Vindocinenſi. 1040.
Geruaſius ſub quo Prior fuit S. Ber-
nardus.
Guillelmus de Marchiâ 1322.
Iancelinus 1363. recenſetur in inſtru- 1363.
mento hominij exhibito apud S. Pe-
trum Pictauenſem, Eduardo Principi
Aquitaniæ.
Elias du Monſtier 1388.
D *Ioannes d'Allemagne* Doctor Vniuer-
ſitatis Pictauienſis.
Florentius d'Allemagne ex dominis de
Naliers, Pictauenſis electus Epiſco-
pus, Abbas verò 1510. iacet apud S. 1510.
Sauinum cùm hoc epitaphio.

Septeno decimóque die Septembris & annis
Mille & quingentis his quoq; iunge decē.
Qui iuſtè fueras Florēti Allemanie Præſul
Pictauicæ electus nobilis Eccleſiæ.
Præpoſitus ſimul, & diuini prouidus Abbas
Sauini, duro conderis hoc tumulo.
Tu iuſtus, humilis, ſolers, litiſque peremptor
Pacificus, ſpeculum religionis eras.

Mathurinus Vincent Capellanus regiæ Capellæ, & Oratorij.

Iacobus de Loubes è familiâ dynaſtarum de Gaſteuiue an. 1536.

1559. *Emericus de Rochechouart* Epiſcopus Siſtaricenſis 1559.

Carolus d'Eſcars Præſul Pictauenſis.

Godefredus de ſaint Belin Epiſcopus Pictauenſis.

Carolus de Nucheze.

1655. *Benignus de Nucheze* ex Baronibus des Franes ſedet hoc anno 1655.

S. Sauin. S. SAVINI in pago Bigorrenſi & valle Leuitanenſi, Ordin. S. Benedicti, euerſum à Normannis inſtauratur per Raimundum Comitem Bigorritanum, vt exhibet carta dotationis è tabulis monaſterij S. Sauini Leuitanenſis, quæ extat lib. 9. c. 2. Hiſtoriæ Benearnenſis: MANIFESTA *res eſt, & omnibus penè totius Gaſconiæ incolis certiſſimè notum, quòd ego Raimundus Bigorritanus Comes meis peccatis exigentibus, Omnipotentis iram incurrere, & Paradiſi gaudia perdere timens, pro redemptione animæ meæ & parentum meorum, locum vbi ſancti Sauini corpus iacere ſine dubio cognoſcitur, de prædiis meis & aliis bonis hereditaui: & vt ibi monaſterium & monachi ſub Abbate regulariter degentes in perpetuum durarent. Satis Deo auxiliante laboraui, inter cætera bona quæ ibi diligenter conceſſi, vallem Caldirenſem prædicto Monaſterio & monachis ibidem ſeruientibus dono & concedo, quatenus ibi ad honorem Dei & B. Mariæ conuenienter ædificent, & manſiones ad balneandum competentes ſemper in eodem loco conſeruent, & vallem prædictam Abbas & monachi S. Sauini liberam & quietam poſſideant, atque nullus alius, neque nos, neque ſucceſſores noſtri ibi poteſtatem atque potentiam habeant, neque beſtias ſuas qualeſcumque ſint, niſi per conſilium & voluntatem Abbatis S. Sauini ad æſtiuas illius vallis introducant; concedimus etiam in ipſâ valle, vt ſi quis porcum ſingularem, ſiue ceruum venando ceperit, quartam ſiue ſpadlarem S. Sauino perſoluat, & per totum Paſchale S. Sauini infra pontes ſimiliter fiat. Inſuper ad luminaria S. Sauini butyrum quod per illas totas æſtiuas cenſualiter accipiebamus, totum præfato monaſterio concedendo dimittimus, adhuc etiam pro amore Dei omnipotentis, & tam pro noſtrâ quàm ſucceſſorum noſtrorum ſalute, eidem monaſterio donamus & concedimus, vt ſi qua nobis pecunia pro placitis, aut batallis, de prædicto monaſterio nobis euenerit, neque nos, neque Vicarius qui per nos in illa terrâ fuerit, nobis retineamus, ſed ad honorem Dei & pro ſalute noſtrâ ſuper altare S. Sauini reſtituamus. Hanc itaq; cartam & hanc confirmationem procerum, & hominum noſtrorum auctoritate, in manu Bernardi tunc temporis S. Sauini Abbatis fecimus, regnante in Franciâ Lodoico Rege, & in Aragone Garciâ Rege anno ab* 945.
Incarnatione domini DCCCCXLV.

SCHALA DEI Ordin. Ciſt. Morimundi filia, conditur in diœceſi Tarbienſi pridie Idus Octobris anno 1137. L'Eſcale-dieu.

SELINCVRTIS ſancto Petro ſacra, Ordin. Præmonſt. diœceſis Ambianenſis fundatur an 1131. cuius loci Abbates damus ex ſchedis R. P. Ignatij Ioſeph à Ieſu Mariâ Carmelitæ Diſcalceati. Selincourt. 1131.

Gualterus anno 1162.

Euſtachius 1169. 1169.

Florentius 1184.

Guido Bouuars 1197.

Adamus 1198. 1198.

Fulco 1202.

Guillelmus 1. 1206.

Radulfus 1209. 1209.

Vuillardus vel *Oylardus.*

Odo.

Arnulphus 1236.

Ioannes de Moyencourt 1. 1240. 1240.

Ioannes de Vallibus 2. 1247.

Hugo d'Oiſemont 1280.

Balduinus de Heſdino 1331. 1331.

Ioannes de Granduiller 3. 1355.

Egidius Creel 1368.

Ioannes d'Airaines 4. 1412. 1412.

Nicolaus Grandiarlet 1. 1432.

Henricus Machon 1444.

Ioannes de Bones 5. 1472. 1472.

Guillelmus Matiſas 2 1503.

Ioannes Fretel 6. 1520. 1520.

Ioannes Fretel 7. 1547.

Franciſcus de Crequy Epiſcopus Teroanenſis 1552. & Abbas Commendatarius. 1552.

Antonius de Crequy Cardinalis an. 1574.

N. dominus *de la Guiche.*

Petrus de Campeau, 1582. 1582.

Antonius 1597.

Nicolaus de Fer 2. 1601.

Ioannes Roy 8. Conſiliarius Eccleſiaſticus Parlamenti Pariſienſis anno 1613. 1613.

Sebaſtianus Caligai, Italus 1617.

Claudius du Val Pariſinus 1650. 1650.

Senone. Senona, vel S. Petri Senonenſis Ordin. S. Benedicti, diœceſis Tullenſis, anteà dicebatur Grandiarium Monaſterium, cuius hiſtoria ſcripta eſt à Richerio monacho tempore S. Ludouici Regis: videndus Petrus Damianus opuſc. 19. c. 7. Abbates hi ſolùm annotati.

Bercherius Abbas Senonenſis, quo defuncto, ciuitas Metenſis eodem tempore dicitur Præſule caruiſſe; quia verò Abbas ab Epiſcopo Metenſi temporalia recipere tenetur, deficiente Antiſtite Eccleſia hæc ferè per triennium paſtore caruit.

Antonius ex Priore Cellæ-Laci: electo ſiquidem Epiſcopo Stephano in Sede Metenſi, fratres Epiſcopum vt eis de Abbate prouideret poſtularunt, qui hunc nominauit, 38. annis
1136. texit, ac migrauit ad Dominum an. 1136.

Galterus ſucceſſit, Antonio ex tabulis Senonenſibus.

1154. *Humbertus* 1154 quo anno dedicata eſt Eccleſia S. Mariæ.

Bernardus 1160.

Gerardus anno 1168. adminiſtrauit annis 31.

Theodoricus reſignauit.

Cono de Clero aſſumptus, regulæ S. Benedicti ignarus, ſubitò electus & mortuus, cui ſuffectus.

Henricus Senonenſis monachus an.
1202. 1202. præficitur, à Philippo domino de Gerbheruillers vexatus fuit, quâ de causâ Abbas Richerium Monachum ad Ducem Lotharingiæ miſit Herbipoli. Lis oritur magna inter eum & monachos, & cùm Henrico Comite de Salmis arctâ familiaritate iunctus eſſet, coacti ſunt monachi ſe ſubdere eius regimini: poſtquam verò 21 annis rexiſſet, apud Bellumpratum obiit, ſepultus in Capitulo Senonenſis cœnobij.

Vuidericus poſt Henricum eligitur: controuerſiam habuit cùm Henrico Comite de Salmis qui Senonenſem Eccleſiam oppreſſit. Dein ad regimen monaſterij S. Apri Tullenſis tranſiit.

1250. *Balduuinus* ſucceſſit, & 1250. tempore Iacobi Epiſcopi Metenſis cùm Religioſis conuenit dictum Henricum de Salmis, coram Antiſtite ſuper iniuriis quas inferebat Eccleſiæ.

Septemfontes Ordinis Præmonſt. diœceſis Remenſis in Tieraſ-

A ciâ, fundantur ab Heliâ Caſtellano de Maceriis, & Odâ vxore circiter an. 1129.

Septemfontes Ordinis Præmonſt. diœceſis Lingonenſis in circariâ Lotharingiæ, propè Montemclarum, filia Bellæuallis, memorantur à S. Bernardo epiſt. 253.

Septemfontes Ord. Ciſt. filia Fontaneti, diœceſis Eduenſis in *Sepifons.* Borbonio, aliàs Sanctus locus, fundantur 15. Cal. Nouemb. 1132. à Vui- 1132. chardo & Vuilelmo de Bourbone, quemadmodum conſtat ex bullâ Ha-
B driani 4. an. 1156.

S. Sepulchri Cameraci Ord. S. Benedicti, conditorem agnoſcit B. Lietbertum Epiſcopum.

S. Sequani munaſterium Ord. *S. Saint.* Bened. diœceſis Lingonenſis, quinque leucis ab vrbe Diuione in oppido S. Sequani poſitum, non longè à Sequanâ fluuio, cui Sancto dicatum eſt, eiúſque feſtum agitur 19. Septemb. in Martyrologio Romano & aliis, de quo Greg. Turon. c. 80. de Gloriâ Confeſſ. Segeſtre ſeu Segeſtrenſe Monaſterium nuncupatur. Nec verò extra rem putamus, ſi hîc inſeruerimus
C diploma vetus è tabulario Segeſtrenſi.

In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Carolus diuinâ fauente clementiâ, Imperator Auguſtus. Si venerabilium Pontificum &c. Quapropter omnium fidelium S. Dei Eccleſiæ, noſtrúmque tam præſentium quàm futurorum comperiat ſolertia, quia Geylo Sanctæ Lingonenſis Eccleſiæ reuerendus Antiſtes, noſtram adiens ſerenitatem, excellentiæ noſtræ innotuit, qualiter quamplurimæ res, poſſeſſiones & Abbatiæ, quæ Eccleſiæ ſuæ exiguitati commiſſæ antiquitùs iuſtè, & rationabiliter delegata fuerant, quorumdam Principum tyrannicâ ſacrilegâque te-*
D *meritate, atque inlicitâ præſumptione, ſine Omnipotentis reſpectu ſubſtractæ fuiſſent. Huius itaque rei causâ ad noſtram ſe colligens maieſtatem, humiliter poſtulauit, quatenus pro Dei amore, & ſanctorum reuerentiâ aliquid ex eiſdem rebus, vel Abbatiis, Eccleſiæ ſuæ, per auctoritatis noſtræ præceptum reſtituere dignaremur. Cuius nos laudabilibus petitionibus aurem ſerenitatis noſtræ accommodantes, atque in omnibus conſentientes, & quod quorumdam Principum tyrannica, ſacrilegáque temeritas per violentiam abſtulerat, & nos eidem Eccleſiæ aliquid reſtitueremus, bonum in omnibus prouiden-*

tes, pro amore Omnipotentis Dei, & S. Mammetis eximij Martyris obtentu, in cuius honore eadem Lingonenſis Eccleſia celeberrimè dicata habetur, & pro reuerentiâ B. Iacobi Apoſtoli, & fratris Domini, cuius brachium in eâ conditum eſt, ſimul & ob deprecationem Liuthuardi venerabilis Vercellenſis Eccleſiæ Epiſcopi, aliorúmque noſtrorum Principum, necnon & ob deuotionem præſcripti Geylonis Epiſcopi, Abbatiam S. Mariæ & S. Sequani Confeſſoris in pago Magnimontenſi, & in loca, qui Sicaſter antiquitùs nuncupatus eſt, iuxta quem ipſe venerabilis Confeſſor Deo .. honore cuius, ac omni familiâ vtriúſque ſexus, omníque re ad eandem Abbatiam iuſtè, & rationabiliter pertinenti ſæpefactæ Eccleſiæ Lingonenſi, cui iure antiquitùs delegata, per auctoritatis noſtræ præceptum condonamus, ... decernimus, & per noſtram Imperialem auctoritatem omnibus decernendo confirmamus, vt prædicta Abbatia S. Mariæ, & S. Sequani, cùm omnibus ſub integritate ſibi aſpicientibus, abhinc, & deinceps ad Epiſcopum Lingonenſem pertineat, & quemadmodum aliæ res eidem Eccleſiæ competentes coniunctæ ſunt, ita eadem illa Abbatia, ipſi Eccleſiæ coniuncta, & vnita habeatur, atque ſub Rectorum illius poteſtate, & ordinatione perpetuò conſiſtat, eo videlicet tenore, vt pro nobis atque anteceſſoribus noſtris, & coniuge, & prole noſtra, ſeu totius Imperij noſtri ſtabilitate Dei clementiam, hæc eadem Eccleſia aſſiduè exoret, & annis ſingulis die conſecrationis noſtræ, Congregationi eiuſdem Eccleſiæ, & monachis in monaſterio iamdictæ Abbatiæ Deo famulantibus, vna refectio nobiliter præparetur, & honorificè exhibeatur. Poſt noſtrum quoque ex hac vitâ diſceſſum, dies anniuerſarij noſtri cùm precibus, & oblationibus Miſſarum deuotiſſimè recenſeatur, & hæc eadem refectio eiſdem congregationibus abſque aliquâ relaxatione adminiſtretur. Et vt hæc noſtra conceſſio firmiorem in futura tempora, in Dei nomine obtineat vigorem, & à fidelibus noſtris veriùs, certiúſque credatur, manu noſtrâ ſubterfirmauimus. Signum Caroli glorioſiſſimi & sereniſſimi Auguſti. Amalbertus Notarius ad vicem Liuthuardi Archicancellarij recognouit. Datum 18. Cal. Februarij anno Incarnationis Domini Ie-
988. *ſu Chriſti* DCCCLXXXVIII. *Indict. 4. anno quoque imperij domini & sereniſſimi Caroli Imperatoris in Italiâ regnantis vi. in Orientali Franciâ v. in Galliâ ii. Actum Schelenſtad palatio fæliciter. Amen.*

A Sancti Sequani Abbates nonnulli in variis diplomatis nominantur.

Tendolinus in vitâ S. Flodeberti.

Hermannus 1066. 1066.

Garnerius 1127.

Aymo 1173.

Halinardus 1186.

Pontius 1243. 1243.

Hugo 1261.

Androinus de Rupe, poſteà Abbas Cluniaci 1351.

Guilielmus de Vienne Archiepiſcopus Rotomagenſis.

Hugo de Montagu 1387. 1387.

Petrus de Fontete.

B *Gilbertus de Beaufort* Iacobi Marchionis de Canillac, ex Carlotâ de Vienne de Ruffey filius, in Comitiis Bleſenſibus.

N. de Beaufort 1649.

Armandus Borbonius Princeps de Conty 1652. 1652.

SANCTORVM SERGII & Bacchi Martyrum, Ordinis Bened. diœceſis Andegauenſis, ſuper Meduanam fluuium in ſuburbio, quod interdum etiam vocatur Sanctorum Sergij & Medardi, vti ſcribitur in diplomate Childeberti Regis, qui fatis ceſſit an.
C 711. ad cuius auum Chlodouæum 2. 711.
Monaſterij ſui initia referunt cœnobitæ S. Sergij: quâ de re Sirmondus ad epiſt. 8. l. 4. Gofridi Vindocin. & perſpicuè id patebit ex autentico exemplari, quod apud nos ſeruatur in regiſtro veteri cartarum Abbatiæ S. Sergij, ſic autem incipit. « CHILDEBERTVS Rex Francorum Vir « illuſtris, omnibus agentibus tam præ- « ſentibus quàm & futuris. Quicquid « pro cæleſti amore, vel pro æternâ re- « tributione ad loca ſanctorum ab an- « teceſſoribus Principibus, parentibúſ- « que noſtris fuit indultum, ſi hoc no- « D ſtris oraculis affirmamus, retributorem Dominum exinde habere confi- « dimus. Igitur cognoſcat magnitudo « ſeu vtilitas veſtra, quòd venerabilis « vir Theodebertus Abbas de mona- « ſterio quod eſt in honore peculiaris « patroni noſtri S. SERGII & Do- « mini Medardi Epiſcopi, in ſubur- « bio Andegauis vrbis conſtructum, ad « noſtram acceſſit præſentiam, & cle- « mentiæ regni noſtri ſuggeſſit, quod « de curtibus prædictæ S. Baſilicæ quæ « nominantur Marentius, Siluiliacus, « Taunucus, Pouiliacus, Senona, & « Geneſtonnus, annis ſingulis inferen- «

S. Serge lez Angers.

„ dam ſolidos VI. inferendales, & alios
„ VI. de Remiſſariâ auri pagenſis infe-
„ tendo in fiſci ditiones reddebant, &
„ tale beneficium bonæ memoriæ auus
„ noſter Chlodoueus, & genitor noſter
„ Theodericus quondam Reges, per
„ eorum auctoritatem ad ipſum Mona-
„ ſterium ſuæ manus ſubſcriptionibus
„ pro mercedis eorum augmento con-
„ ceſſerunt, vt nullus Iudex publicus
„ in ipſas curtes ad agendum, nec ad
„ freda exigendum, nec ad manſiones
„ faciendum, nec ad cauſas audiendum,
„ nec ad fideiuſſores tollendum, nec ad
„ paſtus, nec ad paratas intrare, nec
„ iudiciariâ poteſtate vllam redibitio-
„ nem penitùs exinde requirere, niſi
„ quod inferendam ipſam idem Abbas
„ per ſeipſum, aut per Miſſus ſuos an-
„ nis ſingulis in ſacellum publicum red-
„ dere debere. Vnde & alias præceptio-
„ nes, ſeu & confirmationes à glorioſis
„ parentibus noſtris anterioribus mani-
„ bus eorum roboratas, ſe præ mani-
„ bus habere affirmat, per quas ipſum
„ beneficium ab ipſis Principibus fuit
„ indultum, vel vſque nunc conſerua-
„ tum: idcóque pro firmitatis ſtudio pe-
„ tiit noſtram celſitudinem, vt noſtra
„ auctoritas circa ipſum monaſterium,
„ vel eius congregationem hoc denuò
„ generaliter confirmare debere, cui
„ nos hanc petitionem pro reuerentiâ
„ ipſius ſancti loci, ſicut vnicuique pe-
„ tenti nequiuimus denegare, ſed gra-
„ tanti animo præſtitiſſe, & in omni-
„ bus confirmaſſe cognoſcite. Præci-
„ pimus enim, vt ſicut conſtat in reſ-
„ pectu ipſius anterioris præceptionis,
„ vel confirmationis, quod ipſum bene-
„ ficium vſque nunc de tam longo tem-
„ pore, abſque vllo contradicente ab
„ ipſis Principibus inibi legaliter fuit
„ conſeruatum, ita deinceps teneatur,
„ vt neque vos, neque iuniores, aut
„ ſucceſſores veſtri, nec vllus quilibet
„ de iudiciariâ poteſtate ad agendum,
„ nec ad freda exigendum, nec ad man-
„ ſiones faciendum, nec ad cauſas au-
„ diendum, nec ad fideiuſſores tollen-
„ dum, nec ad vllas quaſlibet redibi-
„ tiones ibidem penitus exactandum in-
„ gredi audeat. Sed quodcunque pars
„ fiſci noſtri exinde percipere, aut exa-
„ ctari potuerat, nullus veſtrûm hoc pe-
„ nitus requirere præſumat, niſi tantùm
„ annis ſingulis ipſi ſolidi duodecim,
„ per ipſum Abbatem, aut per miſſum
„ ſuum noſtris ærariis inferri debeant,
vt dictum eſt, noſtris & futuris Do- „
mino auxiliante temporibus. Igitur „
cùm Dei, & noſtrâ gratiâ, per inſpe- „
ctas antedictas præceptiones, ſicut vſ- „
que nunc ipſum beneficium ſemper „
fuerat conſeruatum, iubemus vt in- „
anteà pro mercedis noſtræ intuitu, in „
omnibus conſeruetur: & vt hæc au- „
ctoritas pleniorem obtineat vigorem, „
vel vt ipſam congregationem iugiter „
delectet pro ſtabilitate regni noſtri „
Domini miſericordiam frequentiùs „
deprecari, manus noſtræ ſubſcriptio- „
nibus ſubter eam decreuimus robora- „
re, Signum Childebertus Rex. „

Theodebertus Abbas S. Sergij memoratur in prædictu diplomate Childeberti.

Gairardus Comes & Abbas, cuius mentio fit in exemplari præcepti Caroli Regis, de villis Nubiliaco, cùm Capellâ & Campaniaco in eodem tabulario S. Sergij. IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis Carolus gratiâ Dei Rex, ſi loca diuinis cultibus mancipata &c. Notum ſit omnibus ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelibus, & noſtris præſentibus atque futuris, quia dilectus nobis Comes noſter Gairardus ad noſtram accedens clementiam innotuit pariter diuino amore admonitus, quod quaſdam villas quæ dicuntur Nubiliacus cùm Capellâ, & in alio loco villam quæ dicitur Campaniacus cùm omnibus adiacentiis ex Abbatiâ S. Sergij, ſeu S. Godeberti Confeſſoris cuius corpus ibi requieſcit, ſui ſiquidem regiminis vſibus & ſtipendiis fratrum in memorato monaſterio Chriſto militantium, deputauerat ſub omnium videlicet integritate, ſicut ipſe in ſuos dominicos vſus habebat. Vnde petiit excellentiam noſtram, vt hoc ſuæ bonæ voluntatis opus præcepto auctoritatis noſtræ confirmare dignaremur: cuius petitionibus libenter aſſenſum præbentes, hoc ſcriptum fieri iuſſimus, per quod præcipimus atque firmamus, vt ſicut ab eodem Gairardo Comite vel Abbate conſtitutum eſt, prædictas villas quas ipſe in ſuos dominicos vſus videbatur habere, ſic per hanc noſtram confirmationem prædicti loci Clerici, & ſucceſſores eorum omni tempore pleniter & integerrimè illas habeant & poſſideant. Neque conetur aliquis rector eorum, ex eiſdem rebus aliquid in ſuos vſus retorquere, aut aliquod ſeruitium exinde exigere, ſed quidquid ex prædictis villis & cæteris memoratis rebus exigi aut fieri poteſt, ſine cuiuſpiam impedimento aut inquietudine fratrum, vtilitatibus ſæpedicti*

loci proficiat in augmentum, & pleniſſimè neceſſitatibus eorum commodis faciat ſupplementum, quatenus eos & deuotiùs delectet, pro noſtrâ & populi Chriſtiani æternâ fœlicitate diuinam ſemper miſericordiam implorare.

Raino Epiſcopus Andegauenſis & Abbas S. Sergij, prout fidem facit documentum veteris notitiæ, quod in cartarum repertorio tale. LVCRVM maximè credimus animarum &c. quãobrem ego in Dei nomine Adalberga pertractans tam de Domini parte, quàm de reuerentiâ beatorum Martyrum Sergij & Bacchi, quorum Monaſterium in Andegauis ciuitatis ſuburbio iam olim conditum eſt, illorum baſilicæ & cœnobio vbi pius Paſtor Andegauenſium omnium Raino Abbas præeſſe videatur, pro animæ meæ remedio alodum iuris mei, quem ſenior meus Frotmundus mihi in dotalitium omiſit, dono, donatúmque in perpetuum eſſe volo, & cùm terris cultis, & incultis, vineis, ſyluis, pratis, paſcuis, aquis, aquarúmue decurſibus, mobilibus & immobilibus, vel cùm omnibus appenditiis ibidem pertinentibus iam præfatorum martyrum cœnobio trado atque transfundo. Et eſt ſitus iam prænuncupatus alodus in pago Andegauenſi, in Vicariâ Croniacenſi in villâ quæ nominatur Nubiacus, & terminatur de duabus terminationibus terrâ eorumdem Martyrum, & de tertiâ eſt alodus fratris iamprædicti ſenioris mei, atque de quartâ viâ publicâ. Si quis verò &c. Actum Andegauis ciuitate 8. Cal. Octob. anno 4. regnante Carolo Rege.

Daimbertus habetur ſubſcriptus diplomati Fulconis Comitis pro Vendengiaco, quod aſſeruatur in prædicto tabulario S. Sergij hâc formâ. MORTALIVM *geſta &c. Fulco Comes Andecanorum Gaufridi ſtrenui Comitis nepos, volens ex ſuo honore aliquod beneficium ſeruis Dei præbere, illius Dominici præcepti inſpiratus admonitione, date eleemoſynam: fecit quandam Eccleſiam in ſuâ terrâ loco qui Vendengiacus nuncupatur, in honore S. Mariæ Genitricis Dei, quam poſtmodum ſalubri accepto conſilio, Deo, & Sanctis Martyribus Sergio & Bacho, & monachis Deo in eorum monaſterio deſeruientibus, cùm domibus, & omnibus ædificiis quæ ad eandem Eccleſiam pertinebant, dedit; dedit eis præterea quandam partem ſuæ terræ cum quadam parte boſchi qui Mulniachus vocatur: hæc omnia dedit ita ſolida & quieta, ſicuti ipſe habebat, & abſque vllâ conſuetudine: conceſſit etiam omnes taxas quæ monachis S. Sergij fient abſque toto fœuo militum ſuorum. fecit ergo hoc donum Fulco Comes ob animæ ſuæ redemptionem, & auunculi ſui Gaufridi, & patris ſui, & matris, & fratrum, & ſororum, & omnium parentum ſuorum tam viuorum quàm etiam defunctorum. Et quia caritas eſt ſummum bonum, amplum donum, per quam Deus & proximus diligitur, quidquid caritate nobis fit, ob certioris firmitatis robur tam præſentibus quàm etiam futuris intimare curauimus, vt inde ſucceſſores fiant certiores, & aduersùs malorum hominum machinamenta firmiores, nomina teſtium hoc audientium ſubtus denotare curauimus. S. Daimberti Abbatis, Iuonis monachi, Gaufridi monachi, Morſi Prioris, Vuidonis monachi, Fulconis Comitis, Hugonis filij Rotrodi Vicecomitis, Hugonis de Balaum, Hugonis Normanni, Hugonis de Teſons, Vualterij fratris eius, Eudo de Blaſone, Roberti Mariſcal, Hodoardi, & Morini fratris eius, Hubeloti de Campaniis, Hugonis de Cantoſciaco, Gosberti Borni, Gerardi Præpoſiti de Balgiaco, Bodini Venatoris, Ingelgerij de Conuerſo, Danihelis de Vado, Gaufridi de Tilliaco, Hamerici de Corroni, Petri de Blaſone, Heruei de Coſmâ, Hatonis filij, Gaufridi filij Hatonis. Si quis verò &c. Amen.* Cæterùm has eleemoſynarum donationes ex eodem tabulario S. Sergij eruimus tali tenore: EGO Gaufridus Andegauorum Comes, pro remiſſione peccatorum meorum, & pro remedio animæ patris mei, & matris meæ, auunculi quoque mei & predeceſſoris Comitis Gaufridi confero in perpetuum Monaſterio & Congregationi Sanctorum Sergij & Bachi tractum Sagenæ in fluuio Meduanâ iuxta ipſum Monaſterium; qui tractus Tertrij nomen habet. Condono etiam ipſi loco omni anno paſnagium centum porcorum in quacúmque foreſte meâ monachi preelegerint. Ipſi verò habent pro iſto beneficio ſingulis annis facere anniuerſarium patris mei Gaufridi, quod eſt 2. Cal. Maij, non minus diligenter quàm Abbatum ſuorum anniuerſaria. Nihilominus etiam anniuerſarium matris meæ: meum quoque & coniugis meæ anniuerſarium, poſt de

» ceſſum noſtrum eodem modo facere » debent. Ad iſtius ergo donationis » firmamentum manu propriâ ſignum » feci. S. inclytæ Comitiſſæ. Teſtes hu» ius rei ſunt iſti; Ioannes de Rupibus » Præpoſitus ipſius Comitis, Guido Præ» poſitus Locacenſis caſtri, Gradulfus » de Calonnâ, Fulco frater Girotij de » Bellopratello, Hubertus Muſellus, » Effridus homo Comitis. Herueus fra» ter Gosfridi de Mailliaco, Iſaac de » Beſcono. Reperitur num. 29. & 30. eiuſdem cartophilacij, donum Comitis de conſuetudinibus omnis terræ S. Sergij, cuius hoc diploma: In nomine *Patris & Filij & Spiritus Sancti, notum fieri cupio cunctis ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelibus, ego Goffredus Andecauorum gratiâ Dei Comes, quod pro amore ſupernæ remunerationis & remiſſione peccatorum meorum, ac redemptione animæ patris mei Fulconis, atque genitricis meæ Heldegardis, ob ſalutem quoque meam, & coniugis meæ Agnetis, placuit mihi ſeruis Dei in monaſterio beatorum Martyrum Chriſti Sergij & Bachi ſub monaſtica diſciplina degentibus, aliquod munificentiæ augmentum, & alleuiationis remedium in rebus ſuæ poſſeſſionis facere, quatinus eos neceſſariâ regulari conuerſationi quiete lætificatos, gratias Domino indeſinentes agere, & pro nobis ſtudioſiùs exorare delectet. Dono ergo Deo & prædictis ſanctis Martyribus eius Sergio & Bacho, & monachis in eodem loco nunc ſeruientibus, & in poſterum ſemper ſeruituris vinagium ex quatuordecim arpennis vinearum dominicarum. De toto territorio ad S. Melanum pertinente, vicariam totam, & bidamnum, & totas conſuetudines, excepto fodrio & prælio generali, pro defenſione regni aut Principis. Similiter de totâ terrâ Thorniaci vicariâ in totam, & bidamnum, & vniuerſas conſuetudines, excepto fodrio & prælio generali: in terrâ quoque Vlliaco totum bidamnum excepto generali prælio, & omnes conſuetudines, excepto auenagio & fodrio; Birbiagium etiam de toto attractu in omnia ouilia illorum dominica, per vniuerſas terras ſuas, excepto attractu extraneorum hominum de quibus ipſam conſuetudinem habere dinoſcor. Ego Gosfredus gratiâ Domini Andecauorum Comes hoc ſignum Crucis meâ manu ſcripſi. Agnetis vxoris eius, domni Rainaldi Archidiaconi, Adelardi Vaſſi dominici, Berengerij Theſaurarij, Hugonis Decani, Landrici Canonici, Marcuini Canonici, Bernaldi Canonici, Hildnini Præpoſiti, Geraldi Cantoris, Laurentij Abbatis, Aimonis Abbatis.*

Benedictus anno 1096. teſtis in donatione Fulconis Comitis pro Inſulâ Calonnæ Andegauenſi Epiſcopo. 1096.

Helias poſteà Abbas Maiorismonaſterij.

Guido de Luro Abbas itidem Maiorismonaſterij 1426. 1426.

Franciſcus Dorigny hominium præſtitit Regi Siciliæ pro temporali Abbatiæ ſuæ 14. Martij 1471. iacet in medio chori ſub laminâ cupreâ hoc epitaphio:

DORIGNY. Eſcartelé [illegible] & 4: d'or à la [illegible] de gueules, aux 2 & 3. de [illegible] à la main [illegible] poſée en pal d'argent.

Inter Lemouicos genitus Franciſcus ab altâ
Stirpe Dorimaco nomine clarus erat.
Pontificum norat ius & Decreta peritus,
Præcipuum in totâ relligione decus.
Sanctorum Sergi & Bachi diu præfuit Abbas,
Andegauis populis multo in honore fuit,
Conſtruxit turrim quâ tintinnabula pendent:
Quâ pendere dedit non minus ipſe Pater.
Integra reſtituit minantia clauſtra ruinam,
Addidit & ſacro multa decora loco.

Ioannes Tillon nobilis Andinus, cuius cognominis fuêre domini de Coûſterille, mortuus 1501. 25 Iunij quieſcit in Capellâ S. Mariæ ſub epitaphio gallico, vbi dicitur rexiſſe annis 16. maius altare ac pulpitum ædificaſſe, & plura bona eidem monaſterio contuliſſe.

TILLON. D[illegible] à [illegible] d'argent.

Ioannes Chahannay ex dominis de Cheronne 1508.

Ludouicus Cardinalis *Borbonius* Archiep. Senonenſis. 1555.

Renatus de Breſlay Epiſcopus Trecenſis obiit 7. Nouemb. 1641. iacet in Cathedrali Andeg. cùm epitaphio.

Renatus de Briolay ſuperioris nepos Abbas SS. Sergij & Bachi & Canonicus in æde S. Mauritij, ſedebat an. 1649. 1649.

S. Severi Ordinis S. Benedicti, diœceſis Adurenſis, fundatur à Vuillelmo Sancio Duce & Comite Gaſconiæ ſub annum circiter 982. nomen dedit oppido quod vulgò Gaſconiæ Caput vocant, in Nouempopulaniâ ſito, in veteribus inſtrumentis ſcribitur caſtrum Cæſaris: illud autem Caput Gaſconiæ indigitant, veroſimiliter, quod apud S. Seuerum, Curiæ Gaſconiæ procerum comitia celebrarentur, etiam ætate Regum Angliæ, cuius indicendi conuentus Abbas erat Viguerius. Tabulas fundationis ex cartulario veteri S. Seueri eruimus, quas typis editas proba- *S. Seuer Cap de Gaſcogne*

tionibus Hiſt. ſuæ Benearnenſis l. 3. A c. 8. inſeruit v. c. Petrus de Marca.

„ Eæ porrò ſunt huiuſmodi : Præ oculis indeſinenter habere ſummum Deum, horámque extremam, nouiſſimúmque diem in mente habere, & ſectari quiſque mortalis debet iuſtitiam, vt euadat tormenta prauorum, & perueniat ad premia iuſtorum, quo nullus miſer admittitur, nullus felix excluditur, pati omne quod triſte eſt, faceréque omne bonum digniſſimum eſt. Idcirco ego Vuillelmus Sancius Comes cogitans dies antiquos, & annos æternos, per- B timeſcens futurum examinis iudicium, pro ſalute remedióque animæ meæ, ſeu propter ſtabilitatem, pacémque totius Regni noſtri, & vt Deus omnipotens traderet obliuioni mea flagitia, meorúmque parentum, neque ſumeret vindictam ex ipſis flagitiis, decreui honorare Deum, locáque Sanctorum, ex his quæ mihi tribuit. Occaſio autem huius meæ intentionis hæc eſt. Quædam gens nefanda Normannorum à proprio ſolo egreſſa, in iſtis noſtris finibus eſt euecta, cupiens depopulare prædaríſque terras, C quas mihi Deus iure hereditario tradere dignatus eſt. Vt autem me Deus eriperet à ſceleratiſſimorum hominum manibus, inſurgentium contra me facere bellum, genu flexo ante tumulum beatiſſimi Martyris Seueri.... quatenus me ſuâ interceſſione tueretur, & ſicuti quondam Rex huius patriæ Adriaous poſt reintegrationem corporis ſui, Regnum, & ſe totum præfati Martyris ſubmiſit ditioni, eodem modo ego ſibi reliqui omnem patriam ditioni noſtræ ſubiectam, ſi victoriam potitus fuiſſem, deuoui, & in omnibus famulari Chriſto, San- D ctóque Martyri Seuero, & pro paruâ Eccleſiâ magnificum & celebre Monaſterium me conſtructurum promiſi. Poſt actum votum meum, nefandiſſimam turbam agreſſus, & idem glorioſiſſimus præfatus Martyr quem in auxilium prærogaueram, cùm equo albo, armíſque ornatus præclaris apparuit, proſternens ac multa millia nefandorum ad clauſtra Tartari tranſmiſit. Ad vltimum vltimam victoriam potitus, ſicut voueram ſtudui peragere: accerſitíſque militibus, qui poſſidebant illum ſacratum locum, precabar, vt Sanctum cùm prædio venderent mihi. Illi verò reſiſtebant nolentes vendere locum francum, & ab omni cenſu liberum. Super hac reiteratus, perhibebam locum in alodio caſtri mei eſſe. Tandem complacuit illis iudicium facere in aquâ frigidâ. Venrum ad horam diei, nolens huius rei victus videri, miſi meam vxorem cùm meis filiis, cùm Epiſcopis, & ſenioribus, atque cùm Principibus totius Vaſconiæ, & vicinorum Comitatuum, qui in circuitu terræ iſtius ſunt. Ego remanens in caſtro. Cùm verò iam adeſſet hora, vt paruulus ab Epiſcopo mergeretur in aquam, cùm primum eſſet cœli ſerenitas, vt nulla in aëre nubes appareret, tantæ corruſcationes, ac tonitrua de cœlo ſunt emiſſa, vt vix omnes qui aderant, fulminum ictibus euadere ſe crederent, fugientes ad paruam Eccleſiolam S. Germani illæſi. Poſt hæc ad me conuenientes, & perturbantes me ignorantem euentum rei, diligenter tractans cùm ſapientibus qui tunc fortè mecum aderant, multum mirabar ſuper his miraculis quæ acciderant. Iſti verò ſapientes inquirebant, ſi S. Seueri geſta vel paſſionem haberent ſcriptam. Inuentum eſt à legentibus, qualiter illud Monaſterium fuerat conſtructum, & qualiter à Francigenis hominibus hoſtibus fuerat deſtructum. Quâ de causâ emi locum ab illis, cùm omnibus ad ſe pertinentibus, dando illis treecentos ſolidos duodenarios argenti, quadraginta quinque vaccas, cùm multis rebus aliis. Cupiens itaque, ſicuti primitus deuoueram, ibi famoſiſſimum Monaſterium conſtruere, conuocaui Archiepiſcopos Auſcenſem, & Burdegalenſem, & cunctos Epiſcopos qui ſub meâ ditione erant; Et ſeniores cunctorum Comitatuum, ſcilicet Vaſconorum, Begorrenſium, Burdegalenſium, Agennenſium, Fezacenſium, ſiue Lactoracenſium; ſtatui libertatem atque conſtructionem tali modo. Ego Vuillelmus Sancius Comes qui hunc locum ædifico in honore S. Saluatoris, Sanctique Principis Apoſtolorum Petri, atque in honore præclari Martyris Seueri, hanc cartulam manu propriâ roborare decerno, conſenſo Vracæ coniugis meæ ex Regiâ ſtirpe procedentis, fauentibus filiis Bernardo, atque Sancio. Interdicens ex aucto-

„ auctoritate Dei Omnipotentis, San-
„ ctique Principis Apoſtolorum Petri,
„ cui vice Chriſti conceſſa eſt poteſtas
„ ligandi atque ſoluendi, atque aucto-
„ ritate omnium Sanctorum, necnon
„ ex auctoritate Sanctæ Romanæ Sedis,
„ ipſiuſque Antiſtitis, cùm confirma-
„ tione Archiepiſcopi Auſcenſis, nec-
„ non Archiepiſcopi Burdegalenſis, E-
„ piſcopi Agennenſis, Vaſconenſis,
„ Vazatenſis, Begorrenſis, ſeu Lacto-
„ ratenſis, cùm conſenſu omnium Co-
„ mitum, procerúmque totius Vaſconiæ,
„ vt nullus Archiepiſcopus, nec Epiſ-
„ copus, nec ego ipſe, nec filius meus
„ vel nepos, neque pronepos, aut ſtirps,
„ aut ſucceſſor, aut propinquus, aut ex-
„ traneus, nec aliqua potens perſona,
„ neque aliquis ex parentibus noſtris,
„ vt dixi, vel ex noſtris conſanguineis
„ futuris, per multorum curricula tem-
„ porum, nullus Clericorum, aut lai-
„ corum, nobilium vel ignobilium præ-
„ ſumat de redditibus, rebus, vel car-
„ tis Monaſterij, vel de cellis, vel de
„ villis, vel Eccleſiis, quæ ad eum per-
„ tineant, quocúmque modo, & occa-
„ ſione mouere, vel dolos, vel immiſ-
„ ſiones aliquas facere, nec in hoſtem,
„ nec in caballicationem eſſe ductores,
„ milites, vel pedites: non in foro, aut
„ in mercato, de pertinentibus ipſi ſa-
„ cratiſſimo loco, quiſquam iudicium
„ capiat, vel in appendentiis eius ali-
„ quam calumniam facere præſumat, in
„ aquis, in ſiluis, in pratis, in landis,
„ in piſcationibus, in penetis ſeu in vi-
„ neis, nec receptum inde per vim, nec
„ cenſum aliquem quærere, nec Cleri-
„ cos in Eccleſiâ villarum præfati San-
„ cti iure poſſidentes vllus audeat mo-
„ leſtare, vel de his omnibus quæ ipſe
„ ſacratiſſimus locus acquiſitis datis,
„ vel acquirendis acquiſierit. Nullus
„ Epiſcoporum aut laicorum inibi ſer-
„ uientibus de receſſibus eorum, rece-
„ ptaculis, vlla populandi præbeatur oc-
„ caſio. Nec in præfato loco quiſquam
„ Epiſcopus Cathedram audeat collo-
„ care, quamlibet licentiam habeat im-
„ perandi; nec aliquam ordinationem
„ quamuis leuiſſimam faciendi, niſi cùm
„ permiſſu, & voluntate Abbatis ipſi
„ ſacro loco præſidentis, ſed ſint omni-
„ bus modis liberi, & abſque vllâ aliâ
„ calumniâ, & inquietudine ſecuri.
„ Omnes vero Epiſcopi qui modo ad-
„ ſunt, vel qui in perpetuum futuri
„ ſunt, ibi hoſpitari non audeant; nec

cenſum, aut tributum aliquod requi- „
rant, abſque voluntate præfati ſummi „
Abbatis. Inſuper omnem decimatio- „
nem meæ ſubſtantiæ panis & vini, & „
quidquid decimari oportet contrado. „
Abbatémque Dominúmque loci iſtius „
his præficio nomine Saluatorem, ſan- „
ctiſſimum & ab omnibus laudabilem, „
& fratres ſub eo degentes, à quibuſ- „
cúnque partibus aduenerint, quanto- „
pere ſociari voluerint Monaſterio, ſta- „
bilio & confirmo. Abbatem autem „
habere fratres non per munus ali- „
quod, nec per vitium, nec per fauo- „
rem, neque per adulationem, ſed ſe- „
cundùm ordinationem S. Benedicti „
impero. Sanctóque Petro ſingulis an- „
nis quinque ſolidos Romæ, Abbati „
ſoluere moneo. Omnes etiam Eccle- „
ſias in omnibus meis Comitatibus „
quos modo integrè & ſincerè, abſ- „
que vllo cenſu immunes trado. Sed „
& omnes quæ à me cuicúmque ho- „
minum contributæ ſunt, poſt mor- „
tem illorum qui nunc tenent, ad ſa- „
cratiſſimum locum reuertantur: Sed „
& Eccleſiam S. Dei genitricis Mariæ, „
quæ dicitur de Solaco, vel de finibus „
terræ, quam Bono filio in beneficio „
dedi quamdiu viuetet: poſt mortem „
autem eiuſdem præfatam Eccleſiam „
trado S. Petro, & dicto Monaſterio, „
conſentientibus Gaſſelino, & Aſſeli- „
no filiis eius primitus calumniantibus, „
ſed & poſtmodum à me dato pretio „
libentiſſimè annuentibus. Item dono „
Eccleſiam S. Genij Confeſſ. vbi ſua „
ſacrata oſſa tumulata iacent, vbi Ab- „
batiam fieri iuſſi, ſub regimine Ab- „
batis præfati loci. Ad vltimum trado „
Caſtrum Palæſtrion, cùm omnibus „
appendentiis ſuis, & omni pertinen- „
tiâ, in ſiluis, in pratis, & in villis, in „
landis, in aquis, in penetis, & in vi- „
neis cùm omnibus Militibus, ſeu Ar- „
micolis. Omnia etiam concedo quæ „
ſunt inter duos fluuios, ab Alphea- „
no, qui modò vocatur vulgò Aturris, „
vſque ad Gauaſenſem, ſtabilio, de- „
cerno, confirmo, delego, trado ego „
Guillelmus Sancius cùm hac tabulâ „
auro, argentóque pulchrè ornatâ, „
Principi Apoſtolorum S. Claugero „
Petro, necnon glorioſiſſimo Martyri „
Seuero; imprecans omnes maledictio- „
nes, quæ ſcriptæ ſunt in veteri Teſta- „
mento ſuper eos venire, qui huic ſacra- „
tiſſimo loco obſtiterint. Si quis autem „
Epiſcopus præpotens, ſiue ex noſtris „

« parentibus, conſanguineis, maiores aut minores quælibet perſonæ, ſiue ſit vir, ſiue mulier, ex his rentauerit minuere, ex Dei Omnipotentis auctoritate, necnon omnium Sanctorum, auctoritate Apoſtolicâ S. Petri, necnon Pontificis ſanctæ Sedi Præſidentis, ſit excommunicatus ab omni congregatione Chriſtianorum ſeparatus, parſque eorum ſit cùm Iſchatioth, cùm Dathan & Abiton, quos terra viuos abſorbuit, percántque cùm Iuliano Apoſtatâ, perditóque Daciano, ſint damnati cùm Nerone, & Mago Simone, ardeántque ſine fine maledicti, cùm Diabolo & Angelis eius in igne & ſulphure, in ſecula ſeculorum. Amen, fiat fiat. Poſt actum malum, ſi quis ad ſatisfaciendum venire voluerit, perpetrata mala, ſiue damnum quod intulerit, in quadruplum reſtituat, ſeptémque libras auri Monaſterio tribuat: & quia eundem locum tradidimus ſanctæ Apoſtolicæ Sedi, pedibus nudis illuc adeat, & literas à Præſule Romano ſuſceptas ſuo Epiſcopo propriâ manu repreſentet. Vt autem hîc, & in præſenti, & in futuro æuo, cartæ huic credatur firmiſſimè, meâ manu, vxoris, filiorum, necnon Epiſcoporum, vel fidelium manibus roborare dignum auctoritate decreui & ſtabiliui. Signum Vuillelmi Sancij Comitis, qui hanc cartam fieri iuſſit, S. Vrracæ Comitiſſæ, S. Bernardi Guillelmi filij eius, S. Sancij filij eius, S. Godefridi Burdegalenſis Epiſcopi, S. Orioli Sancij de Fagero, S Donati Garſiæ de Donaſello, S. Aquilini Atilij de Calognar, S. Garciæ Alancij de Bergui, S. Adonis Auſcitani Archiepiſcopi, S. Centulij Gaſtonis, S. Gaſtonis Centulij de Bearno, S. Azimeli Elzij de Samadello, S. Aſmmari Elzi, S. Bergonij Sancij, S. Garſia Lupi de Silueſtro.

Apoſtolicæ Sedi Monaſterium illud ſubiecit Guillelmus Sancius fundator, vt patet ex ſchedâ tabularij: « Ego Guillelmus Sancius Comes & vxor mea Vrraca, pro Dei amore, & remedio animarum noſtrarum donamus S. Seuero & illis monachis qui ibi habitant, vel venturi ſunt, villam S. Ioannis de Villanouâ, & aliam Eccleſiam S. Mariæ de Valeſteno, & aliam Eccleſiam S. Martini de Illainſulâ, & S. Eugeniæ de Morganno, & illam curtem de Brocarez donamus S. Seuero cùm exitibus, & redditibus, ſicut nos tenemus & poſſidemus, & villam de Alboos, vt teneāt omni tēpore: & monaſteriū quod eſt fundatū ſuper fluuium Alpheanum, & ioxta caſtrum Poleſtrion, & ipſi monachi non habeant ſuperiorem, niſi S. Patrem Romæ, & S. Seuerum. Eidem cœnobio hanc donationem impertitur Bernardus-Guillelmus Comes, quæ in cartulario ita inſcribitur: Qvantò *ſunt iudicia Dei inſcrutabilia, tantò debent fore ſenſibus humanis metuenda, vt quia ratio mortalis ea inueſtigare non valet, his iudiciis neceſſe eſt vt inflectat humiliter rigorem ſaxei cordis &c. Timeſcens hæc monita, ego Bernardus-Guillelmus Comes, pro animæ meæ remedio, ſeu patris, matris, & aliorum parentum, ex his quæ Chriſtus donauit iure hæreditario, hæredem ipſum facere cupio, ſanctorúmque eius loca maximâ ex parte honorare inſtituo. Genitor meus Vuillelmus Sancio vixit in mundo, proſpexit ſibi in vltimo, atque hanc ſolitudinem magno pretio, vbi gemma Martyrum Seuerus corpore quieſcit humatus, ſibi comparauit volenti animo, nam* ccc. *ſolidis argenti, duodenóque denario, vt ipſum locum potuiſſet conſequi, necnon 45. vaccas cùm multis aliis rebus, ſicuti in teſtamento mei patris poteſt inueniri, ipſius loci dominis dedit, dignum exiſtimans, vt ſicut idem glorioſiſſimus athleta de prouinciis longinquis, non ſolùm ſui ſanguinis effuſione, verùm etiam miraculis innumeris præfatum locum ſacrauit, & Adrianum R. ab incredulitatis errore, omnémque prouinciam ad fidem Chriſti conuertit, ita grandiori honore dignus habetur, ex viliique Eccleſiolâ, famoſiſſima baſilica inibi conſtrueretur. Quæ indictio omnibus placuit, cùm conſenſu omnium Præſulum ſcilicet Archiepiſcopi Burdigalenſis, & Archiepiſcopi Auſcienſis, necnon Epiſcopi Aginnenſis, & Baſatenſis, Begorienſis, Vuaſconum, ſiue Lactorenſium, multiſque Ordinibus Clericorum, Sacerdotum, vel monachorum, & cùm iureiurando totius Vaſconiæ, firmatione proceres definierunt, vt ipſe ſacer locus, vel fratres ibi deſeruientes liberi permanerent abſque vllâ moleſtiâ, & quotannis quinque ſolidos denariorum Romæ tranſmitterent, cùm quibus poſſeſſiones magnas vnà cùm ſanctæ memoriæ matre meâ Vrracâ delegauit, & hæc libertas huc vſque in præſens tempus permanet Domino auxiliante, Amen. Igitur donationem geni-*

torum meorum ego Bernardus-Vuillelmus Comes confirmo &c. Trade itaque curtem de Brocars integram, & Eccleſiam S. Eugenia de Morgaris cùm villâ. Item S. Petri de Narbis caſtello concedo, confirmantibus germano meo Sancio, & bona memoria matre Vrracâ, cùm duobus conſanguineis meis Aymone ſcilicet, & Aymoino. Item aliam Eccleſiam S. Georgij de Aureaualle, cùm aliâ Eccleſiâ S. Martini de Inſulâ, Eccleſiam S. Maria de Mimiſan, S. Aulalia de Borno, S. Maria de Baſten, S. Ioannis de Brocars, & S. Laurentij: Eccleſiam S. Geniſij de Vallibus cùm omni integritate, S. Petri de Rocâ, S. Michaelis de Betiſſamis, S. Ioannis de Villanouâ, S. Quintilla, S. Fidei de Buſel, S. Petri, S. Martini, S. Leonis, S. Ioannis de Gotis, & tertiam partem S. Geneſij: Eccleſiam quoque S. Coſma de Blaſſaneo nominatam. Itaque ego Bernardus cùm germano meo Sancio, annuente bona memoria matre meâ Vrracâ, tradimus Eccleſiam S. Maria de Solacio, vt de finibus terra, ſicut pater meus Vuillelmus Sancius huic ſacratiſſimo contulit loco, ſcilicet in pratis, piſcationibus, ſyluis, cùm omnibus alodis, in præſentiâ Goſcelini & Aſcelini fratris eius primitùs calumniantes, ſed nolentes perdere meũ amorem, illis dato pretio annuentes, in curte Momans ſicut mater Vrraca, S. Seuero vnum villanũ, & ego dedi duos, vnum in piſcario, alterum in Timel casâ, vnámque Abbatiam in Comitatu ſuo genitor meus in Lectoraco ciuitate, vbi pretioſiſſimus Confeſſor Genius quieſcit humatus, Oddato Vicecomite conſentiente, & Arnaldo Abbate huic ſacratiſſimo contuli loco, cùm omnibus appendentiis qua ad ipſum pertinebant monaſterium, ſtatuens agere omnes maledictiones qua deſcripta ſunt in veteri Teſtamento ſuper eos, qui de ipsâ Abbatiâ S. Geny, ſicut pater meus contulit huic loco, ita & ego concedo S. Petro, & Martyri S. Seuero. Poſt mortem patris mei veſtigia ſequens eius, decreui ex meis propriis honoribus hunc locum ſacratiſſimum accreſcere. Ego Bernardus-Vuillelmus Comes primitùs de his qua pater meus, & mater mea huic loco contulerunt, propriâ auctoritate roboro, & de ſuâ parte quantum poſſum dilato: hoc eſt Eccleſiam S. Germani de Burdegalo cùm omni pertinentiâ, item Louerulla, & in Gotis alodum quem habeo vnúmque villanum de Leyâ, & ſyluam de Buſeltrado S. Petro, & Martyri S. Seuero cùm iuramento ſtatuens confirmatione Archiepiſcopi Burdegalenſis, & Auſ-

etenſis & omnium Præſulum primorúmq; Vuaſconia, & ex Eccleſiis quæ ſupra ſcripta ſunt, vel de his omnibus qua ipſe ſacer locus acquiret, vel acquiſiturus eſt &c. omnia integra, & ab omni perturbatione ſecura confero S. Petro, & S. Seuero, Abbati, fratribúſque ibi Deo ſeruientibus &c. Et vt hæc carta in præſenti & futuro perfectiſſimè credatur, meâ manu, manibúſque fidelium roborare decreui dignum. Signum Bernardi F. Vuillelmi Comitis qui hanc cartam fieri iuſſit, S. Vrraca Comitiſſa, S. Goſcelini de Peuſtrac, S. Achelini filij eius, S. Vuillelmi Aureoli de Faget, S. Vuillelmi Aureoli, S. Azerilis de Sabo, S. Anelupi de Loron, S. Labaneiz filij eius, S. Arnaldi Lupi de Aquis, S. Lomans de S. Hilario, S. Attilio Sancio, S. Lupus Anerius Vicecomes Marciani, S. Vuillelmi Lupi eius filij. Hæc autem carta facta eſt 3. Aprilis, Lunâ 4.

Saluator primus Abbas S. Seueri regnante Vuilelmo Sancio Comite Vaſconum, qui in eo cœnobio quieſcit: rexit annis 45. ex cartulario.

Sancius annis 20.

Gregorius annis 42.

Arnaldus an. 20.

Suauius an. 14. in cuius tempore fundata fuit villa S. Seueri: ad hunc extat reſcriptum Paſchalis Pont. Max. Gaſtone Proconſule Benearni.

Roimundus annis 20.

Petrus an. 2.

Robertus an. 7.

Arnaldus annis 4.

Bernardus Titionus ex Comitibus Creſcentini Abbas 1555. & 1576. item S. Michaelis de Lucedio in Pedemontio.

S. SEVERI Ordin. Benedictini, diœceſis Conſtantienſis in Normãniâ.

S. SEVERI de Roſtagno Ordin. Benedictini diœceſis Tarbenſis.

S. SEVERINI Ord. Aug. nunc ſæcularis, diœceſis Burdegalenſis. *S. Seuerin.*

S. SEVERINI Ord. S. Aug. diœceſis Pictau. in nemore argenti incœptum iuſſu Gaufridi Comitis Pictauienſis circa an. 1068. ex chronico Malleacenſi.

SIGILLERIÆ Ordin. Ciſt. filia Ioyaci, diœceſis Trecenſis inchoantur circa an. 1167. ſub inuocatione B. Mariæ, dotantúrque ab Henrico Comite Campaniæ; vt conſtat ex hoc reſcripto: EGO Henricus Trecenſis Comes Palatinus, conſiderans & attendens quòd Eccleſia B. Mariæ *Scelieres.*

» Sceleriatum, tum ex defectu temporalium, tum ex immoderato debitorum ſuorum grauamine, ad filiorum ſuorum diſperſionem cogeretur, intuitu pietatis & miſericordiæ ductus, de reuocandâ fratrum diſperſione, & de loci reſtitutione diligenter apud me tractaui, & eam in manu meâ cepi, & de paruitatis meæ beneficio ad ſuſtentationem Fratrum pro ſalute animæ meæ, & pro remedio bonæ memoriæ patris mei Comitis Henrici, & Mariæ matris meæ illuſtris Comitiſſæ, memoratæ Eccleſiæ dedi decem modios frumenti, aſſignatos apud Nogentum ſuper Secanam, & apud Fontemmacon reddendos annuatim ad feſtum S. Remigii. Addidi etiam & contuli eidem Eccleſiæ pro veſtimentis Fratrùm decem libras annui redditus, in intragio vinorum apud Pruuinum, reddendas Fratribus annuatim, in nundinis S. Ayguiphi, de primis nummis qui inde prouenient. Dedi etiam memoratæ Eccleſiæ 16. ſextarios vini apud Barbonam, in vinagio aſſignatos ad opus ſacramenti miſſarum. Quod vt notum permaneat, & ratum teneatur, literis annotatum, ſigillo meo confirmaui. Actum Trecis anno Verbi Incarnati
1190. » 1190. Baſilica autem dedicatur anno 1235. à Nicolao Epiſcopo Trecenſi, cuius loci primus Abbas

Laurentius habet cœnotaphium in Capitulo his verſibus:

Primus in hoc tumulo Laurentius intitulatur
Abbas, ſub tumulo vermibus eſca datur.
O bone Rex iuſte, nos ſuppliciter petimus te,
Da regnum Cœli, quia vixit mente fideli.

Ioannes cui Vrbanus 3. confirmat fundationem & dotationem an. 1186. Veronæ Calend. Maij per manum Alberici Cancellarij.

1230. *Garnerus* an. 1230. 1234.

Nicolaus 1244

Ludouicus d'Ancienuille dominus de Villiers aux Corneilles.

S. Siran en Brene.

De France ſont noir à deux croſſes adoſſe ſur le tout.

S. SIGIRANNI in Brenâ diœceſis Bituricenſis, Ordinis S Benedicti, patronum agnoſcit B Sigirannum monaſterij ſui primum Abbatem, cuius feſtum aſſignatur 4. Decembris in Additionibus Molani ad Vſuardum, & recolitur ſub hoc titulo. *In pago Bituricenſi, in loco qui dicitur Longoretus, tranſitus domini ac ſanctiſſimi Archidiaconi Sigiranni Confeſſoris, ac leuita Chriſti, qui idem vir beatus primùm Clericus effectus, ac deinde ab Archidiacono Turonenſi, Archidiaconus ordinatus eſt, poſtea in monachali habitu conuerſatus, ſignisque, ac virtutibus multis, gloriâ clarus, migrauit ad Chriſtum.* Nec verò faſtidio erit, ſi ex ſpicilegiis noſtris proferamus tabulas fundationis huiuſce monaſterij à Dagoberto Rege extructi, prout erutæ ſunt ex veteri codice pergameno, quamquam ſuſpectæ ſint, & ex ſtyli contextu, aliiſue notis non videantur adulteratione carere. Sunt autem eiuſmodi.

CVM *per vniuerſum mundum fides Chriſtiana Religionis ab Apoſtolis, ſacris eroganda doctoribus, prodigiis, & miraculorum ſignis primitibus Chriſti præmiſſo nomine diuulgaretur, innumera multitudo populi totius conditionis, ad Sacramentum Baptiſmi purificandi noxâ veteris culpa confluebant. Clodoueus ergo Francorum Rex prædicatione S. Remigij Remenſium Epiſcopi, diuino afflatus ſpiramine, ab eodem primus Francorum Regum baptiſmi lauacrum ſacra purificationis ſuſcepit, à quo nempe, ego Dagobertus filius Clotary Regis, ab eodem Clodoueo, primo noſtrorum, fide Chriſti imbuto, quintus, vitam ſanguinis trahens, fidei Chriſti, ac indiuidua Trinitatis verus cultor, nutu cuius, nec etiam aſtra reſiſtunt, vel quidquid cœlo ſubſiſtit famulatur, cæleſtis patria cohabitationem potiorem ducens, ſacra loca pignoribus ſanctorum præmunita, & à ſanctis Apoſtolorum imitatoribus ædificata, à Deo mihi conceſſis rebus augmentare, & etiam in quibus non fuerint locis, Chriſti memoriam non impiger fundata, extruere cupio. Eſt enim locus non longè à confinibus Pictauenſis, ſeu Turonenſis pagi, vberrimus paſcuis, pecorum, ac iumentorum, irriguus decurſibus aquarum, atque amoenus venationi ferarum, quò fuit mihi animus ſæpius commorari; qui etiam ob frequentiam Regum delectandi gratiâ Longoretus à commanentibus vocatur, quem mihi placet dare* SIGIRANNO *mihi genere propinquo, qui ab Archidiaconatu Turonenſium ſe fœliciore vitâ frui deſiderans, ſub monachali normâ, cùm tam ſibi iunctis fratribus, exiſtentem vitam tranſigere inibi profitetur. Itaque ego Dagobertus Francorum Rex, tranquillâ pace, diuinâ præordinante clementiâ quietus, cùm Clodoueo filio meo, quampluribus præſentibus ex meis magnatibus, hunc ſupradictum locum in decurſu Claſia conſitum, ac Sancta Dei genitricis & ſemper*

Virginis Mariæ honore prænotatum, cùm omni curiâ, & honoribus ipſi curiæ pertinentibus, Eccleſias cùm decimis videlicet, & earum exequiis, ac omni Eccleſiaſticâ reditione, & etiam quidquid vel incultum, vel cultum terræ, ſeu viarum publicarum vectigalibus, ac ſyluarum paſcariis, necnon & capite, censúque ex omnibus hominibus ad ipſam curiam pertinentibus, omnia nempe quæ eſſe videntur à decurſu Andriæ, vſque tranſcurſum Croſa, circa fines Biturigenſis ac Pictauenſis confinij, quæ omnia meæ ditioni, ac propria poteſtati dominica conſiſtunt, dono, & concedo, ac perpetuo tenore habenda confirmo regali potentiâ & dignitate, Sigiranno, Sigilaici filio Comitis, ac Turonorum Epiſcopi, eatenus qui ſæcularibus pompis, Biturigenſis Comitis filius abrenuncians caſtitate cuſtode virtutum, Deo placere geſtiens, mihi ex meis propriis rebus, ac facultatibus cœnobiale monaſterium, vt animo concepit, conſtruere liceat, & cùm conſortio fratrum ſub régulari monachorum ordine ſe ibi viuere deuotentium, protectione Dei Genitricis, quæ potior eſt noſtrâ, deuoto obſequio myſteriorum Dei, pro ſuâ, & noſtrorum ſalute inuigilare liceat. Hunc ergo locum mihi primordio conſtruens præcipuum, cùm parte ſalutiferi ligni quo Chriſtus paſſus eſt, ac parte veſtimenti Dei Genitricis auro reconditum, ſeu Ioannis Baptiſtæ parte menti, & aliorum Sanctorum reliquiis, quas à religioſis viris habemus, cùm exorabili obſequio honeſtiſſimorum virorum, Clericorum videlicet & monachorum laudes Deo decantantium munimine adornamus, quatinus fidelis populus hûc orandi deuotus adueniens, ſciat ſuffragia quorum Deo propitiante implorare debeat. Clodoueo etenim filio meo, quem in tranquillitate pacis, & quietudinis regno totius Franciæ mihi ſuperſtitem ſtatuo, commendo, moneo, & præcipio, vt ſi creſcente numero monachorum in hoc loco conſiſtentium, præter hæc quæ damus, aliquid ex noſtris rebus, ſeu facultatibus ſuperaddere opus fuerit, paternali amore mei, Deo ſibi remunerante impendere non recuſet, & ſi quiſpiam ex hæredibus noſtris, aut collateralibus, vel propinquorum, vel extraneorum inuidioſo furore impatiens, vel in maximo, vel in minimo hoc conturbare, vel diſtrahere præſumpſerit, cùm diabolo gehennali peremptorus igne, aut Sigiranno, ſeu ſequacibus monachis in eum Deo, & ſanctæ matri eius Mariæ deſeruientibus, contrarius extiterit, regalis in eo expe-

A ctatur vindicta, & inſuper dignus ira Dei, cùm iis quibus in die iudicij dicturus eſt: ite maledicti in ignem æternum qui paratus eſt diabolo & miniſtris eius, cùm duobus filiis Chore, Dathan videlicet & Abiron, hiatu terræ viuus abſorbeatur, aut cùm Iudâ traditore peroſus, cælo & terrâ in puluerem redactus, turbinibus ventorum impoſitus diſpereat. Ob firmitatem igitur perpetui tenoris huius noſtri doni, locum quem ſibi Sigirannus iam dicit prævidiſſe fore aptum ad conſtruendum baſilicam in honore S. Petri, quem etiam Milepecum vocat, cùm omnibus Eccleſiis iam conſtructis, ſeu conſtruendis de-B notari præcipimus, & cùm omnibus tam decimis, quàm pedagiis, atque paſcariis, & vectigalibus, ac cunctis exitis terrarum, & ſyluarum, quidquid inde videlicet culti vel inculti eſſe videtur, vt dictum eſt, infra metas ſupradictorum finium, quatenus ſuperuenientes Reges ſe deffenſores, & auctores eſſe debere recognoſcant huius regalis cœnobij, ab omni inſectatione perſecutorum, ſi aliquid quiſpiam quaſi ex noſtro dono, feodo, vel aliquo fraudulento ingenio præcipere præſumpſerit: ego nempe Dagobertus, & Clodoueus filius meus, regali potentiâ & dignitate propriis manibus firmamus, au-C thorizamus, & confirmamus hoc donum, deuotione Sanctæ Dei genitricis, ac perpetuæ Virginis Mariæ, honore cuius fieri præcipio altare in meâ regali domo, ad celebrandum ſolemne ſacrificium, quouſque per amplius conſtruatur ædificium. Vulfoldo Epiſcopali Sede Biturigis ciuitatis reſidente, Indict. 6. epactâ 11. Lunâ 13. Signum domini Dagoberti, S. Pipini Ducis regiæ Domus, S. Ebroini, S. Dodonis Comitis, S. Boſonis Archiclauis, S. Theoderici Præcentoris, Sigiranno dictante firmatum eſt. Catalogus aliquot huius loci Abbatum, talis ab amico nobis Pictauenſi Antiſtite clariſſimo D Henrico-Ludouico Caſtaneo Rupipozæo, communicatus hàc ſerie.

Ioannes memòratur in tabulis S. Sigiranni an. 1233. 1233.

Gaufridus de Moncourt.

Petrus Huaul.

Girardus Rebuffe.

Petrus des Nots ex nobili gente de Maraſin propè S. Sigirannum.

Raymundus de Cabannes.

Philippus de Foſſeguerin.

Ioannes de Saix obiit 1518. 1518.

Ludouicus de Brizay ex dynaſtis de Beaumont Brizay, curauit Eccleſiam

nouam dicati an. 1531. à Petro Epiſcopo Ebronenſi, Suffraganeo Franciſci Cardinalis Turnonij, Archiepiſcopi Bituricenſis.

1559. *Ioannes de Mauuoiſin* 1559.

Franciſcus de Beaumaire Epiſcopus Metenſis.

Renatus Chaſteigner de la Rochepozay, Caroli Rupiſpozeæ toparchæ filius naturalis, Religioſus Ordinis S. Benedicti, & Prior S. Romani de Caſtroeraldi, Abbas an. 1599. defunctus
1614. menſe Sepremb. 1614. in procinctu itineris ad Comitia generalia Regni Pariſiis conuocata.

Henricus-Ludouicus Chaſteigner Epiſcopus Pictauienſis, poſſeſſionem ade-
1616. ptus per procuratorem 6. Aprilis an. 1616.

Ioannes du Verger de Haurane, præcedentis Epiſcopi reſignatione, ſuf-
1620. fectus Abbas, præfuit an. 1620. non noſtris modò, ſed Cleti Gallicani laudibus celebratus. Is anno 1581. Baionæ ex nobili familiâ natus, liberalibus diſciplinis in Galliâ primùm, ac deinde in Academiâ Louanienſi Theologicis inſtitutus, inter æquales ita excelluit, vt à Iuſto Lipſio illuſtrium adoleſcentum præſtantiſſimo iudice, publico quod in eius operibus extat elogio decorari meruerit. Hinc cùm Lutetiam ſe contuliſſet, humanæ gloriæ negligens, eximias ingenij, animi, eruditionis, eloquentiæ dotes, quibus eminebat, vni Deo à quo acceperat, dicare conſtituit. Quare Baionam reuerſus, ſacræ & diuinioris Theologiæ ex perpetuâ Eccleſiæ traditione, atque omnium Sanctorum Patrum monumentis eruendæ, per plures annos indefeſſam operam poſuit. Eo in ſtudio preces vigiliis, pietatem eruditioni coniungens, id egit potiſſimùm, vt eos veritatis magiſtros haberet, qui Eccleſiam ipſi magiſtram, ac Deum præceptorem habuêre; atque vt diuinam doctrinam non mente comprehenderet modò, ſed etiam pectore hauriret, in eâ per viginti & amplius annos exercitatus, in quibus ſibi tantùm ac Deo vacans, aduersùs Caluinianam hæreſim potiſſimùm, eiúſque Miniſtros nouis voluminibus Cardinalis Perronij operum impugnatores, Eccleſiæ tutelam ſuſcipere meditabatur. Verùm cùm vir potentiſſimus, vt multorum famâ celatum eſt, cui no-

A tus in primis & carus fuerat, eius excelſum animum, atque vni veritati addictum, in re graui quam ipſe contra fas moliebatur, eſſet expertus, cúmque nec ſpe vllâ commodorum poſſe illici, ac ne oblato quidem Epiſcopatu ſibi deuinciri poſſe perſpiceret, non tulit ille inuicti animi conſtantiam, quaſi ſuſpectum, aut etiam iniurium ſibi hominem reputans, qui ipſum in illo potentiæ culmine, vel amicum non optaret, vel non formidaret inimicum. Itaque vir innocens, fictis cauſis neſcio quibus, eo prætex-
B tu quaſi de religione & fide malè ſentiret, ac ſcripſiſſet, in arce Vincenatum per quinque penè annos ærumnoſo carceri mancipatus eſt, ſed ipſa hæc tam acerba exagitatio, Deo ſic agente, in honorem illi & gloriam ceſſit. Retectis enim eius ſcriniis & ſcriptis, ingens diuinioris ſcientiæ theſaurus, ex vniuerſis ſanctorum Patrum operibus excerptus, ac per triginta circiter volumina digeſtus apparuit, qui eximiam vitæ illius ſanctitatem ſatis oſtendebat, ornatam eruditione ſingulari. Ipſe interim in illo loco nunc minis, nunc promiſ-
C ſis, atque illectamentis fruſtra ſæpè tentatus, in continuis Chriſtianæ pietatis exercitationibus perſeuerans, plurimorum religioſorum hominum caritatem, externorum militiæ Ducum admirationem, ſatellitum ipſorum reuerentiam promeruit. Ibi etiam eximias illas epiſtolas, in angulo carceris imminente circumſtantium ſatellitum metu, raptim, non atramento quod ipſi negabatur, ſed ſtylo plumbeo exaratas, è theſauro caritatis exprompſit, in quibus legendis pius quiſque, Chriſti, ac diuinæ pietatis odorem, vel ſolo fidei ſenſu depre-
D hendit. Tandem cùm in iis qui ipſi iniquiores erant, nonnihil mutationis contigiſſet, è loco illo virtus eius per tot labores exercita, longè purior exiuit atque illuſtrior. Ludouici XIII. Iuſtiſſimi, & glorioſæ memoriæ Principis iuſſu, gratulantibus bonis omnibus, libertate recuperatâ, ſanctum bellum aduersùs Eccleſiæ perduelles diu interruptum de integro reparare meditabatur, cùm per plures dies lentâ tabe ſenſim confectus, ac de obitu ſibi imminente multùm cogitans & loquens, vi morbi latentis ſubitò ingruente, diuinis ſacramentis quæ ſtu-

dioſè poſtularat, & cùm lachrymis A acceperat, munitus, exceſſit è ſæculo
1643. die 11. Octobris anno 1643. morte planè conſentaneâ vitæ, quam ſanctè ac religioſè traduxerat. Eius funus plures ex iis qui tum Pariſiis aderant Epiſcopi, & præſentiâ ſuâ, & virtutis eius commendatione honeſtarunt, tanto maiori luctu, ac deſiderio ex illius obitu affecti, quòd eum quem Eccleſiæ amantiſſimum, & ſacræ Hierarchiæ addictiſſimum nouerant, illuſtriſſimi operis, Petri Aurelij nomine, vniuerſi Cleri Gallicani impenſis & iuſſu toties editi, & ampliſſimo elo- B gio decorari, non certis quidem teſtimoniis, ſed grauibus tamen coniecturis, auctorem eſſe ſuſpicabantur. Quâ quidem eius laude nihil magnificentius ad poſteritatis memoriam videri poteſt: quàm quòd ſapientiſſimorum hominum ſententiâ talis fuiſſe iudicetur, qui operis illius & eloquentiſſimam grauitatem, & profundam eruditionem ingenio ac doctrinâ poſſet ſuſtinere, & oblatam ex eo gloriam ſingulari modeſtiæ & chriſtianæ humilitatis exemplo, longè à ſe amoliri paratus eſſet. Quòd ſi illum nonnulla obtrectationis aura ma- C lignior afflauit, & in hoc etiam magnis illis viris quorum virtutem æmulabatur, videtur eſſe ſimilior.

Martinus de Barcos, Baionenſis, Ioan-
1655. nis nepos 1644. viuit anno 1655.

S. SIGISMVNDI Ord. Ciſtercienſis monialium, diœceſis Laſcarienſis, ſub Ciſtercio.

Signy. SIGNIACVM, olim SIGNEIVM, Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Remenſis in territorio Porriani, filia Igniaci, ſub Claraualle. S. Bernardus Abbas Claræuallis, aliquando ad partes territorij Portuenſis veniens, Principibus eiuſdem terræ, videlicet An- D ſelmo Comiti de Ribodomonte, Henrico Comiti Caſtri Portuenſis, Clarembaldo domino Roſetenſi, & Radulpho domino de Turno promiſit, quòd quantum de ſuis poſſeſſionibus eidem ad conſtruendum cœnobium conferrent, tantum ſpatium in cœleſti patriâ poſſiderent, aiunt tabulæ. Quâ promiſſione præfati toparchas fieri, largè de ſuis poſſeſſionibus ad fundandum Signiacenſe cœnobium contulerunt. Anno igitur Incarnati
1134. Verbi 1134. 13. Cal. Aprilis, Humbertus Abbas Igniaci, vir totius ſanctitatis, de mandato S. Bernardi 12. monachos elegit de Conuentu Igniacenſi, præficiens eis Abbatem.

1. *Bernardum*, qui, cùm eſſet Canonicus Regularis in Monaſterio S. Auberti Cameracenſis, præ deſiderio arctioris vitæ ſeſe Igniacum contulerat, virum ſcilicet ſtrenuum & prudentem. Igitur duodecim illi fratres cùm Abbate ſuo ad Signeium, pro conſtruendo ibi cœnobio deuenerunt, In territorio Portuenſi. Interim verò in loco Dreſiâ manſère, donec oratorium à Theobaldo Comite Campaniæ propriis ſumptibus conditum, cùm aliis edificiis extrueretur. Eodem tempore Vuillelmus Abbas S Theodorici deſerens Abbatiam, in cœnobio Signiacenſi fit monachus, vbi & requieſcit, S. Bernardi ſpecialis amicus: item Arnulfus frater domini de Moriaumez Abbas S. Nicaſij Rêmenſis, in hoc Signiacenſe monaſterium ſe recepit, vt diuinæ ſpeculationi feruentiùs inhæreret, Gerardus pariter domini de Orcimonte germanus, Abbáſque Florinenſis, in Signiaco egregiè conuerſatus, Prioris functus eſt officio; hi tres viri in monaſticâ religione claruère. Præfuit Bernardus circiter 22. annis, ac tandem Igniacenſis Abbas aſſumitur, tandem ſenio fractus migrauit ad Dominum. Catalogum Abbatum quem exhibemus, debetur indicio Bertrandi Tiſſier Prioris de Bonofonte in Teraſciâ, Ordinis Ciſtercienſis Religioſo.

2. *Alardus de Gemlaco* eiuſdem Eccleſiæ monachus, præfuit Signiaco 18. annis.

3. *Balduinus* monachus Igniaci annis 2.

4. *Gerardus* 1. eiuſdem loci Prior electus poſtmodum Igniacenſis Eccleſiæ Abbas, quæ mater eſt Signiacenſis; ſed abiectâ poſt aliquot annos paſtoralis officij ſarcinâ, apud Signiacum redit, & aliquot ſuperuiuens annis, piè inter fratres conuerſatus eſt.

5 *Valterus* ex Abbate Bonifontis, fit Signiacenſis, anteà monachus Igniaci, frater domini de Ronnains, rexit 4. annis.

6. *Guido* ex Priore Signiaci, cum iſte 4. annis præfuiſſet, eo inſtante ab onere officij ſui abſolutus eſt.

7. *Stephanus* monachus Signiacenſis, poſt duos annos ceſſit libens.

8. *Iacobus* ex Supriore Claræual- A
lis factus eſt Abbas Signiaci: hic conuentum 12. monachorum miſit ad locum qui dicitur Eſtrinias, nunc Vallis S. Lamberti in Leodienſi prouinciâ, conſtituens eis Abbatem Guidonem, de quo modo dictum eſt: Præfuit autem Iacobus ferè per quinquennium, & præfecturam abiiciens, apud Claramuallem, vnde venerat remeauit.

9. *Gerardus Libeges* 2. rexit poſt Iacobum 7. annis & totidem menſibus, ac poſteà nuncium remiſit.

10. *Egidius* 1. ſedit quinque annis; B
at propter iniurias domini Caſtriportuenſis, qui etiam vitæ eius inſidiabatur, Igniacum, vnde aſſumptus fuerat regreſſus, ab onere officij ſui ſublatus eſt.

11. *Hugo* 1. Prior Longipontis ſucceſſit Egidio, poſt 5. annos regiminis ceſſit, non longè poſt factus eſt Abbas Frigidimontis, ac tandem Longipontis: cui ſubrogatus.

12. *Petrus* Suppriot Longipontis Abbas 2. annis, quo amoto.

13 *Egidius* 2. tûc Cellerarius Igniacenſis ſecundò factus Abbas Signia- C
cenſis, præfuit 9 annis. Ipſe oſſa Guillelmi quondam Abbatis S. Theodorici, Arnulphi, S Nicaſij, & Gerardi Abbatis Florinenſis, de tumulis in quibus vſque ad tempus illud iacuerant, leuauit, & eadem intra murum Oratorij iuxta introitum Eccleſiæ, à parte clauſtri, in quadam thecâ cùm honore debito collocauit: Huic autem tranſlationi vicini Abbates interfuêre.

14. *Renardus* Cellarius Signiacenſis, poſt 13. annos tandem fit Abbas Igniacenſis.

15. *Hugo* 2. Cellarius Signiacenſis, D
ſedit 3. annis & 3. menſibus.

16. *Herbertus* monachus de Valcellis 4. annis & 7. menſibus.

17. *Martinus* Cellarius Igniacenſis ſucceſſit, qui cùm 8. annis, & tribus menſibus præfuiſſet, Catalauni rediens à Capitulo generali obiit, corpus eius Signiacum relatum eſt, & in Capitulo à ſex Abbatibus honorificè ſepultum.

18. *Poncardus* 1. Cellarius Vallis-Regis cœnobium moderatus eſt 10. annis.

19. *Robertus de la Baſſée* 1. Cellarius Signiacenſis, eiuſdem cœnobij factus Abbas, 5. annos & 4. menſes illud rexit.

20. *Bertrannus de Giueron* Abbas per 18. annos.

21. *Arnulphus de Ventelayo*, functus eſt Abbatis officio annis 4. & 5. menſibus.

22. *Ioannes de Aniá* 1. ex magiſtro Conuerſorum Signiacenſium, 3. annis & 4. menſibus.

23. *Poncardus de Vuaſigniaco* 2. cùm per 6. annos & 9. menſes domum Signiacenſem laudabiliter gubernaſſet, in Chriſto quieuit.

24. *Poncardus* 3. regimen ſuſcepit, ac deinde in Abbatem Igniacenſem electus eſt.

25. *Ioannes de Vusigni* 2.

26. *Arnoldus de Vuaſignsaco.*

27. *Ioannes à Caſtroportuenſi* 3.

28. *Nicolaus de Fraslicourt* 1.

29. *Gerardus de Nouuion* 3.

30. *Ioannes de Morgni* 4.

31. *Ioannes de Cesá* 5.

32. *Guillelmus* Leodienſis.

32. *Ogerinus de Sezane*, fit deinde Igniacenſis Abbas: ſub eo, reformatio Signiacenſis cœnobij inducitur.

33. *Nicolaus de Suippe* 2.

34. *Gobertus de Chartange* ceſſit ſequenti.

35. *Triſtandus de Bizet* ex monacho Claræuallenſi, Signiacenſis vltimus Abbas Regularis, Epiſcopus Santonenſis.

36. *Carolus de Bourbon* Cardinalis, primus huius cœnobij Commendatarius ex ceſſione Triſtandi.

37. *Annibal de Ruſſelay* Italus, Carcaſſonenſis Epiſcopus, cœnobium obtinuit, & ceſſit ſequenti.

38 *Ludouicus de Ruſſelay* nepos Hannibalis 1602.

39. *Antonius de Bourbon* Comes de Moret, Henrici 4. Francorum Regis filius naturalis.

40. *Armandus-Ioannes du Pleſſis* Cardinalis Dux Richelius.

41. *Marcus de Baradat*, Richelio Card. mortuo ſuffectus.

42. *Henricus de Baradat* ſuperioris frater, ex eius reſignatione.

SILLEIVM, ſeu SILLIACVM, *Silly.*
vel S.Mariæ de Gofer. Ord. Præmonſtratenſis, diœceſis Sagienſis in ſylua Goferni, loco amoeniſſimo ſitum: auctores agnoſcit Drogonem & Matildem Imperatricem Henrici 1. Anglorum Regis filiam circa an. 1128. 1128.

vt

vt coniiciunt. Cuius cœnobij donationes confirmauerunt Henricus 2. Angliæ Rex, & Ricardus eius filius anno regni 1. In eius Eccleſia ſepultus eſt Geruaſius Sagienſis Epiſcopus Honorij 3. Papæ Pœnitentiarius, variarum Homiliarum, Epiſtolarum, ac commentarij in Prophetas minores ſcriptor. Eſt mater Inſulæ-Dei in diœceſi Rotomagenſi, cuius Abbas inter Pares Eccleſiaſticos principes in ſyluâ de Gofer tertium locum obtinet, apud altos dies Argentomenſes incendio deformatur an. 1346. Anglis tum in Normanniâ ſæuientibus instauratur 1388. tempore Petri Alencionis Comitis, qui libras CC. in templi extructionem erogauit, Georgius verò Sagienſis Epiſcopus libras 100. Halluemanter autem qui hoc cœnobium idem exiſtimant cùm S. Andreâ de Goferno, Ordin. Ciſt. fundato à Guillelmo Taluaſ. Huius autem loci hos tantùm Abbates colligere potuimus ex veteribus monimentis, quæ nobis communicauit Pater Policarpus Laiſné S. Ioannis Falceſienſis eiuſdem instituti Aſceta.

Alanus è cœnobio Præmonſtratenſi.

Radulfus tempore Ricardi Angliæ Regis, Normanniæ Ducis, in cuius cartâ nominatur.

Gaufridus, poſt quem ſecuti ſunt 15. Abbates quorum nomina exciderunt, his duobus ſubſequentibus exceptis.

Ricardus Fournier.

1317. *Ricardus Peluel*, horum alter an. 1317. piraneiam instituit.

CHAVPIN. D'or au lion d'azur.

Ioannes Chaupin 1388. Eccleſiam & domum inſtaurare cœpit ab Anglis euerſam, operâ Petri Comitis Alencionis, & Georgij Langlois Sagienſis Epiſcopi, multis aliis hanc munificentiam proſequentibus.

CORDIER D'azur a vne faſce d'or accõpagnée de 3 coquilles de meſme.

Ioannes le Cordier Oximenſis, regimen iniit 1400. præfuit annis 24. mortuus 1425. plurima bona, edificia & reparationes fecit: quieſcit in naui Eccleſiæ, in alâ quæ cimeterium ſpectat, vbi eius tumulus cùm Abbatis effigie viſitur.

Guilielmus le Cordier præfuit annis 19. interiit 1451. Abbas item S. Martini Sagienſis 1428.

1444. *Ioannes de Magny* an. 1444.

Mauritius de Magny præeſſe cœpit anno 1449. rexit annis 46. interiit 1499. iuxta obituarium, & ex cartario, anno 1500. 1500.

Ioannes le Fort per ceſſionem Mauritij 1495. ex Priore Curato parochiæ Sillerj, rexit cœnobium annis 23. deceſſit an. 1521.

Guillelmus Paris vltimus Regularis per reſignationem Ioannis le Fort, factus Abbas 1518. adminiſtrauit cœnobium ad 7. vſque Aprilis an. 1545. Electus fuit Vicarius totius Circariæ Normanniæ an. 1538. 1538.

Ludouicus de Bailleul primus Abbas Commendatarius, ad nominationem Franciſci 1. 1546. cœnobium moderatus eſt ad 15. Cal. Februarij 1583. quo die obiit: Abbas etiam Lonleij, & Decanus Lexouienſis: eius tempore cœnobium expilatur ab hæreticis; ædificauit domum Abbatialem Villæ-nouæ.

Nicolaus le Foreſtier Ordinis Prædicatorum, conuentus Ebroicenſis, Lector Sacræ Theologiæ, & Confeſſarius Ducis Alencionis: præfuit circiter annum 1. & obiit 1584. 1584.

LE VENEVR.

Carolus le Veneur Taneguidi 1. Comitis de Tillieres, Equitis Torquati, & Neuſtriæ Progubernatoris, ex Magdalenâ Pompadoriâ filius, cuius patruus Gabriel Epiſcopus Ebroicenſis.

Iacobus le Veneur Caroli nepos ex fratre Iacobo Comite de Tillieres & Carlotâ Chabot.

Ioannes le Veneur Iacobi frater reformationem cœnobij procurauit an. 1614. obiit Nanceij ex nimio feruore concionandi. 1614.

Iacobus le Veneur iterum regimen iniit, cuius tempore mitigata reformatio in cœnobium inducitur anno 1620. ſtrictior verò, id eſt antiqui rigoris S. Norberti anno 1630. 28. Ianuarij, quam ipſe ſtrenuè propugnauit. 1630.

Franciſcus le Veneur, Taneguidi 2. Comitis de Tillieres apud Regem Magnæ Britanniæ Ludouici 13. Regis Legati, ex Catharinâ de Baſſompierre filius, poſſeſſionem accepit 1637. 15. Iunij.

SILIACVM Ord. S. Auguſtini, diœceſis Genenenſis.

SILVABENEDICTA Ord. Ciſt. Monialium ſub Ciſtercio, diœceſis Podienſis, vbi B. Margarita Anglica miraculis claret. *Seauue-beniſte.*

SILVACANA Ordin. Ciſt. filia *Sauue-cane.*

Moriinundi, diœceſis Aquenſis in A Prouinciâ 1147. vnitur poſteà Capitulo Eccleſiæ Metropolitanæ S. Saluatoris.

Sanbalade. Silvalata Beatæ Mariæ, diœceſis Laſcarienſis, Ord. Ciſt. filia Gimontij ſub Morimundo, conditur à Gaſtone Vicecomite Bearnenſi, vti liquet ex tabulâ cartarij Siluælatæ l. 5. c. 22. Hiſt. Benearnenſis. Cvm *in præſenti vitâ, primi parentis culpâ, nos exules manentem ciuitatem non habeamus, nullaque res viſibiles cuiquam, ſed alternatim ſecundùm vſum vtentium mortalibus cedant, cúmque miſer paueam, quòd in vltimo die ſiniſtrorſum ſequeſtra-* B *tis domibus dicet; diſcedite à me quia non noui vos, & de eiſdem Pſalmographus, dormierunt ſomnum ſuum, & nihil inuenerunt, & Apoſtolus, potentes potenter tormenta ſuſcipient. Et vt mihi amicos faciam de mammonâ iniquitatis, vt cùm defecero accipiant me in æterna tabernacula, ibique cùm iuſtis audire merear: Venite benedicti Patris mei poſſidete regnum, & illud: Euge ſerue bone, quia ſupra multa te conſtituam. Ego Vuaſto Vicecomes Biharnenſium, & vxor mea Taleſa, & filius meus Centors, in ſyluâ quæ vocatur Faiet, in loco qui dicitur* Silvalata, C *quæ hereditario iure mihi ſuccedit, donamus Deo, & S. Mariæ, & domno Heliæ Abbati eiuſdem loci, & fratribus ibidem Deo ſeruientibus tam præſentibus quàm futuris, locum ad inhabitandum. Donamus quoque, & concedimus in eadem ſyluâ, in nemoroſo, vel in plano, quidquid eis neceſſarium fuerit in domibus ædificandis, in agriculturis, & in animalibus nutriendis cuiuſcunque generis ſint, ſine aliquâ conſuetudine cuiuſlibet requiſitionis. Concedimus etiam, vt ſi velint, vel poſſint, ſtagna, & molendina ibidem faciant, & de redditibus noſtris, qui paterno iure nobis ſuccedunt 100. ſolidos Pictauinos, & 30. Gurbiliones ſalis in villâ quæ dicitur* D *Salies ... reddendi ſunt. Huius donationis ſunt teſtes, Guido Laſcurrenſis Epiſcopus, Fortanerius d'Eſcot, Garcias de Moneng, & alij multi qui adfuerunt, & propriis manibus hæc ſigna fecimus: facta cartula huius donationis anno Dominicæ*
1127. *Incarnationis* MCXXVII. *8. Idus Aprilis.* Vetus ſcheda Siluælatæ de hac item fundatione ſic habet: Notum fieri poſteris noſtris volumus, quòd Gaſto Vicecomes de Bearno nobilis & ſtrenuus homo, cùm Hiſpaniam intrare vellet ad Saracenos ſubigendos, in Silualatâ quoddam monaſterium conſtruxit, & procurationibus fundauit. Monachis igitur in illo, ſub Regulâ S. Benedicti Patris, Ieſu Chriſto ſeruientibus, de redditibus ſalinæ paterno iure ſibi ſucceſſis, donauit vnoquoq; anno 100. ſolidos Morlanenſium monetæ, & ſalem videlicet 30. Gurbiliones, & de redditibus, ac cellariis noſtris 60. modios pomatæ.

La Seauuemajeur. Silvamaior Ord. S. Benedicti, diœceſis Burdegalenſis inter duo maria, B. Mariæ ſacra, conſtruitur à B. Gerardo S. Arnulfi Sueſſionum Epiſcopi diſcipulo, apud Liſiardum c. 18. vitæ eiuſdē Arnulfi: chronicon, ait, Malleacenſe an. 1077. Giraudus ædi- 1077.
ficare cœpit cœnobium S. Mariæ Siluæmaioris; & obiit 1095. 9. Idus Aprilis; huic ſucceſſêre Guillelmus, Alerannus, Gofredus 1. Gofredus 2. Geraldus an. 1273 nunc autem præeſt Ludouicus de la Riuiere Epiſcopus & Dux Lingonenſis.

Saluanés. Silvanesivm Ord. Ciſt. filia Manſiadæ; diœceſis Vaurenſis fundatur menſe Aprili 1136. vbi primus 1136.
Abbas Ademarus ſexto ab electione menſe defunctus: Deſiderius rexit octo annis: Geraldus moritur 5. Cal. Octob. 1161. qui domum de Anonencâ fundauit, & in eâ religionem ſanctimonialium propagauit, ex codice veteri.

Simorre. Simora Ordinis S. Benedicti, diœceſis Auſcienſis, vbi colitur ſepultura S. Ceratij.

Sinanque. Sinaqva Ordinis Ciſtercienſis, filia Manſiadæ, diœceſis Cabellicenſis, fundatur 9. Calend. Iulias an. 1148.

Sendras. Sindracensis Ord. S. Benedicti, diœceſis Nemauſenſis.

Sery. Siriacvm in Pratis, Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Ambianenſis, Deiparæ Virgini ſacrum, circiter annum Domini 1221. fundato- 1221.
rem agnoſcit Guillelmum de Cayeu dominum de Bouillencourt, cuius pariter dotator Gerardus de Abbatiſuillâ dominus de Boubers: hi verò extant Abbates in Hiſtoriâ Eccleſiaſticâ Abbauillenſi.

Oylardus ex monacho S. Ioannis Ambianenſis.

Iſoardus 1228. eiuſdem cœnobij Aſ- 1228.
ceta.

Firminus S. Ioannis item religioſus

eligitur 1249. ex cartulario Ambianenſi.

1460. *Firminus Merin* 1460.

Thomas Thalet 1490.

Ioannes 1520.

1530. *Antonius de Haluuin* 1530.

Damianus de Marcatel 1618.

Alfonſus de Haluuin Eleemoſynarius illuſtriſſimi Principis Gaſtonis à Franciâ Aurelianenſis Ducis.

Siz. Sixti Ordinis Auguſtiniani, diœceſis Geneuenſis.

Solognac. Sollemniacvm Ord. S. Benedicti, diœceſis Lemouicenſis ad fluuium Vigennam, celebre ac vetuſtum monaſterium conſtruitur à B. Eligio Nouiomenſi Pontifice, vt eſt in eius vitâ l. 1. c. 15. apud Sigebertum
637. 637. in vitâ S. Euſtaſij Abbatis Luxouij auctore Ionâ, & apud Aimoinum l. 4. c. 41. apud Surium. De eius fundatione ſic Audoënus Rotomagenſis Præſul in vitâ Eligij, quam conſcripſit: *Inter cætera expetiuit ab eo villam quandam in rure Lemouicino cognominatam Sollempniacum, quam eius petitionem libenter Rex annuit, & ſine morâ dato præcepto conceſſit: quo in loco primum ac potiſſimum virorum Dei conſtruxit monaſterium, vbi Abbate conſtituto, multos ex ſuis vernaculis mancipauit: plures quoque ex diuerſis prouinciis, vſque ad centenarium, quem quinquagenarius ſupergreditur numerus, monachos congregauit, redditus etiam terræ, qui affluenter ſufficere poſſent, delegauit. Ipſe verò ſe tantâ deuotione, tantóque amore eodem loco diffudit, vt quidquid habere potuiſſet, quidquid Regi auferre, quidquid dignè aliquid comparare, quidquid etiam gratuito ei à potentibus largitum eſſet, cuncta prædicto loco deſtinaret. Cogitabat enim & ipſe demum eidem ſe mancipare monaſterio, niſi eum alio in loco Dei obligaſſet diſpenſatio. Quo in loco ipſe quoque acceſſi, & tantam ſacræ Regulæ obſeruantiam vidi, vt penè ſingularis ſit vita eiſdem monachis, præ cæteris Galliæ monaſteriis: Eſt autem Congregatio etiamnunc magna, diuerſis gratiarum floribus ornata. Eſt autem idem cœnobium haud procul à Lemouicâ vrbe ſitum, ſex circiter millibus ad plagam diſtans meridianam. Ambitur verò in ſpeiro, muro non quidem lapideo, ſed foſſato ſæpè munito, decem ferè ſtadiorum ſpatium habente in circuitu, ex vno quidem latere munitur optimo flumine, ſuper quod mons excelſus ſyluâ opertus, ac prærupta valdè eminet rupes, omne autem ſpatium* A *monaſterij arbuſta diuerſi generis pomifera occupant.* Vaſtatum autem Saracenorum incurſionibus Sollemniacum, Ludouicus Pius à fundamentis illud reſtaurauit, vt habet Auctor anonymus eius vitæ. Autographi fundationis loco, non abs re fuerit priuilegium à Synodo Sueſſionenſi 3. eidem monaſterio conceſſum exſcribere, quod editum eſt Tomo 3. Conciliorum Gal- «
liæ. Cvm Eccleſiarum omnium &c. «
Igitur anno Incarnationis Domini «
noſtri Ieſu Chriſti 866. Indictione 14. « 866.
regni autem domni Caroli Regis 26. «
Dum apud vrbem Sueſſionicam, iu- «
B bente Nicolao vrbis Romæ Pontifi- «
ce, magna ſynodus ex diuerſis Gal- «
liæ, Neuſtriæ, atque Aquitaniæ Epiſ- «
copis confluentibus, xv. Cal. Sept. «
haberetur, ibique per conſilia Epiſ- «
coporum, qui ex diuerſis regnorum «
partibus aduenerant, ea quæ in Ec- «
cleſiaſticis ordinibus conſtare vide- «
bantur, ſubtiliter tractarentur, iuſſit «
magna ſynodus communi tractatu per- «
quirere, qualiter omnis ordo Eccle- «
ſiaſticus in diuinis cultibus ageretur, «
& quomodo actum miniſtraretur. Ta- «
libus ergo dum regia claritudo cùm «
ſummi ordinis ſacerdotibus inuigi- «
C lans deſeruiret, ſeſéque ad exaltatio- «
nem, ac reparationem in quibuſdam «
membris Eccleſiæ piis ſtudiis manci- «
patus accingeret, venit quidam Ab- «
ba venerabilis, Bernardus nomine, «
ex monaſterio Sollemniaco nuncupa- «
to, regiam clementiam, & ſynoda- «
lem adiens pietatem, pro priuilegiis «
ipſi monaſterio impetrandis, quibus «
ſub tuitione regiâ, atque Apoſtolicâ «
& ſynodali defenſione perpetuò mu- «
niretur. Talia ergo dum ſibi, ſuiſque «
fratribus concedenda humiliter po- «
ſtularet, innotuit regiæ dignitati, no- «
ſtræque ſynodo reſidenti, qualiter vir «
D venerabilis atque beatiſſimus Eligius, «
Viromandenſis Eccleſiæ Epiſcopus, «
amore ſupernæ hæreditatis accenſus, «
cœnobium ipſum in Limouicino ru- «
re, quod Sollemniacus vocatur, in «
honore Omnipotentis Dei, & vene- «
ratione beatorum Apoſtolorum Pe- «
tri, & Pauli, ac Martyrum Dionyſij «
& ſociorum eius Criſpini atque Criſ- «
piniani, necnon & Pancratij, ſeu & «
Confeſſorum Martini, Hilarij, Me- «
dardi, Remigij & Germani, ſuo o- «
pere ædificare ſategit, monachóſque «
ibidem conſtituit, qui & diuinam in- «

„eodem loco exercerent militiam, & pro Eccleſiæ totius ſtatu ſupernam implorare decertarent clementiam, & quomodo per teſtamentum firmiſſimum propriâ ſanctiſſimâque ſuâ manu, atque aliorum, qui in ſuo teſtamento releguntur, Epiſcoporum ſanctorum, corroborauit deuotiſſimè, atque promptiſſimè voluntate, idem monaſterium monachis in eodem degentibus, ac ſucceſſoribus eorum, in venturis generationibus iure tradidit Eccleſiaſtico, necnon & hæreditario. Eo videlicet tenure, quatinus ſub tuitione, atque quem trito ſermone mundeburdo vocant, Dagoberti Regis, qui tunc temporis apicem regni tenebat, & ſucceſſorum eius, ſine aliquâ contradictione, ſiue aliquorum hominum infeſtatione, in facultatibus eorum viuerent, & normam S. Benedicti inuiolabiliter tenerent, & quomodo Deo dilectus iſdem Rex Dagobertus, cognitis viri ſanctiſſimi eiuſdem Epiſcopi Eligij ſtudiis, præfatum monaſterium, cùm omnibus rebus iuſtè & legaliter ad ſe pertinentibus, tam ſui donatione, quàm etiam bonorum hominum collatione, per auctoritatem præcepti ſui proprio Abbati, atque monachis in eodem monaſterio degentibus, ſecundùm morem prædeceſſorum fidelium Regum libentiſſimè confirmauit. His igitur omnibus Abbatis venerabilis relatione Bernardi regiæ poteſtati, ac ſynodali Concilio cognitis, obtinuit ipſius Abbatis deuotiſſima & veneranda precatio, apud eius, Synodique ſublimem clementiam, vt noſtrâ præſenti atque inuiolabili innouatione, quoniam Normannorum crudelitate craſſante priora inſtrumenta incendio fuerant concremata, huius prædictæ firmitatis ſtabilitas muniretur. Reſidentibus ergo nobis apud vrbem ſuperiùs memoratam, atque de Reipublicæ vtilitate tractantibus, præmiſſi Abbatis Bernardi petitionem ſuper innouandum prædicto monaſterio priuilegium, humili & dignâ ſuggeſtione accepimus. Cuius piis petitionibus, ſimul cùm regiâ ſublimi clementiâ annuentes, hoc præſens priuilegium in honore Dei Omnipotentis, & veneratione eorumdem Sanctorum, adiecta regiæ præſidentiæ auctoritate decreuimus roborandum, & ſicut ſequentia manifeſtant, ſubſcriptione propriâ confirmãdum. Quatinus hinc inde & regali munificentia, & auctoritate Epiſcopali conuenienter munitum, præſentibus, futuriſque temporibus valeat inuiolabiliter permanere illæſum. Et interpoſita obteſtatione, per virtutem S. Crucis, & Sanctorum ipſo in monaſterio quieſcentium, vt eundem locum à tam ſanctiſſimo viro conſtructum, nec ſibi aliter niſi tutelà defenſionis ac tuitionis, Reges vſurpent, nec cuiquam Clericorum canonici habitus, aut laicorum quod abſit, eum attribuant: ſed ſub tutela ac defenſione, cùm proprio, vt dictum eſt, ex ipſo monaſterio, & regulari Abbate ſibi retineant monachóſque in eodem loco degentes, ſub alis ſuæ protectionis quietos eſſe permittant, & Deo ſecundùm auctoritatem & Regulam S. Benedicti militare, & pro ſtatu vniuerſalis Eccleſiæ enixiùs obſecrare concedant. Decedentibus quippe quibuſcúmque Abbatibus, ſucceſſorem ex eodem loco ſibi liceat eligere, & ſibi regulariter inſtituere. Si quis verò, quod abſit, huius priuilegij deſtructor, aut in eius deſtructione fraudulentus violator impoſterum emerſerit, ſalutem propriam negligens, aliorúmque ſalutem perſequens, regiæ Maieſtatis reus exiſtat, atque huius Concilij, quorum ſubſcriptione roboratum videtur, vinculo anathematis, niſi hæc correxerit, ſuſtineat. Vulfadus, etſi indignus, gratiâ tamen Dei ſanctæ Metropolis Biturigenſis Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi: Frotarius Burdigalenſis Eccleſiæ Epiſcopus, Remigius Lugdunenſis Archiepiſcopus, Hincmarus S. Metropolis Eccleſiæ Remorum Epiſcopus, Rothadus humilis Sueſsionenſis Eccleſiæ Epiſcopus, Vuanilo S. Matris Eccleſiæ Rotomagenſis Archiepiſcopus, Herardus Turonicæ Metropolis Archiepiſcopus, Egil Senonenſis Eccleſiæ Archiepiſc. Agius Aurelianorũ Epiſc. Æneas Pariſienſis Epiſc. Giſlebertus humilis Carnutenſis Epiſc. Hildebrandus Sagenſis Eccleſiæ Epiſcopus, Erkambertus gratiâ Dei Baiocenſis Eccleſiæ Epiſcopus, Fulchricus indignus Epiſcopus Auguſtæ Tricorum, Odo Beluacenſis Eccleſiæ Epiſcopus, Huntfredus humilis Morinenſis Eccleſiæ Epiſcopus, Hilduinus Ebrocenſis Epiſcopus, Sigo indignus Epiſcopus, Rainelmus

» Vermandenſis Eccleſiæ Epiſcopus, A
» Aldo Limouicæ ſedis indignus Epiſ-
» copus, Hildegarius Meldenſis Eccle-
» ſiæ Epiſcopus, Iſaac S. Lingonenſis
» Eccleſiæ Epiſcopus, Erchenraus Ca-
» talaunenſis Eccleſiæ Epiſcopus, Ber-
» naldus Matiſcenſis ſanctæ Sedis Epiſ-
» copus, Liudo Heduenſis Epiſcopus,
» Hincmarus Laudunenſis Eccleſiæ E-
» piſcopus, Rotbertus Cenomanicæ
» vrbis Epiſcopus, Helias Æquoaliſi-
» norum Epiſcopus conſenſi, Harduui-
» nus Valauenſis vrbis Eccleſiæ Epiſ-
» copus, Actardus Nannetenſis Epiſ-
» copus, Girbaldus Cauilonenſis Epiſ- B
» copus, Ioannes Camaracenſis Epiſ-
» copus, Siginaudus Conſtantienſis E-
» piſcopus huic decreti priuilegio ſub-
» ſcripſerunt. Eidem monaſterio Abbates hoc ordine præfuêre, quos ex commentariis Ioannis Cordeſij annotauimus.

S. Rimaſilus.
Dagobertus.
Childemnus.
Papolenus.
Childemarus.
Gundobertus.
Silmo.
Frotarius.
Agiulfus.
Ebulo Epiſcopus.
Geraldus 1.
Aymericus.
Ductramnus.
Alexander.
Silutus.
Bernardus.
Stephanus 1.
Geraldus 2.
Daniel.
Sichardus.
Ricambaldus.
Bernulphus.
Boſo.
Theodericus.
Stephanus 2.
Geraldus 3.
Ramnulfus.
Bernardus Epiſcopus Caturcenſis.
Stephanus 3.
Amlardus.
Geraldus.
Vmbertus.
Adelfredus.
Vuido.
Rotbertus.
Elduinus.
Mauritius.

A *Geraldus* 5. confirmatur benedicendus ab Aymerico Epiſcopo Lemouicenſi in Octauis Paſchæ an. 1272. iſte 1272.
obiit 1275. in craſtino B. Agathæ in Bituricâ, redeundo de Curiâ Regis Franciæ, vbi litigabat cùm Rege Angliæ, & cùm Vicecomitiſſâ Lemouicenſi, fuitque ſepultus ſequenti die Mercurij Lemouici quæ dies erat ſeptima mortis eius.

Ademarus.
Archambaldus 1.
Gaubertus.
Hugo.
Petrus.
B *Archambaldus.* 2.
Guillelmus Barton de Montbas Epiſcopus Lactorenſis.
Ioannes Iaubert de Barraut Archiepiſcopus Arelatenſis.
Georgius d'Aubuſſon de la Fueillade Archiepiſcopus Ebredunenſis.
Artus de Lionne Epiſcopus Vapin- 1655.
cenſis 1655.

Sordva Beati Ioannis, Ordinis *Sorde.*
S. Benedicti, monaſterium in Aquenſi agro ſitum, antiquum eſſe teſtantur donationes eidem conceſſæ à Vuilelmo Sancio Vaſconiæ Duce, qui flo-
C rebat circa annum Chriſti DCCCCLX. 960.
Abbates illius quorum memoria extat in documentis ſunt hi, quos communicauit v. c. Arnaldus Oihenartus.

Guilielmus.
Geraldus.
Anerius circa an. 1100. 1100.
Vuilielmus Martelli an. 1135.
Arnaldus de Bomon.
Bertrandus de Samadet.
Vuilielmus Bernardi de Camet anno 1167.
1167. 1170.
B. 1186.
B. de Lenharre.
Arnaldus Vuillelmus de Biran 1200. 1200.
Raimundus de Agremont 1213.
D *R. A.* 1240.
Arnaldus de Bortes 1246. 1250. 1246.
Arnaldus Raimundus 1270.
Petrus 2. 1306. 1320. & 1328.
Guillelmus Raimundus 1347. 1347.
Guilelmus Delſeret 1398.
Bernardus d'Anglade 1404. 1417.
Bernardus de Sandos 1430. turba- 1430.
tus fuit à Petro de Feugars.
Guilelmus de Lauſan 1447. 1458.
Brunetus de Gramont 1473. 1473.
Arnaldus Guilelmus de Acromonte Abbas Commendatarius tempore Innocentij Papæ 8.

Hiſpanus de la Vie 1540. 20. Maij. A

1521. *Franciſcus de la Vie* electus 1521.

Carolus de Gramont frater Gabrielis Cardinalis, Archiepiſcopus Burdegalenſis, Abbas vſque ad 1547.

Ioannes de Gomar 1556. 1561.

1595. *Ioannes de Villanoua* 1593. 1595.

Raimundus de Suhigaray obiit anno 1635.

Philibertus de Gramont filius Anthonij dynaſtæ de Gramont, Comitis de Louuigner & de Guiche, Bayonæ Præfecti, ex Claudiâ Monmorantiâ de Bouteuille.

Sordillac. SORDILLACVM Ordin. S. Benedicti, diœceſis Cadurcenſis. B

Soreſe. SORICINIVM Ordinis Bened. à Soricinio riuulo nuncupatum, iuxta quem fundatur à Pipino Aquitaniæ Rege, in diœceſi Vaurenſi.

Sorp. SORPIVM ſanctæ Catharinæ dicatũ, Monaſterium Sanctimonialium fundauit Fulco Regienſis Antiſtes in ſuâ diœceſi diplomate cartophilacij Epiſcopatus, quod in Hiſtoriâ Præſulum Reienſium editum eſt huiuſ-
„ modi verbis: IN NOMINE Domini
„ anno Incarnationis 1255. 12. Calend.
„ Nouemb. Ad honorem Dei & glo-
„ rioſæ Virginis Mariæ matris eius, & C
„ S. Matris Romanæ Eccleſiæ, & B.
„ Virginis & martyris Catharinæ, &
„ B. Maximi glorioſiſſimi Confeſſoris,
„ Dominus Fulco Dei gratiâ Regenſis
„ Epiſcopus, attendens honorem Re-
„ genſis Eccleſiæ pariter & profectum,
„ & ſalutem animæ ſuæ, & multorum
„ etiam aliorum: præſertim cùm in Re-
„ genſi diœceſi nulla ſit Abbatia monia-
„ lium, vel monachorum, vel etiam aliud
„ religioſarum Collegium perſonarum,
„ exceptis Frat. Minoribus, & quibuſdã
„ aliis fratribus de Pœnitentiâ, cùm vo-
„ luntate Regenſis Capituli, & conſenſu
„ videlicet Elziarij Præpoſiti, R. Ar- D
„ chidiaconi, Guillelmi Bonifilij Sa-
„ criſtæ, Gauterij Cantoris, Gregorij
„ Blanchi, Guillelmi Sparroni, Guil-
„ lelmi Caille, Guillelmi de S. Mauri-
„ cio, Petri Giraudi, Petri Barreme,
„ Iacobi Amedei, magiſtri Raimundi,
„ & Maioli Regenſium Canonicorum,
„ ordinauit, & voluit inter fluuium Ver-
„ donis, & fluuium de Sorps monaſte-
„ rium Monialium conſtruere, & fun-
„ dare, in quo inſtituentur centum nu-
„ mero moniales, decem famulabus in
„ illo numero computatis, quæ ſibi de-
„ beant deſeruire, ex quibus in morte,

A vel in vitâ monaſterium aliqua non „
exibit, & ibi ordinabitur Abbatiſſa, „
ſub cuius ſtabunt regimine moniales, „
& viuent ſecundùm Regulam B. Au- „
guſtini, & in habitu albo, velatas ha „
bentes facies, tali modo quòd nullus „
Clericus, vel laicus poſſit earum fa- „
cies intueri: item ordinauit & voluit, „
quòd ipſe Regenſis Epiſcopus, vel „
ſucceſſores ſui nunquam intrent mo- „
naſterium ſupradictum niſi in veſte „
ſacerdotali, vel ſaltem cùm Mitrâ & „
Croquâ, & Cappâ, & ſuperpelliceo, „
& ſacris aliis ornamentis. Item ordi- „
B nauit, & voluit quòd quando Capel- „
lanus cùm Clericis, dictum monaſte- „
rium introibit pro Corpore Chriſti „
miniſtrando alicui moniali, vel pro „
pœnitentiâ iniungendâ, vel pro ali- „
quâ iuſtâ causâ licitâ & honeſtâ eun- „
do, & redeundo ſacerdos, ſacerdotalibus indumentis, & Clerici ſuper- „
pelliceis induantur, & dum Sacerdos „
ſpiritualia miniſtrabit, ſemper aſſiſtant „
quatuor moniales, vel plures in loco „
vnde poſſint conſpicere Sacerdotem, „
& etiam monialem. Item ordinauit „
& voluit quòd ſicut aqua dictum mo- „
naſterium circumuallat, ipſum alto „
C muro lapideo ambiatur, & intra mo- „
naſterium Eccleſia B. Catharinæ Vir- „
ginis conſtruatur. Officiales verò ipſius „
monaſterij inſtituentur ſecundùm in- „
ſtitutionem monaſteriorum illius Or „
dinis. Item ordinauit & voluit quòd „
nullus Clericus, vel laicus ingredia- „
tur monaſterium antedictum, niſi cor- „
pus ibidem ſepeliretur, vel niſi mo- „
niales conſecrarentur, vel niſi per ne „
ceſſariis, & honeſtis operibus in eo- „
dem monaſterio faciendis, vel niſi „
ſubeſſet cauſa aliqua iuſta, exceptis „
domino Comite Prouinciæ, Archi- „
epiſcopis, Epiſcopis, & Abbatibus „
D qui poſſint intrare cùm quibus volue- „
rint in monaſterium ſæpedictum, do- „
minæ verò, & aliæ mulieres ex per- „
miſſione Abbatiſſæ valeant introire. „
Item ordinauit & voluit quod quiſ- „
que Clericus, vel laicus ſiue attineant „
moniali, ſiue non, nunquam loqua- „
tur cùm aliquâ moniali ad feneſtram „
vel alibi, niſi duarum, vel pluriu „
monialium teſtimonio med[illegible] Item „
ordinauit & voluit qu[illegible]d [illegible] inſulâ „
quæ eſt infra Peſquerium, in[illegible]ituan „
tur ſeptem Sacerdotes C[illegible] re- „
gulares, quorum vnu[illegible] ſit P[illegible]æp[illegible]tus, „
& viuant ſecundùm Regulam B. Au- „

guſtini ſuperiùs nominatam. Item ordinauit & voluit vt aliqua mulier porcam habitationis in quâ manebunt dicti Canonici non introeat regularē, niſi eſſet Reginâ, vel Comitiſſa, vel magna domina, quæ poſſit de die ingredi, & exire ſecundùm quod honeſtati Præpoſiti videbitur expedire. Item ordinauit & voluit quòd infra habitationem prædictorum Canonicorum, Eccleſia conſtruatur ad honorem B. Maximi, quondam Regenſis Epiſcopi glorioſiſſimi Confeſſoris. Item ordinauit & voluit quòd ille qui Sacriſta fuerit de prædictis Canonicis cùm facultatem & opportunitatem habuerit celebrandi, perpetuò celebret miſſam pro animâ felicis recordationis domini Raymondi Berengarij quondam illuſtris Comitis Prouinciæ, qui multa bona, & plurima beneficia Regenſi Eccleſiæ dicitur contuliſſe. Item ordinauit, & voluit quòd dictum monaſterium, Præpoſitus, & Canonici ſupradicti ſint ſub iuriſdictione & dominio Regenſis Epiſcopi, & quòd ipſe Regenſis Epiſcopus in ſignum dominij, generaliter in eodem monaſterio poſſit procurationes recipere bis in anno, cùm ſociis, & equitaturis, ſecundùm quod in aliis Eccleſiis ſuæ diœceſis fuerit conſuetum. Item retinuit in dicto monaſterio omnimodam iuriſdictionem, viſitationem, & correctionem, ſicut habet in cunctis Eccleſiis ſuæ diœceſis: & demum omnia quæ poſſunt ad honorem Regenſis Eccleſiæ pertinere. Item ordinauit & voluit, quòd Moniales & Canonici recipiantur in dicto monaſterio cùm voluntate, & aſſenſu Epiſcopi ſupradicti. Item ordinauit & voluit quòd prope monaſterium ſupradictum, hoſpitale pauperum conſtruatur, vbi ad honorem Dei, pauperes eius recipiantur, & etiam ſarientur; vbi ſint conuerſi, & conuerſæ qui deſeruiant pauperibus ſupradictis, prædictum verò hoſpitale ſit ſub regimine Præpoſiti, & monaſterij ſæpedicti. Conſequenter verò dictus dominus Regenſis Epiſcopus prædictis monaſterio, Præpoſito, & Canonicis donauit, & perpetuò conceſſit quidquid iuris habet infra illud territorium, cùm omnibus pertinentiis ſuis, ſecundùm quod prætenditur à ponte fracto ſubtus Boudonium, & vadit per riuum

A vſque in Verdonum; & à ponte fracto antedicto, ſicut aſcendit mons vſque cultos podios recto filo; & ab illo loco, vt prætenditur, rectè vſque ad partidam de Beldiſnar, & ab illâ partidâ, vſque in fluuium Verdonis ante dictum, ſicut aqua pendet, verſùs monaſterium ſupradictum; donauit inquam prædictum territorium quod eſt inter prædictos fines, & quidquid iuris habet, vel habere debet, ſiue conſiſtat in dominio, vel quaſi dominio, vel iure, vel proprietate, vel poſſeſſione, vel quaſi, ſiue conſiſtant in molendinis, vel paratoriis, B vel defenſis, vel paſqueriis; dotando monaſterium ſupradictum, retento tamen Regenſi Epiſcopo, quòd bladum de domibus ſuis de Boudonio, de Montaniaco, & de S. Cruce, poſſit in dictis molendinis de Sorps ſine mouturâ molere, & telas prædictarum domorum parare in dictis paratoriis, ſine vſarico & paraduris. Item cùm dictus dominus acceptauerit dominiū caſtri S. Crucis, & duas partes proprietaris in medietate dicti caſtri, & in aliâ medietate quartam partē proprietatis, retinuit ſibi & ſucceſſoribus ſuis C maius dominium in dicto caſtro: apud caſtrū S. Crucis banna, iuſticias & quęſtas in hominibus cùm eas fecerit, in aliâ terrâ Regenſis Eccleſiæ, cætera omnia quæ habet in dicto caſtro, & eius territorio, donauit monaſterio ſupradicto. Item donauit ei poſſeſſiones quas emit in territorio de Montepeſato, à militibus de Artiguoſco. Omnia autem ſupradicta idem dominus Epiſcopus emit de ſuis propriis denariis, quos habuit ex donatione domini quondam Raymondi Berengarij Comitis Prouinciæ, & ex donatione Regum, Reginarum, Comitum, & Magnatum intuitu perſonæ D ſuæ. Item ordinauit & voluit quòd dictum monaſterium de laboribus quos propriis manibus, & ſumptibus excoluerit in territoriis de Boudonio, de Montepeſato, decimas dare non teneatur, nec decimam de ſuorum animalium parturientiis. Item dedit dicto monaſterio, dotando illud, Eccleſiam S. Georgij, cùm Eccleſiâ de Fonte Mellanco, & Eccleſias de Montepeſato, de Artignoſco, de Moyſſaco, & cenſus bladi quos faciunt Eccleſia de Artignoſco & Eccleſia de Moyſſaco; retentis tamen dicto do-

mino Epiſcopo & ſuis ſucceſſoribus, viſitationibus, procurationibus, & cenſibus denariorum, & correctionibus, & quæſtis, cùm eas fecerit per alias Eccleſias ſui Epiſcopatus, & cenſibus bladi quos percipere conſueuit in Eccleſiis S. Georgij, & de Montepeſato. Item ordinauit & voluit quòd poſt præſentes Priores, dominus Regenſis Epiſcopus inſtituat in Eccleſiis memoratis, ad præſentationem Præpoſiti, perpetuos Vicarios, vel Capellanos. Item dedit dicto monaſterio, dotando illud decem nouenas bladi, quas habet in Eccleſiâ Vallis Moynæ, & octo nouenas quas habet in Eccleſiâ de Montemeiano. Itē ſtatuit, quòd quicunq; fuerit dominus ſiue domina in caſtro de Montepeſato, de S. Cruce, & de Boudonio poſſit dare, & vendere quidquid voluerit ipſi monaſterio, inconſulto & irrequiſito D. Epiſcopo antedicto. Itē ordinauit & voluit, quòd quādocúnq; Canonicum, vel monialem mori contigerit de numero ſupradicto, infra duos menſes numerus compleatur. Item dedit dictis monaſterio, Præpoſito, & Canonicis hoſpitale pauperum dictum vetus de Regio, quod eſt ante portam ciuitatis eiuſdem loci, cùm omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, retinēdo in dicto hoſpitali ſibi & ſucceſſoribus ſuis conſuetum cenſum, ſcilicet vnam libram ceræ annuatim, & quæſtam cùm eam fecerit per extera hoſpitalia Regenſis diœceſis, & quòd imponat ſignum commendatori dicti hoſpitalis, & fratribus eiuſdem ad præſentationem Præpoſiti memorati. Acta ſunt hæc Regij in Eccleſiâ B. Maximi. In cuius rei teſtimonium prædicti D. Epiſcopus, & Capitulum Regenſis Eccleſiæ iuſſerunt præſentem cartam ſigillorum ſuorum munimine roborari, & ego R. Tapolli ſcriptor dicti domini Epiſcopi, hanc cartam de prædictorum D. Epiſcopi, & Capituli Regenſis conſenſu ſcripſi, & ſigillis eorumdem ſigillaui.

L'Eſpau.

SPALLVM, aliàs Pietas Dei Ord. Ciſt. diœceſis Cenomanenſis, filia Ciſtercij, nomen habet à proximâ ſyluâ Spallenſi: conditur à Berengariâ Reginâ, vt fidem facit inſcriptio æri inciſa ad latus maioris altaris Eccleſiæ eiuſdem Monaſterij, quæ ita prolo-
1229. quitur: *Anno* MCCXXIX. *Gregorio IX. ſedem Apoſtolicam adminiſtrante, Frederico 2. in Germanos, D. Ludouico in Gallos, Henrico 3. in Anglos imperium habentibus, Berengaria Sanctij Nauarræ & Aragoniæ Regis, & Barchinonenſis Comitis filia, quæ quondam Ricardo huius nominis primo (cui cordi Leonis nomen fuit) Anglorum Regi connubio iuncta fuerat, nullis ex eo relictis liberis, hoc Spallenſe cœnobium (quod aliàs Pietas dicitur) extructius, auguſtiúſque quàm nunc videtur, extruxit, à domino Genfrido de Laual Cenomanenſi Epiſcopo Deiparæ Virginis, & S. Ioannis Baptiſtæ nomine Deo ſacratum. Quod tandem centum & triginta poſt annis à Cenomanis ciuibus, ne ex eo ab Anglis vrbem Cenomanenſem concuſſionibus vrgentibus propugnaculum fieret, exuſtum, magnáque ex parte diſiectum eſt, videlicet anno 1036. Berengaria iuſtis more regio ſolutis, eius corpus hac in æde tumulatum eſt.*

SPARNACVM ad Matronam fluuium in Campaniâ, Ord. S. Auguſtini, diœceſis Remenſis, ſub inuocatione B. Martini fundatum legitur, *Eſpernay.*
& dotatum à Comitibus Campaniæ, qui Collegiatam baſilicam & ſecularem primò condidêre, ſub regimine Abbatis, vel Decani, & Canonicorum cœtu, quorum præbendæ in omnimodâ collatione Comitum extitêre ad annum vſque 1022. ſub id tempus 1022.
Eccleſia & cœnobium flammis concrematur, ac bellorum turbine diruitur; Sparnacus verò, villa erat tum dominij Remenſis Eccleſiæ, per S. Remigium pretio acquiſita, & circa tempora Ebali Pontificis deperdita, & de ipsâ Eccleſiâ ablata. Poſteà cœpit Monaſterium reſtaurari beneficiis Odonis Comitis, & Ermengardis coniugis, quemadmodum patet ex authentico exemplari anni 1032. eam dotationem ratam habuêre Guido Remenſis, & Manaſſes Remorum Archiepiſcopi, ex ipſorum documentis in archiuio aſſeruatis. Theobaldus Magnus Comes Campaniæ, cùm deinde patronatum Abbatiæ ſæcularis Vualerano, Andreæ Dapiferi ſui filio contuliſſet, is vitæ arctioris ſtudio, quam ſub B. Bernardo apud Claramuallem profiteri meditabatur, in eius piiſſimi Abbatis manu præfecturā eiurauit, quæ paulò mox in Canonicorum Regularium Ordinem commutata, annuente Comite, omnia eius iura confirmante, & eligendi

Abbatis

Abbatis ab Archiepiſcopo Remenſi A
benedicendi facultate indulrâ : inter
eius priuilegia illud erat, quòd de
omnibus incolarum cauſis , abſque
Archidiaconi Remenſis iuridico exa-
mine iudicium pronunciaret, eâ de re
controuerſia ſedente Alberico Pon-
tifice,cuius pleiáq; in armario Sparna-
cenſi aſſeruantur diplomata. Abba-
tes eius loci fuêre hi, quos ex tabu-
lario excerpſit, & nobis exhibuit
dom. Pinguenet Canonicus Eccleſiæ
Remenſis.

1. *Theobaldus* primus Abbas ſæcu-
laris ſiue Decanus an. 1032.

2. *Herimardus* præfuiſſe inuenitur B
1035. an. 1053. qui confirmationem nouæ
domus reparatæ , & fundationum
ipſius Guidone Remenſi Archipræ-
ſule accepit.

3. *Fuarinus* eamdem Eccleſiam re-
gebat 1074.

1114. 4. *Valeranus* 1114. inſpiratione di-
uinâ tactus, & conſilio S. Bernardi
Abbatis roboratus, dignitati in ma-
nibus patroni Comitis Theobaldi
Magni ceſſit, ab eo humiliter petens,
vt monaſterio electionem fieri per-
mitteret, & in eo Canonicorum Or- C
do S. Auguſtini inſtitueretur, quod
facilè obtinuit. Ipſe verò Valeranus
Ordinem Ciſtercienſem ſub ipſo Ab-
bate B. Bernardo apud Claramual-
1127. lem ingreſſus eſt anno 1127. Eodem
anno de aſſenſu & liberalitate Theo-
baldi magni Comitis Campaniæ com-
mutata eſt Eccleſia Sparnacenſis in
Regularem Ordinis S. Auguſtini, &
primus in Abbatem dictæ Eccleſiæ
electus fuit Fulco Religioſus S. Leo-
nis Tullenſis in Lotharingiâ, in Octa-
uis Pentecoſtes benedictus, & Rai-
naldo Archiepiſcopo Remenſi præ-
ſentatus, receptus, & ante altare Vir- D
ginis benedictus, & inueſtitus præ-
ſente D. Bernardo Clareuallenſi, &
Ioſleno Sueſſionenſi Epiſcopo anno
1128. ad quem Fulconem Bernardi
extat epiſtola 98.

1135. 5. *Odo* 1135. vno tantùm anno præ-
fuit.

6. *Theodoricus* 1. rexiſſe inuenitur
ab anno 1136. ad 1155.

7. *Petrus* 1 1166.

1178. 8. *Ivo* 1178.

9. *Guido* 1. 1186.

10. *Hugo* 1. 1200.

11 *Robertus* 1211.

1214. 12. *Theodoricus* 2. anno 1214.

13. *Ioannes* 1. 1228.

14. *Nicolaus* 1239.

15. *Guido* 2. 1248.

16. *Ioannes* 2. 1259. 1259.

17. *Hugo de Forfery* 2. 1270.

18 *Ioannes de Altouillars* 3. electus
fuit anno 1302. in feſto decollationis
S. Ioannis Baptiſtæ.

19. *Ioannes de Receyo* 4. an. 1316. 1316.

20. *Ioannes de Fimess* 5. præfuit
annis ferè 18. qui obiit anno 1346. 21.
Octobris.

21. *Richardus de Cuis* 1346.

22. *Ægidius de Baconne* vel *Baronne* 1369.
1. 1369.

23. *Iacobus de Condeto* 1385.

24. *Ioannes Champion* 6. deuixit an.
1412.

25. *Ioannes Gobin* dictus *de Vendreſ-
sá* 7. 1419. multa bona contulit. 1419.

26. *Ægidius Domengin* 2. an. 1441.

27. *Ioannes Richart* 8. an. 1469.

28. *Georgius Marlot* Doctor Theo-
logus 1473.

29. *Petrus Gaultier* 2. 1491. 1491.

30. *Deſiderius Piſſle* pacificus poſ-
ſeſſor obiit 1506.

31. *Ioannes D'haulatte* 9. vltimus Re-
ligioſorum in Abbatem electus eſt,
qui Dionyſio Briçonnet Maclouienſi
Epiſcopo ; primo Commendatario
aduerſanti, poſt 6. annos coactus ceſ-
ſit 1512. extinctus an. 1528. 15. Iunij.

32. *Dionyſius Briçonnet* Epiſcopus
Maclouienſis in Britanniâ Abbas an.
1512. chori Eccleſiæ fabricam confe- 1512.
cit.

33. *Franciſcus de Champgirault* De-
canus Maclouienſis.

34. *Philippus de Lenoncourt* Epiſco-
pus Catalaunenſis Cardinalis, do-
mum Abbatialem conſtruxit.

35. *Iacobus Luillier* dictus *de Boulen-
court* Protonotarius Apoſtolicus, Prior
S. Mauricij iuxta Remos, qui ædem
Abbatialem inchoatam abſoluit.

36. *Aimarus Hennequin* Epiſcopus
Redonenſis, Canonicus Pariſienſis,
Abbas 1568. ex præcedentis reſigna- 1568.
tione: ornamentis ſacrarium baſilicæ
inſtruxit : poſt quem dominus de Vi-
gnolles Vaſco, & Præfectus Regius
Sparnacenſis ab anno 1591. ad 1594.
prouentibus Abbatiæ potitus eſt.

37. *Ioannes le Roy* 10. dominus d'A-
meſſaintes Conſiliarius Curiæ, & Ar-
chidiaconus Pariſienſis an. 1597. & 1606.
1606.

38. *Carolus de Gonzague* filius natu

minor Ducis Niuernenſis, Campaniæ Gubernatoris ab an. 1613 ad 1629. ædificia monaſterij quæ bellorum iniuriâ corruerant, reparauit.

39. *Franciſcus du Drac* ex Baroni-
1628. bus d'Aneuoux ab an. 1628. vſque ad 1639.

40. *Claudius Violart* minor Archidiaconus Remenſis ex permutatione cùm Franciſco 1639.

41. *Antonius Loiſel* Siluanectenſis, ex ceſſione Præbendæ in Capellâ ſa-
1655. crâ palatij Regij Pariſienſis cùm Claudio 1645 præeſt 1655.

S. SPIRITVS diœceſis Biterrenſis.

Staulo. STABVLETVM Ordinis S. Benedicti, ſub titulo B. Petri & S. Remacli in ſaltu Arduennenſi fundatur, cuius priuilegia confirmat S. Leo 9. Papa, eius monaſterij Aduocatus Fredericus Lotharingiæ inferioris Dux; cuius quædam diplomata exſcripſit in libro ſuo Notitiæ Eccleſiarum Belgij eruditus Aubertus Miræus.

STAGNVM diœceſis Tullenſis, fœminarum ſub Ciſtercio.

Le Tamis. STAMEDIVM Ordin. Ciſt filia Bonæuallis, diœceſis Tarantaſienſis in Sabaudiâ, habuit primum Abbatem S. Petrum, eiuſdem Metropolis Archiepiſcopum.

L'Eſtoille. STELLA Ordinis Ciſtercienſis, filia Pontigniaci, diœceſis Pictauienſis, conditur ab Iſemberto dicto Senebaut, ex domo Leſigniacâ orto, quam fundationem confirmarunt Ranulfus, Guilelmus, & Fulco eius filij: huc autem adſcribere iuuat dotationis tabulas in manu Iſembaldi Abbatis factæ, ex autographo tali tenore: EGO Guido de Cenuis memor conditionis humanæ, & finis vitæ noſtræ, ad quam quotidie propetamus, ſimilitérque conſiderans, quòd ſicut nihil huc attuli, nihil hinc reportaturus ſum, amore ſiquidem Dei & timore commotus, Domino Deo & S. Mariæ & SS. Virginibus, & Abbati Iſembaudo, & fratribus eius in perpetuum dedi locum & terram apud Fontem Calcis, ad Abbatiam faciendam, & conſtruendam, & ad Dei ſeruitium faciendum: dedi etiam totam terram quam habebam circa Abbatiam, quæ terra hoc modo metatur, detro quodam magno lacu qui vulgò dicitur de Marchais vſque ad ſpinas eorum culturas, & de ſuptus vſque ad initium cuiuſdam paruæ foſſæ, & de hac foſsâ vſque ad riuum, & ſicut riuus fluit vſque ad foſſatum molendino eorum, & ex alterâ parte de ſuptus vſque ad eundem foſſatum, & deſuper vſque ad terram Petri Buche, terrámq e des Arſet, omnia infra has metas poſita, ſiue ſit nemus, ſiue pratum, ſiue terra mei iuris, ſine aliquâ retentione iuſtitiæ dedi fratribus Deo ibi ſeruientibus, & Abbatiæ quantum primò nomen Stellæ accipit: dedi adhuc eis totum boſcum Tyraudi, vt accipiant, & vtantur illo in perpetuum, in viridi, & in ſicco, & in paſcuis, & omnino in omnibus neceſſitatibus ſui Abbatis Stellenſis cùm omnibus pertinentus, in aliis omnibus boſcis, boſcum mortuũ & paſcua omnibus beſtiis ſuis groſſis, & minutis, & cuiuſcunque fuerint generis, & paſcuarium porcis ſuis per totam communitatem terrarum, & boſcorum, quæ ſunt communia inter me & Petrum Eliæ liberè accipiant, & vtantur monachi & fratres ſui omni tempore, & ſi neceſſe fuerit de viridi boſco accipiant, carrucis & aratris ſuis: hoc donum fecit & conceſſit mecum vxor mea Roſta, Dominus Rotgo, & Dominus Simon Domini Angliæ, hanc eleemoſynam conceſſerunt & laudauerunt, huius rei teſtes fuerunt Gauterius, & Aſinus, Petrus Bericaudus, & Ioſcerannus fratres eorum, Elias Archiniacenſis, Ioannes Caluimontis, & Fulgerius Neptarius & multi alij: factum fuit hoc anno ab Incarnatione Domini
1124. Ludouico Rege Francorum, 1124.
Domino Pictauiæ Giſleberto Porreiâ præſidente in Eccleſiâ Pictauienſi. Qui autem hanc eleemoſynam frangere aut violare voluerit, iram ſummi Dei incurrat, & centum libras auri reddat, viginti Eccleſiæ Romanæ, viginti Eccleſiæ Pictauienſi, viginti Regi Franciæ, quadraginta Eccleſiæ Stellenſi. Series Abbatum è tabulariis cœnobij, & ſchedis Abbatis Villalupenſis ſequens deprompta eſt.

1. *Iſembaudus* primus Abbas circa 1130.
an. 1130.

2. *Bernardus* 1147.

3. *Iſaac* 1147. fuit Abbas per 25. annos & 1152 Gilbertus Porretanus Pictauienſis Epiſcopus litem compoſuit inter Abbatem & monachos Stel-

lenſes, & Petrum Heliam, motam ſu- A
per quandam ſyluam, præſentibus
Fulcone Abbate Bonæuallis, & Ioan-
ne Abbate de Triſagio. Guillelmus
de Chauuigny, conſentientibus Lu-
ciâ vxore, & Godofredo filio, eidem
Abbati Stellæ item dedit quartam
1165. partem ſyluæ. Iſaac viuebat adhuc
1165.

4. *Hulricus* 1. an. 1169.

5. *Ioannes Roman* 1. ab anno 1171.
1181. vſque ad 1181. anno verò 1174. Ale-
xander Papa, bullâ ſeptemdecim Car-
dinalibus ſubſignatâ, confirmauit Ab-
bati & monachis Stellenſibus, vt poſ- B
ſent liberè vti bonis ſuis cum exem-
ptione decimarum.

6. *Hulricus* 2. an. 1184. 1188.

1188. 7. *Ioannes d'Angle* 2. 1188.

8. *Boſo* ab an. 1191. ad 1198.

9. *Bucardus* rexit Eccleſiam vſque
ad 1216.

10. *Rogerius*, cui Guillelmus Epiſ-
1219. copus Pictauienſis donationem quan-
dam ceſſit an. 1219.

11. *Iobertus* 1226.

1238. 12. *Guillelmus* an. 1238.

13. *Radulphus* an. 1254.

14. *Leodegarius* 1279.

1286. 15. *Americus* 1. an. 1286. & 1288. C

16. *Nicolaus* 1290.

17. *Aimericus* 2. 1294.

1317. 18. *Petrus* 1. 1314. & 1317.

19. *Petrus de Beronne* 2. 1336.

20. *Petrus Bennefir* 3. 1363. & 1370.

1398. 21. *Philippus* 1372. & 1398.

22. *Mathurinus* 1410.

23. *Petrus* 4. 1437.

1447. 24. *Martinus de la Roche* 1447.

25. *Guillelmus Guerin* ex Priore Ab-
bas 1456. & 1458.

26. *Ioannes Chopelin* 3. 1461. 1490.
Abbatiam multis ædificiis adornauit.

1494. 27. *Ioannes de Ronay* 4. 1494. &
1520. fuit vltimus Abbas Regularis. D

28. *Ioannes de Conhé* 5. 1532. Ab-
bas Commendatarius.

29. *Franciſcus l'Eueſque* 1. ab anno
1558. ad an. 1566.

1574. 30. *Marius de la Croix* 1574.

31. *Iacobus des Prez* Epiſcopus Mon-
talbanenſis, item Abbas de Nobilia-
co, & Cellæ occiſus an. 1589.

1616. 32. *Franciſcus Melon* 2. ab an. 1590.
ad 1616.

33. *Leonardus de la Beraudiere* 1616.

34. *Hieronymus Petit* obiit an. 1635.

1641. 35. *Carolus Bourgeois* Pariſiẽſis Theo-
logiæ Doctor an. 1641.

S. Stephani Cadomensis famoſa Ordinis Benedictini Abbatia, dioeceſis Baiocenſis in vrbe Cadomo ad fluuium Olenam, de quâ Armoricus lib. 8. Philippidos: *Saint Eſtienne de Caen.* *Vn eſcu party d'Angleterre & de Normãdie, ſauoir, party au 1. de gueulle à trois leopards d'or, armez & lampaſſez d'azur, au 2. auſſi de gueulle à deux leopards armez d'azur.*

Villa potens, opulenta ſitu, ſpatioſa decora,
Fluminibus, pratis, & agrorum fertilitate,
Merciferáſq; rates portu capiente marino,
Séq; tot Eccleſiis, domibus, & ciuibus ornãs,
Vt ſe Pariſio vix annuat eſſe minorem.

Idcirco nonnunquam Cadomenſe Monaſterium cartæ veteres illud indigitant, cuius fundator Guillelmus cognomine Conquæſtor Rex Angliæ, B & Dux Normanniæ, vt liquet ex autographo diplomate, quod vnà cum variis ſummorum Pontificum priuilegiis, & indiculo Abbatum, publici iuris fecit Notis ſuis ad vitam Lanfranci Archiepiſcopi, Pater Lucas Dacherius Benedictinus Congregationis S. Mauri: eſt autem huiuſmodi.

Qvisqvis *Deo, ſeu pro Deo aliquid praſtat, non ipſum à ſe alienat, ſed potiùs in futurum cùm ſpe vitæ æternæ multiplicandum conſeruat &c. Quâ ſpe ductus ego Vuillelmus Anglorum Rex, Normannorum, & Cenomanorum Princeps, cœnobium in honorem Dei, ac bea-* C *tiſſimi Protomartyris Stephani intra burgum, quem vulgari nomine vocant* Cadomvm, *pro ſalute animæ meæ, vxoris, filiorum, ac parentum meorum d ſpoſui conſtruendum. Cui loco, ne diuinæ Religionis cultura aliquando propter inopiam deſit, hoc modo ipſi impoſterum mea ſollicitudo proſpexit. Trado igitur præfato cœnobio villas iuris mei cenſum, Roz, Alamanniam, Pontem Diuæ, Cathburgum cùm colonis, & conditionariis, ſeu liberis hominibus, cùm molendinis, aquis, pratis, paſcuis, ſyluis, ſeu omnibus reditibus, & conſuetudinibus ad eas pertinentibus, ſicut in meo dominio hactenus ha-* D *bui, & anteceſſores mei: & homines quidem duarum præmiſſarum villarum, videlicet cenſu, & Roz, qui francam terram non tenent, ad ſeruitium Eccleſiæ, & Monachorum ita liberos, & omnino quietos concedo, vt nunquam pro aliquâ ſummonitione expeditionis, vel alterius cuiuſlibet rei ipſum ſeruitium intermittant; niſi ego ipſe, per me, vel per breuem meum, Abbatem ſummoneam, quatenus eos nominatim mihi mittat; & hoc intra fines Normaniæ tantùm, & nominatum tantummodò pro neceſſitate belli ab extraneâ gente imminentis. Partem quoque burgi trado; in quâ præfatum Monaſte-*

rium conſtructum eſt, à muro indirectum Occidentem verſùs, ſicut via protenditur, quâ à veteri B. Stephani Monaſterio, ad vrbem Baiocenſem itur, & eâ quoque viâ, quâ itur ad Brithuuillam S. Michaëlis, cùm terris & omnibus conſuetudinibus de eodem burgo ad me pertinentibus: excepto quòd extranei mercatores de omnibus quæ ſecundâ feriâ ibi ement, & venundabunt, tamdiu quamdiu theloncarius ad ſtationem ſuam ſedebit, & mercatores in communi mercato erunt, theloneum miniſtris, qui Maiori burgo præerunt, apportabunt de ſingulis plauſtris, & aſinis, qua venalia ligna ferent, lignum vnum, villarium cùm omni territorio ſuo, & de eodem hominium, ſeruitia, vt ſeruientes mei, qui ibi manent, mihi ſeruient, & propter ſeruitium meum non remaneat. In magno quoque burgo domum Turſtini Legrini; & domum molendini de Darneſteil, cùm ipſo molendino; & molendinum quod fuit Ramardi. Hæc omnia quieta ab omni conſuetudine, de pratis iuris mei tria iugera ad hulmum pratum Breudac, præter ea quæ ad ſupradictas villas pertinebant, alueum veteris Vldun, à villâ Venintre vſque in Olnam fluuium, cùm tribus molendinis in eodem factis. Terram Vuillelmi Pauoth, quam de me tenet Cadomi, & Cluilla. In territorio Brithuuillæ allodium, quem Rogerius Caluus ibi tenet. In territorio Bracy terram Vuillelmi Deſlanda: allodium quoque quod Lupus tenet in Beneto & Vualmereto, cùm parte Eccleſiæ ad eum pertinente. In territorio Curles terram Vuillelmi Camerarij. In territorio Balduenti vineam, cùm domo vinitoris, quam Hubertus Dapifer de me habuit. In Barbeſloth duas menſuras terræ. In territorio de Boſeual allodium Rodulphi filij Anſeredi: In villeriis, & in mara terram quam ibi tenet Vuillelmus Craſſus. Terram quoque quam habuit Hugo de Rozel. In Graymulla ſiluam de Malo pertuoſo, & de Tortaualle, & de Folonîâ, & de Caſneto cùm aquis, & terris, ſeu omnibus ad eas pertinentibus; hac conditione ſeruatâ, vt Monachi ipſius cœnobij ipſas ſyluas nullo tempore deſtruant, vel deſtrui iubeant: propter ipſam terram colendam, ſiue inhabitandam, retentis in meo dominio ceruis, capreolis, & apris ſilueſtribus. Decimam de Fredetuaco: ſeruitium de terrâ, quam Boſelinus de Dyua tenet in villeriis, & Guarinuillâ. Concedo quoque fieri ad opus præfati Monaſterij mercatum in villâ cui Balte nomen eſt. In territorio Cadomi feriam trium dierum,

A *ita vt quoties quilibet horum trium dierum in ſecundâ feriâ euenerit, totum mercatum magni burgi ſit S. Stephani. In ciuitate Rothomagi concedo fieri Cellarium vnum ſuper Sequanam quietum ab omni conſuetudine, & habitantes in eo quietos, tam in terrâ, quam in aquâ, per totam terram meam. Concedo quoque domum, cùm viridario, quam dedit eidem cœnobio in eadem ciuitate Bernaldus filius Oſpaci. Et ſex iugera prati, quæ idem dedit ad Batpalmas; & domum quam dedit Vuillelmus Canonicus filius Sueui. In territorio Lireti hoſpitem vnum cùm terrâ*
B *ſuâ; & quatuor arpentos, & dimidium de vineâ, & vnam acram terræ intra idem territorium. In Undurâ fluuio, concedo fieri molendina duo, ita vt tantum ſpatium de aquâ remaneat liberum, quatenus quoquomodo aqua ſe habeat, conuenienter poſſint, per illud ſpatium aſcendere, & deſcendere tam naues, quam piſces. Concedo etiam totum allodium quod tenent Oſmundus Aouleus Ricardus & Rogerius. In territorio Caluimontis ſuper Diuam: & etiam totum illud quod tenent quicumque allodiarij infra leugam Pontis Diuæ. In terrâ Anglorum in Comitatu de Deueneſirâ manerium quod vocatur Nor-*
C *tham. In Comitatu de Dorſeta duo maneria, vnum quod vocatur Francona, & aliud quod vocatur Bieucona. In Comitatu de Sommerſeta: in territorio Crueræ decem hiddas terræ, & Eccleſiam cùm omni decimâ eiuſdem territorij. In Comitatu de Vulteſirâ Eccleſiam de Coſham cùm omni terrâ, & decimâ ad eam pertinente. Concedo quoque in Comitatu de Norſlot manerium, quod vocatur Vuelles, quod dedit prædicto cœnobio Vuillelmus de Scocsis, cùm Eccleſiâ de Morthonâ, & terrâ cùm decimâ eidem Eccleſiæ pertinente in Eſſeſâ, Item concedo in Comitatu de Eſſeſâ maneriolum, quod vo-*
D *catur Panſella, & in Londoniâ quamdam terram, quæ fuit Leureth, ſitam propè Eccleſiam S. Petri, quietam de Gelth, & Deſcot, & de omni aliâ conſuetudine, quam dedit Vuallerannus filius Ramuulfi, cùm decimâ totius terræ ſuæ, quam habet in Angliâ, tam pro animâ ſuâ, quàm pro meâ. Signum Vuillelmi Regis, S. Mathildis Reginæ, S. Ioannis Archiepiſcopi, S. Roberti Comitis filij Regis, S. Vuillelmi Comitis filij Regis, S. Lanfranci Archiepiſcopi, S. Odonis Baiocenſis Epiſcopi, S. Hugonis Lexonienſis Epiſcopi, S. Giſleberti Ebroicenſis Epiſcopi, S. Roberti Sagienſis Epiſcopi, S. Michaëlis A-*

brincenſis Epiſcopi, S. Gauffridi Conſtantienſis Epiſcopi, S. Roberti Comitis de Moretomo, S. Rogeri Comitis de Monte Gomerico, S. Rogeri de Bellomonte, S. Roberti Comitis de Mellent, S. Henrici de Bellonte, S. Hugonis de Gorniaco, S. Vualteri Giſardi, S. Ricardi Abrincenſis Vicecomitis, S. Hugonis Comitis, S. Vuillelmi Comitis Ebroicenſis, S. Vuillelmi de Bretolio, S. Roberti Aucenſis Comitis, S. Roberti de Belleſme, S. Hugonis de Monteforti, S. Hugonis de Grentemeſnil, S. Nigelli de Conſtantino, S. Vuillelmi Dunelenſis Epiſcopi, S. Ricardi de Corceio, S. Vuillelmi Criſpini, S. Ingilranni filij Huberti, S. Vilani Comitis, S. Vuillelmi de Vuarennâ, S. Henrici de Ferrariis. Haud diu eſt, quòd Religioſi S. Stephani, fundatoris ante maius altare ſepulti memores, illi monumentum ex marmore pario excitarunt, vbi hæc inſcriptio legitur inciſa: *Hoc ſepulchrum inuictiſſimi iuxta & clementiſſimi Conquaſtoris Guillelmi, dum viueret Anglorum Regis, Normannorum, Canomannorúmque Principis, huius inſignis Abbatiæ piiſſimi fundatoris, cùm anno 1562. veſano hæreticorum furore direptum fuiſſet, pio tandem eiuſdem Abbatiæ Religioſorum gratitudinis ſenſu, in tam beneficum largitorem, inſtauratum fuit anno Domini* MDCXLII. *Domino Ioanne de Bail-hache Protopriore. P. D. C. DD.* Cæterùm notare hîc conuenit fieri mentionem Cadomenſis Monaſterij epiſt. 126. D. Bernardi ad Epiſcopos Aquitaniæ, vbi recenſet Gadomenſes monachos inter primos qui Innocentio 2. adhærebant: nec eſt admittenda interpretatio Ioannis Picardi Canonici S. Victoris, ad illam epiſtolam de monachis Cadunienſibus eam exponentis: ij enim ſub Ciſtercienſibus comprehendebantur: at Cadomenſes notat, ſicut & eos de Maiorimonaſterio, tanquam viros pietate illuſtres, vt pote Martini, Lanfranci, & Anſelmi diſcipulos, quorum teſtimonia de legitimo Innocentij Pontificatu multùm apud cæteros habebant auctoritatis. Abbatum verò Catalogus is eſt.

1. *B. Lanfrancus* natione Italus, patriciâ familiâ Papiæ natus, liberalibus diſciplinis apprimè imbutus, Becci monachum induit, vbi ſchola ſub eius magiſterio omnibus diſciplinis effloruit, adeò vt ætatis ſuæ eruditorum hominum coryphæus meritò cenſeretur, ad quem non tantùm ex vniuersâ Galliâ, ſed remotiſſimis quibuſque Europæ regionibus philologorum fiebat concurſus: factus autem Becci Prior, vti memorant vita Lanfranci & chronicon Abbatiæ Beccenſis: Principi Guillelmo etiam pergratus fuit: qui abſente Rege, „ verba ſunt Malmeſburienſis Angli „ Hiſtorici, Princeps erat & Cuſtos „ Angliæ, ſubiectis ſibi omnibus Principibus, & iuuantibus in iis, quæ ad „ defenſionem, vel diſpoſitionem, vel „ pacem Regni pertinebant, ſecundùm „ leges patriæ: Hunc Rex, inquit ſcriptor vitæ Lanfranci, intimâ ſemper „ coluit familiaritate, tum pro eminenti ſæcularium ac diuinarum litterarum „ peritiâ, tum pro monachici ordinis „ ſingulari obſeruantiâ, impendens ei „ reuerentiam & gloriam. Inde verò „
eligitur Abbas Cadomenſis 1066. a- 1066.
pud Ordericum lib. 3. ſic enim habent Geſta Guillelmi Ducis Norman. *Lanfrancum Monaſterij Cadomenſis Abbatem ſtatuit, non minùs reluctantem ſubiectionis amore, quàm altioris gradus timore. Multis deinde poſſeſſionibus, item argento, auro, diuerſiſque ornamentis Monaſterium idem locupletauit, ſuo largo ſumptu à fundamento aſtructum, ingenti & magnitudine & decore.* Creatur poſthæc Archiepiſcopus Cantuarienſis 1070. ac ſolemni ritu dicat maiorem baſilicam Becci 1077. tandem migrauit ad Dominum 1089. 5. Calend. Iunij, Pontificatus ſui 19. humatur in Eccleſiâ quam conſtruxerat. Qui plura ſcire velit de Lanfranco, conſulat vitam ex codice MS. cùm obſeruationibus editam ab eodem Lucâ Dacherio ſupra memorato.

2. *Guillelmus Bona anima* 1. Radbodi Præſulis Sagienſis filius, ex Canonico Rotomagenſi, & Archidiacono, monachus Beccenſis, poſteà Archiepiſcopus Rotomagenſis, vt habet Gemmeticenſis.

3. *Giſlebertus* Conſtantiis oriundus,
in exequiis Guillelmi Regis 1087. 1087.
apud Ordericum lib. 7. qui eius funus ſcripſit: memoratur & lib. 2. ep. 44. S. Anſelmi: mortuus an. 1101. ex chronico Cadomenſi.

4. *Robertus* 1. obiit Faleſiæ 1107. 1107.
menſe Ianuario, in Conuentu procerum Henrico 1. Rege præſente.

5. *Eudo*, monachus Cadomenſis, ſuffectus Roberto apud Ordericum lib. 11. adfuit Concilio Rotomagen-

ſi 1118. 11. Nonas Octobris, viuis exemptus anno 1140.

1151. 6. *Adamus* 1. ſeu *Alanus* deceſſit 1151.

7. *Petrus* 1. denaſcitur an. 1156. ex chronico Cadomenſi.

8. *Guillelmus* 2. interiit 1179.

9. *Petrus* 2. occubuit 1193.

1196. 10. *Robertus* 2. fatis conceſſit 1196. in chronico memorato: de eo Guillelmus Neubrig[illegible]ſis de rebus Anglicis lib. 5. cap. 19.

11 *Samſon* deuixit 1214. 7. Idus Martij.

12 *Odo*, præfuit annis 24. & obiit 1238. 3. Cal. Aprilis.

1260. 13. *Adamus* 2. mortuus 1260.

14. *Nicolaus* obiit 1265. 3. Idus Iunij.

15. *Guillelmus* 3. 1288.

1294. 16. *Gaufridus* deceſſit 1294.

17. *Ricardus* obiit 1305.

18. *Simon de Treuieres* deuixit an. 1344.

1345. 19. *Thomas* interiit 1345.

20. *Guillelmus* 4. animam exhalauit 1367. vel 1368.

21. *Robertus de Chambry* 3. obtinuit ius mitræ, ac defunctus eſt 1393.

1401. 22. *Ioannes Seneſcalli* mortuus an. 1401.

23. *Nicolaus Millon* electus 1401.

24. *Guillelmus Caué* 5. intereſt Concilio Piſano 1409. vitam cùm meliore commutauit 1428.

1439. 25. *Hugo de Iuuigny* 1439.

26. *Guillelmus Touſtain* 6. obiit an. 1454.

27. *Petrus de Vieruille* 1. filius Philippi Baronis de Creully, ex Mariâ de Montauban, reſignauit Carolo de Martigny, & interiit an. 1483. vel 1485.

28. *Carolus de Martigny* 1. Epiſco-

1512. pus Caſtrenſis, in viuis eſſe deſiit an. 1512. 8. Iulij.

29. *Petrus de Martigny* 2. ſuperioris nepos, monachus Cadomenſis, & Epiſcopus Baiocenſis, mortalitatem expleuit 1531. 13. Septemb.

1532. 30. *Franciſcus* Cardinalis *de Tournon* 1532.

31. *Iulianus* Cardinalis *de Medicis* 1533.

32. *Alexander Farneſius* Cardinalis, Tuſculanus Epiſcopus, florebat 1569.

1577. præfuit vſque ad an. 1577. poſſeſſionem adierat 1543.

33. *Georgius Pericard* filius Ioannis

A Procuratoris Generalis in Parlamento Normanniæ, per abdicationem deceſſoris. Ipſe reſignauit in gratiam ſequentis, & adeptus eſt Epiſcopatum 1583. Abrincenſem anno 1583.

34. *Carolus d'O*, dominus de la Ferriere, Abbas S. Iuliani Turonenſis, filius Ioannis Baronis d'O, iniit poſſeſſionem 1583. naturæ debitum perſoluit Pariſiis curatâ Abbatiâ 1627. 1627.

35. *Antonius de Bourbon* Comes Moreti, filius naturalis Henrici 4. ex Iaquelinâ de Bueil, præeſſe cœpit 1624. peremptus in pugnâ Caſtriarrij 1632. 1. Septemb.

B 36. *Alfonſus Ludouicus du Pleſſis* Cardinalis Archiepiſcopus Lugdunenſis.

37. *Iulius* Cardinalis *Maſariny* anno 1655. 1655.

S. STEPHANI DIVIONENSIS, Ordinis Benedictini, diœceſis Lingonenſis, Abbatia fit Regularis an. 1113. in priſtinum ſtatum ſæcularem redacta 1613. retentâ dignitate Abbatiali: cuius fundatio vt intelligatur, apponenda ſunt hic verba cartularij eiuſdem Eccleſiæ, ex veteri codice num. 1. deprompta: *Anno ab Incarnatione Domini* MCXIII. *inſpiratione diuinâ qua-* *Saint Benigne de Dion.* 1113.

C *tuor Canonici ex Eccleſiâ Diuionenſi Cutigniacum ſeceſſerunt, vt ibi remoti regularem vitam profiterentur, quorum nomina Humbertus, Arnulphus, Ferrandus: hos ſequutus eſt Dominus Durandus Præcentor, ſed ibi defunctus eſt cùm alio Canonico Caſtellionenſi Hugonis nomine. Anno autem* MCXVI. *indict. 9. in die Cathedræ S. Petri Domno Ioceranno Epiſcopo Lingonenſi cùm Dei adiutorio elaborante, duodecim tam numero exiſtentes, Diuionem cùm magno gaudio redierunt. Interim verò à Prioribus Domino Arnulfo, & poſt à Galone Eccleſia ita gubernata eſt vſque ad an.* 1125. *tunc quippe* 1125.

D *Dominus Herbertus poſitus eſt Abbas præſentibus & laudantibus Humbaldo Lugdunenſi Archiepiſcopo, Stephano Eduenſi Epiſcopo, Gauceranno Lingonenſi Epiſcopo, Girardo Abbate Beſuenſi, & Archidiaconis Lingonenſibus, Guilenco, Ayrardo, Garnerio, Pagano, & aliis perſonis quampluribus.* Porrò idem Iocerannus Epiſcopus inſtitutor regularis obſeruantiæ iacet in huius Monaſterij choro, cui donauit anno 1120 Eccleſias de Fontanis, de Gemellis, & de Ormanſeyo, in cartulario rubeo.

1. *Herbertus* ſummæ prudentiæ &

teligionis vir confitmatus fuit in Ab-
barem à Callıſto 2. prohibente ne
deinceps vllus huic Eccleſiæ præfice-
retur, niſi Regularis: ei ſcribit S.
Bernardus epiſt. 59. intereſt Concilio
1128. Treccnſi 1128. in quo probati Tem-
plarij: & dedicarioni Eccleſiæ ſuæ
S. Srephani Diuionenſis 5. Cal. Maij
an. 1141. pet Godefridum Epiſcopum
Lingonenſem, qui dedit Herbetto
Eccleſiam de Tardo. Anniuetſarium
habet 3. Cal. Aprilis, eiúſque mo-
numentum lapideum è medio Eccle-
ſiæ tralatum fuit ad parietem iuxrà
Cathedram Concionatoriam.

2. *Gilbertus* vel *Gelbertus*, magni ze-
li & citcumſpectionis Abbas, nomi-
1158. natur 1158. cùm Vilermo Fonrenèti,
& Nicolao Caſtellionenſi Abbatibus,
ac Ioſberto Vicecomite Diuionenſi,
ſepultus in Capitulo, eiuſdem depoſi-
tio tecolitur 6. Idus Februarias. Re-
peritur confirmaſſe ſocietatem inter
Stephanienſes, & Religioſos Priora-
tus Sanctorum Geminorum propè
Lingonas.

3. *Henricus*, vir magnæ ſollicitudi-
nis, ſepelitur in Capitulo.

VERGY. 4. *Arueius*, ſeu *Aruerius de Vergy*
Simonis Vergiaci domini & Eliſabe-
thæ filius, quem Hetueius patruus
Caſtricenſorij dominus nepotem vo-
cat in cartâ Ciſtercienſi 1171. tametſi
in indiculo Abbatum Stephanien-
ſium vocetur Almerius de Ponteſciſ-
ſo, nobilis familiæ celebri pago ad
Ararim in Decanatu Beſuenſi, diœ-
ceſis Lingonenſis, inter Auxonam &
Greyum, cuius pagi Eccleſia parochia-
lis titulo S. Ioannis ad præſentatio-
nem Abbatis Srephanienſis pertinet.
Huc verò ſpectant, quæ in ærario
Diuionenſi leguntur diplomata, qui-
bus 1288. Odo Comes Burgundiæ
permittit Roberto Duci acquirere
villam hanc mouentem à ſuo feudo
abſque homagij præſtatione, & 1302.
menſe Ianuario idem Otho dat Phi-
lippo Regi Franciæ hoc feudum ſu-
per Sagonam. Is eſt Philippus Lon-
gus, qui duxerat Ioannam vxorem,
ipſius Othonis filiam, Collegij Bur-
gundiæ Pariſiis fundatricem, ſororém-
que Blancæ Carolo Pulchro, poſteà
Regi non ſatis feliciter nuptæ. Item
Philippus Rex dat Roberto Duci Bur-
gundiæ hoc feudum, quod acquiſie-
rat ab ipſo Othone Palatino Comite:
Eſt præterea aliud oppidum eiuſ-

A dem nominis ad fluuium Dubim in
Burgundiæ Comitatu. Porrò accepit
Aruerius à Galthero Epiſcopo Lin-
gonenſi Eccleſiam de Granceyo, &
Cuſſeyo 1171. huiúſque tempote da- 1171.
tur S. Stephano villa d'Epiry propè
Diuionem à Vuilelmo de Pontreſciſ-
ſo milite & Geltrude vxore. Poſteà
ex Abbate huius loci, magnæ humi-
litatis, & illuſtris proſapiæ, fit Mo-
nachus Ciſtercij, indéque Abbas Fir-
mitatis ad Graonam: obiit 14. Calend.
Aprilis, ſepultus ante aram S. Lau-
rentij in monumento gentilium, ſi vt
fert traditio prognatus è gente Pon-
B tiſciſſi, ſed aliter ſentit doctiſſ. Quer-
cetanus in Genealogiâ Domus Ver-
geij lib. 3.

5. *Milo*, vir miræ prudentiæ, & in-
tegritatis 1180. Hugone Duce, Ma-
naſſe Lingonenſi Epiſcopo: cui dat
decimas de Teniſſeyo Stephanus Epiſ-
copus Eduenſis, eidem Pont. Vrbanus
3 confirmat priuilegia, eúmque fra-
trem ſuum vocat Ioſbertus Abbas
Fontaneti. Engelbertus quoque Ca-
bilonenſis Epiſcopus dedit ei ius pa-
tronatus Eccleſiæ de Pruneriis 1181. 1181.
in cartâ, cui ſubſignat Petrus Deca-
nus Oſcarenſis, qui Decanatus, vnus
C eſt ex Ruralibus diœceſis Cabilonen-
ſis, apud Longamcuriam. Depoſi-
tio verò Milonis in Capitulo ſepul-
ti agitur pridie Nonas Auguſti.

6. *Stephanus Michote* vir magnæ per-
fectionis & pietatis, nominatur 1200. 1200.
7. Idus Decembris: iacet in Capitu-
lo, eiúſque depoſitio agitur 10 Cal.
Decembris in necrologio Stephanien-
ſi, & in Benigniano 9. Cal Iulij.

7. *Petrus Barbote*, acquiſitor villæ
Curtis Betonis propè Arcum ſuper
Tilliam in diœceſi Cabilonenſi: re-
cenſetur 1208 & 1223 in inſtrumen-
D to de domo Claræuallis Diuione, &
1233. de ſepulturâ Canonicorum Ca- 1233.
pellæ Ducalis, & 1234. de Iuſtitiâ
Altæ-villæ, qui vicus eſt propè Di-
uionem: ei ſcripſit Innocentius 3. ep.
203. reg. 13. Fundauit Hoſpitale S.
Martini ad ædem B. Mariæ Diuione
circa an. 1238. memoratúrque 1239.
in titulo de Tertiarum Mirabelli con-
ceſſione huic cœnobio factâ menſe
Februario à Guilelmo de Vergy Bur-
gundiæ Seneſchallo, cuius obitus no-
tatur 14. Cal. Februarias in necrolo-
gio huius Eccleſiæ: legitur quoque
Petrus in titulo anni 1222. de acqui-

ſitione villæ de Aſneriis, quæ fuerat A Hugonis Ducis pretio trium millium librarum comparata. Eidem Gregorius 9. anno Pontificatus 12. confirmauit ius in quinque Eccleſias parochiales Diuionenſes, ſcilicet S. Medardi, S. Mariæ, S. Nicolai, S. Michaelis, & S. Petri: ſepultus fuit Petrus in Capitulo 4. Decemb.

8. *Garnerius* vir bonæ fidei, & ma-
1244. gnæ ſimplicitatis an. 1244. menſe Septembri, nominatur cùm Ioanne Decano Capellæ Ducalis: obiit 6. Idus Februarias.

9. *Amedeus* vir magnæ conſtantiæ, B recenſetur in cartâ Dominicanorum Diuionis cùm Decano Mercatore an-
1254. no 1245. & alibi 1254. cùm Guidone Epiſcopo Lingonenſi. Quo Abbate contrahitur ſocietas inter Stephanienſes, & Benignianos Stephano eorum Abbate: item 1269. in capite Octobris, præſentibus Benigniano, & Beſuenſi Archimandritis, ac Petro de Bar Decano Capellæ Ducalis, necnon Alberico Decano Chriſtianitatis, tegulam S. Auguſtini in hâc domo fuit profeſſus Henricus, filius primogenitus Henrici Ducis Brabantiæ C ex Alcide Roberti Ducis Burgundiæ filiâ, Acolythus, in choro poſteà ſepultus; cuius fit anniuerſarium 16. Octobris: de quo vide Miræum 1267. Molanum cap. 62. de Militiâ ſacrâ Ducum Brabantiæ, & Vionem lib. 4. cap. 36. vbi videtur eum reponere inter Principes Ordinem Benedictinum profeſſos. Huic prætereà Innocentius 4. conceſſit facultatem conſecrandi calices, & benedicendi corporalia, pallas & veſtes Sacerdotales, diplomate dato Lugduni, Pontific. an. 8. vi. Idus Martij: ſed in ipſo tantùm Monaſterio, & dummodo ei Epiſco- D pi manus impoſita fuerit, quod etiam ſucceſſoribus liceat.

10. *Renoldus*, vel *Reginaldus de Vallebuzinâ* vir magni feruoris, & deuotionis, ſepultus in Capitulo; hic vel alius eiuſdem nominis Abbas Vngiaci in antiquis inſtrumentis, vbi Dux Odo vocat eum ſuum fidelem, & Conſiliarium.

11. *Ioannes de Vallebuzinâ* 1. ſepultus in Capitulo.

12. *Ioannes de Campo-Roberti* 2. ob-
1261. iit die 8. Auguſti 1261. vt habet inſcriptio monumenti in Capitulo.

13. *Girardus d'Eſtiué* 1. arbiter fuit cùm Hugone Epiſcopo Eduenſi in quâdam controuerſiâ inter Archiepiſcopum, & Capitulum Lugduni circa 1285. cùm iam anteà nominatus eſſet 1276. in cartâ Odonis Decani Lin- 1276. gonenſis.

14. *Theobaldus* magnæ facundiæ, & elegantiæ Abbas, ſepultus in Capitulo.

15. *Gilbertus* 1. Decretorum Doctor, vir magni honoris vti nuncu- 1244. patur in chronico veteri, obiit 6. Idus Februarias, ſepultus in Capitulo.

16. *Garnerius* 2. ſepultus in Capitulo.

17. *Hugo de Aceyo*, Theologiæ Doctor, 1287. & 1300. in cartâ de patronatu Eccleſiæ Arcus ſuper Tilliam Quo anno 1300. Epiſcopus E- 1300. duenſis concedit ei decimas de Theniſſeyo; cui etiam Robertus Cabilonenſis Epiſcopus confirmat ius patronatus de Pruneriis, & memoratur in compoſitione quadam arbitrariâ cùm Petro Decano Capellæ Ducalis 1311. Is quoque datus fuit Ciſtercienſibus Conſeruator Apoſtolicorum priuilegiorum à Bonifacio 8. 1302. ſepelitur in Capitulo 1316. 15. Calend. Februarias.

18. *Ponicardus de Courbeton* vir magnæ caritatis, nominatur in compoſitione inter Stephanienſes, & Canonicos Ducales 1325. Cal. Feb. & 1331. 1325. iacet in Capitulo, eius depoſitio agitur 15. Calend. Nouembris, diciturque in Epitaphio obiiſſe Sabbatho ante feſtum S. Lucæ 1341. Eiuſdem gentis Hugo Priot Clauſtralis huius cœnobij 1361. demortuus, & Petrus Abbas Benignianus.

19. *Reginaldus* 1348.

20. *Ioannes de Marigneyo* 3. Decretorum Doctor, vir ſummi conſilij. Conſiliarius Parlamenti Burgundiæ 1354. Prior S. Symphoriani Æduenſis, nominatur 1374 iacet ante alta- 1354. re S. Symphoriani.

21. *Robertus de Bobigneyo* Decretorum Doctor, vir magnæ litteraturæ, repoſuit ſuper maius altare capſam, D. Medardi 1392, quæ ſacra pignora (ita Reliquias Sanctorum appellat D. Auguſtinus l. 22. c. 8. Ciuit.) fuerant allata Diuionem, è ſuburbano Sueſſionenſi Monaſterio, tempore Algrini Epiſcopi Lingonenſis, vt ibi dictum eſt. Sed notatur in monumentis Stepha-

Stephanienſis alia reuelatio, Monaſterij earumdem relliquiarum in craſtin[illegible] Natiuitatis Beatæ Mariæ an. 1238 per Iacobum Cardinalem Legatum, cognomine Vitriacum.
1408. nominatur item Robertus 1408. vltimâ Auguſti. Eiuſdem gentis Ioannes S. Capellæ Decanus. Fuit quoque Robertus Abbas S. Pauli Veſuntionenſis vbi ſepelitur anno 1428. 6. Calendas Martij, quo die notatur eius depoſitio in Calendario Stephanienſi.

22. *Ioannes Soardi* 4. in vtróque Iure Licentiatus: ei Martinus 5. ius dandi indulgentias 40. dierum poſt Miſſarum ſolemnia conceſſit anno 1. Pontificatus, Idibus Ianuariis 1418. Conſtantiæ, quo anno ibidem finitum eſt Concilium Generale. Obiit
1427. verò Ioannes Veſontione 1427. ibique ſepelitur in Baſilicâ Paulianâ.

PONTAILLER. 23. *Alexander de Ponteſciſſo* vir magnæ nobilitatis, cui confirmauit priuilegia Nicolaus Papa v. 15. Calend. Maij Romæ 1454. eique attribuit ius Mithræ, Baculi, & Annuli. Obiit autem Alexander 16. Calend. Aprilis 1464. ſepultus ante maius altare S. Laurentij propè Almetium, ſeu Atueium Abbatem, cùm longè anteà reſignaſſet 29. Martij 1455.

24. *Theobaldus Vsard* 2. Licentiatus in Decretis, ex Abbate Vngiaci, vir politæ eruditionis, cui priuilegium vtendi Rocheto cùm Capucio indulſit Callixtus 3. anno 2. Pontificatus
1456. 1456. iacet in Eccleſiâ ſanctæ Genouefæ Pariſiis, 1477. Nonis Iunij.

25. *Richardus de Chambellan*, in Iure Canonico Baccalaureus: viſitauit Eccleſias ſuæ curæ commiſſas Diuione 1479. & obiit 19. Auguſti 1495. ſepultus in choro Stephanienſi. Eiuſdem gentis Antonius, & Ioannes Maior Diuionenſis 1422. Guillelmus ibidem Maior 1450. Conſiliarius Ducis, & Henricus etiam Maior 1490. Ricardus Canonicus ſanctæ Capellæ an. 1498. Ioannes Decanus Belnenſis an. 1393. & Ioannes fundator Capellæ S. Crucis in Baſilicâ Marianâ Diuione.

26. *Iacobus Langlæus* 1. natus die S. Dionyſij, Canonicus regularis factus
1449. 5. Octobris 1449. in Iure Canonico Licentiatus, vir piæ doctrinæ, Vicariatum S. Michaëlis tenens, eligitur die 29. Auguſti S. Auguſtino Ordinis Patrono feſtâ anno 1495. iacet in 1495.
choro.

27. *Antonius Chambellan* 1. filius CHAMBELLAN.
Henrici, Rationum, & Monetarum apud Burgundiones Magiſtri, ac Maioris Diuionenſis, ex Alcyde Berbiſy, Iuris vtriúſque Doctor, vir ſummæ dignitatis, & facilitatis. Huius verò permiſſu & ope an. 1497. Eccleſia S. Michaelis innouari cœpit in formam auguſtiorem, Ioanne Agneaux Maiore vrbis, qui vndecies vnâ ſerie geſſit eumdem Magiſtratum. Hæc verò Eccleſia olim anguſtior extructa fuerat extra vrbis mœnia à Varnerio Præpoſito Stephanienſi, illic poſteà ſepulto, & à Lamberto Lingonenſi Præſule primum dedicata, cuius ſic inſtauratæ dedicationem alteram peregit Plulibertus Belloiocenſis Bethleemiranus Epiſcopus 1529. die Conceptionis B. Mariæ. Antonij autem in choro ſepulti obitus notatur 16. Calend. Ianuarij: ſororem habebat Mariam Guidonis de Rochefort Franciæ Cancellarij coniugem, qui Guido in Eccleſiâ Ciſtercij iacet.

28. *Franciſcus Sforcia*, ex illuſtri Du- SFORCE.
cum Mediolani gente, Bonæ Barri Duciſſæ, & Sigiſmundi Regis Poloniæ vxoris frater, Ioannis Galeatij, & Iſabellæ Neapolitanæ filius, in Galliam ductus captiuus hîc Abbatem egit. Eiuſdem gentis fuerunt Cardinales Aſcanius Sixti 4. Guido Pauli 3. Alexander Pauli 4. Franciſcus Gregorij 13. Gabriel Archiepiſcopus Mediolanenſis, Carolus Eremita Auguſtinianus, & Archiepiſcopus eiuſdem Eccl. de quorum Sfortiarum origine Gobelinus lib. 3. Commentariorum vitæ Pij 2. Sanſouin. in familiis illuſtribus Italiæ.

29. *Claudius de Huſſon* filius Caroli HVSSON.
de Huſſon Comitis Tornodorenſis, ex Antonietâ Tremolliâ, Epiſcopus Pictauienſis, huius Monaſterij Abbas 1501.
circa annum 1501.

30. *Iacobus Hurault* Epiſcopus E- HVRAVLT.
duenſis: cui dicat interpretationem librorum S. Chryſoſtomi de Sacerdotio Germanus Brixius Autiſſiodorenſis, Canonicus Pariſienſis 1534. Eiuſdem familiæ Philippus Hurault Epiſcopus Carnotenſis, filius Philippi Comitis Chiuernij Franciæ Cancellarij, & Paulus Huraltus Hoſpitalis Archiepiſcopus Aquenſis, item Philippus Hurault Abbas Maioris Mona-

ſterij, Burgulienſis, & S. Nicolai Andegauenſis, & Robertus Abbas S. Martini Eduenſis, vbi iacet.

31. *Renatus de Breſche*, Abbas Benignianus, & Epiſcopus Conſtantienſis.

32. *Claudius de Longuy* Epiſcopus
1529. Lingonenſis, nominatur Abbas Stephanienſis 1529.

Bourbon. 33. *Carolus de Bourbon* Archiepiſcopus Rotomagenſis, & Cardinalis. Ex quâ regiâ gente illuſtriſſimâ tres alij Cardinales extitêre, de quibus & aliis eiuſdem generis Heroïbus plures plura, vt par eſt, copioſiùs & ornatiùs ſcripsêre. Eius Vicarius nominatur
1562. 1562. menſe Ianuario, Ioannes du Fay Prior Tilicaſtri.

Du Tillet. 34. *Iacobus du Tillet* 2. Ioannis filius, Senator Pariſienſis, ſolitudinis ſine ſolicitudine amans, Cartuſianum Ordinem profeſſus, domum Diuionenſem ſanctiſſimæ Trinitatis in viam Domini religioſè diu rexit, habuit patruum Ioannem Epiſcopum Meldenſem, de quo Poſſeuinus in Apparatu Sacro. Huius Abbatis tempore Magnus Prior huius Monaſterij fuit Felix le Maſle Abbas Marciliaci, qui obiit 2. Iulij 1580.

35. *Antonius Richard* 2.

36. *Paris Berard*, ex magno Priore,
1596. mortuus 24. Ianuarij 1596. ſepultus in choro.

Fremyot. 37. *Andreas Fremyot* filius Benigni Præſidis in Senatu Burgundiæ, poſſeſſionem adeptus 17. Ianuarij an. 1601. deinde Archiepiſcopus Bituricenſis, vbi de eo plura. Appoſuit primarium lapidem Carmelinarum templo Diuione die 29. Septembris S. Michaë-
1609. li ſacrâ 1609. vbi & Cœmeterium benedixit. Eodem Syndico, ſeu, vt vocant, vno ex Triumuiris Statuum Burgundiæ electo, caſtrum Belnenſe cùm aliquot aliis arcibus Henrici 4. imperio euertitur: obiit anno 1641. habet in Eccleſiâ hanc epigraphen ex Gallico Latinè redditam: *Hic iacet cor Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi Patris in Chriſto Domini Andreæ Fremyot Patriarchæ Archiepiſcopi Bituricenſis, Primatis Aquitaniæ, Comitis Conſiſtoriani, Abbatis S. Stephani Diuionenſis, qui obiit Pariſiis 13. May* MDCXLI.

Nucheze. 38. *Iacobus de Nucheze* 3. Epiſcopus & Comes Cabilonenſis, Regis in Sanctiore Conſiſtorio, & Parlamento Burgundiæ Conſiliarius, Abbas Ferrarienſis, Bretolij, Varenarum, & S. Stephani per reſignationem auunculi, nunc præeſt.

Stivagivm Ord. Præmonſtratenſis, diœceſis Tullenſis, veterem regulam S. Norberti amplectitur an. 1145.

Stirpvm ſancto Petro ſacrum, diœceſis Lemouicenſis, Ord. S. Auguſtini, benedicitur ſolemni ritu anno 1090. ex chronico Malleacenſi: huius cœnobij Præpoſito ſcribit Iuo Carnotenſis epiſt. 69. & Innocentius 3. 1198. lib. 1. epiſt. conquerente ad Bituricenſem Archiepiſcopum, vt contra Abbatem Stirpenſem diffamatarum inquirat. Hic florebat Abbas 1057. ſanctus Gaucherius vir diſertiſſimus, & ſapientiæ titulis adornatus in chronico Lemouicenſi, qui obiit 1070. 5. Idus Maij. L'Eſterp. 1090.

Strata iuxta Drocas, diœceſis Ebroicenſis, Ord. Ciſtercienſis, filia Pontigniaci fundatur 1144. Leſtrée. 1144.

Strvmense monaſterium Monialium diœceſis Attrebatenſis, conditur, ſeu reſtauratur an. 1085. Gerardi Epiſcopi curâ, apud Locrium, & Gazæum, cuius loci fuerunt Abbatiſſæ. Eſtrun.

1. *Fulgendis* an. 1086. quæ habet hoc epitaphium in cœnobio: *Domina Fulſendis huius cœnobij Abbatiſſa prima anno Incarnati verbi 1126. indict. 2. in prælationis ſuæ anno 40. Nonis Auguſti obiit.* 1086.

2. *Beatrix* 1125. 1125.
3. *Maria* 1. 1154.
4. *Mathildis* 1174.
5. *Adela* 1204.
6. *Agnes* 1224. 1224.
7. *Maria* 2.
8. *Maria* 3.
9. *Ida Clariacenſis*.
10. *Amiſſa* 1281. 1281.
11. *Maria* 4. 1288.
12. *Margareta de Foſſeux* 1. 1316.
13. *Benedicta*.
14. *Adela Donayenſis*.
15. *Euſtachia Buſquetia* 1359. 1359.
16. *Margareta Dainuillana* 2. 1364.
17. *Maria* 5. 1371. 1371.
18. *Maria* 6.
19. *Roberta*.
20. *Ioanna de Chapigny* 1. obiit an. 1397. 1397.
21. *Iacoba Monteligiana* 1. 1400.
22. *Ioanna Riueria* 2. 1410.
23. *Thomaſſa de Calonne* 1443. 1443.

24. *Margareta de Noyelle* 3.
25. *Iacoba de Betencourt* 2. 1446.
26. *Margareta de Ranchicourt* 4.
1524. 27. *Iacoba Buzeria* 3. 1493. deceſſit 1524.
28. *Ioanna de Ranthicourt* 3. deſiit eſſe in viuis 1550.
29. *Ioanna du Pré* 4. obiit 1569.
1584. 30. *Magdalena de Vuarluzel*, moritur 1584.
31. *Iſabella de Vaux* an. 1585. obiit 1589.
1602. 32. *Margareta de la Chapelle* 5. 1590. deceſſit 1602.
33. *Claudia de Beluâlet.*

SVBRIPÆ Sancti Petri, ſanctimonialium Abbatia, diœceſis Vapincenſis, vbi India Abbatiſſa 1261. 1261. reſtis in donatione factâ Eccleſiæ B. Mariæ de Salorobaudo Foroiulienſis diœceſis, Ord. Carthuſiani domui de Berthaudo, datâ in templo de Subripis ex cartâ originali.

Seuilley. SVLLEYVM Beatæ Mariæ Ord. S. Benedicti, diœceſis Turonenſis iuxta Chinonem, vetuſta Abbatia, cuius mentio fit in actis Conciliorum Turonenſium; fundata creditur à Comitibus Andegauenſibus, ſub quorum hominio ad annum vſque 1525. clientelam iurauêre Abbates: Rex autem Franciſcus I. diœceſim Turonicam eo tempore datâ penſitatione 25. millium librarum, ab eo onere exemit. Domini de Puigareau & de Cerigny huius cœnobij benefactores recenſentur. Abbatum nomina integra interciderunt iniuriâ bellorum, poſtremi tamen nobis exhibiti ſunt ex ſchedis tabularij, à Iacobo Couſinoto Parlamenti Redonenſis Conſiliario hâc ſerie.

Radulfus reperitur inſcriptus tabu-
1122. lis Fontebraldenſis monaſterij 1122.
Vuillelmus 1150. ex cartâ Engerbaudi Archiepiſcopi Turonenſis.
1260. *Hugo* 1260.
Stephanus.
Robertus.
Guillelmus Abbas Regularis 1440.
Ioannes de Bourbon Protonotarius Apoſtolicus, Ludouici Borbonij nothi, Comitis Roſſilionis, domini Montiſpenſerij in Lodunenſi pago, Franciæ Admiralis, ac Proregis Neuſtriæ, filius naturalis, Abbas erat
1486. Commendatarius 1486. iſte anno ætatis 23. menſe Maio 1488. diploma obtinuit condonationis noxæ à Rege

A Carolo 8. vt liquet ex originali.
Ioannes d'Auailloles 1580.
Franciſcus de la Grange 1. frater Franciſci domini de Montigny, Mareſcalli Franciæ, Abbas per obitum Ioannis.
Franciſcus de la Grange 2. nepos ſuperioris.
Franciſcus de la Grange præcedentis frater, obiit Lutetiæ ætatis an. 30.
Henricus Pietre donatus Abbatiâ an. 1638.
1638. nunc viuit.

S. SVLPITII Ordinis S. Bene- *Saint*
dicti, Auarici Biturigum in ſuburbio, *Sulpice*
aliàs Nauenſe Monaſterium, quod *lez Bour-*
B ferunt regnante Clotario 2. condi- *ges.*
tum: vnitur Congregationi Caſalinæ 1497.

S. SVLPITII Ordinis S. Bene- *S. Sul-*
dicti fœminarum, fundatur ab Ala- *pice de*
no Duce Britanniæ an. 1112. cuius *Rennes.*
cœnobij Abbatiſſæ ad noſtra vſque 1112.
tempora annotatæ inueniuntur in Hiſtoriâ Præſulum Armoricæ.

1. *Maria* per Marbodum Redonenſem Epiſcopum inauguratur 1117. diem obiit 6. Maij 1159.
2. *Nina* 1171.
C 3. *Enoguendis de Bretagne*, aliàs *d'Auaugour*, Alani domini d'Auaugour & de la Rochederien, præfuit 1171. 1171.
obiit 1187.
4. *Amelina d'Eſcoſſe* ex hâc vitâ deceſſit 1210.
5. *Oliua* 1215.
6. *Mabilia* 1224. 1224.
7. *Amicia de Dinan* Rolandi domini de Montafilant nobilis Armorici filia, deceſſit 24. Ianuarij 1239.
8. *Ioanna de Kaer* 1. 1240. 1240.
9. *Ioanna Bonamy* 2. valedixit & regimini & vitæ anno à partu virginis 1249. 22. Septemb.
D 10. *Tuetta* rexit vſque ad diem 29. Iunij 1254.
11. *Ioanna Saulnier* 3. 1261. 1261.
12. *Maria Harel* 1289.
13. *Perrina des Granges* deſiit viuere 1319. 29. Aprilis.
14. *Margarita de Coetquen* obiit 24. 1362.
Iulii 1362.
15. *Guiburgis d'Orenge*, extruxit chorum Eccleſiæ, moritur 1. Maii 1391.
16. *Ioanna Milon* 4. condidit dormitorium & clauſtri partem, aliáque multa, tempore quo pedum paſtorale geſſit, defuncta 1407. 12. Nouemb. 1407.
17. *Guillemeta Talic* 1. obiit 19. Iunii 1426.

18 *Guillemeta Milon* 2. defecit 7. Martii 1437.

1466. 19. *Ioanna de Guedillac* 5. deceſſit 1466.

20. *Ioanna Milon* 6. Bertrandi domini de Villemorel Præſidis Britanniæ nata, expleuit mortalitatem an. 1498.

21. *Andrea de Belloneau*, ſedilia chori fabricanda curauit, & alia ornamenta; deuixit 1531.

1546. 22. *Alizona du Pontbellanger* migrauit ex hac vitâ 17. Iulij 1546.

23. *Iaquelina de Harcour* vitam cum meliore commutauit an. 1577. 5. Decembris.

24. *Gabrielis de Mores.*

25. *Ioanna de Mores* 7.

26. *Margarita d'Angennes* ex lineâ dominorum de Poigny.

Saint Sulpice. S. Svlpitii diœceſis Bellicenſis, Ord. Ciſt. filia Pontigniaci, fundatur ab Amedeo 1. Comite Sabaudiæ, vt fidem facit diploma cattophilacij S. Sulpitij in hæc verba: Ego. *Amedeus Comes & Marchio, quatenus eleemoſyna mea beneficium inuiolabile perſeueret, vniuerſis præſentibus & futuris vtile & neceſſarium decet notificare, quòd S. Sulpitij fratribus in illâ, quam incolunt Eremo, quidquid proprietatis habebam, pro meâ, meorúmque ſalute contulerim: videlicet territorium Raueriarum, cùm ſuis appendentiis, & quidquid in territorio Hoſtiarum, & in appendentiis eius habebam. Si quis verò prædictis Fratribus aliquid ex iis quæ per me poſſideat, donauerit, ſeu vendiderit illis, in allodium habere conceſſi perpetuum: vt autem quietè deinceps ac pacificè diuinis laudibus intendere poſſent, terminos illis conſtituo, intra quos nulli penitùs domum, & quodlibet aliud ædificium licentia ſit conſtruendi: rupem videlicet quæ eſt ſuper Tynnayum, & rupem de Tart, quæ ſugo imminet, & rupem de Licen, quæ eſt ſuper Sollenchias, villam quoque de Armies, & Sappum de Viriaco, Fagetum quod eſt in monte de Tapponana, & pendet versùs Bellomontem, crucem S. Mauritij, collum de Cormarenchy, & villam quæ dicitur Longacumba. Igitur quicumque iſta legerit & audiuerit, hoc donum me feciſſe cognoſcat, tempore quo in montanis fratres hoſpitando retinui, ſcilicet antequam de vxore meâ habuiſſem infantem. Quicumque ergo hoc beneficium meum violare præſumpſerit, ſecurus certè meâ poſſeſſione priuabitur, atque inſuper ſexaginta libras mihi perſoluet. Hoc noſtrum factum eſt apud Tennam in domo Sibondi Farſy, teſtibus ibidem exiſtentibus Pontio Bellicenſi Epiſcopo, Humberto Gebennenſi Epiſcopo, Decano Seyſeriaci, Soffredo de Bellomonte, Bernardo de Roſſilione, Humberto de Boeſezello, Vfredo de Charboneriis, Quintino de Ass, Ilione de Balmâ, Vldrico fratre eius, & Vfredo de S. Sixto tunc temporis Vicecomite:* Abbatum eius loci talis extat Catalogus, à Guichenono in Hiſtoriâ Sebuſianâ ex variis cœnobij cartis congeſtus.

1. *Bernardus* 1. præfectus ab Hugone Pontiniaci Abbate: obiit anno 1135. 1135.

2. *Aynardus* vel *Aymardus* an. 1150. conuenit cùm Iſmione Abbate Ambroniacenſi.

3. *Petrus* 1.

4. *Iſardus* 1198. 1198.

5. *Siboudus* 1201.

6. *Bernardus* 1. 1211.

7. *Guillelmus* 1211. 1213. 1211.

8. *Petrus* 2. 1217.

9. *Petrus* 3. 1230. 1234.

10. *Bernardus* 2. 1240. 1259. 1259.

11. *Thomas* 1. 1263. 1264.

12. *Bernardus* 3. 1267.

13. *Thomas* 2. 1269. præfuit vſque ad an. 1271.

14. *Dauid*, Vicarius generalis Berlionis Epiſcopi Bellicenſis 1272. Abbas adhuc 1289. 1272.

15. *Ioannes* 1. 1302. 1303.

16. *Hugo* 1. 1309. 1318. 1318.

17. *Stephanus* 1. 1325. 1329.

18. *Petrus* 4. 1330.

19. *Stephanus* 2. 1335. 1335.

20. *Hugo* 2. 1340.

21. *Ioannes de Viry* 2. 1340.

22. *Bernardus des Eſchelles* 4. 1341. 1345.

23. *Ioannes d'Argis* 3. 1350. 1359.

24. *Ioannes* 4. 1378.

25. *Dauid* 1388.

26. *Ioannes de Moyria* 5. Abbas Altæcumbæ 1402. 1422. 1482.

27. *Petrus Bertin* 5.

28. *Ioannes de Hoſtia* 6. 1430.

29. *Ioannes de Bouuier* 7. an. 1435. 1449.

30. *Petrus d'Eſcriuieux* 6. prouiſus 3. Maij 1480.

31. *Georgius Regis* 1496. 1496.

32. *Claudius Aynard* 1503.

33. *Ludouicus Regis* 1. 1505. 1505.

34. *Petrus de Mornieu* 7. 1526. 1554.

ad quem duæ extant epiſtolæ Eraſmi. A

35. *Franciſcus de Chalant* 1569.

1589. 36. *Ioannes de Belmont* 1589. 1600.

37. *Gaſpar Dinet* Epiſcopus Matiſconenſis.

38. *Ludouicus Dinet* 2. Epiſcopus Matiſconenſis.

39. *Petrus Niuelle* 8. ex Abbate Ciſtercienſi Lucionenſis Præſul.

40. *Nicolaus le Goux de la Berchere* Prior de Mouchy, Theologiæ Doctor, Ordinis Procurator generalis, Ioannis-Baptiſtæ le Goux domini de la Berchere primi Præſidis in Senatu B

1650. Diuionenſi, & Margaretæ Brulart filius; anno 1650.

S. Symphorian lez Beauuais. S. SYMPHORIANI diœceſis Bellouacenſis, Ord. Benedictini, ædificatur à Drogone Epiſcopo Bellouacenſi, qui à Rege priuilegium dotationis Eccleſiæ obtinuit, quemadmodum teſtatur diploma è cartulario S. Symphoriani depromptum, quod ſic habet.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus Sancti, amen. Ego Henricus Dei gratiâ Francorum Rex &c. Nouerit ergo ſolertia præſentium & poſteritas futurorum,* C *ſanctæ matris Eccleſiæ, quendam Beluacenſem Epiſcopum diuinæ religioni admodum mancipatum Drogonem nomine, noſtræ tranquillæ ſerenitatis præſentiam humiliter & fideliter conueniſſe, obnixè atque ex animo poſtulantem, vt ſibi de rebus Eccleſiæ, vel de aliis, quas circumquaque acquirere iure forenſi poſſet, liceret Abbatiam quandam in honore S.* SYMPHORIANI *Martyris in ſuburbio prædictæ vrbis conſtruere, & monaſtico Ordini deputare, per noſtræ iuſſionis præceptum, & noſtræ auctoritatis inuiolabile edictum. Cuius petitioni cùm pro ſuâ* D *deuotione, tum pro noſtræ ſalute animæ acquieſcendum iudicauimus, & quod pietatis ſtudio poſcebamur, gratiâ ſupernæ retributionis benignè conceſſimus. Quocirca noſtræ celſitudinis reuerendâ inhibemus cenſurâ, ne quis ſuccedentium Epiſcoporum, aut alius quiſpiam à loco memorato, vbi iam idem Epiſcopus monaſticæ conuerſationis fundamenta iecit, Abbatémque ſacrauit, monachos aliquando exterminare, neque vllo modo ſibi audeat vſurpare: vnde & præſenti ſtylo voluimus mandari, quòd Fratrum inibi degentium vſibus ſupra deſignatus donauerit Epiſcopus, vt hæc inquietare peruerſorum teme*A*ritas tantò ſollicitiùs pertimeſcat, quantò diligentiùs fuerit deſcribendo commendata. In monte vbi hoc Monaſterium ſitum eſt, arabilem terram quantum vni carrucæ per totum annum ſufficere poſſit, ſyluámque modicam circa ipſum montem; hoſpites XXIV. terrámque cenſilem, partim vineis conſitam, partim arabilem, atque pratis veſtitam, ſingulis annis tres libras denariorum ſoluentem; omnes etiam terrulas quas Epiſcopus indominicatas poſſidet in illâ Tharæ fluminis ripâ, quæ eſt monaſterio contiguâ, necnon & piſcationem à vico qui dicitur Vieiniacus vſque ad S. Lucianum, & alterâ parte vſque ad* B *Gobincurtem. His addit pratum Rodulphi: prætereà Eccleſiam villæ cui Lyhus vocabulum eſt, & alteram quæ appellatur S. Germani, ſub eodem monaſterio vnum molendinum, & alterius medietatem in villâ Mariſco: vniuerſam quoque decimam hoſpitali Beluacenſis Eccleſiæ attributam; in Buriaco vnum manſum cùm collibertis ibidem manentibus, in præfato ſuburbio eambam & hoſpitem in his poſſeſſionibus, non Comiti, non vicario, non cuicumque ſæcularium exactorum vlla conſuetudo relinquitur: ſed hæc omnia integra, & abſoluta monachorum diſpoſitioni ſubiiciūtur.* C *Quòd vt vehementiùs roboretur, noſtri ſigilli impreſſione, & nominis monogrammate præcipimus inſigniri, & fidelium noſtrorum atteſtatione confirmari. Actum Landuni anno Incarnati Verbi* MXXXV. 1035. *& regni Henrici Regis 4. S. Henricus. Ego Balduinus Cancellarius relegendo ſubſcripſi.* Abbates ſequuntur ex Louueto.

1. *Vitalis* 1035.

2. *Varnerius* 1050. 1050.

3. *Franco* 1056.

4. *Robertus* 1. 1072.

5. *Berengerius* anno 1111. in cattâ Gaufridi Epiſcopi Bellouacenſis pro S. Vandregiſilo. 1111.

D 6. *Radulfus* 1122. ſub eo floruit Arnulfus monachus, poſteà Epiſcopus Roffenſis in Angliâ, vir prudens & religioſus in ep. 78. Iuonis Carnotenſis.

7. *Odo* 1. 1128. ſubſcribit indict. 4. donationi Petri Bellouacenſis Præſulis de præbendâ Canonicis Regularibus S. Quintini conceſsâ in Eccleſiâ S. Petri.

8. *Robertus* 2. 1131. 1131.

9. *Berengarius* 1135.

10. *Odo* 2. 1136. poſteà Epiſcopus Bellouacenſis, cui adhuc Abbati dicat libros 4. de Pignoribus Sanctorum

Guibertus Abbas de Nouigento: *Huius*, inquit, *opuſculi te iudicem, vir amantiſſime, creare diſpoſui, quem & acrimonia nuſquam torpentis ingenij, non modò literæ ſtatum examinare perdocuit, ſed ad ipſius literæ, vt ſic dixerim, ſpiritum diſquirendum contemplandi aſſiduitas aſſueuit.*

1140. 11. *Rogerius* 1140.

12. *Galterus*, ad quem extat diploma Henrici Bellouacenſis Præſulis 1157. datum regnante fratre ſuo Ludouico, vixit & 1160.

1168. 13. *Robertus* 3. 1168.

14. *Ranulphus* cui Lucius 3. Papa anno 2. Pontificatus diploma impertitur confirmationis iurium, & poſſeſſionum ſui monaſterij anno 1182. diploma extat apud Louuetum in Hiſtoriâ Bellouacenſi.

15. *Hugo* 1183.

1188. 16. *Mathæus* 1188.

17. *Petrus* 1. 1192.

18. *Bernerius* 1204.

1208. 19. *Sagalo* 1208.

20. *Emericus* 1212.

1226. 21. *Nicolaus* 1. 1226.

22. *Guido* 1253.

23. *Robertus* 4. obiit 1274.

1334. 24. *Petrus Turpin* 2. 1308. & 1334.

25. *Nicolaus des Annieres* 2. 1344.

26. *Nicolaus l'Eſpicier* 3. 1394.

1421. 27. *Petrus le Braſſeur* 3. 1421.

28. *Ioannes Lambert* 1. 1440.

29. *Ægidius Galopin* 1454.

30. *Radulphus* 1468.

31. *Ioannes le Maſſon* 2. 1476.

1480. 32. *Robertus le Caron* 1480.

33. *Arturus Mercadé* 1488.

34. *Ioannes Lucas* 3. 1508.

35. *Bernardus de Vaudray* primus
1542. Abbas Commendatarius 1542.

36. *Iacobus Brullard* 1.

37. *Iacobus de Poictiers* 2.

38. *Nicolaus de Thou* 4. Epiſcopus Carnotenſis.

1606. 39. *Ioannes Foy* 4. 1587. deceſſit 1606.

40. *Nicolaus Vauquelin* 5. dom. des Yueteaux Regiâ Conſiliis, ex Prætorij Cadomenſis Præfecto, Ludouici XIII. Præceptor, ac Prior Vallis in Neuſtriâ, frater Caroli Abbatis S. Petri ſuper Diuam: mortuus 1649.

41. *N. Bouthillier.*

S. Symphorien de Mets. S. SYMPHORIANI in vrbe Metenſi, Ordin. S. Benedicti, vetuſtum Monaſterium, fundatorem agnoſcit Papulum Antiſtitem Metenſem, in A primordio iuxta ciuitatis mœnia in colle amœniſſimo, conditum, ac meridiem ſpectans, vicinum habebat Moſellam fluuium: tunc autem donatum eſt munificè opibus & latifundiis, quæ memorantur in cartâ Stephani Metenſis Epiſcopi 1130. & in 1130. diplomate Friderici: Fuit in eo ſepultura Papuli, Goerici, Godonis, Felicis 2. & quorumdam Sedis Metenſis Præſulum: Poſt verò Barbarorum clade euerſum iacuit, quouſque collapſum erigere, & priſtino honori reſtituere molitus eſt, virtute ac inſignibus meritis præſtans Adalbero B 2. Pontifex item Metenſis, qui ſub inuocatione S. Martyris Symphoriani à fundamentis illud reparauit, præpoſito Abbate congregationi monachorum; quòd etiam ratum habuit Otho Imp. commendante Adalberone. Hoc cœnobium priuilegiis ſummorum Pontificum, & Imperatorum, non ſolùm inſignitum eſt, ſed & Epiſcopi Metenſes huius fuêre benefactores ſtudioſiſſimi, nam præter Adalberonem doratorem Stephanus Barrenſis 1130. Bertrandus 1204. Conradus 1220. Ludouicus 1276. Rainaldus 1306. Ademarus 1346. & cæteri C alij donis ſuis illud affecerunt. Interim verò accedentibus bellorum cladibus cœnobium an. 1444. iterum concrematur iuſſu Magiſtratus publici Metenſis, vt conſuleretur vrbi, cui obſidionem, annitente Renato Andegauenſi, Rex Carolus 7. minabatur: traducti ſunt igitur in vrbem Religioſi, qui an. 1481. Georgio Badenſi Epiſcopo primum lapidem imponente, ſtructuram nouæ baſilicæ & monaſterij exædificari curarunt. Cùm autem ſummis impenſis & ſubſidiis idoneè adornata fuiſſet Abbatia, iterum ſolo æquatur, communi Eccle- D ſiarum fato, in arcem commutata, & poſtremò ſedes Abbatiæ an. 1565 in parochiâ S. Martini apud palatium des Baudoches ſtabilitur. Multis hæc baſilica ſanctorum corporum & reliquiarum pignoribus nobilitatur, quæ variis quondam potita eſt priuilegiis, nempe immunitate ab Epiſcopi iuriſdictione, facultate nominandi Maiorem Scabinum vrbis, & vtendi ornamentis Pontificalibus; cuius pariter regimini ſubdebantur antiquo iure, cœnobia puellarum S. Petri, & S. Mariæ, de quibus priuilegiis prolixè

agitur in tabulariis S. Symphoriani.
Abbatum nomina exciderunt à pri-
mâ fundatione ad reſtaurationem cœ-
nobij, cuius Rectores eo ordine ſub-
ſcripti reperiuntur in variis membra-
nis manuſcriptis; & nunc primùm lu-
ce donantur, beneficio Reuerendi
admodum Patris Domni Petri Deſ-
crochets Prioris S. Arnulfi.

1. *Fingenius* natione Hibernus, ab
Adalberone præficitur Abbas, rexit
992. an. 992. mortuus item Archimandri-
ta S. Clementis, vbi quieſcit: de illo
necrologium ad diem 15. Octob.

2. *Conſtantinus* ei ſubrogatur, de
quo documentum Epiſcopi Deoderi-
1024. ci anno 1024. diem ſuum obiit 10.
Septemb.

3. *Richerius* recenſetur in tabulâ A-
dalberonis anno 1056. extinctus 17.
Aprilis.

1080. 4. *Durandus* in cartâ Herimanni E-
piſcopi 1080. & 1090.

5. *Garcyrus* 1. ſedebat ad clauum
Abbatiæ 1104.

6. *Herbertus*, ſeu *Henricus* an. 1130.
1150. deceſſit 2. Septemb.

1187. 7. *Daniel* 1187. denominatur in car-
tâ an. 1179.

8. *Ricardus* 1194. 1206. vir indu-
ſtrius, & bonorum ſui cœnobij dili-
gens indagator pro decimis d'Artée,
aduersùs Gilonem d'Amanzé Equi-
tem.

1217. 9. *Garcyrus* 2. vel *Gerardus* 1217.

10. *Daniel* 2. 1218. 1229. profectus
eſt in Terram ſanctam; quædam do-
na excipit coram altari S. Sympho-
riani præſente Vuarino Abbate S.
Vincentij, & Petro maiore Archi-
diacono.

1248. 11. *Vuillelmus* 1. 1248.

12. *Gerardus* 1256. eodem anno aſ-
ſumptus ad regimen Monaſterij S.
Vincentij.

13. *Poincius* 1. 1263.

1273. 14. *Nicolaus* 1273.

15. *Garcyrus* 3. 1282. 1303. ſub cu-
ius moderamine inita eſt ſocietas mu-
tua huius monaſterij cùm S. Manſue-
to Tullenſi: acquiſit S. Symphoriano
toparchiam de Raucourt.

1306. 16. *Iacobus* 1. 1306. 1326. cuius ex-
tant plures acquiſitionum tabulæ: in-
ter quas pretio comparauit ad Eduar-
do Comite Barri Aduocatiam de Cle-
mery.

17. *Alexander* 1328.

1333. 18. *Simon* 1. 1333.

A 19. *Garcyrus* 4. 1343.

20. *Simon* 2. ſedebat annis 1351. 1365.
1365. toparchas de Cheriſiaco pro
maiore iuſtitiâ eius loci ad recogni-
tionem adegit: iſte ad vtilitatem do-
mus opulentam hæreditatem ſucceſ-
ſori & Monaſterio legauit: inter cæ-
tera diuitem ſuppellectilem auream &
argenteam Mariæ Bleſenſis, ſponſæ
Radulfi Ducis Lotharingiæ, in pu-
gnâ Creciacenſi cæſi, grandi pecuniæ
ſummâ mutuo acceptam, quæ per ſuc-
ceſſorem fuerat deſtinata vt mona-
ſterium muro cingeretur, ex eâ autem
B ciuitati Metenſi oppignerata ſunt ſex
millia florenorum, decreto Ioannis
electi Epiſcopi Tullenſis, Nuncij A-
poſtolici, ſecundùm Vrbani 5. Aueniо-
ne ſedentis decretum, qui pro Came-
ræ Apoſtolicæ ſubſidio, omnem ſup-
pellectilem atque hæreditatem Simo-
nis ſibi ſeruauerat: humatus eſt hic
Abbas in Capellâ S. Barbaræ, in quâ
quotide pro eius animâ miſſa cele-
bratur.

21. *Arnulfus Pontiorze* 1366. poſtu- 1366.
latus fuerat Abbas ante Simonem, vt
paret ex compromiſſo inter eum ac
C Religioſos, vbi cognominatur quon-
dam Abbas S. Symphoriani: poſteà
ſucceſſit Simoni.

22. *Simon Eulecoul* 3. Simonis 2.
nepos an. 1372. & 1410. eius ſollertiâ
1387. diſſidium graue inter vrbem
Metenſem, & Valeranum Comitem
S. Pauli pacificatur, ob malè habi-
tum fratrem B. Petrum de Luxem-
burgo Epiſcopum.

23. *Ioannes Feſſaut* 1. 1410. 1416. 1410.
obiit 25. Aprilis.

24. *Henricus* 1419. 1425.

25. *Ferricus d'Abocourt* 1426. nobi-
lis familiæ, è viuis exceſſit 24. Maij
D 1439.

26. *Poincius de Champel* 2. ex nobi-
li item ſtirpe de Gornaco in Medio-
matricibus, aliàs nuncupatus des Gro-
nais, vel de Champel, propter topar-
chiam eiúſce nominis: ex profeſſo S.
Clementis eligitur Abbas S. Sympho-
riani 1439. benedictus à Ioanne de Vi- 1439.
co Epiſcopo Caurenſi, Suffraganeo
Metenſi, præſente Conrado Antiſti-
te, Simone de Cheriſiaco S. Arnulfi,
& Nicolao Groſnay S. Vincentij Ar-
chimandritis, maiore Decano, & Ca-
thedralis Canonicis 17. Ianuarij: ſub
hoc ipſo Abbate 1444. Monaſterium
euertitur, pro cuius reſtauratione

1468. plurimùm laborauit : defunctus an. A
1468.

27. *Thirrionus Barret.*

28. *Ioannes Ioffroy* 2. Cardinalis & Epiſcopus Albienſis, Commendatarius Abbas.

29. *Iulianus de la Rouere* Cardinalis, Legatus in Franciâ, Sixti 4. nepos, ad ſummum Ponrificatum euectus, Iulius 2. vocatus eſt.

30. *Iacobus de Frouille*, regimen Abbatiæ hoc pacto adipiſcitur : poſt exceſſum Poincij extra Curiam defuncti, Pont. Max. ſpreto concordati Germanici inſtrumento, & electio- B
nis Barreti iure, Cardinalis Albienſis præfatus à Papâ in Commendam cœnobium impetrauit, Simone de Boiſſon Suffraganeo Metenſi eius nomine per quatuor annos Vicario Generali nominato : exinde verò de Abbatiâ prouiſus eſt Iulianus Cardinalis Legatus in Franciâ, qui delegit Adminiſtratorem ſuum & Vicarium S. Gorgonij Gorzienſis, S. Symphoriani, & S. Nicolai de Portu, Hugonem Mathiam maiorem Decanum Metenſis Eccleſiæ, chirographo an. 1475. die 5. Ianuarij; at iſte Cardinalis pactione initâ cùm Iacobo de Frouille mo- C
nacho S. Clementis, & Priore S. Andreæ, eo reſignanre in fauorem, à Sixto 4. prouiſus eſt de Abbatiâ S.
1476. Symphoriani in Conſiſtorio 1476. ſed eo diplomare Ponrificio poſſeſſionem adire aggreſſus, Thirrionus Barretus, qui confirmatione caruerat in Curiâ Romanâ, & nihilominus admiſſus fuerat per Ordinarium, Iacobum cuſtodiæ mancipatum titulo Abbatiæ renunciare compulit : interim Sixtus 4. Iuliano ceſſit Abbatiam S. Symphoriani in Commendam, is paulò mox eam reſignauit Barreto, qui cùm penſitationem annuam exſoluere de- D
1478. trectaret 1478. 12. Iunij à Simone Archiepiſcopo Parracenſi, Papæ Referendario, anathemate percutitur : tandem poſt multas diſceptationes cœnobij Commendæ nuntium remiſit in fauorem Ioannis Notarij : iſte verò ante abdicationem nouæ baſilicæ & monaſterij fundamenta iecit; ac teſtamento an. 1480. ſepulturam ordinauit in choro S. Symphoriani cui cœnobio legat omnia bona, atque pecuniæ ſummam pro ſtructurâ clauſtri, dormitorij, & ad vſus fabricæ nouæ Eccleſiæ.

31. *Ioannes Notary* 3. ex Priore S. Symphoriani, ac B. Germani, ceſſione præcedentis prouiſus eſt bullis Apoſtolicis an. 1484. inter cæteros 1484.
Abbates nullius gubernationis maiora edidit ſpecimina, ſeu priuilegiorum tutandorum iura, vel etiam adornandi cœnobij ſollicitudinem indagari liceat : extructâ baſilicâ ſuâ ſummis impenſis. Renato & Antonio Ducibus Lotharingiæ valde acceptus : fuit item Prior Laiaci & Montis S. Georgij in diœceſi Vormatienſi, quibus beneficiis & eorum prouentibus cœnobium ſuum egregiè illuſtrauit : Renati item Ducis à Sanctioribus Conſiliis, eius operâ & fidâ ſolertiâ in negotiis tractandis apud Curiam Romanam vſus eſt : Ioannes de Nicolinis Archiepiſcopus Athenarum eum nominauit procuratorem pro adipiſcendo Epiſcopatu Virdunenſi, ex permutatione cum Guillelmo Haraucurio pro Sede Vintimilienſi ditionis Genuenſium. Donatus prætereà 1515. à 1515.
Leone x. priuilegio mitræ & ornamentorum Pontificalium : teſtamento ordinauit extrui Capellam in loco veteris baſilicæ S. Symphoriani extra vrbem, pro celebratione diuini Officij : poſtquam verò ad vtilitatem & decorem domus multis beneficiis de eâ optimè promeritus fuiſſet, ad meliorem vitam transfertur 1529. vl- 1529.
timâ Decemb.

32. *Franciſcus de Baudoche* ex honoratâ familiâ de Baudoche in Mediomatricibus, ſucceſſit Ioanni titulo Commendæ, dubium an electione Capitulari, vel ex clauſulâ reſeruationis Apoſtolicæ.

33. *Ioannes de Baudoche* 4. Maior Decanus S. Stephani Metenſis, Commendatarius : reperitur Bulla Pauli 3. an. 1539. quâ præcipit Monaſterio, vt 1539.
eum admittant Abbatem : eodem anno factus poſſeſſor : ſedebat adhuc 1542.

34. *Didierius le Roy* Sacriſta S. Symphoriani electus 1543. ſolemniter inauguratur vltimâ Ianuarij 1544. à Nicolao Epiſcopo Azotenſi Treuerorum Suffraganeo, virtute Bullarum Ponr. ſacramentum iurat præſentibus Abbatibus S. Mathiæ & B. Martini Treuerenſis : at verò competitorem habuit Nicolaum Venceium Epiſcopum à Balneo, Pontificis Datarium, qui Abbatiam obtinuit contra ius

electo-

1559. electionum : exemptus è vitâ 1559. menſe Iunio, humatur in æde S. Saluatoris.

35. *Baptiſta Praillon* Commendatarius Nouiburgi Ord. S. Auguſtini in diœceſi Carnorenſi, frater Michaelis Maioris Seabini Metenſis, poſtulatur 1559. 10. Iulij, annuente Papâ Pio 4. prouiſus cùm ſpeciali mandato aſſumendi habitum Benedictinum, bullis datis 8. Idus Ianuarij 1559. Linguarum peritus erat, quo nomine Legationem ad Heluetios, & alios Principes obiuit: mortuus 11. Auguſti in

1590. vigiliâ S. Symphoriani an. 1590.

36. *Guillelmus Hellot* 2. Nomedij natus, bullas accipit Coadiutoriæ 1. Iunij 1589. nihilominus admittitur Baptiſta Praillon Iacobi filius, à quo in adminiſtratione cœnobij turbatur, eodémque peſte extincto, ac penſione in gratiam fratris ſui Philippi con-

1597. ſtitutâ an. 1597. demum pacificè ſedit ad clauum Abbatiæ, quoad Nomedii, vbi ſepultus, menſe Februario interiit 1607.

37. *Carolus Hellot* nepos Guillelmi eligitur 13. Februarii 1607. ex Coadiutore, competitorem habuit Bernardum Maiorem qui literas Oeconomatus Abbatiæ obtinuit: ſed posteà cum ipſo ſub penſionis reddibitione compoſuit, Carolus ergo Treueris tirocinia poſuit literarum, poſt quæ Romam

1613. profectus 1613. benedicitur ſolemniter in Eccleſiâ S. Ioannis Lateranenſis à Cæſare Fidelis Epiſcopo Salonitano & Viceregente, adſtantibus Oratio Morano Abbate S. Praxedis, & Ioanne Lignario Senonenſi Abbate: confeſtimque Metas reuerſus, ſedulò laborauit vt monaſterium priſtinæ diſciplinæ reſtitueretur, idcirco aduocauit Patres Congregationis S. Vitoni Virdunenſis, quos factâ vnione monaſterij ſui apud S. Symphorianum

1634. ſtabiliuit menſe Auguſto 1634. anno ſequenti extinctus ex apoplexiâ 27. Septemb. poſtquam ſacratium Eccleſiæ prætioſiſſimis ornamentis decoraſſet. Eius cœnotaphium ex marmore ad latus maioris aræ proſtat cùm eâ epigraphe. *Tumulus teſtis Geneſ. 31. Venerabili ac pranobili D. Carolo Hellot huius monaſterij poſt patruum Guillelmum Hellot Abbati meritiſſimo, Patres Congregationis S. Vitoni ab eo in hoc monaſterium accerſiti, & admiſſi, in ſepulchri titulum, hunc ei lapidem erigebant anno* A *quo obiit 1635. die 27. Septembris, eúmque tumulum teſtem, ſeu acervum teſtimonij, obſeruantiæ & gratitudinis nominabant: vſus eſt amico ad gratiam, inimico ad patientiam, cunctis ad beneuolentiam, quibus poterat ad beneficentiam. Hoc monumentum tibi Lector, tua ſortis ſit monimentum.*

38. *Ludouicus de Nogaret* Cardinalis *de la Valette* Archiepiſcopus Toloſanus, poſt obitum Caroli poſtulatur placito nominationis præcedentis factæ ab ipſo Capitulo 1628. eodem Helloto tituli & prouentuum Abbatiæ reſer-

B uatario quoad viueret: obiit 28. Septemb. 1639. 1639.

39. *Claudius de Bruillart de Courſant* Abbas Commendatarius poſtulatur à Conuentu, commendante Ludouico XIII. per epiſtolam, ſumpſit poſſeſſionem 28. Aprilis 1640. ex Senatuſ- 1640.
conſulto ſanctioris Conſiſtorij cùm expeditio bullarum procraſtinaretur, quas tandem obtinuit à Papâ Vrbano VIII. anno 21. Pontificatus, & nunc viuit.

T.

C TALMVNDVM oppidum, clariſſimæ Tremoliæ gentis titulo Principatus inſigne, in promõtorio Pictonum ſinus Aquitanici, vbi Abbatia ſub inuocatione S. Crucis *Talmont.*
extruitur anno 1046. apud chronicon 1046.
Malleacenſe, fundatore Vuillelmo I. cognomine Caluo, Talemontenſis caſtri domino, quemadmodum teſtatur diploma tabularij S. Crucis num. 3. ex Hiſtoriâ Comitum Pictauienſium Ioannis Beſly erutum iſtis verbis:

D QVISQVIS Domino domum pro « poſſe dignam præparat in terris, par « eſt vt ei Dominus domum non ma- « nufactam conderet in cœlis. Ipſi au- « tem nuſquam melius ædificatur do- « mus, quàm in piis mentibus, Chri- « ſtúmque ſincerè diligentibus. Sed « hanc ædificare non niſi paucorum eſt, « & Regi cœlorum violentiam irro- « gantium. Multi námque huic mun- « do dediti, quanto actionibus huius « ſæculi promptiori ſtudent animo, tan- « to pigriores ab hoc torpent ædificio. « Vnde factum eſt quia dum animad- « uerterem quo poteram intellectu, ego «

„ Vuillelmus Talemontis Caſtri Ptin- „ ceps & dominus, me parùm ab illis „ diſtare quibus dicitur, Vos eſtis tem- „ plum Dei, vt pote huius ſeculi cu- „ tis impeditus, mecum delibetaui Ec- „ cleſiam ex ptoptio facete, quatenus „ intet filios computati metear Eccle- „ ſiæ, vt qui videlicet vacare non poſ- „ ſem quo Domino digna facetem, il- „ li ſaltem pet me domus habetent, in „ quibus Dominus habitaret. Hanc „ ptope denominatum meum caſtellum „ conſtrui placuit in honotem Domi- „ nicæ Crucis; vt cùm in vltimo die „ examinis ipſa Crux ſactoſancta appa- „ tuetit, magnum fiat præſidium tam „ mihi quàm libetis meis, & omnibus „ propinquitate coniunctis. In hac igi- „ tut monachos ſub normâ Sancti Be- „ nedicti Chtiſto militatutos aggrega- „ ui, quotum aſſidua pto nobis apud „ Deum otatio, fiat efficax interceſſio. „ His ad victum vel veſtitum, vel ali- „ quem alium vſum de ptoptiis rebus ali- „ qua largitus ſum: ſcilicet Eccle- „ ſiam Sancti Petri intra caſtellum ſi- „ tam, cùm otnamentis eius & conſue- „ tudinibus cunctis vel tedditionibus: „ Eccleſiam etiam S. Hilatij cùm cœme- „ terio & butgo, & conſuetudinibus, „ & omnibus redditionibus. Fetias quo- „ que eâ integritate dedi, vt in ipſâ die „ feſtiuitatis, & in vigiliâ omnes fe- „ tiantes vbicumque vendiderint ſiue „ in caſtello, ſiue in feriâ, ſiue in agro, „ in viâ, omnem conſuetudinem Ab- „ bati, ſeu hominibus eius teddant, „ nullámque iuſtitiam niſi pto eis fa- „ ciant. Dedi etiam omnem decima- „ tionem totius parochiæ & caſtelli, „ ſcilicet de agnis, de porcellis, de vi- „ tulis, de lino, de lanâ, de ſali, & de „ vino; eo pacto, vt ſi quis tertam ſuam „ plãtauerit in vineam, decima ipſius vi- „ neæ fietet Sanctæ Crucis ptoptia, ex- „ ceptis his vineis quas tenet Petrus fi- „ lius Mainardi in Btoil Abbatis, & „ quæ ſunt in terrâ Aſcelini in Briton- „ nariâ, & in his quæ ſunt in terrâ Ar- „ berti Baſtardi in Tortetel. Et ne ali- „ quis forte de ſummis optimatibus hu- „ ius tettæ diabolicâ quandoque ſug- „ geſtione, controuerſiâ qualibet deci- „ mas iſtas Sanctæ Cruci datas pettut- „ bate incipiat, tam vinum de ptoptio „ cellario meo, quàm oues ſi habueto „ in perpetuum ad opus Sanctæ Crucis „ decimabuntur. Dedi etiam quandam „ tettam ſupet riuum Fagi ſitam, in

A quâ eſt caſamentum Conualdi Ptæ- „ poſiti, & terra Martini Catpentarij: „ Sed caſamentum Gtimaldi Præpoſiti „ perſoluit pet ſingulos annos quin- „ que ſolidos ad Natale Domini, & „ vnum equum vſque Pictauum, & „ qui habuerit illud, faciet hominium „ Abbati. Contuli & quatuot molen- „ dina, duo cum ſtagnis ſuis de dulci „ aquâ, & duodemari molentia, & „ vnum futnulum in ipſo caſtello: piſ- „ catorias quoque in Stoenrio de Iard „ ad ſæpias, & ad alios piſces capien- „ dos. Adauxi etiam Domino meo Ie- „ ſu & viuificæ Cruci eius, atque mo- „ B nachis ibidem Deo militantibus mi- „ litatutis, de ſiluâ Otbiſtetij de vitidi „ & de ſicco ad omnia neceſſaria offi- „ ciorum, ædificiorum, videlicet ad Ec- „ cleſiam, ad clauſtra facienda atque „ tecupetanda cum decidetint, ad co- „ quinum, ad futnuliam, ad cameram „ Abbatis, ad domum infirmorum, ad „ balnea & ad omnes manſiones facien- „ das vſui Monaſtetij neceſſarias. Si- „ militet intus vel foris caſtrum quan- „ tum opus habuetint de ipſâ ſiluâ, de „ vitidi & ſicco accipiant: & in ipſâ „ Orbiſtetij foreſtâ condonaui etiam „ C receptaculum paſcuale potcis, bobus, „ vaccis, equabus tam in æſtate quàm „ in hyeme. Similitet & paſnagium „ potcotum, ita vt vbicumque potci „ mei ambulauetint, & potci Mona- „ chorum. Capreæ quoque ad ſotula- „ tia Monachotum facienda bruſtum „ habeant pet totum boſcum. Adhæc „ & nauem vnam conceſſi liberam & „ quietam & ſolutam ab omni conſue- „ tudine in portu Talemontis, & in „ omnibus pottubus mei honotis. Ad- „ didi, omnibus optimatibus meis ſub- „ firmantibus, vt ſi quis ex iſto meo „ honote voluetit loco S. Crucis, ac „ Monachis ibidem Deo ſetuientibus „ D de poſſeſſione ſuâ date vel vendere, „ non prohibeatur, ſed potius commo- „ neatur, tantillo interdicto, vt Domi- „ nus ſuus inde ſuum non perdat ſerui- „ tium. Supereſt adhuc conuentio quã „ Dominicæ Ctuci contuli, quod ſi ho- „ mo S. Crucis prælietur in campo, ſi- „ ue vincat, ſiue vincatur, bannum non „ reddet niſi S. Cruci & eius Abbati. „ Si homo Sanctæ Crucis, quod abſit, „ euentu hominem occiderit, aut vul- „ netauerit, ſi in caſtello, ſiue fotis ca- „ ſtellum in toto meo honore bannum „ non teddat, neque banl-ugam, neque „

„ aliquam aliam conſuetudinem, niſi
„ ſolummodo S. Cruci & eius Abbati.
„ Si furtum fecerit, tota iuſtitia Abba-
„ tis erit: ſimiliter de falsâ menſurâ erit.
„ Si homo S. Crucis vendiderit bouem,
„ vel vaccam, aut aliquam aliam pe-
„ cuariam in toto honore meo, non
„ reddat vendirionem niſi S. Cruci &
„ eius Abbati. Si in publico mercato
„ vendiderit, tantummodo ibi vendi-
„ tionem reddit. De propriâ verò pe-
„ cuniâ Sanctæ Crucis in mercato, ſiue
„ foris mercatum, in caſtello ſiue foris
„ caſtellum, in viâ, ſiue extra viam, in-
„ ſuper per totum honorem meum ven-
„ ditio non reddatur, neque quæratur.
„ Si diſſenſio inter nos & noſtros vicinos
„ & turbatio creſcet (quod abſit) ho-
„ mines S. Crucis non ſubmoueantur,
„ neque moueantur vt cæteri homines oc-
„ cidere, vel terras Chriſtianorum præ-
„ dare, atque deuaſtare, neque caſtel-
„ lum, neque vallum facere, neque in
„ quoquam ſint angariati, ſed ab omni
„ perturbatione bellorum laborent in
„ pace quieti, neque perturbatione in
„ vllâ re proſequentur, verbi gratiâ, a-
„ mici pro eis auctores pacem cum om-
„ nibus habeant, etiam cum pacis ini-
„ micis. Si tamen inimici noſtri in ho-
„ norem noſtrum ſuperuenerint, tunc
„ omnes eant vt defendant ſua ab ini-
„ micis propria. Vbi verò ego Vuillel-
„ mus perſenſi adeſſe diem mortis meæ,
„ ſuſcepi monachilem habitum in hoc
„ eodem Monaſterio quod conſtruxe-
„ ram in honorem Sanctæ Crucis, &
„ conuocans omnes Barones meos quos
„ de diuerſis regionibus adduxeram,
„ quóſque in iſto meo honore placita-
„ ueram, eos multùm rogaui vt ſecun-
„ dùm ſuum poſſe Eccleſiam, quam æ-
„ dificaueram, de rebus quas eis dede-
„ ram, augmentarent, maximéque de-
„ cimam & Eccleſias quas in meo ho-
„ nore ædificauerant, debeant à ſe vbi
„ eas à ſe ſeparent, nulli Eccleſiæ niſi
„ meæ darent: ſed neque filij eorum;
„ quibus ſucclamantibus, omnes poſt-
„ modum filios Optimatum meorum,
„ infantes, pueros, adoleſcentes, par-
„ uos & adultos congregaui feci in præ-
„ ſentiâ patrum. De ſupradictis omni-
„ bus habui etiam teſtimonia filiorum.
„ Huius donationis tot fermè reſtes exi-
„ ſtunt quot Talemontis pagi accolæ
„ inueniri poſſunt. Verum ne poſteri-
„ tas neglectrix noſtræ, ſuæque ſalutis,
„ quaſi præteritorum ignara, cupiditate
A ducta, hæc quandoque infringere „
præſumat, idcirco ſtylo memoriæque „
commendo, meâque authoritate & „
filiorum meorum Vuillelmi, atque Pi- „
pini, vnà cum filiâ meâ nomine Aſ- „
celinâ, voluntariâ ſtipulatione per „
hanc cartulam roboro, ſancio, atque „
confirmo, ſub teſtimonio legitimo- „
rum virorum, ſcilicet fidelium meo- „
rum, quorum hæc ſunt nomina, vi- „
delicet Ramnulfus de Bullo, & filii „
eius Petrus & Ramnulfus, Arbertus „
Baltardus, Aſcelinus Senex, Aime- „
ricus Rufus, Stephanus Venderiam, „
Abel Barbatus, Annonius Pincerna, „
B Mathurinus Camerarius, Ioannes & „
Iſembertus frater eius, Cochreas Ma- „
reſcallus. De Clericis vero Adema- „
rus, Garnus, Thechardus, Bartho- „
lomeus, Gauterius, Hilarius, & alii „
multi. „

Tardvm Ordin. Ciſtercienſis, diœceſis Lingonenſis, prima Ciſterc. Monialium filia, ex agro Diuionem tranſlatum 1623. Sebaſtiano Epiſcopo Lingonenſi, & Nicolao Boucherat Abbate Ciſtercienſi curantibus. *Le Tard.*

S. Tavrini in vrbe Ebroicenſi cœnobium Ordinis S. Benedicti C Congregationis S. Mauri, fundatorem habuit Richardum Ducem qui Normannos rexit anno 943. memoratur in c. Conſtituris 47. de Electìon. Abbatum indicem collegit Damianus Lerminier Benedictinus Congregationis S. Mauri, dum Prioris fungeretur officio in Monaſterio S. Taurini Ebroicenſis. *S.Taurin d'Evreux* 943.

1. *Fromundus* interfuit traſlationi reliquiarum S. Audoeni ab Hugone 2. Archiepiſcopo Rotomagenſi factæ ſub Ricardo 1. Normanniæ Duce circa an. 970. propterea primus in ſerie Abbatum conſtituitur. Atque ex 970.
D Roberti de Monte Tractatu de immutatione Ordinis monachorum, quinque ſequentes anteà monachi Fiſcannenſes recenſentur.

2. *Radulphus.*

3. *Vuillelmus* 1.

4. *Paulus.*

5. *Philippus* 1.

6. *Rannulphus* cui traditur Eccleſia de Milleriis in diœceſi Conſtantienſi, Anaſtaſio Pontifice, Stephano Rege Angliæ, Henrico Duce Normanniæ, ita enim habet carta.

7. *Lambertus*, ad quem exrant li-

teræ Ricardi Epiſcopi Conſtantienſis,
1157. qui notatur 1157. & obiit 1159. alii Abbates ex cartulariis monaſterii excerpti.

8. *Matthæus* circa an. 1200.

1206. 9. *Ioannes de Matiſmeio* 1. an. 1206. & 1223.

10. *Vuillelmus* 2. ab 1226. ad 1233. poſteà Gemmeticenſis Abbas.

11. *Gillebertus de S. Martino* 1249. obiit 1255. in Natali Domini: vixit in te[illegible]mine an. 15. & Monaſterium ſuum à ſubiectione Fiſcannenſi fortiter liberauit, ex veteris ſchedâ Ioannis le Preuoſt.

1257. 12. *Thomas* 1257.

13. *Ricardus* 1. 1261. & 1267.

14. *Simon* 1. 1293. 1294. deuixit 1296.

1299. 15. *Ricardus de Carnel* 2. ab 1299. ad 1311. interiit 1312.

16. *Petrus Regius* aſſumitur in Abbatem S. Michaelis de Monte, anno 1386.

1388. 17. *Simon Chauini* 2. 1388. 1389.

18. *Philippus Prunelle* 2. 1408.

19. *Ioannes* 2. conſecratus Rotomagi à Martiale Epiſcopo Ebroicenſi
1459. 1432. notatur adhuc in ſchedis anno 1459.

20. *Stephanus* 1. 1487.

21. *Benedictus le Duc* præfuit annis 13. & obiit 1502.

22. *Radulphus du Fou* Commendatarius, prius Epiſcopus Engoliſmenſis, inde Ebroicenſis, Abbatiâ poti-
1504. tus eſt ab an. 1504. ad 1510. quo viuere deſiit 2. Februarij.

23. *Stephanus de S. Amand* 2. Abbas Regularis denaſcitur 10. Auguſti 1527.

1540. 24. *Ioannes le Grand* 3. obiit 16. Aprilis 1540.

25. *Iacobus d'Annebault* 1. Cardinalis tit. S. Suſannæ, & Epiſcopus Lexouienſis, primus Commendatarius S. Taurini ac Becci: vitam cùm morte commutauit 1558.

26. *Gabriel le Veneur* Epiſcopus E-
1574. broicenſis, exceſſit è viuis 16. Maij 1574.

27. *Guillelmus de Pericard* Decanus Eccleſiæ Rotomagenſis, & in ſupremâ Normanniæ Curiâ Senator, Abbatiam cùm Epiſcopatu Ebroicenſi commutauit 1604.

28. *Iacobus Dauy* 2. Cardinalis Peronius, Archiepiſcopus Senonenſis, vniuerſo orbi Chriſtiano notiſſimus: A n. [illegible] an. 1418. 1418.

29. *Ioannes Dauy du Perron* 4. Iacobi frater, Archiepiſcopus Senonenſis deceſſit 1622.

30. *Iacobus Noel du Perron* 3. ſuperiorum ex ſorore nepos, H[illegible]ettæ Mariæ ſer[illegible]ſſimæ Anglorum Reginæ magnus Eleemoſynarius, primo Epiſcopus Engoliſmenſis, inde Ebroicenſis. Patres Congregationis S. Mauri ad inſtaurandam monaſtici inſtituti diſciplinam aduocauit 1. Martii an. 1642. Quem multa ad monaſterii or- 1642
natum, reſtaurationémque baſilicæ meditantem mors ſuſtulit 14. Februa-
B rii an. 1649.

31. *Franciſcus Vautier* Regis Chriſtianiſſimi Ludouici 14 primus Medicus & antea Mariæ Mediceæ Archiater.

32. *Henricus de Bourbon*, Abbas S. Germani de Pratis Pariſienſis anno 165[illegible]
1655.

Terrassonensis Ordinis S. *Ter*
Benedicti, diœceſis Sarlatenſis. *ſon*

Thenoliæ, vel Thenolium *Then*
Abbatia B. Mariæ, diœceſis Laudu- *les*
nenſis iuxta Veruinum oppidum in Teraſchiâ, Ordinis Præmonſtratenſis, fundatur à Bartholomæo de Ro-
C ceio Laudunenſi Antiſtite 1129. extru- 1129
ctâ Abbatiâ eam tradidit regimini Galteri primi Abbatis S. Martini Laudunenſis, qui aſſumptis 12. Religioſis, Valaſtidum Abbatem inſtituit. Ibi Norbertus aliquandiu commoratus eſt, antequam Præmonſtratum conderetur. Modernis hiſce temporibus igne conſumpta eſt ab Hiſpanis anno 1652. Abbatum porrò indiculus is eſt, ex ſchedis Caroli Houateau Prioris Thenolienſis.

Galfridus primus Abbas.
Philippus.
D *Hugo*.
Gobertus.
Hato.
Richardus.
Simon.
Geruaſius Abbas Præmonſtrati & Epiſcopus Sagienſis.
Ioannes de Veruino.
Gobertus.
Guillelmus.
Galterus.
Henricus de Vallibus.
Guillelmus Sigerus.
Philippus.
Andreas.

Ioannes de Gmeron.
Ioannes de Bochinis.
Nicolaus.
Iacobus.
Gerardus.
Goffridus.
Hugo.
Nicolaus.
Ioannes.
Theobaldus.
Lambertus.
Thomas.
Gobertus de Geregins.
Ioannes de Bouquiar.
Gobertus de Gmeron.
Philippus.
Ioannes Caſtillon.
Guillelmus.
Reginaldus Bruyeres.
Gregorius.

1475. *Ioannes Foſſier* circiter an. 1475. Eccleſiæ maiorem nauim crematam ab Armaniacis reſtaurauit, eo ſchemate quo nunc conſpicitur.

Gobertus Aleame.

Radulfus Amiable vltimus Abbas Regularis, obiit 1538. poſt quem fiduciario more redditibus potiti ſunt domini de Blerencourt, & de Haluuin de Piennes.

Dionyſius Grandſon Commendatarius
1598. 1598. permutauit anno 1607.

Thomas Boucher.

Clemens Bouchet Canonicus Remenſis, præerat anno 1654.

S Thiery du Mõt d'or. S. THEODORICI Ordin. S. Benedicti, diœceſis Remenſis, inſtitutum legitur hoc cœnobium à S. Theoderico diſcipulo D. Remigij Remenſis Præſulis anno 525. ſed Normannorum vaſtatione deformatum, poſteà ſubiicitur regimini Canonicorum, vt patet ex actis electionis Archiepiſ-
883. copi Fulconis anno 883. Poſtmodum reſtauratur ab Archiepiſcopo Adalberone, ſuffectis Clericorum loco Benedictinis monachis, adempto titulo Abbatiæ cuidam Comiti Rogerio, ex aſſenſu Lotharij Regis, cuius erat Cancellarius. Abbatum nomina quotquot indagari licuit, ſubiiciuntur hâc ſerie ex ſchedis Guillelmi Marloti.

977. 1 *Airardus* primus Abbas an. 977. ex Abbatiâ S. Remigij Remenſis, per Adalberonem præficitur monaſterio.

2. *Albertus*, interfuit ſacro Philippi 1. Regis 1059.

3. *Raimbaldus* an. 1070.

A 4. *Rogerus* 1078. obiit 1088. 1078.

5. *Radulphus* 1088. deceſſit 1112.

6. *Gaufridus*, ſubſcriptus reperitur exemplari donationis burgi Attiniaci à Comite Campaniæ, Archiepiſcopo Remenſi 1114.

7. *Guillelmus* 1120. 1120.

8. *Helluinus*, vel *Illinus*, ſignauit fundationem Cartuſiæ Montis Dei propè Sedanum 1137. mortalitatem exuit 1143.

9. *Ægidius* 1. 1143. 1143.

10. *Heribertus* 1168.

11. *Henricus* 1175. in cartulario S. Nicaſij.

B 12. *Fulco* 1203. 1209. ex eodem tabulario. 1203.

13. *Milo* 1222.

14. *Ioannes* 1. 1262.

15. *Ioannes* 2. 1278. & 1297. 1278.

16. *Petrus* 1331.

17. *Fulcaudus de Rochechouart* 1423.

18. *Stephanus de Maligny* 1428. 1428.

19. *Ægidius* 2. 1454.

20. *Ioannes Balue* 3. Cardinalis anno 1486. qui cùm carcere detentus eſſet, per Regem nominatus eſt.

21. *Arnulfus*, ſedebat adhuc 1500. 1500.

22. *Ægidius d'Eſtreilles* 3. 1510.

23. *Ludouicus de Lorraine* Cardina-
C lis Guiſius, Epiſcopus Albienſis & 1559.
Metenſis, erat Abbas 1559.

24. *Iacobus Brouillart* 1567.

N. Bailly obiit an. 1648. 1648.

N. Bailly in maiore Conſilio Patronus Regius, ex pactui reſignatione præerat 1649.

S. THEOFREDI Ordinis S. Be- *Saint*
nedicti, diœceſis Podienſis in pago *Chaffre*
Valauenſi, diſtans ſex leucis à Podio, fundatur à Calminio Aruernorũ Duce, vnde diuerſimodè à fundatore denominatur, nempe Calminium appellant auctor vtriúſque eius vitæ, Bernardus Guidonis, & Sauaro; alij D Calmelium vocant, vti fragmentum vitæ Beati Theofredi in vitâ Sancti Eudonis, alij Calminiacum, & Calmeliacenſe monaſterium, de cuius fundatione hæc leguntur cap. 7. vitæ S. Calminij ex veteri codice Mauſacenſi. CVM *in Ducatus officio vir inſignis Calminius honeſtè ſe ageret, & pauperibus erogans, quod ſuum erat, miſericorditer ſe haberet, ſubiit diuina cogitatio mentem eius, vt theſauri ſuum reſiduum liberaliter expenderet in opere Dei: diſpoſuit ſecum in animo, vt Eccleſias dedicandas ſuo ſumptu conſtrueret, vbi Deo*

ſeruientibus quotidiani victus ſtipendia ex propriis redditibus miniſtraret; animatus diuino ſpiritu beatus Calminius in Epiſcopatu Anicienſi locum, qui dicitur S. THEOHFREDI *ædificauit à fundo, & effectu operis mirabiliter conſummans, quem locum rebus & redditibus, vir Domino deuotus adornans Eccleſiam illam, & habitationem eius ſufficientibus eorum victui ſtipendiis cumulauit, inſtaurauit locum, redditus ampliauit, & ornamenta monaſterio congrua verâ liberalitate dilargiens, ſupradictum locum conſummatum reddidit, & perfectum. Vt autem hic locus operis ſui memoriam, & vocabuli quoque conſortium obtineret, monaſterium illud Calminiacum vocauit, vt quod fundauerat ſuâ induſtriâ, ſuo labore perfecerat, ſui nominis memoriale poſteritati ſequentium offerret.* Huius loci Abbas anno 1626. Carolus de Saintnectaire.

Tulley. THVLLEYVM, ſiue Theolocus, diœceſis Lingonenſis in Comitatu Burgundiæ, in Decanatu Fontiſuenæ propè Autreyum, non longè à Grayo Ord. Ciſt. filia Morimundi fundatur

1130. an. 1130. vt compertum habetur ex authentico exemplari codicis MS. eiuſdem Abbatiæ, hoc tenore: DIGNVM eſt memoriæ commendare, qualiter locus iſte qui dicitur THEOLOCVS per reuelationem Deo donatus ſit. Fuit vir quidam potens in hoc ſæculo, Petrus nomine, cognomento Maluſreſpectus: hic dominus erat trium caſtellorum, videlicet Montiſſalionis, Miribelli, & Aquatici: ſed Aquaticus ante mortem eius à vicinis Principibus deuaſtatus, & in ſolitudinem redactus eſt. Ipſe verò non multò poſt moriens, quinque filios dereliquit, quorum hæc ſunt nomina Primus Odo, ſecundus Otto, tertius Gerardus, quartus Reinaudus, quintus Hugo vocabatur, è quibus Gerardus Clericus & Eccleſiæ Lingonenſis Archidiaconus, vir honeſtæ vitæ & morum probitate conſpicuus; cæteri milites fuerunt. Contigit autem vt poſt mortem ſuam, Dominus Petrus cuidam Canonico Lingonenſi nomine Galtero, qui ei in vitâ ſuâ familiariſſimus extiterat, per viſum appareret. Cui & ait, Magiſter Galtere ite ad filios meos & dicite eis: vt ſi voluerint animæ meæ ſuccurrere, locum qui vocatur TVLLEYVS Albis monachis tribuant. Ipſe verò Galterus nec non in Tu[illegible] [illegible]. Accidit autem vt poſt [illegible] aliquot duo maiores fi[illegible] d[illegible] Petr[illegible] Lingonis deuen[illegible]rent. Q[illegible]s adiens Magiſter Galterus talit[er] al[l]ocutus eſt. Domini, ſi pater v[illegible] [m]andaret vo[b]is aliquid, faceretis, annon? Ad hæc Dominus Odo reſpondit. Etiamſi pater meus mandaret m[ihi], vt oculum ei mitterem, libenter hoc facerem. cui Magiſter Galte[r]us. Ipſe per [m]e vobi[s] [m]a[n]dat, quatinus locum qui dicitur Tulleyus Albis Monachis conferatis, vt per hoc, anima eius apud Dom[in]um miſericordiam conſequatur. Tunc illi. Et ibi ſunt [i]pſi Albi Monachi? tunc adſtitit quidam qui diceret: ego vidi hodie Abbatem Mo[r]imundi in hâc vrbe. Quem [illegible] requirentes & inuenientes, donationem præfati loci in præſen[tiâ] d[illegible] Vilenci eiuſde[m] c[illegible]tis Epi[ſco]pi [fe]cerunt. Poſteà verò cùm laud[e] & aſſenſu fratrum ſuorum, [vid]elicet Hugonis, Gerardi, Rainaldi, & parentu[m] ſuorum & amicorum, la[u]dante etiam Hugone Bellimontis oppidi Domino, à quo deſertum illud hæ[re]ditatio iure tenebant. ipſum deſertum cùm omnibus appendiciis eius, terrâ ſcilicet arabili & nemoroſâ, arente & irriguâ, per manum Domini Vualcheri Abbatis Morimundenſis impe[n]de[run]t, nullo ſibi vſ[u]arij iure infra prędicti terminos Tulley retento. Extra e[illegible] terminos eiuſdem loci, in omn[i] te[r]râ ſuâ vbicumque iacet, & pecor[illegible] Fratrum pabula, & omnia ſua vſi[illegible] eorum nemora, tam ad domorum ſua[rum] materiam, quàm ad cætera domus vtenſilia, ſed ad ne[illegible] ignis, gratis, & abſque vl[la] [illegible] commutatione, vel exactio[ne] [illegible] ſerunt. In omnibus e[t]iam ſu[i]s [illegible] ribus, ipſorum porcis rec[illegible], & omnimodos fruct[u]s ad e[illegible] pab[u]lum, abſque eo pretio, [quod] v[illegible] Payſnaticum dicitur. O[illegible] aquas ſuas ad piſcandu[m] [c]æteris beneficiis addiderunt. Q[u]iam d[ona]tionem prædictus Abbas gratanter ſuſcipiens, locum ædificauit, paruoque tranſacto tempore Abbati[a]m [i]bi conſtituit, nomenque T[u]lley, eoquod locus Dei eſſet, in The[o]loco c[om]mutauit. Acta ſunt hæc anno ab Incarnatione Domini 113[0]. XII. April[i]s, Concurrente 2. Epactâ 9. Ind[i]ct. 8. Teſtes Odonis ſunt: Gaula Amanſca-

„ tus, Anſcherius, Guido Ortenſis, Te- A
„ ſtes Ottonis ſunt : Dominus Guido
„ de Aculeo, Gaulo Columbus, &
„ Aymo frater eius, Pontius de Colo-
„ nüs, Gaufridus Peregrinus, Rodul-
„ fus dę Aquetio, Robertus Malus mi-
„ les de Mirebello &c. Benefactores præcipuos agnoſcit Theolocus, dominos Vergeij, quorum ibi Epitaphia ſpectantur. Abbates autem præfuêre ſequentes, excerpti è Notitiâ Abbatiarum Ord. Ciſtercienſis per Orbem vniuerſum, auctore Gaſpare Iongelino.

1. *Nichodemus* monachus Motimundi obiit 10. Cal. Maij. B

2. *Girardus* Abbas de Altaſyluâ.

3. *Ioannes* 1. eiuſdem cœnobij monachus.

4. *Natalis* religioſus de Caritate.

5. *Odo* monachus Cariloci.

6. *Gebuinus* Aſcera Theoloci.

7. *Stephanus* eiuſdem loci alumnus.

8. *Fulco* monachus Cariloci.

9. *Stephanus* iterum electus Abbas.

10. *Petrus* 1. è Theoloco aſſumptus.

11. *Garnerus* monachus Morimundi. C

12. *Fromundus* euocatur è Cariloco.

13. *Ioannes* 2. è Ciſtercio.

14. *Ioannes* 3. Morimundi Aſceta.

1280. 15. *Galterus* 1280. obiit 12. Calend. Maij.

16. *Iacobus* 1.

17. *Hugo* monachus Theoloci interiit 14. Cal. Maij.

18. *Ferricus* è familiâ Ciſtercij.

19. *Ioannes* 4. religioſus Theoloci, vt & ſequens.

20. *Ioannes* 5.

21. *Guido* 1. è Motimundo.

22. *Guillelmus* 1. monachus Morimundi. D

23. *Guido* 2. etiam Abbas Cariloci.

24. *Guichardus.*

25. *Ioannes* 6. ex Priore Theoloci.

26. *Dominicus* ex Priote Morimundi.

27. *Ioannes* 7. monachus Morimundi.

28. *Petrus* 2. religioſus Morimun-
1400. di rexit annis 15. obiit 1400. 12. Septembris.

29. *Martinus* monachus Ciſtercij, rexit annis 25. obiit 3. Id. Auguſt.

30. *Ioannes de Bruxellâ* 8.

31. *Ioannes de Bulleneuillâ* 9. rexit annis 9. interiit 1440. 14. Cal. Feb. 1440.

32. *Ioannes de Camplito* 10. monachus Theoloci, ceſſit an. 1461. deſiit eſſe in viuis 1465. 12. Cal. Feb.

33. *Odo la Corne*, ex Eremitâ S. Auguſtini rexit annis 7. interiit 1468. 1468.
18. Cal. Octobris, iacet in monaſterio Caritatis ante portam Capituli.

34. *Ioannes de Diuione* 11. monachus Caritatis electus 1468.

35. *Ioannes de Troye* 12.

36. *Iacobus de S. Mauricio* 2. Cellerarius Theoloci obiit 13. Calend. Februarij.

37. *Hugo de Aultreio* deuixit 1528. 1528.
pridie Non. Februatij.

38. *Iulianus de Aultreio* obiit 1538.
7. Cal. Febr.

39. *Adrianus Luquet* 1564. obiit 11. Cal. Nouemb.

40. *Guillelmus de Mandre* 2. præfuit 1602.
annis 38. obiit 1602. 16. Calend. Septembris.

41. *Laurentius Martinus* obiit die 10. Cal. Maij.

42. *Petrus de Cleron* 3. electus anno 1626.
1626.

THESAVRVS beatæ Mariæ Ord. Ciſt. monialium ſub Vallibus Sarnaij, *Le Thresor.* diœceſis Rotomagenſis, in Archidiaconatu Vulcaſſini Normanniæ.

S. TIBERII Ordin. S. Benedicti, *Saint Tybery.* Congregationis S. Mauri, vbi Abbas Regularis, diœceſis Agathenſis, aliàs Ceſſaro.

TIRAVCII Saunæ, diœceſis Valentinenſis, *S. Tiers de Saon.* Ordinis S. Auguſtini, à Sede Apoſtolicâ immediatè pendens, condita fertur à Rege Burgundionum, ſed de hoc ſatis non conſtat. Abbas gaudet priuilegio mitræ & aliis ornamentis Pontificalibus, ſedem habet quoque in conuentibus prouinciæ Delphinatus: cuius loci Abbates hi tantùm reperti.

Ademarus 1158. teſtis in cartâ em- 1158.
ptionis pro Capitulo S. Ruffi Valentiæ; conſtrui curauit Capitulum, atque fundauit anniuerſarium, vt apparet ex libro obituariorum.

Petrus de Comps Abbas regularis, renouauit ſtatuta Capitularia die Sabathi poſt feſtum S. Marci 1300. 1300.

Ioannes 1330. manſit cùm Religioſis ſuis per ſeptem annos in fortalitio rupis Saonenſis recluſus, propter inſultus Raymundi Vicecomitis Turenæ.

Philibertus de Clermont de Montoiſon.

Iulius Aluarot Italus.

Cæſar Triuultius Georgij Comitis S. Floriani regij Senatoris, & Catharinæ Triuultiæ filius, Epiſcopus Comenſis 1527. non ſemel miſſus à Leone 10. & Clemente 7. in Galliam Nuncius Apoſtolicus; deceſſit Romæ
1548. 1548. ibidémque iacet, cùm ab hæreticis pulſus fuiſſet Abbatiâ ſuâ.

Philibertus de Mons.

Guillelmus Roſtaing.

Giraudus Picon.

Honoratus de Bagcio.

N. Cardinalis S. Crucis.

Gabriel Caſtagne.

Virgilius le Blanc Commendatarius.

Aimarus Bergier Abbas Regularis.

Marcus Antonius Vincent.

Guillelmus Vincent ſuperioris nepos, ex eius demiſſione prouiſus ab Innocentio x. Papâ.

Tiron. TIRONIVM Ordinis S. Benedicti, diœceſis Carnotenſis, à Tirono riuulo cognomentum tulit, ſeu à loco ſiluestri, vbi Rotrocus Perticenſis & Mauritaniæ Comes, in territorio Eccleſiæ Carnotenſis, cœnobij fundamenta iecit, vt patet ex documento tabularij Carnotenſis Capituli, in Notis ad vitam Bernardi 1. Abbatis de Tironio. IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego Iuo Carnotenſis Eccleſiæ humilis Miniſter, ac Arnaudus Decanus, necnon commune Capitulum B. Mariæ. Notum fieri volumus omnibus tam præſentibus, quàm futuris, quòd domnus Bernardus venerabilis Abbas cùm grege ſibi commiſſo paruitatem noſtram humiliter adierunt, petentes vt eis concederemus carrucatam terræ vnam de terrâ B. Mariæ, quæ eſt ſuper riuulum qui dicitur* TIRO *infra Gardienſem parochiam, ad ædificandum monaſterium, & clauſtrum, & cætera vſui Fratrum neceſſaria. Quorum petitio, quia digna impetratione, & multis profutura, & noſtræ honeſtati, & eorum vtilitati connenire viſa eſt, donamus ei prædictam terram quietam, & immunem à Synodo & circadâ, ab omni conſuetudine parochiali, & ab omni exactione, & perpetualiter habendam concedimus, ſaluâ obedientiâ quæ Epiſcopo iuſtè debetur. Vt autem per ſuccedentia temporum firmum & ſtabile hoc donum permaneat, præſenti ſcripto mandauimus, & ſignis manibus noſtris factis, roborauimus. Signum Iuonis Carnotenſis Epiſcopi, S. Arnaudi Decani, S. Georgij Cantoris, S. Hugonis Subdecani, S. Garini Succentoris, S. Auſgerij Archidiaconi, S. Gauterij Archid. S. Odonis Archidiaconi, S. Landrici Archidiaconi, S. Gonfredi Præpoſiti, S. Henrici Præpoſiti, S. Geraudi Præpoſiti, S. Ebrardi Præpoſiti, S. Radulfi Camerarij, S. Presbyterorum, Stephanus Abbas S. Ioannis, S. Haymonis, Hugonis, Richardi, Ganterij, Garini, Raynaudi. Datum Carnoti per manum Vulgrini Cancellarij 3. Nonas Februarij, anno ab Incarnatione Domini* MCXIII. *regnante Ludouico Philippi.* 1113.
Rotrocum porrò Comitem locum conceſſiſſe, patet his verbis cap. 35. vitæ S. Bernardi Abbatis. ANNO *Incarnati Verbi* MCIX. *agregatis diſcipulis,* 1109.
acceptáque benedictione à bonæ memoriæ domno Iuone Carnotenſis Eccleſiæ tunc temporis Pontifice, primam Miſſam celebrauit in die ſancto Paſchæ, in monaſterio ligneo iam ædificato in poſſeſſione quam ſibi iam memoratus Princeps Rotrocus donauerat, in hac verò ſolitudine multùm ſibi dilectâ, eò quòd diuinitùs fuerat præmonſtrata, vir Dei conſtanter, viriliterque agebat, fratréſque ad ædificationem loci ſtudioſè inuitabat, & cæleſtis vitæ diſciplinis, atque eruditionibus ſtudioſiùs informabat. Diplomate 3. Non. April. idem Princeps donationes alias Monachis confirmauit: eiúſque petitione Iuo Carnotenſis Præſul conſecrauit cœnobij cœmeterium, vt diſcitur ex eius ep. 283. atque locum cùm appenditiis in tuitionem Carnotenſis Eccleſiæ ſuſcipit: de quo S Bernardus epiſt. 126. & Vitriacus cap. 28. Hiſt. Occidentis, ac Guillel. Neubrigenſis. Sequentes Abbates quotquot inueniri potuêre in tabulario, collegit, ſuiſque Notis ad vitam B. Bernardi mox recenſendi, inſeruit Ioannes-Baptiſta Souchetus Carnotenſis Canonicus.

1. *Bernardus* Pontiuenſis ex Abbatisuillâ, monaſterij auctor & primus Abbas, S. Cypriani Pictauenſis monachus, inde Abbas, demum Tironenſis cœnobij fundamenta iecit an. 1109. ſed à Cluniacenſibus laceſſitus, priorem locum deſerit, & ab Epiſcopo & Capitulo Carnotenſi alium nanciſcitur, vti liquet ex cap. 41. eiuſdem vitæ & lib. 8. Hiſtoriæ Eccleſiaſt. Orderici, de Bernardo ita loquentis: *Ille verò mundanas omnino curas deſeruit, & plura cùm quibuſdam religioſis fratribus ipſum auidè ſequentibus, loca perluſtrauit, denique poſt plures circuitus ad vener-*

venerabilem Epiſcopum Iuonem diuertis,
& ab eo benigniter ſuſceptus, in prædia
Carnotenſis Eccleſiæ cùm fratribus qui-
buſdam conſtitit, & in loco ſilueſtri qui
Tiron dicitur cœnobium in honore S. Sal-
uatoris conſtruxit : quod ad an. 1107.
refert chronicon Albinianum Ande-
gauenſe, *aggregatâ 100. & amplius mo-*
nachorum cateruâ. Migrauit ad Chri-
1116. ſtum anno 1116. ex chronico Mallea-
cenſi 17. Calend. Maij, vetus necro-
logium Carnotenſe ſic ait: *Obiit Ber-*
nardus Abbas de Tiro qui eiuſdem loci Ec-
cleſiam à fundamentis conſtruxit, & mul-
tos ibidem monachos ſub ſanctitatis & re-
ligionis normâ congregauit. Vitam eius
Abbatis exarauit coætaneus Scriptor
Gaufridus Groſſus monachus, vbi fu-
sè de virtutibus, & miraculis illius
diſſeritur.

2. *Hugo*, ei ſuffectus ex chronico
Malleacenſi, & Tironenſi cartula-
rio.

3. *Guillelmus* 1. qui monaſticâ tu-
nicâ S. Adiutorem Vernoni ad Se-
quanam dominum induit, vt in eius
habetur vitâ: de quo cartularium Ti-
1141. ronenſe; in viuis adhuc erat 1141.

4. *Galterius* præfuit 1174. Alexan-
dri 3. Papæ tempore, à quo ius eli-
gendi in ſubditis monaſteriis obti-
nuit.

1177. 5. *Stephanus* 1. ſucceſſit 1177.

6. *Herueus* 1.

7. *Lambertus* annis 1188. & 1202.
1202. & infra monaſterium Tironenſe mo-
derabatur.

8. *Goffridus* 1. 1212. ex cartulario
S. Germani à Pratis Pariſienſis, &
1218.

1219. 9. *Drogo*, ſeu *Droco*, qui anno 1219.
ſedebat ex litteris adminiſtrationis
de Surdis Ordinis Hoſpit. S. Ioannis
Hieroſolymitani.

10. *Theobaldus* vel *Thomas* vt conii-
citur, ſic dictus à litterâ initiali, Hu-
gonis de Feritate Carnotenſis tum
1231. Decani, poſteà Epiſcopi tempore cir-
ca 1231.

11. *Geruaſius* 1252.

1265. 12. *Stephanus* 2. 1259. & 1265.

13. *Robertus.*

14. *N.*

15. *Ioannes de Carnoto* 1. Abbas
decimus quintus, dicitur electus an-
1297. no 1290. fato fungi[tur an. 1]297. clau-
ſtrum & capitulum con[str]ui fecit, in
quorum poſtremo iacet ſub ſaxo.

16. *Simon* anno 1300.

17. *Reginaldus*, ſeu *Robertus* 1316. 1316.

18. *Nicolaus* iuramentum ſolitum do
obedientiâ præſtandâ Capitulo Car-
notenſi die Sabathi poſt ſynodum
Carnotenſis diœceſis 1320. edidit. 1320.

19. *Henricus de Ortis* 1. obiit 1353. &
in Tironenſi baſilicâ retrò maius al-
tare ante Capellam, ſub B. Mariæ
Magdalenæ ſacellum ſitus eſt, hâc
epigraphe: *Hic iacet bonæ memoriæ ve-*
nerabilis in Chriſto Pater Henricus de
Ortis Abbas 19. huius Eccleſiæ, qui eam
tempore ſuo benè rexit, ſobriè, iuſtè, ac
religioſè viuendo; Orate pro eo. Amen.
Migrauit ab hoc ſæculo anno Domini 1353. 1353.
die 13. menſis Februarij. Requieſcat in
pace. Amen.

20. *Ioannes* 2. in viuis agebat an.
1374. quo menſe Septembri ad Eccle-
ſiam de Coulongis præſentauit, ſi-
cut & 1381. menſe Octobri ad Eccle- 1381.
ſiam de Combris.

21. *Stephanus* 3. regimen ſumpſit an.
1384. & 1387. menſe Octobri ad Ec-
cleſiam prædictam de Coulongis Re-
ctorem Epiſcopo Carnotenſi præſen-
tauit.

22. *Petrus Terſol*, aut *Terſal* Claro-
montenſis diœceſis cœpit anno circi-
ter 1389. deſiit viuere 1414. 12. Apri- 1414.
lis & in S. Magdalenes oratorio con-
ditur.

23. *Robertus Dauphin*, ex Delphinis
Aruerniæ ortus, Carnotenſis & Al-
bienſis Pontifex, illo ad Carnoten-
ſes infulas euecto, ſucceſſit.

24. *Iuo*, vt ex regiſtro Officialatus,
ſeu Iuriſdictionis ſpiritualis Epiſcopi
Carnotenſis anni 1424. perſpicuum 1424.
habetur his verbis: *Die Iouis 3. men-*
ſis Auguſti fratres Rag. de Chauennes
de Oyſeſme, Supprior conuentus, & Pe-
trus Fonaſſe de Buccâ Ogria, monaſterij
de Tironio membrorum dependentes, pro-
curatores D. Fratris Guillelmi Grimaudi
electi Abbatis dicti monaſterij, reco-
gnoſcentes ipſum monaſterium tam in ca-
pite, quàm in membris eſſe immediatè
ſubiectum D. Epiſcopo Carnotenſi, ſoli
& inſolidum gagiauerunt emendam, pro
eo quòd vacante nuper ipſo monaſterio
per obitum venerabilis Patris Iuonis no-
uiſſimi Abbatis, eius obitu notificato dicto
Epiſcopo, nec ab ipſo petitâ ad electionem
futuri Abbatis licentiâ præcedenti, ele-
gerunt vnà cùm aliis monachis ipſum fra-
trem Guillelmum.

25. *Guillelmus Grimaudi* 2. Iuoni eo-
dem anno 1424. ſuffectus eſt, quam-

uis Michaelem Bouſſardum Tironenſem Abbatem alicubi legamus 1431. quod tamen ſubſiſtere nequit, cùm Guillelmus ille vſque ad an. 1450.
1450. ſederit. Huius tempore Tironenſe conflagrauit aſceterium Thomâ Montacutio Sariſberienſe Comite ignem ſubminiſtrante, quod Guillelmi diligentiâ ex patte reſtauratum, & elegantiori opere, quàm ante fuerat, reparatum eſt. Eo autem è viuis ſublato 1450.

26. *Hardouinus Boiterel* ex Abbate Ferratienſi in Tironenſem aſſumptus eſt; obedientiam pæſtitit Petro Carnotenſi Epiſcopo 22. Auguſti 1455.
1455. & anno ſequente defecit.

27. *Lionnetus Grimaldi* ſuperioris nepos electus eſt 1456. obedientiam eidem Antiſtiti vouit 11. Nouembris, quo & benedictionis munus ab eodem conſequutus eſt. Quæ flammis deformata reſtabant, reſtituit, cancellum Eccleſiæ fieri curauit anno 1467. ad quod literas à Ludouico xi. Francorum Rege, Carnoti Aprilis 27. obtinuit, & multa alia ædificia, ſiue ſuo, ſiue ære quæſtuario in melius inſtaurauit; Iacobus le Bordei Coadiutor datus eſt anno 1482. an ſenio graui, an morbo præpedito, aut quâ de causâ neſcimus. Eo verò
1489. hominem exuente poſt 1489.

28. *Robertus* 3. ſedem occupauit, quam reſignatione ipſius adipiſcitur.

29. *Ludouicus de Crauant* 1. Doctor in Theologiâ Facultatis Pariſienſis, necnon Vindocinenſis Abbas, obtinuit cœnobium adminiſtrationis tantùm nomine, vt in pluribus cartis apud Tironum legitur, ſequenti nepoti ſuo reſignauit, reſeruatâ ſibi beneficiorum à Tirono dependentium nominatione: quare in actis eiuſdem monaſterij anni 1493. Tironenſis olim
1493. Abbas renunciatur.

30. *Ludouicus de Crauant* 2. patruô ſucceſſit Milone d'Illiers Cathedram Carnotenſem implente, Renato item Illeſio Carnotenſi Epiſcopo obedientiam profeſſus eſt 1501. Abbatias Iugi-Dei 1510. Boſci Alberici 1517. & Peliſſiæ 1534. viſitauit, Tironenſem anno 1547. eiurauit, quam tamen reſignatario poſſeſſionem non adipiſ-
1549. cente, vſque ad 1549. retinuit.

31. *Gaufridus Laubier* 2. quem breui ſequutus eſt.

32. *Ioannes* 3. Cardinalis *du Bellay*, A poſt quem nominatione Regiâ ſedit.

33. *Carolus de Ronſard*, Abbas & Belliloci in Cenomanis, frater Petri Ronſardi Poëtarum Principis, Ludouici domini de la Poſſoniere, & Ioannæ Chaudrier filius, annis 1565. 1574. & ampliùs: cui ſucceſſit. Ronsard. De gue à 3. poisso. d'argent posez en fasce. 1574.

34. *Renatus de Laubier* 1. 1577. & 1588.

35. *Renatus de Birague* 2. Cardinalis & Galliæ Cancellarius 1579. 1579.

36. *Philippus des Portes* Carnoti oriundus, Poëta Regius, Abbas Ioſa-
B phatenſis, Vallis-Sernaii, & Boniportus, à Rege 1582. ſummo Pontifici præſentatus obtinuit, & texit ad annum ſalutis 1603. quo viuis exce- 1603.
dente.

37. *Henricus de Bourbon* 2. Henrici Magni Franciæ Regis naturalis filius, Metenſis Epiſcopus, & S. Imperij Princeps, Marchióque Vernolij, tam Tironenſem, quàm Vallis-Sernaij, & Boniportus Abbatias, aliáſque adeptus eſt, nimirum S. Germani Pratenſis Pariſienſis, Sanctiſſimæ Trinitatis Fiſcannenſis, & alias hócce anno
C 1655. adhuc poſſidet.

Tironellum Ordin. Ciſt. filia S. Andreæ, diœceſis Cenomanenſis, fundatur an. 1151. à Pagano de Chaources domino de Clinchant: vel vt alij volunt 1149. *Tironeau.*

Tovarcium ſancti Launi, præcipua gentis Tremoliæ Sedes, ad flumen Thoedam, de cuius dynaſtis & Vicecomitibus Thoarcij, Deo dante peculiari opere Genealogico propediem agemus: in tabulis S. Launi inuenitur hoc monaſterium in Thoarcio oppido & diœceſi Pictauienſi ſitum, Ord. S. Aug. ac patrocinio B.
D Virginis conſecratum fuiſſe. Iſambertus 1. Pictauienſis Epiſcopus eandem baſilicam quatuor Canonicis Regularibus ceſſit, & an. 1117. Aymeri- 1117.
cus Vicecomes Thoarcenſis eidem cœnobio benefacit, vti Henricus Rex Angliæ, ac Margarita Scotica Ludouici xi. vxor, quæ in eiuſdem cœnobij baſilicâ ad latus chori quieſcit. Abbatum ſeries talis eruta ex cartophilacio S. Laudi. *Saint Laon de Thouars.*

Gaufredus anno 1137. 1137.

Petrus 1. [illegible]2.

Petrus 2. [illegible]3.

Gaufridus 1197. 1197.

Hugo 1237.

Philippus 1294.

1309. *Petrus* 3. 1309.

Ludouicus 1405.

Ludouicus Parc 1417.

1429. *Petrus Guiloteau* 4. 1429.

Nicolaus Gadieu, 1430.

Nicolaus le Coq, qui à Cabilono ad Thoarcium vſque in ferali comitatu cadaueris Reginæ Margaritæ à Scotiâ, in Pontificalibus ſacra peregit ſolemnia, vt patet ex diario eius exequiarum 1479. 15. Nouemb.

1481. *Petrus d'Amboiſe* 5. 1481. Abbas Commendatarius S. Launi, & Pictauienſis Præſul.

Ludouicus de Beaumont Epiſcopus Pa- tiſienſis Abbas 1490.

Nicolaus Grenollion 1492.

Ioannes de la Tremoille Cardinalis,

1504. Archiepiſcopus Auſcienſis Abbas 1504. iacet in Capellâ B. Mariæ de Thoarcio.

Ludouicus de Chambon ex dominis de la Tour, Subdecanus Eccleſiæ B. Petri Pictauienſis 1510.

1520. *Claudius de Tonnerre* Epiſcopus Pictauienſis 1520.

Carolus de la Tremoille dominus de Mauleon Abbas & de Cambonio an. 1538. Franciſci Vicecomitis Thoarcenſis, Principis Talemundi & Annæ Lauallenſis Comitiſſæ filius.

Georgius de la Tremoille 1553. poſteà Baro Royani.

1565. *Renatus Fouchereau* 1565.

Ioannes Chauuin & *Lallouette* Religioſi Abbates.

Euſebius de Contac.

Abrahamus Ribier de Villebroſſe, Do-

1652. ctor in Decretis, ex permutatione cùm ſuperiori 1652. & 1655.

Torigny. TORICNIACVM Ordinis Ciſtercienſis, filia Alneti, diœceſis Baiocenſis, conditur à Roberto Fabro Archidiacono, vt patet ex hoc diplomate: » VNIVERSIS præſentes literas inſpecturis, frater Henricus Abbas Ciſtercienſis ſalutem. Noueritis » nos vidiſſe literas venerabilis & diſcreti viri Magiſtri Roberti Fabri, Archidiaconi Abrincenſis, Regiſque » Francorum Clerici, ſigillo eiuſdem » Archidiaconi ſigillatas ſub hâc formâ. *Vniuerſis præſentes literas inſpecturis Robertus Faber Archidiaconus Abrincenſis, Regiſque Francorum Clericus, ſalutem. Notum facio quòd ego dictus Robertus cupiens ter[re]na in cœleſtia, & tranſitoria in æterna felici commercio commutare, & be-*

A *na aliqua procurare, quæ forent Deo propitio in domo Dei vberes fructus allatura, ad honorem Dei & B. Mariæ matris eius, cultus diuini augmentum, in manerio meo de Thorigneio, ſito infra metas parochialis Eccleſiæ B. Mariæ de Thorigneio, quod Fabris nuncupatur, affectans quamdam Abbatiam conſtrui & fundari cùm Eccleſiâ, & nocturnis officiis, vbi vnus Abbas, & decens Conuentus Ordinis Ciſtercienſis perpetuis temporibus Domino famulentur, pro excellentiſſimorum Principum dominorum meorum Philippi Francorum, Ludouici primogeniti ſui, Nauarræ Dei gratiâ Regum illuſtrium, claræ memoriæ*

B *Ioannæ quondam conſortis domini Philippi mei, & progenitorum meorum animarum ſalute, do & concedo Abbati & conuentui B. Mariæ de Alneto eiuſdem Ordinis, Baiocenſis diœceſis, manerium prædictum, vnà cùm accluſo eiuſdem, & bonis aliis quæ ſequuntur; videlicet cùm iure patronatus parochialis Eccleſiæ B. Mariæ de* THORIGNEIO *&c. Do inſuper & concedo prædictis religioſis de Alneto, quamdam p[ortio]nem decimæ guerbarum quam acquiſiui in parochiâ S. Martini de Linquebrâ, pro fundatione & conſtructione dictæ Abbatiæ, & Conuentus ibidem collocandorum per dictos Abbatem*

C *& Conuentum B. Mariæ de Alneto, in quâ Abbatiâ pauperes & debiles tranſeuntes recipientur ſecundùm dictæ Abbatiæ facultates. Datum & actum anno* MCCCVII. *1.5. Decembris.* 1307.

Ioannes de Bolleiâ monachus de Alneto primus Abbas Toriniacenſis.

Ioannes Talleuande Regularis.

Ioannes Adeline.

Petrus Adeline.

Philippus de la Iouaye vltimus Abbas Regularis.

Leonorius de Matignon Epiſcopus Comes Lexouienſis, Abbas item S. Trinitatis Exaquenſis.

D TORNVSIVM, quod & Trenorchium oppidum, & caſtrum Trinorcienſe apud Greg. Turon. lib. 1. de Gloriâ Confeſſ. in dextrâ Araris ripâ ſitum inter Matiſconem & Cabilonem, in huius diœceſi, & Præfecturâ ſeu Balliuiatu in Burgundiâ, celebre habens Monaſterium B. Philiberti ad cellam S. Valeriani, Ord. Bened. nunc ſæculare. Huius cœnobij Abbates ſequuntur ex opuſculo Antiquitatum Trenorchienſium Petri Saniuliani Balleutæi, Decani Cabilonenſis. *Tournus.*

Arnoldus.

Hilbodus anno XI. poſt obitum Caroli Magni, receſſit ab Heto inſulâ cùm relliquiis S. Philiberti.

Axenius.

Ermentarius vixit in regimine annis 5.

Berno.

Geilo Comitis cognominis filius, qui à Carolo Caluo Rege, Tornuſij donationem accepit, cuius exemplar quoniam cœnobij monumenta illuſtrat, prout ex antiquo cartophylacio exhibetur à Saniuliano, adſcribimus in hæc verba: IN NOMINE *ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Carolus gratiâ Dei Rex. Nouerit omnium Sancta Dei Eccleſia fidelium, noſtrorúmque præſentium ac futurorum induſtria, quoniam intimante Geilone venerabili Abbate ad noſtræ celſitudinis notitiam venit, quia monachi Beatæ & immaculatæ ſempérque Virginis Mariæ, inclitique Confeſſoris Chriſti Philiberti, non habentes locum quietudinis, Reliquias præfatæ Dei Genitricis, corpúſque iam dicti Confeſſoris paganorum truculentos impetus fugientes, per diuerſa loca vectitando deportarent, & ideò nos ob amorem Dei, & præfatorum ſanctorum patrocinia, æternæque remunerationis præmium, necnon & eleemoſynam Domini, & genitoris noſtri Ludouici piiſſimi Auguſti, & inclytæ genitricis noſtræ Iudith, ac pro ſalute noſtrâ cariſſimæque coniugis & prolis, memoratæ Dei genitricis Mariæ, ac almifico Chriſti Confeſſori Philiberto Herenſi, necnon & Geiloni venerabili Abbati, Congregationíque ſibi commiſſæ, Abbatiam Sancti Valeriani martyris quæ eſt in pago Cabilonenſi ſuper fluuium Sagonam, vbi etiam idem venerabilis Martyr corpore quieſcit, & caſtrum Trenorchium, quod eſt ex eadem Abbatiâ, ſeu & omnes res quæ olim à fidelibus Chriſtianis prædicto martyri collatæ ſunt, quolibet modo inde abſtracta ſint,* & TORNVSIVM *villam cùm familiâ vtriúſque ſexus, & omni re ad ſe pertinente, & Biſiacum villam quæ eſt in pago Lugdunenſi, quam tenet Ingelgarius cùm mancipiis & omni re ad ſe pertinente, & Caſiacum villam quæ eſt in agro Belzinenſi cùm mancipiis & omni re ad ſe pertinente, cùm omni integritate & plenitudine æternaliter ad habendum, & iure Eccleſiaſtico poſſidendum condonamus, & condonando concedimus. Condonamus etiam Sacratiſſimæ Virgini Mariæ, Beatiſſimóque Confeſſori Philiberto ad reſtaurationem loci ſuperius dicti, ob deprecationem Boſonis Comitis cariſſimi noſtri, pro eleemoſinâ noſtrâ, ac dulciſſimæ coniugis, filiæ eiuſdem Boſonis, Cellam S. Romani quæ eſt in pago Matiſconenſi ſuper fluuium Sagonam cùm Eccleſiis, villis, mancipiis vtriúſq; ſexus & cùm omni re ad ſe pertinente, eo videlicet modo & tenore, vt præfati Sancti, & præfatus Abbas Geilo, ſuíque ſucceſſores has res perpetualiter habeant, & poſſideant. Statuimus etiam vt præfatus locus caput habeatur omnium rerum, quæ ei à nobis aut à fidelibus Chriſtianis olim collatæ ſunt, & omnia hæc loca, id eſt Aſignarias quæ ſunt in pago Santonico cùm omni ſuâ integritate, & in Pictauienſi territorio cellam S. Prudentij cùm omni ſuâ integritate; & in pago Andegauenſi Conoltum cùm omni ſuâ integritate, & in pago Cenomanico Buſſiolum cùm omni ſuâ integritate, memorato loco deſeruiant in monachorum vſibus, & pauperum neceſſitatibus. Cæterùm eidem Congregationi licentiam concedimus de ſuper ſe eligendi Abbatem ſecundùm Regulam S. Benedicti, ſicut hactenus tempore patris, auíque noſtri ſemper habuerunt. Annualem quoque mercatum per dies quatuor, Miſſa S. Philiberti de tranſitu & monachi habeant, concedimus. Statuimus autem vt omne teloneum ipſius mercati ipſi monachi habeant, & ſuper hoc à nullâ iudiciariâ poteſtate impediantur, aut inquietentur in aliquo: immunitatem quoque ſexcentorum ſolidorum quam genitor meus Ludouicus Auguſtus, & Carolus auus meus Imperator, & proauus Pipinus eis conceſſerunt, concedimus atque indulgemus. Cuius immunitatis infractor* DC. *ſolid. culpabilis iudicetur, & quidquid exinde ius fiſci noſtri ſperare poterat, luminaribus ipſius Eccleſiæ totum concedimus. Nos autem præcipimus, vt nullus noſtrorum vel ſucceſſorum noſtrorũ, Comes, aut Vicecomes, ſeu Vicarius, aut Miſſus diſcurrens in prædictâ immunitate à nobis, aut anteceſſoribus noſtris Ludouico, Carolo, atque Pipino & anteceſſoribus illorum conceſſa exquirere, aut manſionaticum, aut paratam, aut paraſredum, aut eulogias præſumant, neque præſumat horum quiſquam ab eorum ſeruis, colonis, ſeu francis ſuper eorum terram commanentibus exigere in publicis mercatis, ſiue de fratrum negotiis, ſiue de ſuis teloneum, aut vllam redhibitionem, ſeu exactionem, neque in mari, aut Rodano, ſeu Sagonâ, aut Dubi, vel Ligeri fluminibus [illegible] tibus, aut litoribus commorant. [illegible] quirere audeat, aut præſumat, aut [illegible],*

aut ceſpitaticum, aut, ſalutaticum, aut pontaticum, neque in terrâ rotaticum; vnde hoc noſtræ altitudinis præceptum fieri, prædictóque Gesloni Abbati dari iuſſimus, per quod ipſe, ſuique ſucceſſores memoratas res quas modò concedimus, & de præterito conceſſas habemus iure perpetuò teneant & poſſideant. Signum Caroli glorioſiſſimi Regis. Ebbo Presbyter recognouit. Data xiv. Kalendas Aprilis, Indictione viii. anno 35. regnante Carolo glorioſiſſimo Rege, & in ſucceſſione regni Lotharij anno ſexto. Actum in Sancto Dionyſio in Dei nomine feliciter amen. Tandem Geilo Abbas traducitur ad Epiſcopatum Lingonenſem.

Galterus cui poſt octo annos ſubrogatus.

Blitgarius.

Herueus 1.

Guicerannus.

Guido, qui per factionem Giſleberti Ducis Burgundionum ad Abbatiæ præfecturam aſſumptus eſt.

Ayminus tempore Hilbodi Epiſcopi Cabilonenſis anno ſedis 18. vitâ exceſſit.

Erueus 2.

960. *Stephanus* an. 960. inſtaurat Monaſterium ab Hunnis euerſum, & eleuat corpus S. Philiberti in capſam.

Odo.

Vago.

Bernerius Eccleſiam reſtaurauit quæ

1018. dicata eſt 4. Cal. Sept. 1018. ei Hugo Cabilonenſis Comes dat villam de Inſulis ſuper alueum Sagonæ eodem anno.

Ardingus ſedit annis 18.

1059. *Guillelmus* in ſacro Philippi Regis 1059.

Girardus annis 5.

Franco.

Petrus 1. anno 1080.

1132. *Petrus* 2. 1132. 1144.

Girardus 1178.

Guichardus 1. 1222.

1238. *Beraldus* 1238.

Ioannes 1. 1280. in cartulario Cabilonenſi.

Guichardus 2. 1286.

Henricus 1308.

1318. *Nicolaus* 1318.

Archambaldus memoratur in cartâ compoſitionis Prioratus de Turreris cùm hominibus vniuerſitatis caſtri de Grignan Dienſis diœceſis 1344.

Ioannes Fabri 2. poſteà Epiſcopus Carnotenſis.

Aymo de Corgeron 1380. 1380.

Ludouicus de la Palu 1. Cardinalis de Varambon.

Ludouicus Aleman 2. Cardinalis, Archiepiſcopus Arelatenſis.

Hugo de Fitsgny nepos Ludouici ex ſorore. FITIGNY. De gueulle à trois cheurons briſez d'or.

Ioannes de Thoulonion 3. cognomento bonus Abbas, filius Ioannis de Thoulonion Mareſcalli Burgundiæ, ex Catharinâ de Rouſſillon, nepos Hugonis ſuperioris, iacet in naui ſuæ Eccleſiæ.

Robertus de Lenoncour 1. Archiepiſcopus Remenſis & primus Commendatarius.

Robertus de Lenoncour 2. Cardinalis, ſuperioris nepos, pro Abbatiâ Belliloci cùm Turnonio permutauit.

Franciſcus Cardinalis *de Tournon.*

Iacobus de Tournon Epiſcopus Valentinenſis & Diæ, titularis Tornuſij, præmoritur patruo reſignatori, cùm clauſulâ de regreſſu.

Ludouicus de Lorraine Cardinalis Guiſiæ, Abbas per obitum Franciſci.

Franciſcus de la Rochefoucaud 2. Cardinalis, poſſeſſionem adiit, ex ceſſione Ludouici, 11. Iulij 1575. quo regente togâ ſæculari donatur hoc cœnobium 1627. die 27. Octob. Iacobo de Nucheze Epiſcopo Cabilonenſi bullarum Pont. Max. executore, de conſenſu Ludouici 13. Regis. 1575.

Carolus de Rochechouard Ioannis domini de Chandenier, & Loiſiæ de Mohberon filius, Coadiutor Franciſci 1630. 1630. nunc præeſt 1655.

TORONETUM aliàs FLORECIA Ordinis Ciſtercienſis, filia Manſiadæ, diœceſis Foroiulienſis fundatur 18. Cal. Maij anno 1136. *Le Toronet.*

TRAPPA Ordinis Ciſtercienſis, filia Brolij benedicti, diœceſis Sagienſis in Pertico, conditur 10. Septembris 1140. ſub inuocatione ſanctiſſimæ Virginis à Rotroco Comite Perticenſi, cuius baſilica dicatur à Roberto Archiepiſcopo Rotomagenſi, Radulfo Ebroicenſi, & Silueſtro Sagienſi Epiſcopis, Rotroco Principe adſtante cùm aliis nobilibus viris. *La Trappe.* 1140.

S. TRINITATIS EXAQVENSIS Ordinis S. Benedicti, diœceſis Conſtantienſis; fundatur à Turſtino Haldup, quemadmodum prodit documentum codicis autographi, quod nunc primùm exit in lucem benefi- *De Leſſas.*

cio dom. d'Herouual, ex ſcriniis Cameræ Rationum Regiarum Pariſienſium; ſunt autem litteræ huiuſmodi:

QVONIAM quæ videntur, temporalia ſunt, quæ autem non videntur, æterna: vt de viſibilibus ad inuiſibilia, de temporalibus ad æterna, bona perueniunt: Richardus qui vocatur Turſtinus Haldup cùm Annâ vxore ſuâ, Endóque filius eorum, in honore ſummæ & indiuiduæ Trinitatis, & S. Mariæ Virginis Eccleſiam fieri conſtituerunt, Gaufridi conſilio Conſtantienſis Epiſcopi, Vuillelmique Normannorum Principis permiſſione, in Conſtantienſi pago, in villâ quæ dicitur S. Oportuna in quâ regulariter Deo ſeruirent, monachíque alteri non ſubiicerentur Abbatiæ: dedit quod illi Eccleſiæ ad victum de rebus ſuis, filiúſque eius Eudo aliquantulum auxit poſt mortem patris: quæ autem dederunt hæc ſunt: in villâ quæ appellatur S. Oportuna, in quâ ſita eſt eadem Eccleſia, & in maiſnillis quæ ad illam villam pertinebant, dederunt partem ſuam in Eccleſiis, in ſyluis, in terris fructuoſis, & infructuoſis, in aquis, in molendinis, in piſcationibus, in ſalinis, & in villâ quæ vocatur Fauuilligréé dederunt partem quam ibi tenuit Adelais de Balte, ſyluam de Catis, & terram laborioſam, & inlaborioſam, & molendinum cùm aquis, & ea quæ ad ſupradictam ſyluam pertinebant, ſicuti habebant, & illam partem quam habebant in Vrinuillâ, & in Angarinillâ, & in aliis maiſnillis quæ ad Vrinuillam pertinebant, in ſyluis, in Eccleſiis, in terris fructuoſis & infructuoſis, in pratis, in aquis, & in piſcationibus, & partem quã habebant in Eccleſiâ S. Georgij quæ ſita eſt in Tummauillâ cum rectis decimationibus, & cùm aliis rebus quæ ad illam Eccleſiam pertinebant de lucris, & de aliis exitibus, de illo manerio, & ad longam famam terram ad vnam carrucam, & rectas decimationes de lucris, & de omnibus ſuis exitibus, & Eccleſiam de Cuneis cùm rectis decimationibus, & aliis rebus quæ illi Eccleſiæ pertinebant, & de omnibus exitibus de illo manerio, & terram ad vnam carrucam, & vnum vauaſſorum cùm hoc quod tenet in eadem villâ, & in Boſanillâ quæ eſt in plano, & in Apaniuillam, & in Oſulfiuillam, & in aliis maiſnillis quæ ad Panuillam pertinebant: omnem partem quam ibi habebant in Eccleſiâ, & in ſyluis, & in terris lucroſis & inlucroſis, in pratis, in aquis, in piſcationibus, & duas dimidias piſcarias in aquâ: Vnam iuxta Hulmum, & de Eccleſiâ S. Georgij illam partem quam habebant cùm omnibus conſuetudinibus ſibi pertinentibus, & Eccleſiam de S. Suſanna cum conſuetudinibus ſibi pertinentibus, & de Eccleſiâ B. Herlandi illam partem quam ibi habebant, & de foreſtâ illorum de balteis, omnes alias Eccleſias, & rectam decimationem intra parcum & extra illius foreſta de paſnagiis, & de vehiculo, & de venatione, & de omnibus lucris quæ ibi facta ſunt, aut facienda erunt; & de molendinis, & de piſcariis, & de aliis omnibus exitibus, & intra parcum, & extra rectam decimationem, de omnibus nutrimentis quæ ibi nutrientur, & de his quæ ab illis exierint, & extra parcum omnibus monachorum beſtiis & paſtum porcorum omnium, & paſturam beſtiarum famulorum cuſtodientium pecora monachorum, & ſi intra prædictum nutrientur porci, ad paſtum habebunt monachi in eodem parco centum porcos à feſtiuitate B. Martini vſque ad Quadrageſimam quietos, & ſi ibi non mittentur porci de foris ad paſnagium cùm habeant quinquaginta vſque ad ſupradictum terminum, & de omnibus ædificiis intra parcum, vel extra quæ facta ſunt, aut facienda erunt, rectas decimationes, & extra parcum materiem ad omnia ædificia Eccleſiæ, & ad domos monachorum, & ad omnia ſua neceſſaria, & ligna focorum in eadem foreſtâ de Balteis atque cuſtodibus pecora monachorum extra parcum, mortua ligna ſyluarum ad neceſſitatem ignium, & materiem ad omnes domos illorum inſtaurandas, & de illâ foreſtâ dederunt Eccleſiæ per illum locum per quem intrat carraria de Aſtellâ in boſcum, rectè vſque ad ſpinam de monte caſtro, & de hac ſupradictâ diuiſione illam foreſtam quæ eſt deuerſus Guereuillam, per tales diuiſiones, per quales tenebant contra ſuos participes, in ſyluis, in terris fructuoſis & infructuoſis, in aquis ſicuti tenebant, & terram trium famulorum in balcis, ſcilicet Raueneti, & Vuimunde Portarum, & Sartaceni quam tenuerunt ab eis, & rectas decimationes de ſuâ parte de manerio quod appellatur Pleſſeys & de omnibus exitibus illius manerij, & Eccleſiam de Orientiis cùm rectis decimationibus, & cùm omnibus aliis rebus quæ ad illam pertinebant, & vnum vauaſſorum cum ſuâ terrâ, & in eadem villâ terram ad duas carrucas, & tres ſalinas, & vnam piſcariam in mari, & ad terram duarum bercariarum quam paſtores tenent propter ſeruitium omnium, & ſex ſuburbanos cum alodiis illis quæ ibi tenebant: & hoc omne dederunt cum

teloneis & cùm aliis omnibus conſuetudinibus ſicuti habebant, & decimam telonei eiuſdem villæ & feriæ, & de omnibus exercitibus illius villæ, & decimam de Chiniliaco & de parco quod ſedet in eadem foreſtâ, de paſnagio, de boiculo, de venatione & de lucris quæ ibi ſunt, & facta erunt, & de omnibus aliis exitibus illius foreſtæ, & parci: rectam decimationem, & decimam de nutrimentis, & de totis exitibus illorum nutrimentorum quæ in eadem ſylvâ & in parco erunt facta: & ſi in parco mittentur porci de foris cauſâ paſtionis, monachi habeant à feſtiuitate S. Martini vſque ad Quadrageſimam centum porcos ſine paſnagio, & ſi ibi non mittentur porci de foris cauſâ paſtionis, tunc habeant monachi ibi à feſtiuitate eadem vſque ad ſupradictum terminum quinquaginta quietos, & habeant conſuetudinem, & omnia pecora monachorum famulorúmque ſuorum extra parcum, & decimam molendini de Soliatâ, & de piſcariâ, & Eccleſiam S. Georgij de Rotâ cum rectis decimationibus, & cum aliis rebus quæ illi Eccleſiæ pertinebant, & terram ad vnam carrucam ad montem Caton. & decimam molendinorum & piſcariarum, & de omnibus aliis exitibus illius manerij, & Eccleſiam de Argenceio cum rectis decimationibus, & cum aliis rebus quæ illi Eccleſiæ pertinebant, & rectas decimationes, & de omnibus exitibus illius manerij, & terram ad duas carrucas, & ſuam partem de Eccleſiâ S. Philippi de Valſeio cum tali rectitudine, qualis pertinebat illi Eccleſiæ, & alias res quas Hugo de Valſeio tenuit ab illo in eadem villâ, & de Eccleſiâ S. Mariæ quæ eſt in villâ quæ appellatur Mardignen. ſuam partem cum tali rectitudine qualis pertinebat illi Eccleſiæ & hoc quod tenuit Hugo de Valſeio in eadem villâ habeo, & ſuam partem quam habebat in Eccleſiâ de Coiſnires cum rectis decimationibus, & cum aliis rebus quæ pertinebant illi Eccleſiæ, & in eadem villâ terram ad vnam carrucam, & rectas decimationes de omnibus ſuis exitibus: de illo manerio etiam annuerunt præfatus Turſtinus, & Eudo filius eius, vt ſi quis ſuorum ſe viuentibus, aut poſt mortem ſuam aliquis de terrâ ſuâ loco ſuprascripto dare voluerit, nullo modo impediatur, eidem autem Eudoni petenti conceſſit ſupradictus Epiſcopus vt ſi quid famuli loci in Cimiterio ipſius Eccleſiæ admiſerint, monachorum ſit, quicquid emendationis fuerit. Annuit etiam idem Epiſcopus quatenus ab officio diuino locus non prohibeatur propter cuiuſquam delictum, niſi ſolius Abbatis, ſi tamen talis fuerit vt ſubdi, aut ſatisfacere rectitudini voluerit: addidit etiam hoc idem Epiſcopus quatinus ab omni ſenatu abſoluta, ab omni aliâ conſuetudinariâ re quieta imperpetuum haberetur; neceſſaria quoque huic Eccleſiæ quæ Epiſcopali mori conuenienter abſque pretio adimplere permiſit, ſicuti ſine pecuniâ recepit. Henricus Rex Angliæ, Dux Normanniæ, prædictam fundationem Eccleſiæ de Exaquio apud Cæſaris burgum confirmauit, teſtibus Ioanne Ebroicenſi, & Henrico Baiocenſi Epiſcopis, Roberto de Nouoburgo Decano Rotomagenſi, Guillelmo de Humet Coneſtabulario, & multis aliis.

S. Trinitatis, ſeu S. Catharinæ de Monte Rotomagenſi monaſterium conſtruxit Goſcelinus Vicecomes Archacenſis, patruus Godefridi, patris Mathildis vxoris Vuillelmi Camerarij; aliud cœnobium inſtituit S. Amandi intra muros eiuſdem ciuitatis ad opus Sanctimonialium, ex Roberti de Monte tractatu de Abbatibus & Abbatiis Neuſtriæ cap. 18. *S. Trinité dite S. Catherine du Mont de Roüen.*

Monaſterio S. Trinitatis de Monte primus præfuit.

Iſembertus Teutonicus, vir religioſus, monachus S. Audoeni: vir miræ peritiæ ſuis temporibus incomparabiliter pollebat, Orderico, obiit 4. Non. Nouemb. ex veteri obituario.

Reynerius de quo idem Ordericus lib. 3. ad an. 1063. vbi dicit Oſbernum miſiſſe ad conſtruendum cœnobium Cormelienſe. 1063.

Valterius 1. ſeu *Galterius* Religioſus S. Audoeni, interfuit exequiis Guillelmi Nothi 1087. nominatur in cartâ Fontanellenſi 1082. obiit 4. Cal. Septembris.

Elias corpora Goſcelini & Immelinæ coniugum è veteri cœnobio in nouam tranſtulit Eccleſiam à ſe perfectam, poſuitque iuxta maius altare 1130. defunctus Nonis Ianuarij. 1130.

S. Valterius 2. monachus S. Audoeni deuixit 19. Cal. Februarij. Sequuntur nomina Abbatum è veteri obituario deſumpta.

Drogo obiit 4. Id. Septemb. apud Robertum de Monte in Appendice ad Sigebertum.

Vuillelmus de Eſtreuillâ monachus Becci ſubſtituitur Drogoni ad an. 1175. 1175.

Remigius 14. Cal. Iulij.
Rogerius 14. Cal. Maij.
Guillelmus 6. Cal. Ianuarij.
Ioannes 8. Cal. Nouembris.
Robertus 9. Cal. Iunij.
Ricardus 11. Cal. Nouembris.

Adam recluſus primò Abbas S. Catharinæ, poſteà S. Audoeni : obiit 4. Id. Octobris.

I. Abbatem conuentúmque Conchenſem recepit ad fraternitatem circa annum Chriſti 1280. ex veteri Martyrologio Conchenſi.

1280.

Ioannes du Meſnil Commendatarius circa 1466. & 1467. ex Regeſtis Secretarij Archiep. Rotom.

Ioannes de Lattre præfuit annos 13. menſes 3. obiit 12. Iunij 1486. iacebat in Eccleſiâ.

1486.

Ioannes Tilques præfuit 29. an. menſib. 4. defecit 1. Nouemb. 1515. iacebat in Capellâ versùs Meridiem: notatur eius obitus in Necrologio ad 7. Idus Februarij.

Antonius de la Barre Commendatarius, idem Archiepiſcopus Turonenſis.

Ioannes de Brinet Commendatarius 1563. ad 1577. ex Regeſtis Secretarij Archiepiſcopalis.

1563.

Henricus Deſcoubleau Epiſcopus Malleacenſis 1578. Dirutum fuit hoc cœnobium poſt vltimum bellum ciuile, & tranſlatum in Prioratum S. Iuliani Aulæ Puellarum propè Rotomagum, à Prioratu B. Magdalenæ Rotomagenſis tunc pendentem: cuius loci ædificia & ſepta iure commutationis ad monachos S. Catharinæ tranſierunt. At titulus Prioris ab antiquo eidem Prioratui Magdalenæ annexus penes eum manſit. Abbatialis autem dignitas cœnobij S. Catharinæ, iure vnionis pertinet ad Cartuſiam S. Mariæ Bonæ Spei propè Gallionem. Itaque emendandus videtur locus in Archiepiſcopis Rotomagenſibus vbi cœnobium dicitur eſſe nunc tantùm Prioratus: nam etiamnum inter Abbates recenſetur, & vocatur in ſynodo diœceſanâ Abbas S. Catharinæ.

Sainte Trinité de Caen.

S. Trinitatis Cadomenſis celebre Sanctimonialium cœnobium, diœceſis Baiocenſis, Ordin. S. Benedicti, fundatur à Guillelmo 2. Conquæſtore Duce Normanniæ, & Mathildi vxore, iuxta hæc verba Vuillelmi Gemmeticenſis lib. 7. cap. 26. A *Vuillelmus Dux dum à quibuſdam Religioſis ſæpe redargueretur, eò quod cognatam ſuam ſibi in matrimonio copulaſſet, miſſis legatis, Romanum Papam ſuper hac re conſuluit; at ille ſagaciter conſiderans, quòd ſi diuortium fieri iuberet, fortè inter Flandrenſes & Normannos graue bellum exurgeret, maritum & coniugem à reatu abſoluit, eiſque pœnitentiam iniunxit. Mandauit enim vt ab eis duo cœnobia conderentur, in quibus pro ipſis ab vtróque ſexu Deo ſedulò preces offerrentur. Quod illi gratanter opere compleuerunt. Nam apud Cadomum vna conſtructa eſt Abbatia in honore S. Trinitatis, altera verò in honore S. Stephani Protomartyris.* B En diploma integrum fundationis, quod nuper Lucas Dacherius Benedictinus Congreg. S. Mauri emiſit in lucē ſuis ad Lanfrancum obſeruationibus: « Divina gratiâ, ac Domini noſtri Ieſu Chriſti diſponente clementiâ. Ego Vuillelmus Anglorum Rex, Northmannorum & Cenomannenſium Princeps, ſed & Mathildis Regina vxor mea Balduini glorioſi Flandrienſium Ducis filia; ad gloriam beatitudinis, ad præmium beatæ retributionis pio ſapientique deſiderio anhelantes: In C territorio quod ab antiquis Cadomum appellatur, Eccleſiam in honorem Sanctæ Trinitatis pro ſalute animarum noſtrarum coædificauimus, ibique ſanctas ac religioſas feminas ſecundùm inſtitutionem ſancti Benedicti, ſub Abbatiſſâ Domino ſeruituras, in perpetuum conſtituimus: Quibus vt impoſterum vſus neceſſariarum rerum vſquequaque ſufficiat: Regiâ munificentiâ, opportunâ proviſione proſpeximus. Tradimus itaque Sanctæ Dei Eccleſiæ prænominatæ Villam quæ vocatur Caluz, cùm omnibus pertinentibus ſibi, exceptâ D decimâ quæ eſt Eccleſiæ S. Mariæ Baiocenſis. Dedimus etiam Oiſtrehan cùm cunctis appenditiis ſuis, hoc excepto, quod Robertus ibidem tenet de Comite Moritonenſi Vuillelmo qui dicitur Cariras, & Richardo nepote eius, ſed & Gilleberto Criſpino annuentibus, pro pecuniâ quam nos eis dedimus. Præterea villam quæ dicitur Calfut cùm ſuis appenditiis, quam Regis conceſſu ego Mathildis Regina, emi à Richardo filio Ranulfi, annuente Aitoldo de Nonant, de cuius feodo erat. Præbuimus etiam »

aſſenſum

„ aſſenſum donationi, quâ Radulfus A Taxo Villambargæ donauit cùm cunctis appenditiis ſuis. Cùmque centum & decem accris terræ, in Villâ Amblidâ, & vno molendino in eadem Amblidâ pro ſorore ſuâ Monachâ factâ in Eccleſiâ ſupradictâ. Ego K. Mathildis Regina redemi Villambargæ de calumniâ à filiâ Connani, & terram & molendinum in Amblidâ redemi de calumniâ à Vualleranno filio Ragnulfi, de quorum hæreditate fuerat. Ab eodem etiam Vualleranno ex conceſſu Regis, emi ego Mathildis Regina quinquaginta acctos terræ in territorio Cadomi, & B appoſitum eſt hoc ad Eccleſiam ſupradictam, Radulfo Camerario concedente de cuius feodo erat. Super hæc donauimus & Eſchenel villam prædictæ Eccleſiæ, quam ego Regina Mathildis Regis conceſſu emi à filiis Vuimundi Cufel Vuillelmo & Roberto: à quo eodem Roberto ego Regina emi tettam illam quam habebat in Hetrufiuillâ, & domini mei Regis conceſſu appoſita eſt Eccleſiæ. Item annuente Domino meo Rege emi à Richardo filio Herleuuini illas terras, quas tenebat in Taxilli, & in C Monte Boani eo tenore quòd ipſe Richardus, de Eccleſiâ eas teneret in vitâ ſuâ, & poſt obitum eius in ſuâ poſſeſſione propriâ poſſideret Eccleſia. Item terram quam tenuit Radulfus filius Alani in Vuillon comparaui ab eodem Radulfo. Et à Richardo filio Rainfrandi Ruſticum vnum in villâ quæ dicitut Charon, & duas garbas decimæ quam habebat in eadem villâ, ſimiliter & à Ragnulfo de Barberiis duas garbas decimæ quâ habebat in Charon, & hæc ex conceſſu Regis Eccleſiæ appoſita ſunt. Præter hæc à Milone Mariſcalco & Alethſelinâ eius vxore, emi ego Ma- D thildis Regina terram quam habebant in Valcellis, & quod in Eccleſiâ, & in molendino vno eiuſdem villæ habebant, excepto quod Beatrici filiæ ſuæ ad coniugium ſuum largiti ſunt, quod domino meo Rege concedente Eccleſiæ ſubſcriptum eſt. Super ea quæ dicta ſunt, ego Vuillelmus Rex & vxor mea Mathildis Regina, Eccleſiæ prænominatæ donauimus Burgum de Hulmo cùm redditibus ſuis, Adeliſâ amitâ meâ beniгniter annuente, cuius heteditas erat;

Sed & Comitiſſa A. de Albamarlâ concedente, eo videlicet pacto, vt ipſa teneret in vitâ ſuâ, poſt obitum verò ſuum ad victum Sanctimonialium ſancta poſſideret Eccleſia. In territorio autem Cadomi dedimus tertas illas, quas de me Rege Vuillelmo tenebant Godefridus iuuenis, Rogerius Coneſtabulus, Vuillelmus Patrich. Et intra burgum Cadomi, vnius molendini mei decimam, & decimam furnorum ad mè pertinentium, decimam quoque de Diuâ, de piſcibus & denariis: ſimiliter decimam de Diuulâ, & de Batuent de ſale, & denariis. Eodem modo decimam de Vuachei, & de Scocei, de denariis, piſcibus & molendinis. Item in inſulâ de Gerſoi vnum molendinum, & terram duorum francorum hominum, atque medietatem decimæ de quinque parochiis: & ſextam garbam de vnâ parochiâ & dimidiâ. Sed & terram & decimas, quas Rainoldus Capellanus noſter in eadem inſulâ de me tenebat, ipſius Rainoldi precatu, poſtquam Monachus effectus eſt Eccleſiæ prædictæ conceſſimus. In villâ quæ dicitur Maintrud LX. accros terræ. Et in villâ Billei terram quam Hernoſtus Clericus ibidem tenuit, terrâmque Radulfi Billei, pro quâ recepta fuit filia Vuillelmi in Eccleſiâ Radulfi Camerarij, & Vuillelmi filij Theodorici, eiúſque vxoris conceſſu, de quorum hereditate erat. Ad hæc addidimus prætitulatæ Eccleſiæ 20. accripennos vineæ, de quibus tres ſunt apud Liriacum cùm ſex accris terræ. Apud Albam viam ſeptem, quos ego Regina emi à Vuillelmo de Ailio conceſſu Rogerij filij eius, & Richardi Comitis Ebroicenſis, & Anſchitilli de Altuillio conceſſu, de quorum hæreditate erat; apud Argenrias ſeptem, apud Vernum tres; de iſtis tribus agripennis Godeleſ dedit duos & dimidium, cùm vnâ domo, pro eo quod Monacha facta eſt in Eccleſiâ prælibarâ; & ſoror eius alterum dimidium Donauimus etiam medietatem villæ quæ nominatur Carptkech, quam ego Regina Domini mei Regis conceſſu comparaui ab Eudone filio Thurſtini Haldup Et à Ragnulfo Vicecomite. Adelaidis K. autem filia Thurſtini Haldup. ad eamdem Sanctæ Trinitatis Eccleſiam, in quâ Monacha facta eſt, noſtro con-

A cessu, & Ragnulfu Vicecomite, & Eudone eiuſdem Adelaidis fratre annuentibus, alteram medietatem villæ Carpikecht, cùm medietate Eccleſiæ, & decimæ eiuſdem villæ donauit. Sed & duas partes villæ quæ Puteus nuncupatur, & inter Fiſcherolas, & Herſter-villam nouies viginti accros terræ, necnon & illam terram, quam Oiſmelinus Theodorici filius, & Herbertus Folenfant tenebant de eâ in Goiſbertiuillâ, & in Dumoldiuillâ, & in Culuertiuillâ. In Coiſneriis dimidium molendinum, & terram vnius carrucæ, in eodem loco. B In Ruſcauillâ terram vnius carrucæ. In Ingulfiuillâ, terram illam quam de ipſâ tenuit Anſcbitillus. In Caluauillâ terram vnius carrucæ. Dedit etiam hæc eadem Adelaidis Fraxiniuillam, & Maiſnillem vrcelli, quas ego Mathildis Regina excambiui Eccleſiæ S. Mariæ Baiocenſi, per Odonem Eccleſiæ eiuſdem Antiſtitem, conceſſu Domini mei Regis, pru Eccleſiis, cùm decimis S. Stephani, & S. Martini Cadomi, ſicut Anſchitillus filius Vrſ eas tenuerat, & prò Eccleſiâ S. Georgij de Caſtro Cadomi. Stigandus quoque dedit Eccleſias Faleſiæ C cùm decimis: & Eccleſiam Vuibreei cùm decimâ, & vnum molendinum in eodem loco ſupranominatæ Eccleſiæ, pro filiâ ſuâ, ibidem Monachâ factâ. Vuillelmo de Braioſâ, de cuius iure erat, annuente; cui vt concederet, ego Mathildis Regina ex conceſſu Regis dedi de pecuniâ meâ. Sed & Alueredus de Moton conceſſit eidem Eccleſiæ terram illam, quam ſoror eius Ala habuerat in coniugio apud Ranuillam pro filiâ ſuâ, quæ Monacha facta fuerat in eadem Eccleſiâ, excepto quo ibidem S. Leodegarius de Pratellis tenet, cuius terræ ſeruitium, D ego Regina ad opus Eccleſiæ redemi de Huberto de Riâ, cuius feodum erat, Fredeſendis autem Ragnulfi Vicecomitis amita, dedit eidem Eccleſiæ Oſberniuillam, annuente eodem Rangnulfo, de cuius feodo erat: cui Ragnulfo pro conceſſu ſuo dedi ego Regina Mathildis de pecuniâ meâ. Dedit idem Ragnulfus Eccleſiæ ſupradictæ molendinum vnum intra burgum Cadomi ſitum; & in Goiſbertiuillâ, terram duorum francorum hominum, pro filiâ ſuâ factâ Monachâ in Eccleſiâ. Balduinus filius Comitis Giſlerberti & vxor eius Emina, dederunt eidem Eccleſiæ, pro ſalute animarum ſuarum, Eccleſias de la Foreſt cùm decimis, & ducentos accros terræ in eodem loco, quibus pro conceſſione ipſorum, ego Regina Mathildis dedi de cenſu meo. Murier de Guitot pro ſalute animæ ſuæ, dedit prædictæ Eccleſiæ, Oſberniuillam ſupra mare ſitam, ita tamen vt in vitâ ſuâ eam teneret, & poſt mortem ſuam mater Eccleſia in ſuâ proprietate poſſideret, Vuillelmo de Bretoil concedente: cui ego Regina Mathildis dedi de pecuniâ meâ pro conceſſione ipſius, quia de eius feodo erat. Alberada ſoror Fulconis eidem Eccleſiæ tribuit terram quam pater ſuus dederat ei in villâ quæ dicitur Guillon, annuente eodem Fulcone, quæ cùm eſſet illius loci ſoror, ſepulta ibidem iacet in atrio. Billecheldis filia Rogerij quod pater ſuus donauerat ei in Vernun pro coniugio, & ipſa dedit prædictæ Eccleſiæ, nepote eius annuente Vuillelmo, de cuius honore erat, cui pro conceſſu ſuo ego Regina Mathildis dedi de cenſu meo. Rogerius de Molbray dedit prædictæ Eccleſiæ terram quam ipſe habebat in Graninillâ, pro filiâ ſuâ ibidem Monachâ factâ. Rogerius quoque de Monaſteriis pro matre ſuâ ibidem Domino ſacratâ, dedit ſalam cùm cunctis appenditiis ſuis, & dimidiam ſiluam de Monte Alboldi, atque Monaſterium de Vals cùm decimâ, & terram vnius carrucæ in eadem villâ, & in vno molendino hoc quod habebat in proprio dominio, & terram quam Ricardus tenet in villâ quæ dicitur Lu. Fulco autem de Alno dedit eidem Eccleſiæ villam Fulebech, cùm molendinis, cunctiſque appendiciis, tam in planis quàm in ſiluis, pro vxore ſuâ Haduiſâ in eodem cœnobio Monachâ factâ, annuente filio eorum Fulcolino. Athſelinoc filia Aluredi Gigantis dedit Eccleſiæ prædictæ, terram quam habebat in Grandicampo, & in Goi, conceſſu Vuillelmi filij Aluredi, propter quem conceſſum neptis ſua filia Vuillelmi de Millei ibidem facta eſt Monacha. Vuillelmus Bacco duas partes decimæ de Bleer, & vnum ruſticum in eadem villâ dedit pro ſorore ſuâ in eodem loco Monachâ factâ. Goiſfridus Lu-

nez duas partes decimæ de decem & octo villanis, & ſex accros terræ, in Coleuillâ dedit pro filiâ ſuâ in Eccleſiâ factâ Monachâ. Bremarus quadraginta accros terræ in Anglicauillâ, & viginti in Charon, & de dimidiâ decimâ de Charon duas garbas, & in Vuillon decimam quam emit ipſe à Murier ſorore Richardi Principis, dedit pro filiâ ſuâ in eodem cœnobio Monachâ factâ. Petrus quod habebat in monaſteriis dedit pro filiâ ſuâ quæ ibi facta eſt Monacha. Odo Clericus quadraginta accros terræ in Cambis dedit pro animâ ſuâ, Vuillelmi Oſberni filij conceſſu, de cuius feodo erat. Eccleſiam Burnolfiuillæ cùm decimâ, excepto quòd Rogerius filius Hunfredi ibidem tenet, dederunt homines de eadem villâ pro ſalute animarum ſuarum, Epiſcopo Baiocenſi Odone præbente conſenſum. Alberada vxor Radulfi Taxonis conceſſit ſeruitium de terrâ quam Fulcherius Malaherbâ de ipsâ tenebat in Bleduillâ. Giſla filia Thurſtini terram quam habebat in Gray & in Dumuillâ, dedit eidem Eccleſiæ pro animâ ſuâ, conceſſu Thurſtini nepotis ſui, cuius feodum erat. Ego autẽ Vuillelmus Rex conceſſi ſeruitium illud, quod Goisfredus filius Salomonis & Helrho Dapifer reddebant mihi de Gray ſupradictæ Eccleſiæ. Radulphus filius Al. pro ſalute animæ ſuæ dedit terram quam habebat in Adeuillâ. Alberada Hugonis & Rogerij mater, dedit, annuentibus ipſis, hoc quod habebat in Eccleſiâ, & in decimâ de Hainoluillâ, & vnum accrum terræ in eadem villâ pro animâ ſuâ. Hugo Pincerna ſupradictæ Eccleſiæ dedit terram de Fago, ita vt ipſe teneret in vitâ ſuâ, & poſt obitum eius dicta poſſideret Eccleſia, Radulfo de Thodenio annuente, de honore cuius erat; cui ego Mathildis Regina pro conceſſu illo dedi de pecuniâ meâ. Gumnor Vuillelmi de Braioſâ mater, Sanctæ Trinitatis Monacha, dedit eidem cœnobio terram quam habebat in Baruenr, annuentibus Hugone Pincernâ, & Rogerio de Cuilli, de quorum honore erat, cui Rogerio ego Regina Mathildis pecuniam dedi pro aſſenſu ſuo. Donauit etiam eadem Gumnor terras quas habebat in Roures, & in Cirreni, & in Craiſcente-uillâ, & in villâ, quæ dicitur Quatuor putei, Mauricio & Alberadâ vxore eius conceſſum prebentibus, de quorum hereditate fuerat. Rodbertus filius Ansfridi Dapiferi terram quam habebat in Condet, & dimidia prata quæ habebat in Vuiholmi, dedit pro Auiciâ vxore ſuâ in eadem Eccleſiâ Monachâ factâ, filiis ſuis concedentibus. Radulfus de Aneriis triginta ſex aceros terræ quam tenebat in eadem villâ Aneriis, dedit eidem Eccleſiæ, pro animâ ſuâ, quos à Vuillelmo de Simillei emerat annuente huic donationi Vuillelmo de Colombariis, de cuius feodo erat. Vrſellus dedit pro animâ ſuâ terram quam habebat in villâ Sancti Aniani. Rodbertus Camerarius dedit terram quam Hadebrandus tenebat in Louenio, pro animâ ſuâ, & pro amore ſororis ſuæ, quæ erat Monacha in Eccleſiâ. Vuillelmus Camerarius dedit vnum molendinum iuxta Cheraoil, & terram quam ibidem de Reginâ Mathilde tenebat. Ad hæc Epiſcopus Baiocenſis Odo, interueniente gratiâ & dilectione noſtrâ, prędictam S. Trinitatis Eccleſiam, cùm atrio, Abbatiſſam cùm Sanctimonialibus, omnem Clerum in eodem loco ſeruientem, vniuerſam familiam eiuſdem Eccleſiæ cibo ſuſtentatam, ab omni exactione pecuniæ Epiſcopalium reddituum, liberam eſſe concedit. Sed & Eccleſiam beati Ægidij, cùm atrio ipſius, quomodo ſupradictam liberam, & quietam, & Clericos ibidem ſeruientes, eo modo quo ſupra, liberos eſſe permittit. Prætereà in eâ parte burgi (extra murum videlicet Cadomi ſiti versùs Eccleſiam Sanctæ Trinitatis, quam ego Vuillelmus Rex prædictæ Eccleſiæ dedi) illius partis burgi parochiam ad Eccleſiam S. Ægidij venire oblationem, decimam de pecoribus, cùm ſepulturâ, Clericos ibi ſeruientes quietè permittit habere. Sed & gablum & conſuetudinem culcitrarum, quod in eadem parte burgi habebat, Eccleſiæ S. Trinitatis adſcribit. Super ea quicunque in his duabus Eccleſiis, & in atriis earum forisfacturam fecerit, emendationem pecuniæ, quæ ab Epiſcopali conſuetudine, pro forisfacturâ exigi ſolet, eiuſdem loci Abbatiſſæ, Epiſcopo eodem annuente, donabit. Quicunque autem homi-

„ num Cadomenſium in vitâ ſuâ, ſe-
„ pulturam ſibi in atrio Sanctæ Trini-
„ tatis elegerit, licenter habere ſine re-
„ quiſitione ſepulturæ, idem Epiſcopus
„ à ſuo Sacerdote concedit. Et quia
„ Baiocenſis Epiſcopus quietem liber-
„ tatis, quæ dicta eſt, prædictis conceſ-
„ ſit Eccleſiis, dignæ recompenſationis
„ donum præbuimus Antiſtiti eidem, &
„ Eccleſiæ Baiocenſi. Si quis verò ho-
„ rum omnium quæ prædictæ S. Trini-
„ tatis Eccleſiæ data oſtenſa ſunt, teme-
„ rariâ præſumptione aliquando (quod
„ abſit) violator effectus in ſuâ impu-
„ denti obſtinatione perſtiterit, noue-
„ rit ille ſe anathema factum à Domi-
„ no, ſanctâ ac beatâ fidelium omnium
„ communione priuatum, diuino iu-
„ dicio perpetualiter eſſe plectendum.
„ Vt igitur vniuerſa hæc ſecûdùm quod
„ à nobis inſtituta eſſe noſcuntur, in-
„ concuſsâ in perpetuum firmitate per-
„ ſiſtent, aduerſum Dei Eccleſiæ ini-
„ micos; ego Vuillelmus Rex priuile-
„ gium Regiæ Maieſtatis apponens,
„ Epiſcoporum, ac Magnatum meo-
„ rum, quorum nomina ſubſcripta ha-
„ bentur, irrefragabili atteſtatione pro-
„ baui, meæque imaginis munimento
„ præſenti legitimâ ſanctione firmaui,
1082. „ Anno ab Incarnat. Domini MXXCII.
„ Indictione 5. Apoſtolicæ Sedis Ca-
„ thedram poſſidente Papâ Gregorio 7.
„ Regni mei 16. anno: In Franciâ re-
„ gnante Philippo. Romanis in parti-
„ bus Imperiali iure dominante Henri-
„ co. Signum Vuillelmi Anglorum Re-
„ gis. S. Mathildis Reginæ. S. Lan-
„ franci Archiepiſcopi. S. Vuillelmi
„ Rotomagenſis Archiepiſcopi. S. Odo-
„ nis Baiocenſis Epiſcopi. S. Michaëlis
„ Abrincenſis Epiſcopi. S. Gileberti Lu-
„ xouienſis Epiſc. S. Giſleberti Ebroi-
„ cenſis Epiſcopi. S. Comitis Rotberti
„ Regis filij. S. Comitis Guillelmi filij
„ Regis. S. Henrici Reg. Vuill. filij S.
„ Comitis Roberti Moritonenſis. S. Bal-
„ duini filij Comitis Gileberti. S. Alani
„ Comitis. S. Comitis Rogerij de Mon-
„ tegomerico. S. Vuillelmi de Vuaren-
„ nâ S. Giſleberti Criſpini. S. Rotberti
„ Betttanni. S. Henrici de Ferrieres. S.
„ Rogerij de Bellomonte. S. Hugonis
„ Comitis de Ceſtrâ. S. Ricardi filij
„ Herluini. S. Rogerij Pincernæ de
„ Ibriaco. S. Comitis Rotberti de Bel-
„ lomonte. S. Vuillelmi Comitis Ebroi-
„ cenſis. S. Hugonis Pincernæ. S. Ful-
„ gonis de Alnou. S. Rannulfi Vice-
comitis. S. Vuillelmi qui dicitur Ca- „
ritas. S. de Gornaio. S. Radulfi de „
Todenio. S. Vuillelmi de Bretoil. S. „
Girardi de Gornaio. S. Vuillelmi Ca- „
merarij filij Radulfi. S. Eudonis Vi- „
cecomitis. Catalogus Abbatiſſarum „
ex tabulario S. Trinitatis quarum me-
moria extat, ſequens eſt.

1. *Mathildis* 1. Abbatiſſa prima, de
quâ Vuillelmus Gemmeticenſis mo-
nachus lib. 7. cap. 27 Hiſtoriæ Nor-
mannorum: In cœnobio, inquit, S. „
Trinitatis Sanctimonialium chorus „
Deo laudes quotidie concinit, qui- „
bus ancilla Dei Mathildis Abbatiſſa „
ferè 48. annis præfuit. Sub eâ Ma- „
thildis Regina Anglorum 3. Nonas „
Nouembris 1085. apud S. Trinitatem „
Cadomi quod monaſterium conſtru- „
xerat, inter chorum & altare tumula- „
ta eſt: huius epitaphium fecerat Or- „
dericus lib. 7. deceſſit autem Ma-
thildis Abbatiſſa anno 1113. de quâ 1113.
Ordericus eodem libro ſic ait: *Ca-
domenſe cœnobium ſanctæ & indiuiduæ
Trinitati dicatum Mathildis Abbatiſſa
per annos 47. ſtrenuè rexit, atque Ceci-
liam Regis filiam, aliáſque plures in Dei
famulatu ſolletter educauit, & regulariter
inſtruxit. Quâ defunctâ, nobilis Cecilia
ſucceſſit, & pluribus annis tempore fratris
ſui Henrici Regis officium matris geſſit.
Deinde filia Vuillermi Conſulis, filij Ste-
phani Bleſenſis regimen eiuſdem Eccleſiæ
ſuſcêpit, ſed immaturâ morte præuenta,
paruo tempore tenuit.*

2. *Cecilia d'Angleterre* Guillelmi ANGLETERRE.
Regis Angliæ, Ducis Normanniæ,
& Mathildis à Flandriâ, S. Trinitatis
fundatricis filia, velatur monialis à
Ioanne Baiocêſi Archiepiſcopo Roto-
magenſi iuxta hæc verba Orderici l. 5.
*Anno ab Incarnatione Domini 1075.
Guillelmus Rex Ceciliam filiam ſuam per
manum Ioannis Archiepiſcopi Deo conſe-
crandam obtulit, quæ cùm grandi diligen-
tiâ in cœnobio Cadomenſi educata eſt, &
multipliciter erudita, ibíque Sanctæ Tri-
nitati dicata, ſub venerabili Mathilde Ab-
batiſſâ virgo permanſit, ſanctæque Regulæ
fidelitate ſubiugata. Defunctâ verò predi-
ctâ matre poſt annos 47. regiminis ſui hæc
ſucceſſit, & ferè 14. annis ſanctimonia-
lium regimen laudabiliter geſſit, annóque
Dominicæ Incarnationis 1127. 3. Idus Iu-* 1127.
*lij de hoc ſæculo migrauit: ſic quinquagin-
ta duobus annis habitu & ordine, ſtudió-
que pio laudabiliter monacha, poſtquàm à
patre oblata eſt Deo ſeruiuit, annóque 26.*

regni Henrici fratris ſui obiit; id etiam tradit chronicum Cadomenſe S. Stephani: iacet in choro Abbatiæ ſuæ.

3. *Eliſabetha de Blois* vix per annum Abbatiæ regimen obtinuit, defuncta
1128. circiter annum 1128. 12. Iulij.

4. *Beatrix de Huqueuille* 1. Ricardi filia, defecit anno 1141.

5. *Dionyſia d'Eſchaufou*, obiit 26. Iulij circa an. 1160.

6. *Ioanna de Coulonces* ex dominis
1181. de Coulonces, interiit 28. Maij an. 1181.

7. *Mathildis d'Eureux* 2. ſoror Simeonis Abbatis Sauiniacenſis, neptiſque Roberti Comitis Ebroicarum eligitur 1181. obiit circa an. 1198.

8. *Iſabellis d'Iuetot* 1. ex dominis d'Iuetot in Neuſtriâ moritur 7. Iunij circa 1202.

9. *Adela de Thibouuille* 1. ex dynaſtis de la Riuiere de Tibouuille, fatis
1215. fungitur 28. Decemb. circa annum 1215.

10. *Iuliana de S. Celerin* deſiit eſſe in viuis 1256. 14. Decemb.

11. *Beatrix de Cambernon* 2. obiit 18. Decembris 1289.

12. *Amicia de Gournay* ex nobili
1293. familiá de Gornaco, deceſſit 6. Martij 1293.

ANGLETERRE. 13. *Mathildis d'Angleterre* 3. Henrici 3. Regis Angliæ, & Eleonoræ Prouinciæ filia: viuere deſiit 26. Aprilis circa an. 1298. cuius lapidi ſepulchrali adſcripta hæc verba: *Mathildis filia Regis cognomento Fortis.*

14. *Adela d'Angleterre* 2. Eduardi 3. Regis ex Eleonorâ Caſtellanâ filia:
1305. obiit 10. Decemb. circa an. 1305.

15. *Nicolea de Goulleuas* 1. debitum perſoluit mortalitati anno 1336.

16. *Mathildis de Gueruille* 4. defecit circa an. 1340. 3. Iulij.

17. *Georgia de Mollay* obiit an. 1376. 13. Auguſti.

18. *Maria de Lorme* 1. interiit 5. Aprilis 1410.

19. *Maria de Varinieres* 2. ex domi-
1407. nis de Blainuille denaſcitur 7. Aprilis 1407.

20. *Margarita de Varinieres* 1. ſucceſſit ſorori 1. Nouemb. 1417.

21. *Agnes de Thieuille* Guillelmi de Thieuille Equitis, domini de Guiebert, & Iſabellis de Breully filia: obiit 1422. 16. Iulij.

22. *Nicolea de Rupallay* 2. Ioannis domini de Rupalleio filia, extincta an. 1426. 11. Aprilis. 1426.

23. *Maria de Surnie* 3. ex hac vitâ mortali diſceſſit 1434. 21. Iunij.

24. *Margarita de Thieuille* 2. neptis Agnetis, ex hoc ſæculo migrauit 20. 1441.
Februarij 1441.

25. *Blanca d'Auberuille* parentem habuit Ioannem dominum d'Auberuille, fratrem verò Guillelmum Baronem de Verboſc & de Chantelou, ex cuius ſtirpe prognati Iacobus, Carolus, & Odetus Barones de Chantelou Bailliui Cadomenſes: fato fungitur 1470. 19. Auguſti.

26. *Catharina le Viconte* 1. obiit 25. 1492.
Maij 1492.

27. *Renata de Bourbon* Ioannis 2. BOVRBON.
Comitis Vindocinenſis filia, ex Religioſâ S. Mariæ Santonenſis, tranſfertur ad Abbatiam Fontebraldenſem quam ſimul rexit, vt ſuprà diximus in catalogo Abbatiſſarum Fontebraldenſium.

28. *Iſabellis de Bourbon* 2. ſoror Renatæ, ex maiore Prioriſſâ Fontebraldenſi, fit Abbatiſſa S. Trinitatis 1505. 1505.
benedicitur à Ludouico Borbonio Epiſcopo Abrincenſi eius fratre naturali: Eccleſiaſticæ diſciplinæ reparatrix, poſtquàm laudabiliter præfuiſſet, deuixit 12. Iulij 1531. tumulatúrque in ſuâ Abbatiâ. Legendi Sammarthani tom. 2. libro 35. Hiſt. Genealog. Domus Franciæ.

29. *Catharina d'Albret*, aliàs *de Na-* ALBRET.
uarre ſoror Henrici 2. Regis Nauarræ, Ioannis Regis ex Catharinâ Fuxenſi filia, primò monialis efficitur apud Fontebraldum 3. Auguſti 1527. 1527.
vnde ad hanc Abbatiam euocatur, quam paucis annis tenuit: defuncta anno 1532. menſe Nouemb.

30. *Margarita le Valois* 3. ex Prioriſsâ, vltima electione monialium præficitur: hæc anno 1539. ad Abbatiam Almeneſcenſem in Pertico ſe recepit, ibique defungitur 1543. aut circa.

31. *Ludouica de Mailly* Ferrici Baro- MAILLY.
nis de Conty & Aloyſiæ de Montemoranciaco ſororis Annæ Ducis nata erat, primò Abbatiſſa B. Mariæ de Lilio iuxta Meledunum, inde etiam huius monaſterij præfecturam obtinuit anno 1539. nominatione Franciſ- 1539.
ci 1. prioris tamen per diſpenſationem adminiſtratione retentâ: extruxit refectorium, dormitorium, & alia loca regularia; moritur 9. Aug. 1554.

MONTMORENCY. 32. *Anna de Montmorency* filia Annæ Ducis de Montemorenciacô Mareſcalli, Archiœconomi, & Conſtabularij Franciæ ex Magdalenâ Sabaudâ, obiit 1588. 29. Iulij.

33. *Magdalena de Montmorency* Annæ ſoror, ex Religioſâ Fontiſebraldi nominatur ab Henrico 3. extruxit Infirmariam, ſacrarium Eccleſiæ præcio-
1598. ſis ornamentis & aulæis decorauit, demortua anno 1598. 10. Decemb.

BUDOS. 34. *Laurentia de Budos* Iacobi Vicecomitis de Portes, & Catharinæ Claromontiæ de Montoiſon filia, deſignatur Antiſtita huius cœnobij ab Hentico 4. 1598. anteà erat monialis in Abbatiâ Calenſi: fratres habuit Antonium Herculem Marchionem de Portes, Franciæ Vicethalaſſiarcham & Torquatum Equitem, ac Baltazarum Epiſcopum & Comitem Agathenſem; obiit Cadomi 23. Iunij 1650.

ROHAN. 35. *Mario Leonora de Rohan* Herculis Ducis de Montbaſon, Comitis de Rocheſort, ex Mariâ Britannâ de Vertus filia, ſoror Armandi Abbatis S. Trinitatis Vindocinenſis; ex Religioſâ profeſsâ Ordinis S. Benedicti
1650. inauguratur Abbatiſſa 1650. 11. Decembris eiuſdem anni, à Nicolao ex Comitibus Guidiis à Balneo Athenarum Archiepiſcopo, & Nuncio Apoſtolico, aſſiſtentibus Abbatiſsâ Fontebraldenſi, & Coadiutrice Montiſmartyrum, in æde Bernardinarum ſuburbij S. Germani de Pratis Pariſienſis.

La Trinité de Poitiers. S. TRINITATIS PICTAVII fœminarum, Ord. Benedictini, conditur ab Adelâ Anglicâ, vxore Eblonis 2. Comitis Pictauenſis, & Ducis Aquitaniæ, matre Guillelmi, ex quo cæteri Comites vſque ad Eleonotam prodiêre. Calendarium vetus cœnobij S. Trinitatis de eâ ſic memorat: *v. Calend. Nouemb. obiit Adela Comitiſſa vxor Eblonis Comitis, & mater Guillelmi Comitis qui cognominatur Caput-Stupa: etenim ipſa in Pictauis ciuitate, Deo auxiliante, vnam baſilicam in honore ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis ædificauit: norma virginum ſacrarum in Chriſti nomine claruit, cuius anima & omnium defunctorum requieſcat in pace*: ibidem iacere Adelam ſub candido marmore teſtatur Ioannes Beſlius, ex cuius membranis in bibliothecâ clariſſ. Puteanorum aſſeruatis, eorum beneficio da-

A mus codicillos fundationis huius Monaſterij, vti ſe habent in hæc verba: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis* HLOTHARIVS *diuinâ prouidente clementiâ Rex & Auguſtus. Vniuerſarum Eccleſiarum decus priſcis gliſciens augmentis, ſuccedente religione ſeruantibus ſtatum cùm ſanctorum, tam etiam ſanctarum; eorumdem fore humanarum, fortitudo vetuſtatis adhærens cæleſtibus creditur innicta, eorum deuotione cùm Chriſto vſque non vnius animæ ſalus, ſed multarum manus remiſſionum ſolatio contagiis, quod cernens clara Guillelmi Comitis, dilectíque fidelis noſtri mater Adela:*
B *poſtquam ſuus homo exterat, ſeruiturum ſe Domino obligauit, iugiter illi ſoli inniteus, à quo mente & puro corde anhelabat ſuperna vita deſiderium. Verùm in vniuerſis mens quàm in vnius ſubſiſtensiâ Chriſti ſeruitus feliciùs exercitata audiretur, atque ſuis religioſarum ſuffragio matronarum id fieri fruſtrata eius ſpes fatiſcebat, conſilio religioſarum, vnà cùm filio Guillelmo Comite, noſtræ ſerenitatis aures humili precamine aggreſſa eſt, vt infra Pictauenſem vrbem in prædio ſuo quod ad hoc emerat iuxta priſtinam cellam S. Hilarij, monaſterium ad honorem ſanctæ & indiuiduæ* TRINITATIS, *id quod*
C *eſt, conſtrui licitum foret, vbi pro noſtrâ totiúſque regni noſtri ſalute, ac pro remedio mariti filiíque iugiter laudes debitas à deſponſatis, Sponſus Eccleſiæ Chriſtus audiret: atque ad hoc detinendum curtes duas cùm ſuis appenditiis noſtro daremus præcepto, & duos, quod oldos nuncupant eiuſdem loci incola, & ſua propria omnium fidelium ſancta Eccleſia ac noſtrorum ſolertia innoteſcat ſupradicta, Adela Comitiſſa, Dominóque deuotiſſima, conſenſu ac precatione filij Guillelmi Comitis, noſtríque Palatij dignitatum aſſenſione conceſſum eſſe, & munimine noſtri præcepti da-*
D *tum locum infra vrbem prænominatam, cùm omnibus quæ tam ipſæ quæ Domino ibi militantes, aut acquiſitum obtinent, aut Chriſto largiente pro tempore acquirere valebunt. Quem locum de omni regali auctoritate munitum, atque circumſeptum, neque Reipublicæ exactor cauſâ cuiuſpiam negotiationis excutiendo, norma ſanctorum monacharum offendat inuiolabilem tramitem, tenoréumque ſuæ obtineat religioſitatis, damus prælibatas cùm omnibus ad eas pertinentibus curtes duas: quarum vna Fagia vocatur, habens capellas duas, vnam in honorem S. Iuliani, alteram in honorem S. Geruaſii. Altera ve-*

rò cors vocatur Secundiniaca cùm Cappellâ in honorem S. Petri in pago Metulenſi, & duos alodos quorum vnus Veluetus, alter Sartum vocatur. Hæc omnia præſcripta tam in cortibus quàm in alodis damus, largimur tum Domino ibi famulantibus, tum etiam ipſi Comitiſſæ Adelæ, cùm vineis, pratis, ſiluis, paſcuis, aquis, aquarúmue decurſibus, molendinis, exitibus, & regreſſibus, & mancipiis vtriúſque ſexus cùm omni integritate ad eaſdem cortes; vel alodos pertinentes. Et ſi quis locum, vel ibi Domino militantes, inquietare præſumpſerit, libras auri C. *mulctetur, medietatem prædicto monaſterio, & cameræ noſtræ alteram: deſiſtens,aquè anathematis Sancti Spiritus. ſanctorúmque ſanctarum etiam feriatur & damnetur. Et vt firmius maneat, & in poſterum inconuulſum ſeruetur, manu propriâ ſubterfirmantes; à nobis datum hoc præceptum noſtri ſacri palatij ſigillo ſignari præcepimus. Domini Hlotharij ſignum glorioſiſſimi Regis & Auguſti. Gero Cancellarius ad vices Adelrici Archiepiſcopi, ſummíque Cancellarij recognouit & ſubſcripſit.* Litteræ autem confirmationis eiuſdem fundationis ex eodem tabulario ita deſumptæ:

LOTHARIVS diuinâ ordinante prouidentiâ Rex Francorum. Spiritualibus cuiuſcumque fidelium noſtrorum cauſis inſpectis, ſubueniendum eſſe regalis auctoritas monſtrat. Quanto magis ad debitam regalitatis prouidentiam, æquum, dignúmque pertinet, vt Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ, quam Chriſtus ſuo pretioſo ſanguine redemit, eámque nobis, qui per adoptionem filij exiſtimus, regendam tuendámque commiſit, piam ſollicitámque in cunctis curam gerere ſtudeamus. Et vt in eius profectu ſiue exultatione, congruam debeamus exhibere diligentiam, ad eius neceſſitatem, & vtilitatem, atque dignitatem neceſſaria & vtilia prouideamus, conſtituti. Sanctæ igitur Eccleſiæ Catholicæ filius Dei, cunctiſque fidelibus præſentibus & futuris perſpicuum eſſe volumus: quoniam conſobrini, Duciſque potentiſſimi Ablois coniux illuſtris Adela vocabulo noſtram expetiit ſerenitatem, quatenus pro noſtrâ coniugis, & prolis ſalute, regni quoque noſtri ſtatu, cœnobio nouo in Pictauiâ vrbe ab inclytâ genitrice ſuâ, per aſſenſum Marchionis Guillelmi ſui itidem filij conſtruere, atque in nomine & honore S. TRINITATIS dicatò, noſtræ auctoritatis præcepto, munimen & robur præbere dignaremur. In quo cœnobio venerabilis matrona & fundatrix Adela, ad honorem & cultum Domini adminiſtrandum, cùm ſatis honeſtiſſimum apparaſſet ornatum, & monacharum Deo famulantium aggregato cœtúque fido, Abbatiſſæ illum imperio ſecundùm Regulam S. Patris Benedicti probabiliter viuentis ſufficientiam neceſſarium copiosè addidiſſet, rerúmque conſiderans adhuc eſſet quod egerent. Eget enim ſemifemineus grex diuino cultui mancipatus ſacerdotum, & eorum qui in Clero ſunt ſolatio miniſtrorum, nec rationabiliter conſiſtere valet, ſine eo, impetrauit vt quandam Abbatiam quæ olim monaſterium puellare S. Petri vocatum ob puellas ibi deſeruientes, nunc verſâ vice, quoniam ſors omnia verſat, & eam Canonicis inſtauratam eodem cœnobio attribueret: ita vt amodò tam ipſa Abbatiſſa, quàm Canonici, eorúmque præbendæ Abbatiſſis dicti cœnobij cùm omni integritate ſubiaceant, ſicque loci opportunitas noſtra cùm Dei auxilio ſuperueniente autem integra exiſteret. Igitur petitione acceptâ decreuimus, fidelis noſtræ nil ratum nequire fas, iudicamus petitioni ſatisfacere, necnon eius, nec filio volumus contraire. Et ſi quis hunc locum noſtrâ auctoritate fundatum inquietare præſumpſerit, libras auri centum mulctetur, medietatem monaſterio prædicto, Cameræ noſtræ alteram, cœpto deſiſtere, atq; à mathematis Sancti Spiritus ſanctorúmque damnetur. Statuimus ergo, & noſtrâ auctoritate regiâ confirmamus ad illum locum omnia, quæ ſiue mater, ſiue filius contulerunt, ſeu quidquid fideles collaturi ſunt, tam in ornamentis Eccleſiaſticis, quàm in ædificiis intus & extra poſitis, Eccleſiis, villis, & omnibus appendenciis inconuulsè tenenda, quietè poſſidenda. Vt autem hæc noſtræ confirmationis auctoritas maioris per ſuccedentia temporum curricula eſſet roboris, præcepti noſtri ſcriptum fieri ſcedulæ noſtræ iuſſimus impreſſione inſigniri. Anno Dominicæ Incarnationis DCCCCLXII. indi- 962.
ctione VI. regnante Hlothario glorioſiſſimo Rege ſub an. 9. regni eius. Signum Lotharij Regis excellentiſſi-

„ mi. Actum Lauduno vrbe regali. Ar- A
„ nulphus Notarius ad vicem domini
„ Adelrici Archiepiſcopi recognouit,
„ & relegit. Catalogum Abbatiſſarum
ex monumentis Ecceleſiæ S. Crucis
exſcripſimus in hunc modnm.

1. *Lucia* cuius memoria inuenitur
1118. in bullâ anni 1118. confirmante bona
huius Abbatiæ.

2. *Petronilla*, cuius meminit pan-
earta Gaufridi Burdegalenſis Archi-
1144. epiſcopi 1144. illius nomine exrant
plures carræ obſignatæ annis 1165.
1187.

3. *Reſta* vel *Recta* 1188. ex tabulâ B
eiuſdem anni, Vuillelmo Pontifice
Pictauenſi.

1245. 4. *Thomaſa* 1245.

5. *Angelsca* 1253.

6. *Theophania*.

1257. 7. *Petronilla* 2. 1257.

8. *Agnes* enunciatur in titulo an.
1269.

9. *Ioanna* 1. 1299.

10. *Maria Sauneigne* 1299.

1317. 11. *Sibylla Sauuage* 1317.

12. *Mathildis de S. Maure* 1355.

13. *Laurentia de Vezencay* 1360.

14. *Margarita Seuoigne* 1364. C

1377. 15. *Iſabellis d'Oucelle* 1377.

16. *Sobirana de Chenac* 1389.

17. *Almodis de Maillé* 1396. 1408.

18. *Ioanna de Cominge* 2. ex clariſſi-
1409. mâ ſtirpe Conuenenſi 1409. 1469.

19. *Ludouica de Blanchefort* ex Reli-
giosâ B. Mariæ de Regulâ diœceſis
Lemouicenſis 1484.

1500. 20. *Anna de Prie* obiit anno 1500.

21. *Maria d'Amboiſe* ſoror Georgij
2. Cardinalis Archiepiſcopi Rotoma-
genſis, filia Ioannis domini de Buſſy,
& Catharinæ de S. Belin, ex Reli-
giosâ Piſeiacenſi, cuius tempore in-
ſtituitur clauſura, & vnio menſæ con- D
uentuali omnium Prioratuum qui à
monaſterio pendebant.

22. *Ioanna de Clermont de Gallerande*
3. neptis Mariæ ex ſorore Renarâ,
1587. coniuge Ludouici domini de Galle-
rande, defuncta 1587.

23. *Franciſca de Rohan* 1. Franciſci
domini de Gié & du Verger, Briran-
niæ Progubernatoris, ex Catharinâ de
Silly filia, anno 1594.

BOVRBON. 24. *Ioanna de Bourbon de Lauedan*
4. nata Ioannis Borbonij Vicecomi-
tis Leuitanenſis, Baronis de Malauſe,
ex Franciſcâ de Silly, ſoror Ludoui-
cæ Abbatiſſæ Fontebraldenſis, permu-
A ratione Monaſterij ſui de Regulâ in
Lemouicibus cùm Franciſcâ de Ro-
hano 1594. fir ſanctæ Trinitatis Ab-
batiſſa, priùs S. Crucis Pictauenſis 1599.
Religioſa: reſignauit anno 1599.

25. *Ioanna Guichard de Bourbon* 5. GVICHARD
neptis Ioannæ ex ſorore Mariâ, vxo- D'argent à
re Ioannis Guichardi domini de Pe- 3 teſtes de
ré in Vindocinenſi pago 1599. & 1628. lion de ſa-
quâ procurante inſtituitur Regula S. ble couron-
Benedicti ſine vllâ mitigarione, du- nez & com-
plicato Religioſarum numero, præ- paſſez de
ter eas quæ noua cœnobia inſtituêre gueulle.
in oppidis de Baugeio, de Lavalle,
B de Dorato, & de Vitreio.

26. *Ludouica de Cardaillac* ex Baro-
nibus de la Cappelle Marival in Ca-
durcis, ſucceſſit Ioannæ Guichardæ
proamitæ ſuæ, nominatione Ludouici 1634.
13. 1634.

TRISAGIVM beatæ Mariæ, Or- *Trizay.*
dinis Ciſtercienſis, filia Pontigniaci,
diœceſis Lucionenſis, fundatores ha-
buit nobiles Pictauenſes Arueum de 1145.
Marolio, & Godefridum de Ti-
phaugio, vri compertum habetur ex
originali rabulâ, quam Ioannes Beſ-
lius in Hiſtoriâ Pictauenſium Epiſco-
C porum typis edidit his verbis: IN
NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinita-
tis ad prælatorum curam pertinet ſubie-
ctorum ſuorum, tam laicorum quàm Cle-
ricorum ſaluti ac quieti prouidere, non ſo-
lùm verò præſenti, ſed etiam futuræ &
maximè perpetuæ; Propterea ego Guil-
lelmus Dei gratiâ Pictauenſis Epiſcopus,
conſilium dedi fundationi Sanctæ Mariæ
de Vado* TRIZACI, *per præſentem
cartulam præſentium commendare memo-
riæ, & futurorum mandare notitiæ; ipſam
denique cartulam prece domini Ricardi
Abbatis Pontiniacenſis, Andreæ de Bal-
deamento monachi ſui, necnon & alio-
D rum fratrum, qui prædictum locum ad æ-
dificandum ſuſceperant. Et ex aliâ parte
ipſorum fundatorum Aruei de Marolio,
Gaudefredi de Tiphaugio, & Petri Epiſ-
copi fratris eius de Caſâ, ſigilli noſtri aucto-
ritate muniui: vt ea quæ ibidem facta eſt
eleemoſyna monachis ibi Chriſto ſeruien-
tibus in futurum, libera maneat, & quie-
ta, & per hoc in perpetuum valeat eſſe
fructuoſa. Arueus itaque de Marolio, a-
maritudine peccatorum ſuorum, & malè
actæ vitæ, compunctus ſpiritu recti conſi-
lij, & noſtrâ perſuaſione admonitus pro
ſalute animæ ſuæ, & parentum ſuorum,
& vxoris ſuæ, & filij, & filiæ ſuæ, prædi-
cti loci, id eſt Triazi fundatores, mona-*
chos

chos deuotè, & benignè ſuſcepit de manu noſtrâ. Hos námque ego, & vera religionis teſtimonium, & celebre nomen Ciſtercienſis Ordinis, de domo Pontiniaci, in Epiſcopatum noſtrum adduxi. Curaui etenim, tamquam circonſpectus agricola in vineam Domini mei tale germen vitis » *plantare, vnde cùm ipſo vinum nouum* » *bibam in Regno patris eius. Dedit ergo prædictus Arueus de Marolio, Domino, & Sanctæ Mariæ, & Ricardo Pontiniacenſi Abbati, & monachis ſupradictis Triazi in manum noſtram, ſacratam ſedem ipſius Abbatiæ, ſicut Cimeterium dedicatum eſt. Hanc tamen ab alio quodam ſine vllâ violentiâ, vel coactione cùm bonâ voluntate poſſidentis per commutationem accepit. De propriâ verò terrâ ſuâ dedit eis totam terram quæ eſt inter montem Botentreum, & Lauatas, & Perreriam vſque ad terram Reginaudi Papini: illam quoque de Campo Cheurer, & illam de Bugreſſe, & terram & vineas de Aſperlerio, & ſine vllo retinaculo, totam terram Terbaudi Bacheler, vbicumque ſciri & inueniri poterit, totam & ſuam quam diuidit. Diuidit cùm Guillelmo Griffer, quæ appellatur terra de altari, ſiue alio nomine Boſcus communis, inſuper totam terram Aimerici de Folietâ: & totam terram Goffredi peſtilentia, quam de ipſo Arueo habuit: necnon quartarium de Algarglerià, & terram de nuce ſub Boſco Mortui, & totam terram quam habuit ad Rainarderiam. Hoc totum de propriâ terrâ ſuâ dedit Domino, & S. Mariæ de Trizaco, in ipſius fundationis principio, in præſentiâ domini Ricardi Abbatis Pontiniacenſis, & Andreæ de Baldamento, & aliorum monachorum, & fratrum eiuſdem loci: in præſentiâ militum & ſeruientium ipſius Aruei Sauorici, Sanibrandi Dapiferi de ſancto Hermene, & Petri de Marolio fratris ipſius, Pagani Bodini, Reginaudi Bucher Amere Gerardi Sanibraudi, Petri Peagery, Cambillarij Carpentary, Frunaldi de Borneſel, Tauſſelini Audeberti, qui omnes huius rei teſtes ſunt. Hoc totum laudante Theobaudo Chabot filio Aruei, & Belinâ filiâ ſuâ. Prætereà dedit eiſdem monachis alias terras, quas ab aliis, tam per ematìonem, quàm per emptionem eis acquiſiuit, item terram in Boſcum Neber, quæ ſupra ipſam Abbatiam eſt, ſic includitur, ex inferiori parte fluminis Abbatiæ, ex ſuperiore Petri Peagerij, & Burgundia ex vno latere Aimeries Ganachel, ex alio riuulo pontis Aimerici, terram quoque Petri Peagerij, & Reginaudi Papini Burgundi, quæ de eodem feodo, intra eoſdem terminos, eſt de hac terrâ Burgundi, Ioannes Baptiſta, & Berus fratres Burgundi partem ſuam gratis Domino, & monachis dederunt: Huius rei teſtes ſunt. Petrus Achard, Sturnius Beris malus, Clericus Florentinus: & ex parte monachorum frater Radulphus. Totam quoque terram & vineas, Vuilelmi du Peuduſon vltra finem Abbatiæ versùs meridiem. Huius rei teſtes ſunt; Theobaudus Chabot filius Aruei, Saintr. Sauaricus Sinbrandus, Paganus Bodiu, Reginardus Bodin, Bucher Amere: de parte Monachorum, frater Radulphus. Prætereà verò conceſſit eidem per omnia fora ſua liberè & quietè neceſſaria ſibi vendere & emere, & per omnem terram ſuam, & per omnia nemora ſua omne vſuarium ad ædificandum, ad ardendū, ad paſcua tam porcis, quàm aliis pecoribus, & omnino omnia neceſſaria. Similiter Gofridus de Tiſ.ugiâ, Petrus Epiſcopus frater eius in clauſtro monachorum de Marolio per cultellum Andreæ de Baldamento, dederunt in manu noſtrâ ſacratâ Deo, & Abbatiæ de Trizaco in boſco ſuo de Caſâ, totum vſuarium ad ædificandum, ad ardendum, ad paſcua tam porcis quàm aliis pecoribus. Et omnia neceſſaria, præter dare & vendere, fora quoque ſua ſine omni conſuetudine libera, & quieta de Marolio conceſſerunt. Huius rei teſtes ſunt; G.ſlebertus Epiſcopus Pictauenſis, in cuius manu ipſum donum factum eſt, Vuicardus Abbas Pontiniacenſis, Andreas de Baldamento, Paſchaſius Presbyter de S. Hilario, Arueus de Marolio, Sauaricus Sainbraudus.* Huius loci Abbas Gabriel de Chaſteaubriant ex dominis des Roches-Baritaut.

TRIVM-FONTIVM Ord. Ciſt. filia Claræuallis, diœceſis Catalaunenſis in Ducatu Barrenſi, exordium habuit 1118. aſſumpto ex Claraualleuſi cœnobio Abbate primo Rogero, viro genete & virtute inclyto pet Guillelmum de Campellis Catalaunenſem Epiſcopum. Extat autem Hiſtoria MS. huiúſce monaſterij Alberici monachi: cuius copiam fecit dom. du Bouchet; diplomata autem inſtitutionis Abbatiæ ex archiuis ſubiungimus in hæc verba: HVGO *Dei gratiâ Comes Vitriacenſium, omnibus Catholicæ Eccleſiæ fidelibus ſalutem. Notum ſit omnibus, quòd illam diuiſionem ſyluæ quæ dicitur Luyz. fieri iuſſi per Petrum Vitrei Præpoſitum, & per Maiores eiuſ-*

Trois-fontaines.

1118.

dem ſyluæ, id eſt Milonem de Secru, Vualterum Viardum, & alios, Alardo Sacerdoti cateriſque confratribus in Oratorio S. Saluatoris, quod in eadem parte ſitum eſt, Canonicè & Regulariter viuere volentibus, in manibus Guillelmi Catalaunenſis Epiſcopi dereliqui, Alardo pracipiens, vt quod à me poſtulabat, à Compendienſis Eccleſia Fratribus acciperet, & quod ipſi concederent, Epiſcopus ſibi confirmaret. Teſtes ſunt Galterus, Rainerus, Albericus de Cheminon Sacerdotes. Diuiſio ſalis eſt, à foſſâ qua dicitur Mater Martij ſecundùm quòd deſcendit riuulus Lupino foſſi dictus, vſque ad lapides qui ſunt meta terrarum, & à lapidibus ſecundùm quòd terra diuiditur, deſcendendo ad Tres Fontes, & ab illis ſicut deſcendit riuulus de Cheminon ad viam S. Verani, qua ducit ad caſtrum Barri, inde verò ſicut via dirigitur ad pradictam foſſam qua eſt Mater Martij. Hanc terram & quicquid in eà accipiebamus eis habere reliquimus. Inſuper ad opus eorum quidquid neceſſe fuerit per aliam ſyluam accipiant. Similiter & porci eorum, & catera pecora nec paſnagium, nec aliquam conſuetudinem reddant, & de feodo noſtro quidquid eis conceſſum fuerit, ſecurè poſſideant. Teſtes ſunt Guido Archidiaconus ac Theſaurarius Laudunenſis Eccleſia, Odo Archidiaconus de Roſeto, & qui diuiſionem fecerunt. Hac omnia habitatores loci illius, per manum Guillelmi Epiſcopi Catalaunenſis dederunt Bernardo Claranallis Abbati, concedente Hugone Comite ad Abbatiam conſtruendam, quod & factum eſt. Actum Vitreij
1113. *anno ab Incarnatione Domini 1113. ſub Rege Ludouico.* Aliud diploma ſic exorditur: GAVFRIDVS *ſancta Compendienſis Eccleſia Decanus, Ioannes Cantor, náſque ſimul eiuſdem loci fraternitas vniuerſa, tam præſentibus quàm futuris cunctis volumus innoteſcat, quòd Domini Regis Ludouici eiúſque coniugis Regina Adelaidis, atque Comitis Theobaldi, necnon virorum venerabilium Goſleni Sueßionenſis, Gaufridi Carnotenſis, Guarini Ambianenſis Epiſcoporum, Domníque Bernardi Claræuallenſis Abbatis petitionibus, locum quendam qui* TRESFONTES *vocatur in ſylua Luyz, qua tota de iure Eccleſia noſtra eſt, fratri Guidoni Abbati & Monachis cum eo ibidem ſeruientibus inhabitandum conceßimus. Quod ne longæuâ temporum vetuſtate & memoriâ tolleretur, litteris fecimus aſſignari. Placuit itaque nobis, vt terram illam & nemus, & quidquid de terrà Eccleſia noſtra vbicumque adiacet in eadem ſyluâ, ſaluis eorum terminis vlterius eis acceſſeris, dicti Monachi poſſiderent, excolerent, & quidquid in eà noſtri iuris erat, liberè & quietè perpetualiter obtinerent. Pro his omnibus Catalaunenſium ſex ſolidorum cenſum eis conſtituimus, quem ſingulis annis proximâ ante mediam quadrageſimam Dominicâ, miniſterialibus noſtris apud Pontigonem perſoluant, & ſic per totum annum in totâ quietudine quantùm in nobis eſt, perſeuerent. Firmatum eſt igitur hoc preſenti chirographo & ſigillo, ſignìſque perſonarum qua adfuerunt ad poſterorum notitiam roboratum. Goſleni Sueßionenſis, Gaufredi Carnotenſis, Guarini Ambianenſis Epiſcoporum, Bernardi Claræuallis Abbatis, Gaufridi Decani, Ioannis Cantoris, Odonis, & Haymonis Prapoſitorum, Rainaldi Abbatis, Bartholomai & Theoderici Abbatis Sancti Eligij Nouiomenſium. Actum Compendij anno ab Incarnatione* 1136.
1130. in publico Capitulo.

TROARNVM ſancto Martino ſacrum, Ord. B. Benedicti, diœceſis Baiocenſis ad Diuam fluuium, ædificatur in vico ſuo Troarno à Rogerio de Montegommeriei, filio Rogerij Vicecomitis Oximenſis, cui cœnobio ex Roberto de Monte in Tractatu de Abbatiis Neuſtriæ, primus præficitur. *Troarn.*

Durandus Monachus Fiſcannenſis, de quo Ordericus lib. 4. ſic ait: Gerbertus Fontinellenſis, Ainardus Diuenſis, ac Durandus Troarnenſis, quaſi tres ſtellæ radiantes in firmamento cœli; ſic iſti tres Archimandritæ multis modis rutilabant, religione & caritate, multiplicíque peritiâ pollebant, ſtudióque diuinæ laudationis in templo Dei iugiter inhiabant. Et lib. 7. de eius obitu inquit. Durandus ſiquidem Troarnenſis Abbas grandæuus, ab infantiâ monachus, religione & ſapientiâ præcipuus, Eccleſiaſtici cantus, & diuini dogmatis Doctor peritiſſimus, ſibi durus carnifex, poſt multos in Dei cultu labores in lectum decubuit, & benè vt prudens & fidelis ſeruus, ire ad curiam Domini ſui paratus 3 Idus Februarij de ſæculo migrauit. Venerabiles diſcipuli glebam religioſi Doctoris in Capitulo ſuo reuerenter ſepelierunt, & in candido lapide, qui ſuppoſitus eſt, epitaphium hoc addiderunt.

Hac tegitur tumbâ bonus & venerabilis Abba
Durandus noſtri norma monaſterij.

Ad Domini laudem præſentē condidit adē,
Quā ſibi propitium credimus eſſe Deum.
Luce ſub undenâ Februi reſolutus habenâ
Carnis, ad Angelicam dirigitur patriā.

Scripſit librum de corpore & ſanguine Chriſti contra Berengarium, eiúſque ſectarios.

Arnulfus Prior Fiſcanni, ſucceſſit Durando apud Ordericum eodem li-
„ bro: ſepulto, ait, Paſtore, Troarnen-
„ ſis grex Arnulfum Sagienſis mona-
„ ſterij Priorem eligit, ac vt ſibi præ-
„ poneretur, à Rectoribus Eccleſiaſti-
„ cis, ac Principibus ſuis expetiit. Illis
„ autem congratulantibus, & libenter
„ quod poſtulabant annuentibus, Ar-
„ nulfus Troarnenſium regimen ſuſce-
„ pit, quod ferè 22. annis ſollerter te-
„ nuit, & tam verbis quàm ſcriptis, &
„ ſalutaribus exemplis ſubiectos eru-
„ diit. Præfata nimirum duo monaſte-
„ ria ſicut ab vno Principe primordium
„ fundationis ceperunt, ſic ex vno fon-
„ te vſus diuinæ ſeruitutis, & monaſti-
„ ci Ordinis inſtitutionem ſumpſerunt.
„ Rogerius enim de Monte-Gomerici
„ vtrumque cœnobium monachis dica-
„ uit, & Fiſcannenſis norma vtrúmque
„ monachico ritu applicauit. Ei ſcribit
„ Anſelmus lib. 3. epiſt. 151.

Andreas monachus Fiſcannenſis.

Ricardus Religioſus Cluniaci.

Giſlebertus eiuſdem Cluniacenſis Abbatiæ Aſceta.

Guillelmus Aux-Eſpaules ex dominis S. Mariæ Montis in Neuſtriâ, Abbas
1330. 1330. & Canonicus Conſtantienſis.

Mathurinus de Harville Abbas & Clarifontis obiit 1584.

Antonius de Bruſſy Religioſus Prior S. Martini de Thoiriaco.

Iacobus du Bouchet Honorati Baronis de Sourches & Catharinæ Hurault filius, anno 1650.

Du Tronchet.

TRONCHETVM Beatæ Mariæ ſacrum, Ordinis S. Benedicti, Dolenſis diœceſis, in Britanniá minori ſitum. Fundatorem habuit Alanum tunc temporis Seneſcallum Dolen-
1150. ſem circa annum Domini 1150 patet id primò ex peruetuſto inſtrumento hanc fundationem confirmante, quod in cartulario monaſterij aſſeruatur, cuius hæc ſunt verba: VNIVERSIS *præſentes literas inſpecturis & audituris. Iodoinus de Dol miles ſalutem in Chriſto. Noueritis vniuerſi, quòd ego pro ſalute animæ meæ, omnes eleemoſynas & donationes quas Alanus filius Iordani, Seneſcallus Dolenſis, fundator Abbatiæ B. Mariæ de* TRONCHETO, *& anteceſſores mei, & omnes alij fideles fecerunt dictæ Abbatiæ, & fratribus ibidem Deo ſeruientibus & ſeruituris, ratas habeo & confirmo, volens & concedens quòd eaſdem habeant, teneant, & poſſideant in perpetuum liberas, pacificas, & quietas, nihil mihi iuris, proprietatis, poſſeſſionis & redeuanciæ, & hæredibus meis retinens in eiſdem. In quorum teſtimonium præſentes literas dedi eiſdem ſigillo meo ſi-*
gillatas. Datum anno Domini MCCXXIX. 1229.
menſe Augusti. Deinde vero colligitur ex veteri manuſcripto Maiorismonaſterij propè Turones, tractatu de miraculis à Bartholomæo Abbate dicti Maiorismonaſterij editis. Nam Ioannes Dolenſis Comburnij dominus, poſt enarratas plurimas donationes ei dicto Abbati factas, dum per Britanniam incederet, Prioratum de Comburnio, & alia ſui iuris loca viſitaturus, tempore Baldrici Dolenſis Antiſtitis hæc addit: *Hoc ego Ioannes à pluribus audiui quæ ſequuntur, vidi ſcilicet quòd Haimo presbyter &c. Dedit inſuper coram iſtis prædictus Alanus filius Iordani, per manus Hugonis Archiepiſcopi Eccleſiam de Trouchet, cùm omnibus appendiciis ſuis, concedente Gauterio eiuſdem loci magiſtro, & omnibus fratribus eius.* Catalogum Abbatum damus ex collectione Conſtantini Nauarre Prioris de Troncheto, ex Congregatione S. Mauri.

1. *Gauterius* monaſterium B. Mariæ de Troncheto eo tempore, vt patet, adminiſtrabat, quo nomine, Prioris, an Abbatis, non explicant hæc quæ ſequuntur verba: *Concedente Gauterio eiuſdem loci Magiſtro, & omnibus fratribus eius.*

2. *Guillelmus* Abbas ſedebat anno
1177. quo autem die, quóue anno 1177.
inierit poſſeſſionem, ſeu quo deſierit, non conſtat, velut & de cæteris vix coniici licet. Alexander 3. Pont. Max. hoc anno diploma Stephano Abbati Tironenſi conceſſit, eo ratas vult omnes poſſeſſiones, iura, & loca ab ipſo monaſterio de Tironio dependentia: inter alia continet hæc: *In Archiepiſcopatu Dolenſi Eccleſiam B. Mariæ de Troncheto cùm omnibus appenditiis ſuis;* licet eodem anno dederit aliud ad Guillelmum Abbatem de Troncheto, in quo ne verbum quidem Tironij apparet. In Capitulo

monaſterij de Tironio etiamnum ex- A
teras inter ſedes vna viſitur cùm hoc
lemmate: Abbas de Troneheto: quo
innui videtur ipſum Abbatem in Co-
mitiis generalibus hanc ſedem occu-
paſſe, & id colligitur ex libro actuum
capitularium, in quo interdum præ-
ſens, interdum verò abſens & contu-
max declaratur.

3. *Ioannes* 1. regebat monaſterium
1228. de Troncheto anno 1228 ei Stepha-
nus Dolenſis Præſul, cùm Capitulo
ſuo dedit in puram & perpetuam e-
leemoſynam Capellam de Marâ S.
Columbani an. 1249.

4. *Martinus* ſedem occupabat an. B
1259. cui ſucceſſit.

1274. 5. *Petrus Mabé* viuebat annis 1274.
& 1277. ex cartulario monaſterij de
Troneheto.

6 *Iactus* anno 1306. humilis Ab-
bas B. Mariæ de Troneheto, Ordi-
nis Tironenſis, inquit ipſemet in car-
tâ eiuſdem monaſterij, quòd forſan
aſſumptus ad eam fuerit dignitatem
ex illo Tironenſi monaſterio.

1337. 7. *Matthaus* adminiſtrabat an. 1337.
ex tabulario.

8. *Robertus* Pepin in viuis erat an.
1371. & 1383.

9. *Radulphus* Roberti ſucceſſor ſe- C
debat an. 1397. ac 1405. ex eodem
cartulario: quo ex humanis ſublato.

10. *Ioannes* 2 ſubrogatur, mortuus
1420. anno 1420. poſt cuius deceſſum qui-
dam Theobaldus de Baulon prætert-
dens ſibi Ioannem Abbatiam dimi-
ſiſſe dum viueret, à Romanâ Curiâ
bullatas literas obtinet; verùm dete-
ctâ fraude per Stephanum Epiſco-
pum Dolenſem, cui res à ſummo Pon-
tifice fuerat demandata, Theubaldus
expellitur, &c.

1422. 11. *Alanus Coſtard* eligitur an. 1422.
huic præcipit Iuo Tironenſis Abbas D
vti Tironium, ſeu monaſterium de
Pelliciâ, rationem de ſuâ electione
redditurus petat: Alanus verò ad Ro-
manam Curiam rem euocat, conten-
dens ante omnem hominum memo-
tiam electionem Abbatis de Tron-
cheto, ſolito iure à monachis huiuſ-
ce loci factam, ac deinde ab Epiſco-
po Dolenſi approbatam fuiſſe; Tiro-
nenſis causâ cadit, & Alanus Abbas
confirmatur ex cartulario.

12 *Ægidius Raguenel* à monachis
1436. aſſumptus anno 1436. eius canonica
electio per Dolenſem Epiſcopum in
monaſterio de Vlmis declaratur, be-
nedictionſque munus Ægidio im-
pertitur; viuebat anno 1473. Aprilis
die 8.

13. *Franciſcus* anno 1478. huic & 1478.
ſucceſſoribus vtendi mitrâ, annulo,
& aliis Pontificalibus inſigniis, ac ſo-
lemniter populo benedictionem lar-
giendi per Ioannem Cardinalem An-
degauenſem Legatum à Latere, Pa-
pa priuilegium conceſſit 22. Iulij an-
ni 1479. ſuperſtes adhuc 1482. Maij
19. ex cartulario.

14. *Guillelmus du Chaſtellier* ſedere
cœpit anno 1482. deuixit 1492. & 1492.
cùm eo finem acceperunt Abbates
Regulares, ac deinceps Abbatiâ po-
titi ſunt in Commendam.

15 *Raphael* Cardinalis tituli Sancti
Georgij ad Velum Aureum, creatus
Abbas Commendatarius ab Alexan-
dro Papâ VI.

16. *Triſtandus de Vandel* Clericus
Redonenſis, Protonotarius Apoſtoli-
cus anno 1492. Interim Abbas & 1492.
monachi Tironenſes Hugonem de
Malefico primarium Collegij Maio-
riſmonaſterij Pariſiis in Abbatem eli-
gunt: eo agente cùm Abbate & con-
uentu Tironenſi Triſtandus Turones
coram Vicariis generalibus Archi-
epiſcopi vocatur anno 1496. ſed ipſe
Romam ad Pontificem appellat, à
quo Commendatarius confirmatur.

17. *Franciſcus de Laual* 2. filius na- LAVAL.
turalis Guidonis Comitis de Laual-
le eius nominis 16 adminiſtrabat an-
nis 1535. & 1537 diem autem extre- 1535.
mum obiit Epiſcopus Dolenſis an-
no 1554 iacet in medio choro ſuæ
Cathedralis.

18. *Carolus de Bourbon* 1. Cardina-
lis anno 1560. Abbatiam de Tron-
cheto ipſi Rex impertitur: verùm ſi
hâc vnquam potitus, multo haud tem-
pore fruitus eſt, ſiquidem hoc eodem
anno.

19. *Ludouicus d'Eſpinay* Cantor Ca-
nonicus Eccleſiæ Redonenſis, Pro-
tonotarius Apoſtolicus, & eiuſdem
Cardinalis domeſticus & procurator,
Abbas deſignatur.

20. *Renatus Maſſe*, dominus de la
Maſſe, Abbatem agebat ab an. 1567. 1567.
ad 1572.

21. *Carolus d'Eſpinay* 2 circa annum ESPINAY.
1586 is fuit primùm Cantor Eccleſiæ
Redonenſis, Abbas S Gildaſij de Ne-
more, demum Epiſcopus Dolenſis.

Interfuit Concilio Tridentino, cu-
ius legum ita obſeruans fuit, vt nec
latum vnquem ab iis diſcedi patere-
tur: vitâ fungitur anno 1591. in Ec-
cleſiâ ſuâ Cathedrali ſepelitur. *Petrus*
le Bouteillier Canonicus & Scholaſti-
cus Dolenſis nominatur à Duce Mer-
corij, bellicis tempeſtatibus totum re-
gnum, maximè verò Britanniam agi-
tantibus, & à ſummo Pontifice con-
1593. firmatur 1593. Anno autem 1595. die
Martij 27. *Daniel Plumereau* Preſbyter,
agente domino de Lauardiere à Re-
ge Pariſiis exiſtente nominatur, ſu-
premique Senatus Britannici ſenten-
tiâ confirmatur: at neuter Abbas cen-
ſendus, etenim bellicis tumultibus
ſedatis.

22. *Franciſcus le Preuoſt* 3. Canoni-
cus Theſaurarius Eccleſiæ Redonen-
ſis, ipſo Francorum Rege Henrico
4. nominante, & Clemente 8 ſum-
mo Pontifice approbante, ſedem oc-
cupauit vacantem per obitum Caro-
1597. li d'Eſpinay anno 1597. mortuo Fran-
ciſco, ac ſepulto in Eccleſiâ de Tron-
cheto in ſacello B. Iacobi, ſucceſſit.

23. *Ioannes le Preuoſt* frater Fran-
ciſci, vxore defunctâ, anno circiter
1603. Sacerdos effectus, ab humanis
exceſſit, & in Eccleſiâ Redonenſi vbi
erat Canonicus Theſaurarius ſepeli-
1608. tur anno 1608. Is regularem obſer-
uantiam in monaſterio de Tronche-
to penitus collapſam Benedictinis Bri-
tannicæ Societatis reformatæ Aſcetis
menſe Septembri an. 1607. fauente,
fouentéque Antonio de Reuol Epiſ-
copo Dolenſi inſtaurauit.

Montmo-
rency. 24. *Franciſcus de Montmorency* 3. Ab-
bas & Moliſmi, dominus de Chaſteau-
brun, filius Annæ de Montmorency
Marchionis de Thury, anno 1608.
15. Cal. Aprilis nominatus, regiâ, ac
Pontificiâ confirmatione Abbatiam
conſequutus eſt. Hoc Abbate So-
cietas Britannica approbatur à ſum-
mo Pontifice; ſed poſtmodum hæc
1628. eadem Societas, anno videlicet 1628.
Vrbani Papæ 8. auctoritate Congre-
gationi S. Mauri adunata eſt.

Rosma-
dec. 25. *Carolus de Roſmadec* cedenti Fran-
ciſco ſuccedit anno 1640. ſed aſſum-
ptus ad infulas Venetenſes Abbas eſſe
deſiit anno 1647.

26. *Anthymus Dionyſius Cohon* pri-
mùm Nemauſenſis, poſteà Dolenſis
1647. Epiſcopus & Comes anno 1647. ſe-
dem Abbatialem binos fermè annos

vacantem adipiſcitur, Rege ita vo-
lente, cui nunc præeſt.

S. Trudonis monaſterium in S. Tron.
Haſbaniâ diœceſis Leodienſis, quod
& Sarcinium dicitur, Ordinis Bene-
dictini, vbi quieſcit S. Eucherius
Epiſcopus Aurelianenſis.

Turciacum diœceſis Petrago- Tourcy.
ricenſis, Ord. S. Benedicti.

Turpiniacum Deiparæ ſa- Turpenay.
crum, Ord. Benedictini diœceſis Tu-
ronenſis, conſtruitur in foreſtâ Cai-
nonis à dominis Inſulæ burchardi ad
Vigennam circa an. 1208. cuius fa- 1208.
miliæ hæres Catherina de Inſulâ, to-
parchias tranſtulit in gentem Tremo-
liam, connubio Georgij de Tremoliâ,
domini Suliaci & Credonij, Comi-
tis Guiſnarum, Magni Franciæ Cam-
bellani, vt dicemus alibi: in hâc Ab-
batiâ requieſcit Henricus Clemens
Mareſcallus Franciæ, Philippo Au-
guſto Rege, humatus ibidem circa
an. 1214. vir per omnia laudabilis
in militiâ ac timens Deum, de cuius
præconio Guillelmus Brito in ſuâ
Philippide. Abbates porrò hi tantùm
repeiti.

Nicolaus an. 1370. ex cartâ Burgu- 1370.
lienſi.

Ioannes.

Robertus Maurice inde Abbas Sancti
Nicolai Andegauenſis 1505.

Ioannes de Selue Doctor vtriúſque 1543.
Iuris 1543.

Thomas Gadagne.

Ioannes-Baptiſta Vadagnius Floren-
tinus 1567.

Renatus du Puy.

Gabriel de Beauuau, etiam Epiſco- 1655.
pus Nannetenſis 1655.

V.

VADATIVM Sanctæ Vaas.
Mariæ, Ordin. D. Au-
guſtini, diœceſis Ce-
nomanenſis.

Valatia, aliàs S. Marie
Votum, diœceſis du Vœu,
Rotomagenſis propè Iuliobonam, Or- dite la
dinis Ciſtercienſis, filia Mortuimaris Valaſſe.
fundatur 15. Cal. Iulias 1157. à Ma-
thilde Henrici 2. Angliæ Regis, & 1157.
Ducis Normanniæ matre: cuius Ec-
cleſia dedicata fuit 3. Nonas Martias
1181. ab Henrico Baiocenſi Epiſcopo.
Sequuntur Abbates ex cartis cœnobij.

Richardus de Bloxeuille 1. ſumpſit
1157. regimen an. 1157. 12. Iunij: miſſus Legatus à Mathilde ad Pontificem Alexandrum 3. pro concordiâ Regum Franciæ & Angliæ: ad quem dirigit hoc diploma Rotomagenſis Archipræſul, de confirmatione bonorum huius cœnobij, quod ex originali ſic expreſſum: Ego Rotrodvs *Dei gratiâ Rotomagenſis Archiepiſcopus, dilectis filiis Ricardo Abbati de Voto, eiúſque fratribus regularem vitam profeſſis inperpetuum. Sancta mater Eccleſia ſpiritu diſcretionis & gratiæ plena, humiles filios prouehit & exaltat, quo quanto feruentiores in religione conſpicit, tantò eos cariùs amplecti conſueuit. Eapropter dilectiſſimi filij quia diſtrictiorem vitam Ciſtercij ordinis ſtrenuè vos tenere cognoſcimus, Sancti Patris noſtri Papæ Alexandri veſtigiis inhærentes, necnon & prædeceſſoris noſtri piæ memoriæ Hugonis Archiepiſcopi, vos & veſtra in quibus diuino mancipati eſtis ſeruitio, ſub noſtrâ & ſanctæ Rotomagenſis Eccleſiæ protectione ſuſcipimus, & præſenti confirmatione communimus. Statuentes vt quaſcunque poſſeſſiones, quæcunque bona impræſentiarum iuſtè & canonicè poſſidetis, & deinceps annuente Domino acquirere poteritis, vobis veſtríſque ſucceſſoribus firma & illibata permaneant; In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, Vallem ſcilicet ipſam inter Inſulam Bonam & Bollcbec, in quâ Monaſterium veſtrum à Mathildi nobiliſſimâ Imperatrice filióque eius illuſtri Rege Henrico, in honore Sanctæ Dei Genitricis ſempérque Virginis Mariæ fundatum eſt, cùm terrâ quam vobis prædicta Imperatrix emit ab Aalix vxore February, & filiis eius pro* XL. *libris, Grangiam quoque de Paruo becco, cùm omni terrâ quam vobis ibidem Imperatrix & Rex dederunt, in foreſtâ etiam Fiſcanni totam terram & boſcum quæ vobis ab ipſis collocata ſunt, cùm omni libertate, ſicut cartæ eorum teſtantur, & metæ ibidem poſitæ diuidunt, necnon & decimas eiuſdem terræ, ab Henrico Abbate Fiſcanni & Conuentu Sanctæ Trinitatis quæ iuris ſui ſunt, vobis conceſſas & ſcripto confirmatas. Ex dono etiam Gualeranni Comitis Mellenti, & Roberti filij eius totam hayam de Liutot cùm omnibus appenditiis ſuis, vineas quoque apud Mellentum tam de dono ipſorum quàm ſuorum hominum; Prætereà redditum ſalis apud Cur. ex dono Vualteri Comitis, Giffardi, & quicquid ex aliorum fidelium donatio-*
A *ne poſſidetis, ſicut cartæ donatorum atteſtantur. Vobis nihilominus confirmamus. Allecum quoque ſex milia apud Pontem Audomari, à Galleranno Comite Mellenti, & Raberto filio eius vobis data, & in primâ ſeptimanâ Quadrageſimæ reddenda. Capellam verò S. Marcelli cùm proximis agris ab Eccleſiâ Bernacenſi in concambio alterius terræ vobis datam, ſicut à prædeceſſore noſtro confirmatum eſt, nos quoque canfirmamus. Si qua ergo Eccleſiaſtica ſecularíſue perſona hanc noſtræ conſtitutionis paginam temerare præſumpſerit, vel veſtrum monaſterium ſuper iis vexare, fatigare tentauerit, indignationem Dei,*
B *& Sanctorum omnium ſe incurſurum ſciat: & à ſacratiſſimo corpore & ſanguine Domini alienus niſi reſipuerit, remanebit. Cunctis autem loco veſtro ſua iura ſeruantibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, & gratia per omnia ſæcula ſæculorum amen. Ego Rotrodus Archiepiſc. Rotomagenſis, ego Radulfus Theſaurarius, ego Herbertus Canonicus, ego Rainaldus Canonicus. Datum per manum Magiſtri Rainaldi Cancellary anno ab Incarnatione Domini 1168. 16. Calendas Aprilis apud Votum.* 1168.
Robertus Comes Mellenti eidem Eccleſiæ de Voto pro ſalute animæ, atque anteceſſorum confirmat in elee-
C moſynam totam terram quæ eſt in Althiâ, inter terram infirmorum de Monte Rotomagi, & Canonicorum de monte duorum Amantium: aliáue bona, quæ Vualeranus Comes Mellenti pater ſuus eidem Eccleſiæ contulit, prout patet ex cartâ ſigillo munitâ, datâ apud Belmontem. Abbatum Catalogus ex peruetuſtis cœnobij cartulariis ſequentis eſt tenoris.

Guillelmus 1. ſedit annis 7. poſteà Abbas Mortuimaris.

Hugo 1. 6. annis & 5. menſibus.

D *Oſmundus* anno 1.

Rabertus 1. menſibus 8.

Vincentius annis 22.

Hugo 2. annis 3. menſibus 10.

Vitalis poſt 4. annos fit Abbas Mortuimaris.

Ricardus de Herfart 2. annis 8.

Guillelmus Periere 2. annis 8. menſibus 10.

Ioannes de Liutot 1. annis 12.

Guillelmus d'Oſonuille 3. an. 17. menſibus 7.

Ricardus de Liutot 3. annis 25.

Ioannes de la Fenguiere 2. annis 17.

Robertus Fabri 2. an. 13. menſ. 6.

Ricardus Iuelyn 4. menſib. 7.
Matthæus d'Obin annis 7. menſ. 8.
Nicolaus Formentin 1. ann. 18. menſibus 2.
Nicaſius Baril an. 1. menſib. 3.
Guillelmus Lardé 4. annis 24. menſibus 9.
Ricardus de Chaſtillon 5. ann. 20. menſibus 10.
Robertus de Deſſy 3. Doctor Theologus, ann. 24. menſe 1.
Guillelmus la Monſque 5. ann. 18. menſibus 6.
Nicolaus Dauid 2. annis 14. menſibus 4.
Guillelmus Dauid 6. qui Eccleſiam ab Anglis ſolo penitùs adæquatam inſtaurari curauit, & præfuit ann. 40. menſibus 6.
Ioannes le Minier 3. annis 13.
Stephanus le Canchois menſib. 11.
Ioannes des Hayes 4. an. 2.
Robertus Nolent 4. annis 4. menſibus 10.
Petrus Boutren Sacræ Theologiæ Doctor, Eccleſiæ ſtructuram abſoluit ac cœnobium moderatus eſt ann. 33. è
1546. viuis abiit 19. Maij 1546.
Antonius Oliuier Epiſcopus Dinienſis nominatur Abbas primus in Commendam.
Philippus Hurault Epiſcopus Carnotenſis.
Alexander de Vendoſme magnus Franciæ Prior.
Henricus de Bourbon Epiſcopus Metenſis nunc Abbas.

Valence. VALENTIA Beatæ Mariæ, Ordinis Ciſt. filia Claræuallis, diœceſis Pictauienſis, conditur 8. Idus Augu-
1230. ſti 1230. vbi Abbas an. 1649. Claudius de la Corbiere.

S. Valery ſur mer. S. VALERICVS ad mare, & ripam Somonæ extruitur à Chlotario Rege anno 613. quod & Vimacenſe
613. Monaſterium nuncupatur, Ordin. S. Benedicti, diœceſis Ambianenſis, cuius beati feſtum agitur Calend. Aprilis: Abbatiam eandem ſuis beneficiis ditarunt Dagobertus Rex Francorum, Ioannes Comes Pontiui, & Burcardus Comes. Abbates verò damus hoc ordine ſubnotatos ex ſchedis Patris Ignatij-Ioſeph à Ieſu Mariâ Carmelitæ Diſcalceati Conuentus Pariſienſis.

1. *S. Valericus.*
2. *Blitmundus* Delphinus, ex nobilibus parentibus procreatus, poſtquam ſub regimine S. Valerici pietatis ſtudiis apprimè fuiſſet imbutus, ei ſucceſſit in regimine monaſtico; celebratur eius anniuerſaria feſtiuitas 3. Ianuarij, quieſcitque in thecâ ſacrarij Eccleſiæ.
3. *Ragembaldus.*
4. *Reſtoldus* ex aſceterio S. Luciani Bellouacenſis, inſtante Hugone Capeto pedum Abbatiæ aſſumpſit.
5. *Fulcardus* Monaſterij S. Vedaſti alumnus.
6. *Theodinus.*
7. *Vualo* præſens ſolemnitati reue- 1052.
lationis reliquiarum S. Bertini anno 1052.
8. *Seuerinus.*
9. *Gualto* adfuit ſacro Philippi 1. 1059.
Regis 1059.
10. *Bernardus* capſam Sancti Valerici confici curauit.
11. *Lambertus.*
12. *Geldninus* ex Monaſterio S. Valerici tranſiit ad Centulenſe S. Richarij.
13. *Anſelinus* confirmatur à Papâ Alexandro 3. 1168. eiúſque Abbatia 1168.
Sedi Apoſtolicæ annuam penſitationem vnciæ auri perſoluit.
14. *Richarius* anno 1215.
15. *Ægidius* impetrauit à Pontifice ius mitræ & aliorum ornamentorum, cùm exemptione Epiſcopalis iuris.
16. *Chriſtophorus.*
17. *Guerpinus* anno 1284. 1284.
18. *Ioannes de Greſſis* 1305 cùm Roberto Comite Drocenſi excambiuit 1328.
19. *Andreas.*
20. *Firminus.*
21. *Edmundus de Bouberch* 1380. 1380.
22. *Petrus* 1407.
23. *Girardus de Biencourt* 1448.
24. *Balduinus Quieret* 1457. 1457.
25. *Robertus du Puis*, aliàs *du Putot* 1469.
26. *Valeranus de Lannoy* Georgij domini de Lanneio natus, à Papâ Sixto prouiſus an. 1471. rexit adhuc 1471.
1479.
27. *Iacobus de Handrechies* Abbatiſſenſis Doctor in Decretis, ex Prio- 1481.
re S. Richarij 1481.
28. *Nicolaus de la Court* vltimus Abbas Regularis.
29. *Henricus de Bourbon* 1. Commendatarius.
30. *Carolus de Lorraine* Cardinalis Guiſius.

31. *Ludouicus de Lorraine* 1. Card. Guiſius præcedentis nepos.

32. *Ludouicus d'Eſt* 2. Cardinalis Aceſtinus.

33. *Alexander Peretti* Cardinalis de
Montealro tituli S. Hieronymi Illy-
ricorum, poſt S. Laurentij in Dama-
ſo, Romanæ Eeclefiæ Vieecancella-
rius, & Bononiæ Legatus, Sixti v.
Pontificis ex ſororis Camillæ filiâ
1623. pronepos, qui anno 1623. die 2. Iu-
nij inter viuos eſſe deſiit, tumulatus
in Exquilino Sixti ſacello, de quo
plura Ciaconius.

34. *Guido Bentiuolio* Ferrarienſis, nobilis Italus, Cardinalis tit. S Ioannis ante portam Latinam, Archiepiſcopus Rodienſis, N·ncius Apoſtolicus Vrbani 8. ad Ludouieum 13. Epiſcopus item Reienſis, obiit Romæ Sede vacante 1644. 7. Septembris, quieſcit apud S. Silueſtrum in monte Quirinali.

35. *Ioannes Bentiuolus* Cardinalis nepos, nunc viuit Cornelij ex Conſtantiâ Sfortiâ filius

La Valette. VALETA Ordinis Ciſtercienſis, filia Obaſinæ, diœceſis Tutellenſis, conditur Cal. Octobris 1143.

Saint Eſtienne de Vaulx VALLES S Stephani, diœceſis Santonenſis, Ord. S Benedicti, fundantur à Petro & Arnaldo de Mauritaniâ fratribus, dynaſtis nobilibus in Santoniâ, vti patet ex originali tabulâ cartophilacij de Vallibus numero 53. QVONIAM *omnes apud Orthodoxos diuina legis auctoritate ſancitum, ratum, immò etiam inconuulſum tenetur, tenendúmque iudicatur, fluxa ſcilicet atque momentanea vt immobilibus, necnon ſempiternis mutentur, Petrus Gamnouis filius, Arnaldúſque frater eius humiles atque indigni ſerui ſeruorum Dei, deſtinauerunt locum* DE VALLE *in Stephani Protomartyris honore. Petro autem viam carnis vniuerſaliter ingreſſo, Arnaldus cùm de patrimonij, tum etiam de poſſeſſione ſui beneficij omnifariam adhibito aſſenſu, Ducis Aquitania Gaufridi ſcilicet, necnon Goderanni Epiſcopi, aliorúmque Xantonia Principum Abbatiam condidit, Abbatémque Abbatia præfecit: quo facto, vt ſuum hoc inſtitutum nullatenus poſſet duci in irritum, vrbem Xanctonicam adiit ſub tempore ſynodi generalis, ibique circumcirca aſtantibus Epiſcopo Boſone, Eleazaro, & Goſcelino Archidiaconis, cæteriſque auctoritatis magna viris, conceſſit, confirmauit, confirmaríque ab omnibus obtinuit, vt neque ille ipſe, nec quiſquam ſuâ de progenie prædictam Abbatiam ſubiugaret alicui Eccleſia, ſed libera, & ab omni iugo huiuſmodi ſeruitutis permaneret ſiue his: quidquid verò & ipſe fundator, & quilibet religioſi contulerunt ſupranominata Abbatia, idem Epiſcopus conceſſit benignè, & impoſterum ſpopondit ſe conceſſurum abſque vllâ retractatione, immò protecturum officioſiſſimè, quid plura: ne quis ore temerario tale viri profanaret inſtitutum volens ac deuotus inſtituit, ſubditam fore Præſuli Xanctonenſium in his tantum qua ſunt ad dominium: ſi quis autem de prædicti fundatoris proſapiâ auo venienti agere tentauerit, iſtud contra decretum, S. Synodus Xanctonenſis eiuſdem viri impulſa precibus decreuit, perpetui anathematis ſpiculo infodiendum, atque à liminibus noſtra matris Eccleſia arcendum, ac ſequeſtrandum. Facta an-*
tem eſt & firmata hac carta MLXXV. *an-* 1075.
no ab Incarnatione Domini, regnante Philippo Rege Francorum, & Gaufrido Duce Aquitanenſium, & Boſone Epiſcopo Xantonenſi. Signum Archiepiſcopi Burdegalenſis Goſcelini, S. Guillelmi Engoliſmenſis Epiſcopi, S. Boſonis Epiſcopi, S. Guillelmi Petragoricorum Epiſcopi, S. Arnaldi Gamnonis, S. Eleazari Archidiaconi, S. Gaufridi Aquitania, S. Gaufridi Mauritania, S. Helia Didonia, S. Odonis Abbatis S. Ioannis, S. Seguini Abbatis Engoliſma. S. Goſcelini Abbatis S. Stephani de Bachac, S. Arnaudi militis, S. Hugonis de Leziniaco, S. Geraudi de Ranco, S. Audeberti Comitis de Marchâ.

Numero 55. in ſcriniis eiuſdem tabularij recenſetur aliud dotationis documentum in hæc verba: "NOTVM ſit tam præſentibus quàm futuris, quòd fundatores Abbatiæ de Val P. videlicet & A. frater eius, burgum & burgi habitatores ſicuti per metas diuiditur, immunes ab omni conſuetudine dederunt Eccleſiæ, & in manu Principum Didoniæ, Mauritaniæ, Conſulis Aquitaniæ, & Epiſcopi Boſonis poſſidendos, iure hæreditario conceſſerunt; dederunt & paludem Eccleſiæ ſubiacentem ex integro, nil iuris ibi retinentes, præter dimidiam partem auium ſi in ſtagno ibi habito quondam caperentur, dederunt & alia multa: ſcilicet terras, vineas, decimam totius parochiæ tam panis quàm vini, quàm omnium etiam quæ decimantur, ita quidem vt meſſis ad aream à colonibus deportaretur, & vindemia

vindemia ad cubas vocato decimatore cùm terragij Præpoſito: dederunt & furnum, & in ſaltibus parochiæ ad calefactionem furni neceſſaria, excepto defenſo mari circumiacente: dederunt & alia multa, quæ hîc non continentur ſcripta, continentur autem in antiquis Eccleſiæ paginis, horum quædam ſucceſſor eorum tertius ſcilicet A. Gamo Eccleſiæ detrahere conabatur, paludis partem ſcilicet non modicam, & taleatas in palude ædificatas, & prata & ſaltuum neceſſaria, vnde coram Epiſcopo Ademaro cùm multæ agerentur controuerſiæ, tandem de iuris executione deficiens ſententiâ paſſus eſt. A autem viam vniuerſæ carnis ingreſſo, coram ſucceſſore eius Hugone cùm cauſa iſta ventilaretur, tamen indefinita remanſit, poſt tot & tam diuturnas habitas querelas, tamen Deo miſerante per Fulconem de Maſtacio, & Giſardum de Didoniâ, & Benedictum de Mauritaniâ, & filium eius Gaufridum, ad quem feodi ſpectat obtentus, & præter alios quamplures honeſtos viros tam Clericos quàm laicos, huic controuerſiæ finis impoſitus eſt hoc modò: paludem cui ampliùs inſiſtebat, de iure eſſe Eccleſiæ cognouit, & ad integrum Eccleſiæ reddidit poſſidendam nil ibi iuris retinens; Abbas verò pacificam eam habere volens, duas broſaſtas fœni annuatim ad domum ſuam deportandas dum vixerit, quoniam de inopiâ fœni conquerebatur, libenter permiſit, partem verò paludis eiuſdem quam P. Benedicti ſub cenſu duorum ſolidorum poſſidet, A. prædictus vxori ſuæ in dotem dederat dum obtineret, hoc etiam Abbas & Eccleſia dominæ reliquit dum vixerit obtinendum; quâ defunctâ, miniſtris Eccleſiæ, vel palus, vel cenſus ſine querelâ reddatur: quòd ſi præfatus A. taleatam ibi facere voluerit, victui domus ſuæ neceſſariam per manum Abbatis ſumat, & ædificet, & dum vixerit obtineat: eo verò defuncto ad Eccleſiam, vt fuerit ædificata, ſine querelâ reddatur. De taleatis verò Vu. Pet. quæ de iure Eccleſiæ fuerant, A. prædictus poſt exceſſum ſuum 5. ſolidos annuales & cenſuales reddidit Eccleſiæ habendos, terragia verò totius coloniæ Eccleſiæ quæ ipſi in eleemoſynam dederat, nunc autem detrahere conabatur & conceſſit Eccleſiæ habenda, & iure perpetuo poſſidenda: de præfatis verò taleatis dum prædictus A. & vxor eius vixerunt, ſex nummos cenſuales Eccleſiæ reddent, quibus defunctis ad Eccleſiam ſine querelâ reddantur omnes cenſus taleatarum in palude, ab Abbate ſibi demonſtrata ædificatarum. Huius rei teſtes Iſembardus, G. de Domzac, B. de Rufinac & alij plures. Sig. Benedicti de Mauritaniâ, S. Fulconis de Maſtacio, S. Heliæ, S. Gamnonis, S. Petri, S. Gaufridi, S. Candidæ matris eorum. Helias de Didoniâ cùm vxore ſuâ Auiciâ & filio Gautero cognomine Giſardo, regnante Philippo Rege, atque Vuil Pictauenſi Comite conceſſerunt quidquid poſſidebant in præfatâ villâ memoratæ Eccleſiæ. Abbatum de Vallibus ſequitur catalogus ex iiſdem ſchedis collectus.

Martinus primus Abbas Vallium, ex cartâ tabularij numero XI. Quidam miles Oſtenſius Arnaudus prænomine cùm Centullone de Bois, paternâ hæreditate Eccleſiæ S. Stephani de Valle primo Abbati Martino, atque monachis pro patris & matris redemptione, atque ſuæ animæ Eccleſiam S. Petri Graiani dedit, cùm vineâ & terrâ quæ circum eſt vallata. Item alia donatio Arnaldi Graiani fratris Saxonis monachi de vineâ quæ eſt inter paludem & Eccleſiam, regnante Francorum Rege Philippo, atque G. Burdegalenſium Comite, ſupradictus Oſtenſius hanc ſcedulam iuſſit ſcribere &c. annuente Centullo & vxore eius, atque Archiepiſcopo Goſcelino, & Archidiacono Boſone, necnon Archipreſbytero Achelino Roberto: teſtes Vuillelmus, Rainaldus de Puteo, Raimundus, Auſtendus nepos eius, Aichelinus, Bernardus, Bonus homo Preſbyter, Gombaldus, Helias. Vrſus ſacerdos dedit eidem Martino Abbati Eccleſiam S. Sulpitij de Mandulpho aſſenſu Boſonis Epiſcopi Santoniæ, Heliæ & Aleardi de Morniaco: accipit quoque à Roberto Berengerij & D. Boſone Eccleſiam S. Aug. emit & quamdam terram ad fontem Americi, de Heliâ Principe Didoniæ, vt docent tabulæ de Vallibus.

Bonus, cuius meminit cartarum inſtrumentum num. 18. NOTVM ſit omnibus tam præſentibus quàm futuris, quòd Abbas Bonus acquiſiuit Ec-

„ cleſiam S. Palladij de Bren. aſſenſu A
„ Epiſcoporum Sanctonicæ ſedis, ſcili-
„ cet domni Goderanni atque Boſonis,
„ & tertiam partem eius decimæ eiuſ-
„ dem Eccleſiæ de Giobetto cogno-
„ mento Spadâ, & de Petro Ramone,
„ & de Fulcone Cementario qui eam
„ poſſidebat, ſed poſt mortem ſupra-
„ dicti Abbatis Boni, magna altercatio
„ fuit de præfatâ Eccleſiâ & decimâ in-
„ ter Abbatem Reginaldum ſucceſſo-
„ rem eius, & Vuillelmum Aichardum
„ & fratrem eius Fulcaldum: tandem
„ quidem Deo annuente tam Eccle-
„ ſiam quàm decimam quæ iuris illo-
„ rum erant, Deo & S. Stephano, & B
„ monachis ipſius loci, & Abbati Re-
„ ginaldo & ſucceſſoribus ſuis conceſ-
„ ſerunt iure perpetuo, annuente Gi-
„ fardo & Heliâ fratre eius ad haben-
„ dum atque poſſidendum, vt neque
„ ipſi, neque ſucceſſores eorum propter
„ hanc rem aliquod humanum ſerui-
„ tium vlterius requirant, vel habeant
„ propter ſocietatem loci, vel fratrum:
„ hoc donum ſuſcepit Reginaldus Ab-
„ bas in Capitulo ſuo à Fulcaldo Echat-
„ do. Teſtes huius donationis exiſtunt
„ Vrſus monachus, Arnaldus mona-
„ chus, Raimundus Arnaldus Petri mi-
„ les, Daguardus, Martinus Gauſelini. C
„ De ſtagno quod ad caput præfatæ
„ Eccleſiæ adiacet hoc conſtituerunt,
„ vt media pars omnium piſcium ſit in
„ vſu monachorum, & duæ partes mo-
„ lendinorum, hoc enim ex parte Con-
„ ſtantini Craſſi eſt de terrâ de Berna-
„ zac, quod ipſe dedit S. Stephano, &
„ Reginaldo Abbati, ſucceſſoribúſque
„ ſuis iure perpetuo apud oppidum Pon-
„ ti pro remedio animæ ſuæ & paren-
„ tum, vidente Roberto de Ponto, &
„ Gubaldo de Cayo milite &c. Helias
„ cognatus Benedicti Galabru dedit
„ partem ſuam decimæ de parochiâ S.
„ Palladij S. Stephano de Vallibus in D
„ manu Petri Abbatis Saure, & con-
„ cedente Gifardo, & Benedictus Ga-
„ labru conceſſit; poſteà fuit diſſenſio
„ inter Seduinum Abbatem & Heliam
„ Gumbaudum de hâc parte decimæ,
„ & fecerunt concordiam tali pacto:
„ quòd Helias Gumbaudi conceſſit par-
„ tem iſtam pro ſe & anteceſſoribus
„ ſuis, & Gauſſerandus qui erat Prior
„ de S. Palladio dedit illi caritatem 25.
„ ſolidos: teſtes ſunt Seguinus Abbas,
„ Petrus Iterius, Gauſſerandus, Gum-
„ baudus monachi, Foteſterius &c.

A Actum anno MLXX. ab Incarnatione 1070.
Domini, regnante Philippo Rege „
Francorum. A. Epiſcopo Xanctonum „
temporibus Ducis. De eo alia carta „
num. 51. *Nobilis miles nomine Guillelmus de Monte Sorello, & Gualterius filius eius, & Guillelmus frater eius, atque Geruaſius, & Arſendis vxor eius dederunt Eccleſiam S. Petri de Sulliaco quam ſecundùm ſæculi conſuetudinem poſſidebant, Eccleſiæ S. Stephani de Val. &c. mater autem Guillelmi nomine Mabilia medietatem molendini de Vritlei Eccleſiæ dedit &c. ſed huius Eccleſiæ donum nolebat concedere domnus Radulfus Turonenſis* B *Archiepiſcopus, donec dominus Amatus ſanctæ Rom. Eccl. Legatus ad eum perrexit, cuius rogatu tandem conceſſit, donúmque coram Clericis ſuis firmauit: hanc donationem accepit domnus Bono Abbas S. Stephani Vallenſis, quam donationem conceſſit etiam dominus Fulco nobilis Comes Andegauenſis, teſtes Guillelmus Litgery Archipresbyter Xanctonum, Guillelmus Richardi, Guillelmus Senioretus, Burchardus Archidiaconus Turonicus & Ramnulfus Canonicus S. Martini.* Excipit donum Rainaudi de Mauritaniâ qui pro ſalute animæ largitus eſt S. Stephano partem in decimâ S. Mar- C tini de Arcis, conceſſu Guitberti de Talamone ante altare S. Stephani.

Reginaldus recenſetur in cartâ domini de Didoniâ ſub eâ verborum formulâ:
Ego Reginaldus Abbas no- „
tum fieri cupio, quòd in quadam ter- „
râ quæ eſt apud Podium rebellem „
quam prædeceſſores mei Martinus at- „
que Bonus Abbates in allodio poſſe- „
derant, hominem quemdam hoſpita- „
re nolens, acceſſit ad Heliam domi „
num de Didoniâ, atque Guillermum „
Mainardi Vicarium, atque cæteros „
viros qui ſubſcripti ſunt, ego cauſam „
iudicaui, ne fortè impoſterum aliquâ „
D ſuſpicione moueret: conceſſit itaque „
iam dictus Helias de Didoniâ, vt ſicut „
Eccleſia Vallis terras in allodio poſ „
ſederat, ita homines ibi commanen- „
tes liberi & immunes eſſent ab omni „
conſuetudine & ſeruitio, vt non ibi „
quicquam exigeret Vicarius, ſiue Præ „
poſitus, niſi tantùm Abbas de Val „
Huius conceſſionis teſtes ſunt Renal- „
dus Abbas, Goſcelinus, Helias de „
Didoniâ, Vuillelmus Mainardi Vi- „
carius, Robertus de Ponto, Vuillel- „
mus Gumbaudi, Helias Gumbaudi, „
Petrus de Trenâ, Vuillelmus Viuiani, „

1098. » 1098. anno ab Incarnat. Domini re-
» gnãte Vuillelmo Duce Aquitanorum
» qui Toloſanam accepit vxorem, &
» Ramnulfo Epiſcopo Xanctonico. No-
» bilis vir Bernardus Deſcoza Eccle-
» ſiolam in honore S. Germani anti-
» quitus conſtitutam, tunc deſertam ei-
» dem Rainaldo donauit: vt autem hoc
» donum firmum maneret, inquit ſche-
» da, Amarum Archiepiſcopum adeunt,
» qui vt erat ſanctiſſimus, ſanctam viri
» intelligens deuotionem, piis petitio-
» nibus annuit, & quæcunque ad illam
» Eccleſiam pertinerent: facta eſt do-
» nario apud Burdegalam in Eccleſiâ
» Metropoli per manum Amati Archi-
» epiſcopi & Eblonis Archidiaconi, &
04. » Bernardi d'Eſcoza an. 1104. regnante
» Vuillelmo Duce Aquitanorum nepo-
» te Fulconis Comitis Andegauenſis, &
» Ranulfo Epiſcopo Xanctonenſium.
» Idem hanc cartam chirographo fir-
» mauit quæ habetur num. 17. Ego Re-
» ginaldus gratiâ Dei Abbas S. Stepha-
» ni de Vallibus, notum facio eleemo-
» ſynam quam Geraldus Gauſſelinus
» de Cauſiaco dedit nobis in Capitulo
» noſtro, vt piſcator noſter haberet, &
» nos haberemus piſcationem in aquâ
» quæ eſt ſuo feodo omni tempore a-
» pud S. Aug.

1117. *Petrus*, anno 1117. indict. 10. in Ca-
pitulo matricis Eccleſiæ Gerardus
Engoliſmenſis Præſul & Apoſtolicus
Legatus, concordiam fecit inter Le-
mouicenſes monachos & de Valli-
bus, pro Eccleſiâ S. Sulpitij, teſtibus
Baldrico Dolenſi, Ildeberto Ceno-
manenſi, & aliis Epiſcopis ex mem-
branâ tabularij cap. 10. memoratur
in venditione factâ eidem Abbati Val-
lium & fratribus, à Benedicto Girar-
di, feudi Præpoſitalis, teſte Theobau-
do Malleacenſi Abbate: numero 23.
eiuſdem tabularij cùm Guibertus de
Didoniâ cimiterium de Vallibus vio-
lenter deprædaſſet, & cremaſſet, Epiſ-
copus Bernardus ſententiâ excommu-
nicationis eum aſtrinxit, & Abbati
poſteà quidquid poſſidebat in vica-
riâ de Vallibus ex integro dedit.

Seguinus, quo adminiſtrante cœno-
bium S. Petri de Sulleio ex iure Ab-
batiæ de Vallibus, transfertur ad Mo-
naſterium Malleacenſe, hiſce tabulis,
quæ verbatim ex ipſo originali reci-
tantur num. 57. cartularij de Valli-
bus: Qvidam *nobilis miles nomine
Vu. de Monteſorello, & Gauterius filius*
A *eius, & Vu. frater eius, atque Geruaſius
& Arſendis vxor eius, dederunt Eccle-
ſiam S. Petri de Sullico, quam ſecundùm
ſaculi conſuetudinem poſſidebant, Eccleſiæ
S. Stephani quæ eſt ſita in loco qui dicitur
Vallis; dederunt autem villam & terram
in circuitu Eccleſiæ, vt quicunque ibi ha-
bitarent, nullam conſuetudinem, nullúm-
que ſeruitium cuiquam, niſi Eccleſiæ face-
rent: donauerunt etiam omnes panes quos
tertiò per annum à parochianis accipie-
bant; & totam ſepulturam, & omnes obla-
tiones, & furnagium totum, & vnum mo-
lendinum, & ligna ſyluæ ad quidquid o-*
B *pus fuerit: mater autem ipſius Vu. nomine
Mabilia medietatem molendini de Virit-
lei Eccleſiæ dedit. Prætereà dictus Vu.
conceſſit, vt quicumque de poſſeſſione ſuâ
Eccleſiæ dare voluerit, licenter faceret, &
fratres allodialiter poſſiderent &c. Reuo-
luto verò tempore Gauterius de Monteſo-
rello filius ſupradicti Vu. pactionem fa-
ciens cùm Reginaldo Abbate de Vallibus,
petiuit ab eo, vt liceret Prioratum Eccleſiæ
de Sullico in Abbatia tranſmutari, tali
videlicet pacto, vt Abbatia de Sullico
redderet annuatim cenſualiter Eccleſiæ S.
Stephani de Vallib. in Circoncisione Do-
mini 20. ſolidos publicæ monetæ à fratri-*
C *bus Abbatiæ de Sullico deferendos: ſi verò,
quod abſit, de hoc cenſu reddere negligen-
tes exiſterent, & reclamatio ad Epiſcopum
veniret, coacti ab Epiſcopali iuſtitiâ, 30.
ſolidos redderent, & canonicè corrigeren-
tur, ne vlterius fieret. Primo igitur Ab-
bate ibidem à Domino Reginaldo Abbate
S. Stephani de Vallibus conſtituto, & prius
defuncto, ſucceſſores ipſius volentes recal-
citrare, & à dominio S. Stephani de Val-
libus ſe ipſos emancipare, domnus Abbas
Seguinus tantam iniuriam ſuſtinere no-
lens, acceſſit ad dominum Abbatem Mal-
liacenſem, ſupplicans vt ad domandas cer-
uices improborum eum adiuuaret, Abbas*
D *verò Malliacenſis conſilio habito dixit:
quòd ſi illud dominium quod habebat in
Abbatiâ de Sullico ei concederet, ita ta-
men quòd illum cenſum quem fratres de
Sullico ei debebant annuatim perſolueret,
ipſemet, & ſui ſucceſſores ei & poſteris eius
perſolueret pro donatione dominij, & ad-
iutorium impenderet, & expenſas quas pro
recuperatione faceret, reſtitueret: deinde
domnus Abbas Gaudinus cùm perſonis
Malliacenſis monaſterij Girardo Baudoini,
Emerico Dardu, Petro Claruil, Petro Vu.
& ſeruientibus Petro Vaitot, Petro Poil,
Vu. Buſerna, Vu. Maina venerunt pari-
ter cùm domno Seguino Abbate de Valli-*

bus ad Abbatiam S. Stephani, & in Capitulo domnus Seguinus Abbas conſilio fratrum ſuorum, ſaluo cenſu ſupradicto, quem debent recipere ab Abbate Malliacenſi, dedit domno Abbati Malliacenſi dominium Abbatiæ de Sullico, & domnus Abbas Malliacenſis firmauit, quòd annuatim cenſualiter Abbas & Conuentus Malliacenſis tranſmitterent 20. ſolidos Abbati de Vallibus in Circumciſione Domini. Si tamen præſcriptâ die cenſus non redderetur, & pro defectu ab Abbate de Vallib. ſeruiens mitteretur, 25. ſolidos reciperet, ſi monachus mitteretur, 30. ſolidos reciperet. Factâ autem ſolemni conſtitutione tam dictus Gaudinus & ſocij ſui præſcripti, & B *Seguinus Abbas de Vallibus pariter cùm ſociis ſuis Petro Daguuardi, & magiſtro Oſtenſio Clerico, & Petro Helia, & Amelino ſeruientibus, Turonis perrexerunt, & recuperato in præſentiâ domni Angebaudi Archiepiſcopi Turonenſis iuſtitiâ dictante, dominio Abbatiæ de Sullico, venerunt ad Abbatiam, & fratres de Sullico receperunt domnum Seguinum Abbatem de Vallibus cùm ſolemni proceſſione, & cognouerunt eum pro domino & patre, & claues vniuerſas ei conſignauerunt. Deinde verò ſecundùm conſuetudinem factam domnus Seguinus Abbas de Vallib. tradidit claues, & dominium denuo Gau-* C *dino Abbati S. Petri Malliacenſis. Hæc conſtitutio facta fuit tempore quo Rex Ludouicus regnabat in Franciâ, regente Eccleſiam Xanctonenſem domino Bernardo Epiſcopo.*

Petrus S. Saluatoris nominatur in cartâ Arnaudi de Mauritaniâ, qui Eccleſiæ de Vallibus libertates vſurpabat, & in æde S. Stephani ſuper altare iurauit, ampliùs non illaturum violentiam.

Petrus Vuillelmi, cui dirigit bullam confirmationis iurium & Eccleſiarum ſui monaſterij ſummus Pontifex, di- D plomate tabularij his omninò verbis concepto num. 64. ALEXANDER *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Petro Vu. Abbati monaſterij S. Stephani de Vallibus, eiúſque fratribus tam præſentibus quàm futuris regularem vitam profeſſis imperpetuum &c. Quapropter dilecti in Domino filij veſtris iuſtis poſtulationibus libenter annuimus, & præfatum monaſterium in quo diuino mancipati eſtis obſequio, ſub B. Petri & noſtrâ protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio communimus, ſtatuentes vt quaſcunque poſſeſſiones, quæcunque bona idem mo-* A *naſterium in præſenti iuſtè & canonicè poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis propitiante Domino poterit adipiſci, firma vobis, veſtriſq; ſucceſſoribus & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis: villam de Vallibus & .... eiuſdem villæ liberum & abſolutum cùm cimiterio eiuſdem loci cùm decimis, iuſtitiis, & vniuerſis pertinentiis ſuis, ius quod habetis in villâ de Arcis, Eccleſiam S. Saturnini, Eccleſiam S. Palladij, Eccleſiam Aug. Eccleſiam S. Sulpitij, Eccleſiam S. Eparchij, Eccleſiam* B *S. Martini de Arcis, Eccleſiam de Bauellâ, Eccleſiam S. Petri de Grazâ, Eccleſiam S. Martini de Bois, Eccleſiam S. Germani de Langoiâ: ſepulturam quoque ipſius loci liberam eſſe concedimus, vt eorum deuotioni & extremæ voluntati qui ſe illic ſepeliri deliberauerunt, niſi excommunicati, vel interdicti ſint, nullus obſiſtat, ſaluâ tamen iuſtitiâ illarum Eccleſiarum à quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Sanè noualium veſtrorum, quæ propriis manibus aut ſumptibus colitis, ſiue de nutrimentis veſtrorum animalium nullus à vobis decimam præſumat exigere: cùm autem commune interdictum fuerit, liceat* C *vobis clauſis ianuis, excluſis excommunicatis & interdictis, non pulſatis campanis, ſuppreſsâ voce diuina officia celebrare. Obeunte verò te nunc eiuſdem loci Abbate, vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi quolibet ſubreptionis aſtutiâ, ſeu violentiâ præponatur, niſi quem fratres communi aſſenſu, vel fratrum pars conſilij ſanioris de ſuâ, vel de Malliacenſi Eccleſiâ ſecundùm Dei timorem, & B. Benedicti Regulam prouiderint eligendum. In parochialibus verò Eccleſiis quas tenetis liceat vobis presbyteros eligere, & Epiſcopo præſentare, quibus ſi idonei fuerint,* D *Epiſcopus curam animarum committet, vt de plebis quidem curâ Epiſcopo, vobis autem de temporalibus debeant reſpondere; terras quoque, prata & omnia alia quæ Arnaldus quondam de Mauritaniâ, & ſucceſſores eius Eccleſiæ veſtræ pia largitione dederunt, necnon prata, terras & terragia quæ dedit Arnaldus Gaimno & Præpoſiti ipſius, Ramnulfus videlicet Gundbaldus, eidem Eccleſiæ obtinenda iure perpetuo confirmamus. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat &c. Ego Alexander Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, ego Bernardus Portuenſis Eccleſiæ Epiſcopus, ego Huboldus Presbyter Cardinalis*

tituli S. Crucis in Ieruſalem, ego Ioannes Presbyter Cardinalis SS. Ioannis & Pauli tituli Pammachij, ego Guillelmus Presbyter Cardinalis tit. S. Petri ad Vincula, ego Iacynthus Diacon. Card. S. Mariæ in Coſmydyn, ego Hugo Diac. Card. S..... iuxta templum Agrippæ. Datum Verul. per manum Gratiani Sanctæ Rom. Eccl. Subdiaconi & Notarij 7. Calend. Iulij, indict. 3. Incarnat. Dominicæ an.
1170. MCLXX. *Pontificatus verò domini Papæ anno XI.* In iiſdem ſcriniis extat placitum cui interfuit, ſuper querelâ Ramnulfi Guinbaudi pro decimâ S. Aug. conſilio Vuillelmi de Monteandronis apud Didonam compoſitâ, Guſcetando Priore.

Gumbaudus, in cuius manu Itetius de Taunraco miles dedit S. Stephano quidquid iuris habebat in culturâ S. Eparchij, & ipſe Abbas donauit ei beneficium, ſicut vni de fratribus Eccleſiæ, aſſenſu Benedicti de Mauri-
1174. taniâ de cuius feodo erat an. 1174. regnante Richardo Rege Anglorum, Gifardo de Didoniâ.

Petrus Rufus præfuit anno 1174. ex donatione Arnaudi militis monaſterio ſuo factâ in Capitulo coram Ademaro Epiſcopo Xanctonenſi: Eius etiam meminit tabularij documentum
» nu. 58. Ego Arnaudus Gammonis, do-
» nationem quam dulciſſimus frater &
» deceſſor meus Petrus de rebus ſuis
» fecit Eccleſiæ B. Stephani de Valli-
» bus, de meo quoque pro poſſe ſup-
» plere ſtudeo &c. Do igitur memura-
» tæ Eccleſiæ tres reliquas partes præ-
» dictæ decimæ concedente Rigſende,
» filióque eius Vu. qui ex me habe-
» bant, mutatâ tam mihi ſupradictâ par-
» te allodi de Sirimiano, hæc etiam
» prædicta mulier &c. Domnus Bene-
» dictus Mauritanienſis ſuper his quæ
» ab Arnaudo Gammone de faidio ſuo
» Eccleſiæ S. Stephani caritatiuè da-
» bantur &c. è contra monachi à pri-
» mâ Abbatiæ ſuæ plantatione, à fun-
» datoribus ſub aſſenſu & fauore Prin-
» cipum tam Mauritanenſium, quàm
» Didonienſium, necnon & Ducis A-
» quitaniæ cùm auctoritate Pontificali
» Eccleſiæ iam præfatæ datum eſſe aſ-
» ſeuerabant, huius controuerſiæ quæ-
» ſtio, Deo miſerante, Idus Auguſti
» ab Incarnatione MCLXXVI. ſic defi-
» nita eſt in conſiſtorio S. Stephani
» de Mauritaniâ, quod præfatus Bene-
» dictus quidquid dicti monachi de me-
morato faidio poſſederant, inconcuſ- «
ſum conceſſit habendum: teſtes eiuſ- «
dem Eccleſiæ Prior Robertus Aleardi, «
di, Gaufridus Iruos, Petrus Buccha, «
Vu. Præpoſitus, Benedictus de Cha- «
melles Preſbyter, Mainardus de Tin- «
to: de monachis, Petrus Rufus Ab- «
bas qui hanc pactionem fecit cùm «
præfato Benedicto, & Arnardus mo- «
nachus. Eodem anno firmauit pactio- «
nem Benedicti Mauritanenſis, Idibus Auguſti, teſte Priore Roberto Aleardi.

Vuillelmus Funelli pedum Abbatiale geſſit anno 1198. vt eſt in pancar- 1198.
tâ de Vallibus num. 21. Ego Ar- «
naudo Gammo miles de Vallibus &c. «
excogitans quanta mala Eccleſiæ S. «
Stephani de Vallibus & eius mem- «
bris intuleram &c. dedi præfatæ Ec- «
cleſiæ locum qui vulgò appellatur «
Defens &c. Præterea quidquid iuris «
habebam in duabus manſionibus Pe- «
tri Bru & Vu. Fou, & decem ſolidos «
ſingulis annis ad illuminandum Ec- «
cleſiam &c. Actum apud Valles in «
manu Vu. Funelli Abbatis qui tunc «
Eccleſiam regebat, qui me mona- «
chum fecit, & ad religionem huius «
Eccleſiæ me ſuſcepit Incarnati Verbi «
an. MCXCVIII. Innocentio Papâ III. «
regnante Philippo Rege Francorum, «
Richardo Rege Angliæ, Othone Du- «
catum Aquitaniæ fœliciter gubernan- «
te, Henrico Epiſcopo Xanctonenſe: «
teſtes ſunt S. Prior eiuſdem Abbatiæ, «
G. Prior S. Palladij, S. monachus, P. «
Archipreſbyter Aruerti, R. de Mon- «
tandrâ Clericus, A Andros Clericus, «
Vu. Bochia & P. Sauaris milites, & «
domina Nembriea quæ hoc donum «
voluit & conceſſit &c. Benedictus de «
Mauritaniâ, & R. Iordanus frater eius, cunceſſerunt Eccleſiæ de Vallibus, terram quæ dicitur Lodſens ex integro, ſicuti ab Arnaudo milite præfatæ ſuæ parentis fuerant legata, & quidquid iuris habebant, Vuillelmo eidem Abbati ceſſêre, vti & G. de Didoniâ cùm vxore M. ac fratribus ſuis Heliâ de Didoniâ milite, & S. de Monteandronis Clerico, ceſsêre monaſterio de Vallibus eandem terram quam prædictus Arnaudus miles legauerat, in compenſationem damnorum illatorum, ſicuti G. dynaſta Mauritaniæ cùm filiis Benedicto & R. Iurdano dictæ Eccleſiæ legauerat. Inſcribitur pariter multis elee-

moſynarum diplomatibus, Vuillelmi A
de Rabainâ, Arnaudi de Seuruillâ,
necnon G. de Mauritaniâ eleemoſy-
nam ratam habuit, datam apud Val-
1201. les an. 1201. Cæterùm cùm Helias
dominus de Didoniâ in iudicium vo-
caſſet Vuillelmum Abbatem, petens
ab eo vigeriam villæ & hominum S.
Stephani de Vallibus, quam ſibi com-
petere obtendebat ex iure, Abbas au-
tem aſſereret incolas villæ de Valli-
bus, à viariâ & omni conſuetudine
ex ceſſione Vuillelmi de Monteandro-
nis patris ſui liberos eſſe, ſuper eâ re
confectũ eſt inſtrumentum 1212. quod B
extat num. 29. cartophilacij de Val-
libus, & ad verbum in Xanctonenſi-
bus Epiſcopis refertur. Portò in præ-
fato cartarum inſtrumento num. 35.
coram Henrico Xanctonum Præſule,
Petrus de Didoniâ dominus Talnia-
ci ceſſit quidquid iuris habebat in vi-
cariâ de Vallibus huic Abbati & mo-
nachis, coram ipſo ante altare Eccle-
ſiæ 1213. Demum teſtis recenſetur in
cartâ Heliæ Preſbyteri de Aruetto, in
controuerſiâ Petri militis de iure cen-
1221. ſuali in loco S. Saturnini anno 1221.
11. Cal. Maij.
Stephanus enunciatur in cartâ G. C
Abbatis de Maſdione, teſtis in ceſ-
ſione Petri militis factâ Petro de Briâ
Priori S. Palladij, ſcripto inſtrumen-
to apud locum d'Ars anno 1231. vlti-
mâ Auguſti: num. 62. cartophilacij
extat diploma Abbatum S. Martini
& S. Auguſtini Lemouicenſis, ex quo
patet coram iis propoſitum fuiſſe ab
eodem Abbate, monaſterium ſuum
ob culpam nobilis viri Hugonis de
Talniaco domini Didoniæ non debe-
re interdici, eo quod in ipſo, vel bur-
go de Vallibus, nil iuris obtinet do-
minus præfatus, vel alius quicunque
dynaſta Didoniæ; interdicti autem D
cognitionem demandant Priori de
Sautonio, literis datis apud Lemoui-
cas die Sabathi ante feſtum S. An-
1232. dreæ 1232. Eidem Hugo de Talnia-
co dominus Didoniæ donationem
confirmat apud Roianum feriâ 2. O-
ctauæ Paſchalis 1234. Raimundus de
Sulpitio miles in ægritudine poſitus
teſtamentum edidit in manu Heliæ
Archipreſbyteri de Aruetto; nomina-
tim verò legat cœnobio Vallium de-
cimam parochiæ S. Sulpitij, in manu
eiuſdem Stephani Abbatis, ſubſcri-
ptâ Emmâ vxore & Peginâ ſorore, a-
pud Foiſſac in domo militis an. 1234.
Robertus de Sablolio dominus Mo-
niaci, quia hæc decima erat ſui domi-
nij, illud ratum habuit 12. Calend.
Martij 1234. id poſtea probat Petrus 1234.
Santonum Epiſcopus literis datis in
Synodo Paſchali Santoni: iſte tranſe-
git prætereà in quadam controuerſiâ
cùm Heliâ Priore S. Petri de Roia-
no 1237. ac Robertus de Sablolio ſi-
bi ac ſucceſſoribus confirmat calefa-
gium, & omnia neceſſaria ad ædificia
Abbatiæ, apud Roianum 1237. carta-
rum inſtrumento num. 38. in huiuſce
Monaſterij gratiam epiſtolam ſcribit
dynaſta Roiani, cuius hæc ſunt verba:
*Nobilis vir Hugo dominus Talniaci, Di-
doniæ & Roiani, cariſſimo amico ſuo Vu. de
Cornoam Caſtellano de Roiano ſalutem,
& amoris plenitudinem cùm ſalute: cùm
ad aures noſtras vſque peruenerit quibuſ-
dam maliuolis falſum teſtimonium vobis
pranunciantibus, & Abbatiam de Valli-
bus nobiſcum accuſantibus, quòd pinetas
dictæ Abbatiæ collegiſtis, & nos neque
anteceſſores noſtri nullum habuerimus ex-
pletum in eadem pinetâ, vobis manda-
mus, deprecamur, atque præcipimus, ne
falſidicorum teſtimonio, dictas pinetas
cùm nihil habuerimus in eis, minuatis,
vel minui permittatis, & inſuper dilectio-
ni veſtra ſupplicamus, vt omnes dictæ Ec-
cleſiæ pertinentias illæſas tanquam noſtras
ſeruetis, valete: valeant dictæ Abbatiæ
preces noſtræ. Datum 3. feriâ ante Aſcen- 1236.
ſionem Domini* MCCXXXVI.
Robertus cuius fit mentio in ſchedâ
datâ die Iouis anno 1263. & in alterâ
pancartâ monaſterij de Vallibus, quæ
ſic incipit num. 2. VIRIS religioſis, "
& in Chriſto ſibi cariſſimis Rotberto "
diuinâ miſeratione Abbati & Con- "
uentui de Vallibus, Meynardus de "
Outirach Valetus dominus de Outi- "
rach, perpetuam in Domino ſalutem "
Cùm locus in quo diuino mancipati "
eſtis officio ſub honore B. Stephani "
à progenitoribus meis Abbatiæ no- "
men accepit, tum à primo Abbatiæ "
fundatore, tum ab eius ſucceſſoribus "
idem locus & dotatus, & in parte "
ditatus fuit, videlicet in decimis, ter- "
ris, vineis, hominibus & burgo de "
Vallibus, & furno, cùm ſaltibus to- "
tius parochiæ ad furni neceſſaria, in "
palude & mareſiis, cùm nemore quod "
dicitur Lotſphel, & multis aliis quæ "
per ſingula ſcripto comprehendi non "
poſſunt, vobis ego ob reuerentiam "

» meorum munificentiam approbo, om-
» nia quæ à primo fundatore vſque ad
» hæc tempora habuiſtis, & poſſediſtis
» vobis concedo, & præſente cartâ ſi-
» gillo meo, vnà cùm ſigillo domini
» Guillelmi & venerabilis Archipreſby-
» teri de Aruerto ad meas preces ſigil-
» latâ vobis concedo &c. Datum die
» Mercurij ante Penthecoſtem anno
1267. » Domini 1267. menſe Iunij. Petrus de Freriâ miles, Petrus & Gumbaudus & Helias ex progenie fundatorum Abbatiæ, eam ſub ſuâ defenſione admittunt literis an. 1267. menſe Februario. Coram eo Helias Gardradi in iudicium vocauit Petrum incolam de Aruerto, ex pancartâ de Vallibus anni 1270. Poſt hunc verò plurimi deſiderantur Abbates.

1419. *Guillelmus Douleigne* qui anno 1419. vicum de Chaſtreſac ad cenſum oppigneraauit.

Ioannes Maillot Doctor Theologus an. 1474.

1492. *Aimericus Moreau* 1492.

Antonius Goyet 1503.

Martinus Dyeſſe 1546.

1584. *Guillelmus de Bahu* obiit 1584. Poſt quem Abbatia à Sectariis per 40. annos circiter poſſidetur, Catharinâ de Nauarrâ Duciſsâ Barri, Henrici 4. ſorore, prouentibus potiente per œconomum Ioannem Belſagioy Beneatnenſem.

1618. *N. de Lallion* Burdegalenſis deceſſit 1618. 4. Ianuarij.

Nicolaus Ceretani an. 1618.

LANIER. D'azur au ſautoir engreſlé d'or. *Guido Lanier* ex nobili in Andibus familiâ, dominorum de Leffretiere ortus, primò Canonicus Santonenſis, inde Andegauenſis, Archidiaconus Tranſmeduanæ, & in Cathedrali Pariſienſi Brigenſis item Archidiaconus: adfuit cœtui Cleri Gallicani anno 1635. qui huius Catalogi ac cartularij de Vallibus toties citati, nobis humaniter copiam fecit.

VALLIS Ordinis Sancti Benedicti, diœceſis Ebroicenſis.

VALLIS Ordinis S. Benedicti, diœceſis Baiocenſis.

Valbenoiſte. VALLISBENEDICTA, Ordinis Ciſtercij filia Bonæuallis, diœceſis Lugdunenſis prope oppidum S. Stephani Futaniæ, fundatur à Guigone pontonicus Abbas Vallis benedictæ 1566.

Petrus de Maſſo præcedentis nepos Regis Eleemoſynarius.

Humbertus-Antonius de Maſſo Præpoſitus & Canonicus S. Iuſti Lugdunenſis, Petri nepos an. 1611. 1611.

Franciſcus d'Albon Abbas 1650.

VALLISBENEDICTA Ord. Ciſtercienſis, fœminarum ſub Ciſtercio, diœceſis Leodienſis.

B VALLISBENEDICTA diœceſis Tullenſis, Ordinis Ciſterc. fœminarum.

VALLISCAVLIVM diœceſis Lingonenſis Prioratus Ordinis ſui Caput, ſub Regulâ Benedictinâ, non longè à Caſtellione Burgundiæ oppido ad Sequanam conditur an. 1197. à Viardo viro religioſiſſimo, de quo Vitriacus cap. 17. Hiſt. Occidentalis, Chaſſanæus Catalogi Gloriæ mundi parte 4. Conſid. 78. Miræus in Chronico Ciſtercienſi, & in Origin. Monaſt. lib. 2. cap. 9. *Val des Choux Chef d'Ordre.* 1197.

VALLISCELLA diœceſis Cameracenſis, Ord. Ciſt. filia Claræuallis, C fundatur 1132. 26. Iulij ſecundo milliari à Cameraco, Radulpho primo Abbate per Sanctum Bernardum conſtituto, vt eſt apud Anſelmum in Supplemento Sigeberti, & Miræum in chronico huius Ordinis; cui Radulpho ſcribit S. Bernardus epiſt. 186. *Vaucelle.* 1132.

VALLISCHRISTIANA Ord Præmonſtratenſis, diœceſis Sueſſionenſis, à Radulfo in opus Monaſterij offertur Vualtero Laudunenſi Abbati, & traditur à Goſleno Sueſſionenſi Antiſtite 1134. qui Vrſum Abbatem inſtituit. *Vauchreſtien.* 1134.

D VALLISCLARA Ord. Ciſt. filia Claræuallis, diœceſis Laudunenſis fundatur à Bartholomæo Laudunenſi Epiſcopo anno 1134. 23. Maij; aliis à Comite de Roceio. *Vauclair.*

VALLISDEI Ord. Ciſt. filia Claræuallis diœceſis Leodienſis, conditur anno 1182. 1182.

VALLISDEI Ordinis Præmonſtratenſis, diœceſis Remenſis. *Lavaldieu.*

VALLISDVLCIS Ordinis Ciſtercienſis, diœceſis Lingonenſis, cuius fundamenta iecit Manaſſes Decanus Lingonenſis 1152. 14. Cal. Aug. filia Clarifontis ſub Morimundo. *Vaux la Douce.*

Vallisdvcis Ordin. Ciſt. diœceſis Narmureenſis in Brabantiâ, ab Henrico Duce in gratiam Margaretæ filiæ fundatur.

Val de Grace. Vallisgratiæ, fœminarum Ordin. S. Benedicti, nunc in vrbe Pariſienſi.

Vallis S. Lamberti Ordinis Ciſt. diœceſis Leodienſis inſtituitur 1201. ab Hugone Epiſcopo.

Vauluiſant. Vallislvcens Ordinis Ciſterciensis, filia Prulliaei, diœceſis Seno-
1127. nenſis, fundatur an. 1127. ab Artaldo primo Abbate Pruliacenſi eiuſdem regulæ & diœceſis: permiſſu Anſelli nobilis dynaſtæ de Triangulo, primi & præcipui benefactoris, vnde ei ſoli & pluribus eius poſteris, conceſſa eſt ſepultura in Capitulo huiúſce cœnobij: emendandus autem Tauellus, qui Anſellum fundatorem ſtatuit, contra fidem tabularum, de eius quippe primordiis hæc docet vetus membrana. *Anno ab Incarnatione Do-*
1127. *mini* MCXXVII. *eodem Domino noſtro Ieſu Christo cuncta diſponente, cùm domnus Artaldus Monaſtery Prulliacenſis primus Abbas, diuinâ inſpiratione, fratrum quoque quibus praerat crebrâ poſtulatione commonitus, Monaſterium ſe ordinaturum in loco qui* Vallislvcens *vocatur decreuiſſet, contigit vt huius rei gratiâ ad locum qui Monſtuz dicitur, deueniret, vbi nobiles viros Anſellum de Triagnel & Odonem de Villamauri quiddam negotij inter ſe habentes, poſtulauit, vt quidquid in terris eorum iuri pertinentibus ipſe vel monachi quos in præfato loco conſtitueret, acquirere annuente Domino valerent, ipſi quoque pro ſalute animarum ſuarum eis concederent. Quod prædicti proceres retributionem ſolius Dei exinde praſtolantes, iure perpetuo conceſſerunt. Cuius rei teſtes ſunt Hugo Rufus, Bono, Strabo, Arnulfus de Inſulis, Ayricus, Milo Sanctus, Hugo de Riges, Haninus de Tranguel, & aly plures quos enumerare longum eſt.* Alia item ſcheda, Artaldi fundatoris meminit verbis iſtis: *Nouerit vniuerſa fidelium multitudo, quòd vir illuſtris Milo de Nogent, pro anima ſua parentúmque ſuorum remedio conceſſit fratribus in Vallelucente Domino ſeruituris, quidquid in terris eius iuri pertinentibus acquirere Domino largiente poſſent: poſtulante hoc domino Artaldo Prulliacenſium Abbate primo, eiuſdémque Valliſlucentis fundatore. Hinc teſtes ſunt Anſellus de Triagnel, & Vuarinus frater eius,* A *Fulcho de Tothrò, Milo Sanctus.* Conditores Eccleſiæ fuerunt Ludouicus VII. Francorum Rex, & Theobaldus cognomento Magnus Campaniæ Comes. Abbates qui huic loco præfuêre, ſunt ſequentes, quorum ſeriem variis ex cartis ac diplomatibus collegit, ac benigniter communicauit Reuer. P. Claudius Maillet, Abbatiæ Valliſlucentis quondam Prior, qui Hiſtoriam Archicœnobij Claræuallenſis parat.

1. *Norpaldus* duodecim monachis, è Prulliaco adductis per Artaldum B Abbatem Prulliacenſem, præpoſitus eſt Valliſlucentis Monaſterio, ac Senonis ab Henrico Archipræſule inauguratur; ipſe autem cœnobium ſub patrocinio Eccleſiæ ſuæ admittit, ac rogante Artaldo locum extruendæ baſilicæ, clauſtra, cimiterium pro more benedixit 1. Aprilis an. 1129. idem 1129.
Norpaldus cùm Fulcone Abbate S. Ioannis Senonenſis acquiſiuit terram S. Germani; tranſegitque cùm Heloyſâ Abbatiſſâ Paracleti 1142. eius item ſollicitudine conſtruitur Abbatia Varenarum in Biturigibus, quæ eſt Valliſlucentis filia. Deceſſit 1159. 1159.
C 16. Cal. Septemb. verus Martyrologium de eo ſic ait: *Commemoratio bonæ memoriæ Eugenij Papæ & dom. Norpauldi primi Abbatis Valliſlucentis, & Artaudi primi Abbatis Prulliacenſis, & piæ recordationis Guillelmi Abbatis Valliſlucentis, & dom. Thomæ, necnon omnium Epiſcoporum & Abbatum Ordinis noſtri, & pij Regis Francorum Ludouici, & Comitis Theobaudi huius Eccleſiæ fundatorum, & Comitis Theobaudi Iunioris, & Comitiſſæ Trecenſis, & Henrici Anglorum Regis, & filiorum Henrici & Ricardi, & dom. Anſelli de Triangulo, & Helizendis vxoris eius, & Anſelli Iunioris, & Garnery fratris eius.*

D

2. *Petrus* 1. obiit menſe Maio 1179. 1179.

3. *Vulricus* moritur 1189.

4. *Guillelmus* 1. interiit 1200.

5. *Thomas* mortalitatem expleuit 1204.
1204.

6. *Galterus* defecit 19. Cal. Ianuar. 1222.

7. *Aubertus* extinctus 1239.

8. *Odo* extremum diem clauſit an. 1259.
1259.

9. *Stephanus* 1. denaſcitur 13. Cal. Iunij 1270.

10. *Ioannes Guibertus* 1. obiit 16. Cal. Auguſti 1295.

11. *Guillel-*

1299. 11. *Guillelmus* 2. fato fungitur 7. Cal. Septemb. 1299.

12. *Stephanus Godefridus* 2. vitæ finem impoſuit an. 1300.

13. *Petrus* 2. obiit 27. Septemb. an. 1302.

1327. 14. *Iacobus* 1. mortuus 7. Idus Maij 1327.

15. *Iacobus* 2. defunctus 26. Iunij 1329.

16. *Nicolaus* 1. viuere deſiit 1337.

1348 17. *Guido* vitam cùm meliore commutauit 23. Septemb. 1348.

18. *Stephanus* 3. dies expleuit 10. Septemb. 1368.

19. *Ioannes* 2. è viuis abiit 1392. 19. Septemb.

1409. 20. *Guerinus* obiit 1409. 12. Octobris.

21. *Mathæus* morte correptus 1423. 22. Iunij.

22. *Petrus* 3. deuixit 12. Cal. Februarij 1433.

1449. 23. *Henricus* in viuis eſſe deſiit 15. Iunij 1449.

24. *Hugo de Caſtro* interiit 28. Augusti 1457.

25. *Antonius Piſcator* 1. defecit 7. Septemb. 1480.

1503. 26. *Ioannes Hanneteau* 3. obiit 7. Decemb. 1503.

27. *Antonius Petrus* 2. fuit vltimus Abbas Regularis, & mortalitati debitum perſoluit 1549 factus Epiſcopus Sidonienſis.

28. *Odetus de Coligny* Cardinalis de Chaſtillon primus Abbas Commendatarius, qui lapſus hæreſim, eadem Abbatiâ & aliis ſuis beneficiis, à Pio IV. priuatus.

29. *Nicolaus de Pelleué* 2. Cardinalis & Archiepiſcopus Senonenſis.

30. *Simon le Chaſtre* Confidentarius potius quàm Abbas.

31. *Carolus de Senneton* Bailliuus & Capitaneus Senonenſis.

32. *Ludouicus de Senneton* 1. frater Caroli ſuperioris.

33. *Ludouicus de Senneton* 2. filius eiuſdem Caroli.

34. *Octauius de Bellegarde* Archiepiſcopus Senonenſis.

35. *Raynaldus d'Eſt de Modene* Cardinalis Eſtenſis, Negotiorum Galliæ apud Sedem Apoſtolicam Protector, Epiſcopus item Monſpelienſis & Regij, Abbas anno 1654.

Vallemagne. VALLISMAGNA beatæ Mariæ, Ordinis Ciſtercienſis, filia Bonæuallis, diœceſis Agathenſis.

A

VALLIS ſanctæ Mariæ, Ordinis Ciſtercienſis, nunc Fulienſium, diœceſis Pariſienſis. Anno Domini 1136. Calendis Septembris, noua Colonia Ciſtercienſis Ordinis ex monaſterio Curiæ Dei Ciſtercij filiæ, diœceſis Aurelianenſis educta ad Vallem, quæ poſteà B. Mariæ nomen ſortita eſt, peruenit, in quâ Abbates hoc ordine præfuerunt, quorum catalogum ſtudio dom. le Laboureur exhibuit nobis Pater à S. Mariâ Fulienſis Vallis Subprior. *Noſtre-Dame du Val.* 1136.

B

1. *Theobaldus* vnus ex ſex primis Patribus qui hanc eremum incoluêre, præficitur cæteris vſque ad annum circiter 1157. quo tempore fundatur Abbatia per Anſellum de Inſulâ, vt patet per inſtrumentum donationis aſſeruatum in cartophilacio huius Abbatiæ, apud monaſterium S. Bernardi Pariſienſis, Congregationis B. Mariæ Fulienſis: obiit Theobaldus 1. Maij. 1157.

2. *Stephanus* ſub Theobaldo Prior, poſteà creatus Abbas texit monaſterium ad annum circiter 1165. & deinde ceſſit. 4. Idus Iulij: ſub eo Abbate confirmatur carta confirmationis per Adam de Inſulâ, filium Anſelli, præſente & acceptante Ludouico Iuniore Francorum Rege, vt habetur in authentico exemplari apud Louuetum in Antiquitatibus Beluacenſibus quod ita incipit: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Amen. Ego Ludouicus Dei gratiâ Francorum Rex, filiis hominum in terrâ degentibus vias ſalutis excellentiſſimas, deſignata eſt caritas, quam cùm inuicem debeamus, illam illis potiſſimùm impendi decet, qui ſegregati à ſæculo ſanctæ vitæ propoſito aſcenſiones in corde ſuo diſponunt, vt B. Pauli imitatores, obliti eorum qui retro ſunt, in anteriora ſe extendunt. Hæc autem longè proſpiciens familiaris noſter bonæ memoriæ Anſellus de Inſulâ, amore cæleſtis habitationis in terrâ propriâ ſuſcepit Fratres S. Mariæ* DE VALLE, *quibus donauit aream, vbi ſita eſt Abbatia, cùm terrâ adiacente, quæ ſui iuris erat, & mare ſiti, & alneto, & totum boſcum & fundum ipſius boſci qui eſt inter Abbatiam & Villare, & totum boſcum qui dicitur Chermanton, & fundum terræ, & boſcum Ioannis, & fundum terræ totum ſub viam illam quæ à Villari ducit vſque Menel; ſed cenſum ſibi, & ſuis hæredi-* 1165.

C

D

bus retinuit: videlicet quatuor modios bladi annuatim perſoluendos. Quicquid itaque à ſuperiori exitu boſci, qui eſt ſupra Abbatiam, ab illo ſcilicet exitu qui eſt verſus Villare aliquo modo ſui iuris erat in boſco, in plano, in mareſiis, & alueio ſubtus prædictam viam, quæ à Villari ducit vſque Menel, quietè & in pace illis conceſſit, donauit eiſdem fratribus Anſellus in poſſe ſuo quittanciam omnium quæ ad victum & veſtitum fratrum ſunt, & per terram & per aquam, & paſturas ſuæ terræ illis vbique communicauit, illis exceptis locis, vbi fortè defenſio fuerit, & ſimiliter hominibus Anſelli, vſuaria & eſſentias ſuas communicauerunt fratres dum eis nullum inferretur damnum. Notum igitur facimus vniuerſis præſentibus & futuris, Anſellum res ſupra nominatas pro redemptione animæ ſuæ contuliſſe dictæ domui, aſſentientibus vxore & liberis ſuis. Et primogenitum eius Adam de Inſulâ omnem ipſius eleemoſynam vbique & omninò conceſſiſſe, atque etiam in morte patris ſui eiſdem fratribus aſſenſu vxoris ſuæ, & hæredum dimiſiſſe de cenſu quatuor modiorum vnum modium: vt Abbatia de Valle hæredibus Inſulæ tantùm de cenſu tres modios debeat. Ipſum etiam Adam eorumdem aſſenſu annuiſſe, vt via illa quæ à Villari inter Chermanton, & altum boſcum ſupra Abbatiam per vallem Hugonis ducebat ad Inſulam, penitus tolleretur, vt nulla ibi vlterius vel parua vel magna fieret. Quod vt ratum ſit futuris temporibus & inconcuſſum ſcripturæ & ſigilli noſtri auctoritate muniri, & nominis noſtri caractere præcipimus conſignari. Actum
1162. *publicè Pariſius anno ab Incarnatione Domini* MCLXII. *aſtantibus in palatio noſtro quorum appoſita ſunt nomina & ſigna. Signum Comitis Theobaldi Dapiferi noſtri, ſig. Guidonis Buticularij noſtri, ſig. Mathæi Camerarij, Conſtabulario nullo. Data per manum Hugonis Cancellarij.*

3. *Reynardus* ab anno 1165. ad an. circiter 1180. obiit 4. Id. Nouemb.

1186. 4. *Gilkbertus* præfuit circa an. 1186. huic multi multa contulêre beneficia, quæ omnia recepit, laudauit & approbauit Mauritius Epiſcopus Pariſienſis: interiit 5. Cal. Martij.

5. *Guido* poſteà Archimandrita Ciſtercij. Is & totius Ordinis Generalis in variis tabulis & donationibus ſæpe nominatur Abbas Vallis: quòd verò poſteà fuerit Ciſtercienſis, patet ex inſtrumento publicè tranſacto coram Mauritio Pariſienſi Præſule anno 1194. cuius hæc ſunt verba: *Hanc donationem recepit domnus Guido* 1194.
Abbas Ciſtercij, tunc temporis Vallis B. Mariæ. Hic effectus Archiepiſcopus Remenſis & Innocentij Legatus Cardinalis, vt ſuprà dictum eſt Tomo 1.

6. *Philippus* vixit ad annum 1196.

7. *Petrus* 1. qui toto tempore regiminis Philippi, Prioris officio functus, poſt illius obitum mutatur in Abbatem: obiit pridie Idus Aprilis.

8. *Laurentius* moritur 6. Idus Nouembris.

9. *Rogerius* obiit 9. Februarij.

10. *Gaufridus* Prior ſub Rogerio ab
anno 1226. ad 1232 præfuit monaſte 1226.
rio: abiit è viuis Calendis Februarij.

11. *Exguengerius* viuendi finem fecit 14. Cal. Februarij.

12 *Guillelmus* 1. in ſæculo diues, traditis monaſterio poſſeſſionibus, pauper fit monachus, ac tandem Ab-
bas circa an. 1250. vitam cùm morte 1250
commutauit 4. Nonas Maij.

13. *Iacobus* 1. extinctus 11. Calend. Februarij.

14. *Ioannes* 1. moritur 11. Calend. Maij.

15. *Theobaldus* 2. obiit 3. Nonas Februarij.

16. *Guillelmus de Pontoiſe* 2. colligitur ex inſcriptione lapidis illius tumulo ſuperpoſiti, in quo duæ depinguntur imagines, vna dicti Guillelmi, altera Abbatis ſubſequentis, his verbis circumſcriptis: *Hîc iacet dominus Guillelmus de Pontiſarâ quondam Abbas*
domus huius, qui obiit an. Domini 1300. 1300.
Cætera ob fractionem lapidis legi non poſſunt: *die B. Catharinæ, cuius anima requieſcat in pace, Amen.*

17. *Petrus de Bourno* vel *Bournio* 2. iacet ſub eodem lapide, in quo circa caput ſequens inſculptum eſt epitaphium: *Hîc iacet dominus Petrus de Bournio quondam Abbas domus huius,*
qui obiit anno 1334. vltimâ die Auguſti, 1334.
cuius anima requieſcat in pace. Amen: vtérque iacet in clauſtro ante Capitulum.

18. *Ioannes Huget* 2. quieſcit in clauſtro à latere præcedentium, in cuius lapide ſuperpoſito hæc deſcribuntur verba: *Hîc iacet dominus Ioannes dictus Huger quondam Abbas domus hu-*
ius, qui obiit anno Domini 1344. die 22. 1344.
menſis Octobris; cuius anima requieſcat in pace. Amen.

19. *Simon* moritur 3. Nonas Maij.

20. *Ioannes* 3. defunctus 6. Nonas Maij.

21. *Ioannes* 4. terræ mandatus in clauſtro Capituli versùs introitum Eccleſiæ, cuius hæc legitur epigraphe: *Hic iacet dominus Ioannes* (cognomen non legitur ob fractionem lapidis) *quondam Abbas domus huius, qui obiit*
1394. *anno Dom. 1394. die 3. menſis Decemb. cuius anima requieſcat in pace. Amen.*

22. *Nicolaus* 1. cùm conſenſu Capituli admittit tranſactionem factam anno 1404. cùm domino Ioanne à S. Claro Caroli 6. Francorum Regis Oeconomo; fundationémque miſſæ perpetuæ ab ipſo Ioanne factam, anno primo, pro ſalute Caroli VI. morbo laborantis, poſteà verò de Requiem pro ipſo fundatore, & ſuis parentibus ſingulis diebus celebrandæ, exceptis Dominicis, die, & octauâ S. Ioannis Baptiſtæ, & vigiliâ Aſſumptionis, in quibus diebus alia poterit dici miſſa, quàm de Defunctis: hanc tranſactionem & fundationem promittunt Abbas & monachi ratas haberi ab Abbate Curiædei, quem vocant ſuperiorem immediatum propter filiationem Vallis, à Curiadei emanatam. Sæculo exceſſit Nicolaus 4. Idus Octobris.

23 *Guillelmus* 3. anteà Prior, mortuo Nicolao creatur Abbas: deceſſit 5. Idus Aprilis.

24. *Petrus* 3. obiit 4. Idus Maij.

25. *Ioannes de Monteurelo* 5. Sacræ
1443. Theologiæ Doctor, obiit anno 1443. Idibus Octobris.

26. *Nicolaus de Villariâ* 2. Facultatis Theologicæ Doctor, iacet in Eccleſiâ ante ſacellum D. Genouefæ, in quo ipſe ſibi adhuc viuens poſuerat lapidem his verbis circumſcriptum: *Hic iacet dominus Nicolaus de Villariâ quondam Abbas domus huius, qui obiit anno Domini 14*... annus ſæculi, & menſis & diei non ſunt appoſiti, quia nondum vltimum clauſerat diem, nec horam exitus ſui potuit præuidere, qui fuit pridie Calend. Maij.

27. *Petrus* 4 nominatur in computis monaſterij coram Stephano Abbate Curiædei exhibitis, in viſitationis actu, vbi reddit rationem villicationis ſuæ, porrigítque ſtatum cenſuum & reddituum monaſterij Marino ſucceſſori ſuo: quô verò tranſlatus fuerit Petrus, an ad maiorem ſedem euectus, an aliò miſſus fuerit, penitùs ignoramus, hoc autem actum 1462.
eſt anno 1462.

28. *Marinus* hoc ipſo anno 1462. moritur, aut onus Abbatiale deponit.

29. *Ioannes* 6. agnoſcitur à Guillelmo Boniportus Abbate, legitimus viſitator ſui monaſterij, & quod tam ipſe quàm illius ſucceſſores Vallis B. Mariæ Abbates, ſecundùm Ordinis ſtatuta viſitabunt, ſi benè viſum illis fuerit, prædictam Abbatiam Boniportus filiam Vallis, prout ſemper fieri ſolitum fuit. Actum anno 1463 In- 1463.
dictione 11. 18. menſis Auguſti, die Iouis, Pontificatus Pij 2. anno 5.

30. *Claudius de Dinteuille* vltimus Regularium, ſuffragiis monachorum electus, ex nobili familiâ de Dintauillâ, cuius ſtemmata pluribus in locis tum monaſterij, tum domus Abbatialis ſunt appoſita: diem vltimum clauſit 5. Non. Octob.

31. *Carolus de Villiers*, primò Epiſcopus Lemouicenſis, poſt Bellouacenſis, Abbas S. Petri Catalaunenſis, & primus Commendatarius huius Abbatiæ, de eâ tamen optimè meritus, propter plurima collata beneficia, multa bona illius ope & induſtriâ recuperata, locorum regularium, & poſſeſſionum reparationes, tum propter ſingularis in eam beneuolentiæ teſtimonia vbique præſtita, in hoc non degener à deceſſoribus ſuis, qui à trecentis & ampliùs annis hunc locum fauore, & beneficentiâ ita proſequuti ſunt, vt etſi fundatores propriè non fuerint, iure tamen merito inter præcipuos benefactores annumerandi ſint. Inſuper ſepulturam hic elegerunt, vbi multi ex hac antiquâ familiâ requieſcunt, tum in Eccleſiâ, tum in clauſtro, & Capitulo: iacet autem noſter Carolus ante maius altare à parte ſiniſtrâ, in capſâ plumbeâ intra tumulum marmoreum, cui illius imago ſolida ſuppoſita eſt cùm epitaphio gallico.

32. *Ludouicus Guillard* Epiſcopus Siluanectenſis.

33. *N. d'Arles & de Liſi*, à fide orthodoxâ, & religione Catholicâ deuius.

34. *Gilbertus-Ioannes de Bellenaue* Conſiliarius & Eleemoſynarius Regis, dominus de Chirat, & Prior S. Vincentij de Chantelle, Abbas Com-

mendatarius ſpatio 24. annorum: A
1586. obiit 24. Maij anno 1586. ſepultus in
ſacello S. Michaelis à latere ſiniſtro
chori.

35. *Ludouicus-Ioannes de Bellenaue*
ſuperioris frater, dominus de S. Fleu-
ret, aulicus, & Commendatarius per
ſex tantùm menſes, ſepelitur in tu-
mulo fratris ſupradicti: vtriúſque ex
ſolido ſtatuæ flexis genibus ante ima-
ginem Deiparæ, iuxta murum eiuſ-
dem ſacelli collocatæ ſunt.

36. *Fulienſes*, aut potiùs monaſte-
rium S. Bernardi Pariſienſis, Abba-
tiam poſſedit munificentiâ erga hanc
Congregationem Henrici 3. Franciæ B
& Poloniæ Regis, per duos tantùm
annos aut circiter.

37. *N. de Harlay* dominus de San-
cy, & *N. d'O* dominus de Manou
ambo ſimul & eodem tempore Ab-
bates ſex annorum ſpatio aut circiter,
dum tota ferè Gallia, flammâ, ferro,
& ciuilibus factionibus æſtuaret, quam
rerum perturbationem moleſtè feren-
tes monachi, elegerunt in Abbatem
Ioannem Huon monaſterij Priorem,
ſed quia nec à Rege probatus, nec à
ſummo Pontifice confirmatus eſt,
ideò hic inter Abbates non numera- C
tur: in libris officiorum diuinorum
quos monaſterio dedit, inſcribitur:
» ex dono fratris Ioannis Huon Abba-
» tis Vallis B. Mariæ Electi: defungi-
tur Pariſiis apud Bernardinos, ibíque
ſepultus iacet.

38. *N. de Gondi* ab Henrico 4. no-
minatus, ad poſſeſſionem pacificam a-
dipiſcendam cùm duobus præceden-
tibus adhuc viuis compoſuit, tenuit-
que ipſe ſolus Abbatiam per 4. aut
5. annos, quibus elapſis, Regis aſ-
ſenſu reſignauit filio ſuo naturali ſe-
quenti.

39. *Henricus de Gondi*, qui habitu D
monachali ſuſcepto factus eſt Regu-
laris: obiit Pariſiis, ſed corpus eius
ſepulturæ delatum in Eccleſiâ Abba-
tiali ſub campanâ minori anno Do-
1616. mini 1616. circa finem Februarij.

40. *Fulienſes* denuò, ſeu monaſte-
rium S. Bernardi Pariſienſis, Congre-
gationis B. Mariæ Fulienſis, Ordin.
Ciſterc. Ludouici 13. beneficio, &
Mariæ Mediceæ beneuolentiâ mit-
tuntur in poſſeſſionem menſæ Abba-
tialis anno 1616. die 18 Aprilis.

Valemōt. VALLISMONS Beatam Virginem
patronam agnoſcit, fundatur in De-
canatu Validimontis & diœceſi Ro-
tomagenſi, Ordinis Benedictini an-
no 1169. vt notant chronica Norman- 1169.
niæ, à Nicolao d'Eſtouteuille loci do-
mino, pro ſalute animæ Henrici 2.
Regis Angliæ filij Mathildis, item
pro animâ ſuâ, Iulianæ coniugis, &
Roberti filij; ex eo propagata eſt il-
luſtris familia Eſtoteuillæa in Neu-
ſtriâ, Validimontis, & Torſiaci do-
mina, quæ habuit ibidem mauſo-
læum.

VALLISNIGRA Ordinis Ciſter-
cienſis fœminarum.

VALLIS REGIA B Mariæ, Or- *La Val*
dinis Ciſtercienſis filia Igniaci, diœ- *Roy.*
ceſis Remenſis, fundata eſt an. 1149. 1149.
15. Cal. Martij ſub B. Bernardo pri-
mo Claræuallis Abbate, à Ioanne
Comite Rouciaci, qui ſepulturam ha-
bet intra murum dextrum chori infra
Preſbyterium eiuſdem Eccleſiæ: cu-
ius dedicatio celebratur 5 Idus Octo-
bris, quæ etiam aliorum Procerum de
Roceio ſepulchris ornatur Huius
monaſterij Abbatum ſeriem exhibuit
nobis ex ſchedis cœnobij Ægidius
de Noirgent Prior Vallis Regiæ.

1. *Adam* qui à B. patre Guerrico
Abbate Igniaci cùm duodecim fra-
tribus ad fundandam domum miſſus
fuit, & cùm præfuiſſet annis 38. obiit
anno 1186. 3. Calend. Februarij. 1186.

2. *Robertus* annis 37. obiit an. 1223.
Idibus Aprilis.

3. *Vuilermus* rexit annis 31. dena-
tus 1254. 3. Idus Septemb. 1254.

4. *Alardus* ſedit annis 39. interiit
1283. 18. Cal. Martii.

5. *Nicolaus* gubernauit annis 35. de-
fecit 1307. 18. Cal. Septemb.

6. *Stephanus* rexit annis 41. defun-
ctus 1348. 11. Cal. Aprilis. 1348.

7. *Gerardus* rexit annis 18. obiit
1367. 3. Idus Iunij.

8. *Ioannes de Poily* 1. præfuit 9. an-
nis, moritur 1393. 9. Calend. Ianua-
rij.

9. *Ioannes Dougny* 2. rexit annis 9.
denaſcitur 1402. 4. Cal. Octobris. 1402.

10. *Thomas de Moucy* extinctus 1419.
Cal. Nouemb.

11. *Hugo* viuere deſiit 1426. 3. No-
nas Septembris.

12. *Ioannes de Roſeto* 3. obtinuit Ab-
batiam annis 4. obiit 1429. 3 Nonas 1429.
Septembris.

13. *Nicolaus* quondam Ellaneij mo-
nachus, ſedit 22. annis & menſibus 4.

1451. morituranno 1451. pridie Calend. Februarij.

14. *Petrus* 1. obiit 1460. 10. Cal. Iulij.

15. *Petrus* 2. olim monachus de Laude in Flandriâ, præfuit 22. annis; defunctus 1482. 9. Cal. Iunij.

16. *Ioannes* 4. adminiſtrauit annis
1490. 8. obiit 1490. 9. Cal. Iunij.

17. *Petrus le Grand* 3. obiit 1512. 16. Cal. Decemb. ſepultus Chaladiæ in monaſterio ordinis.

18. *Petrus Prelet* 4. natus de Hermonteuillâ vltimus Abbas Regularis, cùm religioſè vixiſſet, tandem in pa-
1540. ce quieuit anno 1540. Nonis Septembris, & eodem anno.

19. *Carolus de Roucy* poſteà Epiſcopus Sueſſionenſis, Abbatiam in Commendam obtinuit, ac domum Abbatialem extruxit; quem ſubinde ſequuti ſunt alij Commendatarij.

20. *Petrus Frizon* 5. Remenſis Eccleſiæ Canonicus, cui ſucceſſit.

21. *Philippus des Vrſins* Chriſtophori domini de la Chapelle, Equitis Torquati, ex Magdalenâ de Luxemburgo filius.

22. *Franciſcus Brulart* 1. Regis Eleemoſynarius & Canonicus Remenſis, frater Nicolai Marchionis de Sillery, Franciæ Cancellarij.

23. *Franciſcus Cauchon* 2. ex dominis de Trelon.

24. *Armandus-Ioannes du Pleſſis* Cardinalis *de Richelieu*.

25. *Henricus de Meſmes* Ioannis Antonij de Meſmes domini d'Irual, ex clarâ & nobili familiâ Memmiâ, in Senatu Pariſienſi Præſidis & Annæ Courtin filius, nunc ſedet.

Valricher. VALLISRICHERII Ord. Ciſt. filia Claræuallis, diœceſis Baiocenſis, vbi primus Abbas Niuardus frater S. Bernardi, fundatur 24. Iunii 1146.

Valſainte. VALLISSANCTA beatæ Mariæ Ordin. Ciſt. filia Valliſdoræ, in Prouinciâ, diœceſis Aprenſis, conditur
1188. 1188. cuius loci Abbatum quorumdam ex tabulis talis eſt ſucceſſio.

Guillelmus de Cadenceo 1320.
1338. *Stephanus* 1338.
R. 1347.
Paulus Athanulphi 1366.
1383. *Antonius* 1. 1383.
Bernardus Cereus 1404.
Antonius Bonifacij 2. Abbas etiam Siluacanæ Aquenſis diœceſis 1432.
Gaſparus Nigrelli ex monacho cœnobij de Sinanque electus Nonis Septembris 1440. 1440.
Honoratus Amanti 1467.
Robertus de Nidi 1533.
Ioannes Riſy.
Alfonſus d'Oraiſon ex clarâ Oraiſonum familiâ oriundus in Prouinciâ 1612. 1612.
Ioannes-Nicolaus de Granier 1620.
Henricus de Granier de Montfuron 1649. 1649.

Les Vaux de Cernay. VALLESSERNAII Ord. Ciſterciensis, Sauigniaci filiæ, fundatæ ſunt in agri & diœceſis Pariſienſis finibus iuxta Carnorenſem Cal. Nouemb. 1128. à Conſtabulario Franciæ 1128. Simone de Neelfâ, & eius vxore Euâ ibidem ſepultis, ante maius altare ad latus ſiniſtrum cùm ſubiecto epitaphio, quod ex Gallico ſic expreſſum: *Hic iacet bonæ memoriæ dom. Simon de Neaufle le Chaſtel Coneſtabilis Franciæ, & domina Eua eius vxor, quæ dederunt ad ædificandum hoc ſacrum cœnobium Vallem nuncupatam hoc tempore Vallis Eſſarti, & boſcum de Haiâ Neelfæ, Sanctíque Roberti, vt oretur Deus pro eorum animâ, & ſucceſſorum, ac celebretur anniuerſarium quotannis 20. Aprilis. Vos omnes qui tranſitis dicite pro eorum animâ, requieſcant in pace.* Documentum fundationis ex tabulario Vallium quod penes nos extat, iſtiuſmodi verbis orditur: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Notum ſit omnibus fidelibus tam præſentibus quàm futuris, quòd Simon de Nielfâ donauit Deo & monachis de Sauigneio terram de Vallebrieſart, in Abbatiam conſtruendam in honorem S. Mariæ Virginis, Sanctíque Ioannis Baptiſtæ, concedente vxore Euâ, ad cuius dotalitium locus ille pertinebat, filiíſque ipſius Simonis, Milone primogenito, Godefrido, Almarico, & Sancelinâ ſorore eorum huic donationi aſſenſum præbentibus. Addidit vt monachi de nemoribus quæ in viciniâ loci habebat, acciperent, videlicet ad ædificandum, paſtionem &c. quinetiam terram de Eſſarto Roberti dedit eis, retentâ ſibi campiparte, hócque conceſſit &c.* In hac etiam cartâ continetur, quòd Simon de Gomes de quadam terrâ ſuâ quam habebat in feudo Simonis de Nielfâ, Chriſtum fecit hæredem, donans eam monachis de Cernaio, aſſentiente Herſindâ vxore. Eidem cœnobio bona largiti ſunt Comites Montisfortis, & Drocarum ac domini Caproſiæ; extant enim in eodem

cartophilacio Ludouici Francorum A
Regis & Ducis Aquitaniæ literæ,
quibus beneficia dicti Simonis de
Nielfâ & Gualteri de Rambouillet,
aliorúmue donationes religioſis Cer-
naij confirmauit: Rex quoq; decimam
vinearum quas Theobaldus de Stam-
pis Canonicus eis dederat, ſyluam
etiam Aquilinæ in vſus monachorum
ceſſit, lignum viuum ad ædificia Ab-
batiæ, mortuum ad comburendum,
paſnagium pecorum, denique Eccle-
ſiam ac poſſeſſiones vniuerſas collatas
Rex in manu & tuitione ſuâ ſuſcipit,
atque auctoritate regiâ confirmauit, B
1142. codicillis datis Lutetiæ anno 1142.
Altero diplomate confirmat donatio-
nem Milonis de Nielfâ & fratris A-
malrici, annuentibus vxore eius Ade-
liciâ & filiis Milonis, Fratribus de
Cernaio, de magnâ Haiâ, & terrâ
Eſſarti Roberti 1154. Prætereà Ludo-
uicus Rex largitus eſt iiſdem fratri-
bus terram ad excolendum, incipien-
tem à foſsâ S. Dionyſij, Pariſiis 1160.
Patris donum firmauit Philippus Rex
filius, ſyluam Aquilinam ad vſus eo-
rum concedens, & totum monaſte-
rium regalis muniminis patrocinio C
1187. tuetur anno 1187. Cæterum Simon
Comes Leiceſtriæ, Montisfortis do-
minus, inueſtiuit domum Cernaij de
terrâ de Ponticmpont anno 1212 &
in eodem cartarum inſtrumento repe-
riuntur ſequentes donationum tabu-
læ: Amalricus *Comes Montisfor-
tis & Liceſtriæ, propter controuerſiam in-
ter eum & Fratres Abbatiæ Vallium Sor-
naÿ, ſuper eo quòd Ludouicus & Philip-
pus Francorum Reges conceſſiſſent vſagia
quædam in foreſtâ Aquilina, tandem com-
poſitio in hunc modum ſopita: videlicet
quòd ob ſalutem animæ ſuæ, patris & ma-
tris, aſſenſu Beatricis Comitiſſæ vxoris
ſuæ, Simonis & Roberti fratrum ſuorum,
conceſſit in perpetuam eleemoſynam in* D
*opus Abbatiæ & quarumdam domorum
ipſius, ſcilicet Eſſarto Roberti, S. Benedi-
cti, Prouerloci, Planeti, Haiæ, Eſtorſeri,
S. Monini, Montisfalconis, & Cellarij
de Brueriis in dictâ foreſtâ Aquilina &c.
Conceſſit etiam libertates & dona quæ fe-
cerant inclyta memoria Amicia auia ſua,
& Simon carus pater eius. Datum anno*
1226. *Chriſti 1226. menſe Maio.* Altera etiam
„ tabula huiúſce tenoris legitur: Amal-
„ ricus Comes Montisfortis de con-
„ ſenſu Beatricis vxoris conceſſit in eſ-
„ cambium dominis Vallium Sarnaii,

defenſum ſuum, quod dicitur le De- „
fay de Planeto, & duo arpenta alne- „
ti ſubtus molendinum de Planeto &c. „
vſque ad 170. arpenta: Abbas verò „
& Conuentus conceſſerunt in eſcam- „
bium quoſdam redditus bladi quos in „
terrâ Montisfortis habebant. Actum „
anno 1229. menſe Ianuario. Aliud „ 1229.
documentum in eodem ſcrinio carta-
rum ſic continetur: Almaricus „
Comes Montisfortis, de aſſenſu Bea- „
tricis vxoris, & Abbas Vallium Sar- „
naii fecerunt commutationem, vide- „
licet quòd Abbas quitrauit hæredi- „
bus Almarici & Beatricis, totum ius „
quod habebant de donis Regum Fran- „
ciæ in foreſtâ Aquilinæ, inſuper lo- „
cum de Planeto: Amalricus verò & „
vxor conceſſerunt pro his mille & ſe- „
xaginta arpenta nemoris, & terræ in „
defenſo de Folioſo, &c. Actum an- „
no 1238. menſe Iulio. Id confirma- „ 1238.
tur à Ludouico Rege Franciæ anno
1239. menſe Octobri. Eccleſia in
honorem B. Mariæ & S. Ioannis Ba-
ptiſtæ ſacra eſt 23 Octobris, medio-
cris ſtructuræ, clauſtrum habens li-
gneis tabulis retectum ad Septentrio-
nem, & dormitorium longè proten-
ſum: iacet verò dirutum minus clau-
ſtrum, vbi nunc eſt hortus conuen-
tualis, ſicut & ſacellum ad portam
olim S. Agneti ſacrum, & nunc foro
tribunali pro iuſtitiâ reddendâ depu-
tatum. Abbatum verò Catalogum ex
veteribus cartis monaſterij talem col-
legit Nicolaus Louuet eiuſdem aſce-
terii Vallium monachus, & in alma
Facultate Pariſienſi Theologiæ Bac-
calaureus.

Arnaudus, ſiue *Artaudus* primus il-
lius domus cœnobiarcha, ſub quo
Abbatia fuit Ordini Ciſtercienſi ag- 1148.
gregata anno 1148.

Hugo ab anno 1151. ad 1153 ſepul-
tus in Capitulo Idibus Martij.

Ioannes I. ad annum ſaltem 1156. 1156.
ſub quo Goſlenus Epiſcopus Carno-
tenſis fundationem cœnobij huius li-
teris firmauit anno 1154. in quibus fi-
lij benefactorum nominantur, Milo
ſcilicet & Simon.

Andreas Pariſienſis, poſteà Epiſco-
pus Atrebatenſis.

Marinus, ſeu vt alibi legitur *Mor-
nerius* eligitur an. 1165 moritur 1181. 1165.
10. Calend. Octob. ſub quo S. Petrus
Tarantaſienſis Archiepiſcopus dica-
uit ſacellum Sanctorum Apoſtolo-

rum Petri & Pauli in Eccleſiâ.

1181. *Guido* 1181. ſub eius regimine cóguntur exire monachi ob bella anno 1193. & redire 1195. Ille idem Guido profectus eſt in Palcſtinam cùm Simone de Montfort, atque in reditu versùs Vaſconiam prædicauit contra hæreſim Albigenſium, vnde factus eſt Epiſcopus Carcaſſonenſis; moritur 13. Cal. Aprilis, etſi Henriquez in ſuo Menologio Ciſtercienſi agat de eo tanquam de viro illuſtri, & ſanctitate præclaro, ad diem 10. Auguſti. Sub eo Petrus de Vallibus eius nepos & Monachus Vallium hiſtoriam ſuam Albigenſium ſcripſit.

1210. *Thomas* 1210. obiit 8. Cal. Aprilis an. 1229. ſepultus in Capitulo.

Ricardus interiit anno 1234. aut circiter Idibus Iunij: ſub eo S. Theobaldus fuit Prior.

S. Theobaldus de Marly, ex ſtirpe Marliacâ de Montmorency, Burcardo patre, & Hildegardi matre ortus, vir

1234. ſanctitate clarus, ex Priore electus Abbas 1234. defecit 1247. die Sabathi & Conceptionis Beatæ Mariæ, vti prædixerat; primò ſepultus in Capitulo, & poſteà vt dicitur ex traditione an. 1260. in ſacellum Infirmitorii tranſlatus, ac tandem in Eccleſiam ob miracula. Huic loco in gratiam ſtudioſorum apponere conuenit fragmentum vitæ MS. eiuſdem Sancti, quo de matrimonio Ludouici Regis cùm Margaretà Berengarii Comitis Prouinciæ filià ſic loquitur tomo 5 Hiſt Franciæ Scriptorum operâ Franciſci Quercetani Hiſtoriographi Regii, Andreæ filii, in lucem emiſſi: *Sanctus*, ait, *Theobaldus nobili genere procreatus, è Marliaco propè Pariſius progenitus, heres fuit domini dicti loci filius. Iuxta nomen magnorum qui ſunt in terris, magnus miles in ſeculo fuit factus, in armis, & torneamentis ſtrenuus. Deinde venit ad Religionem, & ambulauit ad Abbatiam Vallium Cernaij, Ciſtercienſis Ordin. Pariſienſis diœceſis: audiebat enim ab omnibus, quòd ibidem vigebat Ordo, & quòd ciborum abſtinentia mirabilis ibi erat. Dicitur & proculdubiò, quoniam adhuc quibuſdam viuentibus pleniùs innoteſcit, quòd ſi non fuiſſet Abbas Theobaldus, manu Altiſſimi ſupponente, præclariſſimus Ludouicus ab vxore ſuâ Franciæ Reginâ dominâ Margaretâ, eò quòd non potuiſſet concipere, fuiſſent altrinſecus ſeparati. Pro quo multi fideles ad auxilium Dei Omnipotentis fuerunt ſpecialiter implorati & inuocati: inter quos fuit vir Dei Theobaldus, qui ait; Adhuc modicum ſuſtinete, deprecabitur Deus vt nobis gratiam faciat, & oſtendat. Et veraciter ita fuit. Orauit itaque homo Dei, & maximè pro Reginâ, quæ grauiter erat triſtis. Quippe ſi tale diuortium fieret, hoc eſſet in toto regno Franciæ dedecus magnum, & diſcrimen. Sed exaudiuit Dominus vocem ſerui. Impregnata fuit Regina Margareta à feliciſſimo Ludouico, & peperit filium nomine Ludouicum, cui ſucceſſit Philippus, qui regnauit Rex. Poſteà habuit filios & filias, Deo dante. Quæ domina in tantum poſteà dilexit virum Dei, quòd poſt obitum pij Regis venit ad Valles Cernaij peregrè proficiſcens, & viſâ diligentiſſimè tumbâ eius, & ſarcofago intra tumbam, in quo omnia oſſa eius adhuc honorificè reponuntur, flexis genibus, & corpore ad terram proſtrato, preces effudit, & ſe totam Deo, & eius ſanctis, fuſis lacrymis commendauit.*

Radulfus ſepultus in Capitulo ad an. 1260. 16. Cal. Maij. 1260.

Guillelmus obiit 6. Cal. Septemb. iacet in Capitulo.

Guarinus, nominatur in actu pacis cùm Monialibus B. Mariæ Regalis 1263. ſub eo Theobaldus de Marliaco dotauit ſacrum alternatim celebrandum de B. Mariâ & de Defunctis, in ſacello in quo quieſcat S. Theobaldus anno 1285. 1263.

Philippus extremum diem clauſit 6. Cal. Aprilis: dicitur Abbas 12. in aliquibus MS.

Ioannes 2. mortalitatem expleuit an. 1305. 1305.

Simon de Rupeforti Doctor Theologus, ſepultus intra Preſbyterium die S. Benedicti anno 1337.

Petrus 1. mortuus 7. Calend. Octobris.

Guillelmus 2. an. 1406. 1406.

Stephanus 4. viuere deſiit Nonis Septembris.

Petrus de Montrueil 2. 1417. diem poſtremum obiit 5. Cal. Octob.

Dominicus de Belnâ Burgundio, rexit Abbatiam per 22 annos, quo tempore clauſtrum lectionis reparauit, in quo ſepultus eſt ad portam Eccleſiæ ſub eo epitaphio: *Hic ante iacet frater Dominicus de Belnâ dudum profeſſus Monaſterij Maceriarum in Burgundiâ, qui intus Abbatiſauit 22. annis, & tempore guerra & treugarum parcimoniâ victus &*

propry ſtatus readificauit praſeus clauſtrum totaliter nouum, multiplicéſque reparationes tam in capite, quàm in membris, feruenti zelo deuotiſſimè adimpleuit: cuius anima viuat in aeternum: obiit autem anno Domini 1452.

Thomas 2. monachus Firmitatis, poſteà Vallium Abbas, ac tandem Pontigniaci ab anno 1458. ad 1463. ſepultus Pontigniaci in Capitulo.

1464. *Ioannes de S. Leugon* 3. ab 1464. ad
an. 1481.

Ioannes Cheurier 4. 1481. & 1495.

Michael Buffureau ex Abbate Oratorii, permutatione factâ cùm Ioanne
1495. Cheurier 1495. 20. Ianuarii, inſtallatus Abbas Vallium à Ioanne Abbate Boniportus, domini Ciſtercienſis Commiſſario.

Petrus Texier 3. ex Priore electus à Iulio 2. in ingreſſu Capituli quieſcit 1516. die S. Sebaſtiani.

Ioannes de Bazemos 5. ex Priore ſuf-
1516. fectus anno 1516. præſide Antonio de Chaſtillon Abbate Frigidimontis, & Commiſſario Edmundi Abbatis Claræuallis; perturbatus tamen ab Ambroſio Priore Sauigniaci, nominato Abbate Vallium per eius deuolutum ab Abbate Commendatario Sauigniaci, tandem litem ſoluit: obiit 4. Idus Auguſti.

Ludouicus de Boiene, de Monteforti, electus ex monacho Vallium an-
1525. no 1525. ſeu 1526. adhuc viuens anno 1542. 23. Ianuarij; defunctus 10. Cal. Febru. quem ſequuti ſunt Abbates Commendatarii.

Antonius Sanguin Cardinalis de Meudon, Epiſcopus Aurelianenſis, Abbas 1546. qui repertorium cartatum Monaſterij conficiendum curauit.

1562. *Odetus de Coligny* Cardinalis de Chaſtillon 1562.

Carolus Guillart Epiſcopus Carnotenſis.

Mathurinus Vincent 1587.

Philippus des Portes, etiam Abbas Tironij & Boniportus, ibi ſepultus, in ingreſſu chori ſub marmore.

1600. *Henricus de Bourbon* Metenſis Epiſcopus ab an. 1600. adhuc viuit.

Val ſecret. VALLISSECRETA beatæ Mariæ ſacra, diœceſis Sueſſionenſis, filia Præmonſtratenſis monaſterij, ex cuius gremio eductæ ſunt variæ coloniæ ad conſtituenda cœnobia Ermeriarum diœceſis Pariſienſis, Ca-

A meræfontis Meldenſis, & Deiloci Senonentis, ex baſilicâ B. Mariæ caſtri Theodorici transfertur anno 1140. 1140.
ad locum Valliſſecretæ ſecus caſtrum Theodorici ad Matronam: cuius Abbatiæ primordia vt intelligantur, ſciendum eſt Eccleſiam B. Mariæ de caſtro fuiſſe aliquandiu Abbatiam ſub Regulâ Præmonſtratenſi, nunc verò Prioratum, cùm curâ animarum intra ambitum eiuſdem caſtri, vti ab exemplari authentico dotationis exſcribitur: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis Patris & Filij & Spiritus Sancti. Ego Odo Francorum Comes*
B *Palatinus, & uxor mea Ermengardis. Notum fieri volumus tam futuris quàm præſentibus, quòd nos ſano vſi conſilio, bonorúmque virorum ſalubri corroborati exemplo, ea quæ ſunt præſentia, & nunquam in eodem ſtatu permanentia reſpicientes, & in eo quæ futura ſunt, ſcilicet quæ incommutabilia ſunt, & æterna, nos extendentes, ob animarum noſtrarum redemptionem, ſucceſſorúmque noſtrorum ſalutem, partem bonorum noſtrorum Caſtello Theodorici pertinentium, videlicet redecimationem annonæ, viniſque, cæterarum frugum, Canonicis Sanctæ Dei genitricis Mariæ eiuſdem loci, ſanctíque Seuerici,*
C *ad ſui victus incrementum perpetuo iure poſſidendum tradidimus; vt autem traditio iſta firmiùs ſtaret, nunquámque ab vllo caſſaretur, illi qui huic traditioni noſtræ interfuerunt, aſſenſu & præſentiâ ſui, quod feceramus confirmauerunt, huiúſq; facti inuaſorem aut peruerſorem, quicumque ille eſſet perpetuo anathemate damnauerunt, ſcilicet Seguinus Senonum Archiepiſc. & Hincmarus Remorum, Fulbertus Carnotenſis Epiſcopus qui ad curiam meam venerant: huius rei teſtes ſunt ſupradicti Archiep. Fulbertus Epiſcopus, Theodoricus Eccleſiæ Decanus, Haimericus Præpoſitus, Orlebaldus Cantor, Saſunato Seneſcalcus meus, Iſen-*
D *bardus poſt Comes, Odo Vicecomes, Hezelinus miles, Gualcherus de Boſeiz:* In eadem baſilicâ B. Mariæ de Caſtro quieſcunt relliquiæ corporis S. Seuerici, Caſtri Theoderici patroni tutelaris, in cuius cultum dynaſtæ huius loci Priorem Eccleſiæ in vrbe his libertatibus donarunt, quæ annotantur in veteri cartulario Eccleſiæ: *Certiſſimè ſciendum eſt, quòd ſi feſtum S. Seuerici in craſtinum Aſcenſionis aduenerit, quidquid ad iuſtitiam Comitis pertinet tam in pedo quàm in teloneo, citra & vltra pontem vendentium & ementium, vel etiam latronum,*

tronum, & quorumlibet malefactorum ho- A
râ nonâ vigiliæ feſti, & totius feſti diei
fratres in Eccleſiâ B. Mariæ, & S. Sene-
rici Domino famulantes, in perpetuum
poſſidebunt; quacumque autem die contige-
rit quidquid ad Comitem reſpicit, videli-
cet teloneum, minagium de ſingulis bu-
lengaris panem & vinum, latronum &
quorumlibet malefactorum, iuſtitiam &
aliam rectam conſuetudinem ab horâ nonâ
feſti fratres perenniter obtinebunt, quâ
videlicet horâ antiquis Principibus dictæ
Eccleſiæ liberaliter ſunt erogata, & ab
eadem Eccleſiâ multis iam diebus pacificè
1120. *ſunt poſſeſſa. Anno Domini* MCXX. *in* B
nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis.
Cæterùm ex donatione Odonis Co-
mitis prædictâ, cùm baſilica B Mariæ
de Caſtro Canonicorum regimini fue-
rit concredita, operæpretium eſt hîc
exhibere diploma tranſlationis eiuſ-
dem ad locum Valliſſecretæ, vnde
& poſtmodum hæc Abbatia cogno-
mentum tulit, ex tabularum authenti
co exemplari: QVONIAM *vita homi-*
num breuis eſt, labiliſque memoria res
geſtas cuſtodiæ commendare litterarum de-
creuit antiquitas. Ego itaque Theobaldus
Dei miſeratione Bleſenſis Comes, hunc mo-
rem approbans, notum fieri volo tam præ- C
ſentibus quàm futuris, quatenus cùm Deo
diſponente principatus mei regimen ſuſce-
piſſem, Religioſorum conſilio ſanctum ſæ-
culare in meliorem ſtatum conuertere mihi
cura fuit. Eapropter Eccleſiam B. Mariæ
Caſtri Theodorici quæ per ſæculares Cano-
nicos diſpenſabatur, in manum domini
Liſiardi Sueſſionenſis Epiſcopi reddidi. Ipſe
verò eam Regularibus Canonicis regen-
dam contradidit: verùm cùm ei dominus
Goſlenus in Epiſcopatum ſucceſſiſſet, &
quæ in bono ſtatu erant in meliorem pro-
mouere operam daret, Canonicis Præmon-
ſtratenſibus approbatæ Religionis viris eam
regendam commiſit; ipſiſque dominum D
Godefridum bonæ æſtimationis virum in
Abbatem præpoſuit. Cùmque ibi aliquam-
diu commorantes multis importunitatibus
vexarentur, tam Epiſcopi conſilio, quàm
meo beneplacito in ſecretiorem locum tranſ-
migrare voluerunt. Eapropter locum qui
VALLISSECRETA *dicitur, qui fue-*
rat Odonis ſeruientis mei, ab hæredibus
eius Stephano Richilde, hodiernâ congruâ
commutatione excambiui, ad laudem Ste-
phani Præpoſiti mei, patrui eorum & Vr-
ſionis filij præfati Præpoſiti, & Iſembardi
Coci cognatorum eorum, & aliorum ami-
corum ſuorum. Quia verò prædictus lo-

A *cus annuale cenſum debebat illi terra quam*
pro commutatione dedi, tantumdem cen-
ſus impoſui eidem Eccleſiæ perſoluendum,
præter duos ſolidos qui pro quodam agro
eiuſdem commutationis, præfato Stepha-
no Præpoſito & Vrſioni filio eius debeban-
tur. Terra autem commutationis hæc eſt,
viginti arpenta culturæ meæ de Hailers
trans Marnam ad perticam de Soſfues,
cultura de Foſſâ, cultura ſub monte Ioet,
cultura de Vincellâ in quâ præfata Eccle-
ſia quæ antiquitùs habebat, retinet nuclea-
ria, pars culturæ quæ eſt ad Greules ſuper
vilentos, ager qui eſt ſuper culturam de
B *Foſſâ quem præfatus Præpoſitus excolebat*
ad terragium. Item ager qui eſt ad Hai-
lers trans Marnam, quem ſicut prædixi
ſoluentem duos ſolidos cenſus Theodoricus
Cocus pro remedio animæ ſuæ præfatæ Ec-
cleſiæ contulerat. Terra verò quam pro hac
commutatione dedi, cenſum quatuor ſoli-
dorum & trium denariorum impoſui præ-
fatæ Eccleſiæ perſoluendum. Prædictum
autem locum ad conſtruendam Abbatiam,
ita liberum & quietum contradidi, vt nul-
lus hæredum meorum, vel quilibet alius
aliquam conſuetudinem ſiue exactionem
ibi habeat, ſed in poteſtate Abbatis & fra-
trum ibi Deo ſeruientium liber omnimodè
C *habeatur. Eccleſia verò Caſtri vbi prius*
habitabant, cùm ſuis redditibus ſupradicto
loco qui Valliſſecreta dicitur, appendens
erit, vt ſecundùm opportunitatem & ſuam
voluntatem, Abbas præfatus Canonicos ſuos
ibi conſtituat. Si quis igitur poſthac hanc
eleemoſynam meam perturbare, vel teme-
rario auſu violare præſumpſerit, damnum
rerum & perſonæ periculum incurrat. Vt
autem hoc permaneat, ſigilli mei annota-
tione confirmaui. Hanc eleemoſynam lau-
dauerunt vxor mea Matildis Bleſenſis Co-
mitiſſa, & filius meus Henricus. Huius
autem conceſſionis teſtes ſunt dominus Goſ-
D *lenus Sueſſorum Epiſcopus. Vualterus Ar-*
chidiaconus, Dodo Prior, Hilduinus de
Vendopere, Henricus de Portâ Morardi,
Milo de Ginne, Drogo de Pronino, Vual-
terus de Varnim, Paganus de Soſmes, Hu-
go filius Roberti, Hugo de Charlez, Ste-
phanus Præpoſitus, Vrſio filius eius, Gui-
do de Chirri, Iſembardus Cocus, Vuil-
lelmus Camerarius, Elebaldus Cocus, Vui-
ardus Decanus, Hanuericus de Soſmes,
Odo Bonarius, Radulphus de Ponte, Er-
lebaldus frater eius, Odo de Fonte, Re-
migius de Vilentos, Radulphus de Pru-
riaco. Actum eſt hoc anno ab Incarna-
tione Domini 1140. Ludonico Rege, Lu- 1140.
douici Regis filio regnante in Franciâ,

anno quarto, Pontificatus autem domini Goſleni Sueſſorum Epiſcopi anno decimo quinto. Tabulæ Goſleni Epiſcopi tenorem libet quoque inſerere ex eodem tabulario. GOSLENVS Dei patientiâ Sueſſorum vocatus Epiſcopus, Godefrido dilecto fratri Caſtri Theodorici Abbati, eiúſque ſucceſſoribus canonicè ſubſtituendis in perpetuum: Cùm Epiſcopalis officij ſit Eccleſias ad Dei ſeruitium conſtructas piè confouere, eis opportunum propenſiori curâ prouidere, earúmque dignis poſtulationibus indulgere, quæ religionis ſtudio pollent & virtutum fulgore cæteris præeminent. Eâpropter frater Godefride in Chriſto dilectiſſime, tuæ tuorúmque fratrum iuſtæ petitioni aſſenſum præbendo, Abbatiæ veſtræ ſtatum, eiuſdémque tranſlationem non ſolùm vobis veſtriſque ſucceſſoribus, verùm etiam quibuſlibet tam ſæcularibus quàm Regularibus perſonis notificari volumus, quòd Liſiardus piæ recordationis Sueſſorum Epiſcopus prædeceſſor noſter, rogatu Comitis Theobaldi frequentique monitu, Eccleſiam Caſtri Theodorici, quæ à Canonicis ſæcularibus ab antiquo tenebatur, cùm vniuerſis redditibus ſuis religioni contulit, & in eadem Canonicos Regulares conſtituit, qui cùm in tempore noſtri Pontificatus aliquamdiu ibidem extitiſſent, & in religionis augmento parùm profeciſſent, aptum eſſe decreuimus, vt Abbatem cùm aliis religioſis perſonis de Ordine Præmonſtratenſi in præfatâ Eccleſiâ poneremus, qui iuxta ſui Ordinis regulam benè operando, dominicis præceptis inhærendo Chriſtum lucrifacerent, & in tempore meſſis bonæ operationis fructum gaudenter reciperent: quod & ita factum eſſe gauiſi ſumus. Cæterùm cùm prædicti fratres iuxta ſanctæ conuerſionis propoſitum quietè & ſolitariè viuere didiciſſent, & idcirco ſæculi ſtrepitum & popularem tumultum aufugiſſent, inibi nullam quietem, nullam ſolitudinem inuenerunt; quippe cùm ibi tam Eccleſia quàm officinæ fratrum non ſolùm à laicarum & ſæcularium perſonarum domibus circumuentæ, ſed etiam Curiæ Comitis eſſent contiguæ. Quare ne ſæcularis conuerſatio ſibi obrenunciantibus obuiaret, & religionis promouendæ impedimento fieret, Vallem ſecretáque

A etiam ex re propter ſui ſolitudinem Valliſſecreta appellatur, elegerunt, & ad eamdem Abbatiam Dei nutu & noſtræ paruitatis conſilio tranſtulerunt, hoc tenore tamen, vt Eccleſiam ſanctæ Mariæ de Caſtro Theodorici per ſuos Canonicos, quos & quot vtiles viderint, regerent, & quæcunque de iure fuerant ad nouam Abbatiam pertinerent, quam & nos Epiſcopali authoritate & Comes Theobaldus principatus ſui poteſtate ita liberam in manu Abbatis contulimus. Vt nulli Eccleſiaſticæ vel ſæculari B perſonæ, ſaluo tamen Epiſcopali iure, vllas angarias liceat exercere. Vt autem hæc inſtitutio inconuulſa permaneat, ſigillo noſtro eam muniri præcepimus: quam ſi aliqua Eccleſiaſtica ſæcularíſue perſona irritare vel violare præſumpſerit, ſecundò, tertióue commonita, ſi non ſatisfecerit, diuinæ vltioni ſubiaceat. Signum Goſleni Sueſſorum Epiſcopi, ſig. Theobaldi Archidiaconi, ſig. Radulphi Archidiaconi, ſig. Ioannis Capellani, ſignum Simonis Caziacenſis Abbatis, S Petri Branenſis Abbatis: ego Normanus Decanus & Cancellarius re- C cognoui. Actum eſt hoc ab Incarnatione Domini anno MCXL. 1140. Ludouico Rege Ludouici Regis filio regnante in Franciâ & Aquitaniâ anno 4. Pontificatus autem mei anno XV. Baſilica antiquiſſimæ eſt ſtructuræ, habens Capellam ſub ſanctuario D. Blaſio ſacram; à quo condita fuerit, ignoratur: ex Canonicis autem ſecularibus tranſiit ad Regulares D. Auguſtini, qui inſtante Theobaldo Bleſenſium Comite, in hanc Eccleſiam inducti ſunt, quibus & præpoſitus erat Abbas, vti conſtat ex hâc cartophilacij ſchedâ: OMNIBVS *ſanctæ Dei Eccleſiæ filiis in nomine Domini notifica-* D *ri volumus, quoniam Dudo Abbas de Caſtello Theoderici expetiit gratiam domini Helgodi Sueſſonicæ ſedis Epiſcopi, vt altare de villâ quæ Baſuacus vaſtata nuncupatur, quod Adam Clericus tenuerat, & in manus Epiſcopi & Archidiaconi reddiderat, B. Mariæ de Caſtello Theoderici ad vſum Canonicorum ibi Deo ſeruientium perpetuò firmaret, cuius petitioni dominus Epiſcopus aſſentiens in huiuſmodi aſtipulationem, illud altare ordinauit, vt Theſaurarius S. Matris Eccleſiæ Sueſſonicæ quicunque alius alij ſuccederet, illius altaris perſona ſemper exiſteret, & ob hoc quotannis*

in feſtinitate ſancti Geruaſij de redibitione A
illius altaris dimidiam libram incenſi ſuſ-
ciperet. Ita quidem ſaluâ iuſtitiâ in ſyno-
dis & Kalendis, vt ſacerdos illius loci
Prælatis ſuis obediat ſicut anteà: Hæc fir-
mauit Dominus Helgodus ſub teſtimonio
eorum quorum ſubſcripta ſunt nomina. Ful-
co ipſius loci Archidiaconus firmauit hæc,
& Drogo Decanus. Signum Helgoti Epiſ-
copi. S. Hugonis Sacerdotis. S. Ingelran-
ni Archiep. S. Roberti D. item Roberti.
S. Liſiardi Præpoſiti Vnid nis D. Vualne-
ri Subd. Anſelli, Sig. Hugonis Pracen-
toris, Alexis, Hugonis Acolyti. Hæc au-
tem facta ſunt anno Dominica Incarn. B
1087. *MLXXXVII. in dictâ Octanâ epactâ III.*
concurrentibus III. regnante Philippo re-
ge anno XXVII. Helgoto Epiſcopante anno
II. Rainaldus Cancellarius, & Roibertus
Scolaſticus ſcripſimus & ſubſcripſimus hæc.
Porrò Præmonſtratenſes ſedente Go-
defrido Abbate conſtituti ſunt anno
1133. per Goſlenum Sueſſionenſem
Præſulem, quod patet ex actu com-
poſitionis inter Canonicos D. Augu-
ſtini & Præmonſtratenſes, de ingreſſu
in Eccleſiâ B. Mariæ Caſtri, conſcri-
pto coram Goſleno eodem Sueſſio-
nenſi, Simone Cheſiaci Abbate, & C
Hugone Præmonſtratenſi. Mauricius
autem de Prato in breui indiculo re-
rum Præmonſtratenſis Ordinis, vult
anno 1129. è Præmonſtrato deductos
ad Eccleſiam B. Mariæ apud Caſtrum
Theoderici Religioſos Præmonſtra-
tenſes, qui anno 1140. tranſlati ſunt
ad Vallem Secretam in fuodo colla-
to per Comitem Theobaldum. B.
Godefridus Norberti diſcipulus, ab
Hugone Præmonſtratenſi Abbate præ-
poſitus eſt adminiſtrationi huius Ab-
batiæ, vbi ſanctimoniâ pietatis eni-
tuit, tumulatus in veteri ſanctuario
1156. baſilicæ coram maiore arâ 24. Maij D
1156.

Valſeri. Vallisserena Ord. Præmon-
ſtratenſis, diœceſis Sueſſionenſis.

Val des Eſcoliers Chef d'Ordre. Vallisscholarivm B. Ma-
riæ, diœceſis Lingonenſis, Caput ſuæ
Congregationis ſub Regulâ Auguſti-
nianâ in Decanatu Caluimontis, fun-
1212. datur anno 1212. apud chronicum Al-
berici: *Nouus*, inquit, *Ordo Valliſcho-
larium cœpit in diœceſi Lingonenſi per
Guillelmum Anglicum, & per fratrem Ri-
cardum de Narchio, cooperante illis & to-
tum diſponente Guillelmo Lingonenſi Epiſ-
copo Pontificatus ſui anno 31 qui infra an-
nos 20. Prioras fecerunt ſexdecim. Iſti
legunt Regulam B. Auguſtini.* Ex tabu-
lis eiuſdem monaſterij patet in fini-
bus Campaniæ versùs Lingonas, ad
quandam vallem ab hominum com-
mercio longè ſepoſitam deueniſſe, &
à Guillelmo de Ioinuillâ tum tempo-
ris Lingonenſi Antiſtite, fundum in
quo extruerentur ædificia excepiſſe,
vbi ſub Regulâ B. Auguſtini, & ha-
bitu Canonico S. Victoris Pariſien-
ſis viuendi normam ſibi præfixêre.
Poſtmodum verò in aliam vallem
tranſmigrarunt, atque auxiliis Ro-
berti de Tororâ Lingonenſis Epiſco-
pi, Eccleſiam in honore Deiparæ Vir-
ginis cùm ampliſſimis ædificiis regu-
laribus extruxêre. Hæc autem vallis,
ſuperuenientium ibi ſcholarium &
fratrum copiâ, ab omnibus Valliſ-
ſcholarium nuncupata eſt. Summi
Pontifices hanc ædem, necnon Prio-
ratus ab eâ dependentes ſummis pri-
uilegiis honeſtarunt: *Clemens Cornuot*
Prior conuentualis eiuſdem monaſte-
rij, necnon totius Ordinis Præceptor
Generalis à Paulo 3. Papâ obtinuit,
vt ipſe, & ſucceſſores dignitate Ab-
batiali, ipſique Pontificalibus inſi-
gniis & aliis immunitatibus frueren-
tur: *Laurentius Michel* Abbas anno
1637. ex conſenſu Epiſcopi Lingo-
nenſis è Congregatione Gallicanâ
coloniam euocauit: anno verò 1653. 1653.
in Capitulo Generali apud S. Geno-
uefam de Monte Abbas Generalis hu-
ius monaſterij ſeſe abdicat, iſtéque
Ordo vnitur Congregationi Canoni-
corum Regularium S. Genouefæ Pa-
riſienſis.

Vallisvinearvm Ord. Ci- *Val des*
ſtercienſis, diœceſis Lingonenſis, o *Vignes.*
lim Abbatia monialium, nunc vnita
Claræualli.

De Valloriis diœceſis Am- *Valloire.*
bianenſis, filia Ciſtercij, conditur an-
no 1138. à Guillelmo Taluacio Co- 1138.
mite Pontiuenſi, cuius fuêre Abba-
tes ex Hiſt. Abbauil.

Hugo anno 1187.

Robertus de Noyers, memoratur in
fundatione Leproſorum oppidi de
Ruâ.

Guillelmus 1183.

Antonius de Crequy Cardinalis, E-
piſcopus Ambianenſis.

Antonius de Crequy 2. dominus de
Beauual, nepos Cardinalis 1567. 1567.

Carolus Gouffier, 1606. Franciſci do-
mini de Creuecœur & de Bonoiuet,

Equitis Torquati, Picardiæ Progu- A
bernatoris, ex Annâ de Carnazet fi-
lius: obiit Ruæ.

Guillelmus Gouffier, Timoleonis do-
mini de Thois, ex Annâ de Lannoy
filius, qui deinde ſtrictiorem S. Fran-
ciſci regulam inter Capucinos profeſ-
ſus eſt.

Carolus-Antonius Gouffier dominus de
Brazeux, frater Guillelmi, poſteà ad
ſæcularem ſtatum tranſiit vxoratus.

N. Gouffier de Brazeux filius ſupe-
rioris.

1655. *N. Martineau* in Senatu Pariſienſi
Conſiliarius viuit anno 1655.

S. Vandrille. S. VVANDREGISILI FONTA- B
NELLENSIS in Archidiaconatu &
diœceſi Rotomagenſi, Ord. S. Bene-
dicti antiquum & celebre monaſte-
rium, conſtruitur per Sanctum Vuan-
dregiſilum, cognomento Vuando-
nem, ſancti illius Metenſium Pontifi-
cis Arnulfi, Ducis Franciæ, ex quo
progenies Regum noſtrorum propa-
gata eſt, nepotem ex Dodâ, paren-
tem habuit Vualtchiſum Ducem, Pi-
pini Principis Francorum conſangui-
neum. Iſte abiectis aulæ oblectamen-
tis monachum induit, & in cœnobio
Bobienſi Longobardiæ tum famoſo
diſciplinâ religionem profeſſus eſt, C
in Galliam reuerſus, vt verbis iſtis lo-
quitur auctor antiquus vitæ Vuandre-
giſili: *Contigit vt largiente Erchinoaldo
Præfecto immodicam ſoli partem acciperet,
quo* FONTANELLÆ *cœnobium unà
cùm venerando nepote ſuo Godone, vt ru-
dis habitator conſtrueret. Quem veterum
traditio ob riuum in eo loco fluentem hoc
nomine vocitabat. Monſtrabantur nám-
que in eodem loco veſtigia, immò ruinæ
ædificiorum priſcorum, accolarum induſtriâ
olim extructorum, ſed exterorum hoſtium
feritate belluinâ ſolo funditùs æquatorum.
Et in ipſo quidem loco magis luſtra fera-* D
*rum, quàm hominum habitatio, tunc tem-
poris videbantur. Hunc ergo locum vir
Domini Vuandregiſilus, atque ipſius ne-
pos venerabilis Godo, à prædicto Patritio
ſibi donatum, ſtuduerunt cùm nonnullis
ipſis fauentibus repurgare, ſuperuacanea
quæque euellendo: deinde verò etiam ia-
cere fundamenta. Cœptum eſt autem hoc
opus ab anno Dominicæ Incarnationis*
645. DCXLV. *ſub die Calendarum Martiarum,
Indictione III. qui erat annus Clodouci
Regis II. obtinente Sedem Romanæ Eccle-
ſiæ beatiſſimo Papâ Martino. Tam verò
ſolerti ſtudio, tantâque induſtriâ perfe-*
A *ctum eſt, vt penè in illo tempore venera-
bilibus cœnobiis æquaretur. Eſt autem hoc
cœnobium ſitum in territorio Rotomagen-
ſi, diſtans à memoratâ vrbe millibus ferè
18. porrò à fluuio magno Sequanâ ſpatio
paſſuum circiter octingentorum.* Inde ve-
rò ſubiungit: *Clotarius faſtigium ade-
ptus regni, quod pater eius inchoauerat,
prædictum locum piis largitionibus, ac pri-
uilegiis ſuæ auctoritatis deuotè ſtuduit aug-
mentare. Terminos etiam ipſius loci, pro-
ut voluntas venerandi Patris Vuandregi-
ſili erat, deuotiſſimè auxit: ibíque reſi-
dens vir Domini, multorum fretus ſolatio
conſtruere cœpit, ad cuius famam plebs*
B *undique concurrere, & cultui religionis
dicare curabant prædia plurima: ita vt mul-
tis confluentibus, monachorum numerus ad
trecentos excreſceret. Ædificauit autem in
ipſo loco vir Domini baſilicas egregio cul-
tu numero quatuor, in honorem videlicet
Principis Apoſtolorum Petri, ſimúlque Do-
ctoris gentium Pauli, Sanctíque Lauren-
tij, ac Pancratij Martyrum.* Narratur ibi-
dem ab Audoeno Præſule Rotoma-
genſium baſilicam conſecratam fuiſſe;
apud Rubertum de Monte in Au-
ctuario ad Sigebertum, per Mainar-
dum Abbatem Fontanellæ reſtaura-
tur anno 960. tum deinde Ricardo 960.
C Duce Normannorum ex integro ædi-
ficatur. Abbatum talis ſeries ex actis,
membranis MS. monaſterij, ipsóque
chronico Fontanellenſi exhibetur
nunc primùm accuratè digeſta.

1. *S. Vuandregiſilus* cœnobij Fonta-
nellæ conditor, illud per 20. ferè an-
nos gubernauit, ac tandem miracu-
lis & ſanctimoniâ clarus, ætatis anno
96. ſalutis 665. obdormiuit in Do- 665.
mino. Eius ſub moderamine clarue-
runt S. Godo nepos Vuandregiſili, fa-
ctus primus Abbas & fundator mo-
naſterij apud Augiam Inſulam in ter-
D ritorio Tricaſſino: prætereà S. Erem-
bertus Epiſcopus Tuloſæ, Deſideratus,
Vuaningi fundatoris Fiſcanni cœno-
bij filius, S. Sindardus & Agatho.

2. *S. Lambertus* ex monacho iniit
Abbatiam anno 665. hic defuncto S.
Geneſio Lugdunenſi Antiſtite, in eius
locum ſubrogatus, extitit dotator
monaſterij Duſeræ vltra fluuium Ro-
danum, directis illuc ex Fontanellâ
monachis: obijt anno 699. Inſignes 699.
pariter monachi extitère ſub eius ad-
miniſtratione S Rauengerius ex Pin-
cernâ Regis Chlotarij monachus, de-
mum Abbas primus Antrenſis cœno-

bij in finibus Britanniæ minoris.

3. *S. Anſbertus* ex monacho ſuffe-
ctus Lamberto, ſimúlque Rotoma-
genſis Archiepiſcopus poſt D. Au-
doenum. Sub ipſo floruêre B. Vul-
frannus ex monacho Archipræſul Se-
nonenſis, S. Gennardus Abbas & B.
Geremari Flauiacenſis in territorio
Beluacenſi.

4. *S. Hilbertus* ex monacho Ab-
bas, cui vitam S. Anſberti dicat An-
700. gradus apud Surium: deceſſit anno
700.

5. *S. Baynus* ex Abbate Epiſcopus
Teruanenſis, abiit è viuis an. 707.

6. *S. Benignus* Abbas & Flauiacen-
ſis: iſte iuſſu Ragemfredi Maioris
Domus é regimine monaſtico Fonta-
nellæ proiicitur, ac Vuando mona-
chus per annos 3. eius Cathedram ob-
tinuit, ſed tandem Caroli Martelli
Maioris Domus mandato, in Traie-
ctum caſtrum relegatur Vuando, ſan-
ctúſque Benignus per annos 4. regi-
minis cœnobij gradum conſequitur, vt
annotant geſta illius MS. apud Fon-
723. tanellam: deuixit anno 723. 13. Apri-
lis. Sub eo Aſcetæ clari habentur
ſanctimoniâ Milo, & Baina ex maio-
re Britanniâ.

7. *S. Hugo* Abbas & Gemmeticen-
ſis, qui præfuit Eccleſiis Rotoma-
genſi, Pariſienſi, & Baiocenſi: obiit
730. circa annum Domini 730. 5. Idus
Aprilis.

8. *S. Laudo* monachus & Abbas
Fontanellæ.

9. *Teuſindus* malus Rector, ſeu ad-
738. miniſtrator: ob anno. 738.

10. *S. Hermarius* Prior, qui funda-
uit Eccleſiam parochialem Fonta-
nellæ.

11. *Vnido* 1. ſortitur locum regimi-
nis cœnobij Fontanellæ per vnum an-
num: Abbas etiam monaſterij S. Ve-
daſti Attrebatenſis conſtituitur: obiit
739. an. 739.

12. *Reginfridus* vel *Ragenfridus* Ro-
tomagenſis Archiepiſcopus, duobus
annis & dimidio.

13. *S. Vuando* ſufficitur eiecto Ra-
747. genfrido anno 747. confectus ſenio
quia iam viſum amiſerat, elegit pro
ſe venerabilem virum S. Auſtrulphum
Præpoſitum huius cœnobij, regimi-
nis loco ſubrogandum, ac tandem
obiit an. 756. 15. Cal Maij.

14. *S. Auſtrulphus* præficitur Vuan-
done ſe dimittente anno videlicet
A 747. mortuus autem 753. 18. Calend. 753.
Octobris.

15. *Vuido* 2. laicus, Eccleſiam S.
Petri Fontanellæ quæ nunc dicitur
S. Vuandregiſili igne ſuccenſam, cùm
adiutorio regali in maiori elegantiâ 787.
reparauit: ob. anno 787.

16. *Gerneldus* ſeu *Gerbodus*, ædem
S. Pauli Apoſtoli plumbo coopeтuit,
multáque ædificia à fundamentis con-
ſtruxit, diruta reparauit, & ſcholam
in eodem cœnobio inſtituit: erat e-
tiam Epiſcopus Ebroicenſis: obiit
anno 806. Huius tempore florebat 806.
B presbyter Harduinus, qui in cellâ mar-
tyris Saturnini quam Beatus Vuan-
dregiſilus ædificauerat, ob gratiam
vitæ contemplatiuæ, remotior de-
gebat.

17. *S. Traſarius* obiit an. 815. 815.

18. *S. Hildebertus* obiit an. 816.

19. *S. Heinardus*, de ipſo habetur
in legendâ S. Hugonis Archiepiſcopi
Rotomagenſis cap. 20. obiit an. 822. 822.

20. *Eginhardus*, vel *Einhardus*, Ca-
roli Magni Imp. Notarius, ex Orien-
tali erat Franciâ oriundus, qui à Prin-
cipe Carolo in aulâ regiâ enutritus,
apud eum Notarij officium diu exer-
C cuit; licet corpore paruus admodum
eſſet, ingenio tamen ac doctrinâ, re-
rúmque vſu iam magnus, inde Ma-
gni cognomen promeritus eſt, quod
illi à Valafrido Strabone Abbate Au-
gienſi tribuitur. Anonymus S. Me-
dardi Sueſſion. monachus ipſum *Sa-
pientem*, chronicum Fontanellenſe,
virum vndequaque doctiſſimum. Auctor
vitæ Ludouici Pij, *virorum ſui tempo-
ris prudentiſſimum* vocant; iam autem
præerat Fontanellenſi Abbatiæ an.
827. quam ab Imperatore Ludouico 827.
regendam ſuſceperat, eámque per ſe-
ptem annos rexit, ac demum vnà &
D regale palatium dereliquit, ſecedens
in cœnobium Mulenheim, quod po-
ſteà Selingeſtadienſe dictum eſt. Præ-
tereà fuit Abbas S. Mauri Foſſaten-
ſis, & Blandinienſis in Gandauo, ſu-
peruixítque ad annum vſque 848. in- 848.
comperto adhuc vitæ exitu; iacet in
baſilicâ Selingeſtadienſi cùm epita-
phio quod illi Rabanus appoſuit; hæc
autem ex Quercetano, in breui indi-
culo vitæ Eginhardi tomo 2. Hiſto-
ricorum deſumpta.

21. *S. Anſegiſus* Abbas & Luxo-
uienſis, ac Flauiacenſis, obiit anno
832. 13. Cal. Auguſti. 832.

22. *Ioſeph* Epiſcopus Ebroicenſis per A vnum annum inuenitur rexiſſe, & alibi reperitur ſediſſe menſes 7. & dies 12. in diuortio.

23. *S. Fulco* anno 833. ob. 6. Idus Octobris.

843. 24. *S. Herimbertus* Diaconus, Abbas an. 843.

25. *Ebolus.*

26. *Ludouicus* ſuffectus an. 848. erat conſanguineus B. Vuandregiſili, & conſobrinus Caroli Calui Regis Francorum: ſub eius regimine deſtruitur

862. monaſterium per Danos anno 862.

27. *Maynardus* monachus S. Petri B Gandauenſis & Abbas Fontanellæ, poſteà primus Abbas S. Michaelis de Monte Tumbâ: hic reædificauit monaſterium Fontanellæ occaſione cuiuſdam cerui ibidem diuinitùs manifeſtati tempore primi Ricardi Du-

960. cis Normanniæ anno videlicet 960. Huic duo ſuccedunt vicibus alternis, ſibi at dignum quid neuter contulit Eccleſiæ. Nota quòd ibi dicitur, quòd poſt Maynardum Abbatem duo ſuccedunt tantùm, tamen inuenitur in libro de reuelatione corporis S. Vulfranni, tres fuiſſe inter ipſum Maynardum & Gerardum, vbi C dicitur ſub his verbis: *Nam poſt eius receſſum*, ſcilicet Maynardi, *ſub tribus Rectoribus de quibus ſilere decreuimus per aliquos annos &c.* Et ideò id ſcribimus, quia in catalogo Abbatum Gemmeticenſium, Euſulbertum Abbatem Gemmeticenſem fuiſſe etiam inuenimus Fontanellæ eodem tempore, & eſſe vnum illorum trium, de quo ſupra fit mentio in eodem libro de inuentione corporis S. Vulfranni: & benè ac optimè rexiſſe, ideóque ipſum intendimus annotare in catalogo Abbatum huius ſacri cœnobij Fontanellenſis. D

28. *Euſulbertus* monachus & Decanus Gemmeticenſis, poſteà Abbas e-

993. iuſdem cœnobij & Fontanellæ ob. anno 993.

29. *S. Gerardus* monaſterium tegendum ſuſcepit conuictus precibus Ricardi 2. Ducis Normanniæ, cuius inuiſendi gratiâ Rotomagum adierat: hic Eccleſiam S. Petri Fontanellæ fulgure & repentinâ tempeſtate deiectam, in maiori elegantiâ reparauit. corpus S. Vulfranni, inuentum aliò

1008. tranſtulit; cœpit regere anno 1008. obiit autem 1031. 3. Cal. Decemb.

30. *S. Gradulphus* Decanus, fit Abbas anno 1031. hic Eccleſiam principalem quam Gerardus ædificauerat, dedicari fecit in honorem S. Petri & S. Vuandregiſili. Idem adhuc Decanus conſtitutus eſt, vt curam gereret ædificandi cœnobij Montis Rotomagenſis à Goſſelino Vicecomite Arcacenſi fundatore; obiit anno 1047. & 1047. ſepelitur in theſauro eiuſdem Eccleſiæ 2. Non. Martij.

31. *Robertus* 1. germanus S. Gradulphi eodem anno ſuccedit, tempore cuius brachium S. Patris Vuandregiſili telarum fuit de Monaſterio S. Petri Montis Blandinij Gandauenſis in Flandriâ, cùm multâ miraculorum gloriâ: obiit anno 1068. 3. Calend. 1068. Februarii, cuius corpus iacet in monaſterio S. Germani à Pratis.

32. *S. Gubertus* natus de Alemanniâ, ob. anno 1089. Hoc tempore florebat S. Gontardus monachus Fontanellæ, poſteà Abbas Gemmeticenſis: ob. 1095. 1095

33. *Lanfrancus* ob. 1091.

34. *Girardus* 1. ob. 1125. 3. Non. 1125. Martii, & iacet in primâ tumbâ in introitu Capituli.

35. *Alanus* receſſit anno 1137. ac poſteà fit Abbas Cadomi.

36. *S. Galterus* 1. natus de Angliâ, 1150. ob. an. 1150.

37. *Rogerus* Prior & Abbas obiit 1165. 13. Calend. Iulii & iacet in primâ tumbâ Capituli in dextrâ parte ante nauim.

38. *Aufredus*, 5. Cal. Maii ob. an. 1178. humatúrque in Capitulo eiuſdem loci. 1178.

39. *Galterus* 2. obiit 3. Nonas Nouemb. anno 1187.

40. *Gaufridus* ob. 13. Cal. Iulii an. 1193. 1193. ſepelitur in Capitulo.

41. *Robertus* 2. qui quondam fuerat Abbas Fontaneti, receſſit anno 1194.

42. *Raynaldus* ob. 8. Cal. Octobris 1207. 1207. iacet in Angliâ.

43. *Robertus* 3. natus de Montervillier ob. 1219.

44. *Guillelmus de Braho* 1. receſſit 1235. 1235.

45. *Robertus* 4. ob. 1244.

46. *Petrus Mauuyel* natus de villâ S. Vuandregiſili, ſeu Fontanellæ: hoc tempore combuſtum fuit monaſterium ob. 7. Calend. Nouemb. 1255. 1255. ſepelitur in Capitulo.

47. *Gaufridus* 2. natus de Naytot, ex Priore Abbas, qui chorum monaſterij combuſtum nouo opere ædi-
1288. ficauit, ob. anno 1288. 15. Calend. Maij.

48. *Guillelmus* 2. ex Priore fit Abbas ob. 1303.

49. *Guillelmus le Doudie* 3. natus
1341. vti ſuperior de Notuillâ, ex Priore electus, ob. 1341.

50. *Ioannes de S. Leodegario* 1. natus de Calidobecco ex Priore, obiit anno 1344. 13. Cal. Maij.

51. *Ricardus de Cantumerulâ* per octo menſes gubernauit, morte interuenien-
1345. te deceſſit 1345. menſe Aprili.

52. *Robertus Balbet* 5. propinquus Guillelmi Theſaurarij Franciæ, obiit 1362.

1367. 53. *Gaufridus Sauary* 3. ob. 1367. iacet in Capitulo.

54. *Gaufridus de Hautot* 4. dimiſit anno 1389.

55. *Ioannes de Bocheys* 2. Doctor in Decretis natus de Gornaco, monachus S. Geremari Flauiacenſis, qui fuit Eleemoſynarius Fiſcanni cœnobij: hoc anno 1389. Abbas Fontanellæ efficitur Gaufrido ſe dimittente. Hic impetrauit mitram à Benedicto 13. Pſeudopontifice pro ſe & ſucceſ-
1412. ſoribus ſuis anno 1395. obiit an. 1412. 4. die Martij, & iacet ante maius altare.

56. *Ioannes de Bruquetot* 3. Referen-
1419. darius Papæ, Abbas conſtituitur an. 1413 ob. 1419.

57. *Guillelmus Ferrechal* 4. monachus & Eleemoſynarius S. Audoeni Rotomagenſis, qui fuit electus in Abbatem Fontanellæ viâ Sancti Spiritus, permutauit cùm Ioanne de Bout-
1431. bon Abbate S. Dionyſij an. 1431.

58. *Ioannes de Bourbon* 4 ex monacho S. Dionyſij in Franciâ Abbas Fontanellæ efficitur, obiit an. 1444. ſepelitur ante altare matutinale.

59. *Ioannes de Brametot* 5. ex Reli-
1483. gioſo Fontanellenſi obiit 1483 ſepelitur in Capellâ B. Mariæ.

60. *Andreas d'Eſpinay* Cardinalis Archiepiſcopus Lugdunenſis & Burdegalenſis; poſt cuius obitum anno 1500. *Ioannes Malet* monachus Fontanellæ electus fuit in Abbatem, ſed non poſſedit, ac in fine duorum annorum dimiſit ſuam electionem ad Philippum de Cleues ſubſequentem.

61. *Philippus de Cleues* Epiſcopus Niuernenſis & Auguſtodunenſis, fit Commendatarius Fontanellæ anno 1502. nunquam fuit in monaſterio, 1502.
mortuus anno 1504. die 3. Martij: poſteà elegerunt Religioſi Iacobum Hommet in Abbatem eodem anno 19. Martij, ſed lis magna durauit per 3. annos, vacante Abbatiâ vſque ad an. 1508. Interim Guillel- 1508.
mus la Vieille Subprior clauſtralis fuit commiſſus & ordinatus per Curiam Scacarij Normanniæ, ad regendum dictum monaſterium in ſpiritualibus & temporalibus.

62. *Iacobus Hommet* monachus & Prior Fontanellæ, electus, benedicitur in monaſterio S. Audoeni Rotomagenſis 1508. monaſterium multis ornamentis, campanis & ædificiis auxit, atque obiit anno 1522. in Februa- 1522.
rio, iacet ſecus chorum.

63. *Claudius de Poitiers* monachus & Abbas Montiſmaioris in Prouinciâ. Breuiarium Fontanellæ antiquum typis mandandum curauit: ob 16. 1545.
Auguſti 1545.

64. *Michael Bayard* Commendatarius, poſſeſſionem adeptus eſt 29. Decembris anno 1545.

65. *Carolus de Bourbon* Cardinalis, Archiep. Rotomagenſis.

66. *Ægidius de Vaugirault* Doctor in Facultate Pariſienſi, Abbas erat 1581.
an. 1581.

67. *Nicolaus de Neufuille*, domini Villaregij cognominis filius naturalis, Senator Parlamenti Pariſienſis, Abbas Fontanellæ, de Latiniaco, Cheziaci, Fuſniaci, Mauzaci, & S. Lupi Trecenſis: obiit anno 1616. 1616.

68. *Camillus de Neufuille* Abbas Athanatenſis, Fontanellæ, & aliorum cœnobiorum poſt obitum Nicolai: nunc Archiepiſcopus Lugdunenſis.

69. *Ferdinandus de Neufuille* frater Camilli, Abbas Belleuillæ, poſſeſſionem Fontanellæ adeptus 1622. 11. 1622.
Aprilis, Camillo ſe dimittente: qui zelo regularis obſeruantiæ dictum Fontanellæ monaſterium Congregationi reformatæ S. Mauri, quæ nunc dicitur S. Benedicti, & aliàs Cluniacenſis, atque S. Mauri aggregauit an. 1634. nunc Epiſcopus Maclouienſis 1634.
1655.

VARENÆ diœceſis Bituricenſis *Varenæ.*
in Archipreſbyteratu de Cluys, Ord. Ciſtercienſis filiæ Valliſlucenſis, cu-

ius loci Abbatum ſeriem hauſimus ex tabulis cœnobij & MS codicibus præfati dom. Abbatis de Villalupe.

Iordanus, ei Pont. Max. Alexander 3. dirigit bullam confirmationis
1162. omnium iurium ac redditi uum Abbatiæ an. 1162.

Petrus, concordiam fecit cùm Guidone Abbate Vallisflucentis 1339.

1350. *Bernardus* 1. anno 1350

Guillelmus 1. 1369. & 1388.

Bernardus 2. 1398.

1402. *Guillelmus* 2. 1402. paciſcitur cùm Petro de Rochedagon Equite: Guillelmus tit. S. Laurentij Card. diplomate ad Abbatem de Albiſperris poteſtatem donat abſoluendi illum Abbatem quia ſepulturæ mandarat in cimiterio cœnobij quoſdam laicos, Auinione 3. Idus Nouemb. anno 3. Pontif. Vrbani 5.

1412. *Andreas* 1408. & 1412. à quo Amedeus de Salucijs Cardinalis Rom. Eccl. Camerarius, fatetur excepiſſe 15. florenos quos debebat Andreas Collegio Purpuratorum 4. Nouemb. 1415.

Ioannes Bullier obiit 7. Iulii 1418.

Guillelmus Brunelli 3. ex eodem cœnobio Varenarum Abbas aſſumitur, cuius electionem confirmare recuſans Abbas Vallisflucentis Superior immediatus & Pater, litteræ Martino 5 Papæ directæ ſunt, quatenùs eam e-
1430. lectionem confirmare dignaretur: ſedit & 1430.

Stephanus 19. Decemb. 1451.

Iacobus, præfuit die 4. Martii an. 1466.

Petrus Abbas S Bartholomæi de Beneuento, de Albiſperris, & Vare-
1482. narum, Canonicus Lemouicenſis an. 1482. & 1488.

Antonius Beruger 1511. menſe Maio & 1512. 1515.

Thomas de Meſnoyx 1539.

1564. *Antonius de Bagalleis* 1564.

Ioannes de Lyſter Baccalaureus in Theologiâ 1576.

Petrus Fradet 1589..1598. & 1610.

Mathæus Perrot Academiæ, Eccleſiæque Biturigum Cancellarius.

Iacobus de Nuchezé Epiſcopus Co-
1655. mes Cabilonenſis ceſſione Mathæi, de Abbatiâ prouiſus nunc præeſt hoc anno 1655.

De Varento Ordinis S. Benedicti diœceſis Catalaunenſis.

A S. Vedasti in vrbe Atrebato, Ordinis Benedictini, dictum etiam Nobiliacum Monaſterium, à S. Vedaſto Epiſcopo Atrebatenſi & Cameracenſi nomen accepit, qui iacet in eodem loco: celeberrimum vetuſtate inclytũ, fundatur circa an. 672. à Theodorico I Francorum Rege è ſtirpe Merouingiorum, in loco cellæ quam idem B. Vedaſtus Pontifex in deſerto loco longè ab vrbis tumultu extruxerat, ſuper fluuiolum Crientionem, in eam ſubinde obitis muniis Epiſcopalibus, animi diuinorum meditatione excolendi gratiâ ſecedere ſolitus; is inquam Theodoricus, fundum mille & quatuor acrarum terræ, ad conſtructionem cœnobij liberaliter conceſſit, hortatu Vindiciani Præſulis Atrebatum, in expiationem necis B. Leodegarij, de quâ conſcius erat Theodoricus: quod poſteà etiam multiplici latifundio terratum, pagorum, dynaſtiarum copioſè ditauit, peramplis ædificiis inſtruxit, opibus, priuilegiiſque locupletauit, abdicato à ſe omni in id Regio iure. Sed & Vindicianus, vt nonnulla ſaltem de ſuo beneficia impenderet, exemptionem ac libertatem plenam donauit Vedaſtinis, atque à ſummo Pontifice monaſterium illud in clientelam Sedis Romanæ aſſumi, perpetuâque immunitatis ac exemptionis ampliſſimo diplomate curauit inſigniri. Vrbs autem hæc nubiliſſima, nunc Arteſiæ Metropolis, in dominio Abbatiæ extructa eſt, & idcirco omnium fermè regalium libertatum ac priuilegiorum, fundationis titulo domina eſt, inter quæ erat illud cenſuale præcipuum ſeruitutis, prout refert Vuimannus Religioſus & Maior Præpoſitus S. Vedaſti, qui ante quingentos annos vixit, in ſuo cartulario, ſeu regiſtro priuilegiorum ac bonorum huius Abbatiæ; nulli quippe erat licitum ſeruæ conditionis, de mortuâ manu emancipari, aut nubere, vel etiam clericum fieri, abſque Abbatis conſenſu, & penſitatione quadam illi debitâ, ab hoc autem onere Maior, Scabini, & Communia Atrebatenſis immunes fiunt codicillis Martini Abbatis 1245. menſe Iulio. Inſuper eidem cœnobio indulta ſunt omnia iura regalia, ex autographo originali fundationis, quod adhuc integrum, & ſigillo aureo Theodorici munitum

S. Vaaſt d'Arras.

672.

munitum aſſeruatur in archiuo Ve- A
daſtino ; epitaphium illius & Dodæ
coniugis in choro ad latus Epiſtolæ
viſitur, inſcriptum epiſtylio; ſeu lim-
bo ſuperiori Mauſolæi:

Rex Theodoricus diuans vi verus amicus
Noſope multimodâ, tacet hîc cùm coniu-
ge Dodâ.
Regis larga manus, & Præſul Vindicianus,
Nobis Regale dant ius & Pontificale.
An decies nono cùm quinquagies duodeno
Anno defunctum ſciet hunc, qui quatuor
addet
Quá legis hac horâ, Dominum pro Regibus
ora,
Muneribus quorum ſtat vita Dei famulorũ. B

Opulentiſſimi huius Belgarum cœno-
bij fuêre quondam Aduocati nobiles
domini de Bethunâ, quorum familia
„ adhuc in Galliis floret: Erat, inquit
„ Locrius in chronico, Atrebatenſis
„ Aduocatia, feudum ab Vedaſtino
„ Monaſterio pendens; cuius gratiâ to-
„ parcha Bethunienſis allodiæ, ſeu al-
„ leucij Aduocatus erat, idémque Re-
„ galium ditionis Atrebatenſis viarum
„ obſeruator. Porrò Abbatum qui huic
Regali Monaſterio præfuêre, ſeriem
ſequentem ex archiuis, & Hiſtoriâ MS. C
quantùm fieri potuit ex fide tabula-
rum collectam, communicauit dom.
Ioannes Collartus.

1. *Hatta* monachus Gandauenſis in
monte Blandinio huc accerſitus, no-
uello gregi primus Abbas præficitur
690. an. 690. Abbas & Blandinij, morte
ſolutus an. 710. 15. Calend. Februa-
rij anno regiminis 26.

2. *B. Hadulphus* parente Ranulpho
martyre genitus, poſt demandatum
ſibi Præpoſituræ officium creatur Ab-
bas; inde ad Cathedram Pontificiam
Atrebatum euocatus, Epiſcopatum
rexiſſe 12. annis, Abbatiam vndeui-
ginti memoratur: ereptus è viuis an.
729. 729. 19. Maij, corpus eius illatum in D
templo D. Petri, ad quod cùm cre-
bra ederentur miracula, Hadulphus
diuorum albo adſcriptus, eiúſque
relliquiæ è terrâ leuatæ ab Enguerra-
no Epiſcopo, collocatæ ſunt in nobi-
li illo manſolæo, quo ſublimis viſitur
Vedaſtus.

3. *Madebaldus*, quem alij *Madelber-*
tum vocant, ab initâ dignitate anno
730. vix exacto, obiit an. 730.

4. *Ragemfridus* per biennium hanc
dignitatem tenuit, fatis fungitur an-
no 732.

5. *Goſſilenus* ſucceſſit Ragemfrido,
octóque annis potitus eſt Abbatiâ.

6. *Guido* Vedaſtinam cathedram per
quadriennium tenuit.

7. *Romanus* anno 744. per trien-
nium ſedit.

8. *Adalricus*, vel vt alij legunt,
Adalbericus creatur Abbas anno 747. 747.
rexit 26. annis.

9. *Sigibertus* 773. munus obiuit an.
4. poſt quem ſexcennio vacauit ſedes.

10. *Ratfridus*, vel *Rutfridus* eligitur 783.
an. 783. ſedit annis 12.

11. *Raddo* ſuffectus anno 795. cani-
tie & pietate venerabilis, qui com-
buſtum templum magnificè inſtaura-
uit, ac magnâ imprimis auri, argen-
tíque copiâ locupletauit, ſupellecti-
líque ſacrâ ornamentorum. Extant
duæ ad illum Alcuini epiſtolæ, cùm
aliquot verſibus: deceſſit an. 815. 815.

12. *Adalungus*, vel *Adabundus*, cu-
ius induſtriâ Ludouicus Pius Impera-
tor in exſequendis legationibus vſus
eſt, vnam cùm Hunfrido Comite Cu-
rienſi obiuit Romæ, miſſus illuc ad
componendum vrbis motum, & etiam
vt reſciret, quinam eſſent conſcij
necis Theoderici Primicerij, cuius
inſimulatus Paſchalis Papa, vt ſe pur-
garet, coram iis & magnâ Epiſcopo-
rum coronâ immunem ſeſe ab hoc
crimine iureiurando aſſeuerauit, vti
produnt Eginhardus in Annalibus ad
annum 823. ac Theganus: totos ve-
rò 36. annos rexit Vedaſtinum mo- 850.
naſterium, defunctus an. 850.

13. *S. Fulco* è Canonico Audoma-
renſi, huius & Bertinianæ Eccleſiæ
Abbas, Archiepiſcopatu quoque Re-
menſi cohoneſtatus, curam Abbatiæ
abdicauit, & poſteà pro libertate Ec-
cleſiæ occubuit anno 900. vt dictum
in Remenſibus.

14. *Madfridus* homo laicus an. 852. 852.
Normannorum, Danorúmque in-
gruente tempeſtate, perturbatis rebus
arripuit ſummam in Vedaſtino pote-
ſtatem.

15. *Rotholdus* anno 853. renuncia-
tur Abbas, præfuit 3. annis.

16. *Adalardus*, Comes vulgò co-
gnominatus, ſe pro Abbate geſſit an- 855.
nis 11. ab anno 855.

17. *Carolus Caluus* Rex Abbatiam
obtinuit annis 11. quam priuilegiis,
donis, & immunitatibus quampluri-
mis auxit. De eo plura in Annalibus
Rerum Francicarum.

18. *Hugo Iunior* 1. Carolo neceſſitudine conſanguinitatis iunctus, Canonicus & Abbas S. Bertini, poſt triennij ſpatium curam Abbatiæ ex-
871. cepit, exturbatus autem an. 871.

19. *Hugo* 2. ſucceſſit eodem anno: obiit 876.

20. *Rodolphus* poſt annos 20. præfecturæ mortuus, tumulatur in æde ſacrâ D. Petri.

21. *Balduinus Caluus*, Flandriæ Comes, monaſterij inſtaurator quod anno circiter 900. feriâ 2. Hebdomadæ Paſſionis Dominicæ fortuito conflagrarat incendio: thecam quâ recondita ſunt D. Vedaſti pignora conflari curauit, eámque Abbatiam vi occupat anno 900. vti & S. Bertinum, laicus licet, & Flandrenſi Comitatu potitus.

22. *Alchmorus* Comes, quem alij *Almarum*, & *Albumarum*, nuncupant, Balduino Caluo monaſterium eripuit
912. anno 912. illúdque occupauit annis circiter 19. auaritiæ labe fœdatus.

23. *Adelelinus*, ſiue *Adelinus* Comes, filius & hæres Alchmari cùm cæteris bonis paternis, monaſterij
931. etiam adiit hæreditatem anno 931. more ſæculi deprauato, qui tum vigebat, idque annis 12. magnâ diſciplinæ monaſticæ iacturâ peſſimè gubernauit.

24. *Arnulfus de Flandre* Comes Flandriæ, Balduini Calui filius, bellicis artibus illuſtris, templa partim reſtituit diruta, partim erexit noua; receptóque armis Atrebato, caſtróque Nobiliaco, ſupremâ in hoc monaſte-
943. rio auctoritate vſus eſt ab an. 943. deceſſit 963. funeratus in æde D. Petri Gandauenſis.

25. *Hugo* 3. ſecundus ab Arnulfo primario cœnobij Rectore caput, hanc rexit Eccleſiam.

26. *Hugo* 4. ſub eodem Arnulfo monaſticis præfectus aſcetis.

27. *Hildebrandus* Arnulfi Flandriæ Comitis nepos, iam anteà Abbas S. Bertini, ab auunculo gubernationi huius domus admotus fuit ſub annum
954. 954. octo circiter annis, quadriennio autem vacauit paſtore Abbatia.

28. *Famericus* ſub an. 968. fit Abbas, ſeditque annis 4.

29. *Madefridus*, aut *Madelulfus* anno
972. 972. ſuſcepit huius domus præfecturam, quam ad vigeſimum annum produxit.

A 30. *Fulcardus*, *Fulradus*, aut *Fulaldus* (variè ſiquidem ſcribunt) cùm deſidentes primò monaſtici mores magis ac magis collaberentur, tantùm abeſt vt ſtabiliret & erigeret, quin & ipſe cœperit præceps ire oblitus muneris & officij, vt in eum animaduertendum ſibi ſumeret Epiſcopus ſedis Atrebatenſis & Cameracenſis Rothardus, tum Herluinus, ab illo graui pœnitentiâ, ab hoc Sede mulctatus: cuius cùm ſententiam fruſtra ſubterfugeret, nullo idoneo ſibi aſcito patrono, dignitate eiectus eſt anno ini-
B tæ ſedis duodecimo, ſalutis autem
1004. vnde auxilium ab Arnulfo Ar- 1004.
chiepiſcopo Remenſi quæſiturus, eò profectus, conqueſtúſque ſæpiùs ab inimico Pontifice ſibi conflatam inuidiam, dum interponendæ auctoritatis tempus extrahit Antiſtes, dolote, vt creditur, ereptæ adminiſtrationis aſcitâ corpori tabe, interiit: grex Nobiliacenſis quadriennio caruit Paſtore, ſummâ rerum commiſsâ Herberto cuidam è familiâ Vedaſtinâ, viro antiquæ pietatis & innocentiæ.

31. *Ricardus*, priùs Abbas Virdunen-
ſis anno 1009. operâ & molitionibus 1009.
C Herluini Epiſcopi Atrebat. & Cameracenſis, ac Balduini Barbati, Abbas renunciatur, vota piorum cumulatè impleuit, & reuocatis ad ſeueriorem diſciplinam Religioſis, rebus reſtitutis & auctis, vir eius ætatis præcipuæ laudis, pietatis, atque exacti iudicij, natus ad inſtauranda quæcumque alij delirauerant, perluſtrauit cùm Herluino cuncta penè circumiacentia monaſteria, reformauitque, ideo Gerardo ſucceſſori Herluini factus cariſſimus, à quo, ob irreligioſum Abbatem Laubienſi monaſterio eſt præfectus. Qui ne ſcandalo ob tot curas
D eſſet paruulis, ſe Vedaſtino abdicauit, reiecitque in humeros Leduini: in rebus deinde Laubienſibus ſanctiſſimè occupatur, cùm diligenter nouennio præfuiſſet.

32. *Matholdus*, quem quidam prætereunt ob breuiſſimum fortaſſe tempus geſtæ curæ, anno vnico ſtatim Ricardum ſequutus.

33. *Leduinus* vir locuples, & bellicâ olim virtute clarus, eius munii pertæſus, nouus in palæſtram deſcendit monaſticam, à Vedaſtinis electus mo-
deratot anno 1018. nullus in hac ſe- 1018.
rie Abbatum, quem, exceptis paucis,

gratioſi memoriâ proſequi liceat:
etenim plurimùs extitit in reſtituen-
dâ & aſſerendâ cùm domi, tum foris
pietatis diſciplinâ: plurimùm rebus
attulit in eis conſeruandis, & augen-
dis, Bercloenſem Præpoſituram in
proprio ſub Vedaſti auſpiciis excita-
uit allodio. Templum hoc tumul-
tuariâ ab vltimo incendio refectum
operâ, ex integro reſtituit. Haſpren-
ſem Præpoſituram permutatione ac-
cepit à Gemmeticenſibus, atque po-
ſteà permutatum ideò Agilcurum,
1036. pretio recepit: nominatur 1036. in
cartâ pro iuribus Atrebatenſis telo-
nei à Theodotico Rege olim con-
ceſſi Eccleſiæ ſuæ, & in aduocatiâ
Marchianenſis Abbatiæ 1038. Quibus
inſigniis dum hanc, dum Marche-
nenſem, vel (vt quidam addunt)
Bertinianam gerit præfecturam, anno
poſt ſuſceptam Vedaſtinam 21. erep-
tus ad cœleſtem patriam remeauit.

34. *Ioannes* I. vir ſingularis probi-
tatis & prudentiæ, è magno Priorum
numero electus, Leduino ſucceſſit, &
in eadem paſtorali dignitate verſa-
1040. tus eſt annis 9. ab anno 1040. ad
1049.

35. *S. Poppo*, adoleſcens bellicis at-
tibus deditus, poſteà ad pietatem to-
tus conuertitur, votis Deo nuncupa-
tis, Hieroſolymam primò, tum Ro-
mam adiit. Regreſſus, parùm abeſt
quin ſuſceptum propoſitum repudia-
ret, ni Deus miraculo ſponſalia con-
tracta diremiſſet. Itaque diuinitùs mu-
tatus, monachiſmum apud Stabulen-
ſes complectitur, vnde Ricardus ille
ſuperiùs nominatus eum ſibi aſciſcit,
atque in ſuæ adminiſtrationis partem
vocat, vbi D. Poppo virtute, & obi-
tis ad ſummos Principes legationibus
euaſit inclytus, vt tandem hinc ab
Ricardo ablegatus, compluribus mo-
naſteriis delectus ſit Abbas, eundém-
que rurſus huc accerſitum, Baldui-
nus Flandriæ Comes ad Abbatialem
dignitatem euexerit, quam is geſſit
laudatiſſimè. Profectus hinc Marche-
nas, atque inde maturans ad cœno-
bium Stabulenſe, morte intercipitur
1049. anno 1049. cùm per vnum dumtaxat
annum præfuiſſet, quem tamen alij
produnt multò diuitiùs vitam protra-
xiſſe.

36. *Balduinus Pius*, Flandriæ Co-
mes & Marchio, Balduino Barbato
ex Ogiuâ Luxemburgenſi natus Inſu-

A lis, Princeps laudatiſſimus, maximis
licet ferè ſemper occupatus bellis, ab
initio principatu, duos ordine permi-
ſit legi Abbates integrâ poteſtate, qui-
bus vitâ functis, ſupremam ſibi reti-
net adminiſtrationem, conſtitutis ſub
ſe Abbatibus, idque annis 17. ab 1050. 1050.
ad 1067. quo Inſulis è vitâ migrauit
Cal. Septemb. ſitus in æde B. Petri,
cuius ipſe fundator extiterat.

37. *Adelelmus* vel *Adelinus* ita præ-
fuit 10. annis, vt penes Balduinum
ſuprema remaneret poteſtas.

38. *Herchemboldus* anno 1060. ſub
Balduino ſtatuitur Abbas, quem egit
B ſeptennio.

39. *Adalardus* Marchenenſis Ab-
bas anno 1067. cùm arripuiſſet am- 1067.
bitioſè primariam auctoritatem, non
diu acceſſione huius honoris lætatus
eſt; dignus enim qui eiiceretur ab
Alexandro 2. ſummo Pontifice, vix
anno Abbatiâ potitus.

40. *Adloldus*, deiecto Adalardo ab
anno 1068. inſequentibus ſolidis 36.
annis paſtor fuit, vir ſanè ſedulus &
diligens in augendis rebus; peccarus
Gerardo 2. poſttemo Eccleſiæ Atre-
batenſis & Cameracenſis coniunctim
C Epiſcopo, à quo non pauca nomine
monaſterij accepit beneficia, ſub id
maximè tempus, quo ſe præſide cœ-
nobium incendio periit anno ferè
1090. Gerardus autem longè diſſimi- 1090.
lem poſt ſe in Epiſcopatu Atrebaten-
ſi nactus ſucceſſorem, Adloldo quan-
tum potuit, exhibuit negotij, ob iu-
ra, Eccleſias, & bona, ſed propè-
modum fruſtra, niſi quòd concordiæ
causâ nonnihil de iure monaſterij ei
ceſſit Adloldus, ne quid impoſterum
huiuſmodi contingeret, impetratis à
Paſchali 2. diplomatibus, vbi fusè
videre eſt confirmationem bonorum
atque libertatis Vedaſtinæ: ita iure
D monaſterij ſtabilito anno 1104. Ad- 1104.
loldus viuere deſiit.

41. *Henricus* 1. ſuffectus Adloldo,
nonnulla illius ex parte æmulatus eſt,
ſtudium; ſedulus in rebus agendis &
conſeruandis, in augendis quidem
mediocriter, in tuendis multò dili-
gentior & confirmandis, tulit à
Paſchali 2. aliquot priuilegia quæ
popoſcerat à Balduino & Carolo Bo-
no Flandriæ Comitibus: curauit con-
firmari ius vectigalium domui Veda-
ſtinæ debitorum. Huiuſmodi in re-
bus non negligens, in tuendâ pietate

habitus remiſſior, reformatum ideò A monaſterium hoc à Lamberto Abba-
1109. te Bertiniano anno 1109. Aluiſiúſque monachus Bertinianus additus Henrico ab eo ſecundus, vt torpentem excitaret, qui prorogauit præfecturam in annum 1130. quo exceſſit è viuis, cùm ſediſſet annos 26.

42. *Galterus* electus Abbas, is maximas moleſtias & turbulentiſſimas tempeſtates expertus eſt: dum enim Aluiſius Epiſcopus Atrebatenſis maximam cùm Marchianenſibus excitat contentionem, Galterus ſiue cauſæ ſimilitudine inuolutus, ſiue auſu Aluiſij minimè certus, nimiò ſibi pluſquam tutum eſſet poteſtatem Epiſcopalem creſcere ratus, Romam petiit, vbi non in paruo periculo verſatus eſt; grauiſſimè enim notatus à D. Bernardo, qui adductus precibus Claræuallenſi Aluiſij, eâ de re ad Innocentium 2. ſcripſerat: verùm eo Galterum vacaſſe crimine id arguit, quòd nihil in eum ab Innocentio decretum ſit. Hæc foris; domi infeſtam aliam expertus eſt fortunam, cùm monaſterium propè totum igne periit. Quibus feſſus difficultatibus, iam ſenectâ preſſus, effœto corpore, Abba-
1147. tiam depoſuit anno ſuſceptæ adminiſtrationis 1147.

43. *Guerricus* Abbas Lætienſis, ex quo loco huc euocatus, inualidi ſtatique ſenis excepit onus anno 1147. vir pietate & prudentiâ par ei ferendo. Huic fraus inſidiantium, & cauſæ domeſticæ parùm tribuerunt otij, à Balduino Comite Hannoniæ populatus ager Atrebatenſis; alias curas iniecerunt immiſſæ à compluribus controuerſiæ, quibus ſe, monaſteriúmque explicuit, aut amicâ partium compoſitione, aut cæteris cauſâ cadentibus; opportunè in eam rem conſequutus plura diplomata Pontificia, D inter quæ vnum tulit ab Eugenio 3. eo decernitur, vt in locum demortuorum Canonicorum D. Petri, nulli ſubſtituantur, atque ita ſenſim res eius Eccleſiæ concedant in vſus Religioſorum, qui diuinum officium ibidem obeant: ſopitis controuerſiis, quietior Guerricus, octauo ſuſcepti
1155. regiminis anno extinguitur 1155.

44. *Martinus* 1. quem plurimæ lites ab aliis intentæ exercuerunt, quibus nunquam fractus ſuccubuit. Principibus viris non ſua ſibi vindicantibus nihil ceſſit, Philippum Elſatium Flandriæ Comitem reddere coegit receptam à Vedaſtinis D. Iacobi caluariam; Ludouicum Regem Gallorum iubentem ſibi apud eoſdem inſtrui conuiuium, ſolito dimenſo contentum eſſe docuit: cæteras hominum, aut temporis iniurias propulſauit non indiligentiùs, dum curat bona & iura, atque priuilegia in ordinem per libros digeri; dúmque à ſummo Pontifice Alexandro 3. diſertiſſima obtinet diplomata immunitatis, & aliorum, à quo ei primùm, ac deinde ſucceſſoribus omnibus Abbatibus Veda-
B ſtinis facta poteſtas vtendi Tunicâ & Dalmaticâ. Paſtoralem curam geſſit Martinus in affectam vſque ſenectutem, quâ negotiis agendis impar, ſe abdicauit: ab eo etiamnum viget pietatis inſtitutum, vt cereus continuò ardeat ante Chriſti venerabile Corpus.

45. *Henricus* 2. Marchianenſis Abbas, reiectum à Martino deceſſore onus accepit; at anno 1184. vix 5. 1184.
menſibus exactis fato interiit Romæ; memorant funeratum in baptiſterio Conſtantini, inde tranſlatum Cluniacum.

C 46. *Ioannes de Vy* 2. caritatis præcipuâ laude clarus, cuique ideò infirmorum demandata erat cura, fratrum vnanimi voluntate pro omnibus accepit ſollicitudinem, delectus in Abbatem anno 1184. Lucius 3. ſummus Pontifex, parem cùm Alexandro 3. gerens erga Vedaſtinos animum, ad eos aliquot Pontificias dedit literás, quibus pleráque confirmat, atque inter cætera, vſum tunicæ & dalmaticæ, cum ornatu vſu paſtoralis annuli augens, biennio in acceptâ dignitate vixit, defunctúſque anno 1186.
1186.

47. *Ioannes* 3. ex Priore Vedaſtino Haynocurtenſis factus Abbas, poſtliminio ad S. Vedaſtum reuertitur inſulâ Abbatiali cohoneſtandus 1186. multis ille controuerſiis petitus eſt, eo tamen ſubinde exitu, vt in compoſitionem communi ſententiâ partes venirent; excitatum incendium maiores intulit moleſtias, cùm maximâ enim ciuitatis parte monaſterium communibus inuolutum flammis an. 1189. 15. Septemb. ſumma tamen in- 1189.
de Ioannis eſt laus, quòd anno circiter quo ſuperfuit infortunio, tem-

plum egregiè inſtaurauit, indignus qui tam citò mortem oppeteret, cùm necdum quartus ab initâ Præſulatus dignitate annus eſſet exactus; quo tempore, inciſâ temerè venâ, aut eâ fortuitò ruptâ, tantâ pertinaciâ quidquid vſquam latebat ſanguinis effluxit, vt eo deſtitutum corpus, anima ad meliorem vitam commigrarit.

48. *Ioannes de Haymonſquesnoy* 4. obitâ curâ Præpoſituræ Haſprenſis, & difficili tempore, cùm Haimoinus Comes multa pateretur, & inferret aliis, præfuit Abbatiæ: Quid ſuſcepto moderamine fecerit, delcuit ætas, ſolæ ſuperſunt Cæleſtini tres literæ ad eum datæ, quæ nonnihil illum à tenebris vendicarunt, in quibus videre eſt ampliſſimam confirmationem omnium quæ iam ab aliis Pont. Max. conceſſa fuerant: obiit ſupremum vitæ diem
1194. poſt annos 4. Chriſti 1194.

49. *Henricus* 3. iam ætate grauis præficitur huic gregi, aduerſâ tempeſtate res geſſit, cùm Balduinus, qui Conſtantinopolitanus Imperator factus eſt, repetens Galloflandriam, eam infeſto exercitu inuaſit, coegit ad deditionem Audomarenſes & Arienſes, obſedit Atrebatum, ſed impari ſucceſſu, populatus duntaxat agros, cùm non leui rerum cœnobij detrimento, vt magna ſuſcipiendi Henrici præcipua ſit occaſio: ad quem tamen inſtitutionem Præpoſituræ D. Michaelis, ſed falsò referunt, ex humili ſacello appendice olim Eccleſiæ, parochiæque S. Crucis, ad ampliorem euexiſſe dignitatem, locum recreationi Fratrum, & ſenum refocillationi commodum arbitratus, in eámque proinde rem ſubductos è menſâ prouentus ei loco adſcripſiſſe. Hic ob ſenium,
1200. poſt quinquennium curam depoſuit anno 1200.

50. *Raimundus* alienis bonis inhians, D. Dionyſij Abbas, vir peregrinus auidè ſedem conſcendit, primariámque Præfecturam arripuit, ſed peregrinâ omninò licentiâ paſtor verè mercenarius eam obtinuit, lautè genio indulgens, vt tradiderit nemo quicquam eum dignum memoriâ curaſſe: quin magis illud æternis monumentis ad ſingularem eius ignominiam commendatum, theſauros Eccleſiæ corroſiſſe, quibus non ſanè vti paſtorem, aut prouidum patrem familias, ſed furem & expilatorem alieni ſeſe exhibuit: Quare eius auaritiam abominatus Pontifex Innocentius 3. Vedaſtini aſceterij ſtudioſus, indignum eo gradu hominem amo- 1206.
ueri mandauit anno 1206.

51. *Odo*, maximis ad rectè moderandum gregem virtutibus inſtructus, Abbate digna geſſit; atque huius familiæ prouinciam annis 22. tenuit: pietatem domi, poſt res externas quæ ad bona pertinent, diligentiſſimè curatas, exercuit, maximè in promouendâ hâc Priorum diſciplinâ, ipſemet primæ illius pietatis ſtudioſiſſimus, & imprimis tam ſeriò commendatæ à D. Benedicto hoſpitalitatis, teſtatam eam fecit extructo domi Noſocomio, & Haſpris xenodochio, quibus infirmi & peregrini exciperentur: à ſummis Pontificibus Innocentio 3. Honorio 3. Gregorio 9. tulit quamplurima diplomata, eis ob pietatem & prudentiam notiſſimus, quémque ideò frequenter ipſi in obortis controuerſiis honorarium iudicem & arbitrum determinabant, quod prouectâ ætate, amore quietis, ab Honorio 3. deprecatus eſt, vt minùs ſuis à Gregorio 9. negotiis implicaretur: quo Pontifice occubuit anno vitæ 64. viſitur eius tumulus in ſacello diuorum Ioannis Baptiſtæ & Euangeliſtæ.

52. *Ioannes de Baſſeiâ* 5. poſt adminiſtratam Eccleſiam Gorrenſem, præfecturæ totius monaſterij adhibitus eſt, quam annis 8. pacatâ geſſit tempeſtate, nonnullis duntaxat affectus moleſtiis, ab iis, qui Pontificia diplomata ſumebant ſibi interpretenda, quorum conatus egregiè coercuit, obtentis in eam rem à Gregorio 9. nouis diplomatibus: fruſtra itáque impugnatis priuilegiis tali defenſore & aſſertore, per eius temporis quietem nonnullo affectus dolore, & ſerpente per Arteſiam hæreſi Albigenſium, octauo quàm præſederat anno, morti conceſſit debitum anno 1236. qui eâ 1236.
re inſignis apud Atrebates, quòd vt ferunt D. Ludouicus Galliæ Rex Arteſienſem inſtituit nouum Comitatum, 40. circiter anno, ex quo hæc vrbs cùm nonnullis aliis in Regum Francorum ceſſerat poteſtatem, à Flandriâ diſcreta.

53. *Martinus* 2. à Gregorio IX. Abbatiali dignitate auctus eſt, è monacho anteà D. Martini de Campis ad Pariſios, factus Abbas Latiniacenſis;

id eruditione, & prudentiâ, inſtitutâ A
vitæ ratione emeritus. Diligentiſſi-
mus fuit in impetrandis diplomatibus
à Rom. Pontif. nec minùs fœlix in
obtinendis: ſuperſunt Gregorij 9. In-
nocentij 4. quamplurima, quibus om-
nibus modis conſulitur rebus & pri-
uilegiis, in quibus propenſiſſimus In-
nocentius non conſtitit, verùm etiam
id nouum addidit, vt ſit integrum
Abbati Vedaſtino ſuis conferendi mi-
nores Ordines, vti Pontificiis infulis,
conſpicuúmque apparere, capite mi-
trâ redimito, cúmque extero ornatu
pontificio: quod quidem Martino B
citiſſimè inuidit mors, quæ anno in-
1250. ſequente 1250 eum benè de ſuis pro-
meritum abſtulit, potitum rebus an-
nis quatuordecim.

54. *Hugo* 5. poſt demortuum Mar-
tinum conſenſu omnium aſſumptus,
è proprio Collegio prouectus eſt in
Abbatem, cùm Præpoſituram ſub
Martino Abbate magnâ laude obiiſ-
ſet; ei fuêre lites cùm Epiſcopo Attre-
batenſi, ſed irrito ſucceſſu. Hugo e-
nim non ignarus, quantum ſæpe ab
alienis, in rebus & iuribus monaſterij
peccaretur, è Religioſis Paulum Haſ-
prenſem Præpoſitum miſit, qui coram C
Innocentio 4. cauſam ageret, iurá-
que tueretur, quod is ita præſtitit, vt
Epiſcopo causâ cadente, ius ſuum
monaſterio ſit confirmatum. Hugo
intereà rebus conſuluit non indili-
genter, quandiu præfecturam obti-
nuit, breuiori ſanè tempore, nam
biennium duntaxat ſuperſtes, extre-
1252. mum vitæ ſpiritum in ſuorum com-
plexu profudit anno 1252.

55. *Paulus*, facundiæ ſimul ac ani-
mi dotibus plurimùm valens, ob re-
diuiuam & rettactam aſſiduè litem,
delegatus Peruſium ad Innocentium
4. ita ſe geſſit, vt ſummi Pontificis D
fauorem ſibi conciliaret, magnam in-
de à confratribus gratiam inierit, ob-
tentâ ex voto causâ, qui eum Hugo-
ni ſuffecêre; adeptâ Abbatiâ ſuos de-
ceſſores æmulatus, iuribus & bonis
tuendis complura accepit diplomata,
nouámque poteſtatem ab Alexandro
4. benedicendi pallas altaris: & dili-
gentiſſimos æquauit aut ſuperauit, po-
ſitis fundamentis, atque aliquatenus
in auras euectâ mole vaſti huius tem-
pli quod iam viſitur; mortuus anno
1262. præſulatus 10. Chriſti 1262. vt inchoa-
tâ templi ſtructurâ, ita cœpto maio-
ris ære argenteo abaco, menſam vo-
cant, laudatiſſimus.

56. *Simon Neuiomenſis* Paulo ſubſti-
tutus è Suppræpoſito anno 1262. præ-
fuit totis 17. annis, & accepit à Cle-
mente 4. Gregorio x. Nicolao 3.
aliquot pontificias bullas, & anno 1279.
1279. animam Deo reddidit.

57. *Guarinus*, reſtitutâ, per Scho-
laſticos, quos vocant Doctores, Theo-
logiâ, ipſe poſt nauatam in eâ operam,
eandem profeſſus cùm laude, viam
ſibi ad hunc gradum aperuit, cùm
Nicolaus 3. Pontifex, magnâ bene-
uolentiâ viros eruditos proſequutus,
& eos in primis qui doctrinam cùm
prudentiâ & religione haberent con-
iunctam, ſummis lubenter ornaret
muneribus. His itaque præſidiis Gua-
rinus, deſignatur paſtor, & Pauli æ-
mulus, cæptæ ab eo molis templi co-
ronidem magnâ ex parte impoſuit,
intimâ baſilicæ parte euectâ ad ſupre-
mum faſtigium vſque, ad primam
teſtudinem atrij, vel pronaij, quam
ab Epiſcopo Siluanectenſi luſtrari,
dedicarique curauit anno 1295. Hic 1295.
percarus extitit Romanis Pontificibus,
à quibus complura accepit diploma-
ta, ipſe viciſſim in Curiam Romanam
gratiſſimus, quam nihil coactus, bien-
nio quoque 200. florenis donauit:
mortuus eſt 1297. ſedit annis 18. ſi-
túſque in medio choro templi, pro-
ximus crepidini maioris aræ.

58. *Rodulphus de Roy* anno 1297. re- 1297.
gimen huius monaſterij ſuſcepit, quo
propemodum toto permultis affectus
eſt moleſtiis, iniuriâ bellorum quæ
Belgis cùm Gallis interceſsêre. Flan-
driæ etenim Comite Guidone, in cu-
ſtodiâ mancipato, Philippus Pul-
cher Gallorum Rex, deſtitutæ ſuo
Comite Flandriæ graue mouit bel-
lum, duxit & reduxit ſæpiùs per hanc
viciniam exercitum, vnde non leuia
rebus acceſsêre damna, quibus tamen
multo maiora intulêre Flandri anno
1303. qui captâ Teroanâ Morinorum,
immaniter & furore barbarico graſſa-
ti ſunt in Attrebates ferro & igni, a-
deò vt vel ipſas arbores exſcinderent,
& euellerent: iis miſeriis Rodulphus
annum ſuperfuit, paſtor gregis ſe-
ptennio, quo accepit aliquot diplo-
mata pontificia: conceſſit naturæ de- 1304.
bitum an. 1304.

59. *Petrus du Port*, conſtitutus Ab-
bas, tranquilliorem quàm Rodulphus

expertus eſt adminiſtrationem non tamen omnibus ſolutam malis: Philippus enim Francorum Rex impenſis belli redactus in anguſtias, penuriâ æris, permiſſu Clementis v. in quinquennium decimas Eccleſiarum per Galliam accepit, Petro ſedente, qui
1308. vitam morte commutauit 1308. cùm annos 4. rexiſſet.

60. *Nicolaus le Caudrelier* ab ineunte ætate virtutem vnà cùm litteris excoluit, verſatus prudenter in rebus Haſprenſibus, dum eò loci Præpoſitum ageret, difficillimis temporibus ſuum monaſterium rexit; qui ſummâ in pauperes liberalitate commendatiſſimus; Pariſiis etiam Collegium (quod Atrebatenſe & Vedaſtinum vocant) excitauit, in quo acceptis ſtudioſis hebdomadatim aliquot nummi numerarentur; paſtorem egit 29. annis, vi-
1337. táque exceſſit an. 1337. vir pietate maximus.

61. *Euſtachius de Mericourt* Abbas deſignatus 11. Cal. Februarij nihilo tranquilliore tempeſtate rexit annos 33. dum belli calamitates, incendia, rapinæ, odia, ſeditiones, peſtis, fameſque graſſarentur; Euſtachius in tot acceptis damnis omnibus conſuluit, ac etiam nouos prouentus annuos, ſtudioſus inſuper ornatus templi, multam veſtium ſacerdotalium ſuppellectilem emit: thecas argento & auro refertas relliquiis complurium ſanctorum conflari curauit, ac denique perfecit multo auro Abacum, ſeu menſam ſummæ aræ templi quam
1370. Paulus cœperat; vixit ad annum 1370. quo grandæuus curam depoſuit.

62. *Ioannes le Febure* 6. vir eruditus, fit monaſterij Præpoſitus vnde iuſſus eſt capeſcere pedum Abbatiale huius loci anno 1370. calamitoſo ſatis tempore, ei creditus is honos, cùm Angli etiam Atrebatenſe incendêre ſuburbium, vnde vaſtitas agris
1371. illata eſt: anno etiam 1372. 12. Cal. Aprilis fulmine immenſo fragore cœlo lapſo, huius ſacræ ædis turris tota conflagrauit, ipſúmque templi faſtigium: hic ſuſceptæ Abbatiæ huius anno 10. à Romano Pontifice confirmatur Carnotenſium Epiſcopus, ſub initium diuturni ſchiſmatis.

63. *Ludouicus* an. 1380. hanc dignitatem ſuffragio Collegarum adipiſcitur, in turbulentiſſimam incidit tempeſtatem funeſti illius belli, quo Gandenſes & complures Flandri odio Comitem ſuum Ludouicum proſequuti, & ipſe viciſſim Comes implacabili irâ ab eis diſſentiens, grauiſſimis calamitatibus ſeipſos, patriam, ac ipſam Galliam affecêre. Mortalitatem expleuit anno adeptæ poſſeſſionis 5. 1385.
Chriſti verò 1385.

64. *Robertus* placidiore tempore Ludouico ſuffectus eſt, anno ſcilicet quo pax Flandris cùm ſuo Principe conuenit. Huius tempore nonnihil Vedaſtinos exercuit ſchiſmatis malum, quo ſollicitarentur, vt Antipapæ, cui Galli addicti erant, fauerent; è medio exceſſit nono adeptæ dignitatis 1394.
anno 1394.

65. *Ioannes de Moy* 7. virtute & moribus incorruptis ſplendorem natalium auxit; ornatus primâ dignitate domus obiuit non ſegniter totis 20. annis; prioribus quietis, atque adeò ad rem faciendam non incommodis: quibus ex occaſione vſus, exædificauit ſacrarum ædium turrim, primum vrbis Atrebatenſis miraculum, poſterioribus verò aliquanto turbulentioribus vſus eſt tolerabilius, Rex enim Galliæ infenſus Ioanni Burgundiæ Duci, & Flandriæ Comiti, circumſedit hanc vrbem, quod vt fit, plurimùm inuexit malorum illi & patriæ, quæ longè latéque populata eſt, licet ciuitas minimè ſic expugnata, cuius antequam initâ pace, ſolueretur obſidio, Ioannes veritus excidij miſerias, ibi morte eſt 1414.
oppreſſus 1414.

66. *Sigerus* iam ſopitis bellis quæ Atrebates penè oppreſſerant, Abbas quâ potuit diligentiâ munus obiuit dum ageretur Concilium Conſtantienſe; ad quod vt venit, Ioannes XXII. antequàm ſummâ poteſtate abiret, rogatus tria in rem Vedaſtinam dedit diplomata rerum diuerſarum, è quibus animaduerti poteſt quàm prompto animo Sigerus rebus ſatageret: qui ſublatus è medio, anno primo ſui regiminis.

67. *Ioannes de Mericourt* 8. cùm infulas ſuſcepiſſet, virtutis ſtudium minimè depoſuit: etenim villas Moſflaines & Thelu exuſtas ex integro inſtaurauit, conſeuit nemus ad nouam villam D. Vedaſti, curauitque alia non pauca annis 12. quibus præfuit.

68. *Ioannes du Clercq* 9. patriâ Duacenſis, honeſtis editus parentibus, à

Subpræpoſito Abbas, prudenter ac grauiſſimè munus ſuum geſſit ad an-
1462. num vſque 1462. 17. Cal. Octobris, ætatis 86. à ſuſcepto regimine 34.

69. *Carolus de Bourbon* Cardinalis, Archiepiſcopus Lugdunenſis, huius loci Abbas Commendatarius 26. annis, ſub quo monaſterium ſummis obnoxium fuit procellis. De eo fusè in Lugdunenſibus ſupra.

70. *Robertus Briçonnet*, poſteà Remenſis Archiepiſcopus, ex Senatore Pariſienſi Abbas Commendatarius
1489. anno 1489. vir moribus à faſtu alienus, & animi dotibus inſignis, qui Atrebatum veniens anno 1490. ſummis honoribus excipitur in Eccleſiâ Vedaſtinâ: vitâ orbatur, Abbatialis dignitatis anno 9.

71. *Iacobus de Querles* Gandenſis, non ignobili ortus familiâ, obitis variis officiis, è grege monachorum in Abbatem lectus excuſſo exterorum iugo: hic plenâ poteſtate vſus eſt annis 11. & iam prouectâ ſenectute, Mattino Aſſeto Abbatiam ceſſit, contentus portione à ſummo Pontifice conſtitutâ: ſicque reliquum vitæ tranſegit, in decimum poſt annum: occupatus inter cætera adornando eo ſacello, quod eſt è regione ſacrarij, ſeu ſactiſtiæ, in quo tumulatus quieſcit.

1508. 72. *Martinus Aſſet* anno 1508. viuente deceſſore pedum Abbatiale excepit, vir ſanè magnus, qui iura monaſterij accerrimè tutatus eſt, res diuinas ſtudioſè curauit, & diſciplinam monaſticam quoad licuit, teſtituit. Mirum in modum ædificia monaſterij auxit, munificentiâ ædium ampliſſimarum, ſplendore omnis generis ſupellectilis, maximè verò vaſorum argenteorum; repentinâ morte ſublatus 1537. ſedis anno 29.

73. *Hieronymus Rufaldus* Inſulanus, patre genitus, qui in aulâ Cæſaris Caroli gratiam promeritus erat: iſte Lonanij præceptore vſus eſt ſummæ eruditionis viro Ludouico Viue, cuius extat ad Hieronymum dicatus Suetonius, præter complures epiſtolas: ſub eo magiſtro apprimè litteris imbutus, parentis fauore impetrauit à Cæſare Abbatiam Gerardi Montenſis, rurſùmque Martino Aſſeto Coadiutor datus, illo mortuo, ſumpſit Abbatiæ regimen, ad quod rectè obeundum pluribus inſignis virtutibus emicuit, eruditione, liberalitate, pietate erga Deum, & in pauperes caritate, paſtor annis 26. lucis vſuram amiſit 4. Idus Nouemb. 1563. 1563.

74. *Rogerius de Montmorency* ex ſtirpe Monmorenciorum Roberti domini de Vuimes, magni Audomarenſis Bailliui nothus, aliis Ioſephi domini de Nioelle: honeſtioribus inſtitutus diſciplinis, præcipuè autem Mathematicis, è Protonotario deſignatur Hieronymo Vicarius & ſucceſſor an. 1561. feriis Paſchalibus, emiſſis religionis votis; triennio circiter poſt infulis condecoratur, quas 8. annis & aliquot menſibus geſſit ſummâ cùm laude, ſed mœrore malorum patriæ extinctus eſt anno 1572. 23. Iulij, iacet in baſilicâ ſuâ, quò inſcripti ſunt 1572. verſiculi cœnotaphio, & referuntur à Quercetano in ſtemmate Monmorencio:

Æquales in morte ſumus nõ diſpare ab ortu,
Par tibi viuus eram, par mihi lector eris.

75. *Thomas de Parenti* Bruxellenſis, monachus ſub Ruffaldo Abbate; vbi cùm haud vulgari diſciplinæ ac prudentiæ laude floruiſſet, Neophitorum inſtitutor, Præpoſitus Agicurienſis, atque ex Priore omnium ſuffragiis renunciatur Abbas, à ſummo Pontifice dein confirmatus, poſt vnius circiter anni interregnum inauguratur: ſed quarto anno à ſuſceptâ præfecturâ 23. Februarij interiit.

76. *Ioannes Sarraſin* 10. Attrebas, poſt Cameracenſis Archiepiſcopus, vt dictum eſt tomo 1.

77. *Philippus Cauerel* præfuit annis 30. templum & Collegium Soc. Ieſu in vrbe Attrebatenſi à fundamentis magnificè extruxit, & dotauit, S. Georgij Benedictinum Anglorum Duaci, & S. Vedaſti pro religioſis ſui monaſterij: hic verò tali inſcriptione commendatus eſt, quam lubet hic apponere: *Anno* MDCXXXVI. 1636. *primâ Decembris, Diuo Eligio ſacrâ, Atrebati, in monaſterio S. Vedaſti, Ordinis D. Benedicti, Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecto, fatis & naturæ conceſſit Reuerendiſſimus in Chriſto Pater* D. PHILIPPVS CAVEREL, *dicti cœnobij Abbas, Benedictinorum per Belgium exemptorum Viſitator, & pro Eccleſiaſticis ad Status Arteſiæ Deputatus Ordinarius: vir extra controuerſiam ſummus, & auita religionis ac patriâ bono natus. A primis vitæ annis Chriſti iugo mancipatus,*

patus, nobilem animum ſacræ Sapientiæ diſciplinis & inſtitutis per annos xxx. ita excoluit & inſtruxit, vt ad Magiſterij apicem euectus, ſuis, exteriſque ſanctioris vitæ miris præluxerit exemplis, infulámque paſſim gemmis coruſcam, ipſe magnarum virtutum ornamentis auguſtius decorarit. Inter cæteras eximiè in Deum pietate, in proximum caritate & miſericordiâ, in ſe ipſum frugalitate, in ſubditos benignitate, in literarum ſtudioſos & egenos munificentiâ, & liberalitate profuſus, tantos in terrâ famæ, in cœlo meritorum theſauros recondidit prudens auri artifex, vt iure hîc Patris pauperum nomen, illîc mercedem promeruerit, cuius ſemper cupidiſſimus: cùm 82. ætatis ageret annum, viribus paulatim deficientibus, natiuóque humido conſumpto, inter numeroſæ familiæ gemitus & ſuſpiria, vt alter Abraham iuit ad Patres ſuos in pace, ſepultus in ſenectute bonâ. Tu, Lector, benè precare, ſiue parenti religionis vinculo obſtrictus, ſiue in benefactorem, & de Republicâ benè meritum, beneuolâ pietate propenſus.

BOVRGONGNE. 78. *Maximilianus de Bourgongne* è proſapiâ regiâ Ducum Burgundiæ & ramo dominorum de Falais & de Bredam oriundus, patre Ioanne à Burgundiâ, matre Catharinâ Doyembrughe: ſub finem anni 1641. pridie
1641. Calendas Nouembris Abbas nominatur à Rege Ludouico 13. expugnato Atrebato, à Conuentu more ordinario canonicè electus: difficillimis temporibus ſuum monaſterium omnibus facultatibus exutum ſummâ animi fortitudine ſuſtentauit, eius iura & priuilegia vindicauit, hodiéque ſupremâ huius domus dignitate ſublimatus eſt, infelici ſanè tempore.

La Vernuce. VERNVCIA Ordinis S. Auguſtini, diœceſis Biturieenſis.

Vermandois. VEROMANDIA vel VERMANDVM Ord. Præmonſt. diœceſis Nouiomenſis, vbi olim vrbs, Epiſcopatus & Comitatus titulo nobilis.

Vertueil. VERTOLIVM Ordinis S. Auguſtini, diœceſis Burdegalenſis.

La Vieuuille. VETERISVILLÆ Ord. Ciſterc. filia Sauigniaci, diœceſis Dolenſis in
1138. Ducatu Britanniæ, fundatur an. 1138. 27. Iulij à Gelduino de Montſorel dynaſtâ de Landal; poſteà dotata à dominis Comburni menſe Decembri 1141. Robertus benedicitur primus Abbas à Gaufrido Rufo Epiſcopo Dolenſi, poſteà Capuæ in Italiâ Archiepiſcopo.

Vezelay. VEZELIACVM S. Petri, diœceſis Eduenſis, oppidum in monte ſitum, cuius Abbas eſt toparcha, diuerſimodè Vizeliacus apud Petrum Venerabilem dicitur, Veziliacus in epiſt. Ioannis Sariſberienſis, & Virzeliacus in diplomate Paſchalis 2. habet Eccleſiam Abbatialem S. Magdalenes in quâ olim moniales, inde monachi Ordinis Benedictini, nunc ſæculari togâ donatam 1537. conditámque à Geraldo de Roſſilione Comite nobiliſſimo, & vxore eius Berthâ, temporibus Caroli Calui Regis; quàm Ioannes 8. Papa veniens ad Concilium Trecenſe dedicauit anno 878. De quo cœnobio Petrus Venerabilis lib. 4. ep. 28. Gofridus Vindocinenſis lib. 1. ep. 15. & 18. chronicon Auriſſiodorenſe, Ioannes Sariſberienſis, Vincentius, Rogerius de Houeden, Amalricus Augerius Biterrenſis in Actibus Romanorum Pontificum, & nonnulli alij Scriptores. Cæterùm ei monaſterio Innocentius 3. 1198. confirmat vetera, & noua confert priuilegia lib. 1. epiſt. Huius autem monaſterij Abbates ex veteri chronico Vizeliacenſi nobis exhibuit D. Philibertus de la Mare Senator Diuionenſis Parlamenti. 878.

1. *Eudo* primus Abbas Vizeliacenſis præſidebat an. 846. per eius induſtriam, inſtinctu Gerardi de Roſſillon facta eſt tranſlatio corporis B. Mariæ Magdalenæ ab Aquenſi territorio apud Vezeliacum, & ad illud transferendum miſſus eſt à prædictis, Badilo monachus venerandus, qui vocatur pius latro anno 849. Eudone ſedente Comes Girardus fundator huius cœnobij obiit apud Auenionem ciuitatem ſuam an. 849. 846.

2. *Aymo* 907. 907.
3. *Guido* 941.
4. *Edraldus* 956.
5. *Robertus* annis 965. & 999. 965.
6. *Eurardus* 1008.
7. *Ermanus* 1011.
8. *Gaufridus* 1. 1037. in Concilio Remenſi 1049. 1037.
9. *Bonifacius* 1052. recenſetur in inſtrumento donationis quorumdam iurium ſuper terram Argentolij ſecus Tornodorum.
10. *Berno* 1075.
11. *Stephanus* 1083. 1083.
12. *Ioſceranus* 1087.

1096. 13. *Arnaldus*, vel *Altardus* an. 1096. A
dedicatio Eccleſiæ Vezeliacenſis ab
eo ædificatæ 1104. cui confirmat pri-
uilegia Paſchalis 2. 1103. Nonis No-
uembris, diplomate quod ex cartula-
rio Cluniacenſi vulgauit Quercetanus
in Bibliothecâ: nominatur & 1108.
tempore Sauarici Comitis Cabilo-
nenſis.

14. *Raynaldus de Semur* frater S. Hu-
gonis Cluniacenſis, anno 1108. po-
ſteà Lugdunenſis Archiepiſcopus.

15. *Balduinus* 1124.

1130. 16. *Albericus* 1130.

17. *Pontius de Montboiſſier*, frater
Petri Venerabilis Cluniacenſis Ab- B
batis, & Iordani Caſæ-Dei; de Clu-
niaco monaſterio aſſumptus an. 1138.
de quo Petrus Venerab. ep. 16. lib.
1. 17. lib. 2. 4. lib. 3. hoc tempore
ſcripta eſt hiſtoria Vezeliacenſis mo-
naſterij à Guillelmo Pictauino, ſed
nondum in lucem edita.

18. *Guillelmus de Mello* 1. electus an.
1159. 1159. vt eſt in chronico Hugonis MS.
vbi eius matrem è ſtirpe Caroli Ma-
gni originem traxiſſe refert, ordina-
tus ex Abbate Ponteſiæ 1162.

19. *Girardus* ſubſtituitur an. 1171. de
quo carta Rigniacenſis monaſterij
1180. & Sacriportus 1181. cuius me- C
minit Innocentius 3. in Epiſtolis: ei
ſucceſſit.

1198. 20. *Hugo* 1. 1198. poſteà reſigna-
uit.

21. *Galterius* 1206. 1213. & 1215.

22. *Petrus* 1. 1216.

1221. 23. *Sanericus* 1221. 1226. cui poſt o-
bitum ſuffectus.

24. *Guichardus* 1230. & 1233. Abba-
tiam dimiſit.

25. *Hugo* 2. Abbas de Capellâ an.
1245. & 1248.

1253. 26. *Ioannes Autiſſiodorenſis* 1. 1253.
ſub eo reuelatur corpus B. Mariæ
Magdalenæ Vezeliaci, & tunc Rex D
Ludouicus fecit poni in auro bra-
chium & mentonem dictæ B. Mariæ
Magdalenes cùm Angelo argenteo
1267. ex chronico Vezeliacenſi.

27. *Ioannes* 2. obiit in Concilio
Lugdunenſi, & fuit prouiſum de di-
cto monaſterio per Gregorium Papam
ac Cardinales de Milone ſequenti.

28. *Milo de Columbâ* Prior de Lu-
trâ, qui cœnobium deſolatum & ſpo-
liarum ferè bonis omnibus, debito-
1274. rúmque onere prægrauatum inuenit
1274. quo anno obiit.

29. *Gaufridus* 2. Coneſtabulus hu-
ius Eccleſiæ eligitur 1281. hoc eodem
anno reſignauit.

30. *Guillelmus* 2. ex Eccleſiæ De- 1287.
cano ſubrogatur 1287.

31. *Hugo de Auxero* 3. 1295. qui mul-
ta bona fecit Eccleſiæ, eámque lau-
dabiliter rexit per 26. annos.

32. *Blenetus* per viam Spiritus San-
cti electus, moritur ante confirmatio-
nem ſuam.

33. *Guillelmus* 3. prouiſus ab Eccle-
ſiâ Romanâ, & tranſlatus, vnde vo-
catus fuerat.

34. *Ioannes de Conſtantio* 3.

35. *Altaudus Ferié* 1316. Abbas S. 1316.
Medardi, qui permutauit cùm Ioan-
ne de Conſtantio.

36. *Ioannes d'Arcey* 4. 1335.

37. *N. de Meldun* Regis Conſilia-
tius.

38. *Hugo de Maiſoncomte* 4.

39. *Ieſſerandus de Pomeroy* 1408. 1408.

40. *Petrus de Modon* 2.

41. *Alexander* 1437.

42. *Guillelmus de Maleſtroit* 4. 1442.

43. *Aubertus de la Chaſſe* cogno- 1457.
mento Bonus Abbas 1457.

44. *Petrus de Balzac* 3. 1485. in Co-
mitiis Turonenſibus, 1486. 1488. &
1490. ex variis documentis Abba-
tiæ.

45. *Petrus l'Vſurier* 4. Religioſus &
Procurator Abbatiæ Vezeliacenſis,
Prior d'Anglos in Flandriâ, ſucceſſit
Auberto de la Chaſſe electus à mo-
nachis, ſed per vim eiectus à Seneſ-
callo Agennenſi qui Balſacium in Ab-
batiæ moderamine tutatus eſt; poſteà
reſignauit.

46. *Deodatus de Beduer* obtinuit ſe-
culariſationem monaſterij an. 1537.
extinctus Dordenecij anno 1542. erat 1542.
Abbas Regularis 1500.

47. *Antonius Sanguin* Cardinalis
de Meudon.

48. *Odetus de Coligny* Cardinalis de 1561.
Chaſtillon 1561.

49. *Carolus de Lorraine* Cardinalis
de Guyſe.

50. *Nicolaus Iannin.*

51. *Ioannes Iurain* 4. 1593. 1593.

52. *Erardus de Rochefort* Decanus
Autiſſiodorenſis & Eduenſis an. 1601.
Ioachimi Baronis de Pluuault ex
Franciſcâ de Liuron filius: inſtaura-
uit Eccleſiam & domum, interfuitque
1614. Comitiis regni generalibus Pa-
riſienſibus pro Clero Autiſſiodorenſi.

53. *Franciſcus de Rochefort* nunc Abbas.

Voiſins. De Vicinis fœminarum ſub Ciſtercio, diœceſis Aurelianenſis propè Magdunum.

Vicogne. Viconia Præmonſtratenſis Ordinis pulcherrimum cœnobium, diœceſis Atrebatenſis, inchoarur an-
1125. no 1125. cuius Abbates hi tantùm notati.

Guarinus ex Priore Præmonſtratenſi primus Abbas, inde Laudunenſis an. 1151.

1168. 2. *Gerardus* 1. rexit ad annum vſque 1168.

3. *Galterus.*

4. *Stephanus.*

5. *Daniel.*

6. *Ioannes* 1.

7. *Godefridus* 1.

1204. 8. *Arnulfus* obiit 1204.

9. *Radulfus* ex Abbate Mauritaniæ obiit 1217.

10. *Valterus* eruditionis famâ conſpicuus deceſſit 1225.

1237. 11. *Ægidius de Lenuis* 1. 1237.

12. *Gerardus* 2. 1258.

13. *Guillelmus de Vnerchin* cognomento Eleemoſynarius, mortuus an. 1279.

1290. 14. *Ioannes de Hauć* 2. 1290.

15. *Nicolaus* 1294.

16. *Ioannes du Pont* 3. 1301.

17. *Ioannes de Tongres* 4. Theolo-
1303. giæ Doctor abdicat 1303.

18. *Iacobus Malet* 1308.

19. *Ioannes de Priches* 5. 1311.

1344. 20. *Godefridus de Baué* 1344.

21. *Ægidius de Manſe* 2. 1380.

22. *Petrus de Blenmortiers* 1390.

1409. 23. *Ioannes Copin* 6. 1409.

24. *Ioannes Vanket* 7. 1421.

25. *Alexander* 1450.

26. *Otho le Fevre* 1464.

1504. 27. *Ludouicus* 1504.

28. *Ioannes Corlier* 8. 1513.

29. *Ioannes de Bracq* 9. 1550.

30. *Gilbertus de la Conſture* 1559.

1571. 31. *Robertus Thieuelin* 1571.

32. *Antonius Vermans* 1591.

33. *Ioannes Six* 10. 1603.

1612. 34. *Ioannes Hiron* 11. 1612.

35. *Natalis Carré* 1624.

36. *Mathias Bar* 1631.

1648. 37. *Chriſtophorus l'Abbé* 1648.

La Victoire pres Senlis. Victoria diœceſis Siluanectenſis, Ordinis S. Auguſtini, conditur à Philippo Auguſto Rege ob inſignem victoriam apud Bouinas de Flandris reportatam 1214. eiúſque fundamenta iaciuntur à Guarino Epiſcopo Siluanectenſi Franciæ Cancel-
lario 1222. in capite ieiunij, à quo etiam dedicatur 7. Cal. Nouembris 1222.
1225. Fundationis huius meminit fragmentum cartæ tabularij de Victoriâ in hæc verba: In nomine *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Amen. Ludouicus Dei gratiâ Francorum Rex. Nouerint vniuerſi præſentes pariter ac futuri, quòd cùm fœlicis recordationis cariſſimus progenitor noſter Philippus Francorum Rex, habitâ conſideratione ad eam quam Dominus exercituum illi dedit in Bouinorum bello victoriam, Abbatiam ab ipſo nominatam* Victoriam *propè Silvanectum fundaſſet in honore & nomine ſanctæ & glorioſæ ſemper Virginis Mariæ, matris illius Domini qui fortis eſt in prælio, & fundatam dotaſſet bonorum partibus inferiùs annotatis: nos pium eius propoſitum volentes proſequi & effectui commendare, ipſas partes eidem Abbatiæ concedendas duximus, & litteris præſentibus confirmandas: terram videlicet arabilem ſitam ante ipſam Abbatiam &c. Actum Senonis anno* 1223. *Data per manum Guarini Siluanectenſis Epiſcopi Cancellarij.*
Huius loci Abbas 1650. Iacobus du Val. 1223.

S. Victoris in Calceto, Ordinis Benedictini, diœceſis Rotomagenſis, primùm Prioratus fundatur à Clerico nobili nomine Commor ad habitationem monachorum S. Audoeni Rotomagenſis, tempore Nicolai Abbatis S. Audoeni: qui Commor factus eſt monachus, eáque dotatio confirmata eſt à Guillelmo Notho Normanniæ Duce, præſente Malgerio Rotomagenſi Archiepiſcopo: poſteà erigitur in Abbatiam in Concilio
Rotomagenſi 1074. ad preces Roge- 1074.
rij de Mortuomari filij Vualterij de S. Mattino, fratris verò Vuillelmi de Vuarenâ. Abbates quotquot hactenus reperti in ſchedis hi ſunt. *S. Victor en Caux.*

Radus, ſeu *Radulfus* monachus S. Audoeni, à Nicolao eiuſdem cœnobij Abbate huic monaſterio præficitur 1074 omiſſus in indiculo Roberti de Monte in Appendice ad Sigebertum, vbi nominantur ſequentes.

Ricardus.

Robertus.

Mainardus.

Hugo, monachus S. Audoeni, vt & ſuperiores.

Thomas.
Vuanchelinus intereſt tranſlationi S.
1179. Romani 1179. 15. Cal. Iulij.
Bernardus 1209. ex cartulario S. Georgij.
Rogerius ſub Roberto Pullo Archiepiſcopo.
Vuillelmus ſub Petro de Collemedio Metropolitano.
1258. *Acius* viuebat 1258. ex archiuo Capituli Rotomag.
Bartholomæus iacet ante Crucifixum, idem forte cùm B. Abbate 1277. die Veneris ante Cineres ex cartulario Prioratus Longauillani.
1373. *Rogerius* ex regiſtro Capituli 1373.
Ioannes de Rouuillers.
Michael Clement eligitur ex monacho S. Audoeni, & confirmatur 1453. idem, vt opinamur, cùm Michaele Margarenſi Epiſcopo, Commendatario 1466. in Secretario Archiepiſcopali.
Radulfus du Chemin per obitum Mi-
1479. chaelis electus confirmatur 1479. 5. Februarij, nominatur etiam Radulfus in libris Secretarij Archiepiſcopalis 1487. 1497. & 1503.
Thomas Chambon, poſt cuius obitum elegerunt monachi Petrum de
Rouues monachum S. Audoeni 1503. Thomas autem iurat in verba Eccleſiæ Rotom. 1510. 11. Septemb. nominatur in Secretario Archiepiſcopali 1521.
1543. *Ludouicus de Peurel*, aliàs *de Monſtierauliet* 1543. & 1554.
Iacobus de Guiffars Commendatarius ab an. 1557. ad 1568.
Martinus de Sailluyer 1577. in Secretario Archiepiſcopali.
Nicolaus Guiffart Primicerius Cardinalis Vindocinenſis 1588.
Franciſcus de Circaſsis.
Ludouicus Bretel Archiepiſcopus Aquarum-Sextiarum.

S. Victor lez Paris. S. Victoris cœnobium celebre Lutetiæ Pariſiorum fundatur à Ludouico VI. Craſſo Rege Francorum
1113. 1113. in loco Cellæ veteris non longè ab vrbe remotæ, in quâ fuit quædam Capella dedicata ſub inuocatione Diui Victoris. Familiæ Auguſtinianæ, ſeu Canonicorum Regularium inſtitutor ibidem extitit Guillelmus de Campellis, Catalaunenſis Epiſcopus; de quo monaſterio legimus hæc verba in chronico Alberici MS. ſub
1129. annum 1129. *Domus S. Victoris Pari-*

A *ſienſis quæ erat Prioris nigrorum monachorum de Maſsiliâ, eiectis prædictis monachis, adductus eſt conuentus Regularium de S. Rufo de Valentiâ per Hugonem de S. Victore, & de Regis auctoritate. Ita multiplicatâ religione habet iſte Ordo triginta Abbatias & plusquàm octoginta Priorias :* vnde in veteri codice
Victorino ſic ſcribitur : *anno 1138. cla-* 1138.
rebat Ordo Canonicus S. Victoris Pariſ. celebriſque per orbem famâ habebatur, propter inſignes perſonas moribus, & in ſcientiis ornatas, quas in diuerſis mundi Eccleſiis ſparſit, velut vitis fœcunda palmi-
B *tes proferens tranſplantandos.* Ex eo Ordine prodière Cardinales 7. Archiep. duo, Epiſcopi ſex, Abbates per diuerſa loca conſtituti 54 olimque primo & altero ſuæ fundationis ſæculo habuit ſub ſe Congregationem 30. Abbatiarum, & Prioratuum, cùm 80. Præpoſituris, quâ de re Iacobus Vitriacus lib. 2 cap. 24. Hiſt. Occiden. Auguſt. Ticinenſis l. de propagatione Ord. Canonici, Ioannes Mauburnus Bruxellenſis de viris illuſt. ſui Ordinis, Aubertus Miræus, & alij Hiſtorici. Cæterùm Rex Ludouicus priuilegia Canonicis S. Victoris con-
C ceſſa confirmari curauit à Paſchali 2.
anno 1114. & 1132. Ludouicus VII. 1132.
Iunior parentis fundationis ita meminit in quodam diplomate : *Notum fieri volo, quòd bonæ & illuſtris memoriæ Dei gratiâ Rex Francorum prædeceſſor & pater meus Ludouicus, ob animæ ſuæ & anteceſſorum remedium, B. Victoris Pariſienſis Eccleſiam religionis Ordine inſignitam à fundamentis extruxit, & ſicut in priuilegio eius auctoritate confirmato continetur, regiis muneribus dotauit & ditauit. Nos itaque eiuſdem patris noſtri exemplo prouocati, & precibus exhortati, præfatam B. Victoris Eccleſiam ſpeciali a-*
D *more fouendam ac tuendam ſuſcipimus &c.*
Pariſiis anno 1137. regni noſtri 6. An- 1137.
nales nobilis huius Victorini monaſterij elucubrauit vir religioſus & eruditus Ioannes de Toulouſe, Prior Vicarius, qui publicam lucem nondum aſpexêre, ex iis hanc ſeriem exhibemus emendatiorem.

1. *Gilduinus*, Guillelmi de Campellis diſcipulus, in regimine domus ex primis Victorinæ familiæ aſceris Prior, dein primus Abbas extitit; ſub cuius præfecturâ, ait Anony- «
mus Gemmeticenſis monachus, mul «
ti Clerici nobiles ſæcularibus & diui- «

» nis litteris inſtructi, ad hunc locum » habitandum venerunt, inter quos Hugo de Sancto Victore dictus, natione Saxo è diœceſi Halberſtadienſi natus 1097. qui in omni litterarum ſacrarum genere peritiſſimus effloruit, de quo multa in necrologio: Iſte Gilduinus ſollicitudine ſuâ ad Victorinæ Abbatiæ ornatum plurimùm contulit, adeò vt quemadmodum Guillelmus de Campellis fuit regularis obſeruantiæ in eâ domo inſtitutor, Ludouicus Craſſus Rex fundator atque prædiorum temporalium largus diſpenſator, Girbertus Epiſcopus Pari- B ſienſis fundi temporalis largitor, ſic & Gilduinus cœnobij huius fuerit ſedulus ampliator. Ad hunc extat Honorij 2. Papæ reſcriptum Laterani da-
1124. rum 1124. cuius Eccleſiæ cuncta priuilegia firmat Innocentius diplomate anni 1132. idémque Pontifex probat donationem Eccleſiæ de Floriaco in Bieriâ an. 1133. per manum Alberici Card. & Cancellarij. Sub eius tempore datur S. Victori Eccleſia B. Guinaldi apud Corbolium à Ludouico 1134. reſcripto regio huic pariter domui confirmante, ea quæ Pariſienſis Epiſcopus Stephanus conceſſerat an. C
1134. 1134. Eiuſdem Gilduini precibus datur Victorinis locus de Amberro per Ludouicum Regem 1134. quem poſteà ceſſit Patribus Cæleſtinis. Extat denique in ſcriniis monaſterij Bulla Innocentij, quâ rata habet omnia priuilegia regalia S. Victoris collata per manum Aimerici Cancellarij 1137. Memoratur à Sugerio Abbate in vitâ Ludouici Craſſi, vir pietatis operibus approbatus: cui ſcribit S. Bernardus
1155. epiſt. 37. mortuus eſt 13. Aprilis 1155. in medio choro Eccleſiæ hoc epitaphio condecoratur:

Gilduinus abis de caſtris victor ad aulam D
Idibus Aprilis, Rege vocante ſuo.
Prima columna domus, cuſtos gregis, Ordinis autor,
Hîc iacet æterni dignus amore loci.

In necrologio S. Victoris hoc de eo ſcriptum annotatur: *Anniuerſarium ſolemne venerabilis patris noſtri Gilduini primi huius Eccleſiæ Abbatis, magnæ auctoritatis atque ſanctitatis viri, hic zelum Dei & Ordinis habens, Canonicum Ordinem qui penè totus defecerat, reparauit. In diebus eius domus noſtra ſupra cæteras noſtri Ordinis domos primatum tenuit, & religionis prærogatiuâ longè latéque velut* A *ſydus clariſſimum emicuit, Eccleſiam & cæteras officinas à fundamentis inchoauit & conſummauit; & exceptâ dote regiâ, præbendis atque annualibus, & multis aliis redditibus ampliauit. Proinde ſtatutum eſt, vt tanti patris memoria per ſingulos annos præ cæteris ſolemniter celebretur, & ante miſſam commendatio fiat, & pro eius animâ per ſingulos dies Præbenda integra ad eleemoſynam in perpetuum*
tribuatur. Eius tempore anno 1130. B. 1130.
Thomas Prior S. Victoris Pariſienſis, inſigniſque iuſtitiæ defenſor, per nepotes Theobaldi Archidiaconi Pari- B ſienſis crudeliter occiditur intra manus Stephani Pariſienſis Epiſcopi, quâ de re Petrus Venerabilis ep. 17. lib. 3. & S. Bernardus ep. 259. iacet in baſilicâ, ad dextram ſummi altaris D. Victoris vbi hæc inſcriptio:

Hîc iacet egregius Thomas Prior & poſt ſanguine tinctus,
Thomas vir ſobrius, æquitatis tramite cinctus.
In pietate pater, in iudicio benè rectus
Nec fuit hic frater donorum turbine flexus
Martyrium ſitiens inopū damnis miſeratus.
Nec fraudes patiens curarum presbyteratus
Iuſtitiæ zelo dum militat, enſe feritur:
C *Spiritus in cœlo, corpus terrâ ſepelitur*
Hūc piè deplorat Stephanus tūc Pariſienſis,
Hunc ſcriptis decoret Bernardus Claraualenſis
Summi Pontificis iuſſu locus hunc capit iſte
Cœtibus angelicis nos Thoma iūgito Chriſte.

2. *Achardus* patriâ nobilis Normanus è Comitatu Domnifrontis, de quo in epiſt. Arnulfi Lexouienſis, ſummo loco habitus inter Epiſcopos regni, & apud Regem Henricum 2. illi dirigitur Hadriani diploma pro Eccleſiis S. Briccij & Villarisbelli: item aliud quo prohibetur laicis decimas ad parochias Victorinas perti- D nentes vſurpare: fit poſteà Epiſcopus Abrincenſis, ſepultúſque in Abbatiâ Lucernæ eiuſdem diœceſis, cui annualia præbendarum Eccleſiæ Abrincenſis contulit, adinſtar Victorinæ in Eccleſiâ Pariſienſi: patet eius ſepulchrum ſub ingreſſu à clauſtro in Abbatiam Lucernæ, ſub veteri, ac lapideo fornice cùm eâ epigraphe: *Hîc iacet Achardus Epiſcopus cuius caritate ditata eſt paupertas noſtra.* Altera inſcriptio vetus metrica Achardi in codice S. Victoris ſic habet.

Huius oliua domus, Anglorum gloria Cleri
Iampridem dignus cæleſti luce foueri,

Fælix Achardus florens ætate ſenili
Præſul Abrincenſis ex hoc ſignatur ouili.
Scripſit tractatum de tentatione Domini in deſerto, & ſermones plures MS.

3. *Guntherus* ex Canonico S. Quintini Bellouacenſis, ſedit ad ſummum ſex menſibus, ſeu quod præmaturè
1161. raptus 1161. vel ſeniò confectus, nullam rerum memoriam reliquit: eius anniuerſarium notatur in necrologio 8. Cal. Aug.

4. *Ernisius* natione Anglus, ſubſcripſit variis cartis cœnobij: gratulatur de eius electione Petrus Canonicus S. Victoris Alexandri Papæ 3. & Hadriani Capellanus: recenſetur in cartâ emptionis terræ Villæpurei à Re-
1162. ge confirmatâ 1162. per manum Hugonis Cancellarij: Girberti Herefordienſis Epiſcopi ad ipſum extat epiſtola, vti & Hugonis Rotomagenſis pro Eccleſiâ ac Conuentu Augenſi: plures pariter leguntur ad illum litteræ Ionæ Canonici S. Victoris in cauſâ domus Ambertinæ: vide epiſtolas Stephani Tornacenſis, cui ſcribit Rogerius ad Hugonem Senonenſem Archiep. aduerſus inuaſiones Frederici, qui Floriacenſem Eccleſiam grauabat. Patrinus fuit Philippi Augusti
1165. Regis 1165. cùm Hugone S. Germani Pratenſis, & Eudone S. Genouefæ Abbatibus: poſteà regimen abdicauit.

5. *Guarinus* præſidente Ricardo Priore electus, benedicitur à Mauricio Pariſienſi Antiſtite, ad quem varia habentur diplomata Pontificum; ſcribit enim pro Victorinis Ioanni Cardinali, ipſique viciſſem Cæleſtinus 3. ac Bernardus Portuenſis Epiſcopus epiſtolam miſêre: Eodem ſedente defuncti ſunt Ricardus à S. Victore Prior 1173. 6. Idus Martij, Adamus de S. Victore 1177. 8. Idus Iulij, ac Petrus Comeſtor, ex Decano Trecenſi & Cancellario Eccleſiæ Pariſienſis factus Canonicus huius Eccleſiæ, in quâ ſepultus, & Arnulfus quondam Epiſcopus Lexouienſis: de-
1194. ceſſit 19. Nouemb. 1194. ac quieſcit in choro ad dextram Gilduini Abbatis, cuius tumbæ inſculpta hæc carmina:

Guarinus Abbas Romani Lucifer orbis.
Syderea fulget viuus in vrbe lapis.

In bibliothecâ Victorinâ MS. codices ſermonum ab eo elucubrati aſſeruâtur.

A 6. *Robertus* 1. ſucceſſit omnium Canonicorum ſcrutinio, ad quem extat reſcriptum Cæleſtini 3. 1195. diem
ſuum obiit 16. Cal. Decemb. 1197. 1197.
ex necrologio, eius oſſa in meditullio Abbatiæ ad læuam Gilduini iacent cùm his verſibus:

Robertus Abbas illuſtri dignus honore
Conuentum Clauſtri ſincero rexit amore.

7. *Bernardus* 1. ex Priore S. Guinaldi Corbolienſis, reperitur in titulo decimæ Canonicorum S. Victoris apud Villampariſiaci 1198. quo eodem anno 28. Maij, è viuis exemptus eſt.

B 8. *Abſalon* ex domus Hoſpitala-
rio creatur, diem extremum clauſit 1203.
17. Septemb. 1203.

9 *Ioannes* 1. Germanus natione, laudatur à Cæſario lib. 6. Hiſt. cap. 12 cui ſcribit Honorius 3. cap. ex inſinuatione 36. de reſcriptis, & Innocentius 3. in c. 90. de teſtibus anno 1212. paciſcitur cùm Præpoſito & Canonicis de Campellis in Briâ, de iure præbendæ Vicarij S. Victoris: delectus inter executores codicillorum Regis Ludouici 8. nominatur 1224. in cartâ de vſuario in foreſtâ Laij: exhalauit animam 29. Nouemb.
C 1229. ſepultúſque ad latus dextrum 1229.
baſilicæ, vbi hæc carmina tumbæ inſculpta:

Indicat hic titulus, quòd continet oſſa Ioannis,
Iſte breuis tumulus, qui multis extitit annis
Sancti Victoris Abbas: ſed culmen honoris
Spernens, vt pacatam poſſet Deo ducere vitã,
Officio ceſſit, qui cũ Chriſto requieſcit. Amen.

10. *Petrus* 1. ſuffectus 1229. ex reſignatione deceſſoris, viuere deſiit 6.
Octobris 1234. ex necrologio: habet 1234.
hoc epitaphium:

Eſt Abbas Petrus tumulo præſente recluſus:
D *Qui vita tempus ſanctos expendit in vſus.*

11. *Radulfus* ex Suppriore 1234. quo anno memoratur in cartâ regij Theſauri Pariſ. in eius electione orta eſt controuerſia cùm Archidiacono Pariſienſi, quam Gregorius 9. Pont. bullâ Peruſij datâ 3. Cal. Februarij Pon-
tificatus 8. dirimit. Anno 1244. onus 1244.
Abbatiale dimiſit, mortuus 16. Idus Nouemb. in obituario.

12. *Aſcelinus* ex Suppriore electus, habuit ſub ſe 1246. 50. Religioſos profeſſos; exemptus è viuis 1262. 11. Ianuarij.

13. *Robertus* 2. Melodunenſis, cœ-
nobij erat Supprior antequam Ab-
1254. batiale pedum aſſumpſit 1254. abdi-
cante Aſcelino, vt notatur in Me-
moriali Hiſtoriarum. Huius varia di-
plomata reperiuntur in archiuis S.
Victoris, miſſus cùm Abbate S. Ge-
noueſæ 1263. pro ordinatione Regu-
læ Religioſorum Ordinis ſanctiſſimæ
Trinitatis: obiit 1264. 18. Decem-
bris.

14. *Theobaldus* ex præbendario fa-
ctus Abbas, qui anno 1267. tranſegit
cùm Capitulo S. Germani Altiſſiodo-
1274. renſis: obiit 11. Cal. Iunij 1274.

15. *Petrus de Ferrieres* 2. in Vaſti-
neſio, dedit quædam dominia ad em-
phiteoſim in territorio S. Marcelli
1276. ad quem extat bulla Martini
4. Papæ 11. Cal. Februarij Pontifica-
tus 1. deceſſit 24. Octobris 1289. cu-
ius tumbæ in Capellâ Apoſtolorum
inſcribitur: *Hic iacet Petrus de Ferre-
rus quondam Abbas huius Eccleſiæ.*

16. *Andreas de Galles* 1. ex Priore
1294. ſucceſſit, mortuus 4. Nonas Aprilis
1294.

17. *Odo* 1298. qui Philippo Pul-
chro Regi nomine monaſterij ceſſit
Prioratum de Amberto in ſyluâ Au-
relianenſi: ob. 7. Idus Septembris
1300. ex necrologio.

18. *Guido* anno 1301. humatus pro-
pè Aquilam Chori ſub tumulo cui
proſtat hæc epigraphe: *Hic iacet fra-
ter Guido quondam Abbas huius Eccleſiæ
1302. qui obiit anno 1302. in vigiliâ B. An-
dreæ.*

19. *Guillelmus de Rebez* 1. è Reſba-
co in Briâ 1302. tranſegit cùm S Ge-
noueſæ cœnobio pro iuſtitiâ & via-
riâ in ſuburbio Victorino, moritur
1311. pridie Nonas Nouembris.

20. *Ioannes de Paloiſeau* 2. è vico
Palatiolo in agro Pariſienſi: deceſſit
1329. vigiliâ S. Andreæ 1329. cuius epita-
phium extat in Capellâ Apoſtolo-
rum.

21. *Aubertus de Mailly* Picardus, crea-
tur ex Priore ſuffragiis Canonicorum
1. Decembris 1329. Doctoratus lau-
reâ inſignitus: ſex columnas cupreas
maioris aræ curauit fabricari: mor-
1345. tuus pridie Idus Aprilis 1345.

22. *Guillelmus de S. Lo* 3. ex infe-
riori Neuſtriâ oriundus, Theologiæ
Doctor, 1346. concordiam fecit cùm
Abbate S. Geremari Flauiacenſis: de-
ceſsítque 6. Idus Iunij 1349.

A 23. *Ioannes de Bruyeres* 3. ex Sup-
priore nominatur Abbas poſtridie fe-
ſti S. Trinitatis 1349. priuilegia do-
mus à ſummis Pont. confirmari obti-
nuit, ac fatis ceſſit 1360. 18. Maij. 1360.

24. *Bernardus de Mero* 2. prouiſus
ex ceſſione anteceſſoris bullâ datâ 25.
Auguſti 1360. interfuit exequiis Re-
gis Ioannis apud Sandionyſium, obiít-
que 20. Maij 1367. vt ſcribitur in tum-
bâ prope Aquilam Chori.

25. *Petrus de Sauls* 3. è Salicibus o-
riundus, ex Priore poſt obitum Ber-
nardi ſubrogatus, adfuit baptiſmo Ca-
roli Delphini in æde Paulinâ Pari-
B ſius, necnon exequiis Reginæ Ioan-
næ Borboniæ. Chorum periſtromate
paſſionis S. Victoris adornauit, de-
functus 7. Octobris 1383. quieſcit in 1383.
clauſtro ſecus ianuam baſilicæ cùm
hoc epitaphio:

*Hac iacet in tumbâ ſimplex humiliſque co-
lomba,*
*Vtque fluens vnda, ſua mors fuit hic geme-
bunda.*
Salicibus natus Abbas Petrus eſt vocitatus:
*Moribus ornatus, pius omnibus, & benè
gratus.*
C *Petrus erat petra, lachrymoſâque dira pha-
retra.*
*Tu ſuper hunc plora, frater, Dominum ſi-
mul ora,*
Omnibus abſq; morâ det vt atria fæliciora.
Mille trecenteno, tribus auctis, octuageno,
Papa Petrum Marce tibi hũc iungis in arce.

26. *Petrus le Duc* 4. è Roiſſiaco,
viâ compromiſſi eligitur 8. Octobris
1383. benedictus in Cathedrâli Pari-
ſienſi. Inſtituit diebus Sabathi maio-
rem Miſſam ſub inuocatione Deipa-
ræ Virginis; ſcripſit in librum Senten-
tiarum, & quoſdam ſermones MS. in
Bibliothecâ Victorinâ: mortuus 19.
D Iunij 1400. iacet in clauſtro iuxta de- 1400.
ceſſorem cùm huiuſmodi epitaphio.

Petra coit petra, mihi Petro iungere Petre,
*Quos dedit Abbates Dominus, cui perfero
grates.*
Heic me veſtiſti iuuenẽ Pater, & ſtabiliſti,
Obſequio Chriſti, cui longo tempore ſiſti.
Pralia poſt acte ſuperata Theologia.
*Hoſtia Chriſte Crucis, meritorum præmia
tu ſuis:*
Petrus poſco Ducis, nos duc ad gaudia lucis.

27. *Ioannes le Boiteux* 4. ex Puteo-
lis in Vaſtineſio, cùm eſſet præben-
darius ſucceſſit Petro, per aliquot
menſes tantùm rexit, humo mandatus
in Capellâ Trinitatis, vbi coram al-

tari Deiparæ habet cœnotaphium
hac inſculptâ inſcriptione.

M. C. quater, claudis heic Claudi membra
Ioannis :
Qui dignis laudibus vernantibus occidit
annis.
Intus prabendas piè rexit, poſt fuit Abbas,
Conſtans cũ Ioſue, zelans legem vt Helias:
Simplicitas vitæ, quâ noſcitur eſſe columba.
Simonis & Iudæ, piè Paſtor, cras rapuit te.
Omnem patratum Chriſtus purgando reatũ,
Nobis ſublatum te muneret his ſociatum.

28. *Gofridus Pellegay* Pariſienſis, ſuf-
fectus eodem die & anno, ſocieta-
tem iniit cùm Abbate Caſtellionis in
diœceſi Lingonenſi, aquilam cupream
variáque otnamenta baſilicæ legauit,
tum Abbatiale onus dimiſit, ereptus
1432. è vitâ 1432. 9. Aug. ſepultus in baſi-
licâ, vbi ſecus altare Transfiguratio-
nis tali condecoratur epitaphio:

Cùm tumulũ cernis, cur nõ mortalia ſpernis?
Tali namq; domo clauditur omnis homo.
Hac ſunt ſub petrâ G. Pellegay condita
membra,
Paſtorem grex hũc, artẽſq; dedêre Magiſtrũ
Ceſſit adhuc viuens debile corpus habens.
Vigintique tribus ſolerter præfuit annis
Poſt ſex atq; tribus vixit in his domibus.
Rerum victoris cuſtos fuit hic, & honoris.
Anni mille, quater centũ, dum tranſiit ille,
Trigintáque duo contigerunt numero,
Auguſti Nonas, cui regna Ieſu tua dona,
Virginis auxilio ſubueniente pio.

29. *Andreas Barré* 2. è Villaribello,
Cellerarius anteà monaſterij, ceſſione
1423. Gofridi 30. Martij 1423. prouiſus eſt
Romæ 21. Maij eiuſdem anni: diffi-
cillimis temporibus Abbatiam texit,
ac diem ſuum obiit 25. Octobris an.
1448. iacet in choro ad dexteram, la-
pidi autem inſculpti ſunt verſus:

Quid fuit, eſt, & erit, cur non homo diſce-
re quærit,
Spuma fuit, fumus eſt, putrida fiet humus.

30. *Ioannes Lamaſſé* 5. Pariſinus, ex
Priore ſucceſſit viâ ſcrutinij 26. Octo-
1448. bris 1448. bibliothecam variis codi-
cibus MS. locupleranit: baſilicæ ſuæ
vetuſtate fatiſcentis inſtaurator, obiit
1458. vltimâ Maij, tumulatur à ſini-
ſtrâ ſub ingreſſum chori.

31. *Ioannes Nicolai* 6. Pariſienſis, in-
fulâ Abbatiali viâ electionis honeſta-
tus vltimâ Maij 1458. benedicitur in
Cathedrali Pariſienſi die S. Barnabæ
Apoſtoli; interfuit exequiis Caroli
7. Regis 1461. deceſſit 28. Nouemb.
1474. 1474. humatus in Capellâ Virginis,

A tumulóque additum epitaphium ſic
proloquitur:

Prudẽs diſtrictus fuit hic, & ſẽper honeſtus,
Iuſtitiâ fretus, morum grauitate modeſtus.
Ante Ioannes F. Nicolas, ſed modò puluis
Abbas, puluereum transferor in cinerem.
A puero profeſſus ibi veteranus obiui.
Magnificatus eram: vermibus eſto cibus.
M. C. quater, decies ſeptẽ, cũ quatuor addas
Extremi menſis, quarto de nocte Calendas:
Corpus terra rapit, ſpiritus alta capit.
Cœtibus Angelicis vt iungar, iugiter ora,
Quiſquis cupis fieri tibi ſic, dũ venerit hora.

32. *Germanus le Moyne* Pariſienſis,
B ex Priore de Brayo eligitur vigiliâ S.
Andreæ 1474. inauguratur in Cathe- 1474.
drali Pariſienſi à Ludouico Raguier
Trecenſi Antiſtite, vices agente Lu-
douici de Bellomonte Pariſienſis Præ-
ſulis; ſepeliri mandauit in Capellâ
Deiparæ vltimâ Septemb. 1488. in-
ſcriptio illius tumuli talis eſt:

Solue tui famuli Germani Virgo reatum
Nã ſemper colui te; quo ſtat corpus humatũ.
Firma columna Domus, hic paruâ clauditur
vrnâ;
Germanus Monachus, Ordine Canonicus.
Cui fuit à puero vitium deprehendere virtus:
Annis ſéxque decem præfuit ac obiit.
C *M. C. quater Septembris luce ſupremâ,*
Cùm decies octo ſi tu copulaueris octo.

33. *Nicaſius de Lorme* Picardus, Flo-
rentij Nouiomi gubernatoris natus ex
Priore de Buſſiaco 1488. 1. Octobris
benedictus in Cathedrali per Epiſco-
pum Pariſienſem. Sacriſtiam nouo o-
pere conſtruxit 1496. tabulam altaris, 1496.
ædem adornandæ bibliothecæ ex-
ædificauit; interfuítque exequiis Ca-
roli 8. Regis, & ſuæ baſilicæ inſignis
benefactor, principem aram ſex co-
lumnis, variiſque ſacratium locuple-
tauit periſtromatibus, candelabris, &
aliis id generis ornamentis: ceſſit præ-
D fecturam morbis fractus 1514. deui-
xit 6. Ianuarij 1516. ætatis 78. ſepul-
tus ad læuam chori ſub tumbâ, cui
ſculptum hoc epitaphium, prætereun-
tium pedibus fermè obliteratum:

Hic pater & natus tumulo clauduntur codẽ:
Eximius noſtri Paſtor vtérque gregis.
Sidereis placidâ cœlis in pace quieſcant
Hæ quondam populi lumina clara ſui.
Paſtor quinq; ſenex, ſexdena Nicaſius olim
Luſtra ſua bis ter Religionis agens.

34. *Ioannes Bordier* 7. Pariſinus, ex
Priore d'Arbis ad Abbatiam promo-
tus reſignatione Nicaſij, prouiſus Ro-
mæ 5. Iulij 1514. adeptus poſſeſſionem 1514.
30. Iulij

30. Iulij eiuſdem anni à Stephano Poncherio in Cathedrali Deiparæ inauguratur 17. Septemb. huius Abbatis confeſtim aſſiduum ſtudium fuit inſtaurandæ ſuæ familiæ Victorinæ ad meliorem normam, ſtabilitâ Congregatione monaſteriorum quorumdam huius Ordinis in Capitulo generali, túmque à Franciſco 1. obtinuit vt impoſterum Abbatia iure electio-ctionis frueretur, probante Pontifice
1523. Clemente VII. 8. Martij 1523. Domum ſuam variis ædificiis adauxit, muris cinxit, infirmitorium, refectorium, cæteráque clauſtra reparauit, auctor & ipſe inſtaurationis Eccleſiæ eâ formâ quâ nunc ſpectatur, Michaele Epiſcopo Lingonenſi primarium lapidem imponente 1517. 18. Decembris, adeò vt quemadmodum
„ ſcribit Necrologium, poſteris magnum
„ ſuæ humilitatis, patientiæ, & man-
„ ſuetudinis exemplum dereliquit, cu-
„ ius temporibus Eccleſia ac tota do-
„ mus reſtaurata eſt, atque tum in tem-
„ poralibus, tum in ſpiritualibus locu-
„ pletata: morbis fractus deceſſit 16.
1543. Nouemb. 1543. humatus in Capellâ S. Dionyſij, ſub epitaphio quod laminæ cupreæ inciſum proſtat his verſibus:

En tibi ſubſtratus tumulo celeberrimus Abbas,
Hac qui tendis ades, pauca precatus abi.
Ingeme, dic miſerans, facilem merearis Olympum
Borderi, facilis quomodo viuus eras.
Commemorant omnes morum ornamenta tuorum:
Quis modus in factis, quãtus in ore pudor.
Immortale tuũ decus eſt, hac gloria templi,
Et nouus inſtructa Religionis honos.
Stirpe doles tenui genuiſſe Lutetia, per quem
Victorina Domus nobilitata fuit.
Quod nihil humanis perfectum in rebus habetur,
Et vitij extremum rarus vtrimque cauet.
Numen habe placidum, ne vindex damna requirat,
Segnior errati quòd reprehenſor eras.
Sicut enim vellit nonnumquã ferrida frugẽ,
Sic lolium cumulat deſidioſa manus.
Sed bonus hoc damnũ pro te iã præſtet Ieſus,
Maturéque tibi conciliare Deum.
Hinc tu tam fælix, & Diuûm ſede receptus
O Paſtor pecoris, ſis memor vſque tui.

35. *Antonius Caracciol* filius Ioannis Principis Melfiæ, Neapolitani, Mareſcalli Franciæ, ac Pedemontij Proregis, primus nominatur, à Franciſco 1. die 22. Februarii 1544. adiit 1544.
poſſeſſionem, benedictus Abbas in æde B. Mariæ per Carolum Epiſcopum Megarenſem, Abbatem D. Maglorii; ceſſit Ludouico ſequenti pro Epiſcopatu Trecenſi, vt videre eſt tomo Epiſcoporum.

36. *Ludouicus de Lorraine* Cardinalis Guiſius, Præſul Albienſis 1547. per reſignationem Caraccioli primus Abbas Commendatarius Henrico 2.
1550. ceſſit Petro Lizet cùm regreſſu, 1550.
& obiit anno Domini 1578. in hâc Eccleſiâ ſepultus ad læuam maioris altaris.

37. *Petrus Lizet* 5. Aruernus, Senatus Pariſienſis Princeps, de quo Thuanus lib. 6. Hiſt. & Hilarion de Coſte Minimus in Elogiis, reſignatione Ludouici prouiſus eſt Romæ 8. Aug. 1550. adeptus poſſeſſionem primâ Septemb. ſequentis: iacet in medio chori ad Aquilam, vbi hæc inſcriptio ſepulchralis laminæ cupreæ inſculpta.

Iuſtitia cuſtos, fidei defenſor, & æqui.
Ianua pauperibus ſemper aperta fuit.

Siſte gradum viator tantiſper dum hac perlegeris. Hoc tumulo Petri Lizeti ΣΩΜΑ, anima quondam ΣΗΜΑ iacet. Qui olim ob heroicas animi ſui dotes, vir ſingulari memoriâ, & ſummâ iuriſprudentiâ, in ſupremum Pariſienſis centuriæ Senatum, à Rege Lodoico XII. aſcitus, Senatoris munere triennio functus eſt. Deinde Triumuiratus Regij Aduocati munus 12. annis Duce Franciſco 1. fæliciter obiuit. Ac demùm ob ſuæ vitæ integritatem, in ſummum Curiæ Magiſtratum electus, Iuſtitiæ habenas XX. annorum curriculo ita moderatus eſt, vt qui religioſæ Domus Abbas, volente Henrico II. fieret, dignus omnium calculo videretur. Cuius ſpiritus terram linquens, cœlum tandem conſcendit 1554. 1554.
ſeptimo Idus Iunij, annos natus 72. Cæterùm in Chriſto dormientibus lucem precare & quietam. Amen.

38. *Carolus de Lorraine* Cardinalis, Epiſcopus Adminiſtrator Metenſis, prouiſus 23. Iulij 1578. cœpit poſſeſſionem 15. Octob. eiuſdem anni, mortuus menſe Nouemb. 1607. Nanceij, vbi ſepultus in æde Primatiali.

39. *Franciſcus de Harlay* Archiepiſcopus Rotomagenſis, ex ceſſione Cardinalis Lotharingi, bullis datis Romæ
1. Maij 1603. in poſſeſſionem miſſus 1603.
die S. Victoris 21. Iulij eiuſdem anni;

de quo vide Rotomagenſes.

40. *Petrus du Camboût* 6. Cæſaris Marchionis de Coeſlin Helueticarum turmarum Præfecti, ex Magdalenâ Seguerià, Petri Cancellarij filià natus, Regis primus Eleemoſynarius, cui exhibuit ſacramentum pro eâ dignitate 4. Aug. 1653. viuit Abbas S. Victoris.

1653.

S. Victor de Marſeille. S. VICTORIS MASSILLIENSIS, nobile ac vetuſtiſſimum Galliarum Monaſterium, Ordinis Benedictini, conditorem agnoſcit Ioannem Caſſianum Maſſiliæ Preſbyterum, & primum Abbatem duplicis cœtus monaſtici, vnius apud S. Victorem virorum, & alterius monialium in S. Saluatore. Inſequentibus ſeclis hæc Abbatia Pipini, Caroli, Ludouici, & Lotharij Regum Francorum præceptis ac priuilegiis decorata eſt, item Vicecomitum & Epiſcoporum Maſſiliæ donis, poſſeſſionibus, ac prædiis nobilitata, Pontificum Max. bullis atque immunitatibus illuſtrata, relliquiis innumeris Sanctorum honeſtata, quæ in ſacrario Templi reconduntur, in honorem SS. Apoſtolorum Petri & Pauli, & Victoris Martyris dicati: ad dextrum maioris aræ latus Vrbani v. Pontificis corpus in ſepulchro exquiſitè elaborato aſſeruatur. Qui autem plura de huius Abbatiæ Antiquitatibus (à quâ olim dependebant Vabrincum & Caſtrum Abbatiæ poſteà in Epiſcopatus erectæ) ſcire velit, conſulat librum Caſſiani illuſtrati auctore Ioanne Baptiſtâ Gueſnay Theologo Societatis Ieſu, vbi elenchus Sanctorum, virorúmque illuſtrium, & Abbatum S. Victoris prolixè tractatur: necnon Antonium de Ruffi, Hiſtoriæ Maſſilienſis lib. 9. cap. 2. ex quibus deſumitur hic catalogus.

1. *S. Ioannes Caſſianus* cognomento Collator, natione Scytha, vt habetur apud Proſperum in chronico, Diaconus Conſtantinopolitanus, ac D. Chryſoſtomi diſcipulus, in Ægypto monachus, cùm Maſſiliam ſacris Ordinibus initiandus proficiſci meditaretur, multos ſibi ex Ægypto atque Paleſtinâ anachoretas adiunxit, neque pauciores in iis regionibus reliquit, námque quinquies mille monachis præfuiſſe dicitur: cùm ergo Maſſiliam appuliſſet, duo monaſteria condidit, virorum alterum tituli Sanctorum Petri & Pauli, quæ S. Victoris etiamnum Abbatia eſt, alterum fœminarum S. Cyriaci, cui nunc S. Saluatoris nomen, intra vrbis ſepta conſtitutum, id docent Proſper Aquitanus, Gennadius Maſſilienſis, & alij. Scripſit Caſſianus de Incarnatione Chriſti libros ſeptem, de Iuſtitutis monachorum quatuor, Collationes cùm Patribus Ægyptiis habitas libris 24. quæ ab omnibus dilaudantur: de vitiis principalibus libros 8. aliáue opera. Obiit verò Maſſiliæ ſenio confectus, multis clarus virtutibus & inſigni doctrinâ, Theodoſio & Valentiniano imperantibus, an. circiter 449. quieſcit in S. Victore, ad dextram principis altaris: annuâ ſolemnitate cultus apud S. Victorem 23. Iulij. Qui fuerint porrò eius ſucceſſores, ſilent hiſtoriæ, propter frequentes in Galliâ Barbarorum graſſationes. 449.

2. *Anaſtaſius* è monacho Maſſilienſi aſſumptus Abbas circa an. 580. vel vt habetur in codice cartophilacij, exeunte an. 600. Incarnationis Dominicæ: monaſterium rexit dum potentiſſimi Reges Guntramnus & Childericus de vrbis dominio diſceptarent; fautor erat Anaſtaſius cùm Proculo Sacerdote partium Guntramni, vt videre eſt apud Gregorium Turonenſem fuſiùs. 600.

3. *S. Maurontus* Epiſcopus & Abbas Maſſiliæ anno 780. Carolo Magno obtulit libellum vt ablata monaſterij prædia reſtituerentur, ſicuti prodit documentum tabularij Victorini in indice Epiſcoporum Maſſiliæ. 780.

4. *Berengarius*, cuius poſtulatione reſtituitur per Carlomannum Regem dominium oppidi de Scillans, diœceſis Foroiulienſis, ereptum olim cœnobio Victorino, ex ſchedâ magni Cartularij.

5. *Magnus* rexit Abbatiam an. 904. vti liquet ex magno libro cartarum; eâ valuit gratiâ, vt eius, Roſtagníque Arelatenſis Archiepiſcopi ſuaſu, vicina agrorum ſpatia, quæ Paradiſus, vel Porta Paradiſi appellantur, tum etiam reliqua Montiſrotundi, nunc montis Dominæ de Gardiâ, circumquaque iacentia territoria, dono acceperit. 904.

6. *Garinus* vixiſſe fertur an. 926. 926.

7. *Honoratus* Boſoni auunculo ſuo Prouinciæ Comiti ætate penè ſuppar, rexiſſe creditur an. 960.

8. *Adalardus* in Honorati locum ſuffectus ſub annum 987.

9. *Pontius*, eo defuncto Abbatiam ſuſcepit adminiſtrandam, ſubſcripsit-
992. que teſtamento Vuillelmi 1. Comitis an. 992.

10. *Garnerius* Abbatiæ præfecturâ potitus dicitur an. 1004 ex pancarrâ cartophilacij; huius rogatu cautum eſt à Pontifice, ne quiſpiam abſque Capituli ſuffragiis Abbatem inducere præſumeret.

11. *Vuifredus*, qui & *Guitfredus*, aut *Siffredus* variè nominatur, ſediſſe fer-
1007. tur anno 1007. ex libro cartophilacij, monaſterium Maſſilienſe reſtaurare cœpit, vt patet ex tabulis S. Victoris ac diplomatibus Pontificum; magnam autem gratiam ſanctitatis opinione apud Principes conſequutus, dona impetrauit à Vuillelmo Comite; & Adalaxe Comitiſsâ, aliíſue proceribus, de quibus Cartarium maius S. Victoris: obiit anno 1020. pridie Idus Septemb.

12. *S. Iſarnus* Toloſanus, Prior anteà Clauſtralis, ſucceſſit Vuifredo, vti colligitur ex Benedicti 9. diplomate, quo dicitur meritis florens: monaſterium à Vuifredo inchoatum, eius curâ & ſtudio abſolutum, conſecratur ab eodem Benedicto 9. Pon-
1048. tifice: obiit 1048. 2. Decembris cùm præfuiſſet annis 27. aut circa, ſepultus tumulo marmoreo Maſſiliæ ad S. Victorem in baſilicâ inferiori, ad latus Septentrionis, vt habetur in libro cartarum & MS. codice illius vitæ, quæ in ſcrinio Maſſilienſis cœnobij reperitur. Sub ipſo aucta eſt domus Victorina nobilium donationibus, Pontij Archiepiſcopi Arelatenſis, Petri Aquenſis, Clementis Cabellicenſis, Hugonis Dinienſis, Durandi Venceienſis Epiſcoporum, ac Petri Vicecomitis Vapincenſis.

13. *Petrus* 1. poſt vacationem duorum menſium eximiâ prudentiâ & ſanctitate clarus eligitur 1048. coram Raiambaldo Archiepiſcopo Arelatenſi, Fulcone Vicecomite Maſſiliæ, eius vxore Odilâ, & Stephaniâ ex marito ſorore. Concilio Vercellenſi contra Berengarii errorem Petrus interfuit, ac beneficia non pauca pro incremento monaſterii ſui à viris principibus & nobilibus prouinciæ accepit, de quibus tabularium S. Victoris; re-
1060. xit annis 12. mortuus anno 1060. 4. Nonas Martii ex iudiculo Abbatum MS.

14. *Durandus* famâ conſpicuus vacuam ſedem obtinuit 1061. cui facta eſt donatio monaſterii Chiriaci ab Edelberto Mimatenſi Pontifice, aliáſque bonorum donationes accipit, de quibus cartularium magnum: obiit
anno 1065. tametſi rexiſſe dicatur ad 1065.
annum vſque 1069. in citato cartulario.

15 *Bernardus* ſcientiâ rerum diuinarum & moribus Durando non impar, cui in munere Abbatiali ſucceſſit an. 1066. Synodo adfuit Toloſanæ 1068. atq; à Papâ Alexandro 2. Purpurâ inſignitus, ad quem ſcribit Gregorius 7. lib. 4. ep. 23 ab ipſo autem cùm Bernardo Parauino Cardinali Legatus ad Principes Imperii, necnon in Hiſpaniam propter diſſidium Berengarii Comitis Barcinonæ: de-
functus an. 1080. poſtquàm multa præ- 1080.
clarè in ſuâ Abbatiâ conſtituiſſet pro regulâ monachorum; huius moderamini tradidit Froterius Abbas Caſtrenſis cœnobium ſuum. Porrò de huius obitu Gregorius lib 1. ep. 8. ad monachos Maſſilienſes ſic dolet: *Non dubitamus fraternitatis veſtræ dilectionem mæroris & triſtitiæ plenam, ſuper venerandi Patris ſui exceſſu vehementi dolore conſtringi. De cuius tranſitu profectò nemini maius incommodum, quàm nobis, aut æquè magnum eueniſſe putamus, qui talem tantúmque adiutorem nobis è latere ſubductum ſentimus. Intelleximus ſiquidem in ipſius prudentiâ & conſilio, ſi vita aliquandiu comes maneret, plurimùm vtilitatis, Deo fauente, non ſolùm in Tranſalpinis, verùm etiam in Italia partibus cum multorum ſalute S. R. E. peruenturum. Vnde nos quoque tanti culminis onus quod vltra vires eſt, ſuſtinentes, eiuſmodi ſolatio ſublato, cùm neminem aut vix paucos ſuffragatores ſimiles inueniamus, quanto mentis angore teneamur, liquidò quidem poteſtis & ipſi percipere: Et quoniam memoratus Pater veſter, quod viuendo promeruit, obeundo incunctanter eſt Abrahæ ſinu receptus, nos dulci illius memoriâ à vobis ſtricti, præcipuè etiam diuino amore monente locum veſtrum ſpecialiter diligere, iuuare & ab omnibus violentiis ſicut Romana Eccleſia ſpecialiter hærentem defendere decreuimus: & quemadmodum Cluniacenſe monaſterium longo iam tempore ſedi Apoſtolicæ conſtat eſſe vnitum; ita quoque*

S. Eucherij de Brar, S. Victoris de Curcurim. S. Petri de Ararâ cùm parochiali Eccleſiâ, S. Mariæ de Belmont, S. Mauricij de Relianâ, S. Sepulchri de Crucis, S. Ioannis Eccleſiam parochialem, ſancti Mauricij de Torrenes cùm Capellis ſuis, S. Petri de Sillone. In Epiſcopatu Foroiulienſi Eccleſiam parochialem, S. Mariæ de Cabazâ, S. Poncij, S. Petri, Cellam S. Mariæ de Luc, S. Petri de Archs parochialem Eccleſiam ipſius caſtri cùm Capellis ſuis, Eccleſiam S. Iuliani de Aillâ, Cellam S. Caſſiani de Salelaudimiâ, S. Victoris de Motâ, S. Romani d'Eſcaus, S. Mariæ de Palione, ſancti Victoris de Roccataliadâ, S. Saluatoris de Burnis, Eccleſiam parochialem de Celians, Eccleſiam S. Mariæ, Cellam S. Mariæ de Bariemone, S. Auſilij parochialem Eccleſiam de Colar, Cellam S. Torpetis, S. Poncij, S. Mariæ de Queſtâ, Eccleſiam parochialem de Giual, S. Antonini de Nitrâ caſtel. Monaſterium S. Mariæ de Villacroſâ, S. Petri de Salernas cùm parochiali Eccleſiâ, S. Domini de Tortorio, S. Mariæ de Villa-altâ, S. Martini de Rocabennâ. In Epiſcopatu Regenſi Cellam S. Iuliani de Languias, ſanctæ Mariæ de Aiguuiâ, S. Mauricij de Merreſtâ, S. Ioannis de Caſtromonaſterij, S. Guirici, S. Stephani de Recenâ, S. Petri de Archinzoſch, S. Martini de Bromede, S. Trophimi, S. Crucis, S. Caſſiani de Tauernas. In Epiſcopatu Aptenſi, Cellam S. Pauli, S. Ioannis de Campanias, S. Symphoriani Eccleſiam parochialem de Bouils cùm Capellâ, Eccleſiam de Cezoriſtâ. In Epiſcopatu de Siſterico, Cellam ſanctæ Mariæ de Manaſcâ, S. Martini, S. Marcellini de Moazaellis, S. Proiani de Furno calcari, ſanctæ Mariæ de Petrâ mordi. In Epiſcopatu Vapicenſi, Cellam ſanctæ Mariæ de Mandamaes, S. Chriſtophori d'Eſtradis, Eccleſiam parochialem de Scolâ, S. Martini de Cornilhon, S. Domini in Valletrari, S. Geneſij de Dromon, Eccleſiam parochialem ipſius Caſtri cùm Capellis ſuis, Cellam de Fiſtal, S. Eregij de Valernâ cùm Eccleſiâ parochiali S. Mariæ, Eccleſiam de Almebel, S. Petri de Valadoirâ, S. Clementis de Treſclens cùm aliis Eccleſiis eiuſdem caſtri, S. Petri de Româ, S. Eregij de Meduloue. In Epiſcopatu Ebredunenſi, Eccleſiam de Carde, S. Mariæ, S. Victoris, S. Chriſtophori, S. Balli, S. Mariæ de Bredulâ cùm Eccleſiâ parochiali ſanctæ Mariæ, S. Petri de Bigernis, Eccleſiam parochialem de Bellefaire, Eccleſiam ſanctæ Mariæ & ſancti Geneſij de Curies, ſanctæ Mariæ, S. Poncij de Falcone. In Epiſcopatu Dignenſi Cellam S. Michaelis in Curſone, S. Martini de Sollâ, Cellam de Candal, S. Clementis de Vernet. In Epiſcopatu Seuez, Cellam S. Mariæ de Petrâ Caſtellanâ, Cellam de Bagarras, S. Mariæ de Nimeis, Cellam de Alanæ. In Epiſcopatu Glandeuſi Cellam S. Petri de Bonouillari, Cellam de Pennâ, S. Poncij Adaunos, S. Caſſiani, S. Sepulchri ad Mugilos, ſanctæ Mariæ de Toraminas. In Epiſcopatu Vencienſi Cellam quæ dicitur ad Crotons, S. Stephani de Gateiras, S. Petri de Geletâ, Cellam de Granleiras, S. Martini de Muguis. In Epiſcopatu Barchinonenſi Monaſterium S. Michaelis de Fallio in Penedes. In Epiſcopatu Vrgello Monaſterium S. Mariæ de Gerrâ, in Gernndenſi S. Ioannis de Fontibus in Iuporienſi S. Thomæ, Villam de Maurel de Kantonâ, Villam de Pennâ fideli, Villam Mauratel. In Epiſcopatu Agineuſi Cellam de Romeu. In Narbonenſi Cellam ſanctæ Mariæ in Bargo, ſancti Creſcentis in Vicecomitatu Minerbenſi, Cellam ſanctæ Mariæ de Soreâ, ſancti Marcellini cùm Capellis ſuis. In Epiſcopatu Biterrenſi Cellam S. Saturnini de Corneliano, Eccleſiam Cerzac, ſanctæ Mariæ de Magalaz. Eccleſiam parochialem ipſius caſtri, ſanctæ Mariæ de Sauuarges. In Agahenſi Monaſterium ſancti Andreæ. In Magalonenſi S. Nazarij de Medullio, Cellam de Burgeries. In Nemauſenſi, S. Victoris de Armareis, S. Martini de Airas, Eccleſiam parochialem S. Petri de Mauroix, S. Petri de Ariges, ſanctæ Mariæ de Sauuianâ, S. Martini de Alzone, S. Petri de Vicauo. In Vcetico, S. Mammetis, S. Amancij de Tezeno, S. Petri de Vulpereries. In Toloſano Cellam de Caſtillione de Maderies. In Albienſi Cellam S. Sigolenæ de Gauâ, ſanctæ Mariæ de Ambilet, S. Petri de Ammone, S. Ioannis de Heluas. In Rutenico Cellam de Petrâ, ſanctæ Mariæ de Melias, S. Stephani Monaſterium, S. Petri, S. Laurencij Cellam de Cambolas, S. Geneſii de Valcengâ, Cellam de Miſtoliol de Clarâ Farâ, S. Michaelis, S. Mariæ de Caſtronouo, Monaſterium Vabrenſe, S. Amancij. In Gaballitano Monaſterium de Cirac cùm parochiali Eccleſiâ, S. Martini de Canonicâ, S. Martini de Salmonte cùm Capellis ſuis, S. Martini de Colomeo, ſanctæ Mariæ de Nabinals. In Aluerniâ Cellam de Ruinâ: in Epiſcopatu Piſano Cellam S. Andreæ, Monaſterium Sanctorum Apoſtolorum. In

Epiſcopatu Auſonenſi Monaſterium ſancti A
Ioannis Riuipollenſis, ſicut ex conſilio Vr-
bani Papæ per Bernardum Viſuldunenſem
Comitem vobis traditum eſt &c. Decer-
nimus ergo vt nulli omnino hominum li-
ceat &c. Scriptum per manum Cryſogoni
Notarij ſacri Palatij. Datum Laterani
per manus Ioannis S. R. E. Diaconi Card.
ac Bibliothecarij IX. Kal. May Ind. VI.
1114. *Incarn. 1114. Pontificatus Paſchalis II.*
anno 14. Donationem cœnobij S. Pe-
tri in Rutenico, per Ricardum Ru-
tenenſem Comitem iterum obtinuit,
quam olim patruus eius Bernardus, &
Hugo ac Raymondus Vicecomites B
teſtamento largiti fuerant: anno ve-
rò 1117. conſtituitur Otto Epiſcopus
Ianuenſis poſt Aicardum, de quo plu-
ra vide apud Vghellum tomo 4. Sa-
cræ Italiæ in Epiſcopis Genuæ.

18. *Rodulfus* eodem anno electus,
monaſterij magno emolumento curam
geſſit. Eo inſtante Calliſtus 2. ſcripſit
ad Archiepiſcopos Arelatenſem, &
Ebredunenſem, vt cœnobii S. Vi-
ctoris bonorum poſſeſſionem contra
malorum inſultus tutarentur: Chiria-
co cœnobio in diœceſi Mimatenſi
eius Abbatis ſuaſu idem Calliſtus ea
1123. priuilegia largitus eſt an. 1123. qui- C
bus nunc fruitur. Hoc eodem anno
Adelbertus Seneeenſis Epiſcopus, il-
la bona quæ in ſuâ diœceſi S. Victo-
ris Abbatia poſſidebat, publico in-
ſtrumento rata haberi voluit: ſub eo
pariter fit concordia inter monaſte-
rium ſuum & Capitulum Maſſilien-
ſe, vt habetur in libro paruo carta-
rum.

19. *Gancelinus* eodem anno deceſ-
1125. ſit 1125. quo creatus eſt Abbas.

20. *Petrus Salomon* 2. regimen a-
ſit anno 1126. & literas ab Inno-
centio 2. datas Piſæ 1136. quibus pri-
uilegia ab anteceſſoribus S. Victori
conceſſa, omniáque iura & bona ſpe- D
cialiter confirmat, ex autentico ori-
ginali: rexit annis 20. obiit 1146.

21. *Guillelmus* 1. ſeu *Guibertus* eli-
1147. gitur 1147. extat in tabulario tranſa-
ctionis inſtrumentum 1155. cùm ipſo
& Adalberto Mimatenſi Pontifice
inter vtriúſque Eccleſiæ congregatio-
nes, vbi cognominatur Guillelmus
tantùm. Eugenius 3. anno 1150. de-
ceſſorum Pontificum Rom. immuni-
tates ac beneficia cœnobio Victori-
no, diplomate ſuo rata eſſe voluit.
Pertus Foroiulienſis Epiſcopus Eccle-
ſiam noſtræ Dominæ de Cillas eidem
ceſſit Abbati, & paucis menſibus an-
tequam mortem oppeteret anno 1163. 1163.
litem mouit Petro Rutenenſi Epiſco-
po pro Eccleſiâ Boaddenenſi in eâ
diœceſi, quam iuriſdictioni Canoni-
corum ſuorum vi ereptam, & mona-
chis attributam contendebat Epiſco-
pus.

22. *Fredolus* poſt Guibertum crea-
tur Abbas 1163. qui à puero Maſſiliæ
in monaſterio educatus, cùm doctri-
nâ & virtute, rerúmque vſu ſingulari
polleret, ad Epiſcopalem ſedem Fo-
roiulienſem poſteà euehitur. Alexan-
der 3. Papa eum per literas monet de
ſeruandâ Ordinis diſciplinâ; Eccle-
ſias Arelatenſes ſanctorum Geneſij &
Honorati, quas olim Petro Salomo-
nis Abbati Guillelmus Arelatenſis
Archipræſul eripuerat, ſuis monachis
reſtituit: ab Archiepiſcopo item Pi-
ſano Primate ac Legato in Sardiniâ,
ſimul & à Conſtantino Antiſtite Ca-
laritano Eccleſiæ S. Saturnini ceſſio-
nem habuit: obiit 1166. cùm ſediſ- 1166.
ſet annis tribus, menſibus 4.

23. *Petrus de Nogaret* 3. poſt varia NOGARAT.
diſſidia ſuffectus Abbas 1166. Statuta
Ordinis recens edita à Capitulo ge-
nerali diplomatis ſui promulgatione
comprobauit; ſub anathemate grauiſ-
ſimo cenſuratum iis, qui Abbatias &
Prioratus iuris S. Victoris Maſſilien-
ſis in alienæ regulæ monachorum, ſeu
laicorum vſus diſtraherent. Ildefon-
ſus Rex Aragonum, ac Prouinciæ
Comes, omnes agros ac bona quæ
vbique in ditionibus ſuis poſſidebant
aſcetæ Victorini, ab omnibus ſubſi-
diis & vectigalibus immunes declara-
uit, codicillis maioris cartophilacij: 1179.
deceſſit anno 1179.

24. *Deodatus de Seuerac* benedictus SEVERAC.
Abbas anno 1179. probitatis, vitæque
religioſæ famâ inclytus, breui hanc
Abbatiam tenuit, etenim viuis exem-
ptus eſt 1182. poſt ſedem an. 3. men-
ſium 2.

25. *Aſtorgius* 1. pietate, humani-
tate ac munificentiâ egregius an. 1182. 1182.
vt loquitur liber cartarum: conuenit
cùm Fulcone Epiſcopo Foroiulienſi
pro dominio Eccleſiæ de Calars: in-
teriit 1186.

26. *Bertrandus de Montmurat*, cuius
regimen annum vix exceſſit, mortuúſ-
que 1187.

27. *Aſtorgius de Canillac* 2. Abbas CANILLAC.

1188. declaratus 1188. nobilitate & ſapien- A
tiâ clarus: Abbatem Siluacanenſem
annuum vectigal detrectantem, cui o-
bligabatur monaſterio Victorino, pro-
pter Eccleſiam S. Victoris de Gun-
tardo, ad redibitionem compulit A-
relatenſis Archiepiſcopi conſilio: ex-
tinctus eſt poſt annos 5. regiminis
1192.

Marsil-la. 28. *Roſſolinus* ſeu *Ronſelinus de Marſeille* 1. Barralis Vicecomitis Maſſiliæ
germanus, monachus Subdiaconus in
Abbatem S. Victoris poſtulatur, re-
xitque anno vno & menſe, vitâ fun-
1193. gitur 1193. Idibus Decembris. B

29. *Raymundus de Aureille* 1. ſubro-
gatus 1194. munus obtinuit per an-
num & menſes 4. mortuus 1195.

1195. 30. *Hugo de Dolon* 2. ſucceſſit 1195.
ſedit per annum 1. & menſes 6. diem
clauſit extremum 1196. ſub quo re-
formatur monaſterium per Bernar-
dum Cardinalem 1195. vt habetur in
libro paruo cartarum.

31. *Mainerius* 1196. magnæ aucto-
ritatis Abbas, qui generalem conuen-
tum indixit anno 1202. ſedit circiter
annis 7. defunctus menſe Februario
anni 1203.

32. *Guillelmus de Petrâ* 2. 1203. obiit C
1207.

33. *Guillelmus de Alligno* 3. Prior an-
teà S. Honorati Arelatenſis ſuffectus
1208. 1208. quo ſedente Roncelinus par-
tem Vicecomitatus Maſſiliæ quæ illi
obtigerat, monachis S. Victoris do-
nauit: moritur anno 1212.

34. *Bonifilius* benedictus anno 1213.
eo ſedente Maſſilienſes cùm à Vice-
comitum ſuorum dominorum pote-
ſtate, ære dato ſe liberaſſent, ac pro
eâ Vicecomitatus parte quam Ron-
celinus Guillelmo 3. Abbati dederat,
grauiſſimæ ortæ eſſent diſcordiæ in-
ter ipſos & monachos S. Victoris, ad D
Apoſtolicam ſedem appellauit Boni-
filius, & Honorius 3. Legatos huius
cauſæ iudices nominauit Reienſem &
Antipolitanum Epiſcopos, atque Ab-
batem Toroneti, à quibus pro defen-
ſione monachorum contra Maſſilien-
ſes è tribunali Eccleſiaſtico pronun-
ciatum eſt. Iſte Bonifilius generales
conuentus Ordinis conuocauit Ca-
1216. lendis Nouembris anni 1216.

35. *Petrus Guillermi* 4. defuncto Bo-
nifilio Abbas renunciatur 1233. qui à
Berengario Comite Prouinciæ impe-
trauit monaſterij S. Victoris iuriſdi-
ctiones, priuilegia, immunitates ab
omnibus vectigalibus & ſtipendiis.
In eius Abbatis manu Bernardus Ger-
renſis Abbas, ſuum monaſterium
Victorino ſubditum eſſe palam pro- 1239.
feſſus eſt; deuixit 1239.

36. *Guillelmus de Petrâ* 4. anno
1240. reformator monaſterij S. Saui-
ni: exemptus è viuis 1242. tumulatur
in baſilicâ ſuâ.

37. *Petrus* 5. ſucceſſit an. 1243. quo 1243.
eodem anno Giroldus Abbas S. Ma-
riæ de Ioſaphat diœceſis Hieroſoly-
mitanæ, pactionem iniit mutuam, ac
communionem piarum precum cùm
Petro.

38. *Roſſolinus* 2. 1251. ſedit annis 3.
ac ſex menſibus.

39. *Stephanus* 1. 1254. Alexandro
4. percarus, qui monaſterium ſuum
in Apoſtolicæ Sedis tutelam ſuſcepit,
vt liquet ex diplomate an. 1257. mor- 1257.
tuus 1259.

40. *Guillelmus de Graiſe* 5. ſuffectus
anno 1260. obiit 1275.

41. *Ioannes de Commis*, vel *de Co-
minis* 1. 1276. rexit annis 10. poſteà
Abbas S. Germani de Pratis Pari-
ſiis.

42. *Raymundus Belordeti*, ſeu *Becar-
deti* 2. anno 1288. generalia Ordinis 1288.
Comitia conuocantur, vitâ functus
1293.

43. *Guillelmus de Sabran* 6. ex nobi- Sabran.
liſſimâ & vetuſtiſſimâ familiâ de Sa-
brano in Prouinciâ, fratrem habuit
Hermeniaudum de Sabrano Ariani
Comitem, cuius filius Elzearius de
Sabrano, patrui Abbatis curæ tradi-
tus, eius operâ in monaſterio S. Vi-
ctoris inſtitutus doctrinâ, poſteà vir-
tute ac religione effloruit. Is autem
Abbatiam ſuſcepit 1294. quatuor in- 1294.
dixit Capitula generalia annis 1294.
1298. 1305. & 1312. quem variis in
inſtrumentis Carolus Rex Siciliæ ſan-
ctioris Conſiſtorij Conſiliarium, ad-
miniſtrum, atque conſanguineum co-
gnominat: factus demum Dinienſis
Præſul.

44. *Guillelmus de Cardaillac* 7. re- Cardaillac.
nunciatus Abbas 1325. quo eodem
anno die Pentecoſtes Comitia Ordi-
nis generalia congregantur, Epiſco-
pus fuit S. Pauli Tricaſtinenſis.

45. *Ratherius de Lenach* electus an.
1328. duo, inquit auctor Indicis Vi- 1328.
ctorini, indixit Capitula generalia,
vnum 1328. alterum 1330. poſteà vo-
catus

catus ad Epiſcopatum Maſſilienſem.

46. *Gilbertus de Contobon*, vel *de Cantabrio* ſucceſſit Ratherio 1333. fuit reformator monaſterij deputatus 1337. 10. Decembris cùm Raimundo Abbate Montiſmaioris. Capitulum indixit 1334. fuitque vnus è compoſitoribus conſtitutionum Papæ Benedicti 12. 1337. inde fit Rutenenſis Epiſcopus.

ROQVELAVRE.
47. *Allemandus de Roquelaure* Abbatià donatus 1339. deceſſit 1346. qui
1339. acta & tabularia monaſterij in codicem nouum referri curauit.

48. *Amalurnus* ſucceſſit 1347. à quo pro conuenientiâ Prioratus S. Amandi Rutenenſis diœceſis, ſtatuta fuêre promulgata; obiit 1349.

49. *Stephanus de Claperiis* 2. 1349. rexit annis 10. mortuus Maſſiliæ 1359. ibidem iacet.

GRIMOARD.
50. *Guillelmus Grimoard* 8. an. 1359. è monacho Abbas adlectus, habitum
1359. monaſticum & nomen Abbatis etiam aſſumptus Pontifex Vrbani 5. nomine ſemper geſſit; dum interim Pontius de Vlmo vicarias eius partes gereret in monaſterio, quod rexit cùm Pontificatu annis 8. menſibus 2. diebus 9. eius corpus Auenione ad cœnobium Maſſilienſe tranſlatum fuit, & poſitum in Capellâ S. Petri propè maiorem aram 1372. Nonis Iunij. De eo fuſiùs in Hiſtoriâ Pontificiâ.

51. *Stephanus Albert* 3. Lemouix,
1378. Maſſiliæ Capitulum Ordinis generale celebrauit 1378.

52. *Pontius de Vlmo* ex Abbate Montiſmaioris Arelatenſis ſubrogatur Stephano 1379. de quo reperitur in tabulario Montiſmaioris hoc ſcriptum: *Pontius de Vlmo poſt promotionem Petri de Banhaco ad Cardinalatum donatus Abbatiâ Montiſmaioris ab Vrbano v. cuius erat Vicarius Generalis in regimine monaſterij Maſſilienſis. Ædificauit maiorem Montiſmaioris turrim: inſtituit in vrbe Monſpeſſulanâ Collegium in quo ſtudiis vacarent monachi Montiſmaioris, necnon alia plura beneficia eidem monaſterio præſtitit. Electus eſt deinde Abbas Maſſilienſis, & vtrique ſimul*
1382. *monaſterio paucis annis præfuit, mortuus enim eſt anno 1382.*

53. *Sanericus Chriſtiani* monachus Montiſmaioris, Decretorum Doctor, qui primò S. Orientij apud Auſcos Prior, poſt Abbas S. Andreæ iuxta Auenionem, demum S. Victoris Maſſiliæ euaſit 1383. denatus 1387.

54. *Ioannes Bonnin* 2. patriâ Maſſilienſis, Mariæ Reginæ Ludouici 2. Regis Siciliæ & Comitis Prouinciæ matris ab arcanis Conſiliarius, in Ab-
batiæ poſſeſſionem inductus an. 1387. 1387.
mortuus 1405.

55. *Petrus Flamenquy* 4. aſſumptus 1405. 1. Iunij per Benedictum Pſeudopontificem 13. adminiſtrauit ad an. vſque obitus 1423. 12. Ianuarij.

56. *Guillelmus de Lacu* 3. eligitur an.
1424. Vicario generali in Abbatiæ 1424.
iuriſdictione vſus eſt Perciualo de Clauoto, monaſterij Eleemoſynario, ſed ſolitudinis gratiâ anno præfecturæ 18. Abbatiam abdicauit ſequenti.

57. *Petrus de Lacu* 5. reſcripto Eugenij 4. Abbatiam ſuſcepit per reſignationem fratris 1442. Comitia Or-
dinis generalia ex more indixit 1446. 1446.
deceſſitque vir integritate clarus 1462.

58. *Ogerius d'Anglure* Epiſcopus Maſſilienſis ſimul & Abbas, præfuit S. Victori 1463. prudentiâ, magnitudine animi, munificentiâ, cæteriſque eminentis ingenij ornatus virtutibus, præfecturam impleuit annis 33.

59. *Robertus Guibè* 1. Aremoricus Cardinalis, Redonenſis ac Nanneten-
ſis Epiſcopus, in locum Ogerij ſub- 1496.
rogatus 1496.

60. *Claudius de Carſonnille* Prior Chiriaci, S. Amantij in Rutenico, & Artacellæ diœceſis Aquenſis, vacante Abbatiâ per Roberti fatum, eius moderamen accepit 1514. defunctúſque 1517. poſtremus Abbatum titulariorum, qui monachorum ſuffragiis electi fuêre.

61. *Auguſtinus Triuulce* Cardinalis tituli S. Hadriani primus Commenda-
tarius beneficio Franciſci 1. an. 1517. 1517.
præfuit 31. annis: obiit Romæ 1548.

62. *Iulius de la Rouere* Cardinalis Vrbinas, Epiſcopus Vicentiæ, Archiepiſcopus Rauennatenſis, Franciſci Mariæ à Ruuere Ducis Vrbinatis, & Eleonoræ Gonzagæ filius: deceſ-
ſit Foroſempronij 1578. 3. Nonas No- 1578.
uembris, humatus Vrbini in templo S. Claræ.

63. *Petrus Rodulphi* 6. Epiſcopus Albienſis, fuit Abbas reſignatione Iulij 1550.

64. *Laurentius Stroſſi* Cardinalis, Epiſcopus Biterrenſis, & Aquenſis Archipræſul, Abbas nominatur reſi-
gnatione præcedentis anno 1555. 1555.

65. *Iulianus de Medicis* Archiepiſcopus Aquenſis, Abbatiam obtinuit 1570. ſepultus 1588. in Abbatiâ ſuâ.

66. *Robertus Frangipani* 2. nobilis Romanus, ex antiquâ familiâ, Abbatiam obtinuit ceſſione Iuliani 1588.
1622. rexit ad annum vſque 1622. eodem ſublâtus eſt è viuis die 17. Aprilis.

67. *Antonius de Bourbon* Comes de Moret, Henrici Magni nothus, in teriit 1632.

68. *Ludouicus de Nogaret* Cardinalis de la Valette, Archiepiſcopus Toloſanus obiit 1639

69. *Alfonſus-Ludouicus du Pleſſis de Richelieu* Cardinalis & Archiepiſcopus Lugdunenſis.

1655. 70. *Iulius* Cardinalis *Maſarini* anno 1655.

Vignogou. VIGNEGOVL, aliàs Bonus locus Ordinis Ciſt. diœceſis Monſpeſſulanæ monialium ſub Valle magnâ, vbi Abbatiſſa erat Claudina de Louuet de Murat, & de Nogaret, ex Baronibus de Caluiſſon.

Villelongue. VILLALONGVA diœceſis Carcaſſonenſis, Ordinis Ciſt. filia Bonifontis.

Villeloin. VILLALVPE Ordinis Benedictini, in diœceſi Turonenſi. Anno Chri-
850. ſti 850. Carolus Caluus Francorum Rex hoc Monaſterium iuris Abbatis & Benedictinorum Cormaricenorum eſſe voluit, vt Mainardus fundator eſſe decreuerat, & optauerat. Is autem ex illuſtri proſapiâ ortus, facto teſtamento per Heratdum Turonenſem Archiepiſcopum, locum illum qui ruſtico vocabulo Villalupe appellatur, ſuper Andriſçum fluuium, Audachro Cormaricenſis cœnobij Abbati ad conſtruẽdum in honorem Saluatoris noſtri, ac pro viribus adornandum, & ad normam monaſticæ vitæ habendum, perpetuâ quoque religione ordinandum & gubernandum, libentiſſimâ deuotione ac voluntate contradidit, vt libet perſpicere ex donationis documento, quod ab ipſo originali exſcriptum in cœnobij ſcriniis eſt huiuſmodi: IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Karolus gratiâ Dei Rex. Quandocumque ſeruorum Dei, noſtrorúmque fidelium iuſtis petitionibus, maximè quidem in iis rebus quæ ad gloriam ſummi Regis Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ad augmentum, vel exaltationem Apoſtolici Ordinis primitiuæ Eccleſiæ aurem celſitudinis noſtræ annuentes accommodamus, Regiæ maieſtatis conſuetudini operam damus; hósque præcipuè ad emolumentum animæ noſtræ præſentis & futuri regni gloriam grauiter capeſcendam proculdubio pertinere confidimus. Ideóque notum eſſe volumus omnibus Epiſcopis, Ducibus, & Comitibus, Abbatibus, Vicecomitibus, Vicariis, Centenariis & quibuſlibet Reipublicæ in omni regno noſtro curam adminiſtrantibus, ſeu gubernantibus, vnà cùm vniuerſis ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelibus, & noſtris præſentibus atque futuris, qualiter venerabilis Audacher Abbas Cormaricenſis cœnobij adierit ſerenitatem culminis noſtri, indicans quendam illuſtrem virum nomine Mainardum, ſibi per petitionis ſcriptum ſecundùm legis ordinem patratum ſuppliciter poſtulaſſe, vt in rebus ſuæ proprietatis, in pago videlicet Turonico ſuper fluuium cui nomen eſt Audriſco, in loco qui ruſtico vocabulo* VILLALVPE *vocatur, eaſdem res vice Chriſti ſuſcipiens, Cellam ſub normâ inibi degentium Monachorum iuxta loci qualitatem fundari, conſtrui in honorem Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, ac pro viribus adornari, ob ipſius Dei omnipotentis amorem, ſuorúmque ſanctorum venerationem omnimodes decertaret. Et quoniam conſtat eumdem venerabilem Abbatem iamdictum ſub poteſtate & tuitione eximij & precioſi Confeſſoris Domini Martini, vnà cùm ſibimet congregatione commiſſâ degere, iunxit ſecum illuſtris viri fidelis noſtri Viuiani rectoris Monaſterij ipſius S. Confeſſoris conſenſum ſuggeſſit, celſitudini noſtræ humiliter poſtulans, vt eaſdem res ſibi ſuſcipere noſtrâ auctoritate liceret ad Dei omnipotentis obſequium ibidem perpetuò celebrandum, ſeruorúmque eius pro vitâ Regum, ſtatúque ſanctæ Dei Eccleſiæ deprecantium, tutum noſtræ defenſionis munimine habendum refugium; cuius petitionibus aurem noſtræ celſitudinis inclinantes, aſſenſum fauore maximo præbuimus. Quinetiam tam pij laboris ſtudio delectati, noſtræ adhortationis, vt in opere liberiùs decertaret, piaque conceſſionis adiunximus fomitem; ac proinde hoc noſtræ ſerenitatis præceptum iuxta deprecationem eius fieri iuſſimus, & propter quietem, quæ monachis eſt conuenientiſſima, placuit vt memoratum locellum vnà cùm rebus omnibus ad ipſum locum aſpicientibus, more Regio, noſtræ immunitatis deffenſione ſub iure & diſpoſitione ſuprafati Abbatis Audachri, eorúmque quos ibidem conſtituerit monachorum, imperpetuum confirmaremus. Precipientes ergo*

iubemus, atque iubendo præcipimus, vt nullus iudex publicus, nec quilibet ex iudiciariâ poteſtate, nec aliquis ex fidelibus ſanctæ Dei Eccleſiæ ac noſtris, in Eccleſias, aut loca, vel agros, ſeu reliquas poſſeſſiones prædicti Monaſterij, quas præſenti tempore poſſidet, aut quas ibi diuina pietas accommodauerit in quibuſlibet pagis & territoriis decimas accipiendas, vel freda exigenda, aut tributa, ſeu manſiones, vel paratas faciendas, ſiue fideiuſſores tollendos, hominéſue ipſius Monaſterij tam ingenuos quàm & ſeruos, ſupra terram ipſius commorantes diſtringendos, aut vllas redibitiones, vel illicitas occaſiones re- B *quirendas, nullo vnquam tempore ingredi audeat, vel exactare præſumat, quoniam quicquid fiſcus exigere poterat, pro animæ noſtræ remedio concedimus. Statuimus denique, & omnimodis ſtatuimus, vt idem ſupradictus Abbas nobis cariſſimus, & monachi ſui ſucceſſoréſque eorum, nullius vnquam pro rebus ipſius monaſterij habitis vel habendis, terrenæ poteſtatis iugo iniuſti ſubiaceant, ſed ad ſolius Dei ſeruitium prædictus Audacher Abbas in eodem loco, de rebúſque omnibus ad ipſum pertinentibus ius liberum & diſpoſitionem noſtrâ conceſſione cùm Dei voluntate om-* C *ni obtineat tempore vitæ; & quoniam multa quæ in præſenti puro nequaquam conſpecta intuitu, in futuro certiùs peruidentur, ordinamus, & noſtrâ beneuolentiâ concedimus, vt quidquid ſæpefatus Abbas cùm voluntate Dei & ſeruorum eius de eodem loco tractans vtiliter conſtituerit, hoc eſt ad cuiuſcumque poteſtatis conſtitutionem, poſt ſuum diſceſſum Abbatem ſecundùm regulam S. Benedicti electum monachi eiuſdem loci accipere debeant, vel ſi quid aliter vtiliùs cùm voluntate Dei, & authoritate regulari definiens ſtatuerit, ratum atque inuiolabile ſuper eundem locum permaneat. Pro infeſtationibus verò peſſimorum, iniquorúm-* D *que hominum quemcumq; ſæpe memoratus Audacher Abbas, aut ſucceſſores eius voluerint eligere aduocatum, vel cauſidicum ad res ipſius Monaſterij inquirendas, ſeu deffendendas, liberam in omnibus habeant facultatem, ita vt omnes Comites, vel cuiuſlibet adminiſtrationis iudices, ſine Dei omnipotentis, noſtríque fide ad quorumcumque placitum, vel ante quorum iudicium ipſius cœnobij aduocatus venerit, pro Dei amore & noſtrâ iuſſione in cunctis iuſtis ratiocinijs ſolatium ei atque adiutorium præbeant, talémque poteſtatem atque authoritatem ad res eaſdem inquiren-*

A *das ſiue defendendas habeant, qualem decet in rebus omnipotenti Domino oblatis, atque conſecratis. Et vt hæc authoritas noſtris futuríſque temporibus Domino protegente valeat inuiolata permanere, manu noſtrâ eam ſubterfirmauimus, & de anulo noſtro ſigillari iuſſimus. Signum Caroli glorioſiſſimi Regis. Data 6. Calend. Iunij anno 10. Indictione 13. regnante Carolo glorioſiſſimo Rege. Actum Vermerach palatio Regio in Dei nomine fœliciter. Amen.* Catalogum Abbatum ex veteribus ſcriptis & tabulis cœnobij congeſtum, talem nobis humaniter B communicauit cl. vir Michael de Marolles nunc eiuſdem loci Archimandrita.

1. *Audacher* prædictus ab Itherio
cœnobij Cormariceni quintus Abbas, monaſterij verò Villalupenſis
primus fuit ab anno 850. ad 868. an 850.
autem diutiùs præfuerit inuenire non
potuimus, neque enim quicquam de
eo poſt 28. Caroli Calui annum ſcriptum reperitur: itaque cùm 5. Nonas Maij è vitâ exceſſerit, tamen quo
anno, incertum eſt. Sed in Abbatibus deinceps enumerandis vſque ad
C an. 965. nihil certum ſequi poſſumus; tantùm memoratur.

2. *Ino* ſecundus Abbas Villelupenſis, & ſextus Cormaricenſis; idem
præfuit anno 897. regnante Odone 897.
Francorum Rege, quod declarat præceptum eiuſdem Regis de Fagiâ & Molinis in cartulario Cormaricenſi: quo verò anno regimen ſuſceperit, nec quo defunctus, vel qui ei ſucceſſerit, incertum: Poſt tempus illud primus reperitur Abbas.

3. *Guido*, ſeu *Vuido d'Aniou* frater Gaufridi Comitis Andegauenſis, &
filius Fulconis an. Domini 965. A 965.
quo Guidone tandem impetratum eſt
D monachos Villelupenſes propriũ Abbatem poſſe eligere, vt patet ex veteri cartâ disiunctionis cœnobiorum Cormariceni & Villelupenſis in tabulario Villelupenſi, conſultu & adhortatione Arduini Turonorum Archiepiſcopi. Legitur in chronico MS. S Albini Andegauenſis Vuidonem hunc Abbatem extitiſſe monaſteriorum eiuſdem S. Albini, Ferrarienſis, Cormariceni, & Villelupenſis Turonenſis diœceſis, ac demum Epiſcopum Anicienſem: in cuius locum poſt ſuam de monaſterio Villelupenſi demiſſionem liberè factã ſuffectus eſt.

4. *Humbertus*, qui primus vni cœnobio Villelupenſi præfuit, electus ex cœtu Villelupenſium Benedictinorum anno prædicto 965. incertum autem quo die & anno ſublatus fuerit è vitâ

1070. 5 *Gauzfridus* 1. anno 1070. 10. regni Philippi 1. Fulcone Rechino Comite Andegauenſi, nempe 105. annis à diſiunctione cœnobiorum Cormaricenſ & Villelupenſis.

6. *Odo* præfuit an. 1110. tempore eiuſdem Philippi 1. Regis & Radulfi Turon. Archiepiſcopi, de illo facta reperitur mentio anno 1105.

7. *Renaudus* ſeu *Reginaldus* ab an-
1140. no 1140. ad 1150. Engelbaudo Archiepiſcopo Turonenſi, à quo impetrauit ius patronatus ſuper plures Eccleſias ſuæ diœceſis.

8 *Aimericus* in Renaudi locum ſucceſſit quantùm intelligi licet ex ratione temporum, anno 1156. ex diplomate Adriani 4. Papæ in quo eius mentio fit.

9. *Herueus*, de quo loquitur antiqua tabula de fundatione domus Legeti, per quam apparet eundem Herueum Abbatem, locum illum qui vulgò Legetum appellabatur, intuitu caritatis & precibus Henrici Regis Angliæ, Ducis Normanniæ, iure perpetuo poſſidendum conceſſiſſe
1173. Fratribus Cartuſiæ circa annum 1173.

10. *Ernulphus* ſeu *Arnulphus* Herueo ſucceſſit 1183. rexit Eccleſiam per 10. annos: de eo mentio in tabulâ veteri ſub an. 1193.

11 *Girardus* recenſetur in diuerſis
1200. ſchedis præfuiſſe ab an. ſaltem 1200. vſque ad 1220.

12. *Reginaudus* eligitur ante annum 1223. ſedebat adhuc 1226.

1229. 13. *Ioannes* 1. 1229. & 1231.

14 *Thomas* annis 1235. & 1238.

15. *Michael* 1. in locum Thomæ ſucceſſit quandiu intelligi datur ex ratione temporum, præfuitque annis 1242. & 1246 obiit Nonis Ianuarii, ex veteri martyrologio.

16. *Robertus* 1. de quo extat men-
1248. tio an 1248. peruenit ſaltem ad 1267. quod ex pluribus pancartis compertum habetur.

17. *Archambaudus* ordinatur ante an 1270. rexit ſaltem vſque ad annum 1288. & obiit 6. Idus Auguſti.

18 *Ioannes* 2. mortuo Archambaudo an. 1293. vixiſſe memoratur.

A 19. *Gaufridus* 2. ſucceſſit Ioanni an. 1297. 1297.
1297. & 1299.

20. *Ioannes de Meniz* 3. ſeu *du Meſnil*, ab anno 1304. ad an. ſaltem 1317.

21. *Hugo de Nots* ab anno 1320. ad an. 1340. quem ſequutus eſt.

22. *Ioannes G[illegible]ſtineau* 4 ex Sacriſtâ Abbas inſtitutus 1341. peruenit ad 1353.
an. 1353.

23. *Philippus de Luc* anteà Prior de Eſpiniaco annis 1355 & 1357.

24. *Petrus* 1. 1361 & 1377.

25. *Bertrandus de la Ma[illegible]che* perue-
nit ad annum 1414 cœnobiumque 1414.
B rexit ad minus per ſpatium 30. annorum.

26. *Petrus Aalant* 2. Decretorum Doctor, in Concilio Conſtantienſi electus Abbas poſt obitum Bertrandi, ab eadem ſynodo impetrauit indultum, & à Carolo Rege Francorum, pro non ſoluendo ſubſidio tunc ſuper Clerum impoſito, obiit anno 1438. in eius locum ſuffectus eſt.

27. *Simon de Couſis* præfuit annis
23. ab anno ſcilicet 1439 ad 1462. 1439.
quo mortuus eſt.

28. *Ioannes Ioffredi* 5. monachus
C Cluniacenſis, Decretorum & Theologiæ Doctor, ex Priore B. Mariæ de Caſtro ſuper Salinas, Abbas S. Petri de Luxouio in Burgundiâ, Epiſcopus Atrebatenſis, & Referendarius Apoſtolicus, inde Epiſcopus Albienſis, necnon Abbas S. Dionyſij in Franciâ, Preſbyter Cardinalis Sanctorum Silueſtri & Martini in Montibus, egregius vir doctrinâ, ingenio & memoriâ præſtans. Is primus ex Commendatariis Eccleſiæ Villelupenſis præfuit regnante Ludouico XI.
obiit anno 1471. 24. Nouembris, ia- 1471.
cet Romæ. Fratrem Mathæum le
D Court Celerarium Villelupenſem, quem cùm Priorem & Vicarium in ſpiritualibus & temporalibus in cœnobio inſtituiſſet, in locum ſuum ſufficiendum curauit: interim eodem anno electus à Villelupenſibus monachis.

29. *Ioannes de Barrâs* 6. Benedictinus, ex illuſtri proſapiâ ortus in diœceſi Caturcenſi qui præfuit ab anno 1471. vſque ad an. 1493. quo abdicato magiſtratu, reſignauit Abbatiam Antonio nepoti ex ſorore, quem Lutetiæ Pariſ. erudiendum curauit: obiit
autem an. 1495. vltimâ menſe Maii. 1495.
Is ædes nouas ædificauit, & Eccle-

ſiam ferè totam intrinſecus reparauit, ſepultúſque eſt in parte templi quæ chorus vocatur.

30. *Antonius de Beduel* 1. Ioannis de Barras ex ſorore nepos, præfuit annis 25. poſtquàm Ioannes regimen abdicaſſet 1493. mortuus 1517. & ſepultus ad pedes auunculi: collapſa ædificia refecit: terras deſertas & incultas propter bellorum tumultus nouis quaſi colonis arandas tradidit, & impetrauit ab Alexandro Papâ VI. vt ſibi, & ſucceſſoribus Abbatibus ornamento capitis, quod mitram vocant, baculo paſtorali, tunicâ, dalmaticâ, aliíſque pontificiis inſignibus vti liceret.

31. *Iacobus le Roy* ex illuſtri gente Chaungneâ oriundus in Lodunenſi pago, Benedictinus Cluniacenſis, primùm Abbas S. Florentij propè Salmurium, inde Dolenſis, ſeu Burgi-Dei, & electus Cluniacenſis, tum Archiepiſcopus Bituricenſis: præfuit cœnobio Villelupenſi annis 31. vſque
1550. ad an. 1550. quo de iure cœnobij ceſſit atque reſignauit Abbatiam Lenoncurio Cardinali.

32. *Robertus de Lenoncourt* Cardinalis, Abbas ex reſignatione Iacobi le Roy. Is primus ex laicis cœnobio præfuit, nec ampliùs quinquennio, nam reſignauit Abbatiam ſequenti circa an. 1556.

33. *Ioannes de la Rochefoucaud* 7. Abbas Maioriſmonaſterij & de Cormeriaco, præfuit annis 25. & peruenit
1583. ad an. 1583. quo mortuus eſt, vulgò nominatus pater pauperum, propter largitiones quas miſeris & afflictis impendebat.

34. *Petrus Rouſſel* Canonicus Sueſſionenſis precarius Abbas, qui pro nobili viro de la Vergne milite adminiſtrauit annis 2. deinde 1585.

35. *Antonius de Bruyeres* 2. dominus de Chalabre alter ex ſecularibus
1585. monaſterio præfuit an. 1585. Commendatarius annis 12. rexit etiam Abbatiam de Fontaniſalbis Ordinis Ciſtercienſis, in diœceſi Turonenſi, poſteà anno 1597. pactum commutarionis inter ipſum & Achillem Harlæum interceſſit, eodémque anno ipſemet Antonius præfectus eſt Abbas S. Saturnini Toloſæ.

36. *Achilles de Harlay* nominatus à Rege Henrico Magno ad Epiſcopatum Vautenſem; rexit Eccleſiam Villelupenſem ſub titulo Commendæ ab anno 1597. ad 1607. quo cœnobium 1597. commutauit cùm Abbatiâ S. Mariæ de Caſtellariis in Inſulâ de Ré: cùm ſequenti Gaillardo, fuit poſteà Macloujenſis Epiſcopus.

37. *Gaillardus Cornacius* Abbas monaſteriorum B. Mariæ de Caſtellariis in Inſulâ Reæ, & B. Mariæ de Periguiaco diœceſis Agennenſis, vtrúmque Ordinis Ciſtercienſis, præfectus eſt Archimandrita Villelupenſis anno 1607. & poſtquàm cœnobium 1626. adminiſtraſſet annis 19. exceſſit è vitâ 4. Nonas Decembris an. 1626 ſepultus ad læuam eius partis templi quæ chorus dicitur.

38. *Michael de Marolles* 2. Abbas & Beatæ Mariæ de Baugeſcio, Ordinis Ciſtercienſis in Turonenſi diœceſi: filius Claudij domini de Marolles, & Agathæ de Chaſtillon: ſtatim poſt obitum Gaillardi Cornacij à Ludouico XIII. Rege Iuſto in Commendam obtinuit cœnobium Villelupenſe anno ſupradicto 1626. proſapia eruditione & variis ſcriptis clarus præſidet hoc adhuc anno 1655.

MAROLLES. D'azur à vne eſpee d'argent poſée en pal, la pointe en bas entre deux pennes adoſſées d'argent la garde de l'eſpée d'or.

VILLAMVRVM, vel VETVSMVRVS, Monialium diœceſis Caſtrenſis, cuius loci tantùm Abbatiſſæ colligi potuêre ex MS. *Vieil-mur.*

Eleonor d'Ambres aliàs de Lautrec, ſoror Sicardi Biterrenſis, & Archambaldi Catalaunenſis Epiſcoporum.

Ioanna prædictæ Eleonoræ germana.

Ioanna de Cardaillac.

Catharina de Cardaillac.

Iuliana de Cardaillac.

Francíſca de Veſc 1539. 1539.

Magdalena d'Arpaion 1574.

Antonieta de ſainct Maurice.

Ioanna de Cardaillac ſoror Ludouici Comitis de Bieule, Septimaniæ Prorgubernatoris 1655. 1655.

VILLANOVA Ordin. Ciſt. filia Buſaij in ſyluâ de Touffou duabus leucis à Nannetis in eadem diœceſi conditur ſub inuocatione S. Virginis, à Conſtantiâ Britanniæ Ducíſsâ, quæ ibidem iacet cùm Petro de Drocis Duce Armoricæ ex regiâ Francorum ſtirpe, cæterorum Ducum ad Annam vſque Reginam Caroli 8 & Ludouici XII. coniugem; & Aleyde de Thoarcio primâ coniuge: dedicatur 1231. ab omnibus Britanniæ Epiſcopis: cuius fundationis tabulas Ber- *Villeneuue.*

trandus Argentræus lib. 5. cap. 16. Hiſt. Armor ex tabulario retulit in hæc verba: In nomine *Patris & Filij & Spiritus Sancti. Ego Conſtantia Conani Comitis filia, Duciſſa Britanniæ, Comitiſſa Richemontenſis, Chriſti fidelibus tam præſentibus quàm futuris notum volo: Quòd ego conſiderans remedium animæ noſtræ, & anteceſſorum meorum, pro emendatione malorum operum quæ geſſeram, & pro ſalute & proſperitate Arturi filij mei cariſſimi, quem ego modis omnibus exoro, vt hoc donum & ipſum confirmet, & augeat, & defendat, quandam Abbatiam fundare decreui; ad cuius ſitum & fundamentum locum elegi idoneum & honeſtum, qui dicitur Coctinaria, vbi fundaui ipſam Abbatiam in honorem Dei, & glorioſiſſimæ matris eius, & omnium Sanctorum ſub Ordine Ciſtercienſi. Dedi autem & aſſignaui eidem Abbatiæ & Monachis ibidem Deo ſeruientibus, centum libras currentis monetæ, habendas & poſſidendas annuatim in perpetuum. Pro iſtis autem centum libris eis conceſſi, & aſſignaui quicquid habebam in toto feudo Girardi & Leobini, & quicquid habebant, & de iure hereditario habere debebant, & omnia quæ pertinent ad Conuentum inter Loigne & Bologne habendum, & poſſidendum pacificè, eis ad integrum pro ſeptuaginta libris, exceptis homagiis quæ retinui in manu meâ, & heredum meorum, ſcilicet ad ſeruitium meum cùm equis & armis faciendum, ſine aliquâ iuriſdictione, quod poſſum ſuper milites de cætero reclamare, ex prædictis libris capiemus centum ſolidos annuatim cùm Monachis ſancti Philiberti de Grandiloco. Dedi etiam eis quicquid habebam, & de iure hereditario habere debebam, ſuper prædictum dominium S. Philiberti, alias autem 30. libras, quæ remanent de prædictis centum libris, capient in firmâ Nannetenſi ad tres terminas, ſcilicet ad Natiuitatem S. Ioannis Baptiſtæ 50. libras, ad feſtum S. Nicolai x. libras, ad mediam Quadrageſimæ x. libras. Inſuper dedi & aſſignaui 20. libras in Angliâ, ſcilicet capiendas in Comitatu meo Richemondiæ annui redditus, ad nundinas S. Rodulphi. Dedi etiam eiſdem Monachis & in perpetuum conceſſi Cartecounenſem de Cortinariâ, ad laudandum & fundendum, ad voluntatem eorum, ad orationem faciendum, circa Abbatiam integrè, & cartionum de monte Borole integrè, & culturam. Si autem terra illa prædicta de monte Borole non poterit ſufficere ad vſum quinque carucarum annuatim, in Lamanceriâ reſiduum perficietur. Concedo item eis de foreſtâ circa Nanetenſi, tam de viridi, quàm de ſicco, ad omnes vſus ſuos neceſſarios, abſque venditione & donatione, & paſturam omnibus ſuis animalibus, tam porcorum, quàm aliis, & fœnum ad vſum eorum, per totam prædictam foreſtam meam ſufficienter in quocunque loco poterunt inuenire. Notandum etiam quod grangia de Villanouâ cùm aſſenſu totius Conuentus de Buzayo, integrè remanſit meæ Abbatiæ in perpetuum, & pro recompenſatione illius grangiæ dedi Monachis de Buzayo nemus Benedicti integrum, ad grangiam faciendam, & paſturam in foreſtâ ſufficienter, tam pro eis quàm cæteris ſuis animalibus, & molendinum ad pannos cùm ſua portâ, & piſcatura in calceatâ de Pilaum. Inſuper in recompenſatione dicti molendini Monachi de Buzayo dederunt noſtræ nouæ Abbatiæ de Villanouâ calceatem ad caſtrum S. Herbaldi, ad molendinum faciendum. Præterea dedi Monachis de Buzayo centum ſolidos currentis monetæ ſuper molendinum Pilaum annuatim percipiendos in capite ieiunij, donec eis liberem, vel heres meus inſulam de Boing. Factum eſt hoc anno ab Incarnatione Domini* MCCI. *teſtibus his B. Buzei Abbate, A. Pierre Cellario Bretano, E. Comiſſo, G. Modic Seneſcalo, caſtri Brientij domino, B. Machuoutz domino, Iuone de Galla, G. de Ruzayo. Ego etiam hæc totum ſigilli mei impreſſione conteſtor, & conſeruo.* 1201.

Villarecaniveti Ord. Ciſtercienſis monialium ſub Sauigniaco, diœceſis Sagienſis. *Villers canivet.*

Villarium Beatæ Mariæ, Ord. Ciſt. monacharum ſub Ciſtercio, diœceſis Senonenſis propè Firmitàtem Alidis. *Villers.*

Villarium Ord Ciſt diœceſis Metenſis filia Morimundi, fundatur 1132. Cal. Ianuarii. 1132.

Villarium Ordin. Ciſt. filia Claræuallis diœceſis Leodienſis, nunc Namurcenſis in Brabantio conditur 1147. in Auctuario Gemblacenſi apud Sigebertum, & Cæſarium l. 4. c. 10. lib. 6. c. 34. l. 9. c. 31. à Cantipratenſi crebrò memoratum in libro Apum: illius cœnobii Abbates ſequuntur. *Villiers.*

1. *Laurentius* à B. Bernardo conſtitutus anno 1147. 1147.

2. *Giraldus* 1148.

3. *Faſtradus* 1151.
1154. 4. *Odelricus* 1154.
5. *Vlricus* 1160.
6. *Gerardus* 1. 1181.
1191. 7. *Guillelmus* 1. an. 1191. à Cæſario commendatus.
8. *Carolus* 1197.
9. *Conradus* 1209. vir nobilis & ſanctus Cantipratenſi.
1214. 10. *Vulterius* 1214.
11. *Vuillelmus de Bruxellâ* an. 1231. Cantipraten. lib. 2. Apum cap. 35.
1236. 12. *Marilius* 1236.
13. *Arnulfus de Louanio* 1. 1240.
14. *Valterus à Geldoniâ* 1. 1250.
1258. 15. *Nicolaus* 1. 1258.
16. *Ioannes Songery* 1. 1259.
17. *Bernardus de Monte S. Huberti* 1264.
1268. 18. *Amalricus* 1268.
19. *Arnulfus de Gheſtel* 2. 1271.
20. *Iacobus de Somaliâ* 1. 1276.
1283. 21. *Robertus de Roâ* 1. 1283.
22. *Nicolaus de Geſt* 2. Ducis Brabantiæ affinis 1303.
23. *Edoardus de Mechliniâ* 1308.
1310. 24. *Iacobus de Plantenot* 2. 1310.
25. *Ioannes* 2. 1315.
26. *Iacobus de Plantenot* iterum an. 1317.
1329. 27. *Gerardus de Maſico* 2. 1329.
28. *Henricus de Foix* 1. 1330.
29. *Deſiderius.*
1333. 30. *Ioannes de Bruxellâ* 3. 1333.
31. *Ioannes de Stemberges* 4. 1334.
32. *Albericus à Genapiâ.*
1349. 33. *Ioannes de Frameâ* 5. 1349.
34. *Nicolaus* 3. 1358.
35. *Martinus de Hoyô* 1380.
1383. 36. *Ioannes de Solte* 5. 1383.
37. *Otto* 1393.
38. *Ægidius de Louanio* 1424.
1446. 39. *Valterus de Aſco* 2. 1446.
40. *Franco Calaber* 1460.
41. *Ioannes* 7. 1486.
1503. 42. *Ioannes Rigaldus* 8. 1503.
43. *Dionyſius à Zelerdonc* 1545.
44. *Mathias de Hortebeck* 1556.
1570. 45. *Franciſcus* 1570.
46. *Robertus Henricus* 2. 1587.
47. *Henricus Vander Heyden* 2.

S. Vincent de Beſanço. S. VINCENTII Biſontienſis Ordin. Benedictini reformati, cuius Abbates ſequuntur.

1092. 1. *Achardus* 1092. primus Abbas.
2. *Petrus* 1. 1140. & 1146.
3. *Richardus* 1177. & 1189.
1198. 4. *Hugo* 1. 1197. & 1198. ex cartis Bellouacenſibus.

5. *Anſelmus* 1213.
6. *Anſerinus* 1228. & 1238.
7. *Hugo de Mommerio* 2. 1239. 1239.
8. *Vuirricus* 1243.
9. *Hugo* 3. 1250. & 1255.
10. *Ioannes* 1. 1268. & 1278. 1278.
11. *Guillelmus de Ruffeyo* 1. 1303. & 1306.
12. *Guillelmus de Quingeyo* 2. 1339. & 1348.
13. *Aimo de la Baume* 1350. 1350.
14. *Guillelmus de Biſontio* 3. dictus *Chinus* 1358.
15. *Gerardus de Albaſpinâ* 1363.
16. *Petrus Beraldus* 2. 1371.
17. *Hugo d'Oyſelet* 3. ex nobilibus toparchis d'Oyſelet quæ arx in monte poſita, Mons auium appellatur, 1383. & 1400. *Oyselet. De gueulle à la bande d'or viurée.*
18. *Guillelmus de Leugney* 4. 1412. 1412.
19. *Petrus Armenie* 3.
20. *Ioannes Renedalle* 2. 1453. obiit 1490.
21. *Petrus de Montfort* 4. 1492. cœpit præeſſe, obiit 1501. 1492.
22. *Hugo d'Augicourt* 4. deficit an. 1517.
23. *Antonius de Monteacuto* 1. 1[illegible]. moritur 1532.
24. *Franciſcus Bonnallot* qui & Luxouienſis; defunctus 1560. 1560.
25. *Antonius Perrenotus* 2. Archiepiſcopus Biſontinus, & Cardinalis.
26. *Ludouicus Madrucius.*
27. *Petrus de Toledo* 5.
28. *Stephanus Picardus*, priùs Abbas Gratiæ Dei, mortalitatem expleuit 1608. 1608.
29. *Guillelmus Simonin* 5. Archiepiſcopus Corinthinus & Biſontienſis Propontifex 1618.

S. VINCENTII diœceſis Cenomanenſis, Ordin. Benedictini Congregationis olim Caſalinæ, nunc S. Mauri, vetus monaſterium per S. Domnolum Epiſcopum Cenomanenſem fundatur: Abbates hic damus tantùm ab eius vnione factâ prædictæ Congregationi Caſalinæ. *S. Vincent les le Mans.*

Philippus de Luxembourg Epiſcopus Cenomanenſis, Abbas S. Vincentij & S. Martini Sagienſis, diſciplinæ regularis obſeruantia quæ in Abbatiis Caſalis Benedicti, S. Sulpitij Biturigum, & S. Illidij Claromontenſis florebat, hanc Abbatiam eidem vniuit an. 1501. & 1502. titulum Commendæ ceſſit Iuoni Moriſſon eiuſdem reformationis religioſo. 1501.

Iuo Moriſſon poſſeſſionem cœpit Ab-
1502. batiæ 1502. 26. Iulij coram eodem Cardinali.

Ioaunes Durand 1509.
Iuo Moriſſon iterum 1517.
1522. *Ioaunes des Bans* 1522.
Ioannes de Montmaiour 1528.
Iuo Moriſſon tertiò 1531.
1535. *Benedictus Boulanger* 1535.
Ioannes des Bans iterum 1541.
Ioannes du Buſſon 1544.
1551. *Ægidius le Marchand* 1551.
Nicolaus Pyuert obiit 1560.
Guillelmus Garnier 1561.
1564. *Rauandns Gibon* 1564.
Guillelmus Pelaut 1570.
Guillelmus de Montoté 1576.
1579. *Petrus Bellot* mortuus 1579.
Renatus le Large 1581.
Ægidius Naudier 1587.
1593. *Innocentius Gay* 1593. deceſſit.
Mathæus Picquot 1594.
Iacobus Badocheau 1599.
1605. *Iacobus Bretheau* 1605.
Mathæus Picquot idem cùm præcedenti obiit 1611.
Guillelmus Richer 1614.
1619. *Thomas Bordeaux* 1619.
Guillelmus Richer iterum 1625.
Iacobus Mercier 1628.
1636. *Placidus de Sarcus* 1636. ex Viſitatore Congregationis S. Mauri in prouinciâ Armoricæ, ſub quo monaſterium è Congregatione Caſalinâ tranſiit ſub regimine Reformatorum S. Mauri.
Ignacius Philibert 1636.
Bedé de Fieſque 1639.
1645. *Ignacius Philibert* iterum 1645.

S. Vincent de Laon. S. VINCENTII LAVDVNENSIS in ſuburbiis, vno fermè lapide à Lauduno Clauato diſtans, Ordinis Benedictini, Congregationis S. Mauri: fundatur hoc cœnobium vti coniiciunt, à Brunechilde Reginâ Sigeberti Regis vxore, ſed longo poſt tempore varias clades perpeſſa Abbatia, Clericorum moderamini tradita
948. fuit; tandem verò an. 948. Roricius, ſeu Rorico, Caroli Simplicis filius & Epiſcopus Laudunenſis, accitis è monaſterio S. Benedicti ad Ligerim duodecim monachis, præpoſuit illis Abbatem: cartam autem reſtaurationis monachorum è maiore cartulario ſubiicere viſum eſt in hæc verba: AVXILIANTE *ſuprema propitiationis clementiâ, ego Rorico, etſi indignus ſanctæ Laudunenſis Eccleſiæ Præſulatum indeptus,*
A *conſiderans vltima euocationis ſortem, vt cæteris, mihi quoque imminere, peccatorum quoque meorum, quàm magno depreſſus grauamine, cœpi apud me tacitâ deliberatione tractare quiddam huic ſedi, cui auctore Deo præſideo, profuturum, meis verò, vt opinor, conſulendis criminibus pernéceſſarium; ſiquidem in latere montis, cui præeminet ciuitas, in proſpectu ſcilicet eius, eſt Eccleſia ſita* S. VINCENTII *egregij Martyris cultu & honore venerabilis; ſuper quâ fama ferebatur antiquis temporibus inſigne fuiſſe monaſticæ conuerſationis, quæ quidem moderno tempore omni deſtitutionis ſuccumbebat penuriæ,*
B *donec prædeceſſor noſter Adelmus vndequaque ſumptibus duodecim Canonicorum in eâ aſſiduum conſtituit ſeruitutis conuentum, ordine viuendi religioſum. Quo ita defuncto, creſcentibus diuerſarum cladium malis, penè ad priſtinum relapſa eſt deſolationis detrimentum: quod ego non æquanimis ferens: maximè quia non tantùm huius Sedis Epiſcoporum, ſed etiam Canonicorum, Clericorum, Nobilium, necnon laicorum habebatur ſepultura: accito generali Conuentu, ipſius conſilio deliberaui in antiquum, vt fama erat, monaſticæ conuerſationis ſtatum reformare, &*
C *prout temporis dictabat oportunitas, quantulúmque monachorum ibidem numerum aggregare. Euocatis igitur à monaſterio S. Benedicti ſupra Ligerim ſito, duodecim monachis: venerabilem eis Melcalanum præfeci Abbatem; quibus inter cætera beneficia à me ſibi collata, ſecunda ſedis dignitatem Epiſcopatus, ab anteceſſoribus noſtris antiquitùs eidem Eccleſiæ conceſſam approbans confirmaui. Sepulturam quoque Epiſcoporum, Canonicorum, Caſatorum, Cuſtodum matris Eccleſiæ, Capellanorum & ſeruientium, ac familiarium eorum. Conceſſi etiam procinctum montis & vallis diſtrictum: quæ vt ſine aliquâ calumniâ teneant ſicut dedi, ita &*
D *conſilio & aſſenſu prædicti Conuentus determinaui. Statuimus etiam mittere venerandæ ſynodo, quæ habita eſt apud montem S. Mariæ in pago Tardanenſi, menſe Maio, vbi recitatum eſt hoc, reſidente domino Adelberone Archiepiſcopo, cùm Coepiſcopis, atque omnium aſſenſu ab eis roboratum. Ego S. Remenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus ſubſcripſi & corroboraui. Actum Lauduni anno Incarnationis Domini noſtri Ieſu Chriſti* DCCCCLXI. *Indictione* 961.
IV. Cal. Octobris, ſeptimo Lotharij Regis.
Ex hoc liquet, monaſterium illud Epiſcoporum fuiſſe mauſolæum, cuius

Abbates

Abbates etiam proximo ab Antiſtite loco in baſilicâ Laudunenſi & ſynodis aſſidebant. Hanc porrò Religioſorum inſtitutionem Roriconis probauit Lotharius Rex diplomate dato apud Compendium an. 975. Abbatum indicem deſumpſimus è Notis ad Guiberti Abbatis toties memorati opera.

1. *Melchalmus* ex monacho Floriacenſi, primus poſt inſtitutionem mo-
948. nachorum an. 948. præficitur.

2. *Bellandus*, ſiue *Betlandus*, cuius gratiâ Adalbero Laudunenſis Epiſcopus Eccleſiam Petrapontenſem S. Vincentio largitus eſt vnà cum redditi-
989. bus atque appenditiis: obiit 989.

3. *Lampertus* vel *Lambertus*.

4. *Seigerus*.

5. *Cadros*.

6. *Rogierus*.

7. *Hercanneus*, ſiue *Heruaus*, cui
1031. Henricus 1. Francorum Rex an. 1031. vectigal in ſuburbio Semeliaco ad radices montis Laudunenſis conceſſit.

8. *Reginerius* Corbeiâ oriundus; dat ipſi Elinandus Antiſtes Laudunenſis altare S. Gobini, quod & in Prioratum erexit.

9. *S. Gerardus*, itidem Corbeienſis, in fratris Reginerij locum ſuffectus eſt, vir pietate ac ſanctitate inſignis, veluti acta ipſius teſtantur, quæ ſuo ſtylo proſequutus eſt Hugo Menardus in Martyrolog. Bened. obſeruat. lib. 2. ad diem 5. Aprilis: priora
1079. monaſterij Syluæ maioris fundamenta iecit anno 1079.

10. *Rogerius*.

11. *Adalbero* doctus ac probus, atque in forenſibus rebus fuit non me-
1088. diocriter verſatus; anno 1088. Prioratum S. Ioannis Baptiſtæ de Vendolio ſupra Faram ad Aiſiæ ripam ei tribuit Radbodus Nouiomenſis Epiſcopus; Eccleſia S. Goberti de Altomonte in Arduennâ, priùs Canonicis, eidem Abbati ſuiſque Mandris ſubiicitur ex cartulario minori, iacet in ſacello B. Mariæ Magdalenæ, quod ipſe conſtruxerat.

12. *Sifridus* Adalbetoni religione & doctrinâ non impar, obſeruantiæ regularis tenaciſſimus extitit. Is, opinamur, ex Priore S. Nicolai (cui epiſtolam de Buccellâ Iudæ datam, inſcripſit Guibertus) Abbas extitit S. Vincentij. Præmonſtrati locum, ro-

A gante venerabili Bartholomæo Epiſcopo conceſſit B. Norberto. Literæ in hanc rem in Bibliothecâ Præmonſtratenſi referuntur datæ in Capitulo S. Mariæ Laudunenſis an. 1121. Idem 1121.
Abbas mediam partem loci in quo ſita eſt Eccleſia S. Martini, prima Præmonſtrati filia, quæ & S. Vincentij iuri ſubiaceret, obtulit: illi & Honorius Papa 2. diploma largitus eſt, quo vniuerſa cœnobij bona confirmat: obiit circa an. 1131. conditus in inferiori parte chori.

13. *Anſelmus* ex monaſterio S. Medardi Sueſſionenſis in Abbatem à mo-
B nachis eſt cooptatus 1131. religioſè, doctè ac prudenter rexit monaſterium annos plus minùs ſeptemdecim: Militum, Equitumque vi prædia auferentium, repreſſit audaciam, atque fretus Innocentij Papæ 2. auctoritate, qui Lauduni tunc aderat, reddere coegit omnia. Anno 1133. Eccleſia Ca- 1133.
nonicorum caſtri de Leſcheriis in agro Guiſiano, itémque alia in caſtro Montiſacuti, iuxta Lætienſe ſacellum collatæ fuêre S. Vincentio. Romam profectus, à Canonicis Totnacenſi-
C bus, qui hoc ipſo tempore in Vrbe agebant de Paſtore ſubrogando, Epiſcopus eligitur: at ipſe reluctans, à ſummo Pontifice annuere ſub anathematis vinculo compulſus eſt. Quàm præclarè ſe geſſerit in hiſce tùm Abbatis, tum Epiſcopi muneribus indicat Hermannus libro 3. cap. 20. & 21. in Appendice. De eo vide Tornacenſes Epiſcopos.

14. *Balduinus* 1. rexit ſolummodò annis 5. de quo citatus Hermannus eò loci.

15. *Guillelmus*, cui donat Galterus Epiſcopus Laudunenſis Eccleſiam S.
D Iuliani in burgo Laudunenſi an. 1153. 1153.
necnon Eccleſiam Prioratus caſtri de Nouauillâ ab Helluino Tirio indultam, confirmat ipſemet Epiſcopus.

16. *Galterus*.

17. *Hugo*, baſilicæ S. Vincentij, quæ etiamnum extat, iecit fundamenta, eámque compleuit. Controuerſia Hugonem inter & Ioannem Nouigenti Abbatem anno 1177. at- 1177.
bitro Codiciacenſi Rodulpho, ſoluta eſt. Sacram extruxit ædem S. Genebaldo Protoantiſtiti Laudunenſi duodecim Canonicorum, quam & prædiis Sanuincentiani Aſceterij ditauit: deceſſit 1200. ſepulchrum eius

in medio chori hoc celebratur epi- A
taphio.

Hugo boni forma, Clauſtri rigor, actio cauta,
Regia frons, doctrina fons clarus, largus, abundans,
Abbatum flos ecce iacet, qui regnat vbique:
Huic det pro meritis æterna gaudia vitæ;
Quem poſt Auguſti mediū lux tertia clauſit.

1208. 18. *Ingelrannus* 1208. ſacrum S. Vin-
centij Martyris os gutturis ab Epiſcopo Carcaſſonenſi, ac Simone de Monteforti an. 1215. ſolemni ritu accepit. Eodem prope tempore Abbas & monachi Caſtrenſis Eccleſiæ (nunc Epiſcopatus) ad Ingelrannum partem bra- B
chij eiuſdem Martyris tranſmiſêre, & anno 1234. ſacellum B. Mariæ Lætienſis à dominis de Apiâ, qui in S. Vincentij templo ſunt ſepulti, initium ſumpſiſſe ferunt.

19. *Balduinus* 2.

20. *Ioannes* 1.

21. *Balduinus* 3.

22. *Thomas.*

23. *Gosbertus*, dum iuſſu Gregorij Papæ x. ad Concilium Lugdunenſe
1273. proficiſceretur, vitâ orbatus eſt circiter an. 1273. vel 1274.

24. *Guido de Boueriis*, eo ſedente iuriſdictionis Abbatiæ limites recen- C
ſiti ſunt 1280.

1300. 25. *Ioannes* 2. anno 1300.

26. *Ioannes de S. Quentin* 3. obiit 1345.

27. *Petrus de Suiſi* ſiue *de Namur* 1. fit Abbas Ioanne de S. Quinrino viuente 1333.

28. *Petrus de Villiers* 2. memoratur in pacto cùm Comite de Roceio ini-
1349. to an. 1349. circa quoddam ius Sancti Vincentij in molendino de Petraponte.

29. *Ioannes de Nouelles* 4. vulgò *de Guiſiâ* nuncupatus 1370. literis appri- D
mè inſtructus Collectarium Hiſtoriæ vniuerſalis, libris octo, qui quatuor voluminibus comprehenduntur, diſtinctum exarauit. Ditiſſima fuit Ioanne Abbare bibliotheca S. Vincentij, vndecim nimirum millia voluminum continebat. Conſedit in Concilio Compendij habiro, cui præſidebat Petrus Leſſienſis Abbas, cùm aliis Archimandritis Archiepiſcopatuum Remenſis ac Senonenſis: obiir Ioannes
1396. 1396. eius ſepulchro diſcipuli ſequens epitaphium appoſuêre.

De Guiſiâ natus iacet hic ſub caute Ioannes
Hiſtoriographus, artéque Iuridicus.
Abbatum primus mithrâ fuit hic decoratus
Inhumata manet fama, mirúmque canet.
Mens pia, mens humilis, patriæ lux, Martha labore:
Irradiet functo vita beata Deus.
Anno milleno, quater & c. bis duo demo.
Octauo menſis Idus deceſſit Aprilis.

30. *Ioannes de Syluâ* 5. obiit 1419. 1419.

31. *Simon à Portâ.*

32. *Thomas Vaſtel* 2.

33. *Ioannes Corbeau* 6.

34. *Helias d'Arſon* Protonotarius Apoſtolicus, Abbatis Commendatarij ritulo ſedem adipiſcitur, defunctus 1502.
1502.

35. *Franciſcus de Frechencourt* ex monacho fit Abbas. In necrologio, nobili loco oriundus notatur, diem clauſit extremum an. 1506. in choro ſepultus.

36. *Carolus Morel* anteà Prior S. 1510.
Ioannis de Vendolio 1510.

37. *Ioannes Charpentier* 7. ex Ordine monaſtico Abbas vltimus. Toram inſtaurauit Sanuincentianam baſilicã, mulrâque beneficia contulit: medio in choro cònditus ſub eâ epigraphe: *Hîc iacet domnus Ioannes Charpentier Remenſis, dum viueret huius Eccleſiæ pientiſſimus Antiſtes: qui fœliciter obiit 6. Idus Septemb. noſtra Salutis 1538.*

38. *Carolus de Bourbon* Cardinalis Vindocinenſis ptimus Abbas Commendatarius.

39. *Criſpinus de Brichanteau* ex monacho S. Dionyſij in Franciâ Abbas S. Vincentij, & Epiſcopus Siluane- 1590.
ctenſis: deceſſit 1590.

40. *Godefridus de Billi* primùm religioſus S. Dionyſij, inde S. Vincentij Abbatiam atque Epiſcoparum Laudunenſem obtinuit.

41. *Philibertus de Brichanteau* adi-
piſcitur poſſeſſionem 1612. ac poſtmo- 1612.
dum Epiſcopus Laudunenſis cœnobium ſuum Congregationi S. Mauri aggregauir anno 1643.

S. Vincentii Metensis *S. Vincent de Mets.*
Ordinis Benedictini, fundatum legitur hoc Monaſterium à Theodorico
Epiſcopo anno 968. in inſulâ exrra 968.
ciuitatem antiquitùs, hodie intra vrbem, opulentis prædiis ab eodem doratum, & relliquiis ſacris præclarè locupletatum eſt, vbi & tumulo conditur eius corpus, cùm epitaphio, quod eius memoriæ elucubrauit Sigebertus Gemblacenſis, celebris Chronographus, qui in S. Vincentio plutibus

annis Nouiciorum regimini fuerat præpoſitus. De Abbatiæ antiquitatibus vide Madaurenſem Epiſcopum lib. 3. Abbatum verò Catalogus talis extat, qui nunc primùm luce donatur beneficio dom. Petri Deſcrochets Prioris S. Arnulfi Metenſis.

1. *Pepo* primus inter Abbates cuius memoria extet in monumentis, ſede-
1026. bat iam anno 1026. ex quarumdam terrarum legato quas ceſſit Hermanno.

2. *Heribertus* ei ſuffectus, notatur necrologio ad diem 12. Septemb. in hoc titulo: *Dom. Heriberti Abbatis huius loci, & Folcuini eius ſucceſſoris.*

3. *Folcuinus*, cuius gratiâ Adelbero
1050. Epiſcopus bullâ Leonis 9. 1050. roborari fecit huic Abbatiæ bona & priuilegia collata per Theodericum fundatorem, cùm facultate inſuper ipſi ac ſucceſſoribus indultâ, celebrandi officia pontificaliter in Cathedrali.

4. *Lanzo* præerat iam anno 1085. quo eodem tempore, auctore Sigiberto, Herimannus Epiſcopus, Abbas iſte, Ricardúſque Archidiaconus Metenſis, per Henricum Cæſarem in exilium eiecti ſunt, ob libertates Eccleſiæ. Adfuit Concilio Claromon-
1095. tenſi 1095. & poſtmodum ſuo cœnobio reſtitutus eſt pius hic Abbas, cùm appareat ex monumentis, thecam argenteam S. Luciæ Virgini fabricandam curaſſe, in cuius relliquiarum eleuatione 1094. à Poppone factâ, donatur baſilicæ Sanuincentianæ burgus B. Iuliani: inſcribitur eius obitus faſtis necrologij ad diem 2. Decemb.

5. *Arnulphus*, qui memoratur in chronico MS. defunctus an. 1116. 8. Septemb.

6. *Landulfus* legitur in cartâ Ricui-
1126. ni Tullenſis Epiſcopi anno 1126. quâ, in ſynodo diœceſanâ ipſi confirmantur omnia bona & priuilegia Prioratus de Chaligneio, à ſuâ Abbatiâ pendentis, ex eodem chronico; fatis ceſſit 1135. 4. Auguſti.

7. *Iſembardus* ex monaſterio S. Huberti in ſaltu Arduennæ aſſumitur ad regimen S. Vincentii 1135. Stephanus de Barro Epiſcopus Metenſis, in fauorem huius Abbatis cartam confecit pro bonis S. Germani, per Adalberonem Archiepiſcopum Treuirenſem confirmatam tabulis annoſ 1140. & 1141. illi Innocentius 2. bullam di-

A rigit an. 1139. quâ prohibetur Abbatis nominatio abſque Conuentus ſuffragiis: deceſſit 19. Martij circiter an. 1146. 1146.

8. *Robertus* ſubſcribit cartæ Stephani de Barro Epiſcopi Metarum pro Abbatiâ S. Crucis, poſteà dictâ S. Eligii 1161. obiit an 1165. 3. April.

9. *Rainfredus* de quo nulla extat memoria in chronico Vincentiano MS. tamen ſubſcripſiſſe annotatur in tabulâ Friderici Epiſcopi Metenſis
1173. de illo obituarium ad diem 7. 1173.
Aprilis.

10. *Vuillelmus* 1. recenſetur in pan-
B cartâ Bertrandi Epiſcopi anno 1179. donatus ab Alexandro 3. diplomate Apoſtolico anni 1177. confirmationis iurium Abbatiæ, & ab Epiſcopo Bertrando 1181. cuius literas in fauorem
Abbatiæ S. Petri ſcripto probat 1183. 1183.
eodem anno, vel proximo ineunte animam reddidit.

11. *Franco* præfuit 1184. ex codicillis concordiæ initæ cùm ipſo & Vualone Abbate Cariloci pro Chaligniaco: meminit eius necrologium ad diem 20 Martii.

12. *Carolus* 1. de illo carta Bertrandi
C Præſulis pro inſtitutione probo- 1197.
rum hominum ciuitatis Metenſis anno 1197.

13. *Drogo* eligitur anno 1200. ceſſit munus ſuum ſponte 1210. eius obitus in necrologio reperitur ad diem 24. Iunii: *Obiit Drogo pia recordationis quondam Abbas & monachus, ſacerdos huius loci, qui ſtatuit nobis pitanciam*: ex ve-
teri inſtrumento anni 1206. interuen- 1206.
tu Drogonis Bertrandus Epiſcopus propter damna illata Abbati, quendam Garſirum à cenſuris Eccleſiaſticis liberauit.

14. *Vuarinus*, vel *Guerinus*, an. 1210.
D cœnobii inſignis benefactor, baſilicam ſuam eâ ſtructurâ quæ nunc ſpectatur, poſt Cathedralem totius regionis longè pulcherrimam exædifi-
cauit anno 1248. mortalitatem exple- 1248.
uit anno, vt conicitur, 1252. 4. Octob. ex necrologio: ſepulturæ mandatus ad dexteram principis aræ, vbi effigies tumbæ inſculpta eſt, Eccleſiam manu exhibens.

15. *Nicolaus* 1. quædam in commodum monaſterii acquiſiuit, & ab Innocentio 4. Pontifice bullam accepit: mortuus 1256. 16. Februarii.

16. *Gerardus* ex Abbate S. Sympho-

riani tranſiit ad regimen hnius cœno-
1256. bij 1256. ſtrenuus patrimonij Abbatiæ
defenſor : ab Vrbano 4. prohibitus
eſt curam Abbatialem deponere, cùm
eſſet monachis pergratus, ab Alexan-
dro autem 4. bullas impetrat 1260.
& à Clemente 4. 1266. carnis ſarci-
nam depoſuit 15. Septemb 1271.
1271. 17. *Petrus* 1. præpoſitus eſt an. 1271.
rexit ad an: 1278. quo eodem annò
huius Abbatis nomine quædam ex-
tant documenta ; memoria illius re-
perirur in necrologio ad diem 14.
Octobris.
18. *Rainerius* ſucceſſit 1278. dona-
tur à Nicolao 3. duobus diplomati-
bus pro libertate iurium Abbatiæ, de-
ceſſit ex hac vitâ circa an. 1298. die
29. Decembris.
19. *Balduinus d'Eſpinal* obiit circi-
1316. ter 1316. in necrologio ad diem 27. Iu-
nij de illo ſic ſcribitur : *Domni Bal-
duini de Spinalo Abbatis huius loci, qui
dedit nobis in perpetuum decimam S. Bal-
derici in augmentum Pitantiæ, necnon
& 50. ſolidos Metenſes pro anniuerſario
ſuo.*
20. *Hugo* 1316. animam exhalauit
12. Februarij.
21. *Petrus de Baudoche* 2. è nobili ac
1356. vetuſtâ ſtirpe ſatus, præfuit 1356. de-
uixit 1370. die Epiphaniæ, vt viſitur
in epitaphio quod affixum eſt muro
ad ſiniſtram partem nauis Eccleſiæ :
vbi etiam mentio habetur Simonis de
Baudoche monachi apud S. Vincen-
tium, eius conſanguinei, & demor-
tui 1343.
22. *Henricus de Vienne* 1. an. 1370.
1376. 23. *Rainaldus de Beaumont* 1376. ſub
cuius moderamine baſilica Sanuin-
centiana dedicatur per Theodoricum
de Boppart Epiſcopum Metenſem;
obiit vt coniectura eſt 1377.
24. *Goffridus Franciſci* à Clemente
7. Antipapâ bullam impetrauit pro
ſuâ benedictione, qui etiam illi fa-
cultatem impertitur vnionis Præpoſi-
turæ menſæ Abbatiali, alterâ bullâ
1394. an. 1394. omnes peruaſores bonorum
Monaſterij Eccleſiaſtico multauit a-
nathemate ; ex quo liquet Metenſes
eius obedientiæ paruiſſe in Eccleſia-
ſticis, Guillelmo d'Aigrefeuille Car-
dinali & Legato ſuo, in his partibus
degente.
25. *Nicolaus Chaigne* 1. cuius extant
1408. documenta an. 1408. & 1410. leprâ
correptus interiit an. circiter 1415. in

A obituario die 23. Octobris.
26. *Nicolaus de Gournay* 2. ex fami-
liâ apud Metenſes nobili ortus, bo-
nus Abbas acclamatus, cuius memo-
ria adhuc in benedictione eſt, pro-
pter varia pietatis ac munificentiæ
ſpecimina, quibus cœnobium ſuum
locupletauit ; ex ipſius epitaphio cu-
preæ laminæ ad latus maioris aræ in-
ſculpto, è regione Abbatis Vari-
ni, deceſſoris ſui, innoteſcit, ipſum
ornatâ architecturâ clauſtri teſtudi-
nem concameraſſe, maiorem turrim
Eccleſię excitaſſe, aliáq; ædificia in me-
liorem ſtatum erexiſſe; domum ſuam
B ſummo ære obſtrictam ab importuno
onere liberaſſe ; laudatur pariter ab
eleemoſynis in pauperes ; antequàm
verò mortem oppeteret, limina Apo-
ſtolorum ac ſacta loca apud Hieru-
ſalem inuiſerat; tum fatis functus eſt 1452.
die 24. Maij 1452.
27. *Guillelmus Huyn* 2. Abbas Com-
mendatarius, ex oppidulo Stamnenſi
tribus leucis à Virduno ortus, Ar-
chidiaconus etiam Saræpontis in Ec-
cleſiâ Metenſi, necnon Ripariæ in
Virdunenſi; delegatus fuit ad Syno-
dum Baſileenſem, quò Oſtienſis Car-
dinalis patrocinio vniuerſalis Conci-
C lii Procurator, ſeu Promotor adlectus
eſt ; quibus muneribus ad Purpuram
ſibi viam aperuit, factus Cardinalis
tituli S. Sabinæ ; obiit Romæ 1455. 1455.
humatus in Eccleſiâ S. Sabinæ.
28. *Iacobus Coppel* 1. an. 1456. & 1457.
29. *Ioannes de Viuier* 1. 1458. curâ
abdicatâ mortuus recenſetur 1480.
Prior tum Chaligneñ, & Abbatiæ
gubernator.
30. *Nicolaus François* 3. cui Papa
Pius 2. an. 1459. ornamentorum E- 1459.
piſcopalium vſum indulſit; defunctus
11. Iulij ante annum 1480.
31. *Ludouicus de Agnellis* 1. Protono-
D tarius Apoſtolicus, donatus eſt Ab-
batiâ in Commendam, præerat 1480.
ad quem extat Sixti 4 Papæ Bulla,
& 1482. 26. Nouemb. Simon de Ru-
bo Epiſcopus Panadæ ac Suffraganeus
Metenſis ſepelitur in baſilicâ Sanuin-
centianâ.
32. *Iacobus de Neufchaſtel* 2. Abbas
S. Vuilibrordi Epternacenſis viuebat
circa an. 1486. obiit 27. Maij 1490. 1486.
33. *Baltaſar du Chaſtelet* electus à con-
uentu iam ſexagenarius 1528. admiſit
Coadiutorem ac mortuus eſt 7. Mar-
tij 1529.

34. *Valentinus du Chaſtelet* Abbas & A
S. Naboris in Lotharingiâ, ex Coad-
iutore, prioris nepos, benedictus à
Conrado Suffraganeo Epiſcopatus
nomine Ioannis Cardinalis Lotharin-
1549. gi; deceſſit 1549. 4. die Maij.

35. *Claudius Iacob* ex Priore Clau-
ſtrali eligitur & confirmatur eodem
anno per Paulum 3. Papam, & Ca-
rolum 5. ex reſcripto dato Bruxellæ
6. Iunij, anno Imperij 29. prouectæ
ætatis denaſcitur 1582. 4. Octobris,
quieſcit ad altare Deiparæ Virginis:
eo ſedente conditur in baſilicâ San-
uincentianâ in medio nauis, Ioannes
Huot Epiſcopus Baſilitanus, & Suf- B
fraganeus Metenſis.

36. *Franciſcus Philippe* prædicti Clau-
dij nepos, Canonicus & Officialis
Metenſis, in Decretis Licentiatus,
Coadiutor renunciatur iam ab anno
1568. 1568. emiſſis votis demortuo auuncu-
lo ſucceſſit; verùm Pariſiis degens,
cùm de Archiepiſcopatus Senonenſis
ceſſione paciſceretur, ad alteram vi-
tam migrat 1587. menſe Martio, ſe-
pultus ibidem in baſilicâ Mathurino-
rum.

37. *Ioannes de Moncaſſin* 2. filius Præ-
fecti arcis Metenſis, poſtulatur à Re- C
ligioſis Abbas, ſed breui cœnobium
moderatur; deuixit paulò poſt quàm
bullas obtinuiſſet.

38. *Carolus de Lorraine* 2. Cardina-
lis S. Agathæ Epiſcopus Metenſis,
Abbatiæ Commendatarius, cuius ti-
1595. tulo renunciauit an. 1595. in fauorem
Ioannis.

39. *Ioannes Humbert* 3. ex Priore
Clauſtrali prouiſus an. 1596. deceſſit
1600. 12. Ianuarij: ex epitaphio con-
ſtat ipſum ante electionem fuiſſe Prio-
rem d'Offembach in Palatinatu, qui
pendebat à cœnobio Sanuincentiano
priùſquam per Nouatores fuiſſet oc- D
cupata hæc Eccleſia.

40. *Ioannes Saulnier* 4. ingreſſus
1596. eſt Abbatiam 1551. fit Prior 1596. tan-
dem renuncians Abbas 1600. ſedi-
libus chori & Odæo baſilicam exor-
nauit, annóque 1610. reſignauit Ab-
batiam Ludouico à Valetâ Cardina-
li, cùm reſeruatione tituli; eo poti-
tus ad annum 1618. interiit 28. Mar-
tij, vt eſt in obituario; iacet ad gra-
dus altaris Deiparæ.

41. *Ludouicus de Nogaret* 2. Cardi-
nalis de la Valette, Archiepiſcopus
Toloſanus, fatis functo Ioanni Saul-

netio ſucceſſit, tametſi iam ab an. 1611.
in poſſeſſionem fuiſſet miſſus reſigna-
tionis iure.

42. *Henricus de Bourbon* 2. Epiſcopus
Metenſis, electus 1639. ſub quo mo- 1639.
naſterium vnitur Congregationi re-
formatæ S. Vitoni Virdunenſis anno
1642.

43. *Iulius* Cardinalis *Maſarini* Epiſ-
copus Metenſis & Abbas S. Vincen-
tij poſtulatur à Religioſis, atque Hen-
rico cedente anno 1652. declaratus
eſt Abbas.

S. VINCENTII BVRGI diœce- *S. Vin-*
ſis Burdegalenſis, Ordinis S. Augu- *cent de*
ſtini. *Bourg.*

S. VINCENTII IN NEMORE *S. Vin-*
Ordin. Canonicorum Regularium S. *cent aux*
Auguſtini, fundatur ante an. 1212. ex *Bois.*
cartulario Abbatiæ.

S. VINCENTII SILVANECTENSIS *S. Vin-*
diœceſis in vrbe, Ordinis Auguſtinia- *cent de*
ni, conditur in honorem S. Vincen- *Senlis.*
tij Martyris, beatiſſimæ Trinitatis,
& Sanctæ Virginis ab Annâ Reginâ,
Iaroſlai Regis Ruſſiæ natâ, & coniu-
ge Henrici 1. Regis Francorum anno
1059. Multis autem priuilegiis Calli- 1059.
ſti, Innocentij 2. Clementis 3. Ho-
norij atque aliorum Pontificum Ma-
ximorum, necnon Regum cohoneſta-
tur; diploma fundationis ex archiuio
Monaſterij erutum non pigebit ad-
ſcribere hiſce conceptis verbis: NO-
TVM *eſt omnibus Sanctæ Eccleſiæ filiis;
quoniam vniuerſitatis Creator omnia ad
ornatum compoſitionémque ſacratiſſima-
rum nuptiarum vnigeniti ſui Deus Pater
condidit, nec ſolùm genitor, ſed & ipſe
genitus concordiâ S. Spiritus ſibi ſponſam
aptauit, ſicut ipſe in Canticis Canticorum
eidem Sponſæ dicit: Veni de Libano, ve-
ni, & coronaberis de capite Amana, de
vertice Sanir, & Hermon. Ego autem
Anna corde intelligens, mente pertra-
ctans, tantam pulchritudinem, tantúmque
decus, atque recolens illud quod ſcriptum
eſt, Beati qui ad cœnam Agni vocati
ſunt, & quod ipſa Chriſti Sponſa aliàs di-
cit; Qui elucidant me, vitam æternam
habebunt. Deliberaui apud me quomodo
illarum epularum, illiúſque beatitudinis
ac vitæ æternæ particeps exiſtere poſſem;
túmque demum ſubleuatum eſſet cor meum
ad fabricandum Chriſto Eccleſiam, vt in-
tus incorporari, & quodlibet membrum il-
lius ſanctæ ſocietatis quæ fide Chriſto ad-
iuncta eſt, connecti valuiſſem, in honore
S. Trinitatis & piæ Dei genitricis Mariæ,*

& Præcurſoris Domini, & S. Vincentii *Martyris Chriſto eam fabricaui, & dedicare præcepi, atque dans deputaui ibi de facultatibus meis, & de his quæ in matrimonio Henricus Rex coniux meus mihi dederat. Quæ omnia fauore filij mei Philippi Dei gratiâ Regis, & omnium optimatum ſui regni conſilio attitulari concedo, quatenus ibi quieti & tranquilli Religioſi viri Domino ſeruientes, mundo renuntiantes, regularem, id eſt Sanctarum Apoſtolorum & B. Auguſtini, quæ ſcripta eſt, vitam canonicè amplectentes, viuere valeant, & pro peccatis Henrici Regis, ac filiorum & amicorum meorum, atque meis die ac nocte Dominum exorent, & vt ſine maculâ aut rugâ, ſicut à Chriſto optatur Eccleſia, ſuis precibus me Domino exhibeant: terram ſcilicet quam iuxta Eccleſiam, Iuo Præpoſitus poſſidebat, ab ipſâ pretio emptam cùm furno & omnibus conſuetudinibus quas terra reddere ſolet: nouem hoſpites cùm omni conſuetudine, quos priùs in eodem loco poſſidebam, de cenſu monetæ tres libras .... ciuitatis in cuius ſuburbio præfata constructa eſt Eccleſia, & quod ad ciuitatem pertinet, molendinum vnum in villâ quæ dicitur Guillelmus, villam vnam quæ dicitur Manſionale Blaum, in territorio Laudunenſi allodium vnum, in villâ quæ dicitur Creſpis. Sed ne quis deinceps eis moleſtus ſit, concedo omnes omninò conſuetudines S. Vincentio & Canonicis eius. Ego Philippus Dei gratiâ Francorum Rex, mutuauimus ab ipſis Canonicis S. Vincentij triginta libras, & eis inde quandam villulam noſtram, quæ vocatur Barberiacus in vadimonium conceſſimus, eâ conditione, vt quandiu præfatas libras Canonicis vſque ad nouiſſimum quadrantem non reddiderimus, villulam illam cùm omnibus ad eam pertinentibus teneant, & poſſideant quietam & ſolutam; dum verò perſoluerimus ex toto præfatum vadimonium, redeat in dominium noſtrum ſicut priùs fuerat; ſunt autem denarij Siluanectenſis monetæ. S. Berta Regina. S. Philippus Rex.* En diploma etiam confirmationis prædictæ fundationis à Philippo I. Rege ab ipſómet exemplari deſumptum: In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, ego Philippus gratiâ Dei Francorum Rex. Cùm vniuerſa ſacrorum eloquia mandatorum, humanæ puſillanimitati ſalutis noſtræ pabula ſuggerere inceſſanter videantur, & perfectæ religionis ſtatus virtute caritatis, quæ maior inter alias eſt, vt ait Apoſtolus conſolidatur, dignum adiudicari diſpoſuimus, vt in vineâ Dei, quæ eſt Eccleſia, caritatiuè aliquid laboremus, vt non ſolùm maceriis, aut diuerſarum operum inſtrumentis interiùs & exteriùs eam decoremus, verùm & de facultatibus noſtris inibi Deo ſeruientibus liberaliter impertire ſtudeamus, cuius Eccleſiæ intentionem faciens, ipſa Sapientia dicit, qui operantur in me non peccabunt, qui elucidant me, vitam æternam habebunt: euigilandum igitur nobis eſt, vt aliquem caritatis gradum aggrediamur, vt cùm eiuſdem Eccleſiæ ſponſus ex improuiſo venerit, accenſis virtutum lampadibus ei occurramus, vt veſte nuptiali induti, cùm illo ingredientes, æternarum epulis nuptiarum intereſſe valeamus. Quapropter ego idem Philippus Rex notum fieri volo vniuerſis Catholicæ fidei cultoribus, videlicet Metropolitanis, Epiſcopis, Abbatibus, preſbyteris, totiſque ordinis Dei famulis, necnon & Ducibus, Comitibus, Principibus, imperiique mei cunctis fidelibus, quòd mater mea nomine Anna diuinâ inſpirante clementiâ compuncta, mei præſentiam ſupplici deuotione adiit, materno affectu obnixè deprecans & poſtulans, quatenus Eccleſiam quandam in ſuburbio Siluanectenſi, in vico qui dicitur Victellus, in honore S. Vincentij diutiùs anteà deſolatam, ſed ab eâ pièac benignè pro animâ patris mei, ſuique, de propriis ſumptibus reſtauratam, ex conſuetudine & more aliarum Eccleſiarum ad Reges pertinentium, ſcilicet ſancti Frambaldi, ſanctique Martini Pariſienſis, & S. Genouefæ Virginis liberam facerem. Cuius humilitatis condeſcendens libentiſſimè precibus illius, pro animâ patris mei, parentúmque meorum, memoriæ adquieui: & vt hoc inuiolabile & inconuulſum permaneat, Crucis ſignum digito meo impreſſi, & caractere nominis mei imprimere iuſſi, ſigillóque meo corroboraui, omnéſque conſuetudines ſuorum hoſpitum eis conceſſi. Actum Siluanectis anno ab Incarnatione Domini MLXVIIII. & Regis Philippi 9. Lunâ 9. indictione 4. Signum Remed Archiepiſcopi M. S. Sueſſorum Epiſcopi Adalardi, S. Siluanecti Epiſcopi Odonis, S. Hugonis fratris Regis, 1069.

S. Vualcranni Camerarij, S. Radulphi Dapiferi, S. Baldrici Conneſtabularij S. Ingenuſti Buticularii, S. Frudcrici, S. Amalrici, S. Balduini Camerarii fratris, S. Ramaldi fratris eius, S. Vualteri de Monci, S. Hugonis de Puteolo, S. Hugonis duplicis, S. Marchelini, S. Adalardi Camerarii, S. Vualdrici Camerarii, S. Gerardi Capellani eius, S. Vuidonis Maraſchalci. Preſente Petro Cancellario & præcipiente ſubſcripto, Euſtachius & Gaufridus Capellani. Si quis autem ſuper his aliquid reclamare præſumpſerit, auri libras centum Regi perſoluat, & calumnia eius irrita fiat, primò æternâ maledictione damnetur. Fruitur quatuor Præbendis hæc Abbatiâ, in Cathedrali Siluanectenſi, in Collegiatis S. Reguli, S. Frambaldi, & S. Euuremondi de Credolio, quas donauit Clarenbaldus Siluanectenſis Epiſcopus. Abbatum indiculus non potuit reperiri in archiuis S. Vincentij à primâ fundatione vſque ad an. 1130.

1130. 1. *Balduinus* an. 1130.

2. *Hugo* 1160. an. 1181. inſtituit religioſos in Abbatiâ Liuriaci, memoratur & 1187.

3. *R.* qui *Rogerus*, vel *Robertus*, ex Canonico S. Victoris electus, quemadmodum indicat ep. 185. Stephani Tornacenſis Epiſcopi ad Vuillelmum Remenſem Archiepiſcopum: *Rogo*, inquit, *paternam dilectionem veſtram, vt præſentium latorem dominum R. Canonicum S. Victoris, in adminiſtrationem Abbatiæ S. Vincentij Syluanectenſis concorditer electum, pro amore Dei & meo ſuſcipiatis beniuolè, & beneficè ſuſtentetis. Familiaris & amicus eſt meus ab antiquo, & mutuis obligatus obſequiis, & communi natione coniunctus. Vir eſt quem & morum grauitas, & literarum peritia, & honeſtas commendabilem reddunt: vt eius miniſterium & gratum Domino, & hominibus credamus acceptum. Aduerſatur ei & Eccleſiæ ſuæ Syluanectenſis Epiſcopus, & contra priuilegia Romanorum Pontificum, & Francorum Regum, ſubiectionem, vt dicit, indebitam ab illâ requirit Eccleſiâ nimis præproperè, & præpoſterè, poſt appellationem ſententiâ excommunicationis prolatâ. Suſcipite eum, Pater, obſecro, & quantum iuſtitia permittit per vos, & dominos meos fratres veſtros iuuate patrocinio, fouete ſolatio, conſilio ſuſtinete.*

4. *Odo* 1197.

5. *Petrus* 1. 1208. 1208.

6. *Adamus* 1. 1230.

7. *Henricus* 1250.

8. *Adamus* 2. 1282. 1282.

9. *Ioannes* 1. 1310.

10. *Iacobus* 1360. 1360.

11. *Oudardus* 1400.

12. *Ioannes* 2. 1444.

13. *Petrus Richeuſlain* 2. 1463. 1463.

14. *Nicolaus* 1. 1490.

15. *Robertus Foulon* 1492.

16. *Nicolaus Barbé* 2. 1502. 1502.

17. *Ioannes Thibault* 3. 1515.

18. *Guilelmus Theobaldus* Commendararius Abbas anno 1540. 1540.

19. *Ioannes Mazille* 4 Medicus Regius 1572.

20. *Nicolaus du Val* 3. Conſiliarius Regis 1580. 1580.

21. *Ioannes Berthier* 5. Epiſcopus Riuenſis 1610.

22. *Ioannes Philippus Berthier* 6. frater Ioannis-Ludouici Epiſcopi Riuenſis 1620. & 1655. 1655.

VINDOCINVM Monaſterium ſanctæ Trinitati ſacrum Ordinis Benedictini, in oppido Vindocinenſi diœceſis Carnotenſis, fundatur in caſtro *La Trinité de Vendoſme.* Vindocino per Goffridum Martellum Comitem Andegauorum, & Agnetem eius vxorem, quæ anteà Vuillelmo Comiti Aquitaniæ nupſerat, Vuillelmi Caput ſtupæ filio, quemadmodum indicat carta conſtructionis monaſterij de Aquariâ apud Andegauam ciuitatem cuius initium eſt: *In nomine Dei Omnipotentis Patris & Filij & Spiritus Sancti. Ego Goffridus Comes Andecauorum, paritérque Comitiſſa Agnes mea dilectiſſimæ vxor, pro redemptione animarum noſtrarum, parentúmque noſtrorum, deſiderantes aliquid non facere abolendum, eleemoſynæ votum Deo omnium bonorum Creatori & largitori humili deuotione offerre, ad honorem & nomen ſummæ Trinitatis Deificæ monaſterium à nouo fundauimus, & iuxta poſſibilitatem noſtram rebus propriis extruximus, monachorúmque regulam Deo ſuffragante ibidem conſtituimus. Priùs quidem apud caſtrum Vindocinum in parochiâ Carnotenſis Epiſcopatus, viuente adhuc in carne genitore meo piæ recordationis Fulcone illuſtriſſimo Comite &c.* Cœnobium illud Apoſtolicæ Sedi ſubditum eſt, cuius defenſor & Aduocatus Comes Pictauenſis; vnáque Andegauenſis & Vindocini per bullam Vrbani 2. ſta-

tuuntur, Abbas verò titulum habuit olim nati Preſbyteri Cardinalis B. Priſcæ in monte Auentino, quæ prærogatiua per Alexandrum 2. indulta eſt hiſce verbis epiſtolæ ad Ode-
1062. ricum Abbatem 1062. *Concedimus omnibus huius loci Abbatibus Eccleſiam B. Priſcæ cum dignitate Cardinali, S. Spiritus iudicio decernentes, vt nulla deinceps Eccleſiaſtica ſecularíſue perſona prædictam B. Priſcæ Eccleſiam, ſeu Eccleſiæ dignitatem eis auferre qualibet occaſione præſumat*: hodie Abbas iſte nec S. Priſcæ baſilicam retinet, nec dignitatem, quam nihilominus tamen Conſtantienſis Synodi tempore adhuc vſurpabat. De his vide fuſiùs Sirmondum in Notis ad lib. 1. Goffridi Vindocinenſis. In eâ Eccleſiâ cuſtoditur Lachryma Chriſti: Abbatum elenchus ſic ſe habet.

1. *Rainaldus* primus Abbas.

2. *Odericus* multa à Pontificibus obtinuit beneficia, ab Alexandro, Gregorio 7. aliíſue Pontificibus, Cardinalis S. Priſcæ. De hoc ſcribitur in
1082. Chronico veteri Vindocinenſi: 1082. *Odericus Abbas Vindocinenſis vir famoſus ſuis diebus in ordine monaſtico, 4. Nonas Octobris obit, vixit autem in Abbatiâ 37. annos, menſ. 3: dies 4. cui ſucceſſit ſequenti anno Nonis Iunij Dauid Abbas, non viuens in Abbatiâ ampliùs duos annos, menſes duos.*

3. *Dauid*, mortuus 8. Auguſti feriâ 4.

4. *Berno*, quem prædeceſſorem ſuû vocat Goffridus, nominatur in decreto Vrbani 2. de controuerſiâ Credonenſi inter monachos B. Albini, ac Vindocinenſes. Chronicon Vindoci-
1093. nenſe de eo: 1093. *Berno baculum paſtoralem ætate feſſus, vltra non valens ferre, coram fratribus in Capitulo dereliquit, & electus Abbas Goffridus iuuenis ætate, moribus maturus, formâ modeſtâ, corpore formoſus, literis inſtructus 12. Cal. Septembris, & ab ipſo Epiſcopo honorabiliter conſecratus*: & infra: *1099. obiit Abbas Berno, vir magnæ integritatis & innocentiæ, vixit in monachatu 60. annos.*

5. *Goffridus* 1. Abbas & Cardinalis B. Priſcæ, patriâ Andinus, genero claro ſatus, vt ipſe ſignificat ep. 2. & aliis, quibus Rainaldum de Credonio nobilem toparcham conſanguineum vocitat: educatus ergo à Guarnerio Archidiacono Andegauenſi, & à Guillelmo Magiſtro inſtitutus, inter monachos Vindocinenſes à primâ ætate enutritus fuit, poſteà Diaconus tantùm, Bernone demortuo, Abbas eligitur; ab Iuone Carnotenſi Præſule benedictus Romam venit ad Vrbanum 11. qui Guibertinâ factione latitabat, immortali, inquit Sirmondus, Pontificem beneficio deuinxit, numeroſâ pecuniâ ipſi collatâ, vnde Lateranum, turrímque Creſcentiam redimeret; reſtituto ergo in Sede Pontificiâ Vrbano, in Laterano pedem primus omnium oſculatus, & ab ipſo Preſbyter conſecratur. Eccleſiam verò S. Priſcæ, vnde Guibertinorum factione expulſi fuerant Vindocinenſes, cùm adnexâ Cardinalis dignitate poſtliminio recepit: in Galliam reuerſus anno 1094. ab Hugone Lega- 1094.
to ad Fulconis Rechini abſolutionem euocatur; anno inſequenti Synodo Aruernenſi, ab Vrbano vocatus interfuit, ad Lateranenſem pariter & Romanam inuitatus. Vrbano autem Pont. quandiu in viuis fuit, pergratus, eum Vindocini, vti & Paſchalem lauto hoſpitio excepit. Calliſto etiam intimus, quòd Epiſtolæ mutuæ docent. Cœnobium ſuum ſummâ curâ & vigilantiâ gubernauit, ab ipſo ampliſſimis redditibus & opibus copioſè locupletatum; ingenio acer ac viuidus, ſacris ſtudiis & Canonibus exercitatus fuit, quod paſſim eius opera teſtantur, quæ primùm in lucem eruit, ac notis eruditiſſimis illuſtrauit, vir doctrinæ ſingularis Iacobus Sirmondus Societatis Ieſu Preſbyter, ex cuius obſeruationibus vitam atque Abbatum indiculum vulgamus; & nonnulla addimus ex Chronico Vindocinenſi: fatetur porrò obitum Goffridi ipſi incompertum eſſe, quem hiſce verbis annotauit citatus auctor Chro-
nici: 1132. *combuſtum eſt Monaſterium* 1132.
S. Trinitatis Andecauis, cùm omnibus ædificiis, totóque burgo de Aquariâ, necnon plurimâ parte ciuitatis. Eodem anno Abbas Goſfridus dum causâ idem Monaſterium reædificandi, & fratribus qui fuerant neceſſaria miniſtrandi, Andecaui corpus quod ſuum erat terræ commendauit, ſpiritus ad cæleſtia migrauit 7. Calend. Aprilis.

6. *Fromundus* ſuffectus Goffrido; ita memorat ſcriptor Chronici præfati: ſucceſſit Fromundus pridie Nonas eiuſdem, communi totius Capituli electione,

„ electione, & quatuor Abbatum præ- A
„ ſentium aſſenſione. Electus verò cùm
„ ab Epiſcopo Carnotenſi pro conſue-
„ tudine benedictionem poſtularet; ipſe
„ autem è contra pro benedictione ab
„ eo profeſſionem exigeret, ille ſe nul-
„ latenus id facturum reſpondit. Time-
„ re enim ſe dicebat, ne ſi prò benedi-
„ ctione contra dignitatem monaſterij
„ ſui profeſſionem faceret, maledictio-
„ nem incurreret. Quâ ratione & au-
„ ctoritate priuilegiorum quâ Vindóci-
„ nenſe monaſterium fulcitur, cùm vi-
„ ctus eſſet, non ſolùm eum conſecra-
„ uit, verùm etiam eum, quòd liber- B
„ tatem monaſterij ſui defenderet, plu-
„ rimùm laudauit.

7. *Humbertus* ſeu *Hubertus*, de quó
1139. prædictum chronicon: 1139. *obiit Fro-
mondus Abbas 52. Cal. Octobris, cui ſuc-
ceßit Humbertus vir morum hôneſtate &
ſanctitate plenus, rexit monaſterium an-
nis 5. menſibus 5. diebus 58. obiit 54.
Calend. Aprilis.*

8. *Robertus* deceſſit 3. Idus Ianua-
rij 1155.

9. *Girardus* vir honeſtæ vitæ & bo-
ni teſtimonij à Capitulo electus ſuc-
1156. ceſſit Roberto 1156. ex chronico me-
„ morato; qui an. 1161. in magnâ fa- C
„ me inſtituit, vt quotidie à principio
„ Quadrageſimæ vſque ad feſtiuitatem
„ S. Ioannis, daretur pauperibus iacen-
„ tibus in vicis eleemoſyna.

10. *Lucas*, poſt Girardum eligitur
„ iuxta hæc chronici verba: 1188. obiit
„ Girardus Abbas ſedis 26. anno dimi-
„ dio, cui ſucceſſit Lucas 1201. æta-
„ te feſſus baculum paſtorale reliquit,
„ & in Capitulo electus Abbas Hame-
„ linus, & 1202. obiit 4. Cal. Nouem-
„ bris die S. Simonis & Iudæ.

11. *Hamelinus* Abbas renunciatur
1201. 1201. de quo legitur in citato chro-
nico: MCCXV. *tempore Innocenty Pa-
pa generale Concilium Roma, cui interfuit* D
*Hamelinus Abbas, Ordinem ſuum inter
cæteros Cardinales obtinens, demum no-
ſtram B. Priſcæ Virginis monachis refor-
mauit, in eodem anno obiit.* Contro-
uerſiam habuit cùm Vuillelmo Præ-
poſiti Epiſcopo Pictauienſi de iure
Prioratus Olonæ, quod per Philip-
pum Decanum Pictauenſem, & Mi-
chaelem Salmurij Abbatem compo-
nitur in Eccleſiâ S. Crucis Loſdunen-
ſis, Octauis Aſſumptionis B. Virgi-
1217. nis 1217. ex veteri ſchedâ.

12. *Goffridus* 2. cui ſucceſſit.

A 13. *Rainaldus* 2. ex chronico Vin-
docinenſi:

14. *Hugo* obiit 1227.

15. *Rainardus* 3. deceſſit 1227. quo 1227.
electus.

16. *Reginaldus* tunc Prior Vindo-
cinenſis, confirmatus ab Odone Tuſ-
culano Epiſcopo, Sedis Apoſtolicæ
Legato in Franciâ, & benedictus ab
eodem Pariſius in ſanctâ Genouefâ,
ex chronico Vindocinenſi.

17. *Philippus.*

18. *Ioannes* 1.

19. *Guillelmus* 1

B 20. *Ioannes* 2.

21. *Michael* 1.

22. *Simon de Pleßiaco.*

23. *Guillelmus de Pleßiaco* 2.

24. *Petrus.*

25. *Iuo de Fonte.*

26. *Ioannes de Villerayâ* 3.

27. *Aymericus de Coſduno.*

28. *Ludouicus de Creuans* Doctor Pa-
riſienſis, filius Ioannis domini de Bau-
ché & Catharinæ Brachet vixit an- 1508.
no 1508.

39. *Antonius Sanguin* Cardinalis
de Meudon.

30. *Carolus de Borbonio* Cardinalis.

C 31. *Marcus Siticus ab Altaemps* Theo-
doro Comite & Clarâ Mediceâ Pij
IV. ſorore genitus, Cardinalis S. An- 1595.
geli, obiit Romæ 1595.

32. *Ludouicus de la Chambre* Abbas
& Artemarenſis.

33. *Carolus de Bourbon* Cardinalis.

34. *Michael Sublet* ex Abbate Ferra-
rienſi an. 1615. mortuus Bleſis menſe 1615.
Auguſto 1649.

35. *Armandus de Rohan* Comes Ru-
pisfortis, è nobiliſſimâ vetuſtiſſimâ-
que Britanniæ gente Rohanenſi, Her-
culis Ducis de Montebaſone, Paris
Franciæ, Equitis Torquati, Lutetiæ
Gubernatoris, ex Mariâ de Bretagne
D Vertus ſecundâ vxore natus, præeſt 1655.
anno 1655.

VIRGINITAS fœm. Ord. Ciſt. *La Vir-*
filia, diœceſis Cenomanenſis, ſanctæ *ginité.*
Mariæ ſacra, fundatur annò 1208 à
Petro Vindocinenſi Comite, & Ai-
glantinâ coniuge.

VIRTVS beatæ Mariæ, Ordinis *Vertus.*
S. Auguſtini, diœceſis Catalaunenſis,
cuius Abbas primus Anſchericus.

VIRZIO Biturigum oppidum, Ab- *Vierzon.*
batiam habet ſancti Petri Apoſtoli,
Ordinis S. Benedicti, diœceſis Bituri-
cenſis, quæ priùs Douerenſis vocaba-

tur, à Rodulpho Archiepiſcopo be- A neficiis locupletata, per Gerontium eiuſdem Sedis Antiſtitem in Cellam Virzionenſis caſtri transfertur, vti docept ſubiectæ tabulæ Eccleſiæ Metropolitanæ Bituricenſis: Anno ab Incarnatione Domini nongenteſimo tertio Eccleſia Doverenſis (quæ conſtructa quondam à Rege Carolo & Rodulpho Archiepiſcopo videbatur) infeſtatione iniquorum hominum deuaſtata, ad nihilum penè redacta extitiſſet, niſi inſtinctu miſerationis omnipotentis, clementiâ quorundam Canonicorum S. Stephani ei ſuccurreret. B Quod qualiter geſtum ſit, & quis inde fructus Eccleſiæ Bituricenſi acceſſerit, ad vtilitatem futurorum notare ſtuduimus. Námque Girbertus Eccleſiæ S. Stephani Decanus, & Gaufridus Præcentor & Ioannes Præpoſitus, ſupradictum locum ſic redigi in deſolationem conſpicientes, Monachos & Abbatem eorum Ragomundum (aliàs) Raimundum aſſumpſerunt, & de Theobaldi Comitis amicitiâ præſumentes, in Cellulam caſtelulo Virisione ſitam eos collocauerunt, & eis ex rebus S. Stephani neceſſaria ad eundem ipſum erigendum locum, vt ibi abſque penuriâ G Domino ſeruirent, largiter præbuerunt. Poſteà verò Comitem prædicti Canonici adeuntes, & Carnotum eum reperientes, ei quæ geſta erant retulerunt, & pro miſericordiâ ſeruis Domini attributâ, ab eo collaudati, eumdem ipſum locum, quia tutior, quàm Douerenſis videbatur, ſupradictis monachis, & eorum ſequacibus in Abbatiam, ſuo præcepto firmauit, & ſub tuitione & defenſione Canonicorum S. Stephani magno munere ab eis accepto, in perpetuum idem Monaſterium conſtituit, & vt id ratum foret, cartulam fieri, & nomen ſuum in eâ D annotari iuſſit, legitimos quoque teſtes iuſſit conſcribi de ſuâ parte Vualterum, Vuidonem, Gedeonem, Frotgerum. Ex Canonicis Girbertus, Gaufredus, Ioannes, Vuandradus, Arnulphus. Actum menſe Nouembris, die Iouis in feſtiuitate S. Clementis quarto anno Rodulphi Regis, aſſiſtente & adiuuante domino Geruncio Biturigenſium Archiepiſcopo. Valanus S. Stephani Canonicus ſcripſit.

Visignolivm Ordinis Benedictini, diœceſis Ambianenſis.

S. Vitoni Ordinis Benedictini Congregationis reformatæ Caput, Abbatia diœceſis Virdunenſis, olim in ſuburbio, nunc in arce ſita, de quâ vide plura apud Vaſburgium: cui præfuêre ſequentes Abbates. *S. Venne.*

1. *Humbertus.*
2. *Adelmarus.*
3. *Adelardus.*
4. *Hermenricus* 6. Cal Octobris.
5. *Rotardus* 8. Cal. Maij.
6. *Lambertus* 1.
7. *Fingerius* 1004. 1004.
8. *Ricardus* 1046. obiit 15. Cal. Iulij.
9. *Valerannus* 1060. poſteà Aremarenſis, frater Hugonis Epiſcopi Lingonenſis. 1060.
10. *Grimoldus* 1078. obiit 5. Idus Iunij.
11. *Rodulfus* 1099.
12. *Lambertus* 2. 1130. obiit Cal. Iulij 1139. 1130.
13. *Segardus* 1132.
14. *Cono* 1173. ob. pridie Idus Iunij.
15. *Richerius* electus renunciauit.
16. *Aleſtanus* 1. 1179. defunctus 1183. 1183.
17. *Aleſtanus* 2. 1183.
18. *Thomas* obiit 15. Cal. Maij.
19. *Hugo* 1.
20. *Stephanus* 1. paralyſi percuſſus renunciauit.
21. *Ludouicus* 1. frater Alberti Epiſcopi Virdunenſis an. 1237. obiit 16. Cal. Iulij. 1237.
22. *Vilelmus* 1. an. 1247. tranſtulit corpus S. Dodonis Epiſcopi.
23. *Rodulfus.*
24. *Ioannes* 1.
25. *Philippus.*
26. *Hugo de Remis* 2.
27. *Baudetius* 1304. 1304.
28. *Nicolaus* 1. 1316. obiit 3. Idus Iulij.
29. *Simon de Nanceyo.*
30. *Theobaldus.*
31. *Erardus* 1340. 1340.
32. *Raynardus.*
33. *Gerardus.*
34. *Ioannes* 2. 1362. 1362.
35. *Henricus Paſſauant* dictus Champenois 1391.
36. *Reginaldus de la Rochette* de ponte Maurionis.
37. *Stephanus Burgenſis* 2. de ponte Maurionis 1432. 1432.
38. *Ioannes* 3.

39. *Guilelmus Huyn* Cardinalis S. Sabinæ Abbas & S. Vincentij Metenſis Archidiaconus Virdunenſis & Metenſis: obiit 1455. natus erat humili loco in oppido Stamnenſi Ducatus Barroducenſis.

1455.

40. *Antonius de Serieres.*

41. *Mathæus de Damnâmariâ.*

42. *Girardus.*

43. *Ludouicus* 1.

44. *Varicus.*

45. *Nicolaus* 2.

46. *Nicolaus de Lorraine* 3.

47. *Touſſanus Goffreds.*

48. *Carolus de Lorraine* 1.

49. *Nicolaus Pſeaulme* 4. Epiſcopus Virdunenſis.

50. *Nicolaus Bouſmard* 5. Epiſcopus Virdunenſis.

51. *Carolus de Lorraine* 2. Cardinalis de Vaudemont, Epiſcopus Virdunenſis.

52. *Nicolaus Boucher* 6. Epiſcopus Virdunenſis.

53. *Ericus de Lorraine*, Epiſcopus Virdunenſis.

54. *Carolus de Lorraine* 3. Epiſcopus Virdunenſis, inde Societati Ieſu addictus.

55. *Franciſcus de Lorraine* Epiſcopus Comes Virdunenſis, ſacri Romani Imperij Princeps, magnus Præpoſitus & Decanus Colonienſis.

Eaunes. DE VLNIS Ordinis Ciſtercienſis, filia Berdonarum, diœceſis Toloſanæ.

Treſport. VLTERIORPORTVS Ord. Benedictini, diœceſis Rotomagenſis propè Augum caſtrum fundatur in honorem S. Michaelis Archangeli, conſilio Maurilij Archiepiſcopi, & Vuillelmi Conquæſtoris Normaniæ Ducis, à Roberto Comite Auſcenſi anno, non 1036. (vt in exemplari fundationis legitur) ſed potiùs 1056. cartam hic adiungimus deprompta ex Obſeruationibus ad v. librum Guiberti Abbatis de Nouigento, quam euulgauit Domnus Lucas d'Acherius.

IN NOMINE *ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis Patris & Fily & Spiritus Sancti Amen. Anno ab Incarnatione Domini milleſimo triceſimo ſexto: Ego Robertus Comes Augenſis, conſilio Maurilij Archiepiſcopi Rotomagenſis, & Vuillermi Normannorum Ducis, ſed & aliorum tam Epiſcoporum quàm Optimatum Normanniæ, hominúmque meorum laude, & præcipuè monitu vxoris meæ Beatricis Comitiſſæ,* A *Abbatiam in honorem Dei & S. Michaelis Archangeli apud* VLTERISPORTVM *conſtituo, & vnde monachi ibi viuant, qui pro meâ, meorúmque ſalute Deum aſſiduè exorent, vxore Beatrice, & filiis meis, Radulpho videlicet, Vuillermo, atque Roberto concedentibus, atque laudantibus, de meis poſſeſſionibus ſtabilio. Do igitur eis in Vlteriſportu Eccleſiam, vbi eadem Abbatiâ eſt conſtructa, cùm totâ decimâ, & cùm omnibus ad eandem Eccleſiam pertinentibus, & viginti domos in eadem villâ, ſex in cambis ex ipſis, & duos homines vauaſores liberos, & cenſum lignorum eiuſ-* B *dem villæ, & paluſtrem, terram & prata de iuxta, & omnem terram arabilem, quam in dominio meo, in eadem villâ, id eſt in Vlteriſportu habeo, & omnem conſuetudinem hominum illorum qui ſunt S. Michaelis, quicquid omninò ſit. Item in Vlteriſportu, & in Augo oppido, & decimam denariorum de Vicecomitatibus, & in vtrique villâ quidquid Abbas & monachi acquirere poterunt. Quòd ſi homines Abbatis piſcem, qui vocatur Turſium, capiunt, totus erit S. Michaelis, craſſus piſcis ſi captus fuerit, ala vna, & medietas caudæ erit monachis. Do etiam ego Rober-* C *tus Comes eidem Eccleſiæ apud Augum manſionem cuiuſdam hominis qui vocatur ...... cum viridario, & alias tres manſiones, decimámque paſnagy ſyluarum Augi, omniúmque exaltatuum earumdem ſyluarum, vbicumque fiant, ſyluam quoque liberam in opus monaſtery & miniſtery monachorum. Do etiam terram Maiſnillivallis, cùm portu, & quidquid in eodem loco habeo, quercitúmque Crioly, & Maiſnillum Soreth liberum, & quietum ab omni conſuetudine, & quodcunque inde erit, Maiſnillum quoque Alardum do, & villam quæ Ramicheon-Maiſnil dicitur, & aliam quæ Grimonth-Maiſnil vocatur. Et concedo medietatem de Boiteal-Maiſnil a-* D *pud Fucardimontem. Et de dominio meo do duos hortos, & manſiones quinque hoſpitum, & vnum molendinum. In fontibus autem, excepto theloneo, & parrochiâ, do illud quod in dominio meo habeo in terris, & pratis, & alnetis, & mareſcis, & vnam domum liberam, & vnum molendinum, vbi tota molitura de Grimonth-Maiſnil debet venire, ſi Dominus villæ molendino caruerit. Do etiam decimam molendinique Blangeci, & ſeptem molarum. Apud ſeptem molas do eiuſdem villæ Eccleſiam, & quodcunque ad eam pertinet, terrámque vnius carrucæ, & to-*

tam decimam de dominio meo; In Criolio molendinum vnum cum totâ molturâ, & de floſcis, & de Eſtaelonde Vinliothuil, & duas manſiones liberas. Ecclesiom quoque do de Anedinace, & fiſcum Rogerij eiuſdem villæ, qui monachus effectus eſt, & totam terram Gozondimare. In Verleio vnum molendinum do pro animâ Rogerij filij Turoldi, & terram quam Romeldis auia ipſius Rogerij in Verleio habuerat, & quam ipſe Rogerius Eccleſiæ S. Michaelis, me præſente, dedit, ſcilicet medietatem villæ do ego Robertus Comes liberam. De Boenillâ autem & de Penleio, & de Brunuillâ do Eccleſias, & totam decimam & terram quatuor bobus. Eccleſiam quoque de Guillemercourt do, cùm tertiâ garbâ, & Eccleſiam S. Petri in Valle, cùm totâ decimâ, & Eccleſiam S. Vualarici de Monteaquoſo, cùm terrâ & cæteris ad eam pertinentibus, & Eccleſiam de Burgo Turoldi, cùm totâ decimâ, & 35. acras terræ. Baſilicis terram ad vnam carrucam, & Eccleſiam cùm totâ decimâ, & quicquid ad eam pertinet, & manſiones hoſpitum 12. do & Roſcelinum de Matunmaiſnil cementarium, cùm filio ſuo; & S. Martinum de Syluâ liberum & quietum, cùm terris & hoſpitibus, & quicquid ad eundem locum pertinet, vbi quondam domnus Geruinus Abbas S. Richarij eremiticam vitam duxit. Item locum illum qui dicitur Flamenguenilla, & terram vnius aratri, & partem meæ Vuarance, decimámque thelonei ſeptem molarum, & Grandinciæ omnium piſcium coquinæ meæ, & de ſale, & de omni carne, quæ mihi, vel hæredibus meis de Angliâ veniunt. Similiter decimam do & aquam de Criolio, octo diebus ante feſtiuitatem S. Michaelis, & ipſâ nocte feſtiuitatis eiuſdem, aquam de eo, eidem Abbatiæ do: ſimiliter ante feſtum tranſlationis S. Benedicti, aquam de Criolio concedo eidem Eccleſiæ quatuor diebus, & ipſâ nocte feſti, aquam de eo. In Angliâ de Bonitone, & quicquid ad eam pertinet in terris, in hoſpitibus & cæteris rebus. Hæc omnia dono eidem Abbatiæ in eleemoſynam liberam & quietam, & per cartam iſtam teſtificor dona quæ Guillermus filius meus, me præſente & conſentiente, eidem Eccleſiæ in eleemoſynam contulit: videlicet Eccleſiam de Haymies cùm totâ decimâ, & terram trium hoſpitum ad eandem Eccleſiam pertinentem. Teſtificor etiam omnia dona quæ, me præſente, volente, ac rogante, Barones, Milites, & nationes terræ meæ eidem Eccleſiæ in eleemoſynam liberam contulerunt & quietam; videlicet 30. acras terræ apud Vlteriſportum de dono Hugonis Vicecomitis, patris Guiberti de Dimeio: de dono Vuillermi Cauchetis, duas manſiones in villâ Vlteriſportus, & totam terram Montiſ-Goisberti, & duo iugera prati apud Flamenguenillam, & apud Crolium alia duo iugera prati, & terram quam tenebat in Augo oppido, & Viridarium vnum, & quicquid habebat in ſeptem molis. De dono Richardi Boiſtel, & Hilduini de Blangeio, & Guſtini de Grimontmaiſnil, & Henrici Iaillardi, duas garbas decimæ in feodis ſuis apud Blangeium. De dono Henrici Monſtellencis, in fontibus 20. iugera terræ, & duas garbas decimæ. De dono Anſcherij de Rinſenis, decimam ſuam de Riu. De dono Imberti de Baſinual, & de dono Hilduini Forcſtarij duas garbas decimæ de terris ſuis apud Baſinual. De dono Valterij ad Barbam de Dainillâ, duas garbas decimæ de filio ſuo apud Moncheium. De dono Goſſelini de Bernoumaiſnil, & Oſmeldis vxoris eius terram de Sifridiuillâ. De dono Rogerij filij Teroldi, apud Guillemercourt fiſcum duorum hominum, videlicet Goiſfridi filij Romoldis, & Rogerij filij Henrici. De dono Rodulfi qui non videt, patris Radulfi de Grantcourt, quamdam decimam in Grantcourt. De dono Vuillelmi Tallebot ſeruitium terræ Sanſagolinis in Gillemercourt. De dono Alundi de Grantcourt, patris Roberti, duas garbas decimæ de terrâ ſuâ de Grantcourt. De dono Radulfi filij Alucredi totam decimam terræ ſuæ apud Penlieu. De dono Goiſfredi filij Rainoldi de Sancto Martino Iaillardo, decimam de terris hominum ſuorum, quam habebat in dominio ſuo, & apud S. Martinum, & apud Letot, & apud Merlimcampum. De dono Clarembaudi, patris Richardi de Tokeuillâ, duas garbas decimæ de Tokeuillâ. De dono Rogeri de Salcheio fratris Richardi de Freauillâ, Eccleſiam de Salcheio, cùm totâ decimâ, & quicquid ad eandem Eccleſiam pertinet, & vnam acram prati. De dono Richardi, filij Roberti de Freauillâ totam decimam de .... De dono Picardi de Lonreio, patris Bartholomæi, decimam de Boſco Richardi. De dono Milonis de Aſſingneio, duos hortos & duas garbas decimæ de Aſſingneio. Ita liberè, vt eas & nunc homines villæ ad domum monachorum adduxerunt, ſicuti ad ſuam pridem facere ex debito ſolebant. De dono Roberti de Petreponto, & Godefridi fratris eius decimam de Cuneruillâ, quam tenebant de Oylardo

domino eiuſdem villæ, & hoc fecerunt de conſenſu eiuſdem domini. De dono Oyſtellandi militis mei, qui filium meum Vuillermum nutriuit, villam quæ vocatur Maiſinloyſtellant, & hoc conceſſi precibus Vuillelmi filij mei, vt in perpetuum eſſet eadem villa ad eleemoſynam pauperum libera & quieta. Et volo vt quæcumque monachi Vlterioriſportus ei dono meo, ſiue ſucceſſorum meorum tenuerint, vel poſſederint, ita liberè & quietè teneant, quòd vel ab eis, vel ab hominibus eorum heredes mei nulla ſeruitia, nulla auxilia, nullas tallias, ſiue collectas, nullas omninò exactiones exigant: & ſucceſſoribus noſtris hoc annuentibus, & pro poſſe ſuo res huius Eccleſiæ augentibus, benedictionem; calumniantibus verò, & res huius Eccleſiæ retrahentibus, æternam maledictionem indico, & eos timendæ excommunicationis vinculo ligo. Horum donorum tam meorum, quàm aliorum benefactorum huius Eccleſiæ, quos prædixi, teſtes: ego Robertus Comes Augi, & Radulfus & Vuillelmus, & Robertus filij mei, & Hugo Vicecomes, & Gaufridus de Basloil, & Galterus ad Barbam de Dautuſuillà, & alij multi quos longum eſt nominare. Abbatum indiculus talis eſt è necrologio Vlterioriſportus, ſed manca ſerie.

Raynerus Abbas primus 14 Calend. Maij.

Drogo ob. 3. Nonas Martij.

Alvredus 11. Cal. Aprilis.

Guillermus ſextus Abbas 11. Cal. Maij obiit.

Ricardus Abbas 7. obiit Calendis Iunij.

Guillermus Abbas nonus obiit 6. Calend. Martij.

Arturius Abbas 10. ob. Calendis Martij.

Hugo Abbas 12. 5. Nonas Martii.

Henricus de quo necrologium ſic: *Sexto Cal. May obiit piæ memoriæ domnus Abbas Henricus & Rector, & reædificator nobiliſſimus, & tertius decimus loci iſtius: in cuius anniuerſario habemus 40. ſolidos.*

Robertus Abbas 21. ob. 14 Calend. Aprilis.

Ioannes Abbas 22. ob. 3. Idus Iulij.

Ricardus de Longuemort obiit 6. Nonas Maij.

Andreas Abbas 25. reparator Capellæ B. Mariæ obiit 5. Cal. Aprilis.

Ricardus de Longuemort 26. huius Eccleſiæ Rector, mortuus 16. Cal. Octobris: putatur hic mendum eſſe, aut fuiſſe ſinonymos 24. ac 26. Abbates huius monaſterij.

Carolus de Cleues Comes Augi, filius Engilberti à Cliuiâ, Comitis Niuernenſis, Augenſis, Retellenſis, & Autiſſiodorenſis, ex Carlotâ Borboniâ Vindocinenſi: obiit 16. Cal. Se- 1521.
ptembris 1521.

Franciſcus de Cleues frater Caroli, primus Abbas Commendatarius.

Iacobus de Souuré Eques Melitenſis, ac Præceptor B. Ioannis Lateranenſis Lutetiæ, frater Ægidii Epiſcopi Autiſſiodorenſis, nunc viuit 1655 Ab- 1655.
bas etiam S. Michaelis in periculo maris. Huic autem elencho Abbatum refragatur Robertus de Monte in tractatu de Abbatibus, & Abbatiis Normannorum cùm ait: *Filius Lezelinæ Robertus Comes Auſcenſis, monaſterium S. Michaelis Vlterioriſportus ædificauit. In quo primus Abbas fuit Herbertus monachus S. Trinitatis de Monte Rotomagenſi: 2. Alueredus: 3. Osbernus monachus eiuſdem loci: 4. Fulcherius monachus Cluniaci.*

VNGIACVM Ordinis S. Augu- *Oigny.*
ſtini, diœceſis Eduenſis, non longè à fonte Sequanæ: Dugniacum vocat Guillelmus Nangius, quò ait Sanctum Ludouicum acceſſiſſe 1269. fundatur ſub inuocatione Deiparæ anno
1106 vt docet exemplar vetus ſum- 1106.
ptum è Necrologio cœnobij Vngiacenſis QVONIAM *plerumque inſtitutiones humanæ rerum mutatione, vel qualibet occaſione mutari ſolent: idcircò tam præſentium quàm futurorum notitiæ ſcriptis literis tradere curamus quòd dominus Gaudinus de Bruiſmo, cùm nobili vxore ſuâ Adelinâ, & filio Haymone, & fratre ſuo Guidone, ad honorem Dei & B. Mariæ genitricis eius, & S. Laurentij, & B. Nicolai, totum quidquid liberaliter obtinebat, ſcilicet decimas, prata, nemora, terras & cætera quæ erant in loco qui dicitur* VNGIACVS *fratri Chriſtophoro, & fratribus ſuis ibidem ſecum Deo ſeruientibus, & eorum ſequentibus ad Dei ſeruitium peragendum, & eorum cultibus & ædificiis, in ſpem cæleſtis remunerationis in perpetuum habere conceſſit, domino Milone de Froliaco cum ſuis & filiis, ſi quid ibi habebant, pro Dei amore concedentibus. Huius rei teſtes ſunt Stephanus Eduenſis, Hugo Dux Burgundiæ, Tecelinus Archipresbyter & alij complures in*

caſtris & villis commorantes. Hoc autem auctoritate Dei, & B. Mariæ matris eius, & S. Laurentij, & B. Nicolai, & omnium Sanctorum interdicimus, & confirmamus, ne aliquis ſecularis ibi morandi habitaculum habeat, niſi qui ſecundùm Deum mundana fugiens, ibi Deo ſobriè & iuſtè ſeruire voluerit, fiat; Factum eſt hoc corroboramentum anno ab Incarnatione Domini 1106. 10. concurrente, ſextâ Epactâ indictione nonâ Ludouico Rege regnante, Burgundionum Duce, Stephano Eduenſi Cathedrante Pontifice. Abbates ſequuntur ex ſchedis Vngiacenſis Monaſterij.

Conſtantinus Abbas primus & religioſus monaſterii: obiit 4. Ianuarii ex necrologio.

Vlricus.
Pontius.
Guillelmus 1.
Hymbertus.
Arnaus.
Odo.
Ioannes de Buzo 1.
Ioannes de Boſco 2.
Petrus.
Guillelmus de Mangongiis 2.
Guillelmus de Valbuſſin 3.
Hugo Bonis 1.
Renerius.
Guido de Leriaco.
Ioannes Rolin 3. Epiſcopus Eduenſis.
Theobaldus Viart.
Hugo Fillandrier 2.
Stephanus de S. Mauritio.
Chriſtianus Gondram.
Andreas de Laual Doctor, & Conſiliarius Regis.
Oliuerius de Guedon.
Philippus de Lenoncourt.
Nicolaus de Vienne.
Ioannes de Hebenuille 4.
Ioannes de Chandiot 5.
Laurentius Chretel 1605.
Guillelmus de Rigny 4.

Claudius Blondeau Cleri Franciæ Syndicus ac Regis Eleemoſynarius, patruelis Baptiſtæ in Parlamento Metenſi Præſidis; Abbas erat 1611.

Ioannes Bouthillier 6. anno 1644. & 1647. Abbatia vnitur Congregationi reformatæ Canonicorum Regularium S. Genouefæ Pariſienſis, quæ apprehendit poſſeſſionem die 11. Maii.

Vigeois. VOSIVM Ordinis Benedictini, diœceſis Lemouicenſis, vbi Badalbodis beata floruit, quæ de Britanniâ A maiori ibi delata, ſignorum multiplicitate inclaruit, vt habetur in chronico Gaufredi Prioris Voſienſis, quod multa notatu digna de genealogiâ, & nobilibus familiis attingit: huius copiam fecit ex ſuo codice MS. dom. Henricus Iuſtellus. Abbates hi tantùm reperti.

Aſtherius nepos S. Aredii Abbatis Atanenſis cœnobii, de quo hæc leguntur in chronico memorato: « Michaelis Archangeli Eccleſia ſublimatur corpore Iocundi Principis, genitoris almi Aredi qui quondam Abba- B tia extitit, quem ipſe Aredius nepoti ſuo Abbati Voſienſi Aſterio vnà cùm Abbatiâ de Terraſſou quam rogaru bear. eidem monaſterio S. Michaelis ſubiugauerat, ſubgeſſit. »

Ringaldus.
Cumbertus.
Bernardus.
Petrus 1.
Adazius.
Arnulfus.

Petrus 2. cuius mentio in chronico Voſienſi: *eâ tempeſtate ſub Abbate Petro qui erat frater al Contor de Birabel, Voſienſe monaſterium quod ſanctus Are-* C *dius readificauerat, igne crematur, priuilegia, & ornamenta, libri, pluráque ſimilia bona perierunt: cognoſcentes monachi pro negligentiâ Ordinis ſe caſtigari, Abbatem S. Martialis expetunt, vt errata corrigeret, patrémque idoneum eis præficiat. Qui infirmitati illorum compatiens, præfert illis Abbatem Geraldum videlicet cognomine de Leſtrade, ex equeſtri genere caſtri de Moncron oriundum.*

Geraldus de Leſtrade eligitur poſt Petrum: audiendus Gaufredus Prior Voſienſis in chronico, quod dicauit *ſacro Martiali Conuentui, & vniuerſo Clero Lemouicini climatis*, vbi ſic fatur: D *Hic ab ineunte ætate Canonicus S. Aredi, poſtmodum magnæ religionis monachus S. Martialis extitiſſe refertur*, & infra: *obiit Geraldus Abbas Voſienſis 5. Calend. Iann. & ſepultus eſt inter oſtium monaſterij & parietem Capituli in clauſtro.*

Petrus 3. electus poſt Geraldum, vt habet idem chronicon: *huic ſucceſſit P. hic cùm Rainaldo ſucceſſore ſuo apud S. Martialem diu conuerſati ſunt; quorum alter Auoſium, alter Multouem ſub Abbatis Ademari imperio rexit:* & ibidem hæc ſubiungit: *Epiſcopus Guillelmus corporali poſſeſſione inueſtiuit Voſienſem Ec-*

deſiam, & Petrum Abbatem eiuſdem cœnobij de Capellâ de Bre, ſicut olim conceſſerat.

Rainaldus, ſucceſſit, is ex eodem chronico, *ab honore ſimiliter & onere regiminis ſenectute cogente ſubſiſtens, non multo poſt 3. Nonas Aprilis obiit.*

Ademarus, interfuit exequiis Euſtorgij Pontificis Lemouicenſis, & funeri Oliuerij de Turribus nobilis dynaſtæ, ſui regiminis anno 40. infirmitate iam laborans, vt ait chron. Voſien.

Amelius: de quo idem chronicon meminit verbis iſtis: *Amelius Abbas Voſienſis vigiliâ Aſſumptionis B. Mariæ cœnobium Obaſinæ ingreſſus, non albus, brunus de nigro efficitur; hic domum ſibi creditam per annos ſex & menſes totidem optimè rexit, ſed à contrariis ſalutarium præceptorum irritatus receſſit.*

Petrus Durnays 4 ex monacho S. Martialis Lemouicenſis · chronicum Voſienſe: *electus eſt die S. Iuliani P. cognomento Durnays profeſſus S. Martialis. Dominus P. Abbas adeſſe non potuit, ſed pro ſe miſit Marbodum, Boſonem, Guillermum qui vices illius agerent in electione: qui videntes ſchiſmata, vel loci detrimentum eius contradixerunt: electue poſtmodum ratione cogente in Capitulo Apoſtoli Martialis coram domno P. Abbate virgam paſtoralem relinquens ſupplex perſeuerauit, quouſque cum illius gratiâ in pace rediret.*

Vuillelmus 1. de quo mentio fit in chronico memorato, vbi dicitur Aredij beatiſſimi corpus loco priſtino releuaſſe: pacem fecit apud Grandimontem.

Raimundus.

Vuillelmus 2. poſt Abbas S. Martialis Lemouicenſis.

Guido de la Porte ex Abbate Voſien-
1298. ſi S. Martialis cœnobiarcha 1298.

Ægidius de la Tour, Agneti de Turre Vicecomitis Turenæ, ex Annâ de Belloforti filius, Canonicus Rutenenſis, ac Protonotarius Sedis Apoſtolicæ 1499.

Du Væu, du Cherbourg. V O T V M Deiparæ ſacrum, Ord. S. Auguſtini, diœceſis Conſtantienſis in Normanniâ, apud Cæſariſburgum oppidum non longè ab Oceano Britannico, fundatricem agnoſcit Mathildim Henrici 2. Regis Angliæ & Ducis Normanniæ matrem. Anno
1157. 1157. 15. Cal. Iulij proceſſit Conuentus cùm Abbate Ricardo de Bloſeuillâ à Mortuomari miſſus, Stephano tunc Abbate Mortuimaris; & venit ad locum Voti. Mathildis Henrici Regis Angliæ filia à Stephano Abbate obtinuit, vt Conuentus inde mitteretur ad conſtruendam Abbatiam Ciſtercienſis Ordinis, ad laudem Virginis & omnium Sanctorum: anno MCXXCI. Archiepiſcopi Rotroldi Rotomagenſis an. 16. 3. Nonas Martij dedicata Eccleſia ab Henrico Baiocenſi, adſiſtentibus Ricardo Abrincenſi, & Reinaldo Bathonienſi Epiſcopo, adſtante Henrico Rege Angliæ. Robertus de Monte in Appendice ad Sigebertum ſub an. 1184. de 1184.
hâc Abbatiâ meminit his verbis: *Dominus Vualterus Rotomagenſis Archiepiſcopus, impetrauit à domino noſtro Henrico Rege Anglorum, vt Abbatia S. Elerij, quæ eſt in inſulâ Gerſoſij, quam Vuillelmus filius Hamerici fecerat in eadem inſulâ, conſilio & auxilio domini Regis, iungeretur Abbatiæ de Voto, quæ eſt iuxta Cæſarisburgum, quam Imperatrix mater Henrici Regis ædificaaerat. Erat autem tripliciter ditior tam in Normanniâ, quàm in Angliâ, quàm Abbatia de Voto. Erat verò vtráque de Ordine Canonicorum Regularium. Facta eſt itaque Abbatia de Voto mater & caput, habens, & perenniter poſſidens Abbatiam de Inſulâ, & omnia ſibi pertinentia. Prædictus verò Archiepiſcopus Rotomagenſis fecit in eadem Abbatiâ Abbatem, ſuum Capellanum qui erat Canonicus eiuſdem Ordinis. Quidam enim Conſtabularius domini Regis Henrici, Osbernus de Hosâ nomine, qui caſtrum Cæſarisbargi cùm patriâ quæ ad illud pertinet, cuſtodiebat, iuſſu domini Regis Henrici ædificauit in eadem Abbatiâ de Voto domum pulcherrimam, officinas idoneas in ſe continentem, ad opus ſuum, in quâ poſt adminiſtrationem domini Regis quandiu vixit, ſatis honeſtè conuerſatus eſt.*

S. V R B A N I Ordinis Benedictini, diœceſis Catalaunenſis. *S. Vrbain*

V R D A X I E N S E monaſterium vltra Pyrenæum in extremâ Hiſpaniæ orâ, ipſo penè Galliæ veſtibulo ſitum in diœceſi Baionenſi, Ordinis Præmonſtratenſis, de quo Oihenartus in Notitiâ Vaſconiæ. *Ordax.*

V R S I C A M P V S beatæ Mariæ, diœceſis Nouiomenſis, Ordinis Ciſtercienſis, filia Claræuallis, vbi Oratorium vetus S. Eligij, ab vrſo qui in ſaltu eo habitabat, nuncupationem *Orcamp pres de Noyon.*

habuiſſe tradunt tabulæ antiquæ: Eſt A » locus, inquiunt, ingenti admodum» & largâ planitie ſitus, nemoroſus, pra» tis amoenus, aquis dulcibus atque » perlucidis irriguus, vtpote quem in » modum inſulæ, Iſara magni nominis » placido meatu circumdat fluuius; di» ſtat autem à matre ſuâ Claraualle, » quæ illam quaſi inclytam edidit pro» lem, itinere quatuor dierum. Funda-
1129. tur anno 1129. 10. Decemb. vt eſt in Supplemento Roberti de Monte ad Sigebertum, à Simone Viromandenſi, Epiſcopo Nouiomenſi, qui cùm quatuor Epiſcopis huius ſedis ibi ſepelitur: de quo vetus carta ſic ſcri- B » bit: Simon per Dei gratiam Nouio» menſis atque Tornacenſis Epiſcopus, » requiſitos cùm diligentiâ omni de mo» naſteriis & ſanctis Congregationibus, » Ciſtercii & Claræuallis fratres apud » nos locare, & eiuſdem Ordinis Ab» batiam fundare, Deo auxiliante de» creuimus. Eſt autem locus in Eſgâ » ſyluâ ſuper Eſaræ flumen, qui Vrii» campus dicitur, in quo Eccleſia & » monaſterium S. Eligii Nouiomenſis » Epiſcopi antiquitùs fuit: hunc locum » fratribus & monachis, quos de mo» naſterio Claræuallis adduximus, Epiſ- C » copali auctoritate ſub perpetuâ liber» tate confirmantes, metas & terminos » aſſignare curauimus. Huius monaſterii Abbates à primâ fundatione ad noſtra vſque tempora hos receuſuit Vaſſorius in Annalibus Nouiomenſibus, etſi non omninò integer, ac perturbatus eſſe videatur catalogus.

1. *Valeranus de Baudemant* filius Andreæ de Baldimento Seneſcalli Campaniæ & Briæ, Comite Theobaldo Magno, & Agnetis de Branâ: ex monacho Claræuallenſi ſub D. Bernardo, anteà Abbas S. Martini de D Sparnaco.

2. *Herueus de Baugency*, Simonis Viromaodenſis nepos, ex regiâ proſapiâ ortu fœmineo dicitur in vitâ S. Bernardi; Mathilde enim ſorore Simonis, & Radulfo Balgenciaci ad Ligerim toparchâ genitus erat: obiit 11. anno prælationis.

3. *Giſlebertus.*
4. *Robertus.*
5. *Stephanus.*
6. *Odo.*
7. *Guido.*
8. *Hugo.*
9. *Balduinus* 1.
10. *Ioannes* 1.
11. *Albertus.*
12. *Drogo.*
13. *Guilelmus* 1.
14. *Ægidius* 1.
15. *Iosbertus.*
16. *Guilelmus* 2.
17. *Ioannes* 2. Theologiæ Doctor.
18. *Ægidius* 2.
19. *Ioannes* 3.
20. *Nicolaus* 1.
21. *Petrus* 1.
22. *Petrus* 2.
23. *Nicolaus de Frameruille* 2.
24. *Ioannes* 4.
25. *Ioannes de Neelle* 5. vir piiſſimus.
26. *Balduinus* 2.
27. *Ioannes* 6. poſt Abbas Ciſtercienſis.
28. *Ioannes Raten* 7.
29. *Theobaldus de Luxembourg* Epiſcopus Cenomanenſis.
30. *Nicolaus d'Aubenton* 3.
31. *Nicolaus Boutry* 4.
32. *Nicolaus Pareus* 5.
33. *Antonius Loffroy.*
34. *Carolus de Bourbon* 1. Cardinalis Archiepiſcopus Rotomagenſis.
35. *Carolus* Cardinalis *Borbonius* 2. eius nepos, Archiepiſcopus Rotomagenſis.
36. *Ludouicus de Lorraine* Cardinalis Guiſius.
37. *Henricus de Lorraine* 1. Archiepiſcopus Remenſis, nunc Dux Guiſiæ.
38. *Iulius Maſarini* Cardinalis.
39. *Henricus de Bourbon* 2. ex Epiſcopo Metenſi permutatione factâ cùm Iulio, hodie Abbas 1655. 1655.

VVARGAVILLA vicus eſt in Lotharingiâ, diœceſis Metenſis, vicinus oppidulo quod vocant Dieuzam, aquis ſalariis percelebri: in eo Abbatia Ordinis S. Benedicti, patronum habet S. Euſtaſium diſcipulum S. Columbani & ſecundum Abbatem Luxouienſem. Huius ſancti virtus præcipuè enitet in expellendis dæmonibus ab energumenorum corporibus, & amentibus ſanandis. Fundatores habet Sigericum Comitem Salinenſem, & eius vxorem Bertam, qui eam anno Domini 966. condidêre. Sequitur catalogus Abbatiſſarum ab eodem anno ad præſentem, excerptus ex cartis & necrologio Abbatiæ. *Vergauille.* 966.

1. *Æmilia.*

2. *Cunee*

2. *Cunegundis.*
3. *Petreſſa.*
4. *Anna de Schenberg.*
5. *Margareta de Harange* vel *de Heringuen.*
6. *Haricia.*
7. *Agnes de Hedeuiff.*
8. *Adelheidis.*
9. *Mathildis.*
10. *N. de Richeutzâ.*
11. *Edellindis.*
12. *N. de Heling.*
13. *N. de Hedeuiger.*
14. *Damelia.*
15. *Odilia I.*
1280. 16. *Ida* anno 1280.
17. *Ildegarda* an 1330.
18. *Clara de Feneſtrange* 1364.
1380. 19. *Suſanna de Creange* obiit 1380.
20. *Iſabella de Barbeſt* 1407.
21. *Odilia de Haldenbach* 1437.
1462. 22. *Catharina des Buchets* 1462.
23. *Margarita des Volanſteningnen* 2. 1464.
24. *Anna de Nenwiller* 1. 1469.
25. *Anna de Vintringen* 2. reformauit Abbatiam anno 1470. & obiit
1501. 1501.
26. *Antonia de Gomberual* moritur an. 1519.
27. *Eliſabetha de Quintchauſen* an. 1521.
28. *Catharina de Dilling* obiit 1541.
1577. 29. *Margarita de Creange* 3. obiit 1577.
30. *Perneta de Lucy* ob. 1589.
31. *Claudia de Thuillier* 1. obiit an. 1609.
32. *Claudia de Ligniuille* 2. reſignauit Abbatiam parenti quæ ſucceſſit.
33. *Deodata de Ligniuille*, adepta eſt poſſeſſionem an. 1632. induxit refor-
1636. mationem an. 1636. ad rigorem regulæ S. Benedicti, & in eâ ad annum 1651. perſeuerabat fœliciter.

S. Vuillemer de Bolongne. S. VVLMARI propè Bononiam ad mare, Ord. S. Auguſtini; euertitur hoc Monaſterium ab Henrico 8. Angliæ Rege, vbi Abbas Ioannes de Vendoſme an. 1432.

Vſerche. VZARCHIA ſancti Petri, Ordinis Benedictini, diœceſis Lemouicenſis, Monaſterium nobiliſſimum ex actis Concilij Lemouicenſis, condidit Hildegarius Epiſcopus: patet id ex tabulis fundationis, quas è cartophilacio Vzerchienſi publici iampridem iuris fecit Ioannes Beſlius, in analectis ſuis ad Hiſtoriam Comitum Pi-

A ctauenſium, & Ducum Aquitaniæ: eæ porrò ſunt huiuſmodi: CVM Beatus Paulus Gentium prædicator, omnes nos manifeſtari oportere ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, vt recipiat vnuſquiſque prout geſſit in corpore ſuo ſiue bonum, ſiue malum; idcirco neceſſe eſt vnicuique homini non ſolùm per ſeipſum, vel pro ſe ipſo bona agere, verum etiam aliis ad ea cooperanda adiutorem fieri oportere: quatenus tam ſuis operibus adiutus, quàmque aliorum ſubleuatus, ad cœleſtia regna peruenire valeat à peccatis & criminibus,
B Deo propitio, abſolutus. Hæc ego in Dei nomine Hildegarius Lemouicorum Pontifex perpendendo conſiderans, & conſiderando perpendens, vt pius & clementiſſimus Deus in die iudicij refrigerium præſtare dignetur, tam animæ meæ, quàm etiam animabus patris & genitricis meæ, necnon & dilecti fratris mei Guidonis ac coniugis eius Emmæ, quorum adiutorio & voluntate, & conſenſu, huius priuilegij tenorem ſtabilire decreuimus, hortante ſupradicto genitore meo cariſſimo Domino Geraldo Vicecomite, necnon & dilectiſſimâ
C genitrice meâ Rotilde, hortantibus etiam fidelibus noſtris Ademaro Decano, Ranulfo quoque Præpoſito, Iaſſo Abbate, Stephano Archidiacono, Boſone Abbate, & cæteris Clericis noſtris, ad petitionem honorabilis fratris mei Guidonis, inclitæque coniugis eius Emmæ, ſupplicante nobili viro ac noſtro fideli Arberto, & vxore eius Adelaide, transfundimus quandam Eccleſiam noſtræ diœceſeos nomine VSERCAM, quæ olim fuerat à Pontificis Lemouicenſis curâ in laicali obſequio transmutata. Eam igitur Eccleſiam in cœno-
D bij Monachalis Religionem transuertimus, quatenus per ſuccedentia tempora Monaſticus ordo, & religionis obſeruantia ſub regulâ S. Benedicti ibi habeatur, teneatur, & cuſtodiatur, & eo tenore vt deinceps nullus Epiſcoporum ſucceſſor noſter qui fuerit, licentiam habeat alienandi à poteſtate S. Petri, & ab ordine Monaſtico. Fecerat ante nos ex hâc re ſimile priuilegium prædeceſſor noſter piæ memoriæ Ebolus; petente & hortante honorabili Vicecomite quondam Ademaro, & vxore eius incly-

tâ Mileſinde, cui etiam loco ad præſens reddiderant Eccleſiolam quandam prædictæ Eccleſiæ adiacentem Vſerchenſi, in honore Beatæ Eulaliæ virginis conſecratam, & manſos quoſdam qui iam fuerant adiacentes altari Sancti Petri Vſerchenſis, his nominibus: Manſos quatuor qui dicuntur Adplen: & in alio loco tres manſos cùm 3. bordagiis, qui dicautur ad Sanctum Vincentium: itidem in altero loco tres manſos cùm 3. bordagiis qui vocantur Vermogilo: & in villâ quæ dicitur Faurgiis 3. manſos & 2. bordarias, & alium manſum in villâ quæ vocatur Borziacus: & alium manſum in villâ quæ dicitur ad Vallem: & alium manſum in villâ quæ dicitur Combons: & alios 2. manſos in villâ quæ dicitur Nouauilla, & alterum manſum in villâ quæ vocatur Domion, & alium manſum in villâ quæ dicitur Lacalma: & alium manſum in villâ quæ dicitur Adporo, & alium manſum in villâ quæ dicitur Laual. Hæc omnia Deo, ſanctóque Petro prædictus Ademarus; Poſt cuius obitum gener ipſius frater meus Guido, acceptâ in coniugio filiâ ipſius nomine Emmâ, non diſſimili deuotione pro Dei amore & peccatorum ſuorum remiſſione reddit duas Eccleſias: vnam in honore S. Siluani vineis conſitam: alteram quæ dicitur Benagias; & in altero loco ad campum Martiuncuillam duos manſos, & ad bordas 3. manſos, & alium manſum qui vocatur Fulgera, & alium manſum in villâ quæ dicitur Britanniâ. Hæc omnia reddidit frater meus Guido Beato Petro & Monachis ibidem conſiſtentibus ſub Gauſleno Abbate. Supradictus autem honorabilis vir Arbertus, & vxor eius nomine Adelaidis, ſimiliter pro amore Dei, & Beati Petri, & peccatorum ſuorum remiſſione, & pro remedio animæ anteceſſoris ſui Radulfi, ex eiuſdem Radulfi alodis. Hæc omnia ſupradicto loco mente deuotâ obtulerunt, hoc eſt, primùm villam quæ dicitur Labecia, cùm omnibus ibi habitantibus, & aliam villam quæ vocatur Camairacus, & aliam villam quæ dicitur Muciacus, & aliam villam quæ dicitur Botziacus, & aliam quæ dicitur Anciagas, & aliam quæ vocatur Machenas. Et in alio loco in vicariâ Barrenſe Eccleſiam Sancti Saluatoris cùm ipsâ villâ, & aliam villam quæ vocatur Bar: & aliam quæ vocatur Aureliacus, & aliam quæ vocatur Hermus. Et in alio loco in fundo Exandomenſe villam quæ vocatur Fauars: & in alio loco vnum manſum qui vocatur Agudur, & in alio loco villam quæ vocatur Camiliacus, & in alio loco villam quæ vocatur Grazam, cùm ipſis vineis quæ ad ipſas villas pertinere videntur. His ita oblatis petimus, & aduocamus per adiumentum Domini noſtri Ieſu Chriſti, péque fidem Sanctæ Trinitatis, ac merita cunctorum Angelorum, atque omniũ Sanctorum, præcipuéque B. Mariæ ſemper Virginis, Sanctíque Petri Apoſtolorum Principis, Beati quoque Protomartyris Stephani, necnon & B. Martialis Aquitaniæ Patroni, omnes Pontifices ſucceſſores noſtros, vt hoc noſtræ eleemoſynæ priuilegium minimè infringant, ſed ſicut ſua à ſucceſſoribus ſuis voluerint ſtatuta ſeruari, ſic & noſtra decreta in perpetuum ſtudeant confirmare, & conſeruare. Illud quoque addimus & adiuramus, & excommunicamus, vt nullus vnquam neque Pontifex, neque laicus licentiam habeat vendere, aut dare alicui ſiue clerico, ſiue laico, ſeu etiam Monacho alterius loci, ſed liceat eiſdem monachis ipſius loci deffuncto Abbate ſuo, regularem eligere perſonam cùm conſilio & voluntate, ſiue noſtrâ quandiu vixerimus, ſiue ſucceſſorum noſtrorum. Quod ſi de his quiſquam Pontifex aut nos ipſi, aut aliquis de heredibus noſtris aut propinquis, ſiue clericus, ſiue laicus, aut vlla aliqua immiſſa perſona, de his ſcilicet quæ data ſunt vel reddita, dederit aut vendiderit, ſiue clerico, ſiue laico, imprimis ira Dei ſuper eum veniat, & ſuper omnes ſequaces eius, & ſuper omnem progeniem eius, qui eis in malum conſenſerint, & conſilium dederint, & cùm Iudâ proditore & cùm Datan & Abiron in inferno præcipitetur, cùm Diabolo & Angelis eius in cruciatu infernorum in ſæcula ſæculorum amen. Et hoc priuilegium firmum & ſtabile permaneat omni tempore cùm ſtipulatione ſubnixâ. Conſtituimus etiam & bannum imponimus, vt ſi quis hoc Monaſterium Vſerchenſe, ſiue villam inuaſerit, aut violauerit, pro hoc commiſſo

» componat 12. libras, & centum ar-
» genti; atque prohibemus, atque in-
» terdicimus, vt nulla laicalis perſona
« aliquid poteſtatis in hâc villâ habeat.
» Hoc fuit ſtatutum iuſſu Domini Leo-
» nis Papæ. Conſecratum eſt hoc Mo-
naſterium in honorem Principis Apo-
ſtol. 2. Calend. Feb. coram Arnal-
do Epiſcopo Petracoricenſi tempore
Gauberti Abbatis anno Incarnation.
1097. Dom. 1097. altare maius conſecratum
olim fuerat ab Hugone Lugdunenſi
Archiepiſcopo, & Guidone Lemoui-
cenſi Antiſtite. Hactenus Chroni-
con Voſienſe, ex quo Abbates ſequen-
tes tantùm nanciſci potuimus, vti &
è cartulario Vzerchienſis Monaſte-
tij.

Gaubertus 1.

Adalbaldus, ſeu *Adalbaudus* ſub Vi-
done 1. Lemouicenſi Epiſcopo vixit,
cuius nomen eruitur è vetuſto docu-
mento cartophilacij Vzerchienſis in
hæc verba: Ego *in Dei nomine Boſo
Comes pro remedio animæ meæ, & ani-
marum genitoris & genitricis meæ, nec-
non & dilecti fratris mei Gauberti, cuius
deſiderio & voluntate huius priuilegij te-
norem ſtabilire decreui, ad hortationem &
petitionem nobiliſſimi viri, ac fidelis no-*
C *ſtri Hugonis Garcille, transfundo quan-
dam Eccleſiam, quam olim à parentibus
meis iure ſcimus antiquitùs poſſeſſam, in
honore S. genitricis D. Mariæ conſecratam.
Eam igitur in cœnobio & religione mona-
chali tranſuehimus, quatenus per ſuccceden-
tia tempora, monaſticus Ordo & religionis
obſeruantia, ſub Regulâ ſanctiſſimi Bene-
dicti ibi teneatur, & cuſtodiatur: eo te-
nore, vt deinceps nullus ſucceſſor meus qui
fuerit, aut aliquis iure conſanguinitatis
propinquus, licentiam habeat alienandi ab
ordine monaſtico. Eſt autem hæc Eccleſia
in honore S. genitricis Mariæ conſecrata,
in pago Lemouicino ſita, à vico Ageduno*
D *non longè ſita, ex vnâ parte fluuius Croſa
decurrendo amœna prata cingit, ex alte-
râ verò ex quâ eminens proſpicitur vicus,
fontium decurrentium & vinearum copia
vberiùs fluit. Hunc ergo locum Deo & S.
Petro Vzerchienſis cœnobij tradimus ſub
dominatu Adalbaldi Abbatis, ſucceſſorúm-
que eius, vt vnitas fiat cœnobiorum, qua-
tenùs hic & illic mei, animæque Hilde-
berti fratris mei memoria fiat, paritérque
patris & matris meæ, omniúmque paren-
tum meorum, vt precibus ſeruorum Dei ibi
manentium, ſedem refrigerij conſequi va-
leamus. Conſtituimus ergo hoc priuilegium*

A *Boſo & frater meus Gaubertus, ob conſen-
ſum Alduini, & conſilio Rotgerij de Le-
ron, & voluntate Hugonis Garcil, vt nul-
lus ex hæredibus noſtris alienare præſu-
mat hunc locum à poteſtate Abbatis; ſed
liceat pro deceſſoris loco, defuncto Abbate
Vzerchico, eligere vnum ex ſuis, qui ſub
regulari normâ locum gubernet. Teſtes
priuilegij ipſe Boſo C. Marchiæ qui hoc fir-
mauit, & Gaubertus frater eius, Aldui-
nus Epiſcopus, Adalbertus Abbas, Hugo
Garcil, Ramnulfus frater eius, Rotg. de
Leron, Boſo de Turre, Guido frater eius,
Vmbertus Drut, Geraldus, Amelius de
Payrac, Gauſelinus monachus, Ioſue, &*
B *Radulfus monachus qui hoc priuilegium
ſcripſit anno Incarn. Dom.* DCCCCXCVII. 997.
indictione x. regnante Rege Roberto.

Ricardus, ſub Hilduino Epiſcopo
Lemouicenſi; eodem Abbate vt me-
morat carta tabularij, *exorta eſt hoſti-
litas Vicecomitum, pro Haduis Vicecomi-
tiſſâ nomine Candidâ, pro quâ re in tan-
tùm aduerſitas deſæuiit, vt innumera bo-
na Vzerchiæ, vel aliorum locorum depe-
rierint; quo tempore crematum idem Mo-
naſterium.*

Conſtantinus, de eo ſic chron. Vo- 1028.
ſienſe ad an. 1028. *cœnobium Vzercenſe
Nonis Maij Lunâ 9. igne crematum eſt
in diebus Ricardi Abbatis; biennio euolu-
to Lunâ 16. feriâ 4. decimo Cal. Maij
inchoatum eſt renouari ab eodem Ricardo
Abbate, vel monachis: huic ſucceſſit Con-
ſtantinus per quatuordecim annos.* Teſtis
nominatur in ſchedâ cartularij Lemo-
uicenſis pro Eccleſiâ de Nioil, in quâ «
narratur, poſt mortem Aimerici de Ro- «
chacauard remanſiſſe nobiliſſimum fi- «
lium eius Aimericum de Rochaca- «
uard, tenentem honorem patris ſui, «
qui conſiderans poſt longum tempus «
infelicem mortem eius, condolens «
multùm, ſciens ſine dubio animam «
eius cruciari, propter quod abſtule «
rat S. Mariæ de Vzerciâ ex eleemo- «
ſynâ patris ſui Aimerici Oſtofranc, «
medietatem ſcilicet Eccleſiæ de Nioil «
cùm curte del Collais, acceptóque «
conſilio cùm ſuis accerſiuit Abbatem «
Conſtantinum, reddiditque omnia «
ſicut Aimericus Oſtofrancus & Gui- «
do, atque Tiſalga, Aldiardis quoque «
ſoror eorum pro animâ patris ſui Vi- «
cecomitis, & Rothildis Vicecomitiſ- «
ſæ matris eorum dederat S. Petro, T. «
Conſtantinus Abbas, Sego Abbas S. «
Florentij de Salmur, Iordanus mona- «
chus de Borgolio, Aimericus de Ro- «

» chaeauatd, R. de Campaniâ, Vuil. A
» Chabot, Landricus de Chabanez,
» Iotdanus Oldoricus, P. de Brigill.
» Archamb. de Buciaco.
Geraldus, teſtis memoratur in cartâ
Ademari Vicecomitis Lemouicenſis
1068. dantis cœnobio Vzerchienſi 1068.
de quo in eodem chronico ſcriptum
reperies: *His diebus adduxit tres magnæ
honeſtatis monachos quorum nomina non
debet delere obliuio, primus Guillelmus qui
de Arnaco Præpoſitus, de Caleſio Prior, 2.
Prior Lemouicenſis, 3. Geraldus quem ele-
gerunt Abbatem Vzercenſes, expleto vno
anno poſt obitum Conſtantini. Hic am-* B
*pliauit propriam Eccleſiam præ cæteris in
ſpiritualibus & temporalibus rebus.* Por-
rò vt eſt in tabulâ Vzerchienſis Ab-
batiæ, confirmatur cœnobium de
Maiſnac eidem monaſterio, ex liberta-
te Archambaldi Vicecomitis de Com-
» born an. 1083. Geraldo, inquit tabu-
» la, cœnobii curam gerente, Chriſto
» cunctis imperante: recenſetur in do-
no Oddonis Comitis fratris Alde-
berti Marchiæ Comitis, ipſo tum Ab-
batiale pedum geſtante, vt eſt in eo-
dem tabulario. De eius obitu ſcri-
bens Chronicon Voſienſe; *peractis*,
inquit, *in Capellâ ſuâ miſſarum ſolemni-* C
*bus, ipſo die Natalis Domini pro quibuſ-
dam Eccleſia ſua negotiis Lemouicas de-
cidit in lecto ægritudinis, & in feſto S.
Mauri apud S. Martialem cuius quondam
monachus extiterat, ſpiritum exhalauit.
Sepultus verò eſt ab Abbate vel monachis,
in ſacrario B. Petri iuxta oſtium ad dex-
tram intrantibus clauſtrum; hic 28. annis
Abbatiam propriam obtinens rexit.*
» *Gaubertus Malafayda*, ex militari pro-
» ſapiâ ortus, chronicon Voſienſe de eo
» hæc ſubdit: cui, Geraldo, ſucceſſit
» Gaubertus cognomento Malafayda
» monachus S. Martialis, & monaſterij
» quoque Voſienſis Sacriſta, ex genere D
» oriundus militum de vico S. Vincen-
» ciani, qui eſt penè Viſeram fluuium.
» Iſte Abbatiam ſibi commiſſam per
» annos duodecim meliorare curauerat.
Paulòpoſt loquens de eodem Abba-
» te: Gaubertus Vzercenſis, causâ con-
» cordiarũ Ducis & Præſulis, qui inui-
» cem diſſidebant, Lemouicas veniens,
» 4 Cal. Oct. obiit, & infra baſilicam
» regalem Saluatoris mundi, non lon-
» gè à tumulo Guillermi Pontificis non
» ignobiliter traditur ſepulturæ. Huius
» nepos extitit Stephanus ille mona-
» chus cognomento Malafayda, quem

cæcum à natiuitate, perpetua Virgo »
Maria in Monaſterio de Souillac cor- »
poraliter, ſimúlque mirabiliter illu- »
minauit: cartularium Vzerchienſe, »
cùm hoc Monaſterium, ait, *per 12. annos
ab an. 1096. Gaubertus Malafayda opti-
mè rexiſſet, Lemouicas profectus propter
Euſtorgium Epiſcopum qui à Vuilelmo Co-
mite Pictauenſi captus detinebatur, libe-
randum, pace inter eos reformatâ & Epiſ-
copo liberato anno 1108. obiit & ſepultus in
monaſterio S. Saluatoris.*
Petrus Brechada, de Turribus, ſuc-
ceſſit Gauberto, per annos quinque
præfuit ex eodem chronico: vixit 1113.
ad an. 1113.
Aldebertus Grimoardi ex militibus
de Segut, anteà Prior Vzerchienſis,
ſedit per annos 20. *hic miles extitit*,
ait Prior Voſienſis, *ſed letaliter vulne-
ratus effectus eſt monachus, deinde Preſ-
byter, litteras nempe nouerat ante.* Ceſ- 1133.
ſit an. 1133.
Bernardus de Albarochâ electus an.
1135. annis 14. præfuit: de quo chron.
Voſienſe. *Ipſo anno Bernardus qui fuit
de Albarochâ, Vzercham Abbatiam quam
per annos quatuordecim gubernauerat, cui
Eccleſias de Celon & de Chambaret, in-
genti labore acquiſierat, relinquens, ob me-
tum cœnobitarum, firmius ſcapulare pro
cucullâ nigrâ ſuſcepit. Hic ab ineunte æ-
tate monachus extitit S. Martialis, ac poſt-
modum Præpoſitus de Paulnaco.* Huic
ſucceſſit.
Gaubertus de Mirabel, clarâ oriundus »
proſapiâ in chron. memorato Voſien- »
ſi, monachus quidam Vzercenſis, a »
pud S. Martialem monachus profeſ- »
ſus, qui de Subterraneâ & Arnaco »
diuerſis quidem temporibus Præpoſi- »
tus fuit. Hic per duos annos Abba »
tiam tenens morte mediâ, Hugonem »
de la Porchariâ fratrem Seguini ha- »
buit ſucceſſorem, & Capitulo Vzer- »
cenſi humatus eſt.
Hugo de la Porchariâ, de quo loqui-
tur Voſien. chron. Hugo de Porcha- »
rie 13. ſui regiminis anno Vzercen- »
ſem reliquit Abbatiam, poſt quem.
Geraldus de Mirabel monachus S. »
Martialis eligitur; at obſtante Ab- »
bate ſuo pro quodam debito depo- »
nitur.
Petrus Mathei, Vzerchenſis mona- »
chus, Abbas efficitur, Cluniacum pe- »
tens paulòpoſt obiit anno ipſo.
Rainaldus de Maurangas, de quo ci- »
tatum chron. his verbis: ab ordina- »

» tione ſuâ anno 7. P. Mathei Abbas,
» Abbatiæ renuncians, ſoſpes ſucceſſo-
» rem Rainaldi habuit de Maurangas:
» & infra ait: Rainaldus Vſereenſis 7.
» Idus Aprilis apud S. Martialem obiit,
» ante ianuam B. Auſtricliniani repo-
» nitur.

Bernardus, in exequiis Regis apud
Martellum defuncti, vt habet Voſienſis ſcriptor.

Ioannes.

Helias.

Villelmus 1.

Vuillelmus 2.

1454. *Guichardus de Combarnio* 1454.

Franciſcus de Pompadour Protonotarius Apoſtolicus, ex illuſtri ſtirpe
Pompadoriâ, Franciſci & Annæ de
la Rochefoucaud filius.

Chriſtophorus de l'Eſtang Epiſcopus
Carcaſſonenſis.

Rogerius d'Aumont Epiſcopus Abrincenſis, Abbas & dominus Vſarchiæ.

Y.

Yſſoire. MONASTERIVM Yſſiodorenſe, Ordinis Benedictini, diœceſis Claromontenſis, Sancto Auſtremonio ſacrum, cuius
Abbates aliquot damus ex ſchedis
dom. Charrier.

Robertus Lothario regnante ex cartulario Celſinienſi.

Guillelmus 1. qui cùm Rege Philippo plures redditus permutauit die
Martis ante Natiuitatem Virginis Ma-
1296. riæ an. 1296. ex cartulario regio Pariſienſi.

Ioannes, interfuit Concilio 1. Auenionenſi.

1422. *Guillelmus de Rochefort* 2. 1422. ſacrum fieri iuſſit ſingulis diebus in ſacello D. Benedicti pro animæ ſuæ &
parentum ſalute, & ad hoc dedit
quinque ſextarios frumenti, 20. ſolidos, & vnam gallinam cenſuales, ete-
A dituales percipiendos ſuper tettitoriis
D. Yuonij & le Ttezens, vt pleniùs
conſtat ex literis 10. Aug. 1422. monachus Ordinis D. Benedicti.

Robertus Dauphin ex Delphinis Ar-
uetniæ 1432. religioſus Ordinis D. 1432.
Benedicti, Epiſcopus Carnotenſis, inde Albienſis; fundauit miſſam dictam
de autorâ, & iacet in templo Fratrum
Franciſcanorum Briuatenſium.

Carolus de Bourbon Archiepiſcopus
& Comes Lugdunenſis, Epiſcopus
B Claromontanus & Cardinalis anno
1464.

Claudius de Lage in Senatu Pariſien-
ſi Conſiliarius 17. Iunij 1497. 1497.

Antonius Bohier Yſſiodorenſis, filius Auſtremonij Bohier ex Beraldâ
du Prat, monachus Ordinis D. Benedicti, Abbas S. Audoeni Rotomagenſis & Fiſcannenſis, Princeps Senatus Rotomagenſis, Archiepiſcopus
Bituricenſis & Cardinalis anno 1499. 1499.
obiit Bleſis 1517.

Ludouicus Doreille frater Rigaldi Ma-
C giſtri Officiorum domus auguſtæ Ludouici XI. in Senatu Pariſienſi Regis
Conſiliarius, conſuetudinem Aruerniæ reformauit 17. Decembris 1510. 1510.

Gabriel de la Quenilhe ex illuſtri familiâ apud Aruernos oriundus, præerat anno 1526.

Antonius d'Artaud è loco dicto Neſchers apud Aruernos natus.

Ioannes Bayard, 8. Ianuarij 1533.

Michael Bayard, 11. Nouemb. 1550. 1550.

Petrus Seguier in Senatu Pariſienſi
D Regis Conſiliarius.

Ludouicus Aultier, dictus Villemontée, Aruernenſis, viuebat 7. Septembris 1572.

Ludouicus Aymar monachus Ordinis
Benedictini.

Franciſcus de Beleſtar monachus Benedictinus, nobilis Aruernus: interfuit coetui generali Cleri Gallicani 1606.
Lutetiæ habito 1606.

Ioachim d'Eſtaing Epiſcopus Claromontanus.

FINIS TERTII TOMI.

GENERALES ORDINVM IN FRANCIA.

ABBATES CLVNIACENSES.

CLVNY. CLVNIACVM ad Grao- A
nam fundatum eſt an-
910. no 910. à Bernone Ab-
bate, Guillelmo I. Co-
mite Aruerniæ & Aqui-
tanorum Duce fauen-
te: cuius Monaſterij fuêre Archi-
mandritæ & totius Ordinis Genera-
les, vti ſupra proprio loco recenſui- B
mus.

1. BERNO Balmenſis Abbas.
2. S. ODO ex Abbate Tutellen-
944. ſi, ad Dominum migrat 944.
3. AYMARDVS I. 954.
4. S. MAIOLVS 994.
1048. 5. S. ODILO DE MERCVEVR
obiit 1048.
6. S. HVGO DE SEMVR I. an. C
1109.
7. PONTIVS DE MELGVEIL
1109.
8. HVGO II. 1122.
9. S. PETRVS MAVRICIVS
1157. DE MONTBOISSIER I. 1157.
10. HVGO DE TRASAM, III.
1158. D
11. STEPHANVS I. 1166.
1173. 12. RODVLPHVS DE SVLLY
1173.
13. GALTERVS DE CHALONS
1176.
14. GVILLELMVS I. 1179.
1179. 15. THEOBALDVS, Cardinalis
Oſtienſis 1179.
16. HVGO DE CLERMONT IV.
1199.
17. HVGO V. 1202.
18. GVILLELMVS II. 1207.
19. GEROLDVS, ſiue GIRODVS 1215.
1215.
20. ROLANDVS 1220.
21. BARTHOLOMÆVS 1228.
22. STEPHANVS DE BERZIA-
CO II. 1230.
23. HVGO VI. 1236. 1236.
24. GVILLELMVS DE PON-
TOISE III.
25. YVO DE DE VERGY I. an.
1257.
26. YVO DE CHASANT II. an. 1275.
1275.
27. GVILLELMVS DE IGIA-
CO, IV. 1295.
28. BERTRANDVS DE CO-
LOMBIER anno 1295.
29. HENRICVS DE FALTERIIS
1308.
30. RAYMVNDVS I. 1322. 1322.
31. PETRVS DE CHASLVS II.
1342.
32. ITERIVS DE MIRMANDE
1347.
33. HVGO FABRI, VII. 1351.
34. ANDROINVS DE LA RO-
CHE Cardinalis tit. S. Marcelli an. 1361.
1361.
35. SIMON DE LA BROSSE an.
1369.

36. IOANNES DV PIN I. 1374. A
37. IACOBVS I. 1383.
1400. 38. IOANNES DE COSAN II. 1400.
39. RAYMVNDVS DE CADOENE II. 1416.
40. ROBERTVS DE CHAVDESSOLA 1423.
1457. 41. ODO DE PERRERIA II. 1457.
42. IOANNES DE BOVRBON III. Epiſcopus Anicienſis 1485.
43. IACOBVS D'AMBOISE II. Epiſcopus Claromontenſis 1516.
1518. 44. GOFRIDVS D'AMBOISE 1518.
45. AIMARDVS GOVFFIER II. Epiſcopus Albienſis 1528. B
46. IOANNES DE LORRAINE IV. Card. S. Onuphrij 1529.
1550. 47. CAROLVS DE LORRAINE Cardinalis Guiſiæ 1550.
48. CLAVDIVS DE GVISE an. 1575.
49. LVDOVICVS DE LORRAINE Cardinalis 1621.
1622. 50. IACOBVS VAINY III. an. 1622.
51. ARMANDVS-IOANNES DV PLESSIS Cardinalis & Dux Richelius an. 1630. C
52. ARMANDVS DE BOVRBON Princeps de Conty 1642.
1655. 53. IVLIVS MASARINY Cardinalis 1655.

ABBATES GENERALES GRANDIMONTENSES.

GRANDMONT. GRANDISMONS Caput ſuæ Congregationis, Ordinis Benedictini, diœceſis Lingonenſis inchoatur in eremo de Mureto, pagi Lemouicini anno 1076. D
1076.

1. S. STEPHANVS DE MVRETO I. è familiâ Vicecomitum de Ternio in Aruerniâ, primus Prior & inſtitutor Ordinis anno 1076.
1139. 2. PETRVS LEMOVICVS I. 1139.
3. PETRVS DE SANCTO CHRISTOPHORO II. 1141.
4. STEPHANVS DE LICIACO II. 1165.
5. PETRVS BERNARDI DE BOSCHIAC, III. 1172. 1172.
6. GVILLELMVS DE TREYNHACO aliâs DE AXIA I. 1174.
7. GERALDVS ITHERII 1188.
8. GVILLELMVS II.
9. ADEMARVS DE FRIACO, 1202. I. 1202.
10. CATVRCINVS 1216.
11. HELIAS ARNAVDI 1245.
12. IOANNES DE L'AIGLE I.
13. ADEMARVS DE LA VERNHA II.
14. GVILLELMVS DONGRES III. 1247. 1247.
15. ITERIVS MERLE, dictus MERVLI.
16. GVIDO ARCHERII I. an. 1269.
17. FVLCHERIVS GRIMOARDI 1281. 1281.
18. PETRVS DE CAVSAC IV. 1282.
19. BERNARDVS DE GANDALMAR 1290.
20. GVIDO FOCHERII II. an. 1298. 1298.
21. GVILLELMVS DE PRATOMAVRELII IV. 1309.
22. IORDANVS DE RABASTENS 1313.
23. GVILLELMVS PELLICERII V. 1337. 1337.
24. PETRVS ALBERTI V. an. 1347.
25. IOANNES II 1357
26. ADEMARVS EREFY III. an. 1371. 1371.
27. AYMERICVS 1374.
28. RAMNVLFVS 1387.
29. PETRVS RODINDELLI VI. 1400. 1400.
30. GVILLELMVS DE FVMEL VI. 1435.
31. CAROLVS DE BOVRBON I. Cardinalis, Archiepiſcopus Lugdunenſis 1472.
32. ANTONIVS ALLEMAN Epiſcopus Cadurcenſis 1482. 1482.
33. GVILLELMVS BRIÇONNET VII. Cardinalis, Archiepiſcopus Narbonenſis 1499.
34. SIGISMONDVS DE GONZAGVE Cardin. Epiſcopus Mantuæ 1513.
35. CAROLVS DE CARETTO II Cardinalis 1513. 1513.
36 NICOLAVS DE FLISCO Cardin. Archiepiſc. Ebredunenſis.

37. SIGISMONDVS DE GONZAGVE Cardinalis S. Mariæ Nouæ 1524.

1563. 38. FRANCISCVS DE NEVFVILLE I. 1563.

39. FRANCISCVS DE NEVFVILLE II. 1563.

40. FRANCISCVS DE MARAN III.

41. RIGALDVS DE LAVAVR.

42. FRANCISCVS DE TOTAL IV.

1654. 43. GEORGIVS BARNY 1654.

44. STEPHANVS TALIN III. Doctor Sorbonicus 1655.

PRIORES CARTVSIÆ, GENERALES ORDINIS CARTVSIENSIS.

CHARTREVSE. MAIOR Cartuſia, vnde toti Ordini nomen, cuius Priores eius Ordinis ſunt Generales, in diœceſi Gratianopolitanâ rupi altiſſimæ, aſperrimæque impoſita eſt; habens clauſtrum maius longum circiter paſſus communes 300. ſed tantummodò latum 36. ſexies à primâ origine flammis abſumpta voracibus. Iam verò de huius familiæ toto orbe regulari obſeruantiâ nominatiſſimæ, poteris conſulere Nicolaum Monachum in vitâ S. Gofredi Ambianenſis Epiſcopi lib. 3. cap. 8. & 23. apud Surium 8 Nouemb. Petrum Abbatem Cellenſem ep. 23. lib 1. qui ſcribens Eſkilo Lundenſi Archiepiſcopo, fratres
„ de illo Ordine expetenti, ait: guſta-
„ uit & vidit prudentia veſtra, quòd
„ bona ſit negotiatio iſta, ad vlteriora
„ manum porrexiſtis, & de illo Ordine,
„ qui quaſi Cherubin, ſiue Seraphin,
„ immediatè reſidenti agno, in throno
„ gratiæ accedunt, gazas veſtras exor-
„ nare voluiſtis. S Bernardus teſtatur
„ inter omnes Eccleſiaſticos Ordines
„ Primatum tenere, non ratione tempo-
„ ris, ſed rigoroſitatis, vnde eum vocat
„ ſpecioſiſſimam columnam Eccleſiæ.
„ In chronico Roberti Autiſſiodorenſis
„ Monachi, dicitur hic Ordo pietate

A mentium, & ſtudio theoriæ ſingula- „
ris; de quo Vincentius Bellouacen- „
ſis lib. 26. cap. 82. S. Antoninus tit. 15. c. 22. Petrus Bleſenſis ep 86. Ioannes Sareſberienſis lib. 7. Policratici c. 23. Gerſon, Dorlandus in chronico Cartuſienſi, cùm notis Petræi auctoris Bibliothecæ Cartuſianæ, cui adiunctæ ſunt origines omnium per orbem Cartuſiarum, Aubetti Miræi curâ, qui pariter agit de eius principio lib. 2. cap. 35. Origin. Monaſticarum. Proinde non immeritò chronicon Maurigniacenſe: *Cartuſienſes in iugis Alpium Angelicam degentes vitam,*
B *ſupereminentiſſimæ religionis, & incomparabilis auctaritatis viros* nuncupat. Vnde Petrus Venerabilis Abbas Cluniacenſis ad Baſilium Priorem ſcribens, vocat propoſitum huius religionis arduum & cœleſte. Diſertè idem & magnâ cùm laude lib 2. Miracul. cap. 28. de primario inſtituto Cartuſienſium fuſiùs loquitur; quæ non abs re fuerit hîc enarrare: *Seruatur in Burgundiæ partibus inter omnes Europæ noſtræ monaſtici Ordinis profeſſiones, profeſſio quædam, multis aliis eiuſdem monaſtici propoſiti ſanctior & cautior; inſtituta noſtro tempore à quibuſdam pa-*
C *tribus magnis, doctis & ſanctis; magiſtro Brunone Colonienſi, magiſtro Landuino Italico, ac quibuſdam aliis verè magnis, vt dixi, & Deum timentibus viris. Qui quorumdam antiquorum monachorum tepiditate, negligentiâ, ac deſidiâ prædocti, ſeculo abrenunciare volentes, cautius ſibi ſuiſque in viâ Dei ſectatoribus conſuluerunt, & vigilanti oculo, Ordinem contra omnes penè Sathanæ inſidias circumſpectum inſtituerunt. Nam* „
vt contra ſuperbiam, quæ iuxta Scriptu- „
ram, initium eſt omnis peccati, & con- „
tra eius nefandam ſobolem, inuidiam „
dico, ambitionem & vanam gloriam,
D *ac ſi quæ ſunt alia, Ordo ab eis inſtitutus, quantum iuxta eorum ſcientiam homini erat poſſibile, armaretur, veſtes viliſſimas, ac ſuper omne religionis propoſitum abiectiſſimas, ipſóque viſu horrendas aſſumpſerunt. Quantitate enim breues & anguſtæ, qualitate, ita vt vix aſpici poſſint, hirſutæ & ſordidæ, nullum gloriandi vitium ſe poſſe admittere indicant. Et nouit quidem quod etiam in ſordido habitu diabolus quod ſuum eſt quærit, & humilitatis veſtibus quandóque texturam ſuperbiæ interſerit. Sed tamen iamdicti iuſti & Deum quærentes viri, in quantum potuerunt,*

potuerunt, ne princeps mundi per ſuperbiam, aut ſuperbiæ familiam in ſe, vel ſuis ſibi locum inuenire poſſet, ſummo ſtudio prouiderunt. Cupiditatem inſuper, quæ radix malorum omnium dicitur, vel auaritiam quæ idolorum ſeruitus vocatur, ne mihi venenoſa virgulta quolibet tempore procedere poſſet, ita radicitùs auulſerunt; vt certos terminos iuxta locorum ſuorum fertilitatem, aut ſterilitatem, in circuitu cellarum ſuarum maiores, minoréſue præfigerent, extra quos etiam ſi totus eis offerretur mundus, nec ſaltem quantum pes humanus occupat, terræ ſpatium acciperent. Eâ etiam de cauſâ, animalibus, vel pecoribus ſuis certum, quem tranſgredi fas non eſſet, terminum inſtituerunt, bobus ſcilicet, aſinis, ouibus, capris, vel hircis. Et vt non eſſet eis quandoque neceſſarium vel plus terræ, quàm dictum eſt, poſſeſſioni ſuæ addere, aut numerum iumentorum ſuorum, vel pecorum augere. Duodecim tantùm monachos cùm ipſis Priore ac decem & octo Conuerſis, paucíſque mercenariis, nullo prorſus ſuperaddito in ſuis Ordinis monaſteriis eſſe perpetuò decreuerunt. Præter iſta ad edomandum iumentum corporis ſui, & ad ſubigendam, iuxta Apoſtolum, legem membrorum ſuorum; repugnantem legi mentis ſuæ; duris carnem ciliciis ſemper exaſperant, continuatis penè acribus ieiuniis corpora affligunt, extenuant, & deſiccant. Inde eſt quòd pane furfureo ſemper vtuntur, vino adeò adaquato, vt meritò magis villum, quàm vinum dicatur. Ab omni carnium eſu tam ſani quàm agri in perpetuum abſtinent. Piſces nunquam emunt, ſed fortè ex caritate datos accipiunt. Die Dominico & quintâ Feriâ tantùm, caſeum vel oua ad veſcendum admittunt. Tertiâ Feriâ, ac Sabatho, aut legumine, aut olere cocto vtuntur. Omni ſecundâ, quartâ & ſextâ Feriâ pane ſolo & aquâ contenti ſunt. Semel in die ſemper comedunt, exceptis octo diebus Natalis Domini, octo diebus Paſchæ, octo diebus Pentecoſtes; Epiphaniâ Domini, Repreſentatione eius, hoc eſt Purificatione S. Mariæ: Annunciatione Domini, quando Paſchali tempore prouenit: Aſcenſione Domini, Aſſumptione, ac Natiuitate iamdictæ ſacræ Virginis matris eius, & exceptis feſtis duodecim Apoſtolorum, S. Ioannis Baptiſtæ, S. Michaelis, S. Martini, & illo quod in Calend. Nouembris celebratur, feſto omnium Sanctorum. Super hæc omnia more antiquo Ægyptiorum monachorum, ſingulares cellas perpetuò inhabitant. Vbi ſilentio, lectioni, orationi, atque operi manuum, maximè in ſcribendis libris irrequieti inſiſtunt. In eiſdem cellis debitum regularium horarum, hoc eſt Primam, Tertiam, Sextam, Nonam, Completorium ſigno Eccleſiæ commoniti, Deo perſoluunt. Ad veſperas & matutinas in Eccleſiâ cuncti conueniunt, ibíque non perfunctoriè, vt quidam, ſed intentiſſimè oculis in terram demiſſis, cordibus cœlo fixis, Deo preces, Deo gratiarum actiones perſoluunt, totúmque ſuum tam interiorem, quàm exteriorem hominem habitu, voce, vultu, rebus viſibilia excedentibus, ſpretis cunctis aliis intentum, imò affixum eſſe oſtendunt. Ab hoc more excipiunt illos feſtiuos dies qui ſupra ſcripti ſunt, in quibus bis comedunt, & in quibus more monachorum non per cellas, ſed ſimul habitantium, non ſolùm omnes regulares horas in Eccleſiâ decantant, ſed & in refectorio tam poſt ſextam quàm poſt veſperas, nullo ſoſpite excepto, communiter edunt. Quibus tantùm diebus antiquorum Eremitarum æmulatione, ne ab aliis ſacris operibus licet dignitate inferioribus impediantur, ſalutare Omnipotenti Deo pro ſalute ſuâ ac mundi ſacrificium offerunt, quod ex vſu iam veteri tracto nomine, quia Deo mittitur, Miſſa vocatur. His ſacris diebus qui ſingulari priuilegio à Domino, vel eius Reſurrectione Dominici dicuntur, ac ſæpe dictis ipſius, vel ſanctorum eius ſolemnitatibus Miſſas celebrant. Diebus quibus eis legumine vti licet, illud ipſi ad menſuram acceptum ſibi aptant & coquunt. Hoc verò tunc quando non communiter in refectorio, ſed quando eos in cellis ſuis ſolos comedere eremitica inſtitutio præcipit. Vinum nullo tempore ante menſam, vel poſteà ſumunt. Sed ſi quis tunc ſitim paſſus fuerit, aquâ ei non vino vti licet. Petrarcha autem in præfatione libri de Otio Religioſorum ad Sodalitatem Magnæ Cartuſiæ, vbi, veni ego, inquit, in Paradiſum, vidi Angelos Dei in terrâ, & in terrenis corporibus habitantes, ſuo tempore in cœlis habitaturos. Prætereà ex hoc Ordine à primâ fundatione ad hanc diem extiterunt Cardinales, Archiepiſcopi, & Epiſcopi plures. Sed iuuat hîc inſetere epiſtolam 231. Codicis MS. Clementis 4. ad S. Ludouicum in hæc verba: *Cartuſienſis Ordinis, cuius ſinceritas in ſui ſimplicitate non deficit. Sed quaſi lux ſplendens vſque ad diem perfectum creſcit. Domino promouente obliuiſci non poſſumus, & de noſtro affectu alios æſtimantes, quod amamus tener-*

rimè, ſpecialiùs amicis commendamus. Hoc probauit tua ſerenitas cùm minori fungeremur officio. Nam quoties à te receſſimus, niſi fallimur, vltima verba noſtra recommendationem eiuſdem Ordinis continebant. Aucta ergo in nobis ad eumdem dilectio pro eo ſcribere tuæ Celſitudini nos compellit, quam attentiùs duximus deprecandam, quatinus totum Ordinem, ſed ſpecialiter Domum Vallis-viridis propè Pariſios, quam plantaſti, pro noſtrâ & Sedis Apoſtolicæ reuerentiâ in tuorum remiſſionem peccaminum oculo pietatis reſpiciens, ſis eis beneuolus & beneficus, & eiſdem defenſor aſſiſtas conſiliis & auxiliis opportunis. Datum Viterbij 15. Cal. Aug. anno Pontificatus 2. Hinc in fronte domus Cartuſiæ Pariſienſis hæc leguntur.

Hanc rogo quiſquis ades non admireris Eremum,
Et dicas, hæc ſunt tecta ſuperba nimis.
Regia ſũt etenim Viridis fundamina Vallis
Francorum iecit quæ Lodoicus honos.
Rex primùm inſtituit, Regum Rex auxit & auget,
Augebitq; ſuam tempus in omne domum.

Domnus Polycarpus de la Riuiere Cartuſianus lib. 4 cap. 4 de contemptu mundi, refert elogia huic ſacræ familiæ à ſummis Pontificibus attributa; cuius quidem Polycarpi, viri admodum eruditi, & hiſtoriæ Eccleſiaſticæ periti, Hiſtoriam ſui Ordinis, numeris omnibus abſolutam cuncti auidiùs expectant. Interim damus Generalium Cartuſiæ Catalogum, quem pro ſuâ humanitate nobis Pariſios è Cartuſiâ tranſmiſit Reuerend. Domnus Prior qui nunc præeſt: ſi tamen monuerimus anno 1649. ex voto primariæ Cartuſiæ delineatam tabellam, ac æri inciſas imagines omnium Priorum Cartuſiæ, cùm breui elogio, quo vſi ſumus, & alterâ ſerie ex tabulariis Cartuſiæ depromptâ.

1. S. BRVNO Patriarcha & inſtitutor Ordinis Cartuſiani, nobili ſtirpe Coloniæ natus, Remenſis Eccleſiæ primùm Canonicus & Cancellarius, quem litteris excultum fuiſſe docet Malleacenſe chron. his verbis: » Gerbertus docuit Fulbertum Carnotenſem Epiſcopum: hic iterum docuit Berengarium Canonicum S. Martini, qui item Brunonem Remenſem, & multos alios reliquit hæredes Philoſophiæ Bruno quidem perfectus Philoſophus, monachus effectus & Eremita apud Calabriam, multorum monachorum pater obiit in Chriſto. «
Ille autem ſæculi pertæſus, vt habetur in cartophilaciis Cartuſiæ, anno
1084. circa Natiuitatem S. Ioannis 1084.
Baptiſtæ cùm ſex ſociis cœpit incolere eremum Cartuſiæ; quò faciunt verba Canonici Anonymi S. Martini Turonenſis in chronico: *Anno 1086. incœpit Ordo Cartuſiæ: Sanctus Hugo Gratianopolitanus vidit per ſomnium in ſolitudine Cartuſiæ Dominum Ieſum Chriſtum quoddam confirmantem, ſtellas etiam ſeptem ducatum itineris ſibi præſtantes: Nec mora ad ipſum Epiſcopum veniunt ſeptem viri, qui vno deſiderio ſuccenſi, locum eremiticæ vitæ quærebant, nec adhuc repererant, quorum primus fuit magiſter Bruno religione & ſcientiâ clarus, & alij quatuor litterati, & duo laici, quos S. Hugo gratanter ſuſcepit, & voti compotes fecit. Ipſo námque conſulente, iuuante & comitante, Cartuſiæ ſolitudinem intrauerunt, ædificia conſtruxerunt, & ibi quieti in eremo Domino ſeruierunt.* Guibertus Abbas de Nouigento lib. 1. cap. 11. *Bruno*, inquit, *ad Gratianopolitanum proceſſit territorium. Ibi in arduo & admodum terribili promontorio, ad quod difficillimum & valde inſolens iter intenditur: ſub eo etiam præruptiſſima vallis vorago dehiſcit, habitare deligens, huiuſmodi mores inſtituit, & ſequaces eius hodiéque ſic viuunt. Et Eccleſia ibi eſt nõ longè à crepidine montis, paulo ſinuatum deuexum habens, in quâ tredecim ſunt monachi:*
Anno 1089. euocatur à ſolitudine 1089.
Cartuſianâ Romam ab Vrbano 2. eius quondam Concanonico, & Archidiacono Remenſi, à quo approbationis Ordinis nobile teſtimonium obtinuit, ſicque Cartuſiam cùm ſociis deſerens, & apud Sedem Apoſtolicam retentus, eius operâ in celebrandis Conciliis vtitur Pontifex. Synodo
enim Placentinæ interfuit 1095. inte- 1095.
rim verò cùm iam ab anno 1090. rediiſſent ſocij, præfecto ſibi Landuino, Cartuſiæ eremum à Seguino Abbate Caſæ-Dei recipiunt, vt in iiſdem Cartuſiæ tabulariis reperitur. Bruno autem Curiâ abſcedens anno 1095. repudiato Epiſcopatu, in Calabriam propagaturus nouum inſtitutum venit: in Squillacenſi enim regione monaſterium erexit munificentiâ Rogeri Calabriæ & Siciliæ Comitis, eóque in ſolo vitâ aſperrimâ, ac ſanctâ vbique inclaruit. A Leone x. Papâ inter

Beatos adſcriptus, reddidit animam in eremo Calabriæ 6. Octobris anni 1101. plurimis illuſtratus miraculis. De quo multa apud ſcriptores Ordinis Cartuſiani.

2. B. LAUDUINUS Lucenſis patriâ, Brunonis ſocius, ab ipſo Cartuſiæ præpoſitus eſt an. 1090. obſeruantiæ zelo D. Brunonem Patriarcham in Calabriâ viſitauit, cúmque remearet, à Guiberto Antipapâ in carcerem detruditur, vbi paulò poſt pro

1100. Eccleſiâ interiit anno 1100. 14. Septemb. humatus in monaſterio S. Andreæ ad pedem montis Serapini.

3. PETRUS FRANCUS I. è Bethuniâ in Arteſio oriundus, ac Cartuſiæ profeſſus, fit Prior anno 1101. & vno duntaxat anno adminiſtrauit,

1102. ad ſuam inſtantiam abſolutus 1102. obiit 1108.

4. IOANNES I. in Etruriâ natus apud caſtrum Morianæ, renunciatur ſucceſſor anno 1102. longiori vitâ dignus, niſi fato raptus fuiſſet Nonis Octobris anni 1110. Primus Generalium ſepulchro conditus in Cartuſiâ.

5. GUIGO I. Delphinas Valen-

1110. tinenſis, fit Prior 1110. primus conſuetudines Ordinis ſui in ſcriptum digeſſit, Cluniaci Innocentio 2. occurrit an. 1120. ſequêti S. Bernardum Abbatem Clareuallis in Cartuſiâ hoſpitê excepit; cuius extant epiſt. 11. & 12. cùm perhonorificâ mentione, necnon Petri Venerabilis lib. 1. ep. 24. lib. 2. epiſt. 12. in quibus affectum mentis, ſuámque erga illum beneuolentiam ſignificat. Scripſit autem Guigo vitam S. Hugonis Gratianopolitani Epiſcopi, quæ Innocentio 2. Papæ dicata reperitur apud Surium tom. 2. Meditationes, aliáue opera, de quibus videndæ Notæ Quercetani eruditiſſi-

1137. mi ad epiſtolas Petri Venerabilis. Ad meliorem vitam migrat 27. Iulij an. 1137.

6. HUGO I. Guigonis diſcipulus, eius ſedem conſcendit an. 1137. ſed ab imperio monaſtico alienus præfecturæ renunciauit, ad ſuam inſtantiam, vt vocant, abſolutus 1139. moritur an. 1146.

7. S. ANTHELMUS ex nobilibus de Chignin in Sabandiâ, Cartuſiæ pro-

1139. feſſus, inde Prior adlectus 1139. 12. annis Ordinem rexit, demum Epiſcopus Bellicenſis factus: obiit 6. Cal. Iulij 1178. miraculorum gloriâ inclytus, vt diximus in Bellicenſibus ſupra.

8. BASILIUS natione Burgundus, doctrinâ & laude vitæ ſolitariæ præſtans, declaratur Prior 1151. Conſtitutiones Ordinis edidit ſummo Pontifice Innocentio 3. confirmante. Capitulum generale quotannis in Cartuſiâ conuocari voluit. Cui ſcribens Petrus Venerabilis epiſt. 40. lib. 6. eum ſic affatur: *Volo, te cariſſime, ſcire, affectum illum meum, quo montana veſtra adire decreueram, magis causâ te viſitandi, quàm locum licet ſanctum videndi fuiſſe. Illum enim ac fratres alios, & à multis iam annis ſæpe videram: te verò ex quo iſtud arduum & cæleſte propoſitum aſſumpſiſti, nunquam viſitaueram. Non fueram, nec ſum immemor, quanto me ſemper affectu colueris: quàm deuoto ac ſincero animo, ab ipſis adoleſcentia tua annis, ad diuina anhelaueris: quàm frequenter eo ſpiritu Cluniacum tuam, & verè tuam viſitaueris: quanto inſuper tempore in ipſo clauſtro fratribus noſtris, tuíſque adiunctus, Deo militaueris. Placuit dehinc ſpiritui illi, qui vbi vult ſpirat: vt te de virtute ad virtutem proueheret, & aſcenſiones in corde tuo diſponens, de bonis ad meliora, de altis ad altiora transferres; conſtituit te in gradu illo vitæ, quo altior aliquis, aut vix, aut nuſquam apparet. Eâ de causâ te inuiſere, & profectui tuo, quo violenter regnum Dei rapere contendis, propoſueram congaudere. Decreueram renouare tecum antiquas illas & ſanctas fœlicis memoriæ domni Guigonis prædeceſſoris tui mecum ſæpe habitas collationes: quibus velut ſcintillis ab eius ore prodeuntibus accendebar, & omnium penè humanarum rerum obliuiſci cogebar.* Sequenti epiſtolâ 41. ad eum item ſcribit, vti & Petrus Abbas Cellenſis indicat ipſum probitate, doctrináque illuſtrem ep. 9. lib. 5. ep. 11. & 12. diem ſuum obiit 1173. 18. Calend. Iulij. 1173.

9. GUIGO II. Gallus profeſſus Cartuſiæ, ob dotes ſuas Angelus acclamatus, fit Prior an. 1173. ad ſuam inſtantiam abſoluitur 1176. mortuus 1188. 5. Cal. Octobris.

10. IANCELINUS Cartuſiæ monachus & Prior deſignatur 1176. obiit 1178. 1176.
22. Octobris 1233. cuius tempore 1195. ſtatutum fuit ne Cartuſiani ad Ciſtercienſes, vel hi ad Cartuſianos transirent ſine licentiâ ſuorum Generalium,

11. Martinvs electus eſt anno 1233. qui ſtemma Ordinis orbem cruci ſuppoſitum Cartuſiæ dedit hoc lemmate: *Stat crux dum voluitur orbis*: extinctus ſub finem anni 1242.

12. Hvgo ii. electus 1242. ſub quo firmatur ſocietas precum inter
1253. Abbatiam S. Vedaſti Atrebarenſis & Cartuſiam: obiit 1253.

13. Bernardvs de Tvrre i. nobilis Burgundus è familiâ Turtianâ apud Biſontios, qui vt Archiepiſcoparum huius prouinciæ declinaret, fit Cartuſianus in domo Repauſatorij, inde Cartuſiæ Generalis Prior 1253. ſub eo abſtinentia carnis pro lege ſancita in perpetuum, & celebrandi Capituli norma inſtituta: D. Ludouico Regi Franciæ ſcripſit pro fundatione Cartuſiæ Pariſienſis: obiit
1258. circa feſtum omnium Sanctorum an. 1258.

14. Rifferivs eligitur 1258. ſtatuta antiqua digeſſit, ſub eóque Alexander 4. Papa multa Ordini indulſit priuilegia: mortuus eſt 4. Cal. Septemb. an. 1267.

15. Gerardvs eligitur an. 1267. obiit 1273.

16. Gvillelmvs Fabri, i. ab eremo Angionis ad Generalatum euec-
1278. tus 1273. obiit ſub initium an. 1278.

17. Boso creatus 1278. abſoluitur anno 1313. & obiit 21. Decembris, à Clemente 5. vocatus ad Concilium Viennenſe & ſanctitate clarus.

18. Aymo de Avgvsta Delphinas Ordinis defenſor acerrimus fit Prior 1313. abſoluitur à regimine 1330. obiit 5. Cal. Nouemb. 1331.

19. Iacobvs de Viviaco Delphinas, Prior Cartuſiæ Vallis ſan-
1331. ctæ, ſuffectus 1330. ad ſuam inſtantiam abſoluitur 1331.

20. Clarvs de Fontanis Prior domus Pariſienſis electus 1331. ad ſuam inſtantiam abſoluitur 1338. corporis autem ſolutus ergaſtulo 16. Iulij anni 1341.

21. Iacobvs de Viviaco iterum Generalatui Ordinis præpoſi-
1341. tus eſt 1338. ceſſit eo inſtante 1341. infirmitatibus preſſus: obiit 4. Cal. Auguſti 1362.

22. Henricvs Poleti profeſſus Cartuſiæ Pariſienſis ad primam Ordinis domum conſcendit 1341. abſoluitur à præfecturâ ipſo inſtante an. 1346. mortuus 17. Septembris.

23. Ioannes Birellvs ii. Lemouix Prior Cartuſiæ Glanderij eligitur 1346. fatis functo Clemente vi. ad Apoſtolicam Sedem poſtulatus fuit, quin etiam purpuræ honorem ab Innocentio vi. delatum repudiauit, Amedeo Sabaudiæ à confeſſio- 1360.
nibus: deceſſit 6. Ianuarij 1360.

24. Helisiarivs Grimoardi Gabalitanus, nepos ex fratre Vrbani Papæ v. & Anglici Cardinalis patruus, ex Cartuſiæ profeſſo ac Priore Bonipaſſus eligitur 1360. ani- 1367.
mam reddidit 11. Iunij 1367.

25. Gvillelmvs Raynaldi ii. Aruernenſis Prior Vallisbonæ eligitur 1367. Purpuram recuſat, vti Abbatis Generalis titulum pro Prioribus Cartuſiæ ab Vrbano v. oblatum, necnon diſpenſationem circa eſum carnium in infirmitate in Ordine admittere noluit, pro cuius ſtatutis inflexibilis extitit; ſublatus è viuis 15. Iu- 1402.
nij 1402.

26. Bonifacivs Ferrarii Hiſpanus Valentinenſis & S. Vincentij Ferrarij germanus, ex Doctore Ilerdenſi, cùm Magiſtratum Valentiæ obtinuiſſet, miſſus eſt ad Regem Legatus, demum in Cartuſiâ Portæ cœli profeſſus an. 1402. aſſumitur in Priorem Ordinis magnus zelator Regulæ multa ſcripſit, ac Bibliam vernaculo ſermone tranſtulit, renunciat & abſoluitur 1410. mortuus 29. Apr. 1417. 1417.

27. Ioannes de Griffomonte iii. natione Saxo, profeſſus domus Pariſienſis, qui vnitatem ac pacem Ordinis quæ generali Eccleſiæ ſchiſmate parumper turbata fuerat, ſuâ electione anno 1410. acquiſiuit: defunctus 2. Septemb. 1420. 1420.

28. Gvillelmvs de Mota iii. Gallus profeſſus & Procurator Cartuſiæ eligitur 1420. ſedulus abſtinentiæ obſeruator, & in officiis diuinis perſoluendis: vitâ priuatus 18. Iunij 1437.

29. Franciscvs Maresme i. Hiſpanus, Valentinenſis profeſſus domus Portæ cœli eligitur 1437. obiit 23. Ianuarij 1463. cùm extruxiſſet Ora- 1463.
torium B. Mariæ à Caſalibus.

30. Ioannes de Roesendael iv. Nouiomagenſis, profeſſus domus Auenionenſis vbi & Prior fuerat, necnon Belliuiſus ac Vallisbonæ, fit Prior 1463. iam octogenarius: deuixit 26. Iulij 1472.

31. ANTONIVS DELLIEVX I. A Prior domus Auenionenſis creatur Generalis 1472. multis Cartuſiam au-
1481. xit ſtructuris, & exceſſit 14. Februarij 1481.

32. ANTONIVS DE CHARNÓ II. ex Priore domus Apponiaci euocatur ad Cartuſiam 1481. abſoluitur 1494. denaſcitur 3. Mart 1511.

33. PETRVS RVFFI, II. profeſſus Cartuſiæ & Iuris vtriuſque Doctor, creatus Prior 1494. obiit 27. Augu-
1503. ſti 1503. is vias inacceſſas ad S. Laurentium omnium ſtupore aperuit.

34. FRANCISCVS DE PVTEO II. Seguſianus, profeſſus Cartuſiæ eli-
1521. gitur 1503. obiit 17. Septemb. 1521. Scripſit catenam auream in Pſalmos, qui promouit in primis canonizationem S. Brunonis Inſtitutoris Ordinis.

35. GVILLELMVS BIBAVTIVS IV. Flander Tiletanus profeſſus domus Gandauenſis, ac Louanij primùm edoctus, fit prior Montis S. Gertrudis,
1535. dein Cartuſiæ Generalis 1521. mortuus eſt 24. Iulij 1535.

36. IOANNES GAILLARDI V. Cartuſiæ profeſſus eligitur 1535. obiit 27. Iunij 1540. conditor ædiculæ S. Hugonis extra Pontem.

37. PETRVS DE LEYDIS III. Batauus, Prior domus Goſnaij, ele-
1546. ctus 1540. deceſſit 1546. 6. Maij.

38. IOANNES VOLONIS VI. ex profeſſo Cartuſiæ & Scribâ Capituli Generalis Prior 1546. obiit 12. Februarij 1553.

39. DAMIANVS LONGONVS nobilis Mediolanenſis, profeſſus do-
1553. mus Papiæ, Prior ab an. 1553. ad diem 15. Februarij quâ obiit 1554.

40. PETRVS SARDE IV. Lemouix, Prior domus Portus B. Mariæ & Cadurci ab an. 1554. ad 1566. quo obiit 26. Iulij.

41. BERNARDVS CARASSVS Vaſco Tarbienſis, profeſſus domus Pariſienſis, & Montis Dei Prior, eligitur
1586. 1566. vitam finiit 1586. 8. Septembris.

42. HIERONYMVS LIGNANVS I. natione Ligur, profeſſus domus Mediolanenſis ac Prior Bononienſis creatur 1586. abſoluitur 1588. & animam reddidit 24. Maij.

43. HIERONYMVS MARCHANT II. Auxicenſis, profeſſus Cartuſiæ Priórque Lugdunenſis, Lilij, S. Spiritus, nominatur 1588. obiit 26. Se- 1594.
ptembris 1594.

44. IOANNES MICHAEL VII. Conſtantienſis, profeſſus domus Pariſinæ & ex Priore euocatus ad Cartuſiam 1594. obiit 29. Ianuar. 1600.

45. BRVNO D'AFFRINGVES, II. Audomarenſis, profeſſus Cartuſiæ, Priórque Auenionenſis eligitur anno 1600. abſoluitur 1631. obiit 6. Martij 1631.
1632.

46. IVSTVS PERROT Pariſienſis, profeſſus Cartuſiæ & Ordinis Scriba, electus 1631. obiit 13. Iulij 1643.

B 47. LEO TIXIER è Marchiâ Lemouicinâ oriundus, profeſſus Cartuſiæ aſſumitur in Generalem 1643. 1649.
deceſſit 13. Nouemb. 1649.

48. IOANNES PEGON VIII. eligitur Prior ac Generalis 1649. qui 1655.
modò ſapienter regit 1655.

Interim oportunè facturi videmur, ſi exhibeamus Generalium inſcriptiones, quas Pater Policarpus de Ripatiâ, aliàs ſingulis dyſtichis eâ ſerie multûm ingenioſè comprehendit: hiſce ergo carminibus cecinit:

Primus ego Bruno damnati voce tremiſcens 1.
Cartuſis efficior Dúxque parénſque gregis.
C *Hæres virtutum ſancti ſedíſque Parentis* 2.
Cartuſiam veleno, martyrióque leuor.
Brunonis pietas me pacis diues inumbrat 3.
Gratia, Laudini candor, amórque mihi.
Nō ſors cæca Patrū dat faſces, at mea virtus, 4.
Quæ ſpes Cartuſiæ deliciúmque fuit.
De me quid dicā? pro me mea fata loquātur, 5.
Quaſque dedi leges, quæque dedi ſtudia.
Sedem cedo volēs diuo, quid plangis Ereme? 6.
Anthelmi veniunt aurea regna tibi.
Cartuſiæ Antiſtes, Præſul patriæque ſacratus 7.
Si quis ritè fuit, ſanctus vtrinque fuit.
Do legem, non cuncta regat priuata poteſtas, 8.
Sed ſtent auxilio, concilióque Patrum.
Hugo mihi rapitur Vittā capit Angla regentē 9.
Lincolnis: patre me relligio alma nitet.
D *Miris mira tego, ſic me ſic Ordinis ingens* 10.
Cura ferunt ſanctum Relligióque Patrem.
Otia Iancelius quæ pro virtute parauit, 11.
Parta ego ſeruaui quâ dedit ille fide.
Aurea templa loco, ſacris & munera templis, 12.
Rebus adeſt cunctis numen amórque Dei.
Tam monachis carus, quàm formidandus 13.
Auerno
Auerſos proceres conciliare potū.
Carnibus æternùm, ſperāte, renuncio Chriſto, 14.
Votáque conuentus publicus acta probat.
Quò mihi fama procax? ſtant leges, fama 15.
laborum:
Et pretium virtus teſtis & ipſa ſui eſt.

A
16. *Pace meos rexi, cella latuíque beatus,*
Quid melius potui? ſelige poſteritas.
17. *Nomine nō magno, magnis at geſtibus: alma*
Præſides imperiis Virgo Maria meis.
18. *Suſcito defunctū, ſors fælix, ſors bona ſanctū*
Me faciunt, magnis æquiparántque Diis.
19. *Cedunt fata mihi invictus ſum maximus auctor*
Fatis, Cartuſiæ conditor alter ego.
20. *Ambitione carens vix patria frena capeſſo:*
Ad cella requiem ſors mea me revocat.
21. *Omnia clara mihi ſunt, nomen, vita, ſepulchrum,*
Clarior at præſtans ſpiritus ante Deum.
B
22. *Cella ſors iterum rapit, (heu) non æqua, quietem*
Conqueror, impoſitum munus & abiicio.
23. *Ordinis intactæ leges renovare laborans,*
Ad Viridem vallem mittor ut ante Prior.
24. *Clementis ſexti ſucceſſor dictus honorem*
Exuo, dum pro me Tallarandus agit.
25. *Virtute illuſtro titulos, Patrúmque decorem,*
Quâ ſubij forti vix toleranda viro.
26. *Sors mea, ſors fælix, huic cedas pondus honoris*
Cardinei; Regis Rex ego victor, ubi.
27. *Debueram Prior eſſe, fui: me vincere, vici,*
Tollere ſchiſma, tuli: cedere, depoſui.
28. *Cura, labor, bonitas Hiſpanos vincit, & inde*
C
Germanos revoco ſub mea ſigna Patres.
29. *Auſpice me antiqua pacis nova iura reſurgunt:*
Fælicem faciunt, mens, pietáſque, fides.
30. *Vota decem tuleram mitra, ſed plura recēſet*
Allobrogum Princeps, Eugenium veneror.
31. *Cartuſia lux clara mea, pacata ſecutus*
Otia, quis meliùs vixerat, aut moritur?
32. *Corpore rarus honos, animo vis diâ refulgens*
Et pietas: magno cætera digna Patre.
33. *Si benè qui latuit, benè vixit, nemo beatus*
Me vivente magis, nemo magis latuit.
34. *Caſtus & innocuus, Petro pietate ſecundus,*
Petrus ego, Petro ſimplicitate prior.
35. *Supplice me gratis Brunonem Roma parentē*
Dignum, Sanctorum perpete laude beat.
D
36. *Ulterius tendam meritis incumbere partis,*
Magnum, nec pravis degeneraſſe ſacris.
37. *Præſide me, fulget toto venerabilis orbe*
Cartuſia, intacta matris alumna Dei.
38. *Quæ dederant Patres liqui fælicius aucta;*
Vires, non animus, ſuccubuēre mea.
39. *Lumina Cartuſiæ ſum inter fælicia Gentis,*
Tranſeo, nec properâ morte ſuperſtes ero.
40. *Nec moriēs morior, nec vivens vivere credor:*
Mors adeo fuerat vivere, vita mori.
41. *Cartuſiam exurit dum infælix, uritur ipſe*
Adretius, clara hinc vindicis ira Dei.
42. *Cartuſia partum relevo fortiſſimus igne*
Excidium, & patribus ſcribere iura libet.

43. *Et me grandævum ſanctis adſcribere faſtis*
Fas ſit, ſors quamuis ſit brevis imperij.
44. *Pectore tranquillo, vitâ ſanctiſſimus omni,*
Apta fatiſcenti ſum Cynoſura rati.
45. *Iudiciū, calamum, ſeu cādida pectora, Patris*
Effigiémque boni fortè requiris? eram.
46. *Inclytus oris honos mirandâ fulget in arte,*
Quis valet arcanas prodere mentis opes?

ABBATES GENERALES CISTERCIENSES.

CISTERCIVM Caput Ordinis, conditur à Roberto Moliſmenſi Abbate, dotante Odone I. Burgundionum Duce, iuvantibus Galtero Cabilonenſi & Hugone Lugdunenſi Præſulibus anno 1098. Cisterc. 1098.

1. S. ROBERTVS primus Abbas.
2. ALBERICVS 1099.
3. S. STEPHANVS I. 1109.
4. RAINARDVS DE BAR SVR SEINE 1134. 1134.
5. GOSVINVS 1152.
6. LAMBERTVS 1156.
7. FASTREDVS 1162. 1162.
8. GILBERTVS 1163.
9. ALEXANDER 1166.
10. GVILLELMVS I. 1179. 1179.
11. PETRVS I.
12. BERNARDVS 1183.
13. GVILLELMVS II. 1186.
14. PETRVS II. 1187. 1187.
15. GVIDO PARÉ I. Cardinalis Præneſtinus 1193.
16. ARNALDVS AMALRIC I. 1202.
17. ARNALDVS II. 1217.
18. CONRADVS 1219. 1219.
19. GVALTERVS 1224.
20. IACOBVS I. 1224.
21. GVILLELMVS III. 1228.
22. BONIFACIVS 1237. 1237.
23. GVIDO II. 1263.
24. IACOBVS II. 1265.
25. IOANNES I. 1280. 1280.
26. THEOBALDVS 1284.
27. ROBERTVS II. Cardinalis S. Pudentianæ 1293.
28. RVFINVS 1294. 1294.
29. IOANNES DE PONTISARA II. 1299.

A

30. HENRICVS 1315.

1317. 31. GVILLELMVS DE VALCELLIS IV. 1317.

32. IOANNES DE RVBEOMONTE III. 1337.

33. IOANNES DE ANDENAYO
1359. IV. aliàs DE CHAVMENAIO 1359.

34. IOANNES DE BVXERIIS V. anno 1359.

35. GERARDVS 1379.

36. IACOBVS DE FLAGNIACO III. aliàs FLORIGNIACO 1389.

1416. 37. IOANNES DE MARTINIACO VI. 1416.

38. IOANNES DE ALNETO VII. 1435.

B

39. IOANNES VION, VIII. anno 1440.

1458. 40. GVIDO DE EDVA III. 1458.

41. IMBERTVS DE LOSNE 1473.

42. IOANNES DE CIREY IX. 1476.

1515. 43. IACOBVS DE PONTAILLIER IV. 1515.

44. BLASIVS D'AISEREY 1517.

45. GVILLELMVS V. 1520.

46. GVILLELMVS FAVCONNIERE VI. 1540.

C

1559. 47. IOANNES DE LOISIER X. 1559.

48. LVDOVICVS DE BAISSEY.

49. HIERONYMVS DE LA SOVCHERE Cardinalis tit. S. Mathæi in Merulanâ.

1578. 50. NICOLAVS BOVCHERAT I. 1578.

51. EDMVNDVS DE LA CROIX 1585.

52. NICOLAVS BOVCHERAT II. 1604.

D

1625. 53. PETRVS NIVELLE III. 1625.

54. ARMANDVS-IOANNES DV PLESSIS Cardinalis Richelius 1635.

1645. 55. CLAVDIVS VAVSSIN 1645.

ABBATES GENERALES S. ANTONII VIENNENSIS.

1. GASTO primus Prior Eleemoſynariæ ſancti Antonij 1120. S. ANTOINE DE VIENNOIS. 1120.

2. STEPHANVS I. 1120.

3. NANTELMVS SOFFREDVS 1131.

4. GVILLELMVS RVFVS I. 1191. 1191.

5. PETRVS SOFFREDVS, I. 1203.

6. BRVNO DE SENS 1206.

7. FALCO I. 1218. 1218.

8. STEPHANVS II. 1229.

9. FALCO MATHIONIS II. 1238.

10. GVILLELMVS SOFFREDVS II. 1256. 1256.

11. PONTIVS RVFVS I. 1266.

12. IOSSELINVS DE TVRRE 1267.

13. GVILLELMVS DE PARNANCO III. 1268. 1268.

14. GVILLELMVS DE BONIS IV. 1270.

15. GVILLELMVS DANIEL V. aliàs RVFVS 1273.

16. STEPHANVS III. 1273. 1273.

17. AYMO DE MONTAGNY 1278.

18. PONTIVS ALEBRACHVS II. 1328.

19. GVILLELMVS MITTE VI. 1336. 1336.

20. PETRVS LOBETVS II. 1369.

21. PONTIVS MITTE III. 1374.

22. BERTRANDVS MITTE.

23. GERENTONVS DE CASTRONOVO 1405. 1405.

24. HVGO DE CASTRONOVO 1405.

25. FALCO DE MONTECANVTO III. 1417.

26. ARTHAVDVS DE GRANVAL 1419. 1419.

27. IOANNES DE POLLEYO I. 1427.

28. HVMBERTVS DE BRIONE 1438.

1459. 29. BENEDICTVS DE MONTEFERRANDO 1459.

30. IOANNES IOQVETVS II. 1471.

31. ANTONIVS DE BRIONE I. 1482.

1490. 32. ANTONIVS DE RVPEMORA II. 1490.

33. PETRVS DE AREA III. 1493.

34. THEODORVS DE SAINT CHAMOND 1494.

1527. 35. ANTONIVS DE LANGEAC III. 1527.

36. IACOBVS DE IOYEVSE 1542.

37. FRANCISCVS DE TOVRNON I. 1542.

1559. 38. FRANCISCVS DE LANGEAC II. 1559.

39. LVDOVICVS DE LANGEAC 1562.

1597. 40. ANTONIVS TOLOSANVS IV. 1597.

41. ANTONIVS BRVNEL DE GRAMMONT V. 1618.

42. IOANNES CHASTAIN III. 1636.

1645. 43. IOANNES RASSE IV. 1645.

ABBATES GENERALES CLARÆVALLENSES.

Clairvaux. CLARAVALLIS inſtante Diuo Bernardo Abbate, & Comite Campaniæ iuuante cõdita eſt: cuius Abbates ſequuntur.

1129. 1. S. BERNARDVS primus Claræuallenſis Abbas 1129.

2. ROBERTVS I. 1157.

3. FASTREDVS 1159.

1162. 4. GODEFRIDVS 1162.

5. PONTIVS.

6. GERARDVS I. 1172.

1178. 7. HENRICVS 1178.

8. PETRVS I. 1179.

9. GARNERIVS DE ROCHEFORT 1186.

1195. 10. GVIDO 1195.

11. CONRADVS 1214.

12. GVILLELMVS I. 1217.

1221. 13. ROBERTVS II. 1221.

14. LAVRENTIVS 1223.

A 15. RADVLFVS DE PINIS 1226.

16. DROCO 1233. 1233.

17. EVERARDVS 1236.

18. GVILLELMVS II. 1238.

19. STEPHANVS DE LEXINTONA I. 1242. 1242.

20. IOANNES I. 1260.

21. PHILIPPVS I. 1262.

22. BONO 1272. 1272.

23. THEOBALDVS DE SANSIACO 1280.

24. GERARDVS II. 1284.

25. IOANNES II. 1286. 1286.

26. IOANNES DE SANSIACO

B III. 1291.

27. GVILLELMVS III. 1312.

28. CONRADVS II. 1313. 1313.

29. MATTHÆVS DE AVMELLA I. 1316.

30. IOANNES DE AIZANVILLA IV. 1332.

31. BERNARDVS DE LAVDVNO II. 1356. 1356.

32. IOANNES DE BVXERIIS V. 1358.

33. IOANNES DE DVLLEMONTE, VI. 1360.

34. STEPHANVS DE FOSSIACO II. 1380. 1380.

C 35. IOANNES DE MARTINIACO VII. 1402.

36. MATTHÆVS PILLARD II. 1415.

37. GVILLELMVS DE EDVA III. 1428. 1428.

38. PHILIPPVS DE FONTANIS, II. 1449.

39. PETRVS DE VIREIO II. anno 1471.

40. IOANNES FOVCAVLT aliàs DE CABILONE VIII. 1496. 1496.

41. EDMVNDVS DE SAVLIEV 1518.

42. HIERONYMVS DE LA SOV-

D CHERE Cardinalis 1552.

43. LVPINVS LE MIRE 1571. 1571.

44. DIONYSIVS L'ARGENTIER 1597.

45. CLAVDIVS L'ARGENTIER 1624.

46. PETRVS HENRY, III. 1654. 1654.

ABBA-

A 32. IOANNES DE MERLA VI. 1392. 1392.
1392.

ABBATES GENERALES PRÆMONSTRATENSES.

Præmonſtrat'. PRÆMONSTRATVM Regulæ Auguſtinianæ fundatur à S. Norberto an. 1120. Bartholomæo Laudunenſi Præſule locum aſſignante in ſyluâ Voſago.

1. S. NORBERTVS primus Generalis Præmonſtratenſis 1126. B
1126.
2. B. HVGO I. 1129.
3. PHILIPPVS REMENSIS 1170.
1170. 4. IOANNES I. 1170
5. DODO.
6. HVGO II. 1192.
1193 7. OBERTVS 1193.
8. GALTERVS 1195.
9. PETRVS I. 1201.
1203. 10. BALDVINVS 1203.
11. VERMVNDVS 1204.
12. VVILLELMVS DE S. AVDOMARO I.
1206 13. ROBERTVS I. 1206.
14 GERVASIVS 1209. C
15. CONRADVS SVEVVS 1232.
1232. 16. VVILLELMVS ANGLVS II. 1232.
17. HVGO III. 1240.
18. NICOLAVS DE ABBATISVILLA 1241.
1247. 19. CONO 1247.
20. IOANNES DE ROCKIGNIES II. 1269.
21. GVERRICVS BVRGVNDVS 1278.
22. ÆGIDIVS DE BIERVLIS
1281. 23. GVIDO 1281.
24. ROBERTVS II. D
25. GVILLELMVS DE LOVVEIGNIS III. 1304.
1329. 26. ADAM DE CRECY I. 1329.
27. ADAM DE VAVSIGNIES II. 1333.
28 IOANNES DE CASTILLIONE III. 1343.
1362. 29. IOANNES DE PARVO S. QVINTINO IV. 1362.
30. PETRVS DE FRIGIDISSANCTIS II 1365.
31. IOANNES DE ROBGNIS, vel DE ROGNIS V. 1381.

32. IOANNES DE MERLA VI. 1392.
33. PETRVS HERMI III. 1423.
34. IOANNES DE MARLA VII. 1436.
35. IOANNES DE FARA VIII. 1448. 1448.
36. PETRVS RODERII IV. 1449.
37. IOANNES AGVET IX. 1458.
38. SIMON DE LA TERRIERE 1471. 1471.
39. HVBERTVS DE MONTEHERMERI 1497.
40. IOANNES DE SCLVSA X. 1512.
41. IOANNES EVRARD XI.
42. IACOBVS DE BACHIMONT 1531. 1531.
43. VIRGILIVS DE LIMOGES 1533.
44. MICHAEL COVPSON 1540
45. FRANCISCVS PISANVS I. 1556. 1556,
46. HIPPOLYTVS D'EST Cardinalis Ferrarienſis 1562.
47. IOANNES DESPRVETS XII. 1563.
48. FRANCISCVS A LONGO PRATO II. 1613. 1613.
49. PETRVS GOSSET V. 1613.
50. ARMANDVS-IOANNES DV PLESSIS Cardinalis & Dux Richelius 1635.
51. AVGVSTINVS LE SCELLIER 1655. 1655

ABBATES GENERALES S. RVFFI

SANCTI Ruffi Valentiæ, Ordinis Auguſtiniani, Caput Congregationis Canonicorum Regularium, conſtruitur hæc domus ſecus Avenionem, vnde Valentiam tranſlata an. 1210. cuius fuere Abbates Generales. S. Ruf lez Valence.

1. ARBERIVS 1096. 1096.
2. ADELBERTVS.
3. ADELGERIVS 1115.
4. CONRADVS DE SABVRRA 1153. 1153.
5. NICOLAVS BRESPEARE
1154. Cardinalis Albanenſis.

6. D.
1158. 7. Raymvndvs 1158.
8. Amedevs i. 1175.
9. Petrvs i. 1180.
1190. 10. Petrvs ii. 1190.
11. Falco 1204.
12. Michael 1232.
1244. 13. Gvillelmvs i. 1244.
14. Gvillelmvs ii. 1257.
15. Anthelmvs 1268.
1280. 16. Odo 1280.
17. Artavdvs 1285.
18. Gvillelmvs iii. 1289.
1307. 19. Stephanvs 1307.
20. Petrvs iii. 1331.
21. Petrvs iv. 1335.
1358. 22. Philippvs de Chambarliac 1358.
23. Gvillelmvs Hospitis iv 1362.
24. Anglicvs Grimoard 1388. Cardinalis Albanensis.
1387. 25. Reginardvs Albonis 1387.
26. Petrvs v. 1390.
27. Bertrandvs 1393.
28. Gvillelmvs Cardinalis de Vergy v.
1410. 29. Ioannes ı. 1410.
30. Gvillelmvs de Solerio vi.
31. Ioannes ii. 1418.
1431. 32. Vitalis Ianvarivs 1431.
33. Lvdovicvs de Poictiers 1460.
34. Ivlianvs de la Rovere poſteà Iulius 2. Papa.
35. Amanevvs d'Albret Cardinalis.
1505. 36. Ioannes d'Ancezvne iij. 1505.
37. Petrvs de Carnone vi.
38. Gaspardvs Roland.
39. Gvillelmvs de la Fay. vii.
40. Iacobvs de la Fay.
1616. 41. Gvillelmvs de la Fay viii. 1616.

A

GENERALES ORDINIS SACROSANCTÆ TRINITATIS DE REDEMPTIONE CAPTIVORUM

La Sainte Trinité.

AETATE Innocentij III. ſummi Pontificis Ordo Sanctiſſimæ Trinitatis de Redemptione Captivorum
B initium cœpit anno Incarnati Domini MCXCVIII. auctoribus 1198.
Joanne de Mathâ ex Provinciâ oriundo, & Felice Valeſienſi Anachoretâ. Hic Ioannes factus Pariſienſis Doctor in Theologiâ, & tædio vitæ ſæcularis affectus, odio mundum habuit, unde initiatus Sacerdotio, ſeceſſit ad eremum vbi Felix vitam ſolitariam agebat, in loco qui Cervus frigidus ap-
C pellatur, in diœceſi Meldenſi, eò quòd ad collis radicem fons ſcaturit limpidiſſimus, ad quem ex finitimâ ſylvâ ſolitus erat venire candidiſſimus cervus, refrigerandi ſe Causâ; unde locus dictus eſt Cervusfrigidus. Apud vetuſtum chronicon MS. ita legitur: *Anno primo, Innocentij, ſurrexit nouus Ordo Fratrum Sanctæ Trinitatis per quẽdam Magiſtrum Ioannem de Franciâ, cooperante ſibi Papâ; & iſte Magiſter apud Cherfroi iuxta Vvandeluz in poſſeſſione cujuſdam militis Rogeri miraculosè de Halopia liberati, primam domum ſuam inſtituit.* In eo loco per triennium egit cùm Felice Ioannes, pari
D & conſentiente in bonum animo. Interim diffundebatur ſuavis odor nominis eorum: & venientibus ad eos, ſalutis pabula verbo & opere miniſtrabant. Sed in eâ viuentes libertate abſque definitâ regulâ, & legitimis inſtitutis, adeunt ſummum Pontificem, accepturi certam vitæ regularis normam. Pergunt igitur Romam ad Innocentium III. à quo benigniſſimè excepti ſunt hoſpitio ad v. vſque Calendarum Februarij, cùm dies feſtus Agnetis ſecundò agitur. Tum Pontifex rem divinam faciens, dum ſacram Euchariſtam circumſtantibus

AN CH. oſtendit (ita perhibet vetus traditio monimentorum Ordinis Sanctæ Trinitatis, & legere ſctiptum licet in nonnullis auctoribus) Angelum Dei videt candore multo fulgentem, cancellatis manibus duos captivos tenentem, Chriſtianum nnum, alterum Maurum. Huic Angelo ctux rubei & cærulei coloris ad pectus eminebat; quo viſo & re. diuinâ confectâ, Ioannem & Felicem ad ſe vocans, candidis veſtibus decoravit, ſuperadditâ cruce. addiditque novo Ordini titulum de Trinitate, & Redemptione Captiuorum. Et quia feſto die B Agnetis Martyris, quæ bona ſua trifariam diſtribuerat, viſio contigerat: voluit ſummus Pontifex, Fratres Ordinis bona quæ deinceps poſſiderent, in tres partes diuidere; ita ut vna eſſet ad Fratret alendos, qui cultui divino inſeruirent, altera ad hoſpitio excipiendos Chriſti pauperes reponeretur: & tertia pars in Redemptionem Captiuorum detentorum ab infidelibus ſeruaretur: ac idcirco Religioſos Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis de Redemptione Captiuorum voluit appellari. Conſtructo autem non longè à Laterano in monte Cœlio Romæ monaſterio, & S. Trinitati dicandâ Eccleſiâ, in cuius porticu videtur adhuc viſionis ſupradictæ ſimulachrum effigiatum, iuſſit idem Pontifex ut frater Ioannes, (remiſerat enim Felicem Anachoretam in Gallias ad dicti Ordinis propagines augmentandas.) ibidem Deo deſerviret cùm fratribus aſſumptis: eamobrem conceſſit illi ſancto viro, eiúſque ſucceſſoribus regularem vitam obſervantibus, Eccleſiam S Thomæ, & S. Michaëlis de Formis; ſic dictam quòd non longè à Formis, id eſt Aquæductibus ſita ſit in monte Cœlio, cùm poſſeſſionibus ſuis, & omnibus aliis pertinentiis nec non Eccleſiam S. Salvatoris, (ut habet confirmatio Honorij 3. Pontificis Romani ſervata in Bibliothecâ Vaticanâ,) ſitam in loco qui dicitur mons Sanctus, ſuper caſtro Verelatenſi in diœceſi Spoletanâ, cùm omnibus pertinentiis ſuis; & in diœceſi Tudertenſi Eccleſiam S Mariæ de Lantano cùm omnibus pertinentiis ſuis; in diœceſi Anicliensi Eccleſiam S. Trinitatis iuxta caſtrum Albani cùm omnibus pertinentiis ſuis: in Vrbe Eccleſiam S. Iſidori, & to-

A tum montem Maiorem poſt Abſidiam: item plures alias poſſeſſiones quas dicta confirmatio recenſet Honorij Pontificis, qui, vt prædeceſſor eius Innocentius 3. omnes dictas Eccleſias, & Fratres inhabitantes, ſub B. Petri & ſuâ protectione ſuſcepit. Hoc idem & alij ſummi Pontifices fecerunt, vt patet ex ſequenti exemplari litterarum exemptionis eiuſdem Ordinis: PIVS *Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Epiſcopo Leodienſi, & dilectis filiis ſanctæ Genovefæ Pariſienſis, ac ſancti Salvatoris de Rothono Venetenſis diœceſis, Monaſteriorum Abbatibus, Salutem* B *& Apoſtolicam benedictionem. Iuſtis & honeſtis ſupplicum votis libenter annuimus ea quæ favoribus proſequimur opportunis. Dudum ſiquidem felicis recordationis Eugenius Papa quartus Prædeceſſor noſter, dilectis filiis maiori miniſtro, & univerſis Miniſtris, ac fratribus Ordinis ſanctæ Trinitatis & Redemptionis Captivorum, tam præſentibus quàm futuris, literas conceſſit in hæc verba.* “EVGENIVS Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ad Monaſteriorum & religioſorum locorum; nec non in illis ſub ſacro religionis habi- C tu Altiſſimo famulantium perſonarum omnium ſtatum ſalubriter & proſperè dirigendum, paternâ ſollicitudine vigilantes, illorum profectibus libenter intendimus: & quæ pro eorum commodo, pace & tranquillitate providè conceſſiſſe comperimus, libenter, cum à nobis petitur, Apoſtolico munimine roboramus. Dudum ſiquidem felicis recordationis Clementis Papæ quinti, prædeceſſoris noſtri, literæ emanarunt, quarum tenor ſequitur, & eſt talis. CLEMENS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis* D *filiis maiori Miniſtro, & univerſis Miniſtris, & Fratribus Ordinis Sanctæ Trinitatis & Redemptionis Captivorum, tam præſentibus quàm futuris religioſam vitam profeſſis, nec non fratribus, ſororibus, & donatis eiuſdem Ordinis, Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Sacer ordo veſter in agro dominico divinâ diſpoſitione plantatus Apoſtolicis gratiis dignè meretur attolli, cuius profeſſores mundanis à ſe relegatis illecebris, cæleſtium contemplationi vacantes, inſiſtunt iugiter profectibus animarum. Nos autem ad dictum Ordinem, quem in ſtatu ſummo, ſolido & ſtabili decrevimus & volumus permanere. Apoſtolicæ conſiderationis intuitum diri-*

gentes : ad ea libenter intendimus , per A *quæ profeſſores iam dicti nullum vitæ pacis patiantur excidium , nullúmque religionis ſtatus perferant detrimentum. Sed eo devotiùs divino cultui & ſalutis inſiſtant operibus , quò quietior ſtatus fuerit eorundem : ipsíque ampliore fuerint libertate donati : Eapropter dilecti in Domino filij, devotionis veſtræ precibus favorabiliter annuentes , vos , & prædictum Ordinem, perſonas & Eccleſias oratoria , domos & loca veſtra , & ſpectantia ad eadem in quibus inhabitatis ad præſens vel inhabitabitis in futurum , cum omnibus iuribus & pertinentiis ſuis , ac perſonis degentibus in eiſdem , in ius & proprie-* B *tatem beati Petri , & Apoſtolicæ ſedis aſſumimus. Illáque ab cuiuſque diœceſani , & cuiuſlibet alterius poteſtate, iuriſdictione , & dominio omnimodo in perpetuum prorſus eximimus de gratiâ ſpeciali. Decernentes ex nunc vos , & Ordinem veſtrum , fratres , prioriſſas , ſorores & donatos , ſive donatas , & perſonas , Eccleſias , oratoria , domos & loca prædicta, ac pertinentia ad eumdem , ſoli Romano Pontifici & dictæ ſedi , tam in ſpiritualibus quàm in temporalibus , abſque ullo medio ſubiacere : ita quod nec locorum Ordinarij , nec alia quævis perſona Eccleſiaſtica in vos* C *& Ordinem veſtrum, perſonas , Eccleſias oratoria , domos , & loca prædicta , utpote prorſus exempta , poſſint excommunicationis , ſuſpenſionis , aut interdicti promulgare ſententias : vel aliàs poteſtatem ſeu iuriſdictionem aliquam exercere. Quod ſi forſan quicquam in contrarium à quocumque fuerit attentatum , illud omnino ſit irritum , & inane. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ aſſumptionis , & conſtitutionis infringere , vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit , indignationem omnipotentis Dei , & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius , ſe noverit incur-* D *ſurum. Datum Avenioni , 13. Kalendas Octobris. Pontificatus anno iv.* CUM autem , ſicut exhibita nobis pro parte vniuerſorum miniſtrorum , & religioſorum præfati Ordinis præſentialiter exiſtentium petitio continebat, ipſi literas prædictas , ac omnia & ſingula in eis contenta pro eorum ſubſiſtentiâ firmiori , per nos confirmari plurimùm concupiſcant : Nos eorum in hac parte ſupplicationibus inclinati , literas , ac omnia , & ſingula in eis contenta huiuſmodi auctoritate Apoſtolicâ , ex certâ ſcientiâ confir- A mamus , ac præſentis ſcripci patroci-nio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis , & communitionis infringere , vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit , indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius , ſe noverit incurſum. Datum Florentiæ, anno Incarn. Dom. MCCCCXXXIV. 1434
Non. Novembris. Pontifieatus noſtri anno IV. CUPIENTES *autem ut confirmatio prædicta , ac omnia & ſingula in ipſis inſertis literis contenta , vo-* B *tiuum ſortiantur effectum : diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos , vel duo , aut unus veſtrùm per vos vel alium , ſeu alios , eiſdem Miniſtris & religioſis in præmiſſis , ac circa ea efficacis defenſionis auxilio aſſiſtentes, non permittatis ipſos contra confirmationis , & contentorum prædictorum formam atque tenorem quomodolibet impediri , aut aliàs ſuper illis aliquatenus moleſtari, vel etiam perturbari. Impeditores moleſtatores ac perturbatores huiuſmodi , caterŏſque quoſlibet contradictores , per cenſuram Eccleſiaſticam , & alia iuris remedia (ap-* C *pellatione poſtpoſitâ) compeſcendo. Non obſtantibus bonæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri & illis præſertim quibus cavetur expreſsè , ne quis extra ſuam civitatem & diœceſim , niſi in certis exceptis caſibus , & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium evocetur : ſeu ne iudices à Sede Apoſtolicâ deputati extra civitatem & diœceſim in quibus deputati fuerint , contra quoſcumque procedere , ſeu alij vel aliis vices ſuas committere præſumant & de duabus dietis in Concilio generali , ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque : Aut ſi aliquibus* D *coniunctim vel diviſim ab eadem ſede indultum exiſtat , quod interdici , ſuſpendi , aut excommunicari , aut extra vel ultra certa loca ad iudicium c●ocari non poſſint , per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam , ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum , anno Incarnationis Dominicæ* MCCCCLVIII. 1458
16. Kalendas Februarij. Pontificatus noſtri anno 1. De huius Ordinis fundatione præter Robertum Gaguinum , Chaſſaneus Cathalogi Gloriæ Mundi parte 4. Conſid. 63. Miræus Origin. Monaſticarum lib. 1. cap. 8. Panci-

rolus in Theſauro vrbis Romæ, Sabellicus lib. 1. Ennead. 9. & alij. Sequuntur autem Generales Ordinis hâc ſerie.

MATHA 1. IOANNES DE MATHA I. Ordinis Inſtitutor prædictus, vir probatiſſimæ vitæ, & miræ auſteritatis ad quem ſcripſit Innocentius 3. lib. 1. ep. 478. poſtquam multis ſanctis operibus per 16. annos incubuiſſet, orationi vacando, diuinum verbum prædicando, Captivos redimendo, tandem ſexagenarius Romæ obiit, & ſepultus in Eccleſiâ S. Thomæ de Formis, vbi cernitur eius epitaphium marmori inſculptum, cuius ea verba B ſunt: *Anno Dominicæ Incarnationis milleſimo centeſimo nonageſimo ſeptimo, Pontificatus verò domini Innocentij Papæ tertij anno primo; decimo quinto Calendarum Ianuarij, inſtitutus eſt nutu Dei Ordo Sanctiſſimæ Trinitatis, à fratre Ioanne, ſub propriâ regulâ ſibi ab Apoſtolicâ Sede conceſſâ. Sepultus eſt idem frater in*
1213 *hoc loco, anno Domini* M. CC. XIII. *Decembris* XXI.

2. IOANNES ANGLVS II. in regulari obſervantiâ prædeceſſoris ſui imitator, & redimendorum Captivorum præcipuam gerens ſollicitudi- C nem, ſed vitæ breuis, hic iuxta ſupradicti Ioannis ſepulchrum Romæ humatus eſt, 15. Calend. Iulias, an.
1217 1217.

3. GVILLELMVS SCOTVS, in procurando Ordinis incremento vigilantiſſimus, inter multa alia obtinuit domum Pariſienſem, & Eccleſiam vulgò Maturinorum, ſeu Maturinenſiom, (ſic dicitur à Diuo Maturino, particulari eiuſdem Eccleſiæ olim patrono, non autem Ordinis inſtitutore, vel fundatore (vt quidam malè putant) vnde & vniverſos dicti Ordinis Religioſos paſſim vocitant Maturinos.) Iter verò fa- D ciens pro redemptione Captivorum,
1222 obiit anno 1222. 3. Idus Maij, & ſepultus eſt Cordubæ.

4. ROGERIVS LEPROSVS, qui Dei cultu amplificato, poſt quartum ſui Generalatus annum moritur
7 anno 1227. & 15. Calend. Aprilis, Catalauni ſepelitur.

5. MICHAEL HISPANVS qui cum ad redimendos Captivos Granatam pergeret, nuncium accepit de ſeditione, quæ tunc temporis Granatæ agitabatur: vnde Cordubam re-

A petens, fato aſſumptus Romæ ſepultus
eſt anno 1230. rexit Ordinem annis tri- 1239
bus, & duobus menſibus.

6. NICOLAVS I. vir ſobrietate & continentiâ mirabilis, dirupto priori ædificio Eccleſiæ Cerui-frigidi (quæ domus prope Meldenſem vrbem ſita, Caput & Matrix totius Ordinis eſt) eius Eccleſiæ quæ nunc extat teſtitudines ſex à fundamentis erexit & abſoluit, totam illam (ſi longior ei vita fuiſſet) quam terno ſupra ſolum erexerat pede perfecturus, poſt annos ſex Generalatus ſupra viginti, moritur in ſenectutè bonâ, & terræ mandatur in mediâ eadem Eccleſiâ 5. Nonas Maij 1256. De 1256
illo vetus carta magni Paſtoralis Pariſienſis 1238.

7. IOANNES FLAMINGVS III. cuius nomen quidem, ſed nulla adminiſtrationis, temporis, aut actorum memoria apud poſteros remanſit.

8. ALARDVS, ad Romanum Pontificem pro rebus Ordinis iter ſuſcipiens apud Trepanium interiit, & in Minorum Eccleſiâ humo traditus eſt: hic pariter neſcitur quantis annis rexerit.

9. PETRVS DE CVSIACO I. Philippi Francorum Regis familiaritate clarus, terris ereptus 14. Calendas Februarias apud Ceruum frigidum conditus eſt, quo anno non reperitur, ſicut nec quanto tempore præfuerit.

10. IOANNES BOILEAV IV. de quo præter nomen nihil literis mandatum invenitur; moritur an. 1291. XI 1291
Cal April. & in domo capitali Ordinis ſepelitur.

11. THOMAS LOQVET doctrinâ clarus, qui condendæ domus Turonenſis author fuit, animam reddidit 1357. 1357

12. PETRVS DE BVRREIO II. qui fuit admodum ſollicitus Ordinem per Galliam viſitare, bonos mores inſtituere, & Ordinis privilegia per ſummum Pontificem ampliare; moritur 1373. 1373
XI Calend. Octob. & apud Ceruum-frigidum tumulatur.

13. IOANNES DE MARCHIA V. cuius ſumma de redimendis Captivis fuit cura; adminiſtrato octo & decem annos Ordine, defunctus eſt.

14. REGINALDVS DE MARCHIA, Eccleſiam Claromontenſem extruxit, Captivorum redemptioni incubuit, & poſt ſuæ adminiſtratio-

nis nonum & decimum annū occubuit. A

15. THEODORICVS VALBRAND, vir impiger & ad res benè gerendas aptiſſimus, dum Romanam adit vrbem pro exemptionibus & privilegiis Ordinis moritur, nec quo genere morbi ægrotauit, aut quo loco ſepultus ſit, reſcitur.

16. PETRVS CANDOTE III. poſt multas difficultates quas in ſuâ adminiſtratione ſuſtinuit, in Capituli domo Cervi-frigidi requiem cùm ſepulchro inuenit.

17. IOANNES HALBOVD VI. aliàs DE TRECIS Doctor inſignis, & Aſtrorum peritiſſimus, qui Henrico V. Angliæ Regi ſciſcitanti quam ſortem Henrico nato ſibi filio ſydera protenderent, reſpondit, initium quidem felicem, ſed infeliciſſimum exitum fore, illum enim aliquando Francorum & Anglorum Regna adepturum, ac tandem utròque caiturum quod & euenit. Nam ille Henricus VI. appellatus, Regni diadema Pariſiis aſſequutus eſt, verùm à Carolo VII. Franciâ extruſus, & poſteà ab Eduardo deprehenſus, vitam in carcere apud Anglos terminavit. Vir ille bonus quidem, ſed furentibus bellis, Ordini parùm prodeſſe valuit, ſalutaribus tamen nonnullis pro temporis qualitate inſtitutis, vitam Pariſiis finiit, & in Capitulo domus S. Maturini terræ conditus eſt.

18. IOANNES THIOBALDVS VII. homo corpulentiâ & proceritate elegans, reique familiari valde idoneus Eccleſiam Cervi-frigidi fecit dedicari, & nonobſtantibus bellis Captivos ex Granatâ liberauit: geſſit generalem miniſtratum per annos circiter decem & novem, & Catalauni propè aram maiorem dextrorſum ſepultus eſt.

19. RADVLFVS DE VIVARIO, D viſitauit per ſe quatuor provincias Franciæ, Campaniæ, Picardiæ, & Normanniæ. Occitanam verò, & Caſtellam bis per Robertum Guaguinum Vicarium ſuum, & Captivos è Granatâ liberauit: obiit 23. Iulij 1472. & apud S. Maturinum Pariſienſem iacet Eius laudes attingit dictus Guaguinus in oratione habitâ apud Cervum-frigidum an. 1472. de electione Miniſtri Generalis

1472.

GVAGVIN. 20. ROBERTVS GVAGVINVS, natione Flander, à teneris annis Deo & Ordini conſecratus eſt in domo de Sylvâ-nepe provinciæ Picardiæ eiuſdem Ordinis, ibique religioſæ profeſſionis iecit fundamenta: inde Lutetiam ſtudiorum causâ miſſus, ſic ſe ad alta euexit, vt laureâ magiſtrali Iuris Pontificij adeptâ, doctrinæ ſuæ & facundiæ cùm pietate conjunctæ radiis Pariſienſem Academiam ſummè illuſtraverit: teſte enim Eraſmo Roterodamo, præcipuum illius habitus eſt decus & ornamentum. Tantis igitur tum naturæ, tum gratiæ dotibus excellens, poſt fidelem adminiſtrationem domorum de Verberiâ, de Turono, & Maturinorum, meritò ad maiorem totius Ordinis adminiſtrationem 1473. electus eſt. Et tunc cœpit ſuarum virtutum ampliſſimum reddere teſtimonium, omniúmque deſideriis reſpondere. In dictâ domo ſancti Maturini Pariſienſis clauſtra à fundamentis erexit, bibliothecam ſuperſtruxit, navim Eccleſiæ penè abſoluit. Adminiſtrationem generalem ita cùm munere Oratoris regij geſſit, & temperavit, vt neutri in aliquo defuerit. Sæpe etiam Chriſtianiſſimi C Regis nomine, in Italiam, Germaniam, & Britanniam miſſus Orator, rediit exorator. Tantâ quippe eius ſuaſionis energiâ, gravitate, & doctrinâ tanquam aſſeclis comitabatur, vt de eo ſcribat Abbas Trithemius in ſuo cathalogo virorum illuſtrium ipſum tam in Scripturis diuinis, quàm in ſæcularibus literis crud tiſſimum extitiſſe, Poëtam clatum, Oratorem facundum, & eum qui ſæpe ſuâ eloquentiâ Italos ſtupefecerit. Scripſit Annalium Franciæ libros duodecim, Chronicon Ordinis ſui, tractatum de Conceptione B. Virginis, contra Vincentium de Caſtronovo, Orationes varias Epiſtolarum & Epigrammatum libros, & varia opuſcula tam proſâ quàm metro euulgauit. Poſtquam autem per triginta quatuor annos maximâ cum tranquillitate & laude Ordinem miniſtraſſet, inter illuſtres viros meritò annumeratus, vitam mortalem cum æterna commutauit anno 1501. 11. Cal. Iunias, & in æde S. Maturini ante aram maiorem ſepultus eſt, cui & Fauſtus Andrelinus hiſce verſibus parentavit. 1501.

1473.

Illuſtris Gallo nituit qui ſplendor in orbe,
Hic ſua ROBERTVS *membra* GVAGVINVS *habet.*

Si tanto non ſæva viro Libitina pepercit,
Quid ſperet docti cætera turba chori?

De illo Trithemius, Poſſevinus, Bellarminus, Buzelinus lib. 1. cap. 37. Gallo Flandriæ, Antonius Sanderus de Scriptoribus Flandriæ, Valerius Andræas in Bibliothecâ Belgicâ, & Miræus in Elogiis, aliíque.

21. Gvido Mvltoris pietate & eruditione inſignis, qui redemptione factâ Captivorum, octavo circiter ſui Generalatus anno è vivis diſceſſit.

22. Nicolavs Mvltoris, II. Decretorum Doctor, qui per 34. annos adminiſtrans officium majoris Miniſtri multis ſe ſanctis operibus probatum reddidit, quatuor jamdictas provincias viſitavit, Captivos è regno Argeriæ redemit, domum Maturinenſem libris cantoriis, & multis ornamentis decoravit, & Meldenſem à fundamentis extruxit, multiſque redditibus ampliavit, & præfuit per annos 34.

23. Theobaldvs Molitor, Iuris Pontificis Doctor, homo frugi, ſtudioſorum Mœcenas munificus, & viſitandi ſuarum Provinciarum domos ſollicitus; per tredecim annos Ordinem texit laudabiliter, & 6. Maij
1568. 1568. obiens in Eccleſiâ Maturinenſi conditus eſt.

24. Bernardvs Dominici, domus Metenſis particularis Miniſter, vir morum integritate, doctrinâ, & concionandi facundiſſimâ, promptiſſimâque facultate ſpectatiſſimus. verbum Dei tam graviter ex antiquiſſimâ Orthodoxorum diſciplinâ interpretatus eſt, & hæreticæ pravitatis malignitatem propulſavit, ut omnium Catholicorum benevolentiam ſingularem, hæreticorum verò (qui ei pluries ſed fruſtra inſidiati ſunt) inexpiabilem inimicitiam reportarit. Octavo ſui Generalatus anno Hiſpaniarum provincias viſitavit, & factus ferè octogenarius in ſuâ domo Metenſi
1597. ſub finem anni 1597. vel initio 1598. obiit, ſepultúſque eſt ſubtus Cathedrâ Concionatoris illius Eccleſiæ Metenſis, ubi 48. annos Theologi munere functus erat.

25. Franciscvs Petit, vir facie, & corporis ſpecie venerabilis, octo & ſeptuaginta Captivos ex Hungariæ Regno redemit, & Lutetiam adduci curavit. Viſitavit quatuor ſupradictas Provincias, & ætatis
ſuæ 73. anno ſal. 1612. obiit, jacet ad 1612.
latus Epiſtolæ majoris altaris Eccleſiæ S. Maturini Pariſienſis.

26. Lvdovicvs Petit, Decretorum Doctor, vir ingenij ſagacis, prudenti animi, & vigilantiæ incredibilis, poſtremo Navis Eccleſiæ S. Maturini Pariſienſis partem à fundamentis abſoluit, Capellas ſubinde cùm D. Ludovici, tum aliàs, Odæum, ac præſertim altare majus ſpectatiſſimis pretioſiſſimi ac rariſſimi marmoris operibus æternitati conſecravit. Organum, picturas, & egregia tum altarium tum ſacerdotum contulit ornamenta. Ejus ſub auſpiciis 42. Captivi è Tuneto, 35. ex eadem urbe, 41. ex eodem loco 51. ex Algeriâ, 35. ex Salâ liberati, proceſſionibus publicis, ut moris eſt, Pariſios ingreſſi ſunt: non numeratis aliis redemptionibus factis per Religioſos Provinciarum Hiſpaniæ, Portugalliæ, & aliarum, quæ ad tria manumiſſorum millia facilè accederent. Viſitavit domos Provinciarum Franciæ, Campaniæ, Picardiæ, Belgij ſeu inferioris Germaniæ, Britanniæ, & Norman-
niæ. Romam anno 1617. ob nego- 1617.
tia Ordinis ad Paulum V. Pontif. Max. profeſſus eſt, à quo commiſſarius & Viſitator Apoſtolicus per univerſum Ordinem inſtitutus eſt. Provincias Ordinis omnes in pace & obedientiâ continuit, præcipuè Hiſpanas, quibus eò charior erat, quòd eorum linguâ optimè loqueretur, ac ſcriberet. Obiit poſt multos exantlatos labores, & ſuperatis in foro Eccleſiaſtico & civili maximis difficultatibus, ætatis ſuæ 73. Chriſtianæ ſa-
lutis 1652. die 6. Octob. & poſtridie 1652.
ſepultus eſt eo quo decebat honorè, ſubtus gradibus & ſuppedaneo majoris altaris Eccleſiæ S. Maturini, in ſepulchro quod ſibi vivens conſtrui curaverat, cùm hoc Epitaphio, intra ſupremum gradum dicti altaris, & ſuppedanei latente.

PIIS MANIBVS.

Ehev *vita mortalium fugax* R.P.F. Lvdovicvs Petit *Columerius decret. Doctor, decennis habitu Ordinis, SS. Trinit donatus, virtute ac litteris imbutus, à profeſſ. ad majora ſtudia Cæſaraugustam Aragonum miſſus à bonæ mem. R. P. Franciſco Petit Generali Miniſt.*

totius dicti Ord. Cui erat ex patre nepos ; post illius Amanuenſis factus Fayacenam rexit domum Mitriacam ſubinde, & ab an. MDCXI. *hunc S. Maturini Convent, Raptoè vivis Reverendiſſimo Generali prædicto electione ſolenni quatuor Provinc. renunciatus eſt Generalis dicti Ordinis anno* MDCXII. *Fid m, integritatem, & vigilantiam in eo moderando ſervavit. Rurſ domíque hunc Conventum Pariſienſem redintegravit, removit, auxit ſacram hanc Ædem conſummavit. Odeum Organum, & hoc altare majus, vera piet tis Aram, à fundamentis erexit Plurima contulit ornamenta, picturáſque, vivax in tantis operibus, etiam fuit Red mptionis Captivorum ſtudioſiſſimus. Tandem obiit fato*
1652. *mortalium anno* MDCLII. *d e 16. menſis Octobris ætatis ſuæ 73 Oſſa illius hic ſubtus expectant, donec veniat immutatio ejus. Tu pie Lector adde pr.ces, & eheu!*

27 CLAVDIVS RALLE, in Sacrâ Theologiâ Magiſter, Facultatis Pariſienſis Baccalaureus, Chriſtianiſſimi Regis Conciliarius, Concionator, & Eleemoſynarius, Fayacenus primum, Verberienſis deinde, ac tandem Pariſienſis Miniſter (vir macilento & extenuato corpore, at ingenio perſpicaci, qui quidem per 40 fermè annos prædicto Ludouico Petit Generali à ſecretis, & fidiſſimus Scriba fuerat) unanimi Patrum ſuffragio ad quos jus eligendi ſpectat, anno 1652. ac XIV. Decembris in Generalem electus eſt. Eo diſponente, Redemptio facta eſt duorum & quadraginta Captiuorum ab vrbibus Salæ, & Tunetani, Regni Marrochetani, quos Patriis adductos cùm lachrymis præ gaudio amplexatus, lectum paulò poſt petiit nec ſubinde conualuit; acceptis itaque magnâ cum devotione Sacramentis Eccleſiaſticis, obiit ex ethiſi Pariſiis, ætatis ſuæ 63. Generalatus ſui 23. menſe 5. die Novemb. anno 1654. ſepultúſque eſt honorifi-
1654 cè ad latus Epiſtolæ maioris altaris, ante Sancti Ioannis aram. Eius extant opuſcula tùm Latina, tum Gallica, aliqua pedeſtri, aliqua ſolutâ oratione, tam eleganria (eruditus enim fuit ſiue in Theologicis, & Philoſophicis, ſiue in humanioribus litteris) & tot tantiſque argutiarum ſubtilitatibus referta, vt ſatis pateat eum multò maiora & ampliora fuiſſe editurum, ſi per tempus & Ordinis negotia licuiſſet. Concionibus inſuper Ver-

bi diuini ſolidâ ac neruoſâ eloquentiâ plenis excelluit, vnde & à Rege inter ſuos Concionatores adſcriptus fuit.

28. PETRVS MERCIER, in Sacrâ Theologiâ Magiſter, Chriſtianiſſimæ Maieſtatis Conciliarius, Concionator, & ab Eleemoſynis ordinarius, Regii Conuentus Fontis Bellaquæ Religioſus profeſſus. Domorum huius Ordinis, Reueriuadenſis nempe, Fontis-regalis (aliàs de Soudeyo) & Pontis-hermerij Miniſter ſucceſſiuè inſtitutus, ac poſtremò ex Ordinis Secretariatu ad Conventus S. Maturini Pariſienſis Miniſtrarum electionis via aſſumptus. Die ipsâ Divi Petri Apoſtoli patroni ſui naſcitur, & eadem die, in eiuſdem ſancti Eccleſiâ baptiſatur. Beâtorum verò Euangeliſtarum feſtis diebus, ſcilicet die S. Lucæ Ordinis habitu induitur, S. Ioannis die religioſâ profeſſione aſtringitur, S. Matthæi feſtiuitate, ſacerdotio fungitur, tandémque S Marci celebritate anni 1655. ætatis ſuæ 1655.
40. in Capitali domo Cerui-frigidi, vocibus trigenta tribus, maior ac Generalis totius Ordinis Miniſter eligitur: à Sanctiſſ. Papâ Alexandro VII. ſtatim confirmatur, & ab exteris etiam Prouinciis vltrò agnoſcitur, ſicque prædictum Ordinem regit fœliciter & adminiſtrat.

Cæterùm pro inſigni Gallicarum huius Ordinis, Prouinciarum prærogatiuâ, notandum hìc maximè eſt omnes iſtos Generales à primo illorum Ioanne de Mathâ, in Galliâ ſemper reſediſſe omnes Gallos extitiſſe, omnes à Gallis ſolis in Galliâ ſola (vbi ex ſummorum Pontificum conceſſionibus Generalia habentur huius Ordinis Capitula) ſemper electos, & ab exteris nationibus recognitos fuiſſe. Ad Gallos enim ſolos, & inter eos, ad ſolos quatuor huius Ordinis Provinciarum (Franciæ videlicet, Campaniæ, Picardiæ, & Normanniæ) Miniſtros ſeu ſuperiores, ius eligendi Generalem ſpectat. Cuius rei confirmandæ gratiâ, Confirmationem ipſam dicti R. Patris Generalis nunc exiſtentis operæ pretium duximus hic apponere Ea autem eſt: ALEXANDER, PP. VII. *Dilecte fili, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem. Religionis Zelus, Sacrarum litterarum ſcientia, vitæ ac morum honeſtas, aliáque inſignia*

Virtutum

Virtutum dona, quibus te præditum eſſe accepimus, Nos inducunt vt tibi reddamur ad gratiam liberales. Cùm itaque, ſicut nobis nuper exponi feciſti, tu qui vt aſſeris, aliàs habitum per Fratres Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, Redemptionis Captiuorum, geſtari ſolitum ſuſcepiſti, & Profeſſionem per eoſdem emitti conſuetam ſuo tempore expreſſè emiſiſti regulares, & ad præſens Miniſter & Superior Conuentus Pariſienſis dicti Ordinis exiſtis, celebrato nouiſſimè Capitulo generali eiuſdem Ordinis pro faciendâ illius futuri Miniſtri Generalis electione, poſt obitum quondam Clavdii Ralle vltimi Miniſtri Generalis Apoſtolicâ authoritate confirmati, in Miniſtrum Generalem dicti Ordinis canonicè, modóque & formâ à quadringentis annis citrà vſitatis abſque vllâ interruptione, per ſecreta Fratrum vocalium Prouinciarum Franciæ, Campaniæ, Picardiæ, & Normanniæ, ad quos ius eligendi ſpectat, ſuffragia renunciatus & electus fueris; Electionem verò huiuſmodi quò firmiùs ſubſiſtat, Apoſtolicæ noſtræ Confirmationis præſidio communiri ſummoperè deſideres: Nos te, præmiſſorum meritorum tuorum intuitu, ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, & à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, & cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine quâuis occaſione vel cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus tuo nomine nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, Electionem de perſonâ tuâ in Miniſtrum Generalem dicti Ordinis in illius nouiſſimo Capitulo generali vt præfatur factam, Apoſtolicâ authoritate confirmamus, illíque inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub arbitrij noſtri pœnis, omnibus & ſingulis dicti Ordinis Superioribus, Fratribus, & perſonis, cæteríſque ad quos ſpectat, vt te in Miniſtrum dicti Ordinis Generalem ſic per nos confirmatum habeant & recognoſcant, tuáque iuſſa & monita ſuſcipiant humiliter, & efficaciter adimplere procurent; ac decernentes præſentes literas validas, firmas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuóſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, tibíque in omnibus & per omnia pleniſſimè ſuffragari, ſícque per quoſcumque Iudices ordinarios, & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores iudicari & definiri debere, ac irritum & inane ſi ſecùs ſuper his à quoquam quâuis authoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nonobſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis, etiam iuramento confirmatione Apoſtolicâ vel aliâ quâuis firmitate roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteríſque contrariis quibuſcumque. Datvm Romæ, apud Sanctam Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcatoris,
die ſecundâ Iunij MDCLV. Pontificatus 1655.
noſtri anno primo. Signatum G. Gvalterivs. Et à tergo ſcriptum eſt. Dilecto filio Petro Mercier Miniſtro Generali Fratrum Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, Redemptionis Captiuorum. Et ſigillatum Annulo Piſcatoris.

MAGNI FRANCIÆ PRIORES ORDINIS HIEROSOLYMITANI.

1. Ioannes le Tvrc I.
2. Ancellvs.
3. Andreas Polin.
4. Ioannes de Chevry, II.
5. Iterivs de Nantolio.
6. Simon le Rat.
7. Gvillelmvs de Citry I.
8. Florvs de Fovgeroles.
9. Giravdvs de Monteacvto 1340. 1340.
10. Gvillelmvs de Mailly II. iacet in Prioratu S. Ioannis de Corbolio 1360.
11. Ioannes de Nantolio III.
12. Ioannes de Dvyson IV.
13. Girardvs de Vienne.
14. Adamvs Bovlard.
15. Robertvs de Ivillac.
16. Rainaldvs de Giresme 1393. 1393.
17. Robertvs Avbe.
18. Petrvs de Beavfremont 1410. Maior Hoſpitalarius & Bailliuus Morez.
19. Hvgo de Sarcvs 1420. 1420.
20. Fvlcavdvs de Rochechovart 1446.
21. Nicolavs de Giresme 1460.

22. Bertrandvs de Clvys A
1480. ex magno Priore Aquitaniæ 1480. iacet Pariſiis in baſilicâ Templi.

23. Iacobvs de Chasteavchalon i.

24. Antonivs Chabot Rainaldi Batonis de Iarnac & Iſabellis de Rochechouart filius.

25. Poncivs.

26. Carolvs de Brvmieres.

27. Aimericvs Damboise poſteà electus Ordinis totius Archipræfectus.

28. Petrvs de Clvis, iacet cùm patruo in baſilicâ Templi Lutetiæ.
B

29. Iacobvs de Bovrbon ii. Ludouici de Borbonio Epiſcopi
1533. Leodienſis nothus, ex Bailliuo Moreæ fit Prior 1535.

30. Philippvs Carleav 1540.

31. Clavdivs d'Ancienville
1548. 1547. obiit 10. Decemb. 1548. iacet in Templo.

32. Franciscvs de Lorraine i. Claudij Ducis Guiſiæ natus, Magnus Prior, 1549. obiit 1563. 6. Martij, iacet Lutetiæ.

33. Franciscvs Piedefer
1563. ii. ex Maiore Priore Campaniæ an. C 1563.

34. Petrvs de la Fontaine iii. ex Magno Priore item Campaniæ.

35. Henricvs d'Angovlesme, Henrici ii. Regis ſpurius, Gallo-
1567. Prouinciæ Protex, Magnus Prior 1567.

36. Carolvs de Valois Regis Caroli ix. nothus, poſteà Dux Engoliſmenſis.

37. N. Peloqvin 1588. inde Magnus Aquitaniæ Prior.

38. Georgivs Regnier de
1618. Guetehy 1602. obiit 1618. 25. Nouembris.

39. Alexander de Vendosme filius naturalis Henrici Magni.

1639. 40. Gvillelmvs de Meavx de Boiſboudran 1639.

41. Amador de la Porte Bailliuus Moreæ, Ordinis ſui apud Ludouicum xiii. Legatus, Franciſcopolis & Andegaui Gubernator, Inſularum ac territorij Alniſienſis Protex, ſucceſſit 1639. obiit Pariſiis 31. Octob. 1644. iacet in Templo.

42. Hvgo de Rabvtin de Buſſy, Ludouico xiv. ſacramentum exhibuit Pariſiis 20. Nouemb. 1644. 1644.

MAGNI FRANCIÆ ELEEMOSINARII.

1. Evstachivs.

2. Focertvs anno 1160. 1160.

3. Petrvs 1183.

4. Simon de Soliaco 1226.

B 5. Gvillelmvs Senna 1287. 1287.

6. Ægidivs de Pontoise Abbas S. Dionyſij.

7. Ioannes de la Granche Prior Domus Regaliſloci iuxta Compendium & Eleemoſynarius Regis 1311. Philippi 1311.

8. Gvillelmvs de Fevcheroles ii. Eleemoſynarius Regis, & Canonicus ſacræ Capellæ Regalis Palatij Pariſienſis 1342. teſtamentum condit, quod regiis codicillis probatur apud Boſcum Vincennarum 1343. menſe Decemb. ex regiſtro cartarum Theſauri Regij num. 68. fundauit in C patrimonio & vico de Feucheroliis iuxta Hodantum oppidum, Capellam Regalem in quâ oretur pro animâ Regum Francorum, ad quos eiuſdem omnimoda collatio pertinet, præſentatio verò ad dominos temporales loci de Feueherolles, vti ex diplomate originali compertum eſt, dato in nemore Vincennarum 1350. menſe Iulio: iſte ſucceſſorem habuit in dignitate Eleemoſynatij nepotem ſuum ex eadem familiâ de Feucherolles. 1350.

9. Ioannes Droin ii. regnante Rege Ioanne 1355.

D 10. Michael de Breche Doctor Theologus Pariſienſis & Epiſcopus Cenomanneſis.

11. Silvester Cernelle ſub Carolo v. an. 1367. 1367.

12. Ægidivs des Champs ii. Theologiæ Doctor, Carolo vi. à Confeſſionibus, & Cardinalis.

13. Petrvs d'Ailly Epiſcopus Cameracenſis & Archiſacellanus 1391. 1391.

14. Ioannes d'Avssy Epiſcopus Lingonenſis & à Confeſſionibus Caroli vii.

15. Ioannes Covrtecvisse

poſteà Epiſcopus P[illegible]ſis.

16. Azigotvs Archiſacellanus, cuius mentio extat in ſchedis Collegij Geruaſiani Lutetiæ.

17. Henricvs Blanchet.

18. Ioannes Balve Epiſcopus primò Ebroicenſis, inde Andegauenſis & Cardinalis.

19. Ioannes l'Hvillier Doctor Sorbonicus & Prouiſor, Decanus Pariſienſis, ac Epiſcopus Meldenſis.

20. Ioannes de Rely Epiſcopus Andegauenſis & Regi à ſacris
1488. Confeſſionibus, Eleemoſynarius Franciæ in actis anni 1488.

21. Gofridvs de Pompadovr Epiſcopus Petrogorenſis ac Podienſis, Magníque Franciæ Eleemoſynarij titulo inſignis

22. Hadrianvs Govffier Cardinalis de Boiſy, Epiſcopus Conſtantiæ & Albienſis.

23. Franciscvs le Roy I.
1519. ex dominis de Chauigny in pago Lodunenſi 1514. 1519.

24. Franciscvs des Movlins II. dictus de Rochefort Abbas S. Maximini Miciacenſis, Epiſ-
1520. copus Condomienſis & Magnus Eleemoſynarius 1520. 1522.

25. Ioannes le Venevr Cardinalis & Præſul Lexouienſis, Eleemoſynarius Franciæ 1534. 1543.

26. Antonivs Sangvin Car-
1544. dinalis Meudonij dictus 1544. 1546.

27. Philippvs de Cossé Epiſcopus Conſtantienſis.

28. Petrvs dv Chastel Tutellenſis, Matiſconæ, & Aurelianenſis Epiſcopus.

29. Bernardvs de la Rvtie Abbas Pontiſleuij & Major Elee-
1552. moſynarius Franciæ 1552.

30. Lvdovicvs de Brezé ex Principibus de Foucarmont, Sacræ Capellæ Theſaurarius, & Meldenſis Pontifex.

31. Carolvs de Hvmieres
1560. Epiſcopus Bajocenſis anno 1560.

32. Iacobvs Amyot Epiſcopus Autiſſiodorenſis.

33. Reginaldvs de Beavne ex Mimatenſi Antiſtite Bituricenſis,
1606. & Senonenſis Archiepiſc. obiit 1606.

34. Iacobvs Davy dv Perron II. Cardinalis, Epiſcopus Ebroicenſis, inde Senonenſis Metropolitanus.

35. Franciscvs de la Rochefovcavd Cardinalis Epiſcopus primò Claromontenſis, inde Siluanectenſis, Sacri Collegij Subdecanus.

36. Alfonsvs-Lvdovicvs dv Plessis de Richeliev Cardinalis, ex Archiepiſcopo Aquenſi, Lugdunenſis Galliarum Primas, pro Eleemoſynariâ iuramentum clientelæ profitetur die 4. Maij anni 1632. 1632.

37. Antonivs Barberinvs Cardinalis Epiſcopus Pictauienſis, & Magnus Galliarum Eleemoſynarius Vrbani VIII. Pont. Max. nepos. Iuramentum præſtitit apud Lutetiam die 28. Aprilis 1653. 1653.

PRÆPOSITI GENERALES CONGREGATIONIS ORATORII DOMINI IESV.

Congregatio Oratorij Domini noſtri Ieſu Chriſti in Galliis erecta eſt auctore Petro de Berulle, primo eius Præpoſito Generali, poſteà Sanctæ Romanæ Eccl. Cardinali digniſſimo; quem cùm magno pietatis zelo Dominus impleuiſſet, vt Eccleſiæ ſpiritus ſacerdotalis ſuſcitaretur, à viris piiſſimis vehementer eſt incitatus, tum à Cardinali Henrico Gondio Epiſcopo ſuo Pariſienſi mandatum accepit, vt Congregationis Oratorij fieret Inſt[illegible]or, adinſtar Romanæ à S. Philippo Nerio fundatæ. Primam ergo familiam Congregationis Orat[illegible]ij, adiunctis ſ[illegible]i quinque ſociis Sacerdotibus excitauit 1611 XI. Nouembris die S. Martini Epiſcopi. Fixere primùm ſedem in ſu[illegible]rbio S. Iacobi, eodem loco quem nunc Vallis Gratiæ moniales habitant, tum in vrbem transferuntur ad P[illegible]atium du Bouchage iuxta L[illegible]param, expetente Rege & Reginâ, qui Congregationem hanc ſuæ prot[illegible]oni commiſère, & domus Pariſienſis ſe fundatores Regio diplomate nom[illegible]runt; conceſſis iiſdem priuilegi[illegible], quæ Sacellis regiis ſolent conferri; cuius fundamenta iacta ſunt Regis & Re-

La Congregation de l'Oratoire de Iesvs. Porte d'or aux noms de Iesvs Mar[illegible] [illegible] C[illegible] d[illegible] de [illegible]

Iiiiii ij

ginæ matris beneficio, necnon Marchioniſſæ de Magnelets, & Achillis de Harlay Sacerdotis Oratorij, poſteà Maclouienſes Antiſtitis. Primæ architecturæ inter Pariſienſes Eccleſias ferè abſolutum eſt opus anno 1631. Interim multis inuitantibus Epiſcopis, per totam penè Galliam breui propagata eſt hæc Congregatio, adlaborantibus Carolo de Condren poſteà Generali Congregationis, Ioanne Baptiſtâ Gault deinde Maſſilienſi Præſule ſanctiſſimo, maximè verò Franciſco Bourgoing, vno ex quinque primis ſacerdotibus, nunc Præpoſito Generali; qui non modò per Gallias, ſed etiam in Belgium, Oratorij varias colonias, magno Eccleſiæ commodo deduxit. Quod ad vitæ inſtitutum attinet, idem eſt quod Romæ Oratorij: ſtatus merè Sacerdotalis, voto publico nullatenus addictus, pietatis exercitiis omnibus, quibus vita Sacerdotum perficitur, incumbunt: ſpeciali religione Ieſum Chriſtum & B. Virginem colunt; illius vitam & myſteria in omnibus ſuis actionibus, meditationibus, & ſermonibus venerantur vt ſuum Patronum, & totius vitæ exemplar. Proptereà Congregatio Oratorij Ieſu Chriſti nuncupatur, & votiuis precibus quotidiè ſuam erga Ieſum Chriſtum ſeruitutem profitentur, & in Scripturarum ſanctarum lectione perpetuâ, quam in colloquiis ſuis quotidie adhibent, Ieſum Chriſtum maximè ſcrutantur. Sanè verò ex hoc pietatis intimo affectu erga Chriſtum, elucet quædam ſublimis diuinarum rerum ſcientia, quæ tum in eorum libris piis, quàm in ſermonibus manifeſtatur. Quod ſpectat ad illorum officia, Clericorum & Sacerdotum inſtitutioni vacant in ſeminariis, miſſiones, vt vocant, exercent in vicis & vrbibus, eruditioni incumbunt in Collegiis, in quibus præter humaniores literas, Philoſophiam & Theologiam profitentur. Denique cætera munia Sacerdotum magno fructu exequuntur, ita vt Clerus Gallicanus ad optimam diſciplinam ex deprauatis moribus de die in diem reuocetur. Vnde & Congregationis Oratorij exemplo multæ aliæ Sacerdotum familiæ excitatæ ſunt, quæ eandem fermè vitæ rationem imitantur, quas inter ſocietas S. Nicolai à Carducto Pariſiis, tum à D. Vincentio Præpo-

A ſito Generali M[illegible]orum [illegible] cupant, qui ſuam Congreg[illegible] varia per loca vt [illegible] di[illegible]. D. Abbas Ollierius nuper quoque Seminarium Cl[illegible] regau[illegible] Lutetiæ in ſuburbio S. G[illegible], [illegible]nuente illuſtriſſ. Epiſcopo Metenſi, & liberalitate d[illegible] de B[illegible]eto[illegible], nunc S. Sulpitij Parochi, qui h[illegible] Seminarij domum inſignem maximis ſumptibus erexit & fundauit. Plures etiam variis in Galliæ ciuitatibus eriguntur familiæ Preſbyterorum, de quibus ſuis locis egimus, in B quibus omnibus ad pietatem, ſcientiam & vſum rerum diuinarum ac Eccleſiaſticarum, Clerici & Sacerdotes inſtituuntur. Sed antequam Oratorij Præpoſitorum vitam aggrediamur, præſtat hîc Bullam Pauli v. Pontificis adſcribere, quâ hanc Congregationem adprobauit. PAVLVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacroſancta Romana Eccleſia, quam Dei vnigenitus Ieſus Chriſtus Dominus noſter auctor ipſe piorum operum fundauit, regimini supernâ diſpoſitione præſidentes, &c. Sanè exhibita nobis nuper pro parte venerabilis fratris no-* C *ſtri Henrici Epiſcopi Pariſienſis, ac cariſſimæ in Chriſto filiæ Mariæ Francorum Reginæ petitio continebat, quòd aliàs cum ipſa Maria Regina pro deuotionis zelo ducta, vt aliquo deuotionis ſuæ monumento, immenſarum gratiarum munera, quibus eam bonorum omnium largitor optimus decorauit, teſtari poſſit, diſciplinam Eccleſiaſticam vbique ferè in Regno Franciæ hæreſum bellorúmque præteritorum iniuria, tum in religione, tum etiam in moribus non parùm deprauatam, ac corruptam in primæuum & priſtinum ſuum ſtatum, deuotioniſque & pietatis ſplendorem ſalubri aliquâ ratione reſtitui plurimùm deſideret,* D *& id re ipsâ in conſultatione cum viris grauibus & piis, ac præſertim cum dicto Henrico Epiſcopo pluries habitâ maturè diſcuſſâ, vtilius & fructuoſius quam ex inſtitutione alicuius Congregationis piorum Sacerdotum, quorum ſtudium & officium ac munus ſacerdotale, iuxta ſanctum ac pium illius inſtitutum debitè exequendum & adimplendum ſit omninò directum, inſtituenda, exequi poſſe non videatur, ipſaque Maria Regina vnam deuotam piorum ac probatæ vitæ Sacerdotum quorum principale inſtitutum ſingulas actiones Ordinis Sacerdotalis conuenientes & eſſentiales amplecti exiſtat, Congreg[illegible] in [illegible] Regno*

& præſertim in ciuitate Pariſienſi, vbi illa non parùm deſiderari videtur, erigi & inſtitui, curámque erectionis & inſtitutionis huiuſmodi dilecto filio Petro de Berulle Presbytero Pariſien. cuius miniſterium felici progreſſui & directioni ipſius Congregationis maximè profecturum eſſe in Domino confidet, per nos committi & demandari ſummoperè deſideret, pro parte eorumdem Henrici Epiſcopi, & Mariæ Reginæ, nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus Congregationem piorum ac probata vita Sacerdotem perpetuò erigere & inſtituere, illiúſque curam dicto Petro committere & demandare, vt præfertur ac aliàs de Apoſtolicæ poteſtatis prouidentiâ conſulere dignaremur. Nos igitur, quibus cura & ſollicitudo cordi inſidet, fidem & huiuſmodi ſupplicationibus inclinati dicto Petro apud nos de Religionis zelo, vitæ ac morum honeſtate, aliiſque probatis & virtutis meritis multipliciter commendato, noſtram & dictæ Sedis benedictionem impartientes, ad laudem & gloriam Omnipotentis Dei Patris & animarum ſalutem, vnam ſub nomine Oratorij Ieſu Chriſti Domini noſtri Congregationem in honorem orationum, quas in diebus carnis ſuæ fudit, vt ij qui Congregationem iſtam ingredientur, eundem Ieſum Chriſtum pro nobis in oratione poſitum & pernoctantem reuereantur, atque etiam inſtituti, ad quod vocati ſunt, moueantur, & præſertim ſemper hanc præcipuam omnibus communem & omni tempore congruentem officij eorum partem, quæ in orationibus pro populo, ac in Dei laudibus celebrandis verſantur, habeant, Apoſtolicâ auctoritate, tenore præſentium ſine alicuius præiudicio perpetuò erigimus & inſtituimus. Dictúmque Petrum in Inſtitutorem, Præpoſitum Generalem huius, piorum Sacerdotum nulli anteà religioni voto ſolemni addictorum, necnon & aliorum ad Presbyteratus ordinem promoueri cupientium, & reliquorum ad familiaria officia neceſſariorum Congregationis Oratorij Ieſu Chriſti Domini noſtri nuncupandæ huiuſmodi, qui ſimul & in ſocietate religioſè viuere, & in humilitatis ſpiritu & pia vitæ ſtudiis Altiſſimo famulatum exhibere, & impendere ſtudeant; quorum principale & præcipuum inſtitutum ſit, perfectioni Status Sacerdotalis totaliter incumbere, ſingulásque actiones Ordini Sacerdotali proprie & eſſentialiter conuenientes, ſibi ab eorum Ordinariis vbi ſtabilita fuerit, præſcribendas, & non alias amplecti. Sacerdotum inſuper & aliorum ad ſacros Ordines aſpirantium inſtructioni, non circa ſcientiam, ſed circa vſum ſcientiæ, ritus & mores propriè Eccleſiaſticos ſe addicere volentes. Cùm plenâ & commodâ facultate, poteſtate & auctoritate eidem Petro per nos ad id aſſumpto, & à dictâ Mariâ Reginâ ſummoperè commendato, vt prædictam Congregationem tam in ciuitate Pariſienſi, quàm in omnibus aliis ciuitatibus, oppidis, terris, & locis ad quæ, à locorum Epiſcopis vocatus fuerit, & non aliàs inſtituendam, ac deinum pro felici ſtatu & directione perſonarum, ac bonorum ſpiritualium & temporalium eiuſdem Congregationis ſeu Congregationum ſic erigendarum, tam circa receptionem & admiſſionem, numerum, ætatem & qualitatem in ipſâ Congregatione recipiendorum & admittendorum, eorúmque inſtructionem & diſciplinam, exercitia, ac modum & formam diuinorum officiorum, precum & orationum, aliorúmque ſuffragiorum recitandorum, & alia ipſis Congregationibus vtilia atque neceſſaria quæcunque Statuta, Ordinationes & Capitula, licita & honeſta, ſacríſque Canonibus & Conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon Concilij Tridentini decretis minimè contraria à ſanctâ Sede Apoſtolicâ poſtmodum approbanda, confirmanda, ac per ipſarum Congregationum Præpoſitum, Presbyteros, Officiales, Miniſtros, & Coadiutores ſub pœnis in eis apponendis, adimplendis & obſeruandis, faciendi, edendi & condendi, factáque, edita & condita; quoties pro illorum ac rerum & temporum qualitate & viciſſitudine, ſeu aliâ, vt videbitur, corrigendi, limitandi, immutandi, alterandi, ac etiam alia, vt præfertur, examinandi, ac etiam vt præfertur adimplendi & obſeruanda; ex integro faciendi, condendi, aliaque omnia & ſingula à ſimilium Congregationum, necnon quorumcunque Ordinum approbatorum Conſtitutoribus, aut aliis Superioribus etiam Generalibus, de iure vel conſuetudine, ſiue ex priuilegio, aut alias quomodocunque fieri & exequi ſolita, faciendi & exequendi dictâ auctoritate deputamus & aſſumimus. Omnéſque ad inſtar ſupradictæ per nos ſic erectas, canonicè erigendas Congregationes, quas ab eâ Pariſienſi, & à dicto Præpoſito Generali, quocumque locorum ſtabilitæ fuerint, in omnibus dependere volumus & intelligimus, ex nunc, prout poſtquam auctoritate prædictâ erectæ fuerint, eiſdem auctoritate & tenore perpetuò approbamus, & confirmamus. Ita tamen quòd Congregatio Pariſienſis ſaltem duodecim Presbyteris conſta-

ret, tot redditus annuos habere debeat, ex quibus vnicuique Presbytero huiuſmodi portio annua, quadraginta quinque Ducatorum auri de Camerâ obuenire poſſit. Ceteræ verò Congregationes decem ad minus Presbyteros, ac eoſdem redditus annuos, vel quot Sedis prædictæ L[e]gatus, aut pro tempore exiſtens Nuncius Apoſtolicus, & Epiſcopus l[o]ci, ac dictæ Congregationis ſic erectæ Præpoſitus Generalis, pro loci qualitate ſufficere iudicauerit, habere debeant. Et poſtremò eiſdem Congregationibus ex nunc, prout etiam poſtquam inſtituta & erectæ fuerint, vt præfertur, pro illarum dote ac dicti Petri, necnon Præpoſiti Generalis, & Presbyterorum eorumdem pro tempore exiſtentium ſuſtentatione, onerúmque illis incumbentium, omnia & ſingula, res, bona, fructus, redditus & legata, ac eleemoſynas tam per dictam Mariam Reginam, quàm alios quoſcumque Chriſti fideles dictis Congregationibus quomodolibet relinquenda, donanda, elargienda, ita quòd liceat dicto Petro, vel alio Præpoſito Generali, & Presbyteris dictarum Congregationum pro tempore exiſtentibus, illorum omnium corporalem, realem & actualem poſſeſſionem, per ſe, vel alium, ſeu alios, dictarum Congregationum nomine liberè apprehendere & perpetuò retinere, fructus quoque, redditus & prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta, quæcunque eorumdem percipere, exigere, leuare, recuperare, ac in dictarum Congregationum vſus & vtilitatem conuertere, Diœceſani loci, vel cuiuſuis alterius (licentiâ deſuper minimè requiſitâ) etiam perpetuò applicamus. Non obſtantibus &c. Ceterùm ad augendam fidelium deuotionem, animarúmque ſaluti conſulendum, & vt Chriſti fideles ad huius inſtituti exercitium animentur atque inuitentur, de Omnipotentis Dei miſericordiâ ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius confiſi, omnibus & ſingulis Presbyteris, qui perpetuis futuris temporibus dictam Congregationem ingredientur, & in eâ recipientur, eorúmq; Coadiutoribus & Oblatis, aliiſque Miniſtris, die eorum, & cuiuſlibet ipſorum ingreſſus, receptionis ac profeſſionis, ac in mortis articulo, ſi pœnitêtes & confeſſi, ac ſacrâ Communione refecti fuerint, plenariam indulgentiam, & omnium pe[cc]atorum ſuorum remiſſionem, eiſdem auctoritate, & tenore miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Poſtremo eiſdem Præpoſito, Presbyteris, Coadiutoribus, Oblatis & aliis Miniſtris prædictis, qui Congregationibus publicis, ve[l] ſecretis pro quocunque opere [illegible] fuerint aut pium a[illegible] ctiones ſuas exercuerint, [illegible] quo-bet præmiſſorum piorum operum, [illegible] magis ad ſui inſtituti opera animentur, & ſuauius ad ea inuitentur, ſ[e]x[age]nta [illegible] de iniunctis eis, vel ali[as] quomodo[libet] debitis pœnitentiis, Apoſtolica auctoritate, & tenore huiuſmodi mi[seric]orditer r[el]axamus, necnon quàm ipſis, tam omnibus aliis Chriſti fidelibus, qui etiam ve[r]e pœnitentes & confe[ssi], ac ſacra communio[n]e refecti, eorumdem Presbyterorum Eccl[esi]as aut Oratoria, in ſanct[issim]is Corporis [Chri]ſti, & Aſſumptionis B. Mariæ V[irg]inis feſtiuitatum, ac in quo Eccleſiæ, ſeu Oratoria dictorum Presbyterorum, in vnaquaque diœceſi, ſeu loco proximo vico, populo aperientur, diebus deuotè viſitauerint, ſimili Apoſtolica auctoritate, tenore præ[se]ntium, etiam indulgentiam plenariam, [et] omnium peccatorum ſuorum remiſſionem concedimus & elargimur præſentibus, p[er]petuis futuris temporibus duraturis. Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Datum Tuſculi anno à Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti MDCXIII. 6. Idus May, Pontificatus noſtri anno VIII. 1613

1. PETRVS DE BERVLLE Sanctæ Rom. Eccl. Cardinalis, Congregationis Oratorij Domini noſtri Ie[s]u Chriſti Inſtitutor, & primus Præpoſitus Generalis, vir potens opere & ſermone, longè virtutum i[l]luſtrior ſanctitate, quàm Purpuræ fulgens dignit[a]te, & magis laudandus vir glorioſus in generationibus fili[orum su]o[rum], quos Eccleſiæ peperit, quàm clarus ſplendore natalium, patre enim Claudio Berullo nobili Campano, matre verò Ludouicâ Seguietiâ illuſtriſſimi nunc Franciæ Cancel[la]rij am[it]â d[u]xit originem anno 1575. ita vero puer à parente religi[o]ſiſſimâ fœ[mina] [illegible] pie educatus eſt, quæ laus e[st] pe[r]petua familiæ Seguieriorum, vt adhuc ſeptennis, non modo primitias ſuæ rationis, veluti primo[s] floſc[u]l[os] [illegible] edictæ terræ Deo conſecraret, ſed & totum ſe deuoueret qua[si] ho[stiam] [illegible] Deo immaculatam voto c[o]ncep[illegible] tatis: quod vt obſeruaret, [illegible]ns eſſe donum Dei, illud t[um] [o]bſecratio[ni]bus aſſiduis, tum vi[gil]iis & corporis tenelli macerati[oni]bus aſpe[rr]imis impetrare ſatag[eb]at. Humanio[ribus] literis imbuendus poſteà traditur, [illegible] in genere [illegible]rum, q[uibus] ta[m]en m[ag]is delecta[b]atur, [illegible] ad [illegible] a

Berulle De [illegible] à v[illegible] uro 3. 2[illegible]

contenderet, ipſius tamen ingenij vis iuncta cùm maturitate, necnun aptitudo diſciplinatum omnium in iuuene mirabiliter elucebant. Interim à pietatis officiis minimè diſcedens, iis ita ſedulò incumbebat, vt vacationis dies, & ſæpè noctes in ſacris meditationibus, ſyluas inter & dumeta quibus abſcondi gaudebat, tranſigeret; cœleſtibus apparitionibus & extaſi recreatus, diuinitatis igne quo pectus æſtuabat ita purgatus eſt, vt à minimis noxis diligenter abſtineret. Circa id temporis Cartuſiano piiſſimo, & in rebus ſpiritualibus exercitatiſſimo totam animæ curam commiſit, qui duodennis iuuenis incredibilem ſapientiam demiratus, quâ ſuper ipſum docentes & ſuper ſenes diuina intelligebat, ad eum velut ad oraculum pleróſq; mittebat, qui mirabantur omnes quæ procedebant de ore ſapientiſſimi iuuenis, cùm interim mentis ſuæ tenebras illuſtrati, graues curas & ſcrupulos euaneſcere ſentirent. Adhibitus deinde in Sorbonâ Theologiâ, tum pleno pectore quem ſitiebat, hauſit diuinæ ſapientiæ fontem. Sed illum limpidum purúmque, hoc eſt inutili quæſtionum curioſarum cæno, & Philoſophiæ ſubtilioris puluere defœcatum, ſed potiùs conditum ſuauiſſimo Scripturam, myſticæ Theologiæ, & piarum meditationum ſapore, quo cibo eius mens in dies creſcebat ſapientiâ apud Deum & homines: ita vt nullus piorum hominum Conuentus, nulla ſocietas de pietate, prauis motibus exſcindendis & hæreſi extirpandâ, de propagandâ fide haberetur, quæ Berulli adhuc adoleſcentis ſacra reſponſa non ambiret, & veneraretur. Virdonum poſteà conceſſit, vt à Societatis Ieſu Patre Magio Prouinciali, cuius prudentiæ multùm confidebat, exploraret, cui vitæ inſtituto ſe addiceret, cùm vnam è tribus familiis Religioſis ſibi eligendam proponeret, Magio auctore nulli ſe deuouendum ſtatuit, ſed Chriſti Sacerdotali perfectioni ſibi incumbendum, quam vt conſequeretur, ad ordines ſuſcipiendos omni genere bonorum operum corpus & animam exercuit; maximè verò cùm per quadraginta dies apud Capucinos pane & aquâ vix dum neceſſitati faceret ſatis cilicio einctus; humi aut aſſeribus decumbens, in oratione iugi perſeuerans, manuum impoſitionem accepit 5. Iunij 1599. 1599.
indulti Apoſtolici permiſſione, quo tempore Sanctiſſimæ Trinitatis præſentiâ illuminatus tanto, pietatis affectu in oblatione ſacrificij intuenti quotidianâ perſeuerauit, vt nec grauiſſimis negotiis & morbis etiam impeditus, ab eâ toto vitæ decurſu niſi ter abſtinuerit, aut cùm nauigans ad littus appellere non liceret.

Inerat Petro zelus ardens animarum quæ à fide defecerant, gladius verbi diuini in eios ore acerrimus pertingebat vſque ad diuiſionem & intima cordis, his armatus ſæpiùs in arenam deſcendit contrà Molinæum & hæreticos alios, quos in certamine ſingulari fudit, fugauitque, alios à poteſtate tenebrarum ereptos ad Eccleſiæ lumen tranſtulit, multas nobiles matronas & viros ab errore reuocauit, quos inter Comes Lauallenſis, qui poſtmodum pro fide pugnans fortiter, ſanguinis effuſione mortem conſecrauit. Nec minùs feruebat hæc in alios charitas Petri, quos enim & quantos non pertulit labores vt peccatores Chriſto lucrifaceret, vt languentes ad vitæ Euangelicæ perfectionem accenderet, vt iam Deo conſecratos in bono confirmaret: præcipuè verò cùm diuinis monitis facta certior M. Acaria vidua primæ ſanctitatis, poſteà monialis Thereſiana, demum miraculis clara, vnà cùm Berullo conſilium initum eſt Thereſianæ familiæ coloniam ex Hiſpaniâ in Gallias deducendi, quo in negotio graues pertulit moleſtias ex maris ſæuitiâ, vnde in vitæ periculum adductus eſt. Maiores autem à Carmelitis Patribus; qui ſæuiorem tempeſtatem in eum concitauêre, vt ei obſiſterent, & ipſe ſathanas qui mouit omnem machinam, vt cœptum opus pium deſtrueret; ſed vicit Petrus in ieiunio & oratione, & ex conceſſione Apoſtolici Nuncij Catholici Regis, & Ordinis Carmelitarum Generalis, ſex moniales è Madrito Carpentariorum Lutetiam deduxit, quò primi monaſterij iacta ſunt fundamenta an. 1603. 1603.
è quo, viuente Berullo, & Pontificis iuſſu ſanctam familiam moderante, quadraginta cœnobia variis Galliarum locis inſtituta ſunt. Augebatur interim zelus ille quo accendebatur Berulli pectus Sacerdotalis vitæ ad

primam ſanctitatem reuocandæ, è quâ A Clerus exciderat partim bellorum ciuilium turbinibus, maximè verò ſocordiâ quorundam Præſulum, qui Eccleſiaſticam diſciplinam multis à ſæculis collabi permiſerant: quâ de re, habito conſilio cùm ſanctiſſimis hominibus Franciſco de Sales & Cæſare de Bus, necnon Societatis Ieſu Patre Cotono, pluribúſque aliis pietate inſignibus, ab ijs vehementer eſt incitatus, ne dicam coactus, vt totius Eccleſiæ commodo ſe ad opus tantum ſeriò accingeret. Deſiderante ergo, & iubente Henrico de Gondy tum Pariſienſi & ſuo Epiſcopo, cu- B ius auctoritate, necnon Mariâ Mediceâ Reginâ promouente, Congregatio Oratorij Domini Ieſu primùm
1611. inſtituta eſt D. Martini feſto 1611. in Galliis, Lutetiæ D. Iacobi in ſuburbio, cui Petrus Berullus præpoſitus eſt, ex ſpeciali, quâ renuentem ipſum alligauit auctoritate Pontifex Henricus Gondius, qui apud Paulum v. Papam huius Congregationis obtinuit confirmationem, adiunctis priuilegiis Apoſtolicis & indulgentiis, vt patet ex diplomate à nobis ſuperiùs relato, dato anno à Natiuitate
1613. Ieſu Chriſti 1613. Tùm verò factus C omnibus forma gregis ex animo, exhibuit in ſe omnes eas virtutes quas diſcipulis ſuis poſteà ſuaderet, ita vt verè cùm Chriſto dicere poſſet: *diſcite à me quia mitis ſum & humilis corde*: & illud; *non veni miniſtrari, ſed miniſtrare*, cùm omnium ſuperior inſtitutus ab Epiſcopo & Pontifice, nihilominus ſe omnium ſeruum reipsâ profiteretur, patientiâ, zelo animarum, charitate in pauperes, ægrotos, peccatores ita excelluit, vt vni virtuti ſtudere videretur, quamuis omnes diligenter excoleret: quis autem ſatis dicat exquiſitam illam ſinceràm- D que pietatem, quâ Ieſum Chriſtum & B. Mariam colebat, certè ad hunc ſcopum omnes eius cogitationes, omnis intentio & actio & ſermones dirigebantur, vt amorem Chriſti & eius venerationem in ſe & in aliis accenderet & augeret. quo ex igne diuini amoris mirum in modum eius mens ſublimi ſapientiâ colluſtrabatur, vt ſatis perſpicuum eſt ex illis ſcriptis quæ aut edidit, aut reliquit, in quibus non humano more, ſed Angelico potiùs diuina eructat; nec illa ſapientia quâ excellebat his finibus eſt concluſa; ſed ad regimen animarum, ad Congregationis gubernationem, ad Imperij quoque Gallici politicam adminiſtrationem protenſa eſt: dudum enim à temporibus Henrici iv. magno in aulâ pretio fuerat habitus; ita vt Henricus ei Ludouici Delphini committere ſtatuiſſet educationem; quam prouinciam conſtanter repudiauit, oblatáſque ſibi à Rege Eccleſiaſticas dignitates, Abbatiæ S. Stephani Cadomenſis, Epiſcopatus Laudunenſis, Lucionenſis, Nannetenſis, necnon Primatus Lugdunenſis infulas. Nihilominus omnino non potuit ab aulicarum rerum ſtrepitu ſecedere, vrgente publico bono & Rege Ludouico xiii. Cùm enim Bleſis aufugiſſet Engoliſmam Maria Medicea Regis mater, & belli ciuilis incendium proximè arſurum eſſet, eius operâ Rex vſus, enaſcentes fauillas extinxit, filióque matrem fœliciter conciliauit. Tum ab eodem Rege miſſus eſt Romam, vt ab Vrbano Pontifice diſpenſationem obtineret matrimonij Carolum inter Vualliæ Principem hæreticum, & Henrietam Mariam Regis ſororem, quâ in legatione ſummo Pontifici tanto in pretio habitus eſt, eum vt non hominem, ſed Angelum ſæpè nuncuparet. Abſoluto negotio ex mandato Regis, Henrietam Mariam in Angliam deduxit, vt ei eſſet à ſecretioribus conſiliis, & quam pietatis optimis documentis imbueret; at cùm nulla ſpes effulgeret Anglos ad fidem reuocandi, in Gallias reuerſus eſt. Cùm Rex eius conſiliis multùm confideret, iis potiſſimùm eſt adductus, vt arma ſua ad hæreticos rebelles edomandos cõuerteret, diuino quodam inſtinctu ad eam expeditionem Regi ſuadendam impulſus fuerat, & proptereà familiæ regiæ motus & diſcordias ſedauerat, vt totas vires impenderet Ludouicus in hæreticos. Rupellæ ergo obſidendæ & conſtanter oppugnandæ, renuentibus multis, auctor fuit, imò & Marillaco Procancellario prænunciauit inſtinctu quodam diuino Rupellæ expugnationem, Anglorúmque Duce Bukinkamo deletionem, quod Regi, Reginæque matri, & Richelio Cardinali nunciatum, ſæpè nutantes animos, & de tantæ rei exitu diffidẽtes ſpe certâ diuini auxilij corroborauit.

Incla-

A Inclaruerat vbique Berulli fama ſanctitatis & ſapientiæ; quæ cùm Vrbano Pontifici ſummo iam ſatis perſpecta & probata fuiſſet; ipſum in Cardinalium Collegium cooptare decreuit anno 1627. 3. Cal. Septemb. Rege & Reginâ, id à Pontifice ſummis precibus exorantibus. Cùm autem audiſſet Vrbanus Berullum voto ſpontaneo ſe ligaſſe, ne vllam Eccleſiæ dignitatem exciperet, hoc ipſum vinculo ſoluit pridie creationis, & ſpecialiter imperauit ne à ſummo Pontifice delatum honorem repudiaret, & quidem hoc in negotio non minori induſtriâ & auctoritate vſi ſunt Pontifex & Rex vt Berullum ad Purpuram promouerent, quantam ſæpè adhibent, vt importunos illos & ambitioſos dignitatum Eccleſiæ procos arceant & repellant, ſenſit onus tantæ dignitatis Petrus quod ſubiit, honorem verò parùm aut nihili curauit; cùm enim intelligeret Purpuram Cardinalium, veſtem eſſe martyrum ſanguine cruentatam, quem inter viliſſima & acerbiſſima ſupplicia profuderunt, eâ cogitatione munitus, & abundante ſpiritu gratiæ, quo ad martyrij palmam ſi opus fuiſſet, anhelabat; ſtatim audito nuntio ſuæ creationis ab Apoſtolicæ Sedis Nuntio Ioanne-Franciſco de Bagni, in genua procidens, ſubtriſti vultu & humili corde Deum exorauit: & paulopoſt ante aras Baſilicæ Pariſienſis ſe ſe hoſtiam Deo vouit & conſecrauit. Hoc ergo honoris titulo minimè elatus, eundem vitæ tenorem quem priùs, religioſè obſeruauit; communis veſtis lanea, lectus aſper, modicus domeſticorum apparatus, ſocius ex Congregatione ſemper comes, vmbellæ, quam inuitus in cubiculo appendi permiſit, ſe nunquam ſuppoſuit, ſed imaginem Ieſu Purpurâ veſtiti, vt qui totum dignitatis honorem Chriſto referret, non ſibi, quod in ſtemmate gentilitio ſeruauit, quod ornauit ſpineâ coronâ, & nominibus Ieſu & Mariæ. Interim omnibus humilitatis officiis non abſtinuit, paupertatem coluit obſeruantiùs, Epiſcopatus recuſauit, iuſſu tamen à Pontifice Abbatias Maioris monaſterij Turonenſis, & S. Luciani Bellouacenſis beneficio Regis accepit, quarum prouentibus non eſt abuſus in ſupellectilem, ornatam, aut ad alendos greges ſeruorum,

1627.

vel alia eiuſmodi quæ fouent ſecularium hominum ambitionem; non denique ad Congregationis Oratorij conuertit vtilitatem, ſed ad cœnobiorum quorum Abbas erat reſtaurationem, & pauperum circa hæc loca degentium leuamen, fructus abundè ſuperimpendit. Menſe ergo Aprili an. 1628. vt eius virtus exerceretur; 1628. acerbo correptus morbo, ſomni, cibique leuamine priuatus, ſenſim amiſſo calore vitali, corporis vires tabeſcebant, nec propterea aut lecto incumbens aut à conſuetæ pietatis, & agendarum rerum vſu abſtinebat; ſed B fidelis ſeruus & prudens quem conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam, vigili curâ incumbens Congregationi Oratorij & Carmelitarum, necnon regni negotia pertractans; quibus apud Reginam Matrem Pariſiis agentem, arcano conſilio ſummus Præfectus erat, dum Rex Ludouicus ſuperatis Alpibus, de hoſtibus glorioſè triumpharet, Berullus ad illuſtriorem palmam immortalitatis reportandam parabatur: iam de ſalute ipſius apud medicos erat conclamatum, nec C eius vitam per tot menſes ſine miraculo protrahi potuiſſe, inſpectis eius viſceribus poſt mortem vnanimiter edixerunt. At dum vetus homo & exterior paulatim corrumpebatur; nouus & qui ſecundùm Deum creatus eſt renouabatur de die in diem; à leuiſſimis culpis diligentiùs abſtinebat; exomologeſi quotidie purgabatur, ſex ante mortem menſibus vitæ totius depoſuit rationem ſummo contritionis affectu, apud R. P. Carolum de Condren eius poſteà ſucceſſorem: Miſſæ ſacrificio quotidie vegetabatur, & diuinæ contemplationis cibo; quo etiam D tempore vitam Ieſu conſcripſit, pluraque pietatis opuſcula; tandem poſtquam vixiſſet piè per annos 55. multa tuliſſet patientiſſimè, multa feciſſet laudabiliter, multa dixiſſet & ſcripſiſſet mirabiliter, extinctus eſt morte iuſtorum, ſicut alter Moſes, cùm ſuper montem Nebo conſcendiſſet, & conſpexiſſet dilatationem terræ quam promiſerat Deus Iſraeli, mortuus eſt in oſculo Domini. ſic Berullus cùm totâ ferè Galliâ Oratorij & Carmelitarum familias diſſeminatas vidiſſet, ipſe in monte, hoc eſt altari, in oſculo Domini, inter miſſarum ſolemnia fœlicem animam Deo

reddidit: cùm enim iam moribundus vehementi erga Chriſti ſacrificium incruentum amore raperetur, & hoſtiæ votum adimplere ſummoperè cuperet, inchoatâ miſſæ celebratione, lecto Euangelio, in deliquium incidit, à quo inter fratrum brachia leuatus, cœptum ſacrificium dum renouat, in prolatione horum verborum: *Hanc igitur oblationem &c.* iterum prolabitur inter adſtantium vlnas, tum veſtibus ſacerdotalibus exutus, cùm Oratorij Congregarioni benedixiſſet, lectulo circa altare confeſtim ſtrato, nè ſi extrà ſacellum efferretur, inter aſportantium manus animam exhalaret, ibi tanquam victima conſecrata Corporis Chriſti viatico, & vnctione extremâ ad aras ſanctiſſimè occubuit; vnde hoc de eius morte diſtichon exaratum eſt:

Cœpta ſub extremis nequeo dū ſacra ſacerdos
Perficere, at ſaltem victima perficiam.

Porrò qui viuus multa ſanctimoniæ ſigna præſtiterat, plura mortuus edidit, quæ fusè & diſtrictè probata habentur in vitâ ipſius conſcriptâ à Germano Haberto Cereſaij Abbate, qui vitam Petri Berulli Gallicè, non minùs eleganter, quàm pio ſtylo, ex monumentis oculatorum teſtium, aut fide dignorum publici iuris fecit. Volumen grandius ſuauiſſimè contraxit, & Latino idiomate toti Eccleſiæ fecit commune Ludouicus Doni Datichy tùm Reienſis, nùnc Auguſtodunenſis Præſul, ſpecimen & teſſera ampliſſimi operis quod abſoluit, in geminum tomum diſtributi, de vitâ illuſtriū ſanctitate Cardinalium. Scripta Berulli aut eo viuente luci data, aut poſthuma, ſollicitudine R. P. Bourgoing in vnum corpus collecta, vulgata ſunt, adiunctâ præfatione quâ vitam Petri Berulli compendiosè narrat, ſed eius virtutum, excellentiam, & inſignem Theologiam extollit. Scripſit ergo Berullus librum de Energumenis, tres tractatus in hæreticos; libros duos de Chriſti Domini Ieſu dignitate, & myſteriis; de B. Magdalenâ librum; de ſuperiorum directione; de abnegatione interiori; de controuerſiis ſermones 16. opuſcula pia 194. Epiſtolas 234. quæ omnia ſummam pietatem & doctrinam, necnon diuinarum rerum ſublimem ſapientiam redolent. Cuius ignari quidam, blaſphemantes quæcunq; igno-A rant, cùm in hæreſeos ſuſpicionem adducere Petri Betulli ſcripta per annos decem fruſtrà tentaſſent, tandem ipſi ignorantiæ & inuidiæ pœnas reportarunt. Animam ergo tanti viri cœlum poſſidet, ſcripta Gallicus orbis, corpus Eccleſia Patrum Oratorij ad Luparam; cui tumulus è marmore paratur cùm hac epigraphe quam adiungimus vice coronidis: PETRVS S.R.E. *Cardinalis* DE BERVLLE *Congregationis Oratorij Domini Ieſu Inſtitutor, & primus, ac perpetuus Generalis Præpoſitus, hîc futuram reſurrectionem expectat. At qualis quantúſue? Vir humanâ* B *laude ſuperior, electus quondam ab vtero, ſanctus à puero, iuuenum gloria, ſenum reuerentia, Sacerdotum honor, Cardinalium ſplendor, Eccleſiæ decus, nunc & ſydus inter Cœlites: atque vt humanis viciniora, patre Claudio Senatore Pariſienſi, matre Lodouicâ Seguierâ, in arce gentilitiâ apud Campanos natus, Pariſiis tinctus, & renatus Chriſto, generis vtriúſque nobilitatem virtutibus auxit, obſcurauit, atque in meliorem (quæ Chriſti ſeruitus eſt) tranſtulit. Infuſam cùm lacte infanti pietatem, inſitam puero ſanctimoniam, ſuperuè datam adoleſcenti ſapientiam probarunt clancula precationes,* C *ſecretæ communiones, furtiuæ carnis afflictationes, ipſius adhuc ſeptennis votiua conſecratio, pij ſeceſſus, verba, ſcripta, quibus vixdum ex ephebis egreſſus, profunda Myſticæ Theologiæ arcana penetrauit, ſodales, quibus exemplo, Magiſtri quibus penè miraculo fuit, conflictus frequentes cùm hæreticis, nunquam ſine victoriâ, rarò ſine prædâ. Cùm primùm per ætatem licuit ad Presbyteratum, præmiſſo dierum 40. ſeceſſu, aſſumptus, poſtridie conſecrationis primitias celebrauit, tanto feruore ſpiritus, vt nullâ deinceps die ab altari niſi ſemel, aut iterum maris & febris æſtu iactatus, abſtinuerit. Quot, pro Ieſu nobiles vtriúſ-* D *que ſexus, etiam Magnates, è faucibus inferni, à tenebris hæreſeos, è peccatorum fæcibus, precibus, verbis, indefeſſis laboribus, Deo, Eccleſiæ, ſaluti reſtituit. Adeoque ſemper dæmonibus atque ac perduellionis hæreticæ miniſtris formidandus apparuit, vt eius conſpectum neutri ferre poſſent. Calumniis per decennium impetitus, tandem librum de ſtatu & maieſtate Ieſu, diuinam in eius myſterio ſapientiam magnificè tractans, oppoſuit. Sanctimoniales Carmelitas ex Iberiâ traduxit in Gallias, Superior & Viſitator perpetuus à ſummo Pontifice datus, ſpiritu*

ſauit, & ad præcelſæ vocationis apicem ad A *obitum vſque promouit. Zelo inſtaurandæ pietatis in Clero, & primæuæ in Ieſum Deum hominem religionis Congregationem Presbyterorum Oratorij Domini Ieſu inſtituit; ipſius Verbi Incarnati perſona addixit, teſſerâ ſeruitutis prænotauit, tandem inuitus, ſed iuſſus, cùm paucis adſcitis Presbyteris inchoauit anno 1611. & Inſtitutor, ac Generalis Superior dictus à S. Pontifice, ad 30. domicilia per Galliam & extra propagatam vidit, & annis 18. ſuauiſſimè gubernauit. Exinde ſuggeſtus, libri, ſcholæ, Ieſum Chriſtum, eiúſque vitam beatiſsimùm ſtatus, & Myſteria crebrius & clarius intonuerunt. Ac deinceps ſeu inſtitutis ad imitationem piis Clericorum ſodalitiis, ſeu nouo in Clerum Dei afflante ſpiritu, facies exterior Eccleſiæ, pietate, modeſtiâ, doctrinâ, exemplo, cultu, ritibus, nonnihil viſa eſt in melius immutata. Diſsidium, Regem inter, & Auguſtam Matrem Mariam Mediceam, acceptus vtrique pacis internuntius compoſuit, atque imminentem toti Galliæ tempeſtatem bis auertit, factus in tempore iracundiæ reconciliatio. S. Pontificem Regius Legatus adiit, ineundi matrimonij Henricæ Mariæ à Francia cùm Carolo primo Magnæ Britanniæ Rege, diſpenſationem (ob eius ſectæ diſcrimen) feliciter obtinuit. Heu? quâ apud Sedem Apoſtolicam, apud Patres Purpuratos, totámque Curiam, odoris Ieſu Chriſti fragrantiâ, Angelus aliquando ipſius ore Pontificis vocitatus! nouâ Reginæ datus comes, & conſcientiæ arbiter, allectis 12. Compresbyteris cùm illâ migrauit, & in auitâ fide firmauit. Redux, & in Auguſtius Regis Conſilium adſcitus, curam geſſit agendi cum legatis externorum Principum, monendi aduerſus Hiſpanos belli perpetuus interceſſor, ſicut expeditionis Benearnicæ, & obſidionis Rupellæ auctor præcipuus & conſtans; quo eius conſilio, vnde Religio diu exulauerat, poſtliminiò reuerſa triumphauit. Ad tanti operis pondus, diuino, vt creditur, fato in ſacrum Cardinalium Collegium, inſcius & renitens licet, ac votis ſolutus, paulò ante cooptatus, Purpuram induerat in trium recordationem, Paſsionis Dominicæ, ſanguinis pro Chriſto effundendi, & amoris Seraphici. Conſummatus in breui compleuit tempora multa, & tandem exhauſtus viribus, ad ipſas aras, prout optauerat, & pro ſe à Deo poſtulari ante quadrimeſtre fecerat, ſeipſum victimam immolans, cùm Chriſtum non poſſet, efflauit animam VI. Non.* A *Octob. an. 1629. æt. LV. Impartitâ prius* 1629. *Congregationi benedictione in hæc verba. „Oro Ieſum vt Principium in Trinitate, vt „Patrem in Incarnatione, illam vt bene„dicat, & rogatus adiecit, ego benedico „eam, & Ieſus & Mariâ benedicant, re„gant & gubernent. Cuius ſanctitas quam viuentis humilitate latuit, tam poſt mortem miraculis inclaruit.*

12. CAROLVS DE CONDREN — CONDREN. natus eſt parente caſtri regij Moncelli Gubernatore, viro militari, qui nobilium auorum & antiquæ ſtirpis apud Campanos gloriam æmulabatur; B mater autem cùm ſe Carolo grauidam ſenſiſſet, conſilium ſuum aperuit coniugi deuouendæ prolis Deo, quod vterque parens intimo pietatis affectu ſtatim adimpleuit, non ſine diuino numine, qui Carolum ſibi ſacerdotem elegerat, & hoſtiam primogenitam familiæ ſuis aris conſecrandam. Vaubuini iuxta Sueſſiones ortus eſt 15. Decembris anni 1588. ibi 1588. dum genitrix peregrinatur, vt ſic quoque & in conceptu & natiuitate Chriſto foret ſimilior: vix dum natus, mortuus apparuit, vſque dum aquâ C tinctus baptiſmali ſub conditione, lucis corporeæ & diuinioris vſuram ſimul accepit, translatus de poteſtate tenebrarum in regnum lucis, cùm Sacerdos ſuperueniſſet, iterum eſt baptiſatus ſub conditione, & tertiò à Parocho in Eccleſiâ, cùm dubitaret an ſub debitis formulis eſſet à muliere tinctus; ita vinculo triplici eſt Sanctiſſimæ Trinitati conſecratus. Pater autem vir bellicoſus ſtatim voti oblitus, filium armis addixit, & ne molliretur eius animus inter mulierum brachia, ſolis hominibus illum geſtari volebat, & ſæpiùs militibus, vt vel ſic ferociorem indueret animum, à D quo etſi multùm abhorreret puer omnium manſuetiſſimus, tamen ipsâ naturâ duce Marti ſtuduiſſet, niſi gratia ſuauiori militiæ Chriſti cingulo ipſum alligaſſet. Porrò in eius temperamento vis inerat quædam mirabilis, longè diſſidentia inter ſe componens. Etſi enim parùm aſtrorum virtuti tribuamus, ſi ſpectemus temperiem animarum, nihilominus id minimè ſilendum, quòd leges ſyderum ſublimia cuncta ipſi ſpondebant: nam in horoſcopo quem legimus accuratè de ipſo conſcriptum ab huius artis perito Morino, cœli facies ipſum

ad religionem & fidem, pudicitiam A
& manſuetudinem, fortitudinem, nec-
non diuinarum humanarúmque re-
rum ſubtiliſſimam ſcientiam aptiſſi-
mum compoſuerat; quæ virtutes in
puero, diuinâ afflante gratiâ mirabi-
liter elucebant; nam triginta menſes
tantùm natus vſu rationis potitus, ſe
ſe Deo obtulerat, imò nihil ipſius fu-
gere memoriam ſæpiùs aſſeruit, aut
locorum, aut perſonarum, aut ver-
borum, & omnium quæ geſſerat, aut
viderat ab anno cùm dimidio ætatis;
manſuetudine verò ita excellebat, vt
nullam vnquam vel cùm fratribus, B
aut aliis rixam exercuerit, quamuis
igneâ penitùs naturâ comparatus eſſet,
quæ pueri animum ad incredibilem
audaciam excitabat, ita vt nec ipſa
furentia animalia quæ cunctis metum
incutiebant, ipſe vel minimùm for-
midaret; caſtitatis autem amor inerat
illi tantus, vt cùm à parùm pudicâ
muliere nobiliſſimâ ſalutaretur, eius
blanditias non modò fugeret, ſed aſ-
peris verbis increparet: ſic præuenit
eum Dominus in benedictionibus dul-
cedinis.

Sed ipſum vt ad maiora præpara-
ret, cùm puer ob infirmam valetudi- C
nem à literis abſtinere cogeretur, ni-
hilominus à ſexto anno ad decimum
αὐτοδίδακτος, multa de Geometriâ, A-
rithmeticâ, Geographiâ, & Hiſtoriâ
perdidicit, prouectior ſolâ conſuetu-
dine vſus conſanguinei Chimycam;
Aſtrologiam, Matheſim, Poeſim ita
calluit, vt à peritiſſimis eſſet admira-
tioni: ac duodennis Harcurienſi Gym-
naſio intra tres annos & ſex menſes,
& ſcribendi & Latinitatis non modò
didicit elementa, ſed cùm humanio-
ribus ſcientiis imbutus eſſet, Philo-
ſophiæ peritiſſimus euaſit; teſte autem
Maſſono Canonico Sueſſionenſi præ- D
ceptore ſuo vnico, ſtudia ſua omnium
virtutum genere condiebat, ita vt iis
plus incumbere, quàm Muſis videre-
tur; cùm autem nondum attigiſſet
annos tredecim, in muſeolo diui-
no lumine colluſtratus, ita dilucidè
gratiam Chriſtianorum, & ſacri-
ficij Ieſu Chriſti dignitatem edo-
ctus eſt, imò & diuinam voluntatem
quæ ipſum ad Sacerdotij munus de-
ſtinabat, vt ſtatim ſe ſe hoſtiam Deo
deuouerit, conſecrauerítque, quo in
propoſito fideliſſimè perſeuerauit. Ab-
ſolutâ Philoſophiâ rus conceſſit, quò
per annos quinque venatus prætextu,
ſolitudini vacans, aſſiduâ meditatione
diuinas dotes & Chriſti myſteria con-
templans, adeò ſublimi diuinarum
rerum ſapientiâ repletus eſt, vt hoc
tempore plura didicerit à Deo, quàm
poſteà totius vitæ decurſu. Et cùm
pater metueret ne religioſæ cuidam
familiæ ſe ſe deuoueret, ab eo libros
omnes pios aut doctrinæ remouebat;
cùm tamen Carolus & Scripturas, &
S. Auguſtinum, & D. Thomam in-
tra lectum contegiſſet: cúmque libros
euoluere clam tentaret, ipſo titulo-
rum intuitu, cœleſti luce recreatus
abditiſſima penetrabat, ſacrorúmque
contemplationi ita inhærebat, vt fe-
rè per annos tres vix animus à di-
uinâ præſentiâ eſſet auocatus, ipſâ
teſte ſuâ generali ſcriptâ confeſſione,
in quam fortè ſoror inciderat. Inte-
rim tamen aulam frequentare coge-
batur à patre, qui militiæ eum admo-
uere cùm ſatageret, Regi Henrico
IV. ipſum obtulerat, cui multùm gra-
tus, acceptúſque ſuaſerat, vt ſub Vi-
kio tyrocinium exerceret, & in Hol-
landiam poſteà proficiſceretur. At
Carolus bellum Pannoniæ magis ex-
petebat, vt ſic ab hæreticorum ſocie-
tate alienus, contra infideles dimi-
cando vitam conſecraret: ſed hæc ho-
minum conſilia euertit Deus, piúm-
que iuuenem morbo lethali afflictum
à ſæculari militiâ ad Clericalem tran-
ſtulit: cùm enim in extremis poſitus,
à parente poſtulaſſet, vt ſi redde-
retur ſanitas, permitteret ſe Clero
mancipari, id annuente patre voti
memore, ſtatim conualeſcere cœpit,
nec voluit ampliùs aliis veſtibus vti
quàm Clericorum: tum adhibitus an.
21. ætatis Sorbonæ ſtudiis, primâ diei
mirantibus omnibus, & ipſo Gama-
chæo doctiſſimo ſuo præceptore diſ-
putationis aleam ſubiit, ſed paulò-
poſt grauiſſimâ febre correptus, via-
tici & vnctionis extremæ ſacramenti
particeps, voto nuncupato B. Virgi-
ni Vitrutum, vt appellant, iuxta Pa-
riſios, & Gamachæo totius ſcholæ ſuæ
preces pro ægroto, quem ſummis lau-
dibus extulit, adhibente flexis geni-
bus, tempore ipſo lectionis, Deus
audiuit preces Sanctorum ſuorum, &
Carolum reſtituit ſanitati. Pro more
Sorbonæ Sociorum Philoſophiam
publicè profeſſus eſt, ſed illam verò
Chriſtianam, ita vt veriùs dici poſſit,

quàm olim pronunciauerat Tullius; A „ beatam eſſe illam ſcholam, in quâ „ idem eſſet magiſter viuendi & ſcien- „ di. Argumentum enim virtutum omnium ſuis in moribus ſanctis exhibebat Condrenus, ita vt toti Sorbonæ & Scholæ ſuæ eſſet admirationi & exemplo: at cùm inſtaret tempus ſuæ conſecrationis ad Sacerdotium, anno integro ſeceſſit in ſolitudinem ſuam ruſticanam, vt ſic Dei conſortio tantùm vſus in meditationibus piis, eius conſuetudini ſanctior pararetur, cùm ingrederetur in Sancta Sanctorum. Inunctus ergo Spiritus ſan- B
1614. cti gratiâ 17. Septemb. an. 1614. cùm ſciret Sacerdotum patrimonium non eſſe huius mundi, ſed ipſum Deum eſſe eius partem, publico ſyngrapho coram Notario primogenituræ ius ceſſit & renuntiauit omnibus parentum bonis, patrémque exorauit, vt ex caritate ſi placeret ei penſionem ad victum & veſtitum modicam, velut pauperi eleemoſynam concederet: quâ de re pater multùm affectus, ei cuncta neceſſaria ſuppeditauit. At Condrenus paupertatis amantiſſimus, quæcunque poterat largiebatur pauperibus, ipſóſque libros ſuos ad eorum neceſſitatem leuandam impen- C debat: cùm interim ipſum Deus doceret interius, & ei liber eſſet vitæ Ieſus Chriſtus ſemper apertus, ex quo hauriebat theſauros ſapientiæ & ſcientiæ Dei abſconditos; nec modò ſua pauperibus, ſed ſe ipſum Eccleſiæ tradidit, vt ſic omnibus renuntiaret. Conuenit enim Epiſcopum ſuum Sueſſionenſem Hieronymum Hennequin, cui ſe deuouit, vt pro more Eccleſiaſtico ipſum addiceret cui vellet operi & Eccleſiæ, paratiſſimum ipſi in omnibus obtemperare. Sanè multùm inclinabat vt Vicariatus munere in D ruſticanâ parochiâ fungeretur: at Præſul, multis eum laudibus decoratum dimiſit; ipſe verò Sorbonam repetit. Interim omni virtutum genere ſe exercens, aut prædicationi, aut Cathecheſibus erga pauperes, aut confeſſionibus incumbens, dono ſingulari gratiæ pœnitentes infirmos conſolidabat, ægrotos ſanabat, confractos alligabat, abiectos reducebat, & qui perierant, magnâ ſollicitudine quærebat, non cùm auſteritate imperans & potentiâ, ſed in manſuetudine ſuſcipiebat animas: præcipuâ verò quadam virtute pollebat ad diſſoluendos tentationum laqueos, & dæmonis ſæuitiam in corpora, duo obſeſſa liberauit, alterum quidem adhibitâ tantùm oratione & ſilentio, alterum verò pueri exorciſmo. Interim diuinum lumen poſcebat humilibus precibus, vt ei ſignificaretur quem vitæ ordinem amplecteretur; Cartuſianos ſæpè, Capucinos etiam viſitabat, & alias familias religioſas; exploraturus diuinum conſilium: ſed his ſacris inſtitutis ſe ſe indignum reputans, tandiu manſit in Sorbonâ, donec R. P. Berullus qui Congregationis Oratorij vexillum nuper erexerat, fuſis per annos tres apud Deum precibus vt eum ad Congregationem ſpiritu ſuo deduceret, diuino inſtinctu ſeceſſum pium aliquot dierum ſub Berullo aggreſſus, tandem manifeſtè audiuit à Domino ſe ſe deuouendum Oratorio, cui ſtatim obtemperauit 17. Iunij 1617. mox prædicationi & hære- 1617.
ticorum eruditioni adhibitus, intra paucos menſes ſexaginta & amplius ad fidem reuocauit. Tanta erat ipſius ſacra facundia, vt cunctos in admirationem, venerationémque rerum diuinarum pertraheret: vnde piiſſimæ quælibet animæ, & ex potiſſimùm quæ ſanctitate pollebant, ab eo vitæ ſuæ rationem excipiebant, vt eius conſiliis dirigerentur, quod officium caritatis luce cœleſti illuſtratus, quâ cordis abditiſſimas vias penetrabat, eis ſummâ prudentiâ & humanitate exhibebat.

Vix annum in Congregatione abſoluerat, cùm deſtinatur ad varias Oratorij colonias deducendas apud Niuernum, Lingonas, Pictauos, & Pariſiis S. Magloriuni, quò nunc floret Clericorum ex omni ferè Galliæ prouinciis, vt vocant, Seminarium.
Circa annum 1627. inſtante Reginâ 1627.
matre Mariâ Mediceâ, Condrenus Gaſtonis Aurelianenſis Ducis animæ curam ſuſcepit; ſed reluctans, cùm ab aulæ tumultu plurimùm abhorreret, ſentiret etiam quàm graui onere premerentur Principum & Regum conſcientiæ moderatores. Hoc ergo in munere tantâ caritate & prudentiâ ſe geſſit, vt ſummâ veneratione & amore Dux eum proſequeretur, & arcana cordis fidenter aperiret. Non leues paſſus in aulâ moleſtias, Gaſto apud Lotharingos confugerat belli

ciuilis incendium metuebatur, Rex & Richelius Cardinalis cùm ſcirent Condronum inter omnes valere gratiâ apud Ducem, & præſtare ſingulari prudentiâ vt res difficillimas ad exitum perduceret, adduxêre ipſum vt Ducem in Galliam reuocaret, quod ab ipſo obtinuit. At Rex autequam in Italiam proficiſceretur, Condrenum cùm Bellegardio delegat Aurellas, vt reconciliationem cœptam abſolueret, nondum enim ſimul erant colloquuti fratres; tandem conſentiente Duce, Condrenus ab omni faſtu alienus, vt eius fœderis decus & gloriam ſibi imputari effugeret, quam multis potuit rationibus ſuadere voluit Regi & Reginæ, vt P. Suffrenus delegaretur ad Ducem, eúmque ad aulam perduceret, ſed id repudiantibus pertinaci animo, necnon tota aulâ Ducis Aurelianenſis, cùm alteri quàm Condreno fidere non poſſe declararent, cogitur hunc honorem ſubire. Tantâ regni ſalute procuratâ, non aliâ poſſe compenſari dignitate viſum eſt, quàm Murice Cardinalium. Id Bellegardius Regis nomine obtulit, à quo ſic abhorrere viſus eſt Condrenus, vt proteſtaretur ſe non aulam modò derelicturum, ſed ipſam quoque Galliam, ſi ſciret id ratum fixúmque: vnde poſteà cùm ei à Richelio Remenſis, Lugdunenſis, & Cadurcenſis Epiſcopatus oblati eſſent, conſtanter repudiauit, vnde Richelius faſſus eſt eâ ſe arte valuiſſe apud homines, vt omnes ad ſuum nutum flecteret, Condrenum vnicum ab omnibus ſuis laqueis ſe ſe expediuiſſe. Ferè poſt decennium captam ab Hiſpanis Corbiam, cùm Rex obſideret, Dux Aurelianenſis & Comes Sueſſionenſis, Richelij Ducis adminiſtrandi rationem ægrè ferentes, ab aulâ recedunt, Comes quidem Sedanum pergit, Dux verò Bleſas, apud exteros breui profecturus cùm fœderatorum Nobilium turmâ. Perterritus Richelius cùm Rege conſilium init vt Condrenus hanc tempeſtatem ſedaret; mandatum ergo habet vt Bleſas conueniat Ducem, Comite Chauinio eius negotij dato ſocio. Bleſas ergo cùm veniſſet ante Natalitia Domini, tum poſt Calend. Ianuarij ad Regem delegatus eſt à Duce, vt conditiones pacis componeret: quæ cùm perfici non potuiſſet, Rex petiit vt iterum ad ſe Condrenus mitteretur, qui Fontembellaquam Regem adiit, quò tandem cùm futuræ reconciliationis vix vlla indicia apparerent, tamen iuuante diuinâ gratiâ quam Condrenus ſedulò implorabat, res ad exitum feliciſſimè deducta eſt; & ambo fratres Aurelijs paulòpoſt ſe amiciſſimè ſalutarunt. Certè id erat mirabile, quòd non modò Dux Aurelianenſis Condreno ſuo intima pectoris aperiret, ſed ipſe Rex Ludouicus, Richelius, Chauinius, & vniuerſa aula de eius fide tantam exiſtimationem concepiſſent, vt ei ſecretiſſima manifeſtarent: at ipſe ſapienter ita ſe geſſit, vt cunctis eſſet factum ſatis legibus huius fœderis. Defuncto autem Berullo Cardinale an. 1629. dum Condrenus apud Lotharingos verſaretur, conſternatâ Oratorij Congregatione ob tanti viri mortem immaturam, cœtus generalis de nullo vnquam potuit conuenire, donec repentè in omnium animos incidit eligendum eſſe Condrenum abſentem, quod ſtatim confectum, die 30. menſis Octobris, ad ipſum id nuntij delatum eſt, vix tandem adductus vt hanc dignitatem amplecteretur, eius onus tantum ſubiit, hoc eſt omnibus ſeruum ſe deuouit & victimam, vt pro omnibus pœnitentiam ageret, vitæ ſacrificium impenderet, denique Congregationē diligeret, ſicut Chriſtus dilexit Eccleſiam. Tamen vir humillimus cùm ſe tanto oneri imparem crederet, totâ vitâ ſtuduit Generalis dignitatem deponere, & ſe ad infimum ordinem totius Congregationis deiicere: quod cùm tentaſſet ſecundo in cœtu generali, & epiſtolâ ſcriptâ ad Patres congregatos incognitus receſſiſſet, tantus mœror omnes inuaſit, vt coactus ſit redire. Certè cùm vitam in ſe Chriſti manifeſtaret in omnibus, præcipuè eius humilitatem ſectatus eſt, patientiam & caſtitatem: humilitatem quidem, cùm enim ſe omnium hominum viliſſimum crederet peccatorum, iam iam moriturus ſummis precibus exorabat, vt cadauer patibulo publico affigeretur, vt vel ſic prodeſſet poſt mortem, & à peccato ſceleratos deterreret; patientiam verò totâ vitâ coluit, frequentibus morbis & acutiſſimis vexatus, cùm interim maximè delectari videretur; calumniis verò & indignâ quorumdam magnatū inſolentiâ malè

1629.

habitus, iis tranquillo animo ſe ſub- A mittebat, charitate denique erga proximum, maximè autem in Deum pietate fuit inſigni & religione; hæc fecit, hæc docuit, nec vitæ mors diſſimilis extitit. Poſtquàm enim per decennium Oratorij Congregationem ſapientiſſimè gubernaſſet, pectoris inflammatione, ſicut holocauſti victimâ
1641. Ianuarij 7. 1641. ſancto fine quieuit in Domino, prolatis his verbis Iobi 6. *quis det vt veniat petitio mea, & quod expecto tribuat mihi Deus? & qui cœpit ipſe me conterat; ſoluat manum ſuam, & ſuccidat me? & hæc mihi ſit conſolatio, vt* B *affligens me dolore non parcat, nec contradicam ſermonibus Sancti.* Mox acerbiſſimis doloribus tentatus in corpore, & langoribus in mente grauiſſimis afflictus, adorans Ieſum in agoniâ poſitum & derelictum à patre, in manus Domini commiſit ſpiritum & expirauit. Poſt diem mortis vultus apparuit ſicut in viuente rubore fulgens, omnium præconio ſanctus proclamatus eſt; Rex ipſe magnis eum laudibus cohoneſtauit, vexati à dæmone quidam liberati ſunt, multi peccatores ad Deum conuerſi; denique C etiam nunc *collaudant multi ſapientiam eius, & vſque in ſæculum non delebitur, non recedet memoria eius, & nomen eius requiretur à generatione in generationem,* futuram expectat eius corpus terræ mandatum in Eccleſiâ Patrum Oratorij ad S. Honoratum. Librum inſignem de eius vitâ conſcripſit doctus & pius Theologus Amelote qui poſteà nomen dedit Oratorij Congregationi. At poſt obitum Condreni qui de induſtriâ abſtinuerat à libris ſcribendis, vt vel ſic à memoriâ poſteritatis excideret; aliquot eius epiſtolæ pietatis collectæ, cùm paucis D lucubrationibus aliis in publicum emiſſæ ſunt, quas cùm plurimi faciant omnes qui deuotioni addicti ſunt, in iis tamen viri tanti, pietatis, & ingenij leuiſſimum ſpecimen adumbratur.

BOVRGOING. 3. FRANCISCVS BOVRGOING tertius Præpoſitus Generalis Congregationis Oratorij Domini noſtri Ieſu Chriſti, è Niuernenſium familiâ nobili duxit originem, quæ præclaris Eccleſiæ & Togæ muneribus perfuncta, vt teſtantur Annales patriæ, necnon ſacellum baſilicæ Niuernenſis Burgoinis addictum; poſteà Lutetiam migrarunt, vbi Franciſcus naſcitur 1585. Martij 18. patre Iacobo Senatore, Guillelmi quoque domini de Poiſſons & de Belleperche, centumuiralis iudicij apud Pariſios Senatoris filio: à naturâ corporis præſtantiam, à Deo bonam animam ſortitus; à teneris annis optimis humaniorum literarum ſtudiis imbutus, cùm in Sorbonâ Theologicis fœliciter incubuiſſet, inter ſex primos Congregationis Oratorij Sacerdotes electus eſt à Domino, vt cùm Petro de Berulle huius eſſent in Chriſto fundamenta, ad quorum vitæ exemplar cæteri poſteà informarentur. Vigebat ſanè in illis mira quædam pietas & odor bonus Ieſu Chriſti, ex eorum virtutibus exhalabat, quo pertracti, ſtatim plures huic Societati adiuncti, poſteà ſe varias in prouincias effuderunt duce Franciſco, qui à Berullo miſſus tum in Gallias, tum in Belgium plures familias ſolus propagauit quàm cæteri omnes: ita vt non immeritò de ipſo dicatur, quòd fuit *in labore & ærumnâ, in vigiliis multis, in fame & ſiti, in ieiuniis multis, in frigore & nuditate, præter illa quæ extrinſecus ſunt, inſtantia quotidiana & ſollicitudo omnium Eccleſiarum Congregationis;* nam ſub Carolo de Condren deceſſore ſuo diuinæ contemplationi dedito Vicarius generalis Congregationis creatus, illi prouidebat vigilantiſſimâ curâ, quæ etiam nunc in ſeptuagenario perſeuerat. Defuncto ergo Condreno Generalis Præpoſitus electus eſt anno 1641. Non. Maij, necnon ab 1641.
Aurelianenſi Duce à ſecretis Confeſſionibus expetitus, tum maximè curauit vt ſuam Congregationem non modò verbis & frequentibus pietatis colloquiis inſtrueret, ſed paſſim vitæ auſterioris & laborioſiſſimæ exemplo informaret: zeloque incenſus pro domo Domini, multa Clericorum Seminaria de conſenſu & auctoritate Epiſcoporum erexit; plures Theologias, tum poſitiuas, Scholaſticas, & Morales paſſim in Congregatione inſtituit; vt tum Sacerdotes Oratorij, tum exteri diuinis ſcientiis erudirentur; denique paſſim domos & Eccleſias Congregationis auxit, reſtaurauit, nouas condidit. Interim vir improbi laboris cùm nullis deſit pietatis & ſuæ Præpoſituræ officiis, compoſitioni quoque vacat librorum pio-

rum. Edidit Lignum vitæ dum in Bel- A gio verſaretur; meditationum pro toto anni decurſu magnum volumen; alium libellum pro ſeceſſu Sacerdotum, religioſorum & ſæcularium; ſcripſit quoque directionem pro iis qui miſſionibus incumbunt; necnon alium librum pro ordinandis, quo vitæ Clericalis rationem inſtituit; Homilias etiam pro Dominicis & feſtis totius anni vtiliſſimas, quibus Parochi ſæpiùs vtuntur: Varias quoque circulares epiſtolas, in quibus ſingularis pietatis affectus, & ſcientiæ Dei theſaurus eluceſcit; abſoluit quoque nunc vitas Sanctorum Martyrologij, B adiunctis ſingulis diebus Homiliis, cuius operis tres iam libri editi, cæteri nouem expectantur.

CONGREGATIO S. MAVRI IN GALLIA, ORDINIS S. BENEDICTI.

LA CONGREGATION DE S. MAVR ORDRE DE S. BENOIST.

INTER varias, quæ ſingulari Dei beneficio, noſtrâ ætate per totum Chriſtianum orbem in C pleriſque religioſis familiis reformationes emerſêre, perſpicuum eſt eam quæ in Galliis ſub titulo Congregationis S. Mauri excitata eſt, præcipuas partes tenere, ſiue ipſius originem, ac media quibus coaluit, ſiue ipſius dilatationem, vel fructus ſpectes, qui necdum in Benedictinum Ordinem quondam vndequaque florentiſſimum, verumetiam in vniuerſam Eccleſiam ex ipſâ exuberant. Erecta eſt autem ipſa Congregatio à Gregorio XV. anno

1621. ſalutis MDCXXI. ſub vocabulo ac tutelâ D. Mauri Abbatis, ad inſtantiam D Ludouici Iuſti XIII. huius nominis Francorum Regis, ad preces monaſteriorum aliquot, quæ iam ſanctæ huic reformationi nomen dederant, optabántque inſuper, vt à ſanctâ Sede Apoſtolicâ ſibi poteſtas fieret ſuſcipiendi, ſibíque aggregandi ea cœnobia quæ ſimilem viuendi normam ſubìre, iiſdémque legibus viuere cuperent. Vrbanus VIII. cùm certâ multorum narratione reſciret incredibile ſingulorum ipſius Congregationis monachorum erga regularem obſeruantiam ſtudium, nec etiam eum lateret, quanta vitæ integritas, quanta vnanimitas & concordia inter eos vigeret, quantos denique ad quotidianum in reliquis virtutibus profectum conatus afferrent, primæuúmque illum ſui Ordinis ſpiritum exprimere in ſe ſe niterentur; dictæ Congregationis erectionem à ſuo deceſſore factam ratam habuit, litteriſque ſuis Apoſtolicis confirmauit anno 1627. quandiúque vixit, nouis ſubinde gratiis eandem proſequi ſtuduit. 1627. Tantæ virtutis ſplendor continuò Gallorum omnium concitauit admirationem, maximè verò in ſui deſiderium pellexit animos Epiſcoporum, Abbatum, ac Religioſorum dicti Ordinis, permouítque in tantum, vt ſua monaſteria huic Congregationi ſociata cuperent, & ſub prudenti Superiorum illius moderamine, regularis obſeruantia temporum iniuriâ non mediocriter pleriſque in locis collapſa, poſtliminio in ipſis reſtitueretur. Vnde factum, vt dicta Congregatio tanta breui caperet incrementa, vt per vniuerſum Gallicum Imperium diffuſa, in ſenas prouincias diuideretur, quarum quælibet circiter viginti monaſteria complectitur, quorum hæc ſunt nobiliſſima; S. Dionyſij in Franciâ, S. Germani à Pratis, Maioriſmonaſterij, S. Remigij Remenſis, S. Petri Corbeienſis, S Benedicti Floriacenſis, S. Petri Gemmeticenſis, Sanctiſſ. Trinitatis Vindocinenſis, S. Mariæ Beccenſis, S. Ebrulfi, S. Vincentij Cenomannenſis, Caſæ-Dei, Caſalis-Benedicti, S. M[illegible]nij Redonenſis, S. Ioannis Angeriacen[illegible], S. Crucis Burdigalenſis, S. Sal[illegible] Rotonio, S. Petri Burgu[illegible]tis S. Michaelis, S. Benig[illegible]nenſis, & alia. Quantum [illegible] Congregationis regim[illegible] præter Regulam ſanctiſſim[illegible] ris Benedicti, cui in [illegible] obſecundandum ducunt, quibuſdam etiam peculiaribus legibus ſeu ſtatutis vtuntur, ac ſecundùm ea ſingulis triennijs ad Capitulum generale certo loco indictum conuenientes, vnum ex ſuis in Superiorem Generalem deligunt, qui ad ſequens Capitulum generale toti Congregationi præſit, aſſignatis eidem duobus Patribus (Aſſiſtentes vocant) quò tanto ſit par oneri, cunctáque adhibito eorundem conſilio

conſilio moderetur. Deinde in ipſo Capitulo eliguntur ſex Viſitatores, ſinguli pro ſingulis prouinciis, quas cùm annuatim viſitauerint, ad Dietam, quæ quotannis habetur, coram Superiori Generali, eiúſque Aſſiſtentibus referant, quid cuique in ſuâ prouinciâ notatu dignum occurrerit, vt omnibus ſecundùm Deum & Congregationis leges conſulatur. Quæ quidem Dieta annua inſtituitur feriâ 5. quæ immediatè ſequitur Dominicam 4. poſt Paſcha, excepto tamen tertio quoque anno Capitulo generali aſſignato, quod ſemper ipſamet feriâ inchoatur, ipsíque intereſſe tenentur præfati Superior Generalis, Aſſiſtentes, & Viſitatores cùm quatuor Patribus Diſcretis cuiúſque prouinciæ, qui omnes ſtatim poſt ſtatutas preces publicas, nouem Definitores eligunt, penes quos ſit ius nominandi ipſum Superiorem Generalem, Aſſiſtentes, Viſitatores, ſingulorúmque monaſteriorum Superiores, ſeruatis circa ipſas electiones quæ in præfatis ſtatutis præſcribuntur. Huic porrò Congregationi Benedictinæ præerat anno 1654. Ioannes Harel.

SVPERIORES GENERALES CONGREGATIONIS CANONICORVM REGVLARIVM IN GALLIA.

La Congregation des Chanoines Reguliers en France.

INTER familias religioſas à multis ſæculis in Galliis inſtitutas, ſanè Canonicorum Regularium B. Auguſtini floruit Congregatio, nonmodò vitæ ſanctimoniâ, ſed etiam multorum hominum frequentiâ, qui doctrinâ illuſtres, huic inſtituto nomen dedêre; cuius diſciplina cùm penitus collapſa eſſet, primùm cœpit reſtitui Siluanecti, hortante Antonio Rençonio Sacerdote Bellonacenſi; is in Abbatiâ Sancti Vincentij admiſſus an. 1613. iuniores inſtituendi gratiâ, cùm Religioſis quibuſdam iniit conſilium hanc ad arctiorem regulam reuocandi. Eo ſanè tempore, non ſine diuino numine contigit, vt Cardinalis de Rupefucaldi ad ſedem Siluanectenſem iam promotus eſſet; cúmq; in eo ſincera ſemper pietas eluxiſſet, Religioſi ſuum illi conſilium apetiũr, quod vt executioni demandent, protectionem & auctoritatem Cardinalis expetunt, qui defuncti Prioris in locum Patrem Robertum Balduinum virũ probum eligi curauit, quo adlaborante, morum corruptelâ fortiter profligatâ, domus hæc quæ vitiis priùs fœdabatur, poſteà virtutum famâ inſignis extitit: vnde plures aliæ excitatæ ſunt, vt eandem pietatis viam inirent. In hanc rem, quaſi diuinâ prouidentiâ id procurante, in eodem monaſterio S. Vincentij nouitius admiſſus eſt Carolus Faure, qui ſtatim atque vota emiſit, huic reformationi ita vacauit, vt quamprimùm eius caput & coryphæus factus ſit ſincerâ quâ pollebat pietate, ingenij acumine, & ſcientiarum quibus deditus fuit profeſſione. His certè inſtrumentis opus Dei ad ampliora promotum eſt, generali reformatione Ordinis Canonicorum Regularium ſancti Auguſtini ſub auſpiciis Franciſci Cardinalis de Rupefucaldi. Cùm enim Ludouicus XIII. accepiſſet omnia ferè hæc monaſteria piſſimis moribus deprauata eſſe, Rupefucaldum elegit, vt ea ad meliorem viuendi rationem reuocaret: propterea à Pontifice diploma obtineri cùrauit per Cardinalem de Sourdis, & Legatum Regis Chriſtianiſſimi, (quamquã pluribus in aulâ Romanâ obſiſtentibus,) quo Cardinalis Rupifucaldus, & alij Epiſcopi huic tanto operi præficiuntur, cùm omnimodâ poteſtate vt hanc rem abſoluerent. Porrò huius Bullæ talis eſt tenor:

GREGORIVS *Papa XV. Dilecte fili noſter, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Speculatores domus Iſraël, quæ eſt Eccleſia Dei viuentis, mirabili eiuſdem prouidentiâ conſtituti admonemur, vt ad ea ſedulò intendamus per quæ diuinus cultus, & Eccleſiaſtica regulariſque diſciplina in monaſteriis & locis regularibus quibuſlibet conſeruentur, maioráque in dies ſuſcipiant incrementa, & ſi in aliquibus exciderint, modis quantum fieri in Domino poteſt reſtituantur opportunis. Cupientes itaque ad animarum ſalutem, & Chriſti fidelium ædificationem, monaſteria, domos, & alia loca regularia S. Benedicti, S. Auguſtini, Ciſtercienſis, & Cluniacenſis Ordinum in regno Franciæ exiſtentia auctoritate noſtrâ viſitari, ac de tuâ ſingulari fide, pru-*

dentiâ, integritate, & religionis zelo plurimùm in Domino confiſi, ſupplicationibus etiam cariſſimi in Chriſto filij noſtri Ludouici Francorum Regis Chriſtianiſſimi nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, tibi per præſentes iniungimus, vt cùm conſilio & participatione Prælatorum, & Religioſorum eorumdem Ordinum, quos ad id idoneos eſſe iudicaueris, omnia & ſingula Ordinum prædictorum monaſteria, domos, & alia loca regularia quocunque nomine nuncupata & exempta, ac nobis, & Apoſtolicæ Sedi mediatè vel immediatè ſubiecta, eorúmque Abbates, Priores, Monachos, Fratres, & perſonas cuiuſcúnque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtentes tam in capite quàm in membris, auctoritate noſtrâ viſites, & reformes, ac in earumdem perſonarum ſtatum, vitam, mores, ritus & diſciplinam, tam coniunctim quàm diuiſim diligenter inquiras, necnon Euangelicæ & Apoſtolicæ doctrinæ, ſanctorúmque Canonum, & generalium Conciliorum decretis, & ſanctorum Patrum traditionibus, atque regularibus inſtitutis eorumdem Ordinum Apoſtolicâ auctoritate confirmatis inhærendo, & prout occaſio, rerúmque qualitas exegerit, quacumque mutatione, correctione, emendatione, renouatione, reuocatione, ac etiam ex integro editione, indigere cognoueris, corrigas, emendes, renoues, ac etiam de nouo condas, condita ſacris Canonibus, & Concilij Tridentini decretis non repugnantia confirmes, abuſus quoſcumque tollas, Regulas, Inſtitutiones, & Eccleſiaſticam, regularémque diſciplinam, ac in primis diuinum cultum, vbicumque exciderint, iuxta primam eorumdem Ordinum Regulam dictâ Apoſtolicâ auctoritate confirmatam, modis congruis reſtituas, & redintegres: ſi aliquos in aliquo delinquentes repereris, eos iuxta canonicas ſanctiones puniaſ & caſtiges, ipſáſque perſonas, etiam vt præmittitur exemptas ad debitum & honeſtum vitæ modum, ac ad ſtatum ſacris Canonibus & Concilio Tridentino prædictis conformem reuoces, & quidquid circa morum correctionem ſtatueris & ordinaueris, abſque dilatione & appellatione quæ executionem quoquo modo vllatenus impediat, aut ſuſpendat, neque niſi ad effectum deuolutiuum duntaxat ſuffragetur obſeruari facias, monachorum & Fratrum Ordinum prædictorum Congregationes erigas & inſtituas, monaſteria à ſe inuicem independentia quæ ſine capite ſunt, ſimiliter in Congregationem redigas, inobedientes ac contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliáque opportuna iuris & facti remedia coges & compellas, nos enim tibi præmiſſa, & quæcumque alia circa viſitationem & reformationem, aliáque ſupra expreſſa huiuſmodi neceſſaria, & quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, & exequendi (citra tamen beneficiorum ſtatus mutationem) auctoritate prædictâ, tenore præſentium plenam, liberam & abſolutam facultatem & auctoritatem concedimus & impartimur: ſi quæ autem grauiora in huiuſmodi viſitatione repereris, volumus vt ea ſub tuo ſigillo clauſa ad nos quamprimum diligenter tranſmittas, vt id quod in illis ſtatuendum ſit, maturâ conſultatione adhibitâ decernamus. Mandantes propterea omnibus & ſingulis Abbatibus, Prioribus & Generalibus, ac aliis Superioribus quocumque nomine nuncupatis, aliiſque perſonis prædictis, ſub excommunicationis ac priuationis ſuorum officiorum, & aliis arbitrio noſtro infligendis pœnis, vt tibi in præmiſſis omnibus & ſingulis promptè pareant & obediant, tuáque ſalubria monita & mandata ſuſcipiant, humiliter & efficaciter adimplere procurent; alioquin ſententiam ſiue pœnam quam ritè tuleris, ſeu ſtatueris in rebelles, ratam habebimus, & faciemus, auctore Domino, vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari. Nonobſtantibus Apoſtolicis ac in vniuerſalibus, prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac monaſteriorum, domorum, & aliorum locorum regularium prædictorum & ordinum quorum fuerint, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quauis firmitate aliâ roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, illis eorúmque Superioribus huiuſmodi & aliis perſonis prædictis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie etiam motu proprio vel conſiſtorialiter, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorúmque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, ac de verbo ad verbum expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro plenè & ſufficien-

ter expreſſis & ad verbum inſertis haben- A
tes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque præſentibus ad ſex annos à datâ præſentium computandos duntaxat valituris. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die 8. Aprilis 1622. Pontificatus noſtri anno ſecundo. Signatum S. Card. S. Suſannæ; & in dorſo ſcriptum eſt. Dilecto filio noſtro Franciſco tituli S. Calliſti Presbytero Cardinali de la Rochefoucault nuncupato. Et appoſitum eſt ſigillum ſeu annulus Piſcatoris in cerâ rubeâ. Excepto diplomate à Rege cùm
in S. Ioannis Angeliacenſis caſtris ver- B
ſaretur die 28. Aprilis, probauit illud publico inſtrumento dato Carcaſſonæ
1622. 15. Iulij 1622. ne verò maleuolorum rixæ eius executionem perturbarent, iudices deſignat, qui de omnibus litibus iudicium ferrent; tum Cardinalis ſedulò reformationi incubuit. Pariſiis ergo 1623. pios, doctóſque viros, eóſque religioſis familiis præpoſitos conuocauit, vt de eorum conſilio regulas generales obſeruandas inſtitueret, quæ anno 1625. 28. Martij abſolutæ ſunt. Porrò notandum quòd
ab an. 1619. Beniamino de Brichan- C
reau Laudunenſi Præſule Abbate regulari S. Genouefæ defuncto, Ludouicus XIII. eam Abbatiam Cardinali Rupeſucaldo conceſſerat, quam tamen obtinere cùm ei non liceret, vtpote non religioſo, eâ conditione à ſummo Pontifice illam ſuſcepit, donec capacem & idoneum Regularem inueniret, adiectâ hâc clauſulâ in bullis: *vt te cedente vel decedente, aut monaſterium ipſum quomodolibet dimittente, vel amittente, illud amplius in Commendam non concedatur, ſed illi de perſonâ regulari idoneâ, ac ſi tibi minimè commendatum fuiſſet, prouideri debeat.* Adeptus er- D
go poſſeſſionem totis viribus incubuit, vt diſſolutæ diſciplinæ ruinas ſarciret, ideóque S. Vincentij Siluanectenſis Religioſos aduocauit, qui
1624. Aprilis 27. an. 1624. Abbatiæ Pariſienſis S. Genouefæ poſſeſſionem adepti ſunt. Interim dum reformatio S. Genouefæ peragitur, Abbatia S. Ioannis in Valle ad diſciplinam reuocatur à Carnotenſi Antiſtite 1624. quo etiam anno Card. Rupefucal. cùm decreuiſſet anteà Monaſteriorum quadraginta Congregationem inſtituere Lutetiæ viciniorem, ſub nuncupatione Congregationis Pariſienſis, quorum caput eſſet Abbatia S. Genouefæ, id codicillis datis Lutetiæ 23. Decemb. ſtatuit, & regio etiam diplomate ſancitum eſt. Cæterùm eius Congregationis Præpoſituram commiſit P. Faure, qui Cardinalis vicarias agens vices eam gubernaret, & familias nondum primæuæ regulæ reſtitutas ad normam tectam viuendi adduceret. Tum quoque S. Genouefæ Abbatem eligendum trienniis quibuſlibet ſtatutum eſt diplomate dato menſe Nouemb. 1626. Deinde Siluanecti ſeminarium puerorum erectū eſt apud S. Vincentium, cuius poſteà adinſtar alia inſtituta ſunt, ſcilicet Carnuti in Monaſterio S. Carauni; S. Genouefæ Nemetodorenſis propè Lutetiam, S. Petri de Rilleio in Britanniâ, Belliloci Cenomannorum, S. Petri Euahonenſis, S. Barbaræ in Algiâ. Per idem tempus plures Abbatiæ huic regulæ ſe ſubiecerunt, nempe Sancti Carauni Iulij 27. an. 1625. 1625.
S. Petri de Rilleio in Armoricâ ſub Epiſcopatu Redonenſi 28. Septemb. 1628. quam Abbas ratam habuit. Prioratus quoque S. Catharinæ Valliſcholarium Pariſiis iubente Ludouico XIII. tum conſentiente Laurentio Michaele Generali Abbate ipſorum; necnon Pontifice Romano 6. Iulij 1628. Rege quoque 20. Octob. anni eiuſdem: inducitur reformatio per Nicolaum Sanguin Siluanectenſem Epiſcopum Aprilis 25. 1629. obſiſten- 1629.
tibus autem Religioſis Valliſcholarium, priuato Regis Conſilio confirmatur 5. Augusti 1634. deinde Abbatia S. Martini Niuernenſis arctiorem regulam ſuſcepit auctoritate Epiſcopi & Abbatis: poſteà iuxta Melodunum S. Ioannis de Iardo Eccleſia anno 1631. de conſenſu Senonenſis 1631.
Archiepiſcopi; denique B. Mariæ Augenſis cœnobium 21. Aprilis 1632. Quibus peractis, Cardinalis Rupefucaldus Pontificium diploma obtinuit, quo Congregationem de nouo erectam confirmauit 3. Februarij 1634. 1634.
& Abbatem anteà perpetuum inſtituit Triennalem tantùm, ſeruatis tamen cæteris eius priuilegiis, quod diploma in Senatus Pariſienſis & Magni Conſilij cartophilacio tranſcriptum eſt. Abbatiæ quoque regulæ ſuæ reſtituuntur, S. Dionyſij Remenſis 14. Auguſti 1633. S. Martini Ambianen-

1634. ſis 24. Martij 1634. S. Lupi Trecenſis A
14. Auguſti, S. Acheoli Ambianen-
ſis 13. Octob. tum Præpoſitura S. Pe-
tri Euahonenſis in Combraliâ 20.
Octob. conſentiente Epiſcopo; quo
etiam menſe Octob. 17. prima con-
uocatio generalis Capituli facta eſt
Pariſiis apud S. Genoueſam, quò
Priores omnes conuenêre, & elegêre
Generalem Abbatem de conſenſu
Cardinalis de Rupeſucaldi Carolum
ſequentem.

Favre. I. Carolvs Favre multis ti-
tulis dignus qui hanc dignitatem ob-
tineret, Religioſus anteà profeſſus B
Monaſterij S. Vincentij Siluanecten-
ſis: qui eadem die 17. Octobris poſ-
ſeſſionem adeptus eſt: tum 18. De-
cemb. ſequentis Abbatia S. Magda-
lenæ Caſtriduni, Carnotenſis diœce-
ſeos regulam ſubiit, & S. Ambroſij
1635. Bituticenſis 5. Maij 1635. annuente
dicto Cardinale, Principe Condæo,
Archiepiſcopo Bituricenſi, & Abba-
te; poſt Abbatia Omnium Sanctorum
Andegauenſis ſtudio & operâ P. Phi-
lippi Galleti Prioris & Doctoris Theo-
logi vnitur Congregat. 2. Aug. 1635.
quo anno Cardinalis iuxta clauſulam
Pontificiæ Bullæ, quâ iubetur, vt mo- C
naſteria à ſe inuicem independentia,
&; quæ ſine capite ſunt, in Congre-
gatione redigantur, Congregationis
Pariſienſis in Gallicanæ nomen com-
mutauit; cùm eam vidiſſet quotidie
propagari, & exinde monaſteria cæ-
tera Galliarum huic adiunxit; pro-
pterea dato à Rege diplomate, ſa-
crum Conſiſtorium id comprobauit
30. Maij 1636. Pontifex verò Cardi-
nali generalis Commiſſarij poteſtatem
prorogauit. Anno ergo 1635. Septem-
bris 13. Abbatia S. Petri Altiſſiodo-
renſis in melius reſtituitur: tum S.
Quintini Bellouacenſis monaſterium D
1636. Aprilis 15. 1636. Abbatia quoq; B. Ma-
riæ de Caſtellione diœceſeos Lingo-
nenſis, ſollicitudine Præſulis S. Euur-
tij Aurelianenſis 27. Iulij, S. Seueri-
ni Caſtrinantonis, aliàs Congrega-
tionis ſuæ caput, tum S. Memmij Ca-
1637. talaunenſis 21. Nouemb. & an. 1637.
Octob. 6. permittente Pontifice Ro-
mano conuentus erectus eſt huius
Ordinis in Prioratu Nemetodorenſi
in agro Pariſienſi. Quo etiam anno,
Cardinalis Rupeſucaldus datâ ſenten-
tiâ eidem Congregationi Gallicanæ
adiunxit & aggregauit tres Abbatias,

ſcilicet B. Mariæ Cancellatæ in diœ-
ceſi Petragoricenſi, B. M. de Sablun-
cellis in Xantonenſi, B. M. de Coronâ
in Engoliſmenſi, & Prioratum S. Geral-
di Lemouicenſis quod ratū habuit ge-
nerale Capitulum 25. Oct. 1637. firma-
tū à Pontifice 10. Cal. Febr. 1645. quo
in Capitulo prorogata eſt Præpoſitu-
ra R. P. Faure. Liuriacenſis Abbatia
non longè diſtans Lutetiâ arctiorem
regulam amplexa eſt 11. Nou. 1637. At
20. Nouemb. Abbas Generalis & Re-
ligioſi B. Mariæ Valliſſcholarium, quæ
caput congregationis ſub Ordine Ca-
non. Reg. militantis extiterat, idem
inſtitutum ſubiit, annuente Sebaſtia-
no Zamet Epiſcopo Lingonenſi, &
Laurentio Michaele Generali & Ab-
bati; qui depoſitâ Abbatis dignitate,
conſenſit eligi alium ſingulis trienolis,
& cūcta monaſteria ſui iuris vniri Con-
gregationi Gallicanæ, quæ Cardina-
lis de Rupeſucaldi, necnon Regis
ſacrum Conſiſtorium, & Religioſi
confirmauerunt: Pontifex quoque di-
plomate 12. Calend. Octob. 1646. &
Rex, cuius voluntati Parlamentum
conſenſit: quibus prædictis primus
Abbas Valiſſcholarium nominatur
Gabriel Barbier, anteà Sancti Lu-
pi Trecenſis Prior; hanc electio-
nem ratam habuit generale Capitu-
lum S. Genoueſæ an. 1653. menſe
Septemb. hi verò Prioratus huius Or-
dinis, Cong. Gallicanæ ſubiici & vni-
ri petierunt, S. Eligij Loniumelli, B.
Mariæ de Hannemonte propè S. Ger-
manum in Layâ, Beatæ Mariæ de
Bellocampo iuxta Clarummontem in
Lotharingiâ, B. Mariæ de Lande-
uiis Remenſis diœceſeos. Eidem S.
Ioannis Mellinenſis Abbatia ſecus
Flexiam 29. Iunij 1639. conſentiente
Epiſc. Andegau. ſubdita eſt. Abbatia
S. Iacobi Montisfortis in Britanniâ 18.
Martij 1638. S. Eligij Pontis Nouio-
menſis Epiſcopatus 9. Iulij an. 1639. 1639.
Congregationi vnita eſt. Abbatia S.
Ioannis Senonenſis, 4. Iunij 1639.
Prioratus S. Laudi Rotomagenſis,
vrgente Senatu, qui Lutetiâ aduoca-
uit Religioſos quos in poſſeſſionem
miſit 3. Auguſti. Abbatia verò B. Ma-
riæ Herinallis Pariſienſis 20. Nouem-
bris; tum etiam 12. Decembris Prio-
ratus S. Dionyſij in vrbe Redonen-
ſi ſubiacens Abbatiæ B. Petri de Ril-
leio ſuperiùs memoratæ; qui quidem
cùm Prioratu S. Martini à Paniſpor-

te pendens, S. Maurani à Monte-
forti, S. Michaelis, de Rotâ, Cano-
nicatus iure gaudent, & in Re-
donenſi Cathedrali locum obti-
nent; denique Abbatia Sancti Iaco-
bi Pruuinenſis probante Archiepiſ-
1640. copo Senonenſi 25. Ianuarij anno
1640.

BOVLART. 2. FRANCISCVS BOVLART
Canonicus Regularis S. Vincentij
Siluanectenſis, Prior B. Genouefæ
Pariſienſis, ex primi Aſſiſtentis mu-
nere quo fungebatur, in Capitulo
generali S. Genouefæ eodem anno
1640. die 30. Octobris eligitur Ab-
bas & Superior Generalis. Sub cu-
ius moderamine Vceticenſis Cathe-
dralis Capitulum, Ordinis Canoni-
corum Regularium S. Auguſtini Re-
formationis eiuſdem particeps factum
eſt, ad id operante Cardinale Rupi-
fucaldo, & procurante Nicolao Gril-
liè Epiſcopo, multiſque eiuſdem Ec-
cleſiæ Canonicis conſentientibus, re-
giâ auctoritate & Richelij Cardina-
lis (qui Senatuſconſultum Conſiſto-
rij curauit edi) tandem Canonici
Regulares Congregationis Gallica-
næ in poſſeſſionem miſſi ſunt 12. Ia-
1641. nuarij an. 1641. quo Romanus Pon-
tifex Innocentius x. id probauit 15.
Calend. Apriles 1648. & Toloſæ Se-
natus 10. Septemb. 1649. actis ſuis
inſcripſit. Richelius quoque ſuam Ab-
batiam B. Mariæ de Hamo in Picar-
diâ regulæ ſubdidit 25. Maij 1641.
B. Mariæ de Quadraginta diœceſis
Narbonenſis, hortante Archiepiſco-
1642. po 20. Maij 1642. monaſterium B.
Mariæ de Caſtriciis, diœceſis Cata-
launenſis adiungitur eidem Congre-
gationi 14. Octobris, B. Mariæ de
Belloloco in Cenomannis 24. Octob.
B. Mariæ de Balgentiaco, promoto-
re Epiſcopo Aurelianenſi diœceſano,
Cardinalis ſubdelegato 14. Nouemb.
demum B. Mariæ de Cagiâ Melden-
ſis 17. Decemb. Prioratus S. Barba-
ræ in Algiâ diœceſis Lexonienſis 9.
1643. Martij an. 1643. Die 30. Aprilis inſe-
quentis.

FAVRE. 3. CAROLVS FAVRE tertiò eli-
gitur Superior Generalis; eodem ſe-
dente Prioratus S. Mauritij Siluane-
ctenſis poſcente Abbate Agaunenſi,
cùm ab Heluetiis requiſitus eſſet Rex,
vt Regularibus Canonicis conſeruare-
1644. tur, admiſſi ſunt die 24. Aprilis 1644.
Abbatia S. Martini de Boſco, vel
Ruricurtenſis, diœceſis Beluacenſis
reformatur die 20. Iulij 4. autem
Nouemb. anni eiuſdem, Carolus Fau-
re Generalis magno Congregatio-
nis mœrore vitam finiit, vt qui labo-
ribus aſſiduis, vitæ exemplo, nec-
non ſuâ prudentiâ multùm adlabo-
rauerat, vt regularis obſeruantia re-
ſtitueretur, & conſeruaretur. Iacet
in Capitulo S. Genouefæ Pariſienſis,
chorus verò S. Vincentij Siluanecten-
ſis cor eius poſſidet, vbi conſpicitur
ſepulchralis epigraphe quam ſuperiùs
retulimus.

BLANCHART. 4. FRANCISCVS BLANCHART II.
Canonicus Regularis eiuſdem Con-
gregat. & Prior B. Dionyſij Remen-
ſis, Carolo ſuffectus eſt in quinto Ca-
pitulo generali celebrato in Abba-
tiâ S. Genouefæ 10. Decemb. 1644.
qui nunc etiam toti Congregationi
præeſt. Hoc autem temporis ordine
ſequentes Abbatiæ & Prioratus ad
obſeruantiam regularem admittuntur.
1645. Aprilis 29. Abbatia Omnium 1645.
Sanctorum Catalaunenſis; S. Marti-
ni in Areis Trecenſis, B. Mariæ de
Ogniaco Auguſtodunenſis diœceſeos.
11. Maij 1647. Septemb. 16. Franciſ- 1647.
ci Blanchart Præpoſitura prorogatur
in ſeptimo Capitulo generali: mona-
ſterium Bleſenſe dictum, S. Mariæ de
Burgomedio, de conſenſu Gaſtonis
Ducis Aurelianenſis & Epiſcopi Car-
notenſis 7. Septemb. 1648. Prioratus
de duobus Amantibus Rotomagenſis
diœceſeos Maij 29. & 27. Auguſti,
Prioratus S. Ludouici de Regali lo-
co in ſyluâ Compendij, Ordinis Val-
liſcholarium 1649. Septemb. 6. mo- 1649.
naſterium Piperaci in Aruerniâ Se-
ptembris 14. S. Mariæ de Paniſponte
diœceſis Maclouienſis, eodem anno
S. Ferreoli de Eſſomniis diœceſis Sueſ-
ſionenſis.

SCONIN. 5. ANTONIVS SCONIN Prior
anteà S. Quintini & Viſitator Con-
gregationis, Aſſiſténſque ſecundus
Generalis eligitur anno 1650. 14. Se- 1650.
ptemb. quo præſidente, Congrega-
tioni adiungitur Prioratus B. Magda-
lenæ de Chartrage in Pertico menſe
Iulio 1651. Auguſti 27. Abbatia B.
Mariæ de Cellis diœceſeos Pictauien-
ſis; 1652. 27. Aug. S. Hilarij de Cel- 1652.
lâ Pictauienſis, Decemb. 22. Abbatia
B. Mariæ Regalis, 1653. Octob. 17.
Prioratus de Caſtellis in Eremo diœ-
ceſeos Cenomannenſis.

Blan-chart.

6. Franciſcvs Blanchart A Parochus S. Stephani in Monte Pariſiis, Abbas iterum & Superiot Generalis nominatur à Capitulo 9. generali congregato in Abbatiâ S. Geno-
1653. ueſæ menſe Octob. 1653. tum quoque Priotatus S. Nicolai de Campagnaco Vceticenſis diœceſis vnitur Congregationi 1654. Maio menſe, Abbatia B. Mariæ Fontis Comitis, Pictauienſis item diœceſ. Priorat. S. Euſebij Altiſſiodorenſis, B. Mariæ Magdalenæ Rotomagenſis Xenodochium, & 14. Auguſti Abbatia S. Bartholomæi Nouiomenſis. Et hæc dicenda habuimus de Congregatione Gallicanâ Canonic. Regul. quæ licet primas Ordinis dignitate teneat, hanc tamen poſtremo loco hîc adiecimus, quia poſtrema erecta eſt, ſed tot Religio- B ſis & pietatis profeſſione, & generis claritate, & ſcientiarum luce nitentibus ſplendida; vt cœlo fauente, & Galliæ & Eccleſiæ maximum polliceatur Otnamentum.

FINIS.

INDEX ALPHABETICVS
COGNOMINVM ABBATVM, ET ABBATISSARVM, QVÆ IN HOC TOMO
Galliæ Chriſtianæ continentur.

A.

ABAELARDVS Petrus, paginâ, 705
Abbatiſuilla Beroardus S. Cypriani, 325
Abeſac Hugo de Allodiis, 29
Petrus Graſſæ, 507
Adelais Regina S. Ioan. Laudun. 536
Agoult Eleonor S. Catharinæ Aprenſis, 234
Agrifolio Petrus Caſæ-Dei, 226
Ailly Emanuel S. Fuſciani, 449
Albert Carolus Gardi, 455
Alberti Petrus Grandimont. 503
Albon Antonius Inſulæ Barb. 523
Guillelmus Sauigniaci, 815
Ioannes Sauign. ibid.
Alamanni Laurentius S. Satur. Tol. 813
Albret Iacobus S. Baſoli, 133
Ludouicus Graſſæ, 503
Amanenus Leſati, 568
Diana S. Crucis Pict. 318
Catharina S. Trinit. Cadomenſis, 877
Alcuinus Albinus Cormeriaci, 299. 370. 540. 615
Aligre Franciſcus S. Iacobi Pruuin. 317
Nicolaus S. Ebrulfi, 351
Iſabella S. Cyricij, 326
Allegrin Ioanna Ederæ, 352
Allemagne Florentius & Ioannes S. Sauini, 817
Alleman Antonius Ambroniaci, 40. 504
Allié Franciſcus S. Ioan. Sueſſion. 527
Amalric Arnaldus Ciſtercij, 246
Amboiſe Georgius Cirſiaci, 241
Godefridus Cluniaci, 283
Iacobus Cluniaci, 283. 467. 522
Ludouicus Gemmeticenſis, 467
Magdalena S. Menulphi, 638
Maria S. Trinit. Pictau. 880
Ambres Eleonor Villamuri, 941
Amiens Iacobus Branæ, 196
Amilly Gabrielis S. Corentini, 299
Amoncourt Renatus Firmitatis, 375
Angennes Claudiana Ederæ, 352
Anglade Bernardus Sordæ, 837
Augleterre Cecilia S. Trinit. Cadom. 876
Mathildis S. Trinit. Cadom. ibid.
Adela S. Trinit. Cadom. ibid.
Anglure Ogerius Alnulliaris, 36. S. Vict. Maſſilienſis, 937
Carolus Caſſaniæ, 227
Mathildis S. Mariæ Trecen. 602
Angouleſme Henricus Caſæ-Dei, 226
Aniou Guido Cormeriaci, 301
Ludouicus Pontileuij, 739. 740
Mathildis Fontebraldi, 417
Annebaut Iacobus Becci, 148. 186
Iacobus S. Michaelis de Monte, 644
Maria S. Amandi Rotomag. 37
Maria S. Mariæ Regalis, 605
S. Anſelmus Becci, 139
Ancezune Ioannes S. Ruffi, 804
Roſtagnus Saluæ, 808
Apchon Iacobus Pebraci, 734
Appeluoiſin Bernardus Abſiæ, 5
Aquila Rogerus S. Audoeni, 102
Arbreſel Robertus fundator Fontebraldi, 409. 797
Arces Claudius Boſcaudun, 190
Argences Rogerius Fiſcanni, 376
Argentier Carolus Abſiæ, 6
Dionyſius Clarenallis, 261
Claudius Clareual. ibid.
Argouges Claudius S. Quintini, 775
Armagnac Ioannes Aureliaci, 118
Georgius Aureliaci, 119. 264. 289
Arnauld Maria-Angelica Portus Regis, 752
Arnolfini Octauius Caſtellion. 231
Ioſephus Caſtellion. 232
Arnouuilla Petrus Albæcuriæ, 20
Arpaion Magdalena Villamuri, 941
Aſpremont Iacobus Deiuilæ, 326
Athies Gerardus S. Eligij, 354
Auailloles Ioachimus Monaſterij noui, 656
Aubermont Guillelmus S. Carauni, 211
Auberuille Blanca S. Trinit. 877
l'Aubeſpine Sebaſtianus S. Eligij, 354
Ioannes S. Eligij, ibid.
Gabriel S. Eligij, 354. 539
Carolus S. Eligij, 354
Aubuſſon Iacobus Caſtrinantonis, 233
Ioannes Columbæ, 288
Georgius S. Ioan. Laudun. 539
Aymo S. Martial. Lemou. 608
S. Auit Rogerius Boniloci, 184
Petrus Boniloci, ibid.
Guillelmus Boniloci, ibid.

Guido Boniloci, *ibid.*
Ioannes Boniloci, *ibid.*
Gilbertus Nouemfontium, 695
S. Aulaire Suſanna Ligurij, 569
Aumont Rogerius Barxellæ, 132
Ioanna Monaſterituillaris, 657
Margareta S. Pauli, 710
Auoir Iſabella Fontebraldi, 422
Auton Ioannea Anglæ, 54
Autriche Ioannes Iurenſis, 551
Andreas Lutrenſis, 584. 587
Leopoldus Guillelmus Lutrenſ. 584
Autricourt Petrus Albæpetræ, 22
Auué Franciſca Roncereij, 795
Azay Petrus Cormeriaci, 303
Bonauentura Miſeraij, 648

B.

BAbou Magdalena Bellimontis, 158
Anna Bellimontis, *ibid.*
Baiard Ioannes Iſſiodori, 965
Baieras Odo Leſatenſis, 365
Baif Lazarus Caroffi, 223
Baillet Martina S. Anton. Pariſ. 64
Bailleul Ludouicus Silliaci, 833
Balaguier Guillelmus Exienſis, 365
Franciſcus Exienſis, *ibid.*
Baldricus Burgulij, 204
Balſac Carolus Balcheruilæ, 125
Petrus Vezeliaci, 922
Ioannes S. Quintini, 775
Nicolaus S. Quintini, *ibid.*
Barbara Calæ, 210
Balue Ioannes S. Audoeni, 105
Bar ſur Seine Rainardus Ciſterc. 245
Baras Ioannes Villalupæ, 948
Baraſtre Ioannes Montis S. Eligij, 660
Barbançon Ioannes S. Eligij. 354
Barberin Antonius S. Ebrulfi, 351
Barbu Henricus de Precibus, 763
Barin Tuſſanus Ferrariarum, 372
Barres Alis Paracliti, 709
Barriere Ioannes Fulienſis, 447
Barro Petrus Fontenell. 442
Barton Petrus S. Auguſtini Lemou. 110
Franciſcus S. Auguſt. Lemou. *ibid.*
Baſillac Ioannes Bardi, 150
Baſoge Milo S. Medardi Sueſſ. 636
Baſſompierre Ludouicus Balcheruil. 123
Batefort Antonius Roſetiarum, 796
Baucay Guido Caroffi, 223
Baudiment Andreas Caroliloci, 218
Baudoche Franciſcus S. Symphoriani Metenſis, 856
Petrus S. Vincentij Met. 948
Baugency Herueus Vrſicampi, 960
la Baume Perceuallus Altæcombæ, 38
Guillelmus Ambroniaci, 39
Ioannes Ambroniaci, *ibid.*
Amedeus Ambroniaci, *ibid.*
Petrus Iurenſis, 550
Antonius Luxouij, 587
Philippus Luxouij, *ibid.*
Claudia S. Andochij, 45
Margareta S. Andochij, *ibid.*
Maria S. Andochij, *ibid.*
Bauffremont Anna S. Menulphi, 538
Ioanna Moncelli, 659
Baux Roſtagnus S. Euſebij, 358
Bayart Michael S. Ioan. in Valleâ, 534
Bayancourt Theobaldus S. Richarij, 785
Bearn Huoaldus Moiſſaci, 675
Beaucaire Franciſcus S. Germani Autiſſiod. 480
Beaudiſnar Pontius Caſæ-Dei, 225
Beaufort Gilbertus S. Sequani, 820
Beaulieu Franciſcus S. Germani Autiſſiod. 480.
Beaumanoir Carolus Belliloci, 135
Beaumont Radulphus S. Michael. de Monte, 642
Beaune Martinus S. Egidij, 9. 119. 285. 322
Regioaldus Curiæ Dei, 323
Beauuau Ioannes Montiſmaior, 665
Beauuilllers Franciſca Aucnaci, 104
Maria Bellimontis, 158
le Bel Philippus S. Genouefæ, 474
Beleſtat Franciſcus Iſſiodori, 965
S. Belin Gabriel Morimundi, 675
Bellay Ioannes Cormeriaci, 305. 341. 402. 579
Ludouicus S. Florentij, 402
Euſtachius S Mauri, 619
Claudius Sauiniaci, 817
Bellegarde Octauius S. Germani Autiſſiod. 480
Bellenaue Ludouicus-Ioannea Vallis S. Mariæ, 900
Bellieure Albertus Ioyaci, 544
Petrus Ioyaci, *ibid.*
Bellomonte Guillelmus Becci, 140
Bentiuolio Guido S. Valerici, 888
Beraudiere Franciſcus Nobiliaci, 695
S. Bernardus Clareual. 255
Berno Cluniaci, 275
Bertaut Ioannes Aluetl, 52
Berthelot Petrus Cormeriaci, 304
Bertier Bertrandus Leſati, 568
Beſſey Carolus S. Benigni, 169
Ludouicus Ciſtercij, 352
Claudius Maceriarum, 588
Hugueta S. Mariæ Treceuſ. 602
Bethune Iacobus Abüæ, 5
Henricus Allodiorum, 29. 300
Margarita S. Petri Remenſ. 731
Beuſanuilla Guillelmus Becci, 142
Bichi Alexander Corneuilæ, 309
Biez Adrianus S. Iodoci, 540
Billy Carolus S. Faronis, 733
Godefridus S. Vincentij, 946
Biragne Renatus Flauigneij, 387. 579. 728
Ludouicus Flauigneij, 387
Gaſpardus Longipontis, 579
Biran Arnaldus-Villelm. Sordæ, 858
Blanchefort Carolus S. Euurtij, 359
Ludouicus Ferrar. 372
Blé Conſtantia S. Menulphi, 639
Blois Ludouicus Lætienſis, 554
Brochart Ioannes Cormeriaci, 304
Bohier Antonius S Audoeni, 103. 122
Boiſſay Ioannes S. Audoeni, 103
Boniface Rodulfus Montiſma. 666
Bonueual Gaudefridus S. Aug. Lemou. 110
Guillelmus Fulienſis, 447
Antonieta Paracliti, 709
Bonſi Clemens Anianæ, 55
Dominicus S. Aphrodiſij, 69

Ioannes

Ioannes S. Guillel. de Deſert. 508
Thomas S. Guillel. de Deſert. ibid.
Borie Bertrandus Exienſis, 363
Boſchiac Petrus Bernardi Grandimont. 495
Boucherat Nicolaus Ciſtercij, 251
Boucherel Ioannes Columbæ, 288
Boufflers Franciſca S. Auſtreb. 122
Boulliers Franciſcus Boniportus, 186
Bouquetot Ioannes S. Richarij, 188
Bourbon Carolus Atemarenſis, 82. 103. 255. 207. 264. 296. 322. 339. 404. 444. 467. 484. 504. 509. 523. 541. 593. 920.
Henricus S. Arnulphi, 94. 187. 271. 485
Ludouicus Athanati; 98. 286. 296. 308. 339. 732
Armandus Cluniacenſis, 284. 298. 340. 480. 564. 653. 820
Alexander S. Medardi Sueſſ. 636
Antonius S. Faronis, 732. 846
Ioannes Sulleij, 851
Eleonor Fontebraldi, 429
Renata Calæ, 210
Renata Fontebraldi, 427. 877
Maria Calæ, 210
Henrieta Calæ, ibid.
Magdalena S. Crucis; 318
Ludouica Fontebrald. 418. 430. 701
Ioanna S. Crucis, 319
Ioanna Bapt. Fontebrald. 432
Ludouica Faremonaſt. 369
Carlota S. Mariæ Regalis, 606
Iſabella S. Trinit. Cadom. 877
Ioanna S. Trinit. Pictau. 880
Bourbon la Boulaye Ioannes S. Dionyſij, 338
Bordeille Ioannes Belliloci; 155
Bourg Franciſcus S. Eunrtij; 360
Bourgongne Rainaldus Flauin. 386
Bourgongne Burcardus Agauni, 15
Maximilianus S. Vedaſti, 921
Bouuery Guillelmus S. Cypriani; 315
Gabriel S. Nicolai Andeg. 691
Brancas Cæſar Sauiniaci, 817
Breſche la Tremoille Renatus S. Benigni; 169. 386
Ambroſius Buxeriæ, 208
Breſpeare Nicolaus S. Ruffi, 803
Breſſons Aimardus Caſæ-Dei, 225
Bretagne Benedictus Kemperleg. 552
Odetus Omnium Sanct. 701
Adela Fontebrald. 421
Eleonor Fontebrald. 422
Maria Fontebrald. 426
Adela S. Georgij Redon. 476
Breteſche Petrus Albæcuriæ; 21
Bretel Ludouicus Alneri, 31
Brezé Stephanus Colombæ, 286
Ludouicus S. Faronis; 733
Briçonner Dionyſius Cormeriaci, 305
Guillelmus S. Germani Pariſ. 484. 504. 508
Claudius S. Guil. de Deſertis, 508
Robertus S. Vedaſti, 920
Brichanteau Benjaminus Barbelli, 128. 475
Criſpinus S. Vincent. Laud. 946
Philibertus S. Vincentij, ibid.
Brie Augerius S. Ebrulfi, 311
Brillac Chriſtophorus S. Crucis, 316. 739
Franciſcus Pontilleuij, 739

Chriſtophorus S. Petri; 744
Brione Antonius S. Anton Vien. 59
Briſay Ludouicus S. Sigiranni, 819
Broe Edmundus Aumaliæ, 22
Broé Bonus S. Amantij, 39
Brulart Nicolaus Franc. S. Baſoli; 133
Nicolaus Gaudiiuallis, 461
Carolus Gaudiiuallis, ibid.
Margarita S. Anton. Pariſ. 64
Maria Auenaci, 104
Brunel Antonius S. Anton. Vied. 61
Bruyeres Antonius de Fontanis, 440
Antonius Villalupæ, 941
Buade Rogerius Anglæ, 54
Magdalena Argenſolæ, 74
Claudia Argenſolæ, ibid.
Budos Laurentia S. Trinit. Cad. 878
Bulegneuille Ioannes Albæripæ, 23
Bureau Artus S. Aphrodiſij, 68
Buſancois Sulpitius S. Martini Turonenſis, 616
Buxeriis Ioannea Ciſtercij, 248

C.

CAdoene Geraldus Aureliaci; 138
Raimundus Cluniaci, 282
Caluer Bernardus S. Aphrod. 66
Cambout Petrus Gemmetic. 467
Camillac Pontius Anianæ, 55
Petrus Montiſmaior. 666
Aſtorgius S. Victoris Maſſil. 936
Canoſſa Ludouicus Ferrariarum, 372. 368
S. Capraſius Lerinenſis, 861
Caracciol Antonius S. Victoris, 929
Carcaſſone Petrus Graſſæ, 606
Cardaillac Geraldus Aureliaci, 118
Antonius Aureliaci, 119
Guillelmus Conquæ, 289
B. Gregorius Obaſinæ, 697
Guillelmus S. Victoris; 936
Ioanna Villamuri, 941
Caretto Alexander Conquæ, 289
Carolus Dominicus S. Crucis, 316
Carolus Grandimont. 305
Carté Petrus Albæcuriæ, 21
Carſonuille Claudius S. Victoris; 937
Caſillac Beatrix Nonnatici, 694
Caſtellanus Petrus Albæripæ, 23. 36
Caſtelnau Ludouicus Deiuillæ, 326
Mathæus S. Petri Meled. 719
Caſtelnau Clermont Iacobus S. Florentij, 404
Caſtronouo Geruntus S. Anton. Vien. 58
Hugo S. Anton. Vien. ibid.
Cauchon Claud. S. Dionyſij Remenſis; 341. 539
Petrus S. Ioan. Laudun. ibid.
Caulet Petrus Puxi, 457
Caupene Petrus Fulienſis, 447
Cecuſia Bartholomæus Agauni; 16
Chabot Ioanna Parachti, 709
Chalons Galterus Cluniaci; 279
Chalus Petrus Cluniaci, 281
Chambon Theophania Fonteb. 424
la Chambre Philippus Cagiæ, 209
S. Chamont Theodorus S. Ant. Vien. 60
Champagne Herſendis Fontebrald. 414
Champagne Maria Fontebrald. ibid.

Aleidis Fontebrald. 421
Champagne Alienor Roneeteij, 795
Champdorat Ioannes Caſæ Dei, 215
Champropin Ioannes S. Cypriani, 325
Chanaco Guillelmus S. Florentij, 401
Chanteprime Iaquelina S. Anton. Pariſienſis, 63
Chantereau Ludouicus S. Euurtij, 360
Chaſtelus Ioannes S. Faton. 735
Chappron Ioannes S. Caroffi, 235
Charmes Claudius S. Benigni, 169. 470
Chaſant Iuo Cluniaci, 281
Chaſteaudulloir Geruaſius S. Nicaſ. 683
Chaſtaigner Ferdinandus Belliportus, 158
Ludouicus Belliport. 158. 492
Annas Belliportus, ibid.
Petrus Caroffi, 225
Henricus Ludouicus Culturæ, 322. 325. 681
Franciſcus Granatar. 492
Renatus Miſer. Dei, 649. 830
Leo Nantolij, 680
Antonius Nantolij, ibid.
Lodoica Bonæuallis, 180
Philippa Bonæuallis, ibid.
Chaſtelet Baltazar S. Vincent. 948
Valentinus S. Vincentij, ibid.
Thierricus S. Clem. Met. 270
Catharina S. Glodeſindis, 489
Franciſca S. Glodeſindis, ibid.
Magdalena S. Glodeſindis, ibid.
Salomea S. Glodeſindis, ibid.
Chaſtenay Guillelmus Caſtellion. 230
Chaſtillon Philippus Compendij, 308
Hugo S. Ioan. Laudun. 538
Lodoica Bonæuallis, 180
Eliſabetha S. Mariæ Sueſſ. 601
Magdalena Saluatorij, 807
Iſquelina Saluatorij, ibid.
la Chaſtre Anna Faremonaſterij, 369
Anna Faremonaſterij, ibid.
Franciſca Faremonaſterij, ibid.
Chaunay Ioannes S. Cypriani, 325
la Chauſſée Carlota Saluatorij, 807
Chauuigny Reginaldus Caſæ-Dei, 226
Iſabella Faremonaſterij, 369
Chauuirey Girardus Iurenſis, 550
Chemillé Petronilla Fontebrald. 414
Cheriſy Simon S. Arnulphi, 90
Heluidis S. Mariæ Sueſſ. 601
Choiſeul Cæſar Rotoni, 801
Clandia S. Mariæ Trecen. 602
Ludonica Saluatorii, 807
Chouppes Renatus Miſeraii, 648
Cirey Ioannes Ciſtercij, 249
S. Claudius Iurenſis. 548
Clermont Franciſcus S. Aphrod. 68
Clermont Hugo Cluniaci, 280
Clermont Gallerande Ioanna S. Trinit. Pictauienſis, 880
Clermont Lodeue Franciſcus Gemmeticenſis, 467
Cleues Franciſcus Ruricurr. 620
Philippus S. Vuandregiſ. 911
Carolus Vlteriorisportus, 957
Franciſcus Vlterioriſportus, ibid.
Clugoy Guillelmus Burgulii, 207
Ferricus Flauiniа. 386
Ludouica S. Audochii, 45
Cluys Godefredus S. Caroffi, 223
Cluniaco Angerius Lerinenſ. 563
Clutin Reginaldus Flauigneii, 386
Cochefilet Maria-Anna Bellimontis, 158
Coetiuy Alanus Rotoni, 801
Coligny Odetus S. Benigni, 170. 372. 407. 443. 717
Catola Paraclid; 709
S. Columbanus Luxouii, 385
Comborn Ludouicus S. Auguſtini Lemouicenſis, 510. 289
Guichardus Vzarchiæ, 965
Cotnaere Laurentius Omnium Sanct. 701
Commieres Catharina Bellimont. 157
Comenge Ioan. Rogerius Fuxi, 454
Conradus Ciſtercii, 246
Coſan Ioannes Cluniaci, 282
Coſſé Arturus Exaquii, 360
Philippus S. Iouini, 541
Coué Iſabellis S. Crucis Pictau. 318
Coeſme Margarita Ronceseii, 795
Couhé Poltronus Gaſtinæ, 456
la Cour Ludouicus Fontenell. 442
Courcelles Catharina Parachti, 705
Courtaonus Theobald. S. Iacobi de Pruuino, 517
Courtenay Simon Beſuæ, 175
Renatus Gemmet. 467
Couſdun Aymericus Vindoc. 955
Couſin Philippus S. Genouef. 474
Coucy Ioannes Boniſontis, 182
Robertus Funiaci, 458
Margarita S. Mariæ Sueſſ. 602
Craon Ioanna Orgniaci, 703
Creange Margarita Vargauillæ, 962
Crequy Ingerranus Caricampi, 214
Antonius S. Iuliani, 546. 907
Margarita S. Auſtrebert. 812
Creſpin Antonius Gemmet. 467. 538
Creſcentio Marcellus Ambroniaci, 40
Creuant Ludouicus Tironii, 866
Ludouicus Vindocin. 953
Croy Carlota Monceelli, 659
Cruſſol Ludouicus Conque, 289
Carolus Fulienſis, 447

D.

Daillon Renatus Caroffi, 224
Dampierre Simon S. Nicaſii, 685
Dauy Iacobus S. Taurini, 860
Dauphin Robertus Tironii, 865. 965
Dauphine Iaqueta S. Menulfi, 638
Dauuet Ludou. S. Iacobi de Pruuino, 517
Deſpruets Ioannes Præmonſt. 755
Deſtampes Rogerius Pultarii, 768
Dieecre Scipio S. Arnulphi, 95
Dinant Hodierna S. Georgii, 476
Dinteuille Blerardus Aremari, 82
Ludouicus S. Benigni, 169
Claudius Vallis S Mariæ, 895
Franciſcus Caſtellionis, 230. 325
Claudius Firmitatis, 375
Antonieta S. Mariæ Regal. 605
Ludouica S Mariæ Trec. 602
Franciſca Saluatorii, 807
Diſmieu Henricus S. Aphrod. 69
Dol Guillelmus S. Florentii, 398
Dommartin Alexia S. Glodeſind. 489

Dorigny Franciſcus S. Sergij, 823
du Drac Franciſcus Sparnaci, 842
Dreux Ioanna Fontebrald. 421
Margareta Lilij, 569
Beatrix Portus Regis; 752

E.

EGinardus S. Vuandregiſili, 909
Elbene Alfonſus Altæcombæ, 31.36
Bartholomæus Altiuillar. 36
Petrus Augenſis, 105
Erbree Agnes S. Georgij, 477
Erraut Ioannes S. Lupi, 582
Eſcars Annas S. Benigni; 570
Carolus Beſuæ, 575
Margareta Ligurij, 569
Eſcoubleau Iacobus Aurezual. 116
Franciſcus Aurezual. ibid. 558
Henricus Aurezual. ibid. 873
Magdalena S. Pauli Bellou. 710
Eſpinac Petrus Athanati, 99.160
l'Eſpinace Iacobus S. Ebrulfi, 351
Philibertus Faleſiæ, 530
Eſpinay Andreas S. Vuandreg. 918
Franciſca S. Georg. 477
Eſtaing Ioachimus Iſiodori, 965
Eſtampes Ioannes Barzellæ, 132
Leonorius Burgulij, 207.323.618
Henricus Burgulij, ibid.
Rogerius Pultarij, 768
l'Eſtandart Magdalena S. Coreotini, 298
Eſte Hyppolitus Caroliloci, 220. 386. 467. 558.636. 732. 741. 755
Aloyſius Caroliloci, 220. 351. 620. 636
Raynaldus Vallisflueen. 897
Eſtouteuille Eſtoldus Ciriſiaci, 241
Guillelmus S. Mich. de Monte; 643
Catharina S. Mariæ Regal. 605
Eſtrée Cæſar Longipontis, 579
Ioannes S. Quintini Mont. 778
Angelica Bertolcurtij, 170.606
l'Eueſque Marconay Math. S. Ioan. Lauduoenſis, 538
Evreux Mathildis S. Trinit. Cad. 872
S. Exuperi Petrus Aureliaci, 118

F.

FAbri Peereſi Nicolaus-Claud. Aquiſtren. 74
Falcognelo Theobaldus Luzou. 586
S. Falle Maria S. Mariæ Trec. 602
la Fare Elix Nonnatici, 695
du Fau Lancelotus Ioienual. 461
Faucon Franciſcus Altiuillar. 36.519
Ioannes Saluæ, 808
Faye Carolus S. Fuſciani, 442
Lodouic Henricus S. Petri Vien. 720
la Fayette Gilbertus S. Iodoci; 540
Clara Monaſteriiuil. 657
Ferrieres Carolus Beſuæ, 175
la Ferté Mabilia Fontebrald. 421
Flageac Armandus Pebraci, 734
Goillelmus Pebraci, ibid.
Ioannes Pebraci, ibid.
Flandre Aloiſius S. Vedaſti; 914
Mathildis Fontebrald. 419
Ioanna Saluatorij. 857

Flauacourt Philippus S. Quint. Mont. 778
la Fin Petrus Benediction. Dei, 159
Gilbertus Benedict. Dei, ibid.
Ioanna Portus Regis, 752
Fiquemont Renatus-Ludou. Moſomi, 678
Fiſc Laurentius Belliloci; 155
Fitigny Hugo Trenorchij, 869
Fliſco Nicolaus Grandimont. 505
Fonſeque Ioannes S. Martial. 610
Foix Petrus S. Crucis Burd. 307
Iacobus Fuxi, 454
Franciſca S. Glodeſindis; 489
Ludouica S. Glodeſindis; ibid.
du Fou Radulfus S. Taorini, 860
Foucaut Hugo S. Dionyſij, 336
Fouquet Baſilius Barbelli. 189
Fouquet la Varenne Guillelmus S. Launom. 558
Frangipani Robertus S. Victor. 938
Fredoli Berengarius S. Aphrod. 67
Fregoſe Fredericus S. Benig. Diuion. 169
Ianus Fontisfrigidi; 437
Alexander Fontisfrigidi, ibid.
Dominicus Fontisfrigidi, ibid.
Fremiot Andreas Bretolij, 197. 372. 531
Freſneau Ludouicus Caroffi, 223
Froulé Gabriel Philipp. Anglæ, 34
Fulradus S. Dionyſij, 338
Fumée Harduinus Belliloci, 153
Guido Belliloci; 154
Nicolaus Belliloci, ibid.
Hugo Belliloci, 153
Adamus Culturæ; 382

G.

GAdi Nicolaus Athanatenſis; 98
Galard Raimundus Condomij; 592
Gamache Philippus S. Dionyſij, 338
Garencieres Petronilla S. Coreot. 598
Gaſcongne Hugo Condomij; 292
S. Gelais Ioannes S. Maxentij, 632
Carolus Monaſteriinoui; 656
Barbara S. Auſonij, 123
Genoüillac Ludouicus S. Martial. 610
S. Germain Guillelmus Luxouij; 586
Gillans Simon Inſulæbarb. 512
Goffridus Abbas Vindoc. & Cardin. 957
Goody Petrus S. Albini, 57.227.527.628
Ioannes-Franciſc. S. Albini, 57. 628
Henricus S. Ioan. Sueſſ. 527. 628
Ioan. Franc. Paul. Kemperl. 554 628
Henricus Vallis noſtræ Dom. 900
Gonzague Sigiſmondus Grandimont. 505
Carolus Sparnaci, 841
Benedicta Avenaci, 504
Gorreuod Ludouicus Ambroniaci, 40
Antonius S. Pauli Biſont, 711
Gouffier Adrianus Anglas, 54. 143. 207. 226. 691.
Ludouicus S. Maxentij, 632
Ludouicus Aurezual. 116
Aimardus Cluniaci; 581.319
Petrus S. Dionyſij; 339.632
Gourlay Margareta S. Auſtreb. 122
Goutoay Nicolaus S. Vincent. Met. 948
Amicia S. Trinit. Cadom. 853
Grammont Brunetus Sorduæ; 837
Carolus Sorduæ, 838

Philibertus Sorduæ, 858
Gabriel Lucernæ, 581
Carlota S. Auſonij, 121
la Grange Franciſcus Sulleij, 851
Grantmeſnil Robertus S. Ebrulfi, 548
Grandmont Claudius Caritatis, 218. 571
Grandpré Iacquelina S. Patri Met. 750
Griller Albertus Caſſaniæ, 247
Grimaldi Hieronymus S. Florentij, 405
Auguſtinus Lerinenſis, 504
Ioannes Andreas Lerinenſis, ibid.
Domioicus Montiſmaior. 665
Grimoard Guillelmus S Germ. Autiſ. 479
Guillelmus S. Victor Maſſil. 957
Aldebertus Vzarchiæ, 964
Grolée Annetus S. Petri Vien. 720
Groſlaye Ioannes S Dionyſij, 339
Guebriac Egidius Montisfort. 661
Gueſclin Iuliana S. Georgij, 477
Guichard Ioanna S. Trinit. Pictau. 880
Guiſe Claudius Cluniaci, 282. 687
Guzman Gabriel Longipontis, 575

H.

HAluuin Franciſcus Gardi, 455
Carlota Bertolcurtij, 370
Hangeſt Carolus S. Eligij, 354
Haplincourt Iacobus S. Quint. Mont. 773
Haraucourt Claudia S. Mariæ Met. 597
Harcour Iaquelina S. Sulpitij, 852
Hargeuille Antonius Columbæ, 286
Harlay Franciſcus Gemmetici, 467
Rogerius S. Petri Autiſſiod. 714
Anna Bathildis Pomariæ, 735
Haruille Mathæus Clarifont. 265
Radulfus Clarifont. ibid.
Hauſſonuille Georgius S. Clement. 270
Hauteſbruyeres Audeburgis Fontebraldi, 419
la Haye Antonius S. Dionyſij, 339
Hemart Claudius Pontilemij, 740
Hennequin Odardus S. Martini Trec. 625
Aimatus Sparnaci, 841
Hennin Lietart Suſanna S. Mariæ Regal. 606
Hilduinus S Dionyſij, 332
Hommer Guillelmus Montiſmorel. 667
Iacobus S. Voandreg. 981
l'Hoſpital Adrianus Caſtrinantonis, 234
Ludouica Monaſteriiuil. 657
Horot Guillelmus Cormeriaci, 504
Hotman Daniel Iuliaci, 545. 687
Franciſcus S. Medardi, 637
Hugo Capetus Rex S. Mart. Turon. 614
Humieres Carolus Ruricurt. 620. 775
Hunaldi Guillelmus Leſati, 566
Hurault Philippus Abſiæ, 5. 207. 740
Dionyſius Pontilauij, 740
Benedictus Burgulij, 207
Iacobus S. Launomari, 558. 849
Ioannes S. Martini Eduen. 618
Ioannes Morigniaci, 672
Huſſon Claudius S. Stephani Diuionenſis, 849.

I.

IAucourt Iacobus Barbelli, 128. 365
Illiers Milo Columbæ, 286
Ioyeuſe Iacobus S. Anton. Vien. 60
Claudius Ellantij, 355
Franciſcus S. Florentij, 405. 507. 618. 644. 815
S. Iulien Oliuarius Alneti, 31
Petrus Boniloci, 183
Franciſcus Edmund. Ioſaphati, 541
Ioannes Prati Bened. 757
Ludouicus Prati Bened. ibid.

K.

KErgroaſes Amicia Gaudij, 456
Kermeno Maria S. Georg. Red. 477
Kermoruan Franciſca Gaudij, 458

L.

S. Lambert Elizabetha S. Petri Met. 729
Langeac Antonius S. Anton Vien. 60
Franciſcus S. Anton. Vien. ibid.
Ludouicus S. Anton. Vien. ibid.
Ioannes Augenſis, 105
Ioannes Pebraci, 734
Laſtic Guillelmus Pebraci, 733
Laual Ricardus Locernæ, 580
Franciſcus Troncheti, 854
Emina Roncereij, 754
Lenoncour Robertus S. Clem. Met. 270. 305
Leſperues Henricus Kemperlegij, 554
Leuis Antonius Benedict. Dei, 160
Leuis Gilbertus Albæripæ, 25
Martialis Albæripæ, ibid.
Philippus Graſſæ, 507
Annas Ruricurtis, 620
Euſtachius Montiſmaior. 665
Epiphania Portus Regis, 752
Ligneuille Claudia Vargauillæ, 961
Limoges Ioſfredus S Martial. 608
Liuennes Carolus S Eparchij, 356
Liuron Franciſcus Ambroniaci, 40
Lizet Petrus S Victor. 929
Lomagne Arnaldus Odo Condomij, 292
Longueioué Catharina S. Anton. Patiſienſis, 64
Longueual Petrus Bened. Dei, 159
Ioannes Nogenti, 696
Carolus Nogenti, ibid.
Philippus Nogenti, 697
Antonius Nogenti, ibid.
Longuy Claudius S. Benig. Diuion. 169
de Lor Iaquelina S Petri Met. 730
Lorraine Rogerius Augi, 106
Ioannes Aurelian. 119. 283. 492. 558. 593. 595. 636
Ludouicus Becci, 143. 230. 283. 296. 328
Claudius Becci, 143
Erricus Belliloci, 154
Carolus Belliloci, 154. 236. 283. 305. 328. 329. 593 625
Franciſcus Belliloci, 154
Ludouicus Cariloci, 220. 328. 329
Carolus Ludouicus Cariloci, 220
Henrietta Corbeiæ, 296. 328. 340. 644. 688
Nicolaus Gorziæ, 492
Franciſcus Paris S. Nicaſ. Rem. 687

Maria Calæ, 210
Antonia Fatemonaſt. 369
Ludouica S. Mariæ Sueſſ. 601
Renata S. Petri Met. 710
Franciſca Renata S. Petri Met. ibid.
Lupus Ferrarienſis, 570
Luxembourg Carolus S. Ioan. Laud. 538
Guillelmus S. Vincent. 943
Philippa Moncelli, 658
Margareta S. Mariæ Sueſſ. 601
Iolanda Moncelli, 658
Maria S. Mariæ Trec. 602
Ludouica S. Mariæ Trec. ibid.

M.

MAdruec Carolus S. Pauli Biſonticenſis, 711
Maillé Euſtachius Burgulij, 207
Ioanna Bellimont. 157
Iuona Ronceretj, 795
Simona Ronceretj, ibid.
Almodis S. Trinit. Pictau. 880
Mailly Iaquelina Longicampi, 575
Ludouica S. Trinit. Cadom. 877
Maiorque Philippus S. Martin. Turon. 617
Mangey Ioanna Fontebrald. 424
Maraſin Franciſca Bellimont. 157
la Mare Alexander Branæ, 198
Ludouicus Branæ, ibid.
Franciſca Auenaci, 104
la Marche Aleydis S. Auſon. 110
Marcillac Ioannea Firmitatis, 374
Mardoigne Hugo Nouemfont. 695
Mareuil Ioannes Nobiliaci, 693
Marillac Carolus S. Petri Melod. 719
Marli Mommorency S. Theobaldus Vallium Sarnaij, 903
Marquet Petrus Maioriſmonaſt. 592
Marolles Michael Baugeſij, 156. Vill. 941
S. Marſaut Perona Ligurij, 569
Marſeille Roſſolinus S. Victor. Maſ. 936
Martel Guillelmus S. Iodoci, 540. 545
Henricus S. Iodoci, 540
Martigny Carolus S. Steph. Cadom. 846
Petrus S. Steph. Cadom. 846
Maſariny Iulius S. Arnulphi, 95. 296. 271. 405. 564 581. 626. 777
Mathefelon Ioannes S. Florent. 405
Alix S. Georg. Redon. 476
Philippa S. Georg. Redon. ibid.
Maugeron Aymarus Montiſmaior. 665
Maule Simon Gaudiual. 459
Maumont Anna Regulæ, 779
Catharina Regulæ, ibid.
Carola Regulæ, ibid.
Sainte Maure Mathildis S. Trinitatis Pictauienſis, 880
Mauny Emmelina Origniaci, 703
Mauuoiſin Ioannes S. Sigiranni, 850
Medicis Iulianus S. Stephani Cad. 846. 938
Melgueil Pontius Cluniaci, 278
Mello Vuillelmus Vezeliaci, 922
Maria Argenſolæ, 77
Menon Maria Lilij, 369
Mercœur Stephanus Caſæ-Dei, 215
S. Odilo Cluniaci, 276
Mericourt Euſtachius S. Vedaſti, 919
Ioannes S. Vedaſti, ibid.

Meſſey Eduardus Inſulæbarb. 523
Miremont Gilbertus Pebraci, 734
Mitte Iacobus Ambroniaci, 40
Guillelmus S. Ant. Vien. 58
Pontius S. Antonij Vien. ibid.
Bertrandus S. Ant. Vien. ibid.
Iacobus Caſſaniæ, 227
Molé Franciſcus S. Crucis, 316. 515
Magdalena S. Ant. Par. 64
Monceaux Guido S. Dionyſij, 358
Carlota S. Pauli, 710
Monchi Claudia S. Auſtreb. 122
Magdalena S. Auſtreb. ibid.
Moncornet Ægidius S. Nicaſ. Rem. 686
Mongommery Ludouicus Faleſiæ, 531
Monlue Maria Cathar. Origniaci, 704
Montagny Aymo S. Ant. Vien. 57
Montagu Bertrandus Moiſſaci, 679
Margareta S. Andoch. 45
Montagu Bourgougne Alexander S. Benig. Diuionenſis, 167
Montal Aymericus Aureliacl, 118
Montaui Andreas Ioſaphati, 540
Montboiſſier Iordanus Caſæ-Dei, 225
S. Petrus Mauritius Clun. 278
Pontius Vezeliaci, 722
Montbrun Guido S. Amantij, 58
Petrus S. Auguſt. Lemou. 116
Montchenu Falco S. Ant. Vien. 58
Montclar Ebbo Caſæ-Dei, 225
Montenay Magdalena Giffi, 487
Montier Pretentius Caſtrinant. 214
Montfort Petronilla Portus Regis, 752
Montmorency Franciſcus Moliſmi, 653. 885
Carolus Lanneij, 556
Franciſcus Lanneij, 557
Margareta Fontebraldi, 425
Maria Fontebrald. ibid.
Anna S. Trin. Cadom 878
Magdalena S. Trinit. Cadom. ibid.
Maria S. Mariæ Regal. 605
Maria Moncelli, 658
Montmurat Bertrandus S. Victor. Maſſil. 935
Alixendis Nonnatici, 694
Montſegur Michael Artonæ, 96
Mornay Renatus S. Quintini, 776
Magdalena Giffi, 487
Mortemer Mathildis Monaſteriuil. 657
Moruillier Ioannes S. Petri Melod. 719
Moy Petrus S. Ioannis Laud. 538
Murat Aymardus S. Illidij, 310

N.

NAgu Rogerius Iugi Dei, 545
Nancilly Mathildis S. Cotentini, 298
Narbonne Antonius Petrus Fontisfrig. 436
Ludouicus Fontisfrig. 437
Georgius Fontisfrig. ibid.
Berengarius Graſſæ, 506
Naſſau Carlota-Flandrina S. Crucis Pictauienſis, 319
Naturel Philibertus Athanati, 93
Nauarre Quiteria Monſteriuil. 657
S. Nectaire Carolus Aureliaci, 159
Antonius Aureliaci, ibid. 160
Nereſtang Claudius Benedict. Dei, ibid.
Antonius Inſulæbarb. 525

Franciſca Benedict. Dei, 160
Ademara Catharina Bened. Dei, *ibid.*
Neufchaſtel Antonius Luxouij, 587
Neufuille Camillus Athanati, 99. 452. 523
Ferdinandus Belleuillæ, 145. 912
Nicolaus Caſæ-Dei, 226. 452. 912
Franciſcus Grandimont. 505
Nicey Stephanus S. Lupi, 582
Noailles Carolus Aureliaci, 119
Noel du Petron Iacobus S. Tauriui, 866
Nogaret Ludouicus Bardi, 130. 154. 271. 455. 507. 638. 813. 938
Ioannes S. Saturnini, 815
Petrus S. Victor. Maſſil. 935
Normandie Nicolaus S. Audoeni, 202
des Nots Petrus S. Sigiranni, 829
Nucheſe Iacobus Bretolii, 197. 372. 850. 912

O.

DO Carolus S. Stephani Cadomenſis, 846
Odet Petrus Agauni, 27
S. Offange Claudius S. Mauri, 630
Oliuier Ioannes S. Medardi, 636
Franciſcus S. Quintini, 775
Carolus S. Quintini, *ibid.*
Oriole Ioannes S. Aphrodiſij, 68
Orleans Henricus Ioſaphat, 541
Magdalena S. Auſonij, 121
Anna Fontebrald. 427
Antonieta Fontebrald. 430
Catharina Angelica S. Petri Remenſis, 731
Ornano Sampetro S. Crucis Burd. 316
Ioſephus Carolus Montiſmaior. 665

P.

LA Palu Ioannes Athanati, 98
Franciſcus Luxouij, 587
Ludouicus Tornuſij, 869
Ludouicus Tornuſii, *ibid.*
Eliſabetha Calæ, 210
Panter Dauid Abſiæ, 5
Pardaillan Franciſcus Deiuillæ, 316
Ioannes Leſati, 568
Pardieu Iacoba S. Auſtreb. 122
de Pas Franciſcus Belliloci, 254
S. Paſtour Franciſcus Belliloci, *ibid.*
Pellené Philippa Moncelli, 659
Carlota S. Pauli, 710
Peretti Alexander S. Valerici, 888
Pericard Georgius S. Iulian. Turon. 546
Perrenot Antonius Luxouij, 587
Peſtillac Bernardus Exienſis, 361
Pierreuiue Simon S. Aphrod. 68
Ioannes Salnæ, 808
Pio Rodulphus Graſſæ, 507
Piſani Aloyſius Aureliaci, 119
Piſſeleu Carolus Burgulii, 207
Franciſcus Compendii, 308
Maria S. Pauli, 710
Plainuilliers Guillelmus Pontileuij, 719
Pleſſis Richelieu Armandus-Ioannes S. Arnulfi, 94. 224. 226. 252. 284. 407. 519. 593. 615. 740. 755
Iacobus Capellæ, 215
Alfonſus Ludou. Cormeriaci, 305. 640

Pocey Margareta Fontebrald. 411
Poitiers Claudius Montiſmaior. 665. 911
Pompadour Godofredus S. Amantij, 38
Polignac Melchior Montiſburg. 660
Pons R. Angeliaci, 53
Pontaillié Iacobus Ciſtercij, 250. 675
Pontbriant Ioannes Rotonij, 806
Rodulfus Rotonij, *ibid.*
Porcelet Ioannes Gardi, 455
des Portes Philippus Aureliaci, 119. 286. 541. 904
Poſtel Simon Caroliloci, 220
Pot Ioannes Ferrariæ, 372
Philippus Ferrariæ, *ibid.*
Ludouicus S. Launomari, 558. 593
Poyane Bernardus Cagnotæ, 209
Bernardus Deiuillæ, 326
Praelle Beatrix Moncelli, 658
Prie Renatus Dolenſis, 343
Anna S. Trinit. Pictau. 880
Proiſy Simon Ciſonii, 242
Prouana Philibertus Abundantiæ, 6
du Puy Ioannes Cormeriaci, 304
Renatus Cormeriaci, *ibid.*
Antonius Ronceret, 795

Q.

QVedillac Ioannes S. Iuliani, 346
Amicia S. Georgii, 477
Quelen Oliua S. Georgii, *ibid.*
S. Quentin Rodulfus Gemellor. 624
la Queuë Agnes Calæ, 210
Quieret Balduinus S. Valerici, 887
Quieu Euſtachius S. Richarii, 789
Quinaut Ægidius S. Genulfi, 476

R.

RAbaſtens Iordanus Grandimont. 502
Raffin Ioannes Landeſii, 354
Raguier Iacobus Arremarenſis, 82
Lodouicus Cellenſis, 236
Ioannes S. Iacobi de Pruuino, 517
Randac Iſabellis S. Glodeſindis, 489
Refuge Carolus Cellenſis, 236
Guillelmus Iſſiodori, 965
Reuel Guido Luræ, 585
Rie Ludouicus Albæripæ, 25
Ludouicus Iuræ, 551
Marens, *ibid.*
Ioachimus, *ibid.*
Ferdinandus, *ibid.*
Rieux Ioannes de Precibus, 764
Thomaſa Gaudii, 456
Marquiſia S. Georgii, 477
la Riuiere Magdalena Pomariæ, 715
Rochanaton Petrus Aureliaci, 118
la Rocheandry Blanca S. Mariæ Santon. 600
la Rocheiaubert Pantaleon Caroffi, 224
Rochechouard Ludouicus Monaſteriinoui, 656
Carolus Tornuſii, 869
Alix S. Mariæ Santon. 600
Agnes, *ibid.*
Rochedagoux Hugo Aureliacenſis, 118
la Rocheaymon Annetus Bonileci, 185
la Roche Andronius Cluniaci, 282

la Rochefoucaud Ioannes S. Amantii, 38
Lodouicus Aogeliaci, 55
Ioannes Maioriſmonaſterii, 595
Ioanna S. Mariæ Santon. 600
Franciſca, ibid.
Maria Paracliti, 709
Anna, ibid.
Maria, ibid.
Gabrielis, ibid.
Rochefort Garnerius Claræual. 257
Ioannes Moſomi, 678
Herardus Corbiniaci, 298. 922
Rohan Franciſcus S. Albini, 27
Armandus Humolarienſis, 515. 913
Franciſcus S. Medardi Sueſſ. 636
Aona S. Mariæ Santon. 600
Franciſca S. Trinitatis Pictau. 880
Rolin Ioannes S. Martini Eduenſis, 618
Roquefueil Delphina Nonnatici, 694
Margarita, ibid.
Blanca, ibid.
Roquelaure Allemandus S. Victor. Maſſil. 937
Roqneſello S. Afrodiſii, 650
Roſſeti Alexander Boſcauduni, 190
Roſſilloo Ioannes Iureoſis, 550
Rouhaut Lodouicus Burgulii, 207
Roullié Ricardus Heruallis, 513
Renatus, ibid.
Petrus, ibid.
la Rouere Iulianus S. Rufi, 808
Rueſſe Raynaldus S. Arnulfi, 89
Rupemora Antonius S. Antonii Viennenſis, 59
Rucelay Hannibal Iardi, 519
Ludouicus Pontileuii, 740
la Rutie Bernardus Pootileuii, ibid.

S.

Sabran Guillelmus S. Victoris Maſſil. 936
Salazar Ioannes S. Columbæ, 287
Triſtandus, 618. 672
Ioanoes S. Martini Eduenſis, 608
Ioannes Senoneoſis, 519
Salel Hugo S. Catauni, 216
Salme Barbara Lilii, 569
Saluiati Bernardus S. Crucis Bordegalenſis, 313
Saluces Syluester Altæcombæ, 31
Adrianus Altæcombæ, ibid.
Sanguin Antonius Altiuillaris, 56
Sauoye Antonius Altæcombæ, 31
Eogenius Mauritius S. Petri Culturæ, 522
Felix Graſſæ, 507
Ioannes Ludouicus Iuræ, 530
Ioannes Baptiſta, de Vineis, 527
Sautereau Franciſcus Boſcaud. 190
Saux Iacobus Albaripæ, 25
Melchior, ibid.
Semor S. Hugo Cloniaci, 277
Senneton Carolus S. Arnulfi, 93. 896
de Sens Bruno S. Antonii Vien. 56
Serinhamo Raymundus S. Afrodiſii, 67
Seoerac Deodatus S. Victoris Maſſilienſis, 935
Sforſe Franciſcus Maioriſmonaſt. 595. 849
Siluanecto Ioannes Caroliloci, 219
Simiane Ludouicus Maria Armandus Rotæ, 798
Franciſcus S. Saturnini, 813
Anna Nonnatici, 694
Suſanna, ibid.
Soiſſons Bourbon Carlota S. Mariæ Regalis, 606
Sorbiers Ioannes Baugeſii, 135
la Souchere Hieronymus Ciſtercii, 258. 261
Souuré Egidius S. Florentii, 404
Iacobus S. Michaelis de Monte, 644
Anna S. Amandi, 57
Strozi Laurentius Altiuillaris, 36
Sully Rodulfus Cluniaci, 279
Andreas Columbæ, 280

T.

Talaru Antooius Athanati, 98
Talerand Franciſcus Aquiſtrienſis, 74
Talleoande Ioannes Lucernæ, 580
Teſan Baltazar Quadragintæ, 769
de Thou Anna S. Antonii Pariſ. 64
Tiarr Hugo S. Germani Autiſſiod. 479
Tibouoille Adela S. Trinitatis Cadom. 877
Terrail Antonius Athanati, 98
Theodorus, ibid.
Iacobus Ioſaphati, 548
Tiercelin Nicolaus Claritatis Dei, 264
Baptiſta Colombæ, 286
Magdalena S. Mariæ Reg. 605
Tiereeline Helena Argenſolæ, 77
Tiſon Iſabellis S. Auſonii, 120
Tiuille Petros Landeſii, 554
Toloſe Mathildis S. Mariæ Sueſſ. 608
Tornacenſis Stephanus S. Genouefæ, 471
Toulonıon Ioannes Tornuſii, 869
la Tour Renata Paracliti, 709
la Tourlandry Robertus S. Albini, 27
Tournebu Guillemeta Monaſteriuil. 657
Touroon Franciſcus Ambrooiaci, 40. 60
Franciſcus Athanati, 98. 226. 404
Antonieta S. Andochii, 45
la Tourote Robertus Caroliloci, 219
Tranchelion Antonius S. Genulfi, 476
Treinhaco Guillelmus Grandimontis, 495
la Tremoille Renatus S Benigni, 169
Ambroſius Buxeriæ, 208
Ioannes Floriaci, 407. 492. 867
Carolus S. Launi, 867
Carlota Bellimontis 118
Catharina S. Crucis Pictau. 519
Triuulce Auguſtinus Leſati, 568. 937
Turene Leonarda Paracliti, 709
de Turre Ioſcelinus S. Antonii Viennenſis, 57

V.

Valadier Andreas S. Arnulfi, 91
la Valette Lodouica S. Glodeſindis, 489
Valhin Ioannes Gemblaci, 463
Valois France Eliſabetha Fontebrald. 415
Valpergue Franciſcus & Hieronymus Abſiæ, 6
Vandoſme Mathæus S. Dionyſii, 336
Vantadour Guillelmus S. Martialis, 610

Iſabellis Ronecreij, 795
Adelais Fontebrald. 424
Varay Humbertus Athanati, 98
Vaudetar Franciſcus Arremarenſis, 82
Margarita S. Antonij Pariſ. 64
Vaudré Guillelmus Arremarenſis, 82
Varinieres Maria S. Trinit. Cadom. 877
le Veneor Ioannes Becci, 143. 644
Gabriel S. Ebrulfi, 351. 467
Carolus Silleij, 833
Vergy Heruens Firmitatis, 373
Iuo Cluniaci, 280
Arueſos S. Stephani Cadom. 847
Ventaione Berengarius S. Aphrodiſij, 65
la Vernade Bernardus Gaudiuallis, 461
Verſueille Bernardus Anianæ, 55
Veſian Petrus S. Aphrodiſij, 67
Veſc Antonius S. Aphrodiſij, 68
Vieileuille Ioanna Argenſolæ, 77
Vicone Antonius Firmitatis, 375
Antonius Macerarium, 388. 653
Iaqueta S. Andochij, 45
Henrieta & Maria, *ibid.*
Aleidis Eilij, 569
Vieupont Claudius Faleſiæ, 551
Ioannes, *ibid.*
Vigier Guido Maiotiſmonaſterij, 592
Vignetos Armandus Ioan. Baptiſta S. Audoeni, 105
Vilaine Simon Albæripæ, 25
Vilars Stephanus Iucæ, 550
Villeblanche Guillelmus Kemperlegij, 554
Eliſabetha Bellimontis, 157
Villemur Pontius Leſati, 566
Arnaldus S. Saturnini, 815
Villeneuue Ioannes Baptiſta Regaliſmontis, 777
Villemor Baptiſta Ardennæ, 77
Villiers l'Iſle-Adam Carolus Vallis B. Mariæ, 899
Viole Guillelmus Hami, 509
Michael S. Eutitij, 360
Agnes Bellimontis, 167
Vireio Petrus Claræuallenſis, 260
Vrſé Antonios Caſæ-Dei, 216
Vulcob Ioannes S. Lupi, 582

FINIS.

Ad 14?4034

Digitized by Google

Digitized by Google